9677. W. L. a.

2 P =

g 4284 (vol II)

Hominū qñq̄ morituroꝝ:in h.
Aſz illi q̄ ꝓ de ſe fieri grat̄ter ac
cōmēdarent deo. Sz ſi ꝓ vez e.
ceret. Scriptura ꝙ teſtat q: diſp
ſua eſſe voluerit ⁊ p̄cepit:redimi t
minū:ne īmolādos deo ꝓmogenit
ita facies dño deo tuo:abomīata eſt
ſuis:qñ filios ⁊ filias cōbuſſerūt igni
diligit de⁹ſz etiā odit talia ſacrificia in q.
Illa ꝙ diligit ⁊ coꝛonat:cū iuſt⁹ vſq̄ ad
certat. vel ab inimicꝭ q̄s ꝓ iuſticia offendit
eis bona ꝓ mal. i. ꝓ odio dilectionē. Talē du
Dat.23.d ſtū:a ſanguīe abel iuſti vſq̄ ad ſanguinē çachar
aūt quē ſanguinē ipe fudit ꝓ nob ⁊ ſacrificiū ſeipm
lit:ſic vtiq̄ obtulit:vt ab inimicis ꝓ iuſticia occideret
imitati martyres vſq̄ ad moꝛtē ꝓ veritate certauerūt. de
Sap.3.b bus ꝺr:Tāq̄ auꝝ in fornace ꝓbauit illos:⁊ q̄ſi holocauſtum
1.Ti.4.b. ⁊c. vñ apls:Ego em̄ iā īmolo:ſed nō ſicut iepthe filiā īmola
uit dño:ſz ſicut p̄ceptū erat pecoꝛa offerri:⁊ ꝓhibitū homies
Deu.22.a imolari. Magis ꝙ illi ſile videt qđ fecit abꝛaā:qđ dñs ſpāli
ter fieri p̄cepit:nō generaliē vt talia ſibi ſacrificia fierēt aliqñ
mādauit:īmo fieri oīno ꝓhibuit. Diſtat ꝙ qđ iepthe fecit a fa
cto abꝛae:q: ille iuſſus obtulit filiū:iſte fecit qđ lege vetat:et
nullo ſpāli impio iubeꝭ. Jn ipo etiā abꝛae filio:q: talibus ſa
crificijs nō delectareꝭ dñs oñdit:cū p̄ez cuius fidē iubendo
ꝓbauit:a filij interfectione ꝓhibuit:⁊ arietē q̄ ſacrificiū licite
ꝑm cōgruā tpis ꝓſuetudinē cōpleret apposuit. ¶ Si aūt hoc
quēq̄ mouet:quō pie crediderit abꝛaā deū talibus ſacrificijs
delectari:ſi illicite offerunt:⁊ iō putat recte credidiſſe etiā ie
pthe:ꝙ tale ſacrificiū poſſet eſſe deo acceptū.ꝓmo ꝓſideret ali
ud eſſe vltro vouere:aliud iubente obtēpare. Nō em̄ ſi aliq̄d
in dāno p̄ter moꝛē a dño inſtitutū ſeruo iubeꝭ:⁊ id laudabili
B obediētia facit:iō nō eſt plectendū ſi ꝙ facere ſpōte p̄ſumpſe
rit. Deinde habebat abꝛaā qđ crederet:vt p̄ter diuinū impiū
nō parceret filio vt credēs tales victimas deū libēter accipe:
ſz ꝓpterea iuſſiſſe vt reſuſcitaret occiſum:⁊ hinc aliq̄d tanq̄
Deu.11.b. deus ſapiens demōſtraret.vñ fides eius in epla ad hebꝛeos
laudat:q: ꝙ de deo ꝙ poſſet filiū ſuum ſuſcitare credidit. Jſte
ꝙ deo nō inbēte neq̄ poſcēte ⁊ ꝓ legitimū dei p̄ceptū:vltro
ſacrificiū vouit humanū. Dit em̄: Quicūq̄ exierit de ianuis
domus mee obuiā mihi ⁊c. Nō hic ꝙbis pecus aliqđ vouit
qđ ꝑm legē poſſet offerri. Neq̄ ꝓſuetudis fuit vt redeūtibus
cū victoꝛia ducibus pecoꝛa occurreret. Canes aūt ſolēt dñis
occurrere:de q̄bus ille cū nō voueret:cogitare nō potuit:ne
iniuriā dei nō ſolū illicitū:ſz etiā ꝓtemptibile:⁊ ꝑm legē īmun
dū vouiſſe videret. Nec ait:qcūq̄ exierit:ſz quicūq̄ exierit
vbi hoīez tm̄ cogitauit. Nō tm̄ foꝛtaſſe vnicā filiā:q̄uis illam
in tāta p̄ris glia q̄s poſſet anteire niſi forte vꝛor. Nā ꝙ nō di
xit:q̄cūq̄:ſz q̄cūq̄ exierit de ianuis dom⁹ mee:ſcriptura ſolet
maſculinū genus ꝓ q̄libet ſexu ponere:ſic de abꝛaā dictū eſt:
ſurgēs a moꝛtuo:cū eius vꝛor moꝛtua fuiſſet. Quia ꝙ de hoc
voto ⁊ facto nihil videt ſcriptura iudicaſſe ſic de abꝛaā qñ fi
liū ſuū iuſſus obtulit:ſz tm̄ ſcriptū reliq̄ſſe legētibus iudican
dū:ſic de facto iude qñ intrauit ad nurū ſuā neſciēs q̄dem:ſz
q̄ctū in ipo fuit foꝛnicatus ē:q: meꝛetricē putauit:neq̄ appꝛo
bauit hec ſcriptura neq̄ repꝛobauit:ſz iuſticia ⁊ lege dei ꝓſul
ta pēſandū dimiſit. Sic de facto iepthe in neutrā ptē ſnīaz ꝓ
tulit:vt noſter ītellectus in iudicādo exerceret. Poſſemus iā
dicere deo diſplicuiſſe tale votū:⁊ ad illā pductā eſſe vīdictā:
vt p̄ri potiſſimū filia vnica occurreret. Nō ſi ſperaſſet ⁊ vo
luiſſet:nō ea viſa ſtatim ſcidiſſet veſtimēta ſua: ⁊ dixiſſet:heu
ꝑpediſti me filia mea ⁊c. deinde. lx. diez tā lōga dilatiōe data
filie ſue dñs eū ab vnice chariſſime nece eū nō ꝓhibuerit ſic
abꝛaā:donec pficiēdo ſeipm oꝛbaret:deū aūt nō hoīs īmola
tiōe placaret:⁊ ideo hāc penā patri fuiſſe retributā:ne impu
nitū talis voti relinqueret exemplū:vt aut magnum aliq̄d ſe
vouere deo putarēt hoīes cū victimas hūanas vouerēt:⁊ qđ
eſt hoꝛribilius filioꝝ:aut nō vera:ſz potius ſimulata eadē vo
ta eſſent cū velut exēplo abꝛae ſperarēt:qui nouiſſent deū ꝓ
hibituꝝ talia vota cōpleri. Poſſemus īquā ꝙ dicere:niſi duo
ſcripturaꝝ teſtimōia nos retardarēt:vt hāc rē geſtā ⁊ ī libꝛis
tāte auctoꝛitatis mēoꝛie cōmendatā diligēter ꝑſcrutemur:ne
temere iudicemus. Unū ꝙ inꝺ taleꝫ iepthe mēoꝛaꝭ vt eū cul
Heb.11.f pare vereamur/cū ꝺr: Defecit em̄ me tps enarrantē de gede
on/barach/ſamſon/⁊ iepthe ⁊c. Alteꝝ ꝙ p̄miſit ſcriptura/di
5.Ro.c ces:Et factus ē ſup iepthe ſpūs dñi ⁊c. Et addidit:Et vouit
iepthe votū dño ⁊c. vt oīa q̄ poſt facta ſunt tāq̄ opa ſpūs dñi
qui ſup eū factus ē intelligēda videant. ¶ Aug⁹. Sz inꝺ lau
dabiles

K. LYCEAL BIBLIOTHEK ZE LAIBACH

Ru
ephot:po
ſtrage hoſtibu
eſt:Et dixit gedeō a
loquar adhuc ſemel in vell
ptando peccare ſciebat:qđ deus in lege ſua
hoc tm̄ pctm̄ ⁊ mirabilis ſigni euidētia:⁊ victoꝛie ꝓſperitas ſe
cuta eſt. Jā em̄ deus ſtatuerat afflicto ppl̄o ſubuenire:⁊ huius
ducis quē ad ꝙ opus aſſumpſerat vtebaꝭ animo:nō ſolū fideli
⁊ pio:ſed etiā deficiēte ⁊ delinquēte:⁊ ad p̄nunciāda que vo
lebat ⁊ cōplenda que dixerat. ¶ Nō em̄ p iſtos tm̄ qui ⁊ ſi pec
cauerint inter iuſtos narranꝭ:ſed etiā p ſaulē oīno repꝛobatū:
multa deus ppl̄o ſuo p̄ſtitit in quē inſiliit etiā ſpūs dñi ⁊ ꝓphe
tauit. nō em̄ iuſte agere ſcꝛibat. ſ. vt in dauid virū ſanctū ſeui
ret. Agit ſpūs dñi p bonos ⁊ malos:p ſciētes ⁊ neſciētes:qđ
agendū nouit ⁊ ſtatuit:qui etiā p cayphā neſcientē quid dixe
rat ꝓphetauit ꝙ oꝛteret xp̄m moꝛi ꝓ gēte. Quis em̄ egit ni Joh.11.f
ſi ſpūs dñi:curās p̄nunciare vēturā:vt gedeō tēptare volenti
dñm ⁊ nō credenti ꝙ ei iā dño locutus fuerat:hoc potiſſimū de
vellere pꝛius cōpluto poſtea ſicco:⁊ de area pꝛius ſicca:poſtea
irrigata veniret in mentē:vt ꝙ deficit a fide:delicto eius depu
tet. Oꝛ ꝙ tali animo eius vſus eſt deus:eius miſericoꝛdie ⁊
mirabili ꝓuidētie relinquendū eſt. ¶ Si quis aūt dicit omnia
ſcientē feciſſe:⁊ dixiſſe gedeō ex reuelatiōe ꝓphetica:vt p eum
ſigna talia mōſtrarent:nec defeciſſe in fide:⁊ ꝙ ei iā ꝓmiſerat
dñs credidiſſe:ſed actiōe ꝓphetica in vellere voluiſſe tēptare:
⁊ ideo tēptatione fuiſſe inculpabilē:ſicut dolum iacob:⁊ illud
qđ dño ait: Nō iraſcaꝭ indignatio tua in me:nō dixiſſe ꝙ iram Judit.6.g
nō timeret:ſed ꝙ eū nō iraſci ꝓſideret:cū ea faceret q̄ ſpū dictā
te facienda ſentiret:dicat vt videt dūmodo qđ de facto ephot
ſcriptura culpauit qđlibet ſignificet nō audeat excuſare a pctō.
¶ Nā ⁊ illud ꝙ trecenti viri ad ſignū crucis ipō nūero ptinē
tes hydrias fictiles acceperūt:eiſq̄ ardētes faculas incluſerūt
quibus fractis repēte lumina hoſtiū multitudinem terruerūt:
tanq̄ ex arbitrio ſuo videt feciſſe gedeō. Nō em̄ ſcriptura di
cit dñm monuiſſe vt faceret:⁊ tm̄ tā grande ſignū:quis facien
dū putet niſi dñs inſpirauit:qui p̄figurauit ſanctos euāgelici
luminis theſauꝝ in vaſis fictilibus habituros. vñ: Habemus 2.Co.4.b.
theſauꝝ iſtū in vaſis fictilibus:q̄bus in paſſione ſua fract:ma
ioꝝ eoꝝ glie fulgoꝛ emicuit:que inimicos inopinata xp̄i clarita
te ſupauit. ¶ Vel p ſciētes ergo vel p neſciētes ſignificationē
futuroꝝ ſpūs dñi ꝓpheticis tempibus opatus eſt. Nec ideo
pctā eoꝝ nō fuerūt pctā:quia deus q̄ ⁊ malis bene vtiꝭ:vſus
eſt eis ad ſignificāda que voluit. ¶ Si ergo peccatū nō fuit cu
iuſlibet necis humane:vel etiā parricidale ſacrificiū:vel voue
re vel reddere:quia magnū aliquid ⁊ ſpūale ſignificauit:fru
ſtra deus talia ꝓhibuit ⁊ ſe odiſſe dicit:quia ⁊ illa q̄ fieri iuſſit
ad ſignificationē ſpūaliū reꝝ referunt:ſed humana deo ſacri
ficia nō placuerūt qñ nō ꝓ iuſticia quiſq̄ recte viuit vel pecca
re nō vult interimit:ſed homo ab hoīe tanq̄ electa hoſtia mo
re pecoꝛis īmolaꝭ. ¶ Si aūt dicit aliquis:quia pecoꝝ victime
iam vſitate:ad ſignificationē licet relate minus faciebat inten
tos ad ſacramentū magnū xp̄i ⁊ eccl̄ie requirendum:ꝓpterea
deus re inſigni ⁊ inopinata:volēs animos hominū excitare:
eo magis qđ ſibi talia ſacrificia offerri vetuerat:curauit ſibi
aliquid offerendū:in quo ipa admiratio magnā gigneret q̄ſti
onem:⁊ queſtio exigeret ſtudiū ad ꝑſcrutandū myſteriū. Pie
vero ſcrutans mens hominis altitudinem ꝓphetie velut ha
mo piſcem xp̄m de ꝓfundo ſcripturaꝝ leuaret:huic rationi nō
obſtitimus. Sed alia queſtio eſt de animo vouētis:alia de ꝓ

 S uidētia dei

meũ. ꝑ votum supra/
otero. quia votũ est ꝑ/
o tamẽ modo quo licituz
meam. qz tunc tẽporis
¶ Reuersa est ad pa/
fecit ei sicut vouerat: e ā
endo z offerendo domino in
ustũ ꝑm ꝙ dicũt expositores ca/
ci. Unde dicit Hiero. ꝙ fuit indi An filia ie/
etus in vouẽdo z impi⁹ in adimplẽ pthe occisa
o. Hebrei aũt dicunt ꝙ ipam nõ im/
molauit sed votum eius fuit relaxatuz
per ipsum phineen: z aliqui dicunt ꝙ
fuit interꝓtatum per sapientes ꝙ non
deberet votum adimpleri per mortez
filie innocentis. vnde quedã glosa he/
braica sup illud verbum: Dimitte me
vt circũeam montes: sic dicit: id est sa/
pientes in lege: quia forsitan inuenierẽt
modum relaxationis seu interꝓtatio/
nis voti tui. Questio ista est de factoz
z ideo ꝺ hoc nihil potest sciri nisi ꝙtũ
dicit exp⁹esse scriptura vel ꝙtum po/
test trahi ex ipsa. Igit̃ sine ꝓiudicio et
assertione ꝙ modum collatiõis potest
dici ꝙ filia iepthe non fuit sacrificata
domino ꝙ mortẽ corporalẽ sed potius
ꝙ ciuilem seu spiritualẽ: eo modo quo
religiosi dicunt mundo mortui: in qͦ/
tũ a mundanis actibus sunt segregati
z diuinis obsequijs totaliter mãcipa/
ti. Sic filia iepthe fuit sacrificata dño
ꝙ obseruationẽ virginitatis vinẽdo i
oratorijs⁹ ac ieiunijs z pijs operib⁹.
Hoz aũt dictũ videt cõsonũ ei qꝺ dici
tur Leui. vl. d. Omnis ꝓsecratio que
domino offert ab homine nõ redime
tur sed morte morietur: z tñ vt ibidem h
dicit: ager poterat domino consecrari
qui nõ est susceptiuus mortis: diceba
tur tñ mortificari: qz transibat ad ius
sacerdotum vel templi: sicut bona ec/
clesie dicunt amortizata. Similiter
ibidem dicit ꝙ homo poterat domino
cõsecrari: non tñ ꝓpter hoc occidebat
sed obsequijs templi seu sacerdotũ de
putabat ꝓut ibidem diffuse fuit decla
ratuz: z sic potest dici ꝙ filia iepthe fu
it consecrata dño seu sacrificata: quia
diuinis obsequijs deputata modo ꝓ/
dicto. Item. ꝛ. dictũ est: Factus est ergo sup iepthe spiritus
domini. ſ. ad pugnãdũ cõtra filios ãmon: z tunc fecit votũ su
pradictũ: qꝺ licet fuit indiscrete factũ: tñ intelligendũ nõ erat
nisi ꝙ modum licitũ z bonum: qz spiritus domini nõ instigat
nisi ad bonũ. Item in lra dicit ꝙ iepthe ꝓcessit filie sue tẽpus

duozum men

⁂ hypocritas habẽtes speciẽ religiositatis ꝓpter questũ et Moraliter
nõ ꝓpter rẽm: z sic faciũt rpo barbã ꝺ straminib⁹ ꝑm estima
tionẽ malozũ. z sic ꝺz: a ¶ Decepisti me z ipa dece. es.
Per talẽ vero modũ loquendi dicit Hiere. xx. b. Seduxisti
me dñe z seduct⁹ sũ. Hieremias em erat ꝓpheta sanct⁹ z ꝙ
ꝑfus erat certus ꝙ de⁹ cũ sit veritas prima nõ põt aliquẽ sedu
cere nec ab aliquo posse seduci: z iõ cuz dicebat: seduxisti me
dñe ꝛc. nõ loquebat ꝑm estimationẽ ꝓpriã: sz ꝑm dictũ falso/
rũ ꝓphetarũ q̃ asserebãt ipm esse seductũ: vt ptz in pluribus
capitulis Hieremie. Moraliter autem ꝙ iepthe põt intelli
gi hõ lꝛatus: potes ī scriptura: vt de apollo ꝺz: Act. xviii. q̃ fu
giens molestias seculariũ fugit ad religionis desertũ: qꝺ vo
cari potest terra thob. i. bona. nã ibi ꝙcipiunt ꝓsolationes di
uine. Osee. ii. c. Ducã eã in solitudinẽ z loquar ad cor ei⁹: Et
canet. Sz talis aliqñ requirit ad regimẽ ecclesie sicut beatus
Greg. z plures alii: z ꝙ secularib⁹ pugnat ꝓtra aduersarios
oronib⁹ z doctrinis: sed aliqñ post habitã victoriã: occurrit ei
filia. i. vana gl̃ia q̃ solet talib⁹ ꝓsurgere. Dicit aũt talis gl̃ia
hois fũlia eo ꝙ ex hois fomite ꝓcedit ꝺ q̃ debet dicere.
Decepisti me. diminuendo meritum. a ¶ Et ipa dece.
pta es. nam fortius insurgit ad ipam immolandum per ma/
iorem sui humiliationem.

Ex oib⁹ eta/
tib⁹ ecclesia
electo.

matth. 6. b.

1. Cor. 15. g

Dñs. 131, a

Mystice

Ex

b nozabat virũ. Exinde mos ire
uit in israel: z cõsuetudo serua/
ta est vt post anni circulũ cõue/
a ¶ significãtes ꝓterisse tpa ecclesie in qui
bus beati qui lugent.
mãt in vnũ filię isrl̃: z plãgãt fi
a ¶ ꝓpter quattuc ꝓtes orbis quibus ec
clesia diffusa est.
liã iepthe galaadite dieb⁹ q̃ttuoz

Nico. de lyra

a ¶ Decepisti me. In hebreo habet: Turbasti me ꝛc.
Tum qz credebat eam immolandam. Tum qz nõ habebat
aliam ꝓ/

A ✠ duoꝝ mensiū. Cū igit̄ esset iudex ppli ⁊ prudēs homo: nō est verisile q̄n in tpe itermedio colloquiū habuerit ꝺ voto suo cū sapiētib⁹ in lege: maxie cū votū suū iā esset diuulgatū: null⁹ aūt tal sibi ꝓsuluisset votū suū iplēdū p occisionē filie inocētis: cū ꝑ sit manifeste ꝺ ꝑceptū legis Exo. xx. ⁊ ꝺ intētione legis Leuitici. vi. vt ptz ex p̄dictis. ⁊ iō verisile videt q̄ a sapiētib⁹ fuerit sibi dictū: votū suū ipleri debere p modū sup̄adictū. Itē ad Heb. xi. Jepthe ponit in sctōz cathalago: ⁊ iō nō videt factū sic enor/me asseri debere ꝺ illo nisi ex sacra scriptura exp̄sse haberet. Sed diceres sic ⁊ cōiter ꝺr q̄ scriptura ꝑ exp̄sse dicit sicut. ꝺ. allegatū ē. Reuersa ē ad patrez suū: ⁊ fecit ei sic vouerat. Ad q̄ ꝺ dicendū q̄ scriptura nō dicit q̄ occiderit eā: ḥz q̄ votū ipleuerit. q̄ ē itelligendū p modū licitū. put supius ē exp̄ssuz. imo si eā occidisset: nullo mō votū ipleuisset: q̄z emissio voti nō p̄t fieri nisi ꝺ bono: nec p ꝓnās eius ipletio: ⁊ iō argumentū magis videt ad oppositum. ¶ Itē sic argues. ꝑ scribit: Dimitte me ⁊ plāgā ꝟginitatē meā. ⁊ postea sbdit: Cōsuetudo seruata est vt post anni circulū cōueniāt filie isrl ⁊ plāgāt filiā iepthe: ⁊ ideo videt q̄ fuerit occisa. Ad q̄ ꝺ dici q̄ in p̄ncipio iepthe credidit eā eē occidendā ⁊ ipa silr audito ꝟbo p̄is. ⁊ iō dixit: Dimitte me ⁊c. sz anteq̄z rediret iepthe mutauit ꝓpositū de ꝓsilio sapientū. Ad aūt postea sbdit: Cōsuetudo seruata ē ⁊c. Dicēdū q̄ hec ꝓsuetudo facta ē rōnabilit̄ in memoriā filie iepthe q̄ parata fuit patri obedire vsq̄z ad mortē corꝑalem ⁊ obediuit vsq̄z ad mortē ciuilē vel spūalē: vt ⁊ reliq̄ filie isrl docerent obedire parētibus. Sed adhuc ꝺ p̄dicta arguit q̄ īmolatio īnocētis sit ꝺo accepta: sic ptz Gen. xxii. b.

B vbi abraā cōmēdat de ꝑ q̄ voluit īnocentē filiū īmolare. Ad q̄ ꝺ dicendū q̄ nō est sile: q̄z abraā habuit de ꝑ ꝑceptū diuinū: vt habet ibidē: Dīs aūt hō q̄ctūcūq̄ innocēs debitor ē mortis ꝓpter pctm̄ ꝓmor parentū ipi deo q̄ ꝑ debitū p̄t repetere q̄ncūq̄ vult ⁊ quō vult: ⁊ ideo abraā bñfecit: deo volēs obedire in sui filij īmolatiōe: sz q̄ aliqs ex voto emisso volūtarie iterficiat innocentē ē illicitū. ¶ Itē ꝺ p̄dicta arguit: q̄z scribit Gen. ix. a. Crescite ⁊ multiplicamini. ⁊ Deut. vii. c. Nō erit apud te sterilis vtriusq̄ sex⁹. Obseruatio ꝺo ꝟginitatis excludit multiplicationē plis. q̄ videt q̄ fuerit illicita tpe veteris legis: ꝓpt̄ q̄ videt inconuenienter dictū q̄ filia iepthe fuerit dño ꝓsecrata vel sacrificata p obseruationē ꝟginitatis. Dicendū q̄ illud p̄ceptū: Crescite ⁊ multiplicamini ⁊c. datū fuit noe in exitu arce q̄n erāt pauce ꝑsone hūane. s. octo tantuz: q̄ttuor viri: ⁊ q̄ttuor mulieres: q̄ tūc generatiōnē ordinata ad diuinū cultū: et ideo multiplicato genere hūano cessauit illud p̄ceptū in pticularib⁹ ꝑsonis: q̄ in cōitate hūani generis multi sunt ꝓni ad generatiōis actū p q̄s impleret p̄ceptū cōitati factū. Ad aūt addit illud Deut. vii. c. Nō erit apud te sterilis ⁊c. nō est ꝑceptuz: vt ptz inspicienti textū. sz est q̄dā ꝓmissio facta obseruātibus legē matrimonij de fecūditate ꝓlis hūda: sicut etiā tpe euangelij multiplicatio ꝓlis ꝑsonis existētib⁹ in mr̄imōio reputat bñficiū diuinū. Per ꝑ tn̄ nō excludit q̄n obseruatio ꝟginitatis sit deo acceptior: q̄ tn̄ repit in paucis ꝑsonis. ꝓpt̄ q̄ ꝺ dicit saluator Mat. xix. b. Sunt eunuchi q̄ se castrauerūt ꝓpt̄ regnū celoz: q̄ p̄t capere capiat. q. d. pauci tales inueniunt. Ad aūt obseruatio ꝟginitatis nō solū tpe euāgelij: sz etiā tpe veteris testamenti fuerit laudabilis ⁊ deo accepta. ptz ex̄ exēpla: q̄z helias ꝓpha q̄ fuit valde pfect⁹ ⁊ deo accept⁹ ꝟginitatē seruauit: sicut habet ex ꝟbis Gregorij homel. xix. sup euāgelia. Rasias etiā. ij. Macha. xiiij. cōmēdat de ꝑ q̄ ꝓpositū ꝓtinētie tenuit: btā etiā ꝟgo maria votū ꝟginitatis emisit ⁊ sctūs ioseph sponsus eius cū ea vt tenēt doctores catholici. ⁊ tn̄ adhuc erat status veteris testamenti. Paul⁹ em̄ apls cū adhuc eēt legis veteris emulator ⁊ euāgelij ꝑsecutor ꝟginitatē seruauit. ⁊ sic ptz q̄ obseruatio ꝟginitatis fuit deo grata a tpe veteris legis. La. XII

C Cce aūt. Descripta tribulatiōe ⁊ mō liberatiōis: ꝑ ꝓn describit ipet⁹ seditiōis. Et ꝓmo hmōi seditio describit. scdo tps triū iudicū succincte sbdit: ibi: Post hūc iudi. Circa p̄mū ꝺr: Ecce aūt in ephraī ⁊c. Illi em̄ de hac tribu erāt supbi ⁊ glie mundane cupidi, ꝓpt̄ cāz dictā supi⁹ in p̄n. viij. ca. ⁊ iō dolebāt de ꝑ q̄ victoria ipi iepthe ascribebat q̄ nō erat ꝺ eoz tribu. ⁊ iō q̄rebāt occasionē ꝺ eū dicētes: b ¶ Quare nos vocare ⁊c. mēbantur: vt ptz ex seqn tib⁹: sz gtz q̄rebāt occasionē dissensiōis. ⁊ ptz lra vsq̄z ibi: c ¶ Posui aiam meā ⁊c. i. necessitate vrgēte exposui periculo vitā meā pugnādo cū pauc ꝺ filios āmō. Sequit: d ¶ Pugnabat ꝺ ⁊c. Cui⁹cā sbdit: e ¶ Quia dixerat fu. ⁊c. q̄ exponūt alij de iepthe q̄ fuit electus de trib⁹ suis: vt dictū ē. s. in p̄n. xi ca. Sz illō q̄ sequit de ephraī: nō bñ ꝓsonat huic expositiōi: q̄z nō fuit de tribu ephraī: ⁊ iō melius exponit ꝺ ppl⁹ galaad. de q̄ sbdit: f ¶ Et hitat in ⁊c. li hītat nō ē in hebreo sz sic hr̄ ibi: Fugitiu⁹ ē galaad in medio ephraī ⁊ i medio manasse. i. nullius⁹ mossiti ē aut reputatiōis in cōpatiōe ad hāc tribū ⁊ ad illā: vt exponunt hebrei. Cetera patent vsq̄z ibi: g ¶ Dic q̄ sebboleth ⁊c. Istud q̄ interptat spica nō ē in hebreo: sz appositū est a trāslatore. Hebrei aūt dicūt q̄ sebboleth nō accipit ꝑ in ista significatiōe: sz p cursu vel ipetu aq̄: q̄ gallice ꝺr fil. Sebboleth em̄ ē nomē eq̄ocū ad vtrūq̄: videt tn̄ magis q̄ ꝑ accipiat p sensu quē dicūt hebrei: q̄z ephraite petebāt vt pmitterent trāsire fluuiū iordanis: ⁊ iō de ꝑ examinabāt eos vtr̄ eēnt de ephraī aut nō. vñ sm hebreos sic dicebāt eis: dic sebboleth fluuiū trāsibo. q̄ rñdebāt chebboleth. Ad cui⁹ itellectū sciendū q̄ apud hebreos lra s triplicat. Una vocat schin: ⁊ hz fortē sonū vbicūq̄ pōat in p̄ncipio medio vel fine dictionis. sic nra s q̄n ponit in p̄ncipio dictiōis vlt fine. Alia vocat samech. ⁊ hz tale sonū sicut nra s q̄n p̄nūciat ab hoīe liguā blesam ḥnte: ⁊ son⁹ eius appropiquat ad sonū lre q̄ apd nos sonat c ꝑ q̄ lra in latino ponit ch. vñ adhuc in ātiq̄s abbatiss

D que sequunt modū p̄nūciādi ātiquū sic p̄nūciāt: dicēdo machenus: vbi scribit matthe⁹. Illi aūt de ephraī vel p corruptionē lingue: vel p ꝓsuetudinē p lra schin, p̄nūciabāt lra s samech: sic hō ✠ blesus ꝑ ꝑ noie

Moraliter. a ¶ Ecce aūt in ephra. ⁊c. Per ephraitas q̄ interptant agētes: significat clerici cupidi q̄ nō studēt nisi ad augendū pecūias p lites ⁊ fraudes: ⁊ p ꝑbēdas malo titlo acq̄rēdas: ⁊ silr p ephraitas itelligunt religiosi p̄petarij. Hos igit vocauit xp̄s p iepthe significat⁹ ad pugnā ꝺ diabolū p̄cip⁹ deuotis et sctis exhortatiōib⁹ ⁊ doctris: sz ipi nolūt venire. Insup ⁊ domū iepthe. i. eccliaz xp̄i nituntur incēdere igne cupiditatis luxurie ⁊ ambitiōis. Sz p galaaditas q̄ acerui testionij interptant ꝓfusibiliter debellant. Per aceruos ꝺo testionū dicta sacre scripture significant: p q̄ p̄dicti clerici ⁊ religiosi viles ⁊ ꝓfusibiles declarant: ⁊ in trāsitu iordanis. i. mortis iugulant iugulo mortis eterne. Qr aūt p iordanis transitū mors significet ptz: q̄z iordanis riuus iudicij interptat. Totus ꝺo decursus vite p̄nt̄ est q̄dē defluxus vsq̄z ad trāsitū mortis q̄ est pticulare iudiciū hoīs: Eccli. xxxviii. c. Memor esto iudicij mei: sic em̄ erit ⁊ tuū: mihi heri ⁊ tibi hodie. Causa ꝺo dicte iugulatiōis ē eo q̄ in fine vite nō p̄t dicere sebbolech. i. spicā q̄ absolute sumpta signat spicam granis bonis plenā. p q̄ signant opa bona q̄z defectū patiunt. sz dicere p̄t chebbolech q̄ interptat spica palee: q̄z ꝑm veritatē dici p̄t spice plene paleis vanitatis ⁊ ꝯnodoxie.

¶ B ad vltimū iudiciū referēdū ē sm illos: Eos q̄ noluerūt me regnare sibi: adducite ⁊ interficite coram me.

XII

a ¶ Judicauit itaqz. Sicut il/ li duo mēses ꝑpr̄. lx. dies senariū nūer sex etatū significāt: ita hic series septenari⁹ ductꝰ ꝫ idē figurat: ꝫtū ad sex seculi etates ꝑtinet. Series ei. vij. xlij. sūt: nec frustra ipse iepthe sex annis ꝓphām iudicauit.

Ca. XIII

IRsumqz fi. ꝛc. b ¶ Erat aūt q. ꝛc. Jsi. Samson ꝫ q/ dā i typū xp̄i: q sez ab angelo natiuitas eiꝰ ānūciat. Sic ei angelꝰ dñi ait ad ꝯginē: Maria iueniſti gr̄am apd deū. Ecce cipies i vte. ꝛ pa. fi. ꝛc. Ma care⁹ q̄z dr̄ samson: ꝛ de xp̄o dictū ē qm̄ naçare⁹ vocabit: liberauit samson filios isrl̄ ō manu hostiū: ꝛ xp̄s ꝓphām suū a pec cat' eoꝝ. Sāson iterꝫtat sol eoꝝ: ꝛ ō xp̄o dictū ē q ꝓphetā: Oriet vobis sol iusti/ cie ꝛ sanitas i pēnis eiꝰ. c ¶ Nec im/ mūdū. Aug⁹. Immūdū ē dissolutio di/ scipline q̄ eē ceperat i isrl̄: ꝛ iā ad ea mā ducāda: eos labefecerat: q̄ deꝰ i aīalibꝰ ꝓhibuerat. Jā em̄ etiā ad cultū trāsibāt idoloꝝ. d ¶ Que cū ve. Aug⁹. Dō ait mulier dictū sibi ab angelo: qm̄ naça reꝰ dei erit puer a vētre vsq; ad diē mor tis sue: nō legit ab angelo dictū ꝛ q̄ le/ git dictū. Ipe incipiet salū facere isrl̄ ō manu philistiim: nō est a muliere memo ratū. Aliq̄d g̃ non dixit qđ audiuit: ꝛ tñ nihil credēda ē dixisse qđ ñ audiuit. Dz scptūrā potiꝰ nō oia ꝓba angeli ꝓsuis/ se: cū ipm̄ mulieri loquētē insereret. Jō aūt dictū est: a vētre vsq; ad diē mortis sue: q̄ naçarei dicebāt in lege vsq; ad tē pus q̄ votū habebāt: ꝫm ea q̄ scptura p moysen ꝓceperat. vñ est ꝫ q̄ huic iussuz est vt ferrū nō ascēderet i caput eiꝰ: ꝛ vi nū ꝛ sicerā nō biberet. Nec em̄ tota vi/ ta sua seruauit samson: qđ illi q̄ vocabāt naçarei

Ni. de ly.

ff. 10. b

f ✻ blesus ꝫ ꝫ noīe simō diceret chimō. ideo subdit: a ¶ Eadē lꝛa spicā exp̄. nō valēs. q: ꝓ lꝛa scbin ꝓnūciabat samech. Statimqz apphensum iugulabāt. Per ꝫ sciētes q eēt de ephraim.

b ¶ Post hūc iudi. Hic ꝓ̄r describi/ tur breuiter tps̄ triū iudiciū: q̄rū ꝓmꝰ fuit c ¶ Abessan. alꝰ abechsan de be/ thleē. Hebrei dicūt q ist̄e fuit booz. se/ cūdus fuit ahialon. tertiꝰ fuit abdon.

d ¶ Qui ha. quadraginta fili. ꝛc. ascē. sup sep. pul. asinaz. i. mulos. ꝫm trāslationē istā li asinaz nō est in he/ breo: ꝛ p ꝫ intelligūt eq̄ iuuenes fortes ꝛ electi: sic dictū fuit. s. r. ca. ō filijs iair.

ff. Re. 1. b. IRsū qz filij isrl̄ Ca. XIII fece. ma. ꝛc. Hic describit se ptima tribulatio q̄ facta est ꝓ philisteos. Et ꝓmo ponit tribulationis pōdus. scdo liberatiōis modꝰ / ibi: Erat aūt q̄dā vir. Circa ꝓmū ponit filioꝝ is/ rael culpa renouata. cū dr̄: e ¶ Rursū qz filij isrl̄ fece. ma. ꝛ subdit pena in/ flicta/ cū dicit: f ¶ Qui tradi. nos in ma. phi. q̄dra. annis. isti q̄draginta anni cōputant a tpe Samsonis ꝛ heli: q: ꝓ samsonē nō fuerūt filij isrl̄ oīno libe rati de seruitute philistinoꝝ: lz restricta fuerit tyrānis eoꝝ. g ¶ Erat ār. Hic ꝓ̄r ponit liberatiōis modus vbi ꝓmo describit ducis cōditio. scdo inuasionis occasio. ca. xiij. tertio hostiū debellatio. ca. xv. ibi: Cui samson rñdit. quarto ipiꝰ samsonis mors ꝛ cōsūmatio. ca. xvj. Circa ꝓmū ꝓio describit ducis cōceptio. scdo eiꝰ natiuitas ꝛ cōditio/ ibi: Pepe/ rit. Circa

Diuisio

Diuisio

Gen. 16. c

Luc. 1. b

chebboleth: eadē littera spicaz a exꝓmere nō valens: statimqz apphēsum iugulabāt i ipo ior danis trāsitu. Et ceciderūt in illo tpe de ephraiz q̄draginta a duo milia. Judicauit itaqz ie/ pthe galaadites/ israel sex an/ nis: ꝛ moꝛtuus est/ ac sepultus in ciuitate sua galaad. Post b

¶ abechsan.

hunc iudicauit israel abessan c de bethleem: qui habuit trigin ta filios ꝛ totidē filias. Quas emittēs foras maritꝭ dedit: et eusdē nūeri filijs suis accepit vxores: introducēs i domū suā: Qui septē ānis iudicauit isrl̄: moꝛtuꝰqz ē ac sepultꝰ i bethleē. Cui succeſſit abialō çabuloni tes: ꝛ iudicauit isrl̄ decē ānis: moꝛtuuſqz ē ac sepultꝰ i çabu/ lō. Post hūc iudicauit isrl̄ ab

a ¶ melius belleſphara thecuites.

dō filꝰ bellel pharathonites: q̄ d habuit q̄dragita filios ꝛ trigita ex eis nepotes ascēdētes sup se ptuagita pullos asinaz: ꝛ iudi cauit isrl̄ octo ānis: moꝛtuuſqz ē ac sepultꝰ i pharatō trꝛe ephra' im i mōte amalech.

Ca. XIII

IRsūqz filij isrl̄ fe e cerūt malū i ꝓspectu dñi: q̄ tradidit f eos i manꝰ philisti b noꝝ q̄dragita annis. Erat aūt g q̄dā vir de sara ꝛ de stirpe dan h noīe manue hñs vxorē sterilē: k cui apparuit angelꝰ dñi ꝛ dixit ad eā: Sterilis es ꝛ absq; libe ris: lz concipies ꝛ paries filiū. Caue g̃ ne bibas vinū ac sice/ l rā nec imūdū q̄cqz comedas: m qz ꝓcipies ꝛ paries filiuz: cuiꝰ n nō tāget caput nouacula. Erit p em̄ naçarꝰ dei ab infantia sua ꝛ ex mr̄is vtero: ꝛ ipe incipiet li q berare isrl̄ de manu philistino r rū. Que cū venisset ad maritū r suū/ dixit ei: Vir dei vēit ad me s hñs vultū āgelicū/ tribilis ni/ t mis. Que cū iterrogassem q̄s v

¶ Aug⁹. Hoc scriptura superꝰ tacuit.

eēt ꝛ vñ veniſſet ꝛ q̄ noīe voca ret: noluit mihi dicere: lz ꝫ rñ/ dit: Ecce cipies ꝛ paries filiū Caue ne vinū bibas nec sicerā ꝛ ne aliq̄ vescarꝭ imūdo. Erit ei puer naçarꝰ dei ab infantia

rit. Circa ꝓmū sciēdū q̄ mater samso 6 nis erat sterilis: ꝛ iō nō cōcepit eū vir tute nature tm̄: sed virtute nature per gratiā adiute. Circa quā gr̄am ꝓmo describit annūciatio angeli: scdo rela tio verbi/ ibi: Que cū veniſſet ad mari tū. tertio cōfirmatio facti/ ibi: Orauit itaqz. quarto oblatio sacrificij/ ibi. Di/ xit itaqz manue. Circa ꝓmū ponit cō ditio patris/ cū dr̄: b ¶ Vir de sa/ ra. nomē ē loci. i ¶ Et de stir. dan ꝛc. vbi apparet eiꝰ cognatio. k ¶ Ha bēs vxo. steri. in q̄ ostendit impedi/ mentū ex pte matris vt ꝓceptio pueri sit magis mirabilis. sequit: l ¶ La/ ue g̃ ne bi. vinū ac sicerā. Sicera dr̄ oīs potus iebriatiuus. m ¶ Nec imūdū q̄cqz come. i. illa q̄ dicūt im mūda ad esum ꝫm legē ꝓput determi/ nat Leui. xi. ca. ꝓhibet em̄ comedere ꝛ bibere illa q̄ ꝓhibēt naçareis Nu. vj. ca. cuiꝰ causa subdit: n ¶ Quia cōcipies ꝛ pa. fi. gratia adiuuante naturā. o ¶ Cuiꝰ nō tāget ca. no/ uacula. q: naçarei tpe sue ꝓsecratio/ nis nō poterāt radi: vt habet Nu. vi. ca. Iste aūt samson fuit cōsecratꝰ ꝓ to/ taz vitā suā. iō subdit: p ¶ Erit em̄ na. dei ab infan sua. Nō est intelli gendū ꝙ ꝫ q̄ fuerit sanctificatꝰ in vte/ ro sicut Johānes baptista: q: ō talib⁹ sāctificatio tenet q̄ nō peccauerūt mo taliter: sed ista ꝓsecratio intelligit ꝑ donū fortitudinis q̄ fuit q̄dā gr̄a gra/ tis data: ꝛ pōt stare cū pctō mortali: si/ cut ꝛ donū ꝓphetie: ꝛ fuit data samso ni ꝓ cōsolatione populi. ideo subdit:

q ¶ Et ipse incipiet libe. isrl̄ ō ma nu phi. ꝛ dicit incipiet: q: nō libera/ uit cōplete: vt. s. dictuz est. r ¶ Que cū venis. Hic ꝓ̄r describit relatio ꝫ bi: q: mulier ista retulit marito suo ꝓdi cto dicēs: s ¶ Vir dei ve. ad me. i. angelꝰ in specie viri: nesciebat tñ mu lier q̄ esset vere angelꝰ: credebat tñ q̄ esset a deo missus. t ¶ Habēs vultū ange. i. splendidū vltra consuetū ho/ minū modū. v ¶ Terribilis ni. i. ve nerabilis ꝛ reuerēdꝰ, sicut Gen. xxviij. dicit: Qz terribilis est locus iste: nō est hic aliud nisi domus dei ꝛ porta celi. ce tera patent ex dictis. b

✻ Orauit ita Moralit. e ¶ Rursūqz filij ꝛc. In Moraliter ꝫ caplo agit ō ꝓceptiōe samsonis ꝛ eiꝰ natiuitate ad liberādū ꝓplm isrl̄ de ma nu philistinoꝝ. Per samsonē ꝯo q̄ iter Allego. ꝓtat sol eoꝝ: significari pōt dñs noster iesus xp̄s: de q̄ scribit Malach. iij. a. Oriet vobis timētib⁹ deū sol iusticie. Et sicut cōceptꝰ samsonis ortus ꝛ viuē/ di modus fuit ꝓ angelū denūciatus. vt dicit in ꝫ caplo: ita fuit de dño nr̄o ie/ su xp̄o: vt habet Luc. j. Per ꝫ aūt q̄ samson vxorē non accepit de filijs isrl̄ sed de gentilib⁹: significatū fuit q̄ xp̄s accepturus erat de gētilib⁹ eccliam si/ bi sponsam relict' iudeis: paucis tñ ex/ ceptis q̄ sibi adheserūt: qđ aūt modicū est frequēter nō cōputat: ꝓpter quod Osee. j. dixit dñs de gētilitate. Voca/ bo nō dilectā meam. Et Malach. j. c. Ab ortu solis vsq; ad occasū magnum eſt nomē meū in gentib⁹. Et ꝫ diffuse tractat apls Ro. ix. Moraliter autē Moraliter ꝓ samsonē signat bonꝰ doctoꝝ vel ꝑ/ fectus vita ꝛ doctrina sicut sol illuminās ecclesiaz: ꝛ sicut de samsone dr̄: q̄ non

✻ comedat

naçarei: certis diebꝰ obseruabāt vo/
A uentes votūq; reddētes. a ¶Tu/
lit itaq; manue. Aug⁹. Qz dicit
scriptura ignozasse manue q̄ angelꝰ
dñi ē manifestū ē: etiā vxozē eiꝰ ho/
minē credidisse. Qz g̃ ei dixit: vim fa
ciamꝰ nūc tibi: ⁊ faciamus i ꝓspectu
tuo hedū capzaz tāq; hoīem inuita/
uit. s. vt ꝑ cū illo epularet qđ sacrifici
um fecisset. Nā facere hedū nō solet
dici: nisi cū sacrificiū fit. Ille etiā ita
rādit: si vim feceris mihi nō māduca
bo de panibus tuis: vbi oñdit se ad
epulas fuisse inuitatū: deinde addi/
dit: ⁊ si feceris holocaustū: dño offe/
res illud: qz. s. ille dixerat: faciamꝰ in
cōspectu tuo hedū capzaz: nō aūt oē
sacrificiū holocaustū: nā de holocau/
sto nō māducabaī qz totū īcēdebaī:
⁊ iō vocabaī holocaustū: ſz angelus
etiā nō manducaturꝰ holocaustū po/
tius fieri monuit nō tñ sibi ſz dño: qz
ſcz isrl cōsueuerat illo tpe falsis dijs
sacrificare. vñ ⁊ tunc deū offenderat
vt traderet inimicis ꝑ. xl. annos.

Horaliter b ¶Qđ cū vidiſ. Greg. Quid est
q̄ ad visionē angeli vir est timidus:
mulier audax: nisi qñ celestia nobis
mōstrant: spūs q̄dē pauore se ꝓcutit:
sed tñ spes ꝑsumit. Inde em̄ spes ad
maiora videnda se erigit, vñ turbaī
spūs q̄ ea que supna sunt ꝓio: videt:
qz cū altiora secretoz̄ celestiū sic leua
ta mens cōspicit: cuncta humanaruz
virium soliditas contremiscit.

c ¶Morte morie. Aug⁹. Quid ē
q̄ postq̄ manifestatus est manue: et
vxozi eiꝰ angelus qui cū eis loq̄baī.
Qꝛ dixit manue

Nico.de lyra

B ℣ a ¶Qzauit itaq; ma. Hic cō/
sequēter ponit cōfirmatio facti ꝑ an/
gelū scdo apparētē ad ꝑces manue:
⁊ ꝓtz lra paucis exceptis q̄ discurren
tur. b ¶Doceat nos qđ debea
mꝰ fa. de pue. ſz em̄ angelus dixi/
sset mulieri a q̄bus cauere deberet: ꝑ
tñ nō dixerat de puero nascituro. iō
sequit postea: c ¶Ab oībus q̄ lo
cutus sū tē. qz hec abstinētia iniū/
cta erat mulieri rōne pueri: ⁊ iō mul/
to fortiꝰ puer erat a talibꝰ abstinēdꝰ:
aliter tñ q̄ mater: qz cū esset naçareꝰ
ꝑ totā vitā debebat seruare legē na/
çareoz̄ oībus diebꝰ vite sue: mater
aūt vsq; ad natiuitatē pueri tm̄.

d ¶Dixit itaq; manue. Hic ꝓ̄
ponit oblatio sacrificij: manue ei cre
debat eū q̄ ei loq̄baī eē hoīem: ⁊ iō
voluit ei offerre prādiū dicens:

e ¶Faciamꝰ tibi. i. ꝓparemꝰ tibi
ad comedēdū. f ¶Hedū de ca. et
ꝑ intelligunt alia i prādio necessa/
ria: vt pāis ⁊ vinū ⁊ filia. g ¶Cui
rādit ang. qz cibo nō indigebat.

h ¶Si me co. nō come. i. si velles
me cogere nō comederē. i ¶Si aut
ez vis holo. face. i. illa q̄ attulisti
ad honorē diuinum incēdere.

k ¶Offer illud dño. ꝑ būficio qđ
tibi ex ꝑte eiꝰ annūciani. l ¶Et ne
sciebat ma. q̄ an. dñi eēt: qz talia
nō obtulisset ei ad comedēdū: ſz cre/
debat q̄ esset ꝓpheta a deo missus. ⁊
iō nō peccauit offerēdo sacrificiū ex/
tra locū tabernaculi de ꝑcepto vel ꝑ/
suasione illiꝰ q̄ erat nūcius dei. seq̄ꝝ:

Cur queris

sua: ⁊ exvtero mr̄is suę vsq; ad di
em mortis suę. Qzauit itaq; ma/ a
nue dñm: et ait: Obsecro dñe vt
vir dei quē misisti veniat iterꝝ ⁊ do b
ceat nos q̄d debeam⁹ facere ō pue
ro q̄ nascitur⁹ ē. Exaudiuitq; dñs
deꝑcātē manue: ⁊ apparuit rursū
angelꝰ dñi vxozi eiꝰ sedēti i agro.
Manue aūt maritꝰ eiꝰ nō erat cū
ea. Quę cū vidisset angelū: festi/
nauit ⁊ cucurrit ad virū suū: nūci/
auitq; ei dicēs: Ecce apparuit mi
hi vir quē ante viderā: Qui sur/
rexit ⁊ secutꝰ ē vxozē suā: veniēs/
q; ad virū dixit ei: Tu es q̄ locutꝰ
es mulieri: Et ille rādit: Ego sū.
Cui manue: qñ inq̄t ꝓmo tuꝰ fue/
rit explet⁹: q̄d vis vt faciat puer:
aut a q̄ se obꝛuare debebit: Di/ c
xitq; angelꝰ dñi ad manue. Ab
oībꝰ q̄ locutꝰ sū vxozi tuę abstine
at se: ⁊ quicq̄d ex vinea nascit nō
comedat: vinū ⁊ sicerā nō bibat:
nullo vescaī imūdo: ⁊ qđ ei ꝑcę/ d
pi/impleat atq; custodiat. Dixit
itaq; manue ad angelū dñi: Ob
secro te vt acquiescas ꝓcibꝰ meis e
⁊ faciamus tibi heduz de caprīs f
Cui rādit angelus: Si me cogis g
nō comedā panes tuos: si aūt vis h
holocaustū facere offer illō dño. k
Et nesciebat manue q̄ angelus l
dñi esset. Dixitq; ad eū: Qđ ē ti/
bi nomē vt si sermo tuꝰ fuerit ex/
pletꝰ honorem⁹ te: Cui ille rādit:
Cur queris nomē meū /qđ ē mira m
a rabile: Tulit itaq; manue heduz n
de caprīs ⁊ libamēta: ⁊ posuit su o
ꝑ petrā/offerēs dño q̄ facit mira/ p
bilia. Ipe aūt ⁊ vxoꝛ eiꝰ intuebā
tur. Cūq; ascēderet flāma altaris q
celū: āgelꝰ dñi pariī i flāma ascē/ r
b dit. Qđ cū vidisset manue ⁊ vx/
oꝛ eiꝰ: ꝓni ceciderūt i trā: ⁊ vltra
eis nō appuit āgelꝰ dñi. Staticq; s
itellexit manue āgelū dñi eē: ⁊ di
c xit ad vxozē suā. Morte morie/
mur qz vidimꝰ dñz. Cui rādit mu
lier: Si dñs nos vellet occidere:
ō manibꝰ nr̄is holocaustū ⁊ liba/
mēta ñ suscepisset: ſz nec oñdisset
nob̄ hec oia: neq; ea q̄ sūt vētura
dixisset. Pepit itaq; filiū ⁊ voca/ t
uit nomē eius samson. Creuitq; v
puer: ⁊ bñdixit ei dñs: cępitq; spi x
ritus dñi esse cū eo i castris dan:
inter saraa ⁊ esthaol.

m ¶Cur queris nomē meū qđ ē L
mirabile. In hebreo habet: qđ est ce
latū vel ignotū: quod exponūt hebrei
dicētes q̄ nōia angelorū qui mittunt
in ministeriū variant ꝑm legationes
ad quas mittunt Unde Esa. vi. b. Ange
lus qui missus est ad purgandū labia
Esaie cū calculo ardenti nominat ibi
seraph: cū tñ non esset de ordine sera/
phico. Angeli aūt de futuris ad q̄ mit
tendi sunt: nō habent ꝓcognitionē ni/
si quādo deus reuelat eis: q̄ reuelatio
fit ꝑm formā sue volūtatis: ⁊ ideo an/
gelus dixit nomē suū esse occultum: qz
nesciebat ad quid de futuro mittēdus
erat. Alio modo potest exꝑi qz secre/
ta dei ⁊ angelorū nō sunt hominibus
reuelanda nisi q̄tum deo placet.

n ¶Tulit itaq; manue hedū de
caprīs ⁊ libamenta. i. liquida q̄ cuz
carnibus holocaustorū offerri solēt: ꝑ
ut habet Mu. xv. o ¶Et posuit su
per petrā. vtens ea ꝓ altari.

p ¶Offerens dño qui facit mira
bilia. In hebreo habet: Offerēs do/
mino ⁊ mirabili vel occulto ad facien/
dū: qz manue nō erat de genere sacer/
dotali: ⁊ ideo ad eum nō ꝑtinebat of/
ferre sacrificium sed obtulit materiam
sacrificij ei qui sibi loquebaī in nomīe
dei qui dixerat nomen suum esse mira
bile vel occultum vt ex illa materia fa/
ceret deo sacrificiū: quia ꝓphete loquē
tes in nomine domini poterant offer/
re auctoritate eius sicut ⁊ sacerdotes:
sicut patet de helia. iij. Regum. xviij.
Manue aūt credebat eū qui sibi ap/
parebat esse ꝓphetā domini: erat etiā
plus q̄ ꝓpheta. s. angelus. q ¶Cū/
qz ascenderet flāma altaris. ex ꝑ
videt q̄ ex illo lapide ꝓcessit ignis cō/
sumēs holocaustū in signuz diuine ac
ceptationis. r ¶Angelus domi/
ni pariter in flāma ascendit: vo/
lens ostendere q̄ ipse esset vere dei an D
gelus ad certificationem verbi eius.

s ¶Morte moriemur: quia vidi/
mus dominū: exponaī sicut. s. vi. ō ge
deone. t ¶Peperit itaqz. Hic cō †Gen. 32. g
sequenter describit natiuitas pueri ⁊
eius educatio. cū dicit: v ¶Creuit/
qz puer et benedixit ei domiꝰ:
cōferendo ei donū fortitudinis ⁊ for/
te cū hoc gratie gratū facientis. Unde
sequit: ꝛ ¶Cepitq; spūs dñi eē
cū eo in castris dan: qz ꝓ tunc illa
tribus habitabat in tētoriis.

✳ comedat aliq̄d imūdū: sic talis do/ Horaliter
ctor vel ꝓlatus nō incozporat sibi mor
tale peccatū. Similiter sicut de samso/
ne ꝓcipit q̄ nō bibat aliq̄d iebriatiuū:
sic doctor vel ꝓlatus nō debet aliquid
agere qđ sit extra mensurā rationis re
cte. Ebrietas em̄ dicit ab e qđ ē extra
⁊ bria qđ est mensura. Samson etiam
accepit vxozē de filiabꝰ philistinoz̄ vt
ꝑ hoc sibi daret occasio pugnādi cōtra
eos: vt habet in textu. Sic bonus do
ctor vel prelatus accipit sibi sapientiā
gentilium philosophorum que dici po
test eius vxoꝛ. Nam de sapientia dici
tur Sapiēcie. viij. a. Hanc quesiui mi
hi sponsam assumere: et per ipsam ha/
bet occasionem pugnandi contra infi/
deles et hereticos: qui rationibus so/
phisticis inuoluunt catholicos simpli/
ces sapientiam philosophicam igno/
rantes.

dixit manue vxori:morte moriemur ⁊c. Pro eo.s. qđ scptū ē: Exo.33.d. Nemo pōt facie meā videre ⁊ viuere. Opiabant ḡ vt hoies deū se vidisse:tāto vtiq; miraculo facto ꝙ in igne sacrificiū stetit:q̄ cū illis p̄us q̄si hō loq̄bat. Sz deū in āgelo:an deū ipm angelū appellabāt.sic em̄ scriptū ē:Et sumpsit manue hedū ca ꝓzaz ⁊ fecit sacrificium ⁊ obtulit supra petrā dño mirabilia facienti ⁊ manue ⁊ vxor ei⁹ expectabāt ⁊c. Dis ḡ ꝓbis q: nō dixit morte moriemur:q: vidim⁹ angelū dñi sed deū vidim⁹:oriē q̄stio.

Questio Utz in āgelo itelligebāt deū an eūdē angelū vocabāt deū. Illud em̄ tertiuz ꝙ deū putauerāt q̄ erat āgelus dici nō pōt apte dicente scriptura:Tūc cognouit q: āgelus dñi ē. Sz vñ metuebāt mori. Nō em̄ scriptuz erat: Nemo videt faciē āgeli ⁊ viuet. An ⁊ in ꝑ ipo ꝙ in āgeli pītia deū cognouerat manue ita p turbat⁹ est vt morte timeret. Nō ât illi vxor rñdit: Si vellet dñs mortificare nos nō accepisset de manu nr̄a holocausta ⁊ sacrificiū:nec illuminasset hec oīa ſz nec audita fecisset hec nob. vtrū ipm āgelū crediderūt accepisse sacrificiū:q: viderūt eū in flāma altar̄ stetisse:an ꝑ itellexerūt accepisse dñm:q: hoc fecit āgelus vt se oñderet angelū. Vōlibet hoz sit iā angelus dixerat. si aūt facis holocaustū:dño offer illud:ꝑ

ff.15.c est nō mihi ſz dño. Nō ḡ stetit āgelus in altar̄ flāma magł itelligēdus est significasse illū magni ꝓsilij āgelū in fr̄a ma serui.i. in hoie:quē suscepturꝰ erat nō acceptuz sacrificium sed ipm sacrificium futuz. La. XIIII

¶ Descēdit ḡ samson ⁊c. Sequit: a ¶ Descēdit itaq;.

Dystice Ysid. Sāson cū alienigenas tetēderet causa petēde vxoris:leonem occidit ⁊ xp̄i ecclīaz vocatur⁹ de gētib⁹ diabolū

Joh.16.g vicit q̄ ait:Audete q: ego vici mundū. Ex ore leonis occisi fauꝰ extrahit: q: vt ꝓspicim⁹ reges terreni regni q̄ ꝑ xp̄m añ fremuerant iā pempta feritate dulcedinem euangelij predicāt:⁊ munimenta prebent.

Nico.de lyra

Descēdit ergo La. XIIII samson. Hic ꝓñr describit occasio iuasiōis philistinoz: q̄ occasio data ē samsoni ex acceptione vxoris de philisteis:vt patebit ex seqn tibus. Et iō circa ꝑ p̄mo describit dicte vxoris petitio.scdo petite despōsatio/ ibi: Descēdit itaq;.tertio despōsate acceptio/ibi:Et post aliq̄t dies. q̄rto iuasiōis occasio/ibi:Cū igit̄ ciues. Circa p̄mū dr:Descēdit ḡ samson in thānata. villa ē philistinoz ad quā venit samsō ad videndū festū qđ faciebāt philistei q̄b⁹ seruiebāt hebrei sub tributo: ꝓpt qđ secure poterāt ad loca eoz declinare. b ¶ Nūq̄d nō est mulier ⁊c. ꝑ dicebāt parētes sāsonis:q: phibitū ē Deu.vij.a.ne Zhāt mr̄imōia cū alienigenis. Iō sḡdit:

c ¶ Parētes ât ei⁹ nesciebāt ⁊c. Ex ꝑ ât ꝙ scriptura excludit parētes sāsonis tm̄ ab hac noticia: videt ꝙ sāson cognouerit p reuelationē volūtatē dñi circa ꝑ:aliť em̄ peccasset si mulierē alienigenā accepisset vxorē:nisi sciret dñi volūtatē q̄ poīat in p̄cepto dispēsare. Sz adhuc videt ꝙ parētes ei⁹ male fecerīt illā mulierē petēdo ꝓ filio:q: ꝑ ꝓhibet Deu.vij.a. vbi dr: Filiā ei⁹.s. alienigene nō accipies filio tuo vxorē. Dicēdū ꝙ samson eis volūtatē dñi reuelauit:lz nō sit scptū. Erāt em̄ deuoti: ⁊ iō nō ē verisile ꝙ fecissent ꝛ p̄ceptū dñi:nisi sāson eis dixisset ꝑ esse de volūtate dñi:⁊ bñ debebāt ei credere eo ꝙ fuerat p āgelū ānūciat⁹ ⁊ mirabiliť nat⁹. vt.s. dictū ē. d ¶ Et q̄reret occasiōes ⁊c. Sciebat em̄ sāson in generali p reuelationē ꝙ cōtractus illi⁹ mr̄imōij erat occasio rebellādi philisteis:lz adhuc ig̃raret modū i pticlari. Sz q̄rit ꝑ q̄re ad ꝑ q̄rebat occasio:cū philistei hītarēt in tra hebreis ꝓmissa:vt ptz ex.s. dicti ca.iij. De ill⁹ aūt hītatoribꝰ p̄cepat dñs.filijs isr̄l ꝙ eos exterminarēt sine miscdia: vt hr̄ Nu.xxxiij. ⁊ Deut.vij. ꝓpt qđ videt qđ nō erat q̄rēda alia occasio. Dicēdū ꝙ ꝓpt pcta hebreoz dñs ꝓmiserat philisteos ad tps eis dñari:⁊ inť ipos erāt aliq̄ pacta iuramēto firmata:qđ erat licitū hebreis facere in tali casu:vt dictū fuit Josue.xxi. ⁊.xxiij. ꝓpt qđ nō licebat hebreis philisteos tūc iuadere absq; noua occasiōe: ⁊.ij. Paral.vl.c. Inť mala sedechie regis ꝓpt q̄ fuit captiuatus ⁊ ciuitas destructa dr:A rege q̄z nabuchodonosor recessit q̄ adiurauerat eū p deū.⁊ ꝑ notat cū subdit: e ¶ Eo em̄ tpe philistijm dñabant israeli.qđ dñiū erat p̄dicto mō firmatū. f ¶ Descēdit itaq; samson. Hic describit p̄dicte mulieris despōsatio:p̄mittit tū casus accidēs in via/cū dr: g ¶ Apparuit catulus leonis seuꝰ rugiēs ⁊ occurrit ei.s.samsoni q̄si ad deuorādū eum. Separauerat em̄ se samson a parētib⁹ suis ꝓ aliqua necessitate.⁊ tūc occurrit ei leo ita ꝙ parentes eius non viderunt. h ¶ Irruit aūt spūs dñi ⁊c.i. spūs fortitudīs.illa em̄ fortitudo nō inerat ei ex cōplexiōe seu ꝓtute naturali:aliquin nō recessisset ab eo qn̄ fuit rasus: vt habet.j.xvi.ca. Sz erat illa fortitudo q̄dā gr̄a gt̄l data:q nō sp adest hoī: sicut spūs ꝓphetie nō sp aderat ꝓphet̄: sz qn̄ expediebat p̄m ordinationē diuinā:⁊ ꝑ mō videt dicendū de fortitudīe samsonis:ꝓpt qđ occurrēte leone dr ꝑ ꝙ irruit in eū spūs dñi.i.motꝰ illi⁹ fortitudīs. i ¶ Nihil oīno hñs in ma. ad oñdēdū ꝙ ꝑ ñ fecit gladio vl̄ baculo. k ¶ Descēditq; ⁊ lo. c mulieri.s.de mr̄imōio Zhēdo:⁊ tūc facta fuerūt spōsalia. l ¶ Et post aliq̄t dies. ꝑ ꝓñr describit mulier̄ desponsate acceptio in matrimoniū/iō subdit: m ¶ Reuersus vt accipet eā. Inť ponit tū casus ꝓtingēs in via/cuz dr:Declinauit ⁊c. n ¶ Et ecce examē apū.i. cōgregatio apum. Querit ꝑ quō apes q̄ abhorrēt fetida ibi mellificauerant. Pōt dici ꝙ apū diuerse sunt spēs.⁊ aliq̄ sunt rusticane ⁊ ñ abhorrēt talia cuiusmōi erāt iste.vñ ⁊ aliq̄ mellificāt in foramīb⁹ terre. Sequit: o ¶ Descēdit itaq; pat eius ad mulierē.q: locꝰ vbi manebat mulier erat demissior q̄ locꝰ vbi manebat pater samsonis. p ¶ Et fecit filio suo samson cōuiuiū.ꝓ celebratiōe nuptiaz ꝑm ꝙsuetudinē illi⁹ terre.

Questio

Cū ḡ. Hic Moraliter. a ¶ Descēdit ergo samson ⁊c. Per samsonē q̄ prexit ad accipiēdū sibi gētilē vxorē:allegorice signatur xp̄s q̄ in p̄mitiua ecclīa ꝓuirit sibi p fidē ipam gētilitatē iudea ꝓ maiori pte incredula remanēte. Propt qđ dixerūt apli iudeis: Act.xiij.g. Vobis oportebat p̄mū loqui verbū dei:sz qm̄ repellitis illud: ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite:ecce ꝓuertimur ad gētes. sic em̄ p̄cepit nobis deus. Et p illā p̄dicationē ꝓiunxerunt xp̄o ⁊ nō sibi gentilitatē ꝑ fidē:nō em̄ erant spōsi sz eius paranymphi. g ¶ Apparuit catulus leonis seuus. Per quem intelligi pōt saul⁹ xp̄m impugnās. ꝓpt qđ dixit ei Act.ix.a. Saule saule q̄d me pseq̄ris? Per hoc aūt ꝙ verbo xp̄i ꝓstratus fuit in terrā tanq̄ mortuus:apparuit ꝙ poterat eū lacerare sicut samson leonem occurrentē lacerauit. Per hoc autem ꝙ in ore leonis mortui inuctum fuit fauum mellis:significata fuit mellifua doctrina Pauli mundo mortui:sicut dicit Galath.vj.c. Mihi aut̄ absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi: id est in

A Diuisio * a ¶Cũ ĝ. Hic ꝓnr describit rebelliõis occasio duplex. scḋa ponit in prin. xv. ca. Circa primũ ỏr: Cũ ĝ ciues lo. il. vi. eum. s. magnũ ⁊ robustũ. b ¶Dederũt ei so. tri. vt si sãson vellet aliq̃d agere ꝺ eos: isti resisterẽt ei: tñ fuerũt ei assignati sub specie societatis et honoris nuptiarũ. c ¶Quib⁹ lo. est sam. vt inde inter ipos oriret questio seu cõtẽtio. d ¶Propoñã vo. pbleu. i. ꝓbũ dubium ⁊ occultũ: qđ gallice ỏr deuinaile. e ¶Dabo vo. xxx. syn. i. lineas vestes. f ¶Dixitq̃ eis. pbleuma suũ. g ¶De come. exi. cib⁹ ⁊ de fo. egres. ẽ dul. p ꝟ obscure ꝓposuit q̃ iuenerat mel ī cadauere leõis: qz mel ẽ dulce: ⁊ leo est fortissim⁹ bestiaꝝ: ⁊ ī illa pte leõis inuenit mel qđ ẽ comestibile: q̃ ẽ instrumẽtũ comestionis. s. in ore.

b ¶Nec po. p tres dies ꝓpo. sol. lz multũ cogitassent. i ¶Cũq̃ adesset dies sep. nõ erit itelligẽdũ q̃ eẽt dies septim⁹ cõiuiũ: immo erat quart⁹: lz vocat⁹ ẽ septim⁹ qz erat sabbatũ occurrẽs iter ꝓuiuiũ nuptiarũ: cetera patẽt vsq̃ ibi:

k ¶Septẽ igit dies cõ. fle. i. p maiori pte septẽ dier: qz a q̃rta die incepit: vt ptz ex ꝓdictis. l ¶Tãdẽq̃ die sep. ⁊c. Hic accipit dies septima ꝓ septima die cõiuiũ: nõ ꝓ sabbato. m ¶Et illi dixe. ei die sep. ante so. oc. qz si tardassent vsq̃ post occasuz amisissẽt:

B qz finita fuisset dies septĩa: qz dies ẽ latio solis sup terrã. n ¶Quid dul. melle. intellect⁹ ptz ex ꝓdictis.

o ¶Si nõ araſ. ⁊c. ille q̃ arat inuestigat terrã iferi⁹: ita fecerũt isti q̃ solutionẽ quã iuenire ñ poterãt inuestigauerũt ꝑ vroꝛẽ samsonis: quã vocat vitulã ꝓpẽ muliebrẽ in solẽtiã. p ¶Irruit itaq̃ in eũ spi. dñi. i vindictã iurie sibi facte. Cũ qz ꝓbleuma ꝓ seipos soluere debebãt nõ ꝑ aliã psonã: vt ptz ex mõ loquẽdi. s. posito. vbi ỏr: Nõ si solueritis mihi ⁊c. Cũ qz ꝑ metũ mortis incussuz vroꝛi sue ⁊ amicis ei⁹ solutionẽ inq̃sierãt. sequit:

q ¶Iratusq̃ ni. ꝺ philisteos et vroꝛẽ suã eo q̃ reuelauerat secretũ suũ. r ¶Ascẽdit ī do. pa. sui. ab vroꝛe ad tẽs discedẽdo.

Moraliter * sti: id est in eius doctrina dulci ꝑ quez mihi mũdus crucifixus ẽ et ego mũdo. g ¶De come. exi. cibus ⁊ de foꝛ. ⁊c. hoc aũt ꝓbleuma solui nõ potuit nisi ꝑ vroꝛẽ samsonis: ꝑ qđ significatũ fuit q̃ mutatio sauli de psecutoꝛe amarissimo ī dulcissimũ doctoꝛẽ: nõ põt intelligi nisi ꝑ ecclĩam xp̃i sponsam q̃ nouit ꝟtutẽ spõsi potẽt facere de psecutoꝛe defensoꝛẽ: ⁊ de lupo pastorẽ. Aliter ꝑ leonẽ laceratũ põt intelligi coꝛp⁹ xp̃i flagellis et clauis plagatũ: qđ ipemet ꝑ samsonẽ figurat⁹ lacerauit in q̃ctũ ad passionẽ voluntarie se obtulit: et de eius coꝛpe mortuo exiuit sãguis ⁊ aq̃ ex q̃bus ꝟtutẽ habẽt ecclie sacramẽta inter q̃ ꝓncipale ẽ eucharistie sacramentũ in q̃ habem⁹ dulcissimũ cibũ. de q̃ figuraliter ỏr Sap. xvi. c. Panez

a uerãt. Cũ ergo ciues loci illi⁹ vidissent b eũ: dederũt ei sodales trigita qui essent c cũ eo. Quibus locut⁹ ẽ samson: Proponã vobis ꝓbleuma/ qđ si solueritis d mihi intra septẽ dies cõuiuij: dabo vobis triginta syndones ⁊ totidẽ tunicas. Sin autẽ nõ potuerit⁹ soluere: vos dabitis mihi triginta syndones: ⁊ eiusdẽ numeri tunicas. Qui respondẽrũt ei: f Propone ꝓbleuma vt audiam⁹: Bi g xitq̃ eis: De comedente exiuit cibus: b et de forti egressa est dulcedo. Nec potuerunt ꝑ tres dies ꝓpositionem solue i re. Cunq̃ adesset dies septim⁹ dixerũt ad vroꝛẽ samson: Blãdire viro tuo: et suade ei vt indicet tibi qđ significet ꝓbleuma. Qđ si facere noluerit: icẽdem⁹ te ⁊ domũ pris tui. An idcirco vocastĩ nos ad nuptias vt spoliaretĩ? Quę fũdebat apud samson lachrymas: ⁊ que rebaṫ/dicẽs: O dis me/⁊ nõ diligis/idcirco ꝓbleuma qđ ꝓposuisti filijs ppli mei non vis mihi exponere? At ille respõdit: Patri meo ⁊ matri nolui dicere: ⁊ tibi indicare potero? Septẽ igit di k ebus cõuiuij flebat ante eũ: tãdẽq̃ die septio cũ ei eẽt molesta exposuit. Quę l statim indicauit ciuib⁹ suis. Et illi dixe m rũt ei die septio ante solis occubitũ: qđ dulci⁹ melle: ⁊ qđ forti⁹ leone? Qui ait n ad eos: Si nõ arasseti ī vitula mea nõ o inuenissetis ꝓpositionem meaz. Irruit itaq̃ ī eũ spũs dñi: descẽditq̃ ascalonẽ ⁊ pcussit ibi triginta viros: q̃ũ ablatas vestes dedit his q̃ ꝓbleuma soluerãt. p Iratusq̃ nimis ascẽdit in domum pris sui: vroꝛ aũt ei⁹ accepit maritũ vnũ de amicis ei⁹ ⁊ pnubis. Ca. XV

Post aliquãtulũ aũt tpis cũ s dies triticeę messis istarẽt: venit samson iuisere volẽs vroꝛẽ suã: ⁊ attulit ei hedũ de capris. Cũq̃ cubiculũ ei⁹ solito vel t let itrare: ꝓhibuit illũ pater illi⁹ dicẽs: v Putaui q̃ odisses eã: ⁊ iõ tradidi illaz amico tuo. Sz habet soroꝛẽ q̃ iunioꝛ et pulchrioꝛ illa est: sit tibi ꝓ ea vroꝛ. Cui samson rñdit: Ab hac die ñ erit culpa x ī me ꝺ philisteos. Faciã eñ vobis mala. Perrexitq̃ ⁊ cepit trecẽtas vulpes: y caudasq̃ eaz iũxit ad caudas: ⁊ faces z ligauit ī medio: quas igne succẽdẽs dimisit vt huc illucq̃ discurrerent. Quę a statim prexerũt in segetes philistinoꝝ. Quibus succẽsis ⁊ cõportatę iam fruq ges ⁊ adhuc stãtes in stipula cõcremate sunt: i tantũ vt vineas quoq̃ ⁊ oliue

paratũ de celo ꝓtitisti eis sine la E boꝛe: oẽ delectamẽtũ ī se habẽtẽ: ⁊ oĩs sapoꝛis suauitatẽ.

Post aliquã/ Ca. XV tulũ aũt tpis. Hic ꝓnr ponit scḋa occasio: eo q̃ fuit ꝓhibit⁹ ab vroꝛe sua: ⁊ ꝓ est qđ ỏr: t ¶Cũq̃ cu. ei⁹ so. vel. intra. i. mõ ⁊ affectu maritali.

v ¶Prohibuit il. pa. il. di. puta. q̃ odiſ. eã. in ꝓ facta fuit samsoni iniuria: qz nõ repudiauerat vroꝛẽ ſz tm̃ ad hoꝛã recesserat ab ea: qđ erat sibi licitũ: ⁊ iõ fctã fuit sibi iniuria: eo q̃ sine scitu ⁊ req̃sitiõe ei⁹ alteri fuit data: ⁊ iõ dixit: x ¶Ab hac die nõ erit cul. ⁊c. in adẽdo. s. eos ꝓpẽ ifidelitates ⁊ iniurias mihi factas. et marie q̃ dixerat angel⁹ ỏ eo: ipe incipiet liberare isrl ỏ manu phi/listioꝝ. vt hẽ. s. ca. xiij. y ¶Per rexitq̃. Habita iusta occasione nocẽdi philisteis: vt ptz ex ꝓdictis. Hic ꝓnr describit eoꝝ inuasio ⁊ Diuisio debellatio: ⁊ ꝓmo ī eoꝝ bonis. secũdo ī psonis/ibi: Quib⁹ aũt samson. Circa ꝓmũ ỏr: Perrexit ⁊ ce. ⁊c. lz eẽt multũ fortis ⁊ agilis tñ verisile est q̃ cepit eas auxilio aliquoꝝ: ī illa em̃ ꝛra abũdãt vulpes ⁊ cũ retib⁹ ⁊ ingenijs possũt cito capi ī tãta multitudine: sic in terra ista in vna garena pñt cito capi trecẽti cuniculi: marie ꝑ homines ad ꝟ ingeniosos.

z ¶Caudasq̃ eaz iũxit ad cau. ⁊c. qđ ẽ intelligẽdũ q̃ ꝑ aliq̃ ligamina ad ꝟ apta ligauit caudas duaz ad inuicẽ ⁊ ligamina D erãt ita lõga q̃ ī medio poterant ligari faces ardẽtes q̃ ỏ facili nõ possent extingui: nec lederẽt vulpes. a ¶Que statim prexe. in sege. eo em̃ q̃ ligate erãt mõ ꝓdicto nõ poterãt currere ordinate ⁊ expedite ad occultandũ se in nemoꝛib⁹ vel foueis terre: ſz cucurrerũt ad illud qđ erat magis in ꝓmptu scz ad segetes stãtes que erãt desiccate ⁊ ꝓpinque messioni: qđ ptz ex hoc q̃ alique iã erãt collecte. vñ subdit: b ¶Et cõportate iam fruges ⁊ adhuc stantes ⁊c. nõ ad domos ſz ī cãpis vbi ꝑ aliqđ tps dimittebant in magnis aceruis: sicut fit ī multis terris. cetera patẽt in lra.

* Quibus Moraliter. s ¶Post aliq̃n Moraliter tulum aũt tẽpus. ⁊c. Per patrem vroꝛis samsonis q̃ ꝓhibuit samsonẽ ab ingressu ad suam vroꝛem: intelligi potest imperator romanus vel eius imperiũ super gentes habẽs dominiũ: ⁊ q̃tum in se fuit ꝓhibuit cõiunctionẽ christi per samsonem figurati cum ecclesia de gentibus collecta: et sicut samson per cõbinationez vulpium incendit segetes philistinorum: sic christus per ꝓdicatores charitate cõbinatos succendit fide charitate formata gentiliũ cordaz in tantuz q̃ in multis erãt ad martyrium ꝓmptissima. De hoc igne dicit saluatoꝛ. Luce. xii. f. Ignem veni mittere in terram

* ⁊ quid vo

a ¶ Percussitq; eos. Lxx. Percussit alienigenas samson ad tibiã sup femur.i.tã mirabiliť: vt stupẽtes tibiã vni⁹ pedis sup femur alteri⁹ ponerẽt. b ¶ Jurate ait. Aug. quid ẽ qđ ait sãson vir iuda: Jurate mihi ne iterficiaťme vos ⁊ tradi/te me eis: ne forte occurraťin me vos: quã locutionẽ ita qđã ĩterp̃tati sũt ne forte veniaťaduersũ me vos. Sz ħ eũ ne ab his ĩterficerẽt dixisse illud ĩdicat: qđ in libro regnoꝝ scriptũ ẽ iubẽte Salomõe vt hõ occideret ⁊ dicente: vade occurre illi. Qđ iõ nõ ĩtelligiť: qz nõ ẽ ꝓsuetudis apud nos ita dici. Sic eñ qđ militares ptãtes dicũt: vade alleua illũ: ⁊ significat occide illũ: qs ĩtelligat nisi q̃ illi⁹ locutio/nis ꝓsuetudinẽ nouit. Solet ⁊ vulgo apud nos dici: cõpẽdiauit illi. i. occidit illũ: ⁊ ħ nemo ĩtelligit: nisi q̃ audire cõ sueuit. hec ẽ eñ vis generaľ oĩm locutionũ vt quẽadmodũ ipe ligue nõ ĩtel liganť: nisi audiẽdo vťlegẽdo discanť: ita nec modi locutionũ. c ¶ In maxilla asini. Greg⁹. Maxilla asini p̃/dicatores significat. Redẽptor eñ nr simplicitatẽ ⁊ patientiã p̃dicantiũ: sue mãu ꝥtuťtenẽs a vitijs carnales inť fecit: ⁊ maxilla in terrã ꝓiecta: postmo dũ aq̃ſ fudit qz tradita morte p̃dicatoꝝ corpa magꝝ pplis mõstrauẽ miracula.

Moraliter

Ni. de ly.

Judicauit

a ¶ Quib⁹ ait samsõ. Hic ꝓñr ponit iuasio in ꝓnis. ⁊ hec ẽ duplex. scđa ponit ibi: Igiť ascẽdẽtes. Circa ꝑmũ dr: b ¶ Sz hec fecerit⁊ ⁊c. hoc dixit samson. Tũ qz philistei nõ cõpuſserãt vroꝛẽ ei⁹ ⁊ p̃ꝛez ꝛelo iusticie sz magis cõmoti passiõe ire ꝓpť dãnũ eis illatũ. Tũ qz occasiõe p̃dicta hĩta guerra erat inť samsonẽ ⁊ philisteos apte: nec tenebaťcessare ab eoꝝ iuasiõe: maxime cũ ad ħ fuisset ꝓsecrat⁹ ex diuĩa reuelatiõe: vt ptz ex supdict⁊. c ¶ Percussitq; eos ingẽ. pla. ⁊c. Sura ẽ posterior ps crur⁊: femur ãterioꝝ. Modus ãt ẽ hoĩm q̃ sũt attoniti ⁊ meditabũdi ĩponere sura vni⁹ crur⁊ sup femur alteri⁹. ⁊ p ħ designaťqđ philistei sueťrita stupefacti de plaga ei⁹ ĩflicta a samsone qđ multũ cogitabãt q̃liť se vĩdicare possent. In hebreo aũt sic hť: Percussit eos plaga magna: tibiã sup crus suũ. qđ exponũt hebrei de pcussiõe peditũ cũ eqtib⁹: qz pedites in bello ĩtunť tibijs suis: equites ꝥo cruribus.

Diuisio

d ¶ Igiť ascendẽtes. Hic ponitur scđa pcussio philistinoꝝ. vbi ꝑmo ponit huiꝰ pcussiõis occasio. scđo ipa percussio/ibi: Qui cũ vẽisset. tertio grarũ actio/ibi: In maxilla asini. Occasio ãt data samsoni fuit eo qđ ꝓpť eũ volebãt

5.14.b

invadere totũ pplm isrl. ⁊ ħ est qđ dr: Igiť ascẽdẽtes philistijm in terrã iuda. ⁊ tñ samson nõ erat de tribu illa sed de tribu dan: vt ptz ex supradictis: ca. xiij. e ¶ Castrametati sũt in loco q̃ postea vocat⁹ est lechi. Hoc dr p diminutionẽ: qz locꝰ ille vocatus ẽ postea ramathlechi: vt habeť eodẽ capĩo: sicut aliq̃ aliqs vocaťminus ꝓ iacominus. f ¶ Ubi eoꝝ fulsus ẽ exercitus. Hoc dr ad denotandũ magnitudinẽ exercitus eoꝝ: qz occupabat magnũ ꝛre spaciũ. g ¶ Cur ascẽdistis aduersum nos. Quasi diceret: tributũ vobis reddim⁹ nec rebellamus: ⁊ ideo nõ habetis occasionẽ inuadẽdi nos. h ¶ Qui respondерũt: vt ligemus samson venimus. Licet eñ venirẽt ꝓncipaliť ꝓpť samsonẽ: tñ occasiõe ipius veniebãt ꝺ totũ pplm nisi traderẽt in manib⁹ eoꝝ: qđ fuit eis ꝓcessum. Ideo subdiť: i ¶ Descẽderunt ergo tria milia viroꝝ. Ad capiendũ samsonẽ ⁊ tradendum philisteis ꝑm qđ fuerat ĩter eos ꝓdictũ. Et ptz lr̃a vsq; ibi: k ¶ Jurate ait ⁊ spõdete mihi qđ nõ occidatis me. Volebat eñ satisfacere ĩsraelitis ⁊ sic agere qđ nõ interficerenť a philisteis nec ab ipo eis resistendo: ⁊ haberet occasionẽ iustã interficiẽdi philisteos q̃ veniebãt ad eũ occidendũ. l ¶ Qui cũ venisset. Hic ꝓñr describiť philistinoꝝ inuasio/cũ dr: Qui cũ venisset ad locũ maxille. Hic locus sic nominaťħ p anticipationez: vt ptz p lr̃az sequentẽ. m ¶ Irruit spũs dñi in eũ: Id est motus dono fortitudis ad rumpendũ vincula ⁊ ad philisteos debellãdum. n ¶ Inuẽtamq; maxillam. Per hoc ostendiť victoria magis mirabilis ⁊ a deo facta: quia nõ fuit ꝑ arma ferrea. Sciendũ tñ qđ asini maiores sũt in terra illa ⁊ hñt maiora ossa. o ¶ Interfecit in ea mille viros. Ex q̃ ptz qđ miraculose seruabaťa ꝓfractione in tot ⁊ tãtis pcussiõibus viroꝝ armatoꝝ. p ¶ In maxilla asini. Hic ꝓñr ponitur gr̃arũactio. modus eñ erat hebreorũ in victorijs a deo datis canere cãticũ ꝑ modũ gr̃arũactiõis: sicut ptz in cãtico moysi: Exo. xv. ⁊ in cantico delbore. ſ. v. cap̃. ⁊ iõ samson in hac victoria diuinitus sibi data cecinit canticũ inciꝑiẽdo ꝑ talẽ modũ: In maxilla asini ⁊c. Utq; aũt totũ canticũ eius sit ħ scriptũ vel solũ ipius ꝓncipiũ certũ nõ habeť. videť tñ ꝓbabilius qđ solũ ꝓncipium sit ħ scriptũ: qz nõ oĩa sunt scripta: ⁊ qz nõ legunť cãtica sic breuia. Seq̃ť: q ¶ Et vocauit nomen loci illius ramathlechi. Qđ ãt sequiť: Qđ interp̃taťeleuatio maxille. nõ est in hebreo sz appositũ ẽ a trãslatore ad oñdendũ significatũ noĩs qđ bñ fuit ipositũ: qz satis fuit mirabile ⁊ insolidũ qđ cũ maxilla asini fieret tantũ factũ. Qz aũt ħ diuiniťfieret: oñdiť ꝑ seqns miraculũ/cũ dr: Aperuit itaq; dñs molarẽ dentẽ. Et ptz lr̃a.

Moraliter

✳ ⁊ qđ volo nisi vt ardeat: Qz aũt ꝑ vulpes pñt intelligi p̃dicatoꝝ oñdiť: pinguedo nãq; vulpiũ medicinalis ẽ ꝺ cõtractionẽ ⁊ stupefactionem neruoꝝ. multi ꝥo p̃dicatoꝝ cõtractos corpaliter ereꝛerũt: vt ptz de Paulo ⁊ Johãne: Actꝝ. iiij. ⁊ de Paulo ⁊ Barnaba: Actꝝ. xiij. ⁊ multa filia fecerũt alij discipuli xp̃i ⁊ ministri. Spũaliter aũt cõtractos ꝑ pigriciã ⁊ accidiam quasi q̃tidie erigũt p̃dicatoꝝ eccl̃ie: ⁊ in via morũ facũt ambulare. † ¶ Ligare inq̃ũt te venimus ⁊c. Per ligationẽ samsonis ꝑ viros iuda pot̃ ĩtelligi ligatio xp̃i in petro: sicut ⁊ crucifixus fuit in ipo: ꝑpter quod eidem apparens dixit: Vado romam iterum crucifigi. Hec autẽ ligatio facta fuit a iudeis ⁊ soluta virtute diuina: Actꝝ. xij. sicut samson dono fortitudis a deo rupit vincula. Per hoc aũt qđ samson in mãdibula philisteos debellauit: significatũ fuit qđ xp̃s in petro ꝑ p̃dicationẽ euãgelij gẽtilles occidit ⁊ ecclie incorpauit: sicut dictũ fuit sibi Actꝝ. x. de ꝓuersiõe Cornelij ⁊ aliorum gentiliũ. Surge petre occide ⁊ mãduca. Qz aũt ꝑ mandibulã p̃dicatio designeť ptz. Mã sicut in mandibula molliunť esce corpales corpaliter nutrientes: sic in p̃dicatiõe molliunť sacre scriptture q̃ sũt esce spũaliť nutritiue: Deuiij. a. Nõ ĩ solo pane viuit hõ sz in oi ꝺbo qđ ꝑ. ⁊c. Per aquã ꝥo d mãdibula mirabiliť exeũtẽ: significata fuit aq̃ salutarĩ sapiẽ q̃ de btĩ petri ꝓcessit ore.

a ¶ mãu sue ꝥtuťtenẽs. b ¶ a vitijs.

a ¶ Judicauitq̄. Greg. Quē in ꝑ facto samson nisi redē/ptor significat. Quid gaça nisi infernū: q̄d philistei nisi pfi/dia iudeox: q̄ cū mortuū dñm viderēt: etiā corp⁹ ei⁹ in sepul/chro positū custodes ilico deputauerūt: t auctorē vite inferni claustris retētū: q̄si samson in gaça se deꝑhēdisse letati sunt. Samson vero nocte media nō solū ex/ūt: sz etiā portas tulit: q; redēptor no/ster ante lucē resurgēs: nō solū de ifer/no liber exūt: sz etiā inferni claustra de/struxit: portas tulit t montis verticem subūt: q; resurgēdo claustra inferni ab/stulit: t ascendendo celorum regna pe/netrauit.

Nico. de lyra

¶ In ca. xv. vbi dr in postil. Percussit q̄s eos ingēti plaga: ita vt stupētes su/ram femori imponerent.

Additio. j. Dō hic ī hebreo: Percussit eos su/ra sup femur plaga magna: q̄d antiqui hebreox sic exponunt. q̄ nullis armis nec aliq̄ adiutorio corpali extrinseco p/cussit eos sz solū calcitrādo. Calcitran/do em̄ hō cū calcaneo suo cōiūcto sure cōiter ꝓcutit femur alteri⁹ hois: t sic si ꝓcussio est valida: ꝓcussus cadit. vñ ad ostendā excellētiā fortitudinis ipi⁹ sam/sonis exprimit modū ꝓcutiendi q̄ est sa/tis extrane⁹ t insolit⁹. s. vt vn⁹ sol⁹ hō hoc mō plaga magna multos ꝓcutiat. Dicit em̄ q̄ stupentes iponūt sura sup femur. Mō credo q̄ habeat fundamen/tū ī mō loquēdi sacre scripture: nec lra hebraica ꝑ facit mētionē de stupore.

B ¶ In eo. ca. xv. vbi dr in postilla: In maxilla asini. Hic ꝑnr pōit grāzactio. Additio. ij. Ubi trāslatio nra habet: In mādibula pulli asinox: in hebraica ꝟitate hr hamor hamoracorī. Ubi no/tādū q̄ hamor ī hebreo ē nomē eq̄o/cū. q̄d vno mō significat asinū. alio mō significat acerui vel cumuli seu cater/uā. Dn intētio huj⁹ locutiōis erat dice/re q̄ in maxilla asini acerū atq̄ acer/uos philistinox ꝓcusserat. i. plures ho/minū cateruas: q̄d ē valde mirabile: et ex ꝑ q̄d sub eadē dictiōe includebat asi/nus t caterua ꝑm eq̄ocationē ꝑdictā reddebat locutio ꝑm modū hebraice lo/cutionis rhetorice ornata. Ca. XVI

Diuisio ¶ Abyt q̄z t̄c. Hic ꝑnr describit ipius samsonis mores et cōsūmatio: t q; mors ei⁹ fuit ꝑ mulierem ꝓcurata. iō ꝑmo describit q̄liē cū vna piculo se exposuit. scdo q̄liē ꝑ alteraz morti succu/buit ibi: Post hec amauit. Circa ꝑmū dr: a ¶ Abyt q̄z in gazam. q̄ erat ciuitas philistinox mortē ipi⁹ querentiū.

b ¶ Et vidit ibi mulierē meretricē. Jn hebreo habetur: Mulierē hospitalariā: q; nomē ibi positū eq̄ocū est ad vtrā q̄ significationē sicut dictū fuit. s. xj. de matre iepthe. t iosue. scdo. de raab: t ꝓpt ꝑ nō ꝟuaserūt eū ibi philistei: q; ꝑm legez terre securitatē debebat habere ī loco hospitū: sz posuerūt in/sidias in porta ciuitatis vt eū exeuntē occiderēt: t forsitā vtra q̄ significatio cōueniebat illi mulieri: q; in aliq̄bus terris ho/spitatrices se de facili exponunt hospitib⁹ suis. c ¶ Jngres/susq̄ ē ad eā. hoc intelligit de cōcubitu carnali ꝑm sensum trāslationis nre: ꝑm aūt hebreos intelligit de ingressu hospi/tū: t forte vtrūq̄ fuit ibi: cetera patēt ex dictis vsq̄ ibi:

d ¶ Apphēdit am. por. fores. Porta ꝓprie loquēdo est muri aptura: fores aūt sunt ostia q̄b⁹ aptura claudit: vnū tm̄ ꝑ alio frequēter ponit. e ¶ Post hec ama. mu. Hic ꝑnr oñ Diuisio dit q̄liter samson ꝑ aliā mulierē morti succubuit: vbi ꝑmo de/scribit mulieris fraudulēta inquisitio. scdo ꝟitatis aptio/ibi: Cūq̄ molesta ei esset: tertio ipi⁹ samsonis cōphēsio/ibi: Quē cū apphēdissent. Circa ꝑmū ponit mulieris triplex tētatio. scda ibi: Dixitq̄ ad eū. tertia ibi: Dixitq̄ dalila. Circa ꝑmum dr: Post hec ama. mu. vtrū aūt fuerit hebrea vel philistea non habet in textu. videt tm̄ magis q̄ fuerit philistea: eo q̄ fue/rit ita sollicita decipere samsonē aduersariū philisteox: t vo/cabat dalila: sic enī debet scribi t ꝓnūciari.

C

Moraliter. a ¶ Abyt q̄z in ga. t̄c. Per descēsum sam/sonis ī gaçam significat⁹ fuit descēsus xp̄i ad iferos: ꝑm btm̄ Greg. t plures doctores alios: sz ad ꝑ multū dissona/re videt q̄ subditur: b ¶ Et vi. ibi mu. mere. ingressusq̄ est ad eā: ꝓpt q̄ sciendū q̄ hebrei dicūt hāc esse litte/rā: Mulierē hospitatricē: t hoc veri⁹ videt sicut dixi pleni⁹ in expositiōe lit/terali. Scōm hoc ligit ꝑ descēsum sam/sonis in gaçam: figurat⁹ fuit descēsus christi ad limbum patrū: q̄ bñ significa/tur ꝑ mulierē hospitatricē: eo q̄ ibi sā/cti patres erāt hospitati vsq̄ ad accep/tionē sue beatitudinis de q̄ iā erant certi. † ¶ Dormiuit aūt sam. vs/q̄ ad me. no. t inde cōsur. t̄c. per hoc aūt christi resurrectio fuit figura/ta q̄ fuit ꝑm cōem opinionē doctorū ī aurora et sic in scda medietate noctis. nā dies sequēs incipit ab ortu solis. ē em̄ diei latio solis sup terrā. d ¶ Ap/phēdit am. por. fozas t̄c. q; chri/stus resurgēs infernū fregit t spolia/uit patrib⁹ ibi detentis: t deduxit eos vsq̄ ad montē patrie celestis. ¶ Mo/raliter aūt ꝑ samsonē naçareū signifi/cat homo cōtēplatiuus intentus circa deū: tamē ꝓpter necessitatē populi de/scēdit ad actiuā: ꝑdicādo t exhortādo ad bonū: t surgēs ab hac occupatiōe aufert portas ciuitatis diaboli: q̄ sunt fauor humanⁱ t timor mūdanⁱ t īclu/sos ducit ad patriā celestē in spe de p̄/senti t in re ō futuro. e ¶ Post hec D amauit mulierē. Doctores nostri dicūt t bene q̄ in hoc facto samson nō fuit figura christi: nā in principio huj⁹ operis dictum fuit q̄ res vna numero diuersa signat t incōpossibilia ꝓpt di/uersas ꝓprietates: sicut leo ratione cō/stantie signat christū t rōne voracita/tis diabolū: t eodē mō contingit ō ea/dē ꝑsona que ratione virtutis christuz signat: t rōne vitij nullo modo signat ipm̄ sed magis oppositum. Sicut salo/mon in edificatione tēpli domini fuit figura christi q̄ edificauit eccliam. Jn hoc aūt q̄ edificauit idoloz templa. iij. Reg. xj. Non potuit eē figura xp̄i sed magis diaboli. Sic est in ꝓposito. sam/son em̄ in ꝑdictis bene fuit figura christi: sed nō in ei⁹ decepti/one ꝑ dalilā. Samson igit decept⁹ a dalila secretū sui cōsecra/tionis eidē illicite reuelauit: t in hoc significat hominem dño cōsecratū ꝑ ꝓfessionē in religione vel ordinē sacrū: q̄ ꝑ blan/ditias mulieris deceptus trahit ad impudicos tactus t am/plexus: t sic ercecat primo tenebris ignorātie. t secūdo liga/tur vinculo consuetudinis puerse: t in carcere peccati deputa/tur ad molendū: id est ad coitus exercitium ꝑm hebreos: vel aliter ad molendum: id est ad opus laboriosum t malum q̄d est opus peccati: ꝑm quod dicit Sap. v. b. in ꝑsona peccato/rum: Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: ambu/lauimus vias difficiles: viam autem domini non ambulaui/mus. Per hoc autem q̄ capillis samsonis renascentibus ipe plus nocuit philisteis q̄s ante fecerat: significat q̄ aliquando homo deo consecratus t dicto modo deceptus ex respectu di/uine gratie reilluminat: t cōtra demones t vitia fortiⁱ q̄s an/te casum ꝓliatur. Potest etiā aliter dici q̄ ꝑ samsonem qui an/te tonsionem capillorum fuit fortissimus: t post tōsionē capil/lorum fuit sicut ceteri homines infirmus: significant religiosi ad bonū opus tepidi: qui ante depositionem capillox per re/ligionis ingressum erant fortes t agiles ad luctandū t saltā/dum et huiusmodi: t post ingressum religionis infirmi sunt et debiles ad bene operandum.

a ¶Vocauitq; tonsorē. Ihū. Ad mulier subdola caput samsonis rasit ⁊ allophilis illudendū tradidit/q captiuat⁹ est: q cecat⁹ ⁊ ad molā deputat⁹: nō in his xp̄s ꝫ illi figurant q̄ tm̄ xp̄i nomie gl'iant ⁊ mal'actib⁹ iugit ip̄li cant. Vir ei sensus rōnalis intelligit. Caro aūt mulierez significat. Si em̄ mulieri. i. carni nr̄e blandiēte libidīe: vel alijs mal'opib⁹ ꝓsenseri/mus: gr̄a spūsancti (q̄ naça rei crime significat) nudati expoliamur atq; decipimur. Ita em̄ superbis ⁊ pctōrib⁹ vi olata xp̄i gr̄a: sic samsoni incisa coma a diabolo illudit. Si q̄s aūt agēdo pniaz redeat coma redeūte. i. gr̄a reflorescēte repat ad p̄tutē ⁊ cupidis ac luxurie subuersis colūnis hostes deiecit: ⁊ parato certamine in finem fortissime demones triūphabit.

b ¶Quē cū apphendissent. Greg⁹. Sāson amissis oculis ab allophil' ad molā deputat. Sciendū ē q̄ p̄us intellect⁹ obtūdit: ⁊ postea captus anim⁹ p exteriora desideria vagat: vt ceca mens q̄ ducit nesciat ⁊ carnis illecebris se libēter subdat: aliq̄n vero p̄ius desiderta carnis ebullīt ⁊ post lōgū vsū illicitis opib⁹ oculū cordis claudit. Nam sepe mens recta cernit

Ni.de ly.

a ¶Venertq; ad ⁊c. vt quē nō poterāt superare p̄tute capēt fraude. ceca patēt vsq; ibi. b ¶Si septē ⁊c. i. facit de neruis. c ¶Necdū siccis ⁊c. q⁹ tales funes extendūt ⁊ nō rūpūt. d ¶Latētib⁹ apd ⁊c. q⁹ ñ audebāt iuadē sāsonē donec viderēt p expictiā q̄ victa nō posset rūpere e ¶Qui ru. vi. valde facilit. Ido sb̄dit: f ¶Quō si rūpat ⁊c. q⁹ mulieres q̄n filāt imitēt aliquid de sputo suo. g ¶Dixitq; ad eum da. ꝑ ponit scōa tēptatio mulier' ad deceptionē samsonis/cū dr: h ¶Saltē nūc i ⁊c. fingebat em̄ ista mulier q̄ ex magno amore ad sāsonē desiderabat scire fortitudīs sue ꝓditionē: sic amās desiderat scire ītima sui amici. i ¶Si liga. fu. no. fu. hāc ꝓditōez nouitat' addidit sāson ad suā p̄mā rūsionē: ita q̄ funes nō essent tm̄ nouelli neruiciei ⁊ humidi: ꝫ etiā oīno noui. ⁊ hoc dicebat samsō ad colorationē sui mendacij. k ¶Dixitq; da. rur. ad eū. ꝑ ponit tēptatio tertia/cū dr: l ¶Usq; q̄ deci. me. celādo secretū tuū amice tue. m ¶Si inq̄t septem cri. ⁊c. In hebreo hr̄ Septē cicinos vl' floccellos. cesaries em̄ capit' sui distincta erat reth: ⁊ vocabat dalila. Venertq; ad eā p̄nci- a
pes philistiōz/atq; dixer't: Decipe eū ⁊ disce ab illo in q̄ hēat tāta fortitudinē: ⁊ quō eū superare valeam⁹: ⁊ vinctū affligere. Ad si feceris/dabim⁹ tibi singuli mille cētū argēteos. Locuta est g̃ dalila ad samsō: Dic mihi obsecro in q̄ sit tua maxia fortitudo: ⁊ q̄d sit q̄ ligatus erūpe neq̄as: Cui rñdit samson: Si septē ner- b
uiceis funib⁹ necdū siccis ⁊ adhuc humētib⁹ li- c
gat' fuero/infirm⁹ero vt ceteri hoies. Attulerūtq; ad eā satrapę philistiōz septez funes vt dixerat: q̄b⁹ vixit eū latētib⁹ apd se isidijs: ⁊ in d
cubiculo finē rei expectātib⁹. Clamauitq; ad eū: Philistijm sup te samsō. Qui rupit vicla e
quō si rūpat q̄s filū d stupę tortū sputamine/ f
cū odorē ignis accepit: ⁊ nō ē cognitū in q̄ esset fortitudo ei⁹. Dixitq; ad cū dalila: Ecce illusisti mihi: ⁊ falsū locut' es. Saltē nūc indica b
mihi q̄ ligari debeas. Cui ille rñdit: Si ligat' i
fuero nouis funib⁹/ q̄ nūq̄ fuer't in ope: infirm⁹
ero/⁊ alioz hoim sicūs. Quib⁹ rursū dalila vinxit eū ⁊ clamauit: philistijm sup te sāson: i cubiculo isidijs p̄pat'. Qui ita rupit vicla q̄si fila telaz. Dixitq; dalila rursum ad eū: Usq; q̄ k
decipies me ⁊ falsū logr't: Q̄ fide d q̄ vinci debeas: Cui rñdit samsō: Si inq̄t septez crines m
capit' mei cū licio plexuer't: ⁊ clauō his circū n
ligatū ſtę fixer't infirm⁹ero. Ad cū fecisset dalila/dixit ad eū: Philistijm sup te sāsō. q̄ ꝓsurgēs d sōno/extraxit clauū cū crinib⁹ ⁊ licio Di o
xitq; ad eū dalila: Quō dicis q̄ amas me/cū anim⁹ tu⁹ ñ sit mecū: Per tres vices mētit⁹es mihi: ⁊ noluisti dicere in q̄ sit maxia fortitudo tua. Cūq; molesta eēt ei ⁊ p mltos dies iugit p
adhęreret: spaciū ad q̄etē nō tribuēs: defecit aia ei⁹: ⁊ ad mortē vsq; lassata ē. Tūc apiens vitatē rei dixit ad eā: Ferrū nūq̄ ascēdit sup q
caput meū: q⁹ nazare⁹: id ē ꝓsecrat⁹ dño sū de vtero mr̄is meę. Si rasū fuerit caput meū: re r
cedet a me fortitudo mea ⁊ deficiam: eroq; sic ceteri hoies. Videsq; illa q̄ ꝓfessus ei eēt oēz s
animū suū: misit ad p̄ncipes philistiōz ac mā dauit. Ascēdite adhuc sel': q⁹ nūc mihi aperuit cor suū. Qui ascēderūt assūpta pecunia t
quam p̄miserāt. At illa dormire eum fecit super genua sua: et in sinu suo reclinare caput. v
a Vocauitq; tonsorem/et rasit septem crines F
eius: et cępit abigere eum/et a se repellere. Statim enim ab eo fortitudo recessit. Dixitq; ꝫ
Philistijm super te samson. Qui de somno consurgens dixit in animo suo: Egrediar a
sicut ante feci/⁊ me excutiam: nesciēs q̄ recesb
sisset ab eo dominus. Quem cū apprehendissent philistijm/statim eruerunt oculos eius: c
⁊ duxerunt gaçam vinctum cathenis: ⁊ clauo
sum in carcere molere fecerūt. Jamq; capilli e
eius renasci cęperāt: et principes philistinoz erat p septē floccellos vl' cicinos. n ¶Cū licio plex. i. cū forti ligamēto. sequit: o ¶Dixitq; ad eū da. quō ⁊c. q. d. ꝑ ē falsum māifeste cū p̄priū sit amantiū secreta sua inuicem reuelare. p ¶Cūq; mole. ⁊c. ꝑ ꝓ̄r describit p̄tat' aptio: q⁹ p molestiam mulier' ip̄portune petēt' p̄tatē rei aperuit ad sui interitum. q ¶Ferrū nūq̄ ⁊c. q⁹ de ritu naçareoz erat q̄ nō raderēt eoz capilli toto tpe ꝓsecratiōis sue: vt dictum fuit. ē. xiij. ca. r ¶Si rasū ⁊c. q⁹ sic dictum fuit. ē. ista fortitudo ñ erat p̄tute nature: ꝫ erat q̄dā donū gr̄e gt' date q̄ ī necessarijs ⁊ expedietib⁹ fuit ī eo q̄diu tenuit ritū naçarei: ꝓpter q̄d ipo violato p rasurā ñ affuit sibi. Sz ꝫ ꝑ videt q̄ votū naça/rei violabat p tactū ⁊ etiā aspectū mortui: vt hr̄ Nu. vj. Sāson aūt mltos iā añ iterfecerat: vt ptz ex sup̄dict'. Dicēdū q̄ ñ fuit sile de sāsone ⁊ alijs naçareis q̄ erāt ꝓsecrati ad tp̄s ⁊ ad vacādū oīb⁹ ⁊ p̄ys opib⁹. Sāson aūt fuit ꝓsecrat⁹ p totā vitā: ⁊ sua ꝓsecratio erat ordiata ad alia opa. f. ad liberationē isr'l de mānu philistiōrū: vt hr̄. ē. xiij. ca. ꝓpt q̄d iterficiēdo philisteos ꝓsecrationē suā nō violauit ꝫ magis adipleuit. s ¶Videsq; illa ⁊c. reuelando p̄tatē: hec em̄ p̄cepat p ꝑ q̄ nomē dñi noīauit: dicēs se ꝓsecratū dño: nō em̄ noīasset nomē dñi dicēdo mēdaciū. t ¶Ascēdite adhuc se. ex ꝑ videt q̄ illi b
ijdē p̄us fuerāt apd ipaz ad cōpḥēdēdū samsonē: ꝫ videtes eius fortitudinē p ruptionē vinculoz ip̄m ñ iuaserāt: ꝫ latēter ad sua loca recesserāt: ⁊ p ꝑ etiā samson fuit decept⁹ reuelādo secretū suū mulieri: igr̄ās q̄ machinaret in mortē ei⁹. v ¶At illa dormire ⁊c. vt tōsor meli⁹ posset radere eū q̄s si ī lecto iaceret. x ¶Et rasit ⁊c. in hebreo hr̄ septē floccellos: q⁹ rasit totā cesariē septē floccellis distinctā: vt ꝓdictū est. y ¶Statī em̄ ⁊c. Qui⁹ cā ꝓdicta ē. z ¶Dixitq; z: Philistijm ⁊c. volebat em̄ expiri sic p̄ virū fortitudo discessisset ab eo. a ¶Egrediar sic añ ⁊c. s. a vi cul': ipa em̄ ligauerat ip̄m ad experiēdū certitudialit̄ si raso capite posset vicula rumpe. q̄d cū nō posset philistei ĩuaserūt eū securi. b ¶Quē cū ap. ꝑ ꝓ̄r describit samsonis cōphēsio vbi p̄mo describit ei⁹ icarceratio. scōdo illusio/ibi: Jāq; capilli. k tio mors Diuisio
⁊ ꝓsūmatio/ibi: Qui dixit pue. Circa p̄mū dr: Quē cū ap. ⁊c. Dono fortitudinis destitutum. c ¶Stati er. ⁊c. ne si forte euaderet dāna eis īferret. d ¶Et clau. ⁊c. i. guit' laborare ne ḡtis panē cōederet. Aliq̄ aūt exponūt molē. i. cohītare vl' coire cū magnis mlieribus q̄s adducebāt philistei vt ꝑ ill' magni hoies ⁊ robusti nascerēt apti ad p̄liū. e ¶Jāq; ca. ꝑ ꝓ̄r describit ip̄i⁹ illusio

* ī festo

cernit: nec tñ audẽter cõtra quersa se erigit: ꝛ renitẽs vincit dũ hoc ipm qđ egit dijudicãs carnis sue delectatiõe superat. Qđ em plerũq; pri⁹ oculus cõtẽplationis amittit: ꝛ post per carnis desideria hui⁹ mũdi labori⁹ animus subiugat: testat samson/ab allophilis captus: q̃ postq̃ oculos ꝑdidit: ad molã deputat⁹ ẽ: qz maligni spiritus postq̃ tentationũ stimulis intus actẽ cõtẽplationis effodiunt: foris ĩ circũitu laboris mittunt. a ¶ Multoq; plures Grego. In hoc loco ꝓ samson christus significat. Samson eĩ dũ viueret paucos interfecit: euerso vero tẽplo moriẽs maximam aduersariorũ multitudinẽ interfecit: ꝛ dño nostro ꝑdicante pauci ex iudeis crediderunt. Innumeri vero gẽtilium populi viam vite illo moriente sunt secuti. Sup̃bos em dũ ad huc passibilis viueret ptulit.

¶ Impassibili vero vita mortuus strauit: hũc samson in semetipso dudũ figuraliter exp̃sit: qui paucos dum viueret interemit: destructo vero templo multos cũ moreret occidit: qz domin⁹ ab elatione sup̃bie paucos cũ viueret plures cũ corporis sui tẽplũ solueret extinxit: atq; electos ex gẽtib⁹ quos viuẽdo sustinuit simul oẽs moriẽdo prostrauit.

Nico.de lyra

B ✻ in festo philistinoꝝ/cuz ỏr: a ¶ Cõuenerũt ĩ vnũ ꝛc. gras reddẽdo idolo suo de captiõe sãsonis quã attribuebãt idolo. b ¶ Qui deleuit ꝛc. ꝓ incẽdiũ terrenascentiũ: vt. s. dictũ est. xv. ca. c ¶ Precepe rũt vt yo. samson ꝛ ante eos lude. i. materiã risus eis ꝑberet: qz cecus erat: ꝛ iõ ipin gebat aliq̃n ad parietẽ: aliquãdo ad colũnã: ꝛ aliq̃n cadebat: ex q̃bus ridebant philistei.

d ¶ Qui dixit pue. Hic describit mors ei⁹ ꝛ cõsũmatio. e ¶ Dimitte me vt tan.co lũnas. Tũ qz ex collisionib⁹ ꝑdicti erat fatigatus vt requiesceret. Tũ vt ꝓ earũ impulsum cũ dei adiutorio de quo sperabat domũ cadere faceret. ideo subdit: f ¶ At ille iuo. doqz videbat q̃ ei⁹ delusio reuertebat in opprobriũ diuinũ: eo q̃ captio samsonis attribuebat idolis: ꝛ de ꝑ idola laudabãt ab idolatris. g ¶ Ut vlciscar me de ho. meis. Hoc em dixit nõ limore vindicte: sz çelo iusticie ꝛ honoris diuini noĩs: ita q̃ philistei deũ blasphemabãt idola laudãdo: ideo nõ pecauit philisteos occidẽdo: nec etiã occidẽdo se cũ ipsis ꝑput sb̃dit: h ¶ Moziar aia mea cũ phi. ꝛ accipit hic aĩa ꝓ toto cõposito qđ ẽ corruptibile: lz aĩa sit ĩmortalis: nõ em samson intendebat se occidere ꝑ se sed tñ ꝑ accidens qz nõ poterat blasphematores noĩs diuini occidere nisi seipm cũ eis occidendo. Preterea voluntas dñi erat q̃ ꝑ hoc q̃ fortitudinẽ miraculose sibi reddidit ad hoc faciẽdũ. Quilibet aũt debitor est mortẽ ipsi deo: ꝛ ꝑ debitũ põt repetere qñ vult ꝛ quõ vult: ꝛ iõ samson nõ peccauit se cuz alĩs occidẽdo ex dei volũtate ꝛ instinctu diuino. Credẽdũ est etiã q̃ de peccatis ꝓius ꝑpetratis penituit: ꝛ q̃ illa mors pena pctõrũ suorũ fuit: quã nõ solũ acceptauit sed etiã ꝓ ea dñm rogauit: ꝛ iõ Moraliter cõputat⁹ in cathalogo sanctoꝝ ad Heb. xi. ¶ Moraliter samson naçareus est homo ꝑ baptismũ domino consecratus. dalila qne situla interp̃tat est sensualitas ꝑ quã voluptas carnis quasi ꝑ quasi ꝑ situlã haurit: per hanc samson decipit: qz ꝓ sensualitatẽ homo aliquãdo a gr̃a in baptismo recepta deijcit: septez crinib⁹ denudat: qz septẽ donis spũssancti spoliat: oculis priuat ꝓ mentis excecationẽ. cathenis ligat ꝓ peccãdi assuefactionẽ: carcere claudit ꝓ obstinationẽ: sed tũc capilli ei⁹ incipiũt recrescere qñ diuine faciei respectu incipit penitere: q̃ moriẽs triumphat de hostibus qz moriẽdo petõ triũphat de demonib⁹.

conuenerũt in vnũ/vt immolarent hostias a magnificas dagon deo suo/ꝛ epularẽt dicẽtes: Tradidit deus noster inimicũ nr̃m samson in man⁹ nostras. Quod etiã populus vidẽs laudabat deũ suũ/eadẽq; dicebat: Tradidit deus noster aduersariũ nostrũ in manus nr̃as/q̃ deleuit terrã nostrã: b ꝛ occidit plurimos. Letãtesq; ꝓ cõuiuia sũptis iam epulis ꝯceperũt vt vocaret⁹ samson/ꝛ ante eos luderet. Qui adduct⁹ ỏ carcere ludebat ante eos: fecerũtq; eũ stare inter duas colũnas. Qui dixit puero regẽti c gressus suos: Dimitte me vt tãgã colũnas q̃bus oĩs iminet dom⁹: ꝛ recliner sup eas: ꝛ paululũ requiescã. Dom⁹ aũt erat plena virorũ ac mulierũ: ꝛ erãt ibi oẽs principes philistinorũ: ac de tecto ꝛ solario/circiter tria milia vtriusq; sexus spectãtes ludẽtẽ samson. At ille inuocato dño ait: Dñe de⁹ d me⁹ mem ẽto mei: ꝛ redde mihi nunc fortitudinẽ pristinã deus meus/vt vlciscar me e de hostibus meis: ꝛ ꝓ amissione duorum luminũ vnam vltionẽ recipiã. Et ap̃hendẽs ambas colũnas quibus innitebat domus: alterãq; earũ dextera ꝛ alterã leua tenens/ait† Moziat ania mea cũ philistijm. f Cõcussisq; fortiter colũnis: cecidit dom⁹ sup oẽs principes ꝛ cẽterã multitudinem a q̃ ibi erat. Multoq; plures interfecit moriẽs q̃s ante viuus occiderat. Descẽdentes aũt fratres ei⁹ ꝛ vniuersa cognatio/tulerũt corpus ei⁹: ꝛ sepelierũt inter saraa et esthaol in sepulchro patris sui manuẽ: Iudicauitq; isrl̃ viginti annis.

Uitq; eo tempo Ca. XVII i revir quidem de monte ephraim/ noie michas: q̃ dixit matri

Uitq; eo tpe ꝛc. Hec est vltima ꝑs ꝑncipalis hui⁹ libri in q̃ agit de q̃busdã casib⁹ tpe iudicũ accidẽtibus. Et sunt tres casus. secũdus ponit ca. xix. tertius ponit in libro Ruth q̃ ẽm hebreos antiquos nõ est liber distinct⁹ a libro Judicũ: vt ptz ꝑ Hiero. ĩ ꝓlogo galeato. Circa primũ dubitat q̃ rpe accidit casus miche: ꝛ dicũt expositores nostri cõiter q̃ accidit post mortẽ Josue anteq̃ surgerẽt iudices: ꝛ ad h̃ ꝓbandũ inducunt q̃ hic bis dicit: In diebus illis nõ erat rex in isrl̃ ꝛc. qz tũc nõ erat rex vel iudex qui errata corrigeret. Dicũt etiã q̃ hec hi storia hic describit ad ostendẽdũ necessitatez dandi iudices israeli ad corrigẽdũ errata: sed istud dictũ nõ videt multũ valere. Tum qz sicut dictum est: pluries iudices ꝑerant per modum directionis ꝛ consilij: nõ per modum dominij: ꝓpter quod non habebant efficaciam corrigendi: sed reges eis succedentes habuerunt auctoritatem et potestatem subditos coercendi. Causa etiam suscitandi iudices iuducta non habetur ex precedentibus: quia vbicunq; scriptura dicit: Suscitauit eis dominus talem vel talem iudicem: premittitur pro causa huius suscitationis tribulatio ĩ qua erat populus isrl̃: vt per iudicem suscitatum liberaretur. Hebrei vero dicunt q̃ factum miche contigit sub othoniel qui⁹ successit iosue: ꝛ ad hoc probandum inducunt quod scribit in fine. xviij. ca. Wansitq; apud eos idolum miche omni tempore quo fuit domus dei in silo: hoc tempus incepit ante mortem Josue: vt habetur Josue. xviij. Tempore autez iosue non declinauerũt ad idolatriam: vt habetur supra. ij. ca. et ideo dicunt q̃ hoc accidit in principio temporis othoniel quod fuit propinquius positioni tabernaculi in silo post tempus iosue. Igitur circa hystoriaz miche sic proceditur: quia primo describitur idolatrie perpetratio. secũdo idolatre spoliatio: ca. xviij. Circa primum premittitur fabricatio idoli. secũdo subdit abusus sacerdotij/ibi: Impleuitq;. Circa primum quia littera est intricata considerandum q̃ mater miche consecrauerat summam pecunie pro fabricatione idoli: michas aũt volens illam in alios vsus expẽdere subtraxit illam occulte: postea vero penitens. Tũ qz et ipse idolatra erat. Tũ quia maledictionẽ matris timebat que illi qui pecuniam subtraxerat frequẽter maledicebat: dictam pecuniã matri restituit: vt inde fieret quod ipsa ꝑmiserat: et hoc est quod dicit: i ¶ Fuitq; eo tẽpore. hoc non refertur ad tempus samsonis de quo immediate supra dictum est: qz factũ istõ accidit lõge ante. s. ĩmediate post mortẽ iosue: vt ✻ predictũ est Moraliter. i ¶ Fuit eo tpe vir q̃dã ꝛc. Ecclesia mat̃ oĩm christianoꝝ lz multi eoꝝ sint ei⁹ filij solo nũero ꝛ non merito. Itẽ pastor iutilis ecclie dicit idolũ Zach. xi. d. O pa✻stor ꝛ idolũ

D

† 23. q. 5. c. si nõ licet et c. reos. De diuor. c. gaudem⁹

Diuisio

Moraliter

E ✠ ꝑdictū est: ꝫ referť in generali ad tꝑs iudicū: tñ intelligiť ꝓ ꝑma ꝑte illi⁹ tꝑis. a ¶ Mille ⁊ cẽtū argẽ. Ex ꝫ dixerūt aliq̄ ꝙ ista mr̄ miche fuit dalila ⁊ ꝙ ista pecunia fuit illa quaꝫ recepit ꝓ ꝓditiõe samsonis: vt dictū ē ca. ꝑce. ꝫ ꝫ ꝓtꝫ falsum. Tū qꝫ istud factū ꝓtigit diu añ tꝑs samsonis ⁊ dalile: vt iã dictū ē. Tū qꝫ sũma pecunie nõ est idē ꝫ ⁊ ibi: qꝫ ipi dalile dederūt satrape philistinoꝝ singuli mille ⁊ cẽtū argẽteos: erãt ãt q̄nq; ⁊ sic sũma illi⁹ pecunie ascẽdit ad q̄nq; milia ⁊ q̄ngẽtos argẽteos ꝫ aũt ponunť tm̃ mille centũ argentei.

b ¶ Quos sepaueras. ſ. a cõib⁹ vsibus idolo dedicando. c ¶ Et sup q̄bus me audiẽte iura. ſ. voto ⁊ iuramẽto ꝓmiseras ꝑm exposit⁹res nr̄os. In hebreo autẽ habeť: De audiente maledixeras. ſ. ei q̄ pecuniã abstulerat.

d ¶ Ecce ego habeo. q̄si dicat: paratus sum reddere tibi ꝓpť causas ꝑdictas. e ¶ Reddidit ḡ eos matri sue. i. reddere ꝓmisit: qꝫ de redditiõe actuali postea agitur. f ¶ Que dixerat ei. ſ. añ q̄ cõfiteret pecuniã se hr̄e ꝑm istã lr̄aꝫ. In hebreo habeť: Et dixit ei. ſ. post ꝓfessionẽ pecunie. g ¶ Consecraui ⁊ voui hoc argẽ. do. Dñm vocat falsuꝫ deũ quẽ colebat h ¶ Ut de mãu mea suscipiat ⁊c. In ꝫ explicat modũ voti sui. sic eñ vouerat ꝙ de manu sua argẽtũ traderet filio vt inde faceret fieri idolũ. i ¶ Et nũc trado illud tibi. i. statī cũ mihi reddideris pecuniã ꝑm formã voti mei: statim tradã eã tibi ad faciendum quod voui.

tt. 18. a. et. 21. d

k ¶ Reddi. igiť eos. ſ. ipse michas. l ¶ Matri sue. Redditione actuali. m ¶ Que tulit ducẽtos argẽ. Residuũ ãt pecunie fuit ꝓsumptũ in aliꝭ q̄ ꝓtinebãt ad cultũ illi⁹ idolatrie: vtpote in edicula ephot ⁊ ꝓsil⁹. de q̄b⁹ postea subdiť: n ¶ Et dedit argẽta. nõ ꝓ manũ, ꝓpriã ꝫ ꝓ manũ filij sui ꝑm formã voti ꝑdictaꝫ. o ¶ Ut faceret ex eis sculpti. Dicũt aliq̄ ꝙ fuit vnũ idolũ qđ vocať ꝫ sculptile ⁊ ꝓflatile. i. factũ ꝓ tũsionẽ ⁊ ꝓflationẽ: qꝫ metalla ꝓius calefiũt in igne ⁊ postea malleo tũdunť: vt ex eis aliq̄d facilius formeť. Alij ãt dicũt ꝙ fuit duplex idolũ: vnũ ꝓ sculpturã: qđ notať cuꝫ ðr: ꝫ sculptile. Aliud ꝓ fusurã qđ notať ꝓ ꝫ qđ dicit: ꝓflatile. p ¶ Qui ediculã. i. paruã edẽ. deo scpauit. idolo dedicando ⁊ ab aliꝭ vsib⁹ sepando. ⁊ vocať ꝫ idolũ de⁹. Et in tota hiſtoria ꝫ nomẽ deus vt dñs ꝓ deo falso accipiť excepto qđ in fine ðr: Dī tpe q̄ fuit dom⁹ dei in silo: ꝫ eñ accipiť ꝓ vero deo. Et feẽ ephot ⁊ theraphin. qđ ãt sequiť: q ¶ Id est vestẽ sacer. ⁊ idola. nõ ē in hebreo: ꝫ appositũ fuit a trãslatore ad exꝑmen dũ iterꝑtationem ephot ⁊ theraphin. Ephot eñ est idẽ qđ suphũerale: vt habeť Exo. xxviij. ⁊ est vestis ꝑncipalis sũmi sacerdot⁹. ⁊ ꝓ ipaꝫ ꝫ itelliguntur alia vestimẽta sacerdotalia q̄ fecit michas: vt dicũt expositores cõiť. Si aũt ꝙ theraphin ꝫ itelliguntur idola in pl'ali/nescio. Dicũt tñ hebrei ꝙ theraphi ē caput pueri ꝑimogeniti demoni ĩmolati: quod aromatibus condiť vt possit diu ꝑmanere sine putrefactione. ⁊ sup linguam eius in lamina aurea parua ponit nomen demonis. ⁊ sic dat responsa ꝓut dictum est diffusius Gen. xxxj. ⁊ huic dicto videť ꝓcor/dare illud: quod habeť sequẽti cap'o. Hostis ꝙ in domibus istis sit ephot ⁊ theraphin ⁊ sculptile atq; conflatile. ita ꝙ theraphin videť esse aliud a duobus idolis ꝑdictis: quoꝝ vnũ fuit factum ꝓ fusuram: aliud ꝓ sculpturã: vel aliud ab vno duobus modis facto: vt ꝑdictum est. r ¶ Impleuitq; vnius filioꝝ ⁊c. Hic ꝓsequẽter describit abusus sacerdotũ duplex. Primo: quia fecit sibi sacerdotem vnum de filijs suis: qđ notať cum dicit: Impleuitq; vnus filioꝝ suoꝝ manum: Id est obtulit ad manum eius oblationem vel sacrificiũ ꝙ eum offerendum tanq̄ ꝓ sacerdotem. Ideo subdiť: s ¶ Et factus est ei sacerdos. Cum tamen nullus esset ꝓmouendus ad sacerdotiũ nisi de filijs aaron. Michas autem nõ erat de stirpe illa sed de tribu ephraim. Secundo: quia fecit sibi sacerdotem de tribu leui: sed nõ de filijs aaron. quod notať cum dicit: t ¶ Fuit quoq; in tpe illo alter adolescens de bethleem iuda. Hoc dicit ad differentiã alterius bethleem que erat in tribu çabulõ: vt habeť Josue. xix. v ¶ Ex cognatione eius. ſ. ipsius miche: vt dicunt aliqui. sed hoc est falsuꝫ: quia in hebreo habeť: Ex cognatione iuda. Mulieres eñ que nõ succedebant in hereditate paterna poterãt contrahere cum viris alterius tribus: vt dictum fuit Nume. vlti. ⁊ ideo mater istius leuite fuit de tribu iuda: pater autẽ de tribu leui. Dicit etiã de bethleem iuda: qꝫ tribus leui ꝓ omnes tribus erat dispersa: vt dictum fuit Josue. xxi. ꝓ ¶ Egressusq; de ciuitate bethleem ⁊c. Quia filij israel iam declinauerãt ad idolatriam: nec reddebant decimas ad sustentationem leuitaꝝ vt tenebanť: ⁊ ideo leuite cogebanť querere victum ꝓ alium modum. Cetera patent vsq; ibi: y ¶ Fuitq; illi quasi vnus de filijs. Tenebat eñ eum in domo sua honorifice nec occupabat eum operibus seruilibus. z ¶ Impleuitq; michas ma. eius. Exponať sicut ꝓius. a ¶ Nunc scio dicens: q̄ ⁊c. Licet enī esset idolatra iste michas ⁊ coleret deum falsum: vtpote demonem in idolo: tamen credebat ꝙ obsequium sacerdotis de stirpe leui esset ei magis placitum q̄ de altera tribu.

Duplex miche abusus in sacerdotio

b

✠ stor ⁊ idolum derelinquens gregẽ. Igiť michas qui matri sue tradidit argentum ad fabricandũ idolum: signat illum qui filius est ecclesie solo numero: ⁊ pecuniam offert p̃sidenti ecclesie vt ipse ꝓmoueat ad pastoris officium ⁊ sic fiat idolum: quia sic ꝓmotus nõ solum inutilis est ecclesie: sed etiam nociuus. ⁊ ꝫ tali subdiť: r ¶ Impleuitq; vnius filioꝝ suoꝝ manum. Quia talꝫ nõ dat aliquid nisi nepotibus ⁊ cõsanguineis in vita ac sciẽtia defectuosis: q̄bus dat ꝑbendas si sit eꝑs: ⁊ bona ecclesie si sit inferioris gradus: ⁊ paꝫ aut nihil dat paupib⁹: ⁊ huic bñ cõuenit ꝫ nomẽ michas qđ interꝑtať q̄s. i. q̄si nullus. Sicut de sobna ꝑposito templi ðr. Esa. xxij. e. Quis tu ꝫ aut quasi q̄s ꝫ ⁊c. Se quiť: Ecce dñs asporˈtari te faciet sicut asporˈtať gallus gallinacius.

Moraliter

¶ In cap'o. xvij. vbi dicit in postilla: Et vocatur idolum deus in tota ista hiſtoria ⁊c.

Additio. Si quis obiciat quõ sacra scriptura vtať noie diuino ꝓ deo falso seu idolo ꝑsertim nomine dñi tetragrãmaton quod ꝑm doctores catholicos ⁊ hebreos est incõmunicabile creature ꝓut potest haberi Exo. iij. Dicẽdum ꝙ scriptura sacra in talibus recitat idolatraꝝ opinionem licet erroneam ⁊ falsissimam nõ asserendo sed tantũmodo referẽdo. Idolatre eñ gentiles qui legẽ mosaicã nõ suscepant: demonia sua deos vocãt in cõi. idolatre ðo ab israelitico ritu quersi q̄ nomen dei tetragrãmatõ ex fide habuerãt. ꝫ idẽ nomen suis idolis ꝙniciose attribuebãt ꝓut in ꝫ cap'o ⁊ in sibillis repiť ⁊c.

A IN diebus illis nō erat rex in Ca.XVIII a
israel: ⁊ tribus dan querebat possessionez b
sibi vt habitaret i ea. Usq; ad illū em̄ diē c
inter ceteras tribus sortez non acceperat.
Diserunt ḡ filij dan/stirpis et familię sue quinq; d
viros fortissimos de saraa et esthaol: vt explora/
rent terram et diligenter inspicerent. Dixeruntq;
eis: Ite et considerate terrā. Qui cum pergentes
venissent in montem ephraim: et intrassent domuz e
michę: requieuerunt ibi. Et agnoscētes vocē ado/ f
lescentis leuitę: ytentesq; illi⁹ diuersorio: dixerunt g
ad eū: Quis te huc adduxit? Quid h̄ agis? Quā
ob causā huc venire voluisti? Qui rn̄dit eis: Hec
⁊ hec p̄stitit mihi michas: ⁊ me mercede ꝓduxit vt b
sim ei sacerdos. Rogauer̄t aūt eū vt ꝓsuleret dn̄z
⁊ scire possent an ꝓspero itinere pgerēt: ⁊ res habe
ret effectū. Qui rn̄det eis: Ite cū pace Bn̄s respic i
viā vr̄am ⁊ iter q̄ pgitis: Ēūtes igit̄ q̄nq; viri vene k
rūt lais: viderūtq; pplm̄ habitātē i ea absq; vllo ti l
more/iuxta ꝓsuetudinē sidonioꝝ/secuꝝ ⁊ q̄etū nul m
lo eis penit⁹ resistēte: magnarūq; opū: ⁊ ꝑcul a si/ n
donę atq; a cūctis hoib⁹ separatū. Reuersiq; ad frēs o
suos i saraa ⁊ esthaol: ⁊ q̄d egissent scisitātib⁹ rn̄de
rūt: Surgite ⁊ eam⁹ ad eos† Vidim⁹ em̄ t̄rā valde †Vidi.13.d
opulentā ⁊ vberē. Nolite negligere: nolite cessare.
Eam⁹ ⁊ possideam⁹ eā: null⁹ erit labor. Intrabim⁹
ad securos i regionē latissimā: tradetq; nob dn̄s lo
cū i q̄ nulli⁹ rei ē penuria/eoꝝ q̄ gignit̄ i t̄ra. Pro p
B fecti igit̄ sūt ō cognatōe dan. i. ō saraa ⁊ esthaol sex
cēti viri accincti armis bellicis: ascēdēteq; māserūt q
i chariathiari iudę: q̄ loc⁹ ex eo tpe castroꝝ dan no
mē accepit/⁊ ē post tergū cariathiariz. Inde trāsie r
rūt i mōtē ephraī. Cūq; venissēt ad domū michę:
dixerūt q̄nq; viri q̄ pri⁹ missi fuerāt ad ꝓsiderādā
terrā lais/ ceteri frib⁹ suis. Nostis q; i domib⁹ istis s
sit ephot ⁊ theraphim ⁊ sculptile atq; cōflatile. Vi t
dete q̄d vob placeat. Et cū paululū declinassent/i
gressi sūt domū adolescēt leuitę q̄ erat i domo mi/
chę: salutauer̄tq; eū ꝟbis pacificis: sexcēti aūt viri ita v
vt erāt armati/stabāt añ ostū. At illi q̄ ingressi fu/
erāt domū iuuenis: sculptile et ephot ⁊ theraphim
atq; cōflatile tollere nitebāt: ⁊ sacerdos stabat añ
ostū: sexcēti viris fortissimis haud ꝓcul expectan
tib⁹. Tulerūt igit̄ q̄ ingrauerāt sculptile/ephot ⁊ ido/
la atq; cōflatile. Quib⁹ dixit sacerdos: Quid faci
tis? Cui rn̄derūt: Tace ⁊ pone digitū sup os tuū:
venitq; nobiscū vt habeam⁹ te patrē ac sacerdotē.
Quid tibi melio⁹ē/vt sis sacerdos i domo vni⁹ viri
an i vna tribu ⁊ familia i isral? Qō cū audisset acq̄e
uit ꝟmonib⁹ eoꝝ: ⁊ tulit ephot et idola ac sculptile
⁊ ꝓfect⁹ ē cū eis. Qui cū pgerēt ⁊ añ se ire fecissent r
puulos ac iumēta ⁊ oē q̄ erat p̄ciosū: iāq; a domo y
michę eēnt ꝓcul: viri q̄ habitabāt i edib⁹ michę cō
clamantes secuti sunt: ⁊ post tergū clamare cepert
Qui cū respexissent: dixerūt ad michā: Quid tibi
vis? Cur clamas? Qui rn̄dit: Deos meos q̄s mihi z
feci/tulisti: ⁊ sacerdotem ⁊ omnia q̄ habeo: et di

IN diebus illis. Hic ꝓseqūt de/ Ca. XVIII L
scribit̄ idolatre spoliatio: vbi ꝓmo describit̄ spoliā/ Diuisio.
di occasio. scō spoliantiū occupatio/ibi: Profecti/
q;. tertio spoliati cōquestio/ibi: Cunq; iā. quarto spolian/
tiū abusio/ibi: Posuerūt. Circa ꝓmū sciēdū q; occasio spo
liatiōis mihi fuit missio explorator a filijs dan qui eundo
ad locum explorandū diuerterūt in domum miche ad ho/
spitandum ibi: quia erat homo potens ⁊ diues ⁊ de filijs
isrl ⁊ ꝑ est q̄ō ōr: b ¶ Tribus dan q̄rebat possessio
nē sibi ⁊c. licet em̄ accepisset sortē possessiōis sue ab ipso
iosue vt habet Josue. xix. sicut ⁊ alie trib⁹. tn̄ i sorte cuius/
libet tribus adhuc manebāt gentiles q̄ nō erāt adhuc de/
leti nec expulsi p filios isrl ⁊ maxie in sorte dan: q; amore
us artauit filios dan i mōte nec dedit eis locū vt ad plani
ora descēderēt: vt habet. ū. ca. j. ⁊ sic intelligendū ē quod
subdit: c ¶ Usq; ad illuz em̄ diē int ceteras trib⁹
sortē nō accepat. scz sufficiēte ꝓ tāta multitudīe. iō sub/
dit: d ¶ Miserūt ḡ. scz ad explorādā ciuitatē lais quō
possent eā capere ad habitādum ibi. e ¶ Et intras. do/
mū miche ⁊c. erat em̄ hō diues ⁊ poterat eos recipere.
f ¶ Et agnoscētes vo. adole. leuite. ꝑ loquelā em̄ co
gnouerūt q; esset de bethleē. licet enī oēs filij isrl haberēt
vnū idioma. s. hebraicū: tn̄ aliq̄ aliter ꝓnunciabāt in di/
uersis ptib⁹ terre isrl: sicut idioma gallicū aliter ꝓnunciat
in normādia: ⁊ aliter i picardia: g ¶ Utēteſq; illi⁹ di
uersorio. i. loco ei assignato ad manendū ad quē diuerte
bat ad dormiēdū ⁊ ad alia sibi necessaria. cetera patēt vſ/
q; ibi: h ¶ Rogauerūt eūt aūt eū ⁊c. i. falsū deū. iā
enī dixerat q; idola colebat: vt patebit. j. Jā em̄ milti ō is/
rael declinauerāt ad idolatriā. i ¶ Dn̄s respicit viaz
vestrā. Dicūt aliq̄ q; ꝑ dixit eis de capite suo volens eis
loqui placētia. Alij ꝯo dicūt q; ꝑ dixit eis ex responso de/ †Mu.13.d
monis loquētis in idolis vl in theraphim mō supradicto.
deus enī ꝓmittit aliquādo demones talia responsa idola
tris: q; ex malicia sua demerent q; sic in erroribus nutri
ant: ⁊ talia respōsa aliquādo sūt vera. k ¶ Venerunt
lais. sic debet scribi. Illa em̄ ciuitas que vocat lachis fue
rat capta añ ab ipo iosue: vt hr̄ Josue. x. et ista que vocat
hic lais vocat lesen. Josue. xix. l ¶ Viderūtq; po. ha. D
⁊c. ⁊ p dn̄s improuisum ad resistendū aduersarijs repēte
supueniētib⁹. m ¶ Juxta ꝓsuetudinē sidonioꝝ. q;
sidon erat ciuitas fortis ⁊ munita ⁊ iō habitatores ei⁹ nō
timebāt ab extraneis: ita nec isti de lais q̄uis n̄ haberēt ci
uitatē ita fortē. n ¶ Et ꝑcul a sidone. ita q; non pote/
rāt cito iuuari ab illa ciuitate. o ¶ Atq; a cūctis ho.
⁊c. i. nō habentē fedus societat̄ cuz aliquib⁹ alijs p quos
succurri ei: cetera patēt. p ¶ Profecti igit̄. Hic conse/
quēter describit̄ spoliantiū occupatio. sexcēti enī viri bel/
latores de tribu dan euntes ad capiēdū ciuitatem lais ex/
plorātā: dū trāsirēt iuxta domū miche abstulerunt idola et
ornamēta sacerdotalia ducētes secū sacerdotem: de cōsen
su tn̄ ipsius. ⁊ patet lr̄a paucis exceptis que discurrent ex
ponēdo. q ¶ Manserūt in cariathiarim iude. non
in ciuitate sz extra: vt patet ex hoc q̄ subdit: r ¶ Post
tergū chariathiarim ⁊c. Nostis: id est cognoscere de/
betis. Ex quo ptz q̄ ꝑdictū est: scz q; sciebāt quinq; viri su
pradicti idola esse i domo miche p leuitā qui eis indicaue
rat: aliter non potuissent hoc indicasse alijs. s ¶ Et in
domibus istis sit ephot ⁊ thera. ⁊c. capitulo prece/
denti dictū est quid significēt ista. t ¶ Videte q̄d vo.
placeat. videlicet de ablatiōe idoloꝝ ⁊ ornamentoꝝ ad
ꝑ ptinentiū: ⁊ q; erāt ꝓni ad idolatriā ꝓsenserūt q; hoc fie
ret. v ¶ Sexcēti aūt viri ita vt erāt armati ⁊c. pa/
rati iuuare illos q̄ ingressi fuerāt ad tollendū ꝑdicta si in/
digerēt. Cetera patēt vsq; ibi: x ¶ Qui cū pgerent ⁊
añ se ire fecissent ⁊c. Bellatores em̄ ita fecerūt ne mi/
chas et illi qui cū eo erāt sequētes talia raperent vel par/
uulis nocerēt: q̄ defendere se nō possent. y ¶ Jamq; a
domo miche ⁊c. Hic ꝓsr̄ describit̄ spoliati cōquestio.
Et ptz lr̄a vsq; ibi: z ¶ Deos meos q̄s mihi ⁊c. In
hebreo habet: Et quid mihi amplius? quasi diceret: illa q̄
tulistis ita p̄ciosa erant mihi q; parū aut nihil appreciꝰ

* residuum

Moraliter. In dieb⁹ illis ⁊c. b ¶ Trib⁹ dan q̄/ Moraliter
rebat possel. sibi. Scōm doctores ō antixp̄o loq̄ntes:
ipse nascet̄ de tribu dan. Propter q̄ Apoc. vij. inē ꝓuos
domini signatos nō fit mentio de tribu dan. igit̄ p tribuz
dan cōueniēter potest antichristus cū sibi adherentib⁹ de

b ✠ signari

citis: qđ tibi est? Dixerūtq; ei filij dan: Caue ne vltra loquaris ad nos: et veni ant ad te viri animo cōcitati: et ipe cū oi domo tua peas. Et sic cepto itinere p̄rexerūt. Videns autez michas q̄ fortiores se essent: reuersus est i domū suā: Sexcenti autem viri tulerūt sacerdotē: et q̄ supra dixim⁹: venerūtq; in lais ad populū quiescētē atq; securū: et p̄cusserunt eos in ore gladij: vrbemq; incendio tradiderūt: nullo penitus ferēte ꝓsidiuz: eo q̄ procul habitarēt a sidone: et cum nullo hominū haberent quicq; societatis ac negocij. Erat autez ciuitas sita in regione roob: quaz rursum extruentes habitauerunt in ea: vocato nomine ciuitatis dan: iuxta vocabulū patris sui quez genuerat israel / quę prius lais dicebatur: Posueruntq; sibi sculptile et ionathan filiū gersan filij moysi ac filios eius: sacerdotes in tribu dan vsq; ad diem captiuitatis suę. Mansit q̄ apud eos idolum michę omni tempore quo fuit dom⁹ dei in silo. In diebus illis nō erat rex in israel. Ca. XIX

Fuit quidam vir leuites habitās i latere mōtis ephraim: q̄ accepit vxorē de bethleē iuda. Quę relict euz: et reuersa est in domū p̄ris sui in bethleē: māsitq; apud eū q̄ttuor mēsib⁹. Secutusq; est eā vir suus: volensq; recōciliari ei: atq; blandiri et secū reducere: habēs in comitatu puez: et duos asinos. Quę suscepit eum et introduxit in domum patris sui. Quod cum audisset socer eius eumq; vidisset: occurrit ei: lętus: et amplexatus est hoiem. Mansitq; gener in domo soceri tribus diebus comedens cum eo: et bibens familiariter: die autem quarto de nocte consurgens / proficisci voluit. Quez tenuit socer: et ait ad eum: Gusta prius pusillū panis / et confortā stomachuz: et sic proficisceris. Sederuntq; simul: ac comederunt et biberunt. Dixitq; pater puelle ad generum suum: Quęso te vt hodie hic maneas: pariterq; letemur. At ille consurgens cepit velle proficisci. Et nihilominus obnixe eum socer tenuit et apud se fecit manere. Mane autem facto parabat leuites iter. Cui socer rursuz: Obsecro inq̄t / vt paululū cibi capias: et assumptis viribus donec increscat dies postea p̄ficiscaris. Comederūt q̄ simul: surrexitq; adolescēs vt pgeret cū vxore sua et puero. Cui rursū socer

* residuū: et sic intelligenda est trāslatio nostra q̄ habet: Et oīa que habeo. nō eīm abstulerūt bona michę alia cū esset de filijs israel q̄s spoliare nolebant: sed tantū acceperūt illa que erant ad cultum idolorū ptinētia: q̄ credebāt ad religionē ptinere nō ad furtū. et ꝓ est q̄ sb̄dit: a ¶ Caue ne vltra ꝛc. i. cū familia tua et bonis tuis. Cetera patēt ex supradictis vsq; ibi: b ¶ Erāt aūt ꝛc. In hebreo habet: In torrente roob. c ¶ Posuerūtq;. Hic ꝓsequēter describit spolioz abusio: q: illis q̄ abstulerāt de domo michę: abusi sūt ad idolatriā exercendā. et ꝓ est q̄ dr: ¶ Posuerūtq; sibi sculptile. Per hoc itelliguntur alia ad idolatriā ptinētia que sibi posuerūt. s. ad exercēdū idolatriā, iō subdit: d ¶ Et ionathan. Iste est leuites qui adduxerūt d̄ domo michę. e ¶ Ac filios eius sacerdotes: Predictoz idoloz. f ¶ Usq; ad diē captiuitatis sue: q̄ facta ē p̄ salmanasar regē assyrioz: vt habetur. iij. Reg. xvij. Et p̄m hāc expositionez li captiuitatis sue refert ad tribū dan. Hiero. aūt sup libū Parał. dicit q̄ refert ad domū d̄ni. i. vsq; ad captionē arce per philisteos: q̄ habet. j. Reg. iiij. quo tūc trāslatū fuit tabernaculū de silo. Et hoc dictū ꝓsonat lr̄e sequēti / cum dicit: g ¶ Mansitq; apud eos idolū ꝛc. q̄si diceret: nos amplius. Moralitas ✳ signari. Per viros aūt de tribu dan missos ad ꝓsiderādū terram designant ei⁹ p̄nūcij ad p̄dicationē et dilatationē sui imperij. Per lachis q̄ dicit ciuitas magnarū opū et ei⁹ terrā: hierusalē et iudea designant: eo q̄ iudea dicit in sacra scriptura optima terra fluens lacte et melle. Per ꝓ aūt q̄ viri de tribu dan spoliauerūt michā et domū eius anteq; caperēt lachis significantē hierusalē: significat q̄ antichristus alias terras saltē plures anteq; capiat hierusalē subiugabit sibi. Per hoc aūt q̄ tribus dan posuit idolū in lachis: figuratuz fuit q̄ antichristus in hierusalē sit ponēdus sicut idolū adorādus. Unde dicit Aplūs. ij. Thessal. ij. c. de ipo: Qui extollit supra oē id q̄ dicit de⁹ aut q̄ colitur: ita vt in tēplo dei sedeat tāq; sit de⁹. Per hoc autez q̄ subditur: f ¶ Usq; ad diē captiuitatis sue: significat q̄ antichrist⁹ p̄ christū sit deūciendus: sicut dicit. ij. Thessal. ij. Quē dñs iesus interficiet spiritu oris sui et destruet illustratiōe aduentus sui. Ca. XIX

Fuit quidā vir leuites habitans in mōte ephraim. Hic ponit casus secūdus de vxore leuite que in ciuitate gabaa mortua fuit ex nimia libidine abutētiū ipa. Circa q̄ sic ꝓcedit: q: p̄mo describit ꝓ sceler⁹ ꝓpetratio. scōo ꝓpetrātiū vastatio. xx. ca. tertio vastatoz repatio. xxj. c. Prīa ꝑs diuidit ītres: q: p̄mo describit occasio pcī. scōo mod⁹ ꝓpetrādi / ibi: Illis epulātib⁹. tertio manifestatio facti / ibi: Quā cū eēt igressus. Occasio aūt pcī fuit i ꝓ leuites vxorē suā q̄ recesserat ab eo reduxit p̄ ciuitatē gabaa i q̄ erāt alq̄ hoīes pessimi et luxurioſi nimis. Circa ꝓ igit sic ꝓcedit: q: p̄mo describit vxoris recōciliatio. scōo recōciliate reductio / ibi: Die aūt quarto. tertio in gabaa hospitatio. ibi: Occubuitq; ei sol. Circa p̄mū dicit: i ¶ Qui accepit vxorē de bethleē iuda. Hoc dicit ad differētiā alterius bethleem q̄ est in tribu ꝯabulon vt supra dictū est. xvij. ca. k ¶ Que reliquit eū. In hebreo habet: Que fornicata est super eū: et sic in hebreo videt tāgi causa recessus: vtpote q: ꝓpter fornicationē vir eius eiecit eā: vel quia ipa ignorāte viro recessit ab eo cū adultero et postea nō fuit ausa reuerti ad maritū suuz: et ideo iuit ad domū p̄ris sui. l ¶ Secutusq; est eā vir su⁹: volēsq; recō ei. sicut fre q̄nter ꝓtingit q̄ viri sciētes vxores suas male egisse ꝓtra legē thori: adhuc eas tñ reuocāt. m ¶ Habens in co. pue. i. seruū. Cetera patēt in lr̄a. n ¶ Die aūt q̄rto. Hic cōsequēter describit vxoris reconciliate reductio. Et patet littera vsq; ibi:

Moralitas ✳ Cōsidera q̄

Moraliter. b ¶ Fuit q̄dā vir le. ꝛc. Per hūc leuitā q̄ dr vir a ꝑtute pōt allegorice de⁹ significari: de q̄ dr Exo. xv. a. Dñs q̄si vir pugnator. i ¶ Qui accepit vxorē. i. synagogā in datiōe leg⁹ in mōte sinai sibi cōiugēs eā. k ¶ Que reliqt eū. p̄ idolatriā multiplicit fornicādo. Unde in hebreo habet hic: Que fornicata ē sup eū: et hec fornicatio p̄ idolatriā patz ex decursu veter⁹ testamēti. l ¶ Secutusq; est eā vir su⁹ volēsq; re. ei. Per q̄d significat q̄ de⁹ voluit sibi reconciliare synagogā: et ad hoc misit ꝓphetas p̄ ipos eā reuocās ab idolatria. Hiere. iij. a. Tu aūt fornicata es cū amatoribus multis: tñ reuertere et ego suscipiā te dicit dñs. Tādē post ꝓphas ipse venit in ꝓpria ꝑsona ad recōciliādū ipam sibi p̄ fidē et dilectionez. Unde dicit Matth. xv. c. Nō sū missus nisi ad oues q̄ pierūt dom⁹ israel. Et q̄n aliq̄ de synagoga receperūt eū p̄ fidē et dilectionē. s. apli et alij credētes de iudea. iō sb̄dit: † ¶ Que suscepit eū. in pauc⁹ tñ ꝑsonis respectiue. Moraliter aūt p̄ vir intelligit rō ꝑm Aug⁹. et p̄ vxorē sensualitas cui rō debet dñari sicut vir mulieri: ipa tñ sensualitas recedit ab obedientia rōnis illicite delectabilib⁹ sensuū inherēdo: sz tūc rō debet esse diligēs vt ad ei⁹ obediētiā reducat. Et q: ꝑsonis ad deū reuertēt⁹ fide et feruēti dilectiōe diabol⁹ ꝓcurat tribulatiōes mltas et magnas: ꝓpter ꝙ aplis et alijs credentib⁹ ꝓcurauit tribulatiōes. Primo p̄ sacerdotes et scribas iudeoz: vt ptz Act. viij. et. ix. et plurib⁹ alijs locis: et postea p̄ imp̄atores romanoz in q̄b⁹ tribulatiōibus apli et plures alij cū illustriōib⁹ magnis fuerūt mortui: et ꝙ fuit figuratū in interfectiōe ꝑ

✳ dicte mulie

A cui⁹ ẽ socer: Cõsidera q̃ dies ad occasũ declinior sit t ꝓpin a
quat ad vesperum: Mane apud me etiaz hodie t duc lętũ
diem: t cras profisciscẽris/ vt vadas in domum tuam. Mo/
luit gener acquiescere sermonib⁹ eius: sed statim perrexit t b
venit contra hieb⁹/ quę altero nomĩe vocabatur hierusalẽ/
ducens secum duos asinos onustos/ t concubinã. Jamq̃
aderant iuxta hiebus: t dies mutabatur in noctẽ. Dixitq̃
puer ad dominũ suũ: Veni obsecro/ declinemus ad vrbez
iebusęorũ: t maneamus in ea. Cui respondit domin⁹: Nõ c
ingrediar oppidũ gentĩ alienę q̃ nõ ẽ d̃ filijs israel: sed trãsi
vsq̃ gabaa: t cũ illuc peruenero/ manebimus in ea: aut cer
te in vrbe rama. Transierũt ergo hiebus: et cęptũ carpebãt
iter: occubuitq̃ eis sol iuxta gabaa quę est in tribu benia/ d
min: diuerternutq̃ ad eam vt manerent ibi. Quo cũ intras
sent/ sedebãt in platea ciuitatis: t nullus eos recipere vole e
bat hospitio. Et ecce apparuit hõ senex reuertens de agro/
t de opere suo vesperi: qui t ipse de monte erat ephraim: t
peregrinus habitabat in gabaa. Hoies aũt regionis illius
erant filij gemini. Eleuatisq̃ oculis vidit senex sedentem
hominem cuz sarcinulis suis in platea ciuitatis: t dixit ad
eũ: Unde venis t quo vadis: Qui respondit ei: Profecti
sumus de bethleem iuda/ t pergimus ad locum nostrum q̃
est in latere mõtis ephraim: vnde ieramus in bethleem. Et f
nũc vadimus ad domum dei: nullusq̃ sub tectũ suuz nos
vult recipere: habentes paleas et fęnum in asinorum pa/
bulũ: t panẽ ac vinum in meos t ancillę tuę vsus t pueri q̃
mecũ est: Nulla re indigem⁹ nisi hospitio. Cui rñdit senex:
Pax tecũ sit. Ego ꝓbebo omĩa q̃ necessaria sunt: tm̃ quę/
so ne in platea maneas. Introduxitq̃ eũ in domũ suam: et
B pabulũ asinis ꝓbuit: ac postq̃ lauerũt pedes suos recępit
eos in conuiuium. Illis epulantibus/ et post laborem iti/ g
neris cibo et potu reficientibus corpora: venerunt viri ci/
uitatis illius filij belial: id est absq̃ iugo: t circundãtes do h
mum senis: fores pulsare cęperũt clamantes ad dominum i
Gen.19.b domus atq̃ dicentes: Educ virũ qui ingressus est domũ k
tuã: vt abutamur eo. Egressusq̃ ẽ ad eos senex/ t ait: Mo/
lite fratres/ nolite facere malum hoc. q̃ ingressus est homo
hospitium meum: et cessate ab hac stulticia. Habeo filiam l
virginem: t hic homo habet concubinam: educam eas ad m
vos/ vt humilietis eas et vestram libidinem cõpleatis: tm̃
obsecro ne scelus hoc contra naturaz operemini in virum.
Nolebãt acquiescere sermonibus illius. Quod cernẽs ho
mo eduxit ad eos concubinã suam/ et eis tradidit illuden/
dam. Qua cuz tota nocte abusi essent: dimiserũt eã mane. n
At mulier recedentibus tenebris/ venit ad ostium domus
vbi manebat domin⁹ suus: t ibi corruit. Mane facto sur/ o
rexit hõ t aperuit ostiũ dom⁹: vt cęptã expleret viaz: t ecce
concubina eius iacebat ante ostium: sparsis in limine ma/
nibus. Cui ille: putãs eã quiescere loquebat: Surge et am
bulemus. Qua nihil respondẽte: intelligẽs q̃ erat mortua
tulit eã t imposuit asino: reuersusq̃ est in domũ suã. Quaz p
cum esset ingressus arripuit gladium: t cadauer vxoris cuz q
ossibus suis in duodecim partes: ac frusta cõcidens/ misit r
in omnes terminos israel. Qd cũ vidissent singuli concla/
mabãt: Nunq̃ res talis facta est i israel/ ex eo die quo ascẽ/
derũt patres nostri d̃ egypto vsq̃ in ꝑsens tempus. Ferte
sententiã: t in cõmune decernite quid facto opus sit.

L
a ¶ Cõsidera q̃ dies ad oc. tẽ. nõ q: eẽt
ita ꝓpe noctẽ: sz q: trãsierat horã meridionalẽ: a
q̃ hora ĩcipit sol dclinare a sua altitudĩe. b ¶ Et
vẽit ꝓtra hieb⁹. De rõnib⁹ hoz noĩm et alioz
quibus notata est hec ciuitas ꝑm diuersa tpa di/
ctũ fuit Gen. xxviij. Ex hoc aũt loco dicũt hebrei
q̃ ista hystoria cõtigit tpe othoniel añ illã q̃ scribi
tur in ꝓncipio hui⁹ libri de captiõe hierusalem
p filios iuda. quia subdit hic: c ¶ Nõ ingre/
diar oppidũ. Ex quo videt q̃ adhuc filij iuda
nõ ceperant illã ciuitatẽ. Catholici aũt alĩ dicũt
q̃ cõtigit ante othoniel: eo q̃ in fine hui⁹ hystorie
dicit: In dieb⁹ illis nõ erat rex in israel: sicut. s.
dictũ ẽ d̃ hystoria miche. ca. xvij. d ¶ Occubu/
itq̃ eis. Hic ꝓsequẽter describit redeũtiũ ho/
spitatio/ cũ dicit: Occubuitq̃ eis sol iuxta
gabaa. Et iõ nõ poterãt bono mõ vltra trãsire.
e ¶ Et null⁹ eos rec. vo. ho. q: boni timebãt
eos recipe: timẽtes iuasionẽ dom⁹ sue d̃ nocte ab
hoib⁹ ꝑsolẽtib⁹ q̃ erãt ĩ ciuitate: sic t ꝓtigit ei qui
eos recepit. Mali aũt hoies vagi t insolẽtes nõ
hñt hospitia ad recipiẽdũ trãseũtes: nec ipsi libẽt
declinarẽt ad eos. Cetera patẽt vsq̃ ibi: f ¶ Et
nũc vadimus ad domum dei tẽ. hoc est in
silo vbi erat tabernaculum t arca testamenti: q:
anteq̃ intraret domuz suam volebat deo regra/
tiari de hoc q̃ direxerat eum in via t custodierat
vt ex hoc deberent homines inclinari ad ipos re
cipienduz. g ¶ Illis epulantib⁹. Descripta
peccandi occasiõe. hic ꝓñr describit peccati ppe/
tratio/ cũ subdit: Venert viri ciuitat⁹ illi⁹ fi/
lij belial. qd aũt seqt: h ¶ Id est absq̃ iu/
go. nõ ẽ i hebreo: sz ẽ interptatio hui⁹ dictionis
belial: q: tales hoies sũt sine disciplina t timore
di. i ¶ Fores pul. ce. cũ tũ ꝑm dictamẽ rõnis
recte pegrini i hospitio debeãt eẽ securi. k ¶ E/
duc virũ q̃ ingressus ẽ do. tuã tẽ. ꝓcubitu so
domitico. vt cõmuniter dicunt expositores Jose/
phus aũt dicit q̃ nõ querebãt nisi mulierẽ: sed sic
loquebant vt inclinarẽt dñm domus et maritus
mulieris ad tradendũ eã. Unde t in fine intẽta/ D
bãt viro mortẽ: nisi traderet eis vxorez suã. scõm
q̃ allegat ca. sequenti dicens: Volentes me occi
dere tẽ. et hoc videtur ex hoc q̃ tradita eis vxo/
re fuert ꝓtẽti: vt hr. j. l ¶ Habeo filiã ṽginẽ
Dicũt alĩ q̃ nõ peccauit offerẽdo eis filiã suaz:
ad euitãdũ mai⁹ malũ. s. pctm̃ ꝑ naturã qd ipi ꝓ/
tendebant ad iniurtam hospitum suoz. Sz hoc
non est verũ: quia nullus debet cõsentire in hoc
qd̃ ẽ pctm̃: maxie mortale d̃ genere vt euitet ĩ a/
lio mai⁹ pctm̃; put declaratum fuit diffuse Gen.
xix. de loth: qui in casu cõsimili voluit tradere filĩ
as suas virgines. m ¶ Et hic hõ habet cõ/
cubinã. i. vxorem que sic nominat a cõcubitu et
similis modus loquẽdi habet. ij. Regũ. xvj. vbi
achitophel dixit ad absalõ: Ingredere ad ꝓcubi/
nas prĩs tui; q̃ tm̃ erãt vxores dauid: nõ ei hẽbat
ꝓcubinas ad exercẽdũ adulteriũ. n ¶ Qua cũ
tẽ. q: ñ erat eoz vxor t iõ talĩ ꝓcubit⁹ erat abusus
vl q: vtebãt ea ꝓcubitu ĩnaturali. o ¶ Et ibi
cor. Tũ q: erat nimis afflicta. Tũ etiã exverecũ
dia. p ¶ Quã cũ eẽt in. Hic describit facti di
uulgatio/ cũ dr: q ¶ Arripuit gla. tẽ. Erãt ei
xij. trib⁹ ꝓter tribũ leui. Trib⁹ aũt manasse erat di
uisa ĩ duas ptes: q̃z vna erat vltra iordanẽ: alia
citra: t sic ꝓ illa tribu fẽt duas ptes: aliẽ ñ fuissz
notificatũ factũ sufficienẽ: ꝓ tribu ꝺo beniamin
nõ fẽt aliquã ptẽ: q: nũcios p q̃s misisset occidis
sent: neq̃ ꝓ tribu leui: q: erat dispsa p oẽs trib⁹:
t iõ denũciato facto alijs tribub⁹ sufficienẽ erat
denũciatũ tribui leui. r ¶ Abisit ĩ oẽs ter. is.
sz per nũcios qui factũ t modũ faciendi populo
explicabant. Cetera patent.

✳ dicte mlierẽ cũ magna illusiõe. Oz aũt ei⁹ inẽ/
fectio fuit p terrã isrl nũciata: p ꝑ significatũ fuit Moraliter
q̃ ap̃loz aliozũq̃ sanctoz martyria debẽt denũ/
ciari p totã ecclesiã: vt fideles eoz cõstantiã imi/
tenẽ t deuotione debita venerenẽ.

EGressi ita/ Ca.XX
q̄ sunt oēs filij ⁊c.
a ¶Consuluerunt. Grego. Qui semetip̄m non iudi/
cat: quid in alio recte iudicet igno
rat: ⁊ si nouit fortasse ꝑ audituz q̄
recte iudicare debeat: recte tñ iu/
dicare aliena merita nō valet cui
ꝓscientia ꝓprie innocētie nullam
iudicij regulā ꝑbet. Vnde est q̄ cū
tribus beniamin in carnis scelere
fuisset obzuta: collectus oīs isra
el iniquitatē vlcisci voluit: sed ta/
men semel ⁊ iterū in bello ꝓstrat⁹
est. Cōsulto aūt dño si ad vlciscen
dū ire debuisset: iussum est vt iret.
Qui iuxta imperiuz diuine vocis
perrexit semel ⁊ secundo ꝓdidit: ⁊
tūc demū peccatricē tribū valde fe
riens pene fundit⁹ extinxit. Quid
est ergo q̄ vltiōe sceleris inflāma
tur: ⁊ ꝓus ille ꝓsternit̄ nisi q̄ pri⁹
ipi purgādi sūt: ꝑ q̄s aliozū culpe
feriunt̄: vt ipi iā mūdi pvltionem
veniant q̄ alioz vitia corrigere fe
Joh. 8. a stināt. Vñ: q̄ sine peccato ē vestz:
p̄mus in illā lapidē mittat. Ad ali
ena q̄ppe peccata puniēda ibāt: et
sua relinquebāt. Reuocent̄ igit̄
intus ad ꝓscientiā: vt ꝓus ꝓprie
peccata corrigant: ⁊ tūc aliena re/
p̄hendāt. Vñ necesse est: vt duz ꝺ
nos vltio diuina cessat: ipa ꝓscien
tia se reꝑhendat: ⁊ ad lamēta peni/
tentie cōtra semetipsam erigat se:
ne cōtra bonos elata: ⁊ sibi humi/
lis: sed contra se rigida: bonis ꝑo
oīnibus sit submissa.

Nico. de lyra
Ca.XX

Diuisio EGressi itaq̄ ⁊c. hic cō/
sequēter describit̄ peccā/
tiū vastatio: vbi p̄mo facti veritas
disquirit̄. secūdo iusticie eq̄tas re/
quirit̄ /ibi: Et miserūt. tertio iniq̄/
tas defendit̄ /ibi: Qui noluerūt:
quarto iuste iuadit̄ /ibi: Viroꝝm
q̄z israel. Circa p̄mū dicit̄: Egres/
si itaq̄ sunt oēs. Sequitur:
b ¶De dan vsq̄ bersabee. Hic exp̄mit̄ lōgitudo terre israel:
q: ciuitas dan est in termino eius
aquilonari: ⁊ bersabee in termio
australi. c ¶Et terra galaad.
in hoc exp̄mit latitudo q̄e incipit
a terra galaad que est vltra iorda
nē ⁊ ptēdit̄ vsq̄ ad mare mediter
raneū. d ¶Oīnesq̄z anguli
populoꝝ. Hebrei dicūt: dni po
puloz. i. capitanei in tribubus ⁊ ī
familijs. e ¶Et cūcte tribus
israel: excepta tñ tribu beniami.
f ¶In ecclesiā. i. cōgregatio/
nē. Tūc em̄ nō fuerūt cōgregati ī
silo vbi erat domus dei: ſz in ma/
spha. g ¶Interrogatusq̄z le
uita: q: nō debet ꝓcedi ad puni/
tionē tanti facti absq̄ disquisitiōe
diligenti. h ¶Respōdit: veni
in gabaa. mō exp̄sso ca. p̄cedēti.
i ¶Volentes me occidere:
23.q.7. qui sine nisi eis tradere vxorē meā: p̄m di/
ctū Josephi. Vel: Volētes me
occide: affligēdo me carnali ꝓcu
bitu: ⁊ nefario: p̄m dictum aliozū.
k ¶Nūq̄z tantū nefas ⁊ tā
Piacula grande piaculū. Piaculū dici/
tur a pio

EGressi itaq̄z sunt oēs filij israel: ⁊ pariter cō/ a b
gregati q̄si vir vnus de dan vsq̄z bersabee: et terra gala/ c
ad ad dominū in maspha: omnesq̄z an d
guli populoꝝ ⁊ cunctę tribus israel in e
ecclesiaz populi dei cōuenerūt quadrin f
genta milia peditum pugnatoꝝ. Nec
latuit filios beniamin q̄ ascēdissent filij
israel in maspha. Interrogatusq̄z leui/ g
ta maritus mulieris interfectę quō tātū
scelus ꝑpetratū esset: respōdit: Veni in h
gabaa beniamin cuz vxore mea: illucq̄z
diuerti: Et ecce hoies ciuitatis illius cir
cūdederūt nocte domū in qua manebā i
volentes me occidere: ⁊ vxorē meā īcre
dibili furore libidinis vexantes: denicq̄z
mortua est. Quā arreptā in frusta conci
di: misicq̄z ꝑtes in oīnes terminos posses
sionis vestrę: q: nūq̄z tantū nefas ⁊ tam k
grāde piaculū factuz est in isrl. Adestis
oēs filij israel: decernite q̄d facere debe/
atis. Stansq̄z oīnis ppl's ⁊ q̄si vni⁹ hois l m
sermōe respōdit: Nō recedem⁹ in taber/ n
nacula nostra: nec suā quisq̄z ītrabit do
mū: sed hoc ꝓtra gabaa in cōmune facie
mus. Decē viri eligant̄ e cētū ex oīnib⁹
tribubus israel: ⁊ centū de mille: ⁊ mille
ꝺ decē milibus: vt cōportēt exercitui ci
baria vt possim⁹ pugnātes cōtra gabaa
beniamin reddere ei ꝓ scelere q̄ mē/
ret. Cōuenitq̄z vniuersus israel ad ciui/
tatē quasi hō vn⁹/ eadē mēte/ vnoq̄z cō/
silio: ⁊ miserūt nūcios ad oēm tribū ben o
iamin/ q̄ dicerēt: Cur tantū nephas ī vo p
bis repertū est? Tradite homies de ga/ q
baa q̄ hoc flagitiū ꝓpetrarūt/ vt moriān
tur: ⁊ auferat malū ꝺ israel. Qui nolue/ r
rūt fratrū suoꝝ filioꝝ israel audire man
datū: sed ex cunctis vrbibus quę sortis
suę erāt cōuenerūt in gabaa/ vt illis fer/ s
rent auxiliū: ⁊ ꝓtra vniuersū populū is/
rael dimicarent. Inuenticq̄z sūt viginti/
q̄nq̄z milia de beniamin educētiū gladi/
um p̄ter habitatores gabaa: q̄ septingē/
ti erāt viri fortissimi: ita sinistra vt dexte
ra p̄liātes: ⁊ sic fundis lapides ad certū t
iactētes: vt capillū quoq̄z possent pcute
re: ⁊ nequaq̄z in alteraz ꝑtem ictus lapi/
dis deferret. Viroꝝ quoq̄z israel absq̄z v
filijs beniamin inuēta sūt q̄dringēta mi
lia educētiuz gladios ⁊ paratoꝝ ad pu/
gnā† Qui surgētes venēr̄t in domū dei:
a hoc est in silo: consulueruntq̄z deuz atq̄z
dixerūt: Quis erit in exercitu nostro ꝓn
ceps certaminis ꝛ filios beniami? Qui

tur a pio pias: quod significat pur B
gare. Unde dicit̄ piaculum quasi
factū nullo modo absq̄z purgatio/
ne pene transeundū. Sciendū ta/
men q̄ leuita nō solū factū retulit
sed etiam testibus ꝓbauit. ſ. q̄ ser
uū quez habebat in comitiua: et q̄
senem qui receperat eos hospitio
⁊ familiā eius: aliter nō esset ꝓce/
dendū contra filios beniamin ad
bellum ad dictū vnius hominis.
l ¶Stansq̄z oīnis popul⁹. ex admiratiōe facti. m ¶Qua/
si vnius hominis sermōe re
spondit. id est concorditer ⁊ sine
retractatiōe ⁊ dilatiōe. Ideo subdi
tur. n ¶Non recedemus in
tabernacula nostra ⁊c. Cete/
ra patent in littera. o ¶Et mi/
serunt. Hic cōsequenter iusticie
equitas requirit̄: videlicz vt acto
res sceleris tradant̄ /cum dicitur:
p ¶Cur tātū nefas ī vobis
repertū est? quasi diceret: nullo
mō debetis sustinere actores tan
ti mali. ideo subdit̄: q ¶Tradi
te hoies ⁊c. Et auferat malū
de israel: q: experimēto didicerant
q̄ ꝓ flagitio vni⁹ vel paucoꝝ ītoꝛ
tuniū veniebat sup totū populuz:
sicut dictū fuit Josue. vij. de pecca
to achan. r ¶Qui noluerūt.
Hic cōsequēter iniquitas ꝓterue
defendit̄: qđ notat̄ cū subditur:
s ¶Cōuenerūt in gabaa vt
illis ferrēt auxiliū ⁊c. Inuē/
tiq̄z sunt ⁊c. In hebreo habet̄:
Viginti sex milia ⁊ videt̄ hic litte/
ra nostra corrupta ꝑ aliquos cor/
rectores q̄ ex hoc q̄ infra eodē ca. h
cōnūerant̄ viri de beniamin q̄ ce/
ciderūt ī ꝓlio: inueniunt̄ tm̄ vigin/
tiq̄nq̄z milia atq̄z sexcēti viri q̄ fu/
gerūt. ꝓpter qđ ab isto nūero sub
traxerūt mille ex ignorātia hebraī
ce ꝟitat̄. t ¶Et sic fundis la/
pidem ⁊c. locutio ē hyꝑbolica ad exp̄mē/
dā excellētiā artis fundibularie in
ipis. Sicut aliq̄n dicit̄. Tota ciui
tas currit ad tale spectaculū: cū tñ
aliquādo maioꝛ pars remaneat. Diuisio
v ¶Viroꝝ q̄z israel. Hic cō
seq̄nter ꝓtumacia iuste inuadit̄ ꝓ
bellū aptū: vbi p̄mo reꝑmit̄ super
bia. ⁊ sēdo ꝓfundit̄ ꝓtumacia /ibi:
Quādoꝛ. Circa p̄mū sciēdū q̄ li/
cet filij isrl̄ haberēt iustū bellum: tñ
nimis ꝓfidebāt ī sua multitudine ⁊
fortitudine: iō dñs p̄misit eos bis
in p̄ncipio debellari: vt hūiliarēt
⁊ ad deū recurrerēt mag⁹ ꝓfiden/
tes de vir.

Moraliter. a ¶Egressi sūt Moraliter
itaq̄z filij. ſ. ad puniēdū tā nefa/
riū pctū in morte vxoris leuite ne
q̄ter ꝓpetratū. Aduertēdū tñ q̄ li
cet haberēt bellū iustū ꝓtra filios
beniamin: tñ añsq̄ haberēt victo/
riā bis fuerūt ab eis debellati: qđ
p̄m hebreos cōtigit, ꝓpter idolum
miche qđ in tribu dan colebat̄ pu
blice: ⁊ hoc erat populo israel no/
toriū: ⁊ sic tenebat̄ punire: sicut p̄/
cipit̄ Deut̄. xiij. ꝓpē qđ dominꝰ
istud peccatū qđ erat p̄mū ⁊ com/
munius voluit p̄mo punire ꝑ gla/
dios filioꝝ beniamin: ⁊ in hoc do
cumentū habent ꝓcedētes ad bel
⁂ lum iustum

A bus respondit dñs: Judas sit dux vester. Statimq; a
filij isrl surgẽtes mane castrametati sunt iuxta gabaa:
et inde ꝓcedentes ad pugnã contra beniamin/vbem
oppugnare cęperũt. Egressiq; filij beniamin ō gabaa/
occiderũt de filijs israel ō illo vigintiduo milia viroꝝ.
Rursuꝫ filij israel: ꝛ fortitudine ꝛ numero ꝓfidẽtes: in b
eodem loco in quo prĩ certauerũt: aciem direxerũt: ita
tñ vt ꝓius ascenderẽt ꝛ flerẽt coꝝ dño vsq; ad noctẽ:
consulerentq; eũ et dicerent: Debemus vltra ꝓcedere
ad dimicandum ꝓtra filios beniamin fratres nostros/
an non: Quibus ille respõdit: Ascendite ad eos ꝛ ini
te certamẽ. Cunq; filij israel altera die cõtra filios ben
iamin ad prelium ꝓcessissent: eruperunt filij beniamin
de portis gabaa: ꝛ occurrentes eis tanta in illos cede
bachati sunt vt decem ꝛ octo milia virorum educenti
um gladium prosternerẽt. Oĩ obrem omnes filij israel c
venerũt in domũ dei: et sedentes flebant coram domi/
no. Jeiunauerũtq; die illo vsq; ad vesperam: ꝛ obtule †
runt ei holocausta atq; pacificas victimas: ꝛ super sta
tu suo interrogauerunt. Eo tempore ibi erat arca fęde e
ris domini: ꝛ phinees filiꝰ eleaçari filij aaron pręposi/ f
tus domus. Consuluerũt igitur dominũ atq; dixerũt: g
Exire vltra debemus ad pugnam contra filios benia/ †
min fratres nostros: an quiescere: Quibꝰ ait dominꝰ:
Ascendite. Cras enim tradam eos in manus vestras.
Posueruntq; filij israel insidias per circũitũ vrbis ga b
B baa: ꝛ tertia vice sicut semel ꝛ bis/ꝓtra beniamin exer/
citum produxerunt. Sed et filij beniamin audacter e/
ruperunt de ciuitate: ꝛ fugientes aduersarios longius
persecuti sunt: ita vt vulnerarent ex eis sicut primo die
et secundo: ꝛ cederent per duas semitas vertentes ter/
ga: quarum vna ferebatur in bethel: ꝛ altera in gabaa:
atq; prosternerent triginta circiter viros. Putauerunt
enim solito eos more cedere. Qui fugam arte simulan
tes/inierunt consilium vt abstraherent eos de ciuita/
te: et quasi fugientes ad supradictas semitas perduce/
rent. Omnes itaq; filij israel surgentes de sedibꝰ suis:
tetenderunt aciem in loco qui vocat baalthamar: In/
sidię quoq; quę circa vrbem erant/paulatim se aperire
ceperunt: et ab occidentali vrbis parte procedere. Ez
et alia decem milia virorũ de vniuerso israel habitato/
res vrbis ad certamia prouocabant: Ingrauatumq; ẽ
bellum contra filios beniamin: ꝛ non intellexerũt q; ex
omni parte illis instaret interitus. † Percussitq; eos do
minus in conspectu filiorum israel: et interfecerunt ex
eis in illo die/viginti quinq; milia ꝛ centũ viros omnes
bellatores et educentes gladium. Filij antẽ beniamin
cum se inferiores esse vidissent: cęperũt fugere. Quod
cernentes filij israel dederunt eis ad fugiendum locũ/
vt ad prępparatas insidias deuenirent quas iuxta vrbẽ
posuerant. Qui cũ repente de latibulis surrexissent: et
beniamin terga cedẽtibus daret: ingressi sunt ciuitatẽ
ꝛ percusserunt eam in ore gladij. Signum autez dede
rant filij israel his q̃s in insidijs collocauerãt: vt post/
q; vrbem cępissent: ignem accenderent: vt ascendente
in altum fumo captam vrbem demonstrarent. Quod
cum cernerent filij israel/in ipso certamine positi: puta

tes de virtute diuina q̃ de sua. Hebrei aũt dicunt L
q; istud contigit eis eo q; negligentes erant de puniti/
one idolatrie in domo michee et in tribu filiorum dan:
quod quidẽ factũ contigerat immediate ante istud: vt
dicunt hebrei: ꝛ fuerat notoriũ: ꝓpter qd filij israel te/
nebant illud corrigere: quia fuit ita graue et grauius
isto. Sic vt ꝛ cõmunitas populi isrl voluit ire ad prelĩ
um contra ruben ꝛ gad et dimidiam tribum manasse
eo q; credebant eos edificasse altare sacrilegum: vt ha
betur Josue. xxij. c. Satis conuenienter potest dici q;
vtrunq; dictoꝝ fuit in causa debellatiõis populi isrl ꝓ
filios beniamin in principio: vt sic peccatũ primũ prĩ
puniret q̃ secundũ. His dictis veniamus ad litteraz
que patet vsq; ibi: a ¶ Judas sit dux vester. i. tri
bus iuda sit principalis ꝛ prima: et ille qui est capita/
neus in illa tribu sit dux exercitus. b ¶ Rursum fi
lij israel: ꝛ fortitudine ꝛ numero. Et quo ptz qd
.s. dictum est q; nimis presumebant de seipsis ratione
multitudinis ꝛ fortitudinis. Cetera patent in littera.
c ¶ Obrem. Hic cõsequenter confundit cõtuma Diuisio
cia: vbi primo describit filioꝝ isral humiliatio ꝛ secũdo
filiorũ beniamin confutatio/ibi: Posuerũtq;. Circa p/
mũ dicit: Obrem. i. ꝓpter casum suorũ precedentẽ.
d ¶ Omnes filij israel venerunt ꝛc. Utrũ autez
venerunt in silo: vel vtrum domus dei hic vocetur ar/
ca testamenti ꝛ tabernaculũ que aliquando portaban
tur ad exercitũ: vt habet. j. Regũ. iij. ca. nõ habet ex/
presse: verũtamen satis videtur q; conuenerũt in silo:
qz ciuitas gabaa quã oppugnabant nõ est longe a silo
ꝛ satis ꝓpe: ita q; poterãt illuc satis ꝓuenienter accede/
re absq; arce ꝛ tabernaculi translatione. e ¶ Eo tẽ
pore ibi erat arca domini. quod aũt subdit: in si/
lo nõ est in hebreo sed subintelligit: quia arca nõ fuit
transportata ad exercitũ. veruntamẽ vbicunq; erat ar/
ca cum qua transferebatur tabernaculum ꝛ altare ho/
locaustoꝝ poterat ibi sacrificium fieri. f ¶ Et phine
es filiꝰ eleazari filij aaron erat ꝓpositꝰ domꝰ.
.i. summꝰ sacerdos. g ¶ Consuluerũt igitur domi/
num. per ipsum phinees. Cetera patent. h ¶ Po/ D
sueruntq; filij israel insidias ꝛc. Hic ꝓsequẽter
describitur filiorum beniamin confutatio. iustum enĩ
erat q; eorum contumacia puniretur: et quia littera vi
detur intricata: eo q; ꝑm modum loquendi hebraicum
idem pluries aliquibus interpositis replicatur. Ad in
tellectũ ipsius sciendum q; exercitus filiorum israel fu
it in tres ptes diuisus ineq̃les tñ. Una ps fuit posita
retro ciuitatẽ ĩ insidijs: vt cũ filij beniamĩ ciuitatẽ exi/
rẽt: ipi intrarẽt ꝛ cõburerẽt ciuitatẽ atq; occurrerẽt fi/
lijs beniamin si ō bello vellẽt refugere ad ciuitatem.
Alia ps in q̃ erãt decẽ milia bellatorũ: añ ciuitatẽ pro
uocabãt filios beniamĩ ad bellũ: ꝛ cũ filij beniamĩ exis
sent ꝓtra eos inceperũt fugere ꝑsus duas semitas: vt
sic filij beniamin eos insequentes a ciuitate se aliq̃ntu
lum elongarent: et sic daret in insidijs latentibus spa
cium intrandi ciuitatem ꝛ comburendi: ꝛ cum hoc filij
beniamin inciderent in tertiam partem filiorũ israel
in qua erat mꝝtitudo exercitus que erat iuxta duas se/
mitas predictas: et sic factum est: et per talem modum
fuerunt debellati filij beniamin et fere omnes trucida †ꝫ. q7. c. q.
ti: quia erant inter aduersarios inclusi. His dictis pa sine
tet littera satis longa vsq; ibi:

Et sic factũ est.

lum iustum vt diligenter considerent ne habeant Moraliter
in se notabile peccatum per aduersariorũ gladios pu/
niendum. † ¶ Exire vltra debemus ad pugnã
contra filios beniamin fratres nostros. Per
hoc aut q; fratres vocant illos quos impugnant: ostẽ
ditur q; licet vitia sint puniẽda. natura tamen est dili
genda. ¶ Moraliter per hoc bellum filiorũ israel cõ
tra beniamin bellũ ꝓtra vitia designat: in q̃ bello tria
requirunt: scz ꝓtritio vera: confessio integra: ꝛ satisfa
ctio perfecta. Cõfessio designat ꝑ hoc qd dr: a ¶ Ju/
das sit dux vester. Judas enĩ confessio vel confitens
interꝑtat. Cõtritio ꝯo ꝑ ꝑ q; añ cõgressuz venerũt co/
rã dño ꝛ fleuerunt. satisfactio vero per hoc qd dicit:
† ¶ Jeiunauerunt q; de illo et obtulerunt ho
locausta. ꝛ sic habuerunt plenam victoriam: ꝑ quam
designatur plena victoria de peccatis.

Euerunt enī filij beniamin eos fugere ⁊ instantius persequebant: cęsis de exercitu eorum triginta viris: et viderunt quasi columnā fumi de ciuitate conscendere: beniamin quoq; respiciens retro cum captam cerneret ciuitatem: ⁊ flammas in sublime ferri: qui prius simulauerant fugā: versa facie fortius resistebāt. Quod cum vidissent filij beniamin: in fugam versi sunt: ⁊ ad viam deserti ire cęperunt: illuc quoq; eos aduersarijs persequentibus. Sed ⁊ hi vrbem succęderant occurrerunt eis: atq; ita factum est vt ex vtraq; parte ab hostibus cęderent: nec vlla erat requies morientū. Ceciderunt atq; prostrati sunt ad orientalem plagam vrbis gabaa. Fuerūt autem qui in eodē loco interfecti sunt decem ⁊ octo milia virorum: omnes robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent qui remanserant de beniamin/ fugerunt in solitudinem: et pergebant ad petram/cuius vocabulum est remmon. In illa quoq; fuga palātes ⁊ in diuersa tēdentes/occiderunt quinq; milia viros. Et cum vltra tenderent persecuti sunt eos: ⁊ interfecerunt etiā alia duo milia. Et sic factum est vt oīnes qui ceciderant de beniamin in diuersis locis/eēnt vigintiquinq; milia pugnatores ad bella ꝑmptissimi. Remanserunt itaq; de oīū numero beniamin /qui euadere potuerant ⁊ fugere in solitudinē lexcenti viri: sederūtq; in petra remmon mēsibus quattuor. Regressi autem filij israel oīnes reliquias ciuitatis a viris vsq; ad iumenta gladio percusserunt: cunctasq; vrbes ⁊ viculos beniamin vorax flamma cōsumpsit.

Ca. XXI

Iurauerāt quoq; filij israel in maspha: et dixerunt: Nullus nostrū dabit filijs beniamin de filiabus suis vxorem. Veneruntq; oīnes ad domum dei in silo: ⁊ in conspectu eius sedentes vsq; ad vesperam leuauerunt vocem: et magno vlulatu cęperunt flere dicentes: Quare domine deus israel factum est hoc malum in populo tuo: vt hodie vna tribus auferet ex nobis? Altera autez die diluculo cōsurgentes extruxerunt altare: obtulerūtq; ibi holocausta ⁊ pacificas victimas/ ⁊ dixerūt: Quis non ascendit in exercitum domini/de vniuersis tribubus israel? Grandi enī iuramento se cōstrinxerant cum essent in maspha interfici eos qui defuissent: ductiq; pēnitētia filij israel super fratre suo beniamin: cęperunt dicere: Ablata est tribus vna de israel: Vnde vxores accipient? Omnes enim in cōmune iurauimus non daturos nos his filias nostras. Idcirco dixerunt: Quis est de vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad dominum in maspha? Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu nō fuisse. Eo quoq; tēpore cū eēnt in silo null⁹ ex eis ibi rept⁹ est. Miserūt itaq; decē milia viros robustissimos: ⁊ ꝑcepērūt eis: Ite ⁊ percutite habitatores iabis galaad in ore gladij: tā vxores ꝙ paruulos eor̄: ⁊ hoc erit qđ obseruare debebitis.

Mu.31.c † Omne generis masculum ⁊ mulieres quę cognoue

a ¶ Et sic factū ē ⁊c. ⁊ sequit: b ¶ Remāserūt itaq; ⁊c. ꝑm aūt hebraicā ꝓitatē de filijs beniamin erāt xxvi. milia: ⁊ cū ꝙ sexcēti viri de ciuitate gabaa: vt. s. dictū ē: ⁊ sic deficiūt mille ⁊ sexcēti viri: ⁊ de ist? dicūt hebrei ꝙ refugerūt ad ciuitates alias de sorte beniamin: vñ venerāt in gabaa vt. s. habitū est. Noīes enī fugiētes de ꝓlio fugiūt ad diuersa loca ꝑm ꝙ meli⁹ ꝑnt: ⁊ in illis ciuitatib⁹ fuerūt interfecti cuz mulierib⁹ ⁊ aīalib⁹. ⁊ ꝙ videt ꝙ ꝙ subditur: c ¶ Regressi aūt filij israel. post victoriaz in campo habitam. Cetera patent. Ca. XXI

Iurauerāt q̄z filij israel. Hic cōsequēter describit trib⁹ beniamin dissipate reparatio. Circa quaz ꝑmo describit effect⁹ cōpassiōis. scōo effect⁹ reparatiōis/ibi: Idcirco dixerūt. Circa ꝑmū preponit motiuū cōpassiōis/cum dicit: Iurauerant quoq; filij israel ⁊c. hoc iurauerānt ante bellum. ⁊ quia illi qui euaserant/ nō poterant accipere vxores alienigenas: cū esset lege diuina ꝓhibitum: ideo nō videbāt via qualiter tribus beniamin reparari posset per generationē: quia oīes mulieres tribus beniamin fuerant interfecte: quod sat? miserabile videbāt ꝙ vna tribus tota de populo israel deleret: maxime cuz hoc dominus non precepisset: sed tm dixisset: Eras tradam eos in manus vestras: vt habetur capitulo p̄cedenti. ideo subditur: e ¶ Leuauerunt vocē ⁊c. Altera aūt die ⁊c. q? forte illud qđ erat ibi ꝑus erat dissipatum: vel forte quia arcam transportauerant ad exercitum: ⁊ reportatio ad locum suū: ⁊ situatio vocatur hic extructio. f ¶ Obtuleruntq; ibi holocausta ⁊ pacificas victimas. ꝓ gratiarumactiōe de victoria habita: licet compaterentur tribui beniamin sic dissipate.

g ¶ Et dixerunt: Quis nō ascendit ⁊c. Cui⁹ causa subditur cuz dicit: h ¶ Grandi enī iuramento se constrinxerant cū essent in maspha interfici eos qui defuissent: eo ꝙ bellum contra filios beniamin pertinebat ad totam communitatē populi cui sufficienter fuerat nunciatū scelus eorum: vt patet per predicta. i ¶ Idcirco dixerunt. Hic cōsequēter describitur tribus beniamin reparatio studiosa. ⁊ ꝑmo per mulieres eis datas. secundo per mulieres ab eis acceptas/ibi: Dixerūtq; maiores natu ⁊c. Circa primuz dicitur k ¶ Quis est de vniuersis tribub⁹? Hoc autem quesierunt duplici de causa. Una vt occiderentur ratione iam dicta. Secunda vt virgines ibi reperte filijs beniamin qui de bello euaserant darentur. l ¶ Et ecce inuenti sunt habitatores. ⁊ modus huius inuentiōis subditur cū dicitur: m ¶ Eo q̄z tempore cum essent in silo: scilicet filij israel redeuntes de prelio: vt gratias agerent domino: vt predictuz est. n ¶ Nullus ex eis: scilicet de habitatoribus galaad. o ¶ Ibi repertus est. ⁊ per hoc scitum fuit ꝙ non fuerant in prelio: quia redijssent in silo ad reddendū gratias cum alijs: ideo sequitur punitio eorum cum dicitur:

p ¶ Ite ⁊ percutite habitatores iabis galaad in ore gladij ⁊c. In detestationez enim sui criminis: quia subtraxerāt se a negocio tot⁹ cōitatis facta ē tāta punitio.

Moraliter. a ¶ Iurauerāt q̄z filij. In hoc capitulo consequenter describitur compassio filiorum israel sup tribum beniamin quam destruxerant: paucis exceptis: ⁊ eorum diligentia ad ipius reparationem. In hoc autem documentū habent iudices temporales ⁊ ecclesiastici secularis ⁊ religiosi compatiendi punitis per eos et reparandi defectus prout potest fieri bono modo: si tamē aliqua persona singularis sit morte punita: reparatio locum non habet in ea: sed in illis qui peiorati sunt per eaz. Nam eius morte territi retrahuntur ab actu peccandi. Si ꝙ cōitas morte punita fuerit in aliqua sui parte: debent esse solliciti qualiter in remanentibus reparetur prout ꝑm deum fieri poterit. Si autem punitio non sit fienda per mortem/ solliciti debent esse punientes/ne punitio per sui duriciaz ad desperationē inducat: nec per sui lenitatem occasionez tribuat delinquendi. ¶ Grego. Inesse bonis rectoribus debet iuste consulens misericordia: ⁊ pie seuiens disciplina: ne iusticia nimis sit aspera: et pietas sit remissa. Per hoc autem ꝙ filijs beniamin remanentibus date fuerunt virgines ad sue tribus reparationem: significatur ꝙ peccatoribus sufficienter punitis debent dari exhortationes sancte ad bonorum omissorum: prout fieri potest recuperationem.

Moraliter

A ✠a ¶Inuẽteꝝ sũt ọ̃ iabis ꝛc. Si aũt querãt q̃liter cognoscebant eas ab alijs: põt dici sicut dictũ fuit Num. xxi. de virginib⁹ madianitarũ scz ꝙ faciebãt mlieres trãsire añ arcã dñi: ꝛ ex signo ibidem dato cognoscebãt q̃ essent ỹgines ꝛ q̃ nõ.

b ¶Miserũtꝝ nũcios ad filibenia. ꝛc. q̃ ducerẽt illas ỹgines.

c ¶Et p̃ceperũt eis vt eas susciperent in pace. In hebreo hꝫ: Preceperũt eis vt eos susciperẽt i pace. Et vtrũꝝ fuit vez: qz p̃ceptuz fuit filijs beniamin ꝙ reciperent illas ỹgines i vxores: ꝛ ỹginib⁹ ꝙ i ꝟ cõsentirẽt. d ¶Dixerũtꝝ. Hic p̃fr describit repatio dicte trib⁹ p mlieres ab eis captas: de cõsilio tñ ꝛ volũtate maioꝝ ọ̃ isrl. Circa qọ̃ p̃mo ponit dictoꝝ maioꝝ cõsultatio. scõo consultationis denũciatio/ibi: Preceperũtꝝ. Circa primũ ọ̃: Dixerũtꝝ maiores natu. ad quos spectabat cura totius populi.

Diuisio

e ¶Quid faciem⁹ reliquis: qz adhuc remanebãt. cc. viri de beniamin absq; vxoribus. f ¶Filias enim ꝛc. ọ̃ tñ communiter ꝙ poterant: quia filij beniamin nõ poterãt ducere alienigenas vxores: ꝛ sic iuramentum illud videbat esse contra charitatẽ: qz erat ꝓtra reparationez vnius tribus que repatio cedebat in bonũ cõmunitatis totiꝰ populi: et iõ nõ erat seruandũ: verũtamen qz tũc tpis horridũ erat frãgere qcũq; iuramentũ: iõ habuerũt aliud cõsiliũ: videlicet ꝙ filij beniamin non hãtes vxores venirẽt latẽter ꝑpe locũ silo: ꝛ ibi ọ̃ ỹginib⁹ ducẽtib⁹ choros acciperẽt sibi ꝟm unusquisq; suũ et fugerent in terram beniamin. Nec maiores natu hoc ꝓsulẽtes venerũt cõtra iuramentũ suũ: qz nullus iuraverat nisi de ꝑpijs filiab⁹. Siliter nec pres eaz: qz nõ fuerũt in ꝟ cõsilio nec dederũt eas. Siliter nec filij beniamin eas rapiẽtes peccauerũt: qz ꝟ fecerũt ọ̃ mandato illoꝝ ad qs spectabat cura totius ppli vt dictũ ẽ et ꝓbabile ẽ: ꝙ ille ỹgines cõsenserũt in mrimoniũ anteq; cognscerent ab eis. ꝛ ex dicti ptz lra vsq; ibi:

B

g ¶Miseremi eoꝝ: ñ el ra. eas iure bel. ꝛc. nõ ꝑpt negationẽ dationis: qz sic etiã maiores natu ꝟ allegãtes essent in ꝓsũi culpa: eo ꝙ suas filias illis nõ dederãt: ꝛ sic ñ haberẽt frontẽ sic loq̃ndi: sz illud peccatũ est intelligendũ eo ꝙ nõ custodierãt filias suas diligenter: sz p̃miserãt eas ducere chozos p̃ cãpos vbi poterãt capi. eo esset ipo ꝙ iurauerãt non dare eas filijs beniamin: debebãt eas sic custodire ꝙ illi non haberẽt facultatẽ rapiẽdi. Sic ꝯ exponit hic passus ꝟm trãslationẽ nr̃am. In hebreo autẽ hꝫ sic: Miseremi eoꝝ. Nõ esset cepim⁹ viro vxorẽ suã i bello: nec vos dedistis eis: q̃si tpe culpemini: qđ sic exponũt hebrei: Miseremini eoꝝ vt possint repare tribuz p generationẽ. Nõ esset cepim⁹ viro vxorẽ suã. i. cuilibet viro vxorez sibi copulãdã. In bello ꝓtra viros iabes: sz deficiũt ducẽti. Nec vos dedistis eis q̃si tpe culpemini. i. ñ põt vob̃ ponи culpa trãsgressionis iuramenti ex runt viros/interficite: virgines aũt reseruate. Inuẽteꝝ sũt de iabis galaad q̃dringentę virgines q̃ nescierunt viri thozũ: ꝛ adduxerũt eas ad castra i silo

a

b in terrã chanaan. Miseruntꝝ nũcios ad filios beniami q̃ erãt i petra remmõ

c ꝛ p̃ceperũt eis vt eas suscipẽt in pace. Venerũtꝝ filij beniamin in illo tpe: ꝛ datę sunt eis vxores ọ̃ filiab⁹ iabis galaad: alias aũt nõ repererũt quas simili modo traderent. Tnuersusq; isrl valde doluit ꝛ egit pẽnitudinem super interfectione vnius tribus ex isrl: dixerũtꝝ maiores natu: Quid faciemus reliquis qui non acceperunt vxores: Omnes in beniamin fẽmine conciderunt: et magna nobis cura ingentiꝝ studio prouidẽdum est/ne vna tribus deleatur ex israel. Filias enim nostras eis dare nõ possumus/constricti iuramento ꝛ maledictione qua diximꝰ maledictus qui dederit de filiab⁹ suis vxorem beniamin. Ceperũtꝝ consilium atq; dixerũt: Ecce solẽnitas dñi ẽ in silo annuersaria/ quę sita est ad septentrionẽ vbis bethel/ad orientalez plagam vię quę de bethel tendit ad sichimam: ꝛ ad meridiẽ oppidi lebona. Preceperũtꝝ filijs beniamin: atq; dixerũt: Jte ꝛ latitate in vineis. Cũq; videritis filias silo ad ducẽdos chozos ex moze procedere: exite repente ọ̃ vineis: ꝛ rapite ex eis singuli vxores singulas: ꝛ pergite in terrã beniamin. Cũ

f

g q; venerint patres earum ac fratres/et aduersum vos queri ceperint/atq; iurgari: dicem⁹ eis: Miseremini eorum. Nõ enim rapuerunt eas iure bellantium atq; victorũ: sed rogãtibus vt acciperẽt et nõ dedistis: et a vestra pte peccatum est. Fecerũtꝝ filij beniamin vt sibi fuerat imperatũ: ꝛ iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his quę ducebant chozos vxores singulas: abierũtq; in possessionem suam ędificãtes vrbes et habitãtes in eis. Filij quoq; isrl reuersi sunt per tribus ꝛ familias i tabernacula sua† In diebꝰ illis nõ erat rex in israel: sed vnusq̃sq; quod sibi rectum videbatur/hoc faciebat.

Explicit liber Judicum.
Liber Ruth incipit

Capitulum. I

i A diebus vnius iudicis quãdo iudices

b

menti ex quo tempore quo acceperunt eas: scilicet tps post iuramenti vestri: quia nõ dedistis eis nec plus iurauerat is: scilicet nisi q̃ nõ daret eis. cõtra qđ nõ fecistis: qz nõ ceperũt eas de volũtate vestra. L

Liber Judicũ finit: Incipit postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra super librum Ruth.

In diebꝰ vniꝰ La. I iudicis. Hic p̃sequẽter ponit tertius casus: scilicet ipsius Ruth. Et diuiditur in quattuor partes: quia ꝑmo describit ipius Ruth cõuersio gratiosa. scõo eiꝰ cõuersatio virtuosa. tertio cõuentio legalis. quarto copulatio matrimonialis. Partes incipiunt in quattuor capitulis huius hystorie. Prima adhuc i duas: quia primo describit cõuersiõis occasio. scõo ipa conuersio/ibi: Cui dixit noemi: Occasio aũt cõuersiõis Ruth ad iudaismũ fuit eo ꝙ fuit desponsata filio elimelech iudeo pegrinãti in terra moab. Et iõ primo describitur ipsius elimelech peregrinatio. scõo ipsius Ruth desponsatio/ibi: Qui acceperunt. Circa primum primo describitur tempus peregrinationis huius/cum dicitur: b ¶In diebus vniꝰ iudicis. quis autẽ ꝟ fuerit: varie dicit. Dicit enim magister in hystorijs et aliqui expositores alij: ꝙ iste iudex fuit heli qui cum hoc vsurpauit sibi sacerdotium: quia non fuit de eleazar: sed de ithamar. Licet autẽ istud scõm dictũ sit verum quantũ ad hoc ꝙ heli non fuit de eleaçar sed ọ̃ ithamar: non tamen videt verum ꝙ sibi vsurpauerit sacerdotiuz. quia. j. Regum. ij. f. dicitur ipi heli in persona domini: Loquens locutꝰ sum: vt domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo vsq; in sempiternum ꝛc. Ex quo videt ꝙ illud sacerdotium habuit ex ordinatione diuina: vt dicetur ibidem plenius. Primum etiam dictum nõ videtur verum: videlicet peregrinatio elimelech que hic describitur cõtigerit tẽpore heli: quia a principio quo incepit iudicare israel vsq; ad principiũ regni dauid fluxerũt tñ. lxxx. anni: ꝓut fuit declaratũ. ꝫ. Judic. xi. In isto igitur tempore oportuit ꝟm istũ dictum ꝙ peregrinatio elimelech fuerit: et ꝙ booz de ruth obeth genuerit. et obeth iesse: et iesse dauid: ꝛ vita ipsius dauid vsq; ad principium regni sui: quod nõ videtur verum. Primo quia de isto tempore fluxerunt vndecim anni ad minus añ natiuitatem obeth: videlicet decem anni quibus noemi mansit in regione moab: vt habetur in hoc ca. et vnus annus ante natiuitatẽ obeth: quia dato ꝙ booz statim acceperit Ruth post aduentum eius in bethleem cũ noemi: tamẽ anteq; natus fuisset de ea obeth transiuisset annus vndecimus totus. vel saltem fere. Jtez dauid vixit. xxx. annis anteq; cepit regnare. vt habetur. ij. Regũ. v. Jtez iesse pater dauid iam erat senex qñ

Diuisio

D

ꝟ Ruth. iij. ✠ genuit da

ꝛs. 17. c. et. 18. a

E a ¶ Facta est fa. Propē paucitatē spūaliū doctoꝝ q̄ bus iudicādi dat auctoritas: facta est fames p̄bi dei qñ lex etiā p iudaicas traditiones corrupta est. b ¶ Abijt hō ꝛc. Raba. Christ⁹. s. in bethleē iuda nat⁹ pegrinationez huj⁹ mūdi visitauit cū vxore sua. i. ecclesia: ꝛ cū duob⁹ liberis: duob⁹. s. ordinib⁹ ꝓphetaꝝ ꝛ apl̄oꝝ q̄ sanguine xp̄i a peccati seruitute sunt liberati. Abijt hō. Raba. Quē quidē decalogū itelligūt ꝛ vxorē ei⁹ synagogā ꝛ duos filios regalē honorē ꝛ sacerdotalē: q̄ nō solum in gēte iudeoꝝ: sed ꝛ ꝓselitoꝝ copulaz sibi acq̄rebāt: sicut in tpe dauid ꝛ salomonis ꝛ alioꝝ factū ē. c ¶ Maalō. Qui de fenestra vel a principio: hic est chorus ꝓphaꝝ p q̄s de fenestra p̄mū fidei lumē in orbē ꝓcessit: q̄ etiā veri luminis. i. xp̄i p̄mi p̄dicatores fuerunt.

d ¶ Chelion. Cōsūmatio. hi sūt apostoli q̄ enigmata ꝓphaꝝ ad ꝑsūmationē pleni itellect⁹ pduxerunt. hi merito eufratei: ꝛ de bethleē iuda orti sūt q̄ celesti pane satiati p p̄dicationē euāgelij fructū p̄dicatiōis collegerūt: eufrate⁹ em̄ frugifer: bethleē domus panis: iudas ꝓfessio interp̄tat. Ūñ vos date illis mā ducare. Itē: Ēūtes p̄dicate euāgelīū regni dei. Et alibi: Elegi vos de mūdo vt eatis ꝛ fructuz afferatis.

Mat. 14. b
Luc. 9. a
Joh. 15. c

e ¶ Ruth. Gidēs vel festinās vl̄ deficiēs in q̄ obedientia ꝛ credulitas gētiū designat: de q̄bus dr: Popul⁹ quē nō cognoui seruiuit mihi ꝛc. Et alibi: Ethiopia p̄ueniet man⁹ eius deo. Ito cabant q̄ duo ppli p̄ sanctos predicatores ad ꝑsortiū fidei ꝛ electoꝝ dei vt ex diuersis gregib⁹ fieret vnū ouile.

Ps. 17. g
Ps. 67. g

f ¶ Mortui sunt ꝛc. Post pfectionē pñ laboris. i. de exilio hui⁹ mūdi ad celestia regna migrauerant: vt expleto mandato decalogi acciperēt denariuz beatitudinis. g ¶ Egressa est cum vtraq̄ nuru. Studiose satagit ecclesia vt plebes q̄s apl̄i ꝛ ꝓphete tēpore suo instruxerūt pducat ad vnitatē fidei ꝛ societatē xp̄iane religionis q̄ scriptura referēte didicit: qz iust⁹ nō derelinq̄tur: nec semē eius querēs panē: q̄ ō celo descēdit. b ¶ Ite in domū. Ecclesia nō indiscrete agit: nec indiscrete quēq̄ recipit. Ūñ: Nolite oēi spiritui credere: sed ꝓbate spūs si ex deo sunt. Possūt hec synagoge ꝓuenire q̄ retrahit ad fidē xp̄i venientes: ꝛ maxime illō vt supata aꝺuitate infirmā se cogīscit et effetā dicēs: Reuertimini filie mee.

Ps. 36. d
1. Joh. 4. a

F Nū vltra

Nico.de lyra

✠ genuit dauid: vt videt: quia habuit sex filios ante eū: vt habet .j. Reg. xvj. et. j. Paral. ij. ꝛ sic habuit triginta nouē annos ad minus: vt videt q̄ñ genuit dauid: hoc etiā patet ex hoc qō dicit. j. Reg. xvij. q̄ erat senex ꝛ grādeuus ꝛ iā emerite militie quādo dauid adhuc adolescēs missus fuit ab ipō ad visitādū fratres suos. Si aūt isti anni simul cōiūgant faciūt annos. lxx. ꝛ sic nō remanet aliq̄ō tps vite ipius obeth quousq̄ possz generasse ipm̄ iesse. Posito etiā cū hoc q̄ elimelech a p̄mo anno heli cepisset pegrinari. ꝓpter qō nō videt vez q̄ historia ruth fuit tpe heli: sz ante. Et iō aliter dicūt hebrei ꝛ meli⁹ vt videt: q̄ iste iudex fuit abessan: de q̄ dictū fuit Judic. xij. q̄ fuit añ heli q̄ dragintaseptē annis vt patuit ex dict. supra Judic. xi. Dicūt etiā hebrei q̄ iste abessan ꝛ booz est idē hō: binomi⁹ tñ. Oportet tñ dicere p̄m istā viā q̄ pegrinatio elimelech incepat anteq̄ booz incipet iudicare: q̄a iudicauit ppl̄m septē annis tñ: ꝛ noemi fuit in regiōe moab decē annis: vt dr infra eo. ca. et booz accepit ruth post: Uerūtñ illa pegrinatio p reditū noemi fuit ēmīata sub abessan q̄ ē idē qō booz p̄z hebreos: iō dicūt p̄ fuisse tpe ei⁹: qz rel̄a fine denotat ꝛ qz ista historia p̄ ponit ad oñdēdū quō dauid rex descēdit ō booz: vt ptz ī fine.

a ¶ Facta est fa. in ter. ꝓpē ppli pcā. b ¶ Abijtq̄ hō ō beth. ꝛc. Causa hui⁹ pegrinatiōis varie assigr. Dic ei Hiero. sup. iij. c. Paral. q̄ tūc tpis sol stetit p aliq̄ō spaciū imobil' ad terrēdū hoīes: vt sic retraherent ab enormib⁹ pctis q̄b⁹ erāt inuoluti: qō nō fecerūt. ꝓpē qō tāta fames facta ē in ēra illa q̄ elimelech q̄ erat ō nobilioꝝ⁹ ꝛ potēti ozib⁹ ciuitat' bethleē: fuit coact⁹ ire ad terrā extraneā ad q̄rēdū victū suū. Hebrei aūt dicūt q̄ ꝓpē famē in illa ēra accidentē mlti pauperes recurrerūt ad elimelech qz erat diues ꝛ potēs: ꝛ ꝓpē auriciā suā duz erat ei dare: ꝓpter qō ad euitādū ipoꝝtūitates illoꝝ exiuit ō terra isr'cū bonis mobilib⁹ q̄ habebat: et qz ex mala causa exiuit: ibidē mortu⁹ fuit cū filijs suis ꝛ depauperat⁹. Cetera patēt ī ēra. c ¶ Qui acceperūt. hic ꝓpr describit ipi⁹ rnth despōsatio. Dicūt aūt hebrei ꝛ etiā aliq̄ catholici q̄ ista ruth fuit filia eglon regis moab: sz p̄ videt falsū: qz a tpe aioth q̄ iterfecit eglō vt habet Judic. iij. fluxerūt anni ducenti. xxxij. vsq̄ ad abessan: vt declaratū fuit Judic. xi. Et mlto plures anni fuerūt vsq̄ ad heli. ꝛ iō si abessan fuit idez qō booz: vt dicūt hebrei: impossibile est q̄ ruth fuerit filia eglon quem interfecit aioth: qz adhuc erat sat' iuuenis ꝛ apta ad plem qñ fuit cōiūcta ipi booz. Itez si booz fuit alter ab ipso abessan ita q̄ historia ruth accidit tpe heli: vt dicunt aliq̄: mlto magis impossibile ē q̄ ipa ruth fuerit filia p̄dicti eglon: qz mlto plures anni fuerūt vsq̄ ad heli q̄ vsq̄ ad abessan: vt declaratuz fuit Judic. xi. ꝛ iō si aliq̄s velit dicē q̄ ruth fuerit filia eglō regis moab: oportet ꝓpr dicere q̄ iste eglon fuerit ali⁹ ab illo quem iterfecit aioth: ꝛ longe posterior ipo: ꝛ tamē ad huc nō videt ꝓuenienter dictū p̄m dicta hebreoꝝ ꝛ catholicoꝝ: qz p̄z Hiero. eli melech iuit paup ad regionē moab: et p̄m hebreos licet iuerit diues: tamē fuit ibi depaupat⁹: vt dictū est. ō. Et p̄ videt ex eo qō dr infra eodez ca. q̄ noemi redijt de terra moab vacua. s. sine viro filijs ꝛ diuitijs. Nō ē aūt verisile q̄ rex moab dedisset filiā suā vxorē viro pauperi ꝛ extraneo: ꝛ si post datōez depaupat⁹ fuisset vir ei⁹: nō ē verisile q̄ permisisset eā recedere ō terra sua ita pauperem q̄ indigeret colligere spicas in agro alieno: sicut dr de ruth seq̄nti ca. ꝛ iō magis videt q̄ ipa ruth fuerit ō humili ꝓgenie. Seq̄t: d ¶ Audierat em̄ q̄ respe. do. ꝛc. ꝛ iō fame recedēte de terra sua meli⁹ poterat ad eā redire. e ¶ Ite ī do. ma. ve. p̄ dixerat: qz pfes eaz erāt mortui: vel qz mulieres sūt magis familiares matrib⁹ suis q̄ p̄rib⁹. f ¶ Que eleuata vo. ꝛc. Ex q̄ ptz q̄ noemi valde bene se habuerat ad nur⁹

Moraliter. b ¶ Abijt hō de bethleez. p̄m hebreos iste fuit valde diues sz auar⁹. ꝓpē qō tpe famis exorte molestefere bat petitiones suoꝝ ꝓsanguineoꝝ ꝛ ꝓciuiū q̄ fame coacti recurrebāt ad ei⁹ auxiliū. ꝛ iō ad declinādū petitiones eoꝝ cū vxore ac filijs ꝛ mobilib⁹ bonis abijt in ērā moab. Et qñ habuit malū motiuū dñs ibidē puniuit eū morte ꝓpria: ꝛ filioꝝ ꝛ cōsūptiōe bonoꝝ tpaliū: ꝓpter qō vxor ei⁹ noemi reuersa in bethleē dixit. † ¶ Egressa sū plena ꝛ vacuā me re. dñs: vt

✠ habet infra

A a ¶Mū vltra ha. fi. tē. Ra. Vox synagoge ꝓtatē ꝓfitētis ꝛ supueniētē culpā nō tacēt q̄ a viro. i. dauid relicta: ꝛ a filijs: id ē regib⁹ ꝛ ꝓncipib⁹ ꝓuata sterilē se eē ꝛ infirmā ad ꝓcipiēduz filios do ꝓfitet post aduētū xp̄i. b ¶Eleuata igit voce tē. Per has mulieres q̄z vna dolēs ꝛ lugēs a socru recedit: altera obstinato aīo adheret: credentes significant: q̄z alij ꝓcepta grā baptismi ꝛ societate fidei ad errores ꝑstinos relabunt: q̄s significat orpha: q̄ ad deos suos reuersa est: alij ꝙ definito ꝓsilio ꝓceptā grām cōsequūtur q̄s significat ruth. c ¶Quocūq; eñ prexe. sic ecclia de gentib⁹ vocata relicta ꝓfia. i. idolatria omissa carnali ꝙuersatione ꝛ desideriꝭ: ꝓfitet deū suū esse in quez crediderūt sctī ꝛ iturā q̄ caro xp̄i ascendit ꝛ ꝓ ei⁹ noīe in ꝑ seculo pati vsq; ad mortē: ꝛ cū ꝓlo sctoz ꝛ ꝓphaz ꝛ ꝓfi/ Roffi. 15.e archaz. vñ: Leramini gētes cū plebe ei⁹. d ¶Videś noemi. Gētilis populꝰ obstinato aīo ꝑdicatores sequit̄ i terrā sctā: ꝛ in ciuitatē dei bethleem: vbi ꝑpat ad suscipiēdū spōsū de stirpe Gen. 12.a abrae natū: in q̄ bñdicēt oēs gētes vel tribꝰ terre. e ¶Ne vo. me noemi. Ag̃scit synagoga calamitatē suā quaz post aduētū xp̄i merito patit̄ ꝛ refugit pulchra vocari: q; tpa ꝓspitat̄ sue fini ri ꝓspicit. f ¶Qñ ꝑmū hoz. mete. tē. i. qñ īcarnatiōis iure ordinē ad my/ steriū passiōis xp̄i ꝙuertit. Messis eñ hordeacea tps dñice passiōis exꝑmit: q̄ mēse nouoz. i. ꝑmo mēse ꝓtigit. Bñ g̃ tpe illo ad bethleem veniunt: qñ lex xp̄m quē docet ī bethleē natū ī pascha: id ē ī mēse nouoz ꝑdicat occisū. Sctā q̄z ecclia toto nisu laborat: vt q̄s ad fi/ dē ꝙuocat īcarnatiōis: passiōis: resurrectiōis merito ībuat. Messis hordeacea iudeoz exꝑmit credulitatē: q̄ pacto B sacro passiōis ꝑdicātib⁹ apl̄is ꝑmuz ad fidē veniūt q̄ alibi q̄nq; panib⁹ hordeaceis pasti a dño legunt. Ca. II

Rat aūt viro. Vir iste ꝙsanguineꝰ elimelech xp̄s ē agnus legl ꝛ legislator: q; per legem

Ni. de ly.

S ꝓmissus ꝛ rat ad nurꝰ suas. a ¶Mū vltra ha. tē. Preceptū ei erat ī lege Deut. xxv. q̄ si aliq̄s mozereť sine herede re/licta vroze: frat̄ eius accipet eam ad suscitādū semē frī suo defūcto. Cetera patēt ī lra. b ¶Cui dixit noemi. Hic ꝓñr describit̄ ipi⁹ ruth ꝙuersio: q̄ noluit reuerti sic altera: sz ire ad terrā isrl̄ cū socru sua ꝛ ꝙuerti ad cultū dei vni⁹: gē Diuisio tilitate relicta. ꝓpt̄ qđ dixit: c ¶Ne aduer. mihi. tē. reuertēdo ad cultuz idolorū. d ¶Quocūq; eñ p. Hic dicūt hebrei q̄ volētib⁹ ꝙuerti ad iudaismū dicēda sūt grauia legl̄ saltē ꝑm p/tē: sic volētib⁹ īgredi religionē explicāda sūt difficilia illi⁹ religiōis. Dicūt igitur q̄ noemi videns ruth velle ꝙuerti ad iudaismū dixit sibi aliq̄ onera legl̄. ꝛ ꝑmo dixit ei q̄ ñ erat licitū iudeis ire extra terrā isrl̄: nisi ex cā magne necessitatis. Et tūc ruth ei rndit: Quocūq; preteris pgā: ꝛ nō alibi. Itez dixit ei: Mō ē nobis licitū q̄ mulier sit sola cuz viro nisi fuerit maritus ei⁹. Et ruth rndit: e ¶Ubi morata fue. nolēs eē sine te cū aliq̄ viro. Itez dixit: Plus hebreoz ē subiect̄ legl̄ oneribꝰ ī q̄ sūt sexcēta ꝛ tredecī ꝓcepta. Tūc rndit: f ¶Ppl's tu⁹ tē. q. d. volo sb̄di legi ipi⁹. Itez dixit: Prohibitū ē nob cole re deos alienos. Et ipa rndit: g ¶Deꝰ tuꝰ deꝰ meus. q. d. aliū nolo colere. Itez dixit ei: Trāsgressoriꝭ legl̄ nre ī diuersis casib⁹ ꝓponit pena q̄druplicī mortl̄. s. lapidatiōis: cōbustionis: strāgulatiōis ī suspēsiōe: ꝛ occisiōis gladio: vt ptz ī Exo. ꝛ Deut. Et tūc ruth rndit: h ¶Que te terra mo. suscepta. q. d. pata sū suscipe penaz cuiuscunq; mortis si meruero sicut ꝛ tu. i ¶Videś ġ noemi. q; qñ aliq̄s hz firmā Alstus volūtatē trāseūdi ad legē diuinā vel religionē nō ē ꝓpediēdꝰ seu refutād⁹. Lecta patēt vsq; ibi: k ¶Dicebāt q; mu. ꝑm expositores nr̄os legit̄ de ꝑsiue. ꝛ ē ꝑbuz cōgaudēdi de reditu noemi: ꝑm hebreos ꝙo legit̄ interrogatiue. ꝛ ē ꝑbū admirādi: q̄si dicat: Nec ē illa noemi q̄ recessit cuz curru ꝛ eqs ꝛ diuitijs: ꝛ mō reuertit̄ paup ꝛ peditādo: q; exiuit terrā isrl̄ ex mala cā: vt supra dictū ē ꝑz opinionē hebreoz. ✳ habet̄ īfra eo. ca. Jn ꝑ ġ documē Moraliter tū habēt diuites huiꝰ mūdi: ne molestē ferāt petitiōes paupez: nec declinēt ab eis ī debite: ne sic elimelech puniant: ꝑm q̄ dr Sap. xi. c. Per q̄ peccat q̄s: p hec ꝛ torqueť. Et Prouer. † xxi. b. Qui obturat au. suā ad clamorē paupis: ꝛ ipe clamabit ꝛ nō exaudiet. Exēplū Luc. xvj. de diuite epulone: q̄ guttaz a q̄ ī petrare nō potuit: eo q̄ micas pāis lazaro negauit. Et mlto plꝰ timere debēt anari scie p cōi 2. Re. 15.e cationē nō minuit̄ sz augeť. Et sic̄r sapiētes ī tpalibꝰ si fuerit auari ꝛ dādo ꝓsilio paupib⁹ si iq̄ ñ dat̄ res possessa sz tm ꝛba. Per ruth āt q̄ relicta gētilitate noemi adhesit d. g ¶Deꝰ tuꝰ D deꝰ meꝰ. Et ei hūilit̄ obediuit: significat̄ ꝓsona penitēs veracit̄: q̄ relicta diaboli ſnitute adheret ecclie ei⁹ mādat̄ hūilit̄ obediēdo: q̄ p noemi bñ significat̄: eo q̄ noemi pulchra iterꝑtatur. Et Cañ. iiij. ꝺ ecclia ör: Tota pulchra es ami. tē. Et tal̄ fuit ī ꝓncipio: sz mō pōt dicē. † ¶Nevo. me no. i. pulchrā: sz vo. me ma. i. amarā: q; valde ama. re. me oi. Naz multi q̄ de bonis ecclie laute viuūt et magnifice p suā vitā malā ipam multiplicit̄ amaricāt. De q̄ btūs Bern̄. ī ei⁹ ꝓsona loq̄ns exponit illud Esaie xxxviij. d. Ecce ī pace amaritudo mea amarissima. Postq̄ eñ cessauit ꝑsecutio tyrānoz ꝓtra ecclam. ꝛ ipa dotata est multis ꝛ magnis tpalib⁹ bonis: multi abutētes peccatis enormibus: plus ꝑm veritatē amaricāt eccle siā in ista pace q̄ amaricata fuerit in tyrannoz ꝑsecutiōe. Ca. II

Rat aūt viro elimelech cōsan. Hic ꝙsq̄nter describit̄ ipi⁹ ruth ꝙuersatio ꝓtuo Diuisio sa. ꝛ q; hūilitas est fundamentū oīm ꝓtutū: iō circa eā ꝑmo describit̄ hūilitat̄ ꝛc. scdo honestat̄ dec⁹/ ibi: Accidit āt. tertio ġtitudo ī bñficijs/ ibi: Que ca. in facie suā. q̄rto sollicitudo ✳ in exer Moraliter. m ¶Erat autem Moraliter viro elimelech tē. Jn hoc ca. agitur ꝺ ruth hūiliter ꝛ diligēter ī agro booꝫ spicas colligente. Per agrum istum sacra scriptura significat̄ que ē

a mecū: † Mū vltra habeo filios in vte a ro meo vt viros ex me sperare possit?

¶ als moabitide.

tē: Reuertimini filie mee ꝛ abite. Jā eñ senectute ꝓfecta sū: nec apta vinculo ꝓiugali. Etiā si possem hac nocte ꝓcipe ꝛ parere filios si eos expectare velit̄ donec crescāt ꝛ ānos pubertatis ipleāt: an eritis vetule q̄s nubat̄. Nolite q̄so filie mee facere ꝑ: q; vra angustia magl̄ ꝑmit me: ꝛ egres/ b sa ē manꝰ dñi ꝫ me. Eleuata igit voce flere rursū cęperūt: orpha oscula/ta ē socrū ac reuersa ē. ¶Ruth adhę/sit socru sue. Cui dixit noemi: Ecce re b uersa ē cognata tua ad ppl'm suū: et ad deos suos: vade cū ea. Que rn̄/dit: Ne aduersert mihi vt relinquaz c te: ꝛ abeā. † Quocūq; ei prexerit pgā d ꝛ vbi morata fuerit: ꝛ ego piter morabor: ppl's tuꝰ / ppl's meꝰ: ꝛ deꝰ tuꝰ / deꝰ e f meꝰ. Que te ẽra morietē suscepit in b ea moriar: ibiq; locū accipiā sepultu/re: hec mihi faciat deꝰ: ꝛ hec addat si nō sola mors me ꝛ te sepauerit. Vi/ i d dēs ġ noemi q̄ obstinato aīo ruth decreuisset secū pgere: aduersari noluit: nec vltra ad suos reditū ꝓsuadere: ꝓfectęq; sūt sil'r ꝛ venert̄ ī bethleē. Quib⁹ vbē ingressis: velox apud cūctos fama ꝓcrebruit. Bicebātq; mu k lieres: hec est illa noemi. Quibꝰ ait: e Ne vocet̄ me noemi. i. pulchrā: sed † vocate me mara: ꝑ ē amarā: q; valde amaritudie repleuit me oipotēs. Egressa sū plena: ꝛ vacuā me redu/xit dñs. Cur igit vocat̄ me noemi: quā dñs hūliauit ꝛ afflixit oipotēs: Uidit ġ noemi cū ruth moabitide nu/ru sua de terra pegrinatiōis sue: ac f reuersa est ī bethleē/ qñ ꝑmū hordea

metebant. Ca. II g ¶Rat aūt viro elimelech m ꝙsanguineꝰ bō potēs et magnaruz opū nomine

a ¶ fortitu do di. Añ: Et vocabit nomē ei⁹ admirabilis ꝓiliari⁹: deꝰ fort̄: ꝓceps pac̄.

booꝫ. Dixitq; ruth moabitis ad so/

a ¶ eccliam.

crū suā: si ꝛbes vadā ī ag̃z ꝛ colligā

a ¶ spice remanētes: fideles significāt q̄ trāslat̄ ceter̄ ad celū nobis relinquūt ad exemplū.

b ¶ messis sūt sancti q̄ colligunt reponēdi in horreo dei. messores sunt angeli.

spicas q̄ fugerint manus mētentiū:

promissus ⁊ de patriarchis natus: et de gente iudeorum ꝑm
Deu.18.c carnē. vñ: Prophetā suscitabit vobis de⁹ de fratrib⁹ vestris
tāq̄ me audierit: ꝺ ē potēs q̄ mūdi ꝓncipē ꝺbellauit ⁊ totū or
bem suo imperio subiugauit: ⁊ magnaꝝ opum q; celi ⁊ terre
1.Coꝛ.1.d possessor est: ⁊ in eo sunt oēs thesauri sapie ⁊ scie Ipse est essi
virtus dei ⁊ sapia. a ¶ Accidit aūt
ꝛc. Quia sctā ecclia ad xp̄m ꝓtinet cui⁹
Ps. 117.b spōsa ⁊ coꝛp⁹ ē. De quo ꝺr: Fortitudo
Ps.23.b mea ⁊ laus mea do. ⁊ alibi: Dñs fortis
⁊ potēs. d. po. in. p̄. Ipse ē cognat⁹ eli
melech q̄ de bethleē et de stirpe dauid
natus testimoniū hꝫ a lege ⁊ ꝓphet:
hic ꝯba salutis familie sue attulit: i cu
Luc.2.b ius natiuitate cecinerunt angeli: Glia
in excelsis deo ⁊ in terra pax hominī
bus ꝛc. Cui venienti in hierl̄m: obuia
Dat.21.a turba clamauit dicens: Benedict⁹ qui
uēit i noīe dñi. b ¶ Et rogauit. ꝛc.
Quia sctā ecclia pseuerat in agro diui
ne lectiōis: post messoꝛes ⁊ ꝑdicatoꝛes
mysteria scripturaꝝ colligēs vt in sinu
mētis sue testimonia et exēpla virtutū
recondat. Vl̄ ager ille ē celestis studiū
discipliā: messis / itelligētia spūal̄: mes
soꝛes / predicatoꝛes: spice remanētes /
sentētie scripturaꝝ q̄ multū ꝓ mysteriū
occultate q̄si pleniꝰoꝛes remanēt ad ex
ercitiū meditātis: plebs ꝙ gentilis ec
clesiasticā disciplinam ardēter appetit:
vt ad meditationē diuīe legis ⁊ sctōꝝ
societatē admittat⁹ ⁊ sctōꝝ documentis
vel exēplis reficiat⁹. c ¶ Ne vadas
in al. Quasi ne recedas a statu fidei:
ne sequaris errores hereticoꝝ vel scis
maticoꝝ: ꝫ magis iūgere aīab⁹ sanctis
vt metas scripturas sctās meditādo: ⁊
ope iplendo ⁊ haustū diuīe sapiētie ꝺ
libris duoꝝ testamētoꝝ. (⁊ vñ pueri. i.
scti bibunt) ⁊ ipsa bibas. ꝺ ¶ Que
ꝼ cadēs i fa. Gras refert ecclia gentiū
saluatoꝛi q̄ eā respicere dignat⁹ ē. Cui
ille respōdit placere sibi: ꝙ mortuo vi
ro suo. i. diabolo parētes idolatras re
liquit: ⁊ terrā natiuitat⁹ l̄. i. carnalia de
sideria: ⁊ pp̄lo sctōꝝ se sociauit. qui sibi
antea ignot⁹ fuit cū sequereē cupidita
tē veterl̄ hois. e ¶ Inueni ꝛc. Mo
ta hūilitatē gētilis ecclie q̄ se cognoscit
imparē tante gr̄e: nec audet se eāpara
Mota re ꝑmittue ecclie. vñ dicit: Mā ⁊ catelli
Dat.15.c edūt ꝺ micis q̄ ca. ꝺ mē. do. suoꝝ. ⁊ ali
Dat.8.b bi: Dñe nō sum dign⁹ vt intres sub te
ctū meū: ꝫ dic tm̄ ꝺ. ⁊ sana. puer me⁹.
f ¶ Qñ hora ꝛc. Hora vescendi fuit
Dat.28.d qñ dictū ē aplis: ite docete oēs gē. ba
ptiçā. eos in nomīe pa. ⁊ fi. ⁊ sc̄. A dño
Dat.10.a esū dictū ē: in viā gentiū ne abieritis.

Ni. de ly.

ℭ Intinge
⁂ in exercitijs / ibi: Collegit ḡ: Mūili
tas aūt ei⁹ apparet in hoc q̄ obtulit se
ad colligendū spicas in agro ꝺ volūta
te ⁊ licētia socrus sue: ꝑmittit tn̄ ꝙ no
men ipsi⁹ booç: eo q̄ ager in q̄ colligit
erat ipsius: q̄ etiā erat ꝺ cognatiōe ma
riti sui defuncti: ⁊ ꝙ ē q̄ ꝺr: Erat aūt
viro elimelech ꝺsan. Dicit hebrei
q̄ elimelech socer ruth ⁊ salmō pr̄ bo
oç fuerūt frēs. ⁊ sic marit⁹ ruth ⁊ booç
erāt ꝺsanguinei germani. Sꝫ ꝑmū di
ctū videt falsū. q; salmō q̄ genuit booç
de raab fuit tpe Josue: ⁊ accepit vꝛoꝝ
raab post destructionem vrbis hiericho. q; tūc fuit copulata
pp̄lo isrl̄: vt habeē Josue. vj. hoc aūt fuit circa ꝓncipiū ducat⁹
Iosue. a ꝓncipio ꝺo ducat⁹ ei⁹ vsq̄ ad abessan quē hebrei di
cūt esse ipm booç: fluxerūt anni. cclxxū. ⁊ multo plus fluxerunt
vsq̄ ad heli. ⁊ ideo si ꝑm opiniones hebreoꝝ dicat⁹ q̄ booç et
abessan idē hō fuit: ꝓssibile videt q̄ elimelech fuerit frater
salmon

salmō. q; ruth vꝛoꝝ maalon filij elimelech adhuc erat iuuenis:
vt satis patet ex seq̄ntibus qñ fuit copulata mr̄imonio ipi booç
adhuc potēti generare. ⁊ adhuc magꝛ ꝓssibile ē si dicat⁹ q̄ bo
oç fuit tpe heli q̄ postea ꝑ mltos annos iudicauit: ꝓpt̄ qꝺ dicūt
doctoꝛes nr̄i ⁊ bn̄ vt videt: q̄ tres fuerūt booç sibi succedentes
q̄z ꝑm⁹ fuit annus: scꝺs fili⁹: ⁊ tert⁹ ne
pos. ꝑm⁹ fuit fil⁹ salmō quē genuit de
raab. ⁊ tert⁹ fuit iste q̄ genuit obeth ex
ruth. et ꝓ idē dixi sup Mat. i. ca. vbi isti
tres ꝓ vno noīe cōprehēdūt. Tū q; cō
prehēdunt eodem mō i fi. hui⁹ lib. sub
vno noīe. Tū q; Mat. euā. genealogi
am saluatoris i trib⁹ q̄terdenis voluit
ꝺscribere: vt ibidē ꝺr. i q̄ āt gdu vltim⁹
booç attinebat ipsi elimelech ⁊ filio ei⁹
maalon. postea dicet: Cetera patent in
l̄ra. a ¶ Accidit aūt. Hic describit
ipius ruth honestat⁹ dec⁹ qꝺ pcepit bo
oç venīēs ad messoꝛes suos. vñ subdit:
b ¶ Dixitq̄ booz iuue. q̄ mes. ꝑ
erat ꝛc. ꝑm q̄ dicūt hebrei ⁊ satis ap
paret ex textu. Booç iaz erat hō ꝓuecte
etat⁹ ⁊ honorabil⁹ rōne scie ⁊ ꝓbitat⁹. ⁊ iō
nō ē verisile q̄ q̄reret ꝺ aliq̄ iuuencula
mliere q̄ eēt: nisi rōne honestat⁹ singu
laris quā i ea videret. ⁊ iō ꝺcūt hebrei:
q̄ spicas stātes remanentes post messo
res colligebat stando iacentes aūt col
ligebat sedēdo: ne inclinādo se ad colli
gēdū vestes sue eleuarent⁹ a ꝓte poste
rioꝛi. ⁊ ꝓs aliqua tibiaꝝ suaꝝ discoopta
appareret. ⁊ iō booç videns ei⁹ honesta
tē mot⁹ fuit ad q̄rēdū q̄ eēt: ⁊ ad facien
dū sibi gr̄az. dicēs ei qꝺ seq̄t: c ¶ Au
di filia ꝛc. ⁊ ꝓtz l̄ra. ꝓtz etiā q̄ erat iu
uēcula respectu ipsi⁹: q; vocauit eam fi
liā. ꝺ ¶ Que ca. in ꝛc. Hic cōmēda
tur ruth ꝺ gratitudīe: q; ipi booç ꝺ bñ
ficijs oblatis: licet nō essent multuꝫ ma
gna valde fuit regratiata. ⁊ patet litte
ra vsq̄ ibi: e ¶ Que nō suꝫ ꝛc. In
hebreo hr̄ ācillaꝝ tuaꝝ. q. ꝺ. nō suꝫ tāti
valoris sīc minima ācilla tua. ⁊ iō maio
rē gr̄az iuenit apꝺ ipm booç. vñ subdit:
f ¶ Dixitq̄ ad eā booꝛ. ꝛc. i. cibū patū
de domo mea cū famulis meis.

⁂ Et intinge
⁂ ager plenus optimis sententijs et Mozaliter
sensibus tāq̄ bonis fructibus: ꝓpt̄ qꝺ
ē ager quē bñdicit dñs. Per booç aūt q̄
fortitudo iterp̄tat⁹ dñs nr̄ iesus xp̄s si
gnificat⁹: q̄ tāte fortitudinis ē q̄ portat
oīa ꝯbo ꝓtat⁹ sue: vt ꝺr Heb. i. a. Ipe
ꝯbo dñs ē hui⁹ agri: xp̄e qꝺ ꝺr Deu. xxx
iij. a. In dext̄a ei⁹ ignea lex. Que ꝓtect
ī veteri ac no. testa. ⁊ bn̄ ꝺr ignea: eo q̄
ignē charitat⁹ i cordib⁹ fideliū accēdit.
Messoꝛes aūt viri booç. i. xp̄i sūt docto
res ⁊ ꝑdicatoꝛes. Ruth aūt hūil⁹ ⁊ ꝺuo
ta psonā deuotā ⁊ simplicē significat. q̄
ꝑmōes audiēs attēte ꝺ his q̄ pōt cape
vitā suā ⁊ ꝺsciaz iformat. Et sil⁹ aliozū
ꝯbo ⁊ exēplo ꝑm ꝓueniētē sibi moduꝫ
⁊ de ꝙ brūs Frācisc⁹ expōebat illud. i.
Re. ij. a. Sterl̄ pepit plimos: ⁊ q̄ mltos
habebat filios ifirmata ē. Sterilē ei di
cebat fratrē simplicē officiū ꝑdicādi nō
habentē ꝑ quē generāt⁹ filij i ecclia dei.
i. Coꝛ. iiij. d. Jn xp̄o iesu per euangeli
um ego vos genui. Et tal⁹ frat⁹ simplex
exemplari vita plus proficit sibi ⁊ alijs
q̄ predicatoꝛ verbosus: et idem dicen
dum est de alijs simplicibus personis que sunt vite exemplaꝛ
ris. Et bene signantur per ruth que maioꝛem gratiam inuenit
apud booç q̄ eius messoꝛes: quia facta est eius vꝛoꝝ. Sic per
sona simplex exemplaris vite: maioꝛem gratiam inuenit apud
chr̄istum: qui significatur per booç q̄ messoꝛes per quos vt pre
dictum est significantur predicatoꝛes.

⁂ Jnuenit hordei

vbicūq̄ clemēt̄ i me p̄ſſamilias
r̄ppero gr̄az. Cui illa rñdit: Vade
filia mi. Abīt itaq̄ ⁊ colligebat spi
a cas p⁹ terga metētiū. Accidit aūt vt a
ager ille hꝛet dñz noie booç: q̄ erat
ꝺ cognatōe elimelech. Et ecce ipe
vēiebat de bethleē: Dixitq̄ messo
rib⁹: Bñs vobiscū: q̄ rñdert ei: Bñ
a ¶ qz xp̄s quēlibet de doctoꝛib⁹ q̄ mioꝛib⁹ ꝑ
est sacerdotib⁹ q̄si igrans de fide gentiū sciscī
tatur cum eū puocat ad predicandum.
dicat tibi dñs. Dixitq̄ bōoç puēi b
b q̄ ꝓerat messoꝛib⁹. Cui⁹ ē hec puel
la: Cui rñdit: ꝺ est moabitl̄ q̄ vēit
b cū noemi ꝺ regiōe moabitide: ⁊ ro
gauit vt spicas colligeret remanē
tes: sequens messoꝛum vestigia: ⁊
a ¶ qz in initio. s. fidei vsq̄ ad pfectionē boni
operis.
de māne vsq̄ nunc stat in agro: et
nec ad momentū quidem domum
¶ antique supstitionis.
reūsa ē Et ait booç ad ruth: Audi c
c filia: Ne vadas i altez agz ad col
ligēdū: nec recedas ab hoc loco: ꝫ
iūgere puellis meis: ⁊ vbi messue
rint seq̄re: Mādaui eīm puerl̄ me
is vt nemo molest⁹ sit tibi: ꝫ etiā si
sitieris: vade ad sarcinulas ⁊ bibe
d aq̄s ꝺ q̄ꝺ⁹ ⁊ pueri mei bibūt. Que d
cadēs i faciē suā: ⁊ adozās sup ter
rā dixit ad eū: Cū mihi ꝺ vt iueni
rē gr̄az añ oculos tuos: ⁊ nosse me
dignarerl̄ pegrinā mliere: Cui ille
rñdit: Nūciata mihi oia sūt q̄ fece
rl̄ socrui tue p⁹ mortē viri tui: ⁊ qꝺ
reliq̄rl̄ parētes tuos ⁊ frā i q̄ nata
es: ⁊ venerl̄ ad ppl̄z quē ātea nesci
bas. ¶ Reddat tibi dñs ꝑ ope tuo:
a ¶ fide. s. vñ. ꝺ ē op⁹ dei vt credat⁹ in eū quē
misit ille. a ¶ duo testa. q̄ꝺ⁹ de⁹ ꝓtegit fugiē
tes ad se. vñ: In vmbza alaꝝ tuaꝝ sperabo:
isrl̄ ad quē venisti: ⁊ sub cui⁹ ꝓfūgi
e sti alas. Que ait: iuēi gr̄az coꝛā o e
culꝰ tuis dñe mi: q̄ ꝓsolat⁹ es me ⁊ lo
cut⁹ es ad coꝛ ācille tue: q̄ ñ sū silis
vni⁹ puellaꝝ tuaꝝ. Dixitq̄ ad eā f
f booç: Qñ hora vescēdi fuerit: ve

A ℣ a ¶Intinge buc. Lege.s.q̄ diu meditata pseuerās ī pore populū pharisęor cōditiōibus vel traditiōibus corrupta natiuū sapore pdidit. Jn hac tingit ecclia buccellā: id ē mysteriū incarnatiōis christi discit esse in testamēto veteri: ꝛ iō firmius credit: qz añ longe p̄figuratū cognoscit. b ¶De vestris q̄z ma. Nota hūilitatē patrisfamilias: q̄ non solū spicas relictas testimonioꝝ colligi pmittit: sz etiā manipulos sciētie vltronea largitate īpartit. ¶De vestr' manibus ꝓcite ꝛc. Quia gētilis populi infirmitatē nō despicit: nec p̄stinos errores īproperat: sed studij sagacitate ad edificationē perducit. c ¶Quasi ephi mēsuram. Cū in lectiōe p̄ sancte trinitatis cōfessionē discit catholicā fidem. Jn ephi mensura q̄ tres modios cōtinet: signat vna diuinitatis substātia ꝛ triū psonaꝝ ꝓprietas. d ¶Quos portans reuersa ē. Quia fidē suā matri ecclesie ostēdit: vel ecclia synagoge gratiā quā sponsi sue munere pcepit ostendit vt ꝓuocaret eā ad se.

Ps. 44.a e ¶Dedit ei ꝺ reliquijs ci- Eructauit cor meū verbū bonū. s. de plenitudine cordis cibū p̄dicatiōis. Bñdictus ꝛc. quoniā eam. Synagoga p̄dicāte: ecclia gētiuꝝ bonitatē ꝛ potētiā dñi cognoscit: ꝛ fortitudinē sui ꝓtectoris: ꝛ tandē veritate cogente nomē dñi benedicit q̄ seruauit gratiā mortuis quā p̄buit viuis. f ¶Propinquus noster ē hō. Cognoscit

B ꝓpinquū mater ecclesia per gratuita beneficia populo gentilū collata: ꝛ audito noīe recordat bene

Ps. 142.b ficioꝝ antiquoꝝ. vñ: Memor fui dierū antiquoꝝ: meditatus suꝫ in oīmibus opibus tuis. g ¶Ꝺeprecepit mihi vt tādiu ꝛc. Quia xp̄s oībus ad se venientibus p̄cipit vt magis cū fidelibus suis iungant ad messem spūalis segetꝫ q̄z cū alienis: cui psuasioni consentit socrus / dicēs: Melius ē filia mi. ꝛc, ꝙ vt bonū ꝛ vtile nō pōt negare synagoga. h ¶Donec. ꝙ est: tādiu adheret doctorib' i meditatiōe scripturaꝝ donec veter' ꝛ noui testamēti noticiā in cesaria cordis recōderet vnde pastū aīe sufficiētē haberet. La. III

10 Ostq̄z aurem re. ꝛc. in hac nocte aream. Area synagogā iudeorū vbi legis hordeū cōditū est: hāc christus vētilat qñ in area euāgeliū p̄dicās singuloꝝ ꝓfilia ꝛ volū

Joh. 2.d tates erga se triturat. vnde: Jesus non credebat semetipm eis: eo q̄ ipe nosset oēs ꝛ nō erat opꝰ ei vt q̄s testimoniū p̄hibe. de homīe.

k ¶Nō te videat. Quia fidē gētiū ecclie nō añ apparuit q̄z xp̄s mysteriū incarnatōis sue īplenit: qñ corpaliter inē hoīes viuēs cibo ac potu vsus est: ꝛ tādē cenās

Dat. 26.c cū discipłis suis corpis ꝛ sanguis sui sacra cōicauit eis. Impleto aūt mysterio dispēsatōis xp̄i ecclesia: de gētib' ad fidē fiducialiē accessit

℣ Discooperies

Nico. de lyra

✻ a ¶Et intinge ꝛc. Aceto em multū refrigerat. ꝛ iō i calidis regionib' cuiusmodi est terra isra el vtūt

a ni huc ꝛ comede panē: ꝛ intinge buccellā a a ¶qz ecclia gētilis scrīs p̄dicatorib' se iūgit p fidē.
tuā in aceto. Sedit itaq̄z ad latꝰ messorꝫ a ¶qz sciētia diuine legis deuotā refecit mentē.
ꝛ cōgessit polentā sibi: cōmeditaq̄z ꝛ satura b
a ¶qz singla ẋba q̄ audiuit subtili discretiōe ruminauit b ¶quia in corde verba audita retinuit: ꝛ vt maiora p/cipiat instanter meditando laborauit.
ta ē. Et tulit reliq̄as. Ataq̄z inde surrexit vt spicas ex more colligeret. Precepit autez booz puer' suis / dicēs: Etiā si vobiscū me
b tere voluerit / ne phibeat' eā: ꝛ de vris q̄z manipulis, pijcite de industria ꝛ remanere pmittite: vt absq̄z rubore colligat: ꝛ colligentez nemo corripiat. Collegit g̃ in agro c
a ¶quia sancta ecclesia virga discretiōis spiritualem sensum elicit de littera legis.
vsq̄z ad vesperā: ꝛ q̄ collegerat ꝗgā cedēs
c ꝛ excutiēs: inuenit hordei q̄si ephi mēsurā:
d id ē tres modios. Quos portās reuersa ē ī ciuitatē ꝛ oñdit socrui sue. Jnsup ꝓtulit
e ꝛ dedit ei ꝺ reliquijs cibi sui / q̄ saturata fuerat. Dixitq̄z ei socrꝰ sua: Ubi hodie collegisti: ꝛ vbi opꝰ fecisti: Sit bñdict' q̄ miserꝰ sit tui. Jndicauitq̄z ei apud quē esset opata: ꝛ nomē dixit viri ꝙ booz vocaret. Cui rñdit noemi. Bñdictꝰ sit a dño qm̄ eā ¶largitat'. a ¶iudeis cū eis fruerent beneficijs.
dē gr̃az quā ꝓbuerat viuis / ꝓbauit et mor a ¶gētilib' q̄ in p̄cis sepulti erāt. b ¶synagoge ꝙm carnē ecclie ꝙm spiritus vnionem. ¶christus.
f tuis. Rursuq̄z ait: Propīquꝰ noster ē hō: g Et ruth: Hoc q̄z mādt ꝓcepit mihi vt tādiu messorib' ei' iūgerer / donec oēs segetes meterent. Cui dixit socrꝰ: Melꝰ ē filia mi vt
a ¶animabus sanctis.
cū puellis ei' exeas ad metēdū / ne ī alieno
a ¶hereticoꝝ. b ¶scismaticoꝝ doctrīa: vt rixe ꝛ p̄tētes
agro q̄ulspiā resistāt tibi. Juncta est itaq̄z
puellis booz: ꝛ tādiu cū eis messuit / donec
a ¶gr̃am no. te. q̄ rōnabilib' ad refectionē collata ī quo offert' caro ꝛ sanguis christi. ꝺ quo dicit: Misi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipm solū manet.
b ¶leg' lra q̄ iudeis tā q̄z iumēt' ad pastū data.
b triticū ꝛ hordeū in hꝺreis cōderent.

10 Ostq̄z aūt reuersa Ca. III † est ad socꝛ suā: audiuit ab ea:
a ¶consulit p̄mittiua ecclesia gentili quō
puenīat ad consortiū christi.
filiā mi quērā tibi requiē ꝛ pui
debo vt bñ sit tibi. Booz iste cuꝰ puellis
i in agro iūcta es ꝓpinquus noster est: et in
a ¶aqua baptismi vel penitētie lachrymis.
hac nocte areā hordei ventilat: lāuare igi †
a ¶chrismate vel spūsancti vnctōe. b ¶ornatu xtutū.
tur ꝛ vngere: ꝛ induere cultiꝺribus vesti/b
k mētis: ac descēde in aream. Nō te videat i

L el vtūt aceto: maxime tpe calido: cuiusmodi est tps messionis.
b ¶Et cōgessit polenta sibi. s. ipa ruth p̄pauit sibi cibum p̄m trāslationē nostrā. Jn hebreo habet: Porrexit ei granatū: id est cibū factū de granis nouis quez de manu sua dedit booz ipi ruth. vt dicūt hebrei. Cetera patēt in lra. c ¶Collegit g̃ in agro. Hic cōsequēter describit sollicitudo ipi' ruth in ope p̄ q̄ venerat ꝺ volūtate socr' sue / cū ꝺ: Collegit g̃ in agro vsq̄z advesperā ꝛc. Qꝺ aūt sbdit: Jd est tres modios: nō est ī hebreo: sed loco eius habet hordeū: q̄z inuenit ephi hordei ī hoc qꝺ col legerat. Cui' tñ quātitat' sit hec mēsura ephi. dictū fuit Exo. xvj. Gomor em̄ est decima ps ephi. ꝛ gomor manne sufficiebat vna die ꝙ vna psona: vt ibidē dicit: d ¶Jūcta est itaq̄z ꝛc. i. ancillis. Cetera patēt in lra.

✻ † ¶Jnuenit hordei q̄si ephi mēsurā. i. tres modios p Moraliter
q̄s significant sanctitas meditatiōis: veritas locutionis: ꝛ sinceritas bone opatiōis facte simpliciter ꝓpter deū. Jstos tres modios colligit ruth: id est persona simplex ꝛ deuota sermōes audiendo ꝛ ope adīplēdo. La. III

10 Ostq̄z āt. Hic ꝓn describitur circa ipam ruth ꝺuentio legal: qz p̄m legē q̄ hr̄ Deut'. xxv. ꝺ suscitatiōe seminis defūcti: ipa req̄siuit booz ꝺ mrimōio: ꝺ ꝓsilio socrus sue. ꝛ iō circa ꝙ ꝓmo ponit socꝰ ꝓsultatio. scꝺo nurꝰ obtpatio. ꝛtio ipi' booz rōnabilē rñsio. scꝺa ibi: Que rñdit. ꝛtia ibi: Et ille bñdicta ꝛc. Circa p̄mū ꝺ: D

Postq̄z aūt re. ꝛc. s. ꝺ messionib' q̄z tpe fuit ꝓiūcta puell' booz: vt dictū est. s. ij. ca. in fine.

c ¶Querā ti. re. i. mrimoniū bonū: ita q̄ nō oporteat te laborare, ꝓvictu. f ¶Et puide. habēdo, plē: qꝺ maxime desiderāt mlieres. g ¶Et i hac no. i. festū facē, p vētilatiōe. Dicūt ei alt q̄ mos erat antiq̄z ī vētilatōe messis facere ꝺuiuiū messorib': ꝛ dormire ꝺ nocte ī area. Rab. Sa. dicē ꝙ q̄ ī illo tpe erāt multe latrōes ī ēra: ꝛ iō booz iuit illuc ad dormiēdū: vt in p̄ntia ei' meli' custodiret p famlos suos granū vētilatū: ꝛ trūcq̄z potuit eē in cā. h ¶Lauare igit ꝛc. ꝙ dixit sibi ad ꝙ booz magz iclinaret ad despōsandū eā. i ¶Nō te videat. s. ipe booz.

✻ Donec esū Moraliter
Moralit. † ¶Postq̄z aūt ꝛc. Hic agit ꝺ ꝓpatiōe ruth ad mrimōiū cū booz: p qꝺ significatur ꝺuentio psone ꝺuote cū xp̄o: q̄ ꝺuentio sp̄ pōt effici durāte vita p̄nti. Dicē igit noemi. i. ecclia: † ¶Lauare. p verā ꝛ freq̄ntē ꝺfessionē: qz pctā freq̄nē pullulāt. i. Jo. i. c. Si dixerim' qz pec. nō ha. ipi nos se. ꝛ ꝺi. ī no. nō ē. h ¶Et vngere. p augmentū gr̃e q̄ auget ī sacramētali ꝺfessione. h ¶Et induere cul. ve. p augmentū virtutū que cū gratia infundit ꝛ in eius augmento augmētāt. i ¶Ac descēde ī areā. per qꝺ significat q̄ bona merita p hūilitatē sūt tegenda.

✻ Nota locum

E ℣ a ¶ Discoopies tē. Quasi agnoscę xp̄m ꝓ te passum: ⁊ veni deuotamēte discute opimētū lr̄e. ve. te. in q̄ regiſt sacramētū incarnatiōis xp̄i: et cū cognouerſt inde tibi salutē ꝓmissam: hūiliť ad auxiliū eius ꝓfuge vt ibi ꝓmaneas ossi tpe. b ¶ Cūq; comedisset booz. comedit xp̄o et bibit cū in cena corꝑis ⁊ sanguīs sui sacramēta tradidit aplis. vñ q; puri cōicauerūt carni ⁊ sanguini ipe participauit eisdē. c ¶ Archonium. Testimonia scripturarū: vñ: Filius
Mat.26.b hoīs vadit sicť scptū ē ꝺ illo iuxta tumas fideliū aīaꝝ ꝙs morte sua ab iferſt reuocauit ad hūe lectū ꝓperauit ecclia ⁊ discooperto pallio tē.

d ¶ Expāde pal. tuū. Que pallium sup le extēdi postulauit bñdictionē accipe meruit. Qui em̄ gram fidei plene pcipit: bñdictionē ⁊ vtutē pť possidebit. e ¶ Sz ē aliꝰ me ꝓpin. Johes bap. q̄ xp̄s putabať.
Joh.3.d Iz ipōli nomē nō vsurpauit sz xp̄o reseruauit. dicēs q̄ hz spōsā spōsus est tē. ꝓpinq̄or: qz ī mūdo ꝓor natꝰ. vl iste ꝓpinquꝰ ē legꝭ decalogꝰ q̄ ꝓpinq̄or synagoge ꝙ euangeliū videbať: qz spāliť illi ppl̄o daꝰ ⁊ tpe ꝓor est. f ¶ Surrexit itaq; anteq̄. Quia añq̄ iudei doctria legꝭ imbuti nature sue iura cognscerēt: ecclesia gētiū inertie sue somniū excutiēs ꝺi luculo nascētis fidei resurrexit et ad chriſti gratiam ꝓperauit.

℣ Dēsus

Nico.de lyra

F ℣ ✻ a ¶ Donec cesū po. finierit. ꝺ dixit qz tūc magꝭ ꝓni hoies ad sūt ꝓhēdū ⁊ ꝓsūmādū mr̄imoniū. Dicūt ꝺ aliq̄ ꝙ ista noemi nō peccauit: qz ꝙ legē mr̄imonij q̄rebat suscitatiōnē semis defuncti. Cōtrariū tñ magis videť. Tū qz modus q̄rendi nō erat bonꝰ. s. in occulto. Tū qz etiam erat aliꝰ ꝓpinq̄or ipo booz: vt. j. hr̄: q̄ debebat prīo req̄ri: aliť fuisset sibi facta iniuria: nisi volūtarie suo iure cessisset: ꝓpť q̄ booz dixit ipsi ruth ꝙ factū celaret. ipsa aūt ruth fuit totaliť excusata: qz erat de nouo cōuersa ad iudaismū ⁊ nesciebat ꝺ lege requirēdi mr̄imonium: nec de mō nisi q̄tum sua socrus docebat eā.

b ¶ Que rñdit. Hic ꝓfr̄ describitur ipsiꝰ ruth obtēpatio: qz fecť oia q̄ sibi socrꝰ dixerat: credēs se ī oiꝺ bñ agere. Et ptz lr̄a vsq; ibi: c ¶ Expauit hō. Dicit Ra. Sa. ꝙ timuit ne esset maligꝰ spūs q̄ in corꝑe assūpto esset ad pedes eiꝰ. vel fortitan timuit de latronibꝰ. Et ꝙturbaꝰ est. In hebreo hr̄: Et tenuit vl amplexatus ē: qz extendit manū suā ⁊ tetigit caput ipsiꝰ ruth: ⁊ ꝙ ꝺ cognouit ꝙ esset mlier: qz mulieres bñt capita aliť parata ⁊ tecta ꝙ viri. ideo subdiť:

d ¶ Ulditq; mlierē. i. cognouit ꝙ tactū: qz ꝺ nocte nō poterat cognscere ꝙ visū: sz noīe visus designanť aliq̄n alū sensus. sicť Exo. xx. c. ꝺr: Cūctus aūt ppl̄s videbat voces. i. audiebat. tñ booz adhuc nesciebat q̄ eēt mlier determiate. ideo quesiuit:

c ¶ Que es? Per ꝺ req̄rebat despōsationē. Hic em̄ erat modus tūc tpis ꝙ spōsus ꝓtrahēs spōsalia ponebat a ¶ ꝺ. s. xp̄s ꝓsūať ⁊ ad se reuocat genꝰ hūanū homo: donec esum potūq; finierit. a ¶ . i. moziēdū. s. ꝙ vob vbi oia acqsiuit. vñ: Si exaltatus fuero a terra oia ad me trahaꝫ.

Qñ aūt ierit ad dormiēdū nota lo/ †
a cū in q̄ dormiet. Venies q; et discoo †
peries pallū q̄ opť a pte peduz: et †
a ¶ qz ncće ē vt ab ipo saluatiōis tue ordinē discas. Si āt ad synagogā xp̄a noemi retulerſt: in

p̄ȳcies te ⁊ ibi iacebis. Ipse aūt di
uenies in lege ⁊ ꝓphetis ꝙ post passionē vētura sit ad fidem ecclesia gentium.

cet tibi q̄d agere ꝺbeas. Que respō b
a ¶ obedictia ecclie mereť desideriū sui effectuz vñ. O mlier magna ē fides tua: fi. ti. sicť petisti.

dit: Qūcq̄d p̄cepis faciā: ꝺscēdit/q; ī areā ⁊ feć oia q̄ sibi ꝓpauerat so/
b crꝰ sua. Cūq; cōedisset booz ⁊ bibisset ⁊ factꝰ eēt hilarior: issetq; ad dor

¶ aceruum.

c miēdū iuxť archoniū mālpuloꝝ venit absconditē: ⁊ discoopto pallio a
a ¶ qz mūdo tenebris errorꝝ iuoluto ecclie celerem fidem ostendit nobis imitādam.

pedibus eiꝰ: se piecit. Et ecce nocte
iā media expauit hō ⁊ ꝙturbaꝰ ē: vi g
a ¶ ecclesiā. b ¶ hūiliť ī carnatiōis sacramētū

ditq; mlierē ⁊ācētē ad pedes suos ⁊ venerātē. a ¶ xp̄s. b ¶ ꝓfessionē ecclie expetit

ait illi: Qūę es? illaq; rñdit: Ego sū e
¶ eccha fidī ⁊ ꝓtectōis xp̄i graz añ oia ꝺsiderat

ꝺ ruth ancilla tua. Expāde pallū tuuz † f
sup famulā tuā: qz ꝓpinquꝰ es. Et g
a ¶ qua tibi ꝓfules idolatriā deiecisti.

ille: bñdicta es inq̄t a dño filia ⁊ pō h
¶ qz post ꝙ ad xp̄m vēisti ꝓstanť pseuerasti.

rē misēiam posterioze supasti: qz ñ k
a ¶ hereticos vel scismaticos q̄ nō habēt matu

es secuta iuēnes paupes siue diui
ritatē consiliī: qz semp instabiles et incerti.

tes. Moli q̄ metuere: ꝺ q̄cq̄d dixeris i
a ¶ petite ⁊ accipiet: q̄rite ⁊ inueniet: q̄cq̄d fides recte petit xp̄i benignitas concedat.

mihi fac̄iā tibi. Scit ei oīs ppls q̄ ha m
bitat itra portas vrbis meę/mlierez

¶ qz fidelibꝰ firmiť ꝓsuasū ē qꝺ ecclia xtuti/bꝰ plēa sit. ꝺ q̄ ꝺr: Mulierē fortē ꝙs inueniet.

te eē vtutī. Nec abnuo me ꝓpiquū:
e sed ē alius me ꝓpinquior. Quiesce n
hac nocte: ⁊ facto mane: si te voluerit ꝓpiq̄tť iure retiere: bñ res acta est. Sin aūt ille noluerit absq; vlla dubitatione ego suscipiam te: viuit dñs. Dormi vsq; mane. Dormiuit o
a ¶ qz ī ipe incarnatiōis reꝺemcēs patiēter expeitaq; ad pedes eiꝰ vsq; ad nōctī ab
ctauit donec recederent tenebre infidelitatis.

f scessū. Surrexit itaq; añq̄ homies ꝙ q
cognscerēt se mutuo: ⁊ dixit booz: ca r
a ¶ ne q̄ras laudē ꝺ tua quersatōe. vñ: Cū facť elemosy. nesciat sinistra tua q̄d faciat dex. tua.

ue ne q̄s nouerit: q; huc venerī: ⁊ rur
a ¶ dilata fidē tuā. b ¶ opexercе qꝺ pce corde

sū: expāde iq̄t pallū tuū quo opirī et tene vtraq; mānu q̄ extēdēte et tenebat extremū vestť sue sup spōsā. Alij G
āt dicūt q; cū ꝙ curialiť petebat ꝙsūmationē mr̄imonij ꝑm q; erat edocta a socru sua: ꝓpť qꝺ booz habuit eā totaliť excusatā. Dicūt ei hebrei q; ruth dixit prīo ipsi booz: ꝑm q; eā socrꝰ sua docuerat: socrus mea ⁊ ego ncće hēmꝰ vēdere hereditatē q̄ fuit elimelech ⁊ filioꝝ eiꝰ: ⁊ tu es ꝓpinquꝰ ad quē ptinet redēptio: vt hr̄ Leui. xxv. Et ideo accipe hereditatez ⁊ me per ꝓfs ī vxorē ad suscitādū nomē ꝺfuncti ī hereditate sua. ⁊ sic dixit: f ¶ Quia ꝓpin. es. Ad quē spectat redēptio hereditatī: ⁊ suscitabo semis ꝑm duplicez legē pallegatā. ⁊ ꝺ dictū cōsonat ei qꝺ secā. booz dixit: Partē agri vēdit noemi. Diuisio
g ¶ Et ille. hic ꝓfr̄ ponit ipsiꝰ booz rōnabilis rñsio. ⁊ icꝺo curiať emissio/ ibi: Surrexit itaq;. Circa ꝑmū ꝺr: h ¶ Benedicta inq̄t es. Et ī ꝺ oñdit ꝙ ipa erat sine culpa rōne ꝓdicta: ⁊ cū ꝺ oltēdit eiꝰ affectū bonum ꝺi. i ¶ Et pozē mi. Priozē miscōiaz vocat: qz bñ se habuerat ad viz suū viuētem: ⁊ ad socrū suā sicut audierat booz a narrātibꝰ: vt ptz. ē. ij. ca. Secōaz āt vocat bonū affectū quem hēbat ad suscitādū nomē ꝺfuncti ꝙ mr̄imoniū. ⁊ hec vocať maioz ꝑma: qz maioz miscōia ē bñ se hr̄e ad aliquē postť mortē eiꝰ qñ nō pōt se iuuare ꝙ ꝺū adhuc viuit ⁊ ꝙ ipa ruth mouereť amoze ꝓpter et nō libidīs oñdit ꝺi. k ¶ Quia nō es secrēdo eis ꝓiūgi ī mr̄imoniō: sz me senē ī cuiꝰ copla nō ē taľ delectatio. l ¶ Moli q̄ metue. de mr̄imonio tibi affuturo. m ¶ Scit ei oīs po. q. ꝺ. ex fama bonitatī tue parꝰ esse m te accipe: sz ñ possū ꝺ licite absq; ꝓpinq̄oris cessiōe. iō subdiť: lh
n ¶ Sz ē aliꝰ me ꝓpi. Iste ꝓpinq̄or est cuiꝰ nomē ñ exꝑmit eo ꝙ noluit suscitare semē frī suo defūcto: ꝓpť qꝺ fuit idignꝰ noīari. Elimelech enī maritꝰ noemi ⁊ pr̄isti booz fuerūt frēs: ⁊ sic vno q̄du aliť ꝓcedebat eum. o ¶ Dormi vsq; ma. dormiuit itaq;. ⁊ ī ꝺ ptz ꝓtinentia vtriusq;. p ¶ Surrexit itaq;. hic ꝓfr̄ describiť ipsiꝰ ruth curialiť recessus seu emissio. ⁊ ꝓmo ex pte ipsiꝰ ruth. ⁊ hoc cū subdiť: q ¶ Añq̄ hoies se cognomutuo. nolebat em̄ ab hoīb⁹ videri in illo egressu ne mala suspicio de ipa ⁊ booz haberet. Secōo ex pte ipsius booz: qz monuit eā de fama vtriusq; ꝙanda. dir ¶ Caue ne q̄s noue. tē. ⁊ qz noluit eā redire vacuam. ideo subditur:

✻ Dēsus

✻ † ¶ Mota locū. s. in q̄ ꝺr. booz ꝙ quē xp̄s siginificať. locꝰ aūt in q̄ xp̄us ꝺr. sōno mortī: ē ipa crux sctā. locū autē istū notare: est xp̄i passionē deuote cōsiderare. † ¶ Et discoopies tē. ꝑs pedū ē iferior: iō ꝙ ipaz hūanitas xp̄i signiMoraliter
ficať. Per hāc q̄ discooptionē significať ꝙ passio ñ cōpetit xp̄o nisi ꝑm hūanitatē ⁊ ꝺ firmiť fide tenere ē a pte pedū discoopire. † ¶ Et p̄ȳcies te. ꝙ ptinuationē affectuose cōpassiōis: ⁊ qm̄ taľ ꝓsona xp̄o ꝓiūcta ꝙ q̄z ꝺsiderat sibi ꝓiungi ꝙ glīaz. iō dicit qꝺ sḃdiť: † ¶ Expande pal. tuū tē. Per qꝺ significať glīa celestī. Esa. lxi. a. Palliū laudis ꝓ spū merozis. Hoc enī pallio vestiūť illi q̄z pcā luctu vite pñť diluunť. Propť qꝺ dicit sal. Wat. v. a. Bti q̄ lugēt: qm̄ ipsi ꝺsolabūť. † ¶ Quiesce hac no. tē. Per ꝺ ꝺbū booz significať rñsio xp̄i persone ꝓdicto mō ipm̄ desiderāti. i. nocte pñť seculi ꝙseuera ī statu gr̄e vsq; mane futuri in quo oīa

a Mēsus est.qz iuxta capacitatez ītellect⁹ tribuit pfecte opatiōis mo/dus: vt īt⁹ z fort⁹ ditet diuīo mūere. senari⁹ q̄z nūer⁹ hec significare pōt: q̄ dñs.vj.etate hordeū leg⁹ spūalit⁹ ītellectū p̄cessit ecclie gentiū.

Ascēdit ḡ booz. Quia ī p̄ginis aliquo in q̄ appareret/carnez sumebat. De hac porta dr: Porta p̄ clausa erit z nō apiet⁹: z vir nō trāsi. p eā: qz dñs de⁹ isr̄l ī gressus ē p eā.

c ¶ Declina pau. qz xp̄s iudeis vidit legē p̄stitutaz cor̄palit⁹: z ad se declinare iussit: qz eā ad dispēsatōis sue mysteriū testificandū inclinauit. Alit⁹ vidit p̄pinquū p̄terire cū p̄cur/soris sui aduētū: quē more h̄uane vi te p̄perare p̄spexit: z ad officiū p̄cursoris misericordit⁹ p̄uertit. d ¶ Lo cut⁹ est ad p. Cōueniēs legilpitos ptē agri noemi ad emēdū obtulit cū ptē plebis q̄ apparēte iā gr̄a remansit ad saluādū mgr̄is synagoge ostēdit vt infirmitatē suā agnoscerēt: et q̄ ipi neq̄rēt vero medico faciēdū cō mutterēt. Añ lepr̄osis dr: Ite ostēdite vos sacerdotib⁹. z cū ir̄ēt mūdati sūt. e ¶ Et suscites no. p. tē. Significat nō aliaz possessionē ple/bis q̄ copulationē ecclie in cōiugiuz xp̄i: q̄ suscitauit antiquū nomen filij dei qđ ī initio habuerūt scti. Añ vi/dētes filij dei filias hoīm tē. z Lucas dicit adā filiū dei quē ī ecclia gētiū p gr̄am dei suscitauit. vñ: Dedit eis ptātē fi. dei fie. tē. Hoc nomē in natiōib⁹ leg⁹ decalog⁹ suscitare non potuit. Si aūt p̄ ad iobem baptistaz retulerī ueniens eū cedētē iure p̄pinq̄tat⁹. z dicētē: Ego baptiso ī aq̄: medi⁹ aūt vr̄m stetit quē vos nesci⁹: cuius nō sū di.sol.cor.cal.ei⁹. Et alibi: Ego nō sū xp̄s: sz missus suz añ eū. q̄ habet spōsam/spōsus ē. Cedit q̄z lex euāgelio. Lex em̄ subītrauit vt abūdaret delictū. Vbi aūt abūdauit delictū/supabūdauit z gr̄a. Reproba/tio q̄dē fit p̄cedēt⁹ mādati p̄pt infirmitatē ei⁹. Introductio v̄o melioris spei p quā p̄timam⁹ ad deū fit p iesū xp̄m. f ¶ Soluebat hō calcia/mē. suū. tē. Calciamētū velamē ē mysterioz. Lex v̄o de pede suo calciamētū soluit: z xp̄o dedit: qz sacramēta p mgr̄os ppli manifestare nō potuit: sz xp̄o p̄ faciendū reseruauit. Iohes ḡ ñ sibi sz xp̄o calciamētū vē dicauit: qz soli xp̄o spōsaz cōpetere ī tellexit. vñ ait: Nō sū dign⁹ soluere

Ni. de ly.

corrigiaz

✻ a ¶ Mēsus ē tē. Jn hebreo hr̄: Sex hordea. i. sex mēsuras hordei: sz cui⁹ q̄ntitat⁹ fuerīt nō exp̄mit: tū ex circūstātia text⁹ h̄r q̄ ñ fuer̄t mlt̄ tū magne: tū qz p̄tinebāt ītra palliū ipi⁹ ruth: tuz qz ipa sola portauit sup caput suū totū sit vsq̄ ad ciuitatez: et vsq̄ ad domū noemi. Dic āt p̄ Rabbi Sa. q̄ iste sex mēsure fuer̄t signū z p̄figuratio sex b̄nd̄ictionū dei q̄ future erāt super messiam nascituz de ruth p dauid z genealogiā regiā: p̄z qđ dr Esa.xj.a. Egrediet v̄ga de ra. ies. tē. Seq̄t. Et requiescet su. eū spūs dñi: spūs sapie z ītellect⁹: spūs p̄silij z fortitudis: spūs scie z timor⁹ dñi. Qz āt ītrāslatiōe nostra īterponit: z pietat⁹: nō est in hebreo. Ex hoc autē dicto Rab. Sa. duo habent⁹. vnū ē q̄ scpturave. le. nō solū exponēda ē hist̄orice: sz etiā aliq̄n mystice. Scōm ē q̄ illō dictū Esa. allegatū ītelligit⁹ ō xp̄o etiā p̄m hebreos. Cetera patēt ī lra.

✻ ī q̄ oīa erūt clara: z tunc p̄fectio tua me cū erit pfecta. z q̄m q̄diu p̄sona deuota ē ī p̄nti p̄ficit ī donis dī. iō sb̄dit: a ¶ Mēs⁹ ē sex mo. p q̄s significāt sex dona spūsct̄i q̄ ponūt Esa.xj.a. Spūs sapie z ītellect⁹: spūs p̄silij z fortitudinis: spūs scie z timor⁹ dñi. Jn hebreo v̄o ñ h̄r spūs pietat⁹: sic dr ri pleni⁹ ī expositōe lr̄ali. La. IIII

Ascēdit ḡ. hic volt̄ describit copula mr̄imōial⁹ iter booz z ruth p cessionē p̄pinq̄or⁹. Circa qđ p̄mo tāgit⁹ dicti p̄pq̄ citatio. scdo vr̄or⁹ acceptio/ibi: At ille ma. tertio, plis p̄ceptio/ibi: Jngressusq̄z ē. q̄rto plebs p̄gtulatio/ibi: Di xer̄tq̄z mu. Pria ī duas: qr̄ p̄mo describit citatio, p̄pq̄or⁹. scdo cessio sui iur⁹/ibi: Qui rñdit. Circa p̄mū dr: Ascendit ḡ booz ad portā. Jn porta em̄ ciuitat⁹ ātiq̄t⁹ tenebāt iudicia: vt cito z ī p̄mptu vnicuiq̄z pateret loc⁹ iusticie. c ¶ Et se. ibi. tāq̄ iudex p̄nci pal⁹: p̄m hebreos q̄ dicūt ipm fuisse abessan vt dictū ē. s. j. c. d ¶ Declina pau. vt in loco iudicij rñdeas. e ¶ Tollēs āt. vt negotiū fieret firmi⁹. f ¶ Partē agri frīs. vocat eū frēm: eo q̄ erat de cognatiōe sua: z hic mod⁹ loquendi freq̄ns ē ī scptura.

g ¶ Vēdet no. i. ē ī, p̄posito vēdēdi: qr̄ ñ erat adhuc ager vēdit⁹: vt ptz p seq̄ntia. hebrei aūt nō h̄nt p̄ns tp̄s ī mō idicatiuo p̄bi sz p eo vtūr ptic̄pio p̄nt⁹ tp̄is cōiter dicentes: vēdēs p vēdit: z aliq̄n p̄terito p̄bi in mō idicatiuo: vt ī isto loco vel forte iā vēdiderat: z qđ ō emptiōe p. p̄q̄ sb̄dit: ītelligēdū ē ō redēptiōe emptionis: q̄ spectabat ad ius p̄pinq̄: vt h̄r Leuit. xxv. Sciēdū ē aūt h̄ q̄ lz mlieres ñ succederēt ī hereditate: tñ qr̄ vr̄or p⁹ maritū defūctū sine liber⁹ remānebat: ipa tenebat ptē hereditat⁹ ad vitā z illā poterat vēdere iēgtū erat sui iur⁹. z sic dr̄ h̄ q̄ noemi eodē mō vēdere volebat partez agri. Cet̄a patēt vsq̄ ibi: h ¶ Null⁹ em̄ tē. nō ē ītelligēdū q̄ nll⁹ alij eēnt ō p̄sanguinitate illa cū eēnt h̄oies magni z potētes: sz qr̄ null⁹ erat p̄q̄or ist⁹ duobus: nec q̄ ita h̄ret ius ī dicto negocio. i ¶ Ego agrū. Bñ volebat h̄re possessionē: sz nō vr̄or⁹: tñ vnū erat annexū alteri. iō sb̄dit: k ¶ Añ eme. tē. z ptz lra. l ¶ Qui rñ. h̄ p̄ñr describit cessio iur⁹: cū dr: m ¶ Cedo iu. cuius rō allegat⁹/cū dr: n ¶ Neq̄z em̄ potē. qđ exponūt aliqui hebrei ō posteritate egressura de ruth si eā accipet: eo q̄ scribit Deut. xxiij. a. Moabitides z āmonites ñ ītrabūt ī ecclīaz dī ī et̄nū: Sz si iste hāc cāz allegauit falsū dixit: qr̄ illa pena ñ cadit super mulieres: nec p p̄ñs sup. plē eaz ō viro israelita: sic ibidē dictū fuit. Et iō alit⁹ exponit⁹: videlicz ō p̄le quā iā h̄bat ō alia vr̄ore: qr̄ si accepiss⁹ ruth: oportuisset eū ītēdere educatiōi z puisiōi, plis nasciture ō ipa: z p p̄ñs min⁹ posset ītēdere puisiōi plis iā habite ō alia: z ist⁹ vocat deletionē p̄z cōez modū loq̄ndi q̄ dr̄ de aliq̄ si h̄eat aliq̄ dānū notabile: destruc⁹ ē v⁹ delet⁹. o ¶ Soluebat hō cal. h̄ erat signū q̄ vn⁹ spoliabat iure z alē iuestiebat. dr̄ āt Deut. xxv.

✻ q̄ mulier

Moralit. b ¶ Ascēdit ḡ bo. h̄ describit p̄iuctio ruth cū booz ī mr̄imōio: qđ ādē mr̄imoniū factū fuit p h̄ q̄ ille q̄ p̄pinq̄or vidēbat ad p̄hēdū cū ipa ruth cessit iuri p̄pq̄ gnificat q̄ cognitōe fidei z gr̄e illuminat. p. p̄pinq̄orē āt iohes baptista⁹. z sic booz accepit eā ī vr̄or⁹. p ruth q̄ vidēs ītert̄at⁹ ecclia bñ si

✻ sta pōt intel

Moraliter

Diuisio

Moraliter

corrigiã calciamẽti ei⁹. a ¶Testes vos in. Sic christ⁹ ex vtroq; testamẽto testes hz sufficiẽtes q̃ pplm gẽtiũ quẽ decalog⁹ iã finit⁹ spũaliẽ fecundare nõ potuit: ipse semie ꝟbi fecũ dauit oĩa possidẽs q̃ priores ⁊ posteriores. habuerũt sancti. b ¶Et maiores natu ⁊c. Isid. Decẽ maiorũ natu bñdictio ostẽdit in noie iesu oẽs gentes esse benedicẽdas. Jotha enĩ apud grecos decẽ significat q̃ in noie iesu ꝑmã littera est. c ¶Faciat dñs hãc. Imprecatur ꝓspera ecclie gentiũ: vt gratiã fecũditatis quã habuerũt israelitaꝫ ꝑmi parẽtes ꝓcipiat. d ¶Rachel. Speinẽne cõtẽplatiõis habẽs certã i ntelligẽtiã ꝟitat⁹. Uñ: Rachel bona facie ⁊ pulchra specie quã amat oĩs pie studiosus: ⁊ ꝓꝑ hãc fuit laban qui interpretatur dealbatio: quã cõparat gr̃e dei q̃ dicit: Or si fuerint pctã nr̃a sicut phenicũ tãq̃ niz dealbabunt⁹. e ¶Lia. Actio huius vite in qua viuimus laboriosa ẽ ex fide ⁊ incerta: quo exitu queniat ad vtilitatẽ eoꝝ quibus consulere volum⁹ Ipsa ẽ lia ꝓtio: vor iacob q̃ infirmis oculis fuisse memorat⁹. f ¶Phares ⁊c. Quia gentilis ppls gr̃am tenuit et in partu fratrẽ q̃ prior manũ emiserat/ põcessit. Jsrl enĩ in ope legꝫ pri⁹ manuꝫ emisit ⁊ eã ꝓphetarũ ⁊ ipsi⁹ xpi cruore pollutã retraxit. Postea ꝟo ppls gentiũ ꝓrupit: vt essent ꝑmi nouissimi ⁊ nouissimi primi. Thamar q̃z cõmittẽs vl amaritudo interptat⁹. Ecclia enĩ gẽtiuz ⁊ noie ⁊ habitu q̃ fuit in idolatria feda ⁊ amara: in penitẽtia fit dulcis et pulchra. g ¶Ut cõci. ⁊ pare. Semper ecclia spũscti munere fecundat⁹: ⁊ alijs ad lucẽ ꝓpetuaz decedẽtib⁹ succedet vt xpianũ nomẽ maneat i eternũ: ⁊ mater sctissima de noua progenie i senectute sua ꝛsolationem habeat. Decedẽtibus q̃z pkiarchis ⁊ ꝓphetis: succesſert euãgeliste ⁊ apli. vnde: Pro pkib⁹ tu. nati sũt tibi fi. h ¶De nuru eñ. Nurus synagoge gẽtil ecclia ẽ q̃ nupsit xpo de synagoga nato. Quẽ. s. p legẽ gignere nõ potuit p ꝓphetie mysteriũ susceptũ sub lenamie figuraꝫ portabat occultuz ⁊ nutricis fungebat⁹ officio: qr mris carebat ꝑuilegio. i ¶Melio tibi me. Multitudinẽ. s. eoꝝ q̃ i ve. te. legis doctrina nutriebant⁹. q̃. s. nõ crediderunt ꝟbũ dñi ⁊ ĩmolauerũt filios suos ⁊ filias demonijs: ⁊ tandẽ xpm occiderũt ⁊ apl̃os ꝑsecuti sũt. k ¶Et nutricis ⁊c. Spũal̃, ꝑsapia generatiõis demõstrat⁹. Obeth enĩ ꝟuil̃ interpretat⁹. Jsai i solũ sacrificiũ vel incẽsũ. Dauid manu fortis vl̃ desiderabil̃. Qui enĩ strẽnue deo ꝟuit sacrificiũ illi gratũ ⁊ suauissimũ odoris incẽsuz p opa ꝟtutũ ⁊ oõnis studiũ ĩpendit. Sicq; roborat⁹ fide ⁊ deuotiõe desiderabil̃ ẽ ⁊ deo placet. l ¶Uicine aũt. Celoꝝ ꝟtutes q̃ gaudẽt i fecũditate ecclie ⁊ vocãt nomẽ ei⁹ obeth. i. seruiensq; quẽ supno regi secũ seruire desiderãt. m ¶Hę sunt ge. Decẽ sunt generationes filij iude vsq; ad dauid. Unde cognoscis quia totius diuine intentio legis ad christum tẽdit qui natus est de semine dauid vt illius aduentum predicet et legis perfectionem in eo manifestet. Finis enim legis christus: ad iusticiam Ro.10.a

suo. At ille maiorib⁹ natu ⁊ vniuerso ppło: Testes vos iquit est⁊ hodie q̃ possideri oĩa q̃ fuerunt elimelech ⁊ chelion: ⁊ maalõ tradente noemi: ⁊ ruth moabitidem vxorẽ maalõ in cõiugiũ sumpserim: vt suscitẽ nomẽ defũcti in hẽ reditate sua/ne vocabuluz ei⁹ de familia sua ac frib⁹ ⁊ ppło deleat⁹ Uos inquã hui⁹ rei testes estis. Ñdit oĩs ppls q̃ erat in porta et maiores natu. Nos testes sumus. Faciat domin⁹ hãc mlierẽ quę ingredit⁹ domũ tuã sicut rachel ⁊ liam q̃ ędificauerũt domũ isrl̃/vt sit exemplũ virtutis in efrata: ⁊ habeat celebre nomen in bethleem. Fiatq; dom⁹ tua sicut dom⁹ phares quẽ thamar pepit iudę: de semie qõ tibi dederit dominus ex hac puella. Tulit itaq; booz ruth: ⁊ ãcepit vxorẽ: igressusq; est ad eã: ⁊ dedit illi dñs vt cõcipet ⁊ pareret filiũ. Dixerũtq; ¶ synagogam mlieres ad noemi: Bñdict⁹ dñs q̃ nõ ẽ passus vt deficeret successor familię tuę: ⁊ vocaret⁹ nomen ei⁹ in isrl̃: ⁊ habeas q̃ ꝛsolet⁹ aiam tuã: ⁊ enutriat senectutẽ. Be nuru eñ tua nat⁹ ẽ qui te diliget: et multo tibi melior ẽ q̃z si septẽ haberes filios. Susceptũq; noemi puerũ posuit i sinu suo/et nutrict⁹ ac gerulę officio fungebat⁹. Uicinę aũt mulieres ꝯgratulãtes ei et dicẽtes: nat⁹ ẽ filius noemi: vocauerũt nomẽ ei⁹ obeth: hic est pat⁹ isai pris dauid. Hę sũt generationes phares. phares genuit esrõ: esrom genuit aram. aram genuit aminadab. aminadab genuit naason: naason genuit salmon: salmon genuit booz: Booz genuit

a ¶ qz xpo iũcta ecclia spũalẽ sobolẽ generat. Uñ. Donec sterilis pepit plũmos ⁊ que multos habeat filios infir. est.

bat: iõ iudit: Dixit q̃ booz ꝓpinq̃ ⁊c. a ¶At ille maiori. natu. Hic ꝑõr describit⁹ vocis acceptio: vbi ad maiorẽ solẽnitatẽ booz dixit: b ¶Testes vos inq̃t est. ꝟ enim dixit booz ad maiorẽ certitudinẽ facti. c ¶Faciat dñs ⁊c. q̃ filij earũ facti sũt capita. xij. tribuũ isrl̃: ꝓponit⁹ aũt rachel ipse lie: licet eet minor qr fuit ꝓma ⁊ ꝓncipal̃ vxor ipius iacob: vt hr̃ Gen̄. xxix. qr in illã ꝑmo cõsensit: ꝛ alia sibi fraudulẽter supposita fuerit. d ¶Fiatq; domus tua ⁊c. Hoc exꝑsit qr genealogiçatio ipi⁹ dauid inchoat⁹ a phares postea cũ dr: Hę sũt generatiões phares ⁊c. e ¶Tulit itaq; booz ruth ⁊c. videt⁹ q̃ fecerit ꝺ inhibitionẽ dñi de ducẽdis alienigenis mlierib⁹: vt hr̃ Deut. vij. Dicendũ q̃ illa ihibitio fuit facta ne p vxores alienigenas filij isrl̃ traherent⁹ ad idolatriã. Jsta aũt ruth iã erat ꝓsa ad fidẽ et cultũ vni⁹ dei ⁊ p bonã vitã in ꝟ firmata: vt ptz ex ꝑdict⁹: ꝓpt̃ qõ dicta inhibitio ñ hẽbat ꝟ locũ. Sz maalõ ⁊ chelion nõ vident⁹ excusari a dicta trãsgressiõe: qr cepert⁹ vxores moabitidas añq̃z eẽnt ꝓsę ad fidẽ ⁊ cultũ vni⁹ dei: qõ videt⁹ ex ꝟ q̃ vxor reddit ad deos suos: vt dictũ fuit. s. j. ca. ⁊ p ꝟ q̃ noemi suadebat ipsi ruth sibi reuerti: q̃ ñ fecisset si añ cõuersa fuisset: qr nõ suasisset ei apostatare a fide ⁊ cultu vni⁹ dei veri. f ¶Ingressusq; ad eã. Hoc ꝑõr describit ꝓphis ꝺceptio/cũ dr: g ¶Et dedit illi dñs vt cõ. ⁊c. Uñ videt⁹ q̃ nõ solum ꝟtute nature: ꝛ cũ ꝟ gr̃a naturã iuuãte eo q̃ ita cito ꝺcepit ꝺ hoie iã sene. Et ꝟ fuit ꝺcessuz a dño: qr booz accepat ruth ex sr̃a na charitate ad suscitandũ semẽ defuncti i sua hereditate ⁊ ex obediẽtia legꝫ q̃ ad ꝟ iducit Deut. xxv. h ¶Dixerũtq;. Hic ꝑõr ponit⁹ plebis ꝯgratulatio ⁊ gr̃arũactio/cuz dr: Bñdictus dñs ⁊c. i ¶Et voca. no. ei⁹ in isrl̃. qr filij⁹ sic nat⁹ dicebat⁹ filij⁹ defuncti. ꝛ alio noie vocaret⁹: sic̃ istevocat⁹ ẽ obeth nõ elimelech aut maalõ. k ¶Et multo tibi meliorẽ ⁊c. Ypbolica est locutio ad ꝺgaudẽdũ ipi noemi. vl̃ qr melij⁹ erat ei hr̃e vnũ nepotẽ de pr̃e diuite ⁊ potẽte q̃z septẽ filios de pr̃e paupe: q̃ lis fuit elimelech in fine: vt dictũ fuit. s̃ .j. ca. Lex patẽt vsq; ibi: l ¶Salmõ genuit booz. Tres fuerũt booz sibi succedẽtes ꝟ cõprehẽsi sub vno noie: sicut dictũ est. s̃. ij. ca.

✳ sta potest intelligi qui natus fuit añ christũ ⁊ prius predicauit: ⁊ nõ solum a vulgaribus hominibus sed etiã a notabilibus ꝑsonis iudeorũ christ⁹ esse credebat⁹: ꝓpter qõ de hierusalẽ metropoli ciuitate miserũt nũcios solẽnes. s. sacerdotes ⁊ leuitas ad interrogandũ si ipse esset xp̃s ⁊ p ꝺsequẽs ecclie spõsus Joh. j. Ipse ꝟo iohannes cessit iuri p/pinquitatis qõ sibi credebat⁹ inesse dicens: Non sum ego christus. vt ibidez habetur. Et similiter. iij. ca. vbi idem replicauit ⁊ adiunxit qui habet sponsam sponsus est. vbi ostendit se nõ esse sponsum ecclie sed amicũ sponsi. ⁊ sic ostẽdit mãifeste q̃ ecclesia erat reseruãda christo sicut sponsa: ⁊ christus qui per booz intelligitur sicut dictum est. s̃. eam accepit sponsam. Per hoc autem q̃ ex generatione booz ex ruth deducitur genealogia regalis/cuz dicitur: † ¶Hic est pater isai ⁊c. significatum fuit q̃ illi qui per fidem generant⁹ ex christo et ecclesia ⁊ nõ alij in celesti gloria sunt regnaturi. qõ nobis concedat ille qui est benedict⁹ in secula seculoꝝ. Amen.

Explicit liber Ruth.

Moraliter

Nico.de lyra

& omni

ꝛ q̃ mulier defuncti soluebat calciamentũ illud: ⁊ spuebat i faciẽ illi⁹ nolẽtis suscitare semẽ ꝺfuncti. Sz ꝟ erat q̃n mulier cõueniebat eũ cor̃a iudic⁹ ⁊ ille recusabat eã accipe. Sz q̃n alẽ ꝓpinqu⁹ ꝺueniebat eũ: sic̃ fuit i ꝓposito: tũc ipsemet soluebat: ideo

A ꝟ omni credenti ante legē. ergo iacob de incarnatione christi ait: Non auferet sceptrū de iuda ⁊ dux de femore eius donec veni et q̄ mittēdus est. Ad dauid aūt: qz christ⁹ de semine iuda dictū est: De fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. Patet ḡ oīm ꝓphārū ⁊ pr̄iarchaꝝ oraculū ptinere ad dispēsatiōez dñi nr̄i iesu xp̄i.

Gen. 49.b
Ps. 131.b

Iginti et duas litteras ⁊c. Hebrei. xxij. litteras habēt ꝑm numerū librorꝝ suorꝝ. Mā. xxij. libros habēt: videlicet. v. libros moysi. viij. ꝓphetarū: ⁊. ix. agiographorꝝ: id ē sancta scribētiū. Licet q̄dē. xxiij. esse dicāt: Ruth accipiēs librū/cū sit pars libri Judicuz: ⁊ lamētatiōes Hieremie similiter ꝑ se accipiētes. Sciendū aūt est tres esse linguas ꝓncipales. s. hebreā: grecā ⁊ latinā Hebrea. xxij. lr̄as habuit. grec a. xxiiij. latina lingua media inē has dual. xxij. Et ipi syri ⁊ chaldei eodē sono: id est eadē ꝓnūciatiōe. xxij. elemēta habēt sicut hebrei: sed diuersis characteribꝰ. i. figuris. b ¶ Samaritani aūt pen. ⁊c. Samaritani q̄ deū ⁊ idola colebant siḡ. Samaria ciuitas fuit quondā decē tribuū metropolis: q̄bus ī captiuitate duetis a salmanasar rege assyriorꝝ: ne terra in solitudinē redigeret missi sūt ex diuersis gētibꝰ q̄ illas incolerēt. Inde appellant samaritani a samaria metropoli ciuitate: q̄ vez deū simul ⁊ falsos deos colebāt. c ¶ Totidē. i. xxij. apicibꝰ. i. sūmitatibus lr̄aꝝ. d ¶ Alias lr̄as ⁊c. s. q̄s sint ille q̄s moyses inuenit: q̄bꝰ nūc iudei vtunt. e ¶ Jidē characteres. i. eedē littere f ¶ Supputatio. id est nūeratio. g ¶ Cēsu mystice. i. q̄si ꝑ illas lr̄as q̄ numez significāt: census leuitarū annotabat. h ¶ Tetragrāmaton. i. q̄ttuor lr̄aꝝ. Q̄ō nomen scriptuz erat in lamina aurea: q̄ erat in frōte pontificis qñ accedebat ad sacrificiū: de q̄ scriptū est: Fecerūt laminā: scrt pserūtq; in ea ꝑ q̄ttuor lr̄as nomen dñi qđ interptat ineffabile. Nō ꝑ fari sz ꝑ diffiniri vt est: qz minime possit. Lr̄e he sūt: he: ioth: heth: vau. Et hec interptatio he iste: ioth principium: heth passio: vau ḡo vita. Iste ꝓncipiū passiōis vite. i ¶ Antiquis litteris. Hoyst: q̄s nūc nō habēt hebrei. Notādū est autez hebreos ideo lr̄is q̄s esdras inuenit vti: qz faciliozi sono ⁊ lr̄atura enūciant: ⁊ a finistra in dexterā: sicut ⁊ latine scribūtur. Hosaice ḡo difficiliozi: ⁊ a dextera in sinistrā scribebant.

B

Tetragramaton

Exo. 28.f

Nota

ꝟ Q̄ q̄ diuer

obeth. Obeth genuit isai. Isai genuit dauid regem.

Finit liber Ruth.

Incipit prologus sancti Hieronymi in libros Regū: qui galeatus dicit.

a v Iginti et duas litteras esse apud hebreos syrozuz quo q; lingua ⁊ chaldę orū testatur: quę hebręę magna ex parte confinis est. Nam ⁊ ipsi viguntiduo elementa habent eodem sono sed diuersis characteribus. Samaritani etiam pē
b tateuchum moysi totidem litteris scriptitant: figuris tm̄ et apicibus discrepantes. Certūq; est
c esdram scribam/ legisq; doctorē post captam hierosolymam: ⁊ instaurationem templi sub ꝯzoba
d bel alias litteras reperisse/ quibꝰ nunc vtimur: cum ad illud vsq; tempus/ ēdem samaritanorum et hebręorū characteres fuerint. In libro quoq; numeroꝝ hęc eadē supputatio/ sub leuitaꝝ ac sacerdotū censu mystice oñdit. Et nomē dñi tetragrāmaton in quibusdā grecis voluminibus vsq; hodie antiquis litteris expressum inuenimus. Sed et psalmi cū alijs cōferat/ ibi: Certe si incredulus es ⁊c. Quinto rogat paulam ⁊ eustochiū vt cōtra detractores eū ꝓtegant clypeis orationū: qz nō vult verbis ꝓtēdere ꝓtra ipos/ ibi: Sz ⁊ vos famulas christi ⁊c. a ¶ Viginti ⁊ duas lr̄as ⁊c. Et eudēti⁹ appareat qđ dicit in lr̄a: Nota q̄ dicit Jsido. in. i. ethymol. Littere latine ⁊ grece ab hebreis vident exorte. Apud illos em̄ ꝑus dictū est aleph: deinde ex cōsimili enūciatiōe apud grecos tractū est alpha: ide apud latinos a. Sz hebrei. xxij. elemētis lr̄aꝝ ꝑm veterē testamēti libros vtūtur. Greci ꝯo. xxiiij. Latini autez inter vtrāq; linguā ꝓgredientes. xxij. elemēta habent. Hebreoꝝ lr̄as dicūt a lege cepisse ꝑ moysen. Syroꝝ aūt ⁊ chaldeoꝝ ꝑ abrahā. Ām cū hebreis ⁊ numero ⁊ sono cōcordāt: sed solis characteribꝰ id est figuris discrepāt. Propter ḡ dicit hic Hieronymus: Viginti duas lr̄as ⁊c. i. vicina: qz ei assimilat ī sono ⁊ in numero lr̄aꝝ. b ¶ Mā ⁊ ipi viuintiduo ⁊c. id est formatiōibus lr̄arū. c ¶ Et apicibꝰ discrepātes. i. titellis siue litteraꝝ sūmitatibꝰ. Samaria sicut ait Hieronymus in libro ō locis: ciuitas est regalis in israel q̄ nunc sebaste dicit: sed ⁊ omnis regio q̄ circa eā fuit a ciuitate nomē accepit: ⁊ ide dicunt samaritani. Sz q̄re introducunt hic: qz samaria decē tribuū regione destructa a salmanasar rege assyriorū: et decē tribubus captiuatis ⁊ vltra mōtes easpios collocatis: rex assyriorū ex diuersis gētibus misit in samariā incolas q̄ terrā colerēt ne ī solitudinē ꝑteret: q̄ nesciētes legitima terre illi⁹ a bestijs necabant: qđ rex assyrioꝝ cōperiens inito ꝯsilio misit ad eos q̄sdā ō sacerdotibꝰ hebreoꝝ q̄ docerēt eos legitima terre: illi aūt receperūt tm̄ pentateuchū moysi: ⁊ iō lr̄aſ hebreoꝝ adhuc l scęt⁹ suis retinēt: ⁊ ꝓpt̄ ḡ introducunt hic in testimoniū nūeri lr̄arū. Sz post reuersionē iudeoꝝ ō captiuitate babylonica: in repatiōe bibliothece cōbuste a chaldeis Esdras q̄sdā nouas lr̄as īuenit: et q̄sdā mutauit q̄ nimis aspere sonabāt. ⁊ ḡ ē qđ seqt: d ¶ Certūq; ē es. scri. ⁊c. A nabuchodonosoꝝ rege babylonis: vt ꝑ. iiij Regl. xxv. Et. ij. Paral. xxxvj. e ¶ Et instaurationē ⁊c. sub ꝯo. j. Esdre. vj. f ¶ Alias lr̄as rep. q̄bꝰ ⁊c. i. figure vel formatiōes lr̄aꝝ. Sic oñso nūero lr̄aꝝ: descēdit ad figurā vt oñdat nūeꝝ librorꝝ veteſta. ꝓcordare in lr̄is ⁊ figurę. Ām dicit: g ¶ In libro q̄z nūeroꝝ hec eadem supputatio. i. computatio.

C

Nota

D

b ¶ Sub leuitaꝝ ac sa. cēsu. Nu. iij. Cēseo cēses cēsere ꝺr nūerare: ⁊ ide ḡ cēsus ꝺr nūeratio. i ¶ Mystice oſi. i. figurate: qz ꝑ hūc nūeꝝ. s. xxij. dat itelligi q̄ sacerdotes ⁊ leuite debēt itelligere vigitiduos libros ve. te. k ¶ Et nomē domini tetragrāmaton q̄busdā grecis vo. ⁊c. Dictū ē supra q̄ post reparationē tēpli Esdras alias lr̄aſ repperit: tamē vsq; ad tēpus illud samaritani ⁊ hebrei easdē lr̄as habuerūt: Et hoc patet: quia Et nomen dñi tetragrāmaton ⁊c. Tetragrāmaton interptat quattuoꝝ litteraꝝ. ⁊ cōponit a tetra qđ ē quattuoꝝ ⁊ grāma quod est littera. Est autem nomen domini quod erat in lamina aurea que super thyaraz fronti pōtificis iminebat Exo. xxviij. f. ⁊ quattuoꝝ litterę scribebāt. s. ioth: he: vau ⁊ heth. Et ꝑm Hiero. ī quadā epistola ad marcellā. Joth interptat ꝓncipiū. vau ⁊ he ista: heth vita: ⁊ ē ita intelligēda interptatio. Iste scz xp̄s q̄ ꝑ legalē pontificē figurat est ꝓncipiū vite: id est actor vite spiritualis: scilicet per incarnationē ⁊ passionē suam. Aliam interpretationē inuenies in postillis.

l ¶ Sed ⁊ psalmi ⁊c. Adhuc ostēdit q̄ vigintidue littere sūt apud hebreos ꝑ q̄nq; psalmos q̄ apō ipos ꝑ oēs lr̄as alphabeti digerunt: tm̄ in epla quadam ad marcellaz non facit.

Expositio Brito.

¶ Jncipit expositio fratris Britonis ordinis minoꝝ sup ꝓlogū sancti Hieronymi galeatū.

Iginti ⁊ duas litteras ⁊c. In isto ꝓlogo ꝓsatur intētio Hieronymi circa q̄nq;. Primo em̄ ī tēdit ostēdere nūeꝝ librorū veterſ testamēti. Et hoc facit dupliciter. s. ꝑ lr̄as ⁊ figuras. Per litteras em̄ hebraici alphabeti: ⁊ figuras vete. testamēti ostēdit vigintiduos esse libros ꝑ collationē numeri. ⁊ hoc facit in ꝓncipio istius ꝓlogi. Sz ꝑm figurā ī introductaz de Apocalypsi. cōputant. xxiiij. libri. vide vltra mediū ꝓlogi. Secūdo cathalogus librorꝝ ponit: ⁊ in legē ꝓphas: ⁊ agiographa distinguūt/ ibi: Primꝰ apud eos liber ⁊c. Tertio ostēdit huiꝰ ꝓlogi vtilitatē. s. vt sciamꝰ librorꝝ canonis ⁊ apocryphorꝝ distinctionē/ ibi: Hic ꝓlogus scripturaꝝ. Quarto sermonē apostraphat ad lectorē. Et facit tria. Primo rogat ne ipius intētionē quertat: dicēdo q̄ lr̄x. interptes reꝑhendere intendat/ ibi: Que cū ita se habeāt ⁊c. Deinde monet vt istius opis lectioni attēdat/ ibi: Lege ergo ꝑmū ⁊c. Ad vltimū ꝓsulit ei vt cū alijs

Diuisio

a ¶ Q̄ diuerso scri.metro.i.lyrico carmīe. Mā dauid ꝓpheta lyricus fuit:ꝛ diuerso metro psalmos composuit.
b ¶ Eiusdē nūeri.i.vigitiduaꝝ lr̄aꝝ alpheto. c ¶ Et hieremie lamē.sub.xxij.lr̄is scr̄e sūt. d ¶ Eisdē alphabe.i.eisdem lr̄is. e ¶ Incisionibus.i.breuibus sententijs.
f ¶ Quiqꝫ lr̄e duplices sūt apꝺ hebreos ꝛc.sic apud latinos.x.ꝛ.z.
g ¶ Alit ꝑ has scribūt ꝓncipia.i.aliā vim hñt:qñ in ꝓncipio verboꝝ scribunt aliā i medio: aliam in fine.
h ¶ Samuel.i.duo libri q̄ a ꝓphetis samuelī succedentibꝰ sūt scripti.
i ¶ Dabreiamin.hebraice ꝫ est reliqꝫ vl ꝓtermissoꝝ:ea em q̄ ꝓtermittūtur i libro Regū ꝫ supplent. k ¶ Esdras.ꝛ ipse ꝫ duos libros. l ¶ Linoth.hebraice:grece threni:latine lamētatiões dicūt: m ¶ Eoꝝ initijs.i.elemētoꝝ lr̄aꝝ videlicet. n ¶ Viri iusti.i.scti alicuiꝰ. o ¶ Breſith.hebraice:genesis grece:latine natiuitas dicit:vel genitura siue generatio. Hūdi enī generatio ibi describit.
p ¶ Elle smoth hebraice:exodꝰ grece:latine egressio. Odos enī grece latine via. Mā in eo egressus filiorū isr̄l ex egypto describit. q ¶ Vaÿkra.hebraice:leuitic⁹ grece:misterial latine. Leui enī diacon⁹ vl minister ꝺr̄.
r ¶ Vaÿdabber.hebraice:rithimō grece: latine numer⁹. s ¶ Habdorim.hebraice:deuteronomiū grece:latine secunda lex. t ¶ Hi sunt quinq̄ libri. Primus ordo: scilicet legl̄ in quinq̄ libris moysi.Et nūc incipit ꝑm ordinem

Expositio Brito.

* Hiero.nisi ꝺ q̄ttuoꝝ mētionem:sz forte vitio scriptoꝝ omissus est cētesimꝰ vndecimꝰ.ꝛ hec sūt ꝓba Hiero. Scire debes q̄ttuoꝝ psalmos ꝑm ordinem hebreoꝝ incipere elemētoꝝ.tricesimū.sextū ꝛ cētesimū decimū:cētesimū decimū octauū: ꝛ centesimū q̄dragesimū q̄rtum: verū scire debes in ꝓnoꝝ.pō. singulī lr̄is singulos ꝓsiculos q̄ trimetro iambico versu ꝓstant esse cōnexos ſferiores tetrametro iambico ꝓstare.s. sic̄ deuteronomiū cāticū scriptū ē. Sūt q̄ alios putēt ꝫ ordine incipe. sed falsa eoꝝ opinio est.lege litteraꝫ sic:Sed et psalmi isti q̄ sequūt. a ¶ Tricesimꝰ sextus. Moli emulari. b ¶ Et centesimusdecimꝰ. Cōfitebor tibi dñe in toto corde meo:in ꝓsilio iustoꝝ ꝛ cōgregatiōe. c ¶ Et cētesimusundecimus. Beat⁹ vir qui timet dñm.vbi glosa.est etiā ille psalmꝰ digestus per oēs lr̄as alphabeti. d ¶ Et centesimusdecimusoctauus. Beati īmaculati.in q̄ sunt.xxij.octonarij versuū ꝛ singlas lr̄as octo versus sequunt. Mā ex alpha ꝓma lr̄a incipiunt octo versus. ex beth scꝺa lr̄a alij octo:ꝛ sic de alijs octo vsq̄ ad tau:q̄ ē extrema:lr̄a ita dicit Hieronymꝰ in epl̄a supradicta. e ¶ Et centesimusquadragesimusquartꝰ. Exaltabo te deus meꝰ rex.in q̄ sic ait Hiero.in eadē epl̄a singul⁹ lr̄is singuli versus gemine deputant. f ¶ Q̄ diuersꝰ ꝛc.vt dictum est.
g ¶ Tū eiusdē nūeri ꝛc.i.duodecim lr̄is ordinant qui vt trimetrū iambicū dictū ē.s.in epl̄a ad Paulinū.vij.ca.vbi agitur ꝺ lamētationibꝰ Hieremie.Sz tetrametrū recipit iābi cū oīb⁹ locis:sz spondeū tm̄ i imparibꝰ:ꝛ ꝺr̄ iambicū a pede ꝓdomināte i loco pari:in q̄ nullus aliꝰ pes ꝺz poni:ꝛ sic ꝺr̄ in cōmēto boecij de cōsolatiōe sup illū locū ꝑmi libri: O stellifericōditor orbis.iambicū metrū. Si demetrū est q̄ttuoꝝ ꝫ pedes:si trimetrū ē sex:si tetrametrū octo: gr̄a exempli accipiat istud: Deꝰ creatoꝝ oīm:iam surgit hora tertia:deꝰ iambus ꝑmns:crea alter iambus:iūge sil̄ ꝛ habebis vnuz metrū:roꝝ o iambus:iunius alter iambꝰ:iūge sil̄ ꝛ habebis scōm metrū: iam sur spōdeus:git:ho iambꝰ:iūge sil̄;ꝛ habebis tertiū metruz.rater spōdeꝰ:tia iābꝰ iūge sil̄ ꝛ habebis q̄rtū metrū. Et ita ꝑ q̄re dicaꝝ tetrametꝝ. Sil̄ posses ponere exēplū i illo hymno. Jā lucis orto sydere:deū ꝓcemur supplices:ꝛ in ꝓsilibꝰ. cōiter tamē assignaꝝ ibi dimetrū iābicū:qꝝ in q̄libet ꝑsu hymni sunt q̄ttuoꝝ versus metrici. Iste enī ē vnꝰ versus metricꝰ. Jā lucis orto sidere.aliꝰ ē:deū ꝓcemur supplices ꝛ sic ꝺ alijs. h ¶ Et hieremie lamētatiões.de q̄bꝰ habituꝫ ē.s.in epl̄a ad Paulinū ca.vij. i ¶ Et oꝛo eiꝰ. q̄ icipit:Recordare dñe. k ¶ Salomōis q̄ꝫ i fine ꝓuerbia.ꝛc.i.numerant alphabeta:appellat lr̄as alphabeti ꝑm q̄l fit ꝑsuū supputatio ꝛ ordinatio. Incisiones appellat metroꝝ vel versuū distinctiões:i q̄bꝰ q̄si incisi distīguūt pedes:sic̄ ptz supra ꝓximo:vel qꝝ ita certuz hñt nnmeꝝ syllabaꝝ ꝙ q̄cq̄d supfluū ē videtur abscisuz. Ūñ Hiero. ad Marcellā: Prouerbia salomonis extremū claudit alphabetuz:ꝙ tetrametro iambico supputaꝝ ab eo loco in q̄ ait: Mulierē fortē ꝛc. Prouerb.xxxj. l ¶ Quiqꝫ lr̄e duplices ꝛc. Hic assignat aliā ꝓuentiā inꝰ lr̄as alphabeti ꝛ libros veteris testa. lr̄a satis plana est. Quiqꝫ lr̄e duplices apud hebreos ꝛc.et subiūgit q̄re dicunt duplices. m ¶ Aliter enī scribunt ꝑ has ꝓncipia ꝛc.i.aliter scribunt in ꝓncipio:aliter in fine. n ¶ Ūñ ꝛ q̄nq; a plerisq; libri duplices estimaꝝ ꝛc. Libri Regū quattuoꝝ sūt apud nos:duo tm̄ apꝺ hebreos.primuz dicūt: Samuel a noīe auctoris. Unꝺ dicit Jsidorus libro etymol. vi. Liber Judicū ꝛ Ruth samuel edidisse credit. Liber samuel eiusdē samuelis natiuitatē ꝛ sacerdotiuz ꝛ gesta describit:idcirco nomē ab eo accepit. Et q̄uis hic liber saul ꝛ dauid historiā contineat:vtriq; tm̄ ad samuel referunt: qꝝ ipse vnxit saul in regē. ipsemet etiā vnxit dauid in regē futuꝝ:cuiꝰ libri primā ptē cōscripsit idē samuel. seq̄ntia ꝙ vsq; ad calcē scripsit dauid ꝛc. Secūdum libū appellauit malachim.i.regū a materia. Unꝺ dicit Jsidorus ethymol. vj. Malachim ꝓinde appellaꝝ eo ꝙ regel iude ꝛ israelitice gētis:gestaq; eoꝝ ꝙ ordinē digerat tēpoꝝ. Malachim em̄ hebraice/latine regū interptaꝝ. Hūc libꝝ Hieremias ꝑmꝰ i vnū volumē coegit. nā añ sparsus erat ꝙ singlas regū historias. Dabreiamī hebraice. Paral. grece: ꝓba diex latine. Cetera patebūt ifer⁹. o ¶ Quē igit vigintiduo elemēta sūt. ꝛc. Lr̄e dicunt elemēta q̄si alimēta:ad similitudinē mūdi elemētoꝝ.sic enī illa coeūcia oīm̄ pficiūt corpus.sic ꝛ he cōiūcte lr̄aꝫ vocē quasi corpꝰ aliq̄ cōponūt:tū elementa ꝓ ꝓie dicunt ipse ꝓnūciatiões:note aūt earū lr̄e:abusiue tamen et elementa ꝓ litteris:ꝛ littere ꝓ elementis vocant: cū dicimꝰ nō posse cōstare in eadē syllaba r ante p nō de litteris dicimꝰ sed ꝓnunciatione eaꝝ. nam q̄tū ad scripturā possunt cōiungi. ñ tū enūciari nisi postposita. p ¶ Et eoꝝ ini. vox hu.cō.i. ex his vigintiduobus elemētis vel lr̄is inuītiaꝝ ꝛ cōponit. Ūñ dicit Priscian⁹ i maiori volumīe:Lr̄a ē minima ps vocis compositē ꝛc.ꝫ est q̄ ꝓstat ex cōpositiōe lr̄aꝝ. q ¶ Ita vigin.volu.sup.qui.qua.ꝛc.quasi diceret:sicut puer instruit ꝙ lr̄as ad cōpositiões vocū:ita ꝙ hos libros instruit auditoꝝ in doctrina fidei ꝛ moꝝum. r ¶ Primꝰ apud eos li.vo.bze.in epl̄a ad Paulinū.vij.ca.exponunt hec:quoꝝ expositionē breuitatis causa nō itero in hoc loco. Littera satis ptz oīb⁹ tm̄ aliqua breuiter perstringam. s ¶ Thorath.ꝑm Remigium:lex vel pentateuchus. t ¶ Scōm prophetarum ordinem ꝛc. videt ꝙ male assigneē iste ordo ꝓphetaruꝫ:qꝝ ꝓphetia est rerū euēt*

* immobili ve

Hota

Boetius

tetrametrū

Jsidorus

Priscian⁹

Prophetie

ordinē ꝓphetarum a Iosue ben nun.
a ¶Ben.i.filius. b ¶Sophim. Hebraice:latine iudicū. c ¶Cōpingūt.i. cōsociāt vel cōiūgūt primū ⁊ secūdū.s. qz duo sūt. d ¶Thareasra.i.duodecim ꝓphetarum. Tharessa duodecim.
e ¶Agiographa.i. sacra scriptura.i. de sctōz vita:vt tobias ⁊ iob. f ¶Qui qz incisionib⁹.i. ꝗnqz partitionibus. Psalmoz enī vnus liber est:sicut ⁊ apl̄i dixerūt.Sed tñ ꝗnqz habet diuisiōes:qz ꝗnq̄es est ibi:fiat fiat. g ¶Masloth. hebraice:parabole grece:latīe ꝓuerbia. h ¶Coeleth.hebraice:eccl̄iastes grece: latine cōcionator. i ¶Syrasirim.hebraice:latine cantica cāticoz. k ¶Dabreiamim.hebraice:latine ꝓba dierū. l ¶Chronicon.i.tēpozale:chronos tēpus. Totū enī tps qđ est ab adā vsqz ad captiuitatē babylonis in eo capitulatim describitur. m ¶Stantibus coram animalibus:Id est in p̄senti.

Oculatis

Expositio britonis

immobili veritate denūciatio: qđ nō facit aliās liber historicus. Rūsio.qz ꝓphetia nō est solū annūciatio futuroꝝ verbis sed etiā factis:vt Osee.xij.c. Egovisionē multiplicaui:et in manu ꝓphetarū assimilat⁹ sum.i.ostēsus:qz nō tm verbis p̄dicabāt/sed ⁊ opibus p̄figurabāt. Silr Esa.xx.a.legit qz esaias incessit nud⁹ ⁊ discalciatus trib⁹ dieb⁹:in signū ⁊ portentū triū annoz captiuitatē vēture sup egyptū ⁊ ethiopiā. Sz p̄m ꝓ iob ⁊ alia agiographa debēt iter ꝓphetas enumerari: iō dicit Hugo de sctō victore:q liber ꝓphet̄icus dr duob⁹ modis: vel qz editus a ꝓpheta:vel qz script⁹ ꝓphetico stilo. vñ Iosue:iudicū:samuel ⁊ malachim ꝓphe dicunt/qz a ꝓphetis scripti. Iosue igit ꝓpha fuit:vt hr Nu.xxvij.d. Tolle Iosue filiū nun in q̄ est spūs dñi.⁊ Deu. xviij.c Prophetā de gēte tua ⁊ de fratrib⁹ tuis sicut me suscitabit dñs:hoc dicit de iosue ad lr̄am. Sed adhuc daniel inter ꝓphas numerari deberet:⁊ liber psalmoz. Rūsio. ꝓphetia largissime dr inspiratio diuina occulta denūciās:⁊ p̄m ꝓ historia creatiōis reuelata moysi dr ꝓphetia. Large aūt dr ꝓphetia denūciatio futuroꝝ factis vel ꝓbis figuratiua.⁊ p̄m hoc libr̄ive.te. dicunt ꝓtinere ꝓphetiā:qz in illis ꝓtinētur figure futuroꝝ.j.Coz.x.c. Ota in figura ꝓtingebāt illis. Specialr dr ꝓphetia denūciatio futuri ꝓbis vel factis per hoiem spm̄ ꝓphetie habētē. Sic psalteriū ⁊ daniel dicūt ꝓphie. Specialissime dr ꝓphia denūciatio futuri ꝓbis vel fact⁹ anthonomatice:⁊ p viros ꝓphetas.⁊ sic iosue ⁊ iudicū ⁊ duo p̄mi libri regū.ꝓphetie dicunt. Proprie dr ꝓphetia denūciatio futuri vt futuri:vt Esaie:Hieremie ceteroꝝ. Vel aliter dici pōt qz ꝓpha tripliciter dr/officio/gr̄a/⁊ missione. Officio: qñ aliquis eligebat q̄ in dubijs ꝓsuleret dñm:sicut moyses ⁊ iosue. Gr̄a sicut ille q̄ p inspirationē noticiam aliq̄z dabat: q̄ nec natura nec disciplina aliq̄ dari potest:sicut dauid ⁊ daniel. Missione:sicut ille quē mittebat dñs ad denūciādū q̄ ei inspirauerat/vt ionas. Quia ꝯo ꝓphe nō dicebant:nec opa eoz ꝓphetarū opa vocabant: nisi q̄ aut missione aut officio ꝓphetabāt:⁊ inspiratione edocti essent: ido dauid ⁊ daniel inter ꝓphetas nō cōputāt:qz nec officiū habuerūt: nec missi fuerūt q̄ apd illos iosue ben nun dr: Deide ꝓtexerūt sophim:id ē iudicū libr̄ū:⁊ i eūdē cōpingūt ruth: qz in dieb⁹ iudicū facta ei⁹ narrat historia. Terti⁹ seq̄t samuel quē nos regnoz p̄mū ⁊ scōm dicim⁹. Quart⁹ malachim:id est regū/q̄ ētio ⁊ q̄rto regnoz volumie ꝓtinet. Deliuscz mīto ē malachiz:id ē regū/cz malacoth:id ē regnoz dicere. Nō enī multarū gētiū regna describit: sz vni⁹ israelitici ppli/ q̄ tribub⁹ duodecim cōtinetur. Quintus est esaias. Sext⁹ hieremias. Septimus ezechiel. Octauus liber duodecim prophetarum:qui apud illos vocat thareasra. Terti⁹ ordo/ agiographa pos sidet. Et primus liber incipit a iob. Secūdus a dauid/quē quinqz incisionib⁹ ⁊ vno psalmorum volumine comprehēdūt. Terti⁹ est salomon / tres libros habēs. Prouerbia/q̄ illi parabolas et masloth appellant. Quart⁹ ecclesiasten: id est coeleth. Quint⁹ est cantic̄ cāticoz:quē titulo syrasirim prenotant. Sextus est daniel. Septim⁹ dabreiamim: id est verba dierū:quod significantius chronicon totius diuine historie possumus appellare:qui liber apud nos paralipomenon ꝓmus et secūdus inscribitur. Octauus esdras: qui ⁊ ipse similiter apud grecos ⁊ latinos in duos libros diuisus est. Non⁹ hester. Atqz ita fūt pariter veteris legis libri viginti duo: id est Moysi quinqz : prophetaruz octo: agiographoruz nouem. Oz̄ cz nonulli ruth ⁊ cinoth inter agiographa scriptitēt: et hos libros in suo putent numero supputādos:ac p hoc esse priscę legis libros viginti quattuor/ quos sub numero viginti quattuoz seniorum apocalypsis iohannis inducit/ adorā tes agnum ⁊ coronas suas p stratis vultib⁹ offerētes:stantibus coraz quattuor animafuerūt tñ gr̄az ꝓphetādi habuerūt:⁊ i dignitate ꝓphete fuerūt. a ¶Cōpingūt.i. ꝯiūgūt. Vide vbi exponit cōpingere in opusculo de vocablis biblie. b ¶Quē nos re.tē. Quia agit de duob⁹ regnis .s. de regno duaz tribuū:qđ dr regnū iuda:⁊ de regno decē tribuū: qđ dr regnū isr̄l. c ¶Thareasra.hebraice:liber.xij ꝓphaz. d ¶Agiographa.s.exposita sunt in ꝓlogo sup Iosue circa principiū. e ¶Quē ꝗnqz inci.i.ꝗnqz petitionib⁹ vl̄ distinctiōib⁹ q̄ fiūt p fiat fiat. q̄ttuor ꝑmas distinctiōes termināt q̄ttuor psalmi q̄ terminant in fiat fiat.s. Btūs q̄ intelligit. De⁹ iudicū. Miserēdias dñi.⁊ Cōfitemini.ij.⁊ ide vsqz ad finē,ptēdit ꝗnta distinctio. Propt̄ istas ꝗnqz distinctiones volebat Hieronym⁹ dicere ꝗnqz libros esse psalmoz. Cōmuniter tñ opinio est q̄ sit vn⁹ liber. Vñ sic ītitulat psalteriū: Incipit liber hymnoz vel soliloqoz de xp̄o. f ¶Masloth. hebraice:pabole grece: ꝓuerbiū latine. Est aūt ꝓuerbiū pabola vel similitudo vbi aliud dicit ⁊ aliud intelligit: vñ dicit ꝓuerbiū q̄si p̄ pbo positū: vel q̄ ī verbū,p alio. vide in opusculo de vocablis biblie: vbi exponit parabola. g ¶Coeleth.hebraice:eccl̄iastes grece: cōcionator latine:qz et⁹ sermo non est ad vnū sed ad vniuersos. Cōcionoz.aris.dicit loq̄ ad cōcionē. vñ cōcionator dicit q̄ psuadet vel loquit cōcioni. h ¶Syrasirim. hebraice: cāticacāticoz latine:syr enī canticū:a articulus:syrim cāticoz interpretat:q̄ sic appellant:eo qz vniuersa cāntica p̄cellāt:sicut sancta sctōrū dicebāt: qz sctōz cōparatione sanctiora erāt vl̄ qz exteriori oraculo erāt sanctiora. Quere pleni⁹ de his tribus libris: ⁊ de sapiētie libro : et de eccl̄iastico infra in ꝓlogo super libros Salomonis:qui sic incipit: Jūgat epistola tē. i ¶Dabreiamim hebraice: paralipomenon grece ⁊ verba dieruz latine. Dabreiamim terminat in m quod sicut patz p glosam Hieronymi Gen. xxxv. , vbi dicit: Erāt qui putant beniamin filiū dierū interpretari. dextera enī dicit iamin. ⁊ finit in n.dies quidē appellant iamim. et terminant in m. cū ergo dabreiamim interpretat verba dierū ⁊ nō verba dextere: patz q̄ terminat in m ⁊ nō in n. k ¶Chronicon.i. tēpozale vel tēpozaneū:eo q̄ totūt ps cōplectit ab Adā vsqz ad finē regū. Et dr a chronon qđ est tēpus:et inde chronicus ca.cū.i.tēpozalis vel tēpozane⁹: Et chronica coz̄ū:tpa vel tēpoz̄ū series vel ordoz vel vbi tēpoza vel facta diuersoz̄ū tēpoz ꝓtinēt. Vide supza in epl̄a ad Paulinū. vij.ca. vbi exponit paralipomenon.
l ¶Lynoth.hebraice: threni grece:lamētatiōes latine. m ¶Quos sub tē. iij.ca.vigintiq̄ttuoz seniores sūtvete.te. doc.eminentiā virtutū ⁊ perfectionē operū docētes.nā quater sex faciūt. xxiij.vt p q̄ternariū designet eminētia ꝓtutū: p senariū pfectio opez:qz sex dies sūt in q̄bus licz orari. Vel p seniores.xxiij.designāt.xij.ꝓiarchas.xij.ꝓphe. n ¶Adorātes aq̄.i.xp̄m vez deū:credētes eū p nobis passū. Per coronas:victorie tētationū intelligūt q̄s ꝓstratis vultib⁹ offerūt dū oia bona sua deo hūilit attribuūt. Alia q̄ttuor sicut dic̄ Glo.xp̄s q̄ natus est/passus/resurgēs/ascēdēs: ⁊ breuiter tāgit glo.q xp̄s dr hō in natiuitate. vitulus q̄ est aīal īmolaticiū ī passiōe.leo fortis in resurrectiōe:aq̄la q̄ in altū volat in

ascēsione

Liber dr ꝓphetic⁹ duplicit

Prophet⁹ triplicit dr

Sancti hieronymi in li. Regum Prologus galeatus

Prologꝰ galeatꝰ

†Apo.4.c

Alꝫ taber naculo

†
1.Coꝛ.12.c

Tabnaculi operimēta

a ¶ Oculatis.i.plenis oculis. b ¶ Quasi galeā: Sicut enī galea caput militis ꝓtegit vt fiducialius ꝓgat ad bellū: ita ⁊ iste titul⁹ lectoꝛi peritiā ꝓstat: vt quo valeat decernere: q̄ liberi apud hebꝛeos ī canone recipiant q̄ ve inter apocrypha deputent. c ¶ Jgit sapia.i.ille liber q̄ ꝺr vel vocat sapia: ⁊ ita inchoat: Diligite iustitiā. d ¶ Et iesu filij syrach.q̄ sic inchoat: Omis sapientia a dño deo est. hic et panaretos ꝺr.i. liber oīm ꝛtutū. Pan enī grece oīs dicit: ares ꝛtus: Nūc hebꝛei iō nō recipiūt q̄ ī eo dē dñi passio manifeste ꝓbat. e ¶ Pastoꝛ.i.liber pastoꝛis: filius est reuelationi iohānis.i.apocalypsi: ⁊ ī nr̄a bibliotheca nō hr̄. Jpe aūt est q̄ ⁊ hermes ꝺr. f ¶ Ex ipa q̄.phza.i.ex ipa locutōe: q̄ grecā redolet eloquentiā. Jnde antiphrasis: cōtraria locutio. g ¶ Antiquoꝝ.i. lxx. b ¶ Alij aurū. Per auꝝ argentū: lapides p̄cioſos ⁊c. quecꝫ excellētioꝛes: vt maioꝛes in ecclia virtutes figuranꝫ: per pelles vero piloſq̄ caprarū minoꝛes. i ¶ Tabernaculi pul.i.coꝛtina de cocco ⁊ byſſo retoꝛta pellibus tegitur. k ¶ Et cilicijs.i. pellib⁹ arietū rubꝛicat: ⁊ pellib⁹ hyacinthinis. Tabernaculū q̄ttuoꝛ operimētis tegebaſ. Primū erat ex cocco byſſoq̄ retoꝛta. Scōm ex ſagis cilicinis. Tertiū ex pellibus arietū rubꝛicat. Quartū ex pellib⁹ hyacinthinis q̄ a longe intuētib⁹ celi ſereni coloꝛem imitari videbanꝫ. Pellib⁹ itaq̄ ⁊ ſagis cilicinis ītēptes cōparat: q̄ lz oꝛdine ſint poſteꝛioꝛes: tamē nō minoꝛē eccleſie vtilitatē ꝓſtant. l ¶ Et iniuriā. Jniuria ꝺr q̄cq̄d cōtra legē fit. Mā ius leꝛ ꝺr: vñ ⁊ aduerbialiter dicim⁹: Jniuriā fecit.i. nō iuſte. m ¶ Deū inquā.i.quē ego feci ⁊ trāſtuli. n ¶ Paraphza.i. falſū interꝑtē. o ¶ Conſer.i.compara. p ¶ Noſtrā.i. hebꝛaicā veritatē. q ¶ Eum.ſcz hebꝛeum. r ¶ Diuinarit.ꝑ diuīauerit. s ¶ Vos famu. xp̄i.i.o paula ⁊ euſtochiū t ¶ Myrrho.eſt amariſſima ſpēs: q̄ moꝛtuoꝝ coꝛpoꝛa ꝓdiunt. Myrrhum vero vnguentū pꝛecioſiſſimum de myrrha factum. v ¶ Vngitis ca.caput xp̄i diuinitas eſt illi⁹. Caput xp̄i ꝺ vngit: q̄ eū vez ✠ deū veraciter

a libus oculat⁹ añ ⁊ retro: id ē in ꝑteritū ⁊ ī futurū reſpiciētib⁹: ⁊ idefeſſa voce clamātib⁹: ⁊ſctūs ſanct⁹ ſctūs dñs deus omnipotēs: q̄ erat et q̄ eſt: et q̄ vēturus b eſt. ✠ Hic ꝓlogus ſcripturaꝝ: q̄ſi galeatū pꝛincipiū oībus libris q̄s de hebꝛeo vertim⁹ in latinū cōuenire poteſt: vt ſcire valeamus q̄cquid extra hos eſt inter c apocrypha eſſe ponēdū. Jgit ſapia q̄ vulgo ſalomōis inſcribit: ⁊ ieſu filij ſyrach liber/et iu d dith ⁊ tobiaſ/ ⁊ paſtoꝛ nō ſūt in canone. Machabeoꝝ ꝑmū libꝝ hebꝛaicū repperi. Secūd⁹ f gręc⁹ eſt: q̄ ex ipa q̄dē phzaſi ꝓ bari pōt. Quę cū ita ſe habeāt q obſecro te lectoꝛ: ne laboꝛē me s um reꝑhēſionē eſtimeſ antiq̄. Jn ⁊tēplo dei offert vnuſquiſq̄ rs b q̄ pōteſt: alij aurū et argētū ⁊ lapides p̄cioſos: alij byſſum et tv purpurā ⁊ coccū offerūt ⁊ hya cinthū. Mobiſcū bñ agit: ſi obtulerim⁹ pelles ⁊ capꝛaꝝ piloſ ⁊ tñ apl̄ſ otēptibiliora nr̄a ma z gis neceſſaria iudicat. Vñ ⁊ to t ta illa tabernacli pulchꝛitudo: ⁊ ꝓ ſingulas ſpeciel eccl̄ie p̄ſentis futureq̄ diſtinctio pellibus ꝫ tegit ⁊ cilicijs/ardoꝛēq̄ ſolis ⁊ a iniuriā imbꝛū: ea q̄ vilioꝛa ſunt bc ꝓhibēt. Lege ergo ꝑmū ſamu- d m el et malachim meū. Deū in- e quam meum. Quicquid enim crebꝛius vertendo et emēdando ſollicitius et didicimus et tenemus/noſtruꝝ eſt: ⁊ cum intelleꝛeris quod antea neſciebas: vel interꝑetem me eſtima f n to ſi gratus es: vel paraphza- g ſten ſi ingratus: q̄q̄ mihi oīno ꝓſcius nō ſim: mutaſſe me q̄ꝑ piā de hebꝛaica veritate. Certe ſi icredulus es: lege gręcos co o dices et latinos: ⁊ cōfer cū his opuſcul⁹ q̄ nup emendauim⁹: ⁊ vbicūq̄ diſcrepare iter ſe videris: iterroga quēlibet hebꝛeoꝝ cui magł accōmodare debeas p fidē: ⁊ ſi nr̄am firmauerit: puto q ꝙ eū nō eſtimes ꝓtectoꝛē: vt in b r eodē loco mecū ſil̄r diuinarit. s Sz ⁊ vos famulas xp̄i rogo: q̄ t dñi diſcumbētis pꝛecioſiſſimo tv fidei myrrho vngitis caput: k

✠ aſcēſione. Vel virt⁹ fortitudinis deſignat in leone: in vitulo īmobilis virtus tēperātie: in hoīe virt⁹ iuſticie: in aquila q̄ viget in viſu virt⁹ ꝓuidētie. Vel in hoīe humanitas: in vitulo ſacerdotiū: in leone regnū: in aq̄la exp̄mit diuinitatis ſacr̄m. a ¶ Oculatis añ.rōne p̄ncipij. b ¶ Et retro.rōne finis. Jpſe eſt enī alpha et o initiū et finis: Apocal.xxi.c. c ¶ Clamātibus.i.in ſanctis ſuis gr̄as agētib⁹. d ¶ Sanct⁹.pater. e ¶ Sanct⁹.filī⁹. f ¶ Sanctus/ſpūſſanctus. g ¶ Dñs.ꝓpter regnū q̄ ꝺ pꝛiū eſt bonitatis. h ¶ Deus.i.videſ ꝓpter ſapiētiā. i ¶ Omnipotēs.ꝓpter potētiā. k ¶ Qui erat.ſine pꝛincipio. l ¶ Et qui eſt.immutabilis. m ¶ Et q̄ ventu.eſt.glo.filius coꝛpaliter apparebit.tota deitas ſe manifeſtabit hoībus. n ¶ Hic ꝓlogus ⁊c. Vide diuiſionē.ſ. poſitā ī pncipio ꝓlogi. o ¶ Galeatū pꝛin. Metaphoꝛice loquit: q̄ ſicut capiti ſupponit galea ⁊ armatū cōtra hoſtes ſe defendit: ſic ꝓlogus iſte oībus q̄s Hieronymus de hebꝛeo trāſtulit in latinū ſuperponi pōt: ⁊ defendit ſacrā ſcripturā cōtra illos q̄ inducūt apocrypha ꝓ agiographis. Vide.ſ.in ꝓlogo ſup Joſue in pꝛincipio: ⁊ iuenies q̄d ſit apocryphū ⁊ q̄d agiographū. ſeq̄t: p ¶ Ex ipa q̄dē phza.i.ex ipſo mō loquēdi: q̄ grecā redolet eloquētiā. Phzaſis grece: locutio latine. vñ periphzaſis.i.circūlocutio. ⁊ antiphzaſis: cōtraria locutio. Jtē phzaço verbū grecū: idē eſt q̄ loquor: ⁊ inde phzaſis locutio: ⁊ inde phzaſtes locutoꝛ: ⁊ cōponit metaphzaſtes.i. ītꝛpres: ⁊ paraphzaſtes qui minus bñ interꝑtat. q ¶ Que cū ita ſe habeāt ⁊c. antiquoꝝ.i.lxx. interꝑtū. r ¶ Jn tēplo als in taber.dei ⁊c. Humiliādo ſe videt pꝛius cōmendare.lxx. interꝑtes q̄ꝫ cōdemnare. Vñ in ij. libꝛo cōtra Rufinū: cū poſuiſſet eadē verba q̄ hic ſequunt dicit: Quāto cōtra.lxx. interꝑtes tumeā ſupercilio: vt illos aurū ⁊ pcioſos lapides ⁊ purpurā me pelles ⁊ pilos capꝛarū in tabernaculo xp̄i obtuliſſe ꝓfitear? s ¶ Offert vnuſ. q̄ꝺ po. Exo.xxv.a ⁊.xxxv.b. t ¶ Byſſū.linū candidiſſimū. v ¶ Coccum.i.coccineū vel vermiculū. x ¶ Hyacinthū. quēdā lapidē p̄cioſum: q̄nq̄ ponit hyacinthus ꝓ lana vel ſerico hyacinthini coloꝛis: ⁊ ita pōt hic accipi ⁊ melius q̄q̄ ꝓ lapide. y ¶ Purpurā.pannū ſericū p̄cioſum. Nota q̄ byſſus eſt coloꝛis niuei: coccꝰ flāmei: hyacinthꝰ aerei: purpura ſanguinei. De iſtis q̄ttuoꝛ operimētis q̄ ponunt hic fit mētio Exo.xxv. z ¶ Et tñ apl̄s.i.Coꝛ.xij. Multo magis membꝛa q̄ vident coꝛpis infirmioꝛa eſſe neceſſarioꝛa ſūt ⁊c. a ¶ Cilicijs.i.ſagis cilicinis de pilis capꝛaꝝ factis vñ ⁊ capꝛilacia vel capillacia vela dicunt. b ¶ Lege ꝓmū. anteq̄ pueꝛſe iudices. c ¶ Samuel ⁊c.i.a me trāſlatū. Samuel apud hebꝛeos cōtinet duos ꝑmos libꝛos regū apud nos: malachim duos vltimos. d ¶ Deū inquā meū.i.a me veraciter trāſlatū ⁊ ſollicite emendatū: ꝓpter hoc dicit bis meū. e ¶ Jnquā.i.dico. verbū defectiuū eſt. Jnq̄ꝫ p̄ſentis eſt ⁊ q̄nq̄ futuri. f ¶ Interpzetē.i.verū trāſlatoꝛē. Vide in opuſculo de vocabulis biblie vbi exponit interpres. g ¶ Vel paraphzaſten.i.iuxta loquētē. Paraphzaſtes ꝺr qui nō tranſfert lr̄am ex lr̄a: ſed ſenſuꝝ ex ſenſu. Et ꝺr a para q̄ꝺ eſt iuxta et phzaſtes q̄ꝺ eſt locutoꝛ: q̄ſi locutoꝛ ꝑm ſenſum ⁊ nō ꝑm lr̄am. Tamē de hoc excuſat ſe Hiero. dicens: q̄ nō eſt cōſcius ſe mutaſſe aliq̄d de hebꝛaica veritate. b ¶ Coniectoꝛē.i.diuinū vel vaticinatoꝛē. Coniectoꝛ dicit interpres: vel in cōiecturis peritus: ſoꝛtilegus: diuin⁹. i ¶ Sz ⁊ vos fa.xp̄i ⁊c. mirrho.i. vnguēto in quo pncipalis ſpēs eſt myrrha. versus: Unguentū nardū: ſed nardus ꝺr arboꝛ. Eſt vnguentū myrrhū: ſed gūmi myrrha vel arboꝛ. Gloſa myrrha eſt amariſſima ſpecies qua moꝛtuoꝝ coꝛpa cōdiunt. Myrrhū ꝺ vnguentū p̄cioſiſſimū de myrrha factum. k ¶ Caput.i.diuinitatē.j. Coꝛ.xj. Caput xp̄i deus. Cōſtrue ſic: Sed ⁊ vos famulas xp̄i rogo que vngitis caput dñi.i. creditis ⁊ adoꝛatis diuinitatē xp̄i. Diſcūbētis.i.ſedētis in celo ad dexterā patris. Vngitis inq̄ꝫ myrrha fidei.i. fide deo accepta ſup oīa fragrātia. Vñ ipſe dicit ſpōſe.iij. Canticoꝝ. ✠ Odoꝛ vnguētoꝝ

Mota

Versus

deū veraciter adorat. Pedes ꝙ vngit ei: q̄ verū etiā hoīem
A eū credit. a ¶Que ne.sal.q̄ri.in sepulchro. Jesum in se
pulchro q̄rit/q̄ eū solū hoīem esse credit. b ¶Quib⁹ iā ad
pa.xps ascēdit. Illis christ⁹ ad patrē ascēdit: q̄ eū in diuini
tate pri coeq̄lē accipiūt. c ¶Rabido.i.insano. Raidus ꝙ
est velox.id ¶Et circū.ciuitatē.i.ec
clesiā volētes eā decipere. Nō dicit cir
cūeūt ciuitatem: hic in malo accipit. In
Ps.58.b Ps.ꝙ vbi dicit: Cōuertent ad vespe
rā/ꝛ famē patient vt canes/ꝛ circūibūt
ciuitatē i bono. Judei enī circa finē mū
di quersuri ad christū: sicut canes auide
cibū glutiētes: ita accipiēt fidē: ꝛ circūi
būt eccliam de ciuitate in ciuitatē q̄rentes doctores. e ¶Ego sciēs.i.ego ꝛ
nō ali⁹.i. nō in alio corpe/vt q̄dā dicūt.
f ¶Pctōr.i.detractor.

a q̄ neq̄q̄ saluatorē q̄ritis i sepul
b chro q̄b⁹ iā ad pr̄ezxps ascēdit:
vt ꝯ latrātes canes: q̄ aduersuz
c me rabido ore deseuiūt: ꝛ circū
d eūt ciuitatē atq̄ in eo se doctos
f arbitrāt: si alīs detrahāt/oronū
g vr̄aꝝ clypeos opponatis. Ego
b scies hūilitatē meā: illi⁹ sp snię re
i cordabor. †Dixi custodiā vias
k meas: vt nō deliquā i lingua mea.
l Posui ori meo custodiaz: cum
m n
f cōsisteret aduersuum me pctōr.
Obmutui ꝛ humiliatus sum/ ꝛ o p
silui a bonis

Finit plogus galeatus.
Incipit liber samuelis p̄m⁹.

Capitulum. I

¶ Xtute animi. a ¶ nō vagabūdus nō nobil⁹.

f Dit vir vnūs de q

a ¶ qđ iterp̄tat altitu do eorum. b ¶ specula vel scopulus.

g rāmathaim sō/

a ¶ nō devallib⁹: nō de cāpis: nō de collibus. ¶ de altitudie Xtutū.

phim de montē

DRimū librū regū scripsit Sa
muel vsq̄ ad mortē suā: dein
de Dauid: post Salomon: tā
dē pphete. Digintidue lre apud hebre
os reperiunt: p̄m quarū numerū apud
eos.xxij. volumina supputant: inter q̄
liber regum post iudicū in ordine habe
tur tertius. Būn post iudicū ponit regū:
qm̄ nūc sunt p̄sules eccle/ postmodū re
gnū: seu q̄ p̄cedet iudiciū/sequet sempi
ternū imperiū. ¶Helchana. Hiero.
Possessio dei interp̄tat: q̄ animi ꝙtute
vir dicit: ꝛ vn⁹/nō mobilis/nō vagabū
dus/sz firm⁹ ꝛ incōfusus. Oēs etiā cō
petēter vn⁹ dicūt: vnā sapiētiā habētes
1.Cor.9.d q̄ vnū iesuz christū ꝙfitent/ vno spū dei
repleni. vñ: Oēs q̄dē currūt/sed vnus
Eccl.27.b. accipit brauiū. Unusq̄sq̄ insipiētiū nō
B est vn⁹ sz multi. vñ: Insipiēs sicut luna
Ps.101.d. mutat. An⁹ aūt or de⁹: nō numero sed
q̄ nūq̄ mutat. vñ: Tu aūt idē ipe es ꝛ
anni tui nō deficiēt. i ¶Ramathai.
Orige. Sive armathaim q̄ in alīs co
dicibus habet: altitudo eoz interp̄tat.
S Sophim

Nico.de lyra

Odor vnguentoꝝ tuoꝝ super oīa aromata. vngūctoꝝ di
cit: q̄ nō solū caput sed ꝛ pedes xp̄i vngi debēt. Caput vngit
qui verū deū adorat ꝛ credit. Pedes vero vngit qui eū verū
hoīem credit. a ¶Que nequaq̄ saluatorē. cū Magda
lena. queritis in sepulchro. Quia eū creditis resurexisse.
b ¶Quib⁹ iā ad pa. ꝛc. i. ꝙtra detractores ꝙtra me brutali
ter obloquētes. c ¶Qui aduersaz. me ra. ore. i. insano.
d ¶Deseuiūt. i. insaniūt. e ¶Et circū. ciuitatē. Diffamā
Ps.11.b do trāslationē meā. Ps. In circuitu ipi ambulāt. f ¶Atq̄
i eo ꝛc. i. iudicāt. s. g ¶Si alīs ꝛc. i. ꝙtegatis me oronib⁹:
q̄ nolo ꝙtēdere cū eis. ꝛ b est q̄d subdit: h ¶Ego sciēs. Su
bie ꝛ ꝙtumelie p̄ponēdā. i ¶Illi⁹ semp ꝛc. i. in corde de
liberaui. k ¶Custodiā vias meas. i. actiones ꝛ verba.
l ¶Ut nō delinqua ꝛc. Ne loquendo dem aditū calūnio
sis in q̄ sepe fit turbatio: vt dicāt nō dicēda. iō: m ¶Posui
ori meo custodiā. i. silētiū: q̄ custodiui os meū ne incōgrua
exeāt. n ¶Cū ꝙsisteret ꝛc. Queres calūniā. Obmutui. i.
penit⁹tacui. o ¶Et hūi. sū. Hoc di. vt itelligas silētiū purū
nō dolosū. Tal⁹ hūiliat⁹ sū. i. pat⁹ ip̄roperia ab eis hūiliē susti
nere. p ¶Et si. a bonis. Que docerē ꝙtēnētes q̄ causas cō
tētiōis q̄rūt ne margaritas spargerē añ porcos: Mat. vij. a.
Nolite sanctū dare canib⁹ / neq̄ mittatis margaritas añ poz
cos: ne forte ꝙculcēt eas pedib⁹ suis ꝛ q̄uersi dirūpāt vos.

Explicit expositio istius ꝓlogi galeati.

Primus liber Regū incipit. Prologus.

DEr me reges regnāt. Prou. viij. b. Sicut dictū fuit
in p̄ncipio libri Judicū. ppls isrl̄ post ingressum ter
re ꝓmissionis habuit triplicē modū gubernationis:
Cōtinua/tio q̄ p̄mo fuit gubernat⁹ p iudices vsq̄ ad saulē. scdo p reges a
saule vsq̄ ad captiuitatē babylonicā. tertio p pontifices a redi
tu dicte captiuitatis ꝛ citra. De gubernatiōe aūt ppli sub indi
cibus vel pot⁹ de deo ppm gubernāte ꝓiudices actū est in li
bro Judicū. sicut dictū fuit ibidē. Et eodē modo in libris Re
gū. ꝛ Paral.

gū. ꝛ Paral. Agit de deo gubernāte ppm p reges. ꝛ hoc est L
qđ dicit in ꝙbo assumpto: Per me reges regnāt. In q̄ qui
dē ꝙbo p̄mo tangit hui⁹ gubernationis rector p̄ncipalis/ cuz
dicit: Per me: q̄ verbū ꝓpositū dicit in persona sapientie in
create/que deus est. Secūdo tangit rector⁹ ministerialis/cum
dicit: Reges in plurali: q̄ sub vno re
ctore. p̄mo q̄ deus est sunt multi reges
generis humani. Circa primū sciēdū ꝙ
sicut dicit in libro de causis ꝓpositione
prima: p̄ma causa plus influit in causa
tū q̄ causa secūda: ꝛ ideo de⁹ qui est pri
mus ꝛ vniuersalis rector toti⁹ creature
plus facit ad gubernationez cuiuslibet
cōmunitatis q̄ omēs alī: imo sine ipso
alī nihil possunt facere: ꝓpter quod de
ipo dicit Sap. viij. a. Attingit a fineꝝ
q̄ ad finē fortiter/ ꝛ disponit omia sua
uiter: ꝛ ido in persona ipius dicit Pro
uerb. viij. b. Per me potētes imperāt: †Ps.38.
ꝛ legū conditores iusta decernunt. Cir
ca secūdū considerādū: ꝙ licz deus om
nia gubernare possit ꝛ regere p seip̄m:
tamē ad cōseruandū pulchritudinē vni
uersi que consistit in ordine partiū adin
uicē/ ꝛ ad deū sicut ad p̄mū ducē: inferi
ora regit per media: vt corporalē crea
turā per spiritualē: ꝛ eodē modo vulga
res hoīes p reges. Sciendū tamē ꝙ
in ppło israel aliqui fuerūt reges ex di
uina ꝓmissione ad malū popli subiecti:
de q̄bus dicit dns Osee. viij. a. Ip̄i re
gnauerūt ꝛ nō ex me. Aliqui aūt fuerūt
ex diuina ordinatione ad bonum popli
subiecti. p̄m ꝙ dicit. ij. Paral. xij. Mū
ignoratis ꝙ dns deus israel dederit re
gnū dauid sup isrl̄ in sempiternum ꝛc.
De istis autē tribus videlz de deo prin
cipaliter populū israel regente: ꝛ de bo
nis regibus ex diuina ordinatione insti D
tutis ad populi ꝓmotionē: ꝛ de malis
ꝓmissis a deo regnare in populi delin
quētis penā. p̄m ꝙ dicitur Osee. xiij. c.
Dabo tibi regem in furore meo. tracta
tur in libris Regū ꝛ Paral. vt patebit
ꝓsequendo. La. I

Dit vir vn⁹ de ramathaim ꝛc. Circa ma
teriam igit istius libri ꝛ Paral. sic p̄ceditur:
Quia primo describit ppli per reges gubernatio. secūdo hui⁹ gubernationis quedā recapitulatio: et suppletio in libris Paral. Prima in Diuisio
duas: q̄ primo agit de regno isrl̄ vnito. secundo de bipartito. iij. et. iiij. libro. ꝓpter qđ liber regū apud he
breos in duas partes diuidit: ita ꝙ ibi duo sunt libri tm̄. Primus qui vocat samuel cōtinēs primū ꝛ scm̄ librū regū. Secūdus vocat malachim. i. regum cōtinens tertiū et quartum.
Prima adhuc in duas: q̄ p̄mo agit de rege seu de regno isrl̄ et ex electione. scdo ex paterna successione libro. ij. Circa p̄mū
sciendū ꝙ vbi inchoat vnus modus regiminis: p̄cedens mo
dus terminat ibidē. Et ido primo agit de terminatione regiminis sub iudicib⁹. secūdo de inchoatione regiminis sub regibus. ix. ca. Circa primū sciendū ꝙ occasio teminationis regiminis iudicū: ꝛ petendi regē sup ppm fuit malicia filiorū heli
ꝛ samuelis: vt habet. j. viij. ca. Et ideo p̄mo agit de natiuita
te samuelis sub heli iudice. scdo de malicia filioꝝ vtriusq̄. ij. ca. ibi. Porro filij heli filij belial. Prima in tres: q̄ primo de
scribit ipius anne petitio. secūdo petitionis exauditio/ibi: Cognouit autē helchana. tertio gratiarūactio/ ibi: Et orauit anna. Prima adhuc in duas: q̄ primo describit occasio petēdi.
secūdo modus postulādi/ibi: Surrexit autē anna. Occasio au
tē petitionis Moraliter
Moraliter. p ¶Fuit vir vn⁹ ꝛc. Allego. p istū viz fuit signi
ficat⁹ xp̄s q̄ Lu. xxiij. c. or vir potēs in ope ꝛ sermone. Et bñ
dicit vn⁹: q̄ nullus ali⁹ fuit/nec est/nec erit/de⁹ ꝛ hō in vna p
sona. p ¶De ra. sophi. i. excelsis speculatiōib⁹. Mā in xp̄o
est ex duplex speculatio. s. diuina ꝛ hūana ꝛ q̄libet est excelsa.
Mā speculatione diuina cognoscit perfecte seip̄m: ꝛ omīa fa
cta fienda ꝛ fieri possibilia. Speculatione vero humana co
gnoscit omnia que deus cognoscit noticia visionis.

Enomē eī

E ℵ Sophim:specula vel scopul⁹. Ephraim:fructificatio. In monte ephraim: ⁊ in ramathaim sophim habitasse dr: In alta scz contẽplatione virtutũ: vt a nullis subiacẽtibus ⁊ circũlatrãtibus vicioꝝ cogitatiõibus mẽtis eius sublimitas deiceret: vt vnitas scinderet. Ideo nõ de vallib⁹ vel de cãpis:sed de mõte ephraim.i.frugifero esse dr: in quo nobilitas oĩm ꝑtutũ fructificare dinoscit. ¶ Orige. Hic habuit duas vxores q̃ꝝ nobiliox.i.anna sterilis erat sic sacra nobilioꝝ vxor abrae. Scda ꝙo.i. phenẽna fuit fecũda:sic agar egyptia. Helchana ℊ q̃ est possessio dĩ. Primũ de scda vxore pater efficit:qr vulua anne ꝓcluserat de⁹: quã postea aperuit. Phenẽna iterꝑtat ꝙuersio.anna gr̃a Qui vult ℊ esse possessio dei: has duas habeat vxores: ⁊ ꝑmã nobiliorẽ.i. gr̃am. Hec enĩ ꝑmo ꝓ fidẽ ꝙiungit homini.vñ: Gr̃a dei saluati estis ꝓ fidez. Deinde iungat phenẽne.i.cõuersioni qr post gr̃az fidei sequit emẽdatio morũ Phenẽna ꝑma filios generat:qr ꝑmos fructus ꝓ cõuersionẽ ꝓferim⁹:nisi enĩ a malo ꝙuerramur. De anna patres nõ efficimur: Phenẽne filij ñ assistũt altari:nõ tñ inanes fiunt:qr de sanctificijs diuinis edũt. Qui ℊ ꝙuertit a pctõ:de cõuersione generat opera iusticie. Et postea excitata anna.i. aĩa ꝙ lo bono orat:vt habeat filios q̃ assistãt deo.i.filios gr̃e. Qui enĩ deo vacat:⁊ legẽ ei⁹ meditat die ac nocte:filius est gr̃e. Hinc in euãgelio: Martha satagit circa frequẽs ministeriũ : explens opa iusticie: ⁊ q̃si filios ꝙuersionis generat. Maria sedẽs secus pedes dñi audit verbũ illi⁹: et optimã ptẽ elegit: ⁊ generat filiũ gr̃e:q̃ dicat: Mihi aũt adherere deo bonũ est. Anna generat filiũ samuelẽ : de quo dicit: Et samuel inter eos q̃ inuocãt nomẽ eius:qui dr: vbi ipse de⁹:vbi enĩ spũs gr̃e:ibi de⁹. Nisi enĩ ꝑcedãt opa ꝙuersiõis:nõ possum⁹ generare dona spũssctĩ:hãc sobolẽ ex imitatiõe anne:sicut ⁊ ipsa orem⁹. ¶ Prius hist̃orice ꝑ phete generatio dicẽda:deinde cõtinuãda allegoria. Helchana pater samuelis fuit de stirpe leui:ꝛ nõ de generatõe aarõ sacerdotis. Fuit enĩ ꝑm Paral. Fili⁹ hieroboã filij helihel:filij thau:filij suph:filij helchane: filij maath: filij amasahi: filij helchane:filij iobel:filij açarie:filij sophonie:filij thabat: filij asir:filij abiasaph:filij chore:filij isaar:filij caath:filij leui:filij isrl: Mater quoq⁹ ei⁹ de tribu iuda monstrat:ex hoc ꝙ ephrateus vocat:ab ephrata vxore caleph:q̃ fuit de tribu iuda:nõ ab ephraim:sicut Dauid filius viri ephratei dr.i.isai.q̃ nõ de ephraim sed de iuda fuit. hic inter medios ciues fortis ephrẽ exist̃es:ramathaim sophim:ciuitatẽ habitabat:q̃ est in regione thanitica iuxta diospolim vñ fuit Joseph q̃ in euãgelio ab arimathia eẽ dr:habuit aũt duas vxores annã ⁊ phenẽnã. Cõuenienter ꝙz anne sterilitas memorat cui⁹ part⁹ celebrior erat. Sicut sara prius sterilis fuit: ⁊ agar egyptia genauit: ⁊ rachel ꝑ q̃ iacob diu seruiuit:diu sterilis fuit:cũ soror ei⁹ gauderet numerositate ꝓlis. ¶ Armathaim. vel ramathaim interꝑtat excelsa duo: vt due intelligant trib⁹:regalis.ſ.⁊ sacerdotalis:ex q̃bus extitit pater eius ⁊ mater. Sophim:speculatores q̃ fortassis sunt ꝓphete:quoꝝ filius helchana. ¶ Helchana. Alleg.possessio dei q̃ est fili⁹ dei dicens:dñs possedit me. q̃ bene vir vnus nõ numero:sed qr nunq̃ mutat : nec a se alter efficit de⁹. ¶ Armathaim. sophim excelsa vel specula: hec est sugna hierlm:de qua veniẽs speculationẽ docuit:⁊ morte sua possidere fecit. a ¶ hieroboã. Misericors. b ¶ heliu. deus me⁹. c ¶ thau:signat⁹. d ¶ suph. effundẽs: qr ꝑ misereãm ad nos veniẽs signat⁹ in passione ait: De⁹ meus deus me⁹: vbi semetipm exinaniẽs effudit. Vñ vnguentũ effusum nomẽ tuũ:effusuz a suis inuisibilib⁹ ad nr̃a visibilia. e ¶ Ephrateus. Frugifer:qr donis spũssctĩ abũdat. Ephrateus.ab ephrata vxore caleph:vel ephrata ciuitate:q̃ post dicta est bethleẽ:vel ab ephraim(vt nõnulli aiunt)qr fuit de ramatha ciuitate ephraim:q̃ sita est in mõte sophim:q̃ mons est in tribu ephraim. g ¶ Et habuit du. vxo. ⁊c. Phenẽna est synagoga:q̃ secũda ꝑmũ filios deo per legẽ generabat: ꝛ iam ꝓpter infidelitatẽ infecũda manet. Anna sterilis ecclesia gentiũ:q̃ olim sterilis a ꝙle spũali:nunc gr̃a xp̃i redẽpta(Anna enim interpretatur gratia) deo filios per baptisma ⁊ spiritumsanctum gignit. h ¶ Sylo. Est ĩ nonagesimo milario Neapoleos in regiõe athabitana. i ¶ Ophni. Discalciatus : siue insania conuersionis. k ¶ Phinees. Os mutũ scribas et pharisẽos significat. Qui filij heli dicunt:qr heli typũ tenet sacerdotij. Ip si qr nõ receperũt quẽ lex ⁊ ꝓphete ꝑdixerũt ad insaniã infidelitatis ꝙuersi os mutũ meruerũt habere a ꝓfessione xp̃i : ⁊ qr noluerũt suscitare semẽ fidei xp̃o defuncto fratri meruerũt discalciari:⁊ esse extra sortẽ eoꝝ:de q̃b⁹ dr:calciati pedes in ꝑparatione euãgelij pacis:⁊ qr cognati sunt nomẽ sponsi sibi nõ xp̃o vẽdicare ecclesiã vsurpãdo: nudi remãserũt ab oĩi dignitate : discalciati ab exẽplis patriarcharũ ⁊ ꝓphetarũ. Vñ silo vbi sacerdotes fuerunt: interꝑtat dimissio eius vel petitio : qr petierũt pilatũ: vt dimitteret eis barrabam. Merito ℊ dimissi sunt ⁊ a deo derelicti.

a ¶ fructificatio. ¶ possessio dei.

ephrãim et nomen ei⁹ helchana: a
a a ¶ misericors. b ¶ de⁹ me⁹. c ¶ signat⁹
b c filij hieroboã filij heliu filij thau
a ¶ effundẽs. b ¶ ab ephrata vxore ca/
d lephꝛnõ ab ephraim. c ¶ quersionẽ.ſ.a ma
e f filij suph ephrateus.⁊ habuit dñ b
g lo:⁊ gratiã. ¶ gratia.

as vxores. Nomen vni anna:et
a ¶ conuersio.

nomẽ scdę phenẽna. Fuerũtq⁹ †
¶ opa iusticie.a ¶ q̃ ꝑma ⁊ nobilior. ¶ vt quãto desideratio:tãto eẽt acceptioꝛ part⁹.

phenẽne filij / ãnę autẽ nõ erãt †
a ¶ filij gr̃e q̃ nõ ꝓtẽplatiõe sp assistũt deo.
b ¶ fortiũ est ascẽdere:sicut infirmoꝝ descẽ

liberi. Et ascẽdebat vir ille de c
dere. a ¶ in pascha.scz in pentecoste in solennitate tabernaculoꝝ:vñ ter in anno apparebit oĩne masculinũ coꝛã domino ⁊c. ¶ in lege. ¶ legi scz obtemperans.
b ¶ in operib⁹ sanctoꝝ nõ fit mẽtio noctis: qr nõ sunt filij noctis vel tenebrarũ.

ciuitate sua ſtãtutis diebus vt
¶ tanq̃ leuita.

adorarẽt: ⁊ sacrificaret domino
a ¶ ciuitas ĩ tribu ephraim vbi fuit arca testamenti ⁊ tabernaculũ dñi a tpe Iosue vsq̃ ad tempus samuelis.

b exercituũ in sylo. Erant aũt ibi d
k duo filij heli:ophni ⁊ phineef sacerdotes dñi. Venit ergo dies:

montes mutuo se respicientes. Aliter exponunt alij de ramathaim sophim.i. de excelsis respicientiũ vel speculantiũ:qr li sophim qđ est pluralis numeri indifferẽter põt stare ꝓ q̃libet casu:eo ꝙ nomina hebraica sunt indeclinabilia: ⁊ dicunt excelsa respicientiũ:quia inde potest videri longe. Secundũ alios vero dicunt excelsa speculantiũ:quia ibi habitabant viri in lege studiosi. a ¶ Et nomẽ eius ⁊c. Iste fuit leuita de filijs chore:vt habet.i. Paral.vi. b ¶ Ephrateus.nõ ꝙ eẽt de tribu ephraim:ſz qr manebat in monte ephraim:vt ꝓdictũ est sicut aliqs dicit ciuis parisiensis quãuis sit natione anglicus Aliqui vero dicunt ꝙ dicit ephrateus ab ephrata que altero nomĩe dicit bethleẽ:eo ꝙ mater eius fuit de bethleẽ: sed hoc nõ est verisimile:qr filij nõ cognominant a matrib⁹ sed a patribus. Et habuit duas vxores:prima enĩ.ſ. anna fuit sterilis ⁊ ideo aliam superduxit. c ¶ Et ascẽdebat ⁊c.i.in festo pasche pentecostes:⁊ tabernaculoꝝ. Iste enim tribus temporibus debebat apparere omne masculinũ coram dño : vt habetur Exo.xxiij. verũ tamẽ aliquãdo parcebat populo de duabus festiuitatibus vltimis ꝓpter longitudinẽ vie ad locũ cultus diuini: vel alia causa rationabili. Vtrum autẽ iste ascenderet semel in anno vel pluries:non habet expresse ex textu. videtur tamẽ magis ꝙ semel:eo ꝙ subditur postea. Sicq⁹ faciebat per singulos annos cum redeunte tẽpore ascenderent ꝓ singulos dñi. d ¶ Erãt aũt ibi duo fi. heli ophni.sic debe

* scribi per i in fine.

tẽplũ dñi.

Ai.de ly. ℊ

* tẽ petitiõis ãne fuit malicia phenẽne exprobrãtis ei sterilitatẽ etiã in diebus solẽnib⁹ qñ debebat esse in quiete oronis.⁊ hoc est qđ dr: Fuit vir vn⁹ de ramathaim. Per m in fine debz scribi:qr sic est ĩ hebreo:⁊ est ramatha im vna dictio.Ex quo ptz error illoꝝ q̃ scribũt n in fine:faciẽtes inde duas dictiones ita ꝙ li in sit ꝓpositio iuncta cõ dictione sequẽte: vt ramatha sit nomẽ ville:⁊ sophim nomẽ regionis in qua ẽ ramatha:⁊ hoc dictũ ꝓcedit ex ignorantia hebraice veritatis: Sic igit exponũt hebrei ỏ ramathaim sophim.i. de excelsis respiciẽtib⁹:qr sunt ibi duo

Luc.10.g

Ps.72.d.

Ibi.98.b

Allego.

Moraliter

* a ¶ Et nomẽ ei⁹ helcha. Qui iterpretat dei possessio nam homo christus est totus deificatus ⁊ a deo possessus.
b ¶ Et habuit duas vxores. Per quas synagoga et ecclesia significãtur: vel iudea ⁊ gentilitas. † ¶ Fueruntq⁹ phenẽne filij. Per quam significatur iudea que filios habuit scz prophetas ⁊ legisperitos. † ¶ Anne autem non erant liberi. Per quã significatur gentilitas que legem diuinam non habuit nec prophetas Ps.cxlvij.b. Non fecit taliter omni nationi:⁊ iudicia sua nõ manifestauit eis.

* Deditq⁹ phenẽn

derelicti. a ¶Phenenne ⁊ filius eius ⁊ filiabus par/
A tes.i. vestes: quas mutabāt in festiuitatibus. Anne autē de/
dit partē vnā tristis: quia nō habebat filios quibus amplius
Ps.104.d daret. Phenenne.i. synagoge: ⁊ filijs dedit partes.i. tem/
poralia bona: iuxta illud: Dedit eis regiones gentium: ⁊ quia
primum credita sunt illis eloquia
dei. Anne: id est ecclesie gentium
dedit partē vnam. s. ingeniū. Bñ
ait tristis: qz ꝓcluserat dñs vuluā
eius. nōdū enī aduenerat tps mise/
rēdi ei⁹: vt spūali gra fecundaret.
Sic phenēna annā: ita synagoga
gētilitatē despiciebat. Multi ex
gētilib⁹ redēptor⁊ aduētū: vt i iob
reprim⁹ expectauerunt: ⁊ qz in pce
pseuerauerūt: tandē redēptor flē
ti ⁊ nō capiēti cibū anne ꝓsolatio/
nē adhibuit dicēs: Anna cur fles
⁊c. Melior est ecclie vir su⁹. i. xps
q̄ decē filij q̄s deo synagoga ede/
bat: qz xp̄m plus nōnūq̄ diligit. i.
gr̄am eius q̄ illos q̄s carnaliter
Tropo. pariebat. ¶Tropologice. Hel/
chana p̄dicator quē dñs possidet.
Vita acti/ Phenēna ⁊ āna actiua ⁊ cōtēpla
ua et specu/ tiua vita. Phenenna fecūda in fi
latiua lijs et filiab⁹: actiua fortis gignēs
opa ⁊ infirma. Phenēna interp̄/
tat̄ p̄uersio: qz actiua ad actiones
q̄b⁹ ꝑsit ꝑmittis: necesse ē vt solli/
cite cōuertat. Actiua enīz vita est
panē corporalē vel doctrine esuri
enti tribuere: errantem corrigere:
ad humilitatis viā superbū reuo/
B care: infirmātis curā gerere: q̄ sin
gulis expediant dispēsare. Anna
interp̄tat̄ gratia: qz cōtēplatio ha/
bet̄ p gratiā: hec est sterilis: qz cū
eā nullus ꝑmit est penetrare vale/
at: nullusq̄ qđ in ea sentit predica
re sufficiat: cōtingit vt eā predicā/
do nemo plures filios gignat. Cō
tēplatiua vita est charitatez dei et
ꝑximi tota mente retinere: ab ex/
teriori actione quiescere: soli desi/
derio cōditoris inherere: vt nihil
iā agere libeat. Quivult effici pos
sessio dei/has duas ducat vxores.
Actiuā primū/contēplatiuā dein/
ceps: precipue doctor ex amplexi/
bus phenenne transeat ad com/
plexus anne: vtriq̄ partes tribu/
at virtutes virtutib⁹ subnectēs.
b ¶Usq̄quo ebria eris⁊ di/
rige. Pau. ⁊c. Homo videt in fa
cie. deus i corde. Heli estimabat
Quō ora/ ebriam: qui tm̄ os intuebat. Do/
dum minus autem respexit ad oratio/
nem eius: qui videbat cor eius.
Hic autē nobis forma orandi: vt
non in multiloquio: sed in compū
ctione cordis: et effusione lachry/
Ps.50.d marū oremus: quia sacrificiū deo
spīritꝰ cōtribulatus cor cōtritū ⁊c
¶Vultusq̄ Ni. de ly.

scribi per i in fine. a ¶Deditq̄ phenēne vxori ⁊c. i. no/
uas vestes ꝑ solennitate: vt dicūt aliqui: melⁱ tamē videt. s.
q̄ per hoc intelligātur partes sacrificij. faciebat enī helchana
hostiam pacificā dño ꝑ gratiarūactione: de qua vna pars in/
cendebat̄ sup altare scz adeps: reliq̄ erat sacerdotis: vt pectu/
sculū ⁊ armꝰ dexter: reliqe carnes erāt offerēt⁊: ⁊ de istis da
bat partes filijs ⁊ filiabus ⁊ vxoribus quasi quid sacrum.
b ¶Anne aūt dedit partē vnā tristis. Nō scz de datio/
ne: sed qz nō habebat liberos de anna quibus partes daren/
tur. ideo subdit: c ¶Quia annā diligebat. Ꝑpter qđ
magis tristabat de sterilitate ipius. In hebreo habet. Quam
partē pulchrā vel duplicē. cuius ratio subdit: Quia annā
diligebat

a ¶qz post oblatas victimas cū vxoribus ⁊ filijs ⁊
filiabus leuita vescebat.
a ⁊ imolauit helchana: dēditq̄ phenēnę a
vxori suę ⁊ cūctis filijs ei⁹ ⁊ filiab⁹ par
tes. Annę aūt dedit ꝑtē vnā tristis: qz b
annā diligebat. Bñs aūt ꝑcluserat vul
a ¶sicut agar saram.
uā ei⁹. Affligēbat q̄z eā emula ei⁹: ⁊ vę c
a ¶malorū enī est solatiū vitā bonorū carpere.
hemēter angebat/in tāntū vt exprobra
ret q̄ cōclusisset dñs vuluā ei⁹. Sicq̄
faciebat p singulos annos/cū redeūte
tpe ascēderēt ad tēplū dñi: ⁊ sic ꝓuoca
a ¶fuerūt mihi lachrȳme mee panes die ac nocte.
b ¶leta.
bat eam. Porro illa flebāt/⁊ nō capiē d e
a ¶corporeū: ⁊ alibi: Potū meū cū fletu miscebā.
bat cibū m. Dixit ergo ei helchana vir
suus: Anna cur fles: ⁊ quare nō come
dis: ⁊ q̄obrem affligit cor tuum⁊ Nū/ g
quid nō ego melior sum tibi q̄ decem
filij⁊ Surrexit aūt āna postq̄ comede/ h
a ¶hic maximus sacerdos erat: ⁊ post samsonē po/
pulū isrl rexit annis. xl. sed iuxta .Lxx. xx.
rat et biberat in silo. Et hēli sacerdote k
a ¶vt ingredientib⁹ ⁊ egredientib⁹ tēplū verbū dei
ministraret: sacerdotes enī scientie claues habent.
sedētē sup sellā ante postes tēpli domi
a ¶qui deridet ab amico: ait iob.
ni: cuz esset anna amaro aio: ōrauit ad
sicut ego rogabit dñm: ⁊ ipe exaudiet eū.
dñm flēs largiter/⁊ votū vouit dicens:
Bñe exercituū si respiciēs videris affli
ctionē famulę tuę/⁊ recordatus mei fu
eris/nec oblitus ancillę tuę: dederisq̄
seruę tuę sexum virilē: dabo eū dño oi
bus diebꝰ vitę ei⁹ †⁊ nouacula nō ascē/ i
det sup caput eius. Factū est aūt cum
illa multiplicaret p̄ces coram dño: vt m
a ¶qz deus nō voce tm̄ inuenit: sed cor
heli obseruaret os ei⁹. Porro anna lō
de vnde desideriū pauperū. c. d. p. c. ⁊c.
quebat in corde suo tantūq̄ labia illi⁹
mouebant: et vox penit⁹ nō audiebat.
a ¶tumulentā a temeto: qđ antiqui vinū dicebāt.
Estimauit ḡ eā heli tēmulētā/ dixitq̄ ei: n
a ¶digere. i. dormiendo exoque.
b Usq̄quo ebria ēr⁊ Digere paulisper o
diligebat. ⁊ in hoc volebat honorare eā. d ¶Affligebat L
quoq̄ eā e. ei⁹. i. phenēna dicēdo ei verba pungitiua intan
tū vt ei exprobraret sterilitatē. e ¶Porro illa flebat. Pre
tristicia. f ¶Et nō capiebat cibū. i. parum de cibo capie/
bat. ⁊ quod modicū est quasi nihil reputat: vt habet. ij. phisi/
corum. g ¶Nunquid non ego
melior sum tibi ⁊c. Quod expo/
nūt hebrei de pueris phenenne. q.
d. intātū diligo te q̄ ego sum melior
tibi q̄s decē filij phenenne matri sue
hoc dicēs ad ipius consolationem.
Alij exponunt: q̄s decem filij. i. q̄s si
haberes decem filios: sed ista expo/
sitio non videtur rationabilis: quia
si haberet decem filios non propter
hoc excluderetur amor helchane ad
ipsam vel minueretur: sed magis in
cluderetur ⁊ augeretur. h ¶Sur/
rexit autē anna. Hic cōsequēter
describitur modus orandi humilis Diuisio
⁊ deuotus/cum dicitur: Surrexit
autē anna. Ut iret ad locum ora/
tiōis iuxta tabernaculū. i ¶Post
q̄s comederat ⁊ biberat in silo.
Ex quo patet quod supra dictuz est.
scilicet q̄ comederat aliq̄d licet mo/
dicum. k ¶Et heli sacerdote
sedente super sellam ante po/
stes templi domini: id est super
sedem magnā ⁊ honorabilem: vt di
cunt hebrei: ex hac sessione dicētes:
q̄ illa die fuerat institutus iudex su/
per populū: sed hoc non videtur ve
rū: qz infra. iiij. ca. dicitur q̄ ipse iu/
dicauit israel. xl. annis. Item ca. se/
quenti dicit̄ q̄ samuel adhuc iuue/ D
ne existente heli erat senex valde. Ex
quo videtur q̄ per plures annos fu
it iudex ante natiuitatem samuelis:
qui cōcept⁹ fuit ⁊ natus eodem an/
no quo mater eius orauit ꝑ ipō ha/
bendo: vt cōfitentur hebrei et satis
apparet ex sequētibus: nec valet mo
tiuū allegatū: quia infra. iiij. ca. dici/
tur: Heli sedebat super sellā de qua
cecidit ⁊ mortuus est: vt ibidem dici
tur: ex qua sessione nō potest dici q̄
illa die fuerit factus iudex: nec simi/
liter ex ista. l ¶Et nouacula nō
ascendet super caput eius. Ex
hoc datur ītelligi q̄ deberet tenere
ritum naçareorum: sicut dictum fuit † Judi.13.a
Judi. xiij. de Samsone. m ¶Ut
heli obseruaret os eius. Attendēs si aliq̄d verbum exprimeret: vel
a motu labiorū cessaret. n ¶Estimauit ergo heli temulentā di/
xitq̄ ei vsq̄quo ebria eris. i. ple
nam bono vino: et dicitur a temeto
quod significat bonū vinum et len/
tos quod est plenum. o ¶Digere
paulisper vinū. Quasi dicat va/
de prius ad dormiendū: ⁊ postea ve
nias ad oran
⁂ a ¶Deditq̄ phenenne vxo Moraliter
ri sue: ⁊ cunctis filijs eius et fi/
liabus partes. Nam deus ꝑphetis ⁊ regibus et sacerdo/
tibus iudeorū fecit gratias multas qui dicunt̄ filij iudee.
b ¶Anne autem. i. gentilitati dedit partem vnam tri/
stis. In hebreo habetur. † ¶Unā partem pulchram.
Per quā intelligi potest Paulus apls a christo datus doctor
gentiū. sicut ipe dicit Gal. ij. b. Qui enī operatus est petro in
apostolatum circūcisionis: operatus est ⁊ mihi inter gentes.
c ¶Porro illa flebat ⁊ nō capiebat cibū. Gentiles enī
ad fidē christi conuersi flebant ⁊ ieiunabant ꝑpter peccata in
gentilitate cōmissa: ⁊ maxime in idolor cultura. Cōuersi vero
de iudaismo non habebant talē occasionē flendi ⁊ ieiunandi:
quia nō fuerant idolatre sed cultores vnius veri dei.

a ¶ Vultusq; illius nō sūt amplius in diuer. muta. Rab. Alia trāslatio: facies nō cōcidit amplius: q; certissime se credidit exaudita. ¶ Rab. Nequaq; enī ecclia a fide ⁊ dilectione redēptoris in diuersa declinādo mutata est. b ¶ Et recordatus est eius dñs. Rab. Quia anna dñm deuote postulauit: cōcepit ⁊ peperit. Sic ecclia per naturalē itellectū oīās mysteriū incarnatiōis cordē p̄cepit: ore p̄fessiōi genuit. c ¶ Vocauitq; nomē eius samuel. i. deus anne p̄mogenitus: ꝓpheta Quis est hic nisi dominicus hō. ¶ Rab. Samuel postulatio dei: vel nomē eius deꝰ: q; actor sc̄z natiuitatis eius: q; sterili oranti concessit filiū: q̄ cūctis diebus sibi in tēplo deseruiret. d ¶ Anna nō ascēdit. i. ecclesia ex nationibus p̄ius lacte nutriuit filiū: quē concepit per fidē. i. simplici intellectu in suis auditoribus. Tres vituli tria tēpora significāt: q̄bus christum expectabat ecclia. Tres modij farine: fides: spes: charitas: quas obtulit ecclesia: seu tres filij Noe ex q̄bus plures ecclia p fidē deo obtulit: hec dona p̄o puero offert ecclesia gentiū: vt ostendat se puerū genuisse. i. fidem christi p̄cepisse: ⁊ operibus demonstrare velle: et adduxit eum in silo in domū dñi: cum p̄fecta fide incarnationis iunxit se p̄mitiue ecclesie ex iudeis. e ¶ Precorq; vt impleat dñs verbū suū. Q̄d voluisti: vel suū q̄d p̄misit per heli/cū ait: det tibi deꝰ petitionē ⁊c. f ¶ Mansit ergo mulier ⁊c. Non vult anna puerū ducere ad domū dei anteq; ablactet: q; ecclesia nullū ad sacerdotiū p̄mouebit: duz lactis infantie particeps est: nō solidi cibi ⁊ intelligētie spiritualis capax.

Nico.de lyra

✠ nias ad orandū. a ¶ Aeq; inq̄t dñe mi ⁊c. sc̄z suz ebria vt tu credis. b ¶ Mam mulier infelix ⁊c. tum ꝓpter defectum p̄lis: tum ꝓpter verba phenenne me, p̄uocantis. c ¶ Vinū q; tomne q̄d inebriare pōt non bibi: q; liquorē inebriatiuum nō biberat illa die: vl̄ si biberat acceperat ita parū q̄ quasi nihil esset reputandū. d ¶ Ne reputes ancillā tuā quasi vnā. i. sine iugo discipline. e ¶ Deus isr̄l det tibi petitio. In hebreo habet: Dabit tibi petitionē ⁊c. f ¶ Vtinā inueniat an. tua ⁊c. vt velis orare p me dñm. g ¶ Vultusq; illius nō sunt am. in diuer. mu. q; passiones ire ⁊ tristicie q̄ mutāt facie in diuersos colores recesserūt ab ea ex p̄solatiōe exteriori verboꝝ heli: ⁊ ex interiori p̄solatione gr̄e diuine. b ¶ Reuersiq; sunt: et venerūt in domū suā rama. Ista est eadē ciuitas q̄ supra notata est ramathaim. Ramathaim enī q̄d significat excelsa: plurale ē huius nois ramatha q̄d significat excelsum: sicut in latino eadē ciuitas aliq̄n vocat̄ nois singularis: ⁊ aliq̄n nois plurali: sicut ciuitas ebroicēsis: aliq̄n vocat̄ ebroias aliq̄n ebroie. i ¶ Cognouit aūt hel. annā vxo. suā. sc̄z postq; reuersus fuit in domū suā: q; iudei eūtes in hierlm cū vxorib⁹ suis ad diē solēnē: vel causa sacrificij seu oīonis vsq; ad reditū suū in domos suas p̄tinebāt ab vxoribus suis. Et ad hoc melius seruandū postea fuit cōstitutū: q̄ q̄n de eadē ciuitate ibāt hierlm ꝓpter dictā causam plures viri ⁊ plures mulieres: viri ibāt in vna comitiua: ⁊ mulieres i alia. Pueri aūt de q̄bus nō erat suspicio poterāt ire in ista comitiua vel in alia. Et iō cū saluator nr̄ ie suxp̄s. xij. annoꝝ ascēdisset in hierlm ad diē festū ⁊ ibi recedentibus parētib⁹ remāsisset: nō cognouerūt parētes eiꝰ existimantes illū esse in comitatu. vt habet Luc. ij. q; ioseph existimabat eū esse in comitatu mulierū: Maria aūt mater eiꝰ in comitatu viroꝝ. k ¶ Vocauitq; no. eius sa. eo q̄ postulasset eū a dño. Samuel enī interp̄tat q̄si postulatus a deo. Sequit: l ¶ Novadā do. abla. in. Duplex est ablactatio vna est abstractio a lacte mamille. ⁊ ista fit circa p̄ncipium tertij anni vel circiter. alia ē ablactatio q̄n abstrahit puer a lacte pueritie: q̄n incipit vti aliis cibis cōibus ⁊ lacticinijs nō nutrit amplius. ⁊ hoc fit circa decimū annū vl̄ circiter: ⁊ de hac ablactatiōe loquit hic scriptura: q; añ decimū annū vel circiter pueri nō sunt apti ad faciendū aliq̄ officiū in tēplo dñi sed ex tunc possunt aliq̄ parua officia facere: vt accendere lāpades vel hmōi. ⁊ sic paulatim assuefieri ad maiora. m ¶ Et mane. ibi iugi. In hebreo h̄r vsq; ad seculū. i. vsq; ad q̄n quagesimū annū: q; vltra nō debēt leuite seruire i tēplo: vt habet Nume. iv. vñ ⁊. j. vij. ca. dr: q̄ samuel factꝰ iudex ppl̄i ibat p singulos annos circuiens bethel ⁊ galgal ⁊ maspha: ⁊ iudicabat isr̄aelē in supradict⁹ locis. n ¶ Precor q̄ vt im. ⁊c. q̄le aūt fuerit istud dñō nō exp̄mit hic scriptura: ⁊ p̄pter h̄ dicūt aliq̄ hebrei q̄ añ natiuitatē samuelis audita fuit vox de celis q̄ futurꝰ erat q̄dā iustꝰ noīe samuel: ꝓpter q̄ mulieres plures parientes masculos illo tpe vocabāt eos noīe samuel: q̄sq; p opa apparebat q̄ de illis nō intelligebat vox diuina. ⁊ p̄m hoc sic intelligit verbū helchane p̄dictū. Precor q; ⁊c. i. p̄co: dñe vt p bonā indolē isti⁹ pueri appareat q̄ ille sit samuel de quo audita est vox a dō emissa: sed istud videt fictitiū: Tū q; de scriptura nō h̄r: Tū q; anna nō vocauit filiū suū samuelē ꝓpter aliquē vocē de celo auditā: sed q: ✠ † postulauerat. ¶ Cōcepit an. et pe. p q̄ significat q̄ gētilitas cōuersa fructificauit i bonis opib⁹ q̄ dici p̄t eiꝰ filij: q; p̄cedūt a libero arbitrio sic̄ ꝓples ab vtero monēte sp̄usctō. ¶ Moralit aūt helchana signat donū p̄latū secularē vel religiosū. Per duas aūt vxores itelliguntur vita actiua ⁊ p̄templatiua q̄bus debz debitū reddere vtriq; vacando tpe cōpetēti. ¶ Greg⁹. Sit p̄sul actione p̄cipuus: sit p̄ ceteris p̄templatiōe sulp̄ēsus. Presuli enī hoc debēt inferiores p̄lati in hoc c̄tum possunt p̄formari. Activa vo q̄ fertilis est p phenennā. Contēplativa vo per annā significant. Deditq; phenēne filijs ⁊ filiabꝰ ptes. Per q̄s intelliguntur opa misericordie q̄bus cōrñdent merita et plura p̄mia. Anne vo dedit vnā partē pul. i. dei cōtemplationē q̄ habet pulchritudinē ⁊ suauitatē annexā. In activa nāq; vita ex hūanis negotijs admiscent multi pulueres aīe facilē obscurātes: in cuius figura Geñ. xxix. d. dr q̄ lia lippis erat oculis: rachel aūt venusto aspectu. Affligebat eā emula eiꝰ. Per q̄ intelligit disceptatio vite p̄templatiue ⁊ actiue. Mā charitas dei trahit bonū p̄latū ad actꝰ vite p̄templatiue. Necessitas vo primi retrahit ipm a p̄templatiōe. vt intēdat opib⁹ actiue. Porro illa fle. sc̄z p̄templatiua de dilatiōe gl̄ie in q̄ p̄templatio p̄summat. Et non capiebat cibū. Per q̄d designat mirabilis abstinētia cōtemplatiuoꝝ: Dicit enī in collatiōib⁹ patrū de plurib⁹ q̄ aliq̄n trā sibāt tres vel q̄tuor dies nō solū absq; cibo corpali sed etiam absq; memoria eiꝰ. Per hoc aūt q̄ anne dat filius cui⁹ caput nouacula nō debet tangere: significat actus p̄dicādi p̄cedēs ex p̄templatiōe interiori cuius caput. i. intentionē nouacula vane gl̄ie tāgere nō debet per appetitū laudis hūane.

† 1.q.2.§.1. 20.q.1.c.q̄cūq;

Duplex ablactatio

Moraliter

A ritualis capar. a ¶In vitulis in p cū: vt ibi in argento et auro. b ¶Et trib⁹ modijs fa. t amphora vini. Que cō tinet tres modios: nō intelligit cūcta simul obtulisse deo: sed q̄dā deo/ q̄dā sacerdoti: vt libēter susciperet puerū in ministe/rio. ¶Iero. in hebreo. Modio farine: sed vitio scriptoꝝ de prauatū est. Si enī cū trib⁹ vitulis tres modios farine obtulit/ ꝓtra legē fecit.

Exo.29.a In q̄ dicit: Vitulū ō armēto vnū: arietē vnū: agnos agniculos īmaculatos vij. t in sacrificijs eoꝝ silē oleo conspse tres decimas p singulos vitulos: duas decimas p arietē/ vnā decimā p agnū. Hec ꝯo decima ps decima ephi erat. Vñ intelligit q̄ helchana non obtulit tres modios farine/ cū trib⁹ vitulis/ sz nouē decimas. c ¶Et adorauit anna. Nō inuenit orare in hoc cātico/ ni si p duo ꝙba tantū. Vnū est vbi dicit: Letata sum in salutari tuo. Alterꝝ ibi:

Tob.13.a Quia nō est de⁹ ꝑter te. Sed iust⁹ orat sine intermissiōe: q̄ nō desinit bñ age/

Ps.140.a re. vñ: Eleuatio manuū meaꝝ sacri. ve

Exo.17.c sper. leuat manus q̄ leuat act⁹ Moyse leuante manus: vincit isrl: dimittente vero vincit amalech: quia dum eleuat act⁹ famulus dei: vincit plebs dei. Si autem dimiserit: vincit amalech inimicus dei.

EXultauit cor meū La. II in dño. Rab. Aug⁹. Dicat ꝙ eccl̄ia gr̄a plena, ple fecūda: quod de se añ ꝓphetatum cognoscit. e ¶Cornu. regnuꝝ eccl̄ie: q̄ aduersa mūdi t desideria carnis trāscēdit: sicut cornu carnē excedit. f ¶Dilatatū ē os meū ⁊c̄. Os eccl̄ie p̄dicatores: q̄/rū doctrina dilatata est sup inimicos: q̄ excessit sciētiā scribarū t phariseoꝝ. Dilatatū est ⁊c̄. Rab. Aug⁹. Quia

2.Ti.2.b sermo dei nō est alligat⁹ in pīsuris: nō in p̄conio⁹ alligatus. ¶Rab. Aug⁹.

Luc.2.d Christo quē puerū amplectit senex Symeon t cognoscit magnū dicēs: Nūc dimittis ꝙuū tuū dñe/ scōm ꝙbū tuū in pace. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Si letat⁹ fuero in salutari dei: tūc dilatabit os meū p meditationē. s. verbi dei venit ad eleuationē cordis. vñ:

2.Cor.6.c Os meū ptz ad vos o corinthij, cor nr̄m dilatatū est. Ex latitudie cordis mīstratur sapīa ozi. g ¶Nō est sanct⁹ ⁊c̄. Origenes p̄ter te dñe: q̄ nemo fit nisi a te. t si sint q̄ dicūt dij multi t dñi multi: nullus tñ eoꝝ naturaliter est id qđ deus est: q̄ ipe est solus. qui ait: Ego

Exo.3.d sum qui sum: vmbra enī ad cōparationē corpis nō est: vel fumus ad cōparationē ignis. h ¶Vt est dñs. Rab. Aug⁹. Non dicit nisi dñs: sed nullus est sicut dñs: sanct⁹ t sctificans/ iustus iustificās. i ¶Molite multipli. ⁊c̄. Redarguit iudeos t sapiētes secū: extollētes se ꝑ sciētiā dei. ¶Rab. Salomon. Altiora te ne q̄sieris: t alibi: de

Ecci.3.c Deu.3.d in celo t tu sup terrā/ sint pauci sermones tui. k ¶Vetera. Que ad veterē hoīem. i. carnalē ꝙersationē ptinēt sciētiā in q̄rite/ q̄ nō est nisi a deo: q̄ ipe est sciētiaꝝ dñs/ i q̄ sūt oēs thesauri sapie. m ¶Ipi ꝓparāt co. Quia aufert se a cogitationib⁹ q̄ sūt sine intellectu: vl ipi ꝓparant co. i. manifestant. vñ dñs nouit cogitatōes hoīm. l ¶De⁹ sciētiaꝝ. Ra. Aug. Ipe vos scit/ t vbi nemo scit. Vñ: Qui putat se aliq̄d esse cū nihil sit/ seipm seducit. Hec dicūt adūsarijs ciuitat⁹ dei ad babylonē ptinētib⁹ de sua ꝙtute ꝓfitētib⁹. Ex quib⁹ sūt iudei: q̄ ignārātes dei iusticiā. i. quā dat hoī de⁹: q̄ solus est iust⁹ t iustificās: t suā volētes cōstituere velut ex se sibi paratā nō a dño impartitā/ iusticie dei nō sūt subiecti. Sed de⁹ sciētiarū t arbiter cōsciētiarū videt cogitationes hominū/ quoniā vane sunt. Vane q̄ ꝓprie hoīm sunt/ t ab illo nō sūt/ a quo hoīes sunt.

¶Arcus fortiū

a ¶in sacrificio sez pie confessionis.

a eū secū postq̄ ōblactauerat in vi a

a ¶exercitio bone operationis.

b tulis trib⁹: t trib⁹ modijs farine: ¶gr̄a eruditionis. s. t fide sancte trinitatis instructū vt posset dicere: reddem⁹ vitulos labioꝝ nostroꝝ t digne offerret sacramentū corporis t sanguinis dñi.

t amphora vini/ t adduxit eū ad domū dñi in silo. Puer aūt erat adhuc infantulus: t īmolauerūt vitulū/ t obtulerūt pueꝝ heli. Et b

¶sez vt bene susciplas.

ait anna: Obsecro mi dñe: viuit aīa tua. Ego sū mulier illa q̄ steti coram te hic orās dñm ꝓ puero isto. Orauit/ t dedit mihi dñs petitōez meā quā postulaui eū. Id circo⁹ ego cōmodaui eū dño: cū

¶sez quā diu vixerit.

ctis diebus q̄b⁹ fuerit accōmodatus dño. Et adorauerūt ibi dñm: c

c Et adorauit anna/ t ait. †

a ¶gaudete in dño sēp ⁊c̄.

d EXultauit cor Ca.II d

a ¶q̄ nō in laude hoīm: nō

meum in dño: t exal e

e in vanitate. a ¶q̄. b ¶exaltabunt cornua iusti: q̄ de apicib⁹ crucis christi ꝓferunt hec cornua iustis: in his ventilamus t destruim⁹ demones aīe nostre insidiantes.

¶non in se.

e tātū est cōrnu meuꝝ in deo meo.

f Dilatatū ē os meū sup inimicos f g

a ¶ipe enī saluū faciet ppm suū. a. p. c.

meos: quia lętata sum in salutāri † g

tuo. Nō est sanct⁹ vt est dñs: ne b

¶immutabilis. s. sicut tu.

q̄ enī est alius extra te: t non est i

i fortis sicut deus noster. Molite i

a ¶altiora capacitatē intellect⁹ trāscēdētia.

multiplicare loqui sublimiā: glo

a ¶vaniloquia vel turpiloquia.

k riantes. ¶Recedāt vētera de oze k

a ¶spiritus omnia scrutatur.

l vestro: quia deus sciētiarū dñs l

m est: et ipsi ꝓparant cogitationes.

C

a ¶ postulauerat eū a dño: vt p̄dictū ē. t iō aliē ōz q̄ ꝙbū dñi hic accipit ꝙbū ipi⁹ heli sacerdotis: q̄ ꝑm veritatē hebraicā dixerat anne de p̄cāti: Dabit tibi dñs petitionē tuā: vt. s. dictuꝝ est: t ꝙ dixit instinctu spūssci. Anna ꝙo petebat a dño filiū q̄ viueret t mīstraret in tēplo dñi: vt ptz ex p̄dictis: t hoc p̄dicabat helchana a dño īpleri: q̄ lz puer samuel esset nat⁹ nō tantū adhuc erat in statu q̄ posset in tabernaculo mīstrare.

a ¶Inui. trib⁹. Postea dicit: Et immolauerūt vitulū/ t obtulerūt pueꝝ heli. Ex q̄ videt q̄ vnū vitulus obtulerūt in sacrificiū dñi t alios duos obtulerūt heli sacerdoti: q̄ puerū dimittebāt in cura ipi⁹. vñ subdit: b ¶Et ait ad. obse. mi dñe. Et subintelligit q̄ iste puer sit discipulus t minister ei⁹. cetera patēt in lra. c ¶Et ado. anna. Hic ꝙsequēter ponit gr̄arūactio ꝓ beneficio recepto. t hoc fit in cātico anne: In q̄ ꝓmo gr̄arūactio reddit. scōo anna ꝑ ꝙsbiā t ingratitudinem inuehit/ ibi: Molite multiplicare loq̄ sublimia. tertio dei magnificatio subdit/ ibi: Dñi enī sūt cardines. Circa ꝓmū dicit: Et ado. anna. q̄ gr̄arūactio est q̄dā species oīonis: vt ꝑ. j. ad Timot. ij. vbi ōz sic: Obsecro igit ꝓmo oīm fieri obsecratiōes oīones/ postulationes/ gratiarū/ actiones ⁊c̄. La. II

EXultauit cor meū ⁊c̄. Gaudiū ꝓprie loq̄ndo est delectatio appetit⁹ intellectiui ab ītra in bono adepto vel in p̄nti. Sed q̄n resultat in signis exterioꝝ ib⁹. tūc ōz exultatio t ōz q̄si extra saltatio: totalit autē gaudebat anna de bñficio sibi collato a deo. ꝑm illud Ps. Cor meum t caro mea exultauerūt in deū viuū. e ¶Et ex. est cor. meū. Cornu ī sacra scptura accipit ꝓ motu cordis tēdētis in aliq̄d arduū: t si careat regula rōnis t legis t iuie ōz cornu ꝙbie. Si aūt dicat reglis mēsurēt: ōz cornu magnanimitatis vel magnificētie: q̄d est q̄n anim⁹ ex bñficio a deo collato in p̄nti p spem tēdit ad mai⁹ bñficiū ex dei liberalitate ꝙseq̄ndū. Sic aūt mouebat anna ī augmētū gr̄e ꝙseq̄ndū a deo ī vita p̄nti: t cōplemētū glie in futuro. f ¶Dilatatū est os meū. Ad deū apte t magnifice laudādū de collato mihi filio: t q̄ phenēna t liberi ei⁹ de ꝙ toꝝ q̄bant. ō ꝙdit: g ¶Super ini. meos. Odiebat enī eoꝝ malicia/ ꝙ diligebat naturā ꝑm charitat⁹ formā. h ¶Nō ē sanct⁹ vt dñs. Quia ipe est sctūs p essentiā: alij aūt p ptcipationē. t ꝙ mō exponat quod subdit: Et nō est fortis ⁊c̄.

i ¶Molite mul. Hic ꝓpr anna inuehit ꝑ ingratā ꝙsbiā: q̄ phenēna de⁹ sibi a deo data ꝙsbierat: de q̄ tñ deberet esse hūlior/ t deo gtior. t ꝙ ē q̄d ōz: Molite ml. ⁊c̄. i. supba t alioꝝ cōtēptiua: q̄lia erāt ꝙba phenēne ꝑ ānā:

Ecci.3.c Deu.3.d vt ptz ex p̄dict⁹ ca. j. k ¶Recedāt ve. i. mala ꝙba ia q̄si ex lōga ꝙsuetudie iueterata. l ¶Quia de⁹. s. do. est. q. d. nihil

latet eū:

Moraliter

Horaliter. † ¶Et ado. an. t ait: Exulta: ⁊c̄. Per annā q̄ gr̄a iterp̄tat eccl̄ia significat: nā t ꝑs eccl̄ie ꝑs gr̄e noīat dicit Grego. Exulta. cor meū ⁊c̄. Pro multiplicatione filioꝝ in dño credētiū. e ¶Et ex. est c. meū. i. xp̄s q̄ defensor est eccl̄ie. ꝓpt q̄d de ipo ōz Lu. j. g. Erexit no. d. cor. sa. f ¶Dilatatū ē ⁊c̄. In p̄dicatoꝝ⁹ t doctoꝝ⁹ sacr̄ eloquijs iudeos t hereticos ꝓfūdētib⁹. † ¶In sa. tuo. i. xp̄o ī ipis ꝓncipaliter opāte Joh. xv. a. Sine me nil. po. fa. iō ꝙdit: h ¶Nō ē scūs ⁊c̄. i. xp̄s q̄ ōz sctūssimoꝝ Dañ. ix. i ¶Molite mul. ⁊c̄. i. supba ꝑ xp̄m t eccl̄iam. k ¶Recedāt ve. i. cerimonie vete. testa. l ¶Quia de⁹ sci. dñs est. Ideo dedit eas simplicib⁹ in no-

✳ uo testamen

a ¶ Arcus fortiū. Rab. Aug⁹. i. intentio eoꝝ q̄ sibi potentes esse videnť: vt sine dei auxilio diuina possint implere mā data. b ¶ Et infirmi. Rab. Aug⁹. Qui in dei pietate cōfidunt dicūt: Miserere mei deus: qm̄ infirm⁹ sum. Infirmus erat gentilis ppls: qñ a testamēto dei alien⁹. nūc autē p̄cinct⁹ roborē: cū indutus scuto fidei et galea salutis: ꝛ gladio spūs poterit ignea tela diaboli extinguere. c ¶ Saturati p̄us p pa. Repleti p̄ius in dei. scz mysteriis eloquioꝝ. p panib⁹ se locauerunt. ť separauerūt a deo: vel a p̄phis sedibus euulserūt: ne reciperēt euāgeliū agēs de pane q̄ de celo descendit. Repleti. ijdē q̄ et potentes. i. israelite q̄bus credita sunt eloq̄a dei: sed ancille filie minoꝛati sunt: q̄ se subtraxerūt: nec in saluatorē crediderūt: ꝛ in ipsis panib⁹. i. diuinis eloquiis tm̄ terrena senserūt. Gentes aūt q̄bus nō est data lex: postq̄ p nouū testamētū ad illa eloq̄a venerūt: multū esuriēdo terram trāsierūt: qꝛ ī eis nō terrena: sz celestia sapuerūt. In greco ita: Pleni panib⁹ minoꝛati sunt: et esuriētes transierūt terrā. d ¶ Et famelici satu. sūt. i. gentiles egētes panē verbi dei iā gustāt: qm̄ suauis est. Tam diu pasti sūt sciētia dei. Donec sterilis peperit plurimos. In hebreo sabba qđ significat vij. ꝛ plurimos. e ¶ Sterilis pepit In septenario vniuersitas eccl̄ie designať. vñ ꝛ Johānes scribit. vij. eccl̄ie. sūs adunⁱ plenitudinē se scribere ostendens. vñ: Sapia edificauit sibi domū: et suffulsit colūnas. vij. Sterilis erat in gentib⁹ eccl̄ia anteq̄ iste fetus quē cernim⁹ oriret. Cernim⁹ etiā terrenā hierlm p̄us fecundā: nūc infirmatā: qꝛ quicūq̄ in ea filij libeꝛi erāt p̄tutis ei⁹. nūc p̄o ibi qm̄ lra est: spūs nō est: amissa virtute infirmata est. f ¶ Plurimos. Rab. Plurimos in hebreo ꝛ ī. xx. habeť. vij. Judei dicūt q̄ nato samuele mortu⁹ est p̄mogenitus filius phenēne ꝛ singulis anne nascētibus filijs. singuli phenēne sunt mortui. Sed phenenna habuit. vij. Anna p̄o q̄nq̄. Sz hebꝛei duos filios samuelis annumerāt anne filijs. ¶ Rab. Sterilē: vel eosdē mortificat ꝛ viuificat: qđ repetit adiungens deducit ad inferos. ꝛ. r. vñ: Si mortui estis cū xp̄o: q̄ sursum sunt q̄rite. Salubꝛiter mortificanť. q̄b⁹ dꝛ: Que sursum sunt sapite: nō que sup terrā: vt sunt sz illi q̄ esuriētes trāsierūt terrā. Mortui enī estis inq̄t salubꝛiter. s. ꝛ vita vr̄a absc̄dita est cū xp̄o in deo. Jidē ḡ viuificati vel viui: sicut xp̄s mortuus est p̄pter pcā nr̄a: ꝛ resurrexit p̄pter iustificationē nr̄am. ꝛ qꝛ ait: Mō derelinq̄s aīam meā in inferno. Eundē deduxit ad inferos deus ꝛ reduxit: hac ei⁹ paupta te ditati sum⁹. g ¶ Pauperē fa. Jesum q̄ p̄pter nos pauper fact⁹ est: ꝛ ditat eundē glia resurrectiōis. h ¶ De puluere. De corruptiōe xp̄m. vñ: Nec dabis sanctū tuū. vi. cor. i ¶ De sterco. Ra. Judaico pplo in quo cū se dixisset ap̄ls eccl̄iā p̄secutū: q̄ mihi inq̄t fuerūt lucra: p̄pter xp̄m estimaui stercora. k ¶ Principib⁹. Rab. Quib⁹ dꝛ: Sedebitis super sedes. xij. iudicātes. xij. tribus isr̄l. l ¶ Soliū glie. In eēlitate patris sedēdo: ꝛ qꝛ pater oīe iudiciū dedit filio: ꝛ qꝛ re-

a ¶. i. intentio iudeoꝝ: vel disciplina philosophoꝝ q̄ de se p̄sumebāt: ꝛ fidei simplicita

a b Arcus fortiū supat⁹ est: ꝛ infirmi a b tem deridebāt. ¶ repleti.

c accincti sūt roboꝛe. Saturati p̄i c ¶ vel pane. ¶ gentiles.

d us p panib⁹ se locauerūt: ꝛ fame d a ¶ causa est cur ira factū sit.

e lici saturati sunt. Dōnec sterilis e

f pepit plurimos: ꝛ q̄ multos habe f bat filios infirmata est. † Dñs moꝛ g tificat ꝛ viuificat: deducit ad infe h i s ros ꝛ reducit. Dñs pauperē facit k

a ¶ hoc est. ¶ supbos. ¶ deus supbis resistit: humilibus aūt dat gratiā.

b ¶ humiles. c ¶ cito vt caro ei⁹ nō videat: ꝛ ditat: hūiliat ꝛ subleuat. † Sūsci † ret coꝛruptionē. a ¶ xp̄m: qui p nobis pauper factus est: vt ditaremur.

h i tat de puluere egēnū: ꝛ de sterco l ¶ supra diuites.

k re eleuat paupē: vt sedeat cū p̄n- † a ¶ vt det eis hereditatē. i. sedē glie. b ¶ q̄ dominať a mari vsq̄ ad mare.

l cipib⁹: et soliū glię teneat. Dñi ei m

ipa exiuerūt mediāte samuele: ꝛ sic dꝛ peperisse septē. Alij p̄o hebꝛei dicūt q̄ qñ anna pariebat vnū puerū: phenēna sepelie bat duos de suis: ꝛ iō nato q̄rto ipius anne puero octo liberi phenēne fuerūt mortui: ꝛ sic nō remāserūt sibi nisi duo pueri q̄: p̄m ipos decem habuit: vt dictū est. ē. j. ca. Jgiť qñ vidit q̄ anna q̄ntū cōcepat et appꝛopinq̄bat partui timuit de moꝛte duoꝝ liberoꝝ q̄ sibi remāserāt: p̄p̄ qđ hūiliauit se coꝝ anna: ꝛ instāter petijt vt oꝛaret p vita pueroꝝ sibi remanentiū: qđ ꝛ factū est: ꝛ iō illi duo pueri lz eēnt ipius phenēne: tñ de cetero vocati sunt pueri anne eo q̄ ei⁹ oꝛonib⁹ erat vita eis p̄cessa. Jste aūt expositōes nō habenť de textu: sz ponunť ab hebꝛeis ad verificādū p̄ dictū: pepit septē. Et iō meli⁹ videť dicēdū q̄ trāslatio nr̄a sit melioꝛ in q̄ dꝛ: Pepit plurimos. Ad cui⁹ intellectū sciēdū q̄ dictio hebꝛaica q̄ ponit hic. ī. Sybea eq̄uocat ad designādū septē: ꝛ hāc significationē sequūť p̄ hebꝛei moderni: vt p̄dictū est: ꝛ ad designādū satietatē: ꝛ hāc significationē secutus est trāslatoꝛ nr̄: ꝛ fortitā illo tpe hebꝛei illā seq̄banť. p̄m p̄ igiť anna pepit satietatē. i. habuerat pueros ad sufficiētiā: quā sufficiētiā exp̄ssit trāslatoꝛ nr̄ dicēdo: Plīmos: qđ p̄uenieⁿt⁹ fuit dicere q̄ si dixisset satietatē vel satis. Scōm enī q̄ dicit Hiero. in ep̄la ad Pāmachiū de optimo genere interp̄tandi. Heliꝛ iterp̄tatio nō sp̄ est trāsferēdo p̄bū ex p̄bo: sz aliq̄n meli⁹ est trāsferre sensū ex sensu: vt eadē p̄itas diuersis ꝓprietatib⁹ idiomatū applicet. f ¶ Et q̄ mul. ha. ꝛc. qꝛ sicut anna multiplicabať in ple: ita phenēna diminuebať: p̄m q̄ dicūt expositoꝛes hebꝛei ꝛ catholici. g ¶ Dñs moꝛ. pueros phenēne. h ¶ Et viuifi. pueros anne. i ¶ Deducit ad in. In hebꝛeo hꝛ: Ad fossam. i. sepulchꝛū. k ¶ Et redu. qꝛ aliq̄n cōtingit q̄ aliq̄ de q̄ꝛ sepultura iā tractať ad vitā reꝑuanť: sicut de Ezechia habeť. iiij. Reg. xx. p humiliatione sua coꝝ dño. l ¶ Dñs pauperē fa. ꝛ di. ꝛc. qꝛ de diuitijs ꝛ honoꝛib⁹ frequēter deijcit aliq̄s ꝓpter eoꝝ supbiā: ꝛ aliq̄s paupes ꝛ abiectos eleuat ad diuitias ꝛ honoꝛes ꝓpter eoꝝ hūilitatē: p̄ hoc innuit anna q̄ sic factū ē a dño de ipa ꝛ phenēna. m ¶ Dñi eni sunt ꝛc. Dic ꝓfr ponit dei magnificatio: ꝛ p̄mo q̄ntum ✻ ad potentiam ✻ uo testamēto Dat. xj. d. Abscōdisti hec a sapiētib⁹ ꝛ prudentib⁹ ꝛ reuelasti ea puulis. a ¶ Arcus foꝛ. su. est. i. scia scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ. b ¶ Et infir. i. ap̄li simplices ꝛ illitterati. c ¶ Accincti sūt roꝛ. In spūsctī datiōe p quē facti sūt intelligētes scripturas ꝛ eloq̄ntes in oī idiomate: ꝛ ita ꝓstātes q̄ gaudebāt in tribulatōe Act. v. g. Jbūt ap̄li gaudētes a ꝓspecōciliū: qm̄ dig. ha. sūt p nōie iesu ꝓtu. pati. c ¶ Saturati p̄ri. p pa. se lo. i. sacerdotes ꝛ scribe iudeoꝝ q̄ p̄ius erāt repleti noticia legis ꝛ ꝓphaꝝ: ita euacuati sūt bonis spūalib⁹: sic illi q̄ p victu q̄tidiano semetip̄os locāt indigēt bonis tpalib⁹. d ¶ Et fame. sa. sūt. i. ap̄li p̄us illitterati p spm̄sctm̄ scia dī sunt repleti. e ¶ Donec ste. pe. plu. i. gentilitas q̄ sterilis erat in bonis opib⁹ ad p̄dicationē ap̄loꝝ valde fructificauit. f ¶ Et q̄ mul. ha. fi. infir. est. i. iudea q̄ p infidelitatē est infirmata. g ¶ Dñs moꝛtifi. Judeā dimittēdo eā cadere in infidelitatē. h ¶ Et viuifi. Gentilitatē p fidei susceptionē. i ¶ Deducit ad ife. Judeos obstinatos dimittēdo eos deduci. k ¶ Et redu. Gētiles ab idolatria q̄ qđ digni erāt inferni pena reuocādo. k ¶ Dñs pau. fa. Populū iudaicū obstinatū spūalib⁹ bonis. † ¶ Et ditat. Eis gētilē ad se cōuersum. † ¶ Humiliat. Judeos in captiuitate dispersos. † ¶ Et sublimat. Cōuersos gētiles iudeis dñantes. Aliť potest exponi de eadē p̄sona ab illo loco. Dñs moꝛtificat. Per carnis afflictionē. Et viuificat. Per spūs ꝓsolationē Deducit ad infe. Per cōsiderationem pene. Et reducit. Per emēdationē vite. Dñs pau. fa. In tpalib⁹. Et ditat. in spūalibus. Humiliat. in p̄senti. Et subleuat. in futuro. † ¶ Suscitās de pul. ege. in futura resurrectiōe. † ¶ Ut sede. cū p̄n. in thꝛonono glie. m ¶ Dñi eni ꝛc. i. p̄lati ꝛ ✻ p̄incipes do-

✻ latet eū: sed oīa certitudinaliter retinet ad iudicādū etiaz secreta coꝛdiū. iō sb̄dit: Et ipsi p̄parant cogitatōes. a ¶ Arcus foꝛ. supe. est. Arcū fortiū vocat linguā phenēne ꝛ pueroꝝ ei⁹: ex q̄ ꝓcedebāt verba pungitiua q̄si sagitte. b ¶ Et infirmi ꝛc. loquit̄ p se et sibi similib⁹: natura enī in ea erat infirma ꝛ ipotēs ad plificandū: sed roborata est ad hoc ex dono dei. c ¶ Saturati ꝛc. loquit̄ methaphoꝛice qꝛ p̄us satiati si postea incurrūt famē ꝛ defectū cibi plus cruciank: sic fuit de phenēna q̄ fuit p̄ius liberis plena et postea mortui sunt. d ¶ Et famelici ꝛc. qꝛ anna p̄us famelica ꝛ desideras de p le habēda: habuit plem ad sufficientiā. iō subdit: e ¶ Donec sterilis ꝛc. In hebꝛeo habeť: Donec sterilis pepit septē Sed hoc videť esse cōtra illud qđ postea dꝛ eodē ca. q̄ anna cōcepit ꝛ pepit tres filios ꝛ duas filias: ꝛ iō dicūt aliq̄ hebꝛei q̄ duo filij samuelis computanť hic inter liberos anne: qꝛ de ipsa exiuerūt

Deu. 32. f. Tobi. 13. a. Sap. 16. b.

Ps. 12. a

Prou. 9. a.

Lof. 3. a

1. Lo. 15. a

Ps. 15. c

Ps. 15. c

Phil. 3. b.

Dat. 25. c

Joh. 5. d

Hoꝛaliter

gni ei⁹ nō erit finis. a ¶ Cardines ter. Quattuor. ſ. plage mūdi: in q̄b⁹ dilatauit ordē eccl'ie q̄ a ſolis ortu uſq; ad occaſū laudāt nomē dñi. ¶ Myſtice. Predicatores: ſup q̄s orbis. i. eccl'ia: fide eoꝝ ſtabilitatur. de q̄b⁹ dr: Sub q̄ curuāt q̄ portāt ordē. b ¶ Dñm for. qr infirmū faciet aduerſariū ei⁹ pōt ex ambiguo greco intelligi: ꝛ aduerſariū ſuū. Cū enī dñs poſſidere nos incipit: aduerſari⁹ nr̄ ipius fit: ꝛ vincit a nob nō viri⁹ nr̄is: qr nō in virtute ꝓpria potēs eſt vir. Dñm for. ꝛc. Aduerſa rij iudei: ſup q̄s ī celis. i. apl'is dñs to nauit: qñ eos terruit gehēnā minādo: minas ſignis firmādo vñ multi cōuer ſi ſunt. Vel formidabūt in iudicio: quē hic aduerſantes cōtēpſerūt ſup q̄s to nabit dicēs: Ite in ignē eternū: qō ne oīb⁹ ptingat dñs q̄tidie ī celis. i. ſcīp tris ꝛ doctorib⁹ tonat. c ¶ In celis to. Rab. Quia iuſta retributio futu ra eſt in die iudicij: ſz interim tonat de nubib⁹ ſuis q̄s: ſpūſctō impleuit poſt q̄ celos aſcēdit. d ¶ Fines ter. Extrema homīs: qr nō iudicabunt: q̄ in meli⁹ vel in deteri⁹ medio tpe cōmutā tur: ſz extrema in q̄bus fuerit inuētus. e ¶ Et dabit ꝛc. i. cp̄o. f ¶ Impe riū. i. eccl'iā. vñ: dabo tibi gētes here ditatē tuā vl' īperiū. i. ptātē iudicādi: qr oē iudiciū dedit filio. g ¶ Regi ſu. Ra. X̄piano pp'lo cui dat ꝟtutē regē di carnē: vt ī eo vincat mūdū: q̄ ꝓpter eū fudit ſanguinē ſuū.

Ps. 112. a. Myſtice Job. 9. b

Dat. 25. d

Ps. 2. b

a ¶. i. quattuor plage mūdi.

a ſunt cārdines terrę: et poſuit ſup †

a ¶. i. opera electorū.

eos orbē: † Pedes ſanctoꝝ ſuoꝝ a

a ¶ in via iuſticie diriget. b ¶ inferni: vbi erit fletꝰ ꝛ ſtridor dentiū. c ¶ ab arrogātia

b ſuabit: ꝛ ipſi ī tenebris opticēſcēt: b

ceſſabūt. a ¶ ſed dei.

c qr nō in fortitudie ſuā roborabit c

¶ pp'ls fidelis. a ¶ iudei. ¶ pctōres. ¶ dā

b vir. Dñs formidabūt aduerſarij † nati. ¶ iudeos. ¶ pctōres. ¶ damnatos.

a ¶ apoſtolis. ¶ ſcripturis ſanctis.

c eius: ꝛ ſup ipos in cēlis tonabit. †

¶ poſtea vero. ¶ iudicio. a ¶ nō ſolū me diterraneas regiōes: ſz ꝛ extremas. ¶ extre

d e Dñs iudicabit fines terrę: et da d e

ma homīs. ¶ eccleſiā. ¶ carnem regendi. ¶ chriſto. ¶ populo chriſtiano.

f g bit īperiū regi ſuo: et ſublimabit f

Nico.de lyra

Christi ſui.

✠ ad potētiā: ꝛ hoc eſt in actu creatiōis/cū dicit: Dñi eniz B ſunt car. ꝛc. ſcdo q̄tū ad ſapiētiā: in actu gubernationis/cū dicit. a ¶ Pedes ſan. ꝛc. dirigēdo eos in via mozū. tertio q̄tū ad ei⁹ iuſticiā in actu debite punitiōis/cū dicit: b ¶ Et impij in tene. ꝛti. ſcz in tenebris culpe et poſtea ī tenebris gehēne. c ¶ Quia nō in for. ꝛc. qr ꝓ potētiā ſeculare nul lus poterit manū dei euadere. d ¶ Dñs iudicabit fi. ter re. in iudicio extremo. e ¶ Et dabit ipe. re. ſuo. i. ipſi xp̄o cui pat dedit iudiciū: vt habeat Joh. v. d. ꝛ qr iudicabit in for ma humanitatis in q̄ fuit coram pilato iudicatus. ideo ſequit: f ¶ Et ſublimabit cor. xp̄i. i. vncti ſui. Chriſtus enī in hu manitate fuit vnctus plenitudine gr̄e. lz aūt xp̄s appareat in iudicio in forma hūanitatis. tm̄ nō erat infirmitati ſubiecta ſi cut fuit coram pilato. Sz apparebit in forma gl'ioſa oī creature etiā ſupmis angelis ꝑlata. iō bn̄ dr: Et ſublimabit cor. i. ptātē: xp̄i ſui. Tūc ei ptās xp̄i ſblimabit qñ oīa ei pfecte ſbūci ent: qō nō eſt adhuc ꝑfectū. ꝑm q̄ dic̄ Paul⁹ apl's Heb. ij. b. Nūc aūt necdū videm⁹ oīa eē ſubiecta ei. Ad cui⁹ itellectū cō ſiderādū q̄ in xp̄o ē duplex natura. ſ. diuīa ꝛ hūana. Scōz di uinā naturā oīa plene ſūt ei ſubiecta. nec ptās ei⁹ depmi pōt aut ſblimari cū ſit ifinita. Scōz ꝛo naturā hūanā ſublimata ē ptās xp̄i: ꝛ adhuc ſublimabit. lz enī ab īſtāti illi⁹ ſctē vnionis nature diuīe ꝛ hūane ī ſuppoſito ꝟbi: oīa plene ſbiecta fuerīt hūanitati xp̄i auctatiue: nō tn̄ executiue. Primū patz: qr q̄tō aliq̄ ſūt deitati, q̄nq̄or: tāto alia ſūt ei magr̄ ſbiecta ſic ptz de elemētari regiōe q̄ tota ſubiecta ē latiōi aſtroꝝ: vt oīs ꝟt⁹ ei⁹ īde gubernet: vt dr. j. methauroꝝ. Corpa ꝟo celeſtia ſbiecta ſūt angel'i ſiue itelligētijs monētib⁹ ea: ꝛ itez āgeli īferiozis ꝛ me die hierarchie ſbiecti ſūt angel'i hierarchie ſupior'. Natura aūt hūana ī xp̄o ab inſtāti vniōis ꝑdicte q̄nq̄or fuit deitati oīb⁹ angel'i: qr vnita ē ei in eē hypoſtatico. Angeli ei q̄tūcūq; ſup mi nō ſūt ei ſicuniti: qr nullq̄ āgelos apl̄hēdit: vt dr ad Heb. ij. Sz tm̄ ꝑ opationē. ſ. ꝑ aptā viſionē ꝛ fruitionē ꝑfectā: ꝛ iō ab inſtāti vniōis ꝑdicte oīa ſūt ſubiecta xp̄o hoī auctatiue. Scōz ſilr ptz: qr añ reſurrectionē natura hūana ī xp̄o fuit paſſibilis ꝛ ſubiecta penalitatib⁹ ad cōplēdū myſteriū nr̄e redēptiōis: ꝛ ſic nō fuerūt ei oīa ſbiecta executiue. Sz qñ reſurrexit ad vitā īmortalē: natura illa fuit plene gl'ioſa in aia ꝛ corpe: ꝛ ꝑ q̄ñs ptās ei⁹ tūc fuit ſblimata: ꝑ q̄ dr tūc dixit apl's Dat. vlt. d. Data ē mihi ꝛc. ꝛ adhuc ſblimabit ī futuro iudicio qñ ſnīa ei⁹ quā ꝑferet ī natura hūana: vt ꝑdictū ē: ꝑfecte ꝟplebit ī oīb⁹ tā i electi. q̄ in dānati: ꝛ ꝑm ꝟ dic̄ ꝟ: Et ſubli. cor. xp̄i ſui. Sci endū aūt q̄ ionathan filius oſibel ī trāſlatiōe chaldaica aliq̄ ex ponit cāticū anne ꝑdictū: cui⁹ ſenſū accipiā ꝑut potero. addē do etiā aliq̄ ad maiorē itellectū: Dic̄ igit̄ q̄ anna ꝑ ſpm̄ ꝓphe ticū cognouit ticū cognouit ſtatū iudeoꝝ futuꝝ tpe filij ſui ſamuel: ꝛ tp̄lb⁹ ſe q̄ntib⁹: ꝛ ꝑm ꝟ ꝓphetiā ſuā ꝓtulit ꝑ modū oꝝonis ꝛ diuīe lau dis: ſic ꝛ pſalmi ſūt q̄dā ꝓphetie ꝓplate ꝑ modū laudis diuīe. Dicit igit̄ q̄ anna ꝑmo ſpū ꝓphetico coḡuit filiū ſuū ſamuel futuꝝ ꝓphetā magnū ī iſr'l: ꝛ facturū ſigna ꝛ mirabilia: ſic ptz .ſ. vij. q̄ ipo offerente ſacrificium ꝓo fi lijs iſr'l dñs intonuit fragore magno: ꝛ exterruit philiſteos et debellauit. et. ſ. xij. c. Samuele rogāte deū: dñs dedit voceſ ꝛ pluuias ꝑ ſolitū curſū nature vt ꝑ ꝟ pp'ls iſr'l petēdo regē cognoſceret ſe peccaſſe: vt habeā ibidē. Cognouit etiā q̄ tpe filij ſui filij iſr'l de ſuitute philiſti noꝝ eēnt liberādi ſaltē in pte: ꝛ ꝑm ꝟ di xit: Exultauit cor meū ī dño: ꝑ̄ ꝑdicta. Scōo cognouit ī ſpū ꝓphetico q̄ filiꝰ fi lij ſamuel. ſ. hemā cū q̄ttuordecī filijs ſu is futuri erāt cātores diuinaꝝ laudū ī tēplo dñi: vt hr̄. j. Paral. xxv. ꝛ ꝑ̄ ꝟ di xit. Et exaltatū ē cornu meū. i. glia mea ī deo meo. Tertio vidit anna ꝑ ſpm̄, ꝓphe tie q̄ philiſtei ꝓ̄ captionē arce ꝛ dedu ctionē ī terrā ſuā pcutiēdi erāt a dño: in tm̄ q̄ cōpellerent eā remittere ſup plau ſtrū nouū cū emēda ꝑ pcī ſui recognitōe ponēda ī capſella iuꝛ arcā mures aure os ꝛ anos aureos: vt habeā. ſ. vj. ꝛ ꝓ pter ꝟ dic̄: Dilatatū eſt os meū. ad nar rādū vindictā dñi. Sup inimicos meos .i. philiſteos qui erant inimici pp'li iſr'l. Quia letata ſū in ſalutari tuo: in ꝟ q̄ coges hoſtes remittere arcā mō ꝑdicto. Quarto vidit anna q̄ ſennacherib dicturꝰ fo ret blaſphemias ꝓtra dñm: ꝛ q̄ niteret deſtruere ciuitatē hie ruſalē ꝛ tēplū: ſz ab angelo dñi ꝓcutereꝰ ei⁹ exercit⁹ vſq; ad clxxxv. milia viroꝝ: ꝛ ſic cōpellerēt fugere in terrā ſuā verecū de: vt hr̄. iij. Reg. xix. Et ꝑ̄ ꝟ dixit anna: Nō eſt ſctus vt ē dñs: qr ipe eſt ſctus ſctōꝝ: vt hr̄ Dañ. ix. Necq; enī eſt ali⁹ ex te. ſ. ver⁹ de⁹: qr alij dicunt dij erronee: ſic iupiter ꝛ ſaturn⁹ ꝛ ꝓlles: vl' q̄ticipatiue: vt iudices ꝛ viri ſcti. Et nō fortis ſic de⁹ nr̄: qr in momēto ꝛ ꝑ vnicū angelū ꝓteret ipſi⁹ ſennache rib exercitū. Quito vidit futurū eē q̄ nabuchodonoſor rex ba bylonis deſtrueret ciuitatē ꝛ tēplū: ꝛ pp'lm iſr'l captiuaret: vt hr̄. iiij. Re. vl. ꝛ dc̄ ꝟ multū gl'iareꝰ. ꝑ̄ q̄ dixit: Nolite mul tiplicare loq̄ ſublimia: gloriātes de ciuitat' deſtructiōe ꝛ pp'li iſr'l captiuatōe. Recedāt vetera de ore vr̄o. i. ꝟba ſuꝑba q̄ di cunt vetera: qr initiū oīs pctī ē ſuꝑbia: vt hr̄ Eccli. x. b. Quia deꝰ ſcientiaꝝ dñs eſt q̄ſi dicat ipe ſcit tpa futura determīata in q̄b⁹ adducet ſup vos vindictā ꝓ̄ pctā. vñ ꝛ poſtea nabu chodonoſor in furiā verſus eſt: vt habeā Dañ. iiij. Et baltha ſar ei⁹ abnepos ꝑm Joſephū occiſus eſt. Scōm ꝟo alios he breos balthaſar fuit ei⁹ nepos: cui ꝓcordat dictū Hiere. xxvij. a. Ego dedi oēs tras iſtas ī manu nabuchodonoſor reg'ꝛ ſer uiēt ei oēs gētes ꝛ filio ei⁹ ꝛ filio filij ei⁹: nec pr̄es ibi exp̄mū tur: ꝛ babylō deſtructa fuit per Cyrū ꝛ Darīū: vt hr̄ Dañ. v. Et ipſi ꝑarāt cogitatōes: qr hō videt ea q̄ parēt: de⁹ aūt ituet cor: vt hr̄. ſ. xvi. b. Sexto vidit q̄ greci afflicturi eſſent filios iſr'l tpe Antiochi illuſtris q̄ coegit filios iſr'l trāſire ad gentilē ritū: ꝛ in tēplo dñi poſuit abominādū idolū: vt hr̄. j. Mach. j. Et q̄ ꝑ mathathiā ꝛ filios ei⁹ greci fortēt debellādi ꝛ mūdādū tēplū dñi: vt hr̄. j. Mach. iiij. ꝛ ꝑ̄ ꝟ dixit anna: Arc⁹ fortiū ſuperat⁹ eſt. i. virtus grecoꝝ eſt debellata. Et infirmi accincti ſunt roboꝛe. i. machabei q̄ reſpectu grecoꝝ videbant nullius momēti: ꝛ tm̄ pluries eos ſupauerūt ꝛ de terra iſr'l eiecerūt: vt ptz in ꝓceſſu libri Machab. Septio vidit in ſpū tribulatiōez futurā iudeis tpe amā agagite: ꝛ filios iſr'l liberādos ab illa p mardocheū ꝛ heſter vt hr̄ ī ꝓceſſu lib. heſter. ꝛ q̄tū ad ꝟ dixit anna: Repleti al's ſaturati: ꝓus. i. amā ꝛ filij ei⁹ pleni diuitijs ✠ ꝛ delitijs tēpoꝛalib⁹.

✠ ꝓncipes dñant tm̄ ī tra ꝛ nō ī celo ſic dr̄. † ¶ Et poſu. ſup e. oꝛ. i. curā orbis ſpūalē ꝛ tpalē. a ¶ Pedes ſan. ꝛc. Moraliter Me coꝛruāt in foueā mortalis culpe ꝛ inde in foueā gehēne. b ¶ Et ipij ꝛc. ſ. culpe ꝛ poſtea gehēnal' miſie. c ¶ Quia nō in foꝛ. ſu. ſ. coꝛpali ꝛ tpali. c ¶ Roboꝛabit vir. eo q̄ eſt defectiua. † ¶ Dñm for. ꝛc. i. demōes ꝛ pctōres obſtina ti. † ¶ Et ſup ipos ꝛc. Illa ſnīa terribili. Ite maledicti ꝛc. Mat. xxv. a. q̄ dabit ī celo aereo. d ¶ Dñs iu. fi. ter. i. ho mines ō oīb⁹ finīb⁹ tre. e ¶ Et da. im. re. ſ. i. xp̄o hoī: qr tūc oīa pfecte ſbijcient ei: iō ſbdr̄. f ¶ Et ſubli. ꝛc. i. ipi⁹ ptātē.

i ✠ Porro filij

Dupler in xp̄o natura

Anna ꝓꝛo phetiſſa

a ¶ Christi sui. Christiani ppli chrismate vncti. totū tm corp° cū capite suo vnus est christ°. Hec anna ꝓphetauit mater samuelis: in quo tunc figurata est mutatio veteris sacerdotij: z nūc ipleta: qñ infirmata est fecūda: vt nouū haberet sterilis in christo sacerdotiū. b ¶ Heli. Interp̄tat extraneus: a deo enī alienus est/qui subditos non corrigit. Ophni infamia ꝙuersiōis: merito aūt sic vocat/qui differt ꝙuerti in melius. Phinees ozis obduratio vel ozi parcens. Duos phinees sacerdotes legimus. Alterū iustū eleaçari filiū: alterū iniustū filiū heli. Sacerdotes q̄ custodiūt os suū ne exeat inde aliqd ꝓfanū: in filio eleaçari signant. Qui autē os habēt obturatū vel ignorantia: vel pctō ꝓscientia in filio heli figurāt. c ¶ Poro filij heli/filij bc. Refert iosephus heli sacerdoti erāt duo filij ophni z phinees circa hoīes iniurioſi: z circa diuinitatē impij: nulliq̄ iniq̄tati parcebāt z alia q̄dē munera ab oblatoris ꝓpter honorē sibimet sequestrabāt: alia rapine modo tollebāt: mulieribus religionis causa ꝙuenientibus cōtumelias inferebāt: alijs violētias facientes: alijs p suadentes donis: nihilq̄ eoꝝ vita a tyrānide pessima differebat. Ūñ z heli p eoꝝ iniquitate dānatus est: qz min° seuera aīaduersiōe plectebat: etsi quidē coercuit/z corripuit: cum lenitate tm z māsuetudīe patris/nō seueritate z auctoritate pōtific. Discāt ergo sacerdotes: quia ꝓpter scelera populi puniēntur/z subditorū culpa illis imputabit.

Phinees

Josephus

Ni. de ly.

5 ✠ z delitijs tēporalibus. Pro panibus se locauerūt: qz p seruāda z sustētanda vita sua libēter supposuissent se seruituti hester z mardochei. vnd Hester. vij. dicit ꝙ amā rogauit hester reginā p aīa sua z famelici saturati sunt .i. iudei q̄ tūc erāt pauperes z abiecti: p hester z mardocheū fuerūt eleuati p totū imperiū assueri. Donec sterilis peperit plurimos. i. hierlm siue iudea q̄ ꝑm hebreos mō dicit sterilis: eo ꝙ iudei q̄ sunt eiꝰ filij inde sūt eiecti: z p orbē dispsi: pariet tm plurimos: vt dicūt qz in aduentu messie quē expectant: dicunt hierlm z iudeā debere replere filijs isrl ibidē de diuersis mūdi partib° cōgregādis: z dicūt ꝙ tūc oēs alie nationes subijcient eis. Et q̄ multos habebat filios infirmata est. i. roma siue romanū imperiū qd vastauit iudeā z dispsit iudeos: tūc debilitabit z ad nihilū deducet. Sz illud qd hic dicit de partu sterilis ꝑm veritatē intelligit de ecclesia que ꝓmo videbat sterilis ꝓpter paucitatē fideliū: sed peperit plurimos in ꝙuersiōe multitudinis gentiū ad fidē. z sic exponit aplus ad Gal. iiij. ca. Letare sterilis tc. Et que multos habebat filios infirmata est. i. synagoga: vt ptz per orbē vniuersum. Dñs mortificat. hic ꝓfr ostēdit ꝑm dictum ionathan filij oçiel. vñ p̄dicta ꝓtingāt scz ex virtute diuina qui potest mortificare viuentes: z viuificare mortuos. i. potētes huius seculi deducere ad nihilū: z abiectos z ipotētes qui quasi mortui z descendentes ad inferos computant reducere ad ꝓsperū z potentē statū: z eodem modo exponit quod subditur: Dominꝰ pauperē facit z ditat humiliat z sublevat: quia ꝑm ipm populū iudaicū quē depauperauit z humiliauit p romanos ditabit z subleuabit per regē messiā: z sic eleuabit eū de stercore vilificationis ad sedē glorie z exaltationis tēporalis. Dñi enī sunt cardines terre. In hebreo habetur: Fortes terre. Et posuit super eos orbē: qui terra tenet infimū locum: sicut in domo fundamentū. Pedes sanctorū suorū seruabit: ne ruant in culpam/z inde in gehennā. Et impij in tenebris cōticescent se in tenebris gehēne. Quia nō in fortitudine sua na virtute sustentet. Dominū formidabūt aduersarij eius. i. omēs gentiles quos vocat omēs extra sectam iudaicā existentes: z

¶ cornu christi capitis. scz z membrorum regnum sublime monstrabit: quod nūc ab infidelibus despicit.

a cornu xp̄i sui Et abijt helchana in ramatha in domū suā. Puer aūt erat minister in ꝓspectu dñi: añ faciē heli sacerdotis. Poro

a ¶ absq̄ iugo absq̄ dño.

filij heli: filij bēlial: nesciētes do minū neq̄ officiū sacerdotū ad pp̄lm: sed q̄cūq̄ immolasset victimā: veniebat puer sacerdotis/ dū coq̄rent carnes: z habebat fuscinā nulā tridētē in manu sua: z mittebat eā in lebetē vel in chaldariā: aut i ollā siue i cacabū: z oē qd leuabat fuscinā/tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant vniuerso isrli veniētiū in silo. Etiā añq̄ adolerēt adipē: veniebat puer sacerdotis: z dicebat immolanti: Da mihi carnē vt coquā sacerdoti: nō enī accipiā a te carnē coctā/sed crudā. Dicebatq̄ illi immolās: Incēdatur ꝓmū iuxta morem hodie adeps: z tolle tibi quātūcūq̄ desiderat aīa tua. Qui respōdens aiebat ei: Nequaq̄. Nūc enī dabis: alioquin tollā vi. † Erat ergo peccatū puerorū grāde nimis coram dño: qz detrahebant homies sacrificio dñi. Samuel autez ministrabat ante faciē dñi puer/ac

b ¶ Nesciētes dñm neq̄ officiuz sa. ad pp̄lz tc. Veniebat puer tc. De mādato filioꝝ heli: q̄ erant sacerdotes sub patre suo. d ¶ Et habebat fuscinulā tridētem in manu sua: Id est instrumentū ad extrahendū carnes/habēs tres dentes. e ¶ Etiam anteq̄ adolerent adipē. i. filij heli: quia ad eorū officiū pertinebat cremare adipes sacrificiorū sup altare holocaustorū. f ¶ Da mihi carnē vt coquam sacerdoti. In hebreo habet: Da mihi carnē ad assandū sacerdoti: ꝓpter hoc enī volebant accipere carnē crudā vt coqueret z pararet ad eorū volūtatē contra dei legē. g ¶ Incendat primū iuxta morē hodie adeps. Illud enim de sacrificijs debebatur dño: et ideo primū debebat sibi offerri. h ¶ Erat ergo peccatū puerorū grande nimis coram dño. Dicunt autē pueri morib°: nō etate quia iā erant homies ꝓuecti. i ¶ Quia detrahebant homies a sacrificio dñi. Propter quod peccatū eorū erat contra deū: z redundabat in totū populū. Cōsequēter iuxta istorum malicia describit innocentia samuelis/ cū dicit: k ¶ Samuel aūt tc. Nō in officio sacerdotali: sed in ministrio sibi cōpetēti. l ¶ Puer accinct°. i. est ꝓmpt° z parat°.

† 50. dist. c. de his vero

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

✠ Ephot li

✠ b ¶ Poro filij heli filij belial. nescientes dñm neq̄ officiū tc. Et ideo per ipos signant mali sacerdotes noue legis quorū puer. i. sensualitas que tendit ad delectabilia carnis sicut puer ad irrationabilia habet fuscinulā tridētem: z per vnū dentē signat concupiscentia carnis qua attrahunt corporis delectabilia: per aliū vero ꝙcupiscētia oculoꝝ qua attrahunt bona tpalia. Per tertiū vo superbia vite qua attrahūtur dignitates z excellētie. Ad hec enī tria sibi attrahēda supra modū studēt mali curati clerici z plati. b ¶ Erat ergo pctū ni. grāde tc. qz detrahebāt hoies a sa. dñi. Sic est hodie qz ꝓpter malā vitā clericorū curatoꝝ z platoꝝ: multi laici tā de principibus q̄ de vulgaribus retrahunt a bonis opibus z ad mala dilabunt. Greg. in pastora. Cū pastor ꝑ abrupta gradit cōsequēs est: vt grex ad ꝓcipitiū sequat.

Doctalis

a ¶ Et tunicā. Tunica quā faciebat anna.i.gratia:ꝛ puero tradebat inceptiua doctrina est:q̄ fideles p̄ma rudimēta accipiunt. vñ: Lac vobis potū dedi nō escā. Suphumerale p̄o lineū castitatē ꝛ p̄tinētiā cū bonis opibus signat. Qui enī dño ministrare desiderat/necesse est vt caste ꝛ p̄tinēter viuat:ꝛ bonis opib⁹ se exerceat. b ¶ Si peccaueritvir ꝛc. Nō eo mō peccat in virū:quo peccat in deū: q; peccare i virū.i.ꝛtra ꝓximū leuius est ꝛ venialius. In deū ꝓo peccare.i. a cultu ei⁹ recedere:impietat' pctm̄ est: q̄ difficilius punit:ꝛ tardius remittit:ꝛ cū q̄s in virū peccat placato viro facit sibi deū placabilē. Sed cuz q̄s in deū peccat:q̄s orabit ꝓ eo:id est p quē sibi deū faciet ꝓpitiū: nō q̄ nulla sperāda sit venia eis q̄ in diuino peccāt officio:ſz maior est pena ꝛ tardior venia his q̄ in reb⁹ deo sacrat' offendūt:q̄ſ si ꝓbovl' facto leserint.primū: q; ḡto maior glia tāto ḡuior offēsa.

In deū peccare

Ni.de ly.

Patris tui

a ¶ Ephot li. nō est tale vestimētū sicut ephot sūmi sacerdotis:q̄ alio nōie dicit' suphumerale. de quo habet Exo.xxviij.sed erat q̄dā vestis linea q̄ vtebant leuite in suis officijs ministrando. b ¶ Et tunicā par. In hebreo habet. Et palliū puū. Cetera patēt vsq; ibi: c ¶ Et magnifica.est ꝛc. Ex quo ptz sue bonitatis augmētum. d ¶ Heli aūt erat se. Hic reuertit' scriptura ad describendū malicia filioz heli: q; patri arguēti nō acq̄euerūt:sed obstinati in malicia remāserūt.ꝛ p̄ est q̄ dz: e ¶ Et audiuit oia ꝛc. retrahētes eū a sacrificijs dñi ꝓpter predicta. f ¶ Et quō dor.cū mulie. iste erāt mulieres q̄ veniebāt: vt purificarent' post partū:vt p̄cipit' Leuit'.xij.ꝛ filij heli sollicitabāt eas ꝛ alias decipiebāt. g ¶ Et dixit eis ꝛc. reꝓbendit eos nimis molliter. ꝓpt' q̄d dicit Hiero. sup locū istū: Heli ꝓ iniq̄tate filioꝝ suoz dānatus est:corripuit q̄dē eos: sed lenitate p̄ris nō auctoritate pōtificis:ꝛ q; eos tenebat' corripe.ī nō solū ꝓ iniq̄tate filioꝝ: sed etiā ꝓ sua fuit punit'. h ¶ Ut trāsgre.fa.ꝛc q; sicut dictū est ꝓ malicia eoz pplus retrahebat' a sacrificijs debitis: et a debita reuerētia erga deum. i ¶ Si pecca.vir.ꝛc. per oīones ꝛ sacrificia. k ¶ Si aūt pec.in deū ꝛc. q.d. remitte't sibi per talia. nō q; tale pctm̄ sit simpliciter irremissibile: sed q; de difficili est remissibile: ꝛ per talē modū dicit saluator Matth.xij.c. Qui aūt dixerit ꝙbū cōtra spīm̄ sctm̄: nō remitte't ei in hoc seculo neq; in futuro. l ¶ Et non au.vo.pa.sui. Ex q̄ ptz eoz obstinatio. m ¶ Quia volu.de⁹ occi.eos ꝛc. ꝓtrariū aūt videt dici Ezech.xxxiij.c. Nolo mortē pctōris ꝛc. Dicēdū q̄ deus nō vult mortē pctōris per se:sed p se vult iustitiā suam:sicut ꝛ bonitatē: ad quā sequit' punitio peccatoris que aliq̄n fit p mortē corpalē:ꝛ aliq̄n cū hoc per mortē gehēne. n ¶ Puer aūt. Hic cōuertit' scriptura ad describendū samuelis iustitiā iuxta filioz heli malitiā rōne suprādicta/cū dz: o ¶ Proficiebat atq; crescē.ꝛc. etate scz ꝛ virtute. p ¶ Et placebat tam deo ꝛc. sicut dicit' de sctō sebastiano: necesse erat vt quē deus tanta pfuderat gra ab oīb⁹ amarēt' q ¶ Venit aūt vir dei. Hic ꝓn describit' trāsgressiōis filioz heli punitio: ꝛ ꝓmo describit' hui⁹ punitionis denūciatio. ſcdo executio ca.iij. Prima in duas: q; ꝓmo denūciat' p nūciū extraneū. ſcdo p discipulū subiectū. iij.ca. Circa ꝓmū dicit': Venit aūt vir dei ad heli.hui⁹ viri nomē nō exꝓmit':ꝛ iō circa hoc varie dicit': Ab antiq̄ dixerūt aliq̄ q̄ fuit phinees fili⁹ eleazari sacerdotis q̄ adhuc viuebat. Sed hoc videt impossibile: q; phinees añ mortē moysi iā erat ad minus.xx. annoz vl' circiter: q; tūc factus fuit phineēs ꝓnceps exercit⁹ cōtra madianitas: vt habet Nu.xxxi. Itē a morte moysi vsq; ad mortē heli añ quā pauco tēpore vir iste dei venit ad heli fluxerūt anni trecenti.lvij. q̄d declarat' sic: q; ducat' iosue incepit īmediate a morte moysi. Temp⁹ aūt ipius iosue quo p̄fuit nō exꝓmit' in scriptura:sed cōtinet' sub tpe othoniel q̄ ei succes'sit. et hoc tēpus fuit.xl.annoz vt habet Judic.iij. Post ipm̄ aioth' p̄fuit.lxx. annis. Judicū. iij. Postea delbora .xl. Judic.v. Postea gedeon.xl. Judic.viij. Postea abimelech tribus annis Judic.ix. Post eū thola.xxiij. Judic.x. Post thola iair.xxij. Judic.x. Post iair filij israel fuerūt sine iudice xviij.annis quibus seruierūt philistheis ꝛ filijs ammon: vt habet Judic.x. Postea iephe p̄fuit sex annis Judic. xij. Post eum abessan annis septem: Judic.xij. Post eū ahialon.x. Judic. xij. Post eum abdon.viij. Judic.xij. Post eū samson.xx. Judic.xvj. Post eum heli.xl. vt habet.j. Reg.iiij. qui simul'iuncti faciūt annos.cclvij. Alij veroſdixerūt q̄ iste vir dei fuit helias ꝓpheta:sed hoc etiā videt impossibile: quia ante mortē heli iam helias fuisset.xx. annoz ꝛ plus cū hic dicat' vir p̄m eos. Item a morte heli vsq; ad tēpus quo helias fuit raptus. vt habet iiij. Regū.ij.ca. fluxerunt anni.ccvij. quod declarat' sic: quia samuel p̄fuit post heli cuius tēpus nō exprimit': ꝛ ideo continet' sub tempore saulis. ꝛ istud tempus fuit.xl.annorū vt habet Act'.xiij. Post saul ꝛegnauit dauid. xl.annis.ij. Reg.v. Post dauid Salomon.xl.iij. Reg.xj. Post eum Roboam.xvij.iij. Regū.xiiij. Post eum abia trib⁹ annis.iij. Regū.xv. Post eum asa.xli.iij. Regū.xv. Post eum iosaphat.xxv.iij. Regum.xxij. Post eū ioram annis duobus vsq; ad mortem ochoçie regis israel: vt habet.iiij. Regum.j. qui anni simul iuncti faciunt annos.ccviij. Huic aūt ochoçie helias denunciauit mortem suam vinam anteq̄ raperetur: vt habet.iiij. Reguz.j. ꝓpter quod alij dicunt q̄ iste vir dei de quo hic agitur fuit angelus in specie viri. Hebrei aūt moderni dicunt q̄ fuit helchana pater samuelis a deo missus ad ipsum heli arguendum:ꝛ penam debitam sibi ac filijs suis nunciandum. ideo subditur: r ¶ Hec dicit domin⁹: nunquid nō aperte reuelatus suz domui pa.tui ꝛc. de ista reuelatione autem habet Exo.iiij. vbi dicitur q̄ aaron a quo descendit iste heli. vt dictum est supra.j.capso per domini reuelationem iuit obuiam fratri suo moysi et tunc reuelatum fuit sibi q̄ futurus erat summus sacerdos: vt hic dicitur licet Exodi.iiij. non exprimatur. s ¶ Et portaret ephot coram me: Id est superhumerale cui coniunctum erat rationale iudicij: vt habetur Exo.xxviij. t ¶ Et dedi domui patris tui om.de sa. filio.isr'.i. oia ad ipsos ptinentia: quia aliqua de sacrificijs cremabant' ad honorem diuinum:ꝛ aliq̄ erāt ipsorū offerētiū in sacrificijs pacificorū. vt frequēter supra dictum est. v ¶ Quare calce abiecist'i victimā meā ꝛc. i. contēptibilē reddidist'is: q; filij heli prius accipiebāt partē suā q̄s pars diuina offerret' ꝛ cremaret':ꝛ q; aliquādo accipiebāt ꝓ se illa que debebāt deo offerri. ideo subdit':

Et magis

B

C

D

ꝛ 50. dist. c. alienū. De pe. dist. 1. §. q̄ aūt

Diuisio

a ¶Patris tui ministraret. Aarō .s. Quis enim alius fuit in egyptiaca seruitute: qui post liberationē electus sit in sacerdotē? quicunq; enī ex eius genere est: cū videt sacerdotiū christia norū pollere per mundū: sibi autē esse subtractū/dolore ꝛ merore tabescit.

b ¶Emulū tuū. Rab. Emulus domus heli fuit Sadoch sacerdos: q̄ abiecto abiathar a Salomōe sacerdotiū suscepit. vñ proiecit salomon abiathar ne esset sacerdos dñi: vt implerē verbū dñi quod locutus est sup domū heli. c ¶Ut deficiāt oculi tui. Rab. Aug⁹. vt semp scz sit de domo heli in domo dñi: qui in dignitate sacerdotij videt aliū substitutū: ꝛ se destitutū: deficiat aīo ꝛ tabescat. Hec aūt mutatio sacerdotij in xp̄o plene cōpleta est q̄ a samuele figurata. post samuelē enī sacerdotes fuerunt de genere aaron: sadoch et abiathar: et alij vsq; ad tēpus christi. d ¶Et aīam meam faciet. Rab. Aug. Nō habet deus aīam sed tropice dicit aīam habere sicut manus ꝛ pedes/ꝛ cetera corpis mēbra. De samuele aūt dici potest: qz in oībus deo paruit. Christ⁹ aūt in oībus deo patri placuit. Unde que placita sunt ei facio semp: cui pater edificauit domū: q̄ dom⁹ nos sum⁹: si fiduciā ꝛ gratiā ꝛ gloriā spei vsq; ad finē retineam⁹. De samuele autē dici nō potest: q̄ edificata sit ei domus fidelis: que coram christo dñi. i. samuele incedat cunctis diebus cū legamus in sequētibus: qz filij eius post auariciā declinauerunt: nisi forte domū eius plebē iudaicā accipiamus: que cūctis diebus sacerdotij eius dño seruiuit. Unde ꝛ requieuit domus isr̄l post dñm. e ¶Futurū est autem. Rab. Nō ꝓprie de domo heli hoc dicit/sed de domo aaron: de cuius gene re vsq; hodie veniūt ꝛ conuertunt. f ¶Buccellā panis. Rab. Panis quē ego dabo caro mea est pro. m. v. Quia dixerat se dedisse cibos domui aaron: de victimis veteris testamēti: q̄ fuerūt sacrificia iudeorū: dicit esse postulādā buccellā panis ad comedēdū: quod est sacrificium christianoꝝ et pabulū animarū.

Deus quō aīam habere dicat

Joh. 8. d

Ex. 10. a
Esa. 38. b
Joh. 6. f

Nico. de lyra

a ¶Et magl honorasti filios tuos ꝑ me. Et qz heli tenebat filios suos corripere de ꝓceptu diuino. iō dr hic magl honorasse filios suos ꝑ deū.

b ¶Loquēs locutus sum: vt ꝛc. De domo patris sui bñ inuenitur hoc scriptū: quia ipsi aaron de quo iste heli descendit a deo fuit datū sacedotiuz: vt habetur Exo. xxviij. sed de isto heli ꝙ concessum fuerit a deo sibi sacerdotium ꝛ domui eius non inuenitur nisi in isto loco: ꝛ ideo dicunt hic hebrei ꝙ illi qui descenderunt de aaron per eleazar quibus ex ordinatione diuina debebat sacerdotiū añ tps heli fuerūt negligētes in rep̄hēsione ꝛ doctrina ppli isr̄l qui declinabat ad idolatriā ꝛ ad alia enormia pctā: ideo iusto dei iudicio translatū fuit summū sacerdotium de filijs eleazar ad filios ithamar in isto heli. Deus enim suo iudicio iusto mutat tēpora ꝛ etates: transfert regna atq; constituit vt dicitur Dañ. ij. et eodem modo dicendū est de summo sacerdotio ꝛ alijs dignitatibus. c ¶Absit hoc a me. Ex hoc patet ꝙ ꝓmissiones diuine ꝛ collationes alicuius boni habendi futuris tp̄ib⁹ intelligunt sub ꝓditione. s. si illi q̄b⁹ fiūt tales, ꝓmissiones vl

renē in tēplo: ꝛ magis honorasti a filios tuos ꝑ me: vt comederetis ¶nō cōtenti parte cōcessa vobis.

primitias omis sacrificij isr̄l ppli mei? Propterea ait dñs deꝰ isr̄l: Loquēs locutus sum/vt domus b a tua et domus patris tui ministra a ¶nō q̄s vmbra eterna sed veritas.

ret in ꝓspectu meo vsq; in sempiternū. Nūc aūt dicit dñs: Absit c a ¶sicut samuel.

hoc a me. Sed q̄cunq; hōnorifi/ d cauerit me/glorificabo euz. Qui e aūt cōtēnūt me/erunt ignobiles. f a ¶noui testamēti in q̄ non est sacerdos ꝓm aaron. b ¶dignitatē ꝛ robur sacerdotij.

Ecce dies vēnūt ꝛ p̄recidā brā/ b ¶aaron.

chiū tuū: ꝛ brachiū domus p̄ris a ¶sacerdos magnus.

tui/vt nō sit senex in domo tua. ¶christianū populū.

b Et videbis emulū tuū in tēplo/ i in vniuersis ꝓsperis isr̄l: ꝛ nō erit k senex in domo tua oibꝰ diebus. Verūtamē nō auferam penitus l virum ex te ab altari meo: sed vt m deficiāt oculi tui: ꝛ tabescat anīa a ¶hoc impletū est q̄n saul iussit interfici sacerdotes de stirpe eius. ¶vel infidelitate: vel gladio titi.

tua: ꝛ pārs magna domꝰ tuę morieť: cū ad virilē ętatem venerit. a ¶mutandi sacerdotij. mors enī filiorū significat mortē nō patris: sed sacerdotij.

†¶Hoc aūt erit tibi signū quod n vēturū est duobꝰ filijs tuis/oph a ¶in bello.

ni ꝛ phinees. In die vna mōrieť o ambo. Et suscitabo mihi sacer/p a ¶vnde que placita sunt ei facio semp.

c dotē fidelē q̄ iūxta coꝛ meū ꝛ ani a ¶ecclam vel hierusalē superna.

mā meā faciet: et ędificabo ei dō a ¶dom⁹. ¶quersabit. ¶de morte ad vitā.

mū fidelē: ꝛ āmbulabit coꝛā chri q sto meo cūctis diebꝰ. Futurū est r autē: vt quicūq; remāserit in domo tua: veniat vt oret pro eo: et a ¶oris confessionē. b ¶sacrificiū saluta/re abiectis carnalibus.

offerat nūmmū argentēū ꝛ tōrtā panis: dicatq;: Dimitte me obse s a ¶.i. ipam plebē christo sacerdote pollētē. Uōs aūt gen⁹ electū regale sacerdotiū ꝛc.

cro ad vnām partē sacerdotalē/ e vt comedā buccellā panis.

nes vl collatōes bñ se habuerūt in vtē do. lō subdit: d ¶Sz q̄cūq; ho. ꝛc. Bñ vtēdo sūmo sacerdotio vel alia dignitate. e ¶Glorifica. eū. Cōseruādo eū in statu sue dignitat⁹. f ¶Qui autē ꝓtēnunt me. Abutendo collata sibi potestate. g ¶Erunt ignobiles. Quia deijcient a statu sue dignitatis. h ¶Ecce dies veniunt ꝛc. brachium tuū. i. potestatem summi sacerdotij: quod impletū fuit tēpore Salomonis: qui abiecto abiathar de summo sacerdotio qui descenderat de heli: instituit summū sacerdotē qui descēderat de eleaçar: vt habeť. iij. Regū. ij. ꝛ tunc redijt summū sacerdotium ad primā lineam. i ¶Et videbis emu. tuū ꝛc. i. ipm sadoch ꝛ posteros ei⁹: tamē heli in ꝓsona sua nō vidit ꝑ: qz mortuus fuit ante p annos. lxxx. qō patz: qz post heli samuel ꝛ saul p̄fuerūt xl. annis: ꝛ dauid rex. xl. vt dictū est supra eodē ca. sed illi qui descēderunt de heli hoc viderūt: in quib⁹ ipi heli quodāmodo remāserat: sicut homo mortuus in filio viuēte. ꝑm illud Eccl. xxx. a. Mortuus est pater ei⁹: ꝛ quasi nō est mortuus. similē enī reliquit sibi p⁹ se. k ¶Et nō erit in do. tua oi. dieb⁹ Quia filij sui interfecti fuerūt in virili etate vt habeť. j. ca. iiij. ꝑ etiā pōt referri ad sacerdotes q̄s saul fecit interfici vt habeť. j. xxij. qui descēderāt saltē ꝓ maiori ptē de heli. l ¶Verūtn̄ nō au. peni. vi. ab altari meo. Quia post institutionē sadoch in sūmo sacerdotio remāserūt aliqui ō domo heli in officio sacerdotū minoꝝ. Istud tn̄ erat quodāmodo in ꝓfusionē ꝛ anxietatem iꝓoꝝ: eo ꝙ videbāt se deiectos a sūmo sacerdotio et alios loco eoꝝ positos. ꝛ hoc est qō dr: m ¶Sz vt de. o. tui. scilicz in filijs tuis licz nō i ꝓsona tua. n ¶Hoc aūt ꝛc. i. mors filioꝝ tuoꝝ. o ¶In die vna mo. Futura de ꝓpin q̄ erit signū ꝙ alia certitudinaliter eueniēt. postea. s. inēfectio sacerdotū ꝑ saulē: ꝛ trāslatio sacerdotij ad sadoch ꝑ salomonē. p ¶Et su. mihi ꝛc. i. ipm sadoch. q ¶Et am. co. xpo meo ꝛc. i. salomone. r ¶Futuꝝ est ꝛc. Quia inferiores sacerdotes habebāt recurrere ad sūmū sacerdotē vt ꝑ eis oraret ꝛ faceret ei oblatōes. Jn hebr̄eo. hf: Veniat ad inclinādū ꝓ se in obolo argenteo ꝛc. quod sic exponūt hebrei ꝙ sacerdotes remanētes de stirpe heli futuri erāt humiliare se coꝛā summo sacerdote ꝛ orare vt possent seruire in tēplo ꝓ pōcio oboli argētei ꝛ torte panis i die: ꝛ ista sequēs videť ꝓcurare/cū dicit: s ¶Dicatq;: di. me ob. ꝛc. Obolus aūt est vicesima pars sicli: vt habeť Exo. xxx. ¶Jn. i. Reg. ca. ij. vbi dr in postil. ad cui⁹ intellectū sciēdū ꝙ dictio hebraica q̄ ponit hic. s. sebea est equiuoca ꝛc.

Additio. Illa dictio hebraica scz sebea nō est ꝓprie eq̄uoca ꝓut hic ponit: solū enī significat septē in ꝓpria significatiōe: Iz saturitatē significet ꝑm etymologiā: sed trāslatio nr̄a q̄ dicit plurimos ex alia rōne obtinet ꝑfectionē. Nā in hebraico aliqn̄ septē accipit ꝓ plurib⁹: vt intelligat numer⁹ determinat⁹ ꝓ indeterminato/vt ibi: Apph̄ēdēt se. mu. virū vnū Esa. iiij. a. ꝛ sic in alijs locis qō idē est ac si diceret plures mulieres apph̄ēdēt virū vnū: ꝓut ibidē exponit. Et sic translator noster in hoc loco non solū sensum ex sensu: sed etiā verbū ex verbo transtulit.

¶ Ter aũt samu. ꝛc. a ¶ Pretiosus. Ca. III Rab. Ẽn in diebꝰ illis nõ erat visio manifesta. Propter pctã enĩ ppli ꝛ plato: nõ apparebat dñs p visiones vel p angelicas respõsiones: sicut patribus apparuit. b ¶ Lucernã. Rab. q̃ ardebat in tabernaculõ añ lucẽ diei. Sub luce enĩ diei extinguebaꝫ: lucebat aũt vsq; in mane: vel hoc significat. q̃ heli in cecitate pmaneret: donec funditus cũ ꝓle sua extingueret. i. moreret. ¶ Hystice autẽ cecitas heli significat cecitatẽ inde orũ: qui p̃sentẽ saluatorẽ nõ agnouerunt: nec fulgorẽ miraculoꝝ eius nec doctrinã: donec sacerdotiũ cũ pplo ꝛ tẽplo euerteret. c ¶ Tinniẽt amau. eiꝰ ꝛc. Rab. Cõminatio dei est sup heli ꝛ sup domũ eius. q̃ scz. p pecato filiorũ heli priuabaꝫ sacerdotio domus domini: vnde aures audientium tinnient stupore vehementi.

Hystice

Ni. de ly.

¶ Hec faciat

¶ Ter aũt samu. Ca. III Hic p̃fr describit denũciatio pene future facta ipsi heli p samuelẽ sibi ꝓiectũ. Circa quã sic ꝓcedit: q̃ primo describit revelatio facta samueli. scõo dicte revelatiõis denũciatio ipi heli/ibi: Et samuel timebat. tertio huiꝰ manifestatio toti israeli/ibi: Creuit aũt samuel. Circa p̃mũ samuel a dño vocat. scõo punitio heli futura ei revelat/ibi: Et dixit dominꝰ. Circa p̃mũ ponit cõditio tpis/cũ dr: b ¶ Et sermo dñi ꝛc. q̃ p/pter maliciã filioꝝ heli ꝛ negligentiã p̃is in corrigẽdo cessauerãt rñsiões ꝛ revelatões dñi. vñ i hebreo hꝫ hic: Et p̃mo dñi erat ꝓhibitꝰ vel obturatꝰ ꝛ redit in eandẽ sniam cũ trãslatione nr̃a: q̃ oẽ raꝝ p̃ciosũ. c ¶ Et oculi eiꝰ caliga. ꝛc. Hoc exponit vno mõ: q̃ nõ poterat videre de nocte: scz aliq̃ poterat videre ỏ die: q̃n lucerna tabernaculi erat extincta: q̃ extinguebaꝫ q̃n dies incipiebat clarescere. Alio mõ q̃ nõ poterat videre lucernã ardẽtẽ: eo q̃ offendebat visum eiꝰ nimis debilitatũ: scz iste expositiões nõ videntur ꝓuenientes: q̃ nullus est ita cecuti ens: q̃ nõ magis videat lucernã ardẽtẽ q̃ extinctã: ꝛ ꝓcedũt ex suppositiõe falsi: vt dicũt aliq̃: scz q̃ hec sit ꝺa lr̃a. Nõ poterat videre lucernã dei añ extingueret. In heb. ei sic hꝫ: Et nõ poterat videre: ꝛ hic finit versus: qõ aũt sequit est p̃incipiũ ꝺ̃sus sequẽtis Lucerna dñi nõdũ extinguebaꝫ: ꝛ samuel dormiebat ꝛc. Ad cuiꝰ itellectũ sciẽdũ q̃ in tẽplo dñi plures lucerne ardebãt de nocte q̃ de die: ita q̃ aliq̃ extinguebanꝫ in mane. Est igit sensus q̃ adhuc nõ erat tps extinguẽdi illas lucernas q̃n samuel iacẽs in lectulo suo fuit vocatꝰ a dño: q̃ fuit vocatus añ eẽt dies: ꝛ sic extinctio lucerne nõ referꝫ ad p̃cedẽtia: scz ad caligationẽ oculoꝝ ipi heli: scz ad sequẽtia videlz ad denotationẽ tpis in quo revelatio facta est samueli: ꝛ ꝺ idẽ dicit mgr in hist̃oꝝ: ꝛ idẽ hꝫ libro de hebraicis q̃stionibꝰ. ꝓpter qõ trãslatio nr̃a videt hic corrupta p̃ impitiã aliquoꝝ correctoꝝ q̃ duos ꝺ̃sus ꝓiũxerunt in vnũ: sicut ꝛ in pluribꝰ locis alijs factũ est: Et iõ hic ꝓfr̃ posuerũt lucernã in accusatiuo. p lucerna in nominatiuo: ꝓpter qõ videt q̃ ista fuit veritas translationis nr̃e a p̃ncipio.

Oculi eius

Diuisio

B

Oculi eiꝰ caligauerãt ꝛ nõ poterat videre: ꝛ hic terminat versus. ꝛ sequit: Et lucerna dei anteq̃ extingueret samuel dormiebat ꝛc. d ¶ In tẽplo dñi vbi erat ar. i. in exedra iuxta tabernaculũ vbi erãt leuite q̃ custodiebãt tabernaculũ dñi in quo erat arca. intra tabernaculũ enĩ nullꝰ iacebat. e ¶ Et cucurrit ad heli. credẽs q̃ ab eo vocaret: ꝛ sic fecit tribꝰ vicibus: cuius rõ subdit: f ¶ Nozro sa. necdũ scie. dñm. i. modũ loquẽdi ipius dñi cũ ꝓphetis: sicut enĩ arte ꝛ natura ꝓcedit de impfecto ad pfectum: ita etiã revelatiões diuine p̃m ꝓcessum tpis: q̃. ꝓphete posteriores ad tẽpus xp̃i appropinquãtes habuerũt clariores revelatiões de xp̃o q̃s ꝓiores: ꝛ ita frequẽter fuit in eodẽ ꝓpheta q̃ a principio non habuit ita clarã cognitionẽ sicut postea: et hoc ptz ex ꝓposito: q̃ samuel a principio vocẽ dñi audiẽs credidit esse vocem hois: postea vo cognouit magis distincte. Sequit postea: g ¶ Et vocauit sicut vo. secũ. Istud scõo nõ referꝫ ad numerũ vocationũ dñi qui iam vocauerat samuelẽ tertio: vt habeꝫ in textu: sed referꝫ ad expressionẽ nois samuelis q̃ in q̃libet vocatione fuerat duplicata. iõ sb̃dit: h ¶ Samuel samu. Et dixit dñs: Posita vocatiõe samuelis a dño. hic p̃fr describit sibi facta revelatio/cum dicit: i ¶ Ecce ego fa. i. facia de ꝓpinquo q̃ qõ modicũ distat q̃si nihil distare videt. k ¶ Verbũ. i. factũ vel rem significãdã ꝺ̃bo. l ¶ Qõ quicũq; audie. tinni. am. au. eius. i. erit attonitus pre admiratione ꝛ stupore: ꝛ hoc dicit de captiõe arce dñi futura: ꝓut habeꝫ ca. se. q̃ tale factũ nunq̃ acciderat in israel. Fuit enim magne admirationis materia q̃ deus p̃mitteret arcam capi ab infidelibꝰ: que tãte reuerẽtie erat q̃ si videret discooperta a lenitis ꝛ dei cultoribus moriebãtur: vt habeꝫ Nume. iiij. et. j. ca. vi. m ¶ Predixi enĩ ei q̃ iudi. eẽm. i. puniturus. n ¶ Domũ eius. scz heli per interfectionẽ multoꝝ ꝛ abiectionẽ alioꝝ de sacerdotio. o ¶ Jd circo iura. i. firmiter et absq; retractione disposui q̃ nõ expieꝫ iniq̃tas q̃tum ad penã ordinatã seu dispositã: scz fuerit expiata q̃tũ ad culpã ꝛ penã eternã in illis q̃ vere penituerũt.

C

D

Et samuel

Moraliter. Puer aũt samu. ꝛc Sequit: † ¶ Nec poterat videlucer. dei anteq̃ extin. In hoc autẽ heli tenet figurã inuidi qui nõ põt videre bonũ ꝓximi quo lucet coram deo ꝛ hominibus per bonã famam: scz quãdo diabolo ꝓcurãte extinguit per infamiã tũ acute videt. † ¶ Et vocauit dñs samuel: et non heli sacerdotẽ: q̃ veritas humilibus ꝛ nõ altis p̃ superbia revelat. Matth. xi. b. Cõfiteor tibi pater dñe celi ꝛ terre: q̃ abscõdisti hec a sapiẽtibꝰ ꝛ prudẽtibus ꝛ revelasti ea paruulis. p ¶ Loq̃re dñe q̃ audit. tuꝰ. attẽtio nãq; mẽtis requirit ad ꝺ̃ q̃ dei locutio capitur. † ¶ Sucitabo aduer. heli ois q̃ lo. sum. scz p virũ deivt dictũ est in fine p̃cedẽtis ca. ꝛ iterũ hoc monet per samuelẽ: q̃ bina monitio precedere debet sniam iudicialẽ. Per ꝺ̃ etiã ostendit divina benignitas: q̃ non statim punit peccatorem: sed patienter expectat eius emendationẽ.

Moraliter

als ꝛ domũ

✳ Et nõ cecidit

Ca. III

a Ter aũt Samuel ministrabat dño coram heli: et sermo dñi b erat p̃ciosus: in diebꝰ illis nõ erat visio manifesta. Factũ est ergo in die quadã/heli iacebat

a ¶ pre nimia etate.

in lectulo suo: ꝛ oculi eiꝰ caligauerãt: c

b nec poterat videre lucernã dei † añq̃ extingueret. Samuel aũt dormiebat in tẽplo dñi: vbi erat arca d

a ¶ trina vocatione: potest intelligi: q̃ erat futurus ꝓpheta: duꝝ: ꝛ sacerdos.

dei. Et vocauit dñs samuel: Qui † respõdens ait: Ecce ego. Et cucurrit e ad heli ꝛ dixit: Ecce ego: Vocasti enĩ me. Qui dixit: Nõ vocaui te fili: Reuertere ꝛ dormi. Et abiit ꝛ dormiuit. Et adiecit dñs vocare rursus samuel. Cõsurgẽsq; samuel abiit ad heli/et dixit: Ecce ego: q̃ vocasti me. Qui rñdit: Nõ vocaui te fili mi. Reuertere ꝛ dormi. Poꝛ f

a ¶ q̃ ꝓphetic mysteriũ nõ erat ei revelatus sermo diuinus.

ro samuel necdũ sciẽbat dominũ: neq; reuelatꝰ fuerat ei sermo dñi. Et adiecit dñs: et vocauit adhuc samuel tertio. Qui cõsurgẽs abiit ad heli/et ait: Ecce ego: q̃ vocasti me. Jntellexit igit heli: q̃ dñs vocaret puerum: ꝛ ait ad samuel: Vade ꝛ dormi. Et si deinceps vocauerit te/dices: loq̃re dñe q̃ audit seruus tuus. Abiit q̃ samuel: ꝛ dormiuit in loco suo. Et venit dñs et stetit/ꝛ vocauit sicut vocauerat scõo. g Samuel samuel. et ait samuel: Loq̃re dñe q̃ audit seruus tuꝰ. Et ait dñs ad samuel: Ecce ego facio verbũ i isrl̃: q̃ ꝺ̃ cũq; audierit: tinniẽt l

c ambę aures eius. Jn die illo suscitabo aduersus heli oia q̃ locutꝰ sum sup domũ eiꝰ. Jncipiã et cõplebo. Predixi enĩ ei q̃ iudicaturus eẽm m domũ eiꝰ in ẽternũ ꝓpter iniq̃tatẽ eius: n eo q̃ nouerat indigne agere filios suos: ꝛ nõ corripuerit eos. Jdcirco iurauiꝛ domui heli q̃ nõ expieꝫ o

a ¶ quã in christo admiserũt.

iniq̃tas domꝰ eiꝰ victimis ꝛ muneribus vsq; in ẽternũ. Dormiuit aũt samuel vsq; mane: apuitq; ostia do-

a ¶Hec faciat tibi deꝰ: ⁊ hec addat. Prouerbiū erat apud hebreos. Et est sensus: si absconderis mihi malū qđ locutus est tibi dñs de me veniat sup caput tuum.
b ¶Et nō cecidit ex oibꝰ vbis eiꝰ in terrā. Ra. Quia nihil ex his q̄ locutꝰ est dñs irritū fuit. Cadent enī in terrā verba vacua ꝓ nihilo habēda ⁊ omniū despectu
Job.29.d calcāda. vñ Job: Lux vultus mei nō cadebat in terrā: qz in tanta gravitate vultū tenere cōsueverat: vt nō cōtemptibili leticia resolueret. Sed ąntiens hilarē se ꝓsentibꝰ exhibebat: certa causa vtilitatis eorū hoc faciebat. c ¶A dan vsq; bersabee. Rab. Hiero. Per termios iudee vniuersitatē plebis cōprehēdit. Dan viculus est in quarto a paneade miliario: qui vsq; hodie sic vocat. Terminos iudee, puincie cōtra septentrionē: de q̄ iordanis erūpens a loco sortitus est nomē. Jor ąppe fluuiū vel riuū hebrei vocāt. Dan interꝓtat iudiciū vel iudicās. d ¶Bersabee. In tribu iuda vel symeonis est vicus grādis in vicesimo ab ebron miliario vergēs ad austrū: in quo romanorū positū est ꝓsidiū: a quo incipiētes termini iudee tēdunt vsq; ad dan. Nec mirari debet quispiā: si civitates iude in tribu symeōis vel beniamin reperiat. Tribus enī iuda fortis ⁊ bellicosa sepe aduersarios superās in oībus tribubus tenuit ꝓncipatū: iō aliarū tribuū sortes in eiꝰ funiculo cōputant. Alioquin in medio tribus iude habitasse symeonez scriptura manifestat. La. IIII

ET factū est in dieb⁹ illis ⁊c. e ¶Israel. Vir videns deū: vel fortis cum deo. hi sunt credētes. Philistiim cadētes poculo. s. demones q̄ poculo supbie debriati: ⁊ ipi ceciderūt: ⁊ hoies puertere festināt. Cōtra quos isrl. id est fideles: ne cedāt sed superent castra metant iuxta lapidē adiutorij. i. legē christi: vbi lapis. i. christus inuenit, de q̄: Lapidē quē reꝓbaverūt edi. Sed dū fideles in
Dat.21.d lege dñi meditant / vt deū inueniāt adiutorē. Philistiim venerūt in aphec. i. furoꝛē nouū: tūc qz fideles imūdi spūs diuinis legibꝰ amplius insistere cōspiciūt: iō q̄ acriora ac noua certamia ꝓstruūt. vñ in suis viribꝰ ꝓfidētes: ⁊ in hūana sapīa gloriātes: ac ꝓ hoc gras euāgelij ꝓtēnētes: q̄ si quattuoꝛ milia imūdi spūs facile ꝓsternūt. f ¶Juxta lapidē adiutorij. Lapis adiutorij quē postea samuel posuit in signū quādo ꝓmū auxiliatus est et dñs.
g ¶Aphec. Rab. Hiero. Locus est iuxta vicū ebron ciuitatis ieqrael. vbi dimicauit saul in sorte aser ⁊ interꝓtat furoꝛ nouus / vel apprehēdēs: q̄ enī ira dñi meruerūt ab hostibꝰ cōprehēsi sunt. h ¶Et tulerūt in. arcā fe. dñi. Filij isrl tulerūt arcaz vbi capta est. Et fideles ex iudeis duo testamēta ad gētes trāstulerūt. i ¶Sedētis sup che. Tabula enī erat sup arcam quā ꝓtegebāt cherubin alis: vbi apparebat dñs per angelum ⁊ loquebat. Cherubin plenitudo scientie: que in christo: et in duobus testamentis inuenitur.

Clamoꝛe gran

Nico.de lyra

✻ a ¶Et samuel ⁊c. hic ꝓfr describit dicte revelatiōis denūciatio facta ipsi heli ad eiꝰ petitōez: qz samuel timebat ei denūciare ꝓpter eiꝰ reverētiā. ⁊ ptz ira vsq; ibi: b ¶Hec fa. ti. deꝰ ⁊c. Hic erat modus adiurādi apū hebreos. ⁊ ē sensus: faciat tibi deꝰ tāta mala sicut fecit alicui multū punito ab ipo: ⁊ adhuc plura. c ¶Si ab scōderis ⁊c. celādo aliq̄d de vitate. d ¶Jndicauit i. ei. sicut prꝰ dictū ē. e ¶Et ille rndit. Patiēter acqescēs dñi snie. f ¶Dñs ē ⁊c. Ex q̄ videt q̄ hz ī ꝓsona ꝓpria ⁊ filijs punirꝰ fuerit ad penā tpalē ipe tm ī ꝓsona, ꝓpria evasit eēnā: qz ī acceptatōe diuine iusticie videt vera cit penituisse. Sz iā erat ita senex ⁊ debilis q̄ delicta filioꝛ nō poterat emēdare: potuissz tm a ꝓncipio qñ ꝓmo sciuit. Ad vbū vo Hiero. sup allegatū heli ꝓ iniqtate filioꝛ suoꝛ dānatus est. Pōt dici q̄ itelligēdū est de dānatōe pene tpalis tm: qz ⁊ ꝑ mō fregnē accipit dānatio. g ¶Creuit aūt. hic ꝓfr describit revelatiōis diuulgatio / cū dr: Cre. āt sa. etate ⁊ ꝓtute. h ¶Et d. e. cū eo. ꝓ gras. i ¶Et nō ceci. ⁊c. i. incassū: qz totū fuit adimpletū. k ¶Et co. vni. i. ab vno termio ēre ꝓmissiōis vsq; ad alterꝫ ꝑm ipiꝰ lōgitudinē: qz dan ē in ēmino aqlonari. Bersabee vo ī australi. l ¶Et ad. dñs ⁊c. Quia ibi itez appuit samueli. Sed qđ in iterata apparitione revelauerit ei nō exprimit hic.

✻ ¶i ¶Et nō cc. ⁊c. s. de vbis samuelis: ꝓ quē significat pdicator: q̄ nō dz loq̄ de terrenis nisi, ꝓ q̄nto ordināt ad spūalia: sz de spūalibꝰ ⁊ eternis. Loq̄ nāq; de tpalibꝰ, put ordinant ad spūalia: ē loq̄ de spūalibꝰ: nāvbiv nū ꝓt alterꝫ vtrobiq; tm vnū. ¶Jn ca. iij. vbi dr in postil. vñ ī hebreo hr sic: ⁊ ꝑmo dñi erat

Additio. ꝓphibit⁹ vel obturat⁹ ⁊c. Jn hebreo in ꝑ loco ponit hec dictio iachar qđ nihil aliō sonat nisi pcio sum. vñ trāslatio nra in ꝑ loco, ꝓprie se hz nec indiget alia reductione. La. IIII

ET factū est. Descriptio heli ⁊ filiorū eiꝰ pctō. hic ꝓfr describit sequēs puinitio. Et ꝑmo describit ppli deꝓssio, ꝓpter heli ⁊ filioꝛ eiꝰ pctā. scdo eius revelatio p samuelis merita. vij. ca. Circa primū debellato ppło isrl arca dei capit. scdo capta circūducit ca. v. tertio ad terram isrl reducit ca. vj. Prima in quattuoꝛ: qz ꝑmo describit ppli isrl debellatio. scdo arce apportatio / ibi: Dixerunt/ qz. tertio ipiꝰ captio / ibi: Pugnauerūt ergo. qrto capte lamētatio / ibi: Currēs aūt. Circa ꝑmū dicit: m ¶Jn dieb⁹ illis cō. philistiim in pugnā. Que a dño excitata est: vt p ipam puniret heli ⁊ filij eiꝰ. ⁊ etiā ppłs qui occasione eoꝛ retraxerat se a debita dei reverētia ⁊ sacrificijs: vt dictū est supra. ij. ca.
o ¶Et castrametatus est iuxta lapidē adiutorij. Nomē huiꝰ lapidis hic ponit p anticipationē: qz postea fuit sibi ꝑ nomē ipositū: vt hr. j. vij. ca. p ¶Jnito aūt certamine ver. ⁊c. Pro ptis pdicit. q ¶Dixerūtqz ma. ⁊c. Hic ꝓfr describit arce apportatio: qz, ꝓt eiꝰ absentiā credebāt se supatos fuisse: ⁊ p ꝓfs credebāt p eiꝰ pntiā supare: qz sic dr ij. philicoꝛ. Illud qđ p sui absentiā est cā pericliātōis: p sui pntiā est causa salutis: vt ptz de absentia ⁊ pntia naute respectu nauis.
r ¶Tulerūt inde ar. ⁊c. Ex hoc videt q̄ ꝓpiatoriū qđ erat q̄si sedes dei nō erat operculū arce: sz q̄dā tabula deaurata q̄ erat sic posita q̄si portaret ab ipsis cherubin: ⁊ operculū arce eēt quasi scabellū illiꝰ sedis: sic plenius fuit expositū ꝑm vnam opinionē Exo. xxv. ca.

✻ Cūqz ve.

Moꝛalr. m ¶Et factū est ⁊c. Per pugnā philistinoꝛ ꝫ filios isrl q̄ describit hic: allegorice significatū fuisse videt bellū persaz sub Cosdroe rege: ꝫ catholicos in ēra iudee: qz sicut ī isto bello filij isrl fuerūt debellati: ⁊ arca dei fuit capta: sic in bello cosdroe catholici ꝓtim occisi fuerūt ⁊ ꝓtim captiuati: et sctā crux fuit capta ⁊ portata in ērā psarū: sic arca trāsportata fuit in terrā philistinoꝛ. De qua

✻ trāsportatione

A a ¶ Clamore grā. Clamor grādis vox p̄dicatorū roborata miraculis ex duob⁹ ꝓlata testamētis: ⁊ ꝓsonuit terra a voce p̄dicatōis: sapiētes scīt: demonet q̄z īgemuerūt: credētes se supari. b ¶ De manu deo. Judei vnū deū colūt: sed gentes suo more loquunt. c ¶ Et arca dei ca. ē. Arca ab alienigenis capta: testamētū ad gētes trāsiturū significat. d ¶ Cūq; ille nomi. ar. dei. Rab. Josephus Hec ioseph⁹ ita refert cū heli arcā audisset ab hostib⁹ captā dolore turbatus: ruens ꝺ sede defunctus est: dum nonaginta octo vixisset annos: q̄rū q̄draginta tenuit p̄ncipatū: ea die defuncta est cōiunx phinees filij ei⁹: dū post occasū maritj viuere nō toleraret. Peperit āt filiū septē mēsiū: quē appellauerūt hicaboth. i. inglorium: q̄z illo tpe hmōi īfortuniū accidisset. Vocauit aūt p̄ncipatū p̄m⁹ heli de domo ithamar filij aarō. Nā p̄us de domo eleaçari sacerdotes erāt: ex quo honorē filij a p̄decipiebat: ⁊ eleaçar phinees filio suo tradidit. Post eū abieçer filij honorē accepit: quē boçi filio suo dereliq̄t: cui oçi filius successit: ⁊ post hunc heli tenuit sacerdotiū: ex domo eleaçari denuo receperunt. e ¶ Cecidit de sel. Et ruente heli de sella pontificis sedes remanet vacua: ⁊ gloria sacerdotum est extincta. † 1. q. 4. §. itē pctō ciuium. ꝯ. item pctō israelitaꝝ. ⁊ ꝯ. itē pctō filiorū heli. 37. dis. c. legāt. f ¶ Mortuꝰ ē. Mortē heli: mortuꝰ ⁊ filij: q̄z deficit p̄tificat⁹ cū sacerdotio veteri. g ¶ Uxor phi. Uxor sacerdotis nō aīi interijt/ cū virū pepit: §. 2. g nec synagoga ex toto iterijt ante cū p̄mitiua ecclesia: q̄ ex ipa erat credidit. h ¶ In ipso aūt mo. tē. Euidēti signo figuratur: quia extincto carnali sacerdotio iudeoꝝ: extinguit carnalis synagoga que ei carnaliter adhere bat. i ¶ Ne timeas: q̄z filiū pepe. Credētes synagogā cōsolant: sed desperās minime aīaduertit: nec sobolem nouā deputat glie: sz ignominie. Q̄ sequitur: Et vocauit puerum iccaboth. Chaboth glia: iccaboth cecidit glia. Trāslata est enī gloria capta arca. Unde Dat. 21. d Auferet a vobis regnū dei: ⁊ dabit genti faciēti fructus eius.

¶ In açotū phinees. Cūq; veniſſet arca fœderis dñi in a castra: vociferat⁹ est ois isrl clamore grādi: ⁊ ꝓsonuit tra. Et audierunt philistīm vocē clamoris/ dixerūtq;: Quę nā ē hec vox clamoris magni in castris hebreoꝝ: Et cognouerūt q̄ arca dñi veniſſet in castra: timuerūtq; philistīm dicētes: Uenit deꝰ in castra. Et ingemuerūt dicētes: Uę nob. Nō enī fuit tāta exultatio heri: ⁊ nudiustert⁹: Uę nobis. Quis nos saluabit b de manu deoꝝ sblimiū istoꝝ: Hi sūt dij/ c q̄ ꝑcusserūt egyptū oī plaga i deserto: Cō

¶ fortes.

fortamini: ⁊ estote viri philistīm: ne fuiatis hebreis sicut illi seruierūt nob. Cōfortamini ⁊ bellate. Pugnauerūt q̄ philistīm ꝺ ⁊ cęsus est isrl. Et fugit vnusq̄sq; in tabernaculū suum: ⁊ facta est plaga magna nimis: ⁊ ceciderūt ꝺ isrl triginta milia pedi c tū: ⁊ arca dei capta est. Duo q̄z filij heli mortui sūt: ophni ⁊ phinees. Currēs aūt e vir de beniami ex acie: venit i silo in die

a ¶ indiciū luctus.

illa: scissa veste ⁊ ꝓspersus puluere caput Cūq; ille veniſſet: heli sedebat sup sellā/ ꝓtra viā spectans. Erat enī cor eius pauēs f p arca dñi. Ut aūt ille postq̄ ingressus ē: nunciauit vbi: ⁊ vlulauit oīs ciuitas. Et audiuit heli sonitū clamoris: dixitq;: Quis est hic sonit⁹ tumult⁹ huius? At ille festinauit ⁊ venit: ⁊ anūciauit heli. Heli āt erat nonaginta ⁊ octo annoꝝ: ⁊ oculi eius caligauerāt/ ⁊ videre nō poterat. Et dixit ad heli: Ego sū q̄ veni de ꝓlio: ⁊ ego q̄ de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actū ē fili mi? Rndēs āt ille q̄ nūciabat † Fugit inq̄t isrl coram philistīm: ⁊ ruina magna facta ē i pplo. Insup et duo filij tui mortui sūt ophni ⁊ phineeſ: ⁊ arca dei capta est.

a ¶ quicūq; retrorsum ꝓuertit a fide ⁊ veritate: necesse est vt cadat ⁊ moriat: mystice aūt trāseunte arca dñi ad gentes: periit sacerdotiū iudeorū.

d c Cūq; ille noiaſſet arcā dei: cecidit ꝺ sella e retrorsū iuxta ostiū: ⁊ fractī ceruicib⁹ mor f tu⁹ est. Senex ei erat vir: ⁊ grādeu⁹: ⁊ ipe iudicauit isrl q̄draginta annis. Nur⁹ aūt g eius vxor phinees/ ꝓgnās erat/ vicinaq; partui. Et audito nūcio q̄ capta eēt arca dei: ⁊ mortu⁹ eēt socer eius ⁊ vir su⁹: icurauit se ⁊ pepit. Irruerāt enī in eā dolo- b b res subiti. In ipo aūt mometo mortis ei⁹ i dixerūt ei q̄ stabāt circa eā: Ne timeas: q̄z filiū pepisti. Q̄ nō rndit eis: neq; aiaduertit: ⁊ vocauit puerū iccaboth/ dicēs: i Trāslata est glia dñi de isrl: q̄z capta est arca dei. Et p socero suo ⁊ viro suo

10 ait: trāslata est glia dei ab isrl/ eo q̄ capta sit arca dei. Ca. V Philistīm aūt tulerunt arcā dei: k

✱ a ¶ Cūq; veniſſet ar. fe. dñi ⁊c. L ex gaudio ⁊ cōfidentia victorie habēde p p̄sentiā arce. Sed ista cōfidētia erat falsa q̄z erat sine merit⁹: ⁊ ecōtrario philistīm timuerūt dicētes: Ue nobis ⁊c. Et subdit cā: b ¶ Quis nos sal. de ma. ⁊c. .i. de potētia ipoꝝ. q. d. tāta est potētia q̄ nō poterim⁹ resistere: Et ad p̄ inducit exemplū cū ꝺ: c ¶ Hi sūt dij ⁊c. ⁊ iō sic pharao cuꝝ maxia multitudine nō potuit resistere: sic nec nos poterim⁹: ⁊ sic p̄ba ista videbāt oīno diffidere de victoria. Sic exponit cōiter ista lra. Hz lra seq̄ns nō videt ꝓcordare: q̄z īmediate subdit: Cōfortamini ⁊ estote viri philistīm ⁊c. ꝓpter q̄ hebrei alit exponūt: dicētes q̄ in exercitu philistinoꝝ aliq̄ erāt habētes reuerētiā ad arcā dñi: q̄uis eēnt gētiles. bñ enī inuenit in ve. ⁊ no. test. q̄ aliq̄ gētiles veniebāt adorare ī hierlm: ⁊ de isrl ꝺ: Et ingemuerūt dicētes: ve nob. vsq; ibi iclusiue. Quis nos saluabit de manu deoꝝ sblimiū istoꝝ: Alij erāt nullā habētes reuerētiā ad arcā: nec p ꝓfis timorē: ⁊ isti vt excluderent timorē ab alijs dicebāt: Hi sūt dij q̄ ꝑcuſ. egy. oi pla. sq; eis possibili. q. d. fecerūt tūc totū posse suū: ⁊ iō nō potuerūt nūc nob nocere. iō ꝓfis dicebāt: Cōfortamini ⁊c. d ¶ Pugnauerūt. Hic ꝓfiter describit arce captio: q̄z ppls isrl debellat⁹ fuit: ⁊ residui fugerūt ad tabernacula sua dimittētes arcā: ⁊ sic fuit capta: ⁊ ptz lra. e ¶ Currēs aūt ⁊c. Hic ꝓfis describit arce capte lamēta- D tio: ⁊ ꝓmo ei⁹ captio nūciat/ cū ꝺ: Currēs aūt vir de be. Dicūt hebrei q̄ iste fuit saul q̄ capta arca videt tabulas testimonij in manib⁹ goliath gethei q̄s in arca accepat: abstulit de manib⁹ ei⁹: ⁊ fugiens reportauit eas ī silo: heli sedēte sup sellā cōtra viā: q̄z sollicit⁹ erat audire rumores de exercitu. Cuius causa subdit: f ¶ Erat aūt cor ei⁹ pa. ⁊c. mag; cū ꝑ p ꝯ. 3. a filijs suis. Cetera patēt vsq; ibi: g ¶ Et fra. cer. ⁊c. In hebreo hr: Et fracto collo suo ⁊c. sequit: h ¶ Incur. se et pe. q̄z dolor magn⁹ ⁊ repētin⁹ accelerat partū. i ¶ Et vo. pu. ic. q̄ ītrp̄tat iglorius: iō ꝓ cā huj⁹ noiatiōis subdit: Trāslata est glia dñi de isrl ⁊c. Moraliter

✱ trāsportatiōe ꝺ: in fine capli: Trāslata ē glia dñi de isrl: Et idē dici potuit de scta cruce q̄ ē glia plebis xp̄iane. Gal. vi. c. Mihi aūt absit glo. nisi in cru. dñi nri ie. xp̄i ⁊c. Per p̄ āt q̄ vxor phinees audita morte viri sui ⁊ captiōe arce: icurauit se ⁊ pepit: significāt illi q̄ ex auditu repētine ꝓtritiōis glioſoꝝ in p̄ mūdo ꝓcipiūt timorē: ⁊ icurūant p verā hūiliationē reputātes gliam mūdi nulli⁹ eē mometi: ⁊ sic pariūt fructū opis meritorij. Et vocauit puerū hicaboth. i. ingloriū: q̄z vere humilis: q̄uis pariat fructuz magni meriti: nullā tū inde gliaz attribuit sibi: sed totū diuine ꝺtuti p̄m saluatoris cōsiliū Luc. xvij. c. Cū oīa bñ fece. di. ser. inu. su. ⁊c. Moraliter

10 Philistīm aūt. Hic Ca. V ꝓfit describit circūductio arce dñi p trā philistinoꝝ: q̄ circūductio facta est: eo q̄ p̄ma ciuitas ī q̄ posita fuit/ a dño fuit ꝑcussa grauiter: ⁊ iō fecerūt eā duci ad alia loca ad experiendū si p̄ p̄sentiā arce fuerat ista plaga q̄ apparuit eo q̄ vbicūq; ducebat ppls silr ꝑcutie- ✱ bat: et sic Moraliter. k ¶ Philistīm aūt tulerūt arcā dei ⁊c. Per hoc sicut dictū est figurata fuit portatio sancte crucis in pfidē. Moraliter

✱ Et intulerūt

a ¶ In azotum. Rab. Que & asdod: vna de quinq; vrbibus paleſtinoꝝ decreta quidē tribui inde ſed nō retēta: q; nō potuit īdigenas expellere. Interpꝛtatur autē ignis pꝛis: vel incēdiū. Bñ aūt ſic vocaꝫ locus vbi erat idoluꝫ dagon: q; aduentus arce in azotū erat incendiū diaboli patris oīm inimicoꝝ vel iniquorum. Dagon qui interpꝛetaꝫ piſcis triſticie: ſignificat diabolū: qui in mari huius ſcli deuorat peccatores: qui & i Job leuiathā & beemoth nuncupaꝫ. ¶ Azotum. Locus eſt in quo poſuit ſamuel lapidē: ſicut in ſeqn tibus demonſtraꝫ.

b ¶ Caput autē. Superbia diaboli: q̄ eſt initiū omīs peccati. c ¶ Sup limē. Ra. Finē pꝛefinitū ſignificat: in q̄ ceſſaꝛz idolatria. Limen enī finis eſt itineris. d ¶ Trūc⁹ ſolus. Dozſū tm̄ in uenerūt fractiſ oīb⁹ mēbꝛiſ: qō idolatrie fugā expꝛimit. Qui enī fugit dozſuz dat fugāti. vñ: Qm̄ pones eos dozſum &c.

e ¶ Et pcuſſit in ſe. pte. Qui teſtamētuz dei ſuſcipiūt: et poſterioꝛa huius vite diligūt. ex ipſis iuſte i poſterioꝛa cruciabunꝫ: que debēt eſtimare ſicut ſtercora. Qui enim teſtamentū dei aſſumūt & in poſterioꝛa reſpicientes veteri ſe vanitate non exuūt: ſimiles ſūt eis qui arcam teſtamēti iuxta idola ſua poſuerūt. Et vetera quidem illis etiaz nolentibus cadūt: q; omīs caro ſenū. arca autez manet in eternū: ſecutuꝝ. ſ. teſtamentū regni celoꝝ vbi eſt verbū dei in eternum.

f ¶ Circūducaꝫ. Dit ſi quocūq; eat: pcuſſio comitet: ſciamus eē plagā a deo qō volūtate dei conſilio eoꝝ actū eſt: vt plagi cōis eſſet: qm̄ culpa cōmunis erat.

g ¶ Extra. iterioꝛa

& inde ex

& tranſportauerūt eam a lapide adiutoꝛij a
a i azotū. Tulerūtq; philiſtijm arcā dei/ b
& intulerūt eā in templū dagon: & ſtatu c
erūt eā iuxta dagon. Cūq; ſurrexiſſent
a ¶ poſtq̄ teſtamentū dei cuenit ad gentes ſtatim idola coꝛruerunt.
diluculo azotij altera die: ecce dagon d
iacebat pꝛnus in terra aſi arcā dñi. Et e
a ¶ multi fuerūt defenſoꝛes idolatrie.
tulerī dagon: & rēſtitueꝛī eū i locū ſuū.
Rurſūq; mane die altera ꝓſurgētes i- f
ueneꝛī dagon iacētē ſup faciē ſuā i tra
b coꝛā arca dñi. Caput āt dagon et duę †
a ¶ id eſt fidē qua idolatria deſtruiꝫ.
c palmę manuū eiꝰ abſciſę erāt ſūp limē. d
Dozro dagon truncus ſolus remanſe
rat in loco ſuo: Propter hāc cauſā nō
calcant ſacerdotes dagon: & omēs qui
a ¶ ob reuerentiam dei ſui.
ingrediūꝫ templū eius ſuper limē da
gon in azoto vſq; in hodiernum diem.
Aggrauata eſt autē manus domini ſu g
e per azotios et demolitus eſt eos. † Et p h
¶ quoniam ſodomite erant.
cuſſit in ſecretioꝛi parte natū azotū & fi
nes eiꝰ. Et ebullierūt villę & agri in me i
dio regiōis illiꝰ: & nati ſunt mures: & facta eſt ꝓfuſio moꝛtis magna i ciuitate.
Videntes aūt viri azotij huiuſcemodi k
plagam dixerūt: Nō maneat arca dei iſrl apud nos: qm̄ dura eſt manus eiꝰ ſup nos: & ſup dagon deū nr̄m. Et mit
¶ id eſt pꝛincipes.
tentes ꝓgregauerūt oēs ſatrapas philiſtinoꝝ ad ſe: & dixerūt † Quid faciemꝰ
a ¶ ſacerdotes et diuini.
de arca dei iſrael? ¶ Rñderūtq; gētheī:
a ¶ torcularia vel oppꝛimentes.
f Circūdūcaꝫ arca dei iſrl. Et circūduxe l
rūt arcā dei iſrael. Illis aūt circūducētibus eā: fiebat manus dñi dei p ſingulas ciuitates interfectionis magnę nimis: & pcutiebat viros vniuſcuiuſq; vꝛbis/a paruo vſq; ad maioꝛē: & cōputre
g ſcebant, pminentes extales eoꝝ. Inie/ m
rūtq; gētheī ꝓſiliū: et fecerūt ſibi ſedes n
pelliceas. Miſerūt ergo arcā dñi in accharon. Cumq; veniſſet arca dñi dei in
accharon: exclamauerunt accharonitę dicentes: Adduxerūt ad nos arcā dei iſrl: vt interficiat nos & ꝓpꝛm nr̄m. Miſerūt itaq;: & ꝓgregauerūt oēs ſatrapaſ philiſtinoꝝ. Qui dixerūt: Dimittite arcā dei iſrl & reuertaꝫ i locū ſuū: et nō interficiat nos cum populo noſtro. Fiebat enī pauoꝛ moꝛtis in ſingulis vꝛbiꝰ: & grauiſſima valde manꝰ dñi. Viri quoq; qui moꝛtui nō fuerāt/ pcutiebāt in ſecretioꝛi parte natū: et aſcendebat vlulat⁹ vniuſcuiuſq; ciuitatis in cęlū.

✠ bak. & ſic ī captiōe arce p philiſteos appuit dei iuſticia: ne pꝛꝰ iſrl pꝛeſumptuoſe & ſine meritis ꝑſumeret de dei ꝓtectione ex arce pꝛeſentia. Apparuit etiā eiꝰ potēcia pcutiēs philiſteos in terra ꝓpꝛia: ne captionē arce ſue aſcriberēt potentie: et vt deū iſrl q̄ ſolus eſt verꝰ deꝰ cogerenꝫ reuereri & timere. In hoc igiꝫ ca. ſic ꝓcedit: q; ꝓmo deſcribit pcuſſio azoti. ſcdo totiꝰ pꝛꝰ: ibi: Videtes aūt. tertio ſup hoc ꝓgregatio ꝓſilij: ibi: Miſerūt itaq; & ꝓgregauerūt. Circa ꝓmū dr: Philiſtijm autē tule. arcā dei. fugiēte ꝓꝛꝰ iſrl. a ¶ Et aſportauerūt eā a lapide adiutoꝛij. Hoc nomē exponaꝫ ſicut ꝓpꝛius. b ¶ In azotū. Nomē eſt ciuitatis: vbi ꝓmo fuit poſita. c ¶ Et intulerūt eā in &c. Attribuētes ſibi victoꝛiā & arce captionē: ꝓpter qō dñs oñdit ꝓtrariū. vñ ſubdit: d ¶ Ecce dagon pnus ia. &c. Quaſi facies ei reuerētiā. e ¶ Et intulerūt dagon. ſ. ſacerdotes aīe q̄ pꝛꝰ pciperet: ꝓpter qō dñs addidit ſcdz ſignū manifeſtū p detruncationē idoli. f ¶ Jnueneꝛūt dagon &c. Licz enī caput eſſet abſciſuz a coꝛpoꝛe: coꝛpus tm̄ ita iacebat ſup terrā: ac ſi facies eſſet ad terram verſa ſi eſſet coꝛpoꝛi cōiūcta. Caput etiā ſup limē ſic iacebat q̄ facies erat ꝑſus terrā. Dicunt tm̄ hebꝛei q̄ iſtud idolū habebat caput factū ad ſilitudinē cuiuſdā piſcis: & ideo vocabaꝫ dagon a dag qō ſignificat piſcē in hebꝛeo. g ¶ Aggrauata eſt aūt &c. Quia poſtq̄ pcuſſerat coꝛ deū/pcuſſit & ꝓpꝛm. Et modus pcuſſionis ſubdit: h ¶ Et pcuſſit &c. Pcuſſi enī fuerūt diſſenteꝛia vehemēti: ita q̄ inteſtina inferioꝛa p que feces egrediebāt putreſcebāt vel ſcaturiebāt vermibꝰ: & exterius ꝓminebāt. i ¶ Et ebullie. ville &c. Totꝰ iſte verſus nō eſt in hebꝛeo: nec in libris antiq̄s: ſed p modū gloſe ꝓmo fuit additꝰ hic extra textū: eo q̄. ſ. vi. ca. exprimiꝫ iſta plaga muriū facta in q̄nq; ciuitatibus pꝛincipalibꝰ: quarū azotꝰ erat vna: & poſtea aliq̄ ꝑiti hūc ꝑſum inſeruerūt textui: ſicut & in pluribꝰ alijs locis ſacre ſcripture reperiꝫ. k ¶ Videtes aūt &c. Poſt pcuſſionem azoti: hic cōſequēter deſcribit pcuſſio alteriꝰ ꝓꝛꝰ: & ꝓtz lꝛa vſq; ibi: l ¶ Circūducaꝫ ar. dei iſrl. Ad videdū ſi ꝓpter eiꝰ ꝑſentiā ꝓtigerat dicta plaga q̄ apparuit p effectū. & ꝓtz lꝛa. m ¶ Extales eoꝝ. i. inteſtina inferioꝛa p que egrediunꝫ feces. n ¶ Et fece. ſibi ſedes &c. Ut poſſent meliꝰ ſedere: & vt mures ipoꝛtuni nō poſſent inteſtina ꝓminētia moꝛdere. o ¶ Miſerūt itaq;. Hic ꝓꝛ deſcribit ꝓſiliū de remittēdo arcā dei ad locū ſuū. Ad quod fuerunt coacti ꝓpter experientiā plage: nec arcā dei audebant diſſipare: ne peius eis eueniret. & ptz littera.

✠ c ¶ Et itulerūt eā in tēplū dagon. Per qō figurata fuit poſitio ſancte crucis in phano q̄ coſdroe fecerat: & ibi ſe tāq; deū adozari faciebat. d ¶ Ecce dagon pnꝰ iacebat in terra. Per ꝟ ſignificata fuit deiectio coſdroe de regno. Per hoc aūt qō ſubdit: † ¶ Caput autē da. & due pal. manuū eiꝰ abſciſe erāt. Significata fuit occiſio codroe ab heraclio ꝑatoꝛe. i ¶ Et ebullierūt ville &c. Per mures bona agroꝝ coꝛrodētes ſignificati fuerūt heraclij bellatoꝛes terram perſarū deuaſtātes. Per plagā ꝟo quā paſſi fuerunt azotij in poſterioꝛibus: ſignificatum fuit opꝛobꝛiū ſeruitutis qō incurrerūt perſe ſub romanis. ¶ Aliter poteſt dici q̄ per arcā dñi ſignatur ſacra ſcriptura: ſicut & crux ſancta. Nā vetus teſtamentū figuris multiplicibus et ꝓpheticis clamat chriſtum paſſurū: & nouū teſtamentū factis mirabilibꝰ clamat iꝑm paſſū. Tranſlatio vero arce a iudea in philiſtinoꝝ terram: ſignat tranſlationem ſacre ſcripture ꝓtum ad eius ſanū intellectum a iudeis ad populū ex gentibus credentē. Per caſum aūt dagon de loco ſuo: ſignificaꝫ in gentibus credētibus idolatrie deiectio. Per mures aūt heretici cōſurgentes: & p plagā in poſterioꝛibus cōuerſi ad fidem ad vomitū poſtea reuertētes: ſicut Julianus, apoſtata et eidem ſimiles.

Hinde extales: vbi fiebat plaga. Septenari⁹ significat
Elit ḡ. tē. septē mensib⁹. vniuersitatē tēpor: q̄ discurrit septenario nūero die
rū: ⁊ significat dei testamētū: vsq̄ ad
ꝓfūmationē seculi ī gētib⁹ pmāsurū.
b ¶ Quinq̄ anos. Rab. Quinq̄ ani aurei: ⁊ q̄nq̄ mures quos fecerūt philistei post plagā suā: ⁊ attulerunt ad arcā: significauit: qz carnales q̄nq̄ sensib⁹ corporis dediti: cuz a dño fue/
rint correpti scelera sua ꝓpria cogno/
scētes: iuste se pcussos esse ꝓfitent: ⁊ lz coacti ī meli⁹ cōmutant: qō bene si
gnificāt q̄nq̄ ciuitates philistinorum: azot⁹: gaza: ascalō: geth: accharon: il/
los sz exp̄mētes: q̄ externi hoīs act⁹
Gaza sequūt. Gaza ciuitas ē eueox in qua habitauere capadoces pstinis cultori
bus iterfect. apō veteres erat termi
nus chananeox iuxta egyptuz: ⁊ ceci
dit ī sortē iude: sz eā nō potuit obtine/
re: qz enachim. i. gigātes allophilorū
fortissime restiterūt. Et ē vsq̄ hodie ī
signis ciuitas palestine. Dicit tn̄ ga/
za futura in tumulū sempiternū: quia
ꝑmū funditus destructa ē ⁊ in alio lo
Ascalō co alia edificata. Ascalon vrbs nobi/
lis palestine destinata tribui iude: sz habitatores eius supare non potuit.
Geth aūt nūc vicus grādis vocat⁹ ge
than. Jnt antipatrē ⁊ thānā ē ⁊ alia
Accaron villa huj⁹ nois. Accaron ē ī tribu dā vel in tribu iude ad leuā chananeox: sz pstinos habitatores non expulit: et vsq̄ hodie grādis vic⁹ accaron dr: int
açotū ⁊ thānā respiciēs ad orientem.
Quidā putāt accaron turrē stratōis postea cesareā nūcupatā. Açot⁹ iterp̄
tatur ignis pr̄is mei vl tēdiū. Gaça
B fortitudo. Ascalon ignis infamis vel ignis ignobil. Geth torcular. Accha
rō: eruditio tristicie vl sterilitat. Dis
em̄ ꝓpiscētia ifamis ⁊ ignobilis: p diabolū ifāmata. p ōnias fortitudies
āstigata: ⁊ p torcular neq̄tie exp̄ssa: vi
nū ꝑfudit amaritudis: ī doctrina ꝑua ⁊ opatiōe puersa. ⁊ iō tēdit ad mortē.
vbi ē tristicia ꝑa ⁊ sterilitas ꝑpetua.
c ¶ Plaustrū. Crux xp̄i. arca sacra scriptura. d ¶ Duas vac. Jsi. Vac
ce arcā gestātes sctōs significāt: q̄ secu
lo renūciāt q̄ nullū delicti traxerūt iu
gū. Sic em̄ vacce vitulox affectu a re
cto itinere nō deuiāt. sic sctī p̄ces tali
affectu a bono ꝓposito nō exorbitant.
Bethsames f ¶ Bethsames. Rab. Ciuitas est sacerdotalis ī tribu beniamin: q̄ vsq̄ hodie mōstrat⁹ de eleutheropoli pgē
tib⁹ nichopolim in. x. milliario ꝯ orien
tē. Altera bethsames ē ī tribu nepta
lim: ī qua pmāsere cultores antiqui.
e ¶ Que duc. Rab. via. s. regia eū/
tes bethsames. i. ī domū solis celestē
sz hierlm vbi semp lucet sol iusticie.
g ¶ Et nō decli. rnsio. i. nec extolle/
bant ꝓspis: nec frāgebant aduersis.
Si igit̄ ad eterni solis habitationem
tēdim⁹: ab itinere dei ꝓ carnalib⁹ affe
ctib⁹ nō declinem⁹. Pēsandū autē q̄
vacce dei plaustro suppositē pgunt ⁊
gemūt: nec tn̄ ab itinere gressus fle/
ctūt. Sic p̄dicatores dei ⁊ q̄libet fide
lis intra eccl̄iam eē dn̄t: vt ꝓmis cō
patiant⁹ p charitatez: ⁊ de via dei nō
exorbitēt ꝑ cōpassionē. Arca q̄ppe su/
ppositā bethsames pgere: ē cū supna
scia ad interne lucis habitaculū ꝓpin
quare. qō vere facimus cū pro affectu

pignoꝝ

Elit ḡ. Hic ꝓpr̄ agit̄ de arce reductiōe. Ca. VI
Circa qō ꝓmo de mō reducēdi ꝓsiliū q̄rit. scōo iurta formā dati ꝓsiliū reducit. ibi: Fecerūtq̄ ergo. tertio
a bethsamit⁹ indiscrete suscipitur. ibi:
Porro bethsamite. quarto ꝓpter ꝗ po
pulus pcutit. ibi: Percussit aūt. Circa
ꝓmū dr: b ¶ Vocauerūt phi. sacer. idoloz suoz. c ¶ Et diuinos. q̄ p pa/
cta cū demōib⁹ inita tacite vl exp̄sse di
cūt hoībus aliq̄ icognita. Demōes em̄
eo q̄ ī eis remāserūt naturalia ītegra
ex ītellect⁹ psipicacitate ⁊ expientia lon
gi tpis multa sciūt hoīb⁹ icognita. ⁊ de
talib⁹ p̄dicti diuini ab eis īstruūt. Ali ꝗ̄ etiā demones ad dicēdū diuīs vel etiā alijs aliq̄ ꝗa a deo cognūt: sic ptz in legēdis multoz sctōz: q̄ demones coacti eoz sctitatē ꝓfitebant. Et sic vi/
det fuisse in ꝓposito: quia ꝓsiliū ab eis datū cedebat ad gl̄iam dei isr̄l ⁊ hono/
rem: iō sb dit: d ¶ Si remit. ar. dei tē. i. absq̄ munerib⁹ gl̄iam ⁊ virtutez dei isr̄l significātib⁹: iō sb dit: e ¶ Sz
qō debe. red. ei tē. i. emēdā ꝓ pctō.
f ¶ Et tūc cura. a plagis vobis infli
ctis. g ¶ Et scietis q̄re nō re. Per
experientiā quare nō recedat man⁹ ei⁹
a vobis. vos pcutiens q̄diu retinetis
eam: que autem sit emenda subditur:
h ¶ Quinq̄ anos aureos faciet. Per hoc designatur plaga facta ī po/
pulo philistinoz: q̄tum ad eorū corpo
ra. i ¶ Et quinq̄ mures aureos. ad designādū plagā inflictā terre eoz vt ptz per prędicta. v. ca. k ¶ Et da/
bitis gl̄iam deo. Per hoc em̄ confi
tebant se pcussos a deo isr̄l ⁊ terrā eo/
rū: eo q̄ p̄sumpserāt cape arcā dei ⁊ se
cū ducere ad terrā suā. Ad ꝗ aūt indu/
citur exēplū cum dr: l ¶ Quare ag. tē. arcā retinēdo. m ¶ Sic aggra. egypt⁹. detinendo populum isr̄l.
n ¶ Hōne postq̄ tē. decez plagis.
o ¶ Tūc dumi. vt habet Exo. xv. seq̄
tur: p ¶ Facite plaustrū nouū.
Ad ponendū arcā desup reuerenter.
q ¶ Et du. vac. fe. i. habētes iam fe/
tus natos. vt patet per sequentia.
r ¶ Quib⁹ nō ē tē. Et sic nō habent
vsū ducēdi currum. s ¶ Jungite in
plau. ad retrahendū ipm. t ¶ Et re
cludi. tē. Dia ista fiebāt ad experien
dū virtutem dei isr̄l in reductione arce.
Vacce em̄ lactātes vitulos naturaliter
inclināt ad eos nutriendū. ⁊ iō si ipse
nō reuerterent⁹ ad fet⁹ ⁊ portarēt arcā
directe ad terrā isr̄l. ⁊ maxime qz erāt
incōsuete ad portādū iugum vel plau/
strū trahendū signū foret manifestū q̄
ducerēt occulta dei virtute: ⁊ ex ꝗ eēnt
philistei certificati q̄ plaga eoz fuisset
a deo inflicta. sin āt alteri cāe ꝑputaret.
Et hijs dictis patet lr̄a. v ¶ Fecerūt
ergo. Hic ꝓpr̄ ꝑm formā dicti consilij
arca reducit. Et ptz lr̄a ex dictis vsq̄
ibi: ꝓ ¶ Et itinere vno tē. i. vnisoz/
miter. y ¶ Et mugientes. Quasi
deū modo suo laudantes. z ¶ Sz et
satrape philistinoz sequebant.
Ad habendū experientiam p̄dictam.

Ca. VI
Diuisio

Ca. VI

a Elit ergo arca dñi ī regiōe philistioz septē mēsib⁹. Et post
hęc vocauerunt phili
b stijm sacerdotes et diuinos dicen
c tes: Quid faciemus de arca dei:
Jndicate nob⁹ quō remittam⁹ eā
ī locū suū. Qui dixerūt. Si remit
d titis arcam dei isr̄l: nolite dimitte/
re eā vacuā: sed qō debetis reddi
e te ei ꝓ pctō: ⁊ tūc curabimi: ⁊ scie
f g tis quare non recedat man⁹ eius a
vobis. Qui dixerūt: Quid ē q̄ ꝓ
dicto reddere debeam⁹ ei: Rnde
rūtq̄ illi: Juxta numez ꝓuinciaꝝ
b philistinorū: quinq̄ anos aureos b
facietis: ⁊ quinq̄ mures aureos: qz i
plaga vna fuit omnib⁹ vobis et sa
trapis vr̄is. Facietisq̄ similitudi/
nes anoz vestroz: ⁊ similitudines
k murū qui demoliti sunt terram: et
dabitis gl̄iam deo isr̄l: si forte re
leuet manū suā a vobis ⁊ a dijs ve
stris: ⁊ a terra vr̄a. † Quare aggra l
uatis corda vestra sicut aggraua/ m
uit egypt⁹ et pharao coz suū: Nō n
ne postq̄ percussus est: tunc dimi o
sit eos ⁊ abierūt: Nūc ergo arripi
c te ⁊ facite plaustrū nouū vnū: ⁊ du p q
as vaccas fętas: quibus nō est im r

a ¶ pctī. b ¶ curr⁹ dei decē miliū multiplex.

positum iū gū iungite in plaustro: s
a ¶ q̄si ī sclo remanētes. b ¶ parētes filios.
⁊ recludite vitulos earum domi. t
Tolletisq̄ arcā dn̄i: ⁊ ponetis ī plau
stro: ⁊ vasa aurea quę exoluistis ei
ꝓ delicto: ponetis in capsellā ad
latus ei⁹: ⁊ dimittite eaz vt vadat:
⁊ aspicietis. Et siquidem per viaz
finiū suoz ascenderit ꝓtra bethsa/
mes: ipse fecit nob⁹ malū grāde:
Sin āt mime: sciem⁹: qz neq̄q̄ ma
nus ei⁹ tetigit nos: sz casu accidit.
d Fecerūt ḡ illi sic mō: ⁊ tollētes duas v
a ¶ sanctos renūciantes seculo.
vaccas q̄ lactabāt vitulos: iūxerūt
ad plaustrū: vitulosq̄ eaz ꝓcluserūt
domi. Et posuerūt arcā dn̄i sup plau
strū: ⁊ capsellā q̄ hębat mures aure
os: ⁊ similitudinē anoz. Jbāt āt i di/
e f rectū vaccę p viā q̄ duc bethames:
⁊ itinere vno gradiebant: pgētes x
g ⁊ mugiētes: ⁊ nō declinabāt neq̄ ad y
dexterā neq̄ ad sinistrā. Sz ⁊ satra z

Porro bethsa

Moraliter. a ¶ Fuit aūt arca in regione phi. Jn hoc capitulo de/
scribit arce reductio per quā significa
tur sancte crucis reportatio. quā He/
raclius imperator occiso Cosdroe ⁊ p/
sis in deditionem receptis in hierusa/
lem reportauit q̄ per bethsames vbi

Moraliter

k ✳ arca fuit re

E pignoꝝ nō declinam⁹. Sic enī incedere debēt: q̄ sacre legis in/
go suppositi: p̄ interna scientiā dñi arcā portāt: vt ꝓpiquoꝝ ne/
cessitatib⁹ ꝓdolētes: a rectitudine nō declinēt: quoꝝ gr̄a mentē
nr̄am tenere debet: ne aut si affectu nō tangit dura sit: aut pl⁹
tacta sit in fletu remissa. a ¶Bethsames. Domus solis.
Hec est ecclia a sole iusticie illustrata. bethsamitas in valle fru
mēta metere: est doctoꝝ ecclie annonā
verbi dei in humilitate tractare. Lapis
in agro iosue. christus in ecclia sua. Li/
gna plaustri crux xp̄i. Vaccas sup lapi/
dē imolare: est cōuersos a sclo in xp̄i imi
tatione mortificare. b ¶Azotos v.
ga. xx. Isid. quīq; anos: z q̄nq; mures
quinq; ciuitates dederūt. Reliq̄ aūt ci/
uitates ꝓuinciarum z ville q̄ erāt absq;
muro: mures tm̄. vñ: Ab vrbe murata
vsq; ad villā que erat absq; muro xx.
c ¶Abel. ciuitas est in termino isrl: q̄
aī bethsames vocata: nunc vocat abel.
vel ꝓpter luctū sup viris bethsamitibus
ibi factū. vel ꝓpter distinctionē ciuitatis
a bethnacha: de q̄ exclamauit mulier sa
piēs ad ioab: q̄ interrogāt interrogēt in
abella. d ¶Percussit autē. Qui cū
non essent leuite: ausi sūt videre arcā. ꝑ
ne pateret in exodo ppls lōge stabat so/
lus moyses ascēdit ad dñm. Percussit
aūt xx. In hebreo hr̄: Et pcus. de ppl̄o
lxx. viros. z. l. mil. viros. lxx. viros iudi/
ces. Lxx. hebrei dicūt: nulli licebat dete
ctā videre arcā nisi pōtifici. pcussi q̄ sunt
eo q̄ indigni essent: vel indigne accessis
sent: vel nō custodissent arcā. e ¶Ab/
serūt nūci. Rab. Significat trāslatio
testamēti dñi a iudeis ad gētes: q̄ cum
illi carnali obseruātia atq; phariseoꝝ su
Act. 13. g ꝑstitionib⁹ legē fedarēt xp̄i z discipl̄oꝝ:
eius doctrinā recusauerunt. vñ: Vobis
F oportebat p̄mū loqui verbū dei: sz q̄ in
dignos vos iudicastis ecce conuertimur
ad gētes. f ¶Chariathiari. Ra. In
Ps. 131. a terp̄tat villa siluarū. de q̄ dr: Donec in/
eniā locū do. taber. deo iacob. Ecce au/
di. eā in ephra. inue. e. in cāpis sil. Locꝰ
enī dñi est tabernaculū pectoris xp̄iani
ppli. Ciuitas enī siluarū. i. quētus gēti/
um: est locus aptꝰ ad suscipiendā arcam.
In domo aminadab q̄ interp̄tat p̄r me
us sp̄tane⁹. z dicere pōt: volūtarie. s. ti
bi. Ra. Chariathiarī: ciuitas est saltuū:
vna de vrbib⁹ gabaonitarū ptinens ad
tribū iude nono miliario eūtib⁹ ab elia
diospoli. de hac fuit vrias ꝓpha quē in/
terfecit ioachim in hierusalem: sicut scri
bit hieremias.

Nico.de lyra

G Elea/
Diuisio ✻ a ¶Pozro bethsamite. Hic cō/
sequēter agit de arce receptione. z p̄mo
describit ipsa receptio. scōo interponit
cuiusdā dicti explicatio/ibi: Hi sūt aūt.
Circa p̄mū dr: b ¶Et eleuātes xx.
Dicūt hebrei q̄ ista leticia fuit inepta ꝓ
cedēs ex leuitate capitis: z nō ex debita
reuerētia. c ¶Et occiderūt xx. s. post
q̄ arca fuerat deposita p leuitas: lz ante
scribat. d ¶Vaccas q̄z impo. In ꝑ
viderēt male egisse: q̄ femella nō offere
bat dño in holocaustū: q̄ erat sacrifici/
pfectissimū: vt hr̄ Leui. j. ca. Cetera pa/
tent. e ¶Hi sūt aūt. Quia superius
dixerat q̄ quinq; ꝓuincie philistinoꝝ fe
cerāt quinq; anos aureos z quinq; mu/
res. hic explicat q̄ q̄nq; ciuitates p̄ncipa
les ꝑ fecerūt: tñ alie ville minores adia
centes adiuuerūt in expēsis. iō subditur
postea: Ab vrbe murata vsq; ad vil. xx.
f ¶Et vsq; ad abel mag. quia terra
philistino

pę philistinoꝝ seqbant vsq; ad
a terminos bethsames. Pozro a
bethsamitę metebāt triticū i val
b le. Et eleuātes oculos viderunt b
arcā: et gauisi sunt cū vidissent.
Et plaustrū venit in agrū iosue
bethsamitę/z stetit ibi. Erat autē
ibi lapis magn⁹. Et cōciderūt li c
a ¶leuite vl sacerdotes: q̄ aliis nō licebat.
gna plaustri/ vaccasq; impōsue d
runt sup ea holocaustū dño. Le
uitę eūt deposuerūt arcā dī z ca
psellā q̄ erat iuxta eā: in q̄ erant
vasa aurea/z posuerūt sup lapi/
dē grandē. Viri aūt bethsamitę
obtulerūt holocausta: z imolaue
runt victimas i die illa dño. Et
quinq; satrapę philistinoꝝ vide
runt: et reuersi sunt in accarō in
die illa. Hi sunt autē ani aurei: e
q̄s reddiderūt philistijm ꝓ deli
b cto dño: Açot vnū/ gaça vnū/
ascalon vnū/geth vnū/accharō
vnuz. Et mures aureos ꝟm nu/
merū vrbiū philistijm q̄nq; pro
uinciarū: ab vrbe murata vsq;
ad villā q̄ erant absq; muro: et f
¶Hiero. luctus.
c vsq; ad abel magnū sup quē po g
¶assidue.
suerūt arcā dñi: q̄ erat vsq; i illa
d die i agro iosue bethsamitę. Per b
cussit aūt dñs de viris bethsami
tibus/eo q̄ vidissent arcā dñi: z p i
a ¶maiores natu optimates. s. populi.
cussit d ppl̄o septuāginta viros/
z q̄nquaginta milia plebis. Lu/
xitq; ppl⁹ dñs q̄ percussisset
plebē plaga magna. Et dixerūt
viri bethsamitę: Quis poterit
¶presentia.
stare i ꝓspectu dñi dei sc̄ti hui⁹?
¶digne.
e Et ad quē ascēdet a nob? Mise k
runtq; nuncios ad habitatores
f chariathiari/dicētes: Reduxe/
rūt philistijm arcam dñi: descen
dite z reducite eā ad vos.

Ca. VII

Venerunt ergo viri l
¶gentilis ecclesie.
chariathiarum et re

philistinoꝝ extendebat vsq; ꝙe locū illū: z vocat ꝑ abel ma G
gnus q̄ supra vocat⁹ ē lapis magn⁹ q̄d ptz ex hoc q̄d ꝓdicit:
g ¶Sup quē xx. rō aūt mutationis hui⁹ nois fuit: q̄ ppls
ibi pcussus fuit z luxit vt dicet: z iō vocatus ē abel q̄ luct⁹ inter
p̄tat. Itē q̄ nois sūt ꝙpinq. Aben enī in hebreo lapidē signat
z mutata n in l fit abel: vt ptz. h ¶Percussit aūt. Hic ꝓ
describit ppli pcussio: cui⁹ pcussionis due
cē ꝓpus sūt tacte. s. inepta leticia: z holo Cause pcus
caustū indebite oblatū. Tertia tāgit ꝑ sionis ppli
scz curiositas: q̄ moti fuerūt ad videndū
arcā nudā q̄d sub pena mortis inhibet
vt hr̄ Nume. iiij. Quarta etiā ex cir/
cūstātia lr̄e dat intelligi. s. q̄ arcam dñi
dimiserūt nimis sub diuo sine luminari
bus z cultu debito. iō sequit: i ¶Et p
cussit de ppl̄o lxx. viros z. l. milia
ple. q̄d sic debet intelligi etiā ꝟm hebrei
os q̄ solū. lxx. viri sūt pcussi q̄ erāt tante
reputationis q̄ eq̄parabant q̄nq̄ginta
milib⁹ ꝺ plebeis: eo mō loq̄ndi q̄ dr. ij.
Regū. xviij. a. de dauid. Tu vn⁹ ꝙ de/
cē milib⁹ cōputaris. ꝓncipales enī ppli
pcussi fuerūt eo q̄ debebāt ordinare po
pulū z p̄cauere de p̄dictis offensis.
k ¶Miserūtq; nūcios xx. q̄ illa Moraliter
ciuitas erat securior z nobilior: ꝙpt q̄d
arca poſat meli⁹ ibi custodiri. ¶Mo/
raliter vacce portātes arcā testamēti sūt
p̄dicatores portātes ꝙbū euāgelij. Qui
lactāt filios spūales eos ꝙsolādo. Mu
giūt deuote orando. Recte incedūt sctē
viuēdo. Nō declināt ad dexterā allecti
mūdana ꝓsperitate. Nec ad sinistrā ꝙ
strati aduersitate. Et sic veniūt ad beth
samel: q̄ dom⁹ solis interp̄tat. i. ad celū
q̄d casa elios. i. sol nūcupat. Moraliter
✻ arca fuit reportata significat: eo q̄ h
bethsamel dom⁹ sol interp̄tat. Hierm
āt ꝓuenīēter dr dom⁹ sol: eo q̄ diuinit⁹
fuit electa ad dī cultū: z q̄ ibidē myste
riū xp̄i fuit cōpletū. Alit aūt p reporta/
tionē arce i iudeā significari pōt reuer/
sio fidei ad iudeos circa finē mūdi. Per
duas aūt vaccas arcā reportātes in iu/
deā: itelligunt duo p̄dicatores ꝺ anti/
xp̄i pfidiā. s. Helias z Enoch. q̄b⁹ ei⁹ p/
fidiā detegētib⁹ iudei dicūt tūc receptu
ri fidē. De vaccis aūt arcā portātib⁹ in
textu dr: q̄ lactabāt vitulos. ꝑ q̄d signifi
cat q̄ p̄dicatores ꝙbi diuini debēt audi
tores doctrie dulcedie ꝙsolari. Dr etiā
q̄ vituli eaꝝ fuerī domi recusi: q̄ nouit
cū i fide vl religiōe nō debēt hīcinde e/
uagari. Dicit etiā q̄ vacce ibāt mugiē/
tes: q̄ p̄dicatores p viā hui⁹ vite, p̄edē
tes debēt dūote deū orare. pś. cxviij. g.
Cātabiles mihi erāt xx. Aā de ist⁹ vac
cis dr i hebreo q̄ cātabāt. Itē q̄ icede/
bāt recte nō declinātes ad dexterā vl si
nistrā. p q̄d significat q̄ p̄dicatores te/
nere debēt rectitudinē vite z doctrine
nec ab ea declinare ꝙpt ꝙspera vl adū/
sa. z sic veniūt bethsamel q̄ iterp̄tat do
m⁹ sol. z sic i sēsu anagogico signat celū
btōꝝ. Celū ei dr q̄si casa: helios. i. solis
iusticie. ¶In ca. vi. vbi dr i postil. Et
ttinere vos gradiebāt. i. vnifomiter.

Additio.

In libris antiq̄s trā/
slatio nr̄a sic hz: Ibāt
aūt vacce recto itinere: q̄d ꝑpe ꝙsonat
hebraice vītati i ꝑ loco: z magꝭ ꝙuenit Diuisio
Venerūt ca. VII ꝙposito.
q̄ vi. xx. Descripta ꝓstratiōe
ppli isrl ꝙpt filioꝝ heli pctā. ꝑ
ꝓpr̄ describit releuatio ipi⁹ ꝑ samuelis
✻ merita Moraliter
Moraliter. l ¶Venerunt q̄ xx.
Sicut dictū est. g. Per arcā significat
✻ crux sctā.

Ps.71.a a ¶Habaa. Rab. Collis aīe humiliū. vñ: Suscipiāt montes pacē pplo ꝛc. i. Pōtes maiores aīe: colles minores. Seu etiā gabaa interptat sublimitas vbi eleaçar sacerdos ꝓstituit. b ¶Eleazarū. Rab. Dei adiutoriū. Bñ aūt q̄ ꝓ noīe vocat ad arcā dñi custodiēdā eligit. q̄ sancti viri q̄cq̄d habent boni deo attribuūt nō sibi. Unde sufficiētia nr̄a ex deo ē: q̄ idoneos fecit nos mīstros noui testamēti. c ¶Annus vige. erat q̄n. vij. āno regni saul allata ē in castr̄ ꝺ chariathiari. Annꝰ vigesimꝰ. Rab. Nō ita itelligenduz

Iusue.24.c est ꝙ viginti āni ꝙbus arca mānsit i chariathiarim vsq̄ ad octauū regni dauid annū q̄ eā cōgregata pplī frequētia ad duxit in hierlm sunt cōputandi. Inueni tur eñ in sequētibꝰ: ꝙ tpe saulis ꝺ hac ciuitate ablata ē in castra ꝑ philisteos. ꝛ q̄ ꝓstat ꝙ dauid duxit eā in hierlm ꝺ domo aminadab: restat itelligi q̄ i diebus saulis de castris relata ē in pfataz ciuitatē. vñ postea regnāte dauid reducta est in hierlm. Est ḡ sensus: q̄ ex q̄ mansit arca in chariathiarim: erat annus vigesimꝰ: cū in tpe saulis trāslata est in castra. Uel vigesimꝰ annꝰ erat cū

Josephus oīs domꝰ isrl̄ post dñm q̄euisset abiectis idolis ꝛ seruiēs illi: qꝺ eā fecisse toto tē pore samuelis Josephꝰ testat. xxvij. scz annis: ꝛ ꝑmo tpe regni saul: qꝺ eodez iosepho teste. xx. ānis tenuit. d Cū eñ recessisset a saule spūs dñi: ꝛ agitaret eū spūs nequā ad psequēdū dauid: secuta est eū aliq̄ ps militie ꝛ plebis. ꝺ ¶Astaroth. Factura exploratiōnū. Qui verꝰ israelita ē: aufert a se oēm ꝓfacturā malignoꝝ spirituū ꝛ iactantiā atq̄ sup

Ro.5.c B biā: ꝛ seruit dño soli: q̄ nulla societas lucis ad tenebras. e ¶Maspha. Ciuitas ē i tribu iuda iuxta chariathiarim. Maspha. Rab. Speculatio vl̄ ꝓtēplatio vl̄ intētio vl̄ locꝰ iudicij. Bñ aūt cōuenit iste locꝰ tā sctō viro q̄ in iustitia ꝛ ꝟitate indicauit ꝛ sūma ꝓuidentia gubernauit populuz. Maspha. Rab. Ecclesia in vnitate fidei sub nouo sacerdotio collecta: aq̄s lachrymaꝝ hauries satisfaciēdo in ꝓspectu dñi effundit. ꝙba pplm in maspha iudicat: q̄ doctor eos maxime docet: q̄s in intētione ꝓtēplatiōis: ꝛ ad amorē patrie celestis itentos esse ꝓsperit. f ¶Hauserūt a. ꝛ ef. Ut sic aqua effusa nō redit: sic nec ipsi redirent ad idolatriam. g ¶Agnū lactantē. Agnꝰ oblatus ꝙ pplo dei victoriā pstat: ꝛ ꝙ passionē rpi ꝺmonibꝰ superat: ꝙ data est fidelibus. ¶Rab. Innocentē vitam igne

Ni. de lyra

& charitatis Diuisio ✻ merita. Et ꝑmo ponit continuatio ad ꝑdicta. scꝺo reuelatio ista/ibi: Et factū est ex qua die mansit arca dñi. In fine ꝑcedentꝫ capituli dictū fuit q̄liter significatū fuit viris ꝺ chariathiarim ꝙ arcam ad se ducerent. hic ꝓñr ostendit q̄liter ꝙ fecerūt/cū ꝺ: Uenerūt ḡ viri cha. ꝛ redu. arcā dñi. ad ciuitatez suā. a ¶Et intulerūt eā in do. ꝛc. Hoc nō fuit factū statim: sz ꝙ magnum tps post: q̄ ꝙ aliqꝺ tps stetit in chariathiarim. ꝛ inde translatū fuit in maspha: ꝛ inde in galgala: vt ꝺ libro de hebraicis questionibꝰ. ꝛ postea fuit trāslata in nobe vbi erat tpe saul: ꝟm qꝺ habet infra. xxj. ca. ꝛ inde translata est postea in gabaa in domū aminadab: vt hic ꝺ: Et de loco illo dauid trāstulit eā in domū obededom. ꝛ inde i ciuitatez dauid: vt hr̄. ij. Reg. vi. b ¶Eleazar aūt filiꝰ eiꝰ. Hebrei aūt dicūt: Preparauerūt seu dispoluerūt ꝛ in idē redit: q̄ talis ꝑparatio est q̄dā sctificatio. c ¶Et factū ē. Hic ꝓñr declarat relevatio pplī ꝙ samuele: q̄ facta ē ꝙpter cōuersionē pplī ad deū ꝙ sollicitudinē samuel. Circa qꝺ pmo describit dicta cōuersio. scꝺo philistiōz debellatio/ibi: Et audierūt. ꝉtio pplī pax ꝛ bona ordiatio/ibi: Facta ē itaq̄. Circa ꝑmū q̄ lra ē ītricata ꝛ indiget supplemēto: sic ꝛ in pluribꝰ alijs locis sacre scriptu-

C Diuisio re. Sciendū ꝙ heli mortuo samuel statim incepit discurrere ꝛ docere pplm vt illum reduceret ad deū per debitā cōuersionem ad cultū diuinū: que quidē cōuersio incepit a tpe q̄ ppls iam viderat malū qꝺ eueherat ꝓpter pctā filiōz heli: ꝛ audierat plagā philistinoz ꝙpter arcā dñi: ꝛ duraūit tpe samuelis vsq̄ ad regnū regis saulis. xx. ānis vel circiter. ꝛ hoc notat cum dicit: Et factū est ꝛc. i. trāslata fuit ibi ꝺ bethsames: vt ꝑdictum est. ꝺ ¶Multi plicati sunt dies. in ꝙbus samuel hortabatur pplm ad bonū. e ¶Erat ꝙppe ꝛc. Postq̄ incepat samuel docere pplm. f ¶Et recęuit ꝛc. xx. annis ꝙbus prefuit samuel. ꝛ subdit modus q̄ samuel reduxit pplm ad deū a ꝓncipio/cum dicitur: † Iohe.24.c g ¶Si i toto corde ꝛc. Et ptz lra vsq̄ ibi: h ¶Cōgregate vniuersum isrl̄. vbi renouauit fedus pplī cū deo/iō ꝏdit: i ¶Hauserūtq̄ aquā ꝛc. Ra. Sa. dicit q̄ ꝓ fecerūt in signū hūiliatiōis. q. dicerēt: Sic aq̄ effusa ad nihilū valet vltra: sic in conspectu tuo nihil sumus nec valem⁹. Jonathan filiꝰ ociel maxime reputatiōis apud hebreos ꝙ exponit de cōuersiōe cordiū ad deum ꝛ sic ꝙ istas aquas intelligūtur lachrymę ꝓtitiōis exeūtes a corde: et per oculos effuse. k ¶Judicauitq̄ samuel ꝛc. q̄ nō solū reconciliauit pplm domino: sed etiā vnūquēq̄ de pplo ad ꝓximū suū iniurias ꝛ forefacta ad equitatem iusticie reducēdo. Aliter aūt exponit ꝟm aliquos ab illo loco: Erat quippe annꝰ vigesimus. scz q̄ arca dñi māserat in chariathiarim: ita ꝙ ꝙ ꝙ notat ꝙ tot ānis māsit D ibi anteq̄ inde alibi trēsferret: ꝛ qꝺ sequitur: Hauserūtq̄ aquā. Dicūt aliq̄ ꝙ i illa aqua erāt maledicta congesta: sic in sacrificio celotypie: ita ꝙ labia bibentiū si fuissēt idolatre ita iungebanť ꝙ nō poterāt ab inuicē separi: ꝛ ꝙ ꝙ quincebanť: sic tpe moysi ꝙ potū aq̄: vbi puluis vituli aurei fuerit cōmixtus: put dictū fuit Exo. xxij. iō seq̄t: Judicauitq̄ samuel filios israel in maspha. s. idolatras interficiēdo q̄ conuincebanť mō ꝑdicto. ꝑma tñ exposītio videť mihi magis rōnabilis: lector tñ eligat quā voluerit. l ¶Et audierunt philistiim. Hic ꝓñr describit philistinoz debellatio. Ad cuius ītellectū sciēduz ꝙ philistīm post debellationē pplī isrl̄ ꝙpter pctā filiōz heli tenuerūt ipm sub tributo: ꝛ ne haberēt cōsiliū ꝛ opportunitatē rebellādi: ītendirerāt eis cōgregatiōes pplī fieri: ꝙpter qꝺ audi

✻ to ꝙ cōgregati ✻ crux sctā. Per viros igit chariathiarī Moraliter arcā ad se ꝺducētes ꝓñt ītelligi paupes religiosi crucē pnie sibi assumētes. † ¶Ait aūt sa. adyni. Per quē significat bonꝰ ꝓlatꝰ secularī vl̄ religiosus: q̄ pplm hortat recedere a ꝟnitate diaboli ꝛ inherere seruituti dei dicēs: † ¶Auferte de. alie. Per ꝙs designanť vitia qb⁹ diabolo deseruit. Uenit eñ de ē gulosi: ꝛ pecunia cupidi: ꝛ sic de alijs vitijs. i ¶Hauserūtq̄ aquam ꝛc. Ad significādū abiectionē pctoꝝ sine recidiuo. Et qm̄ demōes sic recedētes a se nituntť ad suā reducere seruitutē/iō ꝏdit: r ¶Et ascēderūt sa. q̄ interptanť sat̄ rapientes. ꝙpter qꝺ significat ꝺmones q̄ rapere studēt hoies ꝙ pctā/iō dicit ꝙ ascēderūt ad isrl̄. i. ad fideles vt sue ꝏbȝcerēt seruituti † ¶Tulit aūt sa. agnū lactē. i. tenellū: ꝙ quē significat ꝛps: De q̄ ꝺ Joh. j. e. Ecce agnus dei ꝛc. Qui ꝺ tenellus teneritudine pietat̄. quē

✻ bonꝰ ꝓlatus

charitatis accẽsam. a ¶Intonuit. Ra. cũ p ꝓdicatores euãgelij dñs intonat: spiritales hostes in fugã ꝙuertunt cor̃a isrl̃.i. populo dei.z ꝓsequunt eos vsq; ī domũ agnitionis: vsq; q̃.s.oĩs error̃ expurget̃: z de⁹ vere cognoscat. b ¶Bethchar. Rab. domus agnitiõis: vel dom⁹ agni. c ¶Et posuit eũ inl̃ mas. Alia editio inter masphat nouã z veterẽ: z vocauit nomẽ ei⁹ abeneçer. vel abongener.i. lapis adiutorij. Hec ẽ medietas saluatoris: p quã trãseundũ est a maspha veteri ad nouã.i. ab intẽtiõe q̃ expectat̃ ī carnali regno btitudo falsa: ad intẽtionẽ q̃ p nouũ testamẽtũ expectat̃ ī regno celor̃ btitudo ꝟa: q̃ qm̃ nihil ẽ melⁱ hucusq; adiuuat de⁹. Maspha. Intẽtio: Sen: dẽtiũ. Lapis inter hec: xp̃s inl̃ intentionẽ ve.te. z euãgelij p̃dicationẽ posit⁹: ipe lapis ꝓpt firmitatẽ adiutor̃ij: q: suos ꝺ demones adiuuat dimicantes. d ¶Hucusq; au. Quia q̃ hos terminos trãscendũt vt heretici: auxiliũ dei nõ merent̃. e ¶Eratq; pax. Xp̃s est nr̃a pax q̃ fecit vtraq; vnũ: p quẽ facti sũt ꝓpe q̃ erãt longe. f ¶Galgala. Ciuitas est vbi iosue populũ scdo circũcidit: z pascha celebrauit: et deficiẽte mãna isrl̃ vsus est panib⁹ triticeis: vbi z lapides sũt trãslati de alueo iordanis. vbi tabernaculum testimonij multo tpe fuit. hec cecidit in sorte iude: z vsq; hodie ostẽdit locus in scdo ab hiericho miliario hoĩb⁹ illⁱ regiõis venerãdus. Sz iuxta bethel q̃dã aliam galgalã suspicant̃. ¶Galgala interp̃tat̃ voluntatio vel reuelatio. bñ q̃ ꝓpha in bethel z in galgala z maspha iudicauit isrl̃. z reuertẽs in ramatha in domũ suã iudicauit ibi israel: z edificauit ibi altare dño: Exẽplũ tribuens iudiciũ esse faciendũ in domo dei: nõ indiscrete vel maliuola mẽte: sed ꝑm qđ scptura reuelauerit: et intentione bona et amore fraterno. z sic esse reuertendũ in ramatha in domũ nostrã.i. ad interna pectoris: vt vacemus ꝓtẽplationi. z in altari fidei gratas hostias opis z veritatis offeram⁹. g ¶Edificauit etiã ibi tẽ. Lex p̃cepit non edificari altare: nisi vbi dñs elegisset: sz ne īmolarent dijs: cõstruxit altare in q̃ nõ repẽdit̃.

Ephe.2.c

Ioſ.5.a

Ibidem.c

Ioſ.4.d

Actum est aũt tẽ. La. VIII posuit filios tẽ. Rab. q: ꝑm iosephũ alterũ in bethleẽ: alterum in bersabee posuit. i ¶Abia. Rab. Paᷤ dominus vel pr̃ fuit: bñ q̃ q̃ in inchoata iusticia nõ pmãserũt z pr̃nitatẽ dñi neglexerũt: fuit de⁹ vel pr̃ fuit nominati sunt: vt significent̃ pr̃nitate dei indigni. k ¶Et nõ ambulauerũt filij illⁱ tẽ. Quia pro munere oppmebãt iusticiam ad epulas pcioſaq; conuiua declinantes.

Nico.de lyra

to q̃ ꝓgregati eẽnt in maspha: venerũt ꝺ eos in pliũ: sed samuele orãte z holocaustũ ꝓ pplo offerẽte fuerũt celitus debellati: ꝑm qđ dr̃.ſ. a ¶Intonuit aũt tẽ. Ita q̃ ex fulgure multi fuerunt mortui. z alij exterriti fugiẽtes ꝓ magna pte occisi. z patz littera. b ¶Facta ẽ itaq;. Hic p̃nr̃ describit̃ ppli isrl̃ trãq̃llitas z bona ordinatio sb regimine samuelis. Et ptz lr̃a vsq; ibi: c ¶Eratq; pax tẽ. q: seruiebat ipsi israel sub tributo. d ¶Judicabat q̃q; tẽ.ſ. vsq; ad institutionẽ z p̃firmationẽ saulis. extũc enī saul habuit officiũ iudicãdi. e ¶Et ibat tẽ. Per loca ad iudicandũ oportuna ꝓpter lr̃io labore et expẽsa: vt hr̃.ſ.rij. f ¶Reuertebaturq; in ra. vbi cõius iudicabat pplm. g ¶Edificauit etiã tẽ. Sz i hoc videt̃ fecisse ꝺ legẽ: q: nõ debebat eẽ altare aliqđ ad īmolandũ nisi ī loco vbi erat arca: sicut dictũ fuit Iosue rij. que

Oſee.13.c

Actſ.13.c

a †Intonuit ãt dñs fragore magno ī die illa sup philistijm: z exterruit eos: z cesi sũt a filijs isrl̃. Egressiq; filij isrl̃ de maspha: ꝑsecuti sũt philisteos: z pcusserũt eos vsq; ad locũ q̃ erat sub b ter bethchar. Tulit aũt sa-

a ¶ob signũ victorie.

c muel lapidẽ vnũ: z posuit eũ inter maspha z inl̃ sen: et vocauit nomẽ loci illius lapis adiutorij. Dixitq;: d Hucusq; auxiliatus ẽ nob⁹ † dñs. Et humiliati sũt philistijm: nec apposuerũt vt venirẽt vltra ī terminos isrl̃. Facta ẽ itaq; man⁹ dñi su- b per philisteos cũctis dieb⁹ samuel: z redditę sũt vrbes q̃s tulerãt philistijm ab israel israeli: ab accarõ vsq; geth z t̃mios eius. Libera utq; isrl̃ ꝺ mãu philistiom:

a ¶amarũ vel loquentẽ.

e eratq; pax inl̃ isrl̃ z ãmor c rẽ: iudicabat q̃z samuel is d rael cũctis diebus vitę suę Et e ibat p singlos ãnos circũiẽs

a ¶dom⁹ ꝺi. b ¶revelatio. c ¶itẽtio

f bethel z galgalã z maspha z iudicabat israelẽ ī supradictis loc̃. Reuertebaturq; f

a ¶excelsuz signũ vl mortis visio.

ī rãmatha: ibi ei erat dom⁹ ei⁹: z ibi iudicabat israelẽ.

g Edificauit etiaz ibi altare g

Ca. VIII

Actũ ẽ aũt cũ b

a ¶qz etate z curis grauat⁹ solẽnia celebrare non poterat.

b senuissz samuel posuit filios i suos iudices sup isrl̃. Fuitq; nomẽ filij ei⁹ p̃mogeni

¶incipiẽs vel fuit deus.

i tu iobel: z nomẽ scdi abia/ k iudicũ ī bersabee. Et ñ ambulauerũt filij illⁱ ī vijs ei⁹: sz declinauerũt p⁹ auariciã: acceperũtq; mũera/ z puer k terũt iudiciũ. Cõgregati q̃ l vniuersi maiores natu isrl̃: venerũt ad samuelẽ in ramatha. Dixerũtq; ei: Ecce

a ¶q̃si etate defect⁹ reb⁹ pesse nõ pot.

tu senuisti: z filij tui nõ ambulant in vijs tuis. Cõstitue nobis regẽ vt iudicet

rij. q̃ nõ legit̃ fuisse ī ramatha. Dicendũ q̃ ex dispẽsatiõe dñi potat alibi immolari z p̃ dñs altare ꝓstrui. z hoc mõ samuel ibi altare ꝓstruxit. Pot etiã dici ꝑm illud qđ dictũ fuit Deut̃.rij. z est satis verisile q̃ a tpe q̃ arca fuit capta p philisteos vsq; ad tps ī q̃ fuit posita in tẽplo ꝓstructo p salomonẽ: arca nõ habuit stabilẽ mansionẽ: q: tpe inter medio de loco ad locũ frequẽter fuit trãsportata: vt ptz ex p̃dictis. z aliqñ ad exercitũ deportata: vt hr̃.ſ.riiij. z iõ sacrificia votiua: ad q̃ offerẽda hoies nõ tenebant̃: sed si fiebãt ex deuotiõe poterãt alibi offerri ꝑm voluntatẽ z deuotionẽ offerẽtis. Sicut z alia sacrificia poterãt fieri p̃ mõ tpe q̃ arca z tabernaculũ fuerũt ī deserto: eo q̃ arca adhuc nõ habebat stabilẽ mãsionẽ sicut dictũ fuit Deut̃.rij. Tpe ꝺo q̃ fuit in silo nõ fuit p̃ licitũ: ꝓut dictũ fuit Josue.rij. q: tabernaculũ z arca lõgo tempe fuerũt ibi: z habuerũt ibi stabilem mansionẽ: licet non ad semper.

Moraliter

✳ bonus ꝓlat⁹ offerre debet in sacrameto eucharistie ꝓ suoz subditoz salute z demonũ repulsione. ideo subdit̃: a ¶Intonuit autẽ dñs tẽ. Mã p diuinũ auxiliũ demones territi fugiũt a tẽptationib⁹ fideliũ ppl̃oz. ꝓt quod subdit̃: † ¶Hucusq; auxilia. Et q: de talib⁹ bñficijs diuinis debet memoria remanere in fidelijs cordib⁹. iõ ꝺr̃ q̃ samuel posuit lapidẽ z locũ vocauit lapidẽ adiutorij ad memoriã bñficij diuini. d ¶Judicabat q̃z sa.is. q: bon⁹ ꝓlatus nõ solũ debet ꝓ subditis exorare: sed defect⁹ eoz p correctionem debitam emendare. La. VIII

Diuiſio

Actũ est aũt. Descripta superius malicia filiorũ heli. ꝓ ꝑnr̃ describit̃ malicia filiorũ samuel̃: q: vtraq; fuit occasio vt ēmina ret̃ regimẽ p iudices: z reges instituerent̃. Igit̃ circa ꝓ ꝑmo describit̃ filioz samuelis trãsgressio. scdo ppli petitio/ ibi: Cõgregati q̃. tertio dñi diffinitio/ ibi: Et dixit samuel. Circa ꝑmum ꝺr̃: Factũ est aũt. q: iã nõ potat ita cõmode p loca ad iudicãdũ discurrere.

i ¶Posuit fi. credẽs eos fore sue iusticie imitatores: sz ꝓ nõ fuit ita. vñ sb/ dit̃: k ¶Acceperũtq; mu. z sic duplicit̃ peccauerũt. s. accipiẽdo mũera ꝓ iudicio: qđ ñ ẽ licitũ: licz ꝓ laboze iusto z bono iudices possint accipe stipẽdia ad victũ decẽtẽ z honestũ. Scdo q: ꝓpter mũera declinauerũt a iusticia reddẽdo iudiciũ quersũ. l ¶Cõgregati q̃. Hic p̃nr̃ describit̃ ppli petitio de rege habẽdo. cui⁹ vna cã fuit malicia filioz samuelis: vt ꝓ expmit̃/ cũ ꝺr̃: Filij tui tẽ. Alia fuit q: audierãt naas regẽ filioz ãmon disponẽtẽ exercitũ adveniendũ ꝺ eos. z iõ volebãt habere regẽ capitaneũ sui exercit⁹ ꝺ eũ. z hec cã hic tacetur: sed.ſ. expzimit̃.rij.ca.

Moraliter

✳ Displicuitq; Adoralt̃. b ¶Factũ est tẽ. Per filios samuel̃ ꝓpt̃ mũera iudiciũ quertẽtes: oñdit̃ q̃ aliqñ ꝺ bõis z sctis viris nascunt̃ quersi: sic ecõuerso ꝺ quersis iusti. De achaz ei z manasse q̃ fuerunt pessimi: nati fuerũt ezechias z iosias q̃ fuerũt optimi. † ¶Filij tui ñ am. tẽ. Ex ꝓ ptz q̃ ꝓpt̃ malicia regẽtiũ cõmouebãt aliqñ ppls ad petẽdũ vel faciendũ aliqd qđ ei cedit ī malũ. Qz ei ista peti

✳ tio po

A ✠ a ¶ Displicuitq; ser. ꝑter tria. Unū fuit q; displicuit sibi malicia filiorū suoꝝ: q̄ vsq; tūc latuerat ipm. Aliud fuit ꝑter honorē dei ne videbat̄ contēni seu diminui eo q; retinuerat sibi in pplo isrl nomē regiū. Tertio q; pplus in ꝑ volebat assimilari gētib⁹ dicens: Cōstitue nob regē sic ⁊ vniuerse habēt natiōes: vt ꝝmediate ꝓponit̄. b ¶ Et orauit. Hic ꝓr ponit̄ dñi diffinitio. samuel em istud negotiū reduxit ad dominū q̄ rndit: c ¶ Audi vocē po. de rege istituēdo. d ¶ Nō ei te ab. ⁊c. Quia tu solū eras me⁹ vicari⁹: ⁊ q; ista petitio eoꝝ ex malo ꝓcesserit: ostendit̄ cū subdit̄: Juxta oīa opa sua ⁊c. sequit̄: e ¶ Sicut dere. ⁊c. Ostēdētes facto q; nō haberēt me ꝑ rege suo. f ¶ Sic etiā faciūt ti. Abijciendo te: ne sis vicari⁹ me⁹. g ¶ Verūtn ꝓte. eos et ꝓdic eis ius regl ⁊c. Circa q̄d scien/ Que sunt de iure regl dū q; aliq̄ sūt de iure regis i necessitate positi, ꝑ bonū cōe regni. ⁊ sic oīa q̄ ife rius exꝑmūtur a samuele sūt de iure regis: q; in tali casu oīa sūt regis vl ꝓncipis ⁊ exponēda vl expēdēda ꝑ bono cōi Sic ⁊ i corꝑe naturali videm⁹ q; man⁹ vel etiā alia ꝑs corꝑis naturali ist̄inctu exponit̄ ꝑ ꝓseruatiōe vite ipsi⁹ corꝑis. Si aūt accipiat̄ alio mō ius regl extra necessitatē: sic plura exꝑmūt̄ a semuele q̄ nō ꝓtinēt ad ius ipsi⁹ regl: vt pote oīa illa q; reddūt pplm subditū seruilē: ⁊ q̄ nō respiciūt bonū cōe sed magl ḧois in regno positi volūtatē: ⁊ talia ꝑdixit eis samuel ad retrahendum eos ne peterēt regē: q; eis nō expediebat: ⁊ q; regimē ꝑter magnitudinē ptātis regi ꝓcessaꝝ de facili ꝓuertit̄ i tyrānidē. vñ ⁊ Deu. xvij. vbi agit̄ de ꝓstitutiōe regl ꝺr: Nō B multiplitabit sibi equos nec reducet populū meū in egyptuꝝ. s. quasi seruū: nec habebit argēti ⁊ auri ꝝmēsa pōdera. et ibidē subdit̄: Nec eleuet̄ cor ei⁹ in sup biā sup frēs suos. ⁊ ꝑm istū duplicē ītellectū exponēda sūt q̄ sequūtur de regio iure vsq; ibi: ḧ ¶ Tolq; erit̄ ei ser. Sz si cōuertat̄ regnū in tyrānidē q̄d de facili fit saltē in ꝑte ꝑter magnā regis ptātē. i ¶ Et clamabit̄ i die il. ⁊c. i. ꝑter oꝑssionē quā vob̄ inducet. seq̄tur: k ¶ Neq; q̄z. s. dimittet nos deus exaudire si regē habeamus. Cetera patent vsq; ibi: l ¶ Vadat vnusq̄sq; in ciui. suā. ꝑ aūt dixit samuel: vt sup electionē regl inq̄reret dñi volūtatē: a q̄ dependet regl istitutio. ꝑm q; hr̄ Deu. xvij. vbi de istitutiōe regl ꝺr. Eū ꝓstitues regē quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Ad maiorē ꝑdictorū euidētiā q̄rit̄ vtrū filij isrl peccauerunt petēdo sup se regē. Et arguit̄ q; nō: q; Questio petere illō q̄d ē bonū simplr ⁊ de dicta mine rōnis recte nō ē ptīm. gubernatio aūt pplī ꝑ regē ē optima: vt dic̄ phs. iij. politicoꝝ. ⁊ ꝑ ꝑns ē ꝺ dictamīe rōis recte q̄ magl respic̄ bonū cōe q̄m ꝑticulare. q̄ ⁊c. Itē illō q̄d ꝓcedit̄ lege diuīa licitū ē: q; nullū ptīm ꝓcedit. sz Deu. xvij. ca. ꝓcedit lex diuīa filijs isrl ꝓstitutionē regl vbi ꝺr: Cū ingressus fueris terraꝝ quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi ⁊c. Et seq̄t̄: Eū ꝓstitues quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. q̄ ⁊c. Cōtra. j. xij. ca. ꝺr: Scietis ⁊ videbitis q; grāde fecerit̄ vob̄ malū in cōspectu dñi petentes sup vos regē. Ad ꝑ dicendū q; cū regnū sit optima politia: cetere gētes a filijs isrl petēdo vel ꝓstitu/

endo sup nos: sic ⁊ vniuersę habent natio a nes. Displicuitq; ꝓmo i oculis samuelis/ eo q; dixisset: da nob b regē vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit aūt dñs ad c samuelē: Audi vocē pplī i oīb⁹ a ¶ q̄ vos spernit me spernit. d q̄ loq̄t tibi. Nō ei te abiecerūt: sz me: ne regnē sup eos iuxta oīa opa sua q̄ fecerunt a die q̄ eduxi eos de egypto vsq; ad diē hāc. e Sic dereliq̄rūt me ⁊ fuierūt dijs f alienis: sic etiā faciūt tibi. Nūc ꝙ a ¶ .i. testimoniū da illis. g audiui vocē eoꝝ. verūtn ꝓtestaꝝ † a ¶ exaltatiōē ⁊ denotatiōē. eos: ⁊ ꝓdic eis ius regl q̄ regnaturus est sup eos. Dixit itaq; samuel oīa ꝝba dñi ad pplm/ q̄ petierat a se regem/ ⁊ ait: Hoc erit ius regl q̄ iperatur⁹ ē vob̄. Filios vr̄os tollet/ ⁊ ponet in currib⁹ suis: Facietq; sibi eq̄tes ⁊ ꝑcursores q̄drigarū suaꝝ: Et ꝓstituet a ¶ iudices. sibi tribūnos ⁊ cēturiones: ⁊ aratores agroꝝ suoꝝ: ⁊ messores segetū: ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruuꝝ suoꝝ. Filias q̄z vr̄as faciet sibi ¶ coquinarias. vnguētarias: ⁊ focarias: ⁊ panificas. Agros q̄z vr̄os ⁊ vineas ⁊ oliueta optīa tollet: ⁊ dabit seruis suis. Sz ⁊ segetes vr̄as ⁊ vi a ¶ q̄ redeūte anno vinee ꝑferūt. nearuꝝ reddit⁹ addecimabit: vt det eunuchis ⁊ famul⁹ suis. Seruos etiā vr̄os ⁊ ācillas ⁊ iuuenes optimos/ ⁊ asinos auferet: ⁊ pōet in ope suo. Greges q̄z vr̄os ad/ b decimabit: vosq; eritis ei serui. i Et clamabit̄ i die illa a facie regis vestri quē elegistis vobis: et nō exaudiet vos dñs in die illa: q; petistis vob̄ regē. Voluit aūt pplus audire vocē samuelis: sed a ¶ scz audiemus te. k dixerūt: Neq̄ aq̄: Rex em̄ erit sup nos: ⁊ erim⁹ nos quoq; sicut oēs gētes: ⁊ iudicabit nos rex noster: ⁊ egrediet ante nos: ⁊ pugnabit bella nr̄a ꝑ nob. Et audiit samuel oīa verba pplī: et locutus est ea in aurib⁹ dñi. Dixit aūt dñs ad samuelē. Audi vocē eoꝝ ⁊ ꝓstitue sup eos regem. Et a ¶ donec iudicet deus q̄d faciam⁹. l ait samuel ad viros isrl: Vadat vnusquisq; in ciuitatem suam.

endo sup se regē nō peccauerūt: sz magis bonū egerūt. filij aūt isrl ꝑ faciēdo peccauerūt: vt ptz ꝑ ꝝba samuelis ad ꝑ allegata: q̄ habent infra. xij. ca. ⁊ ꝑ ꝓsequēs miraculū a deo datū ad verificationē ꝝbi samuelis: vt ibidē habet̄. Cui⁹ ratio ē: q; de⁹ pplm isrl elegit sibi specialē ⁊ peculiarē ꝓ ceteris populis. ꝑm q; ꝺr Deut. vij. b. Te elegit dñs de⁹ tu⁹: vt sis ei pplus peculiaris. ⁊ iō voluit eē rex ꝝmediat⁹ illi⁹ pplī: ꝑ ꝑter qđ ⁊ legē dedit ei in monte sinai ꝑ seipm. i. ꝑ angelum in ꝑsona illius loquētem. ⁊ nō ꝑ hominē mediatorez. ꝑ pter qđ voluit ḧoīes gubernatores illius populi ab ipso ꝝmediate institui tanq̄ eius vicarij essent ⁊ nō reges vl domini: vt ptz in moyse ⁊ iosue ⁊ de iudicibus sequētibus: de quibus ꝺr in libro Judicū: Suscitauit eis dñs talē vl talem iudicez: ꝑter qđ filij isrl fecerūt contra ordinationē dñi petendo sup se regem ḧoīem mortalē: cū dñs hoc sibi retinuisset ⁊ ad bonū pplī: q; semp gubernauit eos optime ⁊ protexit q̄diu fuerunt boni subditi. ⁊ semp sic fecisset si pplus ille in bona subiectione sub domino stetisset. Ex dictis patet primū argumētū: q; si gubernatio regl optima est: sequit̄ q; melior est gubernatio habere regē deum ꝝmediate: quāto deus est melior ḧomine. ⁊ ideo contra istam ordinationē petere nō est bonū sed malum. Ad scōm dicendum q; illud quod habeb̄ Deut. xvij. de ꝓstitutione regis q̄tum spectat ad pplm non fuit ꝓcessio ꝑter dicta: sed magis ꝑmissio: sicut repudiū vxoris fuit ꝑmissum ad duriciaꝝ cordis eoꝝ: ꝑ ꝓut dictū fuit Deut. xxiij. sicut tamen in repudio fuit ꝑceptum q; darent libellū repudij si repudiarent: D sic in ꝓpositō si ptinaciter regem habere vellent: ꝑceptum fuit q; de populo israel haberent ⁊ non de alio: vt ibidem dicitur.

✠ tio pplī fuerit culpabil⁹: ptz ex ꝑ qđ Horaliter hr̄. j. xij. ca. Jnuocabo dñm ⁊ dabit vōces ⁊ pluuias: ⁊ sciet̄ ⁊ videbit̄ q; grāde malū fecerit̄ i ꝓspectu dñi petētes sup vos regē. Et silr aliq̄n ꝑ malo regentium populus mouetur ad rebellionē ⁊ seditionem ex quib⁹ sequuntur maiora mala q̄n fuerit regentium rapina. † ¶ Audi vocem populi. Ex hoc patet q; aliquādo dominꝰ exaudit aliquid qđ nō cedit ad bonū petentis eo q; male petit: ⁊ talis exauditio magis est punitio Osee. xiij. c. Dabo tibi regē in furore meo. † ¶ Predic eis ius regis qui regnaturus est sup eos. Hic accipitur ius large ⁊ impro/ ꝓrie dictum quod reputatur ius ꝑter malum abusum. naz illa que dicuntur hic de iure regis magis contingunt ꝑ exercitiū tyrānidis. Or em̄ ptinere dicunt̄ ad regē: ꝑ est ad ostendendum q; ꝑter malicia ḧoīm regnū de facili cōuertitur in tyrānidem.

¶ In ca. viij. vbi dicitur in postilla. Utrum filij israel peccauerunt petendo super se regem.

Additio. Responsio postilla/ torīs ad hāc questionē nō videtur ad plenū satisfacere. Nā institutio regis in aliqua gente vel populo simpliciter considerata non tollit ꝝmediatam gubernationem diuinam ab eis. Stant em̄ simul q; deus sit rex

Ē ĩmediat⁹ alicui⁹ gētis ipsaz ĩ p̃ncipalib⁹ ĩmediate regendo seu gubernādo: ꝛ tñ cū ꝓhabeāt supza se regē seu p̃incipē hoiem mortalē: qđ manifeste ptz in pp̃lo fideliū. Pp̃ls enī fideliū immediate a đo gubernari dicēd⁹ ē: qđ ptz ꝙ rōnes a postillatore allegatas ꝑ filios isrl. Nā si ĩ antiq̃ lege pp̃m illū sibi de⁹ elegit ĩ spāle seu peculiarē: ꝑm illđ Deut. vij. ĩ postilla allegatū: nō tñ min⁹ sz lōge magł pp̃ls fideliū ĩ noua lege ē a deo elect⁹ special' ꝛ peculiarł: iuꝝ illđ. j. Pet. ij. b. Vos aūt est gen⁹ electū regale sacerdotiū: gēs sctā: pp̃ls acq̃sitiōis. Silr ꝛ si antiq̃s dedit legē ꝑ ągelū ĩ p̃sona dei loquētē ꝛ nō ꝙ hoiez mediatorē: ꝙ ąpli⁹ vo ꝛ pfect⁹ catholicł legē dedit ꝙ seipz. i. ꝑ filiū dei eēnū: ꝛ ꝙ spm̃sctm̃ ĩ forma visibili missū. vñ si pp̃ls ille rōnib⁹ p̃dictis debuit ꝙ deū immediate gubnari: ꝙ easdē rōnes seu fortiores pp̃ls fideliū ĩmediate a đo debz gubnari: qđ etiā ptz ex ꝓmissi one xp̃i Matt. vl. d. Ego vobiscū sū oib⁹ dieb⁹ ꝛc. qđ exponit vno mō ꝙ assistētiā xp̃i seu ecclie ꝓtinue ipaz dirigēdo ꝙ occultos istinct⁹ spūsctī: vt idē postillator ĩ eodē loco dic. Ex quib⁹ ꝓñr hr̃: q sic ecclia licz a đo ĩmediate interiori gubernatiōe regat: nō tñ ex ꝫ istituēdo supza se regē hoiez ĩ tpalib⁹ peccat: vt ptz ex vniuersali ecclie ꝓsuetudie q̃ marie auctis est. Sic pari mō ꝛ rōne dicendū videt: q antiq̃ licet deū habuissent regē et ĩmediatū gubnatorē: tñ petēdo simplr supza se regē nō peccassent. Nec valet dicere q gubernatio diuina respectu ecclie immediate ē q̃tū ad spūalia. Nā etiā ĩ spūalib⁹ sūm⁹ pōtifex ꝓstituit ĩ ecclia absq̃ pctō. ĩmo sequēdo vestigia xp̃i dicit. Petro: Pasce oues meas Joh. xxj. d. Si autē dicat q summ⁹ pontifex tāq̃ dei vicari⁹ ecclias gubernat: qđ verū ē. idē etiā posset dici de regimine regali. vnde Apl's de rege simplr loquēs ad Ro. xiij. b. Nō sine cā gladiū portat: mīster enī dei est. Preterea si pctm̃ filios isrl ꝑpositū ĩ ꝫ q petierūt regē sibi ex rōne per postillatorē assignata caussaret: sequ̇ret q sp in eodē pctō pseueraret durāte regio regimine. Nā sic existēdo sp fecissent ꝺ dei ordinationē q̃ sibi soli eoꝝ regimē ĩmediatū retinuerat: nolēs q sup eos homo mortalis regret: vt agit postillator. Ex q̃ vlterius sequit q ordō samuelis ꝑ pp̃l'ovt de⁹ eis pceret ꝫ pctm̃ eēt vana ꝛ ꝺ regulā diuīe legł durāte eoꝝ ꝓtumacia eodē ĩ pctō.

Ratio huj⁹ est. Nā ꝑm legē diuinā nō dat venia nisi correcto: vt patet Ezech. xviij. f. Cū auerterit se impius ꝛc. Sed ꝓstat: vt habet. j. xij. ca. q samuel pp̃lo sibi supplicāti vt ꝙ eo oraret ꝛ suū pctm̃ de petēdo regē apte ꝓfitēti respōdit: ne timeatł ꝛc. Et infra: Absit a me ne orē deū ꝑ vobis ꝛc. Ex quib⁹ satis ptz q ḥmōi pctm̃ ꝙ pp̃li ꝓfessionē ꝛ orōnē ꝑpḥe fuit sublatū nō obstāte q adhuc pseuerabāt in eodē pctō retinēdo sibi regē illicite: ꝑm opinionē postillatoris. Preterea dicere q concessio de ꝓstitutione regł filios israel facta: Deut. xvij. non fuit ꝑpria cōcessio/sz magł pmissio: sic repudiū vxoris ꝛc. nō videt rōnabiliter dictū. Nā q mr̃imoniū sit inseparabile ꝙ hoiem est de iure naturali ꝑm postillatorē ꝑut ipe nitit ꝑbare Matth. xix. licet ꝫ nō reputo esse verū: ꝑut ibidē dño cōcedēte ampli⁹ declarabit. Constat aūt q pmissio facta de repudio nō tollit legē naturę q̃ indelibilis ē: sed in ꝑposito est ꝙ oppositū. Nā ꝓstitutio regł in aliq̃ gēte est ꝓformis iuri naturali: repsentat enī gubernationē mūdi ab vno deo: ꝑut etiā ꝫ in politicis ꝛ alibi determinat. vnde pmittēte lege diuina regł ꝓstitutionē: vt in ca. Deut. allegato: talis ꝓstitutio. s. regł remanet oīno licita tāq̃ iuri naturali ꝓformis ꝛ a iure diuīo nō ꝓhibita. Ex quib⁹ videtur q q̃stio nō remanet sufficienter soluta. Unde ad eandē videtur aliter dicendū. s. q populus iste nō peccauit petendo regem simplicit: cū ꝫ iā sibi esset a deo concessum: ꝛ iuri naturali ꝓforme: sed peccauit petēdo regē certo mō ꝺ diuinā ordinationē. Ad cui⁹ declarationē sciendū q ꝓstitutio regł iuxta ptātem sibi cōcessam pōt esse duplex. Primo mō q rex habebat plenā potestatē in populo sibi subdito: non solū in ḥis q̃ ad defensionē ptinent subdito⁹ seu ad eoꝝ dispositiuā gubernationē: sed etiā in ḥis q̃ pertinēt ad oēs actus iudiciales: intantū q rex sic ꝓstitutus dicit ee absolut⁹ legib⁹: ꝑut legiste de impatore dicere solēt. Silr vt ꝛ de regib⁹ q̃ superiorē nō cognoscūt asserit: ꝛ talis rex đr esse sup oīa iura positiua: seruādo ea ad libitū vel reuocādo ꝑut in plurib⁹ mūdi partib⁹ nō solū paganoꝝ sz etiam catholicoꝝ ee dinoscit. Et qr bonas seu magnas fortunas ferre nō posset nisi virtuosus: vt habet in. x. Ethico. Perfecta aūt virtus raro inuenit: idcirco ꝑpter tantā potestatē regibus cōcessam seu ab eis vsurpatā frequēter in tyrānide labunt: qđ est pessimū regiminū. vnde ꝛ de talib⁹ pōt intelligi illud Osee xiij. c. Dabo eis regē in furore meo ꝛc. In penā enī populoꝝ dant eis reges q̃ tantū absoluta vtant ptāte. Scđo mō pōt cōstitui rex cum ptāte limitata: sic. s. q in ḥis saltē q̃ ad iusticiam ptinēt p̃sertim cōmutatiuā sit sub legibus iā ordinatis ꝛ legitimis ꝓsuetudinib⁹ q̃s in se ꝛ alijs obseruari faciat fortiter exequēdo: ꝛ inferioꝝ iudicū defectū legitime supplēdo: nec tñ contra eas temerarie aliq̃d agendo. Similiter auferēdo a se oīa illa q̃ cupiditati seu ꝓcupiscētie vel supbie occasionē p̃stant: ex quoꝝ appetitu frequnter declinat ad tyrānidē. Et qr ꝑm Tho. in ꝑma scđe. q. cv. articulo ꝑmo in corpe q̃stionis. Ordinatio p̃incipat⁹ quā lex diuina antiq̃s instituit fuit optima. Idcirco isto mō ꝓcessum fuit filios israel instituere supza se regē: nō aūt primo mō: qđ ptz ex ꝫ. nā in eodē ca. ꝛ cū textu Deut. xvij. cum ageret de ꝓstitutiōe regł: dñs dirigēs verba pp̃lo ait: Cū dixeris. Constituā sup me regē sic habēt oēs ꝙ circuitū nationes: qđ intelligit de primo mō regnādi p̃dicto. Cetere enī nationes vt ĩ plurib⁹ reges habēt cū ꝑma ptāte: q̃ sepe ĩ tyrānidē vertit. Uñ saluator ait: Reges gētiū dñant eoꝝ ꝛc. Lu. xxij. c. Quē modū ꝓstituēdi regē dñs ei nō cōcessit: sz potiꝰ ꝑm modū. Nā ibidē dedit eis regulas tā in mō eligēdi q̃s in mō viuēdi ipius in se q̃s etiā ad deū. ꝛ ad subditos tales q oīno ꝺdicunt modis cōmunib⁹ aliarū nationū seu gētiū. In mō enī eligendi ad cauendas violētias ꝛ fraudes q̃ in simlib⁹ electionib⁹ solēt ptingere: instituit vt spectarē iudiciū diuinū. vñ ait: Eū cōstitues quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. Simili ad vitandū imitationē ꝓsuetudinū aliarū nationū ait: Nō poteris alteri⁹ gētis hoiem regē facere. Cōsequēter ꝓhibuit regi multiplicare equos currus ꝛ vxores: ꝛ immēsa argēti ꝛ auri pōdera: q̃ occasionē p̃stāt tyrānidi: vt dictū est. Similiter instituit vt rex sem plegeret ꝛ cogitaret de lege dei: vt ꝓtinuo eēt ĩ dei timore ꝛ obediētia. cū dicit: Describet sibi deuteronomiū legis huj⁹ ꝛc. legetq̃ illud oībus vite sue vt discat timere deū ꝛc. Similiter instituit vt nō superbe seu tyranice ꝓteneret seu oppmeret cū dic: Ne eleuet cor ei⁹ in supbia sup fratres suos ꝛc. q̃ oīa ꝺdicūt mō primo regnādi q̃ est cōiter gentiū seu nationū: vt dictū est. Sz cōstat q filij israel regł institutionē ꝑmo mō eis nō cōcesso: sz poti⁹ implicite seu interꝑtatiue eis ꝓhibito petierūt: vt patz ꝙ verba principalia sue petitiōis in ꝫ ca. vbi sic dicit: Pone nob regē vt iudicet nos sic gētes. Mō enī soluz petebāt esse sub rege mō eis a dño ꝓcesso: qr est scđs mod⁹: sz vt rex iudicaret eos mō quo reges cōiter iudicabāt gētes. s. absoluta. ꝛ absq̃ limitatione ptātis ꝛ refrenatione appetit⁹ ꝑut moris cōis erat inter gētes p̃sertim eo tpe. ꝛ iō sequit: Displicuit sermo in oculis samuelis eo q dixissent: Da nob regē vt iudicet nos. Mō enī displicuisset si regē simplicit petiuissent mō eis a dño cōcesso: sz ꝑ istā additionē: Ut iudicet nos sic gētes: qđ intelligit mō ꝑmo predicto. vñ ꝛ sequit: Dixit dñs ꝛc. Mō te abiecerūt sz me: petendo enī regē cū ptāte ꝛ iurisditiōe absoluta: sic inē gētes ꝙplicite petebāt ipm ꝺ modū instituēdi regē sibi cōcessuz: vt dictū ē. Uñ ꝛ statim de⁹ mādauit vt pp̃lo ꝓtestarē seu declarē ius regis tali mō regnaturi dicēs: Filios vr̃os tollet: filias vr̃as faciet sibi vnguētarias ꝛc. Uñ ꝛ finaliter ius huj⁹ regł cōcludit: Uoscq̃ erit⁹ ei serui: qđ ꝑprie ē tyrānoꝝ q̃ suis sb̃ditis vt suis p̃incipant: qđ totū occasione plenissime ptātis regi cōcessuz ad modū cōem gētiū ꝺ diuinā ordinationē ꝓtingere cōsueuit. Jn q̃ qđē petitiōe pniciosa ptinacit pseuerātes: samuel iura regni tyrānici explicāti rñderūt: Neq̃q̃. rex enī erit sup nos: ꝛ erim⁹ q̃z sic oēs gētes: ꝛ iudicabit nos rex nr̃ ꝛc. Jn q̃ euidētius explicauerūt petitionē eoꝝ esse ꝺ diuinā ordinationē ꝛ cōcessionē: vt dictū est. ꝛ sic ptz manifeste quō in ꝫ peccauerūt: de quo pctō verisimr penituerūt petētes a samuele vt oraret ꝑ eis deum: vt. j. xij. ca. vbi samuel offerēs se ꝑ eis oraturū ꝓtestat⁹ ē. Jgit timete deū ꝛ ꝙuite ei ꝛc. q. d. pctm̃ cōmissum in petēdo regē mō p̃dicto dimittet vob: dū tñ nō derogetis diuinis legibus seu ordinationib⁹. Si aūt dicat q si vere pp̃ls penituisset saulē amouissent a regno. Ad ꝫ dicēdū q ꝫ iā nō poterāt facere. Primo qr erat iā saul tpe pnie pp̃li ad instātiā eoꝝ a deo ꝑ samuelē vnct⁹: vt. j. x. ca. vñ ꝛ ei⁹ amotio seu reuocatio videret q̃dāmō ꝺ honorē diuinū. ꝛ iō cum samueli dixisset saul. j. xv. f. Scidit dñs regnū israel a te hodie ꝛc. sb̃iūgit ibidē: Porro triumphator in israel penitudine nō flectet ꝛc. q. d. ꝛ si tu iam es a deo absciss⁹: nō tñ statim amoueris a regno ne dñs videat q̃si penitudine flecti. Scđo qr saul post victoriā ĩ iabes galaad habitā erat vallat⁹ ĩ regno. Tertio qr ei⁹ regnū publice erat ĩ galgala renouatū: vt. j. xj. ca. Nec obstat q cū pp̃lus ꝓfiteret pctm̃ suū samueli/direxit: Addidim⁹ enī pctis nr̃is malum vt peterem⁹ regē. xij. ca. vbi nō fuit facta mētio de mō regnādi: vt inē gētes ꝛ ḥmōi. Nā ꝫ est breuitat' cā omissuz: cum iā in loco ꝓprio sepe repetitū fuisset: vt dictū est. De regno aūt dđ nō est mētio in ꝫ faciēda. fuit enī ipi⁹ regnū ꝑ se ꝛ suis successorib⁹ a deo ꝙ samuelē iustū ꝛ a deo iudicē ꝓstitutū absq̃ aliq̃ pp̃li petitione seu istātia istitutū: vt ptz. j. xvj. ca. Pōt etiā dici ad q̃stionem ꝑtin

Dupler regis ptās

Ꝑ⁹ Ꝑ⁹

A nē ꝓncipalē ꝑm q̄sdā q̄ filij isr̄l peccauerūt petendo regē: nō solū ꝓdicto mō: sz etiā iiurīādo samuelē iustū ⁊ a deo iudicē cōstitutū. Iz em̄ filij sui q̄s cōstituerat iudices peccassent: vt ptz ī ꝓncipio huiꝰ ca. nō tm̄ ex ꝫ in scḗptura legit̄ ꝓposita culpa samuelis: sicut heli ꝓnit̄ ex pcto filioꝝ. ꝟ. ij. ca. Nō differētie ē. nā pcta filioꝝ heli erāt publica seu notoria tā sibi q̄ pplo. pcta ꝟo samuelis filioꝝ nō ita erāt publica seu mānifesta. peccabāt em̄ ī accipiēdo mūera ⁊ puertēdo iudiciū q̄d pluries fit occulte ⁊ colorate. ⁊ sic ꝑsumēdū ē ꝙ samuele ignorāte ꝫ fecissēt: ꝑsertī q: nō fuit antea monitꝰ nec redargutꝰ sic heli. Ad vt samuel oñderet īnocētiā suā. ꝟ. xij. ca. reḡsiuit pplm. Prīo ꝑsentādo filios suos populo: vt redderēt rōnē de seipsis dicēdo: Ego senui ⁊ filij mei vobiscum sūt. q. d. vt puniat̄ eos ꝑm delicta eoꝝ. Scḋo reḡrit eos de seipō dicēs: Ego ꝑsto sū loq̄mī ō me coꝝ dño ⁊ coꝝ xp̄o eiꝰ. Utrū bouē cuiusdā tulerī ꝛc. vsq; ibi: Test̄ ē dñs: q: nō īuenerit̄ q̄ppiā ī manu mea. ⁊ sic ptz ꝙ ipse volebat se purgari ab īfamia sue dispositiōis. Cōcordat cū ꝫ glosa q̄ sup illō ꝟbū: Mō te abiecerī sz me. īterlinealit̄ dic̄: Qui vos spnit me spnit. Ja q̄ ptz ꝙ cū samuel cōstitutꝰ a deo sine eā spnebat. deꝰ ipse videbat̄ spni. in q̄ manifeste peccabāt: etiā si petitio regis post obitū samuel ēet licita eo mō q̄ petita fuit: de q̄ pctō videt̄ penituisse: cū eū postea tā ī vita q̄ ī morte multū honorifice tractauerūt: vt ptz ex decursu ꝟistorie. Et sciēdū ꝙ ꝫ scḋs modus rādēdi ad q̄stionē nō repugnat ꝑmo. ex vtroq; em̄ sit̄ posset forī mari sufficiēs rāsio: vt ptz intuenti.

Replica. Burḡ. saltū faciēs vsq; ad ꝑmū regū: in q̄ vsq; ad. viij. ca. nō mouet nisi difficultates vocales: de q̄b⁹ nō iudico cū res sit nota. Ja ꝟ. viij. ca. vbi postillator q̄rit dispūtat ⁊ ꝓcludit ꝙ filij isr̄l peccauerūt petēdo sup se regē. Burḡ. lōga digressiōe sz nō multa rōne nitit̄ determiatiōnē postillatoris īfirmare: ⁊ vt clarī appareāt Burḡ. ieptie digressionē eiꝰ redigā ī certa dicta q̄ p ordinē tractabo ꝑm merita eorūdē. Primū igit̄ eiꝰ dictū ē: ꝙ stat simł gētē regē aliquē hr̄e mortalē: deū tm̄ eiꝰ gēt̄. fore īmediatū regē ⁊ gubernatorē ꝓncipalē: ⁊ ꝑ illud dictū putat Burḡ. soluere argumētū q̄d postillator ꝙ ꝓclusione facit: ꝙ videlicet iudei peccauerūt regē petendo. Putat etiā ꝑ idē replicare ꝫ solutionē datā ad argumentū iudeoꝝ in ꝫriū. ⁊ fortassis bñ putaret si dictū illud ēet in ꝙposito verū: nūc aūt falsitas illiꝰ dicti ptz ex lr̄a: iūcta glose īterlineali. dic̄ em̄ lr̄a: Mō te abiecerūt sz me: ne regnem sup eos: iuxta

B oīa opa sua q̄ fecerūt a die q̄ eduxi eos de egypto vsq; ad diez hāc: sic̄ derelīquūt me ⁊ seruierūt dīs alienis: sic faciunt etiā tibi. hec ī lr̄a. Glo. īterlinealis dic̄: q̄ vos spnit me spnit. ⁊. ꝫ. ca. ꝑ. resumit̄ pctm̄ ꝫ. ibi petēdo regē: q̄b⁹ suppositꝰ nō stat ꝙ deꝰ sit rex ⁊ gubernator: sic rege postulato: vt dic̄ lr̄a cū glo. nisi generali ifluētia quā iudei abūcere nō potuerūt: sz illa nō ē ad ꝙpositū Burg. nec exēpla q̄ ponit valēt in ꝫ casu: q: etsi ecclia ⁊ pplꝰ xp̄ian⁹ habeāt reges ī spūalib⁹: vt papā: ⁊ ī tpalib⁹ vt ymperatorē. ⁊ eos venerāt: eisq; sbiect⁹ ē: tm̄ dei regnū ꝓncipale ⁊ īmediatū nō abūcit sz potius regnū hoīm vie dei ꝫriū vsq; ad mortē ꝓtēnit: vt ptz in ꝑmitiua ecclia in tpe apl̄oꝝ ⁊ martyrū. Scōm dictū Burg. ē: q: pctm̄ iudeoꝝ regē petētiū ꝓfessiōe populi ⁊ samuel oīone fuit abolitū: manēte tm̄ regimie regio: iō petitio regal̄ regimīs nō fuit pctm̄. Ad manēte pctō pctm̄ nō cēsēt abolitū: sz ꝫ dictū fūdat̄ sup falso fūdamēto. nā petere regē absolute nō ē pctm̄ ī ꝙposito cōmissū: sz petere ꝫ dī ordiatio nē ē ī ꝙposito pctm̄: q: sic petere ē dī ordiatiōnē ꝓtēnere ⁊ deū abūcere ne regnet. Nūc aūt deꝰ noluit aliquē huic pplo ꝑfici: vt iudicē regē aut sacerdotē nisi sua ordinatiōe: vt ptz ꝑ totum decursū ve. tel. ab exitu egypti vsq; huc. pplꝰ aūt deū ⁊ hāc eiꝰ ordinatiōnē abiecit petens regē dari a samuele videlicet ꝑ electionē vl̄ hūanā īstitutionē: sic̄ ⁊ cetere natiōes regē haberent. vñ dr̄ in lr̄a: Cōgregati vniuersi seniores natu dixerunt ad samuelē: Cōstitue nob regē vt iudicet nos: sic̄ cetere natiōes. nō dixerūt: pete nob a deo regē ꝛc. quō si dixissent nō peccassent: nec dei ordinationi ꝫuenissent. Cū aūt de pctō sic cōmisso penituissent: ⁊ errorē ꝑfatum cognouissent: ⁊ samuel ꝙ eis orasset: pctm̄ ē abolitū: vt ptz. ꝫ. xij. ca. in lr̄a iūcta glose īterlineali: nec rex tūc fuit cōstitutꝰ sic̄ petitꝰ: petebat̄ em̄ cōstitui ordiatiōe hūana: vt ostēsum ē: ⁊ ꝫ fuit pctm̄: sz petitio vt sic nō habuit effectū: q: ī stituebat̄ electiōe ⁊ vnctiōe dei. Nō erat igit̄ pctm̄ sb rege sic ꝓstituto pmanere. Burg. igit̄ errauit ī fūdamento putans pplm pmānsisse sub regimie regio: vt petito: q̄d falsū est: vt ptz ex dict̄. Quib⁹ bñ pēsat̄ obiectiōes burg. ꝫ postillatorē nullius sūt efficacie. Sz burg. idē ꝑsumens aliē absoluere q̄stionē motā dic̄ ꝫriū. Est igit̄ tertiū eiꝰ dictū tale: q: petere regē fuit populo a deo ꝓcessū Deu. xvij. iō petendo nō peccauit: sz illud dictū respiciēdo bñ lr̄am allegatā videt̄ supponere falsū: q: ī illa lr̄a nō ponit aliq̄d ꝟbū ptinēs ad ꝓcessionē de rege petendo. C Est ei ꝫ tenor lr̄e allegate: Cū igressus fuerī ērā quā dñs deꝰ dat̄ ē tibi ⁊ possederis eā: habitaueriscz ī ea: ⁊ dixerī: Cōstituā sup̄a me regē: sic̄ hñt oēs p circuitū natiōes: eum ꝓstitues quē dñs deꝰ tuꝰ elegerit ō nūero fratrū tuoꝝ. Ecce lr̄a: cuiꝰ sensū sup̄a Deu. xvij. dixi hr̄e sēsū ꝓnosticū. ꝓnosticauit ei deꝰ iudeos sic dicturos: nō ꝑcepit nec ꝓcessit sz ordinauit ꝑgnātē negatiuā. s. ꝙ sic dicēdo nō ꝓstituerēt regē nisi electiōe ꝑcedēte. Huic aūt ordiatiōi petēdo a samuele regē exp̄sse ꝫdixerūt. tuz q: petierī ab hūana ptāte. tū q: sic cetere natiōes q̄ ad dīnā ordinationē nō respexerūt: igit̄ peccauerūt: qđ ē ꝫ tertiū burḡ. dictū. Quartū dictū ē ꝙ regī cōstitutio ptingit dupl̄r. vno mō ꝑm ptātē regēdi illimitatā. alio mō limitatā. Prīo mō ꝓstituit rex absolutꝰ legibꝰ potēs regere ꝑ libito volūtat̄. exēplificat de ītatore ⁊ alijs regibꝰ tā catholicī q̄ infidelibꝰ. Scḋo modo cōstituit rex obligatꝰ ad seruādū leges ptinētes ad se ⁊ subditos. Sz ista distinctio nō ē artificial: q̄uis em̄ multi ꝓncipanē vitiose ꝑm ꝓmū mēbrū: nō tm̄ ad sic ꝓncipādū instituūt: īmo ī ꝙposito casu iudei ex vitiato regimīe filioꝝ samuel̄ accepunt occasionē petēdi regē. Dī nāq; ī ꝫ ca. ꝙ filij samuel̄ declinauerūt post auaritiā: ⁊ acceperūt mūera ⁊ puertebāt iudicia: cōgregati sūt q̄ oēs maiores natu isr̄l: venerūt ad samuelē in ramatha. dixerūt ei: Ecce tu senuisti ⁊ filij tui nō ābulāt ī vīs tuis: cōstitue nob regē. Ad luculenē apparet ꝙ petebāt regē: vt euaderēt ꝑmū modū regēdi: q̄s igit̄ delipiēs diceret eos petisse tyrānidē quā euadere cupiebāt. Est em̄ ꝑmus modꝰ regēdi tyrānicꝰ: quē iudei petēdo regē petere nō potuerūt quēadmodum vult Burg. Nā ꝓplicare videt ꝙ q̄s ꝫ volūtatē aliq̄d īstituat vl̄ eligat: cū oīs talis libera īstitutio ⁊ electio sit volūtaria. Si igit̄ fieret ꝫ volūtatē ēet īuolūtaria: ꝑ q̄ñs ꝓplicatio. Jsti⁹ ꝙfirmatio pōt videri ī lumīe nature quēadmoduz Aristoteles. iij. Phus poli. oēm ꝓncipatū distinxit in tpatū ⁊ viciatū. Tpatū dixit ī q̄ ꝓncipās dñat̄ ad cōe bonū cōferēs ꝑm volūtatē subditoꝝ. Viciatū aūt dixit deficere ī altero vl̄ vtroq;. Certū ē igit̄ vitiatuz nō peti eligi vl̄ cōstitui a subdit̄: q: oīs talis ē ꝑter īmo ꝫ volūtatē subditoꝝ. Scḋs igit̄ ꝓncipat⁹ ⁊ modꝰ regnādi a subditis peti nō pōt: sz solū ꝑmꝰ q̄si vertit̄ ī tpatū ⁊ tyrānidē potiꝰ sbditi dicēdi sūt talē ꝓncipatū pati q̄s petere. Nec exēpla Burgen. D de ītatore ⁊ alijs sūt ꝟba. Nō em̄ tales subditi ꝓstituūt: sed tpato mō cōstitui sepe intēperati ⁊ vitiosi fiūt. Nec verū est de regū ⁊ ītatoꝝ iudicio q̄ sūt electi ⁊ īstituti ad iudicādū ꝑm arbitriū volūtat̄: sz sūt īstituti ad indicādū: nō de legibꝰ sz ꝑm leges: ⁊ si aliq̄n modū sue īstitutiōis excedūt cadentes in tyrānidē olgarciā vl̄ democraciaz: in his casib⁹ subditi potiꝰ patiunt̄ q̄s agūt: q: tales casus nō ꝓueniūt ex subditoꝝ institutiōe: sz in stitutoꝝ vsurpatiōe: īmo ⁊ titul⁹ ītatoris mō regēdi vitiato ꝫdicit. Nā titul⁹ eiꝰ ē. M. dei gr̄a romanoꝝ rex ⁊ sp augustꝰ. ꝫ est reipublice nō ꝑuate accōmod⁹. Ita ⁊ alioꝝ regū ꝓtestationes sūt sub dei gr̄a: q̄ vitiatū ꝓncipatū nō admittit: Ex q̄b⁹ ptz ꝙ solutio Burg. quā ꝓcludit suis ieptē dict̄: videlicet ꝙ iudei petētes regē vt regeret intpatō ⁊ vitiato regimīe: qđ apud eū dr̄ illimitatū peccauerūt: nihil valet: qđ ptz ex ꝑdictis. Et certe q̄tūcunq; barbari scient sibūpsis nocere nō possunt: nocerent aūt sibūpsis si ꝑm Burgēsem regē cōtra cōmune ꝓferēs peterent ⁊ petiuissent. Nō em̄ talē regē q̄tūcunq; barbarus elegit: patiē q̄dē bñ. vñ dixit Aristo. de hmōi viciose ꝓncipātib⁹. Sustinēt q̄dē hoīes talē ꝓncipatū nihil cōtristari ꝙ ipsoꝝ barbarā ⁊ seruilē naturā: ⁊ ꝓsuetudinis auxiliū: ⁊ ꝓterea que dicta sunt Burgē. fortasse ꝓnia ducē: in fine sue iutilis digressiōis: pōit huiꝰ q̄stionis solutionē meliorē: q̄ q̄si coincidit cū postilla toꝝ: ꝙ videlicet iudei peccauerūt petēdo regē nō simpl̄r: sed ꝓpter abiectionē samuelis sine sui culpa vsq; ad abiectionem dei: iuxta glo. Qui vos spnit ꝛc.

Ca. IX

†T erat vir de bē a
a ¶ filius dextere.
b ¶ dur⁹ vl̄ vomit⁹ vi
ri: vl̄ vomens vir.
iāmin nōie cis fi
a ¶ pr̄me⁹ de⁹. b ¶ pnul⁹ vel turbulentus. c ¶ ꝓmogenitus tuus.
liꝰ ābiel filij seōr: filij bēchoz

Ca. IX

T erat vir de benia. ††.14.g
Regimine I. Pa. 8. d
iudicū terminato: hic cōsequenter agit̄ de regno. ⁊ primo de regno labili saulis. secūdo ō stabili. s. ipsiꝰ dauid ca. xvi. Prīa Diuisio
in tres diuidit̄. quia ꝑmo describit ipsius
✳ saulis re
Dozalit̄. a ¶ Erat vir de ben. Per saulē de q̄ ꝛc hic ꝙ erat vir bonꝰ ⁊ electꝰ ⁊ nō erat vir de filijs isr̄l melior: illo: significat q̄libet hō aptus ꝑ lationi siue regno. Nam q̄ ꝑfect⁹ alijs in

E ℭ a ¶Vocabulo saul. La. IX
Saul q̄ offenso deo factꝰ est rex sup̄ isrl̄ iudeos significat. Sicut enī ipe durus ⁊ supbus ⁊ rigidus factꝰ est: vt eos seruili onere magis p̄meret q̄s liberaret. sic ppl̄s iudeoꝝ: q̄uis vnctus in sacerdotibꝰ ⁊ regibꝰ: tñ ancille filiꝰ erat q̄ in seruitutē generabat: nec pfectā libertatē p vnctionē consequi poterat: p̄cipue qꝝ regēverū ⁊ māsuetū recipe noluit: p
tt.10.d quē potuit liberari. Saul ℊ petitio interptat: q̄ fuit de stirpe beniamin: qꝝ filius cis: filij abiel: filij seoꝝ: filij behoreth: filij sareth: filij aphia. Beniamin: filius dextre: Cis durus vel vomitꝰ viri: vl vomēs vir. Abiel: pr̄ meꝰ deꝰ. Seoꝝ: paruulus vel turbulentus. Behoꝝ primogenitus tuus. Sareth: descēsio.
Exo.4.f Aphia liberalitas domini. Isrl̄ ergo filius dei primogenitus ⁊ pater eiꝰ deus: filius fuit dextre. qꝝ p auxilium dei hostibus p̄ualuit: sed qꝝ ingratus ⁊ durus a liberalitate dñi descēdit: in blasphemiā erupit: ⁊ de magno paruulus: ⁊ de placido turbulentus factus est.
¶Rab. Quod saul asinas patris sui querens/ venit ad prophetā a quo vnctus est: significat q̄ iudei stulticiā carnalis sensus sequentes: p errores deuios luxum mūdi perḡrunt. Asinus enī brutum ⁊ luxuriosum animal est. et ad ꝓphetā venientes: id est moysen: audiunt asinas esse inuētas: id est bona terre sibi esse debita. a quo etiā vnctionis oleū ⁊ regni gubernaculū promittit: in quibus ad tp̄us fratres suos de manu hostiū eriperēt. b ¶Nō erat vir de
filijs isrl̄ melior illo. Ra. Scōz pre sentis vite iusticiaz. Zdē. Hoc magis
Mat.3.d ad xp̄m ptinet. de q̄ ōr: Ecce puer meꝰ
Ps.85.b electus quē elegi: ⁊ alibi: Quis similis
F deo ī filijs dei. c ¶Statheris argenti. Stather siclus est qui habz.xx. obolos id est denarios decē. d ¶Dem̄ homini dei: vt indicet no. viā nr̄az.
11.q.1.c.iu/dices Quis se dare decreuerint: non legimus q̄ samuel acceperit: si tamen acceperit: non reputaret in diuinationis p̄mium: sed in ꝓphete stipendium.
e ¶Olim in isrl̄ sic loq̄bat vnusquisq; vadēs. Et ait Beda nō hīsto riographi: sed Esdre verba sunt.
f ¶Videns. Dicit ꝓpheta: qꝝ p spiritū p̄noscit futura. g ¶Cliuum tē. egredientes. Clivus ascēsus montis flexuosus.

Nico.de ly.

℈ Et vn/
✻ saulis regis institutio. scōo institu/ti trāsgressio ca.xiij. tertio trāgressoris reprobatio. ca.xv. ibi: Factū est aūt verbū dñi. Prima adhuc in tres: qꝝ circa institutionē saulis in regē: primo describitur ipius electio. scōo electionis confirmatio. ca.xi. tertio ppli ̄crepatio. ca.
† 3.Reg.2.f.et.18.d xij. Prima in duas: qꝝ primo describit saulis electio secreta. scōo publica: circa mediuz decimi capituli/ibi: Et vocauit samuel ppl̄m. Prima adhuc in duas: qꝝ primo ponit saulis electio. scōo electi vnctio. ca.x. ibi: Perierāt aūt asine. Circa primū sic procedit: qꝝ p̄mo abilitas saulis ad regendū describit. scōo a samuele cognoscit/ibi: Perierāt autē. tertio honorifice a samuele suscipit/ibi: Assumēs itaq; samuel. Circa primū describit aptitudo saulis ad regendū rationē patris sui/cū ōr: Et erat vir de
beniamin
a ¶descendēs vel descensio. b ¶liberalitas dñi.
filij sareth: filij aphia/ filij viri ie a
¶binomius fuit: erat autē familia pertinēs ad tribum beniamin.
mini fortis roboꝛe. Et erat ei fi/ b c
a ¶peritio.
a lius vocabulo saūl: electus ⁊ bo d e
b nus: ⁊ nō erat vir de filijs israel f
a ¶ꝑm huius vite iusticiam.
mēliꝰ illo† Ab humero ⁊ sursuz g
eminebat sup oēm ppl̄m. Perie b
rant autez asinę cis patris saul: et dixit cis ad saul filium suuz: Tolle tecū vnū de pueris/ ⁊ consurgens vade et quęre asinas. i Qui cū trāsissent p mōtē ephraim/ ⁊ per terrā salisa/ ⁊ non inuenissent/ transierunt etiam p terrā
¶ciuitas melchisedech.
salum: ⁊ nō erant: sed et p terram
¶id est beniamin.
iemini ⁊ minime reppererūt. Cū k
¶ꝓoauus samuelis.
aūt venissent ī terrā suph ⁊ non inuenissent/ dixit saul ad pueruz suū qui erat cum eo: Veni et reuertamur/ ne forte dimiserit pater meus asinas/ ⁊ sollicitus sit p nob. Qui ait ei: Ecce est vir dei in ciuitate hac: vir nobilis: omne qđ loquit̄/ absq; ambiguitate venit. Nūc ergo eamus illuc/ si m
¶a mente amouerit.
forte indicet nobis ōr via nostra ꝑpter quā venim⁹. Dixitq; saul ad puerum suum† Ecce ibimus:
a ¶putauit saul quod nō indicaret asinas nisi precio.
Quid ferem⁹ ad virū dei: Pa/ n
a ¶sacculis vel pera.
nis defecit in sistārcijs nostris: ⁊ o
sportulā nō habem⁹ vt dem⁹ hoi dei: nec q̄q̄ aliud. Rursuz puer rndit sauli ⁊ ait: Ecce inuēta p
c est ī manu mea q̄rta pars statheris argēti: dem⁹ homini dei: vt in
d dicet nobis viā nr̄am. Olim in q
israel sic loquebat vnusq̄sq; vadēs consulere deū: Venite ⁊ eamus ad videntem. Qui enī propheta ōr hodie: vocabatur olim
f vidēs. Et dixit saul ad puerū suum:† Optum⁹ ꝑmo tu⁹. Veni eamus. Et ierūt ī ciuitatē in q̄ erat
g vir dei. Cūq; ascēderēt cluū ciuitatis: iuenerūt puellas egredientes ad hauriēdā aquā: ⁊ dixerūt eis: Nū hic ē vidēs: Que rndentes dixerūt illis: Hic ē. Ecce añte: Festina nūc. Hodie enī ve-
beniamin noie cis. hoc dicit̄ qꝝ erat in toto ppl̄o israel famosus. a ¶Filij sareth. hoc nō est de textu. b ¶Fortis roboꝛe. Hoc ōr ad denotandū fortitudinē saulis: qꝝ fortes hoīes solent fortes generare. Cōsequēter ostendit̄ aptitudo saulis rōne moꝛ/ cum dicit̄:
c ¶Et erat tē. quia erat famosus.
d ¶Electus. sine macula notabili vitiorū. e ¶Et bonꝰ. rōne moꝛ ⁊ virtutū. f ¶Et nō erat vir tē. Ex q̄ notat̄ q̄ nō solū erat bonꝰ/ sed etiā excellētis bonitat̄. Cōsequēter describit̄ ei⁹ aptitudo ex parte coꝛpis/ cum dicitur:
g ¶Ab hūero. in q̄ notat̄ fortitudo coꝛpis: que multū est necessaria in regibus: ⁊ pulchꝛitudo ꝓsone: qđ multū est ꝓ⁹ decēs in eis. ꝑm illud: Species ꝓriami digna est imperio. h ¶Perierant aūt. Hic ꝓ̄n describit̄ cognitio saul̄ a samuele q̄ facta est duplicit̄. Primo p humanā inq̄sitionē. scōo p diuinā reuelationē/ ibi: Dñs aūt reuelauerat. Primum aūt cōtigit eo q̄ saul q̄rēs asinas patris sui ⁊ nō inuenies venit ad samuelem: vt de asinab⁹ audiret veritatē. et hoc est qđ ōr: Perierant aūt tē. i. timebant̄ perisse: nō enī simplicit̄ perierāt: quia postea sunt inuente. i ¶Vade et q̄re asinas. Ex quo ꝓz humilitas saulis: q̄ negociū humile ⁊ laboꝛioꝰ sum nō recusauit. k ¶Cū autē venissent tē. Iste fuit attau⁹ samuelis: vt habetur in principio huius libꝛi.
l ¶Vir nobilis. Hoc ōr ꝓpt̄ dignitatem ꝓphetie. qđ ꝓz ex hoc qđ sequit̄: Omne qđ loquit̄ absq; ambiguitate venit. m ¶Nūc ḡ eamus tē. i. de asinabus ꝓpter quas fiebat via illa.
n ¶Quid ferem⁹ tē. Credebat enī saul q̄ nō indicaret eis gratis: vel forte erubescebat apparere in ꝓspectu eius absq; aliquo exenio: Unde subditur:
o ¶Et sportulā nō habemus. In hebꝛeo habetur: Et exenium nō habemus: ⁊ in idem redit translatio nostra: quia sportula est vasculum in quo ponitur fructus vel aliqđ huiusmodi ad exeniandum. ⁊ sic accipit̄ hic continēs pro contento. p ¶Ecce inuenta est in manu mea. Puer enī saulis ꝓpter verbū magistri sui posuit manū ad bursam: ⁊ inuenit q̄rtā partē statheris argēti. i. q̄rtā ptē sicli: qꝝ stather ⁊ siclꝰ idē sūt. Siclus aūt. xx. obolos hz: vt hr̄ Exodi. xx. ⁊ sic q̄rta ps statherꝰ valebat q̄n q̄ obolos. vel ꝑm alios sex obolos: qꝝ ꝑm eos siclꝰ sanctuarij̄ habebat. xx. obolos tm̄: siclus aūt cōis. xxiij. q ¶Olim in israel sic loq̄bat tē. istud nō fuit dictū a puero samuelis: sed ab eo q̄ scripsit libꝛū istū: vt dicūt hebꝛei. Beda ātem dicit q̄ fuit appositū ab Esdra: q̄n legē a chaldeis cōbustā raparauit. Certa patēt vsq; ibi: r ¶Que rndētes dixerūt il. Hē tē. Iste puelle plura ꝓba dixerūt sauli. vt ꝓz ex seq̄ntib⁹: qꝝ sic dic̄ Ra. Sa. volebāt eū aliquātulū detinere ꝓbis admirātes pulchꝛitudinē ipi⁹.
✻ Sacrificiū ē Moꝛaliter
✻ potestate debet etiā moꝛib⁹ ꝑesse et exercitatus in humilitate: qđ in saule significat̄ p hoc q̄ iuit asinas q̄rere. Vñ de helia ōr. iiij. Regum. ij. b. Pater mi currus isrl̄ ⁊ auriga eius. Currus enī q̄ ducit ꝓ ponit ꝑmo: ⁊ auriga q̄ ducit scōo. ad oñdēdū q̄ ille bñ ducit regēdo q̄ primo fuit ductilis in obediendo.
✻ Dñs aūt

A ℣ a ¶Et vnges eū du. Saul vnctus xp̄m significat: qui ⁊ ipe xp̄s appellat⁹ est. Añ 2.Reg.1.c Quare nō timui sti mittere manū in christum dñi.
b ¶Oia q̄ sūt in cor. ⁊c. Rab. Tradunt hebrei fuisse ī corde saul qz rex eēt futurus cū vidisset p̄visuz se in vertice arboris palme colloca ri: qđ est signū regnaturi. c ¶Assumēs ita. ⁊c. Rab. Qđ samuel saulē in excelsū duxit: refectionez tribuit: significat p̄ophetas ppl̄m hebreoruz doctrina sua ad altiora ꝓuocātes: vt scīa spiritali refectus in culmine virtutū cōsistat nec relabatur ad vitia. d ¶Triclinīū. Cenaculū a tribus lectulis discūbentiū. e ¶De industria. i. de p̄uidētia. dat intelligi q̄ iā comederit. licet nō plene qz reuelante dño q̄ veniret saul: cō uiuiū dilatū est.

℣ Cunq; de/

Ni.de ly

B ✻ a ¶Sacrificiū est ho. ⁊c. Aliqui dicunt q̄ erat tm̄ p̄randiuz p̄paratū ꝓ aduentu saulis quē p̄sciuerat samuel: vt patebit in sequētibus. Alij aūt dicunt q̄ nō solum fuit p̄ādiū: sz etiam hostia pacifica: de q̄ vna pars dño offerebat: relique comedebātur ab offerētibus. licitū aūt erat tūc tp̄is offerre dño sacrificiuz alibi q̄ vbi erat arca ⁊ tabernaculū: vt dictū est. ē. vij. ca.
b ¶Quia ipse bñdi. ⁊c. Hodus enī erat hebreoruz añ p̄ādiū ⁊ maxime ꝺ sacrificio oblato laudare deum.
c ¶Apparuit samuel ⁊c. quia de aduentu saulis reuelationē habuit in ciuitatē: qz sacrificiū ē hodie a ppl̄o ī excelso. Ingredimini vbē statim inuenietis eū: añq; ascēdat excelsum ad vescendū. Neq; enī cōmesurus ē ppl̄s donec ille veniat: qz ipse b bñdicit hostie: ⁊ deinceps comedūt q̄ vocati sūt. Nūc g̃ ꝓscēdite: qz hodie reperietis eū. Et ascēderūt in ciuitatē. Cūq; illi ambularēt ī medio vrbis: apparuit samuel egrediēs ob c uiā eis: vt ascēderet ī excelsū. Dñs ꝺ aūt reuelauerat auriculā samuel añ vnā diē q̄ veniret saul/dicēs: Hac ipa hora q̄ nūc ē: cras mittā virū ad a te de terra beniamī: ⁊ vnges eū du/

a ¶xp̄s saluet ppl̄m suū de ptāte demonū.

ce sup ppl̄m meū isrl̄: ⁊ salūabit populū meū isrl̄ de manu philistinoz:

¶In aduentu christi.

qz respexi ppl̄m meū. Venit enī clamor eoz ad me. Cūq; aspexisset samuel saulē: dñs ait ei: Ecce vir quē dixerā tibi. Iste dñabit ppl̄o meo. g Accessit aūt saul ad samuelē in medio portę/⁊ ait: Indica oro mihi vbi est dom⁹ videntis: Et rndit samuel sauli dicēs: Ego sum videns. Ascende añ me ī excelsuz: vt comedas me b cū hodie: ⁊ dimittā te mane: ⁊ oia q̄ b sunt in corde tuo/indicabo tibi. Et i de asinis q̄s pdidisti nudiustertius ne sollicitus sis: qz inuētę sūt. Et cui k us erūt optima q̄q; isrl̄: Nōne tibi l ⁊ omni domui patris tui: Respon/m dens autem saul ait: Nunquid non n filius iemini ego sum de minima tribu israel: ⁊ cognatio mea nouissima o iter oēs familias de tribu bēiamin: Quare q̄ locut⁹ es mihi ꝑmonē istū: p c Assumēs itaq; samuel saulem ⁊ puq erū eius: introduxit eos ī triclinū: ⁊ r dedit eis locū in capite eoz q̄ fuerāt s inuitati. Erāt enī q̄si triginta viri. Dixitq; samuel coco: Da ptē quā dedi tibi: ⁊ p̄cepi vt reponeres seorsuz t apud te. Leuauit āt coc⁹ armū/⁊ posuit añ saul. Dixitq; samuel. Ecce v e qđ remāsit pone añ te ⁊ cōede: qz de x industria ꝑuatū ē tibi/q̄n ppl̄m vocaui. Et cōedit saul cū samuele in die illa: ⁊ descēderūt de excelso in oppidū: ⁊ locut⁹ ē cū saule ī solario: stra/y uitq; saul ⁊ dormiuit ī solario Cūq; mane surrexissēt: ⁊ iā dies lucesceret: vocauit samuel saul in solarium dicēs: Surge vt dimittā te. Et surrexit saul. Egressiq; sūt ambo: ipe videli

eret q̄tū ad diē ⁊ horā determinatā: vt p̄tz ex sequētib⁹. L
d ¶Dñs āt. Hic p̄fr oñdit quō samuel cognouit saul p̄ diuinā reuelationē: nō solū q̄tū ad p̄sonā/ sz etiā q̄tum ad dignitatē regiā ad quā dñs ipm elegerat ⁊ p̄ceperat samueli vt vngeret ipm ī regē sup ppl̄m isrl̄. ⁊ ꝑ ē qđ dr: Dñs aūt. loquit scptura more hūano q̄si aliq̄s reuelat secreta amico suo. Cetera patent ex dictis vsq; ibi:
e ¶Quia re.po.me.s. oculo miscōie. f ¶Venit ei clamor ⁊c. De afflictiōe ei⁹ facta p̄ philistheos. Ex q̄ patet q̄ licet in ppl̄o isrl̄ eēnt multi mali: tn̄ cū ꝑ erāt multi boni q̄z p̄ces erāt coram deo exaudite. g ¶Iste dñabit ⁊c. In hebreo hr: Iste retinebit ppl̄m meum. Quia ad reges ptinet retinere ppl̄m: ne ī bella p̄cipitāter se īgerāt: ⁊ etiā tpe pacis ne iiuste ꝺ ꝓximos agāt/sequit: h ¶Et oia. Aliq̄ exponūt de asinab⁹ q̄s q̄rebat: sz lra sequēs nō ꝓsonat/vbi dr: i ¶Et de asinis. Ex q̄ videt q̄ alia ī corde saulis ꝑsabant. Dr enī libro de hebraicis q̄stionib⁹ q̄ in somno viderat se eē in capite arboris palme: q̄ visio signū regale erat. ⁊ de ꝑ cogitabat. iō sb̄dit: k ¶Et cui⁹ ⁊c. i. dignitas regia q̄ p̄t accipe optia ppl̄i sibi subditi maxie ī necessitate: vt p̄tz ex supradictis. viij. ca. l ¶Nōne ti. Quasi diceret sic: qz iā reuelatū erat sibi a dño ipm regē futurū. m ¶Et omi do. Quia fili⁹ su⁹ isboseth successit sibi in regno septē ānis. ⁊ aduer p̄nceps militie ⁊ alij potētes de domo saulis his tpib⁹ potiti sūt bonis regni. ⁊ posteri eoz habuissent: si saul in bonitate sua stetisset.
n ¶Nūqd nō filij ⁊c. i. de tribu beniamin q̄ tunc erat minima inter alias trib⁹ isrl̄: qz ꝑ pctō ꝓxis leuite fuerat q̄si ad nihilū redacta: ꝑut dictū fuit Judicū. xxi. o ¶Et cognatio ⁊c. Ista dixit saul ex humilitate ⁊ q̄dā hūana curialitate: qz p̄fr saul inter illos de tribu beniamin erat famosus. p ¶Quare q̄ locutus es mi. Ex q̄ p̄tz verū qđ p̄dictum est. ſ. q̄ cogitauerat se ad dignitatē regiā sublimandū: qz ꝑ bū samuel qđ erat obscurū statī intellexit ō dignitate regni: q̄nis aliē posset intelligi: nec oportet saulē de mēdacio ex hūilitate dicto excusari: qz mlta peiora fecit.
q ¶Assumēs itaq; sa. ⁊c. Hic p̄fr oñdit q̄liter saul a samuele fuit honorifice susceptus tanq; rex de ꝑimo futurus/cū dr: r ¶Intro duxit eos in tri. et de.e.lo. Triclinium ꝑprie loquēdo est camera in q̄ sunt tres ordines lectoz. hic aūt accipit ꝓ loco in quo sunt tres ordines sedentium ad comedendū sz maioz: mediocriū ⁊ minoz: qz antiquitus hoīes sedendo in lectis comedebāt. Unde ⁊ in sacra scriptura comedētes frequēter dicuntur recūbere vel accūbere. s ¶Et dedit eis lo. in ca. eo. Id est in principaliori loco trium ordinum p̄dictoz. D
t ¶Da partē quā dedi ti. qz ferculū nobilius vt gratiosius fecerat poni ad partē vt coram saule vēturo ponerētur: qz volebat eū p̄ ceteris honorare tanq; regē de ꝑimo futurū: ⁊ iam a deo electum: vt patet ex p̄dictis.
v ¶Ecce qđ remansit ⁊c. Ex q̄ dicunt aliqui q̄ añ aduentū saulis samuel cū aliis iam erat in mēsa. Sed ipo apropinquāte surrexit de mēsa obuiās ei ex reuerētia: sed hoc nō ꝓsonat littere p̄cedēti vbi dicit: Apparuit samuel egrediens obuiā eis vt ascenderet in excelsum. Ex quo vidētur q̄ adhuc non ascenderat in superiori parte montis ad sacrificium offerendum seu conuiuiū celebrandū. Ītē ibi statim sb̄dit: Domin⁹ aūt reuelauerat ⁊c. vbi dicit q̄ dño diem ⁊ horā certā aduentus saulis samueli reuelauerat. ⁊ ideo nō est verisimile q̄ añ intraret ad mēsam cum ipm vellet honorare in illo conuiuio. qđ paratū erat ꝑpter aduētū ipius. vt. s. dictū est. ꝑr qđ Ra. Sa. aliter exponit q̄ illđ qđ dr ꝺ: Ecce qđ remāsit ⁊c. refert ad numerum viroz q̄ vocati fuerāt a samuele ad conuiuiū: ita q̄ ꝓ quolibet erat ferculū determinatū ꝑm q̄ debebant sedere et istud ferculum erat vltra illum numerum ꝓpter saul quē samuel sciebat venturū. ideo subdit: x ¶De industria seruauit est ⁊c. i. vltra numerum ppl̄i a me inuitati.
y ¶Et locutus est ⁊c. Id ē in secreto loco. De q̄ autē sibi locutus fuerit non exprimit: sed hebrei dicunt q̄ fuit de timore dei ⁊ lege seruanda. Cetera patent vsq; ibi:

✻ ꝺ ¶Dñs aūt reuelauerat ⁊c. aptitudine ipsius saulis ad regnandū ⁊ ei⁹ aduentū. iō sb̄dit: s ¶Dedit eis lo. in ca. eoz. ⁊ ꝑ rōne sue ꝑutis ⁊ dignitatis regie de ꝑimo imminētis: vtriq; nanq; debet honor. ꝺr enim iiij. Ethi. Qz honor est virtutis ꝑmium. debet etiā regie dignitati: eo q̄ debet esse custos virtutis ⁊ promotor.

k v ✻ Dic puero

Triclinium

Moraliter

Honor

E ℣ a ¶Cũq̃ descẽ. Descenderũt de excelsoꝛ in aliq̃ secretioꝛi loq̃rẽ de regno et vngeret eũ. Ca. X

¶Tulit aũt sa. lẽ. Lenticula vas fictile q̃dranguluꝫ: in latere habẽs foramen p quod fragilitas regni designatur.

c ¶Et pphe. Judei tradũt euꝫ ꝓphetasse ō futuro seclo: ō gog ⁊ magog: ō pmũs iustoꝝ ⁊ penis maloꝝ.

d ¶Quãdo q̃ eue. Quasi his signis nosse poteris: q̃ deꝰ te regẽ fore voluit. iō i oibꝰ regalit̃ age: quia dñs tecũ ẽ.

e ¶Septẽ die. Subaudit̃ in cōsecratiōe regni tui: sic in ꝓsecratione sacerdotum septem diebus offerebantur victime.

℣ Et venerũt oĩa

Nico.de lyra

✠ a ¶Dic puero vt an. vt non possit audire verba mea.

Doraliter ✠ a ¶Dic puero vt an. nos. Secreta nãq̃ diuĩa ante tp̃s ab eo dispositū nō sũt alijs publicãda: ꝓt̃ qō samuel secretū de regno sibi commissuꝫ a deo reuelare noluit sauli in p̃sentia sui pueri. Ca. X

Diuisio ¶Tulit aũt. Hic ꝓñr agit̃ de vnctiōe sauꝰ in regeꝫ. ⁊ ponit̃ ꝓmovnctio ista. scdo certificat̃ p signa/ibi: Cũ abierꝰ. Circa ꝓmũ ōr: b ¶Tulit aũt sa. lẽ. i. vasculũ factũ de auro vl̃ argento ad reponẽdũ oleũ vnctiōis vnde inũgebant̃ reges ⁊ pōtifices: ⁊ ōr a liniẽdo. c ¶Et deosculat̃ ẽ eũ. in signum amicitie ⁊ confederationis.

d ¶Et ait: Ecce ⁊c. Quia in hoc non sum nisi minister eius. e ¶Et tu liberabis. ⁊ patet lr̃a vsq̃ ibi:

f ℣ ¶Quia vnxit te ⁊c. Tota ista lr̃a inclusiue nō est in hebreo nec est de textu. sed ab aliq̃ antiquo doctore fuit apposita ꝓ modũ glose: ⁊ postea inserta textui ꝓ ignorantiã scriptoꝝ: sicut ⁊ in pluribꝰ alijs locꝭ. g ¶Cũq̃ abierꝰ. Hic ꝓñr ponit̃ certificatio predictoꝝ p signa. ⁊ pmo hmõi signa p̃dicunt̃. scdo de facto reperiuntur/ibi: Itaq̃. Circa ꝓmũ ōr: Cũq̃ abieris ⁊c. sed ℔ dictũ videt̃ ĩplicare repugnantiã: qꝛ rachel sepulta est iuxta bethleẽ: vt hr̃ Gen. xxv. q̃ est in sorte iude. hic aũt ōr in finibꝰ beniamin. ꝓt̃ qō Ra. Sa. sic exponit: Jnuenies duos viros iuxta sepulchrum rachel. i. q̃ nũc sũt iuxta sepulchrũ rachel: sz q̃n ĩuenies eos erũt ĩ finibꝰ bẽiamin. Alit̃ p̃t dici q̃ sortes beniamin ⁊ iude erãt cōiuncte. ⁊ iō erãt idẽ fines vtriusq̃ vbi vngebãt.

h ¶Saliẽtes ma. fo. ℔ non est in hebreo: nec in libr̃ correct̃. Cetera patẽt vsq̃ ibi: i ¶Jnuenient ⁊c. Cã oꝛonis ⁊ sacrificij: qꝛ tũc tempis erat licitũ ĩmolare dño ĩ excelsis: vt p̃dictũ ẽ. vij. ca.

k ¶Post hec ⁊c. Dicit Ra. Sa. q̃ ℔ collis est charia thiarim: eo q̃ ibi erat arca dñi. sed ℔ non videt̃ verũ: qꝛ iã trãslata fuerat inde in maspphath ꝓ samuelẽ vt dictũ est. s. ⁊ iō alij dicũt q̃ erat locus vbi manebãt ꝓphe: ⁊ ℔ videt̃ verũ p ea q̃ sequũtur postea.

xx. 13. b Statio l ¶Ubi ẽ statio phili. Statio ꝓut ℔ accipit̃ est fortaliciũ vbi ponunt̃ bellatoꝛes ad tenẽdũ terrã ne possit rebellare. ⁊ ℔ mõ fecerãt

a cet ⁊ samuel. Cũq̃ dꝰcẽderẽt ĩ extrema pte ciuitatꝭ: samuel dixit ad saul: Dic puero vt a añcedat nos ⁊ trãseat. Tu aũt substiste paulisp: vt indicẽ tibi verbũ dñi. Ca. X

b ¶Tulit aũt samuel b lẽticulã olei: ⁊ effudit super caput eiꝰ: ⁊ deosculatꝰ ẽ c eũ/⁊ ait: Ecce vnxit te deꝰ sup o hereditatẽ suaꝫ ĩ ꝓncipẽ: ⁊ tu e liberab̃ ppl̃m eius de manibꝰ inimicoꝝ eiꝰ: q̃ in circũitu eiꝰ sũt: Et ℔ tibi signũ: qꝛ vnxit f te deꝰ ĩ ꝓncipẽ. Cũq̃ abieris s hodie a me: ĩuenies duos viros iuxta sepulchrũ rachel in finibꝰ bẽiamin in meridie/sali b

a ¶causa delectationis ⁊ exercitij.

entes magnas foueas: dicẽtq̃ tibi. Jnuẽtę sunt asinę ad q̃s ieras pquirẽdas: ⁊ itermissis pr̃ tuꝰ asinis sollicitꝰ est ꝓ vobis/⁊ dic: Quid faciaꝫ de filio meo? Cũq̃ abierꝰ ide: ⁊ vltra trãsierꝰ ⁊ venerꝰ ad quercũ thaboꝝ ĩuenient te ibi tres i

¶causa oꝛonis. a ¶vbi iacob erexit lapidem.

viri ascendẽtes ad deũ in bẽthel: vnꝰ portans tres hedos: ⁊ aliꝰ tres toꝛtas panis: ⁊ aliꝰ portãs lagenã vini. Cũq̃ te salutauerint/dabũt tibi duos panes: ⁊ accipies ō manu eo

a ¶collis dei loc⁹ ẽ: vbi ꝓphe hitabãt.

rũ. ¶Post hec venies in cõllẽ k dñi: vbi ẽ statio philistinoꝝ. l Et cũ igressus fuerꝰ ibi vrbẽ: obuiũ habebis gregẽ ꝓphem tarũ descẽdentiũ de excelso: ⁊ ante eos psalteriũ ⁊ tympanũ ⁊ tibiã ⁊ citharã: iposcq̃ ꝓ phetãtes. Et ĩsiliet in te spũs o

c dñi: ⁊ ꝓphetabis cũ eis: ⁊ mupꝙ taberꝰ in virũ aliũ. Quãdo q̃ r euenerint signa hec omnia tibi: fac quęcunq̃ ĩuenerit ma s nus tua: quia dñs tecum est. † Et descendes ante me in galgala: ego quippe descendam ad te vt offeras oblationem: et immoles victimas pacifi/

a ¶Subaudit̃ ĩ ꝓsecratiōez regni tui: septem itaq̃ dies nō ad expectandũ sed ad ĩmolandũ statuti sunt.

e cas. † Sẽptem diebus expectabis donec veniam ad te: ⁊ mõ fecerãt philistei in terra isrl̃. Sed ℔ videt̃ B eẽ cõtra illud qō dictũ ẽ. s. vij. ca. q̃ philistijm nõ apposuerũt vltra vt venirent in terminos isrl̃tę samuelis. Ad qō p̃t dici q̃ non venerũt de vrbibꝰ suis: sz illi q̃ positi erãt in fortaliciꝭ adhuc stabãt ibi ⁊ ℔ cõsonat ei quod ōr. j. xiij. ca. Et pcussit ionathas stationẽ philistinoꝝ q̃ erat in gabaa: q̃ ẽ ciuitas in terra isrl̃. vl̃ fortsitã qꝛ antea fuerat ibi talis statio philistinoꝝ: ⁊ nomẽ remãserat loco. lz ꝓtũc nõ essent ibi philistei. ꝓmũ tñ videt̃ verius: lz magꝭ cõsonat textui vt allegatũ ẽ. m ¶Obuiũ ⁊c. Ex ℔ videt̃ verũ qō p̃dictum ẽ. i. q̃ collis dñi vocat̃ locꝰ: eo q̃ manebãt ibi ꝓphe. ⁊ vocant hic ꝓphe hoĩes deuoti ⁊ religiosi: qs cõgregauerat samuel ad laudãdũ deũ: ⁊ cũ ℔ habebãt spm̃ ꝓphetie saltẽ aliq̃ eoꝝ. n ¶Et asi eos psal. ⁊c. qꝛ aliq̃ melodie excitant ad deuotionẽ. vt ptz ꝓ experientiã. ⁊ etiã ad ꝓphetiã. vñ ōr. iiij. Reg. iij. q̃ heliseꝰ cũ q̃reret ab eo ꝓphetia. dixit: Adducite mihi psalten. ⁊ subdit̃: Cũq̃ caneret psaltes facta ẽ sup eũ manꝰ dñi ⁊c. o ¶Et insiliet in te ⁊c. i. spũs deuotionis vl̃ spũs ꝓphetie: vt dicũt hebrei. p ¶Et ꝓpha. cũ eis. Deũ laudãdo: vl̃ de occult̃ ꝓphetãdo. Añ in libro de hebraicꝭ q̃stionibꝰ ōr recitãdo opinionẽ hebreoꝝ q̃ ꝓphauit de bellis futurꝭ gog ⁊ magog: ⁊ de pmijs iustoꝝ et penis maloꝝ. q ¶Et mutaberis ⁊c. ꝓter dictũ ꝓphetiçãdi modum tibi alis insolitum.

r ¶Quãdo q̃ eue. Scias q̃ illa sũt vera q̃ ego p̃dixi tibi de regno/iō subdit̃: s ¶Fac quecũq̃ ⁊c. i. dispone te q̃tum potueris ad decenter ⁊ potenꝭ regnandũ. t ¶Et descẽdes ⁊c. Septem diebꝰ. hic debet fieri pũctus vt dicũt aliq̃: vt habeat̃ in libro de hebraicis q̃stionibꝰ: ita q̃ li septẽ diebꝰ nō notat tp̃s quo samuel a saule deberet expectari: sed tp̃s in q̃ ꝓ saule de nouo inuncto in regẽ deberẽt oblatiões ⁊ sacrificia fieri: sicut in cõsecratione sũmi põtificis fiebãt septẽ diebꝰ: vt habeat̃ Exo. xxix. et Leui. viij. Sz in biblijs hebraicis quas vidi ✠ Doraliter. Doraliter. b ¶Tulit aũt sa. lẽ. vngẽdo eũ ĩ regẽ. Nã ex q̃ ꝓstat ei ad quẽ spectat de aptitudine alicuiꝰ ad regẽdũ in tpalibꝰ vel spũalibus ⁊ de voluntate dei circa ipm. statim est in ꝓncipẽ vl̃ pontificẽ ꝓmouendꝰ. dicũtur aũt ei tria futura. Primũ est de duobꝰ viris salientibus magnas foueas ad exercitiũ sue fortitudinis ⁊ agilitatꝭ ad significandũ q̃ ꝓnceps tales debet q̃rere ⁊ sibi sociare tanq̃ aptos ad pliũ. ꝓter qō infra. xiij. ōr q̃ quẽcũq̃ saul videbat ad pliũ aptũ sibi sociabat. Scõm signũ est de tribꝰ viris causa oblatiõis ascẽdẽtibus ad dñm qō ptinet ad p̃dicatiõis officiũ. ⁊ p ℔ significatũ fuit sauli q̃ debebat legẽ accipere a sacerdotibꝰ ⁊ in ea meditari: vt hr̃ Deut. xvij. Tertiũ signũ est de grege ꝓphetaruꝫ cui saul obuiauit ⁊ cũ eis ꝓphetauit. per q̃s signi ficant viri religiosi. Et ꝓm veritatem hĩstorie tales erãt isti q̃ dicũtur hic ꝓphetare. i. deum laudare: nõ solũ vocibꝰ hũanis sz etiã musicis instrumẽtꝭ: ⁊ tales debet ꝓmotꝰ in ꝓncipẽ eligere ⁊ cũ eis deũ laudare ⁊ de sua ꝓmotiõe: ⁊ vt eoꝝ oꝛonibꝰ possit suũ pp̃lm gubernare. iō subdit̃: q ¶Et mutaberꝰ. Per qō ostenditur q̃ ꝓmotus in ꝓncipẽ debet aliter viuere q̃ ꝓ pus sz virtuosi⁹. vñ phs. vij. Ethi. Virtutes trãscendẽtes cõmunẽ modũ humanum vocat heroycas vl̃ diuinas. r ¶Añ q̃ eueneriꝭ ⁊c. i. scies te eẽ regẽ ex ordinatiõe diuina: ideo viuas sicut rex virtuose. † ¶Quia dñs tecũ est. ad te dirigẽdũ in his q̃ spectãt ad regl̃ officiũ: nisi ponas obicẽ p tuũ dfectũ. Ex hoc hr̃ argumentũ q̃ qñ aliquis promouetur p̃m deum dat ei gratiam exequendi debite suũ officium nisi ponat impedimentum.

✠ De sermone

A a ¶Et venerũt oĩa signa ⁊c. Significat ꝙ iudeis oĩa q̃ moyses ⁊ ꝓphe p̃dixerãt euenerũt. Ipsi ꝫo libros legẽ ⁊ pro/phetarũ tenentes diuinare videnẽ: cũ futura mysteria de xp̃o ⁊ eccl̃ia in eis scripta ꝓnũciare noscunẽ. b ¶Et q̃s pr̃ ei⁹. Quasi q̃s maior illo in dignitate et sapĩa. Pot̃ ꝑ tanq̃ pater ⁊ magister inter ꝓphas ꝟlari. Et q̃s pr̃ eor̃.i. ꝓpharum subaudiẽ nisi deus:

Dystice ¶Dystice. Seniores isrl̃ reprobato samuele: regẽ sibi petierũt: ⁊ scribe cum phariseis repulso xp̃o ꝫo sacerdote cla/mauerũt: Nõ habem⁹ regẽ nisi cesarẽ. vñ samuel iterp̃tat̃ nomẽ ei⁹ de⁹. Saul petitus siue petitio: qr a ppõ est postu/latus: barrabas intelligiẽ. Cis dur⁹ vl vomẽs. Abiel pr̃ me⁹ de⁹. Judei eĩ du ri ⁊ vomẽtes deũ patrẽ ꝓfitendo filiuz negãt: sed q̃ negat filiũ negat ⁊ patrẽ q̃ misit eũ. Saul asinas patris q̃rẽs: ĩ re/gno assumptus est: Et saluato: a patre missus ad oues q̃ perierãt dom⁹ israel: sup cunctũ ppl̃m in regẽ cõstitutus est. Tot enĩ sunt asine q̃t oues. Saul acce pit armũ: ⁊ xp̃s principatũ. Saul a sa/muele est vnctus ⁊ vnigenitus a patre spũali vnctione delibut⁹. Ab humero saul supeminebat: qr caput nostrum su/pra nos est christus.

Ni. de ly.

B ✻ cis q̃s vidi nõ fit taliter p̃ctus: sed li septẽ dieb⁹ cõiungiẽ cũ lr̃a sequẽti. sic Septẽ dieb⁹ expectabis ⁊c. Liber etiã de q̃stionib⁹ hebraicis sup libros regũ negat̃ ab aliq̃b⁹ eẽ Hieronymi: q̃z rõ/nes h̃ ꝑter ꝓlixitatẽ omitto. Andreas etiã dictũ istoz ĩpugnat: qr nõ h̃r ĩ aliq̃ loco scripture ꝙ ꝑ vnctiõe regũ debeat talis solẽnitas fieri septẽ dierũ: nec le/giẽ factũ ꝑ q̃cunq̃ rege cũcunq̃ sctõ vel magno: ꝓpẽ qõ istud dictũ videẽ fi/cticiũ. Et ad h̃ inducit qõ h̃r. j. rj. de in/nouatione regni in galgala. vbi õr: Et fecerũt ibi regẽ saul cor̃ dño ⁊c. Ex q̃ videẽ ꝙ si debuisset de vnctione saulis fieri talis solẽnitas: fuisset tũc facta ⁊ ñ fuisset expectatũ ĩ futurũ: in q̃ poterant ꝑ aduersarios ĩpediri: ⁊ maxĩe qr samu el erat p̃sens ꝑ quẽ talia debebãt fieri. Añ hicvbi trãslatio nr̃a habet: Ego q̃pe descendam ad te vt offeras oblatio/nẽ ⁊c. Jn hebreo h̃r: Ad offerendũ ob lationẽ ⁊c. s. ꝑ me: tñ ꝓ salute tua. ⁊ sic etiã exponiẽ trãslatio nr̃a a doctoribus nr̃is: Ut offeres ⁊ ĩmoles: nõ ꝑ te: sz ꝑ me. siẽ ⁊ pplius offerebat ꝑ sacerdotes: ꝓpẽ qõ iste Andreas aliẽ exponit. Ad cui⁹ intellectũ p̃ponit vnũ: scz ꝙ in ma/gnis negocijs ꝓpẽ q̃ ĩ primis debebat deus placari sacrificijs: de⁹ nolebat ꝙ saul aliq̃d faceret absq̃ p̃sentia samue/lis: q̃ pro eo offerret ⁊ ipm̃ dirigeret. ⁊ sic exponit lr̃a ista. Descẽdẽs añ me in galga. i. si contingat tibi casus in q̃ debeat placari de⁹ ꝑ sacrificia: descẽdẽs añ me in galgala. vbi est locus or̃õnis ⁊ sacrificij. ⁊ subintelligiẽ: ⁊ significab mihi descensum tuũ/ibi: Ego q̃ppe de/scendã ad te vt offeras oblationẽ: ⁊ im/moles victimas pacificas. scz per me. Septẽ dieb⁹ expec. ⁊c. subintelligiẽ postq̃ recepero nũciũ tuũ. Donec ve niã ad te. ad offerendũ pro te sacrifici/um ⁊ ad te dirigendũ. Sed hec opinio nõ videẽ bene ꝓcorda/re textui: qr ex mõ loquendi et tpe videtur ꝙ samuel loquereẽ sauli non generaliter nec indeterminate pro quocunq̃ casu ar/duo indeterminato futuro: sed pro casu determinato ⁊ imminẽ ti scz vt post publicationẽ electionis ipsius in regem descende ret in galgala: vt ibi samuel pro eo offerret sacrificiũ: ⁊ doceret eum de mõ gubernandi regnum suum: qr hoc maxime indige/bat in principio regni sui: ⁊ ꝙ samuel tps descẽdendi in galga la sibi determinauit: licet nõ sit h̃ exp̃ssum: qr nõ oĩa h̃ exp̃munt̃ dicens ꝙ eum expectaret septẽ diebus. hoc dixit samuel: qr ne sciebat vtrũ dñs circa illud temp⁹ occuparet eum in alio negoci/o: ita ꝙ nõ posset venire ad saul ita ci/to. Jn quo añ peccauerit saul trãsgre/diẽdo verba ista samuel̃ dicẽt. j. xiij. ca. vbi habet locũ. a ¶Jtaq̃ ⁊c. Hic ꝓñr describiẽ euentus signoz p̃dictoz ꝑut dixerat samuel: ⁊ ptz lr̃a ex p̃dictis vsq̃ ibi: b ¶Que nã res ⁊c. Hoc dicebat admirãdo: qr saul erat magn⁹ ⁊ robustus ⁊ disp̃situs ad bellandum ⁊ nõ ad laudãdũ deũ cũ religiosis vl̃ pro phetandũ cũ ꝓphetis: c ¶Et q̃s pr̃ ei⁹. q. d. cis pr̃ ei⁹ nõ est ꝓpha nec ad h̃ disp̃sit⁹. q. d. nec iste deberet esse. ꝑ ta lẽ modũ loq̃bat̃ Amos. vij. d. Nõ sum ꝓpha nec fili⁹ ꝓphe: sed pasto: armenta ri⁹ ⁊c. Jn hebreo h̃r: Quis pr̃ eorũ: ⁊ sic referẽ ad sensũ oppositũ: vt dic̃ Ra. Sa. Sic exponẽdo: q̃s pr̃ eor̃. s. ꝓphe tarũ. q. d. ꝓphetia nõ habeẽ ꝑ successio nẽ paternã: sed de⁹ eã dat sua gr̃a cui/cunq̃ voluerit. ⁊ iõ non est mirandũ si iste h̃ donũ ꝓphetie: dato ꝙ pr̃ ei⁹ pro/pheta nõ fueritvel alius de genere suo. d ¶Propterea ꝟsus est in puer. Jd est vulgare verbũ vel exẽplare. e ¶Num ⁊ saul inter ꝓphetas. Quia q̃n alicui ex inspirato dabat̃ do/nũ ꝓphetie vel aliq̃d hmõi: dicebat̃ h̃ verbũ. Nũ ⁊ saul ⁊c. q. d. nõ est mirũ si deẽ isti sicut datũ fuit sauli. Cetera pa/tent vsq̃ ibi: f ¶De sermone ⁊c. Ut euitaret iactãtiã ⁊ humilitatẽ seruа ret: ⁊ etiã fidelitatẽ secreti. Samuel eĩ vnxerat eũ secrete ꝓpẽ qõ puerũ saul fe cit p̃ire ne audiret ꝟba ei⁹: vt. s. dictuz est. ⁊ ideo voluit tenere secretũ ⁊ debu it quousq̃ samuel negociũ publicaret. g ¶Et cõuocauit. Hic ꝓñr ponitur electio saulis publica: licet enĩ samuel de mãdato dñi eũ inunxisset. ⁊ statim h̃ publicare posset: tñ ad cõpescendũ mur mur ⁊ indignationẽ alioz q̃ erãt de no billioribus tribub⁹: q̃siuit a dño vt per si/gnũ euidẽs oĩb⁹ electio saul̃ appareret: ⁊ ꝓpẽ h̃ vocauit ppl̃m. ⁊ ptz lr̃a vsq̃ ibi: h ¶Et cecidit ⁊c. Jn hebreo h̃r ma/theri. vel mathari ⁊ dicũt aliq̃ ꝙ est no mẽ ꝓpriũ vni⁹ hois a q̃ denoiata fuit illa cognatio. sed qr in libro Parar. seu alibi non inueniẽ tale nomẽ vni⁹ hois in tribu beniamin vnde cognatio nomi netur. ideo dicunt alij ⁊ probabiliter ꝙ nõ est nomẽ ꝓpriũ sed cõmune: ⁊ signi/ficat in generali hoiez quẽcũq̃ recte ia cientẽ ad signũ sagittã telũ vel lapidẽ. Ad cui⁹ intellectũ sciẽdũ ꝙ mathar in hebreo significat signũ ad qđ se ererci/tãt sagittarij vel fundibularij vl̃ hmõi. vñ. j. xx. ca. vbi õr ꝙ ionathas dixit. Et iaciã q̃si exercens me ad signũ. Jn he/breo h̃r. ad mathar. ⁊ eodẽ mõ h̃r Tre no. iij. b. Posuit me q̃si signũ ad sagit/tam. Jn hebreo h̃r: Posuit me q̃si ma thar: ⁊ ide derluaẽ h̃ nomẽ mathari vl̃ matheri significans hoiem recte ad si/gnum iacientẽ. Jn gabaon añ vñ fuit saul fuerũt tales: vt h̃r Judi. xx. vbi õr de habitatoribus gabaa. Sic fundis lapides ad certũ iacientes vt cap illum q̃z possent ꝓcutere ⁊c. Debellatis añ filijs ben/

✻ iamin: vt

✻ f ¶De sermone ⁊c. vt p̃stinã hũilitatẽ teneret ⁊ secretũ sibi cõmissuz vsq̃ ad tps debitũ ꝓseruaret. g ¶Cõuocauit sa ⁊c. Ad oñdẽdũ õi ordinationẽ ꝑ sortiũ missionẽ. iõ. sequit:

✻ Et ꝙenit

Moraliter

E S Ascenditq; naas ꝛc. iabes gala. Jabes sensus Galaad aceruꝰ testimonij. Naas. i. serpēs. s. diabolus ascēdit ꝓtra sensuꝫ testimonijs scripture eruditum. b ¶ Et respondit ad eos naas āmonites. Bellū naas bellum hereticorū ꝓtra ecclesiam significat. Naas iterpretatur serpēs. Ammō comprimēs vl coangustās: vel ppls meroris. Jabes exiccata. Galaad aceruꝰ testimonij. Naas ꝫ significat serpētē ātiquū q̄ ē ꝓnceps ammonitarū. i. hereticoꝝ. Hic ē em̄ ppls meroꝝ: q̄ nō habet gaudiuz spūssctū: q̄ dispōit fedus cū ppło ecclesie: vt eruet oculos dexteros: vi sum. s. sane ꝛ orthodoxe fidei. Si nistrū relinqt oculū: vt. s. prauā tm̄ sentiāt: sz mēs fidelium exiccata a sorde vitioꝝ: aceruū testimonij. i. sentētias sancte scripture cōgerit: quibus viriliter resistat hosti.

Jn beꝛech.

Nico.de lyra

iamin: vt hr̄ Judi. xxi. aliq̄ vel saltē aliqs ō illis euaserūt vl euasit. ꝛ ab illa arte in q̄ erāt excellentes: denoīata ē vna cognatio sicut frequēter ꝓtingit in hūanis: ꝛ de illis descēdit saul. a ¶ Quesierūt ꝫ ꝛc. abscōdit em̄ se ex hūilitate ꝛ vt nō ideret se dignitatē regiā nō ābire. vñ ībditur: b ¶ Ecce abscōditꝰ ē do. nō in domo sua in gabaon: qz nō potuisset ita cito inde haberi: sz in domo in q̄ hospitatꝰ erat. vñ in hebꝛeo hr̄: Absconditꝰ est inē vasa: ꝛ vocant vasa armavel q̄cūq; alia q̄ secū detulerāt illi q̄ erāt cōgregati in masphat: ꝛ illa reposuerūt ꝓ custodia in domibus in quibus erant hospitati. c ¶ Locutꝰ ē aūt sa. ad po. le. re. s. q̄liē pplus se debebat hr̄e ad regē: ꝛ rex ad pplm̄. d ¶ Et abiit cū eo ꝛc. ꝓsentiētes electiōi a deo facte. e ¶ Filij vo be. i. absq; ingo legis diuine ꝛ discipline. f ¶ Dixerūt: nuz saluare ꝛc. q̄si diceret nō: iō subdit: g ¶ Et despexerūt eū. eo q̄ nō erat de illis tribubꝰ nobiliozibꝰ: vtpote ō tribu iuda: cui ꝓmissū erat regnū Gen̄. xlix. vl de tribu ephꝛaī quā iacob in bñdictiōe ꝓposuerat manasse Gen̄. xlviij. h ¶ Et non attu. ꝛc. i. exenia: sic tūc erat cōsuetū fieri in creationibꝰ reguz ꝛ ꝓncipum. ꝛ adhuc in pluribus locis obseruatur.

Moraliter ✳ † ¶ Et fuit vsq; ad sa. sz sors regni. nec fuit h̄ a casu sz ex ordinatōe diuīa: vt publicaret̄ electio ꝓpria ī secreto fctā. b ¶ Ecce ab. ē do. Hoc factū ē ex instinctu diuīo ad oñendū q̄ nullꝰ ingerere se debet ad hmōi dignitates. † ¶ Et altioꝛ fu. vni. po. Per qō significat supeminentia vtutis q̄ dz eē ī ꝓmoto. † ¶ Et scripsit ī li. s. legē regni nō ꝑm vsurpationē supꝛapositā sz ꝑm ordinationē dei positaz Deut̄. xvij. e ¶ Filij vo be. Per h̄ oñditur q̄ ī oī ꝓgregatiōe cōit̄ sūt aliq̄ mali q̄ ō bono murmurāt: ꝛ si possēt libēter ipedirent.

Ascēdit āt. La. XI Hic ꝓpr̄ describit ꝓdicte electionis ꝓfirmatio q̄ facta ē ꝓ h̄ q̄ saul triūphauit de filijs āmon. ꝛ sic oēs ī eū ꝓsenserūt ꝛ regnū eiꝰ inouauerūt. ꝓmo igitur circa h̄ pōit hostiū icursio. scdo ipsoꝝ debellatio/ibi: Venerūt ꝫ nūcij. tertio regꝝ ꝓfirmatio/ibi: Et ait ppls. Circa primū ō: i ¶ Ascēdit aūt. Qz aūt in aliqbꝰ bibliis ꝓpōit: Et factū ē q̄si post mēsen. nō ē ī hebꝛeo nec ī bibliis correctꝝ: qz nō est de textu. k ¶ Naas am. tpe em̄ iepthe rex āmon venit ꝫ filios isrl̄ repetēs tota terrā filioꝝ isrl̄ vltra iordanē tā/ q̄ ad suū regnū ptinentē: vt hr̄ Judi. xi. Sz tūc fuit debellatꝰ: vt ibidē h̄r̄. ꝛ ideo fortificato illo regno iste rex fortsitā ex eadē cā venit ꝫ filios isrl̄. l ¶ Habeto nos fe. sub tributo cōpetēti: qz videbāt se ipotentes ad resistēdū: vt magꝝ ptz ex sequētib⁹. m ¶ Erua oiz. volebat em̄ eos inutiles reddere ad bellū. qz siniſter oculus clypeo tegit̄. ꝛ iō carēs oculo dextro nō ꝑt bñ videre ad uersariuz. n ¶ Ponāq; v. Hoc volebat facere ad sui iactātiā: ꝛ ad ostendū ꝓrozē alijs: vt sic se sbijceret eiꝰ seruituti. o ¶ Cōcede ꝛc. Cōcessit āt rex supbꝰ spaciū petituz credēs q̄ nullꝰ auderet venire ad leuādū eū ō obsidiōe. ꝛ sic obsessi magis se traderēt volūtati sue. p ¶ Et si nō fu. Ad suscipiēdū qō tibi placet ō nob. q ¶ Venerūt ꝫ. Hic ꝓpr̄ describit filioꝝ āmon ōbellatio p saul ad preces viroꝝ iabes. ꝛ ptz ex hoc ibi: r ¶ Et ecce sa. Non ē itelligēdū q̄ saul iā electꝰ publice ī regē ageret officiū bubulci: sz veniebat ō agro vbi fuerat cū spacian diuꝝ se exercitādi ī arte sagittaria vl hmōi. ꝛ ide reūtebat̄ hora q̄ solent boues ad domū reduci. s ¶ Et īsiluit. i. motꝰ fortitudīs et ꝓstātie ad liberādū ppłm obessū. t ¶ Sic fiet. Per h̄ itelligūt̄ alia aīalia. vt dic̄ Ra. Sa. ꝛ sic erat cōmiatio magne pene: qz diuitie illo tpe ꝓ maiori pte ī aīalibꝰ ꝓsistebāt. Voluit āt cōmiari penā mortꝝ vl mutilatōis ī ꝓncipio regni sui: ne a nimio rigore icipe videret̄. v ¶ Jnuasit ꝫ. i. a dño īmiss⁹. ꝛ ¶ Et egres. i. generaliē ꝛ pfecte. sic̄ q̄ vnꝰ hō exit: nihil remāet ō illo ī loco vñ exit. vl aliē. q̄si hō vnꝰ. i. vno corde et vna volūtate ad liberandum obsessos. y ¶ Et recē. Nomē ē ciuitat̄ in q̄ rex regnāt adonibeçech: vt hr̄ Ju. i.

Moraliter ✳ Viroꝝ aūt Moraliter. i ¶ Ascēdit naas. Per naas q̄ serpēs interptat̄ diabolꝰ itelligit̄. Nā ī specie ꝓpet̄ ꝛ de cepit genꝰ hūanū: apt̄ qō ꝓpēs ātiquꝰ noīat̄. Jpe vo q̄rit eruere oculos ōrteros viroꝝ iabes q̄ caloꝝ iterpꝛetat̄. nā virꝫ charitate feruētibꝰ malignꝰ isidiat̄. ꝓ oculū āt significat̄ ī tētio Mat. vj. c. Si oculꝰ tuꝰ fuerit simplex. i. ītētio tua. ꝑm Aug. Per oculū igit̄ ōrtrū ītētio ad bōa spūalia. ꝓ siniſtꝝ aūt ad tpalia ōsignat̄. Per h̄ igit̄ q̄ naas oculos dextros viroꝝ iabes q̄rebat eruere. significat̄ q̄ diabolus ītentiōes viroꝝ in charitate feruētiū q̄rit a bōis spūalibꝰ totaliē auertere. Per h̄ aūt q̄ viri iabes q̄sierūt auxiliū regꝝ signifikat̄ q̄ a diabolo impugnati dicto mō debēt ad auxiliū regꝝ regū iesu x̄pi ꝓ deuotas oīones recurrere.

✳ Constituit

methri: et peruenit vsq; ad saul filiū Cis. † Quesierunt ergo eū: et nō est inuentꝰ illic. Et consuluerūt post hec dñm: vtrū nā venturus eēt illuc: Respōditq; dominus: Ecce abscōditus est domi. Cu b currerunt itaq; ꝛ tulerunt eū inde. Stetitq; in medio populi et altioꝛ fuit † uerso populo ab hūero ꝛ sursuz. Et ait samuel ad omnē populū. Certe videt̄ quē elegit dñs: q̄m non sit similis illi in omni populo. Et clamauit cunctus populus/ꝛ ait: Viuat rex. Locutꝰ est autē c

a ¶ quid rex a populo exigeret: et quid populus regi dare deberet.

samuel ad ppłm lēgē regni: ꝛ scripsit in † libꝛo: ꝛ reposuit coꝝā dño. Et dimisit samuel oēm ppłm: singulos ī domū suā. Sz saul abijt in domū suā in gabaa: et d abijt cū eo pars exercitus: quorum tetigerat deꝰ corda. Filij vo belial dixerūt: Nū saluare nos poterit iste? Et des e f pexerūt eū: ꝛ nō attulerūt ei mūera. Jlle vo dissimulabat se audire. Ca. XI

a Ascēdit naas āmonites: et g pugnare cepit aduersum iabes galaad. Dixerūtq; omnes viri iabes ad naas: Pa i b beto nos fœderatos ꝛ seruiemꝰ tibi. Et rndit ad eos naas āmonites: Jn h̄ feriam vobiscū fœdꝰ: vt eruā oim vestrum m

a ¶ intellectū fidei. ¶ ꝓpter vsū belli ne videret hostē siniſtro oculo sub clypeo absconso.

oculos dexteros: ponāq; vos oppꝛo/ n bꝛiū in vniuerso isrl̄. Et dixerūt ad euz

¶ exiccata.

seniozes iabel. Cōcede nob septē dies: o

a ¶ doctoꝛes. s. ecclesie q̄ scutum fidei debēt ꝓtra hostes opponere.

vt mittamꝰ nūciōs ad vniuersos termi nos isrl̄. Et si nō fuerit q̄ defendat nos p egrediemur ad te. Venerūt ergo nun/ q cij in gabaa saulis: ꝛ locuti sunt verba hec audiēte ppło. Et eleuauit ois ppls vocē suā ꝛ fleuit. Et ecce saul veniebat r sequēs boues de agro/ꝛ ait: † Quid habet ppls q̄ ploꝛat? Et narrauerūt ei verba viroꝝ iabes. Et īsiluit spūs dñi ī saul: cū audisset vba hec: ꝛ iratꝰ est furoꝛ eiꝰ nimis. Et assumēs vtrūq; bouē cōcidit ī frusta: Misitq; in oēs tmios isrl̄ p manꝰ nūcioꝝ dicēs: Quicūq; nō exierit: et secutusq; fuerit saul et samuel sic fiet t bobus eiꝰ. Jnuasit ꝫ timoꝛ dñi ppłz: et v egressi sunt q̄si vir vnꝰ: ꝛ recensuit eos ꝛ

A ℭ a ¶In bezech. Ra. Urbe scilicz ad
onibeçec: vsq; hodie due ville dicuntur
beçec in septimo lapide a neapoli descẽ
dẽtib⁹ citopolim. Beçec interp̃tat ege/
stas. ꝛ electoꝝ paucitatẽ significat. vñ:
Mat.20.b Multi sũt vocati pauci vo electi. Rex
q̃q; nr̃ xp̃s q̃ est sacerdos ꝛ ꝓpheta: cõ/
tra hostes acie dirigẽs: de vtroq; pplo
milites eligit fide trinitatis ꝛ pfectione
insignes: hostes fugat ꝛ pcutit gladio
spũs: a mane lucescẽtis fidei: vsq; dum
lumen scie ꝛ ardorẽ charitat̃ p totũ or/
bẽ eccl̃ia diffundat. b ¶Dispsi sũt.
Quia ꝯgregatio prauoꝝ charitat̃ ꝛ fi/
dei vnitate nõ iũgit: ab inuicẽ dissensi/
Ps.91.b one separat̃. vñ: Inimici tui dñe peri/
bunt et dispergentur.

Ni. dely. ℭ Messis tri/

✻ a ¶Viroꝝ aũt iuda. xxx. mi. segregatim numerabant̃: eo q; illa tri/
bus erat nobilioꝝ ꝛ bellicosioꝝ.
b ¶Cras erit vo. sa. i. in futuro: de
ꝓmo tñ. c ¶Mane exibim⁹ ꝛc.
Irrisorie loq̃bant̃: eo q; sciebãt auxiliũ
eis affuturũ i crastino. d ¶Et fa. ꝛc.
scz ab illa die in q̃ viri iabes dixerant
verbũ p̃cedens: Mane exibim⁹ ꝛc.
nõ aũt a die q̃ dixerat saul: Cras erit
vo. sa. ꝛc. qz qñ numerauit ppl'm: ad/
huc distabat a loco obsidionis: ꝛ postea
nũcij iabes redierũt ad suos: ꝛ ꝓpter ꝫ
sicut dictũ est: illud qõ dixit saul: Cras
erit vo. sa. i. cras non accipit̃ pro die
crastina sz ꝓ futura die de ꝓmo tñ.
e ¶Cõstituit saul ꝛc. Ut repẽte ir/
ruentes sup exercitũ filioꝝ ãmon ex di/
uersis partib⁹ magz tenerent als terre/
rẽt eos. f ¶Et ait ppls. Hic ꝓpter
describit̃ saulis ꝓfirmatio in regem: qz
ppls videbat saulẽ potẽter triũphasse.
B ideo volebat eos interficere q̃ eũ despe
rerãt i sua electione: ꝓut dictũ fuit i fi.
ca. ꝑce. sz saul ꝫ fieri impediuit: vt a cle/
mẽtia regnare inciperet offensas ꝓpri
Seneca as remittẽdo. Ũñ dicit Sene. li. de cle
mentia. Nullum ex omnibus magis
decet principẽ q̃ clemẽtia Magni enĩ
animi ꝓpriũ est placidũ eẽ trãquillũq;:
offensas ꝛ iniurias remittere. Nulle/
bre aũt est litigare ꝛ morã ire sue gere/
re. Allegauit aũt rationẽ dicens:
g ¶Quia hodie ꝛc. q. d. ꝓcedẽdũ
est ad gr̃arũactionẽ ꝛ nõ ad occisionẽ.
h ¶Dixit aũt samuel ꝛc. Videns
samuel q; ppls concorditer ꝓsentiebat
electioni facte de saul. iõ tũc voluit eam
innouare seu ꝓfirmare solẽniter ꝛ ĩ lo/
co solẽni. iõ subdit: i. ¶Et fecerunt
D Moraliter ibi regẽ saul ꝛc. qz iã trãslatũ erat ibi
tabernaculũ dñi ꝛ arca. ¶Moraliter
exponẽdo: Naas q̃ serpens interp̃tat:
diabolũ significat q̃ filijs isrl'i. i. fidelib⁹
inimicat̃. Querit autẽ oculos dextros
eruere ꝛ sinistros dimittere: vt sapia q̃
de sursum est: ꝛ ad salutẽ aĩe ordinat̃:
penit⁹ auferat̃: ꝛ sapia mũdana q̃ terre
na ẽ aĩalis ꝛ diabolica. Jacobi. iij. d. re
maneat vt sic hoies terrenis vitijs im
plicentur. Cõtra ip̃m autem venit rex
israel. i. rex glorie iesus xp̃s cũ trib⁹ or/
dinibus. s. ap̃lis: martyrib⁹ ꝛ cõfessori/
bus cui⁹ victoria incipit a vigilia matu/
tina: ꝛ in calore solis ꝓsummat̃: qz a ꝑn
cipio p̃dicationis euangelij cepit pote/
stas demonis diminui: ꝛ adueniẽte iu/
dice in potestate claritatis sue in extre/
mo iudicio totaliter auferetur.

a ¶fide trinitatis insignes.
a in beçech. Fuerũt filioꝝ isrl'tr̃ẽ
¶fide trinitatis ꝛ cognitione legis p̃clari.
cẽta milia: viroꝝ aũt iuda trigita a
milia. Et dixerũt nũcijs q̃ vene/
rãt. Sic dicetis viris q̃ sũt in ia/
¶in futuro.
bes galaad. Cras erit vob⁹ sal⁹ b
¶iusticie.
cũ incaluerit sol. Venerũt q̃ nũ/
cij: et anunciauerunt viris iabes
Qui lẽtati sũt ꝛ dixerũt: Mane c
exibimus ad vos: ꝛ facietis nob
omne qd̃ placuerit vobis. Et sa/ d
ctũ est cũ venisset dies crastin⁹:
ꝓstituit saul ppl'm i tres partes: e
¶in ꝓncipio clarescẽtis fidei.
ꝛ igress⁹ est media castra i vigilia
matutina: ꝛ pcussit ãmõ vsq; dũ b
incalesceret dies. Reliq; aũt di/
sperſi sũt: ita vt nõ reliq̃rent̃ i eis
duo pariter. Et ait popul⁹ ad sa f
muelẽ: Quis est iste q̃ dixit: saul
nõ regnabit super nos: Date vi
ros ꝛ iterficiem⁹ eos. Et ait saul:
Nõ interficiet̃ quisq; i die hac:
qz hodie fecit dñs salutẽ in isrl'. g
Dixit aũt samuel ad ppl'm: Ve/ h
nite ꝛ eam⁹ in galgala/ ꝛ innoue/
mus ibi regnuz. Et perrexit oĩs
ppls in galgala: ꝛ fecerunt ibi i
regẽ saul coram dño in galgala: et
immolauerũt ibi victimas cor̃ã
dño pacificas. Et lẽtatus est ibi
saul ꝛ cũcti viri isrl' nimis.

Dixit aũt Ca. XII k
samuel ad vniuersũ
isrl': Ecce audiui vo
cẽ vestrã iuxta oĩa q̃
locuti estis ad me: ꝛ cõstitui sup
vos regẽ: ꝛ nũc rex graditur añ
vos. Ego autẽ senui ꝛ incanui.
Pozro filij mei vobiscum sunt. l
Jtaq; ꝓversat⁹ coram vob ab ado
lescẽtia mea vsq; ad diẽ hãc. Ec
ce ꝑsto suz: loq̃mini de me cor̃ã m
¶saule.
dño ꝛ cor̃ã xp̃o eius: vtrũ bouẽ n
cuiusq; tuleri aut asinũ: si quẽpiã o
calũniat⁹ sum: si oppressi aliquẽ: q
si de manu cuiusq; mun⁹ accepi: r
ꝛ cõtennã illud hodie/ restituãq; s
vob. Et dixerũt: Nõ es calũnia t
tus nos/ neq; oppressisti/ neq; tuli
sti de manu alicuius quippiam.
Dixitq; ad eos: Testis est dñs v
aduersum vos/ ꝛ testis christus x
eius in die hac: qz nõ inueneri/

✻ e ¶Constituit saul ppl'm ꝛc. L Moraliter
Nã rex nr̃ angelos p̃ tres hierarchias
diuisit ꝛ omnes sunt in adiutoriũ no/
bis cõtra demonis exercitũ. Heb. j. d.
Omẽs administratorij spũs sunt in mi
nisteriũ missi ꝓpter eos q̃ capiunt here
ditatẽ salutis. Et sic debellat̃ naas cuz
suo exercitu: id est diabolus cum ange/
lis malignis. Apocal. xij. b. Michael
ꝛ angeli eius p̃liabant̃ cũ draco/ne: et
draco pugnabat ꝛ angeli eius ꝛ nõ pre
ualuerũt: neq; inuent⁹ ẽ eoꝝ locus i ce/
lo. Et accipit̃ hic celũ pro ecclesia mili/
tãte. h ¶Venite ꝛ eam⁹ in galga/
la ꝛ innouem⁹ ibi regnũ. Ex noua
nãq; victoria de diabolo habita inno/
uandũ est xp̃i regnũ p̃ nouã oblationẽ
laudũ diuinarũ. nec mirandũ q; p sau/
lem ꝓ tpe q̃ fuit bonus significet̃ iesus
christus: sicut infra dicet̃ de dauid ꝛ sa
lomone. Sicut enĩ dictũ fuit in ꝓinci/
pio huj⁹ opis. leo ꝓpter diuersas ꝓpri
etates aliquãdo signat diabolum: ali/
quando christum. Ca. XII
Dixit aũt samuel. Hic ꝓpr̃
describit̃ increpatio ppli a sa
muele. Viderat enim ppls regem ele/
ctum ꝓspere egisse: ꝛ ideo poterat cre/
dere in petẽdo sup se regẽ nõ peccasse.
cuius contrariũ samuel ostendit in hoc
ca. primo declarando suam innocentiã.
et scõo ppli culpam/ ibi: Et ait samuel.
Primũ aũt ostendit samuel per hoc q; Diuisio
petitioni ppli condescenderat de insti/
tutione regis in qua erat quodãmodo
abiectio samuelis: vt dictum fuit supra
viij. ca. ꝛ hoc notat̃ cum dr̃: Ecce audi/
ui vocem vestrã ꝛc. Scõo in hoc q; diu
inter filios israel sine calũnia vixerat: ꝛ
hoc notat̃ cum dicit: Ego autẽ senui. et D
subdit: l ¶Pozro filij ꝛc. Quasi
diceret. remanebũt pro me obsides ad
satisfaciendũ si alicui teneor ꝛ satisface/
re nõ possim. m ¶Loquimini de
me ꝛc. Jd ẽ saule rege q̃ de nouo erat
inunctus: ꝓpter qd̃ samuel coram eo vo
lebat iudicari. n ¶Utrũ bouẽ cu/
iusq; tulerim. ponẽdo in ope meo.
o ¶Aut asinũ. Sup euz de loco ad
locum incedẽdo. p ¶Si quẽpiã ca
lũniatus sum. iniuste ad iudiciũ tra/
hendo. q ¶Si oppressi aliquẽ.
damnũ q̃cunq; seu iniuriã inferẽdo.
r ¶Si de manu ꝛc. Etiã ꝓ iusto iu/
dicio reddẽdo. Ex q̃ ptz q; ꝓpijs sũpti
bus ꝛ laborib⁹ officiuz iudicis exeq̃bat̃
ꝓut dictũ fuit. s. vij. s ¶Et ꝓtẽnã
illud hodie ꝛc. nolẽs mihi retinere.
t ¶Et dixerũt ꝛc. ꝛ sic testificati sũt
eius innocẽtiã. v ¶Dixit ad e. ꝛc.
Qui p̃sens est vbiq;. x ¶Et testis
xp̃s ei⁹. s. saul q̃ p̃tialiter aderat.
✻ Et dixerũt
Moraliter. k ¶Dixit aũt sa. ꝛc. Moraliter
In hoc autẽ capĩo sctus samuel suã de/
clarat innocẽtiã dicẽs: m ¶Loqui/
mini de me coram dño: Nõ dicit co/
rã hoibus. sicut hypocrite q̃ qr̃ũt iustifi
cari coram mũdo. n ¶Utrũ bouẽ cu
iusq; tuleri. Per calũniã inferẽdo
r ¶Si de manu ꝛc. Pro iusticia ex
ercenda. Per ꝫ informari debẽt prin/
cipes ꝛ prelati vt regant ppl'm sibi sub
ditum sine calumnia ꝛ auaricia. Scõo
arguit ppl'm de petitione regis: osten/
dens q; dominus rex eorum fuerat im/
mediatus p̃ iudices tanq; p̃ ministros
ꝛ vicarios eos saluans/ dicens:
✻ Misit dominus

a ¶ Thessis tri. Ra. Collectio. s. gētilis ppli ad fidē.
b ¶ Voces. i. tonitrua: et pluuias nō est ꝓsuetudo in dee in tpe estatis pluere.

La. XIII

Jlius vni⁹ āni. Rab. ꝑ anticipationez dicit de isboseth filio saul. de q̄ in sequētib⁹ ō. xl. annoꝝ erat isboseth cum regnare cepisset sup isrl: et duobus ānis regnauit. Si aūt a morte heli oē tps ꝓcludit quo samuel et saul regnauerūt: inueniūtur. xl. anni: vsq; ad mortem saulis: qñ ḡ saul regnare cepit: filiū habebat vni⁹ āni: q̄ post mortē ꝑis regnauit in isrl duob⁹ ānis: et a latronib⁹ occisus regnū dimisit da

Nico. de lyra

a ¶ Et dixerūt: Testis. replicādo qō supra dixerāt ad maiorē affirmationē: ꝑm istā trāslationē in hebreo hr̄: Et dixit: testis. qō exponūt hebrei dicētes: q̄ postq̄ ppls testificat⁹ fuerat samuelis īnocentiā: ipse samuel q̄siuit cuz ꝑ testimoniū diuinū qō est mai⁹ et firmius/dicēdo: Testis est dominus. i. rogo vt sit testis. et tūc venit vox a deo missa: et dixit test: testificādo samuelis īnocētiā. b ¶ Et ait samuel. Hic ꝓr samuel declarat ppli culpā. et ꝑmo verbo. scdo miraculo/ibi: Sz et nunc sta. Circa ꝑmū samuel declarat ꝑmo dei misericordiam erga ppl̄z/cū ō:: c ¶ Dñs q̄ tē. s. idoneos nūcios suos ad educēdū ppl̄m isrl ō egypto. sequit: d ¶ Quō ingressi est ia. Ubi eū dñs saluauit a puero familie. e ¶ Et clamauerūt tē. Quz affligerentur ab egyptijs: vt habet Exo. iij. f ¶ Et collocauit eos tē. s. in terra optima lacte et melle manāte. Cōsequēter ondit ex oppositio ppli ingratitudinē. cum dicit: g ¶ Qui obliti sūt tē. ꝑ idolatriam et alia mala.
h ¶ Et tradidit eos. vt ꝑ flagella reduceret eos ad bonū. i ¶ In manu sy. tē. i. regis asor: vt hr̄ Judicū. iiij. k ¶ Et i ma. phili. vt hr̄ Judi. x. et. xj. l ¶ Et misit dñs hiero. i. gedeon: vt hr̄ Judi. vj. m ¶ Et badā. i. samson: q̄ descendit de tribu dā: vt hr̄ Jud. xiij. n ¶ Et barach. De quo Judi. v. o ¶ Et iepte. De q̄ Judi. xi. p ¶ Et samuel. Loq̄tur de seipso tanq̄ de alio. q ¶ Et eruit vos tē. q̄tiēscūq; inuocast⁹ fideliter eis auxiliū. r ¶ Et habitastis cōfidēter. ōdiu fuistis ei boni subiecti: fuit et ipse rex vester īmediat⁹. s ¶ Videntes ār q̄ na. Jsta fuit vna cā petēdi regez: vt dictū fuit s. viij. ca. t ¶ Et dixistis mihi. dissuadēti vob petere aliū regez. v ¶ Neq; tē. scz erimus sine rege homine.
x ¶ Nūc ḡ ꝑ. tē. Iz em saul fuerit a deo electus vt dictū ē s. ix. ca. et x. tñ ista electio imponit ꝑ ppl̄o eo q̄ ad petitionē ppli facta fuit. Cetera patent vsq; ibi: y ¶ Erit manus dñi tē. s. ita erit super vos de futuro: sicut fuit sup patres vestros de preterito.
z ¶ Sz et nūc sta. Dic ꝓr samuel arguit maliciam ppli miraclo: q̄ ad ipam declarādā facta sunt subito tonitrua et pluuie ꝑ solitū cursū nature i terra illa. et ꝑ ē quod ō::
a ¶ Nūqd nō tē. q. d. isto tpe nō ꝓsueuerūt talia fieri. et si aliqñ fiāt: nō tñ ita repente vl subito: sic factū ē ad preces samuelis. Et absq; dispositōe aeris p̄cedēte/iō sb dit: b ¶ Et timuit ois po. videns isolitū miraculū: et timēs mori ꝑ horroze tempestatis. c ¶ Molite ti. eos assecurauit qñ ꝓfessionē eoꝝ de petitione regis et alijs malis audiuit. d ¶ Molite rece. tē. sp eū sequētes p debitū cultuz. e ¶ Et nolite decli. tē. i. post idola ea colēdo: q̄ in illis nulla est efficatia vos saluādi: sic medicina ō: vana q̄ nullā habet efficaciā saludi. f ¶ Et nō dere. tē. Oz diu sibi fuerit subiect⁹ p debituz cultū. g ¶ Quia iurauit dñs tē. sic habet Gen. xxij. Per memetipz tē. h ¶ Absit ad ꝑ pec. a me. Oz uis ei ppls eū abiecisz: vt ptz ex supradict: viij. ca. tñ pctm̄ reputabat sibi si nō oraret ꝓ eis: et ꝑ ē itelligēdū q̄tū ad bona gre et grie ꝓsequenda. iō sb dit: Et docebo vos viā bonā tē. i ¶ Timete do. timore filiali. k ¶ Et seruite ei i ve. absq; diminutione. l ¶ Et ex to. coz. vro. absq; diminutiōe.

Moraliter

✳ † ¶ Misit dñs moysē et aaron. Per ꝑ signat q̄ ꝓlati et ꝓdicatores debēt ostēdere populi dei bñficia vt cognoscāt ei⁹ bōitatē: et ꝑ oppositū suā ingratitudinē. Mā opposita iuxta se posita magis elucescūt. et sic ꝑ verā pniam ad deū redeāt: et ipsi fideliter ꝑuidēdo verū dñm recognoscāt.

Reprobatio saul

Jli⁹ La. XIII vni⁹ āni: Postq̄ descripta ē saul electio. ꝑ ꝓr describit ei⁹ reprobatio: et ꝑ ex triplici cā. Prima fuit diffidentia et vsurpatio. Scda

Moraliter

✳ Moralr. m ¶ Filiꝰ vni⁹ an. i. hūilis sic puer vni⁹ āni.
† ¶ Cū regnare cepisset. ✳ et duob⁹.

¶ opere. ¶ mali.

tis i manu mea q̄ppiaz. Et dixerūt: Testis. Et ait samuel ad ppl̄z: Dñs qui fec moysē et aarō: et eduxit pres nros de terra egypti/adest. Nūc ḡ state/ et iudicio ꝓtēdam aduersū vos cora dño/ō oib⁹ mirificordijs dñi q̄s fec vobiscū et cum pri⁹ vris: † quō igressus ē iacob i egyptū: et clamauerūt pres vri ad dñm: et misit dñs moysen et aarō: et eduxit pres vros ex egypto: et collocauit eos i loco hoc: † Qui obliti sūt dñi di sui: et tradidit eos i manu sysarę mgri militię asoz: et in manu philistinoꝝ/et in mānu regis moab: et pugnauerūt adūsum eos. Post ea clamauerūt ad dñm/et dixerūt: Peccauim⁹: qz dereliq̄m⁹ dñm: et seruiuim⁹ baali et astaroth. Nūc ḡ erue nos de mānu īmicoꝝ nroz: et seruiem⁹ tibi† Et misit dñs hierobaal: et bādaz: et barach: et iepte et samuēl: et eruit nos de manu inimicoꝝ vroꝝ per circūitū: et habitastis ꝓfidenter. Videtes ār q̄ naas rex filioꝝ āmon venisz aduersuz vos/dixistis mihi: Neq; ꝝ rex iperabit nob: cuz dñs de⁹ vr̄ regnaret in vobis. Nūc ergo ꝑsto est rex vr̄ quem elegistis et petistis. Ecce dedit vob dñs regem. Si timueritis dñm et seruieritis ei: et audieritis vocem ei⁹/ et non exasperaueritis os dñi: eritis et vos et rex q̄ imperat vobis sequētes dñm deum vr̄m. Si aūt nō audieritis vocem dñi: sz exasperaueritis ꝑmōez dñi: erit man⁹ dñi sup vos et sup pres vros. Sed et nūc state et videte rē istā grandem/quā facturus ē dñs i cōspectu vro. Nūqd nō messis tritici ē hodie: Jnuocabo dñm et dabit voces et pluuias: et scietis et videbitis: qz grāde malū fecistis vobis in ¶ in aduentu xp̄i. ꝓspectu dñi petētes sup vos regem. Et clamauit samūel ad dñm: et dedit dñs vōces et pluuias in die illa. Et timuit ois ppl̄us nimis dñm et samuēl. Dixitq; vniuersus ppl̄s ad samuelem: Ora ꝓ ꝓuis tuis ad dñz deū tuū/vt ñ moriamur. Addidim⁹ enim ei vniūsis pctis nris malū: vt peteremus nob regē. Dixit ār samuel ad ppl̄z: Nolite timere. Vos a ¶ sed seqmini dñm tanq̄ ducem vestrū. fecistis vniūsū malū hoc. Verūtñ nolite recedere a tergo dñi: sed ꝑuite dño i oi corde vro: et nolite declinare p⁹ vana q̄ nō pderūt vob: neq; eruet vos: qz vana sūt. Et nō derelinq̄t dñs ppl̄z suū ꝓpter nomē suū magnū: qz iurauit dñs facere vos sibi ppl̄z. Absit ¶ q̄uis me et deū offenderitis. ār a me hoc pctm̄ a dño vt cessem orare ꝓ vob: et docebo vos viā bonā et rectā. Jgit timete dñm et ꝑuite ¶ xp̄m dei verbū. ¶ sicut filij. dño vos in veritate: et ex toto corde vestro. Vidistis enim magnifica q̄ ivob gesserit dñs: q̄ si ꝓseuerauerit i malicia/ tvos et rex vr̄ peribitis.

¶ nō ex necessitate.

¶ i. humilis tanq̄ paruulus et lactens.

Jlius vnius Ca. XIII anni erat saul cum regnare cepisset †

ster īmediat⁹. s ¶ Videntes ār q̄ na. Jsta fuit vna cā petēdi regez: vt dictū fuit s. viij. ca. t ¶ Et dixistis mihi. dissuadēti vob petere aliū regez. v ¶ Neq; tē. scz erimus sine rege homine.
x ¶ Nūc ḡ ꝑ. tē. Iz em saul fuerit a deo electus vt dictū ē s. ix. ca. et x. tñ ista electio imponit ꝑ ppl̄o eo q̄ ad petitionē ppli facta fuit. Cetera patent vsq; ibi: y ¶ Erit manus dñi tē. s. ita erit super vos de futuro: sicut fuit sup patres vestros de preterito.
z ¶ Sz et nūc sta. Dic ꝓr samuel arguit maliciam ppli miraclo: q̄ ad ipam declarādā facta sunt subito tonitrua et pluuie ꝑ solitū cursū nature i terra illa. et ꝑ ē quod ō::
a ¶ Nūqd nō tē. q. d. isto tpe nō ꝓsueuerūt talia fieri. et si aliqñ fiāt: nō tñ ita repente vl subito: sic factū ē ad preces samuelis. Et absq; dispositōe aeris p̄cedēte/iō sb dit: b ¶ Et timuit ois po. videns isolitū miraculū: et timēs mori ꝑ horroze tempestatis. c ¶ Molite ti. eos assecurauit qñ ꝓfessionē eoꝝ de petitione regis et alijs malis audiuit. d ¶ Molite rece. tē. sp eū sequētes p debitū cultuz. e ¶ Et nolite decli. tē. i. post idola ea colēdo: q̄ in illis nulla est efficatia vos saluādi: sic medicina ō: vana q̄ nullā habet efficaciā saludi. f ¶ Et nō dere. tē. Oz diu sibi fuerit subiect⁹ p debituz cultū. g ¶ Quia iurauit dñs tē. sic habet Gen. xxij. Per memetipz tē. h ¶ Absit ad ꝑ pec. a me. Oz uis ei ppls eū abiecisz: vt ptz ex supradict: viij. ca. tñ pctm̄ reputabat sibi si nō oraret ꝓ eis: et ꝑ ē itelligēdū q̄tū ad bona gre et grie ꝓsequenda. iō sb dit: Et docebo vos viā bonā tē. i ¶ Timete do. timore filiali. k ¶ Et seruite ei i ve. absq; diminutione. l ¶ Et ex to. coz. vro. absq; diminutiōe.

Moraliter

✳ † ¶ Misit dñs moysē et aaron. Per ꝑ signat q̄ ꝓlati et ꝓdicatores debēt ostēdere populi dei bñficia vt cognoscāt ei⁹ bōitatē: et ꝑ oppositū suā ingratitudinē. Mā opposita iuxta se posita magis elucescūt. et sic ꝑ verā pniam ad deū redeāt: et ipsi fideliter ꝑuidēdo verū dñm recognoscāt.

Reprobatio saul

Jli⁹ La. XIII vni⁹ āni: Postq̄ descripta ē saul electio. ꝑ ꝓr describit ei⁹ reprobatio: et ꝑ ex triplici cā. Prima fuit diffidentia et vsurpatio. Scda

Moraliter

✳ Moralr. m ¶ Filiꝰ vni⁹ an. i. hūilis sic puer vni⁹ āni.
† ¶ Cū regnare cepisset. ✳ et duob⁹.

A ℭ dimisit dauid. Continuat̃ tp̃s samuelis cū tpe ⁊ regno saulis. hystorici enim nō poterāt cōnumerare numero iudicum: qm̃ ꝓpheta erat et non toto tpe vite sue populum iudicauerat: vt alij.

a ¶ Gabaa. Urbs ē phinees filij ele/ azari: vbi ip̃e eleazar sepultus est: ⁊ int/ pretatur collis patruelis. Bñ tria milia israelitarū electa sunt ad pugnandū cō/ tra philisteos. hi enī soli apti sunt ad pu gnandū ꝯ hostes eccl̃ie: q̄ habēt pfectā fidē trinitatis in q̄ existant superiores ho/ stibus suis. Philistīm heretici: q̄ pari cōsensu aduersus eccl̃iam cōspirātes eā depopulari conant. quib⁹ alij abiurata fide sociant: alij dū fidē palā ꝓfiteri me tuunt: q̄si in cauernis latitāt. Varie se/ cte vno impietatis vinculo colligate ad decipiendū discurrūt. Equites potētia tumidi: q̄ hereticos iuuāt. Vulgus sicut arena multitudo heretica ꝓuasione ag/ gregata. Viri cū sani remanētes catho lici x̄po firmiter adherētes. b ¶ Ab/ scōderūt se. Rab. Abscōsis scz q̄busdā israelitis q̄ saulē ⁊ pp̃lm qui cum eo erat reliquerāt: quedā paro illoz q̄ he/ brei vocant timore ꝓterriti defecerunt a saul ⁊ a viris q̄ cū eo erāt: ⁊ descende/ runt in castra philistīm. vñ i sequētib⁹. Scz et hebrei q̄ fuerūt cū philistīm heri ⁊ nudiustertius. Ascēderātq̄ cū eis in castris: reuersi sunt: vt essent cū isr̃l qui erāt cū saul ⁊ ionatha. Oēs quoq̄ israelite qui se abscōderāt in mōte ephraim audiētes q̄ fugissent philistīm sociaue/ runt se cum suis in ꝓlio.

Ni.de ly.

ℭ Stulte

B ✻ tio. Scda temeraria iuratio. ca. xiij. Tertia cupiditas et elatio ca. xv. Cir/ ca primū primo describit diffidētie rō. scdo diffidētis vsurpatio/ ibi: Ait q̄ saul. tertio incursio hostiū/ ibi: Porro philistīm. quarto ipotētia ad resistendū/ ibi: Porro faber. Causa ꝥo diffidentie du/ plex fuit. Prima fuit ex pcussione statio nis philistinoz ꝓpter quā saul ⁊ filij isr̃l formidabāt philistinoz aduentū. Scda fuit dilapsus pp̃li a saul ꝓpter metū. qui ponit ibi: Qñ cū audissent. Circa pmū: q⁹ in ꝥ ca. agit de saulis ꝓuaricatione p̄mittit ei⁹ bonitas: vt nullus de sua iusti cia p̄sumat: ⁊ vt opposita iuxta se posi/ ta magis elucescāt/ cū ꝺr: Filij⁹ vnius anni erat ⁊c. i. ita innocēs ⁊ purus a pctō sicut puer vnius anni. cuius rōnē assignāt hebrei ⁊ ꝓbabilit̃/ dicentes: q̄ qñ bō ꝓmouet̃ ad aliq̄ officiū magnū a deo: sicut saul fuit electus in regem ab ipso: vt ptz ex p̄cedētib⁹: simul sibi dat̃ a deo gr̃a iustificans et ip̃m disponēs ad suum officiū exercendum: nisi ip̃e ponat obicē. Saul aūt in sua electiōe nō posu it obicē gr̃e divine: q⁹ ꝓm q̄ ꝺr. s. ix. ca. Erat electus ⁊ bon⁹: ⁊ nō erat vir de fi/ liis isr̃l melio⁹ illo. Aliqui autē exponūt de isboseth filio saul: dicentes q̄ habe/ bat vnū annū tm̄ qñ saul incepit regna re: ⁊ ꝓm ꝥ li saul est datiui casus/ cū ꝺr: Filius vnius anni erat saul. i. ipsi saul. scz ꝥ ptz falsū p illud qꝺ hr̃. ij. Reg. ij. ꝺ. Quadraginta annoz erat isboseth cuz regnare cepisset. Fuit aūt institutus im/ mediate post mortē p̄ris. vt ibidē dicit: Pater aūt regnauit. xl. annis tm̄: ꝓpter qꝺ tenētes ꝥ dictū dicūt q⁹ inceptio re/ gni saul ꝥ accipit̃ immediate p⁹ mortē he li: qꝺ tp̃s fuit. xl. ānoz: vt hr̃ Act̃. xiij. scz hoc non

a ¶ iuste scilicet ⁊ māsuete. postea enī magis tyrannus fuit q̄ rex.

duobus aūt ānis regnauit sup a
israel. Et elegit sibi saul tria mi/
lia ꝺ israel. Et erant cū saul duo

a ¶ vsq̄ hodie vicus grādis ostendit̃ in fi nibus elie: distās ab ea octo miliaribus iu xta villam rama: ⁊ antiquū retinet nomen: interpretatur aūt humilitas.

milia i māchmas ⁊ i mōte bethel:
mille aūt cum ionatha in gabaa
beniamin. Porro cęterū pp̃lum
remisit: vnūquēq̄ in tabernacu/
la sua. Et percussit ionathas sta/ b
tionē philistinoz: q̄ erat i gabaa.
Qꝺ cū audissent philistīm saul
cecinit buccina in omni terra di/
cēs: Audiāt hebrei. Et vniuers⁹ c
isr̃l audiuit huiuscemodi famaz:
Percussit saul stationez philisti/
nozū. Et erexit se israel aduersus
philistīm. Clamauit q̄ populus
post saul in galgala. Et philisti/ ꝺ
im cōgregati sunt ad p̄liandū cō
tra israel trigintamilia curruū et

¶ alias. ꝺ. c.

sex milia equitū: ⁊ reliquū vulg⁹ e
sicut arena: quę ē in littore maris
plurima. Et ascēdētes castrame/

a ¶ humilitas vel attrectatio.

tati sunt in machmās ad orientē

a ¶ domus idolatrie: vel dom⁹ inutilis.

bethāuē. Qꝺ cum vidissent viri f
israel se in arto positos. Afflict⁹
b erat enī pp̃s: absconderūt se in
speluncis: ⁊ in abditis: in petris
quoq̄ ⁊ in antris: et in cisternis.
Hebrei aūt transierunt iordanē:
in terram gad et galaad. Cunq̄
adhuc esset saul in galgala/ vni/
uersus pp̃s perterritus est: q̄ seq̄
batur euz. Et expectauit septem g
diebus iuxta placitum samuelē:
et non venit samuel in galgala:
Dilapsusq̄ est populus ab eo.
Ait ergo saul: afferte mihi holo/ h
caustum et pacifica. Et obtulit
holocaustum. Cunq̄ comples/
set offerens holocaustum: ecce
samuel veniebat. Et egressus est
saul obuiaz ei: vt salutaret eum.
Locutusq̄ est ad eum samuel:
Quid feciſti: ¶ Ñdit saul: Quia k
vidi q⁹ dilaberet̃ populus a me:
et tu non veneras iuxta placitos
dies: Porro philistīm ꝯgregati
fuerāt i machmas/ dixi: Nūc de/
scendent philistīm ad me in gal
gala: ⁊ faciem dñi nō placaui: ne

hoc nō valet: q⁹ in nullo alio loco sacre scripture reperit̃ q⁹ sacra scriptura de/ terminādo p̃incipiū regni alicui⁹ regis determinet ꝥ p̄ etatē filij sui. ⁊ iō q⁹ ista expositio de scriptura nō ꝥz auctem: ea dem facilitate ꝓtēnit̃ q̄ ꝓbak̃. ⁊ ꝓma magis tenēda est: vt videt̃. a ¶ Du/ ob⁹ aūt annis ⁊c. s. in bonitate ⁊ in/ nocētia sua: licet plurib⁹ annis regna/ uerit existēs in malicia. Vel aliter pōt dici: q⁹ post duos annos a p̃incipio re gni sui dauid fuit a deo electus: ⁊ in re gē inunctus p samuelē: vt hr̃. j. xvj. c. ⁊ extūc saul nō regnauit de iure: sed tm̄ vsurpatiue: ꝓpter qꝺ anni sequētes a regno suo hic resecant̃. Cōsequēter po nit̃ pcussio stationis philistinoz/ cū ꝺr:

b ¶ Et pcussit iona. ⁊c. qꝺ erat sig/ nū manifestū rebellionis filioz israel ad philisteos/ ideo subdit̃: c ¶ Audi ant hebrei. hoc fecit saul, pclamari vt filij israel p̄cauerēt sibi ab insultu philistinoz ⁊ in ꝥ facto ꝓtēptoz ⁊ nō ꝓfide/ rēt de ipsis in aliq̄. vnde subditur:

ꝺ ¶ Et philistīm ⁊c. Mō est verisi/ mile q⁹ tot essent curruſ: ſz accipit̃ ꝥ nu mer⁹ hoīm in currib⁹ existētiū: q⁹ tūc tē/ poris i currib⁹ pugnabāt ꝓ magna pte vt habet̃ i plurib⁹ locis sacre scp̃ture.

e ¶ Et reliquū vulgus. Hyperboli/ ca locutio est: ad designādū magnā po/ puli multitudinē. f ¶ Qꝺ cū vidis/ sent. Hic ponit̃ scda ratio diffidentie scz ꝓpter recessum pp̃li a saule: q⁹ aliq̄ ꝥ timore philistinoz abscōderūt se i lo/ cis occultis. Alij aūt trāsierūt iordanē: q̄ est in parte oriētali terre, pmissionis. Terra aūt philistinoz vñ veniebāt su/ per filios isr̃l erat in parte opposita. s. occidētali: q⁹ ē sup mare mediterraneū: qꝺ ē termin⁹ terre ꝓmissiōis a pte occi dētis. ⁊ iō hebrei fugiētes trāsibāt ior/ danē. Cū vt fugerēt ad ptē oppositā. Cū q⁹ tenebāt q⁹ philistīm nō trāsirēt iordanē eos insequēdo. Ex his ptz lr̃a vsq̄ ibi: g ¶ Et expectauit. bñ ꝺr iuxta. q⁹ nō totaliter ⁊ cōplete expecta/ uit: vt videbit̃ postea. h ¶ Ait ergo saul. Hic ꝓfr̃ describit̃ diffidētis vsur patio. diffidebat enī de pp̃lo suo quēvi debat in timore positū. ⁊ de aduētu sa/ muelis ad offerēdū sacrificiū. ⁊ iō stul/ te vsurpauit sibi illud officiū/ dicens:

i ¶ Afferte mi. holo. ⁊ pa. ꝓpter qꝺ a samuele veniēte reꝑēdit̃/ cū dicit̃:

k ¶ Quid feciſti. q̄si diceret: rē tibi illicitā. ꝓpter hoc postea subditur:

✻ Stulte egi ✻ Notaliter
✻ ⁊ duob⁹ annis regnauit sup israel: Act̃. xiij. Dicit̃ q⁹ regnauit. xl. annis: ſz ꝥ ponit̃ tm̄ tp̃s q̄ ꝓmāsit in humilitate et bonitate. Ex q̄ patz q⁹ rex malus tpe malicie sue nō est ꝓm veritatē rex dicē/ dus: sed tm̄ equiuoce. Sicut oculus la pideus aut depictus: et idē dicendum de p̄lato malo ⁊ multo plus: quia re git in spūalib⁹ q̄ tpalibus ꝓferunt̃: cor/ ruptio enī optimi pessima iudicatur:

b ¶ Et pcussit io. sta. phi. Per io/ nathan q̄ donū colūbe interꝑtat̃: dñs iesus christus significat̃. sup quā spiri/ tussanctus apparuit in specie columbe cum baptiçaret̃. Ipse vero stationem philistinoz pcussit: qñ descendēs ad in fernū ⁊ inde patres potēter liberauit. Philistīm aūt interpretatur cadētes: ideo signant demones qui de celo per suam superbiam ceciderunt.

✻ Dixitq̄ sa

E S a ¶Stulte egisti nec cu.mā.dei tui q̄ p̄cepit tibi. Vi/
det quibusdā saul īculpabiliter sacrificasse: qz samuel expecta/
tus iuxta placitū nō venit. Qui aūt diligēter inq̄rit: īuenit euz
iure culpatū: z inobedientie reuz. Apō hebreos ita distingui
tur: z descēdes añ me in galgala. Ego quippe descendā ad te.
Deinde iferē ad offerēdas oblatiōes:
z īmolādas victimas pacificas: septez
dieb⁹ expectabis donec veniā ad te: z
ostēdam tibi q̄ facias. Mō g̃ samuel se
expectari septē dieb⁹ p̄cepit: sz ad offe/
rendas oblationes z īmolandas victi
mas pacificas: se septē dieb⁹ expectari
†Ben.31.d voluit: qō ille nō fecit. z iō merito cul/
2.parā.16.c pat̄ z stulticia arguit̄. b ¶Apō si nō
fecis. cē. Aug⁹. Mō sic accipiēdū ē: q̄si
dñs saulē in eternū parauerit regnatu
rū. z hic noluerit p̄uare peccāti. Scie/
bat eī peccaturū: sz p̄parauerat regnū
eī⁹ ī q̄ eēt figura regni eterni. vñ addi
dit: Et nūc r̄gnū tuū nō stabit tibi. Ste
tit g̃ z stabit: qō in illo significatū ē: sz
nō huic stabit: qz nō fuerat regnatur⁹
ī eternū: nec ꝓgenies eī⁹: vt saltē p po
steros alterū alteri succedētes videret
īpleri qō dictū ē in eternū. c ¶Sed
neq̄ cē. Reprobatio saulis ablatio
regni iudeoꝝ. dauid ei supstes: rp̄us
ppl⁹ iudeoꝝ successur⁹. d ¶Quesi
uit sibi. Mō q̄si vbi sit nesciēs: sed p
hoīem more hoīm loq̄t: qz sic loquē/
do nos q̄rit. Mō solū em̄ deo p̄ri: sz ip̄i
q̄z vnigenito: q̄ venit q̄rere qō perie/
rat. sic iā nō eram⁹ vt in ipso essem⁹ ele
cti añ mūdi p̄stitutionē. Queret g̃ sibi
dixit: suuz habebit. vñ in latina lingna
p̄ vbū accipit p̄positionē z acq̄rit: dici
tur qō sat̄ apertū ē. Sine p̄positione
etiā q̄rere intelligit̄ acq̄rere. ex q̄ lucra
F vocant q̄stus. e ¶Virū iuxta coz
suū. Dauid significat: vl ipm mediato
rem noui testamēti: q̄ figurabat̄ in cris
mate: ī q̄ vnct⁹ ē dauid z ꝓgenies ei⁹.
f ¶Pozro faber fer. cē. Diabolus

Nico.de ly.

E q̄z p pa
✻ a ¶Stulte egi. nec cu.m. dñi.
Mādatū dñi p̄ oz̄ vbum samuelis lo
quēt̄ sauli ex pte dñi: vt hr̄. s. r. ca. Ex
vbis aūt samuelis ī p̄ loco q̄ absq̄ du
bio reputāda sūt vera: optz dicere q̄ sa
ul p̄ guit̄ peccauit: sz quō peccauerit di
uersimode oz̄. Ad cui⁹ itellectū recur/
rēdū ē ad itellectū vbi samuelis habi
tū. s. r. ca. qō tale ē: Et descēdes añ me
in galgala cē. vsq̄ ibi: Et oñdā tibi q̄ facias. īclusiue: qō ibidē
suit expositū triplr. Et p̄m p̄mā expositionē saul peccauit ī p̄ q
nō expectauit samuelē ad offerēdū sacrificiū septē dieb⁹ ꝓtinu
is ꝓ sua vnctiōe ī regē: qz saule p̄occupāte offerre: samuel fuit
turbat⁹ z recessit. z sic illa solēnitas septē diez dimissa fuit. Se
cūdū vo expositionē scdaz q̄ ē andree: Saul peccauit ī p̄ q nō
expectauit samuelē septē dieb⁹ ꝓut fuerat sibi dictū: sz tm̄ sex:
qz debebat expectare samuelē septē dieb⁹ postq̄ samuel recepis
set ei⁹ nūciū: ita q̄ illa dies ī q̄ samuel recepisset nūciū saul: nō
erat de nūero septē dierū expectatōis. saul aūt illā die ītra illū
Saul in tri septenariū īclusit: z sic sex dieb⁹ tm̄ expectauit. Scdz vo tertiā
bus pecca/ expositionē q̄videt mihi ꝓbabiliꝝ: saul peccauit ī trib⁹. Prio
uit qz nō expectauit samuelē septē dieb⁹ cōplete: vt erat sibi iniun
ctū: qō p̄z ex textu. vbi oz̄: Cūq̄ cōplesset offerēs holocaustū. s.
ip̄e saul. Ecce samuel veniebat ita q̄ vēit die. vū. z de tali hora
q̄ poterat offerri sacrificiū: qz vsq̄ ad horā iugz sacrificiū vespti
ni poterāt alia sacrificia offerri. Scdo peccauit: qz officiū sibi il
licitū. s. offerendi p̄ seip̄m vsurpauit: qō ē gue pctm̄. qō p̄z ex p̄
q̄ rex oc̄ias volēs offerre incēsuz: qō nō ꝓtinebat ad reg⁹ offi
ciū: p̄cussus fuit lepra a dño: vt hr̄. ū. Paral. xxvj. d. Et fact⁹ fu
it terremot⁹ in signū ire diuīe: vt hr̄ Zach. xiiij. Tertio pecca/
dicente sibi: Quid fecisti. sz se voluit excusare ex necessitate ūmi
nenti belli: q̄ excusatio nulla erat penit⁹: qz talis oblatio sacrificij
nō est dei placatio sed magz offensio. b ¶Apō si nō fe. hoc videt falsū: qz p̄ordinatio diuīa certa ē z infallibilis. Preordīa
tū aūt erat a dō regnū ꝓcedēdū tribui iude: vt hr̄ Gen. xlix. b.
Mō auferet sceptrū ō iuda. Dicēdū q̄ ordiatio diuīa ō aliq̄ fu
turo aliq̄n accipit̄ ꝓut ē ī diuīa p̄scietia. z sic īmutabil⁹ ē. Alio
mō accipit̄ ꝑm dispositōz cāz scdaz. i. ꝑm merita z ōmerita hoīz ex qb⁹ dispo
nunt̄: vt p̄ p̄ puniāt̄ vl remūerent̄ ꝑm
ordiatōez dīnā: z talis ordiatio mutabil
ē: sic merita z demerita hoīz: z freq̄nt̄
ꝓtingit q̄ ordiatio diuīa ō aliq̄ futuro
isto scdo mō exprimit̄ ī sacra scptura. sic
Jone. iij. b. oz̄: Adhuc. xl. dies z nini/
ue sbuertet̄. qz ōmerita illi⁹ ciuitat̄ exi
gebāt ei⁹ sbuersionē a deo futurā. sz qz
egerūt pniam: hec ordiatio fuit muta/
ta: qz ciuitas nō fuit sbuersa. isto mō oz̄
p̄ sauli: Apō si non fe. cē. i. si nō fecis
ses ꝑ mādatū dñi: z stetisses ī bōitate
ī q̄ eras q̄n regnare cepisti: esses dispo
sit⁹ vt ꝓfirmaret tibi regnū z filijs tu/
is. Ista tñ ꝓfirmatio ē itelligēda sb cō
ditiōe. s. si saul z posteri ei⁹ starēt ī bo
nitate: qō ē mutabile. Qualit̄ aūt mu
tabilitas taliū stet cū īmutabilitate di/
uine p̄scietie diligēti⁹ ptractare ptinet
ad p̄mū sniaz. c ¶Sz neq̄ cē. i. vltra
te: qz filij⁹ ei⁹ isboseth nō regnauit sup
totū isr̄l. nec ētsup illud pacifice. z cū p̄
puo tpe: vt hr̄. ū. li. Reg. d ¶Que
suit dñs. s. ipz dō. e ¶Et pcepit
ei. Licet p̄ eēt adhuc futurū: tñ loq̄t p
modū ꝑteriti ꝓpt̄ certitudinē diuīe p/
uidētie ꝓut ē ī mēte diuīa: qz sic ē cer/
ta ō futuro: ac si tā eēt ī actu pñti vl fu/
isset de ꝑterito. f ¶Surrexit aūt sa.
cē. q̄ ibat ppl⁹ isr̄l ꝑ philisteos iner/
mis z puo nūero: vt p̄z ex sequētib⁹:
vt ex pñtia samuel ꝓsolaret̄. Vl̄ iuit ī
collē dñi vbi erat cōgregatio ꝓphetaz
q̄ erat ꝓpe gabaa: vt ibi vacaret oroni
ꝓ ppl⁹ dei. g ¶Veniētes ō gal.
p̄ refert̄ ad ppl⁹m seq̄ntē saul. Cetera
patēt. h ¶Pozro phi. Hic ꝓpr̄ de/
scribit̄ hostiū īcursus/cuz oz̄: i ¶Et
egressi. sciebāt em̄ eē filios isr̄l sine ar
mis z paucos. iō p̄ tria loca ītrauerūt
terrā eoz ad p̄dādū: qz nō timebāt de
resistētia eoz. k ¶Un⁹ cu. Jn hebro
hr̄: Cōtra viā effrate ad ērā saul. z iō
trāslatio nr̄a videt̄ p̄ corrupta vitio scri
ptoz ꝓpt̄ silitudinē dictionū. l ¶Poz
ro fa. Hic ꝓpr̄ oscribit̄ ipocrisia filioz
isr̄l ad resistēdū. erāt em̄ īermes: z iō
nō audebāt egredi ꝑ p̄datores: sz tenebāt se intra fortalicium
gabaa. Nō aūt q̄re erāt sine armis tāgit̄/cū dicitur: m ¶Fa
ber ferrarius nō īueniebat̄ ī oi. Qui posset facere arma.
✻ Cauerant em̄

✻† ¶Dixitq̄ samuel ad saul: stulte egi. s. vsurpando Moraliter
tibi officiū legalis sacerdotij: z icōpabiliter plus peccant illi q̄
sibi officiū sacerdotis euāgelici vsurpāt. Et egressi sūt. Per
p̄ aūt significat̄ q̄ demones q̄ vt dictū ē p philisteos itelligūt̄:
de trib⁹ nos tēptant. Primū est ꝓcupiscentia oculoz: z demo
nes de p̄ tentātes signant̄ p ꝓmū cuneū cū oz̄: k ¶Un⁹ cu/
neus pgebat ꝑ viā ephraim. Que fertilis iterp̄tat̄. Con
cupiscentia vo oculoz bona tpalia coacernare semp nitit̄. Se
cūdū aūt ē supbia vite: z demones de p̄ tentātes p scōm cuneū
significāt̄/cū oz̄: † ¶Pozro ali⁹ cē. Que dom⁹ excelsa iter
p̄tat̄: iō p ipam supbia vite itelligit̄ q̄ semp ascēdere conatur.
Tertiū aūt ē ꝓcupiscētia carnis z demōes de p̄ tentātes p ter
tiū cuneū significāt̄ cū oz̄: † ¶Terti⁹ aūt ver. cē. Que iter
p̄tat capra: ꝓpt̄ qō significat ꝓcupiscētiā carnis p quā hoīes as
similāt̄ aīalib⁹ brut̄. vñ. j. Ethi. Vita voluptuosa oz̄ vita pecu
dū. l ¶Pozro faber fer. cē. demones em̄ student ad p̄ q̄
fabricatores armoꝝ spūaliū tollant̄ de terra fideliū. Hmōi ve
ro fabri sunt doctores z p̄dicatores q̄ ꝑ demonū isult⁹ fideles
armāt suis sanctis exhortationib⁹: ꝓpter qō illi qui eos impe/
diunt in tā bono actu ministri sūt demonū in hoc casu.

Et quoꝫ ꝑ paganos: ꝑ hereticos ⁊ per
A falsos christianos studet ꝓhibere ne
sint doctores in eccl̃ia: qui spũalia ar-
ma faciãt: ⁊ nobis ad pugnandũ tri-
buãt. Pagani em̃ ꝓhibuerũt. ne chri
stiani liberalib⁹ ibuerent̃ artib⁹. He-
retici ãꝫ ꝑsuaserunt ꝑncipibus: vt ca-
tholici eccl̃ie defensores in exiliũ pel-
lerent̃: vt desolatã plebẽ facilius se-
ducerẽt. Nũc ãꝫ antiquus hostis ab
instantia eruditionis p̃latos auertit:
vt ⁊ ipos ⁊ subditos facilius decipe-
re possit. Duplici reatu diabolus cõ-
stringit̃: supbia qua cecidit: ⁊ inuidia
q̃ alios deũcere cõtendit. Philistĩm
aũt interp̃tant̃ duplex ruina. Hebrei
Joh. 19. c trãseuntes. Nõ em̃ habemus h̃ ma-
nentẽ ciuitatẽ: sꝫ futurã ingremus.

Et accidit ⁊c. La. XIIII
Sequit̃: a ¶ Jonathas
filius ⁊c. Colũbe donuꝫ: hi
sunt q̃ dono spũssancti replent̃: ꝑ q̃s
dñs hereticoꝝ cõuẽtus dissipat: atq; a
in fugã vertit. Armiger eius spũalis
discipuli: qui nõ ꝑ plana: sed ardua
iter arripiunt: quia sacerdotes hosti-
bus cõtraire nequeũt: si nõ per artaꝫ
viam gradientes: inter vtrũq; testa-
mentũ: ⁊ inter ꝓspera ⁊ aduersa: q̃s
duos scopulos dextra leuaq; incedũt
⁊ ad alta ꝓtemplatiõis toto animi ni
su cõscendũt. Jonathas nõ nisi ꝓuo-
catus ad hostes transit: quia catholi-
ci aduersus hereticos nõ ꝓtentionez
cõmouent: nisi ꝓius ad certamen ꝓ-
B uocent̃. Jonathas ergo in agro cul-
ture hostes ꝓsternit: ⁊ doctores i me
ditatiõe scripture hereticos vincunt.
¶ Porro ionathas.

Nico. de lyra

a ¶ Cauerant em̃ philistĩm
ne forte facerẽt hebrei gladiũ.
Quia philistĩm dominãtes hebreis
transtulerãt fabros de terra israel in
terrã suã ne fabricarẽt eis arma: per-
mittebant tamẽ q̃ filij israel haberẽt
instrumenta ad colendũ terrã. Ideo
subdit̃: b ¶ Descendebat q̃ om-
nis israel ad philistĩm. Sed hoc
erat tempe pacis: sꝫ postq̃ ionathas
ꝑcusserat stationẽ philistinoꝝ nõ au-
debãt illuc descendere. Ideo subdit̃:
Retuse itaq; erant acies vome
rum ⁊c. c ¶ Usq; ad stimulum
corrigendũ: Id est vsq; ad aculeuz
quo stimulant̃ boues. hoc est dictum
q̃ in quolibet instrumento ferreo p̃-
parando q̃tũcũq; paruoꝝ acies erat
retusa ex causa ꝓdicta: quia nõ au-
debant filij israel̃ descendere ad fabros
existẽtes i terra philistĩm. d ¶ Cũ-
q; venisset dies p̃lij: Id est illud
tempus in quo ꝓliandũ est cõtra p̃-
datores ꝓdictos. e ¶ Nõ est in-
uentus ensis ⁊ lãcea. Ex causa p̃-
dicta. f ¶ Excepto saul et iona-
tha filio eius. Dicũt hebrei q̃ mira
culose dati sunt eis gladij: sed non est
verisile q̃ scriptura tm̃ signum tacuis-
set: nec oportet ad hoc inducere mira-
culũ: quia reges ⁊ filij regũ multa ha-
bent ⁊ maxime de armis que vulga-
res non habent. La. XIIII

Et accidit quadã die ⁊c.
Hic ꝓsequẽter describit̃ trã-
gressio saulis ex temerario iu-
ramento. Et primo ponit̃ iurandi oc-
casio.

a ¶ vt facilius possent supare.

oi terra israel̃. Cauerãt ei philistĩm ne a
a ¶ quo se defenderent.
forte facerẽt hebrei gladiũ aut lãceã.
Descẽdebat q̃ ois israel̃ ad philistĩm: b
a ¶ vomerẽ ꝓtroũsia hereticoꝝ bonoꝝ acuit sẽsũ
vt exacueret vnusq̃sq; võmerẽ suũ: ⁊
ligonẽ ⁊ tridẽtẽ ⁊ sarculũ.
Retuse itaq; erãt acies vomeꝝ: ⁊ li-
gonũ ⁊ tridẽtiũ ⁊ securiũ: vsq; ad sti c
mulũ corrigẽdũ. Cũq; vẽisset dies p̃ d
lij: nõ ẽ iuẽt⁹ ensis ⁊ lãcea in mãu tot⁹ e
ppl̃i q̃ erat cũ saul ⁊ ionatha: excepto f
saul ⁊ ionatha filio ei⁹. Egressa est ãt
statio philistĩm vt transcẽderent in
machmas. Ca. XIIII

Et accidit i q̃dã die: vt di g
ceret ionathas filꝰ saul
ad adolescentẽ armigerũ
suũ. Veni ⁊ trãseam⁹ ad stationẽ phi
listioꝝ q̃ ẽ trãs locũ illũ. Pr̃i ãt suo h̃ b
ipm nõ idicauit. Porro saul morabatur i extrẽa ꝑte gabaa s̃ malogranato q̃ erat i agro gabaa: ⁊ erat pp̃s cũ
eo q̃si sexcẽtoꝝ viroꝝ. Et achias filꝰ
achitob fratr̃ icaboth filij phinees q̃
ort⁹ fuerat ex heli sacerdote dñi i silo
portabat ephot. Sꝫ ⁊ pp̃s ig̃rabat i
q̃ esset ionathas. Erat ãt inf̃ ascẽsus k
ꝑ q̃s nitebat ionathas trãsire ad sta-
tionẽ philistinoꝝ eminentes petr̃e: ex
vtraq; ꝑte ⁊ q̃si in modũ dẽtiũ scopu
¶ florẽs.
li hicinde ꝓrupti: Nomẽ vni boses: ⁊
¶ angustãs eũ.
nomẽ alteri sene. Un⁹ scopul⁹ ꝓminẽs
ad aq̃lonẽ ex aduerso machmas: ⁊ alt
ad meridiẽ ꝰ gabaa. Dixit aũt iona-
thas ad adolescẽtẽ armigerꝝ suũ: Veni
trãseam⁹ ad stationẽ philistioꝝ i circũ-
cisoꝝ hoꝝ: si forte faciat dñs ꝓ nob:
qz nõ ẽ dño difficile saluare vel i mlt̃
vl̃i pauc̃. Dixitq; ei armiger su⁹: fac
oia q̃ placẽt aio tuo. Perge q̃ cupis:
⁊ ego tecũ vbicũq; voluer̃. Et ait io
nathas: Ecce nos trãsimus ad viros
istos. Cũq; apparuerim⁹ eis si talĩ lo
cuti fuerit ad nos: mãete donec veni
am⁹ ad vos: stem⁹ i loco nr̃o: nec ascẽ
dam⁹ ad eos. Si aũt dixerit ascẽdite
ad nos: ascẽdam⁹ qz tradidit eos dñs
in mãibus nr̃is. Hoc erit nob̃ signũ.
Apparuit igit̃ vtq; statiõi philistioꝝ.
Dixerũtq; philistĩm: † En hebrei egre
diũt̃ ꝺ cauernis i q̃b⁹ absc̃diti fuerãt.
Et locuti sũt viri ꝺ statõe ad ionathã
⁊ ad armigerꝝ suũ. Dixerũtq;: Ascẽdi l
te ad nos: ⁊ ostendem⁹ vob̃ rẽ. Et ait io m
nathas ad armigerũ suũ: Ascẽdam⁹

casio. Secunda ipa iuratio/ibi: Ad L
iurauit autem saul. Occasio autem
iurandi fuit auiditas insequẽdi ho
stes coꝝ ionatha ⁊ eius armigero
fugientes. ⁊ ideo circa hoc ꝓmo po
nitur ipius ionathe constans auda
cia. secundo mirabilis pugna/ibi:
Et ait ionathas. tertio pugne noti-
cia/ibi: Et respexerunt. Ipius aũt
ionathe audacia patet ex hoc q̃ so-
lus cuz armigero suo voluit ire ad
temptandũ si posset stationẽ phili-
stinoꝝ debellare. Et patet lr̃a vsq;
ibi: h ¶ Patri autem suo hoc
ipm nõ indicauit. Porro saul
morabatur in extrema parte
gabaa sub malo. ⁊c. Ne per ip
sum impediret. Cetera patent vsq;
ibi: i ¶ Portabat ephot: Id ẽ
vestem sacerdotalem cui cõiunctuz
est rationale iudicij: vt habet̃ Exo.
xxviij. vt in ea consuleret dominuz
coram arca domini: que erat ibi cũ
exercitu: vt habet̃ infra eodẽ capl̃o.
k ¶ Erat autem inter ascẽsus
q̃ ꝑs nitebat ionathas trãsi-
re ad stationem philistinoꝝ
⁊c. Erat em̃ ibi quasi quedam ru-
ptura mõtis ⁊ vallis in medio ha-
bens ex vtraq; ꝑte scopulos in mo
dum dentiũ: ⁊ ꝑ illum locum que-
rebat ionathas transire. Dicit aũt
Josephus q̃ ionathas rogauit do Josephus
minuz deuote: vt posset philisteos
debellare: ⁊ dominus cõcessit dãs
ei signum. s. q̃ si philistei videntes
eum dicerent: Ascendite ad nos: q̃ D
dominus ꝑ ionathan ⁊ armigeruz
suũ debellaret eos. Et sic patet lr̃a
vsq; ibi: l ¶ Ascendite ad nos
⁊ ostendemus vobis rem. Ir-
risorie loquebant̃: quia videbãt io
nathan ⁊ armigerum eius euntes
hinc ⁊ inde ad querendum transi-
tum: ⁊ philistei loquebãtur eis: ac
si quererẽt rem perditã. m ¶ Et
ait ionathas ad armigerum Diuisio
suum. Hic consequẽter describit̃
ipius ionathe mirabilis pugna: q̃
facta est virtute diuina. Et sequit̃:
✠ Tradidit em̃
Moraliter. g ¶ Et accidit q̃- Moraliter
dam die vt diceret ionathas
filius saul ad adolescentẽ ar-
migerum suum: Veni ⁊ trãse
amus ad stationem phili-⁊c.
Per ionathan qui columbe donũ
interpretatur: dominus iesus chri
stus significatur. nam ad modum
columbe caret amaritudinis felle.
Per hoc autem q̃ ionathas ascen
dit per scopulos ad destruẽdã phi-
listinoꝝ stationem: significatus fu
it ascensus christi in cruce per cla-
uos: ⁊ sic destruxit stationem de-
monum: frangens infernum et in-
de liberans collegium sanctorum
patrum. Per armigerum aũt eius
intelligitur beatus Franciscus qui
arma christi non solum in mente p
fidem: sed etiam in corpore per ex- † Judi. 14. c
pressam similitudinem portauit: et
per crucem penitentie post christuz
incedens frequenter demones fu-
gauit: nõ solum de corporibus ob-
sessis: sed etiam de ciuitatibus ⁊ lo
cis vt in eius legenda plenius con
tinetur.

E✻ a ¶Tradidit em̃ dñs ꝛc̃. ꝛ hoc ostendit̃ p effectū. cuz
Josephus subdit̃: b ¶Itaqz cū vidissent ꝛc̃. Dicit iosephus q̄ q̄/
dam nebula subito surrexit: ꝓpter qđ philistīm nō cognosce/
bāt ionathan nec seipsos ad inuicē: ꝛ sic mutuo se trucidabāt
ꝛ etiā ex eadē causa philistei reuertētes ō p̄da pugnabant cū
suis q̄ remāserant in castris ꝛ ecōuerso:
ideo subdit̃ postea: Sed ꝛ oīs ppl's sta/
tionis eoz qui ierant ad p̄dandū obstu/
puit ꝛ cōturbata sūt castra. Alij vero di/
cunt ꝛ melī⁹ vt videt̃ q̄ hoc contigit eo
q̄ deus p̄cussit philisteos acrisia qua tol
lit̃ visio seu cognitio illius qđ esset alicui
expediens seu necessariū videri ab eo: si
cut p̄cussi fuerunt milites querentes he/
liseum capere quos ecōtrario duxit qua
si captos vsqz ad mediū samarie: vt ha/
bet̃. iiij. Regū. vj. et hoc videt̃ per illō
quod subdit̃: c ¶Et factū est mira/
culū in castris: in p̄cussione eorum q̄
erant in statione. d ¶Et p agros: cū
tum ad redeuntes de p̄da qui simíliter
Josephus p̄cussi fuerunt. Si em̃ hoc contigisset p
nebulam: vt dicit Josephus: nō esset mi
raculum: q; frequenter cōsurgit natura
liter ꝛ repente. Preterea ita obnubilas/
set visuz ionathe ꝛ armigeri sui sicut phi
listinorū: cui⁹ cōtrariuz tertius innuit: q;
distincte aduersarios cognoscebāt ꝛ iter
ficiebāt. Item q; speculatores saul a lō/
ge viderūt bellū illud ꝓut sequit̃ imme/
diate. e ¶Et respexerunt specula/
tores. Hic cōsequenter describit̃ predi
cte pugne noticia: p hoc q̄ speculatores
saul viderūt bellū ꝛ annunciauerūt sau/
li: tamen anteqz iret illuc voluit querere
consiliū domini: quia habebat populum
paucum ꝛ inermem. ꝛ hoc est quod sub/
dit̃: f ¶Applica arcam domini. i.
applica te ad cōsulendum dominū si de/
beamus ire ad illud bellum. Sequit̃:
F g ¶Contrahe manū tuā: extēderat
em̃ sacerdos manus in oratiōe: ꝛ q; nō
habebat cito responsum: ꝛ saul erat sol
licitus ꝓ filio suo absente: ideo dixit sa/
cerdoti vt quiesceret a petitione: q; vo/
lebat statim suo filio succurrere. ideo sub/
dit̃: h ¶Cōclamauit ergo saul ꝛc̃.
ꝛ patet littera vsqz ibi: i ¶Sed ꝛ he/
brei qui fuerāt ꝛc̃. Aliqui em̃ hebrei
timore ducti cōiunxerāt se aduersarijs:
sed videntes debellationē eoz et cōuer/
sionē ad fugā: ad suos reuersi sunt. Si/
militer qui p̄ timore se abscōderāt: ad p̄/
lium cū suis egressi sunt ꝛ ptz littera.
k ¶Adiurauit aūt ꝛc̃. vidēs aūt saul
suos aduersarios fugere: omnino volu/
it eos p̄sequi: ꝛ ideo ne populus impedi
ret̃ a p̄secutione aduersarioz precepit vt
nullus de populo suo aliq̄d gustaret: do
nec inimicos p̄cussisset: ꝛ hoc p̄cepit sub
pena mortis: ꝛ obseruationē p̄cepti iura
mento firmauit. Igit̃ ad maiorē sequen
tiū euidentiā p modū inquisitionis scho
Questio lastice querit̃. Utrū saul hoc iurādo pec
cauerit. ꝛ videt̃ q̄ nō: quia mot⁹ fuit ad
iurādū bono zelo. s. vt infideles ꝛ noīs
dei p̄secutores occiderent̃: qđ nō solum
erat licitū: sed etiā bonum ꝛ meritoriū q̄
ꝛc̃. Item si saul iurando peccasset iona/
thas comedēdo cōtra p̄ceptū patris nō
peccasset: qđ videt̃ falsuz: q; ꝓpter ei⁹ cō
mestionē de⁹ cessauit dare responsum: vt
j. dicit̃ eodē ca. Deprehensus etiā fuit io
nathas p iudiciū diuinū q̄ ꝛc̃. Ad oppo
sitū est sn̄a doc. hūc locū exponētiū. Ad
hoc dicēdū q̄ saul in dicto iuramēto pec
cauit dupliciter: primo q; male iurauit.
secūdo q; pei⁹ implere voluit. Primum
declarat̃ sic: q; licet iuramentū sit bonū in necessitate: ꝛ cū de/ B
bitis circūstātijs: si tñ he deficiāt malū est: sic aūt fuit in ꝓposi
to: q; deus victoriā sufficientē dederat ꝛ miraculose: vt patet
ex p̄dictis ꝛ ideo nō erat necessitas insequendi hostes vlteri⁹
absq; diuino consilio: qđ saul nō expectauerat: vt ptz ꝑ p̄dicta
Itē saul p̄cipiēdo q̄ ppl's nihil come
deret: casuz necessitatis nō excepit ver
bo nec intellectu: qđ ptz ex hoc qđ iona
than filiū suū qui in necessitate posit⁹
modicū mellis comederat. voluit om/
nino occidere: casus vero necessitatis
ab omni p̄cepto ꝛ lege except⁹ ē: ꝛ tō
peccauit saul nō excipiendo qđ debuit
excipe. Itē q; iuramētū suū vergebat
in peiorē exitū: q; si ppl's ieiunio ꝛ la/
bore fatigat⁹ aliq̄d cibi accepisset: ma/
ior plaga i hostib⁹ facta fuisset: vt dr. j.
eodē ca. Itē q; fuit occasio peccādi to/
ti populo q̄ ꝓpter iuramentū suū nō fu
it ausus sumere cibū aliquē vsqz ad ve
speram: ꝓpter quod veniente vespera
populus lassus ꝛ famelicus ex festina/
tione comedendi peccauit: comedens
cum sanguine: vt in l̄ra dicit̃: Et sic pa
tet q̄ saul primo peccauit temerarie iu
rādo. Scdo peccauit impie adimplen
do ꝯtū fuit ex se: q; ionathan innocen
tem voluit occidere. Unde et sup hoc
iuramētū temerariū replicauit dicēs:
Hec faciat mihi de⁹ ꝛ hec addat: quia
morte morieris ionatha. Unde ꝛ in ta
li replicatione iuramēti itez peccauit.
Ad primū i oppositū dicēdū q̄ boni/
tas motiui nō iustificat factū malum se
quēs. Si em̃ aliqs motus pietate fu
ret̃: vt det elemosynā paupi: nō excu
sat̃. Ad scōm dicēdū q̄ ionathas co/
medendo mel nō peccauit. Tū q; p̄ce
ptū patris nō audiuit: vt dicit̃ in tex
tu: Tū q; positus in necessitate come/
dit. Ex labore em̃ plū ꝛ ieiunio ꝛ calo/ b
re solis ita erat fatigatus q̄ oculi ei⁹ ꝛ
alij sensus erāt nimis depressi: ꝓpter qđ
dicit̃ i textu q̄ gustato modico mellis
illuminati fuerūt eius oculi: q; corde
cōfortato ꝛ resumptis viribꝫ facies ei⁹
fuit exhilarata: ꝛ vivacitas sensuū re/
dijt. Quod aūt inducit̃ de respōso dei
ꝓpter ipm denegato: ꝛ de ei⁹ deprhen
sione iudicio diuino: dicēdū q̄ diuina
respōsa fiunt ex eis mera gratia: ꝛ po/
test ea subtrahere ꝓ sua voluntate: et
sic subtraxit absq; peccato ionathe. De
deprhensione vero eius dicēdum q̄ hoc
fuit factū diuina ordinatione ad decla
rationē sue innocētie. sciebāt em̃ multi
ipm comedisse: q̄ tñ ignorabant ei⁹ ne/
cessitatē ꝛ iuramenti patris sui ignorā
tiā: ꝛ ideo potuissent ꝓtra innocentem
scādaliçari reputādo ipm trāsgressorē
ꝛ ideo publice deprhensus fuit: vt cor̄
oībus se excusando ei⁹ innocētia decla
raret̃: ꝛ ꝑ p̄sequēs ꝓ ppl'm sicut inno/
cēs liberaret̃ reputādo eius mortē ne
pharia: vt ptz in textu. His dictis ad
expositionē l̄re reuertamur: que satis
ptz ex dictis: paucis exceptis q̄ expo/
nent̃. Adiurauit autem saul. Re Diuisio
siduū huius capituli sic diuidit̃: quia
primo ponitur iurātis p̄cipitatio. se
cundo ignorātis trāsgressio/ibi: Por/
ro ionathas. tertio facti inquisitio/ibi:
Et dixit saul. quarto historie prosecu/
tio/ibi: Et saul. Circa primum dicitur:
Adiurauit autem saul populuz
dicens: p̄cipitanter ꝛ temerarie: vt
dictum est. m ¶Maledict⁹ vir: id
est morti adiudicatus.

✻ Qui co/

Josephus subdit̃: b ¶Itaqz cū vidissent ꝛc̃. Dicit iosephus q̄ q̄/
dam nebula subito surrexit: ꝓpter qđ philistīm nō cognosce/
bāt ionathan nec seipsos ad innicē: ꝛ sic mutuo se trucidabāt
ꝛ etiā ex eadē causa philistei reuertētes ō p̄da pugnabant cū
suis q̄ remāserant in castris ꝛ ecōuerso:
ideo subdit̃ postea: Sed ꝛ oīs ppl's sta/
tionis eoz qui ierant ad p̄dandū obstu/
puit ꝛ cōturbata sūt castra. Alij vero di/
cunt ꝛ melī⁹ vt videt̃ q̄ hoc contigit eo
q̄ deus p̄cussit philisteos acrisia qua tol
lit̃ visio seu cognitio illius qđ esset alicui
expediens seu necessariū videri ab eo: si
cut p̄cussi fuerunt milites querentes he/
liseum capere quos ecōtrario duxit qua
si captos vsqz ad mediū samarie: vt ha/
bet̃. iiij. Regū. vj. et hoc videt̃ per illō
quod subdit̃: c ¶Et factū est mira/
culū in castris: in p̄cussione eorum q̄
erant in statione. d ¶Et p agros: cū
tum ad redeuntes de p̄da qui similiter
Josephus p̄cussi fuerunt. Si em̃ hoc contigisset p
nebulam: vt dicit Josephus: nō esset mi
raculum: q; frequenter cōsurgit natura
liter ꝛ repente. Preterea ita obnubilas/
set visuz ionathe ꝛ armigeri sui sicut phi
listinorū: cui⁹ cōtrariuz tertius innuit: q;
distincte aduersarios cognoscebāt ꝛ iter
ficiebāt. Item q; speculatores saul a lō/
ge viderūt bellū illud ꝓut sequit̃ imme/
diate. e ¶Et respexerunt specula/
tores. Hic cōsequenter describit̃ predi
cte pugne noticia: p hoc q̄ speculatores
saul viderūt bellū ꝛ annunciauerūt sau/
li: tamen anteqz iret illuc voluit querere
consiliū domini: quia habebat populum
paucum ꝛ inermem. ꝛ hoc est quod sub/
dit̃: f ¶Applica arcam domini. i.
applica te ad cōsulendum dominū si de/
beamus ire ad illud bellum. Sequit̃:
F g ¶Contrahe manū tuā: extēderat
em̃ sacerdos manus in oratiōe: ꝛ q; nō
habebat cito responsum: ꝛ saul erat sol
licitus ꝓ filio suo absente: ideo dixit sa/
cerdoti vt quiesceret a petitione: q; vo/
lebat statim suo filio succurrere. ideo sub/
dit̃: h ¶Cōclamauit ergo saul ꝛc̃.
ꝛ patet littera vsqz ibi: i ¶Sed ꝛ he/
brei qui fuerāt ꝛc̃. Aliqui em̃ hebrei
timore ducti cōiunxerāt se aduersarijs:
sed videntes debellationē eoz et cōuer/
sionē ad fugā: ad suos reuersi sunt. Si/
militer qui p̄ timore se abscōderāt: ad p̄/
lium cū suis egressi sunt ꝛ ptz littera.
k ¶Adiurauit aūt ꝛc̃. vidēs aūt saul
suos aduersarios fugere: omnino volu/
it eos p̄sequi: ꝛ ideo ne populus impedi
ret̃ a p̄secutione aduersarioz precepit vt
nullus de populo suo aliq̄d gustaret: do
nec inimicos p̄cussisset: ꝛ hoc p̄cepit sub
pena mortis: ꝛ obseruationē p̄cepti iura
mento firmauit. Igit̃ ad maiorē sequen
tiū euidentiā p modū inquisitionis scho
Questio lastice querit̃. Utrū saul hoc iurādo pec
cauerit. ꝛ videt̃ q̄ nō: quia mot⁹ fuit ad
iurādū bono zelo. s. vt infideles ꝛ noīs
dei p̄secutores occiderent̃: qđ nō solum
erat licitū: sed etiā bonum ꝛ meritoriū q̄
ꝛc̃. Item si saul iurando peccasset iona/
thas comedēdo cōtra p̄ceptū patris nō
peccasset: qđ videt̃ falsuz: q; ꝓpter ei⁹ cō
mestionē de⁹ cessauit dare responsum: vt
j. dicit̃ eodē ca. Deprehensus etiā fuit io
nathas p iudiciū diuinū q̄ ꝛc̃. Ad oppo
sitū est sn̄a doc. hūc locū exponētiū. Ad
hoc dicēdū q̄ saul in dicto iuramēto pec
cauit dupliciter: primo q; male iurauit.
secūdo q; pei⁹ implere voluit. Primum
declarat̃

a sequere me. Tradidit enim eos
dñs i manꝰ isrl̃. Ascēdit aūt io
nathas reptās manibꝰ ꝛ pedi/
b bꝰ: ꝛ armiger eiꝰ post eū. Itaqz
cū vidissent faciē ionathe: alij
cadebāt ante ionathan: alios
armiger eiꝰ iterficiebat sequēs
eū. Et facta ē plaga ꝑma quā
p̄cussit ionathas ꝛ armiger eiꝰ/
q̄si viginti virorꝫ in media pte
iugeri quā par boū i die arare
c ꝓsueuit. Et factū ē miraculū i
d castris ꝛ p agros: Ez ꝛ oīs po
pulꝰ statiōis eoz q̄ ierāt ad p̄/
dādū obstupuit: ꝛ ꝓturbata sūt
castra. Et accidit q̄si miraculū
e a deo. Et respexerūt specula/
tores saul q̄ erat i gabaa benia
min: ꝛ ecce multitudo ꝓstrata:
ꝛ huc illucqz diffugiēs. Et ait
saul ppl'o q̄ erat cū eo: Recēre
te ꝛ videte q̄s abierit ex nob.
Cūqz req̄sissēt/ reptū ē q̄ adeē
ionathan ꝛ armigerꝫ eiꝰ. Et ait
f saul ad achiā: Applica arcaz
dñi. Erat em̃ ibi arca dei i die
illa cū filijs isrl̃. Cumqz loq̄reꝛ
saul ad sacerdotē: tumultꝰ ma
gnꝰ exortꝰ ē i castris philistiorꝫ:
crescebatqz paulati ꝛ clariꝰ re/
sonabat. Et ait saul ad sacer/
g dotē: Cōtrahe manū tuā. Cō/
clamauit ergo saul: oīs ppl's q̄
erat cū eo ꝛ venerūt vsqz ad lo
cū certamis. Et ecce ꝟsus fue
rat gladiꝰ vniuscuiusqz ad ꝓxi
mū suū: ꝛ cędes magna nimis.
i Ez ꝛ hebrei q̄ fuerāt cū philis/
tijm heri ꝛ nudiustertiꝰ: ascen
derātqz cū eis i castris/reuersi
sūt vt eēnt cū isrl̃: ꝛ his q̄ erant
cū saul ꝛ ionatha. Oēs q̄z isra
elitę q̄ se abscōderāt in monte
ephraī: audiētes q̄ fugissēt phi
listijz sociauerꝫ se cū suis i ꝓlio.
Et erant cū saul q̄si decē milia
virorꝫ. Et saluauit dñs deꝰ isrl̃
i die illa. Pugna āt pduit vs/
k q̄ ad bethauē: ꝛ viri isrl̃ socia/
ti sūt sibi i die illa. Adiurauit
a ¶ saul indixit ieiunū: ne si comederēt:
mora fieret vltioni inimicorꝫ.
āt saul ppl̃z dicēs: Maledictꝰ k

ti sūt sibi i die illa. Adiurauit
a ¶ saul indixit ieiunū: ne si comederēt:
mora fieret vltioni inimicorꝫ.
āt saul ppl̃z dicēs: Maledictꝰ k

a ¶ Porro ionathas. Columbe donū: hic eos significat: qui acceptā spūssancti gratia: mundi parāt spernere illecebras. Non em̄ pōt contra allophilos spiritales. i. demones viriliter pugnare: qui mundi dulcedinem nescit declinare.

b ¶ Illuminati sunt. Aug⁹. Nō ad videndū: quia ante videbat sed ad discernendū: quia vetitum tetigerat vnde confundebat. Quo facto monet omnis qui deo vult militare: omnes voluptatū illecebras contemnere. Mel em̄ distillant labia meretricis: id est voluptas carnalis delectationem parit: de qua mystice putat ionathan gustasse. Sorte deprehensus: virtūtibus populi liberatus est. vnde patet eum qui mundi voluptate superat: sanctoꝝ suffragijs. ⁊ fraternis orationibus indigere. c ¶ Populus peccasset domino comedens cum sanguine. Peccasse dño. ⁊ comedisse cum sanguine dicunt: qz mactatis victimis nō obtulerūt ad sanctuariū sacerdotibus iuxta legē adipem. ⁊ sanguinem: cum. s. sanctuariuz secum haberent. Qñ em̄ locus sāctuarij ꝓcul erat: iubebat in terram sanguis fundi: ea. z. s. victimarū quas ꝓparabant ad esum suum. Cumvero sanctuariū ꝓsens erat: sup altare dñi fundebat. vnde in Deute. xij. d. Sanguinē hostiaꝝ tuaꝝ fundes in altari: carnibus autez ipe vesceris. Hoc populus mō nō fecit iō dr dño peccasse. ⁊ cū sanguīe comedisse. d ¶ Occidite super istud. ⁊ vescimini. ⁊c. Ut fluat sanguis ad terrā: vel comedit cū sanguine: quia ante sacrificium vespertinū comederunt: quod post stragē vsus erat fieri ante cibum. vel in hoc peccauerūt (vt placet quibusdam) qz ad ostium tabernaculi victimas suas nō duxerunt. e ¶ Et occiderunt. Occisio animaliuz est baptisma: in quo vetus homo morit. Ingens saxuz super quod fiebat occisio fides est: sine qua nō morit vetus hō. Dactatio in terra: hereticoꝝ baptisma cuius sanguinem comedunt: quando absq; purificatione peccatoꝝ sibi lotos aggregāt. Hec animalia de philisteis capta: significant: aut de hereticis reductos: aut de gentilitate cōuersos: illos imperiti rebaptiçant. istos aliter quā ecclesia tradit baptiçant. Quos xp̄s velut saul in fide sua quasi super saxum grande occidendos boues. ⁊ oues: id est indifferētias hominū baptiçari precepit. f ¶ Tunc primū cepit edificare altare domino. ⁊c. Quia obedienter et recte. Superius vero cum increpatus est a samuele nō dicit edificasse domino: quia inobedienter edificauit. g ¶ Applicate hucvniuersos angulos populi: ⁊ scitote ⁊ videte q̄ quem acciderit peccatum hoc hodie. Viuit dominus salua. ⁊c. Angulos populi principes vocat: quibus hincinde populi tanq̄ angulis parietes adherebant.

Hec faciat mihi vir qui comederit panē vsq; ad vesperam: a donec vlciscar de inimicis meis. Et nō māducauit vniuersus populus panē. Oisq; terrę vulgus venit in saltū/in q̄ erat mel sup b faciē agri. Ingressus est itaq; ppl's saltū: ⁊ apparuit fluēs mel: nullusq; applicuit manū ad os suū. Timebat ei ppl's iuramētū.

a Porro ionathas nō audierat cum adiuraret pater eius ppl'm. Extēditq; summitatē virgę quā habebat in manu: et intinxit in fauū mellis: ⁊ puertit manū suā ad os suū.

a ¶ nimio calore ⁊ ꝓlio ⁊ ieiunio ꝓius reuerberati.

Et illumiāti sunt oculi eius. Respōdēsq; vnus de ppl'o ait: Iureiurando cōstrinxit pater tuus populū/dicens: Maledictus vir qui comederit panem hodie. Defecerat em̄ populus. Dixitq; ionathas: Turbauit pater meus terram: Vidistis ipsi qz b illuminati sunt oculi mei: eo q̄ gustauerim paululum ō melle isto: q̄tomagis si comedisset populus de ꝓeda inimicoꝝ suorum quam repperit: Nonne maior facta fuisset plaga in philistijm: Percusserunt ergo in ¶ als abialō. die illa philisteos a machmis vsq; i hailō. Defatigatus est autē ppl's nimis: ⁊ versus ad ꝓedam: tulit oues et boues et vitulos: ⁊ mactauerūt in terra: comeditq; populus c cum sanguine. Nunciauerūt aūt sauli dicē

a ¶ Quia occisis pecudibus nondū bene expurgatis a sanguine carnibus coxerunt ⁊ comederunt.

c tes: q̄ ppl's peccasset dño/ cōmedens cum sanguine. Qui ait: Ꝓuaricati estis. Volute ad me iā nūc saxū grande. Et dixit saul: Disp̄gimini in vulgus ⁊ dicite eis: vt adducat ad me vnusquisq; bouē suū ⁊ arietē: d ⁊ occidite sup istud ⁊ vescimini: ⁊ non peccabitis dño comedētes cū sanguine. Adduxit ita omnis ppl'us vnusq̄sq; bouem in e manu sua vsq; ad noctem: ⁊ occiderūt ibi.

¶ q̄ peto ꝓli interueniret.

f Edificauit aūt saul altare dño. Tūc primū cepit ędificare altare domio. Et dixit saul: Irruam⁹ sup philisteos nocte: ⁊ vastem⁹ eos vsq; dū illucescat mane: nec relinq̄m⁹ ex eis virū. Dixitq; ppl's: Q̄ ne qd̄ bonū videt i oculꝰ tuis fac. Et ait sacerdos: Accedam⁹ huc ad deū. †Et ꝓsuluit saul dñm/ dicēs: Nū ꝓsequr philistijm: Si tradas eos i man⁹ isrl'. Et nō rndit ei in die illa. Dixit g q̄ saul: Applicate hucvniuersos angulos ppli: ⁊ scitote ⁊ videte p quē acciderit pctm̄ hoc hodie† Viuit dñs saluator israel: quia si p ionathā filiū meum factū est: absq; retractatione morietur. Ad qd̄ nullus cōtradixit ei de oīni ppl'o. Et ait ad vniuersum isrl': Separamini vos in partem vnam: ⁊ ego cum ionatha filio meo ero in parte altera. Rndit q̄ ppl'us ad saul: Quod bonum

k ¶ Qui come. panē. i. quēcūq; cibum. vñ nec ionathas panez comedit sed mel.

b ¶ Venit in saltum ⁊c. Apes em̄ mellificabāt in arboribꝰ in tāta copia q̄ mel inde manabat ad terrā: ⁊ ꝓpē talē copiā terra ꝓmissiōis dr manās lacte ⁊ melle in pluribus locꝭ. c ¶ Porro ionathas. Hic ꝓpr describit ignorātis trāsgressio. ptz lra ex supradictis vsq; ibi: d ¶ Turbauit pr̄ me⁹ ter. i. boies ⁊re sue q̄ ꝓpē iuramētū suū erāt fatigati ex ieiunio ⁊ labore: nec poterāt inimicos pseq̄. vñ dr h: Defatiga. ē āt ppl's. Lecta patēt vsq; ibi: e ¶ Mactauerūt ⁊c. ⁊ sic peccauit faciēdo ꝫ mādatū legis. hec tñ lra diūsimode exponit. Uno mō sic: Mactauerūt i ⁊ra. i. in q̄libet loco vbi erat cōmodius eis idifferēter: cū tñ ꝓpus deberēt adducere añ sactuariū qd̄ erat ibi pñs: vt. s. dictum est.

f ¶ Comeditq; po. cū sanguine. i. añq̄ sanguis aspgeret ad honorē diuinuz. Alio mō: Mactauerūt in ter. nō sup lapidē vl' locū talit eleuatū q̄ posset bñ sāguis exp̄mi ō carnibꝰ ⁊ effluere: ⁊ sic comederūt cū sāguīe. i. carnes ñ sufficiēter depuratas a sanguīe. Tertio mō exponit: qz añq̄ comederēt ō ꝑda hostiū debebāt deo ꝓpus facere sacrificiū: qd̄ tūc nō fuit factū: ⁊ ofa ista ꝓcesserūt ex ꝓ q̄ ppl's erat nimis famelicꝰ ⁊ festinabat comedere: ꝓpē qd̄ iuramentū saul fuit ppl'o peccandi occasio: vt supra dictū ē. g ¶ Voluite ad me ⁊c. vt ibi iterficerent alia ꝓm morē paternū: ⁊ sāguis bñ exp̄meret. h ¶ Et nō pec. dño. sic añ fecistis. i ¶ Edificauit aūt ⁊c. Ad agēdū gras de victoria ꝓcessa. k ¶ Tūc primum ⁊c. Iz em̄ ꝓpus obtulisset sacrificiū vt dictū ē ca. ꝓce. ꝓ tñ fecit super altare ꝓpus edificatum ab alio: vl' q: illud sacrificiū deo nō placuit vt dictū fuit ibidē. Dicunt tñ alīq̄ istud altare qd̄ ꝓ dr edificatū a saule non fuit aliud q̄ lapis magn⁹: ō q̄ dictū ē vbi mactabant alia ⁊ exp̄mebat sanguis ⁊ ibidez adipes eorum cremebantur.

l ¶ Et dixit saul. Hic ꝓpr ponit facti inq̄sitio: cuius inq̄sitionis ꝓmittit ratio que fuit eo q̄ dñs nō rndit sauli. ⁊ patet lra vsq; ibi: m ¶ Applicate huc ⁊c. i. totum populū ab extremitatibus castrorum. n ¶ Et videte ⁊c. Estimabat em̄ saul q̄ deus nō negaret rñsum absq; pctō alicuius de ppl'o: qd̄ tñ nō oportet: vt ꝓdictū est. o ¶ Viuit dñs salua. ⁊c. Modus est iurandi ac si dicat: q̄ deū qui semp viuit. Cetera patent vsq; ibi:

l ij ✠ Sit me

✠ a ¶ Qui come. panē. i. q̄ quēcūq; cibum. vñ nec ionathas panez comedit sed mel. b ¶ Venit in saltum ⁊c. Apes em̄ mellificabāt in arboribꝰ in tāta copia q̄ mel inde manabat ad terrā: ⁊ ꝓpē talē copiā terra ꝓmissiōis dr manās lacte ⁊ melle in pluribus locꝭ. c ¶ Porro ionathas. Hic ꝓpr describit ignorātis trāsgressio. ptz lra ex supradictis vsq; ibi: d ¶ Turbauit pr̄ me⁹ ter. i. boies ⁊re sue q̄ ꝓpē iuramētū suū erāt fatigati ex ieiunio ⁊ labore: nec poterāt inimicos pseq̄. vñ dr h: Defatiga. ē āt ppl's. Lecta patēt vsq; ibi: e ¶ Mactauerūt ⁊c. ⁊ sic peccauit faciēdo ꝫ mādatū legis. hec tñ lra diūsimode exponit. Uno mō sic: Mactauerūt i ⁊ra. i. in q̄libet loco vbi erat cōmodius eis idifferēter: cū tñ ꝓpus deberēt adducere añ sactuariū qd̄ erat ibi pñs: vt. s. dictum est. f ¶ Comeditq; po. cū sanguine. i. añq̄ sanguis aspgeret ad honorē diuinuz. Alio mō: Mactauerūt in ter. nō sup lapidē vl' locū talit eleuatū q̄ posset bñ sāguis exp̄mi ō carnibꝰ ⁊ effluere: ⁊ sic comederūt cū sāguīe. i. carnes ñ sufficiēter depuratas a sanguīe. Tertio mō exponit: qz añq̄ comederēt ō ꝑda hostiū debebāt deo ꝓpus facere sacrificiū: qd̄ tūc nō fuit factū: ⁊ ofa ista ꝓcesserūt ex ꝓ q̄ ppl's erat nimis famelicꝰ ⁊ festinabat comedere: ꝓpē qd̄ iuramentū saul fuit ppl'o peccandi occasio: vt supra dictū ē. g ¶ Voluite ad me ⁊c. vt ibi iterficerent alia ꝓm morē paternū: ⁊ sāguis bñ exp̄meret. h ¶ Et nō pec. dño. sic añ fecistis. i ¶ Edificauit aūt ⁊c. Ad agēdū gras de victoria ꝓcessa. k ¶ Tūc primum ⁊c. Iz em̄ ꝓpus obtulisset sacrificiū vt dictū ē ca. ꝓce. ꝓ tñ fecit super altare ꝓpus edificatum ab alio: vl' q: illud sacrificiū deo nō placuit vt dictū fuit ibidē. Dicunt tñ alīq̄ istud altare qd̄ ꝓ dr edificatū a saule non fuit aliud q̄ lapis magn⁹: ō q̄ dictū ē vbi mactabant alia ⁊ exp̄mebat sanguis ⁊ ibidez adipes eorum cremebantur. l ¶ Et dixit saul. Hic ꝓpr ponit facti inq̄sitio: cuius inq̄sitionis ꝓmittit ratio que fuit eo q̄ dñs nō rndit sauli. ⁊ patet lra vsq; ibi: m ¶ Applicate huc ⁊c. i. totum populū ab extremitatibus castrorum. n ¶ Et videte ⁊c. Estimabat em̄ saul q̄ deus nō negaret rñsum absq; pctō alicuius de ppl'o: qd̄ tñ nō oportet: vt ꝓdictū est. o ¶ Viuit dñs salua. ⁊c. Modus est iurandi ac si dicat: q̄ deū qui semp viuit. Cetera patent vsq; ibi:

tt. 28. 8.

† 22. q. 2. § si saul

a ¶Hec fa.mihi de⁹. Juramētū hebreox qđ p cōtrariū intelligit:q
†3.q.7.§.fi. si diceret malū qđ tibi debeā:mihi imputet:si te nō iterfecero.
†26.q.2.§.2 b ¶Qui fecit salu. cē. Multū ꝓsunt trāsacta bona,nisi eā ionathā ꝓterita bōa iuuissent īminētia mala nō euasisset. Mō ei iust⁹ de⁹:vt obliuiscat bonox.

Edixit sa.cē. Ca.XV

c ¶Bouē t ouē cē. Jō iubet dñs demoliri iumenta amalech:vt nec ī iumēt⁹ ei⁹ memoria fiat. Dñs eā dixerat se deletuꝝ memoriā amalech ō sub celo: t qz ei⁹
†Job.7.c. memoria penitus deleta non fuit: Saul p inobedientiā peccauit. De amalech ꝓo in deuteronomio dicitur:qz extremos ppli dei q̄ lassi resi
†1.22.c debāt cecidit. Lassos vero exponunt hebrei īmūdos. ym legem extra castra manentes. Quox (sicut tradūt) circūcisionē amputauerūt: t ad subsannationē dei in celū ꝓiecerūt. d ¶Dixit saul cineo. Cineus ipse ē ietro cognat⁹ moysi de quo erāt cinei:q̄ habitabāt cū amalech.

Ni.de ly.

* a ¶Si ī me aut ī iona. cē. vsqz ibi inclusiue. b ¶Da sanctitatē. nō ē in hebreo nec de textu. c ¶Et capt⁹. alis dep̄hēsus est ionathas. p sortez q̄ cecidit supeū ex causa supradicta. d ¶Et indicauit ei iona. causas sue cōmestionis supradictas. e ¶Et ait:
5 gustās gustaui. s. modicū in trāsitu. f ¶Et ecce ego mo. absqz causa rōnabili:t iō liberauit eū populus:vt ptz in lra. g ¶Et saul cōfirmato regno cē. hic vltimo ponit hystorie ꝓsecutio t ptz lra vsqz ibi: h ¶Et quocūqz cē. In hebreo habet:Et q̄cunqz se vertebat impie agebat vel impi⁹ fiebat: t lra īmediate sequēs cōcordat cū
†3.9.a. ōr: i ¶Cōgregatoqz cē. ō qua
1.Pa.8.c. ꝓcussiōe agit:ca. ie. in qua pluribꝰ modis incurrit offensam dñi:vt vi debit. k ¶Fuerūt aūt fi. saul iona. cē. hic nō notat isboseth nō ꝓpter defectū etatis:qz iam habebat.xx. annos et vltra: cū in morte saulis fuerit annox.xl. vt habet.ij. Reg.ij.ca. sed ꝓpter defectū magnanimitat⁹:qz fuit pusillanimis t ineptus ad pliū: ꝓpter qđ in bello vbi mortu⁹ fuit saul nō fuit cū alijs fratribus suis. l ¶Patruelis saul. i. cognat⁹ german⁹:qz saul t abner fuerūt nati de duob⁹ fratri-
†Exo.17.c. bus:vt habet.i. Paral.viij.ca.
1.q.4.c.ec clesia.§.1. m ¶Filiꝰ abiel. s. cis vt hꝫ.s.ix.
24.q.3.§.1. ca. Erat aūt bellum potēs: qz philistei erāt potētes: t saul ptē suā contra eos fortificabat q̄tū poterat. iō subdit: Maz quēcūqz viderat saul virū fortē cē. ¶In ca.xiiij. vbi dicit in postilla. Et quocūqz se vertebat superabat:in hebreo habet. Quocūqz se vertebat inique agebat vel impie fiebat.

Additio. Immo dictio hebraica in hoc loco equiuoca est:vno modo significat ideꝫ qđ vincebat vel supabat: alio mō cōmuniox significat idem qđ ipse

videt in oculis tuis fac. Et dixit saul ad dñm deū isrl? †Bñe de⁹ isrl'da indiciū:q̄d ē qđ nō rūderis seruo tuo hodie:†Si ī me aut in ionatha filio meo a hec iniq̄tas ē:da oñsionē. Aut si hec ē iniq̄tas ī ꝓpl'o tuo da sctitatē. Et de b p̄hēsus ē ionathas t saul:ꝓpl's aūt exiuit. Et ait saul:Mittite sortē iter me t iter ionathā filiū meū. Et capt⁹ ē io- c nathas. Dixit āt saul ad ionathā:Indica mihi q̄d feceris:Et idicauit ei io- d nathas/t ait†Gustās gustaui ī sūmitate vg̃e:q̄ erat ī manu mea paululū
a melle. Et ecce ego morior. Et ait saul e †Hec faciat mihi de⁹/t hec addat:qz morte morieris ionatha. Dixitqz ꝓpl's
b ad saul: Ergo ne ionathas morietur:q̄ fecit salutē hāc magnā ī isrl:Hoc nefas est. Viuit dñs:si ceciderit capill⁹ de capite ei⁹ ī terrā:qz cū deo opat⁹ ē hodie. Liberauit g̃ ꝓpl's ionathan:vt nō moreret. Recessitqz saul:nec ꝓsecut⁹ ē philistijm. Porro philistijm abierūt ī loca sua. Et saul ꝓfirmato regno s
sup isrl:pugnabat p circūitū aduersū oēs inimicos ei⁹:ꝫ moab t filios ammō/t edom/t reges soba/t philisteos/
t q̄cūqz se verterat: superabat. Cōgre- h
gatoqz exercitu percussit amalech: et
eruit isrl de manu vastatox ei⁹. Fue- k
rūt āt filij saul/ionathas/t iesui/t melchisua: noia duaꝝ filiaꝝ eius: nomē ꝓiogenitę/merob t nomē minoris michol. Et nomē vxoris saul achinoem filia achimaas† Et nomē ꝓncipis militię ei⁹ abner/filiꝰ ner patruelis saul: l
Porro cis fuerat pat saul: t ner pat abner/filiꝰ abiel. Erat āt bellū potēs m
adūsū philistęos:oib⁹ dieb⁹ saul. Mā quēcūqz viderat saul virū fortē t aptū

Ead ꝓliū:sociabat eū sibi.

Tdixit samuel Ca.XV n
ad saul. Me misit dñs: o
vtvngerē te ī regē sup populū ei⁹ isrl. Nunc g̃ audi vocē dñi. p
Hec dicit dñs exercituū† Recēsui q̄cū q
qz fec amalech isrl:quō restitit ei ī via cū ascēderet ō egypto. Nūc g̃ vade t pcute amalech: t demolire vniuersa ei⁹ ñ pcas ei:t ñ ꝓcupiscas ex reb⁹ ip̄i aliq̄d:ß iffice a viro vsqz ad mulierē t
c puerū atqz lactātē:bouē t ouē:camelū t asinū. Precepit itaqz saul ppl'o: t recēsuit eos q̄si agnos ducēta milia peditū:t decē milia virox iuda. Cūqz veīsset saul vsqz ad citatē amalech
d tetēdit insidias ī torrēte. Dixitqz saul r

qđ ipse agebat: Vñ trāslatio nr̄a habet veritatē iuxta primā significatiō nē q̄ cōcordat cū lra ꝓcedēti: vbi dicit: t pugnabat in circūitu aduersus oēs inimicos ei⁹ ꝓtra moab t filios ām̄on t edō t reges saba t philistheos. Etiā cōstat qz ī his plus nō imponit sibi pctm̄ in lra:qz solū victoria. Similiter cōcordat cū lra sequēti. cū dicit: Et eruit isrl de manu vastatox ei⁹:qđ solū sonat triūphū de inimicis t nō pctō. scda vero significatio cōmunior cōcordat cū ꝓcessu ipius saul postqz regnauit: Unde vtroqz mō lra hebraica de ipo saule verificat cē. Ca.XV

Tdixit samu. Hic ꝓnr Diuisio
ponit tertia trāsgressio saulis: q̄ ꝓcessit ex cupiditate t supbia eo qz ex victoria habita de amalech cōcupiuit ꝓdā: t arcū triūphalē erexit ad sui iactātiā. Igit circa hoc describit mandati diuini sibi facti denunciatio. scdo ipius transgressio/ibi: Et apphendit. Circa pmū dicit: o ¶Me misit dō. cē. q.d. samuel ex hoc debes esse sollicitus obedire deo. p ¶Nūc g̃ audi vo. dñi. q.d. ꝓius transgressus es offerēdo in psona ꝓpria qđ tibi nō licebat. vt dictū fuit:ca.xiij. t temerarie iurādo: vt dictū fuit ca.xiiij. Sed nūc aduerte: vt obedias ī nullo trāsgrediendo. q ¶Recēsui q̄ cūqz cē. qz primo filios isrl impugnauit in deserto: vt hꝫ Exo.xvij. t iō demeruit deleri ab hoibus vsqz ad aīalia: et a maiori vsqz ad minimū. Dicit aūt hic Rab. Sa. qz dñs p̄cepit hic aīalia interfici: eo qz inter amalechitas erant multi sortilegi se trāsformātes in similitudinē bestiarum: sed hoc fictitiū videt. ideo primū est magis tenendū: maxime cuz silis interfectio alibi facta sit: vt ptz Judi.xx. de ciuitate gabaa in detestationē criminis ppetrati in vxore leuite. Cetera patēt vsqz ibi:
r ¶Dixitqz saul ci. i. illis q̄ descenderāt ō ietro: t venerāt cū filijs isrl: vt dictū fuit Exo.xviij. et Mu.r. et
* Judi.i. Moraliter
Moraliter. n ¶Et dixit samuel cē. Per samuelē q̄ postulatus a dño interp̄tat cōueniēter iesus ꝓs significat quē a dño postulauerūt ī stanter p̄riarche t ꝓphe. Esa.xvi.a Emitte agnū dñe dñatorē terre:de petra deserti ad montē filie sion. Et cōsilis postulatio in multis locis ponit in veteri testamēto. Per saulez vero regnare volentē pōt intelligi q̄cūqz querit vel acceptat ptātē tpalem t spūalē: t talis debet ꝓmo de regimine sui cogitare qđ cōsistit in ß qz sensualitas redigit sub rōnis potestate: ꝓpter qđ sibi ōr a christo qui p saulē significat: vade t pcute amalech q̄ bruta gens interp̄tat: ꝓpter quod p amalech sensualitas pquā bō ꝓuenit cū brutis designat: t sic debet domari qđ obediat rōni Sz ī hac victoria duplex pōt eē defect⁹. Unꝰ ē si nimis parcat carni ß ptertu seruitutis dei. s. vt sit fortior ad seruiendū ei: t ß significat p ß qz saul pepcit meliorib⁹ aīalib⁹ sb ptextu oblatiōis deo fiēde ex eis. cū ōr:

* Et pcq

lech. Cōsanguinei eīs erāt z ī terra ei⁹ hereditatē habebāt. Miscēdiam fecit cine⁹ cū filijs isrl: qz fouit moysen in ēra madiā z pfiliū dedit ei ꝙlit gubnaret multitudinem populi.

Moraliter Hūilitas laudatur

a ¶ Penitet me ꝛc. Greg. Da increpatiōe supbia regis abūcit qō ad correctionē suā cōuertere pōt ꝙcz plat⁹. Cum saul se: puulū in ocul' suis estimaret: caput in tribubus isrl fact⁹ ē. Quasi cū te puulū conspiceres: ego te p ceteris magnū feci. Quia vo te magnū pspicis: a me puul⁹ estimar'. Qō p dauid cū regni sui potentiā coram arca dñi saltādo despiceret/dixit: Ludā z vili/or: fiā pluscz factus sum: z ero humil' in ocul' meis. Si g̃ sancti etiā cū fortia agūt de semet ipis vilia sentiūt quid dicturi sunt: q̃ sine opib⁹ ꝑtut' itume scūt. Quelibet aūt opa nulla sunt: nisi humilitate cōdiant'. Mirāda actio cū elatiōe non eleuat: sed ḡuat. Qui eīs sine hūilitate ꝑtutes cōgregat: inuentū puluerē portat. vñ duz aliq̃d ferre cernit': deteri⁹ exercat. Nō g̃ aspiciam⁹ q̃b⁹ iā superiores: sz q̃b⁹ adhuc sumus inferiores: vt ad maiora sp ex hūilitate ascēdam⁹. b ¶ Nōne cuz puulus ꝛc. Greg. Paruul' est in ocul' suis. q̃ dū se psiderat: iparē alienis meritē pēsat. Mā grandē se pspicit: q̃ sup aliena merita se extēdit. Saul āt in bono qō cepat nō pmānsit: qz fastu ptātis intumuit. Dauid vo sp de se humilia sentiēs: z eidē saul se cōparatiōe postponēs: postq̃ feriēdi locū repperit pepcit z se uiēti aduersario se hūiliter ꝓstrauit/dicēs: Quē pseq̃r' rex isrl: quē pseq̃r'? Lanē mortuū z pulicē viuū. Jā tñ in regem unctus fuerat: iā didicerat q̃ saule reprobato seruabat ad regni gubernacula. Discāt g̃ quō hūiliari ꝓmios debēt: q̃ adhuc in q̃ loco habeanē apō deū nesciūt: si electi se ill' humiliāt q̃b⁹ se iā añpositos sciūt: b aūt ꝓpriū ē electoz: de se sentire ifra cz̃ sunt. vñ: Si nō humiliē sentiebā: sz e. ꝛc. Et alibi: Si q̃s puul⁹ ē veniat ad me ꝛc. Qui eīs hūilē se nō sentit: sapiam dei nō apprehendit. Paruul⁹. Paruuluz se saul pri⁹ vidit: sz elat⁹ potētia iā se puulū nō videbat: ceteroz cōparatiōe se pferēs: qz pl⁹ poterat: magnū se p oīb⁹ estimabat. Sz cū apō se puul⁹: apō deū magn⁹. Cū apud se magnus: apud deū puul⁹ fuit. vñ: Ducem te pstituerūt noli extolli: sed esto quasi vnus ex illis.

Ecclī.32.a

Ni.de ly.

Melior ✻ Judi.j. a ¶ Et apphē/dit ꝛc. Hic pñr pōit mādati trāsgressio/cū dr: Et apphē/dit ꝛc. cineo: Abite fcedite atcz discedite ab amalech: ne forte involuā te cū eo. Tu eīs feciste misericordiaz cū oīb⁹ filijs isrl: cū ascēderēt de ęgypto. Et recessit cine⁹ de medio amalech. Percussitcz saul

a ¶ gēs bruta: pls lābēs. b ¶ dolēs: pturiens: stolid⁹ aut a pncipio. c ¶ mur⁹ robust⁹ ꝓtinēs: directa: gustia: acerbitas aut ꝓtinentia.

amalech ab eūla: donec venit sūr: q̃ ē

a ¶ dom⁹ vel rectū seu festiue solennis.

e regiōe ęgypti: z apphēdit agag regē a amalech viuū. Cēt vulg⁹ iterfecit i

a ¶ ad gñaz triūphi sui demōstrandā.

ore gladij. Et pepcit saul z pls agag † z optis gregib⁹ ouiū z armētoz: z vestib⁹ z arietib⁹: z vniuersis q̃ pulchra erāt: nec voluerūt dispdere ea. Quicqd vo vile fuit z reprobū: hoc demoliti sūt. Factū ē āt vbū dñi ad samuel/dicēs: b

a † Penitet me q̃ pstituerī saul regē: qz dereliq̃t me: z vba mea ope ñ implevit. Cōtristatuscz ē samuel: z clamauit ad c dñm tota nocte. Cūcz o nocte surrexisset samuel vt iret ad saul māe nūciatū e est samueli eo q̃ venisset saul i carmelū

a ¶ arcū vbi describeret triūphū gl'ie sue.

z erexisset sibi fornicē triūphalē: z reū f sus trāsisset: descēdissetcz in galgala. Venit g̃ samuel ad saul: z saul offerebat holocaustū dño o initijs p̃dar' q̃ attulerat de amalech. Et cū venisset samuel ad saul/z dixit ei saul: Bñdict⁹ tu dño: ipleui vbū dñi. Dixitcz samuel: Et q̃ ē hęc vox gregū q̃ resonat in g h aurib⁹ meis: z armentoz quā ego audio: Et ait saul: De amalech adduxerūt ea. Pepcit eīm pls meliorib⁹ ouib⁹ z armēt': vt imolarent dño deo tuo: reliq̃ vero occidim⁹. Ait āt samuel ad saul: Sine me: z idicabo tibi q̃ locutus sit k ad me dñs nocte. Dixitcz ei: Loqre.

b Et ait samuel: Nōne cū puulus esses l in ocul' tuis: caput in tribub⁹ isrl fact⁹ es: Unxitcz te dñs in regē sup isrl: et misit te dñs in viā/z ait: Vade et in- m terfice peccatores amalech: et pugnabis cōtra eos vsqz ad internitionē eorū. Quare ergo non audisti vocē domini/sed versus ad prędā es: z fecisti malū in oculis domini: Et ait saul ad n

a ¶ supbe rūdit: malū malo adiecit: qz culpā defendere studuit: hec p hoc accumulauit.

samuelē: Immō audiui vocē domini: o z ambulaui in via p quā misit me dominus: et adduxi agag regem amalech: et amalech interfeci. Tulit aūtē q populus de prēda oues z boues: primitias eoz̃ quę cęsa sunt: vt imolent r domino deo suo in galgalis. Et ait sadit ꝛc. z in hoc trāsgressus fuit mandatū dñi in q̃ fuerat sibi p̃ceptū q̃ totū pplm exterminaret. z iō p potissime intelligebat de capite ppli. Sz saul cupiditate ductus sperabat hr̃e de eo magnā redēptionē vl p eū occulti thesauri reuelationē: z eadez cupiditate reseruauit meliora de p̃da: vt ptz in lr̃a. b ¶ Factū est āt ꝛc. Superius descripta ē ipius saul' trāsgressio: hic pñr describit ei⁹ diffinitiua reprobatio: q̃ primo samueli reuelat. secdo sauli denūciatur/ibi: Dixitcz samuel. Circa pmū dicit: Factū ē vbū dñi ad sa. di. Penitet me q̃ pstituisse saul re. ꝛc. Pnia cū mutabilitatē ipoztet nō pōt esse in deo: dr tñ penitere eo q̃ ad modū penitēt' se hz q̃ destruit qō fecerat. z sic ē in ꝓpositō: qz saulē abūcere decreuerat quē p̃us sblimauerat. ista tñ mutabilitas solū ē in creatur': qz de⁹ volūtate imutabili facit mutabilia. c ¶ Cōtristatuscz ē samuel. ꝓpē peccatū saul'. d ¶ Et clamauit ꝛc. ad tñm placādū si posset: qz adhuc forsitā ignorabat vtr esset dei diffinitio vl solū cōminatio: sz postea bñ scivit: vt ex seq̃ntib⁹ patebit. e ¶ Mūciatū est ꝛc. montē valde altū. f ¶ Et erexisset ꝛc. i. arcū triūphalē de palmis z oliuis factū in signū victorie habite ad sui iactantiā: qz illā victoriā soli deo debebat attribuere. vñ z postea subdit ad sui iactātiam: g ¶ Impleui verbū do. qō tūc erat falsum: z ex isto aggrauabat saul' pctm̃. h ¶ Dixitcz sa. h pñr dñi snia sauli denūciat: z primo ponit ista denūciatio. secdo saul' obstinatio/ibi: Et ait saul. Denūciatio āt diuīe snie p samuelē ponit modeste z ordiate: qz primo ponit simplex reprehensio/cū dr: Dixitcz samuel ꝛc. q. d. nō feciste vbū dñi: qz p̃cepat oia occidi. secdo ibidit saul' supba respōsio in q̃ pctm̃ suū hūiliē nō recognouit: sz magis inepte se excusauit: ponēs sup pplm qō pncipaliē fuerat factū p ipm: vt ptz ex p̃dict' z ptz lr̃a. tertio samuel ꝓcesit ad denūciationē diuīe snie p eū/dicēs: i ¶ Sine me: Jd ē audi me loquentem. k ¶ Et ia icabo ti. dñi snia. l ¶ Nōne ꝛc. q. d. sic p hūilitatē meruisti ad regnū exaltari: ita p supbiā z ptēptū vbi diuini meruisti deuici. Qz āt ꝓtemplerit dei mādatū oñdit dicēs: m ¶ Misit te. ꝛc. z ptz lr̃a. n ¶ Et ait saul. h pñr describit ipi⁹ saul' obstinatio. z secdo pnie simulatio/ibi: Dixitcz saul. Saul' obstinatio apparet: qz cū p̃dicta excusatiōe sua addidit pcti sui defensionē/dicens: o ¶ Immo au. vo. do. verūtñ in sua defensiōe ꝛdicit sibi: sic freq̃nt ꝓrigit mal' hoīb⁹/dicēs: p ¶ Et addu. agag. de q̃ fuerat sibi p̃ceptū vt iterficeret eū: sz cupiditate ductꝰ reseruauit eū viuū: vt dictū ē. s. q ¶ Tulit āt ꝛc. q. d. nō ego: cū tñ esset pncipal' in h facto. r ¶ Ut imolēt do. q. d. nō debes hoc reprehendere: quia cedit ad honorē diuinū: qō excludit samuel dicens:

✻ Nunqd vult

✻ † ¶ Et pepcit saul ꝛc. z idē significat p h q̃ dumtāt viuū regē agag piguissimū. Ali⁹ āt defect⁹ ē q̃n ex victoz carnaliū victoria isurgit supbia q̃ aliq̃n ē mag' dei offensiua. Berū. sup Missus ē. Expedit mag' ꝙginē nō esse cz̃ de ꝙginitate insolescere. Ex h significat p h q̃ saul erexit sibi fornicē triūphalē ad sue victorie ostētationē: z q̃n p humilitatē fuerat electus in regē sicut dicit in textu. l ¶ Nōne cuz paruulus esses ī oculis tuis: ca. ꝛc. Jra p supbiam fuit electus: sicut dicit. ſ.

Moraliter

Dīuisio

†Reñ.6.b

Dīuisio

Dīuisio

Dīuisio

Dīuisio

Moraliter

a ¶ Melior ē cñ ꝛc. Quia ꝑ victimas aliena caro: ꝑ obediētiā vero volūtas ꝓpria mactat. Tāto ḡ q̄sq; deū citi⁹ placat: quāto rep̄ressa arbitrū sui supbia gladio p̄cepti se imolat. Ariolādi ꝙo pctm̄ inobediētiæ dr: vt quāta sit ꝙtus obedientie ex aduerso demōstret: si ei q̄si pctm̄ ariolādi ē repugnare

Pro.21.d. †Eccs.4.d 8.q.1.c.scie dū.32.dist. ·ℌ· verū.81. dist.c.si qui p̄sbiteri.1.q 4.ℌ·itē pctā ciuium

Nota

Gen.2.c

Exo.4.d

Act.21.c

f

f 3.28.c

Ps.109.a.

f 23.q.5.c. reos

et nō ꝓmanet. vbi ei legit̄ q̄ peniteat eū: mutatio rex signat di uīa p̄scīa imutabilit̄ ꝓmanēte: vbi ḡ nō penitere dr: nō mutare itelligit. Quicūq; cñ ad xp̄m trāsierūt vel trāsibūt: ide nō erāt scōm dei p̄sciam nō scōm hūani generī vnā eādēq; naturā. d ¶ Scidit. Q̄ uis postea regnauerit. xl. annis: ſz tūc ꝑ meruit: vt a stirpe sua scinderet ⁊ tradere tur meliori. i. dō. ⁊ a saul. i. iudeis auferꝛ regnū ⁊ tradit̄ xp̄o. ¶ Corrigit regē ō in obediētia: q; mādatū dñi nō ipleuit: ⁊ ꝑdicit amissionē regni. Merito aūt regnū pdit: q̄ tenere nescit: ille aūt bñ regit: q̄ superiori obedit ⁊ inferioribꝰ auctoritatē suam antepo

Al. de ly.

a ¶ Nūqd vult ꝛc. q. d. nō. vñ sūdit: b ¶ Melior ē cñ. in q̄ sacrificat deo volūtas ꝓpria. c ¶ Victime in q̄bus offerꝛ caro aliena: q̄to de re meliori deo fit oblatio: tāto magis sibi placet. d ¶ Cñ q̄si pec. ꝛc. ꝓpriū pctm̄ defendēdo: ꝓpt̄ q̄d abiectio saulis a regno dit finitiue sibi denūciat. cum dr: e ¶ Pro eo ḡ q; ꝛc. dixitq; saul. Hic ꝑtr̄ pōit pnīe simulatio: timuit cñ saul ne samuel ad electionē alteri⁹ regī ꝓcederet: ⁊ sic ip se regnū ꝓderet: iō ficte se hūiliauit. Primo igit̄ describit̄ ista ficta hūiliatio. scdo ipius samuelis aliq̄lis ꝓdescēsio/ibi: Reuersus ḡ. Circa primū dr: f ¶ Dixitq; saul ꝛc. Sz q; ista penitētia ficta fuerit: ptz ꝙ ḡ q̄d subdit: g ¶ Timēs pplm: cū nō eēt inobediētia ppli: ſz magī ꝓcuerso: ⁊ iō culpā suā obūbrauit falso. vñ subdit: h ¶ Sz nūc honora me. ꝛc. cora ppīo dissimulādo. i ¶ Et reuer. me. honorans me tua pñtia. k ¶ Mō re. te. videt q; samuel falsū dixerit: q; postea cū ipo reuersus fuit. Dicēdū q; intellect⁹ samuelis fuit ꝑ illa hora: ⁊ nō ꝑ sequēti. sic̄ Joh. vñ. saluator dicit. Ego nō ascēdā ad diē festū istū: ⁊ postea dr ꝙ ipe ascēdit i occulto: vl q; ꝑ tūc samuel itēdebat nō reuerti: ſz pmutauit ꝓpositū ex causis q̄ dicent: l ¶ Ille aūt ap. ꝛc. ad retinēdū eum. m ¶ Que ⁊ scis. ē. i signū scissiōis regni a saule: scōm q; subdit a samuele. n ¶ Scidit do. re. ꝛc. Dicūt aūt ꝙ alīq hebrei q; samuel tūc dedit signuz ipi sauli q; ille erat regtur⁹ ꝑ eo: q̄ abscideret ora chlamydis sue: qđ fecit dr: vt ꝓf. ꝓxiii. ꝓpt̄ qđ saul tūc videt ora chlamydis sue i manu dō. dixit: Nūc scio q; certissime regnatur⁹ sis. vt ibidē ꝓf. o ¶ Pro ro ꝛc. Sciebat ei sniaz dñi diffinitiuā sup saul ⁊ filios ei⁹ trāslatiōe regni: q̄ imutabiliter erit i effectū. p ¶ At il. ait pec. ꝙ dixit saul magz timore pene q; amore iusticie. q ¶ Sz nūc ho. me: ⁊ si nō rone ꝙsone ꝙ tñ faciaꝰ ꝓpt̄ honorē dignitat̄ regie. r ¶ Reuersus ḡ. ꝙ pōit ꝓdescēsio samuelis volēs deferre sauli q; diu a deo i regno tolerabat: ⁊ vt iterficeret agag q̄ ad hucviu⁹ ꝓnabat. iō sb̄dit: s ¶ Sic fecit ꝛc. ꝑm hebreos ꝙ ñ dr ō agag i ꝙsona ꝑpria: ſz ō rege amalech q̄ filios isrl inuasit hostilit̄ i deſto: ⁊ ꝙles ex eis iterfec: vt ꝓf Exo. xvii. Nu. xiiii. ⁊ Deu. xxv. t ¶ Sic absq; libe. ꝛc. ꝙ ꝙ ñ ē itelligēdū q; mat ter agag

Moralit

* e ¶ Pro eo q; abie. ꝛc. ⁊ ꝑ ꝙ signi ficat q; null⁹ pōt eē bon⁹ rex i regimīe sui ⁊ alioꝝ nisi abūciat a se supbie vitiū. f ¶ Dixitq; sa. ꝛc. Per ꝙ āt q; samuel agag occidit: significat q; xp̄s ꝑ samuelē figurat⁹ extinguit aliq̄n incētiuū carnis i aliq̄b⁹ amicī suis: sic̄ legit̄ ō bto frācisco: ⁊ i collatiōib⁹ patrū ō Sereno abbate q; i somnis vidit angelū dei eunuchi cantez

* iḡm: et

Nam añponit. a ¶Et in fru.tē. Luz legūt q̄dā in scripturis: q̄ scī nulli ho/stiū pcāt: dicūt eos crudeles, nec itelligūt in his ꝟbis obūbrata mysteria: vt pugnātes. s. aduersus vitia nullū peni tus relinq̄m⁹. Si ei pepcerim⁹: reputa bīt nob in culpā: sīc sauli q̄ regē ama/lech viuū reseruauit. Sācti ꝟo sīc sa/muel: nullū pctm̄ dimittūt īpunitū.

DIxit dn̄s tē. Ca. XVI
b ¶Ne respicias tē. nec iuxta intuitū tē. Repro/bat⁹ maiorib⁹ filijs isai. minimus ad re gnū eligit: q̄ spreto iudaico sacerdo/tio ⁊ regno poris ppli: xp̄s caput mio/ris populi rex ⁊ sacerdos factus est.
c ¶Paruulus: ⁊ pa. oues. De of/ficio pcor factus est dauid rex homi/num: xp̄s autē ab ouili iudaice plebis ad regnum gentium translatus est.

Ni. de ly.

Spūs āt dn̄i agag adhuc viueret: q̄ añ mor/tua fuerat morte naturali: vel īterfecta cū alijs de ppło amalech: ꝛ p̄ intelligit q̄ oēs filij ei⁹ essent interfecti: q̄ agag erat in pūcto occisiōis: ⁊ si cū ipo alios filios habuerat: iā īterfecti fuerāt cum alijs. a ¶Et in frusta tē. nō celovī dicte ſz iustīcie diuine. b ¶Et nō vi dit tē. Istō exponit dupl̄r. Uno mō referēdo ad mortē samuel: de q̄ hr̄. j. xxv. ca. vbi dr q̄ congregat⁹ ē ad eū vni/uersus isrl: ⁊ verisīle ē q̄ saul ibi vene rit ⁊ samuel iā ꝓpinqu⁹ morti eū vide rit. Sz ꝟ p̄ videt q̄d dr. j. xix. c. q̄ saul ꝓphauit cum ceteris coram samuele. Ad q̄d rñdēt isti q̄ nō vidit eū in regio ha bitu. vñ sb̄dit ibidē: Et cecinit nud⁹ to ta die illa ⁊ nocte. vl̄ q: erat mutat⁹ in viz alter ꝓpt spīm ꝓphetie: sīc. ē. p. b. dr de ipo: Prophetab cū eis ⁊ muta/bert in viz aliū. ⁊ sic exponit q̄d dr p̄ q̄ samuel nō vidit eū vsq̄ ad diē mortis sue. s. in regio hītu ⁊ cōi statu. Alīt ex/ponit referēdo ad mortē saul: q: tūcvi dit eū samuel suscitat⁹: ⁊ denūciauit ei mortē suā futurā in crastinū: q̄ dies iā incepat q̄n samuel p̄ dixit: q: dies apd hebreos incipit a vespa pcedētis diei.
c ¶Uerūtn luge. tē. nō ad p̄ q̄ snīa dn̄i ꝟ eū mutaret quā sciebat diffiniti/uā: vt pdictū ē: ſz cōpatiēs aīe ei⁹ ne dā naret eī nalīt: ⁊ timēs ne ppls isrl ꝓpt pctā saul affligeret.

Doraliter ✳ ipm: ⁊ extūc nō sensit motū carnis inordinatū p̄ma collatiōe ei⁹. c ¶Pe runtn̄ lugebat tē. Per p̄ designat q̄ q̄libet q̄ ē mēbrū xp̄i reputare dz ca/suz magne psone valde lamētabilē.

DIxitq̄ dn̄s tē. La. XVI
Supi⁹ actū ē de regno labili sb̄ saule: p̄ p̄n agit de regno Diuisio stabili sb̄ dauid. Circa q̄d aduertendū q̄ dauid fuit inunct⁹ in regē: nō ad hoc vt stati posslderet regnū: sed q̄n accede ret bn̄placitū diuinū. deus aūt tolera/uit saul ī possessiōe regni vsq̄ ad mor/tem suā: vt ex psecutiōe dauid malicia saul⁹ ap̄li⁹ declararet: ⁊ dauid īnocētia atq̄ patiētia ꝓbaret. Prio igit descri bit ip̄ius dauid iunctio. scdo saul⁹ emu latio: ca. xvij. tertio dauid psecutio: ca. xix. qrto ip̄i⁹ saul⁹ mors: ⁊ dauid exalta/tio: ca. xxiij. Circa primū samuel a dō mittit. scdo dauid inter frēs inungit/ibi: Cūq̄ ingressi essent. tertio saul tan sb̄ reprobatus a maligno spū affligit/ibi: Spūs

a lieres mr̄ tua †Et in frusta pcidit a eū samuel corā dn̄o in galgalis. Abijt autē samuel in ramatha. Saul ꝟo ascēdit in domū suā in
a ¶ subaudit in babilu regnātis.
gabaa. Et nō vidit samuel vl/b tra saul vsq̄ i diē mortis suę. Ue c runtn̄ lugebat samuel saul: q̄m dn̄m pęnitebat q̄ p̄stituisset regē saul sup isrl. C. XVI

†Dixitq̄ dn̄s ad samu d elē: Usq̄q̄ tu luges † saul: cū ego ꝓiecerī eū ne regnet sup isrl. Imple cor/ e nu tuū oleo: ⁊ vēi vt mittā te ad † isai bethleemitē. Prouidi eī i fi/lijs ei⁹ mihi regē. Et ait samuel: f Quō vadā: Audiet eī saul ⁊ in terficiet me. Et ait dn̄s: Uitulū s de armēto tolles i mānu tua/ ⁊ dī/ces: Ad imolādū dn̄o veni. Et b vocab isai ad victimam. Et ego
a ¶ xp̄us vnctus est oleo leticie p̄ cōsor/tibus suis.
ondā tibi q̄d faciaſ: ⁊ vngēs quē cūq̄ mōstrauero tibi. Fēc g̃ sa/muel sīc locut⁹ ē ei dn̄s. Uēitq̄ i bethleē: ⁊ admirati sunt seniores i ciuitat⁊ occurrētes ei. Dixitq̄: k †Pacific⁹ ne ē ingressus tu⁹: Et ait: Pacific⁹. Ad imolādū dn̄o ve/ l
a ¶ .i. lauate vestes. b ¶ vt immolem.
ni† Sāctificāmi: vēite mēcū. Sā m
a ¶ id est mūdare seipos fecit.
ctificāuit g̃ isai ⁊ filios ei⁹: ⁊ voca uit eos ad sacrificiū. Cūq̄ ingres n si eēnt: vidit heliab/ ⁊ ait: Nū co o/ p/ q/ rā dn̄o ē xp̄s ei⁹: Et dixit dn̄s ad
b samuelē: Ne respicias vultū ei⁹/ r neq̄ altitudinē staturę eius: q̄m abieci eū: nec iuxta intuitū hoīs ego iudico. Homo eī videt ea quę parent: dominus aūt intue s tur cor. Et vocauit isai amina/ t dab: et adduxit eum coram sa/muel. Qui dixit: Nec hunc ele/git dominus. Adduxit aūt isai samma: de quo ait: Etiā hūc nō elegit dn̄s. Adduxit itaq̄ isai v septē filios suos corā samuel. Et
a ¶ hec ē gēs sabbatiçās reprobata.
ait samuel ad isai: Nōn elegit dn̄s ex istis. Dixitq̄ samuel ad isai: Nunq̄d iā cōpleti sunt filij: Qui respōdit† Adhuc reliqu⁹ ē c paruulus: et pascit oues. Et ait samuel ad isai: Mitte: et adduc x eū. Nec eī discūbem⁹ p̄usq̄ ille huc veniat. Misit g̃ et adduxit

ibi: Spūs aūt dn̄i tē. Circa p̄m ū dr sa L
muel a dn̄o: e ¶Imple cornu tuū/ † 2. q. 7. §. oleo. Per cornu q̄d ē vas solidū: deſi ite cū balsa gnat stabilitas regni dauid: sīc p lenti ante fi. culā q̄ est vas fragile designata fuit fra gilitas regni saul. s. x. ca. f ¶Et ait samuel tē. Hoc dixit nō diffidēdo de ꝓtectiōe diuīa: ſz q̄rit modū q̄liter de/beat ire. ꝓpter q̄d dn̄s rñdit: g ¶Ui tulū de armēto tē. ad imolandū dn̄o ve. hoc erat vez: ſz cū ꝓ esset alia causa. h ¶Et vocabis isai ad vi/ctimā. vt ip̄e ⁊ filij eius sāctificarent. i ¶Et admirati tē. Tū q: nō cōsue/uerat illuc venire: Tū q: veniebat ml̄/ † De pe. di. tū solitarius: q: legatio sua de negotio 1. c. predixe/regni erat secreta. k ¶Dixerūtq̄: rat Pacifi. tē. Timebāt eī ne fugeret a facie saul⁹ offensi ꝓ eū: eo q̄ arguēs ip̄m denunciaueret ei translationem regni. l ¶Ad imolādū dn̄o ve. Ad duo ei venerat. s. ad iungēdū regē: ⁊ illud ta/cuit: q: erat secretū. Et ad offerendū: ⁊ illud exp̄ssit: q: in publico erat agendū p̄m q̄ fuerat sibi dictū a dn̄o: vt habeā ex p̄dictis. m ¶Sāctificauit g̃ tē. Aq̄ expiatiōis. vel p̄ ꝓtinentiā ab vto/ribus. n ¶Cūq̄ ingressi eēnt. Hic Diuisio ꝓñr ponit dauid iunctio. p̄mittit tamē fratrū suoꝝ repulsio/ cū dr: Cunq̄ in gressi essent. locū secretū ad iungēdū regē. o ¶Uidit heliab. q̄ erat p̄mo genit⁹ isai ⁊ magne state: vt habeā ex se/q̄ntibus. p ¶Et ait. In corde suo. q ¶Nū corā dn̄o. q. d. sic: q: ex ma/gnitudie state iudicauit eū esse aptū dignitati regie. ſz p̄ excludit dn̄s dicēs: r ¶Ne respicias tē. q̄m abieci eū no lēs eū regnare. cuius rōnē assignāt he/ tz. Re. 2. c. brei: q: erat sup⁹ corde ⁊ iracūdus: q̄d ptz ex p̄ q̄d seq̄n. ca. dr: Irat⁹ fuit ꝓ da/uid ⁊ eū valde dure īcrepauit sine cau/sa: cū tū iā vidisset eū vngi in regē p sa/muelē. s ¶Dns aūt intuet cor. p̄ D † Leui. 20. b eſſi est ꝓpriū ip̄ius scire secreta cordiū. Job. 3. b t ¶Et vocauit isai ami. Sic ē in he breo. v ¶Adduxit itaq̄ tē. i. Para/l. ij. ponunt tñi. vij. filij isai: cōputādo dauid q̄ nōdū adhuc venerat. ⁊ iō dr p̄ ⁊ ca. seq̄n. vbi exp̄munt. viij. ei⁹ filij: q̄ ionathā filius samma quē adoptauerat ei in filiū: ⁊ nutriuerat int̄ filios suos: cōputat int̄ filios eius: ⁊ fuit adductus corā samuele añq̄ veniret dauid q̄ erat ipo iunior. x ¶Mitte ⁊ adduc eū. q: mādatū dn̄i volebat ip̄lere diligent̄: ⁊ q: debebat iungere regem oleo sacre vnctiōis: q̄d dz fieri cū reuerētia ⁊ sali/
✳ ua ieiuna.
Doraliter. y ¶Dixitq̄ dn̄s tē. Si Doraliter cut ca. p̄ce. p samuelē significat⁹ est xp̄s: ita p ip̄m significat xp̄i vicari⁹ ad quem spectat aliquē vngere ī p̄ncipē vl̄ platū. ꝓpē ꝓnexionē ei⁹ p̄ncipal⁹ agit⁹ ad vica/riū i expositiōe sacre scripture ⁊ maxīe mystica: fit frequēt̄ trāsit⁹ ꝺ vno ad aliū. dr igit sibi: † ¶Usq̄q̄ tē. q̄si dicat: vicari⁹ approbare dz magri sui snīaz: ⁊ q: mortuo vl̄ deiecto p̄ncipe vel p̄lato: ali⁹ ē istituēd⁹. iō sb̄dit: † ¶Ueni vt mittā tē. p isai q̄ iterp̄tat salꝰ mea xp̄s significat. de q̄ Esa. lvj. a. ī psona p̄ris dr: Juꝛ ē salꝰ mea vt ve. tē. cū g̃ dr: Ue †2. Re. 7. b ni vt mit. te ad isai. itelligit eē ꝓbū Ps. 77. vl̄ ispiratio spūssancti ad illū q̄ p̄ncipē vel Act. 13. d p̄latū istituere dz vl̄ vngere. Mā tal⁹ p/mot⁹ ꝺ filijs isai. i. xp̄i ꝓgenerā fidē dz esse. q p̄ māt q̄ ꝺ filijs isai minor iunct⁹ fuit ꝺ p/

a ¶ Spūs aūt dñi ⁊c. Ysi. Sic dic⁹ ẽ etiã sopor dñi: q̃ occupauit milites saulis: cū dauid hastã ⁊ cyphū abstulit a capite dormictis: nō q̃ ipe dñs dormiret: sz q̃ eius nutu infusus esset: ne quisq̃ pscntiã dauid sentiret. Dicit g̃ spūs dei mal⁹: id est minister dei ad faciẽdū i saule: qđ eũ pati decerneret iuhuc erat iuuenis. Unde ⁊ saul dixit ei postea: vt habeā ca.se. nō vales resistere philisteo isti q̃ puer es. Sic eñ faciūt homines malicioſi cõmẽdãdo illos q̃s odiūt: vt in aliq̃ casu subspecie boni eos cõfundãt: sz de⁹ frequẽter eor insidias puertit ad bonū illor q̃b⁹ insidiant: q̃ nō ẽ scia p̃ dñm: sicut de⁹ malicia fratrū ioseph ipm vendẽdo ne eis dñaret puertit ad p̃riū: q̃ p̃ fuit exaltat⁹ i egypto: ⁊ frēs sui coacti fuerūt adorare ipm. i ¶ Tulit ⁊c. i. onerā: tū panib⁹: vel ꝑm alios saccū factū de corio asini plenū panib⁹: cetera patẽt vsq̃ ibi: k ¶ Igit̃ q̃cūq̃ ⁊c. q̃ nō affligebat eū cotinue sz p̃ intervalla tẽporis. l ¶ Dauid tol. citha. i. accipiebat ⁊ pcutiebat manu sua: q̃ cõtractu digitor fit talis melodia.

Quō spūs temptat

Moraliter

Tropo.

Boetius

Josephus

Moraliter

Quæstio

a ¶ Quis ẽ iste q̃ venit de edõ tinctis vestib⁹ de bosra. ¶ Speciosus forma p̃ filiis homiꝝ.

eū. Erat aūt rūfus ⁊ pulcher aspectu: decorq̃ facie. Et ait dominꝰ: Surge ⁊ vnge eū. Ipse est enī. Tulit g̃ samuel cornu olei ⁊ vnxit eū in medio fratrū eius. ¶ Reprobato saule.

Et direct⁹ est spūs dñi a die illa in dauid ⁊ deinceps. Surgēsq̃ samuel abiit i ramatha. Spiritus aūt dñi recessit a saul ⁊ exagitabat eū spūs nequā a dño.

a ¶ Quis ẽ iste q̃ venit de edõ tinctis vestib⁹ de bosra. ¶ Speciosus forma p̃ filiis homiꝝ. ¶ Reprobato saule.

b ¶ vnxit te de⁹: de⁹ tu⁹ oleo letic. p̃ cõ. ⁊c.

c ¶ ꝑm q̃ manu fortis: q̃: diabolū ⁊ mūdū vicit ⁊ desiderabilis: vnde Veniet desideratus cunctis gentibus.

d ¶ Quis ẽ iste q̃ venit de edõ tinctis vestib⁹ de bosra. ¶ Speciosus forma p̃ filiis homiꝝ. ¶ Reprobato saule.

a ¶ oēs subiecti regis: scrui vel pueri soli cõsiliarij vocant amici.

Dixerūtq̃ serui saul ad eū: Ecce spūs dei mal⁹ exagitat te: Jubeat dñs noster rex: ⁊ serui tui q̃ cor̃ã te sunt q̃rāt hoiem sciẽtem psallere cithara: vt q̃n arripuerit te spūs dei mal⁹ / psallat manu sua: ⁊ leuꝰ eris. Et ait saul ad seruos suos: Prouidete ergo mihi aliquẽ bñ psallẽtẽ / ⁊ adducite eū ad me. Et rñdens vn⁹ de pueris / ait: Ecce vidi filiū Isai bethleemitē scientē psallere cithara: ⁊ fortissimū roboꝛe: ⁊ virū bellicosum: ⁊ prudẽtē in verbis / virū pulchrū ⁊ dñs ẽ cū eo. Misit g̃ saul nūcios ad Jsai dicẽs: Mitte ad me dauid filiū tuū q̃ ẽ i pascuis. Tulit itaq̃ isai asinū i plenū panib⁹ ⁊ lagenam vini: et hedū d̃ capris vnū: ⁊ misit p manū dauid filij sui sauli. Et vẽit dauid ad saul: ⁊ stetit coraz eo. Ät ille dilexit eū nimis: ⁊ factꝰ ẽ eius armiger. Misitq̃ saul ad Isai dicẽs: Stet dauid i ꝑspectu meo. Jnuenit eñ grām i oculis meis. Igit̃ q̃cūq̃ spūs dei malus arripiebat saul: tollebat dauid citharam ⁊ pcutiebat manu sua: ⁊ refocillabat saul ⁊ leuꝰ bat bebat. ¶ Recedebat enim ab eo spiritus malus.

b ¶ vnxit te de⁹: de⁹ tu⁹ oleo letic. p̃ cõ. ⁊c.

c ¶ ꝑm q̃ manu fortis: q̃: diabolū ⁊ mūdū vicit ⁊ desiderabilis: vnde Veniet desideratus cunctis gentibus.

d ¶ Quis ẽ iste q̃ venit de edõ tinctis vestib⁹ de bosra. ¶ Speciosus forma p̃ filiis homiꝝ. ¶ Reprobato saule.

e ¶ Dixerūtq̃ serui saul ad eū: Ecce spūs dei malus exagitat te: Jubeat dñs noster rex: ⁊ serui tui q̃ cor̃ã te sunt q̃rāt hoiem sciẽtem psallere cithara: vt q̃n arripuerit te spūs dei malus / psallat manu sua: ⁊ leuꝰ eris. Et ait saul ad seruos suos: Prouidete ergo mihi aliquẽ bñ psallẽtẽ / ⁊ adducite eū ad me. Et rñdens vn⁹ de pueris / ait: Ecce vidi filiū Isai bethleemitē scientē psallere cithara: ⁊ fortissimū roboꝛe: ⁊ virū bellicosum: ⁊ prudẽtē in verbis / virū pulchrū ⁊ dñs ẽ cū eo. Misit g̃ saul nūcios ad Jsai dicẽs: Mitte ad me dauid filiū tuū q̃ ẽ i pascuis. Tulit itaq̃ isai asinū i plenū panib⁹ ⁊ lagenam vini: et hedū d̃ capris vnū: ⁊ misit p manū dauid filij sui sauli. Et vẽit dauid ad saul: ⁊ stetit coraz eo. Ät ille dilexit eū nimis: ⁊ factꝰ ẽ eius armiger. Misitq̃ saul ad Isai dicẽs: Stet dauid i ꝑspectu meo. Jnuenit eñ grām i oculis meis. Igit̃ q̃cūq̃ spūs dei malus arripiebat saul: tollebat dauid citharam ⁊ pcutiebat manu sua: ⁊ refocillabat saul ⁊ leuꝰ bat bebat. ¶ Recedebat enim ab eo spiritus malus.

f ¶ Psallat manu ⁊c. qualiter autẽ hoc fit: dicet in fine capli.

g ¶ Et respõdẽs vn⁹ de pue. ⁊c. Dicunt hebrei q̃ iste fuit doech q̃ erat p̃cipalis inter famulos saul: ⁊ dixit p̃ ex odio: q̃ iã dauid odiebat: ⁊ sic q̃rebat vt staret in p̃sentia saulis cũ a demone affligeret: ⁊ sic a saule vel demone ipm agitante occideret: ⁊ iõ ipm cõmẽdauit: nõ ad bonū ipius dauid finaliter ꝑm intentionẽ suã. Unde ⁊ in ei⁹ cõmẽdatione aliq̃d addidit qđ nõ videt vez / dicẽs:

h ¶ Et virū bellicosū: q̃ adhuc erat

Ora ieiuna. a ¶ Erat aūt rufus. in hebreo habet: rubeus vel rubicundus. b ¶ Et ait dñs ⁊c. q̃ tale negociū debebat fieri stando cū deuotiõe ⁊ reuerẽtia. c ¶ Et direct⁹ est spūs .i. spūs fortitudinis ⁊ cõstãtie ad liberandū populū: vñ ⁊ se.ca. dicit̃ q̃ inermis iuit cõstanter ⁊ voluntarie ad pugnandū cõtra philisteū. ¶ Hiero dicit q̃ ab illa die fuit i eo spūs ꝓphetie: ⁊ extūc cepit psalmos canere: ⁊ p̃ cõsonat dicto illor q̃ dicūt ipsum fecisse illū ps. Dñs illuminatio mea ⁊c. in sua vnctione. d ¶ Spūs aūt dñi. Hic ꝓpr ostẽdit saulis afflictio p spm̃ malū q̃ a deo pmissus fuit eū affligere. iõ subdit: e ¶ Ecce spūs dñi mal⁹. Dicit̃ aūt demon spūs dñi: q̃ natura ipi⁹ bona ẽ ⁊ a deo p creationẽ: sed malus fact⁹ fuit p superbiã suã: cetera patẽt vsq̃ ibi:

f ¶ Psallat manu ⁊c. qualiter autẽ hoc fit: dicet in fine capli.

g ¶ Et respõdẽs vn⁹ de pue. ⁊c. Dicunt hebrei q̃ iste fuit doech q̃ erat p̃cipalis inter famulos saul: ⁊ dixit p̃ ex odio: q̃ iã dauid odiebat: ⁊ sic q̃rebat vt staret in p̃sentia saulis cũ a demone affligeret: ⁊ sic a saule vel demone ipm agitante occideret: ⁊ iõ ipm cõmẽdauit: nõ ad bonū ipius dauid finaliter ꝑm intentionẽ suã. Unde ⁊ in ei⁹ cõmẽdatione aliq̃d addidit qđ nõ videt vez / dicẽs:

h ¶ Et virū bellicosū: q̃ adhuc erat

Nico. de lyra

ca asserit

cepto dñi sic dr infra. b ¶ Et ait dñs ⁊c. significat q̃ ille de xpi filijs q̃ ẽ hūilior (ceteri parib⁹) ẽ ad dignitatẽ ecclĩasticã vel secularẽ aptior. c ¶ Et di. ⁊c. p qđ ostẽdit q̃ ꝑmoto ex ordinatiõe diuina dat̃ gra ad exequẽdū officium suū nisi ponat obicẽ spūscti gre.

d ¶ Spūs autẽ do. ⁊c. Per qđ significat q̃ q̃n spūsctus recedit ab aliq̃ ꝓpt̃ peccatū mortal̃ cõmissionẽ: spūs malign⁹ agitat eū de culpa i culpā. Unde go. Pctm̃ qđ nõ p pniam diluit̃: mox suo pondere ad aliud trahit. Per p̃ aūt q̃ psallẽte dr saul alleuiabat̃: significatur q̃ p orõnes sctor a demõib⁹ agitati aliq̃n curāt̃: qđ d corpali curatiõe orõnib⁹ sctor frequẽt legit̃ ẽ factū. Spūal̃r aūt p̃dicatores p̃ faciūt i ill̃ q̃ ad eor p̃dicationẽ spm̃ vere penitẽdi cū ꝓposito ꝓfitẽdi cõcipiunt.

A ca asserit demões eē de natura angelica: ⁊ ꝙ nālia remā/
serūt ī eis ītegra: ꝙuis sint ꝑ malicīā depuati: oportet ꝓñr di
cere ꝙ nulla res sensibil' aut ꝓt' corpal' pōt ī eis aliq̄d agere
directe vl' idirecte: cū sint oīno spūales substātie: ꝑ qđ possint
ad aliq̄d cōpelli: nec ꝑ ꝓñm ab obsessis corpib' expelli: ꝓtute ām
diuīa q̄ supior ē pōt ꝫ fieri īmediate: vl' mediātib' sctis angel'
q̄ freq̄nt ī talib' fūt executores volūtat' diuīe. Videt tñ rōna/
bilit ꝓcedēdū ꝙ ꝑ melodiā seu ꝑ aliq̄ alia sēsibilia pñt afflicti
a demōib' afflictionē leui' ferre: Uno mō qz act' actiuoꝝ fūt
ī patiēte ꝓdisposito vt ꝺr. ij. ꝺ aīa. Demões ām nō pñt materiā
corpalē ꝑm suā volūtatē trāsmutare: sz ꝫ faciūt mediātib' acti/
uis corpalib': ꝑt qđ ī suis actib' hoies affligēdo aliq̄n ꝓsider
rāt dispositionē malie corpalis: vñ ⁊ dicīt aliq̄ lunatici: vt ꝫ
Mat. iiij. et. xvij. q̄ ꝑm variā dispositionē lune affligūt a de/
mōib' ex diuīa tñ ꝓmissiōe: qz lūa hz dñiuz sup hūida: ⁊ ꝑm ꝫ
cerebrū hoīs qđ īter oēs ptes corpis ē magis hūidū: magis ē ap
tū ad suscipiēdū actionē demōis vno tpe q̄ alio ꝑm varīū mo
tū lūe: ⁊ eodē mō ad ꝓrīū ꝑ melodiā seu ꝑ aliquā rē sensibilez
pōt cāri disposito ī corpe hūano ꝑ quā mīn' sūyciť actiōi de/
monū: ⁊ sic afflictio ab eis cāta diminuiť ⁊ alleuiať. Alio mō
pōt ꝫ ꝓtigere: qz ad afflictionē req̄rit' ꝓceptio. Delectatio eīm
ē ꝓiūctio ꝓuenieť cū ꝓuenieti cū ꝓceptōe eiusdē: ita ꝙbi nul
la ē ꝓceptio: nulla ē delectatio. ⁊ eodē mō ē ō tristicia seu affli
ctiōe q̄ ē ō pñi malo: seu ꝓiūctio cū ꝓceptiōe eiusdē: et iō illō
qđ diminuit ꝓceptionē hmōi diminuit ⁊ alleuiat afflictionē.
Melodia ꝺo attrahit ad se mēt' attētionē ⁊ ꝑ ꝓña ab alio re
trahit: ⁊ sic pōt alleuiare afflictionē a demōe cātā ī hoīe iūctū
attrahit ad se attētionē: ⁊ retrahit ab afflictōis ꝓceptiōe: sz de
monē affligētē ñ pōt expellē vt ꝓdictū ē. Ad ꝑmū igit dicen/
dū ꝙ ꝑ melodiā ꝓtute naturali saul leui' poťat ferre: vt dictū
ē: sz ꝑ eā vt sic demō ñ recedebat: sz magis ꝓtute diuīa īmedia/
te vl' mediātib' āgel' sctis ex merito ꝺō: q̄ laudes diuīas in ci/
thara canebat ꝑ salute saul'. Sic ⁊ ꝑ oīones sctoꝝ freq̄nt legū
tur demões expulsi a corpib' obsessis. Melodia etiā ad ꝫ ali/
q̄ mō faciebat: ñ agēdo ī demonē: sz iūctū ꝺuotionē ꝺō excita
bat. sic ⁊. iiij. Reg. iij. ca. ꝺr ꝙ helise' fec̄ adduci psaltē vt mēs
B ei' ī deū eleuaret. Eodē mō ī ꝓposito ex melodia mēs ꝺō ma/
gis eleuabať ī deū: ⁊ sic ei' laudes ad expulsionē demōis erant
magis efficaces apō deū. Ad scām dicēdū ꝙ liber Tobie ñ ē ō
canōe: ⁊ iō sz recipiať ī eccl'ia ad legēdū ꝑ edificatiōe: tñ nō ē
efficax ad ꝓbationē alicui' dubiī: vt dic̄ Hiero. ī plogo galea
to. Uextū ꝑt dici ꝙ fum' illi' iecoris ñ expulit demonē: sz me/
ritū oīonis Tobie: qđ ꝑ fumi odorē desigbať: ⁊ ꝫ ptz ꝑ illud
qđ ibidē ꝺr: ꝙ āgel' raphael apꝓhēdit demonē ⁊ religauit eū
ī supioꝝ egypti. Ex q̄ ptz ꝙ ñ ex ꝓtute fumi iecoris: sz ꝓtute
sctī āgeli volūtatē diuīnā exequēť fuit ille demō expulsus: et
ita fuisset ī q̄cūq; alia ꝓsonaꝝ bi taľ oīo ⁊ diuīa ordiatio affuis
set: ⁊ ꝫ mō itelligēda fūt ꝓba āgeli raphael. Ad tertiū dicen/
dū ꝙ ō dicto illi' Guidōis ñ ē mīt̄ curādū cū nulli' sit aucta/
tis. Pōt etiā dici ꝙ ad melodiā repellūt: ꝓꝑ sctitatē melodi
am faciēt': vt dictū ē ō ꝺō: vl' ꝓꝑ malicīā ipi': vtpote si fiat ad
ꝫ ꝙ ꝑ ꝫ reuerētia deo debita: demōib' tribuať: cui' fūt cupidi
⁊ sic recedūt ñ sic coacti: sz volūtarie: vt tales hoīes ī errore te
neāt: ⁊ ī sua ꝓuitute: qđ maxie ōsiderāt. Et eodē mō dicēdū ē
ō illo q̄ ī exercitu Titi demões expellebat: ꝙ ꝫ arte magica fa
ciebat ꝑ pacta cū demōib' inita: tacita vl' expssa: q̄b' fingūt se
expelli: vt hoīes i errore teneāt ⁊ ī sua ꝓuitute: vt dictū ē. De
exorcismis ꝺo a salomōe ꝓfect': dicēdū ꝙ si fec̄ eos tpe q̄ ha/
bebat spm̄ dei: illi repellabāt demões ꝓtute diuīa: sic. ꝺ. dictū
ē ō oīonib' sctoꝝ: si ꝺo cōfecit eos postq̄ fuit idolatra: repelle
bāt eis demões arte magica: put demones fingūt se expelli
mō ꝓdicto: vt hoīes teneāt ī errore. Jn ca. xvi. vbi ꝺr ī po/
stil. vtrū demões ꝓtute melodie possint expelli a corpib' obses/

Additio.

sis. Mō solū ꝓcedēdū videť ꝙ ꝑ aliq̄ sen/ (sibilia possint afflicti a demōib' leui' ferre:
sz etiā ꝙ ꝑ sensibilia aliq̄ a demōib' afflicti possint totaľ libe/
rari: qđ ptz ꝑ eādē rōnē ab ipō postil. allegatā. Mā cū demo/
nes ñ pñt materiā corpalē ꝑm suā volūtatē trāsmutare: sic nec
passionare: nisi mediātib' actiuis corpalib' q̄ disponūt mate/
riā ad suscipiēdū actionē afflictiuā ī corpib' ab eis obsessis: ꝑ
ut postil. dicit: ⁊ ē rōnabilit dictū: eadē rōne ꝑ aliquā rē sensi/
bilē pōt cāri dispositio ī corpe hūano: ꝑ quā nō sit aptū ad su/
scipiēdū actionē demōis (ꝫbi gra) Mā sic mania q̄ ē ira ꝓma
Phus nēs ꝑm damascenū: q̄ ꝑm ꝑhm. iiij. ethicoꝝ ꝺr amaritudo: q̄ ē
maxie dispositiua ad alienationē mentis ꝑm sniam medicoꝝ:
⁊ ꝑ ꝓña ad suscipiēdū afflictionē demoniacā: q̄ qđē demonia
ca passio: sic pōt alleuiari ꝑ sensibilia medicamīa: sic ⁊ penit'
curari: cū sit moꝝb' sepabil': ⁊ sic ꝑ ꝓña curata: cessat taľ dispo

sitio ī corpe hūano ad suscipiēdū afflictionē demonū corrñdēte C
tali dispositiōi: ⁊ sic recedet penit' afflictio demōis actiua: rē/
cedēte passiua dispositiōe sibi corrñdēte ī hoīe obsesso. Cū aūt
melodia hēat circa passiōes aīe ꝑsertī circa tristicias ⁊ delecta
tiones māifestā efficaciā: vt ptz ꝑ expientiā cōez. Aug'. etiā ī. x.
ꝓfes. dic̄ ꝙ oīs affect' spūs nr̄i hñt ꝓprios modos ī cātu q̄ruz
occulta familiaritate excitāt. ꝓña ē vt melodia q̄ ꝫtute natura
li passiōes aīe mutat: possit mutare dispositiōez aīe: seu ꝓiūcti
.s. aīe ⁊ corpis: totaľ ꝙ dispositio passiua ad recipiēdū afflicti
onē demonū tollať: ⁊ sic cessabit pēit' taľ afflictio. Hoc idē pos
set dici de iecore piscis: ꝺ q̄ āgel' ad Tobiā. s. ꝙ fum' taľ iecoꝝ
ris ex ꝓprietate naturali posset extricare seu corrigē dispositio
nē cerebri ex motu lune cātā: q̄ dispō cerebrū hūanū reddit ap
tū ad suscipiēdū actiōes demōis: ⁊ sic cessabit actio demoniaca
corrñdēs tali dispositiōi ⁊c. Preꝺea si melodia hz efficaciā ad
causāndū talē dispōez ī aīa hoīs vt recipiat seu recupet donū ꝑ
phetie amissū seu ꝫblatū: vt ptz. iiij. Reg. iij. ca. qđ q̄dē donuz
ꝓphicū ē supnaturale: a fortiori posset cāri dispōez ī corpe hūa
no talē q̄ ñ sit receptīa afflictiōis ꝺmonū q̄ ē naturaľ. Dirt' ei
actiua q̄ pōt ī mai': pōt ⁊ ī mīn'. Et attēdēdū ꝙ ꝫ opinio ē cō/
sona lr̄e q̄ dic̄: Recedebat ab eo spūs malign': nō ei dixit alle
uiabať vel remittebať afflictio: sz recedebat spūs malign': qđ
plane sonat totaľ sepationē spūs maligni a saule cū ꝺō ī citha
ra psallebat: qz ꝑm ꝓprīū sensū lr̄alē ꝫ fiebat q̄duati: put ꝑ ea
q̄ naturaľ agūt fieri solet. Prīo ei refocillabať saul ⁊ leuiꝫbā
bat: ꝓñr recedebat ab eo spūs malign' ꝑ totalē expulsionē seu
sepationē. Dicere ām ꝙ ꝫ fiebat ex merito ꝺō: seu ꝑ oīones ei'
ē alienū a lr̄a: q̄ nullā fac̄ mētionē ī hac hīstoria ꝺ ei' merit' seu
oīonib' q̄tū ad ꝫ: sz solū ꝺ actu psallēdi seu citharizādi: vt ptz
ī lr̄a. Si ām recessus spūs maligni a saule ex merit' seu oīonib'
ꝺō deo opante causať fuisset: non videret rōnabile vt scīptura
talia taceret: q̄ ad laudē dei ptinēt: ⁊ edificationē audiētiū.

Replica.

Jn ca. xvj. vbi postil. disputat ⁊ soluit q̄stio
nē: an demones ꝫtute melodie a corpib' D
obsessis possint expelli. Burg. ꝓsentit postil. ⁊ ī pte recedit ab
eo: ꝓsentit nāq; ꝫ ꝙ ꝑ sēsibilia ⁊ melodias ⁊ medicamīa pñt
fieri dispōes ī corpe ⁊ hūoꝝib' vt afflictio demōis ī obsessis sit
leuioꝝ: vel etiā nulla: sz recedit a postil. Bur. qz postil. negat ꝑ
hmōi sensibilia de ꝑ se demonē posse totaľ expelli. Bur. aūt
fauet opinioī q̄ vult ꝙ ablata dispositiōe passiua: receptiua af/
flictiōis auferť ⁊ actiua: ⁊ sic cū demō nō affligit: itelligit spi/
rit' malign' recessisse: ⁊ obsessus totalit liberať. Sz Burg. ⁊
hec sua opinio cui fauet initit falsis imaginatiōib': imaginať
ei ꝓīo ꝙ null' sit obsessus nisi ad ꝫ fuerint ꝑuie naturales di/
spositiones vl' passiōales: qđ falsū videť ī saul ꝺ q̄ ꝓmo. Cū ent
ecť ī naturalib' optīe dispositꝰ: ꝑ cūcť frib' ⁊ coetaneis suis:
vt ꝫr. j. Reg. ix. ꝺr tñ ꝺ eo ī ꝫ ca. Spūs ꝺñi recessit a saul: ⁊ ex
agitauit eū spūs nequā a ꝺño. s. tribuēte ptātē vexādi: vt ī glo.
agitauit eū spūs nequā a ꝺño. s. tribuēte ptātē vexādi: vt ī glo.
⁊ ē btī Bre. Ex q̄ lr̄a iūcta glo. prīa Bur. imagiatio videť oī/
no falsa. Scꝺo imaginať ꝙ demō recesserit q̄n obsessuz actua
liter nō affligit: cui' imaginatiōis falsitatē oñdere nō oportet
cū sit luce clariꝰ: recedit ei sepe ꝑm apparētia: sz ñ realr: obsi/
det etiā sepe obsessū nō affligēdo. Imagiať tertio ꝙ obsessi ñ
affligūt: nisi ī eis sit naturaľ dispō passiua huic afflictiōi corrñ
dēs: qđ falsū ē: qz obsessio sic̄ ⁊ afflictio ē sepe ex sola dei ꝑmis/
sione: vt vult glo. ꝓallegata: q̄ ē btī Hre. Dotiua etiā q̄ mo/
net Bur. ꝺ postil. nō valēt. monet ei ꝑmo q̄si postil. neget me/
lodiā ⁊ iecur piscis aliq̄d facere ī corpe vl' ania ⁊ vtroq; silr ⁊
hūoꝝib' q̄ min' malign' spūs affligat obsessū: sz bñ respicienti
dicta postillatoꝝis apparet ꝙ ꝫ nō negat: sz ꝓbare intēdit ꝙ ꝑ
ea obsessi leui' fuerūt: vl' oīno ñ sentiūt afflictionē demonū: sz
negat ꝙ ꝑ ea tāq; talia simplr liberēť. Sz ꝙ liberēť nō ē ꝫtu/
te talū. s. melodie vl' iecoꝝis: sz merito faciēt' ⁊ talia applicāt'.
Et cū instat Burg. ꝙ melodia dispositꝰ hoīem ad recupandū
spm̄ ꝓphie amissū: allegās ad ꝫ dictū ꝺ heliseo. iiij. Reg. iij.
Rñdeo ꝙ male allegat: ñ ei ꝺr ibi ꝙ ꝫtute melodie resūpsit ꝑ
phetiā: sz merito laudis dei ꝑ psalē decantāte. vide ibi postil.
ꝫt' ei creata ad act' aut habit' supnaturales se nō extēdit: da/
to tñ assūpto q̄uis nō ꝓcesso ñ seq̄t qđ ifert Bur. ꝑ illā regu/
lā. Dirt' actiua q̄ pōt ī mai': pōt ⁊ ī mīn': qz illa regula solū te
net ī eēntialr ꝫꝺinatē: ⁊ ī eodē gñe. Mā ñ seq̄t: hō generat
hoīem: igit asinū vl' ignē qđ ē mīoris ꝫtut'. nec sequit: hō pōt
portare magnū lapidē: igit magnū ignē. Regla igit ꝑ Bur.
allegata ñ ē vniūsal': ꝺ q̄ vide Exo. viij. ꝑmo correctorio. ⁊ cuz
Bur. nitit excludere positionē postil. dicēt' ꝙ recessus demōis
a saul erat merito ⁊ oīone dauid. dic̄: ꝙ ꝫ nō hr̄ ex lr̄a: ī q̄ vide
tur ipse Bur. fauere errori iuicleffitaꝝ ⁊ hussitarū dicentiū: ꝙ
nō oportet credere nisi qđ expsse ī sacra scriptura ꝓtineať.

Ca. XVII

ONgregantes autem ꝛc. a ¶ Azecha. Ciuitas ē chananeoꝝ ī tribu iuda ad quā vsq; pſecutus ē ioſue ꝙnq; reges: ⁊ hodie villa vocaꝫ azecha ītermediū eleutheropoli ⁊ eliā: q̄ ītermediū fortitudo et decipula. b ¶ Domim vl duina. Sic⁹ eſt in tribu iuda in finib⁹ eleutheropol: diſtās ab ea. xx. ⁊. vij. miliarib⁹. Duina ītermediū ſilētiū vl gaudiū. c ¶ Terebinthi. Terebinthus ē in ſichimis: ſb q̄ abſcōdit iacob idola iuxta neapoli. d ¶ Spuri⁹. qz ignobili pre matre ꝙ nobili natus erat. e ¶ Octo filios. In Paralipomenō tm. vij. dicunt: ſed nathā ꝓphaz filiū ſemaa: q̄ſi filiū educauerat ⁊ nutrierat. Cozā ſamuele q̄z. vij. filij iſai dicunt adducti: ⁊ octauū eſſe in paſcuis int̄ q̄s adductus ē nathā: q̄ ⁊ ionathā: de q̄ in extrema pte samuel dr: Percuſſit aūt eū ionathas filius ſemaa frīs dauid. Et notādū q̄ vbicūq; ꝓphā vocaꝫ nathā ſcribit nō ionathā. Ionathā filiū frīs dauid q̄dā ſuſpicant nathā ꝓphaz. ſz falſum ē: qz ꝟ ionathan dedit ꝓ filiū ammō: vt ꝓcūberet cū ſorore ſua: qđ ꝓphetā nō decuit. Nathā q̄z ꝓphetā dic⁹ Iſid. de gabaonitis fuiſſe. f ¶ Dauid aūt ꝛc. Et octau⁹ q̄ ī regno eliḡit: ꝟ ē xp̄s q̄ ſemetipm exinaniuit formā ſer. ac. qz ⁊ p gliaz r̄ſurrectōis

Phil. 2. a

Ri. de ly. Ca. XVII

regnū

ONgregātes aūt. Poſtq; deſcpta ē ipſius dauid electio: ꝟ ꝓn̄ deſcribit ꝓ eū ſaul emulatio. Et ꝑmo ponit huius emulatiōis cā. ſcdo iuidia ſubſecuta ca. xviij. Circa ꝑmū ſciēdū q̄ cauſa emulatiōis fuit laus ipſius dauid ex victoria quā habuit ꝓ philiſteū: put exp̄mit ca. xviij. ⁊ iō in ꝟ ca. ꝑimo deſcribit belli apparat⁹. ſcdo ipſi⁹ dauid aductus ibi: Dauid aūt. tertio dauid cōflict⁹ ibi: Audita ſūt. q̄rto ipi⁹ triūph⁹ ibi: Prevaluitq; da. Circa ꝑmū ꝑmittit vtriuſq; exercitus ſituatio: cum dr: b ¶ In ſochoth iu. ꝟ dr ad differentiā illi⁹ ſochoth q̄ ē vltra iordanē vbi iacob māſit declinans ab eſau: vt habetur Geñ. xxxiij. c ¶ Et philiſtym ſta. ꝛc. ad ꝟ eſſ vterq; exercit⁹ ſtabat in mōte valle exiſtēte ī medio vt ſi vn⁹ exercit⁹ vellet venire ad aliū: ille exercit⁹ q̄ ſtabat in mōte oppoſito hret auātagiū īterficiēdi adūſarios de valle aſcēdētes ad eū. ſcdo ponitur ipi⁹ goliath gliatio: vbi ꝑmittit ei⁹ ſtatura ⁊ armatura/cū dr: d ¶ Et egreſ. ꝛc. hebrei ꝙ dicūt ꝟ: Et egreſſus ē vir ītermedi⁹ de acieb⁹ philiſtiōz. ⁊ dr

Diuiſio

ONgregātes aūt Ca. XVII a philiſtym agmia ſua in ꝓliū a ¶ congregāti ī tribu iuda: ⁊ interp̄tat ramus vl hūilitas ſiue tēptatio. cōuenerūt in ſochoth iudę ⁊ b a caſtrametati ſūt int̄ ſochoth ⁊ azecha in ¶ vel duina.

b finib⁹ domim. Porro ſaul ⁊ filij iſr̄l con a ¶ terebinth⁹ arbor eſt: de q̄ lachryma reſine p̄tātiſſima manat: vñ īduſtria medicinal⁹ diſſoluta ꝙglutiat. c gregati venerūt in vallē terebinthi: ⁊ dire xerūt aciē ad pugnādū ꝓ philiſtym. Et c philiſtym ſtabāt ſup montē ex pte hac: ⁊ iſrael ſtabat ſupra mōtē ex altera parte: valliſq; erat inter eos. Et egreſſus ē vir d a ¶ qz de p̄e gigante: ⁊ matre getbea natus. d ſpuriūs de caſtris philiſtinoꝝ nomine goliath de geth: altitudinis ſex cubitoꝝ e et palmi: et caſſis ærea ſup caput eius: f a ¶ ꝓſerta hamis ⁊ ꝓcatenata. ⁊ lorica hāmata induebat. Porro pondus loricę eius ꝙnq; milia ſiclorum erat: ⁊ b a ¶ id eſt de ferro. ocreas æreas habebat in cruribus: ⁊ clypeus æreus tegebat hūeros eius. Haſtile aūt haſtę eius erat q̄ſi liciatorū texentiū. Ferrum aūt ferrū haſtę eius ſexcentos ſiclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ an- k tecedebat eū. Stāſq; clamabat aduer- l m a ¶ agmina. ſus phālāgas iſr̄l ⁊ dicebat eis: Quare veniſtis parati ad p̄ęliū: Nunquid ego nō ſum philiſtęus: ⁊ vos ſerui ſaul: Eligite ex vobis virū: ⁊ deſcēdat ad ſingulare certamen. Si q̄rit pugnare mecū/et pcuſſerit me: erimus vobis ſerui. Si aūt ego ꝙualuero ⁊ pcuſſero eū: vos ſerui eritis ⁊ ſeruietis nobis. Et aiebat p philiſtęus: Ego exprobraui agmibus iſr̄l hodie. Date mihi virum: ⁊ ineat mecum ſingłare certamē. Audiēs aūt ſaul q ⁊ oēs iſraelitę ſermones philiſtęi huiuſcemodi: ſtupebant ⁊ metuebant nimis. r Dauid aūt erat filius viri ephrateī/de s quo ſupra dictū eſt: de bethleem iuda t e cui nomē erat iſai: qui hēbat octo filios. v Et erat vir in diebus ſaul ſenex ⁊ grāde x uus inter viros. Abierunt aūt tres filij eius maiores poſt ſaul in ꝓliū. Et noīa triū filioꝝ eius q̄ prexerūt ad bellū: heliab ꝑmogēitus: ⁊ ſecundus abinadab: f tertius quoq; ſamma. Dauid aūt erat minimus. Tribus igitur maioribus ſecutis ſaulem: abijt dauid et reuerſus y eſt a ſaul vt paſceret gregē patris ſui in a ¶ diabolus. ¶ Potiōe cadens. bethleem. Procedebat vo philiſtęus z a ¶ ꝓſperitate. b ¶ aduerſitate. c ¶ toto tempore p̄ſentis vite quo contra decalogum ꝙ quattuor elementa peccamus. māne ⁊ veſpe/⁊ ſtabat q̄dragīta dieb⁹. a

⁊ dr ītermedi⁹ hō fortiſ ⁊ audax: q̄ cōfidēs de fortitudie ſua: egredit añ aciē ſuoꝝ pat⁹ ꝓliari ꝓ aliū veniētē de acie oppoſita: ſic ſolēt facere in exercitibus aliq̄ volētes oñdere ſuā ꝓbitatē. ⁊ hꝰa ſeq̄ns ꝓſonat huic dicto. e ¶ Altitudinis ſex ꝛc. Cubit⁹ ꝑm vnā opinionē ꝓtinet duos pedes vſuales. ꝑm aliā ꝟo pedē ⁊ dimidiū: ⁊ ſic ꝑm vtrāq; expoſitionē vl opinionē ptz altitudo ipſi⁹. f ¶ Et caſſis ꝛc. ꝟ dicunt aliq̄ ꝙ noīe eris ītelligit oē gen⁹ metalli. ⁊ ſic in ꝟ loco ꝓ ferro accipit⁹ eſt: ita ꝙ caſſis erea idē ē qđ caſſis ferrea: qz nō ſolet fieri de ere: ſz de ferro. g ¶ Et lorica ha. idue. i. ꝓcatenata: qz fit de annul⁹ ad modū catene ꝓiūct⁹. hebrei aūt ꝟ dicūt: Et lorica ſquamata īduebat: qz ſup loricā hēbat armaturā factā de laminis ferreis p modū ſquamaꝝ ordinatis: ſic ē gen⁹ armature: qđ vocaꝫ plates gallice. ⁊ ꝟ erat ne p foramia lorice ſagitta vel ſpiculuz aut gladius poſſet trāſire. h ¶ Et ocreas ꝛc. in hebreo hꝰ: Et vaſaria vl frōtaria ꝑ ſus pedes ei⁹: qz de galea q̄ erat erea ſup ꝛticem deſcēdebat q̄dā lamīa operiēs naſū ⁊ tēdēs deorſum vſq; ad collū ꝑ ſus pedes: ſic ſolebat fieri in antiq̄s galeis. i ¶ Et clype⁹ ꝛc. hebrei dicūt: Et ſpiculū ereū ītер ſcapulas ei⁹. ⁊ dr ꝟ ſpiculū ꝑm eos q̄dā lamīa deſcēdēs a caſſide ꝓcedēs in acutū ītер ſcapulas vt ſic ꝓtegeret collū ⁊ iūcturā armoꝝ capitis ⁊ corpis. k ¶ Et armiger ꝛc. in hebreo hꝰ: Et portās peltā iuā vel ſcutuz añ eū ſic ſolet fieri pugilib⁹ q̄ñ vadunt ad ꝙgrediēdū: ſz q̄ñ debēt actu cōgredi tūc tradēt eis ſcutū. Ex ꝟ etiā ptz qđ ꝓdictū ē. ſ. ꝙ illō qđ ꝓcēdebat a galea ītер hūeros: ñ erat ꝓpe clype⁹. ſcdo pōit ipſe goliath gliatio/cū dr: l ¶ Stāſq; vt magis videret. m ¶ Clamabat. vt a lōge audiret. n ¶ Aduerſū pha. i. agmia armatoꝝ o ¶ Quare ve. ꝛc. ſ. ī tāto nūero. q. d. cito pōt fīnire negociū p ſingłare certamē inter me ⁊ vnū de vr̄is a vob electū. ⁊ ſeq̄t: p ¶ Et aie. phi. ſe iactādo ⁊ exercitui iſr̄l exprobrādo. iō ſb dit: Ego ex. ꝛc. q ¶ Audiēs aūt ꝛc. ꝓp altitudinem ſtature ipſi⁹ ⁊ robur armature. r ¶ Et me. ꝛc. qz null⁹ audebat ꝟ duellū recipe. s ¶ Dauid aūt. ꝟ ꝓn̄ deſcribit ipſi⁹ dauid aduct⁹ miſſi a p̄re. iō dr: Dauid aūt ꝛc. i. bethleemite: qz bethleē altero noīe vocaꝫ euphrata: vt hꝰ Geñ. xlviij. t ¶ De bethleē iu. ꝟ dr ad differentiā alteri⁹ bethleē q̄ nō ē ī tribu iuda. v ¶ Qui ha. ꝛc. cōputādo ionathā: q̄ erat filius adoptiu⁹: vt dictū ē capce. x ¶ Senex ꝛc. qz iā erat emeritе militie. y ¶ Abijt da. ꝛc. qz ñ hēbat officiū cōtinuū eo cytharizādi: iō ad officiū paſtinū reuerſus eſt in domū p̄ris ſui. z ¶ Proce. ꝛc. bis ī die ad ſui iactantiā: ⁊ iſrael vitupatiōez. a ¶ Et ſta. ꝛc. exercit⁹ eōꝝ philiſtiōꝝ ſtabat in vno mōte ⁊ exercit⁹ iſr̄l ī mōte alio oppoſito ⁂ ⁊ vall⁹ erat

Moralit.

Moralit. a ¶ Congregātes ꝛc. ꝟ agit ꝺ duello dauid ꝓ goliath getheū. p qđ ſignificat allegorice pugna xp̄i ꝓ diabolū. Circa qđ notādū q̄ ſic in pce. ca. ſignificat⁹ ē xp̄s p iſai: ſic p ipm pōt ꝟ de p̄ ſignificari: eo q̄ p̄ ⁊ filij⁹ vnū ſunt in ſuba ⁊ opatiōe: ſic dic⁹ Joh. x. f. Ego ⁊ p̄ vnū ſu. Jgit̄ p iſai mittēte filiū ſuū da.

regnū in gētib⁹ adeptus est.

A a ¶ Direxerat eīm aciē ꝛc. Pugna philistinoꝝ ꝑ isrl: pugnā demonum ꝑ eccl̄iam accipi pōt. Goliath ꝙ supbiaz diaboli significat: quā dauid. i. xp̄s singulari certamine ꝓstrauit ꝛ populū dei eripuit. Qui leonē ꝛ vrsum necauit: diabolū. s. ꝛ antixp̄m: alterū nūc latēter insidiātē: alteruz postea manifeste seuientē. Prouocauit supbia hūilitatē diabolus xp̄m. Accepit arma bellica dauid: que ꝓ etate ꝛ parua statura portare ñ potuit ꝛ abiecit. Accepit q̄nq; lapides de flumine ꝛ posuit i vase pastorali: bis armatus vicit. Sic xp̄s tpe reuelatiōis noui te. insinuande ꝛ comēdande gr̄a: deposuit coꝛpalia sacramēta legis q̄ nō sūt ipposita gētib⁹ q̄ i veteri lege legim⁹ ꝛ nō obseruamus: sed ad aliquā significationē p̄missa ꝛ posita intelligim⁹: hec deposuit tāq; onera legis ꝛ ipam legē accepit. Quinq; eīm lapides: q̄nq; libꝛos moysi significāt. Tulit q̄nq; lapides de flumine. i. de ꝑ seculo. Labit eīm mortale seculū. Erāt tāq; in flumīe lapides in p̄mo ppō. Illic vacabant: ꝛ nihil ꝓderant. Trāsibat supra fluui⁹: sz dō accepit gr̄am: vt lex eēt vtilis: q̄ sine gr̄a impleri nō pōt. Plenitudo ei legis charitas est: qꝛ q̄ legē gr̄a facit impleri: significat ei gr̄a lacte. Rom. 13. c.

B Hoc ē eīm i carne gratuitū: vbi vero mater nō q̄rit accipere: sz dare: gratis dat ꝛ cōtristat: si desit q̄ accipiat. Ostendit dauid legem sine gr̄a opari nō posse: cū illos quinq; lapides: q̄b⁹ significat lex in. v. libꝛis cōiungere volens gratie: posuit in vase pastorali: quo lac soleꝛbat mulgeri: bis armatus ꝓcessit cōtra supbū. Tulit lapidē vnuz ꝛ dei ecit vnū: in frōte pcussit ꝛ cecidit: ex eo loco coꝛpis vbi signum xp̄i nō habuit. Quīq; accepit: vnū milit. Quinq; libꝛi electi sunt sed vnitas vincit. Plenitudo ergo legis charitas: vt ait ap̄lus. Ibidem Susserentes inuicē in dilectione: studētes seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Jllo deiecto gladiū abstulit: caput illi abscidit: xp̄s diabolū de suis mēbꝛis occidit: quādo crediderūt magi (quos ille i manu habebat: et de quibus alios trucidabat) cōuertētes linguas suas contra diabolū: ꝛ sic golie gladio suo caput abscidit. Epḥ. 4. a b ¶ Houi supbiā tuā. Putabat i eo tumoꝛē ꝓpter samuelis vnctionem: q̄si ex ea audaciā sumpsisset: et timebat ne si cōgrederet cū philisteo interficeret. Ait subdit: vt videres p̄liū descēdisti. i. in hoc supbus appares q̄ cū nō habeas cōsuetudinē p̄liādi: acē p̄liū q̄si miles scisciteris.

c ¶ Nūq̄d nō ver. ē. Quasi diceret est: qꝛ nō ē volūtas p̄liādi sz vt scirē q̄d nescieba. Audaciā tū ex eo sūpserat q̄ spūsanctū acceꝑat: exptus auxiliū dei in leone ꝛ vrso: ꝛ ideo audacē se obtulit ad singulare certamen: nō tā victorie cupidus q̄ vltoꝛ blasphemarū dei et i iuriarum populi.

Ibi aūt

Dixit aūt isai ad dauid filiū suuz:

a ¶ mensura est triū modioꝝ.

Accipe fratrib⁹ tuis ephi polētę: ꝛ a
decē panes istos: ꝛ curre in castra
ad frēs tuos: ꝛ decē formellas ca- b
seꝝ: has deferes ad tribunū: Et frēs c
tuos visitab/si recte agāt ꝛ cuz q̄b⁹
oꝛdiati sūt disce. Saul aūt ꝛ illi et
oēs filij isrl in valle terebinthi pugnabāt aduersū philistym. Surrexit itaq; mane dauid: ꝛ cōmēdauit
gregē custodi: ꝛ onust⁹ abijt sic ꝙce
pat ei isai. Et venit ad locū magala: d
ꝛ ad exercitū: q̄ egressus ad pugnā e
a vociferat⁹ erat i certamie. Direxerat ei aciē isrl: sz ꝛ philistym ex aduerso fuerāt ꝓpati. Derelinquēs g̃
dauid vasa q̄ secū attulerat ꝛ manu custodis ad sarcinas: cucurrit
ad locū certamis: ꝛ interrogabat si
oia recte agerēt erga frēs suos. Cū f
q; adhuc ille loq̄ret eis: apparuit s
a ¶ reuelat⁹: trāsfiguraꝝ vel trāsmigrās.
vir ille spuri⁹ ascēdēs goliath noie philist⁹ de geth: ꝛ castris philistiorū. Et loquēte eo hec eadē vba: au

¶ christus.

diuit dauid. Oēs aūt israelite: cū b
vidissēt vir fugerī a facie ei⁹: timētes eū valde. Et dixit vnus q̄sp̄iā ꝛ
¶ sancti vidētib⁹ deū. ¶ in supbia.
isrl. Nū vidisti vir hūc q̄ ascēdit:
Ad exprobrādū ei isrl ascēdit. Ditabit eum rex diui- i
tijs magnis: ꝛ filiā suā dabit ei: ꝛ domū p̄ris ei⁹ faciet absq; tributo i isrl
Et ait dauid ad viros q̄ stabāt secū k
dicēs: Quid dabit viro q̄ pcusserit philisteū hūc: ꝛ tulerit opprobriū

¶ immundus.

ꝛ isrl: Quis ē ei h philist⁹ incircūci
a ¶ sanctos deo militantes.
sus: q̄ exprobrauit ācies dei viuēt̄?
¶ Referebat āt ei ppls eūdē ꝛmonē dicēs: Hec dabit viro q̄ pcusserit eū. Audiū aūt eū audisset heliab frat⁹ ei⁹ l
maior: loq̄nte eo cuz alijs: irat⁹ ē ꝑ dauid ꝛ ait: Quare vēisti ꝛ q̄re dereliq̄sti pauculas oues illas i deserto:
b Ego noui supbiā tuā ꝛ neq̄tiā cordis tui: qꝛ vt videres p̄liū descēdi

¶ subaudis dignū increpatione.

c sti. Et dixit dauid: Quid feci: Nū m n
q̄d nō vbū ē: Et declinauit paulū: ab eo ad aliū: dixitq; eūdē ꝛmonē. Et rndit ei pplus vbū sic pri⁹.
Audita sunt aūt verba q̄ locut⁹ est p
dauid: et annūciata sūt i cōspectu saul. Ad quē cū fuisset adductus/

c* ꝛ vall⁹ erat itermedia: ꝛ iō q̄libet ex L
ercit⁹ sic diu stabat i loco suo: qꝛ nec iste
exercit⁹ nec ille audebat i vallē descēdē
ad ꝓcedēdū ꝑ aduersarios: qꝛ exercit⁹
stās i loco suo statim posset aliū lapidib⁹ obꝛuere. a ¶ Accipe fratri. ꝛc.
in hebꝛeo hr̄: Ephi granate. i. granoꝝ
tritici decoctoꝝ. Ephi āt q̄dā mēsura
ē ꝓtinēs decies gomoꝛ: put dictū fuit:
Exo. xvj. b ¶ Et decē foꝛ. caseꝛi. i.
decem caseos paruos habētes formaz
parua. c ¶ Has deferas ꝛc. q̄ pꝛerat millenario: in quo erāt filij sui oꝛdinati: vt sic tribunus magis cōsolesceꝛderet eis: ꝛ p̄caueret eoꝝ piculis. Cetera patēt vsq; ibi: d ¶ Et venit ꝛc.
ꝛ p̄m hoc magala est nomē ꝓpriū. hebꝛei dicūt q̄ est nomē cōe ꝛ significat
circulū: qꝛ in situatione castroꝝ debet
fieri fossatum in circuitu: p̄m q̄ docet
vegetius in lib. de re militari: qꝛ q̄tūcūq; sit paruum: tñ castra intra locata
sunt magis secura ꝑ repentinū hostiū
incursum. ꝛ ideo subdit: e ¶ Et ad
exercitū ꝛc. extra p̄dictum circulū in
quo remāserūt sarcine ꝛ aliq̄ eas custodientes. sequit: f ¶ Et interro. ꝛc.
p̄m mādatū patris sui. g ¶ Apparuit vir ꝛc. In hebꝛeo habet intermedius: ꝛ exponat sicut supra. h ¶ Oēs
aūt israelite ꝛc. nō est intelligēdum
q̄ totus exercitus fugeret: sz intelligēdū est q̄ nullus audebat egredi aciem
ad obuiādū illi ꝛ pugnādū iter acies
duoꝝ exercituū. sequit: i ¶ Virū q̄
q̄ pcusserit ꝛc. ꝓ eīm fecerat rex ꝓpter D
mari q̄ exercitū anteq̄ dauid veniret.
k ¶ Et ait dauid ad vi. ꝛc. licet eīm
iā audisset dauid vt dictū est: tñ volebat a plurib⁹ req̄rere ad maioꝛē certitudinez: nec q̄rebat ista dō cupiditate
lucri vel honoris p̄ncipaliter: volebat
eīm pugnare cū eo ꝓpt̄ gloriā dei: vt vt
debit: ꝛ ꝓpt̄ liberationē ppli: libertas
aūt a tributo ꝛ alia regi ꝓmissa nō aliciebāt eū ad ꝓ nisi tm̄ ꝑsequēter.
l ¶ Nō cū au. ꝛc. irat⁹ ē ꝑ dauid.
qꝛ timebat ne fatuitate iuuenili expōeret se piculo vel vt alij dicūt: qꝛ credebat eū i supbiā erectū: eo q̄ fuerat iunctus i regē ꝑ frib⁹ suis. vt dictū est. s.
xv. ca. m ¶ Et dixit da. q̄d fe. q. d.
adhuc nihil reprehensibile attētauit.
n ¶ Nūq̄d nō ver. quasi diceret: nō
polui me ad pugnā: sz ad audiēdū verba de statu exercit⁹ ad referēdū patri.
o ¶ Et decli. pau. in q̄ apparet hūilitas dauid: qꝛ reprehensionē frīs irrōnabilē patiēter portauit. p ¶ Audita ꝛc.
Hic ꝓꝛ describit ipi⁹ dauid cōflict⁹.
Ad maioꝛē tñ seq̄ntiū itelligentiā h̄ q̄
rit: Utrū duellū sit licitū: ꝛ videt q̄ sic An duellū sit licitum
ꝑ factū ipius dauid: qꝛ ad duellū volūtarie iuit: vt ptz in textu: nec ex h̄ reprehēdit in scriptura: sed magis cōmendat ergo ꝛc. Cōtra qꝛ i duello dat potestas vel saltē cōcedit licētia vtriq; interficiēdi se mutuo: cū igit alter illoꝝ
sit innocēs: p̄stat auctoꝛitas vel saltez
dat licētia interficiēdi inocētē. q̄d simpliciter ē illicitū: qꝛ ꝓtra dictamē iuris

c* naturalis

* liū suū dō ad frēs suos visitādū/di Doꝛaliter
cēs: c ¶ Frēs tuos vi. ꝛc. significatur de⁹ pater filiū suū mittēs i mūduz
vt saluet q̄ ipm Joh. iij. Per h̄ autem
q̄ dauid debellauit goliath getheū: et
q̄ h̄ philistinoꝝ exercitū sicut ꝛc. ſ.

* Videntes

E ✻ naturalis: ꝛ ꝺ diuinū ꝓceptū. ꝙ ꝛc. Rñsio duellum pōt accipi dupl'r. Uno mō ꝓprie: ꝛ sic duellū est singularis pugna duplex duoꝝ: vt p victoriā vni⁹ appareat ei⁹ iusticia tanꝙ p diuinū iudiciū ꝛ alteri⁹ iniusticia. ꝛ sic ꝑm oēs doctores duellū est illicitū: tā ex pte appellātis ꝙ etiā recipientis ꝛ etiā iudicātis ꝛ ꝓsulentiū ꝛ fauorē ꝑstantiū: qz ibi ē manifeste tēptatio diuīa. ꝛ ꝺ mō videnꝫ loq̄ de duello intra iꝑm ꝓhibētia. ij. q. v. monomachiā. ꝛ ex ꝺe purga. vulg. curā suscepti. nisi p reuelationē diuinā manifestū fuerit q deus velit sic indicare suā iusticiā: ꝛ ꝺ mō vt dicūt sancti ꝛ doctores catholici: dauid singulare certamē inūt cū golia: qz sibi reuelatū fuit a dño q sic volebat indicare suam iusticiā ꝺ philisteos: vñ ꝓcedēs ꝺ philisteū dixit: Ego venio ꝺ te in noīe dei viuētis ꝛc. ꝛ sic nō fuit ꝓprie duellator: sed magis diuīe iusticie executor. Alio mō pōt accipi duellū large: ꝑut est bellū singulare vnius cū vno absq̄ expectatiōe diuini iudicij: ſz vt p virtutē artē vel fortunā vel oībus istis vel aliq̄bus eoꝝ ꝓcurrētibus aliq̄ controuersia inꝛ eos criminal' vel ciuil' terminet. ꝛ sic adhuc dicūt aliq̄ q duellū est oīno illicitū nō solū a pte appellātis et iudicātis ſz etiā recipientis: ita q magt debet sustiere rex suaꝫ spoliationē: ꝛ sue ꝑsone suspensionē ꝛ mortē ꝙ duellum recipere: etiā dato q se sentiat innocentē. Cuius rō est: qz intētio sic intrātis duellū est interficere aduersarium suū: qd̄ nulli ꝑsone ꝑuate licitū est: qz est ꝺ ꝓceptū diuinū. Et ad hoc inducūt ꝙbū beati Aug'. li. de libero arbitrio/ dicētis sic: Quō possuꝫ arbitrare istos carere libidine: q̄ p his q̄z rebus gladiaꝫ q̄s pñt amittere inuiti: ꝛ inter istas res ꝑm iꝑm ponit vita ꝓpria: vt ibidē ꝑmittit'. ergo ꝛc. Sz ista sñia videt alīs nimis dura. ꝓpt̄ qd̄ dicūt q si appellat⁹ de duello nō possit declia/re: vtpote qz denegaꝫ sibi ꝓbationes alie. ꝛ si appellet nō deferet appellationi sue: pōt licite se defendere duellando: ꝛ nō solū in causa criminali p vita sua defendēda: sed etiā in causa ciuili: qz sicut licitum est alicui bellare ad sui corpis defensionē: ita etiā ad rez suarū ꝓseruationē. Nec valet vt videtur qd̄ alīq̄ arguūt q intēdere aliū occidere est ꝺ dictamē nature. Dicendū q ꝙ vez est si p se intendat: sed in hoc casu nō intendit nisi p accidēs: si nō possit aliter vitā suā vel res suas seruare: ad quoꝝ ꝓseruationē p se dirigit intētio sua: qd̄ ptz ex hoc qd̄ declinat duellū ꝙtū pōt: ꝛ ad ꝓseruationē vite ꝓprie: ꝛ rez suaꝫ magis inclinat natura: ꝑt qd̄ argumentū ꝙtū ad hoc videt magis ad oppositū. Oz aūt addit hoc esse cōtra ꝓceptū diuinū. dicendū q ꝓceptū diuinū qd̄ est: Nō occides: intelligit de occisiōe innocētis. Appellās aūt in hoc casu nō est innocēs: nec p ꝓsequēs iste se defendens de mandato ꝛ voluntate iudicis nō videtur peccare: maxime p sue vite tuitione. Ad dictū vero Augustini potest dici q loquit inquisitiue ꝛ dubitatiue ꝛ nō determinatiue. Dicūt tamen isti q licet appellatus in duello in hoc casu excusēt a peccato: appellans tamen ꝛ iudex auctoritatē vel licentiā ꝑstans semp peccant mortaliter. Sed quia multi ꝓncipes sancte vite: ꝛ qui bonoꝝ cōsilio vtebant'. aliquādo duella sustinuerūt seu ꝓcesserunt: vt beatus Ludouicus rex francie: Carolus magnus ꝛ plures alij: ꝛ archiepiscopi ꝛ episcopi iusticiā temporalē habentes: videt duꝝ duella ꝓdemnare in omni casu ex parte iudicum: ideo absq̄ assertione aliqua: ꝛ p modum collationis potest dici q in aliquo casu a iudicibus possunt p

locutus est ei: Nō concidat cor cuiusq̄ in eo. Ego seruus tuus a vadā ꝛ pugnabo aduersus philistēū. Et ait saul ad dauid: Nō vales resistere philistēo isti: nec pugnare aduersus eum: qz puer es. Uic āt vir bellator ē ab adolescentia sua. Dixitq̄ dauid ad saul: Pascebat seruus tuus gre b

a ¶ diabolus.

gē patris sui: et veniebat lēo vel a ¶ antichristus. b ¶ quēlibet ꝑlatum. vrsus: ꝛ tollebat arietē de medio a ¶ dominici. grēgis: ꝛ ꝑsequebar eos: ꝛ ꝓcutiebā: cruebāq̄ de ore eorū. Et illi ꝓsurgebāt aduersum me: ꝛ apprehendebā mentū eoꝝ: ꝛ suffocabā: interficiebāq̄ eos. Nā ꝛ leonem ꝛ vrsum interfeci ego seruꝰ tuus. Erit igit ꝛ philistēus ḣ incircūcisus q̄si vnus ex eis. Nūc vadā ꝛ auferā opprobriū populi. Q̄m q̄s est iste philistēus incircūcisus: q̄ ausus est maledicere exercituꝫ dei viuētis: Et ait da- c

a ¶ ꝓtāte

uid: Dñs q̄ eripuit me de mānu d leonis ꝛ de manu vrsi: ipe me liberabit de manu philistēi huius. Dixit aūt saul ad dauid: Uade: e ꝛ dñs tecū sit. Et induit saul da- f uid vestimētis suis: ꝛ ꝓposuit galeā ereā sup caput eius: et vestiuit eū lorica. Accinctus ergo dauid gladio eius sup vestē suam: cepit tēptare si armatus posset incedere. Nō em̄ habebat ꝓsuetudinē. Dixitq̄ dauid ad saul: Nō possum sic incedere: qz nec vsuz

a ¶ legis sacra tanꝙ onerātia.

habeo: ꝛ deposuit ea. Et tulit ba g culū suū quē sp hēbat in manu

possunt ꝓmitti: vtpote quando aliqui nobiles habent inter se guerrā quā possunt mouere ex longa ꝓsuetudine q̄uis superiorē habeāt: vt patet in pluribus terris ꝛ regnis: ꝛ ex hoc vnus vastat terrā alterius ferro ꝛ igne in quo subditi qui sunt innocentes in rebus ꝛ coꝝpibus multipliciter affligunt: ꝛ aliquādo contingit q vnus corā suꝑiori ꝓncipe ꝓuocat aliū ad duellū: ꝛ alius statiz recipit absq̄ vlla recusatiōe. Si iudex in tali casu ꝓbabiliter videat q ꝑdicta vastatio subditoꝝ innocentum: p duellum istud debeat terminari: nō videt peccare tale duellū ꝓmittendo: quia ei q̄ habet curā alicuius cōmunitatis licitū est minora mala ꝓmittere ad euitandū maiora. Sicut licite ꝓmittunt meretrices in ciuitatibus ne oīa turbent libidinibus: vt etiā dicit Aug⁹. sic āt videt esse in ꝓposito: vt ptz ex ꝑdict'. Et eadē rō ne videt esse de ignobilib⁹ guerrā ad iuicē mouere nō potētibus in aliq̄ casu: vt sic p ꝺ q̄ nullus posset aliū ꝓuocare ad duellū mꝫtiplicarent homicidia occulta in terra: eo q homicide tales non timerēt ad duellū ab aliq̄ ꝓuocari: in tali casu nō videt illicitū ꝓncipi aliq̄ duella ꝓmittere: vt ꝑdicta homicidia cessent que sunt maiora mala. Huic aūt dicto videt ꝓcordare dictū Tho. de aq̄no in sua summa: vbi dicit q q̄ in duello nō expectat aliq̄s euētus miraculosus sic est in ꝓposito: vt ptz ex. ꝛ. dictis: tūc talle duellū appropiquat ad cōez rōnē sortiū: sortibus āt licitū est vti in pluribus casibus: vt ipe ibidē dicit. Ad ꝓmū argumentū de dauid patet solutio ex predictis. Ad argumentū alteri⁹ oppositi ptis pōt dici: q nō dat licentia occidendi innocentē in casibus predictis: quia nullus duellantiū predicto mō est īmunis a culpa eo q voluntarie ponunt se ad hoc ꝓtermissis aliis vijs ꝑm ordinem iuris. His dictis ad expositionez b littere reuertamur. Audita sunt ꝛc. Hic describit ipius dauid ꝓfectꝰ. ꝛ primo bellū ab eo petit/ cū ꝺr: a ¶ Ego seruꝰ tuꝰ va. ꝓstāter em̄ se obtulit ꝓpt̄ reuelationē dei sibi factā: vt ꝑdictū est. sed qz saul nolebat ei cōcedere eo q timebat ne vinceret: quia adhuc erat iuuenis in etate: nec videbat ad robur viri peruenisse: ideo dauid bellum desiderans declarat suā fortitudinem ꝛ audaciam/ dicens: b ¶ Pascebat seruꝰ tuus gregem ꝛc. nec dicebat hoc dauid ad iactantiā sed ad dei gloriam cui hoc principaliter attribuebat: de quo etiā adiutorio contra philistēum istum ꝓfidebat. Ideo subdit: c ¶ Erit igit philistēus hic ꝛc. Oz aūt vtrūq̄ dauid attribueret deo principaliter. patet ex hoc qd̄ subdit: d ¶ Dñs qui eripuit me de manu ꝛc. i. de ptāte ei⁹. ideo bellū ipi dauid ꝓcedit/ cum dicit: e ¶ Dixit autem saul ꝛc. Ex hoc dicunt aliqui q reuelatū fuit sauli q dauid vinceret philistēum. fiunt em̄ aliq̄ reuelationes diuine etiā malis hominibus ꝓpter cōmune bonum. f ¶ Et induit saul dauid vestimentis ꝛc. Nō est intelligendū q arma saulis facta ꝑ suo corpe tradita fuerit dauid: quia ab humero ꝛ supra eminebat sup totum populum: vt dictum est supra. x. caplo. Illa em̄ arma omnino fuissent impropportionata ipi dauid. Et si dicat q ꝓpt̄ hoc ea dimisit postea: nō est verum: quia dauid in dimittendo non allegauit armoꝝ improportionem: sed inconsuetudinem portandi: vt patet infra. Arma igitur saul quibus dauid fuit indutus intelligunt: quia erant de armamentario suo. ꝛ dedit ea dauid: quia tūc eū militē fecit. tertio dauid cū philistēo ꝓgredit q̄ ꝓgressus describit/ cum ꝺr: g ¶ Et tulit baculum ꝛc. i. consuetudinarie.

✻ Et elegit

Allego.

Dat.15.c.

Moraliter

Moraliter

a ¶ Jbat aũt phili. ꝛc. aduersũ da. ꝛc. Alleg. Philistei demones. Goliath caput eoꝝ: q̃ añ aduẽtũ veri dauid supari nõ potuit. Geth ciuitas golie interptaẽ torcular: ꝫ ẽ mũdus vl infernꝰ i q̃ velut in torculari obnoxios pctis ꝑculcabit: q̃ relicta q̃te supna tãq̃ septenario: i hũc mũdũ sex diebꝰ factũ lapsus ẽ. Altitudo golie diaboli supbia: p quã sup filios supbie ꝓncipatũ obtinuit: q̃si palma se extollẽs. Arma golie: diaboli ad nocẽdũ versutie. Dauid a pre ad visitandũ frẽs missus ẽ: ꝛ xps a pre deo ad oues q̃ perierũt domꝰ isrl. Dauid ephi polẽte. i. triuz modioꝝ mẽsurã tribꝰ detulit: ꝛ xps mysteriũ sãcte trinitatẽ credẽtibꝰ cõmendauit. Dauid. x. formellas casei tribuno ꝺtulit: ꝛ xps decalogũ iudeis tradidit. Elyab deꝰ meꝰ paẽ. Judei se deũ pꝛem hre mẽtiẽtes q̃ xpm emulati ꝓmogẽita pdiderunt. Baculꝰ dauid crux xpi. Golias i frõte p/cussus ruit: ꝛ sb dic̃ ipi dõ: ꝛ diabolꝰ i frõte suoꝝ ferit cũ signũ crucis eo i loco infigit ꝛ subijcit in mẽbris xpo. Dauid gladiũ golie i hierlz detulit: ꝛ xps ãs ꝺ diaboli ptãte rapuit ad ꝺfensionẽ eccliei eã trãstulit. Saul de domo dauid ꝛ ꝺ eo q̃si ignoto reqrit cũ ia dudũ dõ ei assisteret: et iudei xpz vẽtuz nouerãt: ꝛ quẽ i pntis corpali p vtutes filiũ dei approbare poterãt: tãq̃ ignorãtes dicũt tu ãs es: ꝛ vbi ẽ paẽ tuꝰ? Moraliter. Mẽbra veri dauid cũ supbiẽtes hereticos ꝛ sacre scpture sniãs deferentes eildẽ sentẽtijs ãs ꝓferũt vincũt q̃si elatũ goliã gladio suo detrũcãt. b ¶ Et tu. gla. ei⁹. Bre. Vir q̃z catholicꝰ colligit testimonia scpture: q̃ affert hereticꝰ: ꝛ errozis eiꝰ pti/naciã inde ꝓuincit. Vñ ꝛ ꝺ Typũ dñi q̃. s. fortẽma nu interptaẽ. Golias ꝺo reuelatꝰ siue trãsmigrãs: hereticoꝝ supbiã signans: ꝫ rebꝰ locuti sunt: qꝺ nos ꝺbis apimꝰ. Golias ꝺo cũ gladio: ꝺ cũ pera pastorali venit ad pliũ. Sed ꝺ goliam suo occidit gladio. Mos q̃z q̃ sumꝰ mẽbra veri ꝺ: hereticos suis sentẽtijs vincimꝰ. c ¶ Caput phi. ꝛc. Dauid caput philistei tulit i hierlm vt terreret eos muroꝝ firmitate ꝛ altitudĩe i supabiles se eẽ fidẽtes: vt ñ discrederẽt se ab illo vicẽdos eẽ.

a ¶ legẽ moysi i q̃nq̃ libris scriptã. ficaẽ: qꝺ in vase pastorali mulgeẽ.

b ¶ adiũxit. s. gratie: q̃ p lac signi

momẽti ad pugnãdũ secũ. c ¶ Munq̃d ego ca. sũ. q. ꝺ. canis q̃ ẽ inermis põt timere baculũ: non ego, cetera patẽt vsq̃ ibi: f ¶ Tu ve. ad me cũ gla. i. ꝓfidẽs de armis ꝛ ꝑtute tua. g ¶ Ego aũt ve. ꝛc. i. ꝓfidẽs de ꝑtute diuĩa. h ¶ Et da. te dñs. ex ꝫ ptz q̃ sup ꝫ diuinã reuelationẽ habuerat: qꝺ futuꝝ ptingẽs certitudinaliter ꝓnunciat. i ¶ Festinauit da. ꝑcere lapidẽ añq̃ philistẽ eẽt sibi nimis ꝓpinquꝰ: qꝺ talis ictꝰ fortio: ẽ aliquãtulũ a lõge. k ¶ Tulitq̃z vnũ la. Matth. iiij. ꝺicit q̃ꝺ glosa q̃ xps vicit diabolũ tribꝰ tẽtatiõibꝰ: sic ꝺ goliath tribꝰ lapidibꝰ: sz illa glosa non est multũ autẽtica: qꝺ nõ ꝺ ibi cuiꝰ sit: ꝛ iõ videt eẽ q̃ꝺa glo. mgralis: ꝑpter qꝺ magẽ adherẽdũ text tui sacre scpture. q̃ videt ꝫ inuere q̃ ꝺ vno tm̃ lapide philistẽũ vicit.

l ¶ Et ifix. ẽ ꝛc. Dicũt aliq̃ q̃ ferrũ galee cessit lapidi miraculose: vl̃ põt dici absq̃ tali miraculo q̃ galea sic erat facta q̃ facies erat discoopta illa ꝑte excepta q̃ opiebaẽ lamina ferrea descẽdẽte sup nasum: vt dictũ ẽ. s. m ¶ Mꝛcualuitq̃z. ꝫ ꝓfr describit ipiꝰ ꝺ triumphꝰ. ꝛ pz lra vsq̃ ibi: n ¶ Et eduxꝛ. philisteꝰ ei adhuc eũ nõ extra xerat: qꝛ priꝰ cũ hasta pugnare volebat: sic faciũt milites i duellis priꝰ tuandendo se cũ lãceis. o ¶ Videtes aũt phi. ꝛc. diuino miraculo. p ¶ Fugerũt. ẽriti diuĩo iudicio: cetera patẽt vsq̃ ibi: q ¶ Assumẽs aũt da. ꝛc. nõ tũc sz postea ad ꝛendũ iebuseos ibi habitãtes i fortalicij fortitudie ꝓfidẽtes. r ¶ Arma ꝺo ꝛc. s. dñi qꝺ ptz ex ꝫ q̃ ꝺ. j. xpi. q̃ gladiꝰ goliath erat iuolutꝰ p ephot i tẽplo dñi.

Alls ꝑtãte

D

Moraliter

* De qua

a ¶ Et elegit sibi ꝛc. i. duros ꝛ planos ꝛ rotũdos sine angulis: qꝛ tales magꝫ directe ꝓpũcunt ꝛ maiore impetu.
b ¶ Et ꝓcess. ꝛc. cõstãter ꝛ intrepide de dei auxilio cõfidẽs.
c ¶ Jbat aũt ꝛc. s. plane: ꝓpt põdus eũ armoꝝ nõ poterat currere sicut dauid. d ¶ Desperit eũ: reputãs eũ nullius momenti

Nico.de lyra

De q̃ stirpe

* a ¶ Et elegit sibi ꝛc. i. duros ꝛ planos ꝛ rotũdos sine angulis: qꝛ tales magꝫ directe ꝓpũcunt ꝛ maiore impetu.
b ¶ Et ꝓcess. ꝛc. cõstãter ꝛ intrepide de dei auxilio cõfidẽs.
c ¶ Jbat aũt ꝛc. s. plane: ꝓpt põdus eũ armoꝝ nõ poterat currere sicut dauid. d ¶ Desperit eũ: reputãs eũ nullius momenti

¶ Moraliꝛ p dõ iunctũ a samuele significaẽ q̃libet xpianꝰ bonꝰ a xpo iunctꝰ vnctiõe gre ꝓpt qꝺ timere nõ debet ptãtẽ et arma sathane sz pstãter ipm aggredi cũ baculo sctẽ crucꝫ ipm p fidẽ iteriꝰ portãdo ꝛ exteriꝰ i signo. a ¶ Et eleꝛ. ꝛc. i. exercitio q̃nq̃ sensuũ in bonis ꝛ sctis opibꝰ. i. Pe. iiij. a. Christo in carne passo ꝛ vos eadẽ cogitatiõe armami: ꝛ sic diabolꝰ deuicẽ cũ exercitu suo fugit ꝓfusus Jaco. iiij. b. Resistite diabolo ꝛ fugiet a vobis.

a ¶ De q̄ stirpe. Aug⁹. Q̄d saul ⁊ abner iḡrat dauid apud eos diuti⁹ cōmoratū: fecit barba q̄ adolescēti creuerat: dū absens fuerat. b ¶ Viuit aia tua. Huic sile ē illud: Bñdixit naboth deo ⁊ regi: q̄si nō viuat aīa tua rex si noui: vel videā mortē tuā si noui. Si q̄z cōiūctio: aliq̄n ꝓ nō ponit: ꝑm illud: Si introibūt in requiē meā. i. nō itroibūt. vñ pōt sic exponi: si noui. i. ñ noui.

Nico. de lyra

a ¶ De q̄ stirpe ⁊c. Iz aūt dauid fuisset cū saul: vt ptz ex ꝓdict⁹ cap. xvi. tñ tūc nō cogīscebat: q⁊ sic dicit Aug⁹. interī barba creuerat adolescēti q̄ notabiliter mutat aspectū faciei. Pōt etiam dici ꝙ saul ex demonis afflictione hębat mēoriā ⁊ fantasiā pturbatā ⁊ impeditā a cognitiōe. b ¶ Dixitq̄z abner ⁊c. mod⁹ ē iurādi. ⁊ ē sensus: sicut verꝝ ē ꝙ ego desidero vitā tuā: sic verꝝ est ꝙ ego nō noui: ⁊ accipit ꝑ si ꝑ nō: nec mirꝝ si abner nō cogīscebat dauid: q⁊ erat ꝓnceps militie: ⁊ sic erat occupatus ꝓ aduersarios in extremitatib⁹ regni rege in domo manēte: ⁊ dauid adhuc cū saule pax fuerat: ita ꝙ forsitā abner eū ibidē nō viderat. c ¶ Et ait rex ⁊c. Fecerat em̄ ꝓclamari ꝙ filiā suaz daret ei q̄ philistēū peuteret: vt dictū ē. s. ⁊ ideo volebat scire si eēt ō bono genere: ita ꝙ filia sua eēt illi cōpetenṫ assignata.

¶ In ca. xvij. vbi ōr in postil. ad maiorē sē q̄ntiū intelligētiā: hic querit vtrum duellum sit licitum ⁊c.

a de q̄ stirpe descēdit ꝫ adolescēs: a
b Dixitq̄z abner: Viuit aia tua rex b
si noui. Et ait rex: Inꝛroga tu cu c
ius fili⁹ sit iste puer: Cūq̄z regressus esset dauid / ꝑcusso philisteo
tulit eū abner et introduxit corā
saule: caput philistei hñtē in manu. Et ait ad eū saul: Be q̄ ꝓgenie es o adolescēs: Dixitq̄z dauid: Filius ſui tui isai bethleemite ego sum.

Additio. Iz cā collatiōis ⁊ absq̄ assertiōe mīta falsa possint dici. In sacra tñ scḗtura vel in ei⁹ expositiōe nō videt falsa aliq̄ mō ꝑsuadēda. Posset em̄ inde seq̄ error in ope vl in mēte: vñ in ꝓposito circa q̄stionē motā ꝑ postillatorē cū assertatiōe vera: dicēdū ꝙ duellū ex ꝑte iudicū sp est illicitū: etiā in casib⁹ posit⁹ a postil. q̄d ptz ex ꝫ: nā auctoritates textuales decretoꝝ ⁊ canonū ꝑ postillatorē allegate indistincte loquunt: nō excusantes in aliq̄ casu in duell' iudicem a pctō: neq̄ duellātes saltē q̄ ad vtrāq̄ ptē duelli. In illo em̄ capitulo monomachia ꝙ ipm postillatorē allegato exꝑsse habet sic. Hec ⁊ huiusce mōi sectātes deū solūmō tēptare videnṫ: q̄ q̄dē ꝛba indistincte loquunt: vbi attendendū ē: ꝙ nō dicit oēs hec sectātes tēptāt deū: Iz videnṫ tēptare vt itelligat ꝙ posito casu ꝙ aliq̄s ex his sectātib⁹ intēdat aliū finē forte rectū: q⁊ tñ apparētia ē mala cauendū est. Nā ꝑm apl'm. j. Thes. v. ca. etiā ab hñte spēz mali abstinendū ē. Idē modus dicēdi in ca. Dilecti. de purga. vul. vbi in silī materia sic hmōi iudiciū penitus ē inḋictū: vtpote in q̄ de⁹ tēptari videt: etiā in ca. suscepisti regimīs ti. ꝓdicto tractans spāliṫ de duell' exꝑsse ōr ꝙ in eo casu vel alīs ꝑ non debeat aliq̄tenus tolerari. In q̄ habet manifeste ꝙ nō solū ꝓhibenṫ duella fieri seu cōmitti: Iz etiam eoꝝ toleratio ē ꝓhibita: q̄d est de directo ꝓ positionē postillatoris. Illud aūt q̄d ōr ad auctoritatē Aug⁹. ꝙ loquit inq̄sitiue seu dubitatiue ⁊ nō determinatiue nō hz aliq̄d fundamentū: eo ꝙ nō oñdit ꝓriū dictum ipius Aug⁹. nec ꝙ ꝓdicta retractet in libro retractationū. Silr nec doctores ꝓdictas auctoritates iuridice exponētes ipos iudices videnṫ excusare. vnde nec ipe postillator aliquē doctorē allegat: nisi sanctū Thomā qui nihil facit ꝙ opinione sua: vt patebit leges etiā seculares ab ipis phīs ꝓdite: q̄ de ꝓcepto ꝓhibitiōis diuine tēptatiōis nō curāt: adhuc duellū videnṫ simplr ꝓhibere: vt de gladiatoribus. l. vnica. Cū igit nec ꝙ auctoritates textuales: nec per doctores taī excusatio. s. iudicū in duello appareat: deuenidū est ad rōnes ꝙ postillatorē allegatas: ⁊ casus ꝙ ipm positos q̄ si bñ aspiciunṫ nō videnṫ ꝓ hanc assertionē aliq̄d facere. Ad cui⁹ euidētiā sciendū ꝙ Iz hñti curā alicui⁹ cōitatis licitū sit ꝑmittere minora mala: vt euitent maiora: vt ptz de meretricio ꝙ ipm allegatū: nemini tñ licet facere mala vt eueniāt bona. Tñ in glo. ij. Regū. xxj. Vana spe securitatis a diabolo deludunṫ. q̄ dicūt faciam⁹ mala vt eueniant bona: taliū em̄ dānatio iusta est: cui⁹ rō est manifesta. Nō em̄ sola bonitas finis sufficit ad faciendū actū bonū: nisi simul ꝓcurāt alie bonitates ad ꝑ req̄site: vt satis declarat sanctus Tho. ꝑma scḗ. q. xviij. arti. iij. in rñsione ad vltimū argumentū. Et ideo licet tolerare meretriciū ꝓpter bonū finē sit ꝑmissum: nunq̄z tñ cōmittere meretriciū seu eidē auxiliū aut ꝓsiliū ꝑstare ē licitum. Iz ꝓstat ꝙ ꝓncipes seu iudices duellorꝝ nō solum ꝓcurrūt in hmōi duell' ꝑmittēdo seu tolerādo: Iz etiā faciendo seu auxiliū ꝑstando: ꝓstādo: ⁊ hoc multiplicit. Prīo: q⁊ de eoꝝ mādato ⁊ auctoritate ordinanṫ seu assignanṫ loca ⁊ tpa duellādi. Silr ⁊ de eoꝝ auctoritate ⁊ mādato danṫ ꝓseruatores seu rectores: q̄ vtroq̄z duellātes custodiāt a fraudib⁹ q̄ circa parilitatē amoris vtriusq̄z: ⁊ in alīs hmōi pñt ꝓtingere. Silr ꝙ ꝓncipes seu iudices corā q̄bus duella exercenṫ: oportet ꝙ vtraq̄z ps sit tuta a violētia: sic ꝙ neut duellātiū possit ab amicis seu alīs iuuari vt alterꝝ iuuadat seu supp̄mat: vel ipm a limitib⁹ ꝙ ꝓncipē seu iudicē assignatis expellat: nisi em̄ aliq̄s hñs auctoritatem ad ꝑ seu ptātē talia duella a violētia extrinseca securaret: iā nō esset duellū Iz bellū: cū vtraq̄z ps posset ꝓuocare amicos ⁊ fauētes seu coadiutores ad aliū cōuincēdū: q⁊ ē ꝓ rōnē duelli. Silr ꝓncipes seu iudices corā q̄b⁹ duella exercēt⁹ manifeste ꝑstāt auctoritatē duellis cū ꝓtroversias seu discrepatiōes duellantium diffiniūt seu ꝓcipiūt decidi seu diffiniri in curīs suis: put duellū terminat. s. si actor viuat in duello: re⁹ ꝓhabeṫ ꝙ ꝓdēnato ⁊ deuicto tanq̄z si actor intētionē suā legitīe corā eo ꝓbasset et ecōtra. Et sup ꝑ ꝓsueuerūt ferre snīas ꝫbo ⁊ scripto auctoritate iudiciali: sic fit in alīs causis ꝑ legitīas ꝓbatiōes. Tñ manifestū ē ꝙ in ꝓdictis ꝓncipes seu iudices nō solū dici debēt tolerātes mīora mala vt euitēt maiora: Iz etiā facientes malavt bona vt eueniāt: vl vt mala maiora euitēt: q⁊ nllo mō licet q̄tūcūq̄z maxime vtilitat. Nā ꝑm Aug. nō ē licitū mēdaciū pniciosū ꝓfert sanḳ a pctō iudices ex bonitate finis: ꝑ vias em̄ iusticie rectas decet ꝓncipē talia determīare: nō ꝑ illas q̄ diuīo iuri obuiāt: vt ait Stephan⁹ papa in ca. ꝓsuluisti. ij. q. v. spōtanea ꝓfessiōe vl testiū approbatiōe delicta ꝓcessa sunt vīo regimī iudicari: occulta em̄ ⁊ icognita illi sūt relinq̄nda q̄ sol⁹ nouit corda hoīm. Et ibidē q⁊ sctoꝝ patrū documēta sancitū nō ē: supstitiosa adinuētiōe nō ē ꝑsumēdū. Preterea si in casib⁹ posit⁹ a postil. null⁹ duellantiū ē imunis a culpa: eo ꝙ volūtarie ponūt se ad ꝑ ptermissis alīs vīs ꝑm ordinē iur⁹: vt idē postil. dicit in fine isti⁹ q̄stionis: a fortiori vīculo iudices q̄ volūtarie ꝑ approbāt: ⁊ ad ꝑ coopanṫ modis ꝓdict⁹: ptermissis alīs vīs iur⁹ ⁊ medīs culpabiles magis sūt. Preterea rō ista postillatoris in q̄ dicit ꝙ si vnus aliū nō posset ꝓuocare ad duellū: multiplicarenṫ homicidia occultā ī terra ⁊c. nō videt hñe valorē. nā ex opposito etiā seq̄ret vn⁹ aliū posset ꝓuocare ad duellū: illi q̄ virib⁹ corpis sūt validi merēt ꝓsidētes de ꝓprīs virib⁹ ⁊ hmōi. ⁊ sic nō timerēt ad duri huic dicto ⁊c. nllo mō hz locū si sctūs Tho. ꝓcorda in scḋa scḋe. q. xcv. in fine vltimi arti. s. in rñsiōe ad vltimū argumentū vbi de ꝑ tractat: dicit ꝙ iudiciū ferri cādētis in aliq̄ ꝓuenit cū sortib⁹. s. inq̄sitū ordinat ad alicui⁹ facti occulti inq̄sitionē ꝙ aliq̄d factū ab hoīe: Iz differt a iudicio sortiū inq̄sitū spectat in iudicio ferri cādēt⁹ aliq̄s miraculosus effect⁹: q̄d nō ꝓtingit in rōne cōi sortiū ⁊ postea paul⁹ iterposit⁹ dicit ꝙ duella in q̄bus nō spectat miraculosus effect⁹: vtpote q⁊ pugiles sunt penitus pares ꝫtute ⁊ arte magis accedūt ad cōez rōnē sortiū q̄ examinatio ferri cādētis vbi miraculū spectat diuinū: hec ille. Sz ex ꝑ nō tollit q̄n indiciū belli illicitū reddat ex duobus q̄ ipemet sanctus docto: ponit in eodē loco tanq̄z illicita. Primū. s. q⁊ ordinat ad iudicandū occulta que diuino iudicio reseruanṫ. Scḋo etiā q⁊ hmōi iudiciū nō ē auctoritate diuīa sancitū. Et sic sūt intelligēda ꝫba sancti doctoris in illo ca. vt ptz bñ inspicienti. Cū vlterius dicit postillator ꝙ ꝓncipes sancte vite duella sustinuerunt seu ꝓcesserūt: vt sanctus Ludouicus rex frācoꝝ ⁊ alij ⁊c. Ex hoc non concludit ꝓpositum suum. nam fuerunt multi sancti a deo in sacra scriptura approbati: qui pluries peccauerūt: vt patet de dauid ⁊ alīs: sed peccata eoꝝ nō sunt trahēda ad ꝓsequentiā: sed sua bona opera.

An duellū sit licitum

Replica. In cap. xvij. vbi postillator sub distinctio ne in certis casibus dixit iudices non peccare duellum ꝑmittentes: Burgen. videt postillatorem cōmisisse crimen lese maiestatis. vnde eum instomachanter inuadit concludens ꝙ vera assertione generaliter ⁊ sine distinctiōe dicendum sit ꝙ duellum ex ꝑte iudicum semꝝ sit illicitum quod ꝙsuadet ex

A ꝑsuadet ex ℔: q: vt dicit canon. Monomachiã. ü. q. v. ⁊ cetera iura ꝑ postillatorẽ allegata loquũt indistincte: sic ꝙ nullo casu debent duella fieri nec tolerari: sed nimis ꝓcisa videt hec Burgẽ. sñia. Pẽsando em ℔ba iuriũ iũcti glosis oim doctoꝝ materia duelloꝝ tractat ſ℔ distinctiõib⁹ manifestt. Mã iura loquũt ī casu q̃ de⁹ tẽptari videt: duella sũt ꝓhibita. Ad ꝟrio ãt sensu: vt supra ꝑmitti ꝑñt. Est igit mãifesta hmõi ꝓhibitiõis ⁊ ꝑmissiõis distinctio. Jn casib⁹ deniq; ꝑ postillatorẽ adductꝰ nulla dei apparet tẽtatio: sz ꝓuocãtis ꝑsũptio et assumẽdꝰ ciuilis coactio: nisi em ꝓuocat⁹ ad duellũ assumeret: in vulgo iudicaret vel iniust⁹ vel effeminat⁹: vt igit euadere possit tale vulgi temerariũ iudiciũ putat duellũ necessario assumẽdũ: vl saltẽ saluo honore nõ eũ declinãdũ: ⁊ sic ītelligo ciuilẽ coactionẽ: ⁊ puto vtrũq; nõ eũ sine culpa q̃uis ꝓuocãs ceterꝰ pariꝫ videat culpabilꝫ magꝫ: iudex tñ ꝑmittẽs nõ: cũ ꝑtineat ad pacẽ paupeꝝ litꝫ termiatio: ⁊ ad rei publice vtilitatẽ manifestã: vt ptz ī casib⁹ positꝫ a postillatore ī q̃b⁹ ex pte duellãtiũ nõ ẽ aliq̃ dei tentatio: sz ꝑsũptio viriũ artꝫ ⁊ industrie experimẽtũ hũane: nec ex pte eoꝝ ĩmo nec iudicis intẽtiõe alicuius occulti inq̃sitio nec vulgarꝫ purgatio: rõne cuiꝰ ī eodẽ iurꝫ titulo. ⁊. ü. q. v. dr ꝓhiberi: nõ videt peccare iudex: sz potiꝰ facere debitũ officiũ sui: ⁊ ꝑ ꝑñs mereri: ptz igit ꝙ Bur. nõ bñ attẽdit ℔ba iuriũ ⁊ doctoꝝ asserẽdo ꝙ oĩno loquũt indistincte. Mã si sine distinctiõe debeãt illa ℔ba accipi: seq̃t dauid assumẽtẽ duellũ: de q̃ ℔ sermo ⁊ saul ꝑmittẽtẽ ĩmo approbantẽ et opẽ armis ferẽtẽ peccasse: qđ erroneũ ẽ dicere. Et si dixerꝫ ꝑ ut doctores cõiter dicũt: hũc casũ factũ ex dei reuelatione ptz ꝙ ī casib⁹ hmõi distinctio est: ⁊ nõ sũt indistincte illa iura recipiẽda: nec Burg. rõnib⁹ postil. satisfacit: cũ em arguit ꝙ curatores reipublice ꝑñt ꝑmittere mĩora mala vt euitẽt maiora: vt ptz de meretricio ꝑm btm Aug. Bur. ꝓcedit totũ sz addit imptinẽter ꝙ nõ ꝑñt facere mĩora mala vt vitẽt maiora: q: ꝑm Aplm nõ sũt faciẽda mala vt eueniãt bona. Et tota digressio Burg. tẽdit ad ℔ ꝙ iudices nõ mõ sũt duellũ tolleratores: sz faciẽtes ⁊ eiꝰ auctores: qđ sic oñdere nitit. Mã vt inq̃t eoꝝ auctate deputãt certa tpa ⁊ loca duellãdi. Itẽ ordinãt rectores ⁊ ꝓseruatores q̃ vtrosq; duellãtes ꝑseruẽt a fraudib⁹ ⁊ violẽtia amicoꝝ alteri fauẽtiũ ⁊c. Ad qđ dicẽdũ ẽ ꝙ vbi iudices circa duella excedũt naturã ꝓmissionis: vtputa ex victoria vniꝰ ptis ꝓferre sñiam ℨ victũ tãq; reũ: vel alias ꝓculdubio peccãt: sz vbi iudices nõ excedũt naturã ꝓmissiõis ordinãtes ī fauorẽ iustitie: nõ duelli nec duellãtiũ certos modos q̃bus ī iustitia caueri possit circa duellũ possibil: nõ videt ꝓpterea dici debere auctores vel factores duelli: ptz ℔ ī exemplo ꝺ ꝓmisso meretricio. Rectores ei reipublice ipm ꝓmittẽtes nolẽtes meretrices habitare ī loc⁹ sacris ⁊ honestꝫ ad vitãdũ sacroꝝ locoꝝ ꝓphanationẽ ⁊ scãdalũ hoim vtriusq; sexꝰ honestoꝝ ordinãt spãlia loca vbi meretrices ⁊ alie ꝑsone habitẽt infames ⁊ nõ alibi. Quis cũ nr̃o seniorẽ Burg. despices diceret ipos ex eo meretrici: fautores factores ⁊ auctores. Itẽ ordinant ꝙ sacris tpib⁹ puniũt lenoes ꝑstibula visitãtes alijs ãt tpib⁹ nõ q̃s ex ℔ dicet eos tpib⁹ ꝓmissis fore meretricij fautores. Item ordinãt ꝙ ī domib⁹ meretricũ sit ĩmunitas: ita ꝙ nemo possit ibi meretricib⁹ aut alijs impune violẽtiã inferre ad cauendus seditiões ⁊ homicidia. Quis ex his oib⁹ culpabit reipublice rectores tãq; malefactores: aut mali cuiuscũq; auctores: ⁊ nõ poti⁹ cõmẽdabit eos tãq; ꝓudẽtes ꝓuisores: q: q̃uis ꝓmittũt ꝓpt maiꝰ malũ vitãdũ minꝰ: cauent tñ q̃tũ ꝑñt nec in illo minori malo ꝓmisso oĉs male circũstãtie ꝓcurrere possint: malũ ei ẽ meretriciũ sz multo peiꝰ ẽ eiꝰ exercitũ ī locꝫ sacris ⁊ tpib⁹ ⁊ iterueniẽtib⁹ homicidijs: vñ ⁊ si caueri nõ ꝑñt meretricia ꝓpt cãs: ꝓuidis tñ rectorib⁹ cauẽt alia mala ꝓcurrere possibilia: Ita dico ī ꝓposito ꝙ si iudices duellũ se temere ꝓuocãtiũ ꝓpter tutelã paupeꝝ ⁊ pacẽ ⁊ vtilitatẽ ꝓmittãt nõ peccãt: nec ex ℔ naturã ꝓmissiõis exeũt si cauẽt cetera mala q̃ circa duellũ ꝓtingere ꝑñt. Duellũ em sic se ꝓuocãtiũ oĉ q̃uis sit malũ: sic ⁊ meretriciũ vtrũq; tñ ꝓmissũ põt ꝑ iudices auctoritatẽ hñtes sine pctõ cõditionari nõ ī mali fauorẽ sz cautelam alioꝝ maloꝝ ꝓcurrere potẽtiũ. Jncaut⁹ igit Burg. q̃ temere ī hmõi stãs reprobat Ludouicũ regẽ francie ⁊ carolũ magnũ ⁊c. Et si Bur. diligẽter vidisset sctm Tho. ī loco ꝑ eũ allegato nõ dixisset postil. ipm male adduxisse: q̃ enĩ adducit ꝓ ꝓfirmatiõe sue ptẽse sñie ꝙ duellũ a pte iudicũ semp reddat illicitũ nõ valẽt. Primꝰ enĩ casus adductꝰ nõ ẽ ad ꝓpositũ videlz ꝙ duellũ semp ordinet ad iudicãdũ occulta: q̃ diuino iudicio reseruãt: ptz em ex supra positꝫ falsũ: nec sc̃o adductũ valet ꝙ videlz oĉ illud sit a pte iudicũ illicitũ: qđ diuo iudicio non est sancitũ: q: idẽ argumẽtũ esset de meretricio qđ a deo non est sancitũ: tñ licite ꝓmissum: vt supra patuit.

L

Glo. ordi.

℔ B

La. XVIII

Tactũ ẽ ⁊c. a ¶ Et dilexit ⁊c. Jonathas dilexit dauid vir videlz belli/cosus iuuenẽ aptum pugnis. Jonathas significat eos qui de iudeis in ꝓm crediderũt ⁊ ꝓcepta gratia spiritꝰ sancti: ꝙ xp̃o relictis oibꝰ ipm secuti sunt. Unde petrꝰ: Ecce nos reliq̃mꝰ oĩa et secuti sumꝰ te. Sic enĩz ionathas dedit dauid vestimenta sua a tunica vsq; ad baltheũ: cũ credentes omnia que habuerũt in xp̃i seruitiũ cõtulerũt. b ¶ Percussit saul mille ⁊c. Hoc fuit seminarium odij cõtra dauid. Sic iudei audientes christum quem crucifixerãt: in ecclesijs predicari: ⁊ victoriã qua hostem antiquum vicit: ⁊ credẽtes in laude eiꝰ gratulari: grauiter tulerunt. c ¶ Saul mille sez eos qui fugientes occisi sunt. d ¶ Dauid decem milia .s. philisteum qui ī vno deiecto oĉs in fugã misit.

Dat. 19. d

ℨ Tenebatq;

Glo. ordi.

La. XVIII

Tactũ ẽ cũ cõplesset loq; ad saul: aia ionathe ꝙglutiata ẽ aiẽ dauid: ⁊ dilexit eũ ionathas q̃si aiaz suã. Tulitq; eũ saul ī domũ suã ī die illa: ⁊ nõ ꝓcessit ei vt reũteret in domũ ꝑris sui. Jnierũt ãt ionathas ⁊ dauid fedus† Diligebat ei eũ q̃si aiam suã. Mã expoliauit se ionathas tũica q̃ erat idut⁹: ⁊ dedit eã dauid: ⁊ reliq̃ vestimẽta sua vsq; ad gladiũ ⁊ arcũ suũ: ⁊ vsq; ad baltheum. Egrediebat q̃z dauid ad oia q̃cũq; mittebat eũ saul: ⁊ prudẽt se agebat. Posuitq; eũ saul sup viros belli: ⁊ accept⁹ erat ī oculꝰ vniuersi ppli: maxieq; i ꝓspectu famuloꝝ saul. Porro cũ reuerteret percusso philisteo dauid: ⁊ ferret caput eiꝰ ī hierlm: egressę sũt mulieres ex vniuersis vrbib⁹ isrl cãtãtes chorosq; ducẽtes ī occursũ saul regi: ī tympanis lẽticie ⁊ ī sistris: ⁊ ꝓcinebãt mulieres ludẽtes atq; dicebãt: Percussit saul mille: ⁊ dauid decẽ milia. Jrat⁹ ẽ aũt saul nimis: ⁊ displicuit in oculis eiꝰ sermo iste. Dixitq;: dederunt dauid decem milia: et mi/

a

b

c

d

† ℨ. 19. a

Nico. de lyra

Tactũ est. Descripta. La. XVIII ipius dauid victoria. Hic ꝓñr describitur ex ℔ iuidia subsecuta. Et primo describit circa dauid oĩm gra. scõo saulis iuidia/ ibi: Porro cũ reuerteret. tertio effectꝰ maliciat ibi: Post dic. Circa ꝓmũ describit ꝓmo gra ac quisita ipsi dauid circa ionathã filiũ regi cũ dr: b ¶ Alia iona. cõ. ⁊c. i. cõiuncta indissolubili glutino charitatꝫ: huiꝰ aũt dilectiõis subdit effectꝰ cũ dr: c ¶ Jnierũt aũt ⁊c. iurãdo ppetuã amicitiã: ⁊ in signũ huiꝰ amicitie subdit: d ¶ Expoliauit se ⁊c. reputãs eũ q̃si seipm. e ¶ Usq; ad gla. ⁊c. li vsq; ꝑm aliq̃s ℔ tenetur exclusiue ita ꝙ ista nõ dederit ionathas ipi dauid: q: nõ poterat bono mõ istꝫ carere. Alij aũt dicũt ꝙ tenet inclusiue: ita ꝙ ista etiã dederit dauid in signũ pfecte amicitie: ⁊ ℔ videt veri⁹: nec valet rõ alioꝝ: q: filiꝰ regis de facili poterat talia aliũde hr̃e. sco describit gra ipius dauid erga ppm. cũ dr: f ¶ Et acce. ⁊c. quia oĩa negocia sibi ipsi posita ꝓ bono ⁊ defensiõe regni feliciter cõsũmabat. g ¶ Porro cuz re. ⁊c. Hic ꝓñr describit ipiꝰ saul iuidia cui semiriũ fuit laus ipiꝰ dõ ī cãtilenis cõibꝰ ꝺ victoria philistioꝝ: ī q̃b⁹ cãtabãt. h ¶ Percussit ⁊c.

Diuisio

† ℨ. 19. a

✳ et sic plus

Horaliter

Horaliter. a ¶ Et fa. ẽ cũ cõplesset lo. ad saul ⁊c. Per ionathan q̃ interptat cõlũbe donũ xp̃s significat: eo ꝙ in eiꝰ baptismo spũs sanctus sup ipm apparuit in specie columbe. Matth. iij. Cui⁹ aia. i. volũtas cõglutinat permouet ipi dauid ꝑ quẽ significat q̃libet q̃ fortit ptra vitia pugnat: eo ꝙ dauid manu fortis interptatur: ⁊ ei dat vestimẽta sua et arma sicut dicit: † ¶ Et dedit eam dauid ⁊reliq̃ ⁊c.

† ℨ. 21. d et. 29. b. Ecci. 49. a

✳ per que

a ¶Tenebatq;. Sic ꝑdicãte xp̃o euãgeliũ: iudei conabant mortẽ iferre. Sz dũ ille ad salutẽ gẽtiũ secedit tm̃ nocuere seipsos. b ¶Dixitq; saul dabo ꝛc. Jsiõ. Saul callidꝰ simulator studuit alligare dauid michol filie sue: si centũ sibi allophilox p̃putia offerret: ille ãt ducẽta obtulit. Sicq; saul dũ illũ ꝓiculo obiecit: ãpliꝰ eũ glisicauit. Jta iudei dũ ꝑ volũtatẽ dei xp̃m interficere nitebant: salutẽ gẽtiũ optati sunt: dauid ꝑdus alienigenax p̃putia attulit: ꝛ sic filiã saul vxorem accepit. Et xp̃s nõ ꝑdus synagogã accepit: q̃ in gẽtibus gliosus extitit. Prius em̃ in natiõib⁹ resecauit carnis pollutionẽ: ꝛ postea copulatꝰ est synagoge.

Rom.11.c. Cuz em̃ intrauerit plenitudo gentiũ: tũc oĩs isrl saluus fiet. Dupla ãt p̃putia obtulit ꝓ iudeis ꝛ gẽtibus. s. acq̃sitis: vel q: maior ẽ nũerus credentiuz gentiũ q̃ iudeox. Creuit odiũ saul aduersũ dauid intm̃ vt in remediũ sui de more psallentẽ iaculo conaret ꝓfigere. Per saulez iudeox elatio: ꝓ dauid xp̃i humilitas significat. Cuz ergo ab ũmũdo spũ saul arripit cantante dauid eius vesania temperat: quia cũ sensus iudeox ꝓ blasphemiã in furorẽ vertit: dignũ ẽ vt ad salutẽ q̃si dulcedĩe citharе euãgelice locutiõis trãq̃llitate reuocet.

¶Percussit ꝛc.

✠ Nico.de lyra

✠ ꝛ sic plꝰ honoris attribuebãt dauid q̃ sauli. Dicebãt ãt dauid p̃cussisse .x. milia eo q̃ ꝑcusserat goliath q̃ .x. milibꝰ cõputat: eo mõ loquendi q̃ de dauid .ii. Reg. xviii. a. Tu vnꝰ ꝓ decẽ milibꝰ computaris.

a ¶Quid ei ꝛc. Extũc em̃ timere cepit ne dauid q̃enire ad regnũ: q: sciebat se reprobatũ: sicut dictũ fuit. s. .xv. ca.

b ¶Non rectis ergo ocu. ꝛc. modus ẽ em̃ iuidiox ꝛ odientiũ respicere eos q̃s odiunt ex obliq̃. c ¶Post diẽ ãũt ꝛc. Hic ꝓfr describit p̃dicte inuidie effectꝰ malignꝰ. Et primo dauid iuadẽdo. secõ filiã suã ei insidiose ꝓmittẽdo/ibi: Dixit ãũt saul. Circa ꝓmũ ꝟ: Post diẽ ãũt ꝛc. Grauius q̃ ante ꝓpẽ odiũ ꝑ dauid ꝓceptum. d ¶Et ꝓphetabat. Hic nõ accipit ꝓphetia ꝓprie sed tm̃ denomiatiue: q: aliena tanq̃ arrepticius loquebat.

e ¶Putãs q̃ ꝓfigere posset ꝛc. i. pforare lancea: hic q̃ transiret vsq; ad parietem.

f ¶Et declinauit da. ꝛc. ꝓ tus em̃ recesserat ab eo rediẽs ad domũ prĩs: vt dictũ fuit ca. p̃ce. ꝛ nunc itez redũt ad patrẽ ostendẽs piculũ in q̃ fuerat: sz saul reuocauit eũ fingẽs q̃ nõ fecisset a ꝓposito nec ex odio: sz nesciẽs q̃d faceret agitatꝰ a demonio. g ¶Et fecit eũ tri. ꝛc. Nõ ꝓpẽ honorẽ suũ: sed vt egrediẽs ad belli picula occideret: sz dñs istud ꝓuertit in bonũ ipius dauid: vt ptz ex lra seq̃nti. h ¶Dixitq; saul. Hic ꝓfr ponit effectꝰ malicie saul: filias suas dauid ꝓmittendo. ꝛ ꝓmo ꝓmã. secõ scõz/ibi: Dilexit ãt michol. Circa primum ꝟ: i ¶Ecce filia mea maior. q. d. volo te honorare dãdo tibi ꝓmogenitã: maliciose cogitãs: vt ad ꝓsequndũ hoc matrimoniũ da-

hi dederunt mille. Quid ei superest nisi so- a
lũ regnũ: Nõ rectꝫ q̃ oculꝫ saul aspiciebat da- b
uid a die illa ꝛ deiceps. Post diẽ ãt alterã i c

a ¶Id ẽ iudeos. b ¶.i. more arrepticiox aliena referebat.

uasit spũs dei malꝰ saũl: ꝛ ꝓphẽbabat in medio d

a ¶christus. b ¶euãgelica dulcedine.

domꝰ suę. Dauid aũt psallẽbat manu sua si

a ¶cepit iesus facere ꝛ docere.

cut ꝙ singulos dies. Tenebatq; saul lãceã e ꝛ misit eã: putãs q̃ ꝓfigere posset dauid cũ pariete. Et declinauit dauid a facie eiꝰ scõo. Et f
timuit saul dauid eo q̃ eẽt dñs cũ eo ꝛ a se recessisset. Amouit q̃ eũ saul a se: ꝛ fecit eũ tri- g

a ¶in pugnã ꝑmus more regio.

bunũ sup mille viros. Et egrediẽbat ꝛ intrabat in ꝓspectu ppli. Jn oibꝰ q̃z vijs suis dauid prudẽt se agebat: ꝛ dñs erat cũ eo. Videt itaq; saul q̃ prudẽs eẽt nimis: ꝛ cepit cauere eũ. Jis ãt isrl ꝛ iuda diligebat dauid. Jpse em̃ igrediebat ꝛ egrediebat añ eos. Dixitq; h
saul ad dauid: Ecce filia mea maior merob i ipaz dabo tibi vxorẽ: tm̃mõ esto vir fortis ꝛ ꝓliare bella dñi. Saul ãt reputabat dicẽs: nõ sit manꝰ mea in eo: sz sit sup eũ manꝰ philistinox. Ait ãt dauid ad saul: Quis ego sũ aut k

a ¶latenter dignũ se insinuat.

q̃ ẽ vitã mea: aut cognatio prĩs mei i isrl: vt fiã gener regis. Factũ est aũt tps cũ debe l
ret dari merob filia saul dauid: data est hadrieli molathite vxor. Dilexit aũt dauid mi m
chol filiã saul alterã. Et nũciatũ ẽ saul: ꝛ placuit ei. Dixitq; saul: Dabo eã illi: vt fiat ei i n
b
scãdalũ ꝛ sit sup eũ manꝰ philistinox. Dixitq;

a ¶vna est res q̃ gigantẽ ꝓstrauit: altera si centum ꝓputia allophilox deferret.

q̃ saul ad dauid: Jn dũab⁹ reb⁹ gener meꝰ erit o
hodie. Et mãdauit saul seruis suis. Loq̃mini q
ad dauid clã me diligẽtes: Ecce places regi: ꝛ oẽs fui eiꝰ diligũt te. Nũc ig̃ esto gener regi. Et locuti sunt serui saul in auribꝰ dauid oĩa verba hec. Et ait dauid: Nũ parũ vobis videt genex esse regis? Ego aũt sũ vir paup ꝛ r
tenuis. Et renũciauerũt sui saul/dicẽtes: Hu iuscemõi vba locutꝰ est dauid. Dixit ãt saul: Sic loq̃mini ad dauid: Nõ habet rex spon- s

nium dauid audacius se periculis exponeret: ꝛ sic periret sicut patet in lra. k ¶Quis ego suz aut que est vita mea ꝛc. Hoc dixit dauid nõ renuens matrimoniũ: sed vt magnificaret ipius saulis beneficiũ. vnde subdit: l ¶Factum est autem tempus cũ deberet ꝛc. vt dauid eius amplexibus fruerer. m ¶Data est hadrieli mo. ꝛc. Et sic apparuit non solũ inuidia saul: sed etiam eius falsitas: nõ implendo ꝓmissum magnime cũ dauid iam hoc meruisset ante in occisiõe goliath: vt patuit ex supradictis. n ¶Dilexit autem. Hic describit ꝓmissio scõe: que etiã data fuit dauid maliciose: vt ptz ex seq̃ntibꝰ/cũ dr: o ¶Dabo eã ꝛc. i. in occasionẽ ruẽdi gladijs philistinox. scãdalum em̃ ꝓprie significat impactionem pedis ad lapidẽ vel aliq̃d hmõi: que facit hominem ruere.

p ¶Jn duabus ꝛc. Jn aliquibus libris addit rebus: fz nõ est in hebreo nec est de textu. Unde hic ẽ sensus ꝓm hebreos. Jn duabus filiabus meis eris gener meus: q: in ꝓma fuisti gener meus q̃tum ad sponsalia: ꝛ in scõa eris gener meus q̃tũ ad sponsalia ꝛ matrimoniũ sequens. q. d. vtrũq; cedit tibi ad honorẽ: ꝛ iõ debeo te magis opponere aduersarijs meis. q ¶Loquimini ad dauid ꝛc. Hoc dixit vt dauid magis crederet saulẽ honorem eius querere ꝛ nõ mortem.

r ¶Ego autem sum vir pau- h
per ꝛc. q. d. nõ habeo vnde possem regi cõuenientia dona dare: que antiquitus fiebant in matrimonijs hebreox: sicut ptz Gen. xxiiij. q: seruus abrae in mrimonio rebecce patri ꝛ matri eiꝰ obtulit munera: ꝛ ideo ad hoc respondit saul dicens: s ¶Non habet rex ꝛc. ꝫ est dona ꝑciosa auri vel argẽti: q̃ solẽt regibꝰ dari q̃n filias suas dant sponsis.

✠ Misi tm̃ cẽ Moralitas
✠ Per que intelligunt vestes ꝛ arma virtutũ ꝛ gratie. Scõm em̃ sensum lralem li vsq; tenet ꝫ inclusiue. Hec aũt arma dat xp̃s suis militibus nõ solũ ad ornandum sed etiam ad fortiter demones impugnandũ: sed q̃m quos xp̃s diligit diabolus fortius odit: ideo sicut incitauit saulẽ ad odiẽdum dauid sicut dicitur in textu.

b ¶Nõ rectꝫ ig̃ ocu. saul ꝛc. Sic diabolus potẽtes huius seculi studet incitare ad odiũ amicorum christi: ꝛ nõ solum ad odiendum in corde: sed etiaz ad persequendum in opere. in cuius figura saul voluit dauid cum lancea perforare: ꝛ quando diabolus videt q̃ aperta ꝓsecutio contra xp̃i amicos non valet: ad ꝓsecutionem malicioſam cõtra eos concitandã sub specie boni studet: quod significat per hoc q̃ saul filiã suam merob ꝓmisit dare dauid/dicens: i ¶Ecce filia mea maior merob eã dabo tibi vxorem ꝛc. Nõ faciebat ad hoc q̃ dauid gladio philistinox moreret: ꝛ sicut deo disponente dauid fuit saluatus et saul in manibus philistinox cecidit ꝛ ab eis letaliter vulneratus. Sic ex diuina ordinatione frequenter contingit: q̃ illi qui machinantur malum in nocentibus capiunt in suis machinationibus: Ps. ix. c. Jn laqueo isto quem absconderunt comprehensus est pes eox.

a ¶ Percussit ꝛc. Et at. ꝓputia ꝛc. Sic xp̃s pr̃i⁹ in gẽtib⁹ clarificat⁹ est q̃ synagogã sibi copularet. Et pr̃i⁹ in gẽ Ro. 11. c tib⁹ imũdiciã resecuit. Cũ enĩ plenitudo gentiũ intrauerit: tũc omis israĺ saluus fiet.

Ca. XIX

1 Locutus est aũt saul ꝛc. In agro vbi. ꝛc. Quo ꝓsiliãdi causa saul venire cõsueuerat: vbi occidi dauid conditum fuerat.

a ¶ Misit er

Nico. de lyra

a ¶ Nisi tm̃ cẽtũ ꝛc. Hoc autẽ petiit saul duplici rõne: vna est q̃ ꝓ illas ꝓtes amputatas ꝛ sibi apportatas cert⁹ erat saul q̃ illi interfecti nõ erant de filiis israĺ q̃ sũt circũcisi. Alia rõ fuit q̃ philistei horrebãt circũcisionẽ tanq̃ mortẽ: ꝛ iõ ꝓ hoc ꝓciperẽt mai⁹ odiũ ↄ dauid ꝓpter tale obꝓbriũ illatũ eis ꝓ ipm: ꝛ sic magĺ mouerẽt ad iterficiẽdũ dauid/ qđ itẽdebat saul. b ¶ Placuit ser. ꝛc. Tũ q̃ michol diligebat: Tum q̃ philisteos idolatras odiebat cetera patẽt vsq̃ ibi: c ¶ Et saul ꝛc. Tũ q̃ iã erat gener regis ꝛ ꝓ xp̃s de maiorib⁹ in regno. Tũ q̃ michol filia regis eũ diligebat ꝛ ionathas filĩ ei⁹ erat ipi dauid cõfederatus: vt patz ex prędictis.

¶ In ca. xviij. vbi dicit ĩ postil. Et declinauit a facie eius scõ. pr̃i⁹ enĩ recesserat ab eo rediẽs ad domũ patris: vt dictũ fuerat ca. p̃cedenti.

Additio. Ad ꝟitatẽ lr̃e habẽdã sufficit q̃ saul tẽtauit ꝓcutere dauid bis in eadẽ die seu tpe: et ĩ q̃libet vice dauid declinauit: ꝛ sic debz itelligi illõ: Declinauit dõ scõ. i. nõ solũ declinauit ictũ seu ꝓcussionẽ semel/ sz etiã bis. nã in hebreo in ꝑ loco hr̃: Declinauit dauid a facie ei⁹ dua

Replica. bus vicibus. ¶ In ca. xviij. circa illud qđ dicit: Declinauit dauid a facie saul. scõ vult Burgẽ. q̃ eadẽ die saul nitebat bis ꝓcutere dõ: sed ꝑ nõ videt verisile: q̃ semel declinãs nõ legit redijsse nisi reuocat⁹: vt patz hic ꝛ ca. xix. etiã de bannitõe ꝛ tyrãnide saul nõ est magna vis cũ res sit satĺ apparẽs.

Ca. XIX

1 Locut⁹ est aũt ꝛc. L. XIX Videẽs saul q̃ nõ poterat occidere dauid ꝓ malicĩa occultã: vt patz ex p̃dictis: ꝓcessit ad ꝓsecutionẽ ei⁹ manifestã inuidia ipm stimulãte: eo q̃ fortuna dauid crescebat q̃tidie et more malefactoꝝ ꝓsecut⁹ est eũ ordinate. Primo ipm inuadendo. scõ de regno bannicẽdo. ca. xxi. tertio bannitũ in se q̃ndo. ca. xxiij. ꝛ q̃rto ipm exulando. ca. xxvij. Prima in duas: q̃ ꝓmo saul Diuisio iuasit dauid ꝓsonaĺr. scõ ionathan filiũ suũ ꝓpt ipm. ca. xx. Circa primũ sic ꝓcedit: q̃ primo de cõsilio ionathe dauid abscondit. scõ in gr̃am saulis ad horã recipit/ ibi: Locutus est g̃. tertio a saule ꝓsonaliter inuadit/ ibi: Motũ est aũt. quarto ꝟoris industria a morte eripit ibi: Misit g̃. q̃nto malicia saulis diuinis laudib⁹ impedit/ ibi: Nunciatũ est aũt. Prima pars ptz ex p̃dict⁹ vsq̃ ibi: e ¶ Ego aũt egrediẽs stabo ꝛc. Ad hoc enĩ fuit dauid abscõditus de ꝓsilio ionathe vt exploraret voluntatẽ pr̃is de receptiõe dauid in gratiã vt sic posset in curia absq̃ periculo stare.

a ¶ capita ſm quosdam: q̃ ꝓputium vocatur summitas rei.

salia necesse: nisi tm̃ cẽtũ ꝓputiã a philistinoꝝ: vt fiat vltio de inimicis regis. Porro saul cogitabat tradere dauid in man⁹ philistinoꝝ. Cũq̃ renũciassent serui eius dauid ꝟba q̃ dixerat saul: placuit ꝓmo in oculis b dauid vt fieret gener regi. Et post dies paucos surgẽs dauid abijt in a ccaron cũ viris q̃ sub eo erãt: et ꝓcussit ex philistijm ducẽtos viros: ꝛ attulit ꝗputa eorũ/ ꝛ annumerauit ea regi vt eẽt gener ei⁹. Dedit itaq̃

a ¶ synagogam.

saul ei michol filiã suã vxorẽ. Et vidit saul ꝛ intellexit: q̃ dñs esset cũ dauid. Michol ãt filia saul diligebat eum. Et saul magis cẽpit timere dauid. Factusq̃ ẽ saul inimic⁹ dauid cũctis diebꝰ. Et egressi sũt ꝓncipes philistioꝝ. A ꝓncipio ãt egressiõis eoꝝ: prudenti⁹ se gerebat dõ q̃s oẽs serui saul Et celebre factũ est nomẽ

Ca. XIX

1 eius nimis. Locut⁹ est aũt saul ad ionathã filiũ suũ: ꝛ ad oẽs ꝟuos suos vt occiderẽt dauid. Porro ionathas filĩ⁹ saul diligebat dõ valde: Et ĩdicauit ionathas dõ/ dicẽs: Quęrit saul pr̃ mea⁹ † occidere te. Quapropt̃ obꝟua te q̃ so mane: ꝛ manebis clãr absconderis. Ego aũt egrediẽs stabo iuxta pręz e b meũ ĩ agro vbicũq̃ fuerit: ꝛ ego loq̃r de te ad pr̃ez meũ: ꝛ qđcũq̃ viderο nũciabo tibi. Locut⁹ ẽ ergo ionaf thas de dauid bona ad saul patrez suũ. Dixitq̃ ad eũ: Ne pecces rex ĩ † seruũ tuũ dõ: q̃ nõ peccauit tibi: ꝛ opa ei⁹ bona sũt tibi valde. Et posu g it aiaz suã ĩ manu tua: ꝛ ꝓcussit philisteũ: ꝛ fecit dñs salutẽ magnã ĩ vniuerso israĺ. Vidisti ꝛ lętat⁹ es. Quare ḡ peccas ĩ sanguie inocio: interficiẽs dauid q̃ ẽ absq̃ culpa? Dõ cũ i audisset saul: placat⁹ voce ionathę iurauit: Viuit dñs/ q̃ non occidet. k Vocauit itaq̃ ionathas dauid: ꝛ indicauit ei oĩa ꝟba hęc. Et itroduxit m ionathas dauid ad saul: ꝛ fuit añ eũ sicut fuerat heri ꝛ nudiustertiꝰ. Mo n tũ est aũt rursũ bellũ. Et egressus dauid pugnauit aduersum phi- o listijm. Percussitq̃ eos plaga magna/ ꝛ fugerunt a facie eius. Et ꝓ fact⁹ est spũs dñi mal⁹ in saul. Sedebat aũt in domo sua ꝛ tenebat lanceam. Porro dauid psallebat manu sua. Misusq̃ est saul ꝓ- q gere lancea dauid in parietẽ. Et declinauit dõ a facie saul. Lãcea autẽ casso vulnere plata est in parietẽ. Et dauid fugit/ ꝛ saluat⁹ est

stare. Expectauit aũt ionathas loq̃ de hac materia pr̃i suo q̃usq̃ esset in agro vbi ire ꝓsueuerat cã spaciãdi vt tũc ĩ loco recreatiõis magis acq̃sceret ꝟbis suis. f ¶ Locut⁹ est q̃. Hic ꝓpr̃ ponit reconciliatio ipi⁹ dõ cũ saul ꝓ ionathan ipm multipl̃r cõmẽdatẽ. Et ꝓmo de innocẽtie puritate/ cũ dr̃: Ne pecc. rex in. s. t. dõ: q̃ nõ pec. tibi. scõ de ꝟtuoso ope/ cũ dr̃: Et opa ei⁹ bo. sũt ti. val. tertio de aniositate/ cũ dr̃: q̃ ¶ Et po. a. suã ĩ ma. tua. i. exposuit vitã suã periculo q̃tuz appebat hũano iudicio: q̃ inermis iuit ad ꝓliandũ cũ philisteo: vt ꝓz ex supradict⁹ ca. xvij q̃rto de rei publice vtilitate/ cũ dr̃: Et fecit dñs salutẽ ma. vni. israĺi. ꝛ subdit: h ¶ Vidisti. q. d. nõ possũt ista negari. i ¶ Et letat⁹ es. q. d. ex q̃ dedit tibi leticie materiã nõ debes q̃rere morte suã. i ¶ Dõ cũ au. saul ꝛc. s. ad horã. k ¶ Jurauit. Vt daret dauid maiorẽ securitatem. l ¶ Viuit dñs ꝛc. i. p viuẽtẽ deũ. m ¶ Et i. io. d. ad saul. Credẽs q̃ ipm stabiliter in gratiã recepisset. n ¶ Motũ est autẽ rur. bel. Hic ꝓpr̃ dauid a saule rursũ ĩpetiĺ. Habit⁹ enĩ inclinat ꝓ modũ nature. saul aũt erat habituat⁹ in odio cõtra dauid. ꝛ iõ lz recepisset eũ in gr̃am ad p̃ces ionathe filij sui: habita tm̃ occasiõe: lz irrõnabili redijt ad ei⁹ ꝓsecutionẽ. q̃ qđẽ occasio fuit victoria dõ ꝺ nouo habita ↄ philisteos: q̃ notaĺ cũ dr̃: o ¶ Et egres. da. De q̃ saul torq̃batur inuidia q̃uis deberet gaudere. iõ subdit: p ¶ Et fa. est spũs ꝛc. Quia crescẽte ei⁹ malicia dabaĺ demoni maior potestas in persona sua. q ¶ Misusq̃ est saul cõfigere lancea dauid in pariete. Ex odio inueterato.

b Diuisio

b Moraliter

* Misit er

Moraliter. d ¶ Locut⁹ est aũt ꝛc. Ille q̃ machinat occulte ad mortẽ ĩnocẽtis ꝛ videt q̃ nõ ꝓficit q̃ de⁹ innocẽtẽ ꝓtegit: ad ipm occidẽdũ manifeste si põt se ꝓuertit: ꝛ ꝗ figuraĺ q̃ saul q̃ dixit: d ¶ Ad iona. fi. su. ꝛ ad oẽs ser. suos vt oc. dauid. Per ꝗ aũt q̃ ionathas insinuauit dauid dicens:

† ¶ Querit saul oc. te. Significaĺ q̃ xp̃s frequẽter p̃munit suos fideles vt caueãt insidias crudeles: et silr ꝗ q̃ ionathas ꝓsasit sauli ꝓtrariũ dicẽs:

† ¶ Ne pecces rex in ser. tuũ da- uid. Significaĺ q̃ instinct⁹ diuini retrahẽtes ipios a malo nõ deficiũt eis ꝺiu sũt in vita pñti: q̃uis deus sciat eos vitã in malo finire: tñ aliq̃n ad tp̃s retrahunt̃. et hoc significaĺ ꝓ hoc qđ subdit saulis rãsio: l ¶ Viuit dñs q̃ nõ occidet. Tũ postea conat⁹ est multipliciter ꝓ se ꝛ suos satellites ipm occidere: vt ꝓtz in tertio. Per hoc etiã apparet dei misericordia retrahẽs peccatores a malo ꝛ boim malicia q̃ cõtẽpta tali retractiõe cito reuertunt̃ ad vi

* tia ꝓsueta.

G E a ¶ Misit ꝯ ⁊c. Hoc nō ad cruce xpi: sz ad passionē ptinet. Crucifixus enī xps ⁊ mortuꝰ est: ⁊ sepultus. Erat autē illa sepultura tanq̄ domꝰ: ad quā custodiēdū misit regnū iudeoꝝ: qñ ad sepulchrū dñi custodes adhibiti sunt. Or custodita est domus vt dauid interficeret (quia xpus nō in sepulchro: sed in cruce est iterfectꝰ) refert ad corpꝰ eiꝰ. Christi enī nomē tollere ē xpm interficere. nō enī crederet in xpm si custodū pualeret mēdaciū. Qui
Joh. 28. c. dixerūt: nobis dormientibꝰ venerūt discipuli eiꝰ: ⁊ abstulerūt eū. Sed neq̄ saul potuit interficere dauid: nec regnum iudeoꝝ tollere memoriā xpi. Qui aūt de ꝥtute saul. i. de regno iudeoꝝ in xpm ꝓsumpserūt: offenderūt in lapidē offensionis: tanq̄ in statuā: ⁊ eis hedus vīus est agnꝰ: qz in q̄ pctm̄ nō iuenerūt q̄si peccatorē ꝓsequunt. b ¶ Vel lē pilo. Inde puluillus ꝓsutus fuit: q̄ intōsis pilis caput inuoluti hominis in lecto mentiret. c ¶ In rama. Ciuitas saulis est in tribu beniamin ī sexto miliario ab helia ad septētrionalē plagam cōtra bethel. alia ramatha est ī tribu aser. Bñ cōueniūt hec noīa rebꝰ gestis ipis: qz ꝓphetaꝝ dicta ⁊ celsitudinē hñt scie: ⁊ venustatē eloquētie.
d ¶ Misit ter. nū. ⁊c. Abūt et ipe. Rab. Saul q̄z et nūcū eiꝰ iudeos significāt. q̄ duz adūsari xpo cupiūt: habēt in ore sacra legī ⁊ ꝓphetaꝝ ad xpi testimoniū: ⁊ cū ecclesia q̄si cū ꝓphetis de scpturis disputāt: sicut illi cū ꝓphetis ꝓphetabāt. e ¶ Prophetauit. Isti ꝓphe religioli viri erāt: dicti naçareni: q̄ nō bibebāt vinū: ⁊ vacabāt sp canētes hymnos ⁊ ps. f ¶ Mutus. Et iudei fide atq̄ sacerdotio ⁊ regno nudati: legē ⁊ ꝓphetas ī ore habēt. g ¶ Num ⁊ saul. ⁊c. Prouerbiū or qđ in ore loquētiū sepe ꝓuat. Mira enī res videbat: hoīem tam ꝓphanū ꝓphetare. Et nos cū insciōs videmꝰ docere recte dicimꝰ: Nū ⁊ saul inter ꝓphetas.
¶ Ra. Magna q̄stio hic orit: cū ī ꝓcedētibꝰ legat: ⁊ nō vidit samuel saulē vsq̄ in diē mortī sue q̄uis ꝓphetasse coīa samuele dicat. Qđ hebrei duobꝰ modis soluūt: qz scz abscondit se samuel ne videret abeo. Vel nō vidit eū. s. idutū habitu regio quo ītuitꝰ erat: qñ dictū est: nō vidit eū vsq̄ in diē mortis sue ⁊ sic nō vidit eū indutū. s. regio habitu. Se ꝙ expoliasse nō oibꝰ vestimētis: sz regalibꝰ tm̄ itelligēdū est. Questio ¶ Rab. Itē q̄rit quō q̄ missi erāt ad hoīem tenēdū: ⁊ ad necem ducēdū: ꝓphetalis spūs ꝓticipes esse meruerūt: ⁊ silr ipse saul q̄rēs sanguinē innocētē. Sz ⁊ baalā ꝓphetauit et multi dicēt in illa die.

Ni. de ly.

Dñe dñe

a ¶ Misit ꝯ saul. Hic ꝓñr dauid vrozis industria de periculo liberat. videt enī saul ꝙ dauid ictū eiꝰ declinauerat ⁊ fugerat: misit pꝰ eū vt caperet ⁊ occideret: sz p eiꝰ vxorē eripit: qđ notat cum dicit:
† 1. q. 1. c. multi et. c. ꝓphetauit

Quod cū

a ¶ regnū iudeoꝝ. b ¶ milites q̄ custodirēt se-
a nocte illa. Misit ꝯ saūl satellites su- a
pulchrū. a ¶ sepulchrū. b ¶ christi.
os nocte in domū dauid vt custodi-
a ¶. i. mēoria eiꝰ: ⁊ fides ꝙ eorđ hoīm auferret
ret eū: ⁊ interficeret mane. Qđ cū an b
nunciasset dauid michol vxor sua/di-
cēs: Nisi saluaueris te nocte hac/cras
a ¶ qñ domus circūdata erat custodibꝰ.
morieris: deposuit eū p fenestrā. Por-
ro ille abiit ⁊ aufugit: atq̄ saluatꝰ est.
a ¶ lapidem offensionis.
Tulit autē michol statuā: ⁊ posuit eā c
a ¶ qz iudeis hedus visus est agnus.
b sup lectū: ⁊ pellē pilosam caprarū po b
suit ad caput eius: ⁊ operuit eā vesti-
a ¶ ministros qui parent imperāti.
mēto. Misit aūt saul appāritores q̄
raperēt dauid. Et rūsum est ꝙ egrotaret. Rursumq̄ misit saul nuncios vt viderēt dauid/dicēs: Afferte eum ad me i lecto vt occidat. Cūq̄ venissent nūcij/inuētū est simulacrū sup lectū: ⁊ pellis caprarū ad caput eiꝰ. Dixitq̄ saul ad michol: Quare sic illusisti mihi: ⁊ dimisisti inimicū meū vt fugeret: ⁊ rndit michol ad saul: Quia ipse locutꝰ ē mihi/dicēs: Dimitte me: alioq̄n e
iterficiā te. Dauid aūt fugiēs saluatꝰ
c est. Et venit ad samuel in ramatha: ⁊ nūciauit ei oia q̄ fecerat sibi saul. Et abierūt ipe ⁊ samuel: ⁊ morati sunt in naioth. Nūciatū est aūt sauli a dicēti f
a ¶ locus est in ramatha vbi sedit dauid. ¶ pulchritudo. ¶ excelsum.
bus: Ecce dauid i nāioth i ramatha.
Misit ꝯ saul lictores vt raperent da- s
¶ qui illo tēpore ꝓphetabāt
uid. Qui cū vidissent cuneū ꝓphēta b
rū vaticinātiū: et samuelē stantē sup i
eos: factꝰ est etiā in illis spūs dei: ⁊ ꝓ k
phetare cęperūt etiā ipsi. Qđ cū nun l
ciatū esset sauli: misit ⁊ alios nūcios.
Prophetauerūt aūt ⁊ illi. Et rursum
d saul misit tertios nūcios: qui et ipsi ꝓ
phetauerūt. Et iratus iracūdia saul: abiit ⁊ ipse i ramatha/⁊ venit vsq̄ ad
cisternā magnā q̄ est in soccot: ⁊ interrogauit et dixit: Ji quo loco sunt samuel ⁊ dauid? Dictūq̄ est ei: Ecce i naioth sūt in ramatha. Et abiit in naioth i ramatha. Et factꝰ est etiā sup eū spūs dei: ⁊ ambulabat ingrediēs: ⁊ ꝓphetabat vsq̄ dū veniret in naioth in ramatha. Et expoliauit etiā ipe se ve m
e stimētis suis/et ꝓphetauit cū ceteris
¶ abscondito.
f coīa samuele: ⁊ cecinit nudꝰ tota die n
illa ⁊ nocte. Unde ⁊ exiuit ꝓuerbiū. o
g † Num ⁊ saul inter ꝓphetas. p

b ¶ Qđ cū an. da. ⁊c. ꝓ hoc enī ꝙ a G
dauid audierat ꝙ saul eū ꝓfigere vel lu
erat: ⁊ ꝓñr viderat hoīes armatos pꝰ
dauid missos: ꝓiecturauit ꝙ mortē eiꝰ
q̄rebāt: vel forte aliq̄s de famulis saul
ad ꝯ missus: secretū apuit ipsi michol:
vt dauid p eā saluaret: q̄ erat acceptꝰ
maxīe ī ꝓspectu famuloꝝ saul: vt or capce. c ¶ Tulit aūt mi. ⁊c. sup lec.
ad repsentādū corpꝰ dauid. d ¶ Et
pel. pi. ad repsentādū eiꝰ capillos: vt
sic q̄rētes mortē dō deluderet: ⁊ interi
dō fugeret: qz ꝓmi nuncij a saule missi
hēbāt ī mādat' vt ipz vsq̄ māe custodirēt: ⁊ tūc occideret cū de lecto surrexisset: qz turpe erat occidere hoīem ī lecto
iacētē. Cetera patēt vsq̄ ibi: e ¶ Dimitte me ⁊c. in ꝯ mētita fuit: qz ad p
suasionē eiꝰ dauid fugit: vt ptz ex ꝓdictis: tñ ꝯ dixit timore pris. istud tñ mēdaciū fuit officiosū. f ¶ Nūciatū est
Hic ꝓñr ponit frustratio conatꝰ saulis
pseqntis dō p diuīas laudes: saul aūt
misit nūcios ad interficiēdū dō postq̄
sic euaserat. ⁊ ꝯ oñdit cū or: g ¶ Misit ꝯ saul li. i. occisores q̄ hñt officium
puniendi malefactores. ⁊ dicunt a litotas: qđ idē est qđ sacrificare: tñ interpo
nit ira: sz frustrata fuit intētio saul: p
hoc qđ subdit: h ¶ Qui cū vi. cu. ⁊c. i. societatē religiosoꝝ deū laudātiū:
put. s. dictū fuit. k. i ¶ Et samu. ⁊c.
. i. psidente eis. k ¶ Factꝰ est etia
spi. ⁊c. i. deuotōis. l ¶ Et pphe. ce.
. i. deū laudare omittētes psecq̄ dō: Silē
hī Joh. vij. g. De ministris missis ad capiendū iesū: q̄ cū audissent eū pdicantē
puersi fuerūt p deuotionē ad ipm ⁊ re
uersi sunt dicētes: Nunq̄ sic locutꝰ est h
hō: excusantes se de eiꝰ captione. Et eo
dē mō dicēdū de scōis nūcijs et tertijs
a saule missis: ⁊ etiā de ipso saule q̄ desiderio occidēdi dauid: iuit in ꝓria ꝓsona: vt or ī ira. ⁊ ptz vsq̄ ibi: m ¶ Et
expo. etiā se. nō ꝙ remaneret nudꝰ:
sed qz deposuit insignia regalia q̄ erāt
exterius vt accipet vestes siles a religiosis laudātibus deū: sicut dauid rex
vestitus ephot lineo ante arcā ꝓcedebat cantās in organis laudes diuinas
vt habet. ij. Reg. vi. d. ꝓpē qđ despexit eū michol dicēs: Or gloriosus fuit
hodie rex israel discooperiēs se: qz insignia regalia deposuerat. ido subditur
ibi: Et nudatꝰ est quasi si nudet' vnus
de scurris: ⁊ eodem modo dicit hic de
saule. n ¶ Et cecinit nudus ⁊c. qz
deposuerat insignia regalia. vt prędictum est. o ¶ Unde ⁊ exiuit puerbiū. i. verbū cōmune. p ¶ Num et
saul inter ꝓphetas. hoc exponitur
aliter q̄ supra. x. ca. quia hic accipit de
eo in quo apparet aliqua deuotio ad
hoīem ex insperato: sicut cum aliquis
vite dissolute ostendit aliquod signum
deuotionis dicitur modo: Bernardus factus est monachus: ita tunc dicebatur de talibus: Num ⁊ saul inter ꝓphe. q. d. ista deuotio trāsitoria
est ⁊ ad hoīā: nō firma. Moraliter
✳ tia cōsueta. c ¶ Tulit autē michol ⁊c. Per michol vero dauid vxorem que caute saluauit eius vitam: significat hominis sapiētia: de qua dicitur Sap. viij. a. Hanc q̄siui mihi sponsam assumere: ⁊ ipsa liberat habentem ipsam: sicut de ipsa dicit Sap. x. b. hec liberauit iustum.

A Dñe dñe nōne in noie tuo ꝓphetauimus ꝛc. Quib⁹ dicet. Non nouit vos vnq̄; discedite a me q̄ operamini iniquitatē. Non est ergo mirū hoiem reprobū trāsitorie ꝓphetasse. Mystice aūt saul ꝛ nūcij ei⁹ significāt hereticos: q̄ hūt aliq̄d spūalīū donoꝝ: sicut testamēta legis ꝛ euāgelij ꝛ baptisma. Dō cuꝫ ad eccliam veniūt. nō est in eis violādū aut q̄si non habeāt tradēdū: sed oportet eos cognoscere vnitatē in vinculo pacis: sine q̄ quisq̄ habēt q̄uis sit sanctū ꝛ venerandū: ipi tñ tanto indigniores sunt: quāto illis donis nō bñ vsi sūt. La. XX

Fugit autē da. ꝛc. a ¶ Uno tñ ꝛc. gradū vocat parietē: quo medio iter se ꝛ hostes ꝓ dom⁹ fe nestrā euasit vbi erāt obsidētes. ℣ Et requisi.

Nico.de lyra

Fugit aūt La. XX dauid ꝛc. Hic ꝓnter describitur quō saul ex odio dauid filiū ꝓprium inuasit. Circa q̄ sciēdū q̄ postq̄ saul receperat dauid in grām ad ꝑces ionathe: vt dictū est ca. xix. Jonathas a pre recessit ꝓ aliq̄b⁹ negocijs ꝛ sic ignorabat quō pr̄ suus postea dauid inuaserat: ꝛ morte ei⁹ q̄sierat: ꝓpter q̄ dō venit ad ionathan ista denūciās ei: vt ad huc tētaret si saul simpliciter diffinierat eū occidere: quia graue erat ei a ionatha discedere: ꝛ grauiꝰ mortē incurrere. Igit in ꝑ ca. sic ꝓcedit: q̄ ꝓmo ponit ipi⁹ dō petitio. scdo ipi⁹ ionathe ꝓcessio ibi: Et ait ionathas. tertio ꝓcessionis executio ibi: Et venerūt calēde. q̄rto saulis indignatio/ibi: Irat⁹ aūt saul: q̄nto dauid ꝛ ionathe lachrymabilis sepatio ibi: Cūq̄ illuxisset. Circa ꝓmū ꝓmittit q̄rimonia dauid de saule ipz iniuste pseq̄nte: vt ex rūsione ionathe ꝓpria petitionē.

B Diuisio

b ¶ Nō morieris. Hoc dixit ionathas iḡrās q̄d fecisset pr̄ suus post recessum suū ab eo: vt dictū est: ꝓpter q̄ dō postea dixit:

c ¶ Quinimo vi. dñs. Dodus ē iurādi ac si dicat. p deū vidētē.

d ¶ Quia vno tñ ꝛc. i. modicū defecit q̄ pr̄ tuꝰ me non interfecit. ꝓmo lanceā ꝓiciēdo. scdo ꝓ nuncios ꝛ ꝓ seipm me ad mortē q̄rēdo: vt ptz ex dictis ca. xix. quo audito dixit ionathas:

e ¶ Dō cuꝫ di. ꝛc. Ad salutē tui ꝛ ꝓseruationē. ex q̄ dauid cōsequēter formāt suā petitionē dicēs:

f ¶ Ecce ca. ꝛc. i. festū neomenie: q̄d fiebat apud hebreos in memoriā būficij diuini in rez ꝓseruatiōe: sicut ꝛ sabbatū celebrat ꝓ būficio creatiōis. Transmutatio aūt in istis corꝑib⁹ sensibilib⁹ multū sequit motū lune: ꝛ ideo in nouilunio fiebat festū ꝓdictū.

g ¶ Et ego ex mo. ꝛc. Quia illa die rōne solēnitatis notabiles ꝓsone comedebāt cū rege: inter quas dauid sedebat ꝓmus: eo q̄ erat gener eius.

h ¶ Dimitte ḡ me vt abscondar. Et possis certitudinaliꝛ experiri vel explorare intētionē finalē pr̄is tui de me: ꝓ modū q̄ sequit: i ¶ Si respiciens ꝛc. Utrū aūt sic fecerit dauid: vt hic dr: nō habet ex textu: nec etiā cōtrariū. Dauid aūt tūc loq̄bat ionathe die imediate p̄cedēti cale das: vt ptz in textu: ꝛ absq̄den/dus erat in agro die tertia post: ita q̄ due dies integre ꝛ plꝰ erāt intermedie: vt patebit ex seq̄ntibus: sortes aūt iude ꝛ beniamin erāt cōiuncte: ita q̄ cito poterat aliq̄s ire ꝺ vna ad aliā ꝛ redire. ꝓpter q̄ dauid tpe ītermedio potuit ire ī bethleē: ꝛ redire die determinata ad locū cōdictū inter ipm ꝛ ionathan. Si aūt nō fecit sic: fuit mēdaciū officiosum: de q̄ nō est necessariū excusare dauid ꝛ ionathan: q̄ apli q̄ fuerūt multo ꝓfectiores non excusanꝫ oīno a pctō veniali. j. Joh. j. d. Si dixerimꝰ q̄ pctm̄ nō habemꝰ ꝛ ipsi nos seducimꝰ ꝛc.

k ¶ Si dixerit bñ ꝛc. i. signū est q̄d nō q̄rit me occidere. certa patēt.

l ¶ Et ait io. Hic ponit ipi⁹ ionathe ꝓcessio ꝑm formā petitiōis dauid: ꝓpter q̄d rādit dō: m ¶ Quis re. mihi. Hoc dixit: q̄ sibi difficile videbat q̄ filiꝰ regis veniret ad ipm in agrū: q̄n alij comitarētur ipm. q̄d posset cedere in piculū ipi⁹ dauid ad faciēdū volūtatē regis: ꝛ silr piculosum sibi videbat q̄ ionathas renūciaret dauid p aliū: eo q̄ dō habebat oēs suspectos ne accusarent eū erga saul ꝓter ionathan: ꝓpter q̄d ionathas ei dixit: n ¶ Veni et egre. fo. in agrū. Et oñderet ei locū vbi sibi renūciaret intētionē pr̄is sui p seipm modo inferius scripto. Interponit tñ renouatio federis inter ionathan et dauid/cū dr: o ¶ Et si vi. faciēs ꝛc. Quia ionathas ꝓ certo tenebat dauid regnaturum post saul patrē suū/sicut ꝛ factum est.

p ¶ Aut si nō fecero. Hoc nō est in ḥe

Moraliter. a ¶ Fugit autē de naioth ꝛc. Per hoc q̄ dauid in ꝓsecutione ponit fugit ad ionathan amicū suū fidelē ostendēs ei anxietatē animi sui: docemur in angustia positi recurrere ad eū de cui⁹ amicitia ꝛ fidelitate nobis ꝓstat ꝛ eidē aperire: q̄ per hoc alleuiat: sicut apostema plus affligit q̄diu clausuz remanet q̄ post aptionē ꝑ quā sanies defluit ꝛ euacuat. Per hoc aūt q̄ ionathas dedit ei ꝓsiliū ꝛ auxiliū offensa pr̄is sui nō obstāte: docemur dare ꝓsiliū ꝛ auxiliū innocēti nō obstāte offensa cuiuscūq̄ ꝓsone. ¶ Aliter autē pōt dici q̄ ꝓ ionathan q̄ colūbe donū interpr̄tat: spūsc⁹ q̄ in colūbe specie apparuit ī baptismo christi significat: ad cui⁹ auxiliū ꝛ cōsiliū debemus recurrere in angustijs ꝛ ipe paratꝰ est iuuare: q̄ ꝓpriū ē diuinitatī succurrere ī casib⁹ desperatis ī q̄ dauid erat ꝓmptus hūanā. Per ḥ etiā q̄ ionathas ꝓfortauit dō p̄dictōz ei q̄ eēt ꝓsecutōz saulis euasurꝰ ꝛ regnū isrl adeptur⁹/dicēs: † ¶ Dimittā te ꝛc. Et sequit postea:

L † De pe. di. 2. c. fugerat autē et. c. si enim ts. 17. d. et. j. 26. c

D

Moraliter

m ij * Qū eradi

a ¶ Et req̃si. ꝛc. Prolepsis est. i. anticipatio. hoc enī multo post factū est: cū interfecto saule: regnū ad domū dauid trāslatū est: ꝛ q̃ innocentē ꝓsecuti sunt: diuinit⁹ mulctati sunt. Tūc req̃siuit dñs de manu inimicoꝝ: ḡre. s. virū sanctū afflixerūt. Tūc cogebant rōnē reddere: q: oderāt eū tanto tpe. Nō de absalon: ꝛ de siba filio bochri: de saul. ꝛ de ceteris hostib⁹ dauid pōt itelligi. Vl'req̃siuit dñs de ma. in. dauid. q̃ nō et ipsi cū eo fedus pacis inire voluerūt: cum quo dñm esse viderūt.

Hec autē scriptura iō ꝓoccupauit vt qđ dixerat qñ eradicauerit dominꝰ inimicos dauid. verū esse cō probaret: q: scz inimici dauid eradicati sunt de terra: nō ipo dauid se vlciscēte: sed dño ꝑ illo vindicante. b ¶ Et addidit. ꝛc. Ra. Ut a ꝑditōe inimicoꝝ dauid ostēderet īmunis: q: diligebat eū ꝑm legē dei. Qui etsi morte ꝓuentus regnū terrenū cū eo: sīc sperabat habere nō potuit: absq̃ vlla dubitatione regni celestis cōsortiū cuz eo: quē ꝑ virtutib⁹ diligebat cum esset et ipse vir virtutum accepit.

c ¶ Nunqđ ignoꝛas. ꝛc. Quasi dicat: amas inimicū meū aduersans mihi: in quo offendis adulterino te conceptū cōcubitu. Nam legitime nati artius amāt patres.

Ni. de ly. Affer mihi. est ī hebreo nec ex de tertii: sz īmediate sequit: a ¶ Qñ eradicabit. ꝛc. Sciebat enīz patrē suū cum domo sua puniendum ꝑpter ꝓsecutōez dauid iniustā. b ¶ Et req̃rat ꝛc. hoc silr nō est de textu sed imediate seq̃t: Pepigit ḡ ꝛc. ꝛ sequit: c ¶ Et req̃siuit dñs de manu ini. da. qđ exponūt expositores nr̄i de vindicta diuina cōtra saul et alios inimicos dauid. Hebrei ꝺo retorquēt ad sensum oppositū: dicētes q̃ inimici dauid hic ponunt ꝑ ipo dauid: ꝛ est sensus: Req̃rat dñs de manu dauid q: dauid fedꝰ istud initū cū ionatha fregit: qñ medietatē hereditatis miphiboseth filij ionathe dedit sibe seruo eiꝰ: vt hr̄. ꝛ. ii. lib. xix ca. vt plenīꝰ videbit qñ erimꝰ ibi dño cōcedēte. Vñ dicit hic Rab. Sa. q̃ qñ dauid dixit ipsi miphiboseth tu ꝛ siba diuidite possessiones: venit vox a deo/di. Roboā ꝛ hieroboā diuident regnū: eo q̃ dauid fregerat istud pactum qđ erat iter dauid ꝛ ionathan ac posteros eorū. quod aūt ponit hic:

d ¶ De manu ini. da. loco huius de manu dauid: dicūt q̃ ꝑ factū est ad reuerētiā ipsiꝰ dauid: sicut mater maledicēs puero suo ex amicitia ad ipm: statim subdit: huic lapidi dico vel parieti vel aliq̃d hmōi: ꝛ eodē mō Job. ii. c. dicit: Bñdic deo ꝛ mozere: ꝑpter reuerētiā diuinā ibi ponit bñdic pro maledic ꝑm oēs expositores: ꝛ tali mō loq̃ndi vsus est dō. ꝛ. xxv. iurās destruere domū nabal di. hoc faciat deꝰ inimicis dauid ꝛc. i. mihi: vt dicet ibidē. ¶ Aliꝫ ꝑm sensum istū pōt exponi. De manu ini. da. i. ꝑ manꝰ inimicoꝝ dō: q: hieroboā ꝛ alū q̃ insurrexerūt cōtra salomonē ad diuidēdū regnū dicunt inimici dō: inq̃tū fuerūt nimici posteritatis sue. e ¶ Et addidit ioꝛ. deie. i. valde iurare. ita q̃ nō accipit hic ꝑ plurio: ꝛ ꝑ assertiōe iuramēti. Cetera patēt vsq̃ ibi: f ¶ Et veni in ioꝛ. ꝛc. q: dies calēdaꝝ ꝛ crastina erāt festiue ꝛ sic apparet qđ. s. dictū est. s. q̃ absconsio dauid fuit statuta die tertia a calēdis. g ¶ Et sedebis ꝛc. i. ambulatiōis ꝑm hebreos: q: ille lapis erat signū directiuū ambulātiū ꝓuiā. h ¶ Et ego tres sagit. ꝛc. hoc aūt signū dedit ionathas dauid: q: nesciebat si posset venire solꝰ ad loquēdū cū dauid: vel si veniret secrete: forte poterāt aliq̃ supuenire ita q̃ nō esset tutū ipsi dō apparere ne referret sauli ꝛ caperet. i ¶ De ꝙbo ꝛc. i. de fedre iter nos ꝛ posteritates nr̄as. k ¶ Sit dñs ꝛc. s. testis ꝛ req̃sitor: q: nullus aliꝰ ad ꝙ fuerat vocat⁹ ꝛ ad periculū dauid euitāduz. l ¶ Abscōditꝰ est ḡ da. i agro. s. ꝛpe cōstituto die tertio calēdaꝝ: q: dubiū erat si rex dō req̃reret die calēdaꝝ vel expectaret vsq̃ in crastinū: sicut ꝛ fecit. m ¶ Et vene. ca. Hic ꝑ̃r describit ꝓdicte ꝓfessiōis executio q: ionathas exploꝛauit intētionē ꝑ̃is de dō ꝑ modū iter eos ꝓdictū: ꝛ ꝑtz lr̄a ex ꝓdictis: paucis exceptis. n ¶ Surrexit ioꝛ. ꝛc. qñ enī erat ibi dauid sedebat iuxꝛ regē: ꝛ postea ionathas ꝛ post ipm abner: ꝛ iō absente dō nullus erat iter saul ꝛ ionathā: ꝛ q: nō est ꝓsuetū q̃ filiꝰ regis sedeat post patrē: ita q̃ nullus sit intermediꝰ: iō surrexit ionathas et sedit post abner. o ¶ Et nō est ꝛc. s. de ipso dō. cuiꝰ rō subdit: p ¶ Cogita. enī ꝛc. ex cōcubitu cū vxore vl ex tactu rei īmūde: q: dō sacrificio neomenie nō debebāt immūdi comedere donec eēnt purificati: q̃ qđē purificatio ī aliq̃b⁹ fiebat ꝑ trāsitū tpis: ꝛ in aliq̃b⁹ per aquā expiatiōis: sīc dictū fuit Num. xix. q ¶ Cur nō ve. ꝛc. ex ꝓceptu ꝛ odio nolebat eū noīare noīe ꝓprio. Cetera patent. r ¶ Iratꝰ aūt saul. hic ꝑ̃r describit ipsiꝰ saul indignatio dicēti ionathe: s ¶ Filii muli. vl. vi. ra. i. ꝓcubitū viri ꝑ ꝛtz ne petētis. t ¶ Diligī fi. isai ꝛc. q: ꝑ tu oñdis q̃ nō sis filiꝰ meꝰ q̃ ipm odio: ꝛ ꝑ ꝓñs q̃ tu sis ō adulterio: qđ cedit ī cōfusionē tuā ꝛ mris tue. v ¶ Oib⁹ enī die. q̃ bus fi. ꝛc. Ex q̃ ꝑtz ꝓfectio ionathe q̃ ꝓpē ꝑ nō retrahebat a dō charitate. x ¶ Ita q̃ iā nūc mit. sine aliq̃ tardatione. y ¶ Et ad. eū ad me. vt in ꝑnītia mea occidat ꝛ sim certus de eius morte. z ¶ Quia fi. moꝛ. est. i. dignus morte

*a ¶ Qñ eradi. ꝛc. signē ficat q̃ ꝑ ꝑnīsctūs innocētes positos ī adūsitatib⁹ ꝓsolat: ꝛ eis adeptōez regni celestē pollicet: Mat. v. a. Bti q̃ ꝑsecu. pa. ꝑpter iusti. qñ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Moraliter

A a ¶Affer mi ⁊c. q̄d est q̄ ionathas voles ꝓuare dō:cū ille laterz ī agro iuꝫ lapidez ad signū duas sagittas iecit: q̄s puer puulus ignorās q̄d faceret collegit: ⁊ ī ciuitatē retulit: nisi q̄ pr̄ filiū vnigenitū ad salutez hūani generis mittēdū in lr̄a legis iudeis nescientib⁹ habuit absc̄ditū: Dauid ḡ absc̄ditus est in agro:et xp̄s in mūdo. In mūdo erat ⁊ mūdus ꝑ ipm̄ fact⁹ est ⁊ mūdus eū nō cognouit. Iuxta lapidē sedebat q̄t in tabulis leg⁹ script⁹ erat. vñ: Do a Exo.20.b. min⁹ de⁹ tu⁹ vn⁹ est: ⁊ nō assumes nomē dei tui in vanū. Saul inter epulas eū mortis filiū esse iudicabat: ⁊ iudaica ꝓfidia ī ter paschales epulas de nece dñi tractabat. Cū ḡ illuxisset mane: venit ionathas in agrū iuxta placitū dō: ⁊ puer puulus cū eo: iecit vnā sagittaz/ iecit ⁊ alterā: ⁊ de⁹ pater illuc esc̄te mane fidei pr̄i⁹ test imoniuz legis de xp̄o ꝓtuli t: deinde ꝓphas misit. Collegit puer ionathe sagittas: ⁊ ad dominū ignorās quid ageret retulit. Sic iudaic⁹ ppls libꝛos legis ⁊ ꝓphetaꝝ portās q̄si diuinit⁹ scriptos honorabat: sed quē moyses ⁊ ꝓphete p̄dixerāt ignorabat. Ca. XXI

B (V)Enit autē dauid ⁊c. a ¶Achimelech. Frater me⁹ rex. Apli q̄s rex regū frēs suos appellat solus fuit dō/ ⁊ xp̄s in passiōe. Dauid ait: Ille ⁊ illo in loco ꝓdixi pueris meis. Dar.16.b Et xp̄s dixit: postq̄ resurrexero p̄cedā vos in galileā. Per viā pollutā venit dō: ⁊ xp̄s īmūdas actiōes iudeoꝝ impollut⁹ ptrāsijt. Dauid ait: Et ipa hodie sanctificabit⁹ in vasis meis. Et vasa dñi. i. apli a ptagiōe iudeoꝝ fide sc̄tificati sūt. c ¶Elia hec pol. est. Rab. In hebꝛeo via hec laica est. Quasi in lege scriptū est: vt extrahe⁹ nō comedat ex eis: cur ī terrogas vtrū mūdi sint pueri: q̄ etiā si mūdi essent vesci nō deberēt: Via ḡ laica est: q̄ tu laicaliter ī terrogas/ ſz ⁊ ipa hodie sc̄tificat⁹ in vasis. In vasis. i. mēte sua se sc̄tificari dixit: q̄ nisi necessitate coꝛpis: ⁊ piculo vite vr̄gēte nō vesceret eis.

Nico.de lyra

a ✻ gnus morte: sicut petōres dicūtur filij gehēne Mat. xxiij. Cetera patēt. a ¶Cūq̄ illuxisset. Hic ꝓsequēter describit dauid ⁊ ionathe flebilis separatio ꝑ hoc q̄ ionathas īdicauit ei intētionē saulis de morte ei⁹: vt sic fugeret ⁊ saluaret. ⁊ hoc est q̄ dꝛ: Cūq̄ il. mane. Ex q̄ ptz fidelitas ionathe q̄ die p̄cedēti nō comederat: vt ptz ex p̄dictis: ⁊ tm̄ mane aī comestionez venit ad dauid ad nūciādū q̄ ītꝛuenerat: Tū q̄ magis secrete poterat cū eo loq̄ anteq̄ cōiter boies ad cāpos exirēt: Tū q̄ mora erat ipi dauid periculosa. b ¶Juxta placitū. i. cōdictū vel ꝓmissum. c ¶Et puer paru⁹ cū eo. Ut min⁹ posset ꝓcipere ad q̄d ionathas venerat ⁊ vt facili⁹ posset se expedire de eo. Cetera patēt vsq̄ ibi: d ¶Festina ve. Videbat enī ionathas ꝑs c aptū ad suo ait: Quare moꝛiet⁹? Quid fec̄? Et arripuit saul lāceā vt ꝓcuteret eū. Et intellexit ionathas q̄ diffinitū eēt a p̄re suo vt interficeret⁹ dō Surrexit ḡ ionathas a mēsa ī ira furoꝛ: et nō cōedit ī die calēdaꝝ sc̄da panē: ꝓtristat⁹ ē enī sup dō/ eo q̄ cō

¶ Improperās q̄ filius esset adultere.

fudisset eū p̄r su⁹. Cūq̄ illuxisset mane: a venit ionathas ī agrū iuxta placitū dō: b ⁊ puer pu⁹ cū eo. Et ait ad puerū suuz: vade ⁊ affer mi hi sagittas q̄s ego iacio. Cūq̄ puer cucurrisset: iecit aliā sagittā trās pueꝝ. Uēit itaq̄ puer ad locū iaculi q̄s miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergū pueri/ ⁊ ait: Ecce ibi ē sagitta. Uꝛo vltra te. Clamauitq̄ iterū ionathas post tergū pueri/ dicēs: Festina velociter/ ne steteris. Collegit aūt puer ionathę sagittas: et attulit ad dom̄ suū: ⁊ q̄d ageret penit⁹ ignorabat. Tantūmodo enī ionathas et dō rē nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero/ c ⁊ dixit ei: Uade defer in ciuitatē. Cūq̄ abijsset puer: surrexit dō de loco q̄ vꝛgebat ad austrū: ⁊ cadēs ꝑ⁹ in terrā adorauit tertio. Et osculātes se alterutrū: fleuerūt pariter: dauid aūt ampli⁹. Dixit ī ergo ionathas ad dauid: vade in pace.

a ¶ subaudis firma sint: nimi⁹ dolor deficit ī loq̄ndo.

Q̄ęcūq̄ iurauimus ambo in noie dñi k dicētes: dñs sit inter me ⁊ te: ⁊ inter semē tuū ⁊ semē meū vsq̄ in sempiternū. Et surrexit dō ⁊ abīt: sed ⁊ ionathas ingressus est ciuitatē. Ca. XXI

(V)Enit aūt dauid in nobe ad l m achimelech sacerdotē: ⁊ ob

a ¶ eo q̄ sine militibus venit.

b ¶ achimelech ipe est achias nepos heli.

stūpuit achimelech: eo q̄ veniss̄et dauid/ ⁊ dixit: Quare tu solus ⁊ nullus est n tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē: ¶Rex pręcępit mihi sermonē et dixit: Nemo sciat rem ꝓpter quam missus es a me: ⁊ cuiusmodi tibi pręcępta dederim. Nā ⁊ pueris meis cōdixi in illū et illum locū. Nunc igitur si quid habes ad manum: vel quinq̄ panes da mihi: aut quicquid inueneris. Et respōdens sacerdos ad dauid/ ait ei: Nō habeo laicos p a ¶ laos grece ppls: inde laicos panes. i. pplares. cōs panes ad manū/ sed tm̄ panem sanctū. Si mūdi sunt pueri: maxime a mulieꝛib⁹/ māducēt. Et respōdit dauid sacerdoti/ ⁊ dixit ei: Et quidē si de mulieꝛib⁹ agitur continuim⁹ nos ab heri ⁊ nudius/ r tertius quādo egrediebamur: ⁊ fuerunt s

¶ a concubitu. s.

vasa puerōꝝ sancta. Uꝛo via hec t aptū ad loq̄ndū cū dō: eo q̄ null⁹ eēt in agro: ido voluit statim remittere puerū vt sol⁹ cū dō loq̄reť añq̄s aliq̄ supueniret qui possent accusare dō. e ¶Dedit ḡ io. ar. s. puero. i. arcū pharetrā ⁊ sagittas. f ¶Surrexit dō. ꝑ indicū p̄dictū. Et cadēs ꝑ nus in trā adorauit. adorator dulie. g ¶Et os. se. Ex amoris fidelitate. h ¶Fleuerūt pa. Ex īmiuēti separatiōe. i ¶Dauid āt am. q̄ nō solū deserebat ionathā: ſz ⁊ trā ⁊ cognationē suā. k ¶Quecūq̄ iu. am. Subintelligit sunt rata ⁊ firma. Cetera patēt in lr̄a. Ca. XXI

(V)Enit aūt da. Hic p̄nr saul dō p̄sc̄q̄t ip̄m banniēdo. Circa q̄ sciēdū q̄ saul cogīscens euasisse dō: ip̄m de regno suo banniuit: vt null⁹ auderet eū recipe: q̄d patz ex h̄ q̄ sacerdotes occidit ꝑ ei⁹ receptōe: vt h̄r ca. xxij. Ista Diuisio tū bannitio ad achimelech nō pueneꝛat q̄n dō recepit. Sic ḡ ꝓdix̄: q̄ ꝑmo erga dō describit ip̄ius achimelech bñficiū. scdo ex h̄ illatū supplicium ca. xxij. Circa p̄mū describit ip̄i⁹ dō curialis receptio. scdo piculi imineť euasio/ ibi: Surrexit ita. dō. Primū oñdit eo q̄ achimelech dedit ip̄i dō cibū ⁊ gladiū: ⁊ iterponit doech p̄ntia: ex q̄ secutū est sacerdotū excidiū. Dicit ḡ. Uenit āt da. Ubi erat tabernaculū dñi: vt ibi oꝛaret q̄ eū dñs de manib⁹ saulis eriperet. m ¶Ad achimelech. Iste ē q̄ supra vocat⁹ D est achias. xiij. n ¶Quare tu solus. Nō est itelligēdū q̄ null⁹ eēt cū eo: qꝛ ifra q̄situit achimelech: Si mundi sūt pueri ⁊c. ⁊ Mat. xij. dic̄ saluator: Nūq̄d legistis q̄d fecerit dō q̄n esuriūt/ ⁊ q̄ cū eo erāt ⁊c. Ex q̄b⁹ ptz q̄ alii q̄ erāt in comitiua sua: ſz pauci respectiue ⁊ in cōparatiōe ad illos q̄ solitī erāt cū eo ire: sic dꝛ cōiter: null⁹ est in foꝛo q̄n sūt ibi pauci respectu alteri⁹ temporis: cuius sint p tūc ibi multi. o ¶Rex p. mihi ⁊c. Nō oꝛtet hic excusare dō de mēdacio officioso: sic ⁊ dictū ē ca. p. Cetera patēt vsq̄ ibi: p ¶Nō ha. laicos pa. Erāt ei panes ī triplici gradu. Aliq̄ dicebāt panes ꝓpositōis: q̄ erāt liciti sacerdotibus tm̄: ⁊ panes oblatiōis q̄ offerebant ī altari holocaustoꝝ ⁊ illis vtebant leuite: ⁊ panes cōes q̄b⁹ oēs in differēter poterāt vti: ⁊ dicūt hic panes laici. q ¶Si mū. sūt ⁊c. q. d. possent in necitate eis dari. r ¶Cōtinu. nos ⁊c. īmūdicia enī illa ꝓtracta purgabat ꝑ trāsitū tpis: q̄ durabat tm̄ vsq̄ ad vesperā. s ¶Et fuerūt va. pu. sc̄tā. i. coꝛpa ab īmūdicia coit⁹: vt vasa ḥ dicūt ip̄imet pueri. t ¶Uꝛo vi. hec pol. est. q̄d exponūt aliq̄ sic. q. d. dō in via fortę ✻ aliquā immun Moraliꝛ. l ¶Uenit aūt da. ad achi. ⁊c. Per istū achimelech bñ significat ihesus xp̄s. Primo rōne nois. Nā achimelech ī ꝓpriat fraꝛ me⁹ rex. Christ⁹ aūt fraꝛ nr̄ est rōne hūanitatis assūpte. Heb. ij. c. dꝛ ḥ xp̄o ⁊ suis fidelib⁹. Nō ꝓfudit eos vocare frēs di. Nūciabo nomē tuū frib⁹ meis ⁊c. Ipe ē etiā rex regū ⁊ dñs dñantiū: vt dꝛ Apoc. xvij. d. Scdo rōne officij. Nā achimelech erat sūm⁹ sacerdos Moraliter

Est scerek eis. a ¶ Dedit ḡ eis. Quātū ad ꝓphetiā ptinet: hoc in xpō ipletū est: q̄ positus in carne dñi iudeorū seuitiā declinaret: ad apl̄os trāsijt: cū q̄bus cibū deside-
Mat.12.a. Marc.2.d Luc.6.a 25.q.1.§. his ita 2.Tim.3.c ratū sūplit. Desiderio enī desiderauit mā ducare pascha. Golie. i. diaboli arma sustulit. Ipse enī fortior spolia fortis diripuit. ¶ His aūt a q̄bus recept⁹ est xp̄s intulit diabol⁹ ꝑsecutionē: tribulatiōes: ⁊ mortē. Oēs enī q̄ volūt pie viuere in xp̄o ꝑsecutionē patiunt. Dñs si me ꝑsecuti sūt ⁊ vos ꝑsequent. b ¶ In tabernaculo. Ra. In hebreo obligat⁹ in cōspectu dñi: forte enī vouerat: q̄ aliquot dieb⁹ in tabernaculo dñi moraret: ⁊ vacaret orationibus.
c ¶ Doech idu. Rab. Qui camelorū. i. infruoctuosi gregū: ⁊ tortuosi custos erat
Als nō hz ¶ Hic pasce bat mulas saul ⁊ interptat motus vel sollicit⁹: q̄ ⁊ ꝑcussit achimelech sacerdotē magnū q̄ interptat frater me⁹ rex: noīe ⁊ actu iudā significat: p quē ꝑtra xp̄m regē verū diabol⁹ opatus est fraudē: vt eo ꝑdito etiā eccl̄ia pateret: ⁊ discipli xp̄i et sacerdotes ꝓ noīe ei⁹ occiderēt. Sz in domo achimeleh solus abiathar princeps sacerdotū euasit q̄: nemo pōt nocere xp̄o sacerdotū p̄ncipi: q̄ victor celos ascēdit. d ¶ Posuit aūt da. Isi. Rab. Achis interptat quō est: p q̄ō signi ficat ignorātia. Verbū enī iurātis ⁊ non agnoscētis: q̄ō in iudeis impletū est: q̄ dñi xp̄m viderūt nō agnouerūt: corā eis mutauit os suū ⁊ abijt. Erāt ei ibi p̄cepta legis carnalia: erat sacrificiū ꝑm aaron: sed ipe de corpe suo et sanguīe instituit sacrificiū ꝑm ordinē melchisedech. Mutauit os suum in sacerdotio: mutauit in p̄cepti: dans aliud testamētū euacuata opatione carnali / collapsus est in manib⁹ eoꝝ. Dñs eū cō prehēderūt ⁊ crucifixerūt: ⁊ ꝑciderat ad postiū portę. i. humiliabat se ad initiū fi-

Nico.de ly.

dei nostre:

f ✻ aliquā īmūdiciā potuimus ꝓtrahere.
a ¶ Sz ⁊ ipsa ho. san. in va. q.d. talis īmūdicia excusabit in nobis p cōtinētia a mulierib⁹ p̄dicta. aliter sic: Hec via pollu ta est. i. hic ꝓcessus est illicit⁹ de cōi cursu sz q̄ dek panis sctificatus laicis. Sz hodie sctificabit invasis. i. excusabit i nobis ꝓpter necessitatē comedēdi in q̄ sumus.
1S.18.b 1.29.b Eccl.47.a. Erāt enī vt dicūt hebrei valde fatigati a ie iunio. ⁊ hoc mō saluato: hoc factū dicit eē licitū Mat.xij. eo q̄ dō et viri ei⁹ erāt in necessitat⁹ articulo. Cetera patēt vsq̄ ibi:
b ¶ Erat aūt ibi vir q̄. tē. istud hic interponit rōne p̄dicta. c ¶ Int⁹ i taberdñi. i. in atrio vbi laici admittebant rōne oblatiōis vel oīonis: q: tabernaculū soli
22.q.2.c. vtilem sacerdotes intrabāt. in hebreo hr̄: Reten tus in tabernaculo. Obligat⁹ enī erat ex voto ad manēdū ibi aliq̄bus dieb⁹ ad orādum vel offerēdum vel forte ad vtrūq̄.
d ¶ Potētissi. pa. saul. i. iudicū: vt dicūt hebrei. Judices enī in veteri testa. frequēter noīant pastores: q: p eum rex reddebat iudicia. nō est enī verisimile q̄ esset custos aīaliū: q: erat p̄mus inter seruos saul: vt dicit ca. xxij. ⁊ ideo illud q̄d sequit in aliq̄bus libris.
e ¶ Hic pasce. mu. saul. nō est in hebreo nec i libris correctis.
f ¶ Si habes tē. dauid enī dimissus a michol p fenestrā: vt dictū est. S. xix. nō potuerat sumere arma sua.
g ¶ Ecce hic gla. go. tē. Dicūt hic aliq̄ q̄ ꝓpter victoriā illā ille gladi⁹ quo fuerat amputatū caput golie fuerat dño cōsecratus: sed ꝑ nō videt verū: q: talis ꝓsecratio est ad sp. ꝓpter q̄ res dño ꝓsecrata nō poterat redire ad cōmunes

¶ in hebreo laica.

polluta est: sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis.
a † Dedit ergo eis sacerdos † sanctificatum panez: Nec enim erat ibi panis nisi tantum panes propositionis: qui subleuati fuerāt a facie dñi: vt ponerent panes calidi. Erat autē ibi vir q̄dā de b seruis saul in die illa intus c
b in tabernaculo dñi: ⁊ nomē
c ei⁹ doech idumę⁹: potētissimus pastorū saul. † Hic pa e scebat mulas saul. Dixit āt dauid ad achimelech. Si f habes hic ad manū hastam aut gladium da mihi: quia gladium meū et arma mea nō tuli mecū. Sermo enim regis vrgebat. Et dixit sacerdos: Est hic gladius go g liath philistei quem percussisti in valle terebinthi: est inuolut⁹ pallio post ephot: si istum vis tollere / tolle. Nec q̄z enim hic alius est absq̄ eo. Et ait dauid: Non est b huic alter similis: da mihi eum. Surrexit itaq̄ dauid: i ⁊ fugit i die illa a facie saul: ⁊ venit ad achis regē geth. † Dixerūtq̄ serui achis cum vidissent dauid: Nunquid k non iste est dauid rex terrę: Nonne huic cantabant l per choros dicentes: Percussit saul mille: et dauid de
d cem milia: Posuit autem dauid sermōes istos in cor-

a ¶ ne inuidia motus / aliquid mali machinaretur.

de suo: et extimūit valde a m facie achis regis geth: † Et n imutauit os suū coram eis: et collabebatur inter ma- o nus eorum: et impingebat p in ostia portę: defluebant q q̄z saliuę eius in barbā. Et ait achis ad seruos suos: Vidistis hominem insanū: Quare adduxistis eum ad me: An desunt nobis furiosi: q̄ introduxistis istum vt fureret me p̄sente: Dimitte illum hinc ne ingrediatur domum meam.

re ad cōmunes vsus: vt dictū fuit Leuitī. 6
vlī. ⁊ sic dauid nō potuisset eo vti de cetero licite. ꝓpter q̄d dicēdū q̄ ibi fuerat positus tm̄ ad memoriā illius victorie a deo date. h ¶ Nō est hu. al. si. i. eqlis ei.
i ¶ Surrexit itaq̄ da. tē. Hic ꝑr describit īminētis periculi euasio in ciuitatē geth: ad quā dauid bannitus fugit: q: erat extra regnū saulis. k ¶ Nūquid nō iste est da. tē. q: iam diuulgatū fuerat ip̄m fuisse inūctū a samuele. l ¶ Nō ne huic cāta. tē. s. de philisteis: hec aūt dicebāt vt achis eū detineret ⁊ occideret. ideo subdit: m ¶ Et extī. val. q: nō poterat resistere. n ¶ Et mu. os suū. loquēs aliena sicut insan⁹. o ¶ Et colla. iter ma. eo. sicut epilēticus. vñ subdit: q ¶ Defluebāt q̄z sali. ei⁹ in bar. sicut solet fieri in tali passiōe. p ¶ Et impinge. in ostia por. q̄si innitēs trāsire per ostia clausa. In hebreo hr̄. Et pingebat sup ostia: faciēdo ibi q̄sdam figuras sicut solēt facere fatui: ꝓpter que achis eum repulit vt insanum.
Moraliter ✻ q̄d cōpetit ipi xp̄o: ꝓpter q̄d ꝑ Melchisedech q̄ rex erat ⁊ sacerdos significat Heb. vij. Per hoc ḡ q̄ dauid in arto positus venit ad achimelech: significat q̄ q̄libet xp̄ianus in arto positus p p̄ces devotas recurrere dz ad dñm iesum xp̄m. Per hoc aūt q̄ dauid ab achimelech panē petijt: ⁊ ille dedit: significat q̄ xp̄ianus debet a xp̄o petere panem verbi diuini ⁊ eu
Mat.6.b charistie sicut dicit in oīone dñica: Panē nr̄m quotidia. da no. hodie: ꝙ hoc significat ꝙ hoc q̄d dicit: † ¶ Dedit ḡ ei sa. san. pa. Per hoc aūt q̄ dixit sacerdos q̄ ad esum panis illi⁹ req̄rebat mūdicia maxime a mulierib⁹: significatū fuit q̄ pctm̄ carnale impedit maxīe p̄ceptionē eucharistie. Per ꝑ aūt q̄ achimelech dedit da-
h uid gladiū: significat q̄ xp̄us armat suos fideles ꝓtra demonū insultꝰ. Per ꝑ autē q̄ fuit gladi⁹ quo caput goliath fuerat amputatū: significat q̄ memoria passiōis xp̄i q̄ caput demonū fuit devictum est efficax gladi⁹ ꝓtra demonū insultū. j. Pet. iij. a. Christo in carne passo ⁊ vos eadē cogitatione armamini. Et venit ad achis regē geth. Et sequit: n ¶ Et muta. os suū co. achis. Per ꝑ aūt q̄ se simulauit insanū vt euaderet mortis periculū. dedit exemplū vtēdi cautelis ꝓtra malicīā puerCatho. sorū. Dñs dicit poeta. Stulticiā simulare loco prudētia summa est. Qō habet locū q̄n querit aliq̄d cui⁹ respōsio odiosa est et sine fructu. tunc declinare q̄n pōt fieri licite videt esse prudētie. ¶ Aliter ꝑ achis et eius pp̄m possunt sacerdotes ⁊ scribe iudeoꝝ intelligi. Et p dō ipe xp̄s q̄ corā eis mutauit os docet ꝓtēptū tpaliū bonoꝝ. q̄ tū i lege veteri ꝓmittebāt in p̄miū Esa. i. e. Si audieritis me bo. ter. co. Propē q̄ō ip̄m reputabāt insanū: sic hr̄ Joh. x. d. Dicebāt enī de xp̄o: demoniū hz ⁊ insanit: vt q̄d eū audit? sic achis reputauit dō insanū dicēs: videtis hoīem insanientē.
¶ In ca. xxi. vbi dr̄ in postil. Circa q̄ō sciendū q̄ saul cognoscēs euasisse dauid ipz de regno suo bāniuit.

Additio. Hec bannitio nō hr̄ ex textu: nec etiā ex ꝑ q̄ saul sacerdotes dō recipientes occidit: talis bānitio cōprobat. Saul enī absq̄ aliq̄ iusticia: hz tyrānici et crudelit̄ ꝓsequebat nō solū dō: sz et amicos ei⁹ ⁊ ei fauētes: vt ptz in ca. p̄ce. vbi hr̄ q̄ saul voluit ꝑcutere ionathā filiū suū: solū ex hoc q̄ innocentiā dō allegabat.

dei nr̃e: ostium porte initiū fidei est: a fide incipit ecclia: ⁊ per-
A uenit vsq; ad spem. Qr̃ saliue q̃si furiosi decurrebant p barbā
1.Cor.1.d eius. apls aperit dicēs: Predicamus chr̃istū crucifixū: iudeis
q̃dē scandalū / gentib⁹ aūt stulticiā. Infirmitatē saliue enim si
Ibidem gnificāt: q; stultū dei fortius est hoibus. Saliue fluunt p bar
bā. quō enī in saliuis infirmitas sicvir
tus ostēdit in barba. Texit ergo ꝑtu-
tē suā corpe infirmitatis sue: et qō fortis
infirmabat: tāq; saliua apparebat int⁹
divina ꝑtus / tāq; barba latebat.

A Būt g̃ inde ⁊c. L. XXII
a ¶ Qō cū audissent ⁊c.
Rab. Significauit ꝙ redē-
ptor noster pacta passione ⁊ redēptio-
ne hūani generis de israelitica plebe
in iudea primū ecclīam collocauit / de q̃
⁊ carnē sumpsit. vbi fratres ei⁹. i. apli
⁊ domus patris ei⁹. i. qui crediderunt
ex iudeis venerūt ad illū: ⁊ cōuenerūt
ad eū oēs q̃. e. in. an. ꝓstituti ⁊c. Qui
Mat.11.d bus. s. ait: Venite ad me oēs q̃ labora-
tis ⁊ onerati estis / ⁊ ego reficiaz vos.
b ¶ Ere alieno. Rab. Cēsu. s. pcōz
quē diabolo psolūt: dū exibēt mēbra
seruire iniq̃tati ad iniquitatez: necesse
est vt tales in amaritudine animi peni
tētiā agāt / ⁊ ad dauid veniāt. i. ad chri
stū cūctis gentib⁹ desideratū: vt fiat eo
Act.10.g rū ꝓnceps. Ipse est enī iudex viuoz et
mortuorū et princeps pacis cui⁹ regni
nō erit finis. c ¶ Dixitq; gad. Ra.
De improuiso gad inducit. Nulla enī
fit mētio ei⁹ in pcedētibus: sicut ⁊ heli
as: vbi dr̃: et dixit helias thesbites de
habitatoribus galaad. Ex ore igit̃ dn̄i
gad ꝓpheta dixit ad dauid: vt nō mo-
raret inter gētes in terra polluta: sed
in terram iude redeat: vbi iuxta volun
tatem dn̄i persecutionem sustineat.

Descēdet

Nico.de lyra

B A Būt g̃ inde ⁊c. L. XXII
Post bñficiū a sacerdote ipi
dauid exhibitū: ꝓfr̃ describi
tur ex p̄ sequēs sacerdotū exterminiū.
⁊ primo achimelech accusat. secō coram
rege citat / ibi: Misit g̃ ⁊c. tertio iniu-
ste cū suis cōdēnat / ibi: Dixitq; rex. qr̃
to factū ipi dauid nūciat / ibi: Euadēs
aūt. Prima in duas: qr̃ primo ponit ac-
cusationis occasio. secō ipa accusatio /
ibi: Rndēs aūt doech. Circa primū scie-
dū ꝙ occasio accusatiōis fuit: eo ꝙ da-
uid iā sibi multitudinem fugitiuoz ag-
gregauerat: et iō timebat saul ne ptās
dauid augeret: ꝓpter qō cōquerebat
de ꝓprijs famulis: q̃si aliq̃ eoz ipi da-
uid fauerēt: ⁊ eū ipi sauli nō accusarēt.
Dicit g̃: Abūt g̃ in. dō. s. de geth: p
pter periculū qō ibi expertus fuerat.
b ¶ Et fu. in spe. odollā. Locus est
plen⁹ cauernis ⁊ rupib⁹: et p q̃ psequēs
fugitiuis apt⁹: ⁊ etiā in sorte inde: ꝓpt
qō dauid q̃ erat dō tribu iuda ad illū lo-
cū fugit securi⁹. c ¶ Qō cū au. fra-
ei⁹ ⁊c. q; saul ꝓpt dō ei⁹ ꝓpinq̃s pseq̃bat. d ¶ Et con. ad
eū ⁊c. ꝓpt debita q̃ nō poterāt soluere: vel ꝓpter inimicos q̃
bus nō poterāt resistere: vel q; erāt in saulis pscutōe: vl̃ alia
hmōi causa. e ¶ Et fa. est eo. ꝓn. Videt ꝙ peccauerit tales
recipiēdo: sicut abimelech inopes ⁊ vagos sibi aggregādo: vt
hr̃ Iudi. ix. Dicēdum ꝙ nō aggregauit eos ad interficiēdū in
nocētes: sicut fecit abimelech ad iterficiēdū fratres suos: nec
ad depdandū fideles: q; nō legit̃ pp̃m i rī depdasse: sz magt
bona eoz custodiisse: sicut hr̃. ſ. xxv. de nabal: sz aggregauit
eos ad infideles pseq̃dū: vt hr̃. ſ. in plurib⁹ casib⁹: ⁊ ad coz
pus ꝓpriū custodiēdū ꝓtra insidias saul: qō poterat facere in
tali necessitate: maxīe cū iā esset rex iunct⁹: ꝓpter qō ī tali ca
su pote

A Būt g̃ide C. XXII a
dō ⁊ fugit in spelūcā b
odollā. Qō cū audiss c
sent fratres ei⁹: ⁊ ois
a dom⁹ patris ei⁹ / descēderunt ad
eū illuc. Et cōuenerūt ad eū oēs d
a ¶ pcōz. s. nō hūtes latitudinē charitat̃.
q̃ erāt in ãgustia cōstituti: ⁊ op-
b pssi ære alieno ⁊ amaro aio / ⁊ fact⁹ e
est eoz ꝓnceps. Fuerūtq; cū eo
q̃si q̃dringēti viri et pfect⁹ est dō f
inde in maspha / q̃ est moab. Et s
dixit ad regē moab: Mãeat oro
pr̃ me⁹ ⁊ mr̃ mea vobiscū: donec
sciā q̃d faciat mihi deus. Et reli-
q̃t eos añ faciē regis moab. Mã b
serūtq; apud eū cūctis dieb⁹ q̃b⁹ i
c dō fuit in p̃sidio. Dixitq; gad ꝓ k
pheta ad dō: noli manere in p̃si-
dio†, pficiscere ⁊ vade ī frã iuda. †
Et pfect⁹ est dō: et venit in saltū
areth. Et audiit saul ꝙ apparu l
isset dō ⁊ viri q̃ erāt cū eo. Saul
aūt cū maneret ī gabaa: ⁊ eēt ī ne
more qō est ī ramatha: hastā ma
nu tenēs / cūctiq; serui ei⁹ circūsta
rēt eū. ait ad seruos suos qui assi
stebant ei: Audite me nunc filij
a ¶ id est beniamin.
ie mini: Munquid omnibus vo-
bis dabit filius isai agros ⁊ vine
as: ⁊ vniuersos vos faciet tribu-
nos ⁊ cēturiōes: qm̃ conurastis
oēs aduersū me: et nō ē q̃ mihi re
nūciet: maxīe cū ⁊ fili⁹ me⁹ fœdus
iūxerit cū filio isai: Mō est q̃ vicē
meā doleat ex vobis: nec q̃ annū
ciet mihi: eo ꝙ suscitauerit filius
a ¶ inimicum.
me⁹ puū meū aduersū me insidiān
tē mihi vsq; hodie. † Rndēs aūt m
doech idumeꝰ q̃ assistebat: ⁊ erat
ꝓmus inter seruos saul. Vidi in n

su poterat solutionē debitoz ꝓlongare: ⁊ in plurib⁹ forefacta L
relaxare ꝓpter cām p̄dictā. f ¶ Et p. est dō ⁊c. Hoc addit
ad differētiā illi⁹ maspha q̃ est in terra isrl̃: vt habet. s. vij. ca.
g ¶ Et di. ad re. moab: maneat ⁊c. Expositores nr̃i dicūt
cōiter ꝙ iste rex fuit Maas quē saul debellauerat: vt dictū est
. s. xj. ca. ⁊ iō dauid ad ipm iuit securi⁹
qr̃ erat inimic⁹ saul. Vnic ãt dicto ꝓcor
dare videt quod hr̃. ſ. li. vj. ⁊. x. ca. Qr̃
mortuo Maas misit nūcios ad ꝓsolan
dū ei⁹ filiū: eo ꝙ pr̃ secū fecerat miseri-
cordiā. Sz huic dicto obuiare videt ꝙ
in loc⁹ ꝓallegatis ille naas dr̃ rex filio-
rū ãmon ⁊ nō moab: ⁊ ꝓpt̃ hm istos
ꝓfr̃ dicere oportet ꝙ idē eēt rex ãmon
⁊ moab: cui⁹ nomē hic tacet̃: sz in alijs
locis ꝓallegatis exꝑmit̃. Sz qr̃ in scri-
ptura cōiter regnū ãmon ⁊ moab dicūt
duo regna diuersa. iō dicit Ra. Sa. ꝙ
iste rex moab ad quē iuit dō nō fuit na
as q̃ erat rex filioz ãmon: iuit tñ ad ipz
duplici ō cā. Una fuit qr̃ saul habebat
guerrā ꝫ regē moab: sic et ꝫ filios am-
mon: vt hr̃. ſ. xiij. Alia fuit qr̃ dō de-
scēderat de ruth moabite: vt habet. ſ.
Ruth vl. ⁊ iō securi⁹ fugit ibi ꝓpter co
gnationē ex pte mr̃is sue: maxīe ꝙm
illos hebreos q̃ dicūt Ruth fuisse filiā
regis moab: ꝓpter qō rex ille recepit
dauid ⁊ viros ei⁹ ⁊ posuit eos in qōdā
fortalitio ꝓpinq̃ terre saul: de q̃ subdi-
tur postea. h ¶ Mãserūtq; apud
eū. s. pr̃ ⁊ mater dauid: ⁊ alij de sua co
gnatione q̃ nō poterāt eū seq̃. i ¶ Lū
ctis dieb⁹ ⁊c. i. in p̄dicto fortalitio: sz †Par.2.b
qr̃ ad monitionē gad ꝓphe dō cū viris Luc.5.f.
suis inde recessit: vt statim subdit̃:
k ¶ Dixitq; gad p. ⁊c. qō factū fuit
ne viri q̃ erāt cū dauid: q̃z aliq̃ nō erāt
multū stabiles in fide: ꝓpter debita et
tribulatiões in q̃bus erāt: declinarent
ad idolatriā si diu manerēt ī terra ido-
latrie subdita: ⁊ vt patiētia dauid in p-
secutiõe saulis magis ꝓbaret. Ex illo D
ꝓo recessu dō: rex mob indignat⁹ occi-
dit patrē ⁊ matrē dō: aliq̃s tñ fugiētes
naas ãmonites saluauit: ꝓpt̃ qō post-
ea dō misit nūcios ad ꝓsolādū ei⁹ filiū:
eo ꝙ pr̃ fecerat istā misericordiam secum in
amicis suis: vt dicit Ra. Sa. l ¶ Et
au. saul ⁊c. Propt̃ qō timuit rōne p̄-
dicta: ⁊ iō monit q̃rimoniā de familia
sua q̃si aliqui fauerēt dauid: ⁊ ptz l̃ra:
m ¶ Rndēs aūt ⁊c. Posita occasio
ne accusatiōis: hic ꝓfr̃ ponit accusan-
di act⁹ / cū dr̃: n ¶ Vidi in ḡt fi. isai.
Mō notauit eū ꝓpter noīe tanq̃ indi-
gnū notari: volēs in hoc placere sauli.
accusat etiā achimelech ex ꝓsequenti di.

Qui cōsu

Moraliter. a ¶ Abūt g̃ inde da- Moraliter
uid. Sequit̃: g ¶ Et dixit ad regē tō. 21. b.
moab: maneat oro pr̃ me⁹ et mat
mea vobiscū ⁊c. Per hoc aūt ꝙ da
uid fugitiu⁹ et in periculo sui corpis et
eoz q̃ erāt secū añ oīa q̃siuit parentib⁹
suis securitatē mãsiõis: ostēdit p factū
q̃tū de parētib⁹ sit curādū. k ¶ Dixitq; gad ⁊c. Per gad p
phetā itelligit̃ bon⁹ ꝓlat⁹ q̃ de salute maxīe spūali suoz subdi-
toz debet eē sollicit⁹: ⁊ iō monuit dō recedere de loco vbi secu
ri⁹ erat corpalr̃ iter idolatras tñ periculosi⁹ spūalr̃. Mã aliq̃ de
societate dō ad idolatriaz declinare possent si ibi diu mãsisset.
iō dixit: † ¶ Vade in frã iu. Vbi de⁹ colebat tñ saul ei⁹ ad
uersar̃i⁹ ibi dñabat. Ex p̄ etiā ꝙ dō cū suis illuc iuit: ostēdit ꝙ
hoies debēt eē magt solliciti de cauēdo spūale periculū q̃ corpa
le. m ¶ Rndēs ãt do. idu. Per doech q̃ iterꝑtat mortu⁹:
allegorice significat iudas ꝑdito: q̃ de morte xp̃i tractauit cū
ꝓncipib⁹ iudeoz: sic doech denūciauit sauli factū achimelech
signātis xp̃m. sic ca. ꝑ. fuit dictū: ⁊ p illā denūciationē achime-

 lech fuit occi

E a ¶ Qui ꝓfu. p eo dñm. dicũt aliq̃ q̃ iste mentit' fuit: sicut relatores solent plus dicere q̃ sit in veritate. ꝓtrariũ tñ magis videt verũ: vt postea dicetur. b ¶ Misit g̃ rex ꝛc. Hic ꝓfr ponit ipius achimelech cũ suis citatio. ⁊ ptz lra vsq̃ ibi: c ¶ Rñdesq̃ achi. ad declarãdã suã innocẽtiã. d ¶ Et q̃s in oi. ꝛc. q: negocia sibi iniũcta a rege fideliter fecerat. e ¶ Et ger re. ⁊ per ꝓfs est ei sicut filius.

†Ben.37.c 8.3.c. f ¶ Et pgens ad ipe. tuũ. pmpte se exponẽdo oibus periculis p te ⁊ regno tuo. g ¶ Et glo. i domo tua. i. honorabilis pre oĩbus ñ ⁊ in mẽsa solit' erat sedere immediate iuxta regẽ: vt habet. ē. xx. q̃si diceret. Necesse fuit in plurib' articulis ꝑter ꝓdicta q̃ iã diu est vt pluries ꝓfuluerim p eo dñm. iõ subdit: h ¶ Nũ ho. ce. ꝛc. q. d. si hodie cepissez ꝓfulere dñm ⁊ nõ añ: posses me habere suspectũ. illi aũt q̃ tenẽt doech. ē. falsum dixisse dicũt. Nũ ho. ce. ꝛc. i. nec nũc nec alꝫ ꝓfului p eo dñm: sed prior expositio magis ꝓcordat lre p̃cedẽti. i ¶ Absit hoc a me. ſ. q̃ ꝓiurauerim in aliquo cõtra te. vñ subdit:

† 8.14.g k ¶ Nõ eni sci. ꝛc. sed istud videtur repugnare ei q̃d dictũ est q̃ cõfulxit p eo dñm ⁊ si ꝓfuluit verisimile est q̃ sciuit de fuga ei' a facie saul ⁊ sic negociũ sciuit. Dicẽdũ q̃ dauid dixit tantũmõ ꝟbis generalib' q̃ piculũ sibi iminebat: ⁊ q̃ cõ

f fuleret dñm vtrũ euaderet piculz illud ⁊ rogauit sacerdotẽ vt oraret p eo: ⁊ p ꝟbã achimelech scire nõ potuit q̃ dõ fugeret a facie saulis: q: frequẽter ipi dõ aliũde picula imminebãt. l ¶ Dixitq̃ rex. hic ponitur ipi' achimelech ⁊ oĩs dom' patris sui iniusta ꝓdẽnatio/ cũ dicit: Morte morieris ꝛc. m ¶ Et ait rex emis. dicit Ra. Sa. q̃ isti fuerũt abner ⁊ amasa q̃ mittebant ad regni negocia. n ¶ Noluerunt ãt ꝛc. Sciebãt eni q̃ nõ erat obediendũ regi in illis q̃ sũt cõtra deũ et hoc accepant vt dicit Rab. Sa. ab eo q̃d dr Jos. j. d. Sic obediuimus in cũctis moysi: ita obediem' ⁊ tibi: tm̃ sit dñs de' tuus tecũ. i. in illis in q̃b' volũtas tua est cõcors volũtati diuĩe tibi obediem': ⁊ nõ in alijs. o ¶ Et ait rex ad do. iste nõ fuit iude' natiõe: ſz idume' ꝓuersus ad iudaismũ: ⁊ iõ nõ in tm̃ horruit ĩterficere sacerdotes sicut alij: verũtñ nõ fuit sol': q: nõ posſz tot hoies interficere ⁊ ciuitatẽ destruere: nisi fuissent plures mali se cũ. p ¶ Elesti. ephot li. venerãt eni ad regẽ in vestib' in q̃b' ministrabãt añ deũ: vt magis flecteret aĩm ei' iratũ. q ¶ Nobe aũt ciꝛꝛ. ſcz de mãdato saul: i quo appret magna crudelitas in vastatiõe tot bonoꝝ: ⁊ in iugulatiõe tot iocẽtiũ. r ¶ Euadẽs aũt. hic ꝓfr ponit hui' facti denũciatio ipsi dõ p ipm abiathar: q̃ effugerat vt per dõ tutaret: ꝓpter quẽ dom' pris sui destructa fuerat. s ¶ Et ait da. ꝛc. Hic ponit scire imꝓpriꝛ p cõiecturare vel timere: nõ tñ re-

uelauit

quit filiũ isai i nobe apud achimelech

a filiũ achitob sacerdotẽ: qui consuluit p eo dñm: ⁊ cibaria dedit ei: ſz et gla-

b diũ goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiẽdũ achimelech filiũ achitob sacerdotẽ: ⁊ oẽz domũ patris ei' sacerdotũ q̃ erãt in nobe. Qui vniuersi venerũt ad regẽ. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui rñdit: † Presto sũ dñe. Dixitq̃ ad eũ saul: Quare ꝓiurastis aduersũ me tu ⁊ filius isai: ⁊ dedisti ei panes ⁊ gla-

c diũ: ⁊ ꝓsuluisti p eo dñm vt ꝓsurgeret aduersum me insidiator vsq̃ hodie p

d manẽs: ¶ Rñdensq̃ achimelech regi/ ait: Et q̃s in oĩb' seruis tuis sic̃ dauid

e fidelis/ ⁊ gener regis: ⁊ pgẽs ad iperiũ

f tuũ: ⁊ gl̃iosus i domo tua: Nũ hodie

g cepi p eo cõsulere dñm: Absit hoc a me/ ne suspicet rex aduersus ꝟuũ suũ rẽ huiuscemõi in vniuersa domo p̃ris

h mei. Nõ eni sciuit seru' tuus q̃cq̃ sup hoc negocio / vel modicũ vel grãde.

i Dixitq̃ rex: † Morte morieris achime-

m lech tu ⁊ oĩs dom' p̃ris tui. Et ait rex

a ¶ emissarij sunt qui impio regis mittunt ad interficiendos reos.

emissãrijs q̃ circũstabãt eũ: Cõuertimini ⁊ interficite sacerdotes dñi. Mã

a ¶ dauid ⁊ serui eius.

man' eoꝝ cũ dauid est: sciẽtes q̃ fugis-

n set ⁊ nõ indicauerũt mihi. Noluerunt aũt serui reglertẽdere man' suas in sa-

o cerdotes dñi Et ait rex ad doech: Cõuertere tu ⁊ irrue i sacerdotes dñi. Cõuersusq̃ doech idume' irruit in sacerdotes: ⁊ trucidauit in die illa octogin

a ¶ vt per habitũ religionis moueret animus regis ad pietatem.

p taquinq̃ viros vestitos ephot lineo.

q Nobe autẽ ciuitatẽ sacerdotũ pcussit i ore gladij: viros ⁊ mulieres: puulos ⁊ lactãtes: bouẽq̃ ⁊ asinũ et ouẽ i ore

r gladij. Euadẽs aũt vn' fili' achime- † lech filij achitob: cui' nomẽ erat abiathar. Fugit ad dauid: ⁊ annũciauit ei

s q̃ occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar: Sciebã eni in die illa q̃ cũ ibi eẽt doech idumẽ': p/culdubio annũciaret sauli. Ego sum reus oĩm aĩax p̃ris tui. Mane mecũ: ne timeas. Si q̃s q̃sierit aĩam meã/ q̃ret ⁊ aĩam tuam: mecũq̃ seruaberis.

Ca. XXIII

Annũciaꝛ ⁊ uerũt dauid dicẽtes: Ecce philistĩm oppugnant

a ¶ annonã de areis asportatã.

ceilã: ⁊ diripiũt arẽas. Consuluit igit̃ v dauid dñm/ dicẽs: Nũ vadã ⁊ pcutiã

uelauit hoc achimelech: q: de futuro ꝓtingẽti certitudinẽ nõ hẽbat: ⁊ q: si fecisset: sibi piculũ iminebat: q: forte p sacerdotes fuisset retẽt' ⁊ sauli traditus: ipe aũt magis debebat p̃cauere ꝓꝛio piculo q̃ alieno. Si ãt q̃rat q̃re doech ñ detinuit eũ: ⁊ q̃re nõ vocauit ad ꝟ adiutoriũ sacerdotũ. Dicẽdũ q̃ ex voto fuerat pluriꝫ dieꝫ in loco tabernacli cã oĩs vl' ad discẽdũ legẽ: vt dicũt hebrei: ꝑpt̃ q̃ ignorabat modũ recedẽdi ipi' dõ a saule: ⁊ q̃ fugeret ibi bannit'.

✳ lech fuit occisus ⁊ alij sacerdotes occasiõe eius: ⁊ silr p tractatũ inde p dictũ. xp̃s fuit capt' ⁊ occisus: ⁊ post hoc apli ⁊ martyres alij ꝓ fide ipsi'.

† ¶ Euadẽs autẽ ꝛc. Per euasionẽ istius significat' fuit status ꝓfessorũ q̃ filij sunt xp̃i q̃uis nõ transierint p gladiũ. ¶ Mozalr p doech qui bonũ factũ innocẽtis sauli retulit in malũ: signanter adulatores ⁊ maligni relatores: ⁊ p hoc potẽtes ꝓcitãt cõtra innocẽtes: ⁊ ꝟ est pessimũ marie q̃n fit ꝓtra psonas dõ ꝓsecratas. sicut in ꝓposito Ecci. xxviij. b. Susurro et bilinguis maledict': turbauit eni multos pacem habẽtes.

Ca. XXIII

Et annũciaue. da. Postq̃ saul psecut' fuerat dauid eũ banniẽdo. Hic ꝓfr eum psequit̃ multipliciter inseq̃ndo: ⁊ q: deus facit cũ tẽptatiõe ꝓuentũ: iõ circa hoc ꝓmo ponit̃ ꝓtra dõ duplex insultus. ſcdo triplex ꝓuentus. ca. xxiiij. Circa ꝓmũ saul psequit̃ dõ. ꝓmo in ciuitate. ſcdo i deserti vastitate/ ibi: Et vidit dõ. Prima in tres: q: ꝓmo ceila p dauid ꝓtegit̃. ſcdo in ea ꝓtra dõ obsidio disponit̃/ ibi: Nũciatũ est autẽ sauli. tertio dõ dei reuelatione eripit̃/ ibi: Qd̃ cũ resciisset. Circa ꝓmũ dr: t ¶ Et annũciaue. da. ſcz viri de ceila iminẽs eis piculũ. v ¶ Cõsuluit g̃ da. do. erat eni paratꝰ iuuare filios isr̃l: Tũ q: eos diligebat: Tũ q: iã erat inunct' rex: ⁊ iõ curam habebat de eoꝝ salute: tñ sicut debebat p̃us voluit dñm cõsulere: sed viri

✳ sui eum

Mozalr. t ¶ Et annũciaue. ꝛc. ceilã. q̃ interp̃tat ad fundã iuncta: ideo p ipam significat̃ militãs eccl̃ia. Funda nãq̃ bellicũ est instrumentũ: vt ptz Judicũ. xix. Militans autẽ ecclesia semp est cõiuncta bello ꝓtra demones ⁊ vitia. Per habitatores igit̃ ceile significant̃ filij ecclie quorũ alij sũt boni alij mali vsq̃ ad finẽ mũdi: tñ bonus p̃latus qui p dauid signifi/cat̃: eo q̃ dauid fuit pastor ouiũ debz vtrosq̃ cõsolari: sicut dauid habitatores ceile cõsolatus fuit. v ¶ Et diripiũt areas. i. rapiũt alimẽta de areis: per q̃ significant̃ ꝟba diuina ⁊ eucharistie sacrm̃: q̃bus fideles spũaliter reficiunt̃. Hec autẽ alimẽta philistĩm rapiunt q̃n demones q̃ per philisteos significant̃ fructũ verbi diuini et eucharistie sacramẽti suis tẽptationibus impediũt. Sed dauid habitatores ceile saluat quãdo bonus p̃latus suis p̃cib' ⁊ exhortationib' tẽptationes demonũ erga suos subditos euacuat. Sed q̃n̄ sicut dictũ est in filijs ecclie alij mali sunt ⁊ ingrati: iõ ꝓ illis dr: q̃ viris ceile ad tradendu-

✳ dauid in

La. XXIII

a ¶ Descēdet ꝛc. Rab. Si hic steteris de scēdet saul ꝛ tradēt te viri ceile in manꝰ eiꝰ: ergo volūtatē eoꝝ indicauit. Viri aūt ceile ingrati bñficijs dauid: ꝙs de manibꝰ philistinoꝝ liberauit: iudeoꝝ insidelitatē significāt ꝛ incōstantiā: ꝙ redēptori suo īgrati apō seculi ptātes insidiant. Ceila aūt interptat ad fundū iacta: vel excellēs sibimet. In circūitu impij ambulāt ꝛ stultꝰ vt luna mutat. b ¶ Ziphei ad saul in ga. ꝛc. Rab. Apud se latitātē dauid sauli pdiderūt: ꝛ cū eo de morte eiꝰ tractauerūt. Ziphei aūt florētes vt germinātes iterptant: ꝛ significāt eos iudeos ꝙ florē terreni regni appetētes: cū pncipibꝰ suis ō nece ipi tractauerūt: quō eoꝝ p discipulū suū pditū apprehēderēt: ꝛ pfidi ad uerficiēdū traderēt: ꝛ florētes seculi ipm in mēbris potestates seꝝ huiꝰ mūdi pdunt.

Ps. 11. b Eccl. 27. b.

Nico. de lyra.

✠ sui eū auertebāt dicentes: a ¶ Ecce nos hic in iu. ꝛc. ꝙsi dicāt. si ierimꝰ ad bellandū ꝓtra philisteos audiet saul: et sic dato ꝙ vicerimꝰ philisteos oportebit nos pugnare cōtra saulē: ꝛ nō poterimꝰ ꝓpter laborē belli pcedēti. b ¶ Rursuz ḡ da. cō. do. nō ꝙ: dubitaret de victoria: cū iā sup hoc habuisset diuinū rāsum: sed vt B ex duplici respōso diuino viri sui essent ꝓfortati ꝛ pati ire cū eo. c ¶ Et pug. ad philieos debellando. ideo subdit: d ¶ Et abe. iu. eo. ꝙ adduxerāt philistei ad portandū in terrā suam blada ꝛ alia bona hebreoꝝ. e ¶ Porro eo tē. ꝛc. istud subdit ad rñdēdū q̄stioni tacite: ꝙ dictū est ꝙ dauid bis ꝙsuluit dñm: iō posset q̄ri p quē ꝛ quō: et rñdet hic ꝙ p abiathar sacerdotē ꝙ fugiens ad dauid secū apportauerat ephot: q̄ est vestis sūmi sacerdotis in q̄ erat rōnale iudicij: in quo apparebat respōsio dñi: put dictū fuit Exo. xxviij. f ¶ Nunciatū est. Hic cōsequēter ponit excēptio dauid cū dicit: ꝙ cum resciſſet. per exploratores suos: eo ꝙ semp de saule timebat. b ¶ Dixit ad abiathar ꝛc id ē induere veste sacerdotali ad consulendū dñm. i ¶ Et ait dauid. scz per sacerdotē dominū cōsulentē. k ¶ Ut euertat pro. ꝛc. si illi de ciuitate noluerint me ei tradere. l ¶ Si tradēt me viri ꝛc. vt pcaueāt ciuitati sue licz iste due interrogationes sint scripte imediate absq; responsione media. nō tamē sic fuerunt facte: sed habito responso de prima. s. de aduētu saul: facta fuit secūda de traditiōe dauid

Et ait dñs

philisteos istos? Et ait dñs ad dauid: Vade ꝛ pcuties philisteos: ꝛ saluabis ceilā. Et dixerūt viri q̄ erāt cū dauid ad eū: Ecce nos hic in iu- a dea cōsistētes timemꝰ: quātomagis si ierimꝰ in ceilā aduersus agmina philistinoꝝ? Rursuz ḡ b dauid ꝓsuluit dñm. Qui rñdēs ait ei: Surge vade i ceilā. Ego enī tradā philisteos i manu tua. Abīt ḡ dauid et viri eiꝰ in ceilā: ꝛ pugna- c

a ¶ oneranda de area.

uit aduersum philisteos. Et abegit iūmēta eo- d rum: ꝛ pcussit eos plaga magna: ꝛ saluauit† dauid habitatores ceile. Porro eo tpe quo fugie e

a ¶ Q̄ moyses iubēte dño fecerat: sicut etiā rōnale in q̄ erat doctrina ꝛ veritas: in quo etiā ꝓsuluit dauid dñm.

bat abiathar filiꝰ achimelech ad dauid in ceilā ephot secū habēs descēderat. Nūciatū est aūt f sauli ꝙ venisset dauid i ceilā. Et ait saul: Tradidit eū dñs in manꝰ meas. Cōclususq; est introgressus vrbē: in q̄ portę ꝛ serę sūt. Et p̄cepit saul oi pplo vt ad pugnā descēderet in ceilā: ꝛ obsideret dō ꝛ viros eiꝰ. † Q̄ō cū dauid resciſ- g set qz ꝑpararet ei saul clā malū: dixit ad abia- h thar sacerdotē: † Applica ephot. Et ait dauid i B Dñe deus israel/audiuit famā seruꝰ tuus ꝙ disponat saul venire ad ceilā: vt euertat ꝓpter me k vrbē. Si tradēt me viri ceile in manꝰ eiꝰ? ꝛ si descēdet saul sicut audiuit seruꝰ tuus? Dñe deus

a israēl indica ꝙuo tuo. Et ait dñs: Descēdet. Bi m xitq; dauid rursū: Si tradēt me viri ceilę: ꝛ viros q̄ sunt mecū in manus saul? Et dixit dñs: n

a ¶ involuntate habēt vt tradent.

Trādēt. Surrexit ḡ dauid ꝛ viri eiꝰ q̄si sexcēti: ꝛ egressi de ceila: huc atq; illuc vagabant incerti. Nūciatūq; est saul ꝙ fugisset dauid ō ceila ꝛ saluat̄ esset: q̄obrē dissimulauit exire. Mo- o rabat aūt dauid i deserto in locis firmissimis:

¶ Ziph mons squalidus vel nebulosus

vel caligōs: vnus aūt de posteris caleph sic appellatus est.

mōtisq; in mōte solitudinis ziph in mōte opaco. Querebat tñ eū saul cūctis diebꝰ: ꝛ nō tra- p didit eū dñs i manꝰ eiꝰ. Et vidit dō ꝙ egressus q est saul/vt q̄reret aiaz eiꝰ. Porro dauid erat i r deserto ziph/in silua. Et surrexit ionathas filiꝰ s

¶ ionathas.

saul: ꝛ abīt ad dauid i siluā: ꝛ ꝓfortauit manꝰ t eiꝰ in deo. Dixitq; ei: Ne timeas. Neq; enī inueniet te manus saul pris mei. Et tu regnabis sup israēl: ꝛ ego ero tibi secōs. Sed et saul pr̄ meꝰ scit hoc. Percussit igit vterq; fedꝰ cozā dño. v Mansitq; dauid in silua. Jonathas aūt reuer- x b sus ē i domū suā. Ascēderūt aūt ziphei ad saul i gabaa/dicētes: Nōne ecce dauid latitat apō nos in locis tutissimis siluę: i colle achile q̄ est ad dexterā deserti? Nūc ḡ sicut desiderauit aia tua vt descēderes/descēde. Nostrū aūt erit vt

La. XXIII

m ¶ Et ait dñs: descēdet. i. si manseris in ciuitate descendet: qz nō venit illuc: vt postea habeāt: quia dauid inde recesserat. n ¶ Et dixit dñs: tradēt. scz si māseris in ciuitate: et saul illuc venerit: ita ꝙ cōditionalis est vera: cuius neutrum euenerit: sicut ista est vera: si homo volat habet alas cuius vtraq; pars conditionalis sit falsa. sequit: o ¶ Mobrē dissimulauit exi. post dauid pro tunc. p ¶ Querebat tamē ꝛc. nō ꝙ semp ipsum actu q̄reret: sed qz semp habebat voluntatē q̄rendi si facultas capiendi se offerret: vel quia semp actu ipsum nō q̄rebat nō p se: sed p exploratores. q ¶ Et vidit da. hic ꝓpr ponit psecutio dauid in deserto: qui enim saul vidit se esse frustratuz ab intentione sua de obsidione dauid in loco clauso muris: psecutus fuit eum in nemoribꝰ et siluis. In qua psecutione sic pceditur: qz primo dauid a ionatha cōfortat. secūdo a suis cōtribulibus accusat/ibi: Ascēderūt autē ziphei. tertio saul in latibulis euz pscrutat/ibi: At illi surgentes. Circa p̄mū dicitur: Et vidit dauid ꝙ egressus eēt saul. ad q̄rendum dauid per nemora ꝛ deserta: ꝛ ideo versabat dauid in tutioribus locis: ꝛ hoc est ꝙd dicit: r ¶ Dauid erat in deser. ziph. qui est locus nemorosus ꝛ opacꝰ. s ¶ Et surrexit iona. de societate patris ipō ignorāte. t ¶ Et abīt ad da. in sil. sciebat enī vbi esset: qz frequēter mittebant nūcios ad inuicē: occulte tñ. cetera patēt ysq; ibi: v ¶ Percussit igit vterq; fedus. tribus enim vicibus inūt ionathas fedus cum dauid. p̄mo in domo. secūdo in agro: vt patz ex supradictis. xviij. ca. ꝛ. xx. tertio in deserto: vt hic patet: in signū ꝙ fidelis anīa que significat per ionatham debet inire fedus cum deo qui per dauid intelligit. primo in domo cordis. secūdo in agro operis. tertio in deserto contemplationis. x ¶ Ascenderunt autē ziphei. Hic ponitur accusatio dauid per contribules suos. Ziphei enī descēdēt a ziph qui fuit de genere caleph: vt habet. i. Paral. ij. ca. et. iiij. caleph aūt fuit de tribu iuda sicut et dō. Et quo patz ꝙ ziphei fuerūt de eadē tribu cuz

✠ dauid. Et

✠ dauid in manꝰ saulis fuerunt parati sicut dicit infra. n ¶ Et dixit dñs: tra. et p hoc significant mali subiecti q̄ bonos ꝓlatos suos neqter accusant ꝛ tradūt manibꝰ tyrannoꝝ. y ¶ Ascēde. autē ziphei. q̄ interptant germinantes vel florētes: ꝛ significāt phariseos q̄ ex radice sup bie germauerūt i odiū xpi p

Diuisio

† j. 30. b

† Exo. 39. a. B

Moraliter

m v ✠ dauid.

E * dauid. Ex q̄ ptz malicia eoꝝ q̄ ꝓtribulē suū inocētē accusauerūt: ⁊ cū hoc ad tradēdū eū ꝓditorie se obtulerūt. ⁊ ptz lra vsq; ibi: a ¶ Cōsiderate ⁊ vi. ⁊c. Quia ad euitādū insidias meas mutat loca: ⁊ sic nō possum eū inuenire. b ¶ Et reuer. ad me ⁊c. i. denūciādo mihi certa loca in q̄bus inueniat

tradam⁹ eū in man⁹ regē. Dixitq; saul: Bñdicti vos a dño qꝝ doluistis vicē meā. Abite q̄ ozo ⁊ diligēti⁹ q̄parate ⁊ curiosi⁹ agite: ⁊ ꝓsiderate locū vbi sit pes ei⁹ velociter: vel q̄s viderit eū ibi vbi dixistis. Recogitat enī de me q̄ callide insidiet ei. Cōsiderate ⁊ videte oīa latibula ei⁹ in q̄b⁹ abscōdit: ⁊ reuertimini ad me ad rē certā/ vt vadā vobiscū. Qꝝ si etiā in terrā se obstruxerit: pscrutaboꝝ eū in cūctis milibus iuda. At illi surgētes/ abierūt in ziph ante saul. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in deserto maon in cāpestrib⁹ ad dexterā iesimuth. Iuit q̄ saul ⁊ socij ei⁹ ad q̄rēdū eū. Et nūciatū est dauid. Stetitq; descēdit ad petrā/ ⁊ ꝛsabat in deserto maon. Qđ cū audisset saul: psecut⁹ est dauid in deserto maon. Et ibat saul et viri ei⁹ ad latus mōtis ex pte vna. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in latere mōtis ex pte altera. Pozro dauid desperabat se posse euadere a facie saul. Iteq; saul ⁊ viri ei⁹ i modū coronę cingebāt dauid ⁊ viros ei⁹/ vt caperēt eū. Et nūci⁹ venit ad saul dicēs: Festia ⁊ veni: qm̄ ifuderūt se philistijm sup̄ trā. Reuersus est ergo saul desistēs pseq̄ dauid: ⁊ ꝓcessit in occursū philistinoꝝ. Propt̄ hoc vocauerūt locū illū petrā

a ¶ fons hedi vel oculus tentationis.

diuidentem. Ca. XXIIII

Ascendit ergo dauid inde: et habitauit in locis tūtissimis engad-

a callide insidiet ei. b tibula ei⁹ in q̄b⁹ abscōdit: c ad rē certā/ d rā se obstruxerit: e f bus iuda. g saul. h ī cāpestrib⁹ i ⁊ socij ei⁹ k

Dauid. Ex q̄ ptz malicia eoꝝ q̄ ꝓtribulē suū inocētē accusauerūt: ⁊ cū hoc ad tradēdū eū ꝓditorie se obtulerūt. ⁊ ptz lra vsq; ibi: a ¶ Cōsiderate ⁊ vi. ⁊c. Quia ad euitādū insidias meas mutat loca: ⁊ sic nō possum eū inuenire. b ¶ Et reuer. ad me ⁊c. i. denūciādo mihi certa loca in q̄bus inueniat me exercit⁹ me⁹ incertitudinaliter vagādo ab ei⁹ captione fraudet. c ¶ Qꝝ si etiā ⁊c. In cauernis. d ¶ Perscruta. eū ⁊c. hoc dixit saul: vt ziphei ēent magis aīati ad faciē dū volūtatē ip̄i⁹ saul: q̄si hoīnes militares illi⁹ trib⁹ eēnt ꝫ dō ī facto isto: sic ⁊ ip̄i: ⁊ forsitā ita erāt q̄ sic ziphei q̄ erāt hoīes rurales tūnc vt fauore regis erāt ꝫrij dō: sic et hoīes bellatores saltē ꝓ magē pte. e ¶ At illi sur. Hic ꝓpr̄ describit pscrutatio ip̄i⁹ dauid a saule ꝓ indiciū ziphęoꝝ: et ꝑ est qđ dr: f ¶ Abierunt in ⁊c. Ut explorarēt loca in q̄b⁹ dō latitabat. g ¶ Dauid aūt ⁊c. Dicit Ra. Sa. q̄ maon est nomē ciuitatis cui adiacet desertū ab ea sic noīatū. h ¶ Iuit q̄ saul ⁊c. post renūciationē ziphęoꝝ: vt dictū est. i ¶ Et nū. est da. Per exploratores suos. k ¶ Statimq; de. ad pe. Dicūt aliq̄ q̄ est nomē castri: vbi dauid reposuit ea q̄ habebat vt eēt expeditior. Alij aūt dicūt q̄ erat cauerna ī rupib⁹ magna ⁊ occulta in q̄ dauid reposuit ꝓdicta: noluit tñ ibi remanere/ ne forte ꝑ saul ibi iclauderet. seq̄t: l ¶ Pozro dauid ⁊c. Sz videt q̄ in hoc dubi⁹ fuerit in fide: qz p reuelatōez diuinā certitudinaliter habuerat ip̄m fore regē post saul. Dicēdū q̄ ñ desperabat euasionē ꝑ sua ꝑsona: qz cert⁹ erat de ip̄letione diuini ꝓmissi: sed desp̄abat se posse euadere absq; bello cū saule: qđ q̄dē bellū horrebat: qz timebat ꝺ morte viroꝝ suoꝝ ⁊ aliāꝝ q̄ erāt cū saule eū seq̄ntiū in ꝑ magē inolūtarie q̄ volūtarie. m ¶ Et nū. ve. ⁊c. ꝑ factū est ex ꝓdescēsiōe diuīa: vt saul ip̄ediret a captiōe dō. n ¶ Propt̄ hoc ⁊c. qz ibi fuit diuisus exercit⁹ saulis a pscutōe dō.

Doraliter * dō significati: sic dictū est. s. in plib⁹ locis: ⁊ ex odio pscuti sūt eū vsq; ad mortē/ eo q̄ arguebat vitia eoꝝ. Et de ꝑ pōt accipi qđ dr Eccth. vij. c. Flouit ꝛga/ germinauit superbia/ iniq̄tas surrexit in ꝛgā ip̄ietatis: magna enī īmo maxima ip̄ietas fuit vsq; ad mortē pseq̄ īnocētē ⁊ mūdi saluatorē. Per ꝑ igit q̄ ziphei insidiati sūt dō vt in man⁹ saul traderet: significata fuit insidiatio phariseoꝝ ꝫ xp̄m vt traderet in man⁹ herodis. Mar. iij. a. Exeūtes āt pharisei cū herodianis ꝓsiliū faciebāt quō eū pderēt. Sz sicut dauid tūc inuasit eoꝝ insidias. sic dr ¶ Statimq; de. ad petrā. Ita Iesus tūc cū discipulis suis secessit ad mare vt dicit Mar. iij. ¶ In ca. xxiij. vbi dr in postil. Et dixit dñs tradēt. i. si pmāseritis in ciuitate ⁊ saul illic venerit ita q̄ ꝓditionalis est vera.

Additio. j. Licz ꝓditionalis possit eē vera: cuius vtraq; ei⁹ ps sit falsa: nūq; tñ ꝓditionalis est ꝛa q̄n oppositū ꝓseq̄ntis ē cōpossibile añcedēti. vñ ista ꝓditionalis: si hō currit bacculus est in angulo: est falsa: lz vtraq; ei⁹ ps eēt ꝛa: ⁊ iō in ꝓposito nō saluat̄ ꝛitas diuīe rñsiōis ꝑ ꝑ q̄ ꝓditionalis: vt ī postil. dr. s. si māseritis in ciuitate ⁊ saul illuc venerit/ tradēt. Mā ꝓ tūc. s. tpe rñsiōis possibile erat q̄ nō traderet dō ab illis de ceila: lz illuc remāsissent/ ⁊ saul illuc venisset: cū q̄libet ista ꝓpositionū erat mere ꝓtingēs ⁊ cōpossibilis alteri / vt de se patz. Nec valet dicere q̄ apud deū: cui⁹ scientia est infallibilis p̄dicte ꝓpositiones erāt necessarie. Mā diuīa pscientia lz sit certissima: nō tñ tollit ꝓtingētia a reb⁹: ꝓut cōiter tenet a doctoribus. Ūñ ad ditionalē esse verā īmo necessariā. Exēplū ꝓmi: si sortes currit sortes mouet. Exēplū scōi: si hō est asin⁹ homo est rudibilis. Dis igit ꝓditionalis falsa est ip̄ossibilis: oīs vera est necessaria: qz nulla est vera nisi eā polleat ꝓseq̄ntie bone ⁊ formali: in q̄ oppositū ꝓseq̄ntis nō pōt stare cū añcedēte: nūc aūt ꝓpter veritatē saluandā diuine rñsiōis q̄ dicit: Si māseritis tradent: hec ꝓditionalis est necessaria: cuius vtraq; pars eius sit mere ꝓtingēs: sicut illa de ꝛtute sermonis: si sortes currit sortes mouet: ita ⁊ ista de q̄ sermo: ⁊ si nō sit vera de ꝛtute sermonis: est tñ necessaria ꝛtute sentētie dei nō obstāte cōtingētia antecedētis ⁊ cōseq̄ntis sicut illa: si sortes est p̄destinatus saluabit̄ est necessaria: cuius ⁊ antecedēs et cōseq̄ns sit mere ꝓtingēs. Est ꝑ istā logicā magister sentētiarū: in ꝓmo lib. soluit argumēta in ꝫriū/ dicēs: q̄ sortes ꝑm talē cōditionalē necessario saluabit̄ necessitate ꝓseq̄ntie/ sed nō necessitate ꝓseq̄ntis. ¶ In eodē ca. Burgeñ. notat nr̄am trāslationē: sicut ⁊ postillator ī tractatu suo de differētia nr̄e trāslatiōis ⁊ hebraice veritatis: cū lra dicit de desperatiōe dauid. Dicūt enī in lra hebraica nō haberi li desperauit/ sed loco ei⁹ festinauit. vñ trāslatio nr̄a pōt habere veritatē de desperatōe q̄tū est de remedio humano nō q̄tū est de subsidio diuino: qđ statim apparuit cū de diuina ordinatiōe occurreret nūci⁹ q̄ saul a pscutiōe dauid auerteret: ad pugnādū cōtra philisteos sollicitaret: de dei enī auxilio dō nūq; desperauit. Ca. XXIIII

Ascēdit q̄ da. inde ⁊c. Postq; descript⁹ est multiplex insult⁹ ꝓtra dō. Hic ꝓpr̄ describit triplex dei ꝓuētus erga ip̄m: qz ꝓmo saul ei⁹ pscutor manib⁹ ei⁹ tradit. scōo nabal ei⁹ irrisor mortē. ta. xxv. tertio saul factus erga eū mentitor iterū ei exponit ca. xxvj. Prima in duas: qz ꝑmo describit crudelitas saulis dauid pseq̄tis. secūdo benignitas ip̄i⁹

A a ¶Eratq; ibi spe. tē. Rab. Rex ex ip̄rouisis except⁹ insidijs. qđ innocēti moliebat: incidit i foueā quā fecit. Dauid ꝺo ꝓ malis bona retribuēs: nō occidit eū: sed in testimoniū facti oīa chlamydis abscidit: cū facile⁹ esset aduersariū ꝑdere q̄ fallere: latuit ꝺ̄n in spelūca. ne inueniret. Tegit aūt terra. i. carne qui latet in spelunca. Jesus aūt latebat in carne quam acceperat de terra ne a iudeis inueniret diuinitas. Si enī cognouissent nunq; deū glie crucifixissent. Illi q̄ nō cognoscentes deū: hoīem ꝑsecuti sūt. Jn spelūcā fugit x̄ps a facie saul: tādiu enī ꝑsecuti sunt illū iudei: donec in monumēto ponerēt qđ excisum erat i petra. Saul ad purgādū ventrē spelūcā ingredit: q: iudei ꝯceptā malicią cōtra x̄pm q̄si odorē fetidū emiserūt: ꝛ cogitatiōes malas factis deterioribus ostendebant. Dauid seruare saulē q̄ ꝑdere maluit: quē i antro occultat⁹ ipe restāte habuit. Sic et x̄ps cū esset in spelūca carnis ꝑsecutorē pplm in ptātē habuit: nec occidit. de q̄ scriptū erat: Ne occidas eos. Sūmitatē chlamydis silenter abscidit: q: x̄pus iudeos nō occidit: sz gloriā regni abstulit. Chlamydis enim abscisio regni amputatio. Ūñ cū saul vestimētū dirupit samuel: ait samuel. Dirupit ꝺ̄ns regnū isrl̄ de manu tua. b ¶Saul. Greg⁹. Horalr. Quid ꝑ saul niſi mali rectores. Quid ꝑ ꝺ̄o niſi boni subditi signātur. Saul vētrē purgare est prauos ꝓpositos ꝯceptā i corde maliciā vsq; ad opa miseri odoris extēdere: ꝛ cogitata apud se noxia factis exterioribꝰ exequēdo mōstrare. Quē tñ dauid ferire meruit: q: pie subditoꝝ mētes ab oī se peste obtrectationis abstinētes ꝓpositoꝝ vitā nullo lingue gladio ꝑcutiunt: etiā cū imꝑfectionē reꝓhēdūt: q: siq̄n ꝓpē infirmitatē se abstinere vix ꝑñt: extrema q̄dā atq; exteriora ꝓpositoꝝ mala: sed tñ hūiliter loquunt: ꝛ q̄si oīa chlamydis sileter incidūt: q: dū plate dignitati saltē innocie: ꝛ latēter derogāt: q̄si regis suppositi vestē fedāt: sed tñ ad semetipos redeūt: seq; de tenuissima ꝑbi laceratōe reꝓhēdūt. Dauid enī ꝑcussit oram suā: eo q̄ abscidisset oīa chlamydis saul: facta q̄ppe ꝓpositi ozis gladio ferienda nō sūt: etiā cū recte reꝓhendēda videant. Si q̄ñ ꝺo ꝓtra eos vel in minimis lingua labit: necesse est vt ꝑ afflictionē pnie cōprimat: vt ad seip̄m redeat: ꝛ cū ꝓpositę dignitati deliq̄rit: eius ꝓtra se iudiciū sibi q̄ platus est ꝓhorrescat. Nā cū ꝓpositis delinq̄m⁹: ei⁹ ordinatiōi qui eos nobis ꝓtulit obuiam⁹. Ūñ moyses cū ꝓtra se ꝛ aarō pplm cōq̄ri cognouisset ait: nos enī q̄d sum⁹? nec ꝓtra nos murmur vr̄m est: sz cōtra deū. c ¶Uiuit ꝺ̄ns. Defectiua lr̄a Joseph⁹ supplet: q̄ erāt cū eo redarguēbāt eū. Seruabat ei inimicū q̄ volebat delere eū ꝛ sedauit eos. ꝺ. Uiuit do. tē.

Nico. de lyra

✻ gnitas ip̄i⁹ dauid sibi parcētis: ibi: Eratq; ibi spelūca. Crudelitas aūt saulis apparet eo q̄ q̄rebat ꝺ̄o in rupib⁹ q̄ si inaccessibilib⁹: ita q̄ ex desiderio occidēdi eū exponebat se ꝛ suū exercitū periculis multis ꝛ magnis ꝛ hoc est qđ ꝺ̄: a ¶Perrexit ad inue. tē. id capreis siluestrib⁹: ꝛ dicūt aliq̄ q̄ iste capre sunt hui⁹ cōditionis q̄ de alto ñ̄t ꝓcipitare se: ꝛ in cornib⁹ suis se recipe absq; lesione. b ¶Et venit tē. i. q̄ erāt ꝑ viā cōmunē. vt in heb. ꝓf: Ad caulas ouiū sup viā: venit aūt illuc saul nō ad q̄rendū ꝺ̄: q: nō credebat q̄ auderet se ꝑ viā ponere: sz venit illuc q: recedēs ab ip̄o dauid inuestigatiōe: quē in locis aptis ꝑ fugitiuis nō inuenerat: ꝛ ꝺ̄ in caueruna vie, ꝑpinq; cū viris suis se posuerat: eo q̄ sibi credebat q̄ saul eū ibi nō q̄reret sed tm̄ in locis a cōi strata remot. c ¶Eratq; ibi spe. Hic ꝓñr describit benignitas dauid ꝓtētis sauli ip̄m ad mortē ꝑsequēti, vbi ꝓmo describit ip̄i⁹ dauid miseratio. scḋo miseratiōis declaratio/ibi: Surrexit aūt ꝺ̄ post eū. tertio saulis rūsio/ibi: Cum aūt cōplesset ꝺ̄. Miseratio aūt ꝺ̄ apparet manifeste in duobus. s. ei parcendo cū posset eū occidere: ꝛ viros suos refrenando ab ei⁹ inuasione. ꝛ patz lr̄a hic exceptis. ꝺ ¶Ecce di. tē. Jn sēptima p̄cedēti nō inuenit ꝑ sed doc. dicūt cōiter q̄ ꝑ fuit sibi dictū q̄n fugiēs saul venit ad samuelē: vt dictum est. ꝺ. xix. e ¶Percuſ. cor tē. i. ꝑscia sua eū reꝓhēdit: ꝛ sic ꝺ̄ est accusatiui casus: q: in ꝑ fecerat irreuerētią ip̄i saul: qui honorād⁹ erat q̄diu in regno tolerabat a deo: ꝓpē qđ dicūt hebrei q̄ ꝺ̄ circa mortē fuit punit⁹. in silā. s. in vestib⁹ q̄ bus optus nō caleſiebat. vt pleni⁹ videbit. ſ. iij. li. f ¶Uiuit do. tē. vsq; ibi exclusiue. Et cōre. da. tē. nō est in heb. nec in libris correctis. Fuit enī q̄d oppositū ꝑ modū glose: ꝛ postea insertū est textui per ignoratiā scriptorū seu aliq̄ correctoꝝ. Causa aūt appositionis. ꝓmo ꝑ modū glose vt credo fuit: q: ſ. xxvi. ca. dauid dixit ista ꝺba in sili casu quo poterat interficere saul. g ¶Surre. āt da. hic ꝓñr describit dicte miseratōis māifestatio: ꝑ ꝑ q̄ ꝺ̄o aliq̄ntulū seq̄ns saulē oñdit ei ptē sue chlamydis absciſā: ꝑ ꝑ māifeste declarās q̄ ita facilē eū occidisset si voluiſſ ꝛ ꝑ ꝑ. ꝓbat falsitatē ꝺoech ꝛ alioꝝ q̄ accusabāt ꝺ̄ erga eū: ꝛ ptz lr̄a vsq; ibi:

✻ Ulciſcat

Horaliter. † ¶Assumēs g̃ saul tē. ad inuesti. dauid. Alleg. q̄ saul qui cū socijs suis q̄rebat ꝺ̄ sup abruptissimas petras q̄ solis capreis siluestribus sunt pue: significat cayphas pōtifex anni illi⁹ vt dicit Joh. xi. q̄ cū alijs sacerdotib⁹ q̄rebat mortē x̄pi per vias ꝛ modos irrōnabiles: qđ nullus deberet q̄rere. c ¶Eratq; ibi spelunca tē. in qua latebat dauid: ideo per ipsam significari pōt humanitas x̄pi in qua latebat diuinitas. Phil. ij. a. Qui cū in forma dei esset nō rapinā arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiens. in similitudinē hominū factus: ꝛ habitu inuēt⁹ vt homo. c ¶Quā ingressus est saul tē. cayphas enīz considerās christū purū hominē emisit illud verbū fetidū: Expedit vobis vt vnus homo moriat ꝓ pplo: licet enim ipse ꝛ alij nō haberēt aliquā causaz rationabilē interficiēdi x̄pm innocentē: tamē ne occasione ei⁹ romani venirēt ꝛ tollerēt locū ꝛ gentē: affirmās min⁹ malū esse innocentē interficere q̄ locū ꝛ gentē perire. † ¶Surrexit g̃ dauid tē. per hoc significat q̄ x̄ps post resurrectionē suā ꝛ ascēsionē abscidit a iudeis regni ꝛ sacerdotij dignitatē. Scōm ꝺo litteralē sensum dauid oīa chlamydis abscidit: vt ꝑ hoc oñderet sauli q̄ ip̄m si voluisset occidere potuit Et silr̄ x̄ps q̄rētibus eū cape hoc ostēdit: naz ex solo verbo qđ dixit eis: ego sum. cōs ad terrā ꝓstrauit.

di. Cūq; reuersus eēt saul postq; ꝑsecut⁹ est philistęos: nūciauerūt ei dicētes: Ecce dauid i deserto ē engaddi. Assumēs g̃ saul tria mi † lia electoꝝ viroꝝ ex oñi isrl̄: pre- a xit ad inuestigādū dauid ꝛ viros ei⁹/etiā sup abruptissimas petras ¶ ibices sūt animalia q̄ de rupib⁹ cadētia se corp̄ solis ibicib⁹ puię sunt. Et venit b nib⁹ excipiūt. a ¶ locus sic appellatus. ad caulas ouiū q̄ se offerebāt viāti a Eratq; ibi spelūca quā ingressus ē c saul vt purgaret vētrē † Porro dauid ꝛ viri ei⁹ i interiore ptę spelūcę latebāt. Et dixerūt ꝑui dauid ad eū. Ecce dies de q̄ locut⁹ est ꝺ̄ns d ad te. Ego tradā tibi inimicū tuū vt facias ei sic placuerit in oculis tuis. Surrexit g̃ dauid ꝛ ꝑcidit † ¶ chlamys est sagū militare: q̄ etiā ꝓprotica dicit: eo q̄ acuminata sit ex vtraq; parte: qua ꝓtingit vsq; ad talos.

b oīa chlamydis saul sileter. † Post hec ꝑcussit cor suū ꝺ̄: eo q̄ absci e disset chlāydis oīa saul. Dixitq; ad viros suos: Propitī⁹ sit mihi ꝺ̄ns ne faciā hāc rē ꝺ̄no meo x̄po ꝺ̄ni: vt mittā manū meā i eū: qm̄ c x̄ps ꝺ̄ni ē. † Uiuit ꝺ̄ns: q: nisi ꝺ̄ns f ꝑcusserit eū: aut dies ei⁹ venerit vt a ¶ peste vel aliquo huiusmodi. moriat: aut descēdēs in ꝓliū ꝓierit: ꝓpitī⁹ sit mihi ꝺ̄ns vt nō mittā manū meā i x̄pm ꝺ̄ni. Et cōfregit dauid viros suos ꝟmōib⁹ istis: et nō ꝑmisit eos vt ꝓsurgerēt i saul. Porro saul exurgēs de spelūca/ꝑgebat cępto itinere. Surrexit āt g dauid post eū: ꝛ egressus de spelunca clamauit post tergū saul/dicēs: Ūñe mi rex. Et respexit saul post se. Et iclinās se dauid ꝓnus i trā ꝛ adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis verba hoīm loquentiū: dauid q̄rit malū aduersuz te? Ecce viderunt hodie oculi tui q̄ tradiderit te ꝺ̄ns in manu mea in spelūca: ꝛ cogitauī vt occiderē te sz ꝑpcit tibi ocul⁹ meus. Dixi enī: nō extēdā manū meā i ꝺ̄nm meū: q: x̄ps ꝺ̄ni ē. Quin potī⁹ pr̄ mi/vide ꝛ ꝓgnosce oīa chlamydis tuę i

Diuisio

† 2. q. 7. ꝟ. itē obijcit. 1. q. 1. c. ꝺ̄ns

† De pe. ꝺ. 2. ꝟ. opponitur. ibi: q̄rēti aīam suā ꝑpercit Horaliter

†† 26. b.

K E Pharan

Ortus est Ca. XXV aūt samuel. a ¶ Pharan. Rab. Oppidū est in arabia vicinū saracenis: q̄ in solitudine erāt. p hoc trāsierūt filij isrl cum de monte sinai castra mouissent. est autē contra australē plagā ꝛ distat ab haila ꝓra orientē itinere dier̄ triū. In deserto pharan memorat scriptura habitasse ismaelē: a quo ismaelite q̄ nunc saraceni dicunt. legimus ꝛ chodorlaomor percussisse eos q̄ erāt in deserto pharan.

b ¶ Nabal. Rab. Sir durus ꝛ pessimus iudeos significat qui vna fellis ꝛ botri amaritudine debriati dura cerui ce ꝛ incircūcisi corde semp spūsancto re sistebant. et legē carnaliter sequētes: stulti facti sunt. Nabal enī interpꝛtat insipiens vel demēs. Ideo christum ꝛ apl̄os refectionē fidei ꝛ boni operis ex petētes respuēdo dixerunt: hunc nescimus vnde sit: nos aūt moysi discipuli sum⁹. Abigail ꝥo prudētissima ꝛ speciosa plebē illā significat. que ad deū cōuersa est. Interpꝛtat patris mei exultatio. vñ: Gaudiū erit in celo sup vno peccatore

† De pe. di. 2. §. opponi turvltra medium

Joh. 9. f

Luc. 15. b

§

Nico. de lyra

* a ¶ Vlciscar d. me ex te. Hoc dixit celo iusticie non vindicte.

b ¶ Adam⁹ autē ꝛc. Nullus enī debet d̄r ꝓpria iniuria sumere vindictaz p se: nisi incūbat sibi ex officio. ꝛ tunc melius esset q̄ p aliū faceret. Vñ legit de Platone q̄ seruū suū peccantē ꝺ se tradidit alteri puniēdū: ne ipe ꝓpria iniuria motus mēsurā excederet rōnis.

c ¶ Sicut ꝛ in ꝛc. i. verbo vulgari.

d ¶ Ab impijs ꝛc. Hoc enim dicebat q̄n dñs p aliquē malum sumebat vindictā de alio peiori vel eque malo: ꝛ qz dauid sentiebat se innocētē: nolebatq̄ talis vindicta per ipm fieret de saule: sz si de⁹ vellet facere p aliquē malū hoiez faceret: sicut factū fuit post ea: qz a philisteis fuit saul occisus: vt hr̄ i fra. xxxi. ca. Heb. aūt dicūt hic: Sicut in ꝓuerbio antiq̄ d̄r ꝛc. dicētes q̄ istꝺ ꝓuerbiū ē lex data a deo: q̄ d̄r antiquꝰ dierū. Dañ. vij. b. Accipiūt autē hoc a lege Exo. xxj. vbi d̄r de occiso a casu q̄ dñs tradidit eū in manu occidētis: qꝺ dicūt accidere ꝓpter pctm occultū ipi⁹ occisi ꝓ quo erat dign⁹ morte. Et ꝓ aliq̄ pctō occulto ipsius occidētis: ꝓ quo erat dignus expelli ad tps de sua ciui-

¶. 28. a. tate. s. vsq̄ ad mortē summi pōtificis: ꝛ qz dicta pcta occulta nō possūt vindicari p hūanū iudiciū: isto modo vindicanē p diuinū: sed hoc dictū nō est sem p verū: sz aliq̄n possit ꝓtingere: qz frequēter ꝓtingit homicidiū casuale absq̄ pctō occidentis vel occisi hoc demerēte ꝑm diuina iudicia nobis occulta: omnia tamē ad bonū electoꝝ ordinant.

e ¶ Quē psequeris. q. d. vile est tibi me psequi: etiā dato q̄ essem nocēs: cū sim nullius momēti respectu tui.

f ¶ Cū aūt cōplesset. Hic ꝓsequēnter ponit ipius saulis respōsio: q̄ ꝓuictus ꝛ ꝓfusus de sua neqtia dixit:

g ¶ Justior me es. Ista est cōparatio abusiua ac si diceret: nix est albior coruo.

h ¶ Quis enī cū inuenerit ꝛc. q. d. hoc nullus faceret nisi esset valde bonus ꝛ ꝓfect⁹: ꝛ ī hoc ꝓfitet ipm dauid esse dignū regno. ideo subdit: ī ¶ Et

nūc qz

manu mea: qm̄ cū pciderē summitatē chlamydis tuę: nolui extendere manū meā in te. Aduertite ꝛ vide: qm̄ nō est in manu mea malū: neq̄ iniqtas/neq̄ peccaui in te. Tu aūt insidiaris aię meę vt auferas eā. Judicet dñs iter me ꝛ te: ꝛ vlciscat dñs me ex te: manꝰ aūt mea nō sit i te. Sicut ꝛ i puerbio antiq̄ d̄r: Ab ipijs egrediet ipietas. Manꝰ ergo mea nō sit i te. Quē psequeris rex isrl: quē psequeris? Canē mortuū psequeris ꝛ pulicē vnū. Sit dñs iudex ꝛ iudicet inter me ꝛ te: ꝛ videat ꝛ iudicet cāzę meā/ꝛ eruat me ꝺ manu tua. Cū aūt cōplesset dauid loquens sermones huiusce modi ad saul/dixit saul: Nūqd hec vox tua est fili mi dauid? Et leuauit saul vocē suam ꝛ fleuit. Dixitq̄ ad dauid: Justior tu es q̄ ego. Tu enī tribuisti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: quō tradiderit me dñs in manu tua: ꝛ non occideris me. Quis enim cū inuenerit inimicū suū: dimittet euz in via bona? sed dñs reddat tibi vicissitudinē hāc ꝓ eo qꝺ hodie operatus es in me. Et nūc qz scio q̄ certissime regnatur⁹ sis ꝛ habiturus in manu tua regnuz isrl: Jura mihi p deuz ne deleas semē meū post me: neq̄ auferas nomē meū de domo patris mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul in domum suam: ꝛ dauid ꝛ viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

a b c d e f g h i k l m

Nico. de lyra

† Ortu Ca. XXV n us est aūt samuel: et cōgregatus est o vniuersus isrl: et planxerūt eū nimis: et sepelierūt eū in domo sua in ramatha. Cōsurgens q̄ dauid descendit in de a sertū pharan. Erat aūt vir quispi p am in solitudine maon: et possessio eius in carmelo: et homo ille magnus nimis. Erantq̄ ei oues tria milia/ꝛ mille capre. Et accidit vt tonderet grex eius in carmelo. Nomen autem viri illius b erat nabal: ꝛ nomen vxoris eius

n o p

Dauid

nūc qz ꝛc. dicūt aūt alīq̄ hebrei q̄ ꝺ scīuit p signū sibi datuz a samuele: qz ille regnaret post eū q̄ scinderet vestē ei⁹: ꝓut fuit dictū ca. xv. k ¶ Jura mihi in dō. ꝛc. Videt eū ꝓnū ad misericordiaz: habita ꝓ se misericordia vna: petit aliā ꝓ semīe suo. l ¶ Et iu. da. Tacē ꝓn⁹ ad misericordiam. m ¶ Abijt ꝛc. penitēs ꝺ psecutōe dō: sz ꝺ tm̄ fuit ad horā: vt ex seqntib⁹ patebit. Videret forte aliqui q̄ ꝺ peccauit iurādo facere misericordiam ipi sauli: cū sciret eum esse a dño reprobatū. Itē qz istud iuramētū trāsgressus fuit: vt videt: qz septem viros de filijs saul tradidit crucifigēdos: vt hr̄. ſ. ū. liꝺ. xxi. ca. Ad ꝓmū dicēdū q̄ dō nescibat saul reprobatū simplr. s. cītū ad vitā etnā: sz tm̄ respectu regni tpalis: nō aūt p iuramētū suū ꝓcessit filijs saul q̄ regnarēt/sz solū q̄ viuerēt: qꝺ poterat stare absq̄ ꝺ q̄ regnarēt: ꝓpt̄ qꝺ iurādo nō peccauit: imo op⁹ pfectōis fecit: ꝑm illꝺ Mat. v. g. Bñfacite his q̄ ode rūt vos ꝛc. Silr nō fuit trāsgressus iuramētū: qz in oī iuramēto volūtas superioris itelligit excepta ꝛ maxie ipi⁹ dei: de cui⁹ volūtate exp̄ssa fuit punita posteritas saul. ꝓt̄ gabaonitas: q̄ punitio nō ꝺbebat fieri p penā pecuniariā: sz p mortē saltē aliq̄s: ꝛ iō nō peccauit tradēdo illos septē viros crucifigēdos: nec p ꝺ fuit deleta posteritas saul: qz dō renuit miphiboseth: vt ibidē hr̄ q̄ descēdit de saul p ionathā filiū ei⁹.

Diuitis

Ortuꝰ est aūt C. XXV sa. Hic ꝓm̄ ponit sedō ꝓ uētus p mortē iniq̄ nabal: qz diuisa vltiōe mortuꝰ est/eo q̄ vitu perauerat dō ꝛ ꝺuos ei⁹ iniq̄: et sic vxor ei⁹ ꝛ q̄cq̄d habebat fuit ipi⁹ dō: ꝑmittit tm̄ hic mores samuelis iusti ꝑciosa: vt p ꝺ magis appeat mors hoīs iniq̄ ignominiosa: ꝑm q̄ d̄r ꝓuū. x. b. Memoria iusti cū laudib⁹/ ꝛ nomē impioꝝ putrescet. ꝛ ꝺ est qꝺ d̄r de samuele ad ei⁹ laudē. o ¶ Et cō. est vni. isrl. De morte ꝺo nabal null⁹ plāct⁹ scribit. Sz hic orit q̄stio: quō sedō liber regū d̄r ipsū samuelis sic ꝛ ꝓtm⁹: cū tm̄ ab isto loco ꝛ deinceps nō potuerit scribere. s. post mortē suā. Ad qꝺ d̄r q̄ vn⁹ de discipulis suis residuū scripsit: q̄ ab aliqb⁹ d̄r fuisse nathan. ꝓpha: ꝛ iō ascribit samueli: sic factū discipuli mgro. p ¶ Erat ār vir ꝛc. Hic ꝓm̄ agit ꝺ ipo nabal. vbi ꝓmo describit nabal et abigail psonar̄ ꝺditio. secꝺo ipi⁹ dō curialis petitio ibi: Cū ḡ audisset. ꝛtio rusticana rēsio/ibi: Rūdes aūt. ḡrto abigail. puida obuiatio/ibi: Abigail aūt. q̄nto circa nabal diuisa vltio/ibi: Diluculo aūt. Circa pri mū d̄r: Erat aūt vir quispiā in so-

Questio

* li solitudi/

Horatius

Mortalis. n ¶ Mortuꝰ ē aūt ꝛc. Per plāctū cōem samuelis ondit q̄tū plāgēdus ē obit⁹ boni plati vl doctor̄. p ¶ Erat aūt vir ꝛc. Per istū q̄ vocabat nabal/ꝛ stult⁹ interpꝛtat: significari pōt q̄libet pha supb⁹. stult⁹ enī d̄r q̄si statu alt⁹. s. in estimatiōe sua. Pha enī supb⁹ rōne sciētie ē alti stat⁹/sz rōne supbie stultus. d̄r enim ꝓuū. xi. a. Ubi hūilitas ibi sapia. Et eadē rōne: vbi supbia ibi stulticia. Vñ de phis supbis d̄r Ro. i. d. Qui cū cognouissent deū nō sicut deū glificauerūt aut gr̄as egerūt/ sz euanuerūt in cogitatiōibus suis: ꝛ obscuratū est insipiēs cor eorū: dicētes ei se ee sapientes stulti facti sūt.

A ℣ peccatore penitẽtiã agẽte. a ¶ Sata polẽ. Satũ est genꝰ Satũ mẽsure ꝓtinẽs modiũ ⁊ semis. Polenta est accuratissima farina. Polenta Ua passa dicit q̃ ꝓiusq̃ maturescat ad solẽ diu exiccat: ⁊ sic seruat. Massas caricarũ. i. ligaturas de fructibus ficoꝝ. Carice ℣ Erit anima

Nico.de lyra

ℵ li solitudine nõ est in hebreo: nec est de textu: qz ꝑm q̃ ꝺr libro de q̃stiõibꝰ hebraicis manebat i ciuitate maon. Sed eiꝰ aĩalia erãt in monte carmelo vbi habebat domuz ꝓ pastoribus ⁊ pecoribꝰ ad quẽ venit ꝓ tondẽdis ouibꝰ cũ vxore sua. Sciendũ aũt q̃ iste carmelus est mons in sorte iude. Alius aũt carmelus vbi helias interfecit sacerdotes baal est in tribu ysachar. Exprimit nomẽ viri ⁊ vxoris cum dicit: Nomẽ autẽ ⁊c. et conditio vtriusq̃ cum dicit: a ¶ Eratq̃ illa mu. pru. ⁊ spe. ⁊ sic erat mẽte ⁊ corpe gratiosa. b ¶ Nozro vir eius durus. ad cõuenientẽdũ. c ¶ Et pessimꝰ et mali. ad iniuriandũ ꝓmptũ ⁊ decipiẽdũ. d ¶ Erat autẽ de geneleph. Hoc autẽ nõ addit ad designãdum q̃ caleph fuerit talis: qz fuit ꝛtuosus ⁊ bonus: vt patet Num. xiiij. et Ioſ. xiiij. sed ad oñendũ q̃ nabal erat ꝺ tribu iuda sicut ⁊ dauid: et iõ grauiꝰ peccauit ipsum vituperãdo. sequitur:

e ¶ Cũ aũt au. Hic ꝓponit ipiꝰ dauid curialis petitio: qꝺ ꝓz ꝺmo ex amicabili salutatiõe/cũ dicit: Et salutabitis eũ ⁊c. hoc autẽ qꝺ ibi sequit: Ex multis annis salnos facies tuos ⁊ oĩa tua: nõ est in hebreo. sc̃ꝺo ex rõnabili allegatiõe: vbi tangunt q̃n q̃ rõnes q̃ꝺ nabal debebat inclinari ad exauditionẽ petitionis. Prima est qz dauid ⁊ viri eiꝰ pacifice cõuersati fuerãt cũ pastoribꝰ nabal: lz possent oĩ die accipe qꝺ habebãt ⁊ hoc notat/cũ ꝺr: f ¶ Nũq̃ eis molesti ⁊c. Sc̃ꝺa qz eos et gregẽ secure seruauerãt a feris et ꝓdonibꝰ: et hoc notat/cum ꝺr: g ¶ Nec aliq̃n ⁊c. ꝓdones enĩ nõ audebãt illuc accedere timore ipiꝰ dauid: vñ ꝺr. j. Erãt nobis ꝑ muro. Tertia est bũilis modus petẽdi/ibi: h ¶ Nũc q̃ ⁊c. cũ tñ dauid de iure posset accipe ꝓ sua volũtate cũ esset rex inunct ⁊ i necessitate positus. Quarta est rõne diei festiui/cũ ꝺr: i ¶ In die enĩ bo. ⁊c. Faciebant enĩ hebrei festũ magnũ tonsoribꝰ suis ⁊ pastoribꝰ in die tonsiõis ouiũ in memoriã patriarchaz q̃ fuerãt pastores ouiũ: vt habet Ben. xlvij. ⁊ talibꝰ diebus solent boues magis esse curiales. Quinta rõ accipit ex pte rei petite: quã simpliciter ponũt in voluntate nabal q̃tũ ad q̃litatẽ ⁊ quãtitatẽ: qꝺ notat ibi: Ꝺcũ q̃ inuenerit manꝰ tua ⁊c. k ¶ Rndens aũt na. Hic ꝓponit rusticana responsio: qz nõ solũ negauit qꝺ petebat: sed etiã a vituperiis inchoauit dicens: l ¶ Quis est da. q. ꝺ. nullius valoris: qz descẽdit ꝺ alienigena muliere. s. de Ruth moabite: ⁊ nõ solũ vituperauit dauid: sz et viros eius dicẽs: m ¶ Hodie increuerũt ⁊c. ita q̃ notauit eos de seruilitate ⁊ malignitate: ꝓpter quã fugitiui essent. n ¶ Tollã q̃ ⁊c. q. ꝺ. nõ debeo facere. o ¶ Et aq̃s meas. i. potus meos: qz frequẽter in scriptura noie aq̃ intelligit oĩs potus: sicut noie panis oĩs cibus. vñ. iiij. Reg. vj. e. dicit: Pone eis panem ⁊ aquã: ⁊ subdit ibidẽ: Et apposita est eis magna ciboꝝ ꝓparatio. p ¶ Regressi sunt ⁊c. vacui ⁊ vituperati. q ¶ Tũc ait dauid. merito ꝓuocatus. r ¶ Accingat vnusq̃sq; ⁊c. ad accipiendũ vindictã de tã vili rustico. s ¶ Abigail aũt. Hic ꝓponit ipiꝰ abigail prudẽs obuiatio. ⁊ sc̃ꝺo ipiꝰ dauid pacificatio/ibi: Cũ aũt vidisset. Circa ꝑmũ ꝑmittit facti notificatio ipi abigail ꝓnũ de famulis suis dicẽtem ei: t ¶ Ecce mi. ꝺa. ⁊c. vbi patit defectũ virtualiũ. v ¶ Et bñdi. ꝺño nr̃o. eũ circualiter salutãdo: et eius bñficiũ humiliter petẽdo: cetera patẽ ex ꝓdictis vsq; ibi: x ¶ Considera ⁊ recogi. ⁊c. precauendo tibi et ꝺmui tue. y ¶ Qñ cõple. est ⁊c. qz in ꝓmptu est vindicta de malicia sua: cognoscebat enim iste animositatẽ dauid ⁊ virorũ eius. z ¶ Et aduer. ꝺmũ tuã. i. in oĩs nos redũdabit istud malũ q̃uis sũm innoxiũ. a ¶ Et ipse est fi. ⁊c. q. ꝺ. iõ ꝺco tibi ꝺ: qz maritꝰ tuꝰ ꝺbũ meũ nõ recipet: sz magis fureret. b ¶ Festina. igit abi. ad ꝓcauẽdum malo ꝓdicto: ⁊ ꝓz lra vsq; ibi:

ℵ a ¶ Vxor autẽ eiꝰ pru. et specio. Per quã significat sapiẽtia philosophica ꝑm quod dicit Sap. viij. a. Hanc quesiui sponsam mihi assumere: est etiã speciosa in se. Unde dicit plato. Si sapientie forma oculis videri posset ad amorẽ suũz oĩes maxime alliceret: nec ex habentis superbia in se deterioratur aut deturpat: ꝑm quod dicit Sap. vj. b. Clara est et que nunq̃ marcessit sapiẽtia. Per hoc autẽ q̃ nabal nuncios dauid repulit vacuos: significat superbus philosophus qui repellit a se instinctus diuinos: qui sunt quasi quidã nuncij dei a malo retrahentes ⁊ ad bonũ inducentes: et de tali repulsu iam dictũ est. Qui cum cognouisent deum nõ sicut deum glorificauerunt ⁊c. Per hoc autẽ q̃ mortuo nabal vxor eius copulata fuit dauid: significatur q̃ post mortem gentilium philosophoꝝ sapiẽtia philosophica copulata est ipsi christo i sacris ecclesie doctoribus sc̃z Dionysio: Augustino: ⁊ aliis pluribus. Potest autẽ hoc exponi aliter scilicet de translatione studij philosophie ad partes fidelium. Nam de athenis translatum fuit Romã; ⁊ de roma Parisius per karolum magnum.

C

D

Diuisio

Diuisio

Moraliter

1. Cor. 2. b

¶ despectiue.

¶ multiplicati sunt.

¶ despexit.

¶ .i. diaboli.

¶ Mensuras a poli qꝺ est farina.

a ¶Erit aīa dñi ꝛc. Pulcherrima cōparatōe statū iustoꝝ ꝛ reproboꝝ discreuit: hoꝝ q̄ppe animas appellat viuētes. illoꝝ spiritali morte occupatas. Aīa enī q̄ peccauerit/ipa morietur. hos fasciculis: illos lapidi funde assimilat. Fasciculus eniz astringit vt ꝓseruet. Lapis in funda ponit: vt abiciat. Sic enī electi ꝑssuris tribulationū ꝓstringunt: vt his admoniti arti⁹ adinnicez mutua charitate nectant: et adunati p man⁹ redēptoris in ꝑpetuū ꝓseruent. Reprobi q̄nto lati⁹ voluptatib⁹ suis dimittunt: tāto longi⁹ a diuine visiōis gliam ꝑpetunt. Ꝑi enī de manu dei repulsi sunt. Dire aūt omnipotentē ꝓuidētiā supni ꝓtectoris describit: cū dicit aīam scti viri in fasciculo viuentiū apud eū esse custoditā. Sicut enī facile est cuilibet fasciculū herbe vel feni manu retentū cōseruare: ita virt⁹ saluatoris nr̄i electos ab initio vsq̄ in finē ꝓseruare ꝛ custodire. vñ: Et non rapiet eos quisq̄ de manu mea. Sicut aūt fasciculus alligatur: ita sctoꝝ dec⁹ vera charitate ꝓstringit: diuino munimine circūdat. Ad ꝓz aūt aīa dauid q̄ nis multi pseq̄rent: sp custodita est i sorte viuētiū. Inimici vo eī sicut lapis fūda circūact⁹ istabili motu ꝑturbati de finibus suis.

Ezech.18.a

Ps.87.a

Joh.10.f.

¶ vel de re

Nico.de lyra

a ¶Viro q̄t suo ꝛc. Quia p̄ auaricia ꝛ neq̄tia sua totū ipe diuisset. b ¶Et de.ad ra.mōtis. Ubi inter duos mōtes erat vallis media ad quā descēdebat dauid ex ptevna: ꝛ abigail ex opposita/ꝛ sic obuiabāt mutuo.

c ¶Et ait dō ꝛc. Ista dixit dō audita relatōe nūcioꝝ: sz hic poniť ꝑ recapitulatōez: vt dicūt alq̄: vel. pcedēdo p viā dicebat hoc viris suis: vt dicunt alq̄: ꝛ forte vtrūq̄ potuit eē. d ¶Hec fa.ꝛc. Hic est mod⁹ iurādi p execrationē q̄n aliq̄s sibi imp̄cat malū futuꝝ nisi ipleat ꝙbū suū: ꝛ iō p ipō dō accipiūt inimici dō: eēt aliť iuramētū nullū: sed mag⁹ derisoriū: sicē ꝛ. ꝛ. xx. c. in cōsili⁹ ponunt inimici dō ꝑ ipō dō vt ibidē dictū fuit. e ¶Mingentē ad ꝛc. i. canē q̄ leuato crure mingit ad parietē. Dicūt etiā hic aliq̄ q̄ p mingētē ad parietē intelligiť infirm⁹ q̄ nō pōt surgere: et iō facit vrinā iter lectū ꝛ pietē: ꝛ sic est itellect⁹ ꝙbi q̄ nō ꝑceret viro ꝛ aīali: qz etiā canis q̄ ꝑpt vilitatē nō eēt tāgēd⁹: ꝛ infirm⁹ cui ꝑpt infirmitatē eēt parcēdū: nō euaderēt manū meā. Alij ꝙo dicūt q̄ p mingētē ad parietē itelligiť oīs masculꝰ qz mingit erect⁹: ꝛ sic est intellect⁹ ꝙbi q̄ dō intēdebat interficere oēs viros: nō aūt mulieres. f ¶Cū aūt vi. Hic ꝓñr ponit ipi⁹ dō pacificatio: vbi ꝓmo ꝓmittit ipi⁹ abigail dep̄catio. secdo ipi⁹ dō acceptatio ibi: Et

1Reg.33.b.

22.q.4.c. q̄ dauid et. c. iurauit et. c. si aliquid

Deu.32.e

Ro.12.d

Diuisio

ꝛ ducēta⁊ massas caricaꝝ: ꝛ iposuit sup asinos dixitq̄ pueris suis: ꝓcedite me: et ecce ego post tergū seq̄r vos. Viro aūt suo nabal nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū/ꝛ descēderet ad radicē mōtis: dō et viri ei⁹ descēdebāt in occursū ei⁹: Quib⁹ ꝛ illa occurrit. Et ait dō: Vere frustra seruaui oīa q̄ hui⁹ erāt in deserto: ꝛ nō perijt q̄q̄ de cunctis q̄ ad eū ptinebāt: ꝛ reddidit mihi malū ꝓ bono. Hec faciat dñs inimicis dauid: ꝛ hec addat. Si reliquero de oībus q̄ ad ipm pertinent vsq̄ mane mingentē ad parietē. Cū aūt vidisset abigail dauid: festinauit et descēdit ꝺ asino: ꝛ pcidit coram dō sup faciē suā/ꝛ adorauit sup terrā: ꝛ cecidit ad pedes

a ¶blādiēdo sibi ipēcat pctm̄ qđ hꝛet dō si se vlciscerēt.

ei⁹/ꝛ dixit: In mē sit dñe mi hec iniq̄tas: loquat obsecro ancilla tua in auribus tuis: ꝛ audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs meꝰ rex coꝛ suū sup virū istū iniquū nabal: qz ꝓm nomen suuz stultus est: ꝛ stulticia est cū eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros

¶ veni ad te.

tuos dñe mi q̄s misisti. Nūc ergo dñe mi vivit dñs ꝛ viuit aīa tua: q̄ ꝓhibuit te ne veni

¶ in noxiam.

res in sanguinē: ꝛ saluauit aīam tuā tibi. Et nūc fiāt sicut nabal inimici tui: ꝛ q̄ q̄rūt dño meo malū. †Quapropť suscipe bñdictionē

a ¶quā mihi impēcata sum: si te vlciscaris. ſ. noli vlcisci.

da puer⁊ q̄ sequunť te dñm meū. Aūfer ini quitatē famule tue. Faciens enī faciet tibi

¶ regnum significat.

dñs dño meo domū fidelē: qz p̄lia dñi dñe mi tu pęliaris. Malicia ergo nō inueniať te omnibus diebus vite tue. Si enī surrexerit aliq̄s homo ꝑsequēs te ꝛ q̄rēs aīam tuā:

a ¶ad lr̄am: fasciculus vitiū viuit in aqua cum ad transplantandū ꝓparať.

erit aīa dñi mei custodita: quasi in fasciculo viuētiū apd dñm deū tuū. Porro inimici coꝛ tuoꝝ aīa rotabiť q̄si in impetu circulo fūde. Cū ergo fecerit tibi dñs dño meo oīa hec q̄ locut⁹ est bona de te: ꝛ ꝓstituerit te du

a ¶id est in fletum.

cē sup isr̄l: nō erit tibi hoc i singultū ꝛ i scrupulū coꝛdis dño meo q̄ effuderis sanguinē innoxiū/aut ipe te vlť⁹ fueris. Et cū bñfecerit dñs dño meo: recoꝛdaberis ancille tue/ꝛ tu bñfacies ei. Et ait dō ad abigail: Bñdictus dñs deus isr̄l: q̄ misit te hodie in occursum meū/ꝛ bñdictū eloquiū tuum: ꝛ bñdicta tu q̄ ꝓhibuisti me hodie ne irē ad sanguinē/ꝛ vlciscerer me manu mea. †Alioq̄n viuit dñs deus isr̄l: qui ꝓhibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses in occursum mihi: nō remansisset nabal vsq̄ ad matutinā lucē mingēs ad parietē. Suscepit ergo

ibi: Et ait dō: Dep̄catio aūt abigail ōñdiť acceptabilis. ꝓmo ex sui hūilitate i facto/cū ōr: Et ꝓcidit coram dō ꝛc. ꝛ ꝙbo cū subdiť: q ¶Et di.i me ꝛc. i. pata sū recipe quācūq̄ vindictā ꝑ mariti mei iniq̄tate. secdo ōñdiť depcatio abigail acceptabil⁊ ex rōnabili allegatōe/cū ōr: b ¶Loq̄t ꝛc. Ubi ꝓmo allegat viri sui stulticiā: ꝛ iō factū suum viro ꝓuideti nō est accipiēdū cordi. et ꝺ est qđ ōr: i ¶Me po.o.do.me ꝛc. qz ꝓm nomē suū stult⁹ ē. Nabal enī stult⁹ interptať. q.d. stult⁹ est re ꝛ noīe. secdo allegat suā igrātiā di. k ¶Ego aūt an.ꝛc. q.d. si enī vidissem eos fuissent grose recepti: nec recessissent vacui. ctio allegat diuinā clemētiā q̄ pata est sp ꝑcere dices: l ¶Nūc ergo dñe mi vivit dñs ꝛ vi.aīa tua. q.d. verus est q̄ deꝰ viuit/ꝛ tu viuis: ita diuia clemētia factū ē vt venirē obuiā tibi ad ipediēdū ne venires ad effudēdū sanguinē. m ¶Et sal.ma. ꝛ. i. nocētē. solꝰ eni nabal erat culpabilis cū q̄ fuissent occisi innoxij. n ¶Et nūc fi. ꝛ. ſ. fatui ꝛ ip: ouidi in fact⁊ suis. Ra. Sa. dic⁊ q̄ abigail ꝺ dixit p spm̄. ꝑphie: significās q̄ nabal cito moꝛeret. o ¶Quapropter susci. bñ. hāc. i. exeniū. p ¶Aufer ini. Recipiēdo exeniū in signū remissiōis offēse: quā abigail sup se accepat/ dices: In me sit ꝛc. vt ꝓdictū est. q̄rto allegat regni dignitatē quam ꝓsecutur⁹ erat dō: q̄ qđē dignitas exigit in hūte inocētiā. ꝛ hoc qđ dicit: q ¶Faciēs enim faciet tibi dñs dño meo ꝛc. Tradēdo tibi regnum. r ¶Quia p̄. dñi. i. ad dei honorē ꝛ cōez vtilitatē ppli. s ¶Malicia q̄ ꝛc. qz nō decet tātā dignitatē. q̄nto allegat ꝓtectiōez diuinā q̄ ꝓtegit ꝑm miscdiam dices: Si enī surrexerit aliq̄n hō ꝑseqūns te ꝛc. seq̄t: t ¶Erit aīma dñi mei custodita: quasi in fasci. ꝛc. i. a deo ꝓtegeť ꝓ oēs insidias maloꝝ. Dicūt hic aliq̄ q̄ loq̄t metaphorice: qz sicē rami/musculi alibi trāsplātādi vel inserēdi i fasciculo ligāt ꝛ in aq̄ ponūt: ꝛ postea trāsplātāt vl inserunt: sic iusti i pñti vita ꝓuāt i hūore gre: vt trāplātent⁊ in ēra viuētiū p adeptionē glie: de qb⁹ reputabat ipm dō. v ¶Porro ini. tuo. aīa ro. ꝛ. i. voluet ꝓuitia diuersa ꝛ mala q̄uscq̄ ꝓiciat ad penā gehenne. sēto allegat pacē ꝓscie ipi⁹ dō futurā/cū ōr: Cū ḡ fe. tibi dñs ꝛ. seq̄t: r ¶Nō erit ti. hoc i sin. ꝛ. i. in meroꝛe animi et cōscie remoꝛsum. y ¶Qz effu. san. in. q̄tum ad familiā nabal. z ¶Aut ipe ꝛ. De ipō nabal: qđ nō decet vt aliq̄s vlciscať se manu ꝓpria: vt dictū fuit ca. p̄. a ¶Et ait dō. Hic ꝓñr ponit ipi⁹ dauid acceptatio. vbi ꝓmo regratiať deo dices: b ¶Benedictus ꝺominus deus israel qui misit te in occursuz meū. Quia eius ꝓuidētia ꝛ dispositione abigail occurrit dauid ad ipsum pacificandū. secūdo ipi abigail/dicens: c ¶Et benedictum eloquiū tu. Et patet lr̄a vsq̄ ibi:

Diuisio

✻ Vade in pa.

vel de rebus humanis ablati sūt.
A a ¶ Cū digessisset ⁊c. Moraliter Greg⁹. Iracūdos meli⁹ corrigim⁹ si in ipa ire cōmotione declinam⁹: ⁊ turbati enī quid audiāt ignorāt. Sz cū ad se redeunt: tāto libētius exhortationis ꝟba recipiūt: quāto se trāquillius tolerari erubescunt. Weti aūt furoꝛi ebrie oē rectū qđ dicit̄ puersum videt. Uñ et nabal ebrio culpā suā abigail laudabilit̄ tacuit: quā digesto vino laudabiliter dixit: Malū enī qđ fecerit nocere potuit: qꝛ ebrius nō audiuit.
b ¶ Phalti fi. Raba. Sicut tradūt hebrei nō cognouit eā phalti: qꝛ si cognouisset: dauid postea nō recepisset eā: quia in lege ꝓhibebat. Phalti enim de gallim erat. i. de mūdatiōe. i. de lege. Legis enī doctoꝛ erat de baurim. i. de electa. qñ michol ei dat. Phalti eni vadens dꝛ: qñ auferꝛ. Phaltiel. i. euadēs a deo: qꝛ custodiuit eū: ne tangeret eā: ne fieret trāsgressoꝛ legis. tñ secut⁹ ē eā ploꝛās vsqꝫ baurim p̄ gaudio: qꝛ nō tetigerat eā. L. XXVI

ET venerūt zi. ad saul ⁊c. c ¶ Dormiēt̄. Raba. Persequuntur iudei ꝓm: ⁊ psequēdo dormiūt: qꝛ nō vigilant coꝛde. Dormitio enī coꝛdis duricia est. dormiūt in veteri vita: nō vigilāt in noua. ꝛps venit non eos occidit: sed cyphū aq̄. i. gratiā legis abstulit: ⁊ sceptrū regni. i. potestatē qua se temporaliter ꝓtegebant: ⁊ cōtra deū erigebāt: sed dauid nr̄ victoꝛ de castris eoꝛ egressus: altitudinē celi ꝓscendit.

Nico.de lyra

B a ¶ Vade ī pa. aliaſ pacifite q. d. pacificat⁹ sū tibi ⁊ domui tue. b ¶ Ecce au-vo. tuā. i. exaudiui deꝓcationē tuam. c ¶ Et honora. tuā. accipiēdo exenū de manu tua: ⁊ sic nō feci tibi verecūdiā repellēdo in aliquo petitionē tuam. d ¶ Et nō indi. ei ver. prudēter enī expectauit tps in quo eēt extra ebrietatē. e ¶ Diluculo aūt ⁊c. Hic ꝓꝛ describit̄ diuina vltio circa ipm nabal cū dꝛ: f ¶ Et emoꝛtuū est coꝛ ei⁹ ⁊c. ex vehemētia timoꝛis ꝓcepti de dauid. g ¶ Cū qꝫ ptrāsi. de. di. Dicit Ra. Sa. q tot diebus lāguit q̄si moꝛtu⁹: eo q decem iuuenes missos a dauid ꝓfuderat. h ¶ Percuss. dñs nabal. Ex quo ptz q nō fuit moꝛtu⁹ morte naturali: sed accelerata vltiōe dei. i ¶ Qđ cū audiss. da. moꝛ. nabal diuina ꝓcussiōe. k ¶ Ait benedictus dñs ⁊c. applaudēs diuine iusticie: ꝑm illud ps. lvii. b. Letabit̄ iustus cū viderit vindictā ⁊c. nō aūt gaudebat de moꝛte nabal ꝛelo vindicte. l ¶ Misit q̄ da. ⁊c. per nūcios missos. m ¶ Ut sume. eā sibi in vꝛo. qꝛ sciebat eā esse pulchꝛā ⁊ prudētē ⁊ diuitē: vt ptz ex supdict̄ seq̄t: n ¶ Que. ꝓsur. ado s. dñm de tanto būficio q dauid in regē elect⁹ a deo petebat eā. p vꝛoꝛe: ꝓpter qđ rūdit humilit̄ valde dicēs: Ecce famula tua sit in ancillā ⁊c. o ¶ Sz ⁊ achinoen ⁊c.

de manu eius oīa quę attulerat ei: dixit ei: Uade in pace in domū tuā. Ecce a audiui vocē tuā: ⁊ honoraui faciē tuā. b c Uenit aūt abigail ad nabal: ⁊ ecce erat ei ꝓuiuū in domo ei⁹ q̄si ꝓuiuū regis: ⁊ coꝛ nabal iocūdū. Erat enī ebri⁹ nimis ⁊ nō indicauit ꝟbū illi pusillū aut grāde d vsqꝫ mane. Biluculo aūt cū digessisset e vinū nabal: indicauit ei vꝛoꝛ sua verba hec: ⁊ emoꝛtuū est coꝛ ei⁹ intrinsec⁹: ⁊ fa f ctus est q̄si lapis. Cūqꝫ ptrāsissent decē g dies: ꝓcussit dñs nabal et moꝛtuus est. h Qđ cum audisset dauid moꝛtuū nabal i a ¶ ꝟ dicebat dđ amoꝛe iusticie nō libidīe vindicte. ait: Bñdict⁹ dñs: q̄ vindicauit causā op k ꝓbꝛij mei de manu nabal: ⁊ seruū suū custodiuit a malo: ⁊ malicią nabal reddidit dñs ī caput ei⁹. Misit q̄ dauid et l locut⁹ est ad abigail: vt sumeret eā sibi ī m vꝛoꝛē ⁊ venerūt pueri dauid ad abigail in carmelū: ⁊ locuti sunt ad eā/dicētes: Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi ī vꝛoꝛē. Quę ꝓsurgēs adoꝛauit ꝓna n in terrā/et ait: Ecce famula tua sit in ancillā vt lauet pedes seruoꝛ dñi mei. Et festinauit ⁊ surrexit abigail ⁊ ascēdit sup asinū: ⁊ q̄nqꝫ puellę ierūt cū ea pedissequę ei⁹. Et secuta est nūcios dauid: ⁊ facta est illi vꝛoꝛ. Sz ⁊ achinoen accepit dauid de iecrael: ⁊ fuit vtraqꝫ vꝛoꝛ o ei⁹ Saul aūt dedit michol filiā suā vxo p b rē dauid alio viro/ phalti filio lais: qui erat de gallim. Ca. XXVI

ET venerūt ziphei ad saul in q gabaa dicētes: Ecce dauid abscōdit⁹ est ī colle achille: q̄ est ex aduerso solitudinis. Et surrexit † saul: et descēdit in desertū ziph: et cū eo r tria milia viroꝝ de electis isrl̄ vt q̄reret dauid in deserto ziph. Et castrametat⁹

¶ in colle locus est.

est saul in gabaa achille: quę erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid aūt habitabat in deserto. Uidēs aūt q venisset saul post se ī desertū: misit exploꝛato s res: ⁊ didicit q illuc venisset certissime. t Et surrexit dauid clā: ⁊ venit vsqꝫ ad locū vbi erat saul. Cūqꝫ vidisset locū vbi dormiebat saul: ⁊ abner fili⁹ ner ꝓcepsv c militię ei⁹: ⁊ saulē dormientē in tentoꝛio et reliquū vulgus q circuitu ei⁹: ait dauid x ad achimelech cetheū: et abisai filiū saruię fratrē ioab / dicens: Quis descendet mecū in castra ad saul? Dixitqꝫ abisai: Ego descendā tecū. Uenerūt ergo dauid ⁊ abisai ad ꝑplm nocte: ⁊ inuenerunt saul iacentē ⁊ dormientē in tentoꝛio: ⁊ hastā fixā in terra ad caput eius.

noen ⁊c. videt q fecerit ꝓtra mādatū dñi Deut. xvii. vbi dꝛ q rex ꝓstitut⁹ de isrl̄ nō debebat sibi multiplicare vꝛoꝛes. Dicēdū q illū intelligit̄ de vꝛoꝛib⁹ alienigenis ꝛcl nantib⁹ animū viri ad idolatriā: sicut ꝓtigit salomōi: vt hr̄. j. iij. li. xi. ca. ꝟ autē nō fecit dđ. p ¶ Saul aūt ⁊c. Dicūt hebrei q ille fuit legisdoctoꝛ: ⁊ iō lz accepit michol ad obediēdū sauli: ⁊ vt honoraret tā q̄ gener regis: nō tñ cognouit eā qꝛ sciebat eā esse verā vꝛoꝛē dauid qꝛ ipam nō repudiauerat: ꝓpt̄ qđ dđ postea recepit eā: q̄ tñ nō accepisset eā si fuisset ab eo cognita: sic non fuit ingressus vltra ad vꝛoꝛes suas q̄s cognouit absalōꝛ: vt habetur infra. ij. lib. ca. xx.

¶ In ca. xxv. vbi dicit in postil. Et erit aīa dñi mei incustodita q̄si in fasciculo viuentiū.

Additio. Hec ꝟba nō vident̄ ꝓprie posse declarari nisi metaphoꝛice: vñ ⁊ in glo. ordinaria plura notabilia hic ponunt̄: inter q̄ sic dicit: Pulcherrima cōparatione statū iustoꝛ ⁊ reproboꝛ decreuit: ⁊ infra hos fasciculos illos lapidi funde assimilat. Fasciculus enī astringit̄ vt ꝓseruetur lapis: ī funda ponit̄ vt abiciat̄ Sic enī electi tribulationū pressuris astringunt̄: vt in his admoniti armis adinuicē mutua charitate nectent̄: ⁊ adunati in manu redēptoris perpetuo cōseruent̄. Reprobi q̄to latius voluptatib⁹ suis reuoluunt̄: tanto longi⁹ a diuine visiōis glia ꝓcium̄t. Ipsi enim de manu dñi repulsi sunt. La. XXVI

ET venerūt zi. Hic ꝓnit̄ tertio ꝓcutus dei circa dauid: q hoc q saulē iterū ī manu sua tradidit: vt sic dauid innocētia ⁊ saulis neq̄tia plenius appareret. Et diuidit̄ in tres ptes: q: ꝓmo saul manibus dauid exponitur. scdo expolit⁹ custodit̄ ibi: Diritq; abisai. tertio a dauid cōuincitur ibi: Cunqꝫ transisset. Circa ꝓmum dicit: q ¶ Et venerūt ziphei ad saul. isti iaz añ dauid accusauerāt sauli: vt habitum est. s. xxiij. ⁊ ideo timētes ne dauid post saul regnaret: ⁊ per cōsequēs eoꝛ proditionē puniret: solliciti erant de captione dauid vt mozeretur.
r ¶ Et cū eo tria milia vi. ⁊c. scz ad bellandū. s ¶ Uidēs autem q vidisset saul ⁊c. i. cognoscens per nunciū sibi dicentē: quia ꝓcessus regis cum tali multitudine bellatoꝛum non potest latere.
t ¶ Misit explorato. vt sciret certitudinaliter tēpus ⁊ locum vbi castra ponerent. v ¶ Et surrexit dauid clam. i. abscondite: ⁊ mutato habitu ne cognosceretur: sicut Alexander magnus fuit in castris Poꝛi regis persarū ad explorandum: ꝓut habet̄ in hiſtoꝛia ipius.
x ¶ Ait dauid ad achime. ⁊c. Dauid enim habuit duas soꝛoꝛes

* vna earū

Moraliter. ¶ Uenerūt ziphei Sequit̄: † ¶ Et surrexit saul ⁊ descen. in deser. ziph. ⁊c. Per

* saulem

E ✱ vna earū vocata est abigail de q̄ natꝰ fuit amasa p̄nceps milicie absa/lon: vt hꝫ.ij.li. xvij.c. Alia saruia de q̄ natus est ioab ⁊ abisai: ⁊ sic isti erāt nepotes dauid. a ¶Dixitq̄ abi. ad da. ⁊c. Accepit licētiā interficiēdi saul: q̄ sciebat q̄ dauid nō interficeret eū manu ꝓpria. b ¶Et dns scōꝰ opꝰ nō erit. Ita vno ictu interficiā eū q̄ fecte q̄ nō oportebit vltra manū apponere ⁊ sic poterimꝰ recedere expedite. c ¶Et di. dauid. Hic ꝓfr saul q̄ dauid a morte ꝓtegitur/cū dr: Me inter. cū. cuiꝰ cā subdit: d ¶Quis enī extendit ⁊c. Volebat enī dauid ꝓsone ipiꝰ deferre q̄diu a deo tolerabat in regno. iō ibi dit: e ¶Viuit dns. i. q̄ viuit deus. f ¶Quia nisi dns pcusserit eū. Aliqua pestilētia vel infirmitate acceleras mortē eiꝰ. g ¶Aut dies ⁊c. s. vltima. h ¶Et moriat. scz morte naturali. Aut in prelio descendēs perierit gladio. istis tribus modis poterat mori. q̄ hoc ītēdit dauid dicere q̄ nullo mō volebat esse causa efficiens mortis sue: nisi forsitan se defendendo: ita q̄ non posset aliter euadere. i ¶Nūc igit tolle hastā ⁊c. i. fixa in terrā ad caput leculi: vt si esset necesse statim posset eam accipere: erat etiā in parte superiori signū armorū regis ad significandū locum regium. k ¶Et cyphum aque. Jn hebreo habetur: Et phialā aque. ⁊ forsitan erat aqua rosacea ad refrigerium caloris: vel aqua simplex ad ablutionē manuuz regis quando surgeret de somno.

F l ¶Et nō erat q̄s q̄ videret. Cuiꝰ causa subdit: Quia so. dñi: id est somnus grauis a deo imissus. m ¶Irruerat sup eos. Ut sic dauid sine pculo recederet: ⁊ q̄ hastā ac ceptā ⁊ vas aque suā declararet inocētiā/ ⁊ saul de nequitia conuincerēt. n ¶Cūq̄ trā. Hic saul ⁊ viri eiꝰ a dauid conuincunt: q̄ primo viri saul cōuincunt de negligētia/cū subdit: o ¶Clamauit da. ad po. Cū iaz esset sic elōgatꝰ et in tuto loco positꝰ q̄ viri saul non possent capere eū: ⁊ primo conuincit abner singulariter. cū subdit: p ¶Quare ergo non custodisti ⁊c. quia erat p̄nceps militie: ⁊ custos erat principalis psone regie. q ¶Ingressus est enī vnꝰ ⁊c. Jste fuit abisai qui voluit eū interficere vt ꝓdictū est. secūdo arguit oēs alios dicēs: r ¶Viuit dns. Oñ fi. mor. est/ vos. i. digni morte. ꝓfr. ꝓbat dictū suū per euidēs signū dicēs: s ¶Nūc q̄ ⁊c. q̄ p̄ eniz patebat q̄ ille q̄ hastā abstulit: regē interficere potuit. t ¶Cognouit aūt ⁊c. Hic ꝓfr ꝓuincit saul de malicia: q̄ psequebat dauid sine causa. Et ptz lra vsq̄ ibi: v ¶Si dominꝰ incitat te ⁊c. s. ad me persequendū. x ¶Odoret sacrificiū. i. patientia mea in persecutione ista sit accepta coram deo: ac si offerrem holocaustū ad altare suū. y ¶Si aut̄ filij hominū. Jncitant te ad hoc sicut faciebat doech ⁊ sui complices. z ¶Maledicti sunt in cōspectu dñi. Cuius ratio subdit:

a ¶Qui eie. me ho. i. in p̄sti tpe. Ut nō ha-

Abner aūt ⁊ populū dormientes i cir
a cuitu eiꝰ. Dixitq̄ abisai ad dō: Conclusit deꝰ hodie inimicū tuū in manꝰ tuas. Nūc ergo pfodiā eū lācea i fra
b semel: ⁊ scōo opꝰ nō erit: Et dixit dō
v ad abisai: Ne interficias eū† Quis enī extēdet manū suā i christū dñi/ ⁊ innocēs erit: Et dixit dō: Viuit dns q̄ ni
g si dns pcusserit eū: aut dies eiꝰ venerit vt moriat: aut in prelio descēdēs
b pierit: ꝓpitiꝰ sit mihi dns: ne extēdā
i manū meā i christū dñi. Nūc igit tol
k le hastā q̄ ē ad caput eiꝰ: ⁊ cyphū aq̄ ⁊ abeamꝰ. Tulit ergo dauid hastā et

¶ vel eius.

cyphū aq̄ q̄ erat ad caput saul: ⁊ abi
l erūt: ⁊ nō erat q̄s q̄ videret ⁊ intelligeret ⁊ euigilaret/ scz oēs dormiebāt:
m q̄ sopor dñi irruerat sup eos. Cūq̄ † trāsisset dō ex aduerso ⁊ stetisset i vtrice
mōtis de lōge: ⁊ eēt grāde interuallū
o inter eos: clamauit ad pplz dō ⁊ ad abner filū ner dicēs: Nōne rndebis abner? Et rndēs abner/ dixit: Quis es
tu q̄ clamas ⁊ inq̄etas regē: Et ait dauid ad abner: Nūq̄d nō vir tu es? q̄s
p aliꝰ silis tui in isrl? Quare ergo nō cu
q stodisti dñm tuū regē? Jngressus est enī vnus de turba vt interficeret regē dñm tuū. Non est bonū hoc q̄d fecisti. Viuit dns: q̄m filij mortis estis
r vos: q̄ nō custodistis dñm vrm christū dñi. Nūc ergo vide vbi sit hasta regis ⁊ vbi cyphus aq̄ qui erat ad ca
s put eius? Cognouit aūt saul vocē dauid/ ⁊ dixit: Num vox hec est tua fili mi dauid? Et ait dauid: Vox mea
t dñe mi rex. Et ait: †Quā ob causam dominꝰ meus psequit̄ seruuz? Quid feci/ aut q̄d est in manu mea malum?
Nūc g̃ audi oro dñe mi rex verba ser
v ui tui: Si dns incitat te aduersū me:

a ¶ placare eū sacrificio ⁊ prece oportet.

b ¶ incitant te in me.

x odōret sacrificiū. Si aut̄ filij hōim:
y maledicti sūt in ꝓspectu dñi: qui eiecerūt me hodie vt nō habitē in hereb ditate domini/ dicentes: Vade serui c
a ¶ Quasi diceret: opꝰ mihi est inter exteros morari: q̄ rex isrl mortē meā querit.

dijs alienis: ⁊ nunc nō effundat̄ sane
e guis meꝰ in terra coā dño: q̄ egressus est rex isrl vt querat pulicē vnuz:
f

a ¶ Quasi nec per deū nec p filios hominū incitatus sum in te sed per meipsum.

sicut ꝓsequit̄ perdix in mōtib⁹. Et ait s
saul: Peccaui: reuertere fili mi dō. b
Neq̄q̄ eniz vltra tibi male faciā: eo q̄
p̄ciosa fuerit anīa mea in oculis tuis

b ¶Ut nō ha. ⁊c. i. vt nō habitez pacifice in terra ꝓmissionis vbi viGe
bat cultꝰ diuinꝰ: vt possem illuc accedere ⁊ debita sacrificia offerre.

c ¶Dicētes. Facto. d ¶Vade serui dijs alienis. Quia illi qui ꝓpter psecutionē cogunt̄ intrare terrā idolatrie subdita: exponunt̄ peccato idolatrie: eo q̄ ab idolatris ad hoc de facili inclinant̄: ⁊ aliq̄n violētia pene cogunt̄. e ¶Et nūc ⁊c. i. in terra in q̄ colit̄ deus. q. d. melius est q̄ fugiā ꝓpter psecutiōis atrocitatē. f ¶Quia egres. est cū exforti. Et q̄rat pulicē vnuz. i. hoiem nulliꝰ momēti. g ¶Sicut psequit̄. Hebrei dicūt quoquin q̄ est auis in sequēs muscā vel aliā rē vilē: ⁊ cōsonat lre p̄cedēti vt ptz tā rōne sniē q̄ rōne significati huiꝰ dictionis psequitur q̄d est in sensu actiuo. Scdz trāslationē ꝺo nram oportet dicere q̄ li psequit̄ habet hic sensuz passiui: vt sit sensus: Sic me psequit̄ rex isrl sicut q̄ dix psequit̄ ab aucupe. i. fugat̄ vt capiat̄: ⁊ est silis modus loquendi ad Heb. vl. Talibus enī hostijs ꝓmeret deꝰ. i. p merito talium acquirit deus: tū ꝑm grammaticā cōem: promereꝫ/sensū actiui ꝓportat. Cōsequēter saul peccatū suum ꝓfitet dicens:

b ¶Peccaui re. fi. mi dō. tū dō nō fuit reuersus. Tum q̄ saul alās sibi ꝓmissū nō tenuerat. Tū q̄ dō in curia inimicos habebat q̄ ipetrassēt retractationē ꝓmissi. Tū q̄ demon arripiēs saul q tpō eū ad occisionem dauid incitabat. Tū q̄ ex afflictiōe demonis saul memoriam fere amiserat: ⁊ ido cito obliꝰ fuisset ꝓmissum maxime ꝓpter habitum p̄cedentem rancoris ⁊ odij cōtra dauid. Cetera patēt in littera.

✱ saulē q̄ cum exercitu armato iuit ad capiēdū dauid: ꝓueniēter significari potest iudas ꝓditor: q̄ cum multis armis venit ad capiendū iesū sicut dr Joh. xviij. Judas aūt cū accepisset cohortem et a pontificibus et phariseis ministros: venit illuc cum laternis ⁊ facibus ⁊ armis. Per q̄ aūt q̄ dō descēdit in castra saulis: significat ꝓcessus ipi⁹ iesu obuiā quorentibꝰ ipm. Joh. xviij. a. Jesus aūt sciēs oīa q̄ vēturа erāt sup ipm ꝓcessit eis obuiā/ ⁊ dixit eis: Quē q̄ritis. † ¶Sopor dñi irrue. sup eos. s. sup saulez et suos socios: per q̄d significat casus iude ⁊ aliorū cuz eo existentiū: qui ad verbum christi dicentis: Ego sum. abierūt retro et ceciderunt ꝓni in terram tanq̄ insensibiles et dormientes. Per hoc etiam ostendit iesus q̄ poterat eos occidere sicut dauid per lanceā saulis quam secum portauit: ostendit q̄ poterat eum occidere. Jtem per lanceam significatur principatus: eo q̄ ad principem pertinet ꝓ subditis pugnare. Per cyphum aut̄ sacerdotium: eo q̄ sacerdotes vtebantur cyphis in oblationibus liquidorum. Per hoc ergo q̄ dauid basiam saulis et cyphum aque secum tulit: significata fuit ablatio regni ⁊ sacerdotij a iudeis quam fecit christus in vltioneni mortis sue per exercitum romanorum.

Moraliter

A ✻ ET fuit Ca. XXVII da. Hic p⁹ multā pse cutionē (vt ptz ex pdi cr̄) dscribit exulatio dō extra t̄rā isr̄l. Et pmo describit ipsi⁹ Diuisio dō egressus. scdo habitatiōis loc⁹ / ibi: Dixit aūt dō. ctio viuē di mod⁹ / ibi: Et ascēdit dauid. Circa pmū dr: a ¶ Et ait d. i cor. ſ. i. diligēt & deliberate cōsiderauit. b ¶ Aliqñ icidō dixit ꝑ dō eo q timeret occidi a saule ī ꝓpria ꝑsona: cū sciret certitudīaliē ex diuīo ꝓmisso se p⁹ ipm saul regturū. Sed qr t̄iebat ne sic accidēt q oporteret eū pugre cū saule q horrebat dō ꝓpt̄ mortē suor & alia q̄ erāt cū saule. Preterea nō debebat deum tētare omittēdo sciēt ea q̄ erāt ad ꝓpuationem vite ꝓprie & suorum cuiusmodi erat talis exitus. vñ sb̄ditur:

c ¶ Ut desperem. ſa. ſ. a mea captione. d ¶ Cessetq. Quia nō potat eū ꝑsequī t̄ra alienā. p̄tera saul ī t̄ra isr̄l multos ꝑsequebat ponēdo eis q receptarēt dō & viros ei⁹: q̄r dānis & ꝑsecutiōib⁹ dō debebat p̄cauere.

e ¶ Et abijt ip. Iste em̄ erat inimic⁹ saul: eo q saul frequēt debellauerat philisteos: & iō libēti⁹ recepit dō eo q saul reputabat eū inimicū. f ¶ Et habitauit hoc fuit tm̄ ad horā: qr habuit aliū locū assignatū vt postea dicet. g ¶ Dixit aūt dō. Hic ꝓpr agit dō loco ipsi dō assignato quē petiuit dō ex̄ ciuitatē regi B am vt liberi⁹ ire posset cū suis viris ad depdādū ifideles. vñ cū suis possz viuere. Et ptz t̄ra vsq ibi: h ¶ Fuit aūt nūe. In hebreo hr: Dies & iiij. mēses. & p dies ꝓm aliqs hebreos itelligit ann⁹ vl ānis. ꝓm vero Ra. Sa. itelligūt tm̄ duo dies naturales. vtroq ei mō in vete. inuenit ꝑ nomē dies ī pluralī acceptū. ſ. ꝑ duob⁹ dieb⁹ naturalib⁹: & ꝑ āno vl ānis inde ēmiate. Or aūt ꝑ accipiat scdo mō: magis videt ex ꝑ qd dr. j. xxix. qd dixit achis dō mora dō cū ipso. Est apō me mlti dieb⁹ vl ānis. i ¶ Et ascēdit dō. Hic dscribit viuēdi mod⁹. ſ. dō pdis ifideliū circūadiacētiuz. k ¶ Nec relinq. ne accusarēt eū apō achis. lz ei nō eēnt de philisteis: tñ aliq eor potebāt eē ꝑ eor tributo: vl hr̄e alia q̄ pacta seu ꝓuētiones cū eis: ꝑpter qd achis potuisset ꝑ dō ꝓuocari. l ¶ Rñdebat dō ꝑ me. Ille em̄ ēre de q̄b⁹ prędas accipiebat lz eēnt dñus illā ptē nō tū erant de filijs isr̄l. videt tm̄ q dō ꝑ ꝑ non excuset a mēdacio: qr tali mō loquēdi vtebat: vt achis crederet ipm filios isr̄l depdasse: vt ptz ex sequētib⁹. ist⁹ tm̄ mendaciū erat officiosū. ſ. ꝑ salute sui & suor. a q̄ non oportet dō excusari: qr multa peiora fecit. nec ipse dō peccauit pdictos ifideles īterficiendo:

a ¶ ꝓfilia dei q̄ te ꝓseruat: & me in man⁹ tuas tradit.

hodie. Appet ei q stulte egerī / & ignorauerī mūlta nimis. Et rñdens dauid / ait: Ecce hasta regī trāseat vn⁹ de puerī regis & tollat eā. Dñs āt retribuat vnicuiq ꝑm iusticiā suā & fidē. Tradidit em̄ dñs te hodie in manū meā: & nolui extēdere manū meā in xp̄m dñi. Et sicut magnificata est

a ¶ Quod vt fieret septus inimico pepercit.

aīa tua hodie in oculis meis: sic magnificet aīa mea in oculis dñi: & liberet me de oī angustia. Ait q̄ saul ad dauid: Benedict⁹ tu fili mi dauid:

a ¶ tā mihi ꝓualēs amplius ꝓualebis. b ¶ i. abundanter faciēs. c ¶ iam. d ¶ vt regnes.

Et q̄dēz faciēs faciēs: & pōtēs pōterī. Abijt āt dauid in viā suā: & saul reuersus est in locū suū.

a AET ait dō in corde suo: Ca. XXVII † b aliqñ icidā vna die ī man⁹ saul. Mō ne meli⁹ ē vt fugiā: & saluet ī t̄ra philistinoz vt desperet saul: cessetq me q̄ c rere ī cūctī finib⁹ isr̄l: Fugiam⁹ q̄ man⁹ ei⁹. & surexit dauid & abijt ipse & sexcenti viri cum eo ad

a ¶ Non illum a quo vix euasit sed filiū eius qui ipm dilexit ꝓpter famam virtutis.

f achis filiū maoch regez geth. Et habitauit dauid cū achis in geth: ipse & viri ei⁹ & dom⁹ ei⁹: & due vxores eius / achinoē iezraelites: & abigail vxor nabal carmeli. Et nūciātū est saul q fugisset dauid in geth: & non addidit vltra quērere g eū. Dixit aūt dauid ad achis: Si inueni grām in oculis tuis: det mihi loc⁹ ī vna vrbiū regiōis huius vt habitē ibi. Cur em̄ māet ꝑ⁹ tu⁹ ī ciuitate regis tecum? Dedit itaq ei achis in die illa sicelech. Propt̄ quā cāz fctā ē sicelech regū iuda vsq b q in diē hāc. Fuit āt nūer⁹ dierū q̄b⁹ habitauit i dauid i regiōe philistiozum / q̄ttuor mēsiū. Et ascē

a ¶ Hi pagi nō erant sub potestate achis.

dit dauid & viri ei⁹: & agebāt ꝓdas de gēsuri & dō

¶ Secure. ſ. & quiete: qr nō erat q̄ depdaret.

geqre & de amalechitī. Hi em̄ pagi habitabāt i terra antiquit⁹ / eūtib⁹ sur vsq ad terrā ęgypti.

a ¶ nec accusarēt eum apud achis.

k Et ꝑcutiebat dauid omnē terrā illoz: nec relinquebat viuētē virū & mulierē. Tollensq oues & boues: & asinos: & camelos et vestes reuertebat & vēiebat ad achis. Dicebat āt ei achis: In quē

¶ fingens gentē suam se hr̄e exosam.

l irruisti hodie? Rñdebat dauid: Cōtrā meridiē iudę: & contra meridiē hieramel: & contra meri

a ¶ id est viuere ꝑmittebat.

diē ceni. Virū & mulierē nō viuificabat dauid: nec adducebat in geth / dicēs: Ne forte loquant aduersū nos. Hęc fecit dauid: Et ꝑ erat ōcretū illi oibus diebus quib⁹ habitauit in regione philistinoz. Credidit q̄ achis dauid / dicēs: Multa em̄ mala opatus est ꝑ ꝓpm ꝑpm suū isr̄l. Erit igit m mihi seruus sempitern⁹. Ca. XXVIII

n EActū est aūt ī dieb⁹ illis: cōgregauerūt o philistijm agmina sua / vt ꝓpararentur contra israel ad bellum. Dixitq achis ad dauid: Sciens nūc p

ficiēdo: qr māebāt. ſ. termīos terre ꝑmissiōis: q̄z habitatores fuert a dño condēnati ad mortē: vt dictū ē. ē. freq̄nt ī libro Josue. & Deu. & Nu. ꝓpt̄ qd filij isr̄l poterant eos licite occidere habita opportunitate: & bona eor occupare nisi per treugas ad tps positas ipediren̄t: qr seruāde sūt dō iure naturali q̄diu durant. lz em̄ filij isr̄l nō posset cū illis federa ꝓpetua ꝑ here: poterāt tñ ex aliq̄ cā rōnabili treugas seu pacta ad tps cū ipsis inire: vt dictum fuit. ē. Josue. xxi. in fine. L

m ¶ Erit igit mi. ser. Credebat em̄ eū tot mala fecisse filijs isr̄l q dō cetero nō possz cū eis recōciliari: & sic eēt coactꝰ ipsi achis fidelit̄ seruire.

Moraliter Allego.

Moralit. a ¶ Et ait dō &c. Allegorice ꝑ dō q̄ dimisit iudeā & abijt ad gētilitū t̄rā. significatū fuit q xp̄s ꝑ dō figurat⁹ relictur⁹ erat iudeā ꝓpter obstinationē suā & ad gentiles trāsitur⁹ ꝑ fidē & devotionez. ꝓpt̄ qd paul⁹ & barnabas constanter dixer̄t iudeis Act. xiij. g Dob oportebat ꝓmū loq̄ vbū dei. lz q̄m repellitis illō & indignos vos iudicat̄ ecce vertimur ad gētes: sic ei ꝑcepit nob deus. Per ꝑ āt q dō agebat ꝑdas de gētib⁹ circūstantib⁹: & neminē vinificabat: significatū fuit q xp̄s ꝑ ꝑdicationē apl̄oz occidebat errores gentilitū & illos sibi ꝑ fidē charitate formatā incorporabat. sic em̄ dictū fuit Petro Act. x. b. Surge petre: occide & māduca. qd̄ itelligit de conuersiōe Cornelij & amicoz ei⁹ ad fidē xp̄i ꝑ ꝑdicationē beati petri. La. XXVIII D

HActū ē āt. Hec est vltia ps ꝓncipal⁹ h⁹ libri ꝓmi ī q̄ dscribitur saul⁹ mors & ꝓsūmatio per bellū ꝑ philisteos. ꝓmo igitur describit belli apparat⁹. scdo dō recess⁹. ca. xxix. tertio saul occubit⁹. c. xxxi. Circa ꝓmū sciendū q ꝓpt̄ magnitudinē apparat⁹ ī philistijs exercitu saul territ⁹ ꝓsiluit phitonissam. Circa qd ꝓmo dscribitur ꝓsultatiōis occasio. scdo ipsa cōsultatio / ibi: Dixitq saul. & tio data rñsio / ibi: Dixit aūt samuel. q̄rto saul⁹ desolatio / ibi: Statī q saul cecidit. Circa ꝓmū dr:

o ¶ Cōgregauerūt philistei. g. i multitudie magna & valida. p ¶ Dixitq achis ad dō. qr multū ꝓfidebat de ꝓbitate dauid & ei⁹ fidelitate. Dixitq dauid ad achis.

✻ Nunc scies

Moralit. n ¶ Factū est autez. Hic incipit hist⁹ dō quō ꝓmisit ire ad bellū ꝑ filios isr̄l. lz sequenti ca. magis explicat̄ ꝓpt̄ qd ibidē exponet̄. hic aūt ponit⁹ paucor saulis ō suis aduersarijs / cum dicitur: Moraliter

n ✻ Vidit saul

E ℣ a ¶Samuel aũt ⁊c. Ra. Samuel supi° Ca. XXVIII mortu° legit: sz cã resurrectiõis ei° repetit ad dãnationẽ saul: q̃ relicto deo ꝫ legẽ phitonẽ ꝓsulebat. b ¶Cõsuluitqz do. Ra. Sicut hebrei tradũt ieiunãdo ⁊ orãdo: a deo petebat ora culũ: ⁊ de° illis p somnia reuelabat futura: qđ saul fecisse nõ legitur. c ¶Neqz p sacer. Ra. In hebreo. Neqz p doctrinã neqz p ephot. s. q̃ sacerdos gerebat in pectore in q̃ scriptum erat doctrina ⁊ veritas.

Ni. de ly.

℣ Dagos ⁊

✻ a ¶Nũc scies ⁊c. s. pro te ꝫ inimicos tuos: vt dicit hic glosa interlinearis. Sz videt q̃ ī ꝑ dauid peccauerit: qz si intẽdebat ꝑ facere: itẽdebat pugnare ꝫ fideles ꝓ infidelib°: qđ est illicitũ: aut si nõ intẽdebat ꝑ sz magis ꝓtariũ: scz iuuare filios isrl ꝫ philisteos sic optinati fuerũt satrape: vt hr̃ se q̃n. ca. sic fuit falsus ⁊ pdito: intẽdẽs nocere ei quẽ ꝓmittebat adiuuare. Dicendũ q̃ dd̃ intendebat defendere ipm achis cui tenebat ex bñficijs recept: qz achis ipm benigne recepat: ⁊ sic eus securũ fecerat a psecutiõe saul: vt ptz ex p̃dictis nec peccassz ꝑ faciẽdo duplici rõe. Una accipit ex pte achis. s. si habebat iustus bellũ ꝫ saul qđ potuit eẽ si saul q̃ erat arreptici° a demone aliq̃ pacta fregerat seu iuramẽta cũ philisteis inita: qz talia sũt ꝑuãda. vñ ⁊ Sedechias. ij. Para. xxxvi. ar ‡ guit: eo q̃ fregit iuramentũ qđ fecerat nabuchodonosor. Quis aũt filij isrl nõ possent facere cũ philisteis federa ppetua: eo q̃ habitabãt ī terra sibi ꝓmissa: tñ ex cã rõnabili poterãt facere treugas ad tps ⁊ iuramẽto firmare: vt ptz ex supradict. Alia rõ accipit ex pte ipi° dd̃ q̃ habebat ius ī regno isrl: ⁊ iõ poterat illud acq̃rere ꝟtute armoꝝ facultate occurrẽte: ⁊ ī tali bello iusto poterat licite vti philistinoꝝ ꝓfortatione ⁊ auxilio. Cogitabat enī ꝓbabiliter q̃ si philistei haberẽt victoriã: Achis ei amicus ⁊ fauorabilis eũ iuuaret ad possidendũ regnũ: qz habita victoria philistei illud regnũ nõ possederũt: sz in terrã suã reuersi fuerũt: ⁊ isboseth fili° saul successit ī regno: vt hr̃. j. ij. li. ij. ca. Ex dictis patet argumẽtũ factũ ad ꝓtrariũ. b ¶Samuel aũt mortu° ⁊c. Licet mors ei° supra descripta fuerit. xxv. ca. tñ ꝑ repetit: qz erat excitãdus de ꝓximo ad denunciãdũ saul casuz. c ¶Et saul abstulit. Istud ponit ꝑ ad declarationẽ sui facioris: qz qđ destruxerat q̃si celo legis: iterũ req̃siuit. Dicunt tñ aliq̃ q̃ eos interfecit eo q̃ vaticinabant dd̃ regnaturũ post eũ. d ¶Et interfecit eos ⁊c. Hoc nõ est in hebreo: nec est de textu: sed ꝓximo videt ꝑ modũ glose appositũ: postea p̃ scriptores textui insertũ. sequit: e ¶Cõsuluitqz dñm ⁊c. qz eos occiderat excepto abiathar q̃ erat cũ dd̃. f ¶Neqz p som. Dicũt ꝑ aliq̃ qz in tali req̃sitione debebãt ieiunia ⁊ orõnes p̃cedere: qđ nõ fecit saul. g ¶Neqz p pphe. isti fuerãt discipuli samuelis. h ¶Dixitqz saul. Descripta occasiõe ꝓsulẽdi phitonissam. s. timore saulis de apparatu philistinoꝝ ⁊ negatione diuini respõsi: hic ꝓñr describit phitonisse consultatio. Ad intellectũ tñ sequẽtiũ q̃rit vtrũ ī tali suscitatiõe apparuit ipe samuel: vel malign° spũs in eius specie. Et arguit ꝓmo q̃ fuerit ipe samuel: qz scriptura ꝑ de ipo loquit tãq̃ de psona ipi°: nominãs ipm pluries ꝓximo noie. ⁊ iõ videret falsitate p̃tendere: nisi ipe fuisset. Itẽ magna irreuerẽtia facta fuisset sctõ si malignus spũs totiẽs in scriptura sacra noiat° fuisset noie ipsius. Itẽ Ecci. xlvi. dr de ipo: Et posthoc dormiuit ⁊ motũ fecit regi ⁊ oñdit illi finẽ vite sue ⁊c. Itẽ dixit certitudinaliter verũ de futuris ꝓtingẽtib°. s. de morte saul ⁊ filios ei°: ⁊ de debellatione sui exercitus: ⁊ sic videt fuisse verus ꝓpha samuel: ⁊ non malign° spũs: q̃ est mẽdax ⁊ pr̃ mẽdacij: vt hr̃ Joh. viij. f. In ꝓtrariũ arguit ꝑ glo. q̃ habet Esa. xxix. q̃ dicit sic: Phitonissa nõ suscitauit samuelẽ sed euocauit demonẽ. Itẽ de° nolebat rñdere sauli ꝑ ꝓphas viuos: vt ptz ex p̃dictis ⁊ multo mĩ° p mortuos vt videt. Itẽ ille q̃ apparuit dixit sauli: Cras mecũ eris. cũ igit saul esset reprobat°: ⁊ igne gehẽne cruciãdus: videt q̃ ille q̃ si bi apparuit malign° spũs. fuerit eidẽ igni deputat°. Itẽ ille q̃ apparuit ꝓmisit se adorari a saule: qđ nõ ꝓmisisset sctus samuel cum solus de° sit adorãdus: ⁊ iõ videt q̃ fuerit malign° spũs ta/ lis honoris cupidus. Item si fuit samuel: aut apparuit diuina virtute vel magica. Non ꝓmo mõ: qz sic de° multũ fauisset arti magice facies apparere samuelẽ ad iuocationẽ phitonisse: qđ oĩno videt falsum ⁊ irrõnabile. Nec scõo mõ: qz ars magica nullã virtutẽ habet de se: sed demones per aliqua pacta cum magis inita volũtarie apparẽt vel aliqua faciunt: vt homines teneãt in errore. Si igit samuel ꝟtute magica apparuit: ꝑ fuit qz demõ ipm adduxit: tũc q̃rit: aut fuit adductus volũtarie: ⁊ sic demoni ꝓsensit ⁊ in malo actu qđ est inconueniẽs cũ eẽt in pte sctõꝝ: aut coact° p demonẽ ⁊ ꝑ videt inconueniẽs: qz demones sup sctos defunctos nullã habẽt potestatẽ. Rñsio ad q̃stionẽ istã rñdet Aug°. in epla ad Fe/ licianũ: cui° rñsio ponit in glo. sup locũ istũ. ⁊ tãgit ibi duplicẽ opinionẽ vel dicendi modũ. Prim° est q̃ fuerit aĩa samuelis ipi sauli apparẽs. ⁊ ꝑ ꝑm ipz potuit eẽ dupl'r. Uno mõ p demonẽ eã ad ꝑ adducentẽ: tñ ex pmissione diuina ex aliq̃ rõne nob occulta. Sicut xp̃s pmisit se a diabolo assumi ⁊ sup pinnaculũ tẽpli portari: ⁊ sup montẽ excelsum collocari: vt hr̃ Matt. iiij. ⁊ iõ nullũ icõueniẽs videt q̃ talia pmissus fuerit facere ī aĩa samuel q̃ lõge incõpabiliter mĩor fuit ipo xp̃o: ⁊ aliquã figuram facẽ seu oñdere p quã apperet sauli q̃si in ꝓprio corpe ⁊ habitu: vt lra ꝓtendit. Alio mõ q̃ ista apparitio nõ fuerit aliq̃liter arte magica seu ptãte diabolica ad ꝑ pmissa sed diuina ꝟtute ꝑ faciẽte ex sua dispositione q̃ phitonissã ⁊ demonẽ latebat: vt sauli ꝓpr̃ sua demerita snĩa diuina super eũ futura de ꝓximo p samuelẽ denũciaret: sicut p ipm viuentẽ reprobatio a regno sibi fuerat añ denũciata: sicut dictũ fuit. s. xv. Alium vero modũ dicẽdi põit Aug°. ī ea. epla q̃ nõ fuerit samuel: sz malign° spũs apparẽs ī ei° effigie. Dic enī apls. ij. ad Coz. xi. q̃ ipe sathanas trãsfigurat se ī angelũ luc: ⁊ multo fortiꝰ vt videt potuit se trãsformare ī silitudinẽ samuel: tñ deo ꝑ pmittẽte in vtraq̃ trãsfiguratione sine q̃ nihil põt facere. Adduc etiã ad ꝑ alias rões tactas ī arguẽdo p parte ista: ⁊ ad ꝑ videt magl. decliare agẽs de p̃stigijs demonũ: vt hr̃ ī 26. xxvj. q. v. ca. nec mirꝝ. Dicẽdũ igit q̃ si decretũ allegatũ hẽat ꝑ deẽmiatiõe ecclie. tenẽda ẽ ista ps deẽmiate. Si aũt nõ sit deẽmiatio ecclie vt ꝓbabiliter videt. tũ qz Aug. cui° ẽ illd decretũ vtrũq̃ modũ dicẽdi põit vt ꝓbabile ⁊ rõnabile in epla ad Simplicianũ. tũ qz p° cõpilatiõz 26 retoꝝ exp̃ositores sacre scripture p̃dictos modos recitauerũt ⁊ scripserũt tãq̃ ꝓbabiles ⁊ rõnabiles: qđ ñ fecissent sivn° dicẽdi mod° eẽt ab ecclia deẽminat°: nisi fortitã ex igrãtia hui° deẽmiatiõis: qđ nõ videt eis iputãdũ: ⁊ iõ si illd decretũ nõ sit deẽmiatio ecclie: videt (absq̃ tñ assertiõe) q̃ ꝓbabilior sit mod° dicẽdi: q̃ aĩa samuel ꝟtute dĩna ⁊ ei° dispẽsatiõe apparuerit mõ p̃dicto ad ãnũciãdũ sauli dĩnã snĩaz: qz huic dicto magis videt ꝓcordare text° biblie ꝑ ⁊ ī ecclĩastico: vt. s. allegatũ ẽ ꝓ ista pte. Ad ꝑ etiã faciũt rões supra ĩducte. ꝑ etiã dictũ tenẽt doẽs hebraici doctores. Istđ etiã dictũ videt ꝓcordare ei qđ hr̃ ī libro Mum. in casu q̃tũ ad aliqđ sile. Dicit etiam ibi. xxij. ca. ⁊ xxiij. Dr aliter

✻ † ¶Uidit saul. ca. phi. Quesierat enī mortẽ dd̃ cũ magna sollicitudie ⁊ labore: cui° tñ innocẽtiã pluries ꝓbauerat: ⁊ q̃m ipm pluries terruerat iniuste: iõ dñs terrorẽ ab aduersarijs suis immisit sibi iuste Sap. xi. c. Per q̃ peccat q̃s p hec ⁊ torq̃t. vñ ⁊ subdit: e ¶Cõsuluit dñm et nõ rñdit ei neq̃ p somnia ⁊c. Rñsio p somnia ẽ interi°: ⁊ iõ significat ꝓsolationẽ interiorẽ a deo datã q̃ negata est sauli ⁊ iuste vt ptz ex dictis. Rñsio p sacerdotes signat effectũ orõnis ecclie quã nõ habẽt hoies obstinati ꝫ innocẽtes q̃lis erat saul. ⁊ iõ nõ habuit rñsum p sacerdotes nec ei ꝓsiles. Rñsio vo p ꝓphas signat ꝓsiliũ bonoꝝ ⁊ prudẽtũ. pr̃ qđ ꝓphe videntes antiq̃tus appellabant. j. Reg. ix. b. Qui hodie dr ꝓpha olim appellabat videns. Hoc aũt rñsum obstinati nõ q̃rũt nec ei acq̃escũt: sz q̃rũt rñsum a phitonissa: p quã significant mali hoies artib° ꝓhibitis vtentes. vel qz in malis obstinati instinctus diabolo prosequunt.

A Magi Arioli Phitius

Questio

Dat.4.a

Gen.41.a

B

Act.16.c

Luc.16.g

a ¶Magos t arios. tē. Magi vtunt sanguine hūano: t cō/
tactu mortuoꝝ i maleficijs t diuinatiōib⁹. Arioli solis ydis. i.
incātatiōib⁹ diuināt. Phitij ōr apollo harū artiū cultor: a quo
phitonisse. i. dīni. hos saul q̄si zelo legis deleuit: q: (vt aiūt) a
dmōib⁹ coacti dō regē eē futurū pconabāt. b ¶Quē susci
tabo. Aug⁹. ad simplicianū. Queris
vtrū potuerit malign⁹ spiritus excitare
aīam iusti: vt videret t loq̄ret cū saul:
Mone t magi mirandū ē: q satanas
dīm assūpsit: t pstituit supra pinnā tē/
pli. Quomodo eīm fecerit: factū ē: nisi
quis dicat: facilioꝝ diabolo fuisse licē
tiam ad dīm viuū vnde voluit assume
dū t vbi voluit ad pstituendum q̄ ad sa
muel spm excitādū. Si āt p nō pturbat
q: voluit dns t pmisit nulla diminutio
ne sue ptātis t dignitat⁹ id fieri: sic a iu/
deis se crucifigi t iterfici passus ē. nō ē
absurdū credere aliq̄ dispēsatiōe pmis
sū fuisse: vt nō dnanē magica arte vel po
tētia: sz dispēsatiōe occulta q̄ phitonis/
sam t saulē latebat: se oñderet spūs iu/
sti aspectib⁹ regi dīna eū snīa pcutur⁹.
Vel nō de spūs samuel a regē sua exci
tat⁹ ē: sz aliqd fātasma t illusio imagi/
naria diaboli machinatiōib⁹ facta: quā
Hba sāuelē appellat: sic solēt imagies
rerū suarū noib⁹ appellari: sic pictura
ciceronis vel salustij. Sic cherubin sup
arcā testamenti de metallo facti magne
rei significāde gra cherubin vocabāt:
cū sint celestes ytutes: q̄ cherubin dicū
tur. dū ēt qs videt sōniū non dic imagi
nē vidi augustini: sz vidi augustinū. cū
eo tpe qñ aliqd tale vidit ignoraret au
gustī. Pharao q̄s spicas se vidisse di/
xit i sōnis t boues nō spicarū aut boū
imagies. Forte g̃ appuit imago samue
lis p ficta machinamēta eius q̄ trāsfigu
rat se i āgelū luc. Si aūt monet quō a
maligno spū ya sauli pdicta sūt. Pōt
t illō videri mirū q̄ demōes agnoue/
rūt xp̄m: quē iudei nō agscebāt. cū enim
vult de⁹ et infirmos spūs aliq̄ ya cogno
scere (tpalia dūtaxat ad istā mortalitatē
ptinētia) facile ē nec incōgruū: vt ops
t iust⁹ (ad eoꝝ penā q̄b⁹ ista pdicūt vt
malū qd̄ iminet añq̄ veniat patiāt) oc
culto apparu videlicet mysterioꝝ suoꝝ
talib⁹ spiritib⁹ aliqd diuinatiōis iptiat:
vt qd audiūt ab angelis pnūciēt hoib⁹. Tm aūt audiūt: q̄tum
oiz moderator dns iubet vel sinit. vñ etiā spūs phitōis i actib⁹
apl̄oꝝ paulo attestat: t euāgelista eē pclonat. Discēt tū falla
cias t verū nō docēdi sz decipiēdi fine pnūciāt. Dic forte illa
imago dixit secū saulē futurū: qd falsū ē. Inē bonos eīm t ma/
los post mortē chaos magnū firmatū est. Vel pterea dixit: me
cū eris: vt ad parē pditionē mort̄ referat qd vterq̄ hō fuerit
t mori potuerit: iam mortuus mortem viuo prenunciauit.

† Querite mihi mulierē hñtē phi
tonez t vadā ad eā t scisciteboꝝ
p illā. Et dixer̄t hui el⁹ ad eū: Est
mlier hns phitonē i endor. Mu
tauit g̃ habitū suū: vestitusq̄ ē ali/
is vestimēt⁹: t abijt ipe t duo viri
cū eo: veneruntq̄ ad mlierē nocte:
et dixit illi: Diuina mihi i phitōe: et
suscita mihi quez dixero tibi. Et
ait mulier ad eum: Ecce tu nosti
q̄nta fecerit saul: t quō eraserit
magos t ariolos de terra. Qua
re g̃ insidiar⁹ aiē meę vt occidar:
Et iurauit ei saul in dño/dicēs:
Viuit dns: q̄ nō euēiet tibi q̄cq̄
mali ppt̄ hāc rē. Dixitq̄ ei mlier
Quem suscitabo tibi: Qui ait:
Suscita samuelē mihi. Cūq̄ āt
vidisset mlier samuelē: exclama
uit voce magna et dixit ad saul:
Quare iposuisti mihi: tu es enim
saul. Dixitq̄ ei rex: Noli time/
re. Quid vidisti: Et ait mlier ad
¶plurale p singulari.
saul: Deos vidi ascēdētes de tra.
Dixitq̄ ei: Qual⁹ est forma ei⁹:
Quę ait: Vir senex ascēdit: t ipe
amict⁹ ē pallio. Et intellexit saul
q̄ samuel eet. Et iclinauit se sup
faciē suā i terra: t adorauit. Di/
xitq̄ samuel ad saul: † Quare in

a magos t ariolos de terra.

b Quem suscitabo tibi:

† 26.q.2.c. illud t.5.q.c. nec mirū circa medium

Reg.i. Ad quartū dicēdū q̄ samuel dixit sauli ip̄m fore secum
in crastino. i. i statu defunctoꝝ: nec plus sonat auctoritas: q: si
sonaret statū sctōꝝ: eadē rōne adduceret⁹ ad oppositū: q: dixit
sauli: Cras tu t filij tui erit⁹ mecū. Jonathas aūt ibidē interfe
ctus erat valde bon⁹ vir t pfect⁹: vt ptz ex supradictis in plur
bus loc⁹: Apter qō tenēdū est q̄ recept⁹
fuit in pte sanctoꝝ: t iō si ex saule argui
tur apparuisse demonē: eadē rōne ex io
natha arguit ip̄m fuisse samuelem. Ad
q̄ntū dicendū q̄ samuel fuit adduct⁹ vir
tute diuina: nō in fauorē artis magice: sz
mag⁹ in ipedimētū: vt ptz ex dict⁹ in q̄/
stione. Verū q: Aug⁹. magis videt⁹ de
clinare ad aliū dicēdi modū: vt dictū ē.
iō silr soluēda sunt argumēta in Jriū fa
cta. Ad pmū dicēdū q̄ rerū silitudines
i sacra scriptura freq̄nt⁹ noiant⁹ noibus
reruꝝ: vt ptz Gen. xli. vbi dr q̄ pharao
vidit septē spicas t septem boues: t tñ
certū ē q̄ nō vidit nisi earū silitudies: t
eodē mō sic dicit Aug. effigies samuel⁹
p demonē repsentata: hic vocat⁹ nolē ip
sius pm istū dicēdi modū. Nec ex p̄ scri
ptura inducit aliqd falsū: sic nec Gen. xli.
vbi silitudies bouū vocat boues: sed dat
studiosis occasionē q̄rēdi sanū intellectū
ex circūstātijs facti t aliꝝ loc⁹ scripture
nec Apt̄ p̄ facta ē irreuerentia sctō: q: ta
lis denotatio ē equoca: vt ptz. Et eodē
mō soluit illud qd̄ inductū fuit de eccliā/
stico. Ad aliud dicēdū q̄ nō ē icōueniēs
demōes pdicere veracit̄ aliq̄ futura cō
tingētia q̄ habent p reuelationē a sctis
angelis pm diuinā ordinationē nob⁹ oc
cultā: t aliq̄n cogūtur ad p̄: sic ptz i mul
tis loc⁹. Et pōt dici q̄ sic fuit in Apposito
ad denūciandū snīam diuinā ipsi sauli:
eo q̄ nō erat dign⁹ q̄ sibi rnderet⁹ p an
gelos sctōs vel Aphas. Vnde dict⁹ reuer/
tamur ad lram exponēdā de psultatiōe
phitonisse. vbi pmo ponit⁹ ei⁹ inq̄sitio/
cuꝝ ōr: a ¶Querite mihi mu. tē.
Dicunt hebrei q̄ p̄ dixit saul duob⁹ sibi
familiarib⁹ t secret⁹. s. abner t amasa. se
cūdo ad eā pūctio/cū ōr: b ¶Mutauit
g̃ habitū. s. Ne ab ea cognoscere
tur: qz tūc nō fuisset ausa suā artē exerce
re. Itē qz saul volebat alios latere q̄ cō
suleret phitonissā. t Apt̄ istas duas cau
sas subdit: c ¶Venerūtq̄ ad mu.
vt ei⁹ negociū esset occultū. tertio ponit eius cōsultatio/cū ōr:
d ¶Divina mi. tē. Illa aūt timēte p̄ facere saul eam assecura
uit etiā iuramēto. t tūc illa psensit dicēs: Quē suscitabo ti
bi tē. e ¶Cūq̄ autē vi. mu. sa. pm ytatē. iuxta pmū mo
dū dicēdi supi⁹ positū. vl demonē i effigie samuel⁹ iurta scōm.
f ¶Exclamauit vo. ma. pre timore saul⁹ quē tūc sciuit eē pre
sentē. Si aūt qrat quō sciuit: Rndēt hebrei cōiter q̄ p̄ fuit: qz
qñ ali⁹ a rege petebat aliquē suscitari p artem phitonicā: pmo
apparebat ex pte pedū. qñ aūt rex p̄ faciebat. pmo apparebat
ex pte capit⁹: Apter reuerētiā reg⁹. Alij dicūt t videt⁹ veri⁹ q̄ il
le q̄ apparuit p̄ sibi dixit: g ¶Deos vidi tē. i. homies diui
nos: vt dicūt hebrei. dicēte⁹: q̄ duo fuerūt. s. samuel t moyses.
Cui⁹ rōnē assignāt: qz samuel timuit vocari ad diuinū iudictū.
Ideo adduxit secū moysen vt eēt sibi testis q̄ legē integraliter
obseruasset: sed p̄ videt⁹ ficticiū: qz Apba samuel ante tps iudi/
cū sciebat xp̄m venturū: videt⁹ etiā tertui Jriū: qz statim sb̄dit:
h ¶Qualis ē forma ei⁹. in singulari: t ita ē in hebreo: t iō
dicendū q̄ solus samuel apparuit: t ponit p̄ deos i plurali Ap
deū: sic Exo. xxii. a. Isti sunt dij tui isr̄l: t tamē erat ibi tm vnū
idolū. i ¶Et intellexit saul. pm veritatē vel pm apparentiā
pm duos modos supradictos. t ita intelligat⁹ istud nomē hic t
in alijs. fuerat eīm saul in sepultura samuelis: put dictū fuit. s.
xv. ca. t vidit eū sepelire i habitu suo sic religiosū: qz pmo con
gregauit hoies religiose viuētes sub ipso: vt ptz ex supioribus.
t iō ex figura t etate t habitu sibi relatis p phitonissā saul con
iecturauit q̄ esset samuel. ptz etiā ex p̄ q̄ licet saul audiret Yba
samuelis: nō tm eū vidit: nec alij q̄ erāt cū eo sz solū phitonissa:
Dicūt etiā hebrei q̄ sol⁹ saul audiuit Yba samuelis cū eo loq̄n

Nico.de lyra

ex ca. et. xxiij. q̄ balaam mag⁹ t ariolus quater q̄siuit rnsum
demōis: bis i domo sua: t bis cū balac: t tūc pm oēs doctoꝝes
catholicos: demō ytute diuina fuit Apbibit⁹ dare sibi rnsū: t an
gel⁹ bon⁹ dedit sibi rnsū sue volūtati Jriū. Nec de⁹ i p̄ vel an
gelus bon⁹ mago vel magice arti fauebat: sz mag⁹ effectū artis
magice ipediebat. Sic videt⁹ in Apposito rōnabil⁹ posse dici: q̄
demō fuit Apbibit⁹ ad vocationē phitonisse venire. Ad p̄ eīm il
la ars ordinat⁹ vt ab oib⁹ teneret⁹. Et ptz p glo. Esa. supi⁹ allega/
tā: q̄ dīna ytute t volūtate appuit samuel ānūciās sauli Jriuz
volūtati sue. Tenēdo igit̄ modū istū ad ea q̄ obijciūt⁹ in Jriuz
pōt rndēri. Ad pmū dicēdū q̄ phitonissa nō suscitauit samuelē
sz illū de⁹ apparere fec̄: vt dictū ē: sz ipsa vocauit demonē q̄ tñ
fuit Apbibit⁹ venire: vt dictū ē: t sic illa glo. nō ē huic mō dicēdi
Jria: cuius nō sit magne auctoritatis: cū sit q̄dā glo. magistral⁹.
Ad scōm dicēdū q̄ nō fuit sine cā q̄ de⁹ magis rndit sauli p sa
muelē iā defunctū q̄ p Apbam viuū: vt ptz ex supradictis. Ad
tertiū dicēdū q̄ samuel pmisit se adorari adoratiōe dulie. nec p̄
fuit malū: sicut t dō pmissit se adorari a natha Apba: vt h̄. iij.

E ¶ tis. ꝛ ꝑ satis videt ex circūstātia lr̄e. Tū: qz mlier illa rogauit eū comedere. Tū: qz nec ipa nec illi q̄ erāt cū eo suaser̄t ꝰb absentare se a periculo vel a p̄lio futuro: vbi erat moritur⁹: videt tñ ꝓbabilit̄ q̄ ꝑ fecissent si ꝟba samuel audissent. Cetera patēt ex dictis. a ¶Et ait saul ꝛc̄. Hic ꝓñr ponit samuelis rñsio. Et patet lr̄a ex p̄dictis vsq; ibi:

b ¶Et dabit illū ꝓrio suo. Quia ꝓpt pctm̄ p̄ncipis bñ puniunt̄ subditi pena tpali ꝛ etiā morte corpali: ꝛ maxime qz multi erāt fautores saul ꝛ cōsentanei in malis suis. c ¶Cras āt ꝛc̄. Istud iā expositū ē. s. d ¶Statiq;. Hic ꝓñr ponit saulis desolatio. Tum ꝓpt̄ dñi inīam. Tū ꝓpt̄ debilitatem. cui⁹ cā tāgit̄/ cū ōr: e ¶Quia ñ ꝛc̄. Jd ē cibū aliquē. ꝓñr ponit ei⁹ aliqlis ꝓsolatio. ꝛ p̄mo ex pte mlier̄ inuitātis eū curialit̄ ꝛ obnixe ad accipiēdū cibū/ dicēs: f ¶Ecce obe. Et ī facto mihi
ꝛs.15.f piculoso. ꝛō ꝰdit: g ¶Et posu. ꝛc̄. .i. feci op⁹ ad tuā petitionē ſb pena mortis ꝓhibituz. q. d. ex ꝑ debes inclinari mee petitiōi. scdo ex pte socioz suoz/ cū ōr: h ¶Coegert āt. p̄cib⁹ ipoz tunis: ꝛ sic aliqliter ꝓsolatus eis acquieuit.

i ¶Mulier ꝛc̄. ī hebreo hr̄ p̄sepiatū id ē ī p̄sepio ipinguatū. k ¶Tollēs q; fa. ꝛc̄. infūdēdo aquā vt ide faceret pastā. l ¶Et coxit ꝛc̄. qz ñ habebat tps fermētādi. m ¶Qui cū cō. cō fortati cibo. n ¶Et ābula. ꝛc̄. vbi appet mirabil̄, pbitas ꝛ aiositas saul̄ q̄ ita festīauit redire ad pp̄lm suū vt eēt cū eo in p̄lio in q̄ sciebat se moriturū.

¶In ca. xxviij. vbi ōr ī postil. Dixit/ q; dauid ad achis: Nūc scies q̄ factur⁹ est ꝑ tu⁹. s. ꝓ te ꝓtra inimicos tuos.

Additio. j.

Nulla rōnū ī postilla videtur efficax ad excusandū dauid a pctō si impugnasset pp̄lm fidelių ꝓ infidelib⁹. Dauid eī licz fuit vnct⁹ ī regē deo iubēte p samuelē: vt ptz. ū. xvj. Ex ꝑ ñ sequit̄ q; habuisset ius ī regno ad executionē regie ptātis ī pp̄lo isr̄l. donec pp̄lus recepisset eū supza se ī regē. Cui⁹ rō ē. Mā in istitutiōe reg̃ a deo p legē ordinata duo req̃rebāt. Unū ex pte istituētis. s. q; diuīa ꝓuidētia fuisset elect⁹. Aliū ex pte pp̄li. s. q; talē electū a deo ī regē populus recipet ponēdo ipz electū supza se regē: qđ clare denotāt ꝟba Deu. xvij. vbi de istitutiōe regia agit̄. Legit̄ enī ibidē: Jp̄m ponas sup te regē quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. Ex q̄b⁹ ꝟbis ptz q; acceptatio pp̄li req̃rebat ad executōz regie ptāt̄ p⁹ diuīnā electionē: qđ ē ꝓpositū: qđ etiā māifeste patz fuisse obꝑuatū in ipo saul: q̄ licz ꝓus fuerat vnct⁹ ī regē a dño deo p samuelē: vt ptz. ū. x. ca. vlteri⁹ habuit istitui a pp̄lo ipm̄ ī regē recipiēdo: vt ptz. ū. xi. Preterea ꝓfirmant̄ ꝓdicta sic: Mā si dō fuisz rex ꝛ haberet ius ī regno añ morte saul. ꝛ añq; fuisz recept⁹ ī regē: tūc saul insequēdo dō ꝓbabilit̄ eēt ꝓditor māifest⁹ ꝛ lese maiestatis crimē incurrisset. ꝛ p ꝓñs dō meritorie potuisset ꝛ etiā debuisset occidere eū tanq; ꝓditorē manifestū sibi de iure subditū: cui⁹ oppositū fecit occurrēte sibi opportūitate: vt. ū. xxiij. c. vbi dō seruis suis volētib⁹ saul̄ occidere/ ait: Absit a me facere rē hanc dño meo xp̄o dñi. Jn q̄b⁹ ꝟbis duo ostēdit. p̄mū q; talis occisio eēt nephāda siue illicita/ cū ōr: Absit ꝛc̄. scdo q; reddēs rōnē p̄mi ꝓfiteꝛ q; saul erat dñs ipi⁹ dō: qđ mīme posset eē si dō ꝓtūc fuisset rex isr̄l: regnū ei ñ patit̄ ꝓsortē. Jdē ptz ca. xxvj. vbi iterū habuit dō saulē ī ptāte sua ꝛ abisai ꝛ alijs suis volētib⁹ eū occidere. Sil̄r rūdit addēdo: Viuit dñs: nisi dominus

a quietasti me vt suscitarer? Et ait saul: Coartor numis. Siq̄dē philistīm pugnāt aduersū me ꝛ de⁹ recessit a me: ꝛ exaudire me noluit: neq; i manu ꝓphetaꝝ neq; p sōnia. Vocaui g̃ te vt oñderes mihi quid faciā? Et ait samuel: Quid interrogas me cū dñs recesserit a te: ꝛ trāsierit ad ęmulū tuū? Faciet enī tibi dñs sicut locut⁹ ē ī manu mea: ꝛ scidet regnū
b de manu tua et dabit illud ꝓximo tuo dauid: qz non obedisti voci dñi: neq; fecisti irā furoris ei⁹ i amalech. Jdcirco qđ patet̄ fecit tibi dñs hodie: ꝛ dabit dñs etiā isr̄l tecū in manu philistīm.

a ¶ .i. moztui qđ verū: vel in requie qđ falsum dicit. vt credi faciat: ꝛ securū reddat.

c Crās aūt tu ꝛ filij tui mecū eritis: ꝑ ꝛ castra isr̄l tradet dñs i manus philistīm. Statiq; saul ceciꝺit pozrect⁹ i terrā. Extimuerat enī ꝟba samuel̄: ꝛ robur nō erat i
e eo: qz nō cōederat panē tota die

a ¶de secretario vbi maleficiū exercebat.

illa. Jngrēssa ē itaq; mulier illa ad saul. Cōturbat⁹ enī erat valde. Dixitq; ad ꝉē: Ecce obedi-
g uit ancilla tua voci tuę: et posui

a ¶id est discrimini me exposui.

aiaz meā i manu meā: ꝛ audiui ꝟmōes tuos q̄s locut⁹ es ad me. Nūc igit̄ audi ꝛ tu vocē ancillę tuę: ꝛ ponā cozā te buccellā panis vt cōedēs ꝓualescas: ꝛ possis iter agere. Qui rēuit/ ꝛ ait: nō
b comedā. Coegert aūt eū ꝟui sui et mulier. Et tandē audita voce eoz surrexit ō terra: ꝛ sedit sup le
i ctū. Mlier aūt illa habebat vitu

¶ incrassatum.

lū pascualē ī domo: et festinauit
k et occidit eum. Tollēsq; farinā
l miscuit eā: ꝛ coxit ꝓasyma ꝛ posu
m it añ saul ꝛ añ ꝟuos ei⁹. Qui cū
n comediss̄et/ surrexer̄t ꝛ ābulauerunt p totā noctē illam.

ꝗ ꝰ ꝛ ꝓ ꝑ ꝓ ꝑ ꝓ ꝑ

A rit: Tu scies q̄ pugnabo ꝫ inimicos tuos: qz sic dixisset mēda
ciū seu falsū: ſz solum dixit: Tu scies ꝛc. qđ habet duplicē cām
ꝟitatz: vt dictū est. ſ. ¶ In eo. ca. xxviij. vbi dz ī posti. Aliū
vero modum dicēdi ponit Aug⁹. in eadē epla. ſ. q̄ nō fuerit sa
muel: sed malign⁹ ſpūs apparēs in eius effigie.

Additio. ij. Recte intuēti ꝟba Aug'. māifeste ꝟstat
de mēte illi⁹ eē q̄ ista apparitio samuel
fuisset p̄stigiosa ꝛ demōiaca. Nā in epla ad simplicianū q̄ sup
hūc passū ī glo. põit. lz duos modos dicēdi ꝓponat: nō tñ eq̄li
ter. In illo eñ mōvbi dic̄ q̄ ſpūs samuelis appuisset. talia aūt
ꝟba ponit. ſ. nō ē absurdū credere aliq̄ dispēsatiōe p̄missū fuis
se ꝛc. q̄ qđē ꝟba si pōderēt nō asserūt nō eē incōueniēs: nec
falsū ꝫ credere: ſz solū dicūt nō eē absurdū: multa eñ nō sūt ab
surda q̄ tñ sūt falsa: vl' incōuenientē dicūt. In ca. ꝫo nec miruz
q̄ postillato. allegato totaliē ꝛ indistincte tenet vnā ptē. ſ. q̄ nō
samuel ꝑm ꝟitatē appuit: ſz demō in ei⁹ specie. Cū igit ꝑm ve
ritatē hec sit ꝓpria opīo Aug⁹. ꝛ non sit ali⁹ de doctorib⁹ eccl'ie
approbat' q̄ oppositū videat tenere sat' debet sufficere ad au
ctoritatē: etiā si p eccl'iam ꝫ nō determinet. Uñ ꝛ si aliq̄ doctores
in ꝫ loco vtrūq; modū dicēdi ꝓponāt: ꝫ est ad sufficiētia distin
ctiōis oñendā: quā distinctionē ipe Aug⁹. posuit vt dictuz est.
Circa qđ vlteri⁹ attēdēdū q̄ ꝓncipales oppositā opīonē tenē
tes sūt hebrei ꝛ eoz seq̄ces: q̄ intātū adherēt lr̄e: vt credant q̄
vbicūq; dz samuel itelligat in ꝑsona ꝓpria: ꝛ nō ī ei⁹ similitudie.
Ex cui⁹ tñ opposituz satis deducit̄ per exempla sacre scripture ab
Aug'. in ca. Nec mirū. ꝓfato allegato: q̄ p postillatorē aliq̄liē
colligunt. Eodē mō hebrei in ꝫ loco incidūt in aliū errorē ex
nimia adherētia lr̄e. Dicūt eñ moysen ꝛ samuelē resurrexisse
ex ꝫ q̄ phitonissa dixit ī pl'ali: deos vidi ascēdētes de ēra: quo
rū fūdamētū nihil valet cū pluries ī scriptura pl'ale accipiāt ꝓ
singlari: vt ī postil. allegat'. Dimittere igit̄ ꝓpriā opīonē Au
gusti. q̄ mētē lr̄e scrutat' ꝛ adherere hebreistis: q̄ superficiem lr̄e
tñ ispiciūt valde irrōnabile videt. Sz attēdēdū ē q̄ lz oēs au
ctoritates q̄ videt̄ ꝑma facie ꝫ opīonē Aug'. facere: sūt suffici
enter solute ab Aug'. in ca. Nec mirum supradicto. Illa tñ au
ctoritas Eccli. xlvj. ꝓ postillatorez allegata vbi dz de samuele.
Post ꝫ dormiuit. ꝛ notū fecit regi ꝛ oñdit illi finē vite sue: vi
det facere specialē difficultatē ꝫ opīonē Aug'. ꝓdictā. Nā in
illa auctoritate de vno ꝛ eodē supposito asserit̄ q̄ dormiuit et
q̄ notū fecit regi ꝛc. Si eñ demō tātumō apparuit sauli et no
B tū fecit ei finē vite sue: quō de eodē dz q̄ dormiuit. diabol⁹ eñ
nūq; dormit nec reḡescit. Ad qđ dici pōt q̄ verū corp⁹ samuel
in sepulchro iacēs cū ꝓprio habitu in q̄ sepult⁹ fuit virtute ma
gica deo ꝑmittēte apparuit ipsi sauli: in q̄ corpe demō loq̄bat
ex q̄ nō attribuit samueli aliqđ incōueniēs: cū tale corp⁹ post
aīe separatiōem careat itellectu ꝛ sēsu: silr̄ ꝛ velle ꝛ nolle. Et iste
mod⁹ suscitādi ꝓprie ē necromantic⁹. Necromācia eñ ꝑm ei⁹
itrp̄tationē ē diuīatio ꝑ mortuos: qđ qđē corp⁹. ſ. samuelis:
samuel potuit in sacra scriptura vocari: sic in alijs cū plurimis
locis sacri eloquij defūctorū corpora eisdē noīb⁹ vocant̄ q̄bus
in vita ꝫsueneruṫ noiari. vñ Geñ. vl. d. Ibi sepelierūt abraam
ꝛ sarā vxorē ei⁹: Ibi sepelierūt isaac ꝛ vxorē ei⁹ rebeccam ꝛc.
Cōstat aūt q̄ illoz corpa fuerūt sepulta: nō aūt eorum aīe: pari
mō vulgariṫ corp⁹ defuncti noiat eodē mō q̄ pri⁹ cū aīa fuerit
sibi ꝫiuncta. Cōiter eñ dz: hic iacet tal' vl' talis. Huic etiā dicto
ꝫsonat illud qđ legit̄ ī pñti ca. ꝛ in ꝑsona samuel. Quare inq̄
tasti me vt suscitarer? qđ pōt referri ad corpus samuel' tñ q̄ sa
muel noiat mō ꝓdicto. q̄ qđē mod⁹ nō ē ali⁹ ab eo quē Aug⁹.
tenet: ſz sub eodē ꝓtinet si ꝟba Aug. ad Simplicianū vbi nar
rat hec sua ꝓpria opīo bñ ꝫsiderent. Dic̄ eñ ibi sic: Uel nō ve
rat hec sua ꝓpria opīo bñ ꝫsiderent. Dic̄ eñ ibi sic: Uel nō ve
re spūs samuel' a reḡe sua ē excitat': sed aliqđ fātasma ꝛ illusio
ne spūs samuel' a reḡe sua ē excitat': sed aliqđ fātasma ꝛ illusio
re ꝛc. Ubi aduertēdū q̄ nō dixit: nō vere corp⁹ samuel' ē excitatū:
ſz spūs samuelis. excludit eñ spm̄ samuelis a suscitatiōe nō tñ
ei⁹ corp⁹: qđ qđē corp⁹ cū illusiōe imaginaria diaboli viuū ap
parebat ꝛ loq̄bat: ꝛ poterat vocari samuel rōne ꝓdicta. Et iste
mod⁹ dicendi seu declarādi mētē Aug. videt̄ sat' sufficere ex il

Replica. (lis qui volunt min⁹ litteraliçare.

In ca. xxviij. vbi postillator adducit certas
excusatōes ꝓ dauid cū dixisset ad achis. Nūc scies q̄ facturus
sit seru⁹ tuus. Burg. volēs illas excusatiōes nō sufficere: vt a
pctis excusare dauid valeāt: addit aliā excusationē dicēs ꝟba
dō fuisse ī determiata: sic̄ sūt q̄z veritas sumi pōt ex duob⁹. ſcz
siue pugnarē siue nō. Cōtra arguit̄ sic: ꝓ illa ꝟba ipse dō aut
aliq̄d intēdebat aut nihil: si nihil igit̄ mētiebat ꝛ peccauit. Si
aliq̄d aut qđ voluit pugnare ꝫ isr̄l: aut q̄ noluit. Si ꝑmū pec
casset volēdo pugre ꝫ frēs suos fideles ꝓ infidelib⁹. Si secūdū
igit̄ ꝓpositū habuit fallēdi achis: qđ ē pctm̄ ingratitudis. Sz
videt̄ dō determiasse illa ꝟba indeterminata: cū. j. xxix. ca. amo
tus ꝓ regē achis dixit regi: Quid ī ueni sti ī me vt nō pugnē ꝫ L
inimicos dñi mei? vbi appet se determiasse ad pugnādum ad
modū loq̄ndi posti. Et videt̄ q̄ nō oporuit tñ laborare ꝓ ex
cusatiōe dō a pcō. Si eñ poneret̄ q̄ dō ꝟbis ill' īdetermiatis
habuisset ꝓpositū palogiçādi achis eēt pctm̄ venia dignū: vi
delicet infideli fidem nō seruare: potissimū qñ fidei obseruātia
ꝟgeret ī deteriorē exitū. ſ. ꝫ ppm̄ dei ꝛ ꝓpriū pugnare. Nec
puto errorē ꝓcedere dō q̄tūcūq; a deo dilectum ꝛ directū pec
casse venialiē: qz post regnū adeptū sepe legit̄ peccasse mortali
ter: vt ptz in hīstoria vrie. ¶ In eo. ca. vbi de apparitiōe samu
elis postillator adducit duas opīones: q̄z vna opīat samuelē
in ꝓpria ꝑsona apparuisse. Alia opīat nō samuelē ſz diabolū
in ei⁹ specie apparuisse. Et vtrāq; opīonē ponit btūs Aug⁹.
ad Felicianū: cui⁹ auctas adducit̄ ī glo. ordi. vbi btūs Aug⁹.
rñdit ad rōnes vtriusq; opīonis: ꝑ ꝫ dās itelligere q̄ vtraq;
ꝑs opiabil'e. Uñ q̄uis ī ca. Nec mirū. xxvj. q. v. ad scdam opi
onē appareat iclinar?: dic̄ tñ aliā nō eē absurdā. Et cū ad ꝓpl
mā postil. trib⁹ rōnib⁹ ꝛ auctoritatib⁹ iclinat'. Burg. putat ip
suz cōmisisse crimē lese maiestat': eo q̄ opīonē quā btūs Au
gust. tenet ipse declinat: cū tñ btūs Aug⁹. in ymōi opīonib⁹ cō
sensu alioz non efflagitet: vt haberi pōt ab eo. q̄rto sup Geñ.
ad lr̄am. xix. ca. et. xxij. scies q̄ ī materia opiabili sapies nō ab
surde ꝫdicit sapiēti: imo expedit ꝫrias ī studijs eccl'iasticis eē
opiones ad exercēdū igeniū. ꝛ exercitiēdū studētiū pigritiam.
Nā ꝓpter easdē rōnes idē btūs Aug⁹. j. sup Geñ. ꝫ maniche
os dic̄ eccl'ie ꝓficere hereses insurgētes. vide de ꝫ ī ꝓmo corre
ctorio hui⁹ opis. Auctoritas igit̄ btī Aug⁹. nec etiā decreti in
materia opiabili cōpellit q̄ min⁹ q̄libet ꝑs opinabil' teneri pōt
quousq; p eccl'iaz altera ꝑs fuit determiata: qz ex tūc cessat opi
nio qñ incipit eē ꝟitas determiata. Hūc aūt Burg. hec oīa
egreferēs: opīones btī Aug. nitit defēdere: alia tñ via icedēs
quā de. Aug. q. b. Au. icedit via ꝓbabili. Burg. aūt initit te
meritati. Nā rōnes ꝛ verisimilitudines ꝑ postil. ꝓ opīone ꝓtra
ria iductas nō soluit: vt ptz: ſz solū laborat circa auctoritatē ad
ductā de Eccli. xlvj. dicēs illā facē spāle difficultatē ꝫ beatum
Aug. sic̄ ꝛ fac̄. Nā in auctoritate illa dz samuel dormiuisse et
tūc notū fecisse regi finē vite sue. ꝛ exaltasse vocē suā de terra
in ꝓphetia: q̄ oīa demoni ascribi nō pñt: demon eñ nūq; dor
mit: ꝓtra ꝑmū: ſz nec ꝓpha dici pōt: cōtra scdm. Loq̄t igit̄ illa
auctoritas de ꝑsona samuelis dīna dispēsatiōe suscitata: non
ad factū phitonisse: nec ad meritū sauli: ſz ad ꝫfirmādū finalem D
scissurā regni de manu saul quā ipse samuel cū viueret ꝑdixit:
vt ptz. ō. Et habet ꝫ factū aliqđ sile cū facto ochozie reg' isr̄l q̄
misit ad ꝫsulendū beelzebub deū accaron: sed diuīa dispensa
tione impedita ē ꝫsultatio. ꝛ missus ē helias: vt ptz. iiij. Reg. j.
Ita ī ꝓposito saul volēs ꝑ phitonissā ꝫsulere demonē impedit⁹
est: qz diuīa dispēsatiōe ꝑ missionē samuelis ꝑuent⁹ fuit: ꝛ hoc
itelligēs penituit. Sz ad ꝫ rādēdo Bur. ad dicta btī Aug. ad
dit q̄ puto de mēte Aug'. nō fuisse. Dicit nāq; q̄ dicta auctas
itelligēda sit de corpe samuel' ī ꝓprio habitu vt sepultum fuit:
qđ videlicet ꝑtute art' magice diabol⁹ illō corp⁹ assūpsit. ꝓ in
strumēto sue iudificatiōis: ſz vt verū fatear Burg. nō fuit com
pulsus illa auctē sic dicē. Si eñ demō assūpsisset sic̄ pōt corp⁹
aereū ī similitudie ꝛ corpis ꝛ hītus samuel': ita ꝟe diceret samu
el ex illa similitudie: sic̄ si corp⁹ ꝓpriū suffuisset iudificationi: sicut
vulgo noiam⁹ imaginē noīe rei accipiēdo signū ꝓ sigto. imo
ꝛ btūs Amb. dic̄ ī legēda sctōz geruasij ꝛ ptasij se ꝑ pūcturā
didicisse q̄ ei appēs imagiaria visiōe fuisset sctūs Paul⁹. Et
am huic mō dicendi vidz repugre lr̄a hui⁹ ca. q̄ dz: q̄re inqeta
sti me vt suscitarer ꝛc. Nā cū illō corp⁹ deq̄ ꝓmo ꝑm Burg. ca
ruit itellectu ꝛ sensu nolle ꝛ velle: nō potuit se ꝟe dicē inqeta
tū neq; suscitatū. Et si Burg. dixerit illos modos loq̄ndi a de
mone ꝫfictos: nō oporuit: imo nō decuit ad mēdacia demonū
corp⁹ sctī ꝓphe ponē instrumētū: nec puto artē magicā q̄ in cor
poribus mortuoz dinare ꝫsueuit sine sugl'ari dz ꝓmissiōe ad cor
pora sctōz posse extēdi. ꝛ cū de ymōi ꝓmissiōe in scptura nullū
repiāt fūdamēdū: irrōnale videt ꝛ in iniuriā sctōz talia ꝫfrīge
re: vt argumēto vtar ualido q̄ Bur. vti ꝫsueuit. Recedit igit̄
Bur. lōge ab itētiōe btī Aug. q̄ dic̄ ñ ꝟe fuisse spm̄ samuel: ſz
fātasma ꝛ illusionē ꝛc. q̄ ō reali corpe samuel' ꝟa nō sūt. Si ei
verū corp⁹ samuel' fuisſz. iō fuisset visio real' nō illusoria nec fā
tastica. ꝓut. b. Au. vult: q̄uis locutio fuisſz illusoria: appitio tñ
fuisset real: qđ ē ꝫ itētionē btī Aug. Ul' oportet Burg. dicē q̄
nō fuit corp⁹ reale: ꝛ hr̄ ꝓpositū: etiā dato q̄uis non ꝫcesso q̄
demō fuisset ꝫiūct⁹ corpi vt motor: illō tñ ꝫiūctū nō ꝟe dici pos
set ꝓphetiā textuisse de ēra: ꝓut dz in auctē ꝑallegata. Quib⁹
oīb⁹ sic dict' remāet libez: quā opīonē q̄s tenē ꝛ defēdē velit:
cū ad neutrā ptē appareat eccl'ie auctas determiata. Et eodē

XXIX Congregata sūt ꝙ tē. a ¶ Percussit saul i mi.su. t dauid tē. Inuidē tes glie dō: aiūt eū pugnasse tm̄ i decē milib⁹ q̄si mīoris potētie. saul āt i milib⁹ q̄si innūerabilibus: nec addūt āt pcussit inuidētes illoꝝ laudē: vl ne suos terrerēt. i vetustissimis libris nō habeē milibus sed tm̄ mille: et decem milia tm̄.

XXX Ungz veniss̄et tē. b ¶ Amalechite ipe. fe. tē. Grego. Cōsiderādū ē q̄d sit q̄ amalechite sicelech inuadūt: t pdā capiūt. Amalechite ppls lābēs vocat: p quē secularia mētes designāt: q̄ crena ābiendo q̄si lābūt dū eis delectāt: q̄si populꝰ lābēs pdā facit dū terrena diligentes lucra de alienis dānis sibi congerāt. Et ꝙ absēte dō agūt: qz redēptoꝛē ante oculos cordis habere negligunt. Egyptiꝰ puer in itinere lassat: qz amatoꝛ presentis seculi peccati nigredie optus: sepe ab eodem seculo infirmus despectusq; relinquit: vt cū eo currere nō valeat: sed fractꝰ aduersitate torpescat. Hunc dauid inuenit: qz christus vere manu fortis q̄s dispectos a mundi gloria reperit: in suum amoꝛem conuertit. Cibo pascit: quia scientia verbi reficit: ducē itineris eligit: quia suum etiaz p̄dicatoꝛem facit. Et quia amalechitā sequi non valuit: duꝛ dō efficit: qz quem mūdus deseruit: nō solum conuersus in mente deū recipit: sed predicando vsq; ad aliena coꝛda perducit. Duo duce dauid amalechitē conuiuantem inuenit t extinguit: quia christus ipsis predicantibus mundi letiziam destruit: quos comites mundus habere desperit.

¶ Substiterāt

Ongregata sūt ergo Ca. XXIX a agmia philistīm vnū̄sa i aphec. Sz et isr̄ castrametatus est sup fontē q̄ erat in ieẽrahel. Et satrapę quidē philistīm incedebāt in centūrijs t milib⁹. Dauid aūt t viri eiꝰ erāt i nouissimo agmine cū achis. Dixerūtq; pncipes philistīm ad achis: Quid sibi volūt hebrei isti: Et ait achis ad pncipes philistīm: Nunq̄d b ignoratis dauid q̄ fuit seruꝰ saul regis isr̄: t est c apud me multis diebꝰ vel annis: Et nō inue d ni i eo q̄cq; mali ex die q̄ trāsfugit ad me vsq; ad diē hāc. Irati sūt aūt aduersus eū pncipes philistīm: t dixerunt ei: reuertat vir t sedeat i loco suo in q̄ pstituisti eū: t nō descendat nobiscū i p̄liū: ne fiat nob aduersariꝰ cū p̄liari ceperim⁹. Quō enī placare aliꝫ pote rit dñz suū: nisi i capitib⁹ nr̄is? Nōne iste ē dauid cui cātabāt i chozis/dicētes: percussit saul e i milib⁹ suis: t dauid i decē milib⁹ suis: Uocauit g̃ achis dauid t dixit ei: Uiuit dñs: qz rectꝰ es tu t bonꝰ in ꝓspectu meo: t exitus tuꝰ a t introitus tuꝰ mēcū est i castris. Et nō inueni i te q̄cq; mali ex die q̄ vēisti ad me vsq; ad diē banc: ꝙ satrapis nō places. Reuertere g̃ t vade i pace: t nō offendas oculos satrapaꝝ philistīm. Dixitq; dauid ad achis: Quid enī feci t q̄d inueniſti i me ꝺuo tuo/a die qua fui i ꝓspectu tuo vsq; in diē hāc: vt nō veniā t pugnē ꝛ inimicos dñi mei regis? Rīdens aūt achis/locutus est ad dauid: Scio qz bonus es tu in oculis meis: sicut angelus dei. Sed pncipes philistīm dixerūt: Nō ascendet nobiscū in p̄liū. Igit cōsurge mane tu et seruꝰ dñi tui q̄ venerūt tecū: t cū de nocte surrexeritis: et ceperit diluceſcere/pgite. Surrexit itaq; dauid de nocte ipse t viri eiꝰ vt p ficiscerent mane t reuerterent ad terrā philistīm. Philistīm aūt ascēderūt i ieẽrahel.

¶ Iste sūt amalechite q̄s saul delere debuit: t inobedientie reus regnū amisit.

Unq; veniſſent da Ca. XXX s uid t viri eius in sicelech die tertia: amalechitę impetū fecerunt ex parte australi in sicelech: t pcusserāt sicelech: t succēderūt eā igni. Et captiuas duxerūt mulieres ex ea a mimo vsq; ad magnū: t nō interfecerāt quēq̄; ꝙ secum duxerāt t pgebant itinere suo. Cū g̃ veniſſet dauid t viri eiꝰ ad ciuitatē: t inuenissent eā succēsaz igni: t vxores suas/t filios suos t filias ductas eē captiuas. Leuauerūt dauid t ppls q̄ erat cū eo voces suas: t planxerūt donec deficerent in eis lachrymę? Siquidem et duę vxores dauid captiuę ductę fuerant/achinoen ieẽrahelites:

mō liberū ē saul dicere saluatū vl dānatū cū ad neutrā ptē est demōstratio vel eccle auctoritas cogēs. Diuino

Ca. XXIX Ongregata sūt. Hic ꝓfr describit recessus dō de philistinoꝛ exercitu. t primo describit hmōi recessus. scdo incidēs casus. ca. xxx. Circa primū achis ,ꝑē dō t viros ei⁹ reꝑhēdit. scdo ,ꝑē ꝙ dō ad locū suū remittit/ibi: Uocauit g̃ achis dō. Prima ps patz vsq; ibi: b ¶ Nunq̄d ignra. q. d. nō debet ꝙti mere de eo: qz saul pcess⁹ē eū vsq; ad mortē. t iō cōpulsus fuit fugē ad trā meā. iō sb dit: c ¶ Et ē apō tē. Illi āt q̄ dicūt ꝙ fuit ibi tm̄ ꝗttuoꝛ mēsib⁹. hñt ꝓfr dicē ꝙ achis dixit de moꝛa dō i trā sua pl⁹q̄ eēt i ꝺitate ad pacificādū pncipes philistinoꝛ. vñ sb dit: d ¶ Et si iuc. i eo q̄c. s. machinatiōis ad malū: q̄ tū fuisset pcepta i tāto tpe si fuisset i eo ꝑm ꝺitatē. Cetꝝ patēt vsq; ibi: e ¶ Percussit saul tē. Ista lra videt sonare ꝙ i acie saul essēt tm̄ mille bellatores cū eo. t cū dō. x. milia qō nō ęverū: qz plēs t fortiores ponūt circa regē. et iō exponendū ē ꝙ sic fuit. s. expositū. xviij. ca. ita ꝙ mille ꝙ notati itelligūt pcussi ab ipo saule. vt sit sēsus: In milibꝰ suis. i. i milibus ab eo pcussis. t eodē mō de. x. milibꝰ dō. f ¶ Tocauit g̃. ꝙ ,ꝑē p̄dictā cām dauid ad locū suū remittit qō a deo factū est: ne forte bellādo ꝛ filios israel aliās bonos de illo pplo vel amicos suos interficeret. scdo vt amalechites qui manū saul euaserāt t ciuitatē sicelech in odiū dauid incēderāt deleret: t p̄dā ab eis captaz recuparet. tertio vt ex p̄da ibi acq̄sita amicos sibi aggregaret: q̄ iuuarēt ipm post mortē saulis ad obtinendū regnū. Moraliter

Moral'. a ¶ Cōgregata sūt tē. Saul t eiꝰ ppls puniti fuert p philisteos ,ꝑē mala q̄ fec̄ saul spālit ꝛ dō. i cui⁹ psecutiōe fauebat t obediebat sibi pplus p maioꝛi pte. ,ppē qō cū eo meruit puniri. igit p philisteos isr̄ ꝺbellātes: significāt infideles ppli ipugnātes fideles ex iustitia dei ad punitēdū pctā p fideles cōmissa. sic freq̄nt legit eē factū. Un Atyla rex hunoꝝ cū obsideret ciuitatē trecētē: iterrogatus a btō Lupo q̄s eēt, rīdit: Ego sū flagellū dei. at ille dixit: Et ego sum Lupꝰ q̄ merui flagellari. Tale ꝺo flagellū fuit cosdroe saladinus: t ples alij. igit p dō q̄ voluit ire ꝛ filios isr̄ cū philisteis signāt seti q̄ i punitiōib⁹ fidelia facta p manꝰ infideliū. applaudāt iusticie dei. ꝑm illud pō. Letabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā manꝰ suas tē. Et p talē modū Hiere. xviij. d. dicebat de pplo isr̄ pctōre. Da filios eoꝝ in famē: t deduc eos i manꝰ gladij. Per ꝙ aūt ꝙ dō a philisteis recessit: significat affectus nālis scoꝝ ad fideles: iz applaudāt diuine iustitie i eoꝝ punitiōe. ,ꝑē qō t sctūs Hiere. licz dixisset p̄dicta: tm̄ capta ciuitate t pplo parti occiso: ptī captiuato lamētabat dicens: Quō sedet sola ciuitas tē. Sicut ptz i illis lamētationib⁹ ꝓsequēter. Ca. XXX Ungz veniss̄ent. Hic ꝓfr describit incidēs casus. s. de ciuitate sicelech incensa t depdata tpe q̄ dō t viri eius: erāt i exercitu philistinoꝝ. Circa qō primo describit incēdiū ciuitat⁹ t ei⁹ depdatio. secūdo postiū insecutio/ibi: Cōfortat⁹ est aūt dauid. tertio eoꝝ debellatio/ibi: Qui cū dixisset. qr/to p̄de diuisio/ibi: Respōdēsq;. Circa primū ostendit ꝙ fecerint istud maleficiū/cum dicit: b ¶ Amalechite im. fe. odiebāt enī filios isr̄ eo ꝙ saul fere deleuerat eos. t iō cognoscentes ꝙ dauid t viri eius erant absentes: ciuitatē sicelech inuaserunt. i ¶ Et nō interfe. tē. Quia volebant eos habere t vendere in ser Diuino Trenoꝝ. 1. Diuisio Moraliter

Moraliter. g ¶ Cunq; veniss̄ent tē. Per ꝙ aūt ꝙ absente dauid cōbusta fuit sua ✳ ciuitas: t

A a ¶ Subſtiterūt eni. ꝛc. Dicenti laſſi viri qui cū ſarcinis ſunt relicti: ſignificāt infirmos eccl̄ie: q̄ cū ſpūalib⁹ viris currere nequiūt in via. ſed q̄ fidē habēt ⁊ opus bonū ſeruāt: a xp̄o p̄miū beatitudis cū p̄fect̄ p̄cipiunt.

Ni. de lyra

dere i ſeruos ⁊ ancillas: vt facerēt vtilitatem ſuā: nō ſolū ꝺ reb⁹ ſz etiā de pſōis. Cetera patent vſq; ibi: a ¶ Volebat ei ꝛc. eo q̄ erāt i paſſiōe dolor̄ poſiti: ⁊ q̄ ſecum duxerat oēs bellatores: nec dimiſerat aliq̄s ad cuſtodiā loci. b ¶ Cōfortatus. Hic p̄ñr deſcribit hoſtiū iſecutio. ⁊ p̄cio ex directōe dīna reḡrēdo ei⁹ p̄ſiliū/cū ꝺr: c ¶ Appli. ad me. i. p̄me. q. ꝺ. idue te veſte ſacerdotali vt p̄ſulas deū p̄ me. Cetera patēt vſq; ibi: d ¶ Et laſſi q̄. ſub. ſ. ducēti q̄ lz p̄ fatigationē nō poſſēt cōpetēt adūſarios pſeq̄: tñ poterāt cōpetēt cuſtodire ſarcias: p̄ q̄ ꝺ ⁊ viri ei⁹ reliq̄ dimiſerī ſub cuſtodia eoꝝ illa q̄ poterāt eis eē oneri: vt ptz ex ſeq̄ntib⁹. ⁊. vt poſſent hoſtes expediti⁹ pſeq̄. ſcḋo i ſeq̄t ꝺ hoſtes directiōe p̄uana/cū ꝺr: e ¶ Et inuenerī vi. e. ifirmitate ⁊ fame q̄ſi mortui p̄q̄uñ. f ¶ Reuerſus ē ſpi. e. i. aliq̄ malecētia ſtute cibi p̄fortāt. g ¶ Non eñ co. pa. i. aliquē cibū h ¶ Neq; bi. g. i. aliquē potū. i ¶ Trib⁹ di. ꝛc. ⁊ iō nō ē mirū ſi erat exinanitus. Cetera patent. k ¶ Qui cū du. ß p̄ñr ꝺſcribit hoſtiū ꝺbellatio: q̄ a ſicelech elōgati credebāt eē ſecuri. l ¶ Cōſedētes ⁊ bi. ⁊ ſic ſibi nō p̄cauētes: ⁊ iō fuerūt faciliter debellati. Et ptz lr̄a vſq; ibi: m ¶ Vſq; ad veſ. al. diei: q̄ fugiebāt ⁊ abſcōdebant ſe p̄ diuerſa loca i q̄b⁹ ꝺ⁹ ⁊ viri ei⁹ īſequētes eos pſcrutabātur. ⁊ iō tātum tp̄s apposuerunt. Cetera patent. n ¶ Rñdenſq; . Hic p̄ñr ꝺſcribit p̄de diuiſio ⁊ p̄cio q̄tū ad bellatores ſcḋo q̄tuz ad amicos ꝺ⁹ ſeu bñfactores/ibi: Venit ḡ dauid. Circa p̄muz ꝺr: Rñdēſq; oīs vir pes. iſti q̄ erāt i comitiua dauid cupidi ⁊ mali: hoc dicebāt tractantes inter ſe de p̄mie diuiſione.

o ¶ Dixit aūt ꝺ⁹. repelles auariciā ⁊ nequitiā iſt⁹ ꝛc.

Diuiſio

B

a ¶ Jn hebreo nō laſſos ſed luſſos remāſiſſe dicit.

a ¶ facies hoīs eſt dicta: eo q̄ eā faciat notū. b ¶ Securiter.

a ¶ Iſti fuit amalechite q̄s ſaul delere debuit: ⁊ ꝛobediētie re⁹ dignū amiſit.

¶ Securiter.

abigail vxor nabal carmeli: ⁊ cōtriſtat⁹ ē ꝺ⁹ valde. Volebat eī eū ꝓpr̄s lapidare: q̄ amara erat aīa vniuſcuiuſq; viri ſup filijs ſuis ⁊ filiab⁹. Cōfortat⁹ ē aūt ꝺ⁹ in ꝺño deo ſuo: ⁊ ait ad abiathar ſacerdotē filiū achimelech† Applica ad me ephot. Et applicuit abiathar ephot ad ꝺ⁹: ⁊ cō† ſuluit ꝺ⁹ ꝺñz/ꝺicēs: Perſeq̄r an nō latrūculoſ hos/⁊cō p̄hēhendā eos: Dixitq; ei ꝺñs: Perſeḡre: abſq; dubio cōp̄hēdes eos: ⁊ excuties p̄dā. Abijt ḡ ꝺ⁹ ipſe ⁊ ſexcēti viri qui erāt cū eo: ⁊ venerūt vſq; ad torr̄tē beſor: ⁊ laſſi q̄dā ꝺſiſterūt. Perſecut⁹ ē aūt dauid ipe ⁊ q̄drigēti viri cū eo. Subſtiterī eñ ducēti q̄ laſſi trāſire nō poterāt torr̄tē beſor. Et iuenerī vir egyptū i agro ⁊ adduxerūt eū ad ꝺ⁹. Bederūtq; ei panē vt comederet ⁊ biberet aquā: ſz et fragmē maſſe carycaȳ: ⁊ duas ligaturas vuepaſſe. Que cū comediſſet: reuerſus ē ſpūs ei⁹: ⁊ refocillat⁹ eſt. Nō eñ comederat panē neq; biberat aquā tribus ꝺieb⁹ et trib⁹ noctib⁹. Dixit itaq; ei dauid: Cuias es tu: vl̄ vñ ⁊ q̄ pḡis: Qui ait: puer egypti⁹ ego ſū: ſeru⁹ viri amalechite. Dereliq̄t aūt me ꝺñs me⁹: q̄ egrotare cēpi nudiuſtert⁹. Siq̄dē nos erupim⁹ ad auſtralē plagā cerethi ⁊ ꝯ iudā: ⁊ ad meridiē caleph: ⁊ ſicelech ſuccēdim⁹ igni. Dixitq; ei ꝺ⁹: Potes me ducere ad cuneū iſtū: Qui ait: iura mihi p deū q̄ ñ occidas me: ⁊ ñ tradas me i man⁹ ꝺñi mei: ⁊ ego ducā te i cuneū iſtū. Et iurauit ei ꝺ⁹. Qui cū k duxiſſz eū Ecce illi diſcūbebāt ſūp faciē vniuerſe frē cō l medētes ⁊ bibētes: ⁊ q̄ſi feſtū celebrātes ꝺiē p̄ cūcta p̄da ⁊ ſpolijs q̄ ceperāt de tra philiſtijm ⁊ de tra iuda: Et p- m ſit ex eis q̄ſq; niſi tñ q̄drigēti viri adoleſcētes: q̄ aſcēderāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit ḡ ꝺ⁹ oīa q̄ tulerāt amalechite: ⁊ duas vxores ſuas eruit. Nec ꝺfuit q̄dq; a puo vſq; ad magnū tā de filijs q̄ de filiab⁹ ⁊ de ſpolijs: ⁊ q̄cūq; rapuerant/oīa reduxit dauid: ⁊ tulit vniuerſos greges ⁊ armēta: ⁊ minauit añ faciē ſuā. Dixer̄tq;: hec ē p̄da ꝺ⁹. Venit aūt ꝺ⁹ ad ducētos viros q̄ laſſi ſubſtiterāt: nec ſe qui poterāt dauid: ⁊ reſidere eos iuſſerat i torr̄tē beſor. Qui egreſſi ſūt obuiā ꝺ⁹ ⁊ pp̄lo q̄ erat cū eo. Accedēs aūt ꝺ⁹ ad pp̄lm ſalutauit eos pacifice. ¶ Rñdenſq; †ois n vir peſſim⁹ ⁊ iniqu⁹ ꝺ⁹ virī q̄ erāt cū ꝺ⁹/dixit: q̄ nō venerūt nobiſcū: nō ꝺabim⁹ eis q̄cq; ꝺ⁹ p̄da quā eruim⁹: ſz ſufficiat vnicuiq; vxor ſua et filij: q̄s cū acceperint recedant. Dixit aūt ꝺ⁹: ¶ Nō ſic facietī frēs mei: ꝺ his q̄ tradidit no o bis ꝺñs: ⁊ cuſtodiuit nos: ⁊ ꝺdit latrūculos q̄ erupāt aduerſū nos i man⁹ nr̄as: nec audiet vos q̄ſq; ſup fmōe ß. Eq̄ eñ ps erit ꝺſcēdēt̄ ad p̄lū ⁊ remanēt̄ ad ſarcias: ⁊ p ſilr diuidēt. Et fctm̄ ē ß ex ꝺie illa: ⁊ ꝺeīcepſ ꝓſtitutū ⁊ p̄ q ſimtū: ⁊ q̄ſi lex i iſr̄l vſq; ad ꝺiē hāc. Venit ḡ ꝺ⁹ i ſicelech ⁊ r a ¶ vt attraheret eos in amicitiā ⁊ facerēt eū regē ſicut ⁊ fecerunt. miſit ꝺña ꝺ⁹ p̄da ſenioꝝ iuda ⁊ p̄r̄is ſuis ꝺicēs: Accipite bñdictōez ꝺ⁹ p̄da hoſtiū ꝺñi. His q̄ erāt i bethel: ⁊ q̄ erāt in ramoth ad meridiē ⁊ q̄ i gether: ⁊ q̄ i aroer: ⁊ q̄ in ſephamoth: ⁊ q̄ i eſthama: ⁊ q̄ i rachala: ⁊ q̄ in vrbib⁹ hierameli ⁊ q̄ in vrbib⁹ ceni: ⁊ q̄ in arama: ⁊ qui in lacu aſan: et qui in athach: ⁊ q̄ in hebron: ⁊ reliq̄s qui erāt in his locī: in quib⁹ fuerat cōmoratus dauid ⁊ viri ei⁹. Ca. XXXI

ciā iſtoꝝ. p ¶ Eq̄ enim ps erit. Ex ß ptz illō qō p̄dictū ē. ſ. q̄ illi. cc. remanētes cuſtodierī ſarcias. ⁊ iō nō erāt ꝺbita portione p̄uādi. hoc aūt accepit ꝺ⁹ de facto abrae q̄ ſiīr fecit ſocijs ſuis ad ſarcinas remanētib⁹? q̄ñ q̄tū oꝝ reges ꝺbellauit: vt dictū fuit Geñ. xiiij. vñ ſubdit: q ¶ Et fctm̄ eſt ꝛc. Jn hebreo hꝫ: Ex die illa ⁊ ab añ. ſ. a tpe abrae Sz p ꝺ⁹ fuit ß firmi⁹ſtatutū ⁊ lege decretū et regia ptāte: vt de cetero ſic ſimpliciter obſuaretur. a r ¶ Venit ḡ. Hic p̄ñr deſcribit p̄de diuiſio q̄ñtū ad amicos ꝺ⁹ ⁊ bñfactores: ap̄ō q̄s ꝺ⁹ ⁊ viri ei⁹ latuerāt fugiendo pſecutiōes ſaul ⁊ a q̄b⁹ bñficia receperāt: quia iuſtus erat q̄ hmōi bñficia recognoſcerēt facultate occurrēte. Et ptz lr̄a.

✳ ciuitas: et mulieres cū puul⁹ i captiuitatē ducte p amalechitas q̄ gentes bzute iterp̄tant: p̄ q̄ ꝺ⁹ ⁊ demōes ſignāt q̄ in forma bzutoꝝ vt fre q̄nti⁹ hoīb⁹ appēt. vñ ⁊ eue apparuit i ſp̄ēt. ſpecie Geñ. iij. ſignificatur q̄ abſētia boni plati q̄ p ꝺ⁹ ſignificat: a ſua ꝺyoceſi ꝺmōes īcēdūt pp̄lm ſuū igne cōcupiſcentie carnal⁹ ⁊ cupiditat⁹. ⁊ ducūt eū captiuū m̄ltiplicib⁹ pctis irretitū.

† ¶ Cōſuluit ꝺ⁹ ꝺñz. Et ſic ꝺ⁹ reduxit p̄daz p ſuā diligētiā ⁊ laborē. in q̄ docet bon⁹ plat⁹ diligētiā ⁊ laborē apponere vt malū q̄ p ei⁹ abſentiā cōtigit reformet. Per ß ēt q̄ ꝺ⁹ exiſtēte cū achis rege ꝓtigit dānū p̄dictū: ſignat dānū i ſpūalib⁹ q̄ ꝓtigit freq̄nē i ꝺioceſib⁹ platoꝝ p̄ ipoꝝ occupationē circa negocia regū ⁊ magnatoꝝ. ¶ Et miſit ꝺña de p. Per ß aūt ſignificat q̄ ſuccedētib⁹ p̄ſpis debet q̄libz ꝺ bonis a ꝺo ſibi ꝓceſſis refundere ſuis bñfactoꝝib⁹ ⁊ amicī. ⁊ ſi debz ß fieri ꝺ bonis tpalib⁹: multo magis fieri debet de bonis ſpūalibus q̄ alijs cōicata nō ꝺiminuūt ſz poti⁹ augmentāt. Dānū ꝺo q̄ cōtigit i citate ꝺ⁹ ipſo abſente: ſic expoſitū eſt ꝺ plati abſētia. ſic exponi p̄t de regl vl̄ p̄ncipis negligentia circa regimē ſue r̄et q̄ nimis itent⁹ aucupijs ⁊ venatiōib⁹ negocia regni dimittit alijs tractāda: et ſic ex ß ꝓtingūt aliquādo magna dāna.

Dñs nō bz ⁊ q̄ pergl

Moraliter

Aliter

Aliter

E B

10 philistijm aũt pugnabant ꝛc. Ca. XXXI
a ¶Percusserũt iona. ꝛc. Rab. Jonathã abinadab: q ꝛ iesui ꝛ melchisue. isboseth autẽ domi erat: q̃ eo anno q̃ saul ꝓstituꝰ ẽ rex natꝰ ōz: q̃ etiã .xl. annoꝝ fuisse legit cũ regnare cepisset. vñ colligit saul .xl. ãnis regnasse. Jesui aũt interptat eccl̃is: qz eccl̃is meritis fuisse
11. Pa. 10 a filij cũ pre memorãt. Abinadab pr̃ meus spõte. Spõte enĩ sua pr̃ ei⁹ saul male agẽdo acq̃siuit: vt vna cũ filijs piret.
b ¶Arripuit itaq̃ saul. Gladio q̃ amalechitis ꝛ pceptũ dei pepcit: merito seipm occidit. Sic q̃ ptãte ꝓ cõmuni
Nota vtilitate accepta aut nõ vtit: aut abutit suo se nimirũ gladio ꝓfodit: ꝛ q̃ ab hoste defendi debuerat: hostẽ poti⁹ inuat.
c ¶Phitozes ia. Quos saul ab aduersarijs defenderat repẽdũt qõ pñt. Nos q̃q̃ bñfactozes nr̃os gladio pcti pemptos q̃ ad possum⁹ a philistinoꝝ opprobrio eripiam⁹.

Nicolaus de lyra

11. Pa. 10 a 10 philistijm ãt. Ca. XXXI Hec ẽ vltima pars pncipalis pmi libri in q̃ describit ipius
Diuisio saulis occubit⁹. ꝛ pmo describit ipi⁹ occisio. scõdo occisi vituperatio/ibi: Facta ãt
Abstinere die altera. tertio ipi⁹ honorabilis tumulatio/ibi: Qõ cũ audissent. Circa primũ pmittit filioꝝ occisio/cũ ōz: b ¶Et pcusserũt iona. et abi. sic est i hebreo ꝛ iõ alĩ libri male habẽt aminadab. Jsboseth nõ noiat ꝙ inẽ filios saul. Tum qz remãserat ad disponẽdã domũ. Tũ quia nõ erat multũ aptus ad prelium.
c ¶Dixitq̃ saul ad ar. ꝛc. Jste fuit doech: vt cõiter dicit ꝛ satis rõnabilit: vt videtur. qz. ꝟ. xvij. ōz q̃ ipe assistebat sauli: ꝛ erat primꝰ inter seruos eius.
d ¶Percute me ꝛc. i. affligẽtes me morte ignominiosa in cõtemptũ pone
E mee ꝛ ppli mei: ꝛ p ꝓs redũdet in contẽptũ dei. e ¶Arripuit itaq̃ saul
Saul dãnatus gladiũ ꝛc. ex ꝙ dicũt doctozes nr̃i conciter ipm eẽ dãnatũ: qz interfecit seipm: qõ nulli ẽ licitũ. Ad ꝙ etiã idicit qõ hr̃. j. Paral. x. d. Mortuꝰ ẽ q̃ saul ꝓpter iniq̃tates suas: eo q̃ ꝓuaricatus sit mãdatũ dñi qõ pce. ꝛc. Hebrei ꝙo dicũt ipm eẽ saluatũ: qz audita dñi snĩa sibi p samuelẽ annũciata de oĩbus pctis suis penituit: ꝛ licet ꝑmo fuisset desolatus: tñ diuinã snĩaz de morte sua ꝛ filiorũ suoꝝ ac regni trãslatione patiẽter acceptauit: vt diuĩa volũtas impleret: qõ videt ex ꝙ q̃ modico cibo sũpto ꝓ fustẽtatiõe nature p totã noctẽ ambulauit vt veniret ad plũ ꝑm diuinũ iudiciũ ibidẽ moritur⁹. Nec ionathã ꝑmogenitũ suũ seu alios duos filios suos ibidẽ existentes suasit de plio recedere: volẽs diuinã snĩaz nõ solũ in se/ sz etiã in filijs recipe in penã suoꝝ pctoꝝ. Ad ꝙ etiã idicunt hebrei q̃ samuel dixit ei: Tu ꝛ filij tui cras eritis mecũ. i. in pte iustoꝝ. Tũ qz samuel i illa pte erat. Tũ qz ionathas q̃ erat sctũs ꝛ bon⁹ credẽd⁹ ẽ q̃ i pte scoꝝ sit recept⁹: ꝛ idẽ dicũt de saule: qz eodẽ modo dicitur de vtroq̃: Tu ꝛ filij ꝛc. Ad hoc etiã videt facere qõ dictũ ẽ. ꝟ. ix. ca. de saule qõ erat electꝰ ꝛ bonus: nec erat in filijs israel vir melior illo. ꝛ iõ licet postea multipliciter ꝛ ꝙiter peccauerit: videt tñ diuĩe pietati ꝓgruũ: vt ꝓpter ꝓcedentẽ bonitatẽ dñs dederit ei i fine pnĩe locũ ad euadendũ penã eternã: nõ tñ ad recupandũ regiã dignitatẽ. Nec auctes superi⁹ i plurib⁹ locis allegate de abiectiõe saulis a deo videnẽ aliud sonare: nisi de regia dignitate que ad dauid erat trãsferẽda ex determinatione diuina. Ad illud autẽ qõ obijcit ir ꝓtrariũ dicũt hebrei ꝛ aliq̃ etiã xp̃iani q̃ interficere seipm intuitu ꝓxie psone: vt qs p ꝙ mortẽ acerbiorẽ vel turpiorẽ euadat sp̃ est illicitũ: ꝑm q̃ dicit Aug. j. de ci. dei. ca. xvij. sed interficere seipm

10 †philistijm ãt pugnabãt aduersũ israel ꝛ fugert viri israel a
a fugert viri israel ꝛ afi faciẽ philistijm: ꝛ cecidert interfecti i mõte gelboe. Jrruertq̃
a philistijm i saul ꝛ ifilios ei⁹: ꝛ per b cussert ionathã: et abinadab: et melchisuę filios saul. Totũq̃ põ d⁹ plij vsũ ẽ i saul. Et ꝙsecuti sũt eũ viri sagittarij: ꝛ vulnerat⁹ ẽ vę hemẽt a sagittarijs. Dixitq̃ saul a
ad armigerꝝ suũ †Euagia gladiũ tuũ ꝛ pcute me: ne forte veniãt i d
circũcisi isti ꝛ inf̃iciãt me illudẽtes mihi. Et noluit armiger eius: fuerat enĩ nimio† terroꝛe pterrit⁹.
b Arripuit itaq̃ saul gladiũ suũ et e
a ¶Doech ẽm hebreos: q̃ videꝫ saulẽ mortuum metuẽs dauid se interemit.
irruit sup eũ. Qõ cũ vidisset armiger f
ger ei⁹ videlz q̃ mortu⁹ esset saul irruit etiã ipe sup gladiũ suum: et mortu⁹ ẽ cũ eo. Qõrtu⁹ ẽ g̃ saul et tres filij ei⁹. ꝛ armiger illius: et
¶domestici.
vniuersi viri ei⁹ i die illa pir. Vi
¶valĺista circa iordanẽ grãdis ẽ ꝛ cãpestrẽ.
dẽtes aũt filij israel q̃ erãt trãs vallẽ ꝛ trãs iordanẽ q̃ fugissent viri israelitę: ꝛ q̃ mortu⁹ eẽt saul ꝛ tres filij ei⁹: reliq̃rũt ciuitates suas/ ꝛ fugerũt. Venerũtq̃ philistijm ꝛ s habitauerũt ibi. Facta aũt alte/ b ra die venerũt philistijm vt expoliarẽt interfectos/ ꝛ iuenerũt saul ꝛ tres filios ei⁹ iacẽtes i mõte gelboe. Et p̃cidert caput saul/ ꝛ exi poliauerũt eũ armis: ꝛ miserũt i terrã philistioꝝ q̃ circũitũ: vt annũciaret in tẽplo idoloꝝ ꝛ in populis: ꝛ posuerũt arma ei⁹ in tẽ/ k plo astaroth: corpus vo ei⁹ suspẽderũt i muro bethsan. Qõ cum m
c audissẽt habitatores iabes galaad

ficere seipm intuitu diuini honoris: ne. ſ. vituperiũ exerceatur in ꝓximo corpe redundãs in dei vituperiũ: sic timebat saul: ne i ipo q̃ erat pncipalis in pplo fierẽt ludibria in ptẽptuz dei israel: vt dicunt isti: ꝙ nõ est illicitũ. ꝛ ꝙ mõ rasias videt se interfecisse. ij. Mach. xiiij. nec tñ inde vitupat i scriptura: sed magis laudari videt. Hoc etiã mõ Sãson se interfecit: vt dicit Judi. xvj. Jsto etiã mõ aliq̃ sctẽ mulieres ꝛ de quib⁹ solẽniçat eccl̃ia se interfecert: ne infideles ipis abuterẽt exercendo luxuriã ꝛ diuinũ honoꝛe. Veruntũ Aug⁹. j. de ci. dei istas psonas nõ excusat a culpa: nisi fecerint ꝙ istinctu diuino nob occulto. Jsto etiã mõ posset excusari saul si alie vie nõ sufficerẽt: nisi cõtrariũ inueniat expsse determinatũ i sacra scriptura: vel p auctẽ eccl̃ie: qõ nõ recolo me vidisse. ad illud autẽ qd obijcit de j. Para. x. d. Mortuus ẽ saul ꝓpter iniq̃tates suas ꝛc. põt dici q̃ ꝓpt iniq̃tates sue pena mortis inflicta ẽ sibi ꝛ filijs suis: sz q̃ ꝓpt ꝙ sit dãnat⁹: auctas nõ sonat: sicut furi sufpẽdit ꝓpt furta sua: si tñ peniteat in fine veracit ꝛ mortẽ patiẽter sustineat efficit dign⁹ vita eẽna. Residuũ aũt huius auctis inducte exponetur. j. Para. x. ca.
Qõ aũt sequit: Jnsup ꝛ phitonissam cõsulerit/ nec sperauerit in dño: non valet: qz licet tũc nõ sperauerit qñ ipam ꝙsulerit: tñ de oĩb⁹ istis ꝛ alijs malis finalit penituit: ꝛ tũc i dño sperauit de salute eẽna licet non de tpali vita. f ¶Qõ cũ vidisset ar. ei⁹. Jste pdicto mõ ab hebreis nõ excusat: nec etiã a latinis. Dicunt enĩ cõiter q̃ fuit doech idume⁹ q̃ tãdẽ gut affligi a dõ si supuiueret: iõ ex tristicia et q̃si desperãs surripuit sibi vitã. Sicut ꝛ cato ꝓpt cesar⁹ victoriã: qõ factũ fuit pusillanimitatis: ꝓut declarat Aug⁹. j. de ciui: dei. Letera patẽt vsq̃ ibi: g ¶Venerũt philistijm ꝛc. Mõ mãsiue: sz q̃ occupauert aliq̃ fortalicia ponẽtes ibi militeꝫ ne filij israel rebellarẽt: sicut dictũ fuit ꝟ. xiij. ca. de statione philistioꝝ. pncipes aũt philistijm ꝛ cõitas pplꝫ reuersi fuert in terrã suã. h ¶Facta aũt ꝛc. Hic ꝓpr̃ põit ipi⁹ saul occisi vituperatio/ cũ ōz: i ¶Et p̃cidert ca. ꝛc. Ad eius vituperiũ ꝛ laudẽ idoloꝝ suoꝝ: quib⁹ illã victoriã attribuebãt. k ¶Et po. ar. ꝛc. ea ꝓsecrãdo idolo ꝓ victoria habita.
l ¶Corp⁹ vo ei⁹ su. ad inferẽdũ maius vituperiũ: ꝛ ad suã victoriã oñẽdẽdũ.
m ¶Qõ cũ au. Hic ꝓpr̃ ꝺscribit ipi⁹ honorabilis tumulatio/ cum ōz: Qõ cũ audissent

Moraliter. Moraliter. a ¶Philistijm ãt ꝛc. Scõm Greg. Omel. x. Jniquoz oĩm caput est diabolus: ꝛ hui⁹ capitis mẽbra sũt oẽs iniq̃. ꝓpter qõ sicut. ꝟ. ca. xxix. p philisteos intelligunt infideles q̃ sunt mẽbra diaboli. sic in isto ca. p philisteos pñt demones intelligi. ꝓpt ꝓximitatẽ capitis ad mẽbra ꝛ eoꝝ cõnexionẽ. Jn ꝙ autẽ bello philistinoꝝ ꝓ israel aliq̃ de pplo israel fugientes turpit euaserũt ꝛ aliq̃ gladijs philistinoꝝ interfecti fuerũt ꝛ aliq̃. ſ. saul ꝛ armiger ei⁹ ꝓpijs gladijs occubuert. Jz añ saul a sagittarijs fuisset vulnerat⁹ vt ōz ꝛtu. ꝛ idẽ ꝓbabilit vidr̃ de armigero ipi⁹. Per ꝑmos ãt q̃ euaserũt cũ aliq̃ turpitudie: significãt illi q̃ de bello demonũ ꝓ nos euadũt sine culpa mortali: nõ tñ sine veniali q̃ bz aliquã turpitudinẽ ãnexã. Per sc̃dos ãt q̃ cecidert gladijs philistioꝝ: significãt illi q̃ cadũt i mortale pctm: ꝛ ꝙ tẽtatoĩb⁹ demonũ. Per tertios ꝙo q̃ a philisteis letalit vulnerati gladijs ꝓpijs se interfecerũt: significãt illi q̃ tẽtationib⁹ demonũ vulnerãt pctis mortalit ꝛ cũ ꝙ postea ꝓpio motu mortalr peccãt: vl alios ad ꝙ iducũt. ꝛ sic gladijs demonũ ꝛ suis ꝓpijs moriũt. i ¶Et p̃cidert ꝛc. Per hãc expoliatioꝝ significat q̃ hõ mortalr peccãs armis virtutũ ꝛ gr̃e spoliat. p ꝙ ãt q̃ caput saul ꝛ ei⁹ corp⁹ ad vituperium

* eius appen

A ✠ audiſ.ꝛc. iſti ãt ꝑ ceteꝛ doluerũt de vitupio ſauli illato eo
q liberauerat eos de manu naaſ regl ãmon: vt dictũ fuit.s.ſi.
a ¶ Et ambula.ꝛc. qz de die nõ poterãt illa coꝛpa auferre.
b ¶ Et cõbuſ.ea ig. aromatica multa ibidẽ cũburẽdo: ſic fie
bãt ãtiq̃t᷑ i ſepultur᷑ ſolẽnib᷒. ſic dr.ij.pa.xvj. i ſepultura aſa regl
iuda. Poſuerꝛq; eũ ſup lectũ ſuũ plenũ
aromatib᷒ ꝛ vnguẽt᷑ meretricijs q̃ erãt
pigmẽtarioꝝ arte ꝓfecta: ꝛ cõbuſſerꝛ ſu
ꝑ eũ ãbitiõe nimia. c ¶ Et ie.ſe. in ſi
gnũ triſticie ꝑ morte ſaul ꝛ filioꝝ eiꝰ.
Moraliter ✠ eiꝰ appẽſa fuerũt in muro bethſã: ſi
gnificat infamie turpitudo q̃ ſequit᷑ ad
mortalẽ culpã. m ¶ Qõ cũ au. Per
iſtos q̃ caput ꝛ coꝛpꝰ ſaul an. de mu. ſe. b
ſignificãt illi q̃ turpitudinẽ ſuoꝝ ſupio
rũ q̃tũ pñt bono mõ ſatagũt occultare.
¶ In ca. xxxj. vbi dr in poſtil. Hebꝛei c
ꝺo dicũt ſaulem eſſe ſaluatum.

Additio. Opinio hebꝛeoꝝ ĩb
paſſu nullo mõ vidr
ſuſtinẽda. ñ ei hz fũdamẽtũ i auc̃te nec
i rõe. Mã fũdamẽtũ eoꝝ aſſũptũ ex ꝑ q
ſaul dinã ſnĩaz ꝑ ſamuelẽ ſibi ãnũciatã
acceptauit nulliꝰ valorꝛ᷑ ẽ. Jn ꝑ ei nõ ex
cuſant ſaulẽ a pctõ: ſz potiꝰ eũ gui᷒ accu
ſãt. qđ ſic ptz. nã i phitonic᷑ dinatiõib᷒
ꝛ hmõi duo ꝓhibenꝛ᷑ i lege diuina: q̃ꝛ
vnũ ẽ tales diuinatoꝛes ꝓſulere. vnde
Deu.xviij.b. Mõ ſit ĩ te maleficꝰ neq; q̃ phitões ꝓſulat. Aliꝰ
ꝺo ꝓhibitũ ẽ: ne q̃s ꝓbis taliũ credat ſeu aſſentiat. vñ Deuc.
vbi.s. Gẽtes iſte q̃ꝛ poſſideb᷒ ẽrã augures ꝛ dinos audiũt: tu
ãt a deo tuo aliꝰ iſtitutꝰ es. Ubi ꝛ ĩ ſeq̃ntib᷒ mãifeſte hr̃ q ſic i
lege dina ꝓcipiẽ vt credat ꝺo ,ꝓhe dei: ita ĩ eadẽ lege ,ꝓhibeꝛ
ne q̃s talib᷒ ſuꝑſtitioſis vaticinijs aſſẽtiat ſeu credat: vt i ꝑdctõ
ca.ſat᷑ declarat᷑. Ex q̃b᷒ euidẽt ſeq̃ꝛ q ſi q̃s ꝓſulẽt phitões ſeu
dinos: q̃b᷒ ꝓſult᷑ nõ aſſẽtiret eoꝝ vaticinijs: tlis eẽt trãſgreſſoꝛ
ꝑmi ꝓcepti tm̃. Si ãt ñ ſolũ ꝓſulẽt ſz etiã eoꝝ ꝓnoſtic᷑ aſſẽtiret
eẽt trãſgreſſoꝛ vtriuſq; ꝓcepti: vt ptz ex dict᷑. Ex q̃b᷒ mãifeſte ſe
q̃ꝛ q volẽtes excuſare ſaulẽ a ꝓſultatiõe phitoniſſe: ꝑ q̃ ſnĩaz B
ſibi ꝑ illũ ſuſcitatũ ãnũciatã acceptauit: nõ ſolũ ipm ñ excuſãt a
pctõ ꝓſultatiõis: ſz iſup ipm accuſãt de nouo pctõ. ſ. acq̃eſcendi
ꝓbis magic᷑ ſeu dinatõib᷒ vt ſic ñ ſolũ ſit ſaul ꝑmi ꝓcepti ſupra
dicti trãſgreſſoꝛ: ſz etiã ſcõi. Si ãt dicaꝝ q ſaul nõ credidit phi
toniſſe ſeu phitoni: ſz ,ꝓphie ſamuel᷑ q̃ erat fideꝛ᷑ ,ꝓpha dñi: ꝑ ñ
valz. nã ꝑm opi. Aug. ſ. ca. xxviij. traditã q̃ ꝛa ẽ: vt ibi fuit de
claratũ: nõ ſamuel i ſpũ appuit: ſz demõ i ſamuelẽ trãſformatꝰ
ẽ. ꝛ ſic nõ ſamueli ſz demõi credidit ꝓbꝫ eiꝰ aſſẽtiẽdo. Dato ẽt q
ſamuel i ,ꝓpa ꝓſona appuiſſz: ,put q̃dã volũt. lz minꝰ ſane: vt. ſ
adhuc ſaul peccauit i credẽdo ꝓbis illiꝰ. cuiꝰ rõ ẽ. nã dicẽtes ſa
muelẽ vez fuiſſe ſuſcitatũ: ꝑ aſſert ex diſpẽſatiõe dina euenijſſe
q̃ phitoniſſã ꝛ ſaulẽ latebat: vt exꝑſſe hr̃ i glo. ibidẽ. ꝛ ſic ſaul ñ
credebat ipm eẽ verũ ſamuelẽ ſz ſpm̃ malignũ arte magica i ſa
muel᷑ ſpẽ appentẽ: cui credẽdo idũble peccauit ꝺ ꝓſciaz cõmit
tẽdo: qđ ei nõ ẽ ex fide: pctm̃ ẽ. ad Ro. xiij. Si aũt dicaꝝ q ſaul
credidit ꝓbꝫ ſibi ãnũciaꝛ᷑ rõe ſiq̃ꝛ q̃ forte viderat phitoniſſa vl
ipe ſaul: nec ex ꝑ excuſaꝝ a pctõ. Mã ꝑz Aug. i ea. Nec mix. ſ.
allegato: nõ iõ q̃s dz credẽ tlib᷒: qz aliq̃n euenĩut ea q̃ ꝑdicũt.
Ad cui᷒ ꝓbatiõz adduc᷑ clarã auc̃tẽ Deuc. xiij. Qr ãt dr ſaulẽ
ꝓbatiõz adduc᷑ clarã auc̃tẽ Deuc. xiij. Qr ãt dr ſaulẽ
de oĩb᷒ ſuis pctis penituiſſe audita ſnĩa. taꝫ aſſertio eadẽ facili
tate ꝓtẽnit᷑ q̃ appꝛobaꝝ ꝑz Gre. Nullũ ei fũdamẽtũ huiꝰ pnie
apparet i ſacra ſcꝑtura: niſi forte i acceptatiõe ꝑdicte ſnie: q̃ q̃
dẽ acceptatio ñ hz pnie rõnẽ: ſz potiꝰ pctꝫ vt dictũ ẽ. Si ãt ſignũ
ſue pnie volũt accipe ex ꝑ q̃ modico cibo ſũpto p totã noctẽ am
bulauit: vt vẽiret ad plĩũ vbi erat moꝛitur᷒: ,put i poſtil. dr: ꝑ ñ
videt᷑ valẽ. rõnabiliꝰ enĩ poſſz dici ſeu pſumi q̃ ſaul iuit ad plĩũ
credẽs ñ eẽ dinã ſnĩaz ſibi ,platã: ſz potiꝰ demõiacã illuſionẽ.
Ex q̃ aliꝰ eẽt excuſat᷑: vl ſaltẽ alienat᷑ a pctõ ꝑdicto. Jlld ãt qđ
dicũt hebꝛei ad ſuã opinõẽ ꝓfirmãda ex illꝫ ꝓbis. Eras tu ꝛ fi
liꝫ tui erit᷑ mecũ. nõ videt᷑ valẽ: nã li mecũ nõ ẽ neceſſe vt itelli
gat᷑ i ꝓte iuſtoꝝ: ſz ſufficit itelligẽ i ſtatu defũctoꝝ. nec plonat
auc̃tas vt idẽ poſtil. ait. ſ. ca. xxviij. ꝛ põt argui ex ꝓbis xpi ad
latronẽ. Lu. xxiij. f. vbi dic̃: Hodie mecũ er̃ i pa. Si ei hãc di
ctionẽ mecũ opteret referri ad ſtatũ btitudis. ſupfluũ eẽt addẽ
in paradiſo. ſufficẽt ei dixiſſe ho die me. e. ſz qz ſine tali additione
poſſz itelligi mecũ er̃. i. i ſtatu defũctoꝝ: iõ ꝙueniẽt addit᷑ i pa
radiſo. ſamuel ãt nõ dixit: Eras erit᷑ mecũ i limbo. ſz tm̃ dixit:
erit᷑ mecũ. Et iõ rõ hebꝛeoꝝ ex hac auc̃te nõ ẽ efficax. Ad aliã
ꝺo rõnẽ q̃, phebꝛeoꝝ opione inducit᷑: ꝑ eo q dictũ ẽ. ſ. ix. ca.

q̃cũq; fecerãt philiſtĩm ſaul: ſur
rexerũt oẽs viri foꝛtiſſimi ꝛ ãbula
a uerũt tota nocte ꝛ tulerũt cada
uer ſaul: ꝛ cadauera filioꝝ eiꝰ de
muro bethſã. Uenerũtq; viri ia
b bes galaad: ꝛ cõbuſſerũt ea igni
ꝛ tulerũt oſſa eoꝝ ꝛ ſepelierũt in
nemoꝛe iabes: ꝛ ieiunauerũt ſe
ptem diebus.

Finit liber primus regũ.

Scõs liber ¶ Regum incipit:

Actũ ẽ ãt poſtq̃ Ca. I ꝺ
f moꝛtuꝰ ẽ ſaul: vt dauid
reuerteꝛet᷑ a cẽde ama
lech: ꝛ maneret duos di

de ſaule q̃ erat electꝰ ꝛ bonꝰ ꝛc. Ex q̃ volũt inferre q̃ lz poſtea L
ĝuiter ꝛ multipl᷑ peccaſſz. tñ dine pietaꝫ ꝓgruũ videt᷑: vt ,ꝓ
ꝑcedẽtẽ bõitatẽ dñs dederit ei i fine pnie locũ: ꝑ ñ videt᷑ valẽ.
Mã lz deꝰ potuiſſz facẽ ex diſpẽſatiõe ꝺ cõi tñ lege dina ꝓriũ
legit᷑ Ezech. xviij. f. Cũ aũterit ſe iuſtꝰ a iuſtitia ꝛ fecerit iniq̃
tatẽ moꝛiet᷑ i ea iuſtitia quã opat᷑ eſt. Sic
igit᷑ patet fũdamẽta heb. i ꝑ paſſu nulli᷒ eẽ
efficacie. Sniã igit᷑ doctoꝝ nr̃oꝝ ẽ tenẽda
tãq̃ ex verb᷑ ſũpta fũdamẽtl᷑. Fũdat᷑ ei ꝑmo
in ꝑ q̃ ſaul ſeipm occidit: qđ ẽ guiſſimũ pec
catũ: qz magꝛ᷑ ꝺ nãlẽ iclinationẽ ꝛ ꝺ charj
tatẽ q̃tũ ceꝛa hoicidia: ſilr ꝛ ẽ piculoſiꝰ ceꝛtis
pctis: cũ pꝰ moꝛtẽ nullꝰ ẽ locꝰ pẽitẽdi. Nec
valz dicẽ q ꝑ fec̃: ne i ,ꝓpa ꝓſona pateꝛet᷑ ꝺ
honoꝛẽ dinũ ꝛc. ,put i poſtil. alle. Mã ludi
bria ſeu ipꝛopia q̃cũq; ,ꝓ deũ ſuſtinẽ q̃tũ
cũq; ignominioſa ſint ꝛ acerba: tãto magꝛ᷑
ad dinũ honoꝛẽ ptinẽt: vt ptz i martyrib᷒.
vñ eſt ſaul debuiſſet i deũ ſpare q̃ potẽs eſt
hoiez q̃cũq; tẽtatiõe ſupueniẽte liberare a
pctõ: qđ tñ ñ fec̃ ſe occidẽdo. Et iõ vere de
ipo dr. j. Paral. x. d. Nec ſperauit i dño.
Preꝛea bõitas finis ñ tollit malicĩa actus
bũani: ſi taꝫ actꝰ ꝑz ſuã ſpẽm ẽ malꝰ. nõ enĩ
ſũt faciẽda mala vt eueniãt bõa: ſũt tñ tole
rãda miꝺa mala vt vitẽt᷑ maiꝺa: vt dictũ
fuit. ſ. ca. xvij. Preꝛea ſi ſaul excuſaꝰ fuiſſz
a reatu homicidij rõe ꝑdicta: pari mõ excu
ſaret᷑ amalechita: ſi ipm ſaulẽ ,ꝓ eãdẽ rõnẽ occidiſſet. cui᷒ ꝓriũ
ptz. ſ. ij. Reg. j. ca. vbi hr̃ q dr̃ q̃ fuit rex iuſtꝰ audita amalechite
excuſatiõe: ipz mãdauit interfici. Qđ ãt iducit᷑ ꝺ raſia. ij. Mach.
xiij. ca. ñ ẽ trahẽdũ ad ꝓpoſitũ: qz nõ cõmẽdat᷑ ex ꝑ i ſcꝑtura tã
q̃tuoſus ſimplr̃: ſz tãq̃ hñs q̃ndã ſpẽz foꝛtitudis: eſtimãt ſe foꝛ
tit᷑ agẽ: q̃ tñ nõ ẽ ꝛa foꝛtitudo: ſz magꝛ᷑ q̃dã mollicies aĩ nõ valẽt᷑
maiꝺa pcalia ſuſtinẽ: vt ꝑ ꝑm ptz ĩ. iij. Ethi. ꝛ ꝑ Augꝰ. ꝑmo de
ci. dei. Põt ẽt aliꝰ dici. ſ. q raſias ille ꝑ totũ ,pceſſũ ſue vite ĩ ſac̃
ſcꝑtura cõmẽdat᷑: vt ptz ibidẽ. vñ ꝛ talẽ ꝑſumẽdũ ẽ iſtinctu dine
iſpiratiõis ꝑ feciſſe. Mã ꝑm iuriſtas: Qui ſemel bonꝰ ſp ꝑſumit᷑
eẽ bonꝰ. Sec̃ ãt ꝺ ſaule de q̃ legit᷑. ſ. xiij. iuꝝ hebꝛaicã ꝓitatẽ: q
q̃cũq; ſe ꝓtebat ipie agebat. ꝺ tali igꝝ ꝑſumẽdũ ẽ ſp foꝛe malũ: ꝛ
ꝑ ꝓñs nõ iſtictu dino ſe occidiſſe: ſz ex deſpatiõe ſeu tiꝺe acerbi
ꝺis piculi ſeu moꝛt᷑ tpal. de Sãſone ãt nõ ẽ retrahẽda ꝓptia: qz
ꝑ illũ deꝰ multa miracla faciebat. vñ ꝑſumẽdũ ẽ q latẽt᷑ iſpiratiõe
dina ꝑ fec̃. Silr tenẽdũ ẽ de ſctis femĩs q̃ tpe ꝑſecutiõis ſeipas
occideꝛt: ,put dic̃ Augꝰ. ꝑmo de ci. dei. nec ad dãnationẽ ſaul alia
auc̃tas ſacre ſcꝑture ſeu deꝝmiatio eccl̃ie videt᷑ reqꝛi: cũ doctoꝛes D
nr̃i ꝓcoꝛdiæ teneãt: vt ꝺr̃ i poſtil. Mã vt i ca. decretales epl̃e diſt.
xx. ſcripturarũ tractatoꝛes. i. doctoꝛes i earũ expoſitiõib᷒ ſũmis
põtificib᷒ ,ponũt᷑. vñ deꝝmiatio doctoꝝ ſacre ſcꝑture i talib᷒ tñ
ſufficere debz ac ſi ab eccl̃ia deꝝmiaret᷑: igit᷑ illa ꝓba. j. Pa. x. ca.
vbi ꝺr̃: Jnſup ꝛ phitoniſſã ꝓſuluit: nec ſperauit i dño intelligen
da ſũt de deſpatiõe finali: ,put doctoꝛes nr̃i eã ,exponũt: q etiã
malicĩa toti᷒ vite ipi᷒ ſaul poſtq̃ regnauit vna cũ peſſimo ipi᷒ fi
ne ſibi inuicem coꝛrõdendo ꝑ teſtant.

Replica. Qr uis Burg. ipe circa ca. xxxi. lõga laboꝛet
digreſſione: volẽs q ſaul ſit dãnat᷑ ꝓ opinionẽ hebꝛoꝝ: cui videt᷑
poſtil. fauere: nõ obſtãtib᷒ obiectiõib᷒ Burgẽ. q̃ ſũt faciliẽ ſolubi
les: qz volẽs ſuſtinẽ opionẽ de ꝛa apparitiõe ꝑſõe ſamuel᷑ mõ ꝑ
dicto ceſſãt oĩa argumẽta Bur. q̃ fũdãt᷑ i pctis ꝓſultatiõis phito
niſſe. Mã ſaul ꝑ ſamuelẽ vez ifoꝛmat᷑ de ꝓſultatiõe penituit: ꝛ
ſnĩaz dinã ꝓ ſe latã acceptauit: ꝛ ꝑ pniaz meruit de ꝛa ſamuelis
appitiõe certificari: vt ſic ſine pricło deceptiõis ſnĩaz dinã accepta
ret: q̃b᷒ ñ attẽt᷑ ſoluũt ea q̃ Bur. de glo. i ꝓriũ adduc̃. Et ꝑ eã
dẽ pniaz ꝛ ſnie acceptionẽ ſaul meruit recipe inſpirationẽ de ſe
ipm occidẽdo ſic cõit tenet ꝺ Sãſone. Et dñs Aug. ꝑmo de ci.
dei dic̃ de ſctis femĩs q̃ ſeſe tpe ꝑſecutiõis occideꝛt: ne i vitupiũ
honoꝛis dini illuſiões infideliũ pateꝛet᷑. ꝛ hec dicta ſufficiãt ꝛc.

¶ Poſtilla ſup ſcõm libꝝ regũ incipit. Ca. I

Hactũ eſt ꝛc. Poſtq̃ i ꝑmo libꝛo actũ ẽ ꝺ regno ꝑ ele
ctionẽ: ꝓnter agit᷑ de regno ꝑ ſucceſſionẽ: qz iſboſeth Diuiſio
ſucceſſit ſauli: lz quo tpe. ꝛ ſalomõ ſucceſſit ꝺr̃: ꝛ ſic ꝓnr aliꝫ fges
vſq; ad captiuitatẽ babylonicã: ꝛ qz regnũ iſboſeth ,pcedebat de
bilitãdo: regnũ ãt ꝺ fortificãdo. iõ ꝑmo ꝺſcribit᷑ ĩchoatio regni
vtriuſq; ptiał. ſcõo exꝑmiatio regni iſboſeth totał. ca. iiij. tertio ,p
motio regni ꝺ integral. ca. v. Circa primũ ꝑmittit᷑ ſaul᷑ ꝛ filioꝝ
eiꝰ lamẽtatio. ſcõo ſucceſſoꝛis duplex iſtitutio. ca. ij. Circa primũ
ꝑmo deſcribit᷑ denũciatio moꝛt᷑. ſcõo actꝰ lamẽtatiõis / ibi: Appꝛ
hẽdẽs ãt ꝺ. Circa ꝑmũ ꝑmittit᷑ tꝑs huiꝰ denũciatiõis / cũ dicit:

a ¶Amalechites. Rab. La. I
Hūc aiūt hebrei filium fuisse doech. Amalethites eē et idumeꝰ vnū est:
1.Re.4.c qz filiꝰ ꝓmogenitꝰ Esau eliphaz fuit. z huiꝰ filiꝰ amalech. diadema autē et armillā a patre cōmendatā habebat.
b ¶Accedēs. Dis q̄ ꝓtio machinatur malū: vel de eiꝰ gaudet iteritu in ste retributiōis penaz a iudice supno
Pā.7.d meret. Qui eē fodit foueā īcidit ī eā
ij.24.c z os qđ mētit occidit aīam. hic autez
1.Pa.21.d mētiebat sese saulē occidisse. c ¶Filios iuda. Filij iuda filij cōfessionis q̄s verꝰ dō vult arcu scīpture muniri: ne p ignorātiā in ꝓspectu demonū succumbāt. d ¶Arcū. Rab. Quia philistiim sagittarij sūt q̄ arte saul interfecerāt: ēādē belli artē vult eos discere. vl̄ pcepit vt reges iuda docerēt fortitudinē: vt fortes. s. z intenti eēnt in timore dñi: ne perirent sicut saul.
e ¶In libro iustoꝝ. Rab. Legit vl̄ scriptū ē hūc librū nusq̄ reperiri asVlti libri iudeorū q̄ hodie nō habentur seuerāt: sic librū belloꝝ dñi: cuiꝰ in libro numeroꝝ mētio fit: z carmina salomonis z disputatiōes eiꝰ de natura lignoꝝ: herbarū: iumētoꝝ: volucruꝝ: reptiliū z pisciū. Vel qđ in libro verboꝝ dierū dr: Reliq̄ vo operum salomonis ꝓtioꝝ z nouissimoruz scripta sūt in libris nathan ꝓphe z ahie silonitis. In visiōe q̄z abdo vidētis ꝓtra hieroboam filiū nabath: z multa volumīa hmōi q̄ scriptura fuisse ꝓbat: q̄z hodie nō eē constat. Castata eē a chaldeis iudea bibliotheca hostili igne ꝓsumpta est. pauci aūt libri Esdre pōtificis ex ꝓphetie industria reparati vl̄ restaurati sūt. hic vo Esdras scriba ī lege dei fuit: q̄ ꝓmptiores lr̄arū figuras q̄s eatenus hebrei habuissent
Ⓔ repperit. Sūt eē q̄ dicūt librū iustoꝝ eē librū regū: vbi cōtinent ꝓphe iusti samuel: gad: z nathan: in quo scīptum est: Quomodo saul recedens a timore domini per inobedientiam periit.
ij.3.f Ⓔ Considera israel
et.13.f

Nico.de lyra

✠ a ¶In die aūt ter. s. a reuersiōe dō in siceleh iterfect amalechit q̄ eā īcēderāt: ꝓut dictū fuit. i. libro. xxx. ca.
b ¶Veste cō. tē. ista fiebāt apō hebreos in signū tristicie z magne desolationis. Cetera patent vsq̄ ibi:
c ¶¶Casu veni in mō. tē. Licet venisset a ꝓposito ad plūs: tū fugiens casualiter venit ad locū vbi saul erat vulnerat: vl̄ forte in p̄ dixit mēdaciū sic z ī alijs: vt patebat ꝓfr. Dicit eē cōiter q̄ erat filiꝰ doech: z iō verisile ē q̄ eēt iuxta p̄em suū q̄ erat cum saule: vt ꝓdictū ē ī fine p̄mi libri. d ¶Et saul incū. sup ha. suā. gnit vulnerat z nō potēs incedere. e ¶Prorro curr z eqtes ap. ei: ita q̄ nō poDe pe. dis. 2. §. opponi tur circa me diū. 1. q. 1. c domin cir ca medium terat eos euadere. f ¶Sta sup me z iterfi. me. Hoc fingebat: q̄z n erat vez: qz p̄ dixit saul armigero suo tm̄: q̄ etiā iterfecit seip̄m. g ¶Stans q̄s sup eū oc. il. Similiter in p̄ mētit fuit qz saul semetip̄m occidit. Dicit tū Josephus q̄ iste verū dixit: qz q̄z saul iruisset sup gladiū suū: tū ita ꝓbilitaꝰ erat q̄ nō poterat seip̄m pforare. z iō
Josephus Als ꝓplāctū iste iuuenis ex eiꝰ ꝓcepto ꝓpegit eum sup gladiū ītātū q̄ fuit mortuꝰ: ꝓtū tū tenet. h ¶Et tulit dia. tē. Dicunt aūt

es in sicelech. In die autē tertia ap a paruit homo veniens de castris saul veste conscissa: z puluere ꝓsper b sus caput: z vt venit ad dauid/ cēcidit super faciē suā z adorauit. Bixitq̄ ad eum dauid: Vnde venis: Qui ait ad eum. De castris israel fugi †Et dixit ad eū dauid: Quod est verbum quod factū est: Indica mihi. Quit ait: Fugit ppl's ex p̄ḷio: z multi corruentes e ppl'o mortui sunt: sed z saul z ionathas filꝰ eius interierūt. Dixitq̄ dauid ad adolescentem q̄ nūciabat ei: Unde scis quia mortuꝰ ē saul z ionathas filius eius: Et ait adolescens q̄ nū ciabat ei: Casu veni in montē gel- c boe: z saul īcūbebat sup hāstā suā d Ecce currus z eqtes appropinq̄ e bāt ei: z cōuersus post tergū suum: vidēsq̄ me vocauit. Cui cū rndissē adsū. Dixit mihi: Quisnā es tu: Et a aio ad eum: Amalechites sum. Et locutꝰ ē mihi: Sta sup me z iterfice f me: qm̄ tenēt me angustię: z adhuc tota aia mea ī me ē. Stāsq̄ sup eū: s occidi illū. Sciebā ei q̄ viuere nō
a ¶ fatigatus sustentabatur.
¶ totus vigor ale.
a ¶ vulneratione.
poterat post ruinā m. Et tulit diade b ma qđ erat in capite eiꝰ: z armillaz ꝺ brachio illiꝰ: z attuli ad te dñz meum huc †Apprehēdēs aūt dauid ve i stimēta sua scidit: oēsq̄ viri q̄ erant cū eo: z plāxerūt et fleuerūt/ z ieiunauerūt vsq̄ ad vesp̄ā sup saul z sup
a ¶ Sacerdotes,
¶ generaliter.
ionathā filiū eiꝰ: z sup pōpulū dñi et sup ppm̄ israel: eo q̄ corruissent gladio. Dixitq̄ danid ad iuuenē q̄ k nunciauerat ei: Unde es tu: Qui rndit: Filꝰ homis aduenę amalebi/ m tę ego sū. Et ait dauid ad eū: Quare nō timuisti mittere manū tuā/ vt n occideres xp̄z dñi: Vocāsq̄ dauid o b vnū de pueris suis/ ait: Accedens irrue in eū. †Qui ꝓcussit illū: z mortuꝰ ē. Et ait ad eū dō: Sānguis tuꝰ sup caput tuū. Os ei tuū locutū ē adūsū te/ dicēs: ego iterfeci xp̄z dñi
¶ dānatio tua.
¶Plāxit aūt dō plāctū hunc emo p q di sup saul z sup ionathā filiuz eiꝰ. § Et p̄cepit vt docerēt filios iuda tar r e cū: sicut scriptū est in libro iustoꝝ. s cūt aūt ꝓ hebrei q̄ doech videns saul S mortuū tradidit ista īsignia regalia filio suo: vt portaret ad dō: ac p ꝓ iueniret gr̄am apō eū: z tūc seip̄m iterfecit rōne p̄dicta ī fine p̄mi libri. i ¶Apphēdēs āt. Hic ꝓfr pōit actꝰ lamē/ Diuisio tatiōis. z p̄mo ī gnāli. secō modꝰ plāctꝰ ī spāli/ ibi: Plāxit āt dō. Circa primū p̄mittit plāctꝰ/ cū dr: Apphēdēs āt dō. tē. z ībi dit punitio nūciāti cuiz dr: k ¶Dixitq̄ dō ad i. q̄ dixerat se iterfecisse saulē. l ¶Ūs es tu. iā em̄ dixerat q̄ erat amalechites: q̄z dō de morte ionathā z ppli isrl turbatus nō aduerterat. m ¶Filiꝰ ho. ad. i. conuersi ad iudaismū. n ¶Amalechite. Hoc videt falsum: q̄z supra dictū ē q̄ doech pr eiꝰ erat idumeꝰ. i. libro. xxj. ca. z. xxij. Dicēdū q̄ amalech a quo dicti sūt amalechite: fuit filiꝰ eliphaz ꝓmogeniti: Esau, ꝓut declaratū fuit. s. diffuse Exo. xvij. ab Esau vero denoīati sunt idumei: z sic oīs amalechita ē idumeus: sed non econuerso. o ¶Vocāsq̄ dō. tē. Et sic iusto dō iudicio z mēdacio de q̄ sperabat ipe/ trare gratiam: reportauit mortem. p ¶Plāxit aūt. Hic ꝓfr describit Diuisio forma plāctꝰ in spāli cū dr: q ¶Plāctū huiuscemodi. q̄ postea subdit: q̄z quoddā p̄ceptū dō iterponit de sagittādi arte. scō explicat carmē eius lugubre/ ibi: Et ait: Considera. Circa p̄mū q̄ ponit dō p̄ceptū cū dicitur: r ¶Et p̄cepit. tē. Sic ē ī hebreo et ī libris correct: z p arcū ꝓ itelligit ars sagittādi ne filij iuda de cetero ꝺbella rent a philisteis p arte sagittandi: sic saul z eiꝰ exercitus fuerāt debellati. s ¶Sic̄ scriptū ē in li. iu. Aliq̄ dicūt q̄ ꝓ ē liber regū ī q̄ agit de samuele z dō z alijs plīb' iust. q̄z ꝓ nō ē ve jy risimile q̄ idē liber alleget seip̄m. z iō dicūt alij q̄ iste liber ē vn' ꝑalis liber q̄ nō hr̄: qz Esdras repans bibliothecā a chaldeis īcēsaz nō repauit oēs libros: sic̄ꝓz ꝺ libris Salomōis q̄s fec̄
✠ de naturis
Alr. a ¶In die aūt. tē. Per Aliter istū hoiem q̄ ad hābēdū ipsiꝰ dō gr̄iā mēdaciū sibi dixit. s. q̄ ꝓ iterfecisse saul: cū tm̄ iterfectꝰ fuisset ptim sagittꝰ philistinoꝝ: ptim ꝓprio gladio: significanter illi q̄ p mēdacia q̄rūt placere potēt z plāct. o ¶Vocāsq̄ dō. tē. In p dō dedit exēplū potēt huiꝰ mūdi vt nō sint fauorabiles aut bñfici adulatorib' z mēdacib': sz magt puniāt eos p̄m ōtitatē delicti vt iustitia seruet z terror alijs īcutiat. p ¶Plāxit aūt. tē. Per casum saul z ppli corpalē: significat lapsus fideliū in culpā mortalē: q̄ plāgēd' ē valde ōpto aīa ē melior corpe: z maxīe qñ pctm̄ est plati vl̄ principis ad qđ seqt malū cōitatē. r ¶Et p̄cepit vt do. tē. Hec ē vera lra q̄z aliq̄ libri habeāt plāctū. z p̄m sensum lrālē p arcū itelligit ars sagittādi q̄ filij iuda scirēt ꝓpugnare philisteos. sic sagittis debellati fuerant per ipsos. Ars aūt sagittandi spūalis est: exercitiū deuote oīonis q̄ demōes q̄ p philisteos intelligunt fortiē debellantur. In cuiꝰ figura dr: Exo. xvij. q̄ moyse in orationib' pseuerante amalechite per quos similiter demones significantur: vt dictum est. s. i. libro. xxx. ca. fuerunt a filijs israel debellati.
✠ Cōsidera isrl

A ¶Considera isrl̃ ꝛc. Qui remãsisti. ꝓ qua culpa interfecti sunt: ꝛ p̃caue ne ꝛ tu in scelere eoꝝ pereas. ¶Vel cõsidera ꝯgloriosi fuerunt: qui ꝓ tua libertate vulnerati sunt.

b ¶Seth. Torcular. i. hierusalẽ q̃ occidit ꝓphetas: cui mors domini et apl̃oꝝ in derisum fuit: et ob hoc p̃cipit verus dauid ne passio sua illis annũciet. c ¶Mõtes gelboe ꝛc. Rab. Alij exclusit: qz. s. o saul inobedientia tua q̃si idolatria in excelsis reputata est: qz scelus idolatrie est nolle acq̃escere. Mõtes gelboe. Uberrimi ante maledictionẽ fuerunt: q̃s hactenus maledictioni subiacere ferunt: nec vnq̃ pluere ibi testantur.

¶Rab. Rex ꝛ ꝓpha dauid: q̃ p̃secutorib⁹ mala nõ reddidit: cũ saul ꝛ ionatha bello occubuissent in lamentatione sua gelboe mõtib⁹ maledicit: Mõtes gelboe nec ros ꝛc. Quid deliq̃rũt montes: sed qz gelboe interp̃tat decursus. Per saul aũt vnctũ ꝛ mortuũ. vnctio et mors nr̃i mediatoris exprimit. merito ꝑ gelboe supba iudeoꝝ corda significat q̃ dñs in hui⁹ mũdi desideriis defluunt: inuncti. i. christi se morte miscuerũt. Et qz in eis vnctus rex tpaliter moritur ab oĩi rore gratie siccant. De quib⁹ bene dicit: vt agri primitiarũ eẽ nõ possunt. Supbi enĩ hebreoꝝ mõtes primitiuos fructus nõ ferunt: q̃ ꝛ in redẽptoris aduentu ex parte maxima in p̃fidia remanẽtes: primordia fidei sequi noluerunt. Sctã enĩ ecclia in primitijs suis multitudine gentiũ fecũdata: vix in fine mundi iudeos q̃s inuenerit suscipit: ꝛ extrema colligẽs: eos q̃si reliquias frugum Ro. 9. f ponit. vñ reliquie isrl̃ salue fient. Possunt tñ mõtes gelboe ore ꝓphete maledici: vt dñi fructus arescẽte terra moriãt: possessores terre sterilitatis dãno feriãtur: vt ipi maledictionis sententiã acciperent: q̃ apud se mortẽ regis suscipere iniquitate exigẽte meruissent. d ¶A sanguine interfecto. Sanguis et adeps robur p̃stant corpi. Ita illi fortitudinem dabãt subiectis: a quibus saul ꝛ ionathas interfecti sunt: q̃si non a rusticis. Vel ita: Saul reprobatus est a deo: ꝛ ab incircũcisis viliter interfect⁹: ꝛ tanq̃ non esset vnctus oleo: ꝓpter sanguinem interfectoꝝ. s. lxxv. sacerdotuz: q̃ dño adipem adolebant: quos innocẽtes iussit saul interfici. e ¶Sagitta ionathe ꝛc. Et gladius saul. Jonathan ꝛ saul bellicosos ꝛ fortissimos significat fuisse: ꝛ Allego. laudat in eis decorẽ forme ꝛ constantiã animi. ¶Rab. Alle. Prius ꝓpheta dauid figuraliter deflet saul ꝛ ionathan: q̃ cuz potentes essent: ꝛ semp hostib⁹ p̃ualerẽt. sauciati illico ꝛ vulnerati in medio p̃lio corruerunt. Sic ꝛ christiani deflent eos q̃ repugnãtes demonib⁹: in lubrico seculi labunt (Gelboe nanq̃ mõtes lubrici interp̃tant) ꝛ spem recuperationis omittẽtes ꝓprio mucrone desperationis seipsos interficiunt: sicut saul irruens sup gladiũ suũ. Philistei vero. i. demones de interfectis spolia virtutũ auferẽtes: ꝓprie fortitudini victoriã ascribunt: cum talia iustis ꝓmissione dei eueniunt. Sed dauid noster in electis suis corruentiũ casum gemit: ꝛ in vtrib⁹ allophiloꝝ ꝓ hibet diuulgari. i. p̃cipit fidelib⁹ vt caute se custodiãt: vt scientiz Eph̃. 6. c fidei: loricã iusticie: galeã salutis: ꝛ gladiũ spiritus habeãt: q̃ est verbum dei. quibus aduersarijs resistant: ne iterũ ignominiose superati: gaudium inimicis faciãt.

a ¶gemit subitũ casum p̃ncipis ppũ.

a Et ait: Cõsidera israel de his a b
a ¶mõtes gelboe.
q̃ mortui sũt: sup excelsa tua vul c
nerati. Jnclyti isrl̃ sup mõtes tu e
a ¶quasi vi. illico inter hostes.
os interfecti sunt. Quomõ ceci f
a ¶phibet ne vllus leteꝝ in tali casu: ne di
uulgẽt casus ppũ dei i ciuitatib⁹ inimicoꝝ.
derũt fortes: Nolite annũciare s
b in geth/neq̃ annũcietis in cõpitis ascalonis/ne forte lętent filię b
philistĩm/ne exultent filię incir-
a ¶Indignatus casu fortiũ ipm interfecti
onis locum abominatur.
c cũcisoruz. Montes gelboe nec t
ros nec pluuia veniat sup vos.
Neq̃ sint agri primitiarũ: qz ibi k
abiectus est clypeus fortiũ: clypeus saul q̃si nõ esset vnct⁹ oleo: l
d a sanguine interfectoꝝ ab adipe m
e fortiuz. Sagitta ionathę nunq̃ n
tredijt retrorsum: ꝛ gladius saul
nõ est reuersus inanis. Saul et o
ionathas amabiles ꝛ decori val p
de in vita sua: in morte q̃z nõ sũt
¶Hybole.
diuisi. Aq̃lis velociores: leoni- q
bus fortiores. Filię isrl̃ sup saul s
a ¶de p̃da. s. hostiũ.
flete: q̃ vestiebat vos coccino in t
delitijs/ q̃ ꝓbebat ornamẽta au-
a ¶in peccato subaudis.
rea cultui vestro. Quõ cecidẽt v x

b ¶Considera isrl̃. i. attẽte recogita. c ¶Pro bis q̃ mor. sũt. ꝺ ppłe tuo. d ¶Sup excelsa tua ꝛc. quod ẽ turpius: videlicet q̃ sũt deuicti in terra ꝑpria ꝛ in loco montuoso ꝛ male accessibili: ꝓpter quod põt facilius ab aduersarijs defendi. e ¶Jnclyti isrl̃. i. nobiles genere: armoꝝ peritia: ꝛ corporũ virtute. Ex quo cõcludit admiratiue. f ¶Quõ ceciderũt fortes. q. d. nõ videt humana victoria: sed vltio diuina sez ꝓpter pcã saul ꝛ cõplicũ eius. ꝛ ideo summe cauendũ est a talib⁹. g ¶Nolite annũciare in geth ꝛc. i. in quadrnjs seu locis vbi plures vie pueniunt ꝛ ibi solent hoĩes cõuenire ad audiendum rumores: sicut ptz ex pcedẽtib⁹. Jstud factũ iã erat diuulgatũ p totã terrã philistinoꝝ: Quõ ꝑ dixit dauid: Nolite annũciare ꝛc, qz quod factũ est non põt ñ fieri. Dicẽdũ q̃ loquit ad modũ dolẽtis q̃ aliq̃ñ immiscet aliqua irrõnabilia. ꝛ aliq̃ñ ꝓnunciat aliq̃ absolute: q̃ tñ sunt sub cõditione intelligenda. Est igit sensus: Nolite annũciare ꝛc. Jd ẽ si istud posset fieri q̃ non annũciaretur ibi: illud vellem ex toto desiderio animi. h ¶Ne forte letenꝫ fi. phi. mulieres hic exprimit potius q̃ viros: qz ille sunt q̃ p̃cipue solent canere in choris cãtilenas de victorijs suoꝝ: sicut. ꝝ. j. li. xviij. ca. dictũ fuit de mulierib⁹ p̃cinentibus obuiã sauli ꝛ dauid de victoria redeuntib⁹. Alstabiit i ¶Mõtes gel. ꝛc. Licet terra sit res inanimata: bene tñ maledicit ꝓpter factum quod ꝓtigit in ea. k ¶Quia ibi abiectus ẽ ꝛc. qz plures videntes se debellatos ꝓiecerunt ibi clypeos ꝓprios: vt expeditius possent fugere. vel dicunt clypei abiecti: qz non potuerũt bellatores a sagittis philistinoꝝ defendere. ꝛ in isto sensu accipitur quod subdit: l ¶Clypeus saul q̃si nõ eẽtyn. oleo. s. ꝓsecrationis regie a samuele: ꝓut habet. ꝝ. j. li. x. ca. ac si dicat: ita ꝓstrat⁹ est ibi saul q̃si eẽtyn⁹ de humili plebe. m ¶A sanguine. Hic lamẽtat dauid in speciali saul ꝛ ionathan. ꝓmo rememoras eoꝝ ꝓbitatẽ/ dicens: A sanguine ꝛc. i. sagitta ionathe ꝛ ensis saulis nõ pcusserũt in vanũ: sed pforabãt arma fortiũ vsq̃ ad adipẽ ꝛ sanguinẽ intrinsecus. n ¶Saul et io. ama. Jd est digni amore: q̃ patz de ionatha in plurib⁹ locis supra et de saule ꝓpter q̃ fuit electus a dño: qz in isrl̃ nõ erat vir melior eo: vt habet. ꝝ. li. j. ca. ix. o ¶Et decori. q̃ ptz de saule q̃ ab hõero et supra eminebat sup totum ppłm: vt habet. ꝝ. j. li. x. ca. ꝛ de ionatha ei⁹ ꝓmogenito. verisile ẽ q̃ fuerit ꝓcere statura ꝛ forme decore. p ¶In mor. q̃z nõ sũt di. q. d. lamẽtabile est q̃ tales duo sint simul interfecti. q ¶Aq̃lis velo. ad p̃ sequendũ hostes. r ¶Leonib⁹ fo. aduersarijs resistendo. Sciendũ tñ q̃ ꝺ est hybole: ad exprimendũ eoꝝ notabilẽ agilitatẽ ꝛ fortitudinẽ: sic de aliq̃ re notabiliter alba dr̃ q̃ est albior niue. s ¶Filie isrl̃ ꝛc. i. i vestib⁹ colorat⁹ ꝛ ꝓciosis de ꝑda hostiũ sblat. t ¶Qui ꝓbe. orna. au. de hostiũ ꝑda. v ¶Cultui ve. i. ornatui. illud enĩ vocat cult⁹ alicui⁹ circa q̃ est multũ intẽt. mlleres ãt sũt multũ intẽte circa ornatum suũ ꝛ iõ ornatũ hmõi ꝓvocat eaꝝ cultũ. x ¶Quõ ce. ꝛc. Verba ista vel snja pluries repetunt in isto lugubri carmine: sic ꝛ i cãtico leticie illud quod ẽ ꝓmũ vl̃ ꝓncipale ibi pluries repetit.

Nico. de lyra

✠ de naturis anialiũ ꝛ herbarũ: vt habet. j. liũ. libro. ꝛ de libris nathan ꝓphe ꝛ able sylonitis qui allegant. ij. Paral. ix. nec tñ habent: qz nõ fuerũt reparati: ꝛ idẽ dicũt de isto q̃ vocatur liber iustoꝝ. ¶Ra. Sa. dicit q̃ hic liber est Geñ. in q̃ agit de iustis sez abraã isaac ꝛ iacob. ꝛ Geñ. xlviij. scribit in bñdicti one iude. Man⁹ tua in ceruicib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ: q̃ fuit impletum potissime tpe dauid q̃ inimicos isrl̃ potenter in circũitu debellauit. Ad quã debellationẽ multũ fecit ars sagittãdi: ĩ qua filios iu-

filios iuda instrui p̃cepit. a ¶Et ait ꝓsidera ꝛc. Premisso p̃cepto dauid de sagittãdi arte: hic ꝓpr explicat carmẽ eius lugubre. ꝛ primo generaliter. scõ specialiter/ ibi: A sanguine interfectoꝝ. tertio singulariter/ ibi: Jonathas. Circa primũ lamẽtatur ppłm isrl̃ dicẽs: b ¶Considera isrl̃. i. attẽte recogita. c ¶Pro bis q̃ mor. sũt. ꝺ ppło tuo. d ¶Sup excelsa tua ꝛc. quod ẽ turpius: videlicet q̃ sũt deuicti in terra ꝑpria ꝛ in loco montuoso ꝛ male accessibili: ꝓpter quod põt facilius ab aduersarijs defendi. e ¶Jnclyti isrl̃. i. nobiles genere: armoꝝ peritia: ꝛ corporũ virtute. Ex quo cõcludit admiratiue. f ¶Quõ ceciderũt fortes. q. d. nõ videt humana victoria: sed vltio diuina sez ꝓpter pcã saul ꝛ cõplicũ eius. ꝛ ideo summe cauendũ est a talib⁹. g ¶Nolite annũciare in geth ꝛc. i. in quadrnjs seu locis vbi plures vie pueniunt ꝛ ibi solent hoĩes cõuenire ad audiendum rumores: sicut ptz ex pcedẽtib⁹. Jstud factũ iã erat diuulgatũ p totã terrã philistinoꝝ: Quõ ꝑ dixit dauid: Nolite annũciare ꝛc, qz quod factũ est non põt ñ fieri. Dicẽdũ q̃ loquit ad modũ dolẽtis q̃ aliq̃ñ immiscet aliqua irrõnabilia. ꝛ aliq̃ñ ꝓnunciat aliq̃ absolute: q̃ tñ sunt sub cõditione intelligenda. Est igit sensus: Nolite annũciare ꝛc. Jd ẽ si istud posset fieri q̃ non annũciaretur ibi: illud vellem ex toto desiderio animi. h ¶Ne forte letenꝫ fi. phi. mulieres hic exprimit potius q̃ viros: qz ille sunt q̃ p̃cipue solent canere in choris cãtilenas de victorijs suoꝝ: sicut. ꝝ. j. li. xviij. ca. dictũ fuit de mulierib⁹ p̃cinentibus obuiã sauli ꝛ dauid de victoria redeuntib⁹. i ¶Mõtes gel. ꝛc. Licet terra sit res inanimata: bene tñ maledicit ꝓpter factum quod ꝓtigit in ea. k ¶Quia ibi abiectus ẽ ꝛc. qz plures videntes se debellatos ꝓiecerunt ibi clypeos ꝓprios: vt expeditius possent fugere. vel dicunt clypei abiecti: qz non potuerũt bellatores a sagittis philistinoꝝ defendere. ꝛ in isto sensu accipitur quod subdit: l ¶Clypeus saul q̃si nõ eẽtyn. oleo. s. ꝓsecrationis regie a samuele: ꝓut habet. ꝝ. j. li. x. ca. ac si dicat: ita ꝓstrat⁹ est ibi saul q̃si eẽtyn⁹ de humili plebe. m ¶A sanguine. Hic lamẽtat dauid in speciali saul ꝛ ionathan. ꝓmo rememoras eoꝝ ꝓbitatẽ/ dicens: A sanguine ꝛc. i. sagitta ionathe ꝛ ensis saulis nõ pcusserũt in vanũ: sed pforabãt arma fortiũ vsq̃ ad adipẽ ꝛ sanguinẽ intrinsecus. n ¶Saul et io. ama. Jd est digni amore: q̃ patz de ionatha in plurib⁹ locis supra et de saule ꝓpter q̃ fuit electus a dño: qz in isrl̃ nõ erat vir melior eo: vt habet. ꝝ. j. li. x. ca. ix. o ¶Et decori. q̃ ptz de saule q̃ ab hõero et supra eminebat sup totum ppłm: vt habet. ꝝ. j. li. x. ca. ꝛ de ionatha ei⁹ ꝓmogenito. verisile ẽ q̃ fuerit ꝓcere statura ꝛ forme decore. p ¶In mor. q̃z nõ sũt di. q. d. lamẽtabile est q̃ tales duo sint simul interfecti. q ¶Aq̃lis velo. ad p̃ sequendũ hostes. r ¶Leonib⁹ fo. aduersarijs resistendo. Sciendũ tñ q̃ ꝺ est hybole: ad exprimendũ eoꝝ notabilẽ agilitatẽ ꝛ fortitudinẽ: sic de aliq̃ re notabiliter alba dr̃ q̃ est albior niue. s ¶Filie isrl̃ ꝛc. i. i vestib⁹ colorat⁹ ꝛ ꝓciosis de ꝑda hostiũ sblat. t ¶Qui ꝓbe. orna. au. de hostiũ ꝑda. v ¶Cultui ve. i. ornatui. illud enĩ vocat cult⁹ alicui⁹ circa q̃ est multũ intẽt. mlleres ãt sũt multũ intẽte circa ornatum suũ ꝛ iõ ornatũ hmõi ꝓvocat eaꝝ cultũ. x ¶Quõ ce. ꝛc. Verba ista vel snja pluries repetunt in isto lugubri carmine: sic ꝛ i cãtico leticie illud quod ẽ ꝓmũ vl̃ ꝓncipale ibi pluries repetit.

✠ Jonathas

✠b ¶Cõsidera isrl̃ ꝓ illis ꝛc. Sicut. ꝝ. dictũ est. xxix. ca. ꝓmi libri. mortalitas ista ꝓtigit ꝓpter pcãm. ꝛ hoc est a viuentib⁹ valde considerandũ: ꝛ maxime a pergentibus ad bellum. ne ꝛ ipsi sint irretiti aliquo peccato graui et cõtingat eis similis pena vel etiam maior in gehenna. Moraliter

E 5 ¶ Fitur post hec cō. ꝛc. Ascēdit ꝑ dauid Ca. II Rab. Ascēsio dauid cū duab⁹ vxorib⁹ in hebron: signi/ficat cōuocationē duoꝝ pplorum in eccliam catholicā. Hebron em̄ interptat cōiugiū. Sola aūt ecclia celestis regt spōsa est. Illuc duxit dauid singulos viros cuꝝ domo sua: qz singuli fideles in illā societatē p euāgelū pdi/cationē cōuocant vbi nō est distinctio iudei ꝛ greci. b ¶ Venerūtqꝫ vi- Ro.10.c Rab. Quia supb ꝛ ptēptorib⁹ grām dei spernentib⁹ electi fama pdicatiōis ꝛ virtutū studio ꝓfitent xp̄m regē esse in pplo suoꝝ cui data ē oīs ptās in celo ꝛ i terra. c ¶ Dixitqꝫ ad eos. Rab. Redēptori nr̄o multū placet: q̄ opera maloꝝ q̄ in pctis mortui sūt: obliuioni tradit dānādo: nec ea q̄ dño displicent imitat sed q̄ pcepit facere recordatur. d ¶ Isboseth. Rab. Qui iterp̄tatur fili⁹ ꝓfusionis abner auxiliāte. q̄ iterp̄ tatur p̄r̄is lucerna regnauit super vni uersum isrl: ꝛ sola dom⁹ iuda sequeba tur dauid: qz solis credētib⁹ ꝛ vere cō/fitentib⁹ sequētib⁹ xp̄m: in ceteris er/ror ꝓfusionis regnauit: diabolo insti/ 8.Lo.11.c gante q̄ trāsfigurat se in angelū lucis. e ¶ Circūduxit eū p ca. In hebron dicit: Traduxit eū in manaim: qđ in/terpretat castra. traduxit. s. vltra iordanē: ꝛ in naim regē ꝓstituit. f ¶ Et fu- it numer⁹. Rab. Bene dixit q̄ dauid septē dieb⁹ ꝛ sex mēsibus regnauit in hebron q̄ interptat cōiugiū: vel visio sempiterna: qz xp̄s in ecclia q̄ est eius sponsa p oīne tps hui⁹ vite qđ septena rio dierū nūero decurrit regnat. ꝑm il/lud. Ecce ego vobiscū suꝝ. v. ad ꝓsu. s. ꝛ qz post expletionē senarij. i. perfectio 11.Re.21.d nē boni operis electos suos ad veruꝝ Mat.vl.d ☞ sabbatū. i.

Nico.de lyra

E ✠ a ¶ Jonathas. Hic ponit lamē tatio singulaꝛ super ionathā. eo q̄ da uid eū singulariter diligebat. ideo sub ditur: b ¶ Amabilis sup amorez mulierū: qđ pōt intelligi duplr. Uno modo passiue. i. plusq̄ amantur mulie res: ꝛ tm̄ ille amor ē multū feruid⁹: ꝑm q̄ dr. iij. Esdre. iiij. c. Multi demētes facti sūt ꝓpter vxores suas. i. ꝓpter fer uentē amorē ipsarum. Alio modo acti ne. i. plus q̄ mulieres diligūt: que tm̄ aliq̄ valde feruēter amant. ꝛ huic cō/sonat qđ subdit: Sicut mater amat vnicū filiū suū ꝛc.

¶ Jn. ij. libro regū. j. ca. vbi dr: Et p/cepit vt docerēt filios iuda arcū ꝛc.

Additio. Hoc pceptū vt q̄dā hebreoꝝ expositores dicūt: est de substātialib⁹ lamētationis: cui⁹ rō est. Mā in h̄ carmīe p̄ncipaliter intēdebat dauid plāgere iualitudinem pplī. ꝛ debilitatē fortioꝝ ei⁹ q̄ in patria ꝛ in loc̄ excelsis fuerūt turpit̄ deuicti. Ex q̄ inferebat lamētādo q̄ iā nō erat modus defendendi pplm̄ ꝛ patriā nisi p artē sagittādi: ꝑm quā artem debilio res sepe possunt fortiores eis debella/re: qđ sic nō cōtingit in pugna q̄ fit cuꝝ gladio in quo magis requirit animi vi rilitas ꝛ brachij fortitudo. Idcirco tan q̄ ꝓemiuꝝ sui carminis premisit hoc lamētatorie/ dicēs: pcepit vt docerēt.

Diuisio ¶ Hitur. posita la/mentatione saulis, hic ꝓsequ/ter describitur institutio successoris. Hab uit autem duplicem successorē, vnū de iure. s. dauid q̄ iam iunctus erat ex di uina electione, aliū de facto. s. isboseth quē instituit abner prin ceps militie. Et iō ꝑmo agitur de institutione dauid. secūdo de institutione isboseth/ibi: Abner aūt. tertio de ꝓcessu vtriusq̄ ibi: Egressiusq̄ est abner. Circa ꝑmū dicit: ¶ Post hec cō suluit dauid dñm ꝛc. Licet haberet ius i regno: qz erat in/unctus ex precepto diuino: tm̄ noluit intrare possessionē absq̄ diuino consilio: quia attingit a fine vs/q̄ ad finem fortiter: ꝛ disponit oīa sua uiter. e ¶ Num ascendā ꝛc. de il/lis ꝑmo q̄stiuit: quia magis confidebat de hoībus illius trib⁹: eo q̄ eēt de ea/dem tribu. f ¶ Quo ascendā. Du/bita responsione de tribu iuda: cōueni enter querit de loco. g ¶ Et rn̄dit ei in hebron. Quia in illa ciuitate sunt sepulti quattuoꝝ p̄ncipales patriarcheꝝ put dictum fuit Gen. xxiij. ꝓpter qđ et caleph illuc iuit ad orandū dñm ex de/uotione: put dictum fuit Nume. xiij. Dauid in/ ꝛ Josue. xiij. ꝓpter q̄ dñs voluit q̄ ibi vnctus inciperet regnum dauid. h ¶ Vene rūtqꝫ viri ꝛc. Ter fuit inunct⁹. ꝑmo in domo p̄r̄is: vt dictū fuit. s. j. lib. xvi. ca. secūdo in hebron sup tribū iuda vt hic habet. tertio sup totuꝝ pplm̄ isrl: vt habet. j. v. ca. In signū q̄ bon⁹ catho/licus regno celesti dignus debet habe re vnctionē spiritussancti in corde p ve ram fidē: in ore per confessionē: in ope re per sanctā cōuersationem. Et qz bo/nus rex debet esse gratus subditis de facto fidelitatis ꝛ pietatis. ideo conse/quēter ostenditur gratitudo ipsius da uid erga viros iabes galaad de sepul/tura saulis ꝛ filioꝝ eius. Et ptz littera. i ¶ Abner autem. Hic consequēt ponit institutio ipsius isboseth ꝺ facto. Et patet lra. Scienduz tm̄ q̄ Ra. Sa. dicit hic q̄ hoc factum fuit ad verifican dum verbū dñi ad iacob Gen. xxxv. b. Reges ex te egredient: ꝛ tm̄ omnes filij ei⁹ erāt nati p̄ter beniamin. ꝛ sic signi/ficatū fuit ei q̄ de beniamin essent duo reges futuri. scilicet saul ꝛ isboseth.

☞ Egressiusq̄ est Moralit. c ¶ Igit̄ post hec con suluit dauid dñm. Per hoc aūt q̄ dauid ex diuīa reuelatiōe ascēdit in he bron que altero noīe vocat chariathar be: id est ciuitas quattuoꝝ: significatur q̄ homo bone voluntatis: qui p dauid significat ascendit ad pfectionē quattu oꝝ virtutū cardinaliū per instinctum ꝛ adiutoriū diuinū. q̄ quidez pfectio ciui tas quattuoꝝ pōt dici. de qua dr Apo. cal. xxj. e. ꝛ ciuitas erat in q̄dro posita. b ¶ Venerūtqꝫ viri iuda ꝛ vn/xerunt dauid/ibi: Juda interp̄tat cōfitens. ꝛ ideo viri iuda dicunt illi q̄ corde ore ꝛ ope deū confitent: ꝛ isti vn gere dauid: id est virum virtuosuz ꝓ/mouere nituntur. Mā si est ꝓmotio in regimine tēporali volūt eū habere p̄n cipem. si aūt in spūalibus pontificem vel p̄sidentē. † ¶ Misit ergo da/uid nūcios ad viros ia. gala. di/xitqꝫ ad eos: bndicti vos a dño ꝛc. Sicut dictū est supra vltimo ca. j. li bri. Per istos viros iabes significant illi q̄ cooperire studēt q̄tum bono mō possunt turpitudinez superioris sui. et ipsi sunt a dño benedicti. vñ Gen. ix. d Sem ꝛ Japhet opientes verenda p̄/tris sui: ex h̄ receperūt benedictiōem. Cham aūt reuelans maledictionē. Ab ner aūt filius ner q̄ ꝓstituit isboseth re gem: significat illum qui per potentiaz studet promoueri indi gnū. Isboseth autez vir confussionis interpretatur. ꝛ sic signat illum qui non est dignus honore sed magis vituperio.

✠ Egressus est a

Ca. II

a ¶ sicut supra.

fortes in prelio: Jonathas in ex/celsis tuis occisus ē. Boleo sup te frat mi ionatha decore nimis: ꝛ amabilis sup amorē mulieruz. b Sicut mat amat vnicū filiū suū: ita te diligebaz. Quomō ceciderūt robusti: ꝛ pierūt arma bellica?

Ca. II

c Fit post hec con/suluit dauid dñm/dicens: Num ascēdā in vnā de ciui/tatib⁹ iuda? Et ait dñs ad eum: Ascende. Dixitqꝫ dauid: Quo ascēdā? Et rn̄dit ei: Jn he/bron. Ascēdit ꝑ dauid ꝛ due vxo/res ei⁹ achinoē iezrahelites ꝛ abi gail vxor nabal carmeli: sz ꝛ viros q̄ erāt cum eo duxit dauid singu/los cū domo sua: ꝛ māserūt in op/pidis hebron. Venerūtqꝫ viri iu/da: ꝛ vnxerūt ibi dauid vt regna/ret sup domū iuda. † Et annūcia/tū est dauid vt viri iabes galaad sepelissēt saul. Misit ꝑ dauid nūcios ad viros iabes galaad. Di/xitqꝫ ad eos. Bñdicti vos a dño: q̄ fecistī misericordiā hāc cū dño vr̄o saul: ꝛ sepelistis eū. Et nunc retribuet vobis q̄dē dñs miseri/cordiā ꝛ veritatez: sz ꝛ ego reddā grām: eo q̄ fecerit verbū istud: Cōfortent̄ man⁹ vr̄e: ꝛ estote filij/ fortitudinis: licet em̄ mortuus sit

a ¶ Quasi ero vobis loco saul.

dñs vester saul: tm̄ vnxit me dom⁹ iuda in regē sibi. Abner aūt filius ner/ princeps exercit⁹ saul/tulit is/boseth filū saul: ꝛ circūduxit eū p castra: regēqꝫ ꝓstituit sup gala/

a ¶ gessuri: i hebreo assuri. i. sup tribū asar. ad ꝛ sup gessuri ꝛ sup iezrael: ꝛ su per ephraim: ꝛ sup beniamin: et sup vniuersū isrl. Quadraginta annoꝝ erat isboseth filius saul cuꝝ regnare cepisset sup israel: ꝛ duo bus annis regnauit. Sola autez domus iuda sequebatur dauid.

f Et fuit numerus dierū quos cō/morat⁹ est dauid/imperās in he/bron: significat illum qui per potentiaz studet promoueri indi gnū. Isboseth autez vir confussionis interpretatur. ꝛ sic signat illum qui non est dignus honore sed magis vituperio.

✠ Egressus est a

A ¶ sabbatū.i.requiē sempiternā ꝓducit: vbi ꝓfruent visiōe dei ꝑ/petua. Est aūt hebrō ciuitas ī tribu iuda q̄ quondā vocabaṫ ar/be: licet ī grecis codicib⁹ male habeaṫ arboc sic ⁊ in nr̄is cū in hebreo legiṫ arbe.i. q̄ttuor q̄ abraā ⁊ isaac ⁊ iacob ibi sepulti sūt ⁊ magn⁹ adā. licet eū in loco caluarie q̄dā suspicent: hec fuit olī metropolis philistinox ⁊ habitaculū gigātū. postea ciuitas sacerdotalis et fugitiuorum. distat a meridiana plaga ab helia milibus circiter. xxij. vbi quercus Abraam que etiam terebin/thus que ⁊ mambre vsq̄ ad cōstantini regis imperium monstrabatur: et mau/soleū eius imꝑesentiarū cernit: cūq̄ a nr̄is ibidē eccl̄ia iā extructa sit in circui/tu: a cunct⁹ gētib⁹ terebinthi locus sup/stitione colit: q̄ sub ea abraā angelos hospitio recepit. ꝟ primū arbe dicta est. postea hebron ab vno filioꝝ caleph. cō/dita est aūt ante septē annos cū thanis vrbs egypti. a ¶ Egressus ē. Ra. Hunc locum Josephus ita exponit. ab/ner ꝓmouit electū nimis exercitū: vt cō/gredereṫ cū tribu iuda. Irascebaṫ enī aduersum eos: a quib⁹ rex dauid fuerat ordinatus. Huic occurrit missus ioab a dauid fili⁹ saruie sororis ei⁹. ꝟ erat ꝓtra abner ꝓstitutus ꝓnceps militie: cū q̄ fu/erūt frēs sui abisai ⁊ asahel: ⁊ omēs ar/mati dauid: veniēsq̄ ad quendā fontē ī ciuitate gabaon. aciē ꝓstituit ad pugnā dū. dicēt evero abner ad eū: velle se ꝓ/bare q̄s eoꝝ haberet robustiorē exerci/tum. ꝓuenit inṫ vtrosq̄: vt duodecim vi/ros pugnaturos mitterēt: eductisq̄ gla/dijs viri dauid: ⁊ tenētes hostiū capita lūbos ⁊ latera suis gladijs ꝑforarūt do/nec oēs q̄si ex vno ꝓstituto piculo peri/merēt. his cadētib⁹ etiā reliqu⁹ dilabaṫ exercit⁹: ⁊ abner ꝑpls victus. Fugien/tesq̄ ioab ꝓsequi nō cessabat: ꝓcipiens armatis vt festinarēt: ⁊ occidēdo nō de/ficerēt. Cui⁹ etiā frēs ꝑmptissime decer/tabāt. Inṫ q̄s clarior fuit asahel: q̄ tātā gliam in pedū velocitate habuit: vt etiā eq̄s currēdo sup̄aret. ꝟ ꝓsequebaṫ abner in neutrā ptē declinās. b ¶ Dixitq̄ abner ⁊c. Abner ō tribu bēiamin ꝓn/ceps exercit⁹ saul: pueros dauid ad p̄li/um ꝓuocauit: et Saulus necdū aplus de tribu beniamin phariseus aplos ad certamē ꝓuocauit ac neci stephani inē/fuit. c ¶ Porro asa. cur. ve. fuit. Greg. Asahel significat eos q̄s vehe/mens arripiēs furor imꝑceps ducit: q̄ in eodē furoris ipetu tāto cautius decli/nandi sunt: q̄nto insane rapiunṫ. vnde abner. i. patris lucerna fugit: quia do/ctorum lingua q̄ supnū dei lumē indi/cat: cū ꝑ abrupta furoris mentem cuius piā ferri ꝓspicit: ⁊ ꝓtra irascentē ꝟbox dissimulat iacula reddere: q̄si ꝑ sequen/tē nō vult ferire. Sed cū iracūdi nulla se ꝓsideratione mitigāt: ⁊ quasi asahel ꝓsequi nō cessant. Necesse est enī vt q̄ furētes reꝑmere conaṫ: nō se in furo/rē erigāt: sed si q̄d est trāq̄llitaṫ oñdāt. q̄dā ꝟo subtiliē ꝓferāt: in quib⁹ ex obli/quo animū furētis pūgant. vñ abner ꝑ sequentē nō recta sz auersa hasta ꝑfora/uit. Ex mucrone enī ꝑcutere est impetu apte increpationis obuiare. Auersa āt hasta ferire: est furentē intranquille ex quibusdā tāgere ⁊ q̄si parcēdo sup̄are. Asahel aūt ꝓtinus occūbit: q̄ cōmote mētes dū ⁊ parci sibi sentiunt: ⁊ tamen respōsoꝝ rōne in intimis sub trāquilli/tate tanguṫ: ab eo q̄ se erexerant sta/tim cadunt: quia ergo a furoris sui im/petu sub lenitatis ꝑcussione resiliunt: quasi sine ferro moziuntur.

¶ An igno

B

Act.7.g

bron sup domū iuda septē anno
a rū ⁊ sex mēsiuz. Egressusq̄ ē ab a
ner fili⁹ ner: et puer isboseth filij saul de castris in gabaon. Por/ro ioab fili⁹ saruie: ⁊ pueri dauid egressi sunt: ⁊ occurrerūt eis iu/xta piscinā gabaon. Et cū ī vnū b
cōuenissent e regione/sederūt hi c
ex vna ꝑte piscinę: ⁊ illi ex altera.
b Dixitq̄ abner ad ioab: Surgāt d
pueri ⁊ ludāt cozā nobis. Et rñ/e
dit ioab: Surgāt. Surrexerunt ergo et trāsierūt nūero duodeci de beniamin ex ꝑte isboseth filij saul: ⁊ duodeci de pueꝛl dauid. Apphēsoq̄ vnusq̄sq̄ capite cō f
paris sui: defixit gladiū in latus cōtrarij ⁊ cecidert simul. Voca/tūq̄ est nomē loci illi⁹ ager robu/storū in gabaon. Et oztū ē bellū g
durū satis ī die illa. Fugatusq̄ h
est abner ⁊ viri isrl a pueris da/uid. Erāt aūt ibi tres filij saruię: ioab/et abisai/⁊ asahel. Porro i
c asahel cursoꝛ velocissimus fuit: q̄sivn⁹ṫ d̄ capreis q̄ mozank in sil k
uis. Perseq̄baṫ autē asahel ab/l
ner: ⁊ nō declinauit ad dextrā si/ue ad sinistrā/ omittens ꝓseq̄ ab/ner. Respexit itaq̄ abner p⁹ ter/gum suū/⁊ ait: Tu ne es asahel? Qui rñdit: Ego sum. Dixitq̄ ei abner: Vade ad dextrā siue ad sinistrā: ⁊ apphēde vnū de adole/scētibus: ⁊ tolle tibi spolia ei⁹: Noluit āt asahel omittere quin vrgeret eum. Rursūq̄ locut⁹ est abner ad asahel: Recede no/li me seq̄ ne forte cōpellar confo/dere te in terrā: ⁊ leuare nō pote m
ro facie meā ad ioab frēm tuum. Qui audire ꝓtēpsit/⁊ noluit de/clinare. Percussit ergo eū abner n
¶ conuersa.
auersa hasta: in inguine ⁊ trāsfo o
dit: ⁊ moꝛtu⁹ ē in eodē loco. Oēs q̄s q̄ transibāt ꝑ locum in quo ce/ciderat asahel et moꝛtuus erat/ subsistebāt. Persequētibus au/ p
tem ioab ⁊ abisai fugientem ab/

c* a ¶ Egressusq̄ est abner. Hic ꝓsequēter ponit vtri/usq̄ regis instituti ꝓcessus: q̄ isboseth ꝓcedebat semp deficiē/do: dauid aūt ꝓficiendo: quod ostendit in duobus. primo in viroꝝ isboseth debellatione. secūdo in ipsius abner cū dauid cōfederatione. ca. iij. Circa primū primo ponitur bellatoꝝ con/gregatio. secūdo partis isboseth depssio/ibi: Fugatusq̄ est ab/ner. tertio belli cessatio/ibi: Persequētibus autem. Circa pri/mum sciendū q̄ ēstum ex littera videt abner ꝓnceps militie isboseth: ⁊ ioab ꝓnceps exercit⁹ dauid cōdixerāt ad inuicē vt conuenirēt ad lo/cum certum ⁊ ibi viderēt pugnā singu/larem aliquoꝝ ex ista parte ⁊ ex altera ad videndū ꝓbitatem viroꝝ vtriusq̄ partis. ⁊ hoc ē quod dicit: b ¶ Et cū in vnū cōuenissent. i. in vnū locū de/terminatū. c ¶ E regione sederūt. Id ē exercitus dauid ex vna parte: ⁊ ex/ercit⁹ isboseth ex altera. Et piscina erat in medio. i. ꝓgregatio aquarū pluuiali/um in vna fouea: sicut solet esse in cam/pis ꝓ animalib⁹ potādis. d ¶ Surgant pueri. Hoc est ad ꝓeliū apti.
e ¶ Et ludāt cozā nobis. i. ostēdāt fortitudinē suā ⁊ ꝓbitatē. Vñ sciendū q̄ istud verbū q̄d hic ponit equinocū ē ad ludere ⁊ occidere: ⁊ etiā ad quedam alia: sicut dictū fuit Gen. xxj. hic aūt po/nit ꝓ occidere. Io subdit: f ¶ Apphēsoq̄ vnusq̄sq̄ ⁊c. Ex q̄ videt q̄ ex vtraq̄ ꝑte fuerūt interfecti: licet Jo/sephus dicat q̄ illi soli de parte isbo/seth fuerūt interfecti: sed magis creden/dū est textui: q̄ Josephus frequēter di/dicit aliq̄ textui dissona. vñ subdit: Vo/catūq̄ ē ⁊c. In hebreo hr̄: Cāp⁹ ꝓciso/rū. eo q̄ mutuis gladijs ꝓcisi ceciderūt ibi isti ⁊ illi. g ¶ Et oztū ē bel. Quia istis occisis vterq̄ exercit⁹ incepit pu/gnare ad inuicem ad suoꝝ vindictam. h ¶ Fugatusq̄ ē ab. Hic ꝓnter de/scribit ꝑtis isboseth debellatio. Et patz ista paucis exceptis. i ¶ Porro asa. Ex hoc ꝑtz q̄ pugnauerat peditādo: ali/ter non cōmendareṫ de velocitate cur/sus: sed magis equus portans ipsum. k ¶ Quasi vn⁹ ⁊c. Hypbole est. ad denotandū eius agilitatē excellentem. l ¶ Perseq̄baṫ aūt asa. ⁊c. Repu/tans sibi ad magnā gliam si posset de/uincere militie ꝓncipē. m ¶ Et leua/re ⁊c. Cogitabat enī abner q̄ dauid si/naliter ꝑualeret: ⁊ tūc indigeret gratia ipius ioab q̄ erat maior ī domo dauid: ꝓt q̄ reformidabat occidere fratrem eius. n ¶ Percussit g̃ eū abner. i. cōtra eum versa. Si enī de ligno haste ꝑcussisset eū vt dixerunt aliqui: nō po/tuisset eū ita transfodisse: maxime q̄ ar/matus erat: licet leuibus armis. In he/breo habeṫ: Percussit g̃ eū post epar. i. circa mēbra vitalia vbi est ictus morta/lis. o ¶ In inguine. In hebreo ha/beṫ: In quinta. s. costa: sub qua sūt mē/bra vitalia. p ¶ Persequentibus aūt. Hic ꝓsequēter describit belli ces/satio duplici de cā. Prima ꝓt nocte sugueniente. q̄ notaṫ cū ōr: Sol occu/buit. Secūda ꝓt periculū infectiōis ex

c* vtraq̄ ꝑte:
* a ¶ Egressus ē ⁊c. Per abner q̄ mouit ꝓtēuonē ꝫ viros dauid. signifi/caṫ q̄ illi q̄ indignū ꝓmouere nituṫ ⁊ ꝓtētiones ⁊ brigas mouēt ꝓ ipio. ⁊ sic iste abner de ꝓtētiōe sua reportauit cō/fusionē multis de suis bellatoꝝib⁹ occi/sis de p̄lio fugiēdo: sic dei iudicio iusto ꝓ indignis ꝓtētiones mouentes con/fusionem reportāt frequēter. ⁊ vtinam esset semper.

Diuisio

Josephus

D

Diuisio

Alter

Alstadole scentulis

Diuisio

ij.29.d

Moraliter

E G a ¶An ignoras q̄ pe. ꝛc. In hebꝛeo habet: an ignoras q̄ amarus erit finis: si ppl̄z ꝺlere niter.

FActa est ḡ La. III lō. Rab. Dom⁹ dauid celestis hierlm. q̄ ꝓtim peregrinat in terris: ꝓtim cū dño regnat i celis. Dom⁹ ꝺo saul sup bi ꝛ ipū regē est babylon q̄ facit fornicari oēs gētes. Jnē has longa ꝓcertatio est: qꝛ q̄ p̄m carnem
† Mu.17.d est ꝓsequit eā q̄ p̄m spm̄ est. ſz domus dō, ꝓfectu filioꝝ gaudet ꝛ in
b psecutōe dom⁹ saulis deficit i sua iniq̄tate: ꝛ tandē p̄m merita sua i profundum abyssi submergetur.
c ¶Matiq̄ sūt sex. Sex filij q̄ nati sūt dō in hebꝛon ꝓfectionem sanctoꝝ significant: q̄ de spiritali cōiugio xp̄i ꝛ ecclie p spūssctī gratiā quotidie oꝛiunt. d ¶De e/
†1.20.g gla. Rab. Hec est michol: q̄ sola vꝛoꝛ ꝺō: qꝛ eam dō in adolescētia sua p̄mā sortit⁹ ē vꝛoꝛē: hec i partu ꝺꝛ occubuisse. vñ in sequētib⁹ scriptuz est. Jgit̄ michol filie saul nō ē nat⁹ filius: vsq̄ ad ꝺiē mortis sue: quia in ipso partu occubuit.

Sermonē āz.

Nico.de lyra

ꝛ vtraq̄ parte: qꝛ filij beniamin se recolligētes circa abner parabant se ad ponēdū totū ꝓ toto ad fortunā: ꝓter q̄ ꝺ clamauit ad ioab: a ¶An ignoras q̄ periculosa sit desperatio. ſcz de fuga absq̄ bello. q. ꝺ. tu non debes ignozare: qꝛ p talez modū vtraq̄ ps ponit totū ꝓ toto: ꝛ sic ē in pe/
E riculo cui nō debebāt exponi: ido subdit: b ¶Usq̄quo ꝛc. faciendo signū cessationis. c ¶Ut omittat ꝛc. Quia isti ꝛ illi erāt cultoꝛes dei ꝛ de eadē lege: ꝛ ido nō erat bonū destructionē huius ptis vel illi⁹ q̄rere. Cui ioab assētiens ꝺixit: d ¶Si locut⁹ fuisses mane. Voc ē si citi⁹ ista verba ꝺixisses: bellū citius cessasset.
11.para.3.a Aliq̄ hebꝛei ꝺicūt q̄ hec ē lr̄a. Si eī̄ locut⁹ fuisses mane. ſ. verbuz qđ p̄ꝺixisti in p̄ncipio: surgāt pueri ꝛ ludāt coꝛā nobis: recessisset ppl̄s absq̄ bello: qꝛ occasione illi⁹ ꝺicti ꝛ sequētis facti oꝛtū fuit bellū: vt ptz ex p̄ꝺictis. Cetera patent vsq̄ ibi: e ¶Excepto asahele. Licet eēt de pueris dauid sicut ꝛ alij iterfecti: tñ moꝛs ei⁹ p se exp̄mit: qꝛ plus p̄ꝺerabāt q̄ oīm alioꝝ: ꝓter qđ de ei⁹ sepultura spāliē agit̄. Et ptz lr̄a. Sepultura tñ ista fuit postq̄ ioab ꝛ exercitus redierāt in hebꝛon: licet ante scribatur. La. III

FActa ē ḡ ꝛc. Ostensa debilitatiōe regni isboseth ex suoꝝ debellatiōe
Diuisio hic ꝓter q̄ idē ostendit̄ ex abner cū dauid federatōe. Circa qđ pmittit̄ dauid ꝓfect⁹. scꝺo ipse⁹ abner fedus: ibi: Cū ḡ eēt prelium. Primū autē ostendit̄ / cum ꝺicit: g ¶Dauid ꝓficiēs. Jn ptāte ꝛ multitudine: qꝛ aliq̄ de nouo si/bi iungebant q̄tidie. h ¶Et sp seipso ro. respectu tēpoꝛis p̄terti: qꝛ semper crescebat eius ptās: crescebat etiā in ꝓple/tō sb̄dit: Matiq̄ sūt ex filij ꝺō ꝛc. sequit: i ¶Et post eū cheleab. iste aūt. j. Paral. iij. vocat̄ daniel: q̄ fuit nomē ei⁹ p̄mū p̄m q̄ ꝺicit hic Ra. Sa. Sed qꝛ tunc erāt aliq̄ derisoꝛes ꝺictes q̄ erat filius nabal: ꝛ q̄ abigail ip̄m cōceperit q̄n ꝺō eā accepit vꝛoꝛē: iō ad oñēdū q̄ eē falsum: mutata est a deo ei⁹ facies: ꝛ assimilata ē faciei ꝺō. Et extūc vocat⁹ est cheleab: qꝺ nomē sonat in hebꝛeo q̄si p̄ꝛ: vel silis p̄ri. k ¶Sext⁹ q̄z hic. Jste vocat⁹ fuit nathan p̄m Joseph̄ū. l ¶De egla. Jsta fuit michol filia saul. ꝛ vocat̄ egla. i. vitula p̄m ꝓpriet/tē idiomat⁹ hebꝛei: ꝛ vocat̄ sic eo q̄ fuit ei cōiuncta i iuuētute: ꝛ ei valde ꝺilecta: eo mō loquēꝺi quo ꝺixit samson Judi. xiiij. ꝺ. Si nō arasseris in vitula mea ꝛc. m ¶Vxore dō. Licet eī̄ in ve. test. viri possēt hr̄e plures vꝛores simul: illa tñ que p̄mo accipiebat: vꝛoꝛ spāliter vocabat̄: ꝓter qđ iacob ꝺixit de rachel Gen̄. xliij. k. Duos genuit mihi vꝛoꝛ mea. alia aūt nō sic: q̄ uis p̄m veritatē eēnt vꝛores. Michol autē p̄mo fuit cōiuncta dauid. ꝛ iō vocat̄ spāliē ei⁹ vꝛoꝛ. n ¶Luz ḡ esset Diuisio
p̄liū ꝛc. Hic ꝓter describit ipse⁹ abner cū dō fed⁹. ꝛ p̄mo describit huius ꝓfederatiōis occasio. scꝺo ipsa cōfederatio/ibi: Misit ḡ. Occasio autez fuit turbatio abner ꝓ isboseth occasiōe cuiusdā mulier. ꝛ q̄ notat̄ cum ꝺicitur:
o ¶Fuerat aūt sa. cō. no. res. fiachia. i. vꝛoꝛ nō p̄maria ſz p̄me aditā cta, sic em̄ noiant scꝺe vꝛores in veteri testamento: vt ptz in plurib⁹ locis.
p ¶Quare igressus es ad cōcup. pris mei. Ꝺicūt aliq̄ q̄ abner ingressus fuit ad eā ꝓcubitu matrimoniali: sperās q̄ p̄ obtinere regnū sīē ꝛ adonias petiuit abisac hr̄e vꝛoꝛem: vt hr̄. ſ. iij. li. ij. ca. Alij aūt ꝺicūt q̄ ingressus fuit ad eam fornicarie: quod redun/
✳ ꝺabat in verecū Mozaliter
Mozaliter. f ¶Facta est ergo longa concertatio. Sequit: Dauid proficiens ꝛc. Per dauid qui intert̄atur manu fortis: bonus p̄ncipes vel p̄latus significatur: qꝛ mittit manū suā ad fortia. Per saul autem q̄ intert̄atur abutens. malus p̄nceps vel p̄latus q̄n abutitur potestate sibi ꝺata. Per p̄ ḡ qđ ꝺicit: Dauid proficiens. Significatur processus boni p̄lati vel p̄ncipis in se ꝛ in suis subditis de bono in melius p̄m illꝺ Ps. lxxxiij. b. Jbūt de virtute in virtutez: videbitur deus deoꝛuz in syon. q̄ hoc autē quod ꝺicitur: † ¶Dom⁹ aūt saul decrescens quotidie. Significatur defectus mali p̄lati vel p̄ncipis in se ꝛ in suis subditis q̄tum ad bonum virtutis. † ¶Dixitq̄z isboseth ad abner: quare ingressus es ad cōcubinā patris mei. sicut ꝺictum est. ſ. abner conatus fuit constituere regē isboseth ꝛ male: quia ꝺauid in regno ius habebat ex ꝺiuīa electione. Per hoc igitur q̄ inter ipsos orta fuit discoꝛdia. significatur q̄ inter promouentem indignum ꝛ ipsum promotum dei iudicio frequenter oꝛitur dissensio. ex qua sequitur vtriusq̄ ruina. et sic fuit in proposito. Nam occasione huius discoꝛdie abner iuit
✳ ad dauid i

A ℣ a ¶Sermonē q̄z. Rab. Abner hortat vniuersus isrl vt relicto isboseth filio saul ad dauid ꝓueniat: q: doctores sc̄i (q̄ patris lucerna dicunt) lumine fidei ⁊ scie pleni: oēs gētes exhortant: vt spreta idolor cultura ⁊ relicto errore ꝓfusionis cū auctore suo diabolo ad verū dauid i. xp̄m venire festinēt. Ita et ioab q̄ abner i dolo loquēs et percutiēs in inguine interfecit: hostē ātiquū significat: q̄ fideles fraudulēter sꝫuertit: ⁊ p libidinis cōtagionē iēficit. Job. ab eñ inimic⁹ vl idē pat inꝫ Job.8.f pretat. oīm eñ iniq̄r diabol⁹ caput ē. vñ: Vos ex p̄re diabolo est: ab hac iterfectiōe dauid īmunis est: q: de⁹ neminē tētat: q̄ oēs hoies vult saluos fieri vl esse. Per iuidiā aūt diaboli mors intrauit i orbem. Tio.2.b Sap.2.d Pōt ioab ps̄ōa ⁊ note pp̄m iudeor significare: q̄ semp inimici fuerūt p̄dicator: ⁊ fidem xp̄i vbiq̄ psecuti sūt.

℣ Fluxum se

Nico. de lyra

dabat in verecundiā isboseth filij saul. ⁊ iō si primo mō fuerit vel scō: merito displicuit ipsi isboseth. a ¶Qui iratus nimis ⁊c. Eo q̄ multa fecerat ꝓter ip̄m isboseth. b ¶Mūquid ca. ca. ⁊c. i. vilis et abomiabilis sicut canis apud tribū iuda: ō q̄ erat dō. Vel aliter. Caput canis. i. latrans ꝑ dauid ⁊ tribū iuda: ne obtineāt regnū contra te. c ¶Et tu reqsisti ⁊c. q̄si diceret bene deberes tacere. d ¶Hec faciat de⁹ ⁊c. i. tot B mala ⁊ plura q̄ alicui misero. e ¶Nisi quō iurauit ⁊c. Hoc est nisi impleā ꝓbū dñi. f ¶Ut trāsferat. ad dauid. g ¶Regnū. tuū. h ¶Et nō potuit rñdere ei q̄cq̄. Tū quia isboseth nō erat hō alicuius valoris. Tum: quia abner regebat totam domū illam et habebat in mānu sua totam militiam. i ¶Abisit ergo. Posita occasione cōfederationis cū dauid. hic cōsequēter ponit ipa cōfederatio. ⁊ primo p nūcios. secūdo per seipsum/ibi: Et abijt. Circa primum dicitur: Abisit ergo abner ⁊c. Ad videndum qualiter posset cuz eo fedus contrahere. k ¶Dicēs. scz ex nomine abner. l ¶Cuius est terra. q̄si diceret: tua de iure: ex quo voluit te deus in regem eligere. Cetera patent vsq̄ ibi: m ¶Non videbis faciē meam anteq̄ adduxeris mihi Michol. volebat enī dauid ⁊ debebat p̄cauere honori suo. fuerat enī dauid vxore sua iniuste spoliatus. ⁊ ideo in primis voluit eam sibi resti tui. n ¶Misit autē dauid nuncios ad isboseth.

a ¶ira cā fuit vt nutu dei transferet regnū ad dauid.

Quī iratus nimis ꝓpter verba isboseth/ait: a a ¶. i. vilis et abominabilis. ¶ caput canis. i. p̄nceps stultor ⁊ quasi latrantiū contra christum domini.

Munquid cāput canis ego sum aduersum b iudam hodie? Ipse mihi feci hec: qui feceram misericordiaz super domum saul patris tui: ⁊ sup frēs et p̄rios ei⁹: et nō tradidi te in manu dauid: ⁊ tu reqsisti i me q̄ō argueres p c mliere hodie? Hec faciat de⁹ abner ⁊ hec ad d dat ei: nisi quō iurauit dom⁹ dauid: sic fa- e ciā cū eo vt trāsferat regnū de domo saul: f et eleuet thron⁹ dauid sup isrl ⁊ sup iudam a dan vsq̄ bersabee. Et non potuit respōdere b ei q̄cq̄: q: metuebat illū. Misit g̃ abner nūcios ad dauid in hebrō ꝓ se/dicētes: Cui⁹ est f terra? Et vt loquerēt. Fac mecū amicitias ⁊ erit man⁹ mea tecū: ⁊ reducā ad te vniuersū isrl. Qui ait: optie. Ego faciā tecū amicitias. Sed vnā rē peto a te/dicēs: Nō videbis fa- m ciē meā añq̄ adduxeris mihi michol filiam saul: ⁊ sic venies ⁊ videb me. Misit aūt dauid nūcios ad isboseth filium saul/dicens: n

a ¶Superius ducēti legunt: sz saul centū postulauit.

†Redde vxorē meā michol: quā despōdi mihi cētū ꝓputijs philistijm. Misit g̃ isboseth o et tulit eā a viro suo phaltiel filio lais. Seq̄- p

a ¶quia amittebat eam quā nō cognouerat: eo q̄ illa diligens dauid semper tristis erat.

batur eā vir su⁹ plōrās vsq̄ baburi. Et dixit ad eū abner: Vade et reuertere. Qui reuer- q a sus est. Sermonē q̄z intulit abner ad senio- r res isrl/dicēs: Tā heri q̄z nudiustert⁹ q̄rebat dauid vt regnaret sup vos. Nūc g̃ facite: qm̄ dñs locut⁹ est ad dauid dicēs: In manu pui mei dauid saluabo pp̄m meū israel ō manu philistijm ⁊ oīm inimicor ei⁹. Locut⁹ est aūt s abner etiā ad beniamī. Et abijt vt loq̄ret ad t dauid in hebrō omnia q̄ placuerāt israeli et vniuerso beniamin. Venitq̄ ad dauid i hebrō cū viginti viris. Et fecit dauid abner et v viris ei⁹ q̄ venerāt cū eo cōuiuiū. Et dixit abner ad dauid: Surgā vt cōgregē ad te dñm x meū regē omnē isrl ⁊ ineā tecū fed⁹ ⁊ iperes oīb⁹ sic ōsiderat aia tua. Cū g̃ ōduxisset da- y uid abner: ⁊ ille isset i pace: stati pueri dauid ⁊ ioab venerūt cęsis latronib⁹ cū p̄da magna nimis. Abner aūt nō erat cū dauid i hebrō: q: iā dimiserat eū: ⁊ pfect⁹ fuerat in pace. Et ioab ⁊ omnis exercit⁹ qui erant cū eo postea

tiel non erat vir suus nisi putatiuus: quia ſm veritatem erat vxor dauid: nec poterat simul habere duos viros ſm veritatē: quia nunq̄ fuit licitum mulieri habere plures viros simul. L

q ¶Sequebatur q̄ eam. Dicunt expositores nostri cōmuniter q̄ plorabat ex gaudio eo q̄ ad virum suum reducebatur absq̄ hoc q̄ eam tetigisset: sed sic sororez seruasset. Erat enī doctor in lege: ⁊ sciebat sibi esse illicitum eā tangere carnaliter ipso dauid viuente: sicut dictum fuit. ℟. j. lib. xxv. ca. Ra. Sa. dicit q̄ flebat dolens eo q̄ exercitium perfectionis ab eo recedebat. Reputabat enī exercitiū magne ꝓfectionis talem dñam sic pulchram ⁊ nobilem seruare sicut sororē absq̄ copula carnali. r ¶Sermonem quoq̄. vt adhererent ipsi dauid: sciens q̄ alij vulgares istos de facili sequerētur. s ¶Locutus est aūt abner ⁊c. i. ad illos de tribu beniamin. istos enī oportebat specialius ⁊ efficacius īducere: eo q̄ in ꝓmotione dauid trāsferebatur regnū de tribu eor. t ¶Et abijt. Hic p̄ñ describit ꝓfederatio abner per seipm: q: ꝓsonaliter venit ad dauid. Et p̄mo describit hmōi confederatio amicabilis. scōo sederis violatio detestabil/ibi: Mūciatum est itaq̄. tertio occisi tumulatio venerabilis/ibi: Dixit autez dauid. Circa primum sciendu q̄ ista federatio fuit amicabilis. Tū ex parte abner venientis: quia ante inclinauerat corda filiorum israel ad dauid: vt patet ex p̄dictis. Tum ex parte dauid recipiētis q̄ ℟1.Re.18.g eū amicabiliter ⁊ honorifice receperat. ⁊ hoc notatur cum dicitur: v ¶Et fecit dauid abner ⁊c. D Valde solēne in federis signum: similiter ex parte abner recedentis: ad hoc enim a rege recessit vt ꝓmissum impleret in effectu: qō notatur ibi: r ¶Surgam vt congregem ⁊c. Simile ex parte dauid eum dimittētis: quia ad ipsum honorandum cōduxit eum per aliqō vie spaciū. ideo sb̄ditur: y ¶Cū g̃ deduxisset da. ab. Cetera patent in littera.

℣ Nuncia/ ✳ ad dauid i hebron: ⁊ ibidem Moraliter fuit interfect⁹: ⁊ ipo mortuo isboseth fuit mēte ꝓsternatus: ex quo rechab ⁊ banaa acceperūt audaciā intrādi domū isboseth ⁊ interficiēdi eū: vt hr̄ ca. se. i ¶Misit g̃ ab. nun. ad da. Ad ꝓtrahēdū cū eo amicitiā. ⁊ q: dauid xp̄i figura fuit. iō abner in hoc gerit typū pctōris penitētis ⁊ xp̄o recōciliari q̄rētis. Per nūcios aūt ei⁹ itelligunt viri boni ⁊ religiosi: p q̄rū orōnes penitēs sperat ⁊ q̄rit xp̄o reconciliari exemplo Cēturionis: Luc. vij. a. q̄ misit iudeos ad xp̄m vt p eos serui sui sanationē impetraret. m ¶Non videbis faciē meā añq̄ adduxe mi. mi. q̄ interp̄tat aq̄ ex oīb⁹ ⁊ iō signat lachrymas vere pnie q̄ de pctis oībus debet ec̄. Per ꝑ aūt q̄ danid abner ad se venientē ⁊ Michol adducentē gratiose recepit ⁊ magnū ꝓuiuiū ei fecit: significat q̄ xp̄s vere penitētē recipit gr̄ose ⁊ eū reficit eucharistie sacro. in cui⁹ figura ōr de xp̄o Luc. xv. a. Hic peccatores recipit ⁊ māducat cum illis.

quia abner rescripserat ipsi dauid q̄ non poterat sibi reducere Michol nisi de voluntate isboseth: cuius erat soror. ⁊ ideo tū c dauid petiuit eam ab ipso isboseth. o ¶Misit ergo isboseth. de consilio abner. p ¶Et tulit eam a viro suo. phal

E S a ¶ Fluxū semis su. ꝛc. Iuxta lr̃am videt impcari effluctiã libidinis: lepre plagã: effeminationẽ: inimici subiacere gladio: mendicare. b ¶ Tenẽs fusũ. Aug⁹. Per ambitũ verboꝝ notanꝫ q̃ fallaciã suã ꝺfendere nituntꝫ. c ¶ Cadẽs gladio. Qui gladio pcutit gladio peribit. heretici gladio oris perfodiunt: ꝑus gladio ipietatꝫ cõfossi. d ¶ Delicat⁹. Antiqui delicata dicebãt ꝺijs ꝓsecrata qui nũc dicimus dedicata.

Mat.26.e

Ni. de lyra

✻ a ¶ Nũciatũ ẽ. Hic ꝓñr oñdit federꝫ violatio detestabil'. ꝓmo i ipsi⁹ abner falsa diffamatiõe cum sbdit postea: b ¶ Ignoras abner. qꝺ erat falsũ: vt ptz ex ꝓcedentib⁹: qꝛ venerat ad hoc vt ꝓficeret regnũ ei⁹. scꝺo i sbdola ei⁹ reductione/cũ ꝺ: c ¶ Abi sit nũci. Ad reducẽdũ eũ q̃si rex hr̃et cũ eo loq̃ꝫ sibi dicere aliq̃ q̃ omisisset: qꝺ tñ fuit fictum et absq̃ scitu ꝺ: vt ptz in lr̃a. d ¶ Et redu. Sic ãt vocabat⁹ locꝰ ille: eo q̃ cisterna illa erat i q̃dã via cõi eũdi ꝺ ihus syriam: vt ꝺcit aliq̃. In hebreo hr̃: A cisterna spĩe: qꝛ ibi erat q̃dã spĩa notabilis ꝫ gtiosa. tertio oñdit detestabil' ex dolosa occisiõe/cũ ꝺ: e ¶ Adduxit eum. Fingẽdo q̃ vellet ei loq̃ secrete ex pte ꝺ̃: ideo sbdit: f ¶ Et loq̃r̃et ei i do. qꝺ ptz ex effectu/cũ subditurꝫ g ¶ Et pcussit ꝛc. qꝛ in nullo sibi pcauebat credẽs eẽ i tuto: eo q̃ iã erat cum rege ꝺ̃ ꝓfederat⁹: ꝫ p ꝓñs cũ oĩb⁹ alijs de domo regꝫ q̃rto oñdit ꝺtestabil' ex pte cause cũ ꝺ: h ¶ In vlti. Que causa erat nulla: eo q̃ abner interfecerat eũ in bello se defendẽdo: nec potẽs aliter manũ ei⁹ euadẽre: vt ptz ex supradictꝫ. Aliq̃ ꝺ ꝺcit q̃ nõ solũ interfect eũ ꝓ ista cã: sꝫ mot⁹ iuidia: qꝛ timebat ne ꝺ̃ faceret abner ꝓncipeꝫ militie: sic fuerat cũ saule. ꝫ ꝺ̃ satꝫ verisimile: qꝛ ex silꝫ cã iterfecit amasã: vt hr̃. ꝛ. xx. ca. ꝫ ꝺ̃ fuit pessimũ: ꝓ̃ qꝺ ꝺ̃ detestans istꝺd factum dixit:

E F

Exo.21.f

i ¶ Abũd⁹ ego. Volebat ei sciri ab oĩb⁹ q̃ talis ꝓditio nõ erat facta ꝑ eũ: tũ qꝛ ꝺrebat tale ꝺlicidiũ. tuꝫ qꝛ si pplus habuisset eũ suspectũ ꝺ ꝺ̃ facto merito abꝺruisset ei⁹ ꝺ̃iũ: ꝓ̃ qꝺ impcabat faciẽtib⁹ simplex malũ dicens: k ¶ Et veniat sup ca. io. ſ. vidicta a ꝺo ꝓ sanguĩe abner effuso: ꝫ ipzecat q̃ꝫ mala: vi delicet fluxũ semis. lepra ꝫ ꝺbilitate/ibi: l ¶ Tenẽs fu. Hebrei ꝺcũt. Appodiamentũ ꝫ gladiũ ꝫ famez. m ¶ Dixit aũt ꝺ̃. Hic ꝓñr descriptio inter describit ipsi⁹ abner venerabilis tumulatio ex luctu ꝺ̃ ꝫ toti⁹ ppli ꝫ ieiunio ꝫ plãctu lugubri. ꝫ ꝓ ẽ qꝺ ꝺ̃: Dixit aũt da. ad io. in ꝓ oñdẽs qꝺ male fecerat. n ¶ Et ad oem po. q̃ erat cũ eo. vt solenni⁹ fieret negociũ. o ¶ Scindite vestimẽta. ꝛc. Hec eñ fiebãt apꝺ iudeos i signũ magne tristicie. Lr̃a patet vsq̃ ibi: p ¶ Meq̃ꝫ ꝛc. Ubi põit plãct⁹ ꝺ̃ i spãli. Meq̃ vt so. m. ig. i. timidi ꝫ effeminati: q̃ videtes ꝫ se gladiũ pmittũt se capi ꝫ ligari absq̃ defẽsiõe iõ sbdit: Nam⁹ tue li. nõ sũt ꝛc. q ¶ Sꝫ sic so. ca. viri fortes ꝫ aiosi. r ¶ Cozã fi. iniq. qꝛ sub simulatiõe amicitie ꝫ pacꝫ iterficiũt eos dolose q̃s nõ audeꝛẽt iuadere mãifeste. s ¶ Coꝛruisti. tu abner virozꝫ fortissime. t ¶ Congeminãsq̃ omnis populus fleuit super eum. Sicut enim in cantilenis leticie ꝺba p̃cinẽtis repetũtur ab alijs in chorea existẽtib⁹: sic i carmĩe lugubri abner: ꝺba ꝺ̃ ipz lugẽdo repetebãt a pplo. v ¶ Cũqꝫ venisset. ꝛc. post sepulturã ipsius abner. p ¶ Jurauit ꝺ̃. Ad maiorẽ ꝺclaratoẽz sue inocẽtie circa mortẽ abner. v ¶ Hec faciat mi. ꝺ. i. tñ malũ sicut abner ꝫ plus. z ¶ Si ante occasum solis gustauero pa. Et ptz ꝛa vsq̃ ibi: a ¶ Ego autẽ adhuc ꝺli. In hebreo hr̃: Tener. ꝫ loq̃r̃ metaphorice: qꝛ sic ramuscul⁹ tener ꝺ nouo plãtat⁹ vel iserꝰ idiget fomẽto ꝫ nutritiõe: aliter cito desiccaret: sic ꝺ̃ ꝓpter multũ idigebat auxilio abner: vt i regno suo stanuaret ꝫ firmaret iõ sbdit: b ¶ Porro vi. istis ioab ꝫ abisai cũ adherẽtibus sibi. c ¶ Duri mihi sũt. qꝛ ꝺ ctũ auxiliũ mihi necessariũ sbtraxerit. Sꝫ q̃rit ꝓ q̃re ꝺ̃ eos ñ pũnit morte sic punivit morte eos q̃ occiderunt isboseth: vt hr̃ seq̃nti ca. Dicẽdũ q̃ ꝺ̃ erat in ꝓncipio regni sui: ꝫ sola tribus iuda tunc erat cũ eo: qꝛ alie trib⁹ adhuc nõ erãt sibi ꝓfederate. In tribu ꝺ iuda inter milites: ioab ꝫ abisai erãt ꝓncipales ꝫ trahebant post se totã militiã: ꝓ̃ qꝺ ꝺ̃ eos punire nõ potuit tũc ꝓ̃ qꝺ eoꝝ punitionẽ ꝺo recõmẽdauit ꝺcẽs:

Duellio

b ¶ Retribuat ꝺñs fa. In fine etiã vite sue punitionẽ huiꝰ facti ꝓposuit filio suo salomoni: vt habet. ꝛ. iij. libro. ũ. c.

Ca. IIII

Audiuit autẽ isboseth. Hic consequenter ꝺscribitur totalis ꝺstructio regni isboseth ꝑ mortem eius. Et primo ꝺscribit ei⁹ occisio iniqua. secũdo punitio iusta/ibi: Respondens aũt dauid. Circa primum sciendum q̃ in libro ꝺ hebraicã questionibus ꝺcitur q̃ mortuo abner isboseth cõstituit rechab ꝫ bennaa: als bannaa: qui erãt ꝺ tribu beniamin: vt patet in textu: duces suarum expeditionũ. Unde hic vbi ꝺcũtur ꝓncipes latronũ. In hebreo hr̃: Principes turmarum vel cuneoꝝ. postea isti duo ꝺ scitu miphiboseth ꝛspirauerũt i mortez isboseth: vt miphiboseth regem

Diuisio

✻ instituere-

venerũt. Nũciatũ est itaq̃ ioab a narrantibus: a Venit abner filius ner ad regẽ/ꝫ ꝺmisit eũ/ꝫ abiit i pace. Et igressus ẽ ioab ad regẽ/ꝫ ait: Quid feciſti? Ecce venit abner ad te. Quare ꝺmisisti eũ ꝫ abijt ꝫ recessit? Ignoras abner filiũ ner/qñ b ad ꝫ venit vt decipet te: ꝫ sciret exitũ tuũ ꝫ itroitũ tuũ: ꝫ nosset oĩa q̃ agis? † Egressus itaq̃ ioab a dauid misit nũcios post abner: ꝫ reduxit eũ a c cisterna syro ignoraãte dauid. Cũqꝫ rediſſet abner i hebron: seoꝛsũ adduxit eũ ioab ad mediũ e a ¶ ꝫ iudei siue heretici quosdaꝫ p̃sules ecclesie ob defensionẽ fidei necauerunt.

portę: vt loq̃r̃et ei i dolo. Et pcussit illũ ibi in in f guine: ꝫ mortuꝰ est in vltionẽ sanguis asahel fra g tris ei⁹. Qꝺ cũ audiſſet dauid rem iã gestã ait: a ¶ Me ꝓsentiens neci videretur.

Mũdus ego sum: ꝫ regnũ meũ apꝺ ꝺeũ vsq̃ i i a ¶ Iudeoꝝ pfidiã ꝫ miseriã notat.

sempiternũ a sãguie abner filij ner: ꝫ veniat sup k a ¶ ꝓncipes scz ꝫ sacerdotes ppli. b ¶ Synagogã scz sathane ꝫ generationẽ maloꝝ: vt requirat ab eis ois sanguis iust⁹ q̃ ef caput ioab ꝫ sup ꝺmnẽ ꝺmũ p̃ris ei⁹: nec defi fusus est super terram. a ¶ varijs ꝺsiderijs fluens.

a ciat de domo ioab fluxũ semis sustinẽs ꝫ lepro a ¶ instabilitatẽ heresis ꝫ mũdane voluptatꝫ. b ¶ vltione diuina. c ¶ Qui de celo descendit.

b sus ꝫ tenẽs fusũ: ꝫ cadẽs gladio: ꝫ idigẽs pane. l

Igit ioab ꝫ abisai frat ei⁹ interfecerũt abner: eo q̃ occidiſſet asahel fratrẽ eoꝝ in gabaon i p̃lio. Dixit aũt dauid ad ioab ꝫ ad oẽm pplm q̃ erat m n cũ eo: † Scindite vestimẽta vr̃a: ꝫ accingimini saccis: ꝫ plãgite añ exeq̃as abner. Porro rex dauid seq̃bat feretrũ. Cũqꝫ sepeliſſent abner in hebron: leuauit rex dauid vocẽ suã: ꝫ fleuit sup tumulũ abner. Fleuit aũt ꝫ ois ppls. Plãgensq̃ rex ꝫ lugẽs abner/ait: Meq̃ꝫ vt solẽt mori ignaui: mortuꝰ es abner. Manꝰ tuę nõ sũt ligatę ꝫ pedes tui nõ sũt cõpedib⁹ aggrauati: sꝫ sic solẽt ca dere coram filijs iniq̃tatꝫ sic corruisti. Cõgeminãsq̃ ois ppls fleuit sup eũ. Cũqꝫ veniſſet vniuersa multitudo cibũ capere cũ dauid clara adhuc ꝺie: iurauit dauid/ꝺcẽs: Hec faciat mihi deus: ꝫ hec addat: si añ occasuꝫ solis gustauero panẽ a vl'aliꝺ q̃cq̃. Oisq̃ ppls audiuit ꝫ placuerũt eis cũcta q̃ fecit rex in ꝓspectu totiꝰ ppli. Et cognouit oẽ vulgꝰ et vniuersus isr̃l in ꝺie illa: qm̃ non actũ fuisset a rege vt occideret abner filius ner. Dixit q̃z rex ad ꝑuos suos: Num ignoratꝫ qm̃ a ¶ Qui me regẽ facere voluit sup omnẽ ꝺmũ israel. ꝓnceps ꝫ maxim⁹ cecidit ꝺie in isr̃l? Ego aũt ¶ nõdum perfecte constitutus.

o delicat⁹ sũ adhuc ꝫ vnct⁹ rex. Porro viri isti filij b c

Asarue duri mihi sunt: retribuat ꝺñs d e faciẽti malũ iuxta malicią suam.

Audiuit aũt isboseth filiꝰ Ca. IIII f saul q̃ cecidiſſet abner in hebron:

A B a ¶Duo aũt viri. Ra. Ca. IIII
Bi duo viri ꝓncipes erant in exercitu isboseth: ⁊ mortuo abner sicut tradunt hebrei ꝓsiliati sũt cũ miphiboseth vt isboseth interficerẽt: ⁊ ipm regẽ ꝓstituerẽt. Sz miphiboseth cõsiliũ ꝓdidit: iõ sic inducit. Erat aũt ionathe filꝰ pedibus debilꝭ ⁊c. Illiꝰ timore ꝑterriti fugerũt ī gethaim: fuerꝯ ibi vsq; ad tẽpus illud q̃. s. inde reuersi domuz isboseth ingressi sũt. b ¶Et ostiaria do. Ra. Ostiaria triticũ purgat. cũ mentꝭ custodia discernẽdo ꝓtutes a vitijs separat: q̃ si obdormierit ī mortem ꝓpꝛij dñi insidiatores admittit: qz cũ discretiõis sollicitudo cessauerit: ad interficiendũ animã malignis spiritibꝰ iter pãdit. Qui ingressi spicas tollũt: qz bonarũ cogitationũ germina auferũt atq; ī inguie feriũt: qz ꝓtutẽ cordis delectatione carnis occidũt. Jn inguie ei ferire est vitã mẽtꝭ carnis delectatiõe ꝑforare. Non em isboseth inopinata morte succũberet: si nõ ad ingressũ domꝰ milierẽ. i. ad mẽtꝭ aditũ mollẽ custodiã ꝓputasset. Fortis em vigilq; sensus ꝓponi cordis foribꝰ debet: quẽ nec negligentie somnꝰ opꝑmat: nec ignorãtie error fallat. Ũñ bñ isboseth dr q̃ custode femia hostilibꝰ gladijs nudat. Jsboseth enī vir ꝓfusiõis dr. vir aũt ꝓfusiõis ẽ: q̃ forti mẽtꝭ custodia munitꝰ nõ ẽ: qz dñ ꝓtutes se agere estiat: sibintrãtia vitia nesciẽtẽ necãt. Tota g̃ ꝓtute muniẽdꝰ ẽ aditꝰ mẽtꝭ: ne eã hostes penetrẽt: foramie neglecte cogitatiõis.

Nico.de lyra

B ¶ instituerẽt: q̃ erat debilis pedibꝰ: ⁊ sic facerẽt sub eo q̃cq̃d vellẽt. Miphiboseth aũt videꝫ se ineptũ regno reue lauit hãc cõspirationez auũculo suo scz isboseth: ⁊ tũc illi sciẽtes suũ cõsiliũ reuelatũ: timore isboseth fugerũt ī gethaim: ⁊ fuerũt ibi q̃sq; redirẽt latenꝰ ad inficiendũ isboseth: vt sic de eo amplius timerent: ⁊ p ꝫ erga dauid gr̃am et mũera ipetrarẽt. Dicit em in li. de hebraicꝭ q̃stiõibꝰ: q ꝫ tradũt hebrei. Sz vbi ꝫ sit ab eis traditũ nescio: marie q̃ Ra. Sa. q̃ ordinauit glosas hebraicas sup totũ ve. te. alibꝭ dic sup locũ istũ. s. de rechab ⁊ bennaa q erãt de ciuitate beroth: vt hr ī textu: ⁊ q̃ illa ciuitas licet esset in tribu beniamin: tñ erat ꝓpinq̃ re phistinoz: ⁊ iõ mortuo saule filij israel dimiserũt ciuitatẽ illã inde fugientes: sic ⁊ de multis alijs ciuitatibꝰ: vt hr Jos. lib. j. ca. vlc. ⁊ marie de ciuitatibꝰ ꝓpinq̃s ipis philisteis. Postea isti sic fugitiui aggregauerũt sibi multitudinẽ ꝓsimiliũ hoim vt de predis viuerẽt: et ꝓsimili occasiõe latẽter et dolose venerũt ad interficiẽdũ isboseth vt ꝑ ꝫ a dauid mũera reportarent. Scom igit vtrũq; dictũ lra ī aliqbꝰ locis ẽ alibꝭ ⁊ aliter exponenda: q̃ tñ ꝓ magna pte ptz ex ꝓdictis ꝑm vtrũq; modũ dicẽdi. Veniamꝰ g̃ ad lram. Audiuit aũt isboseth ⁊c. qz tales rumores cito portãt. a ¶Et dissolute sũt manꝰ eiꝰ. eo q̃ abner erat ꝓnceps militie sue. b ¶Duo aũt viri ꝓncipes latronũ. i. cuneoꝝ currentiũ sup aduersarios ad ipos spoliãdũ: ꝓpt qd vocant ꝫ latronũ ꝓncipes: qz in talibꝰ milita etiã latrocinia exercẽtur. c ¶Filio saul. i. de domo eiꝰ et ab eo istituti sup turmas: ꝑm ꝑmũ modum dicendi

¶ fortitudo.

⁊ dissolutę sunt manꝰ eiꝰ: oisq; is- a
a ¶ Ignorans quez potius sequatur.
a rael ꝑturbatus ẽ. Duo aũt viri ꝓn b
cipes latronũ erãt filio saul: nomẽ vni bãnaa: ⁊ nomen alteri rechab filij rẽmon berothitę de filijs bẽiamin. Siq̃dẽ ⁊ beroth reputata ẽ in bẽiamin. Et fugerũt berothitę in gethaim: fuerꝯq; ibi aduenę vsq; ī ꝑs illud. Erat aũt d
iõathę filio saul filiꝰ: debilꝭ pedibus. Quiquẽnis enī fuit q̃ venit nunciꝰ de saul ⁊ iõatha ex ieçrahel. Tollens itaq; eum nutrix sua/ fugit. Cũq; festinaret vt fugeret: cecidit: et claudus effectꝰ ẽ. Vocabuitq; vocabulũ miphiboseth. Venientes igit filij rẽmon berothitę/ rechab ⁊ bãnaa: ingressi sũt feruẽti die domũ isboseth: q̃ dormiebat sup stratuz suũ me- b
ridie: ⁊ ostiaria domus purgans e
triticũ/ obdormiuit. Jngressi sũt f
aũt domum latẽter: assumentes

a ¶ Quasi causa ꝓmittaz vt regi deferre videretur: ⁊ dolꝰ nõ deprehẽderetur.

spicas tritici. Et ꝓcussert eñ ī inguie rechab et bãnaa frr eiꝰ/ et fugerũt. Cũ aũt ingressi fuissent domũ ille dormiebat sup lectũ suuz ī ꝯclaui: et ꝓcutiẽtes interfecerũt eũ. Sblatoq; capite eiꝰ abierũt ꝑ viã deserti tota nocte: et attulerũt caput isboseth ad dñ in hebron. Dixerũtq; ad regẽ: Ecce caput isboseth filij saul inimici tui q̃ q̃rebat aiaz tuaz: Et dedit dñs dño nr̃o regi vltionẽ hodie de saul et ꝺ semie eiꝰ. ¶Ridens aũt dauid s
rechab et bãnaa frr eiꝰ filijs remmon berothitę dixit ad eos: Eliuit dñs q̃ eruit aiam meã de oñi angustia: qm̃ eũ qui anunciauerat mihi ⁊ dixerat †Mortuus est saul: q̃ putabat se ꝓspera nũciare tenui: et occidi eũ in sicelech: cui oportebat me dare mercedez ꝓ nuncio. Quãtomagis nunc cum hoies impij interfecerũt virũ innoxiuz in domo sua sup lectum suũ: nõ quer̃ sanguinẽ eiꝰ de manu vr̃a: ⁊ auferam vos de terra: ꝓcepit itaq; dauid pueris † suis: ⁊ interfecerũt eos. Ꝓcidẽtesq; manꝰ ⁊ pedes eoꝝ/ suspẽderũt eos sup piscinã ī hebrõ. Ca- i

dũ dicẽdi ꝑm Ra. Sa. dicũt ꝓncipes latronũ ad lr̃az. Filio saul. i. insidiãtes ei ad inficiẽdũ ipm rõnibꝰ ꝑdictꝭ. Cetera patẽt ex dictꝭ vsq; ibi: ꝺ ¶Erat aũt ionathe fi. saul fi. ⁊c. Scom ꝑmũ modũ dicẽdi fit ꝫ mẽtio de miphiboseth: eo q̃ rechab ⁊ bẽnaa volebãt inficere isboseth vt facerẽt illũ regez: vt ꝑdictũ est. Scom Ra. Sa. fit mẽtio de eo: eo ꝙ ꝫ scriptura ostẽdit q̃liꝭ regnũ saul totaliꝭ cessabat: qz post mortẽ isboseth de q̃ ī ꝫ ca. agit non remãebat nisi iste claudus ad regnũ totaliter ineptꝰ. Cetera patẽt ex dictꝭ vsq; ibi: e ¶Et ostiaria domꝰ ⁊c. totꝰ iste versus nõ est ī hebreo. Sz post lr̃az ꝓcedẽtẽ hũc ꝓsus imediate seq̃t: f ¶Jngressi sũt aũt ⁊c. q̃si volẽtes honorare regem faciẽdo sibi ꝺ ꝫ exeniũ: vt dicunt expositores nr̃i ꝑm trãslationẽ istã. Jn hebreo aũt hr̃: Et venert vsq; ad mediũ domꝰ sit mẽtes triticũ. qꝺ exponẽs Ra. Sa. dicit: q̃ ītrauert sub specie mercatoz: q̃si volẽtes emere triticũ: qz rex ꝺ suis reddebatꝰ multũ triticũ recipiebat: ⁊ mercatoribꝰ ꝺ lõge venientibꝰ vendebat. Cetera patẽt. g ¶Rñdẽs aũt dauid. Hic ꝑñr ponit occisiõis isboseth iusta punitio: qz dauid ꝑcepit homicidas illos occidi: eo q̃ inferẽrat dñm suũ dolose ⁊ ducti cupiditate: vt ptz ex ꝓdictꝭ. Et ptz lr̃a vsq; ibi:

h ¶Precedẽtesq; manꝰ ⁊c. ī loco patenti et cõmuni in detestationẽ crimis et ad declarationẽ inocẽtie dauid: vt omni pplo isrl notum fieret q̃ illa occisio isboseth ñ fuerat facta ꝺ volũtate seu mãdato ipsiꝰ dauid. i ¶Caput aũt ⁊c. honorifice tñ cũ ꝓncipe sue militie.

Moraliter. b ¶Duo aũt viri ꝓncipes latronũ ad lr̃az. Filio saul. i. insidiãtes ei ad inficiẽdũ ipm rõnibꝰ ꝑdictꝭ. Cetera patẽt ex dictꝭ vsq; ibi: ꝺ ¶Erat aũt ionathe fi. saul fi. ⁊c. Scom ꝑmũ modũ dicẽdi fit ꝫ mẽtio de miphiboseth: eo q̃ rechab ⁊ bẽnaa volebãt inficere isboseth vt facerẽt illũ regez: vt ꝑdictũ est. Scom Ra. Sa. fit mẽtio de eo: eo q̃ ꝫ scriptura ostẽdit q̃liꝭ regnũ saul totaliꝭ cessabat: qz post mortẽ isboseth de q̃ ī ꝫ ca. agit non remãebat nisi iste claudus ad regnũ totaliter ineptꝰ. Cetera patẽt ex dictꝭ vsq; ibi: e ¶Et ostiaria domꝰ ⁊c. totꝰ iste versus nõ est ī hebreo. Sz post lr̃az ꝓcedẽtẽ hũc ꝓsus imediate seq̃t: f ¶Jngressi sũt aũt ⁊c. q̃si volẽtes honorare regem faciẽdo sibi ꝺ ꝫ exeniũ: vt dicunt expositores nr̃i ꝑm trãslationẽ istã. Jn hebreo aũt hr̃: Et venert vsq; ad mediũ domꝰ sit mẽtes triticũ. qꝺ exponẽs Ra. Sa. dicit: q̃ ītrauert sub specie mercatoz: q̃si volẽtes emere triticũ: qz rex ꝺ suis reddebatꝰ multũ triticũ recipiebat: ⁊ mercatoribꝰ ꝺ lõge venientibꝰ vendebat. Cetera patẽt. g ¶Rñdẽs aũt dauid. Hic ꝑñr ponit occisiõis isboseth iusta punitio: qz dauid ꝑcepit homicidas illos occidi: eo q̃ inferẽrat dñm suũ dolose ⁊ ducti cupiditate: vt ptz ex ꝓdictꝭ. Et ptz lr̃a vsq; ibi:

h ¶Precedẽtesq; manꝰ ⁊c. ī loco patenti et cõmuni in detestationẽ crimis et ad declarationẽ inocẽtie dauid: vt omni pplo isrl notum fieret q̃ illa occisio isboseth ñ fuerat facta ꝺ volũtate seu mãdato ipsiꝰ dauid. i ¶Caput aũt ⁊c. honorifice tñ cũ ꝓncipe sue militie.

Moraliter

D

Ra. salomon ꝓmus loqas hebraicas ordinauit

Vir confusionis

†s. i. b

E B

ET veneft. Sic oēs gētes ꝓueniūt ad xp̄m: Ca.V
z q̄si blādiēdo dicūt: Os tuū z caro tua sum⁹: cū in il
lo ī carnatione quā (ex nr̄a natura ī ꝙgis vtero susce
pit) diligunt z venerant. b ¶ Seniores de isr̄l.
Raba. pphete apostoli: pari fide z deuotiōe ad xp̄m ꝙcurrūt.
c ¶ Unxerūtq; da. Ra. Dauid bis
vnct⁹ dr̄: z xp̄s ꝑus in iudeis: post in gē
tib⁹ p̄ncipatū sūpsit. d ¶ Et q̄dragin
Questio ta tē. Ra. Querit: cur nō in sūma. xl.
anni z sex mēses nūerēt: qđ ab hebreis
duob⁹ soluit modis. Dicūt em̄ q̄ dauid
11. Pa. 11. a 5. 19. c sex mēsib⁹ absalon filiū suū fugerit: z eos
de sūma regni eē sb̄tractos. Dicūt etiaz
q̄ sex mēsib⁹ ī hebron corpis laborauit
infirmitate: idcirco eos nō debere cōputa
ri. Ex eo em̄ tpe in hebron illū regnasse
dicūt: exq̄ deuict⁹ amalechit⁹ de spoliis
eoz misit dona senioribꝰ iuda: q̄ sez erāt
in hebron z in bethel: z vbi cōmorat⁹ fu
erat dauid. Oz aūt dauid triginta anno
rū regnare cepit: significat q̄ de⁹ nr̄ cuz
eēt. xxx. annoz venit ad baptismū: z ce
pit p̄dicare euangeliū regni/cui⁹ regnū
sempiternū: z ptās eterna. Quadrage
nari⁹ ꝙ nūerus q̄ ex q̄ter denis cōstat:
tēpoz z rerum perfectionē significat.
c ¶ Jn hierusalē. Tradūt hebrei q̄
Sem filiꝰ noe quez dicūt melchisedech:
ꝙdidit salem: hanc postea tenuerūt iebu
sei: e q̄bus sortita est nomē iebus. Jnde
Hierusalē mista noīa hierusalē q̄si iebus salē: q̄ post a salomo
ne hierosolyma: q̄si hierosolomonia di
cta ē: q̄ postea ab helio adriāo vocata ē
helia. f ¶ Cecos z claudos. Quasi
q̄ sufficiūt ꝙ te: ꝑ dicebāt fidētes muris.
Aut ita nō ingredier̄ nisi nos auferas:
q̄s inermes sicut cecos z claudos arbi
traris/z triūphare putas. g ¶ Cepit
Josephus aūt dauid arcē. Sicut Josephus ait
cūct⁹ cōscēdere festinātib⁹ ioab saruie fi
liꝰ p̄uenit vniuersos: z cōscēdens cacu
mē clamauit ad regē/exigēs militie p̄n
cipatū. Expulsis g̈ rex ꝙ sūma arce iebu
seis: z edificans ciuitatē/vocauit eā hie
rosolymā: z in ea oī tpe imperij sui habi
tauit. ¶ Rab. Dauid iebuseū habitato
Allego. rē terre de hierusalem eijcies: significat
xp̄m p̄rias ptātes de coꝛdib⁹ fideliū eij
cientē/z ibidē manētē. Jebusei⁹ em̄ iter
p̄tat cōculcat⁹: hierusalē visio pac⁹. Mō
solū em̄ p mysteriū crucis oēm p̄ncipatuz
diaboli destruēdo trophеū gl̄ie acquisi
uit: sz etiā fidelib⁹ suis sup oēm p̄tutē diaboli ptātē dedit. vñ:
Luce. 10. c Ecce dedi vobis ptātē calcādi sup serpētes z sup scoꝛpiōes tē.
Bñ g̈ dauid eiect⁹ cecī z claudis habitauit arcē sion: z ciuitatez
suā noīa

Nico. de lyra

Divisio ET venerūt. Hic ꝙseqūter describit Ca.V
institutio ipi⁹ dauid integralis: z sic deinceps in ꝑ libro
agit de regno ei⁹ integroꝛin q̄ aliq̄n floruit innocēter:
z sic fuit a deo exaltat⁹: aliq̄n vixit īsolenter: z tūc fuit ab eo ca
stigat⁹. Primo g̈ agit de ei⁹ innocētia in ꝓsperis. Scōo ꝺ ei⁹
penitētia in pctis: z patiētia in aduersis. xj. ca. Circa p̄mū p̄mo
describit ei⁹ ꝙfirmatio sup totū regnuz. Scōo ei⁹ deuotio erga
deū. ca. vi. Tertio ei⁹ cōcertatio ꝺ adūsariū. ca. viij. Quarto ei⁹
cōpassio erga. primū. c. ix. Quīto ei⁹ gr̄itudo circa bñficiū. ca. x.
Circa p̄mū oñdit p̄mo q̄liē a pp̄lo sit iunct⁹. Scōo q̄liē sit famā
adept⁹/ibi Et abūt rex. Circa p̄mū dr̄: Et ve. vni. tri. ad da.
Jā em̄ audierāt q̄ abner z isboseth nō fuerāt de scitu eius occi
si: z q̄ sup hoc suā innocētiā declarauerat manifeste: vt ptz ex p̄
dictis. b ¶ Ecce nos os tuū z caro tua. q: oēs trib⁹ descē
derāt de iacob. c ¶ Cū esset saul rex tē. tu eras educēs:
sez pp̄m ad bellū. d ¶ Et reducēs: habita de aduersarijs vi
ctoria. e ¶ Dixit aūt dñs tē. q. d. ex ꝑ ptz q̄ tu debes susci
pere honorē z onus regni: q: ꝑ est de volūtate ꝺi. f ¶ Uene
rūt q̄z z seniores. in q̄bus stabat auctoꝛitas z regimē popu
li. g ¶ Unxerūtq; dauid in regē. z sic fuit ter inunct⁹ sicut
dictū est supra. ij. ca. h ¶ Filiꝰ triginta an. erat. i. etatis tri
ginta annoz

put aūt isboseth tulerūt z sepeli
erūt ī sepulchro abner i hebron.

a ET venerūt Ca.V
vniuersę trib⁹ isr̄l ad
dauid i hebron/dicē
tes. Ecce nos os tuū b
z caro tua sum⁹. Sz z heri et nu
diusterti⁹ cū eēt saul rex sup nos: c
tu eras educēs z reducēs isr̄l. Di d
xit aūt dñs ad te: Tu pasces pplz
meū isr̄l: z tu erꝛ dux sup isr̄l. Ue f
b nerūt q̄z z seniores israel ad regē
in hebron: z pcussit cū eis rex da
uid fędus in hebron coraz dño.
c Unxerūtq; dauid in regē sup is- g
a ¶ hac etate dñs baptiçat⁹: discipulos ha
bere cepit.
rael. Filiꝰ triginta ānoꝛ erat da b
d uid cū regnare cępisset: z q̄dragi
ta annis regnauit. Jn hebron re
gnauit sup iudā septē annis z sex
e mensib⁹. Jn hierusalē aūt regna
uit trigintatrib⁹ annis sup oēz is
rael z iudā. Et abūt rex z oēs vi i
a ¶ qui erat de genere chananeoꝝ.
rī q̄ erāt cū eo in hierusalē/ad ie
būseū habitatorē terrę. Dictūq; k
ē ad dauid ab eis: Nō īgredier̄
a ¶ hos ꝓstituerant iebusei super muruz ad
irridendū dauid.
f huc/nisi abstuleris cęcōs z clau
dos/dicētes: Nō ingredi⁹ dauid
s huc. Cepit aūt dauid arcē sion: l

Dionisius

tū abrae nō fuerat ad sp: eo q̄ terra illa erat p̄missa abrae z se
mini ei⁹: sz vsq; ad tp̄s certū qđ nōdū trāsierat q̄n iosue cepit
terrā: xp̄e qđ filij iuda q̄n ceperūt ptē ciuitat⁹ hierusalē nō po
tuerūt tūc expellere iebuseū: sicut dictū fuit Josue. xiij. ī fine.
sz tpe dauid p̄dictū tp̄s trāsierat: vt dicit Rab. sa. z ideo licite
eos ꝑpugnauit. p̄m ꝑ igit̄ lr̄a diuersimode ē exponēda in aliq̄
bus: Nisi abstuler̄ cecos tē. p̄m docto. nr̄os cōiter: q̄ dicunt
istos cecos z claudos fuisse hoīes. z p cōsequēs potētes loq:
ipi dicebāt p̄ba ista dauid deri sozie. p̄m Ra. sa. q̄ dicit eos fu
isse imagines: dicebāt ꝑ iterꝑtatiue p scr̄uā in oze eoꝝ posi
tā mō p̄dicto. l ¶ Cepit aūt tē. i. fortaliciū illoꝝ iebuseoꝝ:
qđ dicebat arx sion. i. specula: q: ide poterat lōge videri.

* Hec est ciuitas Moraliter

Moraliter. a ¶ Et venerūt tē. Sequit: g ¶ Unxe
rūtq; dauid in regē. Trib⁹ aūt vicib⁹ fuit dauid in regē in
unctus. Primo p samuelē de dñi mādato: vt hr̄ supra. j. libro
xvi. Scōo p viros iuda: vt hr̄. ij. Tertio ab vniuersis tribu
bus isr̄l ī ꝑ loco. Per ꝑ allegorice significatū fuit q̄ xp̄s p da
uid figurat⁹ tāq; dign⁹ regie maiestat⁹ ter fuit declarat⁹. Pri
mo ī magoꝝ adoratōe Matth. ij. Scōo in baptiçatiōe dicēte
p̄r: Hic ē filiꝰ me⁹ dile. tē. Matth. iij. d. Tertio ī trāsfigura
tiōe silr̄ p testimoniū p̄ris dicēt: Hic ē fi. me⁹ di. Mat. xvij. a.
Moraliter aūt p triplicē dauid vnctionē: significatū fuit p q̄li
bet xp̄ian⁹ eē debet ter inunct⁹. Prīo ī baptismo. Scōo ī cōfir
matiōe. Tertio ī extrēa vnctiōe. i ¶ Et abūt rex z oēs vi
rī tē. i. ꝺ iebuseū: p qđ significatū fuit q̄ xp̄s post baptismuz
* suū iuc

A suā noīauit: qz cū xp̄s malignos spūs z vitioz turbā d aīa expulerit: habitat ibi q̄ merito arx sion. i. speculatiōis vocat vt Ps. 75. a d ea recte dicat: Factꝰ ē ī pa. lo. eiꝰ z h. e. in. s. ibi p̄fregit arcū scutū g. z bellū. ¶ Dauid arcē siō cepit ablatꝫ p̄us cecꝫ z claudis odiētibꝰ aīaz dō. Sic dn̄s p̄matū ī ecclīa gētiuz acq̄siuit: reprobatꝫ p̄rī scribis z phariseis: q̄ cecī z claudi oderī aīaz xp̄i. i. eiꝰ vitā auferre conati sunt. a ¶ Domatū. i. tectoz fistula appellat a q̄ductꝰ de plūbo vl tegula factos: p q̄s aq̄ ibat sup murꝫ p totā ciuitatē. b ¶ Fistulas. Falsaz sciaz mūdi seu hereticoz dogmata figurāt: q̄ dn̄s p ioab. i. p̄dicatoz̄es destruit. Jebuseꝰ p̄culcās: hec ē gētilitas q̄ añ fidē p̄cepta dei p̄culcabat. Jtē iebuseꝰ calcatꝰ: qz diabolus a dn̄o calcatur: z suo ioab calcādus subditur:

c ¶ Et edificauit gyr a mello. i. a loco ita dicto. subaudis murꝫ z intrinsecus subaudis aliū murū: q̄ est muniuit vrbem duplici muro. d ¶ Misit q̄z hirā. Hirā viuēs excelse. hec ē gētilitas in xp̄o excelsa. nūcios mittit ad dauid. i. doctoz̄es ad xp̄m: z p eos cedria ligna. i. ītoz̄ruptos z fortes z artifices: id est eos q̄z arte mētes sūt ītoz̄rupte: z tanq̄ lapides q̄ttuoz p̄tubus q̄drate: sic dom' dauid. i. ecclīa xp̄i edificat: z cognoscit q̄ deꝰ nr̄m dauid p̄firmauit regē sup isrl. i. videtes deum.

e ¶ Cōcubinas z vxores ꝛc. Hereticoz ecclīas q̄ sub christiani noīs titulo se manere gloriant. Sz qz ꝓpter lucra carnalia christum sequuntur: nō coniuges sed p̄cubine vocantur: Nūc ẏo si reges plures vxores: vel concubinas habēt: petīm ē qz figure transierūt: p quibꝰ hoc aliq̄n̄ veniale fuit. Reges plures vxores

B f ¶ Natiq̄ sunt dauid et filij ꝛc. Si p dauid significat xp̄s: nō imerito p filios eiꝰ intelliguntꝰ xp̄iani: q̄ sūt ex iudeis z natiōibꝰ: q̄bꝰ cōgruūt inēp̄tationes noīm: Samua: audacia. Sobab: p̄uertēs. Jabaar: elegit. Helisua: dei mei salus. Nepheg: applicās ozi. Japhia: illumīat vl oñdit. Helisama: deꝰ meꝰ audiēs. Helida: deꝰ meꝰ scit. Helifeleth: deus meus saluās.

¶ Baalpharasim

Nico.de lyra

✻ a ¶ Hec ē ci. da. ex tūc eā suo nomine denoīauit: q̄liē āt accepit p̄ fortaliciū sībdit cū dr: b ¶ Proposuerat eñ ꝛc. q̄le āt fuerit ist̄ p̄miū nō dr: p: sz hr̄. j. Paral. xi. b. vbi dr. Dixitq̄ dō q̄ pcusserit iebuseū ī p̄mis erit p̄nceps z dux. s. militie: z sequit ibidē. Ascēdit g̃ p̄mꝰ ioab filiꝰ sarule z factꝰ ē p̄ncepsc ¶ Et tecta. do. fistulas. i. stillicidia q̄ erāt ī tect̄ domoz. d ¶ Et abstulerunt. z clau. i. boies tales: vel imagies p̄m duplicē modū dicēdi p̄dictū q: p̄m vtrāq̄ opinionē erāt ibi. e ¶ Odiētes aīaz dō. si erāt boies odiebāt vere: si imagies repñtatiue: put est. s. expositū. f ¶ Idcirco dr ī puer. Leꝰ clau. ꝛc. Leui. xxi. d. scribit q̄ cecꝰ z claudus nō debent intrare tēplū ad exercēdū sacerdotū mīsteriū: z illa scriptura ex isto facto tracta ē ad p̄būiū. i. vt vulgariter inter homīes diceret.

g ¶ Et edificauit p gy. qz dilatauit edificia illa. h ¶ A mello z intrin. mello erat q̄dā vorago q̄ erat añ fortaliciū p̄dictū: ita tñ q̄ inē vorag̃ illā z murꝫ fortalitiū erat terre spaciū in q̄ dauid illa edificia cōstruxit.

i ¶ Et dn̄s deꝰ ꝛc. eū in suis opibꝰ manifeste dirigendo.

k ¶ Misit quoq̄. Hic p̄ñr ostēdit q̄liē dauid amicos exteriozes multiplicauit faciēdo amicitiā cū rege tyri. l ¶ Et ligna cedri. Apt̄ amicitiā eñ p̄tractā inē eos misit ei ligna de tra sua p mare. m ¶ Et artifices lig. ꝛc. qz ī tra illa nō ī ueniunt ita bona ligna: nec artifices ita expti sic ī regno tyri: p̄m q̄ hr̄. j. iij. li. v. ca. n ¶ Et coḡuit dō ꝛc. qz videbat facta sua ī oīb' p̄ro sp̄ari: nec erat aliq̄s ī regno isrl q̄ audēret seu vellet aliq̄d p̄ eū machinari: vel p̄ fortē habuit p diuinā reuelationem. o ¶ Accepit aūt. Hic p̄ñr ostēdit q̄liter multiplicauit amicos interiozes p q̄ de nouo accepit vxores plures ad multiplicandū plē q̄ p̄ iūgeret in mr̄imoniū cū nobiliozibꝰ z potētiozibꝰ regni sui: z sic essent ei affinitate p̄iūcti ad maiozez firmitatē regni sui. hz eñ de diuīa p̄tctiōe z p̄seruatiōe p̄fideret: omittere tñ nō debebat ea q̄ poterat facere p̄m p̄ui dentiā hūanā ad regni sui stabilitatem. Et ptz lr̄a p̄ excepto q̄ dr p: p ¶ Cōcubinas z vxo. li. et nō tenet p copulatiue: sz expositiue, p. i. ille eñ fuerunt p̄ vxores sue: sz dicūt cū p̄ p̄cubine eo q̄ erāt scdarie z nō p̄ncipales. q ¶ Audierūt g̃. Hic p̄ñr oñdit q̄liē bis expugnauit inimicos exteriozes. s. philistheos: consuluit tñ p̄imo dn̄m vt per eius auxiliū dirigeret z p̄tegeret. Et patet lr̄a vsq̄ ibi: r ¶ Ecit g̃ dauid ī baalpharasim. istud nomē ponit hic p anticipationē: qz sic vocatꝰ ē ille locꝰ ex victoria quā habuit dō: p̄m q̄d sībditur: s ¶ Et dixit da. diuisit dn̄s inimicos ꝛc. Aqua eñ p̄ sui mollicie facilit diuidit: sic philistei a deo territi z molles z effemīati effecti fugerūt coram dauid p vias diūsas se diuidēdo: qz modꝰ fugiēdi tū de p̄lio ē diuisim recedere: sic econtrario modꝰ veniēdi tū ad p̄liū ē p̄iūctim z vnite īcedere. t ¶ Propterea vocatū est no. lo. il. baalpharasim. a baal q̄d ē cāpꝰ seu planicies et phares q̄d ē diuisio: q̄si cāpꝰ seu locꝰ diuisiōis. Leui. 21. d D

✻ Et reliq̄runt suū iturus erat in hierlm ad impugnādū maliciam scribaz z phariseoz. q̄ bñ significant p iebuseū: eo q̄ interp̄tatur p̄sepe meū. Et d ipis scribit Mat. xxiij. b. Ve vob scribe z pharisei hypocrite q̄ comeditꝫ domos viduaz oratione lōga simulātes. d ¶ Et abstulisset clau. z ce. odiētes aīaz dauid. Per istos significati fuerūt scribe z pharisei odiētes aīaz xp̄i: sic pz ex euāgelio. Mā ipi p̄secuti fuerūt xp̄m vsq̄ ad mortē. Fuerūt etiā cecī p ignorātiā, p̄ꝑ q̄d d ipsis dicit saluator Matth. xv. b. Leci sūt z duces cecoz. Siīr fuerūt claudi in via moz: q̄d ptz ex hoc q̄ irrita fecerunt mādata dei, p̄pter traditiōes suas vt habet Matth. vij. ipsos autez abstulit xp̄s de hierlm. i. auferendos p̄dixit Luc. xix. g. Ubi p̄dixit destructionē ciuitatis z p̄pli p romanos ī vltionē moztis sue: q̄d impletuz fuit anno. xlij. a xp̄i passione. † ¶ Habitauit autē dauid in arce. sz sion p quā intelligitur militans ecclesia: eo q̄ ibidē p missionē spūssancti super apl̄os fuit fundata. In hac aūt arce habitat xp̄s p gratiā sic dicit Matth. vlt. d. Ecce ego vobiscū sum omnibus diebus vsq̄ ad finem seculi. † Leui. 21. d

k ¶ Misit quoq̄ hirā ꝛc. Per q̄ hirā gentilis talia fecit: fuit significatū q̄ gentilitas in edificatione ecclie proficeret multum. q ¶ Audierunt g̃ philistīm ꝛc. Per hoc autē q̄ ipsi p̄tra dauid īsurgētes ab eo fuerunt bis debellati: significatū fuit q̄ p̄incipes iudeoz z tyrāni p̄tra xp̄m in membris suis pugnaturi: p fidem z miracula essent bis debellādi z cōfutandi: p̄imo. s. in iudea: z in alīs terris postea.

Doraliter

a ¶Baalpharasim. Interp̃tat inimicoꝝ diuisio: pōt dici sic locꝰ vocat᷑: qz philistijm reliq̃runt idola sua in loco vbi diuisi sūt. b ¶Piroꝝ. In hebreo sientiū. i. idoloꝝ: vbi scz idola erāt in q̃bus p̃fidebāt: q̃ sientiū vocant᷑: qz fletu digna sunt: t cultores suos ad fletū: miseriāq; p̃ducūt. c ¶In cacumie piro. Pirꝰ dr ex greco pyr: qđ ē ignis. Piri scti: cacumē: sublimitas vite eoꝝ in q̃ flante spūsctō itonuit p̃dicatiōis sonitꝰ. Qui ē gradiēt᷑. i. donū i carne aduenient᷑: in cacumine piroꝝ. i. sup celsitudinē sctoꝝ: dū hic sonitꝰ audit᷑ a nr̄o dauid: philistei intelligibiles superant᷑.

a nomē loci illius baalpharasim. Et reliquer̄t ibi sculptilia sua q̃ b
a ¶etiā excussit: sic in Paral. declarat.
tulit dauid t viri ei⁹. Et addiderūt adhuc philistijm vt ascenderēt: t diffusi sūt i valle raphaim. Consuluit autē dauid dn̄m. Si ascēdā p̃tra philisteos: t tradas eos in manus meas? Qui rndit:

¶als contra eos.

Nō ascēdas obuiaz eis: sed gira post terguz eoꝝ: t venies ad eos
a ¶vel cū audieris a ptātib⁹ angelicis eoꝝ idola conteri t cōculcari.
b ex aduerso piroꝝ. Et cū audieris c sonitū clamoris gradiēt᷑ in cacumine piroꝝ: tūc inibis p̃liū: quia tūc egredi᷑ dn̄s añ facie tuā: vt percutiat castra philistijm. Fecit itaq; dauid sicut p̃cepat ei dn̄s: t p̃cussit philistijm ō gabaa vsq; dū venias geçer. Ca. VI

d ¶Congregauit aūt rursū dauid oēs electos ex israel triginta milia. Surrexitq; dauid t abijt: t vniuersus pplus q̃ erat cū eo de viris iuda: vt adducerent arcā dei: super quā inuocatur nomē dn̄i exercituū sedentis super cherubin. Et imposuerunt arcā dei super plaustrum nouum: t tulerunt eā de domo abinadab que erat in gabaa. Oza aūt t frat᷑ eius minabant plaustrum. Et cū eo de domo abinadab adducebant arcā dei: Oza t frat᷑ ambulabant ante arcā. Dauid aūt t omnis israel ludebant coram dn̄o in omnibus lignis fabrefactis: in citharis t lyris t tympanis t sistris t cymbalis. Cumq; venissent ad aream nachon: extendit Oza manū ad arcā dei t tenuit eā: declinauerant enim boues. Et iratus est furor dn̄i contra Ozam: t percussit eum ibi deus propter temeritatem: t mortuus est ibi iuxta arcā dei. Contristatusq; est dauid eo q̃ diuisisset dn̄s diuisionē in Oza: t vocauit locum illum diuisionem Oza vsq; in p̃sentem diem. Timuit aūt dauid dn̄m die illa: t ait. Quō ingredi᷑ ad me arca dn̄i? Et noluit declinare dauid arcam dn̄i ad se in ciuitatem dauid: sed diuertit eā in domum obededom getthei. Habitauit aūt arca dn̄i in domo obededom getthei tribus mensibus: benedixitq; dn̄s obededom t omni domui eius. Nunciatum est aūt regi dauid: q̃ benedixisset dn̄s obededom t omnibus q̃ habitabant cū eo propter arcā dei. Abijt ergo dauid t adduxit arcā dei de domo obededom in ciuitatem dauid in lętitia. Cumq; portassent arcā dei hi q̃ portabant eā: immolauit victimas duas t vitulum t arietem. Dauid aūt saltabat ex toto conamine coram dn̄o: accinctus ephod lineo. Dauid t omnis domus israel deducebant arcā dei in iubilo t in clangore tube. Cumq; introisset arca dn̄i ciuitatem dauid: Michol filia saul p̃spiciens per fenestram vidit regem dauid saltantem t ludentem coram dn̄o: t despexit eum in corde suo. Illatamq; arcā dei posuerunt in loco suo in medio tabernaculi quod tetenderat ei dauid: obtulitq; dauid holocaustum coram dn̄o t pacifica. Cumq; complesset offerens holocaustum t pacifica: benedixit populo in nomine dn̄i exercituū. Et diuisit vniuersę multitudini israel tam viris q̃ mulieribus: singulis panem vnum t assaturam bubalam t placentam. Reuersusq; est dauid vt benedicat domui suę. Egressa aūt Michol filia saul in occursum dauid: dixit. Quā glorificatus est hodie rex israel: nudatus est hodie in oculis ancillarum seruorum suorum: quasi nudari᷑ vnus de scurris. Dixitq; dauid ad Michol. Ante dn̄m qui elegit me magis q̃ patrem tuum t omnem domum eius: t p̃cepit mihi vt essem dux super populum dn̄i israel: ludam t vilior fiam plus q̃ factus sum: t ero humilis in oculis meis: t cum ancillis de quibus locuta es: cum honore glorificabor. Michol filie saul non fuit filius vsq; ad diem mortis sue.

Ro.iii.c

Ad. de ly.

a ¶Et reliq̃runt ibi scul. sua. q̃ apportauerāt sperātes p̃seq̃ victoriaz p ipsa. b ¶Que tulit da. In hebreo habet: Et cōbussit ea dauid: t q̃ hec sit vera lra. ptz p id qđ dr. i. Paral. xiiij. ō istis idolis. Et tulit ea t iussit ea tōburi dauid: qz p̃ceptū erat i lege: q̃ aurz t argētū seu aliq̃d aliud de idolis nō p̃cupiscerēt: sz oīno destruerent: vt hr̄ Deut. vij. c ¶Et addiderūt adhuc. qz collegerūt maiorē exercitū q̃ pus vt se vindicarēt. Et ptz lra vsq; ibi: d ¶Et cū audieris so. tē. signū erat angeloꝝ veniētiū in auxiliū dauid ad debellādū aduersarios. iō sb̄dit: e ¶Tūc egredi. dn̄s. i. diuīa vt⁹ i angelis a ō missis. f ¶In ca. v. vbi dr i postil. Ra. sa. dicit: q̃ isti ceci t claudi erāt due imagines: q̃z vna repr̄sentabat isaac.

Additio.

Hec expositio Ra. sa. videt aliq̃ falsa p̃supponē: t q̃dā alia īcerta q̃ nullū hñt fūdamētū i sacra scr̄tura sb̄iūgē. Primū ptz. Nā p̃supponit q̃ iebusei descēderāt ō abimelech cū q̃ abraā iuit fed⁹ t iuramētū tē. qđ falsū ē. nā abimelech erat rex philistiōꝝ: vt pz Gen. xxi. t. xxvi. Philistei aūt descēderūt a mesraim scdo filio chā filij noe: vt pz Gen. x. Iebusei vo descēderūt a chanaā q̃rto filio eiusdē chaz filij noe: vt ptz ibidē. t sic ptz falsitas huiꝰ p̃suppositi. Preterea p̃suppōit scdo q̃ posteri abrae ñ possent iuste hierlm rōne p̃dicti iuramēti: qđ ē falsū. Nā i p̃dicto fedre cū abimelech iito: iz abraā iurauit ñ nocē abimelech nec posteris suis seu stirpi sue: ñ tñ iurauit q̃ posteritas abrae nō noceret posteritati abimelech: vt ptz i p̃dicto ca. Gen. xxi. aspiciēti formā illiꝰ iuramēti. Silr et Gen. xxvj. Abimelech p̃federauit secū isaac cū iuramēto: qđ nō oportebat facere si iā abraā iurasset. p posteritate sua: t sic dato q̃ iebusei descēderāt ab abimelech: adhuc possent filij israel eos i uadere. Secūdū ptz. Nā dicit q̃ iuramētū abrae fuerat ad tps certū: qđ nōdū trāsierat qñ iosue cepit terrā: sz tpe dauid iā tps illud trāsierat: q̃ q̃dē p̃supposita nulla auctoritatē vident in sacra scr̄tura habere. Añ de tali expositiōe nō videt mētio esse facienda. Alia ēt expositio doctoꝝ est sat᷑ applicabilis hr̄e: sz tñ est aliꝰ dicēdi modꝰ q̃ forte magis hr̄e adaptat. t ē talis videlicet q̃ ceci t claudi illi erāt simulacra deoꝝ iebuseoꝝ supra posita in sūmis fortalicijs suis: q̃ quidē iebusei suos deos cecos t claudos noiabāt p̃m estimationē dauid: q̃ illos deos improperādo dicebat: Oculos habēt t nō videbūt: pedes habēt t nō ambulabūt. t iō credētes q̃ dauid nō toleraret i illa ciuitate regia silēs deos: nec cultū eoꝝ excusabāt se a receptiōe dauid/dicētes: Nō ingredier⁹ huc nisi abstuler⁹ cecos t claudos. q. d. scim⁹ q̃ si tu possideres illū locuz auferres deos nr̄os q̃s reputas cecos t claudos: qđ nos nullo mō p̃mitterem⁹. Añ oportet q̃ eos potenter auferas si vales: qz nō sp̃ōte eos tradem⁹ tibi. Añ dauid de hijs idignat⁹ postq̃ cepit arcē sion potenter posuit p̃miū facientibus tria i debellatiōe iebuseoꝝ. p̃mo illi q̃ p̃mo p̃cussisset iebuseū qđ ē p̃ psonas eoꝝ. scdo illi q̃ tetigisset domoꝝ fistulas: t hijs sustētatōes eoꝝ. hierlm em̄ ñ hebat aquā inē muros: sz ex pluuialibꝰ aq̃s i cisternis collect᷑ sustētabāt. Añ frāgēdo stillicidia illa. s. fistulas p q̃s aq̃ fluualis fluebat maxime affligerent. tertio ordinauit p̃tra deos eoꝝ dicēs: Qui abstulisset cecos t claudos tē. hijs ē simulacra iebuseoꝝ vt dictū ē. Et nota q̃ vbi trāslatio nr̄a dic̄ cecos t claudos odientes aīaz dauid: hijtas hebraica habet cecos t claudos q̃s odiebat aīa dauid: qđ videt facere p̃ ista expositiōe. Nā dauid p̃prie odiebat talia simulacra tāq̃ inimica diuīo cultui: iuxta illud Ps̄. Nōne q̃ oderūt te dn̄e oderā. Silr iuxt illud qđ seq̃t: Idcirco dr i Prouer. Ceci t claudi ñ itrabūt in tēplū dn̄i: videt magis adaptari ad istā expositionē sic. Nā iste locꝰ fuit assignat⁹ diuīo cultui a tpe q̃ abraā voluit immolare isaac Gen. xxij. Et ibidez iacob vidit scalam Gen. xxviij. Et ibidē fuit fūdatū tēplū p salomonē: vt in fra. iij. li. ca. vi. et. ij. Paral. iij. t iō ibi erat tēplū dn̄i edificādū i q̃ nulla īmūdicia idolatica debebat hr̄e īgressū: sz solꝰ deꝰ erat adorād⁹ t colēd⁹: iō tāq̃ p̃sagiū huiꝰ boni futuri: q̃si puerbialiter dicebat: Nō itrabit cecꝰ t claudꝰ i tēplū dn̄i: q̃si dicerēt: Ve p̃nosticauert iebusei q̃ i tēplū dn̄i i hac ciuitate edificādū nō itrabūt ceci t claudi: hoc ē: dij gētiū: q̃ ceci t claudi dicūt: vt dictū ē.

Replica. In scdo li. Regu. v. ca. vbi postil. adducit Rab. Sa. nō vt eiꝰ dicta approbet: sz vt obscure dictū de cecis t claudis aliq̃lit᷑ elucidz. Burgeñ. rōnabiliter q̃dā dicta Ra. sa. abijcit ō cec᷑ t claudis: t extortā sententiā supaddit contra cōmunē doctoꝝ nostrorum exposition̄: asserens per cecos t claudos intelligi deos iebuseoꝝ: q̃ suos deos sic noiabāt: qz dauid ō dijs gētiū dixerat: Oculos habēt tē. Sz exneū videt q̃ ppe dictū dauid iebusei suos deos dicerēt cecos. Dauid em̄ fuit iebusei t dijs gētiū p̃riꝰ. Añ silr videt q̃ si q̃s infidelis blasphemꝰ deo vero īponeret nomē turpe: t fidelis de deo vero loq̃ volēs/vteret blasphemāt᷑ noīe: ita t infidelis audiēs idola cōtēptibilit᷑ cecos p suū adūsariū noiari se suo noīe adūsario p̃formaret: q̃n potiꝰ reprobaret: nec fortasse ille modꝰ loq̃ndi ō dijs gētiū erat apd dauid i vsu: qz nōdū ille ps̄. factꝰ videt fuisse. q̃ loq̃t de deoꝝ cecitate: nec fortasse iebusei sibi putassent honestū deos suos exponere sup muros vbi sagitt᷑ īpeti potuissent: qđ tñ de ceꝯ t claudis p̃ dr: nec nob̄ foret honestū sacramētū sic ponē i locū vbi nō p̃cereт eidē. Est igit᷑ extorta expositio Bur. t sic vt dic̄ Bur. hebraica lra hēat cecos t claudos q̃s odiebat aīa dauid p̃ bñ stat cū nr̄a trāslatiōe t doctoꝝ nr̄orū expositiōe. nā stāt bñ sil᷑ q̃ ipi ceci q̃ ad deridēdū dauid sup fortalicia positi oderāt aniam dauid: t qđ dauid oderat eos. Nec ve applicat Bur. puerbiū iebuseoꝝ ceci t claudi nō intrabūt i tēplū: q̃si p̃nostice vex dixerit q̃ dij gētiū nō eēnt ingressuri: qz p̃riū huiꝰ hr̄ ex Daniele t euangelio Matth. vbi dr: Abomīatio desolatiōis ponēda i tēplo: t fortasse hodie tēplū p̃phanatiōibꝰ deseruit: sicut tpe achaz. La. VI

Diuisio

¶Congregauit āt. Hic p̃nr ondit devotio dō erga deū. t p̃ q̃tū ad duo. Prio q̃tū ad arcā dr deducēdā ad locū solēnē. s. hierlm. Scdo q̃tū ad domū dn̄i edificādā. ca. vij. Circa p̃mū deductio arce icipit. scdo ex timore i terrūpit᷑/ibi: Postq̃ aūt pue. tertio devote pficit᷑/ibi: Mūciatūq; ē. Circa p̃mū dr: Cōgregauit āt rursū da. tē. qz tal trāslatio arce debebat fieri cū mag̃ solēnitate. g ¶Et adduxerunt arcā dei

Moraliter

Moraliter. ¶Cōgregauit āt tē. Seq̃t. g ¶Et ad ✱ducerent

A ꝙ fidē ptinēt. Decē ꝑ decalogū ad opa. Mille ꝑpter sui pfectionē ad spem vite eterne: q̄ supi⁹ nihil ē: sic nullus numer⁹ maior millenario ē. Si em̄ decē milia: si triginta si etiaz mille milia dixeris: nō ipm̄ mille nūerādo trāscēdis: sz vel p se vl̄ p minores numeros sepi⁹ ducēdo multiplicas. Tria q̄ p decem
Jak.2.d multiplica: ne fides sine opib⁹ mortua sit. Itē triginta p mille vt fides q̄ p dilectionē opaī: nō alibi q̄ in celis retributionem speret. Electi igitur ex israel populos recte credētes: opantes: speratesq̄ significāt. Viri aūt iuda q̄ erāt cū dauid ap̄los z doctores lateri christi q̄si familiari⁹ adherētes indicāt. his stipatus dñs arcā adducere. i. eccl̄iam dilatare: z in eoz q̄ nō crediderūt coribus inserere gaudet. Imponit arca plaustro nouo vt noui testamēti gr̄a renouatz ī baptismo infundaī: z vinum nouū nouis vtrib⁹ cōmendet. Erat q̄dem pri⁹ arca in domo aminadab: qui erat in gabaa: q̄ eadē q̄ nūc p̄dicat ecclesie fides: z añ incarnatiōis dñice tēpus florebat: in his q̄ p̄triarchaz deuotionē secuti sunt. Aminadab em̄ q̄ int̄ p̄taī de⁹ me⁹ spōtane⁹ vl̄ abraā patrez fidei: vl̄ moysen legislatorē significat: q̄ vterq̄ in gabaa custodit arcā: q: sublimi exēplo p̄trū credētiū pectora munit. Em̄ z gabaa collis interp̄taī: q̄ est loc⁹ ī ciuitate cariathiarim: Elata forī arca ludebat dauid: z oīs isrl̄ coram dño diuersis instrumētis z musicoz generib⁹: q: inchoāte noue gr̄e p̄conio: dñs ad exhibēdas deo p̄ri laudes hūilitaī
Joh.12.d Luc.12.a oēs inuitat dicens: Qui mihi mīstrat: me sequaī. Alij dādo p spm̄ sermonez sapiētie: alij sermonez scie: alij genera lingnaz z̄c. Sz his z hmōi charismatū generib⁹ ꝓgrediēte arca. i. crescēte p̄mitiua eccl̄ia: ventū ē
B Dat.3.c ad aream nachoz. i. areā p̄paratā in gentiū eccl̄iam fidei vita te ꝓsecrādā, ō q̄ ōz: Permūdabit areā suā: vbi sacerdos q̄ arcā incaut⁹ q̄si corrigendo tetigit: mox a dño pcussus occubuit: q: iudeoz pp̄ls dū inuidet gētib⁹: salutī munere p̄uaī. Dū legē vult euāgelio miscere: vtriusq̄ gr̄am p̄dit. Tenuit eam: q: calcitrabāt boues. Boues calcitrare ē p̄dicatores euāgelij liberi⁹ circa fidē agere: nec p̄m ꝓsuetudinē legī ingredi: sz sabbata neomenias: circūcisionez: victimasq̄ spūalit̄ interp̄tari.
Act.15.a Quos velut errātes corrigere tētabāt: q̄ descēdētes ō iudea docebāt fratres. Nisi circūcidamini p̄m morē moysi: nō potestis salui fieri. a ¶ Sedētis in cherubin z̄c. Sup arcam erat tabula quā alis duo cherubin tegebāt. int̄ q̄s dñs apparebat z loq̄baī. ¶ Grego. In hist̄oria regis dauid z ꝓphete q̄ arcā dei adduxisse ō: hūilitas approbata: superbia dānata: z temeritas vīdicata mōstraī. Dauid em̄ q̄ coram arca hūiliter saltare nō erubuit. mox p̄missionē filij dei ō sua stirpe nasciturī: suscipe meruit z ꝓiunx q̄ hūilitatē despexit: ppetue sterilitaī penas luit. Sacerdos q̄z qui arcam temerarie tetigit: reatuz sui ausus imatura morte purgauit. Vbi intuēdū est q̄tuz delinq̄t q̄ ad corp⁹ dñi re⁹ accedit: si ille morte mulctaī q̄ arcā dominici corpis figurā: minori q̄ debuit veneratiōe corripuit.
Doraliter ¶ Grego. Sepe qz intelligi nō valēt: deteriorib⁹ displicēt facta: vl̄ dicta meliorz. Sz eo ab eis nō temere reph̄ēdēda sūt: q̄ apph̄ēdi facilē nō p̄nt. Sepe aliq̄d a maiorib⁹ dispēsatorie agit̄ qđ a minorib⁹ error putaī. Sepe multa a fortib⁹ dicunt̄ q̄ infirmi diiudicant: qz ignorāt. Qđ bñ bob⁹ calcitrātib⁹ icti nata illa testamēti arca significaī: quā qz casurā credēs leuites erigere voluit: mox sniaz mortz accepit. Quid enī ē mēs iusti nisi arca testamēti q̄ bob⁹ calcitrātibus inclinaī: qz sepe etiā q̄ bñ p̄est dū subiectoz cōpassiōe ꝓcutit̄ ad dispensatiōis cōdescēsionē ex sola dilectiōe ꝓmoueī. Sz ī ꝑ qđ dispensatorie agit̄: inclinatio fortitudīs casus putaī imperit̄. Em̄ z subditi ꝫ hāc manū reph̄ēsiōis mittūt: si a vita ꝓtin⁹ sua temeritate deficiūt. Leuites q̄ quasi adiuuās manū tetēdit: sz delinquēs vitā p̄didit: qz dū infirmi fortiū facta corripiūt: ab ipa vi uentiū sorte reprobant̄. Aliq̄n sctī viri q̄dā minimis cōdescēdentes dicūt: q̄dā ꝙo summa p̄tēplātes ꝓferūt: dūcz vim vel cōdescēsiōis vel altitudinis nesciūt: audacter hec stulti reph̄ēdūt. Et q̄d ē iustū de sua cōdescēsiōe velle corrigere: nisi inclinatā arcā supba reph̄ēsiōis manu reuelare. Quid ē iustū ō incognita locutiōe reph̄ēdere: nisi motū ei⁹ fortitudīs erroris laps̄um putare. Sz p̄dit vitā q̄ arcā dei tumide sublenat: qz ñ sanctoz corrigere recta p̄sumit: nisi q̄ de se pri⁹ meliora sentit. vñ z leuites oça. i. robust⁹ dñi ōr: qz p̄sumptores nisi robustos se ī dño crederēt: nō melioz facta vel dicta velut infirma iudicarent. b ¶ Qui mortu⁹ ē z̄c. Mortuo sacerdote non ausus ē arcā diuertere ad se ī ciuitatem
tī. Pa.13.a dauid: sz diuertit eā ī domū obededom gethei. Quia respuētib⁹ verbū indelos: ne p̄dicatio audita z nō suscepta pl⁹ noceret: apli trāsierūt ad gētes. vñ loc⁹ arce nachoz q̄ gentiū fidē dñi gr̄e p̄pataz significat: pcussio oçe nuncupatur: quia ꝙ ex illoz delicto

Nico. de lyra

✠ arcam dei sup quā inuoca. ē nomē dñi. Sic em̄ dictū fuit Exo. xxv. b. sup arcā erat ppiciatoriū qđ erat q̄si sedes dei inde dāt̄ respōsa. a ¶ Et imposuer̄t arcā dei z̄c. isto mō remisserāt eā p̄ncipes philistinoz vt hr̄ li. j. vj. ca. b ¶ Tulerūtq̄ eā de do. aminadab z̄c. cōtrariū videī. j. Paral. xiij. b. vbi ōr: Et ascēdit dauid z oēs viri isrl̄ †2.q.7.6. ad collē cariathiarim q̄ est ī iuda: vt auitē obiicit ferret inde arcā dñi. Dicendū q̄ cariathiarim z gabaa erāt loca satis p̄pinq̄: et in cariathiarim p̄mo cōgregaī ē populus ad dauid: z inde trāsierūt ad deducendū arcā q̄ erat ī gabaa: z inde ducēdo eā trāsierūt p cariathiarim: z sic intelligēdū ē illud qđ est inductū ō. i. Paral. Ultim⁹ em̄ locus in q̄ māserat arca añq̄ p dauid trāsferret̄ in domū obededom fuit gabaa: sic dictū fuit. ē. j. li. vij.

ca. c ¶ Dauid aūt z oīs isrl̄ lu. co. dño. iste ludus nō erat D dissolutiōis sz denotiōis: p̄m illud Ps. lxxxiij. a. Cor meū z caro mea: exultauer̄t in deū viuū. d ¶ Postq̄ aūt venerūt ad arcā. Hic deductio arce inēpit̄, ppē morte oçe repentinā Oça quō cui⁹ causa fuit: vt dicūt hebrei: q: fecerat poni arcā sup plaustrū peccauit cū tīs deberet portari ī humer̄ leuitaz: vt hr̄ Num. vij. z in plurib⁹ alijs locis: z ppē ꝑ qñ scōo fuit portata de domo obededō fuit portata ī humeris: vt ptz. j. eodē ca. z. j. Paral. xiij. Or aūt sic deberet portari oça nullo mō debebat ignorare. Preterea peccauit ī ꝑ q̄ voluit assimilari philisteis infidelib⁹ ī arce ōportatiōe: vt ptz ex p̄dictis: fuit tīs pcussus a deo qñ arcā tetigit inclinatā ex recalcitratiōe boū portātiū ipam: q: tūc fuit mānifestuz q̄ nō debebat sic portari: sz humer̄ boīm rōnabiliū q̄z deportatiōe sic nō fuisset inclinata. Or aūt aliq̄ dicūt q̄ fuit pcussus a dño: eo q̄ arcā nudā tetigerit: nō hz apparētiā: q: arca portabatur īuoluta pāno ne videret̄ nuda a leuit̄ eā portātib⁹ z a ppō ✠ ne morerēt

✳ ducerēt arcā dei. In hac aūt arcā tria fuerūt. s. tabule testimonij q̄s designaī donū sacre scripture: z virga aaron per Moraliter quā rigor iusticie: z manna p quā dulcor misēdie figuraī. Hec em̄ tria regimini tpali z spūali sunt necessaria. Per hoc igit̄ q̄ dauid arcā ad se adduxit: significaī q̄ bon⁹ p̄nceps z p̄latus debēt esse solliciti de habēdis istis trib⁹. Per hoc aūt q̄ hec arca debebat sacerdotū humeris deportari: significaī q̄ p̄ncipes z p̄lati, ppr̄ios humeros debēt submittere ad portādū on⁹ sui officij ne pcutiant̄ a dño: sicut oça ad deportatiōnē arce boū humeros applicauit: cui sunt similes q̄ regēdas eccl̄ias suas alijs tradūt etiā ignorantibus z ipsi in alijs occupant̄. Licet aūt ē oça fuit pcussus p peccato deportationis indebite z nō p tactu arce sicut plenius dixi in expositiōe litterali: tū nō fuit pcussus ante tactū eius qñ inclinata fuit ex recalcitratiōe boum: qz tunc apparuit oçe peccatum: qz non fuisset sic inclinata si fuisset humeris deportata: z in hoc dñs documētū dedit iudicib⁹ differēdi punitionē malorz vsq̄ ad tp̄s debitū. Et ꝑ mō dauid punitionem ioab z semei distulit vt habeī. iij. Reg. ij. b. Hoc etiam modo dñs dicit Gen. xv. d. Mondū cōplete sunt iniq̄tates amorreoz. Per hoc autez q̄ dauid fuit ita sollicit⁹ de portatione arce ad locum honestū: z ō statuendis cantoribus z leuit̄ ibi dē ad diuinū obsequiū: vt habeī. j. Paral. xvj. ostēdit q̄lit̄ p̄ncipes christiani de cultu diuino debent sollicitari.

ex illoꝝ delicio ꝓuenit salus gentib⁹. Obededom nāq; q̄ interꝑtat seruiēs hō illū significat: ō q̄ dicit: Ppls quē nō cognoui seruiuit mihi: in audi. au. tē. ꝛ quasi moꝛs oçe ꝑmittit. Eripies me de ꝓtradictiōib⁹ ppli. Geth q̄z toꝛcular interꝑtat: significās crucē i qua vitis vera calcari ꝛ exꝑmi dignata est.

Gal. 6. c A qua gethe⁹ ppls pōt appellari. q̄ dicit: Mihi autē absit gl̄iari nisi in cruce dñi. a ¶ Trib⁹ mēsibus. Quibus scz fides/spes ꝛ charitas significatur. Sicut em̄ dieb⁹ mēsis iplet: ita singule ꝟtutes suis eque passibus ad perfectionē veniūt: bi mēses donec plenitudo gētiū intrat/currere nō cessant. Tā dē rediēs dauid arcā in ciuitatē dñi reducet: q: xꝑs helia ꝛ enoch ꝑdicātibus ꝓuertet coꝛda patrū ad filios: boues ꝛ arietes īmolās. i. eos q̄ areā dñi tritu/rāt: ꝛ quiū ducatū gerūt in martyriū sāguine coꝛonās. b ¶ In oꝛganis armigatis. i. ad armū ligatis: dū manibus seruētis tāgunt. Aliud gen⁹ oꝛgani ē qđ cū aqua fit. c ¶ Ephot. Nō

Ysa. 15. d ꝑtificali: scz linea veste causa hūilitat. Linū de ꝛra ꝓcreatū multo laboꝛe ad cādoꝛē vestis ꝓuenit: ꝛ hūanitas averbo assumpta inter flagella triūphauit. d ¶ Cūq; intrasset ar. dñi in tē. Cūctis exultātib⁹ ꝛ ad arce celestis introitū hymnos resonātib⁹: sola michol filia saul abest: ꝛ ex spectacul dauid humiliatū despicit: q: credētib⁹ i fine mūdi iudeis: multi ꝓfessiōe xꝑm: scz opere sequent antixꝑm: q̄b⁹ ꝓgruit q̄ michol

f (q̄ ob figurādū īstabilitatē carnaliū a qua oīs interꝑtat) nō vꝺoꝛ dauid: scz filia saul dicit: q: q̄ xꝑo fideteu⁹ seruiūt: nō illius regno coꝛonādi: sed ꝓsecutoꝛ ei⁹ q̄s imitant anathemate sūt dānādi. Nec ꝓsequentes/hūilitatez ecclie cōtēnant: nihilomin⁹ arca dñi locū suū ingredit: ꝛ ponit in medio tabernaculi: qđ tetenderat ei dauid. i. fides ecclie p̄dicat: ꝓficit: inserit coꝛdib⁹ oīm: q̄s de⁹ ad vitā p̄ordinauit eternaz. Offert dauid holocausta ꝛ pacifica coꝛā domino: fidem deuotionēq; ecclie cōmēdat xꝑs pri: q̄ ad dexterā dei interpellat ꝓ nobis: q̄ in exēplū dauid fideles humilesq; benedicēs: salutaris mysteriū pascit alimētis: partit singulis collyridā panis vnā: illi⁹ scz q̄ de celo descēdit: ꝛ dat vitā mūdo: ꝛ assatur ambubale carnis vnā illi⁹. s. vituli saginati q̄ ꝓ reuer

Ps. 21. d tēte filio mactat⁹: ꝛ igne passiōis assatus est dicēs: Exaruit velut testa ꝟtus mea: ꝛ similā frixam oleo carnē. s. a peccati labe mūdissimā: scz hūane salutē cā vberrimā delectatiōib⁹ crucē sartagine coctā. Merito vnius panis collyrida: vna carnis assatura dat: q: vnus dñs:

Eph. 4. a vna fides: vnū baptisma: vn⁹ de⁹ ꝛ pater oīpotens. ¶ Aliter: hec munera fideles accipiūt: cū vn⁹ panis ꝛ vnū coꝛpus multi in xꝑo: sue carnis singuli lasciuiā castigātes ꝛ seruituti subiciētes spūs igne decoquūt: ꝛ fruct⁹ bonoꝝ opeꝝ oleo misericoꝛdie pinguissimos: cōpassione ꝓximi feruere faciūt. At cōtra: filia saul cubiculū regis ingressa: nullos conceptu seminis fructus dat: q: ꝟbū dei aureten⁹ percipiunt: absq; boni opis ꝓle diem ꝓpetue mortis expectant. e ¶ Egressa michol filia saul tē. Grego. Intueri libet quāta ꝟtutū munera dauid ꝓceperat: ꝛ in his oīmodis cū fortem se humilitate ꝟuabat. Quē em̄ nō extollet oꝛa leonum frangere, vꝛsoꝝz brachia

Recapitul/ tanto gesto/ rū dauid

dissipare

ꝛta arcā dei. Cōtristatus ē aūt dauid/ a eo q̄ ꝓcussisset dñs oçam. Et vocatuz est nomē loci illius ꝓcussio oçe vsq; in diem hāc. Et extimuit dauid dominū b in die illa/dicēs: Quō īgredietur ad me arca dñi: Et noluit diuertere ad se arcam dñi in ciuitatē dauid: sed diuertit c eam in domū obededom gethei. Et fuit arca domini in domo obededom gethei tribus mēsibus. Et benedixit dñs d obededom /ꝛ omnē domū ei⁹. Nūciatūq; ē regi dauid: † q̄ benedixisset dñs obededom: ꝛ oīa ei⁹ / ꝓpt arcā dñi. Dixitq; dauid: Ibo: reducā arcā cuz benedictiōe in domū meā: Abijt ergo dauid ꝛ adduxit arcā dei ō domo obededom in ciuitatez dauid cū gaudio. Et erant cū dauid septē choꝛi et victi- f

a ¶ In humeris: nec ꝓcuterent sicut oça.

ma vituli. † Cūq; trāscēdissent q̄ui: portabāt arcā dñi sex passus: īmolabāt bouem ꝛ arietem. Et dauid percutiebat g b in oꝛganis armigatis: ꝛ saltabat totis viriḃ⁹ ante dñm. Porro dauid erat ac b cinct⁹ ephot lineo: ꝛ dauid ꝛ oīs dom⁹ israel ducebāt arcā testamēti dñi in iu- c

b bilo ꝛ in clangoꝛe buccinę. Cumq; intrasset arca dñi in ciuitatem dauid: mi-

a ¶ aqua omis: vel ex omnibus aqua.

chol filia saul ꝓspiciens ꝑ fenestrā: vi

a ¶ Quia gestus coꝛporis ad vocem pertinebat cā tantis: vnde cecinimus ꝛ non saltastis.

dit regē dauid sb̄siliētē atq; sāltātē coram dño: ꝛ despexit eu z i coꝛde suo. Et i- t troduxerūt arcam dñi: et posuerūt eaz i loco suo in medio tabernaculi / qđ tetēderat ei dauid. Et obtulit dauid ho- k locausta ꝛ pacifica coꝛā dño. Cūq; cō- l/m plesset offerēs holocausta et pacifica. Benedixit populo in noie dñi exerci- n tuū. Et ꝓtitus est vniuersę multitudi- o ni israel: tā viro q̄ mulieri/singulis col

a ¶ panis est triangulus ꝛ modicus.

lyridām panis vnam: ꝛ assaturam bu- p

a ¶ A boue dicit bubalus agrestis: ꝛ indomitus.

b ¶ Paniculi ꝑus cocti: deinde frigunt oleo.

bālę carnis vnā: ꝛ similām frixaz oleo. q Et abijt oīs populus/vnusquisq; in domū suam. Reuersusq; est dauid vt r

a ¶ Sicut ꝓius populū: ita nūc familiā benedicit: id est epulas distribuit.

e benediceret domui suę. Et egressa michol filia saul in occursum dauid / ait:

dissipare: despectis ꝓioꝛib⁹ fratri/ bus eligit: reꝓbato rege ad regni gubernacula vngi: timēdū cunctis ¶ vno lapi.

Nico. de lyra

✠ ne moꝛerent subito: sic hȳ Mu. iij. et. s. j. li. vj. ca. Itē sciēdū q̄ iste oça sol⁹ fuit ꝓcussus ꝛ nō frat ei⁹ cuz eo: q: ꝓncipal erat: ꝛ illa temeritas erat de ei⁹ oꝛdinatiōe ꝛ mandato.

a ¶ Cōtristat⁹ ē aūt da. nō ō diuina iusticia: scz mag! de oçe offensa ꝓpter quā meruerat a dño ꝓcuti.

b ¶ Et extimuit da. do. tē. et facto em̄ illo timuit ne esset indign⁹ deducere arcā ad domū suā. iō subdit: c ¶ Sed diuertit eā in domū obe. ge. Iste aūt obededom erat de leuitis: vt habet. i. Paral. xvj. Dicit aūt gethe⁹: q: ibi scilicet in geth fuerat cū dauid fugiēte saulem. d ¶ Et benedixit do. obedom. multiplicādo eū in bonis spūalib⁹ ꝛ tpalib⁹: eo q̄ circa arcaz dñi reuerēter se habuerat ꝛ deuote. e ¶ Nūciatūq; est. hic consequēter deductio arce īterrupta pficit. Ubi ꝓmo ondit ipius dauid deuota iocūditas respectu dei. secūdo ampla liberalitas respectu pli/ibi: Cūq; cōplesset. tertio vera hūilitas respectu sui/ibi: Reuersusq; est dauid. Circa ꝓmū dr: Nūciatūq; ē regi dauid q̄ benedixiss dns obededom: ꝛ oia ei⁹ ꝓpter arcā dñi. ꝛ iō ꝓfidēs ō dei misericoꝛdia voluit arcā adducere ad domuz suā: vt benedictio dei esset sup ipm ꝛ sup domū suā: ꝛ sic fecit. ꝛ ptz ꝛa vsq; ibi: f ¶ Et erant cū dauid tē. iste versus nō est in hebreo nec in libris coꝛrectis: ꝛ iō nō expono: q: appositꝰ est ab hoīb⁹ imperitis. g ¶ Et dauid ꝓcurabat tē. i. ad armū ligat⁹: sicut sūt oꝛgana poꝛtatilia. h ¶ Porro dauid tē. de posuerat em̄ insignia regalia: vt humiliaret se coꝛā deo ꝛ accepat vestē similē leuitis coꝛā do ministrātib⁹. i ¶ Et despexit eum in coꝛde suo. eo q̄ i tāta solēnitate nō apparebat in habitu regio. k ¶ Et obtulit dauid holocausta: id ē oblatiōes totaliter incēsas ad honoꝛē diuinū. l ¶ Et pacifica: id est oblatiōes quarū vna pars incendebatur ad honoꝛem diuinū: alia erat sacerdotū: ꝛ alia offerentiū: sicut pleniꝰ dicit in Leuitico in pluribus locis. m ¶ Cūq; complesset offerens holocausta. Hic ꝓsequēter ostēdit ipius dauid liberalitas respectu populi. ꝛ primo in spiritualibus cum dicit: n ¶ Benedixit populo: id est bona impꝛecat⁹ est: secūdo in tēꝓoralibus/cum dicitur: o ¶ Et partitus est vniuerse multitudini israel: taz viro q̄ mulieri singulis collyridā panis: id est panez tenuem. p ¶ Et assaturaz bubale carnis vnā. i. vnā poꝛtionē talis carnis assate. q ¶ Et similā frixā. Simila ē farina tritici delicatissima: ex q̄ cū aq̄ tēperata fiebat pasta ꝛ oleo frigebat: ꝛ per poꝛtiones populo diuidebat. r ¶ Reuersusq; est dauid vt benedi. Hic ostendit humilitas dauid respectu sui: quia reuersus in domū suam: vt benefaceret illis de domo sua: sicut fecerat illis extraneis: michol vꝺoꝛ eius imꝓperauit ei: eo q̄ in tanta solennitate nō apparuerat in oꝛnatu regio/dicens:

✠ Oꝛ gl̄iosus

A E vno lapide goliā sternere:a rege ꝓposita extinctis allophilis numerosa ꝓceptia reportare: ꝓmissum tandē regnum percipere:cunctūq; israeliticū populum sine vlla cōtradictiōe posſidere:ꝛ tamē cum arcam dei in hierusalē reuocat:quasi oblitus ꝓlatū se oībus admixtus populis ante arcaꝫ saltat. Et qꝛ coꝛam arca saltare (vt creditur) vulgi mos fuerat: rex se in diuino obsequio per saltum rotat. Ecce quem dñs cunctis singulariter ꝓtulit:seſe sub dño exequando minimis: ꝛ abiecta exhibendo ꝓtemnit. Mō potestas regni ad memoriā reducit:nō subiectoꝝ oculis saltando vilescere metuit:nō se honoꝛe ꝑlatum ceteris ante eius arcam qui honoꝛem dederat recognoscit. Coꝛā deo egit debilia vel extrema:vt illa ex hūilitate solidaret:que coꝛā hominib⁹ gesserat foꝛtia. Quid de his factis ab alijs sentiatur ignoꝛo. Ego dauid plus saltātem stupeo q̄ pugnantē.pugnādo hoſtem subdidit saltando coꝛā domino se metipsum vicit. Quē michol saul filia adhuc ex tumoꝛe regū generis insana cum humiliatum despiceret/dicēs: Oꝛ gloꝛiosus fuit hodie rex discooperiens se añ ancillas seruoꝝ suoꝝ ꝛ nudat⁹ q̄si vn⁹ de scurris: ꝓtin⁹ audiuit: Ludā añ dominū qui elegit me potius q̄ patreꝫ tuū. ꝛ paulo post: Ludam ꝛ vilioꝛ fiam plus q̄ factus sum:eroq; humilis in oculis meis. Ac si dicat: vilescere coꝛam hominib⁹ appeto:qꝛ seruare mihi coꝛā deo ingenuitatē ꝑ humilitatem quero. Sūt qui de se humilia sentiunt:q̄ in honoꝛib⁹ positi nihil se nisi pulueꝛē fauilläq; ꝓpendūt:sed coꝛam hoībus viles apparere refugiūt:ꝛ ꝓtra ꝫ qō de se interi⁹ cogitāt: q̄si rigida exteri⁹ venusta te palliant. Et sūt q̄ viles videri ab hominib⁹ appetūt: ꝛ oñe qō sūt deiectoſ se exhibendo ꝓtemnunt:sed apud se q̄ si ex ipso merito ostēse vilitaſ intumescūt:ꝛ tāto magꝭ i coꝛde elati sunt:q̄to ꝗplⁱ i spē elationē ꝑmūt. Que vtraq; elatiōis bella: dauid magna circūspectione depḡdit:mira virtute supauit: Oꝛ enim de se intus hūilia sentiēs: hoB noꝛē exterius nō querit:insinuat dicēs:ludā ꝛ vilioꝛ fiam. Et quia ꝑ hoc q̄ vilem se exteri⁹ ꝓbuit:interius nō intumescit adiūgit: Ero hu.in o.m. Ac si dicat: Qualē me exterius exhibeo:talē interi⁹ attēdo. Quid ḡ arcuri sunt q̄s doctrina eleuat:si dauid q̄ ex carne sua ventuꝝ redemptoꝝ nouerat:eiusq; gaudia ꝓphetādo nūciabat:tū in se ceruicē coꝛdis valida discretiōis calce depḡmebat/ dicens: Ero hūilis in o.m.

a ¶ Gloꝛiosus. Dauid cū arcā i hierlm trāsferret a michol ſbānat⁹ est. Et xp̄s cū testamētū nouū in ecclesiā suā trāsferret iudeis in cruce ludibriū fuit/nudus apparuit: dū potentiā illis absc̄odens carnis infirmitatē q̄si ephot lineū ostēdit. An cille seruoꝝ ꝓsonā gestāt sanctoꝝ inē q̄s ꝑ crucis trūphū gloſiosioꝝ effectus est. quez dū michol irridet:gloꝛiosioꝛ ancillis apparet q̄ in typo synagoge sterilis pmānsit. b ¶ Et nudatus. Nudatus nō oīno:sz regalib⁹ indumētis:ꝛ qꝛ se coꝛam dño hūiliare non erubuit:moꝛ ꝓmissionē filij dei ex sua stirpe nasciturī suscipere meruit. Ca. VII Actū est aūt tē. c ¶ Oñe qō ē. Patet q̄ ꝑ phetie spūs

Nico.de lyra

a ¶ Oꝛ gloꝛiosus fuit hodie rex isrl q.d.ī nullo: immo vilis ꝛ ingloꝛi⁹. b ¶ Discooperies se.qꝛ regalia insignia deposuerat ex humilitate: q̄ magis placet deo q̄ ornat⁹ regius: vñ de Heraclio impatoꝛe legit: q̄ cū reportaret crucē in hierusalē. Cosdroe rege deuicto:ꝛ sedens in equo ꝛ oꝛnatus insignijs imperialib⁹ portās crucē: nō potuit ingredi hierusalē donec depositis omnib⁹ humilit venit peditando. c ¶ Añ ancillas seruoꝝ suoꝝ.i.ita publice q̄ psone etiaꝫ seruiles poterāt ꝫ videre.q.d.pei⁹ ē q̄ si fuisset factū secrete. d ¶ Quasi si nudet vn⁹ de scurr.q.d.nō fuit distictio ī habitu regl a vilib⁹ ꝓsonis. e ¶ Dixitq; da.ad michol. humiliter

a Oꝛ gloꝛiosus fuit hodie rex isrl a
discooperiens se añ ancillas ser b
b uoꝝ suoꝝ:ꝛ nudatus est qua- d
si si nudet vn⁹ de scurrl. Dixit e
q̄ dauid ad michol: Coram do- f
minus:qꝛ ludā ante dñm q̄ ele- g
git me potius q̄ patrē tuuꝫ et q̄
oēz domū eius: ꝛ ꝓcepit mihi
vt essem dux sup oēm ppl'm dñi
in israel† Et ludam ꝛ vilioꝛ fiam b
plus q̄ factus sum: ꝛ ero humi- i
lis in oculis meis: et cū ancillis
de quibus locuta es/ glorioſioꝛ
apparebo. Igitur michol filię k
saul non est natus filius vsq; ad
diem mortis suę. Ca. VII

† Actū est autem cū l
sedisset rex in domo
sua: et dñs dedisset
ei requiē vndiq; ab
vniuersis inimicis suis/dixit ad m
nathan ꝓphetam: Vides ne q̄ n
ego habitem in domo cedrina:
et arca dei posita sit ī medio pe- o
lium: Dixitq; nathan ad regeꝫ: p
c Oñe qō est in coꝛde tuo vade q
fac:qꝛ dominus tecū est. Factū r s
est autez in nocte illa:et ecce seꝛ-

humiliter respōdendo: f ¶ Viuit dñs.i.per viuentē deum. L
g ¶ Ludam añ dñm qui elegit tē.mente ꝛ coꝛpe exultando. b ¶ Et vilioꝛ fiā.i.humilioꝛ:qꝛ ꝑm q̄ dicit btūs Gregoꝛius homel.xxj. Tāto humilioꝛ atq; ad seruiēdū deo ꝓmptioꝛ q̄sq; dz eē ex mūere:quāto o bligatioꝛē se eē ꝓspicit ī reddēda rōne. dauid aūt a deo mīta bēficia receperat q̄ se hūiliando recognoscebat. i ¶ Et cū ancillis de q̄b⁹ locuta es glorioſioꝛ apparebo.michol enī ex iua superbia inter ancillas reputabat alias vxoꝛes dauid:quas acceperat tanq; secūdarias. ꝛ cū istis dauid apparuit glorioſioꝛ:qꝛ de ipsis habuit ꝓlem multaꝫ pulchꝛam ꝛ nobilem etiaꝫ post istud factum:non aūt de michol.ideo subdit: k ¶ Igit̄ michol filie saul nō est nat⁹ filī⁹.s.de cetero licet habuisset ante filium:,put dictū fuit.s.ij.ca.

¶ In ca.vj.vbi dꝛ in postil. Et cū ancillis:ꝛ q̄b⁹ locuta es gloꝛiosioꝛ apparebo. †

Additio. Non apparet q̄ michol vocasſz alias vxoꝛes dō ācillas ,put postillatoꝛ ait: Mā ꝛba sua in textu talia sunt: Oꝛ gloꝛiosus fuit rex isrl hodie discooperiēs se añ ancillas suoꝝ suoꝝ ꝛ suoꝝ:nō ei dixit añ ancillas suas:sz añ ancillas ꝛuoꝝ. volēs dicere q̄ nō solū vxoꝛes:sed etiā ancille seruorū poterāt eū videre discoopertum:qō ipsi michol videbaſ inhoneſtū. In respōsiōe ꝛo dauid vbi dic̄: Cū ancillis de q̄b⁹ locuta es.glorioſioꝛ apparebo: intēdit dicere q̄ etiā vilificādo se coꝛaꝫ ancillis seruoꝝ gloꝛiosioꝛ deberet apparere.iuxta illud Saluatoꝛis: Qui se hūiliat exaltabit. Ca. VII Actū ē aūt. Hic ꝛnr dꝛ describit deuotio dō erga deū q̄tū ad domū ipsi⁹ edificādā. Circa qō ꝑmo pōit hūana ꝓsultatio.scḋa diuīa ,phibitio/ibi: Factū ē aūt.tertio de xp̄o repꝛomissio/ibi: Et nūc hec dices. Circa ꝑmū sciēdū q̄ Deut.xij.dꝛ: Oꝛ q̄n filij israel q̄tati eēnt ī ēra ,pmissiōis:tūc dñs eligeret locū vbi tēplo edificato offerrent decetero sacrificia dñi:ꝛ nō alibi:sic etiam fuit expositū ibidem:ꝛ iō vidēs dauid statim

† De pe.dis. 2.§. opponitur circa medium

† ī.pa.17.c

Luc.14.c

Diuisio

D

Moraliter

Moraliter. l ¶ Factū ē aūt cū sedisſ.rex tē. Ad intellectuz se q̄ntiū ꝓsiderādū q̄ doctoꝛes nr̄i loq̄ntes dō vita actiua ꝛ ꝓtē platiua duplicit eas distinguūt. Uno mō accipiēdo vtraq; ī vita p̄nti:ꝛ sic actiua dꝛ q̄ circa ,primi necessitatē dſaſ ꝑ tpale sbſtiā vl spūale. Cōtēplatiua ꝛo q̄ tpalib⁹ omissis eēna meditaſ. Alio ꝛo mō distinguūt eas sic: vt tota vita p̄s dicaſ actiua.futura ꝛo ꝓtēplatiua.vñ Aug⁹.sup Johānē. Una bona sed adhuc misera:alia melioꝛ sz btā. Scḋm ꝑmū modū distinctiōis ꝑ dō significaſ ꝓnceps vl ꝓlat⁹ circa necessitatē ꝑpl'i ,ꝑē deū intētus:q̄ tū desiderat ab ꝫ onere liberari ꝛ celestia meditari:ꝑm illud Aug⁹. Ociū sctm̄ q̄rit charitas:negociū iustū suscipit necessitas charitaſ. Quia ꝓtēplatiua dz eē ī desiderio.iō dixit dñs ad dō vt hꝛ.iij. Regū.viij.b. Oꝛ cogitasti domū edificare nois meo bñ feciſti:ꝫ ipm mēte ꝓtractās. Cōtēplatiu⁹ aūt edificat deo domū cedrinā.i.ꝓtēplatiōe altā. Sz qꝛ taſ occupari desideraſ ī

Et ꝙphetie ſpūs ꝓphetaꝝ mētes nō ſp irradiat. Spūs em̄ vbi vult
Joh.3.b ſpirat. Hinc Heliseus ait: Dñs celauit me: ⁊ ñ indicauit. mihi
4.Re.4.d Qđ de⁹ ex diſpenſatiõe pietatis diſponit: qz dū ꝓphetie ſpiri/
tū dat ⁊ ſubtrahit/ ꝓphetantiū mētes eleuat in celſitudine: ⁊ cu
ſtodit ī hūilitate: vt accipiētes ſpiritū inueniāt quid de deo ſint:
⁊ rurſum ꝓphetie ſpiritū non habētes
Moraliter cognoſcāt qđ ſint de ſemetipſis. ¶ Gre/
go. Dūd⁹ in ſe eē a vitijs debet qui cu
rat aliena corrigere: vt terrena nō cogi
tet: vt deſiderijs ĩfimis nō ſuccūbat: q̄/
ten⁹ pſpicaci⁹ alijs fugiēda videat/ quā
to hec ipe p ſciam ⁊ vitā veri⁹ declinat.
Mō pure maculā in mēbro ꝯſiderat ocu
lus: quē puluis granat: ⁊ ſupiectas ſor/
des tergere nō valēt man⁹ q̄ lutū tenēt:
qđ iuxta antiquā translationē bñ ad da
uid erga exterioza bella laborātē per ſi/
gnificationē dr: Mō tu edificabis mihi
tēplū: qz vir ſanguinū es. Dei tēplū edi
ficat: q̄ corrigēdis atq; inſtituendis ꝓxi
moꝝ mētib⁹ vacat. Tēplū dī ſum⁹ nos:
b Coz.3.d q̄ ad verā vitā ex ei⁹ inhabitatiõe ꝯſtrui
mur. Vñ: Tēplū dei ſanctū eſt qđ eſtis
vos. Sz vir ſanguinū tēplū dei edifica
re ꝓhibet: qz q̄ adhuc actib⁹ carnalibus
incūbat: neceſſe eſt: vt iſtituere ꝓximoꝝ
mētes erubeſcat. a ¶ Mūqđ loquēſ
lo.tē. Alicui iudici d tribub⁹ iſrael: cui
p̄cepi vt paſceret pplm̄ meū iſrl: q̄re nō
edificaſti mihi domū cedrinā. Jō a nul
lo iudicū ſibi edificari domū cedrinā iuſ
ſit: qz oēs p̄ hoſtes pugnauerūt: ⁊ effu/
11 Re.16.b ſozes ſanguinis fuerūt. Fil⁹ tū tu⁹ cui
1.pa.17.b nō inſtabūt bella hoſtiuz: ⁊ q̄ nō erit vir
ſanguinū ipe edificabit mihi domum.
b ¶ Et ponā locū. Tēpus ſalomo/
nis deſcribit q̄ filij iſrl pacē vndiq; ha
buerūt: nec afflicti ſunt ſicut tpe iudicū.
Et fidelis

Nico.de lyra

✠ dauid ſtatim inchoaret opus.
a ¶ Mūquid tu edificabis tē. q.
d. nō: cui⁹rō ſbdit: b ¶ Neq; ei ha. ī
Ꝑ domo tē. qz arca dr ⁊ ꝓpitiatoriū qđ
erat q̄ſi ſedes dei: vt ſupra dictū ē: ſp fu
erāt in tabernaculo: ⁊ nō in domo ſtabi
li vel māſiua de lignis ⁊ lapidib⁹ edifi/
cata. c ¶ Mūqđ loquēs locut⁹ ſuz
tē. q.d. adhuc nō p̄cepi. In hebreo hr:
Et dixit ad vnā de tribub⁹ iſrl: cui p̄cepi
vt paſceret: qz de oībus fere tribub⁹ fue
rāt aliq̄ paſtozes pplī iſrl. Verbi gra. d
tribu leui/ moyſes ⁊ aarō: d tribu ephra
im/ ioſue: de tribu iuda/ othoniel: de tri
bu manaſſe/ iepte: de tribu beniamin/
aioth ⁊ ſaul: de tribu neptalim/ barach:
d tribu ẽabulō/ ailon: de tribu dan/ ſam
†4.Re.8.e ſon: d tribu iſachar/ thola d ¶ Et nūc
hec dices. Hic ꝓñr ponit de xp̄o repro
miſſio: ⁊ ſcđo ipi⁹ dauid gr̄arūactio/ ibi:
Ingreſſus ē aūt rex. Prima ī duas: q̄a
Diuiſio ꝓmo beneficiū exhibitū recolit. ſcđo ex/
hibēdū ꝓmittit/ ibi: Et ponā locuz. Cir
ca ꝓmū dr: e ¶ Ego tuli te d paſcu
is tē. ꝫ ptz ex ꝓdict⁹ ſupra. ī. libro. xvi. ⁊
xvij. f ¶ Et fui tecū. ꝓtegēs te ab ad
uerſarijs ⁊ dirigēs in opib⁹ tuis. g ¶ Et interfeci tē. ſ. ſaul/
doech ⁊ alios: vt ptz ex ſupradict⁹. h ¶ Feciq; tibi no. grā.
dādo tibi dignitatē regiā. i ¶ Juxta nomē ma. tē. q.d. ma
gnitudo iſta q̄ habeē in terra modica ē reſpectu illi⁹ q̄ expectaē
Diuiſio in futuro. Vñ dicit ſaluator Matth. xi. b. Qui aūt minor eſt in
regno celoꝝ/ maior ē illo. Iſta aūt bñficia dauid exhibita de⁹ re
citauit nō ad exprobrādū: ſz accēdēdū ampli⁹ cor dauid ad amo
rē diuinū. k ¶ Et ponā locū. Hic ꝓſeq̄nter ꝓmittit benefi
ciū exhibēdū. Et p̄mo q̄tū ad tpale regnū. ſcđo q̄tū ad ſpūale ⁊
eternū/ ibi: Cūq; cōpleti fuerint. Circa p̄mū dr: Et ponā locū
pplo meo iſrl. i. tēplū in hieruſalē vt ppls ibi offerat ⁊ nō ali
bi. Et planta.

mo dñi ad nathan/ dicēs: Vade
⁊ loquere ad ſeruz meū dauid:
a ¶ quaſi nō: qz vir ſanguinū es.
Hec dicit dñs: Mūqđ tu ędifi a
cabis mihi domū ad habitādū:
Neq; enim habitaui in domo ex b
die illa q̄ eduxi filios iſrl de terra
egypti vſq; in diem hāc: ſed am
bulabā in tabernaculo ⁊ in tēto/
a ¶ Silo: galgala: nobe: ⁊ cetera loca vbi ta
bernaculū ⁊ arca dñi locata ſunt.
rio: p cūctā loca quę trāſiui cum
a oībus filijs iſrael. Mūquid lo/ c
quēs locutus ſū ad vnā de tribu
bus iſrael/ cui p̄cepi vt paſceret
populū meū iſrael/ dicēs: Qua/
re nō ędificaſti mihi domū cędri
nā: Et nūc hec dices ſeruo meo d
dauid: Hec dicit dñs exercituū:
†Ego te tuli d paſcuis/ ſequentē e
greges/ vt eſſes dux ſup populū
meū iſrael: ⁊ fui tecuz in oībus f
vbicūq; ambulaſti: ⁊ iterfeci vni s
uerſos inimicoſ tuos a facie tua.
Feciq; tibi nomē grāde iuxta no h
¶ Abrāā: iſaac ⁊ iacob: moyſi ⁊ ioſue: q̄z
nomina famoſa ſunt in terra.
b men māgnoꝝ q̄ ſunt in terra: Et k
¶ celum. ſpūali.
ponā locū populo meo iſrael /et l
plantabo eū /et habitabo cū eo: m
⁊ nō turbabit ampli⁹: nec addēt n
a ¶ hec tanta bona qui in terra ſperat inſi/
pienter ſapit.
filij iniq̄tātis vt affligāt eū ſicut o
p̄us/ ex die qua cōſtitui iudices
ſup populū meū iſrael. Et requi q
em dabo tibi ab oībus inimicis
tuis: Predicetq; tibi dominus: r
a ¶ id eſt filios tibi ſuccedentes.
q̄ dōmū faciat tibi dñs. † Cunq; s
cōpleti fuerint dies tui: ⁊ dormi/
a ¶ chriſtum.
eris cuz patribus tuis/ ſuſcitābo
¶ qđ non, de ſalomone.
ſemen tuuz poſt te / qđ egredieē

Dauid de ſeipo ad Phil. j. c. Deſiderū hōs diſſolui ⁊ eē cū
xp̄o. Manere aūt ī carne neceſſarū ē ꝓp vos: eē aūt cū xp̄o
multo meli⁹ ē. Jō dr: Qz aūt cogitaſti edificare domū noi meo:
id ē q̄ tu ſic lapis pfect⁹ ī edificio celeſti ſtatim ponereris bñ fe
ciſti. q. d. ꝫ ē meli⁹ vt dictū ē: Suſcitabo ſe. tu. tē. i. dabo ti
bi bonos diſcipulos q̄ edificabūt ꝓ te: qz p meritū circa docinā
ipoꝝ hēbis ī p̄ria gdū altioꝝ q̄s ſi ſtati trāſires ad gl̄iaz. Sic
aūt dixerūt diſcipli btō martino: Salua ſūt tibi tua p̄mia nec
dilata minuenē: ſz ſup. potius augebunē. Et ſimiliter beatus
Johānes euāgeliſta dicebat xp̄o: Quotiēs te rogaui vt veni/
rē ad te: ⁊ dixiſti mihi: expecta vt liberes pplm̄ mihi cr edituz.

A E a ¶Et fidelis erit do. Hoc vere de xpo dr. Salomõis eñ domus plena fuit alienigenis mulierib⁹ falsos deos colẽtib⁹: r ipm salomonẽ ad idẽ ipellẽtib⁹. In xpo vero cõplent ista q̃ ẽ ex semine dauid ꝑm carnẽ. Judei filiũ dauid in ꝑ loco ꝓmissũ itel/ligũt salomonẽ r adhuc mirabili cecitate aliũ se sperare dicunt.

Facta est q̃dẽ alia imago rei future ĩ sa/lomone: qr tẽplũ edificauit: pacẽ ꝑm no mẽ suũ habuit. Salomõ eñ pacific⁹ in/terp̃tat: in ꝓncipio regni sui laudabilis fuit: sz xpm ꝓnũciabat ñ exhibebat. Añ q̃dã de illo scꝛa sunt q̃si de ipso ꝑdicta:

Ps.71.a dũ scꝛa in eo figurã depingit futuro/rũ. Mã in psalmo q̃ noie eius intitulat: multa dicunt q̃ ei cõuenire nõ possunt: xpo aũt euidẽter ꝓueniũt. In salomone eñ figura: in xpo vitas. Motũ est eñ q̃

Ibi.b bus terminis regnũ salomonis cõclusũ sit/cuz ibi legat: Dñabit a mari vsq̃ ad mare: r a flumine vsq̃ ad terminos or/bis terrarũ. Xps aũt a flumine dñandi

Mat.3.d supsit exordiũ: vbi baptiçat⁹ a ioẽ eo de mõstrãte cepit agnosci a discipulis: q̃ eũ nõ solũ magistrũ: sz etiã dñm appellaue/rũt: nec ob aliud viuente adhuc pr̃e suo regnare cepit (qõ nulli illoꝛ regũ conti/git) nisi vt appareat ipm nõ eẽ que ꝓ/phetia p̃signat dicẽs: Cũ repleti fuerint dies tui: r dormies cuz p̃rib⁹ tuis: suscita/bo semẽ tuũ post te rc. Hic ẽ eñ ver⁹ pacific⁹: q̃ nõ añ sic salomõ: sz post mor/tẽ dauid ꝓphetat⁹ suscitãdus: q̃ edifica/

1.Cor.3.d uit domũ deo nõ de lignis r lapidib⁹: sz de hoib⁹. Añ: Tẽplũ dei scti ẽ qõ estis vos: Bñdictio eñ dñi in semĩe dauid ĩ eẽnũ spanda ẽ. Añ certissima spe dr: fi/

Ps.71.d at fiat: ꝑm illud: Bñdict⁹ dñs in eternũ: B fiat fiat. Spei aũt ꝓfirmatio ẽ ipa repe/titio. Añ dauid: Et locut⁹ es ꝓ domo

ꝑ tui in longinquũ. Inde adiũxit: Nũc incipe r bñdic domũ serui tui in eternũ: qr tũc generatur⁹ erat filiũ: ex q̃ ꝓgenies ei⁹ dia dei circa eũ: nisi ẽtũ ad tpale regnũ: qõ nõ fuit ab eo: nec a filijs ei⁹ totalit̃ ablatũ. sicut fuit a saule. iõ sb̃dit: Sicut ab stuli a saul quẽ amoui a facie mea. s. ne regnaret poste/ritas sua. Qr eñ saul fuerit dãnat⁹ nõ habeꝛ expsse ex scꝛa sicut supra dictũ ẽ libro. j. ca. vl. Et fidelis erit dom⁹ tua: qr licet aliq̃ reges a dauid descẽdentes declinauerũt ad idola/triã: tamẽ alij sequẽtes reducebãt populũ ad cultũ diuinũ. Ex ponẽdo aũt litterã istã de christo: expositio est multo clarior et melior saltẽ in plurib⁹/cũ dicit: Cũq̃ cõpleti fuerint dies tui rc, certũ est q̃ christ⁹ descẽdẽs ex dauid ꝑm carnẽ p virginem mariã: fuit magno tẽpore post mortẽ dauid. r sic littera patet ꝓut iacet. a ¶Et firmabo regnũ eius. qr regnũ christi firmũ ẽ ĩ ꝑpetũ: ꝑm q̃ dr Dañ. vij. d. Potestas ei⁹ ꝓtãs eter/na que nõ auferet: r regnũ eius qõ nõ corrũpet. b ¶Ipse edificabit domũ noi meo rc. sz ecclĩam de lapidibus vi/uis r electis. c ¶Ego ero ei in patrẽ r ipe erit rc. nõ per adoptionẽ: sed p naturaz q̃ est vera r pfecta filiatio: r sub isto intellectu introducit Apls hãc auctoritatẽ dictã d xpo Heb. j. ca. d ¶Qui si inique aliq̃d gesserit: hoc nõ põt exponi de xpo in pson ꝓpria: qr pctm̃ nõ fecit nec inuẽt⁹ ẽ dol⁹ in ore ei⁹: nec salomon inq̃tũ peccator fuit figura ipi⁹: vt ꝑdictũ est. Põt tñ exponi de ipo ꝑ mẽbra ipi⁹ ꝓpter cõdescẽsionẽ capi/tis ad mẽbra ꝑm illã regulã quã posui in ꝓncipio Gen̄. r hoc modo peccata populi christiani dicunt peccata christi. psalmo xxj. a. Longe a salute mea vba delictoꝛ meoꝛ: vbi loq̃t ꝓphe/ta in pson christi. Añ r pro peccatis nostris verberat⁹ fuit: plagat⁹ r crucifix⁹. e ¶Et fidelis erit dom⁹ tua. qr fides nõ deficiet in ecclĩa. f ¶Et regnũ tuũ vsq̃ in eternũ. qr regni xpi nõ erit finis Luc. i. g ¶Ingressus est aũt da/uid. Hic cõsequẽter ponit gratiarũactio: vbi dauid ꝑmo re/gratiat de ꝓmissione. secũdo deꝑcat ꝑ ꝓmissi impletiõe/ibi: Nũc ergo dñe. Circa ꝑmũ dicit: Ingressus ẽ aũt dauid: locũ oratiõis iuxta tabernaculũ. h ¶Et sedit corã: id est coram arca dñi vbi deus repsentabat modo speciali: licet sit vbiq̃ p eẽntiam psentiã r potentiã. i ¶Quis ego sum domine deus meus: r que dom⁹ mea: quia adduxisti me huc vsq̃. id est vsq̃ ad sublimitatẽ regiam. q. d. ex me nõ habeo ad hoc aptitudinem.

ð vtero tuo r firmabo regnũ ei⁹. a Ipe ędificabit domũ noi meo r b stabiliaz thronũ regni ei⁹ vsq̃ in sempiternũ. Ego ero ei in patrẽ: et c ¶in mẽbris. ipe erit mihi in filiuz. Qui si iniq̃ d a ¶salomonẽ. b ¶gladio inimicoꝛ. aliq̃d gesserit: argua eum a virga a ¶incõmoditatib⁹ corpoꝛ. b ¶qui talia merent virozꝛ: r in plagis filioꝛ hominũ. Misericordia aũt mea nõ auferã ab eo sicut abstuli a saul/quez a amoui a facie mea. Et fidel⁹ erit e domus tua: r regnuz tuũ vsq̃ in f eternũ ante faciẽ meã: r thronus tu⁹ erit firm⁹ iugiter. Scõm oia verba hęc: r iuxta vniuersam vi/sionẽ istam: sic locut⁹ est nathan ad dauid. Ingressus est autẽ rex g ¶arca scz dñi. b dauid: r sedit coraz dño/r dixit: b Quis ego sũ dñe deus meus: et i

ꝓuatũ ẽ coꝛ eiꝰ p mulieres vt seq̃rẽt deos alienos. Et ibidẽ subdit: Quõ edificauit tẽpla idoloꝛ in mõte oliueti ꝛ hierusa/lẽ: ita q̃ de tẽplo dñi poterãt idolatre videri: qõ erat maximũ incitamẽtũ ppli⁹ isrl̃ ad relinquẽdũ dñm: qr ꝓnus erat ad ido/latriã. Arguã eũ in virga viroꝛ. i. in molestijs ab hoib⁹ ĩ flict: sic. j. dr. iij. li. xj. q̃ dñs suscitauit adũsarios plures salomõi in fine vite sue. Et in plagis filioꝛũ hoim. eodẽ mõ exponẽdũ ẽ d adũsarijs p̃dict⁹ salo/moni suscitatis. In hebreo habeꝛ: In plagis filioꝛ adã: qõ exponunt hebrei de adã ꝑmo hoie: dicẽtes q̃ adã in cen/tũ trib⁹ annis q̃bus ꝓtinuit se ab vxo/re sua eua ꝓpr̃ interfectionẽ abel: de/mones succubi iũgebant ei: r cõcipie/bãt ab eo: r pariebãt demões: r isti fu/erũt filij adã: q̃ vt dicũt icitauerũt salo/monẽ ad peccãdũ: r p ꝑ diuisũ fuit re/gnũ tpe filij sui. Hoc ãt ꝑ posui ad oñ/dẽdũ ad quã cecitatẽ deuenerũt iudei: ꝑm dictũ Apli ad Ro. xj. qr cũ demões sint spũales substãtie nõ pñt ex semine hois ꝓduci: r si demões aliqñ fiũt suc cubi: vt ex semine illo aliq̃d generetur oportet q̃ postea fiãt icubi: vt semen il lud ĩ mulierẽ trãsfundat: r sic ex eo hõ r nõ demõ generaret. Misericordi am meã non auferã. Ex ꝑ dicũt ali q̃ q̃ salomõ licet peccauerit graviter vt dictũ ẽ: tñ in fine penituit: r sic ẽ salua/tus. Et ꝑ etiã dicit q̃dã glo. hebraica su per Eccliasten. vj. ca. Sz ꝑ est mihi val de dubiũ sicut diffusi⁹ tractaui in q̃daz questiõe de q̃libet mihi sup ꝑ ꝓpositã: qr si vere penituisset cuz esset rex valde potẽs cui null⁹ de populo ausus fuissz cõtradicere/destruxisset tẽpla idoloꝛuz q̃ edificauerat vt videt: qõ tamẽ nõ fe/

D cit: qr steterũt vsq̃ ad tẽpus Josie regis: vt habeꝛ infra. iiij. li/bro. xxiij. ca. Nec ex hoc loco põt efficaciter argui ð miserico/dia dei circa eũ: nisi ẽtũ ad tpale regnũ: qõ nõ fuit ab eo: nec a filijs ei⁹ totalit̃ ablatũ. sicut fuit a saule. iõ sb̃dit: Sicut ab stuli a saul quẽ amoui a facie mea. s. ne regnaret poste/ritas sua. Qr eñ saul fuerit dãnat⁹ nõ habeꝛ expsse ex scꝛa sicut supra dictũ ẽ libro. j. ca. vl. Et fidelis erit dom⁹ tua: qr licet aliq̃ reges a dauid descẽdentes declinauerũt ad idola/triã: tamẽ alij sequẽtes reducebãt populũ ad cultũ diuinũ. Ex ponẽdo aũt litterã istã de christo: expositio est multo clarior et melior saltẽ in plurib⁹/cũ dicit: Cũq̃ cõpleti fuerint dies tui rc, certũ est q̃ christ⁹ descẽdẽs ex dauid ꝑm carnẽ p virginem mariã: fuit magno tẽpore post mortẽ dauid. r sic littera patet ꝓut iacet. a ¶Et firmabo regnũ eius. qr regnũ christi firmũ ẽ ĩ ꝑpetũ: ꝑm q̃ dr Dañ. vij. d. Potestas ei⁹ ꝓtãs eter/na que nõ auferet: r regnũ eius qõ nõ corrũpet. b ¶Ipse edificabit domũ noi meo rc. sz ecclĩam de lapidibus vi/uis r electis. c ¶Ego ero ei in patrẽ r ipe erit rc. nõ per adoptionẽ: sed p naturaz q̃ est vera r pfecta filiatio: r sub isto intellectu introducit Apls hãc auctoritatẽ dictã d xpo Heb. j. ca. d ¶Qui si inique aliq̃d gesserit: hoc nõ põt exponi de xpo in pson ꝓpria: qr pctm̃ nõ fecit nec inuẽt⁹ ẽ dol⁹ in ore ei⁹: nec salomon inq̃tũ peccator fuit figura ipi⁹: vt ꝑdictũ est. Põt tñ exponi de ipo ꝑ mẽbra ipi⁹ ꝓpter cõdescẽsionẽ capi/tis ad mẽbra ꝑm illã regulã quã posui in ꝓncipio Gen̄. r hoc modo peccata populi christiani dicunt peccata christi. psalmo xxj. a. Longe a salute mea vba delictoꝛ meoꝛ: vbi loq̃t ꝓphe/ta in pson christi. Añ r pro peccatis nostris verberat⁹ fuit: plagat⁹ r crucifix⁹. e ¶Et fidelis erit dom⁹ tua. qr fides nõ deficiet in ecclia. f ¶Et regnũ tuũ vsq̃ in eternũ. qr regni xpi nõ erit finis Luc. i. g ¶Ingressus est aũt da/uid. Hic cõsequẽter ponit gratiarũactio: vbi dauid ꝑmo re/gratiat de ꝓmissione. secũdo deꝑcat ꝑ ꝓmissi impletiõe/ibi: Nũc ergo dñe. Circa ꝑmũ dicit: Ingressus ẽ aũt dauid: locũ oratiõis iuxta tabernaculũ. h ¶Et sedit corã: id est coram arca dñi vbi deus repsentabat modo speciali: licet sit vbiq̃ p eẽntiam psentiã r potentiã. i ¶Quis ego sum domine deus meus: r que dom⁹ mea: quia adduxisti me huc vsq̃. id est vsq̃ ad sublimitatẽ regiam. q. d. ex me nõ habeo ad hoc aptitudinem.

Diuisio

L

Ps.71.a

Ibi.b

Mat.3.d

1.Cor.3.d

Ps.71.d

B

D

Nico.de lyra

ẽ fra. iij. libro. j. ca. tamen nõ fuit firmiter stabilit⁹ ĩ regno vsq̃ post mortẽ dauid: qñ adonia r ioab interfectis dissoluta fuit col ligatio eoꝛ q̃ fauebãt adonie: tñ salomõ adhuc nõ erat nat⁹ nec ꝓcept⁹ qñ ista ẽba fuerũt dicta dauid ex pte dñi: sic igit̃ qõ dici tur hic: Suscitabo semẽ tuũ post te: r firmabo regnuz eiꝰ. s. post mortẽ tuã: ita q̃ ista suscitatio itelligit̃ ẽtũ ad regni stabilitatẽ: sicut aliqs dr creari in regẽ. Qõ egredieꝛ de vte ro tuo. Per ꝑ designat nativitas salomõis: q licet fuerit ante mortẽ pris: fuit tñ post ẽba ista sibi dicta: r sic ista ẽ itricata r re ferẽda ẽ ad diuersa mõ dicto. r talis mod⁹ loq̃ndi bñ ĩuenit ali bi in scꝛa: Ipe edificabit domũ noi meo: sicut bꝛ. j. iij. libro. vj. ca. Et stabiliã thronũ regni ei⁹ vsq̃ in sempiternũ. i. in tps lõgũ: sicut in psalmo dicunt mõtes eterni. Regnũ eñ salo/monis defecit in trãsmigratiõe babylonis: vel saltẽ in dieb⁹ he rodis: q̃ fuit alienigena: qr pr̃ ei⁹ fuit idume⁹. Ego ero ei ĩ pa trẽ r ipe erit mihi in filiũ: p graz adoptiõis: qr in ꝓncipio sa lomon fuit gratiosus coram dño. ꝓpr̃ qõ nathan ꝓpha vocauit eũ amabilem dño: vt bꝛ. j. xij. Qui si iniq̃ aliq̃d gesserit. Hic accipit̃ si ꝑ qz: qr de eo scribit̃. j. iij. li. xj. ca. Cũq̃ iã eẽt senex de/

a ¶Lex adã dñe. s. hoīs vt tibi in simplicitate cordis ⁊ puritate fuiat. ⁊ tu facias ei ꝑm miscōiam tuã sicut mihi fecisti. a ¶Que ē aũt. In terra alia ꝓter electã: ꝓpter quã venit dei filius in mundũ velut ī egyptum vt commertio sanguinis redimeret sibi populũ acceptabilē sectatorem bonorum operũ. Deum autē eiusdem populi dominicũ hominez intelligimus: quē de egypto. i. mundo p vterũ virginis assumpsit.

c ¶Ex egypto. Gente ⁊ deo eius vel gentem ⁊ deum eius. Gentem israel: ⁊ deum eius Hoysen ō quo
Exo. 7.a cōstitui te deũ pharaonis. d ¶In uenit ser. tu⁹ ⁊c. Nihil corde fugacius quod inuenitur: cum per discretionem restringitur.

Nico.de lyra

✻ a ¶Sed et hoc parũ ⁊c. q⁊ nō solũ locutus es de regno ꝓfirmãdo in ꝑsona mea: sed etiã in posteritate mea. b ¶Ista est enim lex adam. s. vt quilibet sit sollicit⁹ ⁊ desiderãs ꝓsperitatē posteritatis sue. c ¶Quid ergo ⁊c. q. d. tu maiora fecisti ⁊ ꝓmisisti q̄ ego fuissem ausus petere. d ¶Tu eñ scis seruum tuũ. i. p effectuz ostendisti q̄ tu habeas noticiã ⁊ memoriaz mei: tot ⁊ tanta mihi faciendo ⁊ promittēdo. e ¶Propter verbũ tuũ: id est ꝓpter ꝥbũ q̄ locut⁹ es ō me samueli: ista fecisti ⁊ ꝓmisisti: vt impleatur quod ei dixisti. f ¶Et ꝑm cor tuum fecisti. i. ꝑm voluntatez tuam: q⁊ hoc ꝓcedit ex tua mera liberalitate nō ex mea dignitate.

g ¶Idcirco magnificatus es. Modus enī magnifici ē facere maiora q̄m sit dignitas recipientis.

h ¶Que est aũt ⁊c. deducēdo filios israel in colũna ignis ⁊ nubis. Sciēdũ tñ q̄ ille qui p̄cedebat erat angelus: vt habet Exo. xiij. tñ aliq̄ nominat deus cuius ꝑsonã repsentabat ꝑm q̄ dicit Grego. In hebreo habet: Propt̄ quã iuerũt dij. q̄ exponit Ra. Sa. ō moyse ⁊ aaron qui missi fuerũt ad educēdũ populuz israel de egypto. ⁊ dicunt dij participatiue eo mō q̄ ō⁊ moysi Exo. vij. a. Ego ꝓstitui te deũ pharaōis: ſz hec expositio apparet falsa p illud q̄ dicit. i. Paral. xvij. d. vbi dicit: Ad quã p̄cepit dñs de⁹: ⁊ sic est ī hebreo. ex q̄ ptz q̄ intelligit ō deo vero. Sed melius potest exponi de pluralitate ꝑsonaz in diuinis: quaz opera sunt indiuisa. et ideo hic notatur pluralitas ꝑsonaz/cū dicit: Iuerũt dij: q⁊ tres ꝑsone vere dicunt tres deitatem habentes: q⁊ tñ illa deitas ⁊ essentia vna est simplex in tribus. ideo subdit ī singulari: i ¶Ut redimeret eaz sibi in populũ ⁊c. q⁊ ex redemptiõe illi⁹ ꝑsone nomiat⁹ est de⁹ israel speciali. k ¶Faceret q̄ eis magnalia ⁊c. ⁊ que sint illa ostēdit dicēs: l ¶A facie ꝑsone tui quē ⁊c. s̄b intelligit eiciēdo. s. A facie ꝑsone tui ⁊c. i. populũ qui habitabat in terra chanaan: ⁊ deos eius quos contriuerũt filij israel. Et q̄ sic debeat intelligi: patet p illũ q̄ habet. i. Paral. xvij. d. vbi ista sentēcia clarius ponit sic: Et magnitudine sua atq̄ terrore eiceret nationes ⁊c. m ¶Nunc ergo. Hic ꝓsequenter dauid deprecatur

¶ad regnum.

q̄ dom⁹ mea: q⁊ adduxisti me hucusq̄: Sed ⁊ hoc parũ visũ est in con- a
spectu tuo dñe de⁹ meus: nisi loq̄reris etiã de domo serui tui in longin-
a quum. Ista est eñ lex adam dñe de- b
us. Quid ergo addere poterit ad- c
huc dauid vt loquat ad te: Tu enī d
scis seruuz tuũ dñe deus. Propter e
a ¶q̄s̄ scz ꝓmisisti: abrahã: isaac: et iacob.
b ¶miserico rdiam tuam scz quia non est similis tui. c ¶mihi.
verbũ tuum: et ꝑm cor tuũm fēci- f
sti omia magnalia hec: ita vt notuz
¶quod facturus es.
faceres seruo tuo. Idcirco magni- g
ficatus es dñe deus: q⁊ non est similis tui: neq̄ est deus extra te in omnibus q̄ audiuimus auribus nostris.
b Quę est aũt vt ppl's tu⁹ israel gens b
in terra ꝓpter quã iuit deus vt redi i
meret eam sibi in populum: et ponere sibi nomẽ. Faceretq̄ eis magna k
lia et horribilia super terram a facie l
c ppli tui quem redemisti tibi ex egy-
a ¶in hebreo gentib⁹ ⁊ dijs eaz: q̄si egyptios ī mari rubro demisti ⁊ in dijs eoz fecisti iudicia.
pto gẽte ⁊ deo ei⁹: Firmasti eñ tibi
ppl'm tuũ isr'l in populum sempiternũ. Et tu domie factus es eis in deum. Nunc ergo domine deus ver- m
bum quod locutus es super seruuz
a ¶opere perfice: scilicet filium da per quē stabiliatur domus mea in eternum.
tuum ⁊ super domum eius suscitã ī
sempiternuz: et fac sicut locutus es
vt magnificet nomen tuũ vsq̄ ī sempiternũ/ atq̄ dicat: Dominꝰ deus
a ¶ecclesia.
exercituum: de⁹ super israel. Et dō
mus serui tui dauid erit stabilita coram domino: quia tu domine exercituum deus israel/ renelasti auriculã n
¶nathan. a ¶per ꝓphetam.
serui tui/ dicẽs: domum ędificabo
a ¶qui. s. reuelasti aurẽ serui tui.
o tibi. Propterea inuenit seruus tu⁹ o
a ¶audaciam cordis.
cor suum vt oraret te oratione hac. Nunc ergo dñe de⁹ tu es de⁹: et verba erũt vera. Locutus es eñ ad seruũ tuũ bona hec. Incipe igit̄ ⁊ bñdic domui serui tui: vt sit ī sempiternũ cora te: q⁊ tu dñe deus locut⁹ es hec: et bñdictione tua bñdicet̄ domus serui tui ī sempiternũ.

p
precat̄ p⁹ ꝓmissi adimpletiõe: duplici de causa. Una est q⁊ lz de⁹ velit dare beneficia in futuro: vult tñ sup hoc deprecari vt recipiētes mereant̄. Alia ē q⁊ tales ꝓmissiones diuine intelligēde sunt sub cōditione. s. si homines faciãt debitũ suũ: ⁊ nō ponãt diuine ꝓmissioni impedimentũ: put diffusi⁹ dictũ fuit. s. j. li. ca. ij. versus finem. Cetera patēt vsq̄ ibi: n ¶Reuelasti auriculam. al's aurem serui tui ⁊c. sequitur: o ¶Propterea inuenit seruus tu⁹ ⁊c. nisi reuelasses mihi q̄ nathan ꝓphetam q̄ tu velles mihi tanta bona facere: nullo modo ꝑsumerē ista deprecari a te. p ¶Tu es deus. et p ꝓsequēs veritas per essentiã. q ¶Et verba tua erũt vera. per ꝓsequens nisi ponatur impedimentũ a parte nostra.

¶In ca. vij. vbi dr in postil. Miseri/ cordiam aũt meã nō auferã ab eo: ex ꝥ dicũt aliqui q̄ salomō lz peccauerit ⁊c.

Additio. Possibile fuit salomonē penituisse: sic tamen ꝓpe mortem q̄ iam nō valebat idola destruere: vnde ex hoc nō concluditur necessario ipm non esse saluatuz. In hoc autem q̄ dicit postil. Miseri/ cordiam autem meam non auferaz ab eo: nō intelligitur nisi q̄ad tpale regnum ⁊c. nimis videtur litterali/çare. nam manifestum est ꝑm doctores nostros q̄ lex vetus disponebat ad christum: sicut imperfectum ad perfectum. et ideo populus ille comparatur puero sub pedagogo existenti: vt patet ad Gala. iij. Unde contra talia bona eis ꝓmissa ꝓncipaliter intelligunt/ p⁹ ꝓ spiritualib⁹: et ideo ista regna dauid ꝓmissa ⁊ filio suo salomoni. Similiter et perpetuitas fidelitatis domus eius: et sic intelligantur ō regno tempozali: intelligenda sunt ꝓncipalius etiam ad litteram de regno eterno: sicut cum dicitur abrae: Et benedicent in semine tuo omnes gentes ⁊c. Geñ. xxij. d. intelligendũ est de benedictione spũali etiam ad litterã. Si enim intelligerentur de benedictione tẽpozali tñ: euacuaretur ratio apostoli ad Gal. iij. quod nullo modo a catholicis est asserendum. De damnatione aũt saulis dictum est supza in additione ꝓmi libri ca. vlti.

Replica. In ca. vij. vbi multa bona dicuntur ō salomone ⁊ eius domo: quod postil. exponit ꝑm ꝑsentem iusticiam: volens q̄ ex illis dictis nō potest argui salomon saluatus sicut quidam voluerunt: huic Burgeñ. opponit asserens etiam intelligendum non de regno tempozali solum sed eterno: volens salomonem saluare eo sicut dicit Burgeñ. q̄ possibile fuit salomonem penituisse sic ꝓpe mortem: vt nō valeret idola destruere. Sed istud videtur confictuz iurta achillem Burgeñ. Est enim commune eius argmentum q̄ repetit et consuenit sepe repetere: videlicet ex littera non habet fundamentum. igitur irrationabiliter dictum: et maxime quādo ex littera potest rationabiliter trahi contrarium. Unde si per casum a Burgeñ. positum salomoni remaneret aliqua excusatio de tanto: non tamen de toto: nulla tamen successoribus suis remanet excusatio: qui domus eius hic dicuntur: et hec domus dicitur fidelis: ꝓout in littera. Formetur igitur argumentum sic: cuius domus est contra dei

diffinitionē:

Factum est autē post hec pcussit ꝛc. a ¶ Frenū tributi. Quinq; ciuitates erāt philistinorū: que israelem tributarium factebāt. Has tulit sibi dauid ꝛ fecit tributarias: sicut in Parał. legitur. Percussit dauid philistīm: ꝛ humiliauit eos: ꝛ tulit geth ꝛ filias eius de manu eorum ꝛc. ¶ Frenū tributi. Christus ō aereis potestatibus triūphans: frenū erroris qō humano generi imposuerāt cōfregit. b ¶ Coequans terre. Mō em̄ homies in terra viuētes intantū humiliabant: vt funiculo superextenso terre apparerēt equales: sed adeo viles ꝛ cō tēpti vt in nullo plus valerēt q̄ terra q̄ nullos homines habet. Funiculū autez pro sorte posuit: quia funiculo solet terra mē urari: p̄m illō: Et sorte diuisit eis Dē.77.f trā i funiculo distributiōis. Significat aūt q̄ tā libere regiones moabitarū: q̄ bus vellet diuideret: q̄ possessor agros ꝓprios. Mēsus ē aūt duos funiculos: vnū ad occidendū: ꝛ vnū ad viuificandū. Significat autem quia quos voluit potuit occidere: ꝛ quibus voluit parcere. Oz autē moab qui interp̄tat ex patre ꝛ syriam damasci ꝛ ceteras regiōes tributarias fecit: significat q̄ ip̄s oēs gentes sub dñatiōe sua tenet ꝛ p̄mit: et censum bonoz operuz exigit. Damasc⁹ enī nobilis vrbs phenicis eodez vocabulo quo et maseth ancille abrae filius ō: ꝛ interp̄tat sanguinis poculuz. Syria ō sublimis vel humecta. Que enī p̄ius humecta libidīe: sanguinē humanū inexplebilit sitiebat: nūc mūdata baptismo x̄pi: sublimis ꝓfectu ꝑtutū sanguinis eius poculū desiderat.

✠ Sanctificauit

Replica

B diffinitionem: et infidelis ille saluatus ē nō p̄t: sed domus salomonis fuit infidelis: vt late declarat in glosa ordinaria. igit ꝛc. Oēia igit que hic laudabilia de salomone ꝛ eius domo dicunt: intelligunt de eo p̄m p̄sentē iusticiā: ꝛ nō eternā p̄destinationē: sed p̄m eternā p̄scientiaz intelligunt de christo: de quo est p̄ncipalis sensus lr̄alis eoz laudabilīū que hic dicunt: put dicit eadez glosa: que est notabilis. Fictio etiā Burgē. potest argui ex textu .iij. Regē. xi. et. xij. Ubi dñs p ꝓphetā ahiam silonitē diffiniuit regnū salomōis scindēdū: eo q̄ dereliquit dñm ꝛ adorauit astarthē deam sidoniorz ꝛc. Et cōstat illam diffinitionē nō esse positam in executionē nisi tpe roboaz filij salomonis: qz dicit ca. xij. Nō Re.12.d acqeuit rex pplo: quoniā aduersatus fuerat eū dñs vt suscitaret verbū suuz qō locutus fuerat in manu ahie ꝛc. vide ibi diligēter litterā. Si igit salomō egisset penitē tiā put vult Burgeñ. illa sentētia dei nō fuisset posita in executionē post penitētiā salomonis. mutata em̄ causa/mutari debuit sentētia. Hūc aūt causa scissure regni fuit idolatria salomōis: vt ptz ex lr̄a allegata. Idcirco penitētia ei⁹ debuit esse causa cōtrarij. s. vnitatis regni: qō tamē scissum est. Hui⁹ argumentū simile accipit ab historia niniuitarū Jone. iij. vbi sentētia diuina lata cōtra peccata eoz ꝓpter pactā penitētiā fuit imutata: vñ videt salomon nō penituisse. Aplus igit ad Gal. iij. allegās p̄sentē lr̄az de regno eēno fideli ꝛc. Ad lr̄az itelligit de x̄pō ei⁹ domo: non de dauid ꝛ salomone nisi p̄m p̄ntē iusticiā. La. VIII

Factū est autē post hec ꝛc. Hic cōsequenter ostendit fortitudo dauid: in debellando aduersarios. Et p̄mo ponit hmōi debellatio. Secūdo regni dauid ordinatio/ibi: Et regnauit dauid. Prima in quattuor ptes: p̄m q̄tuor gentes quas debellauit. secūda ibi: Et pcussit moab. tertia ibi: Et pcussit dauid adadeçer. q̄rta ibi: Fecit q̄z. Prima gēs ab eo debellata fuit gēs philistinoz: qō notat cū ō: b ¶ Et tulit dauid frenū ꝛc. Frenū est id quo tenet equus sub sessore: ꝛ eodē re: ꝛ eodē mō tributū est id quo tenet ppls subiectus sub dña toze. Dauid aūt deuincēdo philisteos hoc frenū de manib⁹ eorū abstulit: qz p̄us dñabant hebreis: sed postea ecōuerso seruierūt dauid ſō tributo. c ¶ Et pcussit moab. scōs ppls a dauid debellat⁹ fuit ppls moabitaz: qō notat cū ō: d ¶ Et mē. ē eos su. agēs cū eis rigore iusticie. e ¶ Coequās tre. qz destruxit fortalicia eorū ne postea possent rebellare. f ¶ Mēsus est aūt ꝛc. i. ordinauit duos ꝓcedendi modos.

g ¶ Unū ad occi. s. magē culpabiles ꝓ viā iusticie. b ¶ Et vnū ad viui. min⁹ culpabiles/dimittēs ꝓ viā misericordie. In hebreo hr̄: Mēsuł ē duos funiculos ad mortificādū ꝛ viuificādū: ꝛ ipleuit funiculū ad viuificādū: qō exponūt hebrei dicētes q̄ duas ptes occidit: tertiā ptē vite reꝑuauit. Causa aūt q̄re sic rigide ō eos ꝓcessit fuit: qz rex moab patrē ꝛ matrē dauid ꝛ aliq̄s de amicis ei⁹ q̄s ibi reliq̄rat dauid ꝓ custodia/occidit: recedēte dauid de terra illa: p̄m qō dicit Ra. sa. ꝛ put dictū fuit. ē. li. i. xij. ca. Jsta tñ sentētia dauid itelligēda est q̄tū ad viros bellatores: qz totū vulgus rē pplm dimisit ad seruiendū sibi sub tributo. i ¶ Et percussit da. ꝛc. h ponit debellatio ppli syrie a dauid: ꝛ primo ponit ista debellatio. secō ex hoc seq̄s ꝓfederatio ibi: Audiuit aūt thou. Circa p̄mū ō: Et pcussit dauid adadeçer: q̄ regnabat in vna pte syrie.

k ¶ Subneruauit oēs iu. cur. id ē eq̄s iugo curruū applicatos: vt de cetero eēnt inepti ad p̄liū. l ¶ Dereliq̄t aūt ex eis cētū cur. i. equos cētū curruū q̄ erāt ei necessarij. Jn quolibet aūt curru erāt q̄ttuor equi: vt ꝓbat ꝑ illud qō ō. ſ. iij. li. x. ca. i fi. Egrediebāt aūt q̄driga ex egypto. i. eq̄ ꝓ vna q̄driga sexcēt⁹ siclis argēti ꝛ equus. cl. Ex q̄ ptz q̄ i vna q̄driga erāt q̄ttuor equi: qz cl. sicli q̄ter accepti faciūt sexcētos siclos Et sic ptz q̄ dauid q̄dringētos eq̄s reꝑuauit: q̄ erāt sibi necessarij i diuersis negocijs. m ¶ Et posuit ꝛc. i. hoies bellatores i fortalicio: vt syri securi⁹ tenerēt ſb tributo. n ¶ Et tu. da. ar. au. Jn hebreo hr̄: pharetras aureas.

o ¶ Tulit rex da. es mul. ni. Qō aūt seq̄t imediate: De q̄ fecit: vide ibi: Et altare: nō ē i hebreo: ſz appositū fuit a q̄dā glosatore: qz illō es fuit exp̄ssuz in opib⁹ tēpli: ꝛ postea vitio scriptoꝝ hec glosa inserta ē textui.

✠ Audiuit

Moraliter Moraliter. ¶ Factū ē aūt. Seq̄t. † ¶ Et tu. dō fre. tri. h describit tri

† De consē. dis. i. c. i umph⁹ dauid ō q̄ttuor ppls. s. philisteis: moabitis: syris ꝛ idumeis. Moraliter p dō q̄ manu fortē interp̄tat: vir fortis pugnās ō passiones ordinatas significat. Jpe ꝓ ō q̄ttuor passiōib⁹ p̄ncipalib⁹ triūphat q̄ sūt gaudiū ineptū i ꝓsperis: ꝛ dolor nimis⁹ i aduersis: ꝛ spes de bono futuro icōperēti sibi: ꝛ timor inordinat⁹ de incursiōe tpis mali: ꝛ his passiōib⁹ subiect⁹ ꝓficit hō in pfectiōe moralis ꝛ itellectualis ꝑtutis: iō ō. vij. philicoz. Sedendo ꝛ q̄escēdo fit aīa sciēs ꝛ prudēs. qz sedatis ꝛ q̄etat⁹ tumultibus passionū acq̄rūt sciētie ꝛ ꝑtutes. Propt̄ q̄ de q̄ttuor passionib⁹ p̄dictis ad q̄s alie reducunt ō. i. de ꝓsolatiōe. Tu q̄s si vis lumīe claro cernere vez. Tramite recto carpe callē gaudia pelle. Pelle timorem spemq̄ fugato. Nec dolor assit: nubila mēs est vinctaq̄ frenis. Nec vbi regnāt. Propt̄ q̄ ip̄is ablatis p dauid tollit frenū tributi. Per philisteos aūt q̄ cadētes i interp̄tāt timor mūdan⁹ q̄ cadē fac̄ hoiez a ꝑtute significat. Per moabitas significat dolor ō p̄nti pena. nā moab interp̄tat ex patre. Talis ꝓ dolor ꝓtrahit i nob ex carnali generatiōe. Per syros aūt q̄ sublimes interp̄tant spes immoderata q̄ magē ꝓprie ō p̄sūptio significat. Per idumeos aūt q̄ interp̄tant terreni: significat gaudiū ineptū de adeptiōe tpalis boni. Boccius

a ¶ Sctificauit rex dauid. Si xp̃s oēs q̃s ō gētib⁹ cōuocat: alios q̃si aurū. i. sensus spūales facit: alios q̃si argentū. i. eloq̃ntie nitore splēdētes: alios q̃si eos: p̃dicatiōe sonoros sctificat dño vt ei⁹ tabernaculo fideliter deseruiāt. b ¶ Lesis decē ⁊ octo. Quod in quibusdā codicibus duodecim mlia cesa dicunt̃. vitio scriptor̃ inolituz est. Ueraciter em̃ dauid ī valle salinaz de cē ⁊ octo milia cecidit. Joab ꝓ. xvj. mlia: sicut in titulo. lviij. psalmi scribit̃. Significat aūt q̃ xp̃s districtione sui examinis in his qui de illo p̃ua sentiunt stulticiam īmoderati saporis extinguit. c ¶ Acōmentarijs. Uicē regis agebat: cuius iudicio leges scribebant̃. Scriba ex ore regis verba describebat. d ¶ Sacerdotes. Sacerdos quasi sacer dux. Filij aūt dauid ducatum habebāt ī tribu iuda. e ¶ Lelethi et pheleti ⁊c. Assistebant regi custodientes corpus eius: et interpretantur interficientes et vilificātes quoniā p̃m iudiciū eorū digni reseruabantur ad vitam: alij ducebantur ad mortem. Capitulū. IX

E T dixit dauid. f ¶ Putasne est aliq̃s ⁊c. Ecce dauid nō ē oblit⁹ iuramēti federis quod cū ionatha pepigit: sz miscōiaz quā ꝓmisit p̃ri: filio ipleuit. Dauid q̃z xp̃m significat. Jonathā q̃ interpretat̃ colūbe donū vl dñi donū gr̃am spūssancti. Habuit ergo ionathas paruuluz filiū nomīe miphiboseth vtroq̃ pede claudum: quē dauid ad se vocauit: cum p̃destinatio ⁊ pscietia dei eum quē ad seculi desideria ⁊ mūdana negocia exercenda sermone ⁊ actione debilem conspicit ad dei ministerium eligit: q̃ quē mundus per fastum elationis spernit: deus propter deuotionē humilitat̃ acquirit. Interp̃tat̃ em̃ miphiboseth de ore ignominia. His em̃ cui⁹ loquelaz ⁊ p̃sentiā superbia mūdi despicit: ōi dono vtilis ad spiritale ministeriū ī ecclesia apparebit. Quid est autez q̃ dauid sibam seruū saul ō stirpe ip̃ius interrogās inuenit miphiboseth: nisi q̃ christus electorū numez discutiendo ī ter eos qui ꝓtempti mūdū reliquerūt: ad se v̄tire facit. Siba ei egressus venit interp̃retatur. Wachir vendens:

[vel ō infir/

Nico.de lyra.

✻ a ¶ Audiuit aūt thou. Hic p̃ñr p̃oīt seq̃ns ꝓfederatio: q̃ freq̃nt̃ ꝓtingit q̃ aliq̃ fiūt amici: eo q̃ sc̃ inimici ei⁹dem: ⁊ p̃ mō thou: fact⁹ ē amic⁹ dauid eo q̃ debellauerat adadeçer inimicū ei⁹ ⁊ ī signū amicitie misit sibi vasa aurea ⁊ argentea ⁊ erea. b ¶ Que et ip̃a sctifi. ⁊c. i. ꝓsecrauit vt inde fierēt illa q̃ erāt necessaria in tēplo: ita q̃ de cetero nō poterat hūanis vsib⁹ applicarri. Dicit aūt p̃ Ra. Sa. q̃ ꝑ p̃ ista bella dauid posita sūt in p̃ ca. post p̃cedēs immediate: in q̃ declarat̃ volūtas dauid circa templi edificationē: q̃ oīa metalla q̃ p ista bella acquisiuit ad opa tēpla fiēdi ꝓsecrauit. c ¶ Fecit q̃z. Hic ponit̃ debellatio q̃rti ppli: sc̃z idumeoz q̃s debellauit rediēs ō syria ī valle salinaz. ⁊ p̃ ē q̃ ōr: Fecit q̃z sibi dō nomē ⁊c. i. arcū triūphalez: vt cōiter dicūt expositores nr̃i: posuit ī signū victorie habite ō idumeis. Sz p̃ nō videt̃ ꝑbabile: q̃ tale q̃d fit ad iactātiā ꝓpter q̃d saul increpat̃ ō erectiōe arc⁹ triūpal̃. vt hr̃. ⁊. ſ. li. xv. ca. ꝑ q̃d Ra. Sa. p̃ expōit ō sepultura idumeoz tūc occisoz in p̃lio q̃s dō fec̃ sepeliri: ⁊ ī p̃ acq̃siuit sibi nomē bonuz. Tū q̃ exercuit circa mortuos opus misc̃die. Tum q̃ scribitur Deut. xxiij. b. Nō abominaber̄ idumeū: q̃ frat̃ tu⁹ ē. Jacob ei a q̃ descēdert̃ iudei: ⁊ esau a q̃ descēdert̃ idumei: fuert̃ frēs vterini: vt hr̃ Ben. xxv. ⁊ ideo iudei ⁊ idumei frēs dicūt̃: ꝑ q̃d ō eis sepultura exhibuit. Et idē legit fecisse ioab. j. li. iij. rj. ca. d ¶ Et po. ī idu. cū ne rebellarēt ⁊ r̃cederēt ab eo. e ¶ Et facta ē vni. ⁊c. sic̃ p̃dictū fuerat Ben. xxv. c. Maior̃ quiet mīoz. f ¶ Et seruauit dñs da. p̃ additū ē ad oīdēū q̃ dō habuit p̃dictas victorias ñ p̃ute hūana sz diuia. g ¶ Et reg. da. Hic p̃ñr oīdit̃ regni dō ordiatio/cū dicit̃: b ¶ Faciebat q̃z. da. iu. recte sentētiādo. i ¶ Et iusticiā. debite exequēdo. k ¶ Joab aūt. fi. ⁊c. Sic ei regnū bñ ordiat̃ ītra se p iusticiā: ita ex̄ se rep̃mēdo adūsarios p militiā. l ¶ Josaphat fi. ahilud ⁊c. vnū nomē ē indeclinabile: ⁊ significat idē q̃ cancellari⁹: vt dicūt aliq̃. Alij aūt dicūt q̃ ē officiuz dictādi leges. Jn heb. p̃ h̃: Recordator. Et sic dic̃ Ra. Sa. q̃ officiū ei⁹ erat repetere seu recordari casus varios q̃ venerāt ad dō: vt p ordinez expediret̃: scz p̃m⁹ p̃mo ⁊ scōs scōo. ⁊ sic de alijs. m ¶ Et saraias scri. habebat ei officiū scribēdi gesta tempoz. Alij dicūt q̃ scribebat l̃ras regl. n ¶ Banaias aūt ⁊c. i. supsagittarios ⁊ balistarios: vt dicit trāslatio chaldaica. Filij aūt dō sacerdotes erāt. i. maiores vel p̃mi ad honores. vñ. j. Paral. xviij. h̃: Filij aūt dō p̃mi ad manū regl. nō ei p̃t dici q̃ eēnt sacerdotes ꝑ q̃e ī tabnaculo mistrāteo: q̃ nō erāt ō genere aaron.

¶ Jn ca. viij. vbi ōr in postil. Faciebat q̃z dauid iudiciū recte sententiādo.

Additio. Cum p̃m p̃m in. iij. Politic. Ordinatio ppli p̃cipue dep̃dēt ex mario p̃incipatu idcirco post̃ dic̃ q̃ dō faciebat iudiciū ⁊ iusticiā ⁊c. sb̃iūgit suā optimā ordinationē ī ei⁹ officialib⁹ in q̃b⁹ tota ordinatio regimīs p̃incipat⁹ ꝓtualit̃ ꝓtineri videt̃. Nā ad officiū ioab ꝓtinebāt oīa illa q̃ ad defensionē subditoz ⁊ tuationē hostiū erāt necessaria cū eēt ip̃e p̃ncipi militie. Ad officiū ꝓ ioſaphat pertinebāt oīa illa q̃ ad iudicia pticularia erāt necessaria p se vel p alios expedit̃da tā q̃ ad cācellariū. Ad officiū ꝓ saruie p tinebant oīa dictamina scripturaz q̃ a rege vel suis iudicib⁹ emanabāt: seu in hist̃oz regalib⁹ erāt reponenda. Ad officiuz ꝓ banaie filij ioiade ꝓtinebat custodia regis ⁊ executio iusticie specialiter criminalis. que cū manu valida et potenter exerceri solent. ⁊ hoc est quod dicit: Super celethi ⁊ pheleti. q̃ p̃m hebraicā veritatem que in glo. in hoc loco habetur interp̃tat̃ interficientes ⁊ vilificātes. quoniam p̃m iudiciū regis vl officialiū eius digni reseruabant̃ ad vitam: alij ducebantur ad mortem. Filij aūt dauid non habebant nomen officij sed dignitatis: erant enim maiores seu primi post regem ad honores.

E T dixit dauid. Ca. IX Hic cōsequenter ost̃ditur pietas dauid ad p̃ximum faciēdo misericordiam erga domum saul. p̃pter ionathan amicum suuz: que pietas in tribus ostenditur. primo quia diligenter inquisiuit. q̃ō nota tur cum dicitur: p ¶ Putasne ⁊c. ꝑ q̃siuit dauid ab assistēti/

✻ bus sibi

✻ sensum ſralem

Alstnum

Dilectio

Moraliter

Moralit̃. o ¶ Et dixit dauid: Putasne q̃s ⁊c. Sz p̃m

ff. 20. g
1. Pa. 18. d

vel de infirmitate. Amihel ppʒs eiº de us. Lodabar: ipe ꝓbuz. Deniq; dauid nr̃ ꝓceptibiles hº mũdi: ꝛ q̃ ñ sũt eligẽs vt q̃ sũt destruat eos vẽdibiles mũdo: ꝛ in infirmitate ꝓstitutos reperiẽs: populo suo dignos ꝓbo p̃dicatiõis adiũgit: eisq; regiũ honorẽ inẽ filios ꝓcedit.

Dñ. 11. a

Dñ ꝛ dauid agros saul ꝛ ꝓuitia miphiboseth tribuit: ꝛ sup mẽsam suã cũ filijs eẽ ꝓcipit: qz xps q̃ ꝺ stercore erigit pauperẽ: vt sedeat cũ ꝓncipibº / ꝛ soliũ glie teneat ꝓceptibiles ꝓsonas de mũdo auferẽs: possessores ꝓtutũ efficit: ꝛ in mẽsa scriptura; q̃dle reficit. Tales ꝓbo sole gignũt: qz dicit micha. i. q̃s est iste qz in admirationẽ ppli veniũt: q̃ nup in mũdo despecti in ecclia apparẽt gl'iosi.

Actũ est aũt ꝛc. La. X

a ¶ Faciã misericordiã ꝛc. Quãdo dauid fugit a facie achis regis geth: venit ad naas regẽ ammon q̃ fecit cũ eo misericordiaz. De naas itaq; venit ad spelunc̃ odollam: vbi venerũt ad eũ pater eius ꝛ mater: ꝛ oĩs domº eius: inde q̃uenit ad moab: ꝛ dimisit apud eũ patrẽ ꝛ matrẽ ꝛ oẽm domũ suã. Ꝺº ꝓbo dixit achis rex geth: Nõ ne ingredieẽ domũ meã. Abijt in-

Questio

de dauid ꝛ fugit in speluncaz odollam: subaudiendũ de domo naas. Si q̃rit: cur ad achis redierit: quẽ ꝓus fugerat. Intelligẽdũ est eũ ad quẽ redijt fuisse filiũ eiº quẽ fugit. Ꝺñ ĩ seq̃ntib' de achis cũ q̃ desecẽdebat dauid in p̃liũ filiº fuisse ꝺr maoch. Non eñ a pre ꝟ patronymi cũ: sz a mre supsit: q̃ maacha vocabat.

Ni. dely.

Tulit itaq;

Bus sibi: p q̃z idiciũ vocauit sibã: q̃ sauli ꝓuerat: vt ab eo certiº de ꝟ inqre-

Dimisio

ret: ꝛ ĩ pticulari: qui ĩterrogatus rñdit:

a ¶ Supest filiº io. cuiº cã dicta fuit s. iij. ca. Scꝺo oñdit fidelitas dauid et eiº pietas: eo q̃ miphiboseth q̃situ dulcẽ recepit: qꝺ notat cũ ꝺr: b ¶ Et ait ei dã. ꝛc. timebat eñ eo q̃ auº eiº ꝛ patruº fuerãt inimici ꝺº: ꝓ̃ qꝺ eũ assecurauit: ꝛ sibi bñ facẽ ꝓmisit di. Restituã tibi oẽs agros ꝛc. c ¶ Qui ado. eũ. adoratiõe dulie. d ¶ Dixit: q̃s ego sũ. q. d. nulliº momẽti respectu tãti bñfi cij. e ¶ Q̃m respexisti. ocꝺo pietat'. f ¶ Sup ca. mor. i. sup me vilẽ ꝛ despicabilẽ: qz erat ĩpotẽs corpe ꝛ genere eo q̃ amici sui erãt mortui. Tertio ostẽdit pietas ꝺº: eo q̃ ipi miphiboseth diligẽter ꝓuidit/ assignãs ei ꝓcuratorẽ ꝛ ꝟuũ ꝓ domo sua ꝛ familia gubnãda. s. si bã q̃ quo suo ꝟuerat: ꝛ ipz miphiboseth faciẽdo sibi cõmẽsalẽ. et ptz lra paucẽ excepti q̃ discurrenẽ. g ¶ Dedi fi. ꝺo. tui. i. filio miphiboseth q̃ nũc eẽ dñs tuº cuiº filiº vocabat micha: vt. j. hr̃. nõ eñ põt ꝟ itelligi de cibis administrãdis miphiboseth: qz sp comedebat ĩ mẽsa regis Seq̃t: h ¶ Miphiboseth aũt ꝛc. ꝛ ꝑm ꝟ siba dixit istud ꝓbuz. Jn hebreo hr̃: Et miphiboseth comedet sup mẽsaz meã. ꝛ ꝑm ꝟ ẽ ꝓbũ ipiº ꝺº: qꝺ exponũt hebrei dicẽtes: q̃ postq; siba dixerat regi: sic faciet ꝓuº tuº: ꝺº rñdit: Et miphiboseth comedet sup mẽsaz meã: ita q̃ ꝟ intelligit: rñdit ꝺº. Et ẽ modº lo q̃ndi q̃ apꝺ hebreos vocat̃ decurtatº vel reciꝓ. s. q̃ aliq̃ꝺ omittit: qꝺ tñ necessario ꝟ itelligit ad habẽdũ sniam p fectã. ꝛ tal'modº lo q̃ndi frequẽs ĩuenit ĩ scptura ve. te. Cetera patẽt.

Moraliter ✳ sensũ lralem p ꝟ q̃ dauid mortuo ionatha qui fuerat ei amicissimº ĩ vita diligẽs ĩquisiuit de posteris ei: vt eis exhiberet bñficia: docemur amicicią

Supest filiº ionathę debilis pedibus. Ubi inq̃t ẽ: Et siba ad regẽ: Ecce ait: in domo ẽ machir filij amihel ĩ lodabar. Misit g̃ rex dauid ꝛ tulit eũ ꝺ domo machir filij amihel de lodabar. Cũ autẽ veniſſet miphiboseth filiº ionathę filij saul ad dauid: corruit in faciẽ suã ꝛ adorauit. Dixitq; dauid. Miphiboseth: Qui respõdit: Adsuz ꝟuus tuus. Et ait ei b dauid † Ne timeas. qz faciẽs faciam in te misericordiã ꝓpt̃ ionathã patrẽ tuũ: ꝛ restituã tibi oĩs agros saul patris tui: ꝛ tu comedes panẽ ĩ mẽsa mea semp. Qui c ꝺ adorãs eũ dixit: † Quis ego sum seruº tuº qm̃ respexisti sup canez e f mortuũ silez mei? Vocauit itaq; rex sibã pueꝛ saul ꝛ dixit ei. Oĩa q̃cũq; fuerit saul: ꝛ vniuersaz domũ eiº dedi filio dñi tui. Opare igit̃ ei fraz tu ꝛ filij tui ꝛ ꝟui tui: ꝛ iferes filio dñi tui cibos vt alat̃. Miphiboseth aũt filiº dñi tui co b medet semp panẽ sup mẽsã meã. Erãt aũt sibę q̃ndeci filij ꝛ viginti serui. Dixitq; siba ad regẽ: Sicut iussisti dñe mi rex ꝟuo tuo: sic faciet seruº tuº. Et miphiboseth comedet sup mẽsaz † tuã q̃sivnº ꝺ filijs regis. Habebat ãt miphiboseth filiũ ꝑuulũ noie micha. Oĩs ꝺo cognatio domº sibę ꝟuebat miphiboseth. Porro miphiboseth hitabat in hierl'm qz ꝺ mẽsa dauid regis iugiter vescebatur: et erat claudº vtroq; pede. Ca. X

† Actũ ẽãt post hęc t vt moꝛeꝛet rex filioꝛ ammon et regnaret anon filiº eiº pro eo.

a Dixitq; dauid: Faciã misericor k diã cũ anõ filio naas: sicꝺ feꝯ pr̃ eiº mecũ misericordiã. Misit g̃ da l uid ꝓsolans eũ p ꝟuos suos sup pr̃is iteritũ. Cũ aũt veniſſent ꝟui m dauid ĩ terrã filioꝛ ãmon dixerũt ad anon ꝓncipes filiozũ ammon dñm suũ. Putas q̃ ꝓpt̃ honorẽ n pr̃is tui miserit dauid ad te ꝓsolatores: ꝛ nõ iõ vt inuestigaret: ꝛ explorare ciuitatẽ ꝛ euerteret eã/ amicicią ꝟuare post mortẽ: qꝺ tñ pauci faciunt ĩtãtũ q̃ vulgariẽ ꝺr: mortuº nõ ꝟz amicũ. Scꝺm autẽ sensũ allegoricũ p ionathã q̃ iterpretat colũbe donũ: significat ipse xps q̃ colũba ꝺr amaritudinis felle carẽs. Est etiã donũ ex charitate pacna nob̃ datũ. Joh. iij. b. Sic deº dilexit mũdũ vt filiũ suũ vnige. da. ꝛc. Per filiũ ionathe claudũ vtroq; pede: significat q̃libet christianº qui xpi filius est per baptismũ. Claudus tamen est vtroq; pede. Nam ꝓnus est dupliciter ad cadenduz in peccatũ: scilicet p ignorantiam ꝛ infirmitatem. Per dauid ꝺo potest ĩtelligi bonus prelatus qui talem ad ambulanduz in via moꝛ debilẽ debet fouere ꝛ nutrire cibis mẽse sue. s. alimento sacre scꝑture ꝛ sacro eucharistie: vt sic disponat q̃ ad mẽsaz glozie finaliter transferat. La. X

† j. 19. c

Actũ est aũt. Hic ꝓñr poñit gratitudo dauid erga bñficiũ. Circa qꝺ ꝑmo põit ipiº dauid gratia ꝓpter impensuz sibi beneficiuz, secundo illata sibi iniuria per malum consiliũ / ibi: Cum autem venissent. tertio vindicans iusticia: ꝓpter illatum opprobriũ / ibi: Quod cum audisset. Circa primũ dicit: k ¶ Faciã misericordiam ꝛc. Ista aũt miseri/cordia quã fecit naas cum dauid tacta est supra primo libꝛo. xxij. ca. ꝑm duplicez opinionẽ. Una est q̃ iste naas qui dicit hic mortuus essz simul rex ammõ ꝛ moab: quia ibidẽ dicit q̃ dauid dimisit patrez ꝛ matrẽ ꝛ aliquos eius amicos: qui non poterant sequi eũ cum rege moab pro custodia: ꝛ sic voluit filio eius recõpensare. Alia est q̃ rex moab apud quẽ dimisit p̃dictos: iratus, ꝓter recessum dauid de terra sua: interfecit eos paucis exceptis: qui fugerũt ad naas regem ammon: ꝛ ibi saluati fuerũt. Et ista opinio videt verior: quia supra viij. ca. dictuz est qualiter dauid rigide ꝓcessit contra regez moab ꝛ populum eius: ꝛ hic dicit quõ amicabiliter voluit ꝓcedere cõtra regẽ ammon. Ex quo manifeste videt q̃ iste naas fuerit aliº a rege moab: cui recõmẽdauit patrẽ et matrẽ cũ eẽt ĩ fuga saul. l ¶ Misit g̃ ꝛc. nũcians ei q̃ esset paratus ad eius auxiliũ si in digeret: ꝓpter patris sui receptũ beneficiũ. m ¶ Cum autez venissent. Hic consequẽter describitur illata dauid iniuria per malũ consiliũ cũ ꝺr: n ¶ Putas q̃ ꝓpt̃. q. d. nõ: sed vt sub specie amicicie decipiat te et plorãdo per nũcios tuos ifirma terre.

Alis meam D

t i. pa. 19. a

✳ Tulit itaq;

Moraliter

Moraliter. i ¶ Factum est aũt. Per anon qui populus murmurans interp̃tatur iudaicus populus significatur qui a principio fuit murmuratoꝛ nibus assuetus: scilicet contra moysen ꝛ aaron: ꝛ etiam contra dominũ: vt patet in Exodo in locis pluribus: ꝛ in libꝛo Numeroꝛ: ꝛ postea contra christũ vt patet ex decursu euangeliozum. Ad hunc autem populũ misit dauid: id est christus per dauid figurat̃ seruos suos: scilicz apostolos aliosq; discipulos ad spiritualem eius consolationem dicens eis Matth. x. a. Jn viam gentiũ ne abieritis: ꝛ in ciuitates samaritanoꝛum ne intraueritis: sed potius ite ad oues que perierũt domus israel. Sed sicut anon seruis dauid vituperiũ intulit: quia sequitur:

✳ Tulit itaq;

E a ¶ Tulit itaqz ⁊c. Significant hec bellū diaboli ꝫ eccliaz Anō em̄.i.dolor eoꝝ diabolū signat q̄ āmonitaꝝ.i.malignoꝛuz spirituuz rectoꝛ ppli meroꝛis:⁊ sp in angustia ꝓstituti: q̄ cōpmere vl angustiare hoīes ōsiderat ¶Radit g̃ anō barbā dimidiā nūcioꝝ dauid:cū diabol⁹ q̄rūdā p̄dicatoꝛ ꝓmonē vl ꝙuersationez coꝛrūpēdo maclat. Precidit tunicas vsqz ad inguina:cū turpia facta q̄ ꝓnudet ī ocul' hoīz reuelat. ¶Dis necesse ē sedeāt ī hiericho:donec crescat barba:ne sint opprobrium alioꝝ:⁊ anathema oīm.i.donec incremēta ꝓtutū in eis nascāt:⁊ digni habeant̄ presentari suo regi:dauid āt nr̄ milites suos inultos eē nō patit:sz exercitu ꝙgregato suoꝝ iniuriā vidicat:nec soluz aduersarios p sctoꝝ suoꝝ victoriā cōfundit:sed etiā in extremo iudicio ꝑpetuis ignib⁹ tradit. La. XI

Actū est aūt vertēte ⁊c. b ¶ Tpe q̄ solēt ⁊c.i.i de qū pullia frigoꝛ aspitate: pabula reperiūt iumētoꝝ In hebꝛeo ita legit: eo tpe q̄ reges ad bella ꝓcesserāt.misit dō ioab ⁊c. Processerant.s.ad pugnā ꝫ dauid:reꝛ roob:et histob soba ⁊ maacha: q̄ reges syrie fuerūt ⁊ pugnare voluerūt ꝫ dō cōducti a rege moab:sz ꝺuicti sūt.

Dum hec

Nico.de lyra

E ✻ a ¶ Tulit itaqz. quia tūc tpis erat maximū vituperiuz:et adhuc ē in ꝛa illa ī q̄ hoīes sine barba reputant̄ q̄si mlieres.

b ¶ Et pcidit ve.⁊c. ita q̄ apparebāt verēda eoꝝ. c ¶ Manete ī hie. q̄ erat in p̄ncipio regni dauid ex illa pte vñ vēiebāt vt sic nō appareꝛēt inē hoīes cū turpitudīe sibi illata. d ¶ Vidētes aūt filij ⁊c. qꝛ cogn̄uerūt q̄d nō ex fraudulētia sz ex ꝺa amicitia nūcios miseraꝛ:⁊ tñ non recogn̄uerūt culpā nec petiuerūt veniā:sz magꝛ ꝓpauerūt se ad defendendū suā stulticiā vocādo alios in suū auxiliū ꝫ dō:q̄d factū eoꝝ notabilit aggrauauit. e ¶ Dō cū au.dō. Dic ꝙnr̄ pōt vindicatio p̄dicte iniurie ꝙuiā iusticie ⁊ ꝫ notaf cū ꝺ:: Dō cū audisset dō.s.filios āmon obstiatos ī sua malicia. f ¶ Misit ioab ⁊c. ad vīdicādū opprobriuz sibi illatū:nō zelo vīdicte sed amoꝛe iusticie. g ¶ Syr⁹ āt soba et roob ⁊c.isti libēter iuuabāt filios āmon vt p ꝫ essent liberati ꝺ tributo dauid. h ¶ Vidēs g̃ ioab ⁊c.i.ante ⁊ retro. Sic em̄ diuiserāt aduersarij suū exercitū vt includeꝛēt filios isrl: ꝑpt q̄d ioab expt⁹ ī bellis diuisit exercitū ī duas ptes:vt q̄libz ps hꝛet hostes in frōte:⁊ sic securi⁹ possent pugnare:⁊ p istā viā habuerūt ꝫ vtroscz victoriaz. Cetera patēt vsqz ibi: i ¶ Videntes igit syri.s.suā debellationez et cōfusionem

Alsteū

1.pa.20.a

a misit dauid seruos suos ad te: Tulit itaqz a

a ¶ et diabolus ꝑstinā fortitudinē eripit.

anon ꝺuos dauid:rāsitqz dimidiā ptē barba ¶ et diabolus castitatis dignitatē nudat:⁊ turpia que persuasit reuelat.

bę eoꝝ:⁊ precidit vestes eoꝝ medias vsqz b ad nates:⁊ dimisit eos. Dō cū nūciatū esset dauid:misit ī occursū eoꝝ:Erāt em̄ viri cōfusi turpiter valde. Et mandauit eis da †

a ¶ sub anathemate penitentie.

uid. Manete ī hiericho donec crescat bar c ba yra:et tūc reuertimini. Videtes aūt fid lij āmon q̄ iniuriā fecisset dauid : misert et ꝙduxert mercede syrū roob ⁊ syrū sobā vigiti milia peditū:⁊ a rege maacha mille viros:⁊ ab histob decē milia viroꝝ. Dō cuz e audisset dauid:misit ioab ⁊ omnē exercitū f bellatoꝝ. Egressi sūt g̃ filij āmon: ⁊ direxerūt aciē añ ipm introitū portę. Syr⁹ aūt soba ⁊ roob ⁊ histob ⁊ maacha seoꝛsū erāt in cāpo. Vides igit ioab q̄ ꝓparatū esset ad b uersū se pelliū:⁊ ex aduerso ⁊ p⁹ tergū: elegit sibi ex oīb⁹ electis isrl: ⁊ instruxit aciē ꝫ syrū. ¶Reliquā aūt ptē ppli tradidit abisai fratri suo. Qui direxit aciē aduersus filios āmon. Et ait ioab: Si ꝓualuerit aduersuz me syri:eris mihi in adiutoriū. Si aūt filij āmon ꝓualuerit aduersuz te:auxiliaboꝛ tibi. Esto vir fortis:⁊ pugnem⁹ ꝓ ppło nr̄o:et ciuitate dei nr̄i. Bns aūt faciet q̄d bonum est ī cōspectu suo. Inijt itaqz ioab ⁊ pplus ei⁹ q̄ erat cū eo certamē ꝫ syros: Qui stati fugerūt a facie ei⁹. Filij aūt āmon videtes qꝛ fugissent syri:fugert ⁊ ipi a facie abisai: ⁊ igressi sūt ī ciuitatē. ¶Reuersusqz ē ioab a

a ¶ Als: vidētes igit filij ammon qm̄ syr⁹ expauit et.

filijs āmon:⁊ vēit hierlm. Videtes igit syri q̄m coꝛruissēt coꝛā isrl: ꝙgregati sūt piter Misitqz adadeçer ⁊ eduxit syros qui erāt trās fluuiū ⁊ adduxit eoꝝ exercitum. Sobach āt mgr̄ militię adadeçer erat p̄nceps eoꝝ. Dō cū nūciatū eēt dō: ꝫxit oēm israel ⁊ trāsiuit iordanē: vēitqz i helema. Et direxert aciē syri ex adūso dō:⁊ pugnauert ꝫ †isrl. Fugerūtqz syri a facie isrl: Et occidit dō de syris septigētos curr⁹:⁊ q̄dragita milia eq̄tū:⁊ sobach p̄ncipē militię pcussit q̄ stati mortu⁹ ē. Videtes āt vniuersi reges q̄ k erāt ī p̄sidio adadeçer victos se eē ab isrl/ expauert ⁊ fugert q̄nq̄gita ⁊ octo milia coā isrl. Et fecert pacē cū isrl:⁊ ꝺuert eis. Ti muertqz auxiliū syri p̄bere filijs āmon. XI

†Actū est aūt vertēte anno eo l tpe q̄ solēt reges ad bella ꝓcedere misit dō ioab ⁊ ꝺuos suos m cū eo:⁊ vniūsuz isrl ⁊ vastauerūt filios āmō ⁊ obsedert rabbach. Dauid †

¶ vel rabba.

cōfusionē: vt possent se vīdicare:cōgregauerūt mltitudinē maioꝛē ꝓpē qō dō in ꝓpria ꝑsona ad p̄liū venit cuz exercitu suo maioꝛi cū priꝰ:⁊ eos debellauit. Et ptz lra vsqz ibi:

k ¶ Videtes vni.re.⁊c. fecerūt pacē. ꝓmittētes reddere dō pacifice tributū: ⁊ ō cetero nō p̄bere eius aduersarijs auxilium.

Moraliter

✻ a ¶ Tulit itaqz anon ꝺuis dauid rasitqz ⁊c. ic pplus iudaicus ꝺuos xp̄i vituperauit mltipliciē et afflixit: vt hr̄ ī actib⁹ apl̄oꝝ ī plib⁹ locis. ꝓpē qō nr̄ dō scz xp̄s. † ¶ Mānē dauit eis ⁊ manete in hiericho ⁊c. Per hiericho q̄ interp̄tat̄ luna ⁊ mutationē signat:eo q̄ luna cōtinue variat bñ gētilitas significat q̄ multis erroꝛib⁹ tūc tp̄is variabatur. In hac āt hiericho māsert apl̄i alijqz xp̄i discipli a pplo iudaico reprobati ⁊ vilipensi: ꝓpē qō paulus ⁊ barnabas direxert iudeis Act.xiij.g. Dob oportebat pmū loq̄ ꝺbum dei:sed qm̄ repellit illud ⁊ indignos vos iudicatis eē ne vite:ecce ꝙuertimur ad gentes:sic ei p̄cepit nob dē. Manēdo ꝺo ī gētilib⁹ ⁊ eis p̄dicādo creuit barba eoꝝ.i.pfectio meritoꝝ que per incrementum barbe signatur: eo q̄ barba signum est masculini sexus q̄ ē pfect⁹. d ¶ Et tūc reuertimini. Post pfectionē em̄ meritoꝝ ī doctrīa gētiliū apl̄i ⁊ alij discipli venerūt ad dō.i.xp̄m p aptā ⁊ clarā visionē.ij.Coꝛ.v.b. Audem⁹ ⁊ bonā volūtatē habem⁹ pegrinari magꝛ a coꝛpe ⁊ p̄sentes esse ad deū. La. XI

Actū est autē. Hic ꝙnr̄ oñdit q̄lit dauid virit ista/ leter:, ꝓpē qō fuit a deo castigat⁹. vbi etiā oñdit ei⁹ pnīa ō peccatis ⁊ patiētia ī aduersis. Pcio igitur ostēdit peccasse p luxuriā.scdo p negligentiam ca.xxi. Tertio per superbiā.ca.xxiij. Circa p̄mū ponit p/mo culpe ꝑpetratio.scdo hūilis recognitio ca.xij.tertio punitiōis patiēs toleratio ca.xiij. Circa p̄mū describit p̄mo ipsi⁹ dō adulteratio.scdo q̄rit facti celatio/ibi: Misit āt dauid. tertio p̄cipit innocētis occisio/ibi: Factū est ergo. Circa p̄mū ō: Factū est aūt vertēte āno ⁊c.scz in p̄ncipio estatis:quādo terrenascentia sunt in campis ad pabulum equorum. l ¶ Misit dauid ioab ⁊c. Alijs enī pcedentib⁹ ad bellū remānsit dauid in hierlm q̄si otiosus: ꝓpē qō fuit lapsus in adulteriū. vñ dicit Ouidi⁹ poeta: Otia si tollas periere cupidinis artes. et Ecci.xxxiij.d. Multam malicia docuit otiositas.

Ouidius de remedio

Moraliter

✻ Viditqz Moraliter. l ¶ Factum ē aūt anno vertente eo ⁊c. Sequitur: † ¶ Dauid autem remansit ⁊c. Per hoc autē q̄ alijs pcedētib⁹ ad bellū dauid remānsit in hierusalez: q̄ interp̄tat̄ pacifica vel quieta.⁊ tunc enormia ꝑpetrauit pctā.s.adulteriū: homicidiū ,pditoriū: vt habet. ī. significat q̄ illi qui quiescunt otiosi et se nō exercēt ī p̄lio ꝫ tētatiōes incurrūt frequēter varias pctoꝝ enormitates: ,ppē qō dic Seneca: Summa oīm vitioꝝ est otiositas. Demones em̄ nūq̄ dormiūt ꝫ semp insidiant

✻ nobis:

A ¶ Dñs hec agerēt. Dauid grauiē peccauit qđ z p ꝓphetā deus arguit: z ipe penitēdo abluit. Sz ille desiderabilis cūct' gētib' qsi ī solario deambulās: ī sole posuit tabernaculū suū: z amauit eccl'iam sup tectū se lauātē. i. mūdātez se a sordib' scīs: z domū luteā spiritali ꝓtē platoē trāscēdētē z calcātē z ichoata cū illa ꝑme cōuētiōis noticia: sepatū ab ea diabolū occidit: sibiqz eā ꝑpetuo copulauit. Oderim' ḡ peccatū: sz nō expugnamus ꝓphetiā: amem' illū dauid quātuz amād' est: q̄ nos a diabolo p misericordiā liberauit: amem' istū penitētē: q̄ taz graue vuln' pcti hūilitat' ꝓfessiōe sanauit. b ¶ Bersabee. Ysido. Pute' satietat': vel pute' septim'. Ecclia ꝙ vocat pute' aque viue: z huic puteo septenarij nomē nūeri in spūssancti significatiōe cōiungit': ꝑpter rōnē pentecostes: q̄ die ō celo spūssanctus missus est. Ad xlix. id est species septē vnū addit': quonia vnitas cōmendat'. Vñ: Solliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Do no itaqz spiritali: id est septenario: facta est eccl'ia pute' satietatis: q: factus est in ea fons aque saliētis in vitā eternā: quē q̄ biberit nō sitiet in eternū. ¶ Grego. Adhuc carnis corruptibil' pondere grauati non valem' sic viuere: vt nulla nos possit culpe delectatio pulsare. Sed aliud est nolentē tangi: z aliud cōsentiētē. Sancti aūt viri tāto vigilātiori se circūspectiōe custodiūt: quāto se pulsari sinistris motib' vel trāsitorie dedignant: vt si q̄d forte cor illicitū cōcupisceret: p̄sus p disciplīne magisteriū oculus vide re recusaret. Sicut em̄ sepe tēptatio p oculos trahit': sic nōnūq̄ cōcepta intrinsecus cōpellit sibi: extrinsecus oculi' deseruire. Plerūqz em̄ quelibet res inno centi mente respicit': sed in ipo cōspectu anim' cōcupiscētie gladio cōfodit'. Nō em̄ dauid vrie cōiugē studiose respexit: q: cōcupiuerat: sed potius cōcupiuit: q: incaute respexit. Justo ꝙ retributiōis examine q̄ exteriori negligēter vtit': interiori oculo cecat'. Sepe aūt iā intrinsecus cōcupiscētia dñat': z illecebratus anim' ad vsus suos sensus corpeos famulari more tyrānidis exigit: suisqz voluptatib' oculos seruire cōpellit: z fenestras luminis aperit ad tenebras cecitatis. Vñ sancti viri cū sinistra delectatione pulsari se sentiūt ipa p q̄ forme speciē pulsari se sentiūt ipa p q̄ forme speciē es ad mentē ingredit': disciplīne magisterio lumina restringūt: ne praue cogitatiōi visio lenocinata famulet'. Que si vnqz sbtiliter custodiri negligit': cogitatiōis immūdicia ad operationē transit. ¶ Grego. Sepe res q̄libet p historiaz fit' ē: p significationē culpa: sicut aliqñ culpa in facto: in scpto ꝓphetie virtus. Quis em̄ non detestet' qđ dauid in solario deambulās bersabee vrie cōcupiuit vxorē: quē tñ a filio reuertētē ire domū monet/pedes lauare. Qui ꝓtin' rñdit dicēs: Arca dei sub pellib': z ego in domo mea requiescā: Quē dauid ad mensam ꝓpriā suscepit: eiqz epulas p quas mori debeat tradit. Tenet ḡ dauid figurā ei' de q̄ scptū est: Jn sole posuit tabernaculū suuz. Qui bersabee ad se iubet pducere. i. legē lr̄e carnali pplo ꝓiūcta spūali sibi intellectu sociare. Bersabee em̄ pute' .vij. dicit'. q: p cognitionē leg' infusiōe specialis gr̄e pfecta nobis sapiētia ministrat'. Uri as ꝙ iudaicū pplm significat: q̄ iterptat' lux mea dei. Judaic' em̄ populus

a aūt remāsit in hierlm. Dum hec agerent' accidit q̄dā die vt surge/
a ¶ māu fort: vel vilu desiderabil'. b ¶ de
ret dauid de stratu suo post mēri
clinātē iā mūdo. a ¶ Jn sole posuit tabna
culū suū: corp'. s. qs' assūpsit: cūct' patefecit
die: z deambularet in solariō do
mus regię. Viditqz mulierē se la a
a ¶ ꝓpter fluxū mēstruū: vt q̄dā volunt.
uantem ex aduerso sup solarium
suum. Erat aūt mulier pulchra
valde. Misit ergo rex z requisi/ b
uit q̄ esset mulier. Nunciatūqz est
b ei q ipsa esset bersabee filia heliā
a ¶. i. diaboli: qui falso dixit: lux mea dei:
ideoqz ō ēra viuētiū merito abscisus. Ethē
vel recheus esu abscisus.
vxorē vrię ethei. ¶ Missis itaqz da
uid nunciis tulit eā. Que cū in/
gressa esset ad illū: dormiuit cum
ea. Statimqz sanctificata ē ab i/ c
a ¶. i. mēstruali effusione.
mundicia sua: z reuersa est in do
mū suā concepto fetu. Mittēsqz
nunciauit dauid/ z ait: Cōcepi.
Misit aūt dauid ad ioab/ dicēs: d
Mitte ad me vriam ethēū. Mi e
sitqz ioab vriam ad dauid. Et ve
nit vrias ad dauid. Quesiuitqz f
dauid q̄ recte ageret ioab et po/
pulus: z quō administrarent bel/
lum. Et dixit dauid ad vriā: Va g
a ¶ post laborē balneis vtere ptē posuit ꝓ
toto corpe: nō ei tāt' vir discalciat' icedebat
de in domū tuam et lauā pedes
tuos. Et egressus ē vrias de do/
a ¶ vt refect' delitios': ꝓuocat' libidie dor/
miret cū vxore: z sic adulteriū lateret.
mo regis: secutusqz est euz cibus b
regi'. Dormiuit aūt vrias ante
portaz dom' regię cū alijs seruis
dñi sui: z non descēdit ad domū
suā: Nunciatūqz est dauid a di/
cētibus. Nō iuit vrias ad domū
suam. Et ait dauid ad vriā: Nū i
quid non de via venisti: Quare
non descēdisti in domū tuaz: Et k
ait vrias ad dauid. Arca dei et l
isrl z iuda habitant in papilioni/
bus: et domin' me' ioab: et serui
dñi mei sup faciem terrę manēt:
z ego ingediar domū meā vt co
medā z bibā z dormiā cū vxore
mea: Per salutē tuā: z p salutē
animę tuę non faciam rem hāc.
Ait ergo dauid ad vriā: Mane
hic etiam hodie: et cras dimittaz
te. Mānsit vrias i hierusalē i die

eīm ꝑpls q̄ de accepta legis scientia ex/ C
tollit: q̄si dei luce gloriat'. Sed huic da
uid vxorē abstulit: sibiqz cōiūxit: qz ma/
nu fort' redēptor apparēs: dū ō se spūa
liter legē loqui innotuit: p hoc qđ iuxta
litterā tenebat'. hanc a iudaico pplo ex/
traneā demōstrauit: sibiqz cōiūxit: qz se
p illā p̄dicatū declarauit: vriā tñ ad do
¶ mū monet

Nico. de lyra

✻ a ¶ Viditqz mulierem se la/
uantem ex aduerso sup tc̄. Ex quo
patet q̄ aspect' ipudic' ē valde piculo/
sus: qz dauid tā sctūs z bonus p ꝙ fuit
tract' i adulteriū: z ex ꝙ ēqnti ad homi
cidiū ꝓditorie ꝓcuratū: vt ex seq̄ntib'
apparebit. b ¶ Misit ḡ rex tc̄. Ad
ꝙ em̄ q̄siuit vt sciret si esset soluta: vt sic
eā acciper in vxorē z licite cognosceret
eā: inualescēte tñ tēptatiōe scies q̄ esset
maritata: nihilomin' mādauit ꝙ ea ad
ducēda z cōmisit adulteriū. c ¶ Sta
timqz san. est tc̄. i. a fluxu mēstruo:
nō qz tūc pateret mēstrua qñ dauid eā
coīuit: qz tūc mlieres sūt turpis color:
z abominabiles ad actū carnalē: z ō ipa
ōr ꝙ q̄ erat pulchra valde. ōr ḡ tūc pur/
gata a mēstruis futur' vsqz ad ptū: qa ī
illo coitu ꝓcepit: vt ptz ī textu: post ꝓce
ptionē aūt cessat fluxus mēstruoz: qz san
guis ille cedit i formationē fet' z ei' ali
mentū. d ¶ Misit autē dauid ad
ioab dicens: Hic consequenter que
ritur celatio facti/ cuz ōr: e ¶ Mitte
ad me vriā. ad ꝙ em̄ ꝓ ipo mādabat:
vt vxorē suā cognosceret: z sic crederet'
puer nasc'tur' eē su': z sic pcm̄ dauid
occultaret': z mlier a lapidatiōe q̄ ꝑm le
gē ei debebat' ꝓpuaret'. f ¶ Quesi/ D
uitqz da. tc̄. ꝙ q̄siuit vt statū sui exer/
cit' sciret: z vrias causaz sui aduēt' nō p
ciper. g ¶ Vade i do. tu. z la. pe. i.
vtere balneo ꝓpē fatigationē labor' p/
cedēt': z p lotionē pedū designat' ablu
tio toti' corpis: itelligēdo a ptē totum.
h ¶ Secutusqz ē eū ci. vt sic p bal/
neū z cibū delicatū ꝓuocaret' ad ceitū.
Cetera patēt vsqz ibi: i ¶ Nūqd nō
de via tc̄. q. d. in exercitu fuisti i labo/
re: z silr i via veniēdo ide: z iō indiges
recreatiōe. k ¶ Et ait vri. se excusan
do valde fidelit'. l ¶ Arca ōi. qz tunc
erat portata ad exercitu: sic fuerat tpe
saul: ꝙt habet' supra. i. libro. xiiij. c. ad
dandū confidentiā bellatoribus. Cetera patent vsqz ibi:

✻ Et vocauit
✳ nobis: z quos ociosos a bonis in/ Doraliter
ueniunt ad peccatū inducunt. Propter
quod dicit Hieron'y. ad Rusticū. Sē/
per aliquid boni facito vt te diabolus ī
ueniat occupatū. a ¶ Viditqz mu
lierē lauantez se ex aduerso. Per
hoc aūt q̄ dauid sanctus z deuotus ex
impudico aspectu peccatū incurrit adul
terij: z vlterius homicidiū proditorie p
petrati: nobis ostendit' quāta diligen/
tia debeat adhiberi in custodia sensus
visus: z etiam quia dicitur Thren. iij. f
Oculus meus depredatus est animaz
meam in cunctis filiabus vrbis mee.
Et idem videtur de custodia aliorū sen
suum: Hiere. ix. f. Ascendit mors per
fenestras meas. Sensus enim exterio
res sunt quasi quedā corporis fenestre
per quas temptatiōes contra latrones ad īteriora ingrediūtur bona gratie rapientes.

mū monet ire: ⁊ pedes lauare: q⁊ in carnat⁹ iudeis ꝓcipit: vt ad ꝓsciam redeāt: ⁊ sordes opez fletib⁹ tergāt vt spāl⁹ mādata leg⁹ itelligāt: ⁊ p⁹ tātā duriciā ꝓceptoz fontem baptismi iueniētes ad aquā p⁹laboꝛē curāt. Sz vrias q̄ arcā dñi eē ſ̄b pelli b⁹ meminit. rñdet: qz domū suā intrare nō possit. q. d. Ego mandata dei in sacrificijs carnalib⁹ video: et redire ad ꝓsciam p spūalez intelligētiā nō requiro. Quasi em̄ arcaz dei esse sub pellibus dic̄: q⁹ ꝓcepta dei nō nisi exhibēdo ministeriū carnalis sacrificij intelligit. Huc tñ redire domū nolentē dauid ad mensam vocat: qz cū iudei ad cōsciaz reuerti ꝛtēnāt: ꝓs tñ spūalia p̄dicat di. Si crederet⁹ moysi: cre. forsitan ⁊ mihi. De me em̄ ille scꝛipsit: Legē em̄ iude⁹ tenet q̄ ei⁹ diuinitatē loquit̄ cui credere dedignat. vnū ⁊ vrias ad ioab cū eplis ex quib⁹ occidi debeat: mittit̄: qz iude⁹ legē portat: q̄ cōuincēte moriat̄. Quz enī mādata legis retinēs implere nititr: ipe defert iudiciū vñ dānet̄. Quid g̃ p sanctū istū dauid sceleste? q̄d vria mūdi⁹? Sz ad mysteriū q̄d dauid sanctī⁹: q̄d vria ifideli⁹? Quia ille p vite culpā ꝓphetie signat inocētiā: ⁊ iste p vite inocētiā in ꝓphetia exꝑmit culpā. Vir⁹ enim sacri eloquij sic trāsacta narrat: vt vētura exprimat: sic ī facto rē approbat vt ī mysterio contradicat. Sic gesta dānat vt hec mystice gerenda suadeat.

¶ Gregori⁹. Ad ꝑ ī scriptura dauid ⁊ petri pctā sūt indita: vt caute la minoz sit ruina maioz. Ad ꝑ penitētia insinuat̄ ⁊ venia: vt spes peꝛeūtiū sit recupatio p̄ditoz. De sta tu suo dauid cadēte nemo supbiat: de lapsu etiā resurgēte dauid ñ desperet. Mirabilit̄ scꝛiptura eodē v̄bo supbos p̄mit: q̄ humiles leuat. Una nāq̄ rē gestā retulit: et diūso mō supbos ad hūilitat̄ formidinē humiles ad spei fiduciā reuocauit. Inestimabile noui generis medicamentū: qđ eodē ordine positū ⁊ p̄mēdo tumētia exiccat: ⁊ ſ̄b leuando arētia infundit. De maloꝛ nos lapsu terruit: ſz de repatione roborauit. Sic nos diuīe dispēsatiōis misericordia: ⁊ supbiētes ꝛepmit: ⁊ ne desp̄atiōe coꝛruam⁹ fulcit. Sz fortasse lectoris animꝰ mouet̄: cur deos q̄s eligit q̄sq̄: ad donoz spiritualiū culmē assumit: a vitijs nō custodit? Sz mlti p accepta dona vtutū: p ipensā grāz bonoz opez ī supbiā cadūt: ſz tñ q⁹ ceciderī ñ agnoscūt. Cōtra eos g̃ hostē antiquus: q̄ ia interi⁹ dñat̄: exteri⁹ seuire pmittitur: vt q̄ ī cogitatiōe elati sūt: p carnis luxuriā ꝓsternāt̄. Aliq̄n āt minus ē ī coꝛpis coꝛruptōe cadere: q̄ cogitatiōe tacita ex ōliberata elatione peccare: Sz cū min⁹ turpis superbia credit̄: min⁹ vitat̄. Luxuriā eo magis erubescūt homines: qz sil oēs turpē nouerūt. Ideo multi p vl̄ post supbiā in luxuriā coꝛruētes ex aperto casu malū culpe latēt̄ erubescūt ⁊ maiora coꝛrigūt: cū ꝑstrati ī minimis g̃uī⁹ ꝓfundūt̄. Deos em̄ se int̄ minoza ꝓspiciūt: q̄ se liberos int̄ g̃uioza crediderūt. Pia g̃ dñi dispēsatiōe laxatos sepe malign⁹ spūs ō culpa ad culpā trahit: ⁊ q̄ plus pcutit eū quē cepat amittit: ⁊ vñ vicisse cernit̄: inde superat̄. Cōsiderare libet intra munitū gratie

† de offi. de lega. c. cum olim

Joh. 5. g

† Judi. 9. g

Moraliter

Alis † prelij

Questio

illa ⁊ altera. Et vocauit eū dauid vt comederet coꝛā se ⁊ biberet ⁊ inebriauit eū. Qui egressus vespere dormiuit in stratu suo cū seruis dñi sui: ⁊ in domū suā nō descēdit† Factū ē ergo mane ⁊ scꝛipsit dauid epistolā ad ioab misitq⁹ p manū vrie: scribēs in epla. Ponite vriā ex aduꝛso belli vbi fortissimū ē p̄lū: ⁊ derelinquite eū vt p̄cussus iterat. Igit̄ cū ioab obsideret vrbē: posuit vriā i loco vbi sciebat viros esse fortissimos. Egressiq⁹ viri de ciuitate: bellabāt aduersum ioab: et ceciderūt ō populo seruoꝛ dauid: et mortu⁹ ē etiā vrias ethe⁹. Misit itaq⁹ ioab ⁊ nūciauit dauid oia v̄ba p̄lij Pꝛecepitq⁹ nūcio dicēs: Cū cōpleuerit vniuersos sermones belli ad regē: si eū videris indignari/ et dixerit: q̄re accessistis ad muꝛ vt p̄liaremini. An ignorabatis q⁹ mlta desup ex muro tela mittant? Quis pcussit abimelech filiū hieroboal: † Nōne mlier misit sup eū fragmētū molę de muro et interfecit eū in thebes? q̄re iuxta murū accessistis? Dices: Etiaz seru⁹ tu⁹ vrias ethęus occubuit. Abijt g̃ nūcius: et venit et narrauit dauid oia q̄ ei p̄ceperat ioab. Et dixit nunci⁹ ad dauid: Pꝛeualuerūt aduersum nos viri: et egressi sunt ad nos in agrum. Nos aūt facto impetu/ pꝛsecuti sum⁹ eos vsq⁹ ad portā ciuitat̄: et direxerūt iacula sagittarij ad ꝓuos tuos ex muro desup: mortuiq⁹ sunt de seruis regis. Quinetiaz seru⁹ tu⁹ vrias ethe⁹ mortuus est. Et dixit dauid ad nunciū: Hęc dices ioab: Nō te frangat ista res. Vari⁹ enī euēt⁹ est † belli: ⁊ nūc hūc ⁊ nūc illū cōsumit gladius. Confoꝛta bellatoꝛes tuos aduersus vrbē vt ōstruas eā: ⁊ exhoꝛtare eos. Audiuit autē vꝛoꝛ vrię q⁹ mortuus esset vrias vir su⁹: ⁊ planxit eū. Trāsactoq⁹ luctu/ misit dauid et introduxit eā in domū suaz: ⁊ factā ē ei vꝛoꝛ. Peperitq⁹ ei filiū. Et displicuit v̄buz ꝺ qđ fecerat dauid coꝛā dño.

a ¶ Et vocauit ⁊c. facies sibi ꝑ pinari latēter potū inebriatinū credēs q⁹ ꝑ ꝺ daret obliuiōi arcā ⁊ exercitū: et sic vino calefact⁹ cum vꝛoꝛe sua dormiret. ꝑ ꝺ tñ nō fuit decept⁹: ⁊ sic ptz bonitas ⁊ pfectio ipsi⁹ q̄ ꝑ reuerētia dei ⁊ afflictione ppli existētis ī expeditiōe etiā a licit̄ abstinebat. Et ex hoc patet grauitas peccati dauid: qui militem tā fidelem ⁊ probuz non hoꝛruit occidere ꝓditoꝛie. b ¶ Factū est g̃. hic conseq̄ter describit inocētis occisio cū dicitur: c ¶ Ponite vriā ⁊c. i. vbi adꝛsarij sūt foꝛtes ⁊ audaces. d ¶ Et dere. eū ⁊c. retrahēdo vos ab ipso. e ¶ Ut pcus. itere. Sciebat enī eus esse ꝓstantē ⁊ q⁹ nō turpiter recederet: sed magⁿ moꝛi eligeret. f ¶ Igit̄ cū io. ⁊c. credebat enī q⁹ regem offendisset facies aliq̄d vñ dign⁹ esset morte et q⁹ dauid hūc moduz moꝛiēdi decreuisset ad celādū culpā vrie. g ¶ Et cecidert ⁊c. Ex q̄ aggrauatū fuit ipi⁹ peccatū: qz occasiōe illi⁹ quē volebat moꝛi fuert etiā alij interfecti. h ¶ Si eū videꝛit indig. ꝓpē infectionē populi. i ¶ Et dixerit: q̄re accesſ. ad muꝛ ⁊c. q⁹ ex illa pte pone etiā iualide pnt hoīes foꝛtissimos inferiore: qđ ptz per exēplū. k ¶ Nōne mu. misit ⁊c. dices etiā ser. tu⁹ vrias ethe⁹ occubuit dixit ioab ad sui excusationē erga dauid: vt dauid cogēsceret q⁹ ioab nō fecerat illū insultū ex igrātia artꝭ bellice: ſz vt ꝑ ipleret mādatū reg⁹. ceꝛa patēt vsq⁹ ibi: l ¶ Nō te frā. ista res. ab obsidione ciuitat̄ recedendo. m ¶ Vari⁹ em̄ euent⁹ ē belli. q. d. si foꝛtuna nūc fuit ꝓtra te: erit postea pro te. n ¶ Audiuit āt vꝛoꝛ vrie ⁊c. ficte tñ ⁊ ꝑm apparentiā: qz dñ volebat eī⁹ morte vt ꝑ ꝺ lapidationē euaderet: et vꝛoꝛ regis fieret: ⁊ ad istā intentionez ꝓcurauerat dauid moꝛte sua. Ad cui⁹ itellectū plenioꝛē sciēdū q⁹ dicit ꝺ Ra. Sa. q⁹ viri ꝓcedētes ad bellū dabant vꝛoꝛib⁹ suis libellū sepatiōis vt libere possent ꝓtrahere si viri ī ꝓlio moꝛerēt: ⁊ cōputabāt tps a die datōis libelli. et iō q⁹ vꝛoꝛ vrie ꝓcepat p⁹ recessū mariti sui: iō ipo moꝛtuo euadebat penā lapidatiōis. o ¶ Trāsactoq⁹ luctu. hoc est tēpoꝛe determinato lugēdi: q⁹ post moꝛtez viroꝛ vꝛoꝛes eoꝛ ꝑ aliq̄ tps poꝛtabāt vestes lugubres: ⁊ istud tps vocatur tempus luctus.

¶ In ca. xj. vbi dꝛ ī postil. Ad cui⁹ pla niꝛē itellectū sciēdū q⁹ ꝺ dic̄ Ra. Sa. q⁹ viri ꝓcedētes ad bellū dabāt vꝛoꝛibus suis libellum separationis.

Additio. Sic Ra. Sa. ⁊ alij ꝺeb. expositoꝛes sepe coꝛrūpūt veꝛ intellectū scripturarū ꝓsequēdo lr̄am plusq⁹ oꝑtet: ī q̄bus verificat̄ illō: lr̄a occidit. ij. Coꝛ. iij. b. Ita q⁹ ꝗpluries labūt̄ ī opposito vitioso ⁊ extremo. s. fabulādo mlta ſz ia litere ⁊ q̄ nusq⁹ in scriptur⁹ autēticē repeꝛiunt̄: ⁊ in talib⁹ de eis verificat̄ illud Ps. cxviij. l. Narrauerūt mihi iniq̄ fabulationes: sed non vt lex tua: vt patet in hoc passu. Nam hec assertio Ra. Sa. dependet ex opinione q̄rundā talmudistaruz asserentiū q⁹ ꝺ nūq⁹ fuit adulē cū vꝛoꝛe vrie. Ad quod fundādum fingunt illud de libello separationis: quod hic ponit Ra. Sa. quod est falsissimum: et maxime contra textus planos huius hist̄oꝛie. Unde dauid repꝛehenditur a deo tanq⁹ adulter ꝑ ꝓphetam: qđ quidem peccatū etiā ꝺificat̄ p ꝓfessionē ipsi⁹ dauid: vt. j. xij. ca. et in alijs multis locis. Si autez fictio ista Ra. Sa. ⁊ alioꝛ

Sa. z alioꝝ seqntiū esset vera: tūc da
uid nunqꝫ fuisset reꝰ illiꝰ adulteriū: nā
vxor vrie esset libera a die datiōis li/
belli q̄ pcesserat tps ꝑme ꝓiūctōis da
uid cū ea: vt ptz mäifeste. Cäz ät quā
assignat Ra. Sa. ad dationē huiꝰ li/
belli repudij: dicit q̄ ꝫ fiebat ad finē
q̄ si viri i bello morerenꝫ vxores libe
re possent ꝺhere: q̄ q̄dē cā ē penitꝰ in/
anis z vacua. nū lz talē libellū repu/
dij nūqꝫ darēt: adhuc vxores possent
ꝺhere maritꝫ mortuis. Mäifestū est
em̄ q̄ i morte alteriꝰ cōiugꝫ soluit vi/
culū mrimōiale: etiä si libellū repudij
nō ꝓcederet: vñ talia nō videnꝫ iter/
ponēda iter expositiōes sacraꝝ scīp
raꝝ: nisi forte ad detegendum errorē
male sentientiū: vl̄ in derisionē talit

Replica. (fabulantium.
Jn ca. pi. vbi po/
stil. allegat dictū Ra. Sa. de libello
dato vxorib⁹ a viris ꝓcedētib⁹ ad bella
z ceka q̄ ide sequūt. Jstō dictū Bur.
reꝓhēdit sic reꝓhensiōe dignū ē: sed q̄
dic̄ hmōi erronea dicta in expositiōe
nō miscēda: nō videt erudite dictū:
qꝛ scti doctores hereses z errores i li
bris suis explicāt: nō vt approbāt sed
vt derideāt: z falsitatē eoꝝ oñdāt: ita
et ꝫ postil. facit: qꝛ z dauid cōmisisse
adulteriū sepe ostēdit: nec eū rigore
huiꝰ dicti Ra. Sa. ab adulterio excu/
sari pmittit: nec videt posse excusari
stāte etiä dicto Ra. Sa. qꝛ z si talꝫ li/
bellꝰ daret. Añ tū mortē sui mariti ñ
haberet effectū. qm̄ ante mortē ꝓiun/
cta alteri adulteriū cōmisisset: sic in ꝓ
posito casus bersabee habet.

Glo. ordi.

Sinū: q̄to deꝰ misc̄ie fauore nos ꝓti/
net. Ecce q̄ de ꝫtute se extulit: ꝓ vitiū
ad hūilitatē redit. Qui ꝺo accepit ꝺ/
tutib⁹ extollit: nō gladio sz medicamē
to vulnerat. Virꝰ em̄ medicamētū:
vitiū vulnꝰ. Quia q̄ de medicamēto
vulnꝰ facim⁹: fac̄ ille de vulnere medi
camētū: vt q̄ ꝫtute pcutit: vitio cureꝫ.
Virtutū em̄ dona retorq̄m⁹ in vsū vi
tioꝝ: ille vitioꝝ illecebras assumit in
arcē ꝫtutū: z salutꝫ statū pcutit vt ser
uet: vt q̄ hūilitatē curāt fugim⁹ ei sal
tē cadētes ꝫeam⁹. Sz pleriqꝫ q̄ in
multꝫ corruūt: artiꝰ ligant. Cūqꝫ eos
ātiquꝰ hostꝫ ex vno vitio pcutit vt ꝓci
dāt: ex alio ligat ne surgāt. Cōsideret
q̄ hō: cū q̄ aduersario bellū gerat: z si iā
se in aliq̄ deliq̄sse ꝓpedit: saltē ad cul/
pā ꝓrahi ex culpa ꝓtimescat: z studi/
ose vitent vulnera q̄b⁹ freq̄nt̄ iterfi/
cit: qꝛ valde raꝝ ē q̄ hostꝫ nr̄ electoꝝ
saluti etiä vulneribꝰ seruiat. Ad eru/
diēdū em̄ dñs sepe electos tēptatoriis
ꝏcit: sic̄ post padisi claustra post ter
tij celi secreta ne reuelationū magni/
tudie paulꝰ extolleret datꝰ est ei ägelꝰ
sathāe. Sz hac tēptatiōe disponit: vt
q̄ elati pire poterāt: hūiliati seruent.
Secreto q̄ dispēsatiōis ordie vñ seui
re pmittit iniq̄tas diaboli: ide pficit
benignitaꝫ deiꝰ: qꝛ ide obtēpat nutib⁹
supne gr̄e vñ exercet irāvolūtatꝫ sue.

Ni. de ly. Ca. XII

Jsit q̄ dñs na-
thā. Hic ꝓñr
describit hūilis recogni/
tio pcti. Et ꝓmo ponitur
peccātis reꝓhēsio. scdo reꝓhēsi humi
lis cōfes

Jsit q̄ Ca. XII
dñs nathā ad da/
uid. Qui cū vēis/
set ad euz/ dixit ei:
a ¶ cū ꝓlati ecclie potētes arguūt: pri⁹ q̄sdā
sūtu dines velut de alieno negocio ꝺducūt.
Rside mihi iudicium. Duo viri b
erāt in ciuitate vna: vnꝰ diues: et
alter pauꝑ. Diues hēbat oues et
boues plurimos valde: pauꝑ aūt c
nihil habebat oīno/ ꝫter ouē vnā
paruulā/ quā emerat z nutrierat z d
que creuerat apud eū cū filijs eiꝰ
simul/ de pane illiꝰ comedēs: z de f
calice eiꝰ bibēs: z in sinu illius dor
miēs: eratq̄ illi sic̄ filia. Cū ät pe/ g
regrinꝰ q̄dā vēisset ad diuitē/ pcēs
ille sumere de ouibꝰ z de bobꝰ suis:
vt exhiberet cōuiuiū pegrino illi
q̄ venerat ad se: tulit ouē viri pau
peꝛ: z ꝓparauit cibos homini illi
a ¶ Post sūtudines rectā sn̄iaz ꝺ se quasi in
altey ꝓferunt potentes.
q̄ venerat ad se. Jrätus ät ꝺ indigna
tiōe dauid aduersus hoiez illū ni
mis/ dixitq̄ ad nathā: z Viuit dñs: h
qm̄ filius mortis ē vir q̄ hoc fecit.
Ouē reddet in quadruplū: eo q̄ i
fecerit verbū istud z nō pepcerit.
a ¶ Tāde ꝓlati modis ꝓgruētibus de ꝓprio
reatu potētes feriāt iā in nulla sui defensione
erectos q̄ꝑe sn̄ia ꝓprij oris ligatus.
Dixit aūtē nathā ad dauid: Tu k
es ille vir q̄ fecisti hāc rē. Hec di/
cit dominus deus isrl: Ego vnxi
te in regē sup isrl: z ego erui te de
manu saul: z dedi tibi domū dñi
tui: z vxores dñi tui in sinu tuo: l
dediq̄ tibi domū israel z iuda: et
si parua sunt ista: adijciā tibi mul
to maioꝛa. Quare ergo ꝓtempsi/
sti verbū domini: vt faceres ma/
lum in conspectu meo? Vriā ethe m
um percussisti gladio: z vxorem il
lius accepisti tibi vxorem: z inter/
fecisti eum gladio filioꝝ ammon.
Nō obrem nō recedet gladius de n
domo tua/ vsq̄ in sempiternū: eo
q̄ despexeris me z tuleris vxorez
vrię ethei vt esset vxor tua. Jtaq̄
hec dicit dominus: Ecce ego su/ o
scitabo sup te malū ō domo tua:
z tollam vxores tuas in oculis tu
is: et dabo ꝓximo tuo: z dormiet p
cuz vxoribus tuis in oculis solis
huius. Tu eni fecisti abscondite:
ego vero faciā verbuz istud in cō
spectu omnis israel: z in cōspectu
solis huiꝰ. Et dixit dauid ad na/ q

lis confessio/ ibi: Et dixit dauid ad na/ L
thā. Prima in duas: qꝛ primo in reꝓ/ †
hensiōe dauid pabola ꝓponit. scdo ex 2. q. 7. §. itē
ponit/ ibi: Dixit aūt nathā. Circa pri/ cū balaā. ℣.
ca primū ꝺr: b ¶ Duo viri erāt. s. itē cū dauid
dauid z vrias. c ¶ Pauꝑ ät nihil
cē. i. vxorē vnicā. dauid ät hēbat plu/
res: vt ptz ex. ℣. dicti. d ¶ Quā eme
rat. dādo ꝓ ea dotē. e ¶ Et nutrie
rat. qꝛ accepat eā puulā. f ¶ De pa
ne illius come. cē. qꝛ cōicabat cū eo
in cibo z lecto. g ¶ Cū aūt peregri
nus cē. i. diabolꝰ q̄ alienatus ē a cōi/
tate ciuiū celestium ꝓ obstinationē in
pctō: cui dauid fecit conuiuiū ꝓ cōsen/
sum in adulteriū z homicidiū in opus
deductū: qꝛ diabolus in talibus dele/
ctat. Talē ät parabolā ꝓposuit nathā
ipi dauid vt ignoraās seipm condēna/
ret: z sic frontē nō haberet defenden/
di peccatū suū. Ideo subdit sn̄ia da/
uid: h ¶ Filius mortis est vir q̄
hoc fecit. i. dignus morte ꝓpter hoꝛ
rorē facti. i ¶ Ouē reddet in qua
druplū. Hoc sentētiauit ꝑm legez q̄
habet Exo. xxii. a. s. q. ꝓ furto ouis red
dat quadruplū. z sic factū ei est: qꝛ ꝓ
morte vrie mortui sunt ꝑtuoꝛ filij eiꝰ z
scz primus filius bersabee: absalō: am
mon: adonias: vt habet ex seqntibus.
k ¶ Dixit aūt nathā. Hic ꝓñr hec
parabola ꝓdicta expōit ꝺ ipm dauid.
Et ptz sn̄ia ex ꝓdictis: paucis exceptis
que discurrent. l ¶ Et vxores dñi †3. q. 7. §. fi.
tui in sinu tuo. Cz non legat q̄ da/
uid vxorez saul accepit: tñ dñs tantā
ptātē ei dedit q̄ poterat accipe: z forsi
tan aliquas accepit: qꝛ nobiles erant.
nō em̄ oīa scripta sunt. m ¶ Vriaz
ethei pcussi. gladio. qꝛ ex eiꝰ man/ D
dato factū fuit: vt patet ex ꝓdictis: z il
le facit rē cuiꝰ auctoritate fit. n ¶ Nō
obrē non recedet gladius de do
mo tua. qꝛ frater occidit fratrē vt ab/
salon ammō: vt habet. ℣. ca. sequēti. z
salomon adoniā: vt hr̄. ℣. iij. li. ij. ca. Et
filius insurrexit ꝺ patrē. s. absalō ꝺ da
uid: vt habet. ℣. xv. ca. Ideo subditur: alsꝫ domo
o ¶ Ecce ego suscita. sup te malū
de domo tua. i. absalō filiū tuū vo/
lentē inuadere regnū. p ¶ Et dor/
miet cū vxoribus tuis in ocu. cē.
. i. manifeste corā oibus: qui habet. ℣.
xv. ca. q ¶ Et dixit da. Hic ꝓñr po
nit ipꝰ dauid humil cōfessiō z pene tē Diuisio
peratio. z scdo hūana ꝓsolatio/ ibi: Et
cōsolat⁹ ē. tertio reꝛcipit̄ historie nar
ratio/ ibi: Jgit pugnabat. Circa ꝓmū
dicit: Et dixit dauid. Ore z corde.
✻ Peccaui dño.

Moraliter. a ¶ Misit q̄ dñs na Moraliter
ad dauid cē. Per nathā ꝓphaz pōt
intelligi ꝓdicator qui verbum dñi ha/
bet nunciare ad modū ꝓphete: ꝓpter
qꝰ sicut nathan pctā dauid regis non
palliauit sed efficaciter reꝓhendit: sic
ꝓdicator peccata potentū publica non
debet palliare sed efficaciter contra ea
ꝓdicare: exēplo christi qui peccata scri/
baꝝ z pontificū efficaciter reꝓhendit.
q ¶ Et dixit dauid ad nathā cē.
Per hoc aūtē q̄ dauid se nō excusauit
sed statim pctm̄ suum tanqꝫ vere peni/
tens humiliter recognouit: exemplum
dedit oīb⁹ z specialiter potētibus
vt peccata sua non defendant: sed hu/
militer confiteant̄ vt veniā consequi
mereant̄: sicut ipe dauid cui dictū fuit.

p ✻ Dñs trāstu

La.XII

a ¶Dixitq; nathā. Oia tñ q̄ ꝑ pctō p̄dicta sūt ei: postmodū toleravit: Deus delictū delet: sz inultū nō dese-
rit. Aut em̄ bō i se penitēs punit: aut deus hec cū hoie vindi-
cās pcutit. Nō igit̄ pctō parcit: qz sine vindicta nō laxat. Sic
em̄ dauid audire post ꝓfessionē meruit: dñs trāstulit petm̄ tu-
um: z tñ multis post cruciatib⁹ afflictus effugiēs reatū culpe
quā ꝓpetrauerat exoluit. Sic nos salutis vnda a culpa primi
parētis absoluimur: sz absoluti q̄z adhuc carnalit̄ obim⁹: qz de
licta nr̄a vel ꝑ nos vel ꝑ seip
sum de⁹ resecat etiā cū relax
at. Ab electi em̄ suis iniqta-
tū maculas studet tpali affli-
ctione tergere: q̄s in eis ꝑ-
petuo nō vult videre.

† Eccl.47.b. De pe.dist. 1. c. voluis-sent iniq. §. deniq; et. c. si petm̄ da-uid. et. c. sic p̄mi. et dist. 2. §. opponi tur ī fine. et dis.3.c. totā penitentiaz et. c. ille rex tant⁹. et. c. il lud † 33.q.2. c. post ipm̄ ꝙ. hoc aut̄

b ¶Misitq; ioab. Hec victoria dauid quā ioab in-
choauit: z ipe ꝓfecit: signifi-
cat victoriā nr̄i regi. Dux ei
z hostes bellū gerit cū p̄dica-
torū ordo z mundi potētes
scutum fidei opponit. Sz vi
ctoria ad xp̄m refert: cui oīs
ptās z potētia regni ascribi-
tur. De⁹ est em̄ q̄ opat̄ ī no-
bis z velle z ꝓficere. Coro-
nā ḡ regis hostilis ppli tulit
dauid: z sibi diadema fecit:
cū xp̄s diabolo regnū ause-
rēs sibi insigne decorū para
uit. Est em̄ dauid corona cō-
uētus catholici ppli: q̄ caput
nostrū. i. xp̄m fide z cōuersa-
tione coronat z ambit. Oīs
em̄ sanctoz labor certamē et
victoria ad honorē ei⁹ refer-
tur. Rabbath ciuitas regni
ammon: q̄ nūc philadelphia
vocat: z interp̄tat multitu-
do. Et ī euāgelio dr: qz mul-
ti venient ab oriente z occi-
dente z recūbent cū abraam
isaac et iacob in regno celo-
rū. c ¶Urbs aquaruz. Propter abundantiam que
ibi erat aque: vel vt quidam
dicunt populorum.

Mat.8.b

Et tulit dia

Nico.de lyra

c* a ¶Peccaui dño. non defendens peccatū suū: sed humiliter recognoscēs. ꝓpter qd̄ sequit̄ pene tēpe-
ratio cū dicit: b ¶Dñs ā
ꝙ trāstulit peccatū tu-
um: ꝙtū ad culpā: remitten
do ꝓpter pnīam tuā: z ꝙtuz
ad penā: tēperando eā: qz li-
cet sis homicida z morte di-
gnus: tñ c ¶Nō morie. ī
ꝓpria ꝑsona: sed in filio tibi
nato. cui⁹ causa subditur:

11.Pa.3.b Dat.1.a

d ¶Qm̄ blasphe. tc. qz
hoies ignorātes z mali ex ꝙ
blasphemabāt iudicia dei oc
culta: dicētes eū iniuste egis
se: reꝓbādo saul z eligēdo
dauid q̄ sat̄ peiora fecerat ꝙm
saul. e ¶Percussitq; do
min⁹ par. infirmitate incu
rabili simplr ꝑ naturā. iō sb-
dit: f ¶Et despe. ē. s. da-
uid de sanatione pueri ꝓtā
nature z artis medicine: qz
tñ de⁹ poterat eū sanare. iō
subdit: g ¶Depcatusq;
est dauid tc. qz nesciebat
si verbū dñi de morte pueri
fuisset dictū ꝑ snīam diffinitiuā: qz tūc nō orasset ꝓ ei⁹ sanita-
te: aut ꝑ cōminationē tm̄ sic Jone.iij.dr: Adhuc xl.b. dies z
niniue subuertet̄: q̄ tñ nō fuit subuersa eo q̄ niniuite egerunt
pnīam: ꝓpter ꝙ dauid interrogat⁹ de fletu ꝓ puero q̄diu vi-
uebat: z cōsolatiōe sua ipso mortuo de quo mirabant̄ hoies
sui. vt ptz in lr̄a/rñdit: h ¶Dū em̄ adhuc viueret ieiu-
naui z fleui: ꝓ ei⁹ sanitate ꝑpetrāda. i ¶Diceba em̄. i. in
corde meo cogitabā. k ¶Quis scit si forte do. tc. ꝓpter
pnīam z afflictionē meam.
l ¶Et cōsola. est. Hic ꝓñr
ponit ipi⁹ dauid aliqlis ꝓso-
latio: eo q̄ dñs petm̄ suū remi
serat ꝙtū ad culpā z tēpera-
uerat ꝙtū ad penā. vt p̄dictū
est: z ideo ꝓñr consolatus est
bersabee vxorē suā de morte
pueri. m ¶Que genu. tc.
q̄ interp̄tat pacificus: et ꝙ fu-
it ex ordinatione diuina. fuit
em̄ ipi dauid reuelatū q̄ post
eū regnaret: z in tanta pace
q̄ tēplū dñi edificaret sicut ꝓ
missuz fuerat dauid a dño .ē.
vij.ca. n ¶Et dñs di. cū-
dando sibi gratiā in sua iuuē
tute. ꝙuis errauerit in sene-
ctute: vel dr: q̄ dñs dilexit eū
eo q̄ dñs dedit sibi bona na-
turalia ex pte corpis z aīe.
o ¶Misitq; eū in manu
nathan ꝓphete: vt ꝑ eū lā
cte nutriret̄: z bñ doceret̄: vt
sic postea ad regnū aptior effi
ceret. p ¶Igit̄ pug. In-
terposito pctō dauid ꝙtuz ad
adulteriū z homicidiū. hic re-
uert̄ scriptura ad cōplēdū hi-
storiā. s. inchoatā. x. ca. de ex-
pugnatione filioz ām̄on/ cuz
dicit: Igit̄ pugnabat io-
ab contra rabbath: q̄ erat
ciuitas principalis z regia: ꝓ
pter quod rex z bellatores sui
posuerūt se in ea. q ¶Et ca
piēda est tc. qz circa eā erāt
aq̄ z paludes ī q̄b⁹ ꝓfidebāt
interiores. Sz his nō obstan
tibus ioab tm̄ fecerat ꝙ erat
in ꝓmo capiēda. r ¶Con
grega re. tc. Ex quo ptz ma-
gna fidelitas ipius ioab erga
dauid: qz victoriā suo labore
ꝑcuratā noluit ei ascribi.

Bersabee

c* Et tulit

* b ¶Dñs ā q̄z trāstulit
peccatū tuū tc. Surrexit
ḡ da. de ter. et lo. vuctus
qz est. Per hoc aut̄ factū da
uid ostendit̄ ꝙ licet ꝑ vita ꝓ
pinquoz languētiū ꝙdiu vi
uūt sit orandū: tñ ipsis defū-
ctis cōsolatio recipi debet de
morte eorum. vnde dicitur. i.
Thessal. iiij. c. Nolum⁹ vos
ignorare fratres de dormien
tibus vt nō contristemini si-
cut et ceteri qui spem non ha-
bent: scz resurrectionis futu-
re. † ¶Misitq; ioab nū
cios ad dauid di. tc. Per
hoc autem ꝙ ioab triūphū de
filiis ammon noluit sibi ascri-
bere sed magis domino suo
dauid: nobis ostēditur ꝙ nul
lus victoriam de peccatis vt
demonibus debet sibi attri-
buere: sed dño nr̄o iesu chri-
sto ꝑ dauid figurato.

* Populum

a ¶ Et tulit dia.regl. In Para. ita legit: Tulit dauid coronā
Pa.20.a melchō de capite eī: ⁊ inuenit in
ea auri pōdo talentū: ⁊ pciosissi/
mas gēmas. Fecitq; sibi inde di/
adema. Mō ē em nomē ꝓprium
melchō: sz iterptat rex eoꝝ. Bel
chon vt volūt hebrei idolū ē am/
monitaꝝ: cui⁹ diadematis auꝝ ⁊
gēmas dauid dr ꝓflasse ⁊ purgas
se ꝑm legē ⁊ fecisse sibi diadema.

Actū ē tē. Ca. XIII

b ¶ Sorbiciūla. Est
qō ad sorbēdū aptū est.

c ¶ Oppressit eā. Incest⁹ amnon
maioris filij dauid in sorore sua
thamar ⁊ parricidiū absalō in am
non fratre: monet nos vt sp cau/
te agam⁹: ne vitia in nob dñent:
⁊ princeps pcti (q̄ falsam pacē pe
riclitātib⁹ spondet) nos impatos
iueniēs de ipiouiso trucidet. Ab
salō em pr̄ pacis vel pr̄is pax in/
terptat. Amnō donās. Thamar
amaritudo. Qui em membra sua
donat libidini: ⁊ fuit iniqtati ad
iniqtatē: in pcti amaritudinē ca/
dit: lz inimicus se q̄si pr̄em pacis
oñdet ⁊ pspa ꝑ talib⁹ factl ꝓmit
tat. Necesse ē em vt cito ad peni/
tentiā redeam⁹ ne forte diabol⁹ p
malignos spūs in necē nostram
conspiret ⁊ morti ppetue tradat.

& Et exosam

Nico.de lyra

B ✠ a ¶ Et tulit tē. eoꝝ. hoc ē:
idoli ipoꝝ q̄ vocabat melchō ⁊ i/
terptat rex eoꝝ. b ¶ Et ipositū
est tē. primo tm̄ ꝓflauit ⁊ purga/
uit metallū ꝑm purgationē legis: ⁊ postea fecit inde sibi diadema.
Sz si ꝫ dicat videt dauid fecisse
ꝺ legē: Deut. vij. a. vbi dr: Sculptilia eoꝝ igne cōbures: ⁊ nō ꝺcu
pisces aur ⁊ argētū de qb⁹ facta
sunt tē. Ad qd sciendū qd istud
p̄ceptū itelligit tm̄ de ciuitatib⁹ ⁊
pplis q̄ erāt itra termios terre ꝓ
missionis: qr de eis loquit sic ptz
ibidē. ppls aūt āmonitaꝝ nō erat
ptētus itra termios terre ꝓmissi
onis. c ¶ Pplm q̄z ei⁹ addu.
tē. qd nō ē itelligēdū de toto po
pulo āmonitaꝝ: sz de illis solū q̄
ꝓsiliū dederāt q̄ fieret vituperiū
nūcijs suis: qr miserat eos bona
intētiōe ad ꝓsolationē regl ⁊ red
iderūt malū ꝓ bono: ⁊ iō voluit
ꝺ eos exercere rigorem iusticie ne
de cetero aliquis attētaret simile
Doraliter facere.

✠ c ¶ Pplm q̄z eius adduces serrauit. Per hanc penā q̄
fuit valde grauis ⁊ iflicta ꝓpt iniu
riā factā ipi dauid. Allegorice si/
gnificata fuit grauitas pene p ro
manos iudeis inflicte ꝓpt iniu/
riā factā ipi xpo p dauid significa
to vt pdictū est. Ca. XIII

Diuisio Factum est aūt post
hec tē. Postq̄ descri/
pta est transgressio da/
uid ⁊ eius punitio occulta p pue/
ri mortē: hic cōsequēter describit
eius punitio manifesta: ⁊ qr pec/
cauerat p homicidiū ⁊ adulteriū:
ideo primo describit primogeni/
ti sui inter

a bath. Cūq; dimicasset cepit eā † Et tulit a
diadēa regl eoꝝ de capite eī⁹: pōdo auri
talētū hns gēmas pciosissimas: ⁊ iposituꝫ b
est sup caput dauid. Sz ⁊ ꝺdā ciuitatis
asportauit mltā valde. Pplm q̄z ei⁹ ad c
a ¶ i. serra p mediū secuit. b ¶ silitudinē. c ¶ rotis
ducēs serrauit: ⁊ circūegit sup eos ferrā
incidentia. a ¶ eos. b ¶ cultros p eos.
ta carpēta. Biūsitq; cūltrl: ⁊ trāsduxit
a ¶ similitudine. b ¶ modo quo transducunt ꝑ la/
teres adhuc teneros vt conformēt.
in typō latēr. Sic fecit vniuersis ciuita
tibus filioꝝ āmō. Et reuersus ē dauid ⁊
ois exercitus in hierlm. Ca. XIII

Factū ē āt post hec vt absa/ d
lō filij dauid sororē specio/
sissimā vocabulo thamar ad
amaret † amnon fili⁹ dauid: ⁊
deperiret in eā valde: ita vt ęgrotaret p/
pter amorē eius: qr cū esset vgo diffici/ e
le ei videbat: vt q̄ppiā inhoneste ageret
cū ea. Erat aūt amnō amicus noie iona f
dab filius semma frīs dauid/ vir pru/
dēs valde. Qui dixit ad eū: Quare sic
attenuaris macie fili regl ꝑ singulos di/
es: Cur nō indicas mihi: Dixitq; ei am
non: Thamar sororem frīs mei absalon
amo. Cui rndit ionadab: Cuba sup le/
ctulū tuū ⁊ lāguorē simula: cūq; vene/
rit pr̄ tu⁹ vt visitet te/ dic ei: Veniat † obse
cro thamar soror mea vt det mihi cibū:
⁊ faciat pulmētū ⁊ comedā ꝺ manu ei⁹.
Accubuit itaq; amnō ⁊ q̄si ęgrotare cę/
pit. Cūq; vēisset rex ad visitādū eū/ ait
amnō ad regē: Veniat obsecro thamar so
b ror mea: vt faciat i ocul⁹ meis duas sorbi s
ciūculas: ⁊ cibū patū capiā de mānu ei⁹.
Misit ḡ dauid ad thamar domū/ dicēs:
Vēi in domū amnō frīs tui: ⁊ fac ei pul/
mētū. Veīitq; thamar i domū amnō frīs
sui. Ille aūt iacebat. Quę tollēs farinā
cōmiscuit: ⁊ liq̄faciēs i ocul⁹ ei⁹: coxit sor
biciūculas. Tollēsq; qd coxerat: effudit
⁊ posuit coram eo: ⁊ noluit comedere. Bi
xitq; amnō: Ejcite vniūsos a me. Cūq;
eiecissēt oēs/ dixit amnō ad thamar: In/ b
fer cibū in ꝓclaui vt vescar de mānu tua.
Tulit ḡ thamar sorbiciūculas q̄s fecerat
⁊ tulit ad amnō frēm suū i ꝓclaui. Cūq;
obtulisset ei cibū: apphēdit eā ⁊ ait: Vēi
cuba mecū soror mea. Quę rndit ei: No
li frat mi: noli opp̄mere me: neq; ei fas
ē i isrl. Noli facere stulticiā hāc. Ego ei
ferre ñ potero opprobriū meū: ⁊ tu eris q̄
si vn⁹ de īsipiētib⁹ in isrl. Qui potꝰ loqre i
ad regē: ⁊ nō negabit me tibi † Noluit āt
amnō acq̄escere ñcibus ei⁹: sed ꝑualēs
c viribus oppressit eā/ ⁊ cubauit cum illa.

ti sui interfectio. secundo vxor sua/ C
rum cognitio: ca. xiiij. tertio contra † i. pa. 10. b
eū populi rebellatio: ca. xx. Circa p
mum ꝓsiderandū q̄ primogenitus
dauid occisus est: eo q̄ sororē suaz
thamar violenter defloratuit: ⁊ ido
ꝑmo describit stupratio sororis ab
amnō. secundo cōceptio rāconis in
corde absalon/ ibi: Porro nō est lo
cutus absalon tē. tertio vindicatio
pudoris/ ibi: Factū est aūt post tē/
pus tē. Circa primū dr: Factum
est autē post hec vt absalon
tē. Quia in vindictā pctōr dauid
amnō primogenitus eius amore il
licito exarsit in sororē suā: ita q̄ in/
firmabat ꝓpter eā: qr passiones ex
cessiue amoris odij vel timoris et
hmōi mirabilit immutant corpus.
e ¶ Quia cū esset virgo diffi/
cile ei videbat vt q̄p. tē. Non
qr formidaret inhonestatē: sz quia Alias amo
filie regis virgines clause intra do
mū custodiebant: ita q̄ sibi impos/
sibile videbat q̄ posset eius habe/
re p̄sentiā ad exercendū suā luxuri/
am. f ¶ Erat autē amnō ami/
cus nomine ionadab fili⁹ tē.
Id est astutus: quia ad finē malum
sciebat inuenire media opportuna:
sicut patet p malū consiliū quod de
dit ipi amnō. Et patet lra vsq; ibi:
g ¶ Et faciat in oculis meis
duas sorbiciūculas tē. Id est
duo pulmenti genera ad sorbendū D
apta. Cetera patēt vsq; ibi: h ¶ In
fer cibus in conclaui: Id est in
loco secreto ⁊ remoto quod dice/
bat vt posset ea abuti: vt patet ex
consequētibus. Sequit: i ¶ Lo/ Alias toro
quere ad regem: et non negabit me tibi. Hoc videt esse con/
tra legem: Leuit. xx. vbi ꝓhibetur
matrimoniū fratris cum sorore si/
ue sit de patre tm̄ siue de matre: et
multo fortius ꝺ vtroq; ad quod re
spōdet Ra. Sa. q̄ dauid cepit ma
trem thamar in bello: et circūcisis
vnguibus ⁊ peractis alijs que ad
hoc requirunt: vt habet Deutero.
xxi. b. Et accepit eā vxorem. verun
tamen tunc erat impgnata de viro
quē prius habuerat habēs in vte/
ro istā thamar: ⁊ ideo nō erat filia
natural ipi⁹ dauid. ꝓpt qd fili⁹ ei⁹
poterat eā hre vxorem ꝑm legem.

✠ Et exosam

Doraliter ✠ d ¶ Factum est Doraliter
autem post hec vt absalon fi/
lij dauid sororem speciosissi/
mā vocabulo thamar ad tē.
Per thamar virginem que cubicu
lum amnon fratris sui ex patre sed
nō ex matre intrauit sola cum solo
⁊ ibidem fuit defloratuit: significat
quecūq; virgo vel mulier contine/
re; ꝓponens: sed de sua securitate
nimis confidens. Nam frequēter
in tali confidentia diabolus cuius
alitus prunas ardere facit: vt dicit
Job. xli. quando sola cum solo etiā
valde ꝓpinquo reperit ignem con
cupiscentie carnalis accēdit. ꝓpter
qd talis solitudo caueri debet solli/
cite. Bern̄. super Missus est. So † 47. dist. c.
lent virgines q̄ vere virgines sunt sic hi-ne/
semp esse pauide ⁊ nūq; secure ⁊ vt cesse
timēda caueāt etiā tuta ptimescere.

p ij ✠ Porro nō

a ¶ Et exosam eā ha. Et nos admissum facin⁹ odio habea mus magis q̄ ante ꝓpetrationē dilexeam⁹: ⁊ ob hoc citi⁹ con sequemur veniā: si tamē in alio vitio denuo nō offendam⁹ si/cut amnon: q̄ q; post incestum ebrietatem non vitauit: ob hoc mortem non euasit.

Nico.de lyra

Tholomai

a ¶ Et exosam illā habuit. q; sicut dicūt hebrei in ei⁹ defloratiōe lesus fuit in tñi q̄ dolor sequēs maior fuit delecta tione p̄cedēti. b ¶ Maius est hoc ma. ſ. me expellēdo cō fusibiliter sicut meretricē q̄ q̄ me violēter defloraſti: q; pote/rat eā accipere i vxorē.

c ¶ Que indu. erat ta tu. In hebreo habet: Serica tunica. d ¶ Que aſpgēs cine. capi. suo ⁊c. hoc nō fecit thamar statim cuz eiecta fuit ab amnon: q; seipsaz scādaliçasset: ſz post q̄ venit ad domum fratris sui: ideo subdit: Ibat ingre diens ⁊ clamās ⁊c.

c ¶ Māsit itaq; tha. cō tabescēs. magis volēs in nupta manere q̄ a viro si/bi dato violata inueniri. Et ex hoc patet cōtinētia ⁊ pu/ritas illi⁹ tēporis in virgini bus despōçandis. f ¶ Cū aūt audisset rex dauid verba hec: cōtri. est val de: Tū q; fili⁹ su⁹ deū offen derat faciēdo opus nepha/rium: Tū q; filia sua ado/ptiua erat vituperata in p/petuū. g ¶ Et noluit cō/tristare ⁊c. videl q̄ dauid in hoc grauiter peccauerit: q; nō solū tenebaſ filiū in/crepare: sed etiā iterficere: vt videl ꝓ virginis violen ta defloratiōe. Dicendū q̄ nō habebat sibi ifligere pe nā mortis: nec rōne deflo/rationis: nec rōne violētie. Primū ptz q; amnō ⁊ tha/mar erāt psone libere nullo vinculo mrimoniali alliga/te: nō solū p mrimoniū cōsū mationē: ſz nec etiā p affida tionē. Lex aūt nō iponit pe nā mortis talib⁹. vñ Deut. xxij. c. vbi pena mortis infligi tur virgini defloratę in do/mo paterna: lex illa loquit de virgine alteri affidata: si cut ibidem diffusius fuit de claratū. Silr secūdū ptz: q; illa violentia ⁊ totū factum erat occultū: nec poterat de floratio ⁊ violētia ꝓbari: ni si p querimoniā ipius tha/mar ⁊ sui corꝑis ostensionē q̄ ipsa nō fecit imo simplr tacuit: ⁊ ō ꝓsilio frīs sui ab salō: vt ptz i lra: ⁊ iō dauid nō habebat viā interficiēdi amnō iuste: tenēdū est tñ q̄ aliq̄ corripuit eū secrete: licz nō sit scptū: i tali aūt correcti one debet expectari oportu nū tp̄s: ⁊ alie circūstātie: ⁊ sic intelligit q̄ hic dr: Mo luit cōtri. spīm ⁊c. ſ. p tūc q; erat debilis ⁊ infirm⁹ et dolēs de facto: q̄ ptz ex ꝑ q̄ habebat thamar odio: q; ⁊ si nō dolebat rōne culpe: dolebat

a Et exosam eaz habuit odio magno nimis: ita vt a
maī⁹ esset odiū q̄ oderat eā/amore quo añ dilexe/rat. Dixitq; ei amnō: Surge ⁊ vade. Quę rñdit ei: Maī⁹ ē ꝑ malū q̄ nūc agis aduersū me q̄ q̄ b
ante fecisti expellēs me. Et noluit audire eā: ſz vo cato puero q̄ ministrabat ei/dixit: Ejce hāc a me foras: ⁊ claude ostiū post eā. Quę induta erat ta c
lari tunica: huiuscemodi em̄ filię regi virgines ve stib⁹ vtebāt. Eiecit itaq; eā minister illius foras: clausitq; fores post eā. Quę aſpgēs cinerē capi/ti suo: scissa talari tunica: iposituſq; manib⁹ sup ca d
put suū: ibat ingrediēs ⁊ clamās. Dixit aūt ei ab salō frater suus: Nūq̄d amnon frater tu⁹ ꝓcubuit tecū? ſz nunc sozor tace: frater tu⁹ est: nec q̄ affli/gas cor tuū ꝓ hac re. Māsit itaq; thamar cōta/bescēs i domo absalō frīs sui. Cū aūt audisset rex e
dauid ṽba hęc: ꝓtristat⁹ est valde: ⁊ noluit ꝓtrista f
re spīm amnon filij sui: q̄m diligebat eū: q; primo genit⁹ erat ei. Porro nō ē locutus absalō ad am g
non/nec malū nec bonū. Oderat em̄ absalō am/non: eo q̄ violasset thamar sozorē suā. Factū est h
aūt post tempus biennij: vt tonderent oues ab/i
salon i balasor quę est iuxta ephraim. Et vocauit absalō oēs filios regis. Veniteq; ad regē: ⁊ ait ad eū: Ecce tondent oues serui tui: Veniat ozo rex cū seruis suis ad fundū suū. Dixitq; rex ad absalō: k
Noli fili mi: noli rogare vt veniam⁹ oēs: et graue mus te. Cū aūt cogeret eū ⁊ noluisset ire: benedi/xit ei. Et ait absalon: Si non vis venire: veniat l
obsecro nobiscum saltem amnon frater me⁹. Di/xitq; ad eū rex: Nō ē necesse vt vadat tecū. Coe/git itaq; eū absalō: ⁊ dimisit cū eo amnō: ⁊ vniuer m
sos filios regi. Feceratq; absalō cōuiuiū q̄si qui/uiū regi. Pręcepat aūt absalō pueris suis dicēs: Obseruate cū temulēt⁹ fuerit amnō vino: ⁊ dixe/ro p
vob: ꝓcutite eū ⁊ interficite: nolite timere. Ego q
em̄ sū q̄ ꝓcipio vobis. Roboramini: ⁊ estote viri fortes. Fecerūt ergo pueri absalon aduersuz am non sicut ꝓcepat illis absalō. Surgēteſq; oēs filij regi/ascēderūt singuli mulas suas ⁊ fugerūt. r
Cūq; adhuc pgerent in itinere. Fama puenit ad s
dauid dicēs: Percussit absalon omnes filios re t
gis: ⁊ nō remāsit ex eis saltē vnus. Surrexit ita/q; rex dauid: ⁊ scidit vestimenta sua: ⁊ cecidit sup terrā. Et oēs serui ei⁹ qui assistebāt ei: sciderūt ve stimēta sua. Respōdēs aūt ionadab filius semmaa fratris dauid/dixit: Ne estimet dominus me⁹ rex

b ¶ Ozro nō ē lo. Hic ꝓfr describit cōceptio rācoris: q; absalon istā iniuriā sibi ⁊ sozori factā tenuit in corde suo clau/sam: ⁊ iō magis fuit rācor odij augmētat⁹ q̄ si q̄ aliq̄ facta vel signa exteriora fuissent extra ꝓpalat⁹: q; virtus vnita fortior ē seipsa dispsa. i ¶ Factū ē aūt. Hic ꝓfr ponit p̄dicte iniu/rie vindicatio: mō tñi ꝓditorio: q; absalō vocauit amnō ad prā diū q̄si factū eēt totaliter oblitū: ⁊ tūc iterfecit eū. Et pz lra pau cis exceptis q̄ discurrent. k ¶ Ut ton. oues ab. tūc enī fa/ciebāt antiquit⁹ magna cōui uia i memoriā pfiarcharū q̄ fuerūt pastores ouiuz. vt hr Gen. xlvij. l ¶ Cū aūt co ge. eū. i. obnixe rogaret pa/trē suū. m ¶ Et noluisset ire bñdixit ei. impcādo bo/na sibi absalō: ⁊ amicabiliter se excusando. n ¶ Si non vis ve. in psona ꝓpria.

o ¶ Veniat obse. nobi. ⁊c. q̄ repsentat psonā tuā tā/q̄ primogenitus. p ¶ Ob seruate cuz temu. fuerit ⁊c. q; tūc nō poterit sibi pca/uere. q ¶ Nolite timere ego sū q̄ ꝓcipio. q. d. factū sup me accipio: ⁊ vos defen dā. Unde credendū est q̄ ab salon fugiēs duxit eos secū. r ¶ Ascenderūt sin. mu. suas. licet em̄ esset ꝓhibitū filiis isrl ne facerēt cōmisce/ri animalia diuerse speciei: vt habeſ Leui. xix. tamē pote/rāt vti animalib⁹ ex tali com mixtione generatis cuiusmo/di sūt mule. s ¶ Fama p uenit ad dauid. q; de tali facto fama cito volat. t ¶ Percussit absalō ⁊c. q; in talib⁹ plus cōiter dicit in principio q̄ sit in veritate.

✳ b ¶ Porro non est lo cutus absalō ad amnō nec malū nec bo. Per ab salon qui illatā iniuriam sue sozori falso dissimulauit: ⁊ cū hoc amnon ad quiniū inuitā do cū eo amicitiā simulauit: significat quicunq; insidia/tor: fraudulēt⁹ vsq; quo vide at vindicte tp̄s. ideo dixit sue malicie ministris. p ¶ Ob/seruate cū temulētus fu erit amnon vino ⁊ dixe/ro. ⁊c. licet enī amnon mor tē meruisset nō tñi erat infe/renda per eū nec p talez mo/dum proditoriū. Aliter q̄ absalon qui interpretat pa/ter amaritudinis diabolus potest intelligi qui menda/cij pater est et amaritudinis peccati. Per amnon vero quilibet insolens quem iui/rat primo diabolus ad con/uiuium gule ⁊ inde pertra/hit ipsum ad peccatum luxu rie: quia sicut dicit Hiero. Ueter et genitalia sunt mē/bra ꝓpinqua: ⁊ ex vicinita/te mēbrorū designat ꝓpinq/tas vitioꝝ: ⁊ sic diabol⁹ ipm iugulat morte culpe ⁊ postea trahit ad mortē gehenne.

Dorotheus

a ¶ Ptolomai. Hic fuit pr̄ maacha mr̄is absalō. quā dicūt hebrei dauid in ꝓlio cepisse: z cesarie z vnguib⁹ p̄cisis: ꝑm legē in vxorē sibi sociasse: z ex ea generasse thamar z absalon.

b ¶ Cessauitq; ⁊c. In hebreo: Cessauit rex exire post absalō. Perhibet em̄ dauid exire voluisse post absalō vt reuocaret eū: ſz putās q; q̄tiēs eū videret: mortē amnō ad mēoriā reduceret: cessauit exire.

Ca. XIIII

Ītelligēs ⁊c. c ¶ Et ācille tue ⁊c. Dicūt hebrei hāc mulierē vere duos filios habuisse: z ꝓ hereditate certasse: z alter ex altero iereptū. mlier tn̄ se in ꝑsona dauid posuit z filios in ꝑsona amnō et absalō. cognationē xo q; consurgit ꝫ filiū in ꝑsona alioꝝ filiorū dauid.

Nico. de lyra

✻ Sequit: a ¶ Amnō solus mortuꝰ ē ⁊c. Ex ꝟ dicūt aliq; q; iste ionadab erat nathā ꝓpha: z q; erat binomi⁹: dicētes q; spū ꝓphetico sciuit solū amnon mortuū: q; cū esset absens: via hūana scire nō potuit. Sz istud dictū ptz falsum: ꝓ illud q; iste ionadab dederat amnō pessimū ꝯsiliū de sorore sua deflorāda: vt ptz ꝑ ꝓdicta. q; nllo mō fecisset ꝓpha dñi. q; ꝑ dixit: Amnō solus mortuus ē. ꝟ nō dixit certitudinaliter: ſz ꝓiecturaliter tm̄: eo q; noluerat odiū absalō ꝫ amnon: z ſāz odū: vt ptz ex ꝓdict⁹. Cetera patēt vsq; ibi: b ¶ Porro absalō fugiēs ⁊c. q; attinebat ei ex pte mr̄is. erat enī pr̄ maacha mr̄is absalō: vt habet ex supdict⁹. iij. ca. c ¶ Vult ꝑ dauid ⁊c. magis ꝓ morte spirituali q; corporali: eo q; fuerat occisus actu ebrius.

d ¶ Cessauitq; rex ⁊c. eo q; reuoluerat in aio amnō flagitiū z sic iusto dei iudicio eū fuisse occisum. z hoc ē q; sūdit: Eo q; ꝓsolatus ē sup amnon interitu.

¶ In ca. xiij. vbi dr̄ in postilla: Cessauitq; rex dauid ꝑsequi absalon ⁊c.

Additio.

Ubi in trāslatione nr̄a hr̄: Et cessauit dauid rex: ī hebreo ē ādā ꝟbū eq̄uocū: q; ꝫ vno mō idē significat q; cessare vel ꝓsumare. Alio mō significat idē q; desiderare seu cōcupiscere. vñ vt videt in scā significatiōe posset ꝓpr⁹ itelligi. Nā dauid nunq; ichoauit nec incepit ꝑsequi absalō: vt ptz ex dict⁹ in ꝟ ca. z iō ip̄e dolebat: Cessauit a ꝑsecutione. Silr vbi trāslatio nr̄a ꝫ ꝑsequi absalon: in hebreo hr̄: vt egrederet ad absalō: Cui⁹ sensus ē q; dauid desiderabat seu cōcupiscebat egredi ad recipiēdū absalō: eo q; ꝓsolat⁹ esset ⁊c. Et ꝟ sensus magis cōsonat cū ītediate seq̄nti: vbi dr̄: Cognouit ioab q; cor regis esset versum ad absalō q; sonat idē q; egredi ad recipiendū eū. Scōm em̄ priā significationē q; dicit eū solū cessare a ꝑsecutiōe: nō ita ꝑfecte itelligeret cor regis eē versum ad absalō: ſz solū q; cessaret a ꝑsecutione eius ⁊c.

Replica. In ca. xiij. notat Bur. nr̄az trāslationē sic z postil. facit in tractatu suo de differētia trāslatiōis nr̄e z hebraice ꝟitat. Rūdeat ꝟ btūs Hiero. ꝓ q; nō recipio luctamē: sed solū ꝓ postillatore. Auctas em̄ btūs Hiero. z nr̄e trāslatiōis ꝑ ecclīaz recepte defendit semetip̄az. C

Ca. XIII

Ītelligēs aūt. Descripta pēa dauid rōne homicidū: ꝟ p̄ nr̄ describit ei⁹ pena rōne adulterū ꝑ ꝟ q; absalō fili⁹ ei⁹ ip̄m fugauit z vxores ei⁹ carnalit coīuit. z ꝟ factū enormē olim⁹ māifestauit. Igit circa ꝟ sic ꝓcedit: q; ꝓmo describit ip̄i⁹ absalō reuocatio. ſcdo ꝫ p̄ez ꝫspiratio: ca. xv Circa ꝓmū ꝓmittit mlier ī formatio. ſcdo ī formate petitio: ibi: Ita q; cū ingressa fuiſ. tertio petitiōis ī terp̄tatio: ibi: Dixit ḡ mu. q̄rto regis concessio: ibi: Et ait rex ad io. Circa ꝓmū dr̄: Ītelligēs aūt ⁊c. q; videbat eū ꝓsolatu de morte amnō z suspiratez post absalō. f ¶ Misit thecua. nomē ē ville: de q; fuit amos ꝓpha. z ī termiis illi⁹ sunt ꝓsecua bōa. g ¶ Et tulit ide mu. sa. i. prudēter z efficacit loq̄ntē. h ¶ Fugere te simula ⁊c. Ex ꝟ videt esse falsū q; aliq; dicūt hāc mulierē ad lr̄am duos filios habuisse q̄z vn⁹ iterfecerat aliū: q; tūc nō fuisset simulatio luct⁹ ſz ꝟitas: nec esset locutio figural: ſz magis rei geste: cui⁹ p̄riū dr̄. ī. Posuit ī os ācille tue oīa ꝟba hec: vt ꝟterē figurā sermonis hui⁹. i ¶ Itaq; cū ingressa. ꝟ p̄ponit mulier r̄sio: mate a ioab petitio: cum dicitur: k ¶ Serua me rex. q. d. reputo me mortuam nisi iuues me. l ¶ Heu mlier ⁊c. istō erat vez ad lr̄az. m ¶ Et ācille ⁊c. totuz q; sequit ē ꝓbola ꝓficta: ꝓpt̄ illud q; explicat postea. n ¶ Rul luscq; erat ⁊c. de ir̄rectiōe vnius ꝫ alterū. z ꝓ p̄s null⁹ erat q; posset ferre testioniū ꝫ iterfectorē. o ¶ Et pcussit alt al. ꝟ nō dixit mlier ꝓiudicādo q; ita eēt: ſz petēdo q; dicebāt ꝓsecutores filiū: nō hntes tn̄ legitimaz ꝓbatiōez ꝫ eū. ideo sequit: Et ecce ꝓsurgēs vniuersa ⁊c. Sequit: p ¶ Et delebam⁹ he. q. d. nō q̄rūt ꝟ amore iustitie: ſz ducti hereditat cupidita te: vt deueniat ad eos q; sunt ꝓpinq. q ¶ Et q̄rūt ex. scintillā meā. i. nomē meū z nomen viri mei defuncti: vt nō sit ex pte ei⁹ q; noīet ī hereditate nr̄a. Sequit reg⁹ r̄sio: r ¶ Et ego iubebo pro te. ſ. q; filiꝰ tu⁹ nō moriat: suppone. ✻ to q; tu dimoraliter. s ¶ Intelligēs āt ioab ⁊c. Per reuocationē absalō ad p̄ez suū: significat reuocatio pctōris ad deū. Igit ꝑ ioab q; reuocationē istā ꝓcurauit: ꝓdicator bon⁹ significat cui⁹ officiū ē reuocare pctōres ad dñm: z nōis ī terp̄tatio cōgruit. Nā absalō idē ꝟ dauid desiderabat seu cōcupiscebat egredi ad recipiēdū absalō: eo q; ꝓsolat⁹ esset ⁊c. Et ꝟ sensus magis cōsonat cū ītediate seq̄nti: vbi dr̄: Cognouit ioab q; cor regis esset versum ad absalō q; sonat idē q; egredi ad recipiendū eū. Scōm em̄ priā significationē q; dicit eū solū cessare a ꝑsecutiōe: nō ita ꝑfecte itelligeret cor regis eē versum ad absalō: ſz solū q; cessaret a ꝑsecutione eius ⁊c.

Moraliter

a ¶ Amnō solus mortuꝰ ē: qm̄ i odio absalō erat posit⁹: ex die q; oppressit thamar sororē ei⁹. Nūc ḡ ne ponat dñs me⁹ rex sup cor suū verbū istud/dicens: Oēs filij regis occisi sunt: qm̄ amnon solus mortuꝰ est. Fugit āt absalō. Et eleuauit puer speculator oculos suos et aspexit: et ecce ppls multus veniebat ꝑ iter deuū ex latere mōtis. Dixit āt ionadab ad regē: Ecce filij regis adsunt: iuxta ꝟbū serui tui sic factuz ē. Cūq; cessasset loq̄/apparuerūt z filij regis. Et ītrātes leuauerūt vocē suā z fleuerūt. Sz z rex z oēs serui ei⁹ fleuerūt ploratu magno nimis.

a † Porro absalō fugiēs abijt ad ptolomai fi/ b liū āmiur regē gessur. Luxit ḡ dauid filiū suū c amnō multis dieb⁹. Absalō aūt cū fugisset z

a ¶ q; cessauit exire post absalō: vel q; nouerat amnon fagitiosum z morte dignum.

b veniisset in gessur: fuit ibi trib⁹ ānis. Cessauit/ d q; dauid rex ꝓsequi absalō: eo q; ꝓsolat⁹ esset super amnō interitu. Ca. XIIII

a ¶ q; vidit eū ꝓ absalon suspirasse.

Ītelligēs aūt ioab filiꝰ saruie q; cor e regis ꝟsus esset ad absalō: misit thecuā z tulit inde mulierē sapientē/dixitq; ad eā: Luge b re te simula: z iduere veste lugubri: z ne vngaris oleo vt sis q̄si mulier plurimo tp̄e luges mortuū. Et ingredieris ad regē: z loq̄ris ad eū sermōes huiuscemōi. Posuit āt ioab ꝟba in ore ei⁹. Itaq; cū ingressa fuisset mulier thecuites ad regē: cecidit cor suā eo sup terrā: z adorauit z dixit: † Serua me rex/z ait ad eā rex: k Quid cauſe habes? Quę rndit: Heu mulier l c vidua ego sum. Mortuus ē em̄ vir meus et m ancille tue erāt duo filij q; rixati sunt aduersum se in agro: nulluscq; erat qui eos ꝓhibere n posset: z ꝑcussit alt altez: z iterfecit eū. Et ecce ꝓsurgēs vniuersa cognatio aduersū ancilla tuā/dicit: Trade eū q; ꝑcussit frēz suū: vt occidamus eū ꝓ aīa fris sui/ quē iterfecit: z deleamus hęredem. Et q̄rūt extinguere scintilla meā q; relicta ē: vt nō supsit viro meo nomen z reliquię sup terram. Et ait rex ad mulierem: Vade in domū tuam: z ego iubebo r

a ¶ reliquias meas a similitudine ignis.

pr̄ iterp̄tat. p̄dicator āt pctōris ad deū reuersi pr̄ nomiat. i. Corinth. iiij. d. In xp̄o iesu ꝑ euāgeliū ego vos genui. Mulier aūt thecuites ꝑ quā ioab fecit absalō reuocationē: signat p̄dicandi gr̄am ꝑ quā p̄dicator pctōres reuocat ad penitentiā: z nois interp̄tatio cōgruit. Nā thecua interp̄tat tuba. De p̄dicādi vero gratia p̄dicatori dicit: Esa. lviij. a. Quasi tuba exalta vocem tuam: z annuncia ppło meo scelera eoꝝ: z domui iacob pctā eoꝝ.

K E llorū dauid. a ¶ Jn me dñe. Quasi: q: alter aduersus alterū surrexit: in me sit iniqtas: si tamen eē debet: in te autem nulla sit: q: absq; culpa es ⁊ sicut ego absq; culpa sum: si alter filiꝰ meꝰ interfectꝰ est ab altero: sic ⁊ tu: si absalō amnon mortē dignū interfecit. b ¶ Et locutus est ⁊c. Ex ꝑ aperit̄ qđ paulo superiꝰ dictū ē: cessauit rex exire post absalon.

Nico.de lyra

⁊ to q̄ tu dicas verū: ⁊ hoc erat iustū: q: filiꝰ eiꝰ nō erat convictus de homicidio p euidētiā facti: nec p testes cū essent soli in agro: nec p recognitionē ꝓpriā: ⁊ ideo istud debebat derelinq̄ iudicio diuino: dato q̄ sic esset in veritate.

a ¶ Dixitq; mulier ⁊c. nō cōtenta ista resp̄sione.

b ¶ Jn me dñe ⁊c. qđ sic exponūt hebrei ⁊ bene vt videt. Dñe mi rex ꝓpter multa negocia magna et ardua poterit esse q̄ tu des oblivioni istud negociū. Et tūc ī me ⁊ in domo mea erit hec iniqtas: id est filiꝰ meꝰ interficiet̄ a querentibꝰ eiꝰ sanguinē: et tu eris innocēs: q: ꝑter intentionē tuā istud fiet quasi dicerer: placeat tibi istud magis firmare: ⁊ me ⁊ filiū meū asse curare. c ¶ Et ait rex. resp̄dēs huic petitioni.

†Eccl.25.d

d ¶ Qui cōtradixerit tibi querēdo sanguinē filij tui.

e ¶ Adduc eum ad me: et ⁊ ego cōpescā eū. f ¶ Que ait: adhuc nō cōtenta isto resp̄so. g ¶ Recordet̄ rex ⁊c. ⁊ est intellect̄ huiꝰ mulieris. q.d. ꝓpter q̄ querūt vltionē d̄ filio meo sūt multi: nec possem omnes cōgregare si mul ⁊ adducere ad te: ⁊ si adducā vnū vel duos: alij interim interficient filiū meū. Et ideo recordet̄ rex dñi dei sui .i. firmet verbū suū iuramento p deū: ⁊ p publicationem

alꝫ ꝙrebāt

†S.19.e

huiꝰ iuramēti: ita q̄ nullꝰ audeat invadere filiū meū. ꝓpter quod sequit̄: b ¶ Qui ait: acquiescēdo eiꝰ dicto.

i ¶ Viuit dñs. i. iuro p viuentē deū. k ¶ Quia nō ⁊c. i. seruabit̄ nō solū a morte sed etiā a quacūq; mutilatione ꝙtumcūq; modica.

l ¶ Dixit ꝙ. Hic ꝓpr ponit̄ p̄dicte parabole interp̄tatio in qua p mulierē accipit̄ ipse dauid. Per duos filios mulieris duo filij regis. s. amnō ⁊ absalon. Per cognationē defūcti intelligunt̄ amici ipsius amnon ꝙrentes vindictā de morte eiꝰ. Et p ꝑ cōcludit q̄ sicut rex sentētiauerat ꝓ filio suo vt nō moreret: sic deberet sentētiare ꝓ absalon vt ab exilio revocet̄: qđ quidem exiliū mors est civilis. Prē-

Prima rō ꝙuasionis

mittit tñ mulier tres rationes inducētes ad misericordiā circa absalon. Prima accipit̄ ex parte maioris mali euitādi: q: absalō ⁊ illi q̄ erāt cū eo erāt fugitiui ī terra idolatrie subdita ꝓpter qđ erāt in periculo declinādi ad idolatriā ꝓ eoꝝ suggestionē vel inductionē iter q̄s habitabāt. Ad qđ euitādū erāt revocādi ad terrā isr̄l in q̄ deꝰ colebat̄. ⁊ hec rō tangit̄ cū d̄: m ¶ Quare co. hu. ⁊c. id est cōtra absalō ⁊ socios eiꝰ q̄ erāt de populo dei. n ¶ Et locu. est rex ver. istud vt pec. p̄bēdo eis occasionē idolatrādi: eo q̄ nō ꝓmittit eos redire ad locum vbi est cultus dei. Scda rō accipit̄ ex parte defūcti q̄ ad vitā revocari nō p̄t ex p̄secutione absalō: ⁊ hec rō tangit̄ cū d̄: o ¶ Dēs mori. ⁊c. q.d. ex quo tu nō potes revocare defunctū: revoca viuū. Tertia rō accipit̄ ex parte dei cuiꝰ ꝓpriū ē ꝑcere ⁊ misereri. ⁊ hec rō tangit̄ hic cū d̄: p ¶ Nec vult deꝰ pe. ani. s. p̄dōis: lz iꝑm offenderit. q ¶ Sed re. cogi. tps penitentie cōcedēs. r ¶ Ne pe. pear. pena gehēne. s ¶ Qui abiect̄ est ab eo: p offensam mortalis culpe. q.d. hec mulier: tu es quasi loco dei in regimine ꝓpli: ꝓpter qđ debes ei in pietate cōsolari: tūc ꝑcedit ad applicādū negociū dicēs:

Scda

Tertia

t ¶ Tūc igit̄ ve. vt lo. ⁊c. scz vt sentētia data ꝓ me et filio meo ⁊ iuramēto tuo ꝓfirmata publicet̄ coram ꝓpl'o: vt eandē efficaciā habeat in te ⁊ filio tuo. v ¶ Dicat ꝙ ancilla tua: id est possit vere dicere. x ¶ Vt fiat ver. dñi mei ⁊c. i. sententia ab eo data sit deo placita sicut sacrificium. Sz videt q̄ ista mulier ꝓpter parabolā ꝓmissam non ꝓcludat intentū: q: parabola sua ē de homicidio occulto: qđ nō poterat ꝓbari: vt ptz ex p̄dictis. Absalō aūt interfecerat amnon ꝓ seruos suos in palā coram multis ⁊ sic habebant testes ꝓtra eū. Ad qđ resp̄det Rab. Sa. q̄ oēs illi qui fuerāt p̄sentes interfectioni amnon qui poterāt ꝓ testimonio induci: erāt ꝓpinqui ipius defuncti: vt satis ptz ex p̄dictis: ⁊ iō nō erant idonei ad ferendū testimoniū in hoc casu. Et si dicat̄ q̄ similiter erāt ita ꝓpinqui ipsi absalon. Dicēdus q̄ nō est verū: q: absalon erat de matre alienigena: vt ptz ꝑ p̄dicta. Amnon vero erat de matre isr̄aelitide: ⁊ p ꝰ dē ꝓpl'o isr̄l qui populus alienigenas abominabat. Alit̄ aūt tē solūt aliq̄ doc. q̄ qñ ꝓpinqui alicuiꝰ occisi cōsentiebāt ī cōcedēda pace interfectori: rex habēs curā totiꝰ ꝓpli ad petitionē eoꝝ poterat hoc ꝓcedere: ⁊ talis casus ꝓponebat̄ ī parabola videlicet q̄ mater q̄ erat ꝓpinquissima interfectori: petebat pacē interfectori: et eodē mō dauid qui erat ꝓpinquissimus ipsi amnon interfecto: ⁊ cū hoc erat rex habens curā cōmunitatis: poterat revocare absalon absq; offensa legis: ⁊ maxime q: amnō magnū flagitiuꝫ fecerat: vt ptz ꝑ p̄dicta. Cetera patēt in lra.

y ¶ Et ait rex ad io. Hic ponit̄ petitiōis cōcessio: et q: facta erat ꝓ suggestionē ioab ⁊ iō ꝓcessio fit ei a rege: ⁊ ꝓt

* lra vsq; ibi

A ¶ Gīt post hec. Duob⁹ānis mālit in hierlm ꝙ regē nō vidit: tertio ſ̄troductus ē coꝝ rege: q̄rto ſecit ſibi curr⁹ ꝛ eq̄tes q̄ trāſacto expulit patrē de regno nec ꝑ ſeductione ꝛ interfectione ſacerdotum eiectus eſt de regno ſed ꝑ adulterio ꝛ homicidio nathan cuncta ꝓdicente.

Ni.dely.

Post q̄dragī

ℵ Ira vſq; ibi: a ¶ Reuertatur in domū ſuā ⁊c. ne reuocaret ad memoriā ex pītia ſua mortem primogeniti: ⁊ ſic dolor regis renouaret: b ¶ Semel aūt in anno tōdebat. In hebreo habet: Statuto tpe: q; ſicut dicūt aliq; pluries in āno tōdebat. Pōderabat capillos capit̄ ſui. cc. ſiclis: dicunt aliq; ꝙ tm̄ vēdebat tōſionem capillo⁹ mulierib⁹ q̄ inde ornabāt capita ſua: ſz hoc nō ē veriſile ꝙ filius regis tōſionē capillo⁹ ſuo⁹ vēderet. Preterea dī ꝙ ſemel in āno ad min⁹ tōdebat. Creſcētia ꝥo capillo⁹ vni⁹ anni nō videt ita lōga ꝙ inde poſſent fieri talia ornamēta: ⁊ iō videt magis ꝓbabile ꝙ ſcriptura ſolū faciat mētionē de hoc pōdere: ad oñendū ꝙ habebat multos capillos qđ facit ad pulchritudinē hoīs: q; de pulchritudine abſalō ſcriptura ꝫ loquit̄. c ¶ Pōdere publico. Hoc dicit̄ ad diſtinctionē pōderis ſanctuarij qđ erat alteri⁹ q̄ntitatis. Cetera patēt vſq; ibi: d ¶ Et veniētes ſerui ioab. Iſte ꝓnus nō ē in hebreo: ſz immediate ſubdit̄: e ¶ Surrexitq; io ab ⁊c. ad ſciendum cāz dāni ſibi illati. f ¶ Quare veni de geſſur. q. d. nihil valet mihi exā nō poſſum accedere ad regē: imo nocet. iō ſ̄bdit̄: g ¶ Melius mihi erat ibi eſſe. quia tūc nō erat mihi ꝓfuſibile facē pīs mei non videre: ſz ex q̄ ſum ꝫ in eadē ciuitate cū eo ē mihi valde ꝓfuſibile. h ¶ Si memor ē ⁊c. nolēs me videre: ꝫ dicebat abſalō ad inclinandū coꝝ dauid fingēs ꝙ tm̄ eū diligeret ꝙ magis vellet mori q̄ diutius ab eius conſortio ſegregari.

Moraliter

ℵ † ¶ Māſitq; abſalō in hieruſalē duobus annis ⁊ facē regis non vidit. Per iſtos duos annos intelligunt integra confeſſio ⁊ debita ſatiſfactio: que poſt contritionem ad verbum p̄dicatoris conceptā requiruntur ad perfectam reconciliationem cū deo habendam.

¶ In ca. xiiij. vbi dicit̄ in poſtilla: Hec vult deus perire animā.

Additio.

Vbi tranſlatio nr̄a habet: Qr non vult deus perire animaz: veritas hebraica dicit: Nō accipit deus animā. Vñ verba huius ſapientis mulier̄ ꝓfundius poſſint intelligi: ⁊ in fauorem catholice veritatis exponi. Pro cuius intellectu ſciendū ꝙ licet cōmuniter antiqui nō haberent explicitā fidē de miniſterijs xp̄i: habebant tamen implicitā: vt patet ꝑ Aug⁹. in li. de correctiōe ⁊ gratia. Unde hec mulier ꝓponebat ipſi dauid ꝙ totū genus humanū non ſolum erat ad mortē temporalē condemnatū ſed etiā vltima felicitas que in adheſione ad deū ꝑ gloriā cōſiſtit ei erat interdicta. ⁊ ideo dicebat: Oēs morimur: hoc eſt morte tempali. conſequēter dicit: Quaſi aque dilabimur in terra q̄ nō reuertent̄: hoc ē dicere ꝙ poſt mortem nō congregamur in locū beatitudinis. Cuius rationem ſubdit dicens: Quoniā non accipit deus animā. ſ. ad ſui conſortiū. Sed retractat cogitans ne penitus pereat qui abiectus eſt: hoc eſt dicere ꝙ ꝓuidentia diuina intendebat ſic diſponere: vt humanū genus quod abiectū erat nō periret. iuxta illud: Ego cogito cogitationes pacis: Hiere. xxix. c. Ex quo intendebat ꝓcludere ꝙ dauid tanq̄ miniſter dei in terris debebat cogitare qualiter reconciliaret eiectū filiū ſuū ne periret ⁊c.

C

Replica.

Et qđ in capō. xiiij Burgen. ponit circa illum paſſum: Nec vult deus perire animā: habeat ꝑ additiōe cuius nō directe ad lr̄az: vt ptz intuēti.

La. XV

Gitur poſt hec. Deſcripta reuocatione abſalon ⁊ eius reconciliatione: hic conſequenter deſcribit̄ eius conſpiratio contra patrē: ⁊ primo qualiter eum fugauit. ſecundo qualiter fugatum fecauit: ca. xvj. tertio qualiter de morte eius tractauit: ca. xvij. quarto qualiter dei iudicio interūt: ca. xviij. quinto quomō dauid ad domum regiam redūt: ca. xix. Circa primum primo ponit̄ ipius abſalon deceptio ſimulatoria. ſecundo eius cōſpiratio ꝓditoria/ibi: Miſit autem abſalon. tertio ipſius dauid humiliatio meritoria/ibi: Et ait dauid. quarto eius ordinatio cōſultoria/ibi: Et dixit rex. Simulatio aūt abſalon fuit in duobus: quia primo ſimulauit maximū zelum erga populuz. ſecundo deuotionē erga deū/ibi: Poſt quadraginta aūt annos. Circa primuz dicit̄: Igitur poſt hec: Id eſt poſt reconciliationem abſalō cum patre confidens de patris benignitate ⁊ de ioab familiaritate: ⁊ eleuatus ex ſua pulchritudine: ⁊ quia inter ceteros filios dauid remanentes erat primogenitus: qz cheleab erat mortuus: quod videtur ex hoc: quia de eo non fit aliqua mentio. k ¶ Fecit ſibi abſalon currus et equites ⁊c. Quaſi quoddam preludium ꝙ deberet regnare poſt patrem ſuum. Sed eius ambitio intantū inualuit ꝙ patrem de regno expellere voluit. ⁊ ideo corda populi ad ſe trahere diſpoſuit. Ideo ſubditur: l ¶ Et mane conſurgens abſalon: ꝫd eſt anteq̄ aliq̄s intraret ad regē. m ¶ Stabat iuxta introitum porte in via. Ita ꝙ omnes illi qui ingrediebant ad regem ꝑ negocīs habebant iuxta eum tranſire. n ¶ Et omnem virū qui habebat negociū ⁊c. Pauperē vel diuitē vt magis colorāret fictionē ſuam.

D

Diuiſio

ℵ Videnē mihi ſer

Moraliter. i ¶ Igitur poſt hec abſalon fecit ſibi currus et equites: ⁊ quinquaginta viros qui ꝓcederent ⁊c. Per abſalon qui timēs mortem ꝓpter culpā ſuā fugerat: ⁊ per liberalitatē patris recōciliatus fuerat: ⁊ nihilominus tanq̄ ingratus vel potius ingratiſſimus patrem ſuum malicioſe queſiuit ſubuertere: et ſibi dignitatem regiam vſurpare: ſignificat̄ quicunq; malicioſus ⁊ ingratus qui ſuum ſuperiorem ⁊ benefactorem querit malicioſe ſubuertere: ⁊ eius gradum ꝑ ſerpentinam aſtutiā obtinere: ad hoc aūt conſequendū facit oſtentatio ꝓprie ſufficientie ⁊ ſupioris inſufficiētie: vtrūq; em̄ fecit abſalon. Per hoc em̄ ꝙ fecit ſibi currum ⁊ equites: oſtendit ſe potentem ad regni defenſionem: ⁊ patrē impotentem qui iam ſenex in domo reſcebat. Per hoc autem quod dicebat:

Moraliter

a ¶ Gīt poſt hec fecit ſibi abſalō currus ⁊ eq̄tes: ⁊ q̄nquagita viros q̄ p̄cederēt eū. Et mane ꝓſurgēs abſalō ſtabat iuxta introitū porte in via: ⁊ omnē virū q̄ habebat negociū vt veniret ad regē iudiciū/vocabat abſalō ad ſe/⁊ dicebat: Be

a ¶ ne pītia eius mortē amnō ad mēoriā reducēs triſticiā mihi inferat.

mū ſuā: ⁊ faciē meā non videat. Reuerſus ē itaq; abſalō in domū ſuā: ⁊ faciem regis nō vidit. Pozro ſic abſalō vir nō erat pulcher in oi iſrl̄: ⁊ decoꝝ nimis. A veſtigio pedis vſq; ad verticē nō erat in eo vlla macula. Et qñ tō-

a ¶ aūt in hebreo eſſe ſ. anno tpe. ſ. xxx. die

debat capillos: ſeml̄ aūt i āno tō b debat: qz grauabat eū cęſaries: ponderabat capillos capitis ducētis ſiclis pōdere publico. Nati ſunt aūt abſalō filij tres: ⁊ filia vna/noie thamar/elegāt̄ formę. Māſitq; abſalō in hierlm duo- † bus ānis: ⁊ faciē regis nō vidit. Miſit itaq; ad ioab vt mitteret eū ad regē: q̄ noluit venire ad eū. Cumq; ſecūdo miſiſſet/⁊ ille noluiſſet venire/dixit ſeruis ſuis: Scitis agrū ioab iuxta agrū meū/habentē meſſem hozdei. Ite igit̄ et ſuccēdite eū igni. Succēderūt ꝫ ſerui abſalō ſegetē igni. Et veniē d tes ſerui ioab ſciſſis veſtimēt̄ ſuis/dixerūt: Succēderūt ſerui abſalō ptē agri igni. Surrexitq; io- e ab ⁊ venit ad abſalō in domū ei⁹/⁊ dixit: Quare ſuccēdert̄ ſerui tui ſegetē meā igni: Et rñdit abſalō ad ioab: Miſi ad te obſecrās vt venires ad me: ⁊ mitterē te ad regē/⁊ diceres ei: Quare veni ꝺ geſ f ſur: Melⁱ⁹ mihi erat ibi eſſe. Ob g ſecro ꝫ vt videā faciez regis. Qz b ſi memor ē iniq̄tatis meę/iterficiat me. Ingreſſus itaq; ioab ad regē/nūciauit ei oia hęc. Vocatuſq; ē abſalō ⁊ itrauit ad regē: ⁊ adozauit ſup faciem terrę coram eo. Oſculatuſq; ē rex abſalō. Ca. XV

a ¶ Gīt poſt hęc fecit ſibi abſalō currus ⁊ eq̄tes: ⁊ q̄nquagita viros q̄ p̄cederēt eū. Et mane ꝓſurgēs abſalō ſtabat iuxta introitū porte in via: ⁊ omnē virū q̄ habebat negociū vt veniret ad regē iudiciū/vocabat abſalō ad ſe/⁊ dicebat: Be

k l m n

geſſur: ⁊ adduxit abſalō in hieruſalē. Dixit aūt rex: Reuertat i do a mū ſuā: ⁊ faciē meā non videat. Reuerſus ē itaq; abſalō in domū ſuā: ⁊ faciem regis nō vidit.

ℵ Quis me cō

a ¶ Post q̄draginta aūt an. ꝛc. Quadragesim⁹ ann⁹ age bat ex quo saul nobe ciuitatē subuertit et. lxxv. sacerdotes ꝓ pter dauid interemit. Ideo hic quadragesim⁹ ann⁹ ponit: vt mōstret diuinā vltionē suscitari sup dauid eo q̄ abimelech sacerdotē fefellit: ⁊ tāte cedis causa fuit. In mēdosis aūt codicibus quattuor nō. xl. legunt ſz ī hebrea veritate non q̄ttuor sed. xl. Si ās vero cōtētiosus quattuor annos esse asserit: ex quo absalon amnō interfecit: vsq̄ q̄ patri dixit: Vadā ⁊ reddā vota mea q̄ voui dño in hebrō: plane errat: cū absalon interfecto amnō in gessur apd tholomaim regē trib⁹ annis: ⁊ i hierl'm reuocat⁹: nō viso patre duob⁹ annis moratus fuerit: et sexto anno faciē patris viderit: dū cōtra eū pduellionē nouerit. Vota nāq̄ se vouisse mētiēdo dixit: quasi oraturus in loco vbi requiescunt abraam isaac ⁊ iacob.

1.Re.22.b

Ni. de ly.

¶ Et depo

a ¶ Videnť mihi ser. tui ꝛc. q. d. statim deberet tua petitio exaudiri.

b ¶ Sed nō ē q̄ te audiat ꝛc. q. d. rex iam est antiqu⁹ nec potest cōpetenter intēdere talib⁹: ⁊ ī magnū damnū est q̄ alius habēs ꝯlū cōitatis non est ad hoc cōstitut⁹.

c ¶ Quis me cōstituat iu. q. d. ꝓ necessitate ppli ⁊ nō ꝓ alia re istud onus sustinerē.

d ¶ Sed ⁊ cū acce. ꝛc. tanq̄ regis filiuz.

e ¶ Exhibebat ma. suā. in signū familiaritatis.

f ¶ Osculabaťeī. in signū magne cōdescensionis.

g ¶ Et sollicitabat coz. In hebreo habeť: Et furabať coꝛda: qꝛ ꝓ tales fictiōes falsas iniuste attrahebat ad se coꝛda hominū: vt sic ei iūgerēť cōtra patrē suū: qꝛ ꝓpter talia eis impēsa iudicabāt: et dicebāt eū eē regno dignū.

h ¶ Post quadraginta aūt an. Hic ꝓnr ponit fictio deuotionis erga deū ꝓ sacrificiū in hebron offerendū. Absalon aūt intēdebat ibi cōspirare ꝓtra patrē suū. Dicit igit: Post quadraginta aūt annos ꝛc. Aliq̄ libri habēt post quattuor annos: q̄ accipiunť a fuga absalō vsq̄ tūc ꝑm istā lr̄am: ſz q̄ sit falsa patz ex duob⁹: qꝛ primo a fuga absalon vsq̄ tūc cucurrit maius tp⁹: qꝛ post dictā fugā absalō māsit in gessur tribus annis vt habeť. ſ. xiij. ca. in fine. Itē post ei⁹ reuocationē māsit in hierl'm duob⁹ annis anteq̄ videret faciē regis: vt habetur. ſ. xiiij. ca. ⁊ sic in sexto anno faciem regis vidit ⁊ pfecte recōciliat⁹ fuit: ⁊ postea fecit sibi currum ⁊ equites ⁊ coꝛda populi sibi attraxit: vt p̄dictū est: q̄ non potuerūt fieri ī tā breui tpe q̄n ad min⁹ currerent ibi duo anni vel circiter: ⁊ sic anteq̄ cōspirasset in hebrō cōtra patrē suū: iā trālierāt septē anni vl' octo. Sedō ꝭ apparet: qꝛ hebraica veritas ⁊ libri nostri correcti habēt hic quadraginta ⁊ non quattuor: ex q̄ ꝓz litterā fuisse corruptā vitio scriptoꝛ. Isti aūt quadraginta anni varie cōputanť. In libro eīm de hebraicis questionib⁹ dr q̄ hec cōputatio incipit a tpe quo saul interfecit sacerdotes: vt habeť. ſ. i. libro. xxv. ca. ⁊ terminať ī dspiratione absalon ꝓtra patrē suū. cui⁹ ratio est: qꝛ dauid fuit causa ⁊ occasio aliquo modo dicte occisionis: licet eīm nō peccauerit petēdo panes ⁊ gladiū ab achimelech sacerdote: ⁊ celādo ei fugā suā: ꝓut ibidē dictū fuit: tñ ī hoc peccauit q̄ nimis patēter hoc fecit. Ex quo eīm sciebat ibi esse doech idumeū de q̄ timebat ꝓbabiliter q̄ ista sauli referret: vt ibidē dicit: debuit facere ita secrete q̄ lateret ipm doech: ⁊ ideo hic fit mētio illi⁹ tpis: qꝛ culpa illa ipius dauid in parte fuit causa hui⁹ rebellionis absalō cōtra ipm: nec obstat q̄ p̄dictū est hāc rebellionez euenisse ꝓpter petīm dauid cū bersabee: qꝛ plura peccata possunt bñ esse cause partiales vni⁹ pene a deo inferende. Rab. Sa. dicit q̄ isti quadraginti anni incipiūt a tpe quo ppls isr'l petiuit regē: ⁊ simpliciter habere voluit ꝓtra samuelis psuasionē: vt habeť. ſ. i. lib. viij. ca. ⁊ fit hic memoria illi⁹ tpis in rebellione ipius absalō cōtra patrē: qđ prima facie videbať magnū malū: quasi scriptura reduceret ad memoriā dictū samuelis: videlicet q̄ petitio populi ō institutione regis nō erat ad bonū.

i ¶ Dixit absalō ad regē: ad hoc accepit licentiā vt magis operiret malicią suaz excogitatā.

k ¶ Vadā ⁊ red. vota mea ꝛc. id est offerēda in hebron. Locus enim ille sanctus reputabať: eo q̄ quattuor patriarche principales sunt ibi sepulti cū suis cōiugib⁹. ſ. Adam et eua. Abraam et sara: isaac et rebecca iacob et lya: sicut dictum fuit Gen. xxiij. et ideo absalon fingebat illuc ire ex deuotione. Sed principaliter intendebat ibidem contra patrem conspirare: quia locus iste distat a hierusalem per sedecim miliaria ſm Hieron. libro de distantijs locoꝛum: ⁊ ideo melius poterat ibi fautoꝛes sue conspirationis aggregare. Item quia dauid pater eius ibi primo regnauit: vt habeť. ſ. ij. capi. et ideo videbatur locus aptus vt ibi inciperet regnum eius.

l ¶ Misit autem absalon exploratoꝛes in vniuersas tribus isr'l dicēs: Hic consequenter describitur ipius absalon cōspiratio: quia ad diem determinatam congregauit fautoꝛes suos in hebron. Misit enī nuncios ad ciuitates principales tribuum: ita q̄ in qualibet ciuitate notabili erāt plures missi ex parte absalon: quoꝝ vnus habebat tubā scientes hoꝛam i qua clamaretur in hebron ad sonitum tube: Regnabit absalon: ita q̄ eadem hoꝛa in omnibus ciuitatibus notabilibus nuncius absalon habens tubam vt sonaret: ⁊ alij discurrentes per vicos clamarent: Regnabit absalon in hebron: diuulgantes q̄ ibi erat inunctus in regem: ⁊ q̄ principales de ciuitatibus festinarent illuc ad faciendum sibi debitam reuerentiam. ideo postea subdit: Populusq̄ concurrens augebatur cum absalon.

m ¶ Porro cū absalon ierunt ducenti viri de hierusalē vocati ꝛc. ad petitionem ipius absalon vt pauciores cum dauid remanerent: et vt illi ō ciuitate regia viderenť sibi fauere: quia propter multitudinem aliorū absalon fauentium non audebant cōtradicere.

n ¶ Accersiuit āq̄ absalō achitophel gilonitē cōsiliariū dauid ꝛc. de cuius cōsilio iste absalon hoc negocium acceperat: ⁊ vt alij facilius iūgerētur sibi videntes principalem regis consiliarium adherentem sibi.

o ¶ Facta est coniuratio valida: quia illi qui erant ibi iurauerunt stare cum absalon ad maiorem cōspirationis confirmationem.

✳ ¶ Venit igit. Moraliter

✳ c ¶ Quis me constituat iudicem super terram: vt ad me veniant omnes q̄ habent negociū ⁊ iuste iudicem. Ostendebat se sapientez ad regni negocia tractanda: et patrem notabat de desipientia. Similiter ad ambitiosi ꝓpositum obtinendum facit fauoꝛ populi quem absalon querebat: vt patet in textu: ꝓpter quod dicit quod sollicitabat coꝛda virorum israel: ſz ad se attrahendo. Ad hoc etiā facit apparentia ꝯli circa cultum dei q̄ fingebat absalon dicens:

k ¶ Vadam ⁊ reddaz vota mea que vouī domino in hebron. Cum tamē intenderet ꝓinare regno patrem suum vt patuit per effectum. Per vias autez ꝓdictas ⁊ cōsimiles querunt ambitiosi bonos superioꝛes a suo statu deiꝛcere vt sic ad eum possint ascendere.

✳ Egressus

q̄ ciuitate es tu? Qui rñdēs aiebat: Ex vna tribu isr'l ego sū seruus tu⁹. ¶ Respōdebatq̄ ei absalon: Videnť mihi sermones tui a boni ⁊ iusti: sed nō est qui te audiat cōstitut⁹ a rege. Dicebatq̄ absalon: Quis me cōstituat iudicē sup terrā: vt ad me veniāt oēs q̄ habēt negociū ⁊ iuste iudicē? Sz ⁊ cū accederet ad eū hō vt salutaret illū: extēdebat manū suā ⁊ apphendēs osculabaťeī. Faciebatq̄ hoc omni isr'l venienti ad iudiciū vt audireť a rege: ⁊ sollicitabat coꝛda virorū isr'l.

¶ als quattuor.

a rael. ¶ Post quadraginta aūt an. b

a ¶ reuersionis.

nos dixit absalō ad regem da i uid: Vadā ⁊ reddā vota mea q̄ k vouī dño in hebrō. Quoꝛes eīm vouit seruus tu⁹ cū esset in gessur syrię dicens: Si reduxerit me dñs ī hierl'm: sacrificabo domino. Dixitq̄ ei rex dauid: Vade in pace. Et surrexit et abijt ī hebron. Misit aūt absalon exploratoꝛes in vniuersas tribus isr'l dicēs: Statim vt audieritť clāgoꝛē buccinę dicite: ¶ Regnabit absalō in hebrō. Porro cū m absalō ierūt ducenti viri de hierusalē vocati: eūtes simplici coꝛde ⁊ causam penit⁹ ignoꝛantes. Accersiuit āq̄ absalon achitophel gilonitē cōsiliariū dauid ō ciuitate sua gilo. Cunq̄ imolaret victimas: facta est coniuratio valida: populusq̄ concurn

A a ¶Et deposuerūt arcā. Ut ab abiathar sacerdote cōsulet deus q̄ deberet ire dauid. b ¶Sadoch. iustus is gestat pſonā sanctorū q̄ tpe passionis dñi corpore quidē discesserunt verū dilectione separati nō sunt.

Nico.de lyra

✠ a ¶Venit igit nūcius ad dauid: nō tñ ita cito eo q̄ absalō faciebat custodiri vias ne hoc factum nūciaret dauid donec haberet tantā multitudinē q̄ dauid nō posset resistere Diuisio p̄m suā estimationē. b ¶Et ait dauid. Hic p̄ñr describit ipius dauid hūiliatio meritoria: q̄ p eaz defuit placat⁹ erga dauid t cōtra absalon ꝓuocatus: apparuit aūt ista humiliatio spāliter in duob⁹. s. in humilitē d̄ ciuitate regia recedēdo. scdo arcā dñi remittendo ibi: Venit aūt t sadoch. Circa primū sciēdū q̄ cū dauid esset in bellis exptus t audacissimus t esset in loco forti t haberet secū plures t fortissimos bellatores: nō recessit de ciuitate timore ipius absalon principaliter: sed timore dei quē sciebat se p̄ius offendisse: t ꝓpter hoc ex sentētia dei istud malū sup eum euenisse. p̄m q̄ dixerat sibi nathan ꝓpheta. s. rū. ca. Hec dicit dominus: suscitabo super te malum de domo tua t ideo ad placāduz iram dei voluit se cōtā deo humiliare: qui p̄ces humiliū exaudit: t ista humilitas apparuit incōfusibili egressu eius de ciuitate. cū dicit:

c ¶Fugiam⁹ t̄c. nō ꝓpter ipius virtutē sz dei cui⁹ erat flagellum ad punitionē dauid: secūdo apparuit ei⁹ humiliatio in ꝓgressu. cū dz:

d ¶Egressus est er. t̄c. q̄ incedebat petitādo cū tamē posset habere equos t mulos: et nō solū exiuit peditādo sed etiaz nudis pedib⁹ incedendo: vt habet. ſ. eo. ca.

e ¶Et dereliq̄t rex decē mulie. quia sciebat q̄ nō interficerent.

f ¶Stetit p̄ocul a domo. extra ciuitatē vt trāsire faceret totū populū suum ante se vt poneret se in maiori periculo si absalon euz insequeret: quod fecit eo q̄ erat in culpa: vt p̄dictum est: t alij patiebant ꝓpter eum.

g ¶Dixit autē rex t̄c. Dicūt aliqui q̄ iste fuit filius achis regis geth qui adhesit dauid ꝓpter suam bonitatez t ꝓbitatē: et cōuersus erat ad iudaismū: ꝓpē q̄ dauid magis sibi t socijs suis cōpatiebat: eo q̄ dimiserāt gentē suā t locū. h ¶Ego aūt vadā quo itu. sum. i. vagabūdus ad locū incertū quouscq̄ dñs sit mihi placatus. Cetera patēt vsq̄ ibi: i ¶Omnesq̄ flebant vo. ma. ipsi regi cōpatiēdo: t ad ꝓuocādū dei misericordiā. k ¶Venit aūt t sadoch. Hic cōsequēter ostēdit humiliatio dauid in remissione arce: cui⁹ primo describit apportatio. cū dicit: Venit aūt t sadoch t̄c. q̄ volebat se associare dauid in fuga sua t ꝓ eo consulere dñm tēpore debito. ideo subdit: l ¶Et deposuerunt arcā dei. ſ. ad vnā partē ad consulendū domiC nū ad quē locum dauid deberet declinare.

rēs augebat cū absalō. Venit igit nūcius ad dauid dicēs: Toto corde vniuersus isrl sequit absalō. Et ait dauid seruis suis q̄ erāt cū eo i hierlm† Surgite t fugiam⁹. c Necq̄ enī erit nobis effugiū a facie absalon. Festinate egredi: ne forte veniēs occupet nos: t impleat sup nos ruinā: t ꝑcutiat ciuitatē in ore gladij. Dixerūtq̄ serui regis ad eū: Ota q̄cūq̄ ñcēperit dñs noster rex: libēter ex equemur serui tui. Egressus ē g̃ rex t vniuersa dom⁹ ei⁹ d pedib⁹ suis. Et dereliquit rex decē mulieres cōcubinas e ad custodiendā domū. Egressusq̄ rex et ois isrl pedib⁹ f suis/stetit ꝓcul a domo. Et vniuersi serui ei⁹ ambulabāt iuxta eū: t legiōes cerethi t pheleti/t oēs gethei pugnatores validi/sexcenti viri qui secuti euz fuerant de geth p̄cedebant regem. Dixit aūt rex ad ethai gethēum: Cur g venis nobiscū? Reuertere t habita cū rege/q̄ peregrinus es: t egressus es de loco tuo. Heri venisti: et hodie cōpelleris nobiscū egredi. Ego aūt vadā quo itur⁹ suz. b Reuertere t reduc tecū frēs tuos: t dñs faciat tecū misericordiā t veritatē: q̄ ostēdisti gratiā t fidē. Et respondit ethai regi/dicēs: Viuit dñs: t viuit dñs me⁹ rex: qm in quocūq̄ loco fueris dñe mi rex: siue in morte siue in vita: ibi erit seruus tu⁹. Et ait dauid ethai: Veni t trāsi. Et trāsiuit ethai gethēus et rex: t oīnes viri q̄ cū eo erāt: et reliqua multitudo. Omnesq̄ flebant voce magna: et i vniuersus ppl̄s trāsibat. Rex quoq̄ trāsgrediebat torrentē cedron: t cūctus populus incedebat ꝓtra viā oliuę quę respicit ad desertū. Venit ātt sadoch† sacerdos k a t vniuersi leuitę cū eo: portātes arcā fed⁹ dei: t depo l a ¶ad orationē: vt ab omnibus videri posset.
suerūt arcā dei. Et āscēdit abiathar: donec expletus eēt m a ¶Quia responsum datum nō est.
b ois populus qui egressus fuerit de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch: ¶Reporta arcā dei in vrbē. Si inuenero gratiā in oculis dñi/reducet me: t ostendet mihi eā t tabernaculū suū. Si aūt dixerit mihi: nō places: p̄sto sum: o faciat q̄ bonū est cor̄ se. Et dixit rex ad sadoch sacer- p a ¶.i. ꝓpheta quādo. s. cōsulto deo populo p̄dicebat futura.
dotē: Q videns reuertere in ciuitatē in pace: et achimaas filius tuus: et ionathas filij⁹ abiathar: duo filij vestri sunt vobiscū. Ecce ego abscōdar i cāpestrib⁹ deserti: do a ¶Quid agam.
nec veniat sermo a vobis idicāns mihi. Reportauerūt igit sadoch t abiathar arcā dei in hierlm: t māserūt ibi. Dozro dauid ascendebat cliuuz oliuarum: scandens t a ¶ne videret flere.
flens: ꝯperto capite t nudis pedibus incedens. Sed et ois populus qui erat cū eo opto capite ascendebat ploräs. Nūciatū est aūt dauid: q̄ achitophel esset in cōiuratione cū absalō. Dixitq̄ dauid: Infatua q̄so dñe cō- q filiū achitophel. Cūq̄ ascēderet dauid sūmitatē mōtis r

m ¶Et ascēdit abiathar. ſ. ad cōsulendum dñm se applicauit: quia erat tūc sacerdos princi- † 23. q. 5. c quis enī palis: sed tunc non habuit responsum p q̄d cognouit dauid deum adhuc nō esse placatum erga ipsum: ꝓpter q̄d societate arce reputauit se l dignum: t ideo eam humiliter remisit ad tabernaculū vnde fuerat assumpta/dicēs: n ¶Si inuenero gratiā t̄c. t ptz lra. o ¶Si aūt dixerit t̄c. ſ. subire fugam eius: mortem: vt impleat diuinū beneplacitū. p ¶Et dixit rex. Hic cōsequēter ponit ordiatio cōsultoria: q̄ licet dauid nō desperaret de dei misericor- D dia ꝓsequēda. noluit tñ omittere illud q̄d poterat fieri via humana: t ideo primo ordinauit d̄ statu absalon sibi renūciando. secūdo de consilio eius dissipādo/ ibi: Cūq̄ ascēderet dauid: primū aūt fecit p hoc q̄ duos sacerdotes remittēs cum arca ordinauit q̄ duo filij eorum essent Ars nō hz nūcij ad reportandū sibi illud q̄ audirent d̄ do- tiacerdos mo absalon: t esset expediens sibi illud scire: et ptz lra vsq̄ ibi:

q ¶Infatua queso t̄c. Erat enī iste nimis astutus ꝓpter q̄d erat magis timendus.

r ¶Cūq̄ ascēderet. Hic p̄ñr ponit ordinatio dauid de ꝓsilio absalon dissipādo: remittendo chusai ad hoc q̄ etiā erat valde sapiēs t eloquēs: vt patebit. ſ. xvij. ca. p̄mittit tñ hic locus in quo chusai occurrit ipsi dauid/cum dicitur: Cūq̄ ascēderet dauid. sum. mō. scz oliuarū.

✠ d ¶Egressus ē g̃ rex t̄c. Per fugā autez dauid ad campestrestria deserti nudis pedibus t operto capite: significat patientia boni ꝓlati vel principis in ꝓsecutionibus cōstituti. Moraliter

p v ✠ Ecce oc-

E a ¶ Chusai arachites. Amicus dauid. chusai interptat se stinās q̄ hierlm reuertēs ꝓsiliū achitophel dissipauit: significat discipulos dñi ex iudeis occltos nicodemū ioseph ⁊ sil'es.

Nico. de lyra

* a ¶ In q̄ adoraturus erat do. De loco em̄ illo videbat clare taberna culū in q̄ seruabat arca in mōte sion ex opposito: ⁊ iō qñ dauid veniebat ad locū illū solit⁹ erat adorare dñm: sic̄ homines a lōge videtes eccl̄iam alicuius sancti solēt eū deꝓcari: ⁊ tūc ibi dauid dñm adorauit. b ¶ Ecce occurrit ei chu. arachi. q̄ erat ō ciuitate arach. c ¶ Scissa veste ⁊c. in signū magne tristicie. d ¶ Si veneris ⁊c. q̄ non erat vir bellator. e ¶ Si aūt in ciuitatē re. q̄si nō curans de me. f ¶ Et dixeris ⁊c. videt q̄ dauid ꝑ peccaue/rit īducēdo eū ad mētiēdū. dicēdū q̄ lz nō sit alīq̄ necessitas excusandi dauid ⁊ chusai de aliq̄ mendacio officioso: cū ipe dauid pei⁹ fecerit tūc: vt patebit ca. se q̄nti. pōt tn̄ dici q̄ nō erat ibi mēdaciū: ille em̄ seruit alicui q̄ agit et agere intēdit ad bonū ipi⁹: bonū aūt erat absalō q̄ a suo intēto pessimo frustrarē ⁊ pri traderet: maxīe q̄ nolebat cū iterficere: lz magl ꝓseruare ad sui correctionē: vt ptz ex his q̄ habētur. j. ca. xviij. ca. g ¶ Dissipabis ꝓsiliū ⁊c. i. dissipare poteris p tuā sapiaz ⁊ elocūtiā: sic apparuit p effectū: vt habet. j. ca. xvij. Cetera patēt in lra.

Doz aliter

* b ¶ Ecce occurrit ei chusai ⁊c. Per ꝑ q̄ dauid deum remisit vt ꝓsiliū achitophel dissiparet: ⁊ statū negocioꝝ p certos nūcios sibi significaret: ostendit q̄ lz bonus vir ⁊ sanctus in ꝓsecutiōe positus de dei auxilio ꝓncipaliter ꝓfidat: tn̄ ea que fieri pñt via hūana ad sui liberationē ⁊ maloꝝ repressionē nō debet scienter omittere: nā hoc esset deū tēptare.

¶ In ca. xv. vbi dr in postil. Isti aūt. xl. āni varie cōputant.

Additio. Licet dauid fuisset causa occasional' occisionis sacerdotū: nō tn̄ culpabilit ei attribuēdū ē. Tū q̄ sacra scriptura nō ponit ei hmōi culpā. Tū q̄ nō debebat psumere in saule esse tātā malicīā: vt iterficeret sacerdotes ꝓpt̄ hospitalitatē dauid q̄ erat gener regis: ⁊ nōdū publice ab eo electus neq̄ dānatus: lz in occulto saul cōcepisset rācorē de eo: q̄ō latebat abimelech: vt. ℟. j. Reg. xxij. Tū q̄ p uersitas ipius doech nōdū erat ipi dauid nota: q̄ nihil legit ꝓtigisse añ illō factū: in q̄ dauid potuisset ꝑ psumere ō doech: nec ipe doech ꝑ reuelauit sauli spōte q̄si ingerens se ad ꝑ: sed post instantē inq̄sitionē ipius saul: vt ptz. ℟. j. Reg. xxij. ca. Ex q̄bus videt q̄ ꝑ gestū nullā hz ꝓtinuationē cum facto abimelech: nec rōnabiliter habet respectū ad petitionē populi de rege instituēdo: vt Ra. Sa. dicit. Tū q̄ in hmōi petitione lz populus peccasset: non tamen dauid qui ꝓtunc erat innocens. Tū q̄ illa mala q̄ samuel p̄dixerat ppl'o esse ventura verisimiliter ex institutione regis: nō sunt huic casui absalon sil'ia: sed oīa ptinebāt ad malū regimē regis q̄ ad tyrannidē se inclinaret: q̄ō nullo mō dicendū est de dauid: cuius regimē publicum fuit a deo approbatū: vt. ℟. ca. viij. Unde cōputatio hoꝝ. xl. annoꝝ melius videret inchoari a prima vnctiōe ipius dauid in regem. de qua. ℟. j. Reg. xvj. Que quidē vnctio in ordine temporis fuit post petitionē populi de institutione regis: ⁊ añ occisionē sacerdotum p̄dictā. Ratio aūt huius continuationis talis est: Mā in prima p̄dicta vnctione legit: Directus est spiritus dñi in dauid a die illa ⁊ deinceps: qui quidē spūs dñi exponit cōmuniter de spū fortitudinis ⁊ ꝓstantie: q̄ post vnctionē viguerūt in dauid: vñ extunc incepit dauid in virtutibus florere ⁊ ad magnos honores ascēdere. Et exīde ꝓtinue fuit in unctis ꝓspere agēs: ⁊ famosissimus in oībus actibus virtuosis: ⁊ in victoriis bellicis adeo vt nō solū in israel: sed in ceteris nationibus p quē timerē: ⁊ in magna reuerētia haberē tanq̄ dñs ꝓcipuus ⁊ strēnuus vir bellator: vt ptz. j. Reg. xvj ⁊. xvij. ⁊. xviij. ⁊. ij. Regū. v. ⁊ in ꝑplurimis alīs locis. Cuius tn̄ oppositū videt ei contingere in ꝓsecutione absalon: in qua ꝓsperitas sua ⁊ celeritas seu claritas sue fame fuit multipliciter denigrata: cum ille qui de fructu ventris sui egressus fuit tam inuerecunde ⁊ audacter illū ꝓsecutus est vsq̄ ad eiectionem ꝓpe sue de domo ⁊ ciuitate regia: ⁊ deturpationē concubinaꝝ ⁊ huiusmodi. Nec solum hoc: sed etiā p vnū similem hominem. s. semei fuit in facie blasphematus: ⁊ verbis ⁊ factis grauit iniuriatus: vt patet. j. xvj. ca. Merito igitur sacra

a b
in q̄ adoraturus erat dñm: ecce
a occurrit ei chusai arachites scis- c
sa veste: ⁊ terra pleno capite. Et
dixit ei dauid: Si veneris mecū / d
eris mihi oneri. Si aūt in ciuita e
tē reuertaris ⁊ dixeris absalō: ser f
uus tu⁹ tuꝰ rex patere me viuere:
sicut fui seruus ꝑris tui: sic ero ser
uus tuus: dissipabis consilium s
achitophel. Habes autem te/

tur sacra historia accipit computationem huius persecutionis absalon a prima vnctione ipius dauid. Tum quia opposita iuxta se posita magis elucescunt: Tum ad ostendendum q̄ celeberrima ꝓsperitas ipius dauid viguit continue p quadraginta annos dū ipe dauid recte ambulauit cū deo: ⁊ deinde incepit denigrari seu debilitari p tale infortuniū q̄ō sibi ꝓtigit ex ordinatione diuina ꝓpter peccatū cōmissum: ex quo fideles possunt salubriter erudiri. Quecūq̄ em̄ scripta sunt ad nostrā doctrinam scripta sunt: ad Roma. xv. a. ⁊ vt intelligamus q̄ ꝓsperitas ipius dauid cū ad culmen celsitudinis sublimatus fuit ex suo peccato faciliter versa fuit in ꝓfundū. iuxta illud: Eiecisti eos cū alleuiarent. quod totū etiā in bonū spirituale ipius dauid redūdauit: vt ipe dixit. j. xvj. c. Forte videbit deus afflictionē meam ⁊c. Vñ iuxta sententiā apli: Diligētibus deū omnia cooperant in bonū: ad Roma. viij. e. Mā ꝑm doctores deus tm̄ dat iustis de bonis vel malis tēporalibus q̄tum decet eoꝝ saluti spūali: ꝓut in prima. ij. q. vlt. arti. vlti. respondendo ad questionē.

Replica. In cap. xv. vbi dicit de quadraginta annis post quos absalon cōtra dauid ꝑrem suū se erexit: Postilla. dicit: Initiū illoꝝ. xl. annoꝝ a diuersis varie cōputari. Mam beatus Hiero. computat eos ab occisione sacerdotum in nobe cui neci dauid causam ⁊ occasionem dedit ⁊c. Burgen. licet in ꝓlogo sui operis valde reꝓhendit postillatorem: quia aliq̄n dicta sanctoꝝ ꝓcipue sancti Tho. ex magnis causis declinauit: hic ipe sine ratione beato Hierony. contradicit: asserens q̄ p̄dicta occasio sacerdotum non sit ipi dauid culpabiliter attribuēda: nec sacra scriptura vt dicit imponit ei huiusmodi culpam: sed ecce Burgen. non veretur se opponere rotundo textui: non mirum igit q̄ se opponat sancto doctori: dicit em̄. j. Reg. xxij. d. Lūcꝝ abiathar necem sacerdotum ipi dauid nunciasset. Respondit dauid: Sciebā in illa die q̄ cum ibi esset doech idumeus proculdubio annunciaret sauli / dicendo: Ego sum reus omnium animaꝝ patris tui. Et beatus Hiero. dicit: ⁊ assumit in Glo. ordi. ideo hic. xl. annus ponit vt monstret diuinam vltionem suscitari sup̄ dauid: eo q̄ abimelech sacerdotem dei fefellit ⁊ tante cedis causa fuit: nec potest dici q̄ dauid ex humilitate sit mentitus / dicens: Ego sum reus: hec et alia ꝓpendant qui Burgen. deliramenta grandipendunt. Illud aūt q̄ō Burgen. quasi suam computationē subiūgit nō minus deliramentum videt. Computat em̄ illos q̄draginta annos a prima vnctione dauid vsq̄ ad rebellionem viri sui absalon: vt oppositā iuxta se posita magis moueāt: vtputa quia dauid ab illa vnctione q̄draginta annis fuit in cōtinua ꝓsperitate. ⁊ post cepit rebellio: de qua p̄sens sermo. Sed de opinione beati Hiero. Ra. Sa. Burgen. ⁊ aliꝝ circa hanc computationē nō faciendo vim. Ratio cōputationis Burgen. nihil videtur valere. Mā prima vnctio dauid que facta fuit primo anno regni saul: vt vult beatus Augᵒ. xvij. de ciuitate dei ca. vij. Et ponitur dictum eius in glo. j. Reg. xv. sup̄ verbo: ꝓiecit te dominus ne sis rex. q̄dragīta aūt annis regnauit sicut ⁊ dauid vt dicit idē beatus Augᵒ. ibidem. Dauid aūt ꝑ tūc nullum ius in regno habuit: licet haberet ius ad regnum: nec habebat executionē ꝑ tunc regie potestat⁊: vt dicit Burgen. ℟. j. Reg. xxviij. ca. ⁊ tamen vt ptz ex decursu primi libri Regū p totū: viuente saul ⁊ regnante nlla fuerit ipi dauid securitas neq̄ ꝓsperitas: sed neq̄ suis: nec ausus fuit quisq̄ in regno israel eum aut suos recipere in domum suam: nec quicq̄ humanitatis exhibere: quia bannitus coactus est se transferre ad achis regem geth: vt patet. j. Regū. xxvij. ⁊. xxviij. A prima igitur vnctione dauid vsq̄ ad mortem saul fluxerunt. xxxix. anni quibus fuit sub continua fuga et tribulatione: nisi quis illam tribulationem ꝓsperitatem dicere voluerit: quia in bonum sui pari modo ⁊ rebellio absalon dicenda erit, ꝓsperitas: quia in bonum scilicet humiliationem dauid: ⁊ consequenter exaltationem vt etiā dicit Burgen. Videtur igitur manifestum deliramentum dicere dauid fuisse in continua ꝓsperitate ante adeptum regnum quando fuit secundo vnctus. Mam talis modus loquendi est omnium sanctoꝝ doctoꝝ qui dicunt dauid tempe aduersitatis in virtutibus creuisse: sed tempe ꝓsperitatis turpiter peccasse. sicut patet p decursum secundi libri ⁊c. Reliq̄ vsq̄ ad finē libri secūdi stant in difficultate vocali ⁊c.

Q Vnqz dauid trās. ꝛc. a ¶ Quid mihi ⁊ vo. est ꝛc. Solus abisai dixerat: Vadaz et amputabo caput ei⁹: ⁊ dauid abisai ⁊ ioab respōdit. Quid mihi ⁊ vo. filij sar. ꝛc. Nūqd vult⁹ interficere istū sicut iterfecistis abner⁊ b ¶ Dimittite eū vt ma. ꝛc Qui verboz cōtumelijs p̄cedentibus ꝑtē patiētie seruare nō potest vel sufficit: factū dauid ad memoriā reuocet: quē cū semei cōuitijs vrgeret: ⁊ armati, pceres vlcisci cōtēderēt/ait: Quid mihi ⁊ vo. fi. sar. ꝛc. ⁊ paulopost. Dimittite eu⁊ vt maledicat iuxta p̄ceptū dñi ꝛc. Quib⁹ ꝟbis indicat: q⁊ p pctō berſabee insurgētē ꝫ se filium patereť. Fugiēsqz reduxit ad animū malū qđ fecit: ⁊ ꝓtumeliosa ꝟba nō tā cōuitia q̄ adiutoria esse credidit q̄b⁹ se purgari sibiqz misereri posse iudicauit. Tūc em̄ illata cōuitia bñ toleram⁹: cū i secreto mentis ad mala ꝑpetrata recurrim⁹: leue q̄ppe videbiť q̄ iniuria ꝓcutimur: dū cōspicim⁹ q̄ penis meruim⁹: sicqz fit vt cōtumelijs gr̄a magis q̄ ira debeat quorū interuētu deo iudice pena gratior declinat.

Semei

Ni. de ly.

Q Vnqz da. Ca. XVI ꝛc. Hic p̄nr oñdit qualiter absalō patrē suū fedauit ingrediendo ad eius vxores. Diuisio Permittunť tñ hic q̄tuor: q⁊ primo dauid a seba ḋcipiť. ſcḋo a semei impetiť/ibi: Venit ꝺ rex. tertio chusai ab absalon recipiť/ibi: Absalon aūt. quarto absalō advxores p̄ris ingrediť/ibi: Dixit aūt absalō: Circa p̄mū sciēdū q̄ aduſatores intēdētes magnates decipere: p̄siderāt tp̄s ⁊ locum ⁊ alia ad ꝫ apta: ⁊ ꝫ notať cū ḋr: Cūqz dauid trā. pau. mōtis vertiq⁊ iā erat fatigat⁹ ex itinere ⁊ tristicia. b ¶ Apparuit seba ꝛc. q̄si multū parat⁹ ad succurrendū regi i tali necessitate. vñ sequit: c ¶ Asini do. re. vt sedeāt. i. si aliqs de domo tua fuerit ita fatigatus q̄ nō possit incedere poterit sup asinū sedere. d ¶ Et panes ꝛc. palate dicunť ficus cōpōse inter tabulas. e ¶ Vbi ē filij⁹ dñi tui: habebat em̄ ei⁹ curaz ꝑpter ionathe amicitiā. f ¶ Respōditqz se. ꝛc. iste seba mentiebat: vt ꝓz ex his q̄ habenť. ſ. xir. ca. q⁊ mipbiboseth ḋ fuga dauid fuit valde tristis sicut apparebit. ibi: Cogitabat em̄ seba q̄ dō⁹ ꝑt sapiam suā ⁊ bonā militiā finaliť obtineret victoriā: ⁊ iō studebat hereditatē dñi sui ipetrare a dō: qđ ⁊ factū est. vnde subdiť:

g ¶ Tua sint oīa ꝛc. qđ fuit male ⁊ p̄cipitanť ⁊ iniuste dictū: Tū q⁊ iste seba dixerat falsū: Tū q⁊ dato q̄ verū dixisset. tñ mipbiboseth dñs suus nō erat cōdēnādus añqz audireť: vel añqz veritas alio mō sufficiēť declarareť. h ¶ Venit ꝺ rex. Hic p̄nr dauid a semei ipetiť ꝟbis maledicť ⁊ alijs iniurijs. ⁊ ꝫ ē qđ diciť:

i ¶ Egrediebať vir ꝛc. ſ. xir. ca. ḋr q̄ erat de domo ioseph. Dicēdū q̄ erat de domo ioseph ex p̄te p̄ris. ſ. de tribu ephraī: ꝫ ex p̄te matris erat de cognatiōe saul: q⁊ mulieres in hereditate non succedēres poterāt ꝫhere mrimoniū cū viris alterⁱ⁹ trib⁹: ꝑ/ut dictū fuit Nu. xxxvi. k ¶ Egredere egre. vir sang. i. exfusor multi sāguinis innoxij. l ¶ Et vir be. i. absqz ingo discipline ⁊ legis diuine. Cetera patent vsqz ibi: m ¶ Quid mihi ⁊ vo. fi. sar. ex ꝫ ptz q̄ ioab silr semei occidere volebat ⁊ fratrē suū abisai ad ꝫ icitabat. n ¶ Dimittite eū vt maq⁊ ei⁹ maledictio ē mihi mācia ad exercitiū patie. o ¶ Dominus eni p̄cepit ei vt malediceret ḋa. ꝛc. hic occurrit ꝓplexitas q⁊ si dñs p̄cepit ei nō peccauit ꝫ factēdo siē nec minister iudicis de p̄cepto ei⁹ malefactorē iterficiēdo. Dauid aūt peccauerat coraz deo: ⁊ dign⁹ erat hac pena ⁊ maiori: vt ptz ex supradict⁹. xi. ca. Sz ad ꝫ se quit q̄ dō⁹ peccauit iniungēdo salomōi ei⁹ iterfectionē: vt hr̄ ſ. iij. li. iij. ca. Cui⁹ ꝓrariū videtur ſcḋtura īnuere ibidem. Si aūt dicať q̄ semei maledicēdo dauid peccauit: sequiť incōueniens. ſcz q̄ deus p̄ceperit eu⁊ peccare: et sic fuit causa peccati per se ⁊ directe: quod est impossibile. Dicendum ad hoc q̄ dauid videns semei solum et iermem ita constanter ⁊ intrepide sibi iniuriantem et manifeste coraī bellatorib⁹ multis fortissimis et audacissimis: et ad vindicandum regis iniuriam ꝓmptissimis: perpendit q̄ hoc non p̄roueniebat ab ipso ✻ semei tm̄

Dauid trāsisset paululū mōtis verticē apparuit seba puer miphiboseth ꝛc. Hic duo sunt notāda. Primum est cautela malicioſa sebe detractoris: qui cōsiderans dauid et seruos eius in angustia positos et fuga et fame fatigatos obtulit dauid pauca respectiue vt per hoc mendaciter acquireret hereditatem domini sui detrahendo sibi: ⁊ ꝑsimiliter faciunt in curijs magnatoz cupidi et auari. Scḋm est periculum potentū in verbis talium detractoz: quia dauid sanctus ex verbis ⁊ dono licet modico huius adulatoris ⁊ detractoris in tantuz fuit deceptus q̄ sine verboz eius examinatione dedit ei hereditatem domini dicēs: g ¶ Tua sint omnia que fuerūt miphiboseth. ꝓpter quod p̄nci/pes et p̄lati tales adulatoz⁊ ⁊ detractoz⁊ multum debent abhoz⁊rere: et ne p̄cipitanter rem concedant alienam diligēter p̄cauere. i ¶ Et ecce egrediebať vir indē de cognatione domus saul nōie semei filius gera. Per semei qui maledicebat dauid ⁊ eum lapidibus ⁊ terra impetebat: significať quicunqz dans afflicto afflictionē iniuste: ⁊ sicut semei ex ꝫ finaliter incurrit moztem coꝛporalem: sic talis incurrit moztem culpe et finaliter nisi pēniteat moztem gehenne.

✻ Ingrede

Dauid cū sadoch ⁊ abiathar sacerdotes: ⁊ oīe verbū qcūqz audieris ḋ domo regi: indicabis sadoch et abiathar sacerdotib⁹. Sunt em̄ cū eis duo filij eoꝛum achimaas filius sadoch: ⁊ ionathā filⁱ⁹ abiathar: ⁊ mittetis p eos ad me omne verbum qđ audieritis. Veniente ergo chusai amico dauid in ciuitatē: absalon quoqz ingressus est hierl'm ⁊ achitophel cū eo.

Q Vnqz dauid trāsiſ Ca. XVI a set paululū mōtis verticē apparuit ei seba puer miphiboseth i occursū ei⁹ cū duob⁹ asinis q̄ onerati erāt ducētis panib⁹ ⁊ centū

a ¶ ficoꝝ palatas appellat eo q̄ p massas p̄merenť inter duas tabulas q̄s palas dicūt a q̄b⁹ palate vocanť.

alligaturis vuepassę: ⁊ septē massis pālaꝝ ⁊ duob⁹ vtrib⁹ vini. Et dixit rex sebę: Quid sibi volūt hec: ¶ Rñditqz seba regi:

a ¶ Sunt. b ¶ Sup eos filij regis.

Dñe mi rex āsini domesticis regi vt sedeāt: ⁊ panes ⁊ palatę ad vescēdū pueris eius: vinū aūt vt bibat si q̄s defecerit i deserto. Et ait rex: Vbi est filⁱ⁹ dñi tui: ¶ Rñditqz seba regi: Remānsit in hierl'm dicēs: ¶ Hodie restituet mihi dominus israel regnū patris mei. Et ait rex sebę: Tua sint omnia quę fuerūt miphiboseth. Dixitqz seba: Oro vt inueniā gratiam coraī te domine mi rex† Venit ergo rex dauid vsqz bahurim. Et ecce egrediebať vir inde de cognatione domus saul nomine semei filⁱ⁹ gera: ꝓcedebatqz egrediēs ⁊ maledicebat: mittebatqz lapides: ꝫ dauid ⁊ ꝫ vniuersos seruos regi dauid. Qis aūt ppls ⁊ vniuersi bellatoz⁊ a dextro ⁊ a sinistro latere regi incedebāt. Jta aūt loq̄bať semei cū malediceret regi† Egredere/egredere vir sāguinū/ ⁊ vir belial: reddidit tibi dñs vniuersū sanguinē dom⁹ saul: qm̄ inuasisti regnū ꝑ eo: ⁊ dedit dñs regnū i manu absalon filij tui: et ecce p̄emunt te mala tua: qm̄ vir sanguinū es. Dixit aūt abisai filⁱ⁹ saruię regi: Quare maledicit canis hic mozturⁱ⁹ dño meo regi: Vadā ⁊ amputabo caput ei⁹. Et ait rex: † Quid

a ¶ Jn hebreo nō habeť dimittite vt maledicat: sed tātum maledicat.

b mihi ⁊ vobis est filij saruię: Dimittitē eū

a ¶ Permittendo.

vt maledicat: dñs em̄ p̄cepit ei vt male

¶ Penitendo.

diceret dauid: ⁊ quis est q̄ audeat dicere/

a ¶ Semei aūt. Hic ē nabach pr̄ hieroboā ꝑm hebreos: q̄ fili⁹ iemini ō:: ⁊ in ꝯelo dom⁹ saul maledicit dauid. Nomen ꝩo aui ei⁹ iemini fuit. Ihe semei ex tribu ephraī filij ioseph extitit. vñ dicit ad dauid: ꝑm⁹ veni hodie de oī tribu ioseph: ſz semei vt supi⁹ legit de cognatiōe saul fuit. Saul ꝩo de benia mi. In Hester semei fili⁹ cis legit: q⁹ ⁊ cis ⁊ gera vocabat pr̄ eius fili⁹ gemini. i. beniamī ꝫ legit: ſz dē tribu ioseph ꝑm⁹ venisse ō:: q⁹ in tribu ioseph habitauit. b ¶ Ingredere ad ꝯcu. Cōcubinas dauid abſalō polluit. Iudaicā plebē scribe q̄z ⁊ pharisei supstitiōib⁹ cor/rūpūt: sicq̄ a vero dauid alie/
tj.20.b nā faciūt. c ¶ Achitophel ⁊c. Interptat ruina frīs: iu/das de ruina xp̄i agēs: ꝯsiliū dedit iudeis aduersus chr̄istū vterq̄ suspendio interijt.

ſ Et fortissim⁹.

Nico.de lyra

✻ semei tm̄: ſz a deo ſpāliē ꝫ agēte: ⁊ ꝫ vocauit p̄ceptū dei: ⁊ ſz semei in ꝫ peccauerit vo/lūtate iniq̄ maledicēs dauid: nō tm̄ ꝓpr̄ ꝫ de⁹ fuit cā pctī in/ꝑtū pctm̄ ē. Ad cui⁹ intellectū
Plura ad pctm̄ cōcurrentia sciēdū q⁹ ad pctm̄ plura ꝯcurrūt. s. potētia q̄ peccat q̄ est li/bey arbitriū: ⁊ mot⁹ liberi ar/bitrij in ꝯsensum: ⁊ ad ipulsū
Vide tomis potētiaꝝ executinaꝝ: ⁊ totum istud ē a deo q̄ ē actor nature ⁊ opationū ei⁹. Est etiā ibi de formitas in actu q̄ ē q̄dā defe/
ſ ctus ex q̄ actus ꝯz rōnē pctī. ⁊ hui⁹ de⁹ nō est cā ſz defectibili tas liberi arbitrij: sic in claudi catiōe q̄cūq̄ est ibi ābulatiōis seu motiōis reducit in virtutē motiuā sic in cāz. illud āt q⁹ ē ibi deformitat⁹ ⁊ defect⁹ redu/cit in cāz tibie curuitatis. ⁊ sic ptz q⁹ de⁹ nō ē cā pctī: ſz sit cā liberi arbitrij ⁊ motiōis ipi⁹.
Sic igit̄ pōt dici q⁹ ꝓstātia et
xv.pa.27.d audacia q̄ fuit in semei dauid ꝑtēdo: ⁊ entitas illi⁹ actiōis totū fuit a deo: vt p ꝫ dauid pu/niret ⁊ ei⁹ patientia ꝓbaret. Sz deformitas seu defect⁹. s.
47.dist.§. necesse q⁹ iniq̄ volūtate ꝫ fecerit: ꝫ nō reducit in deū sic in cāz: ſz in liberi arbitrij defectibilitatē.
a ¶ Ecce fili⁹ me⁹ ⁊c. ꝫ ō:: p tāto: q⁹ semē viri q̄ ē ꝑncipiū generatiōis filij ē de superfluo alimēti: q̄ in vtero digerit̄: ⁊ ad mēbra generatiue ꝼrut̄ de/fert. Cetera patent ex dictis.
b ¶ Abſalō āt. ꝫ ꝓpr̄ chusi ab abſalon recipit̄. Et ptz ſra vsq̄ ibi: c ¶ Hec ē inq̄t gr̄a ad ami. tuū. s. ad dauid. q. d nō oñdisti te esse ei fidelē. ꝫ āt dicebat abſalon vt explozaret mētē ipi⁹ chusai. d ¶ Rndit q̄ chusai ad ab. neq̄ ſ. de/bui ire cū dauid. e ¶ Quia illi⁹ ero ⁊c. i ꝫ mētit⁹ ē chusai q⁹ abſalō nō erat a deo elect⁹: ſz dixit ꝫ chusai vt abſalō eū re/cipet citius: nec oportet eū ex/cusari de mendacio officioso.
f ¶ Dixit aūt ab. ad achi. ꝫ vltio abſalō ad vrozes pr̄is sui ingredit de ꝯsilio achito/phel. Cui⁹ cā subdit: g ¶ Ut cū audie. ois isr̄l ⁊c. Per/
pēderat

a ¶ quia iuste oīa fecerit.

q̄re sic fecerit: Et ait rex abſai ⁊ vniuersis ser/uis suis: Ecce fili⁹ me⁹ q̄ egressus est de vtero a meo q̄rit aiaz meā q̄ tomagl ꝫ fili⁹ gemini ma

a ¶ ꝓme rui em̄.

ledicet mihi: Dimittite eū vt māledicat iuxta ꝓceptū dñi si forte respiciat dñs afflictionez meā: ⁊ reddat mihi dñs bonū ꝓ maledi ctiōe hac hodierna. Ambulabat itaq̄ dauid ⁊ so/cij ei⁹ p viā cū eo. Semei aūt p iugū mōtis ex latere ꝯ illū gradiebat/maledicēs ⁊ mittēs la

a ¶ vt fedaret eos.

pides aduersus eū: terramq̄ spārgēs. Venit itaq̄ dauid rex ⁊ vniuersus ppl⁹ cū eo lassus: ⁊ refocillati sunt ibi. Abſalō āt et vniuersus b ppl⁹ ei⁹ ingressi sūt hierlm: ſz ⁊ achitophel cū eo. Cū āt vēisset chusai arachites amic⁹ da/uid ad abſalō/locut⁹ ē ad eū: Salue rex: Sal

a ¶ in hebreo misericordia quasi nullius misericordie vide/ris: quia dimisisti amicum tuum.

ue rex. Ad quē abſalō: Hec est inq̄t gr̄a tua c ad amicū tuum: Quare nō iuisti cum amico tuo: Rndit̄q̄ chusai ad abſalō: Neq̄q̄: q⁹ il/li⁹ ero quē elegit dñs ⁊ ois ꝫ ppl⁹ ⁊ vniuersus isr̄l ⁊ cū eo manebo. Sz vt ⁊ ꝫ inferā: cui ego seruiturus sum: Nōne filio regi: Sicut parui patri tuo/ita parebo ⁊ tibi. Dixit aūt abſalon f ad achitophel: † Inite ꝯsiliū q̄d agere debea/
b mus. Et ait achitophel ad abſalō: Ingrede/ † re ad ꝯcubinas pr̄is tui q̄s dimisit ad custo/diendā domū: vt cū audierit ois isr̄l q⁹ fedaſ uerī pr̄ez tuū: roborent tecū man⁹ eoꝝ † Tetē derūt igit̄ abſalō tabernaculū in solario. In/gressusq̄ ē ad ꝯcubinas pr̄is sui coram vniuer
c so isr̄l. Cōsiliū aūt achitophel q⁹ dabat in di b ebus illis: q̄si si q̄s ꝯsuleret deū. Sic erat oīe ꝯsiliū achitophel: ⁊ cū esset cū dauid: ⁊ cum

esset cum abſalon. Ca. XVII

Dixit igit̄ achitophel ad abſalō: i Eligā mihi duodeci milia viroꝝ k ⁊ ꝯsurgēs ꝑsequar dauid hac no/l

a ¶ p timore.

cte: ⁊ irruēs sup eū q̄ppe q̄ lassus est ⁊ solūt⁹ is m

a ¶ a facie nostra.

manibus/⁊ pcutiā eū. Cūq̄ fugerit ois ppl⁹ o

a ¶ ꝓpter fugā socioꝝ.

qui cū eo est: pcutiā regē desolātum: ⁊ redu/p

a ¶ id est concorditer.

cam vniuersum ppl̄m: quō vnus hō̄o reuer

a ¶ Unde expedit vt vnus moriaſ homo ⁊c.

ti solet. Unūm em̄ viz tu q̄rис ⁊ ois ꝫ ppl⁹ erit q/r in pace. Placuitq̄ sermo eius abſalō: ⁊ cun/s ctis maioribus natu isr̄l. Ait aūt abſalon: t

Moraliter

Diuisio

Diuisio

✻ Nō ē bonū

a ¶Et fortissimus La. XVII quisq; ꝛc. In hebreo fortissimus ipse cui⁹ est cor quasi leonis pa.so. subaudis: nō fortissim⁹ iste dauid i telligit. vñ: Scit em̄ oīs israel patrē tuū esse fortissimum. ¶Isido. Allego. Scdm allegoriā cōsiderari oportet q̄d sit q̄ absalō parricida patrē insequit: Primo pater fugit de victoria securus: ꝛ interitū parricide deplorabat: quez pariturū sciebat. Scribit em̄ fugisse dauid a facie filij. Et de populo hierlm dicit dñs: Esa.1.a Filios enutriui ꝛ exaltaui: ipsi aūt spreuerūt me. Fili⁹ aūt ei⁹: ppls iudaicus qui tradidit eū. Absalō aūt pris pax iterpretat: qō i hystoria mirū videt: quō scz pax patris intelligat vel dicat q̄ patrē psequit. Sz absalō hierlm significat q̄ visio pacis dicit: a cui⁹ facie fugit xps quādo eā deseruit ꝛ ad gētes trāsiit.

b ¶Absalon. Alij absalon Iudā traditorē accipiūt quē xps ptulit tanq̄ eius cogitationes ignorauerit ꝛ cōuiuiū participauit ei: in q̄ corporis ꝛ sanguinis figuram discipulis cōmendauit. In ipsa vero traditione ab ipo osculum accepit: ideo absalon pax pacis dicit: quia pacem pater habuit: quā ille nō habuit. c ¶Achitophel ꝛc. Qui recedens a dauid ad absalō migrauit: hereticos significat qui relinquūt veritatē ꝛ sequūt errorē. Interpretat achitophel frater meus cadēs. Silonites vero trāsmigrat⁹ Ps.10.a. cōtra quos dicit: In dño confido quō dicit⁹ anīe mee ꝛc. Et merito tales laqueo diaboli malicie sue vitā finiūt: q̄ alienā prauis psuasionibus corrūpūt: sicut achitophel in p Bpria domo suspēdio interijt: qui in aliena vite dauid insidiatus est.

Ps.7.b Pro.11.a Qui em̄ fodit foueā: incidit in eam ꝛ in insidijs suis capient iniqui.

d ¶Chusai. Arachites antiqu⁹ amicus dauid: significat credentes de gentib⁹: q̄ licet cū absalon aliq̄n fuisse visi sūt: tn̄ operibus eius nō cōicantes: nec prauis suggestionibus achitophel cōsentiētes: cū dauid fideliter pmāserunt. Interpretat chusai ethiops. Arachites lōgitudo Hie.13.d Ps.67.g mea. Unde vertit ethiops pellem suā: ꝛ alibi: Ethiopia p̄ueniet vel festinet manus ei⁹ dare deo: q̄ gētilis populus postq̄ se in nigredine pctōz exuit: nūquā a tergo dñi recessit. Qz aūt absalon cōcubinas dauid ad custodiendā domū dimissas stupr̄ādo corrupit: significat q̄ apostata angelus quosdam qui vidēt regere ꝛ custodire populū dei heretica prauitate seducit. Ad q̄s tamē dauid vltra nō ingredit: sed in custodia positis alimenta p̄bet: q̄ in viduitate viuentes clause sūt vsq̄ ad diē mortis sue: quia cū hereticis a via veritatis aberrantes redire se simulant: nō sunt digni cohabitatiōe christi: sed clausi ꝛ separati a consortio eius debēt alienari. Dan.5.g Ille tamen qui solem facit oriri sup bonos ꝛ malos: ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos: non renuit talibus pastū i hoc mūdo p̄bere vt cōuertātur beneficiorum occasione.

Jonathas

Vocate chusai arachitā ꝛ audiam⁹ q̄d etiā ipe dicat. Cūq̄ venisset chusai ad absalō: ait absalō ad eū: Huiuscemōi sermonē locut⁹ ē achitophel: facere debe¶ tu quid dicis
mus an nō: Qō das consiliū: Et † dixit chusai ad absalō: Nō ē bo a num cōsiliū quod dedit achitophel hac vice. Et rursuz intulit chusai: Tu nosti pr̄em tuū et viros q̄ cū eo sūt eē fortissimos et amaro aio: veluti si vrsa raptis catulis in saltu seuiat. Sz ꝛ pat̄ c tu⁹ vir bellator est: nec morabit cū pplo. Fortitā nūc latitat i foueis/aut i vno q̄ voluerit loco;
a ¶ siue parvus siue magn⁹.
Et cū ceciderit vnūs/quilibet i
a ¶.i. in nouitate regni tui. b ¶ id est audimm habuerit.
principiō audiet quicūq̄ audierit ꝛ dicet: Facta ē plaga i pplo a q̄ sequebat absalon. Et fortissim⁹ quisq̄ cui⁹ cor est quasi leonis pauore soluet. Sicut ei omnis populus isrl fortē esse patrē tuū: ꝛ robustos oēs q̄ cū eo sūt. Sed hoc mihi rectuz videt esse d cōsiliū. Cōgregek ad te vniuer- e
a ¶ duo termini terre ꝓmissionis.
sus israel a dān vsq̄ bersabee quasi arena maris inumerabilis: ꝛ tu eris i medio eorum: et irruem⁹ sup eū i q̄cūq̄ loco inuēt⁹ f fuerit: ꝛ opiem⁹ eū sicut cadere s solet ros sup terrā: ꝛ nō relinquem⁹ de viris q̄ cū eo sūt nec vnuz quidē. Qz si vrbē aliquā fuerit b ingressus: circūdabit oīs israel i ciuitati illi funes: ꝛ trahem⁹ eā i
a ¶ Hyphole. b ¶ paruus lapis.
torrentē: vt nō reperiat/nec cal- b cul⁹ quidē ex ea. Dixitq̄ absa- k lon ꝛ omnes viri israel: Melius est consiliuz chusai arachitę cōsilio achitophel† Domini aūt l nutu dissipatū est cōsilium achitophel vtile: vt induceret dñs d sup absalon malū: ꝛ videret ꝓsiliū chusai bonū corā absalō. Et m ait chusai sadoch ꝛ abiathar sacerdotib⁹. Hoc ꝛ b mō ꝓsiliū dedit achitophel absalō ꝛ seniorib⁹ israel: ꝛ ego tale ꝛ tale dedi cōsiliū. Nūc ergo mittite cito ꝛ nūn ciate dauid dicētes: Ne morearis hac nocte in cāpestrib⁹ deserti: sed absq̄ dilatiōe trāsgrede-

✱ a ¶Nō est honū hoc ꝓsiliū ꝛc. q̄ si diceret licet sit sapiens homo ꝛ cōsuet⁹ dare bona cōsilia: tamē defecit ista vice: b aūt dixit chusai ne videretur contra achitophel inuidia moueri: ꝛ ideo licet de sapientia eum cōmēdauerit generaliter. nō tn̄ in hoc facto: ꝓm illud: Quādoq̄ bon⁹ dormitat homerus. Rationē aūt hui⁹ defectus ostendit ex trib⁹ rationib⁹. Prima accipit ex fortitudine dauid ꝛ volūtate se vindicandi: ꝛ similiter aliorum qui cū eo erāt: qō notat cū ōr: b ¶Tu nosti patrē tuū ꝛc. q.d. periculosuz est inuadere eū: ꝛ maxime mō: q: ex amaritudie animi ponet totū ꝓ toto ad se vindicādū. Scda rō accipit ex prudētia bellica q̄ erat in dauid ex multis experimētis. ꝛ hoc notat cū dicit: c ¶Sed ꝛ pater tuus ꝛc. Modus em̄ est ducū exercit⁹ q̄ timēt inuadi p̄sonaliter de nocte quiescētib⁹ alijs se cum paucis solēt absentare maxime qñ timent a suis tradi: q: dicebat chusai ipsuz dauid ō hoc ꝓbabiliter se timere vt tradētes eū haberēt gratiā absalō. q.d. chusai sic faciet pater tu⁹. Et ideo si pcutiat totus ei⁹ populus: jnō habebis intētū: q: nō morabit cū eis in castris: sz alibi vbi poterit ad eū postea pplūs aggregari. Tertia rō accipit ex pte viroz absalō: q: cōiter in talib⁹ inuasionib⁹ cadūt aliq̄ de inuadentib⁹: ꝛ ex festuca fit trabs: q: ex modica pcussiōe fit rumor magne occisionis: ꝛ sic expauescūt insequētes: ꝛ dissoluūt ꝛ fugiūt: ꝛ hec rō notat cū dicit: Et cū ceciderit vn⁹ quilibet in principio ꝛc. d ¶Sed hoc mihi revidet. Hic ꝓpr̄ chusai dat suū ꝓsiliuz/ dicēs: e ¶Cōgregek ad tevniuer.isrl. .i. in tanta multitudine: ꝙ nullus possit ti bi resistere. f ¶Et tu eris in me.eoz. sicut rex potentissim⁹ ꝛ glorioſissim⁹: ꝛ sic attribuet tibi victoria de dauid ꝛ nō achitophel vel cuicūq̄ alteri ad hoc missō. D

g ¶Et operiem⁹ eū ꝛc. i. in tāta multitudine ꝙ nō poterit se ꝓtegere. h ¶Qz si vrbē aliquā fuerit ingress. te fugiendo. i ¶Circūdabit oīs isrl ꝛc. loquit metaphorice: ꝛ est sensus: ita destruemus totā illā ciuitatē ꝙ nō erit aliqua resistētia Ūñ in hebreo habet: Circūdabit oīs isrl ciuitati illi societates. f. armatoz ad totum pplm̄ destruēdū. k ¶Dixitq̄ absalon ꝛ oēs viri isrl ꝛc. ita ꝙ dissipatū fuit cōsiliū achitophel. cui⁹ cā subdit: l ¶Dñi aūt nu. dis. est. q: dñs humiliationē dauid ꝛ ei⁹ patiētiā respexerat oculo miseri/cordie: ꝛ absalō reddere volebat penā sue malicie: totā aūt ꝓdictā contionē narrauit chusai vt dauid haberet tempus se recolligēdi in aliq̄ fortalicio: ꝛ cōgregandi pplm̄ sibi deuotū ꝛ ordinādi eū ad pugnādū cōtra absalō. m ¶Et ait chusai. Hic ꝓpr̄ tractatus consiliꝝ ꝓdicti renunciat ipsi dauid: ꝛ primo describit hui⁹ cōsiliū renūciatio. Scdo ipius achitophel digna punitio/ibi: Porro achitophel. Tertio pugne ꝓtra dauid ꝓparatio/ibi: Dauid aūt. Sententia prime partis ptz vsq̄ ibi: n ¶Et nūciate dauid ꝛc. hoc aūt dixit chusai timēs ne in ei⁹ absentia achitophel suaderet absalō executionē sui ꝓsilij. Unde vbi trāslatio nostra habet. Divisio † ē.15.g

✱† ¶Et dixit chu.ꝛc. Per chusai q̄ i terpretat silētiū vel archanū: significari potest quilibet homo deuot⁹ q̄ in absconditorat deū: ꝛ talis p orōnis sue meritū frequēter dissipat cōsiliū malignoz qō ordinatū fuerit ad destructionē bonoz. Moraliter ✱ Ne forte

✱ Jonathas

a ¶ Jonathas aūt ⁊c. Raba. Moraliter Ōō ām ionathas qui interp̄tat columbe donum: ⁊ achimaas frater eius ad explorā/duz factū absalō ⁊ dauid renūciā/dū decreti fugiē/tes absalō decli/nauerunt in do/mum cuiusdā vi/ri in bahurī qui hēbat puteuz in/ vestibulo ⁊ descē/derunt in eū ⁊c. Non sine myste/rio credendū est. Significāt enim hi duo eos qui p gratiam spūssan/cti sunt renati: et Alias inue/niissent in numero frat̄z sunt ascripti: qui credentes ab ab/salon fugiūt: cuz malignos spiri/tus euadere que/rūt. Hi stant iux̄ fontē rogel: qui interp̄tat tristis vel deorsum: cuz luctum et despe/ctū in mundo ap/petūt ꝓpter cele/stis regni deside/rium: declināt in domū viri in ba/hurim: qui locus interp̄retatur ele/ctus vel viuens: cum adolescentie tpa in memoriaz reducūt: descen/dunt in puteū q̄ erant in vestibu/lo cū penitentie se humiliter sb̄ū/ciunt: que cunct necessaria est an/te finem p̄esen/tis vite. Expādit mulier velamen sup os putei cuz ecclia precum as/siduitate delicta iuuētutis ⁊ igno/rantie filioz ab/scondit: quasi sic/cās ptisanas cuz carnis lasciuiam per continentie rigorez stringit: ⁊ sic rei latet trās/gressio: id est hu/mane vite: qui per assiduitatem precum in com/punctiōe lachry/marum ⁊ per ca/stigationem cor/poris omnia de/licta abscondun/tur: ⁊ homines a persecutione ho/stis protecti libe/rabunt.

re: ne forte absorbeat rex: et oīs ppl's q̄ cū eo a est. Jonathas āt ⁊ achimaas stabāt iux̄ fōtē b
a ¶ quasi pānos lauatura.
rogel. Abīt ancillā ⁊ nūciauit eis: ⁊ illi ꝓfe/cti sūt vt referrēt ad regē dauid nūciū. Nō ei c
a ¶ filius eiusdē ācille vt ōr.
poterāt videre aut itroire ciuitatē. Vidit āūt eos q̄dā puer ⁊ indicauit absalō. Ille vo cō/cito gradu ingressi sunt domum cuiusdā viri in bahurim q̄ hēbat puteū in vestibulo suo: ⁊ e descēderūt in eū. Tulit aūt mulier ⁊ expādit
a ¶ hordeū siccatum pila tusum decorticatū inde fit cibus aptus carenti dentibus: hoc est ptisana.
velamē sup os putei ōsi siccāns ptisanas: et f sic latuit res. Cūq; vēissent hui absalō in do/mū ad mulierē/ dixer̄t: Ubi ē achimaas ⁊ io/nathas: Et rndit eis mlier: Trāsier̄t festināter s gustata paululū aq̄. At hi q̄ q̄rebāt cū nō re/perissent: reuersi sūt i hierlm. Cūq; abissent/ ascēder̄t illi ō puteo: ⁊ pgētes nūciauer̄t regi dauid atq; dixer̄t: Surgite ⁊ trāsite cito flu/uiū: quoniā huiuscemodi dedit consiliū con/tra vos achitophel. Surrexit ergo dauid et omnis ppl's qui cū eo erat: ⁊ transierūt iorda/nem donec diluceſceret/ anteq; denudare/tur verbum: ⁊ nec vnus quidem residuus fu/ it qui nō transisset fluuiū. Porro achitophel h videns q̄ non fuisset factum consiliū suum: i strauit asinū suū: surrexitq; et abīt in domū
a ¶ Josephus dicit hoc
suam et in ciuitatē suam. Et dispōsita domo k ip̄m feciſſe potius ex magnanimitate q̄ ex pusillanimitate.
sua suspendio interīt: ⁊ sepultus est in sepul l
a ¶ hebraice manaym: vbi. ſ. angeli obuiauerūt iacob.
chro patris sui. Dauid aūtē venit in cāstra: m ⁊ absalon transiuit iordanem ipe ⁊ omnes vi/ n ri israel cum eo. Amasam vero constituit ab/ o salon pro ioab super exercitum. Amasa au/tem erat filius viri qui vocabatur ieçra de
a ¶ qui ⁊ isai ⁊ iesse dicit: vt ferūt iudei.
ieçreli: qui ingressus est ad abigail filiā naās p sororem sarui: que fuit mater ioab. Et ca/strametatus est israel cum absalon in terra
a ¶ filius. ſ. naas regis cū q̄ pugnauit saul. Naas q̄z
galaad. Cunq; venisset dauid in castra/ sōbi q fecit misericordiā cū dauid: qñ fugiebat a facie saulis. In/terempto xo a dauid anon q̄ seruos eius decaluauerat ꝓsti/tutus ē ab eodē dauid in loco fratris iste sobi.
filius naas de rabbath filiorū ammon et ma r chir filius ammihel de lodabar/ et berçellai
a ¶ lectoꝝ.
galaadites de rogelim/ obtulerunt ei strāto/ s ria et tapetia/ ⁊ vasa fictilia/ frumentū ⁊ hor/
a ¶ purā farinā. b ¶ genus leguminis.
deum/ et farinam et polentam/ ⁊ fabā ⁊ len/ t
a ¶ decoctū vel nouū. b ¶ Christus postq̄ iudeos reliqt spūalibus honorat mūeribus apud gentes.
tem et frixū oleo cicer/ et mēl/ et butyrum/ oues/ et pingues vitulos: dederuntq; dauid et populo qui cum eo erat ad vescendum. Suspicati enim sunt populum fame et siti fatigari in deserto.

✻ a ¶ Ne forte absorbeat rex ⁊c. i. da/ 6 uid. Jn hebreo habet: Ne ꝓsulat regi. ſ. ab/salon: q̄ faciat consilium achitophel: ⁊ sic in/ueniret dauid ⁊ eius exercitus lassus ⁊ fati/gatus: ⁊ sic de facili posset capi rationibus p̄/dictis in ꝓsilio achitophel. b ¶ Jonathas autem ⁊c. Expectantes extra ciuitatem ru/mores de domo absalō. c ¶ Abīt ancilla ⁊c. Ad hoc em̄ fuit missa vt magis lateret ne/ gocium: quia ibat quasi ad lauandū pannos ibidē. d ¶ Nō em̄ poterant videri ⁊c. Jam em̄ sciebat absalō q̄ erāt cōiuncti ipi da/uid: ⁊ ideo iussisset eos interfici. e ¶ Qui habebat puteum in vestibulo suo. i. in/ curia sua seu atrio. f ¶ Quasi siccas pti/sanas. i. hordeū decorticatū. g ¶ Trāsie/rūt festināter gu. ⁊c. Jn hebreo habetur: Trāsierūt riuum aq̄z. q̄ exponūt hebrei de/ iordane q̄ ōr riuus aq̄z: eo q̄ riui fontiū illi⁹ terre descēdūt in eo sicut in fluuio p̄ncipali. Est igit̄ sensus: Transierūt fluuiū aq̄z. i. iam/ sunt ita elōgati q̄ trāsierūt iordanē: ꝓpt q̄ nuncij absalō de ꝓsecutiōe eoz desperati reū/ si sunt in hierlm. Lecta patent. h ¶ Porro achitophel. Hic ꝓpr ponit ip̄i⁹ achitophel Diuisio digna punitio: qz ꝓpter nimiā iniq̄tatē suā p/ missus ē a deo interficere seip̄m. ⁊ h ē q̄ ōr: i ¶ Videś q̄ nō fu. ⁊c. de h fuit valde idi/gnat⁹ eo q̄ ꝓsiliū chusi approbatū fuerat ⁊ suū/ reprobatū. k ¶ Et dispo. do. sua. q̄ filijs/ suis diuisit bona sua. l ¶ Suspendio inte/rijt. p seip̄m. q̄d fecit nō solū ꝓpt indignatio/nē p̄dictā: ſz etiā q̄ stulticiā absalō ⁊ ppli qui erat cū eo p̄cipiebat: ⁊ ex h firmiē tenebat q̄ dauid p̄ualeret ⁊ in regnū rediret: ꝓpter q̄d timebat ab eo occidi morte turpi ⁊ dolorosa: m ⁊ iō voluit magis p̄uēire morte suā p aliā viā. m ¶ Dauid aūt. Hic ꝓpr describit belli p/paratio: q̄ dauid trāsito iordāe vēit ad quen/dā locū fortiē munitum: ꝓpt q̄d vocabat ma/ naym. i. castra: q̄ iacob ibi obuiauit angelis: vt habet Gen. xxxij. Et ibi dauid ꝓpm ad se/ venientē recollegit ⁊ ip̄m ordinauit ad resistē/dum absalō: vt plenius habet. ſ. n ¶ Et ab/salō trāsijt iordanē. vt capet dauid ꝓfidēs de multitudie ppli cū eo existētis. o ¶ Ama/sam vo ꝓstituit absalō p ioab ⁊c. Ex q̄/ ptz q̄ ꝓponebat ioab occidere cum dauid: ⁊ iste amasa erat nepos dauid: q̄d ptz ex hoc q̄d sequit̄ de pre eius. p ¶ Qui igressus est ad abigail filiā naas. i. isai pr̄is dauid q̄ vocat⁹ ē iesse: isai ⁊ naas. q ¶ Cūq; vēissēt da. Hic reuertit̄ scptura ad oñdēdū q̄lit̄ da/uid fuit ibi recept⁹ cū ōr: r ¶ Sobi fili⁹ na/as ⁊c. iste naas fuit rex ammō q̄ fecit cū dauid misericordiā: vt dictū ē. ſ. x. ca. Cui⁹ fili⁹ anon deturpauit nuncios dauid: ꝓpt q̄d fuit ab eo interfect⁹: ⁊ sobi frat̄ ei⁹ p eo rex ꝓstitutus: q̄ illud vitupiū nō fuit factū p ip̄m: ⁊ q̄ tunc da/uid mīicordit̄ egit cū eo: iō viceuersa dauid fugiēti p̄buit auxiliū ꝛ absalō: ⁊ necessaria p/ut potuit mīstrauit. ⁊ silr ām̄ihel ⁊ berçellai. s ¶ Stratoria ⁊ tapetia. i. necessaria ꝓ le/ctis. Cetera patēt.
✻ b ¶ Jonathas autē ⁊ achimaas sta Moraliter bant iuxta fontem rogel ⁊c. Per iona/than aūt ⁊ eius sociū q̄ denūciauerunt dauid achitophel ⁊ chusi ꝓsiliū ad p̄munitionē ip̄i⁹ dauid ⁊ viroz suoz: significant cōsolationes spūssancti date diuinit⁹ afflictis iniuste p oō/nes hoīm deuotoz ⁊ interp̄tatio noīs ad h cō/gruit: qz ionathas colūbe donuz interp̄tat̄: p quā spūssanctus significat̄. q ¶ Cunq; ve/nisset dauid in castra sobi fili⁹ naas ⁊c. Per istos q̄ dauid ⁊ virī ei⁹ fame ⁊ labore af/flict̄ mīstrauerūt charitatiue necessaria: signi/ficant̄ illi q̄ afflictis iniuste ꝓsolationes ꝓsilia ⁊ auxilia subministrant.

A ¶ In ca.xvij. vbi dr in postll. Circūdabit eis isrl ciuitati illi funes ꝛc. Loquit metaphorice.

Additio.j. Immo in hebreo habet ꝓprie funes: sic i trālatiōe nr̄a: ꝛ est intelligēdum metaphorice. q.d. sic attraherem illā ciuitatē vsq; ad torrētē: ac si eēt aliqua res mobilis q̄ per funes posset attrahi ꝛc.

¶ In eo.ca.xvij. vbi dr in postll. Ne cōsulat regi. s. absalon ꝛc.

¶ Additio.ij. Immo in hebreo hr̄. Ne absorbeat regi expresse ꝛc.

Glo.ordi.

C ¶ Hic La.XVIII cōsidera.da. ꝛc.

a ¶ Accidit autez. Rab. Absalō mulo fugiēs i quercu p̄ cesariē capit̄ suspē sus ē: q; iudei stulticie carnalis sensus incūbentes ꝓpter superstitionē pharisęoꝝ legem corrūpētes: p ipaz quā ad correctionē vite ꝓceperant mortis occasionem habuerunt. Unde est q̄ accusat vos moyses: i q̄ speratis. Joab vero i cor absalō tres lanceas figit: cū diabol⁹ auariciā superbiā et inuidiā vel perfidiā i cor iudaici ppli mittit: q̄ illis maxime sūt cā pditionis. Ex superbia ei in cōtēptū dei idola fabricauerūt. Ex cupiditate res trālitorias frutibus ꝓposuerūt.

B Ex pfidia ꝛ iuidia nō solū dicta legis ꝛ ꝓphetaꝝ: sed etiā ipius saluatoris p̄sentiā spreuerūt. vñ: Nō habem⁹ regē nisi cesarē: ꝛ si hūc dimittis: nō es amicus cesaris. Absalon post mortē in foueā grandem mittit: ꝛ quisq; iniquus post obitū carnis i lacū infernū: sup quē acerv⁹ lapidū cōgerit dū duricia mētis exprobrat. Dauid extinctū absalō plorauit: ꝛ ꝓpter interitū iudaici ppli xp̄s videns ciuitatē fleuit: cui⁹ miserie cōpatiēs i eruditionē ꝛ curā salutis ei⁹ vsq; ad mortē crucis pmāsit.

Joh.19.c

Luc.19.g.

Scribe ꝛ pharisei p̄ncipes iudeoꝝ in ligno crucis i quo iudicio damnati sūt: ꝛ q̄ carnali sensu p̄ suspēderūt: occulto iudicio damnati sūt: ꝛ q̄ carnali sensu velut irrōnabili mulo p̄sidere videbant: in dispsionem gētiū ptrāseunt: ipsi p̄ncipatū pariter ꝛ pplm amiserūt.

Nico.de lyra

Diuisio

Hic cōsiderato. Hic ꝓpr̄ ostēdit qua liter absalon dei iudicio in bello interūt. Et primo exꝓte dauid describit ordinatio ppli. secdo cōgressio belli ibi: Itaq; egressus. tertio denūciatio facti/ibi: Achimaas au tē. quarta lamētatio filij/ibi: Cōtristatus itaq;. Circa primum sciēdū q̄ ꝑm Vegetiū libro de re militari: pauci bñ ordinati ꝛ cōstātes sūt dispositi ad victoriaz: multitudo vero inordinata nō est nisi victima parata ad cedē: ꝓpter ꝙ dauid exptus i rebus bellicis pplm suū q̄ paruꝰ erat cōparatiue: diligēter ordinauit. ꝛ ꝙ est q̄d dr: b ¶ Cōstituit sup eos tri. quorū quilibet ꝑerat mille bellatorib⁹. c ¶ Et centuriones: p̄sidentes centū. d ¶ Et dedit po. ter. partem: q: de toto pplo fecit tres acies. e ¶ Egrediar ꝛ ego vo. q: volebat eē de ꝑmis ad laborē ꝛ pericula. f ¶ Nō exibis: cui⁹ rō subdit: Siue em̄ fugerim⁹ ꝛc. q.d. parū curāt d nobis: q: te solū querūt. g ¶ Meli⁹ ē igit̄ vt sis no. ꝛc. vt si debellati fuerim⁹ possim⁹ ibi habere refugiū vt possit ibi iterū exercit⁹ ꝓgregari.

Vegetius

b ¶ Stetit ḡ rex iuxta por. vt videret q̄liter exirēt ordinate: ꝛ eos aīaret ad fortiter ꝓliandū. i ¶ Seruate mi. puer. abſalō. s. viuū si ei ꝓualebitis: ꝙ dicebat dauid ne morerer ī pcō mortali ꝓsequēdo patrē. ꝓpriū: ꝛ sic eternaliter dānaret. k ¶ Et omis ppls au. ꝙ faciebat rex vt nullus eum interficeret. l ¶ Itaq; egressus est. Hic ꝓpr̄ describit cōgressus belli: ꝛ notat locus cū dicit:

C

Diuisio

m ¶ In saltu ephraim. i. ꝓpe saltū illū: q: pugnabāt in cāpo plano nō in nemore. Sz querit hic quō vocabat salt⁹ ephraim: cum nō esset in sorte ephraim: sed vltra iordanē: vt patet exp̄dictis. Dicendū q̄ erat ex opposito sortis ephraim: ita q̄ iordanis fluuius tm̄ erat intermedius: ꝛ ex hoc sortitus est istud nomen. n ¶ Et multo plures ꝛc. q: ibi erāt foueę magne: vt ptz ex hoc quod. j. dicit q̄ absalon fuit ꝓiectus in foueā magnā: ꝛ in foueis illis fugientes de exercitu absalon ceciderūt et mortui sūt. Dicūt etiā hebrei q̄ in illo saltu erāt fere terribiles que multos de illo exercitu fugientes ꝛ ītrātes saltū occiderūt.

Questio

† j.21.d

o ¶ Accidit aūt ꝛc. q: fugientes de ꝑlio vagant̄ incerti ꝛ frequenter incidūt in illos quos fugere intēdūt. p ¶ Adhesit caput ei⁹ quercui ꝛc. q: videns suos deuictos ad fugiēdū expeditius deposuerat galeā: ꝛ sic ꝓ capillos suos qui multi erant vt dictū est. ꝭ. xiij. ca. retentus est frondibus quercus. Cetera patent vsq; ibi:

* Non sicut

Moraliter. a ¶ Igit̄ dꝛ. ꝓsiderato ꝛc. Moraliter per dauid qui manu fortis interꝑtatur: significat homo virtuosus q̄ ꝓtra vitia fortiter ꝓliat: ꝺ quo ꝑlio dicit Seneca. Habeto pacem cū hominib⁹ ꝛ cū vitijs bellum. Igit̄ virtuosus disponit exercitum suū. s. cōgerie actuū bonoꝝ in tres ptes: sicut dauid sum exercituz disposuit. Prima pars est interiorū meditationuz respectu dei. Secda ps cōsistit in actib⁹ charitatis respectu ꝓximi ꝓ elemosynas corꝑales ꝛ spūales. Corꝑales cōtinent̄ in ꝓ versu. Visito poto cibo redimo tego colligo condo. Qui sic intelligit. Visito infirmū: poto sitientē/cibo famelicū/redimo captiuū/tego nudū/colligo hospitē/condo. i. sepelio mortuū. Iste sūt septē elemosyne corꝑorales. Spūales aūt elemosyne ꝛtinent̄ in ꝓ versu. Cōsule castiga remitte solare fer oꝛa. Qui sic intelligit. Cōsule sb q̄ verbo intelligit cōsiliū ꝛ doctrinaꝝ: sic accipit: cōsule dubitanti ꝛ doce ignorantē: ꝛ sūt due elemosyne spūales: castiga delinquētē: remitte offensam: solare. i. cōsolare tristē: fer. i. supporta infirmū. s. in morib⁹: oꝛa ꝓ oibus: ꝛ sic sūt septē elemosyne spūales. Tertia ps exercit⁹ virtuosi est gestuū ꝛ verboꝝ modestia respectu sui. Per istas tres ptes seu acies debellant exercit⁹ vitioꝝ. Princeps aūt exercitus isti⁹ est superbia sicut dicit: Eccl. x. b. Initium omnis superbie. Superbus autem excellenter dici potest superbia in abstracto: sicut excellenter liberalis dicit liberalitas: ꝛ talis superbus ꝓ absalon figurat qui ex nimia superbia contra patrem rebellauit: ꝛ contra ipsumtanꝫ p̄ncipes mouit exercitum. † ¶ Mulus cui insederat pertransijt. Iste mulus super quem sedet superbus est gloria mundana que cito transijt. j. Joh. ij. c. Mūdus trāsijt ꝛ concupiscentia eius. Et superbus per absalon figuratus remanet suspensus in arboꝛe: ꝓ quā significat patibulum gehenne: et configitur tribus lanceis scz pena ignis et pena vermis ꝛ pena carentie visionis.

Moraliter

Seneca

†47.dist.c. sic hi. §. nec cesse

Et ait. a ¶ Mō sicut tu vis. Absalō seruabit̄ viuus. b ¶ Sed aggrediar eū cozam te ꝛc. interficiēdo. c ¶ Et tulerūt absalon ꝛc. Ex quo ptz qō dictū est ꝙ in illo saltu erāt fouee magne. d ¶ Et cōpoztauerūt sup eū aceruū ꝛc. Hoc fecerūt ꝑm legē Deut. xxi. vbi p̄cipit̄ filiꝰ ptumax a ppl̄o lapidari. Iste aūt nō solū erat ptumax: sed etiā manifeste pſeqbat patrē: ꝛ iō nō solū erat dignus a gladio perimi: ſz etiā a populo lapidari. e ¶ Pozro absalon ꝛc. dicit Joseph⁹ ꝙ fecerat statuā marmoreā ad sui mēoziā in postex. Alij dicūt ꝙ fecerat qōdā edificiū notabile ꝛ altū ad eundē finē. f ¶ Dixerat enī: Mō habeo filiū. ſ. xiij. ca. dictū ē ꝙ habuit tres filios: ꝛ iō dicēdū ē ꝙ erāt mortui vl̄ inepti ad regnādū post ipm. g ¶ Et appellat̄ manꝰ absalon. i. opus eius memoria dignū. Manꝰ em̄ est organū ozganoz: vt habet̄. iij. de aīa. ꝛ ideo p eā signant̄ opa ꝛ maxīe solēnia ꝛ memoria digna. h ¶ Achimaas aūt. Hic ꝑñr describit̄ denūciatio facti: qz achimaas ẓelās ꝓ dauid desiderabat victoziā suoz nūciare: ſz ioab impediebat dicēs: Mō eris nūciꝰ in hac die. i ¶ Sz nūciabis in alia. ſ. de alia victoria futura que magis placebit regi. Sciebat em̄ ioab dauid de morte absalō turbari: ꝛ iō nolebat istū quē diligebat rumores istos portare. ꝓpt̄ qō misit aliū. ſ. chusi. Sciēdū tm̄ ꝙ iste chusi nō erat ille de q̄ dictū ē ca. p̄ce. ꝙ erat amicꝰ ꝛ p̄siliarius dauid. Tū qz tātus hō ad ꝗ nō mitteret̄ sic̄ cursoz. Tū qz nō fuerat in bello: ſz fuit aliꝗs eiusdē nois ꝛ ō hūili plebe. k ¶ Rursus āt achi. ꝛc. qz oibꝰ modis volebat currere ad dauid. ꝓpt̄ eiꝰ iportunitatē pmi sit ꝗ ioab: maxīe qz credebat ꝓbabiliē ꝙ chusi p̄ uenisset ꝛ mortē absalō nūciasset. l ¶ Si solꝰ ē bonꝰ ē nūncius. ꝛc. Illi em̄ q̄ reuertunt̄ de p̄lio fugitiui nō veniūt soli ſz turmati. victozes aūt remanēt: qz sunt intēti ad raptēdū spolia deuictoz: ꝛ iō ex ꝗ erat solus bñ ꝓiecturauit dauid ꝙ erat euētꝰ ꝓsperi nūciꝰ: ꝛ eodē mō ō alio ipm̄ seqnte. m ¶ Cōtēploz ait ꝛc. ia em̄ erat ita ꝓpe ꝙ poterat psonā currētꝫ discernere. Lecta patent vſqꝫ ibi: n ¶ Vidi tumultū mag. Aliq̄ libri hñt: Tumulū ꝛ male: qz hebraica ꝓtas ꝛ libri correcti hñt Tumultū. ꝛ accipit̄ ꝗ vidi ꝓ audiui sicut Exo. xx. c. Cūctꝰ āt ppl̄s videbat vo. i. audiebat. q. d. tāꝰ erat ibi tumultꝰ ꝙ ego nō potui audire seu pcipe q̄d eēt factū de absalō: ſz mentiebat̄ ne regē offenderet: qz viderat ipm̄ mortuū: denūciauit tm̄ victoriā q̄ erat bonū nūciū. o ¶ Transiit ꝛ sta hic. dōec audiamꝰ q̄d dicet cursoz aliꝰ. p ¶ Judicauit ei ꝛc. tuos adūsarios debellādo. q ¶ Ait inqt ꝛc. ꝗ intellexit rex ablalō esse mortuū: qz ꝑ talē modū loq̄ndi mos alicuiꝰ nūciabat cōiter. r ¶ Contristatus ita rex. ꝗ vltio ponit̄ lamētatio filij/cū ō: s ¶ Ascēdit cenaculū porte. i. solariū vt in loco seq̄strato ab alijs fleret ꝛ plāgeret filiū suū/dicēs: t ¶ Fili mi absalō ꝛc. Plāgebat em̄ mortē eiꝰ spūalē: qz mortuus erat in pctō mortali actualiē pſequēdo pfex ꝛ ppt̄ ꝗ ꝓbū istud: v ¶ Absalon fili mi. Ponit ꝗ sex vicibus: q̄ter in ꝗ ca. ꝛ bis in seqnti ꝓpt̄ sex ꝓditiōes pene gehēne: qz ibi ē pena dāni: ꝛ pena sensus: stridoz dentiū: ꝛ flet⁹ exteriozes tenebre: ꝛ duratio sine fine. ¶ Moraliter exponendo absalon perſequens dauid ꝛ viros eius: tyrannum significat simplicium oppzessozem: cuius caput adheret quercui: mū dis̄ limia appetendo. Tribus lanceis configit̄: tripli ci concupiscentie assentiendo: in foueam ꝑcitur ad inferos descendendo.

¶ In ca. xviij. vbi ōz in postil. Sciendū tm̄ ꝙ iste chusi nō erat ille de q̄ dictū est p̄cedēti capl̄o.

Additio. In hebreo noīa istoz sunt diū sa. Mā ille amicꝰ dauid vocat̄ chusai: iste āt vocat̄ chusi. ꝛ ex vitio trāslatoz seu scriptoz vocat̄ ē vtq̄ chusi. Chusi āt in hebreo est equiuocum. Uno modo significat idem ꝙ ethiops. alio modo

Ethiops

Josephus

Jos. 7. d

Aliꝰ tuo

Sex cōditiones pene gehenne

Moraliter

aūt hoc quispiā ꝛ nūciauit ioab/dicēs: Vidi absalō pēdere de q̄rcu. Et ait ioab viro q̄ nūciauerat ei: Si vidisti quare nō cōfodisti eū cū terra: ꝛ ego dedissem tibi decē argenti siclos ꝛ vnū balthēū: Qui dixit ad ioab: Si appenderes in manibus meis mille argēteos: nequaq̄ mitterē manū meā in filiū regis. Audiētibus em̄ nobis p̄cepit rex tibi ꝛ abisai ꝛ ethei dicēs: Custodite mihi puex absalon. Sed ꝛ si fecissem cōtra animā meā audacter/nequaq̄ hoc regē latere potuisset: ꝛ tu stares ex aduerso. Et ait ioab: Mō sicut tu vis: sed aggrediar eū cozā te. Tulit ergo ioab tres lāceas in manu sua: ꝛ infixit eas in cozde absalō. Cūq̄ adhuc palpitaret hērēs in quercu: cucurrerūt decē iuuenes armigeri ioab: et pcutiētes iterfecerūt eū. ꝛ Cecinit aūt ioab buccina: ꝛ retinuit populū ne pſequeret̄ fugientē isrl̄: volens parcere multitudini. Et tulerūt absalō ꝛ ꝓiecerūt eū in saltu in foueā grandem: ꝛ cōpoztauerūt sup eū aceruū lapidum magnū nimis. Omnis aūt isrl̄ fugit in tabernacula sua. Pozro absalō erexerat sibi cū adhuc viueret titulū q̄ est in valle regis. Dixerat em̄: Mō habeo filiū: ꝛ hoc erit monimentū nomis mei. Vocauitq̄ titulū noie suo: ꝛ appellat̄ manus absalon vsq̄ ad hanc diem. Achimaas aūt filius sadoch/ait: Curram: ꝛ nūciabo regi: qz iudicium fecerit ei deus de manu inimicoz eius. Ad quē ioab dixit: Mō eris nuncius in hac die: ſz nunciabis in alia. Hodie nolo te nūciare: filius em̄ regis ē mortuus. Et ait ioab chusi: Vade ꝛ nuncia regi q̄ vidisti. Adorauit chūsi ioab: ꝛ cucurrit. Rursus aūt achimaas filius sadoch dixit ad ioab: Quid ipedit si etiā ego curro post chusi: Dixitq̄ ei ioab: Quid vis currere fili mi: Veni huc: Mō eris boni nunciꝫ baulus. Qui respondit: Quid em̄ si curro: Et ait ei: Curre. Currēs ergo achimaas ꝙ viā cōpendij transiuit chusi. Dauid autē sedebat inter duas portas. Speculatoz vero qui erat in fastigio portę super murū eleuans oculos vidit hominem solum currentem: et exclamans indicauit regi. Dixitq̄ rex: Si solus est bonus ē nuncius in oze eius. Properante autem illo ꝛ accedēte ꝓpius: vidit speculatoz hominem alterum currentem: et vociferās in culmine ait: Apparet mihi alter homo currēs solus. Dixitq̄ rex: Et iste bonus est nuncius. Speculatoz aūt ꝓtemploz ait cursum ꝓioris quasi cursuz achimaas filij sadoch. Et ait rex: Vir bonus est: ꝛ nunciū portans bonum venit. Clamans aūt achimaas dixit ad regē: Salue rex. Et adorans regē cozam eo ꝓnus in terram/ait: Bñdictus dominꝰ deus tuus: q̄ ꝓduxit homines qui leuauerūt manus suas ꝓ dñm meum regem. Et ait rex: Est ne pax puero absalon: Dixitq̄ achimaas: Vidi tumultum magnum cum mitteret ioab seruus tuus o rex me seruum tuum. Nescio aliud. Ad quem rex: transi ait: ꝛ sta hic. Cunq̄ ille transiret ꝛ staret apparuit chusi: ꝛ veniens ait: Bonum apporto nuncium domine mi rex. Judicauit enim ꝓ te dominus hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te. Dixit autem rex ad chusi: Est ne pax puero absalon: Cui respondens chusi: Fiant inquit sicut puer inimici domini mei regis: et ꝛ uersi qui consurgunt aduersus eum in malum. Contristatus itaq̄ rex ascendit cenaculum porte: et fleuit: et sic loquebat vadens: Fili mi absalon: absalō fili mi. Quis mihi

A ops. Alio modo est nomen ꝓprium: q̄ istoꝝ modoꝝ accipiat in hoc ca. nō bñ ex lra cōprobat.

Ca. XIX

Diuisio

1 Unciatū est. Hic cōsequēter ostēdit qualiter da/uid in regnū suum redūt. vbi primo describit ipius dauid ꝓsolatio. secūdo consolati reuocatio/ibi: Dis quoq; ppl'us. tertio reuocati reductio/ibi: Miserūtq; ad regē. quarto reducētiū ꝓcer/tatio/ibi: Omis aūt ppl's iu da. Circa ꝑmū dicit: Nūci/atū est aūt ioab. ab illis q̄ formidabāt redire ad domū regis ꝓpter eiꝰ luctū. vnde subdit: b ¶ Et declina/uit ppl'us ꝛc. Et ideo ūmi/nebat periculū ne ppl'us in/dignatus ꝓtra dauid faceret sibi aliū regē: qđ aduertens ioab reprehendit eū acriter/dicens: c ¶ Cōfudisti ho die vultus ꝛc. Cū tñ debe res eos honorare ꝛ congau dere de victoria in qua expo fuerunt se periculo ꝓpte.

d ¶ Diligis odiētes te. i. tu ostēdis hoc ꝑ signū lugen do absalon aduersariū tuū.

e ¶ Nunc igit surge. De luctu.

f ¶ Et ꝓcede. Ad recipiendū bellatores tuos honorifice.

g ¶ Et allo/quēs satisfac seruis tu. Promittēdo eis honores ꝛ ꝑmia ꝑ victoria.

h ¶ Juro eni tibi q̄ dñm. Quasi de re certa. Nō si nō exieris. ad

B satisfaciendū eis mō ꝓdicto.

i ¶ Ne vnꝰ q̄dē remānsu/rus. Quia illi qui pugnaue runt ꝓ te ꝓtra absalon rece/dēt a te ꝛ iūgent alijs ad fa/ciendū regē sup totuz ppl'm: ꝛ tu remanebis solus ab oī/bus derelictꝰ.

k ¶ Surre/xit q̄ rex. De luctu acq̄escēs rationabili reprehensioni.

l ¶ Et sedit in porta. In loco patēti ꝛ cōmuni: vt pos/ōes venientes amicabiliter recipere et gratiose alloq̄. et sic recollegit populum.

m ¶ Jsrl aūt fugit. s. illi q̄ erāt cū absalon.

n ¶ Dis q̄ q̄ ppl's. Hic ꝓsr describit ipi⁹ dauid reuocatio: q̄ po/pulus q̄ fuerat cū absalon vi debat se deceptū. iō dicebāt:

o ¶ Rex liberauit nos. s. dauid. s. qui ppl'm isrl de inimicis suis existentibus ꝑ cir cuitū liberauit: vt patz ex su/ꝓra dictis. viij. ca.

p ¶ Et nūc fugit de terra. i. de vr be regia ꝓpter absalon. cuiꝰ mala reducebāt ad memoriā in fedatione patris ꝛ eiꝰ ꝓse cutione: q̄si diceret. indignū est q̄ ꝓ ipō fugiat.

q ¶ Us q̄quo siletis. A recogniti one culpe ꝛ petitione venie.

r ¶ Et nō reducitis regē. Ad locū suū honorifice.

s ¶ Et cōsiliū totius isrl venit ad regē. Quia ꝑ nūcios certos et solēnes significata fuerūt sibi ista. q̄bus auditis rex misit ad viros iuda qui fuerant cuz absalon: vt essent de primis ad ipm reducendū. Ex hoc enim q̄ erant de tribu dauid verecundabant apparere in cōspectu eius: q̄ plus sibi forē fecerāt q̄ extranei. ꝛ ideo dauid hoc ad uertens mandauit ꝓ eis vt venirent secure: q̄ paratus erat remitte/re: cuius rationē tangit. t ¶ Os meū ꝛ caro mea C vos: Quare nouissimi reducitis regē. Quasi diceret: nō possem vos odire: q̄ hoc esset cōtra me. v ¶ Et amasē dicite: Nōne os meū es ꝛ caro mea? Jste inter omnes plus peccauerat cōtra dauid: q̄ fuit princeps exercitus absa/lon: vt habet supra. xvij. ca. cum tamen esset nepos dauid. ꝛ ideo ipm specialiter nominauit: sicut ꝛ christus post resurrectionē suā per angelū expressit: specialiter petrū/dicens: Dicite discipulis suis et Petro. Mar. xvj. b. q̄ ꝓpter christi negationem non fuisset ausus inter discipulos cō parere: nisi fuisset specialiter nō/minatus. x ¶ Hec faciat mi/hi deus ꝛ hec addat. i. maio/ra mala q̄ sustinuerim in ꝓsecu/tione absalon. y ¶ Si nō ma gister mili. fu. cozā me oīn tpe ꝓ ioab. Aliqui libri habēt post ioab. i. sub ioab. dictio enīz hebraica que ibi ponit aliq̄n si/gnificat ꝓ: aliquādo sub. tamen est eadē sententia: q̄ dauid nō in tendebat amouere ioab de suo officio: sed q̄ iste suppleret vices eius ꝓ tempore ꝛ loco vbi vide ret expedire. z ¶ Et inclina/uit coz omniū virozū iuda. Ad se ꝓ suū benignū mandatū.

a ¶ Miserunt q̄ ad regē/di centes: Reuertere tu. Hic cōsequenter describit ipius re/uocati reductio: vbi interponit benignitas dauid in semel obui ationē. secūdo eius inequalitas in hereditatis miphiboseth diui sione/ibi: Miphiboseth quoq; tertio eius curialitas in berçel/lai licentiatione/ibi: Berçellai A quoq;: Circa primū dicit: Mi/serunt q̄ ad regē. s. viri iuda.

Et oīs iu

Mozaliter. a ¶ Nunciatū Mozaliter est aūt ioab q̄ rex fleret ꝛc. Per dauid lugētem mortē filij sui. significat bonꝰ ꝓlatus lugēs mortē culpe subditi: maxime q̄n ꝓbabiliter estimat q̄ comitetur mors inferni: sicut dauid ꝓbabi liter estimabat de filio q̄ mortuꝰ fuerat in ꝓsecutiōe ꝓpria actuali.

q ¶ Us q̄quo siletis ꝛc. Per re ditū dauid ad regnū suū de quo fuerat expulsus ꝑ absalon ꝓpter vrie pctm: sicut dixerat sibi dñs ꝑ nathan ꝓphetā. ꝭ. xij. ca. Ecce ego suscitabo sup te malū de do/mo tua: significat peccato: vere penitēs ꝛ ad bonū regimen vite sue rediēs: et sic est in via vite ꝑ quā venit ad regnū celeste. Jpm autē comitat berçellai valde se/nex: per quē significat sapiētia. de qua dicit Prouer. viij. c. Ab eterno ordinata sum et ex anti/quis. † ¶ Us q̄ iozdanē. i. vsq; ad mortem que ꝑ iozdanē si gnificat: eo q̄ iozdanis iudicij ri uus interptat. ꝛ in morte est ho/minis iudiciū particulare. Eccl. xxxviij. c. Memor esto iudicij mei: sic enī erit ꝛ tuū: mihi heri ꝛ tibi hodie. Per hoc aūt q̄ in trāsitu iozdanis occurrerūt dauid viri iuda ꝛ isrl: significat q̄ bene morieti occurrunt angeli sancti qui dicunt viri israel: q̄ vident deum clare. ꝛ viri iuda: q̄ laudant eum continue. Ps. lxxxiij. a. Beati qui habitant in domo tua dñe: in secula seculo rum laudabūt te.

a ¶ Quid mi Ca. XIX
Et hi ꝛc. Timebat dauid ſi in
¶3. Re. 2. b terficeret ſemei: q̄ reliq̄ q̄ ſi militer regē offenderāt nolent eum ſibi facere regem.
b ¶ Illotis pedi. In hebreo infectis. Fecerat enī ſibi miphiboſeth ligneos pedes ꝑm hebreos q̄bus pro naturalib⁹ vtebat: erat enī claudus. c ¶ Tu ⁊ ſeba. In hebreo: Dixi tu et ſeba diuidite agrum. Nō dauid īmemor federis ⁊ iuramēti q̄ fecerat cū ionathan tam iniuſtū ꝓtulit iudiciū: ideo
¶ 8, 16. b roboā ⁊ hieroboā diuiſerūt regnū eius. Miphiboſeth enī in libro ſamuelis legit: ⁊ interptat os verecundie. In paral. vo idē miphiboſeth meriboal legitur. i. litigans cū altiſſimo: q̄ dauid
¶ 8. 16. b ſcz reduxiſſet cū pace. et q̄ ait cūcta accipiat poſtq̄ reuerſus eſt dñs meus in domū ſuā pacifice: indignādo ⁊ verba obliquādo ꝓtulit ꝫ altiſſimū.

alstigras

Nico. de lyra

a ¶ Et ois iuda. i. tribus iuda: vt occurreret regi ⁊ traduceret eū iordanē: in nauib⁹ ad hoc parat⁹ ab ipſis: vt dicūt alīq̄. Alij aūt dicūt q̄ iſta traductio intelligit̄ ꝓ hoc q̄ viri iuda trāſierunt iordanē ante regē in
e eās: ad explorandū vbi aq̄ eēt bñ vadabilis. b ¶ Feſtinauit aūt ſe. fi. ge. ꝛc. vt apud dauid inueniret mi ſericordiā. c ¶ Et irrūpētes ior. añ regē ꝛc. trāſeūtes ad ripam oppoſitam in
¶ 8. 9. b qua adhuc erat dauid vt ſibi ſeruirēt in tranſitu. Cetera patēt vſq̄ ibi: d ¶ Mū quid ꝓ his ver. nō occidet ſemei. q. d. magnū malum eſſet ſi viuus euaderet: quia incurrerat crimen leſe maieſtatis. e ¶ Cur effimihi hodie in ſathā: q̄
¶ 3. Re. 2. b ſi dauid eum ſtatim occidi p miſiſſet: alij qui cuz abſalon fuerāt in ꝓſequendo dauid timuiſſent ſibi: ⁊ illi qui nōdū venerant retroceſſiſſent ⁊ forte aliqui qui iam venerāt occulte receſſiſſent: et ſic eius occiſio potuiſſz eſſe occaſio magne ſciſſiōis ⁊ magni mali ꝓtra dō. f ¶ Nō morieris: iurauitq̄ ei. Sz videt quod dauid iſtud iuramentū fregerit: q̄ iniunxit filio ſuo ſalomōi de morte eius: vt habeat. ſ. iij. li. ij. ca. Dicendū q̄ dauid nō iurauit niſi q̄ nō moreret tūc et ꝓ illa cauſa tm̄: ſed q̄ erat homo ſeditioſus monuit dauid filiū ſuum: vt cōtra hoc poneret cautelā/ dicens: Tu aūt ſapiēs es vt ſcias que facies ei: vt ibide babetur:

Et oīs iuda venit vſq̄ in galgala vt occurreret regi ⁊ traduceret eū iordanē. ꝓ Feſtinauit aūt ſemei b
filiꝰ gera filij iemini de bahurim: ⁊ deſcēdit cū viris iuda in occurſū regis dauid cū mille viris de beniamin: ⁊ ſiba puer de domo ſaul ⁊ q̄ndecim filij eius: ac viginti ſerui erāt cū eo. Et irrūpentes c
iordanē ante regē tranſierūt vada/ vt traducerēt domū regis: ⁊ facerēt iuxta iuſſionē eius. Semei aūt filius gera ꝓſtratus coꝛā rege cū iaz trāſiſſet: iordanē/ dixit ad eū: Ne reputes mihi dñe mi iniquitatē: neq̄ memineris iniuriarū ſerui tui in die qua egreſſus es dñe mi rex de hieruſalē: neq̄ ponas rex i coꝛde tuo. ꝓ Agnoſco enī ſeruꝰ tuus peccatū meū: ⁊ idcirco hodie ꝓmus veni de oīni domo ioſeph: deſcēdiq̄ in occurſum dñi mei regis. Reſpōdēs vero abiſai filiꝰ ſaruie dixit: Nunq̄d d
ꝓ hoc verbis nō occidet ſemei/ q̄ maledixit xpō
a dñi: Et ait dauid: ꝓ Quid mihi et vobis filij ſaruie? a ¶ id eſt contrariū.
Cur efficimini mihi hodie i ſathā: Ergo ne e
a ¶ Illos occidā hodie: qui me fecerūt regem ſup ſe.
hodie interficiet vir in iſrl: An ignoꝛo hodie me factū regē ſup iſrl: Et ait rex ſemei: Nō morieris. f
Iurauitq̄ ei. Miphiboſeth quoq̄ filiꝰ ſaul deſcē g
b dit in occurſum regis illotis pedibꝰ ⁊ intonſa barba: veſteſq̄ ſuas nō lauerat a die q̄ egreſſus fuerat i
rex/ vſq̄ ad diē reuerſiōis eiꝰ i pace. Cūq̄ hierlm occurriſſet regi/ dixit ei rex: Quare nō veniſti mecū miphiboſeth: Et rñdēs ait: Dñe mi rex/ ſeruꝰ meus ꝓtempſit me. Dixitq̄ ei: ego famulꝰ tuus vt ſterneret mihi aſinū / ⁊ deſcēdēs abirem cū rege. Claudus enī ſum ſeruꝰ tuus. Inſup et accuſauit me puū tuū ad te dñm meū regē. Tu aūt dñe mi
a ¶ Quo ad ſcientiā: q̄ ſicut angelus ſcis voluntatē dei.
rex ſicut angelus dī ēs: fac q̄ b ñplacitū eſt tibi. ꝓ Neq̄ ei fuit domꝰ patris mei niſi morti obnoxia dño meo regi. Tu aūt poſuiſti me ſeruū tuū inter cōuiuas mēſe tue. Quid g̃ habeo iuſte g̃relę: aut q̄d poſſuz vltra vociferari/ ad regē: Ait aūt ei rex: c
Quid vltra loq̄ris: firū eſt q̄ locutꝰ ſum. Tu et k
ſeba diuidite poſſeſſiōes. Rñditq̄ miphiboſeth regi: etiā cuncta accipiat poſtq̄ reuerſus eſt dñs meus rex pacifice in domū ſuā. ꝓ Berçellai quoq̄ m
galaadites/ ſenex valde deſcēdēs de rogelim trāſduxit regē iordanē paratus etiā vltra fluuiū ꝓſequi eū. Erat autē berçellai galaadites ſenex valde: id eſt octogenariꝰ. ⁊ ipe pbuit alimēta regi cū moꝛaret in caſtris: fuit quippe vir dives nimis. Dixit itaq̄ rex ad berçellai: Veni mecū vt requieſcas ſecurus in hieruſalē. Et ait berçellai ad regem: Quot ſunt dies annoꝛū vite mee: vt aſcēdā n
cum rege in hieruſalē: Octogenariꝰ ſum hodie: Nunq̄d vigent ſenſus mei ad diſcernendū ſuaue vel amarū: aut delectare poteſt ſeruū tuū cibus aut potus: vel audire poſſum vltra vocē cantoꝛū atq̄ cātatricū: Quare ſeruus tuus ſit oneri dño meo regi: ꝓ Paululū ꝓcedā famulus tuus ab iordane tecū. Nō indigeo hac viciſſitudine: ſed ob-

habeꝫ: ꝓpter q̄ ſalomon G
inhibuit ei ſub pena mortis ne exiret hierlm p̄cludendo ſibi viam faciēdi colligationes: ⁊ ꝓpter tranſgreſſionē huius p̄cepti fuit mortuus. dauid etiaz bñ cogitabat q̄ cautelā ſibi impoſitā nō ſeruaret: et ſic morte de nouo incurreret. g ¶ Miphiboſeth. Hic oñdit ineq̄litas dauid in hereditatis miphiboſeth diuiſione/ cū dicitur: Miphiboſeth ąz filius ſaul. i. nepos. Aliꝫ libri habēt: Filius ionathan filij ſaul. Sz veritas hebraica ⁊ libri correcti nō habēt. Dauid enī nō fuit tūc recordatus amicitie ionathā patris miphiboſeth. Si enim fuiſſet recordat⁹: medietatē hereditat⁹ ſue ſeruo ſuo nō dediſſz. h ¶ Intōſa bar. In heb. habet: Incōpoſita barba: q̄ illo tpe nō tondebant barbā filij iſrl: ꝓut habeꝫ. ſ. x. ca. de nūcijs dauid
i ¶ Teſteſq̄ ſu. nō la. in ſignū triſticie ꝓpter fugam dauid. Ex quo ꝓz verū q̄d dictū eſt. ſ. xvj. ca. ſcz q̄ ſiba ſeruus ſuus falſo diffamauerat eū apd dauid. Cetera patēt vſq̄ ibi: k ¶ Quid vltra loq̄. q. d. ꝓ nihilo: q̄ dictū meū nō retractabo totaliē. retractauit tñ in parte/ dicēs: ‖ ¶ Tu ⁊ ſeba diui. poſſeſſio. iniuſte cō- l
cedēs ſeruo ſuo medietatē hereditatis ſue. ꝓpter q̄d regnū eius fuit poſtea diuiſum tpe roboā nepotis ſui: ꝓut dictū fuit plenius. ſ. j. lib. ij. ca. Hic aūt aduertendum q̄ tū adulatoꝛes et detractoꝛes ſunt periculoſi p̄n cipibus: q̄ dauid tā ſctūs ⁊ iuſtꝰ ꝓbis ſebe adulatoꝛis ⁊ detractoꝛis: vt ꝓz ex p̄dictis fuit ita captꝰ ⁊ inuolutꝰ q̄ hereditatē miphiboſeth dñi ſui ei ꝺceſſit in abſentia miphiboſeth. ⁊ eo nō audito: ⁊ q̄d peius eſt poſtq̄ audiuit miphiboſeth ſevere excuſantē: vt ꝓz p̄dicta non retractauit dictū ſuū iniuſtū totaliter: ſed ſeruū ſuū peſſimū fecit equalē dño q̄ tñ debuiſſet ſuſpendiſſe ꝓpter falſam accuſationez dñi ſui de crimine leſe maieſtatis. m ¶ Berzellai ąz. Hic ꝓñr oñdit gratitudo dauid erga berçellai q̄ ſibi neceſſaria ꝓ pte miniſtrauerat: vt ꝓz ex p̄dictis: ⁊ eū vſq̄ ad iordanē ꝓduxerat cui dauid obtulit p̄mia et honoꝛes ſi vellet ire hierlm ſecū: ſz excuſauit ſe, ꝓpt ſenectutē/ di- n
cens ¶ Quot ſūt di. an. vi. mee. q. d. tps eſt q̄ ego cogitē de morte: nō de honoribus aut delitijs q̄d eſt cōtra ſenes ſe igerētes curijs

Cōtra adulatoꝛes et detractoꝛes

magnatoꝝ

¶ A altissimū. a ¶ Est aūt seruꝰ tuꝰ chamaā. Est aūt in hebreo : Ecce seruus tuꝰ chanaan. Chanaan interpꝛat sulspirās: q̄ diu cū pfē fuit: suspirās vocatus est. Postq̄ vero ad doctrinā dauid trāsijt: nō chanaam/sed chamaā vocatꝰ est. i. fidelis.

¶ Et tenuit

Nico.de lyra

magnatorū: misit tn filiū suū cū dauid di. a ¶ Est aūt ser. t. chamaā. Ita q̄ debet scribi p m in medio ⁊ in fine. b ¶ Ipe vadat tecū. Ipe est enim iuuenis ⁊ poterit addiscere ea q̄ sunt ꝓutis ⁊ honoris. Notandū est hic q̄ in curia dauid erāt cātores ⁊ cātatrices instrumentis ⁊ vocibus humanis. talibꝰ enī licitū est vti moderate: q̄ sicut mēbra corꝓis indigēt quiete ⁊ recreatione: ita ⁊ vires aīales: ad q̄ mltū facit melodia. c ¶ Et os. est rex ber. In signū magne amicitie. d ¶ Et bñdixit ei. Impꝛecans ei bona vite pñt ⁊ future. e ¶ Omnis aūt pplus. Supꝛa posita est ipiꝰ regis reductio. hic ꝓnr post interpositionē pdictorū describit reducētiū cōcertatio: cuiꝰ causa expꝛimit/cū dr: Ois aūt ppls ⁊c. Jordanē fluuiū modo supꝛadicto.

f ¶ Et media tn ps af. de po. isrl. Et ī hoc reputabāt se deho noratos. Tū q̄ plures erāt: Tū q̄ ꝓmo nūcios miserāt ad dauid ꝓ eiꝰ reuersione: vt pdictū est: ꝓpter q̄ dixerūt regi: g ¶ Quare te furati sūt ⁊c. q. d. in clanculo factꝰ est anteq̄ veniremus in cōceptum nr̄m. h ¶ Et rñdit ois vir iu. Supbe. i ¶ Quia mi. ppi. est rex. i. de tribu et cognatione mea. k ¶ Decē ptibꝰ ego ma. sū. q. d. licz nō sit de tribu nr̄a: tamē multo plus valemꝰ sibi in subsidiū tpale ⁊ adiutoriū ꝓtra aduersarios.

l ¶ Duriꝰ aūt re. vi. iuda. Tū q̄ erāt viri bellicosi ⁊ aiosi. Tū q̄ erāt ꝓces de tribu regia ex q̄ ꝓ aliis in supbiā erigebant.

Diuisio

¶ Accidit q̄z. Ca. XX Postq̄ descripta est punitio dauid rōne homicidij vrie: ⁊ rōne adulterij cū Bersabee. hic ꝓsequēter ponit eiusdē punitio rōne ꝓditionis: q̄ vriā occidit ꝓditorie: vt patz ex supꝛadictis ij. ca. ⁊ de hoc punit hic ꝓ rebellionē ppli cōtra ipm ad instinctū seba filij bochri. Circa q̄ sic ꝓcedit: q̄ primo describit huiꝰ rebellionis ortus. scdo punitiōis modus/ibi: Dixit aūt rex amase. Pria in duas: in qtē ꝓncipalē ⁊ icitalē. scda/ibi: Cū q̄ venisset rex. Circa primū dicit: Accidit q̄z ⁊c. s. in cōtētione alia rū tribuū ꝺ tribū iuda. n ¶ Vir belial. i. absq̄ iugo disciplinē ⁊ legis diuīe. o ¶ Noie seba. Et sic debet scribi vbiq̄ per e. sed cōmunis vsus nō habet. p ¶ Vir gemineus. i. de stirpe gemini. et sic patz q̄ erat de cognatione saul ꝓpter q̄ odiebat dauid ꝓpter translationē regni de domo saul ad ipz. ⁊ ideo videꝫ ppm dispositū ad rebellādū ipi dauid. q ¶ Cecinit buc. Et ex repētino sonitu omēs tacerēt. ⁊ sic darēt ei

secro vt reuertar seruꝰ tuꝰ: et moriar in ciuitate mea: ⁊ sepeliar iuxta sepulchꝝ a ꝓris mei ⁊ mris meę. Est autē seruꝰ tuꝰ a

a ¶ in hebreo chanaan.

chāmaam ipe vadat tecū dñe mi rex: ⁊ b fac ei q̄cq̄d tibi bonū videt. Dixit itaq̄ ei rex: Mecū trāseat chamaā et ego faciā ei q̄cq̄d tibi placuerit: et oē q̄d petieris a me ipetrabis. Cūq̄ trāsisset vniuersus ppls ⁊ rex iordanem: restitit: et c osculatꝰ est rex berzellai / et bñdixit ei. d Et ille reuersus est in locū suū. Transiuit ergo rex in galgalā / ⁊ chamaā cum eo. Ois aūt ppls iuda traduxerat re/ e gē: ⁊ media tātū pars affuerat de ppło f isrl. Itaq̄ oēs viri isrl ꝯcurrētes ad regē. Dixerūt ei: Quare furati sunt fra/ g tres nr̄i viri iuda: ⁊ traduxerūt regē et domū eiꝰ iordanez: oēsq̄ viros dauid cū eo? Et rñdit ois vir iuda ad viros b israel: q̄z mihi ꝓpior est rex Cur irascē i ris sup hac re? Nūq̄d comedimꝰ aliq̄d ex rege: aut munera nobis data sunt: Et rñdit vir isrl ad viros iuda / ⁊ ait: Et ꝓmogenit⁹ ego sū: decē ptibꝰ ego maior k sū apud regē: magisq̄ ad me ptinet dauid q̄ ad te. Cur feciſti mihi iniuriā: et nō mihi nunciatū est ꝓcipue vt reducerem regē meum? Durius aūt respōde/ l runt viri iuda viris israel.

Accidit quoq̄ vt Ca. XX m ibi esset vir belial noie seba n filius bochri vir gemineꝰ: o ⁊ cecinit buccina / ait: Nō p est nobis pars in dauid: neq̄ hereditas in filio isai. Reuertere in taberna/ q a ¶ damnati ab ecclia in sua ꝓsumptione moriunt: pr ius q̄ quod ceperāt iplere possunt. r

cula tua israel. Et sepāratus est om/ s nis isrl a dauid: secutusq̄ est seba filiū bochri. Viri aūt iuda adheserūt regi suo a iordane vsq̄ hierusalē. Cūq̄ v venisset rex in domū suā in hierusalē: tulit decem mulieres cōcubinas suas quas dereliquerat ad custodiendā domū: ⁊ tradidit in custodiā eas: alimēta eis ꝓbens ⁊ nō est ingressus ad eas: sed erant clause vsq̄ ad diē mortis suę in viduitate viuentes. Dixit autez rex t amase: Conuoca mihi oēs viros iuda in diē tertiū: ⁊ tu adesto ꝓsens. Abijt q̄ amasa vt conuocaret iudā: ⁊ morat⁹ est extra palatiū qd ei constituerat rex. Ait aūt dd ad ab isai† Nūc magis afflictꝰ est nos seba filiꝰ bochri q̄ absalō.

maior audientia. r ¶ Et ait. Do/ L ce magna. s ¶ Non est nobis pars in dauid ⁊c. Quasi diceret ex quo cōtēpsit nos: nos debemus eum dimittere ⁊ aliū regē eligere. t ¶ Et se. ē ois isrl a da. Ad tps vt sic dauid de ꝓditiōe ꝓtra vriā puniret. ⁊ seba ꝓpter suā malicia occideret. v ¶ Cūq̄ ve. rex. Hec est ps incidētalis: q̄z dauid veniens in hierlm repperit se esse fedatū in vꝛoribus suis p absalon: vt dictū est. s. xvj. ca. ⁊ ideo recluſit eas: ꝓuidens eis de victu et vestitu duplici rōne. ꝓmo q̄. ꝓhibet Leui. xviij. b. Turpitudinē nurꝰ tue nō discooperies. Iz aūt iste mulieres nō fuerint vꝛores absalon filij dauid ꝑm veritatē: fuerāt tn ꝑm apparētiā ꝓpter cōcubitū carnalē. ⁊ iō nō erat decēs q̄ dauid vltra ad eas accederet: nec etiā aliq̄s aliꝰ: ⁊ iō fecit eas recludi. scdo q̄ si viderēt in publico rememorarēt factū absalon: q̄d invituperiū dauid redūdabat. x ¶ In vi. viuētes. Ex hoc ptz q̄d pdictū est. s. eas fuisse vꝛores dauid. Aliter nō dicerēt hic viuere ī viduitate. Jsta tn viduitas intelligit̄ cātū ad separationē thori: nō cātū ad mortem mariti: q̄ dauid adhuc viuebat. Absalō aūt nūq̄ fuit earū maritꝰ: q̄ nullus poterat accipe vꝛēm patris. marie coniuente: y ¶ Dixit aūt rex. Hic ꝓnr describit punitio sebe de rebelliōis cōmotiōe. vbi primo describit ipius insecutio. scdo eius occisio/ibi: Venerūt itaq̄. tertio repetit regni dauid ordinatio/ibi: Fuit ergo ioab. Prima in duas. in ptē ꝓncipalē ⁊ incidētalē. scda ibi: Cūq̄ illi essent. Circa primū sciendū q̄ dauid habebat bellatores ex tribꝰ partibꝰ. vna erat tribus iuda q̄ sibi adheserat: vt dictū est: et ꝯgregationē istoꝝ cōmisit amasę: q̄z erat ꝓnceps militie illius tribus: q̄z licz ioab esset sup totū exercitū generaliter. tn in qualibet tribu erat vnꝰ ꝓnceps militie specialiter. iō ꝯgregationē militie tribꝰ iuda melꝰ poterat facere amasa q̄ aliꝰ. Alia pars erat bellatoꝝ q̄ erāt de domo dauid tāq̄ famuli eiꝰ: ⁊ stipendiarij speciales: ⁊ istos cōmēdauit absai dicēs:

Tolle ergo

Moraliter. m ¶ Accidit quoq̄ vt ibi esset vir belial noie ⁊c. Per istū q̄ cū sonitu buccine monit seditionē in ppło ꝺ regē: significat q̄libet seditiosus in regno vel ꝓncipatu: ciuitate: ecclia vel cenobio turbās cōmunitatis pacē. y ¶ Dixit aūt rex amase: Conuoca mihi oēs vi. iuda. Per hoc autē q̄ dauid sebā pseq̄ iussit: significat q̄ superior in regno/ꝓncipatu ciuitate/ecclia ⁊ cenobio debet seditiosū hoīez p se ⁊ p suos pequi ne p euz cozrūpant alij. ⁊ sicut caput seba fuit absciſum: vt dicit infra: sic talis sediciosus priuari debet capite. i. vita cozpali per potētiā secularē si ptineat ad eiꝰ iurisdictōez: si aūt ad soz ptineat ecclie ꝓuari debet capite. i. suo gradu ⁊ potestate et sic arceri q̄ non possit tales malicias exercere. Per hoc autez q̄ mulier sapiēs dedit consiliū de sebe decapitatione: significat q̄ tales punitiones fieri debent cū magna discretione. † 3. 16. c.

* Fuit autē

Dētū dextra tenere

a ¶ Et tenuit dextera mentū tenere est q̄si ex benignitate blādiri. Sed sinistrā ad gladiū mittit: q̄ latenter ex malicia pcutit.

b ¶ Nōne ego sum ꝛc. Ra. Iste est sermo legis in qua iubebat vt filij israel ingressi terrā chanaā prius pacē offerāt: ꝛ eos q̄ pacē suscepe/rint tributarios faciāt. eos vo qui nō susceperint: deleāt. Ideo mulier sapiēs exclamasse dicit: Nōne ego sum q̄ respōdeo veritatē in isrl ꝛc. Quasi cur destruis hanc ciuitatē anteq̄ pacē offeras p̄m legē: cur nō seruas legē in israelitis: q̄ olim

als fabre factus

Ni. dely. seruata est

✠ a ¶ Tolle ḡ ser. dñi tui ꝛc. qz de facili nō posset ibi capi. Tertia pars erat bellatoz de diuersis

12. Re. 2. a tribub⁹ isrl: qz licz multitudo cuiuslibet tribus recessisset a dauid excepta tribu iuda: tū de q̄libet tribu erāt viri bellatores robusti qui cōiuncti fuerāt ipsi dauid a tpe quo fugit a facie saul: vt hr. j. Paral. xij. ca. ꝛ isti volebāt iuuare ipm dauid ꝛ ad hos cōgregādos exierat io/ab: qz erat difficilis negociū: ꝓpter qd̄ in eius absentia duz esset dicto mō occupat⁹: ꝛ periculū esset i mora pseq̄ndi seba: dauid cōmisit abisai bellatores de domo sua q̄ erāt assueti exire cuz ioab ꝛ obedire ei:

16. 2. f verūtamē ioab ꝛ abisai cū suis so/cietatibus cōuenerūt in vnū sicut erat cōdictū. ꝛ p̄m ista patz littera.

b ¶ Cūq̄ illi essent. Hec est ps i occidētalis in q̄ agit de iterfectione amase q̄ occurrit ioab i dicta insecutiōe seba.

c ¶ Qui fabri. leui mo. ꝛc. In heb. hr: Et exijt et cecidit. qd̄ exponēs Ra. Sa. d. q̄ ioab a ꝓposito sic disposuit vt caderet ad terrā de vagina vt sic amasa crederet q̄ ioab leuaret d̄ terra ad reponēdū in vagina: ꝛ nō ad pcuti endū ipm. iō subdit: d ¶ Porro ama. nō obser. i. nō se obseruauit a pcussione gladij: ꝛ iterfecit eū ꝓditorie sub signo pacis ꝛ amicitie di. Salue mi frater. Erat enī eius cognat⁹ german⁹: qz erāt de duabus sororib⁹: vt ptz ex p̄dictis. xvij ca. ꝛ iō vocauit eū fratrē. Occidit aūt eū ex inuidia timēs ne ei eq̄ret: qz dauid ei iurauerat. Hoc faciat mihi deus ꝛ ꝑ addat: si nō mgr̄ mi litie fueris cora me oī tpe ꝓ ioab: vt dictū est ca. p̄ce. ꝓpr̄ qd̄ aliq̄ de amicis ioab videtes eū mortuū dixerūt insultādo: e ¶ Ecce q̄ esse vo. ꝓ ioab co. da. q. d. ꝓpr̄ suā ambitionē reportauit mortē. Cetera patēt vsq̄ ibi: f ¶ Porro iltrāsi. s. seba fili⁹ bochri. g ¶ Per oēs tri. il. sollicitādo eas vt cōstituerēt eū regē. h ¶ Elsq̄ i abelnomē est ciuitat⁹ fortis et murate. i ¶ Et in bethmacha. nomē est territorij i quo ciuitas illa est sita. k ¶ Oēsq̄ viri ele. ꝛc. Istud exponit duplicit. Uno mō q̄ fuissent ꝯgregati ad seba filiū bochri. Alio mō q̄ essent cōgregati ad ioab: verūtū q̄litercūq̄ accipiat̄ li oēs accipit̄ ꝓ multis: qz multi ꝯgregati fūt ꝛ ad istū ꝛ ad aliū: verūtū videt

q̄ fortior

Tolle igit̄ seruos dñi tui ꝛ pseq̄re eū: a ne forte inueniat ciuitates munitas: ꝛ effugiat nos. Egressi sunt ḡ cū eo viri

¶ due legiones.

ioab: cerethi q̄z ꝛ pheleti: ꝛ oēs robusti exierūt ꝺ hierl̄z ad pseq̄ndū seba filiū bochri. Cūq̄ illi eēnt iuxta lapidē b grandē qui est in gabaon: amasa veniens occurrit eis. Porro ioab vestit⁹

¶ .i. lorica.

erat stricta tunica ad mensuram habitus sui: et desup accinctus gladio dependēte vsq̄ ad ilia in vagina: quitfa c bricat⁹ leui motu egredi poterat et pcutere. Dixit itaq̄ ioab ad amasam:

a †Salue mi frat. Et tenuit manu dextera mētū amase q̄si osculās eū. Porro d amasa non obseruauit gladiū quē hēbat ioab. Qui pcussit eū i latere et effudit itestina ei⁹ i terrā: ꝛ mortu⁹ est. Nec secūz vuln⁹ apposuit. Joab aūt ꝛ abisai frater eius persecuti sunt seba filium bochri. Interea quidam viri cum stetissent iuxta cadauer amase de socijs ioab dixerūt: Ecce qui esse e voluit pro ioab comes dauid †Amasa aūt ꝓspsus sāguie iacebat i via media. Vidit ꝺ q̄dā vir q̄ substisteret ois ppl's ad videdū eū: ꝛ amouit amasaz de via i agrū: opuitq̄ eū vestimēto ne substisterēt trāseūtes ꝓpt̄ eū: Amoto igit̄ illo die via trāsibat ois vir seq̄ns ioab ad pseq̄ndū seba filiū bochri. Porro ille trāsierat p oēs trib⁹ isrl vsq̄ f q̄ i abelā ꝛ i bethmacha oēsq̄ viri ele g ctꝯgregati fugerāt ad eū. Venert ita h q̄ ꝛ oppugnabāt eū in abela ꝛ i bethmacha: ꝛ circūdederūt munitiōib⁹ ciuitatē: ꝛ obsessa ē vrbs. Ois aūt turba q̄ erat cū ioab moliebat destruere muros. Et exclamauit mulier sapiēs de m ciuitate: Audite audite: dicite ioab: n Appropinq̄ huc ꝛ loq̄r tecū. Qui cū accessisset ad eā: ait illi: Tu es ioab: Et ille rndit: Ego sū. Ad quē sic locuta est: Audi ꝓmōes ancille tue. Qui rn dit: Audio. Rursūq̄ illa: Sermo in o

a ¶ In hebreo nō habet ꝓuerbio.

q̄t dicebat in veteri ꝓuerbio. Qui in p

a ¶ Quasi hec est vrbs consilij.

terrogāt/iterroget i abela: ꝛ sic ꝓficie q b bāt. Nōne ego sū q̄ rndeo ꝟitatē i isrl: r ꝛ tu q̄ris subuertere ciuitatē: ꝛ euerte s t

a ¶ Que est mater consilij.

re mātrē in isrl? Quare ꝓcipitas hereditatē dñi? Rndēsq̄ ioab ait: Absit: v absit ꝺ a me: nō ꝓcipito neq̄ demoliar: nō sic se hz res: ꝺ hō ō mōte ephra r

q̄ fortior pars cōgregata fuerit ad G ioab: qz seba obsessus non audebat exire. I ¶ Venerūt ita. Hic ꝓfr describit ipi⁹ seba occisio: qz ciuitas obsessa erat in piculo destructiōis: qd̄ notat cū dr: Omnis aūt tur. q̄ erat cū io. mo. destru. ꝛ iō exco/gitata fuit via saluatiōis ciuitatis ꝓ modū q̄ seq̄t: m ¶ Et exclamauit mulier. Dicunt hebrei q̄ ista mulier fuit sara filia aser q̄ descēdit cū iacob in egyptū. vt hr Genē. xlvj. ꝛ q̄ habuit spm̄ ꝓphetie ꝓ quē reuelauit iacob cū lugeret filiū suū ioseph estimans eū mortuū ꝙ ipe viuebat: Iz nō credidisset donec vidit plaustra et munera sibi missa a ioseph: de qb⁹ hr Genē. xlv. Dicūt etiā q̄ ipsa ostēdit moysi sepulchrū ioseph qn̄ filij isrl egressi fuerūt de egypto. ꝛ p̄m ꝑ exponūt qd̄ sequit̄ postea: Nōne ego sū q̄ rndeo ꝟitatē in isrl. s. reuelādo Jacob ꝛ moysi q̄ dicta sunt: Iz istud videt oīno ficticiū: qz p̄m p̄dicta ista mulier aīa descēsuz iacob in egyptū hēbat spm̄ ꝓphie: ꝛ p ꝙs ad minus hēbat. xx. an. vel circit. Itē a descensu iacob i egyptū vsq̄ ad exitū filiorū isrl ō egypto fluxerūt āni. ccxx. sit ptz ex his q̄ dicta fuerūt Exo. xij. Itē ab exitu de egypto vsq̄ ad fūdationē tēpli q̄rto āno regni salomōis fluxerūt an. cccclxxx. vt hr. iiij. Re. vj. Qui simil iūcti faciunt an. dccxx. Seditio ꝙ excitata ꝓ seba filiū bochri fuit circa finē vite dō: qz iam erat senex: cū igit̄ salomō fuerit coronat⁹ ipo adhuc viuēte: vt hr. j. iij. li. j. ca. ꝛ tēplū fundauerit q̄rto anno regni sui: vt hr. j. iij. li. ca. vj. oportet dicere q̄ ista mlier tūc hret septingētos annos vl circit: qd̄ est incōueniēs. ꝓ illo tpe in q̄ vita hūana ꝓtendebat vsq̄ ad. c. an. ad pl⁹ cōiter: ꝛ iō dicēdū q̄ fuit alia mulier: ꝛ dr sapiēs nō ꝓpt̄ spm̄ ꝓphie Iz ꝓpt̄ industriā naturalē ꝛ eloq̄ntiā. sic dictū est. s. xiiij. ca. de mliere thecuite. n ¶ Dicite io. ap. huc. qz volebat loq̄ cū eo secrete q̄tum poterat fieri. o ¶ Sermo inq̄t ꝛc. ver⁹ ꝓuerbiū hic accipit̄ ꝓ lege. sic dictū fuit. s. j. li. xxiiij. ca. in q̄ ꝓcipit filijs isrl vt veniētes ad expugnādum ciuitatē ꝓmo offerrēt ei pacē: vt hr Deut. xx. ꝛ ꝑ est qd̄ dr hic: p ¶ Qui iterrogāt iter. in abe. i. filij isrl q̄ expugnādo ciuitatē debēt ꝓmo interrogare de pace. sic debent facere in hac ciuitate. q ¶ Et sic pfi. qz sic implerēt legē mādatū ꝛ haberēt intētū. r ¶ Nōne ego sū ꝛc. in isrl. loquit̄ in ꝑsona ciuitat̄. q. d. ista ciuitas sp tenuit ꝟitatē ꝛ fidē regi. Ita i heb. hr sic: Ego pacificaz veraciū isrl. i. vna de nūero pacificarū ciuitatū ꝛ veraciū regi. s ¶ Et tu q̄. subuer. ci. q. d malū facis. t ¶ Et euer. ma. i il- qz q̄libz ciuitas est mr ppli ibidē nati ꝛ nutriti. In aliq⁹ libris ītrpo/nit: Ciuitatū. Iz nō est ō textu: qz nō est in hebreo nec in libris correctis. v ¶ Absit ab. ꝺ a me. ꝺ ꝟbū duplicauit ioab ad maiorē assertionē: vel vt dic Ra. Sa. semel ꝓ rege et semel ꝓ se. q. d. nec rex q̄rit ꝺ nec ego iō subdit: x ¶ Sz hō de monte eph. ꝛc. q̄ cōmouit seditiōez ꝺ regē

illū solū

seruata est alienigenis. a ¶Qui abscisum ꝛc. Rab. Reditus ppli ad dauid post interfectionē absalon reditū prioris ppli ad christū post mortē prauoꝝ magistrorū: significat q̄ in synagoga iudeoꝝ diu regnabat: ꝛ a veritatis auditu ppl'm subuertebat. Interp̄tat aūt seba secta a secando/nō sectādo. Bochri ꝙ p̄mogenitus meꝰ isrl': de q̄ dicitur: Filiꝰ meꝰ p̄mogenitus isrl'. seba. i. errore secutus separauit se a domo dauid. i. ecclia: sed ad mulieris sapiētis. i. spūalis doctrine suggestionē caput sebe. i. diabolū a corde suo abscidit: ꝛ ad dauid. i. christū filiū dei redijt.

HActa est quo' C. XXI q̄. Rab. Fames facta i isrl' ꝓpter gabaonitas sterilitatē bonorū operū significat in subditis ꝓpter negligētiā doctoꝝ: q̄ nō ꝓcurāt eis pastū verbi dei dū inseruiūt terrenis. Necant ḡ gabaonite: cū studiū recte ꝙuersatiōis ꝛ reformatio p̄ne post lapsum subtrahit incautis p hereticos .s. vel spūs malignos. Gabaon enī collis meroris interp̄tat. Gabaonite iterficiunt cū desidiosi post ꝓpetrata scelera vana spe securitatis a diabolo deludunt: q̄ dicūt faciamus mala vt veniāt bona: quoꝝ dānatio iusta est: sz respha q̄ interp̄tat cursus filia achia: q̄ interp̄tat pater eiꝰ tollēs ciliciū. subtrahit supra petrā ꝛc. qz pia sollicitudo sanctorū talibꝰ succurrēs rigore ieiunij ꝛ instātia p̄cū incūbit donec misericordiaz dei de celo impetret sup eos: cōpescēs prauos hoīes ꝛ malignos spūs. ne vitā eoꝝ p̄raue suggerēdo corrūpāt vlterius. c ¶Et voluit saul ꝛc. Dicēs scz Josue gratis gabaonitas viuere p̄misisse: ꝛ filijs isrl' ꝛ iuda p̄dā eoꝝ in iuste abstulisse. Huiꝰ ꝙo vltiōis cā in gabaonitas achimelech sacerdos fuit.

Ni. de ly.

Tulit itaq̄ ✻ illū solū querim⁹. a ¶Ingressa est ḡ ad oēm ppl'm. i. ad maiores ciuitatis in quib⁹ ppls virtualiter ꝓtinetur. Sic enī volebat loq̄ vt lateret ip̄m seba. b ¶Et locuta est eis sapiē. Quid aūt dixerit nō exp̄mit. sed dicūt aliq̄ ꝛ ꝓbabiliter q̄ ipa ostēdit eis bona ip̄i⁹ dauid. ꝛ mala ip̄i⁹ seba. ꝛ q̄ tota ciuitas erat ꝓpinqua exterminio ꝓpter eū. Ex his ꝙcludens q̄ melior erat ip̄m solū occidi q̄z ip̄m ꝛ oēs alios ꝓpē ip̄m: ꝛ sic factū est. c ¶Fuit ḡ ioab ꝛc. Hic cōseqūnter post reductionē dauid in regnū ꝛ sedationē cōmotionis excitate p seba. cōuenienter repetit ordinatio dom⁹ dauid: et ptz ꝟsus dictis. ꝟ. viij. ca. in fine. his exceptis. d ¶Adurā vero super tri. Que reddebant ip̄i dauid a nationib⁹ sibi seruientib⁹ sub tributo: put dictū fuit. ꝟ. viij. ca. e ¶Hirā aut hiraites. Dicit hiraites a ciuitate de q̄ erat. f ¶Sacerdos dauid. i. magn⁹ apud eū: sicut dictū est. ꝟ. viij. ca. q̄ filij dauid sacerdotes erāt. Dicit aūt ℞a. Sa. q̄ dauid fecerat istū p̄cipē ꝛ iudicē. i. magnū inter p̄ncipes ꝛ iudices.

Horaliter ✻ c ¶Fuit ḡ ioab ꝛc. Per hoc aūt q̄ decapitato seba ordinatio dom⁹ dauid recolit. significat q̄ subtractis de medio seditiosis q̄tū ad regnū/p̄ncipatū/ecclias vel cenobiū: q̄libet istoꝝ ad bonū statū ꝛ dispositionē reformat.

¶In ca. xx. vbi dicit in postil. Qui interrogāt: interrogēt in

Additio. Veritas hebraica sic habet: Jn/ terrogare interrogāt in abela: ꝛ sic p̄fecerūt seu ꝙsummauerūt: ego pacificarū ꝛ veraciū isrl' q̄re subuertis ciuitatē ꝛ matrē in isrl'. Ad cui⁹ sensum ꝓpriū dicēdū q̄ cū ioab venisset p̄sequēdo seba: gētes sue ꝓuiā querebāt. p ciuitate abela: eo q̄ audissent ip̄m seba ibidē esse reclusū ꝛ nō cessabāt interrogare. p hac ciuitate donec ad eā p̄uenerūt. Idcirco hec mulier in p̄sona ciuitatis dicebat ip̄i ioab: Audiui q̄ tu seu gētes tue p viā interrogastis. p ista ciuitate ꝓtinue donec ad eā p̄ueniſtis. ꝛ hoc est q̄d dr: Interrogare interro. i. gentes tue.

Jn abela. i. p abela. ꝛ sic p̄fecerūt viā suā. i. donec accesserunt ad eā. ꝛ qz ip̄e ioab veniebat cū exercitu dispositꝰ ad bellū. ꝛ ciuitas illa nō turbabat pacē regni isrl': neq̄ subtrahebat veritatē fidelitatis ip̄i⁹ regni isrl': idcirco nō apparebat causa aliq̄ q̄re p̄nceps militie regis ip̄am ciuitatē debuisset debellare. vnō ꝓpr̄ q̄rebat ab ipo ioab cām q̄re sic veniebat interrogādo. p ciuitate in bellico apparatu. q̄si ad destructionē ei⁹. ꝛ hoc cuz dicit: Ego pacificarū ꝛ veraciū isrl': quare subuertis ꝛc.

HActa est ꝛc. La. XXI post punitionē dauid de pcō luxurie. hic ꝓpr̄ ponit punitiō. p pctō negligētie. ꝛ p̄mo narrat factū. ꝟcōdo explicat q̄druplex beluz/ ibi: Factū est aūt. Circa p̄mū sciēdū q̄ io/sue ꝛ p̄ncipes isrl' iurauerūt gabaonitis q̄ nō interficerent: put h̄r Josue. ix. ca. Saul aūt cū regnaret multos eoꝝ interfecit ꝙ p̄dictū iuramētū q̄d obligabat nō solū iosue ꝛ p̄ncipes isrl' illi⁹ tēporis/sed etiā posteros eoꝝ. factū aūt istud erat notoriū. ꝛ ꝛō debuit puniri p dauid q̄ successit sauli: ꝛ qz circa hoc fuit negligens secuta est vltio diuina cogēs ad vindicādū istud factū. Sic igit̄ ꝓcedit. qz p̄mo ponit afflictio ppli. ſcūdo vindicatio delicti/ibi: Vocatis ḡ. Primū ponit cū dr: Facta est ꝛc. s. in terra isrl'. b ¶Jn dieb⁹ dauid. Eo q̄ negligēs fuerat de iusticia fīēda modo p̄dicto. i ¶Trib⁹ an. iugit. .i. ꝓtinue se habētib⁹. k ¶Et ꝙsuluit ora. dñi. Ra. Sa. q̄ p̄mo anno nō consuluit: eo credidit q̄ sterilitas terre cōtigisset ex cursu naturali tēpis. ſcōdo anno credidit q̄ ꝓtigisset ꝓpter idolū Diche: qō adhuc erat in tribu dan: vt dicit ℞a. Sa. ꝓpter qō illud idolū destruxit: sed qz sterilitas terre p hoc non cessauit: tūc ꝙsuluit dñm de cā sterilitatis. ſcōdo ponit reuelatio p̄cī. ꝓpter qō dicta sterilitas acciderat/cū dicit:

l ¶Dixit dñs p. saul ꝛc. Domus saul vocat domus sanguinū. i. digna sanguinis sui effusione. m ¶Vocatis ḡ gabaonitis. Hic ꝓpr̄ ponit vindicatio delicti. Circa qō p̄mū describit pene taxatio. ſcōdo executio ibi: Tulit itaq̄ rex. Tertio mortuoꝝ tumulatio/ibi: Et nūciata sunt. Circa p̄mū dicit: n ¶Porro gabaoni. nō erāt de filijs ꝛc. Hoc introducit duplici causa. vna est: vt sciret ꝓpter quā cām reseruati fuerāt a filijs isrl' ceteris interfectis: q̄ notat/cū dicit: o ¶Filij ḡppe isrl' iurauerāt eis. s. q̄ nō interficerent. vñ aliq̄ libri sic habent: Ne perimeret eos. Sed nō est in hebreo nec in libris correctis. subintelligit tn: ꝓpter qō aliqs posuit per modū glose. ꝛ postea insertū est textui p imperitiā scriptorū. iuramentū autē factū gabaonitis ꝛ modus obligationis: plene habet Josue ix. ca. Ilia causa est: vt dicit ℞a. Sa. Quia si gabaonite fuissent de filijs isrl': fuissent magis misericordes: ꝛ indulsissent factū saulis ꝓtra eos: sicut indulserāt sacerdotes qui remāserāt post mortē achimelech ꝛ aliorū qui fuerunt interfecti cū eo: vt habet. ꝟ. i. libro. xxij. ca. ꝛ sic ppls nō fuisset fame punitus.

p ¶Et voluit saul p̄cutere ꝛc. Dicunt aliqui q̄ nō interfecit gabaonitas: sed qz interfecit sacerdotes: vt dictū est: ꝛ ga/

✻ baonite

Horal'. q ¶Facta est ꝛc. Que fuit a deo immissa ꝓpter pctm̄ saulis ex gabaonitaꝝ occisione. ꝛ p hoc oñdit q̄nta sit pctī grauitas i inocētū depssione: ꝛ marie ei⁹ q̄ tenet eos custodire. Mā ꝓpter hoc pctm̄ trib⁹ annis totus ppls afflict⁹ fuit fame. Sūt enī tria genera pctoꝝ q̄ ꝓpter sui grauitatē dicūt ad deū clamare. Primū ē inocētis occisio Gen. iiij. b. Ecce vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de tra. Scōm est pctm̄ ꝙ natura Gen. xviij. c. Clamor sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ venit ad me. Tertiū est defraudatio pauperum Jac. v. b. Ecce merces operariorū vrorū q̄ fraudati sūt a vobis clamat: ꝛ clamor eoꝝ in

Diuisio

Diuisio

als̄ tet sanguinē

Als nō h̄z tne perimeret eos

Horaliter

a ¶ Tulit itaq; ⁊c. Qui cū doech idumeo adhuc pueri sacerdotes et gabaonitas occiderūt armoni. s. et miphiboseth. b ¶ Filios michol. Quos scilicz michol vxor dauid que et egla dicit adoptauit sibi inter filios: quos merob sororis eius de filio Berçellai suscepit.

Ni.de ly. ✠ Bob. qđ ✠ baonite habebāt ab eis victū et vestitū eo q seruiebāt eis portando ligna et aquas ad locū cultus diuini: prout determinatū fuerat per Josue ⁊ principes isrl: vt habet Josue. ix. propter quod loquit scriptura ac si saul interfecisset gabaonitas: qz ille quodāmodo dicit hoīem interficere qui aufert sibi victum. Sed littera nō cōcordat huic expositioni: qz dicit: Voluit eos q cutere çelo q̄si pro filijs israel ⁊ iuda. saul aūt nō interfecit sacerdotes hoc çelo: sed qz dederant panes ⁊ gladiū ipi dauid: vt habet. ꝭ. li. j. xxij. ca. ⁊ iō dicūt alij q̄ iste çelus intelligit: qz saul cupiens possessiones gabaonitaꝝ eo q erāt in tribu beniamin: et occupabāt vnā ciuitatē notabilem. dicebat q melio esset ⁊ deo acceptius q filij isrl ipimet aḡs ⁊ ligna ministrarēt in loco diuini cultus: ⁊ illi delerent. q hoc pallians cupiditatē suam. Sed hoc nō est verisimile: qz illa cōportatio aquarū et lignorū fuit gabaonitis imposita tanq̄ seruitus ⁊ mos ciuilis: put dictū fuit Josue. ix. ca. ⁊ ido nō erat p filijs israel: sed cōtra ipos hanc seruitutē ad eos trāsferre. ppt̄ qđ dicūt alij q saul motus cupiditate p̄dicta: dicebat q Josue ⁊ principes tribuū male fecerant dimittēdo gabaonitas: qz partē hereditatis isrl occupabāt: et q debebat hoc corrigere cū eēt tante ptātis ⁊ maior in regimine ppli q̄ iosue ⁊ principes tribuū: qui nō habuerūt regiā potestatē. a ¶ Nō erit vestri piaculū. i. emenda vobis sufficiens. b ¶ Vt bñdicatis hereditati. dñi. i. vt deus placat⁹ emēda vobis sufficiēti: bñdicat terre isrl dando pluuiā ad terre fecundationē. c ¶ Nō est nobis sup au. ⁊c. Erant eni pauperes: et ideo verisile est q dauid eis obtulerit primo emendā pecuniariā: sed ipsi renuerunt dicentes: d ¶ Virū q̄ attrinos ⁊ op. inique ⁊c. ita q primo petierūt occisionē oīm qui erāt de domo saulis: ꝭz qz dauid eis suggessit q nimis petebāt: fuerūt finaliter ꝓtenti de septē viris. e ¶ Vt crucifigam⁹ eos dño. i. ad declarationē iusticie diuine. f ¶ Et ait rex ego da. Tum qz sciebat voluntatē dñi q factū saulis punire tur: vt ptz ex p̄dictis. Tum qz magis erat cōdescēdendū toti pplo q̄ affligebat fame q̄ſq; hoc factū vindicaret. g ¶ Tulit itaq;. Hic ponit pene tarate executio/ cuz dr: Tulit itaq; rex duos fi. respha fi. abia/ q̄s pe. saul ar. ⁊c. Dicit Ra. Sa. q isti duo specialiter notant: qz fuerūt in occisione sacerdotū cum doech. h ¶ Et q̄nq; fili. mi. fi. saul q̄s genue. ⁊c. Isti fuerūt filij merob sororis michol naturales: sed michol eos nutriuit ⁊ adoptauit postea: eo q nō habebat filios naturales: iō dicunt eius filij: ⁊ p̄m hoc dicit eos genuisse hadrieli: nō qz fuerit eius vxor: sed merob sororis eius: vt habetur. ꝭ. j. li. xviij. ca. i loco patēti. k ¶ Cora dño. i. ad declarationē diuie iusticie. l ¶ Tollēs autē respha fi. abia cili. sub. sibi ⁊c. qz corpora illa dimissa fuerūt in patibulis: voluit ea seruare intacta ab auibus ⁊ feris: iō parauit sibi locū iuxta ea: nec tamē erat sola: quia nō possz sic custodire: qz aliq̄n oportebat eā dormire. tamē sola nomiat qz erat p̄ncipalis in hoc facto. Sed videt q dō fecerit ptra legē Deut. xxi. vbi p̄cipit q adiudicat⁹ morti et appēsus in patibulo deponat eadē die ⁊ sepeliat. Dicēdū q illud erat fiendū de cōmuni lege. Sed in hoc facto fuit p̄ncipal⁹ reuelatū ipsi nathan ꝓphete ⁊ per nathan denunciatū dauid q voluntas dei erat q remanerēt in patibulis donec ostēderet signū ꝓpitiatiōis diuine per dationē pluuie: qz dicta sterilitas p ſ̄ citatem contigerat. et ideo subdit: m ¶ Donec stilla. aqua. madefaciēs terra. sup eos de ce. ⁊c. Minant isti suspēsi specialiter: qz de ksus pluuie erat signū q tunc deberent dari sepulture. Ra. Sa. assignat etiā aliā causam more ipsoz in patibulo: qz erāt iuxta viā cōmunē in qua multi gētiles transibāt: ⁊ cū peterēt q̄les hoīes fuissent: respondebāt eis: de genere regio: ⁊ cuz q̄rerent vltra causam suspēsionis: respondebāt eis q hoc erat ꝓpter occisionē gabaonitaꝝ qui de gentilitate cōuersi fuerāt ad iudaismū: qz tēpore iosue fuit ista cōuersio. vt dictū fuit Josue. ix. ca. ⁊ p hoc multi gentiles mouebant ad hoc q transirent ad fidē ⁊ ritū iudeoz. n ¶ Et nūciata sunt da. Hic ꝓnter ponit istoz venerabilis tumulatio/ cū dicit: Et nūciata sunt da. que respha. custodiēdo corpa. o ¶ Et abijt da. ⁊ tu. ossa ⁊c. que erāt sepulta in nemore iabes. vt habet. ꝭ. lib. i. xxi. ca. qui nō erat locus solēnis ꝓ talibus psonis. p ¶ Et colligentes ossa eoz q̄ affi. fue. sepe. ⁊c. in terra beniamin de cuius tribu erant. q ¶ In latere in sepulchro cis patris eius. i. iuxta latus sepulchri cis patris saul.

✠ Factū est aūt. Moraliter ✠ aures domini sabaoth itroiuit. † ¶ Denk nobis se. viri. Sicut dic Greg⁹. Homel. xxiiij. Cm totū tēpus septē diebus cōprehendit: recte septenario numero vniuersitas designat. Per septē igit viros crucifigēdos pro pctō expiādo vt deus terre reꝓpitiaret: significat vniuersitas hoīm carnē suam crucifigentiū cū vitijs ⁊ cōcupiscētijs ꝓ pctō suoz ⁊ aliozū expiatiōe: propter qđ isti dicunt crucifigi cora dño ad differentiā hypocritarū qui carnē suam crucifigūt cora mundo Matth. vi. c. Exterminat facies suas vt videant hominibus ieiunantes. ideo subditur: m ¶ Et nō dimisit aues lacerare ⁊c. Per aues autem significant demones: vt habetur Matth. xiij. In parabola seminantis. Similiter per bestias vt habet in pluribus sacre scripture locis. Igit ꝓ aues ad alta volātes significant demones de vana gloria tēptantes. et per bestias de nocte circūeuntes significant demones de nimia carnis afflictione tentātes: sicut in collatiōib⁹ patrū dicitur de abbate Johāne quē diabolus induxit ad immoderatū ieiuniū: ꝓ qđ impediuit bonoz actuum exercitiū. Carnes igit se crucifigentiū cora dño mō p̄dicto nō lacerant ab auib⁹: qz sibi cauent de vanitate glorie. nec a bestijs: qz sibi cauent ab

✠ indiscretione

A Joseph

a ¶ Hoc. Ideo interptat lacus: qz sicut in lacu leonū ds mitti tur: ita semetipm misit dauid ptra goliā. b ¶ Tertiū dz rē. Ra. Joseph⁹ de tertio plio ita dicit: post hāc vero cōpassionē palestini denuo pugnauerunt: sup ds exercitū mittēte dauid fortissim⁹ apparuit ephan cognat⁹ ei⁹. Mā ptra singulos fortissimos philistinoz solus pugnādo permit eos: alios puertit in fugā: ārū etiā multi in plio ceciderūt. Utrū aūt ephā adeodatū appellauerit: vel quemlibet aliū etiā incertū est. d ¶ Quartum bellū. Goliath iterat qd egit dauid primit⁹ tpe saulis. Mā in Paral. non nisi tertio principaliter pugnasse ꝯ philisteos legit. ¶ Rab. Quattuor bella dauid z seruoz ei⁹ ptra philisteos xpi bellū significant: qd oī tpe hui⁹ vite in mēbris suis ptra psecutores z neātias spūales ptinuat: licz enī fastus mundi vel pteritas malignoz spirituū se erigat ptra eccl̄iam dei: oīs tñ pncipatus aduersariorū ꝯ dauid iperāte et plio seruoz suoz disponēte cedit: z ad nihilū reducit. vñ: Vana salus hoīs. In deo faciem⁹ virtutē. z ipe ad nihilū reducet tribulātes nos. c ¶ Bethleemites. Quia Noemi z Ruth ex quibus dauid ort⁹ est tpe vbertatis reuertse sunt in bethleē: z qz cā panis Ruth Booz nota est: locus ille dom⁹ panis vocat⁹ est. Vel qz Noemi cū nuru illuc reuersa panis abūdantiā in domo Booz psecuta est. Ca. XXII

Ps. 51.c

Ruth. 2. d.

B

1 Locut⁹ est aūt dauid do. Ra. Solus decimusseptim⁹ ps. in libris regum reperit: qz regnū illud significat vbi aduersarium nō habebim⁹. Titulus enī ei⁹ est: In die q eripuit eū dns de manu inimicoz ei⁹ / z de manu saul. Dauid enī significat eū q natus est ex semine dauid ꝑm carnē: q in corpe suo qd est ecclesia adhuc patit inimicos. vñ: Saule saule qd me pseqris. Eripiet aūt oīno corpus eius: cū nouissima destruet mors / vt pueniat ad regnū dei. Ps. iste nō pōt puenire vni plone. Primo enī ꝓpheta loquit grās agens: qz de graui periculo diuina pietate liberat hic. Circūderūt me gemit⁹ mortis rē.

Act. 9. a

1. Co. 15. c

Ps. 17. a

Secūdo loquitur de quattuor bellis que gessit dauid ptra philisteos. Et primo de bello quod habuit ptra philisteos in gob. Secūdo de bello quod habuit ptra philisteos in gazer. ibi. Rursum factū est bellū in gazer. Circa primū duo facit. Primo enī ꝓpheta loquit grās agens: qz de graui periculo diuina pietate liberat hic. Circūderūt me gemit⁹ mortis rē.

Secūdo loquitur de quattuor bellis que gessit dauid

Secū ꝺ̄o loquit ecclia que ante aduentū ꝺ̄ni innumeras ptu/lit calamitates. Posteaq; miserꝰ deus medicinā sancte icarnationis indulsit: ⁊ baptismatis bñficio xp̄ianū pp̄m de oribus vniuersitate collegit/ibi: Deus q̄ accinxit me ⁊tute. Tertio mire misericordie vox saluatoris illabit: vbi pulcherrimis allusionibꝰ virtus eiꝰ describit/ibi: Viuit ꝺ̄ns: ⁊ bñdictus deus meus. Quarto iterum ecclesie catholice dicta p̄fe/runtur: et cum magna exultatione diuinitatis concessa munera laudantur.

Lerus.

Nico.de ly.

✠ ca.xxiij. Circa p̄mū p̄mittit q̄ꝺā p̄fatio. scō subdit gr̄aruactio/ibi: Ds̄ petra mea. Circa p̄mū dicit: Locutꝰ est aūt dauid do. ver. car. hu. s. qꝺ sequit postea. Et ꝺr carmē: q; psalmus iste in hebreo cōpositus est metrice: ⁊ p modū laudis diuine. a ¶ In die q̄ libe. eū ꝺ̄ns ⁊c̄. Ex quo p̄z q̄ iste psalmus fuit factus a dauid post oēs psecutiones eiꝰ ⁊ sedatis aduersarijs ipꝺ̄o existente inḡete p̄teplatiōis. b ¶ Et de manu saul. ista psecutio specialiter exprimit: q; fuit diuturnior alijs ⁊ periculosior. c ¶ Ds̄ petra me. Hic p̄ponit canticū p gr̄aruactione: vbi p̄/mo ponit cantici narratio. ⁊ scꝺ̄o intenta p̄clusio/ibi: Viuit ꝺ̄ns. Canticū aūt istud factū fuit a dauid p̄ sua liberatione a periculis multis: vt p̄z ex dictis: ⁊ ideo p̄mo exp̄mit ꝺei ipm liberātis efficacia. scꝺ̄o sue liberatiōis materia/ibi: Saluator meꝰ. tertio modꝰ siue forma/ibi: Misit de excelso. Circa p̄mū dicit: Ds̄ petra mea. i. fundamētū me stabiliens contra multiplices impulsus. ꝺ. ¶ Et robur meū. me fortificās contra hostiles insultꝰ. e ¶ Scutū meū. munies me ⁊tra hostiū ictus. f ¶ Et cornu sa. mee. repellēs ⁊ deijciēs aduersariorū incursus. g ¶ Saluator meꝰ. Hic p̄ñr exp̄mit materia huius liberationis: videlz multa mala ⁊ pericula de q̄bus liberatꝰ fuit virtute diuina. Circa qꝺ̄ p̄mo describit sua liberatio. scꝺ̄o subdit liberatio ppli ꝺe egypto q̄si p exemplo/ibi: Cōmota est. Circa ea q̄ sunt dicēda in hoc cantico: cōsiderandum q; factū fuit metrice: vt dictū est: ⁊ ideo rōne metri hic ponunt aliq̄ modi loquēꝺi qui nō ponunt cōiter in oīone p̄saica: q; frequēter accipit p̄teritū p̄ro p̄senti vl futuro ⁊ ecōuerso: ⁊ aliq̄n̄ de figuratiua locutione transit ad planā ⁊ ecōuerso. Dicit igit̄: Saluator meꝰ de iniq̄tate liberabis me. i. liberasti. Et notat hic iniq̄tas dauid in facto bersabee de qua fuit liberatꝰ q̄ꝫtum ad culpā per verā cōtritionē ⁊ cōfessionē: ⁊ q̄ꝫtuz ad penā p ꝺiuinā vltionē: vt patz ex supra dictis. h ¶ Laudabilē inuo. ꝺ̄nm. .i. dignū oīmi laude. i ¶ Et ab inimi. me. sal. ero. s. ab inimicis inuisibilibꝰ qui sunt maligni spūs sicut iam liberatus sum ab inimicis visibilibꝰ. k ¶ Quia circūꝺe. me ⁊c̄. post mala spūalia a q̄bꝰ liberatꝰ fuit: enarrat corpalia ex psecutiōe saulis: in hoc qꝺ̄ ꝺr: Circūꝺederūt me: q; saul ⁊ viri eius cingebāt dauid in modū corone: ita q; dauid ꝺesperabat se posse euadere: vt habet. ℟. li. j. xxiij. ca. l ¶ Lorrētes be. i. impetus psecutionis saul. q̄ erat absq; iugo ꝺiscipline ⁊ legis diuine. m ¶ Funes infer. In hebreo habet: Societates inferni. i. ꝺemones incitātes saulē ad me psequēꝺū. n ¶ Preuenerūt me la. mor. scz Ziphei: ⁊ alij insidiatores q̄ q̄rebant tēpus ⁊ locū quomō dauid caperet: vt habet. ℟. i. lib. xxiij. ca. o ¶ In tribula. mea inuo. ꝺ̄nm. i. inuocaui. p ¶ Et exaudiet de tē. i. de celo qꝺ̄ est templū glie sue. q ¶ Cōmota est. Hic inducit exemplū de liberatiōe ppli isrl̄ de egypto: vt ꝺicit Ra. Sa. q; modus fuit hebreoꝝ in liberatiōibus particularibus facere mentionē ꝺe liberatiōe egyptiaca q̄ fuit generalis toti ppło: vt p̄z in pluribꝰ locis sacre scripture. Dicit igit̄: Cōmota est ⁊ cōtre. ter. q; ꝓpter plagas inflictas egypto a ꝺ̄no oēs habitātes terrā egypti fuerūt cōmoti ⁊ cōterriti: vt habet in Exo. Et etiā ad litterā iter plagas illas egypti fuerūt facte corusc̄ationes et tonitrua horribilia: vt habet Exo. viij. ita q; videbāt tremere tota terra: ⁊ mōtū fundamēta cōmoueri. r ¶ Ascendit fu. de nariꝰ. loquit̄ ꝺe ꝺeo more hois irati de cuius narib⁹ exit fum⁹: q; ira est accēsio sanguinis circa cor. ⁊ inde ascēꝺūt spiritus ad superiora: ⁊ iō ira maxime apparet in facie: vt in oculis ⁊ naribus. Sciendū tn̄ q; ira ⁊ alie passiōes in ꝺeo nō habēt locū: nisi p̄m quendā modū. Dicit enī ꝺeus irasci q̄n̄ punit pctores: q; ad modū hois irati se habet. s ¶ Et ignis de ore eiꝰ vo. q; ignis grādo mixta pariter ferebant ad punitionē egyptioꝝ: vt habet Exo. ix. e. Et dicit hic p̄cessisse de ore ꝺei: q; ꝺe voluntate ⁊ p̄cepto eius fiebat talis punitio. t ¶ Et inclinauit ce. ⁊ descē. nō p̄ loci mutationē sed p̄ effectꝰ exhibitionē. scz ad punitionē egyptioꝝ ⁊ liberationē hebreorū. v ¶ Et caligo sub pe. eiꝰ: q; fecit tenebras palpabiles tribus ꝺiebꝰ in egypto: vt hꝫ Exo. x. x ¶ Et ascēdit ⁊c̄. Per q̄ ꝺesignat velocitas ꝺiuini subsidij ad liberationē ppli ꝺe egypto: q; oēs filios isrl̄ eaꝺē ꝺie simul eduxit. cū tn̄ essent in numero maximo: vt habet Exodi. xij.

Diuisio

Diuisio

Diuisio

Moraliter

✠ Posuit tenebras latibulum suum.

✠ c ¶ Ds̄ petra mea. i. fundamētū meū. nā humana xp̄i natura in diuino supposito sustētabat. ꝺ ¶ Et ro. meū. Nam opa miraculosa fecit ꝺ̄nus tute diuina. † ¶ Et sal. meꝰ ꝺeus meꝰ ⁊c̄. Recoverba sunt xp̄i p̄m q; hō. sic enī minor est patre: ⁊ p̄m hoc ꝺr pater ⁊ saluator eiꝰ ⁊ ꝺeus eius. ⁊ hoc mō exponat̄ in sequētibus in q̄bꝰ est talis loquēꝺi modus. † ¶ De iniq̄tate libe. me. i. ꝺe manibꝰ iudeoꝝ q̄ ꝺicunt hic iniq̄tas ī abstracto. ꝓpter excessus malignitat̄ eoꝝ. m ¶ Circūꝺe. me ⁊c̄. i angustia mee passiōis l ¶ Lorrētes be. i. impetus tribulatiōis a ꝺiabolo excitati. l ¶ Terruerūt me. Sic ꝺicit Mar. xiij. c. Cepit Jesus pauere ⁊ tedere. ⁊ hoc fuit ad ꝺeclarandū in eo veritatē humane nature. m ¶ Funes infer. circū. me ⁊c̄. Et loquit̄ ꝺe funiꝰ q̄bus fuit ligatus p̄ p̄curationē ꝺemonis q̄ vocat̄ hic infernꝰ. o ¶ In tribula. inuo. ꝺ̄nm. Mā in angustia crucis oravit patrē/ꝺicēs: Pater in manꝰ tuas cōmēꝺo spm̄ meū Luc. xxiij. f. p ¶ Et exaudiet ꝺe tē. san. suo vo. mea. Sicut ꝺicit Heb. v. c. Qui in ꝺiebꝰ carnis sue p̄ces supplicationesq; ad eū qui possit illū saluū facere a morte cū clamore valiḋo ⁊ lachrymis offerens exauditus est p̄ro sua reuerētia. q ¶ Cōmota est ⁊ ptre. ter. scz in passiōe. Matth. xxvij. f. Mota est terra ⁊ petre sciſſe sunt. † ¶ Fundamēta mōcocussa sunt ⁊ cōquas. qm̄ iratꝰ est eis ꝺ̄ns. Deꝰ enī in vindictā mortis xp̄i hominis venire fecit exercitū romanoꝝ cōtra principes iudeoꝝ: qui ꝺicunt hic montes ꝓpter statum eminentiā ⁊ eoꝝ corꝺa que ꝺicunt hic fundamēta. concussa fuerunt timore in romanoꝝ aduentu: ⁊ cōquassata in templi populi ⁊ ciuitatis interitu. r ¶ Ascēdit fumus de nariꝰ eius. scz ꝺei ꝺe quo loquit̄ ad modū hominis irati ꝺe cuiꝰ naribus exit fumus. s ¶ Et ignis de ore eiꝰ. Mā romani ex instinctu ꝺei tēplū ⁊ ciuitatē incenderūt. t ¶ Et inclinauit ce. ⁊ descē. Per effectū iusticie sue quē oñdit. v ¶ Et caligo sub pedi. eius. Mā iudei remanentes erroris caligine sunt inuoluti. x ¶ Ascendit sup cherubin. i. super apłos quos repleuit sciētia: ꝓpter qꝺ̄ cherubin noiant̄. † ¶ Et lapsus es sup pen. ven. Mag xp̄s in celū ascēdit velocius q̄ ✠ moueat̄ ventꝰ.

¶ anticipatio.

a Vba carnis huiꝰ / i die q̄ liberauit eū ꝺ̄ns de manu oim in
b imicoꝝ suoꝝ ⁊ de manu saul.
c Et ait ꝺ̄ns petra mea / ⁊ robur
d meū: ⁊ saluator meꝰ. Deꝰ ꝺ̄ns †
e fortis meus: ⁊ sperabo in eū.
f † Scutū meū ⁊ cornu salutis
g meę: elevator meꝰ: et refugiū
meū: saluator meꝰ: de iniq̄ta/ †
b te liberabis me. Laudabilem
i inuocabo ꝺ̄nm: et ab inimicis
k meis saluus ero. Quia circū
ꝺederūt me cōtritiōes mortl̄:
l torrētes belial terruerūt me.
m Funes iferi circūꝺederūt me:
n p̄uenerūt me laquei mortis.
o In tribulatiōe mea inuocabo
ꝺ̄nm: ⁊ ad ꝺeū meū clamabo.

a ¶ templū ꝺei filius ꝺei.

p Et exaudiet ꝺe tēplō sancto
suo vocem meā: ⁊ clamor me
q us veniet ad aures eiꝰ. Com/

¶ peccatores.

mota est et contremuit terra:

¶ spes. ¶ superboꝝ.

et fundamēta montiū cōcus/ †
sa sunt et conquassata: quo/

a ¶ recognouerūt iram ꝺei.

niā irat̄ est eis ꝺ̄ns. Ascēdet r

a ¶ compunctio penitentiū.

fumus de naribus eius: ⁊ ig/ s

a ¶ corꝺa hoim inflāmata a spūsctō.

nis de ore eius volauit: cār/
bones succēsi sunt ab eo: Et

a ¶ apłos aduētus sui nuncios misit.

b ¶ formā serui suscepit.

inclinauit cęlos ⁊ descēndit: t
et caligo sub pedibus eius. v

a ¶ plenitudinē sciētie.

Et ascēdit sup cherubin ⁊ vo x

a ¶ scientiā sanctoꝝ.

lauit: ⁊ lapsus est sup pēnas

A ✠ a ¶ Posuit tene. in cir. suo. hoc intelligit de nube existente inter filios isrl & exercitū egyptiorū sup mare rubrū q erat obscurissima & densissima ex pte egyptior: ita q nō poterant accedere ad filios israel: vt habet Exo. xiiij. b ¶ Cribrans aquas pe nu. celo. qz ex densitate illius nubis fluebāt pluuie grosse ad malus impedimētū egyptiorū: verūtū qz illa nubes illuminabat noctē ex pte filiorū isrl vt ibidē dr. ī subdit: c ¶ Pre fulgore in cōspe. ei⁹ nu. et qz ex nube illa generata fuerūt fulgura et tonitrua q̄b⁹ rote curruū ferebant in pfundū: sicut dictum fuit ibidē. ī subdit: Succēsi sunt carbones ignis &c. d ¶ Misit sagit. et dissi. eos. i. fulgura et coruscationes q̄b⁹ territi dixerūt: Exo. 14. f Fugiam⁹ israelē. dñs enī pugnat p eis cōtra nos: qz tū sicut ibidē dicit: Fugiētib⁹ egyptiis occurrerūt aque. ī subdit: e ¶ Et apparuerunt effu. ma. egyptios submergētes. f ¶ Et reuelata sūt fun. or. qz superficies terre q̄ erat in pfundo maris fuit discooperta: ita q filij isrl transierūt p mediū maris: vt hr Exo. xiiij. Dicit aūt terra q̄ est sub aq̄s maris fundamētū orbis ad similitudinem fundamēti dom⁹ q̄d est pars inferior. Similiter terra q̄ est in pfundo maris habet sup se elementū aque & postea aeris: & ꝑnter alias ptes orbis. Cōsequēter ostendit a quo talis punitio egyptior facta sit/cuz dr: Ab increpatione dñi &c. g ¶ Misit de excel. Hic describit forma siue mod⁹ liberatiōis ipius dr: q̄ mod⁹ fact⁹ Diuisio est ✠tute diuina. & ꝑmo describit mod⁹ sue liberatiōis p modū euasiōis de manu aduersariorū. scdo B p modū insecutiōis & destructiōis eor/ibi: Jn te enī currā accinct⁹. Prima in duas. in partē ꝓncipalē & incidentalē. scda ibi: Cū sctō. Circa ꝑmū dicit: b ¶ Liberatuit me. s. deus sua gra & virtute. i ¶ Ab inimico meo po. i. saule. k ¶ Et ab his q̄ ode. me. i. absalon & suis seqcib⁹. l ¶ Qm̄ robu. me erāt. & hoc ꝓfuit dr̄ se liberatū ✠tute diuina: nō sua. m ¶ Preuenit me in die affl. mee. qz cū desperaret se nō posse euadere a facie saul: vt habet. ī. .i. li. ca. xxiij. venit nūcius ad saul di. Festina & veni: qm̄ philistīm infuderūt se sup terrā: q̄d factum fuit ordinatiōe diuina: vt saul omitteret psequi dauid. n ¶ Et eduxit me in lati. qz dauid q̄ a saul & viris eius erat circundat⁹ in modū corone vt ibidē dicit: recedēte saule liber potuit ire quo voluit. o ¶ Retribuet mi. do. &c. Et hoc enim ꝓ sauli peccit: cū tū posset eū occidere: vt habet. ī. li. i. ca. xxiij. & xxvj. & qz absalon se psequētē saluare voluit ne in pctō mor & xxvj. & qz absalon se psequētē saluare voluit ne in pctō mortali morerē: put dictū fuit. ī. ca. xviij. Ex miscōdia fuit dispositus ad ꝰ q̄ de⁹ esset sibi misericors & ꝓpitⁱ in dando sibi gratiā in psenti & gloriā in futuro: ꝑm illud Matth. v. a. Beati misericordes qm̄ ipi misē. ꝓsequent. p ¶ Quia enī iudi. ei⁹ in cōspe. meo. vt caueā ab eor trāsgressiōe. q ¶ Et ero pfe. co. eo. qz in ꝓiunctiōe ad deū per charitatē cōstitit essentialiter pfectio vite. r ¶ Et custodiā me ab iniq. mea. cauendo diligēter de cetero a recidiuo. s ¶ Cū sancto. Hec est pars incidētalis: qz dauid locut⁹ fuerat de sua liberatione ꝓpter suā innocētiā: ī hic incidētaliter ostēdit dei miscōdiam & benignitatē generalr erga bonos: dicēs ipsi deo: Cū sancto sctūs eris: qz sanct⁹ te sanctū cōfitebit a quo sua sanctitas derivat. t ¶ Et cū robusto. ad tolerandū aduersa patiēter. v ¶ Perfectus. s. eris dādo tibi gratiā tolerādi aduersa: nō solū patiēter: ꝫ etiā suscipiēdi gaudēter sicut martyres gaudebāt in passionib⁹: q̄d est maxime pfectionis in virtute fortitudinis. x ¶ Et cū electo. ad vitā beatā ex tua liberalitate. y ¶ Electⁿ erī. qz eliget te oīb⁹ alijs cōceptis. z ¶ Et cū puer. puer. reddendo ei penā ꝑm puersitatē suā: iuste tū ex pte tua. Aliter: Cū puer. puer. s. ꝑm iudiciū suū erroneū: qz boies puersi cū ab eo puniūt iuste: dicūt deū cū eis puerse agere. a ¶ Et ppl̄m pau. i. abiectū & hūilē. b ¶ Saluū fa. &c. qz ꝑm q̄d dr Jaco. iiij. b De⁹ superbis resistit: humilib⁹ autē dat gram. c ¶ Quia tu lu. me. do. q̄d pōt intelligi dupl̄r. Lucerna enī est lumē in testa: & ī lumen naturale intellect⁹ hūani positū in corpe terreo bñ dr lucerna dñi: qz lumē naturale rōnis ē q̄dā impssio diuini lūinis: ꝑm illd pslm. xiij. b. Signatū est sup nos lu. &c. Jtē deus pśens homini p gram suam dicit ei⁹ lucerna: qz oīs creatura ad deū cōparata tenebra est. ideo subdit:

✠ Et tu dñe ✠moueas vent⁹. a ¶ Posuit Moraliter tene. &c. Mā ipo ascēdēte nubes suscepit eū ab oculis eor. Act. i. b. b ¶ Cribrās aq̄s &c. i. aq̄s sapie salutares p p̄dicationē apl̄or: q̄ dicunt nubes. Esa. lx. b. Qui sūt isti q̄ vt nubes volāt. Ipsi ꝺo p⁹ ascēsionē xp̄i ad p̄dicādū p orbē fuerūt dispsi. c ¶ Pre fulgore ei⁹ &c. ignis. Mā ad p̄dicationē apl̄or miraculoꝝ ꝓfirmatā gentiles q̄ erāt q̄si carbōes extincti p infidelitatē: succēsi sūt ad amorē xp̄i p fidē charitate formatā. † ¶ Tonabit de ce. do. Per apl̄os alios discipulos p̄dicātes. d ¶ Misit sa. su. i. sacras scripturas p p̄dicatores & doctores. d ¶ Et dissipa. e. s. ꝺicētes euāgelice veritati. e ¶ Fulgura. i. miracula signa. e ¶ Et cōsum. e. Mā p euidētia miracula ipugnatores euāgelij sue rūt ꝓfusi. e ¶ Et appa. ef. i. multitudies credētiū. Esa. lx. a. Mirabit & dilata. cor tuū qñ ꝓuīsa fuerit ad te multitudo mar/: fortitudo gētiū venerit tibi. f ¶ Et reue. &c. i. regna q̄ttuor orbis p̄ncipalia. s. babyloniorū/psarū/grecorū/romāorū q̄ p lapidē abscisum sine manibus. i. xp̄m sūt ꝓtrita: & impiū xp̄i manet in secula seculor: vt habet Dañ. ij. g ¶ Misit de ex. &c. Loquit hic xp̄s ꝓ suo corpe mystico de aq̄s tribulationū p iudeos & ipseratores romanoꝝ diuinit⁹ liberato. h ¶ Libe. me &c. Hoc ꝺr ꝓpter ī perū romanū q̄d fuit potētissimū & multiplr attēta uit destruere corp⁹ xp̄i mysticū. k ¶ Et ab his q̄ ode. me. i. a iudeis. l ¶ Qm̄ ro. me erant. s. in p̄mitiua eccl̄ia: vt ptz Act. viij. & ix. m ¶ Preuenit &c. s. de⁹ dās suis fidelib⁹ virtutē patiētie. n ¶ Et edu. me in la. fidē xp̄i diffundendo p orbē. o ¶ Retri. mi. do. &c. Hic exp̄mit eccl̄ie meritū & sequēs p̄miū q̄tū ad illos q̄ numero & merito sunt de corpe xp̄i mystico. & isti sūt q̄ cauēt ab īmūdicia pctōr & studēt adimplere mādatoꝝ diuinoꝝ. & p ꝺ ptz sniā vsq; ibi: s ¶ Cū sctō. i. xp̄o. s ¶ Sctūs e. ꝓformādo te ei q̄tū ad p̄cepta. t ¶ Et cū ro. i. xp̄o: cui⁹ virt⁹ est infinita. v ¶ Perfect⁹. ꝓformādo te ei q̄tū ad euāgelica ꝓsilia. x ¶ Et cū ele. i. xp̄o. y ¶ Electⁿ e. Trāslat⁹ ad glōz electoꝝ. z ¶ Et cū puer. i. diabolo q̄ totalr auersus ē a deo. z ¶ Peruerteris. Jdem seqndo. c ¶ Tu lu. m. do. Mā i vita ꝓtēplatiua de⁹ ē lucerna eccl̄ie.

a ¶ Ceruis. Cerui spūales viri ꝓpter alacritatē: vepres. i. implicamēta seculi trāsilientes.

Nico.de lyra

a ¶ Et tu dñe illu. tene. meas. Pōt etiā dici ꝙ tenebre hic vocant opa meritoria ꝓ peccatū mortale supueniēs extincta. q̄ vinificant illuminant recupera/ta gr̄a. b ¶ In te eni. Hic ponitur liberatio dauid ꝙ modū insecutionis destructionis aduersariorū suoꝝ/cū dr: In te. i. in tua ꝑtute. c ¶ Curr̄ accinct⁹. i. ad p̄liū expeditus. d ¶ In deo meo trā. murū. Capiēdo aduersarios intra suū fortalitiū. e ¶ De⁹ im. via eius. Via ista est lex diuina in q̄ nō est aliqua īmūdicia ꝓcessa tanq̄ licita: lz aliqua mala fuerint permissa ꝓpter maiora mala euitāda: sicut libell⁹ repudij ꝑmissus fuit in le. ve. vsura cū extraneis: ne vores occiderēt ne frēs suos vsuris grauarent: ꝑut dictū fuit plenius Deu. xxiij. xxiiij. f ¶ Eloquiū dñi igne examinatū. i. purus et mūdus: sicut metallū in fornace ꝓbatū. g ¶ Scutū est oim tē. s. ipse deus. h ¶ Quis deus tē. q. d. nullus: qr alij sūt dij participatiue: sz hoies scti: ꝑm illud Ps. lxxxj. b. Ego dixi: dij estis. vel dij salui: sicut idola gentiū. i ¶ Deus q̄ ac. me fortitudine. Corꝑali ꝓtra hostes visibiles / et spūali ꝓtra inuisibiles. k ¶ Et cōpla. pfectā viā meā. Auferendo offendicula corꝑalia et spūalia. l ¶ Coequans pedes me. tē. Dando mihi agilitatē ad insequendū hostes meos fugientes: et est locutio hyperbolica: qr nō habuit tantā velocitatē currendi sicut cervus. sicut dicit: talis mulier est albior niue. ad designādū excellentiā sue albedinis / cuius nō sit ita alba sicut nix. m ¶ Et sup excel. mea statuēs me. i. stabiliens in regia dignitate. n ¶ Docēs manus meas ad p̄. Quia artē p̄liādi me docuit. o ¶ Et cōponēs q̄si arcū ereū tē. i. fortitudinem ad hoc cōuenientē mihi dedit. In hebreo habet. Et ꝓcussus arc⁹ ereus brachio meo: qr arcū ereū faciliter tendebat: vt di. Ra. Sa. p ¶ Dedisti mihi clypeū tē. q. d. fortitudo mea parū esset nisi adesset ꝓtectio tua. q ¶ Et mā. mea tē. Est eni dispositio ad hoc ꝙ hō multiplicet in bonis tpalib⁹ et spūalib⁹: ꝑm illud Mat. v. a. Btī mites qm̄ ipi possidebūt terrā. In heb. habet: Et mansuetudo tua multiplicauit me: et est sensus: ex benignitate tua, puenit mihi multiplicatio in bonis tpalibus et spūalib⁹ et ple et nō ex merito meo. r ¶ Dilatasti tē. In hebreo habet: Passus meos: qñ enim pedes sunt cōiuncti adinuicē: tūc homo est dispositus ad cadendū: sed qñ sunt ꝓuenienter elongati / tūc stat firmius. Per hāc igit similitudinē intelligit ꝙ firmitas in statu regio inerat ipsi dauid a deo. Cetera patēt ex dictis vsq̄ ibi: s ¶ Inimicos meos de. mihi dorsum. i. vertentes dorsum coram me fugiendo. t ¶ Clamabūt. Ad idola. v ¶ Et nō erit q̄ sal. Quia in eis nulla virt⁹ est saluādi. Vel aliter. Clamabūt. inuocando auxiliū hūanū. et nō erat q̄ audeat iuuare. x ¶ Ad dñm. Cōuertēt se humano auxilio deficiēte. y ¶ Et nō exau. eos. Quia talis clamor ꝓcedit ex seruili timore. z ¶ Saluabis me. i. saluasti. a ¶ A cōtradictionib⁹ ꝑpli mei. i. in rebellione ꝑpli mei ꝓtra me excitata ꝑ seba filiū bochri: vt dictū est. s. xx. ca. b ¶ Custodies me in ca. gē. i. in statu regni. c ¶ Ppls quē ignoro tē. Quia philistei: ammonite et idumei seruiebāt ei sub tributo: vt patz ex p̄dictis ca. viij. et. xij.

† Ps. 17. d

† et tu dñe illuminabis tenebras meas. a b
In te eni curr̄ accinctus: in deo meo c d
a ¶ peccatorū qui est inter deū et hoies.
transiliā murū. Deus imaculata via e
eius: eloquiū dñi igne examinatū: scu f g
tū est oim sperantiū in se. Quis est de h
us ꝓter dñm / et quis de⁹ fortis ꝓter
deū nostrū? Deus qui accinxit me for i
titudine: et cōplanauit perfectā viā me k
a am: coequās pedes meos ceruis: et su l m
ꝑ excelsa mea statuēs me. † Docēs ma n
nus meas ad p̄liū: et cōponēs quasi o
arcū ereū brachia mea. Dedisti mihi p
clypeū salutis tue: et mānsuetudo mea q
multiplicauit me. Dilatasti gressus r
meos subtus me: et nō deficiēt tali mei.
a ¶ christus infideles electus vicia.

† Ps. 17. e et. 143. a

† Ps. 17. f

† Persequar inimicos meos et ꝓterā: et † s
nō reuertar donec cōsumā eos. Cōsu t
mā eos et cōfringā vt nō cōsurgant: ca u
dēt sub pedib⁹ meis. Accinxisti me for † x
titudine ad p̄liū: incuruasti resistentes y
a ¶ vñ: donec ponā inimicos tuos sca. pe. tuorū. z
mihi subtus me. Inimicos meos dedi a
sti mihi dorsum / odientes me / et dispdā b
eos. Clamabūt et non erit q̄ saluet: ad c
dñm et nō exaudiet eos. Delebo eos d
vt puluerē terre: q̄si lutū plateaꝝ cōmi e
nuā eos atq̄ ꝓfringā. Saluabis me a f
a ¶ iudeorum.
ꝓtradictionib⁹ ꝑpli mei: custodies me g
in caput gentiū. Ppls quē ignoro ser h
a ¶ iudei ex patre diabolo nati.
uiet mihi: filij ālieni resistēt mihi: audi i
tu auris obediēt mihi. Filij alieni de/ k
fluxerūt: et ꝓtrahent in angustijs suis. l
Viuit dominus et benedictus deus

viij. et. xij. qui tamē erāt gentiles et idolatre: et sic erant ignoti ipi dauid noticia approbationis. d ¶ Filij alieni re. mihi. i. illi qui deberēt esse filij mei. per malicia suā alienati resistere/rūt mihi: vt patuit. s. in rebellione absalon et alioꝝ existentiū cū eo: qui tū debebāt obedire dauid sicut patri. e ¶ Auditu au. obe. mihi. i. simulatorie et non vere: qr absalon et sui seqces q̄ simulabāt se dauid obedientes: de facto fuerūt rebelles. f ¶ Filij alieni de. Quia debellati fuerunt: et mortuo absalon fugerūt: vt dictū est. s. xviij. g ¶ Et cōtra. in angu. suis. In hebreo habet: In clausuris suis: qr seba cū fautorib⁹ suis ꝓpter timore reclusit se in abela: vbi fuit decapitat⁹: vt dictū est. s. xx. h ¶ Viuit dñs. Hic ponit huius cantici intēta conclusio: videlicet diuini nois magnificatio ꝑ p̄dictis būficijs. et hoc est quod dicit: Viuit dñs. qr est ipa vita ꝓ essentiā. et oia viuūt in eo. ꝑm qđ dr Joh. j. a. Qđ factum est (. s. oīs creatura) in ipo vita erat: qr creatura anteq̄ creet nō est nisi ipsa creatrix essentia: que est idē ꝙ intelligere diuinū siue intelligentia diuina. et qr intelligere est supīm⁹ gradus vite: vt habet. ij. de aīa. et de⁹ solus vnico actu intelligēdi ꝓfecte se cōprehendit et oīa: q̄ quidē actus est sempiternus. ideo dicit phs. xij. Vera phylice. Qr de⁹ viuit vita nobilissima sempiterna et optia. i ¶ Et būdict⁹ ex būficijs. Mihi collatis. ✳ Et exaltabit. Moraliter

Phus

✳ c ¶ Curram accinctus. In actiue vite operibus. d ¶ In deo meo transiliā murū. i. tentatiōis impedimētum. f ¶ Eloquiū dñi igne examinatū. Quia nō habet aliqđ ipuritatis vel falsitatis admixtū. g ¶ Scutū est oim sperantiū in se. Cōtra inuasiones potestatis maligne. k ¶ Et cōplanauit pfe. viā meā. Oia offendicula auferēdo. l ¶ Coequans pe. meos ceruis. Dans mihi ꝑmptitudinem volūtatis ad currēdū post iḡm in bonis. m ¶ Et sup excel. sua statuens me. i. me firmādo in consiliorū observatione. n ¶ Docēs manus meas. i. opatiōes meas. o ¶ Ad p̄liū. Cōtra incentiua viciorum. q ¶ Et mansuetudo mea multiplicauit me. s. meritorie et dispositiue. Nam mansuetudo est quedā tractabilitas mentis ad oīne bonum. r ¶ Dilatasti gressus meos subtus me. Ad ambulandū sine casu in via morū. † ¶ Persequar inimicos meos et cōterā. i. vicia et diabolos. † ¶ Incuruasti resistētes mihi. i. motus sensualitatis inclinādo sub obediētia rationis. Potest et hoc aliter exponi de impugnatoribus ecclie qui facti sunt ei obedientes vt saulus et ꝓsimiles. s ¶ Inimicos meos dedisti mihi dorsum. i. obstinatos in iudaismo qui fugati sunt et dispersi per mūdū. † ¶ Quasi lutū plateaꝝ cōminu. eos. Quia cōtēptibiles sunt oībus alijs gentibus. z ¶ Saluabis me a contradictionibus ꝑpli mei. Quia contra ecclesiā non audēt modo loqui. c ¶ Populus quem ignoro seruiet mihi. Quia gentiles qui a deo videbant ignorati: eo ꝙ erant in idolatria derelicti deuote seruiunt in ecclesia christi. e ¶ Filij alieni resistent mihi. i. iudei a veritate alieni ꝗtum potuerunt restiterunt ecclesie christi. e ¶ Audi tu auris obedient mihi. Et non auditu cordis quod dicitur, ꝓpter illos qui ficte conuertunt de iudaismo, ꝓpter quod subdit: f ¶ Filij alieni defluxerunt. A via veritatis. g ¶ Et contrahent in angustijs suis. In gehenne penis. h ¶ Viuit dom⁹ et benedictus deus. Hec sunt verba cuiuslibet membri christi vniti per gratiam.

✳ Deus for

a ¶ Et exaltabit. nō in se cū sit magnitudinis infinite: ꝫ in creatur' ipm laudātib⁹. b ¶ De⁹ q̄ das vin. mi. tē. vt ptz ex p̄cedētib⁹: ꝑter qđ ꝓcludit: c ¶ Propterea ꝓfi. ti. do. in psalmis laudis tue. d ¶ In gentib⁹: qz psalmi facti a dō deriuati sunt ad gētes ꝓuerſas ad fidē xp̄i in diuersis ptibus orbis. e ¶ Magnificās sa. re. sui. i. mei q̄ sū cōstitut⁹ rex ab eo. f ¶ Et faciēs mi. xp̄o suo da. q̄ de mandato dei vnct⁹ fuit a Samuele: vt hr̄. ꝯ. i. li. xvi. ca. g ¶ Et semini ei⁹ vsq̄ in sem. qz filij dō regnauerūt vsq̄ ad captionē babylonicā: ꝛ p⁹ reuersionē de babylōe Zorobabel q̄ descēdit de dō habuit ducatū sup pp̄lm: ꝛ alij ꝓnr de tribu dauid vsq̄ ad herodē alienige/nā sub quo natus est xp̄s de semie dō ꝑm carnē: cui⁹ regnū ꝛ imperiū manet in scla scloꝝ amē: Et ista fuerūt diffusius tractata Gen. xlix. ꝛ Mat. ij. ꝛ in q̄ dā q̄stione de q̄libet quā de hac materia diffusius disputaui.

Moraliter ✳ a ¶ De⁹ fortis. a. mee. ad me ꝓtegēdū ab ipulsu oīs p̄ātis aduersarie. b ¶ De⁹ q̄ das vin. mi. ꝓtra mūdū/carnē/diabolū. † ¶ Deiecisti pp̄los sub me. i. motus meos iteriores ꝛ exteriores ſbjiciēs rōni recte. † ¶ Qui educt me ab ini. meis. s. mūdo/diabolo/carne. † ¶ A viro iniq̄ li. me. s. ab antixp̄o q̄ erit ū q̄ssim⁹. c ¶ Propterea cōfi. tibi dīne tē. gras agendo magnifice de beneficijs supradict⁹.

Glo. ordi.

Ec aūt sunt Ca. XXIII verba nouissima tē. Raba. Quia vltimā cōfessionis laudē significāt: quā supato hoste ꝛ pacta victoria mort⁹ sct⁹ cātabit in eternū. b ¶ Egregi⁹ psal. qz luculētissime de xp̄o dei: ꝛ de incarnatiōe ei⁹ ac redēptione hūani generis ꝓphetauit. c ¶ In timo. dei. q̄ in timore dī dīnationē in subditis exercet: luc' opa p solē iusticie illumīata ꝓfert: nec ī eis aliq̄d obscur remanet: ſz imbre celest' gr̄e irrigat⁹ germia ſtutū ī carne viuēs fructificat.

Al. dely.

Ec aūt sunt. Posita gratiarūactione de ꝑteritis. hic ꝓnr describit ꝓphetia dauid de futuris. ꝛ primo ponit hmōi vaticiniū. ſcdo cathalog⁹ fortiū/ibi: Hec sē noia. Circa ꝑmū ꝑmittit ꝓphetia dō de ꝑmiatione bonoꝝ. ſcdo de punitiōe maloꝝ/ibi: Prevaricatores aūt. Circa ꝑmū primo oñdit excellentia ꝓphetie dauid ſbo. ſcdo exēplo/ibi: Sicut lux auroze. Circa ꝑmū sciendū q̄ excellētia ꝓphetie mazie accipit ex duob⁹. s. ex materia reuelata ꝛ ex mō reuelatiōis. primo q̄ ostendit excellētia ꝓphetie dauid ex ꝑmo. ſcdo ex ſcdo/ibi: Spūs dñi. Circa ꝑmū sciendū q̄ ꝯto aliq̄s futurū est excellētius: tāto reuelatio facta de illo siue ꝓphetie est excellentior: qz cognitio nobilitatē sortit ex obiecto: vt hr̄. i. de anima. Tpe aūt ve. te. illud qđ fuit futurū excellētissimū fuit incarnationis mysteriū: qđ fuit reuelatū ipsi dō nō solū q̄tū ad futuritionis certitudinē: ſz etiā q̄tū ad ei⁹ ꝓgenīē: videlz q̄ Christus de semine suo esset nasciturꝰ: ꝛ p eū mūdus eēt saluād⁹: sicut dauid a psecutiōibus inimicoꝝ suoꝝ fuerat ſtute diuīa saluat⁹. ꝛ ꝑ est qđ dr̄: b ¶ Hec aūt sunt ver. no. ꝛ iō pre ceteris memoriter retinēda: ꝑm q̄ dicit Greg⁹. homel. xix. Id circo dñs tunc discipulos increpauit cū eos corꝑaliter reliq̄t: vt ꝑba q̄ recedēs diceret artius in corda audiētiū impressa remanerēt. i ¶ Dixit vir. i. dauid. k ¶ Cui cōsti. est. i. firmiter ꝓmissum absq̄ retractatiōe. l ¶ De xp̄o dei ia. i. de xp̄o quē iacob spūsancto inspiratus p̄dixit venturū ad salutē hoīm: ꝑm q̄ dicit. Gen. xlix. b. Nō auferet sceptrū de iuda: ꝛ dux de femore ei⁹: donec veniat q̄ mittēdus est: ꝛ ipe erit expectatio gentiū tanq̄ saluator eaꝝ. Ubi notandū est q̄ trāslatio chaldaica habet: donec veniat messias. i. xp̄s grece: et vnctus latine. q̄ quidē ꝓphetia fuit impleta in dño nr̄o iesu xp̄o vncto p̄ ceteris plenitudine gr̄e: vt habet Joh. j. b. Vidimus eum quasi

meus: ꝛ exaltabit de⁹ fortis salutis meę. Be⁹ q̄ das vindictas mi a ¶ in iudicio cū reddā malis iusta merita. hi: ꝛ deiecisti pp̄los sub me. Qui † educis me ab inimicl meis: ꝛ a re a ¶ diabolo. sistētib⁹ mihi eleuas me † a viro ini † a ¶ ecclesiā meā. quo liberabis mē. Propterea cō fitebor tibi dñe in gentibus: ꝛ nomini tuo cātabo. † Magnificās salutes regis ei⁹: ꝛ faciēs misericor ¶ saluator. a ¶ electis. diā xp̄o suo dauid et semini ei⁹ vsq̄ in sempiternū. Ca. XXIII

a ¶ qz hanc laudē dauid in articulo mortis domino de uote cantauit.

Ec aūt sunt verba nouissima q̄ dixit dauid filius isai: Dixit vir cui cōstitutū est de christo dei iacob: egregius psaltes israel † Spūs dñi locut⁹ est p me: ꝛ ꝑmo eius p linguā meā. Dixit: Be⁹ isr'l mihi locut⁹ est fortis isr'l. Dominator hoīm: iustus dominator in timore dei.

a ¶ als psalmista. ¶ sanctus. ¶ filius.

eum q̄si vnigenitū a patre plenū gr̄e ꝛ veritatis: qz natus fuit de ꝑgine tpe herodis regis sub quo fuit trāslatū sceptrū regni ad alienigenā: vt dictū est ca. p̄cedēti: qz pater ei⁹ fuit idumeus: vt als est diffusius declaratū. m ¶ Egregi⁹ psal. is. qz cātica q̄ cantabant in tēplo erāt de psalmis dō. n ¶ Spirit⁹ dñi. Hic oñdit excellētia ꝓphetie dauid ex mō reuelatōis sibi facte. Circa q̄ sciendū q̄ ſz reuelatio ꝓphetica fiat multis modis vt pleniꝰ declarauī sup Danielē ꝛ sup lib⁹ Psalmoꝝ: tū duo modi sūt magis generales q̄s accipio q̄tū ad p̄sens. vn⁹ est q̄n mēti ꝓphete fit reuelatio alicui⁹ futuri supnaturaliter cogniti: ꝛ cū hoc infuse imaginatiua ꝓphete ſtute diuina formal' aliq̄ visio imaginaria in q̄ tanq̄ in speculo inspicit ſritas ītel lectualis: sicut in cognitiōe naturali cognitio q̄ditatiua inspicit ī fantasmatib⁹ in ſtute imaginatiua formatis: ꝑm q̄ dicit phs. iij. de aīa. Intelligentib⁹ nobis necesse est fantasmata speculari. ꝛ ꝑ mō Hieremias ꝓpha vidit destructionē ciuitat' hier'm futurā p intellectū in visiōe imaginaria olle succēse ꝛ virge vigilantis: vt hr̄ Hiere. i. Alio mō fit reuelatio ſritat' supnaturalis absq̄ tali visiōe imaginaria. et iste mod⁹ ꝓphetie altior est ꝑmo: sicut melioris intellect⁹ iudicat ille in cognitiōe naturali q̄ ſritatē intelligibilē sibi ꝓpositā statim capit absq̄ exēplo ad ꝑ manuductiuꝰ: q̄s ille q̄ nō pōt eaꝝ cape nisi sibi ꝓponat exēplū sensibile manuductiuū. et silr ille q̄ ꝓclusiōes geometricas ītelliget absq̄ descriptiōe alicui⁹ figure: q̄s ille q̄ nō possꝫ ꝑ cape absq̄ tali descriptiōe. Isto aūt scdo mō fuit cognitio ꝓphetica ipi⁹ dō. vt hr̄ in ꝓlogo sup Psalmi. et ꝑ est qđ dr̄: Spūs dñi lo. est p me. i. spūali visiōe instruxit me absq̄ visiōe imaginaria. o ¶ Et ser. ei⁹ p lin. meā. qz nō solū illumi nauit intellectū meū ad intelligēdū: ſz etiā linguā meā spāli mō direxit ad loq̄ndū: qz ꝓphetias suas locut⁹ est p modū laudis diuine mag' q̄s alij ꝓphete. q ¶ Dixit. s. dō. r ¶ De⁹ isr'l mi. lo. est. ſz enī sit de⁹ oīm generalr: tū dr̄ de⁹ isr'l p verā fidē ꝛ cultū latrie specialr. s ¶ Fortis is. i. ad ꝓtectionē isr'l: sic patuit in eductiōe isr'l de egypto in signis mirabilib⁹. s ¶ Dñator ho. iu. reddēs vnicuiq̄ ꝑa merita. t ¶ Dñator ī ti. qz a ſb dit⁹ suis vult timeri timore filiali: ñ timore ſuili ✳ Sicut lux.

Moraliter Moral'r. b ¶ Hec sunt ver. no. q̄ di. da. tē. Per dō q̄ in gloſa sup psalmū dr̄ eximi⁹ ꝓphetarū: significat hō ꝓfect⁹ in vita ctēplatiua. nā antiq̄tus ꝓphete appellabant videntes .i. Reg. ix. b. Qui hodie dr̄ ꝓpheta olim appellabat videns. Vita aūt ctēplatiua cōsistit in oꝛone deuota: ꝛ in meditatione sanctarū scripturarū diuinit⁹ eleuata. Et talis cōtemplativus bene dicit fili⁹ isai. i. dei. Nā isai interꝑtat salus mea. et de deo dicit Ps. xxvj. a. Dñs illumiatio mea ꝛ sal⁹ mea tē. Talis aūt cōtemplativ⁹ mō speciali assimilat deo: ꝓpter qđ dr̄ ei⁹ fili⁹. Et q̄n recognoscit sicut grat⁹ dei bñficia: dz regratiando dicere ꝛ mazie circa finē vite sue. i ¶ Dixit vir. i. dicat loquēs de seipō sicut de alio. nā hic est mod⁹ loq̄ndi sct⁹ de seipis. vñ Moyses Nu. xij. a. dixit. Erat aūt moyses mā sue. tē. Et iohes euāgelista: Hic est discipul⁹ ille q̄ testimoniū ꝑhibet tē. k ¶ Cui ꝓsti. est. de xp̄o. i. ꝓmissū est ei q̄ sit eternaliter cū ipo. Joh. xij. d. Ubi ego sum illic et mini. me⁹ erit. m ¶ Egregi⁹ psal. is. Quia talis ctēplatiu⁹ ī diuinis laudibus cōponēdis ꝛ dicēdis est ꝑcipu⁹: ꝛ qz talia nō attribuit sibi ſz gr̄e dei. subdit: n ¶ Spūs dñi lo. est tē. p lin. meā. in diuinis laudib⁹ ꝛ doctrinis. p ¶ Dixit. i. dicat regratiando. q ¶ Deus isr'l. i. angeloꝝ deū clare vidētiū. q ¶ Abi hi lo. est. Nā p angelos fiunt cōiter illustrationes hominū. r ¶ Fortis is. Nā angeli sct̄i hnt ab ipso ſtutē. s ¶ Dñator ho. Quos regis p angelos tanq̄ p medios inter hoies ꝛ deū. t ¶ In timore dei. s. filiali q̄ semꝑ ꝓūgit charitati.

✳ Sicut lux

a ¶ Hec est quicq̃ ex eo ꝛc. Raba. Qui in lege dñi meditat die ac nocte fit tanq̃ lignū qđ plātatū iuxta aquas dat fructū suū in tēpore suo: ꝛ oīa q̃cūq̃ faciet ꝓsperabunt. b ¶ Et si q̃s tangere voluerit eas ar. ferro ꝛ lig. ꝛc. Qui ita cōmunicās pctis alienis ꝓpt cordis sui duriciā iniq̃tatū pōdere pmittit: ꝛ iaculis pctōꝝ ꝓfodit: eiusq̃ opa eternis ignibus digna: ad nihilū redigent. c ¶ Hec sunt noia. Jsiō. Texit cathalogꝰ viroꝝ fortiū in figura sctōꝝ: q̃ cuius virtutū sublimitate ꝓficiāt: tñ vsq̃ ad excellentiā diuine trinitatis nō attingūt. Hoc est enī quod scriptū est/ vsq̃ ad tres pmos nō puenit. Quis enī in nubibꝰ equabit dño: aut similis erit dño in filiis dei:

d ¶ Fortiū dauid. De his fortibus ait Josephus. Primus oīm erat eusebius filiꝰ achimee: qui aciē hostiū frequēter irrūpens nō cessauit donec nō gētes occideret. Post hunc erat eleazar filiꝰ dodi: qui cū rege fuerat in sarpha. Hic israelitis formidantibꝰ philistinorū exercitum ꝛ fugientibus solus restitit: ꝛ multos occidit vt sanguīe ociosoꝝ gladius eius hereret in dextera. Jsraelite ꝩo videtes palestinos in fugā cōuersos: descēdentes de mōtibus ꝓsecuti sunt eos: ꝛ pūenit israelitis famosa victoria. Tertius fuit semeias filius heli: q̃ in loco maxille cū hebrei fugerēt exercitus palestinoꝝ solus potauit alios ꝓsternēs/ alios in fugā cōuertēs. e ¶ Jpe est. Rab. Virga de radice iesse absq̃ nuptiali ope floꝛē ꝓtulit: qui de vno hoīe typū gentiū ꝓferēte: vno ipetu. i. sermonis iperio: legionē expulit demonū. f ¶ Tenerrimꝰ ligni ver. Ra. Virtus viri bellica ꝛ modesta significat: q: sic ꝑmiculus ligni tener q̃dē ꝛ fragilis ꝛ modicus apparet: fortissimū tñ lignum terebrat ꝛ consumit (vnde a terendo teredinis nomen accepit) sic ille domi omībus affabilis quietus ꝛ humilis: in certamine publico robustū se et intolerabilem hostibus exhibebat. Hūc tñ ꝓncipē fortiū hebꝛē suspicat esse dauid de quo ꝛ: sedēs in cathedra sapiētissimꝰ ꝛc. cuiꝰ sapīa oñdit i sapiētissimo: hūilitas i ꝑmiculi exēplo: in iterfectiōe octingētoꝝ fortitudo.

Nico.de lyra

¶ Semma

✻ a ¶ Sicut lux. Hic inducit exēpla ad p̄dicta. ꝛ primo ad vltimū dictū. s. de ꝓphetia ꝛ visione spūali absq̃ imaginaria. Ad cuiꝰ intellectū sciēdū q̃ sol dupliciter videt. vno mō tectꝰ aliq̃ nubecula. Alio modo in sua claritate sine tali nube: ꝛ certū est q̃ ille est acutioris visus q̃ pōt eū videre sine tali nube: q̃ ille qui nō pōt videre absq̃ nube excessū claritatis solis suo visui cōtēperāte: ꝛ iō istud ꝓ exēplo inducit ad ostēdēdū excellentiā ꝓphetie dauid q̃ fuit sine imaginibꝰ: vt p̄dictū est: que sūt quasi q̃dā nubes ꝓtēpantes veritatē intelligibilē debilitati intellectꝰ hūani: vt ptz ex p̄dictis. ꝛ ꝑ est qđ ꝛ: b ¶ Absq̃ nu. rutilat. i. absq̃ imaginibꝰ visiōe itellectuali me illustrat. Scđo inducit exēplū ad aliud dictū. s. de reuelatiōe facta ipsi dauid de xp̄o nasciturο de semine suo: qđ factū est ex diuina liberalitate/ ꝛ nō merito hūano. ꝛ hoc est qđ ꝛ: in exemplo:

c ¶ Et sicut pluuijs ꝛc. Terra enī q̃ de se ē arida nō habet aptitudinē ad ꝓferēdū herbā: sed eā ꝓfert ex humoꝛe pluuie desup descēdētis. Sic christꝰ natꝰ est de beata virgine ꝑfusa plenitudine gr̃e. ꝑm illud Esa. xlv. b. Rorate celi desup ꝛ nubes pluāt iustū: aperiat terra ꝛ germiet saluatorē. vñ subdit:

d ¶ Nec tā. est ꝛc. i. tāti meriti. e ¶ Et pa. sem. ꝛc. De christo nasciturο de domo mea cuiꝰ regnū stabit in eternū: ꝑm qđ ꝛ: Esa. ix. b. Sup soliū dauid ꝛ sup regnū ei⁹ sedebit vt ꝓfirmet illud et corroboret in iudicio et iustitia amodo et vsq̃ in sempiternū. iō subdit: f ¶ Cūcta ei sa. mea. Supple depēdet ꝛ expectat ab eo. g ¶ Et oīs v. mea. i. oē desiderīū meū supple tēdit in ipm: ꝛ est modꝰ loq̃ndi q̃ apud hebꝛeos vocat decurtat⁹. s. qñ loquēs nō exꝑmit totū ꝓceptū suū: qđ maxime cōtingit qñ loquit ex excessu deuotiōis/ sicut erat in ꝓposito.

b ¶ Nec est q̃cq̃ ꝛc. Qđ fit qñ ex volūtate nihil ꝓcedit deliberate qđ nō ordinet in deū: ꝑm q̃ dicit apl's. i. ad Cor. x. g. Oīa in gl̃iam dei facite et in statu tali erat dauid in fine vite sue qñ dixit ista ꝩba. i ¶ Preuaricatores aūt ꝛc. Hic ponit ꝓpheta dauid de punitiōe maloꝝ. ꝛ ꝑmo q̃tū ad penā tēporalē/ cū ꝛ: Preuaricatores aūt ꝛc. ꝛ hoc ipletū fuit qñ iudei ꝑ Titū ꝛ Vespasianū ꝓpter p̄uaricatiōes in xp̄m fuerūt de terra isr̃l euulsi. k ¶ Que nō tol. ma. Quia correctio/ nē xp̄i ꝛ apl'oꝝ māsuetā nō receperūt: sed ꝓtra eos insurrexerūt: ꝛ iō omissa est correctio dura romanoꝝ q̃ notat/ cū dicit:

l ¶ Et si q̃s tāgere ꝛc. Quia romani venerūt sup iudeos cū exercitu magꝝ bñ armato. m ¶ Jgneq̃ succēse. Quia romani cōbusserūt ciuitatē ꝛ tēplū ꝛ magnā ptē ppli ibidē existētē. scđo tāgit pena eterna/ cū subdit: n ¶ Cōburent vsq̃ ad ni. Quia mortui in infidelitate descēderunt ad ignē gehēne. Pōt etiā ꝝ intelligi de punitione maloꝝ in generali in indicio extremo. o ¶ Hec noia. Hic ponit cathalogus fortiū dauid. ꝛ primo exꝑmunt noia aliq̃ valde notabiliū. secūdo alioꝝ magis cōmuniū/ ibi: Asahel. Circa ꝑmū sciēdū q̃ alīt exꝑmūt hic ꝛ. j. Paral. xi. ꝛ aliq̃ ibi exꝑmunt q̃ hic tacēt ꝛ ecōuerso: ꝛ aliq̃ hic tacent q̃ supi⁹ sunt sufficiēter exꝑssa. ꝛ oīa ista sūt ꝑsiderāda ad itelligēdū ūstū cathalogū. Sciēdū igitur q̃ in vniuersali fuerūt. xxix. cōputat⁹ dauid rege ꝛ ioab ꝓncipe militie: et ꝓter istos duos fuerūt. xxvij. vt ꝑcludit in fine huiꝰ ca. q̃ꝝ septē fuerūt valde notabiles: q̃ꝝ tres ꝑmi dicunt robustissimi: q: q̃libet eoꝝ debellauit q̃si vnū exercitū. ꝛ ꝑmus de illis tribꝰ fuit Jesbaan. de q̃ hr̃. j. Paral. xi. secūd⁹ fuit eleazar filiꝰ ahoyterti⁹ fuit Sēma filiꝰ agge: de q̃bꝰ hr̃ in hoc ca. Post istos fuerūt tres alij valde fortes: q̃ꝝ q̃libet iterfecit vnū gigātē. ꝑmus istoꝝ fuit abisai frater ioab q̃ interfecit iesbidenob. secūdus Sobochai: q̃ interfecit ça ph. territ⁹ Joathan filiꝰ semmaa fratris dauid q̃ iterfecit illū gigātē q̃ habebat senos digitos in manibꝰ ꝛ pedibꝰ: ꝛ de istis tribꝰ dictū est. ꝛ. ca. xxi. Post istos tres fuit Banaias filiꝰ ioiade: de q̃ agit̃ur in ꝑ ca. q̃ fuit valde fort⁹. ꝛ iō singulariē notat̃ post sex ꝓcedētes: ꝛ aī. xxx. seq̃ntes. His visis descēdamus ad lr̃am.

p ¶ Dauid se. ꝛc. Plus enī cōmendat de sapiētia q̃ de fortitudine. q: Prou. viij. b. dicit: Melior est sapiētia q̃ vires. q ¶ Princeps in. tres. i. excellētior in fortitudine q̃ tres iste ꝑmiculꝰ in se sit mollissimꝰ: tñ ꝓfert lignū durū. sic dō in se māsuetissimꝰ ꝛ mitissimꝰ: ꝛ hostes rebellātes fuit fortissimꝰ.

✻ Qui octin

✻ a ¶ Sicut lux au. ori. sole. Verba sunt ꝓtēplatiui dei bñficia recognoscētis: vt sit sensus: sicut lux auroꝛe est a sole: sic a deo est illustratio mētis mee. b ¶ Absq̃ nu. i. absq̃ falsitat̃ admixtiōe. c ¶ Et si. plu. ger. ꝛc. Nō virtute terre sed pluuie. sic germinat mēs mea in ꝓfectu bonoꝝ ꝑtute gr̃e diuine. d ¶ Nec tā. est do. mea. i. edificiū ꝑtutū q̃tū est ex me. e ¶ Ut pa. sē. in. mecū. De btitudine supna ꝓseq̃nda. sz totū est ex sua gr̃a. f ¶ Cūcta enī sal⁹ ꝛc. Supple tēdit ad beatitudinē ꝓseq̃ndā inq̃tū mouet ex dei gr̃a. b ¶ Nec est q̃c q̃ ex ea ꝛc. Bonū inq̃tū mouet ꝑ diuinū ūstinctū. i ¶ Preuaricatores aūt. Hic ꝓpr tāgit statū pctōꝝ: vt opposita iuxta se posita magis elucescāt. Dicit igit̃: i ¶ Preuaricatores aūt q̃si ꝛc. s. de cōsortio sctoꝝ. k ¶ Que nō tol. ꝛc. s. hoīm simpliciū/ sed iudicū locū dei tenētiū. l ¶ Et si q̃s ꝛc. Pena debita feriēdo. † ¶ Armabit ferro ꝛ ligno lan. i. debita potestate ꝛ efficaci ad hoc faciēdū. m ¶ Jgneq̃ cōburent. s. gehenne si in suis peccatis moriant̃. o ¶ Hec nomia fortiū dauid. Per quos significant̃ bonus ꝑlatus et eius coadiutores. p ¶ Dauid sedēs in ca. sapiētissimꝰ. Per quod designat̃ q̃ bonus princeps vel ꝑlatus qui habet alios iudicare debet eos in sapiētia superare. r ¶ Jpe est q̃si tenerrimꝰ ligni vermiculꝰ. Sicut enī ligni ꝑmiculus est valde mollis ꝛ tñ ꝓfert lignū durū. sic bonꝰ ꝓnceps vel ꝑlatꝰ bonis est suauissimꝰ: ꝛ ꝓtra rebelles ꝛ malos acutꝰ. iō subdit:

✻ Qui octinges

A a ¶ Semma. audiēs. b ¶ Agge. medi tans siue loquens. c ¶ Arari. Vonta/ nus qui gestat psonā xpi siue p̄dicatoꝛ eiº. d ¶ Stetit. Rab. Christus cū spiritusctō in agro ecclie stans ifirmos velut hordeū tuet: vel certe verecūdiā castitatis in cōti/ nentibus q̄si lentes gladio ozis cōtra luxu riā defendit. e ¶ Descēde. tres. Tres foꝛtes supza nominati. Jesbaā filius acha moni quē Josephus eusebiū filiū achimee noīat: z eleaçar filius achoi: quē dicit filiū eē dodi: z semmaa filiº agge: quē semeiā fi liū beli vocat. Hebrei aūt tres istos arbi/ trantē fuisse abisai filiū saruie: et sobochai vsathbitem: z ionathā filiū semmaa fratris dauid: q̄ supza memozati sunt in p̄lijs phi/ listinoꝛ. Cui sentētie p̄gruere videt qō se quit: Abisai quoq; frater ioab filiº saruie ꝛc. Hinc enim apparet q̄ abisai p̄nceps Josephus erat: z noīatus inter tres sequētes. ¶ Jo sephus. Cū esset rex in hierlm palestinoꝛū supuenit exercitus: tūc dauid ascēdit in ar/ cem vt de bello cōsuleret dñm. Castra vo inimicoꝛū erant in valle rfaym q̄ bethleem que ꝓcul est ab hierlm stadijs viginti. Da uid ergo ait: Bonā aquā habemº in regio ne mea: z p̄cipue laudabat eam q̄ erat iu/ xta puteū in porta: mirabat si esset q̄ ex eo poculū ei p̄beret: qō magis q̄ pecuniā ma gnā optaret. Hoc cū audissent isti tres vi/ ri irrūpentes per medios hostes venerūt in bethleē: z haurientes aquā per inimica castra reuersi sunt ad regem obstupescenti bus palestinis fiduciā z magnitudinē eoꝛ qui sic eos contēnebāt. f ¶ At ille nolu it. Greg⁹. Cogitandū est vt qui illicita cō/ misit: a quibusdā etiā licitis abstineat vt q̄ hoc cōditoꝛi suo satisfaciat: vt qui cōmisit, p hibita: abscidat sibi etiā cōcessa: z se repre/ hendat in minimis: quē meminit peccasse in maximis. Lex veteris test. vꝛoꝛē alienā cōcupisci ꝓhibet. A rege vo foꝛtia iuberi militibº vel desiderare ꝛaquā nō penaliter vetat. Dauid vo alienā vꝛoꝛē cōcupiuit et abstulit cuius culpā digna verbera sunt se cuta: z malū q̄ cōmisit ꝓpetrauit per penitētie la/ menta correxit. Qui cū longe post ꝓtra ho stiū cuneos sedit: aquā ex eoꝛū cisterna de/ sideranit. cuiº electi milites intra cateruas hostiū erumpētes: aquā quā desideraue/ rat illesi p̄tulerūt. Sed vir flagellis erudi/ tus se ꝓtinus cū periculo militū aquā desi deraſſe repḧendit: eamq; dño fundēs liba uit. In sacrificiū enī dñi effusa aqua cōuer sa est: q̄ culpā cōcupiscētie mactauit p pe/ nitentiā sue reprehensionis. Qui ḡ cōcupi scere alienā coniugē nō timuit: post etiā q̄ aquā cōcupiscet erpauit. g ¶ Sed liba/ uit eā dño/di. ppi. ꝛc. Exemplū fortitu dinis z cōstantie militiº p̄buit: vincēs na turā ne sitiēs biberet: vt exercitus sitim to/ lerare disceret. ¶ Mystice vo aquā nō si tiebat: sed nasciturū in bethleē de virgine christū p̄uidebat: cuius lauacrū et sangui/ nem sitiebat. Aquā ergo nō bibit sed fudit Sitiebat enim fontē eternū qui nō pericu lis q̄rit alienis sed aliena pericula abluit.

Nico.de ly.

Tres p̄mos

a ¶ Qui octingentos interfe. im petu vno. Sō non est intelligendū sic q̄ omnes interfecerit ꝓpria manu: sed quia per eius probitatē fuerūt principaliter oc/ cisi. Vel quia fugiētes eum pre timore ali/ qui ceciderūt in aquā vel loca ruinosa vbi fuerunt mortui. z p̄m istam expositionē de dauid oportet dicere q̄ iesbaan hic nō no/ minat: quia imediate subdit: b ¶ Post hūc Eleaçar filius patrui eius ꝛc. In aliq̄bus aūt libris hebraicis z latinis sit hic punctus. Dauid sedēs in cathedra sapiētissimus: z q̄ sequit: Principes in/ ter tres. Intelligit de iesbaan: q̄ fuit pri/ mus inter tres robustissimos: vt dictum est: Ipse est quasi tenerrimus ꝛc. i. valde dulcis et amicabilis erga suos: et durus cōtra aduersarios. Qui octingentos iter fecit. i. Parak. xi. dicit q̄ ipse leuauit ha/ stam suam sup. ccc. vulneratos. Dicendū q̄ hic narrat vna de victoriis suis z ma/ ioꝛ: z ibi alia z minoꝛ. vnde ibidē dicitur: Leuauit hastā suaz super. ccc. vulneratos vna vice. per hoc denotans aliam eius vi ctoriam. Post hūc eleazar filius pa/ trui eius aboites ꝛc. De huius ꝓbita te subditur: Ipse stetit in bello socijs suis retrocedētibº: vt ptz ex sequntibº. c ¶ Do nec deficeret manus eius z obrige. cū gladio. Ex labore z sanguine aduer/ sariorū ad manū eius decurrēte. d ¶ Fe citq; dñs salutē mag. in die illa ꝛc. Per eius ꝓbitatē. vñ subdit: e ¶ Et populº qui fugerat. de eius societate. f ¶ Reuersus est. scz ad prelium animatº ꝓbitate ipsius: z sic patet q̄ per eum de bellatus fuit exercitus aduersariorum. g ¶ Ad cesoꝛū spolia detrahenda. Habita perfecta victoria. h ¶ Et post hunc semma filiº agge de arari. De cuius ꝓbitate subdit: i ¶ Stetit ille in medio agri. fugiētibº suis. k ¶ Et intui. est eū. q̄ defendit agrū. l ¶ Et fecit dñs salutē mag. q̄ tunc per illuz populº israel habuit victoriā. m ¶ Nec nō z ante desce. Istud factū de appoꝛ/ tatione aque ipsi dauid tam piculosa: in li bro de hebraicis q̄stionibº exponit de tri bus foꝛtibº sequētibº scz abisai z alijs duo bus post eū. Sed hoc nō videt verū q̄ in fine ꝛcludit: Nec fecerūt tres robustissi/ mi: z lō de tribº p̄mis simplr videt intelli gi z nō de abisai: z duobus sibi adiūctis: marie q̄ subdit postea cōmēdatio abisai. n ¶ Si q̄s mi. da. po. aq̄ de ci. ꝛc. et dixit dō hoc nō ꝓpter ꝓcupiscētiā aq̄: sed q̄ volebat audaciā suoꝛ experiri. vñ sub/ dit: o ¶ At ille no. bi. sed li. eā dño. Per hoc oñdēs q̄ exponēs se piculis cō/ tra infideles facit sacrificiū dño acceptissi mū. p ¶ Abisai q̄z. Hic ponit cōmen/ datio triū foꝛtiū q̄ erat in scdo gradu: q̄z p̄mº erat abisai q̄ interfecit iesbidenob gi/ gantē: vt dictū est. s. xxi. ca. et cū hoc fecit alia ꝓbitatē notabilē: que notat cū dicit: q ¶ Jpe est q̄ le. ha. su. ꝛc. et patz ifa. Alij vo duo de isto ternario. i. sobochai z ionathan filius semmaa fratris dō hic ta cent: q̄ sufficienter. s. exprimunt. xxi. ca. ✠ Et banaias

✠ a ¶ Qui octingētos ꝛc. Mā malo rū multitudine nō terret nec ab executiōe iusticie ꝓpedit. b ¶ Post hūc ele. per istū significat foꝛtis bellato: ꝓ vitia vsq; ad horā mortis. iō subdit: † ¶ Jpe ste/ tit ꝛc. manº eius. In morte nāq; bellū cōtra vitia terminat. b ¶ Et post hūc sem. ꝛc. Per istū significat foꝛtis defen soꝛ ecclesie. ideo subdit: i ¶ Stetit ille in me. agri z itui. est eū. Ager iste ē ec clesia: que est ager dñi nr̄i iesu xp̄i: in quo seminauit bonū semē. m ¶ Nec non z ante desce. tres ꝛc. Per istos significa tur bonº religiosus: q̄ per obseruātiā triū votoꝛ religionis efficit triplicatº. z p̄ hoc haurit aquā salutaris sapientie de puteo sacre scripture, qui dicit altus. Job. xiii. b

✠ Qui aūt boni

a ¶ in Parak. ccc. sed qō ibi minº habet hic supplet.

culus: q̄ octingentos iter/ a
fecit ipetu vno. Post hūc b
¶ dauid.

eleaçar filius patrui eius
aboites inter tres foꝛtes q̄
erat cum dauid: qñ expro
a ¶ in Parak. in aphec dñi.
brauerūt philistijm: z ꝛgrē
gati sunt illuc in p̄liū. Cū
q; ascēdissent filij isrl ipse †
stetit et pcussit philisteos:
donec deficeret manº eiº: z c
obrigesceret cū gladio. Fe d
citq; dñs salutē magnā in
die illa: z pplis q̄ fugerat re e
uersus est ad cesoꝛ spolia s
a detrahēda. Et pº hūc sem b
c ma filiº agge de arari. Et
ꝛgregati sunt philistijm in
statiōe. Erat q̄ppe ibi ager
a ¶ In Parak. hordeo.
lentē plenº. Cūq; fugisset i
d pplis a facie philistijm/ ste/ k
tit ille i medio agri et ituitº
est eū. Percussitq; philiste l
os: z feē dñs salutē magnā
e Nec nō z ante descēderāt m
a ¶ abisai: sobochai: ionathan.
tres q̄ erāt ꝓncipes iter tri/
ginta: z venerāt tpe messis
ad dauid i spelūcā odollā
Castra aūt philistijm erāt
a ¶ .i. valle raphaim.
posita in valle gigāntū: et
dauid erat in p̄sidio. Poꝛ
ro statio philistinoꝛū tunc
erat in bethleē. † Desidera
uit igit dauid aquā de la/
a ¶ vt suos temptaret.
cu/et ait: O si q̄s mihi da/ n
ret potū aquę ō cisterna q̄
est in bethleē iuxta portā.
Irruperūt ḡ tres foꝛtes ca
stra philistinoꝛ/ z hauserī
aquā de cisterna bethleē q̄
erat iuxta portā: z attulerī
f ad dauid. † At ille noluit o
g bibere sz libauit eā dño/di
cēs: Propitiº sit mihi dñs:
ne faciā hoc. Num sangui
nē hoim istoꝛ q̄ ꝓfecti sūt/
z aiarū periculū bibā: No
luit ḡ bibere. Hęc fecerūt
tres robustissimi. † Abisai p
q̄z frater ioab filiº saruie/
p̄nceps erat de tribus. Jp q
se est qui leuauit hastā suā

a ¶ Tres ꝑmos. Intelligi volũt sa/pientia/ꝑum.fortitudĩe/ꝛ fortitudĩnẽ. Da uid enĩ sedit sapĕtissim⁹: ipe ligni ver miculus.i. hũilis. dccc. interfecit velut fortis: ad has tres virtutes nemo fo/tiũ dauid puenit. b ¶ Et banaias. Qui erat magr̃ de capseel. i. de cõgre/gatione dei in cerethi ꝛ phelethi: q̃ in/terptant occidẽtes ꝛ viuificãtes. Ipse pcussit duos leones moab: q̃s Para. duos ariel moab noiat. Vi ḡ viri fo/tissimi fuerũt in regno moab vñ ꝛ leo/nes dicunt. Ariel enĩ leo dei interpta/tur. c ¶ In media cisterna. Jose/phus. Hic apti⁹ dicit: qđ fuerit. s. cister/na nimis ꝑfunda. tẽpe hyemis niuis aggere coequata. In hanc leo insciꝰ decidit: ꝛ ꝯclusus grãdi rugitu clama/uit. Banaias ꝯo q̃ cũ ceteris ad specta culũ venit: in cisternã desilijt: ꝛ leonez interfecit. Banaias q̃ interptat edifi/cato: dñi: christũ significat qui ecclĩaz edificat. Unde paulus: Dei edificatio estis hic in tpe niuis ꝛ frigoris: cũ sez gra christi mũdo resplenduit: ꝛ frigus charitatis hoies refrigerauit. leonẽ. i. diabolũ interfecit. Hebreus ꝯo hunc leonẽ moab intelligit: qui in medio ci/sterne. i. in domo dñi vbi tenebat cor/nua altaris occisus est. Altare vero ci sterni dicit: qz sicut aq̃ cisterne abluit ꝛ mũdat: ita sanctuariũ dñi purgat pec cata. In dieb⁹ niuis: qz ꝑ mortẽ expia uit pctũ. vñ: Lauabis me: qđ impletũ est in medio cisterne: et sup niuẽ deal/bor: qđ impletũ est in eo qđ ait: diebus niuis. d ¶ Virũ egyptiũ. Immita torẽ. s. egyptũ deũ blasphemãtis quez moyses iubẽte dño interfecit: ille enĩ bla/sphemauit deũ: hic ꝓphetã ꝛ regẽ. e ¶ Spectaculo habentẽ. Specta/bat enĩ vt si hierlm egrederet interfi/ceret. f ¶ Hastã. Legẽ dei: quam si meditatus fuisset ꝑmanẽdo in hierlm nõ periret: sed qz ꝓceptũ regis ꝓtẽpsit banaias in virga. i. in rectitudine iusti cie ad eũ descẽdit: ꝛ hastã quã nõ recte tenebat extorsit. g ¶ Qui erãt iter triginta nobiliores. Verũtamẽ vs. tẽ. Neminẽ moueat ꝙ in sũma nõ xxx. sed. xxxvij. legunt. triginta enĩ ꝛ se ptẽ legunt hoc mõ. Septẽ. s. fortes hi: dauid qui dicit adeodatus: abisai. so/bochai/ionathan/eleaçar/ semma filiꝰ agge de arari: ꝛ banaias/ecce septem. Triginta aũt hi sunt/ asael/eleanan ꝛ ceteri. h ¶ Urias etheus. Hic vlti mus ponit ꝑ eo qđ sequit: Et addidit furor dñi ꝛc. Jã enĩ vltio facta fuerat in dauid ꝛ in domo eiꝰ/sed nõ in ppl'o: q̃ vel nõ restitit dauid vel ꝯsensit.

Taddidit. Ca. XXIIII

Grego. Pro qualitatibus ſbditorum disponuntur acta re/gentiũ: vt sepe ꝑ malo gregis etiã vere boni delin

Nico.de lyra

a ¶ Et banaias. Iste est septi/mus specialiter noiatus ꝓpter specia/lẽ ꝓbitatẽ que exprimit/cũ dicit:

b ¶ Ipe pcussit duos leones mo ab. i. duos milites illius ppli audaces vt leones. c ¶ Et ipse descendit ꝛ pcussit leonez in media cist. ꝛc. Hic accipit leo ad litterã: qui ꝓpter ni ad quẽ descendit banaias ꝛ eũ interfe

ꝯ trecẽtos q̃s interfecit: noiat⁹ i tri b⁹/ꝛ inter tres nobiliores. Eratq̃ eoꝝ a ꝓnceps: ꝛ vsq̃ ad tres ꝑmos nõ b puenerat. Et banaias filiꝰ ioiadę a viri fortissimi magnoꝝ operũ de a ¶ Als magister. b ¶ Qui tuebant moab contra dauid.

cãpseel. Ipe percussit duos leo/ b nes moab: ꝛ ipe descendit ꝛ pcus c sit leonẽ in media cisterna in die a ¶ semei qui maledixit dauid.

d bus niuis. Ipse q̃z interfecit vi/ d a ¶ qui in Parał. quinq̃ cubitos stature legitur habuisse.

e rũ egyptiũ: virũ dignũ spectãcu f lo: habẽtẽ in manu hastã. Jtaq̃ cũ descẽdisset ad eũ in virga: vi extorsit hastaz de manu egyptij: ꝛ interfecit eũ hasta sua. Hęc fe/cit banaias filiꝰ ioiadę: ꝛ ipe noia e a ¶ abisai sobochai: ionathan: quibus equi parari poterat.

g tus inter tres robustos q̃ erãt in/ter triginta nobiliores. Verunt̃ ¶ primos. vsq̃ ad tres nõ puenerat. Fecit † a ¶ christũ. b ¶ cui diuinitas ocm scientiã cõtulit. c ¶ secreti cõsciũ.

q̃z eũ sibi aũricularium á secreto ¶ pater. dauid. Asahel frater ioab inter f triginta. Eleanan filiꝰ patrui eiꝰ de bethleẽ. Sẽma de arari. Eli/cha de arodi. Heles de phalti. Hira filius aces de thecua. Ab iezer de anathot. Mobonnai ô vlathi. Selmon aboites. Ma/charai netophatites. Heleph fi/lius banaa: ꝛ ipse netophatites. Hithai filiꝰ ribai de gebeeth fili/oꝝ beniamin. Banai pharatho ¶ vel thai. nites. Heldai de torrente gaas. Albialbon arbathites. Açame ueth de bzeomi. Eliaba ô salbo/ni. Filij iasen: ionathan haran. Sẽma de orodi. Haiã filiꝰ sarar arothites. Helifeleth filiꝰ aasbai filij maachati. Heliã filiꝰ achito phel gelonites. Esrai de carme/ ¶ vel farai. lo. Pharai de arbi. Igaal filiꝰ nathã de soba. Bõni de gaddi. Selech de ãmoni. Naarai bero thites armiger ioab filij saruię. Hira hietrites. Gareb ꝛ ipse hie a ¶ fidẽ ꝛ seruãtiã decalogi gra septifo/ b trites. Urias etheus. Omẽs tri/ mis spũs operante bono/ rantes. gintaseptem. Ca. ¶ Sabã.

Taddidit XXIIII

cit. Cõsequenter ostẽdit eius alia ꝓbi tas de interfectione cuiusdã egyptij ꝓpter magnitudinẽ appropinquabat ad naturã giganteã/cũ dr: d ¶ Ipe quoq̃ interfecit virũ egyptiũ ꝛc. In libro de hebraicis quęstionib⁹ ex/ponit hoc de semei quẽ interfecit ba/naias de mandato salomonis: vt ha/betur. j. iij. li. ij. ca. ꝛ vocat hic egyptũ per imitationẽ: eo ꝙ maledixit regi da uid sicut egyptius quẽ interfecit moy/ses in deserto qz maledixerat deo: vt habeꝯ Leui. xxiiij. sed hec expositio in nullo cõcordat textui: ꝛ ideo eadẽ facili tate cõtẽnit qua ꝓbat: ꝓpter quod et multa alia liber hebraicarũ questionũ sup libros Regũ a plurib⁹ peritis di/cit nõ esse Hieronymi sed cuiusdã iu/dei: ꝛ qz Hieronym⁹ in libro illustriũ virorũ inter libros solũ sup Gen̄. noi/nat librũ suũ hebraicarũ questionum. e ¶ Et ipe noiat⁹ iter tres ro. Se cũdi gradus: nõ qz esset de numero eo rũ: sed qz ꝓpter ꝓbitates suas poterat quasi eąparari vni eoꝝ: ꝓpter qđ noia tur ante. xxx. sequẽtes vt ꝓdictum est. f ¶ Asahel frater ioab. Hic ꝓpter noiant alij. xxx. ꝛ legat lra sicut iacet. Jnẽ ꝓdictos fortes nõ noiat ioab: qz erat sup oẽs principes primus: vt di/cũt aliqui. Alij ꝯo dicũt ꝙ nomẽ eius taceꝯ inter fortes: qz posuit maculã in glia sua: qz occidit ꝓditiose abner: vt habeꝯ. ß. iij. ca. ꝛ amasam silr: vt habeꝯ. ß. xx. ca. absalon ꝓtra inhibitionem re gis: vt habeꝯ. ß. xvij. ca.

✳ Oz autẽ boni religiosi hanc hauſe rint aquã: ptz per libros Hieronymi/ Augustini ꝛ aliorũ doctorũ plurimũ q̃ fuerunt religiosi. ꝛ hec aqua est domi/ no libanda. nam ad eius honorem est simpliciter ordinanda. a ¶ Et ba/ias filius ioiade: viri foz. De isto dicit ꝙ ipe interfecit duos leones mo ab ꝛ tertiũ leonẽ in diebus niuis: ꝛ si/gnat virum valde virtuosum in seculo qui interfecit irascibilẽ ꝛ concupiscibi/lẽ: significatas per duos leones moab qui interpretat ex parte. Rebellio au/tẽ istarũ viriũ cõtracta est ex primo pa/rente. Sed homo virtuosus tollit eam reducẽdo irascibilẽ ꝛ cõcupiscibilẽ sub rõne. Per tertiũ ꝯo leonez significat ꝯcupiscentia oculoꝝ quã interficit per largitatẽ erga pauperes in diebus ni/uis. i. tẽpore refrigescẽtis charitatis. d ¶ Ipe q̃z in. virũ egyptiũ. i. val de altũ. ꝑ quẽ significat diabolus qui dicit egypti⁹. i. tenebrosus: ꝛ est valde altus ꝑ supbiã: ipm autẽ deiicit virtuo sus ꝑ verã humilitatẽ. † ¶ Fecitq̃ eũ sibi auricularium a secreto da/uid. Nam bonus prelatus et prin/ceps figuratus ꝑ dauid tales secreta/rios et consiliarios cum diligentia si/bi querit.

Taddidit Ca. XXIIII furoz. Hic describit punitio ✳ dauid ꝓpter

Moraliter. g ¶ Et addidit fu/roz dñi irasci contra israel. Et hoc autẽ ostendit ꝙ ꝓpter maliciam popu li permittit aliquando dñs bonũ prin/cipem vel prelatũ errare. Unde dicit Grego. exponens locũ istum. Secun/dũ merita subditorum disponunt acta regentiũ. Unde sepe fit vt ꝑ culpa gre gis boni delinquat vita pastoris.

✳ Vade ꝛ numera

Josephus

1. Cor. 3. b

Ps. 50. b

Moraliter

Moraliter

Moraliter

1. Par. 21. a

boni delinq̃t vita pastoris. Dauid enī deo teste laudatus: secretor dei pscius: tumore repētine elatiōis in flatus: ppl'm numerādo peccauit: et ppl's penā suscepit: quia p̄m merita plebiū disponunt corda rector. Iustus vo iudex peccātis vitiū ex ipor aīaduersione corripuit: quor causa peccauit. Sed q̄ ꝓpria volūtate superbiēs a culpa alien⁹ nō fuit: vindictā etiā ipse suscepit. Ira enī que corpaliter ppl'm ptulit: ipm q̄z dolore ꝓstrauit. Ita enī iuncta sunt merita rectorū t plebiū: vt sepe ex culpa pastor deterior fiat vita plebiū: t ex merito plebiū mutet vita pastorū. Sed q̄ rectores habēt iudicē sum: nō temere iudicēt subditi vitam Iob.2.c. Regentiū. Per semetipm enī dñs eos nūmulariorū fudit: t cathedras vendentiū colūbas euertit: signās q̄ per mgros vitā iudicat plebium: p semetipm facta magistror: q̄uis etiā subditorū vitia que a magistris dissimulant: vel iudicari nequeunt eius iudicio reseruent: dum ē salua fide res agit virtutis est meritū: q̄d priozis est tolerare. Debet tamē humiliter suggeri si forte valeat q̄d displicet emēdari. Sed curandū est ne in superbiā transeat iusticie inordinata defensio: t dum rectitudo in caute dirigit: magistra rectitudinis humilitas amittat: ne eū preesse q̄s despiciat: quē forte in aliquo reprehendat. Cōtra hunc tumorē supbie ꝓpria infirmitas incessanter attendatur. Vires enī nr̄as veraciter examinare negligim⁹: et q̄ de nobis fortia credimus: platos districte iudicam⁹. Quo enī nos minus agnoscimus: illos quos reprehēdere nitimur plus videm⁹. Singula hec mala sunt que sepe a subdit̄ in plātis: sepe a plātis in subditis cōmittunt: q̄ prelati subditos minus sapiētes arbitrant: t subiecti rector facta iudicant: t si regimē tenere cōtingerer: se melius agere putant. Vñ rectores minus prudēter que agenda sunt vident: q̄ eorū oculus nebula elationis obscurat: t sepe subiectus plātus hoc facit: q̄d dux subditus fuerat arguebat: vt quia illa que iudicauerat ppetrat: saltem q̄ iudicauit erubescat. Sicut igit̄ prelatis curandū est: ne eorū corda singularis sapientie locus superior extollat: ita subiectis ꝓpiendum ne sibi rectorū facta displiceant. Si autem magistrorū vita iure reprehenditur: oportet vt subditi eos etiam cum displicēt venerent. Sed solerter intuendum est ne eum quē venerari necesse est: imitari appetas aut quē imitari despicis venerari contēnas. Subtilis enim via tenenda est rectitudinis t humilitat̄: vt sic magistrorū facta displiceāt: vt subditorum mens a magisterij reuerentia nō recedat. a ¶ Dedit ergo ioPs.24.a ab numerū descriptionis. Notandum q̄z in Paral. legit̄: Mille milia centū milia de isr̄l: t de iuda q̄dringēta septuaginta milia quos intelligenduz est Ioab numerasse: sed noluisse ostendere nisi quanti in samuelis libro scribuntur.

¶ Sermo dñi

a ¶ In Paral. cōsurrexit satha⁹ aduersus isr̄l: t icitauit dauid vt numeraret ppl'm.

furor domini trāsci cōtra israel: commouitq̄ a dauid in eis dicentem ad ioab: † Vade nume- b

¶ fastu supbie tactus.

ra israel t iudā. Dixit q̄ rex ioab ꝓncipē exercitus sui: Peram bula oēs tribus israel a dā vsq̄ ad berçabee t numerate oēm populum vt sciam numerū eius. Dixitq̄ ioab regi: Adaugeat dominꝰ

¶ tantum.

deus tuus ad populū

a ¶ vt sit duplo tantus.

tuum quāntꝰ nūc est: iterūq̄ centuplicet in conspectu domini mei regis. Sed quid sibi c domin⁹ meus rex vult in re huiuscemōi? ☉ b tunuit autem sermo regis verba ioab et ꝓncipum exercit⁹. Egres c susq̄ est ioab et ꝓncipes militum a facie regi / vt numerarēt populum israel. Cunq̄ pertransissent iordanem: venerunt in aroer ad dexteram vrbis que est in valle gad: et per iazer transierūt in galaad: et in terram in f ferioren hodsi. Et venerūt in dan siluestria Circumeūtes q̄z iuxta sidonem transierunt, p pe mḡnia tyri: et omnem terram euei t chananei: veneruntq̄ ad meridiem iuda in bersabee. Et lustrata vniuersa terra / affuerunt post nouem menses et viginti dies in hieru- a salem. Dedit ergo ioab numerum descriptionis popli regi. Et in g uenta sunt de israel octingenta milia virorum fortium: qui educerent gladiū: t de iu- b da quingēta milia pu-

dauid ꝓpter peccatū supbie: q̄ ꝓcepit numerari ppl'm ex elatione. Igit̄ circa hoc p̄mo ponit ipsi⁹ dauid iussio. ꝛcdo iussionis executio / ibi: Egressusq̄ est ioab. tertio facti punitio / ibi: Percussit aūt cor dauid Circa primū sciendū q̄d istud factum cōtigit ante ea que dicta sunt in ꝓncipio ꝓcedentis ca. q̄z illa fuerunt verba nouissima dauid: vt dicit ibidē. p̄mittit igitur origo trāsgressionis dauid in facto isto: cuz dicit: Et † 1.q.4.§. addidit furor tc. Ex hoc enī q̄ dñs volebat punire his ita.v. populū p̄misit dauid efferri ad numerationē populi. Itē dauid vñ dicit glosa Gregorij sup locū istū: Pro q̄litatibus subditor disponunt acta regentiū: vt sepe pro malo gregis etiam vere boni delinquat vita pastoris. Dauid enim deo teste laudatus tumore repentine elationis inflatus populū numerando peccauit t populus penā suscepit: quia p̄m meritū plebiū disponunt corda rector. Quale autē fuerit peccatū populi quo demeruit: in littera nō habet̄: sed in libro de hebraicis q̄stionibus dicit: quod hoc fuit eo q̄ populus dauid nō restitit vt debuit in facto vrie: t ideo in ca. ꝓcedenti vltimus nomiat̄: vt sentētia huius capituli ꝓcedēti aliq̄liter copulet̄: Sed hoc dictū videt̄ falsum: q̄ peccatū dauid cōtra vriam vxorē eius polluendo: t ip̄m ꝓditiose occidendo fuit secretū quousq̄ totum fuit cōpletū: vt patet ex p̄dictis ca. xij. ꝓpter q̄d dixit nathan ad dauid: tu fecisti abscondite tc. Propter q̄d patet q̄ populus nō potuit peccato dauid occurrere. Similiter nec post factū quādo venit ad noticiā populi debuit puniri: quia pena iam determinata erat a sūmo iudice deo: vt patz ibidē per verba nathan ꝓphete: t ideo melius dicit q̄ peccatū populi fuit rebellio eius cōtra dauid sequēdo seba filium bochri: qui erat homo pessimus t seditiosus: t de hac rebellione solus seba fuerat punitus: vt habet̄ ꝛ. xx. ca. ꝓpter q̄d populus erat puniēdus: q̄d factū est per pestillentiā immissam a deo sup populū ꝓpter eius numerationē.

a ¶ Cōmouitq̄ da. in eis di. ad ioab. s. sathan ip̄m incitauit: vt habet exp̄sse. i. Paral. xxi. b ¶ Vade nume. isr̄l t iudā: p se p̄cepit tribū iude numerari: q̄ erat nobilior t bellicosior. hanc aūt numerationē p̄cepit dauid ad sui ostentationē de tot milibus bellator. c ¶ Sed q̄d sibi dñs me⁹ rex vult. Iob enī videns regē ex elatione moueri voluit hoc impedire: sed nō potuit. iō subdit̄: d ¶ Obtinuit aūt ser. re. Tum q̄ supior erat: Tum q̄ dñs ppl'm punire disposuerat. e ¶ Egressusq̄ est io. Hic ponit dicte iussiōis executio: vt ptz lra vsq̄ ibi: f ¶ Et inter. ife. hodsi. In hebreo habet̄: In terrā locoz nouoz. i. de nouo habitatorvel cultorū p abscisionē nemoz. Cetera patēt vsq̄ ibi: g ¶ Et inuenta sunt de ꝛ. octin. mi. tc. i. Paral. xxi. hr̄ numer⁹ isr̄l mille milia t centum milia. q̄ dissonātia soluit ab hebreis. Vno mō p hoc q̄ ioab nō numerauit tribū leui t tribū beniamin: vt hr̄. i. Paral. xxi. Quarū numer⁹ bñ ascēdebat ad. ccc. milia: t sic in vniuerso erat numer⁹ sic ponit̄. i. Paral. Hic aūt ponit nūer⁹ resecat̄ illis de tribu beniamī t leui. Alio mō t melio vt videt̄: q̄ ioab inuit⁹ exeq̄bat hoc mādatū: t iō nō curauit multos omittere: vt ptz de tribu leui t beniamin: t q̄ vidēbat regē ex supbia motū: iō tradidit sibi minorē numerū q̄ erat in ꝓtate: ne nimis supbiret: t hic ponit numer⁹ ipsi dō tradit⁹ q̄ erat minor: ali⁹ aūt q̄ erat maior p̄m ꝓtatē exp̄mit. i. Paral. Causa aūt q̄re nō numerauit tribū leui t beniamin dicit. i. Paral. vbi hz locū. b ¶ Et de iuda quingēta mi. tc. Aliq̄ libri habēt hic q̄nq̄ginta milia: sz in hebreo t in libris correctis habet̄: Quingenta milia. Sed tunc occurrit

✳ dubium quō

✳ b ¶ Vade t nu. tc. Per dō q̄ ex elatiōe p̄cepit Moraliter ppl'm nūerari: significat̄ q̄cūq̄ supbiēs de bonis oplb⁹ suis: cū tñ sint ex bonitate dei: t talis est sicis pharisco dicēti Luc. xviij. b. Nō suz sicut ceteri hoīm: raptores: adulteri: iniusti. velut etiā hic publican⁹: ieiuno bis i sabbato: decimas do oīa q̄ possideo. Per hoc aūt q̄ ppl's dō fuit mortalitate ꝓcussus: significat̄ q̄ opa bona de genere talis supbiēt̄ mortificāt̄ p pctm̄ supueniētis supbie: sed q̄n aliq̄n talis supbus humiliat̄ t cōterit̄ de pctis. ideo ad hoc significādū sē dicit:

✳ Percussit aūt

a ¶Sermo dñi ꝛc. In Exo. scriptū est. Quādo tuleris summā filiorū isrl iuxta numerū, dabūt singuli p̄ciū p aīabus suis
Exo.30.b. dño: ⁊ nō erit plaga in eis ꝛc. Hoc oblitus dauid facere offe-
Josephus dit deū ⁊ facta est plaga in isrl. Hinc iosephus ait, pphetis declarātibus dauid q̄ deus irasceret: suppl'cauit vt ppit⁹ esset/ ⁊ veniā daret. Sad ergo Prophetā misit ad eū de⁹: tres supplicij p̄ditiones portā/ tē. Vtrū. s. vellet famē in puincia generari annis septē: aut trib⁹ mēsibus pugnando vincere ab hostib⁹: aut morbus ac lāguor accederet trib⁹ dieb⁹ hebreis. Cūq; ppheta vrgēdo respōsionē exigeret quaz dño renunciaret: cogitans rex q; si famē eligeret p̄tra alios hoc facere videret: cū ipe multa frumēta haberet/ nec inopiā sustineret: reliqs vero angustia esset. Si vero eligeret triū mēsiū victoriā hostiū: ipse habēs circa se viros fortissimos et custodes nihil timeret: sed neci exercitus subiaceret: cōmunē potius passionē ⁊ omibus equalē elegit dicens: Multo melius est in dei q̄ hostiū manꝰ incidere. Ad ppha renūciauit dño: qui morbū et interitū misit in exercitū hebreoꝝ. Moriebant nō vno modo: vt languor posset facile agnosci: sz mors q̄dē in oībus: alius sup aliū moriebat: alij sup sepelietis moriebant ⁊ latēter īminens malū velociter afferebāt interitū. Incipiēte pestifero languore ab hora matutina vsq; ad horā prandij cōsumpta sunt septuaginta milia. Erat aūt angelus dñi iuxta aream areune iebusei. In
1.Pa.21.c Paral. q̄z scriptū est. Porro angelus domini stabat iuxta aream ornā iebusei. Leuansq; dauid oculos suos vidit angelum dñi inter celū ⁊ terrā: ⁊ euaginatū gladiū in manu ei⁹/ ⁊ versum p̄tra hierlm. Et ceciderūt tam ipe q̄ maiores natu vestiti cilicijs, pni in terram. b ¶Aut septē annis. Et videt q; qui pane verbi dei p gratiā septiformis spūs nō pascunt: septē annis famē sustinēt: ⁊ qui in noie trinitatis
†Dañ.13.c. Phil.1.c regenerati nō sunt: hostibus. i. demonib⁹ resistere nō valēt: sed pestilētia ipietatis increduli morīunt. c ¶Juxta aream areuna. Area areuna eccl'ia est gentiū in q̄ postq; altare fidei verus dauid erexit: p̄festim mors ipietatis cessat: hāc areā dauid q̄nquaginta siclis emit: q; christus p septiformis spūs gratiam cunctis delictis omissis: gentilitatē in domū sibi sempiter
1.Pa.21.b nā sctificauit.

Nico.de lyra

†De pe.di. 2.c. fugerat aute

✻ dubiū quō tot erāt in vna tribu: q; numer⁹ nouē tribuū aliarū q̄ fuerūt numerate per ioab: nō ascēdit nisi ad mille milia ⁊ cētū milia: vt p̄dictū. Ad qō dicēdū q; tribus iuda fuit alijs bellicosior: ⁊ iō plures habuit bellatores q̄ aliq̄ alia. Itē q; bellatores de alijs nationib⁹ p̄iungebant cū dauid: sicut ptz. ē. xv. ca. de ethai getheo: q̄ cū sexcētis bella torib⁹ erat p̄iunctus ipi dauid: ⁊ silr fuit de alijs nationib⁹. ⁊ oēs isti cōputabant cū bellatoribus de tribu
†De pe.di. 3.c. illō po iuda de q̄ erat dauid: ppē q; numer⁹ bellatorū tribus iude tātū ascēdebat. Sciendū tn q. i. Paral. xxi. dicit. De iuda aūt. cccc lxx. milia qō soluit ab hebreis. Ano mō q. xx. milia q̄ omittūtur. i. Paral. erāt capita aliorū: ⁊ sic nō numerāt cū eis ibi: hic aūt in numero cū alijs p̄cludunt. Alio mō q; in li. Paral. ponit numer⁹ minor q̄ fuit traditus dauid ne nimis supbiret: vt p̄dictū est. Hic aūt ponit numerus p̄m veritatē qui maior erat opposito modo q̄ de numero isrl: vt patz ex dictis. Hec est incōueniēs sic variari modū loquendi: q; frequēter per talē modū soluunt apparētes dissonātie' euangelistarū.

Divisio a ¶Percussit aūt cor dauid ꝛc. Hic cōsequēter describitur punitio delicti. vbi primo ponit determinatio pene. secō executio

gnatorū. Percussit aūt cor a dauid euz postq; numerat⁹ est pplus: et dixit dauid ad † dñm: Peccaui valde i hoc b facto: sed p̄cor dñe vt trāsferas iniq̄tatē serui tui: q; stulte egi nimis. Surrexit itaq; a dō mane: ⁊ p̄mo dñi fact⁹ est ad gad ppetā ⁊ videtē dauid dicēs: Vade ⁊ loq̄re ad dō: Hec dicit dñs: Triū ti- † bi dat optio. Elige vnū q̄ō voluerī ex his/ vt faciā tibi. Cūq; venissz gad ad dauid b nūciauit ei dicēs: Aut septē † annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mēsib⁹ fugies aduersarios tuos: et illi te p̄sequentur: aut certe trib⁹ dieb⁹ erit pestilentia in terra tua. Nūc ergo delibera ⁊ vide quez respondeā ei q̄ me misit sermonez. Dixit aūt dauid ad gad: Coartor c vndiq; nimis. †Sz melius⁹ est d vt incidam in manus domini (multe enim miserie eius sunt) q̄ in manus hominū. Immisitq; dñs pestilētiam e in isrl/ de mane vsq; ad tē f pus cōstitutū: ⁊ mortui sunt ex populo dan vsq; bersabee septuaginta milia virorū. †Cunq; extēdisset manū suā angelus dñi sup hierusalē vt disperderet eā: misert⁹ est dñs sup afflictionē: ⁊ ait angelo p̄cutiēte pplm: Sufficit nūc/ cōtine manū tuaz. c Erat aūt angelus dñi iuxta g ¶ipsa est hierusalem. areā areuna iebusei. Dixitq; dauid ad dñm cū vidisset āgelū cedētē pplm† Ego sū

executio iusticie diuine/ ibi: Immisitq; dñs pestilentiā. tertio G plicatio offense/ ibi: Venit aūt gad. Circa p̄mū exprimit penitentia dauid/ cū dicit: Percussit aūt cor. i. p̄scientia eū reprehēdit. b ¶Peccaui valde. Pctō supbie: vt dictū est. Itē ex mandati diuini trāsgressione: qō habetur Exo. xxx. vbi dicit: Quādo tuleris summā filiorū isrl dabūt singuli preciū p aīmabus suis dño et nō erit plaga in eis: ⁊ quantū sit illud precium subdit ibidē: Dimidiū sicli ꝛc. Molebat enī domin⁹ q; numeratio generalis ppli qualē precepit dauid fieri fieret per capita: sed q; quilibet offerret dño dimidiū sicli: ⁊ tunc numerabant sicli: ⁊ sic apparebat numerus popli: q; erat duplus ad numerū siclorū: vt dictum fuit Exo. xxx. Hec aūt numeratio nō fuit sic facta: ⁊ sic secuta fuit plaga. Cōsequenter ponit determinatio pene/ cum dicit: Triū tibi datur optio ꝛc. Et ptz litera vsq; ibi: c ¶Coarctor vndiq; nimis. Quia quodlibet illorū videbat durū. d ¶Sed melius est vt incidā in manus dñi ꝛc. Eligendo pestilentiā triū dierū: Tum q; de dei misericordia sperabat: Tū q; si elegisset famē septē annoꝝ. ipe ⁊ alij diuites q̄ uidissent sibi ō victu: ⁊ pauperes fuissent nimis afflicti. Itē si elegisset fugā coram aduersarijs. ipe ⁊ alij potētes fuissent p̄tecti auxilio pugnatorū/ ⁊ refugio fortaliciorū: ⁊ ceteri fuissent occisi. ⁊ ideo elegit penā oībus equalē: q; pestilentia a deo īmissa equaliter poterat cadere super regē et paupere. e ¶Immisitq; dñs pestilentiā in isrl. Hic ponit dicte pene execution/ cū dicit: f ¶De mane vsq; ad tēpus cōstitutū. i. vsq; ad tertiā diē inclusiue: vt dicūt aliqui: q; sic erat pena determinata. Sed hoc nō videt verū: q; infra dicit: Venit aūt gad ad dauid ī die illa. ⁊ videt loq̄ scriptura de p̄ma die pestilētie. Ad hoc enī venit gad vt dauid offeret holocaustū ⁊ cessaret plaga inchoata: vt hr̄ infra. Ex q̄ videt etiā q; tps pestilentie nō erat p̄summatū. ⁊ iō dicūt alij q; tēpus p̄stitutū intelligit tēpus prādij. Sed tale tps nō videt esse p̄stitutū in lege. ⁊ iō dicūt alij ⁊ melius. vt videt q; tēpus cōstitutuz intelligit hora sacrificij vespertini. Illud enī statutū fuit in lege Exo. xxix. ita q; a mane p̄mi diei vsq; ad horā illā mortui sunt de ppl'o. lxx. milia virorū. Sed tūc occurrit dubiū: q; sicut dictū est: pestilētia triū dierū erat determinata. ⁊ sic videt q; sit mutatio facta in deo. Ad qō dicēdū q; nō: q; pestilētia triū dierū erat dicta p modū cōminationis: sicut Jone. iij. b. Adhuc quadraginta dies et niniue subuertet: q̄ tamē nō fuit subuersa. Sic in p̄posito duo dies pestilentie vltimi fuerūt tm̄ per comminationē dicti. primus vo dies per modū sentētie diffinitiue: ppter qō fuit pestilētia tātū illo die. iō subdit: Misertus est dñs sup afflictionē ꝛc. g ¶Juxta aream areuna. Iste erat binomi⁹: q; cū hoc vo- ✻ cabat ornā

✻ a ¶Percussit aūt cor dauid euz postq; nu. est pplus. Per cōtritionem. Sed q; nō sufficit contritio nisi cōfessio secundū quā habita opportunitate. ideo subdit: † ¶Et dixit dauid ad dñm: Peccaui val. ꝛc. Et dicit in hoc facto. nā in p̄fessione vera pctā sunt particulariter exprimēda. Et qm̄ post confessionē requirit satisfactio p penā. iō subdit: † ¶Triū tibi dat optio. Sequit: † ¶Aut septē annis veniet tibi fames in terra tua. Per hoc aūt q; dauid preelegit pestilētiam triū dierū persecutioni triū mensiū ⁊ fami septē annorū: significat q; pena p peccatis sustinenda in vita presenti: magis est eligenda ⁊ acceptāda q̄ in purgatorio que longior est aut in inferno: q̄ a pte post est eterna: p hoc aūt q; dauid dixit. Moraliter

✻ Certat obsecro

nam sanctificauit. a ¶Arenua. Interpretatur arca. Omnā vero lumen nobis. Bene ḡ dauid volēs placare dñm: altare iubetur in area areune vel orne ꝓstituere: qz aliter nō placatur deus ab hoīe nisi in arca cordis per lumē recte fidei ꝛ vere dilectiōis ꝓstituat altare hūilitatis: in quo offerat sacrificiū oblationis ꝛ laudis. vñ: Sacrificiū laudis h.m. ꝛ sacrificiuz deo ꝛc. Area areune vel orne, ipa est hierusalē. b ¶Et obtulit ho. ꝛc. Hinc in Paral. Tabernaculū qđ fecerat moyses in deserto et altare holocaustoꝝ ea tēpestate erat in excelso gabaon: ꝛ nō ꝑualuit dauid ire ad altare: vt obsecraret dñz. Mimio em timore fuerat ꝓterritꝰ videns gladiū angeli dñi. Dixitqꝫ dauid: hec est domus dei ꝛc. In hoc loco ꝑm hebreos voluit abraam offerre filiū cū aries subito apparuit: quē assumēs obtulit ꝓ filio.

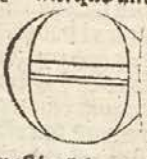

Rex dauid Ca. I senuerat. Nonne tibi videt si occidentē sequaris lram figmentuz esse vel athenaruz ludricaꝛ Frigidꝰ senex obuoluit vestimētis: ꝛ nisi cōplexu adolescentule nō tepescit. Viuebat adhuc bersabee: superat abigail ꝛ reliq vxores ꝛ ꝓbibine. Oēs quasi frigide repudiant: ꝛ in vniꝰ tm grandeuꝰ calestit amplexibus. Abraā multo dauid senioꝛ fuit: ꝛ tm viuente sara aliā nō quesiuit vxorē. Isaac duplices dauid ānos habuit: ꝛ cum rebecca iā vetula nūq refrixit. Iacobo ō prioribꝰ ante diluuiū viris: qui post annos q̄ngentos nō dico senilibꝰ: sed pene carioſis artubꝰ nusq puellares quesiere cōplexus. Moyses dux israelitici ppli centū viginti ānos habuit ꝛ sepheram nō mutauit. Que est ḡ ista sunamitis vxoꝛ ꝛ virgo tā feruēs vt frigidū calefaceret: Tā sancta: vt calentē ad libidinē non ꝓuocaret: Exponat salomon patris delitias ꝛ pacificꝰ bellatoris amplexus. Possideat sapientiā: possideat intelligentiā. Ne derelinquas eā ꝛ apprehendet te: ama illā ꝛ seruabit te. Oēs pene virtutes coꝛporis mutant in senibus: ꝛ crescēte sola sapīa decrescūt cetera: ieiunia: camene: huc illucq discursus: peregrinoꝝ susceptio: ōfensio pauperum: instantia orationū: visitatio languentiū: laboꝛ manuū vñ ꝓbent elemosyne: ꝛ cūcta q̄ p coꝛpꝰ exercent: fracto coꝛpoꝛe minoꝛa fiūt. Nec ꝫ dico q in iuuenilibus ꝛ adhuc solidioꝛis etatis: q̄ sez laboꝛe ꝛ ardentissimo studio: vite q̄z sanctimonia ꝛ orationis frequētia scientiā cōsecuti sunt: frigeat sapīa: q̄ in plerisq senibꝰ etate marcescit. Sz q adolescentia multa coꝛporis bella sustinet: et inter incētiua vitioꝝ ꝛ carnis titillationis quasi ignis: in lignis viridibus suffocet: ꝛ sunū nō possit explere fulgoꝛez. Senectꝰ vero eoꝝ q̄ adolescētiā suā honestis actibꝰ instruxerunt: ꝛ in lege dñi meditati sūt die ac nocte: etate fit docti oꝛ: ꝓcessu tēpoꝛis sapientioꝛ: ꝛ veteruz studioꝝ dulcissimos fructꝰ metit. Ipsuz q̄z nomē abisac sapīam senū indicat amplioꝛem. Interpretat eniz pater meꝰ sup fluus. i. abundās vl ꝑis mei rugitus: verbū supfluī ambiguū ē: sz hic significat q sapīa amplioꝛ sit in senibꝰ ꝛ redūdans. Alibi aūt suspu us quasi nō necessarius ponit. abisaac aūt ꝛ rugitꝰ ꝓprie nūcupat: qđ maris fluctꝰ resonat: ꝛ (vt ita dicā) de pelago veniens fremitꝰ audit. Ex quo ostendit abūdantissimū ꝛ vltra hūanā vocē in senibꝰ diuini sermonis tonitruū cōmoꝛari. Sunamitis vero coccinea dicit: vt significet calere sapientiā ꝛ diuina

qui peccaui: ꝛ ego iniq egi: Isti q̄ oues sūt qđ fecerūt: Uertatur † obsecro manꝰ tua ꝓtra me ꝛ ꝓtra domū ꝑis mei. Uenit autē gad a ꝓpheta ad dauid in die illa: ꝛ dixit ei: Ascēde ꝓstitue dño altare in area areuna iebusei. Et ascendit dauid iuxta ꝓmonē gad quē ꝓceperat ei domin⁹. Cōspiciēsq areuna aiaduertit regē ꝛ seruos eiꝰ trāsire ad se ꝛ egressus adoraꝫ b uit regē ꝓno vultu in terrā ꝛ ait: Quid causę ē, vt veniat domin⁹ meus rex ad seruū suū: Cui dauid ait: Ut emā a te areā ꝛ ędificē altare dño ꝛ cesset interfectio q̄ grassat in ppło. Et ait areuna ad dauid: Accipiat ꝛ offerat dominus meꝰ rex, sic placet ei. Habes boues in holocaustū: ꝛ plaustrū ꝛ iuga boū in vsum lignoꝝ. Oia dedit areuna regi: Dixitq c areuna ad regem. Dñs deꝰ tuus suscipiat votuz tuū. Cui respondens rex ait: Nequaq vt vis: sz emā ꝑcio a te: ꝛ nō offerā dño deo meo holocausta gratuita. Emit d

a ¶In Paral. legit: dedit ḡ dauid ornaz ꝓ loco siclos auri instissimi ponderis sexcentos. Intelligendū est em boues argenti sicli ergo dauid areā ꝛ boues argēti e clis q̄nquaginta: areā ꝙ sexcentis aureis emisse.

siclis q̄nquagita: ꝛ ędificauit ibi f b altare dño dauid: ꝛ obtulit holocausta ꝛ pacifica. Et ꝓpitiatꝰ est dominus terrę ꝛ cohibita est plaga ab israel.

Finit secundus.

Primꝰ liber Malachim. i. regum tertius incipit.

c Ca. I

T rex dauid senuerat habebatq etatis plurimos dies.

e

lectione feruere. Quod licet dñici sanguis indicet sacramētū etiā feruoꝛē oñdit sapīe. vñ obstetrix illa i geneſi coccinū ligat in manu phares: q̄ ab eo q parietem diuiſerat duos populos ante separantē diuisoꝛis nomē. i. phares sortitꝰ est. Et raab meretrix in typo ecclie reticulam mysteriū sanguinis ꝓtinentē: vt

C

Nico. de lyra

hierichō cabatur ornaz: vt habeat. i. Paral. xxi. a ¶Uenit autē gad ꝓpheta ad dauid. Hic ꝓfiter describit placatio offense: p oblationē dauid ad dictū gad ꝓphete p reuelationē dñi. qđ notatur cū oꝛ: Et ascēdit dauid iuxta sermonē gad: quē ꝑceperat ei dñs ꝛc. b ¶Et egressus adoꝛauit regē ꝓno vul. in ter. i. fecit ei reuerentiā regi debitam. Iste em q̄uis eēt gētilis erat amicꝰ dauid ꝛ ei ꝑfederatus: qz p eū dauid habuerat partem ciuitatis hierusalem. Cetera patent vsq ibi: c ¶Oia dedit areuna regi. i. dare voluit: sz dauid accipe noluit nisi ꝓ precio. vnō sequit: d ¶Emit ḡ dauid are. i. Paral. xxi. d. oꝛ: Dedit ḡ dauid ornan ꝓ loco siclos auri iustissimi ponderis sexcētos. Et ideo lra q̄ sic habet debet sic punctari: Emit ḡ dauid a reā: ꝛ tacet hic pciū qđ. i. Paral. exprimit sex centoꝝ auri siclorꝝ. ꝛ sequitur: e ¶Et boues argenti siclis quinquaginta. s. ꝓ bobꝰ tm. f ¶Et edificauit ibi altare. dño dauid. scilz ille locꝰ ē in q̄ abraā voluit ymolare isaac filiū suū: vt dictū fuit Gen. xxii. ꝛ iacob vidit ibi scalā: vt dictuz fuit Gen. xxviii. ꝛ ibi postea fundatū fuit templū per salomonem: vt habetur. i. iij. libꝛo vj. ca. et. ij. Paral. iij.

✳ † ¶Uertat obsecro ira tua ꝫ me. Ostēdit q ꝓnceps ꝓfect⁹ in bonitate parat⁹ est exponere se morti ꝓ populi sui saluatione: exemplū hui⁹ dedit dñs noster iesus xps di. Joh. x. c. Ego sum pastoꝛ bonꝰ: ꝛ animam pono ꝓ ouibꝰ meis. Hoc etiā fecit Codrus rex persarū qui ꝓeelegit occidi, ꝓpter salutē ppli sui: vt supra dictum est. Moraliter D Codrꝰ rex

¶Postilla venerabilis magri Nicolaus de lyra sup scām libꝝ Regū explicit: Incipit postilla eiusdē sup Tertiū libꝝm Regum.

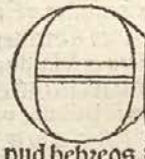

Rex dauid Ca. I senuerat. In ꝓcedentibus libris actuz est de regno filioꝝ israel vnito. hic ꝓfr agit de regno eius diuiſo: ꝓpter qđ apud hebreos duo libri ꝑcedētes sunt: vnꝰ liber q̄ vocat samuel: ꝛ duo sequētes sūt vnus: alius liber q̄ vocat malachim. i. regū in plurali. Primo igit de duplici regno agit, put floruit. Secō put cadere cepit. s. q̄rto libꝛo: qz extūc gētes subdite hebreis ceperūt rebellare: ꝛ tādē dñari eis ꝛ finaliter eos captiuare. Circa ꝓmū sciendū q ꝓ vbi vnū regimen terminat: sequēs inchoat: ideo ꝓmo agit de regni vnitate sb salomōe in ꝓncipio regni sui: secō de regni diuisione circa finē vite sue. xi. ca. Pria in duas: qz ꝓmo describit ipsius salomonis regi institutio. secō istituti ꝓfirmatio. ca. ij. ꝓma in tres: qz ꝓmo describit ipsi⁹ dō senilis ꝓditio. secō adonie ambitio, ibi: Adonias aūt: tertio salomōis ꝓmotio, ibi: Dixitq nathan. Circa primū oꝛ: Diuisio

g ¶Et rex dauid senuerat: ꝛ tm nō habebat nisi. lxx. ānos ✳ ad plus: quia Moraliter. g ¶Et rex dō se. ꝛc. Sic frequēter dictū est p dō figurat dñs noster iesus xps q̄ senex oꝛ eo q eternꝰ est in Moraliter

r ✳ deitate. Heb

Et ꝙ hiericho peunte dom⁹ ei⁹ saluarē appēdit. vñ de sctis dr: Vi
† Lu.12.f sunt q̄ venerūt de coloze dom⁹ rechab. Et alidi: Ignē veni mit
tere in terrā ꝛc.q.s. in discipulor corde succēsus cogebat eos
dicere: Nōne cor nr̄m ardēs erat. a ¶ Cunq; operiret ꝛc.
Dauid nimiū frigus gtulit: vel qr de senior nat⁹ est parē/
tibus: vel qr multū in plio sanguinē fu
derat: vel potius ex q̄ angelum cedentē
pplm vidit: pauore vehemēti cōtabuit:
†Deu.vl.d Ñ in incommoditate frigoris vsq; ad
mortē pmāsit. b ¶ Adonias autē
filius ꝛc. Judaicū pplm significat: qui
maior filius esse videt: qr prior legē su/
scepit ꝛ gentilē pplm q̄ p gr̄am dei po/
steriorvocatus est spernēs se solū cū do
mino regnare putauit. Adonias enim
dñator dñs interp̄tat. Sed ecclie ppls
cū vero salomone. i. pacifico nr̄o cuius
ip̄e corpus est p diuinā ordinationē in
regnū substituit: de q̄ merito psidie ma
ior filius. i. por pplus precipitatur.

Ni. de ly.

Bersabee

ad plus qr. xxx. annor erat qū cepit
regnare: ꝛ q̄draginta annis regnauit:
vt hr̄. s. ij. li. v. ca. Sed ad sensū patz q̄
aliqui citius senescūt ꝛ alij tardius p̄m
diuersitatē cōplexionū ꝛ labor ꝛ cura/
Dauid q̄re infrigidat rū. a ¶ Cunq; operiret ꝛc. qđ fuit
satis mirabile de tāta frigiditate ī ho/
mine bene cōplexionato. Cui⁹ vna cau
sa assignat: qr a iuuentute fuit hellico/
sus ꝓpter qđ multos ictus ꝛ plagas su
stinuit ex quib⁹ plurimus sanguis ema
nauit: ꝓpter qđ citius senuit ꝛ infrigi/
datus fuit. Alia etiaz causa addit: qr ex
visione angeli tenētis gladiū euagina/
tum sup hierlm: vt dictū ē. s. ij. li. xxiiij.
ca. supra modū territus fuit. Timor au
tem infrigidat et maxime excessiuus:
ꝓpter qđ timētes pallescūt ꝛ tremūt: ꝛ
Ideo extūc dauid notabiliter infrigida
tus fuit. Aliā etiā causaz assignat Ra.
Sa. dicēs: q̄ ꝑ fuit in penā pcti q̄ absci
dit ozā vestis saul: vt hr̄. s. j. li. ca. xxiiij.
Qr enī in hoc peccauerit videt: qr ibi/
dē subdit: Post hec pcussit cor suū da
uid: eo q̄ abscidisz ozā chlamydis saul:
q̄diu enī saul in regno tolerabat a do
dauid debebat eū reuereri: ꝛ qr in hoc
irreuerēter se habuit ad ip̄m: fuit puni/
tus pena correspōdente. s. vt vestibus nō calefieret in senectu
te: p̄m illud Sap̄. vj. c. Per q̄ peccat q̄s p hec ꝛ torq̄t. Quera
mus dño nr̄o regi adolescentulaz ꝛc. Glo. Hiero. sup locum
istū dicit sic: Nōne tibi videt si occidentē lr̄am seq̄ris figmen/
tū esse vel athletarū ludicra q̄ frigidus senex obuolutus vesti/
mētis nisi cōplexu adolescētularū nō calescit ꝛc. ꝛ ideo dr: q̄ ꝑ
est locutio parabolica: ita q̄ p abisac virginē intelligit sapīa: q̄
est incorrupta q̄ ꝙungit senib⁹: p̄m q̄ dr Job. xij. b. In antiq̄s
est sapīa: ꝛ ꝑ maxime fuit in dauid in q̄ in senectute maxime vi/
guit spūs ꝓphetie: put dictū fuit. s. ij. li. ca. xxiij. ꝛ hec sapīa ca
lefecit regē dauid ip̄m ad amorē diuinū accēdēdo: ꝛ talis mo/
dus loquēdi parabolicus frequenter habet in scriptura: sic hr̄
Judi. ix. b. Jerunt ligna vt vngerēt sup se regē ꝛc. sicut fuit ex/
positū ibidē. Sz salua reuerētia. Hieronymi istud dictū stare
nō pōt vt videt: qr circūstātia lr̄e ostēdit manifeste q̄ abisac fu
it quedā puella ad lr̄am adducta ip̄i dauid in remediū frigidi/
tatis corpalis: qđ etiā ptz ex ꝑ q̄ adonias q̄ erat iuuenis peti
uit eā ꝓ vxore mortuo dauid: vt hr̄. j. ij. ca. ꝛ iō oportet dicere
adveritatē lr̄e q̄ fuerit puella corpalis p̄m ꝑ igit exponit cum
dr: b ¶ Dixerūt ꝯ ei serui sui. s. medici q̄ erāt solliciti de ei⁹
vita ꝓpōgāda ꝓpē suā sanctitatē. c ¶ Queram⁹ do. no. ꝛc.
Dicunt enī medici q̄ optimū remediū ꝛ frigiditatē mēbrorū ꝛ
paralysim imminentē est amplexus mulier maxime iuuencule
ꝛ virginis: ꝛ iō talis fuit adducta ipsi dauid: nec ex ꝑ peccauit:
qr cū ea cōtraxit matrimoniū: vt magis patebit ex sequētibus.
Senes enī quātūcūq; possunt ꝙtrahere: licet nō possint gene/
rare: ꝛ sicut dicūt doctores si mulier sciēter ꝙtrahat cū frigido
nō potēte eā cognoscere: nihilomin⁹ tenet ꝙtractus: ꝛ sic fuit in

a Cunq; operiret vestib⁹/nō cale/ a
fiebat: Dixerūt ergo ei serui sui: b
†Queram⁹ dño nr̄o regi adole c
scētulā virginē: ꝛ stet cor̄ā rege/
ꝛ foueat eum: dormiatq; in sinu
suo: ꝛ calefaciat dñm nr̄m regē.
Quesierunt igit adolescentulā
speciosam in oibus finib⁹ israel:
et inuenerunt abisac sunamitē: ꝛ
a ¶ sapientia vel cōtemplatio: quā comple
ctentes: in eius dilectione flamescūt.
adduxerūt eā ad regē. Erāt aūt
puella pulchra nimis. Dormie/
batq; cū rege: et ministrabat ei.
b Rex vo nō cognouit eā. Ado/ d
nias aūt filⁱ agith eleuabat/ di e
cēs: Ego regnabo. Fecitq; sibi f
currū ꝛ equites: ꝛ quinq̄ginta vi
ros q̄ ante eū curreret. Nec cor/ g
ripuit eū pater su⁹ aliqñ/ dicēs:
Quare hoc fecisti: Erat autez et h
ip̄e pulcher valde: secūdus natu
post absalon. Et sermo ei⁹ cū io/ i
ab filio saruię: ꝛ cū abiathar sa/ k
cerdote: q̄ adiuuabāt ptes ado
nię. Sadoch vero sacerdos et
banaias filius ioiade et nathan
ppheta/ ꝛ semei ꝛ cerethi ꝛ phe
leti/ ꝛ omne robur exercit⁹ dauid
non erat cū adonia. Immolatis l
ergo adonias arietibus ꝛ vitul⁹
et vniuersis pinguib⁹ iuxta lapi/ m

ꝓposito: ꝛ iō vti amplexib⁹ huius virginis in statu matrimonia
li nō videt fuisse illicitū ip̄i dauid: maxime cū ꝑ esset ei in reme
dium tāte frigiditatis. d ¶ Adonias aūt. Hic p̄ñr descri/
bit ip̄ius adonie ambitio/ cum dr: e ¶ Eleuabit dicēs ꝛc.
hoc nō dicebat in palā sed secretarijs suis q̄ ei fauebāt: vt po/
stea habetur. f ¶ Fecitq; sibi cur/
rū ꝛc. ad ostētationē ꝛ quandā dispos
tionē ad regnandū. g ¶ Nec corri/
puit eū ꝛc. videt q̄ ex ꝑ dauid pecca/
uerit ḡuiter: sicut heli. vt dictū ē. s. j. li.
ij. ca. Dicēdū q̄ nō ē simile: qr pctm̄ filij
ozū heli fuit recte cōtra deū. Factū aūt
adonie ꝓtū exteri⁹ apparebat nō erat
nisi quedā vanitas vel ostētatio: q̄ sat
cōiter p̄mittunt filijs Regū: ꝛ forte da
uid q̄ iacebat in lecto nesciuit q̄ in ꝑ ex
cederet: ꝛ si sciuit tñ ignorauit q̄ ad re/
gnum aspiraret: qđ ptz ex hoc q̄ qñ sibi
innotuit q̄ tanq̄ rex festū faciebat: sta/
tim salomonē regē īstituit: vt habet. j.
eo. ca. h ¶ Erat aūt et ip̄e pul. ꝛc.
ex pulchritudine enī ista et ex ꝑ q̄ erat
p̄mogenit⁹ inter filios dauid viuētes:
et qr ꝓpatrē videbat impotentē fuit ela/
tus ad vsurpandū sibi honorē regium
absq; licentia patris. i ¶ Et sermo
eius fuit cū ioab. cuius causa fuit ex
parte adonie: vt p ip̄m ioab q̄ erat ma/
gister militie haberet militiā sibi fauen
tem. Ex parte aūt ioab causa fuit quia
bñ pceperat q̄ dō habebat cordi vindi
ctā occisionis abner ꝛ amase: ꝛ q̄ dō ꝑ
ꝓponeret suo filio regnaturo: ꝛ iō q̄re/
bat vt p ei⁹ auxiliū adonias īstitueret
et sic sibi parceret. k ¶ Et cū abia
cui⁹ cā fuit ex pte adonie: vt p abiathar
q̄ erat summ⁹ sacerdos ppls ad ip̄m in/
clinaret et ab ip̄o inūgeret. Ex pte vo
abiathar cā fuit: qr descenderat de heli
cui dictū fuerat ex pte dī q̄ filij ei⁹ eēnt
a summo sacerdotio deponēdi ꝓput di/ n
ctū fuit. s. j. li. ij. ca. Itē qr sicut dicūt he
brei a tpe q̄ fugit dauid de hierlm ꝓpē
absalō: dñs nō dedit rñsuz p abiathar
sicut tactū fuit. s. ij. li. xv. ca. licet ī alijs
faceret officiū sūmi sacerdot. et iō q̄re/
bat habere regē sibi fauorabilē ne a sta
tu suo deijceret: l ¶ Immolatis ꝯ
adonias ꝛc. in signū regie dignitat.
m ¶ Juxta la. zoe. Zoeleth erat la/
pis magn⁹ extra ciuitatē ī cui⁹ motiōe ꝛ tractiōe viri fortes ex/
periebāt vires suas: ꝛ iō hebrei dicūt ꝑ. Juꝛ lapidē tractum.

✳ deitate Heb. xiij. b. Jesus heri ꝛ hodie: ipse ꝛ in secula. ✳ Qui erat vi/ Vocaliter
a ¶ Cūq; operiret. Per vestes significāt veter legē obſ/
uātie cerimoniales: eo q̄ magna ps eaz ī vestib⁹ ꝙsistebat. s. in
vestib⁹ singularib⁹ sūmi sacerdot: ꝛ ī vestib⁹ specialib⁹ minoꝝ
sacerdotū ꝛ leuitarū: ꝛ generaliter ī vestib⁹ popularīū q̄ habe/
bāt fimbrias ī suoz angulis pallioz. Dauid igit vestib⁹ nō ca/
lefiebat ex se: qr cerimonialiū obſuatio dño nō placebat Ps̄.
xxxix. b. Sacrificiū ꝛ oblationē noluisti: aures aūt ꝓfecisti mihi.
Holocaustū ꝛ ꝓ pctō nō postulasti: tūc dixi ecce venio. Nā ꝓps
veniēs ī mūdū cerimonialē cultū corpalē mutauit ī spūalē. qđ
significat Joh. iij. c. Veniet hora qñ neq; ī mōte ꝑ: neq; hiero
solymis adorabit patrē: sz veri adoratores erūt q̄ adorabunt
patrē in spū ꝛ veritate. Et subdit: Spūs ē de⁹: ꝛ eos q̄ adorant
eū in spū ꝛ veritate oportet adorare. Jō dicit Aug. in enchei.
Fide spe ꝛ charitate colit de⁹. Jō subdit: q̄ abisac ꝙgo pulcher
rima p quā significat ecclia q̄ ꝙgo est sine macula ꝛ ruga cale/
faciebat dauid: qr spūalis cult⁹ ecclie ꝙsistēs ī fide spe ꝛ chari/
tate ē deo placidus ꝛ dilect⁹. d ¶ Adonias aūt fi. ꝛc. ego
regnabo. Per istū significat dignitat ambitiosus: cum tñ sit
indignus: ꝛ ideo quantū pōt ptēdit se sufficientē: qđ notat cū
dr: f ¶ Fecitq; sibi cur. ꝛc. Tanq̄ potēs ad agendum re
gni vel dignitatis negocia: q̄rit etiā ad ꝙsequendū ꝓpositum
quantū pōt potentū auxilia: qđ notat ꝑ ꝑ qđ subdit: i ¶ Et
sermo ei⁹ cū ioab ꝛc. sed qr talis ambitiosus frequēter a suo
ꝓposito defraudat ꝛ sui cōplices ꝙfundunt. ideo sequit:

✳ Dixitq; na

A ℣ a ¶ Bersabee. interpretatur filia iuramenti: significat autem antiquam ecclesiam que fuit sub lege: de cuius stirpe verus salomon nasci promissus est. Nathan iterpretatur donū: et figurat veterem prophetiam.

℣ Mulam meam.

Nico.de lyra

c* a ¶ Qui erat vicinus fonti rogel: hebrei dicūt fonti fullōis: quia ꝑe fontem illum erat locus vbi fullones parabant pānos: ⁊ huic cōsonat: qō habet. j. iij. lib. xviij. ca. de rabsace ⁊ socijs eius. Steterunt iuxta aqueductū piscine superioris q̄ est i via agri fullonis: ⁊ sic ꝑm hebreos ҫoeleth et rogel nō sūt nomina ꝓpria sed appellatiua.

b ¶ Nathan autem prophetam ⁊c. quia non fauebant sibi sed salomōi. c ¶ Dixit itaq; nathā. Hic conseq̄ter describitur ipsi⁹ salomonis promotio. et secūdo adonie confutatio/ibi: Aduc illo loquē te. Circa primuz primo ponit matris petitio. secundo regis concessio/ibi: Respōdit rex. ⁊ tertio cōcessionis executio ibi: Dixit q̄z rex. Petitio autem matris facta fuit de consilio nathan qui ҫelabat pro salomone: quia ipsuz nutrierat ⁊ docuerat: vt dictuz fuit. s. ij. lib. xij. ca. ⁊ quia B ex reuelatione domini dixerat ipsi dauid q̄ salomon esset regnaturus post eum ꝑm quod dauid refert. j. Paralipo. xxij. verba nathan ad ipsum. vbi subdit: ob hāc causam pacificus vocabitur. In hebreo habet Nomen eius salomon. ⁊. xxix. a. dixit: Salomonem filium meuz elegit Pa.29.e domin⁹: ⁊ postea eodez ca. Salomoni quoq; filio meo da cor perfectū ⁊c. ⁊ hoc est quod dicit hic. dixit itaq; nathan. ⁊ patet littera vsq; ibi:

d ¶ Et salua animā tuam ⁊c. timebat enim probabiliter q̄ si adonias in regno confirmaretur q̄ mortuo dauid puniret bersabee de crimine adulterij: ⁊ contra salomonem quereret mortis occasionem. Sed hic occurrit dubium quō ꝓpheta de hoc timebat: cum sicut dictuz est ex reuelatiōe dixerat salomonem regnaturuz post ipsum. Ad quod dicendū q̄ istō fuit quedam promissio facta ipsi dauid ō futuro: tales autem promissiones diuine intelligende sunt sub conditione. scz si ex parte hominū non ponatur impedimentum sicut diffusius fuit declaratum. s. j. lib. ca. ij. ⁊ ideo prophetа poterat timere: ne per aliqō peccatum ipsius dauid vel bersabee seu salomonis aliqō impedimentum peruenisset. e ¶ Ingredere ad regē dauid ⁊ dic ei. Mōne tu dñe mi rex iura. hoc autem iuramentū sciebat nathan per reuelationez dauid vel bersabee vel forte q̄ fuerat p̄sens. f ¶ Complebo sermones tuos. premisit enim matrem ad petendum pro filio: vt cor dauid inclinaretur: ⁊ sic inueniret regem dispositum ad ꝑficiendum negocium. Inclinauit se bersabee ⁊ adorauit regem: adoratione dulie.

§ ¶ Domine mi. Hic formal petitionem suam: in qua q̄nq; ex primit qui faciunt ad reges animū inclinandum: quia ꝓmo humiliter petit dicens: Domine mi. secūdo iuramentum ad memoriam reducit dicens: Tu iurasti per dñm ⁊c. tertio superbiam adonie exprimit dicēs: Et ecce nunc adonias regnat te viuēte ⁊ ignorante. quarto deuotionem populi ad contrarium ꝓponit dicens: h ¶ Verūtamen dñe mi rex ⁊c. q. d. populus nō approbat adonie ambitionem: sed expectat tuā determinationē quinto periculum persone sue: ⁊ filij sui inducit dicēs: Eritq; cū dormierit dñs meus rex cuz patrib⁹ suis. i ¶ Erim⁹ ego ⁊ filius meus salomon pctōres. id est adonias imponet nobis crimina ad priuandū nos vita: vt ꝓdictū est. k ¶ Ad huc illa loquente ⁊c. ad complendum negociū: non tamē statim intrauit cubiculuz regis sed stetit aliquātuluz extra: quousq; D de voluntate regis vocaret: vt patet in littera. l ¶ Domine mi rex tu dixisti ⁊c. nō dixit ꝑ ꝓpheta affirmatiue: sed magis interrogatiue. q. d. mirabile est q̄ talia fecerat sine scitu tuo: ⁊ in ꝑ Als† ꝓphetes notat eū de ꝑsumptione ⁊ contēptu patris q̄ ipso viuente ⁊ nescientе: vellet regnare. vnde subditur: m ¶ Nunquid a domino meo ⁊c. q̄si diceret non: n ¶ Et mihi non indicasti: qui sum secretarius tuus: ⁊ tibi reuelaui voluntatem domini de regno salomonis post te: ⁊ ideo si fuit aliqua causa mutatiōis huius ex alia reuelatione tibi facta: debuisti vtiq; dicere mihi.

o ¶ Et respondit rex. Hic cōsequēter pōit petitionis ꝓcessio. cum dicitur: p ¶ Vocate ad Als†filium me bersabee: loquente enim nathā cū rege. ipsa exiuerat regis cubiculū: sic in talib⁹ fieri est consuetum. Cetera patent vsq; ibi:

c* Viuat dñs

* c ¶ Dixit itaq; nathan Moraliter ad bersabee matrem salomonis ⁊c. Per preces enim eorum electus fuit adonias cum suis complicibus: ꝑ quod significatur q̄ frequenter ambitiosi per preces bonorum vtriusq; sexus a suis conatibus repelluntur.

E S a ¶Mulā meā. Dauid alij ecclīam alij synagogā: ꝓpter in/secunditatem dicunt.

Nico. delyra

a ¶Viuat dñs deꝰ meus ꝛc. i. vita beata q̄ est eterna. b ¶Dixit quoq; rex. Hic ponit p̄dicte cōcessionis execu/tio: ꝛ patet lr̄a vsq; ibi: c ¶Imponite salomonē ꝛc. in si/gnū regie dignitatis: q: illa mula erat ꝓpriata regi dauid vt ppls manifeste vi deat ꝙ volo eum re/gnare post me.

d ¶Et ducite eū in gion. fons est i loc: vt dicūt hebrei. Cetera patent vsq; ibi: e ¶Et respō dit banaias ꝛc. amen. i. fideliter seu veraciter ꝛ est dic/tio hebraica. /iō ſb/dit: f ¶Sic loq̄/tur dñs deꝰ. i. cō/pleat verba tua que sunt fidelia: Quō fuit dñs cū dño meo. i. tecū te diri/gēda ꝛ i regno sta/biliendo. g ¶Et sublimius fa. ꝛc. non enī est inuidia patris ad filiū si ex/cedat eū in gloria et honore: q: pater ma net quodāmodo i fi lio: ꝛ ideo bonū filij est etiā bonū ꝓprium: ꝛ ideo sicut nullus tri stat de bono ꝓprio sic nec de bono filij sui nisi ex maxima p uersitate. h: ¶Descēdit ꝫ sadoch. q: ciuitas dauid vbi manebat erat in al/to. i ¶Sūpsitq; sadoch sacerdos cornu olei. i. vasculum plenū vnctiōe. k ¶De taberna culo. vnctio enī fa/cta tpe moysi ad in/ungenduz reges et pontifices seruaba/tur reuerēter in ta/bernaculo i vase ma gno et inde accepit aliquā portionē: et vnxit salomonē. dic̄ Ra. Sa. ꝙ ista vn/ctio fiebat in fronte regis inter palpe/bras ꝓ modum corone. Cetera patēt in littera vsq; ibi: l ¶Quid sibi ꝛc. hoc aūt q̄siuit ioab: q: ad eiꝰ officiū spe/ctabat sedare tumul tum ꝛ cōmotionē in ciuitate orientem. m ¶Adhuc illo loquē. Hic ꝓfr̄ de scribit adonie cōsul/tatio audita institu/tione salomonis in regē ꝓ ionathā filiū abiathar: ꝛ patz lr̄a paucis exceptis.

Heq̄ꝫ terrā vultu adorauit regē dicens: Viuat dñs meus rex a ¶id est iustum. dauid i ęt̄nū. Dixit q̄z rex dauid. Vocate mihi sadōch b sacerdotē ꝛ nathan ꝓphetā ꝛ banaiā filioꝝ ioiade. Qui cū ingressi fuissent corā rege dixit ad eos: Tollite vobi/scū seruos dñi vestri: ꝛ iponite salomonē filiuz meū sup c a mulā meā: ꝛ ducite eū in gion et vngat eū ibi sadoch sa/ d cerdos ꝛ nathā ꝓpheta in regē sup isrl̄: ꝛ canetis buccina atq; dicetis: Viuat rex salomō. Et ascēdetis post eū et venietis in hierlim: ꝛ sedebit sup solium meū: ꝛ ipe regnabit pro me: illiq; p̄cipiā vt sit dux sup isrl̄ ꝛ sup iudā. † Et rñdit banaias filiꝰ ioiade regi/dicēs: amē. Sic loqua ꝫ tur dñs deꝰ dñi mei regi. Quō fuit dñs cū dño meo re/ge: sic sit cū salomone/ ꝛ sublimius faciat soliū eiꝰ: a solio s dñi mei regis dauid. Descēdit ꝫ sadoch sacerdos et na b than ꝓpheta ꝛ banaias filiꝰ ioiade: ꝛ cerethi ꝛ pheleti: ꝛ imposuerūt salomonē sup mulā regis dauid: ꝛ adduxe/rūt eū in gion. Sumpsitq; sadoch sacerdos cornu olei i de tabernaculo ꝛ vnxit salomonē: ꝛ cecinerūt buccina/ ꝛ k dixit omnis ppls† Viuat rex salomon. Et ascēdit vniuer sa multitudo post eū: ꝛ ppls canentiū tibijs/ ꝛ lętantiū gaudio magno: ꝛ insonuit terra a clamore eoꝝ. Audiuit aūt adonias/ ꝛ oēs q̄ inuitati fuerāt ab eo. Jāmq; cōsumū finitū erat. Sed et ioab audita voce tube/ait: Quid si/ l bi vult clamor ciuitatis tumultuātis? Adhuc illo loquē m te/ ionathā filiꝰ abiathar sacerdotis venit. Cui dixit ado nias: Ingredere: q: vir fortis es ꝛ bona nūcians. ¶Re/sponditq; ionathan adonię: Nequaq;. Dñs enī noster n rex dauid regē ꝓstituit salomonē. Misitq; cū eo sadoch sacerdotē ꝛ nathā ꝓphetā ꝛ banaiā filiū ioiade ꝛ cerethi et pheleti: ꝛ iposuerūt eū sup mulā regis. Unxerūtq; eū sadoch sacerdos ꝛ nathā ꝓpheta regē in gion. Et ascen derunt inde lętātes: ꝛ insonuit ciuitas. Hęc est vox quā audistis. Sz ꝛ salomon sedet sup soliū regni. Et ingres/si serui regis bñdixerunt dño nostro regi dauid/dicētes: Amplificet deꝰ nomē salomonis sup nomen tuū: ꝛ ma/gnificet thronum eius sup thronū tuū. Et adorauit rex dauid in lectulo suo: insup ꝛ hęc locutus est. Bñdictus dñs deus isrl̄ q̄ dedit hodie sedentē in solio meo/ vidē o tibus oculis meis. Territi sunt ergo ꝛ surrexerunt oēs q̄ inuitati fuerāt ab adonia: ꝛ iuit vnusquisq; in viā suam. p Adonias aūt timens salomonē surrexit/ ꝛ abijt in taber q naculum dñi: tenuitq; cornu altaris. Et nunciauerūt sa lomoni/dicentes: Ecce adonias timens regem salomo/nem/tenet cornu altaris/dicēs: Juret mihi hodie rex sa/lomon: q̄ nō interficiat seruū suū gladio. Bixitq; salo/mon: Si fuerit vir bonus/non cadet nec vnus quidē ca r pillus eius in terrā. Sin aūt malus inuentū fuerit in eo/ morietur. Misit ergo rex salomon ꝛ eduxit eum ab alta ri. Et ingressus adorauit regē salomonē. Bixitq; ei rex s salomon: Vade in domum tuam.

n ¶Heq̄ꝫ. s. sum bona annūcians tibi: sed magis aduersa. o ¶Territi sūt. q: timuerūt ne rex salomō calūniaret eos ꝓ crimine lese maiestatis: sicut aliās eorū postea calūniatus est: vt hr̄. j. ca. sequē. p ¶Et iuit vnusq̄sq; ꝛc. dimittentes totaliter adoniā. q ¶Adonias aūt timēs salomonem surrexit ꝛ abijt in ta. do. tenuitq; ꝛc. s. holocausti: ad qō etiā laici poterāt ingredi. ad altare eni thymiamatis soli sacer/dotes intrabāt: ex hoc etiā ptz ꝙ ibi erat refugiū in aliquib⁹ ca/sibus: ꝛ multo fortius debet esse in ecclesia: cuiꝰ taberna/culū in ve. le. erat solū figu/ra. r ¶Si fuerit vir bo. Jd ē nō querēs machinati/ones de cetero ad obtinen/dum regnum. s ¶Et in/gressus adora. re. sala. taciens ei debitam reueren tiā sicut dño suo. Doraliter

✳ c ¶Imponite salo monē filiū meū ꝛc. Per sadoch sacerdotē lex signifi/catur ꝛ per nathan ꝓpheta. Per hoc ꝫ ꝙ vnxerunt salo monē in regē: significatū fu it ꝙ vnctio veri salomonis iesu xp̄i in regē regū fuit fi/gurata in scriptura legis et ꝓphetarū. † ¶Illiq; p̄/cipiā vt sit dux sup ꝛc. Hā hō christus sup anglos ꝙ ꝓ isrl̄ ꝛ sup hoīes q̄ ꝓ iudā significant erat i glia subli/mādus. ¶In ca. j. vbi dr in postil. Cūq; opiret vesti/bus ñ calefiebat qō fuit satz mirabile de tāta frigiditate.

Additio. j. Licet dō bel/licosum fuisse pluries legit: nūq̄ tñ de eo hr̄ in scriptur/ ꝙ vulneratꝰ fuisset seu pla/gatꝰ sicut a corpe suo sāguis copia efflueret: qō tñ nō erit verisile: vt scꝑtura de eo ta/lia si ꝓtigissent tacuisset. Sz veriꝰ pōt alia cā huiꝰ frigidi/tatis assignari. s. ꝙ dō a iuue tute fuit libidinosus: ꝛ i acti bus venereis excessiue ipli/catꝰ: vt ptz ex toto ꝓcessu sue historie. s. i multitudie vxoꝝ ꝛ ꝓcubinarū. Sed ꝓstat ꝙ vsus venereoꝝ excessiuꝰ nā/liter caloꝛē ꝓsumit nālem: ꝛ eiꝰ sbiectū. s. humidū radica/le. vñ Prouerb. xxxi. a. Ne dederī mlierib⁹ subaz tuaz. Suba enī vite corpalis i ca loꝛe nāli ꝛ humido radicali ꝑcipue ꝓsistit iuꝛ phoz sen/tētiā. Sic igit deficientibus ist̄ moꝛs nāl̄r seq̄t: sic ex eoꝝ notabili diminutione seu cō sūptiōe frigiditas. q. irrepa bil̄ sbseq̄ hz. ¶In eo. ca. j. vbi dr i postil. Queram⁹ dño nr̄o fgi adolescētulā ꝛc Glo. Hie. sup locū istum. Additio. ij. Glo. Hiero. nō est sic reprobāda: sz poti⁹ ad bonū trahēda sēsū. Pro cuiꝰ declaratiōe sciēdū: ꝙ se/quētes lr̄alē sensū si ꝙlit ꝓsiderent: sūt i duplici diffe rētia. Quidā enī tenēt: ꝙ tm sensus lr̄alis ēverꝰ ꝛ solꝰ in tentꝰ ab auctore: ceteri vo se sus q̄ dicūt spūales eredūt ab eis esse

A ab eis esse ficti ⁊ nullius auctoritatis. Et hāc opinionē seu errorē p̄cipaliē tenēt saducei q̄ solā lr̄am sequūtur. Unde ⁊ negāt resurrectionē: ⁊ alia q̄ ad pedē lr̄e p̄ma facie nō apparent. Alij vero tenēt q̄ sacra scriptura sub vna lr̄a habet plures sensus: ꝛ oēs fundent sup vnū. s. lr̄alem: ⁊ est cōis ista catholicorū: vt ptz p Greg. in. iij. Moral. ⁊ p Aug. ℈ Vincē. ⁊ in pluribꝰ alijs locis. Error aūt p̄mo⁊ cōuincit multiplicit: p̄sertim duobꝰ modis: quoꝝ primus est: q̄n p̄m sensum lr̄alē eoꝝ errores detegitur. sicut ptz. Matth. xxij. vbi saluator volēs confundere seduceos negantes vitā futuri seculi: eo q̄ in lr̄a vete. te. sic palpabiliter nō habet cōfundit eos p̄ sensum lr̄alē allegans illud: Deus abraam: deus isaac ⁊c. nō est deus mortuoꝝ sed viuentiū. Secundo modo cōuincūtur tales. s. qui lr̄alem sensum tm̄modo p̄sequūtur: cū ꝓtingit q̄ aliqua historia lr̄aliter tm̄ intellecta: nō inducit aliquā vtilitatem in fide: nec in moribꝰ: nec etiā ad humanā cōuersationē. Et illo modo allegat apl's illud Deute. xxv. a. Non ligabis os bouis terentis. vbi dicit: quasi arguēdo: nūq̄d est cura deo de bobꝰ. q. d. Si hoc p̄ceptū solum ad pedē littere intelligat: nulla ꝓducit vtilitatē: ⁊ isto mō scdo arguit Hiero. in hoc loco cōtra sequētes lr̄am occidentē di. q̄ si hec historia de abisac tm̄modo lr̄aliter intelligit nō referendo eā ad aliquē sensum spiritualē vtiliorē: videt. q. athenarū ludrica sint: seu fabulationes que minime p̄ficiūt. Et ideo istā historiā pulcherrime ⁊ cōmode Hiero. exponit: vt ptz inuenti: q̄ quidē sensus Hiero. est in hoc loco lr̄alis: eo mō quo apl's in auctoritate p̄dicta tanḡ a sensu litterali sumit argumētum ex sensu accepto p̄m mysticā expositionez vt ptz intuenti. Huic etiā ꝓsonat auctoritas quedā beati Grego. q̄ allegat et exponit in quadaz questione addita. ℈. in ꝓlogo sup Beñ. in rñsione ad. vij. Argu. vide ibi: Nō aūt inducit postilla. p̄ fulcimento plane expositionis lr̄e de auctoritate medicoꝝ dicentiū: q̄ optimū remediū ꝫ frigiditatē mēbrorū ⁊c. est amplexus mulier' iuuēcule nō facit p̄ eo: ꝛ eñ dicant medici q̄ calor naturalis alicuiꝰ hoīs seu aīalis ꝓfortet ex suo cōtactu calorē naturalem hoīs debilitati: nō tñ faciūt differentiā in ꝫ de calore iuuēcule seu virginis seu corrupte pulchre vel incomposite: ⁊ ideo ista in ꝫ loco ad litteram potius sunt intelligenda p̄m mystica significationē terminoꝝ quā hic auctor sacre scripture: q̄ deus est ad nostram doctrinā intendit.

Replica. In p̄mo ca. iij. lib. Reg. vbi postilla. admirans q̄ dauid cū esset hō bñ cōplexionatus sic in senectute potuit infrigidari: vt cooptus vestibꝰ calefieri nō potuit ⁊c. Huiꝰ infrigidatiōis ponit plures honestas rationes: sed Burg. de optimo rege sue gētis rōnē reddit minꝰ honestam

Glo. ordi. Ca. II

B Approp̄inquauerūt aūt ⁊c. a ¶ Tu q̄z nosti. Dauid p̄cepit salomoni de iusta retributiōe eoꝝ q̄ sibi solatio fuerūt: vel iniuste nocuerūt quos ipse patient' tolerauit. Et ꝓphetia indicat: q̄d malis ī futuro fieri oporteat vel bonis: q̄d verus salomō iplebit. Interim tñ patiētia dei sepe bonos tribulari reprobos delitꝫ

ℭ vti ꝓcedit.

Ni. de lyra

Diuisio Approp̄inquaue Ca. II rūt aūt. Hic ꝓñr ponit regni salomonis ꝓfirmatio. et p̄mo p̄ remotionē ipediētiū. scdo p̄ accumulationē expediētiū. ca. iij. Illa q̄ ma/rime ipediūt stabilitatē alicuiꝰ regis sūt psone machinātes contra eū: de quoꝝ morte hic agit: ⁊ ne salomō in ꝫ videretur ꝓcedere zelo ꝓprie vindicte: iō circa ꝫ q̄tū ad aliqua p̄mittit ipsiꝰ dō ordiatio. scdo subdit ipsiꝰ salomonis executio ibi: Salomō aūt. Circa p̄mū dauid primo iniūgit filio suo salomoni vt sit sollicitus de cultu dei dicēs: b ¶ Obserua cu. dñi. i. illa q̄ p̄cepit custodiri: et q̄ sint illa subiūgit dicēs: c ¶ Et custodias ce. eiꝰ: q̄tū ad p̄cepta cerimonialia. d ¶ Et p̄cepta eius. q̄tū ad moralia. e ¶ Et iudicia eiꝰ: q̄tū ad iudicialia: de quoꝝ ꝓditione ⁊ distinctione dictuz fuit in Exo. f ¶ Et testimonia. q̄tū ad ea q̄ p̄missa sunt in lege de xp̄o vēturo ⁊ alijs bonis

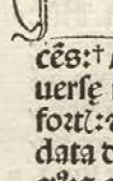

Approp̄inqua Ca. II a uerūt aūt dies dauid vt morerē: ꝫcepitq̄ salomoni filio suo dicēs: † Ecce ego ingredior viā vniuerse terre. † Cōfortare ⁊ esto vir fortis: ⁊ observa vt custodias mā b data dñi dei tui: vt ābules i vijs eiꝰ: ⁊ custodias cerimonias eiꝰ: ⁊ c p̄cepta eiꝰ ⁊ iudicia ⁊ testimo/ d nia: sic scriptū est in lege moysi: vt itelligas vniuersa q̄ facis: et e quocunq̄z te verteris: vt ꝓfirmet dñs sermones suos quos locutꝰ est de me dicēs. Si custodierint filij tui vias meas/ ⁊ ābulauerint corā me i veritate i oi corde suo: ⁊ in oi aia sua: nō auferet tibi vir b a ō solio israel † Tu quoq̄z nosti q̄ i fecerit mihi ioab filius saruiē:

Nico. de lyra

pplo isrl̄ p̄missis. g ¶ Ut itelligas D vniuer. q̄ fa. q: p ꝓsiderationē legis diuine dirigit hō in agendis. Si custodierint filij tui vias meas ⁊c. sequitur: ꝫ ¶ Non auferet ti. vir. ex q̄ ptz q̄ supra dictū est. s. q̄ p̄missiones diuine de bonis futur' intelliguntꝰ sub cōditione †Iosu. 23. b ſcz q̄ nō ponat ipedimētū a pte hoīm. i ¶ Tu q̄z nosti. Hic ꝓñr ponit ordi †Deu. 31. b natio dō de punitiōe aliquoꝝ malorū Iosue. 1. b q̄s nō poterat cōueniēter punire ī vita sua. ⁊ p̄mo de punitiōe ioab cū ōr: Tu q̄z nosti q̄ fe. mihi ioab. dicit Ra. Sa. q̄ p ꝫ intelligit malū q̄ fecit ioab ꝓ psonā dō oñendo alijs īras q̄s sibi secrete miserat dō de morte vrie: ⁊ sic regē scādalizauit: q̄ eñ istud secretum fuerat reuelatū: ptz ex ꝫ q̄ hr̄. 3. ij. lib. rij. d. q̄ nathan dixit ad dō: Feciſti inimicos blasphemare nomē dñi: sic fuit ibi expositū: nec istud factū fuit reuelatū p dō nec̄ p berſabee: q: celabāt crimen suū q̄tū poterāt: ⁊ iō verisile ē q̄

✻ per ioab fuit

Moralit. a ¶ Approp̄inquaue Moraliter rūt aūt di. dō vt mo. ⁊c. Dauid autē añ mortē suā salomōi filio suo primo †2. Re. 3. c recōmēdauit cultū diuinū. scdo bergelai bñficiū: tertio ioab ⁊ semei suppliciū. et. 20. c

Per ꝫ aūt significat q̄ bonus rex vl̄ p̄nceps filios suos p̄mo ⁊ p̄cipaliē debet īducere ad debitā dei venerationez: scdo ad bonoꝝ remunerationē ⁊ p̄motionē. tertio ad maloꝝ repssionē

E S vti ꝓcedit. a ¶Salomõ. Salomõ xpi figurã gestat: ḣ eni templũ edificat: sic̃ xp̃us eccl̃iam: hic pacẽ ḣabuit p̃m nomẽ suũ sicut ⁊ ipe dñs rex pacis est dictus: faciẽs pacẽ ḣis q̃ lõge: ⁊ pacẽ ḣis q̃ ꝛpe. In sapĩa q̃z ⁊ diuitijs ⁊ gloria saluatoris typuz gestasse nõ dubiũ est. b ¶Venit ḡ hersa. ad re. sa. vt loq̃rẽ ꝑ adonia ⁊c. Adonias hersabee interueniẽte (q̃ interꝓetat filia saturitat̃) abisac sunamitẽ cozrũpere gestiuit: qz iudaicus ppls ꝓ obseruantiã cerimoniarũ legis q̃ satur ⁊ plenissim⁹ erat: spiritualẽ intelligentiã: vel eccl̃iam q̃ est virgo incozrupta dauid nꝛo coniunctã temerare voluit: consortiũ cuius qz non meruit: mortem incurrit quam meruit. Nec hersabee apud salomonẽ ꝑ adonia interueniẽs quicq̃ ꝓfuit: nec lex quã iudei sibi adiutricem apud deũ esse opinantur.

† 2. Re. 17. g et. 19. e

† 2. Re. 16. b † Ibi. 19. c

S Abiathar

Ni. de ly.

13. q. 2. c. soroz

Act. 2. e

✻ ꝓ ioab fuit reuelatum ad excusandũ se erga alios milites de morte vrie q̃ nõ fuisset mortuus ꝓ incautelã suã: sed per regis mandatum.

t 2. pa. 29. f

a ¶Que fecerit duob⁹ ꝓncipibus. sequitur:

b ¶Et effudit sanguinẽ belli in pace. i. sanguinẽ humanũ q̃ nõ debet effundi nisi in bello: effudit tpe pacis: quia q̃n occidit abner nõ habebat bellũ iustũ ꝓtra eũ nec rõne regis nec rõne fratris sui interfecti: sicut dictuz fuit. s̃. ü. li. ca. iij. similiter occidit euz sub specie pacis reuocãs eũ q̃si ad loquendũ cũ eo de federe ĩnito inter eũ ⁊ dauid: vt ibidẽ dictuz fuit. Similiter q̃n interfecit amasam nõ habebat ꝓtra eũ aliquã guerrã et ipm occidit sb̃ specie pacis salutãdo eũ tanq̃ fratrem et osculando: sicut dictũ fuit. s̃. lib. ü. ca. xx. c ¶Et posuit cruorez p̃lij in bal. suo. qz pcussit eos in inguine: vt habeẽ ibidẽ: ⁊ sic cruor exies de plagis eorũ potuit cruentare baltheũ ioab et calciamenta eius: non aũt partes superiores: ⁊ ĩ hoc designat dauid modũ percutiendi ꝑditoriũ: qz non eleuauit brachium ad pcutiendum eos in parte superiori ne auerterẽt ictũ ⁊ caueꝛẽt. d ¶Et nõ deduces canicie ei⁹ ⁊c. hebꝛei dicunt: ad fossam: nõ enim erat intentionis dauid q̃ ioab descẽderet ad infernum damnatorũ: immo vna causa quare voluit eum puniri in hac vita fuit ne puniretur in futuro in gehenna: vt dicit Rab. Sa. sicut et de achan dictum

quę fecerit duobus principibus exercitus israel: abner filio meo ner ⁊ amasę filio iether: quos occidit: ⁊ effudit sanguinem belli in pace: et posuit cruorẽ prȩlij in baltheo suo qui erat circa lumbos ei⁹: et in calciamento suo qȯ erat in pedibus eius. Facies ergo iuxta sapientiã tuã: et nõ deduces caniciẽ eius pacifice ad inferos. Sed ⁊ filijs berçellai galaaditis reddes gratiã: erũtq̃ comedẽtes i mẽsa tua. †Occurrerũt enim mihi q̃n fugiebã a facie absalon fratris tui. Habes quoq̃ apud te semei filiũ gera/filij gemini ō bahurim: †qui maledixit mihi maledictiõe pessima quãdo ibam ad castra †Sed quia descendit mihi in occursuz cũ transirẽ iordanẽ/ ⁊ iuraui ei ꝑ dñm dicens: Nõ te interficiam gladio: tu noli pati eum esse innoxiũ. Vir autez sapiens es/et scias quę facies ei: deducesq̃ canos eius cũ sanguine ad inferos. Dormiuit igitur dauid cum patribus suis† et sepultus est in ciuitate dauid. Dies autez quibus regnauit dauid super israel: quadragita anni sunt. In hebron regnauit septem annis: in hierusalẽ trigintatribus† Salomon autem sedit super thronum dauid patris sui: ⁊ firmatũ est regnũ eius nimis. Et ingressus ẽ adonias filius agith ad bersabee matrem salomonis. Quę dixit ei† Pacificus ne est ingressus tuus? Qui respondit: Pacificus. Addiditq̃: Sermo mihi est ad te. Cui ait: Loquere. Et ille: Tu inquit nosti quia meum erat regnuz: ⁊ me ꝓposuerat omnis israel sibi in regem: sed trãslatum est regnum et factum est fratris mei. A domino enim constitutum est ei. Nũc ergo petitionem vnam deꝓcoꝛ a te: ne confundas faciem meam. Quę dixit ad eum: Loquere. Et ille ait: Deꝓcoꝛ vt dicas salomoni regi (neq̃ enim quicq̃ negare tibi potest) vt det mihi abisac sunamitem vxoꝛem. Et ait bersabee: Bene loquar ego ꝑ te regi. Venit ergo bersabee ad regem salomonem/vt loqueretur ei ꝑ adonia. Et surrexit rex in occursum ei⁹: adoꝛauitq̃ eam: ⁊ sedit sup thronum suum. Positusq̃ est thronus matri regis: q̃ sedit ad dexterã eius. Dixitq̃ ei: Peti tionem vnam paruulã ego deꝓcoꝛ a te: ne confundas faciem meam. Dixitq̃ ei rex: Pete mater mea: neq̃ enim fas est vt auertam faciem tuam. Quę ait: Det abisac sunamitis adonię fratri tuo vxoꝛ. Responditq̃ rex salomon/⁊ dixit matri suę: Quare postulas abisac sunamitem adonachan dictuz fuit Josue. vij. e ¶Sz et filijs berzellai ⁊c. Hic tertio ponitur informatio dauid de recompensatione beneficij sibi exhibiti: qȯ quidem beneficium plenius expositũ ẽ supꝛa. ij. lib. xvij. f ¶Habes quoq̃. Hic quarto ponitur ordinatio dauid de semei: qui maledixit dauid: vt plenius dictum fuit. s̃. ij. libꝛo. xvj. capi.

g ¶Juraui ei ꝑ dñm dicẽs: non te interficiã. istud aũt iuramentũ nõ fuit trãsgressus dauid ista imponendo salomoni: sicut dictũ fuit. s̃. ij. lib. xix. c. ⁊ ideo sentẽtia huius partis patz ex supꝛadictis. h ¶Dormiuit igit̃ dauid. Hic omittunt illa que ordinauit dauid de ampliatione diuini cultus et edificatione templi que exprimunt. j. Parał. i ¶Salomon aũt sedit super thronũ dauid patris sui. Hic consequenter ponitur salomonis executio. ꝓmittitur tamẽ adonie interfectio. et secundo abiathar electio/ibi: Abiathar quoq̃. tercio predictorũ exꝑcutio/ibi: Venit autez nuncius. Circa primũ dicit: Salomon aũt sedit sup thronum dauid patris sui: pacifice et quiete. k ¶Et firmatũ est regnũ eius nimis. ita ꝙ potestas eius fuit maioꝛ q̃ potestas patris sui dauid: et ideo secure punire potuit illa quoꝛum punitionem dauid ex causa rationabili distulerat: sicut fuit dictum supꝛa. ij. libꝛo. iij. capi. de ioab ⁊ xix. de semei. l ¶Pacificus ne ẽ ingressus tus. timebat enim ne aliquid machinaretur contra se eo ꝙ dauid instituerat salomonẽ in regem ad petitionem suam: vt habetur ca. p̃ceden. m ¶Tu inquit nosti: quia meum erat regnum. ratione p̃mogeniture: hoc nõ erat verum: quia ordinatio diuina pꝛevalet primogeniture que erat pro salomone: vt dictum est capi. precedenti. n ¶Et me ꝓposuerat ois israel sibi in regem. hoc similiter est falsum: quia robur exercitus dauid non erat cum eo: nec cõmunitas populi q̃ in hoc expectabat sententiã dauid: vt patz ex supꝛadictis. Sed talia dicebat adonias vt magꝛ posset impetrare qȯ querebat. o ¶A dño enim cõstitutum est ei. q̃si diceret: nõ intendo de cetero aliq̃liter aspirare ad regnuz: qz agerẽ ꝓtra deũ cũ tm̃ intenderet ꝓtrarium. vñ subditur: ꝑ ¶Ut det mihi abisac sunamitẽ vxoꝛẽ. illa erat vxoꝛ dauid: ⁊ ꝑ sequẽs regina: ⁊ sic ꝑ eã habebat viã veniẽdi ad regnũ ꝑ auxiliuz ioab ⁊ abiathar ⁊ alloꝛ sibi fauentiũ: qȯ aduertẽs salomõ qui erat ꝓspicatioꝛis ingenij q̃ mr̃ sua rñdit:

Moraliter

✻ Postula ei ✻ ⁊ punitionẽ. Allegorize ꝓpo ꝙ hoc ꝙ dauid filio suo recõmẽdauit ioab et semei punitionẽ: significat ꝙ deus pater omne iudicium dedit filio: vt habetur Joh. v. et Act. x. ꝺr de xp̃o. Jp̃e est qui cõstitutus est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. † ¶Et ingressus est adonias ad bersabee matrẽ salo. ⁊c. Per adoniam qui primo adoꝛauit regem salomonem: vt habeẽ in fine capituli ꝓcedentis: ⁊ hic per matrimoniuz cum abisac maliciose voluit regnũ obtinere: significatur ambitiosus malicious qui qȯ non pȯt obtinere ꝑ potẽtiã studet habere ꝑ malitiã fraudulentã.

✻ Abiathar q̃s

a ¶ Abiathar quoq; sacerdoti dixit rex. Abiathar sacerdotio expulsus: non tñ occisus: significat iudeos quoz̄ ly sacerdotiū sit abolitū: ipsi tñ ꝓpter eos q̄ in fine mūdi ex eis crediturī sunt deleti nō sunt. b ¶ Fugit ergo ioab. Ioab qui ad altare fugiēs iubēte salomone ibibē interfect⁹ est significat magistros peruersi dogmatis q̄ ob ꝑ ꝙ ecclesiasticos ꝓ insidias perimūt sicut ioab abner ⁊ amasa: ab altario fidei expulsi ꝑpetua morte punient. Dauid autē ⁊ semini ei⁹ sit pax in eternū: ꝑ est abolitꝫ xp̄i inimicis: thron⁹ dauid. i. eccl̄ia eterna pace fruēs maneat ī eēnū.

Et nō egre

Nico.de lyra

a ¶ Postula ei et reg. quasi diceret: ꝓ ꝑ intēdit venire ad regnū. b ¶ Cōtra animā suā lo. est ado. ver. ꝑ: Tū q: machinabat ꝓtra regē Tū q: petebat vxorē ꝺ legez. Leui. xviij. vbi ꝓhibet ꝓtractus matrimonij cū vxore patris. Cetera patent in littera. c ¶ Abiathar quoq;. Hic ponit abiectio abiathar de sūmo sacerdotio ⁊ de ciuitate regia cū ōr: d ¶ Vade i anathot ad agrū tuū. i. ad possessionis tue locū: ly ēm sacerdotes nō haberēt possessiones rurales: habeāt tñ ciuitates assignatas ꝓ sua habitatiōe: et suburbana ad nutriendū aīalia: vt ptz Nume. xxxv. ⁊ Josue. xxi. e ¶ Et q̄dez vires mortis. i. morte dign⁹ ꝑ ꝙ spiratione ꝺ me ⁊ ordinationem dei ⁊ p̄ris mei. f ¶ Ut ipleret sermo dñi quē lo. ē ludo. he. in si. s. q̄ eijceret a sacerdotio: vt hr̄. ē. j. lib. ca. ij.

g ¶ Venit aūt nūci⁹. Hic ꝺñr ponit executio ordinationis dō. ⁊ ꝓmo ꝯtū ad punitionē ioab. scdo ipsius semei/ibi: Misit q̄z rex. Circa ꝓmū ōr: Venit aūt nūci⁹ ad sa. ꝑ modū accusationis q̄ ioab declinasset post adoniā nō solum añ institutionē salomonis: sed etiā p⁹ vt p̄dictus est. h ¶ Et post sa. nō ōcli. In hebreo hr̄: Venit aūt nūcius ad ioab q̄ ioab declinauerat post adoniā: ⁊ post absalon nō declinauerat: nūciatū ēm fuit ioab q̄ salomō ꝑ sciebat: ⁊ iō sibi periculuz imminebat: q: ꝯtra ioab multum diligeret absalon: vt patet ex supradictis. ij. li. xiij. tñ nō declinauit post eū qñ voluit obtinere regnū: imo interfecit eū. vt hr̄. li. ij. ca. xviij. Cū ꝙ post adoniā ⁊ nō salomonē declinauit ad obtinēdū regnū signū fuit q̄ habebat multum cordi istud negociū. s. machinādo ꝺ salomonē ꝓ adonia: ⁊ iō ioab audiens q̄ salomō sciebat ꝑ merito timuit: ⁊ iō ꝓ refugio fugit ad tabernaculū. i ¶ Egredere: q: reformidabat euz in loco sacro interficere. k ¶ Nō egrediar. dicit Ra. Sa. q̄ ioab dixit banaie: nō egrediar nisi sub ꝓditiōe. s. q̄ salomon recipiat sup se maledictiones q̄s dō impēcat⁹ fuit sup me ꝓ interfectione abner. s. lepr̄ā debilitatē: gladiū: ⁊ famē: vt dictū fuit. ē. ij. li. ca. iij. allegās q̄ nō debebat duplicit̄ puniri. s. occisiōe in sua ꝑsona: ⁊ maledictionibus dictis in semine suo: ⁊ q: ꝑ videbatur habere

nię: Postula ei ⁊ regnuz. Ipse est ēm frater meus maior me: ⁊ habet abiathar sacerdotē ⁊ ioab filiū saruię. Iurauit itaq; rex salomō per dñm dicens: Hęc faciat mihi dē⁹: ⁊ hęc addat: q: ꝺ aiam suā locut⁹ est adonias verbū hoc. Et nūc viuit dñs q̄ firmauit me: ⁊ collocauit me sup soliū dauid p̄ris mei: ⁊ q̄ fecit mihi domū sicut locut⁹ est: q: hodie occidet adonias. Misitq; rex salomon ꝑ manū banaię filij ioiadę qui interfecit eum/et mortu⁹ est. Abiathar quoq; sacerdoti dixit rex: Vade in anathot ad agrū tuū. Et quidez vir es mortis: sz hodie te nō iterficiā: q: portasti arcam dñi dei cor̄ā dauid patre meo: ⁊ sustinuisti laborez in oībus in quib⁹ laborauit pater meus. Eiecit ergo salomō abiathar vt nō eēt sacerdos dñi: ⁊ vt ipleret sermo dñi quē locutus ē sup domū heli in silo. Venit aūt nūci⁹ ad salomonē q̄ ioab ōclinasset post adoniā: ⁊ post salomonē nō declinasset. Fugit ḡ ioab in tabernaculū dñi: ⁊ appręhendit cornu altaris. Nūciatūq; est regi salomoni: q̄ fugisset ioab ī tabernaculū dñi: ⁊ eēt iuxta altare. Misitq; salomō banaiā filiū ioiadę dicēs: Vade iterfice eū. Et venit banaias ad tabernaculū dñi: ⁊ dixit ei: Hęc dixit rex: Egrede re. Qui ait: Nō egrediar: ꝑ hic moriar. Renūciauit banaias regi salomonē dicēs: Hęc locutus est ioab: ⁊ hęc rndit mihi. Dixitq; ei rex: Fac sicut locut⁹ est: ⁊ iterfice eū ⁊ sepeli. Et amouebis sanguinē innocentē q̄ effusus ē a ioab a me: ⁊ a domo patris mei: ⁊ reddat dñs sanguinē eius sup caput ei⁹: ⁊ q: iterfecit duos viros iustos melioresq; se: ⁊ occidit eos gladio p̄ce meo dauid ignorante: abner filiū ner ꝓncipē militię isr̄l: ⁊ amasam filiū iether ꝓncipē exercit⁹ iuda. Et reuertet sanguis illoz in caput ioab: ⁊ in caput seminis eius in sempiternū. Dauid aūt ⁊ semini ei⁹ ⁊ domui ⁊ throno illius sit pax vsq; in ęternuz a dño. Ascēdit itaq; banaias filius ioiadę: ⁊ aggressus eū iterfecit. Sepultus q; est in domo sua in deserto. Et ꝓstituit rex banaiā filiū ioiadę ꝓ eo sup exercitū: ⁊ sadoch sacerdotē posuit

batur hr̄e aliquē colorē iusticie: iō banaias nō iterfecit eū sed redūt ad salomonē referēs ei ꝟba ioab: ⁊ tūc salomō rndit qđ sequit̄: l ¶ Fac sicut lo. est: dicēdo ei. s. q̄ recipio illas maledictiōes iuꝑ semē meū ⁊ sic iterfice eū. Añ etiaz subdit Ra. Sa. q̄ maledictiōes p̄dicte venerūt sup semē salomōis: q: oēs rex fuit leprosus: vt hr̄. j. iiij. li. ca. xv. et. ij. Paral. xxvj. Et asa doluit pedes: ita q̄ non poterat ire sine baculo: vt hr̄. j. ij. Paral. xvj. Et ioachim interfect⁹ glādio: vt hr̄ Hiere. xxij. e. Sepultura asini sepelietꝫ: q: interfect⁹ ꝓiectus fuit extra hierl̄m ⁊ eę chias indigens pane in obsidione ꝑ sennacherib. Añ tūc sibi dictū fuit. Scdo ānο pomis vescere: Esa. xxxvij. i. fructib⁹ arboꝝ ꝓpter panis defectum: sz hec execptio nō ꝺsonat lr̄e. q: hic ōr: Nō egrediar sz hic moriar: nullā cōditionē apponēdo. Silr nō cōsonat lr̄e p̄cedēti: q: dō q̄ erat sanctus illas maledictiōes sciebat: q: illas fecerat: ⁊ tñ cū ꝑ ꝓposuit salomōi punitionē ioab ꝓ iterfectiōe abner ⁊ amase: vt p̄dictū ē absq; aliq̄ retractatiōe dictarum maledictionū. Itē dato q̄ ille maledictiones sufficerēt ꝓ interfectione abner: adhuc remanebat ioab dign⁹ morte ꝓ interfectione amase: ⁊ iō nullo mō est veri/simile q̄ salomon maledictiones p̄ris sui recepit sup se vel sup semen suū. Qđ autē inducit̄ de q̄t tuoz regib⁹ de salomone descendentib⁹ nō valet ad ꝓpositū: q: ille pene fuerūt eis inflicte ꝓ alijs causis: vt patebit ī loc̄ suis dño ꝺcedente: ⁊ iō qđ ōr: hic: Fac sicut locut⁹ est: nō referē nisi ad illō qđ dixerat: Hic moriar. Credendū tñ ē q̄ violenter auulsus fuit ab altari: ⁊ sic iterfect⁹ sicut p̄cipit̄ Exo. xxi. b. Si q̄s de industria occiderit ꝓximū suū ⁊ ꝑ insidias ab altari meo auelles eum vt moriat̄: sic aūt occiderat ioab abner ⁊ amasā: vt ptz ex supradictis. m ¶ Sepultusq; est in rē. Dicit ēm Ra. Sa. q̄ fecerat ibi hospitale ad recipiēdum pauperes ⁊ pegrinos trāseūtes. Añ dicūt hebrei ipm eē saluatū: ⁊ q̄ mors tpalis sibi iflicta fuit in expiationē pctoꝝ suoruz. n ¶ Et ꝓstituit rex ba. rē. q: erat vir fortis ⁊ prudēs: ꝓpter qđ dō fecit eū sibi secretariū. vt hr̄. ē. li. ij. c. xviij. o ¶ Et sadoch sa. po. p abia. ⁊ sic reductū est sacerdotiū ad debitā lineā: aarō ēm q̄ ex electiōe dei fact⁹ fuit summ⁹ sacerdos: vt hr̄ Exo. xxviij. habuit duos filios. s. eleazar et ithamar q̄ remāserūt sibi: alijs duob⁹ moztuis cor̄ā dño: vt hr̄ Leui. x. ⁊ de volūtate dñi sacerdotiuz transijt ad eleazar ⁊ filios ei⁹: vt habet Nume. xx. ca. de q̄ descēdit iste sadoch. heli aūt descēdit ō ithamar: cū esset iudex ppli assūpsit sibi sacerdotiū: ꝑ aūt fuit ex diuina ordiatiōe: sic dictū fuit. j. Reg. ij. ⁊ ab ipso descendit abiathar quē eiecit

c ¶ Abiathar quoq; sacerdoti di. rex va. in anathot rē. Per abiectionē abiathar de sūmo sacerdotio et substitutionē sadoch: allegorice significata fuit abiectio veter⁹ sacerdotij ꝑm ordinē leuiticū: ⁊ institutionē ꝑm ordinē melchisedech q̄ obtulit panē ⁊ vinū Gen. xiiij. d. Et hāc figurā deducit

Moraliter

E S a ¶Et nō egredieris inde ꝛc. Precipit nobis verus salomon habitantib⁹ in hierusalē ne vnq̄ egrediamur. Qz si fugerint nos nob añ subiecti: nō ideo egrediamur vt seq̄mur fugitiuoꝝ vestigia: ne dñ volum⁹ saluare fugiētes ipi pereamus: q̄n potius mortui sepeliāt mortuos: et scandaliçantē oculū manū pedem dum lz eruamus ꝛ abscidamus a nobis. Ca. III

Luc.9.g
Mat.5:d

Onfirmatū est igit ꝛc. b ¶Accepit nāq̄ filiā eius ꝛc. Filia pharaonis quā sibi salomon in ꝓiugio copulauit: ecclīam ex gētib⁹ significauit. c ¶Attamē pp̄s imo in ex. Maxime populus in montib⁹ immolabat. vel deo vel demonibus.

Ni. de ly.

Abūt itaq̄ ✱thar quē eiecit salomō ponendo sadoch loco ei⁹. a ¶Mīsit q̄q̄ rex. Hic ꝓfr agit de punitione semei cui salomon imposuit legē de remanendo in hierlm sub pena mortis: eo q̄ erat sediciosus: ꝛ p̄ acceptauit dicēs: Bon⁹ ē sermo quē audiui: vt hr infra quā trāsgressus est: ꝛ sic punitus est morte sicut meruerat et absq̄ trāsgressione iuramenti ipsius dauid: sicut plenius dictū fuit. ꝛ. ij. li. ca. xix. ex q̄ loco ꝛ alīs sup̄adictꝰ patet sentētia hui⁹ partis.

†1.Re.9.b
j.18.d

Moraliter ✱ aplūs Heb. vij. † ¶Et surrexit semei ꝛc. p semei q̄ clausurā intra hierusalē acceptauit ꝛ postea exiuit: significat ꝓfessus clausurā religionis qui postea egredit p tentationes diaboli mundi vel carnis: ꝛ sicut semei mortē incurrit corpalē. sic iste mortē culpe ꝛ nisi vere peniteat mortē gehenne.

¶Jn ca. ij. vbi dr in postil. Cōtra ant mā suā locutus est adonias ꝛc.

Additio.

Licet p̄hibitū sit contrahere matrimoniū cū vxore p̄ris: petere tñ illā in vxorē nō est p̄hibitū: neq̄ ꝑm legē q̄ talē petit in vxorē est punitēdus capitaliter: si eā nō habeat: ꝛ ideo hec scīa ratio non videt valere sed sufficit prima.

ꝑ Replica.

Jn ca. ij. sup verbo: Cōtra aīam suā locutus est adonias postil. dicit q̄ ꝓtra regē machinabat ꝛ ꝛ legē petebat vxorē patris sui. Bur. scīam rōnē dicit nō valere: q̄ petere vxorē talē nō fuit p̄hibitum p ꝛn̄s nō fuit capitaliter punitēd⁹. Sz ꝓtra: aut petiuit vt haberet: aut nō. Si primū: talis volūtas reputat p facto: ꝛ p ꝛn̄s punitēda. Si scōm dt: tūc nec p hoc insidiabat regi: sicq̄ p̄ma nō valeret ad occidendū adoniā: ꝛ iō si altera sola nō sufficit: sufficiat vtraq̄ simul: vt q̄ petitio adonie fuit ꝛ legē ꝛ ꝛ regē meruit audire. Cōtra aīam suā locutus est adonias. Ca. III

Onfirmatū est. Post remotionē impedientiū stabilitatem regni salomonis. hic ꝓfr agit de accumulatione expedientiū ad hāc stabilitatē: q̄ sunt deuotio erga deū: sapīa in iudicijs: magnificētia i familijs: sc̄imonia in cultu dei ꝛ edificijs: ꝛ opulētia in diuitijs: verūtñ q̄ deuotio est alioꝝ meritoria: iō p̄mittit ei⁹ deuotio. scdo alioꝝ cōcessio: ibi: Apparuitq̄ dñs. Prima ī duas: q̄ p̄mo cōtinuat dicta dicēdis. scdo exp̄mit deuotio salomonis: ibi: Dilexit aūt salomō dñz. Circa p̄mū dr: Cōfirmatū est ꝛc. istud ꝛcludit ex dictis ca. p̄ce. vbi actū est de morte machinantiū ꝛ salomonē: quib⁹ mortuis ꝛfirmatū est regnū salomonis interi⁹. Cōsequēter ondit eius ꝛfirmatio exteri⁹: cum dr:

†2.Pa.1.a
Diuisio

c ¶Et affinitate ꝛc. q̄ erat rex potēs et regno ꝓabiathar. Mīsit q̄q̄ rex ꝛ vocauit semei: dixitq̄ ei: Edifica tibi domū ī hierusalē: ꝛ habita ibi: a ꝛ nō egredieris inde huc atq̄ illuc. Quacūq̄ aūt die egressus fueris: ꝛ trāsieris torrentē cedrō: scitote interficiēdū. Sāguis tu⁹ erit sup̄ caput tuum. Dixitq̄ semei regi †Bon⁹ sermo: Sicut locutus ē dñs me⁹ rex: sic faciet seruus tu⁹. Habitaui itaq̄ semei i hierlm dieb⁹ mltis. Factū ē aūt post ānos tres: vt fugerēt duo semei ad achis: filiū maacha regē geth. Nūciatūq̄ est semei q̄ duo ei⁹ issent in geth. Et surrexit semei ꝛ strauit asinū suū: iuitq̄ ad achis ī geth ad req̄rendū duos suos: ꝛ adduxit eos de geth. Nūciatū est aūt regi salomoni q̄ isset semei in geth de hierlm: ꝛ redijsset. Et mittēs vocauit eū: dixitq̄ illi: Nōne testificat⁹ ſuz tibi p dominū: ꝛ p̄cepi tibi: q̄cūq̄ die egressus fueris huc atq̄ illuc scito te esse morturū: Et rndisti mihi: bon⁹ sermo quē audiui. Quare ḡ nō custodisti iusurādū dñi: ꝛ p̄ceptū q̄d p̄cepi tibi: Dixit q̄q̄ rex ad semei: Tu nosti oē malū cui⁹ tibi ꝓscīū est cor tuū: q̄d fecisti dauid p̄ri meo. Reddidit dñs malicīā tuā in caput tuū: et rex salomō bñdict⁹: ꝛ thron⁹ dauid erit stabilis cora dño vsq̄ in sempiternū. Jussit itaq̄ rex banaię filio ioiadę. Qui aggressus p̄cussit eū ꝛ mortuus ē. Ca. III

a
b
c
d
e
f
g

†Onfirmatū est igit regnū in manu salomonis: et affinitate cōiūctus est pharaoni regi egypti. Accepit nāq̄ filiam eius ꝛ adduxit in ciuitatē dauid: donec cōpleret ędificās domū suā: ꝛ domū dñi: ꝛ murū hierusalē p circūitū. Attamē pp̄s immolabat in excelsis. Non enim ędificatū erat templum nomini

b
c
d
e
f
g

B f ¶Et adduxit in ci. da. cuius ratio subdit: e ¶Donec cōpleret ꝛc. de cui⁹ edificatiōe postea hr. vij. ca. f ¶Et murū hierusa. quā clausit triplici muro: ita q̄ in interiori clausura erat tēplū dñi ꝛ palaciū reg⁹. in exteriori erat vulgus ꝛ manu artifices. in media vo habitabāt p̄bē ꝛ nobiles. vñ. j. iij. li. xvij. dr q̄ olda p̄bes manebat in hierlm: in scda. clausura. g ¶Attamē pp̄s ꝛc. Sicut dictū fuit. ꝛ. Deut. xij. ꝛ. j. Reg. a destructione ſylo vsq̄ ad edificationē tēpli arca dñi nō habuit stabilē māsionē: ꝛ iō licitū fuit offerre ꝛ ūmolare oblatiōes votiuas et sacrificia alibi q̄ vbi erat arca ꝑm deuotionē offerēt⁹: post edificationē vo tēpli nō licuit nisi ex spāli māndato dei vel ei⁹ instinctu: sic helias īmolauit in monte carmeli: vt hr. j. xviij. ca. Querit p vtrū salomō peccauit accipiendo ī vxorē filiā pharaonis. Et arguitur p̄mo q̄ sic: q̄ p̄hibitum erat iudeis ꝓpere mr̄imoniū cū mulierib⁹ alienigenis: vt hr Deut. vij. ca. ꝛ ꝛ. Jte. j. ij. ca. vbi reph̄dit salomon de mulierib⁹ alienigenis: spāliter exp̄mit filia pharaonis. Contrariū arguit p p̄ q̄ dñs illo tpe apparuit salomoni dicēs ei: Postula q̄d vis ꝛc. Jtē edificato tēplo oratiōnē salomonis exaudiuit ꝛ tēplū nebula īpleuit ad denotādū spāle p̄fitā suā: vt hr. ij. Para. v. q̄ dñs nō fecisset si salomō eū offendisset. Rñsio. dicendū q̄ ḡtū videt text⁹ sonare non peccauit: q̄ statim subdit: Dilexit aūt salomō dñm ābulās in p̄ceptis dd p̄ris sui: excepto q̄ ī excelsis īmolabat: ꝛ tñ illud erat licitū vt dictū est p illo tpe: tñ min⁹ bonū cipiēdo filiam pharaonis: sc̄ptura illud multofortius excepisset. Sciēdū igit q̄ mlieres alienigene erāt ī duplici ḡdu: q̄ alīq̄ erāt de pp̄lis habitātib⁹ terram p̄missiōis añq̄ filij isrl intrarēt: q̄rū aliq̄ cū eis ī terra remāserūt: vt patuit ī libris Josue ꝛ Judi. ꝛ cū illis nō poterāt filij isrl licite ꝓpere mr̄imonia nisi ex spāli cā vt dicēt. Cū alīs vo mulieribus alienigenis poterāt ꝓpere: maxime ex rōnabili cā: gētilitate tñ p̄us relicta: et sic booz ꝓxit cū ruth moabitide: put hr Ruth vlti. Et p̄ mō salomō cū filia pharaōis ad ꝓfirmationē regni sui: vt p̄dictū ē ꝓxit. Et credēdū ē lz nō sit exp̄ss suz q̄ ipa reliq̄rit gētilitatē añq̄ cognouerit eā: q̄ tūc salomō diligebat dñm ꝛ ecōuersio: vt oñdēt. j. Ad p̄mū igit argumētū dicūt alīq̄ q̄ vxores alienigene de genere chananeoꝝ tñ erāt p̄hibite iudeis: nō aūt de alīs natiōib⁹ sz p̄ptz falsuz. j. Esdre. ix. a. vbi dr q̄ filij israel reuerse de captiuitate acceperūt vxores de genere āmonitarum ꝛ moabitarū ꝛ egyptioꝝ q̄ nō erāt de chananeis: ꝛ tñ Esdras q̄ optime sciuit legē determinauit p̄ eē illicitū: exp̄t q̄ dicēdū q̄ mulieres chananee fuerūt magt interdicte q̄ alie: ꝛ iō cū illis nō erat licitū ꝓpere nisi relicta gētilitate: ꝛ cum p̄ aliq̄ magno facto ī spāli ꝑ fidē vni⁹ veri dei: ꝛ sic salomō ꝓxit cū raab q̄ erat de illis: q̄ ex fide saluauit nuncios hebreoꝝ: vt dicit aplūs ad Heb. xi. Cū alīs aūt alienigenis licitū erat ꝓpere ex minoꝛi cā

Moraliter ✱ relicta gen/

Moralr. b ¶Cōfirmatū est ꝛc. Per ꝓiūctionē mr̄imonialē salomonis cū filia regis egypti: allegorice fuit signi ficata ꝓiūctio xpi cū ecclīa de gētib⁹ collecta: nec ī p̄ facto peccauit salomō sicut ✱ plenius

A a ¶Abūt itaq; sa. xē. In gabaō erat excelsum maximū vbi erat tabnaculū qđ fecit moyses: ⁊ altare eneū sup qđ salomon offerēs mille hostias diuinū meruit oraculū. b ¶Si aūt ambula. in vijs meis: ⁊ custodieris xē. Absq; obseruatione mādatoꝝ dei: ⁊ adipisci nēo pōt lōgos dies. i. beatitudinem.

Nico. de lyra

✠ relicta gētilitate: vt dicit Deut. xxi. q; si aliq̄s iude⁹ debellatis aduersarijs de istis natiōib⁹ videret inter captiuos mulierē pulchrā relicta gētilitate poterat eā accipe vxorē: ⁊ ꝑ mō ꝓxit dō cum tholomai filia regis gessur: vt hr̄. ij. li. iij. ca. illas aūt q̄s esdras iussit eijci fuerāt accepte a filijs isr̄l ex mala cā. s. q; vxores iudee q̄ cū eis venerāt de captiuitate ex labore itineris erāt deturpate: ⁊ ꝑ hoc erāt a maritis suis abiecte ⁊ q̄si repudiate. Preterea ille alienigene docebāt filios suos aliq̄ ad ritū gētilitat⁹ ptinētia. Ad scōm dicēdū q; ibi infra. s. xi. ca. duo dicunt de salomōe. Primū ē q; ardētissimo amore copulat⁹ ē alienigenis mulierib⁹. Aliud ē q; ad satisfactiōdū eis coluit deos earū: ⁊ ad ꝑ edificauit tēplū. ⁊ q̄tū ad ꝑmū notat ibi filia pharaōis q̄ fuit dilecta ꝓ oīb⁹ vt dicūt doctores hebrei ⁊ catholici: nō aūt q̄tuz ad secūdū: q; religiōrat idolatrie cultū vt dictum est. Alie vero quib⁹ edificauit tēpla nō religiōrāt: ⁊ istis idolatris mulierib⁹ ꝓiūctus fuit salomō in senectute: vt ibidē dr̄: Si aūt dicat q; eodē mō fecit ꝑ filia pharaonis eo q; ibidē subdit: Atq; in hūc modū fecit salomon vniuersis vxorib⁹ suis alienigenis: pōt rñderi ꝑ illud qđ ime/diate subdit: Que adolebant thura xē. ⁊ ꝑ ꝑ determinat ꝑ quib⁹ mulierib⁹ ali
B enigenis fecit ꝑ. s. ꝑ illis q̄ nō religiōrāt idolatriā vt dictū est. Et si dicat q; tūc filia pharaonis redijt ad idolatriā vides salomonē idolatrare cū alijs vxorib⁹ suis: ꝑ ꝑ nō tollit q̄n mr̄imoniū cum ipa a
Diuisio ꝓncipio licitū fuerit. a ¶Dilexit aūt. Hic ꝓnter ostendit salomonis deuotio erga deū: ⁊ primo i cultu interiori q̄ potissime ꝓsistit in actu dilectiōis: ꝑm q; dicit Aug⁹. in enchiridiō. Fide: spe ⁊ charitate colit de⁹. ⁊ ꝑ notat cū dr̄: Dilexit aūt salomon dñm. Scōo in cultu exteriori cū dr̄: Ambulans in p̄ceptis dauid. Verūtamē q; in hoc ad pfectionē ei⁹ nō pertinuit. ideo subdit: b ¶Excepto q; in excelsis imolabat. licet enī ꝑ esset licitū illo tpe vt p̄dictū est: tñ melius erat talia offerre in loco vbi erat arca dei: dauid aūt nō legit alibi immolasse nisi ex speciali mādato dei in area areuna iebusei: vt habet. ij. libro vlti. ca. sicut ⁊ helias post edificationē tēpli obtulit i mōte carmeli: vt dictū est. c ¶Abūt itaq; salomō xē. cuius causa subditur:
d ¶Illud q̄ppe erat excelsū manō magnitudine molis sed reuerētie et honoris: q; ibi erat tabernaculū ⁊ altare holocausti q̄ fecerat moyses: vt hr̄. i. Paral. xxi. Arca tamē dñi erat i hierl̄m vbi adduxerat eā dauid: vt habet. ij. li. ca. vj.
e ¶Mille hostias in hoobtu. salo. Ex q̄ apparet effectus sue
Diuisio deuotionis. f ¶Apparuit aūt dñs. Hic ꝓnr ostendit q̄d deuotio salomōis meruit: ⁊ ꝑmo circa hoc ostendit dei cōcessio. scōo in effectu ostensio/ibi: Tunc venerūt. Circa primū dr̄: Apparuit autem dominus salomoni ꝑpter deuotionem ꝓdictā: ⁊ ex hoc patz qđ supra dictum est. s. q; licitū erat offerre sacrificia alibi q̄ vbi erat arca: ⁊ nō solum licitū sed etiā meritoriū: licet non tantū sicut in ꝑsentia arce: sicut cōtinentia cōiugalis meritoria est min⁹ tamē q̄ vidualis ⁊ virginalis. g ¶Per somnium nocte. q; illa hora aīa intellectiua magis disposita est ad illuminationes diuinas ꝓcipiendas: vtpote cessantibus tumultibus ⁊ quiescētibus sensibus exteriorib⁹ per q̄ distrahit intellectus. h ¶Postula qđ vis. hoc nō dixit deus tantū ex merito salomonis: sed pr̄incipaliter ex merito dauid: qui pro eo oraverat: ⁊ ideo salomon in respōsione sua primo fecit mentionem de patre suo dicens:
i ¶Tu fecisti cum seruo tuo dauid. ⁊ patet littera ex p̄dictis vsq; ibi:
k ¶Ego aūt sum puer paruulus ignorās egressuz ⁊ introitū me. Id est ꝓcedendi modū in tāto regimine/ ideo subdit: l ¶In medio est ꝑpli quē elegisti ꝑpli infiniti xē. hyperbolice est locutus ad denotandum magnitudinē multitudis: q̄uis esset finita et numerabilis simpliciter.
m ¶Dabis q̄ seruo tuo xē. Id ē illustratum a te. n ¶Quis enī pōt iudicare ꝑplm istum xē. quasi diceret nullus sine tua speciali illustratione. o ¶Placuit ergo sermo coram domino: quia petitio erat ordinata ad diuinū honorē: ad ꝓpriā salutem: ⁊ ad bonum ꝑpli regimē. p ¶Et dedi tibi cor sapiēs ⁊ intelligēs xē. hoc est intelligendū respectu regū qui fuerunt ante eum ⁊ post. de alijs autē hominibus plures fuerunt sapientiores: sicut Adam qui fuit creatus in plenitudine scientie ꝑut dictū fuit Ecclī. xlij. et moyses cui deus loquebatur sicut solet loqui homo ad amicum suum: vt habetur Exod. xxxiij. et sanct⁹ Paulus ceteriq; apostoli: ⁊ Johannes qui scripsit Apocalypsim: qui omnes fuerunt magis illuminati q̄ aliqui in veteri testamēto. q ¶Diuitias scz ⁊ gl̄iam: vt nemo fuerit xē. ij. Paralip. i. c. dr̄: Substantiam et gloriam dabo tibi: ita vt nullus in regibus: nec ante nec post similis fuerit tibi: hoc est intelligendum istis tribus simul concurrentibus: scz sapientia: gloria et diuitijs: quia aliqui fuerunt eo potentiores et magis gloriosi: sicut Alexander magnus et plures imperatores Romani q̄ dominabant toto orbi. Et aliq̄ ditiores sicut Octauian⁹ et Croesus: deficiebant tñ a salomone in sapiētia.
✠ Ygit cui/ Moraliter
✠ plenius dixi in expositione litterali: ⁊ textus etiam ostendit q; sequitur:
a ¶Dilexit autem salomon dominum. Propter qđ non potest dici q; hic ꝑ peccatū significet chr̄isti et ecclesie mysterium. b ¶Postula qđ vis vt dem tibi xē. Per hoc q; salomon a dño petijt scientiā ad regendum ꝑplm ꝑm honorē dei ⁊ cōmunē vtilitatem: ⁊ dñs sibi dedit: ⁊ cum hoc addidit diuitias ⁊ gloriā q̄ decēt regiā maiestatē: significat q; petētib⁹ illa q̄ sunt ad honorem dei et bonū cōmunis populi: non solum petita a deo dant: sed etiam alia que ad decentem statum pertentium suffragantur: Matth. vj. d. Primum querite regnum dei et iusticiam eius et hec omnia adijcientur vobis. † ¶Si aūt ābulaueris i vijs meis xē. Per hoc patet q; dicta promissio et consimiles sunt sub conditione q; hō debeat in bono ꝑseuerare.
r v ✠ Tunc vene

a dñi vsq; in diē illū. Dilexit aūt salomō dñm: ambulās in p̄ceptis dauid patris sui: excepto q; i excelsis imolabat: ⁊ accēdebat thymiama. Abūt itaq; salomon in
a ¶interp̄tat sublimis collis vel excelsus.
gabaon / vt imolaret ibi. Illud
q̄ppe erat excelsū maximū. Mille hostias i holocaustū obtulit salomō sup altare illud in gabaō. Apparuit autē dñs salomoni p
a ¶dei gra liberū hois exq̄rit arbitriū.
somniū nocte / dicēs: ¶Postula qđ vis vt dem tibi. Et ait salomon: Tu fecisti cū seruo tuo dauid pre meo miricordiā magnā: sicut ambulauit in cōspectu tuo i veritate ⁊ iusticia ⁊ recto corde tecū. Custodisti ei misericordiā tuā grandē: ⁊ dedisti ei filiū sedē tē sup thronū ei⁹ sicut est hodie. †Et nūc dñe de⁹ tu regnare fecisti fīū tuū ꝑ dauid pre meo. Ego aūt sum puer puulus ⁊ ignorās egressuz ⁊ introitū meū: ⁊ seruus tuus i medio ꝑpli ē quē elegisti. ¶Populi infiniti q̄ enumerari et
a ¶vel suppoztari.
supputari nō pōt ꝓ multitudine. †Dabis g̃ fīuo tuo coz docile: vt iudicare possit ꝑplz tuū: ⁊ discernere iter malū ⁊ bonū. Quis enī pōt iudicare ꝑplm istū: ꝑplm tuum hūc multū: ¶Placuit g̃ fmo coz̄ dño q; salomō rē hmuscemodi postulasset. Et dixit dñs salomoni: Quia postulasti ver-
a ¶hmōi querūt reprobi.
bū hoc ⁊ nō petisti tibi dies multos nec diuitias aut aīas īmicorū tuoz: sed postulasti tibi sapiē
a ¶talis oratio apud deū nō frustratur.
tiam ad discernendū iudiciū: ecce feci tibi fm fmones tuos. Et
p dedi tibi coz sapiēs ⁊ intelligēs/ intantū vt null⁹ añ te silis tui fuerit: nec post te surrectur⁹ sit. Sz ⁊ hec q̄ non postulasti dedi tibi/ diuitias. s. ⁊ gl̄iam: vt nēo fuerit
q
silis tui i regib⁹ cūctis retro diebus.
b Si aūt ābulaueris i vijs meis: et †
custodieris p̄cepta mea ⁊ mādata

E ℔ a ¶ Tunc venerũt ꝛc. Greg. Postq̃ dñs errorꝭ nostri tenebras luce sue cognitionis illustrat: mox tentationis aculeo visitando ꝓbat: qz accedẽdo corda nr̃a ad ꝟtutes ꝓuehit: ꝛ recedendo concuti tentatiõe ꝑmittit. Si em̃ post virtutũ mũera nulla tentatiõe ꝓcutiẽ: hoc se hr̃e animꝰ ex se gl̃iat. Ut q̃ firmitatis habeat dona: ꝛ infirmitatez suam agnoscat: ꝑ accessum gr̃e ad alta sustollit: ꝛ ꝑ recessũ q̃d ex se sit ꝓbat. Vñ salomõ post acceptã diuinit⁹ sapiam meretricũ q̃stione pulsat. Quia sepe cum mẽtẽ nostrã ꝓcessꝭ ꝟtutib⁹ respect⁹ iti me largitat⁹ illumĩat: mox eã lubrice cogitatiões turbãt: vt q̃ subleuata ĩmẽso mũere exultat: ꝛ tẽtatiõe pulsata q̃d sit ĩueniat. Sic ꝛ helias visitat⁹ desup sermone celos aperuit ꝛ subito ꝓbat⁹ ĩfirmus ꝑ deserta fugiẽs vnã mulierez expauit. Sic paul⁹ vsq̃ ad tertiũ celũ paradisi penetrãs secreta cõsiderat: et ad se rediẽs ꝫ carnis bellũ laborat. Legẽ aliã in mẽbris sustinet: cui⁹ in se rebellione fatigari spũs legẽ dolet. Post dationẽ q̃ munerꝫ deus hoiez ꝓbat: qz et collato mũere ſbleuat: ꝛ abstracto paululũ ipm sibi ꝺmõstrat. Qđ iõ patimur vt ad ꝓmisse incorruptiõis substãtiã reformemur. Quidã autumant sup synagogã ꝛ eccl̃iam ꝟ eẽ sentiẽdũ: ꝛ ad illud tps referẽdũ q̃ post crucẽ ꝛ resurrectionẽ tã in iudeis q̃ in gẽtib⁹ ver⁹ salomõ .i. pacific⁹ regnare cepit. Osee em̃ accepit vxorẽ fornicariã deinde adulteram. Iõ em̃ xp̃s venit: vt meretrices donaret matrimonio ꝛ de duob⁹ gregib⁹ faceret vnũ ouile. Ille sũt due virge q̃ in ezechiele iũgunt̃: ꝛ de qb⁹ ꝑ Zachariã
Zach.11.b ꝺr: Et assũpsit mihi duas virgas: vnaz vocaui ꝺcorã: ꝛ alterã vocaui funiculũ.
Luc.7.f Mulier q̃z illa in euãgelio q̃ pedes ie su lachrymis lauit: crine detersit: ꝛ cui oĩa pcta dimissa sũt: significat eccl̃iaz de gẽtib⁹ cõgregatã. Ecclesia tñ nõ habet maculã neq̃ rugã: nec dicim⁹ eã mere-
€ tricẽ pmãsisse: sz fuisse: ꝑm qđ ꝺr: Cum
Mat.14.a eẽt iesus in domo simõis leprosi: nõ q̃
Nota tũc leprosus erat: sz q̃ añ fuerat. Notadũ q̃z q̃d dicat eccl̃ia ꝫ synagogã. Ego ꝛ mulier hec hĩtabam⁹ i domo vna ꝛc. Quia post resurrectionẽ saluator⁹ vna de vtroq̃ ꝑplo cõgregata ẽ. Eleganter ꝟo adiũxit: Peperi apud eã i cubiculo. Ecclia em̃ de gẽtib⁹ q̃ nõ habebat legẽ ꝛ ꝓphetas peperit in domo synagoge: nec egressa ẽ de cubiculo. sed ingressa.
Can̄.2.a Vñ itroduxit me rex in cubiculũ suũ: et
Ibi.3.b introducã te in domũ mr̃is mee: ꝛ in cubiculũ ei⁹ q̃ ꝓcepit me. ¶ Rab. Si cõsideres pilatũ lauãtẽ man⁹ ꝛ dicentem.
Mat.27.c Mũdus ego sum a sanguĩe iusti huiꝰ: ꝛ ℭturionẽ ꝓfitentẽ:
Mar.15.d Vere hic erat filiꝰ dei: Et eos q̃ ante passionẽ ꝑ philippũ dñm videre desiderãt: nõ ambigis primã peperisse eccl̃iam: et post
Luc.23.e natũ ꝑplm iudeoꝝ ꝓ q̃ dñs precabat̃. Pater ignosce illis ꝛc.
Moraliter ꝛ crediderunt vna die tria milia ꝛ alia q̃nq̃ milia. ¶ Grego. Per mr̃es lactãtes ordo doctoꝝ: p̃filios earũ signat̃ psona discipuloꝝ. Mã magistri scĩa vigilãtes: sz vita dormiẽtes: audiẽtes suos quos ꝑ vigilias p̃dicatiõis nutriũt: dũ qđ dicũt facere negligũt ꝑ somnũ torꝑoris occidũt ꝛ negligẽdo oppr̃imũt q̃s alere ꝟboꝝ lacte videbant̃. Vñ dũ reꝓhensibiliẽ viuũt et hr̃e discipulos laudabilis vite nequeũt: alienos sibi attrahere conant̃: vt dũ bonos se hr̃e sequaces oñdunt: apud iudicia hoĩm excusent mala q̃ agũt: ꝛ subditoꝝ vita mortiferã tegant negligentiã. Vñ mulier q̃ filiũ extinxit ꝓriũ: q̃siuit alienũ: sz
Nota matrẽ verã salomõis gladi⁹ ĩuenit: qz cui fruct⁹ viuat vel intereat: extremo examine ira iudicꝫ demõstrabit. Et notanduz ꝙ viuẽs filiꝰ ꝓus diuidi ꝓcipit: vt soli postmodũ mr̃i reddat̃: qz i bacvita q̃si ptiri ꝺcidit vita discipli: dũ ex illa alt̃ apꝺ deũ meritũ: alt̃ apꝺ hoĩes laudẽ hr̃e ꝑmittit. Sz falsa mat̃ que ñ genuit occidi nõ timuit: qz arrogãtes mgr̃i ꝛ charitat̃ ignari: si plenissimũ nomen

mea sic ambulauit pat̃ tuꝰ: longos faciã dies tuos. Igit̃ euigilauit salomõ: ꝛ itellexit qđ esset somniũ. Cunq̃ venisset hierlm: stetit coraꝫ arca fęderis dñi: ꝛ obtulit holocausta: ꝛ fecit victimas pacificas ꝛ grande cõuiniũ vni-
a ¶ merito ad illũ meretrices venerũt quez postmodũ deceperũt.
uersis famulis suis. Tũc vẽnerũt due mulieres meretrices ad regẽ: steterũtq̃ coraꝫ eo. Quarũ vna ait: Obsecro mi dñe: ego ꝛ mulier hęc habitabamꝰ i domo vna: ꝛ peperi apud eã in cubiculo. Tertia ãt die postq̃ ego pepe-
a ¶ multitudinis credentiũ. e. c. v.
ri: peperit ꝛ hęc. Et erãmꝰ simul-
a ¶ blasphemantiũ iudeoꝝ: vel gẽtiliũ idolis seruientiũ.
nulluſq̃ ãliꝰ in domo nobiscũ: exceptis nobis duabꝰ. Mortuꝰ ẽ
a ¶ qz non poterat dicere ego dormio ꝛ coraũt filiꝰ mulierꝫ huiꝰ nocte. Bõz meũ vigilat. a ¶ lege epistolam ad Galathas: ꝛ vide quõ filios ecclie: synagoga suos facere festiuat.
miẽs quippe ꝺppressit eũ. Et cõ-
c surgẽs intẽpestę noctis silẽtio: ꝛ tulit filiũ meũ de latere meo: ancille tue dormiẽtis: ꝛ collocauit in sinu suo: suũ ãt filiũ qui erat
a ¶ per cerimonias legis.
mortuꝰ: pꝺsuit i sinu meo. Cũq̃
a ¶ doctrine.
surrexissez manevt darẽ lãc filio
d meo: apparuit mortuus. Quez diligenti⁹ intuens clara luce: de
ꝓhendi nõ eẽ meũ quẽ genuissimũ nomẽ laudis ex alienis discipulis ꝓsequi nequeũt: eorũ vitã crudelit̃ insequũtur. Inuidia em̃ succẽsi nolũt alios viuere: q̃s se ꝓspiciũt nõ posse possidere. Vñ nec meꝰ sit nec istiꝰ. Quos em̃ sibi obsequi nõ videt ad gl̃iam tpalẽ: eos aliꝭ inuidet viuere ꝑ veritatẽ. Sz ꝟa mat̃ satagit vt eiꝰ filiꝰ saltẽ apꝺ extraneũ sit ꝛ viuat: qz ꝓcedũt veraces magistri: vt ex eoꝝ discipulis alij magisterij laudẽ habeãt: si tñ ĩtegritatẽ vite nõ amittãt. Per q̃ pietatis viscera hec eadẽ vera mat̃ agnoscit̃: qz oĩno magisteriũ in examĩe charitatis approbat̃. Sola totũ recipe meruit: q̃ q̃si totũ concessit: quia fideles p̃positi ꝑ eo q̃ ex bonis discipulis: nõ solũ aliꝭ laudẽ nõ inuident: sed etiã vtilitatẽ ꝓfect⁹ exorãt. Ipsi integroꝝ ꝛ viuentes filios recipiunt: q̃ in sup̃mo iudicio ex eoꝝ vita ꝑfectã retributõez assequũt̃. b ¶ Mortuus est. Rab. Dũ em̃ legt̃ sequitur obseruãtiã ꝛ gr̃am euãgelij copulat legi: tenebrarũ erroze coopta ẽ. c ¶ Tulit filiũ meũ. Viuũ sz: vt nõ possideret: sz vt occideret. Non em̃ fecit ꝟ filij amoze sed odio emule. d ¶ Que diligẽtib⁹ ꝛc. Rab. Longũ est ostẽdere quõ ꝑ paulũ ꝛ alios ecclesiasticos itel-
lexerit ecclesia nõ esse filium suũ q̃ tenebat̃ in lege: ꝛ in luce cognouit quem in tenebris non videbat. Due mulieres quarũ vna dilectiõe ardebat: in altera simulatio surrepebat: eccl̃iam figurãt ꝛ synagogã siue hereticoꝝ prauitatẽ: quarum vtraq̃ ꝛ suos nequiter nutrien-
℔ do interimit:

Nico. de lyra

✻ a ¶ Igitur euigilauit sa. et itel. qđ esset somniũ. i. intellexit qđ significaret ꝛ ꝙ esset verũ. Unde magꝫ ꝓrie fuit visio vel reuelatio diuina q̃ frequẽter fit in somnis: vt ptz in multis locis sacre scripture. b ¶ Stetit coraꝫ arca fęderis dñi. sc̃z ad adorãdũ. c ¶ Et obtulit holocausta et fecit victimas pa. ꝛ grande cõui. ꝛc. q: ille locus erat ꝓnientior ad sacrificia q̃ gabaon: vt dictuz est. ꝛ iõ post apparitionem domini sibi factã ibi obtulit.
d ¶ Tũc venerũt due mulieres meretrices ad regẽ. Hic ꝓsequẽter ostendit impletio ꝓmissionis facte salomoni: ꝛ ꝑmo q̃tũ ad sapiam. scõo q̃tum ad gl̃iam ca. iiij. tertio q̃tũ ad opulentiã ca. x. Ista tñ tria sũt ita cõiuncta ꝙ vnũ ꝑficit aliud ꝛ ecõuerso: iõ nunc distincte: tunc mixtim agitur de ipsis. Primũ ostendit ꝑ verũ iudiciũ q̃ esset mat̃ vera ꝛ q̃ ficta: ꝑ ꝟ ꝙ vbi ꝺficiebat
hũana ꝓbatio. sapiẽter recurrit ad inclinationẽ naturalẽ: quia vera mat̃ afficit̃ ad filiũ: ꝛ ptz lr̃a pauc̃ exceptis. e ¶ Et cõsurgens in tẽ. no. silẽtio. Intẽpestũ ꝓout est substãtiuũ ẽ quarta hora noct̃: sz ꝓut est adiectiuũ idẽ est qđ sine tpe: ꝛ sic nox ꝺr in tempesta: nõ quia sit sine tempore simplicit̃: sz qz tũc nõ est tps aptum ad opandũ: opatione ãt ꝛ motu tps cognoscit̃ ꝛ distinguit̃: vt habeẽ quarto phisicoꝝ in fine ꝓcluditur.
Moraliter ✻ Et timuerũt regẽ ꝛc.
✻ d ¶ Tũc venerũt due mulieres mere. ad regẽ ꝛc. Allegorice ꝑ eas significant̃ iudea ꝛ gẽtilitas q̃ ꝑ idolatriam fornicate fuerũt: vt ptz sacrã scripturã inspicięti: ꝛ de vtraq̃ venerũt aliq̃ ꝑ fidẽ ad xp̃m verũ salomonẽ etiã in eccl̃ia ꝑmittua. Per puerũ ãt viuũ de q̃ due mulieres ꝓtenderũt: significat opus meritoriũ de quo fuit ꝓtentio inter iudeã ꝛ gẽtilitatem. Mã iudea dicebat fidẽ xp̃i nõ sufficere ad salutẽ: nec ꝑ ꝓseqns ad opus meritorium sine legaliũ obseruatiõe. sic ꝺr Act̃. xv. a. Nisi circũcidamini ꝑm morẽ moysi nõ potestis salui fieri. Econtra ꝟo apl̃s gẽtiũ dicebat Gal̃. v. a. Si circũcidami xp̃s nihil vobis ꝓderit. Et sic quelibet dicebat filium suuz esse viuum ꝛ alterius mortuum. Per hoc autem quod dicitur:
✻ Diuidite infantem

A do interimit: ⁊ alienos ⁊ suos pdat illicicedo psuadet. Inter duas mulieres dns dū id qđ iustuz est spū oris sui dirimit vnicuicz qđ debeł restituit.

a ¶ Dixit ḡ rex. Hieron. Rab. Simulās ignorantiaz humanos p dispēsatione carnis metiť affect⁹: sicut et ibi: Ioh. 20.d Ubi posuistis eū et alibi: ⁊s Lu. 8.f me tetigit. b ¶ Diuidite infantē. Hiero. Ra. Tētat naturā nature dns: ⁊ vult ꝑm vtriusz volūtatē viuentē filium ī legē gratiāz diuidere: nō ⁊ ꝑ ꝑbet sed ad arguēdā synagoge calūniā hoc se velle dicit: c ¶ Dixit aūt mulier. Rab. Ecclesia ⁊ scit suū esse: libenter cōcedit emule vt viuat saltē apud eā: ne inter legem diuisus ⁊ gratiā xp̄i mucrone feriat. vnde: Ecce ego paulus dico vobis: quia si legem obseruatis: christus vobis nihil proderit. Bal. 5.a

Nico.de lyra

a ¶ Et timuerūt regē vi. sa. dei. i. diuinū sibi datam. b ¶ Esse in eo. vltra modū alioz hoium: ⁊ iō tunc magł timuerūt eū ⁊ ań.

Moraliter ✳ † ¶ Diuidite infantē viuū ⁊c. significatum fuit ⁊ iudei pmitterēt obseruare legalia ad tps scz vsz ad publicationē euāgelij: ⁊ gētilib⁹ fuit impositū ⁊ obseruarēt aliq̄ legalia ad tps scz ⁊ abstinerēt ab īmolato simulacroz sāguine ⁊ suffocato: ⁊ ꝑ ꝑ ꝑ quietum ⁊ pacificū ꝓiectū cū iudeis: q̄ abhorrebāt vtētes tribus dictis. sicut plenius exposui exponendo lr̄aliter: sed qz circūcisio et alia legalia post publicationē euangelij cessauerūt tāq̄ mortifera: puer viuus datus fuit vni. s. ecclie de gētib⁹ collecte. Mā ad salutē sufficit fides xp̄i p dilectionē operās sine legaliū obseruatione. ¶ Moraliť aūt p iudiciū salomonis verū ex diſquisitione affect⁹ materni ꝓbatū docent iudices veritatē inq̄rere p circūstātias vbi deficit humana probatio p testes et aliq̄n veritas est inq̄rēda per moderatas questiones. B

¶ Rat aūt ca. IIII. rex salomon. Hic agit de gloria et honore salomonis. ⁊ primo ī familijs ⁊ subiectis. scdo in edificijs. ca. v. tertio in diuitijs. ca. x. Circa primū oñdit ꝑmo salomonis gl̄ia. scdo ei⁹ sapiētia/ibi: Dedit ⁊ de⁹ sapiaz. Circa primū ostēditur primo salomonis gl̄ia in ordine famulorū. scdo in multitudine subiectoz/ibi: Juda ⁊ isr̄l innumerabiles. tertio ī magnitudine expēsaz/ibi: Erat aūt cibus. Circa primū describit ordo famuloz salomonis inferius/cū erā. ¶ Rñditq̄ altera mulier: Nō est ita vt dicit: sed filiꝰ tuus mortuꝰ est: meꝰ aūt viuit. Ecōtrario illa dicebat: Mētiris: filiꝰ ⁊ ꝑpe meus viuit: ⁊ filiꝰ tuus mortuus ē. Atq̄ in hūc modū ꝓtendebāt cozā rege. Tūc rex ait: Hęc dicit: Filiꝰ meꝰ viuit/⁊ filius tuus mortuus ē. Et ista rñdit: Nō: sed filius tuꝰ mortuus est: meꝰ aūt viuit.

¶ christus.

a Dixit ḡ rex † Afferte mihi gladiū. Cuncz

a ¶ non veni pacē mittere: sed gladium.

b attulissent gladiū cozā rege/ait: Diuidite † inquit infantē viuū in duas partes: ⁊ date dimidiā partē vni: et dimidiā partē alteri. Dixit aūt mulier cuiꝰ filiꝰ erat viuꝰ ad c regē (Cōmota sunt ꝑpe viscera eiꝰ sup filio suo) Obsecro dñe: date illi infantē viuum ⁊ nolite interficere eū. Ecōtrario illa dicebat: Nec mihi nec tibi sit/sed diuidat: Rñdens rex ait: Date huic infantē viuū: ⁊ nō occidat † Hęc est ei mater eiꝰ. Audiuit itaq̄ ois isr̄l iudiciū qđ iudicasset rex: et timuerūt regē/videntes sapientiā a dei esse ī eo ad faciēdū iudiciū. Ca. IIII b

¶ Rat aūt rex salomō regnās c sup oēz isr̄l. Et hi ꝓncipes ⁊s † hębat. Azarias filiꝰ sadoch sa d cerdotis. Heliozeb ⁊ abia filiꝰ sisa scribe. Josaphat filius ahilud acō mētarijs. Banaias filiꝰ ioladę sup exercitū. Sadoch autē ⁊ abiathar sacerdotes. f Azarias filiꝰ nathā/sup eos q̄ assistebāt regi. g Sabud filiꝰ nathā sacerdos amicꝰ regł. h Et ahiasar ꝓpositꝰ domꝰ: Et adonirā filiꝰ k abda sup tributa. Hębat āt salomō duo- l decim ꝓfectos sup oēz isr̄l: q̄ ꝓbebāt ānonā regi ⁊ domui eiꝰ. Per singłos ei mēses in anno/singli necessaria mīstrabāt. Et hęc noia eoz: Bēhur ī mōte ephraim. Bēdecar/ī macces ⁊ ī salebim: ⁊ ī bethsamesi: ⁊ ī

¶ vel. d.

helō ⁊ bethanā. Beneseth ī araboth: ipi⁹ erat socchoth: ⁊ ois terra epher. Benab in adab: cuiꝰ ois nepthad dorraphet filiā sa m lomonis hębat vxorē. Bena filiꝰ ahilud regebat thanach/⁊ mageddo: ⁊ vniuersā bethsā: q̄ ē iuxta sarthana subt iezrahel a

¶ alias zeelmaan.

bethsan vsz abelmeula e regiōe iecmaā. Bēgaber ī ramoth galaad: hębat auothi air filij manasse ī galaad. Ipe ꝓerat in oi regiōe argob q̄ est ī basan sexagita ciuitatibus magnis atq̄ muratis q̄ hębāt seras ęre as. Abinadab filiꝰ addo ꝓerat in manai. Achimaas in neptalim: sed ⁊ ipe habebat bathsemath filiā salomonis ī uxorio. Baana filius husi/in aser ⁊ ī baloth. Jo- terius/cū ōr: d ¶ Azarias filiꝰ sadoch sacer. ex ꝙ videt q̄ esset scriba cū alijs duob⁹ sequētib⁹: sed hoc nō videt verū: qz in hebreo incipit aliꝰ versus/ibi: heliozeb/⁊c. ⁊ ido in hebreo sic ōr: Azarias filiꝰ sa. sacerdos sub patre suo q̄ erat summus sacerdos. L

e ¶ Heliozeb et abia ⁊c. vnus adscribendū acta tēpoz: alius ꝑ lr̄is regis. f ¶ Sadoch aūt ⁊ abia. sa. hoc videt esse ꝓtra illud qđ dictū ē. ij. † Deꝑsup. ca. q̄ salomō eiecit abiathar a sacerdotio dicēs: Vade in anathot ad agrum tuū. Dicendū q̄ ipsum reuocauerat vt ministraret in tēplo ⁊ viueret de altario: non tū ad summū sacerdotium: et hoc fuerat predictū Heli. i. libro. ij. ca. Futurum est aūt vt quicūq̄ remanserit de domo tua veniat vt oret ꝓ eo. ⁊ sequit: Dicatq̄: dimitte me obsecro ad vnā partē sacerdotalē: vt comedam buccellā panis. g ¶ Azarias filiꝰ nathā sup eos q̄ assistebāt regi. seruiēdo et in palatio. ¶ Ra. Sa. tū dicit q̄ isti assistentes erāt. xij. ꝓfecti de quib⁹ postea agit q̄ ꝓuidebāt domui salomonis de victualib⁹ ⁊ alijs necessarijs: sed primū dictū melius videtur: qz isti ꝓfecti nō assistebāt regi: sed magis erāt in duodecim partib⁹ regni sui diſperſi. h ¶ Sabud filius nathan sacerdos. i. magnus ⁊ honoratus: sicut ōr. ē. ij. libro. ca. viij. Filij autē dauid sacerdotes erāt: nō enī nathā erat de genere sacerdotali: sed nutrierat salomonē ꝑpe qđ filios ei⁹ honorabat. Tz. q. 7. §. ff.

i ¶ Et ahiasar ꝓpositus domꝰ. qz disponebat generaliť de his q̄ ꝓtinebant ad domū salomonis. k ¶ Et adonirā filiꝰ abda super tributa. qz ꝑm eius ordinationē colligebant: ⁊ de ipsis sibi ratio reddebat. Cetera q̄ nō sunt hic exposita de istis officijs exposita fuerūt supra. ij. li. ca. viij. in fine. D

l ¶ Habebat aūt salomon ⁊c. Hic ponit famulos ordinatio exterius videlicet duodecim ꝓfectorū in diuersis partibus regni ad prebendū necessaria domui salomonis per singulos menses prouidētes: ⁊ patet litera vsz ibi: m ¶ Filiā salomonis habebat vxorem. hoc dicitur p anticipationem: quia salomon adhuc nō habebat filiaz matrimonio aptam: sed quia iste erat industrius: apter hoc salomon dedit sibi postea filiā suam.

✳ Baber fi- Moraliter

Moraliter. c ¶ Erat autem rex salomon regnās sup oēm isr̄ael. Per salomonē aūt q̄ pacificus interꝑtat iesus xp̄s significat: q̄ p sanguinez suū pacificauit oīa q̄ in celis sūt ⁊ ī terris. Per oēm isr̄l significat ecclia militās in q̄ de⁹ videt ꝑ fidē ⁊ in enigmate: ⁊ ecclia triūphās in q̄ clare videt et apte. † ¶ Et hi ꝓncipes ⁊s habent. Per ⁊s significant ordines beatoruz in ecclia triūphāte ⁊ diuersi gradus et officia viatorū in ecclia militante. Alis hz† ne

l ¶ Habebat autē sa. xij. ꝓfe. ⁊c. Per quos significati sunt. xij. apostoli ꝓbētes annonā dñi veri salomonis iesu christi ecclesiam pascēdo verbo ꝓdicationis ⁊ actu celebrationis. Nam in primitiua ecclesia quotidie fidelibus ministrabatur eucharistia: et hoc in sortibus sibi assignatis ꝑm ordinationem veri salomonis.

✳ Juda ⁊ isra

saphat filiꝰ pharue in isachar. Semei filiꝰ hela i bēiamin. Gaber filiꝰ suri i tra a galaad: ↄ i tra seō regis āmozrei: ↄ og regis basan sup oia q̄ erāt i illa tra. Juda b ↄ israel inumerabiles sic arena maris in mltitudie: comedētes ↄ bibētes atq; lę/ c

a ¶ christus in cuiꝰ ditione sunt oīa regna terre.

tātes. Sālomō aūt erat i ditiōe sua hīs

a ¶ dominabit a mari vsq; ad mare: ↄ a flumie vsq; ad terminos orbis terrarum.

oīa regna secū a flūmie tre philistijm vsq; d

a ¶ reges tharsis ↄ insule mūera offerent. b ¶ fidei ↄ bonoꝝ operum.

q̄; ad tminū egypti offerētū sibi mūne e

a ¶ omnes gentes seruient ei. b ¶ in seculū seculi: ↄ regni eius nō erit finis.

ra et serūiētū ei cūctis diebꝰ vitę eius.

a Erat autē cibus salomonis p singulos f

a ¶ fides sancte trinitat' q̄ in lege dñi continetur.

dies triginta chori similę et sexaginta

a ¶ pfectio bonoꝝ operū. b ¶ doctores decalogi.

b chōri farine decē bōues pingues: et vi

a ¶ duces christiani gregis qui cū subditis suis eternā gloriam consequi festinant.

Deu.9.b ginti boues pascuales: ↄ cēntū arietes:

c excepta venatione ceruoꝝ: capreārū at q; bubaloꝝ ↄ auiū altiliū. Ipse eīm ob g

tinebat oēm regionē q̄ erat trās flumen q̄si a thapsa vsq; ad gaçam: et cunctos

a ¶ multiplicabit ei⁹ iperiū: ↄ pacē nō erit finis.

reges illarū regionū: ↄ habebat pācem

a ¶ sub defensione eius.

ex omni parte in circūitu. Hābitabatq; a ¶ vere pfitens. b ¶ videns deū. c ¶ despectis. f.

iūda et israēl ābsq; timore vllo/ vnusq; oīb⁹ terrenis ↄ hostiū minis. a ¶ q̄ letificat cor/ bo

minis. b ¶ dulcedine charitatis dei ↄ pximi.

q; sub vitē sua: ↄ sb ficū sua: a dan vsq; h

a ¶ quia in populo legis ↄ euangelij nutriebant

berſabee cūctis diebus salomonis. Et b

habebat salomon qūadraginta milia i

ad pēsepia scpturarū: vt apti fierēt eqtatui sūmi regi.

e p̄sepia equoꝝ currliū: ↄ duodecim mi k

¶ verbo ↄ exēplo.

lia equestriuꝝ: nutriebantq; eos supra

¶ predicatores.

dicti regis pręfecti: sed ↄ necessaria mē

a ¶ dantes in tpe diuini tritici mensuram.

sę regis salomonis cū ingenti cūra pbe

f bant in tpe suo. Hordeū quoq; et pale as equoꝝ ↄ iumētoꝝ deferebant in lo

cū vbi erat rex/ iuxta cōstitutū sibi. Be l

a ¶ xpō i q̄ sūt oēs thesauri sapię ↄ scię absconditi.

dit quoq; deus sapientiaꝫ salōmoni/ et

prudētiā multā nimis: ↄ latitudinē cor/ m

n dis quasi arenā quę est in littore maris.

Et p̄cedebat sapia salomōis/ sapiētiā o

a ¶ quia fons sapientie.

oīm orientaliū ↄ egyptioꝝ: ↄ erat sāpiē/ p

a ¶ quia participant sapientia.

tior cūctis hōibus. Sapientior ethan q

ezrahite ↄ heman ↄ calchal ↄ dorda filijs r

a ¶ qz nomē eius admirabile in vniuersa terra.

maol. Et erāt noīat' in vniuersis gentibus p circūituꝫ. Locut⁹ est q̄ꝫ salomon s

dabo terrā hanc a flumine egypti vsq; ad flu/ G

uiū magnū euphraten. e ¶ Offerentiuꝫ si

hi munera. i. tributa. f ¶ Erat autē cibꝰ

salomonis. Hic p̄r describit gtia salomonis in magnitudine expensarū. ↄ primo q̄tuꝫ

Diuiſio

ad victualia cū ōr: Per singulos dies tri/ ginta chori simile. Chorus est genꝰ mēsure p̄tinens. xxx. modios: apud hebreos tm modius est paruus: quia ruth portauit sex modios hordei: vt habet Ruth. iij. d. Simila est farina tritici delicatissima ↄ purgatissima de q̄ fiebant panes p rege ↄ aliis nobilibꝰ psonis.

g ¶ Et auiū altiliū. i. impinguatarū: ↄ ōr ab alo alis. Cetera patēt ex predictis vsq; ibi:

h ¶ Et habebat sa. cē. vbi describitur magnitudo expensarū i aliis cū dicit: i ¶ Quadraginta milia p̄se. equoꝝ currliū. i. p curribus trahendis ↄ hmōi operibꝰ faciēdis ij. Paral. ix. f. ōr. Habuit quoq; salomon. xl. milia equoꝝ in stabulis: ↄ sm hoc p̄sepia hic accipiūtur loca distincta pro quolibet equo: in vna tm domo sicut solet fieri in stabulis vbi inter equos ponūtur aliq̄ distincta: vtpote ligna vel hmōi ne percutiant se mutuo vl' mordeāt: ↄ ne vnus comedat annonā alteriꝰ. Sciendū tm q. ij. Paral. vbi translatio nostra habet. xl. milia equoꝝ in stabulis: i hebreo habet: quatuoꝝ milia p̄sepia equoꝝ: ↄ sm hoc esset dicendum q̄ p̄sepia hic accipiūtur pro domibꝰ vbi plures equi custodiūtur: ita q̄ de. xl. milibꝰ p̄sepibus hic positis quattuoꝝ milia erant pro equis regis ↄ famuloꝝ suoꝝ in diuersis partibus regni sui. ↄ. xxxvi. milia pro equis aliorum suoꝝ subditoꝝ: q̄ dicūtur hic eē salomonis: eo mō quo bona subditoꝝ dicūtur esse bona p̄ncipis: quia potest ea accipere in necessitate.

k ¶ Et duodecim milia equestriū. i. dispositoꝝ ad eq̄tandū. l ¶ Dedit quoq; deꝰ cē. hic reuertitur scriptura ad declarādū sapientiā salomonis dicēs: Dedit quoq; deꝰ sapiam salomoni. i. cognitionē speculabiliū. m ¶ Et prudētiā: i agibilibꝰ. n ¶ Et latitudinē cordis: ad magnifice expendendum. o ¶ Et p̄cedebat sa. salo. cē. qui studebant in curſu astroꝝ. Et egyptioꝝ: qui studebant in p̄hicis: vt dicit philosophus. i. metha. p ¶ Et erat sapientior cunctis hominibus. illius tpis: lz aliq̄ ante euꝫ ↄ post fuerint sapientiores: vt dictū est ca. p̄ce. q ¶ Sapiētior ethan ezraite. i. ō villa eçrai. iste fuit leuita ↄ cantoꝝ ↄ ab eo intitulat' ps. lxxxviij. qui sic incipit. Misericordias dñi. r ¶ Et heman iste similiter fuit leuita ↄ cantor: vt habetur. i. Paral. xxv. ↄ similiter alij duo sequentes: qui fuerunt fratres eius ↄ fuerūt valde sapientes: qō patet de ethan in ti. ps. prealle. q̄ talis est: Intellect⁹ siue sapia ethā ezraite: ↄ idem p̄babile ē de aliis. s ¶ Locutꝰ. nō cōtinent oēs in libro quē habemꝰ parabolarum salomonis in quo sunt tm nō genti. xv. versus in hebreo: nec tm quilibet versus semp facit vnā parabolam. Dicit eīm ille liber factus a salomōe: nō quia scripserit: sed quia verba notabilia frequēter diuersis locis ↄ temporibꝰ dicebat ↄ aliquibus assistentes ↄ audientes redigebant in scriptoꝝ: ↄ postea ex diuersis scriptis fuerunt collecta: non tamen complete: quia in talibus collectionibus multa frequēter omittuntur.

Et fuerūt car Duoaliter

⁂ b ¶ Juda ↄ israēl inumerabiles. cē. Per ꝺ significata fuit multiplicatio credentiū p vniuersum orbē etiā a tpe aplorum: sicut dixi plenius exponēdo illud Ps. xviij. a. In oēm terrā exiit sonus eoꝝ ↄ in fines orbis terre ꝺba eoꝝ. b ¶ Dedit quoq; deꝰ sa. salo. cē. Per qō significat q̄ hoc christo ab initio fuę p̄ceptionis data fuit oīm noticia diuinitatis q̄ cognoscit oīa que deus cognoscit scientia visionis.

⁂ Et veniebant

a ¶ Liber sa. La. VI lo. p lin. d. Refectio xpi: qui pascit recta fide: ↄ operibꝰ bonis q̄ illi q̄tidie offerunt ab ecclesia catholica.

b ¶ Vigiti boues pascuales. Predicatores noui testamēti: q̄ q̄si geminatū decalogū in se habēt cum nouū ↄ vetus testamētū equaliter p̄dicant plenitudinem dilectionis dei ↄ proximi. c ¶ Excepta venatione cer. cē. Venatio diuersoꝝ aialiū sūt q̄ ex diuersis gentibus quotidie retibꝰ euāgelij p spūales venatores capiūtur et in pastuꝫ saluatoris reducunt. d ¶ Quadraginta milia p̄sepia. Per quadraginta tpa grisce legi designātur quā moyses acceptur⁹ ieiunauit q̄dragita diebus ↄ populus q̄ ea instruebat: quadraginta annis in deserto fuit.

e ¶ Et duodeciꝫ milia. Hic numerus p̄sens tps significat: in q̄ apostolica doctrina noui testamēti populū nutrit. f ¶ Hordeum. Ne q̄d desit in domo regis ordo p̄dicatorū scribendo ↄ loquendo laboret: vt in mensa domini abundet vnde nutriantur fideles.

Carmina

Ni. de lyra

⁂ a ¶ Gaber filiꝰ su. in t. g. cētū ad vnā partē: qz in alia pte erat bengaber: vt dictū est: ↄ q̄libet habebat cū hoc alias terras adiunctas: vt patet in littera.

b ¶ Juda et israel. Hic describitur gloria salomonis in multitudine populi sibi subiecti sicut scribit Prou. xiij. d. In multitudine populi dignitas regis: in paucitate plebis ignominia p̄ncipis. iō ōr: Juda ↄ israēl inumerabiles. hypholice est dictū: ad denotandū excessum et magnitudinē multitudinis sicut dictū est ca. p̄cedenti. c ¶ Comedētes ↄ bibētes atq; lętātes. nō timebāt de incursu aduersarioꝝ, p̄ pacem sub salomone datā.

d ¶ A flumine terre phi. vsq; ad terminū egypti: in salomone eīm fuit completū qō fuerat Abrae p̄missum Gen. xv. d. Semini tuo dabo terrā

A a ¶ Carmina eius quinq; milia ꝛc. Cōstat neq; carmina neq; disputationes salomonis hodie esse. b ¶ Quinq; milia ꝛc. Propter quinq; sensus q̄s q̄ in diuersis ꝑtib⁹ bñ regit: beatus est: ꝛ p eos q̄si carmina quinq; milia dño canit. c ¶ Hysopū. Hysopus herba humilis ꝛ saxo herens xp̄i significat humilitatem: q̄ a cedro vsq; ad hysopū disputauit: q; ab excellētia glie celestis vsq; ad carnis humilitatē descēdit. p cedrū q̄z prauoꝝ superbia designatur: Ān vox ꝺfrīgētis cedros. A cedro ꝙ vsq; hysopū xp̄s disputat: q; superboꝝ corda: ꝛ humiliū iudicat. Sup ligna q̄z disputauit dum ī cruce pepēdit. Tunc enī cedrum. i. arrogantiā seculi inclinauit vsq; ad humilitatē hysopi. i. vsq; ad stultitiā crucis. Verbū enī crucis peribus⁹ stultitia est: his autē q̄ salui fiūt virt⁹ dei: ꝛ paulo post. Mā q; ī sapiētia dei nō cognouit mūdus p sapiaz deus: placuit deo p stultitiā predicationis saluos facere credētes. d ¶ Et disseruit ꝛc. Rab. Oīa enī nuda ꝛ apta sunt christo: nec ēylla creatura inuisibilis in ꝺspectu ei⁹: ipe nouit cogitatiōes hoīm ꝛ numerat multitudinē stellarū: ipi ptz ab yssus: ꝛ infernus nō est absc̄ditus coꝝ eo. Disputat aūt cū singuloꝝ rōnē nob ꝓponit in scripturis suis. manifestat/q; sacra q̄ fuerūt absc̄dita a seculis et generationib⁹ vt ꝺsiderem⁹ vtilitatē hoīm: astutiā demonum: ꝛ reprobantes q̄ malū est: sectemur q̄ bonū est. Ca. V

Isit q̄q; hiram rex ꝛc. e ¶ Edificare domum. Beda. Dom⁹ quā salomō edificauit ecclesie figura fuit: q̄ a primo electo vsq; ad vltimū q̄tidie p gram regis pacifici: id est xp̄i edificatur: q̄ partim pegrinat ab illo ī terris: partim post pegrinatiōnē iam cum illo regnat ī celis: vbi post vltimū iudicium tota regnabit. Ad hāc B pertinēt angeli: quoꝝ nobis similitudo ꝓmittit in futuro. vñ: Equales sunt angelis ꝛ filij sunt dei: cum sint filij resurrectionis. Ad hāc ptinet ꝛ ipe xp̄s. vñ: Soluite templū hoc: ꝛ in tri. re. il. ß enī dicebat de tēplo corpis sui. De nobis aūt dicit aplus: Nescitis q; templū dei estis ꝛc. Si q̄ ille templum ꝑm carnem factus est: ꝛ nos templū dei p inhabitātem spm̄ efficimur. Constat vtiq; quia figura oīm nostrum ꝛ ipsius domini: id est membroꝝ ꝛ capit templū illud fuit. Sed ipsius tanq; lapidis angularis: electi p cios: ꝛ in fundamento fundati: nostri autem tanq; lapidum viuoꝝ superedificatoꝝ super fundamentum apostoloꝝ ꝛ ꝓphetarum. i. christum. Quod melius considerato ordine ipius templi edificatione patebit: vt in quibusdam sc̄z figura ad ipsum: in quibusdam ad omnes electos pertineat: in quibusdam intemeratam in celis angeloꝝ felicitatem: in quibusdā collata hominibus angeloꝝ auxilia: in quibusdam remunerata cum angelis hominum certamina demonstret. ¶ Hanc domum spiritualem etiam tabernaculum in heremo factum significat. Sed quia illa domus in itinere quo ad terram promissionis veniebatur: hec in ipsa edificabatur: ꝛ in ciuitate hierusalem. Illō vt de loco ad locū crebro ministerio leuitarū porta: tandē in terrā promisse hereditatis induceret: hec vt mox in patria ipsa ꝛ in ciuitate regia instructa inniolabili semp fundamēto consisteret: donec inditum sibi figurarum celestiū munus impleret. Potest in illa p̄sentis ecclesie labor et exiliū: in hac futura requies ꝛ beatitudo figurari. Vel q; illa a solis filijs isr̄l: hec aūt a ꝓselytis etiā ꝛ gētib⁹ facta est. Possunt in illa p̄ncipaliter veteris testamēti patres ꝛ antiquus dei ꝑplus. In hac ꝙgregata de gētibus ecclesia figuraliter exprmi. Quis vtrūq; edificium enucleatius discussum: ꝛ laborez p̄sentis ecclesie quotidianos ꝛ p̄mia eterna in futuro: ꝛ gaudia regni celestis: electionem quoq; primitiue ecclesie: ꝛ salutem omnium gentium in christo multimodis ostendat figuris.

℣ Precipe

a ¶ plenitudinē fidei ī lege ꝛ euāgelio xp̄s tradidit: q̄ tota dū multipl⁹ p allegoriarū sensus sub mysterio trinitatis disserit quasi tria milia parabolarū nuncupatur.

a tria milia parabolas: ꝛ fuerūt carmina ei⁹ quinq; milia: ꝛ disputauit super lignis a cedro q̄ est in libano vsq; ad hysopū q̄ egredit de pariete: ꝛ disseruit de iumētis ꝛ volucrib⁹ ꝛ reptilibus ꝛ piscib⁹ ꝛ venieb̄at de cūctis populis ad audiēdā sapientiā salomonis: ꝛ ab vniuersis regib⁹ terre q̄ audiebāt sapientiā eius.

a ¶ hinc Esaias: Et fluent ad eū oēs gētes ꝛ ibūt ppli multi ꝛ dicēt: Venite: ascēdam⁹ ad montē dñi: ꝛ ad domū dei iacob.

Isit q̄q; Ca. V

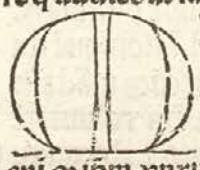

hirā rex tyri seruos suos ad salomonē. Audiuit enī q̄ ip̄m vnxissent regē sup isr̄l pro p̄re ei⁹: q; amic⁹ fuerat hirā dauid oñi tpe. † Misit āt ꝛ salomon ad hirā dicēs: Tu scis voluntatē dauid p̄ris mei: et q; nō poterat ędificare domū nomini dñi dei sui / ꝓpter bella imminētia q̄ circūstetuz: donec daret dñs eos ſb vestigio pedū ei⁹. Nūc āt requiē ꝺdit dñs de⁹ mihi q̄ circūitū: ꝛ nō est sathā neq; occursus mal⁹: q̄obrē cogito edificare tē

b ¶ Et disputauit ꝛc. a cedro. q̄ est arbor maxima. c ¶ Usq; ad hysopum. que est herba parua. hoc est dictū q̄ ꝑfecte de istis arboribus disputauit ꝺterminādo de naturis ꝛ ꝓprietatib⁹ earū: maxime de illis q̄ erāt necessarie vel vtiles vite humane in medicinis ꝛ consimilibus. d ¶ Et disseruit ꝛc. maxime inquātū veniūt in vsum ꝛ vtilitatē hoīm. Iste tñ determinationes vl nō sunt scripte: vel si fuerūt scripte fuerūt cōbuste p nabuzardan: nec fuerūt reparate p esdrā sic ꝛ de pluribus⁹ alijs ꝺz a doctoribus⁹.

✳ † ¶ Et veniebāt ꝛc. Et ad audiendā xp̄i doctrinā venerūt mlti nō solū de indea: sz etiā ꝺ alijs natiōib⁹ ꝛ terris. vt ptz in euāgelio ꝛ eccl̄iastica hystoria. Moraliter

Isit quoq;. Hic Ca. V ꝓnter describit glia seu magnificētia salomonis in edificijs. Et primo describit materie ꝓparatio. scōo domoꝝ edificatio. ca. vj. tertio tēpli dedicatio. ca. viij. q̄rto edificatiū remuneratio. ca. ix. Circa primū auxilium hirā primo requirit. scōo cōcedit/ibi: Cū q̄ audisset. tertio pactū p̄figitur/ibi: Prebebisq; necessaria. q̄rto numerus opariorum describit/ibi: Elegitq; rex. Circa primū p̄mittit reuerentia facta salomoni ab hirā rege tyri per nuncios ab eo missos/cū ꝺz: Misit q̄z hirā ꝛc. ꝓpē q̄ salomō cōfidēti⁹ reqsiuit ei⁹ auxiliū/dicens: f ¶ Tu scis ꝛc. s. de edificatione dom⁹ dei: ꝓut hr̄. s. ij. li. ca. vij. g ¶ Et q; nō poterat edificare domum ꝛc. Tū q; fuit prohibitus a deo per nathā: vt habet ibidē: Tū q; req̄rebat maxima pax in regno isr̄l tpe huius edificationis. Tū ꝓpter magnitudinē expēsarū. Tū ꝓpter multitudinem Moraliter. e ¶ Misit quoq; hiram rex ꝛc. Per istos significati fuerūt nūcij regis Abagari ad xp̄m petētes per eos a xp̄o curari: sicut hr̄ ī eccl̄iastica hystoria ꝛ ponit ī iegēda sctoꝝ aplorum simōis ꝛ iude. † ¶ Misit āt ꝛ sa. ꝛc. hic agit ꝺ ꝓparatiōe materie ad edificādū domū dñi. ꝓ quā allegorice militās ecclia designat: ꝛ tāgūt ß q̄ttuor. s. materia: artifices: tps opādi: ꝛ operatoꝝ merces. Q̄z tū ad primū tria tāgūt. s. lapides ꝛ ligna abiegna ꝛ ligna cedrina. Per lapides āt q̄ in fūdamēto ponūt simplices laici significāt: inq̄tū ex eoꝝ labore ecclia mēbra ecclie sustētāt. Per ligna abiegna significāt clerici q̄ p intētionē erectā ad deū debēt ad modū abietis ee recti. Hiero. Clerici q̄ puit ecclie ꝓmo vocabulū suū interpret̄ ꝛ nitat ee qd ꝺz: cleros ei grece sors latine ꝺz. igit clerici dicūt eo q; sint de sorte dñi vl dño sit ps ꝛ sors clericoꝝ. ꝓpt q̄ ī capite tōsurati sūt ad significādū celestiū appetitū. Per ligna cedrina religiosi designant: q; sic cedr⁹ nō terebat ꝛme sic ꝛ religiosi talit debēt viuere q; nō mozdeāt ꝛme ꝙscie. Circa scōm icidū q; opatoz aliq; fuerūt iudei. s. salomonis ꝛ hui aliq; sydonij ꝛ aliq; biblij. Per iudeos significant ecclie plati. Mā apli q̄z successoz sūt epi fuerūt natiōe iudei. Per sydonios q̄venatoz iterpt̄ant: significāt p̄dicatoz ad capiēdum animas ipi xp̄o discurrētes. Per biblios ꝺo q̄ lrati interpt̄ant: doctoz ecclie in scriptis vel scholis significāt. Q̄z tum ad tertiū oparij p tres mēses ordinant: q; qs mēses tria significāt. s. ozō/leiuniū/ꝛ elemosyna. Duo ꝓma sūt ad deū ꝛ seip̄m: ꝛ io signāt ī domib⁹ ꝓprijs māsionē oparioꝝ. tertiū aūt ē ad ꝓximū: ꝓpt q̄ signat actū opandi extra ꝓpriū domiciliū. Circa q̄rtū duo ponūt. s. oleū ꝛ triticū: p oleū aūt bōa gr̄e designāt q̄ sūt merces opariorum ī p̄nti vita. p triticū ꝺo bōa glie significāt: Mā ibi bti fruunt illo pane triticeo: q̄ dicit Joh. vj. e. Ego sū pa. vi. ꝛc. Et seip̄m cōpat tritico Joh. xij. d. Nisi gra. fru. ꝛc. De illo pane ꝺz Luc. xiiij. b. Beatus q̄ māducat panē in regno dei. Moraliter ✳ De consecratione. dis. i. ꝑ. salomon Clerici quare tonsurati

E S a ¶ Precipe igitur vt precidant mihi serui tui ce. de libano. Serui hiram precidentes cedros salomoni de libano: doctores sunt electi de gentibus: q̄ eos qui mūdi rebus ⁊ gloria letantur: a superbie fastu corrigendo succidunt: ⁊ ad obsequiū christi transferunt: cum quibus serui salomonis instant memorato operi: quia primi doctores de gentibus necesse habebant apostolor qui a domino didicerūt eruditione institui: ne si absq; magistris docere inciperent: magistri errorꝭ essent. Jō em̄ salomon seruos hiraꝫ ligna cedere voluit: quia incedendo doctiores erant seruis suis. Suos quoq; adesse voluit: vt ostenderent mensuras cedentibus. Apostoli quoq; verbū euangelij ab ipso certius nouerūt: sed gentiles ab errore conuersi ad veritatē euangelij melius gentiliū errores nouerant: ⁊ ideo artificiosius expugnabant. b ¶ Scis em̄ quō nō est ⁊c. Be. Dicenduꝫ est p̄us de operarijs templi qui vel vñ fuerunt: ⁊ de ipsa materia. Omnia em̄ in figura ꝓtingebant illis. Scripta sunt autem ꝓpter nos. Salomon edificaturus domū dñō: quesijt auxiliū ab hiram rege tyri: qui semp fuit amicus dauid: et cū ipso salomone pacē iam habere cepe rat: promptūq; in oībus inuenit vt artifices ⁊ ligna ⁊ auruꝫ ꝓut opus habebat illi dederit. Salomon vero p annos singulos plurimos tritici ⁊ olei choros rependit. Salomon. i. pacificus: ⁊ nomine ⁊ serenissimo regni statu xp̄i signifi cat: de quo dicit: Multiplicabit eius imperiū: ⁊ pacis nō erit finis. Hiram vero q̄ viuens excelse interp̄tat: gentiles vita ⁊ fide gloriosus. Vel q: rex erat ō regali potentia salomonē in edificatiōe templi iuuabat. cōuersos ad fidem rerū dominos significat: quoꝝ ope augmentatur ecclesia: ⁊ contra hereticos ⁊ scismaticos paganos ꝓncipalibus decretꝭ est erecta. Petit ergo salomon in opere templi auxiliū ab hiram: quia venies in carne domin⁹: ⁊ ecclesiam edificare volens: non de iudeis tantū: sed etiam de gentibus adiutores elegit. De vtroq; em̄ populo ministros sermonis assūpsit. Misit hiram salomoni ligna cedrina de libano precisa ⁊ abiegna que in domo domini ponerent: quia conuersa gentilitas misit ad dominū viros in seculo claros: sed securi increpationis de monte superbie deiectos ⁊ humiliatos: qui ad normā euangelice veritatis instituti ī edificio ecclesie ꝓ suo quisq; merito vel tempore collocarentur. Misit ⁊ artifices. i. philosophos ad veram sapientiam cōuersos: qui populis regendis gratia eruditōis preponerent: qualis fuit tēporibus apostolor Dionysius ariopagita: ⁊ Cypriān⁹ doctor eruditissimus ⁊ martyr fortissim⁹. Misit quoq; aurum: viros. s. sapientia ⁊ ingenio claros: ꝓ quibus expectat dona gratie celestis: triticū. s. verbi dei: oleū charitatis vnctionis ⁊ spūssancti illuminationis. c ¶ Itaq; hirā dabat salomoni ⁊c. Tyrus Unde rex hirā insula est dedita negotiationi: vbi erāt optimi fabricatores lignor qui dabant ligna preciosa accipientes cibaria. viuūt em̄ nō agrū colēdo sed negociando. Ibi est mons libanus: de cuius lignis facta est domus dñi: Unde et libanus dicitur/ibi: Aperi libane. p.t. d ¶ Elegitq; rex salomon ⁊c. Non frustra operarios de oīni israel elegit: quia nō de vna stirpe aaron sacerdotis eligendi: sed de omni ecclesia sunt querendi qui domū dei exemplo verboꝝ edificēt: ⁊ sine persone acceptione ꝓmouendi. Qui cū ad erudiendos infideles ⁊ in collegium ecclie vocandos ordinant: q̄si ad cedendas in libano tēpli materias viri strenui ⁊ electi mittūt. Triginta milia

plum nomini dñi dei mei: sicut locut⁹ ē dñs dauid patri meo dicens: Filⁱ⁹ tuus quē dabo ꝓ te sup̄ soliū tuū/ ipse ędificabit domū nomini meo. ¶ Precipe igit vt p̄cidāt mihi serui tui cedros de libano: ⁊ serui mei sint cū ꝑuis tuis: mercedē aūt seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācūq; petieritl. Scis enī quō nō est in pplo meo vir q̄ nouerit ligna cedere sicut sidonij. Cū ergo audisset hirā verba salomonis: lętatus est valde ⁊ ait: Benedict⁹ dominus deus hodie: q̄ dedit dauid filū sapientissimū sup̄ pplm hunc plurimuꝫ. Et misit hiram ad salomonē/dicens: Audiui quęcūq; mādasti mihi. Ego faciā oēm voluntatē tuā ī lignis cedrinis ⁊ abiegnis. Serui mei deponēt ea de libano ad mare: ⁊ ego cōponā ea in ratib⁹ in mari vsq; ad locū quez significaueris mihi: ⁊ applicabo ea ibi: ⁊ tu tollesl ea. ¶ Prębebisq; necessaria mihi: vt detur cib⁹ domui męę. Itaq; hiram dabat salomoni ligna cedrina ⁊ ligna abiegna iuxta omnē voluntatē ei⁹. Salomon aūt ꝓbebat hirā vigiti milia chorꝛ tritici/in cibū domui ei⁹: ⁊ viginti chorꝛ purissimi olei. Hęc tribuebat salomon hirā p singulos annos. Dedit quoq; dñs sapientiaꝫ salomoni sicut locut⁹ est ei. Et erat pax inter hirā ⁊ salomonē: ⁊ pcusserūt fędus ambo. Elegitq; rex salomon oparios de oī israel: ⁊ erat indictio triginta milia virorum.

a ¶ quia indicebatur cuiq; quid ageret.

ginta milia cesorꝛ: eos significāt q̄ in fide trinitatis sunt perfecti: qō doctoribus maxime cōgruit. Sed q: triginta milia ita erant ordinata: vt dena p mēses singulos operi instarent: magis denarij pandendū est sacramentū. Dena milia ad cedenda ligna de isral in opus dom⁹ dñi mittūt. qui em̄ ad eruditionē insipientiū ordinant: decem p̄cepta legis p oīa seruare ⁊ auditorib⁹ debēt seruanda monstrare. Premia quoq; in celis futura denario figurant. Que ⁊ ipsi debent sperare: ⁊ auditorib⁹ speranda intimare. Terni autez menses quoꝝ distantia singulis lignoꝝ cesorꝛbus erat imposita perfectionē triū virtutū euāgelicarū typice denūciant: eleemosyne: oꝛonis ⁊ ieiunij. Per elemosynam nāq; comprehendūtur oīa que ad dilectionē proximi explendam beniuole in fratres operamur. Per orationem oīa quibus nos a contagione vitioꝝ ⁊ illecebꝛis seculi obseruamus: vt libera mente ⁊ casto corpore semper dilectioni dei ⁊ ꝓximi valeamus inherere. Hi sunt tres menses operarioꝝ templi. Qui em̄ menses plenitudinis dieruꝫ lunaris circuli percutitur: recte per illū plenitudo virtutis ostenditur: in qua mens fideliū a domino quotidiana illustratione quasi luna a sole respicit. c ¶ Operarios. Hi operatores erāt ꝓselyti: hoꝝ magistri de iudeis q: nō fec quēq; seruire ō isral.

S Adonirā erat

Nico. de lyra

* multitudinē operariorū vt patebit ex sequentibus: qualis nō fuit tempore dauid, ⁊ hoc notatur cuz dicit: Propter bella imminentia. Cetera patent.

a ¶ Cum ergo audisset. Hic consequenter petitio salomonis conceditur. et patet lra vsq; ibi: b ¶ In lignis cedrinis ⁊ abiegnis. i. ō genere abietis que est arbor alta ⁊ recta ⁊ leuis ⁊ odorifera nocens animalibus venenosis: vt dicit Jsido. ⁊ scribit abiegnis aliquando per g aliquādo sine g communis tamē cum g. Jn hebreo habetur: Et in lignis buxinis: vbi trāslatio nostra hz abiegnis. c ¶ Serui mei deponent ea de libano. i. de silua sic notata. d ¶ Et ego cōponā ea. p ꝏditos meos. q: rex nō ponebat manū ad talia. e ¶ In ratib⁹ in mari. i. ī nauib⁹. Dicit tū hic Ra. Sa. q̄ rates hic dicūtur plura ligna simul iūcta q̄ p hoīes desup̄ stātes p quā reducunt de loco ad locū: sz lz ꝏ vt frequēter fiat in fluminib⁹ vbi p cursū aq̄ portaut: et p hoīes desup̄ stātes solūmō dirigunt: sz in mari qō ē ꝓcellosū: ⁊ vbi hoīes vadunt ꝑm ventoꝝ ipetuz nō videt ꝓ bñ possibile. f ¶ Prębebisq;. Hic ꝑsequēter pactū ⁊ fedus iter duos reges disponit: videlicet de recōpensatiōe in victualib⁹ p lignis et laboze. ⁊ hoc est qō dixit hirā: Prębebisq; necessaria mihi ⁊c. qō salomon libēter ꝓcessit. vnde subdit: Salomon autem ꝓbebat hirā viginti milia chorꝛ tritici ⁊c. ⁊ subdit de federe inter eos cuz ōr: g ¶ Et percusserūt ambo fe. sz amicitie ⁊ societatis. h ¶ Elegitq; rex salomō operarios. ⁊c. Hic ꝑnr numerus operarioꝝ describit cū ōr: i ¶ Et erat indictio. i. sūma triginta milia viroꝝ q̄ sic disponebant q̄ decē millia p vnū mēsem opābant in libano: ⁊ postea alia decē milia mēse secūdo: ⁊ alia decē milia in tertio: ⁊ sic duob⁹ mēsibus manebāt in domib⁹ suis vt haberēt aliquē quietē ⁊ cēnt cū vxorib⁹ ⁊ familijs ꝓpijs operib⁹ intēdentes: ꝓter aūt istos q̄ scindebāt ligna erāt alij ad portandū onera ⁊ cedendū lapides in montib⁹

* des in montib⁹

A E a ¶Adonirā erat ⁊c. Dñs meus excelsus. Hic est xp̄s qui oparijs tēpli p̄ponit vt ordinet quib⁹ mēsib⁹ singuli ad operandum exeant: quib⁹ denuo ad curandū suā domū redeāt: cū p̄dicto⁹ mētes familiarius informat: vt discernāt qñ oporteat ecclesiā edificare p̄dicādo: vl alia pietatis officia p̄stādo: ⁊ qñ ad

Mittebatq; eos in libanū. Decē milia p singulos mēses vicissim: ita vt duobus mensibus essent in domibus suis. Et adoniram erat sup huiuscemodi ordinē. Fuerūt itaq; septuagita nulia eo⁊ q̄ onera portabāt: ⁊ octigenta milia latōmorū in monte/absq; p̄positis q̄ p̄e erāt singulis operib⁹ numero triū miliū ⁊ trecēto⁊ p̄cipiētiū ppl̄o: ⁊ his q̄ faciebāt op⁹. Pręcepitq; xp̄s rex vt tollerēt lapides grādes lapides p̄cios⁹ in fundamentū tēpli: ⁊ quadrarēt eos: q̄s dolauerūt cemētarij salomonis/⁊ cementarij hirā. Porro biblij pręparauerūt ligna ⁊ lapides ad ędificandum domum.

a ¶mēsis cedendi elemosyna qua primis pficimus duo⁊ oratio ⁊ ieiunium.

a ¶lapidum cesores.

a ¶q̄ cementū p̄parāt vel inducūt.

2.pa.2.b

Nota

B

2.pa.2.b

Eph.2.b

scientiā suā examinandā q̄si ad ppriā domū inspiciendā reuerti: vt o⁊ōnib⁹ et ieiunijs supno inspectore et visitatore digna sit. b ¶Fuerūt itaq; salomoni ⁊c. Nec pretereundū q. lxx. et lxxx. milia portantiū onera et latomorū cum p̄positis suis nō fuerunt israelite: sed p̄selyti. i. aduene q̄ morabant inter eos. vnde in Paral. Numerauit salomon oēs viros p̄selytos: ⁊ inuēti sunt cliij. milia et sexcenti. Fecitq; eos. lxxx. milia: qui humeris onera portarēt ⁊c. Proselyti aūt vocabāt grece: q̄ ex alijs nationib⁹ in p̄sortiū pp̄li dei accepta circūcisione trāsierūt. Fuerunt q̄ operarij domus dñi de israel: ⁊ de p̄selytis ⁊ de gētibus. De isrl. xxx. milia q̄ ad p̄cidendas cedros de libano missi sunt. De p̄selytis: hi lapidū cesores. De gētib⁹: hiram ⁊ serui ei⁹: q̄ cū seruis salomonis ligna cedebāt. Oīe igit̄ hoīm gen⁹ p̄ q̄s edificāda erat eccl̄ia in edificatione templi p̄cessit. Judei enī p̄selyti ⁊ gentiles ad veritatē cōuersi vnā xp̄i eccl̄iaz recte viuendo ⁊ docendo construunt.

Operū septuaginta milia et octogita milia. Septuaginta. s., ppt̄ sabbatismū animarū. Septim⁹ enī dies sabbato. i. quieti cōsecrat̄. Octoginta ppt̄ spē resurrectiōis q̄ octaua die. i. post sabbatū in dño p̄cessit: ⁊ in nobis octaua die et sil octaua etate futura sperat̄. Notandū autē q⁹ ps in mōte lapides cedebant: pars onera portabāt. Diuersa enī sunt dona spūs: ⁊ quidā maiorē docendi: ⁊ pterquos arguendi p̄stantiā habent. Quidā mitiores ad p̄solādos pusillanimes exist̄t. Quidā vtraq; ⁊tute p̄diti ad opus dom⁹ dñi p̄ueniūt. vñ: Corripite inq̄etos. cōsola. pusillanimes ⁊c.

c ¶Latomo⁊. Be. Latomi sunt cesores lapidū: ⁊ idē signi ficāt q⁹ cesores ligno⁊. i. p̄dicatores: q̄ mētes insipientiū dolat̄ bro verbi dei exercēt: ⁊ a natiua tortitudine ⁊ deformitate trāsmutāt: ac regulariter institutos vnitati fidelium. i. edificationi dom⁹ dei aptāt. Ligna ⁊ lapides in mōte cedunt̄ et ad montē dom⁹ dei trāsferunt̄: q⁹ oēs in mōte supbie nati sum⁹: q̄ de pecato Ade q̄ supbe peccauit originē trahim⁹. Sed excidimur ꝺ mōte supbie catheçiçādo ⁊ sacrāmēta fidei p̄cipiendo: ⁊ in mōte supbie catheçiçādo ⁊ sacrāmēta fidei p̄cipiendo: ⁊ in mōte dom⁹ dñi trāsferimur: q⁹ eruti de ptāte tenebrarū ad artem dom⁹ dñi trāsferimur: q⁹ eruti de ptāte tenebrarū ad artem virtutū q̄ est in vnitate eccl̄ie q̄uenim⁹. d ¶Absq; p̄positis. Prepositi aūt sunt sacre scripture conditores: quo⁊ magisterio erudimur inscios docere: ⁊ tēptores corripere: et inuicez onera nostra portare. e ¶Triū miliū. Propter fidē trinita tis quā sctā eloquia p̄dicat. Quod in Paral. tria milia sexcēti scripti sunt ad p̄fectionē eo⁊ respicit. Senarius enī in quo mūdi cōpletus est ornatus: p̄fecta bono⁊ opa significat: et q⁹ sancta scriptura cū fide veritatis: opa iusticie docet habenda: recte p̄positi operū tēpli tria milia ⁊ sexcēti fuerūt. f ¶Precepitq; rex vt tollerēt. Ad edificandū domū dñi primo ligna ⁊ lapides de monte cedunt̄: q⁹ eos q̄s in fide instruere q̄rim⁹: primo necesse est vt abrenūciare diabolo ⁊ p̄uaricationi in qua nati sunt doceam⁹. Deinde querēdi lapides p̄cios⁹ ⁊ grādes ⁊ in fundamēto ponēdi: vt abdicata priori p̄uersatione in oībus vitā ⁊ mores eo⁊ inspiciam⁹: ⁊ auditorib⁹ imitādos p̄onam⁹: quos p̄ virtutē humilitatis dño specialiter adherere nouim⁹: ⁊ mētis stabilitate quadratos ad oēs tentationū incursus immobiles durare cōspicim⁹: grandes ⁊ p̄cios⁹ fama ⁊ merito.

Viros sc̄z p̄cipuos actione ⁊ sc̄tate: qui familiarius xp̄o adherēt vt quo firmius in illo sperant: eo fortius alio⁊ vitā diri gere: q⁹ est parietis latitudinē portare sufficiant. Hi sunt prophete apostoli: qui verbū ⁊ sacrāmēta vitatis visibiliter vel invisibiliter ab ipa dei sapientia p̄ceperunt. vñ: Superedificati super fundamentū apostolo⁊ ⁊ ppbetarū. g ¶Lapides grādes lapides p̄cios⁹. Vel lapides p̄cios⁹ grādes quadrati: primi sunt magistri qui ab ipo dño audiere verbū salutis. Superpositi p⁹ ordines lapidū vel ligno⁊ū sequētes sacerdotes vel doctores: quo⁊ p̄dicatione crescit ecclesia ⁊ ornat̄ fructib⁹. L

¶Beꝺ. Rab. Quali aūt colore fuerūt lapides ostēdit dauid in Paralip. salomoni dicens: Omnē p̄ciosum lapidē: et marmor pariū abūdātissime p̄paraui. Marmor pariū candidū dicit: quale paros insula gignit. Unde poeta: Olearon niueāq; Paron ⁊c. Unde Josephus. Eleuauit templū vsq; ad camerā ex lapidibus de albo p̄structū. Marmor candidū: ex q̄ cōstructa est domus electo⁊ actionē mūdam ⁊ conscientiā ab omni neruo corruptionis castigatā significat. vñ: Undemus nos ab oīi inquinamento carnis ⁊ spiritus perficientes sanctificationē in timore dei. h ¶In fundamētum. Fundamentū est xp̄s. vñ: Fundamentu⁊ aliud nemo p̄t ponere p̄ter id q̄ positum est: q⁹ est christus iesus. Qui recte fundamentū dicit dom⁹ dei: quia sicut Petrus ait: Mō est aliud sub celo datum nomen hominibus in quo oporteat saluos fieri. In eo tollunt lapides grādes ⁊ p̄cios⁹: id est oēs perfecti qui fideliter ipsi adherēt: ⁊ fratrū necessitates fortiter sustinent: nec vlla aduersitate nec etiam morte a rectitudine sua inclinantur: q⁹ os ecclesia non solū de iudea: sed etiā de gentibus suscipit. vnde subditur: Quos dolauerunt cementarij salomonis ⁊c. i ¶Cemētarij salomonis et cementa-hiram. Quia ex vtroq; pp̄lo doctores ecclesie fuerunt: ⁊ tam sublimes vt ip̄o⁊ quoq; sublimium doctor⁊ doctores existerent: et quasi quadrantes eos ad subleuandum domus domini edificium pararēt. Mō enim soli Hieremias Esaias et ceteri de circūcisione prophete: sed etiam Job cum filijs suis qui erant de gentibus maximam vite ⁊ pietie formam: maxima doctrine salutaris p̄conia sequētis eui doctoribus ministrant: vt abiectis verbis: factis: cogitationibus q⁹ superuacuis ad portandū onus ecclesie digni fiant.

k ¶Porro biblij pparauerūt ligna. Ra. Beꝺ. Biblos est ciuitas phenicis de qua Ezechiel: ienes biblij: ⁊ prudētes eius ⁊c. Pro quo in hebreo habetur gobelvel gebal: quod interpretatur diffiniens vel discriminans: Qui enim corda hominum ad edificium spirituale q⁹ ex virtutibus anime construitur parant: sic auditores suos fidem ⁊ opa iusticie habere vel docere sufficiunt: si prius sacris paginis edocti que fides sit tenenda: quo virtutum calle eundum certa diffinitione veritatis didicerunt. frustra sibi officium doctoris vsurpat: qui discretionem fidei ignorat. Nec sanctuariū domino: sed ruinā sibi edificat qui docere p̄sumit quod ipse nō didicit. l ¶Ad edificandū domum. Post fundamentum de talibus compositū. edificanda est domus p̄paratis lignis ⁊ lapidibus: ⁊ ordine collatis que de suo situ vel radice abstracti sunt: qui post prima fidei rudimenta post collata in nobis iuxta exemplum sublimium virorum fundamenta humilitatis: addendus est in altum paries bonorum operum: ⁊ quasi superpositis sibi inuicem ordinibus lapidum proficiendum de virtute in virtutem.

D

eccl̄h.27.b

Nico. de lyra

Moraliter

⁂ des in mōtib⁹/⁊ß est q⁹ dicit: a ¶Fuerūt itaq; salomoni ⁊c. ij. Paral. ij. numerant̄ isti simul. ⁊ ibidē dicit: Et inuēti sunt. cl. milia: ⁊ intantū ascendūt isti duo numeri sil iūcti. b ¶Absq; ꝓpo. q̄ erāt ⁊c. ne fierēt negligēter. c ¶Mumero triū ⁊c. ij. Paral. ij. d. ⁊. Tria aūt milia ⁊ sexcentos p̄positos operū pp̄li. Dicendū q⁹ hic enumerant̄ p̄positi q̄ erāt sup oparios imediate videdo q̄liter opabant̄: ⁊ illi fuerūt tria milia. ccc. Trecēti aūt q̄ excedunt hunc numer⁹: nō erāt immediate sup oparios: sed reddebāt eis rō ab illis qui immediate erāt: ⁊ exp̄munt̄ in. ij. Paral. q⁹ q⁹ omittitur in vno loco in alio exp̄mit̄. d ¶Precepitq; rex vt tol. ⁊c. Hebrei dicūt: Pōderosos. tales enim lapides sunt apti p⁹ fundamento.

e ¶Porro biblij ⁊c. nomē est hoīum sic vocato⁊ a ciuitate biblis: vt dicunt expositores nr̄i. In hebreo hr̄ guebelin. ⁊ est nomen plurale hoīm sic vocato⁊ a ciuitate guebel: vt dic̄ Ra. Sa. ⁊ potest esse q⁹ illa ciuitas fuit binomia: ⁊ similiter gēs illa: ⁊ erat de regno hiram.

E G Actū est igit. Be. Ra. Fit cōmemoratio egressionis de egypto qñ tabernaculū cepit edificari vt sciat quot ānī inter edificationē vtriusq; dom⁹ trāsierūt: ⁊ sacramētū spirituale sciat inesse sūme tpis. Quater enī centeni ⁊ viceni quadringētos octoginta faciūt: quattuor euāgelice pfectioni cōueniūt: qz quattuor euāgeliste sūt. Centū. xx. doctrine legis: xpē totidē ānos legislatoris. In q etiā numero viroz spūsanctū p̄mitiua suscepit ecclia: ostendēs qz q̄ lege legitime vtunt. i. q̄ in ea xp̄i gr̄am cognoscentes amplectunt / spūs ei⁹ gr̄a replent: q̄ in charitate ei⁹ agnoscunt ampli⁹. Per tabernaculū q̄ fec̄ moyses ⁊ filij isr̄l in deserto: significat synagoga. Per templū vero q̄ salomō ⁊ filij isr̄l cū p̄scly/tis ⁊ gētilib⁹ cōstruxit gētiū eccl̄ia. Per mālsit aūt cult⁹ ⁊ religio tabernaculi annos q̄dringētos. lxx. ⁊ sic tēplū edificari cepit. Quia scriptura ve.te. tanta pfectiōe redūdat: vt q̄ eaz bene itelligit: cūcta in se noui testa. mysteria ꝓtineat. Plures quoq; p̄res ve.te. tā pfecte vixerūt: vt aplis ⁊ aplicis viris in nullo putent eē minores. Permālsit autē tabernaculū vsq; ad ꝓstructionē tēpli p annos q̄ringentos. lxx. id est. cxx. p quattuor multiplicatos: qz ex tpe date legis vsq; ad incarnationē xp̄i: nō defuere viri q̄ in lege euāgelicā p oīa pfectionē mēte ⁊ ope seruarēt: nec scripturā q̄ gr̄am noui testamēti intimaret in veteri. b ¶ Anno q̄rto. Quarto ano regz salomōis cepit edificari dom⁹: qz post expletā xp̄i incarnationis dispēsationē in q̄rto anno euāgelijs scriptam misso spūsancto eccl̄ie structura cepit. c ¶ Mēse zio ipse ē mē. se. Qz mēse scdo ad electionē gentiū respicit: q̄ scdo post isr̄l edificare cepit. Ān ⁊ scds mēsis in lege ꝓcessus ē ad faciēdū pascha pro q̄ īmūdi in aīa vl in via. p cui in p̄mo mēse facere nō poterāt. Vbi nos designati sum⁹ q̄ īmūdi sup mortē aīe nr̄e ⁊ adhuc p̄cul a pplo dei: nō potuim⁹ p̄mū facere qđ in carne agni fiebat ⁊ sanguine. Celebram⁹ aūt hodie secūdū pascha: qđ fit i corpe ⁊ sanguīe redēptoris. Vaios scz aprilis. Aprilis enī q̄ pascha celebrat primo est apd hebreos ī mēsib⁹ ānī. Ān ptz qz mox pacto pascha cepit edificare domū dn̄i: ⁊ ꝓsecrat mystica solēnitate pplo misit man⁹ ad mysticū opus. d ¶ Edificare ce. do. Be. Vbi edificatū sit templū: in Paral. manifestat sic. Et cepit salomū edificare domuz in hierlm in mōte morija: q̄ demōstrat⁹ fuerat dauid p̄ri ei⁹: in loco quē parauerat dauid in area ornā iebusei. Edificat g̃ domus dn̄i in visiōe pacis: qz dilatata per orbem eccl̄ia in vna fide ⁊ veritatis societate consistit. Sub scissura enī mentiū de⁹ nō est: sed factus est in pace loc⁹ ei⁹. Edificat in mōte. i. xp̄o. de quo dr: Et erit in nouissimis dieb⁹ p̄parat⁹ mons dom⁹ dn̄i in vertice mōtiū. ⁊ alibi: Mō pōt abscōdi ciuitas supra montē posita. Ipse est enī mons mōtiū: q̄ de terra p̄m carnē ort⁹ oīm terenoz potentiā ⁊ sanctitatē culmine dignitatis trāscēdit. In p̄ ciuitas vel dom⁹ dn̄i ꝓstructa ē: qz si nō ī illo radicē figat spes ⁊ fides nostra: nulla est: Qui recte mons morija. i. visionis dr: quia quos ad eternā claritatis visionē cōseruat: in hac vita laborantes videre ⁊ adiuuare dignat. Ipse est enī loc⁹ in q̄ obtulit abraā filiū suū dn̄o: ⁊ p deuotiōe obedictie ab illo videri meruit vnde nomē accepit. Deniq; vbi dn̄s ait: Tolle filiū tuū quē diligis isaac ⁊ vade in terrā quā mō. tc̄. In hebreo habet terra morija. Et qz imolatio isaac typus dn̄ice passionis fuit: recte ī loco eodē tēplū edificat: qz p fidē ⁊ mysteria dn̄ice passionis eccl̄ia dedicata crescit in tēpluz sanctū in dn̄o. Qui demonstratus fuerat dauid p̄ri eius. Ostensus enī erat dauid sicut ceteris ꝓphetis ventur⁹ in carne dn̄s: q̄ vocatā de gentib⁹ eccl̄iā p ipam incarnationē ablueret a pctis: ⁊ ꝓsecraret infidelē domū sibi. In area ornā iebusei. Area eccl̄iam significat. vñ: Et pmūdabit areā suā. Ornā vero. i. illuminat⁹: natione iebuseus gentiles significat illustrādos a domino: ⁊ in filios eccl̄ie imutandos. Unde fuistis aliquādo tenebre: nunc a. l. in d.

2.pa.3.a

Esa.2.a
Mat.5.a

Gen.22.a

uce.3.d

Eph.5.b

Nico.de lyra

G Jebus que ⁊

Actū est igitur. Descripta materie pre paratiōe. Hic ꝓpr agit de domoz edificatiōe. Et primo ipsius domus dn̄i. secūdo regalis palacij ca. vij.

Diuisio

Prima in duas: qz p̄mo ponit inchoatiōis tēpus. scdo edificij modus / ibi: Domus aūt. Circa primū dicit: a ¶ Factuz est igitur qua. ⁊ octo. ano egres. filioz isr̄l de ter. egypti. ita q̄ annus egressionis in hoc numero includit. b ¶ In anno quarto

a Actū ē igit Ca. VI a q̄drigētesimo ⁊ octogesimo ano egressionis filioz isr̄l ꝺ terra
b, egypti ī ano q̄rto / mēse çio: ipse ē b, c
mēsis secūd⁹ regis salomōis sup ꝺ
ꝺ isr̄l: ędificare cępit domū dn̄o. Domus autem quā ędificabat ꝺ

quarto. s. regni salomonis: ⁊ hic ānus quartus nō includitur in p̄dicto nūero: qz de illo trāsierat tm̄ vn⁹ mensis. iō subditur: c ¶ Mēse zio: hebraice dicit yar: ⁊ correspondet partim aprili nostro: ⁊ partim maio: sicut ptz ex his que dixi de primo mense hebreoz Ben. vij. et Exo. xij. Ipse est mensis secundus apud hebreos. d ¶ Regni salo. hoc refert ad id qđ p̄dicit in anno quarto. Ad videndū autez hunc numerū per partes: posui hic subtus in pagina sequēti tres ordines. Primus continet noīa illoz qui p̄fuerūt successiue pplo isr̄l ab anno egressiōis de egypto inclusiue vsq; ad quartū annū regni salomonis exclusiue. Secūdus continet numeros annoz quibus quilibet eorū p̄fuit. Tertius continet loca scripture vnde hoc habet. Sciendū tm̄ q̄ duo sunt scilicet iosue ⁊ samuel quoruz tempus non exp̄imitur in scriptura: ⁊ tōo intelligitur inclusum in tempore sequentium.

Primus ordo	scds ordo	tertius ordo	Primus ordo	scds ordo	tertius ordo
Moyses	xl.	Exo. xvj.	Josue.	xl	Judi. iij.
Othoniel	xl.	Judi. iij	Aioth	lxxx.	Judi. iij.
Delbora	xl.	Judi. v.	Gedeon	xl.	Judi. viij.
Abimelech	iij	Judi. ix.	Thola.	xxiij.	Judic. x.
Jair	xxij.	Judi. x.	Sine iudice	xviij.	Judi. x.
Jepte	vj.	Judi. xij.	Abessan	vij.	Judi. xij.
Abialon	x.	Judi. xij.	Abdon	viij.	Judi. xij.
Samson	xx.	Judi. xvj.	Heli	xl.	j. Reg. iij.
Samuel	xl.	Act̄. xiij.	Saul	xl.	Act̄. xiij.
Dauid	xl.	iij. Reg. ij.	Salomō	xl.	iij. Reg. xj.
Rectores	nūer⁹ annoz	loca scripture	Rectores	nūer⁹ annoz	loca scripture.

e ¶ Domus aūt. Hic ꝓpr describit forma edificij: ⁊ qz p̄ intricate describit: ⁊ idez pluries repetit: ⁊ aliqua hic omittuntur que. ij. Paral. supplent: ꝓpter qđ lra difficilius intelligit: iō hic aliqua ordinate p̄mitto de forma tēpli: vt intellect⁹ lre facilius possit capi.

Horalit.

Horalit. a ¶ Factū est igit. Hic agit de dei dom⁹ edificatiōe p quā significat edificatio ecclie q̄ a ꝺo salomōe xp̄o edificata ē ꝑtutib⁹ fidei doctrīa ⁊ sacramēt̄. Qz tū ad p̄mū describit mēsura dom⁹ p̄m lōgitudinē ei⁹ latitudinē ⁊ altitudinē vsq; ad p̄mū tabulatū. Per lōgitudinē significat virt⁹ loganimitatis ⁊ pseuerātie. Per latitudinē diffusio pietat̄ ⁊ misericordie. per altitudinē ꝺtēplatio celestis patrie p̄m illd Phil. iij. d Mra āt ꝓuersatio ī cel̄ ē. In tota ꝺo dom⁹ altitudie erāt tres mālsiōes: vna sup aliā. Per iferiorē significat ꝺtēplatio cōis hoīm deuotoz. Per mediā cōtēplatio ꝓfarū q̄ tm̄ fuit p ima ginarias visiōes. Per superiorē ꝺo ꝺtēplatio ꝓphetal q̄ ē sine talib⁹ imaginib⁹ ⁊ figur̄. sic ꝺr de ꝓpha dd ī p̄ncipio glose libri psalmoz. Per latera ꝺo tēpli q̄ fuerūt q̄ttuo: orientale: occidētale: aq̄lonare: meridionale: designāt q̄ttuor ꝑtutes cardinales: de q̄b⁹ ꝺr Apoc. xxj. e. Et ciuitas erat in q̄dro posita. Sic enī eccl̄ia p̄ tēplū itelligit sic ibi p ciuitatē significat. Qz tū aūt ad scdz sacramēta noue legz scied̄ū q̄ tēplū salomōis habuit tres ptes. s. porticū: sctm̄: ⁊ sctm̄ sctoz. Per porticū vbi erat itroit⁹ significat baptism⁹ q̄ ē ianua sacramētoz. Per mēsā ꝺo ꝓpositiōis q̄ erat ī pte tēpli q̄ dicebat sanctū: significat eucharistie scrm̄ ī q̄ fidelib⁹ ꝓpōit panis vite. Et p q̄nq; candelabra q̄ ibidē erāt vt ꝺr ca. se q̄nti significant alia q̄nq; sacra q̄ ꝑtutē hz illumīatiua ꝓferr̄. Qz tū āt ad tertiū. s. doctrinā fidei xp̄i significabat p illa q̄ erāt ītra sctm̄sctoz. vbi erat arca testamēti q̄ erat vnica: ⁊ sic signat vnitatē eccl̄ie diuine. Per illa ꝺo erāt ītra arcā significat trinitas psōarū: qz p ꝺgā q̄ signat potētia significat psona p̄ris cui attribuit potētia. Per tabulas q̄ signāt sapiam: psona filij: cui⁹ attributū est sapia. Per manna dulce psona spūsctī: cui⁹ ē bōitas attributū. Per p aūt q̄ arca erat clausa significat q̄ rōes oīm q̄ facta sūt vl fiēt ī diuina scia claudūt: ꝺ q̄b⁹ ē creatio: ꝺ carnatio: ꝺ surrectio mortuoz: redditio penaruz ⁊ p̄mioz: ⁊ cet̄a ad fidē ecclie ptinētia. Per duos āt cherubi q̄ plenitudo scie iterp̄tant̄ ecclie p̄lati ⁊ mīstri ꝺ q̄b⁹ req̄rit scia significāt ⁊ ipi sūt dispēsatores ⁊ mīstri p̄dictoz. Mā iducē dn̄t suos sb̄ditos ad ꝑtutes ⁊ eis mīstrare sacra et eos docere ꝺ fide catholica. Per binarū āt cherubi significatur charitas q̄ potissime relucere ꝺz in p̄lat̄ ecclie ⁊ mīstris.

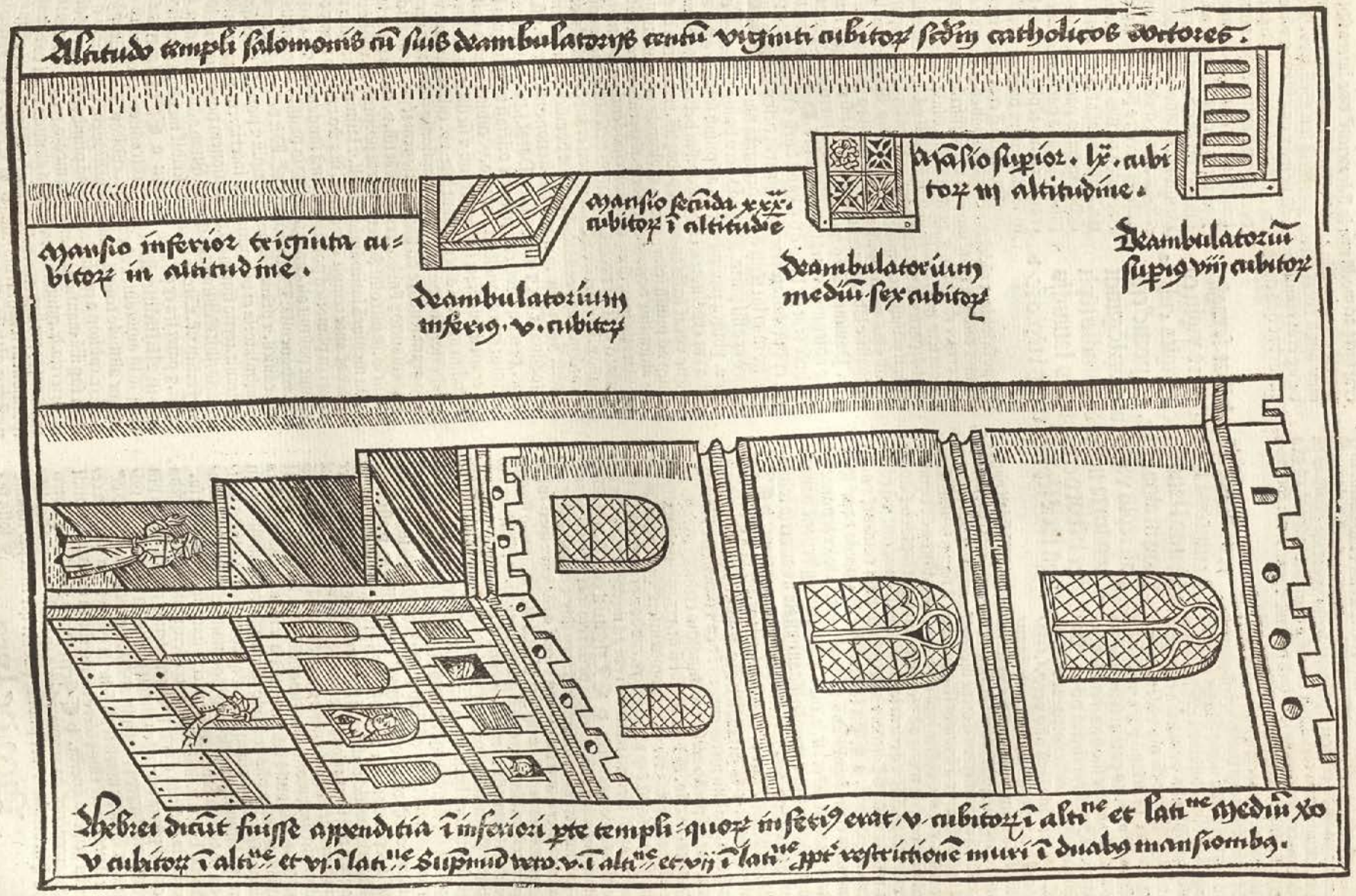
Altitudo templi salomonis cū suis deambulatorijs centū viginti cubitoꝝ sedm catholicos doctores.
Mansio inferior trigintā cubitoꝝ in altitudine.
Deambulatoriū inferiꝰ. v. cubitoꝝ
Mansio secūda xxx. cubitoꝝ i altitudine
Deambulatoriū medium sex cubitoꝝ
Mansio superior. lx. cubitoꝝ in altitudine.
Deambulatoriū superiꝰ viij cubitoꝝ
Hebrei dicūt fuisse appenditia i inferiori pte templi quoꝝ inferiꝰ erat. v. cubitoꝝ i altne et latne medium xo v cubitoꝝ i altne et vi. i latne Superius xxx. i altne et viij i latne ppter restrictionē muri i duabꝫ mansionibꝫ.

E Jebus q̄ t hierl'm: ꝯculcata interp̄tat. hierl'm visio pacis. in q̄ dō ornā gētilis regnat iebꝰ dicit. Cū dauid i ea locū holocausti emit: t salomon edificat tēplū dñi hierl'm vocat: qz gētilitas diuini cultus nescia cōculcat t illudit a demonibꝰ: sed cū ea gra
Mat.5.a ꝯditoris respexit: pacis in se locū inuenit t nomē. vñ: Bti pacifici: qm filij dei vocabunt. Cū g ornā in hac ciuitate regnaret iebus vocabatur. Sz cū locū aree cū hostibꝰ t tribulis daret regi vēderet: nomē hierl'm accepit: qz pfistēs i sua obstinatia gētilitas conculcabat q̄si villis t abiecta a malignis spiritibꝰ. Porro cū oia vēdere t vero regi offerre didicit: nō vltra ꝯculcari a demonibꝰ vl' vitijs potuit: sz interne pacis quā cū ꝯditore suo haberet cōpos effecta ē. Que p̄parauerat dō t̄. Parauerat enī dō psallēdo: parauerūt alij ꝓphe vaticinādo locū dño vero. s. salomoni i q̄ domū edificaret: qz corda auditoꝝ fide īstituerūt: monētes vt incarnatū dei filiū fideli deuo/
Joh.4.c tione suscipent. vñ: Leuate oculos vr̄os t videte regiones: qz albe sūt iā ad messem: t q̄ metit mercedē accipit: t ꝯgregat fructū i vitā eternā: vt q̄ seminat sil' gaudeat t q̄ metit. Quasi leuate oculos vr̄os t videte locū q̄ parat ē ad edificandā domū: t q̄ edificat docēdo mercedē accipit: et ꝯgregat lapides p̄ciosos in vitā eternā. Et t q̄ parat locū edificio sil' gaudeat: t q̄ edificat. i. ꝓpha vēturū p̄dicēs: t apls p̄dicās dñm venientē vna sil' mercede potiant. a ¶ In lōgitudie. Lōgitudo domꝰ lōganimitatem ecclie significat: q̄ patienē aduersa tolerat donec ad patriā pueniat. Nec est. lx. cubi. qz senarius pfectionē bonorū operū significat: qz debemꝰ p lōganimitatē ita aduersa tolerare: vt p bona opa ꝓmissaz patriā mereamur intrare. b ¶ Viginti cubitos. Propt̄ geminā charitat' distātia q̄ deū diligimꝰ t ꝓximū. c ¶ In latitudie. Latitudo charitatē significat q̄ dilatato sinu mētis amicos i deo t inimicos diligit ꝓpt̄
Nota deū: donec ad pacē ꝓuersis: vel funditus extinct': cū solis amicis gaudeat in dño. ¶ Be. Notādū qz. xxx. cubiti altitudis nō vsq̄ ad tectū tēpli: sz vsq̄ ad cenaculū inferi' ptingebāt. Apte enī in Para. scr̄tū ē q̄ altitudo. cxx. cubitoꝝ erat: de cui' rei sacramētis apti' i seq̄nti tractabit: vbi ad mediū cenaculū t tertiū lectiōis ordo ꝓuenerit. d ¶ Triginta cu. Propt̄ fidem
E trinitatis: in cuius visione cūcta desideria spei nr̄e suspēdant. Singuli numeri p. x. multiplicant: qz p fidē t custodiā legis patiētia salubriter exercet: charitas viriliter ardescit: t spes sublimiter ad eterna rapit. e ¶ In altitudie. Altitudo significat spē retributiōis future: p q̄ ꝓspera vel aduersa ptēnit: donec videat bona dñi in terra viuētiū. f ¶ Porticꝰ erat t̄.
Ps.26.d De hac i Para. ita scriptū ē. Porticū ꝯo añ frontē q̄ tēdebat
2.Pa.3.a i lōgū inx mēsurā latitudis cubitoꝝ. xx. Patet g̃ qz porticꝰ ista ad orientalē tēpli ptē facta ē. Tēplū ei ꝓsuz ad orientē erat sic et tabernaculū: habebatq̄ ostiū ab oriēte ꝯ ostiū tēpli iuxta Josephus: ita vt sol cōnoctial' oriēs direct' radioꝝ lineis p ostia tria porticꝰ. s. tēpli: t oraculi arcā testamēti pfūderet. ¶ Tēplū ecclesiā figurat. porticꝰ q̄ añ teplū ꝓz lumē solis recipiebat illā ecclesie ptē q̄ dñi īcarnationē p̄cessit: in q̄ patriarche t ꝓphe oriente iusticie solē ꝑmi susceper̄t: t nascēti dño i carne viuēdo: p dicādo: nascēdo: t moriēdo testimoniū ꝓbuerūt. g ¶ Viginti cu. lon. Quia antiq̄ iusti in patiētia t lōganimitate expectabāt: qñ incarnatus dñs euāgelij gr̄am afferret: ꝓmissiones suas a lōge aspiciētes t salutātes. Equabat ergo porticus lōgitudine sua latitudinē tēpli: qz p lōganimitatē mētis desiderabāt venire ad dilationē ecclesie in charitate dei q̄ ē i xp̄o iesu. ¶ Porticꝰ hēbat. x. cubitos in latitudie: qz tales t si nōdū ꝓbavel mysteria euāgelij q̄ erāt p xp̄m tradenda receperūt: p̄cepta tū decalogi pfecta dilectiōe dilatati cordis seruauerūt. In prima frōte porticꝰ fuere primi iusti abel. s. t enoch. In intimo ei penetrali t q̄si ꝓpe murū tēpli p̄cursoꝝ dñi symeon: anna t ceteri: q̄ t si natiuitatē eius videre meruerūt: tū doctrinā ei audire t sacra p̄cipe neq̄uerūt. h ¶ Fenestras. Sctōs doctores q̄b' mēte excedētibꝰ ꝯo arcana celestiū speciali' videre ꝯcedit. Qui dū q̄ in occulto vidēt publice pādūt: q̄si suscepto lumine

a cubitos i lōgitudine: t vigiti cubitos i latitudine: t trigita cubitos in altitudine. Et porticꝰ erat añ tēplū vigiti cubitoꝝ lōgitudinis/iuxta mēsurā latitudis tēpli et hēbat decē cubitos latitudis
b añ faciē tēpli: Fecitq̄ i tēplo fe/

rex salomō dño: hēbat sexagita

Nico.de lyra

✠ solis fe/ cilius possit capi. Sciendū igit̄ q̄ tēplū erat q̄dā domꝰ magna cui' lōgitudo ꝓtēdebat ab oriēte i occidentē: t latitudo a meridie in aq̄lonē: sicut t tabernaculū qđ fecit moyses: habebat añ hec domꝰ. lx. cubitos in lōgitudine. t. xx. in latitudine intra parietes. et. c. et. xx. in altitudine: vt hr̄. ij. Para. iij. t ideo erat facta erat facta ad modū turris q̄drate: cui' duo latera sibi opposita sunt lōgiora i triplo duobꝰ alijs sibi oppositis. ꝓpter q̄ hec domus aliq̄n vocat turris ꝓut dictū fuit Gen. xxv. Tectum ꝯo desup erat planū ꝑm modū domoꝝ palestine: t vltra planiciē ascēdebat q̄dā clausura in circuitu p modum ꝓpugnaculoꝝ ad decorē t defensionē. In altitudine ꝯo huiꝰ domꝰ erāt tres māsiones. inferior ꝓpe terrā q̄ erat deputata ad cultū diuinum: ꝓpter qđ de illa scriptura facit mentionē. in alijs autē duab'. s. media t supma custodiebāt vtēsilia vestes ministroꝝ t cetera p̄ciosa p tēplo necessaria: t ideo de illis duab' parua fit mentio. Inferior añt ꝑm longitudinē diuidebat in duas partes inēq̄les: quaruꝝ ꝓma q̄ erat a parte orientali t in qua erat introitus tēpli habebat. xl. cubitos in lōgitudine: t dicebat domꝰ exterior siue sanctū: in q̄ erat altare inceli t mesa ꝓpositionis t cādelabra: alia añt habebat. xx. cubitos p quadrum: t dicebat domꝰ interior vel scr̄m̄sctoꝝ siue oraculū: in q̄ erāt arca t cherubin t ꝓpitiatoriū: t diuidebant iste due partes pariete intermedio in q̄ erat ostiū ad ingrediendū de vna ad aliā: parietes añt hui' domꝰ erāt de lapidibꝰ t a parte interiori opti tabulis cedrinis: t sup tabulas illas aureis laminis: t tectū eius vbi incipiebat māsio media a pte inferiori erat laq̄atū: gallice lābroisse: tabulis cedrinis sil' mō optis laminis aureis. Pauimentū ꝯo fuit de pulchro marmore opto desup tabulis abiegnis ꝑm trāslationē nostrā. Hebrei ꝯo dicunt q̄ ille tabule erāt de buxo qđ ē lignū durū t forte ne cito putrefierent ex humiditate terre: t opte erāt desup laminis aureis: ita q̄ māsio inferior tēpli q̄ erat deputata diuino cultui: erat cooꝑta auro ex oīmi parte. Altitudo vero huius māsionis erat. xxx. cubito. vbiq̄ a pauimēto vsq̄ ad primū solariū: qđ erat māsio media ꝑm expositores catholicos: ꝑm hebreos ꝯo domus interior que vocat scr̄m̄sanctoꝝ habebat tm̄. xx. cubitos in altitudine vsq̄ ad primū solarium: ita q̄ altitudo ei' erat breuior. x. cubitis altitudine domus exterioris. Exterius vero erant tria deambulatoria in circuitu tēpli correspōdentia trib' māsionibus p̄dictis: q̄ erāt ad decorē t ad tēpli defensionē ad modū ꝓpugnaculoꝝ. Hebrei ꝯo dicunt q̄ non erant deambulatoria: sed tres ordines appenditioꝝ q̄ erant domūcule circa templū. et idē dicit Josephus q̄ erāt ꝓ habitatione ministroꝝ. vñ frequēter nominant hic t in Ezech. et Para. j. domus laterales ꝑm hebr. ꝓpter qđ non erāt in parte orientali templi: quia ibi erat porticus: et erat quelibet altitudo. v. cubitoꝝ: ita q̄ inferiores erant immediate super terram: t sic illi tres ordines iuxta altitudinem muri ascendebant ꝑ. xv. cubitos. t in. xv. cubitis superioribus de altitudine mansionis inferioris remanentibus erant fenestre ad illuminationem tēpli. de altitudine vero sanctisanctoꝝ ꝑm hoc remanebāt tm̄. v. cubiti superiores fenestris. in introitu ꝯo templi erat porticus. xx. cubitoꝝ longi. ꝑm mensurā latitudinis templi. t latitu. x. cubi. quia tm̄ protendebat ante templi introitum. ista ꝯo domus non potest figurari in plano: sed posui hic figurā fundamēti: t q̄ ea que dicta sunt possunt alia imaginari. Dimissis accedamus ad literā exponendā: Domus añt t̄. Hic describit forma t modus edificij. t primo q̃tum ad templū t porticū. scdo q̃tuz ad deambulatoria et dispositionem interiorem parietum/ibi: Et edificauit. tertio q̃tum ad distinctionem domꝰ exterioris t interioris/ibi: Edificauitq̄. quarto q̃tum ad introitum t atriū/ibi: Fecitq̄ t̄. Circa primum describit mensura templi t porticus. t patet lr̄a ex p̄dictis vsq̄ ibi: a ¶ Et triginta cubitos in altitudine. Hoc videt cōtradicere ei qđ dictū est q̄ templū in altitudine habebat. cxx. cubitos. Dicendū q̄ hic accipitur altitudo templi q̃tum ad māsionem inferiorem q̄ habebat. xxx. cubitos a pauimēto vsq̄ ad primū solariū: vt p̄dictum est: t sup illā mansionem erat alia media. xxx. cubitoꝝ: t sup illam tertia. lx. cubitoꝝ: t sic tota altitudo tēpli habebat. cxx. cubitos: ꝓout habetur. ij. Para. iij. Cōsequenter ostendit dispositionem fenestrarum/ibi: b ¶ Fecitq̄ in templo fenestras obliq̃s. Hic accipiuntur fenestre ꝓ aperturis muri ad recipiendum lumen: que erant strictiores in exteriori superficie muri t latiores in interiori: vt lumen transiens magis diffunderetur intra domum: et sic linea transiens ab exteriori superficie ad interiorem non veniebat directe ad angulum rectū: sed oblique ad angulū obtusum: sicut apparet in fenestris ecclesiarum t edificioꝝ quoꝝ muri sunt spissi.

Divisio

✠ Et edifica

A Ē solis fenestre cūcta tēpli penetralia replent. vñ obliq̄.i.intē lationes fuisse phibent: qz q̄ iubar supne ꝓtemplatiōis vl ad mētū ꝓcipit: moꝛ sinū coꝛdis amplⁱ castigādo dilatat: ⁊ ad maioꝛa capessenda solerti exercitatiōe ꝑparat. a ¶Et edificauit ⁊c. Nec tabulata in euāgelio vbi dñs tēt a diabolo: pinnacula tēpli vocant. Jacobū q̄z fratreꝫ dñi in pīnaculū tēpli. vñ ad pplm ꝓcionareꝫ leuatū eē legimⁱ. Utrū aūt mos fuerit doctoꝛibⁱ vt ī tabulat' sedētes ad turbā iferⁱ loq̄renꝫ nusq̄ legimⁱ. Nec ḡ tria tabulata totidē fideliū gradⁱ ꝓiungatoꝛ.s. ꝓtinētiū ⁊ virginū signāt distinctos altitudine ꝓfessiōis: sz societate fidei ⁊ fitat' oēs ad domū dñi ptinētes: ⁊ fixa mēte inhereētes. Supmū ḡ tabulatū ceteꝛ q̄gusti: mediū supmo latiⁱ: ī fimo angustiⁱ. Quia altioꝛ ꝓfessio virtutis altioꝛē debz tenere viā viuēdi. Qui em̄ abrenūciato cōiugio ꝑginitatē dño ꝓsecrāt: moꝛes oportet virginitate ꝓditos ostēdāt: abstineāt ab ociosis verbis: ira: rixa: detractōe: habitu ipudico: cōmessatiōibⁱ: potatiōibⁱ ⁊ hmōi: vigiliꝫ sctis oꝛonibⁱ: lectiōibⁱ: elemosynis ⁊ hmōi vacēt. Ut q̄ future vite statū in ꝓfessiōe tenēt: in q̄ nō nubēt neq̄ nubētur: sz sūt sīc angeli in celo. Hui⁹ q̄z statū q̄tū mortalibⁱ possibile ē: in pīti stu-

a nestras obliq̄s. Et edificauit su a
p parietē tēpli tabulata p gyrū/ī
parietib⁹ domⁱ/p circūitum tēpli
b ⁊ oꝛaculi: ⁊ fecit latera in circūi-
¶virgines.
tu. Tabulatū q̄d subt erat/q̄nq̄
a ¶a ꝓtinētes.
cubitos habebat latitudis: ⁊ mē
diū tabulatū sex cubitoꝛ latitu-
a ¶cōiugati.
dinis: ⁊ tertiū tabulatū septē ha
c bēs cubitos latitudis. Trabes b
d āt posuit ī domo p circūitū fozin
e secⁱ: vt ñ hereret murⁱ tēpli. Do ꝯ
mus āt cū ędificareť/ō lapidib⁹

Dat.19.c deāt imitari. Jnfimū ꝯo ampliorⁱ ē latitudis: q: nō ō: ꝓiungatis: vēde oia q̄ habes ⁊ da paupib⁹: sz si vis ad vitā īgredi serua mādata: nō occides: nō adulterab⁹ ⁊c. Mediū locū tenēt cōtinētes: q̄tū virginib⁹ iferiꝰes: tantū ꝓiungat' altioꝛes: quoꝛ

Act.4.f portio gloriosa edificabat eccl̄iam p̄mitiuā. Ūñ multitudis credētiū erat coꝛ v. ⁊ a. v. ⁊c. Quoꝛ maxima ptem vꝰoꝛis relict eē cōplexⁱ sctī Stephani testat' hīstoria: vbi femīas eadē religione pollētes nō ꝓiuges sz viduas eoꝛ appellat. b ¶Lata. i. luriculas: ne q̄s īde facile ad iferioꝛa ꝺcideret: qđ Ochoꝛie regi ī samaria ꝓtigisse legimⁱ: hec q̄tidiana diuīe ꝓtectionis ergo nos munimina designāt. Ūñ īmittit angelū dñs ī circūitu

Ps.33.b t.e.⁊c. Ascendit inq̄t cenaculū ochoꝛias rex samarie: q̄ se a doꝛmo ꝺ sepauerat: sed p cācellos decidit. Quia ⁊ si hereticī vel scismatici aliquā bone actiōis arcē ꝓdiscēdere videntⁱ: q: tñ cōpagē vnitat' ecclie nō habēt: q̄si patētib⁹ ⁊ ñ solidis laterū pte

B

Dat.10.c Pro.21.b culas: doctoꝛes ī tabulat' sedētes: q̄ ad circūstantē iferⁱ pplm ꝓcionabant. vñ dñs: Predicate sup tecta. Et salomon. Melius ē sedere in angulo domatis: doma grece tectum latine.

c ¶Trabes. Bc. Domⁱ q̄ tabulata poꝛtāt ꝑdicatoꝛes: significāt: q̄ dū sublimē ⁊ honoꝛabilē in ecclia dei tenēt locū ifirmio res ꝑdicatiōe sua ab infimoꝛ appetitu sustollunt: ⁊ ad celestia ꝺsideraꝺa ⁊ sperāda suspēdūt: ⁊ itercedēdo vt pfīāt adiuuāt. Legimⁱ āt in Paral. q̄ trabes tēpli sīc cetera ci⁹ iterioꝛa: auro vestite fuerūt. Ꝺ ita factū ē: vt ille trabiū ptes q̄ intⁱ sūt in tēplo aureis eēnt lamīs tecte: q̄ forⁱ parebāt nō ꝺaurate sz ceꝺri spēm foꝛmāq̄ oñderēt: in q̄ tñ impositā sibi tabulata gestant. Ꝺ ḡ extrinsecⁱ eminebat: vitā sctoꝛ q̄ nob ītotescit desiꝺāt. Ꝺ ē ī Paral. q̄ trabes tēpli sīc cetera ci⁹ iterioꝛa: auro vestite fuerūt. Ꝺ ita factū ē: vt ille trabiū ptes q̄ intⁱ sūt in tēplo aureis eēnt lamīs tecte: q̄ forⁱ parebāt nō ꝺaurate sz cedri spēm foꝛmāq̄ oñderēt: in q̄ tñ impositā sibi tabulata gestant. Ꝺ ē extrinsecⁱ eminebat: vitā sctoꝛ q̄ nob ītotescit desiꝺāt. Ꝺ ḡ extrinsecⁱ eminebat: vitā sctoꝛ q̄ nob ītotescit desiꝺāt. Ꝺ ē

Ē S a ¶Et malle⁹ ꝛ ſe. Quia hic tādimur aduerſitatib⁹ ꝛ diſci/plina veritat⁹ exercemur: vt illic iuxta meritū locis ꝓgruis diſ/ponamur: ꝛ caſtigatiõe ceſſāte: ſolo amoris glutino q̄ adinuicē copulemur: vno ꝓpleti ſpū pfūdamur. Sz q̄uis dicat Moeviꝛ pfect⁹ ī gñationib⁹ ſuis: ꝛ bn̄ immaculati ī via ꝛ huiuſcemodi.

1.8.e Null⁹ ne pfect⁹ ꝛ ſine macula viā hui⁹ vi/te incedere põt. Nõ ē enī q̄ faciat bonū ꝛ nõ peccet. Sz ſm hui⁹ tp̄is modū pfe/cti ꝛ īmaculati vocant⁹: q̄ tūc vere pficiū/tur: cū nexib⁹ corp̄is abſoluti ad īmorta/lē dom⁹ dñi decorē q̄uenerīt. b ¶Oſti/um late. tē. Be. Quidā hūc locū male intelligentes putāt oſtiū tẽpli a meridie fuiſſe: nõ attẽdẽtes: q̄ ſi ſcriptura hec ſi/gnificare voluiſſet nõ ita diceret: Oſtiū lateriſ medij ī pariete erat dom⁹ dextre. Sz ita ꝛ habebat oſtiū dom⁹ ad meridiē nūc aūt aliud ſignificat. Partē nāq̄ do/mus dextre lat⁹ tẽpli meridianū dicit: in cui⁹ pte oriẽtali oſtiū erat in ipo angulo factū iuxta terrā in q̄ introeūtes ſtatim ad altiora gradatim aſcẽdebāt: habẽtes viā ꝛ aſcẽſiuz p pariet⁹ iteriora donec ta/li itinere ad mediū cenaculū: et a medio q̄uenirẽt ad tertiū. Et q̄uis ſcẽptura nõ dicat creberrimas hẽbāt a meridie fenẽ/ſtras: q̄rū luce certū ꝛ ſine offenſione iter agerẽt: qui loc⁹ ꝓpẽ ad cor⁹ dñi reſpicit q̄ de ỹgine ſūpſit. Oſtiū enī lateris me/dij ī pte erat dom⁹ dextre: q̄ vn⁹ militū lācea lat⁹ eius aperuit: de xp̄o autē latus a milite aptū ſcīā credit eccl̄ia. Aperuit autē dixit euãgelиſta: q̄ſi oſtiū medij lateris: p q̄ nob⁹ iter ad celeſtia pā/derẽt. Veniẽs ita ſubiūxit: Et ꝓtinuo exiuit ſanguis ꝛ aq̄. Aq̄ ſcz q̄ abluimur ī baptiſmo: ꝛ ſanguis q̄ ꝓſecramur ī calice ſcō. Per ỹ enī oſtiū eſt nobis aſcẽſus ī mediū cenaculū: ꝛ medio ī tertiū: q̄: p fidē ꝛ myſteria nr̄e redẽptionis de p̄ſti eccl̄ie q̄uer ſatiõe ad requiē aīarū poſt mortē aſcẽdim⁹: ꝛ de reqe aīarū ad ueniẽte die iudicij ad īmortalitatē corp̄oꝛ: vt in magna corp̄is ꝛ aīe bītudine ꝑpetuo viuam⁹: ỹ iter īuiſibiliē agebaꝛ: ita vt ſoli q̄ intraueriīt noſſent q̄uis p ipm oſtiū etiā foris poſiti vide/rẽt: q̄: act⁹ fideliū ī ỹ ſcio ꝛ celebratiões ſacramẽtoꝛ etiā repro/bi intueri p̄ñt. Sz arcana fidei ꝛ intime gr̄az dilectiõis nullus nisi q̄ p hec ad celeſtia ſcãdit dño duce agnoſcit. Qui enī dicit
1.Joh.2.a ſe noſſe deū ꝛ mãdata ei⁹ nõ cuſtodit: mẽdax ẽ. Oſtiū templi
Joh.14.a dñs ẽ. q̄: nemo venit ad patrẽ niſi p ipm. Vñ: Ego ſum oſtiū p me ſi q̄s introierit ſaluabiē. Oſtiū poꝛtic⁹: ſermo ꝓphet⁹: q̄ q̄ſi recto calle ingrediẽtes ad oſtiū tabernaculi p̄ducebat: quia gr̄am xp̄i q̄ mundū erat redẽptur⁹ p̄dicabat. Tota ỹ poꝛtic⁹ fa/ctura fideles illi⁹ tp̄is ſignat. Oſtiū vo in poꝛticu doctoꝛes: qui ceteꝛ lucẽ vite ianuāq̄ intrãdi ad deū pãdebãt exp̄mit. Et bn̄ vnū oſtiū ꝓpẽ ꝓſonā in oīb⁹ ſctis fidẽ ꝛ dilectionẽ veritatis.

c ¶Aſcẽdebãt tẽ. Be. Notandū q̄. xxx. cubiti altitudis de
¶Nota quib⁹. ſ. legit: vſq̄ ad mediū cenaculū ptingebãt: deinde. xxx. vſq̄ ad tertiū addebank: q̄uſq̄ ad poꝛticū q̄ erat circa tẽplū ab auſtro aq̄lone ꝛ occaſu tectū q̄unieba ſm Joſephum: deinde vſq̄ ad ſupm̄ū tecti tẽplū. lx. cubiti numerabank: ꝛ ſic tota alti/tudo dom⁹ ſm Para. in. cxx. cubitos ꝓſūmata ẽ. Poꝛticus q̄z q̄ erat aſi frontẽ tẽpli: ad oriẽtẽ ſm eundẽ libū eãdẽ cubitoꝛ ſummã in altitudine habebat: q̄. ſ. liber p̄dictas poꝛticus vocat cellaria ꝛ cubilia. Dedit inq̄t dauid Salomoni filio ſuo deſcri/ptionẽ poꝛtic⁹ ꝛ tẽpli ꝛ cellarioꝛ ꝛ cenacli ꝛ cubiculoꝛ ī abdit⁹ dom⁹, xpitiatiõis: vbi etiã exterioꝛ domoꝛ q̄ erāt extra atrium ſacerdotū in circũitu tẽpli meminit ſic: Mecnõ ꝛ oũ q̄ cogita/uerat atrioꝛ eredrarū p circũitū ī theſauris dom⁹ dñi: ꝛ in the ſauris ſcrõꝛ. Oꝛ aūt oīs altitudo tẽpli cētū vigīti cubitoꝛ erat ſignificat q̄ ꝑmitiua in hieroſolymis eccl̄ia poſt aſcenſionẽ dñi ỹ numero viroꝛ gr̄az ſpūſſcī accepit: q̄: q̄ndecim q̄ ex ſeptẽ jet octo ꝓſtāt: ſolẽt ad ſignificationẽ referri vite q̄ nunc ī ſabbato geriẽ aīarū fideliū: ꝛ pficiẽt in fine ſeculi reſurrectione corpo/rū īmortaliū. Quindecim vo in trigonū ducta. i. cū oīb⁹ ſuis partib⁹ annũerata. cxx. efficiũt. Bn̄ igiꝛ cẽtenario nũero ꝛ vi/cenario magna electoꝛ bītudo ī futuro deſignat. Apte ī ỹ ter tiū dom⁹ dñi cenaculū ꝓſūmat: q̄: poſt p̄ñtes fideliū laboꝛes: poſt acceptā in futuro requiẽ aīarū: plena totī⁹ eccl̄ie felicitas ī reſurrectiõe cõplebiē. Ad q̄ ꝑtinet q̄ reſurgẽs a mortuis do/min⁹: ꝛ ad celos aſcendẽs: ỹ numero viroꝛ ſpūſctū in liguis igneis miſit: q̄ eos q̄ diuerſis liguis diſtabant cognatione lin/guarū cõem fecit habere ſermonẽ. Eccl̄ia enī ſuo tpe reſurgẽs ꝛ celos carne incoꝛruptibili aſcendẽs: plene ꝛ pfecte dono ſcti ſpūs illu/ſtrabiē: q̄ñ erit de⁹ oīa in oīb⁹ ad p̄dicãda magnalia dei: q̄: ꝓſona mẽte ꝛ voce oẽs diuine maieſtat⁹ gl̄iaz collauda/būt. d ¶Laq̄ria⁹. Be. Laq̄ria ſūt tabulata q̄ magno de coꝛe cõpoſita ꝛ oꝛnata: ab inferioꝛi pte trabib⁹ affigunt⁹: ꝛ quis terne altitudinis dom⁹ dñi facta erat: terna habebat laq̄ria. Sctis ſublimioꝛib⁹. ſ. quoꝛ opus ꝛ do/ctrina cūctis in tẽplo ꝓpoſita: q̄ſi lõgi⁹ in alto ꝑminent. Quicq̄ intercedẽdo: exhoꝛtãdo: aīas infirmoꝛ ne deficiant ꝓtegãt. e ¶Cedrinis. Cedrus ar/boꝛ imputribilis: odoꝛifeꝛ iocũdi: aſpect⁹ nitidi: ſerpẽtes accẽſa nitoꝛe fugans ꝛ gimẽs. Que pfect⁹ q̄uenit: q̄z inſupa/bilis patiẽtia: fama ỹ tutū eximia: p̄ſen/tia bonis gratiſſima: aũctas ad reuin/cendos et ꝓfutãdos p̄fat⁹ inimicos cõ/ſtãtiſſima q̄ ꝛ in hac vita ꝛ in futura ſin/gulari eminẽtia p̄fulgẽt. Luriculas ſi/gnificat q̄ in ſupmo dom⁹ tecto p circũi/tum facte erãt: ne q̄s ad altioꝛa q̄uẽi/ens repẽte laberet ad ima: q̄ō in omni domo p̄cepit fieri moyſes: ꝛ hec ſupꝛa latera vocata ſūt: vbi dictū eſt. ꝛ fec⁹ la/tera in circũitu. Jn quib⁹ diuina p̄ſidia figurank: q̄ nos adhuc in ſeculo laboꝛã/tes: ꝛ p captu nr̄o ad ſupioꝛa nitentes q̄tidie ne deficiam⁹ adiuuãt. Silr q̄z hūc locū intelligim⁹: ſz ea diſtinctiõe q̄ō in hac vita inẽ crebꝛa vel hoſtis īpacati tẽtamẽ/ta: vel nr̄e fragilitat⁹ obſtacula ꝓtinuo ſupne pietatis munere ne coꝛruam⁹ defendimur. Jn illa vo vita ſupm̄ū tẽpli tectū cõ/ſcẽdimus: vt nec velimus vltra peccare nec poſſimus: nec vllo moꝛtis doloꝛe vel tentãtis aduerſarij metu afficiamur. De pre/ſentibus dñi auxiliꝭ quaſi de lateribus tabulatoꝛ dicit ipſe domin⁹: Cum ipo ſum in tribulatione: eripiã eã ꝛ glorifica. eũ. De futura aūt gr̄a q̄ ſupna ciuitas illuſtrat: dicit ꝓpheta: Lau/da hieꝛl̄m do. tẽ. vſq̄ fines tuos pacẽ tẽ. Bene aūt hoc tabu/latum. v. cubitis altũ eſt: q̄: ī illa patria p̄ſentia diuine claritat⁹ ita nos implet: vt viſus: auditus: olfactus: guſtus: tactuſq̄ no/ſter nihil dulce habeat niſi diligere deũ ex toto coꝛde: tota ani/ma: tota virtute: ꝛ ꝓximũ tanq̄ noſipos. f ¶Tabulatum ſupoẽm do. Be. Hic ſupm̄um ipius dom⁹ tectũ dicit tabu/latum illud q̄ō ſupmis trabib⁹ ſuꝑapoſitū erat. Nõ habebat templũ culmẽ in ſupioꝛib⁹ ſicut nec tabernaculũ: ſed erat eq̄le: quõ in paleſtina ỹ egypto fiunt dom⁹. Tabulatũ aūt tẽ. idem q̄ō laq̄ria ſignat. i. eximios in reſurrectiõe viros et ſin/gulari ſanctitate ad ipm virtutis apicẽ q̄uenientes. de quoꝛ vno dicit: Jnẽ natos mulierũ nõ ſur. maioꝛ Johãne bap. De cui⁹ cõpare dicit: Ipſe p̄cedet ante dñm in ſpiritu ꝛ virtute helie.

Nico. de lyra

S Et edificauit ll

✠ q̄tum ad dolationẽ lapidum que facta fuit in lapicidinis ꝛ nõ in loco edificationis. ꝛ ideo ſequit: a ¶Et malleus et ſecuris. Jd eſt martellus ſcindens cum q̄ ſculpunt lapides. b ¶Nõ ſunt audita in domo dñi cũ edificaꝛet. q̄ō eſt intelligendum de inſtrumentis ad dolationẽ lapidum pertinẽ/tibus: non autem de inſtrumentis pertinentibus ad coniuncti/onem et cementationẽ lapidum. Aliqui autem dicunt q̄ lapi/des illi incidebantur ſanguine cuiuſdam vermis habente ad hoc virtutem: ſicut lapis adamantinus ſcinditur ſanguine hir/ci: ꝛ ſic non erat ibi ſonitus ſaltem notabilis. c ¶Oſtium lateris medij. Jd eſt oſtium q̄ō erat in medio lateris tẽpli. d ¶Jn pariete erat domus dextre. i. in pariete dextro templi. et hic erat paries meridionalis qui erat dexter egredi entibus de templo. Joſephus tamẽ dicit q̄ erat in angulo mu/ri in parte oꝛientali. e ¶Et per cochleam. Jd eſt aſcenſuz toꝛtuoſum qui gallice vocaꝛ victz.

f ¶Aſcendebant in medium cenaculum: et a me/dio in tertium. Jd eſt in mediam manſionem templi et ſu/periorem. g ¶Terit quoq̄ domum laqueaꝛibus ce/drinis. gallice lambroiſ. h ¶Et edificauit tabulatum ſuper omnem domuz quinq̄ cubitis altitudis. iſtud erat tabulatum tertium. de quo ſupꝛa dictum eſt: et iſti quinq̄ cubiti erant menſura clauſure que erat in circuitu ne homi/nes caderent: facte ad modum propugnaculoꝛum que aſcende/bant in altum per quinq̄ cubitos: exceptis locis vbi erant can/celli ſeu propugnacula vbi homines poterant ſe appodiare et reſpicere inferius. i ¶Et factus eſt ſermo domini. poſt talem conſummationem domus.

✠ Et edificauit parietes

A ℭ a ¶Et edificauit pa.do.vē. Be. Intriusec⁹ q̄dē dom⁹ cedro erat vestita. Mā forinsec⁹ lapis de q̄ facta erat tāto nitore
Dystice fulgebat: ac si esset cādido calculo tecta. Dystice ꝟo parietes tēpli sūt fideles ppli: q̄b⁹ vniuersal⁹ eccl'ia ꝟsistit. Quoꝝ dilatationē ꝓ orbē latitudo parietū ō̄signat: spē ꝟo ⁊ iutētionē ad celestia erectā altitudo. Vl latitudo parietis q̄ ex ordinib⁹ lapidū iuicē suppositis ꝟstat ꝑsent' statū eccl'ie vbi electi.s.fundamētū xp̄i oēs edificati sibīuicē in ordine ꝓ tēpoꝝ curricula succedūt: sec̄ꝫ iuicem portātes legē xp̄i q̄ est charitas implent. Dū em̄ q̄ a p̄cedētib⁹ mgr̄is eruditi alios erudiūt: q̄si suppositi iuicez ordinib⁹ lapidū viuoꝝ in domo dei. sic ab alijs fixa ꝟstātia portantur: vt ad alios portādos ipsi sufficiāt vsq̄ ad vltīos iustos q̄ in sūmo domus cacumīe locati portant ab alijs: ſz nō habēt quos portent. b ¶Parietes do. intrin. tacedrinis operiūtur: cū corda fidelium amore virtutū redūdāt. Sic em̄ cedrus pfectos significat: ita loc' oportunis celsitudinē ꝟtutū q̄b⁹ ad eādē q̄enit pfectionē. c ¶Pauimētū. Tegunt oīa ligni ſa pauimēto. d. v. a. ſ. p. ⁊. v. ad la. Cū electi a p̄mis fidei rudimēt' vsq̄ ad pfectionē bone actiōis: ⁊ vsq̄ ad ingressum patrie celestis insudāt opib⁹ bōis: cū a p̄mis iust' vsq̄ ad vltios ī ꝓsūmatiōe seculi oēs virtutib⁹ studēt: q̄rū merito dicere audeāt: xp̄i bon⁹ odor sumus deo. d ¶Et texit pa. do. Hoc ī Paral. pleni⁹ scriptū ē sic: Strauit q̄z pauimentū tēpli p̄ciosissimo marmore stratū multo decore. Ūñ ptz q̄ tabulas abiegnas q̄b⁹ pauimētū texit nō in terra posuit: ſz p̄mo illō marmore ꝓtexit. Deinde tabulas supposuit: ⁊ tertiū his duobus auro vestitū addidit: vt in seq̄ntib⁹ legit'. Sic aūt altitudo parietū in altum exurgēs: ⁊ vsq̄ ad laq̄aria q̄eniēs, pfectus ꝟtutū q̄b⁹ electi ad celeste regnū q̄ueniūt: vl ipsos electoꝝ choros sibi ꝓ tē pora varia succedētes significāt: ita eq̄li
B tas pauimēti ꝓcordē eoꝝ hūilitatē qua in tali adhuc vita positi socialit̄ charitate dictāte cōuersant'. Pauimētū p̄ciosissimo marmore erat stratū multo decore: idēq̄ marmor tabul' abiegnis tectū: q: vita iustoꝝ p̄mo fidei firmitate puniēda in corde: deinde ꝟtutū latitudīe ornāda ē in ope. Quid em̄ vtilitatis habz decor marmoris p̄ciosissimi lignoꝝ tabulis tectus: nisi aliq̄d tacite signaret: ⁊ bonoꝝ operū amplitudinē fortitudine fidei ī temeritate fulciēdā demōstraret. Abies ꝟo ꝑt' altitudinē ⁊ durabilitatē mētē electoꝝ ifima desideria spernentē: ⁊ celestiū ꝓtēplatiōi ih̄erentē: ꝟtute q̄z patiētie singulariter excellētē cōgrue significat. Uuri aūt lamie marmori ⁊ tabulis abiegnis suppositē: latitudinē charitat' de corde puro ⁊ ꝓscie tia bona ⁊ fide nō ficta: q̄ sic aurū alijs p̄cioli⁹ metallis: ita cetris eximioꝝ virtutib⁹ in tēplo dei singulari luce refulget. Unō
Col.3.b aplus: Cū plima ꝟtutū bona q̄ hoīb⁹ hūilib⁹ sunt seruāda: q̄si pauimētū enumeraret dicēs: Induite vos viscera miſicordie: benignitatē: hūilitatē: patiētiā ⁊c. subiūxit: Sup oīa aūt charitatē habētes ⁊c. e ¶Edificauitq̄z vi. cu. ⁊c. Or tabulata q̄ ī teriorē domū ab exteriore separāt a pauimēto vsq̄ ad superiora diē eē edificata: nō vsq̄ ad laq̄aria significat q̄ triginta cubitis erāt ī sublime a pauimēto suspēſa vt dictū est: ſz tm̄ vsq̄ ad vigīti cubitos altitudīs: vt dicēt. Reliquū ꝟo erat sup hec tabulata aptū ⁊ inane vsq̄ ad laq̄aria cubitoꝝ. x. altitu. ⁊ cubi. xx. lōgitudīs iuxta latitudinē dom⁹. Per quā nimirū ianuā fum⁹ ī cēſoꝝ de altari thymiamat' solebat in sctāsctoꝝ ascēdere: ⁊ ad arcā dñi operiēdā penetrare. Prior dom⁹ ī quā semp ītroibāt sacerdotes sacrificioꝝ officia ꝓsūmātes: pñs eccl'ia ē ī q̄ ūtidie pñs ūsistētes opib⁹ dño sacrificia laudis offerim⁹. Ințior q̄ ad posteriorē tēpli ptē facta ē vita ekna ī cel'. Exterior q̄dē p̄sationi exilij. Ințior ꝟo q̄ ī pfectia sūmi reg' ppetua btōꝝ spirituū solēnitas agit'. Ūñ: Intra ī gaudiū dñi tui: ſz posterior tpe: q: p' scōꝝ labores. Tabulata aūt q̄ vtrāq̄ diuidūt claustra celi ſē āq̄ aptionē ūtidie suspiram⁹ ⁊ pia istātia pulsam⁹ vt apiāt: ⁊ si nō ante mortem intrare pmittimur: aptā tī habem⁹ ianuā diuie pietatis: q̄ oīonū: elemosynaruz: ieiuniorz: ⁊ alioꝝ bonoꝝ thymiamata p̄mittim⁹. Hoc ē em̄ q̄ paries cedrin⁹ domus īteriorīs ianuā habebat in supioribus ꝓ totū q̄ fum⁹ incēſoꝝ ītraret: quia oculi dñi apti sūt sup domū ei⁹ die ac nocte: ⁊ aures ei⁹ in oſonē seruoꝝ suoꝝ intēte: ⁊ ꝟ ꝓ tota eccl'ie latitudinē diffuse ꝓ orbē. f ¶Pozro qua. cu. Decē quater ducta. xl. faciūt. vñ ppls ab egypto liberatus in figurā pñt' eccl'ie. xl. ānis ī heremo laborauit: ⁊ pane celesti reficiebat: ⁊ sic ad p̄mis sam q̄enit patriā. Exercet' em̄ tēptationib⁹. xl. ānis: vt laborēs eccl'ie q̄b⁹ per totū orbē in obseruāda lege desudat in sinuet. Pascit' mānā ō celo ꝓ eoſdē. xl. annos: vt ostēdant' passiones eccl'ie spe denarij celestis ⁊ eterne btitudīs leuiande: vbi q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā saturabunt'. Pascitur g̃ in p̄ni eccl'ia ⁊ aduersis afflict': vt spe gaudēs in tribulatione sit patiēs. Ūñ ⁊ xp̄s. xl. diēb⁹ añ mortē carnis ieiunauit: ⁊ totidē post resurrectionē epulabat' cū discipulis suis apparēs eis ī mult' argumēt' et loquēs de regno dei. Ieiunādo ostendebat in se nostrū laborē: māducādo ꝟo in nob⁹ suā ꝓsolationē. Ieiunās clamabat: Attēdite ne q̄uent' corda vr̄a cra. Mat.vl.d ⁊ ebriet'. Māducās aūt dicebat: Ecce ego vobiscū sū vsq̄ ad ꝓsūmationē seculi. Iterū videbo vos ⁊ gaudebit cor vr̄m ⁊c. Dū em̄ viā dei carpim⁹ ⁊ a vanitate ꝑsent' scī ieiunam⁹. ⁊ futuri p̄missiōe reficimur. Pozro. xl. cu. Hic numer⁹ in significatiōe ꝑsent' laboris ponit'. sic̄ q̄nq̄genari⁹ future q̄iet' ⁊ pacis. Decē em̄ sūt p̄cepta q̄b⁹ ad vitā venit'. Denario em̄ significat' vita quam desideram⁹ ⁊ ꝓ q̄ laboram⁹. q̄drat' ꝟo mūdus in q̄ ꝓ eade acq̄rēda certam⁹. Ūñ de regiōib⁹ cōgregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab aq̄lo. ⁊ meari. Ps.106.a
g ¶Et cedro ois. Cedr⁹ insupabilē ꝟtutū venustatē signat. q̄ ligno oīs domus intrinsec⁹ vestit': cū corda iustoruz solo bonorum operū amore nitescunt.
h ¶Habēs toz. Habet dom⁹ ī tabu D lis cedris tornaturas suas: ⁊ iūcturas fabrefactas cū electi ad iuicē pulcherrima charitat' copula nectūt' vt habeāt cor vnū ⁊ a. v. Tornature em̄ q̄ iūctur' tabularū apponūt': vt vnū tabulatū fiat ex oīb⁹: officia sūt charitat' q̄b⁹ sctā fraternitas copulat': ⁊ ī vnā xp̄i domū toto orbe terraz cōponit'. i ¶Celaturas. Spa sctoꝝ manifesta exp̄ssiōe q̄les sint ī exēplū alijs ꝓferūt. Ūñ paul⁹ ⁊ fact' ⁊ dict' se ī exēplum ꝓponit. k ¶Oia ce. tabu. Lapides paries, vl pauimēti ⁊ tabule ⁊ aurū sctoꝝ vitam ℭ significāt: sed

Nico. de lyra

✠ a ¶Et edificauit. Hic describit' dispositio parietū tēpli in pte īteriori q̄ erāt opti tabul' cedris vsq̄ ad p̄mū solariū: vt dictū ē. s. b ¶Et texit p. d. qō erat ō pulchro marmore: vt p̄dictū ē. c ¶Tabulis qb. Hebrei dicūt buxinis: vt p̄dictuz est. d ¶Edificauitqz. Hec ē ētia ps p̄ncipal⁹ h⁹ ca. vbi p̄mo describit distinctio dom⁹ īteriorī ab exteriori p parietē mediū. cū ō: Edificauitqz ⁊c. posteriorē ptē tē. i. ad occidētalē ptē. ibi em̄ erat dom⁹ īteriori: ⁊ p̄m hebreos hēbat tm̄. xx. cubitos a pauimēto vsq̄ ad p̄mū solariū: ita q̄ erat breuior ī altitudine. x. cubit'. p̄m ꝟo doctores catholicos altitudo vtriusq̄ domus erat eq̄lis vsq̄ ad solariū. ſz. xx. cubiti q̄ ꝟ describūt erant mēſura parietū diuidētes domū īteriorē ab exteriori q̄ ascēdebat ī altū p. xx. cubi. tm̄: ⁊. x. cubiti remanebāt apti īter parietē istū ⁊ solariū vt fum⁹ ascēdēs ō altari īcēſi qō erat ī domo exteriori iuxꝫ hūc pietē trāsiret intra domū īteriorē p aperturā illā. e ¶Pozro. xl. cu. e. ip. tē. i. dom⁹ exterior q̄ vocat' tēpluz eo q̄ tenebat duas ptes lōgitudis tēpli. f ¶Pro fozi. oza. q: dom⁹ exterior erat īmediate inꝫ ostiū dom⁹ īteriorī. g ¶Et cedro ois do. itrin. ve. ī parietib⁹ ⁊ tecto: vt freq̄nt' ī dictū est. h ¶Hīs toz. ⁊c. i. sbtilit̄ ⁊ artificiose fctās. i ¶Et celaturas eminētes. q: imagines cherubī ⁊ palmarū ⁊ varis

E S significat: sed lapides viui sunt scti fortitudine fidei in vnā eā
dēq regulā ꝓglutinati. Tabule cedrine vel abiegne latitudi/
ne variarū virtutū ꝑm donationes spūssctī vna ī fide ad alter/
utrū cōneri. Auri lamine sūt supeminentē scie charitatē habē/
tes: huiusq fulgore ḡtissimo adīuicē ꝓgaudētes. Hec tria apls
vna snīa cōplectit/dicēs: Nā ī xpo iesu
Gal.5.a neq circūcisio aliq̄d valet: neq ꝓpuciū:
sz fides q̄ p dilectionē opat. fidē enī inui
ctā lapis significat: cedrus actionē odori
ferā aurū trāscēdentē oīa dilectionē. Ue
stiturq lapideus paries tabulis cedri/
nis: cū ꝓfessio fidei bonis ornat opibus
ne ociosa videat aut mortua. Sz q̄ lex
in lapide scripta doctrina euāgelij per si
gnū crucis ꝓfirmata: vñ t ppls ille lapi/
de circūcidebat in ꝓputio: nos signo cru
cis ꝓsecramur in fronte. Possunt parie/
tes templi lapidei vel pauimentū ꝑcioso
marmore stratū significare eos q̄ in lege
fidelit t pfectq vixerūt. Tabule ꝙo ce
drine vel abiegne sctōs nouit: q̄ abnegā
tes semetipos t tollētes crucē suā dñm
sequunt. Et q̄ vtriusq tpis sctōs manet
cōis glia supne retributionis: lapidib⁹ t
lignis ꝑciosis addit tertia spēs aurearū
laminarū. Nec ꝓtrariū videat q̄d. s. di
ximus porticū q̄ erat añ templū antiqs
fideles figurare: ipm vero tēplū eos qui
post incarnationē dñi fuerūt. Porro do
mū interiorē regni celestis gaudia vtriq
ꝓmissa: nūc aūt dicim⁹ parietes lapi
deos antiquū dei pplm tabulata cedri/
na nouū: aureas laminas vtriusq in cel
ꝑmia designare: cū idē parietes tēpli t in porticu t in ipo tem
plo t in scīssctōr parit fuerūt de lapidib⁹ t lignis auroq cō/
pacti. Multiplex est enī in diuersis rebus earūdē repetitio fi/
gurarū. Sed t ꝑ dicēdū q̄ fuerūt in lege t añ legē plurimi q̄
legaliter dño seruirent: nō occidētes: nō fornicātes: nō falsum
testimoniū dicētes: nō furtū faciētes: honorātes patrē t mīez
t diligētes ꝓximos sicut seipos. Hi ad parietes porticus lapi
deos pertinebāt. Fuerunt alij pfectiores q̄ relictis mūdi nego
E cijs assumpta cruce dñm se q̄bant: ludibria t verba expti: in/
super t vincula t carceres ꝛc. Hi q̄ añ manifesta tpa euāgelij
vitā duxerūt euangelicā: añ ingressuz tēpli q̄si tabulata cedri/
na in porticu fulgebāt: q̄s q̄ idē regnū celeste cōiter (q̄uis in
discretis māsionib⁹ recipit) q̄si porticus tēpli post lapidē et ce/
drum auro coopta est. Nūc q̄z sunt plures q̄ legalib⁹ ꝓtēpti p/
ceptis ꝑdictis sufficere sibi credūt si ad vitā venire mereant.
Sunt alij q̄ ad pfectionē nitētes oīa sua vendūt t sequūt dñz
Mat.19.d dicentē: Uos q̄ secuti estis me: in regeneratione cū sederit filius
hoīs in sede maiestatis ꝛc. Hi ad parietes tēpli de albo lapi/
de factos: illi ad cedrinis pertinētes tabulas ꝑmia ppetue lu/
cis a dño q̄si auri laminas quibus decorent expectant. Sunt
in abditis tēpli lapides ꝑciosi: sunt tabule ligni aromatici vna
q̄z auro coopta: q̄ qui in lege dñi ambulauerunt: t qui gratiā
euāgelij perfecte susceperunt: eterna vita pariter pfruuntur.

a ¶ Oraculū aūt. Be. Oraculū vbi erat arca habebat vice
nos cubitos in lōgitu. t lati. t alti. i. ꝑ q̄drum (q̄ in supna pa/
tria vbi xp̄s regē videt oculi sctōr) sola charitas diuine t futu
re gre p oīa fulget. Uñ sequit: t opuit illud atq vestiuit auro
purissimo: q̄ supne menia ciuitat gra charitat ipleuit. Hoc
s. exp̄situ ē: q̄. s. interior dom⁹ secreta celi: t arca fedet salua/
torē in q̄ fedus pacis apō patrē habem⁹ significat: q̄ post resur
rectionē ascendēs in celū carnē sumptā de ꝙgine ī prīs dexte/
ra collocauit. b ¶ Porro oza. Bñ aūt interior dom⁹. xx. cu/
bitos longa est, p mysterio gemine dilectionis. de q̄ iā dictum
est: q̄ in hac vita ex parte maxima illustrat electoz mētes: sz in
illa patria cessantib⁹ aliarū ꝑtutū opib⁹ sola regnat. c ¶ Sed
Val. ves. Thymiamatis. s. qō erat añ oraculū. de q̄ subdit: et
totū altare oraculi texit auro. vñ intelligit q̄ idē altare de lapi
de factū: cedro vestitū: deinde auro cooptū esse. Altare ei thy
miamatis qō in domo exterioze (sz ꝓpe ostiū erat interioris)
Typice typus est pfectoz q̄ carne adhuc in mūdo retēti: sed omni desi/
derio ad celestia suspēsi: velut incēso thure fumū ascēdentē in
Nota sctās sctōr emittūt: q̄ supno amore flagrātes: crebris oratiomuz
vocib⁹ aures sui pulsant auctoris: aptaq̄z late ianua fum⁹ incē/
soz in supioza vēit: q̄ ānto mūdiores t celo viciniores: tāto citi
us a dño q̄ poscūt accipiūt. Hoc altare pfectoz vitā significat:
qui qua

q̄ q̄si in vicinia oraculi positi deserūt infimis delectationibus
ad solū regni celestis ingressuz curā intēdūt. vñ ī ꝑ altari nō car/
nes victimarū: sz sola incēdebāt thymiata: q̄ tales non adhuc
pctā carnis t illecebras cogitationū ī se mactare op⁹ hīt: sz tm
oronū t desideriorum spūaliū adoramēta p ignē interni amoris ī
ꝓspectu ꝓditoris offerūt. Quid aūt le
pis cedrus aurūq̄ significēt. s. dictū ē.

b ¶ Domū q̄z ꝛc. Be. Dom⁹ añ ora
culū auro tecta est: q̄ pfecti in hac vita
necdū de pre palā audire. i. necdū palā
videre q̄unt: sz fidē t op⁹ iusticie diuino
ornāt amore: p quā plenā dei cognitio/
nē mereant. Lamine auree quib⁹ opit
dom⁹ opatiōes sūt multipharie pietat:
q̄s in obsequiū creatoris vl fratne ne/
cessitat cast⁹ amor īpedit. Domū ante
oraculū pñtē eccliaz significare dixim⁹:
vbi ita redēptoris nr̄i amore flagram⁹:
vt nōdū ipm videre facie ad faciē valea
m⁹. Uñ bñ hec dom⁹ auro purissimo co
opta est: sz iterposito medio pariete ab
oraculo secreta. Oraculū enī vocat cū
dina hoīb⁹ vl angelica allocutio cū se/
cretoz reuelatiōe ꝓcedit. Uñ bñ oracu
lū i. abdit. i. in iteriore domo factū ē: q̄
ī supna patria angl̄oz nob⁹ visio t allo/
cutio t ipa di pñtia reuelabit. vñ: Ego
diligā eū: t mānifestabo meipm. t iterū:
Uenit hora cū iam nō ī puer. loq̄r vo. ꝛc.
c ¶ Cla. au. Claui aūt sūt ꝓcepta cha/
ritat. vl ꝓmissa ēne claritat: q̄b⁹ ī ex/
ercitio ꝑtutū ne deficiam⁹ donante xp̄o
gra ꝓtinemur. vñ ī Paral. scriptū est:

Oraculum

Joh.14.c

Ibi.16.f

2.Par.3.c

Sz t clauos fecit aureos: ita vt singli claui siclos q̄nq̄genos
appēderēt. Quinq̄genario enī signat remissio pctoz: t spūs/
cti gra: t reges ecīa: q̄ q̄nq̄gesim⁹ ē ps. pēitētie t remissiōis
q̄nq̄gesim⁹ ān⁹ iubile⁹: q̄nq̄gesimo die post pascha spūssctūs ad
uenientes ꝓmittit ꝓsecrauit eccliaz: t q̄nq̄genoz siclo⁹ erant sin
guli claui: q̄b⁹ lamīe auree affigebāt ī parietib⁹ dom⁹ dñi: quia
ꝑba celestia q̄b⁹ ī amore bonoz operū ꝓficim⁹ t cōseruamur:
venia nob⁹ ꝓmittit pctoz: t gra sctī spūs: t sabbatismū ī futu
ro ecīa. Hi q̄dē sūt claui dilectiōis. Sūt alij claui timoris q̄b⁹
incipientes illecebras vitioz t voluptatē carnalū mortificant:
mōes. s. ꝓtat: q̄rū istitutiōe carnē crucifigere docemur. Uñ
ꝓpha: Cōfige clauis a tiore tuo car. me. ꝛc. Qui rursum ad pfe
ctionē venīs de clauis dilectiōis/ait: Dihi āt adhe. deo ꝛc.

Quinq̄ge/ simo nūer

b

pō.xii. b

Ibi.72. d

f ¶ Mihilq̄ ꝛc. Hec in Para. pleni⁹ explicant: vbi portic⁹ q̄
erat añ frōtē tēpli deaurata ēe intrisec⁹: t cenacula auro tecta
phibent. Deaurata ē portic⁹ añ tēplū: q̄ pfes ve. te. deo p cha
ritatē placuer̄t. Deauratū ē tēplū: q̄ eadē charitas diffusa ē ī
cordib⁹ nr̄is p spūsctm q̄ dat ē nob. Deaurata ē dom⁹ interior
q̄ ī supna patria sola charitas regnat. Sz ibi eo veri⁹ t securi
us q̄ pñs ipe de⁹ q̄ est charitas videt: ibi eo certi⁹ q̄ ipe media/

Rom.5.d

tor dei et homi/

Nico. de lyra

✻ rū picturarū erāt sculpte ī tabulis illis: vt hr̄. ī. Et lamine
auree desup posite erāt sic facte: vt aptarent illis sculpturis.

a ¶ Oraculū aūt ꝛc. Dicit aūt interior ps: q̄ erat remoti/
or ab ingressu tēpli. b ¶ Porro oza. ꝛc. vt ptz in descripti/
one superi⁹ posita. c ¶ Et. xx. cu. al. In ꝑ differunt hebrei a
nr̄is doctorib⁹: q̄ hebrei dicūt q̄ tota altitudo oraculi vsq̄ ad
solariū erat. xx. cubi. tm̄. Nr̄i ꝙo dicūt q̄ isti. xx. cubiti erāt alti
tudo parietū diuidētis oraculū a domo exteriori. t. x. cubiti de
sup remanebāt apti: vt. s. dictū ē. d ¶ Sz t alta. ꝛc. i. tabule
cedrinis. t loq̄t ꝑ de altari incēsi qō erat intra tabernaculū. t
erat interi⁹ de lapide t tectū desup de cedro t sup cedrū lami/
nis aureis optū: ꝑm q̄ postea ōr: e ¶ Sz et totū ꝛc. t ōr al
tare oraculi: nō q̄ eēt ītra oraculū qō ōr sctmsctōr: sz extra ī do
mo anteriori sic declaratū fuit plen⁹ Exo. xxx. Sz ꝑ tāto ōr al/
tare oraculi: q̄ fum⁹ ide ascēdēs ītrabat oraculū p aptura que
erat sup parietē diuidentē oraculū t domū exteriorē: vt ꝓdictū
est. f ¶ Et fe. Hic ꝓpr̄ agit de duob⁹ cherubin existētib⁹ ītra
oraculū: t altitudo cuiuslibet erat. x. cubi. t singule ale q̄nq̄ cu
bi. t sic erāt positi ī oraculo. Or ala vni⁹ ꝓtēsa tāgebat parietē
meridionalē oraculi: t alia ala attingebat ad mediū oraculi: et
ala alterius silr̄ ꝓtēsa tāgebat parietē aq̄lonarē. et altera ala
ꝓtēsa in mediū oraculi tāgebat extremitatē ale alteri⁹: t sic ꝑ

✻ tepsio ala

A Ego dei z hoīm q̄ solus pr̄nor ꝓscius est secretor velut arca te/
stamēti sp aspicit. Od aūt cenacula tecta sunt auro: ad idē re/
spicit: sic enī interior dom⁹ sc̄or vitā i pspectu ꝓditoris signifi
pū.30.f cat. vñ: Absc̄odes eos in absc̄. vultus tui a cōturbati. hoīm.
Ita cenacula in alto eandē vitā. i. in celis esse z nō i hoc mūdo.
Col.3.a vñ: Que sursuz sunt q̄rite: vbi xp̄s ē in
dextera dei sedēs. z q̄ sursuz sunt sa/
pite: nō q̄ sup terrā. a ¶ Cherubin.
Angelice dignitatis vocabulū est. z dr
singulariter cherub. pluraliť cherubin.
Per cherubin ḡ angelica mīsteria que
ꝓditor sp assistūt i celis pñt intelligi.
b ¶ Oliuarū. Quia angeli gr̄a spū/
ali sunt vncti: ne vnq̄ arescāt ab amore
dei q̄s luce celestť sapie mos ipe q̄ crea
uit ipleuit. vñ z cherubin dicunť. i. mul
tiplicata scīa: vel scīe multitudo. De li
Rom.5.a gnis oliuarū sunt facti: qr lucē nob scīe
tribuūt iuuāte flāma charitatis dei. q̄ p
spm̄ diffūdit in cordib⁹ nr̄is. c ¶ De
cē cu. Be. Decē cubitor altitudis sūt:
qr denario eē ne vite fruunť. hūtes iui/
olatā ꝓditoris imaginē: seruata sctītate
z iusticia z vītate in q̄ cōditi sunt. De/
nari⁹ enī decē obol' cōstat: z ptinere ī se
regť nomē z imaginē ꝓsueuit. Jō figu
re regni celestť ꝓgruit: vbi angeli i ima
Joh.3.a gine ꝓditoris ad quā facti sūt sp manēt
electi hoīes imaginē quā peccādo ami/
serť recipiūt. vñ: Cū appuerit silēs ei eri
m⁹: z videbi. eū sicuti ē. d ¶ Quicq
cu. zc. Ale cū i scōr hoīz figurā ponūť
vtutes eor significāt: q̄b⁹ ad celestia vo
lāt z puersāť. Cū ro i significatiōe āge
lor ponūť: gr̄az ppetue z idefectiue fe/
licitať eor q̄ sp i celestib⁹ z i ministerio
sui psistūt auctorť. Vel q leuitate spūal
nature sūt p̄diti: vt vbicūq voluerit: sta
ti q̄si volādo puētāt: z h cū alis figurati
z ꝓphetť ostēsi sūt alati. Bñ aūt dr qr q̄n
q̄ cubitor fuerit ala cherub vna z q̄nq̄
cubitor ala cherub altera: qr vtutes an
B gelice legē dei in q̄nq̄ libris scriptā indefessa deuotione custo
diūt: diligēdo. s. deum suū ex omīb⁹ viribus z ꝓximos tāq̄ se/
ipos: plenitudo eī legť charitas. ꝓximi eor āgelici sunt spūs z
electi eor hoīes ꝓciues. Bñ vtraq̄ ala eius dē mēsure ē: qr ea/
dē deuotiōe q̄ se alterutrū i deo diligūt: nr̄az q̄s ad se ascēdēti/
um societatē desiderāt. Dicq̄ silale decē cubitos cōplēt: cū in
gemīe charitať exhibitiōe de ꝓditoris pñtia letanť. Quia in
om̄i labētiū rerū varietate: sctī hoīes sensus cor pis in obsequi
um ꝓditoris extēdūt: oculos hūtes sp ad dñm audire z deside
rare vocē laudis ei⁹: z enarrare vniūsa mirabilia eius: dulcia
saucib⁹ suis hūtes eloq̄a illi⁹ sup mel z fauū: currētes in odore
vnguētor ei⁹ dū supest halit⁹ i eis z spūs dei i narib⁹ eor ñ lo/
quētes iniq̄tatē nec stultitiā psonātes. sicq̄ p arma iusticie a de
xtris z a sinistr' icedētes ad celeste (q̄ ꝓmissus ē vince cultori/
bus) veniūt denarū. e ¶ Ala cherub alte. Geminas hūt
alas: qr testamēta eq̄ p ꝓspera z adūsa indefesso ꝓposito sp ad
celestia tetēdisse z puenisse declarāt: qr h idē suis auditorib⁹ fa
cie dū eē demōstrāt. f ¶ Decē q̄z cu. Be. Alti sūt decē cubi
tis: qr p obs̄uātiā decalogi deo p̄cedū p̄dicāt: qr deo fideľr p̄ui
entes: ereni regni denario renūerādos eē oñdunt. g ¶ Et o/
pus vnū zc. Duo facti erāt cherubin ꝓpr̄ ꝓsortiū charitať si
gnificāduz: qr min⁹ q̄q̄ int̄ duos charitas stare nō pōt. Bñ z di
scipuli bini ad p̄dicāduz mittunť: vt q̄ verbū fidei p̄dicāt: vtutē
dilectiōis añ oīa teneāt: vni⁹ mēsure z opis duo sunt cherubī:
qr nulla dissensio voluntať i supna patria: vbi vna eadēq̄ pñ
tis dei visiōe z gl'ia oēs illustrāť. Quia vtriusq̄ testamēti scri
ptor is eadē castitate opis z deuotiōe intime charitatis deo ser
uiebāt: deū voce z fide ꝓsona p̄dicabāt: z q̄ nouū de dñica in/
carnatiōe: passione: resurrectione: gentiū vocatiōe: iudeor ex/
pulsione: multimoda eccl'ie tribulatiōe facta narrat: eadē vetus
(si recte intelligiť) faciēda p̄dicabat. Ale igiť cherubin interi/
ores sup arcā se inuicē ptingebāt: qr pari de dño attestatiōe cō
sentiūt. Jtē alis exteriorib⁹ iste vnū parietē: ille alterū ꝓtinge/
bat q̄ve. te. ꝓpie antiq̄ dei pplo scriptū ē. Nouū nobis q̄ post
incarnatiōē dñi ad fidē venim⁹: z scō parieti. i. septētriona/
li recte cōparamur: quib⁹ post frigora z tenebras idolatrie lu/
cē veritatis
a b cherubi ō lignis oliuar⁹/decē cu
c bitor altitudis. Quicq̄ cubitor
d ala cherub vna: z q̄nq̄ cubitorū
e ala cherub altera: id ē decē cubi
tos habētes a sūmutate alę vn⁹
f vsq̄ ad alę alter⁹ sūmutatē. Be
cē q̄z cubitor erat cherub scōus
g in mēsura pari: z op⁹ vnū erat in
duob⁹ cherubin: id ē altitudinē
habebat vn⁹ cherub decē cubito
rū: z sil'r cherub scōs. Posuitq̄
b cherubin i medio tēpli interioris.
i Extēdebāt aūt alas suas cheru
bi: z tāgebat ala vna pietē: z ala
cherubi scōi: tāgebat pietē alter⁹.
Alę aūt alterę i media pte tēpli
a ¶ imortali claritate sblimauit: dilectiōis
k se inuicē ptigebāt. Texit q̄z che a
luce replenit. a ¶ sctē. s. eccl'ie pplos quib⁹
sup fūdamētū xp̄i locať toti⁹ orbis ambitū
repleuit: ceptūq̄ fidei edificiuz q̄tidie noua
mēbror pgenie q̄si p̄ciosor lapidū apposi/
rubi auro. Et oēs pietes tēpli p b
tiōe augmētare nō cessat. a ¶ qr alij dať p
spm̄ fmo sapie: alij fmo scie: alij fides: alij
gr̄a sanitatū zc. Charitas q̄q̄ gaudiū: pax
longanitas zc. celature sūt scīa pmētiū.
l circūituz scūlpsit varijs celaturť

cē vītať cogscere datū est. ¶ Bed. Pūt p duo cherubin duo L
testamēta figurari. Qui cherubin i oraculo sūt facti: qr i ꝓsilio
diuie puisiōis nob inaccessibili z icōpr̄hensibili añ scīa dispositū ē
q̄ñ z q̄lit̄ q̄b⁹ve auctorib⁹ sacra scptura ꝓderet: Notādū sane Nota
qr moyses dū tabnaculū faceť. fec̄ duos cherubin aureos q̄s
posuit i ꝓpitiatorio sup arcā. Salomon
āt addidit alios duos mīto maiores: q̄s
i tēplo poneret: z sb eor alis arcā i me/
dio cū ꝓpitiatorio z cherubī p̄oribⁿ. In
tabnaculo ḡ fuerť duo cherubin: i tēplo
q̄tuor. Sz idē vtriq̄ significāt: sz repe
titū ē op⁹ z angustť factū p salomonē vt
docēť: qr mltiplicata p⁹ icarnatiōez dñi
eccl'ia: latiť celestiū ciuiū p̄deret sblimi
tas: q̄ sic ꝓditoꝛē de sua btitudīe collau
dāt vt de nr̄a q̄z ereptiōe: z ad eādē bti
tudinē introductiōe ꝓgaudeāt. Extēdit
enī alas ad iuicē sup arcā: cū ad laudez
saluator' referť bonū q̄d acceperť. Extē
dūt alr̄as alas ad pietes oracli. cū scōs
etiā hoīes secū videť delectāť: eosq̄ ve/
lut alaz sūmitatib⁹ tāgūt: q̄s ꝓsortes et
imitatores fuisse i hac vita sue puritatis
exultāt. Duos āt eq̄ pietes alis tāgūt:
qr fideles vtriusq̄ pp̄li hz secū possesso
res aule celestť: nō q̄ ī illa patria sit di/
stictio locaľ inť vtrūq̄ pp̄lz: sz qr maior
sit festiuitas interne btitudīs ō ꝓsortio
adunate fraternitať. b ¶ In me. Be.
Manifestū ē ex p̄dictť q̄re cherubin in
medio tēpli iteriorť sint positi q̄ sp hūtāt
i celť. Extendebāt alas q̄si ad volādū: qr
sp hūt aīam ad obsequiū diuie volūtať
patū. Qr ro ala vna vni⁹ cherub tāge/
bat parietē: z ala cherub scōi alter⁹ pa/
rietē ad illā charitať admīstratiōē pti
net. quā nob āgeli exhibent. Qr altere
ale i medio tēpli se ꝓtigebāt eā dilectio
nis gr̄az: q̄ se alterutrū cōplectūť exhīt.
i ¶ Extēdebāt zc. Extēdūt āt cheru
bi ad vtrūq̄ parietē oracli alas. qr letā
tes i celesti patria iustos vtriusq̄ pleb.
Uisiōe q̄z sue gl'ie ad laudē creatorť excitāt: nec solū de illor q̄s
secū hūt intˉ iustor felicitate letāť: sz ēt nr̄i q̄ forť adhuc positi (ō 2.para.3.c
pfūdis ad dñz clamam⁹) curā gerūt. vñ de eis i Paral. scptō ē:
Jp̄i āt stabāt erectť pedib⁹ z facies eor ad se erāt ad exteriorē do/
mū. Quia. s. avia vītať i q̄ mor ꝓditi positi sūt: nūq̄ aberrauerť
z nos ab hui⁹ pegrinatiōis erūna ereptos ad suū desiderāt pue
nire ꝓsortiū. Sic ḡ pedib⁹ stāt erectť. sic alas auro tectas ad ora/ D
culi parietes extēdūt vt facies hēant ꝓsas ad domū exteriorē: qr
āgeli sic suā ppetuo inocētiā cōpuāt. sic de sctāz aiaz btitudīe in
celis exultāt: vt eis etiā q̄si i ēris adhuc pegrīari ꝓspiciūt opē fer
re ñ desināt: donec ad celestē pr̄iā introducāt. Oēs enī sūt admi/
stratorū spūs: i mīsteriū missi ꝓpr̄ eos q̄ hereditatē capiūt salutť.
Uersas hūt facies ad exteriorē domū: qr nr̄i (q̄ adhuc forť stam⁹
nec re ipa sz spe salui facti sum⁹) scptores eor iā regnātes cū dño
ipm̄qz laudātes curā gerūt salutť iterpellātes p nob. k ¶ Te/
xit q̄z zc. Circūdati sūt auro: qr p̄claris scriptor suor opib⁹ cō/
firmata ē auctas testamētor: māifestata aūt p orbē cognitio ē di
uīarū scpturaz: vl interna gl'ia celestiū agminū. Utrūq̄ enī che
rubin: z āgelos. s. z testamēta significat. l ¶ Sculpsit zc. Be.
Sculpunť parietes torno: cū ꝓmpto pollēt animo fideles ad fa/
ciendum q̄

Nico. de lyra

* tensio alaruz erat p̄m totam latitudinem oraculi. Inter istos autem duos cherubin sub alis eorum erat arca testamēti z duo cherubin quos fecerat moyses. z bene poterat ibi capi cum vectibus suis: quia arca testamenti habebat in longitudine duos cubitos: z in altitudine cubitum z dimidium. Spacium autem inter duos cherubin erat fere decē cubitor: vt patz ex p̄dictis: z ale eor distabāt a ēra q̄si per octo cubitos vt ptz sil'r ex dictis z ex his ptz l'ra vsq̄ ibi: a ¶ Texit q̄z. zc. i. lamīs aureis. duo ro cherubin q̄s fecē moyses erāt toti ō auro: qr erāt valde parui respectu istorū. Forma aūt arce testamēti z duorū cherubin q̄s fecē moyses descpta fuit Exo. xxv. Et ex h̄ intelligi p̄t forma duor cherubi q̄s fecit salomō: qr eiusdē forme fuerť sz maiores. b ¶ Et oēs pa. Dic reuertiť ad descptionē parietū tēpli z pauimēti: z

Et ꝯ
Ps.33.a Et paratū cor meū de⁹ paratū cor meū ⁊c. Sculpūtur torno cū
Ibi.56.b tñ ꝑtutib⁹ intēdūt vt ab earū tramite nullis ꝓtrarietatib⁹ vel
blandimētis auertant. Quia em̄ torno natura ceteꝛ artib⁹ velo/
citate ꝓcellit: ⁊ ipsa sibi regulā q̄ sine errore operet seruat: bñ
ꝑ hanc pia sanctoꝝ vita signat: q̄ para
ta ē semp ad obsequiū dñi. ⁊ ꝫ iplere si
ne diuerticulo errādi: lōgo vsu ꝑtutum
exercitata didicit. a ¶Et palmas.
Be. Palmas facit cū memoriā eterne
remūeratiōis sanctoꝝ mētib⁹ infigit: vt
eo min⁹ ab arce iusticie cadāt: quo mer
cedem iusticie semp añ oculos habent.
b ¶Et pictu. v. Fac̄ picturas varias
q̄si ꝓminētes de pariete ⁊ egredientes:
cū oēs multipharias ꝑtutū opationes
fidelib⁹ tribuit viscera. ſ. misericordie ⁊
benignitatē: hūilitatē: patiētiā: modesti
am ⁊c. Sup oīa aūt charitatē q̄ est vin
culū ꝑfectiōis. De ꝑtutes cū in tantaꝝ
electꝝ ꝓsuetudinē venerūt: vt naturaliē
insite videant: q̄d aliud ꝙ ꝙ vt picture
dom⁹ dñi ꝓminētes de pariete exeūt.
Quia ꝓba ⁊ opa veritatꝝ nō adhuc ab
alijs extrinsec⁹ discūt sꝫ sibimet infixa ra
dicit⁹ parata semp ab intimis cordis q̄
sunt agēda vel docēda ꝓferūt. Dixim⁹
aūt ꝙ pauimēti eq̄litas: humilē ꝓcordi
am fraternitatꝝ significat: vbi cū sint iu
dei vt gentes barbari ⁊ scythe liberi ⁊
serui nobiles ⁊ ignobiles cūcti se in xpo
eē fratres: ⁊ eundē pꝛez hꝛe ī celis glo
riante Cōcordissima em̄ hūilitas supno
rū ciuiū nulli dubia ē. Texit q̄ salomon
pauimētū dom⁹ auro in oraculo intrin/
secus ⁊ in tēplo extrinsec⁹: qꝛ xps ange
los ⁊ alios iustoꝝ ī celis plenario dono
ꝑfectiōis ꝛplenit: ⁊ pegrinātes ī seculo ciues pꝛie celestꝝ signa/
culo dilectiōis eterno a mortaliū vilitate secreuit. Cū in ꝫ co-
Joh.13.d gnoscēt oēs: qꝛ discipuli mei estis: si dilectionē habueritis ad
inuicē. c ¶Et in igreſ. ⁊c. Be. Un⁹ erat īgressus: sꝫ duob⁹
ostijs claudebaꝫ. Et eisdē reꝛaꝫ aperiebaꝫ: sic ⁊ tēplū ⁊ porti-
Eph.4.a cus ante tēplū vnū tñ habebāt introitū. Quia vn⁹ dñs: vna fi
des: vnū baptisma: vn⁹ deus: vnus in ecclīam ꝑsentē ꝑ baptis
mū: vn⁹ in regnū celeste ꝑ opa fidei sperādus est introit⁹. Qꝛ
vn⁹ eēt ingressus testaꝫ ꝫ qđ de arca scriptū ē inferius. Cūq̄
emineret vectes: ⁊ apparerēt: sūmitates eoꝝ foris sanctuariū
ante oraculū nō appebāt vltra extrinsec⁹: vbi patēter (ni fallor)
ostendit: ꝙ vn⁹ erat īgressus oraculi fact⁹ e regiōe arce q̄ erat
in medio ei⁹. Cui⁹ ingressus ostiola multipharia⁊ significant.
Angelicos em̄ spūs quoꝝ miſterio in patriā celestē introduci/
mur dꝛignāt: ⁊ ap̄los q̄bus date sunt claues regni celoꝝ. Qui
accepta a dño ꝓtāte ligādi atq̄ soluēdi: dignos intra regni ia/
nuā admittūt: indignos excōicando elimināt. Opa q̄z iusticie
q̄bus ad regnū celeste puenit: ꝑ ostia quibus in sanctasancto/
rū ingrediebaꝫ pñt fugurari. Cū custoditio legū ꝓsūmatio in/
corruptiōis est. Incorruptio aūt facit eē ꝓximū deo. Cōcupiscē
tia q̄ sapīe deducit ad regnū ꝑpetū. Quia oībus apte cōgruit
ꝙ ostiola de lignis oliuarū sūt: qꝛ ⁊ angeli ⁊ homies ꝑfecti fru
ctu misericordie ⁊ operib⁹ lucis sese glorioſos ī domo dei exhi
bent. Imo oēs electi ꝑ arma lucꝫ ⁊ pietatꝝ aditū sibi patrie ce-
lestis aperiūt. d ¶Duo ostiola. Be. Duo sūt ostiala: quia
deū ⁊ ꝓximū diligūt angeli ⁊ hoīes sancti: neq̄ ianuā vite ni
si ꝑ geminū dilectionē pñt intrare: vel qꝛ vtriusq̄ ꝑsonē fidelib⁹
iudeis. ſ. ⁊ gētib⁹ eadē vite ianua reseraꝫ. e ¶Poteſq̄ an
gu. Postes hñt angulos q̄nq̄: qꝛ non solū aīas electoꝝ aula
celestis recipit: sꝫ ⁊ corpib⁹ imortali glīa ꝑdit⁹ in iudicio foꝛes
aperit. Quinq̄ em̄ sunt corpis sensus: vel vtereq̄ postis oraculi
alt⁹ est q̄nq̄ cubitoꝝ: qꝛ solis illis supne patrie introit⁹ pandit
q̄ oibus corpis ⁊ cordis sensib⁹ dño seruiūt. Coꝛporis sꝫ cum
ꝑ eos aliq̄d ꝓ illa agūt. Cordis ꝙ cū sobrie ⁊ iuste ⁊ pie cogi
tant de eis q̄ ꝑ ipsos corpis sensus agere decernūt. f ¶Ana
glypha. Posset dici sculptura facta in iūctura tabularū: sed
large accipit. ¶Be. Anaglypha grece: latine dicunt celatu/
ra: qꝛ virtutū opib⁹ q̄ ꝑ orbē ecclīa in scīs ⁊ ꝑfect⁹ viris exer/
date oī debēt solertia insistere: vt q̄tū q̄du ꝑeminēt ceteris tñ
ꝑcellāt merito bone actiōis. habēt em̄ in se pictarum cherubin
sculptam: cū angelicā in terris vitā ꝓ posse suo mente ⁊ opere
imitant. habent palmarū species cū supnā retributionē fixa in
tentiōe meditant. Palma em̄ victricis man⁹ ornatus est. Ha
bent anaglypha valde ꝓminētia: cū certissima bonoꝝ operuꝝ
documēta: ⁊ q̄ nemo sinistre interꝑtari valeat oībus ostēdūt.

a ¶Be. qꝛ dñs electos ad regulā scriptura
rū ī q̄b⁹ est multitudo scle vitā dirigere fac̄
¶Be. Cherubin facit cū eos in hoc mūdo
castitatē angelicā ꝓ modo suo docet imita/
ri: qđ maxime pianus laudibus diuinis ve
ra dilectione dei ⁊ ꝓximi geritur.

⁊ torno. Et fēcit in eis cherubin a
et palmas et picturas varias q̄/ b
si ꝓminētes de pariete ⁊ egre/
dientes. Sed ⁊ pauimentuꝝ do
mus texit auro/intrinsecus et ex
trinsecus. Et in īgressu oraculi/ a
fecit duo ostiola de lignis oliua b
a ¶idē aperti⁹ dic̄: vn⁹ em̄ erat īgressus: sꝫ
duob⁹ ostijs claudebaꝫ ⁊ aperiebatur.
rū: posteſq̄ āguloꝝ q̄nq̄: et duo c
ostia de lignis oliuarū posteſq̄
¶ vacat ī plerisq̄. ¶ cūcta hec su
ꝓa ī ornatu ꝓtū tēpli posita ⁊ exposita ſt.
angulorū q̄nq̄. Et sculpsit in eis d
picturā cherubin ⁊ palmarū ſpe
cies: ⁊ anaglypha valde ꝓminē e
tia: ⁊ texit ea auro: et operuit tā f
cherubin q̄z palmas ⁊ cetera au

Et hec oīa sunt aureis laminis opta:
cuꝝ ceteris virtutū florib⁹ specialib⁹ in
magnis ecclie membris fulgoꝛ supemi
net amoris. His ostiolis velū additur 2.pa.3.c
est: sic in Paral. scriptuꝝ est. Fecit inq̄t
velum ex hyacintho purpuro: cocco et
byſſo. Et intexuit ei cherubin decoris
sc̄z grā: vt iter parietes deauratos etiā
oloſericū fulgeret. Sed in eadē signifi
catiōe in q̄ ⁊ ostiola ante arcam atq̄ in
gressum oraculi appensum: vt sic ostio
la congruis hoīs aperiebaꝫ: sic ⁊ ve
lum reuelareꝫ aduenientib⁹ illis q̄ in War.15.c
sanctasanctoꝝ intrarēt. Cui⁹ q̄ veli se/
dula reuelatio significat apertionē le/
gis ⁊ regni celestis: q̄ nobis ꝑ incarna
tionē xp̄i donata ē. Cū baptiçato dño
celi apti aperti sūt: vt ostenderet: quia
ꝑ baptisma qđ ipse nobis cōsecrauit: ia
nuā celi debem⁹ ingredi: ⁊ ipso morie/
te in cruce idem velū scissum est mediū
a sūmo vsq̄ deorsum: ostēdens qꝛ figu
re legis iam finite erāt: ⁊ veritas euan
gelū arcanaq̄ celestia: ⁊ ipse celi īgreſ/
sus nō adhuc eēt, ꝓhetandus ⁊ figura
liter significādus sꝫ statim oībus aperi
endus: q̄ ab initio mūdi vsq̄ ad id tem
poris in fideveritatis de mūdo transie
rūt. Quadragesimo em̄ die post resur/
rectionē dñi: oēs cum eo celū petierūt.
Remotoq̄ oī velamīe multipharias i
domo pꝛis māsiones ꝑ merit⁹ acceꝑt.
Nobis q̄z q̄ adhuc futuri eram⁹ eadē hoꝛa reseraꝫ est ingreſ/
sus: sꝫ nō nisi ꝑ interna internoꝝ bonoꝝ desideria ꝑ fidē et sa/
cramenta dñice passiōis: ꝑ feruoꝛē sincere dilectiōis: ꝑ mortifi
cationē concupiscētie carnis: ⁊ ꝑ q̄diana angeloꝝ auxilia. Cū
idē velū sub q̄ in oraculū intrabaꝫ: ex hyacintho purpura cocco
⁊ byſſo factū est: eiq̄ cherubin intexti. Hyacinth⁹ em̄ q̄ celi co/
loꝛē imitaꝫ: supnoꝝ desiderijs cōparaꝫ. Purpura q̄ sanguine
ꝓchilioꝝ ꝓficiꝫ: ⁊ sanguinea ꝑfert speciē sacramentū dñice pas
sionis significat: qđ nos imitari crucē nostrā portādo debem⁹.
In cocco rubei coloꝛis virt⁹ exꝑmit amoris. de quo dꝛ: Mon Luc.24.c
ne coꝛ nostrū ardēs erat in nob⁹ de iesu dū loq̄reꝫ nobis ī via
⁊c. Byſſus q̄ de terra virēs oriꝫ: ⁊ longo artificū exercitio na/
tiuū exuit viroꝛē: ⁊ deducit in alboꝛē: castigationē carnis insi/
nuat. Cui⁹ quasi humoꝛē ingenitū exiccari iubet ap̄s dicens: Coloss.3.a
Mortificate mēbra vra q̄ sūt sup terrā: foꝛnicationē: immundi/
ciā ⁊c. Ad q̄tū ꝙ candoꝛis gram velit ꝓduci: ostēdit alibi di/ Ro.12.a
cens: Obsecro vos vt exhibeatis coꝛpa vra hostiaꝫ viuentes:
sanctā: deo placentē ⁊c. Intexunt cherubin ⁊ eisdē coloꝛibus
ꝓficiunt cū vniuersis que pie agim⁹ a venenatꝝ ꝏmonū telis ꝑ
angeloꝝ ꝑsidia dño donāte ꝓtegimur. Intexuntur cherubin
cum in bonis que agimus multitudine sciētie indesinenter vti
mur respicientes semp ad eloquia diuina: ⁊ ne forte a virtutū
calle erremus: hoꝛū intuitu cōtinuo vestigia nostra regimus.

Fecitq̄ ī introitu.

Nico. de lyra

ꝏ ptz lra ex dict⁹. s. a ¶Et ī ingreſ. hic ꝓpr agit de ingressu
sc̄tūctoꝝ/cū ꝏr: b ¶Fecit duo ostio. ⁊ dicūt ostiola: qꝛ erāt
pua respectu ostioꝝ q̄ erāt ī introitu tēpli. Erāt aūt sic situata
ꝓm aliq̄s ꝙ vnū erat ꝓpe latꝰ meridionale tēpli: aliꝰ ꝓpe latꝰ
aq̄lonare in pariete diuidente sanctū et sc̄tūsc̄toꝝ. Scōm ali/
os ꝏ duo ostiala erāt in eadē ꝑte parietꝭ: vnū in vna supficie
parietis: alterū in altera: ita ꝙ quādo erant clausa videbaꝫ pa
ries quasi cōtinuus ex vtraq̄ parte. c ¶Posteſq̄ angu/
lorum q̄nq̄: quia postes vbi situata ista ostia erant: sic erāt
dolati q̄ superficies eoꝝ ꝓm longitudinem suam habebat
q̄nq̄ angulos. d ¶Et sculpsit in eis picturam cheru/
bin ⁊c. eo modo sicut dictum est supra de interiori parte pa/
rietum templi. e ¶Et anaglypha. i. celaturas prominen/
tes. ⁊ dicitur ab ana quod est iurium ⁊ glyphen quod est scul/
pere. f ¶Et texit ea auro. eo modo sicut dictuꝫ est supra de
sculpturis existentibus in parietibus templi.

ꝏ Fecitq̄

a ¶ Fecitq; in introitu. Sicut ingressus oraculi q̄ ad arcā dñi cherubinq; pueniē introitū celi significat: q̄ ad visionē dei significandū ciuiū nos introduci desideram⁹: ita introitus in tēplum primo dia nr̄e ꝓuersionis ad deū: qñ in ꝓsentem ecclīaz intramus. Iste ingressum nr̄m ad fidem: ille designat ad spem. Ñ postes hui⁹ introitus q̄drangulati sunt ꝓpter. iiij. Euangelij libros q̄z doctrina in fide veritatis erudimur.

b ¶ Postes q̄drā. Be. Quadrāgulatos ꝓpter q̄ttuor scz p̄ncipales virtutes prudentiā: fortitudinē: iusticiā z tēperātiā: q̄rū velut fundamīe firmissimo oīs bonoz actuū structura nitit. Prudentia enim est q̄ discim⁹ q̄d nos agere z q̄liter viuere deceat. Fortitudo p quā ea q̄ agēda didicim⁹ implem⁹: q̄s breuiter ꝓpheta cōplectit dicēs: Dñs illuminatio mea z salus mea quē timebo. Illuminatio. s. vt q̄ agere debeam⁹ edoceat. Salus vero vt ad hec agēda confirmet. Tēperātia est q̄ discernim⁹ ne pl⁹ aut min⁹ iusto prudētie z fortitudini studeam⁹: z q; quisq; prudentia fortitudine z tpantia vtitur: vere ē iust⁹. Quarta post prudentiā: fortitudinem z tpantiā: iusticia sequitur:

c ¶ Altrinsecus. Quia ad inuicē respiciunt: vt vna sine altera haberi nō possit: exterius ostiū dilectio fraterna: interius diuina: q; illa prior tpe: hec sublimior dignitate: z per illam ad hanc intratur: q; in amore ꝓximi discit: qualiter cōditor debeat amari.

d ¶ Et vtrūq; ostiū du. Beda. Quia in vtraq; dilectione duo sunt principaliter obseruāda. In dilectione dei fides veritatis z puritas opationis. Sine fide enī impossibile est placere deo: et fides sine opibus mortua est. In dilectione aūt fraternitatis patiētia z benignitas. vnde charitas patiēs est: benigna est: vt dimittat. s. primo⁹ iniurias z eis benefaciat. Unde: Dimittite z dimittet⁹ vobis: date z dabitur vobis. Hāc nobis dilectionē impēdi desideram⁹ dicētes: Panē nostrum q̄tidianum da nobis hodie: z dimitte nobis debita nr̄a sicut z nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Utrūq; ostiū se inuicem tenēs aperiebat: q; iuncte sunt virtutes nec possunt separari: q; neq; fides sine opib⁹: neq; opa sine fide placēt: neq; iniurias ferre sufficit: q̄ ei quē tolerat necessaria non impartit: neq; necessaria ministrare: qui illatas molestias non nouit ex corde dimittere. Apertio enī ostiorum nō significat sepationē virtutū: sed q; p harum ꝓiunctionē ingressus ecclesie nob⁹ magis magisq; patescit: vt q̄ his amplius abūdamus verius sanctoz cetibus socie mur: sicut diuisio rubri maris p quā pp̄s dī egyptium psequentē euasit: nō diuisionē baptismi sed apertionem signauit: qua extinctis peccatis oīb⁹ ad littus et solidi tatem virtutum transeamus.

¶ Bed. Notandū q; in ingressu oraculi duo dicunt fuisse ostia: sed nō duplicia. In tēpli Io. i. priozis dom⁹ introitu ita erāt duo ostia vt vtrūq; esset duplex: q; in ꝓsenti ecclesia talem nos ingredi z ducere vitā necesse ē: in qua dilectionem dei z ꝓximi p fidem z operationem p patientiam z benignitatē seruemus. In futura aūt vita vbi deū et ꝓximos in luce eterne beatitudinis videbimus: eadē gemina dilectione sine labore: sed in summa dulcedine perfruemur. Unde introitus interioris dom⁹ duo habebat ostia: sed simplicia. Non enī ibi fides necessaria est: vbi que nunc credimus z speramus manifeste videbimus: nec labor operū necessarius: q; ꝓpetua mercede eoz que hic laboram⁹ donabimur. Nō necessaria patientia vbi nihil aduersi. Non munificentia benignitatis: vbi nulla indigētia.

¶ Juxta formā operis decoris gratia prouisum est vt in eodem templi ingressu duo essent ostia. Necesse enī erat parietes domus qui centū viginti cubitos habebant in altitudine: nonnullos etiā grossitudinis cubitos habere: in cuius grossitudinis extrema parte ostia erāt affixa: vt ostium vtrūq; parieti esset equale: et siue intus siue foris templum quisq; positus ostium aspiceret: vnus ei paries per omnia esse videretur. Similiter cedrinus paries cum in longitudine z altitudine vicenoz esset cubitoz: nō parua habuit grossitudinē: q; et in hui⁹ ingressu duo facta sunt ostia: vt ab vtroq; latere. i. intus z foris equali parieti ostium pateret. Et q̄n easdē picturas ostiū z paries habebat: vt vnus p omia: et ꝓtinuatim extentus paries videret: vnū decoris gra prętendēs: aliud mysteriū dispensationē p̄figurās.

e ¶ Et se inuicē tenens. Uel ostiū q̄d se inuicē tenebat aperiri cum p ministerium p̄dicatoris discerniī: quid ꝓprie ad cognitionē fidei: quid ad viuendi castitatem pertineat: que vtraq; nequeunt se parari: z q̄d parū sit ꝓximoz mala tolerare: z eis bona nō cōmodare: cū hec certissime soleāt in corda perfectoz indissolubiliter ꝑmanere.

f ¶ Et sculpsit cherubin. Hec supra etpositā sunt: quia in parietib⁹ domus z in ostijs interioribus eedem picture vel celature facte sunt: q; eadez arcanā fidei: spei: z charitatis: q̄ sublimes z pfecti sublimiter capiunt: z que omnes electi plene in eterna visione p cipiunt: etiā catheçiçādis rudibus ꝓ suo cuiq; captu dilcenda z ꝓfitenda tradunt: vt sacris initiati mysterijs: q̄nq; ad capiēda ea q̄ pie crediderunt peruenīant.

g ¶ Edificauit atriū in. tē. Bed. De interiori atrio breuiter loquitur. De exteriori prorsus tacere videt. sed in ꝓbis dierū vtriusq; fit mētio. vbi scriptū est: Fecit etiā atriū sacerdotū et basilicā grandē: z ostia in basilica q̄ texit ere. Atriū g̃ interius q̄ vocat sacerdotū: eo q; sacerdotes z leuite in eo ministrarēt: erat vndiq; tēplo circūdatū. Sz ab oriēte vnde tēpli erat ingressus multo lōgius a tēplo q̄z a ceteris trib⁹ plagis secretū: q; in ea plaga. i. in facie tēpli fiebāt ministeria sanctoz: ibi altare eneū ad hostias dño offerēdas: ibi decē luteres ad eas lauādas: ibi erat mare eneū positū ad lauandas man⁹ pedesq; sacerdotū: cum ad ministrandū intrarent. Habebat aūt ꝑ atriū tres cubitos altitudinis (vt Josephus narrat) vt ab ingressu tēpli ceteros ꝓhiberet: z solis sacerdotibus hoc licere significaret. Erat q; ei ianua ad orientalē plagā: ad quā vsq; pp̄s hostias suas z sacrificia inferebat a sacerdotib⁹ suscipienda: z ad altare ꝓferenda. De exteriori ꝓo atrio (q̄ verba dierū basilicā grādem vocant) ita scripsit Josephus. Extrinsecus aūt huius tēpli alia edificauit aulā q̄dranguli schemate factam: erigens maximas porticus z latas: z portas excelsas: et amplas p q̄ttuor mūdi partes i ea ꝓstitūēs: q̄rū singule advnū quēq; vētū q̄ttuor angulis attendebāt: vbi aureas ianuas collocauit: z paulo post. In hoc ergo sacrarium omnes pp̄li quibus purgatio z observatio legitimoz inerat introibāt. Has porticus Cassiodorus in pictura tēpli quā in pariete posuit: sicut in psalmoz expositiōe meminit: triplici ordine distīxit. Primū. s. ordinē ponēs extra atriū sacerdotū ex oīm pte p q̄drum. Scōm eodē mō extra intimas porticⁿ ꝓtuz in gyro vndiq;. Et tremū sīlr ex oīm latere prioz porticuū in circūitu. Sicq; tēplū triformi edificioz p̄sidio ab oīm parte erat munitū: facto pauimento sub diuo: inter edificia singula de marmore et parietibus domoz interioribus. i. eis qui ad templū respiciebant factis in columnis exterioribus solidis. Sicq; fiebat vt omnis tēpli structura p graduū varietatē esset rationabilit distincta. Hā in sctāsctoz intrabat pōtifex: in ipm templum sacerdotes & purificati et

Nico. de lyra

a ¶ Fecitq; tē. Hic agit de ostijs i introitu tēpli/cū ōr:
b ¶ Postes tē. i. q̄ttuor angulor⁹ et i ꝑ differebāt a postib⁹ oraculi.
c ¶ Et duo ostia de li. ab. Hebrei dicūt bicinis.
d ¶ Altrinsecus. Ista aūt ostia magna erāt z erāt i medio parietis orientalis ipius tēpli: z in medio duoz ostioz erat postis fortis vbi claudebant: iō dicunt esse altrinsecus: q; vnum erat ex vna parte illi⁹ postis: z alterū ex altera.
e ¶ Et vtrūq; ostiū du. e. q̄d exponit duplicit. Uno mō q̄d vnū erat i superficie exteriori muri z alterū in supficie interiori: sic dictū ē de ostiolis oraculi. Alio mō q; vtrūq; ostiū erat de duab⁹ ptib⁹ copulat⁹ ad inuicē fortit: ita q; vna ps ostij posset claudi altera remanēte apta: z sic q; q̄n totū apiebat vna ps erat inf spissitudinē muri: altera inf lat⁹ ei⁹: sic videm⁹ in ostijs q̄ apud nos dicūtur fracta. z iō sequit:
f ¶ Et se inuicē tē. q; vna ps alteri copulabat mō ꝓdicto.
g ¶ Et scul. che. z pal. in istis ostijs eo mō sicut in parietib⁹ tēpli.
h ¶ Et edifi. atriū. Hic vltio agit de atrio q̄d erat circa tēplū: z erat platea magna q̄drata i circūitu tēpli: erat tñ altera pte lōgior sicut z tēplū. Et in parte hui⁹ platee q̄ erat añ ingressū tēpli erat altare holocaustoz z mare vbi lauabant sacerdotes: z luteres vbi hostie lauabant z erat ista platea clausa muro facto ex trib⁹ ordinib⁹ lapidū diuersoz colo⁹. Et dicūt alij q; isti ordines erāt ꝑm spissitudinē muri: ita q; ordo lignoz cedri erat a parte interiori. Alij aūt dicūt z melius vt videt q; isti q̄ttuor ordines erāt ꝑm altitudinē muri: sic enī melius apparebat varietas z decor operis.

Anno q̄rto

E S purificati ⁊ nō purificati vna cū leuit⁹ ⁊ cātorib⁹: ī ītimū atriū basilice maior⁹ viri iudei purificati stātes ⁊ orātes (sub diuo si serenū esset: si tēpestas portic⁹) ꝓrias se se recipiētes. In exterius atriū mulieres iudee purificate. In extremū atrium gētiles ⁊ iudei qui nuper venerant ex gentibus vsq; ad sextum purificatiōis diē. Hec vt ī pictura Cassiodori distincta repim⁹ breuiē ānotauimus: rati eū ab antiq̄s iudeis didicisse: neq; virū tā eruditū voluisse ī exēplum legēdi ꝓponere: q̄ nō ꝓpria ꝑa eē cognouisset. Hoc loco⁹ meminit supmozum

Pſ.133.a gdū Pſ. q̄ ita incipit: Ecce nūc bñdicite dño oēs serui dñi: q̄ statis ī domo ⁊c. In his porticib⁹ Hieremias ⁊ alij prophete. In his dñs ⁊ apli p̄dicabāt. In harū aliq̄ sedebat dñs docēs: qñ tentātib⁹ pharisei oblata ē ei mulier ad mor-

Joh.8.b
Mat.21.b tē iudicāda. In his inuenit vēdētes oues ⁊ boues ⁊ colūbas q̄s eiecit de templo. In his petr⁹ ⁊ ioh̄es claudū iueni-

Act.3.a entes sanauerūt ⁊ secū ingredientes inte-

Luc.1.a rius ad orādū duxerunt. In his orabat ois multitudo ppli: qñ icensū ponenti Zacharie āgel⁹ ad altare thymiamatis apparuit: eūq; de ꝑcursoris dñi natiuitate ꝓdocuit. Hec aūt atria cū porticib⁹ suis aspectū tēpli ō lōge aspiciētib⁹ abscōdere ñ potuer̄t: q̄ locꝰ ī q̄ tēplū erat

Josephus multo sblimior erat q̄ vbi portic⁹ erāt. Nā sic̄ ioseph⁹ scribit: Extreme atrioꝝ fabrice cum in q̄dringēt⁹ cubit⁹ eēnt erecte: tū advertice mōtis in q̄ tēplū edificatū ē nō quenerūt. Hec q̄dē de structura tēpli studioso lectori credidim⁹ intimāda: ꝛ in eis q̄ sacra scriptura referre cōmoduꝫ duxit: figuras mysterioꝝ quaram⁹: ceteris ꝓ hystorie cognitioe simp̄r vtamur. Edificiū q̄ tēpli ītra atriū sacerdotū ꝓfectoꝝ in eccl̄ia vitā exp̄mit: q̄ excellentia ⁊tutū dño appropinquāt: ⁊ alijs ⁊bo ⁊ ope ducatū salutis

Sacerdos vnde oñdūt. Sacerdos em̄ inde ōr: q̄ sacrū minoriꝫ ducatū p̄beat q̄ noīe nō solū altaris mīstri epi. ſ. ⁊ p̄sbyteri: ꝛ oēs censent: q̄ altitudīe doctrine ⁊ ꝓuersatiōis p̄eminēt nec sibi tm̄: ꝛ plib⁹ ꝓsunt q̄ dū corpa sua hostiā viuētē: sanctā: deo placētem exhibēt: sacerdotale mīsteriū spūalit̄ exercēt. Nā toti eccl̄ie loquit̄

Rom.12.a
1.petri.2.b petr⁹: Vos aūt genꝰ electū: regale sacerdotiū: gens sancta: populus acq̄sitionis. Et antiq̄ pp̄le ōr: Vos erit⁹ mihi regnū sacer-

Exo.19.a dotale: ⁊ gēs sancta. Basilica ꝓ grandis q̄ erat extra atriū sacerdotū: in q̄ ois pp̄le orare vl̄ ꝓbū audire solebat: carnaliū in eccl̄ia vitā morescq; figurat. q̄lib⁹ dicit apl̄s. Nō potui vobis

1.Cor.3.a loqui quasi spūalibus: ꝛ quasi carnalib⁹ ⁊c. Qui bñ p basilicā grandē signant: qr multo maior est in eccl̄ia taliū q̄s ꝓfectoꝝ numer⁹. Sed q̄tum p̄stant nūero tm̄ succūbūt merito. Unde hec basilica plurimos capit: non tñ eos in interiora tēpli deanrati: nō ad altaris officiū: nō in ip̄m atriū sacerdotū ītromittit: qr carnales ⁊ infirmi: ⁊ si ob meritum caste fidei ⁊ pietatis ad electoꝝ sortē ptinēt: lōge tñ abest vt illis exequentur: q̄ cū fiducia ꝓfant.

Ro.15.d Nō audeo aliq̄d dicere eoꝝ q̄ p me nō efficit xp̄us inobedientiā gentiū ⁊bo ⁊ factis. ⁊ bonū certamē certaui ⁊c. Accedebat vulg⁹ vsq; ad atriū sacerdotū: ⁊ hostias vsq; ad ianuā deferebat: susceptas a sacerdotib⁹ ⁊ in altari oblatas oculis ꝓsequebat. In ip̄m etiā tēplū cū aperiebat a longe inspiciebat: nec tñ etiā sacerdotū atriū intrare poterat: ꝛ de inferioꝝ clamabat ad dñm: qr nec carnalium in eccl̄ia simplicitas a dño despicit: qñ fideliter q̄ possunt vota pietatis offerūt. Inspiciūt em̄ a lōge ī tēplū dñi cū vitā sublimiū discere ⁊ admirari gaudēt: ⁊ q̄s virtut⁹ imitatiōe seq̄ nequeūt: pie veneratiōis amplectit affectu. Videt hostias sacerdotū in altari sacro igne cōsumi: qr magna magnoꝝ opa cognoscūt a dño p spiritū dignanē accipi. Affert hostias suas ad atriū sacerdotū p illas dño offerēdas: dū bōa q̄ valēt opātes maioꝝ ⁊ doctioꝝ exhortatiōe firmāt ⁊ intercessiōe cōmēdāt. Offerūt ēt sacerdotib⁹ hostias p illos dño cōmendātes: cū sanct⁹ egentib⁹ necessaria q̄bus abun-

Mar.9.d dāt sub mercedis ītuitu tribuūt. vnde: Amē dico vob nō p̄det mercedē suā. Ac si vtroq; hostias in altari dei idē ignis absumit: cū dñs elemosynis diuitū vna cū magnis sctoꝝ virtutibus intuitu suo ⁊ retributione dignas iudicat. Multitudo q̄ credentiū q̄ relict⁹ possessiōibus vno corde ⁊ vna aīa deseruiebat deo, ipsa ē tēplū dei ⁊ loc⁹ ītra atriū sacerdotū spāliter illi ꝓsecrat⁹. Porro basilica grādis: ⁊ orātes ī ea circa atriū sacerdotū in gyro eos figurāt q̄ eoꝝ tpe credebāt ex gētib⁹ in syria ⁊ in antiochia: ceteris q̄ uincijs ⁊ ciuitatib⁹ q̄bus apl̄s ⁊ seniores q̄ erāt

a ¶ qr necessaria ē certa discēdi solertia: vt q̄s ⁊inoscat q̄d credere: q̄d sperare: vl̄ q̄d diligere debeat. b ¶ bona. ſ. opatiōe sine simulatiōis corruptiōe: sine cui⁹ adiectiōe: fides: spes: ⁊ charitas ꝑa esse nō valent.

a dinbus lāpidū pōlitorū: ⁊ vno a ¶ regni salomonis.
ordie lignoꝝ cedri. Annō ārto a
a ¶ inchoata.
fundāta est domus dñi in mēse
a ¶ apūll. ſ. inchoata. b ¶ eiusdē regis.
çiō: et in anno vndecimō mense
a ¶ octobꝛi.
b būl: ipse ē mensis octauus: pfe- b
cta ē dom⁹ in oñi opere suo ⁊ in
c vniuersis vtensilibus suis. Edi- c
ficauitq; eā annis septē.

res q̄ erāt hierosolymis nō plus īponebāt oneris q̄s vt abstinerēt ꝙb idolōmolato ⁊ sāguīe: ⁊ suffocato: ⁊ fornicatōe: q̄z tñ oblatiōib⁹ volebāt pauperes sanctoꝝ q̄ erāt hierosolymis sustētari: vt eis carnalia mīstātes spūaliū eorū fierēt ꝓticipes. Barnabas ꝙ ⁊ Paul⁹ cū socijs suis q̄ oblatiōes eorū accipientes hierosolymā deferebāt sacerdotes sūt: q̄ hostias suscipiētes ad altare dñi consecrādas ꝓducūt: qr dona deuotiōis eorū sāct̄ q̄ ꝓ eis orarēt attulerūt. Atriū q̄ positū inē locū vulgi ⁊ sacerdotū: illā diuisionē significat: q̄ carnales in ecclesia nupq; icipiētes ab arce ꝓfectoꝝ nō sorte electiōis: ſz meritoꝝ ēqtate secernit. Carnales em̄ sufficere sibi credūt si fidē spē charitatē ⁊ operū mūditiam habeūt. Perfecti sup hec oīa ꝙbo p̄dicādo laborant pauperib⁹ oīa sua tribuunt: vigilijs: ieunijs: hymnis: canticis spūalib⁹ et sacris locutionib⁹ operam dant. ꝓsecutiones pericula ꝓpter iusticiā tolerant: ⁊ cetera q̄ se paulus fecisse gloriat: ꝓmpta mētis deuotiōe exequūtur. Hā sequit: edificauit atriū interi⁹ trib⁹ ordinib⁹ lapidū ⁊c. a ¶ Et vno ordine lignoꝝ cedri. Unus ordo lignoꝝ cedri bona est opatio sine corruptiōe simulationis exhibita: sine cui⁹ adiectiōe fides spes ⁊ charitas vera esse nō p̄t: ligna em̄ cedri, ꝓpter odoris grām ⁊ ꝑpetibilez nature potentiā: ꝓseuerātia ⁊ famā pie actiōis designāt. Usq; ad ℔ atriū vniuersi cōscendūt electi: q̄ fide spe charitate ⁊ opere deo placere appetunt: ℔ alta meritoꝝ grā trāscendūt ꝓfecti: cū in tanto virtutū culmīe ꝓficiunt vt dicere auditorib⁹ possint,

1.Cor.4.a Imitatores mei estote sicut ⁊ ego christi: ⁊ nescitis qm̄ angeli iudicabim⁹: ēt omagis secularia. b ¶ Ipse est mensis

Ibi. b. a Ducētio octau⁹. Be. Querit quō dicat dom⁹ dñi in mēse octauo ꝓfecta in oī ope suo: ⁊ in vniuersis vtēsilib⁹ cū in sequētib⁹ legat mēse septimo dedicationē ei⁹ eē cōpletā. Nec credibile ē q̄ septē annis templū edificās salomō: octauo mense anni octaui ꝓfecerit, vel vsq; ad septimū āni noni mēsem dedicationē ꝓfecti distulerit. Unde poti⁹ verisīle videt dom̄ septē ānis ⁊ ꝓ̄ mensib⁹ edificatā: ita vt eodē mēse septimo ōdicatio sit celebrata: ⁊ die vigesimo tertio ipsi⁹ mēsis ꝑm Paralipo. Salomon dimiserit pplm in tabernacula sua: sicq; post vnā septimanā aduenīēte mēse octauo ꝓfecta sit dom⁹ dñi operibus ſz vniuersis: ⁊ ipsa dedicatiōe ꝑpus cōpleta. Misi forte putandū est post dedicatū tēplū aliq̄d vtensiliū in ministeria eius additum fuisse vsq; ad ingressum octaui mēsis accelerāte rege: vt oīno mēse septimo q̄ erat totus solēnis templū dedicaret ⁊ ita verū reperiat vtrūq; templū ſz octauo mēse in oī opere suo ⁊ vtensilibus perfectum ⁊ ipsum septimo mense dedicatū fuisse. Or autem in octauo anno: ⁊ octauo eius mense perfecta est dom⁹ in oī ope suo ad futurū seculū diēq; iudicij ptinet: qñ ad tantā ꝓfectionē eccl̄ia pueniret. vt q̄d ei ampli⁹ addat̄ inueniri nō possit. Tūc em̄ xp̄s ostēdet nobis p̄sem ⁊ sufficiet nob. Dies aūt iudicij octonario nūero typice exp̄mit: qr ℔ seculū quod agitur septem diebus sequit. Unde dauid psalmū ꝓ octaua intitulauit quē ꝓ metu iudicij cātauit dicēs: Domine ne in furore tuo Pſ.6.a arguas me neq; in ira tua corripias me. c ¶ Edificauitq; eā ānis. Quia eccl̄ia tota hui⁹ seculi tēpore q̄ septē dierum circuitu peragit: ex electis ꝙstruit aīabus: ⁊ in fine seculi sūa crementū ad finē perducit: vel ob significationem gratie spūalis: per quā eccl̄esia solū vt sit eccl̄esia percipit: quia sine donis spiritus nemo fidelis effici: vel fidem seruare, vel merito fidei ad coronam iusticie potest peruenire.

Nico. de lyra

c* a ¶ Anno ārto. Hic agit⁹ ō ꝙsūmatiōe operis/cū ōr: Anno ārto. ſ. regni salomōis: vt dictū ē. s. b ¶ Et in āno vnde. ſ. regni ei⁹. Mēse bul. aliq̄ corrigūt elul dicētes: eo q̄ vn⁹ mēsis apud hebreos sic noīat̄: ſz hec correctio est magis corruptio: qr ille mēsis q̄ apō hebreos vocat elul est sext⁹ mēsis, scz septēber. Iste aūt ī q̄ ꝓfecta ē dom⁹ ē mēsis octau⁹: vt ptz in ira ⁊ corrādet ptim septimo. ſ. theori q̄ october apō nos ōr: ⁊ ptz octauo nouēbr. ſ. apō nos: apō hebreos aūt vocat̄ cōit mare suā. in ℔ aūt loco vocat̄ bul vel bol. vbi alias cōiter hr̄ ebul q̄ significat marcorē: quia isto tpe terrena scētia marcescunt ⁊ folia de arboribus cadūt ⁊ incipiūt putrefieri.

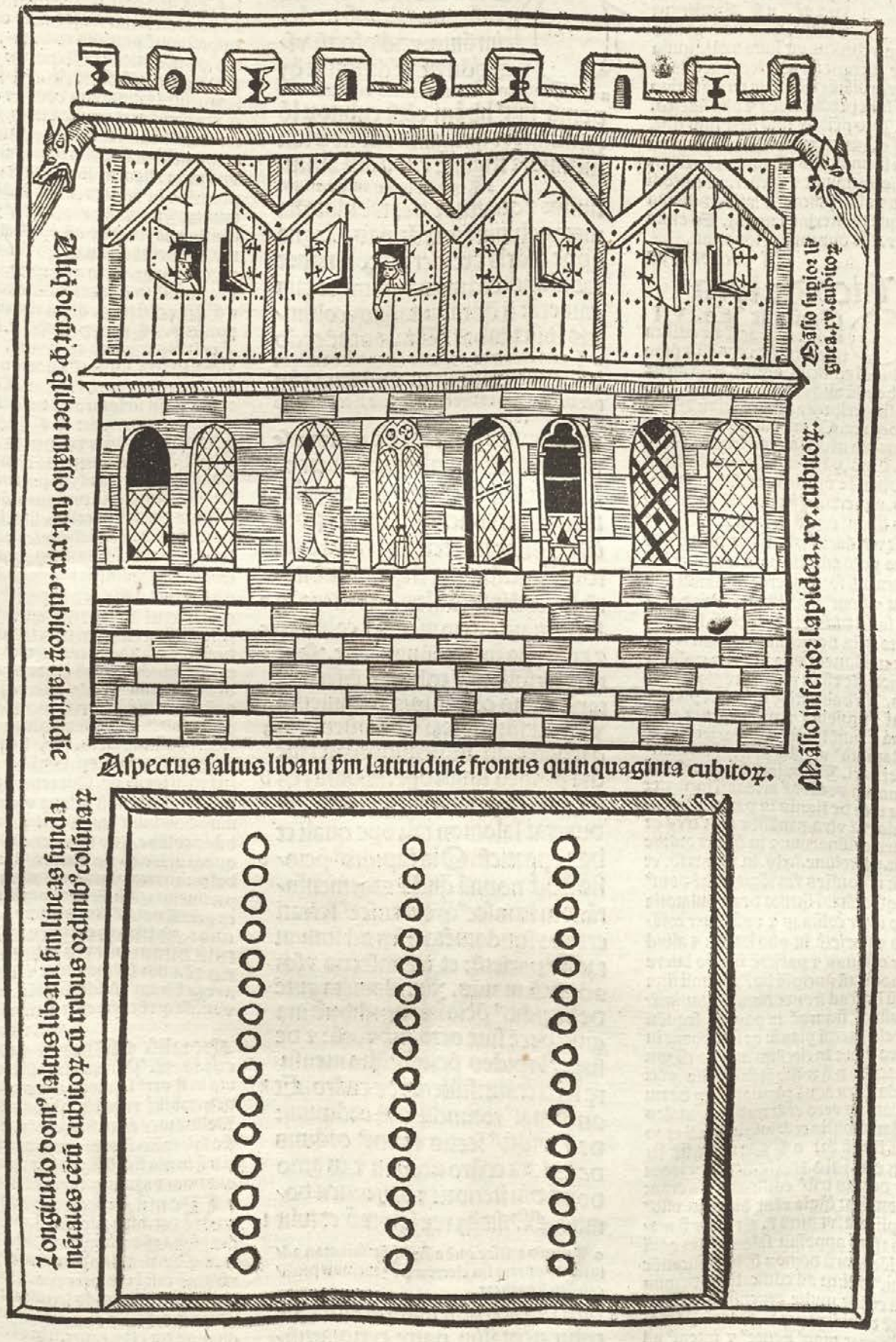
Aspectus saltus libani fm latitudinē frontis quinquaginta cubitoꝝ.
Mãsio inferioꝝ lapidea.xv. cubitoꝝ.
Mãsio superioꝝ ligne.xv. cubitoꝝ
Alia doctrina q̃ dicitur mãsio fuit.xx. cubitoꝝ altitudie
Longitudo domꝰ saltus libani fm lineas fundā mẽtales cẽtū cubitoꝝ cū ordinib⁹ columnaꝝ

E S

Omũ autẽ Ca. VII
suã ⁊c. a ¶Mulieris
vidue. Ecclesie scz pñtis
p qua christus vir suus morte gusta
tare surrexit: ⁊ in celos ascendens
peregrinãtẽ reliquit in terris: cuius
filij sunt predicatores ⁊ oẽs fideles.
Ps.44.d vñ. Pro pribus tuis nati sunt ti. fi.
b ¶Qui cum venisset. Quia do
ctor strenu⁹ illis cõmittit dei verbuz
q̃ pie suscipiunt ⁊ pseuerant custodi
unt: ⁊ alijs pdicando latius diffama
re que didicerint satagũt. Es enim
est valde durabile et sonorum.
S Fecit oẽ opus

Nico.de lyra

Diuisio

Omũ aũt Ca. VII
Hic pñter agit de edifica
tiõe domoz regaliũ ⁊ pmo
de hmõi edificijs agitur. scõ ad de
scribendũ aliq̃ utensilia dom⁹ dñi no
tabilia scriptura reuertit/ibi: Misit
quoq; rex. Circa pmũ sciẽdum q̃ pm
doctores nr̃os salomõ fecit tria edifi
cia. Unũ p habitatiõe sua: aliud pro
habitatiõe uxoris sue. s. filie pharao/
nis. Et tertiũ qđ vocabat dom⁹ sal/
tus libani eo qđ circa illud edificiuz
erãt viridaria arboribus cõsita. De
pmo vero edificio parũ loquitur scri
ptura ⁊ ꝓ forte qz erat ꝺ ꝑsimili ope
sicut ⁊ dom⁹ salt⁹ libani: q̃ hic descri
bit satis diffuse: vt videbit. ꝓ tñ ex/
cepto q̃ in domo saltus libani erant
due mãsiones: vna inferior ⁊ altera
supior: sic est in palatio regis Pari
sius. In habitatiõe inferiori ꝑseruа
bant vnguenta ⁊ pigmenta et aro/
F mata ⁊ hmõi: ꝓpter qđ parietes erãt
de lapidib⁹ vt talia possent ibi meli⁹
cõseruari. In supiori ꝺo ponebant
arma: vñ vocabat armamẽtariuz: et
erat tota de lignis in parietib⁹ ⁊ co/
lũnis. ⁊ i vtraq; mãsiõe erãt tres or
dines colũnarum: ⁊ in q̃libet ordine
erãt. xv. colũne. s. xlv. in vniuerso. et
erãt isti ordines ꝑm lõgitudinẽ dom⁹
ita qđ erãt ibi q̃ttuor deambulatoria
duo inter colũnas ⁊ vnũ inter colũ/
nas ⁊ parietẽ in vno latere: ⁊ aliud
iter colũnas ⁊ parietẽ in alio latere
p modũ añ pncipiũ hui⁹ capituli figu
ratũ q̃tũ ad frontẽ dom⁹. Pauimẽ/
tũ aũt ei⁹ figurat in pagina sequẽti
⁊ desup tectũ planũ: qz sic fiebant in
terra illa: ⁊ in circũitu murus cũ ꝓpu
gnaculis p q̃ trãsibãt stillicidia ꝓjci
enda extra aquã pluuialẽ. sup deam
bulatoria vero erãt trabes arcuales
laq̃ati tabulis cedrinis. ⁊ ꝑm ꝗ expo
uat lr̃a cũ ꝺo: a ¶Domũ aũt su
am edi. salo. trede. ãnis: ⁊ loqui
tur de istis trib⁹ edificijs q̃ oĩa erant
salomõis: q̃uis eẽnt diuersis vsib⁹
applicata: vt dictũ ẽ. Et ꝓpter ꝗ ma/
ius tẽpus apposuit salomoni in edifi
catiõe istarũ domoz q̃ in edificatiõe
dom⁹ dñi: qz ad edificationẽ domus
dñi erant multe expense ꝑparate p
regẽ dauid: vt ptz. j. Paral. Jtez qz
ppls erat magn⁹ deuot⁹ ⁊ intent⁹ ad
edificationẽ dom⁹ dñi. Cõsequẽter
in speciali describit mensurã domus
salt⁹ libani in longitudĩe latitudine
⁊ altitudine: vt ptz lr̃a ex dictis. hoc
excepto q̃ altitudo hic accipit ꝑm ali
quos vsq; ad mãsionẽ secdam tantũ.
ꝑm alios

Omũ aũt suã Ca. VII a
edificauit salomõ trede/
cim ãnis: ⁊ ad pfectũ vs/
q; pduxit. Edificauit q̃z
a ¶ qz de lignis libani montis edificata est.
domũ salt⁹ libãni cẽtũ cubitoz lõ
gitudinis: ⁊ q̃nq̃ginta cubitoz lati
tudinis: ⁊ triginta cubitorũ altitu/
a ¶ que vulgo transporticus.
dinis: ⁊ quattuor deambulatoria
inter columnas cedrinas. Ligna
q̃ppe cedria exciderat i colũnas: ⁊
tabulatis cedrinis vestiuit totam
camerã: q̃ q̃dragintaq̃nq; colum/
nis sustentabat. Unus autẽ ordo
a ¶ ⁊ ita erãt tres ordines p mediũ dom⁹: ac
habebat columnas q̃ndecim cõn
per hec quattuor deambulatoria iter parietes
⁊ medias columnas.
tra se inuicẽ positas: ⁊ e regione se
respicientes equali spacio inter co
lũnas: ⁊ sup colũnas q̃drangula/ b
ta ligna/in cunctis eq̃lia. Et porti c
cũ colũnarum fecit q̃nq̃ginta cubi
toz lõgitudinis: ⁊ triginta cubito/
rũ latitudinis: ⁊ alterã porticuz in d
facie maioris porticus: ⁊ colũnas e
⁊ epistylia sup colũnas fecit. Por f
ticũ q̃z solij in q̃ tribunal ẽ/fecit: et
texit lignis cedrinis/a pauimento
vsq; ad sũmitatez: ⁊ domũcula in g
q̃ sederet ad iudicandũ/erat i me
dia porticu simili ope. Domuz q̃z h
fecit filię pharaonis/quã vxorem
duxerat salomon tali ope quali et
hanc porticũ. Oia lapidib⁹ pcio/ i
sis q̃ ad normã q̃ndã atq; mensu
rã/tam itrinsec⁹ q̃ extrinsec⁹ serrati
erant a fundamẽto vsq; ad summi
tatem parietũ: et intrinsecus vsq;
ad atriũ maius. Fundamẽta autẽ
de lapidib⁹ pciosis/lapidibus ma
gnis decẽ siue octo cubitorũ: ⁊ de
super lapides pciosi eq̃lis mensu
rę secti erant: sili⁹q; de cedro. Et k
atriũ mai⁹ rotundũ triũ ordinum:
de lapidib⁹ sectis et vni⁹ ordinis
de dolata cedro necnon ⁊ in atrio
dom⁹ dñi iteriozi: ⁊ in porticu do/
mus. Misit q̃z rex salomõ et tulit l
a ¶ tyrus artifex quẽ assumpsit salomon ad/
iutorem operis fuit electus de gentibus predi/
catores significat.
a hirã de tyro filiũ mulieris vidue de
tribu neptalim patre tyrio/artifi/
cem erarium et plenum sapientia
intelligentia et doctrina ad faci/
b endum omne opus ex ere. Qui
cum venisset ad regẽ salomonem
ꝑm alios vero vsq; ad tectum domus. G
b ¶Et sup colũnas q̃dran. ligna.
ad portãdũ tecta. Cõsequẽter describit
dispositionẽ porticus existẽtis ante do
mũ p habitatione reg⁹ cum ꝺo: c ¶Et
porticum col. fecit q̃n. cubi. lon. i.
ꝑm mẽsurã latitudinis dom⁹. ⁊ ex ꝗ ptz
q̃ ista dom⁹ erat similis i latitudine do
mui salt⁹ libani. Ante ꝺo porticũ istam
magnam erãt due alie portic⁹ minores:
vna iuxta aliam in lõgitudinẽ maioris
portic⁹: ⁊ in vna tenebant iudicia com
munia. In alia ꝺo erat thron⁹ salomo/
nis: in quo sedebat q̃n volebat eẽ in di
uitijs ⁊ delitijs. ⁊ ꝗ est qđ ꝺo: d ¶Et
alteraz por. in fa. ma. por. Mec est
illa portic⁹ in q̃ erant iudicia cõmunia.
e ¶Et colũnas. q̃bus claudebantur
porticus. f ¶Et epistylia. i. capitella
q̃ erãt sup colũnas ad decorẽ. g ¶Et
domũcula. i. thron⁹ salomonis mira/
bili opere fact⁹: vt hr̃. j. x. ca. Cõsequen
ter descẽdit scriptura ad describendum
domũ regine cuz ꝺo: h ¶Domũ q̃z
fec̃ fi. pha. quã vxo. du. sa. ta. ope
q̃li ⁊ hãc porticum: nõ q̃tuz ad ꝗ p
clauderet colũnis: sz qz parietes erant
de ꝑsimili materia cuz muro q̃ erat sub
colũnis portic⁹: qz colũne ille claudẽtes
porticũ nõ descendebãt vsq; ad terram
sed erãt posite sup murũ habentem ali/
quã magnitudinẽ lz nõ magnã: ⁊ ꝗ est
qđ dicitur: i ¶Oia lapidibus pre
ciosis qui ad normã quãdã atq;
mensuraz tã intrinsecus q̃ ⁊c. be
bzei dicunt: Ponderosis vsq; ad atriũ
maius. istud atriũ nõ erat atriũ domus
dñi: sed domus regie. ꝓterea subditur
postea: k ¶Et atriũ maius rotun
dum. atriũ eñ domus dñi quadratuz
erat: vt dictum est ca. pce. l ¶Misit
quoq; rex sa. ⁊ tu. hirã de tyro fi/ Diuisio
liũ mulieris ⁊c. Hic reuertit scriptu
ra ad describendũ aliqua utensilia do/
mus domini: ⁊ ꝑmo describit duo nota/
biles colũne. scõ mare eneũ/ibi: Fecit
quoq; mare. tertio luteres/ibi: Et fecit
bases: quarto plura vasa alia ad tẽpluz
pertinentia/ibi: Fecit quoq; hiram. Cir
ca primũ describitur artifex iste⁹ cũ di/
citur: Misit quoq; rex salomõ et
tulit hiram de tyro filium mulie/
ris ⁊c. tulit: ꝗ ẽ: adduxit: ⁊ fuit iste ali⁹
a rege hiram eiusdẽ tñ nois. nõ est eñ
verisile q̃ rex tyri esset artifex in talib⁹.
Moralitas
✻ Et finxit duas

Moralit. a ¶Domũ autẽ suam
edi. sa. ⁊c. Per quã significat fidelis
aĩa in q̃ ver⁹ salomon iesus xp̃s p gr̃az
delectabilit reꝺescit. Prouerb. viij. d.
Delitie mee eẽ cũ filijs hoiz. In domo
ꝺo salomõis q̃ttuor erant deambulato
ria: q̃ in aĩa fideli significat ꝓcessus ꝑm
quattuor virtutum cardinalitũ opera.
b ¶Domũ q̃z fecit fi. phara. quã
uxorẽ du. ideo q̃ ipsam significat q̃li/
bet ꝑsona xp̃o p integritatẽ fidei despõsa
ta. ij. Cor. xi. a. Despondi vos vni viro
virginẽ castã exhibere xp̃o. Dom⁹ autẽ
hui⁹ uxoris ẽ solitudo lectiõis ⁊ or̃onis
Osee. ij. c. Ducã eam in solitudinẽ ⁊ lo
quar ad cor ei⁹ ⁊ canet. s. in or̃one ⁊ sc/
ctiõe. l ¶Et tulit hirã de ty. Per
hirã q̃ fuit gẽtilis et artifex sapia plen⁹:
significat q̃libet xp̃ianus ad fidem xp̃i de
gentilitate vocat⁹: tales fuerũt Diony
sius ariopagita ⁊ alij plures quoz⁹ vi/
ta ⁊ doctrina eccl'ie dom⁹ est edificata.
✻ Et finxit duas

A F a ¶ Fecit oīne opꝰ eiꝰ. Quia sancti doctores dū ministe/
rio verbi fideliť ministrāt: opus dei operantť: qz loquēdo fortis
1. Cor.1.b uiā veritatť aperiūt illis q̄s ipe intꝰ illustrādo ad vitā p̄dia
uit eternā. vñ: Ego plātaui appollo rigauit dñs incre. dedit.
b ¶ Et finxit. Bed. Colūna añ fores tēpli decē z octo cubi
tis alta ē: cū p̄dicatores palā cūctť insinu/
at non nisi p fidē z opa iusticie nos ad
supne vite gaudia posse puenire. No
men q̄z iesu apud grecos ab ꝑ numero
incipit. Prima em̄ lťa huiꝰ noīs decē:
scda octo significat. Et apte decē z oc/
to cubitis alte sūt colūne domꝰ dei: qz
doctores sctī ad ꝑ bñ viuēdo tendunt:
vt cōditorē suū facie ad faciem videre
mereanť. neq; enī aliq̄d vltra queren/
dū: cū ad eū q̄ est sup oīa puenerit. De
quib⁹ paulꝰ: iacobꝰ: cephas z iohānes
qui videbanť colūne esse zc̄. Quibus
verbis exponere videť mysteriū colū/
naz materialiū: z q̄d. s. figurarūt z q̄/
re due sūt: aplos em̄ z cūctos doctores
significāt fortes fide z ope et erectos
cōtemplatiōe. Due añt sunt vt p̄putiū
z circūcisionē p̄dicādo in eccliam intro
ducāt. Stabāt ī porticu añ fores tēpli:
Joh.14.a z ingressuz illiꝰ suo decore vtraq; pte
Ibi.10.b ornabāt. Ostiū autē tēpli dñs ē. q̄ ait:
Nemo venit ad patrē nisi p me. Et ali
bi: Ego suz ostiū zc̄. q̄d. s. ostiū colūne ab vtroq; latere posite
circūstāt: cū mistri sermonis vtriq; pplo introitū celi ostēdūt:
vt siue a luce scie legaľ: vel ex rigore gentilitatť ad fidē euāge
lū q̄s venerit: habeat eos paratos q̄ sibi iter salutť ꝙbo mini/
strēt z exēplo. Vl̄ qz de his colūnis in Paraľ. scptū ē: Ipsas
2. Pa.3.d colūnas posuit in vestibulo tēpli: vnā a dextrť z alterā a sini/
stris: iō facte sūt due colūne: z ita disposite vt nobis ī ꝓsperť
2. Cor.6.b z in aduersis ingressū patrie celestť añ oculos mētť habēdū esse
doceāt. Hinc paulus colūna domꝰ dñi nos p arma iusticie a
dextrť z a sinistrť muniēdos esse suis suorūq; hortaťť exēplis
vt nec ꝓsperis delectati: nec fracti asperť a recta via q̄ ad pro
B missaz patriā gradimur vlla in pte declinem⁹. c ¶ Decē et
octo cubi. Ter em̄ seni decē z octo faciūt. tria. s. ad fidē pti/
nēt ꝓpter trinitatē: sz ad opationē qz sex dieb⁹ factꝰ ē mūdus.
Rom.1.a tria p sex multiplicanť: cū iustꝰ ex fide viuit z cognitiōez pie fi
dei cumulat executiōe bone actiōis. d ¶ Et linea duode/
cim. Bed. Norma aplice institutionis ambit colūnā vtraq;
cū doctor iudeis vel gētib⁹ p̄dicare missus: ea tm̄ facere curat
et docere: q̄ p aplos accepit z didicit eccľia. Nā q̄ aliť docere
viuere vl̄ p̄dicare voluerit: z aplica ꝺcreta spnere vl̄ ꝓ libitu
suo noua statuere: nō ē colūna in tēplo dei: qz dū aplica insti/
tuta seq̄ ꝓtenit: vel exilitate inertie: vel elatiōis grossitudine
duodecī cubitoz linee nō ꝓuenit. e ¶ Duo q̄z capi. zc̄. Be.
Capita colūnaz. i. sūma ps eoz p̄cordia sūt doctorū q̄z deo
devotis cogitatiōib⁹ sicť capite mēbra ita ipsoz opa dirigunť
et ꝙba. Duo añt capitella capitibus superposita duo sunt te
stamenta: quoz meditationi et observationi doctores z alo
subdunť z corpe. Añ vtriq; capitellū q̄nq; cubitos altitudis
hz: qz q̄nq; libris scptura mosaice legis comp̄hēdiť. q̄nq; etiā
seculi etates tota veterť testamēti series cōplexa est. nouū ꝙo
testamentū nō aliud p̄dicat q̄ q̄ moyses p̄dicādo p ꝑ predixe
Joh.5.g rat z ꝓphete. Unde: Si crederetť moysi: crederetis z mihi. Cū
q̄ admirabili diuīe opatiōis ꝓcordia z noui gr̄a testamenti ī
velamīe erat veteris ꝓdita. z nūc sacramēta veteris p lucem
noui sunt revelata: q̄si capitellū vtriq; colūne. q̄nq; cubitť al/
tū ē: qz manifestū ē q̄ ī veteri cui⁹ sacramēta in q̄nq; etatibus
2. Pa.3.b sunt pleni⁹ cōp̄hēsa: euāgelice pfectiōis est insita gr̄a.
f ¶ Septena ꝟsuū retia. Hoc in Paraľ. ita scriptum est:
Pū.44.c Fecnō z q̄si catenulas ī oracło: z supposuit eas capitib⁹ co/
lumnaz. Spēs enī catenaz z similitudo retis ī capitellis: varie
tas ē specialiū ꝟtutū in scīs. vñ: Astitit regīa a de. ī ve. de. i.
in vestitu fulgide dilectiōis circūdata varietate diuīsoz̄ cha/
rismatū. Vel multiplex ꝓtextio catenaz z retť expāsio: multipha
rias electoz̄ psonas insinuat: q̄ cū ꝟbis p̄dicatoz̄ fideliť obe/
diēdo adherent: q̄si colūnaz capitib⁹ suppositi retis z catenu
le miraculuz sue cōneriōis cūctť spectātib⁹ p̄bēt. Fe em̄ cate/
ne miro sibīnnicē sūt ope ꝓtexte: qz mirabili gr̄a spūs actum
est: vt vita fidelium locis/tp̄ib⁹/gradu/cōditiōe/sexu z etate
mīstū secreta vna fide z dilectiōe sit ꝓiūcta. Septenario spiri
talis gr̄a signať. Añ q̄ sūt septē spūs dei missi in oēm terram:

a b fecit oīne opꝰ eiꝰ. Et finxit duas a
a ¶ ad spectaculū sui decoris.
c colūnas ereas decē z octo cubi/
d toz̄ altitudis columnā vnā: z li b
b ¶ i diametro igit q̄ttuor: qz i gyro. xij. cu.
nea duodeci cubitoz ambiebat
e colūnaz vtrāq;. Duo q̄z capitel c
la fecit que ponerenť sup capita
colūnaz fusilia ex ere: q̄nq; cubi d
toz altitudis capitellū vnum. et
q̄nq; cubitoz altitudinis capitel
lū altez: z q̄si in modū retis et ca f
tenaz sibijnuicē miro ope conte
xtaz. Utrūq; capitellū colūnaz
f fusile erat. Septena versuum re g

c* a ¶ Et finxit duas colūnas creas. Iz enī mlťas aliās L
fecerit iste. tm̄ due specialiť describūť: qz erāt valde notabiles ī
magnitudine z operis subtilitate. habebat em̄ q̄libet. xxv. cu/
bitos altitudis. vt habeť. ij. Paraľ. iij. z q̄libet habebat quat/
tuor partes: videlicet basem inferi⁹ z desup stipitem: et in supe
riori parte stipitis caput: et desuper ca/
pitellū. lōgitudo ꝟo stipitť erat. xviij. cu
bi. z lōgitudo capitť q̄ttuor: z lōgitudo
capitelli quinq; vt habeť hic in littera.
De mensura añt basis non fit mentio.
sed ex dictis sequiť q̄ ascendebat in al/
tum per octo cubitos: quia sicť habētur
xxxv. cubiti longitudinis totius colum/
ne. et ex dictis patet littera vsq; ibi:
b ¶ Et linea duodecim cubitoz̄
zc̄. qz quelibet p se sumpta tantū habe/
bat in circūitu: vt ptz Hiere. vlti. e. vbi
dicitť sic: Decem z octo cubiti altitudi/
nis erant in columna vna: et funiculus
duodecim cubi. circūibat eā. z ideo ma/
le dicunt illi qui dicunt q̄ quelibet per
se sumpta habebat tm̄. vj. cubi. in circūi
tu. c ¶ Duo quoq; capitella. Hic
ꝓsequenter dimissa dispositiōe basis et
stipitis agitť de dispositiōe capitellorū
et capitum que erāt subtilioza. Ad cuiꝰ
intellectum ꝓsiderandum q̄ capita ista
rum columnaz in parte superiori dila/
tabanť ad modū floris lilij: z capitella ponebanť super stipitez
quasi in medio illius dilatationis existentem: et inferior pars
capitelli aptabatur illi stipiti: z post aliquā eleuationem erat q̄/
dam dilatatio in circūitu capitelli p modum cuiusdam circuli su
pereminentis: z super illū circulum erant centum malograna/
ta quasi superposita p circūitum: z centum alia malogranata sb
circulo illo quasi dependentia ex eo. Super istum autem circu
lum et malogranata erat quedam eleuatio strictior ascendens
quasi ꝙpe medīū altitudinis capitelli. z dividebat in portiōes
septem per lineas intermedias seu circulos graciles: z queli/
bet portio erat pforata in circūitu subtiliter p varias figuras:
sicut solet fieri in ostiis laternarum erearū: et quia capitella et
columne erant interiꝰ cōcaue: ideo lumen transiens per illa fo/
ramina circūquaq; ostendebat pulchritudinē illiꝰ operis. Su/ D
per istas autem septem portiones que in littera vocantur retia
cula z catene: eo q̄ in retibus z cathenis apparēt talia foramī/
na et intricationes: ꝓpe medium capitelli erat alia dilatatio
circularis per modū circuli omnino similis predicte: z ibi erant
centum malogranata suppositā: et totidem suppositā: et desup
septem portiones distincte z pforate sicut z predicte: sz erāt stri
ctiores: quia capitellū in ascendendo restringebatur. z in sum/
mitate capitelli erat opus simile flori lilij. Ad capiendum autez
imaginem istorum facilius posui quandā figuram in columna
quarta sequēti: cuius nō possit in plano pfecte figurari sz opoꝛ
tet residuū p imaginationē suppleri. Predictť igitť adaptēť lťa
q̄ valde ē intricata z ꝓfuse posita. Duo q̄z capitella fecit. s.
cuilibet colūne vnū. d ¶ Fusilia ex ere. Quia totū opus co
lūnaz z capitelloz erat factū p fusurā z nō p martelloz ꝑcussu/
ram. e ¶ Quinq; cubitoz alti. capitellū vnū. Cōputa
to ope lilij qđ erat desup. f ¶ Et q̄si i modū retis zc̄. Quia
ꝓpē foramīa p̄dicta dicebaťť opⁿ reticulatū z cōcatenatū mō p̄/
dicto. g ¶ Septena ꝟsuū retiacła zc̄. Versus ꝑ accipiť ꝓ
ordie sicē Exo. xxviij. In primo versu erat lapis sardius zc̄. Ex
dictť añt ptz q̄ ibi erāt duo ordies retiaculoz. vnⁿ sup malogra
nata supioza. z aliⁿ sup malogranata inferioza. z in q̄libz ordie
c* erant septē
* a ¶ Et finxit duas co. zc̄. Inter mlťa vasa q̄ fecit hiram Moraliter
ꝓ tēplo salomōis tria fuerūt notabilia: sz due columne mirabi
les: mare eneū z luteres. Per colūnas itelligiť doctrīa docto/
rū eccľie p quā fides defendiť z roborať z fideles de moribus
instruunť: ꝓpť qđ vna colūnarū vocata fuit iachim. i. firmitas
ꝓpť fidei roborationē. alia ꝟo booz. i. fortitudo: qz doctrīa mo/
rū fortificat ꝓtra passionū impulsum. Bare eneū in q̄ lauabā/
tur sacerdotes q̄n debebāt ministrare in altari: signat verā con
fessionē qua sacerdotes noue legis accedētes ad altare debent
lauari. Per luteres autē in quibⁿ lauabanť carnes hostiarum
offerende in altari holocaustorum: significantur lachrime con
tritionis et devotionis quibus anime lote ꝓparanť vt domi
no sanctum sacrificiū offeraťť. Pū.l.d. Sacrificiū deo spūs cō/
tribulatⁿ coꝛ cōtritū z hūiliatū deⁿ nō despicias.

Esa.11.a

Ps.83.b

Rom.5.a

Rom.5.a

Mota

Wat.3.a

Ezech.8.d

1.Cor.2.b

Mat.5.a Luc.20.f

Joh.21.c

qđ Esaias aptĩ explicat/dicẽs: Et requiescet sup eũ spũs dñi: spi/rit⁹ sapiẽtie ⁊ intelligentie: spũs ꝓsolatiõis ⁊ fortitudinis. ⁊c. Septe/na versuũ retiacula erãt in capitello vtroq; qz pres vtriusq; te stamẽti p grãm vnĩ⁹ spũs septiformis vt eẽnt electi acceperunt.

a ¶ Et duos ordines. Beda. videt malogranata facta eẽ i circũ/tu capitelloꝝ a pte iferiori: ⁊ ex ipis malogranatis oriri retiacula q̃bus capitella ex pte aliq̃ tegerent: signat q̃ vtutes ex vtutib⁹ nascunt: ⁊ q̃ scti ambulãt đ vtute in vtutẽ. ¶ Beda. Duo ordines erant retiaculoꝝ in gyro capitelli. sed vteriq; ordo septẽplici versuũ currebat ordine/donec circumacto capitello in se ipm q̃si facto circulo rediret: qz scz deus ex toto corde: ⁊ primũ sicut nos dilige/re ꝓcipimur: sed vteriq; ordo septẽ habz versuũ retiacula: qz nec de⁹ nec primus sine spiritali gratia diligit. Veridica ei sentẽtia đ: Charitas dei diffusa eẽ i cor/dibus nostris p spiritũ sanctũ. Silr aũt ⁊ primi: qz vna sine altera esse nõ põt. Facta sũt retiacula hec vt tegerent capi tella. i. vndiq; i gyro circũdarẽt: qz oĩs scẽptura sancta cũ recte intelligit: grãm p omnia charitatis sonat ⁊ pacis. Capi tella eĩm volumina diuina: retiacula sũt vincula mutue dilectiõis. Et retiacul⁹ te gũt capitella cũ sacra eloq̃a dono chari tat⁹ pbãt vndiq; vestita. Mã ⁊ in eis q̃ in scẽptur⁹ nõ itelligim⁹ charitas latet: ⁊ i eis q̃ itelligim⁹ late patz. b ¶ Et te gerẽt capi. Beda. Cũ dictũ sit đ retia culis vt tegerẽt capitella q̃ erãt sup sũmitatẽ malograntoꝝ: vi det iuxta ordinẽ ipi⁹ opis: qz malogranata facta fuerũt i circũi tu capitelloꝝ a pte inferiori: ⁊ ex eisdẽ malogranat⁹ orirent re/tiacula q̃b⁹ capitella ex pte aliq̃ tegerent. Patetq; mysteriũ q̃re retiacula sup sũmitatẽ fuerĩt malogntoꝝ annexa: q̃ ad vnã pe/ne significationẽ ꝓsonaꝝ vel vtutũ ptinẽt. Scim⁹ eĩm vtutes de vtutib⁹ nasci: ⁊ sctos ambulare de vtute i vtutẽ: donec videat deus i sion: qua vtute nulla põt maior adiri. Vñ tribulatio pa tientiã operat: patiẽtia pbationẽ: pbatio vo spem. In ipo etiã electoꝝ collegio inuicẽ sibi succedũt ꝓsone iustoꝝ: ⁊ miores an/tecessoꝝ gaudẽt adherere vestigiis eoꝝ dictis vel scriptis mu/niti ne in errorẽ labant: Retiacula ergo sũt sup sũmitatẽ malo granatoꝝ apposita: cũ ꝓcordia charitat⁹ pfectis sunt supadiecta opibus: ⁊ vtroq; vtutis itinere opatiõe. s. et charitate sanctoꝝ vita clarescit: q̃si circulo malograntoꝝ in capitellis colũne cõ/catenatio retiaculoꝝ supaddita cõmittat. Et qm̃ oĩa vtutum dona ꝓsentiũ ad eternã remunerationẽ que p euãgeliũ est nob ꝓmissa ⁊ ministrata respiciũt: apte subiũgit: Capitella aũt que erãt sup capita colũnaꝝ ⁊c. c ¶ Malogranatoꝝ. Que vno foris cortice multa interi⁹ grana circũdãt: sicut ecclia vno fidei munimine innũera electoꝝ agmina ẽcludit: põt etiaz cuiusq; iu/sti vita moresq; signari: q̃ velut plurima vno cortice grana com plectẽs: multa cogitationũ vtutũq; signa ne defluãt firma fidei ⁊ hũilitatis vallat custodia. Bene aũt capita colũnaꝝ malogra natis erãt in gyro circũdata: qz sancti doctores ꝓꝝ fideliũ vitã ad memoriã reuocãt: eoꝝ exemplis actus suos ⁊ sermones vn/diq; muniũt: ne si aliter vixerint/errẽt. Sicut g̃ retiaculoꝝ con/nexio vnitatez fideliũ signat in vinculo pacis: ita malogranata ipam insinuãt vnitatẽ: que innũeros populos vna fidei regula cohibet. Vel retiaculoꝝ cõcatenatio manifestã fideliũ ꝓcordiaz mõstrat. Malogranatoꝝ vo positio internas animi vtutes: q̃ ab alijs videri nequeũt patiẽtiã. s. humilitatẽ/benignitatez ⁊c. ⁊ quasi pulcherrima foris species pomoꝝ apparet: sed clausa i/tus granoꝝ copia nõ apparet: cũ sanctoꝝ opatio palã ostendit: sed q̃ intus est fidei/spei ⁊ dilectiõis: ceteroꝝq; animi bonoꝝ gratia nõ cernit. d ¶ Quasi ope lilij. Beda. Per lilia cla/ritas supne patrie ⁊ imortalitatis floꝛib⁹ redolens gaudia desi/gnat amenitas. Per q̃ttuor vo cubitos euãgelicus sermo q̃ in troitũ eterne beatitudinis ꝓmittit: ⁊ iter pueniẽdi ostẽdit. Luz g̃ scti doctores ꝓmissa nobis lumina regni celestis i q̃ttuor euã gelij libris ostẽdũt: q̃si capita colũnaꝝ opus in se lilij q̃ttuor cu/bitoꝝ exhibẽt. Vbi notãdũ iuxta lrãm: qz cũ opus lilij in capitel litudinis: lectoris iudicio: vtrũ in altitudine: an in latitudine in bitoꝝ restis ambiebat: q̃ttuor cubitos habebat in grossitudine.

Omnis eĩm

tiacula in capitello vno: et septe/na retiacula in capitello altero.

a Et ꝓfecit colũnas: ⁊ duos ordi/nes p circũitũ retiaculoꝝ singu/

b loꝝ/vt tegerẽt capitella q̃ erãt su/

c per sũmitatẽ malograntoꝝ. Eo dẽ modo fecit ⁊ capitello secun/do. Capitella autẽ q̃ erãt sup ca/

d pita colũnaꝝ/q̃si opere lilij fabri

e cata: erant in porticu cubitoꝝ q̃t

f tuor: ⁊ rursuz alia capitella in sũ/

a ¶ tãte amplitudinis: quãta erat hec colũ/na: cuius tamẽ capitelli altitudo quãta fue/rit non dicit.

mitate colũnaꝝ desup: iuxta mẽ/

g surã colũne ꝓtra retiacula. Ma/logranatoꝝ aũt ducenti ordines erãt in circũitu capitelli secundi.

omnis eĩm circul⁹ quãtũ habet spaciũ in diametro: tãtũ habet ter in gyro. Siue aũt latitudinẽ siue altitudinẽ accipiam⁹: fi/gura ꝓspicua eẽ: qz nõ nisi p euãgeliũ optata vox illa mũdo iso nuit: Penitẽtiã agite: appropiq̃bit eĩm regnũ celoꝝ. e ¶ In porticu. Notãdũ aũt in hac sentẽtia Parat. q̃ eadẽ porticẽ tẽpli etiã vestibulũ tẽpli vocat. Vñ in ter vestibulũ ⁊ altare plorabãt. i. inter porticũ ⁊ altare. f ¶ Et rursuz alia capi ⁊c. Be. Quoꝝ. s. factura pennis regni ꝑlimitatẽ desigt: quaz nec oculꝰ vidit/nec auris audiuit/nec in cor ho/minis ascẽdit ⁊c. Post lilia eĩm q̃ttuor cubitoꝝ alia capitella sũt apposita: q̃rũ altitudo q̃nta fuerit nõ dicit: qz multa de celesti beatitudine in euãgelio legi/mus: q̃ scz ibi mũdi corde deũ videbãt q̃ erũt eq̃les angelis dei: q̃ nõ nubẽt neq; nubẽt: qz moriultra nõ poterũt: qz vbi xp̃s/ibi ⁊ mĩstri ei⁹ erũt ⁊ ceẽa hmõi. Sz ipa species hoꝝ q̃ dixim⁹ ipe stat⁹ quersatiõis patrie celestis quõ se ha/beat: solis ei⁹ ciuibus q̃ intrare merue rũt: patet. Vñ factura vel altitudie ho rũ capitelloꝝ q̃ sup liliũ erãt: incõpẽ/sibilis terrestrib⁹ q̃litas celestis habi/tatõis insinuat. De q̃ tñ nõ latet: quia oẽs ibi cõmuni felicitate diuine visiõis fruũtur: tãto q̃q; sublimi⁹: quãto mun diores ad videndũ oculos cordis habu/erit. Cõmunis g̃ ibi bñdictio oĩm ele/ctoꝝ: sz q̃ distincta opeꝝ q̃litate multe mãsiões beatoꝝ in vna domo dei signi

Rom.5.a

ficat/cũ đ: Et rursũ alia capitella ⁊c. Iuxta mẽsurã colũne fi unt capitella desup: cũ sancti doctores/imo oĩes iusti doctoꝝ vestigia sequentes ꝓmia suscipiunt eterne retributiõis ꝑm merita opationis. Sup retiacula q̃z fiunt eadẽ capitella: quia iuxta modũ dilectionis qua sibi in hac vita sancta fraternitas, copulat: supernoꝝ q̃z ciuiũ societati in ꝓsentia sui creatoꝛ cõ iũgẽt. Sz qz illa societas vtriusq; populi fidelibus tribuit: re cte subiũgit: g ¶ Malogranatoꝝ. In malogranato to/tã significat eccliam. Cẽtenarius vo q̃ ꝓmus trãsit ad dexte/rã: beatitudinẽ eternã. Duplicat hic numer⁹ malogranatoꝝ in circũitu capitelli secundi: vt significet q̃ vtriusq; testamenti populus in christo sit adunãdus: ⁊ ad eternã introducẽdus co ronã. Vñ: Nõ eĩm longe erant a terra: sed quasi cubitis ducẽ ti trahẽtes rhete piscii. Per ducẽtos ei cubitos rhete plenũ magnis piscibus discipuli ad dominũ trahunt effectum sue re

Nico. de lyra

surrectiõis

erant septem portiones perforate que retiacula dicuntur: ⁊ hoc est quod dicit: Septena versuum retiacula: id est septem retiacula erant in quolibet duoꝝ ordinũ dictoꝝ. ⁊ idẽ replicat dicens: a ¶ Et duos ordines per circũituz re tiaculoꝝ singulorũ vt tegerent capitella que erant super summitatẽ malograntoꝝ. quia septem retiacu la inferiora erant super malogranata inferiora: ⁊ septem alia retiacula superiora super malogranata superiora: vt dictũ est. b ¶ Capitella autẽ que erant super capita colũna/rum quasi opere lilij fabricata. quia in summitate capitel colũne ⁊ similiter in summitate capitelli suppositi erat opus si mile lilio: vt dictũ est. c ¶ Erant in porticu. quia iste colũ/ne fuerũt situate in porticu tẽpli: vt postea clarius exp̃mitur: d ¶ Cubitorũ quattuor. hoc refert ad capita colũnarũ: q̃ erant q̃ttuor cubitoꝝ in altitudine: vt p̃dictũ est: ita q̃ caput colũne ⁊ capitellũ simul ascẽdebãt p nouez cubitos. e ¶ Et rursum alia capitella ⁊c. loquit de p̃dictis capitellis que erant sup capita columnarũ. f ¶ Iuxta mensurã colũne cõtra retiacula. Malogranatoꝝ ⁊c. quia sicut dictũ est ꝑpe partẽ inferioꝛẽ capitelli erãt. c. malogranata suppositaꝛ et. c. dependẽtia eis correspõdẽtia: ⁊ sic vnũ malogranatũ sup positũ: ⁊ vnũ depẽdẽs/ei correspõdẽs/faciebãt vnũ ordinẽ: ⁊ iõ erãt ibi. c. ordines malogntoꝝ: qz ibi erãt ducta malogra nata. c. suppositaꝛ et. c. dependẽtia. ⁊ eodẽ mõ in malogranat⁹ superiorib⁹ tales ⁊ tot erãt ordines: vt ptz ex p̃dictis. ⁊ sic erant ibi. cc. ordines malogranatoꝝ in vniuerso in vno capitello. iõ sũdit: g ¶ In circũitu capitelli secũdi. vocat aũt secun/dũ respectu capitis colũne: cui erat suppositũ: qõ quidã caput dicit hic q̃dãmõ capitellũ. s. respectu stipitis colũne.

Et statuit

illiq̃ baptismū sine pctō subiit: baptismū nob̄ i eū credētib⁹ i remissionē peccatoꝝ dedicari. a ¶ Et sculptura ꝛc. Cū p dictum sit q resticula. xxx. cubitoꝝ mare circūierit: ꝛ nūc adda tur q sculptura hec subter labiū posita. x. cubit' ambierit: ptz qz vas erat in modū phiale repandū ꝛ diffusum: qđ a. xxx. cubitis circūit' q̃s habebat in labio vsq; ad decē est coartatū. Sculptura aūt histriata est q̃ aliq̃s rex historias imitatur. Ūñ p sculpturas histriatas quibus mare circūdat: exẽpla prioꝝ tẽporū signant: q̃ nobis sunt intuenda: vt videam⁹ quib⁹ opib⁹ ab initio scī deo placuerūt: q̃ obstinatiõe iniq̃ in sceleribus pdurauerūt: quãta in felicitate repobi perierūt. Quõ in exordio nascẽtis seculi Cham ob maliciã invidie dãnatus. Abel iusticie merito coronat⁹: Lamech ob adulteriū ꝛ homicidiū maledict⁹: Enoch ob gratiã pietat' ad paradisum reduct⁹. Cham post diluuium ob impietatẽ detestat⁹: Sem ꝛ Japhet p obsequio reuerẽtie ppetua bñdictione donati. Abraaz fidei merito heres diuīe ꝓmissiõis effect⁹: cetera gentiuz multitudo p infidelitate relicta. Adueniẽte q̃z in carne dño iudea p perfidia repulsa: gẽtilitas gr̃a ad salutẽ reducta: ꝛ hmõi q̃ in vtroq; testamẽto solerter ꝓsiderata studiosis ꝓsunt. Jdeo forsitan duo sunt ordines sculpturarū histriataꝝ in mari eneo: vt q̃ fonte baptismat' imbuti sunt: vtriusq; testamẽti: auscultẽt historias. Jdeo. x. cubitoꝝ erãt in gyro: vt q̃scunq; in eisdẽ historiis deditos: iussis celestib⁹ obedire: ꝛ tota intentiõe ad supna p̃mia suspẽsos ꝑspexerint: imitari cõtendãt. b ¶ Duodecim boues. Beda. Aplos: euãgelistas: timo oẽs p̃bi ministros. vñ: Mõ alligabis os boui triturãti ꝛc. Mi mare sibi sup impositũ portãt cũ apli eoꝝq; successores iniũctũ sibi euãgelij officiũ ꝓmptadenotiõe implẽt. E quib⁹ tres respiciebãt ad aq̃lonẽ ꝛc. qz in vniũsis q̃drati orbis ptib⁹ fidẽ p̃dicãt trinitat'. Hinc q̃z apli duodecim. i. q̃ter terni sunt electi: vt fidẽ ꝛ ꝓfessionẽ trinitatis p q̃ttuor mũdi plagas euãgeliçãtes: baptizarẽt oẽs gẽtes i noĩe p̃is ꝛ filij ꝛ spũssti. Quoꝝ ꝛ successoꝝ suoꝝ p̃ba act⁹ ꝛ passiões: facile in pñti videre ꝛ cognoscere legẽdo valem⁹ Que p̃o illos i futuro maneat glia retributiõis nõdũ videre possum⁹. c ¶ Grossitudo aũt lu. ꝛc. Be. Qui lauacrũ baptismi ad salutẽ ꝛ vitã suscipit: fidẽ ꝛ spez ꝛ charitatẽ dz hr̃e: sine quib⁹ nemo põt recte opari. Ūñ subiũgit: Grossitudo luteris triũ vnciaꝝ erat. ¶ Bed. Quia robore fidei spei ꝛ charitat' munit' pceptio baptismi: neq; alit' ꝓficuũ esse accipiẽtibus ostẽdit: nisi hꝝ ꝑtutũ firma certitudo mentẽ accipiẽtiuz et corpora ꝓfirmet. d ¶ Lilij. Be. Liliũ comitante odoris gr̃a candidũ colorẽ foris: int⁹ aurosum ostẽdit. iõ gloriã ei⁹ resurrectiõis insinuat: q̃ corpis ĩmortalitatẽ foris discipul' ostendit: ꝛ aiam diuīa luce coruscans ibi sil' inesse docuit. Christus q̃z añ passionẽ suã q̃si adhuc clausũ liliũ fuit: cũ i miracul' clarus hõ refulsit Post resurrectionẽ p̃o ꝛ ascensionẽ repandũ sese liliũ celi auib⁹ exhibuit: quib⁹ in assũpta hũanitate potẽtiã diuine claritatis quã habuit antecẽ mũdus esset ostendit. vñ: Ego flos campi ꝛ liliũ cõuallij. Labiũ ergo maris i quo sacerdotes lauant': quasi labiũ fuit calicis: ꝛ foliũ repandi lilij: qz baptismus quo mẽbra summi sacerdotis efficimur: i fide passionis eius nos a peccat' purificat: ꝛ purificatos ad visionẽ glorie sue introducit. Jn hoc lauacro populus circũcisionis ꝛ ꝓputiõis ꝛ ꝓputij p fidem ꝛ spem vnũ in dño efficit. vñ: Alias oues habeo. vsq; ꝛ fiet vnuz ouile ꝛ vnus pastor. vñ subdit: e ¶ Duo milia bathos ꝛc. Be. Bathus hebreoꝝ mẽsura ẽ q̃ apud eos bath dr̃ hñs modios tres: ipsa ẽ ephi quã ipi epha nuncupãt: sz ephi ptinet ad mẽsurã frugũ Bathus ꝓo ad liquida: vinũ scz aquã ꝛ oleũ. Bathus ĝ que certe mensure norma est: opa significat equitatis ꝛ iusticie: q̃ bus hi qui in remissione pctoꝝ baptizant' necesse habent instituti. Bathos mille capit mare: cũ aqua baptismi plebẽ iudeoꝝ abluẽs ad regnũ celeste transmittit. Recipit ꝛ alios mille: cũ gentiles eodẽ fonte renatos ꝛ operibus iusticie cõfirmatos: eiusdem regni facit esse ptcipes. ¶ Be. Mille pfectionem significat: q̃ denariũ quadratũ solidũ facit. Decies enĩ decem centũ faciũt: que figura iam quadrata sz adhuc plana. Verum vt in altitudine surgat ꝛ solida efficiat: multiplica centũ p decẽ ꝛ fiunt mille. Quo numero stabilis ꝛ velut q̃drata iustoꝝ conscientia signat'. Quocũq; enĩ infertis q̃dratuz stabit: sic animus electoꝝ nulla tentatiõe a statu rectitudinis inclinat'. f ¶ Et fecit bases decẽ ꝛc. Vultipharie multisq; modis eadem nostre salutis sacramenta figurantur. Apostoli enĩ et apostolici viri sic p

a lud p circũitũ: et sculptura sub/ a
ter labiuz circũibat illud decem b
cubitꝰ/ambiẽs mare. Duo ordi
nes sculpturaꝝ histriataꝝ erant
b fusiles: et stabat sup duodecim c
boues. E quib⁹ tres respiciebãt d
ad aq̃lonẽ: ꝛ tres ad occidentẽ:
ꝛ tres ad meridiẽ: ꝛ tres ad oriẽ
tẽ: ꝛ mare sup eos desup erat: q̃
rũ posterioza vnũsa intrinsecus
a ¶ firmitas ꝛtut' i baptismo. b ¶ marꝫ.
c latitabãt. Grossitudo aũt lute/ e
a ¶ Paral. palmi. Joseph⁹ q̃ttuoꝝ digitoꝝ
ris triũm vnciaruz erat: labiũq; f
a ¶ gustus dominice passiõis. b ¶ pater
si fieri potest transeat a me calix iste.
c ¶ claritas resurrectionis.
d eius quasi labiũm cãlicis ꝛ fóli g
um repandi lilij. Duo milia ba i
a ¶ mare. b ¶ barbus capit metretã ꝛ di/
midiam.
thos capiẽbat: et triã milia me/ k

Nico. de lyra

decem cubitoꝝ vt dictũ est: ꝛ sic seq̃tur q linea transiens p circũferentiam esset. xxx. cubitoꝝ: ꝛ cum hoc ptineret septimã partẽ diametri: sed scriptura illã omittit que non computat sic ꝓcise.

a ¶ Et scul. subt' la. cir. il. decẽ cubitis. non põt intelligi q ista sculptura esset imediate sub labio qđ erat supioꝝ p̃s maris: qz ibi mare hẽbat. xxx. cubitos ĩ circũitu. ꝛ iõ dicũt doctoꝝ nr̃i q mare illud ĩ supioꝝ pte erat lati⁹: ꝛ descẽdẽdo restringebat: ita q ĩ pte inferioꝝ habebat tm̃. x. cubitos ĩ circũitu: et ibi erãt sculpture in duobus ordinib⁹. Hebrei dicunt q mare in supioꝝ pte tribus cubitis ꝑm altitudinẽ erat rotundũ: et ĩ p̃te inferioꝝ duob⁹ cubitis erat quadratũ: ꝛ qlibet latus vni⁹ quadrati habebat. x. cubitos. ita q linea ambiẽs totuz quadratũ: erat. xl. cubitoꝝ ꝛ ꝑm ꝑ mare erat lati⁹ inferius q̃z superius: et in illa parte erãt iste sculpture histriate. et iõ cũ dr̃ ꝑ: Et sculptura subt' labiũ. i. in parte inferioꝝ maris. b ¶ Circũibat il. decẽ cubit'. intelligendũ est in vno latere quadrati: ꝛ eodẽ modo intelligẽdũ est de alijs laterib⁹ trib⁹. Sed istõ dictũ multũ dissonat a Josepho: q̃ dicit q mare eneũ erat sic cãtar⁹ magn⁹. Cantar⁹ aũt idẽ est qđ crater. i. cyphus. et ideo figura maris enei ꝑm Josephũ erat eadẽ vel valde ꝓpinq̃ ei quam ponũt expositores nr̃i: et valde dissimilis ei quam dicunt hebrei moderni: vt patet figuras istas aspiciendo in colũnis istis formatas. c ¶ Et stabat super duodecim boues. sicut aliq̃n videmus in ciboriis q̃ de subtus sunt imagines leonum quasi portãtes ciboriũ: ꝛ capita apparent extra: ꝛ posterioza sunt sub ciborio. d ¶ E quibus tres ꝛc. Sic enĩ disponebant' in circũitu q capita trium erant ꝑsus oriẽtẽ: ꝛ aliox triũ ꝑsus occidẽtẽ: ꝛ sic ꝺ alijs ser ad aq̃lonem et meridiẽ. Scõm hebreos ꝑo q̃dratura maris sic erat situata q q̃ttuor latera erãt opposita quattuor partibus orbis: ꝛ ĩ q̃libet latere erãt tres boues mare sustentãtes. e ¶ Grossitudo aũt luteris. i. maris qđ dicit luter hic a luo luis qđ in vna significatione significat idez qđ abluere: qz sacerdotes ibi abluebant manus ꝛ pedes q̃n ingrediebant' tabernaculum: vt hr̃ Exod. xxx. nõ est tm̃ sic intelligendũ q ad se abluendũ intrarẽt ipm̃ mare: qz ibi erat maxima q̃ntitas aque: vt videbit': que ex tali ingressu fedaret': ꝛ etiã sacerdotes submergerent': qz q̃n mare erat plenum: pfunditas aque erat. v. cubitoꝝ ꝑm altitudinẽ maris. quĩq; ꝑo cubiti faciũt septẽ pedes ꝛ dimidiũ ꝑm vnã opinionẽ. ꝑm aliã ꝑo quã credo veriorẽ ptinet decẽ pedes: ꝛ iõ sic intelligendũ ẽ q ĩ in circũitu maris erant claues in loco apto ad manuũ lotionẽ: sic fit in lauatoriis religioso: ꝓ quas eribat aqua ad manuũ lotionẽ. ꝛ p easdez recipiebat ĩ vasis ad ꝑ apt' ad pedũ lotionẽ. f ¶ Triũ vnci. ꝛc. tãta erat spissitudo huj⁹ valis. ij. Paral. iiij. b. dr̃ q habebat mensurã palmi: et tenẽdũ est q iste mensure sũt eq̃les. Jn heb. aũt hr̃ sic: q̃ttuoꝝ digitoꝝ. ꝛ ꝑ mõ apud hebreos accipit' mensura palmi. g ¶ Labiũq; ei⁹ ꝛc. q: sic dictũ est mare erat rotundũ ĩ supioꝝ pte ꝑm doctores hebraicos ꝛ latinos. h ¶ Et foliũ repãdi lilij. qz illud labiũ erat aliq̃ntulũ recuruatũ in pte exteriori. i ¶ Duo miba. ca. qđ aũt ꝑdit: k ¶ Tria mi. metre. nõ ẽ in heb. nec in libris correct': sz ẽ dictũ fortasse alicui⁹ expositoris volẽt' oñdere q̃lit' se habeãt bath⁹ ꝛ metreta. ꝛ qz bath⁹ cõtinet metretã et dimidiam. ꝛ sic duo milia bathi valẽt tria milia metretas. Postea ꝑo dictũ illud magistrale fuit insertũ textui ex ꝑitia scriptoꝝ. Scõm Papiã metreta ẽ mẽsura ꝓtinẽs decem sextarios hebraicos. Sextari⁹ aũt iste ẽ eadẽ mẽsura cũ chopina parisiẽ/

 ✻ si vel ei

boues mare portãtes significãt: etiã ꝙ bases que portãdis luteribꝰ pate erãt: sicut ipe luteres spuale lauacrũ sicut & mare figurabãt. Sz quidã iuxta Paral. oĩa in eis q̃ in holocaustũ oblaturi erãt lauabant. holocaustũ aũt dñi generaliter oĩs multitudo electoꝝ ītelligit: q̃ baptiçãt in spũcto & igni. Sicut & sacerdotes q̃ i mari lauabãt/ significãt eos q̃ ꝙ baptismũ efficiunt sũmi sacerdotis ꝓfortes: qđ est in christo iesu: ita & holocausta eosdẽ significãt: cũ ꝙ ablutionez baptismi gr̃a spũscti iplent. Lauat em̃ ī lutere hostia: cũ fidelis baptismo pfundit. Offert in holocaustũ: cũ impositio ne manꝰ ep̃i donũ spũscti accipit. Philippus cũ p̃dicaret in samaria in lutere tẽpli hostiaꝫ lauabat: sz qz nõdũ ī quẽq̃ eoꝝ spiritus descẽderat: sz tm̃ baptiçati erãt in noĩe dñi iesu: velut ablute hostie nõdũ ad altar̃ ignẽ puenerãt. at cũ missi illuc petrꝰ & ioh̃es / iponebãt eis manus: sz accipiẽtes spm̃ loq̃bant linguis: tã ad altar̃ ignẽ hostie puenerãt: vt fierẽt holocaustũ. i. totũ incẽsũ: qz ꝓscientias eoꝝ gr̃a spiritalis implẽs: diuino fec̃ amore ferueſcere. ¶ Beda. Oꝛ ad portãdos luteres decẽ bases sũt facte/ poterat ita mystice interp̃tari: qz ministri baptismi ad eternũ gaudiũ qđ in denario figurat̃ q̃s imbuũt/ vocãt. Sz qz sequitur ꝙ q̃nq̃ positi sũt ad dexterã ptẽ templi: q̃nq̃ ad sinistraz. magꝫ in eis q̃narũ nũeri notãdũ ẽ mysteriũ. Jn vtraq̃ em̃ pte tẽplo posite sũt bases luterum: vt in vtroq̃ ppło baptismi gr̃a signaret̃ esse pãdẽda. Et q̃nq̃ sũt in vtraq̃ pte vt significet vniuersa q̃ ꝙ q̃nq̃ sensus corꝑis deligãt: in baptismo fidelibꝰ esse remittẽda. Sicut & in vno mari bobꝰ suppositio baptismi exp̃mit vnitas ꝙ apostolos toto orbe p̃dicãda: ita ꝙ duos ordines luterꝝ q̃ gẽtilitas & iudea in vnã fidẽ ꝙ baptismũ erat colligẽda. Oꝛ uis em̃ in geminis luteribꝰ hostie lauabant: q̃dã a dextris: q̃dã a sinistr̃: vno tũ igne altaris ꝓsumebant: vt fieret holocaustũ. Quisq̃s em̃ iudeꝰ vel gentilis baptismũ suscipit: vno oĩs spũ vt filij dei fiãt/ sctificãt. Ũñ Jn q̃ clamam⁹: abba pr̃ &c. varijs. s. liguis ꝙ diuersitate nationũ: sz vno eodẽq̃ noĩe deũ patrẽ ꝑpter vniꝰ donũ spũs inuocã tes. a ¶ Quattuoꝛ cubitoꝝ. Beda. Quaternoꝝ cubitorũ erat lõgitudo & latitudo basiũ: qz p̃dicatores siue aduersa mundi & lõgitudinẽ exilij & laboꝝ p̃sentiũ fortis tolerẽt: siue coꝛ in dilectiõe dei & ꝓximi interna exultatiõe dilatẽt: sp ꝟtutibꝰ studẽt prudẽter. s. inẽ bona & mala discernentes: fortiter aduersa sustinẽtes: coꝛ ab appetitu voluptatũ tẽperãtes: iusticiã ī opatiõe tenẽtes. b ¶ Et ipm opꝰ &c. Tabule ex q̃b⁹ bases facte sunt q̃drate fuerẽt: ī q̃b⁹ formule rotũde erãt: q̃ coꝛonule siue plecte appellãt: ī q̃ꝫ medio celature leonũ &c. c ¶ Jnẽ coꝛo. &c. Beda. Mõ erat planavlla ex pte superficies basiũ: sz vndiq̃ mystic̃ sculpta figur̃: qz sctoꝝ mẽtes imo vniũsa eoꝝ ꝓuersatio ꝟtutũ grãz ꝓtẽdit. Nec aliq̃ hora vacua ꝓterit ī q̃ nõ vacẽt pijs opibꝰ & sermõibꝰ vel cogitatiõibꝰ. Coꝛonulas ei ī se sculptas habẽt: cũ ad ingressũ pennis vite ifatigabili desiderio anhelãt. Plectas cũ ī ter desideria vite celest̃ q̃ surs̃ ẽ fract̃ne charitat̃ q̃ inꝑ est/ vincula nõ soluũt. Nõn inẽ coꝛonulas & plectas leões: cũ ita ad sperãda celestia mẽtẽ erigũt: ita ad diligẽdos ꝓximos dilatãt: vt ī peccãtes q̃ sibi cõmissi sũt aspe iuehãt/ hñt cũ leonibꝰ boues: q̃ iunctionẽ coꝛrectiõis exhibẽt cũ spũ mãsuetudis: q̃n in feruoꝛe arguẽdi nũq̃ scissaz habere vngulã discrete actiõis & loq̃le: nũq̃ ꝟba diuĩe lectõis velut ruminãdo ī oꝛe voluere cessant. Ste phanꝰ basis eximia seuos leones dẽtes & vngues oñdebat ꝑcutoribꝰ dicẽs: Dura ceruice & ĩcircũcisi coꝛde &c. Bubaluꝫ ꝟo mãsuetudine/ cũ dicebat: Dñe ne statuas illis ꝙ pctm̃. Sz quia nec spem eternoꝝ in celis: nec amoꝛẽ ꝓximoꝝ in terris: nec feruoꝛẽ celi mozdẽtis: nec lenitatẽ modestie cõpatiẽtis sine scia scripturarũ habere possum⁹: dñ post coꝛonulas & plectas: post leones & boues cherubin sculpti esse memoranꝫ: q̃ scripturã significãt. Vel qz duo cherubin in ꝓpitiatoꝛio arce in figuraz duoꝝ testamẽtoꝝ ꝓcedit̃ de xpo canẽtiũ fabricati sũt. Vel qz multitudo scie interp̃tant̃. Quãto aũt q̃s studiosꝰ diuĩe scripture institerit: tãto amplꝰ in oĩbꝰ q̃ agit aut iudicat: iudiciuꝫ dei ꝓtimescit: ne nimis ꝓpeccãtes vindicãs: vel sine discretiõe ignoscẽs: irã iudicis incurrat. Qui em̃ addit scĩam: addit & laboꝛẽ. Ũñ hic q̃z post sculpturas cherubi dñ adiũgit: d ¶ Et subter leones & boues &c. Quia doctoꝛes & in seueritate districtiõis qua peccãtes iudicãt: & mãsuetudine lenitat̃ q̃ penitentibꝰ remittũt: timẽt iudiciũ dei. ne iuste ligando atq̃ soluẽdo iuste ligent̃ ab eo cuiꝰ ne q̃t errare iudiciuꝫ. e ¶ Quattuoꝛ rota. Be. Quattuoꝛ euãgelioꝝ liber q̃ (sicut volubilis rota citissime currit q̃ ducit) iubẽte dño ꝙ apl̃os totũ mũdũ ipleuerũt ī breui. Et sic rota ipositũ sibi currũ a terra subleuat/ & q̃ auriga dirigit portat: ita electoꝝ mẽtes a terrenis ad celestia suspẽdũt: & ad ꝓfectũ opatio.

Ai. de ly

si vel ei ꝓpinq̃ssima: vt dicũt aliq̃. & ꝟz ꝙ vna metreta ꝓtinet duas quartas parisiẽses & dimidiã. & ꝑm hoc bathus continet tres q̃rtas & tres cophinas. & duo milia bathi ꝑm ꝙ ꝓtinẽt septẽ milia q̃ngẽtas q̃rtas: q̃ faciũt sextarios mille octingẽtos. lxv. parisienses. Monagintaꝫo sex sextarũ parisiẽsiũ faciũt vnũ doliũ. & ꝑm ꝙ mare eneũ ꝓtinebat. xix dolia & dimidiũ doliũ: et tres sextarios. Scõm Jsido. ꝫo. xvj. Etymol. bathus ꝓtinet. l. sextarios hebraicos: q̃ fũt chopine parisiẽses. & ꝑm ꝙ mare eneũ ꝓtinebat. lxv. dolia & decẽ sextarios: vt põt deduci ꝑ reductionẽ chopinaꝝ ad sextarios & dolia modo p̃dicto. Causa ꝫo tãte diuersitatis doctoꝝ circa ꝙ ꝓuenit ex ignorãtia q̃ntitat̃ mẽsuraꝝ hebraicaꝝ q̃ ī sacra scriptura ponũt̃: nec mir̃ qđ distantiã tẽpoꝝ & locoꝝ. Videm⁹ em̃ sensibiliter mensuras liquidoꝝ & aridorum mirabiliter variari: nõ solum in diuersis regiõibꝰ: sz etiã in villis sat̃ ꝓpinq̃s: & in eadẽ regiõe. Alia est em̃ pinta & q̃rta parisiꝰ: & sct̃i Dyonisij: & eadẽ villa variant mẽsure ꝑm tpa diuersa. A iudea em̃ ẽ magna distãtia vsq̃ paris̃: & a tpe salomonis vsq̃ ad tp̃s istud: & ꝓpter ꝙ sicut alias dixi securiꝰ ẽ dicere q̃ de q̃ntitate mẽsurarũ hebraicaꝝ nõ habemꝰ aliquã determinatã certitudinẽ. Et nota q̃ sextari⁹ sp̃ ẽ masculini gener̃ & nũq̃ neutri: dicit ī libro q̃ Catholicon nominat̃. a ¶ Et fecit decẽ bases. Hic ꝓseqũter agit̃ de luteribꝰ & eoꝝ basibꝰ: & vocant̃ conche. ij. Paral. iiij. in q̃bꝰ sacerdotes lauabãt hostias offerẽdas ī holocaustũ: postq̃s tũ lote erant ꝙ nathinneos in ꝓbatica piscina: de q̃ habet̃ Joh̃. v. ¶ Ad itellectũ huiꝰ lr̃e sciendũ q̃ ꝑm exp̃itores latinos cõter basis siue sedes luter̃ erat facta ad modũ arce q̃drate/ habẽs in q̃libet latere q̃ttuoꝝ cubitos: & habebat inferi⁹ in q̃ttuoꝝ angulis q̃ttuoꝝ rotas q̃bus poterat deduci de loco ad locũ. Jn altitudine ꝫo habebat tres cubitos: cõputata altitudie rotaꝝ eã sustẽtãtiũ. Jn pte ꝫo supioꝛi in medio tabule quadrate erat q̃ddã forame rotũdũ: cuiꝰ diameter habebat cubitũ et dimidiũ intra qđ ponebat̃ fundꝰ luter̃: q̃ ī pte inferiori habebat q̃si cubitũ & dimidiũ ī diametro rotũditat̃ sue vt sic aptaret̃ octo foramina: & ꝓcedebat supiꝰ dilatãdo se vsq̃ ad mediũ: ita ꝙ ibi diameter erat q̃ttuoꝝ cubitoꝝ: & ide ꝓcedẽdo supiꝰ restringebat̃: ita ꝙ diameter oꝛificij erat vniꝰ cubiti. Jn luteribꝰ ꝫo basis & ī tabula supioꝛi circa foramẽ p̃dictũ erãt figurati circuli ad modũ coꝛonaꝝ: & in illis circulis erãt sculpture varie cherubĩ: leonũ boũ & palmaꝝ: & sup̃ leones & boues loꝛa q̃si eẽnt ibi alligata. ī tabula ꝫo supioꝛi ī q̃ttuoꝛ loc̃ ꝫ q̃ttuoꝛ angulos eiꝰ erãt q̃ttuoꝛ colũne breues ptũgẽtes vsq̃ ad mediũ luter̃ sustẽtates eũ: sic̃ solet fieri ī bacinis magnis. & ꝓpt̃ ꝙ ille columne vocant̃ hũeruli. Jgit̃ ꝑm istã imaginationẽ exponit ꝙ lr̃a: Et fecit bases decẽ: q̃ erãt oĩno sil̃es. & io habita descꝑtõe vnius habet̃ descꝑtio oĩm. b ¶ Quattuoꝛ cu. lon. &c. ꝙ patz ex dict̃. c ¶ Et ipm opꝰ ba. inter. &c. i. planũ inẽ sculpturas. & oꝛ iterrasile: q̃si inẽ sculpturas rasũ: qz inẽ varias sculpturas erãt aliq̃ spacia plana. d ¶ Et scul. inẽ iũ. ꝙ ī lateribꝰ q̃ iũgebãt ī angulis. e ¶ Et inẽ co. & ple. i. circulos p̃dictos q̃ dicũt plecte a plicãdo. f ¶ Leones & bo. &c. & ptz lr̃a ex dict̃. g ¶ Et q̃ttuoꝛ rote ꝑ ba. sin. in q̃ttuoꝛ angu

A F ctū opatiōis vel mysteriuz p̄dicatōis q̄ spūalis gr̄a ladiuuare voluerit ducūt: qz subdit: q tales erāt rote q̄les solēt i curru fieri. legim⁹ aūt de sctis: Curr⁹ dei decē milib⁹ multiplex milia letātiū ꝛc. Sī g̃ bases luteꝛ doctoꝛes sūt: q̄ lauacrū vite ministrāt: ꝛ rote q̄terne basiū q̄ttuoꝛ euāgelia: axes rotaꝛ q̄ bases gestāt: corda doctoꝛ sūt: q̄ euāgelicā⁹ aplica scꝑtura cui legentiū in dubiū veniat confirmat. Uñ habem⁹ firmioꝛē ꝓpheticuz ꝓmonē: cui bñfacit⁹ attēdētes ꝛc. Uñ et Marc⁹ ait: Initiū euāgelij filij dei: sic scꝑtū ē in Esa. ꝓpha. et Matthe⁹. Ꝑ āt totū factū ē vt adipleret scꝑtura ꝓphaꝛ. b ¶ Cōtra seinui. respe. Be. Quia ois scꝑtura ꝓphetica sibi ē ꝛsentanea: sic vno spū cōdita. Quatuoꝛ aūt fuere p bases singulas humeruli iuꝛ. s. nūeꝛ rotaꝛ: nō q̄ q̄ttuoꝛ sint tm̄ libri ꝓphetici: sz oia q̄ locuti sūt ꝓphete q̄ttuoꝛ euāgelijs testimoniū pbuere: vt ex ꝛsensu vtriusq̄ testameti vna fides ꝛ dilectio xp̄i nr̄a oim coꝛda firmarēt. c ¶ Unū cubitū ꝛ di. Be. Propt̄ pfectionē. s. opis ꝛ meritū contemplationis. Integer enim cubitus in lutere pfectionē actiōis bone quā habebat ille ꝺ q̄ dictū ē Mūḡd cōsideraſti ꝑuū meū iob q̄ nō sit silis ei i ꝛra: Est ꝺo alt̄ cubit⁹ diuīe visiōis: q̄ ex aliq̄ pte i hac vita fidelib⁹ dat⁹. Uñ ideꝛ iob denicto adūsario ait: Auditu auꝛ audiui te: nūc aūt oculꝰ me⁹ videt te. Ideo p⁹ cubitū bone opatiōis q̄ in hac vita pōt pfici i sctis: cubit⁹ incipit supne ꝛēplatiōis q̄ i futura vita pficienda ē in elect⁹. Mensura ꝺo vni⁹ et dimidij cubiti nō luterib⁹ tm̄: sz ꝛ rotaꝛ eaꝛ inerat ꝛ basib⁹. Uñ seq̄t: Una rota habebat alti. cubi. vnum ꝛ semis. et paulo post. Jn sūmitate basis erat q̄dā rotūditas vni⁹ ꝛ dimidij cubiti ꝛc. Luteꝛ q̄ppe mēsura erat vni⁹ cubiti ꝛ dimidij: qz ea fide i fonte vite lauamur vt p opa iusticie ad vitā ingredi mereamur: q̄uis sinę pctō dū ḧ viuim⁹ esse nequim⁹. Jpam ꝺo celest⁹ vite dulcedinē gustare ex pte ꝛ diligere i hac vita: perfecte aūt videre nulla rōne valemus. Rote q̄z vno cubito et dimidio mensurant: qz scꝑtura euāgelij q̄lit̄ q̄ pfecti esse velint viuere debeāt: oñdit ꝛ spem eterne retributiōis. ipaz ꝺo retributiōis q̄litatē in futuro pandēdaz ꝛ donādā esse ꝓmittit. Bases ꝺo vnū habebāt cubitū ꝛ semissem amplitudinis in sūmitate sui vbi luteres recipe-
B rent: qz doctoꝛes ꝛ mīstri lauacri: opeꝝ q̄ppe pfecti in hac vita fulserūt: sz lucē ꝛēplatiōis ex pte fructi sunt. vñ: Ex p te enī cognoscim⁹: et ex pte ꝓphamus ꝛc. d ¶ Medio intcolūnia q̄. ꝛc. Dicit tabulā supioꝛē: q̄ sic alie q̄drata erat silr̄q̄ sculpta: ꝛ i summitate sui habebat rotūditatē vni⁹ ꝛ dimidij cubiti i q̄ luter ponebat⁹. e ¶ Jn hūc modū. Be. Quare decē bases sint facte ꝛ totidē luteres suppositi. s. dictū est. Oꝛ ꝺo vna erat mensura sculpturaq̄ ꝓsilis oim basiū vel luterū: nō ea significatiōe factū ē q̄ eq̄lia possint esse oim meritā doctoꝛ: sz qz eis ē vna fides euāgelij q̄ instruūt: vnū sacramentū baptismi q̄ abluunt⁹. vn⁹ idēq̄ spūs q̄ oēs ꝓsecrank: q̄ ꝓut vult. f ¶ Quadragita bathos ca. lu. vn⁹ ꝛc. Be.

a ¶ super quos bases erant.
singulas ꝛ axas ḡrēi. Et p q̄ttu- a
a ¶ vt portarent illum.
a oꝛ ptes q̄si humeruli subtēr lute b
b rē fusiles: ꝓtra se inuicē respectā-
a ¶ labiū marī q̄si repādi lilij. ꝛ ꝺ os luterī
it⁹ erat x̄ sū: os vni⁹ cubiti fūd⁹ cubiti ꝛ dimi
dij erat. venī āt q̄ttuoꝛ cubitoꝛ credit⁹ fuisse.
tes. Os q̄uoq̄ luterī intrinsecus c ꝺ
a ¶ vt ad celestia nobis p baptismū iter pa
erat in capitis sūmitate: ꝛ qđ fō- e
tefactū esse doceret. a ¶ ꝓpter vnitatē cō
fessiōis ꝛ fidei: q̄ oēs in ꝓfessiōe patris ꝛ fili
ꝛ spūs sācti baptiçant⁹. vñ: Un⁹ dñs: vna
fides: vnū baptisma. vn⁹ de⁹ ꝛ pater oim.
rinsec⁹ apparebat vnius cubiti f
erat: totū rotūdum: pariterq̄ ha g
¶ luter.
c bebat vnū cubitū ꝛ dimidiū. Jn b
a ¶. i. in lateribus basium
angulis aūt colūnaꝝ varię cęla
ꝺ turę erant: ꝛ media intercolūnia i
q̄drata/ ñ rotūda. Quattuoꝛ q̄z k
rotę q̄ per q̄ttuoꝛ angulos basis
erāt: cohęrebāt sibi subter basim m
Una rota habebat altitudis cu- n
bitū vnū ꝛ semis. Tales āt rotę
erāt q̄les solēt i curru fieri: ꝛ axes o
eaꝝ ꝛ radij ꝛ canti ꝛ modioli oia p q r s
fusilia. Mā ꝛ humeruli illi quat-
tuoꝛ per singulos angulos basis vni⁹/ ex ipsa basi fusiles ꝛ cōiuncti erāt. Jn sūmitate aūt basis t
erat quędā rotūditas vni⁹ et dimidij cubiti: ita fabꝛefacta vt luter desup posset imponi: habēs cęlaturas suas ꝛ sculpturas varias ex semetipsa. Sculpsit q̄z i tabulat⁹ illis q̄ erāt ex ęre: et i angul⁹/ cherubi/ ꝛ leones/ ꝛ palmas q̄si in silitudinē homis stātis: vt nō celata ꝑ apposita p circūituz
e viderent⁹. Jn hunc moduz fecit decē bases: fusura vna et mēsura sculpturaq̄ cōsimili. Fecit q̄z v
a ¶ i luterib⁹ holocausta i mari se lauabāt sacerdotes. ¶ Paraꝛ. conchas.
f decē lūteres ęneos. Quadragi x
ta bathos capiebat luter vnus:
g eratq̄ q̄ttuoꝛ cubitoꝝ. Singlos quoq̄ luteres p singulas: id est

Quadragita magnā pfectionē significat: qz q̄ter deni faciūt q̄dragīta. decē āt sūt p̄cepta q̃b⁹ nr̄a oīs opatio p̄fixa ē i lege ꝺi. L
Quattuoꝛ ꝺo euāgelioꝝ libri in quib⁹ p dispēsationē dñice incarnatiōis celestis patrie nobis patefact⁹ est introit⁹. et qz oēs q̄ ad mysteriū baptismi ptinent cū fide ꝛ sacramentis euāgelij fructū debent rectē opatiōis ostendere. singuli luteres in quibus holocausta lauabant quadraginta bathos capiebāt. g ¶ Eratq̄ quattuoꝛ cubitoꝝ. Beda. Ꝺō supradictū est: piterq̄ habebat vnū cubitū ꝛ dimidiū. ꝛ vtrū ibi amplitudinē an altitudinē significaret nō adiecit: videt qz fundum ipsius luteris huius esset amplitudinis: voluerit intelligi q̄ ex mensura basis in qua positus erat quisq̄ luter facillime conūcik: quod ita describitur: Jn summitate aūtez erat basis quedā rotunditas vnius et dimidij cubiti: ita fabꝛefacta vt luter supimponi posset. Latitudo ergo fundi in luteribus vni⁹ erat cubiti ꝛ dimidij. Ipsa ꝺo capacitas luterū q̄ttuoꝛ habebat cubitos: sed vtrū in altitudine an in amplitudine an in vtroq̄ dicat qui nouerit ¶ Beꝺ. Propter quattuoꝛ euangelia in quibus fo. ma baptismi. Uel cardinales virtutes quibus baptiçati debēt instrui. Uel propter quattuoꝛ mundi plagas quibus baptisma ministratur.

¶ Et cōstituit

Nico. de lyra

* lis basis a parte exteriori. a ¶ Et per quattuoꝛ partes. tabule superiores. b ¶ Quasi humeruli. s. colūne breues p̄dicte ad sustētandū luterem. c ¶ Os q̄z luteris. i. oꝛificiū vasis impositi sup basem. ꝺ ¶ Jntrinsec⁹ erat. s. recurnatū seu replicatū. s. mō ecōtrario marteneo: qz labiū marī enei erat replicatū exterius. vt supradictū est. e ¶ Et quod forinsecus appare- D
bat: id est apertura oꝛificii. f ¶ Un⁹ cubiti erat ꝛc. quia sicut dictum ē diameter illius rotunditatis erat vnius cubiti. g ¶ Pariterq̄ habebat vnū cubitum ꝛ dimidium. scilicet in diametro fundi. vt predictum est. h ¶ Jn angulis autem columnarum: id est in angul⁹ tabule supioris q̄ terminabant ad q̄ttuoꝛ colūnas existētes in q̄ttuoꝛ angul⁹ basis: in quib⁹ colūnis laterā iungebant⁹. i ¶ Et me. in columnia. i. latera basis q̄ erāt inf colūnas p̄dictas. k ¶ Quadrata ñ ro. qđ ptz ex p̄dict⁹. l ¶ Quattuoꝛ q̄z ro. q̄ p q̄ttuoꝛ angu. ba. erāt. in pte iferioꝛi. m ¶ Cohęrebāt si. sub. basim quia due rote existentes hinc ꝛ inde tūgebantur p axem transeuntez sub basi. sicut rote curruū. n ¶ Una rota habebat altitudinis cubituz vnū ꝛ semis. et ꝑm hoc inaltabat basem p dimidium cubitum ꝛ modicū plus. o ¶ Et axes earum. axis est illud quod insigitur in medio vtriusq̄ rote. p ¶ Et radij. q̄ de medio rote recte procedunt ad circūferentiam. q ¶ Et canti: id est partes circumferentie que sunt inter radios. r ¶ Et modioli. Modiolus est illud quod est in medio rote habēs in medio foramē in quo ponitur axis. s ¶ Om
nia fusilia. i. p fusionē facta et nō p martellationē. t ¶ Jn summitate aūt basis erat quedā rotunditas. Jn ista erat foramen supradictum: in quo ponebatur fundus luteris. v ¶ Fecit quoq̄ decem luteres. ad ponendum super decem bases descriptas. x ¶ Quadraginta bathos capiebat luter vn⁹. q̄ ꝑm p̄dicta faciūt. xxxvij. sextarios ꝛ dimidiū.

E S a ¶Et ꝓstituit decē bases ꝛc. Be. Sz dexterā ptē tēpli ꝛ sinistrā nō int⁹ ī ipo tēplo: sz añ tēplū dicit ad oriētalē plagā. s. ī atrio interiori: qđ sacerdotū ꝓprie vocabaſ. Quinqz aūt posuit ad dexterā ptē tēpli ꝓpter iudeos: q̄ sole iusticie ꝙ doctrinā legꝫ antiqꝝ⁹ vtebanſ. Et q̄nqz ad sinistrā ꝓpē nos: q̄ ceco diuti⁹ corde
Esa.14.d adherebam⁹ ei. Qui ait: Ponā sedem meā ad aq̄lonē. q. d. in illis cordib⁹ req̄ escere desidero: q̄ a luce ꝟitatꝫ ꝛ flāma diuīe charitatꝫ aliena esse ꝓsidero.

b ¶Mare aūt po. ad dex. ꝛc. Beda. Et in ꝫ eodē atrio positū ē ad orientē. Or aūt ait: Ad dexterā ptē tēpli: ꝫ ē qđ repetit dicēs: ad meridiē. Ingrediē tib⁹ eīm atriū ab oriēte ꝓmo diuertēduz erat ad meridiē: vbi mare in ipo angulo stabat ad lauādū sacerdotib⁹ patum. Deinde ꝓgrediētib⁹ intro occurrebāt luteres ad lauādas hostias ab vtraqz pte positi. Intra hos basis erat enea q̄nqz cubitoꝝ latitudinis: ꝛ triū cubitoꝝ altitudinis. In q̄ stans salomon dedicabat tēplū. Deinde vltra ꝓgrediētibus occurrebat altare holocausti cōtra meridiē atrij. Deinde porticus tēpli vel vestibulū in q̄ erant colūne eree circa ostiū tēpli. Or q̄ mare posuit ad dexterā ptē tēpli/significat nos ꝙ lauacrū baptismi ad cele
Mar.16.d ste regnū (qđ ꝙ dexteram figurabaſ) debere ꝓuenire: Qui eīm crediderit ꝛ baptiçat⁹ fuerit/salu⁹ erit. Vbi eīm dextera simul ꝛ sinistra in bono accipiunt; vel iudeā ꝛ gētilitatē: sicut in basib⁹ dictū est: vel ꝓsentē eccl̄ie vitā ꝛ futuraz: vel leta seculi ꝛ tristia: vel aliq̄d hmōi designat. Vbi ꝫo absolute in bono ponit dextera/eterna sepe gaudia demōstrat. Or ꝫo contra orientē posuit mare: ad eandē ꝓpe significationē respicit: qz ꝙ lauacrū baptismi aperit nobis splendoꝝ interne claritatis. Or ad meridianū latus atrij significat fideles ꝙ acceptionē spūs ad flagrantiā vere charitatis accēdi. Feruoꝝ eīm meridiani solis in scripturis: significat ardoꝝ dilectiōis: ꝛ illustrationē spūssancti ꝙ quā eadē
F dilectio diffundit in cordibus nostris.

a decē bases posuit: ꝛ ꝓstituit decē bases: q̄nqz ad dextrā ptē tēpli: ꝛ b q̄nqz ad sinistram. Mare autem a posuit ad dexteram partem templi contra orientem ad meridiē.

S Jordanis

* a ¶Mare aūt posuit ad dexterā ptē tēpli cōtra S orientē. i. in pte oriētali atrij sacerdotū q̄ erat añ templi ingressū: mare tū nō directe erat añ ingressū tēpli: sz declinabat ab eo ꝙtus meridiē. Cetera q̄ nō sūt hic exposita satis patent ex p̄dictis ꝑm istā expositionē. Sed quoniā luteres dicti ad ꝫ erāt vt lauarenſ ibi hostie cremāde super altare vt p̄dictū est. vas aūt qđ in superiori pte multo est strictiꝰ q̄z ī medio ꝛ in pte inferiori nō ē aptū ad hoc ꝙ ibi aliq̄d lauek: sed magꝫ in superiori pte debet esse latū ꝛ aptū: iō p̄dicta figura luteris nō videt rōnabilis. Ite vas cuius labiū est recuruatū interꝫ: nō ē aptū ad hoc ꝙ ibi īmersa extrahanſ libere: qz illa recuruatio retinet ibi immersa: maxime q̄n orificiū est restrictuz: vt ꝑm istā opinionē dicit. Ite ꝑm p̄dictā figurā nō videt ꝙ possz tantū cape q̄ntū hic dicit. s. q̄dragīta bathos. ꝓpter qđ pono hic aliā expositionē ꝑm dicta hebreoꝝ. Ad cuiꝰ intellectū sciē dū ꝙ ꝫz eos altitudo rote sub base erat vniꝰ cubiti ꝛ dimidij: ꝛ altitudo basis sup rotas cubiti ꝛ dimidij: ita ꝙ ī tota altitudine erāt tres cubiti: vt ꝺz ī lr̄a. Coꝝpꝰ aūt basis q̄dratū erat habēs q̄ttuoꝝ cubitos in lōgitudine: ꝛ q̄ttuoꝝ in latitudine: et vnū cubitū ī altitudine: ꝛ desup erat q̄dā eleuatio circularꝫ in medio q̄drati/interꝫ cōcaua: habēs dimidiū cubitū in altitudine: ꝛ cubitū: ꝛ mediū in latitudine: ꝛ ītra illū circulū ponebaſ fundꝰ luterꝫ: sicut mulieres portātes vrnas sup capita suas faciūt vnū circulū de panno in q̄ situaſ fundꝰ vrne: ꝛ ille circulꝰ vocabaſ os basis: qz intra ipm recipiebat fundꝰ luterꝫ: ꝛ ꝓcedēdo in altū dilatabaſ: q̄nta esset illa dilatatio ꝛ altitudo luterꝫ nō habet ex scptura: sz oportet dicere ꝙ tanta eēt ꝙ luter capet q̄draginta bathos: vt dicit in lr̄a: ꝓpe ꝫo q̄ttuoꝝ angulos superioris tabule basis erāt q̄ttuoꝝ colūne: vel potius pedes sustētātes luterē: ꝓpter qđ humeruli dicebanſ. Sc̄ꝫ igit istā imagīationē exponēda ē lr̄a: Et fecit decē bases ꝛc. b

* exponaſ sicut

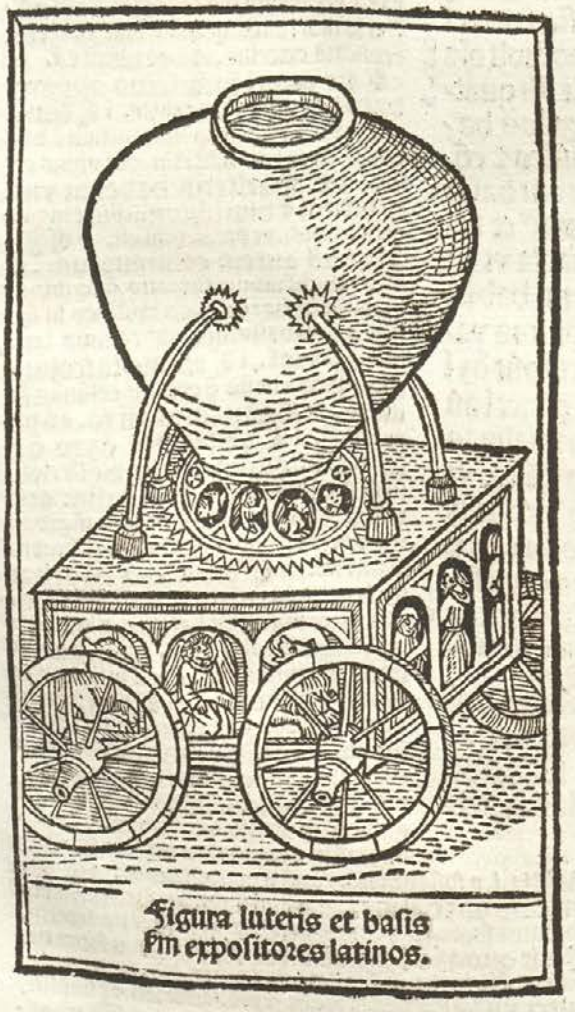

Figura luteris et basis ꝑm expositores latinos.

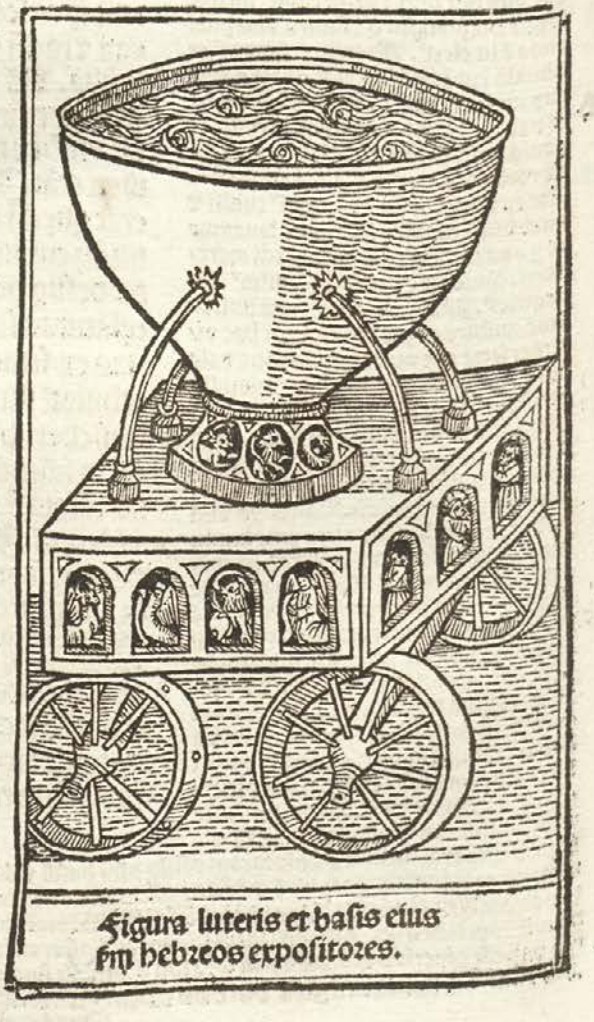

Figura luteris et basis eius ꝑm hebreos expositores.

a ¶ Jordanis. Beda. In q̄ dñs noster baptiçat⁹ est: eiusq; tinct⁹ vndis aq̄ nobis elemētū in ablutionē pctōr cōuertit. Et qz oē fideliū baptisma q̄ dño p̄secrank in exēplū illi⁹ celebrat: q̄ ipe sctificauit aq̄s recte in regiōe iordanis vasa dom⁹ dñi sūt facta. Mō em̄ alit vasa electiōis z misericordie efficimur/nisi ad baptisinū ei⁹ respiciētes in tali fluīe sa

Nota tagam⁹ ablui. Notādū aūt qz nō tm̄ i regiōe iordanis: sed z in cāpestri regiōe illi⁹ facta dicit eadē vasa: significās multiplicationē fideliū q̄ nō solū i iudea: sz

Ps.95.c zi oīz regionū erat latitudie futura: sz

Ibi.131.a illud: Audebūt cāpi z oīa q̄ in eis sūt. Et alibi: Ecce audiuim⁹ eā in effrata: inueniem⁹ eā in cā. silue. Audiuim⁹ em̄ in effrata. i. in bethleē sacramēta dñica: qz p̄missū legim⁹ dauid q̄ erat ex eadē ciuitate: de fructu vētr⁹ ei⁹ xp̄m in carne vē turū. Inueniem⁹ ea in cāpis silue: qz revelatā latitudine gētiū p orbē ipsi cog/uim⁹/vidim⁹/pticipes facti sumus: Fudit ḡ rex vasa dom⁹ dñi i cāpestri regione iordanis: qz xp̄s baptisinū saluti ō q̄ vasa misericordie faceret: p totā mūdi latitudinē iplebit. b ¶ Argillosa terra. De q̄ facte sūt forme ad fūdēda vasa scripture de q̄ regulā bñ viuendi sumimus: q̄si em̄ argilla ignibus durata format vasa: cū nobis scptura regulā iusticie quā seq̄mur oñdit: sctōrūq; exēpla q̄ igne passiōis inuincibiles extiterūt: in oībus sequēda p̄mōstrat: sz vasa in domo dñi p̄ciosa esse p̄spicim⁹: esq; igne liq̄factū argille formas ingreditur: vt possit aptū vas ministeriis celestib⁹ effici: cuz saluberiter hūiliati: z flāma diuine charitatis: vel hūane aduersitat⁹ emolliti: viam patz bñ opando itram⁹: vt ad p̄mia

B eoz bñ currēdo pueniam⁹. c ¶ Fecit q̄ salomō. Beda. Supius dixit hirā fecisse salomoni oīa vasa: nūc scriptura subiūgit eadem fecisse salomonē. Salomon em̄ fecit dictādo: hirā operando.

d ¶ Altare au. Be. Corda p̄fectoz iterne charitat⁹ z castitat⁹ luce coruscat: q̄rū sublimitati significāde etiā loc⁹ p̄uenit eiusdē altar⁹. Stabat añ ostiū sctūsancto: vt in factura tabernaculi legit: qa sancti neglectis tpalib⁹ cupiditatib⁹ tota intētiōe celestia q̄runt: In vicino oraculi sūt. nō longe a velo q̄ tēplū z sanctasanctoruz dirimunt: qz corpe terrā incolūt: mēte p̄uersationē in celis habēt. Ab p̄ altari ascēdit fum⁹ incensoz intra sanctasctōr vbi arta est recōdita: cū oīones sctōr flāma charitat⁹ excitate ad celuz

Col.3.a q̄uiūt: vbi xp̄s ē in dextera dei. Sz in p̄ altari nō sanguis hostiaz: sz thymiama tm̄ icēdit: qz tales viri nō habēt opa carnis q̄ in ara cordis dño mactent: sz solūmō lach⁹ymarū z oīonis ei vota p̄ desiderio regni celest⁹ offerūt. ¶ Bed. Altare thymiamat⁹ moyses fecit/habēs cubitū lōgitudinis: altez latitudinis: z duos in altitudine. Q̄ magnū autez fuerit q̄ salomon fecit/scriptura nō dicit. Cōstat aūt qz tātū nō fuit/q̄ntū illud holocausti/qz si viginti cubitoz in lōgitudine z latitudine factū esset/tota tēpli latitudinē ipleret. At tm̄ angust⁹ fuit q̄ mosaicū sicut cēta alia q̄ salomon fecit. Quāto igit exteri⁹ erat altare holocausti q̄ incēst: quātūq; genere oblatiōis ac vilitate metalli ignobi

Dat.19.c li⁹: tātū q̄ntitate mēsure z hostiaz frequentia p̄stabat. Quia ni miz plures audire delectat: Si vis ad vitā ingredi serua mandata/q̄: Si vis p̄fect⁹ esse vade z vēde oīa q̄ habes z da pauperib⁹. Altare holocausti illoz typū tenet q̄ corp⁹ z aīaz p ignē amoris dño p̄secrāt. Perseuerātia hoz in bona opatiōe p lōgitudinē altar⁹: amplitudo in charitate dei z p̄rimi p latitudinē: spes in expectatiōe diuine visiōis p altitudinē figurat. Quīq; libri moysi: q̄tuor sūt euāgelice libertat⁹: z cū ad itelligētiā atq; custodiā leg⁹ spūalē illustrāte euāgeliū gra pueniem⁹: quaterquinos p̄ficim⁹: q̄ numer⁹ fit in lōgitudine z latitudine cū electi docēte vtroq; testamēto: z pseuerātia boni opis z hilaritatez p̄uāt

Ibi.20.a dilectiōis. Idē altare decē cubitis erat altū: electoz vitā p̄petuam denario significās. Añ q̄ in vinea magni patrisfamilias labozāt: denario remunerant. e ¶ Hēsam. Beda. Scriptura spirituali itelligētia clara. De q̄: Parasti in p̄spectu meo mē

Ps.22.b sam. Panes p̄positiōis sancti doctores: quoz opa nobis vel verba ad exemplū p̄posita in diuinis paginis q̄ bene querit inuenit. Unde idem panes in Exodo. xv. fieri p̄cepti sunt propter apostolos. xii. per quos scriptura noui testamenti est cōdita: z veter⁹ reuelata mysteria. Quoz nūero oēs doctores sū

L

Exo.25.c

¶ gnank: qz

Nico. de lyra

exponat sicut p̄ius vsq; ibi: Os quoq; luteris. In hebreo nō habet luteris: sed sic habet: Os quoq; eius. z p̄m hebreos li ei⁹ nō refert ad luterē: sed ad basem: cuius os dicebat circul⁹ intra qd̄ ponebat luteris fund⁹: vt dictū est: Intrinsecus erat: quia nō erat in extremitatibus quadrati: sed in medio: In capitis sūmitate: z qd̄ forinsecus apparebat vni⁹ cubiti erat totū rotundū. In hebreo nō habet capitis: sz pro tota ista lra sic habet in hebreo: Et desup p vnū cubitū os ei⁹ rotundū: qz sup altitudinem que erat vnius cubiti vt dictuz est: erat circulus qui vocabat os: vt dictū est habens dimidiū cubitū in altitudine. Pariterq; habebat vnū cubituz z dimidiū: sz in latitudine: qz tante quantitatis erat diameter illius circuli: vt fundus luteris posit ibi recipi. Cetera que sequūtur exponātur sicut p̄ius vsq; ibi. Nam z humeruli illi quattuor p singulos angulos basis vni⁹ ex ipsa basi fusiles z cōiuncti erāt: qd̄ sic intelligit: nō q̄ erant fusi p se: et postea appositi corpi basis: sed simul cū corpe ipius basis: ita q̄ faciebāt vnum corpus cōtinuū: Et eodē mō dicunt hebrei de rotis ipius basis/q̄ erant fuse cū ea in vno corpore continuo. z ex hoc sequit q̄ non erant volubiles: nec basis per eas de loco ad locū poterat duci: sed erant ad decorem basis z ad in- t32.q.2.c. gloria altandum eam a terra loco pedu. In summitate autem basis erat quedā rotunditas: id est quedam circularis elevatio: vt dictum est. Unius cubiti z dimidiū scilicet ẽtū ad diametrum ad ponendum ibi luteris fundum. Habens

D

celaturas suas/variasq; sculpturas in parte exteriori per circuitū. Ex semetipa: quia ille sculpture non erant per se fuse: et postea ibi appositē: sed magis erant fuse simul cum basi: vt p̄dictū est. Cetera autem exponantur sicut p̄ius. ¶ Ad capiendum predicta facilius ponit figura luteris z basis eius p̄m expositores latinos communiter in columnis istis. a ¶ Fecit ergo hiram le. zc. Hic consequenter agit de quibusdam aliis vtensilibus ad templū pertinētibus in diuersis officijs: z hoc notatur cuz dicitur: Fecit quoq; hiram lebetes: id est caldarias. Erant em̄ ibi alique caldarie vbi ponebantur cineres amoti de altari holocaustoz: vt portarent extra ciuitatem ad locuz mundū: z alique ad decoquendū carnes aliquoruz sacrificioz: vt habetur supra p̄mo libro ca. ü. b ¶ Et scutras. vasa sunt equalis amplitudinis in superiori z inferiori: vbi ponebantur carbones accepti de altari holocaustoz: vt portarent intra templū ad cremandū thymiama super altare incensi. c ¶ Et amulas. id est fuscinulas: vt dicunt aliqui: sz nō videt vez: qz sic diceret de hamo mas. z haberet h. i p̄n cipio: z ió dicūt alij q̄ sunt vasa vinaria ad modū ampule facta q̄bus effundebat vinū libaminis sup altare holocausti. d ¶ Colūnas du. de q̄b⁹ diffuse. s. dictū ē. e ¶ Et funiz zc. circulos cingētes capitella ad modū funiculoz. Cetera patet ex supradict⁹ vsq; ibi: f ¶ De aurichal. erāt. q̄ddā gen⁹ metalli ē sile auro i colore. g ¶ Fudit ea rex. s. salomō: qz fecit talia fieri: sic z. s. dictū ē i p̄ncipio hui⁹ ca. Domū suā edifi. salomō zc. vel p̄t referri ad hirā q̄ dicebat rex artificū p̄ter art⁹ excellētiā. h ¶ In argil. terra. q̄ ē apta ad faciēdū formas in q̄b⁹ metalla fundunt. i ¶ Altare aureū: id est altare incensi q̄ erat intra templū. k ¶ Et mensam sup quā ponerent panes zc. de quoruz forma z dispositione z situ dictum fuit Exodi. xxv. et. xxx.

t v ✠ Et cādelabra

E gnanť: qz ipam doctrine formā quā a dño apli acceperunt se
2.Pa.4.b quunť. In verbis diez legim⁹ q fecit salomō mensas decem
in templo: quinq a sinistris: quinq a dextris: qs ad vasa dñi
portanda factas esse sciendū est: scz phialas: quas pariter fa-
ctas scriptura refert: t thymiamateria in quib⁹ thymiama a-
dolebať ꝛc. Quod paulo post in eodē
volumine subinferť: fecit salomō men
sas: t sup eas panes ꝓpositionis. vel
plurale ꝓ singulari posuit more scptu-
re: vel certe panes nouiter cocti illis
mensis imponebanť: vbi nocte illa ser
uarenť operti: donec ꝑmo mane abla-
tis veteribus sup mensam ꝓpositiōis
ponerenť calidi. Mense decē a figu-
ra vnius nō discrepāt. Mā sic vna mē
sa duodecim panibus onusta: vnani-
mē scripture qua pascimur concordiaz
auctoritate apostolica munitam desi-
gnat: ita decez mense legis t prophe-
tarū eloquia denunciāt: que nobis fi-
delium exempla quasi propositoꝝ ī se
vasoꝝ domini claritatē et miracula
ꝓponūt. Mense sunt bis quine. Qui-
ne: quia lex tam quinq libros q̄ q̄nq
etates seculi complectiť: bis: quia post
incarnationem domini vtriq populo
iudeo scz et gentili cōmittiť: t qz ple-
na figuris ostēdit: q̄ quondā iuxta lit-
12.Pa.5.a teram intelligēda putabať. ¶ Be. Si
cut mēse in typo scripture ponunť: qz
panē verbi ministrāt: t vasa ferūt mi-
nisteriū. i. iustoꝝ nobis actus in exēplū
ꝓponūt: ita p cādelabra eadē figurať:
qz lucē sapiētie errantib⁹ ꝓfert. Ā sa
lomō: Mandatū lucerna est: t lex lux.
Pro.6.c Or cādelabra q̄nq a dextris: q̄nq a si
12.pa.5.a nistris. idē ē qđ. s. de mēsis. Oraculū
vbi erat arca aditus patre celest⁹: vbi
xp̄s in dextra dei sedens paternoꝝ vti
q ꝓsci⁹ arcanoꝝ. Cādelabra ꝫ oraculū
qz eloquia dei ad habitationē supne ci
uitatis aspectāt: vt ad eam ꝓmerendā
nos accēdāt. Lucerne sūt viri sancti q̄
oleo spūscti infusi: t ipsi igne dilectio
nis ardent in corde t ꝓmis lucē scie
ꝓferunt in lingua. Cādelabra q̄ lucer-
nas in sublime tollūt: sacra scriptura ē
q̄ sanctoꝝ ꝯtutes t doctrinā sua lectio
ne demōstrat. vñ de Johāne dr: Ille
Joh.5.f erat lucerna ardens t lucēs. aut ita lucerne diuīa sunt eloq̄a.
Ps.118.o. vñ: Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū. Candelabra lucernarū
sancti sunt: q̄ corda t corpa ferendis dñi mādatis supponunt.
Quisq enī in nullo ꝓpriā sequi curat voluntatē: verū q̄ scri
ptura dicat attēdit: eiusq se subiicere mādat: satagit t auscul-
tare ꝓmissis: qsi candelabrū aureū aureas gestat lucernas: et
hoc tam fixa intentiōe: q̄ firmiter candelabrū ad supna erectū
impositas sibi lucernas absq motiōe seruat. Flores lilij ame
nitatē semp virentis terre viuentiū designāt. Bene hi flores
in candelabro sūt: qz scriptura spret⁹ terrenis ad appetēda ce-
lestia ꝓuocare ꝓsueuit: t quō erectū candelabrū lucernas ha
bet in capite t lilij flores: ita electi qui i scriptura ꝓtinenť ere
cto ad supna sensu bona celestia a dño querunt t ꝓcipiunt.

a ¶ Quasi lilij flo. Hoc videť dicere: qz supma ps cādela-
broꝝ in modū repādi lilij erat deformata. Lucernas desuper
aureas p qđ ꝓtinet id qđ ꝓtinet. i. vascula aurea in quib⁹ ole-
um lucebat designať. b ¶ Forcipes. Bed. id est emuncto-
ria quib⁹ emūgebanť lichini vt reparati meli⁹ lucerēt.
c ¶ Hydrias. Hydrie p̄cordia scoꝝ signant: aqua sapiētie t
vino cōpunctiōis repleta. d ¶ Fuscinulas. Fuscinule qui
bus carnes ꝑparanť p̄dicatores q̄ suis auditoribus cibū itel-
ligentie administrāt: q̄z officiū est corp⁹ t sanguinē credētib⁹
distribuere: infidelibus abnegare. e ¶ Dom⁹ interioris.
Beda. Ostia dom⁹ interioris angelica sunt ministeria: q̄ no
bis de corpore egressis introitū vite celest⁹ reserāt. Ostia do-
do: dñici corporis t sanguinis mysteria cōmunicādo. ꝑma no
sensus t corda sunt angeloꝝ t sanctoꝝ: quibus īmobiliter cō
templationi et dilectiōi cōditoris adherēt: vt eo ministeriū sibi
delegatū recte cōpleant: q̄ a volūtate dñi nunq̄ oculos auertunt
Aperiunť enī t claudunť ostia: sed cardinē nō deserunt: qz an
geli t sancti siue in hac vita fidei: seu in illa speciei fideles t ele-
ctos suscipiāt: semp animū in radice interne dilectiōis fixum te-
nent. Ā bñ ex auro cardines facti sūt:
ꝓpter fidem vel meritū ꝓprie claritā-
tis: vel quā habent in deū charitatis.
f ¶ Perfecit omne opus ꝛc. Bed.
Dum status seculi geriť. facit quidē o-
pus domus dñi: sed nōdū pficit: qz cor-
da electoꝝ dñs vt bona operent inspi-
rat t adiuuat: nullū tamē in hac vita cō
morantē absq peccato esse tribuit. Mā
q̄ h̄ future beatitudini reseruat. Perfi
cit ꝛo ofie opus tēpli salomonis: t de-
dicationi aptū reddit: cū noster pacifi-
in die nouissima electos resurrectionis
īmortalitate glorificat: t eternum pdu-
cit ad regnum. vnde templum septē an
nis edificatum: octauo autē perfectum
ac dedicatum est. Cui tempore cōuenit
quod sequitur: t intulit que sanctifica-
uerat ꝛc. Sanctificauerat dauid pater
salomonis argentum cum deus pater
eloquentes gr̄a sui spūs ad loquēdum
verbum dei confortat. Sanctificat auꝫ
cū naturali ingenio p̄ditos ad intellige
dam legem illuminat. Sanctificat etiā
vasa cum oīb⁹ ecclie filiis spiritussan
cti gratiā largit. Hec sanctificata salo-
mon infert in templū: cum dñs pacto iu
dicio doctoꝝ t ceteroꝝ fidelium cetū in
gaudium celestis regni introducit. Re
posuitq in thesauris do.d. qz deos su-
os absc̄odit in abdito vult⁹ sui a contur
batōe hoīz. Hi sūt thesauri ī vna do
mo dñi: qz ī vna eccl̄ia sct̄i merit⁹ distāt.
Et vna est p̄fia celest⁹ cuius ī ea stella a
stella differat ī claritate. Qđ vtriq di- 1.Cor.15.c
stributor ꝑmioꝝ ōmōstrauit/cū ait: In Joh.14.a
domo p̄ris mei mānsiōes multe sunt.

S Jn.sctm̄ sanctoꝝ

Nico. de lyra

a ¶ Et candelabra aurea q̄n
q̄ ad dexteram ꝛc. Jsta erant facta
ad modum candelabri quod fecit moy-
ses: cui⁹ forma fuit descripta Exo. xxv.
b ¶ Et forcipes aureos. Ad rescindendum partem lichi-
noꝝ combūstā. c ¶ Et hydrias. in q̄b⁹ erat oleū ꝓ lucernis.
d ¶ Et fuscinulas. ad extrahēdū ō lucernis si ibi aliq̄d īmū-
dicie ō lichnis cōbustis cecidisset. e ¶ Et phialas. ad ponen
dū vnguentū ꝓ inunctiōe regū t pōtificū t vasoꝝ q̄ erāt appli
cāda ad cultū diuinū. f ¶ Et mortariola. ad terēdū spēs et
radices vñ fiebāt talia vnguēta. g ¶ Et thuribula. in q̄bus
cremabanť thymiamata. h ¶ Et cardines ostioꝝ ꝛc. de
quib⁹ ostijs. s. dictū est ca. vj. Illa em̄ ps tēpli dicebat sct̄m̄san
ctoꝝ. t iō cardines ostiorū eius erant de pretiosiori materia: q̄
ostioꝝ domus exterioris. Cetera patent. Ca. VIII

Tunc congregati sunt omēs maiores natu
israel ꝛc. Hic cōsequēter describiť tēpli dedicatio. t
primo ponit introductio arce. scdo signū diuine presentie/ibi:
Factū ē āt. tertio salomōis oro/ibi: Setit aūt salomō. q̄rto ppli
bñdictio t licētiatio/ibi: Factū ē āt. Circa ꝑmū dr: Tūc ꝯgre-
gati sūt oēs maio-na. isr̄l ꝛc. vt cū debita solēnitate dedica
ret tēplū t deferret ibi arca dñi. iō subdit: k ¶ Ut deferēt ar-
se. ꝛc. vbi adducta fuerat ō domo obededō vt hr̄. s. ij. li. vj. ca.

Moraliter

* Jn mense

Moraliter. i ¶ Tunc congregati sunt omnes maio
res natu isr̄l ꝛc. Hic agitur de portatiōe arce testamēti ad lo
cū sibi paratū in templo intra sanctūsctoꝝ: p qđ significať celuz
empyreū q̄ est locus beatorū sicut dictū fuit Exod. xxv. Dictum
etiā fuit ibidē q̄ p arcā figurata fuit btā virgo Maria: propter
qđ p hanc arce deportationē figurata fuit hui⁹ virginis assum
ptio. Per maiores natu/ duces et principes qui congregati
fuerunt ad salomonē in arce deportatiōe: signantur angeli de
diuersis ordib⁹ cū christo venientes ad beate ꝓginis veneratio

* nem in ei⁹

a ¶ In sctñ scōz. Be. Dom⁹ tēpli exēplū pegri/ nātē ecclīā sctā scōz supne patrie celestī felicitatē designāt. Illa ta ī sanctasctōz arca assūptā christi hūanitatē itra velū regie celestī inductā. b ¶ Subter alas ꝛc. Beō. Moyses fecit duos cherubin aureos q̄s posuit in ꝓpitiatorio qō erat sup arcā: salomō addidit duos maiores: sub q̄z alis arcā nūc ōr posuisse cū ꝓpitiatorio ꝛ duob⁹ cherubin ꝓximis. c ¶ Cūq; emine. ꝛc. Be. Hoc manifestī⁹ in Paral. Vectes ināt q̄bus portabāt arcaz: quia paululū lōgiores erāt: capita patebant añ oraculū. Si ꝙ q̄s paululū fuisset extrinsec⁹ eos videre nō poterat. Ubi notādū: q: ꝛ si vectiū capita diligēti⁹ intuētib⁹ patebāt añ oraculū: nō tñ fieri poterat vt ipa capita añ oraculū eminerent: q: necesse erat vt clauso oraculo ꝛ appēso añ ostia velo: ipi q̄z vectes cū arca ad ducerent interi⁹/ qō fieri non poterat si ꝓminētes vltra ostiū vectes ꝓducēdis ad claudēdū ostijs locum nō darent.

Nota

d ¶ Qui ꝛ fuerī ibi. In Paral. ōr: Fuit itaq; arca ibi vsq; ad p̄sentē diez: qō ab hystoriogpho additū ē: significāte vsq; ad tpa etatī sue eā ibi gmansisse: qō nō de Esdra pōt intelligi: q: iaz erat incēsū tēplū: sz de nathan vel aliq̄ ꝓphetaz a q̄bus oīa gesta suoz tēpoz scripta esse creduntī. e ¶ In arca aūt non erat aliud. Ra. Erat in arca vrna aurea habēs mānā: q: in hoc christo habitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō que excisa denuo floruerat: quia potestas iudicādi penes eum est: cuius iudicū in humilitate passionis videbat esse sublatū. Erant etiā tabule testamēti: quia ī illo sunt thesauri sapientie ꝛ scientie abscōditi. Adhe rebant ei vectes q̄bus portabat: q: doctores qui laborant verbo nūc p̄senti visione gaudēt glie christi. Un Paulus: Cupio dissolui ꝛ esse cuz christo. Appa rebāt sūmitates vectiū foris ante oraculū nō semp: sed cuz ostia oraculi aperiri ꝓtingeret: neq; oīb⁹z his solū q̄ ꝓpi⁹ accedētes: attentius interiora satagebāt intueri. Vectes sūt cōditi in oraculo: q̄a electi qui p̄cesserūt nūc sunt in abscondito vultus dei. Quoruz tñ sūmitates vectiū aperto oraculo his qui appropiant visunt cū p̄fectioribus oculis sordis purificatis: dei gratia aliquid extremū de supernoz gaudio contēplandū donauerit: quia his qui paulo longius recesserunt: id est mente exterius vagantibus cōtēplatio minime cōcedit. Ipa arca q̄lis ꝛ quō eēt posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: quia soli supne patrie ciues gl̄iaz ibi redēptor⁹ plene ꝓtēplant. f ¶ Mebula ipleuit domū dñi: ꝛ nō poterāt ꝛc. Raba. id est synagogā impleuit: quia eoz mētes infidelitatis caligo repleuit: ꝛ sacerdotes ꝓpter nebulā ministrare nō poterāt: quia dū mysticos sensus littere velamine coopertos: ꝛ natiuitat⁹ christi sacramenta inuestigare despiciunt: debitū fidei sue ministeriuz p nebulā errōris perdiderūt: rita vt exigētibus meritis non agnoscant cultū credulitatis: q̄bus in nebula doctrine sue dñs de se etiā aperta narrauit. Sed q: auditoz mētes infidelitat⁹ caligo impleuerat: q̄si emissū sol⁹ radiū nebula interiacēs abscōdebat.

Phil. 1. c

B

C

D

E

a ¶ id est septembri.

israel in mēse bēthanim in solen a
ni die: ipe est mēsis septim⁹. Venerūtq; cūcti senes de israel: ꝛ tulerūt sacerdotes arcā ꝛ portaue/ b
rūt arcā dñi/ ꝛ tabernaculū fēderis/ ꝛ oia vasa sanctuarij q̄ erant ī tabernaculo: ꝛ ferebāt ea sacerdotes ꝛ leuitē. Rex aūt salomō/ ꝛ ois multitudo isrl q̄ cōuenerat ad eū/ gradiebat cū illo añ arcā: et īmolabāt oues ꝛ boues/ absq; c
estimatiōe ꝛ nūero. Et intulerūt sacerdotes arcā fēderis dñi ī locū a
suū in oraculū tēpli/ i sanctūsctōrū subter alas cherubin. Siq̄dez d
cherubin expādebāt alas sup locū arcē: ꝛ ꝓtegebāt arcā ꝛ vectes

a ¶ vectes q̄b⁹ arca portabat: ꝓdicatores p q̄s xp̄s mūdo innotuit typice nūciant.

c ei⁹ desup. Cūq; emineret vectes: e
ꝛ appārēt sūmitates eoz foris sanctuarū añ oraculū: nō appa/

¶ existenti.

d rebāt vltra extrinsec⁹. Qui ꝛ fue
e rūt ibi vsq; in p̄sentē diez. In ar f
ca aūt nō erat aliō nisi due tabule lapidee q̄s posuerat ī ea moyses in oreb qñ pepigit dñs fēdus cū filijs isrl cū egrederent de terra egypti. Factū est autē cū exis/ g

a ¶. i. de sanctissanctoz vbi intulerant arcā ꝛ tabernaculū qō fecerat moyses.

f sent sacerdotes ō sanctūario: ne h
bula ipleut domū dñi: ꝛ nō poterāt sacerdotes stare ꝛ ministrare i

fuit portata ad tabernaculū federis: sz intra tēplū qō fecerat salomon. c ¶ Et īmolabāt oues ꝛc. Hyperbole est: ad denotādū mltitudinē hostiaz. d ¶ Subter alas cherubin. Loquit de illis cherubin quos fecit salomon. habebāt em̄ decē cubitos altitudinis: ꝛ in medio dom⁹ sub alis eoz se cōtingētib⁹ fuit arca posita sicut dictū fuit supra ca. vj. e ¶ Cūq; eminerēt vectes ꝛc. Dicit Rab. sa. q̄ vectes trāsibāt p latitudinez arce: ita q̄ lōgitudo arce erat inter vectes: sicut dictū fuit Exo. xxv. et sic capita vectiū erāt vtra cortinā pēdētem in ingressu sanctuarij: ꝛ aliquātulū eaz impellebāt: ꝛ sic apparebāt ibi sicut due māmille mulieris sub veste sua: et ad h̄ inducit illud Cant. j. d. Inter vbera mea cōmorabitur. Et ꝓpter hoc subditur: Non apparebant vltra extrinsecus: quia dicta cortina erat ītermedia: ꝛ sic non apparebant corpora vectium: sed tm̄ figura: sicut videt manus p chirotecā. Doctores autē nostri aliter exponūt/ dicentes q̄ licet vectes possent videri ab illis qui erāt prope ostiū sanctisanctoz: nō tamen ab illis qui erāt lōgius. Et hoc videt rationabilius dictū: quia in templo salomonis nō soluz erat cortina media inē sctm̄ ꝛ sanctūsctōrū: sz paries qui nō poterat vectibus sic impelli: vt eoz capita exterius apparerēt. f ¶ In arca autē non erat aliud nisi due tabule lapidee. Contrariū videt dicere Ap̄s ad Heb. ix. a. scz q̄ ibi cū tabulis erat virga aaron: ꝛ vrna aurea habens manna. Ad hoc dicitur duplicit. Uno modo q̄ sole tabule erāt ibi principaliter: quia ad hoc solum fuit arca facta. Alia ꝙ duo occasionaliter: scz virga ad repressionē rebellionis de sacerdotio: ꝛ vrna aurea ad memoriaz cibi dati de celo. Alio modo q̄ virga et vrna aurea nō erant intra arcaz: sed extra in scrinio ad hoc facto ꝛ in latere arce positō: sicut dictū fuit de libro in quo moyses legem scripserat Deut. xxxj. g ¶ Factum est autē cū exissent sacerdotes de sanctuario ꝛc. Hic cōsequēter ostendit signū diuine p̄sentie cū dicit: h ¶ Nebula impleuit domū domini. Que erat signū diuine p̄sentie: quia dñs frequēter legit apparuisse moysi ī nube. i ¶ Et nō poterant sacerdotes stare: ꝓpter reuerentiā diuine p̄sentie se elongātes. Dicūt aūt hic aliqui q̄ nebula ista nō erat obscura sed lucida: sicut nubes que tap/ paruit in transfiguratiōe dñi Matth. xvij. ꝛ ideo sacerdotes non poterāt ministrare ꝓpter excessuz claritatis quā non poterant sustinere: sed hoc nō consonat textui sequēti: vbi dicit: Domin⁹ dixit vt habitare in nebula. Jn hebreo habet Jn caligine. Un ꝛ. ij. Paral. vj. a. dicit: Dñs pollicitus est/ vt habitaret in caligine: nisi dicat q̄ ista nebula in parte erat caliginosa: vtpote exterius: ꝛ in parte lucida: sicut dicit de nube existente inter egyptios ꝛ filios isrl Exo. xiij. e. Et erat nubes tenebrosa ꝛ illuminās noctem: tenebrosa egyptijs: ꝛ illuminās noctem hebreis: sicut plenius dictuz fuit ibidem: ꝛ hoc videt concordare ei: quod ōr. ij. Paral. vij. a. Sed ꝛ oēs filij israel videbāt descendentē ignē ꝛ gl̄iam dñi sup domū.

Nico.de lyra.

✠ a ¶ In mense bethanim. Ille ē mēsis septim⁹ q̄ apud hebreos erat quasi totus festiuus: sicut dictū fuit Leuit. xxiij. tamē festiuitas ꝑncipal erat festū expiatiōis: qō celebrabat decima die illi⁹ mēsis. b ¶ Et portauerūt arcā dñi ꝛ tabernaculū federis. qō fecit moyses: q: illud tabernaculū fuit repositū cū aliis vasis sacris in thesauris domus dñi. Aliqui aūt libri habēt: Et portauerūt arcā dñi ad tabernaculū federis: q̄a ꝑ imperitiā aliquoz correctoz positū ē ad ꝓpet. Nō em̄ arca tūc

✠ Dñs dixit nē in eī⁹ assūptiōe. Hiero. i sermōe. Legim⁹ q̄s sepe ad exequias ꝛ funera quorūlibet sanctoruz angelos aduenisse ꝛ ere quijs eoz obsequia p̄stitisse: necnō ꝛ eoz aīas ad celū cū hymnis ꝛ cāticis detulisse. Sequit: Et q̄nto magis credēdū est hodierna die militiā angeloz cū suis agminib⁹ obuiā aduenisse genitrici dei: eāq; ingēti lumīe circūfulsisse: ꝛ vsq; ad thronuz olim añ mūdi ꝓstitutiōez sibi patū cū laudib⁹ ꝛ cāticis ꝑduxisse. Sequit ibidē: Nec īmerito credit q̄ ipe saluator oīm ꝑ se totus festinus occurrit: eāq; secū in throno collocauit.

Moraliter

✠ Stetit autem

✠ Stetit ergo

Eppter nebulam. Impleuerat enim gloria domini domũ do-
¶ id est statuit:
mini. Tunc ait salomon: †Dominus dixit vt habitaret in ne- a
†2 pa. 6, a bula. Edificans edificaui domũ habitaculum tuũ: firmissi
mũ solium tuũ in sempiternũ. Cõuertitq; rex faciem suam: et
benedixit omni ecclesię israel. Omnis eñ ecclesia israel sta-
bat. Et ait salomon: Benedict⁹ domin⁹ deus israel qui locu b
a ¶ per prophetas.
tus est ore suo ad dauid patrem meum: et in manibus eius p
fecit dicens: A die qua eduxi populũ meũ israel de egypto
nõ elegi ciuitatẽ de vniuersis tribub⁹ isrl̃ vt edificaret dom⁹
et esset nomẽ meũ ibi: sz elegi dauid vt eẽt sup pplm meũ isrl̃.
Voluitq; dauid pr̃ me⁹ edificare domũ noi dñi dei isrl̃: et ait c
dñs ad dõ patrẽ meũ: Qz cogitasti i corde tuo edificare do-
†1. q. 7. c. 2 mũ noi meo bñ fecisti: hocipm mẽte tractas †Verũtñ tu ñ edi
ficabis mihi domũ: ꝑ fili⁹ tu⁹ q̃ egrediet de renibus tuis: ipse
edificauit domum noi meo. Cõfirmauit dñs sermonẽ suum
quẽ locut⁹ ẽ: Stetitq; ꝑ dauid pr̃e meo: ꝛ sedi sup thronũ isrl̃
sicut locut⁹ est dñs: ꝛ edificaui domũ noi dñi dei isrl̃: ꝛ ꝓstitui
¶ id est tabule testamenti.
ibi locũ arcę i q̃ fed⁹ dñi ẽ: qõ pcussit cũ pr̃ib⁹ nr̃is qñ egressi
sunt de terra egypti. Stetit aũt salomõ añ altare dñi i cõspe d
¶ flexis genibus.
ctu ecclię israel: ꝛ expãdit man⁹ suas in cęlũ et ait: Bñe de⁹ isrl̃ e
nõ est silis tui de⁹ i cęlo desup: et sup terrã deorsũ: q̃ custodis
pactũ ꝛ miscdiam huis tuis q̃ ambulant corã te in toto corde
suo: q̃ custodisti huo tuo dõ patri meo q̃ locut⁹ es ei. Ore lo-
cut⁹ es ꝛ manib⁹ pfecisti: vt h̃ dies ꝓbat. Nũc igit dñe deus
isrl̃: ꝓserua famlo tuo dauid pr̃i meo q̃ locut⁹ es ei dicẽs †Nõ
†2. iRe. 7. b 3. 2. a auferet õ te vir corã me q̃ sedeat sup thronũ israel: ita tamen
si custodierint filij tui viam suã vt ambulent coram me: sicut
f tu ambulasti in cõspectu meo. Et nũc dñe deus isrl̃ firment f
a ¶ nõ ꝓpter hoc q indigeas: qz nõ indiges.
ẏba tua q̃ locut⁹ es seruo tuo dauid pr̃i meo. Ergõ ne putã- g
dum est q vere de⁹ habitet sup terrã: Si eni cęlũ ꝛ cęli cęlo-
rũ te capę nõ pñt: quãto magis dom⁹ hęc quã edificaui tibi:
Sz respice ad orationẽ serui tui ꝛ ad pces eius dñe de⁹ me⁹. h
Audi hymnũ ꝛ orationẽ quã seru⁹ tu⁹ orat corã te hodie: vt i
sint oculi tui apti sup domũ hãc nocte ac die: sup domum de
qua dixisti †Erit nomẽ meũ ibi: vt exaudias orationẽ quã ser k
†Deut. 16. b tuus tu⁹ orat ad te i loco isto: vt exaudias depcationẽ hui tui
ꝛ ppli tui isrl̃: qcũq; orauerit i loco isto: ꝛ exaudies i loco ha
†2 Pa. 6. b bitacli tui i cęlo: ꝛ cũ exaudieri, ppit⁹ ert. †Si peccauerit hõ l
i ꝓximũ suũ: ꝛ habuerit aliqs iuramẽtũ q̃ teneat astrict⁹: ꝛ ve
nerit ꝓpter iuramẽtũ coram altari tuo i domũ tuã tu exaudi-
es i cęlo: ꝛ facies ꝛ iudicabis huos tuos: ꝓdẽnans ipiũ: ꝛ red
dẽs viã suã sup caput ei⁹: iustificãsq; iustũ ꝛ retribuens ei ꝟm
iusticiã suã. Si fugerit ppls tu⁹ isrl̃ inimicos suos: qz peccatu m
rus ẽ tibi ꝛ agẽtes pnitẽtiã: ꝛ ꝓfitẽtes noi tuo venerit ꝛ ado- n
rnuerint ꝛ deprecati te fuerint i domo hac: exaudi i cęlo: et di
mitte pctñ ppli tui isrl̃: ꝛ reduces eos i terrã quã dedisti pa-
trib⁹ eoz. Si clausuz fuerit cęlũ: ꝛ nõ pluerit ꝓpr̃ pctã eoz: ꝛ o
orãtes i loco isto pnitentiã egerint noi tuo: ꝛ a peccatis suis
cõuersi fuerint ꝓpter afflictionẽ suam: exaudi eos in cęlo: et
dimitte pctã seruoz tuoz ꝛ ppli tui isrl̃: ꝛ ostẽde eis viã bonã
p quam ambulent: et da pluuiam super terram quam dedisti
populo tuo in possessionem. Fames si oborta fuerit in terra: p
aut pestilentia aut coꝛruptus ꝗer aut erugo aut locusta q r

✻ a ¶ Dñs dixit ꝛc. Dicũt aliq̃ q nõ inue 6
nit̃ h̃ dictuz a deo verbo sed facto: qz pluries
legit̃ apparuisse i nube: vt ꝑdictũ ẽ. põt etiaz
dici q inuenit̃ dictũ verbo dñi Leuit̃. xvi. d.
Dixit dñs i nube apparebo sup oraculũ. Cõ
sequẽter ponit̃ gratiarũactio salomõis: eo q
videbat p signũ diuine pñsentie q domus ab
eo edificata erat deo accepta. ideo subditur:
b ¶ Et ait salomõ: Bñdic ꝛc. ꝛ patz ifra
vsq; ibi: c ¶ Et ait dñs ad dõ pa. m. ꝛc.
Ex h̃ ptz q nõ oportet volũtatẽ hũanã sp con
formari diuine volito. Dauid eñ voluit edifi
care tẽplũ dño: ꝛ õ h̃ cõmẽdat a deo: ꝛ tñ de⁹
nolebat q ipe edificaret: sz filiꝰ eiꝰ. Cetera pa
tẽt in ifra. d ¶ Stetit autẽ salomon ꝛc.
Hic ꝓr ponit̃ oratio salomõis ꝓtinẽs septẽ Prima po
petitiões. Prima respicit bonũ statum regni titio
dauid. pmittit tñ ipsi⁹ salomonis denota dis
positio cũ õr: Stetit aũt salomõ añ alta
re. s. holocaustoz: qz ad altare incẽli soli sacer Diuisio
dotes itrabãt. e ¶ Et expãdit ma. suas
i ce. Per h̃ designãs q oẽ bonũ a deo ẽ expe
ctãdũ. scõo regratiat̃ salomõ de ꝓterito bñfi
cio cũ õr: Dñe de⁹ isrl̃ ꝛc. ꝛ sbdit: Qui custo
disti huo tuo dauid pr̃i meo ꝛc. tertio põit̃ de
futur̃ petitio cũ õr: Nũc igit̃ dñe de⁹ isrl̃ cõ
serua ꝛc. f ¶ Firment̃ ver. tua. Per h̃ ñ
designat̃ i deo mutabilitas aliq̃ sz i hoib⁹ q̃
bus ꝓmissa sũt diuina bñficia sb̃ cõditione q
bñ debeãt se hr̃e. est igit̃ sensus: Firmẽtur
ẏba tua. i. da mihi ꝛ aliis poster̃ dõ stabi
litatẽ mẽtis i bono: ita q nõ fraudemur ꝓmis
so tuo. g ¶ Ergo ne p. ẽ ꝛc. Per h̃ eni ex
cludit erroꝛẽ illoꝝ q̃ putauer̃t deũ hr̃e formaz
corpalẽ. h ¶ Sz respice ꝛc. q. d. ista dom⁹
ñ ẽ edificata vt ibi habites: sic̃ hõ i domo sua:
sz vt ꝑces ibi facte sint magis exaudibiles cõ
alibi: ꝓr̃ exercitiũ cult⁹ diuini. i ¶ Vt sint
oc̃li ꝛ. ꝛc. Oc̃li tue pietat̃ ꝛ misericordie. 2. petitio
k ¶ De q̃ dixisti ꝛc. hoc dixit Deut. xij.
l ¶ Si peccauerit. hic põit̃ scda petitio et
respicit fidelitatẽ viri cũ ꝓximo suo. i plurib⁹ ei
calib⁹ determiabat ꝓtẽtio aliq̃ ꝙ iuramẽtũ lb
vtpote i depositio: furto sblato qñ nõ inuenie
bat: tũc depositari⁹ erat liber iurãdo q nõ se
cisset fraudẽ ꝓximo: vt hr̃ Exod. xxij. in tali casu
ꝛ ꝓsilib⁹ adducebat aliqs ad iurãdũ añ tem
plũ: ꝛ si ꝙrabat fre q̃nter se q̃bat vindicta di
uina ad dclarationẽ iusticie. ꝛ h̃ est qõ sbdit: 3. petitio.
Judicabis seruos tuos ꝓdemnãs impiũ ꝛc.
m ¶ Si fugerit po. Hic ponit̃ tertia peti
tio q respicit ppli cõitatẽ in bello q̃ qñ erat in
fecta pctõ cõit̃ ab aduersarijs debellabat̃: vt
ptz i multl̃ loc̃ ve. testamẽti. ꝛ h̃ est qõ õr: Si
fugerit ppls tu⁹ isrl̃ inimicos suos qz
peccatur̃ ẽ tibi: h̃ ẽ dictũ: pctm fuit̃ erit
causa fuge seq̃nt̃. n ¶ Et agẽtes penitẽ.
qz sic̃ p offensaz diuinã debellabant: ita p de
bitã pniaz deo recõciliati victores efficieban
tur. o ¶ Si clausuz fuerit ꝛc. Hic ponit 4. petitio
q̃rta petitio ꝓr̃ nimia siccitatẽ ex peccato po
puli accidẽtez. ꝛ ptz ifra. p ¶ Fames si ob 5. petitio.
orta fuerit. Hic ponit̃ q̃nta petitio ꝓ amo
tione diuersoz maloꝝ q̃ accidere solẽt ꝓpter
pctã hominũ cũ õr: Fames si oborta fue
rit: q̃ põt cõtingere ex multl̃ causis: vt ex ste
rilitate terre: vel ex tẽpestate fructꝰ deuastãte
vl̃ ex aduersarijs bona destruẽtib⁹ ꝛ ꝓsimili
bus. q ¶ Aut pestilẽtia. i. mortalitas ho
minũ vl̃ aialiũ. r ¶ Aut coꝛruptꝰ aer. Ex
quo sequunt̃ infirmitates. s ¶ Aut eru
go ꝛc. coꝛrodentes terrenascentia.
✻ Vt rubigo Horatius

✻ d ¶ Stetit aũt salomõ añ al. dñi ꝛc.
Per orationes aũt salomõis h̃ diffuse positas:
signant̃ orationes homis christi quas pro su
is fidelibus in vita presenti adhuc degenti
bus offert deo patri.

✻ Fecit ergo

A F
para.6.a

a ¶Stetit g̃ t bñ/dixit. In Para. refertur qđ hic nõ đr: Fecerat salomõ basem ene am t posuit in medio basilice sup quã stans bñdixit oĩ eccl'ie israel.

b ¶Et dedicauerit tẽplũ dñi. Rab. Tẽplũ dñi sctã ecclia ẽ: iuxta illud: Tẽplũ dei sãctũ est qđ estis vos. hãc dedicauit rex ꝓpõ: cum eã sanguine suo spiritussancti gratia sanctificauit: diuersis ꝓtutibus multiplicauit. hãc dedicãt t filij israel: cũ fideles ꝑm donum sibi collatũ verbo ꝓdicationis t ꝓtutũ opibus ꝓ ꝑmis ꝓsunt.

Exo.3.d

¶In die illa

Ni.dely.

a ¶Vel rubigo. deficcãs stipulas bladoꝝ ita q̃ nõ possũt facere spicas: vel si faciunt: faciunt inanes.

b ¶Cũcta deuotatio id ẽ maledictio seu malã ĩprecatio. Cetera patẽt in lra.

c ¶Insup t alienigena. hic ponit sexta petitio pro exauditiõe gẽtiliũ veniẽtiũ ex deuotiõe ad ozãdũ in tẽplo. Multi eñ gẽtiles audiẽtes in diuersis ꝓtib⁹ orbis mirabilia q̃ fecit de q̃ colebãt ĩ hierusalẽ: ascẽdebãt illuc cã oratiõis: vt habet Joh. xij. t sic deũ colebant: t ꝑm dictamẽ recte rõnis viuebãt: ꝓces eoꝝ erant exaudibiles q̃uis nõ seruarẽt legẽ moysi: quia ad illã nõ tenebãt: imo/ti etiã de his ad iudaismũ q̃uertebant. t patet lra.

d ¶Si egressus fuerit ꝑpl's tu⁹ ad bellum ꝛ inimicos suos. Hic ponit septima petitio q̃ respicit belli ꝓsperitatẽ et aduersitatẽ: ꝓsperitas aũt est qñ sequit victoria: t ß fiebat frequenter ꝓ ß q̃ timẽte bello ꝑpl's ꝓtebat se versus hierusalẽ ad ozandũ dñm: t ß petit ꝑmo salomõ. Et ꝓtz lra vsq; ibi:

e ¶Si peccauerint tibi. Ubi tangit belli aduersitas q̃ est qñ ꝑpl's capit t ĩ captiuitatẽ ducit: a q̃ frequnter liberabat ꝑpulus israel: ꝓpter hoc q̃ ĩ terra captiuitat' ozabat dñm versa facie ꝓ sus hierusalez: t ß petit hic salomon/cũ đr:

Et ozauerint

vel rubigo: t afflixerit eũ t inimic⁹ eius portas obsidẽs: oĩs a
plaga/vniuersa infirmitas: cũcta deuotatio t imprecatio q̃ acb
derit oĩi hoi de ꝑpl'o tuo israel. Si q̃s cognouerit plagã cordis sui: t expãderit manꝰ suas ĩ domo hac: tu exaudies ĩ cẽlo in loco habitatiõis tuę: t repropitiaberis/t facies vt des vnicuiq; ꝑm oẽs vias suas/sicut videris cor eiꝰ† qz tu nosti solꝰ cor oĩm filioꝝ hoĩm: vt timeãt te cũctis diebꝰ/q̃bus viuũt sup faciẽ terrę quã dedisti patribꝰ nostrĩ. Insup t alienigena q̃ nõ ẽ c
de ꝑpl'o tuo israĩ: cũ venerit de terra longinq̃ ꝓpter nomẽ tuũ: audiet eñ nomen tuũ magnũ: t manus tua fortis: t brachiuꝰ tuũ extentũ vbiq;: cũ venerit q̃ t ozauerit in hoc loco: tu exaudies in cẽlo/in firmamẽto habitaculi tui: t facies oĩa ꝓ q̃ꝰ in uocauerit te alienigena: vt discãt vniuersi ꝑpl'i terrarũ nomen tuũ timere: sicut ꝑpl's tuꝰ israĩ: t ꝓbẽt qz nomẽ tuũ inuocatũ ẽ super domũ hãc quaz ędificaui. Si egressus fuerit ꝑpl's tuꝰ ad d
bellũ ꝛ inimicos suos ꝓ viã/q̃cũq; miserĩ eos: orabũt te ꝛ viã ciuitatĩ quã elegisti/t ꝛ domũ quã ędificaui noi tuo: t exaudies in cẽlo oꝛones eoꝝ/t ꝑces eoꝝ: t facies iudiciũ eoꝝ. Or si e
peccauerint tibi† Nõ ẽ eñ hõ q̃ nõ peccet) t iratꝰ tradideris eos inimicĩ suis: t captiui ducti fuerint in terrã inimicorũ ꝓpe vel lõge: t egerint pẽnitẽtiã ĩ corde suo/ ĩ loco captiuitatĩ: t ꝙuer si deprecati te fuerint ĩ captiuitate sua/dicẽtes:† Peccauimꝰ: inique egimꝰ: impie gessimus: t reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo/t tota aĩa sua in t̃ra inimicoꝝ suoꝝ/ad quã captiui ducti fuerit t ozauerit te ꝛ viã t̃rę suę quã dedisti patribꝰ eo f
rũ: t ciuitatĩ quã elegisti: t tẽpli qđ ędificaui noi tuo: exaudies in cẽlo ĩ firmamẽto solij tui/oꝛones eoꝝ/t ꝑces eoꝝ: t facies iudiciũ eoꝝ: t ꝓpitiaberis ꝑpl'o tuo q̃ peccauit tibi: t oibꝰ iniq̃tatibꝰ eoꝝ q̃bus ꝙuaricati sũt ĩ te: t dabis misericordiã coram eis q̃ eos captiuos habuerint: vt misereanť eis. Quia eñ tuꝰ ẽ/t hereditas tua/q̃s eduxisti de terra ęgypti de medio fornag
cis ferreę: vt sint oculi tui apti ad deprecationẽ serui tui t ꝑpli tui israel: t exaudies eos in vniuersis ꝓ q̃bꝰ inuocauerint te. Tu eñ separasti eos tibi in hereditatẽ de vniuersis populis terb
rę: sicut locutꝰ es ꝑ moysen seruũ tuũ: quãdo eduxisti patres nostros de terra ęgypti dñe deus. Factũ est aũt cũ cõplesset i
salomon orans dñm omnẽ orationẽ t deprecationẽ hãc: surrexit de cõspectu altaris domini. Etrũq; eñ genu in terrã fik
xerat: t manus expanderat ad cẽluz. Stetit ergo t benedixit l
oĩi ecclię israel voce magna/dicẽs: Benedictꝰ dñs deus/q̃ m
dedit requiẽ populo suo israel/iuxta oĩa quę locutꝰ est. Nõ cecidit/ ne vnus quidez sermo ex oĩbus bonis quę locutus est per moysen seruũ suum. Sit dominus deus noster nobin
scum/sicut fuit cũ patribus nostris: nõ derelinquẽs nos neq; proĵciẽs: sed inclinet corda nostra ad se: vt ambulemus ĩ vni

¶id est legalia.

uersis vĩs eius/t custodiamus mandata eius: et cerimonias

a ¶decisiones causaꝝ. b ¶ẽtũ ad moralia.

eius t iudicia quęcũq; mandauit patribus nostris: t sint sermones mei isti q̃bus deprecatus sum coram dño: approprinquantes dño deo nostro die ac nocte: vt faciat iudiciũ ꝛuo suo/t populo suo israel per singulos dies: t sciãt oĩes populi terrę: qz dominus ipse est deus: t nõ est vltra absq; eo. Sit quoq; cor nostrum perfectum cum domino deo nostro: vt ambulemus in decretis eius: t custodiamus mandata eius sicut et hodie. Igitur rex t oĩis israel cũ eo/ imolabãt victimas coraz dño. Mactauitq; salomõ hostias pacificas q̃s imolauit dño: bouũ vigintiduo milia: t ouiũ cẽtũ vigiti milia. Et dedicauerũt tẽ

f ¶Et ozauerint te cõtra viam terre sue quam dedisti patribus eoꝝ. t ꝛ. Unde Dan. vj. c. đ:: q̃ ipe existẽs in chaldea fenestris aperti⁹ cõtra hierusalem tribus in die tpibus flectebat genua sua: t adorabat ꝛ. t patet littera vsq; ibi: †2.q.5.c.cõ suluisti.18. q.2.c. pnicio saz de.cõ. dist.1.c.si.

g ¶Quos eduxisti de terra egy. de medio fornacĩ ferree. i. dure ad modũ ferri. Labor eñ filioꝝ israĩ faciẽdo lateres: t coquẽdo in fornace erat eis nimis durus: vt habet in Exodo. h ¶Tu eñ separasti eos. dãdo eis legẽ specialẽ: t ꝑ signuz circũcisionis in carne. Cetera patẽt in lra. i ¶Factum est aũt. Hic ponit populi benedictio post orationez salomonis/cum dicit:

†2.pa.6.g. 1.Joh.1.d

k ¶Surrexit de conspectu altaris domini. vt benediceret populo. Etrũq; eñ genu in terram fixerat. ij. Dar. vj. b. đ:: q̃fecerat basim eneaz: stetitq; super eã: t deinceps flexis genibus fecit orationem predictã: t sic non super terrã. Dicendum q̃ hic vtitur scẽptura modo loquendi cõmuni: quo aliquis dicit flectere genua ad terrã etiaz dato q̃ sit ĩ solario et multo fortius hic: q̃a basis illa non multũ distabat a t̃ra: quia tũ distabat tribꝰ cubitis. l ¶Et benedixit omni ecclesie israĩ voce mag. non illa benedictioe que pertinet ad officiũ sacerdotale: sed ĩ precando populo bona: t regratiãdo deo de bonis ꝓteritis dicens: m ¶Benedictus dñs deus q̃ dedit requiẽ populo suo ꝛ. t depcando pro futuris: dicens: n ¶Sit dominus deꝰ nobiscũ ꝛ. Et patet littera vsq; ibi: o ¶Appropiquãtes domino deo nostro die ac nocte: vt faciant iudiciũ ꝛuo tuo ꝛ. id est exaudibiles coram eo. Cetera patent vsq; ibi:

D

¶In die il.

E ℭ a ℭ In die illa sctifi.rex. Ra. qd ē q salomon edificauit mediū atrij offerēs ibi: qz altare eneū qđ erat añ fores tēpli nō poterat totū cape: nisi q xp̄s q in lege ꝓpt infirmitatē eiꝰ pfici nō poterāt: nūc in eccl̄ia pleniter gerit. Ipse ē em̄ atrium domꝰ dñi: qz p ipm̄ ingressus ptz in hierlm celestē: qz ℊ holocausta z sacrificia in altari typico nō poterāt offerri: eo q oīa sibi figuraliter fiebant. Rex noster erexit altare fidei in eccl̄ia in q̄ holocausta z sacrificia q̄tidie spiritualiē deo offerunt. hinc ē etiā qđ dñs ait: Holocausta z sanguinē victimarū nolui. b ℭ Altare eneum. Qđ fecit moyses positū erat añ tēplū ꝑ ianuas eiꝰ: z qz illud angustū erat z capere nō poterat: mediū atrij ſb diuo sctificauit: vbi posuit illud altare maximū qđ fecerat viginti cubitoꝝ. c ℭ Festiuitatē

†De cōse. dis. 1. c. 1. §. fecit ℊ salomon et c. solēnitates

ce. Ra. In ꝺbis diez: ita de eadm re scriptū ē. fecit ℊ salomō festiuitatē i tpe illo septē dieb⁹ z oīs isrl cū eo. Ecclesia magna valde ab introitu emath vsq; ad torrentē. Fecitq; die. viij. collectā: eo q dedicasset altare septē dieb⁹ z solēnitatē celebrasſz dieb⁹ septē. Igit̄. xxiij. die mēsis septimi dimisit pplos ad tabnacula sua. Et ē sensus q expletis diebus septem dedicatiōis: subsecuti sunt dies scenophegie: q̄ a. xv. die mēsis. vij. inchoabāt z in die. xxij. finiebāt. Utrisq; ergo festiuitatibus recte pactis z sceno phegiaz: viij. die. finita dimisit rex populos ad sua: qđ etiā Josephꝰ attestat.

Mystice ℭ Be. Mysti. Solēnitas quā fec̄ salomon z oīs isrl signat gaudia sctoꝝ q̄ cū xp̄o vero pacifico ꝓpetualiter habēt. Loca q̄z ꝛgruūt. emath em̄ interꝓetat dñi veritas. Riuꝰ siue torrēs egypti significat mortē tpalē quā in egypto ꝛsistens. i. in tenebris huius mūdi nullus euadere pōt. Dis ℊ isrl a riuo egypti

†2. Pa. 7. c vsq; emath festū celebrat cū salomone: q̄n sctī post finē pñtis vite veracit̄ eternis gaudijs cuz dño xp̄o pfruunt. Se

£ ptem z septē diebus festa celebrant: qz electi p septiformē gratiā mō in hac vita q̄ septenario discurrit gaudēt i spe: et tūc in sabbato ꝛo. i. aiaz requie gau

†De pe. di. 2. c. si em̄ ꝛo. salomon debūt in re. i. in ipsi⁹ veritat̄ pceptiōe. Dies octauus resurrectio ē sanctoꝝ secutura p⁹ sabbatismū aiaz. Tunc i mānsionib⁹ celestib⁹ quicq; ꝑm meritoz q̄litates collocabunt vbi alacri corde letā tur deū laudātes sup bonis q̄ i xp̄o pater ꝓtulit xp̄ianis. d ℭ Ab introitu emath. Ra. Per introitū emath septētrionalē iudee plagā Per riuū siue torrentē egypti designat australē. Iste aūt rinus nō est nilus: sed aliꝰ fluuiꝰ q̄ iuxt̄ riuozulā influit in mare. Emath aūt ciuitas syrie ē q̄ nūc epiphania vocat ab antiocho epiphane. e ℭ Letā tes. Decantātes cū delectatione hymnos ita vt in ea iocunditate sine labore ad ꝓpria remearent.

Ni.de lyra

℔ Prebēte

✻ a ℭ In die illa sctificauit rex mediū atrij. i. pauimētū atrij sacerdotū ꝓpe altare holocaustoꝝ qđ nō erat recte i medio añ tēplū: sz declinabat ad ptem aq̄lonarē: altare em̄ holocaustoz qđ fecerat salomō licz eēt vestitū ere exteri⁹: interi⁹ tn̄ erat de lapidib⁹ impoliti. z iō pauimētū atrij in necessitate poterat ad op⁹ cōsimile applicari et sancti ficari: ista tn̄ sanctificatio fuit facta p pō tificē: ad cuiꝰ officiū ℔ spectrabat: qz tn̄ ℔ factum fuit ad instinctū regis: ꝺr rex hoc fecisse. b ℭ Ab introtu emath. qui est in termino aq̄lonari terre ꝓmissiōis. c ℭ Usq; ad riuū egypti. qui vocat̄ riuozula: z est in termino australi terre ꝓmissiōis: z inter istos duos terminos est eiꝰ longitudo. d ℭ Septē dieb⁹. ꝓ dedicatione. e ℭ Et septē dieb⁹. ꝓ festo tabernaculoz qđ incepit die. xv. mēsis septimi: z sic tertia die ꝑme septene fuit festū expiatiōis cōcurrēs. s. decima die mēsis septimi et sic tūc fuit duplex festū. f ℭ Et i die octaua dimisit pplos. nō q illa die recesserint: qz fuit dies collecte: tn̄ illa die dedit ut̄ tiā q i crastino possent recedere qz die. vij. fecit collectā: z i crastio recesserūt. s. xxij. die mēsis septimi vt pleni⁹ habet̄. ij. Paral. vij. g ℭ Letantes alacri q̄z ꝛc. In cōpletiōe et dedicatiōe domꝰ dñi ꝓ filiū sibi succedētē in regno suo sit ꝓmissū ei fuerat vt hr̄. s. ij. li. ca. vj. Hebrei aūt aliter exponūt. d. q cū sacerdotes vellēt introducere arcā i tēplū: pulsare clausa se z cū sacerdotes ꝓ aptiōe ipetrā da cātarent Ps. cxxi. b. vol ꝺr: Surge dñe in re. tuā: tu z arca sctifica. tue. et cū venirent ad illū versum: Propt̄ dauid seruū tuū. i. ꝓpter eiꝰ merita. Nō auertis faciē xp̄i tui. i. salomonis i regez vncti: denegādo ingressū arce intra locum quē ꝓparauit: tūc porte aperuerūt se: ad ostēdendū q deꝰ acceptauit locū ꝓpter merita ipsius dauid: qđ videtes ppli q̄ astabāt letantes deū laudauerūt. z hoc est qđ ꝺr: Letantes alacriq; corde sup oīb⁹ bonis q̄ fecerat deꝰ dauid. z hoc videtur ꝓlonari et qđ subdit̄. ij. Paral. vj. in fine.

Moraliter ✻ † ℭ Fecit ℊ salomō in tpe illo festiuitatē celebrē ꝛc. Per qđ signi ficat q beate virginis assumptio debet esse valde celebris oīm pplo christiano. Uñ ꝺr in quadā antipphona: Ascendit christus sup celos z ꝓparauit sue castissime matri imortalitat̄ locū. Et hec ē illa p̄clara festiuitas oīm sanctoꝝ ꝛcinitatib⁹ incōparabilis: in qua gloriosa et felix mirātib⁹ celestis curie ordinib⁹ ad ethereū guenit thalamum q̄ pia sui memoz ꝛmemor nequaq; existit. Ca. IX

Diuisio Actū ē aūt. Hic ꝓn agit ꝺ remuneratiōe edificantiū. z ꝓmo salomonis q̄ fuit principat in edificādo. scḋo hirā regis tyri q̄ iuuit eū ligna ministrādo/ibi: Expletis aut̄. tertio ppli isrl q̄ coopat̄ fuit in laborib⁹ z expensis/ibi: Hec est summa expēsarū. Remuneratio aūt salomonis describitur p ℔ q̄ sibi diuinitus fuit reuelatū oratiōnē eius esse exauditā/ cum dicit: Apparuit ei dñs secundo: qz primo apparuerat ei in ꝓncipio regni sui: vt dictum est. ꝛ. iij. ca. i ℭ Sic apparuerat ei in gabaon. Et q̄ ptz q̄ ista apparitio fuit in somnis sicut z illa: et hoc expresse ꝺr. ij. Paral. vij. k ℭ Sctificaui domū hanc. i. applicaui z dedicaui meo cultui. l ℭ Tu q̄z si ambulaueris coram me. iancte z iuste viuendo. iō subdit̄: m ℭ In simplicitate cordis: id est in innocentia. n ℭ Et in equitate: id est in iusticia. cetera patent in littera vsq; ibi: o ℭ Auferam israel de superficie. eos captiuando. p ℭ Et templū qđ ian. no. m. ꝓpiciā

Moraliter ✻ a cospectu

Moralit̄. b ℭ Factū ē aūt cū perfecis. ꝛc. sequit̄: p ℭ Et templū qđ sctificaui no. meo ꝛc. Ex ℔ ptz q̄ oīa exteriora q̄ fiūt ad cultū diuinū: sic est materiale ecclia vasa argentea z aurea z vestes ℊtū cunq; sint sūptuosa z ꝑciosa nō sunt deo accepta nisi ꝓpt̄ cultū interiorē ministroꝝ

a ¶ Przebẽte regi salo/ monī li.ce.tē. Raba. Multū auri ⁊ argenti ligna q̃s cedrina ⁊ cypꝛissina ad edificiū reꝛ tyri cõtulit: quẽ salomon ī/ anis cõpẽsatiõibꝰ redonauit: inter q̃s ciuitates .xx. nõ ꝓcul a tyro ꝓdonauit. Que cũ displicuissent mittens ad salo/ monẽ dixit se ciuitatibꝰ nõ egere: ⁊ ex/ tũc appellate sũt terra gabaon qđ lin/ gua phenica displicere significat. Sed chabul q̃si germẽ interꝓtat. Quõ g̃ di cte sũt chabul: nisi forte dictũ sit p ironi am: q̃ germẽ cũ plenitudine fructuum nõ afferrent. b ¶ Edificauit g̃ sa. Raba. Urbes q̃s edificasse dr: hoc est mello: ⁊ muꝛ hieꝛusalẽ: heçer: maged/ do: gaçer ⁊ reliq̃ ecclie decorẽ signant/ quã verꝰ salomon ad sempiternã letici am ꝓpanit. Interꝓtat aũt mello adim/ pletio: heçer sepatus vel sctificatꝰ: ma geddo cenaculũ eiꝰ: gaçer pcisio vel di uisio: bethozon domꝰ montiũ: balaath ascẽdẽs interꝓtat. Sancta g̃ eccl'ia ipa ciuitas dei est: vbi implet̃ volũtas dei hec sepata ab erroꝛe: sanctificata est in fide ⁊ bonis opibus: ibi est refectio ꝑ/ tutũ. Discernit aũt hec mũdũ ab ĩmun do: ⁊ domꝰ est mõtiũ. i. habitatio sctõ/ rũ: ⁊ fructꝰ iusticie sicut palma florens ascẽdit de ꝑtute in ꝑtutẽ: vt videaẽ de us deoꝛ in sion. Vicos suos qui erãt absq̃ muro muniuit salomõ: q̃ ipꝰ ce/ tus fideliũ gra sua ita ꝓtegit: vt hostiꝰ spũalibꝰ ĩsuꝑabiles existãt. ¶ Ra. Ciuitates q̃s salomon edificauit de re liquijs ãmoꝛreoꝛ fuerũt q̃s nõ potue/ rũt filij israel delere: sicut in iesu naue legit̃: has postea rex egypti subuertit ⁊ dedit ĩ dotẽ filie sue vxoꝛi salomõis: ⁊ idcirco reedificauit eas salomon.

c ¶ Et palmyrã in soli.tē. Inha/ bitabilis regio eo q̃ nusq̃ aqua inue/ niret̃: sed illo loco vbi edificata est ciui tas fontes abũdant: ⁊ palma q̃ grece vocat̃ palmyra ipa est emath siue epi/ phania vel ãtiochia. d ¶ Uniuer/ sũ populũ. Ra. Qui nõ fuerat de fi lijs israel: fecit pacificꝰ nr̃ tributarios cũ eis q̃ nõ sũt in filioꝛ nũeroꝛ: sed i ser uili ꝓditiõe vtiẽ ad ꝓpriũ seruitiũ: ta/ les licet in multꝫ aduersenẽ: tñ frequẽ/ ter vsibꝰ seruiũt eccl'ie: cũ in ꝑsenti tpe de rebus suis solatia ꝑbent. e ¶ De filijs israel. Raba. Eos q̃ nõ ancil/ le filij sũt: sz libere: q̃s filiꝰ dei sanguĩe liberauit: nõ ꝓstituit salomõ noster ser uire: q̃ neminẽ cogit ritu gẽtili ꝑuire: neminẽ cerimonias veteꝛ legꝫ tpibus noui te. seruare: sz bellatoꝛes esse: q̃ cõ tra spiritales neq̃tias scuto fidei ⁊ gla dio spũs dimicẽt: ⁊ ministros suos fie/ ri: ꝑ ẽ spũale obsequiuz in bonis opibꝰ sibi ꝑbere. Et principes ⁊ duces: sz vt bñ sibi ꝓcipient̃: ⁊ carnis lasciuiã do/ ment: siue vt subditos sibi bene regãt/ ⁊ in semitas iusticie ducãt.

Quinquaginta

Nico.de lyra

✻ a cõspectu meo/ ipm destruẽdo: qđ factũ fuit postea p nabuchodonoſoꝛ vt habetur ĩra. iiij. lib. xxv. a ¶ Eritq̃ israel in ꝓuerbium. quia oẽs lo/ quent̃ de eiꝰ deiectiõe ⁊ captiuitate.

b ¶ Et in fabulã. q̃ in narratiõe ta liuz multa falsa ĩmiscent̃. c ¶ Et do/ mus hec erit in exẽplũ. diuine offensiõis. d ¶ Omis q̃ trã sierit p eã stupebit. ꝑ admiratiõe vltiõis diuine. e ¶ Et si bilabit. Sicut solẽt facere hoẽs q̃ vi dẽt casum subitũ alicuius rei magne.

f ¶ Expleꝫ autẽ. Hic ꝓr describit ipsiꝰ hirã remuneratio. ⁊ ꝓmo ponit tẽpꝰ cũ dr: g ¶ Annis vigiti tē. q̃ septẽ annos posuit ĩ edificationez tẽpli: ⁊ tre/ decim in edificatiõe domꝰ sue: vt dictũ ẽ s. ĩ fine. vj. ca. ⁊ in ꝓnci. vij. h ¶ Tunc dedit sa. hi. viginti op. in recõpẽsati one lignoꝛ ⁊ alioꝛ q̃ ei ministrauerat.

i ¶ Et egressus est hirã. s. rex tyri.

k ¶ Et appellauit eas terrã cha. qđ sonat displicẽtiã: vt dicũt aliq̃: ⁊ ꝑ in lingua phenicea cuiꝰ erat hirã: ⁊ ꝑ cõso/ nat ei qđ ꝓmittit̃. Et nõ placuer̃t ei. Di cit ꝯo Rab. Sa. q̃ sonat tenacitatẽ ĩ he bꝛeo: q̃ illa terra ẽ lutosa ⁊ adherẽs pe/ dibꝰ: ⁊ iõ sic vocauit eã. l ¶ Hec ẽ sũ/ ma expẽ. Hic ꝓr ponit remuneratio ppli: ⁊ diuidit̃ in duas: in ptẽ ꝓncipalez ⁊ incidẽtalẽ. scda ibi: Filia autẽ pharao nis. Remuneratio aũt ppli ꝓsistit in bõa dispositiõe ipsiꝰ: q̃ maxime ꝓuenit ex tri/ bus. s. ex bona munitiõe foꝛtaliciꝯ: ⁊ sb iectiõe aduersariꝯ: ⁊ ex libertate ciuiũ. secũdũ pdit̃ ibi: Uniuersũ ppli. tertiuz De filijs autẽ israel. Circa ꝓmũ dicitur: Hec ẽ sũ. expẽsa. quã tē. In hebꝛeo hr̃: Hic ẽ cẽsus quẽ leuauit salomõ. ⁊ ꝑz eos nõ referr̃ ad lrãz ĩmediate ꝓcedẽtẽ. s. ad. cxx. talẽta auri q̃ misit hirã: sz ad illõ qđ postea subdit̃ de alienigenis q̃s salo mõ fecit tributarios. s. ad portãdũ onera ĩ opibꝰ q̃ ꝑ exẽmũt̃ m ¶ Et muꝛ hic. quẽ fecit triplicẽ: vt. s. dictũ ẽ. iij. ca.

n ¶ Et hezer ⁊ maged. tē. noĩa sũt foꝛtaliciꝯ. o ¶ Pharao rex egypti ascendit tē. Hic respõdet tacite que/ stioni: q̃ posset aliq̃s querere quare mu niuit gaçer cũ nõ posset sub eius potesta te: ⁊ iõ ponit hic quõ pharao rex egypti cepit terrã illã ⁊ dedit illã filie sue in do tẽ: ⁊ sic facta est sub ditione salomonis.

p ¶ Muniuit ciuitates curuum ⁊ ciuitates equitũ tē. i. vbi reseruaꝛ renẽ currus bellici arma ad resistendus aduersariꝯ si ĩsurgerẽt. q ¶ Uniuer sũ populũ q̃ remãserat. Hic ponit secũdũ scz subiectio aduersariꝯ/ cũ dici tur: Uniuersũ populũ q̃ remanseꝛat de ãmoꝛreis ⁊ de etheis tē. fe/ cit salomõ tributarios. Si ꝑ fecit cu piditate tributi ⁊ absq̃ ꝑ q̃ ꝓuerterenẽ ad iudaismũ: vt dicunt aliq̃ tũc peccauit duplr̃. s. pctõ auaricie ⁊ inobedictie: q̃a dñs ꝓcepat illos extermĩari: vt hr̃ Mu. xxiij. ca. Si aũt fuerũt ꝓuersi ad iudaismũ: ⁊ fecit eos ꝑuos vt filijs israel ꝑcerẽt a laboꝛe ⁊ nõ ducꝰ cupiditate: foꝛsitã non peccauit sic dictũ fuit de gabaonitꝫ Iosue ix. q̃ ꝓuersi ad iudaismũ facti sũt in obse/ quiũ totiꝰ mltitudinis: cuius eẽnt de po pulis quos dñs iusserat exterminari.

r ¶ De filijs aũt israel. Hic ponit tertiũ. s. libertas ciuiũ/ cũ dicit:

✻ Nõ ꝓsti. ✻ riozẽ mĩstroz ⁊ alioꝛ fidelĩũ. q̃ cultꝰ ꝓsistit ĩ actibꝰ fidei: spei ⁊ charitat̃: vt di cit Aug. ĩ enchi. Fide spe ⁊ charitate co/ lit̃ deꝰ. Uñ dic̃ Hiero. Quis ei sãctioꝛ eruꝑio tholosano q̃ coꝛpꝰ ⁊ sanguinẽ dñi in vase vitreo ⁊ capella viminea ꝓfecra/ uit vt auꝛ ⁊ argẽtũ distribueret panpi/ bus. r ¶ De filijs aũ is. tē. Isr̃ iterꝫ tat deũ videꝫ: ⁊ iõ ꝑ filios isr̃ itelligũt clerici ⁊ religiosi q̃ ꝑ ceteꝛ debẽt habe/ re cognitionẽ dei: nec debẽt ꝑuilibꝰ opibꝰ occupari: cuiusmo/ di sũt mercatiões ⁊ alia clericalẽ statũ dedecentia.

Moraliter

✻ Sed erant vi:

E a ¶Quinq̃ginta q̃ habe. ppl'm subie. ꝛc. Ra. Quinq̃gesimo die post pascha ꝛ lex in mõte sina tributa ẽ: ꝛ spũs paraclytus sup discipulos vẽit. Quid ẽ significat iste p̃positoꝝ numer⁹ nisi q̃ hi q̃ spũssecti gr̃a legis dñi sciaz habere merentur: ipsi ꝛ se ꝛ alios bñ regere pñt. b ¶Offerebat q̃z salomõ tri. Ra. Offert pacific⁹ nr̃ tribus vicibus cũ in mẽbris suis p sancte trinitatis fidẽ obsequiũ acceptabile exhibet deo. offert enim q̃sq̃ fidelis holocausta dño: cũ corp⁹ castigãgo macerat ꝛ desideria carnis igne spũssancti consumere festinat. Offert victimas cũ vota labioꝝ in laudẽ dñi expandit. Pacificas cũ bonoꝝ operũ munus exhibet. Hoc sup altare debet offerre: qz in ara cordis vbi decet ignẽ diuinũ semp ardere. i. flãmã charitatis semper feruere quicquid in abstinẽtia bona oatione: gratiarũactiõe laborat: iustũ est vt totũ in suauitate spũssancti offerat deo: sicq̃z adolebit thymiama cum orationem puram deo in cordis secreto p̃parat: ꝛ ea q̃ sunt deo placita postulat. c ¶Classem. Rab. Classis est ecclia q̃ in mari mũdi posita studiũ impendit thesauros sapiẽ ꝛ scie opesq̃z vtutuz acq̃rere: vbi sũt fuꝛi hirã nautici gnari marꝛ cũ fuis salomõis dũ gẽtiles secꝛari sapia eruditi: cũ his q̃ i lege moysi piti sunt i vnitate fidei sociant. Hos salomõ noster in ophir q̃ interp̃tat infirmãs. i. in vilitatẽ ire mittit: vt sumptũ inde auz. i. sensum p̃ciosum non sibi sed ipsi salomoni ascribẽtes deferãt. Qz tum centũ vigiti talenta. i. hystoriã: allegoriã: tropologia: anagogen: in duob⁹ testamentis.

Alis tidu mea Ophir

d ¶In ophir. Ra. Ophir nomen ẽ puincie in india: ab ophir vno de posteris heber noiata: q̃ ꝛ terra aurea appellaꝛ: eo q̃ mõtes aureos habeat q̃ a leonib⁹ et seuissimis bestijs incolunt.

F Ad quos nullus aliter accedere audet nisi q̃ in naui stantes iuxta litus terraz quã vnguib⁹ leonũ effossaz inuenerint in suã nauẽ recipiũt: vt si bestie eos sequ serint facile in mare recipiant. Ca. X

Allego. Sed ꝛ regina saba. Allego rice. Ysid. Hec regina ventura ecclesiã de gentib⁹ desiderantẽ xp̃m figurabat: q̃ circũamicta varietate ꝛ pplũ sui ꝛ paterne domus oblita currebat: (barbara gẽte nõ anio: sz in apto pegrina) in occulto sanctoꝝ fieri cõciuis optãs. f ¶Videsq̃ aũt regina saba oẽm sa. Ra. Regina viso salomone et glo

Ni. de lyra

✻ a ¶Nõ cõstituit salomon seruire quenq̃. s. in opib⁹ vilib⁹ ꝛ rurabilus: sz fiebant talia opera p alienigenas ad iudaismũ cõuersos: occupabantur tñ in opib⁹ nobilibus. ideo sb dik:

b ¶Sz erãt viri bellatores ꝛ ministri ei⁹ ꝛc. et patet. c ¶Filia aũt pharaonis. Hec ẽ ps incidẽtalis: in qua ponunt aliq̃ incidẽtia. Quoꝝ pri mũ ẽ trãslatio vꝛoris sue ad domũ quã ei edificauerat. cui⁹ rõ põit. ij. Paral. viij. Videlicet q̃ arca dñi fuerat in ciuitate dauid: vt ex p̃cedentibus: et per hoc erat sanctificata: ꝓpter quod non erat dignũ q̃ mulier habitaret i ea nisi ad tps. s. q̃sq̃ dom⁹ ei⁹ esset edificata. Scõm est de edificatiõe mello. Dicũt hebrei q̃ ibi erat q̃dã platea ꝓpe templum quã dauid dimiserat aptã ad h̃ q̃ venientes de longe possent ibi manere in solennitate pasche qñ nõ habebãt hospitia ꝛ vt essent ꝓpe templũ deuotiõis causa: quã salomõ clausit: ꝛ q̃ndam voraginẽ ibi existentẽ terra ipleuit: edificãs ibi taberna

Aliq̃ incidentia

nõ ꝓstituit rex salomõ fuire quẽ a q̃: b erãt viri bellatores et mistri b eius: ꝛ ꝓncipes ꝛ duces ꝛ p̃fecti curruũ ꝛ eq̃z. Erãt ꝓncipes sup oia opa salomõis/ p̃positi q̃ngẽ/ a ti q̃ngãginta q̃ habebãt ppl'm subiectũ: ꝛ statutꝛ opib⁹ impabant. Filia aũt pharaonis ascẽdit de c ciuitate dauid i domũ suã quaz ędificauerat ei salomõ. Tũc ędificauit mello. Offerebat q̃z sa/ d

a ¶In pascha: pentecosten: i Scenophegia iuxta preceptum legis.

lomon tribus vicib⁹ p ãnos singulos holocausta ꝛ pacificas victimas sup altare qd̃ ędificauerat dño: et adolebat thymiama e c coꝛã dño: pfectũq̃z ẽ tẽplũ. Classem f

a ¶Asiongaber q̃ festinãtes aut fortes siue virilit interptaꝛ. ¶Insula ẽ i fine egyptiaco maris rubri vbi classis iosaphat attrita est tempestate.

sem q̃z fecit rex salomon i asiõngaber q̃ ẽ iuxta haylã i litoꝛe maris rubꝛi i terra idumeę †Misitq̃z hirã i classe illa fuos suos viros nauticos et gnaros marꝛ cũ seruis salomõis. Qui cũ venis/ g d sent i ophir sumptũ inde auz q̃dringẽtoꝝ viginti talẽtoꝝ detulerũt ad regẽ salomonẽ. Ca. X

a ¶Saba ciuitas est regalis ethiopie vñ fuit hec regina que p̃fuit duob⁹ regnis ethiopie et egypti.

c Sed et regia sabã audita fama salomõis in noie dñi venit tentare eũ in enigmatibus. Et ingressa hierusalẽ cũ comitatu mꝛto et diuitijs: camelis portãtib⁹ aromata ꝛ auz infinitũ nimis: et gẽmas p̃ciosas: vẽit a ¶Studuit ꝓponere questiones et earum solutiones exigere.

ad regẽ salomonẽ: ꝛ locũta est ei vniuersa q̃ habebat i coꝛde suo. Et docuit eã salomon oia ꝛba q̃ ꝓposuerat. Nõ fuit ꝛmo q̃ regẽ f posset latere: ꝛ nõ rñderet ei. Videsq̃ aũt regina saba oẽm sapien

cula ꝓ seruis ꝛ ancillis filie pharaonis: cui⁹ dom⁹ erat iuxta: ꝛ in hoc peccauit. Tertiũ incidẽs ẽ de oblatiõe salomonis ibi:

d ¶Offerebat q̃z sa. tri. vici. pan. sin. s. i festiuitatib⁹ pasche: pẽtecostes: ꝛ tabnaculoꝝ. e ¶Et adolebat thy. nõ p se ipm sz p pontificẽ ad cui⁹ spectabat officiũ. Quartũ ẽ de ei⁹ naui gio/ cum dicit: f ¶Classem q̃z fecit ꝛc. ꝛ ptz lra vsq̃z ibi: g ¶Qui cũ in uenissent in ophir. nomen est ꝓuintie in india: in q̃ tũt mõtes habẽtes mineras auri: sz a leonib⁹ ꝛ bestijs seuissimis inhabitant: ꝓpe qd̃ nullus ibi audet accedere nisi naui stante ꝓpe litus ad refugiũ: ꝛ tũc naute explorãtes horã q̃ dicte bestie se elongãt: subito exeũt ꝛ terrã effossam vnguib⁹ leonũ in nauẽ ꝓiciũt ꝛ recedũt: q terra postea in focẽ ꝓiciũt ꝛ qd̃ est ibi impuritatis cõsumitur ꝛ amouetur virtute ignis ꝛ remanet aurum purum.

Moralia ✻ b ¶Sed erãt viri bella. s. cõtra vitia p virtutũ exercitiũ: ꝛ ptra demões p oꝛõnis lectionis studiũ: vt p̃dicatiõis officiũ valeãt exercere. b ¶Et ministri ei⁹ ꝛ ꝓncipes ꝛ duces. in diuersis officijs ecclie domino seruientes.

† ¶Et p̃fecti curruũ ꝛ eq̃z. i bono regimĩe pplꝛ sic d̃ Helia. iij. Reg. ij. b. Pater mi: pater mi currus israel ꝛ auriga ei⁹. f ¶Classem q̃z fecit rex salo. Per hãc classem intelligit ecclia militans q̃ adhuc nauigat. In hac autẽ classe fuerũt serui salomonis ꝛ serui hiram: ꝛ aurũ multũ apportauerũt ad salomonez. vt dicit in textu. Per seruos aũt salomõis intelliguntꝛ apli alijq̃ discipuli de iudea conuersi. Per seruos aũt hirã gentiles intelliguntꝛ hoies literati de gentilitate ꝓuersi: vt Dionysius: Ambro. Aug⁹. et plures alij. Per vtroslibet duos seruos aurũ multũ sapiẽtie acquisitum est ecclesie: ꝛ p q̃s ipsi xp̃o inẽptũ est eius sponsus ver⁹ salomon: ꝛ predicti serui cuz eo sunt in portu ecclesie triũphantis. Ca. X

Sed ꝛ regina saba. Descripta glia salomonis i familijs et edificijs. Hic ꝓsequenter describit i opulentijs. ꝓmo ex amplitudine sũptuũ scdo ex multitudie ꝓuentuuz/ ibi: Erat aũt pondus auri. tertio ex magnitudie effectuũ/ ibi: Fecit quoq̃ rex. Circa primũ cõsiderandũ q̃ admiratio cõsurgit ex inspectione rei magne ꝛ insolite: qd̃ põt esse duplicit. Uno mõ ꝓm qd̃: ꝛ hoc modo paruis ꝓsonis ꝛ simplicib⁹ q̃ nõ ꝓsueuerũt videre magna aliquid ẽ magnũ ꝛ insolitum sz alijs sit mediocre vt puũ. Alio mõ simplr. s. illd qd̃ ẽ magnũ ꝛ insolitũ ꝓsonis magnis ꝛ assuetis ad magna videnda. Regina ꝛo saba erat ꝓuidẽtissima ꝛ potẽtissima et p ꝓns assueta ad magna: ꝛ tñ videns sapiaz salomonis ꝛ potẽtiã i sũptib⁹ magnis fuit valde admirata. Ex q̃ ptz magnificẽtie salomõis excellẽtia. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dr: Sz et regina saba au. fama salo. q̃ audiuit gabaꝛ vbiq̃z. i ¶In noie dñi vẽit. ex q̃ patet eã fuisse dei cultricẽ q̃uis nõ teneret moysi legẽ q: ad eaz nõ teneba tur. k ¶Tetare eũ i enig. i. obscurꝛ ꝛ dubijs q̃stionib⁹. l ¶Videsq̃ aũt regia saba ꝛc. ex solutiõib⁹ dubioꝝ.

✻ Et domum

Moralit. b ¶Sz ꝛ regia saba au. fama sa ꝛc. Per istã reginã q̃ gẽtilꝛ erat significaꝛ ecclia de gẽtib⁹ collecta: q̃ audita xp̃i fama ex ei⁹ miraculis p orbẽ diffusa p fidẽ vẽit ad xp̃m ꝛ p exercitiũ ꝺuoti studij diligenẽ inq̃siuit veri salomõis sapiaz i euangelio ꝓtẽtã: intñ q̃ q̃q̃d i doctria philosophica vidit eẽ doctrie

✻ xp̃i dissonũ

ne ⁊ glia ei⁹ stupēs sup prudētia ei⁹/di
A xit: Ver⁹ ē sermo ⁊c. Sic sctā ecclia au
ditis miracul⁹ xp̄i ꝓuocata ē ad q̄ren/
dū cū. q̄ p fidē inuēto: cōsideratis sctē
scripture testionīs diuinitat⁹ ei⁹ potē/
tiā agnoscēs pax putat esse oē qđ sibi
antea narratū est de eo. a ¶ Beati
viri ⁊c. Ra. Regia admirādo in lau
dē salomonis erupit/dicēs: Bti viri
⁊c. Vere bti sūt q̄z rex ē xp̄s ⁊ q̄ ex na
ei⁹ visiōe pfrui merent ⁊ gliam quā hz
cū pfē ⁊ spūsctō cōspicere: ⁊ sapiam q̄
mūdis corde se oñdit ppetualit̄ pcipe
lerant. b ¶ Ligna tina. Ra. Cōdi/
tor nr̄ ligna p̄ciosa hꝫ ē doctores sctōs
q̄z fidei viror nō decrescit: nec foliorū
ꝑba decidūt: sz fructū bonor⁹ opez tē/
porib⁹ suis reddūt ad munimē domus
dei: hꝫ est ad ꝓfirmationē ecclie sue po
nit: vt eoz vndiq; vallata doctria ⁊ ex
emplis: ruinā sceler⁹ nō sentiat. Impu
tribilia ⁊ spinosa in silitudīe albe spie.
Tina rotūda sunt ⁊ cādida: ex eis fiūt
fulcra a fulciēdo dicta videlicet sustēta
cula ad fortitudinē tēpli: vel gd⁹ dom⁹
dñi ⁊ oia instra musicoz. c ¶ Cātō/
ribus. Ra. Hi q̄cq̄d agūt in ꝑbo aut
ope: oia in laudē dei faciūt: laudē iter
aduersa ⁊ pspa: corde: ore: ⁊ ope ꝓnū
Esa.62.b. ciare nō cessat. Vñ: Super muros tu/
os hierl̄m ꝓstitui custodes: tota die et
nocte nō cessabūt laudare nomen dñi.
d ¶ Rex āt salomō. Ra. Et pacifi/
Joh.15.a cus nr̄ ecclie sue oia q̄ petit dabit. vñ:
Quecūq; petieritis pr̄em in noīe meo
dabit vob. Non solū qđ petimus: imo
etiā q̄ hūana fragilitas aut nescit aut
nō pr̄sumit petere ḡtuito mūere largit̄.
e ¶ Ducēta scuta. Ra. In Paral.
B Scut⁹ addunt hastē aure: q: lāceis ⁊
scut⁹ vtebāt duces excubātes añ ostiū
Can.3.c. dom⁹ regl̄. Vñ lectulū salomōis septu
agīta fortes ābiūt. ¶ Ra. Excubātes
ad ostia dom⁹ regie: sunt p̄dicatores q̄
custodiūt domū dñi vt ydiatoris⁹ iter
cludāt aditū. Ducēte hastē de sūma sex
cētor sicl⁹ facte sūt: q: pr̄es vtriusq;
testamēti doctria ⁊ opatiōe pfecti sūt:
cū q̄cq̄d p̄mōe docuer̄t: bonis opib⁹ ꝓ
bauer̄t. Ducēta scuta q̄z singula trecē
ti aurei vestiebāt: fidē pfectā eoz signi
ficāt: quā in sctē trinitatis ꝓfessiōe ha/
bebāt. Bñ q̄ custodes dom⁹ dñi hastas
⁊ scuta aurea portāt: q: rectores ecclie
claritate supne sapie splēdētes: ⁊ hoz
lacul⁹ inimicos ꝓfodiūt: ⁊ scuto fidei te
la neq̄ssimi ignea repellētes/extīguūt.

Saltus

Ni.de ly.

a ¶ Et domū quā edifi.i. do/
mos: vt ptz ex p̄dict⁹. b ¶ Vestesq;
eoz. hēbāt em̄ mīstri ei⁹ vestes distin/
ctas p̄m diuersa officia: ex qb⁹ statī co/
gnoscebat officiū cuiuslibet. c ¶ Et
holocausta ⁊c. q: sic dic̄ Joseph⁹ oi
die in tēplo offerebant⁹ mlta sacrificia
ꝑ eos: ⁊ eodē mō 2. ij. Paral. ix. a. Et
victias q̄s imolabat ī domo dñi. Ra.
Sa. dic̄ q hec ē vera lra. Et ascēsuz p
quē ascēdebat ī domo dñi: erat em̄ de
domo regl̄ ad tēplū q̄dā via p q̄d⁹ val
de sūptuose ⁊ artificiose facta. ⁊ huic
dicto ꝓsonat qđ hr̄ ca. p̄ce. q salomon
trib⁹ vicib⁹ offerebat in anno. Exq̄ vi
det̄ q nō faciebat q̄tidie solēnitatē ob
lationū: sic̄ Joseph⁹ dic̄. d ¶ Nō ha/
bebat vl. ⁊c. in q̄ designat̄ ip̄i⁹ admi
ratio. Cet̄a patēt vsq; ibi: e ¶ Attu/
lit ex
tiā salomonis: ⁊ domū quā ędifi. a
a ¶ vniuscuiusq; ordis mīstri vnius tm̄ co/
loris habuerūt vestes: vt ita⁹ tāta multitu/
dinē ministrātiū aliqua esset cognitio offi/
cioz singuloz.
cauerat: ⁊ cibos mēse ei⁹: ⁊ hābi/
tacula seruoz: ⁊ ordines ministrā
tū/vestesq; eoz ⁊ pincernas/et hoc
holocausta quę offerebat in do/ b c
a ¶ Baba. Regina nō habebat vltra spm̄
videlicet ꝓsiderādi prudentiā eius.
mo dñi: nō hābebat vltra spm̄. b
Dixitq; ad regē: Verus est ser/
mo quē audiui in terra mea sup e
sermonib⁹ tuis ⁊ sup sapia tua: et
nō credebā narrātib⁹ mihi: dōec
ipa veni ⁊ vidi ocul⁹ meis: ⁊ ꝑba †
ui q̄ media ps mihi nūciata nō †
fuerat. Maior est sapia tua et †
opa tua/q̄z rumor quem audiui.
a †Bti viri tui/⁊ bti serui tui hi qui
stāt coram te semp/⁊ audiūt sapiaz
tuā. Sit dñs deus tuus bñdict⁹
cui cōplacuisti: ⁊ posuit te super
thronum isrl̄: eo q dilexerit dñs
isrl̄ in sempiternū: ⁊ ꝓstituit te re/
gē vt faceres iudiciū ⁊ iusticiaz.
Dedit q̄. regi cētū viginti talēta
auri: et aromata multa nimis: et
gēmas p̄ciosas. Nō sunt allata
a ¶ id est tam p̄ciosa.
vltra aromata tā mlta q̄z ea que
dedit regia saba regi salomoni.
Sz ⁊ classis hirā q̄ portabat auz
b de ophir: attulit ex ophir ligna ti
na multa nimis/⁊ gēmas p̄cio/
sas. Fecitq; rex de lignis tinis f
fulcra dom⁹ dñi ⁊ domus regię/⁊ g
c citharas lyrasq; cātoribus. Nō †
sūt allata huiusce mōi ligna tina
d neq; visa vsq; ī pñtē die. Rex āt b
salomon dedit reginę saba oia q̄
voluit ⁊ petiit ab eo: exceptis i
his q̄ vltro obtulerat ei mūere re
gio. Quę reuersa ē ⁊ abijt in ter/
rā suā cū seruis suis. Erat āt pō k
dus auri qđ offerebat salomoni
p singulos annos sexcētoz sexa/
ginta sex talentoz auri: excepto
eo qđ offerebāt viri q̄ sup vectiga
lia erāt ⁊ negociatores: vniuersi/
q; scuta vendentes: et oēs reges l
arabię ducesq; terrę. Fecit q̄q; m
e rex salamō ducēta scuta de auro
purissimo. Sexcētos auri siclos
¶ vel na.
dedit in laminas scuti vnius: et n
a ¶ pelte sunt scuta media sicut luna quan/
do est semiplena.
trecentas peltas ex auro ꝑbato. o

lit ex ophir ⁊c. In libro de ꝓprietati L
bus rer⁹ dr̄ q sūt ligna valde alba ⁊ po
lita ita q imagies ibi resultāt. f ¶ Fe
citq; rex de lig. ti. ful. a fulciendo di
cta ad fortificādū tēplū ⁊ domū regis.
Ra. Sa. dicit q rex fecit inde gdus ad
ascēdēdū de domo regia in domū dñi.
⁊ ꝓpt̄ hꝫ regina saba de illo ascēsu fuit
admirata. ⁊ dicunt⁹ hꝫ fulcra a fulciēdo:
qr in laterib⁹ ascēsus p̄dicti erāt ista li/
gna ad hꝫ q ascēdētes ⁊ descēdētes ap
podiarēt se ibi. g ¶ Et citharas ly
rasq; cā. i. varia instra musica ad cātā
dū laudes diuinas in domo dñi p leui/
tas. h ¶ Rex āt sa. ⁊c. dic̄ Ra. Sa.
q p hꝫ notant⁹ solutiōes q̄stionū q̄s ipa
ꝓposuit. Alij ꝑo dicūt q fuer̄t q̄dā se/
mina ⁊ p̄silia q̄ nō hēbant⁹ in terra sua
sz ī terra isrl̄ abūdabāt: ꝓpt̄ qđ talia pe
tiuit absq; rubore: qr nō erāt magni va
loris. i ¶ Exceptis his ⁊c. ⁊ ista fue
rūt magna ⁊ p̄ciosa. k ¶ Erat āt pō
dus ⁊c. Hic p̄nr declarat⁹ multitudo
pucturū. ⁊ ptz lra vsq; ibi: l ¶ Et oēs
re. ara. ⁊c. qr veniebāt ō diuīs ptib⁹
orb⁹ ad audiēdū sapiam salomōis dese
rētes ei mūera: vasa aurea ⁊ argētea ⁊
plura alia: vt hr̄. j. eo. ca. m ¶ Fecit
q̄z rex. hꝫ p̄nr oñdit opulētia salomōis
in magnitudie ⁊ pulchritudīe effectuū/
cū ōr: Fecit q̄z rex sa. du. scu. ō au
ro pu. i. exteri⁹: sz iteri⁹ erāt de alia ma
teria. iō ꝑdit: n ¶ In lamias scuti
vni⁹. i. ad coopiēdū ipm̄. o ¶ Et tre
cētas pel. ⁊c. ⁊ dicunt⁹ a pellendo: qr
repellūt ictus: ⁊ sunt circularis figure.

Trecēteq; Moraliter
✳ xp̄i dissonum reputauit simpliciter
esse falsum/dicēs: † ¶ Maior est sa
piētia tua ⁊ opa tua q̄z ru. quem
au. in ter. mea. Moraliter aūt ꝑ re/
ginā saba itelligit⁹ aīa hūana q̄ regina D
dr̄: eo q ē ad imaginē sūmi regis facta.
Per saba ꝯo q̄ captiua interp̄tat: si/
gnificat⁹ eius fedatio p pctm̄ originale
ex ꝓiūctiōe cū corpe: p qđ efficit⁹ serua
⁊ etiā ex miserijs se q̄ntibus pctm̄ ori/
ginale. ꝓpter qđ dicit Phs. i. metaph.
q hūana natura multipliciter est ancil/ Phus
la. ⁊ amplius p actualia pcta in seruitu
tē redigit⁹: Joh. viij. d. Qui facit pctm̄
seruus est pcti. Glo. non vnius tm̄ dñi
sz tot dñoz quot vitioz: ⁊ sic multipli/
citer captiuat⁹: audiens tm̄ bonitatē xp̄i
p p̄dicatoris vocem tanq; regina saba
venit ad verum Salomonem de regi/
one longīqua. Ambrosius sup Lucā.
Quid est longinquius q̄z a se recede/
re. Venit autem p veram penitentiam
sicut filius ꝓdigus qui a patre lōge re
cesserat ⁊ experiens bonitatem ⁊ man/
suetudinem xp̄i ipam recipientis dicit:
† ¶ Probaui q media pars. s. bo/
nitatis xp̄i. † ¶ Mihi nūciata nō
fuerat. Per p̄dicatores. m ¶ Fecit
quoq; rex salomon ducenta scu/
ta de auro purissimo. Per que si/
gnant⁹ orationes clericoz ⁊ religiosoz
deuotoz. per centenarium em̄ qui con/
surgit ex multiplicatione denarij p se/
ipm̄: significat⁹ impletio decem manda
toz: ⁊ per binarium significatur gemi
na charitas dei. s. ⁊ primi. orationes
autem facte ad decalogū implentibus
⁊ charitatem geminam hab̄tibus va/
lida sunt scuta contra demonum insul/
tus. o ¶ Et trecentas peltas ⁊c.
Per quas significant⁹ orationes deuo/

P ✳ te laico

a ¶Saltus libani. Silua libani eccle
E siā gētiū significat q̄ de fastu superbie absci/
Als tmne sa in fabrica dom⁹ dei aptat. Unde inue/
nim⁹ eā in cāpis silue. b ¶Thronū ō
eboze. Rab. Thron⁹ vel solū est imperi
alis sedes q̄ in cāticis ferculū appellat: eo
q̄ residētes ferat: vel de loco ad locū circū
ferat. Ad qō p sex ascēsionis gradus ascē/
debat. Sub solio erat scabellū aureū: ꝛ sū
mitas throni rotūda tenta duab⁹ manib⁹
vel brachijs extrinsecus: iuxtaq̄ stabant
duo leones adiuuātes sustētare sedile.
c ¶Et duodecim leun. q̄ sex erāt ascē/
sionis gradus altrinsecus: positi erāt p su
stētaculo ascēdentis gradus. Rab. Solū
salomōis eccl'ia esse intelligit: in qua paci/
ficus noster regnās iudicia sua facere di/
noscit. Bene de eboze factū esse memora
tur: qm̄ Elephas cui⁹ hec ossa sunt inter q̄
drupedia sensu plurimū valet: ꝛ tēperant
miscet femine sue ꝛ cōiuge. scōa nō vtik: ꝑ
pudicis aptat q̄ p castitatez christi p̄cepta
sequunt. Hāc vestiuit auro: q̄ splēdorem
glorie sue in ea p miracula clarescere fecit.
Sex diebus pfecit de⁹ mūdi ornatū: q̄ nu/
merus pfectiōe sua pfectionē operū signi/
ficat. Septimo requeuit de⁹ ꝛ q̄ sex etatib⁹
mundi cōstat in q̄b⁹ licet opari quisq̄s eccle
stē patriā desiderat bonis opibus festinet
ascēdere. Rotūditas throni i posteriori: si
gnificat requiē eternā: q̄ post hāc vitā san
ctis futura est. Ubi quisq̄s hic bene labo/
rat: mercede remunerat⁹ phēni quiete p/
fruet. Man⁹ tenētes sedile: significāt so/
latis diuine gr̄e q̄ ecclesiā ad celeste regnū
puehunt. Ideo due: q̄ in vtroq̄ testamē
E to ꝑ p̄dicat: q̄ nō nisi diuino adiutorio ad
bonuz ꝓficī pōt. Per leones duos: p̄es
vtriusq̄ testamti figurāt: q̄ fortitudie ani/
mi sibi ꝛ alijs dīari didicerunt. Pedi iuxta
man⁹ stabūt: q̄ sancti p̄es quicq̄d boni se
Ps.113.b cerūt: nō sibi ſz deo deputauerūt. vñ: Nō
nobis dñe nō nobis: sed noī tuo da glori/
12.pa.9.e am. Per duodecim leūculos p̄dicatoꝝ or
do apostolicā doctrinā sequēs significat:
hi supra sex gradus hinc atq̄ inde stant: q̄
bonoꝝ opeꝝ gressus hinc ꝛ inde doctrinis
et exemplis munire certāt. d ¶Non est
factū tale opus ꝛc. Apte ecclie ꝓuenit
Pro.31.d istud cui dr: Multe filie cōgregauerūt di/
uitias tu supgressa es vniuersas.
e ¶Sed ꝛ oia vasa de q̄bus ꝛc. Om
nia vasa q̄ pacifici nostri ministerio fungū
tur aurea sunt: q̄ oēs anime sanctoꝝ que
sunt vasa dei: ꝛ diuine voluntati seruiant
splēdore sapiētie ꝛ dilectionis nitentes cō
Joh.4.b tinēt potū vite ꝛ sit in eis fons aque saliē/
tis in vitā eternā. f ¶Nec alicui⁹ p̄cij
putabat i dieb⁹ salo. ꝛc. Rab. Quia
ꝑm aplm nō est in sermone verbū dei: sed
in virtute ꝛ p̄dicatione euangelij. Non in
psuasibilib⁹ humane sapiētie verbis cōsi/
stit: sed in ostēsione spiritus ꝛ virtutis vt
fides nr̄a nō in sapiētia hoīm sed in virtu
te dei sit. g ¶Deferens inde aurū et
argen. ꝛc. Rab. Quid aurū argētūe si
gnificet notū est. Ceterū dētes elephanto
rū significāt doctores fortes ꝓpter nitoꝛē
sapiētie. Per simeas act⁹ hūanos imitan
tes: ſz bestialiter viuētes significāt q̄ ad fi
dē ex gētib⁹ veniūt: q̄ fidē tenere vident ꝛ
Pauus operib⁹ negāt. Per pauos quoꝝ caro si
ccata fuerit imputribilis ꝙmanere dicit
q̄ penn⁹ pulchritudine vestiūt: pfecti ig
ne tribulatiōis decocti: adeo vt varijs vir
tutib⁹ decorent. Hec de tharsis videlz ō
amaris fluctib⁹ seculi ad salomonē nostrū
deferunt. Tharsis exploratio gaudij dici
tur: Arma

Trecēteq̄ ꝛ minę auri vnaz
peltā vestiebāt. Posuitq̄
a eas rex i domo salt⁹ libani.
b Fecit etiā rex salomō thro/ b
nū de eboze grandē/ꝛ vesti/ †
uit euz auro fuluo nimis q̄ c
babebat sex gradus. Et sū/ d
mitas throni erat rotūda i
a ¶in ascēsione gradus hinc atq̄ in
de appodiatio fuit vt melius valeat
quis ascendere.
pte posteriori: et dūe man⁹ e
hic atq̄ ide tenētes sedile:
ꝛ duo leōes stabāt iuxta ma f
c n⁹ singulas: ꝛ duodecim le †
unculi stātes sup sex grad⁹ †
d hinc atq̄ ide. Nō ē factū ta †
e le op⁹ i vniuersis regnis. Sz
ꝛ oia vasa de q̄b⁹ potabat
rex salomō erāt aurea: ꝛ vni
uersa suppellex dom⁹ salt⁹ li
bani ō auro purissimo. Nō s
f erat argētū nec alicui⁹ p̄cij
putabat in dieb⁹ salomōis:
q̄ classis regis p mare cū clas
se hiraz semel p tres annos
s ibat i tharsis: deferēs inde
aurū ꝛ argentū ꝛ dētes ele/
phātoꝝ: ꝛ simeas ꝛ pauos.
a ¶Ra. Et pacific⁹ nr̄ sup oēm celsi
tudinē sctōrū q̄ vere reges sūt exalta
tur: qm̄ q̄s in nubib⁹ equabit dño.
† ¶Magnificat⁹ est ḡ rex salo
mō sup oēs reges trę diui/
a ¶et vniuersa ecclia hoc appetit vt
ad cōspectū glorie nostri regis pueni
at. vnde: Quesiui vultū tuū: vultuz
tuū dñe requiram.
tijs ꝛ sapia: ꝛ vniūsa tra de
siderabat vultū salomōis:
vt audiret sapiam ei⁹/ quaz
dederat dñs i corde ei⁹. Et
a ¶et vnusq̄sq̄ fm q̄ vires sibi sup/
petūt in verbo seu factis obsequium
studet p̄stare deo.
singuli deferebāt ei mūera:
vasa aurea ꝛ argētea: vestes
ꝛ arma bellica: aromata q̄z
ꝛ equos ꝛ mulos p annos
b singulos. Cōgregauitq̄ sa
lomō currus ꝛ eq̄tes ꝛ facti
sūt ei mille q̄dringēti curr⁹
ꝛ duodecim milia eq̄tuz: et
disposuit eos per ciuitates
munitas: ꝛ cū rege in hieru
salē. Fecitq̄ vt tanta esset b
abūdātia argēti in hieruſa/
lem: quāta ꝛ lapidum: ꝛ ce/
drorum p̄buit multitudi
nē quasi sycomoros/ q̄ na/
tur Arma bellica ꝓsequit. b ¶Cōgre
gauit sa. cur. ꝛ eq̄. ꝛ fa. sunt ꝛc. Ra. Josephus
De his Josephus ꝓsequit. Exornabant
ascensores eorū: primū decora iuuentute
florentes habētes magnā ꝓceritatē: dif/
fundentes in equorū sessione comā: pur/
pura circūamicti: q̄ armati existentes cir/
ca regem arcusq̄ ferentes equitabant an
te eū qui ad locū aliquē debebat exire.

Nico. de lyra

c ✻ a ¶Trecēteq̄ mine auri ꝛc. Sm
q̄ dicit Rab. Sa. Mina est genus num
mi determinati ponderis: ꝛ est satis mi/
nus q̄ pondus talenti: vel mina vt dicit
Ysidorus in ponderibus centū dragmis
appendit ꝛ est nomē grecū. b ¶Fecit
etiam rex thronum de eboze gran/
dem. hoc fuit aliud opus valde pulchrū
ꝛ sumptuosuz. c ¶Qui habebat sex
gradus: p quos ascendebat ad sedile.
d ¶Et summitas throni erat rotū
da. sicut fit frequēter i cathedris ligneis.
e ¶Et due manus hinc atq̄ inde.
scz in parte anteriori. f ¶Et duo leo/
nes. ibi sculpti: ꝛ ista fiebāt ad decorem
ꝛ sūptuositatē operis. Cetera patēt vsq̄
ibi: g ¶Nō erat argentū ꝛc. ꝑ est q̄
erat modici p̄cij respective: ꝓpter q̄d va/
sa dom⁹ salomōis erāt aurea. Cetera pa/
tēt vsq̄ ibi: h ¶Fecitq̄ vt tāta ꝛc.
hyꝑbole est ad denotādū excessum multi

✻ tudinis Moraliter
te laicoꝝ q̄ sunt in triplici gradu. s. in/
cipiētiū: ꝓficiētiū ꝛ pfectoꝝ. Per cētena/
riū āt significat ipletio decalogi p modū h
p̄dictū: ꝛ dicunt oꝛones iste pelte a pello
pellis q̄ repellūt ict⁹ tētationū. b ¶Fe/
cit etiā rex sa. thro. Per quē significa/
tur ꝙgo maria i cui⁹ gremio sedit tāq̄ in
throno nobilissimo recipiēs triū regū ho
magia. † ¶De eboze. Qz rōne albedi/
nis ꝛ frigiditat⁹ signat puritatē Marie i
alijs refrigerātē mot⁹ libidis. † ¶Grā
dē. Immo grandissimū meritū. † ¶Et
ve. eū auro. Feruētissime charitatis.
c ¶Qui ha. sex gra. Et ꝓtinēt Luc. 1.
Primⁿ ē oꝛō solitaria: ꝛ notat cū dr: Et
ingressus angel⁹ ad eā. Bern. sup missus
ē. Quo ingressus i secreto cubiculo vbi
oꝛabat patrē i absc̄dito. Scōs ē ꝙginat
verecūdia/ ibi: Turbata ē i sermone ei⁹.
Tertiⁿ ē discreta prudētia/ ibi: Et cogita/
bat q̄lis eēt illa salutatio. Quartⁿ ingren
tis diligētia/ ibi: Quō fiet istud qm̄ virū
nō cognosco. Quintⁿ būiliant⁹ se decētia/
ibi: Ecce ancilla dñi. Sextⁿ fidelis obedi/
entia/ ibi: Fiat mihi fm ꝙbū tuū. e ¶Et
due ma. ꝛc. Per q̄s signant opatiōes
actiue vite ꝛ cōtemplatiue: q̄ man⁹ ē orga/
nū organoꝝ. iij. ō aīa. Iste aūt opatiōes
excellēt fuerūt i ꝙgine. f ¶Et duo leo
nes sta. ꝛc. Per q̄s significatur duplex
fortitudo. s. i aggrediēdis arduis ꝛ i tole
rādis aduersis. † ¶Et duo. leo. Per
q̄s significāt. xij. fruct⁹ spūssancti: vt ponit
Gal. v. sic: Fruct⁹ āt spūs ē charitas/ gau
diū/ pax/ patia/ lōganimitas/ bonitas/ be/
nignitas/ māsuetudo/ fides/ modestia/ cō
tinētia castitas. † ¶Stantes sup sex
gra. Per q̄s signant sex dona spūssancti q̄
ponūt Esa. xi. fm hebraicā ꝛitatē. Req̄/
escet sup eū spūs sapie ꝛ itellect⁹: spūs cō
silij ꝛ fortitudis: spūs scie: ꝛ iplebit eum
spūs timoris dñi. In nr̄a ō trāslatiōe ad
dit donū pietatis. † ¶Nō ē factū ta/
le opus ꝛc. Nā in celis neq̄ in terris ē
aliqua pura creatura sibi similis.

Ex aũt salomõ ꝛc. Ra. Salomonẽ arguit vehemẽter scriptura. Mihilq; de pnia eius: vel idulgẽtia dei cõmẽorat: forte dicat q̃s mulieres alienigenas significare eccl'ias de gẽtib⁹. Posset ꝑ fortasse itelligi: si ille ꝓpr̃ salomonẽ desereret deos suos: cũ vo ipe ꝓpter eas coluerit deos eax: nõ ẽ q̃ q̃d veri boni ꝺiectari queat. Apparet in ꝓsona salomõis mira excellẽtia ꝛ mira ſb uersio: flẽda vorago: qõ in illo diuſtꝰ tpib⁹ extitit ꝑnus bonũ ꝛ posteri⁹ malũ: ꝑ ī eccl'ia sil' oñdit. Mã boa illi⁹ bona eccl'ie: mala illi⁹ mala eccl'ie significãt.

Ni. de ly.

Doraginẽ ✻ tudinis argẽti ꝛ lignorum cedri.

a ¶ Et educebant eq̃ sa. de egy. ꝛ de choa. qx ibi emebant: eo q̃ ibi nasc̃unt eq̃ fortes ꝛ boni. ꝛ ꝑm istam trãslationẽ choa ẽ nomen ꝓpriũ loci. Dic̃ ãt Ra. Sa. q̃ ẽ nomẽ appellatiũ ꝛ significat cõgregationẽ vl' societatẽ. ꝛ ꝑm ꝑ ꝺz fieri pũct⁹: Et educe hanc eq̃ sa. de egyp. ꝛ sequit talis sn̄ia.

b ¶ Et ō choa. nego. ꝛc. ꝛ ꝑ est: societas vl' mlt̃itudo mercatoꝝ regis accepit mlt̃itudinẽ in emptiõe: qõ exponens Ra. Sa. dic̃: q̃ mercatores salomõis emebãt oẽs eãs egypti: ita q̃ alij reges nõ poterãt hr̃e nisi ꝑ eos. vñ in fine hui⁹ capl'i ꝺz: Atq; in hũc modũ cuncti reges etheoꝝ ꝛ syrie quos vc. Jn hebreo hr̃: Et cũcti reges etheoꝝ ꝛ syrie ꝑ man⁹ eoꝝ: supple eãs emebãt. i. ꝑ man⁹ mercatoꝝ salomõis: ꝛ inde ꝓueniebat ei magnum lucrũ.

c ¶ Egrediebat aũt. i. emebat q̃driga. i. q̃ttuor equi curruales.

d ¶ Sexcẽt' siclis. ꝛ sic q̃libet equ⁹ vẽdebat. cl. siclis.

Doraliter ¶ Doraliter autẽ thron⁹ salomõis ẽ btã ẽccl'ia in cui⁹ gremio sedit verus rex pacific⁹ iesus xp̃s

B tãq; ī regali solio. Jste thron⁹ ꝺz ebur ne⁹ cãdore ꝓtinẽtie ẽccl'inal': aure⁹ fulgore sapie natural'. Due man⁹ sũt impletio mãdatoꝝ ꝛ superogatio cõsiliorũ. Sex gꝺus: sex ꝟtutes in ẽccl'ie excellẽtes. s. hũilitatis tenor: pauptatis amor: honestat' decor: pietat' dulcor: lõganimitat' vigor: charitatis feruor. Per leones ẽo designat ptãt' terror ꝑm q̃ ꝺz Cãti. vj. d. Terribil' vt castrorũ acies ordinata. s. ad debellãdũ aereas ptãtes ꝑ hui⁹ ẽccl'ie ꝟtutẽ ꝛ merita.

Charitas sex gradus

Ex ãt salomõ. Ca. XI

Diuiſio Postq̃ descriptũ ẽ tps in q̃ floruit regnũ dauid ſb salomone: ꝑ ꝓpr̃ describit tps in q̃ ſb eo dẽ icepit declinare. Et ꝑmo describit salomõis trãsgressio. scõo pene cõmi natio/ibi: Jgit̃ irat⁹ ẽ dñs. tertio adũsarioꝝ suscitatio/ibi: Suscitauit aut̃. q̃rto mors salomõis ꝛ tumulatio/ibi: Reliquũ ãt. Circa ꝑmũ oñdit primo trãsgressio salomonis in pctõ luxurie. scõo in pctõ idolatrie/ibi: Cũq; iã eẽt senex. Circa primũ ꝺz: Rex ãt salomõ adamauit. i. ardẽter amauit: vt postea ſbdit: f ¶ Mulieres alieni. mlt̃as. ꝛ sic triplr peccauit. Primo q̃ inordinate ꝛ nimis ardenter eas amauit. Scõo q̃ vxores alienigenas sibi accepit ꝙ legẽ moysi: Exo. xxxiiij. Tertio q̃ vxores sibi vltra modũ mlt̃iplicauit ꝙ legẽ: Deut. xvij. vbi ꝓhibet regi accipe vxores plũmas alliciẽtes animũ ei⁹.

g ¶ Filiã quoq; pha. Mãc spãlit' expримit: q̃ fuit ei⁹ vxor ꝓncipal' ꝛ magꝭ dilecta. cetere ãt fuerũt ad iũcte. Ceꝺa patẽt vsq; ibi:

Josephus h ¶ Fuerũtq; ei vxo. ꝛc. Josephus ãt ꝺicit q̃ fuerũt. lxx. ꝛ iõ ꝺicendũ q̃. lxx. erãt ꝓncipaliores alijs. ꝛ illas tm̃ nũerat Josephus. ¶ Vel alit̃ põt ꝺici q̃ scriptura ꝑ nũerat domicellas ꝛ seruiẽtes assistẽtes suis vxoribꝰ: ꝛ sic de septingẽtis ꝑ nũeratis: septuaginta erãt vxores eius ꝛ regine: cetere ãt eaꝝ domicelle. Si q̃s ãt velit seq̃ textũ ꝓut sonat: põt ꝺicere q̃ salomõ ad tãtã carnalitatẽ deuenerat q̃ freq̃nt̃ ō nouos ꝟgines hr̃e volebat. sic̃ habet Deuter. ij. ca. de assuero rege q̃ q̃libet ꝺie hẽbat vnã: ꝛ q̃ igrediebat vespe: egrediebat mãe: nec hẽbat licentiã reuertẽdi ad regẽ: nisi rex eã vocasset ex noie: ꝛ ꝑm hunc modum infra duos annos poterat multiplicari nũerus vsq; ad septingẽtas. i

¶ Et auerterũt mulieres cor eius. Ab amore dei ꝛ obseruãtia ꝓceptoꝝ eius: sicut ꝺixerat dñs ꝑ moysen.

k ¶ Cũ q; iam esset senex. Hic ꝓfr̃ ostẽdit eius transgressio in pctõ idolatrie/cum ꝺz:

l ¶ Vt seq̃ret deos alienos. Qõ nõ est intelligendũ Salomonẽ sic fuisse infatuatum q̃ in idolis crederet aliquid esse diuinitatis: sed nolens offendere vxores suas ea adorabat. sicut ꝛ adã comedit lignũ vetitum ad ꝓsuasionẽ sue vxoris ne eã cõtristaret: sicut ꝺicit Aug⁹. sup Geñ. li. xj. ꝛ de ciuitate dei li. xiiij. ca. xj. q̃ vir non fuit seductus: vt ꝺicit ap'lus. j. Timoth. ij. ita q̃ crederet q̃ ꝑ esum illius ligni haberet sciẽtiã boni ꝛ mali sicut suggesserat serpẽs: ꝙt diffusi⁹ declarat Geñ. iij. ca.

†Eccl'i. 47. c. 47. q. 3. §. fi.

m ¶ Tũc edificauit salomõ phanum chamos idolo moab in mõte qui est contra hierl'm ꝛc. i. in mõte oliueti: ꝛ ideo cultus idolatrie de tota ciuitate hierl'm poterat videri quod erat magnũ incitamentũ ad idolatriã: ad quã ꝑpl's erat ꝓnus.

†Exo. 34. b Als' † ingredemini

n ¶ Atq; in hunc modũ fecit vniuersis vxoribus suis alienigenis. Qõ nõ est intelligendũ q̃ cuilibet faceret vnũ templũ sed oĩbus de vno cultu idolatrie fecit vnũ templũ ꝙ idolo eax. Hic occurrit dubiũ quõ salomõ ꝺicat senex quãdo deprauatus fuit ꝑ mulieres: q̃ ꝺicit Ra. Sa. ꝛ alij hebrei q̃ erat tm̃ duodecim annoꝝ quãdo icepit regnare: ꝛ in fine huius capl'i ꝺz q̃ regnauit q̃draginta annis: ꝛ sic vixit tm̃. lx. annis. Ipe autẽ deprauatus fuit per mulieres ante mortem suã ꝑ sex annos vl' circiter: quia edificauit templa idoloꝝ plura ꝙ suis vxoribus posit̃q; fuerat deprauatus: in quoꝝ edificationibus fluxerunt plures anni: ꝛ sic quãdo deprauatum fuit cor eius: nõ videt̃ habuisse vltra. xlvj. annos vel circiter: ex tali vero etate nullus ꝓpie ꝺz senex. Ad hoc autẽ respõdet magister in hist'oriis/dicens q̃ salomon regnauit. lxx. annis. ꝛ allegat Josephũ hoc ꝺicentẽ. scriptura tamen regni sui tacet. xl. annos. sicut supra. j. li. xiij. ca. ꝺz de saule q̃ duobus annis regnauit sup Jsr'l. s. bene ꝛ innocenter: ꝛ tacent̃. xviij. anni in quibus

† Quomodo de etate salomonis

D

† Lañ. 6. c

† 32. q. 4. c. salomon

✻ male se habuit

Doraliter

Doraliter. e ¶ Rex autem salomon adamauit mulieres alienigenas multas ꝛc. Jn hoc autem facto salomon non fuit figura xp̃i sicut dictum est supra. Nam in ipo nullus fuit defectus peccati: sed in hoc facto salomon typum tenet sapientis hominis dei iudicio nobis occulto a sapientia cadentis qui sicut salomon tria colit idola. s. asterthem deam sidoniorũ ꝙ quam delitie carnales significant: eo q̃ asterthem plasmationis superfluitas interꝓtatur: semen aũt coitus in cuius emissiõe est delectatio vehemẽs de superfluo alimenti generat. † ¶ Et chamos deum moabitarum. Per quem signant̃ diuitie tempales eo q̃ chamos congregatio interꝓtat̃. † ¶ Et moloch idolum amonitarum ꝛc. Per quod honores mundiales significantur: eo q̃ moloch plage interꝓtatur. persone vero in magnis honoribus posite de cõmuni cursu semper timent sibi de plaga mort' gladio vel veneno vel alijs modis contra eos excogitatis.

E ✱ male se habuit: vt ibidē fuit dictū. Sed de dicto magistri parū est hic curādū: q; ꝺ dicit sibūpsi ⁊ etiā scripture: dicit enī ibidē ꝙ salomō. xl. ānoꝝ genuit roboā: ⁊ ꝙ roboā mortuo pre fuit. xl. ⁊ vnī anni: ⁊ infra. xiiij. dicit ꝙ. xl. ⁊ vnī⁹ anni erat roboā cū regnare cepisset: ⁊ sic reuertit ꝑmū dictū. s. ꝙ salomon vixit tm̄. lx. annis. Si aūt dicat ꝙ roboā regnauit viuēte pre. xl. annis: ita ꝙ prīcipū regni sui cōputat ab illo tpe q̄ pat su⁹ incepit deprauari. sequit ꝙ mortuo pre fuit. lxx. ⁊ vnī⁹ annoꝝ: qō est ꝺ dictū magistri: vt ptz ex dictis: ⁊ etiā ꝺ scriptura: q; ca. se. ꝺ: ꝙ hieroboaz audita morte salomōis reuersus est de egypto: ⁊ venit cū alīs in sichē vbi ꝯgregat⁹ est pplus ad ꝯstituendū roboā regē. Ex quo videt ꝙ nō regnauit viuēte pre. Et si dicat ꝙ immo: ꝛ mortuo pre fuit ei⁹ regnū renouatū cū ia esset. lxx. ⁊ vnī⁹ annoꝝ ⁊ de hac renouatione loquit capl̄m sequēs: ꝺ ptz falsū p lr̄am sequentē: q; ibidē subdit ꝙ roboā derelicto cōsilio senū: adhesit ꝯsilio iuuenū qui nutriti erāt cū eo. Ex q̄ patet ꝙ tūc erat roboam adhuc iuuenis qō nō pōt dici de ꝙhoc habēte. lxx. ⁊ vnum annos. vñ. s. ij. lib. xix. ꝺ. Erat aūt bercellai galaadites senex valde. i. octogenarius: ⁊ psalmo. lxxxviij. ꝺ: Si aūt ī potentatib⁹. lxx. anni. i. in bene cōpleriōnatis ⁊ amplī⁹ eoꝝ labor: ⁊ dolor. Preterea illud qō dicit magister ꝙ salomon. xl. annoꝝ genuit roboā: videt esse extraneus a virtute nature: q; ꝑm dicta magistri nō solū. xl. annoꝝ genuit: ſz cū haberet decē ⁊ tres mēses: qō sic ptz: q; si roboā habebat. xli. ānos finito regno pris. xl. annorū. et erat. xij. annoꝝ qñ incepit regnare.

5 sequit ꝙ vndecimo anno salomōis roboam fuit nat⁹: ⁊ cū puer sit in vtero mris nouē mēsib⁹: sequit ꝙ qñ fuit genit⁹: salomō erat tm̄ decē annoꝝ ⁊ parū pl⁹: qō
12. Re. 8. d nō videt possibile nature. Ad ꝺ igit̄ incōueniēs remouēdum ⁊ repugnātiā scripture tollendā: saluo meliori iudicio videt cōuenient⁹ dicere ꝙ salomō postq̄ xl. annis regnauerat ꝯ mortu⁹ est: ⁊ succes sit ei ī regnū filī⁹ ei⁹ roboā habens. xl. et vnū annū: sicut dicit scriptura. Sz qñ salomon incepit regnare nō solum habuit duodecim annos vt ab alīs dicit: ſz nō ꝓbat: nec ex scriptura sacra habet: q; ex primit ānos regni sui tm̄: nō aūt exprimit annos ei⁹ qñ icepit regnare nec ānos tocius vite sue: imo habuit. xx. vel plures annos in ꝓncipio regni sui: ⁊ sic qñ mortu⁹ fuit. lx. annos habuit ad min⁹: ⁊ sic ꝯuenienter pōt dici ꝙ post. l. annos etat̄ sue deprauat⁹ fuit ꝑ mulieres: ⁊ iā tūc poterat dici senex: q; ⁊ leuite cōpleto q̄nquagesimo anno etatis sue seruire cessabāt ī tabernaculo tanq̄ senes: vt habet ✱ Mu. viij. et ex ꝺ dicit ꝙ salomō nō genuit roboā. xj. vel. x. annoꝝ: ſz multo plurīū: q; cōtraxit cū matre sua. s. roboam post suā coronationē. Ad illud aūt qō obūcit in ꝓriū de dicto Ra. Sa. dicēdū ꝙ de dicto ei⁹ vel alioꝝ hebreoꝝ nō est multū curādū: ni si ḡtū cōsonat sacre scripture vel rōni: sicut dixi pleni⁹ in ꝓlogo meo sup̄ Gen̄. Similiter de dicto magistri ⁊ Josephi idez ē dicēdū: maxime vbi ē repugnātia scripture: sicut in ꝓposito videt: vt ptz ex ꝓdictis. Ad hūc ꝯtra ꝓdicta obūcit de verbo salomōis in principio regni sui: qō habet. s. ij. ca. Ego sū puer paruulus ignorās egressum ⁊ introitus meū. Ex ꝺ dicit Ra. Sa. ⁊ aliq̄ alū ꝙ erat tm̄. xij. annoꝝ: sed ꝺ nō valet: q; ante. ij. ca. dixerat dauid salomoni recōmendās ei punitionē semei. Vir aūt sapiēs es vt scias q̄ facies ei: vir aūt nō dicit ꝓprie nisi habens. xx. annos vel circiter. Et ideo si ex illo verbo. Ego sum puer paruulus ⁊c. arguat ꝙ erat tm̄. xij. annoꝝ eadē rōne: ex isto poterit argui ꝙ erat. xx. annorū. Et ideo illud verbū salomōis: Ego sū puer ⁊c. intelligēdū est respectu tanti regiminis sibi impositi: sicut dictū fuit ibidem. ⁊ Exod. xxiij.

alienigenis quę adolebant thura: ⁊ imolabāt dīs suis. Igit̄ irat⁹ est dñs salomōi/ꝙ a auersa esset mens eius a dño deo israel: qui apparuerat ei b scđo: ⁊ ꝓceperat de verbo ꝫ: ne sequeret deos alienos: et nō custodiuit q̄ mandauit ei a ¶ vtiq; ꝑ nathan. ꝓphetā vel ꝑ alīū. domin⁹. Dixit itaq; dñs salomōi: Quia habuisti ꝫ apud te/⁊ nō custodisti pactā mea ⁊ ꝓcepta mea q̄ mādauit tibi dirūpēs scindā regnū tuū: ⁊ b dabo illud seruo tuo. Verū/ c tū in diebꝰ tuis nō faciā/propter dauid pr̄em tuū. De manu filīj tui scindā illū: nec totū regnū auferam: sed tribuz e ¶ preter suam. vnā dabo filio tuo: ꝓpter da f uid seruū meū: ⁊ hierl̄m quā s elegi. Suscitauit aūt dominus aduersarium salomoni/ b adad idumeū/de semine regio: qui erat in edom† Cū enī esset dauid in idumea: ⁊ ascēdisset ioab princeps militię ad sepeliendum eos qui fuerāt interfecti: ⁊ occidisset oē masculinū i idumea. Sex enī mensibus ibi morat⁹ est ioab ⁊ omnis israel: donec interimeret omne masculinum in idumea. Fugit adad ipe ⁊ viri idumeī ꝺ seruis pris eius/ cū eo vt ingrederet egyptū. Erat autē adad puer paruu/

xxiij. ꝺ: ꝙ iosue filī⁹ nun puer nō recedebat de tabernaculo: 5 ⁊ tñ tūc erat. xlj. annoꝝ ꝑm hebreos. ꝑm Josephum. xliij. q; ꝑm hebreos gubernauit ppl̄m. xxviij. ānis. ꝑm Josephū. xxvj. ⁊ moyses ante ipm̄. xl. annis ab exitu de egypto: ⁊ sic restat ꝙ ꝑm hebreos tūc erat. xlij. annoꝝ ꝑm Josephū. xliij. annis: q; vixit. cx. annis: vt habet Josue vlti. Ad hūc cōtra ꝓdicta obūcit de dictis Hieronymi: q̄ in epla ad Vitalē pb̄yterū ꝺ salomone ⁊ achaz videt dicere ꝙ salomō xj. annoꝝ vl̄ min⁹ genuit roboā. ⁊ ꝙ. xij. anno etat̄ sue accepit regnū. Ad qō dicendū ꝙ Hieronim⁹ nō loquit ibi assertiue vt manifeste ptz ex fine eiusdē epl̄e. Sed supposito ꝙ tūc regnare inceperit ⁊ roboā genuerit sicut dictū ē: respōdet quō hoc sit possibile: inducēs ad ꝫ exemplū cuiusdā mulieris nutrītis paruulū q̄ in eodē lecto cū ea iacebat: ⁊ cū. x. annū etat̄ implesset: ⁊ illa fuisset calefacta vino: induxit puerū ad carnalē copulā: ⁊ sic alīs noctib⁹ sequētib⁹: q̄ de eodem cōcepit ⁊ infra. ij. mēses vēter eius intumuit. Hiero. aūt attribuit hoc magī virtuti diuine q̄ nature: vt facin⁹ occultum ꝑ signū euidēs panderet: ⁊ sic argumentū est ad oppositū. s. ꝙ virtute nature salomō. xj. annoꝝ nō genuit roboā.

a ¶ Igit̄ iratus ⁊c. Descripta salomonis trāsgressione. Hic cōsequēter describit cōminatio pene. s. scissio regni sui tē/pore filij sui: ⁊ ptz lr̄a paucis exceptis.

b ¶ Qui ap. ei scđo. semel in gabaon ⁊ sempl̄ post edificationē tēpli: vt dictuz fuit. s. ix. ca. c ¶ Et da. illi ser. tuo. i. hieroboā: q̄ fuit seruꝰ salomōis: vt habet infra. d ¶ Verūtū in di. tu. ⁊c. q; in vita sua instituerat regē salomonē: vt dictū ē. s. j. ca. ⁊ iō si fuisset regnū scissū tpe salomōis: videret ꝫ redūdare in culpaz dauid ⁊ etiā in oppꝛobriuz: q; memoria ei⁹ adhuc erat multū recēs. e ¶ Tribū vnā da. fi. tuo. trib⁹ enī iuda nō fuit sibi data: q; erat sua: nec trib⁹ leui: q; erat dispsa ꝑ oēs tribus: ⁊ declināte populo ad cultum vitulorꝝ: cōpulsa est venire ad sortē iude ⁊ beniamin: ⁊ sic sola tribus beniamin ꝓprie loquendo fuit data ipsi roboā. f ¶ Propt̄ da. seruū meū: vt aliquis de semine ei⁹ sedeat in regali solio. g ¶ Et hierl̄m quā ele. vt vbi vigeret cult⁹ diuin⁹: ibi remaneat honor regius. Hic aūt occurrit dubiū quō trāsgressio salomonis dicat causa scissionis regni. cū. s. ij. lib. ca. xix. dictum fuerit ꝙ sentētia dauid iniq̄ qua medietatem hereditatis isboseth dedit sebe seruo suo: causa fuerit huiꝰ scissionis. Ad qō dicendū ꝙ nō est incōueniēs duas causas partiales ad vnū cōcurrere effectū: ⁊ sic fuit in ꝓposito: q; vtrūq; fuit cā partialis.

Questio

b ¶ Suscitauit aūt. Hic ꝙr̄ ponit triū aduersariorꝝ suscitatio ꝺ salomonē. ⁊ ꝑm ꝫ diuidit ī tres ptes. scđa ibi: Suscitauit aūt. tertia ibi: Hieroboā q̄z. Prim⁹ aūt aduersari⁹ fuit adad idume⁹ de semine regio: q̄ cū aliq̄b⁹ enasit manū dauid interficiētis idumeos ⁊ crenit in egypto: ⁊ tpe salomonis redūt ad ꝫ ꝙ terrā idumee posset recupare: vel saltē salomonē filiū dauid infestare: ⁊ ptz lr̄a paucis exceptī q̄ discurrent.

Diuisio

i ¶ Ad sepe. eoꝝ. Scriptū ē enī Deu. xxiij. Nō abominabe/ris idumeū qꝛ frat⁹ ē. Filij enī isrl̄ ⁊ idumei de duob⁹ fratribus: descē/

✱ tribus: descē/ Moraliter

✱ b ¶ Suscitauit aūt do. ⁊c. Suscitauit aūt dñs salomōi tres aduersarios: vt ptz in textu: ꝑ qs significāt tres demones q̄ hoi a sapīa deiecto ī mittūt de ꝓdictis tēptatiōes: e sic eū inducūt ad multiplicē culpā: ⁊ post hec trahūt nisi penituerit ad gehennā. Itē ꝑ salomonē sapientissimū ꝑ mulieres/ tā miserabiliter deiectū ⁊ in senectute doceri debet q̄libet hō ḡtūcūq; sapiens ⁊ etiā senex fugiendi familiaritates mulieꝝ maxime suspectaꝝ ne sibi contingat simile dispendiū.

✱ Dominus

a ¶ Vorazinē ciuitatis. Murus ciuitat⁹ cecidit eo ꝙ ex vno latere ꝓcipitio imineret. Quā vorazinē cū rex vellet coēre mur⁹: ꝓstituit ducib⁹ vt ꝑ ipl'erēt opus: ꝛ hieroboā q̄ erat ꝓnceps trib⁹ ioseph noluit obedire regi: q̄ ꝓstituerat eū ꝓius sup edificia ꝓpugnaculoꝝ q̄ faciebat in hierosolymis vbi laborauit vt rex ei principatū militie sup tribū ioseph ꝓferret: ꝛ rebell' fact⁹ egredit de hierl'm cui occurrit ꝓpha deflectēs eū in agrū vt null⁹ audiret q̄d ei diceret. Elatus q̄ ꝑ vbis ꝓphe suadebat ꝓplo vt se regē faceret: q̄ audiēs salomō q̄rebat eū interficere. b ¶ Erat aūt hieroboā. Hoc mādatū restitutiōis muroꝝ recusauit. Sed vñ tāta audacia: q̄ rex ꝓstituerat eū ꝓfectū. c ¶ Tolle tibi decē scis. Rab. Decē trib⁹ a domo dauid sepate sūt ꝛ due relicte: q̄ vt ait apl's: reliq̄e ꝓp̄ electionē gr̄e salue facte sūt. Hieroboā q̄ decez trib⁹ a tēplo dei sepans ad idolatriā pduxit: significat hereticos q̄ vnitatē fidei catholice heresibus scindūt. Ac si cultui malignoꝝ spirituū sūdūt. Hieroboā interp̄tat dūudicās ppm. Mā heretici diiudicare ppm videnť cū errozis sui seq̄cē faciūt. Tollūt decē scisuras cū legis p̄cepta violādo corrūpūt: ꝛ vna trib⁹ cū sobole dauid remāsit: dū sozs electoꝝ in regula fidei catholice pmāsit: q̄ vn⁹ de⁹:

Eph. 4. b

B Ni. de ly. ℭ vna fides ✠ tribus descenderūt. s. iacob ꝛ esau: ꝓp̄ q̄d dauid idumeos q̄ i bello ceciderant p̄cepit sepeliri: ꝛ in ꝑ fecit sibi bonū nomē: eo ꝙ p̄stiterat occisis ista ḧanitatē: sic dictū fuit. ꝭ. ij. li. viij. ca. a ¶ Cū q̄z surrexissent de madiā. terre nomē ē ad quā ꝓmo ꝓfugerāt. b ¶ Venerūt in pharā. loc⁹ ē in terra madiā. Cetera patēt vsq̄ ibi: c ¶ Cū q̄z audisset adad in egypto dor. dauid. q̄ mortuus fuit morte naturali: ideo scriptura dicit eū dormisse. d ¶ Et mortuū esse ioab. q̄ fuit interfectus gladio. e ¶ Suscitauit ei quoq̄. Hic ponit scdus aduersarius salomonis. s. raçō q̄ fugiēs regem syrie adadeçer eū p̄sequentē ꝓpter offensam quā in eū cōmiserat: aggregauit sibi alios viros malos: ꝛ fact⁹ ē p̄ceps latronū regnū adadeçer infestantiū. Adad ꝛo rediens de egypto idumeā obtinere nō potuit: eo ꝙ salomō eā bñ munierat: ꝛ ideo cū iunxit se p̄dicto raçō iuuando euz vt fieret rex syrie. ꝛ sic raçō iuuaret eū ad obtinendū regnum idumee ꝛ salomonē. ꝛ ex dict⁹ ptz īra vsq̄ ibi: f ¶ Cum interficeret eos dauid. i. tpe q̄ pugnauit dauid ꝛ syros: tunc iste raçō habuit tps o portunū vt infestaret ꝛ̄ñi sui regnū: q̄ vastato regno ꝑ dauid habuit liberioꝝ ingressū. Ꝺ subdit: g ¶ Abierūtq̄z damascum. Que erat ciuitas regia. h ¶ Eratq̄z aduersari⁹ isrl' cū ctis dieb⁹ salo. ꝑ videt esse ꝛ illud q̄d dictū est. ꝭ. iiij. ca. Juda et isrl' innūerabiles sicut arena maris comedētes ꝛ bibētes atq̄ letātes cūctis diebus salomonis. Dicendū ꝙ ꝛ cūctis diebus salomonis iste fuerit aduersarius eius volūtate nocēdi: tñ in effectu nō multū nocuit ei q̄ qđ impedirē notabiliter pax ppli: ꝛ ꝑ est malū adad: q̄z vt dictū est ille adad induxit raçō ad ꝑ q̄ esset aduersarius isrl'. i ¶ Regnauitq̄z in syria. s. ipe raçō: vt ꝓdictū est. k ¶ Hieroboā q̄z. Hic ponit tertius aduersarius cū dr: Hieroboā quoq̄z filio nabath. Dicunt aliq̄ ꝙ iste nabath p̄ hieroboā fuit idē qđ semei: ꝛ ꝙ vxor ei⁹ nutriēs hieroboā reducebat sibi frequēter ad memoriā iterfectionē p̄ris sui a salomone: vt dictum est. ꝭ. iij. ca. ꝛ ꝓpter hoc de ea fit ꝑ mētio. l ¶ Euphrateus: Id est de tribu ephraim. Et hec est causa rebellionis q̄ sequit. m ¶ Quia salomō mello edificauit. de isto edificio dictū est. ꝭ. ca. ix. Dicūt em̄ aliq̄ ꝙ salomō videns idustriā hieroboā: p̄cio posuit eū super tributa dom⁹ ioseph. i. duaꝝ tribuū. s. ephraim ꝛ manasse. postea ꝛo posuit eū sup opus edificij mello: ꝛ primo scribat officiū aliud: q̄z frequēter in sacra scriptura p̄ius facta postmodū narrant: ꝛ ipe ex hoc fuit indignat⁹ eo ꝙ de maiori officio erat positus in minori: ꝓpter qđ exiuit ō hierusalē: cui obuiās ahias sylonites ꝓpheta dixit ei: ꝙ regnaturus erat sup decē tribus: ꝛ sic animatus verbis ꝓphete cepit cōtra Salomonē murmurare ꝛ alios sollicitare ad rebellandū salomoni: q̄d cū audisset salomō voluit eū occidere: sed ipe fugit in egyptum vsq̄ ad mortem salomonis. Ra. Sa. vero dicit ꝙ hieroboā reprehendit salomonē eo ꝙ claudebat locū illum quez dauid dimiserat apertuz ꝓpter deuotionē venientiū ad festa in hierusalē: sicut dictū fuit. ꝭ. ix. capitulo. ꝓp̄ q̄d salomō indignatus eiecit eū: qui egressus ō hierusalem inuenit ahiā ꝓphetā sicut dictū est. Josephus vero dicit ꝙ salomō primo posuit hieroboā sup operarios in edificio mello: ꝛ quia vidit eū prudentem ꝛ sollicitū in ope illo: postea posuit eū in maiori officio. s. sup tributa domus ioseph sicut scribitur: ꝛ tūc ahias dixit sibi ea que ꝑdicta sunt: ex q̄bus aiatus cepit sollicitare illos de tribu ephraim ꝛ manasse vt recederēt a salomōe: ꝓpter qđ salomō voluit eū occidere: sed fugit in egyptū: vt ꝓdictuz ē. Ex dictis ptz īra vsq̄ ibi: n ¶ Apprehēdens ahias pallium suū nouū quo co. ꝛc. Ō fecit duplici de causa. Una est: quia ꝓphete aliq̄n ꝓphetabant nō solū verbis sed etiā sensibilibus signis: sicut ꝛ Esaias iuit nudus ꝛ discalciat⁹: Esa. xx. a. ꝛ Jeremias posuit catenas ligneas in collo suo: Jere. xxviij. d. vt moueret ad credēdū auditu ꝛ visu. Alij vt hieroboā adueterat ꝙ palliū suū nouū nō scidisset libēter ꝓ nihilo: ꝛ ꝓ veri-

Scdus salomonis aduersari⁹

Tertius aduersarius salomonis

Quare ahias pallium sciderit

E vna fides vnū baptisma. a ¶ Dies aūt quos. Josephus
E dixit regnasse annis octuaginta ⁊ vixisse nonagitaquattuor.
Josephus Sed diuina scriptura eos tm̄ annos exprimit q̄bus regnauit
antecz̄ puaricaret. Ca. XII

VEnit aūt roboā ⁊c. b ¶ Durissimū iugum. Quō ꝑ veruz est cū superi⁹ dictum sit ꝙ salomon nō ꝓstituit quēcz̄ seruire de filijs isrl̄ vticz̄ nō fecit eos serui/

Ni. de ly. re in agri/

✻ tat̄ indicio. a ¶ Ut remaneat lu. dauid. i. mēoria bonitatis sue: ꝓpter cui⁹ meritū in semine suo remāsit nomē regiū.

b ¶ Et affligā se. da. su. hoc: id est sup diuisionē regni.

c ¶ Verūtm̄ nō cūctis die. et in hoc ꝓdixit regnū isrl̄ restituendū ꝙ messiā vēturū: vt dic̄ Rab. Sa. sz ipe ⁊ alij iudei ꝑ itelligūt de restitutione regni tēporalis: ꝓpter qō apostoli adhuc rudes q: nōdū receperāt plenitudinem spiritussancti quesierūt a christo. Dñe si i tpe hoc restitues regnū isrl̄: vt habeā Act. j. restitutio tūa erat facta in xpi resurrectiōe: ꝑm ꝙ dicit ipe Mat. vl. d. Data est mihi oīs ptās ⁊c. sed euidentius ꝑ erit in iudicio quādo oīa subijcient pedib⁹ ei⁹: ꝑm ꝙ dicit apl's Heb. ij. Cetera patēt ex dictis.

d ¶ Reliquus aūt. Hic cōsequēter ponit⁹ mors salomōis ⁊ eius tumulatio: cū quadā epilogatione factorū suorū cum dicit: Reliquū aūt verboz ⁊c. ⁊2. pa. 9. g.

e ¶ Scpta sūt i lib. ⁊c. Dicūt aliq ꝙ ē liber Parał. sz melⁱ dz ꝙ sit alius liber ꝙ Nabuzardan cōbustus ⁊ nō reparat⁹. Cetera patēt ex supradictis: De statu aūt ei⁹ vtrū sit saluatus vel nō: dictū fuit. ū. ij. lib. ca. vij.

Dozaliter ⁊ 2. pa. 10. a

✻ † ¶ Dormiuit sa. cū pa. ⁊c. Seqūt. Regnauitcz ro. ⁊c. Per roboā ꝙ mortuo patre potētissimo senū consiliū dereliquit ⁊ cōsilio iuuenū adherēs ꝓsumptuose populo respōdit dicēs:

¶ In ca. xj. vbi dicit in postil. Hic occurrit dubium quō Salomon dicat senex qñ deprauatus est per mulieres.

Additio. j. Hec altercatio ꝓlixa de senectute Salomōis nōvidet necessaria: posset em̄ rōnabiliter dici ꝙ Salomō dicēd⁹ ē senex tū eēt .l. ānoz fere. Mā etates nō solū mēsurās ꝑm annos vel ꝑm ea q̄ ad incremētū seu diminutionē coz pozaliū viriū ptinēt sz etiā dicūt ī sacra scptura respective ꝑm status seu mores ꝓsonarū. Mā ꝑm Ambro. in sermone paschali. Etates q̄dē nō solū sūt annoz̄: sed etiā meritoz: iuxta illud Sap̄. iiij. b. Senect⁹ venerabilis nō diuturna nec nūero annoz̄ cōputata. Postillator etiā. j. ī ꝑ ca. dicit ꝙ Salomō dz ī scriptura puer paruul⁹ ī pncipio regni fuit: nō ꝑm annoz̄ nūez: q: iā ꝑm eū trāsiuerat puericia: sz dz paruul⁹ puer respectu tāti regiminis sibi impositi: sic etiā de Josue Exo. xxxiij. dz ꝙ erat puer cū etiā trāsisset q̄dragesimū annū: vt. j. satis cōprobat. Ex q̄b⁹ seq̄t ꝙ nō ē incōueniens vt salomō dicat senex etiā q̄n q̄ genari⁹ vel alicz̄tulū. j. respectu tāte scie sibi diuinit⁹ collate. Mā ꝑm Aug̃. Senect⁹ nihil aliud ē ꝑ can⁹ sapiēcz̄ intellect⁹. Alio mō pōt scptura salvari dicēdo ꝙ ꝛ Salomō incepisset deprauari ꝙ mulieres añ senectutē: ꝓseuerauit tm̄ ī illa ꝑfectate vsq̄ ad senectutē iclusiue ⁊ scptura attribuit ꝑ etati senectut̄ ad maiorē ꝑfectē pctī: silr ī maiorē admiratiōez: q̄uis eni essēt pctā suū ex ꝑ q̄ ī senib⁹ cūcta vitia ꝓter auaritiā ꝑm Aug̃. senescūt: ⁊ tm̄ ī tāto senelibido ⁊ idolatria iuuenescerēt. ¶ In e. ca. xj. vbi dz ī postil. Sed de dicto mgr̄i. s. historiaz pax ē ꝑ curādū q̄ ꝺdicit sibi ⁊c.

¶ Additio. ij. Dgr̄ historia rū nōvidet sibūpli ꝺdicere nec etiā scpture: vt postil. sibi ꝓpōit. Mā opinionē Josephi nō assērēdo: sz tm̄ recitādo pōit ꝑ loco. In alijs vo huj⁹ passus seqūtur planū sensū scpture: vt ptz ꝓba sua ituēti. ¶ In eo. ca. xj. vbi dz ī postil. Ut remaneat lucerna dō. i. mēoria bonitatis

¶ Additio. iij. Ubi (dauid. trāslatio nr̄a hz. Ut remaneat lucerna dō ī heb. hr̄: Ut remaneat nouale ipi dō. Eadē em̄ dictio q̄ ꝑ ponit: vbi ī trāslatiōe nr̄a dz lucerna: hr̄ Osee. x. d. vbi dz: Innouate vob̄ nouale. Silr Hiere. 4. a. vbi filia ꝙ babilō ponūt: ⁊ ē sensus vt remaneat ipi dauid aliq̄ possessio ī hierl̄m. q. d. de⁹: nolo vt dō remaneat totaliter a regno spoliat⁹.

Replica. Jn capi. xj. vbi Salomō senex dz deprauat⁹ ꝙ mulieres: postil. disputat ꝺ falsā opinionē Josephi quā scholastica historia cōmēdat: ī ꝺclusiōe tm̄ ꝺcordat cū Bur. quō vir. rl. an nox potest dici senex: pliritas Bur. displicet: q̄ tm̄ respiciēdo ad materiā nō est iutilis: cū tm̄ Bur. sepe fac̄ lōgos tractat⁹ ꝺ lana caprina: ꝓut ptz Gen̄. j. et Exod. iij. et. xx. ⁊ nitit excusare scholastica historiā: q̄si nō dicat vt Josephus: sz solū reciter: qđ tm̄ falsū ē: q: nō solū recitat: sed dictū cōmēdat. d. pleni⁹ Josephus dicit. Ca. XII

VEnit aūt ro. Supe ri⁹ actū ē ꝺ regno dō vnito. hic ꝓpr̄ agitur de regno ei⁹ diuiso ī regnū isrl̄ ⁊ regnuz iuda: ⁊ q: regnū isrl̄ siue decē tribuū icepit accidētaliter. s. ex diuisiōe regni dō q̄ fuit de tribu iuda: iō pncipaliter agit ꝺ regib⁹ iuda: ⁊ ex ꝓsequēti ꝺ regib⁹ isrl̄ eis ꝓregnātib⁹: ⁊ iō (sctū ptiet ad hūc tertiū librū) ꝓtio agit ꝺ roboā ⁊ hieroboā sibi ꝓregnāte. scdo de abia ⁊ asa ⁊ regib⁹ isrl̄ eis ꝓregnātib⁹. xv. ca. tertio ꝺ Josaphat ⁊ ꝺ Achab ptī secū regnante ca. xvij. Tpe vo roboā ꝓtigit regni diuisio: ⁊ iō hec diuisio ꝑmittit. scdo vtriusq̄ ꝺditio describit / ibi: Edifica

Diuisio

uit aūt. Pria ī tres: q: ꝑmo ponit diuisiōis occasio. scdo ipa diuisio / ibi: Videṡ itaq̄ ppl's. tertio diuisiōis ꝓfirmatio ibi: Venit aūt roboā. Occasio vo diuisiōis regni fuit dura rūsio roboā quā dedit ppl'o ꝺ ꝓsilio iuuenū spreto ꝓsilio senū: ⁊ ꝑ q̄ dz: Venit aūt roboā ī sichē: q: ille locus erat q̄si in medio regni: ⁊ iō ppl's ibi pot̄ facilē ꝓgregari: fuerat etiā ibi primus rex. s. abimelech institut⁹ ⁊ iō ibi fuit ppl's ꝓgregat⁹ ad instituendum regem roboā. f ¶ At vero hiero. ⁊c. audita morte salomōis venit illuc desiderio regnādi: sic dictū fuerat sibi. g ¶ Miserūt ⁊ voca. eū. erat em̄ magn⁹ hō: ⁊ iō fuit vocat⁹ ad istā institutionē: q: ppl's volebat petere aliquā relaxationē ꝑm qđ subdit: h ¶ Pater tu⁹ du. ⁊c. ꝑ videt eē ꝺ illud quod

re i agricultura vl alio seruili
A oge. Rex pncipes ex eis psti
tuit q singulas trib⁹ q̄ redde
bāt regi qlibet singul mēsib⁹
ānonā ⁊ cetera q̄ ō expēsa re
gi superi⁹ referūt: qō mō du
rissimū iugū appellant.

a ¶ Adolescētes. De q̄b⁹
edurā vn⁹ fuit q̄ postea lapi
datus ē: iuuenes scptura nō
semp iurta etatē appellat: sz
iurta instabilitatē animi. Hā
roboā q̄dragesimo etatis sue
anno regnare cepit.

b ¶ Scorpiōes. Gen⁹ est
flagelli: sic ⁊ de spinis vel po
mariis solēt eē ꝓge nodose.
Vel etiā flagellū saracēor cū
duab⁹ vel trib⁹ virgis: qō ha
bet i sūmitate plūbeas glan
des alias grādines. c ¶ Ad
roboā. Rab. Roboā de do
mo dō fuit: sz i via ei⁹ nō am
bulauit. Fecit em̄ iuda (scptu
ra teste) in dieb⁹ illis malū co
rā dño ⁊ irritauerunt eū sup
oīb⁹ q̄ fecerāt pres eor. Fe
cerūtq; oēs abominatiōes gē
tiū. Roboaz ꝺ signat malos
rectores i ecclia q̄ terrenis cu
piditatib⁹ dediti: ⁊ delectan
tes i multitudine obsequētiū
sibi: nō ātidianā habēt sollici
tudinē sibi cōmissor. Inter
tat roboā latitudo ppli: qz ta
Mat.7.b les spaciosam ⁊ latā viā gra
diunt q̄ ducit ad mortē mul
tos. Relictoq; setor patrū cō
B silio: q̄z dicta ⁊ exēpla ad cel
situdinē tēdūt. Illis obtēpe
rāt q̄ iuuenilib⁹ desiderijs mā
cipati: laudib⁹ inīqs ⁊ adula
tiōib⁹ eos grauāt: q̄b⁹ cōmi
Eccls.10.c. nat sapia dicēs: Ve tibi ter
ra cui⁹ rex puer ē: ⁊ cui⁹ prin
Ibidē. d cipes mane comedūt panez.
Et ecōtrario. Btā ra cui⁹ est
rex nobil: ⁊ cui⁹ principes ve
scunt in tpe suo.

Fecit

Nico. de lyra

vt lud qō. s. dictū ē. De filijs
aūt isrl nō pstituit salomō ser
uire quēq; ix. ca. Ad qō dicē
dū q̄ vez ē i opib⁹ vilib⁹: tm
ministrabāt exp̄ēsas salomōi
singul mēsib⁹. p. xij. p̄fectos
sup ppl̄m positos: ⁊ ꝺ reputa
bat ppls iugū graue: qz expē
se salomōis erāt valō magne
vt hr. s. iiij. ca. Cetera patēt
vsq; ibi: a ¶ Si ho. obe.
tē. s. cōdescēdēdo ei⁹ petitio
ni. Isti em̄. s. seniores p experiē
tiā sciebāt modū tenēdi ppls
in subiectiōe. b ¶ Qui de
reli. cōsi. reputabat em̄ seva
lētioꝛē p̄e suo: ⁊ iō duz erat
ei aliq̄d remittere. c ¶ Et
adhi. adole. s. magis iuuen
bus ⁊ scīa ꝺ etate: qz nutriti
fuerāt cū roboā: q̄ iā habebat
xl. ⁊ vnū annos. d ¶ Adhi
him⁹ di. me. gros. tē. Isto
fuit cōsiliū valde fatuū ⁊ pīu
ptuosū: qz salomō fuit rex ex
cellētissim⁹: vt ptz ex supza di
ctis. Roboa

Cūq; audīsset ppls inijt psiliū rex roboā cū
a ¶ senes isti putāt banaias: ⁊ ioiada: ⁊ ceteri principes sa
lomonis.
senioꝛib⁹ q̄ assistebāt coꝛā salomōe p̄e ei⁹ cū
adhuc viueret ⁊ aūt eis: Qō mihi datis psiliū
vt rndeā pplo: Qui dixer̄t ei: Si hodie obe a
dieris pplo huic ⁊ fueris ⁊ petitiōi eoꝛ cesseris:
locutusq; fueris ad eos vba lenia: erūt tibi fui
cūctis dieb⁹ † Qui dereliq̄t psiliū senū qō de b
derāt ei: ⁊ adhibuit adolescētes q̄ nutriti fue c
rāt cū eo ⁊ assistebāt illi. Dixitq; ad eos: Qō
mihi psiliū datis vt rndeā pplo huic: Qui di
xerūt mihi: leuia⁹ fac iugū qō ipositum p̄ tu⁹ su
p nos. Et dixerūt ei iuuenes q̄ nutriti fuerāt
cū eo. Sic loqre pplo huic: q̄ locuti sūt ad te
dicētes † Pat tu⁹ aggrauauit iugū nr̄m: tu re
leua nos. Sic loqris ad eos: Mi⁹ inum⁹ digit⁹ d
me⁹ grossioꝛ ē doꝛso p̄is mei: ⁊ nunc p̄ me⁹
posuit sup vos graue iugū: ego āt addā sup e
iugū vr̄m. Pat me⁹ cecidit vos flagell: ego
b aūt cedā vos scoꝛpiōib⁹. Vēit ꝗ hieroboā ⁊
c ois ppls ad roboā die tertia: sic locut⁹ fuerat
rex dicēs: Reuertimi ad me die ₹tia. Rndit
q̄z rex pplo dura: derelicto cōsilio senioꝛ qō
ei dederāt: ⁊ locut⁹ ē eis ꝺm psiliū iuuenū di
cēs: Pat me⁹ aggrauauit iugū vr̄m: ego āt †
addā iugo vr̄o. Pat me⁹ cecidit vos flagel
lis: ego āt cedā vos scoꝛpiōib⁹. Et nō acqe
uit rex pplo qm̄ auersat⁹ fuerat eum dñs: vt
suscitaret vbū suū qō locutus fuerat i manu
ahię sylonite ad hieroboā filiū nabath. Vi f
dens itaq; ppls q̄ noluisset eos audire rex.
Rndit ei dicēs: Que nob ꝑs i dauid: vel q̄ b
¶ inculcatio verborum.
hereditas i filio isai: Vade i tabernacla tua
isrl. Nūc vide domū tuā dauid. Et abijt isrl i
i tabernacula sua. Sup filios aūt isrl quicū
q̄z habitabāt i ciuitatib⁹ iuda regnauit roboaz.
† Misit ꝗ rex roboā adurā q̄ erat sup tributa k
¶ vel israel.
⁊ lapidauit eū ois ppls ⁊ mortu⁹ est. Porro l m
rex roboā festin⁹ ascēdit currū ⁊ fugit i hierl
recessitq; isrl ad domo dauid vsq; i p̄tē diē.
† Factū ē aūt cū audisset ois isrl q̄ reuersus eēt n
hieroboā: miser̄t ⁊ vocauer̄t eū ꝓgregato cē o
tu ⁊ pstituer̄t eū regē sup oēm isrl: nec secut⁹
a ¶ iō solā q̄: p̄cipalis: alie due nō. s. bēiamin ⁊ leuitica.
ē q̄spiā domū dauid ꝓt tribū iudā solā. † Ve p
nit āt roboā hierl m: ⁊ ꝓgregauit vniuersā do
mū iuda: ⁊ tribū bēiami cētū octogita milia
electoꝛ viroꝛ ⁊ bellatoꝛ vt pugnarēt ꝯ do
mū isrl: ⁊ reducerēt regnuz roboā filio salo
mōis. Fact⁹ ē aūt ꝺmo dñi ad semeiā viz dei
¶ iste ꝓpheta introducit subito sicut alij.
dicēs: Loqre ad roboā filiū salomōis regē iu
da: ⁊ ad oēm domū iuda ⁊ bēiami ⁊ reliqs ō
pplo dicēs: Hec dicit dñs: Nō ascēdetis nec
bellabitis ꝯ frēs vr̄os filios isrl. Reuertat⁹ vir
i domū suā: a me ei factū ē vbū h. Audierūt
ꝺmonē dñi: ⁊ reūsi sūt ō itinere sic eis p̄cepat

ctis. Roboam ꝙ erat rudis et L
corde pauido: vt hr. ij. Paral.
ca. xiij. e ¶ Ego aūt ē. tē.
Est aūt scoꝛpio genꝰ flagelli du
rissimi habēs i fine chordularū
seu catenaꝝ nodulos plūbeos:
vel ferreos: et iō vocat scoꝛpio
qz gravit pūgit: ⁊ qz sic scoꝛpio
pūgit cauda eā sup caput refle
ctēdo: sic extremitas hui⁹ flagel
li i q̄ ē plūbū vel ferrū pcutiēdo † 16.q.1.c
reflectit ab anteri⁹ pcutiēt sup ecclesia
coꝛp⁹ pcussi. Cetera patēt ex di
ctis. f ¶ Videōs itaq; posita
occasiōe diuisiōis. hic ponit ipa
diuisio cū dr: Videōs ita. po
pu. q; no. eos audi. de oner
releuatiōe: sz magis cōminat⁹ fuis
set ō aggūatione. g ¶ Rndit
ei. s. dura ꝙ durī. d. h ¶ Que
no. ps i da. tē. i. nō habuit re † 2.pa.10.cō
gnū ex hereditate patna: et iō
possum⁹ aliū eligere: ⁊ psilie ꝙ
bū dixit seba filius bochri rebel
lione ꝯ dō: vt hr. s. ij. lib. xx. ca.
i ¶ Nunc vide do. tu. da. i.
ppl̄m tibi adherētē. q. d. modie
ē. Ra. Sa. exponit ꝺ templo de
ordinatiōe dō edificato. q. d. nō
curam⁹ ō eo. k ¶ Misit ꝗ rex
tē. vt pacificaret ppl̄m. d. q illō
ꝺ bū fuisset leuiter dictū: ⁊ q ꝙ
pter ꝺ nō deberēt a rege recede
re. l ¶ Et lapidauit eū tē. i
cōtēptū dñi sui: ⁊ qz habebāt eū
suspectū ne fuisset i psilio reg re
spōdēdi eis mō p̄dicto: qz illi q̄
sūt sup tributa solēt cōsulere de
augmento ipor. m ¶ Porro ꝺ
rex ro. festi. ascē. tē. timēs ne
sibi lapidarēt eū. n ¶ Factū ē
aūt cuz au. ois isrl q; reuer.
esset hiero. s. ō egypto vbi fu
gerat tiore salomōis: fuerat em̄
cū alijs vt p̄dictū ē i sichen: ⁊ q
ꝺ diuulgat⁹ fuit vbiq; aductus
ei⁹. o ¶ Miserūt ⁊ vo. tē. ad
institutionē alteri⁹ regis a roboā:
⁊ psituerūt eū regē: Tū qz erat
vir fortis ⁊ idustri⁹: vt hr ca. p̄ce.
Tū qz fuerat inimic⁹ salomōis: † 2.ps.10.d
⁊ sic libēti⁹ guerrā ꝯ roboā filiū
ei⁹ suscipet: Tū qz erat de tribu
ephraim q̄ erat bellicosioꝛ post
tribū iuda: q ꝺ bīdicēs fi
lijs ioseph ꝓposuit ephraī iuni
oꝛē ipi manasse vt habet Beñ. † 7.q.1.c
xlviij. qz ō ephraī futur⁹ erat rex deniq;
x. tribuū. ⁊ Abia abie sylonitis
posita ca. p̄ce. p ¶ Venit āt.
ꝺ psr ponit p̄dicte diuisiōis cō
firmatio q ꝺ q̄ semeias Aba de † 2.pa.11.e
mādato dei ihibuit roboā ⁊ sibi Eccli.47.d
adherētib⁹ ne pugnarēt ꝯ. x. tri
bus. s. ad remouenduz regnuz:
quia de voluntate dei erat diui
sum: et patet littera.

✠ Edificauit
Moraliter. † ¶ Pat me⁹ Moraliter
aggrauauit iugū vestrum:
ego aūt addam iugo tē. Et
sic p̄didit decem ptes regni sui.
Dat exēplū filijs regū nobiliū ⁊
potentū vt nō de se p̄sumāt: nec
consilio iuuenū qui sunt inexp
ti credant sed magis consilio se
num expertoꝛ acquiescāt.

Dixitq; hie

¶ Fecit duos vitulos. Hieroboā ꝛre vitulos fecerit vl quō: Iosephus sufficiēter exponit. Ca. XIII

ECce vir ꝛc. Cui⁹ nomē ꝑ tacet in Paral. gaddo vocat vel nūcupat. Ipse ē gad q̄ monuit dauid ire in terrā iuda. ¶ Ra. Prophēta a deo missus vt īcreparet hieroboā: ꝛ q̄ a falso ꝓpha seduct⁹ comedit ꝛ bibit ꝛ ꝓpterea a leōe in via occisus ē. Quid ꝑ significat nisi cū q̄s in ꝓsperis eleuat: ita vt ꝓcepta dñi ꝓtēnat: a leone q̄ circūit q̄rēs quē deuoret dēte ꝓsuasiōis maligne lania tus ꝓ ꝓsensum pcti īterficit. Ac ꝓ hoc necesse ē sp q̄rere ꝓtectionē oīpotēt: que min⁹ necessaria credit si sp habeatur: ſz vtiliter plerūq; subtrahit: vt sibi metipi ꝑō q̄s sine illa nihil sit ostēdat.

Ni. de ly.

Prophetes

a ¶ Edificauit aūt hieroboā. Hic ꝓīr describit vtriusq; regis ꝓditio. ꝛ prīo ipius hieroboā. ſcōo ipi⁹ roboā. xiij. ca. vltra medium / ibi: Porro roboā. Prīa diuidit in tres: q̄ primo describit ipi⁹ hieroboā ꝑuaricatio. ſecūdo ꝑuaricatiōis reꝓhensio: ca. xiij. ꝛ tertio punitio: ca. xiiij. Circa primū ꝺr

Diuisio

†Exo. 32. c Edificauit aūt hieroboā ꝛc. vt ei meli⁹ posset resistere regno iuda ꝛ ipm īfestare: edificauit fortalicia. b ¶ Dixitq; hiero. in cor. suo. i. ꝓbabiliē cogitauit. Huc reuertet regnū ad

†Tob. 1. a domum dauid si ascēderit ꝓp̄s iste vt faciat sacrificia in domo dñi in hierlm. ꝓbabiliē ei credebat q̄ ꝓ sacerdotes ꝓp̄s ad ꝑ īduceret: vl si nō posset īduci ꝑ roboā detineret q̄ uscq; iurasset ei fidelitatē ꝛ ꝓsentiret in mortē hieroboā. Ꝺō subdit: c ¶ Inꝛficiēteq; me. Et excogitato ꝓsilio iniq̄ ad cauēdū ꝓdicta. d ¶ Fecit duos vi. au. ad silitudinē vituli quē fecerat aarō. e ¶ Et dixit cis. i. sibi ꝓiecte. f ¶ Molite vltra ascē. in hie. deus em̄ pīs ē vbiq; ꝛ iō potest eū ꝑ adorare. talib⁹ em̄ ꝓbis ꝓsuasit ꝓp̄s: vt dicit Ioseph⁹. ꝛ iō dicunt alīq alij ꝓīr ꝛ sat⁹ ꝓbabiliē ꝑm ista q̄ ꝓp̄s in ill⁹ vituꝰ adorabat deū. ſz ꝺ ꝑ videt q̄ subdit: g ¶ Ecce dij tui isrl ꝛc. de⁹ aūt quē colebāt filij isrl vn⁹ ē. Dicēdū ē q̄ ꝑ ponit plurale ꝓ singulari. dij. i. de⁹: sic Exo. xxxij. a. dixerūt de vitulo aarō: Ecce dij tui. cū tm̄ esset vnic⁹: ꝛ dato q̄ vez sit q̄ in ill⁹ vituꝰ adorarēt deū tāḡ in imaginib⁹ ipm̄ repntātib⁹: tm̄ fuit ibi trāsgressio ꝓcepti: q̄ dr Exo. xx. vbi ꝓ hibet fieri ad hoc quelibet similitudo. h ¶ Posuitq; i vnū in bethel ꝛc. Dicūt alīq q̄ sūt duo mōtes ꝓpinq; in q̄b⁹ fuerūt positi isti vituli. Ra. Sa. dicit q̄ sūt distātes: ita q̄ vn⁹ ē in ꝓte au-

†4. re. 23. d strali regni decē tribuū: ali⁹ in ꝓte aq̄lonari: vt ꝺ loc⁹ medijs posset ꝓp̄s cōuenire ad istū locū ꝛ ad illū ꝓut esset sibi magꝭ accōmodū. i ¶ Et fecit phana in ex. i. tēpla in duob⁹ mōtib⁹ ꝓdicti: cuilibet vitulo vnū. k ¶ Et sacerdotes de extre. ꝓp̄l. i. de q̄libet tribu ꝺifferēter: q̄ trib⁹ leui noluit ꝓsentire ei: ꝛ iō dixit ꝓp̄s q̄ nō oportebat hr̄e sacerdotes de tribu leui: ſz sufficiebat q̄ q̄cūq; offerret hostiā solēnē: sic fecerat aarō in sua ꝓsecratiōe: vt hr̄ Leuiti. ir. fieret sacerdos. l ¶ Cōstituitq; diē solēnē ꝛc. ſ. dedicatiōis tēpli ꝛ altaꝛ sic fecerat salomō: ꝑ excepto q̄ salomō fecit mēse septio: vt habet. ij. Paral. viij. ca. Iste aūt dixit q̄ cōueniēti⁹ poterat fieri mēse octauo: q̄n oia sūt collecta ꝛ ī horreis reposita. m ¶ Et ascēdit sup altare ꝛc. Et sic ptz q̄ nō solū secit vitulos: ſz etiā vsurpauit sibi sacerdotiū ad insinuandū eui

Moraliter dēti⁹ ꝓp̄s q̄ nō oporteret hr̄e sacerdotes ꝺ tribu leui.

✳ b ¶ Dixitq; hieroboā in corde suo ꝛc. Per istū hieroboā dñs. Edificauit aūt hieroboā si- a
chez i mōte ephraī: ꝛ hitauit ibi.
a ¶ phanuel ciuitas metropolis regni hie-
Et egressus ide ꝑdificauit phā-
roboam.
nuel. Dixitq; hieroboā in corde b
suo: Huc reuertet regnū ad domū dauid: si ascēderit ꝓp̄s iste vt faciat sacrificia i domo dñi i hierusalē ꝛ conuertet cor ꝓp̄li huⁱ⁹ ad dñm suū roboā regē iuda: iterfi- c
ciētq; me ꝛ reuertent ad eū. Et ex
a cogitato ꝓsilio fecit duos vitulos ꝺ
aureos / et dixit eis: Molite vltra ꝑ
ascendere in hierlm. †Ecce dij tui s
isrl: q̄ te eduxerūt ꝺ terra egypti.
Posuitq; vnū in bethel: ꝛ alterū b
in dan. Et factū ē ꝺ ꝑbū i pctm̄.
†Ibat em̄ ꝓp̄s ad adorādū vitu i
lū vsq; in dan: ꝛ fecit phana i ex- i
celsis et sacerdotes de extremis k
ꝓp̄li / q̄ nō erāt ꝺ filijs leui. Cōsti- l
tuitq; diē solēnē in mēse octaua / q̄ntadecia die mēsis in silitudinē solēnitatꝭ q̄ celebrabat i iuda. Et † ascēdēs altare silr fecit in bethel vt imolaret vituꝰ q̄s fabricatⁿ fuerat. Cōstituitq; in bethel sacerdotes excelsoꝝ / q̄ fecerat: ꝛ ascendit sup altare q̄ extruxerat i bethel / q̄ntadecia die mēsis octaui: quē finxerat de corde suo. Et fecit solēnitatē filijs isrl: ꝛ ascēdit sup al m
tare vt adoleret incēsū. Ca. XIII

b ECce vir dei vēit ꝺ n
iuda in sermōe dñi / i
bethel hieroboā stā- †
te sup altare ꝛ tb⁹ ia-
ciēte. Et exclamauit ꝑ altare i ser †
mone dñi / et ait: Altare / altare:
hec dicit dñs: †Ecce filius nasce o
tur domui dauid / Iosias nomie:

roboā quē dñs de humili statu eleuauerat ad regnū: ꝛ tm̄ statī G
fecit vitulos aureos ad tollēdū cultū diuinū: signanter illi q̄ ꝺ deb̄ ficijs ingti nō solū deo gr̄as debitas nō referūt ſz etiā ipm̄ i pugnāt gr̄tū pīt. † ¶ Et ascēdēs altare ꝛc. Et sic post obtētū regnū vsurpauit sibi sacerdotiū: ꝛ sic ꝓ ipm̄ significat effrenatus āb̄icios⁹ q̄ obtēta dignitate cuius etiā nō ē dign⁹ conat⁹ aliā obtinere cū ꝓma nō obstāte sua insufficiētia.

¶ In ca. xij. vbi ꝺr in postil. Ꝺō dicunt alīq alij ꝓīr ꝛ satis ꝓbabiliter: q̄ ꝓp̄s in ill⁹ vitul⁹ adorabat deū.

Additio. Dicere q̄ ꝓp̄lus ille i vitul⁹ adorabat deū ꝛ sic esset excusat⁹ saltē a delicto idolatrie: ē penit⁹ incōueniēter dictū. Mā silr mō ꝛ forma ꝓp̄s ille sub hieroboā colebat vitulos suos sic in deserto ꝓp̄lus isrl coluit vitulū: ꝺba em̄ ꝓncipalia vtrl usq; cult⁹ sūt eadē. Sic ei ibi colētes ꝺicebāt ꝺe vitulo: Hi sunt ꝺij tui isrl q̄ te eduxer̄t de terra egypti: Ergo. xxxij. a. sic sub eisdē ꝺbis hieroboā ꝛ sui adherentes de vitul⁹ suis / dixerunt: Ecce ꝺij tui isrl ꝛc. vt ptz in ꝑ ca. Ex q̄ sequit: q̄ sic ibi vitulū illū ꝓ deo seu in deū recepe- Ps. 105. c
rūt ꝓ illa ꝺba qꝺ est ꝓprie idolatria: vt testat̄ Ps. dicēs: Mutauerūt gliaz suā in silitudinē vituli: sic sub hieroboā vitulos in deos receperūt. Silr sic i oreb adorauerūt ꝛ sacrificauerūt vitulo: sic i pīti vitul⁹ fecerūt: ꝛ iō nullo mō excusari pīt ab idolatria: qꝺ etiā ptz Amos viij. ꝺ. vbi ꝺr: Qui iurāt i delicto samarie: ꝛ dicūt vivit ꝺe⁹ tuus dan. Ex q̄ ptz manifeste q̄ illos vitulos vt deos colebāt. Illud aūt qꝺ Iosephus dicit ꝺ ꝓpter ſiōib⁹ hieroboā ad ꝓp̄lm: dicēdo q̄ ꝺe⁹ pīs est vbiq; ꝛc. nō facit ad oppositū. Mā ille ꝓsuasiōes fuerūt ad primā introductionē tm̄: ſz finaliter pura idolatria fuit introducta: vt ptz ex dictis.

Replica. In eo. ca. xij. ꝺe fabricatiōe vitulor̄ ꝑ hieroboā dicit Glo. ordi. Hieroboā q̄re fecit vitulos: ꝛ quō Ioseph⁹ sufficiēter exponit: g̃ nō penit⁹ incōueniēter vt dicit Bur. in q̄ materia finaliē ꝛ postil. ꝛ Bur. satis ꝓcordāt. Ca. XIII

ECce vir dei. Hic ꝓīr describit ꝓdicte trāsgressiōis reꝓhensio ꝑ ꝓphām ꝺni ad ꝑ mis- Diuisio
ſz: vbi primo pena futura ꝓdicit. ſcōo rex rebellans ꝓnutiat / ibi: Cūq; audisset rex. tertio ꝓpheta ꝺni seducit / ibi: Porro phetes aūt. quarto hieroboā obstinat / ibi: Post verba hec. Circa primū ꝺicitur: Et ecce vir dei. Iste fuisse credit ab aliquibus abdo ꝓpheta qui fuit illo tempe: ꝑm qꝺ habet. ij. Paral. xij. ꝛ licet hoc sit ꝓbabile satis: tamen non est certum: ꝛ quia rex ꝛ populus erant increduli: ideo ꝓpheta primo ꝓdicit penam futurā / dicens: o ¶ Ecce filius nascetur domui dauid Iosias nomine. Nomē eius exprimit ꝑ magnū tempus ānte: eo q̄ facturus erat magna: vt habet infra libro. iij.

✳ Et imolabit sup Moraliter

Moraliter. n ¶ Et ecce vir dei. Per quem significatur predicator qui debet esse vir a constantia ꝛ dei ex bona vita. n ¶ Venit de iuda in sermone domini in bethel. Vas predicator a deo debet esse missus ꝛ hoc immediate vel mediāte vicario eius: Roma. x. c. Quomodo predicabūt nisi mittantur. † ¶ Hieroboam stante super altare ꝛ thus iacente. Per quem intelligit̄ publice peccans ꝛ inuerecunde: ꝛ specialiter existens in ptāte: sicut hieroboā q̄ publice idolatrabat ꝛ alios ad hoc inducebat. † ¶ Et exclamauit ꝺ altare. i. ꝺ idolatras ꝛ idolatriā ibi ꝓpetrata. o ¶ Ecce filius nascet ꝛc. Per quē significat̄ xp̄s ꝛ eius aduent⁹ ad iudiciū. Ideo subdit:

✳ Et imolabit

a ¶ Prophetes aūt q. Iste pseudo ꝓpheta princeps erat sacerdotū: ⁊ valde a rege colebat taḡ diuin⁹: timēs aūt ne p sermonē viri dei rex a cultura idoloꝝ recederet: et se tāḡ male ficū interficeret: excogitauit vt virū dei decipet satis astute agēs: vt dū trāsgrederet ꝓceptuz dei: illi⁹ irā incurreret: sicut postea fecit cū magis hoi ḡ deo credidit. Ac p ꝫ mōstraret esse falsa q̄ ꝑdixit: sicḡ regi psitadere posset sic fec. Audiēs aūt rex euētū putauit irrita q̄ vir dei dixerat: ⁊ nō declinauit a via sua mala.

b ¶ Omnia opera que fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba que locutus fuerat ad regem narrauerunt patri suo. Et dixit eis ⁊c. Greg. In gestis ꝓphete mira antecedūt: misera succedūt q̄ in re q̄d colligim⁹: nisi q apud se ꝓpter magnalia gl̄iat⁹ ab interna mor soliditate ē quassat⁹ ⁊ ide ei i opa culpa surrepit: vñ sibi gl̄ia i corde surrepsit: vt a ꝓpha falso disceret decept⁹: q: neḡ ꝓprie fortitudinis fuit q̄d pri⁹ accidisset.

c ¶ Hec dicit: Greg: Bñ aūt oze ei⁹ sniam mortē accepit: cui⁹ reductiōe a vite ꝓceptis deuiauit: vt inde pena veraciter sumeret vñ culpā negligēter admisisset.

ℭ Et leo

Nico. de lyra

B ✻ a ¶ Et imolabit sup te sa. excel. in detestatiōe idolatrie: ⁊ hoc fuit deo acceptū taḡ sacrificiū. scōo dat eis signū mirabile vt verbū ei⁹ sit credibile. b ¶ Ecce scidet alta. subito. qđ tñ erat forte ⁊ nouū. c ¶ Cū ḡ audisset rex ser. hois dei ⁊c. Hic ꝑñr ponit percussio regis rebellantis: cū dicit:

d ¶ Extēdit ma. suam: vt cū maiori auctoritate ꝓcipere ꝓphete captionē.

e ¶ Et exaruit ma. ei⁹: vt sentiret penā diuine vltiōis: ⁊ videret in effectu in scissione altaris.

f ¶ Et ait rex. ⁊c. magis motus timore q̄ amore.

g ¶ Deꝑcare faciem domini dei tui ⁊ ora pro me vt restituat⁹ manus mea mihi. Orauit: q̄ vir dei faciem domini ⁊c. Quod et fecit ꝓpheta oñdēs q̄ nō ḡrebat punitionē vel vindictā: sz regis ⁊ ꝓpīi correctionē.

h ¶ Veni mecum domuz prandeas: et da. ⁊c. q: volebat sibi recōpēsare p reddita sibi sanitate.

i ¶ Si dedemi. ⁊c. q: p nulla re tpali debet ḡs trāsgredi ꝓceptū dñi. iō sequit:

k ¶ Sic em̄ mādatū est mihi in sermone dñi ⁊c. nō comedes panē. i. quēlibet cibū.

l ¶ Necḡ bibes aquā. i. quēcūq potū: q em̄ noie panis ⁊ aq designet oīs cib⁹ ⁊ pot⁹ in scriptura: ptz. ꝫ. iij. lib. vj. e. vbi dr: Pone eis panē ⁊ aquā ⁊ postea subdit: Appositaq ē eis ciboꝝ magna ꝓpatio.

m ¶ Nec reuer. p. ⁊c. futuroz em̄ ꝑsci⁹ de⁹: p ꝫ designauit petrū ꝓphete futurū: q: venit i bethel vere deo obediēs: ⁊ redijt iobediēs: vt hr. ꝫ.

n ¶ Prophetes aūt. Hic cō

Hic ꝑñr ponit ꝓphe dñi seductio p falsū ꝓphetā. ⁊ prio ponit dicta seductio. scdo pene denūciatio/ibi: Cūq sederēt: et tertio eius tumulatio/ibi: Et ecce viri. Circa ꝓmū dr: Prophetes aūt q. s. falsus. o ¶ Habitabit in be. nō tñ erat inde nat⁹ sz d samaria: vt hr. ꝫ. iiij. li. xxiij. c. Et venerat illuc ad manendū ꝓpter cultū vitulorū. p ¶ Ad quem ⁊c. nō em̄ fuerat in iolēnitate: ipedit⁹ nimia senectute: ꝓpter quā i cultu vitulorū ampli⁹ seruire nō poterat: vl occasiōe alia. Cetera patent vsq ibi:

q ¶ Et abijt ⁊c. vt cū seduceret ⁊ peccare faceret: ⁊ p ꝫ ꝓphetiā ei⁹ irritā p suaderet: vt p⁹ea videbit:

r ¶ Et i. eū se ⁊c. q: fatigat⁹ erat laboze itineris ⁊ ieunio. Cetera patet vsq ibi:

s ¶ Qui ait illi ⁊c. mētiebat vt eū decipet. vnde subdit:

t ¶ Fefellit eū ⁊ rc. nō em̄ debuit ꝓpha dñi tā leuiter sibi credere: q: ꝓbādi sūt spūs vtrū ex deo sint. ꝑm q dr. i. Joh. iiij. ca. Fuit etiā ad eredēdū induct⁹ ex cōcupiscentia cibi: q: erat ieiunio fatigat⁹: vt dictum est: ⁊ ideo iuste a deo tanḡ inobediens fuit punit⁹.

v ¶ Cūq se. ad. hic ꝑñr ponit pene sequentis denūciatio. cū dicit:

x ¶ Fact⁹ est sermo dñi ⁊c. Ex ꝫ ptz q reuelatio ꝓphetica aliqñ fit malis hoibus: sicut dictū fuit pleni⁹. Mu. xxij. de balaā: ⁊ cōuenienter denūciata est pena seducti p eū q ipz seduxerat.

✻ Cūq co/

✻ a ¶ Et imo. su. ⁊c. i. ꝓ pena sup te fcta: ⁊ p sacerdotes istos itelligūt mali ꝑlati clerici ⁊ religiosi q̄ imolabūt i iudicio qñ p xp̄i sniam detrudēt in inferno.

† ¶ Et ossa hosup te incē. Per hoies intelligūt laici pctōres: ⁊ p ossa intelligunt peccatoz corpa. Vam illa dānatio erit simul in corpe ⁊ aīa. Ꝑdicator aūt debet ꝓclamare ista futura: q: denūciare dz penas ⁊ ꝑmia.

Cūq au. rex. Sequit:

e ¶ Apphēdite eū ⁊c Per ꝫ ostendit obstiatio peccātiū q ad ꝓba ꝑdicatorū nō ꝓcrūt: ⁊ qđ pei⁹ ē eos aliqñ psequūt ⁊ tñ isti in ncitate corpali positi ꝑces illoz reqrūt q̄s añ psecuti fuer̄t: qđ significat p ꝫ qđ sbdit:

g ¶ Deꝑcare fa. ⁊c. Qđ ñ ē denegā dū ꝑm doctrinā xp̄i mat. v. g. Orate p psequntib⁹.

n ¶ Prophetes āt se. Per istū aūt falsū ꝓpham ⁊ ei⁹ filī figurati fuerūt pseudo apli ⁊ eoz seqces: q nitūt ipedire veros ꝑdicatores. Per ꝫ q ver⁹ ꝓpha p falsū ꝓphaz fuit decept⁹ sic dr. ꝫ.

t ¶ Fefellit eū. Significatū fuit ꝑm q dic̄ be. Bre. q ex miracul q de⁹ fecerat ad ei⁹ ꝓba fuit elat⁹ ⁊ ex ꝫ decipi ꝑmissus. p pē qđ ꝑdicatorel ꝑi mltū dñt eē solliciti ne ꝓpē bona q̄ faciūt eleuēt: ⁊ p ꝑñs a mal hoib⁹ decipiāt ⁊ vlteri⁹ puniāt sic fuit

✻ iste d quo

Dic 2ñr ponit ꝓphe dñi seductio p falsū ꝓphetā. ⁊ prio ponit dicta seductio. scdo pene denūciatio/ibi: Cūq sederēt: et tertio eius tumulatio/ibi: Et ecce viri. Circa ꝓmū dr: Prophetes aūt q. s. falsus. o ¶ Habitabit in be. nō tñ erat inde nat⁹ sz d samaria: vt hr. ꝫ. iiij. li. xxiij. c. Et venerat illuc ad manendū ꝓpter cultū vitulorū. p ¶ Ad quem ⁊c. nō em̄ fuerat in iolēnitate: ipedit⁹ nimia senectute: ꝓpter quā i cultu vitulorū ampli⁹ seruire nō poterat: vl occasiōe alia. Cetera patent vsq ibi:

q ¶ Et abijt ⁊c. vt cū seduceret ⁊ peccare faceret: ⁊ p ꝫ ꝓphetiā ei⁹ irritā p suaderet: vt p⁹ea videbit:

r ¶ Et i. eū se ⁊c. q: fatigat⁹ erat laboze itineris ⁊ ieunio. Cetera patet vsq ibi:

s ¶ Qui ait illi ⁊c. mētiebat vt eū decipet. vnde subdit:

t ¶ Fefellit eū ⁊ rc. nō em̄ debuit ꝓpha dñi tā leuiter sibi credere: q: ꝓbādi sūt spūs vtrū ex deo sint. ꝑm q dr. i. Joh. iiij. ca. Fuit etiā ad eredēdū induct⁹ ex cōcupiscentia cibi: q: erat ieiunio fatigat⁹: vt dictum est: ⁊ ideo iuste a deo tanḡ inobediens fuit punit⁹. v ¶ Cūq se. ad. hic ꝑñr ponit pene sequentis denūciatio. cū dicit: x ¶ Fact⁹ est sermo dñi ⁊c. Ex ꝫ ptz q reuelatio ꝓphetica aliqñ fit malis hoibus: sicut dictū fuit pleni⁹. Mu. xxij. de balaā: ⁊ cōuenienter denūciata est pena seducti p eū q ipz seduxerat.

✻ Cūq co/

✻ a ¶ Et imo. su. ⁊c. i. ꝓ pena sup te fcta: ⁊ p sacerdotes istos itelligūt mali ꝑlati clerici ⁊ religiosi q̄ imolabūt i iudicio qñ p xp̄i sniam detrudēt in inferno.

† ¶ Et ossa hosup te incē. Per hoies intelligūt laici pctōres: ⁊ p ossa intelligunt peccatoz corpa. Vam illa dānatio erit simul in corpe ⁊ aīa. Ꝑdicator aūt debet ꝓclamare ista futura: q: denūciare dz penas ⁊ ꝑmia.

Cūq au. rex. Sequit:

e ¶ Apphēdite eū ⁊c Per ꝫ ostendit obstiatio peccātiū q ad ꝓba ꝑdicatorū nō ꝓcrūt: ⁊ qđ pei⁹ ē eos aliqñ psequūt ⁊ tñ isti in ncitate corpali positi ꝑces illoz reqrūt q̄s añ psecuti fuer̄t: qđ significat p ꝫ qđ sbdit:

g ¶ Deꝑcare fa. ⁊c. Qđ ñ ē denegā dū ꝑm doctrinā xp̄i mat. v. g. Orate p psequntib⁹.

n ¶ Prophetes āt se. Per istū aūt falsū ꝓpham ⁊ ei⁹ filī figurati fuerūt pseudo apli ⁊ eoz seqces: q nitūt ipedire veros ꝑdicatores. Per ꝫ q ver⁹ ꝓpha p falsū ꝓphaz fuit decept⁹ sic dr. ꝫ.

t ¶ Fefellit eū. Significatū fuit ꝑm q dic̄ be. Bre. q ex miracul q de⁹ fecerat ad ei⁹ ꝓba fuit elat⁹ ⁊ ex ꝫ decipi ꝑmissus. p pē qđ ꝑdicatorel ꝑi mltū dñt eē solliciti ne ꝓpē bona q̄ faciūt eleuēt: ⁊ p ꝑñs a mal hoib⁹ decipiāt ⁊ vlteri⁹ puniāt sic fuit

✻ iste d quo

a ¶ Et imolabit sup te ⁊ thura succēdūt: ⁊ ossa hoim sup te incēdet. Dedit ⁊ḡ in die illa signū dicēs: Hoc erit signū qđ locut⁹ est dñs: Ecce scindet altare: ⁊ effundet cinis q̄ i eo est. Cūq audisset rex sermonē hois dei quē inclamauerat ꝛ altare i bethel: extēdit manū suā d altari dicēs: Apphēdite eū. Et exaruit man⁹ ei⁹ quā extēderat ꝛ eū: nec valuit retrahere eā ad se. Altare q̄q scissuz est: ⁊ effusus ē cinis de altari/iuxta signū qđ ꝓdixerat vir dei i sermōe dñi. Et ait rex ad virū dei: Deꝑcare faciē dñi dei tui: ⁊ ora p me vt restituatur man⁹ mea mihi. Orauitq vir dei faciē dñi: et

¶ vel regis.

reuersa ē man⁹ ei⁹ ad eū: ⁊ facta ē sicut pri⁹ fuerat. Locut⁹ est aūt rex ad virū dei. Veni mecū domuz vt prādeas: ⁊ dabo tibi munera. Rñditq vir dei ad regē: Si dederi mihi mediā partē dom⁹ tue/nō veniā tecū: nec comedā panē: necḡ bibā aquā in loco isto. Sic em̄ mādatū est mihi in sermone dñi ꝓcipietis. † Nō comedes panē necḡ bibes aquā: nec reuerteris p viā qua veniſti. Abijt ergo p aliā viā: ⁊ non est reuersus per iter quo venerat in bethel.

a ¶ Prophetes aūt quidā senex habitabat in bethel: ad quē venerunt filij sui: ⁊ narrauerūt ei oia opa q̄ fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba q̄ locut⁹ fuerat ad regē/narrauerūt ꝑri suo. Et dixit eis pater eoz: Per quā viā abijt: Ostēderūt ei filij sui viam p quā abierat vir dei/q venerat de iuda. Et ait filijs suis: Sternite mihi asinū. Qui cū strauissent ascēdit ⁊ abijt post virū dei: ⁊ inuenit eū sedentem subtus terebinthū. Et ait illi: Tu ne es vir dei qui veniſti d iuda? Rñdit ille: Ego sū. Dixitq ad eū: Veni mecū domū vt comedas panē. Qui ait: Nō possuz reuerti: necḡ venire tecū: nec comedā panē/nec bibā aquā in loco isto: q: locut⁹ est dñs ad me in sermone dñi dicēs: Nō comedes panē ⁊ nō bibes aquā ibi: nec reuerteris p viā q̄ ieris. Qui ait illi: Et ego ꝓpheta sū sicut tui: ⁊ angel⁹ locut⁹ ē mihi in sermōe dñi dicēs: Reduc eū tecū i domū tuā vt comedat panē ⁊ bibat aquā. Fefellit eū ⁊ reduxit secū. Comedit ḡ panē i domo ei⁹: ⁊ bibit aquā. Cūq sederēt ad mēsam fact⁹ ē sermo dñi ad ꝓphetā q̄ † reduxerat eū. Et exclamauit ad virū dei q̄ venerat d iuda/dicēs: Hec dicit dñs: q: nō obediēs fuisti ori dñi: ⁊ nō custodisti mādatū qđ ꝓcepit tibi

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

v

x

a ¶ Et leo ꝛc. Hic oñdit ꝙ pcm̃ inobedietie in ipa morte fuit laratũ: qz iste idē leo q̃ vi-
xiij.q.2.§. uentē p̃supsit occidere: ausus
sozor ꝓtigere nō ē occisū. Qui em̃ occidēdi habuit ptātē de occi-
si cadauere comedēdi licentiā nō accepit: qz is cui⁹ culpa in vita fuerat punita: erat iā iu-
stus ex morte. b ¶ Sepeli-
te me in sepul. ꝛc. Salus ꝓpha sciēs euenire q̃ vir dei p̃dixit: p̃cepit vt sepeliret̃ iu-
xta viz dei: ne q̃ ossa illi⁹ cō-
burēda effoderent̃ sz ꝓserua-
rent̃ p̃ sctm̃ ꝓphaz: sicut inferi
us idē testat̃: liber impletum.
¶ Factus

Nico. de lyra

a ¶ Cūq; comedisset ꝛ bibisset stra. ꝛc. s. dei: qz di
uinā sniaz supra se auditā ac-
ceptauit: ꝛ volūtati diuine se
cōmittens/pcm̃ inobedietie
morte corpali expiauit. Ex ꝑ
aūt ꝓsiderādū ē q̃ dure puni
turus ē de⁹ pctā q̃uis iniq̃z q̃
pena mortz puniuit leue pcm̃
sancti hois. b ¶ Asin⁹ aūt
stabat ꝛc. instinctu diuio cu
stodiens vtrūq; s. cadauer ad
sepeliēdū: ꝛ asinū vt cadauer
portaret ad sepulture locū: et
ex ꝑ apparet ipm̃ esse saluatū.
c ¶ Et ecce viri. Hic ꝓñr po
nit defuncti tumulatio. ꝛ ptz
lra vsq; ibi: d ¶ Inuēit ca
dauer ꝛc. nō em̃ timuit leo/
nē quē iā audiuerat stare iux̄
cadauer ꝛ asinū absq; lesione
eoz. p ꝑ em̃ ꝓpēdit ꝙ nutu dei
hoc fiebat: vt vir dei sepelire/
ret̃. e ¶ Et posuit cada.
ei⁹ ꝛc. qz tenebat ꝓ certo ꝙ ꝓ
bū ei⁹ ipleret̃. ꝛ iō cū eo volu/
it sepeliri vt ossa sua ꝓpē illū
remanerēt̃ itacta: vt ptz ī lra.
f ¶ Et plāxerūt eū. ficte tm̃:
ad ꝑ decepat eū vt moreret̃ vt
p ꝑ ei⁹ ꝓphetia vana crederet̃.
g ¶ Post verba hec. Hic
vltio ponit hieroboā obstina-
tio: qz lz vidisset signa p̃dicta
in altari ꝛ in māu ꝓpria: tm̃ nō
recessit a malicia sua. Cāz aūt
Josephus hui⁹ trāgit Joseph⁹ dicēs: ꝙ ꝓ
pheta falsus psuasit ei ꝙ p̃di/
ꝛ4. Re. 8. c cta nō erāt signa diuīe ꝗutis
ostēsiua: qz ille q̃ dederat iter/
fect⁹ fuerat a leone tāq̃ falsilo
quus. Dicebat etiā altare fuis
se scissum ꝓpē on⁹ sacrificioz ī
positoz: ꝛ manū regz aridā fa
ctā ex laboze offerēdi: a q̃ cum
q̃euisset: redijt ad statū ꝑstinū
ꝗute nature. b ¶ Quicū/
qz volebat ꝛc. offerēdo ho/
stiā solēnē: sic aarō fecerat: ꝛ
ꝙ ꝑ fiebat sacerdos. Alit̃ etiā
exponit̃ referēdo ad hieroboā
q̃ vēdebat sacerdotiū: ꝛ ideo q̃
implebat manū suā dādo sibi
al⁹ ꝓtraxisset maius p̃cium obtinebat sacer
al⁹ ꝓdissimu dotium.
lasset ✳ iste ō q̃ sb̄dit: ꝓ ¶ Inue
Moraliter nit eū ꝛc. Et p hāc penā oñ/
dit ꝙ peccauit. sz ꝙ ꝑ ꝙ leo ca
dauer

dñs de⁹ tu⁹: ꝛ reuersus es/ ꝛ comedisti panē ꝛ
bibisti aquā in loco in q̃ ñcepit tibi ne come-
deres panē neq; biberes aquā: ꝓ nō ꝓferet̃ ca-
dauer tuū in sepulchrū patrū tuoz. Cūq; co a
medisset ꝛ bibisset/strauit asinū suū ꝓpha quē
reduxerat. Qui cū abisset: iuenit eū leo ī via ꝓ
ꝛ occidit: ꝛ erat cadauer ei⁹ ꝓiectū in itinere.
Asin⁹ aūt stabat iuxta illū/ ꝛ leo stabat iuxta b
cadauer. Et ecce viri trāseūtes/ viderūt cada c
uer ꝓiectū ī via/ ꝛ leonē stātē iuxta cadauer.
Et venerūt ꝛ diuulgauerūt in ciuitate/ in q̃ ꝓ/
phetes ille senex habitabat. Qđ cū audisset ꝓ/
pheta ille q̃ reduxerat eū de via/ ait: Vir dei
est: q̃ inobediēs fuit ori dñi: ꝛ tradidit eū dñs
leoni: ꝛ ꝓfregit eū/ ꝛ occidit iuxta vbū dñi qđ
locut⁹ est ei. Dixitq; ad filios suos: Sternite
mihi asinū. Qui cū strauissent ꝛ ille abisset:
iuenit cadauer ei⁹ ꝓiectū in via: ꝛ asinū ꝛ leo d
nē stātes iuxta cadauer. Nō comedit leo de e
cadauere: nec lesit asinuz. Tulit q̃z ꝓphetes
cadauer filij dei: ꝛ posuit illū sup asinū: ꝛ re-
uersus itulit in ciuitatē ꝓphē senis vt plāge
rēt eū. Et posuit cadauer ei⁹ ī sepulchro suo. e
Et plāxerūt eū: Heu heu/ mi frat̃. Cūq; plā f
b xissent eū: dixit ad filios suos. Cū mortu⁹ fu
ero/ sepelite me ī sepulchro in q̃ vir dei sepul
tus ē: iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea. Profe-
cto em̃ veniet sermo quem p̃dixit in sermone
dñi/ ꝯ altare qđ est in bethel: ꝛ ꝯ omia phana
excelsoz q̃ sunt in vrbib⁹ samarie. Post vba g
hec nō ē reuersus hieroboā de via sua pessi-
ma: sed econtrario fecit de nouissimis popu
li sacerdotes excelsoz̄. Quicunq; volebat/ b
implebat manum suam: ꝛ fiebat sacerdos ex
celsoz̄. Et ꝓpter hanc causam peccauit do
mus hieroboam: et euersa est ꝛ deleta de su-

perficie terrę. Ca. XIIII

In illo tempore egrotauit abia filius i
hieroboam. Dixitq; hieroboā vxo-
ri suę: Surge ꝛ cōmuta habitum: ne k
cognoscaris ꝙ sis vxor hieroboam: et vade ꝓ
in silo vbi est ahias ꝓpheta: qui locutus
est mihi: ꝙ regnaturus essem super populuz
hunc. ꝓ Tolle quoq; in manu tua decem pa- l
a ¶ crustulum panis crustum auri.
nes et crustūlam et vas mellis et vade ad il-
lum. Ipe em̃ indicabit tibi quid eueniturū sit
huic puero. Fecit vt dixerat hieroboā vxor:
ꝛ ꝓsurgēs abijt in silo: ꝛ venit in domū ahię.
At ille nō poterat videre: quia caligauerant
oculi eius/ ꝓ senectute. Dixit aūt dom⁹ ad m
ahiā: Ecce vxor hieroboā ingredit̃/ vt cōsu-
lat te sup filio suo q̃ egrotat. Hec ꝛ hec loq̃/
ris ei. Cū ergo illa ꝓintraret ꝛ ꝓdissimularet se n
esse q̃ erat: audiuit ahias sonitū pedum eius
introeuntis p ostium/ et ait: Ingredere vx/
oz hieroboam: quare aliam te esse simulas? ꝓ o

dauer ei⁹ nō tetigit sz intactū cu/ b
stodiuit. Oñdit ꝙ de pcto vere
penituit ꝛ dñi sniaz acceptauit:
ꝛ sic p morte corpalē ei⁹ pctm̃ ex
piatū fuit. Circa qđ ꝓsiderādū
ꝙ dñs leues culpas iustoz in p̃
senti aliq̃n grauit̃ punit: vt p ꝑ
nob̄ appareat grauitas pene q̃
p grauib⁹ culpis in futuro reser
uat̃ infligēda :: Heb. x. f. Hor-
rendū est ꝓcidere in manus dei
viuentis. Ca. XIIII

In illo tpe. Hic ꝓñr de Diuisio
scribit ipi⁹ hieroboā pu/
nitio de pñti ꝑtū ad mor
tē filij sui. ꝛ de futuro: qz p̃dicit
dom⁹ ei⁹ totalit̃ delenda. Circa
qđ sic ꝓcedit: qz ꝓmo ꝓpha de
statu filij egrotātis inqrit̃. scdo
ab eo dure rñdet̃ ibi: Cū ḡ illa.
tertio filio⁹ moritur ibi: Surrexit
itaq;. Circa primū ōr: In tēpe
illo egrotauit ꝛc. vt i ei⁹ mor
te puniret̃ ꝛ iuuenis q̃ bon⁹ erat
ꝛ innocēs vt postea dicet̃: nō vi
deret mala in domo hieroboaz
futura. k ¶ Cōmuta habitū
ne cognoscaris ꝛc. Timebat
ei ne ꝓpha si eā cogn̄sceret: nega
ret rñsuz: vel veritatē celaret ꝓ/
pter malitiā ipius hieroboam.
l ¶ Tolle quoq; in ma. ꝛc.
Dicit ꝑ aliq̃ ꝙ p crustulā intelli
gitur pua lamina auri. sz ꝑ videt̃
falsum: qz in nllo alio loco scri/
pture accipit̃ crustula in ꝑ sensu
sz signat panē tenuē q̃ est q̃si to/ b
tus crusta: sic̄ est simenellus vel
tortellus tenuis. ista em̃ mulier
accepit decē panes cōes ꝛ vnū
tenuem mō p̃dicto. m ¶ Dixit
aūt dñs ad ahiā. reuelans ei
mulierē venientē: ꝛ qđ ei deberet
dicere: ſm qđ postea subditur:
n ¶ Cū ḡ. Hic ꝓñr ponit rñsio
dura facta mlieri. ꝛ ꝓmo dat̃ ei
signū vere responsionis/ cū ōr:
o ¶ Ingredere vxor hiero.
ꝛc. q. d. nihil latet ꝓspectū diui/
nū q̃ mihi reuelauit adhuc tuū.

✳ Ego aūt Moraliter

Moraliter. i ¶ In illo tpe
ꝛc. Sequit̃: ꝓ ¶ Vade i silo
vbi ꝛc. Allegorice p ahiā ꝓphe
tā xp̃s significat̃: de q̃ Luce. vii.
c. ōr: Prophā magn⁹ surrexit in
nob̄. Per vxorē hieroboā q̃ si/
mulatorie venit ad ahiā: signifi
cat̃ collegiū scribaz ꝛ phariseo/
rū simulatorie venientiū ad xp̃m
vt eū caperēt in sermōe: Mat.
xxij. Et sicut ahias simulationē
mlieris ꝑcepit/ dicēs: ꝓ ¶ Qua
re aliā te esse simulas: ego
ꝛc. Sic xp̃s simulatiōes phari/
seoz ꝛ scribaz cognoscēs eos in
crepauit/ dicēs: Quid me tēpta
tis hypocrite: ꝛ tāq̃ nūci⁹ a deo
p̃e missus eis dānationē suā de
nunciauit: Matth. xxiij. c. Ve
vob̄ scribe ꝛ pharisei hypocrite
ꝛc. ꝓpter qđ fuit eis durus nun
cius. ¶ Moraliter aūt ꝑ ahiaz
ꝓpheram intelligit̃ bonus ꝓla/
tus ꝛ clare videns in suis opib⁹:
q̃ em̃ bodie ōr ꝓpheta olim vi/
dens appellabatur .i. Regum
ix. b. Per mulierem simulatoriā
✳ significat

A Ego aūt missus sum ad te durus nūcius: vade ⁊ dic a
hieroboaz: Hec dicit dñs deus israel: qz exaltaui te
de medio populi: ⁊ dedi te ducē sup populū meū is-
rael: ⁊ scidi regnū dom⁹ dauid ⁊ dedi illud tibi: ⁊ nō
fuisti sicut seruus meus dauid/qui custodiuit māda-
ta mea: et secutus est me in toto corde suo: faciēs qđ
placitum esset in cōspectu meo: sed operatus es ma- c
le sup oēs qui fuerant ante te: ⁊ fecisti tibi deos alie-
nos: ⁊ cōflatiles: vt me ad iracūdiā ꝓuocares. Me
Ro.to.ip⁹ aūt ꝓiecisti post tergū tuū. Idcirco ecce ego inducā
mala sup domū hieroboā: ⁊ ꝑcutiā de hieroboā min d
gentē ad parietē: ⁊ clausum ⁊ nouissimuz in israel: et e f
mūdabo reliquias dom⁹ hieroboā: sicut mūdari so- g h
†3.reg.b. let fimus vsqz ad purū† Qui mortui fuerint de hiero
et.21.f boam in ciuitate/comedent eos canes. Qui autem
a ¶ sic oportet fieri.
mortui fuerint in agro/vorabūt eos aues cęli: qz dō
minus locutus est. Tu igit surge: ⁊ vade in domum
tuam: ⁊ in ipso introitu pedum tuorū in vrbem/mo- i
rietur puer: ⁊ plāget eū omnis israel et sepeliet. Iste
a ¶ honorifice.
enim solus inferet de hieroboam in sepūlchrum: qz
inuentus est sup eo sermo bonus a dño deo israel in k
domo hieroboam. Constituet aūt sibi dñs regem su- l
per israel: qui ꝑcutiet domū hieroboam in hac die ⁊ m
in hoc tēpore. Et ꝑcutiet dñs deus israel sicut moue n
ri solet arundo in aqua. Et euellet israel de terra bo-
na hac: quā dedit patrib⁹ eoz: ⁊ ventilabit eos trans
flumen: qz fecerūt sibi lucos vt irritarēt dominū. Et
tradet domin⁹ deus israel/ ꝓpter peccata hieroboā/
B qui peccauit ⁊ peccare fecit israel. Surrexit itaqz vx o
oz hieroboā ⁊ abijt ⁊ venit in thersa. Cūqz illa ingre
deretur limen domus: puer mortuus est: ⁊ sepelierūt
eum. Et planxit eum omnis israel iuxta sermonem
domini quē locutus est in manu serui sui abię ꝓphe
tę. ¶Reliqua autem verborum hieroboam/quomo-
do pugnauerit ⁊ quō regnauerit: ecce scripta sunt in
a ¶ nō in paral. sed in alio libro quē nō habemus.
libro vērborum dierū regū israel. Dies aūt quibus
regnauit hieroboā viginti duo anni sunt. Et dormi-
uit hieroboā cū patribus suis: regnauitqz nadab fi-
lius eius pro eo. Roboā fili⁹ salomōis regna- p
¶ hic periodus.
3.pa.12.d uit in iuda. †Quadraginta ⁊ vnⁿ anni erat roboā cū
regnare cępisset: ⁊ decem ⁊ septem annis regnauit in
hierlm ciuitate quā elegit dñs vt poneret nomē suū
ibi ex oibus tribub⁹ israł. Nomē aūt matris eius naa-
ma amanites. Et fecit iudas malū coram dño: ⁊ irrita q
uerunt eū sup oibus q̄ fecerāt patres eoz/in peccatł
suis q̄ peccauerūt. Edificauerūt em ⁊ ipsi sibi aras r
⁊ statuas ⁊ lucos/sup omnē collez excelsum: ⁊ subter s t
a ¶ actu vel natura.
oēm arborē frondosam: sed ⁊ effęminati fuerūt i ter- v
ra. Fecerūtqz oēs abominationes gentiū/quas attri
uit dñs ante faciē filioz israł. In quinto aūt anno re- x
gni roboam ascendit sesac rex egypti in hierlm: ⁊ tu- y
lit thesauros domus dñi: ⁊ thesauros regios/et vni-
uersa diripuit. Scuta quoqz aurea q̄ fecerat salomō †

a ¶ Ego aūt mis. ⁊c. i. nūcias dura. b ¶ Dic hie C
roboā ⁊c. ⁊ ptz lra vsqz ibi: c ¶ Sed operatus es ma
le sup oēs qđ fue. ante te. in regimine ppli: qz nō solū
trāsgressus es ꝓceptū dñi: sz etiā ppli isrł trāsgredi feci-
sti: vt ptz ex ꝓdictis ca. xij. d ¶ Percutiaz de hiero.
min. ad pa. qđ ītelligit dupliciter. Uno mō qz minges
ad parietem dicat canis: qui eleuato crure solitus est ad
parietē mingere. Alio modo qz intelligat infirmus ⁊ de
bilis q̄ iuxta lectū nō pōt mīgere nisi appodiet se ad pariе
tē: vt sit sensus: si ꝑcutiat canis q̄ ꝓpter vilitatē nō de-
bet tangi vel debilis cui deberet parci: multomagis alij
de domo hieroboā exterminabunt: ⁊ eodez mō exponit
qđ subdit: e ¶ Et clau. i. incarceratū. f ¶ Et no. qui
bus esset miserandū. g ¶ Et mūda. re. dom⁹ hiero.
i. quoscūqz de domo sua. h ¶ Sicut mūdari solet fi-
nō em mūdat fimus in se: sed locus in quo est qđ ejcit ⁊
p hz intelligit qz illi de domo hieroboā nō debeāt mūda-
ri in se: sed regnū isrł p ipoz electionē ⁊ exterminationē.
Cetera patēt in littera vsqz ibi: i ¶ Iste em solus ⁊c.
. i. honorifice sepeliet: ⁊ plāget sicut fili⁹ regis.
k ¶ Quia inuētus ē sup eo ser. bo. Dicit em Ra.
Sa. qz hieroboā volēs impedire illos ō regno suo ne ad
festa irent in hierlm: vt ptz ex ꝓdictis ca. xij. posuit boues
armatos invijs ne aliq̄ possent trāsire si vellent illuc ire.
⁊ iste fili⁹ hieroboā ignorante patre amouit illud impe-
dimentū: vt illi qui erant deuoti possent ire in hierusalez
ad orandū dñm. l ¶ Cōstituet aūt sibi ⁊c. i. baasa: vt
habetur. j. ca. sequēti. m ¶ Qui ꝑcutiat do. hiero. in
hac die. i. de ꝓpinquo. n ¶ Et ꝑcutiet do. de⁹ isrł
sicut mo. ⁊c. qđ impletū est qn captiuatus ē popul⁹ isrł
in assyrios tpe osee: vt habetur. j. xvij. c. quarti libri.
o ¶ Surrexit itaqz. Hic ꝓnr describit mors pueri. cū
dicit: Et venit i thersa: nomē est ciuitatis i qua iacebat fi
lius eius infirm⁹. Cetera patent. p ¶ Porro roboā.
Descripta cōditione hieroboā: reuertit scriptura ad nar
rand ū facta roboā. Et primo describit ei⁹ ꝑuaricatio. se
cūdo ei⁹ punitio/ibi: In quinto aūt anno. Circa primuz
sciēdū qz ꝓut ōr. ū. Paral. xj. separatis decē tribub⁹ a re
gno roboā sacerdotes ⁊ leuite q̄ erāt dispsi p decē trib⁹
venerunt in hierusalē vbi erat cultus dei: ⁊ similiter alij D
q̄ habebāt zelū legis dei: ⁊ roborauerunt regnū roboā p
tres annos i qb⁹ rex ⁊ ppls deo fideliť seruierūt: postea
vo rex declinauit ad idolatriā: ⁊ ꝓnr ppls exēplo ei⁹. Igi-
tur hz ꝓmo describit etas ei⁹ i principio regni sui ⁊ qđm
regnauit. cū ōr: Porro ro. ⁊c. ptz lra. Et subdit ꝑua-
ricatio/cū ōr: q ¶ Et fe. iu. ⁊c. exēplo roboā ipm i hz se-
quēdo. vt hr. ij. Paral. xij. r ¶ Edificauerūt em ⁊c.
p idolatria exercēda. s ¶ Et statuas. i. idola.
t ¶ Et lucos. i. nemora dēsa circa loca idolatrie ad exer-
cēdū ibi luxuriā: ōr em lucus a luceo ces: p antiphrasim.
v ¶ Sz ⁊ effe. fu. in ter. i. boies castrati natura vel ar-
te q̄ stabant i cultu cuiusdā dee: vt dicūt aliq̄. dictio ve
ro hebraica q̄ hic ponit significat meretricium: in sexu tm
masculino: ⁊ sic p effeminatos vident hic intelligi iuue-
nes pulchri in lupanarib⁹ positi ad vitiū sodomiticū exer
cēdū ꝑm qz ōr. ij. Mach. iiij. de iasone qz ausus est sub ip
sa arce gymnasiū ꝓstituere ⁊ optimos quosqz ephebotū
in lupanarib⁹ ponere: ⁊ dicūt ephebi iuuenes imberbes
valde lucidi ⁊ pulchri. x ¶ In qnto ⁊c. Hic ponit se-
quēs punitio: qz ꝓ pctis hieroboā ⁊ ppli factū ē a deo qz
roboā ⁊ ppls ñ posset resistere regi egypti venienti ꝛ eos
verūtñ qz afflictio dat intellectū: hūiliauerūt se coram deo.
vt hr. ij. Paral. xij. ꝓpter qđ nō fuit destructa ciuitas nec
populus: tñ sub certa forma reddiderūt seipi sesac q̄ spo-
liata ciuitate redijt in terrā suā: ⁊ hoc est qđ ōr: y ¶ As-
cēdit sesac rex egypti in hierlm ⁊c. ⁊ ptz lra.
✳ significat persona ficta volens ascendere per suam fi Moraliter
ctionem: sed bonus ꝓlatus ⁊ sensatus debet talem repel-
lere nō solū ab optato: sed etiā ab obtēto: quādo potest fi
eri bono modo. z ¶ In quinto anno regni roboā
ascēdit sesac rex egypti in hierlm. Allegorice p hie
rusalē intelligit ecclia militās: p regem egypti que inter
ꝑtas tenebras: diabolus in tenebris peccatoruz ⁊ inferni
regnūs intelligit: ipe vero ascēdit ꝛ eccliam militātē ⁊ in
magna pte abstulit thesauros dom⁹ dñi: id est merita q̄-
latoz clericorū ⁊ religiosoz p malā eoz vitā: ⁊ thesauros
regios. i. merita ꝓncipū p tyrānidē ipoz. † ¶ Scuta
q̄z aurea q̄ fe. sa. i. christus: p que signant veritates sa
✳ cre scripture

E ꝑ q̄bus fecit rex roboā scuta ærea: ⁊ tradi
dit ea in manu ducū scutarioꝝ: ⁊ eoꝝ q̄ ex
cubabāt añ ostiū domꝰ regis. Cūq; ingre
derer rex in domū dñi/portabāt ea q̄ p̄eū
di hebāt officiū: ⁊ postea reportabant ad
a ¶ vbi reponunt arma. armarium vbi q̄cūq; aliaꝝ ar/
tium arma.
armāmētariū scutarioꝝ. ¶Reliq̄ āt ꝓmonū
¶id est parat.
roboā/⁊ oīa q̄ fecit: ecce scꝑta sūt in libro
sermonū dieꝝ regū iuda. Fuitq; bellū int
roboā ⁊ hieroboā cūctis diebꝰ. Dormiuit/
q; roboā cū ꝓribꝰ suis: ⁊ sepultꝰ ē cū eis in
ciuitate dauid. Nomē aūt mris eiꝰ naama
Iamanites. Et regnauit abia fi
lius eius ꝓ eo. Ca. XV
b GIt in decimooctauo āno regi hieroboā filij nabath/re/
gnauit abia sup iudā. Tribꝰ annis regna/
b uit in hierlm: nomen mris eiꝰ maacha/filia
c ¶Id est absalon.
absalō. Ambulauitq; in oībꝰ pctis ꝓris
sui/q̄ fecerat añ eū: nec erat cor eiꝰ ꝑfectū
¶vel eius.
cū dño deo suo/sic cor dauid ꝓris sui. Sz
ꝓpter dauid dedit ei dñs deus suus lucer
nam in hierlm: vt suscitaret filiū eius post
eū: ⁊ staret in hierlm: eo q; fecisset dauid re
ctū in oculis dñi: ⁊ nō declinasset ab omni/
F bus q̄ p̄ceperat ei cunctis diebus vitę
suę: excepto sermone vrię ethęi. Attū bel
d lū fuit inter abiaz ⁊ hieroboā/omni tempe
vitę eius. ¶Reliqua aūt sermonū abię/et
omnia q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in li
bro verboꝝ dierū regū iuda: Fuitq; p̄lū
e iter abiā ⁊ iter hieroboā: ⁊ dormiuit abia
cū ꝓribꝰ suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate da/
uid ꝓris sui. ¶Regnauitq; asa filiꝰ eiꝰ ꝓ eo.
In anno ergo vicesimo hieroboam regis
f israel/regnauit asa rex iuda: ⁊ quadraginta
vno anno regnauit in hierlm. Nomē ma/
g tris eius maacha filia abessalon. Et fecit
h asa rectū ante ꝓspectū dñi sicut dauid pa/
ter eius. Et abstulit effeminatos de terra:
i purgauitq; vniuersas sordes idoloꝝ q̄
fecerāt ꝓres eius. Insup ⁊ maachā matrē
k suā amouit/ne esset ꝓnceps in sacris ꝓria/
pi/⁊ i luco eius quē ꝓsecrauerat. Subuer
l tritq; spēcū eius: ⁊ ꝓfregit simulacrū turpiſ
m ¶ fortitā p eū nō stetit.
simū: ⁊ cōbussit in torrēte cedrō. Excelsa
o aūt non abstulit. Veruntamē cor asa ꝑfe/
ctū erat cū dño deo suo: cūctis diebus su/
is. Et intulit ea q̄ sanctificauerat pater
suus/⁊ vouerat in domum dñi argentū et
aurum ⁊ vasa. Bellum aūt erat inter asa
p ⁊ baasa regem israel/cunctis diebus eoꝝ.
Ascendit quoq; baasa rex israel in iudaz
q ⁊ ędificauit rama: vt nō posset quispiam
r

✻ cre scripture: de q̄bus dr Prouer. xxx. a. Dis sermo dñi ignitus Moraliter
clypeꝰ ē sperātibꝰ in se. Ista ꝙ scuta abstulit diabolꝰ. Nā q; ei instin
ctū mīti plati clerici ⁊ religiosi circa studiū sacre scripture iā nō sūt inte/
ti: sz magl circa terrena negocia q̄ implicāt ad pctā. † ¶ Pro qui/
bus fecit rex roboā ⁊c. Per roboā q̄ latitudo ppli iterpr̄at: theo/
logi ostētatores sui signant: q̄ magl famā suā q̄ vtilitatē doctrine di
latare nitunt: ⁊ isti ꝓ scutl aureis faciūt erea. Nā dimissis veritatibꝰ
theologicl docēt ⁊ studēt philosophica ⁊ logicalia: ⁊ sic pñt dicere: 1. Cor. 13. c
Factus sum velut es sonās aut cymbalū tinniens. Diuitio
Ca. XV
GIt in decimooctauo āno. Hic pñr agit de tpibꝰ abia ⁊
asa: ⁊ q; tpe abia nō fuit facta innouatio regl in regno isral: isō
breuit trālit ꝺ eo scriptura. ⁊ scdo agit de asa/ibi: In āno q̄. xx.
Circa ꝓmū ꝓmittit ꝓncipiū regni abia/cū dr: Igit in decimoocta
uo āno regni hie. ⁊ tps q̄ regnauit/cū dr: b ¶ Tribꝰ ānis. incō
plete tñ. c ¶ Nomē mris eiꝰ ma. fi. abel. In hebreo hr abessalō
ꝓpt qꝺ videt esse alius ab absalō filio dauid. Cetera patēt vsq; ibi:
d ¶ Excepto sermōe ⁊c. h videt falsū: q; dauid alias legit peccas Pius
se. l. in nūeratiōe ppli: ⁊ in smia ꝺ miphiboseth: vt dictū fuit. s. ij. lib.
Sz dicēdū q; ista pctā fuerūt minima respectu pctī in facto vrie: ⁊ ꝓpt
hoc h nō reputant: ꝑm q; dr. ij. physicor: q; illꝺ qꝺ modicū ē q̄si nihil
reputat. e ¶ Fuitq; p̄lū ⁊c. Istud bellū diffuse tractat. ij. Para.
xiij. in q̄ abia victoriā iolēne habuit. f ¶ In āno q̄. Hic pñr agit Diuitio
de regno asa cū q̄ plures successiue regnauerūt in isral: ⁊ iō ꝓmo agit
de ipō asa. scdo de his q̄ ei ꝓregnauerūt in isral/ibi: Nadab ꝓo. Pria
in duas: q; ꝓmo describit tps in q̄ asa bñ se habuit. scdo tps in q̄ ab
ipa bonitate declinare cepit/ibi: Ascēdit q̄z baasa. Circa ꝓmū dicit:
In āno q̄ vicesimo hie. ⁊c. h videt esse falsuz: q; abia pr eiꝰ cepit
regnare āno hieroboā. xviij. ⁊ regnauit tribꝰ ānis. ex q̄ videt q; asa
cepit regnare āno. xxi. hieroboā. Ad qꝺ dicendū q; abia nō regnauit
annis tribꝰ cōplete: vt p̄dictū ē: ⁊ iō ille tertiꝰ annꝰ ꝓm diūsas sui ptes
cōputat in regno pris ⁊ in regno filij p synecdochen: sic ⁊ tps dr ia/
cuisse in sepulchro tribꝰ dieꝝ. ꝓpt qꝺ sciēdū q; ista apparēs dissonā/
tia ⁊ ꝓsiles soluunt q̄nq; mōis. Uno mō p synecdochen: vt dictū est.
Scdo mō q; aliq̄n filiꝰ regnauit cū pre: sic dictū fuit. s. de salomōe. ⁊
sic aliq̄n in eiꝰ regno cōputat tps q̄ regnauit cū pre. aliq̄n ꝺo cōputat
tm tps q̄ solꝰ regnauit pre defuncto. Tertio mō q; aliq̄n vacauit re/
gnū: ⁊ tps vacatiōis q̄nq; cōputat in tpe regl seq̄nt. q̄nq; ꝺo nō cō/
putat: vt dictū fuit in li. Judicū de tpe ipoꝝ. Quarto mō q; q̄nq; ꝓti
git q; aliq̄s rex bñ regnauit in ꝓncipio: ⁊ postea male: ⁊ sic scriptura
aliq̄n solū exꝑmit tps in q̄ bñ regnauit: ⁊ tacet residuū. sic dictū fuit
de saule. s. li. j. c. xiij. Quīto mō ꝑ vitiū scꝑtoꝝ q̄ de facili errāt ⁊ erra b
nerī nūeros scribēdo. g ¶ Nomē matris eius. i. auie vt cōit dr.
h ¶ Filia abessalō. sic p̄dictū ē de vroze pris sui. Alit etiā soluūt
aliq̄ q; iste abessalō duas filias habuit: ⁊ q̄libet fuit vocata maacha ⁊
vnā habuit abia vroze ⁊ alterā asa filiꝰ eiꝰ. i ¶ Et abstulit esse. ex Priapus
ponat sic ca. ꝓcedēti. k ¶ Insup ⁊ maachā ⁊c. Priapus ꝺo fuit
qꝺā iuuenis ꝺ hellespōto: q; ꝓpt magnitudinē mēbri virilis insolitā fu
it reputatꝰ inꝺ deos: ꝓpt qꝺ vocat deus hortoꝝ ꝓpter fecunditatē q̄
est in hortis ⁊ mēbrū virile ē ꝓncipiū generatiōis: hūc āt colebāt mu
lieres q̄bus ꝑerat ista maacha. l ¶ Et in luco eiꝰ ⁊c. vbi exercebat
luxuria. m ¶ Subuertitq; spē. ibi em erat hūacnlū sūterraneū i
q̄ stupabant mlieres i veneratiōe idoli. n ¶ Et ꝓfregit si. tur. s.
priapi qꝺ erat factū cū mēbro virili excessiuo. ⁊ ꝓpt h ꝺr turpissimū:
q; illa mēbra vocant pudēda. o ¶ Excelsa ⁊c. illa loca erāt in qbꝰ
filij isral sacrificabant deo añq; tēplū eēt edificatū: ⁊ ꝓ tūc erat licitū. ñ
tñ postea sic dictū fuit Deu. xij. ⁊. s. i. li. nō tñ erat idolatria: q; sacri/
ficabāt dño. p ¶ Bellū āt erat ⁊c. de ꝓmotiōe istius baasa ad re/
gnū isral hr postea: sz de ipō fit h mētio añ: occasiōe ipi asa cui conre/
gnauit ꝓ aliq̄ pte. q ¶ Ascēdit q̄z. h ꝓnr agit de tpe asa in q̄ cepit
declinare a bonitate: q; cū exꝑtꝰ fuisset diuinā ꝓtutē sibi assistere ꝺ re
gē ethiopū. ꝓut hr diffuse. ij. Para. xiij. sz h tacet veniēte ꝺ se baa/
sa: q̄ nō erat tāte ptātis. de diuino auxilio diffidit: ⁊ refugit ad auxi/
liū hūanū. ⁊ h est qꝺ dr: Ascēdit q̄z baasa rex isral in iudā. ad in/
uadēdū regnū asa. r ¶ Et edificauit rama. h ē fortaliciū magnū.
s ¶ Ut nō posset. ⁊c. absq; piculo ⁊ vt ꝺ illo loco regnū asa ifestaret.
✻ Tollēs itaq; ⁊c. Moraliter
Moraliter. a ¶ Igit decioctauo āno regni hiero. ⁊c. In
hoc capīo scribit historia regū abie ⁊ asa incōplete tñ: cōpleti ꝺo po
nit. ij. Paral. xiij. ca. 1. xiij. ⁊. xv. ⁊. xvi. ꝓpt qꝺ ibi ponit exꝑsitio
mystica dño ꝓcedēte. q ¶ Ascēdit quoq; baasa rex isral in iu. ⁊
edi. rama. i. fortaliciū magnū ⁊ excelsum ad impugnandū regnū in
da ⁊ ad ꝓhibendū suos subditos ne transirēt in hierlm ad adoran/
dum dñm: ꝓpter qꝺ signat diabolū q̄ ẽtū pōt impugnat eos qui nu
mero ⁊ merito sunt de regno christi vt sub suo dominio ꝓtrahant: ⁊
similiter peccatores qui iam sunt de suo regno ꝓhibet ẽtum potest
ne ad gratiam reuertant: ⁊ similiter faciūt sacerdotes ⁊ clerici impu
gnantes religiosos pauperes ⁊ suos subditos impediūt: ne ꝓ confessio/
nibus recurrāt ad eos ad habendū sanius ꝓsiliū.

Act⁹ C. XVI est aũt. Hẽtio huiꝰ, ꝓphe in nullo alio loco fit sed subito introducit sic alij. vñ: Abdias dr pauisse i spelũc. lxx. ꝓphas. ⁊ Helias ait: Pro phas tuos occiderũt. Et filij ꝓphaꝝ legũt occurrisse heliseo: q̃z alia nlla fit mẽtio / nulla specialis notatio.

Re.19.b

b ¶ Ecce ego. Hystice. Ra. Demetit dñs huiꝰ vl cuiuscunq; inią posteriora cũ pctã post finẽ vite vlcisciť. Demetit ⁊ posteriora domꝰ eiꝰ cũ imitatorẽ eternis cruciatibꝰ dãnat. Qui cũq; q̃ vsq; i fiuẽ vite i prauis opibꝰ pseuerat: posteriora illiꝰ demetẽť. c ¶ Qui mor. Rab. de baasa. i. de corpe diaboli ꝓfusiõe plenissimo. Ille in ciuitate est mortuꝰ q̃ in ecclia fideten⁹ pseuerãs: crimibꝰ capitalibus obnoxiꝰ est. Is ore canũ lacerať: cũ sentẽtijs doctoꝝ icrepať: arguiť ⁊ dãnať. De qbꝰ in ps. Et canes circũibũt ciuitatem. Canes enĩ a canẽdo dicti sũt. Canũ enĩ ꝓsuetudo est illa loca defendere i qbꝰ se norũt alimoniã repire. Ps.58.b Canes btos q̃ psequũť infideles: fures abigunt: oullia sctã custodiũt. Illi ex baasa in regiõe moriunť: q̃ extra ecclam idolatrie: aut here si ore atq; opere nepharios deseruiunt. hos volucres ℭ celi come

Nico.de ly.

B ✻ a ¶ Tollẽs itaq; ⁊c. Recurrẽs ad auxiliũ hũanũ magis q̃z diuinũ. ⁊ ptz lra vsq; ibi: b ¶ Memo sit ⁊c. Etiã illi q̃ ꝑm legez erãt excusati de ꝓcedendo ad bellũ: qz illud edificiuz erat regno suo piculosũ: et iõ volebat illũ cito destruere ⁊ ex materia fortalicia sibi ꝓstruere. c ¶ Uerũtñ in ⁊c. Cuꝰ cã tacet hic: iz exꝑmiť. ij. Paral. xvi. s. ꝙ anani ꝓphaꝫ eũ arguẽtẽ eo ꝙ magis cõfisus fuerat in boibꝰ q̃z in deo: iratꝰ iussit mitti in neruũ: et iõ fuit pcussus podagra i pedibꝰ. d ¶ Nadab xo. Hic agitur de regibꝰ isrl q̃ regnauerũt tpe asa: ⁊ ꝑmo de nadab. scõ de baasa / ibi: Insidiatꝰ est aũt. tertio de hela / ibi: Tu aũt. xvi. ca. q̃rto de cãbri / ibi: Anno. xxvi. q̃nto de amri / ibi: Cũq; audisset. sexto de achab q̃ ꝑ te tpis regnauit cũ eo / ibi: Achab xo. ꝑma ps ptz in lra. e ¶ Insidiatꝰ. Hic agiť de regno baasa q̃ per insidias interfecit dñm suum. f ¶ Et pcussit eũ in gebethon

egredi vel ingredi de pte asa regis iudę. Tollẽs ita q̃z asa oẽ argẽtũ ⁊ aurũ qs remãserat i thesauris domus dñi: ⁊ in thesauris domus regis: dedit illud in manꝰ seruoꝝ suoꝝ: ⁊ misit ad benadab filiũ thabrẽmon / filij eçion regẽ syrię: q̃ habitabat in damasco / dicẽs: Fędꝰ est inter me ⁊ te: ⁊ iter patrẽ meũ ⁊ pr̃z tuũ: iõ misi tibi munera auꝝ ⁊ argẽtũ: ⁊ peto vt venias et irritũ facias fędus qs habes cũ baasa rege isrl / ⁊ recedat a me. Acçescẽs benadab regi asa: misit ꝓncipes exercituꝰ sui i ciuitates isrl: ⁊ pcusserť abion ⁊ dã ⁊ abel domũ maacha: ⁊ vniuersã cẽneroth: oẽm scz trã neptalim. Qđ cũ audisset baasa / intermisit ędificare rama: ⁊ reuersus ẽ i thersa. ¶ Rex ãt asa a ¶ ⁊ venerunt. nũciũ misit i oẽz iudã / dicẽs: Memo sit excũsať. Et b tulerũt lapides de rama / ⁊ ligna eiꝰ qbꝰ ędificauerat baasa: ⁊ extruxit de eisdẽ rex asa / gabaa beniamin ⁊ maspha. ¶ Reliq̃ ãt oiz ꝙmonũ asa: ⁊ vniuersę fortitudiesꝰ ei⁹ ⁊ cũcta q̃ fecẽ / ⁊ ciuitates q̃s extruxit: nõne hęc scꝑta sũt i libro ẽboꝝ dieꝝ regũ iuda? Uerũtñ i tpe c senectutis sue doluit pedes: ⁊ dormiuit cũ pribꝰ suis: ⁊ sepulꝰ est cũ eis i ciuitate dd̃ pris sui. ¶ Regnauitq; iosaphat filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Nadab vo filiꝰ hieroboã d regnauit sup isrl anno scdo asa regi iuda: regnauitq; sup isrl duobꝰ ãnis. Et fecit qs malũ ẽ in ꝓspectu dñi: ⁊ ambulauit i vijs pris sui: ⁊ in pctis eiꝰ qbꝰ peccare fecit isrl. Insidiatus est autẽ ei baasa filiꝰ ahię e de domo isachar: ⁊ pcussit eũ i gebbethõ / q̃ est vrbs f philistinoꝝ. Siqdẽ nadab ⁊ ois isrl obsidebãt gebbethõ. Interfecit igiť illũ baasa i anno ťtio asa regi iuda: ⁊ regnauit ꝓ eo. Cũq; regnassz / pcussit oẽz domũ hieroboã: nõ dimisit nec vuã q̃dẽ aiaz de semie eiꝰ / donec deleret eũ: iuxta vbũ dñi qs locuꝰ fuerat in manu ꝙ sui ahię silonitis: ꝑ pctã hieroboã q̃ peccauerat ⁊ qbꝰ peccare fecerat isrl: ⁊ ꝑ delictũ q̃ irritauerat dñm deũ isrl. ¶ Reliq̃ aũt sermonũ na-

a ¶ istũ libri nõ habemus in bibliotheca nostra.

dab / ⁊ oia q̃ opať est: nõne hęc scꝑta sũt i libro ẽborũ dierũ regũ isrl? Fuitq; bellũ inť asa et baasa regẽ isrl / cũctis dieb⁹ eoꝝ. Anno ťtio asa regi iuda regnauit baasa filiꝰ ahia sup oẽm isrl thersa viginti q̃tuoꝝ ãnis: ⁊ fecit malũ coram dño: ambulauitq; i vias hieroboã: ⁊ in pctis eiꝰ / qbꝰ peccare fecit isrl. C. XVI

a Actus ẽ aũt ꝙmo dñi ad iehu filiũ anani ō baasa dicẽs: Pro eo ꝙ exaltaui te b de puluere: ⁊ posui te ducẽ sup populũ meũ isrl: tu aũt ãbulasti i via hieroboã: b peccare fecisti ppłz meũ isrl: vt me irritares i pcis eoꝝ. Ecce ego demetã posteriora baasa: ⁊ posteriora domꝰ eiꝰ: ⁊ faciã domũ tuã sic̃ domũ hieroboã filij nabath. †Qui mortuꝰ fuerit de baasa in ciuitate / comedẽt eũ canes: ⁊ qui c mortuus fuerit ex eo in regiõe / comedẽt eũ volucres cęli. ¶ Reliqua aũt sermonũ baasa / et quę cũq; fecit et ꝓlia eiꝰ: nõne hęc scripta sũt in libro verboꝝ

a ¶ in illa ciuitate.

dieꝝ regũ isrl? Dormiuit q̃ baasa cũ pribꝰ suis: sepultusq; ẽ i thersa: ⁊ regnauit hela filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Cũ aũt in manu iehu filij anani ꝓphetę / vbũ dñi factũ esset ꝓtra baasa ⁊ ꝓtra domũ eius: ⁊ cõtra oĩne malũ quod fecerat coram dño / ad irritandũ eũ / in opibus manuũ suarũ: vt fieret sicut domus hieroboam:

bethon / q̃ est vr. ⁊c. Ista L tũ ciuitas describiť in tribu dan: sz philistei occupauerũt eã: ꝙ qs iuit baasa vt recuperet eã. Cetera patẽt in lra ex ꝓdictis. Ca. XVI

Actus est aũt. Hic ꝓfr ponit ipius baasa punitio denunciata ꝑ iehu filiũ anani. Ex q̃ ptz ꝙ iste fuit filiꝰ ꝑ phete quez asa posuit iussit in neruũ: eo ꝙ sibi dicebat veritatẽ. b ¶ Pro eo ꝙ exte de puluere: ⁊ posui te ducez ⁊c. i. de infimo statu deducẽs ad regnũ. i ¶ Ecce ego demetã. i. detrũcabo. k ¶ Posteriora domus eius: ⁊ faciã domũ tuaz sicut domũ hiero. Ita ꝙ nihil remaneat: sicut fecisti de domo hieroboam. Cetera patẽt in lra. l ¶ Et regnauit hela. Hic describiť tẽpus ipius hela filij baasa: qui fuit malus: sicut ꝓ decessores sui: ⁊ ptz lra vsq; †2.pa.16.d

✻ ibi: Ob hãc

Moraliter. g ¶ Factꝰ est autẽ sermo dñi ad iehu filiũ anani ꝓtra baasa ⁊c. Sequiť postea: ob hanc causam occidit eũ ⁊c. hela nãq; filiꝰ baasa occidit iehu ꝓphetã: eo ꝙ dixerat ex ꝑsona dñi. † ¶ Demetã posteriora baasa. Et sic nõ soluz ꝓphetauerat cõtra baasa sed etiã ꝓtra hela filiũ eius: ⁊ ꝑ istos allegorice significati fuerũt principes iudeoꝝ q̃ machinati sũt in mortem christi: eo ꝙ dixerat ciuitatẽ ⁊ templũ destruenda. Luc. xix. g. Uidens ie sus ciuitatẽ fleuit sup illã dicens: q⁹ si cognouisset ⁊ tu. Sequiť: Quia veniẽt dies in te ⁊ circũdabunt te inimici tui vallo et coangustabũt te vndiq; / ⁊ ad terrã ꝑsternent te: ⁊ filios tuos qui in te sunt ⁊c. Moraliter aũt ꝑ baasa ⁊ eiꝰ filiũ signanť peccatores obstinati qui ad verba predicatorũ a malis suis non reuertuntur: et ꝙ peius est ꝓut possunt eos nequiter persequuntur. Moraliter D

✻ Regnauit

celi comedūt ille q̄ secus viaz semē sparsū comedūt qñ onus tos pctis secū ad eternū rapiūt interitū. a ¶ In thersa regna. sex. Rab. Sex annos fecit in thersa: reliq̄s aūt in ciuitate q̄ marcheronta appellat: a greci samaria. Samaria

Hic noīauit eaz somareō a somar pprioze dño: z est metropolis regni: et postea ois regio ab eo samaria appellat: q̄ nunc sebaste vocat: vbi ossa beati iohannis baptiste quiescunt.

(¶ Edificauit

Nico. de lyra

ibi. a ¶ Ob hanc causaz occeū zc. In hebreo habet sic: Et qz occidit eum: qđ aūt subdit: Hoc est iehu filiū anani ,pphetā: nō est in heb. sed appositū fuit a trāslatoze vel ab aliq̄ expositoze p modū glose alicui⁹: q̄ postea īserta fuit textui vitio scriptoz: vt hic notaret occisio ,pphete. ¶ Rab. Sa. Aliter exponit cū dicit: Et qz occidit eum dicens: q̄ refert ad nadab quē occidit baasa: vt dictū est ca. p̄ce. ,pter qđ iste baasa cum sua posteritate meruit deleri: nō solū qz ambulauit in vijs hieroboā: sed etiā qz occidit nadab dñm suū z ,pditiose: z maxime qz fuit ita malus vel peioz sicut nadab: ,pter qđ nō habuit titulū occidēdi euz ,pter mala sua. Si aūt dicat q̄ nō peccauit occidendo nadab: qz illud ,pphetatū fuerat futurū a dño per ,pphetā Semeiā: vt habet. ǯ. xiiij. nō valet: qz deus adeo omnipotēs est z bonus: q̄ frequēter vtit malis volūtatib⁹ z actib⁹ hominū in executiōe ordinationis sue: sicut passio xp̄i a deo p̄ordinata ad salutē electoz: fuit facta executiue p homines malos. b ¶ Anno vicesi. Hic p̄ñter describit regnum çambri q̄ interfecit bela z totā domū baasa sic fuerat p̄dictū p iehu filiū anani ,pphetā z ptz lra. c ¶ Cūq̄ audisset. Hic p̄ñr agit de ipso amri q̄ debellauit ip̄m çambri. z hoc est qđ dicit: Cūq̄ audisset rebel. zam. zc. i. exercit⁹ regis isrl q̄ obsidebat vbē gebbethon existēs ī piculo belli. çambri p̄o remāserat cū rege in thersa in q̄ete: ,pter qđ exercitus hoc audiēs q̄ regē interfecisset fuit indignatus de occisione regis ,pditoria: z cōstituerūt sibi regē amri ad expugnādum çambri in thersa: qđ et factū est vt patet in lra. d ¶ Videns aūt zam. q̄ expug. esset ci. ita q̄ nō posset effugere: ingressus est palatiū z succēdit se cū domo regia ne viuus caperet z vili ac crudeli morte puniret: et vt inferret dānuz amri electo in regem

ob hāc causaz occidit eū: hoc est iehu filiū anani ,pphetam. Anno vicesimosexto asa regis iuda regnauit bela fili⁹ baasa/sup isrl in thersa duobus annis: z rebellauit cōtra eū seru⁹ suus çambri/dux medię partis equitū. Erat autē bela in thersa bibens et temulētus in domo arsa/p̄fecti thersa. Irruēs q̄ çambri/percussit z occidit eū anno vicesimoseptimo asa regi iuda/z regnauit p eo. Cūq̄ regnasset/z sedisset sup soliū eius: percussit oēm domū baasa: z nō dereliq̄t ex ea mingentē ad parietē: z ,pinquos z amicos ei⁹. Deleuitq̄ çambri onmē domū baasa/iuxta verbū dñi qđ locutus fuerat ad baasa/in manu iehu p̄phetę ,pter vniuersa pcta baasa: et pcta bela filij eius: q̄ peccauerūt z peccare fecerūt isrl: puocantes dñm deuz isrl in vanitatib⁹ suis. ¶ Reliq̄ aūt sermonū bela/z oia q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verboz dierū regū isrl? Anno vicesimoseptimo asa regis iuda/ regnauit çambri septē diebus in thersa. ¶ Porro exercit⁹ obsidebat gebbethon vbē philistinoz. Cunq̄ audisset rebellasse çambri/et occidisse regē. Fecit sibi regē ois israel amri: q̄ erat p̄nceps militię sup isrl in die illa in castris. Ascēdit q̄ amri z ois israel cū eo de gebbethon z obsidebāt thersa. Videns aūtem çambri q̄ expugnāda esset ciuitas: ingressus est palatiū z succēdit se cū domo regia: z mortuus est in pctis suis/q̄ peccauerat faciēs malum coraī dño/z ambulās in via hieroboā: z in pctō eius/quo fecit peccare isrl. ¶ Reliq̄ aūt sermonū çambri/z insidiarū ei⁹ z tyrānidis: nōne hęc scripta sunt in libro vboz dierū regū isrl? Tūc diuisus est ppl⁹ isrl ī duas ptes. Media pars ppli seqbat thebni filiū gineth: vt p̄stitueret eū regē: z media pars amri. Prevaluit autē ppl⁹ q̄ erat cum amri ppl⁹ q̄ sequebat thebni/filiū gineth. Mortuusq̄ est thebni: et regnauit amri Anno tricesimop̄mo asa regis iuda regnauit amri sup isrl duodecim annis. In thersa regnauit sex annis. Emitq̄ montē samarię a somar duob⁹ talentis argēti: z ędificauit eū: z vocauit nomē ciuitatis quā extruxerat noīe somar dñi montis samarię. Fecit autē amri malū in cōspectu dñi: z operatus est neq̄ter sup oēs q̄ fuerunt ante eū. Ambulauitq̄ in oīni via hieroboā filij nabath: z in pctis eius/q̄bus peccare fecerat isrl vt irritaret dñm deū isrl in vanitatib⁹ suis. ¶ Reliq̄ autē sermonū amri z p̄lia eius q̄ gessit/nōne hęc scripta sunt in libro vboz dierū regū isrl? Dormiuitq̄ amri cū p̄rib⁹ suis: z sepult⁹ est in samaria. ¶ Regnauitq̄ achab fili⁹ ei⁹ p eo. Achab vo filius amri regnauit sup isrl anno tricesimoctauo asa regis iuda. Et regnauit achab filius amri sup isrl in samaria viginti duob⁹ annis. Et fecit achab filius amri malū in ospectu dñi: sup oēs q̄ fuerūt ante eū. Nec suffecit ei vt ambularet in pctis hieroboam filij nabath: insup duxit vxorē iezabel fi-

in regē p̄ successionē dom⁹ regie. e ¶ Tūc diui. est pus. qz bellatores q̄ erāt cū amri in obsidiōe gebbethon volebāt eū regnare. Alij vo qui nō fuerūt ibi volebant aliū eo q̄ amri nō fuerat institut⁹ de eoz p̄silio. Et durauit ista cōtentio trib⁹ annis. p̄s tñ amri p̄ualuit: qz erat exercitatior i bellis. ¶ Ra. Sa. aūt dicit q̄ p̄ualuit eo q̄ filius suus accepit filiā iosaphat filij regis iude. z sic fuit pars eius fortificata. f ¶ Anno. xxxj. asa re. iu. re. am. in q̄ nūero accipit regnū amri qñ incepit regnare pacifice mortuo thebni. Alit enī incepisset regnare. xxviij. anno regis asa. g ¶ Quodecim an. in q̄ numero cōputatur tp̄s a q̄ fuit electus: qz lz cōtētio p tres annos duraverit vt dictū est: tñ pars ei⁹ a p̄ncipio fortior apparuit. b ¶ Et vocauit no. ciui. zc. samaria. i. denoīauit eā ex noīe illius q̄ fuerat dñs loci: q̄ vocabat somar: z ideo falsa est lra quā aliq̄ libri habēt: somar. i. montē dñi: qz nec somar nec samaria sic interp̄tat: z ex tūc samaria fuit metropolis in regno decem tribuū. Cetera patēt in lra. i ¶ Achab vero. Hic p̄ñr agit d̄ regno achab. z diuidit in partē p̄ncipalē z īcidētalē. Scda ibi: In vieb⁹. Achab aūt cepit regnare tpe asa. sic d̄r ī lra Anno. xxxviij. asa regis iuda zc. k ¶ Et fecit achab fi. am. ma. zc. qz lz añ colerēt vitulos aureos: tñ in illis videbant adorare deuz: put dictū fuit. ǯ. xij. ca. iste aūt induxit idolatriā manifestā: cui⁹ cā motiua sb̄dit: l ¶ Duxit vxo. iezabel. q̄ erat nutrita ī idolatria ad quā induxit virū suum. ideo subdit:

(¶ Et abūt

† ¶ Regnauit amri. seqt: † ¶ Emitq̄ mō. sa. a so. duo. talē. ar. Somar interp̄tat custodies: z ideo signat p̄latū ad quē spectat bona ecclīastica custodire. Per mōtē vo ecclīastica dignitas designat. Igit̄ p amri q̄ montem emit a somar significat simoniac⁹ q̄ p̄bendā vel gradū ecclīasticū emit a supiore: z sic vterq̄ crimē incurrit simonie z ad h̄ p̄sonat interp̄tatio nominis vtriusq̄. De somar vo ptz p̄dicta. Amri vo amaricās interp̄tat. z hec interp̄tatio p̄uenit simoniaco. nā z simoni a q̄ dicta fuit simonia: dixit btūs Petr⁹ Act. viij. d. In felle amaritudinis z obligatiōe iniq̄tat⁹ video te esse. Volebat enī spūalem emere ptātē. vt ptz ibidē. Et regnauit achab. seq̄t: l ¶ Insup duxit vxo. ie. q̄ interp̄tat fluxsanguinis: z iō signat quācūq̄ p̄sonā sitibūdā sanguinis

† innocētis.

A a ¶Edificauit abiel. Ra. Abiel viuēs deo. Bethel dom⁹ dei interp̄tat: destructa a Josue atq; anathematiçata hiericho menia restaurauit. Cū quis eoꝝ q̄ in eccl̄ia habitū religiōis assumpserāt ad agēda scelera q̄ ei dñs iesus in die baptismatis donauerat/ redit q̄q; ipse anathematiçauerat diaboli pōpas luxurioſe viuēdo repetit. Cūq; errorū dogmata vel gentiliū fabulas veritati eccl̄iastice q̄ imbutus est p̄fert: q̄si bethel egredi ēs ruinas hiericho resuſcitat. Js ꝛ fūdamēta fidei a q̄bus bona edificia inchoaret: ꝛ claustra bone actionis q̄bus p̄fici debuerat/perdit.

b ¶In abirā p̄i. ꝛc. Ra. Cū cōdidꝛ hiericho fundamēta poneret. P̄rimogenit⁹ ei⁹ noīe abirā mortuus est. Cū portas muniret segub filiū suū nouissimū amisit iuxta ip̄recationē iosue.

a b⁹ aūt ei⁹ ędificauit abiel ō bethel b hiericho. In abiraz p̄mutuo suo fundauit eā: ꝛ i segub nouissimo suo posuit portas ei⁹/iuxta v̄bum dñi q̄ locut⁹ fuerat in manu iosue/filij nun.

Ca. XVII

c ¶Dixit helias thesbites de habitorib⁹ galaad ad achab† Viuit dñs de⁹ d isr̄l: in cui⁹ cōspectu sto: si erit annis his ros et pluuia: nisi iuxta e oris mei v̄ba. Et factū est verbū dñi ad eū dicēs: f ¶Recede hinc/ꝛ vade p̄tra oriētē: et abscōdere in torrēte carith/q̄ est ꝟ iordanē: ibi de torrēte bibes: et coruis p̄cepi vt pascāt te ibi. Abijt ergo ꝛ fecit iuxta verbū dñi. Cūq; abisset f sedit in torrēte carith/qui est p̄tra

a ¶loci appositionē notat.

iordanē. Corui q̄z deferebant ei m panē ꝛ carnes mane: similiter panē ꝛ carnes vesperi/ꝛ bibebat de torrēte† Post dies aūt aliq̄t siccatus est torrēs: nō enī pluerat sup terrā. Factus est g̃ sermo dñi ad

Additio. cōspectu dñi sup oēs ante eū.

Cult⁹ vitulorꝝ etiā añ achab fuit. idolatric⁹ vt dictū est. ꝟ. in addi. sup ca. xij. Illō aūt q̄ hic ō: de achab q̄ fecit malū in cōspectu dñi sup oēs añ eum: posset intelligi ex hoc q̄ magis adherebat cultui idoloꝝ: et etiā q: tyrannica opa magis exercuit: vt patz de vinea naboth: silr q: magis deo fuit rebellis ꝛ ptumax: eo q̄ tpe suo florū it helias q̄ ꝓplurimis signis et p̄digūs ipm exhortabat: ꝛ tñ semp remānsit in obstinatiōe sua: ꝛ iō licz reges isr̄l p̄decessores achab fuissent silr idolatre: non tñ in ꝓspectu dñi tāta mala fecerūt.

Diuisio

¶Dixit helias Ca. XVII Hic p̄ñr agit de his q̄ acciderūt tpe Josophat regis Jude sub q̄ ꝓtinuatū fuit regnū achab lz incepit sub asa p̄re suo: ꝛ q: achab sup oēs reges q̄ eū p̄cesserāt malus fuit: vt dictū est ca. p̄. iō scriptura diligēter p̄sequit circa eū diuinā p̄uidētiā eū a malis reuocādo: lz abu sus fuerit: vt sic iustior appareat ei⁹ p̄dēnatio. Igit̄ p̄mo reuocat a malis signis celestib⁹. secdo victoriis mirabilib⁹. ca. xx. tertio diuinis cōminatiōib⁹/ibi: Tūc vir q̄dā. Prima in duas scōm duo signa celi tus data. secdo ponit ca. xviij. Circa p̄mū p̄mo sterilitas indicit̄. secdo helias a corvis pascit̄/ibi: Et factū est. tertio a mulie re vidua suscipit̄/ibi: Surge ꝛ vade. Circa p̄mū ꝟ: Et dixit he. thesbites. i. a ciuitate thesba oriūd⁹. sicut dictū fuit plenius. Judi. ix. g ¶Si erit an. his ꝛc. Et accipit̄ hic si ꝓ nō. i. nō erit. Copulat aūt. Ra. Sa. hāc sniam cū fine p̄cedētis ca. dicēs: q̄ occasiōe mortis filiorū achiel dixit achab helie arguenti ipm de idolatria. Pōt esse q̄ v̄bū discipuli ipleat: ꝛ tñ v̄bū magr̄i nō ipleꝝ. Josue ꝙ fuit discipulus moysi: vt h̄ Exo. xxiiij. ꝛ videmus maledictiōez ei⁹ ipletā sup achiel q̄ reedificauit hiericho: vt dictū est. moyses aūt imp̄cat⁹ est maledictiōez sup filios isr̄l transgredictes legē et seruiētes dijs alienis: sic q̄ clauderet celū et p̄hiberet pluuia. vt h̄ in Deu. ꝛ tñ isr̄l iā a p̄lib⁹ annis recessit a lege ꝛ fuit dijs alienis: ꝛ tñ nō videm⁹ pluuias eē p̄hibitas: ꝛ q̄m helias p̄cepit q̄ achab ꝟ dicebat q̄si paruipēdēt cōmiatōes moysi ꝛ iudicia dei: iō orauit dñm vt clauderet celū ꝛ p̄hiberent pluuie. vt h̄ Jaco. j. ꝛ cū intellexit se exaudi-

Jacob. 5. d

† 41. dist. c. delitie

Nico. de lyra

Vulier vi

tū a dño: tūc dixit ista v̄ba: Viuit d. de⁹ ꝛc. Si erit an. ꝛc. .i. nō erit vt dictū est. b ¶Nisi iu. o. mei. Quia simꝝ fuit sibi revelatū q̄ ad ei⁹ depcatōez celū daret pluuiā. i ¶Et factū ē. Hic p̄ñr oñdit quō de⁹ p̄ corvos pauit v̄uū suū heliā/cū dr: k ¶Recede hinc. A facie achab ꝛ ieçabel. Ex q̄ patz q̄ licitū est sctis viris fugere p̄secutōez p̄sonalē. l ¶Corui sq; p̄. vt pascāt ꝛc. Misterio āgelico ad ꝟ eos ducēte. m ¶Corui q̄z de. ei panē ꝛ carnes. Ex q̄ oñdit mirabilis diuina p/

✻ uidētia ꝛ

Moraliter. f ¶Et di. helias ꝛc. Per galaad q̄ interp̄tat̄ acerv⁹ testionū sacra scriptura significat̄: in q̄ dei testionia coaceruāt. Jn ꝟ aūt aceruo doctor: ꝛ p̄dicator: debēt habitare p dilig̃tes studiū sacre sc̄pture: q: signant ꝟ heliā ꝓphetā ꝛ p̄dicatorē. Et sicut helias cessare fecit pluuiā et rorē ꝓpter achab et ppli ei⁹ neq̄tiā. sic aliq̄n p̄dicator: cessare debet a pluuia p̄dicationis ꝓpt̄ ppli malicię. Sic aūt fecit Paul⁹ Act. xix. b. Cū aūt q̄dā indurarent ꝛ nō crederēt maledicētes viā dñi coram multitudine: discedens ab eis Paulus segregauit discipulos. Et Ezech. iij. g. dixit dñs ei: Linguā tuā adherere faciam palato tuo ꝛ eris mut⁹ nec q̄si vir obiurgās: q: dom⁹ exasperās ē. Et sic helias recessit ab achab ꝛ ei⁹ pplo dicēte sibi dño: k ¶Recede hic ꝛc. Corui q̄z de. ei pa. ꝛ car. ꝛc. Ex ꝟ ptz dei circa

Moraliter

✻ innocētis: vnde ꝛ ista ieçabel occidi fecit naboth innocētē.

b ¶In diebus aūt ei⁹ edi. abiel ꝛc. Per abiel q̄ viuens deo interp̄tat̄: p̄fitēs in religiōe significat: q: si ꝓficere debite morit̄ mūdo ꝛ incipit deo viuere: ꝓpter q̄d ō: de bethel q̄ dom⁹ dei interp̄tat̄. nā religio dom⁹ dei notat̄. hiericho ꝟo interp̄tat̄ luna q̄ ꝓpter sui variationē mūdū signat q̄ est in mutabilitate ꝓtinua: igit̄ abiel hiericho reedificat q̄n ꝓfessus in religiōe in actib⁹ mūdanis ꝛ secularib⁹ se occupat: ꝛ in hac reedificatiōe tota ꝓles ei⁹ morit̄: q: bona o pa sua mortificant:

a ¶ Mulier vi. Ysi8. vidua quã dñs nõ frumẽti sz verbi pane pascit: ea est q̃ mortuo viro cui vult nubat. i. excusso seruitutis iugo subit xpi iugũ suaue et onus leue. ¶ Raba. Hec vidua gentiũ significat ecclesiã: q̃ a suo diuti⁹ fue rat ꝓditore deserta ppim fidei vere et recte veritatis nesciuit: q̃si pauperẽ filiũ egena stirpe nutriebat. i. verbi fructu ex pte docebat: donec veniens sermo ꝓpheticus q̃ exiccato vellere isrl: vtpote clausa celi ianua fame periclitabat in iudea: pasceret ibi simul et pasceret: recept⁹ videlz a credẽtibus: z reficiẽs ipse credẽtes. hec vidua in sarepta sidonie dicit esse mozata. Sidonia q̃ppe inutilis venatio. Sarepta ꝓ incendiũ vel augustia panis iterꝑtat: qz vbi abũdauit pcm̃ supabundauit gr̃a Ubi supuacuis acq̃rẽdis cura impẽdebat: vbi dire sitis incendiũ: panisq̃ spiritualis añ fiebat angustia: ibi farina oleũq̃ ore ꝓphete bñdicit. hec est gr̃a dñici corꝑis: z charismatis vnctio siue fructus z hilaritas charitatis. Vidue oleũ gr̃e z bñdictionis farina nõ defecit: in oĩbus fere gentib⁹ fame manente quarũ sibi cibi vite esurire z fidei trinitatis inediã cõgrue ꝓfigurauit: illa quondã triennio fames: quã secuta est spũalis abundãtia: que cum impendit nõ defecisse dicit. b ¶ Egrotauit filius mu. Rab. Vidua apud qnã hospitabat helias: z cuius bñdixit farine z oleo: synagoga est iudeoz: q̃ moysi morte viduata: filiũ nutriebat puulũ. hoc est carnalẽ pp̃m iudeoz, hic ad ingressum helie. i. saluatoris nr̃i febre infidelitatis infirmabat: qz in eũ nõ credidit sed sprezit. Vñ mater synagoga de aductu saluatoris cõquerit: q̃si ipe esset causa interfectiõis populi dicẽs: Quid mihi et tibi zc. Hinc est q̃ cayphas ait: Expedit vobis vt vnus moriat ꝓ pp̃lo: z nõ tota gens pereat. ¶ Rab. Sicut ꝓpheta verbis vidue nõ exasperat: quinpotius miserẽ. Ita redẽptor noster non exasperat malicia iudeoz̃: sed misertus sui populi: tulit eum de sinu matris cũ tulit eum de carnali obseruãtia legis: z posuit super lectulum suũ: hoc est: demonstrauit ei vitam habere in morte sua. Expanditq̃ se tribus vicibus dum trinitatis fidem

a ¶ ciuitas.

eũ dicẽs. Surge et vade in sarẽ a pta sidoniorũ. z manebis ibi: ꝯcẽ b pi enĩ mulieri vidue ibi vt pascat te. Surrexit et abĳt in sarepta sidoniorũ. Cũq̃ venisset ad portã a ciuitat̃ apparuit ei mulier vidua colligẽs ligna z vocauit eã: dixit q̃ ei: †Da mihi paululũ aq̃ in vase c vt bibã. Cũq̃ illa ꝓgeret vt afferret: clamauit post tergũ ei⁹ dicẽs: Affer mihi obsecro z buccellã panis in manu tua. Que rñdit Viuit dñs deus tu⁹ q̃ nõ habeo d

a ¶ Ra. Angustia panis est vite spũalis esuries: z fidei scẽ trinitatis inedia.

pãnẽ nisi quãtũ pugillus capere põt farinę in hydria: z paululum olei in lẽcybito. En colligo duo ligna vt igrediar: z faciã illũ mihi z filio meo vt comedam⁹ z moriamur. Ad quã helias ait: Noli timere: sed vade et fac sicut dixisti. Verũtamẽ mihi ꝓmũ fac de ipa e farinula subcinericiũ panem paruulũ: z affer ad me. Tibi aũt et filio tuo facies postea. Hec aũt dicit dñs deus isrl. Hydria farinę nõ deficiet: nec lechit⁹ olei minuetur vsq̃ ad diẽ i qua dñs dat⁹ est pluuiã super faciẽ terrę. Que abĳt: z fecit iuxta verbũ helię. Et comedit ipe z illa z domus eius. Et ex illa die hydria farinę nõ defec̃: z lechit⁹ olei nõ est iminut⁹: iuxta verbũ dñi q̃ locut⁹ fuerat in manu helię. Factum est aũt post f

a ¶ vas in quo ponebat oleum.

b ꝟba hec: egrotauit filius⁹ mulieris matrisfamilias: z erat lãguor fortissimus: ita vt nõ remaneret i eo g halitus. Dixit q̃ ad heliã: Quid mihi z tibi vir dei? Ingressus es b ad me vt rememorarẽt iniq̃tates meę: et interficeres filiũ meũ? Et ait helias ad eã: Da mihi filiũ tuum. Tulitq̃ eũ de sinu ei⁹ z portauit eũ in cenaculũ vbi ipe manebat z posuit sup lectulũ suũ: z clamauit ad dñm z dixit: Bñe deus me⁹ etiã ne viduã apud quã ego vtcũq̃ sustẽtor afflixisti vt interficeres filiũ ei⁹? † Et expãdit se atq̃ i mẽsus est sup puerũ tribus vicib⁹ k et clamauit ad dñm / et ait: Bñe

Ni. de ly.

✻ ukdentia et q̃ nõ est diffidendũ dea: qz magis splendide ꝓuidit helie p aues q̃ p hoĩes. a ¶ Surge z vade. Hic p̃fr helias a vidua recipit: et ꝓmo describit ipius helie deuota receptio. scõo filij vidue suscitatio / ibi: Factũ est aũt. Circa ꝓmũ dicit: Surge z vade in sareptã. nomẽ est equiuocũ ad siluã z ad villã iuxta eaz existentẽ q̃ a silua denomiat. b ¶ Precepi eni ibi mulie. vi. vt pa. te. istud ꝓceptũ nõ fuit per verbũ expressum sed p diuinã ordinationẽ: qz sic ordinauerat de⁹ q̃ mulier illa vidua venientẽ heliã reciperet z eum pasceret. c ¶ Da mihi pau. aque zc. Dicit Rab. Sa. q̃ q̃tus deus reuelasset helie q̃ pascẽdus ibi esset per mulierẽ viduã: nõ tamẽ fuit sibi reuelatũ in particulari q̃ esset illa: z ideo exemplo elieçer rogauit dominũ vt ostẽderet sibi que posset esse illa per hoc signũ q̃ sibi petẽti aquã libe

raliter offerret: sicut elieçer cognouit rebeccam: vt habetur Gen. xxiiii. d ¶ Cũq̃ illa ꝓgeret vt afferret. per hoc cognouit q̃ illa erat de q̃ dominus sibi dixerat: z cum hoc fuit sibi reuelatũ q̃ oleum z farina nõ deficeret in domo eius: quovsq̃ daret dominus pluuiã super terrã: z ideo dixit ei Noli timere sed vade et fac sicut dixisti. e ¶ Verũtamẽ mihi primũ fac de ipa farinula subcinericiũ panem zc. erat enim fatigatus itinere z ieiunio: z ideo accelerari debebat refectio ei⁹. Cetera patent in littera. f ¶ Factũ est aũt. Hic cõsequẽter ponitur filij vidue suscitatio: cuius infirmitas ꝓponit: cum dicit: Egrotauit filius mulieris: z mors sequens cum dicitur: g ¶ Ita vt nõ remaneret in eo halitus. deficiente enim respiratione deficit vita in animalibus respirãtibus: cuiusmodi est homo. b ¶ Ingressus es ad me vt rememoraꝛ renẽ iniq̃tates mee. pallidũ enim iuxta album intensum videt̃ declinare ad nigredinẽ: z eodẽ modo ꝛ ista mulier esset deuota et sancta: tamen sanctitas eius erat modica: respectu sanctitat̃ helie. z hoc modo locutus est Loth Gen. xix. d. dicẽs: Nõ possum in monte saluari: id est iuxta abraam: cuius sanctitas tanta est q̃ iusticia mea delictũ est iuxta eum ꝛ: sicut ibidem fuit expositũ ꝑm opinionẽ hebreoz. Cetera patẽt vsq̃ ibi. i ¶ Et expandit se atq̃ mẽsus est sup puꝛ. ꝟ ei fecit ex magno affectu ad suscitationẽ pueri: per hoc ostẽdens q̃ vellet sibi dare partem vite sue si posset fieri. k ¶ Tribus vicibus: qz perfectio cuiuslibet negocij consistit in tribus: scz in ꝓncipio medio et fine. Ratio aũt figuralis est: quia per ✻ istã extensionẽ seruos suos ꝓuidentia qz lauti⁹ pauit heliã: per aues q̃ per homies: nam postea pauit eum per viduã panẽ z aqua. Sed qm̃ humana ꝓuisio nõ est cõtemnẽda: ideo dñs fecit eum petere buccellã panis a vidua mulie re. Per hoc aũt q̃ farina vidue non defecit z lechitus olei nõ fuit iminutus: significatũ fuit q̃ sustentãtibus dei seruos nõ deficiũt bona temporalia ad cõuenientiã victus. ij. Coꝛ. ix. c. Qui aũt administrat semẽ seminãti: z panẽ ad manducandũ ꝓstabit: et augebit incremẽta frugũ iusticie vẽre: vt in oĩbus locupletati abundetis in oẽm simplicitatẽ. Jõ sequit. † Et comedit ipse z illa z dom⁹ eius. Factũ est aũt zc. subdit: b ¶ Ingressus es ad me vt rememoꝛẽtur iniq̃ta. mee. Per hoc ostenditur q̃ ꝓdicatoꝛ euãgelij qui per heliam significat vt ꝓdictũ est: in domibus hospitũ debet esse tam exemplaris vite q̃ filij hospitũ. i. opera eoꝝ mortua videant̃ in cõparatiõe ad opera ꝓdicatoꝛ. Per hoc autẽ q̃ mulieris filius per preces helie fuit a mortuis suscitatus: significat q̃ opera recipiẽtiũ ꝓdicatoꝛes per bonas exhortationes z preces eoꝝ videant̃ resuscitata per emendationẽ vite ipsoꝝ vt sic hospes possit dicere quod sequit: Nunc in isto cognoui q̃m vir dei es.

Moraliter

insinuabat. a ¶Tulitq; helias. Raba. Tulit helias puerū suū ⁊ reddidit matri sue: cū dñs noster pp̄m saluans credē tē signat ⁊ miracula ostēdebat incredulis: vt cognoscerēt veraciter illū viuere: q̄ credit in nōe eius: ⁊ sic eueniet: vt plebs iudaica veritate supata ꝓclamet ad xp̄m: Nūc in isto cognoui qm̄ vir dei es tu.

Ca. XVIII

10 Ost multos dies ver. ⁊c. b ¶Abdias aūt ⁊c. Abdias princeps exercit⁹ isr̄l. cui⁹ nomen interp̄tat seruus dñi: illos p̄figurabat qui ex p̄cipibus iudeorum crediderunt: ⁊ erāt occulti discipuli vt Nicodemus ⁊ Joseph.

¶ Curauit

Nico.de lyra

ista extensionē ꝓphete sup puerū mortuū figurabat: q̄ gen⁹ humanū a morte culpe esset suscitandū p incarnationis mysterium. Tribus vicibus et clamauit ad dominū. Hoc fecit helias. facto ꝓfitens fidem trinitatis: q̄ fides maxime opat in op̄ib⁹ miraculosis: ꝑm q̄ dicit saluator Luc. x. vū. b. Si habueritis fidē sicut granū sinapis dicetis arbori huic moro eradicare ⁊c. ⁊ fiet. Cetera patēt vsq; ibi:

a ¶Nūc in isto cognoui/ quoniā vir dei es tu ⁊ verbū dñi ⁊c. Per filij sui suscitationē de p̄senti: fuit certificata de dict⁹ helie ꝓ futuro. s. de multiplicatione olei ⁊ farine: ⁊ de datione pluuie sup terrā.

¶In ca. xvij. vbi dicitur in postil. Ingressus es ad me vt rememorarent iniquitates mee.

Additio. Opinio hebreor̄ in hoc loco est penit⁹ irrationabilis: nā lz sanctitas mulieris esset modica respectu sanctitatis helie: sicut ⁊ iusticia ip̄ius Loth erat modica respectu sāctitatis Abrae: nō tñ ex hoc debet dici iniq̄tatē esse in muliere: nec Loth nō posse saluari iuxta Abraā. illi aūt q̄ sunt min⁹ ꝓtuosi seu ꝓfecti potiꝰ inuant cū sint in societate ꝓfector̄ q̄s viciant. Bonū enī ꝑm Diony. de diui. no. est suū ꝓpius diffusiuū seu cōmunicatiuū. ⁊ ido in scriptura societas virtuosor̄ cōmēdat: vt Prou. xiij. d. Qui cū sapiētibus gradit sapiēs erit: Exēplū q̄ etiā inducit de pallido ⁊ albo nōvalet. Nā lz iudiciū sensuale ꝑm opationes ⁊ respect⁹ decipiat: nō tñ iudiciuz rōnis: vt ptz de sole: q̄ ad sensum iudicat fere bipedalis. ⁊ tñ rō iudicat ip̄m esse in magna ꝓportione maioris quātitatis q̄s tota terra: q̄sto igit incōpabiliter lōgius estimādū est de iudicio diuino: q̄ nō iudicat aliquē esse iustū ꝓpter hoc q̄ non sit eq̄lis alicui: maxime iusto: reddit enī vnicuiq; iuxta opa sua vt in ps. vñ ⁊ talis respectus nihil hic opat: sed ad intellectū lr̄e dicēdū videtur: q̄ hec mulier lz bona ⁊ deuota: tñ reputabat se peccatricē ꝓut decet cōmuniter iustos. Et q̄ sciebat heliā esse maximū celatorē legis ⁊ iusticie: intm̄ q̄ ꝓcurabat ardēter punitionē ⁊ necē idolatrarū: vt ptz in suo ꝓcessu: idcirco p̄sumebat q̄ aduētus helie in domo sua ꝓcuraret mortē filij sui ex iniquitate sua. s. matris: ⁊ q̄ helias recordaret iniquitatē illā coram deo ad finē: vt. s. p mortē filij tpalez mater ꝓuerteret ad deū: sicut sepe cōtingit vt hoies p penas tpales a deo castigati corrigant: q̄d q̄dē nō ꝓtingeret si apud eā nō mānsisset: q̄ sic eā nō cognosceret. ⁊ ideo ꝓprie dicit: Ingressus es ad me vt memorent iniquitates mee: et interfice/

Replica. res filiū meū ⁊c. Jn ca. xvij. vbi postil. verbū mulieris sarepta ue. s. Ingressus es ad me vt rememorarēt iniq̄tates mee: exponit ad modū hebreor̄: q̄ hec mulier cū esset iusta ⁊ sancta ex humilitate: tñ respectū habendo ad excellentē sanctitatē helie se dicit peccatricē ꝓut sancti ꝓsueuerūt. et ꝓut purissimus Joh̄anes euāgelista in epla sua ꝑma. j. ca. docet. d. Si dixerimus q̄ pctm̄ nō habem⁹ ip̄i nos seducimus: ⁊ veritas in nobis nō est. hūc modū loq̄ndi hebreor̄ Bur. dicit penit⁹ irrōnabilē. lz ꝓbatio ei⁹ vt ptz nihil est ad ꝓpositū: q̄ nō ór in illo modo loquēdi q̄ in muliere fuerit pctm̄: sed ip̄a de se hūiliter loquit. Et Bur. post inutilē digressionē coincidit q̄si cū eodē mō loq̄ndi.

Ca. XVIII

10 Ost dies mul. Hic ponit scōm signū ad reuocationem achab de malis suis. s. de datione ignis de celo. ⁊ ꝓmo ponit signi datio. scōo helie ꝓsecutio. ca. xix. Circa ꝑmū ꝑmo ponit hoc signū q̄ erat p̄ncipale. ⁊ scōo addit aliud ex ꝓsequenti de datiōe pluuie/ ibi: Et ait helias. Circa ꝑmū ꝑmo ponit ip̄i⁹ helie ad terraz isr̄l reuersio. scōo ignis descensio/ ibi: Verūtm̄ nūc mitte. tertio ꝓphar̄ baal occisio/ ibi: Dixitq; helias. Circa ꝑmū helias de ꝓcepto dñi reuertitur. scōo venit⁹ agnoscit/ ibi: Erat aūt fames. Circa ꝑmū ór: Post dies mul. ⁊c. Cōtra hoc videt esse Jac. v. d. Helias hō erat ⁊c. Et subdit: Et orauit vt non plueret sup terrā: ⁊ nō pluit ānos tres ⁊ mēses sex. ex q̄ videt q̄ reuersio helie ad terrā isr̄l vt pluuia daret fuit anno q̄rto. Dicēdū q̄ tp̄s hic cōputat ab exitu helie de terra isr̄l ⁊ nō a ꝓhibitione pluuie sicut Jaco. apls cōputat: q̄ a ꝓhibitōe pluuie vsq; ad exitū ei⁹ fluxerūt sex mēses ⁊ plus: q̄ diu latuit in torrēte carith: ita q̄ ex siccitate tp̄is siccat⁹ fuit torrēs añq; recederet vt dictū est ca. ꝑce. c ¶Vade ⁊ o. te achab ⁊c. licz enī absq; p̄ntia helie posset dare: tñ voluit sic facere: q̄ ꝓpha p revelationez ei⁹ dixerat q̄ pluuia nō daret sup terrā nisi iuxta ꝓbū ozie sui. i. p oronē ei⁹ et denūciationē. ⁊ sic dñs adipleuit vt. j. patebit. d ¶Erat autē fa. Hic ꝑm aduētus helie cognoscit: ⁊ ꝑmo ab abdia: cui⁹ modus describit/ cū dicit:

e ¶Vocauitq; ach. ab. Vt ipse ex vna pte: ⁊ abdias ex altera discurrerēt p loca humida regni sui: ad videndū si posset herba inueniri ad sustentationē eq̄z regis: nō tñ ista faciebāt nisi auctoritatiue ⁊ p̄cipiēdo. Erāt enī milites q̄ ista faciebāt exeq̄ndo: hoies enī terre q̄tū poterāt talia absc̄debāt ad nutritionē suoz aīaliū vt possent aliq̄ modo de lacte sustētari: q̄ fructus terre defecerāt p̄e nimia siccitate. ⁊ ideo rex ⁊ abdias iuerūt ad hoc negociū vt melius posset fieri. f ¶Abdias aūt ⁊c. Hoc ór ad ostēdēdū q̄ nō erat ꝓsentane⁹ dño suo in malis suis: ad cui⁹ ꝓbatiōez subdit: g ¶Nā cū inter. ⁊c. Prophete ꝓ hic dicunt viri religiosi intenti diuino cultui q̄s ꝑmo congregauit ad hoc samuel ⁊ aliq̄ etiā habebāt ꝑm̄ ꝓphie: sicut dictū fuit. s. j. li. c. x. Jeçabel ꝓ volēs destruere cultū dei q̄tū poterat ⁊ cultū baal extollere: interfecit eos ꝓut potuit: ⁊ tūc abdias cētū illoz saluauit: absc̄dēs. l. in vna spelūca: ⁊. l. in vna alia. ⁊ ꝓuidit eis de victu ⁊ vestitu. ⁊ ex q̄ ꝓsecut⁹ est a deo ꝓphetie donū ꝑm saluatoris dictū: Bat. x. d

✠ Qui reci

Moraliter. b ¶Post multos dies factū est ⁊c. Vade ostende te achab ⁊c. Per hoc aūt q̄ helias ꝓpter obstinationē achab ⁊ ꝓpli ei⁹ a reꝑcussione cessauit: ⁊ de terra recessit. postea ꝓ ꝓ afflictionē famis intellectu dato ip̄i achab ⁊ eius ꝓpho helias redūt ⁊ increpationē resumpsit vt ptz in seq̄ntib⁹: ⁊ tūc eius verbū effectū habuit q̄: tunc populus dixit:

E de dic dño tuo. Adest helias. Et ille: Quid pec/ a b
caui inquit: qñ trades me seruũ tuum in manus
achab vt interficiat me? Viuit dominus deus tu/
us: non est gens aut regnum in quo non miserit
domin⁹ meus te requirẽs: et respõdentibus cun/
ctis/ nõ est hic. Adiurauit regna singula ⁊ gẽtes/ c
eo q̃ minime repieris. Et nũc tu dicis mihi: vade
⁊ dic domio tuo/ adest helias? Cũq̃ recessero a te
spiritus dñi asportabit te in locum quẽ ego igno/
ro: et ingressus nunciabo achab: ⁊ nõ inueniẽs te
interficiet me. Seruus aũt tuus timet dominum
ab infantia sua. Nunq̃d nõ indicatũ est tibi domi d
no meo quid fecerim cum interficeret ieçabel pro
phetas dñi: q̃ absconderim de ꝓphetis dñi cen/
tum viros quinq̃genos et quinquagenos in spe/
luncis: ⁊ pauerim eos pane ⁊ aqua? Et nũc tu di/
cis: vade ⁊ dic domio tuo: adest helias vt iterfici
at me? Et dixit helias: Viuit dñs exercituũ/ ante e
cuius vultũ sto: q⁊ hodie apparebo ei. Abijt ergo
a ¶ iste fuit vir illius mulieris que oleũ in lechito habebat: vñ mi
raculũ factũ est. ꝓpter debitũ vñ panit centũ ꝓphetas: vrgebat
vendere filiũ: mortuus enĩ erat pater eius.
abdias in occursũ achab / ⁊ indicauit ei. Venitq̃ f
achab in occursuz helię ⁊ cum vidisset eũ ait: Tu g
ne es ille qui ꝓturbas israel? Et ille ait: † Non ego b
13.q.7.§.ſi. turbaui israel: sed tu ⁊ domus patris tui/ qui dere
liquistis mãdata dñi: ⁊ secuti estis baalim. Verũ/ i
tamẽ nunc mitte ⁊ cõgrega ad me vniuersum isra/ k
el in mõte carmeli: ⁊ ꝓphetas baal q̃dringentos
F quinq̃ginta: ꝓphetasq̃ lucoz quadringẽtos/ qui l
comedũt de mẽsa ieçabel. Misit achab ad oẽs fi
lios israel ⁊ cõgregauit ꝓphetas in mõte carmeli.
Accedẽs aũt helias ad oẽm ppl'm israel ait: † Us m
749.dist.c.ſi. q̃quo claudicatis in duas partes? Si dñs est de n
us: seq̃mini eũ. Si aũt baal: seq̃mini illũ. Et nõ re o p
spõdit ppl's ei verbũ. Et ait rursus helias ad po/ q
pulũ: Ego remansi ꝓpheta dñi solus. Prophetę r
aũt baal q̃drigẽti et quinq̃ginta: ꝓphetęq̃ lucoz s
quadringenti viri sunt. Dent nobis duo boues ⁊
illi eligãt sibi bouẽ vnũ et in frusta cedẽtes ponãt
Als habet † ignẽq̃ nõ suppona super ligna: † ignẽ autẽ nõ supponãt. Et ego facã
bouem alterũ: ⁊ imponã super ligna: ignẽ autẽ nõ
supponã. Jnuocate nomia deorũ vestroz: et ego
inuocabo nomẽ dei mei: ⁊ de⁹ qui exaudierit per t
ignẽ ipse sit deus. Respõdẽs oñis populus/ ait: v
Optima ꝓpositio quã locutus est helias. Dixit x
ergo helias ꝓphetis baal: Eligite vobis bouem
vnũ: ⁊ facite primi: q⁊ vos plures estis: ⁊ inuocate
noia deorũ vestrorũ: ignẽq̃ nõ supponatis. Qui y
cum tulissent bouẽ quẽ dederat eis: fecerunt: ⁊ in/ z
uocabant nomẽ baal/ de mane vsq̃ ad meridiẽ di
cẽtes: Baal exaudi nos. Et nõ erat voz: nec q̃ re a
spõderet. Transiliebãtq̃ altare qđ fecerãt. Cũq̃ b c
esset iã meridies: illudebat eis helias/ dicẽs: Cla/
mate voce maiore. Be⁹ enĩ vĩ est: ⁊ forsitã loquit: d
aut in diuersozio est: aut in itinere: aut certe dor/
mit vt excitet. Clamabãt q̃ voce magna: ⁊ incide e
bãt se iuxta ritũ suũ cultris ⁊ lãceolis/ donec ꝑfun

* Qui recipit ꝓphetam in nomine ꝓphete mercedẽ pro/ 16
phete accipiet. vnde inter. xij. ꝓphetas quartus computat.
Cetera patent ex dictis vsq̃ ibi: a ¶ Dic dño tuo ⁊c. q⁊
dñs ei preceperat vt ostẽderet se achab. b ¶ Quid pec/
caui inquit. timuit enĩ ne helias subito ad alium locũ por
taret: sicut frequẽter acciderat quãdo dñs ipm ad aliquẽ lo
cum mittebat: ꝓpter qđ filij ꝓphetarũ qñ fuit ratptus: cre/
diderũt ipm sic fuisse translatũ: vt habet. ij. iij. li. ca. ij. et sic
achab interficeret abdiã credẽs q̃ illusisset sibi dicẽs veniſſe
heliã. c ¶ Adiurauit reg. sin. q̃ si helias inueniret in eo
rum terra caperet: ⁊ sibi mitteret. loquit tamẽ hic scriptura
de regnis ꝓpinquis tm̃: ⁊ reges ꝓpinqui faciliter assense/
runt: Tum q⁊ rex tyri erat socer eius: ⁊ filiꝰ regis iuda ha/
bebat vxorẽ athaliã filiã achab. similr rex moab erat sibi tri
butarius. ⁊ rex edom regis iude. Jtem quia in terris q̃ erat
ꝓpe regnũ israel: erat etiam fames ꝓpter siccitatẽ quã scie
bant per verbũ helie euenisse. d ¶ Nunq̃d nõ indica.
est tibi dño meo q̃d fe. ⁊c. hoc dixit nõ ad iactantiã: sed
ne helias ipm exponeret periculo mõ p̃dicto. e ¶ Et di/
xit helias: vi. dñs ⁊c. assecurauit eum per iuramentũ: et
tunc iuit ad nunciandũ ipsi achab helie aduentũ: ⁊ sic secun
do fuit cognit⁹ eius aduẽtus ipsi achab: qđ notat cũ dicit:
f ¶ Venitq̃ achab in occur. q⁊ desiderabat remediũ ha
mis habere. g ¶ Tu ne es ille q̃ cõtur. isr'l. q. d. sic. ⁊ q⁊
superbe loquebat: ideo ad repellendã eius superbiã respon
dit helias: h ¶ Nõ ego turbaui isr'l sed tu et do. pa.
tui ⁊c. q⁊ ꝓpter malicia tuã dñs misit plagã istã. i ¶ Ele
rũtamẽ nunc ⁊c. Hic ꝓsequẽter describit descẽsus ignis
de celo ad declarationẽ diuineveritatis ⁊ falsitatẽ idolatrie
vt sic ppl's isr'l ad deũ cõuerteret et dñficiũ plunie mereret.
⁊ hoc est qđ dicit: k ¶ Mitte ⁊ congrega ad me vni/
uersum isr'l. i. maiozes ⁊ ꝓncipales ppli advisionẽ miracu
li in monte carmeli. Iste nõ est carmel⁹ in quo manebat na/
bal: vt dictũ fuit. ij. li. ca. xxv. q⁊ ille est in sorte iude: iste au
tem in sorte ephraim. l ¶ Qui comedũt de mẽsa iezą
bel. ꝓbebat enĩ eis victũ ⁊ vestitũ: vt exaltaret idolatrie cul
tum. m ¶ Usq̃quo claudicatis in du. par. q⁊ aliqui
eorũ colebãt dominũ: ⁊ cuz hoc baal sicut ⁊ de samaritanis
dicit. ꝛ. iiij. li. ca. xvij. n ¶ Si dñs est deus. i. si per signũ
visibile probet vobis q̃ deus israel ipse sit deus verus et 17
nõ baal. o ¶ Seq̃mini eum. ipsum colendo ⁊ nõ alium.
p ¶ Et nõ respõdit ei popu. ver. quia ignorabat huius
ꝓbationis modũ. q ¶ Et ait rursus helias. ostendens
modũ huiꝰ ꝓbatiõis. r ¶ Ego remãli ꝓpheta dñi so.
scz qui auderet apparere ⁊ idolatrie resistere: quia vincebat
illi centũ absconditi ab abdia vt dictum est. s ¶ Prophe
te autẽ baal quadrin. et quinq̃gin. ⁊c. q. d. si haberet
veritatẽ pro se deberent prevalere. Cetera patent vsq̃ ibi:
t ¶ Et deus qui exaudie. per ignẽ. celitus datum ad
ꝓsumẽdũ sacrificiũ. v ¶ Jpe sit deus. i. vere credat ⁊ co
lat. x ¶ Optima ꝓpositio. quia ignis descẽderet super
sacrificiũ abel: vt dictũ fuit Gen. iiij. ⁊ super sacrificiũ aaron Questio
in sua cõsecratione: vt habet Leuit. ix. in signum acceptari
onis diuine. y ¶ Qui cum tulissent bouẽ. Queritur
hic quomodo acceptauerãt helie propositionẽ. Ad quod di/
cendum q̃ compulsi fuerunt hoc facere a populo: qui appro
bauerat ꝓpositionem helie: ⁊ quia cõfidebant de demonis
potestate: qui permissus talia potest facere. vnde ⁊ tempore
antich: isti faciet ignem descendere de celo. vt habet Apoc.
xiij. c. ⁊ forsitan ad eoz invocationem alias fecerat simile.
z ¶ Quẽ dederat eis. Dicit Ra. Sa. q̃ bos electus pro
sacerdotibus baal declinabat ab eis abscõdẽs se sub pallio
helie ⁊ hoc nutu diuino quasi abhorrẽs idolatrie cultum: vt
sic etiã homies assistentes docerent per animal brutũ: ⁊ tũc
helias tradidit eũ eis/ dicẽs q̃ per eius immolationẽ fanctl
ficaret locus sicut ⁊ per imolationẽ bouis alterius: q⁊ p im
molationẽ istius fuit detecta falsitas idolatrie: eo q̃ baal nõ
potuit ĩmolantes exaudire. per alterum ꝯo fuit manifestata
veritas latrie. a ¶ Et nõ erat voz ⁊c. scz facto ignẽ dam
do: q⁊ potestas demonis erat ꝓhibita. b ¶ Trãsiliebãt
q̃ alta. ꝑm modũ idolatrie. c ¶ Cũq̃ esset tam me.
es enĩ fuit diuisa: ita q̃ ꝓma medietas diei fuit cõcessa sacer
dotibus baal: in qua debebãt cõplere suũ sacrificiũ: nisi enĩ
fuisset eis tps prefixũ: q̃liuissent dilationẽ. d ¶ De⁹ enĩ vĩ
est. scz ꝑm errorẽ vestrũ: ⁊ forsitan loq. Irrisorie loqbat
sciens demonẽ nihil posse nisi ẽtuz deus ꝓmittit. e ¶ Jn
cidebãt se ⁊c. q⁊ demones delectant in sacrificijs de san/
guine hominis qui est nobilissima creatura ad imaginẽ dei
* facta: ⁊ ideo

A a ¶ Curauit alta. Rab. Et redẽptor noster ꝓtra mũdi ꝓnci/
pẽ ac satellites eiꝰ decertãs ac superãs: altare dñi qđ destru/
ctũ fuerat. i. fideliũ corda a labe iniq̃tatis purgãs arã deo de/
dicat: q̃ ex. xii. lapidibꝰ cõstructa memorat: qz ex his q̃ ꝓpheti
cã z aplicam fidẽ seu doctrinã sequunt: gratissima ara deo cõ
struit: in qua sacrificiũ laudis ĩ odo
rem suauitatꝭ offert. b ¶ Fecitq̃ aqueductũ. Rab. Ex cõtrito vide
licet corde z humiliato spiritu flumi
na ꝓducendo lachrymarũ pre timo/
re gehenne z desiderio vite eterne.
¶ Ibi etiã cõposuit ligna: qz sctorũ
dicta z facta ad exẽplũ ꝓstituit credẽ
tibꝰ: diuisitq̃ mẽbra bouẽ et posuit
sup ligna: cũ oẽs actꝰ suos ad exẽplũ
sctorũ patrũ fideles formare docuit.
Jussitq̃ sup holocaustũ z sup ligna
semꝫ itez z tertio aquã ĩfundere: qz
oĩ tpe est necesse ꝟba cogitatꝰ z opa
nra in pura oratiõe z cõpunctiõe la
chrymarũ mũdare: z nõ prius cessa/
re q̃s fosse aqueductus repleant. i.
donec futurũ gaudiũ ꝓsenti merori
succedẽs perfecte compleat. Sicq̃
erit iuxta illud quod sequit: Cecidit
ignis de celo. et. v. h. tc. qñ discri/
men supni iudicis dicta ac facta: et
totã vitam nostrã ꝓfecte examinans
ꝓbando nos sicut igne ꝓbat argen
tũ ĩmortales ac beatos factos in se/
de collocabit ꝓpetua: vt adinstar is/
rielitarũ in eternũ gratulando cana
mus: dñs ipse est deus. c ¶ Ap/
prehẽdite. Rab. Sic redẽptor no
ster aduenĩẽte die iudicij: mittet an/
gelos suos z colligẽt oĩa scãdala de
regno eius: z mittẽs eos in stagnũ
Rom. 2. a ignis vbi cruciabunt ꝑm duricia et
impenitẽs cor eorũ. d ¶ Multe
pluuie. Isid. Nascẽte xpo dei filio
inter homĩes z teneritudinẽ carnis
nostre accipiẽte: postq̃ mortẽ gusta
B uit: z victor de mundo ad celos ascẽ
dit: imbrem gratie diuine per septi/
formẽ spiritũ de supnis ad terrã mi/
sit: qui nos a peccato mundaret: et
spirituales fructus gignere faceret.
¶ Rab. In virtutibus helie qz po/
tentia dei pollebat in infirmitatibꝰ
suis quid de se poterat agnoscebat.
Ibi oñdebat qđ acceꝑat: hic qđ acce
perat custodiebat. In miraculis mõ
strabat: in ifirmitatibꝰ seruabat.

Nico. de lyra

✻ facta: z iõ in talibꝰ solẽt dare rñ/
sa. a ¶ Postq̃ ãt trãs. me. i. tps
eiꝰ ꝓfixũ. b ¶ Dixit he. omi po/
veni. ad me: qz residuũ diei erat si
bi datum. c ¶ Curauit alta. di/
cit Rab. Sa. q̃ istud fuit altare qđ
edificauerat Saul dño. vt habet. i.
li. ca. xiiij. sed fuerat destructũ ꝓ ieça
bel: eo q̃ fuerat cõstructũ in honore
dei. d ¶ Fecitq̃ aq̃. In heb. hr̃
sic: Et fecit sulcũ duoꝝ satoꝝ se mẽt
in circũitu altarꝭ qđ exponẽs Rab.
Sa. dicit q̃ fecit fossatũ puũ ad mo/
dũ sulci q̃drilaterũ: tñ ita q̃ spacium
terre inclusũ ĩtra poterat semĩari se/
mente duoꝝ satoꝝ. Est aũt satũ genus mẽsure. z illud spaciũ
erat. l. cubitoꝝ in q̃drũ: ad silitudinẽ atrij qđ erat añ taberna/
culum federis qđ fecerat moyses qđ fuit. l. cubitoꝝ in q̃drũ. si
cut dictũ fuit Exo. xxvij. z intra illud spaciũ erat altare p̃dictũ
qđ reparauit helias: sicut z altare holocaustoꝝ erat in atrio
añ tabernaculũ. e ¶ Implete q̃. hy. tc. hoc fecit ad tollẽ/
dum oẽm calũniã q̃ posset dici ignẽ ꝓus ibi fuisse latẽter. z vt
miraculũ eẽt euidẽti qđ in aq̃ ignis valeret. f ¶ Et curre.

derent sanguine. Postq̃ aũt tran/ a
sijt meridies/ z illis ꝓphetantibus:
venerat tẽpus quo sacrificiũ offer/
ri solet: nec audiebat vox/ neq̃ ali/
quis rñdebat/ nec attẽdebat oran/
tes. Dixit helias omi populo: Ve b
nite ad me. Et accedente ad se po/
pulo curauit altare dñi qđ destru/ c
a ctũ fuerat: z tulit duodeci lapides
iuxta numerũ tribuũ filiorũ iacob.
Ad quẽ factꝰ est sermo dñi dicẽs:
Jsrael erit nomen tuũ: z ędificauit
altare de lapidibus in nomĩe dñi.
b Fecitq̃ aqueductũ q̃si ꝓ duas ara d
tunculas in circũitu altarꝭ/ z cõpo
suit ligna: diuisitq̃ per mẽbra bo/
uem z posuit super ligna/ z ait: Im e
plete q̃ttuor hydrias aq̃: et fundite
sup holocaustũ z sup ligna. Rur/
sumq̃ dixitq̃: Etiã secũdo hoc fa/
cite. Qui cũ fecissẽt secdo/ ait: Etiã
tertio idipm facite. Fecerũtq̃ z ter f
tio: z currebãt aq̃ circũ altare: z fos g
sa aq̃ductꝰ repleta est. Cũq̃ iã tps †
eẽt vt offerret holocaustũ: accedẽs
helias ꝓpheta ait: Dñe deꝰ abrahã b
z isaac z iacob et isrl/ ostẽde hodie
qz tu es deꝰ isrl z ego seruꝰ tuus: et i
iuxta ꝓceptũ tuũ feci oĩa ꝟba hęc.
Exaudi me dñe exaudi me: vt di/
scat ppls iste qz tu es dñs deus: et
tu ꝓuertisti cor eorũ iterũ. † Cecidit
aũt ignis dñi z vorauit holocaustũ
z ligna z lapides: puluerẽ q̃z z aquã
quę erat in aqueductu lãbẽs. Qđ
cũ vidisset ois ppls/ cecidit in faciẽ
suã/ z ait: Dñs ipe est deꝰ: dñs ipse †
c est deꝰ. Dixitq̃ helias ad eos: Ap k
prehendite ꝓphetas baal: z ne vnus
quidẽ effugiat ex eis† Quos cũ ap l
prehendissent: duxit eos helias ad m
torrentẽ cison: z interfecit eos ibi.
Et ait helias ad achab: Ascende n
o comede z bibe: qz sonus multę plu o
uię est. Ascendit achab vt comede

¶ Et fossa aq̃du. re. est. ex hoc L
videret alicui q̃ dictũ helie esset falsũ: qz. xij. hydrie aque nõ
sufficerẽt ad replendũ fossatum tante longitudinis. scz ducen
torum cubitorũ in circũitu: quia qõlibet latus habebat quin/
quaginta cubitos ꝑm ipm. Ad qđ respõdet. dicẽs q̃ vnus de
effundẽtibꝰ illas hydrias fuit helisẽ q̃
venerat illuc cũ alio ppho: q̃uis nõdum
esset helie discipul⁹. z effundẽdo hydriã
suã effudit aliquã ꝑtẽ eiꝰ a casu sup ma/
nus helie: z tũc aq̃ fluere ceperũt de di/
gitis eiꝰ miraculose: sicut de fontibꝰ ab/
undãtibꝰ et ꝑ fossatũ fuit repletũ. Ad
ꝓcordiã aũt huiꝰ adducit illud qđ hr̃. j.
iiij. li. ca. iij. de tribꝰ regibꝰ aquã q̃renti
bus ꝑ intercessionẽ ꝓphete: z rñdit vnꝰ
de seruis regꝭ isrl. Est hic helisẽ filiꝰ sa/
phat q̃ fudit aquã sup manꝰ helie. q. d.
iste est aptissimꝰ ad q̃rẽdũ signũ aq̃: qz ꝑ
effusionẽ aq̃ ꝺ manu sua factũ fuit mira/
culũ in multiplicatiõe aque mõ ꝑdicto.
b ¶ Dñe deꝰ abrahã z isa. tc. hãc oro
nẽ credit fecisse alte vt posset audiri ad
dei honorẽ: z ppli cõuersionẽ. i ¶ Et
iuxta ꝑce. tuũ fe. tc. s. ĩmolãdo ĩ excel
sis ex hierlm post tẽpli edificationẽ qđ
erat illicitũ nisi ex spãli dispẽsatiõe diui
na qđ fecerat helias in ꝓposito. z deus
hoc oñdit ꝑ ignẽ descẽdẽtẽ sup holocau/
stũ eiꝰ. Cetera patẽt ĩ lra. k ¶ Dixitq̃
he. Hic describit ꝓphaz baal occisio/ cũ
ꝺ: l ¶ Apphẽ. p. ba. videbat ei heli
as pplz ferueẽtẽ ad honorẽ ꝺi ꝓpẽ recẽtiã
miraculi visi. z iõ voluit accelerare mo/
rtẽ sacerdotũ q̃ deceperãt pplz: ne ieçabel
ĩduceret regẽ maritũ suũ: z rex pplm ad
suãdũ vitã ipoꝝ. m ¶ Duxit e. he. tc.
vt eoꝝ cadauera ĩ torrẽtẽ ꝓicerẽt. Jnẽ
fecit aũt eos helias ꝑ pplz sibi ĩ ꝑ assistẽ
tẽ: z aliqs forte occidit manu ꝓpria zelo
diuine iusticie: sicut z samuel legit regẽ
amelech occidisse. s. li. j. ca. xv. n ¶ Et
ait he. ad a. Hic ponit signũ ꝺ datiõe
pluuie ad tollendã siccitatẽ z famẽ cũ ꝺ: D
o ¶ Quia so. mul. tc. i. ĩminet ꝺ ꝓpin
q̃: qz pluuia facit sonitũ in cadẽdo: z q̃to
grossior ẽ z dẽtior: tãto fit sonitꝰ maior.

✻ Et pronus
✻ † ¶ Dñs ipe est deꝰ tc. oñdit q̃ ꝑ Moraliter
dicator ꝟitatꝭ cõsiderare dz opportunitatẽ
tpis ad ꝑdicãdũ: qz scriptũ est Eccl. iij. b
Tẽpꝰ tacẽdi z tps loq̃ndi. Propter qđ † i. q. 1. c.
sup illud Mat. xxiij. d. Ecce ego mit. ad scriptura
vos sa. et scri. dicit Hiero. Sapiẽtes q̃
nouerint qñ debeant ꝓferre sermonẽ.
† ¶ Cũq̃ iã tc. ꝑ sacrificiũ helie signi/
ficat sacrificiũ ꝑdicatoris de ꝓpria carne
vñ Paulꝰ ꝑdicator ꝟitatꝭ dic. i. Cor. ix.
d. Castigo corpus meũ z in ser. redi. tc.
Et ad ꝺ sacrificiũ offerendũ inducit nos
aplꝰ Ro. xij. a. Obsecro vos frẽs per
miseꝛ. dei vt exhi. cor. vra ho. viuẽtẽ. sanc/
tã: deo pla. rõnabile obsq̃. vrm. sed qñ † i. q. 4. §.
nõ solũ caro: sz etiã spũs hoĩs ẽ offerẽdꝰ pctõ plebis
Jõ ad ꝺ significãdũ facta fuit trina effu/ als † cõpre/
sio aq̃ sup helie sacrificiũ: ꝑ quã signifi/ hendisset
cat triplex effusio lachrymarũ. s. lachry/
marũ ꝓritõis ex recordatiõe pctoꝝ ꝓpio
rũ. Esa. xxxviij. c. dixit ezechias dño: Re
cogitabo tibi oẽs an. me. ĩ ama. aĩe mee
Et ibidẽ sibi ꝺr a dño: Audiui oronẽ tu
am z vidi lachrymã tuã. Effusio secda ẽ lachrymarũ cõpassiõis
ex cõpassiõe ad xpm ꝑ nob passũ. Joh. xx. c. Maria stabat ad
mo. so. plo. Tertia so effusio ẽ lachrymarũ ꝺuotõis ex dilatõe
ꝑmioꝝ. Ps. xli. a. Fuerũt mihi la. mee pa. die ac noc. Seq̃t:
Trãsibo ĩ lo. taber. admi. vsq̃ ad do. dei. k ¶ Dixitq̃ he.
ap. tc. q̃ interꝑtat deuoratoꝛ. iõ ꝑ ꝓphetas baal intelligunt
doctores z ꝑdicatores falsitatis ꝓpt questũ tpalẽ. ꝑ ꝺ ꝑ q̃ he
lias ꝓphas baal occidit vbi ꝺ: ĩ tex. significat q̃ ꝑdicator ꝟita

aque circũ

E ✻ a ¶Et pn⁹ in ter.po.fa.suã in.ge.sua. Ut deuoti⁹ oraret ad diuinũ bñficiũ impetrãdũ ꝓ cõi pplo: lz enĩ deus velit aliqñ aliqd facere vel fieri: tñ cũ hoc vult ꝑ facere p oones sanctoꝝ. b ¶Ascẽde ꝛ p.cõ.mare. Ad videndũ si ascenderet aliq̃ nubes q̃ esset signũ iminẽtis pluuie. c ¶Reuerte re septẽ vicib⁹. per hoc designabat vniuersitas vitioꝝ q̃b⁹ achab ꝛ pplus ilrl'erãt irretiti: ꝓpt̃ q̃ ꝓhibite fuerãt pluuie. Nõ autẽ vniuersitas vitioꝝ p sẽptenariũ designeꝝ. d. Grego. omel. xxv. Septẽ ḡ demonia maria habuit: q̃ vniuersis vitijs plena fuit. Nõ vo figuralis accipiꝝ respectu noui test. cuius vet⁹ testamẽtũ figura fuit. ꝑm q̃ dr .i. Coꝝ.x.c. Oia in figura ꝓtingebãt illis: qz post septẽ xp̃i mysteria. s. cõceptiõis/natiuitatis/baptismi/ꝑdicationis/passiõis/ resurrectiõis/ ascẽsiõis: descẽdit abũdãter pluuia gr̃e sup apostolos i die pentecostes: vt hr̃ Act. ij. d ¶Cũq̃ sever. huc atq̃ illuc. Jũgẽdo regis currũ/ ꝛ ꝑparãdo se ad recessum. e ¶Et manus dñi facta est super heliã ꝛ accincteq̃ lũbis cur. ꝛc. Dãs ei fortitudinẽ ꝛ agilitatẽ ad currẽdum velocius ad ciuitatem q̃ equi regis.

also obtene brati

Moraliter ✳ tis debet tales falsos ꝑdicatores ꝛ doctores ꝓcutere gladio ꝓbi diuini et denũciare eos occidẽdos p sñiam dei.

† ¶Ascendit autẽ helias in verticẽ carmeli: ꝛ pn⁹ in ter. Per hoc aũt q̃ helias suis ꝓcib⁹ pluuiã ipetrauit: significaꝝ q̃ p oones devoti pastoris vl ꝑdicatoꝝ ipetraꝝ gr̃a saluatoꝝ.

¶Jn ca. xviij. vbi dr in postil. Usq̃q̃ claudicatis i duas ptes: qz aliq̃ eoꝝ colebãt deũ. ꝛ cũ hoc baal: sicut de samaritanis dicit.

Additio.

f Samaritani nõ colebãt deũ: sz deos suos: vt. j. iij. li. de eis dicet nisi q̃ timebãt deũ. aliud enĩ est timere deũ/ ꝛ aliud colere. Timor enĩ seruilis põt esse sine charitate. non tñ cult⁹ dei q̃ in fide spe ꝛ charitate cõsistit ꝑm Augꝛ.

4.re.6.g

¶Jn eo. ca. xviij. vbi dicitur in postil. Queriꝝ hic quumodo acceptauerunt helie ꝓpositionẽ.

Additio.

ñ. Põt dici q̃ ꝓphe baal tãq̃ penit⁹ infideles sicut nõ ꝓfidebãt de suis demõidibus q̃ facerẽt ignẽ descendere: ita nec credebãt q̃ hoc faceret helias. et sic nõ timebãt cũ eo ĩtrare ad examẽ: q̃ si per oronẽ helie ignis nõ descẽdisset: ꝓphete baal eẽnt securi.

3one.4.a

Replica.

Jn ca. xviij. vbi postil. exponẽdo claudicationẽ in duas ptes de samaritanis ponit exẽplũ q̃ colebãt dñm ꝛ cũ hoc baal ꝓtradicit Bur. asserẽs q̃ samaritani nõ colebãt deũ: sed solũ timebant dñm: addens q̃ multũ refert inter colere et timere: sed hoc factũ Burgeñ. nõ est pertractatione dignum: quia est cõtra rotundũ textũ. iiij. Reg. xvij. vbi bis dicit q̃ colebant. ꝛ semel tñ q̃ timebant. sed ꝓsuasio Burgeñ. ad hoc q̃ samaritani non colebant deũ pugnans includit periculosum errorẽ: si enĩ vtiꝑ putat ꝛ dicit: nullus est cultus dei nisi fiat in fide spe ꝛ charitate. Sequit̃ sacerdotem in peccato mortali missam celebrantẽ non colere nec sacrificare nec conficere: qz illa sunt veri cultus misse. esto ergo cultũ extra charitatem saltꝫ fide ꝛ forma ecclie foꝛe verum cultũ ꝛ sed non placidũ deo: neq̃ perfectũ ꝑm omnes conditiones theosebie. Sicut enim ꝑm doctores cõcedit̃ fidem informẽ esse veram fidẽ: ꝛ ꝑm eã quis dicitur fidelis numero ꝛ forma q̃uis non in merito: ita oportet concedi cultum informẽ qui hic dicitur claudicatio. et per hoc ad beatum Augꝛ. dicit̃ q̃ loquitur de cultu dei forma to charitate.

Dnciauit autẽ achab iezrahel Ca. XIX oia q̃ fecerat helias ꝛc. a ¶Timuit ergo helias ꝛ surgẽs abijt ꝛc. Raba. Sancti viri subleuante spiritu ad summa rapiunt: q̃diu vero in hac vita sunt: ne superbiant tẽtationibus reprimunt: hinc est q̃ hel.. cum tot virtutibus ꝓfecisset iezabel postmodũ q̃uis reginam tamẽ mulierem fugit ꝛ qui mortuos suscitabat: ventura preuidebat. alia quoq̃ preclara faciebat: timore percussus de manu mulieris mortem fugit. de manu dei mortem petit nec accipit.

B

✳ Et ecce ange

Nico.de lyra

Dnciauit au Ca. XIX tẽ achab iezabel omia q̃ fecerat helias. Postq̃ descripta est prophetarũ baal occisio. hic consequẽter occasione huius ponitur helie persecutio. Circa quod primo describit humana trepidatio. secũdo angelica prouisio/ibi: Et ecce angelus domini. tertio diuina consolatio/ibi: Et ecce sermo dñi. Circa ꝑmũ dicitur: Nũciauit aũt achab iezabel omia que fecerat helias. quasi cõpatiens prophetis baal occisis. et ex hoc patet eius malicia obstinata/postq̃ viderat tot signa mirabilia. ꝛ ex hoc vroꝝ eius audaciam accepit occidendi heliã. vnde subditur:

g ¶Misi hac hora cras posuero anima tua sicut anima vnius exillis. Eam a corpore separando. credebat enim ista mulier q̃ propter istud verbũ nõ fugeret: eo q̃ constanter se ostenderat achab querẽti ipm ad mortẽ: sed deus eũ permisit timere ex humana fragilitate ꝛ ne nimis h eleuaret ex constantia precedenti. iõ sequit̃: h ¶Timuit ergo helias ꝛ surgens abijt quo eũ ferebat voluntas. Verbũ mulieris qui nõ timuerat offensam regis. i ¶Et dimisit ibi puerum suũ ꝛc. Sz filiuz mulieris vidue quẽ suscitauerat: ꝛ quẽ mulier ex deuotione ei tradiderat vt erudiret: ꝛ puer helie ministraret. ꝛ hic dicitur fuisse Jonas ꝓpheta: veruntamẽ quia helias volebat ingredi desertũ ꝛ absq̃ vlla ꝓuisione: quod videbatur durũ ꝑ puero. ideo dimisit eum. k ¶Petiuit anime sue vt morꝛeretur: Id est petiuit a deo q̃ animã suam de corpore accipere. Optabat enĩ magis mori q̃ videre per idolatras contemptũ dei.

l ¶Et obdormiuit in vmbra iuni. Fatigatus ex labore ꝛ ieiunio.

✳ Jn vmbra

Moraliter. f ¶Nunciauit au- Moraliter

tẽ achab iezbael oia que fecerat helias. Sequitur:

† ¶Misitq̃ ie. nunciũ ad heliã. Sicut in expositione sacre scripture fit aliq̃n transitus a capite christo ad eius membra ꝓpter mutuã cõnexionẽ: sic etiã fit trãsitus ab vno christi membro ad aliud ꝓpter eãdẽ rationẽ: ergo sicut p heliã ꝓiꝰ significatus est bonꝰ doctor vel ꝑdicator ita hic p eũ significaꝝ bonꝰ discipulus doctoris vel ꝑdicatoris aut imitatoꝝ. Per hoc ergo q̃ helias fugit a facie ieçabel: significaꝝ q̃ bonus discipulus fugere debet cõcupiscentiã carnis/ que significaꝝ per ieçabel: eo q̃ interpretaꝝ fluxus sanguinis: ex cuius abundantia excitaꝝ carnis cõcupiscentia. † ¶Et perrexit in desertũ viã vnius diei: cũq̃ venisset ꝛ sederet subter ꝛc. Per quod significatur religionis ingressus vel austeritas victus: sed qz post ingressum religionis vel inchoationem in vite posteriozis aliqui tepescunt. ideo subdit̃: l ¶Et obdormiuit. Tepoꝝ enim aliquãdo nominaꝝ in scriptura sopoꝝ.

✳ Et ecce enĩ ange

a ¶ Et ecce ange. Rab. Angelus q̄ helię pauit. magni p̄si
lij angelū signat: cuius opa tam in corpali q̄ in spūali natura
subsistim⁹. Et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas
aque. ¶ Rab. Helias bis pastus exp̄mit nr̄e nature infirmi
tatem: q̄bus nō sufficit simplex pastus sed duplex: q̄tinus ad
supna valeamus ascendere. Sicut enī corpus sine alimēto corpali subsistere
neq̄t: ita nec aīa viuere p̄ōt sine verbo
dei. b ¶ Qui cū sur. rē. Rab. Sic
z nos dum inertie somnū a nobis ex
cutim⁹: necesse est vt diuino solatio cō
fortati: gressu bonor operū p̄ ossa tp̄s
vite p̄sentis sumopere festinem⁹ ascen
dere in montē dei z in locū sc̄m ei⁹: vt
ibi requiē inueniam⁹ eternā. c ¶ Et
spūs grādis z for. Rab. Spūs an
te dn̄m euertit mōtes z petras p̄terit:
q̄ pauor q̄ ex aduētu eius irruit: z alti
tudinē cordis nr̄i deūcit: z duriciā liq̄
facit. Sed spiritui cōmotiōis et ignis
nō inesse dn̄s dicit: esse vo in sibilo au
re tenuis nō negat: q̄ cū mens cōtem
platione suspēdit: q̄cq̄d pfecte cōspicit
de⁹ nō est: cū subtile aliq̄d cōspicit. hoc
est q̄d de incōprehēsibili substātia au
dit. Quasi enī sibilū tenuis aure p̄cipi
mus cū sapore incircūscripte veritatis
contemplatione subita subtiliter degu
stamus. Post aure tenuis sibilū vultū
suū p̄pheta pallio operuit: q̄ in ipa cō
tēplatione veritatis q̄ta ignorātia hō
tegat agnoscit. Vultui nāq̄ pallū sup
ducere est mentē cōsideratione p̄prie
infirmitatis velare: ne alterioza se q̄re
re audeat. Spelūca est nr̄e corruptio
nis habitatio: sed cū aliq̄d p̄cipere de
diuinitate incipim⁹: iam q̄si in spelūce
nr̄e ostio stamus. Quia enī p̄gredi p
fecte nō possum⁹: ad cognitionē tamē
veritatis inhiātes: iā aliq̄d de liberta
tis aura captam⁹. In ingressu q̄ spelū
ce stare est repressio nr̄e corruptiōis ob
staculo ad cognitionē veritatis incipe
re. d ¶ Nō in spū. i. nō arbitre
ris q̄ cū vento veniat dn̄s: sed post spi
ritū cōmotiōis. i. turbinē z impetū ven
ti transibit ignis deinde sibilus au. te.
post hoc trāsibit dn̄s vt loquat tecum.
e ¶ Ego solus. Rab. Tanto p̄phe
te q̄d difficile fuit cognoscere i hoc mū
do famulos remansisse deo: Sed qui
humilis etiam occulta dei nouerat.

Ni. de ly.

Ecci. 3. e

B

Humilitas laudatur

✠ elatus z apta

✠ a ¶ In vmbra iuniperi arbor est crescēs in desertis cuius vmbrā ser
pentes fugiūt. vt dicit Plinius: et iō
in vmbra eius boues secure dormiunt
b ¶ Et ecce angelus dn̄i tetigit
eum. Hic cōsequēter circa heliam po
nitur angelica p̄uisio: videlz de cibo:
quia famelicus erat z lassatus: z patet
littera vsq̄ ibi: c ¶ Et ambulauit
in fortitudie cibi illius rē. ex hoc
videt scriptura attribuere iter helie ie
iunanti. xl. diebus: z. xl. noctibus virtu
te cibi illius: p̄pter q̄d dicit Aug⁹ lib⁹. de mirabilib⁹ sacre scri
ptur̄e: q̄ ille cibus angelicis manibus p̄parat⁹ habuit talē
vtutē q̄ potuit diu seruare naturā corpis a p̄suptōe calidi na
turalis p̄pter quā requirit sumptio cibi ad reficiendū id q̄d
cōsumptū est: vt habeat p̄mo de generatione. d ¶ Usq̄ ad
montē dei oreb. vbi deus dedit legē. z ideo ibi voluit ap
parere helie q̄ fuit maximus zelator legis diuine. e ¶ Spā
lit in spelūca. dicit Ra. Sa. q̄ ista fuit spelūca in qua stetit
moyses q̄n̄ gloria dei trāsiuit ante eū. vt habet Exo. xxxiij. in
fine. f ¶ Et ecce sermo dn̄i. Hic p̄nr circa heliā ponit di
uina p̄solatio: q̄ reuelauit sibi plures bonos. s. septē milia re
mānsisse in ppło: alis in terra israel. z tres in breui suscitandos
ad punitionē malor. igit circa hoc ponit p̄mo diuina reuela
tio. secō helie executio. ibi: Profectus g. Circa p̄imū dicit:
g ¶ Quid hic agis helia? Hoc nō q̄siuit deus ex ignorā
tia: sed vt ex respōione helie eius cōueniētius nūciaret volū
tatē suam. h ¶ Zelo zelatus sum p dn̄o deo. i. ex toto
corde zelaui p lege dei. i ¶ Altaria
tua de. non loquit hic de altarib⁹ q̄
erāt in hierlm. s. altare incēsi: z altare
holocaustor: q̄ illa manebāt: sed de
altarib⁹ q̄ fuerūt facta in excelsis tpe
quo licitū erat ibi īmolare deo añ edi
ficationē tēpli: z licz post tēpli edifica
tionē nō esset licitū ibi deo īmolare:
vt dictū est ca. p̄cedēti: nisi ex speciali
dispensatiōe dei: tū minus malū erat
ibi deo īmolare q̄ idolis. Ite destruc
ta fuerāt in p̄tēptū dei z ad idolatrie
exaltationē: z p̄pter hoc plāgebat he
lias eor destructionē. k ¶ Et derc
lictus sum ego so. q̄ pauci remā
serāt a p̄secutiōe ieçabel: sicut ōr: rex
est sol⁹ i domo sua: q̄bus sint ibi mul
ti: sed sunt pauci cōparatiue ad multi
tudinē q̄ solet cū eo esse. l ¶ Egre
dere. s. de spelunca. m ¶ Et sta in
mō. co. do. paratus ad audiēdū ei⁹
verbū. n ¶ Et spūs. i. ventus grā
dis. subuertes mon. rē. o ¶ Nō
in spū do. i. tūc nō audies p̄bū dei
loquēt: sz postea. p ¶ Et post spi.
cōmo. i. terremotus. q ¶ Et post
cōmotio. ig. visibilē añ heliā trāsi
ens. Ista aūt trāsibant añ spm̄ suauē
designātē dei p̄sentiā. ad designāduz
terror̄e ptātis diuine. sicut Exo. xix.
q̄n̄ dn̄s descēdit sup montē sinai ante
eū ceperūt audiri tonitrua: ac micare
fulgura: z nubes densissima opuit mō
tē: ista tū facta fuer̄t misterio āgelico.
r ¶ Qō cū au. he. ope. vul. suū.
q̄si aliq̄ mō territ⁹ vl ex reuerētia diui
ni trāsit⁹. Leta patēt ex p̄di. vsq̄ ibi:

a in vmbra iuniperi. Et ecce ange
lus dn̄i tetigit eum: et dixit illi:
Surge z comede. Respexit z ec
ce ad caput suū subcinericius pa
nis: z vas aquę. Comedit g̃ et bi
bit: z rursuz obdormiuit. Reuer
susq̄ est angel⁹ dn̄i scō: et tetigit
eum: dixitq̄ illi: Surge et come
de. Grandis enim tibi restat via.
b Qui cū surrexisset: comedit z bi
bit: z ambulauit in fortitudine ci
bi illius q̄draginta diebus z qua
draginta noctibus/ vsq̄ ad mon
tem dei oreb. Cūq̄ venisset illuc/
mansit in spelūca. Et ecce sermo
dn̄i ad eū. Dixitq̄ illi: Quid hic
agis helia? At ille rn̄dit: zelo zela
tus sum p dn̄o deo exercituū: q̄
dereliq̄runt pactū dn̄i filij israel.
†Altaria tua destruxerūt z p̄phe
tas tuos occiderūt gladio: z dere
lictus sum ego solus: z q̄runt aiam
meā vt auferāt eā. Et ait ei: Egre
dere et sta in monte corā dn̄o. Et
a ¶ id est ventus.
c ecce dn̄s trāsijt: z spiritus grādis
z fortis: subuertēs mōtes z cōte
¶ transibit.
rēs petras ante dn̄m. Nō in spū
dn̄i. Et post spiritū cōmotio. Nō
in cōmotione dn̄s. Et post cōmo
tionē ignis. Non in igne dn̄s. Et
post ignē sibil⁹ aure tenuis. Qō
cum audisset helias: opuit vultū
suū pallio: z egressus stetit i ostio
spelūce. Et ecce vox ad eū dicēs:
Quid h̄ agis helia? Et ille rn̄dit:
Zelo zelat⁹ sum z p dn̄o deo exerci
tuū: q̄ dereliq̄runt pactū tuū filij
isrl. Altaria tua destruxerūt: z p
phetas tuos occiderūt gladio: et
e derelict⁹ sum ego solus: et q̄runt
aiam meā vt auferāt eam. Et ait
a b c d e f g h i k l m n o p q r

✠ Anges

✠ b ¶ Et ecce an. rē. nā angel⁹ cu
stos bois eū exitat ad bonū exercitiū
di. surge. p mētis vigilātiā. † ¶ Et
come. sacrā eucharistiā. † ¶ Gran
dis enī ti. re. via. q. d. ipsa est tibi
viaticum ducēs ad patriā. iō sequit:
c ¶ Et ambulabit rē. dei oreb.
per hāc ambulationē helie significat
p̄cessus de bono in meli⁹ vsq̄ ad pfe
ctionē vite q̄ est quētio vsq̄ ad patriā
in spe tū q̄ est certa expectatiō future
beatitudinis ex gra z merit⁹ p̄uenies.
Per. xl. vo dies naturales qui p̄sur
gunt ex ductu denarij p q̄ternariū si
gnificat obseruatio decalogi in fide
xp̄i descripta in libris. iiij. euāgelioz.
† ¶ Cūq̄ venis. il. man. in spe. i.
in obscuritate fidei q̄ est in enigmate:
q̄ q̄tūcunq̄ p̄ficiat hō in vita p̄senti
tū adhuc manet sub fidei cognitiōe q̄
multū distat a patrie claritate. iō sub
dit: g ¶ Quid hic agis he. q. d.
nō est adhuc tp̄s pfecte q̄etis sz labo
ris p salute p̄ximor cū necessitas h̄ req̄rit z in h̄ arguit illos
q̄ p sua q̄ete mag⁹ volūt p̄tēplari dimissa p̄ximor necessitate.
¶ Greg. Qui solitudis loca q̄rūt h̄ scire debēt q̄ tot aīar rei
sūt q̄t in publicū p̄deūtes p̄desse potuer̄t. iō seq̄t: l ¶ Egre
dere rē. pat⁹ vocē ei⁹ audire z ope adimplere: tū dicūt h̄ tria
trāsire añq̄ dn̄i vox audiat. Primū ē spūs fort⁹ p quē superbia
vite significat. Secz ē cōmotio. p quā p̄cupiscētia mūdi q̄ ē sp
in cōmotōe. Tertiū ē ignis. p quē p̄cupiscētia carnis itelligit
Hec enī tria optet trāsire z totalr auferri ab eo q̄ aure mētis
audire desiderat p̄bū dei. † ¶ Et post ig. si. au. te. q̄ post
trāsitū p̄dictor adest suauitas ipūsscti p sibilū tenuē vl dulcē
significata. ideo subdit: Ibi dn̄s. q̄d ār audiat a dn̄o. sb̄dit:

✠ Anges asabel

elatus ⁊ aperta nesciebat. Uñ certuz est: q̄ humilitatis radio se illuminat: qui alioz bona subtiliter pensat: qz dñs ea que ipse fecerit facta foris ⁊ ab alijs cōspicit: eū qui de singularitate in tus erūpere nitit/ supbie tumoꝛē p̄mit. Hinc est q̄ voce dei ad heliā solū se estimantē dicit. Reliqui mihi septē. m. v. vt dum

† De sacra vncti. c. vnico Eccl. 48. a

dñs ad eū: Uade et reuertere in viā tuā p̄ desertū in damascum.

a † Cūq; queneris illuc: vnges aça hel regē sup syriā: et iehu filium namsi vnges i regē sup isrl. Heliseū aūt filium saphat: qui est de abelmaula vnges ꝓphetā p̄ te.

b Et erit quicūq; fugerit gladium açahel occidet eū iehu: ⁊ quicunq; fugerit gladiū iehu: interficiet cū heliseus. Et derelinquā mihi in isrl septē milia virop̄: quop̄ genua nō sunt incuruata añ baal: ⁊ oē os qđ non adoꝛauit eū oscu/ lās manū. Profect⁹ ergo inde helias repperit heliseū filiū saphat arātē in duodecim iugis bouz: ⁊ ipē in duodecim iugis boū arāti bus vnus erat. Cūq; veniſſet helias ad eū: misit palliū suū sup illum. Qui statim relictis bob⁹ cucurrit post heliam/ ⁊ ait: Osculer oꝛo te/ patrē meū ⁊ matrē meā et sic seq̄r te. Dixitq; ei: Uade et reuertere: qđ eni meū erat feci tibi. † Reuersus aūt ab eo: tulit par boū ⁊ mactauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et dedit populo et comederunt. Cōsurgēsq; abijt et secutus est heliam: et ministrabat ei.

a b c d e f g

Ca. XX

Ro benadab rex syrie cōgregauit omnē exercitū suū: et triginta duos reges secum/ et equos et currus et ascendens pugnabat contra samariā: et obsidebat eam. Mittensq; nūcios ad achab regem isrl in ci/

num propriā: p̄m q̄ dicit Job. xxxi. c. Si vidi solē cū fulgeret: ⁊ lunam incedentē clare: ⁊ osculatus sum manū meā. in signū reuerentie. vnde sibi subdit: Qđ est iniquitas maxima. i. idolatria. e ¶ Profectus ergo inde helias repperit heliseum filiū saphat ⁊c. Hic consequenter ponit mandati dñi executio per heliā: vngendo heliseū in ꝓphetam: quem primo repperit de tribus predictis/ cum dicit:

f ¶ Misit palliū suum super illum. Hec enim pallij impositio vocat vnctio: vel etiam cum hoc vnxit eū: licet nō sit scriptum: quia nō omnia scribunt: q̄ autē vnxerit açahel: non habet nisi q̄ infra. iiij. li. ca. viij dicit q̄ heliseus ei⁹ discipulus dixit ipi açahel ipm fore regē syrie: ⁊ forte tūc vnxit eū licet nō sit scriptū: de iehu vero scribit infra. iiij. lib. ca. ix. q̄ heliseus misit vnū de filijs ꝓphetarum ad vngendū eū regem super israel. g ¶ Qui statim relictis bobus cucurrit post he. Volēs omnino adherere ei: motus instinctu spūssancti. b ¶ Tulit par boum ⁊c. Pre gaudio enī sue vnctionis fecit quiniū socijs suis ⁊ vicinis.

Moralitas

✻ a ¶ Unges azahel regē ⁊c. Dicit enim ei q̄ vngat duos reges ad puniendum idolatras gladio: et vnū ꝓphetam verbo. per quod significat q̄ in ecclesia aliqui dimittūtur puniendi gladio materiali. aliq̄ vo puniunt tm̄ gladio spūali.

¶ In ca. xix. vbi dicit in postil. Altaria tua dñe destruxerūt: nō loquit hic de altaribus que erāt in hierlm.

b

Additio. Rationabilr̄ pōt dici q̄ hic loq̄t helias de ipis altaribus hierlm. Iz enī ipa altaria nō essent destructa realiter: tñ erant destructa p̄m opinionē ⁊ affectionē idolatrarū. idolatre enī ipa destruerent si possent. ⁊ inquantū in ipis erat illa destruebant: qui enī vitulos colebāt publice in contēptū dei quātū in se erat destruebant altaria dei. i. totū cultū diuinū fatebant esse inanē. Et iste mod⁹ intelligēdi patz ex eo qđ seq̄t. s. Et ꝓphas tuos occiderūt gladio. nō ei legit q̄ tpe helie seu añ ipius tps aliq̄ ꝓphe dei fuissent occisi gladio: sed hoc est intelligendum modo predicto scz q̄ achab ⁊ ieçabel quantum in se erat occidebant ꝓphetas dñi: Tum reputādo eos vanos: Tum etiā quia appetebant eop̄ interfectionē.

Replica correctoꝛij cōtra Burgēn.

Replica. In ca. autē. xix. destructiones altarium dei de quibus cōquestus fuit Helias. postillatoꝛ exponit de reali destructione. Burgēn. autem de intentionali.

Nico.de lyra

✻ a ¶ Unges aza. regē super syriā. Ad sui ꝺsolationē nomīat sibi tres psonas ꝓmouendas ad idolatrarum destructionē: ⁊ ptz lra vsq; ibi: b ¶ Interficiet eū heliseus. Qz autē açabel ⁊ iehu multos idolatras de israel interfecerint: satis habet expressum infra. iiij. libꝛo. sed q̄ Heliseus aliquos interfecerit nō legitur nisi de quadraginta duobus quib⁹ maledixit: ꝓpter quod vrsi lacerauerūt eos: vt habetur infra. iiij. li. ca. ij. erant enī illi filij idolatrarū. ⁊ idolatriā iam addiscentes. erāt enim de bethel vbi colebat vnus vitulus aureus: vt dictum est supra. xij. ca. sed credēdum q̄ verbum dñi in eo fuerit adimpletū. c ¶ Et derelinquā mihi in israel septez milia virorū. Hoc etiam dicit ad helie consolationē: q̄ cum eo adhuc essent in israel multi ab idolatria mūdi. d ¶ Osculans manū. s. idoli ad eius reuerentiam: vel osculans manum propriā:

Diuisio

Ro benadab rex syrie. Postq̄ ⁊c. Xx

diuina ꝓuidentia q̄tum in se fuit achab a sua malicia reuocauit ce lestibus signis: hic consequenter eū reuocat in mirabilibus victoꝛijs licet abusus fuerit vtriusq; beneficijs. ⁊ diuiditur pars ista in duas p̄m duplices victorias. secūda ponit ibi: Accedens autē ꝓpheta. Circa primū achab primo de obsidione anxiat. secūdo per prophetā de victoꝛie ꝓmissione consolatur/ ibi: Et ecce propheta vnus. anxiebat autē achab. Tū qz nō habebat populū vt posset resistere: Tū qz nō poterat pacē nisi valde grauē habere. ⁊ hoc est qđ ꝺ hic:

Moralit.

✻ Hec dicit be

Moraliter. i ¶ Ro benadab rex sy. ⁊c. Syria sublimis iterp̄etat. ideo q̄ regē syrie diabolus significat. de quo dicit Job. xli. d. Omne sublime videt. Uā superbissim⁹ est. ꝺ de ipo dicit ibidem q̄ ipe est rex super omnes filios superbie.

✻ Ipe vero

a ¶ Hec fa. mi. dij ꝛc. Samaria more ciuitatū habebat terrā interius ipsis pene muris eglem: quo subsidio ictibꝰ arietis resisteret. Extra muros altitudo longe supficiē terre transcēderat. Dit g̃ rex supbus obsessos terrēs: ꝙ tantā haberet multitudinē vt si dsqꝫ militū vnū lapidē vel stipitē: vel cespitē ad ꝓstruēdū cōtra vrbē aggerē apportasset: agger exurgeret q̄ supficiei que erat intra muros esse videret eglis: ita vt ex quo pugnātes ꝓtra ciuitatē tela vl faces mitterēt. b ¶ Me glo. ac. Raccinctꝰ est q̄ cingulo circūdat. Discinctꝰ q̄ cingulū deposuit. Dit g̃ rex isrl regi syrie glorianti q̄si iā cepisset samariā quā obsidere ceperat. Me glorieť accinctꝰ eque vt discinctus. Ac si dicat: Moli gloriari q̄si victor q̄ adhuc in acie positus: quē victoria seq̄tur ignorās. quippe qui vincere credidit victus est.

Fugit ąz

Nico. de lyra

a ¶ Hec dicit be. ꝛc. Achab eni ꝑmo miserat nuncios ad benadab ꝑ pace req̄renda: ꝛ ipe rndit ista q̄ dicta sunt. b ¶ Respōditqꝫ rex isrl iurta ver. tuū. nō dicit ꝑm verbū tuū totaliter q: bñ cōcedebat ei aurū et argentū ꝛ bona mobilia: nō aūt vxores et pueros ideo subditur:

B c ¶ Tuus sum ego et oia mea. nō autē dixit de vxoribꝰ ꝛ liberis: sz benadab huic obiationi nō assensit: imo totū habere voluit ꝛ absqꝫ dilatione: iō subdit: Cras igit. ꝛ ptz ifra. d ¶ Vocauit aūt ꝛc. vt haberet cōsiliū cū eis: q: erat in arto positus: ꝑ ꝓpter multitudinē exercitꝰ regis syrie quē formidabat: ꝛ ꝓpter pacē durā quā rex syrie volebat. e ¶ Aiaduertite ꝛ videte qm insi. no. volēs auferre vxores ꝛ filios. vt sic nō remaneāt in terra qui possint eā defendere in futuro. et sic obtinebit eam pro sua voluntate. f ¶ Nō audias nec acquie. illi. magis eni volebāt se exponere piculo belli: q: sicut vulgariter dr: melior est bona guerra q̄ mala pax. iō rndit achab. g ¶ Hanc aūt rem face. nō possum. ꝓpter qđ rex syrie indignatꝰ: ꝛ de sua multitudīe nimis cōfidens dixit: h ¶ Si sufficerit. ꝛ accipit hic si ꝑ nō. i ¶ Puluis sa. ꝛc. vocat autē hic puluis samarie terra quē ciues portauerunt iurta muros in magna quantitate ad hoc ꝙ muri essent fortiores ad sustinendum ictus machinarū. ꝛ ad hoc ꝙ illi de ciuitate per illam terrā apposita possent faciliter ire vsqꝫ prope pugnacula murorū ad defensionē ciuitatis. Dixit igit benadab se iactando ꝙ tanta multitudo erat in suo exercitu. ꝙ si quilibet acciperet pugillū de terra implerent fossata ꝛ fierent aggeres ita magni exterius sicut fecerant ciues interius per hoc innuens ꝙ statim caperet ciuitatē / ait. Hec dicit benadab: Argētū tuū a ꝛ aurū tuū meū est: vxores tuę ꝛ filij tui optimi mei sūt. Rnditqꝫ rex isrl: Iurta vbū tuū b dñe mi rex tuus sū ego ꝛ oia mea. Reuertētesqꝫ nūcij dixerūt: Hec dicit benadab q̄ misit nos ad te: Argentū tuū ꝛ aurū tuū ꝛ vxores tuas ꝛ filios tuos dabis mihi. Cras igit hac eadē hora mittā ꝙos meos ad te ꝛ scrutabunt domū tuā ꝛ domū seruoꝝ tuoꝝ: ꝛ oē qđ eis placuerit ponēt in manibꝰ suis ꝛ auferēt. Vocauit aūt rex isrl oēs seniores terrę: ꝛ dixit: Aiaduertite ꝛ videte: qm̄ insidiat nobis. c Misit eni ad me ꝑ vxoribꝰ meis ꝛ filijs: ꝛ ꝑ argento ꝛ auro: ꝛ nō abnui. Dixerūtqꝫ oēs maiores natu ꝛ vniuersus ppl̄s ad eū: Non f audias neqꝫ acq̄escas illi. Rndit itaqꝫ nunciis benadab: Dicite dño meo regi: Oia ꝑ pter q̄ misisti ad me seruū tuū i initio / faciā: hāc aūt rē facere nō possum. Reuersiqꝫ nū- s cij retulerūt oia ei. Qui remisit ꝛ ait: Hec faciant mihi dij: et hec addāt: si suffecerit pul- h i
a ¶ temeritatē arrogātie modesto sermōe cōpescēs ait.
b uis samarię pugillis ois ppl̄s q̄ sequit me. Et respōdēs rex israel ait: Dicite ei: Ne glorie k
a ¶ armis adhuc indut⁹. b ¶ depositis armis victor.
tur ac̄cinctꝰ eque vt discinctus. Factū ē aūt cū audisset benadab verbū istud: bibebat ip se ꝛ reges i vmbraculis / ꝛ ait seruis suis: Cir l cūdate ciuitatē. Et circūdederūt eā. Et ec- m ce ꝓpheta vnus accedēs ad achab regē isrl ait ei: Hec dicit dominꝰ. Certe vidisti omnē multitudinē hāc nimiā. Ecce ego tradā eā i manu tua hodie vt scias q: ego sum dñs. Et n o ait achab: Per quē: Dixitqꝫ ei: Hec dicit p dñs: Per pedisseqs ꝓncipū ꝓuinciarū. Et q ait: Quis incipiet ꝓliari: Et ille dixit: Tu. r s Recēsuit g̃ pueros ꝓncipū ꝓuinciarū: ꝛ reperit numeꝝ ducētoꝝ trigintaduoꝝ. Et post eos recēsuit ppl̄m: oēs filios isrl septē milia: ꝛ egressi sūt meridie. Benadab aūt bibebat t v temulentꝰ in vmbraculo suo: ꝛ reges trigita duo cū eo: q̄ ad auxiliū eiꝰ venerāt. Egressi sunt aūt pueri ꝓncipū ꝓuinciaꝝ in ꝓma frōte. Misit itaqꝫ benadab: q̄ nūciauerūt ei / di- x cētes: Viri egressi sūt ō samaria. At ille ait. Siue ꝑ pace veniūt: apprehēdite eos vios y siue ꝓ ꝓlient: vios eos capite. Egressi sunt ergo pueri ꝓncipū ꝓuinciarū: ac reliquus exercitus sequebat. Et pcussit vnusq̄sqꝫ virū q̄ ꝓtra se veniebat. Fugerūtqꝫ syri: ꝛ ꝑsequens eos isrl. Fugit quoq; benadab rex syrie cū equitibus suis. Et egressus rex isrl percussit equites: et currus: et fecit plagā magnā in eis. Et accedens ad regē syrie dixit ei: Ne timeas: sed quod agas intellige. Nam anni reuertentes ascendet ad te rex syrie. Et dixerunt serui regis syrie ad eum: Dij montium dij eorum: propterea fortiores fuerunt nobis: sed si pugnemus contra eos in campestribus: nunquid non fortiores erimus eis? Verbum igitur hoc fac: Tolle reges singulos de locis suis: et constitue duces pro eis: Et tu collige tibi exercitum quasi exercitum qui cecidit de manu tua: equum pro equo: et currum pro curru: et pugnemus contra eos in campestribus: nunquid non fortiores erimus eis? Et audiuit vocem eorum: et fecit sic. Anno autem reuertente recensuit benadab syros: et ascendit in Aphec ad pugnandum contra isrl. Et filij isrl recensiti sunt: et acceptis cibariis profecti sunt contra eos: et castrametati sunt filij isrl contra eos quasi duo parui greges capellarum: syri autem implebant terram. Et accessit homo dei: et locutus est regi isrl: et dixit: Hec dicit dominus: Eo quod dixerint syri: Deus montium est dominus: et non est deus conuallium: dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua: et scietis quia ego dominus. Et castrametati sunt isti contra illos septem diebus: et die septimo commissum est bellum: et percusserunt filij isrl de syris centum milia peditum in die una. Et fugerunt reliqui in Aphec: et ciuitas corruit super uigintiseptem milia virorum qui remanserant. Benadab quoque fugiens ingressus est ciuitatem: et sedebat in cubiculo uno et cubiculo. Et dixerunt serui eius ad eum: Ecce audiuimus quod reges domus isrl clementes sint: ponamus ergo saccos in lumbis nostris: et funes in capitibus nostris: et egrediamur ad regem isrl: forsitan reseruet animam tuam. Et precincti saccis in lumbis suis: et funibus in capitibus suis: uenerunt ad regem isrl: et dixerunt ei: Seruus tuus benadab dixit: Obsecro ut uiuat anima mea. Et dixit: Si adhuc uiuit: frater meus est. Et uiri illi obseruabant: et festinabant ut ex ore eius aliquid assumerent: et dixerunt: Frater tuus benadab. Et dixit: Ite: et adducite eum. Egressus igitur benadab ad eum: et fecit eum ascendere in currum. Et dixit ei benadab: Ciuitates quas tulit pater meus patri tuo reddam: et plateas ponam mihi in Damasco: sicut posuit pater meus in Samaria. Et ego in pacto dimittam te. Et percussit cum eo pactum: et dimisit eum. Et homo quidam de filiis prophetarum dixit ad proximum suum in uerbo domini: Percute me. Et noluit percutere eum. Et dixit ad eum: Quia non audisti uocem domini: ecce tu ut recesseris a me: percutiet te leo. Et recessit ab eo: et inuenit eum leo: et percussit eum. Et inuenit alius hominem: et dixit: Percute me. Et percussit eum homo: uulnerans eum. Et abiit propheta: et stetit ante regem in uia: et transiuit se cinere super faciem suam: et mutauit habitum. Et cum transiret rex: clamauit ad regem: et dixit: Seruus tuus egressus est in medium belli: et ecce declinans quidam adduxit ad me uirum: et dixit mihi: Custodi uirum istum: si fortasse requisitus fuerit non inuentus fuerit: et erit anima tua pro anima eius: aut talentum argenti appendes. Cumque seruus tuus hac atque illac occupatus esset: elapsus est. Dixitque ei rex isrl: Hoc iudicium tuum: tu ipse iudicasti. Festinauit igitur et tulit cinerem de facie sua: et agnouit eum rex isrl quod esset de prophetis. Et dixit ad eum: Hec dicit dominus: Quia dimisisti uirum dignum morte de manu tua: erit anima tua pro anima eius: et populus tuus pro populo eius. Et abiit rex isrl in domum suam contristatus et iratus: et uenit in Samariam. Post uerba autem hec: Naboth iezrahelites habebat uineam in iezrahel iuxta palatium achab regis samarie. Et locutus est achab ad Naboth dicens: Da mihi uineam tuam: et erit mihi in olus: quia uicina est domui meę: et dabo tibi pro ea uineam melioris terre: aut si tibi placet: dabo tibi pecuniam quantum uadit. Et dixit Naboth ad achab: Propitius sit mihi dominus: ne dem hereditatem patrum meorum tibi. Et ingressus achab domum suam contristatus et iratus propter uerbum quod locutus fuerat Naboth iezrahelites: et dixerat: Non dabo tibi hereditatem patrum meorum: et accubuit in lectulo suo: auertitque faciem suam: et nullum cibum gustauit. Ingressa autem ad eum iezabel uxor sua: dixit ei: Quare contristatus est spiritus tuus: et non comedis panem? Et dixit ad eam: Quia locutus sum Naboth iezrahelites: et dixi ei: Da mihi uineam tuam pecunia: aut si tibi placet: dabo tibi pro ea uineam: et respondit: Non dabo uineam meam tibi. Dixit autem ei iezabel uxor sua: Tu nunc sic facis in regno isrl? Surge: comede panem: et lętetur cor tuum: ego dabo tibi uineam Naboth iezrahelitis. Scripsit igitur litteras in nomine achab: et signauit annulo eius: misitque epistolas ad senes et optimates qui habitabant cum Naboth in ciuitate eius. Erant autem hec scripta in epistolis: Vocate ieiunium: et sedere facite Naboth in capite populi: et subornate duos uiros filios Belial contra eum: ut dicant: Maledixisti deo et regi: et educite eum: et lapidate eum: et moriatur. Fecerunt ergo uiri ciuitatis illius: seniores et optimates qui habitabant in ciuitate eius: sicut mandauerat eis iezabel: et sicut scriptum erat in epistolis quas miserat ad eos. Vocauerunt ieiunium: et sedere fecerunt Naboth in capite populi. Et ingressi sunt duo uiri filii Belial: et sederunt contra eum: et testificati sunt uiri Belial coram populo contra Naboth dicentes: Maledixit Naboth deo et regi. Et eduxerunt eum extra ciuitatem: et lapidauerunt eum lapidibus: et mortuus est. Et miserunt ad iezabel dicentes: Lapidatus est Naboth: et mortuus est. Cumque audisset iezabel mortuum esse Naboth: dixit ad achab: Surge: posside uineam Naboth iezrahelitis: quam noluit dare tibi pecunia: quia non est Naboth uiuus: sed mortuus. Quo audito surrexit achab: ut descenderet in uineam Naboth iezrahelitis: et possideret eam. Factus est autem sermo domini ad helyam thesbitem dicens: Surge: et descende in occursum achab regis isrl: qui est in Samaria: ecce in uinea Naboth descendit: quo ingressus est ut possideret eam. Et loqueris ad eum dicens: Hec dicit dominus: Occidisti: insuper et possidere conaris? Et addes: Hec dicit dominus: In loco in quo lapidauerunt canes sanguinem Naboth: lapidabunt canes sanguinem tuum etiam tuum. Dixit autem achab ad helyam: Numquid inuenisti me inimicus meus? Qui respondit: Inueni: eo quod uenundatus sis ut facias malum in conspectu domini. Ecce ego inducam malum super te: et demetam posteritatem tuam: et interficiam de achab mingentem ad parietem: et clausum et derelictum in israel. Et dabo domum tuam sicut domum hieroboam filij nabat: et sicut domum baasa filij ahia: propter iracundiam qua irritasti me: et peccare fecisti israel. Contra iezabel quoque locutus est dominus dicens: Canes comedent iezabel in agro iezrahelitis. Qui mortuus fuerit de achab in ciuitate: comedent eum canes: et qui mortuus fuerit in agro: comedent eum uolucres cęli. Non fuit autem alius sicut achab: qui uenundatus fuit ut faceret malum in conspectu domini: quem concitauit iezabel uxor sua. Et abominatus est idola: iuxta omnia quę fecerant amorrei: quos interfecit dominus coram filiis israel. Cumque audisset achab uerba hec: scidit uestimenta sua: et operuit cilicio carnem suam: et ieiunauit: et dormiebat in sacco: et ambulabat demisse. Factus est autem sermo domini ad helyam thesbitem dicens: Numquid non uidisti humiliatum achab coram me? Quia ergo humiliatus est propter me: non inducam malum in diebus eius: sed in diebus filij sui inducam malum super domum eius. Sedit autem tribus annis: et non fuit bellum inter syriam et israel. Anno autem tertio descendit iosaphat rex iuda ad regem isrl. Dixitque rex isrl ad seruos suos: Numquid scitis quia ramoth galaad nostra est: et nos negligimus de manu regis syrie tollere eam? Et dixit ad iosaphat: Ascendes mecum ad ramoth galaad? Qui respondit: Ego sicut tu: et populus meus sicut populus tuus: et equites tui sicut equites mei. Dixitque iosaphat ad regem isrl: Interroga hodie uerbum domini. Congregauit ergo rex isrl prophetas quasi quadringentos uiros: et dixit ad eos: Ascendam ad ramoth galaad ad pugnandum: an quiescam? Qui dixerunt: Ascende: et dabit dominus in manu regis. Et dixit iosaphat: Numquid non est hic propheta domini unus: ut interrogemus per illum? Dixitque rex isrl ad iosaphat: Est adhuc unus uir per quem possumus interrogare dominum: sed ego odi eum: quia non prophetat mihi bona: sed mala omnibus diebus: Micheas filius iemla. Et dixit iosaphat: Non loquatur rex sic. Vocauit ergo rex isrl eunuchum unum: et dixit ei: Festina: adduc micheam filium iemla. Rex autem isrl et iosaphat rex iuda sedebant singuli in solio suo: uestiti cultu regio: sedebantque in area iuxta portam samarie: et omnes prophetabant coram eis. Fecit autem sibi sedechias filius chanaan cornua ferrea: et dixit: Hec dicit dominus: In his uentilabis syros donec deleantur. Et omnes prophetę similia prophetabant dicentes: Ascende in ramoth galaad: et prosperaberis: et dabit dominus in manu regis. Nuncius autem qui abierat ad micheam locutus est ei dicens: Ecce uerba prophetarum ex ore uno prospera regi: sit ergo sermo tuus sicut unius ex illis: et loquere bona. Dixitque michees: Viuit dominus: quia quod dixerit deus meus: hoc loquar. Cumque uenisset ad regem: dixit ei rex: Michee: numquid ascendemus ad ramoth galaad ad pugnandum: an quiescamus? Qui dixit ei: Ascende: et prosperaberis: et dabit dominus in manu regis. Et dixit ei rex: Usquequo te adiurare debeo: ut non loquaris mihi nisi uerum in nomine domini? Qui dixit: Vidi omnem israel dispersum in montibus: sicut oues quibus non est pastor: et dixit dominus: Non habent isti dominum: reuertatur unusquisque in domum suam in pace. Dixitque rex isrl ad iosaphat: Nonne dixi tibi quia non prophetat mihi bona: sed mala? Et dixit michees: Propterea audite uerbum domini. Ego uidi dominum sedentem super solium suum: et omnem exercitum cęli stantem a dextris eius et a sinistris. Et dixit dominus: Quis decipiet achab regem isrl: ut ascendat et cadat in ramoth galaad? Et dixit unus sic: et alius aliter. Egressus autem spiritus: et stans coram domino: dixit: Ego decipiam eum. Dixitque dominus ad eum: In quo? Qui ait: Egrediar: et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius. Et dixit: Decipies: et prevalebis: egredere: et fac ita. Nunc igitur ecce dedit dominus spiritum mendacii in ore prophetarum tuorum omnium: et dominus locutus est contra te mala. Accessit autem sedechias filius chanaan: et percussit michee maxillam: et dixit: Per quam uiam transiit spiritus domini a me: ut loqueretur ad te? Et dixit michees: Ecce tu uidebis in die illa quando ingredieris cubiculum de cubiculo ut abscondas te. Et dixit rex isrl: Tollite michee: et reducite eum ad amon principem ciuitatis: et ad ioas filium amelech: et dicite: Hec dicit rex: Mittite hunc in carcerem: et cibate eum panis tribulationis et aquę angustię: donec reuertar in pace. Et dixit michees: Si reuertendo reuertaris in pace: non est locutus dominus in me. Et dixit: Audite populi uniuersi. Ascendit ergo rex isrl: et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Et dixit rex isrl ad iosaphat: Accipe arma tua: et ingredere bellum: tu autem induere uestibus meis. Mutauit ergo rex isrl habitum suum: et ingressus est bellum. Rex autem syrie precepit tricentis principibus curruum qui erant cum eo: dicens: Nolite pugnare contra pusillum et magnum: sed contra regem isrl tantum. Cumque uidissent principes curruum iosaphat: dixerunt: Certe rex isrl est. Et circumdederunt eum ut pugnarent contra eum. Et clamauit iosaphat: et auxiliatus est ei dominus: auertitque eos deus ab eo. Cumque uidissent principes curruum quod non esset rex isrl: reuersi sunt ab eo. Et uir quidam tetendit arcum in simplicitate sua: et percussit regem isrl inter iuncturas et loricam. Qui dixit aurigę suo: Conuerte manum tuam: et educ me de castris: uulneratus sum enim. Ascendit autem bellum die illa: et rex isrl stabat in curru contra syros: et mortuus est uespere: effluebatque sanguis uulneris in medium currus. Et transiit uox per castra ante occasum solis dicens: Unusquisque ad ciuitatem suam: et unusquisque ad terram suam. Mortuus est ergo rex: et delatus est in samariam: et sepelierunt regem in samaria. Et lauerunt currum in piscina samarie: et lambebant canes sanguinem eius: et meretrices lauabantur in aquis: iuxta uerbum domini quod locutus fuerat. Reliqua autem sermonum achab: et uniuersa quę fecit: et domus eburnea quam ędificauit: et uniuerse ciuitates quas extruxit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Dormiuit ergo achab cum patribus suis: et regnauit ochozias filius eius pro eo. Iosaphat filius asa regnare cepit super iudam anno quarto achab regis israel. Triginta quinque annorum erat iosaphat cum regnare cepisset: et uiginti quinque annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius azuba filia salai. Et ambulauit in uia asa patris sui: non declinauit ab ea: faciens quod placitum erat coram domino. Excelsa autem non abstulit: adhuc enim populus immolabat et adolebat incensum in excelsis. Pacem quoque habuit iosaphat cum rege israel. Reliqua autem sermonum iosaphat: et uniuersa quę fecit: et bellica uirtus eius quam exercuit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda? Reliquias autem sodomitarum quas reliquerant in diebus asa patris sui: abstulit de terra. Non erat autem rex in idumea: sed prefectus. Iosaphat fecit naues tharsis: ut irent in ophir pro auro: et non abierunt: quia fractę sunt naues in asiongaber. Tunc dixit ochozias filius achab ad iosaphat: Abeant serui mei cum seruis tuis in naues. Et noluit iosaphat. Dormiuit ergo iosaphat cum patribus suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid patris sui: et regnauit ioram filius eius pro eo. Anno secundo ioram filij iosaphat regis iuda regnauit ochozias filius achab super israel in samaria: duobus annis. Et fecit malum in conspectu domini: et ambulauit in uia patris sui: et in uia matris sue: et in uia hieroboam filij nabat: qui peccare fecit israel. Et seruiuit baal: et adorauit eum: et irritauit dominum deum israel: iuxta omnia quę fecerat pater eius. Igitur moab rebellauit contra israel post mortem achab. Ascendit autem ochozias per cancellum cenaculi sui quod habebat in samaria: et infirmatus est. Et misit nuncios: et dixit ad eos: Ite: et consulite beelzebub deum accaron: si uixero de infirmitate hac. Angelus autem domini locutus est ad helyam thesbitem dicens: Surge: et ascende in occursum nuncios samarie: et loqueris ad eos: Numquid non est deus in israel: ut uadatis consulere beelzebub deum accaron? Quamobrem hec dicit dominus: De lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Et abiit helyas. Reuersi sunt autem nuncii ad eum: et dixit ad eos: Quare reuersi estis? Qui dixerunt ad eum: Homo occurrit nobis: et dixit ad nos: Ite: reuertimini ad regem qui misit uos: et loquimini ad eum: Hec dicit dominus: Numquid non est deus in israel: ut tu mittas consulere beelzebub deum accaron? Quamobrem de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Qui dixit ad eos: Qualis erat homo qui occurrit uobis: et locutus est ad uos hec uerba? Et dixerunt ad eum: Homo pilosus: et zona pellicia accinctus lumbos suos. Qui ait: Helyas thesbites est. Et misit ad eum principem quinquagenarium cum quinquaginta qui sedebat super eum. Qui ascendit ad helyam: et ecce sedebat in uertice montis. Et dixit ad eum: Homo dei: rex precepit ut descendas. Et respondens helyas dixit principi quinquagenario: Si homo dei ego sum: descendat ignis de cęlo: et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de cęlo: et deuorauit eum et quinquaginta eius. Et misit ad eum alium principem quinquagenarium cum quinquaginta suis. Qui ascendens dixit ei: Homo dei: hec dicit rex: Festina descendere. Respondens helyas dixit ad eos: Si homo dei ego sum: descendat ignis de cęlo: et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit ignis dei de cęlo: et deuorauit eum et quinquaginta eius. Et misit principem quinquagenarium tertium cum quinquaginta suis. Qui ascendens genua contra helyam flexit: et deprecatus est eum dicens: Homo dei: obsecro ut inueniat anima mea et animę quinquaginta seruorum tuorum coram te pretiosa. Ecce descendit ignis de cęlo: et deuorauit duos principes quinquagenarios cum quinquagenis suis: sed nunc obsecro ut inueniat anima mea coram te pretiosa. Locutus est autem angelus domini ad helyam dicens: Descende cum eo: ne timeas faciem eius. Et surrexit: et descendit cum eo ad regem: et locutus est ei dicens: Hec dicit dominus: Eo quod miseris nuncios ad consulendum beelzebub deum accaron: quasi non esset deus in israel: qui consuleretur sermo eius: de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Et mortuus est secundum uerbum domini quod locutus fuerat helyas. Regnauit autem ioram pro eo anno secundo ioram filij iosaphat regis iuda: quia filius non erat ei. Reliqua autem sermonum ochozię quę operatus est: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Factum est autem cum tollere uellet dominus helyam per turbinem in cęlum: perrexit helyas et heliseus de galgalis. Dixitque helyas ad heliseum: Sede hic: quia dominus misit me usque in bethel. Et dixit heliseus: Viuit dominus: et uiuit anima tua: quia non derelinquam te. Et descenderunt in bethel. Egressi sunt autem filii prophetarum qui erant in bethel ad heliseum: et dixerunt ad eum: Numquid scis quia hodie dominus auferet dominum tuum a capite tuo? Qui ait: Et ego scio: tacete. Dixit autem ei helyas: Sede hic: quia dominus misit me in hiericho. Et dixit heliseus: Viuit dominus: et uiuit anima tua: quia non derelinquam te. Et uenerunt in hiericho. Accesserunt autem filii prophetarum qui erant in hiericho ad heliseum: et dixerunt ad eum: Numquid scis quia hodie dominus auferet dominum tuum a capite tuo? Qui ait: Et ego scio: tacete. Dixit autem ei helyas: Sede hic: quia dominus misit me ad iordanem. Et dixit heliseus: Viuit dominus: et uiuit anima tua: quia non derelinquam te. Et abierunt ambo pergentes. Quinquaginta autem uiri de filiis prophetarum abierunt: et steterunt contra eos procul: ipsi autem duo stabant super iordanem. Et tollens helyas pallium suum: percussit aquas: et diuisę sunt huc et illuc: et transierunt ambo per siccum. Cumque transissent: dixit helyas ad heliseum: Postula quod faciam tibi antequam tollar a te. Et dixit heliseus: Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus. Qui ait: Rem difficilem postulasti: si uideris me tollentem a te: erit tibi quod petisti: si autem non uideris: non erit. Cumque pergerent ambulantes et sermocinantes: ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt utrumque: et ascendit helyas per turbinem in cęlum. Heliseus autem uidebat et clamabat: Pater mi: pater mi: currus israel et auriga eius. Et non uidit eum amplius. Apprehendensque uestimenta sua scidit ea in duas partes. Et leuauit pallium helyę quod ceciderat ei: et reuersus stetit super ripam iordanis. Et tulit pallium helyę quod ceciderat ei: et percussit aquas: et non diuisę sunt. Dixitque: Ubi est deus helyę etiam ipse? Et percussit aquas: et diuisę sunt huc et illuc: et transiit heliseus. Cumque uidissent eum filii prophetarum qui erant in hiericho contra se: dixerunt: Requieuit spiritus helyę super heliseum. Et uenerunt in occursum eius: et adorauerunt coram eo. Et dixerunt ad eum: Ecce nunc sunt cum seruis tuis quinquaginta fortes uiri: ut eant et quęrant dominum tuum: ne forte tulerit eum spiritus domini: et proiecerit eum in unum montium: aut in unam uallium. Qui dixit: Non mittatis. Et compulerunt eum donec confunderetur: et dixit: Mittite. Miserunt ergo quinquaginta uiros: et quęsierunt tribus diebus: et non inuenerunt eum. Reuersi sunt autem ad eum: et ipse manebat in hiericho: et dixit ad eos: Numquid non dixi uobis: Nolite ire? Dixerunt autem uiri ciuitatis ad heliseum: Ecce habitatio ciuitatis huius bona est: sicut dominus meus uidet: sed aquę pessimę: et terra sterilis. Qui dixit: Afferte mihi uas nouum: et mittite in eo sal. Et attulerunt ei. Et egressus ad fontem aquarum misit sal in eo: et dixit: Hec dicit dominus: Sanaui aquas istas: non erit ex eis amplius mors et sterilitas. Et sanatę sunt aque usque in hodiernum diem: iuxta uerbum helisei quod locutus est. Ascendebat autem de loco illo in bethel: et ascendente eo per uiam: pueri parui egressi de ciuitate illudebant ei: et dicebant ei: Ascende calue: ascende calue. Qui conuersus maledixit eis in nomine domini. Et egressi sunt duo ursi de saltu: et discerpserunt ex eis quadraginta duos pueros. Et abiit inde in montem carmeli: et inde reuersus est in samariam. Ioram autem filius achab regnauit super israel in samaria anno octauodecimo iosaphat regis iuda: et regnauit duodecim annis. Et fecit malum in conspectu domini: non tamen sicut pater suus et mater sua: abstulit enim statuam baal quam fecerat pater suus. Verumtamen in peccatis hieroboam filij nabat: qui peccare fecit israel: adhesit et ipse nec recessit ab eis. Mesa autem rex moab erat pecuarius: reddens regi israel centum milia agnorum et centum milia arietum cum uellere. Cumque mortuus esset achab: rebellauit rex moab contra regem israel. Egressus est igitur in die illa rex ioram de samaria: et recensuit omnem israel: et misit ad iosaphat regem iuda dicens: Rex moab rebellauit contra me: uenies mecum ad moab pugnandum? Qui ait: Ascendam: ero sicut tu: et populus meus sicut populus tuus: et equites tui sicut equites mei. Et dixit: Per quam uiam ascendemus? Qui respondit: Per uiam deserti idumee. Profectus est ergo rex israel et rex iuda et rex idumee: et circumdederunt uiam septem dierum: et non fuit aqua castris: nec iumentis quę sequebantur eos. Dixit autem rex israel: Heu heu: congregauit dominus tres reges istos: ut tradat eos in manus moab. Et dixit iosaphat: Numquid non est hic propheta domini: ut rogemus dominum per illum? Et respondens unus de seruis regis israel dixit: Est heliseus filius saphat qui fundebat aquam super manus helyę. Et descendit ad eum iosaphat rex iuda: et rex israel et rex idumee. Et dixit heliseus ad regem israel: Quid mihi et tibi? Vade ad prophetas patris tui et ad prophetas matris tue. Et dixit ei rex israel: Nequaquam: quia dominus congregauit tres reges istos: ut tradat eos in manus moab. Et dixit heliseus: Viuit dominus exercituum in cuius conspectu sto: quia si non uultum iosaphat regis iuda erubescerem: non dignarer te aspicere: nec uidere. Nunc igitur adducite mihi psaltem. Cumque psalleret psaltes: facta est super eum manus domini: et ait: Hec dicit dominus: Fodite in torrente hoc fossas: et fossas: quia hec dicit dominus: Non uidebitis uentum: et non uidebitis imbrem: et torrens iste replebitur aqua: et bibetis uos: et pecora uestra: et iumenta uestra. Et hoc leue est in conspectu domini: tradet quoque moab in manus uestras. Et percutietis omnem munitionem: et omnem urbem electam: et omnem arborem bonam succidetis: et omnes fontes aquarum obturabitis: et omnem agrum optimum lapidibus obruetis. Et factum est mane: cum offerretur sacrificium: ecce uenerunt aque de uia edom: et repleta est terra aquis. Omnes autem moabitę audierunt quod ascendissent reges ad pugnandum contra eos: et conuocati sunt omnes qui accingebantur cingulo: et ultra: et steterunt in finibus. Cumque mane surrexissent: et sol splenderet super aquas: uiderunt moabitę contra se aquas rubras quasi sanguinem: et dixerunt: Cruor est gladii: pugnauerunt reges contra se: et percussit unusquisque proximum suum: nunc igitur ad spolia moab. Et uenerunt ad castra israel: et consurrexerunt israelite: et percusserunt moabitas: qui fugerunt coram eis. Et ingressi sunt terram: et percutientes uastabant eam: et ciuitates destruebant: et omnem agrum optimum lapidibus obruebant: et omnes fontes aquarum obturabant: et omnem arborem bonam succidebant: donec in muro cir reliquis lapidibus: et circumdederunt fundebant

a ¶ Fugit ꝯz be. rex syrie. Rab. Id est diabolus ꝓnceps iniquoꝝ. qꝝ oculi sublimes sunt. Syria enī sublimis in equo siue superbie ꝓfidēs cū equitibꝰ. s. oībus superbis: qz ipe est caput sup oēs filios superbie. ab exercitu christi superatꝰ in fugā vertitur: et rex isrl̄ pcutit equos ꝛ currus ꝛc. qz rex regū nequitias spūales obtulit humani generis delēdo pctā. ¶ Ra. Diabolus lz sanctis iepiꝰ vincat: tñ iterū instaurat pliū cōtra eos. et dū vno mō vincitur: alio statim vincere conat. ¶ Ra. Maligni spiritꝰ si in spūalibus vincunt in corpalibus belluz parāt: satagētes vt aīas de supernis ad ima ꝓcipitēt q̄ facilī vincāt. Si viderint celestia desiderare: terrena ad amā duz ingerūt. Si ꝓsperitate ꝓcessa deo gratie agank: istudent vt p aduersa frangantur. Sed sicut syri ita demones vbi se superare confidebant/ ibi superati sunt.

Alʒ tetiā

¶ Abijt

Nico.dely.

a ¶ Accedens aūt p. ꝛc. Hic ꝓsequēter describit secūda victoria ipi achab concessa: vbi achab ꝑmo de bello futuro premonet. scdo victoria ei pdicit/ ibi: Et accedēs vnus vir dei. tertio obtenta victoria achab abutit/ ibi: Dixeruntqꝫ ei serui sui. Circa ꝑmū dicit: b ¶ Quia dexꝛ cōfortare. Accipiēdo cōstātiā te defendēdi in bello futuro. c ¶ Et scitote. i. nō sis negligēs in ꝓuidēdo tibi ꝓpter victoriā quam habuisti. d ¶ Dij mōtiū sunt ꝛc. Hoc dicebāt: qz tēplū vbi colebat deus in hierusalem erat in mōte moria ꝛ altare qđ reparauit helias in mōte carmeli. e ¶ Jō superauerūt nos. Credebāt enī tanqꝫ gētiles ꝛ erronei q̄ potestas dei isrl̄ se extenderet tm̄ in montibus. f ¶ Amoue re. singu. ab exer. tuo ꝛ po. ꝑn. ꝓ eis .i. principes bellatoꝝ q̄ nō sunt ita delicati sicut reges: nec in statu tā alto positi: et sic erūt fortiores ad pugnādū/ ꝛ magis volūtarij: vt p hoc possint ascēdere ad altiorē gradū. g ¶ Et ascendit in aphec. Que est ciuitas fortis in tribu aser: quā abstulerāt syri ab hebreis ꝛ est sita in mōte: sed añ eā est planicies magna: ꝛ vbi descēderūt syri vt pugnarent cū hebreis in cāpestribus.

b ¶ Quasi duo pui greges. Quia hebrei erāt valde pauci respectu syrioꝝ vt sic victoria magis appareret ex virtute diuina. i ¶ Et accedēs vnus vir. Hic cōsequēter victoria ipi achab ꝓmittitur/ cū dicit: Et accedēs vnꝰ vir dei. Licz nō noiet: dicit tamē a doctoribꝰ cōmuniter q̄ fuit micheas filius iemla: ꝛ hoc etiā dicūt hebrei. k ¶ Quia dixerūt syri deꝰ mōtiū ꝛc. i. qz blasphemauerūt deū isrl̄ attribuētes ei potentiā limitatā: debellabunt ꝓpter istā blasphemiā: dicūt etiā q̄ cū hoc dixit eis ꝓpheta ꝓpheta q̄ nō parceret ipi benadab ꝛ ppło eius: sed magis interficeret, ꝓ̄ blasphemiā dei p̄dictā: ꝛ ꝓ̄ ꝑ in hebreo ponit bis. Et dixit: Ū in hebreo sic hꝫ: Et accedēs vir dei dixit ad regē isrl̄. ꝛ dixit: Hoc dicit dñs deꝰ ꝛc. qz de mādato dei dixit ei q̄ victoriā illi daret ꝛ q̄ syris deuictis nō pceret. Cetera patēt vsq; ibi: l ¶ Et ceci. murꝰ ꝛc. Volebant enī fortificare muruz ad se defendēdū ītra citatē. Sz qz edificiū erat antiquū ex ꝓcussiōe ꝛ dei volūtate cecidit super blasphemos. m ¶ Intra cubiculū ꝛc. i. in loco valde secreto. Joseph aūt dicit q̄ cū paucis sibi fidelissimis ītrauit locū subterraneū secretū: cuiꝰ ingressus erat ītra cubiculū. nt ¶ Dixerūtqꝫ ei serui sui. Hic ꝓfr achab victoria sibi data abutit in dimissione blasphemi quē occidere tenebat de mādato dei. o ¶ Audiuimꝰ q̄ re. do. isrl̄ cle. sūt. Dicit enī Seneca in li. de clemētia: q̄ nullū ex oībus magt decet ꝑncipē q̄ clemētia: tñ sp cū ea debet esse iusticia aliter nō esset vir tuosa: ꝛ iō in ꝓposito magis fuit demētia pcēdo blasphemis ꝓtra deū ꝛ iusticiā/ qñ dixit achab: p ¶ Si ad. vi. fra. meꝰ est. i. volo facere pacē cū eo ꝛ ꝓfederationē. q ¶ Qđ ac. viri. i. serui benadab. r ¶ Ꝺro omine. est aūt omē ꝑm q̄ dicit Valeriꝰ maximꝰ ꝓbū ex īsperato, platū: ex q̄ seqꝫ bonū alicui vl̄ aliq̄: ꝛ tūc dicit omē illiꝰ vel illoꝝ: ꝛ ponit exēplū de Romanis q̄rētib locū aptū vt ibi manerēt: ꝛ ciuitatē edificarēt. ꝛ cū venissent ad locū vbi nūc est roma: vexillariꝰ q̄ ꝓcedebat fixit vexillū in terra/ dicēs: Stemꝰ qz hic optime manebimꝰ: ꝛ hoc ꝓbū fuit acceptuz ꝓ omine. s ¶ Et fe. ra. ꝓbū ex oze eiꝰ. Tāqꝫ firmiter dictuz ne posset retractare. t ¶ Atqꝫ dixerūt: frater tuus benadab viuit. Ac si di. sicut dixisti. ex nūc est fedus inter te ꝛ ipm. v ¶ Et leuauit ꝛc. Pacifice ꝛ honorifice Moraliter

✳ d ¶ Serui vero re. ꝛc. iō superauerūt nos in montibꝰ. Per seruos regis syrie ītelliguntur de mōes q̄ sūt sub suo ꝓncipe. ipi vo aliqñ pugnāt cū viris sctis i mōtibꝰ. s. qñ nitūt eos ipedire a deuotis oronibꝰ q̄ mōtes dicunt: qz ꝑm Damalscenū: Oro est ascēsus mētis ī deū. lz ibi debellāt: qz vtute oronis pseuerātis fugāt. Qđ fuit figuratum Exo. xvii. c. vbi dr q̄ amalech cū suo exercitu fugat̄ fuit ꝛ deuict̄ p moysen in mōte orātē. Sed demōes sic deuicti a viris deuotis aliqñ reuertunt ad pugnādū cū eis in cāpestribꝰ. Nā aliqñ viri deuoti occupant circa admīstratiōes: tpales curā req̄rētes: ꝓ̄ qđ cāpestria designāt: ꝛ demones sperāt eos in suis tētatiōibꝰ deuincere. sed fre q̄nter ꝓtingit q̄ sicut victi fuerūt in montibꝰ: sic in cāpestribꝰ debellant: ꝛ hoc est qñ viri deuoti in admīstratiōibꝰ sibi cōmissis bñ se hñt ad honorē dei ꝛ bonū ꝓximi: lz aliqñ cōtingit deo ꝓmittēte ꝛ diabolo ꝓcurāte q̄ ex tali victoria victor i sui pbiā erigit: ꝛ sic cū diabolo q̄ rex est sup filios superbie ꝓfederatur. ꝛ hoc p fedus achab cū rege syrie significat. Per hoc aūt

✳ q̄ ꝓpheta in

A ℭ a ¶Abijt ℊ ꝓphe. Micheas ꝓbabo la vsus est ꝓpter sermones quos regi erat dicturus vt ostenderet hoc ad illū magis ℊ ad se pertinere. b ¶Erit anima tua. Prouidendum est seruis dei ne ꝑm exemplū achab pniciosa securitate sibi blandiant: ℊdiu hostis viuit nedū se quasi victores arbitrētur per fraudē diaboli pacē ꝓmittētis citius elidant: qz sicut tūc ꝓphā regi ꝓ illuminata pietate ꝓnūciauit afflictionē: ita nūc ꝓphetic⁹ sermo ꝓnūciat: si paciscamur cū diabolo: eternā nobis ꝓ hoc imminere penam c ¶Et furibūdus ꝛc. Irat⁹ achab ꝓphetā clausum seruari iussit. z cōfusus verbis michee domū remeauit. Ca. XXI

Nabot. interꝓtat⁹ ꝓspicuus siue possessio. ieꝛael honestas dei siue semen dei. hoc totum conuenit filio dei: qui est splendor eius glorie: quē ꝓstituit deus heredē vniuersoꝝ. Nic naboth habuit vineā de q̄. Vinea ꝺ egypto tra. Hāc ꝓcupiuit achab q̄ interꝓtat⁹ frater ꝑris. i. ꝓpls iudaic⁹ de q̄ xp̄s ꝑm carnē vt faceret horū oleū. Hoc est vt vbi vinū spūale germinare debuit ibi fragilia phariseoꝝ dogmata trāsplātaret. Naboth vineā dare nolenti. i. xp̄o phariseoꝝ superstitionibus nō ꝓsentienti impia ieꝛabel. i. synagoga machinata ē mortē. Interꝓtatur eñ ieꝛabel cohabitatrix siue fluxus van⁹ vel inanis: qz synagoga habitare videbatur in domo domini: sed per vana desideria defluebat.

℔ In vineaz.

Nico.de lyra

B ✠ honorifice recipiens ipm. a ¶Et plateas fac tibi ī damasco. i. in ciuitate mea regia fac forū rex venalū: vt inde recipias tributū tanq̄ habēs ī regno meo ꝓncipale dominium. Dicit aūt Ra. Sa. ḥ: q ī habebat ī animo trāsgredere: sed intendebat achab decipere.

b ¶Tūc vir quidā. Postq̄ diuina ꝓuidentia reuocauit achab ℊtuz in se fuit signis z victoriis mirabilibus. hic ꝓsequenter eum reuocat cōminationibus: z ꝓmo cōminat ei mortē in ꝑsona ꝓpria. scdo cū ꝑsona ꝓxime sua. ca. sequēti. Circa ꝓmū sciendū q ꝓpheta de mandato dñi voluit ꝓponere ipsi achab parabolam ꝑ quā ignorās ꝓtra seipsum daret sententiā: sicut nathan ꝓposuit ipsi dauid: vt habet. ⁊. ꝝ. li. ꝛū. ca. Et ideo ad ꝓponendū ꝓmo disponitur ꝑ plagā susceptā/cū ōr: c ¶Dixit ad socium suū in ser. dñi: percute me. At ille noluit. ex q̄da horroꝛe.

d ¶Cui ait: qz noluisti ꝛc. z percutiet te leo: ꝓpt̄ peccatū inobedientie: qz eū cognoscebat z sciebat esse ꝓphetaz dñi: cui est in omnib⁹ obediendū cum sit dominus vite z mortis: sanitat⁹ z infirmitatis. Cetera patēt vsq̄ ibi:

e ¶Et mutauit aspersiōe ꝛc. In hebꝛeo habet: Et mutauit panno. i. in uolutiōe panni. qz ligauit caput suum vulneratuz: sicut solet fieri: ita tñ q ex illis ligaminibus faciem ꝓ magna ptem erat operta: ne achab eū cognosceret: z sic ad parabolā ꝓpositam responderet sicut vni de ꝓpl̄o qui ꝓpha non esset.

f ¶Cūq̄ fugisset ꝛc. adduxit eum. s. captū. g ¶Custodi virum istum. sub pacto quod sequit̄ in littera. Et subintelligitur: Et sic recepi eum. h ¶Et ait rex israel ad eum. Ignorans tulit pater me⁹ a ꝑre tuo reddā: z a plateas fac tibi ī damasco sic fec ꝑr me⁹ in samaria: z ego fœderat⁹ recedā a te. Pepigit ℊ fœd⁹: z di

¶micheas.

misit eū. Tūc vir q̄dā de filijs ꝓ b phetaꝝ dixit ad sociū suū/ī ꝑmo c

¶in capite.

ne dñi: Percute me. At ille noluit ꝑcutere. Cui ait: Quia noluisti audire vocē dñi/ecce rece/

¶quod cum contigisset.

das a me/et ꝑcutiet te leo. Cūq̄ paululū recessisset ab eo: inuenit eū leo atq̄ ꝑcussit. Iz z alter⁹ inuenēs virū dixit ad eū: Percute me. Qui ꝑcussit eū z vulnera/

¶allegato capite.

a uit. Abijt ℊ ꝓphā z occurrit regi ī via: z mutauit aspectū ꝑ pulueris os z oculos suos. Cumq̄ rex trāsisset clamauit ad regez/z ait: Seruus tu⁹ ē egressus ad prelandū comin⁹. Cūq̄ fugisset vir f vn⁹ adduxit eū q̄dā ad me/z ait: Custodi virū istū. Qui si lapsus s

b fuerit/erit aia tua ꝓ aia eius: aut talentū argēti appendes. Dum aūt ego turbatus huc illucq̄ me verterē: subito ñ cōparuit. Et ait b rex israel ad eū: Hoc est iudiciū tuum qđ ipse decreuisti. At ille sta i

a ¶et soluto capite.

tim abstersit puluerē ꝺ faciē sua: z cognouit eum rex israel q̄ esset de ꝓphetis. Qui ait ad eum: Hec

a ¶benadab blasphemū.

dicit dñs: Quia dimisisti virū k dignum morte de manu tua: erit l

¶quia ipse te perimet.

aia tua ꝓ aia ei⁹: z ꝓpls tu⁹ ꝓ populo ei⁹. ¶Reuersus ē igit̄ rex israel m in domū suā/audire ꝓtemnēs/et

c furibūdus venit in samariā. n

Ost ꝛba Ca. XXI o autez hec tpe illo vinea erat naboth ieꝛaelite: q̄ erat ī ieꝛā/el iux palatiū achab regis samarie. Locut⁹ ē ℊ achab ad naboth dicēs: Da mihi vineā tuā/ vt faciā mihi hortū olex: qz vicia ē et ꝓpe domū meā. Daboq̄ tibi ꝓ ea vineā meliorē: aut si tibi com/

d

Ignorās q ꝓ ipō diceret. Ubi etiā ꝓsiderandū q̄ ista parabola vera est ī sensu ꝓ quo pōit. s. ꝓ achab z benadab: sicut z parabola ioathā filij hieroboal q̄ hr̄ Judi. ix. b. Dixerūq̄ oīa ligna ad rhā nū: vēi z ipa sup nos. de sichimit̄ z abimelech: ꝓut ibidē pleni⁹ fuit dictū. Ip̄ ꝑ eñ ꝓsistit veritas ꝑabole q̄ sit vera ī sensu ꝓ q̄ pōit. i ¶At ille stati ab. In hebꝛeo hr̄: Et āmouit pānū seu ligamētū de facie sua: vt cognit⁹ a rege parabolā ad ꝓpositum applicaret dicens:

k ¶Quia dimi. vi. di. moz. ꝓpter dei blasphemiā z ei⁹ sententiā ꝓtra benadab tibi denūciatā vt eā exeqreris.

l ¶Erit anīa tua. i. moꝛieris iste eñ fuit idē ꝓphā q̄ denūciauerat sibi victoriā z dei ĩniam de benadab. m ¶Reuersus est ꝛc. Audire ꝓtēnes tanq̄ obstinatus in malicia sua. n ¶Furibundus venit. dicit iosephus q ꝓ incarcerauit ꝓphetam.

✠ q ꝓphā icrepauit achab ꝺ ꝑ fedeꝛe ꝺi. Moraliter

k ¶Quia dimisisti vi. dignū moz. ꝺ ma. t. ꝛc. significat̄ q ex tali federe cū demone icurrit̄ moꝛs gehēne.

¶In ca. xx. vbi ōr in postil. Postq̄ diuina ꝓuidētia ℊtū ī se fuit reuocat⁹ a sua malicia reuocauit celestib⁹ signis ꝛc.

Additio. Si diuina ꝓuidētia ℊtū ī se fuit reuocat⁹ set achab a sua malicia: vt ōr in postilla indubie fuisset reuocatus. Mā vt eccl̄ia cantat diuīa ꝓuidētia ī sua dispositiōe nō fallit̄. Uñ melio⁹ diceret q ꝓ diuina ꝓ uidentia fecit supnaturalia signa sufficientia ad reuocationē achab si ipse non fuisset obstinatus.

Replica. In ca. xx. vbi postillator ꝓtinuādo dicit q ꝓuidētia diuina ℊtum in se fuit achab a sua malicia reuocauit celestib⁹ signis. Burgen. nitit̄ eū cape ī sermone: qz dixit ℊtū in se fuit volēs q ꝑ ꝑ circūloq̄ volūtatē ꝺi bñ placitā: z ita achab fuisset ꝓpūs: qz illa volūtas sp efficax ē. sed Burg. noluit aduertere naturā termiōz theologicaliū: q volūtas signi ꝓcipiēdo: cōsiliēdo ꝛc. pōt facē qđ ī se ē: sic volūtas bñplaciti. Et ita ꝑe ōr: de⁹ ℊtum in se ē vult oēs homes saluos fieri: Iz defect⁹ ē ex p̄te hoīm: nō dei q nō oēs homes salui fiant. Hec igit̄ Burg. obiectio pot⁹ est puerilit̄ tētatiua: ℊ vitat̄ inquisitiua: quē modū valde repḥendit btūs Hiero. z beatus Aug⁹. de doctrīa xp̄iana.

D

Ost ꝛba. Hic Ca. XXI ꝓñr addit̄ scda cōminatio facta ipsi achab ꝺ morte ei⁹ ꝓ roris z ꝑlis. circa quā sic ꝓcedit̄: qz ꝓmo ponit̄ ipsius achab noua ꝑuaricatio. secūdo ponit̄ pene cōminatio/ibi: Factus est igit̄. tertio executio seu inflictio. ca. xxii. Noua ꝓuaricatio ipsi⁹ achab fuit: qz postq̄ m̄ltipliciter deū offenderat ꝑ idolatriā: ĩnocentē occidit ꝓpt̄ hereditatē sue ꝓcupiscētiā. z ꝑtz lra vsq̄ ibi:

Divisio

✠ Propitius

Moraliter. o ¶Post verba autem hec tempoze illo vinea erat naboth iezraelite. Per vineam naboth potest intelligi possessio vel aliud bonū viri iusti. Per achab regem hāc vineam cupientē: homo quicunq̄ z maxime potens q̄ cupidus est boni alieni. Per vꝛoꝛē autē achab que viā pessimam inuenit habendi vineam ꝓdictam. s. ꝑ innocentis mortē significāntur homines mali qui sunt potentibus coniūcti z dant eis consilia pessima rapiendi simplicium z innocentum bona.

Moraliter

a ¶ In vineā naboth. vinea naboth ecclesia de gentibus. Hanc occiso xpō mali coloni ꝓripere molie/bant: cū fidē q̄ per eū † 23.q.fi.c. cōuenior est extinguere: & suaz que ex lege est iusticiā ꝓferre: ac gentib⁹ im/buendis conabant inserere.

Ni. de ly.

✻ a ¶ Propitiꝰ sit dñs. ꝓ pcio vl̄ hereditate alia. Terra eñi israel propie erat ipius dei: ꝓpter qō ñ poterat simpliciter vēdi: sed solū vsq; ad iubileū: sicut habet Leuitici. xxv. & iō nec illō ꝓcedebat in lege nisi in necessitate. naboth aūt erat diues: ꝓpter qō non erat cōpulsus hereditatē suā vendere. Rex etiaz volebat eā ad ꝓpetuū habere. b ¶ Et ꝓiciēs se in lectulū suuz &c. ex indignatiōe & ipatiētia. Ex h ptz q̄ rex nō potat accipe agros subditoz suoz̄ ꝓ volūtate sua. c ¶ Grādis auctoritat̄ es. Act. 7.5 ironice loqbat̄. q. di. ex regia ptāte posses eam de facili habere. d ¶ ¶ Scpsit itaq; lras &c. & signauit eas anulo eiꝰ. qz antiqtus in anulis ꝑncipum erat impssio ad lras signādū. et ex hoc patet q̄ iste lre de morte naboth fuerūt facte & misse ꝺ eiꝰ scitu & volūtate. e ¶ Ꝓdicate ieiunīū. hoc eñi faciebāt iudei q̄ ñ † Deut. dist. 3. c. achab iudiciū ꝺ aliq̄ magno scelere debebat fieri. f ¶ Et sedere facite na. &c. Tū qz erat de maioꝛib⁹ ciuitatis. Tū vt nō videret̄ q̄rere eiꝰ mortē: sed honorē. g ¶ Bñdixit: id ē maledixit: sic Job ij. c. Bñdic ꝺo & more. Propt honorē eī maledictiōis eā signabant iudei noie ꝺrio. † 8.14.c.et. 3.22.f. h ¶ Deū & regē. et sic accusabatur ꝺ dei blasphemia & ꝺ crimine lese maiestatis: et vtriq; debebat̄ pena 4. Re. 9.b mortis. Cetera patēt vsq; ibi: † 1 Da. 1.b i ¶ Mox rē eduxerūt eū ex. ciuitā. tāq; indignū mori in ciuitate. Cetera patent vsq; ibi: k ¶ Surrexit & descē. in vi. naboth &c. hic est duplex opinio hebꝛeoꝛū. Aliq̄ dicūt q̄ ꝓ crīminibus impositis ipi naboth: bona eius oīa erāt cōfiscata

modiꝰ putaſ argēti ꝓciū q̄ntū digna ē dabo. Cui rñdit naboth: Propitiꝰ sit mihi dñs: ne dem hereditatē patꝝ meoꝝ tibi † Venit g̃ achab i domū suā idignās & frēdēs sup verbo qđ locut⁹ fuerat ad eū naboth iezraelites/dicens: Nō dabo tibi hereditatē patrū meoꝝ. Et ꝓiciēs se in lectulū suū: auertit faciē suā ad pietē: & nō comedit panē. Ingressa ē āt ad eū iezabel vxoꝛ sua/dixitq; ei: Quid ē h: vñ aīa tua cōtristata ē: & q̄re nō comedis panez? Qui rñdit ei: Locut⁹ sū naboth iezraelitę. Et dixit ei: Da mihi vineā tuā /accepta pecūia: aut si tibi placet/dabo tibi meliorē vineā ꝓ ea. Et ille ait: Nō dabo tibi vineā meā. Dixit g̃ ad eū iezabel vxoꝛ eiꝰ. Grādis auctoritat̄ es: & bñ regē regnū isrl. Surge & comede panē/& eq̄ esto aio: ego dabo tibi vineā naboth iezraelitę. Scpsit itaq; lras ex noie achab: & signauit eas anulo eiꝰ: & misit ad maiores natu & ad optiates q̄ erāt i ciuitate eiꝰ: & habitabāt cū naboth. Lraꝝ aūt erat ista snia: Predicate ieiuniū et sedere facite naboth inē ꝑmos pplos: & submittite duos viros filios belial ꝯ eū: & falsū testimoniuz dicāt: Bñdixit naboth deū & regē. Et educite eū & lapidate: sicq; moriatur. Fecerūt g̃ ciues eiꝰ maioꝛes natu/& optimates q̄ habitabāt cū eo i vrbe sic ꝓcepat eis iezabel: & sic scptū erat i lris q̃s miserat ad eos: Predicauerūt ieiuniū/et sedere fecerūt naboth inē ꝑmos ppli. Et adducť duoꝰ virī filijs diaboli/fecerūt eos sedere ꝯ eū: At illi scz viri diaboli dixerūt ꝯ eū testimoniū cozā mltitudine: Bñdixit naboth deū & regē† Qꝛ obrē eduxerūt eū extra ciuitatē: & lapidib⁹ iterfecerūt. Miserūtq; ad iezabel/dicētes: Lapidat⁹ est naboth & mortuꝰ ē. Factū ē aūt cū audisset iezabel lapidatū naboth & mortuū: locuta est ad achab: Surge posside vineā naboth iezraelitę q̄ noluit tibi acq̄escere et dare eā accepta pecūia. Nō eñi viuit naboth: sz mortuꝰ ē. Qđ cū audisset achab mortuū videlicet naboth/surrexit: & descēdebat in vineā naboth iezraelitę vt possideret eā. Factū ē igit ꝑmo dñi ad heliā thesbitē/dicēs: Surge: & descēde i occursū achab regis isrl̄/q̄ ē i samaria. Ecce ad vineā naboth descēdit vt possideat eā: Et loq̄r ad eū/dicēs: Hec dicit dñs. † Occidisti i sup & possedisti. Et post hec addes: Hec dicit dñs: In loco h in q̄ linxerūt canes sanguinē naboth: lābēt q̃z sāguinē tuū. Et ait achab ad heliā: Mi inuenisti me inimicū tibi? Qui dixit: inueni: eo q̄ vēnūdatus sis vt faceres malū in conspectu domini. Hec dicit dñs: Ecce ego iducaz sup te malū: & demetā posteriora tua: & iterficiā de achab mingentē ad parietē: & clausum & vltimū in israel. Et dabo domū tuam sicut domū hieroboā filij naboth: & sic domū baasa filij abia: quia egisti vt me ad iracūdiā ꝓuocares: & peccare fecisti israel. Sed & de iezabel locutus est dñs/dicēs: † Canes comedēt iezabel in agro iezrael. Si mortuꝰ fuerit achab in ciuitate: comedent eū canes. Si autē mortuus fuerit in agro: comedēt eū volucres cęli. Igit nō fuit alt̄ tal̄ sic achab † q̄ vēnūdat⁹ ē vt faceret malū i ꝓspectu dñi. Cōcitauit ei eū iezabel vxoꝛ sua: & abominabil̄ effect⁹ ē: intātū vt

a ¶ Et christus falsis testibus passus est extra portā.

erant ꝓfiscata humano iudicio: & ideo rex descēdebat ad possidēdū tāq; sibi acquisita. Alij dicūt q̄ naboth fuit frat ꝓris achab: & ꝓ criminib⁹ sibi impositis nō solū fuit ipse lapidat⁹: sz & filij eius cū eo: sicut & de achan ꝺ: Judicū vij. Et iō achab eiꝰ nepos descēdit ad possidendū tāq; heres: qz nō remāserat aliꝰ ꝓpinquior. Et huic dicto cōcordat qđ ꝺ: ifra. iiij. lib. ca. ix. f. Si nō ꝓ sanguine naboth: & ꝓ sanguine filiozū eiꝰ quē vidit heri ait dñs: reddam tibi in agro isto. l ¶ Factꝰ ē igit. Hic post ꝓuaricatiōez achab describit pene ꝓsequēs cōmi/natio/cū dicit: in ¶ Occidisti. qz sicut dictuz est. & ꝓ ex hoc loco lre mortē naboth de scitu & volūtate achab facte fuerūt & misse. n ¶ Insup & posse. valde inique. o ¶ Hec dicit dñs in loco hoc &c. Dicunt aliq̄ q̄ si accipiat sanguis achab in ꝓpria ꝑsona: tūc li in h loco nō designat locū signatum: sz regionē: qz sicut ꝺ ca. seq̄nti: currē vbi fluxerat sāguis achab lotus fuit in piscina samarie: et ibi linxerūt canes sanguinez sic ablutū. Si aūt accipiat sāguis achab in ꝑsona filij sui: cuiꝰ sanguis erat q̄dāmō sanguis pris: sic li h loco sigt̄ locū determiatū vbi lapidatus fuit naboth: put ptz infra li. iiij. ca. ix. Rab. sa. dic q̄ ꝺ sāguine naboth in ꝑsona, ꝓria intelligit q̄ in eodem loco canes linxerūt sanguinē achab vbi ꝑus lābuerāt sanguinez naboth: q̄liter aūt istud possit itelligi videbit ca. sequenti. p ¶ Mū iue. me ini. tibi. ita est in hebꝛeo & in librī correct̄. & ē sensus: nūq̄d iueniſti me talē q̄ deberē mihi inimicari. q ¶ Qui dixit iueni: eo q̄ es inimicꝰ ꝺi cui⁹ sū ꝓꝰ. vñ sb̄dit: r ¶ Eo q̄ vendis &c. sic eñi res vēdita trāsit i dñz & possessiōz emētis: sic achab videbat totalit̄ sb̄dit⁹ idol̄ & fuiēs eis. s ¶ Et demetā. exponat sic. s. de hiēroboā & baasa. t ¶ Et pecse. isrl̄. nō solū i cultu vitulorū sic alij regēs p̄cedētes: sed etiam i cultu baal. v ¶ Canes comedēt iezā. hoc fuit impletū tpe iehu: vt habet̄ ifra. iiij. lib. ix. ca. x ¶ Igitur nō fuit &c. s. in regibus iꝑm p̄cedētib⁹: qz introduxit cultū baal in regnū suū ad imitamentū vꝛoꝛis sue: sic. q̄. dictū est ca. xvj. & hic repetit:

✻ Itaq; cū au Moraliter

✻ I ¶ Factꝰ est q̄ ꝓmodñi ad he. &c. Quia achab descēdēti ad possidēdū vineā

p̄dictam: denūciauit ex parte dñi terribilē sententiā contra se & vꝛoꝛez suā: per qđ designat̄ q̄ predicatoꝛ veritat̄ ꝓtra malos hoīes & eiꝰ ꝑliarios debet p̄dicare cōstāter & denūciare nisi penitēt penā eternā.

Itaq; cū au

sequeretur idola que fecerãt ãmozrei/quos cõ
† 50. dist. §. econtra De pe. dist. 1. c. voluisset D. achab et dist. 3. c. ills D. achab et. c. talis in fi. et. c. sicut achab
sumpsit domin⁹ a facie filioz isrl. † Itaqz cũ au a
disset achab ꝓmões istos: scidit vestimẽta sua: b
z opuit cilicio carnẽ suã: ieunauitqz z dormi
uit in sacco: et ambulauit demisso capite. Fa
ct⁹ ẽ ãt sermo dñi ad heliã thesbitẽ/dicẽs: Nõ
ne vidisti hũiliatũ achab coram me? Quia igit
humiliat⁹ est mei cã: nõ iducã malũ i dieb⁹ ei⁹: c
sz in diebus filij sui inferã malum domui eius.

† 2. pa. 18. a
† Ransierũt igitur tres Ca XXII d
anni absqz bello inter syriã z israel. †
In anno autẽ tertio descendit ioſa
phat rex iuda ad regem israel. Di
xitqz rex israel ad seruos suos: Ignozatis q̃ no e
stra sit ramoth galaad: z negligim⁹ tollere eam
de manu regis syrie? Et ait ad ioſaphat: Veni
es ne mecũ ad ꝓliandũ in ramoth galaad? Di
xitqz ioſaphat ad regẽ isrl: Sicẽ ego sũ ita et tu. f
† 14. Re. 3. a de sũ. trini. c. damnatus
† Populus me⁹ z populus tu⁹ vnũ sunt: z equi
tes mei equites tui. Dixitqz ioſaphat ad regez g
israel. Quere ozo te hodie ꝓmonẽ dñi. Cõgre
gauit ergo rex isrl ꝓphetas quadrigẽtos circi
ter viros/z ait ad eos: Ire debeo in ramoth ga
laad ad bellandũ: an quiescere? Qui rñderũt h
Ascẽde/z dabit eaz dñs in manu regis. Dixit i
aũt ioſaphat: Nõ est hic ꝓpheta dñi quispiã/ k
vt interrogem⁹ per eũ? Et ait rex israel ad ioſa
phat: Remãsit vir vnus per quẽ possumus in l
terrogare dñm: sed ego odi eũ: qz nõ ꝓphetat
mihi bonũ sed maluz: micheas fili⁹ iemla. Cui
ioſaphat ait: Ne loq̃ris ita rex. Vocauit ergo
rex israel eunuchum quendã/z dixit ei: Festi
aduocare micheã filiũ iemla. Rex aũt isrl z io
ſaphat rex iuda sedebãt vnus q̃sqz in solio suo:
vestiti cultu regio in area iuxta ostiuz portẽ sa
marie: z vniuersẽ ꝓphetẽ ꝓphetabãt i conspe
ctu eoz. Fecit aũt sibi sedechias filius chanaã m
cornua ferrea/z ait: Hec dicit domin⁹: His vẽ
tilabis syriaz/donec deleas eaz. Omnesqz ꝓ
phetẽ similiter prophetabãt/dicentes: Ascen n
de in ramoth galaad: et vade prospere: et tra
det eam dominus in manu regis. Nũcius ve
ro qui ierat vt vocaret micheaz/locutus est ad
† 2. pa. 18. e eum/dicẽs: † Ecce sermones prophetarum oze
vno bono regi predicãt. Sit ergo et sermo tu⁹
similis eorũ: et loquere bona. Cui micheas ait:
Viuit dñs: qz quodcũqz dixerit mihi dñs/hoc
loquar. Venit itaqz ad regẽ/ et ait illi rex: Mi
chea. ire debemus i ramoth galaad ad pẽliã
dũ/ an cessare? Cui ille respõdit: Ascẽde: z va
de prospere: z tradet dñs i manu regis. Dixit
autem rex ad eũ: Iterũ atqz iterũ adiuro te: vt
nõ loquaris mihi nisi qõ verũ est in nomine do
mini. Et ille ait: Vidi cunctũ israel dispersuz i o
mõtibus quasi oues nõ habentes pastorẽ. Et p
ait dominus: Non habẽt isti dominũ: reuerta q
tur vnusquisqz in domũ suã i pace. Dixit ergo

a ¶ Itaqz cũ audiſ. z̃. ſ. Uelle de morte ſua z posterita/ C
tis ſue. b ¶ Scidit veſti. ſua. in ſignũ penitẽtie z hũiliatio/
nis coꝝ deo: iſta tñ penitẽtia fuit timor pene vt cõiter dr: nec ob
ſtat qõ ſubdit q̃ ꝓpter eã dilata eſt deletio dom⁹ ſue: qz talis pe
nitẽtia lz nõ ſit meritoria gratie z euaſiõis pene eterne: tñ bene
eſt meritoria aliq̃n dilatiõis pene tpalis. Alij ãt dicũt q̃ fuit ve
ra penitẽtia: ſz ad hoꝝ: qz nõ ꝑmãſit in ea: ſz magis reuerſus fu
it ad mala ꝑterita. c ¶ Nõ inducã malũ. ſ. deletiõis domus
ſue in dieb⁹ ſuis: ſz in dieb⁹ filij ſui: vt hr̃. j. iiij. li. ca. x.

✳ a ¶ Itaqz cũ audiſſet achab ſermones iſtos ſci. ve Moraliter
ſtimẽta ſua. in ſignũ penitentie: ꝓpter qõ pena cõminata fuit
ad tẽpus dilata: z ꝑ hoc ſignificatur q̃ qñ peccator vere penitet
eterna pena quã meruerat in tẽporalẽ commutat. La. XXII

Ransierũt igit. Deſcripta cõminatiõe pene ipſius Diuiſio
achab: hic ꝓñr ponit ei⁹ inflictio q̃tũ ad ꝓſonã achab.
et ꝓmo deſcribit ei⁹ occiſio. ſcõo ioſophat regꝝ iude cõ
ditio/ibi Joſaphat ſo. Circa ꝓmũ ſciendũ q̃ achab fuit occiſus
in bello qõ mouit ꝓtra regẽ ſyrie. z iõ ꝓmo deſcribit belli tracta
tus. ſcõo cõgreſſus/ibi: Aſcẽdit itaqz. In tractatu ſo belli ꝓmo
requirit auxiliũ. ſcõo ꝓſiliũ/ibi: Dixitqz ioſaphat. Circa ꝓmũ dr:
Trãſierũt igit tres anni. ſ. a tpe q̃ achab dimiſit abire bena
dab: vt dictũ eſt. ſ. xx. ca. ita q̃ lapidatio naboth fuit media inter
illã dimiſſionẽ z iſtud bellũ. in anno aũt tertio deſcẽdit ioſaphat
rex iuda ad regẽ israel ad videndũ euz: qz erãt cõfederati ad in
uicem z fili⁹ ioſaphat habebat filiã achab vxorẽ. e ¶ Ignora
tis q̃ nr̃a ſit ra. galaad. q. d. nõ debet ignozare. erat enim ciui
tas ſacerdotalis z refugij: vt hr̃ Deu. iiij. z Joſue. xx. ſz regis ſy
rie abſtulerãt eã a filijs israel. z iõ achab volebat eã recuperare
z ait ioſaphat requirendo ei⁹ auxiliũ q̃ ei ꝑcessit. d. f ¶ Sicẽ ego
ſum ita z tu. i. vnũ ſumus ad hoc q̃ vn⁹ ꝓſequat negocia aite
rius z ecõuerſo. g ¶ Dixitqz ioſaphat ad regẽ israel: q̃re
ozo te hodie z̃. Hic ꝓñr q̃rit ꝓſiliũ. ioſaphat enim q̃ erat fidel
ꝓſiderãs ꝑicula belli volebat ſup ꝑ audire verbũ dñi: ſed achab
infidelis vocauit ꝓphetas baal q̃ ꝓphetabãt ſpũ maligno.
h ¶ Qui rñderũt: aſcẽde. Iſta ꝓpoſitio erat dubia habens
duplicem intellectũ: ſicut z iſta. Bio te eacida romanos vincere
poſſe: que fuit reſpõſio demonis in idolo. ꝑ quã poterat intelli/
gi q̃ iſte vinceret romanos: vel ecõuerſo q̃ romani vincerat ea D
cidam Ille igitur accipiens in ſenſu qui videbat ꝓ ſe: pugna/
uit contra romanos z fuit deuictus ſm intellectum demonis: et
ſic fuit in ꝓpoſito. i ¶ Dabit eã domin⁹ in manu regis.
Poterat intelligi de rege ſyrie vel rege israel. prophete autem
baal et achab acceperunt eam in ſenſu falſo. k ¶ Non eſt hic
prophetа domini. qz ioſaphat abhorrebat ꝓphetas baal.
l ¶ Remanſit vir vnus per quẽ poſſum⁹ interrogare
dñm. eo q̃ ſibi dixerat: Erit anima tua ꝓ anĩa eius. vt hr̃. ſ. xx.
ca. Cetera patẽt vſqz ibi: m ¶ Fecit quoqz ſibi ſedechias
fili⁹ chanaã cornua ferrea/et ait: Hec dicit dñs. Sicẽ em
ꝓphete dñi aliq̃n ꝓphetabãt nõ ſolũ verbis ſed etiã ſenſibilib⁹
ſignis. et ſicut Hieremias poſuit catenas in collo ſuo vt habet
Biere. xxviij. d. ſic etiã falſi ꝓphete vt magis eis crederet. Ce
tera patent vſqz ibi: n ¶ Aſcende z̃. et vade. Hoc non di
cit aſſertiue: ſed magis negatiue vl optatiue: vt ſit ſenſus: vtinã
ſic poſſes ire: z hoc per ſigna percepit achab ꝓpter quod adiu
rauit ꝓphetam vt diceret clare veritatem. et tunc dixit:
o ¶ Vidi cunctum israel diſperſum. i. fugientem de ꝓe/
lio: qz ſicut veniũt ad ꝓliũ vnite: ita fugiũt diſperſe. p ¶ Qua
ſi oues z̃. i. ducem: z ꝑ ꝑ deſignat ipſi⁹ regẽ achab mortem.
q ¶ Reuertat vnuſ. z̃. Per ꝑ oñdit ꝓha q̃ ſol⁹ achab erat
in hoc ꝓlio moritur⁹. Sz ꝓtra videtur eſſe ꝓphetia michee: quia
dixit. ſ. xx. g. Quia dimiſiſti virum dignum morte de manu tua
erit anima tua ꝓ anima ei⁹: z ꝓp'le tu⁹ ꝓ ꝓp'lo ei⁹. Ad ꝑ põt dici
✳ q̃ ibi deſigna Moraliter
Moraliter. ¶ Trãſierunt q̃ tres anni abſqz bello z̃.
Sequit: † ¶ Deſcẽdit ioſaphat rex iuda ad regem iſrl.
Per affinitatem ioſaphat iuſti cum achab peſſimo ſignificat ſo
cietas iuſti cuiuſlibet cum iniquo: de qua iuſtus eſt arguendus.
ꝓpter quod. j. dicitur ipſi ioſaphat per prophetam. Impio ꝓ/
bes auxilium: et his qui oderũt dominũ amicitia iungeris: z iõ
iram domini merebaris: ſed bona opera inuenta ſunt in te. Et
non ſolum malum ſpirituale prouenit iuſto ex impij ſocietate: ſz
etiam aliquando malum coꝛporale: ſicut fuit in ꝓpoſito. nam io
ſaphat ex ſocietate cum achab in prelio fuit in mortis periculo.
Nam achab iniquus ſub ſpecie honorandi ioſaphat. fecit eũ in
gredi bellum in apparatu regio: vt ſic totũ pondus belli ſup eũ
verteretur: ſed dei prouidentia ioſaphat clamauit ad dominum
z ſic fuit liberat⁹: et achab decepto: fuit letaliꝫ vulnerat⁹ ſm qõ
ſcribit Prouerb. xxvj. d. Qui fodit foueam incidet in eam.

 ✳ Et linxerũt

a ¶ Vidi dñm se. Ca.XXII
Solū dñi angelice ptātes: q̄z mēti
bus deꝰ p̄sidēs inferius cūcta dispo
nit. Exercitꝰ celi ministrātiū angelo
rū mltitudo: dextera ps angeloꝝ ele
cta: sinistra ps reprobaꝝ. Necꝫ enim
dextera ꝓcludit deꝰ necꝫ sinistra: q̄
ita est intra oīa: vt sit extra. Sed
quō mali ō exercitu celi: qz q̄uis ab
1.2.pa.8.e ethereo celo pulsi: adhuc tñ in aerio
demorant celo. Unde Paulꝰ. Con
tra spiritualia nequitie in celestibꝰ:
Epb.6.c Oīnis exercitus assistit deo: quia
voluntas electoꝝ spiritū diuine
deservit potestati: et reprobaꝝ sen
sus sue seruiens malicie iudicio om
nipotentis obtemperat.

Nico. delyra

✠ q̄ ibi desīguit tñm mortē achab:
et ꝓpter hoc dixit: Erit aīa tua, p ani
ma eius: nō aūt dixit hoc de populo:
erūt aīe populi tui ꝛc̄, et sic designa
uit tñm populi fugā. ¶ Aliter soluit
Rab. sa. dicēs q̄ sanguis michee in
sti exiens de capite eiꝰ q̄n vulneratꝰ
fuit a socio suo in sermōe dñi: vt ha
bet supra. xx. ca. expiauit mortē cōmi
natā populo: nō autem ipi achab.

a ¶ Nūqd nō dixi tibi qz nō
ꝓ.mi.bo.q.d. iste falso ꝓpheta mihi maluz ex odio. et iō ꝓpheta de
clarauit modū deceptiōis achab / di
cēs: b ¶ Vidi dñm se. sup so
in silitudine ipm repsentāte: ex ꝑ ex
teriꝰ formata vel interiꝰ in imagina
tiōe ꝓphete: intellexit tñ q̄d talis si
militudo signaret: et alie q̄ ꝓsequen
ter ponūt. c ¶ Et omnē exerci
celi. i. mltitudinē angeloꝝ. d ¶ A
dextris. q̄tū ad bonos angelos.

e ¶ Et a sinistris. q̄tū ad malos
q̄ dicūt deo assistere: eo q̄ in pluribꝰ
sūt executores diuīe iusticie. Unde
Job. ij. a. ō: Cū vēissēt filij di et sta
rēt coā dño: affuit iter eos et sathā.

f ¶ Et ait dñs: quis decipiet
achab regē israel. Per ꝑ et p illō
q̄ ō: infra. Et dixit dñs: decipies et
ꝓualebis ꝛc̄. Nō ē intelligēdū q̄ fal
sitas siue falsū reueleꝝ a deo: vel de
eiꝰ mādato cū sit ꝑtas q̄ ēentiā: sz p
ꝑ ītelligit̄ pmissio diuīa: qz iusto iu
dicio deꝰ pmittit malos hoīes decipi
a demōibꝰ q̄ nō habēt ptātē aliq̄d fa
ciēdi, nisi quantū ipe permittit.

g ¶ Egressus est autem spiri
tus. scilicet malus. ideo subditur:

h ¶ Ero spi. mē. ꝛc̄. et ex ꝑ ptz fal
sitas dicti. Rab. sa. Qui dixit hunc
fuisse spiritū naboth defuncti: qz na
both fuit iustꝰ: et p ꝓsequs spūs eius
erat in pte iustoꝝ. Preterea aīe pfe
ctoꝝ nō loquūt ī ꝓphet̄ fallis: sz an
geli mali: q̄n a deo ꝑmittūt. i ¶ Per
cussit mi. volēs oīndere q̄ eēt fallꝰ
ꝓpha: tū qz manꝰ sua nō aruit sic ma
nus hieroboā extēsa ꝛ ꝓphaz dñi: vt
hī. ō. xiij. c. tū qz ꝑm appentiā miche
as videbat loq̄ ꝛ dictuz helie q̄ erat
maior ꝓpha: qz dixerat: In ꝑ loco ī q̄
linxerūt canes sanguinē naboth lā
bēt sanguinē achab q̄ loc̄ē iuꝛ iezra
el. Micheas aūt dicebat eū iterfici
endū in ramoth galaad. et iō ex ꝑ cō
sequēter arguebat sedechias q̄ nec
helie nec michee erat credēdū: eo q̄
dicta eoꝝ discrepabāt. k ¶ Visu
rus es in

rex israel ad ioſaphat: Nūqd nō di a
xi tibi qz nō ꝓphetat mihi bonū: sed
ꝑ malū: Ille vō addens ait: Ꝓpte b
a rea audi sermonē dñi. Vidi do
minū sedētē sup soliū suū: et oēm ex c
ercitū ꝯli assistētē ei a dextrīs et a sini
a ¶ qō exigebāt merita eius.
stris. Et ait dominꝰ †Quis decipiet f
achab regē israel: vt ascēdat et cadat
¶ a sinistris.
in ramoth galaad: Et dixit vn̄ ver
ba huiuscemodi: et alꝰ aliter. Egres s
sus est aūt spiritus: et stetit coā dño
et ait: Ego decipiā illum. Cui locutꝰ
est dñs. In quo: Et ille ait: Egredi
ar et ero spiritꝰ mendax in ore omniū b
ꝓphetaꝝ eius. Et dixit dominus:
Decipies: et ꝓualebis. Egredere et
facita. Nūc igit̄ ecce dedit dñs spiri
tū mendacij in ore omniū ꝓpheta
rū tuoꝝ qui hic sunt: et dñs locutus
est contra te malū. Accessit autez se
dechias filius chanaan: et ꝑcussit mi i
cheā in maxillā: et dixit: Ne ne ergo
dimisit spiritus dñi: et locutus est ti
bi: Et ait micheas: Visurꝰ es in die k
illa quādo egredieris ī cubiculū intra
cubiculū vt abscondaris. Et ait rex
israel: Tollite micheam: et maneat l
apud ammon principez ciuitatis / et
apud ioas filiū amalech / et dicite eis.
Hec dicit rex: Mittite virum istū in m
carcerē: et sustentate eū pane tribula
tionis et aqua angustię: donec reuer
tar in pace. Dixitq̄ micheas: Si re
uersus fueris in pace: nō est locutus
in me dominꝰ. Et ait: Audite popu n
li oēs. Ascēdit itaq̄ rex israel et io o
saphat rex iuda in ramoth galaad.
Dixit itaq̄ rex israel ad ioſaphat. p
Sume arma et ingredere ꝓeliū: et in
duere vestibꝰ tuis. Ꝓrro rex israel q
mutauit habitū suum: et ingressus est
bellum. ¶ Rex autem syrię ꝓceperat
ꝓncipibus curruū triginta duobus /
dicens: Non pugnabitis cōtra mi r
norē et maiorez quēpiam / nisi contra
regem israel solum. Cum ergo vidis
sent ꝓncipes curruū ioſaphat: suspi
cati sunt q̄ ipe esset rex israel. Et im
petu facto pugnabant contra eum.
Et exclamauit ioſaphat: Intellexe s
rūtq̄ principes curruum q̄ non essz
rex israel: et cessauerunt ab eo. Vir
autem quidā tetendit arcū in incer t
tum sagittam dirigens: et casu per v
cussit regem israel inter pulmonem et x
stomachū. At ille dixit aurigę suo:

rus es in dce illa ꝛc̄. Dicūt aliq̄ q 6
h oc fuit qn̄ iehu iterfecit, ppḥas ba
al: vt hī. j. iiij. li. ca. x. Alij aūt dicunt
et meliꝰ vt videt q̄ ꝑ fuit in regressu
de ramoth galaad: qz tūc filiꝰ achab
et ꝓncipes q̄rebāt sedechiā ad inter
ficiēdū: eo q̄ iuerāt de eiꝰ cōsilio ī ra
moth galaad ad p̄liādū. l ¶ Tolli
te micheā et maneat apud am
mon ꝓn. ciuitat. i. ꝓsitū regis.
m ¶ Mittite virū istū in car
cer. Ex ꝑ ptz obstinatio achab in malo.
n ¶ Et ait: audite ppli oēs. Ad
huc ei volebat loq̄, ppha: sz fuit amo
tus et ductꝰ ad carcerē. o ¶ Ascen
dit itaq̄ rex isrl et io. Hic ꝓsequē
ter describit belli ꝓgressus / cū dicit:
p ¶ Sume arma tua et ingre
dere pliū et induere ve. tuis. sic
ē in libris cozrect̄: et ꝓcordat lra he
braica: q̄ talis ē: Immuteris et vade
ad pliū et tu indue vestimenta tua: q̄
sic exponit̄: Immuteris. s. amouēdo
vestē cōmunē et accipiēdo arma bel
lica: et tu induere vestimēta tua. i. in
signia regalia: q̄ soles portare ad p̄
lia. q ¶ Ꝓrro rex isrl mu. ha.
id ē nō accepit insignia regalia. Di
cūt aliq̄ q̄ ꝑ fecit ad honorandū ioſa
phat q̄ venerat cū eo ī eiꝰ adiutoriū:
et idē volebat sibi attribuere ꝓncipa
litatē belli. Alij aūt dicūt q̄ licet ꝑ vt
deaꝰ ꝑm apparētiā lfe: tñ intēdebat
aliud. s. q̄ pō dꝰ belli verteret sup io
saphat. Rex aūt syrie. Sequitur:
r ¶ Nō pugnabitis ꝓtra mi
et ma. quē. nisi ꝺ regē isrl. solū.
Nō aūt huiꝰ p̄cepti fuit: vt dīt Rab
bi sa. qz explorato: es regis syrie erāt
p̄sentes: licet occulte: qñ micheas di
xit solū achab moritur in illo p̄lio: et
cū retulissent ꝑ regi syrie dedit ꝑ p̄
ceptū: qz als, ꝑauerat veritatē ꝓbo 16
rū ꝓphe: ꝓpter qō volebat se eis cō
formare. s ¶ Et exclamauit io
saphat. inuocādo diuinū auxiliū et
eleuādo suū vexilluz: sicut solet fieri
in talib⁹: et p ꝑ intellexerūt ꝓncipes
regis syrie q̄ esset rex iuda. t ¶ In
icertū sagittā dirigēs. qz mitte
bat sagittā ꝓtra multitudinē: nō con
tra aliquā determinatā personam.
v ¶ Et casu ꝑcussit regē israel.
Ista ꝑcussio licet fuerit casualis ex p
te sagittātis: q̄ nō dirigebat sagittaz
ex intētiōe ad regē israel: nō tñ fuit
casualis ex pte dī q̄ ꝑ ꝓordinauerat.
x ¶ Inter pulmonē et stoma.
ij. Paral. xviij. dicit̄: Inter ceruicez
et scapulas: et vtrūq̄ fuit verū: qz sa
gitta a pte anteriori intrauit, ꝑe pul
monē: et in pte opposita exijt superi
us versus scapulas: qz illa sagitta ꝑ
tēdebat se inaltando: qz iste sagitta
tor erat de peditib⁹: et rex israel pu
gnabat in alto / stās in curru suo. In
hebreo habet̄: Inter squamas et lo
ricā. Habebat em̄ sup lorizaz arma
turā de laminis ferreis ad modum
squamarū factis: et vna fuit eleuata
seu amota a loco suo: et sic sagitta in
uenit ibi loca ītutata et armis nuda
ta: vel foramina lorice discooperta:
et sic facili⁹ intrauit et perforauit re
gem modo p̄dicto. et sic trāslatio no
stra nō discordat ab hebreo in sentē
tia: sed nostra designat percussiones
ī corpe: littera vō hebraica ī armis.

✠ Ejice me

A ✠ a ¶ Ejce me ꝺ exercitu qz grauit vulnerat⁹ sū. Nō simpliciter sed ꝺ ꝑma acie in q̄ erat vt esset in alia posteriore: i q̄ nō sic ipugnarēt ⁊ posset magis occultare se esse taliter vulneratum. ideo sequit: b ¶ Et rex israel stabat in curru cō tra syrios. ne sui aduerterēt illū letaliter vulneratū ⁊ fugerēt de prelio. Cetera patēt vsq; ibi: c ¶ Et lixerūt canes sāguinē ei⁹. in eadē regione in q̄ infectus fuit naboth ꝓut expositū fuit ca. ꝓce. ꝑm vnū modū: qz samaria vbi lotus fuit curr⁹ a sanguine achab: ⁊ iezrael vbi lapidatus fuit naboth: distāt q̄si per xv. miliaria q̄ faciūt septem leucas. ꝺ ¶ Et habenas lauerūt. In hebreo habet: Et armaturas lauerūt. s. a sanguīe achab. e ¶ Juxta ꝟbū ꝺñi ⁊c. i. ꝓpe locuz i q̄ lapidat⁹ fuit naboth ꝑm q̄ dixerat ꝺñs ꝑ heliā. ꝙliter aūt ꝫ fuerit. Sciendum q̄ achab habebat domū regiā i samaria ⁊ iezrael: et vineā naboth iezraelite erat ꝓpe domū illā q̄ erat i iezrael: ⁊ ibi erat armamentarium regis ꝓpē qꝫ ibi portata fuerūt arma in q̄b⁹ vulneratus fuerat et ibi lota a sanguine achab quē linxerūt canes in loco determinato vbi fuerat interfect⁹ naboth. ⁊ iō scriptura fecit distinctionē inter loturā curr⁹ ⁊ armorū: dicēs q̄ arma fuerūt lota in B ꝟta verbū ꝺñi: et ꝑm ꝫ verificat dictū Ra. Sa. dicētis q̄ sanguis achab i ꝓsona ꝓpria ītelligit / cū ꝺr. s. ca. ꝓcedēti: Jn loco ꝫ tq̄ linxerūt canes sanguinē naboth ⁊c. sic ibidē dictū fuit. f ¶ Et domus eburnea. Qualis autez fuerit dom⁹ ista nō ht̄ ex scriptura: sz ꝺ ipsa fit hic mētio notando achab ꝺ curiositate excessiua in q̄ nō modicū est peccatum.

Liber ꝑmonum dierū regum

g ¶ Nōne ꝫ scripta sūt i libro. ex ꝫ ptz q̄ liber hic allegatus nō ē idē q̄ paralipomenon i q̄ nulla fit mētio de ista domo eburnea: sz est ali⁹ liber a nabuzardan cōbustus: vl a syrūs: nec postea fuit repatus. ꝫ ¶ Josaphat ꝟo. Hic ꝓfr ponit ipsi⁹ iosaphat regis iude cōditio cui⁹ vita cōmēdat excepta familiaritate quā habuit cū achab idolatra: ⁊ excessoz ꝑmissiōe. iō sꝺ dit i ¶ Fecitq; qꝺ rectū ē in cō spectu ꝺñi. sicut et fecerat asa pater su⁹. k ¶ Verūtñ excelsa nō abstulit. Jn quib⁹ ppls sacrificabat deo: tñ vt ꝑdictū est q̄ iō nō erat licitū: qz ꝓhibitū. s. post tēpli edificationē: vt frequēter. s. dictū ē. ⁊ qz pplus erat ad ꝫ assuet⁹. iō difficile erat amouere ꝓpter ꝓsuetudinē: verūtamē Ezechias tpe suo abstulit. vt hr̄ ꝓ. iiij. liū. ca. xviij. l ¶ Pacēq; habuit io. Jstud recolit: qz inter asa patrē suū ⁊ baasa regē israel fuerat bellū: tñ de hac familiaritate reꝓhensus fuit ꝑ ꝓphetā tanq̄ in ꝫ reꝓhēsibilis. ū. Paral. xix. Impio prebes auxiliū: ⁊ his qui oderūt dominum amicitia

a Uerte manū tuā: ⁊ eijce me de exercitu: qz grauiter vulnerat⁹ sum. Cōmissuz est ergo b preliū in die illa. Et rex israel stabat in curru suo ꝓtra syrios: ⁊ mortu⁹ ē vespe. Fluebat aūt sanguis plage in sinū curr⁹: ⁊ ꝑco ꝑsonuit i vniuerso exercitu añq; sol occūberet dicēs: Unusq̄sq; reuertat i ciuitatē ⁊ in terrā suā. Mortu⁹ ē aūt rex: ⁊ plat⁹ ē in samaria: sepelierūtq; regē i samaria. Et lauerūt c currū ei⁹ i piscina samarie: ⁊ linxerūt canes d sanguinē ei⁹: ⁊ habenas lauerūt / iuxta verbū ꝺñi qꝺ locutus fuerat. Reliqua ꝟo sermonū achab ⁊ vniuersa q̄ fecit: et domus f eburnea quā ędificauit cūctarūq; vrbium g q̄s extruxit: nōne hęc scꝑta sūt in libro sermonū diez regum israel? Dormiuit q̄ achab cū patrib⁹ suis: ⁊ regnauit ochoçias filius h ei⁹ ꝓ eo. Josaphat ꝟo fili⁹ asa regnare cęperat sup iudā: anno q̄rto achab regi israel. Trigintaq̄nq; annoz erat cū regnare cępisset ⁊ vigintiq̄nq; annis regnauit i hierusalem. Nomē matris ei⁹ azuba filia salai. Et ambulauit in oīni via asa ꝓris sui: ⁊ nō declinauit ex ea. Fecitq; qꝺ rectū erat i ꝓspectu ꝺñi: verūtamē excelsa nō abstulit. Adhuc eñ pplꝫ sacrificabat: ⁊ adolebat incēsum in excelsis. Pacēq; habuit iosaphat cū rege israel. Reliqua autē verboz iosaphat et opa ei⁹ q̄ gessit ⁊ ꝓlia: nōne hęc scripta sunt in libro ꝟborū dierū regum iuda? m Sz ⁊ reliquias effeminatoz q̄ remāserāt i dieb⁹ asa patris ei⁹ abstulit de terra. Hec n erat tūc rex cōstitut⁹ in edom. Rex ꝟo iosaphat fecerat classes i mari q̄ nauigarēt i ophir ꝓpter aurū: ⁊ ire nō poterāt: qz ꝓfracte sunt i asiongaber. Tūc ait ochoçias filius achab ad iosaphat. Uadāt serui mei cū ꝟris tuis i nauib⁹. Et noluit iosaphat. Dormiuitq; iosaphat cū patrib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ est cuz eis i ciuitate dauid ꝓris sui: regnauit iozā fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Ochoçias aūt filius achab regnare cępat sup israel in samaria: ano septimodecio iosaphat regi iuda: p regnauitq; sup israel duob⁹ ānis. Et fec malū in ꝓspectu ꝺñi: ⁊ ambulauit i via patris sui ⁊ mris suę: ⁊ i via hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit israel. Seruiuit q̄z baal ⁊ adorauit eū: ⁊ irritauit ꝺñm deum israel iuxta omnia q̄ fecerat pater eius.

Finit primus liber Malachim: id est tertius Regum.

num amicitia iungeris. ⁊ idcirco C iram domini merebaris ⁊c. m ¶ Sed ⁊ reliquias effeminatorum. Qui autem dicantur effeminati expositum fuit supra. xv. ⁊ licz asa eos abstulisset: non tñ totaliter sed iste ꝓfecit. n ¶ Hec erat tūc rex cōsti. in edom. a tpe dauid q̄ subiugauit sibi illud regnū ⁊ posuit ibi vnuz ꝓfectū q̄ respōdebat de terra regi iuda: ⁊ ꝫ durauit vsq; post tps iosaphat: sz tpe iozā filij sui rebellauit edom ⁊ cōstituit sibi regez: vt ht̄ ꝛ. iiij. li. ca. viij. ⁊ ꝓpt ꝫ de illo fit ꝫ mētio. Rex ꝟo iosaphat fecerat classes i mari sz ꝓfracte fuēt diuino iudicio: eo q̄ habebat familiaritatē ⁊ societatē cū ochoçia rege israel. ꝑm q̄ habetur. ij. Paral. xx. et ꝓpter hoc noluit secundo associari cum eo in nauigio: vt habet hic in littera. o ¶ Ochozias autē filius achab. Hic vltimo agitur ꝺ regno ochoçie regis israel: vt continuet finis isti⁹ libri ad principium quarti: ⁊ patet littera ex predict⁹ hoc excepto. p ¶ Anno septimodecimo iosaphat regis iuda. quia sic dictum est in hoc capitulo: achab regnauit. xxii. annis: et hic dicitur q̄ iosaphat cepit regnare anno quarto ipsius achab: et sic videt q̄ achab regnauerit vsq; ad completionem anni. xviij. ipsi⁹ iosaphat. et per consequens filius D achab cepit regnare. xix. anno iosaphat. Hoc potest solui p regulas superius datas: scilicet ca. xv. q̄ primus annus et vltimus in q̄ achab regnauit cum iosaphat fuerunt imperfecti: ⁊ ideo hic non cōputantur. et si aliqua similia occurrant decetero soluantur p regulas superius datas.

✠c ¶ Et linxerūt canes sanguinem ei⁹. scilicet achab. Per Moraliter istos canes signantur demones peccatorum animas cruciantes. Cetera que de iosaphat hic scribuntur completius ponuntur. ij. Paral. ca. xvij. et. xviij. et. xix. et xx. et ibi ponetur expositio mystica domino concedente.

¶ Jn capitulo. xxij. vbi dicitur i postilla: Audite populi omnes. Adhuc enim volebat loqui propheta: sed fuit amotus.

Additio. Hec verba michee: scz Audite populi omnes magis proprie possunt referri ad preterita. hoc ē dicere illō quod dico regi. Si reuersus fueris in pace: non est dominus locutus in me. Audite populi oēs. quasi diceret: sitis oēs testes: quod ego dico de rege: qz non reuertetur in pace. et istū modum tenent ꝓphete prouocando testes ad sua dicta: sicut Esa. j. a. Audite celi ⁊ auribus ꝑcipite ⁊c. et sic nō est necessariū dicere q̄ ꝓpheta volebat alia loqui.

¶ Postilla venerabilis mgri Nicolai de lyra super Regum tertium finit.

B E

10 Reuaricatus est autē moab ꝛc. La.I
a ¶Leciditq; ochozias. Dom⁹ ochozie est synagoga q̄ legalib⁹ p̄ceptis quasi cancellis cenaculi vndiq; circūdata erat. Sz sicut ochozias p̄ cācellos q̄bus tueri debuit ruens egritudinē nimiā incurrit: ita ⁊ iudeus legis custodiā exce/dens in languorē desperabilē peccato⁊ cecidit. Vbi q; dei p̄sidiū dereliq̄t: salutis remediū nō inuenit. Cōfugit em̄ sic rex impi⁹ ad falsos deos: ⁊ iō ꝓpheti/co ore corripit: ⁊ de ei⁹ morte vicina p̄/dicit. Ochozias iudeo⁊ maxime p̄ncipes significat: q̄ vitijs dediti veritatē p
Joh.7.e sequūtur. vñ: Miserūt p̄ncipes ⁊ pharisei ministros vt ap̄hēderēt iesum ꝛc.
Quinq̄ge/narij tres b ¶Misit ad eū q̄nquagenariū p̄ncipē. Quinq̄genari⁹ ꝓfessio penitētie est: q̄ declarat remissio pctō⁊. Judei q̄ nolētes xp̄m deū esse: nec p̄ncipē pe/
Joh.8.g nitētie: dicūt ei: Quinq̄ginta annos nō dū habes ⁊ abraam vidisti? ⁊ in futuro igne īcēdunt. Tertio q̄nq̄genario ꝓ: quia cōuersus ad fidē trinitatis: penitētie sacramētū cognouit: indulgētiā meruit.

Nico. de lyra

¶Postilla venerabilis magistri Nicolai de Lyra sup quartū libꝝ Regu⁊ incipit. La.I

10 Reuaricatus est autem moab ꝛc. Post⁊ actū est tertio libro de regno bipertito tpe q̄ floruit: hic cōsequēter agitur de ipo tpe quo cadere cepit. Et q⁊ regnū israel p̄us fuit infectū idolatria q⁊ regnū iuda: ideo citi⁹ defecit ⁊ captiuatū fuit: ⁊ q⁊ regnū isr̄l describit sub regno iuda: sic dictu⁊ fuit supra. iij. li. ca. xij. iō sub regib⁹ iuda p̄mo describit deiectio regni israel simul vs⁊ ad regni israel captiuationē⁊. secūdo deiectio regni iuda p se vs⁊ ad transmigrationē. xviij. ca. Circa p̄mū sciendū q⁊ licet regnū iuda vs⁊ ad captiuationē regni israel cucurrerit sub. viij. regibus ⁊ vna regina: q⁊ tñ sub aliq̄bus nihil fuit innouatū: iō iste q̄rt⁹ liber vs⁊ ad. xviij. ca. exclusiue diuidit in sex ptes: q⁊ p̄mo
Diuisio agit q̄d factū sit sub iozam. secūdo q̄d sb athalia ca. xj. tertio q̄d sub ioas. cap. xij. q̄rto q̄d sub amasia. ca. xiiij. q̄nto q̄d sub ozia vel azaria: ⁊ addit: q̄d sub ioathan ca. xv. sexto q̄d sub achaz. ca. xvj. Circa p̄mū describit p̄mo mors ochozie⁊ iora⁊ fratr⁹ ei⁹ substitutio. secūdo regni iozam p̄secutio. iij. ca. tertio tori⁹ dom⁹ achab exterminatio. ca. viij. Circa p̄mū sciēdū: q⁊ in deiectiōe vtriusq; regni. s. isr̄l et iuda simul cucurrit p̄uaricatio regū: ⁊ contra eos exclamatio ꝓphetar tpib⁹ suis existentiū. ⁊ iō p̄mo describit hic descensus ochozie ad inferos p̄pter suā malicia. secūdo ascensus helie ad celos p̄pt̄ virtut⁹ ꝓstantia. ij. ca. Circa p̄mū sit⁹ oñditur malicia ochozie: ⁊ ꝓstātia helie: ⁊ iō primo describit puersitas ochozie idola ꝓsulētis. secūdo ꝓbitas helie ex ꝫ mortez ei⁹ p̄dicētis/ibi: Angel⁹ aūt dñi. tertio indignatio ochozie p tres p̄ncipes eū cape cupientes/ibi: Qui dixit eis. q̄rto ꝓstātia helie p̄bitatē sibi in facie dicētis/ibi: Locutus est aūt. q̄nto mors ochozie ⁊ creatio iozā sibi succedētis/ibi: Mortu⁹ est ḡ. Circa p̄mū dr:

Jncipit scōs liber Malachim: id est quart⁹ Regum Ca.I

a ¶Reuaricat⁹ est aūt moab i isr̄l: postq̄ mortu⁹ b est achab. Ceci c ditq; ochozias p cancellos cenacli sui q̄ habebat in samaria: ⁊ egrotauit: mi d e sitq; nūcios dicēs ad eos: Jte cō

a ¶Vel syriace sol. addita. b. bel. īde. p varietate linguar. bel. bal. baal. beelzebub.

sūlite beelzebub deum accaron: vtrū viuere queaz de infirmitate mea hac. Angel⁹ autē dñi locut⁹ f est ad heliā thesbitē/dicēs: Surge ⁊ ascēde i occursū nūcioꝝ regis samarię/⁊ dices ad eos: Nunq̄d g nō est de⁹ in israel: vt eatis ad ꝓsulēdū beelzebub deum accaron? Q̄obrē hec dicit dñs: De lectu b lo sup quē ascēdisti nō descēdes: sz morte morieris. Et abijt helias. i ¶Reuersiq; sūt nūcij ad ochoziā. k Qui dixit eis: Quare reūsi estis? l At illi rñderunt ei: Vir occurrit nobis/⁊ dixit ad nos: Jte ⁊ reuertimini ad regē q̄ misit vos/⁊ dicetis ei: Hec dicit dñs: Nunq̄d q̄a nō erat de⁹ in israel/mittis vt ꝓsulat beelzebub de⁹ accaron? Jdcirco de lectulo sup quē ascēdisti nō descēdes: sz morte morieris. Qui dixit eis: Cui⁹ figurę ē ⁊ habit⁹ vir q̄ occurrit vobis/⁊ locut⁹ est vba hec? At illi direrūt: Vir m pilosus/⁊ zona pellicea accinct⁹ n b renibus. Qui ait: Helias thesbites est. ¶Misitq; ad eū quinqua/ † genariū p̄ncipē: ⁊ q̄nquaginta viros q̄ erāt sub eo. Qui a scendit p ad eū: sedētiq; i vertice mōtis/ait: Homo dei/rex ꝑcepit vt descen q ad ꝓsulēdū beelzebub mittit q̄n p modos illicitos: ⁊ maxime p sortilegia ⁊ ꝓsimilia in q̄bus sūt q̄dā pacta cū demonib⁹ inita ꝫ suā infirmitatē remediū q̄rit. f ¶Angel⁹ aūt dñi locut⁹ est ad he. s. ad indicādū ochozie mortē suā ꝓpiquā. Per q̄ significat obstinati supbi dānatio: quā debet denūciare ꝓstāter p̄dicator ꝓbitat⁹ ꝫ supbos in sua malicia obstinatos. Per ꝫ aūt q̄ mors ochozie sibi fuit duplicit nūciata. s. p nūcios ꝓprios ⁊ p heliā: significat duplex supbi dānatio. s. q̄tū ad corpus ⁊ aiam. † ¶Misit ad eū q̄nq̄genariū p̄n. Per ou

rebellauit: sz tpe filij sui q̄ erat pusillanimis. c ¶Leciditq; ochozias p cācellos. i. deambulatoria. d ¶Et egrotauit. q⁊ ex casu cōquassatus fuit. e ¶Misitq; nūcios. ꝫ cōsilio matris sue iezabel q̄ erat idolatrię pessima: ⁊ ideo fecit eū recurrere ad idolū ⁊ nō ad deū. Aliquādo em̄ in idolis demones dabāt responsa deo p̄mittente ꝓpter malicia⁊ recurrētiuz ad idola: p quaz demerebant vt in suo erroze detinerēt. f ¶Angelus autem domini locutus est ad heliam thesbitem dicens. Hic consequenter describit helie constātia mortem eius p̄dicentis: cū dicit: g ¶Nūquid non est deus in israel vt eatis ad cōsulendū beelzebub deum accaron. quasi diceret: vos ostenditis facto q̄ credatis ibi nō esse deum: qui possit respōdere vobis. h ¶Ozobrem: id est ꝓpter infidelitatem.

i ¶Morte morieris. per diuinaz sententiā. k ¶Reuersiq; sunt nūcij ad ochoziā. ꝓpter verbum helie eis dictuz ex pte dñi. l ¶Qui dixit eis: quare reuersi estis? Hic consequēter describit obstinatio regis volentis punire ꝓphetā ꝓpter dei sententiam. Primo tamē inquirit de persona dicens: Cuius figure ⁊ habit⁹ est? Et sequit: m ¶Vir pilosus: id est habens habitū hirsutū: sicut de sancto iohāne baptista dicit Matth. iij. q⁊ habebat vestimentū de pilis camelorum ⁊ in hoc cōmendat eum scriptura de vilitate ⁊ asperitate habitus. Ex quo etiam sequit q⁊ nimia mollicies ⁊ curiositas est vitiosa. Unde Matth. xj. ca. a. dicit saluator ad laudē iohannis baptiste: Quid existis in desertū videre hominē mollibus vestitū: qd negatiue d iohāne dicit. ideo subdit: Ecce q̄ mollibus vestiunt in domibus regū sunt.

n ¶Et zona pellicea accinctus renibus. In hebreo habet: ç̄ona de corio. vtrū aūt illud coriū esset pilosum vel non: de scriptura non habetur.

o ¶Misitq; ad eū quinquagenariū p̄ncipem: ⁊ quinquaginta qui erāt sub eo. Solebat em̄ q⁊ violēter adduceret si recusaret venire ⁊ puniretur. p ¶Qui ascendit ad eum ꝛc. Erat em̄ i monte vacans vite contemplatiue. q ¶Homo dei: rex p̄cepit vt descēdas. Cognouit autē helias per reuelationē q⁊ irri/

✻ sozie voca.

Moraliter

Moraliter. a ¶Preuaricat⁹ est aūt mo. in isr̄l ꝛc. Sequit: c ¶Leciditq; ochozias p cancellos cenaculi ꝛc. Cenaculū est ps dom⁹ superior. Mā idē est q̄d solariū: ⁊ iō sigt altitudinē supbie. Per ochoziā aūt idolatrā significat supb⁹: q̄ deo repugnat ei⁹ auferēdo culturā. Jgit⁹ ochozias cadit de cenaculo q̄n iudicio dei supbus deijcit a statu suo: ꝫm illud Prouerb. xvij. c. Qui altā fac⁹ domū suā/q̄rit ruinā. d ¶Et egrotauit. Tūc em̄ supbus ex suo casu egrotat q̄n ꝓpt̄ hec cōtra deū murmurat. e ¶Misitq; nūcios di. ad eos. Jte cō. ꝛc. Tūc em̄

os p̄mos

Actū est aūt Ca. II cū leuare vellet heliā per turbinē. Turbo. i. validissim⁹ vent⁹. rapuit heliā i celū aeriū. Añ volucres celi. vt in secretā quandā terre regionē repēte illū deponeret: vbi i magna tā carnis z spūs quiete viueret: q̄usq; in fine mūdi mortis debitum soluat. Curr⁹ igneus q̄ raptus ō:angeli/ce sunt virtutes:quarū operatione subleuat⁹ est. ¶ Subleuatio helie ascensionē dñi significat. helias in curru ascendit:q; hō purus adiutorio egebat alieno. Redemptor noster nō curru:q; qui oīa fecerat:super omnia sua virtute ferebat. In designatiōe ascensiōis sue dñs prenūcios z testes habuit:vnū ante legem:alterū sub lege. vt q̄nq; veniret ipse q̄ veraciter penetraret celos. Qui credētibus q̄z carnis mūdiciam largirēt z sub eo p̄ incremēta temporū virtus castitat⁹ excresceret. Trāslatus nanq; est enoch per coitum generās z genitus. Rapt⁹ ℣ helias tm̄

Gen.5.c

Nico.de lyra

✻ sozie vocabat eū hominē dei:et q̄ p̄sentaneus erat regi in peccato idolatrie z punitiōe helie:z silr illi qui cum eo erāt: et ex hoc ex dei sententia erant puniendi. p̄opter q̄d diuinā sentētiā ꝓnunciauit dicēs:

a ¶ Si homo dei sū. vere et nō irrisorie. b ¶ Descēdat ignis de celo z deuoret te z q̄nq̄ginta tuos. hoc mō beat⁹ Petr⁹ mortis sententiā ꝓnūciauit sup ananiam z vxorē suā: vt habet̄ Act̄. v. a.

B Et sicut dictū est de isto q̄nquagenario p̄mo:ita dicēdū de scō. Tertius ꝑo quinq̄genarius fuit abdias: vt dicunt doctores hebrei z catholici: qui timebat deum valde: vt habet̄. ℟. iij. li. xviij. ca. et ꝓpter h̄ humiliauit se coraz deo z helia eⁱ⁹ seruo. c ¶ Locutus est aūt angelus dñi. Hic ꝓñr describit cōstantia helie denūciantis regi mortem in sua facie:angelo eū assecurāte/cū ō:: d ¶ Descēde cū eo ne timeas. Precepit aūt eū descēdere z coā rege cōparere ne abdias rediens sine ipo a rege puniret:et assecurauit eū vt ꝓstanter loquerētur:sicut ptz in lra:nec tm̄ ꝓpter hoc fuit retent⁹ vel punit⁹: q; scribitur Prouerb. xxj. a. Cor regis i manu dñi:quocūq; voluerit vertet illud: et iō licet ochozias intēderet eū punire: tm̄ a deo territ⁹ nō fuit ausus mutire. e ¶ Mortu⁹ est ergo iuxta sermonē dñi. Hic ꝓñr vltimo describit mors ochozie z fratris sui substitutio:q; non habebat filiū. f ¶ Anno scdo ioza filij iosaphat regis iude. istud videtur esse falsum:q;. ℟. iij. li. ca. vlti. ō:: q̄ iosaphat regnauit. xxv. annis. et ibidem subdit q̄ ochozias cepit regnare sup isrl āno. xvij. iosaphat regis iuda. Et ibidē ō:: q̄ ochozias regnauit tm̄ duob⁹ annis z adhuc imꝑfectis. Ex quib⁹ sequit q̄ ochozias mortu⁹ fuit. xviij. anno regni iosaphat: z sic de regno iosaphat adhuc remanebant. vij. anni futuri. Ex h̄ videt falsum q̄d dicit hic q̄ ioza frater ochozie z ei succedens cepit regnare āno

das. Rñdēsq; helias/dixit q̄nq̄genario: † Si hō dei sū descēdat ignis a b ō cęlo z deuoret te z q̄nq̄gita tuos. Descēdit itaq; ignis ō cęlo: z deuorauit eū z q̄nq̄gita q̄ erāt cū eo. Rursūq; misit ad eū ꝓncipē q̄nq̄genarium alterū: z q̄nq̄ginta cū eo. Qui locut⁹ ē illi: Hō dei/h̄ dicit rex: Festina descēde. Rñdēs helias ait: Si hō dei ego sū/ descēdat ignis de cęlo z deuoret te z q̄nq̄ginta tuos. Descēdit ḡ ignis ō cęlo z deuorauit illū z q̄nq̄gita ei⁹. Iterū misit ꝓncipē q̄nq̄ †

¶ hic est abdias.

genariū tertiū z quinq̄gita q̄ erāt cū

a ¶ quia humiliter accessit.

eo. Qui cū veīsset:cūruauit genua cōtra heliā:z p̄cat⁹ est eū/z ait: Hō dei:noli despicere aiam meā/z aias huoz tuoz q̄ mecū sūt. Ecce descēdit ignis de cęlo z deuorauit duos ꝓncipes q̄nq̄genarios ꝓmos:z q̄nq̄genos qui cū eis erāt. Sz nūc obsecro vt miſ̄earl aię meę. Locut⁹ ē āt c angelus dñi ad heliā dicēs: Descēde cū eo/ne timeas. Surrexit igit̄ z descēdit cū eo ad regē z locut⁹ ē ei: Hęc dicit dñs: Quia misisti nūcios ad ꝓsulēdū beeęcebub deū accaron q̄si nō eēt de⁹ in isrl̄a quo posses interrogare sermonē: ideo de lectulo sup quē ascēdisti nō descendes:sed

¶ vel autem.

morte morieris. Mortu⁹ ē ergo iu/ e xta sermonē dñi quē locut⁹ ē helias z regnauit ioza frater eius p̄ eo:anno secūdo ioza filij iosaphat regis iuda. Nō eī habebat filiū. Reliqua autē verboz ochozię quę operatus est:nōne hęc scripta sūt in libro sermonū dieī regum israel? Ca. II

Actū est aūt cū leuare s a vellet dñs heliaz p turbinem in cęlū: ibant helias z heliseus ō galgalis. Dixitq; helias ad heliseū: Sede hic:quia dñs misit me vsq; in bethel. Cui ait heliseus: Viuit dñs et viuit aia tua q; nō derelinquam te. Cumq; descendissent bethel:egressi sūt filij ꝓphetaz q̄ erāt in bethel ad heliseū/z dixerūt ei: Rūq̄d nosti:q; b hodie dominū tollet dominū tuum

regnare anno scdo ioza filij iosaphat: ℣ īmo q̄ septē annos cepit regnare añ. ℟. xviij. anno regni iosaphat. Ad hoc respondēt hebrei dicētes: q̄ q; iosaphat fuit in periculo mortis in ramoth galaad:vt habet̄. ℟. iij. li. ca. vlti. iō extūc filiū suum ioza regem instituit: ne post mortē suam de regno inter filios suos esset ꝓtentio. z sic fili⁹ eius octo annis regnauit cū eo: qui octo anni aliq̄n cōputant̄ in regno patris aliquādo i regno filij. z q̄n dicit̄ hic q̄ ioram frater ochozie cepit regnare secūdo āno ioza filij iosaphat. hic accipit̄ annus secundus ioza filij iosaphat: quo cepit regnare cū patre: et ille fuit annus decimus/octau⁹ p̄r̄is: vt h̄r̄. j. iij. ca.

✻ os p̄mos p̄ncipes q̄nq̄genarios ex Moraliter mādato ochozie supbe loquētes cū helia signant̄ ministri hominis supbi deseruiētes ei in sua malicia: quos ignis cum suis socijs deuorauit. Per quod ostendit̄ q̄ ignis gehenne debet̄ ministris supbie. † ¶ Iterū misit ꝓncipē quinq̄genariuz tertium ꝛc. Per istū qui nō volūtate ochozie sed sua ꝓpria locut⁹ fuit humilit̄ cū helia: bonus seru⁹ hoīs tm̄ mali designat̄. et sic cū suo dño z ministris malis nō accipit dānatiōez sz cū suis socijs saluat̄.

Actū ē aūt. Hic Ca. II ꝓñr describit ascēsus helie i Diuisio celū: z p̄mo describit ei⁹ trāslatio. scdo heliseī substitutio/ibi: Heliseus aūt. Prima in duas. q; p̄mo describit helie circūit⁹. scdo ei⁹ rapt⁹/ibi: Cū q; trāsissent. Circa p̄mū sciendū q̄ helias p̄scies suam trāslationē post̄q; fuerat in galgal: q̄ locus ē iux̄ iordanē: q̄ ꝑtz ex h̄ q̄ filij isrl̄ iordane trāsito ibi p̄mo posuer̄t castra: z ibi portaueīt. xij. lapides ō iordane: vt h̄r̄ Josue. iiij. in/de trāsijt in bethel: z inde hiericho: et inde redijt ad iordanē: vt ꝑtz in lra: et sic fecit quendā circūitū. Ratio aūt huius fuit: q; galgala loc⁹ sacer reputabatur. Cū q; filij isrl̄ ibi p̄mo posuerūt castra iordane trāsito: vt dictū ē. Cū q; filij isrl̄ ibi circūcisionē fecerūt et pascha celebrauer̄t: vt h̄r̄ Josue. v. In bethel aūt z hiericho manebant filij ꝓphetarum: vt patet in littera: et isti erant viri religiosi simul collegiati: vacantes oratiōni z contemplationi quorum alii qui habebāt spiritum ꝓphetie: z tales fuerunt p̄mo congregati sub samuele ꝓpheta. sicut dictum fuit. ℟. j. li. ca. x. et postea sub alijs ꝓphetis excellentibus:ꝓpter quod dicebant filij prophetarum: id est discipuli eorum: sicut dicit Ra. Sa. super locum istum: Helias igitur ante translationem suam voluit videre loca ista: galgalam ꝓpter loci sanctitatem: bethel z hiericho ꝓpter discipulorum suorum congregationez: et quia ibi volebat dimittere heliseuz: vt patet in textu: et ex dictis patet littera vsq; ibi: b ¶ Nūquid nosti: q; hodie dñs tol. dñm tuū a te. Ex q̄ patet q̄ dictū est. ℟. i. q̄ aliqui eorū habebant spiritum prophetie p̄ quē p̄scibant trāslationē helie. Qui respōdit:

✻ Et ego

Moraliter. g ¶ Factum est autem cum leuare vellet dominus heliaz p turbinē ꝛc. Moraliter

Allegorice per ascensum helie in celum ascensio dñi nostri ieū christi fuit figurata: sicut dicit Rabani glo. z interꝑtatio nominis ad hoc aptat. nam helias ascendēs dñs interpretatur.

 ✻ Ecce curr⁹

helias tm̃ p coitū genit⁹. Assūptus est dn̄s p coitū nec generās nec generat⁹. a ¶ Fiat in me. Helias spū̃ pphetali ⁊ operatiõe miraculoꝝ excellēter pollebat: geminā ḡ gratiā quā helise in magistro vigere cognoscebat sibi tribui rogauit. Ūñ patz q̄ nõ esse discipulū sup magistrū postulauit. ¶ Raba. Fiducia petēdi accepta a dño ecclia postulat duplicē spiritū xp̄i. ⁊ qz remissiõe pctoꝝ indiget q̄ nõ eguit xp̄s: ⁊ munere ꝑtutū q̄s ex plenitudine sua p spiritū sanctū tribuit: xp̄s q̄ ascēdēs in altū captiuā du. cap. de. do. ho. illis videlicet q̄ spem suaz in illo ponūt. Hic est qđ ait: b ¶ Si videris qñ tollar a te. i. si oculos fidei aperuer⁊: ⁊ cū passiõe ⁊ resurrectõe etiā ascēsionem meam fideliter crediderīs: petitionis tue effectum consequeris.

¶ Palliū he.

Nico. de lyra.

a ¶ Et ego noui. Ex q̄ ptz q̄ helise iā habebat spiritū pphetie: nõ tñ i tanta plenitudine sicut postea habuit.

b ¶ Silete. Volebat em̃ q̄ de b̄ in p̄sentia helie loq̄ret: ne ab helia ⁊ ipis sil' incitaret ad remanendū ibidē: qz volebat remanere cū magistro suo q̄ntū̃ poterat. c ¶ Tulitq̄ helias pallium suū ⁊ inuoluit. i. plicauit aptādo ip̄m ad pcutiendū aq̄s. d ¶ Que diuise sūt. Nõ p aliquā ꝑtutē q̄ erāt in pallio: sed ꝑtute diuina q̄ voluit oñdere meritū helie: sicut ad declarādū merita sctoꝝ aliq̄ñ dant a deo sanitates ad tactuz vestimẽtoꝝ ip̄oꝝ. e ¶ Cūq̄ transisset. Hic cõsequēter describit helie raptus. ⁊ p̃mo describit ei⁹ amicabilis cõdescẽsio. secūdo mirabilis ascensio / ibi: Cūq̄ pgerēt. Primū ostēdit in b̄ q̄ obtulit se heliseo ad faciēdū qđ posset pro eo dicēs: Postula qđ vis ꝛc. Et ꝛbdit helisei petitio: f ¶ Obsecro vt fiat duplex spūs tu⁹ in me. Dicit Rabbi sa. q̄ petijt habere spiritū in dupla ꝓportiõe respectu helie: ⁊ ad h̄ inducit q̄ octo miracula tm̃ scribunt facta p heliā in h̄. iij. li. ⁊. iij. Primuz est clausio celi. secūdū ꝓtinuatio farine ⁊ lechiti. tertiū suscitatio filij vidue. quartum descẽsus ignis in mõte carmeli. q̄ntū impetratio pluuie. sextum descẽsus ignis sup p̃mū q̄nq̄genariū. septimū sup secundū. octauū diuisio iordanis vt trāsirēt p siccum.

Sedecim ī heliseo ⁊ Ecc. 48. b

¶ Sedecim ꝺo scribunt ī heliseo: Primū est iordanis diuisio. Secūdū aq̄rū sanatio. Tertium puerorum laceratio. Quartū aque īpetratio ꝓ tribus regibus. Quintū olei multiplicatio. Sextū sunamitis fecūdatio. Septimū filij eius suscitatio. Octauū pulmẽti dulcoratio. Nonū panū multiplicatio. Decimū naamā leprosi curatio. Undecimū giezi infectio. Duodecimū ferri natatio. Decimūtertiū oculoꝝ pueri sui aptio advidēdū equos ⁊ curr⁹ igneos ad defensionē ip̄oꝝ. Decimūquartū aduersarioꝝ excecatio. Decimūq̄ntū abūdãtia victualiū inopinata in porta samarie. Sextūdecimū suscitatio mortui ad tactū ossiū heliseī. Sz istud dictū nõ videt̃ ꝓuenies: p̃mo qz nõ ꝓcordat lr̃e sequẽti vt videbit̃. secūdo qz nõ cõcordat rõni. Dicit em̃ saluator Matth̃. ca. x. c. Nõ est discipulus sup magistrū. ⁊ iõ p̄sumptuosū fuisset si heliseꝰ duplā potestatē respectu magistri sui petiuisset: nec valet illud qđ inducit̃ de plurib⁹ miraculis: qz forsitan helias fecit plura q̄z heliseꝰ: licet nõ sint scripta: qz nõ oia scribunt̃: p̃m qđ ꝺr Joh̃. vlti. Item Johes baptista nullū miraculū fecit: vt ꝺr Joh̃. x. tñ de ip̄o dicit saluator: Inter natos mulier nõ surrexit maior iohanne baptista. Dicẽdū igit̃ cū alijs doctoribꝰ nostris q̄ heliseꝰ nõ petiuit ip̄m in dupla ꝓportiõe respectu helie: vt sic ei p̃ferret: ⁊ petiuit q̄ duplex gr̃a q̄ erat in helia. s. gr̃a miraculoꝝ: ⁊ gr̃a pphetie q̄ sunt tie que sunt gratie distincte: p̃m qđ dicit Aplꝰ. j. Cor. xij. ī ip̄o fierēt: vt sic magistro suo assimilaret̃: qz p̃m dictū saluatoris: perfectus oīs erit / si sit sicut magister ei⁹. g ¶ Rem difficilem ꝛc. Tū qz tal' gr̃a nõ pōt dari nisi a ꝺo imediate. Tū qz pauci pphe legūt vtrāq̄ gr̃am habuisse. h ¶ Attamẽ si videris me qñ tollar a te. qđ exponit Rab. sa. sic: Si videris me ꝛc. idē ẽ ac si diceret: q̄diu sū tecuz ī statu cõi hoīm nõ possū istꝺ facere: sz qñ tollar hinc ad supioꝝ statū tūc potero: qđ nõ ẽ itelligẽdū effectiue: qz solus deꝰ efficit vtrāq̄ gr̃az: sz ipetratiue: qz tūc pces helie essent magis efficaces: ista tm̃ expositio nõ ꝓsonat lr̃e: qa helias ī raptu ita poterat orare p heliseo: si nõ videret eū tunc ac si videret: ita q̄ visio heliseī nihil videbat facere ad h̄ q̄ pces helie eẽnt efficaciores p eo: ⁊ tm̃ dicit helias. Si videri⁊ me qñ tollar a te erit. si ãt nõ videri⁊ / nõ erit. ⁊ iõ aliꝰ dicẽdū. Spūs ei sctūs put vult tangit corda pphaz: ⁊ iõ aliq̄ñ reuelat aliqđ futuꝝ pfecti⁹: aliq̄ñ min⁹ pfecte: aliq̄ñ ꝓditionaliꝰ: ⁊ aliq̄ñ absolute: sic j. ca. xiij. dixit heliseꝰ regi ioas: Percute iaculo terrā. Reuelatū em̃ erat heliseo q̄ totiēs pcuteret syriā q̄tiēs pcuteret iaculo terrā: vt ptz ex lr̃a seq̄nti ibidē: nõ tm̃ erat sibi reuelatū q̄ esset percussur⁹ terrā trib⁹ vicib⁹ tm̃. ⁊ sic fuit i pposito vt videt̃. Fuit em̃ reuelatū heliē: q̄ si heliseꝰ euz videret in raptu ei⁹ petitio impleret̃: aliē nõ. tñ nõ fuit sibi reuelatū q̄ esset eū visurus p tūc.

i ¶ Cūq̄ pgerent. Hic p̃r ponit ascēsio mirabilis ip̄i⁹ helie / cū ꝺr: Cūq̄ pgerēt ⁊ icedētes sermocinarent̃. Helias em̃ ifozmabat heliseū de vnctiõe duoꝝ regū. s. iehu ⁊ aḡabel ad puniēdū idolatras ⁊ de ꝓsolatiõe pphetaꝝ ⁊ alioꝝ fideliū. k ¶ Ecce currus igneꝰ ꝛc. ista fuerūt formata ꝑtute diuina vel angelica: ad oñēdū q̄ helias nõ ascēdebat ī celuz ꝑtute ꝓpria sic̃ xp̄s: in cui⁹ ascēsiõe nõ apparuit aliq̄s curr⁹. l ¶ Et ascendit helias p turbinē ī celū. nõ sidereū vel empyreū: sz aereū tm̃: vt helias p aerē portaret̃ ad locuz distātē sic̃ abacbuc p angelū fuit portat⁹ de iudea ī chaldeā. Locꝰ ãt ad quē deportat⁹ fuit helias ꝑm doctores catholicos ⁊ hebreos est padisus terrestris vbi enoch ante fuerat trāslat⁹: ⁊ inde circa finē mūdi ambo ꝓcessuri sūt ad p̃dicādū ꝺ pfidiā antixp̄i. m ¶ Heliseus ãt. helia trāslato. Hic ꝓsequēter describit heliseī ꝛbdi stitutio. ⁊ p̃mo substituit. secūdo suspitio ꝺ eū tollit / ibi: Et venientes. tertio aque corruptio pellit̃ / ibi: Dixerūtq̄. q̄rto iniusta derisio punit̃ / ibi: Ascēdit ãt. Circa p̃mū ꝺr: Heliseꝰ ãt videbat. ⁊ p h̄ ptz ei⁹ petitio adimpleta ꝑm q̄ dixerat sibi helias. n ¶ Pat̃ mi. Ex hoc patet qđ dictū est supra. s. q̄ discipuli pphetaꝝ dicebant eoꝝ filij. o ¶ Curr⁹ israel ⁊ auriga ei⁹. Curr⁹ em̃ supportat: ⁊ auriga dirigit: sic helias populū israel supportauerat: defect⁹ supplẽdo: sic̃ ptz. ꝺ. iij. li. ca. xviij. in impetratiõe pluuie ꝓclitāti pp̃lo isr̃l. sibi ip̄m reduxit ad verā fidē vni⁹ dei p ipetrationē ignis sup holocaustū suū. ad declarationē vere deitat̃: ꝓpter qđ tūc clamauit popul⁹: Dn̄s ip̄e est deꝰ. In hebreo habet: Curr⁹ isr̃l ⁊ militia ei⁹: id est potẽtior ad defensionē israel q̄z militia cū currib⁹ bellicis: p̃m q̄ exponit Rab. sa. p ¶ Apphēditq̄ vestimẽta sua ⁊ sci. il. in du. p. eo q̄ nõ poterat ampli⁹ mgr̃o suo associari.

Aliter

✻ Et leuauit

✻ k ¶ Ecce currus igneus ⁊ equi ignei. p quos significant angeli sancti q̄ p̃stiterūt obsequiū in ascensiõe xp̄i. Mā in tali specie venerūt in auxiliū heliseī: vt habet̃. infra. vi. ca.

✻ Requieuit

a te: Qui rñdit: Et ego noui. Si a b lete. Dixit aũt helias ad heliseū: Sede hic qz dn̄s misit me in hiericho. Et ille ait. Viuit dn̄s ⁊ viuit aia tua: qz nõ derelinquaz te. Cūq̄ venissent hierichō: accesserūt filij pphetaꝝ q̄ erāt hierichō ad heliseū / ⁊ dixerūt ei: Nūq̄d nosti: qz hodie dn̄s tollet dn̄m tuuz a te: Et ait: Et ego noui: silete. Dixit autē ei helias: Sede h̄: qz dn̄s misit me vsq̄ ad iordanem. Qui ait: Viuit dn̄s ⁊ viuit aia tua: qz nõ derelinquā te. Jerunt igit̃ ambo pariter: ⁊ q̄nquaginta viri de filijs pphetarū secuti sūt. Qui ⁊ steterūt ecõtra longe. Illi aũt ambo stabãt sup iordanez. Tulitq̄ helias pallium suū ⁊ inuoluit illud: ⁊ percussit aquas: q̄ diuise sūt in vtrāq̄ partē: ⁊ trāsierunt ambo per siccū. Cūq̄ trāsissent: c

a ¶ xp̄s caput nostrū ad eccliam corꝑ suū.

b ¶ petite ⁊ accipietis.

helias dixit ad heliseū: Postula qđ vis vt faciã tibi: anteq̄ tollar a te. Dixitq̄ heliseꝰ: obsecro vt fi d

¶ spūs tui largitio.

at in me duplex spirit⁹ tu⁹. Qui respõdit. Rẽ difficilẽ postulasti. e

b Attamẽ si videris me qñ tollar a te / erit tibi qđ petisti. Si aũt non videri⁊ / nõ erit. Cūq̄ pgerẽt / ⁊ incedẽtes ꝑmocionarent̃: ecce currus igneꝰ ⁊ equi ignei diuiserunt vtrūq̄ ⁊ ascẽdit helias p turbinẽ in celū. Heliseꝰ ãt videbat ⁊ clamabat: Pater mi: pat̃ mi: curr⁹ israel ⁊ auriga ei⁹. Et nõ vidit eū amplius. Apphẽditq̄ vestimẽta sua: ⁊ scidit illa ī duas partes.

tie que sunt gratie distincte: p̃m qđ dicit Aplꝰ. j. Cor. xij. ī ip̄o fierēt: vt sic magistro suo assimilaret̃: qz p̃m dictū saluatoris: perfectus oīs erit / si sit sicut magister ei⁹. g ¶ Rem difficilem ꝛc. Tū qz tal' gr̃a nõ pōt dari nisi a ꝺo imediate. Tū qz pauci pphe legūt vtrāq̄ gr̃am habuisse. h ¶ Attamẽ si videris me qñ tollar a te. qđ exponit Rab. sa. sic: Si videris me ꝛc. idē ẽ ac si diceret: q̄diu sū tecuz ī statu cõi hoīm nõ possū istꝺ facere: sz qñ tollar hinc ad supioꝝ statū tūc potero: qđ nõ ẽ itelligẽdū effectiue: qz solus deꝰ efficit vtrāq̄ gr̃az: sz ipetratiue: qz tūc pces helie essent magis efficaces: ista tm̃ expositio nõ ꝓsonat lr̃e: qa helias ī raptu ita poterat orare p heliseo: si nõ videret eū tunc ac si videret: ita q̄ visio heliseī nihil videbat facere ad h̄ q̄ pces helie eẽnt efficaciores p eo: ⁊ tm̃ dicit helias. Si videri⁊ me qñ tollar a te erit. si ãt nõ videri⁊ / nõ erit. ⁊ iõ aliē dicẽdū. Spūs ei sctūs put vult tangit corda pphaz: ⁊ iõ aliq̄ñ reuelat aliqđ futuꝝ pfecti⁹: aliq̄ñ min⁹ pfecte: aliq̄ñ ꝓditionaliꝰ: ⁊ aliq̄ñ absolute: sic̃ j. ca. xiij. dixit heliseꝰ regi ioas: Percute iaculo terrā. Reuelatū em̃ erat heliseo q̄ totiēs pcuteret syriā q̄tiēs pcuteret iaculo terrā: vt ptz ex lr̃a seq̄nti ibidē: nõ tm̃ erat sibi reuelatū q̄ esset percussur⁹ terrā trib⁹ vicib⁹ tm̃. ⁊ sic fuit i pposito vt videt̃. Fuit em̃ reuelatū heliē: q̄ si heliseꝰ euz videret in raptu ei⁹ petitio impleret̃: aliē nõ. tñ nõ fuit sibi reuelatū q̄ esset eū visurus p tūc.

i ¶ Cūq̄ pgerent. Hic p̃r ponit ascēsio mirabilis ip̄i⁹ helie / cū ꝺr: Cūq̄ pgerēt ⁊ incedẽtes sermocinarent̃. Helias em̃ ifozmabat heliseū de vnctiõe duoꝝ regū. s. iehu ⁊ aḡabel ad puniēdū idolatras ⁊ de ꝓsolatiõe pphetaꝝ ⁊ alioꝝ fideliū. k ¶ Ecce currus igneꝰ ꝛc. ista fuerūt formata ꝑtute diuina vel angelica: ad oñēdū q̄ helias nõ ascēdebat ī celuz ꝑtute ꝓpria sic̃ xp̄s: in cui⁹ ascēsiõe nõ apparuit aliq̄s curr⁹. l ¶ Et ascendit helias p turbinē ī celū. nõ sidereū vel empyreū: sz aereū tm̃: vt helias p aerē portaret̃ ad locuz distātē sic̃ abacbuc p angelū fuit portat⁹ de iudea ī chaldeā. Locꝰ ãt ad quē deportat⁹ fuit helias ꝑm doctores catholicos ⁊ hebreos est padisus terrestris vbi enoch ante fuerat trāslat⁹: ⁊ inde circa finē mūdi ambo ꝓcessuri sūt ad p̃dicādū ꝺ pfidiā antixp̄i. m ¶ Heliseus ãt. helia trāslato. Hic ꝓsequēter describit heliseī ꝛbdi stitutio. ⁊ p̃mo substituit. secūdo suspitio ꝺ eū tollit / ibi: Et venientes. tertio aque corruptio pellit̃ / ibi: Dixerūtq̄. q̄rto iniusta derisio punit̃ / ibi: Ascēdit ãt. Circa p̃mū ꝺr: Heliseꝰ ãt videbat. ⁊ p h̄ ptz ei⁹ petitio adimpleta ꝑm q̄ dixerat sibi helias. n ¶ Pat̃ mi. Ex hoc patet qđ dictū est supra. s. q̄ discipuli pphetaꝝ dicebant eoꝝ filij. o ¶ Curr⁹ israel ⁊ auriga ei⁹. Curr⁹ em̃ supportat: ⁊ auriga dirigit: sic helias populū israel supportauerat: defect⁹ supplẽdo: sic̃ ptz. ꝺ. iij. li. ca. xviij. in impetratiõe pluuie ꝓclitāti pp̃lo isr̃l. sibi ip̄m reduxit ad verā fidē vni⁹ dei p ipetrationē ignis sup holocaustū suū. ad declarationē vere deitat̃: ꝓpter qđ tūc clamauit popul⁹: Dn̄s ip̄e est deꝰ. In hebreo habet: Curr⁹ isr̃l ⁊ militia ei⁹: id est potẽtior ad defensionē israel q̄z militia cū currib⁹ bellicis: p̃m q̄ exponit Rab. sa. p ¶ Apphẽditq̄ vestimẽta sua ⁊ sci. il. in du. p. eo q̄ nõ poterat ampli⁹ mgr̃o suo associari.

Aliter

✻ Et leuauit

✻ k ¶ Ecce currus igneus ⁊ equi ignei. p quos significant angeli sancti q̄ p̃stiterūt obsequiū in ascensiõe xp̄i. Mā in tali specie venerūt in auxiliū heliseī: vt habet̃. infra. vi. ca.

✻ Requieuit

A

a ¶Palliū helie. Raba. Incarnatio ē p quā leti fluuiū di/rupit: nobisq; trāsitū ad vitā p̄pauit: ꝙ helise⁹ post trāsitū helie retinuit: q; fidē incarnatiōis ecclia post ascēsionē xp̄i reꝑuauit p quā p̄sentē vite fluct⁹ trāsire satagit: sz sicut helise⁹ nō nisi ꝺuocato noīe helie aḡs diuisit: ita ecclia nisi p ꝺuocationē noīs xp̄i: fructus vllas facere nō p̄t: de⁹ est em̄ q̄ opat in nobis ꝛ velle ꝛ pficere. b ¶Mittite in illud sal. Isido. Sal. i. sapiētia ī vase fictili. i. corpe hūano posita aḡs sanat. i. pp̄los ꝺulcedine ꝺilectiōis ꝛ bonoꝝ operū p xp̄i īcarnationē fecūdat. c ¶Ascēdit aūt inde he. ꝛc. Isido. Helise⁹ sal⁹ ōl. Is est q̄ saluator vocat cui illudūt iudei: q; in caluarie loco ascēsurus erat in cruce: sed xp̄s postq; ascēdit in celos sicut helise⁹ ascēdit ī bethel: id est in domū ꝺei. xl. secūdo anno īmisit ꝺuos vrsos de siluis gētiū. Uespasi anū. s. ꝛ Titū q̄ eos crudeli strage ꝺeiecerūt: ibiq; sanguis eoꝝ effusus est ꝙ ꝺñm suspēderūt.

Pbil. 2. b

Nico. de lyra

a ¶Et leuauit palliū helie qꝺ cecideratei. Nō a casu cecidit: sed ex ꝺiuina ordinatiōe: vt helise⁹ ipo opiret in signū ꝙ spūs helie reqescebat sup eū ꝛ ꝙ erat substitut⁹ loco ei⁹. Un̄ ꝛ in sua vocatiōe helias posuit palliū suū super eū: vt habet supra. iij. li. b ¶Percussit aḡs ꝛ diuisę sūt huc atq; illuc: ꝛ trāsijt helisę⁹. Ui dētes aūt filij pphetaꝝ q̄ erant in hiericho decōtra dixerūt: Reqe/uit spūs helię sup helisęū: Et ve/nētes in occursū ei⁹ /adorauerūt eū proni in terrā. Dixerūtq; illi: Ecce cū seruis tuis sūt q̄nq̄ginta viri fortes q̄ possūt ire ꝛ gr̄ere ꝺominū tuū: ne forte tulerit eū spūs ꝺñi: ꝛ piecerit eū in vnū mōtiuz: aut in vnā valliū. Qui ait: Noli/te mittere. Coegerūtq; eū ꝺonec acqesceret ꝛ ꝺiceret: Mittite. Et miserūt q̄nq̄ginta viros. Qui cū q̄sissent trib⁹ ꝺieb⁹ nō inuenerūt: ꝛ reuersi sūt ad eū. At ille habitabat in hiericho/ꝛ ꝺixit eis: Nūq̄d nō ꝺixi vobis: nolite mittere? Di/xerūt q̄ꝝ viri ciuitatī ad helisęum.

¶hiericho.

Ecce habitatio ciuitatī hui⁹ opti/¶vel pro.
ma est: sicut tuipe ꝺñe perspicī: sz aquę pessimę sūt ꝛ terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas nouū: ꝛ mittite in illud sal† Qꝺ cū attulissent/egressus ad fontē aquaꝝ: mi/¶verbū caro factū est.
sit in illū sal/ꝛ ait: Hęc ꝺicit ꝺñs: Sanaui aḡs has: ꝛ nō erit vltra ī eis moꝛs/neq; sterilitas. Sanatę p q̄ sūt aquę vsq; ad ꝺiez hāc/iuxta ꝛbū helisęi qꝺ locut⁹ est. Ascen/ꝺit aūt inde helisę⁹ in bethel. Cū/q; ascēderet p viā/pueri qui egressi sūt de ciuitate: ꝛ illuꝺebāt ei/ꝺicētes: Ascēde calue: ascende calue. Qui cū respexisset/vidit eos: ꝛ maleꝺixit eis in noīe ꝺñi. Egres† siq; sūt ꝺuo vrsi de saltu: ꝛ lacerauerunt ex eis quaꝺragintaꝺuos pueros. Abijt ā inde ī mōtē carmeli: ꝛ inde reuersus ē i samariā.

a Et leuauit palliū helię qꝺ cecide/a
rat ei: Reuersusq; stetit sup ripā iorꝺanis: ꝛ pallio helię qꝺ cecide/
rat ei pcussit aḡs† ꝛ nō sūt ꝺiuisę. b
Et ꝺixit: Ubi est de⁹ helię/etiam c
nūc: Percussitq; aḡs ꝛ ꝺiuisę sūt huc atq; illuc: ꝛ trāsijt helisę⁹. Ui/
ꝺētes aūt filij pphetaꝝ q̄ erant in
hiericho decōtra ꝺixerūt: Reqe/ꝺ
uit spūs helię sup helisęū: Et ve/e
nētes in occursū ei⁹ /adorauerūt f
eū proni in terrā. Dixerūtq; illi:
Ecce cū seruis tuis sūt q̄nq̄ginta
viri fortes q̄ possūt ire ꝛ gr̄ere ꝺo/g
minū tuū: ne forte tulerit eū spūs
ꝺñi: ꝛ piecerit eū in vnū mōtiuz:
aut in vnā valliū. Qui ait: Noli/h
te mittere. Coegerūtq; eū ꝺonec i
acqesceret ꝛ ꝺiceret: Mittite. Et
miserūt q̄nq̄ginta viros. Qui cū
q̄sissent trib⁹ ꝺieb⁹ nō inuenerūt:
ꝛ reuersi sūt ad eū. At ille habita
bat in hiericho/ꝛ ꝺixit eis: Nūq̄d
nō ꝺixi vobis: nolite mittere? Di/k
xerūt q̄ꝝ viri ciuitatī ad helisęum.

¶hiericho.

Ecce habitatio ciuitatī hui⁹ opti/l
¶vel pro.
ma est: sicut tuipe ꝺñe perspicī: sz m
aquę pessimę sūt ꝛ terra sterilis. At
b ille ait: Afferte mihi vas nouū: ꝛ
mittite in illud sal† Qꝺ cū attuli/
sent/egressus ad fontē aquaꝝ: mi/n
¶verbū caro factū est.
sit in illū sal/ꝛ ait: Hęc ꝺicit ꝺñs:
Sanaui aḡs has: ꝛ nō erit vltra ī o
eis moꝛs/neq; sterilitas. Sanatę p
c q̄ sūt aquę vsq; ad ꝺiez hāc/iuxta q
ꝛbū helisęi qꝺ locut⁹ est. Ascen/r
ꝺit aūt inde helisę⁹ in bethel. Cū/s
q; ascēderet p viā/pueri qui egres/
si sūt de ciuitate: ꝛ illuꝺebāt ei/ꝺi
cētes: Ascēde calue: ascende cal
ue. Qui cū respexisset/vidit eos:
ꝛ maleꝺixit eis in noīe ꝺñi. Egres/t
siq; sūt ꝺuo vrsi de saltu: ꝛ lacera
uerunt ex eis quaꝺragintaꝺuos
pueros. Abijt ā inde ī mōtē car
meli: ꝛ inde reuersus ē i samariā.

Ascendit aūt inde heliseus in bethel. ad visitandū cōgregationē prophetaꝝ ibidē manentiuz: qꝺ erat opus valde bonū: ꝛ cōmendatiōe dignū ꝛ nō derisiōe. r ¶Cūq; ascēderet per viā: quia locus erat excelsus. s ¶Pueri parui egressi sunt. edocti ad hoc ꝛ incitati a suis parētibus ꝺo latris/vt subsannarēt pphetā ꝺñi: ꝛ ideo maleꝺixit eis vt parētes eoꝝ in ipis punirent: ꝛ vt malicia parentū amplius nō imitarent. Sciebat em̄ ꝺeo reuelante mortē eoꝝ cito euenire post suā maleꝺictionē: quam ꝓtulit ex sentētia ꝺiuine iusticie.

L

¶Mystice exponēꝺo heliseus ascēdens in bethel: significat Mystice
ieſū xp̄m ascendentē in cruce: quē de/
riserūt iudei ꝑm̄ textū euāgelij. ꝓpē cui⁹ vltionē venert postea ꝺuo vrsi ī iudeā: sc̄z Tit⁹ ꝛ Uespasian⁹: q̄ ꝺestruxert lo/cū ꝛ occiꝺert gētē. xlij. āno p⁹ passiōez ꝺñi in vinꝺictā ip̄operij sibi facti.

✳ d ¶Reqeuit spūs helie sup Mozaliter
heliseū. p qꝺ significat ꝺescēsus spūl/ Alis†que
sancti sup aplos alioſq; ꝺiscipulos post ascensiones ꝺñi: q̄ spūs ꝺicitur ꝺuplex: sc̄z miraculoꝝ ꝛ pphetie. nā vterq; fuit in apostolis: vt ptz in Actibus aposto/loꝝ ꝛ eoꝝ legenꝺis. ¶Mozaliter autē p heliā in celū ascendentē/vir cōtemplatiuus significat: ꝛ interptatio noīs cōsonat: qꝛ sicut ꝺictū est helias ascen/ꝺens ꝺñs interptat. Et bene ꝺicit ascēdens ꝺñs; qꝛ nullus potest ascēdere p cōtemplationē in ꝺeū/nisi fuerit ꝺominus sensibiliū passionū. ¶Grego. in moral. Qui cōtēplatiōis arcem tenere ꝺesiderant/ꝑus necesse est vt in campo actiōis se per exercitiū ꝓbent. Qꝺ qui ꝺē exercitiū cōsistit in actibus moraliū virtutū. Per hoc aūt q̄ helias ī igneo curru ascēꝺit/significat q̄ ad culmē cōtēplatiōis pl⁹ facit ꝺilectiōis feruoꝝ q̄ꝝ splēꝺoꝝ cognitiōis. Un̄ ꝺicit Cōmentator sup ca. celestis hierarchie. Ubi sciētia fortis stat/ꝺilectio intrat. Per ꝙ aūt q̄ ascēꝺit in celū p turbinē/significat q̄ oīs contēplatio vite p̄sentis quātūcūq; D
sit eleuata: tamē habet obscuritatez annexam. Per hoc autez q̄ spūs helie requieuit sup heliseuz/significat q̄ bona ꝺoctrina magistri reꝺūꝺat ī bonū ꝺiscipulū. n ¶Egressus ad fon. aḡrū misit in illū sal. Per aquas itelligit ꝺoctrina. Prouer. xviij. a. Aq̄ ꝓfūꝺa ꝺba ex ore viri. Sz amare ꝺicūt qñ falsitas admiscet: qꝺ cōit ī ꝺoctrinis philosophicī iuenit: sz sanant p ōmissionē salis: qꝺ fit qñ p bonā ꝺiscretionē falsa separāt a vez: ꝛ sic sūt potabiles filijs p
pphetaꝝ: p q̄s significant studiosi sctārū De cō. ꝺist.
sc̄pturaꝝ. q ¶Ascēdit aūt inde he/ 3. c. aquam
li. in be. sicut ꝺictū est supra freq̄nter ī expositiōe sacre sc̄pture: ꝛ maxime mystica: fit trāsit⁹ ꝺe capite ad mēbra: ꝛ etiam ecōuerso: ꝓpter qꝺ sicut supra p heliseū significati sūt xp̄i ꝺiscipuli: sic p eū ꝺ pōt xp̄s significari. igit̄ p ascēsū heli/sei in bethel: q̄ ꝺom⁹ ꝺei iterptat: ascēsus xp̄i ī crucē significat. nam sctā crux ꝓpria celi noīat. s ¶Pueri p. egressi sūt de ci. ꝛ il. ei. p q̄s significati fuerūt sacerꝺotes: scribe ꝛ pharisei: q̄ ꝺicūt qui pueri ꝓpē ꝺefectū vere innocētie: ereūtes de ciuitate hierusalē ad locū vbi crucifix⁹ fuit xp̄s/illuꝺebāt ei: vt hī Dar. xv. c. † ¶Egressiq; sunt ꝺuo ꝛc. p q̄s significati fuerūt tit⁹ ꝛ vespasian⁹: q̄ venert ad occiꝺēꝺū ꝓncipes iuꝺeoꝝ ꝛ pp̄lm captiuāꝺū ī vinꝺictā vi tuperū xp̄o ab eis illati. Qꝺ fuit impletū anno. xlij. post passionē xp̄i: ꝛ ꝺ nūerus ānoꝝ significat⁹ fuit p nūez puerorū laceratoꝝ a ꝺuob⁹ vrsis.

Ascendit

E IOram vo filius achab ꝛc. Sequitur: La. III
a ¶Rex isrl̃ rex iu. rex edom ꝛc. Ra. Tres reges
ꝺ moab bellãtes rectores sũt fideliũ: q̃ p trinitat̃ fidẽ
ꝓtra mũdi ꝓncipẽ ꝛ pplm. i. pos hereticos: scismaticos atq̃
oes iniq̃s armis spũalib⁹ cõfligũt. Moab interpt̃at̃ de pre:

Joh.8.f illis ꝓuẽit ad q̃s dns dixit: Vos ex pa
tre diabolo est̃. hi aduersant̃ eccl̃ie mi
nis: psecutoib⁹ ꝛ dolo: sz p xpm q̃ caput
est christianoꝝ effugãtur.

S Facite alueũ

Nico.de lyra

IOrã vo. Supi⁹ po La. III
sita ẽ reg̃ ioram filij achab institu
tio. hic ponit̃ regni sui ꝓsecutio
ꝛ qr scꝑtura sil̃ narrat facta regũ ꝛ ꝓ
phetaꝝ eis ꝓtẽporaneoꝝ. heliseus aũt
Diuisio fuit hnic ioram ꝓtemporane⁹. ꝛ ideo ꝑ
mo describit̃ ꝓsecutio sui regni. secũdo
magnalia helisei/ ibi: Et ait iosaphat.
Prima i duas. qr ꝑmo ꝺscribit̃ dicti re
gimis ꝓditio. scõo reg̃ moab rebellio/
ibi: Porro mesa rex moab. Circa ꝑmũ
ꝑmittit̃ tps in q̃ icepit regnare/ cũ ꝺr:
b ¶Anno decimooctauo io. ꝛc. frat̃
em̃ su⁹ ochoçias cepit regnare ãno. xvij
regni iosaphat. vt dictũ fuit. s. iij. li. ca.
vlti. ꝛ regnauit duob⁹ annis incõplete
tm̃: ꝛ sic iorã q̃ successit ochoçie: cepit re
gnare in. xviij. anno regni iosaphat: tm̃
filij⁹ ei⁹ ia añ cepit regnare cũ eo. vt di
ctũ fuit ibidez. c ¶Et fecit ma. ꝛc. q̃
ĩtroduxerãt cultũ idoli baal: ꝛ iste amo
uit: sz in cultu vitulorꝝ q̃s fecerat hiero
boã remãsit. d ¶Porro mesa. Hic
ꝓm̃ describit̃ reg̃ moab rebellio q̃ fa
† cta fuit sub ochoçia mortuo achab pre
3.Re.22.a suo: sic ꝑ. s. j. ca. Sz hic repetit̃ eo q⁹ io
ram frat̃ ochoçie voluit eũ iterũ sub tri
buto redigere: ꝛ ꝑ vtute armoꝝ. ꝛ iõ ꝑ
mo describit̃ belli apparat⁹. scõo aq̃ de
fect⁹/ ibi: Perrexit igit̃. Circa ꝑmuz ꝺr
F Porro mesa rex moab nutriebat
mlta pecora. qr terra illa ẽ multũ pa
scual̃. e ¶Et soluebat ꝛc. p modũ
tributi. f ¶Centũ milia ꝛc. ita q⁹ si
adducerent̃ agni vl̃ arietes tonsi nõ e
rãt receptibiles. g ¶Cũq̃ mortu⁹
ꝛc. qr ochoçias erat pusillanimis ꝛ lan
guidus ꝑ pte tpis ex casu de cenaculo
suo. h ¶Egressus ẽ igit̃ ꝛc. ad con
gregandũ exercit⁹ ꝺ rege moab. ꝛ patz
ra vsq̃ ibi: i ¶Per desertũ ꝛc. Tũ
qr rex edom erat cũ eo in eodẽ exercitu.
Tũ qr dns voluit vt ibi paterent̃ aque
defectũ: ꝛ sic necesse haberẽt recurrere
ad heliseuz. k ¶Perrexerũt igitur
rex isrl̃. Hic ꝓm̃ ponit̃ aque defect⁹.
l ¶Rex edom. iste nõ erat ꝓprie lo
quẽdo rex: sed quidã prefect⁹ sub rege
iuda. vt magis patebit. j. viij. ca.
m ¶Nec erat aqua. vt necesse habe
rẽt recurrere ad heliseũ. n ¶Cõgre
uit. i. ꝺgregare permisit. o ¶Et ait
iosaphat. Hic incipit scꝑtura descri
bere magnalia helisei. ꝛ ꝑmo cõtum ad
id qđ fecit ad ꝺsolationẽ fideliũ. secũdo
cõtũ ad ꝺuersionẽ infideliũ ca. v. Circa
ꝑmũ ponit̃ primo miraculũ factũ ad cõ
solationẽ regis iude. scõo mulieris vi
due. in ꝓncipio q̃rti ca. tertio sunamit̃
13 Re.17.a deuote/ ibi: Facta est q̃ dies quedã. q̃r
et.18.c to cõgregatiõis famelice/ ibi: Erat autẽ
fames. Circa primũ heliseus ꝑmo reꝙ
ritur: scõo ab eo abundãtia aque simul
cũ victoria ꝓdicit�it/ ibi: Hunc autẽ. Cir
11 Re.16.d ca primũ dicit̃: Et ait iosaphat. qui
erat fidel̃ ꝛ deuotus. p ¶Est ne hic
ꝓpheta dñi

ꝓpheta domini vt deꝑcemur dñm p eum. tanq̃ per fa
miliarẽ sibi ꝛ amicũ: ad supplendũ nostrum defectũ. q ¶Est
hic heliseus filius saphat q̃ fundebat aquã sup ma
nus helie. hoc exponit cõmuniter de effusione aque p modũ
ministerij in ablutione manuũ: quia heliseus fuerat helie disci
pulus: ꝛ loco ei⁹ substitut⁹. vt ptz ex. s.
dictis ꝑcedenti ca. Alit̃ aũt exꝑit Ra.
Sa. de speciali fusione aque a casu sup
manus helie in monte carmeli qñ facie
bat aquã effundi super sacrificiuz: ꝛ tũc
ex digitis helie fluxerunt aque abundã
ter quasi ex fontibus fecundis. sicut di
ctum fuit. s. iij. li. ca. xviij. ꝛ ideo hoc fa
ctum hic repetitur: quasi diceret: iste est
aptissimus ad supplenduz nobis aque
defectũ: qr iam añ cũ a casu funderet a
quã sup man⁹ helie: aque fuerunt mul
tiplicate miraculose. r ¶Vade ad
ꝓphetas ꝑis tui ꝛ matr̃ tue. s. ie
çabel: q̃ palcebat ꝓphetas baal vt ha
bet̃. s. iij. li. xviij. s ¶Quare cõgre
gauit dns tres reges hos. i. ꝑmi
sit ꝓgregari. t ¶Vt traderet eos i
man⁹ moab. q. d. ꝺ facili poterit nos
capere nisi habeam⁹ beneficium aque.
v ¶Si non vultũ iosa. re. iu. eru
bescerẽ. denegando sibi petitionez su
am cum sit fidelis ꝛ deuot⁹. x ¶Nõ
attendissem quidem te. quia scꝑtũ
est̃ Ps. xliij. b. de viro pfecto. Ad nihi
lum deductus est in cõspectu eius mali
gnus: timẽtes aũt dominũ glorificat.
y ¶Nũc autẽ. Hic cõsq̃nter heli
seus pdicit eis abũdantiã aque ꝛ victo
riã: ꝑmittit̃ tn̄ ad hoc disposition cũ dicit:
z ¶Adducite mihi psaltẽ. Dicit ꝺ
✠ Ra. Sa.

Moraliter

Moraliter. a ¶Ioraz vo filius
achab ꝛc. In ꝑ ca. agit̃ de bello triuz
regũ. s. regis isrl̃: regis iuda: ꝛ regis e
dom: cõtra moabitas. moab aũt interꝑ
tatur ex patre. ꝓpter quod p moabitas
pñt intelligi peccatores. quib⁹ ꝺr Joh.
viij. f. Vos ex pre diabolo estis. Cõtra
istos pugnauerũt tres reges. s. beatus
Aug⁹. btũs Dominic⁹: ꝛ btũs Franci
scus: eoꝝ vitia fortiter impugnando: et
adhuc impugnãt p filios suos: ꝛ impu
gnabũt dño ꝓcedẽte. Dicunt̃ aũt tres
ꝓdicti sancti reges: nõ solũ qr sunt i ce
lis cozonati: sed qm̃ adhuc viuentes in
terris domauerũt motus sensualitat̃.
Grego. i moralib⁹. Sacre scripture te
stimonio sancti viri reges noiant̃ quis
cunctis motibus carnis ꝓlati nõ con
sentiendo succumbere: sed superãdo be
ne ꝓesse nouerũt. † ¶Per quam
viã ascendemus. at ille respondit: p
viam deserti. tres enim sancti predicti
vita ꝑsenti ad pugnandũ virili⁹ cõtra
pctõres ꝓcesserũt p viam deserti peni
tentie ꝛ obseruantie regularis.
m ¶Nec erat aqua exercitui ꝛc. p
istũ defectũ aque significat̃ defect⁹ tpa
lis substãtie: q̃ fluens ẽ ad modũ aque.
exercit⁹ aũt ꝓdictoꝝ regũ. i. filij eoꝝ ali
qñ patiunt̃ defectũ temporaliuz: ꝓpter
qđ necesse habẽt recurrere ad heliseũ:
qui interpt̃at̃ dei mei salus. ꝓpt qđ si
gnat dñm nr̃m iesum christuz: q̃ ꝓdictis
religiosis ad se devote recurrentib⁹ suf
ficienter prouidit de bonis temporali
bus et etiam prouidebit: dum tamẽ fa
ciant debitum. sicut dicit Matth̃. vj. d.
Primum querite regnum dei et iusti
ciam eius: ꝛ hec omnia adũcientur vo
bis. Et sic poterunt de moabitis spiri
tualibus triumphare.

A a ¶ Facite alueū torrentis huiꝰ. Rab. Prophęta populo siti fatigato: p miraculū consuluit: et prophetie dicta consiliū prębent fidelibus qualiter spirituali doctrina animum reficiant. ¶ Raba. Fossa in alueo torrentis facit: qui profunda mysteria in scriptura querit. Que absq; pluuia et vento aq̄ replenť: quia sępe absq; humano solatio sapientiam confert suis inuestiga/
1.Joh.2.d torib⁹ potentia diuina. Ūñ Johes dicit: Non necesse habetis vt aliq̄s vos
Jone.3.d doceat: sed sicut vnctio eius docet vos de omnibus ꝛc. Ūñ bibent homines et iumenta: id est doctrinam accipient ingenioſi ꝛ simplices. b ¶ Parūq; est hoc. Rab. Non enim sufficit ser/nis dei/abdita mysteria scire: quin etiam debent ea alijs prędicare: ꝛ contra dicentes redarguere: quibus promissa est certa de hoste victoria vt percutiant omnem ciuitatem. c ¶ Ciuitatem munitā. Raba. Ciuitas secularis est prudentia in qua philosophi ꝛ heretici confidunt: hec per prędicatores subuertť. c ¶ Lignū fructiferū. Ra. Mō qđ facit fructū: sed mortifeꝛ: qđ secutu/ro examine succisū: pabulū fiet ignis eť ni. Fontes aquaꝝ obturanť: cū hereſi/archę suis cōsequacib⁹ p catholicos dānanť. Agri egregij lapidib⁹ operiunť: cū venustas locutiōis heretice ꝛ philosophice anathematis pōdere obruitur. Remanēt tm̄ muri fictiles. i. falsę rationes q̄ a fundibularijs. i. sanctis p̄dicatoribus ad nihilū redigunť. ¶ Ra. Ita philosophi verbū crucis stulticiā existimātes: deridēt passionē christi: ꝛ ecclie martyriū dementiā existimant.

Nico.de lyra

B ✻ Ra. sa. q̄ spūs ꝓphię recesserat ab eo: eo q̄ exasp⁹at⁹ fuerat cōtra regē isrą el: sed hoc nō videť rationabiliter dictū: q; illud ꝓcessit ex zelo dei: ꝛ ideo aliť dicendū. s. q̄ spūs ꝓphetie nō semp tāgit
1.4.d corda ꝓphetaꝝ. Ūñ ꝛ ca. sequēti dic̄ heliseus de sunamite: Bia eius in amaritudine ē: ꝛ dñs celauit a me. Ad hoc autē q̄ spūs tangat cor ꝓphete facit eleuatio mētis p deuotionē. Ad qđ iuuat melodia ad hoc ordinata. Sūt em̄ aliq̄ melodie q̄ mouēt ad pietatē ꝛ fletū: qb⁹ vtebanť antiq̄tus ī planctu mortuoꝝ: ꝛ alique q̄ mouēt ad audaciā: sic tube quib⁹ vtunť in bellis: ꝛ alique ad deuotionē: q̄bus vtēdū est in diuinis officijs: quia laudes diuine cātabanť instrumēt⁹ musicis: ꝛ talē reqsiuit heliseꝰ. a ¶ Facite alueū torrētis huius fossas ꝛc. id est foueas magnas in plurib⁹ loc: vt aq̄ possit ibi colligi ꝛ remanere sicut ī cisternis. Videbat em̄ ꝓpheta pluuiā magnā valde futurā de ꝓpinquo: ī loco tm̄ ab eis distāti ꝛ abūdatiā aque p alueuz desiccatū descēdere. iō subdit: Mō videbitis vētū ꝛc. p̄dixit etiā victoriā dicēs: Insup tradet etiā moab in manꝰ vras ꝛc. Sequit b ¶ Et vniuersū lignū fru. videť qđ dixerit ꝓtra legē Deutť. xx. vbi in obsidione ciuitatis ꝓhibenť abscindi ligna fructifera regionis illius. Adhoc respōdēt doctoꝛes cōmuniter: q̄ sez in illa ꝓhibitiōe tūc fuit a deo dispensatū ꝓpter maliciam populi moab. Pōt tm̄ dici ꝛ melius vt videť p̄m intentionē textꝰ q̄ in/la ꝓhibitio facta fuit de arboꝛib⁹ fructiferis q̄ erāt ītra terminos filioꝝ isrąl: vt patet ibidem. et hoc fuit ꝓhibitū ne regio quā habitaturi erāt vastaret. Terra ꝛo moab nō erat hui⁹ cōditionis: īmo de illa dixit dñs filijs isrąl q̄ nō daret eis q̄cq̄.

a nus dñi ꝛ ait: Hęc dicit dñs: Fa a
cite alueū torrētis huius/fossas ꝛ fossas. Hęc em̄ dicit dñs: Nō videbitis ventū neq; pluuiā: ꝛ alueus iste replebiť aq̄s: ꝛ bibetť vos ꝛ familię vestrę ꝛ iumenta vestra.
b Parūq; est hoc in cōspectu dñi: b
insuper tradet etiā moab in manꝰ vestras: ꝛ percutietis omnē ciuitatē munitā: ꝛ omnē vrbem electaz:
c ꝛ vniuersum lignū fructiferū succi/c b
detis: cunctosq; fontes aquarū obturabitis: ꝛ omnē agrū egregiū operietť lapidibus. Factū est igitur mane quādo sacrificiū offerri solet: ꝛ ecce aquę veniebāt per viam edom: ꝛ repleta est terra aq̄s.
Uniuersi autem moabitę audientes q̄ ascendissent reges vt pugnarent aduersū eos: cōuocauerunt oēs qui accincti erant baltheo desuper: ꝛ steterunt in termi c
nis. Primoq; mane surgentes: et orto iam sole / ex aduerso aquaꝝ: viderūt moabitę econtra aquas d
rubras q̄si sanguinē. Dixerūtq;: Sāguis gladij ē. Pugnauerť reges ꝯ se: ꝛ cęsi sūt mutuo. Nūc p ge ad p̄dā moab. Perrexerūtq; ī castra isrąl. Porro ꝓsurgēs isrąl percussit moab. At illi fugerūt coraz eis. Uenerūt igiť qui vicerāt/ ꝛ percusserunt moab: et ciuitates destruxerūt: ꝛ oēm agrū optimū: mittētes singuli lapides /repleuerunt: ꝛ vniuersos fontes aquaruz obturauerūt: ꝛ oēs ligna fructifera succiderūt: ita vt muri tm̄ fi/ e
ctiles remanerent. Et circūdata f
est ciuitas a fundibularijs: ꝛ magna ex parte p̄cussa. Qđ cū vidisset rex moab p̄ualuisse scilicz hostes: tulit secū septingētos viros aducētes gladiuz / vt irrumperēt g
ad regem edom: ꝛ nō potuerunt.
Arripiensq; filiū suū ꝓmogenitū b
q̄ regnaturꝰ erat p eo: obtulit holocaustū sup muꝝ: ꝛ facta est indi i
gnatio magna in isrł. Statiq; recesserūt ab eo: ꝛ reūsi sūt ī trā suā.

vt habeť Deutť. ij. Cetera patent vsq; L
ibi: c ¶ Et steterūt in ter. vt nō p/mitterēt aduersarios ingredi regionē suam: ꝛ q; ibi erāt loca angusta ꝛ difficilia ad trāseūdū. ꝛ iō ibi meliꝰ poterāt aduersarios ī pedire. d ¶ Uiderūt moabite ecōtra aq̄s. Talis enim apparētia fiebat ī aquis ex reuerberatiōe solis q̄ a longe videbanť: vel forsitan miraculo factū est hocvt moabite festinarēt ad spolia: ꝛ sic deordinarent se: ꝛ essent faciles ad debellādū. Cetera patēt vsq; ibi: e ¶ Ut muri tm̄ fictilas remanerēt. Dicit Rab. sa. q̄ oēs muros lapideos destruxerūt vt lapides ꝓijcerēt sup cāpos fructiferos ꝓut eis dixerat heliseꝰ. f ¶ Et circūdata est ci. a fun. i. a viris ponētibꝰ machinas in circūitu ad ꝓijciendū lapides magnos. g ¶ Ut irrūperēt ad regē edom. q; ex illa pte obsidio erat debilioꝛ. h ¶ Arripiēsq; filiū ꝛc. qđ exponiť cōiť sic: q; vidit q̄ via hūana nō poterat resistere: iō voluit se ad diuinū auxiliū ꝓuertere ad īmolandū ꝓmogenitū suū. i ¶ Et facta est ꝛc. Ex cōpassiōe em̄ reputauerūt indignū vltra obsidere regē in tāta afflictiōne positū: sz hec expositio nō vidꝛ rōnabilis. Prio q; illa īmolatio nō erat ad dei placationē: sz magis ad offensiōnē: etiā dato q̄ sibi fieret: q; occidere innocētē est ꝓtra p̄ceptū diuinū: nisi ꝑ esset ex speciali ꝛ expꝛsso dei p̄cepto: cui oīs hō q̄ntūcūq; īnocēs est mortť debitoꝛ: ꝓpť qđ abraā ꝑ modo voluit īmolare filiū suum: vt habeť Genē. ca. xxij. Iste aūt rex moab nō habuit tale p̄ceptū: erat etiā idolatra. Secūdo quia si lij isrąl querebāt mortē regis moab et populi sui: ꝛ ideo non est verisimile q̄ recederēt ab obsidione ꝓpter īmolati/onē ꝓmogeniti sui: sed q̄ magis remanerēt: q; illa īmolatio fuit signū q̄ nō poterant diu tenere ciuitatem. ꝛ hoc ꝑ D
uocat ad remanendū in obsidione magis q̄ ad recedendū. Propter qđ aliter exponit Rabbi Sa. litterā p̄dictā/dicens: q̄ rex moab requisiuit a sapiētibus suis qđ esset meritum: ꝓpter qđ deus isrąl tanta fecerat ꝑ illo populo ꝛ faciebat. Et respōderūt q̄ hoc erat ꝑ pter meritū abrae patris ipꝰ: q̄ filiuz suū isaac voluit īmolare deo isrąl: qđ audiens rex moab cepit filiū suū ꝓmogenitū: ꝛ īmolauit eū ꝺo suo. s. soli quē ꝑ deo colebat: Et facta est indignatio sup isrąl. In hebꝛeo habeť: ira sup israel. s. ipius dei offensi cōtra filios israel: eo q̄ tunc fuerūt recordate iniquitates eoꝝ corā deo p angelū q̄ p̄erat moabitis: videlicet q̄ ipi tanta mala vł peioꝛa fecerāt īmolādo filios suos ꝛ filias suas demonib⁹: vt hī Pś. cviij. ꝓpter qđ tūc in vindictā hui⁹ mali cecidit pestilētia ꝛ mortalitas ī exercitu isrł: ꝛ sic fuerūt cōpulsi recedere ab obsidiōe ꝓpter pctā sua p̄terita. Sile aūt hui⁹ hī Dañ. x. vbi dꝛ: q̄ angelꝰ q̄ p̄erat psiarestitit angelo q̄ p̄erat iudeis: ꝛ ipedi/uit liberationē captiuitať iudeoꝝ ad tps q̄ rēdo ꝛ pcurādo bonū psarū quibꝰ p̄erat: vt ibidē pleniꝰ expositū est.

¶ In q̄rto li. Regū in ca. iij. vbi dꝛ in postil. Arripiēsq; filiū suū p̄mogenitū. q̄ exponitur sic ꝛc. Aliter exponit Rabbi Salo. ītam p̄dictā/dicēs q̄ rex moab reqsiuit a sapiētibꝰ ꝛc.

Additio. Hec ratio Rabbi Salomōis nō videť rationabilis. Tū q; nō videť indignatio dei super isrąl rationabiliter causari ex peccato aduersariorum: licet ipsi

E licet ipi israelite magis offendissent. Nō enī videt rōnabile vt peccatū alicuius aggrauetur ex eo q alius in eodez genere peccati minus peccet. Tū qz hic nō fit aliq mentio de angelo moabitaz: sicut in daniele. Tum qz nec ipse angelus habuisset rationem impugnādi israelitas ex pctō moabitaz. z iō melī dicere tur q rex moabitaz q̄rens a sacerdotibus suis qđ esset meritū israelitaz ,ppter qđ deꝰ eoz tantū fecisset ꝓ eis: Ad qđ ipi responderūt q ppls israel colebat deos moloch. z hoc cū tāta deuotiōe z affectione: q etiā filios suos eis offerrēt z in ignē immolarent. iuxta illud psal. allegati. s. immolauerunt filios suos zc. z ideo rex audiēs hoc īmolauit filiū suum. Ex quo rōnabiliter indignatio dei fuit sup̄ ppl̄m israel: z q peccata eoz p̄hebāt exemplū pniciosum z occasionē vt etiā alie gētes grauiter peccarēt: que quidē expositio magis ꝓsonat rōni. verisīle enī est q sacerdotes moabite magis cōmēdarēt ppl̄m isrl̄ de cultu deoz q̄z de cultu dei. Primo qz ꝑ erat magis ꝓforme ritui gentiū. secūdo qz in eodē tpe iam ppls isrl̄ recesserat a cultu dei. tertio qz magis referendum erat meritū israelitarū ad hoc q principaliter exercebāt: q̄z ad īmolationē isaac q̄ tot tēporibus retroact̄ fuit facta: et forte nunq̄z venerat ad moabitarum noticiam: qui hīstorias sacras non habebant.

Replica. In ca. iij. q̄rti libri reguz vbi postil. adducit Ra. Sa. exponētē indignationē dei cōtra isrl̄ ,ppt factū regis moab q̄ īmolauit filiū suū: Burg. aūt nō videt expositio Ra. Sa. rōnabilis: iō dicit aliter q sacerdotes moab q̄siti a rege de merito filioz isrl̄: rñderūt q coluerī moloch z ei filios suos īmolauerūt z sic prauo exēplo motꝰ rex īmolauit filiū suū: vñ deꝰ indignabat israeli: Sz illud Burg. dictū videt irrōnabile. Sciebāt enī sapientes gētiū q ex recessu a vo isrl̄ z cultu idoloz iudeis nō poterāt ,puenire, ꝓpa: sed potiꝰ adūsa: put balach de ꝓsilio balaā practicauit cuz filijs israel: ō q̄ practica hꝝ Nu. xxij. Sapientes igit̄ moabitaz hāc practicā scientes ñ poterāt allegare iudeoz idolatriā, p merito sz potiꝰ ,p demerito: ō q̄ rex moab nō q̄siuit: sz q̄siuit q̄ merito filij isrl̄ tāta bona a vo receperīt. Ad qđ bñ dicit Ra. Sa. Sapientes respōdisse q merito pris abraā: q̄ filiū suū īmolauit. vnde ad instar abrae rex ille volēs hꝝe silez a vo suo fortunā. īmolauit filiū suū: sz offensus deꝰ ,ppt crudelitatē illā: qz innocētē occidit: z nō deo sz idolo īmolauit: nec ad mādatū di sic abraam. ideo potiꝰ debuit ei cedere ad demeritum: qz nō ad instar exempli abrae factuz: sed angelus moabitaz restitit: q̄ exemplū ꝑtuosum abrae i exēplū pnitiosū ꝑuertit: allegās cōtra vo q filij israel īmoluerūt filios z filias suas ꝺmonijs: z sic fuit ex q̄da (vt ita dicā) rememoratiōe di ꝓtra isrl̄ īdignatio. z nō valet qđ Burg. obijcit: qz ō illo angelo nō scribit. est enī argumentū wicklef ab auctoritate negatiua: sicut nec scribit q rex cōsulerit sacerdotes: z tñ in hoc ꝓcordat cū Ra. Sa. cetera Burgeñ. argumēta solubilia sunt faciliter.

Glo. ordi.

Vlier La. IIII autē q̄da. Sancta ecclīa duoz pplorū: id ē iudaici z gētil ē mr̄: q̄ priꝰ ex pūso ope ꝓsentiē do callidi spūs psuasiōi q̄si quendā pctī nūmū a creditore accepat: z duos q̄s i fide genuit amittere filios timebat: sz ,ppheteꝝ ꝺbis. i. sacre scripture p̄ceptis obediēs: ex paruo qđ habebat olei vacua vasa ifudit: qz dū ab vniꝰ ore doctoris parū quid de amore diuinitatis multorum vacue mentes hauriunt: exuberāte gr̄a vnguentorū diuini amoris vsq̄ ad sūmū replent z iā nūc multoz corda q̄ priꝰ fuerāt vacua vascula: vnguento spiritꝰ plena sūt: q̄ ex paucitate olei solūmodo infusa videbant. Qđ dū alijs atq̄ alijs dat z ab audi toribꝰ fides accipit: erepta mulier: id est sancta ecclesia sub creditoris sui iam debito nō tenet. Mulier q̄ ,ppheta hospitio suscepit originē insinuat ppli israelitici que fuit in p̄riarchis. Unō sicut ista heliseū ,ppheta ita z illa dn̄m prophetaruz hospitio suscepit. Nam abraaz et sara tres viros suscepit z pauit.

Creuit aūt

Nico. de lyra

Vlier autē quedam. Hic ꝓn̄r ponitur miraculū factū per heliseum ad cōsolationē vidue, cum dicit: Mulier aūt quedā de vroribus ,ppetaz. ꝑm doctores hebraicos z latinos ista mulier fuit vxor abdie: qui ad pascendū prophetas tpe psecutionis ieçabel. vt habet. iij. li. xvij. cōtraxit debita. b ¶ Et ecce creditor venit zc. dicit Ra. Sa. q iste creditor fuit ioz̄ q̄ viuēte adhuc p̄re suo achab accōmodauit abdie ad vsurā. cetera patēt vsq̄ ibi: c ¶ Nisi paz olei q̄ vn. i. reficiar aliq̄ntulū ad pulmēti ꝺdumētū. d ¶ Ingredere z clau. ostiū. cū ei fiūt miracla ad ꝓfirmationē mltitudis i fide: vl̄ eiꝰ ꝓsolationē fiūt i palā. cū āt ad ꝓsolationē singular̄ ꝓsone fiūt cōmunit̄ magis secrete: z hoc modo saluatoz noster filiam archisynagogi suscitauit a morte: z nō ꝓmisit ibi aliquem intrare nisi petrū et iohannem: et patrē z matrē puelle. vt habetur Marc. v. et hoc modo fecit in hoc loco heliseus. Cetera patent vsq̄ ibi. e ¶ Venit autem illa z indicauit homini dei. ad regratiandū sibi ne ingrata videret: z ad querendum cōsilium

Vlier aūt quedā Ca. IIII a de vroribus ,ppetaz clamabat ad heliseum, dicens: Seruꝰ tuꝰ vir meꝰ mortuꝰ ē: z tu nosti qz seruꝰ tuꝰ fuit timēs deū. Et ecce b creditor venit vt tollat duos filios meos ad † seruiendū sibi. Cui dixit heliseꝰ: Quid vis vt faciā tibi? Dic mihi: Quid habes i domo tua? At illa dixit: Nō habeo ācilla tua q̄cq̄z in domo mea, nisi parū olei quo vngar. Cui c ait: Vade z pete mutuo ab oīnibus vicinis tuis vasa vacua nō pauca: z igredere z clau d de ostiū tuū: cū intrinsecꝰ fueris tu z filij tui: et mitte inde in omnia vasa hęc: z cuz plena fuerit tolles. Fuit itaq̄z mlier z clausit ostiū super se et super filios suos. Illi offerebant vasa, z illa infundebat. Cūq̄z plena fuissent vase: dixit ad filium suuz: Affer mihi adhuc vas. Et ille rñdit: Nō habeo. Stetitq̄z oleū Venit aūt illa: z indicauit homini dei. Et il e le: Vade inquit vende oleuz: z redde creditori tuo. Tu autē z filij tui vuite de reliquo. Facta est autē quedā dies: z trāsibat heliseꝰ f

Nico. de lyra

dū consilium quid faceret de illo oleo: quia nolebat agere nisi ꝑm dispositionē heliseī. f ¶ Facta Diuisio est aūt. Hic ꝓsequenter ponit miraculū factum per heliseuz ad cōsolationem sunamitis deuote. z primo mirabiliter fecundat. secundo mirabilius eius filius suscitat: ibi: Et egressa. Circa primum dicitur: g ¶ Transibat heliseus per sunā ciuitatez. In hebreo habetur per sunā ciuitatem. Erat aūt ibi mulier magna: id potens diues et deuota. Dicit Ra. Sa. q hec mulier fuit sozor abisac vxoris dauid: sz hoc patet falsum: quia post mortē dauid salomon regnauit. xl. annis h roboam. xvij. abia tribus: et asa. xli. iosaphat. xviij. ante regnum iozā regz isrl̄. cui heliseꝰ fuit contemporaneus. z sic ista mulier si ✻ fuisset sozor Moraliter

Moralit. a ¶ Mulier aūt q̄da zc. Dicūt expositores aliq̄ q hec mlr vidua signat ecclīaz: et eiꝰ duo filij signāt duos pplos. s. gētiles z iudeos i xpo tñ regeneratos. sz q̄lit̄ huiꝰ mulieris vir q̄ est xp̄s possit ꝓuenienter dici mortuꝰ: put exꝑmit̄ i textu: nō apparet mihi. qz Ro. vi. b. ōr: Christus resurgēs a mortuis iā nō morit: mors illi vltra ñ dñabit. Propt̄ qđ mihi videt melius dicēdū q ꝑ mlr vidua sigt ecclīaz ꝓticulare bono pastore viduatā: z qz tali tpe solz magt illiꝰ ecclie psecutor ifurgē. iō ſbdit: b ¶ Ecce cre. ve. i. tyrānus psecutor. † ¶ Ut tol. duos fi. m. zc. i. filios ecclie vult idebite ſbjcē puniri. z dicit̄ isti filij duo ,ppt̄ geminā charitatē: di. s. z primi: quā hꝝe debēt ecclie filij: z i tali casu xp̄s p heliseū significat vt. s. dictū est ecclīaz ꝓsolat: oleū gr̄e sue mltiplicādo q qđ viuit cū filijs suis vita gr̄e: z pacē hz tpalē cū psecutore. Prou. xvi. b. Cū placuerint dño vie hoīs: inimicos q̄z eiꝰ cōuertet ad pacē. ¶ Alit̄ p creditorē pōt itelligi diabolꝰ: q̄ defuncto bono pastore solet gregē guꝰ inuadere. Añ discipli bti Martini dicebāt ad eū: Inuadēt ei gregē tuū lupi rapaces: z q̄s nos a morsibꝰ eoz mortuo pastore p/hibebit? Querit igit̄ iste creditor pꝰ mortē boni pastoris sui filios ecclie sue subijcere seruituti p pctm̄ mortale. sz xp̄s p heliseuz significatus: precibus ecclesie clamantis ad ipm dat abundanter gratie sue oleū quo filij sui liberant a ſuitute diaboli: et ipsa cū filijs in statu gr̄e nutrit̄. f ¶ Facta ē aūt quedā dies: z transibat heliseꝰ p sunā ciuitatē. Per sunamitē q̄ moztifi

✻ cata intēptat

A ℣ a ¶Creuit aũt. Ra. Sic pplus israelitic⁹ postq̃ in egypto excreuit: et p moysen in desertũ educt⁹: dñi vocẽ audierat qñ lumine scientie debuit illustrari: mor anio ad idolatriã recurrẽs mortu⁹ est. b ¶Et ille ait giezi. Ra. Dũ dñs p moysen legem dedit: q̃si p puerz virgã misit: sed puer p virgã. i. terrorẽ legis mortuũ suscitare nõ potuit: qz lex neminẽ ad pfectũ ducit. Jpe p se veniẽs super cadauer sternit: qz cũ in forma dei esset semet ipm exinaniuit/formã serui accipiẽs: huc z illuc deambulabat: qz z iudeos z gẽtes ad eterna p fidẽ vocat. Sup mortuũ septies inspirat: qz p apertionẽ diuini munerz gratiã septiformis spũs in peccati morte iacẽtibus aspirat. Horq̃ is quẽ terrorꝭ virga suscitare nõ potuit: per amoris spiritus puer ad vitam redũt.

℣ Filij pphetarz

Nico. de lyra

t ✻ fuisset sozor abisac qñ pcepit iã fuisset ad min⁹. cxx. annorũ. Et si dicat: q̃ miraculose concepit nõ valet: qz q̃ nõ habuerat filiũ/hoc solũ fuit ppter senectutẽ viri sui quã allegauit giezi: z non mulieris. a ¶Que tenuit eũ. i. instãter inuitauit. b ¶Et comederet panẽ. i. acciperet cõpetentẽ refectionẽ: qz nomie panis intelligit oñis cibus: vt frequnter dictum est.

c ¶Aniaduerto q̃ vir dei sanctus est iste. Dicit Rab. sa. q̃ hoc pcepit eo q̃ nulla musca vel alia ĩmũdicia sup mensam eius residebat. Faciam⁹ ergo ei cz. Sequit: d ¶Ut cũ venerit ad nos maneat cz. i. B decẽter recipiat: sicut decet virũ sanctũ recipe. Cetera patent vsq̃ ibi:

e ¶Mũq̃d habes negociũ cz. Debat em̃ helisеũ in reuerẽtia: eo q̃ succurrerat exercitui isrl̃ ĩ aque penuria: vt dictũ est ca. pce. f ¶Quere spondit: Jn medio populi mei habito: id est ita vallata sum amicis meis q̃ nullus infert mihi molestiaz: z sic nõ habeo negociũ ad regem vel militie pncipẽ. g ¶Et ait. i. helisеus giezi famulo suo. ppter qđ respõdit giezi/dicens: h ¶Me queras. quasi diceret: hoc esset frustra. Cuius causa subdit: i ¶Filiũ em̃ nõ habet. qui possit ei in bonis succedere. k ¶Et vir eius senex est. ita q̃ ẽ impotens de cetero ad generanduz. l ¶Jn tempore isto z in hac eadem hora cz. Jn hebreo habet sic: Jn tempore isto sicut est tempus vite amplexaberis filiũ: id est anno reuoluto viues sana sicut nũc: z amplexaberis filium iam natuz ꝑm q̃ exponit Rabbi salomon. m ¶Noli mentiri ancille tue. Hebrei dicũt: Noli deficere ancille tue. Verbũ em̃ hebraicũ qđ ponit hic est equiuocuz ad mentiri z deficere. Et est sensus ꝑm Rabbi sa. Si impetrares mihi filiuz cito moriturũ: non esset mihi materia gaudij sed merorꝭ: z ideo rogo vt nõ deficiat verbum tuũ: sic q̃ filius mihi donãdus non moriat: sed viuat. Cetera patent vsq̃ ibi: n ¶Collocauit eũ sup lectulũ homis dei cz. sperans q̃ per eius pces suscitaret: quia petiuerat ab eo filiũ victurum.

Et clausit p sunã ciuitatẽ. Erat autẽ ibi mulier magna q̃ tenuit eũ vt comederet pa a b nẽ. Cũq̃ frequẽter inde transiret: diuertebat ad eã vt comederet panez. Que dixit ad virũ suũ. Aniaduer c to q̃ vir dei sanctus est iste: q̃ trãsit p nos frequnter. Faciamus ergo ei cenaculũ paruũ: et ponam⁹ ei in eo lectulum z mẽsam z sellã z cãdelabz: † vt cũ venerit ad nos/maneat ibi. Fa d cta est igit dies q̃dã: z veniẽs diuertit i cenaculũ/z requieuit ibi: Dixitq̃ ad giezi puerz suũ: Voca sunamitem istã. Qui cũ vocasset eam: z illa stetisset corã eo/dixit ad puerz suum: Loquere ad eã: Ecce sedule in oñibus ministrasti nobis: q̃d vis vt faciam tibi: Mũq̃d habes negociũ: z vis e vt loquar regi siue pncipi militie? Que rñdit: Jn medio ppli mei habito/z ait: Quid g̃ vult vt faciã ei: Dixitq̃ giezi: Me g̃ras. Filiũ em̃ nõ habet: z vir eius senex est. Precepit itaq̃ vt vocaret eã. Que cũ vocata fuisset: z stetisset ad ostiũ/dixit ad eã: † Jn tẽ l a ¶filia dñs ad abzaã: tpe isto habebit sara filiũ. pozẽ isto: z i hac eadẽ hora si vita comes fuerit: habebis i vtero filiũ. At illa rñdit: Noli g̃so dñe mi vir dei: noli mẽtiri ancille tuę. Et pcepit mu m lier: z pepit filiũ in tpe z i hora eadẽ q̃ dixerat helisеus. Creuit autez puer. Et cũ esset q̃dã dies: z egressus isset ad patrẽ suũ ad messorez/ait pri suo: Caput meũ doleo: caput meum doleo. At ille dixit puero: Tolle/z duc eũ ad matrẽ suã: Qui cũ tulisset z adduxisset eũ ad matrẽ suã: posuit euz illa sup genua sua vsq̃ ad meridiẽ: z mortu⁹ ẽ. Ascendit aũt z collocauit n eũ sup lectulũ hois dei: z clausit ostiũ/ o z egressa vocauit viz suũ/z ait: Mit te mecũ obsecro vnũ ꝺ puerl z asinã: vt excurrã vsq̃ ad hoiez dei: z reuertar. Qui ait illi: Quã ob causã q vadis ad eũ: Hodie nõ sũt calẽdę neq̃ sabbatũ. Que rñdit: Vale/r dã. Strauitq̃ asinã z ꝓcepit puero: Mina z ppera: ne mihi morã facias i eũdo: z ꝺ age qđ ꝓcipio tibi. Profecta ẽ igit/z venit ad viz ꝺi i mõtẽ carmeli: Cũq̃ vidisset eã vir ꝺi decõtra: ait ad giezi puerz suũ: † Ecce sunamitl illa. Vade g̃ i occursũ ei⁹/z dic ei: Recte ne agit cir ††.5.k. ca te z circa viz tuũ z circa filiũ tuũ: Que rñdit. Recte. Cũq̃ venis s set ad viz ꝺi i mõte/apphẽdit pedes ei⁹. Et accessit giezi: vt amoue t ret eã. Et ait hõ dei: Dimitte illã: aia ei⁹ i amaritudine ẽ: et dñs celauit a me z nõ idicauit mihi. Que dixit illi: Mũq̃d petiui filium a dño v b meo: Mũq̃d nõ dixi tibi: ne illudas me: Et ille ait ad giezi† Accinge z ††.9.a lũbos tuos: z tolle baculũ meũ i manu tua: z vade. Si occurrerit ti a bi hõ: non salutes eũ: z si salutauerit te q̃spiã: nõ rñdeas illi: z pones baculũ meũ sup faciẽ pueri. Porro mr pueri ait: Viuit dominꝰ z vi

o ¶Et clausit ostiũ. ne puer mortuus ĩueniret: z sepeliret añ aduẽtũ helisei. p ¶Et egressa. Hic ꝓsequnter filiꝰ sunamitl suscitat ad preces ipius. L

q ¶Quã ob causam va. ad euz. ignorabat em̃ mortez pueri. r ¶Hodie nõ sunt calẽ. cz. Hoc dixit q̃ in illis diebꝰ festiuis hoies frequẽtiꝰ ibãt ad pphas ad audiẽdũ ꝺbũ dei. Cetera patẽt vsq̃ ibi: s ¶Que rñdit: Recte. in ꝺ q̃ videt mẽtita fuisse/nõ oportet eã excusari. Vl potest dici q̃ sic locuta ẽ ĩ spe resurrectõis filij sui p helisеum: q̃ fuit materia maiorl gaudij q̃ ꝓceptio vel parturitio. t ¶Et accessit giezi vt amo. eã. Helisеus em̃ nõ erat assuetus pmittere q̃ mulier tãgeret ipsum.

v ¶Dimitte illã. vt nõ solũ p pces helisei: sz etiã p lachrymas matrl ipetraret resurrectio filij. x ¶Et dñs celauit a me. qz spũssctũs nõ sp tãgit corda prophetarũ: neq̃ de oĩb⁹. y ¶Mũq̃d petiui filiũ a dño meo. q. d. sic propzio motu mihi filiũ ipetrastĩ: ita debes eiꝰ resurrectionẽ ipetrare: vt ꝺbũ tuũ sit stabile. z ¶Accinge lũ. tuos. i. dispone te ad currẽdũ velocit et expedite.

a ¶Si occur. tibi hõ: nõ salu. eũ. id ẽ nõ cõmisceas cũ eo ꝺba te ab itinere ipediẽtia: z p talẽ moduz loqt salutoz discipul ad pdicãdũ missis: Lu. x. a. Neminẽ per viam salutaueritis. Giezi autẽ pcesserat cz. Sequit:

✻ Et nõ erat ✻ cata iterptat psona religiosa significat: q̃ mortua mũdo ꝺz. Hec ãt recipit ĩ hospitio sue mẽtl xpm p helisеum significatũ: sz vt maneat ibi iugit ꝺz ei sacẽ cenaculũ. i. solariũ: p qđ significat supnorũ meditatio. Phil. iij. d. Pax ãt pfusio ĩ cel ẽ. Et lectũ i q̃ dormiat: p quẽ intelligit pacifica pfusio. Ps. iiij. b. In pace ĩ idipm dor. z re. Et sellã: p quã i telligit stabilitas mẽtl i bono. Et mẽsã p quã intelligit scripture sacre lectio. Et cãdela. p qđ itelligit explarl puerlatio. Mat. v. b. Sic luceat lux vra corazho. vt vi. opa vra bo. cz. Jn talivo loco manet xps p dilectionẽ. Joh. xiiij. c. Si qs diligit me/ser. meũ ser. z pr me⁹ dilit. eũ: z ad eũ cz. Huic aũt psone dat a ꝺo filiꝰ. i. bonꝰ discipulꝰ: q̃ tũ aliq̃n diabolo istigãte p petrm moritl: sz p pces boni magistri q̃ p matrez ꝺ significat: eo q̃ aluit discipulũ sic mr: z p cõpassionẽ xpi p helisеũ significati ad vitã gre reuocat. Beñ. 18. b Horaliter D

✻ Erat autem

E ℣ a ¶ Filij pphetaꝝ.i.pdicatoꝝ q
† Luc.19.g ambulāt in lege dñi: ⁊ scrutant testi
Joh.11.e monia eiꝰ: in pñtia saluatoris sp vi/
uūt. b ¶ Cōcidit ī olla. Qui lre
legꝫ intēt vl phie studiosus amari/
tudinē de lege vl mortiferū de phis
sumēs: itermiscet ꝺitati euāgelice: ⁊
ī olla coꝛdis coquēs: tale pulmētū: ꝺ
ē documētū ꝓpat auditoꝛibꝰ suis. di
2. Loꝛ.3.b cit em apls: lra occidit: pudētia car
nis mors ē: pudētia aūt spūs vita. ꝺ
sciētes fideles mortē ī olla clamant:
† 3.re.17.d sz farina ī olla mittit cū scia spūalis
Act.20.c in tale cōdimentū intromittit: vt ex/
clusa amaritudie past fiat salubris.
c ¶ Vir aūt q̄dam ve. de baal.
Rab. Vir iste cet ē patrū q̄ de baal
salisa ē: qz ternariū ī ꝓfessiōe trinita
tis fuat. Baal salisa em tertiuz hns
iterꝓtat. Hic vir viro dei panes ꝑ/
mitiaꝝ offert: cū redēptoꝛi gra eiꝰ in
spiratꝰ offert libꝛos de oꝛigie crea/
turaꝝ cōpositos. Offert frumētū no
uū in pera: cū nouū testamētū ī euā/
gelij ⁊ apl̄oꝝ scriptꝫ pfert. Jubet he
† Luce.7.c liseꝰ nr̄ ministrꝫ. i. pdicatoribꝰ vt hec
fidelibꝰ disp̄sent: ⁊ de thesauro suo
ꝓferāt noua ⁊ vetera. qō mysteriuz
ī euāgelio legimꝰ ī fractiōe. v. ⁊. vij.
Joh.6.b panū. vbi satiatꝫ turb collegert. rū/
cophinos siue. vij. sportas fragmen
toꝝ: qz nullus sacramēta scripture p
oīa capit: quin sibi satiato superit iu
xta verbū dñi. Ca. V
Naaman. Bētiles signifi
cat ꝺtute belloꝝ ꝑncipatū
gerētes ac reꝝ decoꝛe fruentes. Ūn
naaman decꝰ siue cōmotio eoꝝ ītersꝑtat. vir fortꝫ ⁊ diues sz leꝓrosus: qz
q̄uis ꝑ potētiā regni ac reꝝ abūdā/
tiam dñari videret: tñ per errorem
idolatrie leꝓra fedus apparuit.
℣ Pozro de

Nico.de lyra

E ✻ a ¶ Et non erat vox ⁊c. dicit
Ra. Sa. q ꝺ fuit ꝓpt demeritū gie
zi q nō ꝺnauit ꝓceptū heliseī: sed oc/
currētib sibi hoīb iactāter dicebat
se missū ad suscitādū mortuū. Expo
sitoꝛes aūt nr̄i dicūt q ꝺ fuit ad desi
gnandū q lex vetꝰ q̄ ꝑ baculū desi/
gnat nō ꝓferebat gr̄az viuificātē: sz
ꝺ fac ꝺbū icarnatū: qō significabat
ꝑ extensionē heliseī sup puerꝫ. vñ ꝺr
Joh.j.b. Lex ꝑ moysen data ē: gr̄a
⁊ ꝺtas ꝑ iesū xp̄m. b ¶ Posuit/
q os suū ⁊c. ꝺ fecit ad ostēdēdum
magnū desideriū ad pueri suscitatio
nē: vl ꝓpt causaz mystica iā dicta: vl
potiꝰ ꝓpt vtrūq. c ¶ Loca suna
mite hāc. nō vocat eā ꝓpꝛio noīe
ad oñdēdū q habebat cū ea tātā fa/
miliaritatē q petiuisset eiꝰ ꝓpꝛiū no
men. d ¶ Erat aūt fa. i ter. Hic
ꝓñr ponit miraculū ad ꝓsolationez
ꝓgregatiōis famelice. ⁊ ꝑmo ponit
duplex miraculū. scōm ponitur/ ibi:
Vir q̄dā. Primū miraculū est ꝺ pul
menti dulcoꝛatiōe: cuiꝰ ꝓparatio po
nit cū ꝺr. e ¶ Loque pul. fi. p/
phetaꝝ. i. discipul eoꝝ q vinebant
religiose. vt dictū est. ꝟ. ij. ca.
f ¶ Collegit ex eo ⁊c. q fūt valde
amare: ⁊ sūt q̄si cucurbite siluestres
⁊ folia eius herbe ꝺnt q̄ndā similitudi
nē cū foliꝭ vitis. g ¶ Nesciebat
em q̄d esset. i. q essent tal amaritu/

uit ania tua nō dimittā te† Surrexit
ꝯ ⁊ secutꝰ est eā. Gieꝛi aūt ꝓcesserat
añ eos ⁊ posuerat baculū sup faciē
pueri. ⁊ nō erat vox neq̄ sensus. Re a
uersusq̄ ē ī occursū eiꝰ ⁊ nūciauit ei
dicēs: Nō surrexit puer. Jngressus
ē ꝯ heliseꝰ domū: ⁊ ecce puer mortu
us iacebat i lectulo eiꝰ. Jngressusq̄
clausit ostiū sup se ⁊ sup puerꝫ: ⁊ ora
uit ad dñz† Et ascēdit ⁊ icubuit sup
puerꝫ: posuitq̄ os suū sup os eiꝰ: et b
oculos sup oculos eiꝰ: ⁊ manꝰ suas sup
manꝰ eiꝰ: ⁊ icuruauit se sup eū: ⁊ cale
facta ē caro pueri. At ille reūsus/ de
ambulauit ī domo semel huc atq̄ il
luc: ⁊ ascēdit ⁊ icubuit sup eū: ⁊ osci
tauit puer septies: apuitq̄ oculos. Et
ille vocauit gieꝛi/ ⁊ dixit ei: Voca su c
namitē hāc. Quę vocata ingressa ē
ad eū. Qui ait: Tolle filiū tuū† Ille
illaꝝ corruit ad pedes eiꝰ: ⁊ adoꝛauit
sup trā. Tulitq̄ filiū suū ⁊ egressa ē.
Et heliseꝰ reūsus ē in galgala. Erat d
a ¶ Nō vtiq̄ panis sz audiēdi verbū dei.
a āt fames ī trā: ⁊ filij ꝓphaꝝ hitabāt
coꝛā eo. Dixitq̄ vni de puerꝫ suis:
Pone ollā grādē: ⁊ coq̄ pulmētū fi e
lijs ꝓphaꝝ. Et egressus ē vnꝰ ī agꝝ:
vt colligeret herbas agrestes: iuenit
q̄ q̄si vitem siluestrē: ⁊ collegit ex ea f
a ¶. i. cucurbitas agrestes: minoꝛes illis que
in hoꝛtis nascunt: ⁊ sunt amarissime.
colocynthidas agri: ⁊ ipleuit pallium
b suū/ ⁊ reūsus ꝯcidit ī ollā pulmenti.
Nesciebat em q̄d esset. Jnfuderūt ꝯ g
socijs vt comederēt. Cūq̄ gustassēt
de coctiōe/ exclamauerūt dicētes:
Mors in olla/ vir dei. Et nō potue †
rūt comedere. At ille: Afferte inq̄t b
farinā. Cūq̄ tulissent/ misit ī ollaz/ ⁊
ait: Jnfunde turbę vt comedāt. Et
nō fuit amplius quicq̄ amaritudi/
c nis in olla. Vir aūt quidā venit de i
baal salisa deferens viro dei panes k
primitiarū: ⁊ viginti panes hoꝛdea i
ceos: ⁊ frumentū nouū in pera sua. m
At ille dixit: Da populo vt come/ †
dat. Respondituq̄ ei ministeꝛ eius:
Quantū est hoc vt apponam coꝛā n
centum viris? Rursum ille ait: Da
populo vt comedat. Hęc enim di/
cit dominus: Comedent et superit.
Posuit itaq̄ coꝛam eis: Qui come o
derunt et supfuit iuxta verbū dñi.
d Naaman pn/ Ca. V p
ceps militię regis syrię
erat vir magnus apud
dñm suum/ ⁊ honoratꝰ.

dinis. h ¶ Afferte in. fa. ñ q hret ex G
se ꝺtutē dulcoꝛādi: sz ꝺ factū ē meritꝫ he
liseī. i ¶ Vir aūt q̄dā. Hic ponitur
scōm miraculū ꝺ multiplicatiōe panū/ cū
ꝺr: Vir āt q̄dā vēit ꝺ baal salisa.
due sūt dictiōes ī hebꝛeo. ⁊ baal vt ꝺ ac
cipit est nomē appellatiuū: ⁊ significat
planicie seu regionē. salisa ꝺo ē nomen
ꝓpꝛiū ciuitatꝫ ī illa regiōe. k ¶ Defe
rēs vi. dei pa. ꝑmitiaꝝ. nō accipiūt
ꝺ panes ꝑmitiaꝝ: q̄les offerebant in tē
plo dñi: sz dicunt ꝑmitiaꝝ: q: erāt de ꝺ
mis frugibꝰ illiꝰ anni. hoꝛdeū aūt ꝑmo
venit ad maturitatē: maꝛie i trā illa. iō
subdit: l ¶ Vigiti pa. hoꝛ. in q̄ ostē
dit nūerꝰ panū ⁊ materia. Aliq̄ aūt li/
bꝛi habēt ītерpositū li et: sic ⁊. ꝓꝛ. panes
sz li et nō ē in hebꝛeo nec ī libꝛis coꝛre/
ctis nec de textu: m ¶ Et fru. no. In
heb. hr̄: Et granatā. frumētū em ⁊ non
ita cito vēit ad maturitatē sic hoꝛdeū: et
tō granū nō erat adhuc aptū vt inde fie
ret pāis. poterāt tū spice ille aliq̄ntulā
toꝛꝛeri ⁊ sic granū excuti ꝑ cōfricatiōnē
n ¶ Ctū ē ꝺ vt ap. co. cētū viris.
Erat enim valde paruꝰ illi panes: ita q
vnꝰ nō sufficeret ꝑ vno hoīe. q ꝓz ex ꝺ
q ille homo apꝓꝛtauerat panes illos
⁊ granatā intra perā suā: vt ꝺr in lra.
o ¶ Qui come. ⁊ supfluꝰ. quia illi pa
nes fuerūt miraculose multiplicati, ꝑt me
ritū heliseī. Talis aūt multiplicatio pōt
fieri a deo duplr. vno mō ꝑ additionez
alteriꝰ materie, alio mō sine tali additi/
one: q: sic deꝰ ꝺ nihilo ꝓduxit materiā
ita ꝺ modica materia vl pauca pōt facē
magnā ⁊ multā: sic dictuz ē pleniꝰ Beñ.
j. de formatione mulieris ꝺ costa ade. ⁊
Joh. vj. de multiplicatiōe q̄nq̄ panū in
manibꝰ saluatoris. Quis aūt istoꝝ mo
doꝝ multiplicatiōis fuerit in hoc facto
non habetur ex scriptura.
✻ ꝺ ¶ Erat aūt fa. i ter. ⁊c. Seq̄t: Moraliter
e ¶ Loque pul. filijs ꝓphe. Per
ꝓphetaꝝ filios intelligūt religiosi. nā H
⁊ pres eoꝝ saltē plures habuerūt ꝓphe/
tie spiritū. Per ꝺ igit q factum fuit eis
pulmentū: ⁊ nō fit ꝺ mētio de alīq̄ cōdi
mēto: significat q religiosi cibo paruo
et vili debēt esse ꝓtenti. † ¶ Mors Mors in
in olla. ꝑ ꝺ significat q hoīb delicate olla
nutritis in seculo: vita religiosa videt
amara in ꝓncipio. sz sic pulmētū ꝑ ūmis/
sionē farine factū fuit sapidum: sic ꝑ dei
grām ⁊ bonā assuefactionē vita religio
sa q̄ prio dura videbat: nō solū poꝛtabi
lis sz etiā suauis efficit. Per ꝺ aūt eco/
trario aliq̄ deberēt ꝓfundi q fuerūt i se
culo satꝫ dure nutriti: ⁊ tñ i religiōe nō
sufficit eis victꝰ illoꝝ q fuerūt in seculo
dulcit educati. i ¶ Vir aūt q̄dā ve
nit de baal salisa. ꝑ istū q obtulit he/
liseo panes hoꝛdeaceos ⁊ frumētū no/
nū: significat hō exercēs se i studio scri/
pture veteꝝ ac no. te. ad honoꝛē xp̄i.
† ¶ Da ppło vt comedat. nam per
dictum exercitiū sequunt pdicatio ⁊ do
ctrīa: q̄bꝰ reficit ppls xp̄ianꝰ. Ca. V
Naaman ꝑn. mili. Hic ꝓñr Diuiſio
ponunt miracula heliseī coꝛā
infidelibus. ⁊ ꝑmo circa ꝑ tri
plex miraculū ponit. scōo sc̄ptura histo
riā ꝓsequit. viij. ca. Prīa ī tres: qz prī/
mo pōt miraculū ad naamā gētil ꝓfi
onē. scōo ad ifidiātiū repssiōz ca. vj. ter/
✻ tio ad peni/ Moraliter
ꝺoraliꝫ. p ¶ Naamā ꝑn. mi. ⁊c.
Per naamā q̄ erat leꝓrosus potest in/
✻ telligi q̄libꝫ

a ¶ Porro ꝺ syr. Ra. Latrũculi ꝺ syria qꝺ ẽ ßlimitas egressi sũt: cũ cupiditate ducti ⁊ diuersis negocijs ꝑplicati gentiles ꝑ totã terrã vagabãt. Hi de ẽra isrl captiuã duxerũt: q ꝺe ꝓpha ĩ isrl testabat: qz fama ꝺ isrl ꝑ negociatores gẽtiũ trãslata ĩ toto oꝛbe curiositati hoim (quã vꝛoꝛ naamã significat) verũ ꝓphetaz ⁊ saluatorẽ ĩ iudea manere patefecit.

Hudicꝫ ꝫ naaman/ꝺño suo nũciauit. Cũ hi ad ꝙs noticia ꝺbi pueꝛit: his q sibi pũt suggerũt scte spualis magnitudinem. Mittit rex syrie lras ad regẽ isrl ꝑ salute ꝺui: cũ pri mat⁹ gẽtiũ audiẽs deũ eẽ ĩ isrl saluatorẽ suoꝛ ꝓuidẽs/legationẽ mittit in iudeã: vt ꝑ aplicã doctrinã saluatoris fidẽ accipiat. Hñ Corneli⁹ ꝺ centuria ĩ ioppen ad petrũ mittit. Rex scidit vestimẽta sua: qz sacerdotes/scribe ⁊ pharisei rectoꝛes iudeoꝛ cõsiderãtes vndicꝫ plebes ad redẽptionẽ cõuenire: qꝭ si blasphemiã exister mãtes scidebãt vestimẽta: sic ĩ cuã/gelio ꝓnceps sacerdotũ fecit: Veni at ad me: ⁊ sciat eẽ ꝓphã ĩ isrl. Et ꝺñs ꝙs ꝓsciuit/hos ⁊ vocauit ⁊c. Veniẽs gẽtilis ppls ad domũ heliseĩ/sctãm. s. eccliam ꝑ nũcios. i. euãgelicos ꝓdicatoꝛes accepit: vt se in ioꝛdane septies lauaret renatus ex aq̃ ⁊ spũ. Hoꝛdanis baptisma significat: qz ĩ eo nob saluatoꝛ baptismũ ꝓsecrauit: naamã lauationẽ ioꝛdani cã despiciẽs simplicitatez significat rudiũ: q spualẽ nõ potuerũt itellige re efficaciã: qz aialis hõ nõ pcipit q̃ sũt spũs ꝺi. Serui meliori ꝓsilio ad mãdatũ ꝓpheticũ ꝓsuaserũt: qz sepe ꝺñs minoꝛi reuelat qꝺ meli⁹ ẽ: qm̃ ꝓsonaꝝ acceptoꝛ ꝺe⁹ nõ ẽ: toto septies restituta ẽ caro sic̃ pueri caro: qa mũdat⁹ baptismo ꝑ inuocationẽ spũs septiformis ꝙs ad inocẽt' vite infantiã redigit. qz in baptismo abre nũciare sathane ac fidẽ ꝺñi cõfiteri ꝓcipimur: negat se naamã vltra ꝺsiderare

a ¶ Obsecro ꝛc. de terra. Partē sācte terre secū tulit naaman vt poneret in tēplo idoloꝝ: ⁊ sup eam cōsistens dōm cuius erat terra adoraret: ne offenderet dōm suū si pariter non adoraret. b ¶ Giezi. Rab. Peruptū videꝫ interptat sine vallis visio. Is est isrl: q̄ aliqū puer eū ꝫ postq̄ spreto euāgelio se in foueā auaricie se ꝓcipitauit: quam filij dei p baptismū renati spreuerūt. iusto iudicio lepra errozis quā credentes deposuerāt: ipse sibi ꝓcipit. Sic oēs q̄ post baptismū ⁊ emēdationez vitā ad pristina reuertunt: sozdibus quib⁹ se exutos sperabāt itez inuoluunt. ꝟ̄ canis reūsus ad vomitū.

Osee. 11. a

Ps. 26. b

Nico.de lyra

a ¶ Vere scio q̄ non sit ali⁹ de⁹. ⁊ sic fidē vni⁹ veri dei quā ꝓcepérat corde: ꝓfessus ē ore. ꝑm dictū apli Ro. x. b. Corde creditᵉ ad iusticiā: ore aūt ꝓfessio fit ad salutem.

b ¶ Obsecro itaq̄ vt ac. bñ. i. munera gratanter ⁊ deuote oblata.

c ¶ Viuit dñs añ quē sto: q̄ ñ ac. vt oñderet se nō querere sua: sed aīe sue ⁊ corporis salutē. d ¶ Vt tollā on⁹ duoꝝ bur. aīalia sunt genita ex eq̄ ⁊ asina: sīc mulus econtrario. s. ex eq̄ ⁊ asino. e ¶ De terra. s. isrl quā reputabat sanctā ꝓpter cultū dei ibi existētē. intēdebat enim ex ea facere altare in domo sua. ꝑm q̄d dr Exo. xx. Altare de ra facietis mihi. ⁊ ibi īmolate deo celi. ī ꝟbū dīt: Nō eni faciet vltra seru⁹ tuus holocaustum ꝛc. sequit: Hoc aūt solū est de q̄ deꝑcer ꝙ dñm ꝑ ꝟbum tuo. ⁊ ꝟbi dr: f ¶ Si adoraueró in tem. rēmon. nō idolū ꝫ deum verum.

g ¶ Vt ignoscat mihi dñs. q̄ nō possū istud bono mō euitare.

b ¶ Qui dixit eiva. i pa. acq̄escēdo petitiōi sue: ꝫ q̄ nō solū adorare idolū sed etiā simulare hāc adoratiōnē est pctm. ī dicūt hic aliq̄ q̄ nia naamā erat neophit⁹: ī in ꝟ sibi dispēsauit heliseus: ⁊ sīl⁹ q̄ posset edificare altare ad offerendū sacrificia extra templum et etiam extra totam terram israel. Sed istud non videtur cōueniēter dictū. Primo quia naaman fuerit neophit⁹: q̄ ꝓpe loquēdo neophit⁹ dr ō nouo ꝓuersus ad aliquā legē: sīc circūcisus ō nouo apud iudeos: ⁊ baptiçatus apō christianos. Naamā ꝟo nō fuit ꝓuersus ad iudaismū: q̄ non fuit circūcisus: nec p ꝓsequēs ad legem mosaicā obligat⁹: sed credidit deus ꝙ colebaᵗ a filijs isrl esse vez deū ⁊ ab oīb⁹ colē dū: q̄d et multi gētiles fecerūt: ⁊ sine legis mosaice obseruantia saluati fuerūt: q̄ ad ipam nō tenebant: sicut alis diffusi⁹ dictū est. Scdo q̄ ea q̄ sunt p se mala nō sūt dispēsabilia: q̄ nō pñt bñ ⁊ absq̄ pctō fieri de q̄bus est simulatio idolatrie. ⁊ ī nō videbit bñ dictuz q̄ heliseⁱ⁹ in ꝟ ipsi naaman dispēsauerit: ꝫ solū ei declarauit illud esse sibi licitū: q̄d timebat esse illicitū: sīc solēt facere ꝓscie timoroſe. habebat enī iste naamā officiū sustētādi regē: q̄ sīc regine mō p milites sustentant: ita sīl⁹ tūc tpis reges p principes magis sibi ꝓpinq̄s: istud aūt nō erat illicitū ō natura sua. equalie enī poterat fieri extra tēplū idoli sīc ⁊ intra. sīc si aliq̄ puella xp̄iana capta a saracenis: ceēt obsequio alicui⁹ dñe deputata ad deportādū caudam sue dñi significāt p iordanē. eo q̄ interptat riu⁹ iudicū. Lachrymis ꝟo dicte fluūt ex diui iudicij cōsideratiōe: ⁊ cū sic lauat: ad mēdicis restaurat. i ¶ Dixitq̄ gie. pu. vi. dī ꝛc. p istā

† 11. q. 1. c. qui studet

caudā sue vestis: nō videt illicitū q̄ eā portaret intra phanum mahometi sīc ⁊ ex: dū tñ ꝟ nō faceret reuerētiam aliquā mahometi: ꝫ solū intēdēs suū officiū exeq̄: ⁊ ꝟ petebat naamā ab heliseo. s. q̄ idē officiū q̄d licite faciebat dño suo ex phanū idoli: posset sibi facere intra: nō ad aliquā idoli reuerētiam: ꝫ ne incurreret dñi sui offensā: ⁊ ꝟ ꝓcessit ei heliseus: q̄ nō erat illicitū vt dictū ē. Tertio nō videt benedictū q̄ ei dispēsauerit de altari ꝓstruēdo ⁊ ibi dē offerēdo: ñ solū ex hierꝫ: ꝫ etiā ex iudea: q̄ illō solū fuit ꝓhibitū in deis p⁹ tēpli edificatiōnē: ⁊ q̄ñ arca dñi habuit stabilē māsionē: put dictū fuit Deu. ij. ⁊. j. Re. vij. Naamā ꝟo nō tenebat ad legē mosai cā vt ꝓdictū ē. iō poterat alibi licite deū colere: altare ad ꝟ edificādo ⁊ etiā offerendo: sīc ⁊ filij isrl añ legē datam. vt ptz de abraam: isaac ⁊ iacob in Beñ. in plibus locis. Oz āt ad hoc naamā petijt on⁹ duoꝝ burdonū ō terra isrl: fuit ex speciali deuotiōe: vt dictū ē: ꝫ ad ꝟ ñ teneret. iō circa hoc nō fuit aliq̄ dispēsatio: ꝫ liciti ꝓcessio. i ¶ Dixitq̄ gie. Hic ꝑñr describit ipsi⁹ giezi infectio ꝓpter multiplex eius peccatuz in facto isto: quoꝝ ꝑmū fuit cupiditas: q̄ est radix oīm maloꝝ. vt dicit apostolus. j. Timo. vj. ⁊ ꝟ notatur cū dicit: Pepercit dñs meⁱ⁹ ꝛc. licz eēm ꝓphete nō accipent aliq̄d q̄si p ciū ꝓphetie: q̄ tñ pauper erāt: viuebāt ō oblat⁹ sibi curialiē ⁊ deuote. k ¶ Desiluit ō cur. i oc. ei⁹. ꝓpter reuerentiā dñi sui ⁊ gratitudinē bñficij sibi collati. l ¶ Dñs meus misit me ꝛc. in ꝟ mentiebatur: ⁊ sic fuit pctm scōm.

Peccatum Giezi

m ¶ Heli⁹ ē vt ac. duo talē. s. cuilibet inueni vnū. In heb. habetur: Jura mihi. s. q̄ miserit te heliseus: ⁊ accipe duo talenta: et ꝑm ꝟ fuit ꝟ tertiū peccatū. s. periurium.

n ¶ Et iposuit duob⁹ pue. suis. i. duob⁹ ō seruis naamā.

o ¶ Cūq̄ ve. iā vesp. ꝛc. ne heliseⁱ⁹ eos videret: et ꝓciperet q̄ giezi aliq̄d a naamā accepisset. ⁊ sic commisit q̄rtū pctm. s. furtū rei notabil.

p ¶ Dñ venit giezi. non q̄rit ex ignorātia. q̄ in spū factus viderat: vt postea ꝟbīt: ꝫ vt ex ei⁹ rñsione eū ō mēdacio ꝓuīceret. vñ ꝟbīt:

q ¶ Nō iuit ser. tu⁹. q̄q̄. q̄ metiebat ei q̄ hēbat spm̄ sctm: sīc ananias ⁊ saphira petro. vt hr. Act. v. iō ꝟbīt ei⁹ iusta punitio: cū dr:

r ¶ Sz ⁊ le. naa. adhe. ti. i. eadē spēs lepre quā habuit ante curatiōnē suā. s ¶ Et egres. ē ab eo. q̄ lepr⁹ofi separabant a cohabitatiōe hoīm sanoꝝ. vt hr Leuit. xiij.

t ¶ Quasi nix. color eñ albidus et trāsparēs est signum lepre: sīc hr Leui. xiij. put ibi pleni⁹ dictū fuit.

Leprosi

✳ a ¶ Vere scio q̄ ꝛc. p q̄d de signat q̄ adult⁹ baptiçat⁹ dz dō re gētiari ō sua regnatiōe spūali. Alīt pōt dici q̄ p naamā leprosū signifi cari pt q̄libz infect⁹ p mortale peccatū: q̄ audita p ꝓdicatorez iusticia dī: ⁊ ei⁹ misericordia ꝓpitiōne ꝓcipit: et ad ipz p pniaz verā accedit. ⁊ lauatur in iordane. i. lachrymis pnie: q̄

✳ gieçi qui

A Moraliter ✳ gieçi q̄ currēs post naamā accepit ab eo mūera: significat cupidus in eccl'ia: q̄ ꝓ collatiōe spūaliū q̄rit vl' repetit tpalia. ⁊ sic lepra naamā pcussit gieçi ⁊ semini eius: sic vitiū simonie adheret istī ⁊ suis sequacibus.

¶ In ca. v. vbi dr in postil. Sed istud nō videt cōueniēter dictū: primo qz naamā fuit neophitus ⁊c.

Additio. j. Licet naamā nō fuisset ꝓsus ad iudaismū neq; circūcisus: fuit tn̄ neophitus: qz de nouo cōsus ad legē nature: quā hactenꝰ nō seruabat: ꝑm quā ē illicitū adorare idolū: ⁊ etiā simulare illā adorationē: ꝓ ut ipemet postil. asserit in ꝟ loco / dicēs: q̄ simulatio idolatrie est p se mala: sz oīa q̄ sunt p se mala: illicita sunt de iure nature: cuiꝰ ꝓncipale ꝓnciplū ē q̄ bonū ē ꝑsequendū ⁊ malū ē vitandū vt cōit tenet. Sz aduertēdū ē q̄ sz idolatria ⁊ eius simulatio sint illicita de iure nature: tn̄ illud qđ hz spēm illiꝰ simulatiōis seu adoratōis: si nō sit ibi adoratio nec eiꝰ simulatio: nō videt illicitū de iure nature: vtpote in pñti casu. Si naamā intrans phanū idoloz: exercēdo officiū suū in sustentādo dñm suū nō adoraret idolū neq; etiā simularet se adorare: neq; talē adoratiōnē seu simulationē intenderet: adhuc tn̄ ē ibi spēs mali: qz his q̄ talia nō bn̄ discernūt: apparere posset ipm̄ trare causa adorādi: sic ⁊ dns suꝰ trahebat: qđ sz de iure nature nō sit ꝓhibitū: ꝓhibet tn̄ de iure diuio: teste apl'o. j. ad Thes. v. d. Ab oī specie mala abstinete vos. vñ declaratiōnē huiꝰ videt pete re naamā. Et heliseꝰ declarauit sibi nō esse illicitū: ⁊ ꝟ nō dispensando: qz heliseꝰ nō hēbat ptātē dispēsandi generalit: sz ꝟ solū sibi declarauit. ¶ In eo. ca. v. vbi dr in postil. In heb / reo habet: Jura. s. q̄ miserit te heliseus.

¶ Additio. ij. Verbū qđ ꝟ ponit in hebreo: frequēt in sacra scriptura: ⁊ q̄nq; in trāslatione nr̄a interpt̄at incipe: vt Deute. j. a. vbi dicit: Incepit moyses explanare legē: ⁊ i alīs q̄nq; interpt̄at iurare: vt Exo. ij. d. Jurauit moyses habitare cū ie

cū ietro. sz ꝑm hebraicā veritatē ꝟbū istud vniuocū est: nihil aliud signās vbicūq; ponit nisi actū volendi: itaq; cū dr: Incepit moyses explanare: nō dicit nisi voluit moyses explanare. Sil'r vbi dicit: Jurauit habitare: nil aliud dicit nisi voluit habitare: vnde in hoc loco dicebat naamā gieçi: q̄ vellet accipe duo talē ta: nec fit aliqua mentio de iuramento. C

Replica. In ca. v. vbi postil. dicit: Naamā syrū non cōuersum fuisse ad iudaismū: ꝓ ꝓsēns non neophitū sicut q̄dā dixerūt. Burgēn. obiicit dicens: q̄uis naaman nō fuerit ꝓuersus ad iudaismū: tn̄ fuit cōuersus ad legem nature quā hactenus nō seruabat: iō debuit dici neophitus. sz assumptū videt falsum: qz ꝑm apl'm ad Ro. ij. ⁊ gētes ea q̄ legis sunt naturalit faciūt. ꝯ nō minꝰ naamā q̄ alius. Nec seq̄t: Ignorauit vnū vez deū ⁊ eiꝰ cultū quē nūc ꝓfessus ē: igit nūc primo cōuersus ē ad legē nature: nā ipe sic ⁊ cetere gētes facit opa legis nature: iuxta ꝓncipia illius legt naturalit impssa q̄uis nō pfecte itellexit ⁊ fecit. vñ sic iudei legis trāsgressores ⁊ christiani mali ꝓ pnāz vel ꝓ ꝑdicatiōnē ꝓuersi: nō dicunt neophiti: sic nec naamā ⁊ alij ꝟ lege nature impfecte viuētes. habuit em̄ naamā ex habitu illius legt: q̄ spēs mali sit ab oīb⁹ naturalit vitāda: si tn̄ cōmode vitari nō posset: esse culpā venia dignā. itelligēs denīq; ex miraculosa cura circa eū in noīe dei isrl' facta solū illū vez deū esse: ⁊ nō solū adorādū: hāc ꝯclusionē eliciuit: q̄ de cetero idola colere nollet: sz deū isrl' in omni loco etiā in templo remmō qñ iuxta suū officiū qđ in lra exprimit intrare cū rege oporteret: q̄ ingressus qz spēm mali ptendere posset venit expiādus. supplicauit igit heliseo vt ꝓ hmōi expiatione deū dep̄cari vellet: ⁊ annuit heliseus dicēs: vade in pace. Frustra igit dicit Burgēn. q̄ heliseus ꝟ declarauerit: q̄ exercitiuz sui officii spēz mali h̄ret: qz naamā hoc ex lumīe naturali vidit: ⁊ qz ab heliseo petiuit solū orōnē ꝓ se ad deū: nō dispēsationē: sicut q̄dā dicūt: nec declaratiōnē sicut Burgēn. dicit.

Glo. ordi.

Dixerūt aūt ⁊c. Ca. VI

a ¶ Accidit āt ⁊c. Raba. Cū ipios iudeos p corp⁹ opa

B Matth. 3. c ta pñtia xp̄i tāq; ifructuosas arbores cederet. vñ: Ecce securi ad radicē arborū posita ē ab eis iteruenīēte passione corp⁹ ipm̄ deseruit, pfunda descēdit: qđ in sepultura depositū: tanq; ad manubriū spū redeūte resurrexit. ¶ Raba. Curādū valde ē: ne itellect⁹ ocio torpeat: ne in exercitatiōe opis vitio elationis euanescat. ¶ Greg⁹. Moraliter. Ferrū in manubrio itellect⁹ ē in corde hoc ligna cedunt cū praue agētes īcrepant qđ dū fluxe agit: dū lapsus vanaglie nō vitat. ferrum in aq̄ pdit: q̄ ex dissoluto ope itelligētia fatuat: q̄ ad ꝟ dat vt dāt. añ oculos ex bona actione restituat. vñ sequit: Hoc ipm mutuo acceperā. Electi ꝟo si q̄n offendūt: ad cor velociꝰ redeūt: ⁊ culpā lachrymis īsequūt. Añ heu heu heu dñe mi. Qui flētes caute ispiciūt: nō solū q̄ mala cōmiserūt: sz etiā q̄ ex accepto mūere reddere bona debuerūt. Et ꝟ est heu heu heu: ⁊ ꝟ mutuo acceperā: ac si dicat. Illud p dissolutionē negligētie pdidi: qđ vt p bona opa redderē ex gr̄a redēptoris accepi: sz nūq; deꝰ mentē deserit: q̄ in pctis se veraciē agn̄scit. Añ heliseꝰ lignū deorsū misit: ⁊ ferrū in supficiē attulit: qz redēptor cor pctōris hūiliat: ⁊ eā quā amiserat intelligētiā reformat. Unde in alia translatiōe dicitur: q̄ cōfregit lignū ⁊ iactauit: ⁊ sic ferrum sustulit. lignum frāgere est cor ab elatione contērere: ad ima iactare: cogitatione ꝓprie infirmitatis humiliare: ilico ferrum redit: quia advsum exercitationis prīstine intelligentia recurrit.

Moraliter Dixerūt aūt filij ꝓphetarū. Hic ponunt miracla ad ifidelium insidiatū repssionē. ꝑmo tn̄ ꝑmittit miraculosa ferri natatio. 2cō dicta repssio / ibi: Rex āt syrie.

Nico. de lyra

Dixerūt aūt filij Ca. VI a ꝓphaꝝ ad heliseum. Ecce locꝰ in q̄ habi- b tamꝰ coram te / āgustꝰ ē nob: eamꝰ vsq; ad iordanē: ⁊ tollāt singuli ō silua materias singulas vt ędificemꝰ nob ibi †domū ad habitādū. Qui dixit: Jte. Et ait vnꝰ ex illꝭ: Veni q̄ ⁊ tu cū seruis tuis. Rndit: Ego veniā. Et abijt cū eis. Cūq; venissent ad iordanē: cedebāt ligna. Accidit āt vt a ¶ xp̄i ifructuosoꝝ argueret. b ¶ prauos i creparet. c ¶ descēdit a ¶ spūs. ¶ corpis. ¶ in ꝓfundo. ¶ pdit itelligētia cordis dissolutiōe negligentie. ret ferrū secuꝝ i aquā † Exclamauit ille / et ait: Heu heu heu dñe mi: ⁊ ꝟ ipm̄ mutuo acceperā. Dixit āt hō dei: Ubi cecidit? At ille mōstrauit ei locū. Precidit q̄ c a ¶ redūt ad carnē spūs. lignū ⁊ misit illuc. Natauitq; ferrum. Et ait: Tolle. Qui extēdit a ¶ ptās ꝛrena supbe sētiēs filios luc̄ pseq̄t manū: ⁊ tulit illud. Rex āt syrie g pugnabat ꝛ isrl'. Consiliūq; iniit

Nico. de lyra

syrie. Circa ꝑmū dr: b ¶ Ecce locꝰ in quo ⁊c. dicit ꝟ Ra. Sa. q̄ gieçi q̄ erat cupidus: qñ erat cū heliseo molestꝰ erat filijs ꝓphaꝝ veniētibꝰ ad heliseū: ne expenderent ea q̄ dabant magro suo: ⁊ ideo ipo abiecto ꝓpter leprā plures venerūt ad heliseū: ⁊ iō nō sufficiebat domus ꝓ habitatione ipoꝝ ꝓpē qđ volebāt ea dilatare. c ¶ Tollāt singuli ⁊c. i. ligna q̄ sunt materia ꝓ domibus edificādis. d ¶ Heu dñe mi: ⁊ hoc ipm mu. ac. nec habeo vnde restituā. e ¶ Precidit ꝙ lignū. i. fecit aliō manubriū: qz ꝑmū erat fractū: vt dic Ra. Sa. f ¶ Natauitq; ferrū. ꝯ naturam ꝓpriam obediēdo nature actori. g ¶ Rex āt syrie. Hic ꝑr describit insidiātiuz repssio. Circa qđ primo describit insidiatio eoꝝ maligna. 2cō eorū pcussio

Moraliter. a ¶ Dixerūt aūt filij ꝓ. ⁊c. Sequit: † ¶ Cūq; venissent ad ior. ⁊c. ꝓ securim q̄ ligna cedunt hoīm peccātiū increpatio designat: eo q̄ hō arbor ꝓuersa notat. Añ dr. ij. de aīa q̄ radices arboris sūt ori siles: qz ꝑ illas arbor accipit alimētū: os āt est in superiori pte horis: radices ꝟo in inferiori pte arboris. Jgit ꝑ cessionē arboꝝ bn̄ significat increpatio peccātiū. ꝓpter qđ Joānes baptista increpās pctores dicebat: Matth. iij. c. Jā securis ad radicē arboris posita est. Sz cū aliqs incaute peccātē arguit: ferrū securi de mānubrio fugit: ⁊ sic in aquā mergit. Mā illō qđ ꝓficere poterat si caute fieret ad culpā imputat. Sz qñ tales ex indiscreto ze lo peccātes in mō corrigēdi statī vt suū defectū cognōscūt ad penitētiā recurrētes dicūt: d ¶ Heu heu heu dñe mi: ⁊ hoc ipm̄ mu. acce. Recognoscūt ei q̄ gr̄a a dño sibi mutuata indebite vsi sunt: sz ꝑ lignū ab heliseo missum in aquā ferrū natat: quia xp̄s ꝑ lignū sue passiōis ad mētē devote reductū bonū amissum restaurat. g ¶ Rex aūt syrie pugnabat cōtra isrl' ⁊c. Syria interpt̄at sublimis: ⁊ ideo ꝓ regē syrie itelligit diabolꝰ

Phus De cō. dis. 2. c. reuera.

Qui cuz ve. Ca. VI

✳ qui ē rex

a ¶Qui cū ve. Rab. Qui in nequitie armis ꝓfidēs: xp̄i famulis insidias ꝑparat: nocte pfidie excecatus: bellū ꝝ ecclesiā gerit. b ¶Heu heu heu dñe mi. Rab. Dis notat illos q̄ pusillanimitate cordis penas verenť corpales. c ¶Noli timere. Noli timere eos q̄ occidūt corp⁹: ꝛ post ꝑ nō habēt q̄d faciāt vobis. d ¶Plures em̄ no. Rab. Possū rogare patrē meū ꝛ exhibebit mihi plusq̄ duodecim legiōes angelor. e ¶Dñe ape. ocu. Rab. Valde necesse ē vt heliseⁱ noster aperiat oculos cordis ad ꝓsiderādū: q̄ oēs q̄ ꝓfidūt in illū nō cōfundēť. f ¶Percute obse. Rab. Bonū ē oculū scādaliçantē eruī: vt intuitⁿ superbie ꝛ malicie obturet: ꝛ oculus sane fidei ac simplicitatis aperiat. g ¶Duxit ḡ eos in sa. Raba. Postq̄ heliseⁱ hostes in samariā adduxit: nō eos occidi pmisit: sed refectionē illis ꝑparās dimisit eos in pace. Et saulū diu ꝝ stimulū calcitrātē: primū dñs excecauit: deinde scīa spirituali ditauit. Nobisq̄ precepit ita: Diligite inimicos vestros ꝛ bñfacite his q̄ oderūt vos.

b ¶Cōgregauit be. ꝛc. Rab. Benedab ꝛ exercitⁿ: ē diabolus ꝛ iniq. s. pagani: iudei ꝛ heretici q̄s ꝝ ecclīaz bellū gerer e excitat: p tales afflīgit pplꝰ dei q̄ est positus in samaria. i. legꝫ custodia. Fitq̄ fames cū nō pmittit doctoribus verbū dei ꝓdicare. Sed heliseo reuelāte. i. redēptore p euāgelīū indicāte: salus q̄ a peccatoribⁿ lōge est timētibⁿ deū ,ppe esse sciētes. Dicit em̄ dñs: Cras modius ꝛc. Modiⁿ sile pfecta ē mensura diuine sapie q̄ est in no. te. Duo modū hordei sunt scīa legis ꝛ prophetaꝝ: q̄ cōparāť stathere vno ꝑ est fide catholica ī porta samarie. i. ī ꝓdicatiōe aplica: p quā intrať in ecclīam. Cessante em̄ turbine pſecutiōis q̄ fit hodie: dabit dñs cras. i. tpe futuro trāquillitatē: vt ꝓdicatio pfecte cōpleať.

Nico. de lyra

rū pcussio digna/ ibi: Porro heliseⁱ. tertio liberatio benigna/ ibi: Dixitq̄ rex. Circa primū ponit insidiatio syrorū ꝓ regē isrl̄, ꝛ patz lr̄a vsq̄ ibi: a ¶Misit itaq̄ vir dei ꝛc. rex isrl̄. hoīes armatos in magna copia.

b ¶Et poccu. eū. s. illas insidias capiēdo. c ¶Nō semel neq̄ bis: solū supple ꝛ multotiēs. sēdo ponit insidiatio ꝓ heliseum ibi: d ¶Dixitq̄ eis: ite ꝛ vi. vbi sit ꝛc. ꝛ ptz lr̄a vsq̄ ibi:

e ¶Heu heu heu dñe mi. cognouit em̄ p insignia armorū q̄ erāt syri hebreor aduersarij.

f ¶Plures ei no. sūt: sciebat em̄ p spūm sanctū ,ptectionē angelicā ī sui auxiliū aduenisse: cui⁹ potestas q̄si incorporabiliter maior ē q̄ hūana. g ¶Dñe ape. oculos pu. huiⁿ. i. da ei vtutē videndi ea q̄ nō possūt naturalit videri. h ¶Ecce mōs ple. equo. ꝛc. facta est illa repsentatio visioni imaginarie: vel etiaz exteriori visui p formatiōes taliū specierū in aere: q̄ vtroq̄ mō potuit fieri a deo ad designādū ,ptectionē.

i ¶Porro heliseus. Hic ꝓfr describit eorū pcussio rōne heluei/ cū dr: k ¶Percute obse. gē. hāc cecitatem ꝑ accipit cecitas ꝑ acrisia: q̄ dr ab a q̄ est sine ꝛ crisis iudiciū: ꝛ ē passio q̄ hō nō pcipit vel dijudicat ꝑm veritatē ea q̄ videt: ꝛ ꝑ mō fuerūt pcussi sodomite volētes ostiū loth ꝓfringere. vt hr̄ Gen. xix. l ¶Nō est hec via: nec ista ē ci. s. vbi manet ,ppheta quā q̄rit is: Iz em̄ venisset dothaim: ꝑ tñ nō erat ad manendū diu: Iz eⁱ⁹ māsio diuturnio erat in samaria: vt ptz ex dictis ca. pce. Utinā fuisset dñs meⁱ⁹ ad ,ppheta q̄ ē ī samaria: ꝛ ꝑ ptz q̄d postea sequitur ca. isto. Heliseus aūt sedebat ī domo sua: ꝛ sic certū est q̄ erat ī samaria: ex q̄ ptz q̄ heliseⁱ dixit eis veritatē q: via recta duxit eos ī samariā. m ¶Dñe ape. ocu. istoz remouēdo acrisiā ꝓdictā. n ¶Dixitq̄ rex isrl̄. Hic ꝓfr ponit illorū liberatio benigna: q: cū rex velet eos pcutere: heliseⁱ⁹ nō pmisit: sed etiā liberaliter refici a rege imperauit, vñ subdit: o ¶Apposuitq̄ ē eis ci. ma. ꝑpatio. ex hoc ptz q̄ noīe panis ꝛ aque designať oia potⁿ ꝛ cibⁿ in scriptura.

p ¶Et vl. nō ve. la. ꝛc. Tuz ex gratitudie bñficij sibi collati ab heliseo. Tū timore ne si venirēt iterū ,ppē ingratitudinē heliseⁱ eos facerēt capi ꝛ occidi. q ¶Factū est aūt. Hic ꝓfr describit miraculuz heliseī ad ꝓsolationē pniam: ꝛ primo ponit eoz afflictio: sēdo afflictionis remotio. ca. vij. Circa ꝑmum sciēdū q̄ Iz ioram amouisset statuas baal: tñ nō amouit cultū vitulorū q̄s fecerat hieroboā: vt hr̄. ꝝ. iij. c. Ipse etiā ꝛ pplꝰ isrl̄ multa alia mala faciebāt ,ppē q̄ dñs pmisit eos affligi obsidiōe lōga: ꝛ ꝑ ē q̄d dr:

✳ q̄ est rex sup oēs filios superbie: pugnat aūt pro fideles qui p. isrl̄ intelligunť: ꝛ ponit insidias ad ipsos capiendū: Iz eⁱ⁹ insidie p heliseum frustrāť: q̄n p ꝓdicatorē astutie demonis denūcianť fidelibⁿ ꝛ ab eis ꝑcauenť. Per ꝑ autē q̄ rex syrie turbatus fuit cōtra heliseū ꝛ q̄siuit eū capere: significať q̄ diabolⁿ irascit cōtra ꝓdicatorē veritatis: ꝛ querit sibi nocere. Exemplū de beato Anthonio fratre minore quez diabolus ad impediendū eⁱ⁹ ꝓdicationē voluit suffocare: sed sicut insidie regis syrie cōtra heliseū magis fuerūt ad eius cōfusionē: quia ducti fuerūt in samariā: sic diabolus suffocare volēs beatū Anthoniuꝫ p beatā virginē fugatus fuit turpiter ꝛ cōfusus. † ¶Benadab rex syrie ꝛc. Per istū regez vt dictum est diabolus designať. Per samariā vero quā obsedit designať ecclesia: eo q̄ samaria custodia domini interꝑtať: in hanc autē samariam nitit diabolus famē immittere nō quantū ad defectum panis materialis: sed spiritualis: scz ꝟbi diuini et eucharistie sacramenti: sed p ꝓmissionē christi p heliseum significati abūdantia fit in ecclesia dei: dicit ei Matth. vlt. d. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsq̄ ad consummationem seculi. Et ipse est patris verbum et ab eo datur eucharistie sacramentum.

Moraliter

cū seruis suis dicēs: In loco illo ꝛ illo a ¶dñi nr̄i doctrina insidie inimicorū ꝓcauenť.

ponam⁹ insidias. Misit itaq̄ vir dei ad regē isrl̄/ dicēs: Caue ne trāseas i locū illū: q: ibi syri ī insidijs sūt. Misit itaq̄ a rex isrl̄ ad locū quē dixerat ei vir dei: ꝛ b ꝓoccupauit eū: ꝛ obseruauit se ibi: non c semel: neq̄ bis. Cōturbatūq̄ ē cor regis syrie ꝑ hac re. Et vocatis seruis suis ait: †Quare nō indicatⁿ mihi/ q̄s ꝓditor mei sit apⁿ regē isrl̄: Dixitq̄ vn⁹ seruoz eⁱ⁹: Neq̄q̄ dñe mi rex: Sz heliseus p/pheta q̄ ē ī isrl̄: indicat regi isrl̄ oia ꝟba quęcūq̄ locutⁿ fueris i pclaui tuo. Dixitq̄ eis: Ite ꝛ videte vbi sit: vt mittā et d capiā eū: ānūciauerūtq̄ ei/ dicētes: Ecce ī dothaim. Misit ergo illuc equos ꝛ a curr⁹ ꝛ robur exercit⁹. Qui cū venissent nocte/ circūdederūt ciuitatē. Cōsurgēs aūt diluculo minister viri dei/ egressus ē: viditq̄ exercitū ī circuitu ciuitatⁿ ꝛ eq̄s b ꝛ curr⁹. Nūciauitq̄ ei dicēs: Heu heu e heu dñe mi q̄d faciemus: At ille rñdit: ꝛ Noli timere† Plures em̄ nobiscū sunt/ f q̄m cū illis. Cumq̄ orasset heliseus ait: e Dñe aperi oculos huiⁿ vt videat. Et aperuit dñs oculos pueri ꝛ vidit: ꝛ ecce mōs b plenⁿ eq̄rū ꝛ curruū igneor in circuitu heliseī. Hostes vo descēderūt ad eum. Porro heliseus orauit ad dñm/ dicēs: i f †Percute obsecro gētez hanc cecitate. k Percussitq̄ eos dñs ne viderēt iuxta ꝟbū heliseī. Dixit aūt ad eos heliseus: Nō est hec via: nec ista est ciuitas. Se/ l q̄mini me: ꝛ oñdā vobis virū quē q̄rit. ꝛ Duxit ḡ eos i samariā. Cūq̄ ingressi fuissent i samariā/ dixit heliseⁱ⁹: Dñe aperi m oculos istoz vt videāt. Aperuitq̄ dñs oculos eoz: ꝛ viderūt se ēē i medio samarie. Dixitq̄ rex isrl̄ ad heliseū/ cū vi n disset eos: Nūq̄d percutiā eos pater mi: Et ille ait: Nō percuties. Neq̄ em̄ cepisti eos gladio ꝛ arcu tuo vt percutias. Sz ¶vt percutias.

pone panē ꝛ aquā coꝝ eis vt comedāt ꝛ bibāt ꝛ vadāt ad dñm suū. Et apposuit o taq̄ ē eis ciboz magna ꝑparatio: ꝛ comederūt ꝛ biberūt: ꝛ dimisit eos: abierūt q̄ ad dñm suū. Et vltra nō venerūt latrones syrie in terrā isrl̄. †Factū est aūt q b post hec: congregauit benedab rex syrie †

IA Dixit ãt ꝛc. a ¶ Quattuor ꝯ viri ꝛc. La. VII Ra. Leprosi sũt q̃ varijs vitijs oditi: vl̃ erroribꝰ implicati fecitatẽ ex ĩterna peste educẽtes oñdũt in cute. Vos dñs sepe ꝙuertẽs ad fidẽ: ꝛ mũdãs a vitijs vere salutẽ nũcios efficit. vñ Mat. ex publicano apls: Apparuit ãz post resurrectionẽ ꝑmo marie magdalene de q̃ eiecerat septẽ demõia. Illa vadẽs nũciauit his q̃ cũ eo fuerãt lugẽtibꝰ. Leprosi ĩgressi in castra syrioꝝ refecti sunt: auꝝ ꝛ argẽtũ asportãt: cũ despecti huiꝰ mũdi phie operã dantes: ꝛ sensus sbtilitatẽ ꝛ locutiõis venustatẽ acq̃rũt: vñ ecclie vsibꝰ bñ ĩstructi deseruire pñt. Qui bñ ãttuor esse mẽorant: vt a q̃tuor euangelioꝝ eruditione imbuti: in quattuor mundi ptibus fidei veritatẽ ꝓdicẽt.

IS Pozro rex.

Ucl. 1.d

Mar. 16.b

Nico.de lyra

a ¶ Et tãdiu obsessa est donec venun. caput asini ꝛc. ꝛ accipit ꝫ caput, ꝓ toto aiali ꝑm aliã: q̃ hic est modꝰ loq̃ndi apud ẽptores aialiũ, ꝓ q̃to dabit caput. i. vnũ aial. ꝑm alios accipit ꝓ pte corꝑis, deficientibus em alijs cibarijs ĩterfecerũt aialia q̃ nõ erãt ꝑm legẽ cõmestibilia ꝛ salierũt vt cariꝰ vẽderent carnes fame ĩualescẽte. b ¶ Et q̃rta ꝑs ca. ꝛc. Cabꝰ ẽ q̃dã mẽsura decimata. sterc⁹ aũt colũbaꝝ nõ accipit ꝫ ꝓprie: q̃ nõ ẽ cõmestibile nec refectiuũ: sed magis corruptiuũ: sz ꝑpꝛopꝛie vt videt ꝓ gutture vbi cõgregãt ĝna a colũbis cõmesta: ꝛ illõ ꝙcit in fimo cõit: sz tunc fame ĩualescẽte coq̃narij diuitũ illud reseruabãt: vt grana ppꝛo fame periclitãti venderẽt. c ¶ Nõ te saluet do. Fuit em turbatꝰ eo ꝙ credebat eã petere refectionẽ cibi ꝙueniẽt vl̃ potꝰ. d ¶ Que abscõdit filiũ suũ. volẽs eũ ꝛseruare a morte: vl̃ forte eũ sola comedere. e ¶ Qõ cum audisset rex ꝛc. eo ꝙ ppls suꝰ erat ĩ tãta afflictiõe. f ¶ Uiditq̃ ois ppls cilꝑm em accepat rex afflictẽdo carnẽ suã: vt facilꝰ ĩpetraret dei miseriaz. g ¶ Si stetterit caput helisei. Hãc em afflictionẽ ei ponebat: eo ꝙ afflictionẽ illã suis ꝓcibꝰ non auferebat: tenẽs eas efficaces apud deũ ad ꝫ impetrandũ: heliseus tñ ad hoc expectabat tempus cõgruum ꝑm ordinationẽ diuine voluntatis: cuius erat cõscius ꝑ spm̃ sanctũ. h ¶ Nunquid scitis ꝙ miserit filius homicide ꝛc. Qõ de scitu ꝛ volũtate achab patris ioram: naboth innocens fuerat interfectus: vt habet. ꝓ. iij. li. xxi. i ¶ Et nõ sinatis introire eũ. Cuius causa subdit: k ¶ Ecce em̃ sonitus pedum dñi eius. Post recessum em̃ nuncij iozã penituit. ꝛ ideo sequebat eũ ad reuocandum ꝓceptũ. l ¶ Et ait: Ecce tñ malũ. Istud refert ad iozã qui iam venerat ad heliseum. m ¶ Quid amplius expectabo a dño. q̃si diceret: iã sum punitus vltia pena a moyse ꝓdicta: Deute. xxviij. de comestiõe ꝓpꝛioꝝ filioꝝ in obsidione: ꝛ sic nõ restat nisi ꝙ oẽs moriamur vel tradamus nos hostibꝰ nisi apud deũ venerit ꝑs misericoꝝ die sup ꝓpꝛm istũ. ꝓpꝛ qõ heliseus statim ꝓdixit ꝙsolationem.

R

Diuisio

†2.re.14.a

†Tre.4.b

†3.re.19.a

D

Diuisio

a als †hetheorum

Moraliter

DIxit aũt La. VII heliseus. Quia sicut ꝓpter culpã infligit̃ pena: ita ꝓpter pniam remouet̃: ideo post famẽ ꝓpter pctã inductã: hic ꝙñ ponitur abũdãtia ꝓpter pniaz. ꝛ ꝑmo abũdãtia ꝛ ĩcredulitas puniẽda ꝓdicit̃. ſcõdo vtrũq̃ adducitur, ibi: Quattuor ꝯ viri. Circa ꝑmũ ꝛ: o ¶ Hec dic̃ do. Qui ẽ ipa veritas ꝙ essentiã. ꝙ ¶ In tpe hoc cras. i. ista hora die crastĩa. q ¶ Modius si. vno sta. erit. i. dabit: est ãt stather genꝰ põderꝭ: ꝛ significat ꝫ ꝙ farina ꝛ hordeũ debebant dari ꝓ tã modico ꝓcio: qõ videbat ĩpossibile respectu penurie in q̃ erãt. iõ sbdit: r ¶ Ridẽs vnꝰ de ducibꝰ ꝛc. Tũc tpis reges in signũ reuerẽtie sustentabant a ꝓncipibus, put ptz ex ꝫ loco ꝛ ſ. v. ca. de naamã. regie ꝓ a domicell⁹ sustẽtabant̃: vt habetur Hester. xv. s ¶ Si dñs fecerit ꝛc. apiri. i. faciat pluere de celo abũdãter farinam ꝛ hordeũ. t ¶ Nunqd poterit esse qõ lo. q̃si diceret nõ: ꝛ qz ꝙ ĩcredulitatẽ detrarit diuine potẽtie. iõ sibi ꝓdicit̃ pena mortis, cũ ꝛ: v ¶ Uide bis oculis ꝛ. qz in crastino fuit ĩterfectus in porta: vt ptz in fine huiꝰ capli. x ¶ Quattuor ꝯ viri. Hic ꝙñr vtrũq̃ ꝙ heliseũ ꝓdictũ adducit̃: ꝛ ꝑmo abundãtia. ſcõdo increduli tatis pena, ibi: Pozro rex ducẽ illũ. Circa ꝑmũ ꝛ: Quattuor ꝯ viri erãt leprosi. dicit Ra. Sa. ꝙ isti erãt gieçi ꝛ tres filij sui. y ¶ Juxta ĩtroitũ portę. qz leprosi debebant extra ciuitates habitare: vt habet̃ Leui. xiij. z ¶ Si ue ingredi voluerimꝰ ciuitatẽ. Lz em̃ deberẽt extra habitare: tñ in casu tãte necessitatis poterãt ingredi ad q̃rendũ victum si possent inuenire. a ¶ Si pepcerint nobis. cõpatiẽtes nre ĩfirmitati ꝛ fami. qõ erat magis ꝓbabile ꝯ oppositũ. b ¶ Siqdẽ dñs sonitũ audiri fecerat i castris syrie ꝛc. Diuia em̃ virtute factus ẽ talis sonitus in auribus eoꝝ ꝛ imaginatio: de q̃bus secutus ẽ timoꝝ et fuga omniũ relictis oĩbus ex velocitate fuge vt saluarẽt ꝑsonas suas: ꝑm ꝙ ꝺ Job. ij. b. Cũcta que ꝫ homo dabit ꝓ aĩa sua.

✠ Et comederũt

Moraliter. n ¶ Dixit ãt heliseus: Au. ꝛc. Sequit̃: r ¶ Quattuor ꝯ viri ꝛc. ꝓ istos leprosos q̃ bonũ nunciũ

vniuersũ exercitũ suũ: ꝛ ascẽdit et obsidebat samariã. Factaq̃ ẽ fames magna in samaria. Et a tãdiu obsessa ẽ: donec venundaret caput asini octogita argẽteis: ꝛ q̃rta ꝑs cabi stercoris colũbaꝝ q̃nq̃ argẽteis. Cũq̃ rex isrl̃ trãsiret ꝙ murũ: mulier q̃dã exclamauit ad eũ, dicẽs †Salua me dñe mi rex. Qui ait: nõ: te saluet dñs. Un̄ te possum saluare ꝺ area, an de torcular. Dixitq̃ ad eã rex: Quid tibi vis? Que rñdit: Mulier ista dixit mihi: Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũ hodie: ꝛ filiũ meũ comedem⁹ cras† Coxim⁹ ꝯ filiũ meũ, ꝛ comedim⁹. Dixitq̃ ei die alt̃a: Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũ. Que abscondit filiũ suũ. Qõ cũ audisset rex scidit vestimẽta sua: ꝛ trãsibat sup murũ. Uiditq̃ ois ppls ciliciũ, q̃ vestitus erat ad carnẽ intrisec⁹. Et ait rex† Hec mihi faciat deꝰ, ꝛ hec addat: si steterit caput heleseꝰ filij saphat super eũ hodie. Heliseꝰ ãt sedebat in domo sua: ꝛ senes sedebãt cũ eo. Premisit itaq̃ vir: ꝛ añq̃ veniret nũciꝰ: ille dixit ad senes. Nũqd scitis ꝙ miserit filꝰ homicidę huc: vt ꝓcidat caput meũ? Uidete ꝫ cũ venerit nũciꝰ: claudite ostiũ ꝛ nõ sinatl̃ introire eũ. Ecce ei sonitꝰ pedũ dñi eiꝰ post eũ ẽ. Adhuc illo loq̃nte eis: apparuit nũciꝰ q̃ venichat ad eũ, ꝛ ait: Ecce tñ malũ a dño est: qd amplius expectabo a dño? Ca. VII

Dixit ãt heliseus: Audite ṽbuz dñi. n Hec dicit dñs: in tpe ꝫ cras modius silę vno stathere erit: et duo modij hordei stathere vno in porta samarię. Rñdẽs vnꝰ ꝺ ducibꝰ, sup cuiꝰ manũ rex incũbebat, hoi dei, ait: Si dñs fecerit etiam cataractas: in cęlo nũq̃d poterit esse qõ loq̃rl̃? Qui ait: videbꝫ oculꝭ tuis: ꝛ ide nõ comedes. Quattuor ꝯ viri erãt leprosi iuxta ĩtroitũ portę: q̃ dixerũt ad inuicem. Quid ꝫ esse volumꝰ donec moriamur: Siue ingredi voluerimus ciuitatẽ fame morientur: siue mãserimꝰ ꝫ, moriẽdũ nob ẽ. Uenite ꝯ ꝛ trãsfugiam⁹ ad castra syrię. Si pepcerit nob, viuem⁹: si aũt occidere voluerit, nihilominus morimur. Surrexerũt igit̃ vesperi vt venirẽt ad castra syrię. Cũq̃ venissent ad ꝓncipium castrorũ syrię, nullũ ibidẽ reppererũt. Siqdẽ dñs sonitũ audiri fecerat in castrl̃ syrię curruũ ꝛ eq̃rũ: et exercitꝰ plurimꝰ. Dixerũtq̃ adiuicẽ: Ecce mercede ꝺ duxit aduersũ nos rex isrl̃ regesꝭ getheoꝝ ꝛ egyptiorũ: ꝛ venerũt sup nos. Surrexerũt ꝯ ꝛ fugerũt in tenebris: ꝛ dereliq̃rũt tẽtoria sua: ꝛ eq̃s ꝛ asinos in castris: fugeruntq̃: animas tñ suas saluare cupientes. Igit̃ cum venissent leprosi illi ad ꝓncipium castroꝝ: ingressi sunt vnũ tabernaculum

Ma ¶ Porro rex ⁊c. Dux typũ tenet scribarũ ⁊ phariseoꝝ: ad
E qs veritas ait: Se vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q̃ claudi
Mat.23.b tis regnũ celoꝝ ante hoies. Vos em̃ nõ intratis nec introeũ
tes sinitis intrare: quẽ cõculcauit turba in portaꝝ: gressũ ad
fidẽ introeũtiũ ꝓpediebat. vñ merito ꝓculcat⁹. i. examine iusti
iudicis dãnat⁹ ꝑpetuas mittet in tenebras.

Nico. de lyra

v* a ¶ Et comederũt ⁊ bibe. vrgẽte em̃ fame. primo ver
terũt se ad refectionẽ ⁊ po
stea ad p̃dã. b ¶ Si ta
cue. ⁊ nolue. nũciare vs
q̃ mane sceler̃ arguemur
apud deũ sciẽtes afflictio
nẽ populi nr̃i i ciuitate in
clusi: ⁊ apud regẽ tã q̃ ꝓ
ditores boni publici.
c ¶ Nũciem⁹ in au. re
gis. ꝑ portarũ custodẽ: qz
nõ querebãt illuc intrare:
nec fuissent ꝓmissi. Cetera
patẽt vsq̃ ibi: d ¶ Capi
em⁹ eos viuos. ⁊ sic po
terim⁹ vti ꝓnis ad nr̃am
seruitutẽ: ⁊ tũc ciuitatẽ in
gredi poterim⁹ nullo eam
defendẽte: ⁊ sic eoꝝ bona
habebim⁹ cũ ꝓnis. Cetera patẽt vsq̃ ibi: e ¶ Fa
ctusq̃ est mo. simi. sta
there vno ⁊c. qz plures
de pplo de talib⁹ p̃dis pl⁹
rapuerũt in castris q̃ erãt
valde munita q̃ sufficeret
eis: ⁊ iõ dabãt residuũ ꝓ
modico ꝓcio. f ¶ Por
ro rex du. illũ. Hic ꝓ̃r
ponit pena ducis: dei po
tẽtie detrahẽtis: sicut p̃di
xerat heliseus ⁊ patz litte
ra dictis.

Moraliter * dixerũt in samaria: si
gnant doctores ⁊ p̃dica
tores i eccl̃ia habẽtes ma
lãvitã ſz bonã doctrinã: ꝓ
pter qõ abominãda ẽ eoꝝ
vita ſz doctrina acceptãda
sic dicit sal. Mat. xxiij. a.
Sup cathedrã moysi sede
rũt scribe: ⁊ pharisei qõvo
bis dixerint facite: opa au
tẽ eoꝝ nolite facere. Per
syros autẽ a deo territos
fugiẽtes: significãt demo
nes p p̃dicationũ christi ⁊
ap̃loꝝ fugati a pplis gẽti
liũ. Per castra ꝟo ab eis
relicta bonis tĩ tpalibus
munita: signãt ꝓncipes ⁊
potẽtes hui⁹ seculi ad fidẽ
xp̃i ꝓuersi: quoꝝ bonis tẽ
poralib⁹ replet eccl̃ia p sa
mariã significata. ¶ Alit̃
p castra munita pñt intel
ligi phi ad fidẽ xp̃i ꝓuersi:
sic Dionysi⁹ Ambro. Au
gustin⁹: ⁊ plures alij bene
muniti auro sapientie phi
losophice: argẽto eloquẽ
tie: vestib⁹ honestat̃ mun
dane q̃ oĩa ad vtilitatẽ sa
marie. i. eccl̃ie sũt ꝓuersa.
f ¶ Porro rex du. illũ.
Per istũ q̃ fuit incredul⁹
verbo helisei intelligit q̃
libet incredulus ꝟbo p̃di
cãtis verbũ dei: ⁊ iõ sicut
ille dux ex ꝑ incurrit mor
tẽ corpo
ralẽ sic istemodi spũalẽ: ꝓm vero glosam iste dux typũ G
tenuit scribarũ ⁊ phariseoꝝ: de qb⁹ ꝺ̃ Matth. xxiij. b. Vevo
bis scribe ⁊ pharisei q̃ claudit regnũ celoꝝ ante hoies ⁊c. Et
qm̃ alios impediebãt iuste cõdẽnati cõculcabũt sicut iste dux
ad custodiã porte positus impediebat turbã ne exiret ad p̃dã
⁊ a turba fuit cõculcatus in porta.

Ca. VIII

Heliseus aũt. Narratis helisei miraculis ꝓ maio
ri pte. Hic ꝓ̃r scriptura reuertit ad ꝓsecutionẽ hi
storie: ⁊ qz historie regũ ⁊ ꝓphetaꝝ cõtẽporaneoꝝ
simul currebant: iõ ꝓmo
describunt aliq̃ facta ad
helisei insinuationẽ. secũ
do ꝓtinẽtia ad regni in
de ꝓsecutionẽ/ ibi: Vn
no. v. Prima i duas ꝓm
duo ꝓnũciata ab heliseo
scda ibi: Venit q̃. Pria
autẽ est de peregrinatio
ne mulier̃ sunamitĩ ad
dictũ helisei cũ dicit:
b ¶ Locut⁹ ẽ ad mu
lierẽ cui⁹ viue. fe. fi
erat em̃ sollicit⁹ de pue
ro tanq̃ ꝺ̃ creatura sua:
qz eius cõceptionẽ ⁊ re
surrectionẽ impetrauer
rat: vt patet ex dict̃. iiij.
ca. ⁊ de matre q̃ ei plu
ra beneficia fecerat.
i ¶ Peregrinare vbi
cũq̃ repperis. s. cõmo
dũ tuũ: i tali ei necessita
te poterãt filij isr̃l iter in
fideles ꝟitare absq̃ tĩ
ꝓticipatione cũ eis i pec
cat̃. k ¶ Vocabit ei
dñs fa. i. ex ei⁹ ordina
tione veniet. Dicit Ra.
Sa. q̃ ista fuit fames de
qua loquit̃ Iohel ꝓphe
ta. l ¶ Et ingressa ẽ
vt interpel. re. qz tẽpo
re sue absentie aliq̃ inua
serãt bona sua iniuste.
m ¶ Rex aũt lo. cum
giezi. ex ꝟbi dek q̃ istud
accidit anteq̃ lepza pcu
teret: qz nõ ẽ verisimile
q̃ rex cũ lepzoso tãdiu lo
queret: frequẽter em̃ in
sacra scriptura p̃i⁹ facta
posteri⁹ scribunt nec ista
locutio gieçi cũ rege po
nit̃ hic nisi ꝓpter ingres
sum hui⁹ mulieris ad re
gem. n ¶ Dedit q̃ ei
rex cunu. vnũ. i. vnũ
de seruis sibi assistẽtib⁹.

* Restitue ei Moraliter
Moraliter. g ¶ He
liseus aũt lo. ⁊c. Per
mulierem istam que cuz
domo sua ad verbũ heli
sei terraz suam exiuit vt
euaderet famem in ea ꝺ̃
ꝓpinquo futurã: signifi
cat̃ ꝓna quecũq̃ devo
ta q̃ instinctu spũssancti
exit ciuitatẽ vel villã suã
ad euadendũ panis vite
defectũ: q̃ panis ẽ dei ꝺ̃
bum ⁊ eucharistie sacra
mẽtũ: q̃ defect⁹ ꝓtingit i
terris interdicto suppos
tis i q̃b⁹ nõ ẽ diuinoꝝ ce
lebratio solennis: nec ꝑ
ꝓ̃s p̃dicatio ita solẽnit̃
celebrat̃ sicut ante: ꝓpt̃

* qđ dicta

comederũt ⁊ biberũt. Tulerũtq̃ ide argẽtũ ⁊ aur̃/ ⁊ a
vestes ⁊ abierũt ⁊ abscõderũt. Et rursũ reuersi sũt ad
aliud tabanculũ: ⁊ ide silr̃ auferẽtes abscõderũt. Bi
xerũtq̃ ad iuicẽ: Nõ recte facim⁹. Hec eni dies boni
nũcij ẽ. Si tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nũciare vsq̃ mane/ b
sceler̃ arguemur. Venite eam⁹/ ⁊ nũciem⁹ i aula regi.
Cũq̃ veniss̃ent ad portã ciuitat̃ narraueŕt eis/ dicẽ/ c
tes: Iuim⁹ ad castra syrie ⁊ nullũ ibidẽ reperim⁹ ho
minẽ: nisi eq̃s ⁊ asinos alligatos: ⁊ fixa tẽtoria. Jerũt
q̃ portarij: ⁊ nũciaueŕt i palatio regi intrisec⁹. Qui sur
rexit nocte: ⁊ ait ad ꝟros suos: Dico vob/ q̃d fecerit
nobis syri: Sciũt qz famẽ laboram⁹: ⁊ idcirco egressi
sũt de castris: ⁊ latitãt i agris/ dicẽtes: Cũ egressi fue d
rint de ciuitate: capiem⁹ eos viuos: ⁊ tũc ciuitatẽ igre
di poterim⁹. Rñdit aũt vn⁹ ꝟuoꝝ ei⁹: Tollam⁹ q̃nq̃
eq̃s q̃ remãserũt i vrbe: qz ipi tm̃ sũt i vniuersa multi
tudie isr̃l: alij ei cõsũpti sũt: ⁊ mittẽtes explorare pote
rim⁹. Adduxeŕt g̃ duos eq̃s misitq̃ rex ad castra sy
rioꝝ/ dicẽs: Jte ⁊ videte. Qui abierunt post eos vsq̃
ad iordanẽ. Ecce aũt ois via plena erat vestib⁹ ⁊ va
sis q̃ ꝓiecerãt syri cũ turbarent. Reuersiq̃ nũcij indi
cauerũt regi. Et egressus ppl̃s/ diripuit castra syrie.
Factusq̃ est modi⁹ similę stathere vno: ⁊ duo modij e
a hordei stathere vno/ iuxta ꝟbũ dñi. Porro rex ducẽ f
illũ i cui⁹ manu icubuerat ꝓstituit ad portã. Quẽ cõ
culcauit turba i itroitu portę ⁊ mortu⁹ ẽ: iuxta qđ lo
cut⁹ fuerat vir dei qñ descẽderat rex ad eũ. Factũq̃ ẽ
ꝓm sermonẽ viri dei: quẽ dixerat regi qñ ait: duo mo
dij hordei stathere vno erunt: ⁊ modi⁹ similę stathere
vno ꝺ̃ eodẽ tpe cras i porta samarię: qñ rñderat dux
ille viro dei ⁊ dixerat: etiã si dñs fecerit cataractas in
celo: nũq̃d fieri poterit qđ loq̃r̃? Et dixit ei: videbis
ocul̃ tuis ⁊ ide nõ comedes. Euenit g̃ ei sic ꝑ̃dictũ fu
erat: ⁊ ꝓculcauit eũ ppl̃s i porta ⁊ mortu⁹ ẽ. Ca. VIII

Eliseus aũt locut⁹ ẽ ad mulierẽ cui⁹ viue g
re fecerat filiũ/ dicens: Surge/ vade tu ⁊
dom⁹ tua ⁊ pigrinare vbicũq̃ repperer̃. i
Vocabit em̃ dñs famẽ: et veniet sup ter/ k
rã septẽ annis. Que surrexit ⁊ fecit iuxta verbũ hois
dei. Et vadẽs cũ domo sua pegrinata ẽ i terra phili
stijm dieb⁹ mult̃. Cũq̃ finiti essent ãni septẽ/ reuersa
ẽ mulier de terra philistijm: ⁊ ingressa ẽ vt iterpellaret l
regẽ ꝑ domo sua/ ⁊ ꝑ agris suis. Rex ãt loq̃bat cũ gie m
çi puero viri dei/ dicẽs: Narra mihi oĩa magnalia q̃ fe
cit heliseus. Cũq̃ ille narraret regi quõ mortuũ susci
tasset/ appuit mulier cui⁹ viuificauerat filiũ/ clamans
ad regẽ ꝑ domo sua ⁊ ꝑ agris suis. Dixitq̃ gieçi Dñe
mi rex: hec ẽ mulier: ⁊ hic ẽ fili⁹ ei⁹ quẽ suscitauit heliseꝰ.
Et interrogauit rex mulierẽ q̃ narrauit ei vera esse. Be n

A ditq; ei rex eunuchũ vnũ/dicẽs: Restitue a
ei oia q̃ sua sũt: ⁊ vniuersos redditus agro
rũ/a die qua reliquit terrã vsq; ad pñs. b Ve
nit q̃z heliseus damascum: ⁊ benedab rex c
syrię egrotabat. Nunciauerũtq; ei/dicen-
tes: Venit vir dei huc. Et ait rex ad aza-
hel: ⁊ Tolle tecũ munera/et vade in occur-
sum viri dei: ⁊ consule dominũ p eũ/dicẽs: d
Si euadere potero de infirmitate mea hac?
Iuit igit azahel in occursum eius/habens e
secũ munera: ⁊ oia bona damasci: onera q̃-
draginta camelor. Cumq; stetisset coram eo/
ait: Filius tuus benedab rex syrię misit me f
ad te/dicens: Si sanare potero de infirmi-
tate mea hac. Dixitq; ei heliseus: Vade/dic s
ei: Sanaberis. Porro ostendit mihi dñs
quia morte morieris. Stetitq; cum eo: ⁊ con b
turbatus est vsq; ad suffusionem vultus.
Fleuitq; vir dei. Cui azahel ait: Quare i
dominus me⁹ flet: At ille respondit: Quia
scio quę facturus sis filijs israel mala. Ci-
uitates eor munitas igne succendes: ⁊ iu-
uenes eorum interficies gladio: ⁊ paruu-
los eorum elides et prægnantes diuides. k
Dixitq; azahel: Quid enim sum seruus l
tuus canis: vt faciam rem istam magnam?
Et ait heliseus: Ostẽdit mihi dominus te
regem syrię fore. Qui cum recessisset ab be B
liseo/venit ad dominum suum. Qui ait ei:
Quid tibi dixit heliseus? At ille respon-
dit: Dixit mihi/recipies sanitatem. Cumq;
venisset dies altera: tulit stragulum et infu m
dit aquam: et expandit super faciem eius.
Quo mortuo regnauit azahel p eo. An- o
no quinto ioram filij achab regis israel: re p
gnauit ioram filius iosaphat regis iuda. † Tri
ginta duorũ erat annorũ cum regnare cę-
pisset: et octo annis regnauit in hierusalez.
Ambulauitq; in vijs regũ israel: sicut am- q
bulauerat domus achab. Filia eñ achab r
erat vxor eius. Et fecit quod malum est co
¶ Vel conspectu domini.
ram domino. Noluit autez dominus disp- s
dere iudam/ppter dauid seruum suum/si-
cut pmiserat ei/vt daret illi lucernam et fi-
lijs eius cũctis diebus. † In diebus eius re t
cessit edom ne esset sub iuda: ⁊ constituit si- v
bi regem. Venitq; ioram seira: ⁊ omnis ex-
ercitus cum eo. Et surrexit nocte: percussitq; x
idumęos qui eum circundederant ⁊ prin-
cipes curruum. Populus autem fugit in
tabernacula sua. Recessit ergo edom ne es
set sub iuda vsq; ad diem hanc. Tunc re- y
cessit et lobna in tempore illo. Reliqua au
tem sermonum ioram: et vniuersa quę fe-
cit: nonne hęc scripta sunt in libro verbor
dierum regum iuda? Et dormiuit ioram cũ

✻ a ¶ Restitue ei oia q̃ sua sũt. s. possessiões ⁊ fructꝰ ab alijs oc- C
cupatos: ⁊ ꝑ fec̃ rex ꝑpẽ reuerẽtiã miraculi ab heliseo facti in filio mu-
lierꝭ. b ¶ Venit q̃z heli. da. Dic ponit scdm. s. denũciatio mortis
benedab ⁊ substitutio azahel/cũ dr: c ¶ Benedab rex syrie egro. ††. q. 1. c.
Dic̃ Josephꝰ q̃ iste benedab cognuit se fugisse de obsidione samarie iudices
cũ tãto dãno: sic dictũ ẽ ca. ꝓce. ⁊ cũ ꝑ nullo hoste eũ inuadẽter: ꝑ dolore
hãc infirmitatẽ icurrit. d ¶ Cõsule dñm p eũ dicẽs: Si euadere
⁊c. exptus em̃ als fuerat q̃ hꝫ notiã futuror. e ¶ Hñs secũ mu
nera ⁊c. locutio ẽ hyppolica: ad designãdũ q̃ portabat magna bona et
pluriũ spẽr. f ¶ Filiꝰ tuꝰ benedab. hũilit loquit vt ipetraret ꝓpẽ rñsum. ††. 3. re. 14. a
g ¶ Dic ei: sana. In hebreo habet: Dic ei viues vives. ⁊ dicit Ra.
Sa. q̃ dixit ꝑ azahele: Viues vives. i. regnab post eũ: ꝑ dices vt ex
cuset ꝓphaz a mẽdacio. q̃z hec expositio videt esse multũ extorta: ⁊ ido
dicũt alij q̃ heliseꝰ nõ dixit ꝑ azaheli impatiue seu iductiue: q̃z tm̃ ꝓphe
tice: ⁊ io nõ ẽ accipiẽdũ in sensu quẽ fecit: q̃z p q̃ fit: sic: Dic ei. i. dices:
qr ꝓpha videbat eũ sic sibi dictuꝝ de futuro. Sciendũ tm̃ q̃ hec dictio
lo in hebreo scribit dupl̃r. Uno mõ p lamech ⁊ vau: ⁊ tũc significat idẽ
qđ ei. Alio mõ p lamech ⁊ aleph: ⁊ tũc significat idẽ qđ nõ: hebrei em̃
nõ hñt lr̃az o: q̃z ꝑ ea aliq̃ vtunt aleph aliq̃ vau: in ꝑ ãt loco scribit
p lamech ⁊ aleph: q̃z pũctat ac si scriberet ꝑ vau: pũcta ꝯo nõ sũt de ꝑ
stãtia lr̃e apud hebreos: nec fuerũt a ꝓncipio lr̃az: q̃z inuẽta postea ad
facili⁹ legẽdũ: ⁊ io videt q̃ a ꝓncipio ꝑ fuit sensus hui⁹ lr̃e. Dic: nõ sa-
naberis vel nõ viues: ⁊ sic nulla est difficultas in saluãdo veritatẽ dicti
ꝓphe: cuius azahel oppositũ mgro suo retulerit quẽ nõ oportet de mẽ
dacio excusare. h ¶ Steritq; cũ eo. i. ꝓtinuit se a fletu cũtrũ potuit.
i ¶ Quare dñs me⁹ flet. sic eũ alloquit ꝓpẽ reuerentiam ꝓphetie.
k ¶ Et prægnantes diuides. In quo apparet maxima crudelitas.
l ¶ Quid enim sum ser. ⁊c. q. d. nõ sum ita potẽs q̃ possem tãta face-
re: ⁊ si possem: nõ sum tã crudel vel caninus q̃ vellẽ. m ¶ Tulit stra
gulũ. i. pãnũ q̃ extẽdit sup lectũ. n ¶ Et infudit aquã. Dicũt aliq̃
q̃ hoc fecit ad refrigerandũ regẽ: q̃ nimio calore affligebat. Alij dicũt
⁊ ꝓbabilius vt videt q̃ hoc fecit ad suffocandũ eũ occulte. vñ dicit Jo
sephus q̃ strãgulauit eũ desiderio regnãdi post eũ: sicut dixerat ꝓpha.
o ¶ Anno quinto. Hic ꝓpr describit ꝓsecutio regni iude: tpe ioram Diuisio
filij iosaphat: ⁊ tũc ꝑ nomẽ ioram fuit eq̃ocũ ad regẽ israel: ⁊ ad regem iu
da. ꝓmo q̃ describit regnũ ioram regis iude. scdo filij eius ochoçie/ibi: An
no duodecimo. Circa ꝓmũ dr: Anno q̃nto ioram filij achab regis D
israel. In aliq̃bus libris addit: Josaphat regis iude. ⁊ merito: qr sic est
in hebreo. ⁊ ẽ sensus q̃ q̃nq; ãni ꝓmi regni ioram filij achab: ⁊ q̃nq; vlti
mi regni iosaphat simul ꝯcurrerũt. Q̃z ꝯ ꝑ videt qđ dictũ est. ũ. ca. iij.
q̃ ioram filiꝰ achab cepit regnare ãno. xviij. regi Josaphat. Josaphat ãt
regnauit. xxv. ãnis: vt habet. ũ. iij. li. c. vi. ⁊ sic ioram filiꝰ achab regnauit
cũ eo nõ solũ. v. an. q̃z. vij. Dicẽdũ q̃ ochoçias frat ioram ex casu ꝺ cena-
culo suo icurrit lãguorẽ: vt hꝫ. ũ. j. ca. ⁊ extũc ioram frat eius gubnauit re-
gnũ. ⁊ ꝓm ꝑ aliq̃ cõputat tpe regni sui extunc: ⁊ fuit. xviij. anno iosa-
phat regi iude i fine illi⁹ ãni: ⁊ sic regnauit cũ eo. vij. ãnis. aliq̃ ꝯo ac-
cipit tpe regni sui a tpe mortis fris sui: ⁊ sic regnauit cũ iosaphat q̃nq;
annis. Et eodẽ mõ regnũ ochoçie aliq̃ cõputat vsq; ad mortẽ eius. ali-
q̃ solũ vsq; ad casũ ꝓdictũ: vñ fuit ipotẽs ad regẽduz: ⁊ ꝓm hec ⁊ silia
freq̃nt variant nũeri ãnor in scꝑtura. p ¶ Regnauit ioram ⁊c. Lo ††. 2. pa. 21. b
quit ꝑ scriptura de regno eius post mortẽ pris: tñ añ cepit regnare viuẽ
te pre: sic dictũ fuit. ũ. iij. li. ca. vi. q ¶ Ambulauitq; in vijs regũ
israel. i. mal eor. cui⁹ cã ꝺicit: r ¶ Filia em̃ achab ⁊c. j. eo. ca. dr: q
athalia vxor hui⁹ ioram fuit filia amri pris achab: q̃z mortuo pre achab eã
nutriuit: ⁊ sic dr ei⁹ filia. ¶ Vl põt dici q̃ fuit filia achab: ⁊ tm̃ dr filia
amri: qr filij filioꝝ dicũt filij parẽtũ q̃ fuerat nutrita i idolatria ad quã
p ipaz fuit tract⁹ marit⁹ su⁹. nec mirꝝ: qr ⁊ salomõ sapientissim⁹ p uxores
suas ad ꝑ fuit tract⁹: vt hꝫ. ũ. iij. li. ca. xi. s ¶ Noluit ãt dominus disp.
cũctis meruisset ꝓpẽ reges ⁊ ꝓpli eũ seqnt malicia: diminuit tm̃ ei⁹ ptã
tẽ. vñ sꝺicit: t ¶ In diebꝰ ei⁹ re. edõ. i. idumes. v ¶ Et cõstituit
sibi regẽ. a tpe em̃ dauid vsq; tũc nõ fuerat ibi rex ꝓpie dictꝰ: q̃z ꝑse-
ctꝰ p regẽ iuda posit⁹. x ¶ Et surrexit nocte ⁊c. Glo. Ra. Sa. qui ††. 2. Re. 7. b
hitabãt ꝓpe regnũ suũ. nõ tm̃ tm̃ ꝓualuit q̃ eos posset redigere sb tri-
buto sicut prius. y ¶ Tunc recessit ⁊ lobna in ⁊c. Quedã ciuitas
est de regno iude fortis ⁊ potens que regi rebellauit: quia erat prope
terminos edõ: vt habet Josue. xv. ⁊ ꝓpr se idumeis i hac rebellione.
✻ Sepultusq; est cũ
✻ qđ dicta ꝓsona se trãsfert ad aliũ locũ vbi solẽnit celebrant diuia. Moraliter
a ¶ Restitue ei oia ⁊c. ꝑ ꝑ ei q̃ dicta mlier pacta pegriatõe sua ꝓse
cuta fuit integre suã hereditatẽ ꝺ mãdato regi: significat q̃ ꝓsone circa
diuia deuote pacta pegriatiõe vite pñt: si fuerit oĩno purgate ꝺ man
dato regi glie: stati ꝓsequunt hereditatẽ patrie celestꝭ. t ¶ Fleuitq;
vir dei. Allegorice p hũc dei viz significat hõ xps q̃ dr vir dei inq̃tũ
ei⁹ hũanitas ꝓiuncta fuit ꝺo i suppposito ꝟbi. Ipse ꝺo videns mala futura
sup ciuitatẽ hierl̃z ⁊ ꝓpm iudeoz de q̃ erat ꝓm carnẽ: fleuit p cõpassio
nẽ: vt hꝫ Luc. xix. sic heliseꝰ fleuit videns in spũ mala q̃ factur⁹ erat aza
hel ꝓpl̃o israel. ¶ Moralit aũt p fletũ helisei significat cõpassio cuiusli-
bet ꝓsone bone in malo ꝓximi sui in ꝑtĩ vel de ꝓpio imineti.

¶ Eliseus Ca.IX aūt ꝛc. a ¶ Videbis iehu fi. ꝛc. Rab. Iehu designat gētiuz p̄ncipatū quē dñs dest̄uit vt sacrilegā ciuitatē q̄ ꝓphetas ꝛ dñm ꝓphetaz occidit: ꝛ aplos ei⁹ ꝓsecuta ē vltiōe iusta pimeret: ꝛ sacerdotium qđ post x̄m inaniter habuerat destrueret: tēplūq; sbuerteret: necnō ꝛ impiā synagogā: q̄ sanguinē sc̄oz semp sitiebat: de regni culmine p̄cipitaret: ac rectores illi⁹ īterficeret.

¶ Regnauit

Nico.de lyra

a ¶ Sepultusq; ē cū eis ꝛc. nō tñ fuit sepult⁹ ī sepulchris regalib⁹: vt ptz. ij. Paral. xxj. b ¶ Anno. xij. Hic p̄n describit ꝓsecutio regni iude sub ochozia filio iozā. cui⁹ malicia subdit: cuz dz: c ¶ Et ambu. ꝛc. q̄ fuit idolatra pessim⁹: vt ptz ex dictis. ij. lib. ꝛ cā malicie ip̄i⁹ ochozie subdit / cū dicit: d ¶ Gener em̄ do. achab fuit. i. genit⁹: q; mat̄ sua fuit filia achab vel sozor p̄m alios: vt dictū ē. e ¶ Abiit q̄ qz cū iozā fi. achab. ꝓp̄ illā affinitatē: ꝛ vt ibi interficeret ꝓpter suā malicia p̄m dñi sniam: vt h̄ ca. se.

f ¶ Qui reuer. ē vt curaret in iezrahel. s. iozā filius achab: dimisit tñ ibi exercitū vt ex dñi voluntate ibi fieret cōspiratio ꝫ eū ipo absente: ꝛ ptra domū achab sicut p̄dixerat helias. La. IX

¶ Eliseus aūt ꝓphetes. Superi⁹ descripta est regni iozam ꝓsecutio. Hic p̄n describit totiꝰ dom⁹ achab exterminatio: ꝛ primo q̄tū ad p̄n cipales psonas. scdo q̄tū ad secūdarias. ca. x. Prima in tres: q; p̄mo describit ip̄ius iozā filij achab occisio. scdo ochozie regis iude ꝓsecutio / ibi: Ochozias aūt. tertio regine iezabel mors ꝛ lacerat̄io / ibi: Venitq;. Prima adhuc ī tres: q; p̄mo describit ip̄ius iehu inunctio. scdo inuncti confirmatio ibi: Iehu aūt. tertio dñi sui interfectio ibi: Et ascendit. Circa primū dz: ¶ Heliseꝰ aūt ꝓphe. vocauit vnū de fi. ꝓphe. i. de discipulis suis: vt ipleret p ipm illud qđ fuerat dictuz helie devnctiōe iehu in regē sup israł: ad destruēdū domū achab: vt h̄. ij. lib. ca. xix. ꝓp̄ qđ dicit ꝫ Rab. Sa. q̄ iste fuit ionas filius amathi quē suscitauit helias: ꝛ oblat⁹ fuit helie a matre: vt esset ei⁹ discipul⁹ sicut dictū fuit. ij. lib. ca. xix. b ¶ Accinge lū. tuos. i. dispone te ad cundum

p̄fib⁹ suis: sepultusq; ē cū eis ī ciuitate dauid: ꝛ a
regnauit ochozias filꝰ ei⁹ p eo. Anno duodeci b
mo iozā filij achab regis israł: regnauit ochozias fi
liꝰ iozā regis iudę. Viginti duoz ānoz erat ocho
zias cū regnare cepisset ꝛ vno āno regnauit ī hie
rusalē. Nomē mr̄is ei⁹ athalia / filia amri regis israł.
Et ābulauit ī vijs dom⁹ achab: ꝛ fec̄ qđ malū ē c
coram dño sic dom⁹ achab. Gener ei dom⁹ achab d
fuit. Abijt q̄z cū iozā filio achab ad p̄lianduz ꝫ e
aczahel regē syrię ī ramoth galaad: ꝛ vulnerauerūt
syri iozā. Qui reuersus ē vt curaret ī iezrahel: qz f
vulnerauerūt eū syri in ramoth p̄liātē ꝫ aczahel
regē syrię. Porro ochozias filꝰ iozā rex iuda / de
scēdit iuisere iozā filiū achab ī iezrahel: qz egro/

¶ Eliseꝰ aūt ꝓphe / Ca. IX (tabat ibi. g
tes vocauit vnū ð filijs ꝓphetaz: ꝛ h
ait illi: Accinge lūbos tuos ꝛ tolle lē i
ticulā olei hāc ī mānu tua: ꝛ vade ī ra
a moth galaad. Cūq; veneris illuc videbis iehu fi
lium iosaphat filij nāsi. Et ingressus suscitabis eū de k
medio fratrū suoz: ꝛ introduces ī iterioꝛ cubiculū: l
tenēsq; lēticulā olei / fūdes sup caput ei⁹ ꝛ dices:
Hec dicit dñs: Unxi te regez sup israł. Apiesq; m
ostiū ꝛ fugies: ꝛ nō ibi subsistes. Abijt g̃ adoles/
cēs / puer ꝓphetę ī ramoth galaad: ꝛ ingressus ē
illuc. Ecce aūt p̄cipes exercit⁹ sedebant / ꝛ ait: n
Verbū mihi ad te o p̄ceps. Dixitq; iehu: Ad
quē ex oib⁹ nob⁹? At ille dixit: Ad te o p̄ceps.
Et surrexit: ꝛ ingressus est cubiculū. At ille fu/
dit oleū sup caput ei⁹ / ꝛ ait: Hec dicit dñs deꝰ
israel. Unxi te regē sup pp̄lm dñi israł: ꝛ pcuties
domū achab dñi tui: vt vlciscar sanguinē ser/
uoz̄ meoz̄ ꝓphetaz: et sanguinē oim seruoz
dñi de manu iezabel. † Perdāq; omnē domū m
achab ꝛ interficiā de domo achab mingentē ad o
parietē: ꝛ clausū ꝛ nouissimū in israł: ꝛ dabo do/ p
mū achab sicut domū hieroboā filij nabath: et q
sicut domū baasa filij achia. † Jezabel q̄z come r
dēt canes ī agro iezrahel: nec erit q̄ sepeliat eā.
Aperuitq; ostiū ꝛ fugit. Jehu aūt egressus est s
ad seruos dñi sui. Qui dixerūt ei: Recte ne sūt t
oia? Quid venit insanus iste ad te? Qui ait eis: v
Nosti hoiem ꝛ q̄d locut⁹ sit: An illi rñdert: Fal x
sū ē: sz magis narra nobis. Qui ait eis: Hec et y
hec locut⁹ ē mihi / ꝛ ait: Hec dicit dñs: Unxi te z
regē sup israł. Festinauerūt itaq; ꝛ vnusq̄sq; tol a
lēs pallū suū posuerūt sub pedib⁹ ei⁹ / ī sublimi/
nē tribunalis: ꝛ cecinerūt tuba atq; dixerūt: Re
gnabit iehu. Cōiurauit g̃ iehu filꝰ iosaphat filij b
namsi ꝫ iozā. Porro iozā obsederat ramoth ga
laad: ipe ꝛ oīs israł ꝓtra aczahel regē syrię: ꝛ reuer
sus fuerat vt curaret ī iezrahel ꝓpter vulnera:
qz pcusserāt eū syri p̄liantē ꝫ aczahel regē syrię.
Dixitq; iehu: Si placet vobis nemo egrediat ꝓ c
fugus de ciuitate: ne vadat ꝛ nūciet in iezrahel.
Et ascēdit ꝛ pfect⁹ ē ī iezrahel. Jozā em̄ egrota d
bat ibi: ꝛ ochozias rex iuda descēderat ad visi/

velociter ꝛ expedite. i ¶ Et s
tol. len. olei. Est aūt lēticula
paruū vas ad reponēdū oleū
p iunctiōe regū ꝛ pōtificū: ex
dz a liniēdo. k ¶ Suscita/
bis eos ꝛc. i. alioz q̄ cū eo re
gūt exercitū. l ¶ Et intro. ī
ite. cubi. volebat em̄ helise⁹
ꝫ fieri secrete: ne forte aliq̄ ce/
lātes p rege iozā īsurgerēt in
ꝓphetaz. m ¶ Aperiesq;
ostiū ꝛ fu. ex eadē causa.
n ¶ Ecce aūt p̄n. ex. se. tra
ctantes adinuicē de his q̄ pti
nēt ad exercit⁹ regimē. Lete/
ra patet vsq; ibi: o ¶ Et int
ficiā ð do: achab min. ad
pa. i. infirmū q̄ nō pōt minge
re: nisi se appodiādo ad parie
tē. p ¶ Et clau. s. ī carcere.
q ¶ Et nouiss. i. abiectū. q.
d. q̄uis talib⁹ psonis eēt pcē/
dū: eo ꝙ afflicto nō ē dāda af/
flictio: tñ eo ꝙ sunt de domo
achab īterficienē. r ¶ Et da
bo do. achab ꝛc. q̄ fuerunt
delete: vt h̄. ij. lib. ca. xv. ꝛ
xvj. s ¶ Jehu aūt. Hic cō
sequēter ponit ip̄i⁹ iehu iun/
cti cōfirmatio: p ꝙ alij p̄nci
pes exercit⁹ p̄senserūt ī ei⁹ vn
ctione. ꝛ ꝫ est qđ dz hic: Je/
hu aūt ingress. ē. s. ð cubicu/
lo vbi fuerat inunctus.
t ¶ Ad ser. dñi sui. i. ad ali/
os p̄ncipes exercitus.
v ¶ Quie ve. insa. iste ad p
te. Reputabant aūt ꝓphete
insani: eo ꝙ cōtinebant bona
hui⁹ mūdi: ꝛ q: loq̄bant fre/
quēter talia: q̄ videbāt alijs
aliena. x ¶ Nostis ho. ꝛc.
erāt em̄ discipuli ꝓphetaz re
ligiosi vt dictū est. ij. ca. ꝛ iō
distinguebāt ab alijs in habi
tu p quē cognoscebāt eē ð di/
scipul⁹ ꝓphaz. ꝛ ꝓp ꝫ dixit:
Nostis ho. s. ꝙ sit ð ꝓphet⁹
ꝛ p ꝫns q̄d sit locut⁹. i. vez et
bonū. ꝛ ex pte domini.
y ¶ Fallū ē. videlz ꝙ ꝓp ꝫ
sciam⁹ q̄d dixerit ī ꝑticulari: sz
mag⁹ narra nob⁹ ī ꝑticulari ex/
plicādo. z ¶ Hec ꝛ hec lo. ē
mi. videlz ꝙ ð p̄cepto dñi do/
m⁹ achab eēt dispdēda: lie p/
dixerat helias ꝓpha: ꝛ ad ꝫ
exequēdū vnxit me ī regē.
a ¶ Festinauerūt ira. ꝛc. vt
ipleret volūtatē dei ꝛ q̄reret
gr̄az reg⁹ nouī. b ¶ Cōiura
uit q̄ ie. i. sic iurauit cū p̄nci
b⁹ exn̄tib⁹ cū eo ꝙ fidelit exe/
q̄rent mādatum dei ð domo
achab dispdenda. Cetera patēt
ex dict⁹. ca. p̄ce. vsq; ibi.
c ¶ Nemo egre. p. q̄ fue/
niat nos nūciādo iozā aduētū
nr̄m ad se munitē dū. d ¶ Et
ascē. ꝫ p̄n describit ip̄i⁹ iozā

* occisio

Moraliter

Moralit. g ¶ Heliseꝰ aūt ꝛc. Per iehu ꝓmotū ī regē ð mādato dñi ad puniēdū homicidas. s. achab ꝛ iezabel ꝛ se/mē eoz: allegorice significat⁹ fuit p̄nceps roman⁹ cū suo exercitu veniēs ꝫ hierl̄m q̄ occi

Allego.

* dit ꝓphetas

a ¶ Regnauitq; ochozi
as ꝛc. Ra. Dicit ō ochoçia
q.xlij. ānoꝝ erat cū regnare
cepit: ⁊ vno anno regnauit.
Mā pr eiº ioꝛā ōr. viij. annis
regnasse ⁊. xl. vixisse: si ita est
duobus ānis poꝛ ē pr̄e suo.
Sz tradūt hebꝛei qō ioꝛā. xl.
ānis vixit: ⁊. xxviij. regnauit
ex q̄bus octo ei dant: q; tā/
diu iustevixit vigiti q̄bus po
stea regnauit ī lāguoꝛe ⁊ tri/
bulatiōe filio eiº adūciunt: q̄
xrij. annoꝝ fuit cum regnare
cepit: ⁊ vno anno regnauit.

S Athalia

Nico.de lyra

* occisio/cū ōꝛ: Et ascen/
dit ⁊ pfectꝰ ē in iezrahel.
vt iterficeret ioꝛā añq̄ se mu
niret. a ¶ Igit spe. Erat
em̄ guerra ītꝛ ioꝛā ⁊ regē sy
rie: ⁊ ideo speculatoꝛ erat sup
turrī ad pcauēduz ne hostes
irruerēt repēte. b ¶ Vidit
globū. i. mltitudinē armato
rū ⁊ ordinatoꝝ ad īuadēdū.
c ¶ Pacata sūt oia. vtpo
te si adūsarij sūt debellati: vl
treuge eis date. d ¶ Quid
tibi ⁊ pa. q; tu n̄ es rex nec
ōncepl exercit⁹. e ¶ Trāsi.
vsq; ad finē cunei mei: ⁊ tūc
seq̄re me. f ¶ Venit nūci
us ꝛc. s. ad aliq̄d renūciādū;
lz reūterek in cauda globi ip
siº iehu. Cek̄a patēt vsq; ibi:
g ¶ Preceps ei gra. q; se/
stinabat ne ioꝛā ad resistēdū
B munirek. h ¶ Et egres. q;
iā fere pualuerat ⁊ statū exer
citꝰ sui scire desiderabat: fuit
volūtas dñi: vt sic iterficeret
iuꝝ agꝝ naboth: ⁊ ibi ꝓuce/
rek vt ibidē sanguis eiº a ca/
nibꝰ ligeret: sic p dictū fuerat
p heliā. 3. ij. li. ca. xxi. q; san/
guis eiº erat q̄dāmō sanguis
pr̄is sui achab: vt ibidē fuit
expositū. i ¶ Que pax ꝛc.
Ad ē idolatrie q̄s īduxit mat
tua. k ¶ Et venefi. q; ito/
ricāt spūalit: ⁊ ī̄o nō pōt esse
bōa pax ī ppl'o isrl' q̄diu ista
vigēt. Cek̄a patent ex dictis.
l ¶ Ochozias āt. h pr̄ de
scribit mozs ochoçie regl iu/
de/cū ōꝛ: Ochozias āt rex
iu. vi. h̄ su. dū ei erāt intēti
ad mortē ioꝛā ⁊ ꝓiectiōez eiº
in agrū naboth ochoçias fu/
git in iezrahel ⁊ timēs q̄ nō
posset ibi saluari: fugit p viā
occultā. s. m ¶ Per viā do
mus. vt h ōꝛ: ⁊ fugit ī sama/
riā q̄ erat ciuitas fortl' ⁊ mu/
nita: credēs se posse ibi salua
ri: sz postea iuēt⁹ ē ibi latēs ⁊
adduct⁹ ad iehu ⁊ pcussus gla
dio: vt habek. ij. Paral. xxij.
n ¶ In ascēsu ga. ī loco il/
lo fuit adductus ipi iehu: ⁊ p
cussus ⁊ sic vulneratꝰ fugit ī
mageddo: ⁊ ibi fuit mortuus
vt h ōꝛ: o ¶ Anno vnde.
ꝛc. dicēdum q̄ ioꝛā pr̄ huius
ochoçie circa tūnē vite fuit p/
cussus

tādū ioꝛā. Igit specꝰatoꝛ q̄ stabat sup turrī iez/ a
rahel: vidit globū iehu vēiēt/ ⁊ ait: Video ego b
globū. Dixitq; ioꝛā: Tolle curꝝ: ⁊ mitte ī occur
sū eoꝝ/ ⁊ dicat vadēs: Recte ne sūt oia: Abīt
igit q̄ ascēderat currū ī occursū eiº/ ⁊ ait: hec dic
rex. Pacata ne sūt oia. Dixit ei iehu: q̄d tibi ⁊ c
paci: Trāsi ⁊ seq̄re me. Nūciauit āq; speculatoꝛ/ e
dicēs: Venit nūcꝰ ad eos: ⁊ nō reuertit. Misit f
etiā currū eāꝝ scōm. Veitq; ad eos/ ⁊ ait: Hec
dic rex. Nunq̄d pax ē: Et ait iehu: Quid tibi et
paci: Trāsi ⁊ seq̄re me. Nūciauit āt speculatoꝛ
dicēs: Venit vsq; ad eos ⁊ nō reuertit. Est aūt
icessus q̄si icessus iehu filij nāsi. Preceps em̄ g
gradit. Et ait ioꝛā: Jūgite currū. Jūxertq; cur
rū eiº. Et egressus ē ioꝛā rex isrl' ⁊ ochoçias rex b
iuda: singuli ī currib⁹ suis. Egressiq; sūt ī occur
sū iehu: ⁊ iuenert eū ī agro naboth ieçrahelitę.
Cūq; vidisset ioꝛā iehu/ dixit: Pax ē iehu: Et
ille rn̄dit: Quę pax. Adhuc fornicatiōes ieça/ i
bel mr̄is tuę: ⁊ veneficia eiº mlta vigēt. Cōuertit k
āt ioꝛā manū suā ⁊ fugiēs/ ait ad ochoçiā: Jnsi
die ochoçia. Poꝛro iehu tetēdit arcū mānu ⁊ p/
cussit ioꝛā iter scapulas: ⁊ egressa sagitta p coꝛ
eiº. Staticq; coꝛruit in curru suo. Dixitq; iehu
ad badacher ducē: Tolle ꝓjce eū in agro na/
both ieçrahelitę. Memi ei qn̄ ego ⁊ tu sedētes
ī curru seq̄bamur achab pr̄eꝝ hui⁹: q̄ dn̄s onꝰ h
leuauerit sup eū/ dicēs: Si nō ꝓ sanguine na/
both: ⁊ ꝓ sāguie filioꝝ eiº quē vidi heri/ ait dn̄s:
reddā tibi ī agro isto dic dn̄s. Nūc igit tolle ꝓ
jce eū in agro iuxta vbū dn̄i. Ochoçias āt rex i
iuda vidēs h: fugit p viā domꝰ hozti: Persecu m
tusq; ē eū iehu/ ⁊ ait: Etiā hūc pcutite in curru
suo. Et pcusserť eū ī ascēsu gaber q̄ ē iuxta ieb/ n
laā. Qui fugit ī mageddo: ⁊ mortuꝰ ē ibi. Et im
posuert seruꝰ eū sup currū suū ⁊ tulert ī hierlm:
sepelierťq; eū ī sepulchro cū pr̄ibꝰ suis ī ciuita/ o
te dauid. Anno vndecio ioꝛā filij achab regis
a isrl': regnauit ochoçias sup iudā. Veit iehu ī ieç p
rahel. Poꝛro ieçabel itroitu eiº audito: depixit q
ocl'os suos stibio: ⁊ ornauit caput suū: ⁊ respexit r
p fenestrā īgredīētē iehu p portā/ ⁊ ait: Nunq̄d s
pax pōt ee çāri q̄ iterfec dn̄m suū: Leuauitq; ie/
hu facie suā ad fenestrā/ ⁊ ait: Quę ē ista: †Et i/ t v
cliauert se ad eū duo vl tres eunuchi/ ⁊ dixert:
Hęc ē illa ieçabel. At ille dixit eis: Precipita x
te eā deoꝛsū. Et ꝓcipitauert eā. Aspsusq; ē san
guie paries: ⁊ eāꝝ vngulę ꝓculcauert eā. Cūq;
itrogressus eet vt cōederet biberetq;/ ait: Jte ⁊
videte maledictā illā: ⁊ sepelite eā: q; filia regl
est. Cūq; issēt vt sepelirēt eā ñ iuenert nisi calua
riā ⁊ pedes ⁊ sūmas manꝰ. Reūsiq; nūciauert
ei. Et ait iehu: ꝑmo dn̄i ē quē locutꝰ ē p ꝓphetā suū y
heliā thesbitē/ dicēs: In agro ieçrahel comedēt
canes carnes ieçabel. Et ert carnes ieçabel sic
sterc⁹ sup faciē trę ī agro ieçrahel: ita vt ñ tereū/
tes dicāt: Hęccine est illa ieçabel: z

cussus alui dolore īsanabili: vt L
hr̄. ij. Paral. xxi. ⁊ sic vinente
pr̄e regnit p ānū: ⁊ iō qn̄ ōꝛ p
q̄ cepit regnare āno. xj. regl io
rā: itelligit de regno eiº viuē/
te pr̄e. Qō āt ōꝛ. 8. q̄ cepit re/
gnare āno. xij. itelligēdū ē de
regno eius post mortē patris.
p ¶ Venitq; iehu ꝛc. h de/
scribit occisio ieçabel regīe/ cū
ōꝛ. q ¶ Poꝛro ieza. ꝛc. i. fa
cie suā phucauit. r ¶ Et oꝛ
nauit ꝛc. vt eēt ḡtiosioꝛ in cō
spectu iehu. s ¶ Nūq̄d pax
ꝛc. Qō exponūt doctoꝛes nr̄i
cōit negatiue. i. sic ille nō ha/
buit pacē: nec tu habeb. Sz hec
expositio nō cōcoꝛdat lr̄e pce/
dēti: q; oꝛnauerat se vt inueni/
ret gr̄az apd eū: ⁊ iō nō ē veri
sile q̄ diceret sibi ꝙbū pūgiti/
uū. ⁊ ideo hebꝛei sic exponūt:
Nūq̄d pax ē: ⁊ ibi fit pūcꝰ. ⁊ ē
sensus: rogo vt hēas pacē me/
cū. Et sequit: Zāri q̄ iterfec
do. suū. q. d. istō nō ē nouū q̄
iterfeciśti ioꝛā dn̄m tuū: q; çā
ri silr fecit: ⁊ tūc reguit in pace
⁊ post eū filiº eiº achab. q. d. sic
poterit esse tibi. t ¶ Que est
ista. Jn hebꝛeo hr̄: Quis me
cū. i. de pte mea. v ¶ Et icli/
nauerūt ꝛc. facto ondētes q̄
vellēt obedire ei. x ¶ Preci
pitate eam. q; fuerat causa ⁊
oꝛigo oīm maloꝝ ꝓpr̄ que do/
mus achab erat exterminā da.
y ¶ Sermo dn̄i ē ꝛc. vt hr̄
3. ij. li. ca. xxi. z ¶ Hęccine ē
illa ie. admirātes eiº delectio/
nē ⁊ punitionē.

✕ dit ꝓphas dn̄i ⁊ tādē dn̄m B Moraliter
ꝓphaꝝ. b ¶ Et egressus ē
ioꝛā ꝛc. p h āt q̄ isti occurrert
iehu ī currib⁹ suis: significatuꝝ
suit q̄ iudei resisterēt q̄tū pos/
sent romānis: sic diffuse scribit
Joseph⁹ in li. de iudaico bello.
Sz sic ioꝛā ⁊ ochoçias p iehu fu
erūt īterfecti: sic iudei p roma/
nos pti fuert occisi ⁊ pti capti/
uati. ¶ Moraliť āt p iehu pn
cipē pōt spūs designari q̄ car/
ni dz dn̄ari. p ieçabel āt ⁊ eiº fi
liū significat caro ⁊ oꝛnatꝰ curi
osus q̄si īsepabilie sibi iunctꝰ.
Un̄. j. eo. ca. ōꝛ q̄ ieçabel pixit
oculos suos stibio. i. se farda/
uit. Per bellū igit iehu ꝛ ieça
bel ⁊ eius filiū significat bellū
spūs ꝛ carnē ⁊ opa eius q̄ po/ 13. Re. 16. c
nunt Gal. v. c. sic: Manifesta
aūt sunt opa carnis q̄ sunt foꝛ/
nicatio: īmūdicia: impudicitia:
luxuria: idoloꝝ seruitus: vene/
ficia inimicitie: ꝓtentiōes: emu
lationes: ire: rixe: dissensiōes:
secte: inuidie: homicidia: ebrie
tates: comesatiōes ⁊ his silia.
Spūs em̄ mouet ꝑlia ꝛ ista.

¶ Jn ca. ir. vbi ōꝛ in postil.
Et ideo hebꝛei sic exponunt:
Nūq̄d pax ē: ⁊ ibi fit pūcꝰ ꝛc.

Additio. Jn hebꝛeo habek: Nū/
quid pax çambꝛi qui interfecit
dn̄m suū. Un̄ attendendū ē q̄
çambꝛi vere interfecit dominū

z iiij suū: sed

E suũ: sz hoc nõ habuit durationẽ nec bonũ exitũ: qz statim fuit igne cõbustus: nec regnauit nisi. vũ. dieb⁹ tm̃. Amri vero nõ interfecit dom̃ suũ: Tũ qz çambri nõ erat dñs ipius amri: qz ꝓditorie vsurpauit regnũ: Tum qz amri nõ interfecit ipm̃ çambri: sed ipse çambri cõbussit seipm: que oĩa patent. ꝟ. in. iij. li. rvj. ca. vnde expositio hebreoꝝ in hoc loco nõ valet. Primo qz fundat sup falsam litterã: qz non dixit amri sed çambri: vt dictum est. Secũdo qz amri nõ interfecit dom̃ suũ: vt dictum est. Unde expositio cõis doctoꝝ nostrorũ est tenenda: nec etiam discordat cũ littera p̃cedenti: cui⁹ ratio est. Nam ieçabel ornauerat caput suũ ꝛc. nõ vt appareret gratiosior iehu: sed i eius cõtẽptũ: ꝛ ex quadã despectione ꝛ supbia: videns eũ q nõ erat loc⁹ pacificãdi: voluit eũ in facie cõtẽnere ꝛ vituperare: induendo se honorabiliter habitu: ꝛ p̃nosticãdo sibi q tali ter ei contingeret sicut çambri: vnde dixit ꝓut in hebraica littera habet ꝛ Nũquid pax fuit çambri q̃ interfecit dom̃ suũ. q. d. nõ: ꝛ p ꝓsequens sic ꝓtingat tibi qui interfecisti dom̃ tuum. Nec est admirandũ de audacia ieçabel: qz ꝑm Vagetiũ de re militari. Cũ nihil spei supest: sumit arma formidor: qz sepe cõtingit desperatis vt ꝓrũpant in verba ignominiosa ꝓtra affligentes: licet nõ possint euadere manus eoꝝ: ꝑsertim cũ tales desperati sint supbi sicut ieçabel. Vegetꝰ de re mili.

Replica. Jn. ca. ix. postil. adducit expositionẽ hebreorũ sup illo: Nũq̃d pax est çambri: quã reprobat Bur. ꝛ bene: soluitq; argumẽtũ postil. cõtra cõmunem doctoꝝ expositionem factum satis cõpetenter: ꝛ signum est q postillator illam expositionem hebreorum adduxit solum recitando: non approbando.

Nico. de lyra

Ca. X

a ¶Rãt aũt achab septuaginta filij i samaria. Scripsit ꝯ iehu lr̃as: ꝛ misit i samariã ad optimates ciuitat: ꝛ ad maiores natu: ꝛ ad nutricios achab: dicẽs:

b Siati vt acceperit⁊ lr̃as has q̃ habet⁊ filios dñi vr̃i: c ꝛ curr⁹ ꝛ eqs ꝛ ciuitates firmas ꝛ arma: eligite melior ẽ: ꝛ eũ q vobis placuerit de filijs dñi vr̃i: ꝛ ponite eũ sup soliũ p̃ris sui: ꝛ pugnate ꝓ domo dñi vestri. Timuerũt illi vehemẽter: ꝛ dixerũt: Ecce duo reges nõ potuerũt stare coraꝫ eo: ꝛ quõ nos valebim⁹ ei resistere: Miserũt ꝯ p̃positi dom⁹: ꝛ p̃fecti ciuitat⁊ maiores natu ꝛ nutricij ad iehu: dicẽtes: Serui tui sum⁹: q̃cũq; iusseris faciem⁹: nec cõstituemus nobis regẽ: Qcũq; tibi placuerit: fac. Rescripsit aũt lr̃as eis secũdo: dicẽs: Si mei estis ꝛ obeditis mihi: tollite capita filioꝝ dñi vr̃i: ꝛ venite ad me hac eadẽ hora cras in ieçrabel. Porro filij regis septuaginta viri: apud optimates ciuitatis nutriebãt. Cũq; venissent lr̃e ad eos: tulerũt filios regis: ꝛ occiderũt septuagita viros: ꝛ posuerũt capita eoꝝ i copbinis: ꝛ miserunt ad eũ in ieçrabel. Venit aũt nũci⁹ ad eũ ꝛ indicauit ei: dicẽs: Attulerũt capita filioꝝ regis. Qui rñdit: Ponite ea ad duos aceruos iuxta ĩtroitũ portę vsq; mane. Cũq; diluxisset: egressus est: ꝛ stans dixit ad oẽm ppl'm: Justi estis: Si ego cõiurauj ꝰ dñm meũ: ꝛ iterfeci eũ q̃s pcussit oẽs hos: Videte ꝯ nũc: qm̃ nõ cecidit de d ꝓmõib⁹ dñi i terrã: q̃s locut⁹ ẽ dñs sup domũ achab: ꝛ dñs fecit: qđ locut⁹ ẽ i manu serui sui helię. Percussit igit iehu oẽs q reliq erãt de domo achab in ieçrabel: ꝛ vniuersos optimates ei⁹ ꝛ notos et sacerdotes: f g donec nõ remanerẽt ex eo reliq̃e. Et surrexit ꝛ venit i samariã. Cũq; venisset ad camerã pastorũ i via: iuh i nit frẽs ochoçie regis iuda: dixitq; ad eos: Qui nam estis vos: Qui rñderũt: Frẽs ochoçie regis sum⁹: ꝛ descẽdimus ad salutandos filios regis ꝛ filios reginę. Qui ait: Cõphẽdite eos viuos. Quos cũ cõphendissent viuos: iugulauerũt eos in cisterna iuxta cameraꝫ q̃dragintaduos viros: ꝛ nõ reliquit ex eis quẽq;. Cunq; abisset inde inuenit ionadab filiũ rechab i occ k cursum sibi: ꝛ benedixit ei. Et ait ad eum: Nunquid † est cor tuũ rectũ cũ corde meo: sicut cor meũ cum corde tuo: Et ait ionadab: Est. Si est inquit: da manũ † tuam. Qui dedit ei manũ suaz. At ille leuauit eũ ad † se in currũ: dixitq; ad eũ: Veni mecũ: ꝛ videbis çelũ † meum ꝓ dño. Et impositũ curru suo duxit in sama-

Ca. X

Diuisio

a ¶Rãt aũt achab. Descripta occisione pncipaliũ psonaꝝ. Hic ꝓñr describit occisio secũdariarũ: ꝛ ꝑmo filioꝝ ioraꝫ. scõo fratrũ ochoçie: ibi: Cũq; venisset. tertio sacerdotum baal: ibi: Congregauit ꝯ. quarto subdit remũeratio opeꝝ: ibi: Dixit aut̃. Circa ꝑmũ vr: a ¶Erãt aũt achab sep. fi. i. nepotes vt dicũt aliq: qz erãt filij ioraꝫ filij achab: ꝛ ꝟ modo labani vocauit nepotes filios suos. s. filios ꝛ filias iacob: Gen. xxxi. Alijs dicũt q erãt filij achab ꝛ frẽs ioraꝫ ipso iunio res. b ¶Et ad nu. achab. i. filioꝝ achab. c ¶Qui ha. fi. ꝛc. Dicunt aliq ꝛ ꝓbabiliter q ironice loquebat: qz sicut ptz ex supra dictis ioraz iuerat in ramoth galaad cũ exercitu: ꝛ ochoçias rex iuda cũ eo: ꝛ iõ nõ est verisile q̃n equi ꝛ curr⁹ ꝛ cetera q̃ ptinẽt ad bellũ illuc ducta fuissent: saltẽ ẽtũ ad maiorẽ ptẽ ꝛ meliorez: ꝛ oĩa ista habebat iehu: ꝛ p talẽ modũ loquẽdi insinuabat q nõ possent sibi resistere. Cetera patent vsq; ibi: d ¶Quis pcussoẽs hos: Videte ꝯ nũc ꝛc. q. d. nec ego p̃cipiẽdo nec vos exequẽdo sum⁹ culpabiles: sz magis iusti ꝛ laudabiles: qz de volũtate ꝛ mãdato dñi factũ ẽ: sicut fuit p heliam p̃dictũ: ꝛ mihi iniũctũ p ei⁹ discipulũ: vt dictũ ẽ ca. ꝑ. ce. e ¶Percussit igit iehu oẽs q̃ re. erãt ꝛc. i. ꝛ ẽi⁹ b genere. f ¶Et no. q̃ suspecti erãt ne fauerẽt sibi ꝛ sue ꝓ geniei. g ¶Et sa. ꝟ dr̃ hic p anticipationẽ: qz postea sacerdotes baal interfecit: vt hr̃. ꝟ. eo. ca. h ¶Cũq; venisset. Hic ꝓñr describit occisio amicorũ ioraꝫ. s. fratruz ochoçie cui⁹ mater erat sozor ioraꝫ filij achab. ꝛ hoc est qđ dicit: Cũq; venisset ad camerã pastorũ. locus erat vbi ꝓueniebãt pastores ad comedẽdũ ꝛ dormiendũ ꝓpe viã. i ¶Jnuenit fratres ochoçie. i. ꝓpinquos: quia erãt nepotes sui: vt hr̃. ii. Paral. xxij. q̃ veniebãt in samariã nescientes mortẽ ioraꝫ ꝛ ochoçie: qz regnũ iuda vñ veniebat erat in ꝑte australi respectu samarie ꝛ ieçrabel: vbi ioraꝫ fuerat occisus: erat i ꝑte aq̃lonari: ꝛ factũ erat recẽs ita q nõ erat adhuc lõge diuulgatum. Cetera patẽt vsq; ibi: k ¶Jnuenit io. ꝛc. iste effi cũ suis viuebat valde religiose nõ habẽtes agros vel vineas: nec bibẽtes vinũ in tabernaculis ꝓ domib⁹ habitãtes: vt hr̃ Hiere. xxxv.

Diuisio

Moraliter

Moralit. a ¶Erat aũt achab ꝛc. Moralis expositio de interfectioe istoꝝ filioꝝ posita est capitulo p̃cedẽti. k ¶Cũq; abisset iue. iona. fi. rechab. Per istũ ionadab filiũ rechab q̃ docuit filios suos valde religiose viuere. s. sine cultura agroꝝ ꝛ vinearũ ꝛ sine potu vini ꝛ in tabernaculis habitare que trãsferũt de loco ad locũ: vt hr̃ Hiere. xxxv. signant p̃es religiosoꝝ pauperum ꝛ eoruz filij: q̃ nõ habẽt ĩmobilia bona: nec victũ delicatũ: nec mãsionẽ stabilẽ: sed ꝑm mãdatũ supioꝝ suoꝝ se trãsferũt de loco ad locũ: ꝛ p hec ostẽdãt se esse pegrinos ꝛ aduenas i hoc mũdo. Per hoc igit q iehu rex q̃siuit amicitiã ipsi⁹ ionadab dicẽs: † ¶Nũq̃d ẽ cor tuũ ꝛc. Figuratũ fuit q reges catholici ꝛ potẽtes diui cult⁹ ꝯlatores ꝛ idolatrie atq; vitioꝝ alioꝝ destructores q̃ ꝓ iehu significãt: forẽt q̃siturj familiaritatẽ ꝛ amicitiã pauperũ religiosoꝝ ꝛ etiã cohabitationẽ: iõ subdit: † ¶Da ma. tuã. Per q aũt qđ subdit: † ¶Qui de. ei ma. s. Ondit q dicti religiosi ñ debẽt ꝟ renuere qñ vidẽt q ibi ꝓficere possũt i rep̃hẽsioe maloꝝ ꝛ ꝓmotoe bonoꝝ: qđ significat ꝓ ꝟ qđ subdit: † ¶Dixitq; ad eũ: ve. me. Nõ dixit vẽi mecũ ad videndũ venationẽ vl aucupiũ hastiludiũ aut torneamẽtũ sicẽ faciũt alij clerici etiã i sacris ordib⁹ aut etiã i gdu maiori ꝓstituti q̃ ꝓncipes associãt i talib⁹ q̃ ñ decẽt statũ suũ.

* Achab co.

Athalia Ca. XI vero ma. ocho. ꝛc. Rab. Athalia q̄ semē dauid extinguere molie-bat: ipietatē exprimit synagoge q̄ seminis dō ꝫ est xp̄i i ūdiatrix erat. Que aliq̄n regnare videbat cū legis cerimonias tpaliter obseruabat. Interp̄tat enī athalia tpalis dñi. Sz iosabeth strēnuitate q̄ interp̄tat saturitas dñi. i. ecclesie i q̄ vere sūt delitie seruat ioas: id est memoriā dñi xp̄s. s. i q̄ ē mēoria nois dñi: ne p crudelitatē seuientis hostis iterimat i cordib⁹ electorū. Magis nutrit i domo iade q̄ dilect⁹ dñi sonat: de q̄ pater. Hic est filius meus dilectus: cui⁹ dom⁹ sancta ecclia: vbi in sancta fide electorum manēs quotidie facit augmētū corporis sui: donec tpe iudicij sceptrū regni ꝛ potētiā aduersus eos extollet: q̄ eum deprimere cogitabāt: ꝛ iterfectrices sanctorū eternis depu-tauerit penis.

Dat. 3. d

Ad. de ly.

Anno ✻ ꝛ iō q̄ erat celator diuini honoris: fuit cōiūct⁹ p amicitiā cū iehu q̄ adolatras ꝛ idolatriā p virib⁹ destruxerat.

a ¶ Cōgregauit g̃ ie. Hic p̄ñr describit occisio sacerdotū baal: ꝛ q̄ occiso iorā multi de eis fugerāt ꝛ se abscōderāt: eos p̄gregauit iehu sb̄ simulatione q̄ vellet baal magnifice colere: ꝛ ei⁹ sacerdotes honorare: ꝛ ptz lra vsq̄ ibi: b ¶ Proferte ve. vniuer. ser. baal. vt p ꝫ certi⁹ cognoscerent q̄ eēnt interfici endi. Cetera patēt vsq̄ ibi:

B

c ¶ Et fece. p ea latri. i detestationē idolatrie: ꝛ vt loc⁹ ille deseruiret cōitati i hac necessitate. d ¶ Verumtn̄ a pec. hiero. ꝛc. q̄ cultū vitulorū sustinuit ꝛ exercuit: nec regnū suū ad domū dō reuerterēt: p̄m q̄ hr̄. s. iij. lib. ca. xij.

c ¶ Dixit autē dñs. Hic p̄ñr ponit remūeratio opez: ꝛ primo q̄ntū ad bona/cū dr: Dixit aūt dñs ad iehu. p ionā pphām: p̄m q̄ die Ra. Sa. q̄ ip̄m vnxerat regē ad exterminādā domuz achab: sic dictū fuit i p̄ncipio. ix. ca.

f ¶ Filij tui vsq̄ ad q̄rtā ge. ꝛc. sic de domo achab fuerūt q̄ttuor reges i regno isrl̄ sibi succedētes. s. amri/achab ochoçias/ꝛ ioram: vt ptz ex suprādict⁹. scdo p̄it remūeratio q̄ntū ad mala cū dicit:

g ¶ In die. il. ꝛc. i. abominari facta eoz q̄ iā diu duraverat cult⁹ vituloz: ꝛ cū ꝫ multa alia mala pullulabāt: ꝛ iō illud regnū p̄missū ē affligi mltipliciter p athaliā mr̄ Et patet littera.

Moraliter ✻ † ¶ Achab co. ba. ꝛc. De hoc aūt dr̄iā. Et p̄cussit oēs q̄ relicq̄ fuerāt de achab i samaria vsq̄ ad vnū: iuxta verbū dñi q̄d locut⁹ ē p heliā. Cōgregauit g̃ iehu oēm pp̄lm/ꝛ dixit ad eos† Achab colui baal pauz: ego aūt colā eū ampli⁹. Nūc igit oēs pphetas baal/ꝛ vniuersos seruos ei⁹: ꝛ cūctos sacerdotes ip̄i⁹ vocate ad me: null⁹ sit q̄ nō veniat. Sacrificiū enī grāde ē mihi baal. Quicūq̄ defuerit/n̄ viuet. Porro iehu faciebat ꝫ insidiose: vt disperderet cultores baal/dixitq̄: Sanctificate diē solennē baal. Vocauitq̄ ꝛ misit i vniuersos termios isrl̄: ꝛ venerūt cūcti serui baal: Nō fuit residu⁹ nec vn⁹ quidē q̄ nō veniret. Et ingressi sūt templū baal: ꝛ repleta ē domus baal a sūmo vsq̄

a † ¶ alias p̄erant.

ad sūmū. Dixitq̄ his q̄ erāt sup vestes. Porro b ferte vestimēta vniuersis seruis baal. Et p̄tulerūt eis vestes. Ingressusq̄ iehu ꝛ ionadab filius rechab tēplū baal/ait cultorib⁹ baal: Perquirite ꝛ videte/ne q̄s forte vobiscū sit d̄ seruis domini: sed vt sint serui baal soli. Ingressi sūt igit vt facerēt victimas ꝛ holocausta: Jehu aut tē p̄parauerat sibi foris octoginta viros/et dixerat eis: Quicūq̄ fugerit de hoib⁹ his quos ego adduxero i man⁹ vr̄as: aia ei⁹ erit p aia illius. Factū ē aūt cū cōpletū esset holocaustū: p̄cepit iehu militib⁹ et ducib⁹ suis. Ingredimini ꝛ p̄cutite eos: null⁹ euadat. Percusserūtq̄ eos in ore gladij: ꝛ p̄iecerunt milites ꝛ duces. Et ierūt i ciuitatē tēpli baal: ꝛ p̄tulerūt statuā de phano baal: ꝛ cōbusserūt ꝛ cōminuerūt eā. Destruxerūt q̄z edē baal: ꝛ fecerūt p ea latrinas c vsq̄ in diē hāc. Deleuit itaq̄ iehu baal d̄ isrl̄. Verūtn̄ a pctis hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄ nō recessit: nec dereliq̄t vitulos aureos q̄ erāt i bethel ꝛ i dan. Dixit aūt dñs ad ie- e hu: Quia studiose egisti q̄d rectū erat: ꝛ placebat i ocul⁹ meis: ꝛ oia q̄ erāt i corde meo/fecisti d̄ domū achab: filij tui vsq̄ ad q̄rtā generatio f nē sedebūt sup thronū isrl̄. Porro iehu nō custoduit vt ambularet i lege dñi dei isrl̄ in toto corde suo. Non enī recessit a pctis hieroboā q̄ peccare fecerat isrl̄. In dieb⁹ ill⁹ cepit dñs tede s re sup isrl̄. Percussitq̄ eos aḡabel i vniūsis finib⁹ isrl̄: a iordane p̄tra oriētalē plagā: oēm terrā galaad ꝛ gad ꝛ rubē ꝛ manasse: ab aroer q̄ est sup torrētē arnon ꝛ galaad ꝛ basan. Reliq̄ autem verboz iehu ꝛ vniuersa q̄ fecit ꝛ fortitudo ei⁹: nōne hec scpta sūt i libro verborū dierū regū isrl̄? Et dormiuit iehu cū patrib⁹ suis: sepelierūtq̄ eū in samaria: ꝛ regnauit ioachaz filius ei⁹ p eo. Dies aūt quos regnauit iehu sup isrl̄ viginti ꝛ octo anni sunt in samaria.

a Athalia vero mater ocho Ca. XI b ozie videns mortuum filiū suū: surrexit ꝛ interfecit omne semē regiū. Tollēs aūt iosaba filia regis ioram soror ochoçie/ioas filiū ochoçie/furata est eū de

De ꝫ aūt mēdacio iehu nō fuit cōmēdabilis nec figura vtutis sz d̄ feruēti zelo quē habuit ad destrucdū cultū baal. Et i ꝫ dedit exēplū p̄ncipib⁹ xp̄ianis vt sint diligētes ꝛ solliciti de destructiōe hereſū malarū artiū ꝛ psiliū i regnis suis. C † 22. q. 2. c. vtilē 3. Re. 16. g

Athalia Ca. XI ño. Postq̄ descripta sūt ea q̄ acciderūt sub regib⁹ iude p̄teritū. ꝫ p̄ñr describit ea q̄ facta sūt sb athalia: que vsurpauit sibi regnū iuda: ꝛ p̄mo describit hui⁹modi vsurpatio. scdo herediis debiti institutio/ibi: Anno āt. vij. tertio athalie iterfectio ibi: Audiuit aūt athalia. q̄rto regi instituti p̄firmatio/ibi: Pepigit g̃. Circa p̄mū dicit: Athalia ve. mater ochozie. Ista ei erat educata a pa- ✻ rentib⁹ Divisio

Moraliter. ꝫ ¶ Athalia ño ꝛc. Per ochoçiā ño rōne dignitat⁹ regie pōt xp̄s designari ꝛ q̄ descēdit de dō p̄m carnē sic ꝛ ochoçias: ꝛ iterp̄tatio nois cōgruit. Mā ochoçias iterp̄tat tētio dñi. xp̄s aūt de⁹ ꝛ hō i vnitate suppositi: semē aūt ei⁹ ꝫbū euāgelicū pōt dici Lu. viij. b. Semē ē ꝫbū dei. Per athaliā vero mr̄em ochoçie significat iudea q̄ fuit mr̄ legal⁹ xp̄i: q̄ fact⁹ fuit sb lege vt dr̄ Gal. iiij. ꝫ igit q̄ athalia iterfecit semē regiū: significatū fuit q̄ iudea delere quereret ꝫbū euāgelicū. Moraliter D

† ¶ Tollēs aūt io. ꝛc. Per iosaba sororem regis ochoçie significat ecclia q̄ dr̄ xp̄i soror ꝛ spōsa Cāti. iiij. a. Hort⁹ cōclusus soror mea spōsa. hort⁹ p̄clusus fōs sigt⁹. Per ꝫ igit q̄ iosaba saluauit semē regium: significat q̄ ecclia fuauit ꝫbū euāgelicū q̄d itm̄ creuit q̄d p̄dicatū fuit p orbē etiaz a tpe ap̄loz: sic diffusi⁹ onđi super illd Ps. In oēm trā exi. son⁹ eoz ꝛc. Et sic augmētato semie regio. s. ioas athalia fuit iterfecta: sic euāgelio publicato mortua fuit iudea. Mā extūc obstinatio legaliū fuit mortifera. Alic pōt dici q̄ p semē regiū pñt itelligi apli aliq̄s de discipuli xp̄i de q̄b⁹ dr̄ Joh. i. a. Quotq̄t aūt receperūt eū dedis potꝛ. Judea ño p athaliā significata: voluit ꝫ semē interficere: ꝛ i pte occidit: vt ptz d̄ Jacobo Act. xij. ꝛ d̄ stephano Act. vij. ꝛ q̄ alios voluerit iterficere ptz ibidē. viij. ca. ꝛ. ix. Sz ecclia p iosaba significata ptē dicti semis fuauit. Mā petz ab iminēte sibi morte suis p̄cib⁹ libauit Act. xij. ꝛ paulū silr̄ i damasco ip̄m in sporta p murz d̄ponēdo: vt pz Act. ix. ꝛ ꝫ semen sic creuit p multiplicationē credētiū ꝛiudea ptī occisa fuit: ꝛ ptī captiuata p exercitū romanoz. alsotelegisti Ps. 18. a

a ¶ Anno ãt ꝛc. Sortes. xxiiij. erãt sacerdotũ leuitarꝫ ꝛ ianitorꝫ: ꝛ bẽãt totidẽ pontifices: q̃ singuli p totidẽ septĩanas sibi ex ordie succederẽt: hñtes singuli sub se. xxiiij. sacerdotes ꝛ totidẽ leuitas: ꝛ ciusdẽ nũeri ianitores. Intrãte itaq; nono põtifice sabbato ad officiũ cũ noua turma sacerdotũ: leuitarꝫ: ianitorꝫ ille põtifex cũ sua turma q̃ trãsacta septĩana mĩstrauerat: post sabbatũ domũ reuertebaꝫ ad vxorẽ. Qz diu eñ minis trabãt a cõiugali ope cessabãt in porticib⁹ circa domuꝫ dñi vsq; ad sabbatũ manẽtes. Sz tũc sũmus põtifex ꝑpẽ necessitatẽ augẽdi exercit⁹ ꝛ eos q̃ septimanã expleuerãt retinuit: ꝛ illos q̃ ipleturi erãt suscepit. Qui ꝛ alios q̃z leuitas de vrib⁹ ꝛ ꝓncipes familiarꝫ cõgregauit: q̃s filiũ regis eductur⁹ tali rõne distinxit: vt illi q̃ ipleuerãt sabbatũ armati circũstarẽt regẽ in interioꝛib⁹ atrij locis. Qui ad sabbatũ venerãt domũ regl. i. palatiũ obseruarẽt ꝛ portã scutarioꝝ p quã de tẽplo ad palatiũ descendebaꝫ. Reliq̃ multitudo exteriores atrioꝝ ianuas ꝯ furoꝛe regine si qd molirẽt custodirẽt: postea eduxit regẽ de domo dñi vbi erat absc̃ditus: venerũtq; p viã porte scutarioꝝ in palatiũ ꝛ sedit sup thꝛonũ regũ. b ¶ Ad portam seir ꝛc. Ra. In palatio porta seir ꝛ domus messa q̃ cũ porta scutarioꝝ noiant esse videntur. c ¶ Scutarioꝝ. Ra. Scutarij erãt tutoꝛes regis custodiẽtes palatij vestibulũ. d ¶ Et posuit sup eũ diadema. Ra. In libro dieꝝ aptius: ꝛ ipsi posuerũt ei diadema: dederũtq; in manu eius tenẽdã legẽ: ꝛ erat vtiq; salutarꝫ prudẽtie: vt post tyrãnice necẽ regine: succedẽti in regnũ filio regis cũ ipso regni habitu disciplina legis dei seruãda cõmitterẽt: ꝛ q̃ se plus ꝑplũ videret regẽdo: ipse se regendũ diuis legib⁹ subdi debere memisset. e ¶ Pepigit igit ioiada ꝛc. In Paral. inter ea q̃ se loco regis ꝛ dei cui⁹ ministerat/ posuit. vñ ioiada recognoscẽs dñm vel diligẽs interptat: q̃ dñm cognoscere ꝛ diligere docuit. Pepigit fedus inter dñm ꝛ regem ꝛ ꝑplm vt rex ꝛ ꝑplus dño seruirẽt: pepigit iter regẽ ꝛ ꝑplm vt ꝑplus erga regẽ fideliꝫ ageret: ꝛ rex cũ iustitia ꝑplm regeret.

Nico.de lyra

✻ rẽtibus idolatrꝫ. s. achab ꝛ iezabel: ꝑpẽ qđ erat neq̃ssima intẽm ꝙ libidie regnãdi filios filij sui interfecit: excepto ioas q̃ erat minimus ꝛ de nouo natus. ꝛ ꝓpter ꝗ poterat facili⁹ absc̃di. a ¶ Erat q̃z cũ ea ꝛc. Erat eñ ista iosaba filia regis ioꝛã defũcti: ꝛ vxoꝛ ioiade põtificis: q̃ tribus sacerdotalꝫ ꝛ regia erãt cõmixte ex causis rõnabilibus: sicut dictũ fuit Nũeri ca. vlti. ꝛ ideo facilius potuit eũz nutrire in domo dñi. Dicit aũt ꝗ Ra. Sa. ꝙ puer ꝛ nutrix sua fuerunt custoditi in salario tẽpli dñi: vbi nullus audebat accedere nisi sacerdotes ꝛ leuite qui custodiebant vasa sancta ibidẽ reposita: ꝓpter q̃ melius potuerũt ibi celari ꝛ licet alias esset illicitũ nutrici ꝛ puero ibi esse: licitũ tñ fuit in tali necessitate: sicut dauid et pueri eius comederũt panes sacerdotales in necessitate positi: q̃ tñ alias fuisset eis illicitũ. b ¶ Anno aũt septimo. Hic ꝓfr describit veri heredis institutio p sollicitudinẽ ioiade pontificis querẽtis ad ꝗ assensum ꝛ auxiliũ ꝓncipũ ꝛ nobiliũ regni/ cũ dicit: c ¶ Pepigitq; cũ eis fedus: ꝛ adiurans eos. vt iuuarẽt eũ fideliter in institutiõe regis debiti q̃ fecerũt libenter. Tũ q̃ q̃libet naturaliter diligit dñm suum vez. Tum q̃ displicebat eis mulieris imperiuz. d ¶ Tertia ps vestrũ introeat sabbato. s. determĩato p ioiadam ꝛ ꝓncipes ad institutionem regis. e ¶ Et obseruet ex. do. re. ita q̃ ex illa ꝑte vbi manebat athalia nõ posset regi instituto iferri violẽtia. f ¶ Tertia aũt ps ꝛc. in illis eñ locis posuit custodias. vñ poterãt hoies intrare atriũ sacerdotũ: vbi rex fuerat cozonatus. g ¶ Egrediẽtes sabbato ꝑm ꝙ habet. i. Paral. dauid ampliãs cultũ dei ordinauit ꝙ essent. xxiiij. sacerdotes sub summo sacerdote qui seruirent in tẽplo successiue p hebdomadas: ꝛ sic mutabanꝫ in sabbato: sic ꝛ turme leuitarꝫ eis ministrantiũ ꝛ cantoꝝ ꝛ ianitoꝝ: ita ꝙ sabbato intrãte sacerdote cum suis turmis: alius qui ministrauerat hebdomada ꝑcedente: egrediebaꝫ cũ suis. sabbato autẽ illo quo ioas fuit cozonatus: ioiada retinuit illos qui debebant exire cũ intrãtibus: vt haberet maioꝛẽ populũ secuz ad defendendũ regem. h ¶ Si quis aũt ingressus fuerit septũ tẽpli. i. clausurã atrij sacerdotũ: qđ erat circa templũ. i ¶ Interficiaꝫ. Nõ tñ intra atriũ: sed extra: sicut patet infra de athalia. ꝛ loquit ioiada de intrãtibus atriũ cõtra regẽ institutum: nõ autẽ de illis qui intrabant ꝑ eo defendendo vel honoꝛando. k ¶ Produxitq; filiuz regis. de salario tẽpli ad atrium. l ¶ Et posuit sup eum diadema. quo reges cozonabanꝫ: qđ in tẽplo seruabaꝫ. m ¶ Et testimoniũ. i. legem in qua debebat rex institutus studere ꝛ meditari ꝛ eã seruare ac facere obseruari. n ¶ Audiuit autẽ ꝛc. Hic ꝓfr describit athalie occisio/ cũ dicit: Audiuit aũt athalia vocem populi currentis. ꝑ solennitate instituti regis. o ¶ Et ingressa ad turbas ꝛc. Hoc videt esse contra illud qđ dictum est ꝙ ꝑceptũ erat centurionibus ꝙ nõ ꝑmitterẽt aliquẽ ingredi atrium: qui esset regi cõtrarius. Hi cenduz ꝙ athalia sola fuit excepta: ꝛ ideo ꝑmissa fuit ingredi tamẽ sine comitiua: vt sic facilius ꝛ certius caperet ꝛ occideret nõ tamẽ intra atrium ne violaret: sed extra: vt patet in littera. p ¶ Et quicũq; secutus eam fuerit. Ad sibi faciendum. q ¶ Feriatur gladio. Tãq̃ ꝓditor sui ꝛ regis. r ¶ Et impegerũt eam p viam introitus equoꝝ iuxta ꝛc. vsq; ad illum locuz poterant nobiles venire equitando ad templũ ꝛ ibi descendentes ꝓcedebant vltra peditãdo. s ¶ Pepigit igitur ioiada fedus. Hic ꝓsequẽter describit regis institutio ꝓfirmatio p fedus initum.

✻ Inter deũ ꝛ

---

medio filioꝝ regis q̃ interficiebanꝫ: ꝛ nutricẽ ei⁹ de triclinio ꝛ absc̃dit eũ a facie athalie: vt nõ interficerẽt. Eratq; cũ ea sex ãnis clã in domo dñi. Porro athalia regnauit sup terrã septẽ ãnis. Anno aũt septimo/ misit ioiada põtifex: ꝛ assumẽs c̃turiões ꝛ milites ũroduxit ad se in tẽplũ dñi. Pepigitq; cũ eis fedus. Et adiurãs eos in domo dñi: ostẽdit eis filiũ regis: ꝛ ꝑcepit illi/ dicens: Iste ẽ sermo quẽ facere debetis. Tertia ps vestrũ introeat sabbato: ꝛ obseruet excubias domus regis. Tertia ãt ps sit ad portã seir: ꝛ tertia ps ad portã q̃ est post hitaculuz scutarioꝝ: ꝛ custodietis excubias dom⁹ mẽssa. Duę vo ptes e vobis oẽs egrediẽtes sabbato/ custodiãt excubias domus dñi circa regẽ: ꝛ vallabitis eũ/ hñtes arma in manib⁹ vris. Si q̃s ãt ingressus fuerit septũ tẽpli interficiaꝫ. Eritisq; cũ rege introeũte ꝛ egrediẽte. Et fecerũt cẽturiões iuxta oia q̃ ꝑcepat eis ioiada sacerdos. Et assumẽtes singli viros suos q̃ ingrediebanꝫ ad sabbatũ: cũ his q̃ egrediebanꝫ e sabbato venerũt ad ioiadã sacerdotẽ. Qui dedit eis hastas ꝛ arma regis dauid q̃ erãt in domo dñi. Et stetẽrũt singli hñtes arma i mãu sua: a ptẽ tẽpli dextra/ vsq; ad ptẽ sinistrã altaris et edis circũ regẽ. Produxitq; filiũ regis: ꝛ posuit sup eũ diadema ꝛ testionũ. Feceruntq; eũ regẽ: ꝛ vnxerũt: ꝛ plaudẽtes manu/ dixerũt: Viuat rex. Audiuit ãt athalia vocẽ currẽtiũ ꝑplis: ꝛ ingressa ad turbas i tẽplũ dñi: vidit regẽ stãtẽ sup tribunal iuxta morẽ/ ꝛ cãtoꝛes ꝛ turbas ꝓpe euz: omnẽq; ꝑplm terrę lętãtẽ ꝛ canentẽ tubis: ꝛ scidit vestimẽta sua: damauitq;: Cõiuratio/ cõiuratio. Pręcepit ãt ioiada cẽturionib⁹ q̃ erãt sup exercitũ/ ꝛ ait eis: Educite eã ex̃ septa tẽpli: ꝛ q̃cũq; se pcut⁹ eã fuerit: feriaꝫ gladio. Dixerat enim sacerdos: Nõ occidaꝫ in tẽplo dñi. Imposuerũtq; ei man⁹: ꝛ ipegerũt eã p viã introitus equoꝝ iuxta palatiũ: ꝛ interfecta est ibi. Pepigit igitur ioiada fędus

a ¶ id ẽ ꝑiurationẽ cũ ꝓncipibus leuitarꝫ fecit.

a ¶ Ra. q̃ porta scutarioꝝ ꝛ fundamẽti dicit.

a ¶ leuitis. b ¶ q̃ dauid cẽsis hostibus ꝙsecrauit in domo dñi q̃bus leuite in bello armarentur.

a ¶ insigne capitis regũ. b ¶ legẽ dei qua doceaꝫ q̃ liter viuat ꝛ quid agat.

A ℭ Anno septimo Ca. XII iehu rē. a ¶ Dixitq; io as ad sa. Omnē pecu. Wādat rex noster vt doctores acci/piāt oēm pecuniā q̄ a p̄tereuntib⁹ iu/ris scientie spūalis: vel bonorū exē/plorū in thesaurū dñi cōferēt: p p̄dica torū officia ad instaurationē tēpli spi ritualis cōferaē: quaten⁹ ibi qōcūq; scissum p errorē vel vitia inuenerint restaurēt: ne forte p negligentiā ma/gistrorū depereat multitudo audito/rū. b ¶ Sartatecta. Rab. Dicit ruinas dom⁹ dñi: vt qō cadere cepe/rat fulciret. Legit em̄ in Paral. q̄ athalia 7 filij ei⁹. i. sacerdotes idolo/ 2.pa.24.a. rū (q; legit nō habuisse filiū) destru/xerūt domū dñi: 7 de sanctificatis fe/cerūt baal. c ¶ Jgit vsq; ad vi/cesimū. Rab. Ante aduētū xp̄i licet doctrina legis i gēte iudea fuerit: tñ p doctorū negligētiā in multis corrū/pebaē: donec veniret ipse q̄ legē de/dit: 7 p sancte trinitatis fidē decalo/gū in moysi 7 ꝓphetaꝝ scriptis spūa liter obseruandū doceret. d ¶ Ad instau. tem. red. Rab. Dñs euan Dar.16.d gelicis doctorib⁹ ait: Predicate euā geliū omni creature: infirmos cura/te: mortuos suscitate: leprosos mūda te: gratis accepistis gratis date.

e ¶ Et tulit ioiada ga. Rab. Pō tifex noster qui seipsū obtulit hostiaz deo: gaçophylatiū vnū posuit. i. vnā B catholicā ecclesiā fecit cui foramē de/sup aperuit: q; transitū inde ad celos parauit. f ¶ Et posuit il. iux. al/tare. Rab. Altare corpus dñi: iuxta qō gaçophylatiū est: cuz ecclesia xp̄o cōiūcta est ad dexterā ingredientiū do mū. Quia q̄ p fidē ingrediunt eccle/siā: intendūt ad eternā beatitudinem (quā dextera significat) peruenire. Jstuc g̃ mittūt sacerdotes q̄ custodiūt ostia tēpli oēm pecuniā q̄ deferēt ad tēplū cū p̄dicatorib⁹ q̄ seruāt introitū fidei offerūt vota fideliū in verbis 7 operib⁹: 7 in ecclesia rite p̄cibus cō/mendant deo.

Ni.de ly. ℭ Scriba

a ¶ Inter deū 7 regē: vt dñi legē fideliter obseruaret. b ¶ Et i/ter populū. vt esset pp̄s debere 7 ficte. c ¶ Et inter regē 7 po. vt po pulus esset fidelis regi: 7 rex fideliē ageret ea q̄ essent bona ꝓ cōitate po puli. d ¶ Et posuit sacerdos cu stodias in domo dñi. ne cuz inde duceret rex solēniter ad domū suā fi eret ibi aliquid mali. e ¶ Et sedit sup thro. re. ista em̄ erat ꝓsuetudo regis de nouo inuncti vt habeē ō sa/lomone. ō. iij. lib. ca. j. Ca. XII

Diuisio Anno septimo. Dic p̄ñr descripsit q̄d factū fuerit sū regib⁹ inde athaliā sequēti b⁹: 7 p̄mo q̄d sub ioas. scō quid sub amasia 7 alijs sequētib⁹. xiij. ca. Cir ca p̄mū descripsit primo regni ioas ꝓ secutio. scō regū isr̄l successio. xiij. c. Circa p̄mū oñdit ꝓsperitas regni io as q̄diu vixit innocēter. scō aduer/sitas gū vixit insolēter/ibi: Tūc ascē dit. Tpe vero ꝓsperitat̄ fecit repara ri tēplū dñi: nō q̄ indigeret reparati one rōne antiq̄tatis seu debilitat̄: q; salomō cōstruxit illud ope valde for/ti 7 solēni iter dñm 7 regē: 7 iter pp̄lm vt eēt a pp̄s dñi: 7 iter regē 7 pp̄lm. Jn/ b gressusq; ē ois pp̄s terrę tēplū ba c al: 7 destruxerūt aras ei⁹: 7 imagi/nes ꝓtriuerūt valide. Mathā q̄z sacerdotē baal occiderūt corā al/tari. Et posuit sacerdos custodi/ d as i domo dñi. Tulitq; cēturiōes/ 7 cerethi 7 pheleti legiones 7 oēm pp̄lm t̄rę: deduxerūtq; regē ō do/mo dñi: Et venerunt p viā portę scutariorū in palatiuz: 7 sedit sup e thronū regū. Lętatusq; ē ois pp̄s t̄rę 7 ciuitas cōq̄euit. Athalia āt occisa ē gladio i domo regi. Se/ptēq; annoꝝ erat ioas cū regnare cepisset. Ca. XII

Anno septimo iehu re f gnauit ioas: Quadra gita ānis regnauit in hierlm: Nomē mris ei⁹ sebia ō ber sabee. Fecit q; ioas rectū corā dño o cūctis dieb⁹ q̄b⁹ docuit eū ioiada sa cerdos: verūtñ excelsa ñ abstulit b Adhuc ei pp̄s imolabat 7 adole a bat i excelsis incēsū. Dixitq; ioas † a ¶ Nō i Exo. Quādo tulerūt sūmā filioꝝ isr̄l dabunt singuli p̄ciū ꝓ animabus suis: 7 nō erit plaga ꝓ p̄cio anime. ad sacerdotes: Oēm pecuniā san ctoꝝ q̄ illata fuerit i tēplū dñi a p̄/tereūtib⁹ q̄ offert ꝓ p̄cio aię: 7 quā i spōte 7 arbitrio cordis sui inferūt ¶ p̄dicatores. i tēplū dñi: acciplant illā sacerdo/ k tes iuxta ordinē suuz: et instaurēt l b sartatecta dom⁹: si q̄d necessariuz c viderit i istauratiōe. Jgit vsq; ad m vicesimū tertiū annū regis ioas/nō instaurauerūt sacerdotes sartatecta tēpli. Vocauitq; rex ioas ioia dā pōtificem 7 sacerdotes/ dicēs eis: Quare sartatecta non instaur/ratis templi: Nolite ergo amplius accipere pecuniā iuxta ordinē ve d strū: sed ad istaurationē tēpli red dite eam. Prohibitiq; sunt sacer/dotes vltra accipere pecuniam a populo: et istaurare sartatecta do e mus. Et tulit ioiada pontifex ga/çophylatiū vnū: apperuitq; foza/ f men desuper: 7 posuit illud iuxta altare ad dexterā ingredientiū do mum domini: mittebāt̄q; in eo sa/cerdotes q̄ custodiebāt ostia/oēm pecuniam quę deferebaē ad tem/plum domini. Cunq; viderent ni n miam pecuniam esse in gaçophy/ti 7 solēni: vt hr̄. ō. iij. li. ca. vj. Et cōsū/ E matū fuit anno. xj. regni salomōis: ab illo aūt tpe vsq; ad regnū ioas fluxe/rāt. cxxx. anni: ꝙ magis q; athalia ido latrix pessima ō tēplo abstulerat illa q̄ poterāt eē ad tēpli baal ornatū. igit̄ cir ca ꝑmo tēplum reparari p̄cipit̄. scdo mandatum negligit̄/ibi: Jgit vsq; ad xxiij. tertio op⁹ ꝓficit̄/ibi: Cunq; vide rēt. Circa p̄mū ō:: g ¶ Fecitq; ioas re. 7c. Per ꝙ innuit̄ q̄ ipo mortuo ma/le se habuit: vt postea dicet̄. b ¶ Ve rūtñ ex. nō abstu. Jz em̄ nō esset licitū imolari etiā dño extra hierlm post tēpli edificationē: tñ ꝙ plures reges p miserūt ne seditio moueret̄ in pp̄lo: 7 ne talia imolaret idolis: ad qō erat ꝓ/nus. Oēm pecuniā sctōrū q̄ illata fue/rit 7c. Subdit̄: i ¶ Que offert 7c. ordinauit ei ioas q̄ a viris q̄ erāt a. xx. annis 7 supra q̄ poterāt ad bella ꝓce/dere solueret dimidi⁹ sicl⁹ argēti a q̄li bet: 7 istud vocat̄ p̄ciū aię: 7 vltra ꝙ il li q̄ erāt potētiores 7 deuotiores offe/rebāt ꝑm q̄ eis placebat: 7 ista vocat̄ †2.pa.24.a pecunia spōte data 7 ex arbitrio volū/tatis: 7 ex ist̄ debebat repari tēplū: q; neutra pecunia erat de iure sacerdotū 7 leuitaꝝ. l ¶ Ut instaurent sar. do. i. fissuras q̄ idigebāt repatiōe ma xime in tect̄ tēpli: q̄ erāt magl exposita imbrib⁹ 7 vētis. 7 ō: sartatectū a sar/tio:is. qō facit sartū in supino 7 tectuz tecti. k ¶ Accipiāt illā sa. iux. o:. suū. i. ꝑm q̄ fuerint ad ꝙ ordinati. m ¶ Jgit vsq; advice. annū. Vic p̄ñr ponit̄ negligētia p̄dicti p̄cepti: et remediū ꝙ p rege 7 pōtificem: 7 ptz lra. n ¶ Cūq; vi. 7c. Vic p̄ñr pōit̄ D pfectio op⁹ ex pecunia a pp̄lo accepta cū ō:: Cūq; vide. nimia pe. 7c. ita q̄ indigebat euacuatiōe: vt sic alia pe/cunia ibidē recipere. ✠ Ascende/

Moraliter. f ¶ Anno septimo iehu regnauit ias 7c. Sequit̄: Moraliter g ¶ Fecitq; ioas se. corā dño cūctis dieb⁹ 7c. Per hoc habēt̄ princi pes exēplū habendi bonos consiliari/os q̄ doceāt eos 7 dirigāt in exercitio bonorū. † ¶ Dixitq; ioas a sacer/dotes 7c. Precepit em̄ instaurari do m⁹ dñi ruinosa: ꝙ quā significat̄ istau/ratio militātis eccl̄ie: cūtū ad illa q̄ pa tēt ruine nisi remediū apponat̄. Jn i/stauratione vero tēpli p̄ceptuz ioas fuerūt artifices diuersi. s. cesores lapi/dū: ꝙ ꝺs signāt̄ eccl̄ie plati q̄ p penas corrigere debent obstinatos in malis 7 induratos ad modū lapidis 7 in ali/quo casu debēt tradi iusticie seculari. Et cesores lignorū q̄ mitiꝰ ligna recti/ficāt p dolaturā: 7 p istos significant̄ p̄dicatores 7 cōfessores q̄ suis monitis onibus bonis reducūt ad morū recti/tudinē peccatores. Et cemētariū inter/rupta cōcludetes: 7 p istos significāt amicabiles cōpositores discordes ab inuicē ad vnitatē pacis 7 cōcordie re/formātes: 7 tales in eccl̄ia dei sunt val de vtiles. Per hoc aūt ꝙ supra dictū est: Fecitq; ioas rectū coraz dño cūctis dieb⁹ q̄bus docuit eū io/iada sacer. Dat̄ intelligi q̄ post mor tē ioiade sacerdotis cecidit in petīm: qō magis explicat̄. ij. Paralipo. xxiij. ꝙ pter quod ibidē ponet̄ expositio mysti ca domino concedente.

a ¶ Scriba regis ⁊c. Ra. sūmi sūt doctores: q̄ pecuniā collatā iux̄ nūex̄ ⁊ mēsurā illis tribuebāt q̄ p̄erant fabris ⁊ cemētarijs: ꝟ ē dispensatorib⁹ ꝟbi dei: q̄ euāgelici tritici mēsurā cōseruis suis bis q̄ opanť in domo dñi ⁊ vtutū opa in edificio diuīo componūt tribuebāt. ¶ Ra. Apli q̄s p̄ncipes in eccl̄ia electio diuīa ꝓstituit: q̄ discipulos ꝟbi semina q̄ totū orbem sparierūt: q̄tin⁹ oparios volūtat⁹ dei idoneos auditorib⁹ suis p̄ficerēt: q̄z alij fabricabāt ligna cū se ⁊ sibi obedientes ligna fructifera ī domo dñi parare studebāt. Alij sartatecta tēpli faciebāt: q̄ñ illa q̄ḡ heresim ⁊ scismata rupta erāt reedificabāt. Alij saxa cedebāt: cum duros corde ⁊ incredulos fortiť increpabāt: ita vt ip̄lerēť instauratio in vniuersis q̄ indigebāt expensa ad domū dñi muniendā: iux̄ illud: Epḥ.4.b Unicuiq; aūt vr̄m data ē gr̄a ꝟm mēsurā donatiōis x̄pi. b ¶ Verunt̄ nō fiebāt. ⁊c. Rab. Alia dz esse rō formādoz vasoz in misteriū dñi: alia paradoz lignoz ⁊ saxoz in edificiū domus: q̄ alia dz esse doctrina q̄ rudes imbuunť ad fidē: ⁊ alia q̄ iā p̄fecti instruunť ad scīe plēitudinē. Vasa dñi sunt q̄ tā apti sunt ad capiēda mūera diuīa ⁊ abiles sunt ad misteriū dei. Nō fiebāt ex eadē pe. hy. ⁊c. In Paral. Cū cōplessent oīa opa detulerūt cora rege ⁊ iojada reliquā ptē pe. Dā.23.b cunie de q̄ facta sūt vasa tēpli. Nō ē ꝑriū q̄: nō de eadē pecunia q̄ offerebať a pp̄lo ad īstaurationē dom⁹ dñi facta fuerūt vasa in misteriū tēpli: ſz de reliq̄ ptē pecunie q̄ ⁊ alijs donatiōib⁹ fuerat collata. c ¶ Fuscinule. Ra. Doctores q̄z officiū ē cor⁹ ⁊ Doctorum officium sanguinē dñi credētib⁹ distribuere: i fidelib⁹ abnegare: necnō ⁊ spūalē alimoniā ꝟbi cuiq; ꝓut cōuenit dispti/ri: q̄ sunt in ꝟbis dei q̄ nr̄e hūllitati reuelare dignar⁹ē: sunt alia q̄ nr̄e capacitať mēsurā trāscēdūt. d ¶ Thuribula. Ra. Sūt q̄ mundā orōnē ex pscīa pura ⁊ fide nō ficta offerūt dōr ⁊ dicūt: Dirigať orō mea. s. ī ꝓspectu Pā.140.a tuo. e ¶ Tube. Ra. Doctores q̄ to to orbe vocem euangelice p̄dicatiōis emittūt. vñ: Quasi tuba exalta vocē Esa.58.a tuā. f ¶ Et nō fie. ⁊c. Ra. Tā religiosi fuerť: vt null⁹ dubitauerit q̄n pecuniā dei sine fraude tractarent. Vñ ꝓstat q̄ta discretiōe op⁹ ē bis q̄ pecuniā ꝟbi dei dispēsant ꝓseruis de q̄ rō reddēda ē: vt nō min⁹ fideles īueniātur bi in spūalib⁹ q̄ illi in corpalibus. g ¶ Pecuniā ꝟo ⁊c. Ra. ꝟ oñdit q̄ ꝓfessio pctōz ⁊ pnia nō ꝑ ꝓpria cuiusq; ſz sacerdotū iudicio pagēda ē: quoz est discernere inter mundum et īmundū: ⁊ lepr̄e maculā dīudicare.

Ai. de ly.

✠ Heliseus

✠ a ¶ Ascendebat scriba ⁊c. vt negociū certi⁹ fieret ⁊ absq; suspitiōe.
b ¶ Et dabāt eā ⁊c. vt instauratio dom⁹ dñi cōpleret. ⁊ ptz lr̄a vsq; ibi:
c ¶ Verūt̄ nō fie. ⁊c. ⁊ ꝟ ē dictuz q̄ illa pecunia nō erat ad ꝟ ordiata ſz ad reparationē tēpli vt dictū ē: verūt̄ q̄: cōpleto illo opere remāsit aliq̄ ps pecunie: de illa facta sūt aliq̄ vasa tēpli aurea ⁊ argētea: vt hr̄. ū. Paral. xxiij. Cetera patet ī lr̄a. d ¶ Tūc ascē dit aza/

a latio: ascēdebat scriba regi ⁊ pōti a
fex: effūdebāt̄q; ⁊ nūerabāt pecuniā q̄ īueniebať ī domo dñi: ⁊ da/b
bāt eā iuxta nūex̄ atq; mēsurā in manu eox̄ q̄ p̄erāt cemētarijs domus dñi. Qui ip̄edebāt eā in fabris lignox̄ ⁊ in cemētarijs bis q̄ opabanť ī domo dñi: ⁊ sartatecta faciebāt: ⁊ ī bis q̄ cedebāt saxa: et vt emerēt ligna ⁊ lapides q̄ excidebanť: ita vt ip̄lerēť īstauratio domus dñi in vniūsis q̄ indigebāt ex
b pēsa ad muniēdā domū. Verūtñ c
a ¶ aquā diuīe sapīe ꝓtinētes.
nō fiebāt ex eadē pecunia hydriē
d tēpli dñi: ⁊ fuscinulex̄ thuribula ⁊
e tubę oē vas aureū ⁊ argenteū: de pecunia q̄ inferebať in tēplū dñi. Bis ei q̄ faciebāt op⁹ dabať: vt ī/
f staurareť tēplū dñi. Et nō fiebat ratio bis oīb⁹ q̄ accipiebāt pecuniā vt distribuerēt eā artificib⁹: ſz
a ¶ vñ in Exo. q̄ñ tulerť sūmā filioz īsrl: da/
g in fide tractabāt eā. Pecuniā vo
būt singuli p̄cū ꝑ aiab⁹ suis: ⁊ nō erit plaga
ꝑ delicto: ⁊ pecuniā ꝑ pctis nō inferebāt in tēplū dñi: q̄z sacerdotū erat. Tūc ascēdit açahel rex syrię d
⁊ pugnabat ꝺ geth: cepitq; eā. Et e f
direxit faciē suam vt ascēderet in hierlm. Ozobē tulit ioas rex iuda oīa sanctificata q̄ ꝓsecrauerāt g
ioſaphat ⁊ ioram ⁊ ochozias patres⁹ reges iuda: ⁊ q̄ ip̄e obtulerat: et vniuersum argentū qđ inueniri potuit in thesauris tēpli dñi ⁊ in palatio regis: misitq; açaheli regi syrię: et recessit ab hierlm. Reliqua autē sermonum ioas: et vniuersa q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verboz dierum regum iuda? Surrexerūt aūt serui eius: ⁊ cōiu b
rauerūt inter se: percusserūtq; ioas i
in domo mello in descensu sela. Iosachar nāq; filius semath: ⁊ io k
sabath filius somer serui eius percusserunt eum: et mortuus est. Et l
sepelierunt eum cum patribus suis in ciuitate dauid: Regnauitq; amasias filius eius ꝑ eo.

Anno vi/ Ca. XIIII m
cesimotertio ioas filij ochozię regis iudę/regnauit ioachaz filius iehu super israel in samaria decem ⁊ septem annis. Et fecit malum coram do/n
mino: secutusq; est peccata hieroboam filij nabath qui peccare

dit aza. ⁊c. ꝟ describit aduersitas re/ g
gni q̄n ioas cepit viuere insolenter: q̄z mortuo iojada ꝓncipes volētes regi adulari exhibuerť sibi honorēs soli dō debitos q̄b⁹ acq̄euit rex: in ꝟ vsurpās sibi honorē diuinū: qđ cū argueret zacharias filius ioiade: de mādato regis lapidatus fuit in atrio dom⁹ dñi: vt hr̄. ū. Paral. xxiiij. Dicit aūt Ra. Sa. q̄ ꝟ p̄ncipes dixerūt regi: q̄ esset dignus honore diuino: q̄z sex ānis fuerat in templo dñi nutritus: qđ nō fuisset nisi in eo esset aliq̄d diuinū: q̄z si aliąs intrasset locum illum etiā ꝑ momentū tp̄is: ꝓter illos q̄ habebāt loci custodiā erat in periculo mortis: q̄bus rex acquieuit in pso ne sue ⁊ regni sui detrimentū: ꝓpt̄ qđ a deo punitus fuit ꝓmo afflictiōe. ⁊ se/ Diuisio cundo morte/ ibi: Surrexerūt aūt. Circa p̄imū dr: Tūc ascēdit azahel. i. postq̄ rex vsurpauerat sibi honorē diuinū mō p̄dicto: ⁊ īterfecerat zachariā.
e ¶ Et pugnabat ꝺ geth. Ista ciuitas erat ī terra philistiox̄. f ¶ Cepitq; eā ⁊ direxit faciē suam vt ascēderet in hierlm ⁊c. ū. Paral. xxiiij. dr ꝙ ioas cū maxīa multitudine exiuit ꝺ syros: ⁊ a modico pp̄lo fuit debellatus: ⁊ pp̄lis eius occisus ꝑ magna parte ⁊ ipemet viliter tractatus: ꝓpter qđ ad suā liberationem tradidit ea que nō licebat. qđ notať cū dicit: g ¶ Que ꝓsecrauerāt ioſaphat ⁊ ioram ⁊ ochoziās patres ⁊c. Illa eīm que semel erāt ꝓsecrata dño nō poterāt vltra alijs vsibus applicari: vt hr̄ Leuit. vlt. h ¶ Surrexerūt aūt serui eius ⁊ cōiuraue runt inter se. Hic ꝑ̄r additur pena mortis: quia addiderat pctā pctīs/cum dicit: i ¶ Percusserunt̄q; ioas in domo mello. i. in ꝓpria domo: illum eīm locū edificauit salomō ad dilatationē habitatiōis ꝓxis sue: sicut dictū fuit. s. iij. li. ca. xi. k ¶ Iosachar nāq; filius semath ⁊c. iste fuit āmonites: ⁊ socius suus moabites: vt habetur. ū. Paral. xxiiij. qđ diuino iudicio factum b
fuit: vt dicit Ra. Sal. vt a sibi similibus in pctō occideret. Ioas eīm fuit valde ingratus bñficijs ioiade cuius filiū interfecit: vt dictū est. ⁊ eodē mō āmonite ⁊ moabite q̄ descēderūt de loth fuerūt valde ingrati bñficijs abrae q̄ expoſuit se periculo pugnādo ꝺ q̄nq; reges: vt haberet Gen. xiiij. Pōt etiā dici q̄ fuerunt valde ingrati ipi ioas: q̄z cum essent extranei fecerat eos sibi familiares ⁊ valde potētes in regno suo. l ¶ Et sepelierūt eū cū patribus suis. q̄tū ad locū in generali. s. in ciuitate dauid: nō tn̄ cū patribus suis q̄tū ad locū sepulture in spāli: q̄z nō fuit sepultus ī sepulchris regū: vt habet. ū. Paral. xxiiij.

Anno vicesi/ Ca. XIIII Diuisio
motertio ioas ⁊c. Hic cōsequēter describit regū israel successio. ⁊ scdo heliseī mors ⁊ tumulatio/ibi: Heliseus autem. Circa p̄imum p̄imo ponit ioachaz regis israel malicia/cum dicit: n ¶ Et fecit malum coram domino: secutusq; est ⁊c. Et subdit sequens pena/cum dicitur:

✠ Iratusq; ē Moraliter

Moraliter. m ¶ Anno vicesimo tertio ioas filij ⁊c. Hic nō apparet mihi aliquid exponendum mystice nō/ tabilitatis alicuius vsq; ad locum illū:

✠ Heliseⁱ aūt

A a ¶Heliseꝰ aũt ꝛc. Ra. Redẽptor nr̃ rectorib⁹ ecclie armis spũalib⁹ se indui: ꝛ ꝫ hostẽ antiquũ ꝓcipit ꝑliari. Arcꝰ sacrũ ẽ eloquiũ qđ ex vtroq; testõ velut ex cornu ꝛ chorda cõstat. Per vetꝰ q̃ppe te. figurat cornu ꝓpt̃ duriciã: ꝙ nouo qđ incarnato dño factũ ẽ figurat chorda: ꝛ dũ chorda tra hit̃ cornu curuat̃: qz cũ nouũ testm̃ discutit̃: vetꝰ a rigore suo ad itellectũ spũalẽ flectit̃. Sagitte sũt verba q̃ doctorel pferũt. Nos g̃ cũ scꝑture sacre dicta pẽsam⁹: arcũ intẽdim⁹. cũ verba doctrine dam⁹: sagittas emittim⁹. b ¶Sup po. Rab. Exẽplis suis dñs actiões doctoꝝ dirigit ꝛ cõfortat. c ¶Aperi feorien. Rab. Lumine scie suos hortat̃ primũ illustrari: ꝛ sic iacula verboꝝ mittere. d ¶Sagitta sa. ꝛc. Rab. Predicatio icta certissima ẽ interfectio spũaliũ hostiũ si pseuerant̃ agit̃. Vñ nõ dz doctor ꝓpt̃ auariciã negligere alioꝝ curã: sz magis ꝙ pietatẽ ad eternã ptẽdere requiẽ qđ significat Aphech. Inẽptat̃ enim ptinebit vel apphẽdet. Vñ apostol⁹ enumeratis vitijs subintulit: Tu aũt hõ dei hec fuge: sectare vo iusticiaz ꝛ pietatẽ: ꝛ apphẽde vitã eternam. e ¶Tolle sa. Qui cũ ꝛc. Rab. Doctoribꝰ ꝑcipit iaculo ꝺdicatiõis terrã. i. carnales pcutere. Tribꝰ vicibꝰ terrã iaculo pcutere: ẽ trinitatis fidẽ carnalib⁹ ꝙ doctrinã i sinuare: postea doceãt̃ q̃nq; sensib⁹ corporeis ĩperare bonisq; opibus q̃ ꝙ sex exprimũt̃ studiũ impẽdere: nec nõ sciam spũalez instãter meditari: quã septiformis spũs ad salutẽ hũani generis gemino testõ edidit. Qui aũt ẽ solã fidẽ sufficere credunt ad salutẽ recte arguũt̃: qz ẽm Jacobuz. Fides sine opib⁹ mortua ẽ.

Nota

1. Tim. 6. b

B

Jaco. 2. b

C Quod cũ

Nico. de lyra

a ¶Iratusq; ẽ fu. dñi ꝫ isrl̃. i. rigor iusticie diuie ad punitionẽ culpe: ꝛ addit̃ ipius iochaz pnia docẽte eũ pena. cum dz: Depcatusq; ẽ ioachaz ꝛc. sequit̃: b ¶Et de. dñs sal. israeli. Quis autez fuerit iste saluator scꝑtura non exprimit: ꝛ iõ circa ꝫ varie dr̃: Dicit ei Rab. Sa. ꝙ fuit ioas filiꝰ ioachaz q̃ ꝙ cussit ter syriã: vt hr̃. j. eo. ca. sz ꝫ nõ cõsonat lr̃e sequẽti: qz ille tres pcussiões fuerũt post mortẽ ioachaz: ꝫ aũt dr̃ de ipo. Et liberatꝰ ẽ de manu regis syrie ꝛc. ꝓpter qđ oportet dicere ꝙ iste saluator ei datꝰ fuit in vita ipius. Põt igit̃ ꝓuenienter dici ꝙ iste saluator fuit angelꝰ regno isrl̃ ꝑlatꝰ: qz ãgeli singulis regnis ꝑlati ꝓcurãt bonũ regnoꝝ sue custodie deputatoꝝ: vt hr̃ Dañ. x. ꝓpter qđ iste angelꝰ de ordiatione diuina impedinit extũc ꝫ iochaz consurgere bella: ita ꝙ ẽ ulis nõ hr̃et pplm ꝛ tutẽ resistẽ di aduersarijs: ẽm ꝙ subdit̃. j. Et nõ sũt derelicti ioachaz ꝺ populo nisi q̃ngẽti eqtes ꝛc. tñ ꝺ tute angeli ꝺb⁹ occulta fuerũt aduersarij eiꝰ repressi ꝙ timorẽ eis imissũ. Vel alio mõ. ita ꝙ dimiserũt ioachaz ꝛ pplũ eiꝰ in pace: ꝛ in ꝫ ꝓcordat dictũ Josephi dicẽs

phi d. ꝙ dñs ꝓcesserat ei euadere picula belli. c ¶Verũtñ nõ re. a pec. domꝰ hiero. colẽdo vitulos: ne pplꝰ isrl̃ rediret ad regnũ dauid si ascẽderẽt i hierlm adorare. d ¶Si qdẽ ꝛ lu. ymã. in sama. ꝫ erat de reliquijs cultꝰ baal: vituli eñ aurei nõ erãt i samaria sz in dan ꝛ bethel: sic dictũ fuit. ꝛ. lij. lib. xij. ca. sz i samaria fuerat tẽplũ baal qđ destruxit iehu: sicut hr̃. ꝛ. ꝙ. ca. sz lucus q̃ erat plãtatꝰ ꝓpe illud tẽplũ i q̃ exercebat luxuria: remãserat ꝫ legis mãdata q̃ ꝓcepit lucos excidit: sicut ꝛ tẽpla idoloꝝ subuerti. Cetera patẽt i lra vsq; ibi:

C

fecit isrl̃: ꝛ nõ declinauit ab eis. Iratusq; a ẽ furor dñi ꝓtra isrl̃: ꝛ tradidit eos i manu azahel regis syrie: ꝛ in manu benedab filij azahel cũctis diebꝰ. Depcatus est aũt ioachaz faciẽ dñi: ꝛ audiuit euz dñs. Vidit ei angustias isrl̃: qz attriuerat eos rex syrie. Et dedit dñs israeli saluatorẽ: ꝛ liberatꝰ est de manu regis syrie. Habitaverũtq; filij isrl̃ i tabernaculis suis/ sicut heri ꝛ nudiustertiꝰ. Verũtñ nõ recesserũt a c peccatis domꝰ hieroboã: q̃ peccare fecit isrl̃: sz in ipis ambulauerũt. Siquidẽ ꝛ lucus ꝓmãsit in samaria. Et nõ sũt derelicti ioachaz ꝺ ppło: nisi q̃nquaginta equites/ ꝛ decẽ curꝰ ꝛ decẽ milia pedituz. Interfecerat ei eos rex syrie: ꝛ redegerat q̃si puluerẽ i tritura aree. Reliq̃ aũt ꝫmonũ ioachaz ꝛ vniuersa q̃ fecit: ꝛ fortitudo eiꝰ e nõne hec scripta sũt i libro sermonũ dieꝝ regũ isrl̃: Dormiuitq; ioachaz cũ patribꝰ suis: ꝛ sepelierũt eũ i samaria: regnauitq; ioas filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Anno triceſimoseptimo ioas regis iuda: regnauit ioas filiꝰ ioachaz sup isrl̃ i samaria sedecim annis: ꝛ fecit qđ malũ ẽ i ꝓspectu dñi. Nõ declinauit ab oibus pctis hieroboã filij nabath q̃ peccare fecit isrl̃: sz in ipis ambulauit. Reliq̃ aũt ꝫmonũ ioas/ vniuersa q̃ fec: sz ꝛ fortitudo eiꝰ quõ pugnauerit ꝫ amasiã regẽ iuda: nõne hec scripta sũt i libro ꝫmonũ dieꝝ regũ isrl̃: Et dormiuit ioas cũ pribꝰ suis. Hieroboã aũt sedit sup solũ eiꝰ. Mortuo ioas sepultꝰ ẽ i samaria cũ a regibꝰ isrl̃. Heliseꝰ aũt egrotabat infirmitate q̃ ꝛ mortuꝰ ẽ. Descẽditq; ad eũ ioas rex s isrl̃: ꝛ flebat coram eo/ dicebatq;: Pater mi pater mi/ curꝰ isrl̃ ꝛ auriga eiꝰ. Et ait illi b heliseꝰ: Affer arcũ ꝛ sagittas. Cũq; attulisset ad eũ arcũ ꝛ sagittas: dixit ad regez † isrl̃: Pone manũ tuã sup arcuz. Et cum i b posuisset ille manũ suã: supposuit heliseꝰ k c manus suas manib⁹ regis/ et ait: Aperi l fenestram orietalẽ. Cumq; aperuisset: dixit heliseus: Jace sagittã: et iecit. Et ait † a ¶Rab. ꝺdicatio sancta.

ꝺ heliseus: Sagitta salutis dñi ꝛ sagitta sa/ m a ¶. i. in cõtinẽdo vel apphẽdẽdo.

lutis ꝫ syriã. Percutiesq; syriã i aphech e donec cõsumas eam. Et ait: Tolle sagittas. Qui cũ tulisset rursũ dixit ei: Percu n

e ¶Et fortis. eius: quõ pugnauerit cõtra amasiã: de q̃ pugna dicẽt magis ca. sequẽti. f ¶Heliseus aũt egrotat. Hic ꝓpr̃ describit̃ mors heliseꝰ ꝛ eiꝰ tumulatio: ꝛ ꝓmo describit̃ signuz ab eo datũ cũ esset mortiꝰ ꝓpinquꝰ. scꝺo cũ iã esset mortuꝰ/ ibi: Mortuꝰ ẽ g̃. Circa primũ ꝺr̃: g ¶Descẽditq; ad eos ioas rex israel ꝛ fle. qz vita heliseꝰ multũ valebat ad defensionẽ sui regni.

b ¶Curꝰ isrl̃ ꝛ au. eiꝰ. expõat sic. ꝛ. ij. ca. cui cõpassus heliseꝰ dixit: i ¶Pone ma. tuã sup ar. ad tentẽdũ ipm. k ¶Suppo/ suit he. ma. suas. ad ostendendũ q̃ meritis ipius daret regi victorie. l ¶Aperi fe. orientalẽ. In illa ei pte erat regnũ syrie qđ molestabat regnũ isrl̃.

m ¶Sagitta sa. dñi ꝛc. i. emissio huiꝰ sagitte signat victoriã ꝓ ppło isrl̃ ꝛ ꝓtra syros. n ¶Percute ia. ter. Ista pcussio designabat pcussionẽ pplι syrie a populo israel: vt ptz ex sequẽtib⁹.

D

✻ Si pcussisf

✻ f ¶Heliseus aũt egrota. ꝛc. Sequit̃: † ¶Dixit ad regẽ isrl̃ ꝛc. Per heliseꝰ verba ꝓsequẽter hic posita demonstrat̃ qđ bonꝰ ꝓnceps facere debeat: ꝛ etiã bonus ꝑlatꝰ q̃ põt dici rex a regẽdo in spiritualibus. i ¶Pone manũ tuã sup arcũ ꝛc. Per ꝫ eni ostendit̃ officiũ principis ꝛ ꝑlati circa subditos qđ ẽ debite iusticiã exercere. Mã ꝙ lignũ arcus qđ ẽ rigidum designat̃ iusticie rigor. ꝙ chordã aũt q̃ mollis est misericordie dulcor: ꝛ ꝙ ꝫ qđ lignuz rigidũ: ꝙ chordã mollẽ curuat̃: significat̃ ꝙ in dubijs declinandũ est magis ad misericordie dulcorez q̃ ad rigorẽ iusticie. Jac. ij. c. Miserdia superaltat iudiciuz. Et v. ethi. dicit̃ ꝙ epykeyes est diminutiuꝰ penaz. † ¶Jace sagit. Per quã intelligit̃ ista ꝓcedẽs ex iusticia misericordia tpata. iõ subditur: m ¶Sagitta salu. dñi. Quia talis ista cõformat̃ diuine voluntati. m ¶Et sagitta salutis ꝫ syriã. Que interꝑtat̃ excelsa: qz talis ista reprimit extollẽtiã supboꝝ. n ¶Rursum dixit ei: percute ia. ter. Per qđ oñdit̃ qđ bonꝰ ꝓnceps vel ꝑlatꝰ debeat facere circa seipm: ꝙ terrã eñ intelligit̃ caro q̃ ꝺ terra ẽ a dño. terra g̃ pcutit̃ qñ tria carnis vitia reprimunt̃. ꝛ. accidia. vñ Bat. xxvj. d. Spiritus quidem ꝓmptꝰ est: caro autẽ infirma. Et gula et luxuria. Sed in hac percussiõe sistitur: quando minus pfecte caro macerat̃: ꝓpter quod sic pcutiẽs ꝑ ꝓphetã increpat̃/ cũ subdit̃:

Si pcussisses

a ¶ Qđ cũ teti. Ra. Resurrectio ca
dueris p ptactũ ossiũ heliseī: signifi/
cat q q̃cũq firma fide tãgit mortẽ xp̃i:
z spem suã veracĩ in eo collocat: sine
dubio pticeps erit resurrectiõis eius.
Joh.11.c vñ: Ego sũ resurrectio z vita. Postq̃
obijt ioiada ingressi pncipes iuda ado/
rauerũt regẽ zc. Dicũt iudei: sic deum
regẽ adoratũ z honores supra hũanũ
modũ a subditis libẽter accepisse. Vñ
irã dei subito exptus ẽ sicut herodes.
Mõ ẽ de in isrl: q3 oĉs noxij erãt z ido
latria polluti. Vas duas glo. ex. xxiiij.
scõi Paral. transũptas vide: z potius
ibi q̃ hic habere locum. Ca. XIIII

†Eccli.48.b In anno scõo zc. b ¶ Et fecit
rectũ. Ra. Amasias fecit bo/
nũ in ꝓspectu dñi sz nõ corde p/
fecto: bona q̃ppe opa q̃ placẽt deo fecit
sz nõ corde pfecto: q3 sub simulata spe/
cie corã hoib⁹ ostẽdebat: z sic corã deo
accepta nõ erãt. c ¶ In valle sali.
Ra. Vallis salinaz erat: vbi sal facie/
bãt. Vel feno sallugis deciso z siccato
z incẽso. Vel aq̃s puteoz sallis ferue/
factis: z vsq̃ ad sal firmitatẽ coquẽdo p
ductis. Vel alio q̃libet ordine q̃ sal fie
ri ꝓsueuit. d ¶ Petrã. Rab. Petra
ciuitas ẽ arabie: nobil⁹ in terra edõ: q̃
in li. Mũe. recen dr: z a syrl sic appel/
lat. Sz Joseph⁹ nõ ciuitatẽ dic: sz ma/
gnã petrã in arabia ꝓstitutã. e ¶ Je/
zechel. Qđ amasias victor nomẽ ipo
suit: iterptat cetus dei vl auxilium dei
agente eo fideliter vt perennis vide/
retur memorie: q̃ hanc vel cetus po/
puli dei vel deo adiuuante ceperit.

Ni.de ly. ✠ Ipe restitu

✠ ✠ a ¶ Si pcussisses q̃nq̃es aut
12.pa.25.a sexies zc. Erat em reuelatũ heliseo q̃
si rex multotiẽs pcuteret terrã absq̃ in
terruptiõe q̃ totaliĉ deijceret syriã: nõ
tñ hẽbat licẽtiã dicẽdi ꝑ regi sz solũ vi/
dẽdi q̃d faceret: vt p ꝑ hr̃et certũ signũ
q̃d futuz esset. Jõ sequit: b ¶ Hunc
aũt trib⁹ vi. pcu. eã. Spũs em sctũs
tãgit corda ꝓphaz eo mõ q̃ vult: z ido
aliq̃n reuelat aliq̃d futurũ in generali
tm̃: z postea in pticulari. sic̃ ptz ꝑ: q3 p/
mo fuit reuelatũ heliseo q̃ si rex multo
tiẽs pcuteret terrã deleret syriã: nõ tñ
fuit sibi reuelatũ q̃tiẽs esset pcussurus:
sz postq̃ pcusserat ter z cessauerat: re/
uelatum fuit heliseo q̃ pcuteret syrios
tm̃ trib⁹ vicib⁹ z in bellis pticularibus.
c ¶ Mortu⁹ ẽ igit̃ he. Hic ꝓñr de/
scribit signũ factũ p heliseũ post mortẽ
ei⁹/cũ subdit: d ¶ Qđ cũ teti. ossa
he. reuixit. ad declarãdũ merita ipi⁹
heliseī. Cetera patẽt vsq̃ ibi: e ¶ Et
regnauit be. zc. Sic em scribit ꝑ in
†deu.24.c hebreo: z ita dicit Hiero. q̃ dz scribi:
2.pa.24.a ille aũt benedab q̃ pcessit azahel scribi
ezech.18.e tur p b in fine.

Moraliter ✠ a ¶ Si pcussisses q̃nq̃es aut
†1.q.7.c.cõ sexies zc. Mortu⁹ ẽ q̃ heli. z sepe/
ueniẽtib⁹: eũ zc. Sequit: † ¶ Et piecerunt
circa mediũ cadauer in sepul. helisei zc. Per
heliseũ q̃ dei mei salus interptat: dñs
nr̃ ihesus xp̃s significat: p ꝑ q̃ q̃ mortu⁹
ossa tãgẽs heliseī reuixit: significat q̃
mortu⁹ morte culpe si fideliĉ z deuote
tãgat xp̃m mortuũ p cõpassionẽ: redit
ad vitã gr̃e. z idẽ fuit significatũ Mũe.
12.pa.25.e xxi. in aspectu serpentis enei.

In anno scõo zc. La. XIIII
Hic ꝓñr agit de ꝑ qđ factũ est
tpe
te iaculo terraz. Et cũ pcussisset
trib⁹ vicib⁹ z stetisset iratus est ꝺ
eũ vir dei/z ait: Si pcussisses q̃n a
quies aut sexies siue septies/per
cussisses syriã vsq̃ ad ꝯsũmatio
nẽ. Nũc aũt tribus vicibus pcu b
ties eam. Mortuus ẽ ergo hel/ c
seus: et sepelierũt eũ. Latrũculi
autẽ de moab venerũt in terrã in
ipo anno. Quidã aũt sepeliẽtes
hominẽ: viderũt latrũculos: z p †
iecerũt cadauer in sepulchro he/
liseī. †Qđ cuz tetigisset ossa heli/ d
seī: reuixit hõ: et stetit sup pedes
suos. Igit̃ azahel rex syrię afflī/
xit isrl cũctis diebꝰ ioachaz. Et mi
sertus ẽ dñs eoz: z reuersus ẽ ad
eos ꝓpter pactũ suũ q̃d habebat
cũ abraã z isaac z iacob: z nolu/
it dispdere eos: neq̃ ꝓijcere pe/
nitus vsq̃ in pñs tps. Mortu⁹ ẽ
autez azahel rex syrię: z regnauit e
benedab filius eius ꝓ eo. Poz/
ro ioas filꝰ ioachaz tulit vrbes
de manu benedab filij azahel:
quas tulerat ꝺ manu ioachaz pa
tris sui iure ꝓlij. Tribus vicibus
pcussit eũ ioas: z reddidit ciuita/

Ites israeli. Ca. XIIII
†Anno secũdo ioas fi/ f
lij ioachaz regis israel/re
gnauit amasias filius io/
as regis iuda. Viginti quinq̃ an
noz erat cũ regnare cepisset. Vi/
ginti autẽ z nouẽ annis regnauit
in hierlm. Nomẽ matris eius ioa
b den de hierlm. Et fecit rectũ co/ g
rã dño: veruntñ nõ vt dauid pat̃ h
eius. Juxta oia q̃ fecit ioas pater i
suus fecit: nisi hoc tm̃ q̃ excelsa
nõ abstulit. Adhuc ei ppls imo/
labat z adolebat incẽsuz in excel
sis. Cũq̃ obtinuisset regnũ/pcus k
sit seruos suos q̃ iterfecerãt regẽ l
patrẽ suũ: filios ãt eoz q̃ occide/
rãt ñ occidit: iuxta vbũ qđ scptũ
est in libro legis moysi sic̃ ꝓcepit
dñs/dicẽs †Mõ morient̃ pres ꝓ si
lijs †neq̃ filij ꝓ prib⁹: sz vnusq̃sq̃
a ¶ amasias.
in pctõ suo morie. Ipse pcussit †
a ¶ vetus editio quasi nomen regionis ge/
mellam posuit.
c edom i valle salinaz decẽ milia/
d z apꝑhendit petrã in ꝓlio: voca/ m
uitq̃ nomen eius ieçechel vsq̃ in o
pñtem diem. †Tunc misit amasi/ p q
as nuncios ad ioas filiũ ioachaz
tpe amasie regis iude. z primo describi
tur regni eius ꝓsecutio. secundo regni
israel successio/ibi: Anno quintodecio.
Prima in duas: quia primo describit
regnum amasie tempe ꝓsperitatis. se/
cundo tempe aduersitatis/ibi: Tũc mi
sit amasias. Circa primũ describit ipsi/
us vita/ cum dicit: g ¶ Et fecit re/
ctum coram domino. Respectu re
gum israel qui erãt impfecti. Jdeo sub
dit: b ¶ Veruntamen nõ vt da/
uid pater eius. qui fuit valde pfect⁹.
i ¶ Juxta omia que fecit ioas pa
ter suus fecit: nisi hoc tm̃ q̃ excel
sa non abstulit. sicut supradictum est
ca. xij. q̃ nec etiã ioas pater eius abstu
lit excelsa. z ideo istud: Nisi hoc tm̃
zc. nõ põt referri ad lrãm imediate ꝓ/
cedentẽ: sed refert ad id qđ dr: Fecitq̃
rectũ coram dño. Nisi ꝑ tm̃ zc. z tũc ptz
lra. k ¶ Cũq̃ obtinuisset regnũ.
in pace z q̃ete: ita q̃ tũc poterat facere
iusticiã absq̃ piculo pturbatõis regni.
l ¶ Percussit seruos zc. filios autẽ
eoz q̃ occiderãt nõ occidit sic̃ scriptũ est
in lege dñi Deut. xxiiij. c. Mõ morient̃
pres p filijs nec filij ꝓ prib⁹. zc. sequit:
m ¶ Et apꝑhendit petrã in ꝓ. Di/
cũt ꝑ aliq̃ q̃ petra ẽ nomẽ cuiusdã ciui/
tatis. Alij aũt dicũt z verius vt videt q̃
est nomẽ cuiusdã petre ꝓrupte: vbi int̃
fecit plures de idumeis. sm̃ q̃ habet. ij.
Paral. xxv. n ¶ Vocauitq̃ nomẽ
ei⁹. i. illi⁹ petre. o ¶ Jezechel. ita dr
scribi: z signat in hebreo acredinẽ den/
tiũ: q3 illi q̃ interfecti sunt ibi stridebãt
dentibus ex horrore mortis et dolore.
p ¶ Tunc. Hic ꝓñr describit regnũ
eius tempe aduersitatis. z primo agit
de eius debellatione. secundo de eius
occisione/ibi: Factaq̃ est. Circa primũ
sciendũ q̃ amasias ex victoria quã ha/
buit cõtra idumeos ꝓfectum est: eleua/
tus fuit in supbiã: z ex hoc iusto dei iu/
dicio ꝓmissus est cadere in idolatriam:
quia idola idumeoz q̃ cepat reseruauit
sibi z colui: nec ad reꝓhensionẽ ꝓphe
se correxit: sed de morte sibi cõminatus
fuit: vt habet. ij. Paral. xxv. ꝓpter qđ
in tantã ꝑsumptionẽ ꝓmissus est cade/
re q̃ ꝓuocauit ioas regẽ israel ad pliũ
vt sic eius supbia ꝓfunderet. z ꝑ ẽ qđ
dicit: Tunc. i. post ꝓdictas nequitias
ab eo ꝓpetratas. q ¶ Misit amasi/
as nuncios ad ioas filiũ io. zc. ꝓ/
uocando eum ad ꝓliũ. Jdeo subditur:

✠ Veni z vi. Moraliter
Moraliter. f ¶ In anno secũdo
ioas filij ioachaz regis zc. Sequi
tur: † ¶ Jpe pcussit edom. Edõ in/
terptat terrenus: z ideo q̃ amasias q̃ p/
cussit edom significat in religione ꝓfes
sus q̃ viuendo sine ꝓprio terrenis ab/
renunciat z sic edom supat in valle sa/
linaz: quia talis ꝓfitet viuere in valle
humilitatis z obedientie: z etiam in ca
stitate que per salinas significat: quia Alis nõ by
sicut sal ꝓseruat carnes a putrefactione †neq̃ filij ꝓ
corꝑalis: sic castitas corpus z aiaz a pu/ patrib⁹.
tredine pcti. Unde q̃ oppositũ de luxu
riosis dr Johel. j. d. Computruerũt iu/
mẽta i stercore suo. Qđ exponẽs Gre/
go. dicit: Jumẽta in suo stercore putre/
scere: ẽ carnales hoies in fetore luxurie
vitã finire. p ¶ Tũc misit ama. zc.
ex victoria ei ꝺ qđ i supbiã eleuat⁹ fuit
z sic ꝺ regẽ isrl ugrevoluit: vñ sibi ma
le ꝓtigit. Per ✠ igit̃ significat religio/
sum de pfe/

a ¶ Ipse resti. ter. Rab. De hieroboā ōr: Ipe restituit ter minos isrl ab introitu emath vsq ad mare solitudis. Emath q nūc epiphania ōr. septēntrionalis erat termin⁹ isrl: Mare aūt solitudinis mare mortuū est qđ ī latitudie p stadia. dlxxx. vsq ad ҫoaros arabie: in lōgitudine. cl. vsq ad vicinia sodo morū ꝓgredit. Igit hieroboā castrametat⁹ ꝫ syros oēm eoꝝ ꝓuinciā sicut ionas ꝓphetauerat deuastauit. b ¶ Que ē i ophir. Ophel turris erat nō lōge a tēplo enormis magnitudinis ⁊ altitudinis: vnde ophel ōr. i. tenebraꝝ siue nubea: eo q vsq ad nubes ⁊ caput erigat: q in ҫacharia turris nebulosa vocat.

Nico. de lyra

a ¶ Veni ⁊ vi. nos in bello die statuto. b ¶ Carduus liba. mi. ⁊c. cardu⁹ est herba hūilis ⁊ spinosa: ⁊ ꝑm q dicit Ra. Salo. hic signat emoꝝ patrē sichem: qui erat infidelis: cedrus aūt signat iacob q fuit patriarcha magn⁹: cui⁹ filiā scz dinā petiuit emoꝝ ꝓ sichem filio suo vxorē: vt hr̄ Gen. ca. xxxiiij. Bestie vero salt⁹ cōculcātes carduū signāt filios iacob q interfecerūt emoꝝ ⁊ sichē et eoꝝ ppl'm: tpe eī ioas ⁊ amasie ītер iudeos currebat istō ꝓuerbiū: qñ aliqs attētabat aliqđ ꝑsūptuosum: ⁊ iō ipm applicauit ioas sibi et amasie: vocans seipm cedrum: ⁊ amasiā carduū: ⁊ bellatoꝝes ipius ioas bestias salt⁹. iō subdit: c ¶ Quare puoma. i. bellū ītер me ⁊ te.

d ¶ Ut ca. tu ⁊ iu. tecū? qz nō habetis virtutē standi ꝓtra me. e ¶ Et nō acҫe. ama. volens oībus modis ꝓtra eū ꝓcedere. Cetera patētvsq ibi: f ¶ Et interrupit mur̄ hie. vt ciuitas nō posset alias sibi resistere.

g ¶ Et obsi. i. filios nobilium: ne patres eoꝝ possent sibi rebellare. h ¶ Vixit aūt ama. ⁊c. In hebraeo hr̄. xv. ānis. ⁊. ū. Paral. xxv. ca. ōr similiter. Dicēdū q. x. anni q bus amasias fugiēs de hierusalē latuit in lachis: tacēt h in hebraeo. ⁊. ū. Paral. ca. xxv. ꝓpter maliciā amasie: ⁊ qz tūc nō regnauit ꝓprie.

i ¶ Factaq est ꝫ eū cōiuratio. Hic ꝓpr agit ō occisiōe ipi⁹ amasie: qz lz moꝛs ei⁹ sit ꝑdicta: h tn subdit modus mortis cū ōr: Factaq est cōtra eū ꝯiu. i. cōspiratio. k ¶ In hie. qz ciues videtes murū ciuitat' interruptū ⁊ ciuitatē spoliatā ⁊ filios suos ductos obsides ī samariā occasiōe supbie ei⁹: qz noluit desistere a bello ꝫ ioas: ceperūt tractare de morte ei⁹. l ¶ At ille fu. in lachis. qñ ꝓcepit hunc tractatū. m ¶ Miserūtq post eū. magnā multitudinē bellatoꝝ. n ¶ Et interfe. eū ibi. ꝓpter mala ipi⁹ ꝑdicta.

o ¶ Tulit autez vniuer. populus ppls iude azariā. Iste vocat' ozias. ij. Paral. xxvj. qz fuit binomi⁹: ⁊ vt aliq dicūt trinomi⁹: vt ibidem ptz. p ¶ Anno xv. Hic ꝓpr describit regū isrl' successio cum ōr: Anno. xv. amasie fi. ioas re. iuda regnauit hiero. s. patre suo ioas mortuo. Sz iā aū cepat regnare trib⁹ annis viuēte pre suo: vt dicit Rab. Sa. q ¶ Ipse resti. ter. isrl' ⁊c. terra em illa erat occupata a regib⁹ syrie: sz ipse recupauit iuxta sermonez dn̄i dei isrl: quē locut⁹ ē p seruū suū ionā: h nō scribit in ꝓphetia ione q habet in libro. xij. ꝓphetaꝝ: qz illa ꝓphetia solū loquit de facto niniue. plura aūt alia fecit ⁊ p̄dixit iste ionas: qz inunxit iehu: ⁊ p̄dixit eum destructurū domum achab: ꝓut dictū fuit. ꝫ. ix. ca. ⁊ filios iehu regnaturos vsq in quartā generationē: vt hr̄ ꝫ. x. ca. q nō sūt ibi scripta: sicut ⁊ xp̄s multa fecit ⁊ dixit q nō sunt scripta in euangelio: ꝑm q ōr Joh. vlt. g. Dicit tn̄ Ra. Sa. Qđ hic dicit scribit in ꝓphetia ione p quandā similitudinē: qz sicut p p̄dicatiōne ione infortuniū ciuitatis niniue mutatū est in euforꝛtuniū: eo q niniuite egerūt penitentiā: sic ⁊ hic dicit: Vidit em̄ dn̄s afflictionē isrl' amarā nimis ⁊c. q conuersa est in cōsolationē tpe istius hieroboā vnde subdit: Sz saluauit eos in manu hieroboā ⁊c. ⁊ h fuit p̄dictū p ionā ꝓphetam.

r ¶ Qui erat de geth. ꝫ. iij. lib. ca. xvij. ōr q erat de sarepta: qz fuit fili⁹ mulieris sareptane. Dicēdū q hic noīat de geth que est villa in regno isrl: ⁊ ibi fuit sepultus ⁊ ab illo loco denominauit hic eum scriptoꝝ hui⁹ libri. s ¶ Que est i ophir. ista ophir ē alia ab illa que est ī india: vbi mittebat salomon naues ꝓ auro querēdo: vt habet. ꝫ. iij. lib. ca. x. vnde ⁊ in hebraeo ꝓma lr̄a hui⁹ ophir est eyn: alteri⁹ vero ꝓma lr̄a est aleph.

t ¶ Vsq ad clau. carce. ⁊ extre. i. abiectos: ꝯ̄ quos ei tali⁹ deberet parci: eo q afflictis nō ē dāda afflictio: reges tamē syrie eis nō pepercerāt quando eos ceperāt volētes cōterere populum isrl. Cetera patent. †2. pa. 26. a

✳ Sū ō ꝓfectiōe sui stat⁹ supbiētē: ⁊ sec'lares aliqñ meliores ipo ꝓtēnētē: sil'em phariseo qui dicebat deseipo Luc. xviij. a. Mō sū sic ceteri hoīm rap. adul. ⁊c. Et qz sic p supbiam eleuat ad obtinēdū eccl'ie gdū idebitū sibi conat: ꝓpter qđ dicēdū ē ei a supiori qđ ib̄ dic': † ¶ Cōtēt⁹ esto gl. ⁊c. i. ī religiōe: qz tibi nō expetit ꝓmoueri ad altioꝛa ꝓt qđ btūs Frācisc⁹ iterrogat⁹ a papa sī vellet q frēs sui ꝓmouer̄t ad eccl'iasticas dignitates rñdit: dñe frēs mei iō vocati sūt mioꝛes vt maioꝛes fieri ñ ꝑsumāt: si vult q faciat fructū ī eccl'ia dei dimittite eos ī statu vocatiōis eoꝝ ⁊ ad dignitates eccl'iasticas ascēdere nullatenus ꝓmittatis. Moraliter

a/ Remisitq ioas rex isrl' ad amasiā regē iuda/dicēs: Carduus libani misit ad cedrū q ē in liba/no/dicēs: Da filiā tuā filio meo vxorē. Trāsierūtq bestie salt⁹ q sūt in libano: ⁊ cōculcauerūt carduū. Percutiēs inualuisti sup edō: ⁊ sublevauit te coꝛ tuū. Cōtentus esto gloria ⁊ sede in domo tua. Quare ꝓuocas malū: vt cadas tu ⁊ iuda tecū? Et non acҫeuit amasias. Ascēditq ioas rex isrl' ⁊ viderūt se ipe ⁊ amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq est iuda coꝛā isrl': ⁊ fugerūt vnusq̄sq in tabernacula sua. Amasiā vo regē iuda filiū ioas filij ochozię cepit ioas rex isrl' in bethsames: et adduxit eū in hierl'm. Et interrupit murū hierl'm a poꝛ/ta ephraim vsq ad portā anguli/quadringētis cubitis. Tulitq oē aurū ⁊ argētū/⁊ vniuersa vasa q inuēta sūt i domo dn̄i ⁊ i thesauris regis et obsides: ⁊ reuersus ē in samariā. Reliq aūt verboꝛū ioas q fecit: ⁊ foꝛtitudo ei⁹ q pugnauit cōtra amasiā regē iuda: nōne hec scripta sūt in libro sermonū dierū regū isrl'? Doꝛmiuitq ioas cū patrib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ est i samaria cuz regib⁹ israel: ⁊ regnauit hieroboā fili⁹ eius ꝓ eo. Vixit aūt amasias fili⁹ ioas rex iuda/postq moꝛtu⁹ ē ioas fili⁹ ioachaz regis isrl' viginti q̄nq annis. Reliqua aūt sermonū amasię: nōne hec scꝛpta sūt i libro sermonū dieꝝ regū iuda? Factaq est i cōtra eū cōuratio in hierl'm: At ille fugit in lachis. Miserūtq post eū i lachis: ⁊ interfecerūt eū ibi: ⁊ asposꝛtauerūt in equis: sepultusq est in hierl'm cū pribus suis i ciuitate dauid. Tulit aūt vniuersus ppls iudę azariā ānos natū sedecim ⁊ ꝓstituerūt eū regē ꝓ pre ei⁹ amasia. Ipse ędificauit abilā: ⁊ restituit eā iudę: postq doꝛmiuit rex cū pribus suis. Anno q̄ntodecimo amasię filij ioas regis iuda: regnauit hieroboā fili⁹ ioas regis isrl' in samaria q̄draginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qđ malū ē coꝛā dño. Nō recessit ab oib⁹ pctis hieroboā filij nabath: q peccare fecit isrl'.

a Ipse restituit terminos isrl' ab introitu emath q vsq ad mare solitudis: iuxta sermonez dn̄i dei isrl' quē locut⁹ ē p seruū suū ionā filiū amathi ꝓ

b phetā: qui erat ō geth q̄ est in †ophir. Vidit em̄ r/s dn̄s afflictionē isrl' amarā nimis: ⁊ q cōsumpti

¶ vel re.

essent vsq ad clausos carceris ⁊ extremos ⁊ nō t esset qui auxiliaret isrl'. Nec locut⁹ est dn̄s vt deleret nomē isrl' ō sub cęlo: sz saluauit eos i manu hieroboā filij ioas. Reliqua aūt sermonuz hie/ b/ Dixit aūt amasias fili⁹ ioas rex iuda/postq moꝛtu⁹ ē ioas fili⁹ ioachaz regis isrl' viginti q̄nq annis. Reliqua aūt sermonū amasię: nōne hec scꝛpta sūt i libro sermonū dieꝝ regū iuda? Factaq est i cōtra eū cōuratio in hierl'm: At ille fugit in lachis. Miserūtq post eū i lachis: ⁊ interfecerūt eū ibi: ⁊ asposꝛtauerūt in equis: sepultusq est in hierl'm cū pribus suis i ciuitate dauid. Tulit aūt vniuersus ppls iudę azariā ānos natū sedecim ⁊ ꝓstituerūt eū regē ꝓ pre ei⁹ amasia. Ipse ędificauit abilā: ⁊ restituit eā iudę: postq doꝛmiuit rex cū pribus suis. Anno q̄ntodecimo amasię filij ioas regis iuda: regnauit hieroboā fili⁹ ioas regis isrl' in samaria q̄draginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qđ malū ē coꝛā dño. Nō recessit ab oib⁹ pctis hieroboā filij nabath: q peccare fecit isrl'.

a Ipse restituit terminos isrl' ab introitu emath q vsq ad mare solitudis: iuxta sermonez dn̄i dei isrl' quē locut⁹ ē p seruū suū ionā filiū amathi ꝓ

b phetā: qui erat ō geth q̄ est in †ophir. Vidit em̄ r/s dn̄s afflictionē isrl' amarā nimis: ⁊ q cōsumpti

¶ vel re.

essent vsq ad clausos carceris ⁊ extremos ⁊ nō t esset qui auxiliaret isrl'. Nec locut⁹ est dn̄s vt deleret nomē isrl' ō sub cęlo: sz saluauit eos i manu hieroboā filij ioas. Reliqua aūt sermonuz hie/

E ANno vicesimo sep.ꝛc. a ¶Azari Ca. XV
as. Ra. Ipe ē ocias q̄ dū sacrificare in tēplo vellet
ꝫ legē moysi pcussus est lepra: ꝫ diabolū significat
cui lepra iniqtat̄ insanabil̄ ē. q̄ cū maiora se appeteret: feditate
pessime lepre notabil̄ effect⁹: de domo eiect⁹ ē: ⁊ pseuerat vsq̄
in finē lep:rosus sepat⁹ a ppl'o dei: sub ꝫ rege regnāte Esaias
ppha oculos ad celū ñ leuauit: nō sūt ei reserata celestia: sz post
Exo.1.c q̄ mortu⁹ ē. Dū pharao vixit: ppl's isr̄l ex luti ⁊ palea q̄ ope nō
suspirauit ad deū: sz post pharaonis
mortē ascendit clamor eoꝝ ad dñm.
Si g̃ itelligas in ocia ⁊ in pharaōe
ꝫrias fortitudies: videb quō ill'
uētib⁹ null⁹ nr̄oꝝ videat ⁊ suspiret.
Regnāte pctō egyptijs extruim⁹ ci/
uitates et versamur in sordibus.
Ocias edificauit portam vallis que
superius porta ephraim dicitur.

Ni.de ly. ¶ Ipe edifi. Ca. XV

ANno vicesimo septio. Hec ē q̄nta ps p̄ncipalis
huiꝰ q̄rti libri ꝑm diuisiō/
nē in p̄ncipio eiꝰ posita: in q̄ agit̄ de
his q̄ facta sunt sub ocia rege iuda ⁊
Diuisio ioathā filio eiꝰ. Et dinidit̄ in duas:
qꝝ p̄mo describit̄ regni iude succes/
sio. scdo regni ioathā ꝓsecutio/ibi:
Anno scdo. Pria in duas: qꝝ p̄mo
ponit̄ dicta successio. scdo regū isr̄l
fre q̄ntl mutatio/ibi: Anno tricesimo
octauo. Circa p̄mū dr: Anno vice
simo septio hieroboā regi isr̄l:
ex q̄ ptz q̄ supra dictū ē q̄ iste hiero/
boā cepit regnare adhuc viuēte pre
duob⁹ vel trib⁹ ānis: qꝝ a morte p̄is
ꝭ sui vsq̄ ad p̄ncipiū regni ocie q̄ idez
est et azarias et zacharias: ita q̄ sit
trinomi⁹: vt habet̄. ü. Paral. xxvj.
fluxerūt tm̄ viginti q̄nq̄ ānis: lo q̄ndo
de regno ocie q̄ icepit regnare mor/
tuo pre: qꝝ pr̄ eiꝰ amasias vixit vigi/
tiq̄nq̄ ānis post mortē ioas patris
hieroboā: ⁊ ille vicesimusquintus an
nus fuit vicesimusseptimꝰ regni hie/
roboā incipiēdo eius regnum a tpe
q̄ cepit regnare pre adhuc viuente.
b ¶Regnauit azarias. Tūc em̄
cepit regnare mortuo pre: añ tm̄ re/
gnauerat p plures ānos: vt dictū ē.
⁊ videbit̄ pleni⁹. ſ. c ¶ Fecitqꝝ
qd̄ erat pla. co. dño. i. in p̄ncipio
regni sui: ppē qd̄ multū ꝓsperatus
fuit in regno: vt hr̄. ü. Paral. xxvj.
sz postea supbia eleuat⁹: deprauat⁹
fuit: ppē qd̄ dñs eū pcussit lepra ꝑm
q̄ subdit̄: d ¶ Percussit āt dñs
regē ⁊ fuit le. ꝛc. ex supbia em̄ vo/
luit ipe sibi vsurpare officiū sacerdo
tale intrās tēplū ad thurificandū: ⁊
2ē.10.f. cū a sacerdotib⁹ ei diceret̄ q̄ hoc nō
spectabat ad eiꝰ officiū: minabat̄ eis
tentes thuribulū: ppē qd̄ subito fuit
pcussus lepra: ⁊ apparuit in fronte
eiꝰ manifeste: ppē qd̄ sacerdotes sta
tim eū expulerūt de tēplo: ⁊ ipemet
sentiēs plagā dñi exiuit volūtarie ti
mēs ne pei⁹ sibi accideret: vt habet̄
ü. Paral. xxvj. e ¶ Et hitabat i
domo li. se. a freq̄ntatiōe hoīm: iō
dicit̄. ü. Paral. q̄ habitabat in do/
mo separata: ⁊ ppē ꝫ nō veniebāt ad
ꝑm iudicia. ppter qd̄ subdit̄: Joa/
thā filio⁹ regi gubnabat palatiū ⁊
iudicabat populum ad placitum ꝛc.
f ¶Sepelierūtqꝝ eū cū maiori
bus suis. ꝓpriū ad locū in generali:
nō tm̄ in spāli: qꝝ nō fuit sepult⁹ in se/
pulchris regū: sz tm̄ in agro regaliū
sepulchroꝝ: eo q̄ esset leprosus. ꝑm q̄ dicitur. ü. Paral. xxvj. Diuisio
g ¶Anno tricesimo octauo. Hic p̄nr describit regum isr̄l
freq̄ns mutatio. Jungebāt em̄ se gētilib⁹ regib⁹: ⁊ sic vn⁹ iterfi
ciebat aliū fult⁹ auxilio ifideliū ⁊ regnabat loco ei⁹. Et posset di
ui ista ps in sex: ꝑm sex reges sibi succedentes in quo tpe: q̄ꝝ
prim⁹ fuit zacharias filiꝰ hieroboā: de q̄ dicit̄ h: Anno trice/
simo octauo aza. ꝛc. dictū ē in p̄ncipio huiꝰ ca. q̄ iste zacha/
rias q̄ ⁊ azarias siue ocias cepit regnare mortuo pre suo anno
xxvij. hieroboā regis isr̄l q̄ hiero/
boā regnauit q̄dragita ⁊ vno an/
no: vt hr̄ ca. p̄ce. ex q̄ ptz q̄ i mor/
te eiꝰ azarias regnauerat tm̄. xv.
ānis. Qualit̄ igit̄ p̄t esse verꝝ q̄
zacharias filiꝰ hieroboā cepit re/
gnare. xxxviij. anno azarie: q: vi/
det̄ q̄ deberet dici: anno. xv. vel
xvj. azarie regnauit iste zachari/
as. Ad qd̄ dicendū q̄ in p̄ncipio
huiꝰ capli accipit̄ p̄ncipium regni
azarie qñ cepit regnare solꝰ mor/
tuo pre: vt dictū est. Sz añ cepat
regnare p. x. ānos: q̄bus pr̄ suꝰ fu
gies latuit: vt dictū ē ca. p̄ce. ⁊ sic
tpe mortis hieroboā regnauerat
xxv. ānis. Jtē a morte hieroboaz
regnū isr̄l fuit gubernatū. xiij. an/
nis p principes: eo q̄ zacharias
filiꝰ hieroboā erat puer pusillus: ⁊
sic āno. xxxviij. azarie regis iude:
zacharias filiꝰ hieroboā cepit re/
gnare sup isr̄l tāq̄ reges regnū p
seipm. b ¶Cōiurauit aūt ꝛ
eū sellū. Iste aūt fuit vnꝰ de pri/
cip⁹ q̄ admīstrauerant regnū post
mortē hieroboā: ⁊ ideo potuit se
munire ⁊ fortificare ad auferēdū
regnū ipiꝰ zacharie. i ¶Percus/
sitqꝝ eū palā. In hebreo habe
tur: Coꝛā ppl'o. ⁊ idē ē: ⁊ in ꝫ no
tat̄ q̄ hēbat ppl'm saltē ꝑ magna
pte cōsentaneū: qꝝ iste zacharias
erat valde malus. Iste ē sermo
dñi quē locut⁹ ē ad iehu/di/
cēs: Filij tui vsq̄ ad ārtam
gene. sede. de te sup thronū
isr̄l. ⁊ ꝫ ptz ex dictis: qꝝ ioathā fi/
lius iehu regnauit post eū: cui suc
cessit ioas filiꝰ eiꝰ: ⁊ ipi ioas hie/
roboā filiꝰ eiꝰ: ⁊ ipi hieroboā za/
charias filiꝰ eiꝰ. k ¶Sellū filiꝰ
uis iabes. Hec ē scda pars vbi
agit̄ de regno sellū: qd̄ fuit valde
breue. Jō subdit̄: Regnauit āt
vno mēse. Sequit̄: l ¶Et cō
iuratio eiꝰ p quā tetēdit insi/
dias. ſ. ipi zacharie quē iterfec⁹ vt
dictū ē. m ¶Tūc pcussit ma/
nahen thapsam ⁊ omes ꝛc.
Hec est tertia ps in q̄ agit̄ de re/
gno manahē: q̄ interfecit sellū vt
dictū ē/cū dr: Tūc. i. post interfe
ctionē sellū pcussit manahē ther/
sam. libri correcti hñt thapsam: ⁊
sic ē i hebreo. ⁊ causa ſ dit̄ cū dr:
a Tals thersam: ⁊ hoc in libris correctis.
isr̄l: Tūc pcussit manahē thāpsam ⁊ oēs m
qui erāt in ea: ⁊ termios eius de thersa.

* Moluerāt Moraliter

Moraliter. a ¶Anno vice/
simo septimo hieroboam re
gis israel regnauit azarias
filius amasie regis iude ꝛc.
Huius regis historia breuiter ꝫ
scribitur. sed. ü. Paral. xv. perse/
ctius ponitur: ppter quod ibi po/
netur expositio mystica domino
concedente. Reliquavero huius
capituli sunt descriptiones quo/
rundam regum sibi succedentiū.
de qb⁹ nō apparet mihi aliq̄ nō/
tabile exponēdū vsq̄ ad illū locū.

* Regnauit

a ¶ Ipe edificauit portā ꝛc. Raba. Joathan edificauit portā domus dñi excelsam que in actib⁹ apl̄oꝝ speciosa dicit. ⁊ ab hebreis porta ioathan vocat.

Act.3.a

Nico.de lyra

a ¶ Moluerāt enim aperire ei. i. recipere eū in ciuitate tāq̄ regē: ex q̄ patet q̄ libri habētes hic thersam in hoc sūt falsi: qz iste manahen fecit coniurationē cōtra sellū in thersa: vt habet. j. ex q̄ verisimile est q̄ ciues ipi⁹ therse erant ei cōsentanei ⁊ nō rebelles. b ¶ Et interfecit oēs pz̄e. ei⁹. Dō fuit valde crudele: sed hoc fecit ad terrorē alioꝝ: vt nō auderēt sibi resistere cūctis diebꝰ ei⁹. c ¶ Veniebat phul rex ꝛc. Nō q̄ veniret ibi oī die vel anno: sed q̄n manahen rogabat eum vt veniret ad firmandū regnū suum ꝓpter qd̄ ⁊ dabat illi magnum tributū. vñ subdit: d ¶ Indixitq̄ ma. ar. ꝛc. Quia nō poterāt soluere illud tributū de redditibus suis.

e ¶ Quinq̄ginta siclos ar. ꝛc. Et subintelligit hoies potētes. vnde in hebreo hr̄: Quinq̄ginta siclos ar. boi vni. i. cuilibet ꝑm modum lo q̄ndi hebraicū. ⁊ ꝓpter hoc libri q̄ habēt hic: Per singulos annos. falsi sunt in hoc: qz libri correcti nō habēt annos. Cetera patēt in lr̄a.

B f ¶ Anno q̄n. aza. Hec ē q̄rta ps in q̄ agit de regno phacee qd̄ durauit tm̄ duobus annis. vñ subdit:

g ¶ Coniurauit aūt ꝛc. Et ꝓpter hoc habuit milit̄ia sibi ꝓsentaneā. h ¶ Et percussit eū ꝛc. Ubi refugerat ꝓ defensione. i ¶ Juxta ar. i. iuxta palacium. vt dicit Ra. Sa. k ¶ Et iu. ari. In hebreo hr̄: Et iuxta arie. quod significat leonē: qz ibi erat leo aureꝰ ad magnificētiā ⁊ decorē: vt di. Ra. Sa. l ¶ Et cū eo q̄n̄. vi. ꝛc. Qui erāt amici ei⁹ ⁊ fauentes ei. m ¶ Anno q̄n. azarie. Hec ē q̄nta ps in q̄ agit de regno phacee. n ¶ Et fecit qd̄ erat ma. co. dño. Et ꝓpt̄ hoc de ordinatione diuina. o ¶ Venit therex assur. Et captiuauit magnā ptē ppli sui. videlicz duas trib⁹ ⁊ dimidiā q̄ erāt vltra iordanē. ⁊ de pplo ei⁹ q̄ erat citra iordanem de tribu ꝛabulon et neptalim: tot captiuauit q̄t eq̄parabāt dimidie tribui. ⁊ ꝑm hoc dr̄ a doctoriꝫ trib⁹ tres tūc captiuasse ⁊ transtulit eos in assyrios: vt essent serui: nec possent de cetero rebellare regno assyrioꝝ.

p ¶ Cōiurauit aūt. Hec est sexta ps in q̄ agit de regno osee q̄ntū ad ei⁹ ꝓncipiū. q ¶ Et te. in. osee ꝛc. Quia ꝓpter malicias suas tādē occisus ē a sua gēte. r ¶ Regnauitq̄ ꝓꝛc.

Moluerāt eni aperire ei. Et iterfecit oēs ꝑgnātes eiꝰ ⁊ scidit eas. Anno triceſimnono q̄rtę regis iudę regnauit manahen filiꝰ gaddi sup isrl̄ decē annis i samaria: fecitq̄ qd̄ malū erat coꝝ dño: nō recessit a pctis hieroboā filij nabath: qui peccare fecit isrl̄ cūctis diebus eius. Veniebat phul rex assyrioꝝ in therſa: ⁊ dabat manahen phul mille tallēta argenti: vt esset ei in auxiliū ⁊ firmaret regnum eius. Indixitq̄ manahen argentū super isrl̄ cūctis potētibus ⁊ diuitibus: vt daret regi assyriozum quinquaginta siclos argenti per singulos. Reuersusq̄ est rex assyrioꝝ ⁊ nō est morat⁹ in therſa. Reliqua autē sermonū manahen: ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regū isrl̄? Et dormiuit manahen cū pribus suis. Regnauitq̄ phaceia filiꝰ eius ꝓ eo. Anno q̄nquagesimo q̄rtę regis iudę regnauit phaceia filius manahen sup isrl̄ in samaria biēnio: ⁊ fecit qd̄ erat malū coꝝ dño Nō recessit a pctis hieroboā filij nabath / q̄ peccare fecit isrl̄. Cōiurauit aūt aduersus eū phacee filiꝰ romelię dux eiꝰ: ⁊ ꝑcussit eū in samaria i turre domꝰ regię iuxta argob / ⁊ iuxta ariph: et cū eo q̄nquaginta viros de filijs galaaditaꝝ: ⁊ interfecit eū / regnauitq̄ ꝓ eo. Reliqua aūt sermonū phaceia / ⁊ vniuersa quę fecit: nōne hęc scripta sūt in libro sermonū diez regū isrl̄? Anno q̄nquagesimo secūdo q̄rtę regis iudę: regnauit phacee filiꝰ romelię sup isrl̄ i samaria viginti annis / ⁊ fecit qd̄ malū erat coꝝ dño. Nō recessit a pctis hieroboaz filij nabath / q̄ peccare fecit isrl̄. In diebus phacee regis israel venit theglatphalassar rex assur ⁊ cepit ahion / ⁊ abel domū maachat ianoe ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ galaad ⁊ galileā: ⁊ vniuersaz terrā neptalim / ⁊ trāstulit eas in assyrios. Cōiurauit aūt ⁊ tetēdit insidias osee filiꝰ hela ꝓ phacee filiū romelię: ⁊ ꝑcussit eū ⁊ iterfecit: regnauitq̄ ꝓ eo vicesimo āno ioathan filij ozię. Reliq̄ aūt ꝓmonū phacee ⁊ vniuersa q̄ fec: nōne hęc scꝑta sūt i libro ꝓmonū dierū regū isrl̄? Anno secdo phacee filij romelię regis isrl̄ regnauit ioathan filiꝰ ozię regis † iudaꝫ Viginti q̄nq̄ ānoꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊ sedecim ānis regnauit in hierlm. Nomē mr̄is eiꝰ hieruſa filia ꝯadoch: Fecitq̄ qd̄ erat placitū coꝝ dño iuxta oia q̄ fecerat ozias pat̄ suꝰ opat⁹ est: verūtā excelsa nō abstulit: adhuc ppls imolabat ⁊ adolebat incēsum in excelsis.

a ¶ Ipe edificauit portā domꝰ dñi sublimissimā. ꝛ ¶ Reliqua autē sermonum ioathan / ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in libro ꝟboꝝ die

Hoc videt falsuz: qz postea subdit ꝙ ioathan regnit tm̄. xvj. annis. Ad qd̄ dicēduz ꝙ regnauit xvj. ānis tm̄ post mortē pr̄is sui: sed añ regnauerat plurib⁹ ānis: qz a tpe q̄ pr̄ su⁹ fuit ꝑcussus lepra iudicabat ppl̄m terre: vt p̄dictū est. Aliter soluit Ra. Sa. d. q. iiij. de annis achaz subtrahit hic scꝑtura ꝓpter suā malicīā: et attribuit eos ioathā. e ¶ Anno se. Hic reuertit scꝑtura ad describēdū ꝓsummationē regni ioathā: de cui⁹ ꝓncipio supra mētionē fecerat: sz hic repetit et ptz lr̄a vsq̄ ibi: t ¶ Fecitq̄ qd̄ e. p. co. dño. Et ꝓpt̄ hoc dñs dedit ei ꝓsperitatē in edificādo vrbes ⁊ castella. ⁊ debellādo regē filioꝝ ām̄on qui redegit sub tributo. vt pleni⁹ hr̄. ij. Paral. c. xxvij. v ¶ Juxta oia q̄ fece. ozias ꝛc. Imitādo eū in bonis nō aūt in malis. vñ. ij. Paral. ꝓ xvij. vbi dr̄: Fecitq̄ qd̄ rectū erat iuxta oia q̄ fecerat ozias pr̄ ei⁹. subdit: Excepto q̄ nō est ingressus tēplū dñi. vsurpādo sibi pōtificis officiū sicut fecerat pr̄ ei⁹. r ¶ Ipe edi. ꝛc. Dicunt cōiter doctores nr̄i q̄ ista ē porta q̄ vocat porta tēpli speciosa Act. iij. sz p̄ nō videt vez: qz postea nabu çardā incēdit tēplū dñi et domū

✳ † ¶ Regnauit ioathan fi. ozie re. iu. Seq̄t. r ¶ Ipe edi. porta domus dñi sublimissimā. Per ioathan q̄ pfect⁹ interꝑtat. de⁹ ipe significat. nā vt dicit. v. metaphisice pfectū est cui nihil deest. ⁊ iō solus deꝰ est simpliciter pfect⁹: qz nullo indiget alio. ⁊ quicqd̄ est pfectōis in alijs totū in se ꝓtinet eminēter. Ipe ꝟo q̄druplicē domū habet. s. corpalē moralem allegoricā ⁊ anagogicā. Pria est ꝟgo maria in q̄ copal̄r habitauit. Scda ē fidelis aīa in q̄ p gr̄am requiescit. Tertia est militās ecclia in q̄ habitat p eucharistie sacr̄m. Quarta ē triūphās ecclia in q̄ se oñdit btis p aspectū claꝝ. Porta ꝑme dom⁹ est hūilitas ex q̄ ꝟgo deū cōcepit. Ber. sup missus ē. Et si placuit ex ꝟginitate tū ex hūllitate ꝓcepit. De altitudine ꝟo hui⁹ porte dicit Ber. sup missus est. Que ē tam sublimis hūilitas q̄ cedere nescit honorib⁹? insolescere glia nescit. mr̄ dei eligit ⁊ ancillā se noīat. Porta ꝟo scde domus ē fides q̄ pcedit charitatē. p quā deꝰ inhabitat mētē. j. Joh. iij. d. Qui manet in charitate in deo manet ⁊ deꝰ in eo. De sublimitate hui⁹ porte dr̄ hebreoz. xj. a. Fides est substētia sperādarū rez. Porta ꝟo ētie domꝰ est baptism⁹ q̄ ē ianua sacr̄oz. De altitudīe ꝟo hui⁹ porte dr̄ Joh. iij. a Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū sctō nō pōt ītroire regnū dei. Porta ꝟo q̄rte domꝰ est resurrectio xp̄i vl̄ ei⁹ ascēsio Lu. vl. d. Oportuit pati xp̄m ⁊ resurgere a mortuis ⁊ ita ītrare i gl̄iaz suā. ⁊ Mar. vl. d. dr̄. Et dñs q̄dē iesus postq̄ locut⁹ est eis assumpt⁹ est in celū ⁊ sedet a dextris dei. Et sic ptz sublimitas huius porte.

Moraliter

D

†2.pa.27.a

Act.3.a.

regis ⁊ ciuitatē hierl'm vt habet'. ſ. vlt'. ca. ⁊ ideo illa q̄ in actibus apl'oꝝ dicit' porta ſpeciosa fuit poſt captiuationē babylonicā reedificata ſicut ⁊ tēplū: a quo ꝯo edificata fuerit nō habet' in textu biblie: ſed Joſephus videt' dicere ꝙ eā edificauit herodes aſcolonita ſub quo natus eſt xp̄s: q̄ fecit ſe circūcidi. Joſephus

et trāſtuit ad ritū iudeoꝝ. et fecit multa ſūptuoſa opa circa tēplū: vt dicit Joſephus.

a ¶ In dieb⁹ il. videlicet poſt finē regni ioathan: inci piēte regno achaz. b ¶ Cepit dñs mit. in iu. ra. ⁊c. ad puniendū mala q̄ fiebāt in regno iude: qꝝ ppls a lon go tpe īmolabat in excelſis q̄ erat illicitū a tpe cōſtructionis templi. ⁊ multa alia mala faciebāt ꝓpter malitiam achaz. 12. pa. 28. a

Glo. ordi.

A Mno Ca. XVI decimoſe. pha. a ¶ Cōſecrauit trāſ. ⁊c. Rab. Beēnō filij ennō. Tophet ſiue thaphet eſt in valle beennon: iuxta acheldemach: locꝰ olim amenissimꝰ: vbi ſolebāt ſacrificare demonibꝰ. hebraice gehē non. i. vallis ennon: vñ in euāgelio gehenna dr: qꝝ ſic perierūt ibi q̄ idola colebāt in corpe et ī aīa: ita pctōres qui ad infernū trāſeūt eterna damnatione punientur. † Eſa. 7. a

Wſach

Nico. de lyra

A Mno Ca. XVI decimoſe. Hic incipit ſexta pars in q̄ agit' de his q̄ facta ſūt tpe achaz regl iude: in quo terminatū fuit regnum iſrl'. igit' ꝓ̄o deſcribit' ipl'ꝰ achaz multiplex ꝑuaricatio. ſcdo regni iſrl' termiatio. ca. xvij Pñs ꝯo. c. diuidit' ī q̄ttuoꝝ ptes: qꝝ ꝓ̄o deſcribit' achaz vt ꝓuerſus ī ꝰſatiōe. ſcdo vt īcredulꝰ in ꝓphetica denunciatiōe ibi: Miſit autē achaz. tertio vt ꝓphanꝰ ī religiōe ibi: Cūq̄ vidiſſet. q̄rto vt temerariꝰ in adulatiōe ibi: Tulit aūt rex. Circa ꝓ̄i mū tangit' ꝙerſitas achaz īomittēdo legis opa ad q̄ tenebat' cū dr: Nō fecit qđ erat placitū in ꝓſpectu dñi. ſcdo cōmittēdo ea q̄ ꝓhibebant' cū dr: d ¶ Sed ambula. ⁊c. idolis īmolando. e ¶ Inſup et ſi. ⁊c. iſtud pōt intelligi duplicit'. Uno mō p mortē filij: qꝝ ſic dictū fuit Leuit'. xx. a. Idolū moloch erat ereū ⁊ intus cōcauū: ⁊ ī illa cōcauitate fiebat ignis q̄ſq̄ illō idolū eēt ignitū. ⁊ tūc ī manibꝰ idoli ponebat puer idolo ꝓſecratꝰ: ⁊ ſacerdotes idoli ꝓcutiebāt ī tympanis ne pr̄es audirēt clamorē pueri morient': ⁊ crederēt ipm ſine afflictiōe trāſiſſe ad gl̄iam. ⁊ ꝓ̄ꝑ ß locꝰ ille vocat' thophet qđ ſignat tympanū ī hebreo. ⁊ ſic qđ dr ß: Trāſſerēs p ignē. intelligit' de trāſlatiōe de vita pñti ad aliā. Alio mō intelligit' ſine morte filij. ex ß enī ꝙ ignis ꝺz ꝺrutē purgatiuā: ſic̄ videmꝰ ꝙ metalla a rubigīe ⁊ ipuritate purgāt' p ignē. ſic credebāt ātiq̄ ꝙ purgaret ab ipuritate ſpūali. ⁊ vſq̄ hodie credūt ß Tartari. ⁊ ſō exīnei veniētes ad pñtiā īpatoris tranſeūt inē ignes factos hinc ⁊ inde: vt ſic purificati appeāt coraꝫ ipō. ⁊ ſortita vtroq̄ mō achaz idolatra fecit de filiis ſuis vnū trāſſerēs p ignē. ꝓmo mō offerens ipm idolo. alios aūt purgās p trāſitū inter ignes. vñ ß dr ī ſingl'ari: Filiū ſuū ꝙſe. ⁊c. q̄ſi deſignāſ illū trāſlatū p ignē ꝺvita pñti ꝙ mortē: ⁊ huic mō dicēdi ꝓcordat Joſe. di. ꝙ achaz filiū ſuum īmolauit idolo ī holo. Holocauſtū enī ē ſacrificiū totū īcēſū. ū. ꝺo. Paral'. xxviij. dr ꝙ achaz luſtrauit .i. purgauit filios ſuos ī ignē: q̄ſi ī ß deſignās alios filios ſuos purgatos ſcdo mō ꝑdicto. f ¶ Et ſub oi ⁊c. In talib⁹ enī loc⁹ delectabilib⁹ aliq̄ idola colebant'. g ¶ Tūc aſcē. Iſti enī duo reges ꝺo ꝙmittēte fuer̄t ad inuicē ꝓfederati ad inuadendū achaz demeritis ſuis exigētibꝰ. h ¶ Nō ya. ⁊c. q̄ nō potuer̄t cape hierl'm ꝓ̄ꝑ muroꝝ fortitudinē: vt dicit Joſephꝰ. i ¶ In tpe il. ⁊c. videſ enī ꝙ nō potuerat cape hierl'm dimiſit obſidionē ⁊ expugnauit haylā expellēs inde iudeos. k ¶ Miſit ⁊c. hic ꝑñr deſcribit' achaz vt īcredulꝰ ꝓphetice denūciatōi. ꝝm ꝙ bī Eſa. vū. ꝙ eſaias denunciabat ſibi ſalutē a dño et ꝙ ſup ß peteret ſignū: ſz ipe renuit ⁊ ad auxiliū hūanū refugit. Sciēdū tn ꝙ ſicut dicit Joſephꝰ recedēte rege ſyrie ad terrā ſuā achaz ſe credidit ꝑualē regi iſrl' ⁊ egreſſus ē ad pugnā ℈ eū ⁊ multi de ſuis trucidati ſūt ⁊ captiuati. vt bī. ū. Paral'. xxviij. ⁊ tūc achaz miſit nuncios ad regē aſſyrioꝝ petēs auxiliū ab eo. vt ß dr: Et ſuppoſuit ſe tributo eiꝰ. Aſcendit aūt rex aſſyrioꝝ ī damaſcū ī fauorē ipiꝰ achaz: qꝝ illa erat ciuitas metropolis regni ſyrie. l ¶ Perre. rex ⁊c. ad regratiādū ei ꝺbis ⁊ munerib⁹ ⁊ obſequijſ: eo ꝙ iterfecerat eiꝰ adūſariū. m ¶ Cūq̄ vi. hic ꝑñr deſcribit' achaz vt ꝓphanꝰ in religiōe. i. in ꝺo cultu dei: qꝝ fecit ī atrio dñi altare ſacrilegū: amouēs altare qđ erat cultui diuino ꝓſecratū. ⁊ ß eſt qđ dr ß: Cūq̄ vidiſſ. alta. dama. qđ erat dedicatū cultui idoloꝝ. n ¶ Abiit rex ⁊c. q̄ erat ſūmꝰ ſacerdos in hierl'm. o ¶ Exēplar eiꝰ. vt faceret ꝓſile ī atrio tēpli dñi qđ ⁊ factū ē. vñ ſb dit': p ¶ Cū q̄ ve. rex. ſ. achaz. q ¶ Tulit al. ⁊c. ꝓra diuina p̄cepta. r ¶ Nozro al. ⁊c. ne ſup illud fierēt holocauſta ⁊ ſacrificia. vñ ſubditur: s ¶ Prece. q̄z ⁊c. ſup alta. maiꝰ ⁊c. i. ſup illud ✠ qđ erat

Diuiſio

Nozraliter

Nozraliter. c ¶ Anno decimoſep. pha. fi. ro. re. achaz ⁊c. De quo ſubdit': e ¶ Et filiū ſuū/cōſe. trāſ. eū p ig. Nozalr aūt filios ſuos p ignē trāſſerre eſt ipos in igne cupiditat⁹ ⁊ laſciuie in pſenti vita q̄ trāſit' eſt nutrire. † ¶ Immola. q̄z vi. inex. Hoc aūt moraliter facit q̄ bona ſua ꝙſumit in actibus vanitatis. f ¶ Et ſub oi li. fron. qđ facit ħ̄ mozalr luxurioſe viuēdo. ad ħ̄ enī circa idolatrie loca arboreſ ⁊ luci plātabāt vt ibi luxurie exercerēt. r ¶ Nozro al. ereū ⁊c. de ſa. tē. ⁊c. ⁊ idē fecit

✠ de luteribus

A Musach sabbati

a ¶ Musach qz̄ q̄ Ra. ē edificiū positū ī vestibl'o tēplivbi reges qñ sabbo ad tēplū ibāt: ⁊ ita musach sabbi gaçophylatiū ē regū sic̄ cozbonan sacerdotū. Musach q̄z ⁊c. ⁊ egressum regis exteri⁹. ¶ Raba. Nō iō ꝓuertit in tēplū dñi q̄ in eo cultui dei seruiret: sed vt cū tēplo ꝓphana/ret. studēs placere regi assyriozū magis q̄ deo: vt cū illuc veniret illud videns ꝓcupisceret ⁊ auferret sicut alia multa achaç sibi retribuente. quo inueniret gratiā illius.

Ni. de ly.

& Adduxit ✻ qđ erat factum ꝺ e nouo qđ reputabat mai⁹ sanctitate. lz esset sacrilegiū in veritate. a ¶ Altare ꝺo ereū. Ꝺō fuerat dño dedicatū. Erit patū ad voluntatē meā. i. vt fiat inde qđ mihi placuerit. et dicūt expositozes cōmuniter q̄ in de fecit illud ꝺozologiū famosuz. de q̄ habet. j. xx. ca. b ¶ Fecit igit ⁊c. Timoze regis ⁊ iā cozruptus idolatria. c ¶ Tulit autē rex. Hic ꝓ̄r describit achaçvt temerari⁹ in adulatiōe: q̄z vt placeret regi assyriozū: amouit ea que erāt ad cultū diuinū: ⁊ specialr q̄ ptinebāt ad deuotiōez regū. ⁊ ꝑ ē qđ ꝺz: Tulit ā rex a. ze. ba. et lu. i. luteres. x. et. x. bases. de q̄b⁹ hr̄. s. iij. li. ca. vij. d ¶ Et po. su p pa. Ut nō eēnt ad aliqđ obseq̄ um ī diuīo cultu. e ¶ Musach q̄z ⁊c. Dicūt expositozes cōiter q̄ erat qđā gaçophylatiū vbi diebꝰ sabboz ponebaf oblatio regū p agēdis necessarijs ī tēplo. Ra. Sa. dicit qđ erat qđā loc⁹ in pozticu tēpli grose coopt⁹: in q̄ sedebat rex in die sabbati ⁊ ī solēnitatib⁹ magnis. f ¶ Et in. re. ex. cō. in tē. dñi. Erat enī q̄daz via de domo regis ad tēplū p quā rex veniēs ad tēplū poterat videri: ⁊ illā viā sic obturauit: q̄ non poterat p illā viā aliqs ingredi tēpluz dñi. g ¶ Ꝓpt̄ re. assy. i. vt si rex assyriozꝫ illuc veniret: videret q̄liter amouisset cultū dei: ⁊ q̄ nō eēt via de palatio regis ad tēplū vt sic achaç se oñderet trāsisse ad cultū regis assyriozꝫ. Seq̄r:

Moraliter ✻ de luterib⁹ et de mari eneo et ꝺ musach sabbati: vt hr̄. j. eo. ca. Per altare eneum in quo offerebāt holocausta: significaf cozhumanū in q̄ debēt offerri deuotōis sacrificia. qđ de loco suo trāsferr̄: qñ cozhūanū a deo p mortale peccatū auertit. In mari eneo lauabāt sacerdotes offerētes: ī luterib⁹ aūt offerēde carnes. Igit mare trāsferr̄ ꝺ loco suo qñ offerētes accedūt imūdi cozā dño. Esa. j. d. Cū multiplicaueritis oronē nō exaudiā: manꝰ enī ve stre sanguie plene sūt. Sz luteres amouenf qñ pces indebite offerunt: vnd̄ dicit Beda sup Marcū. Est oro q̄ pctm̄ facit. Et seq̄r: Qui enī de diuitijs vel honorib⁹ scli aut certe de inimici morte sollicit⁹ obsecrat: ipe in infimis iacēs viles ad deū mici morte sollicit⁹ obsecrat: ipe in infimis iacēs viles ad deū pces mittit. Musach sabbati ꝑm glo. locus erat vel gaçophylatiū in q̄ regi oblatio ponebaf. Moraliter igit musach amouere est oblatiōes ecclie debitas vl ꝓsuetas subtrahere.

Oratio in peccatū

Diuisio

Anno duodecimo ⁊c. Hic ꝓ̄r describit terminatio regni isr̄l. Circa qđ primo ponit ꝓpli isr̄l trāslatio. scꝺo ꝓpli gētilis adductio/ibi: Adduxit aūt rex assy. ⁊c. Prima in duas: q̄z ꝑmo describit dicta trāslatio. scꝺo trāslatiōis cā ⁊ rō/ibi: Factū est aūt. Circa ꝑmū dicit: Anno duodecimo a. regis iuda ⁊c. In principio ꝓcedētis ca. dicit q̄ achaç cepit regnare anno. xvij. phacee q̄ regnauit. xx. annis. vt dicit in eodē ca. ⁊ sic de regno phacee nō remanebāt nisi. iiij. anni ad plus qñ achaç cepit regnare. L ¶ Cū igit osee interfecto phacee regnauerit ꝑ eo. sequit q̄ osee cepit regnare anno. iiij. achaç. Ad ꝓ dicūt aliq̄ q̄ licz tūc cepit regnare ipe osee: tñ nō obtinuit regnū in pace vsq̄ ad. xij. annū achaç: ⁊ ꝑm hoc ꝺz hic ꝑmo regnasse. xij. anno achaç. s. pacifice: q̄z. viij. annis añ habuerat guerrā cū amicꝫ ipi⁹ phacee quē occiderat. Alij ꝺo dicūt q̄ octo ānis fuit seru⁹ regꝫ assyriozꝫ. ⁊ vltimo āno q̄ fuit. xij. ipi⁹ achaç: ne gauit ei tributū. ⁊ sic ꝺz exp̄sse in cepisse regnare. videlz tāq̄ liber a seruitute tributi. ⁊ sili mō exponit dupl'r qđ sq̄dit: i ¶ Mouē an. s. in pace mō ꝓdicto vel liber a tributo. lz plib⁹ annis añ regnerit: vt dictū ē. k ¶ Fecitq̄ malū ⁊c. Ei⁹ mādata trāsgrediēdo: sz nō sic̄ reges isr̄l q̄ añ eū fuerūt: qz ꝑmisit ꝓpl'm isr̄l ascendere in hierlm ī solēnitatib⁹: qđ nō ꝑmiserāt alij. sicut enī dictuz fuit. iij. Re. ca. xiij. hieroboā posuerat custodes ī vijs: ne aliq̄ ꝺ regno suo deuoti ascenderēt in hierlm ozare: ⁊ ita fecerūt alij reges ipz seq̄ntes sz iste amouit: cui⁹ cā fuit: vt dicit Ra. Sa. q̄ vituli aurei q̄s fecerat hieroboā: iā erant amoti ⁊ capti p reges syrie ⁊ assyriozū: q̄ trā illā depdati fuerāt vt ptz ex ꝓdict̄. l ¶ Cōtra hūc ascēdit ⁊c. ꝑmo āno q̄ regnauit imediate post phacee. ⁊ extūc fuit ei tributari⁹. Certa pa. vsq̄ ibi: m ¶ Obsedit ⁊c. Hoc ꝺz hic p ānticipatiōez: q̄z ꝓ factū fuit ī fine regni osee: qñ samaria expugnata ibidē capt⁹ fuit. n ¶ Factū ē aūt. Hic ꝓ̄r ponit trāslatiōis isr̄l rō: q̄z offederāt deū suū multipliciter. ⁊ iō ꝑmo circa ꝓ ponit eoz trāsgressio. scꝺo trāsgressionis ✻ nis reꝑhē

D Diuisio

Moraliter

Moralr. b ¶ Anno duodecimo a. regis iuda regnauit osee ⁊c. Rex a regēdo. Igit ꝑ osee regē q̄ malū fecit cozā dño. significat malus ꝓlat⁹ q̄ male se habet in regēdo ꝓpl'm sibi cōmissuz a deo. Et qñ q̄ facit pctm̄ seruus ē pctī. Joh. viij. ꝺ. et p ꝓ̄s seru⁹ diaboli ē. iō seq̄r: l ¶ Cōtra hūc as. sal. rex as. ⁊ fact⁹ ē ei osee ser. Salmanasar enī interꝓtat sentiēs carcerē. qđ cōuenit diabolo: q̄z certitudinaliē scit se ad inferni carcerē deputatū. Assyrij ꝺo facture vigilātes iterꝓtant: ꝑpter qđ ꝑ eos demonēs q̄ nūc̄ dormiūt significant. Et sic ꝑ salmanasar regē assyriozꝫ significat p̄nceps demonū cui malus ꝓlatus seruus efficit: q̄z ꝑ mortale pctm̄ ei subiicit. Sed qñ pct̄or nō statū habet tuaf in malo firmiter ⁊ fixe: sed aliqñ vult ad bonum redire: ⁊ tūc diabolus fortiꝰ eū impugnat vt ꝑ ꝓsuetudinē peccādi liget ipm teneat: q̄z ꝓsuetudo ꝑ modū nature iclinat. Iō subdit: † ¶ Cūq̄ depḧēdisset rex assyriozꝫ q̄ rebellare nitēs mi. ⁊c. seq̄r: † ¶ Et ascēdēs sa. obsedit ea. Et capta ciuitate captꝰ fuit rex ei⁹ osee: ꝑ quē vt dictū est malus ꝓlat⁹ designaf. Et qñ ad casuz ꝓlati sequit casus ꝓpli ꝑm qđ dicit Gregoꝝ. in pasto. Cū pastoꝝ per abrupta gradiꝫ ꝓ̄s est vt grex ad ꝑcipitiū sequaf. Iō seq̄r: † ¶ Et trāstulit isr̄l in assy. i. populū malo ꝓlato subditū in subiectionē demonū. Huius aūt causa subdit: n ¶ Factū est aūt cū pec. filij isr̄l ⁊c. Ubi diffuse ponit multipliciū pctoꝝ ꝓpetratio. ⁊ ꝓpetrantiū obstinatio: q̄ fuerūt causa trāslatiōis isr̄l in assyrios. ⁊ ꝑ hoc significat qđ pctoꝝ opatio ⁊ peccātiū obstinatio sunt causa trāslationis mali ꝓlati ⁊ sequētis eū ppli ad penā inferni.

terra egypti/de manu pharaõis regis egypti: coluerũt de
os alienos: ⁊ ambulauerũt iuxta ritũ gentiũ/qs consum a
pserat dñs in cõspectu filioꝝ isrl ⁊ regum isrl: qꝝ similr fe b
a ¶ als offenderunt.
cerãt. Et irritauerũt filij isrl verbis nõ rectis dñm deum
a ¶ .i. a castro vsq ad ciuitatem.
suũ: ⁊ edificauerũt sibi excelsa in cũctis vrbib⁹ suis: a tur c
re custodũ vsq ad ciuitatẽ munitã: Fecerũtq sibi statu
as ⁊ lucos in oñi colle sublimi: ⁊ subter oẽ lignũ nemo/
rosum: ⁊ adolebãt ibi incẽsuz sup aras/in morẽ gẽtiũ qs
trãstulerat dñs a facie eoꝝ. Fecerũtq ẏba pessima/irri- d
tãtes dñm: ⁊ coluerũt imũdicias: de qb⁹ ꝓcepat dñs eis e
a ¶ monuit. sic. ij. Timoth. iiij. Testificor coꝝ deo ⁊ iesu xpo ⁊c.
ne facerẽt ẏbũ hoc. Et tẽstificat⁹ est dñs in isrl ⁊ in iuda/ f
p manũ oim ꝓphetaꝝ ⁊ videntiũ/dicẽs: †Reuertimini a
vijs vris pessimis: ⁊ custodite ꝓcepta mea ⁊ cerimonias
iuxta oẽm legẽ quã ꝓcepi patrib⁹ vrĩs: ⁊ sicut misi ad vos
in manu seruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ: Qui nõ audierũt: sz in- g
durauerũt ceruicẽ suã/iuxta ceruicẽ patrũ suoꝝ q nolue
rũt obedire dño deo suo. Et abiecerũt legitima ei⁹: ⁊ pa h
a ¶ .i. lege. ¶ vel nem. ¶ vel qua.
ctũ qꝫ pepigit cũ patrib⁹ eoꝝ: ⁊ tẽstificatiões qb⁹ ꝓtesta- k
tus est eos. Secuticq sũt vanitates: ⁊ vane egerũt: ⁊ secu i
ti sunt gẽtes q erãt ꝑ circũitũ eoꝝ: sup qb⁹ ꝓceperat dñs
eis: vt nõ facerẽt sicut ⁊ illę faciebãt. Et dereliq̃runt oia
ꝓcepta dñi dei sui. Fecerũtq sibi ꝓflatiles duos vitulos/ m
⁊ lucos: ⁊ adorauerũt vniuersam militiã cęli. Seruierũt n
qꝫ baal: ⁊ ꝓsecrabãt ei filios suos ⁊ filias suas ꝑ ignẽ. Et o
diuinatiõi inseruiebãt ⁊ augurijs: ⁊ tradiderũt se vt face p
rẽt malũ coram dño ⁊ irritauerẽt eũ. Iratusq ẽ dñs vehemẽ
ter israeli: ⁊ abstulit eos a cõspectu suo: et nõ remãsit nisi
a ¶ vel regnũ iuda vt cõmuniter dicebanꝫ etiã beniamin ⁊ leui.
tribus iũda tantũmõ. Sed nec ipe iuda custodiuit man q
data dñi dei sui: verũtñ ambulauit in erroꝝ⁹ isrl/quos
opat⁹ fuerat. Proiecitq dñs oẽ semẽ isrl: ⁊ afflixit eos:
⁊ tradidit eos i manu diripiẽtiũ: donec ꝓjiceret eos a fa
cie sua: ex eo iã tpe quo scissus est isrl a domo dauid ⁊ cõ r
stituerẽt sibi regẽ hieroboã filiũ nabath. Sepauit enĩ hie
roboã isrl a dño ⁊ peccare eos fecit pctm magnũ. Et
ambulauerũt filij isrl i vniũsis pctis hieroboã q fecerat:
nec recesserũt ab eis vsq̃ qꝫ auferret dñs isrl a facie sua: si
cut locut⁹ fuerat in manu oim seruoꝝ suoꝝ ꝓphaꝝ: Trãs- s
a latusq est isrl de terra sua i assyrios vsq i hãc diẽ. † Ad t
duxit aũt rex assyrioꝝ viros de babylõe/⁊ de cutha/⁊ de
abaiath/⁊ ẽ emath/⁊ de sepharuaim: ⁊ collocauit eos in
ciuitatib⁹ samarię: ꝓ filijs isrl: q possederũt samariã: ⁊ ha
bitauerũt in vrbib⁹ eius. Cũq ibi habitare cępissent: nõ v
timebãt dñm: ⁊ imisit eis dñs leones/q interficiebãt eos. x
Nunciatũq est regi assyrioꝝ ⁊ dictũ: Gentes qs trãstu/
listi ⁊ habitare fecisti in ciuitatib⁹ samarię/ignorãt legiti- y
ma dei terrę: ⁊ imisit in eos dñs leones: ⁊ ecce interfici/
unt eos: eo q ignorẽt ritum dei terrę: Praecepit autẽ rex
assyrioꝝ/dicens: Ducite illuc vnũ de sacerdotib⁹ quos
inde captiuos adduxistis: vt vadat ⁊ habitet cum eis: ⁊
doceat eos legitima dei terrę. Igit cũ venisset vnus de
sacerdotib⁹ bis q captiui ducti fuerãt de samaria: habi/
b tauit in bethel: ⁊ docebat eos quõ colerent dñm. Et vna z a
quęq gens fabricata est deũ suũ: Posuerũtq eos i pha
per ꝓphetas a deo mis/ c
sos qui erãt digni fide
g ¶ Qui cũ au. Hic
ꝓñr ponit eoꝝ obdura
tio in malis ꝑseuerãdo
iõ subdit: h ¶ Et ab
iece. le. ẽtũ ad cerimo
nialia ꝓcepta. i ¶ Et
pactũ. ẽtuz ad mora
lia. k ¶ Et testifica.
ẽtuz ad iudicialia que
ꝓcedunt ꝙ testes. Vel
aliter: Testificatio/
nes. i. penas in lege cõ
minatas transgressori/
bus: qs nõ timuerunt.
l ¶ Secuticq sũt va
ni. i. idola vana virtu/
tẽ nõ hñtia. m ¶ Fe/
cerũtq sibi confla.
duos vitu. tpe hiero
boã. n ¶ Et adora/
uerũt vni. mili. ce. i.
solẽ lunã iouẽ venerẽ.
⁊ sic de alijs. o ¶ Et
cõsecra. ei ⁊c. sicut ex
positũ est de achaz. ca.
ꝓcedẽti. p ¶ Et tra/
dide. se. voluntati de/
monis in oĩbus assen/
tiendo. q ¶ Sed nec
ipe iuda. qꝫ aliq̃ de re
gib⁹ iuda deprauati fu
erunt ꝙ vroꝝ⁹ qs acce
perãt ꝺ filiab⁹ regũ isrl
vt patet ex supradictis.
r ¶ Ex eo iã ⁊c. a do
mo da. extũc enĩ decli
nauit isrl a vero cultu
dei per ipm hieroboã. b
s ¶ Trasłatusq est
is. de ter. sua. ꝑt ma
la ꝓdicta. t ¶ Addu/
xit ãt. Hic ꝓñr descri/
bit ppli extranei addu/
ctio/cum ꝺ: Adduxit
aũt ⁊c. volebat enĩ il/
lam terrã secure tenere
sub manu sua: ⁊ iõ amo
to ppło nativo fec illuc
venire hoies de regno
suo q essent sibi magis
fideles. v ¶ Non ti/
me. dñz: qz erãt nutri/
ti in idolatria. x ¶ Et
imisit eis dñs le. Tũ
qz terra ꝑ magna ꝑte
erat deserta. ⁊ iõ multi
plicate fuerũt ibi bestie
Tum in penã sue idola
trie. y ¶ Ignorant
le. dei ter. isti enĩz qui
erãt gẽtiles credebãt q
ꝑm multitudinẽ terraꝝ
⁊ regnoꝝ eẽt mltitudo
deoꝝ: quoꝝ ꝗlibet i ter
ra sibi appropriata cul/
tũ sibi debitũ ⁊ specialẽ
vellet habere. ⁊ iõ mis/
sus fuit illucvnus de sa
cerdotibus terre israel
z ¶ Et docebãt eos
quõ co. do. nõ tñ ꝓfe
cte: qz erat de sacerdoti
bus samarie: ⁊ non de
hier̃m. a ¶ Et vnaq̃
qꝫ gens fa. est deuz
suũ. i. fecit sibi idolum
* simile

Ps. 136. a.

† Dic. 25. b

† 23. q. 3. §. ité ab aliq̃: ibi q capti/ uitatẽ

Ni. de ly.

* nis reprehẽsio/ibi: Et testificat⁹ est. tertio eoꝝ obduratio / ibi: Qui nõ audierũt. Circa ꝓmũ ꝺ: Factũ est aũt cum pec. fi. isrl. multiplicit ⁊ lõgo tpe.
a ¶ Et ambulauerũt ⁊c. ꝓpter qꝺ iustũ erat q ipi similr ꝓsumerenꝫ et deijcerẽtur de terra.
b ¶ Et regũ is. istud refert ad illud qꝺ ꝓmittit: Iuxta ritũ gentiuz: qz reges israel ꝓmo declinauerũt ad idolatriã ⁊ ex cõsequẽti ppłs. vñ frequẽter dictũ est in p cedẽtibus: q reges isrl ambulabãt in vijs hieroboã q peccauit ⁊ pec care fecit israel.
c ¶ Aturre custo. ⁊c. vocat hic turr⁹ custodũ fortaliciũ vbi sunt pauci habitatores. et est sensus q a minima villa vsq ad maximã i oib⁹ vigebat idolatria.
d ¶ Fecerũtq ver. pelli. i. facta siue opa eo mõ loquẽdi quo dicit. s. ij. li. ca. i. Quod est verbum qꝺ factum est.
e ¶ Et coluerũt imũdici. i. idola que a iudeis vocant imũdicie.
f ¶ Et testifica. est dñs. hic ꝓsequitur describit pec cantiũ repheõsio. videlz

benoth:qđ est nomẽ idoli. In se/
A quetib⁹ oñdit adramelech ⁊ ana/
melech:idola fuisse vrbis sephar/
uaim:ita videt ꝓsequẽs vt ⁊ ner
gel cuthenorũ asuna ematheorũ:
nabaath ⁊ tarcha idola fuert eue
horũ. a ¶ Et cũ dñm cole.⁊c.
Habẽt heretici q̃dã sacramẽta cõ
munia cũ sancta ecclia ⁊ quasdaz
scias scripturarũ rite intelligũt:
sed tñ idolis ĩmũdoz spirituũ ser
uiũt. Videt eis timorẽ dei rite se
custodire cũ ꝑm sensum suũ verita
ti se putãt fauere:sed qz catholice
fidei vnitatẽ spernũt malignorũ
spirituũ voluntatib⁹ obtẽperãt:⁊
nõ solum inuẽtores primi errorũ
(q̃s patres samaritanoz signifi/
cãt) hoc faciũt:sed ⁊ seq̃ces eorũ
quos filioz noie ⁊ nepotum intel
ligimus. Ca. XVIII

Anno tertio osee ⁊c.
b ¶ Ezechias. Appẽ/
hendens dñm vel fortí
tudo dñi. Nam redẽptor nr̃ dñs
Ps.22.b fortis dñs potẽs in prelio:nõ so/
lũ idola gentiũ cõtriuit: ⁊ cultum
idolatrie dissipauit. q̃tinus vni⁹
dei noticiã haberent eiusq̃ cultui
digne mãciparẽt.quin ipam lit/
terã legis mosaice quã ille pplus
legalis assidua lectiõe resonabat
ac ꝑ magno habebat:cõtriuit: ac
sensũ spũalẽ in ea intelligere eos
docuit. c ¶ Cõfregitq̃ serpẽ/
tẽ eneũ. Ezechias serpẽtẽ cõfre/
git: qz in dño deo sperauit nõ in
eneo serpẽte. Moesthan vocau⁹:
quod interptat̃ eos eoz:vt quẽ illi
ꝑ numine colebant:in dictis eius
metallũ cũ esse nõ deũ agẽscerent.
& Rabsacẽ

Nico.de lyra

B ✻ sise illi qđ colebat in ciuitate
vel terra vñ fuerat illuc adducta.
a ¶ Viri ei ba.se.so.benoth.
Qđ in hebreo sonat tabernaculũ
alarũ. Dicit enĩ Ra. Sa. ꝙ istud
idolũ erat factũ ad modũ galline
habentis pullos. ita ꝙ socboth si
gnat domũ:benoth aũt idolũ seu
idola ibi posita. Babyloni enim
multũ innitebanť ꝓstellationib⁹.
⁊ iõ aliq̃ eoz fecerunt idolũ in ve
neratiõe cõstellatiõis q̃ apud vul
gares vocať gallina pullinaria.
apud litteratos ꝺo plyades.sicut
⁊ aliq̃ alij faciẽbãt imaginẽ soli et
aliq̃ lune: ꝑut habeť in plurib⁹ lo
cis scripture ⁊ nihilomin⁹ colebãt
dñm:sed nõ ꝑm instructiõez sacer
dotis ꝓdicti vnde ⁊ recipiebãt q̃n
q̃ libros moysi et sic ꝑtim erãt gẽ
tiles/ꝑtim iudei. b ¶ Fecerũt
aũt si.de no.sa.i.de vilib⁹ ꝓ/
nis q̃ nõ erãt de genere sacerdo/
tali ꝑm legẽ moysi. c ¶ Non ti/
mẽt dñm.s.ꝓfecte ꝑut ꝓcipiť in lege. iõ subdiť: Neq̃ cu/
stodiũt cerimonias ei⁹ ⁊c. Cetera patẽt.
¶ In ca.xvij.vbi diciť in postil. Et docebat eos quomodo co
lerent dñm.

Additio. In hebreo diciť: docebat eos quõ timerẽt
dñm. ⁊ sic vbicũq̃ in hoc ca.ꝺr de samari/
tanis ꝙ coluerũt deũ:hebraica veritas habet loco colere/time
re:qđ verius diciť. Mã lz samaritani possint dici timẽtes deũ
timore seruili:nõ tñ ꝑprie ꝑñt dici colẽtes deũ: qr in ꝺo cultu
requiriť fides q̃ in ipis nõ erat cũ vere eẽnt idolatre.

nis excelsis q̃ fecerãt samaritę: gẽs et gẽs
in vrbib⁹ suis i q̃b⁹ habitabãt. Viri enĩ ba
byloniꝫ fecerũt socbot benoth. Viri ãt cu
theni fecerť nergel: Et viri ꝺ emath fecerť
asuna. porro euẽi fecerť nebabas ⁊ thar
thac. Hi aũt q̃ erãt de sepharuaim cõbu/
rebãt filios suos igni: adramelech ⁊ ana/
melech ꝺijs sepharuaim/ ⁊ nihilomin⁹ co
lebãt dñm. Fecerũt aũt sibi ꝺ nouissimis b
sacerdotes excelsoz: ⁊ ponebãt eos i pha
a nis sublimis. Et cũ dñm colerent: ꝺijs q̃z
suis seruiebãt iuxta ꝓsuetudinẽ gẽtiũ: de q̃
bus trãslati fuerãt samariã. Usq̃ in pñtẽ
diẽ/morẽ sequũť antiquũ. Nõ timẽt dñm: c
neq̃ custodiũt cerimonias ei⁹ atq̃ iudicia
⁊ legẽ/et mandatũ qđ ꝓceperat dñs filijs
iacob quẽ cognominauit isrł: et ꝓcusserat
cũ eis pactũ:⁊ mãdauerat eis/dicẽs: No
lite timere deos alienos/⁊ nõ adorerť eos/
neq̃ colatis eos:⁊ nõ imoletis eis:sed do
minũ deũ vrm q̃ eduxit vos de terra ęgy/
pti in fortitudine magna ⁊ in brachio extẽ
to:ipz timete/⁊ illũ adorate:⁊ ipi imolate.
Cerimonias q̃z ⁊ iudicia ⁊ legẽ ⁊ mãdatũ
qđ scripsit vobis custodite: vt faciatis cũ
ctis diebꝰ:⁊ nõ timeatis deos alienos. Et
pactũ qđ ꝓcussit vobiscũ/nolite obliuisci:
nec colatis deos alienos:sed dñm deũ ve
strũ timete: ⁊ ipse eruet vos de manu oĩm
inimicoz vestroz. Illi vo nõ audierũt:sz
iuxta ꝓsuetudinẽ suã pristinã ppetrabãt.
Fuerũt igiť gẽtes iste timẽtes quidẽ dñm:
sed nihilomin⁹ idolis suis seruientes. Mã
filij eorũ ⁊ nepotes sicut fecerũt pres sui:
ita faciũt vsq̃ in pñtẽ diẽ. Ca. XVIII

b Anno tertio osee filij hela re/ d
gis isrł regnauit eçechias fili⁹
†achaz regis iuda.† Viginti q̃n
q̃ annoz erat cũ regnare cę/
pisset:⁊ viginti nouẽ annis regnauit in hie
rusalẽ. Nomẽ matris ei⁹ abisa/ filia ẓacha e
rię. Fecitq̃ qđ erat bonũ coram dño:iuxta
oĩa q̃ fecerat dauid pater ei⁹† Ipe dissipa f
uit excelsa: ⁊ cõtriuit statuas:⁊ succidit lu †
c cos cõfregitq̃ serpẽtẽ eneũ†quem fecerat g
moyses. Siquidẽ vsq̃ ad illud tpus filij
isrł adolebãt ei† incẽsum: vocauitq̃ noe/ b
a ¶ .i.eos eorũ non deus. b ¶ non in serpente.
sthan:⁊ in dño deo isrł spauit. Itaq̃ p⁹ eũ i

Replica.

In cap.xvij. L
Burgẽ.facit
differentiã inter timere ⁊ colere
samaritanoz ipz probãs nr̃am trã
latõez:ꝺ q̃ vide.s.li.iij.ca.xvij:
nõ enĩ ẽ verisile ꝙ sacerdos mis
sus doceret eos timere puiliter.
verioz est igiť nr̃a trãslatio que
diciť eum docuisse colere.timere
enĩ induxit aduersitas.s. ĩmissio
leonum ⁊c. Ca. XVIII

Anno tertio ose.⁊c. Superi⁹ in hoc q̃rto
actũ est de debilitatio/
ne regni iude et isrł simul: et de
regno isrł totali deiectione. hic
cõsequnter agiť de regno iude p
se ⁊ de eius destructiõe.vbi pri/ Diuisio
mo poniť qđ actũ ẽ sub eçechia.
secꝺo qđ sub manasse ⁊ ammon.
ca.xxi. ętio qđ sub iosia ⁊ ioacha.
ca.xxij. quarto qđ sub ioachim.
ca.xxiiij. qnto quid sub sedechia.
ca.xxv. Circa ꝑmũ ostẽdit ꝑmo
eçechie ꝓuersatio laudabilis.se/
cũdo ei⁹ liberatio terribilis.ca.
xix. tertio sanatio mirabilis.ca.
xx. Circa pñs capm oñdit ꝑmo
quõ eçechias laudabiliter se ha/
buit in ꝓsperis.secꝺo in aduersis
ibi: Anno q̃rto decimo. Prima
in duas.in ptẽ ꝑncipalẽ ⁊ incidẽ
talẽ.secꝺa ibi: Anno q̃rto. Circa
ꝑmũ tãgiť gen⁹ ex pte mris ei⁹/
cũ ꝺr: e ¶ Nomẽ matris ei⁹
abisa ⁊c. Dicũt aũt aliq̃ ꝙ iste
çacharias fuit fili⁹ ioiade: sed ꝺ
nõ videť verũ: qz ille çacharias
fuit ꝓtẽporane⁹ ipi ioas qz iter/
fecit eũ: vt dictũ est.s.xij.ca.a ꝑn
cipio ꝺo regni ioas vsq̃ ad ꝑnci
piuz regni achaz cuius vꝺr fuit
ista abisa fluxerũt ãni.cxxxvij. qđ
patz si cõputenť anni q̃b⁹ succes/ D
siue regnauerũt reges iuda a di
cto tpe ⁊ sic nõ videť ꝙ ista abisa
potuisset eẽ apta copule ꝺingali
tpe achaz ⁊ multomin⁹ ad ꝓcipi
endũ. Cõsequnter ponit eçechie
virtus/cũ ꝺr: Fecitq̃ qđ erat
bo.⁊c.⁊ seqť: f ¶ Ipe dis.ex
celsa. Qđ nullus rex fecerat añ
cũ. g ¶ Cõfregitq̃ ser.⁊c. cu ††.pa.29.a
ius cã subdiť: Siqđẽ vsq̃ ad
il.tps ⁊c. Eo ꝙ in aspectu illi⁹ fi
lij isrł fuerãt sanati a morsib⁹ ser
pẽtũ: vt hr̃ Nu.ca.xxi. b ¶ Vo
cauitq̃ noe.eius.i.cuprũ vel
cuprẽũ.q.d.nihil erat diuinitatis
in eo.sicut simplices credebãt er † 63.dist.§.
roze decepti: qz i eo nihil erat ni verũ
si cuprũ. i ¶ Itaq̃ post eũ.
†Nu.21.c
Per ꝺ nõ hr̃ ꝙ fuerit factior da/
uid q̃ fuit ante eũ: vel iosia q̃ fuit
post: sicut ⁊ de q̃libet ꝓfessore ca
nit ecclia: Nõ est inuẽt⁹ filius illi.
⁊ hoc ꝓpter aliquã ꝓrogatiuã: q̃
nõ sic inuenit in alijs lz in mult
alijs ꝓrogatiuis deficiat ab alijs: et ꝺ mõ diciť hic de eçechia.
✻ Mõ fuit
Moralr. d ¶ Anno ter.ose.⁊c. Per eçechiã q̃ fortitudo Moraliter
dei interptat̃.bon⁹ ꝓfat⁹ significat q̃ nõ ꝑ tuti sue vel meritis/
sed diuis auxilijs initiť.iõ subdiť: f ¶ Ipe dis.ex. Supbos
hũiliãdo. † ¶ Et cõ.statuas. Hypocritaz falsitatẽ detegẽ
do ⁊ eos abiicięndo. † ¶ Et suc.lucos. Luxuriosos ⁊ disso/
lutos extirpãdo. g ¶ Cõfregit ser.⁊c. ꝙ quẽ significat calli
ditas malignãtiũ. Ben.iij.a. Serpẽs erat callidior cũctis aĩan
tib⁹ ẽre ⁊c. Serpẽs igiť ene⁹ frãgiť cũ calliditas mali ⁊ obsti

a ¶ Rabsacē. Rab. Quia hebraice loquit filiū esaie putāt qui ꝓdito⁹ fuit cū sobna. Vel samaritē: ⁊ ideo hebraicā linguā sciuisse. Qui q̄si q̄dā ꝓria fortitudo imitabat ꝓphas sua arrogātia: ꝓphe dicūt: Hec dic̄ dñs. Iste dixit hec dic̄ rex magn⁹ rex assyrioꝝ. b ¶ Eliachim. Rab. de ꝑ eliachim dixit Esaias. Vocabo seruū meū eliachim q̄ fuit pōtifex post sobnā quē tradūt hebrei rabsacis cōminationib⁹ pterritū ꝓdidisse hierl̄m: ⁊ excepta arce sicut ⁊ tēplo assyrios totā vrbē cepisse: quē etiā sobnā cū eliachim ad rabsacem exisse quidā autumāt. c ¶ An speras in bacu. arūdi. atq; ⁊c. Nulla narrat hystoria q̄ eęchias pharaonis auxiliū postulauerit. d ¶ In domio deo. Rab. Verū est q̄ in deo habuerūt fiduciā: sed falsuz est eęchiā abstulisse excelsa dei et altaria: hoc enī nō cōtra deū: sed ꝓ deo fecit vt destructo errorꝫ veteri ineret deū ī tēplo hierl̄z adorari.

Esa.22.f

Ni.de ly.

✠ Dabo

✠ a ¶ Nō fuit similis ei ⁊c. tū q; destruxit excelsa ⁊ serpentem eneū. Tum q; ad p̄ces eius angelus dñi exercitū sennacherib ꝑcussit ⁊ sol decē gradib⁹ retrocessisse vt habet infra: q̄ fuerūt valde specialia. b ¶ Rebellauit ꝙz ⁊c. qđ est intelligendū nō q; fuisset p̄us ei subiect⁹: sed q; nō recepit eū vt dñm sicut multi reges añ eū fecerāt. ⁊ ꝑ est qđ subdit: Et ideo nō seruiuit ei ⁊ ipse ꝑcussit philisteos ⁊c. c ¶ A turre cu. vs. ad ciui. muni. i. non solū ciuitates magnas: sed etiā fortalicia in locis inaccessibilib⁹ sita. d ¶ Anno q̄rto. Hec est pars incidētalis: in qua agit de captione samarie ⁊ osee regis ꝑ modū cuiusdā recapitulatiōis. ⁊ hoc occasiōe eęchie q̄ misit nuncios ⁊ epl̄as p regnū isrl̄: monēs pp̄lm vt reuerterēt ad deum: vt hr̄. ü. Paral. xxx. sed nō audiuit eū. ⁊ ideo cū rege suo fuit captiuatus ⁊ trāslatus de terra isrl̄ in assyrios: vt hic ꝺr: ⁊ ptz ꝛra ex supradict̄. e ¶ Anno q̄rto de. Hic ꝓfr describit quō eęchias se habuit ī aduersis. ⁊ ꝓmo ostēdit qđ fecit ex timore. scōo qđ ex amore/ibi: Misit aūt. Circa pr̄imū sciēdū q; eęchias sciēs pp̄lz sibi subiectū. ⁊ achaz patrē suum deū multipliciter offendisse. ideo merito timuit ne ī vindictā dictorū malorꝫ ꝓmitteret rex assyrioꝝ venire supra regnū suū. ⁊ ideo destructionē ciuitatis hierl̄m vbi viuebat diuin⁹ cult⁹. ⁊ pp̄lm suū q̄ tū poterat volēs seruare: pecuniam exposuit. ⁊ hoc est qđ ꝺr hic: f ¶ Tūc misit ⁊c. ad tractādū cū eo de recessu: q; non habebat pp̄lm ad cōgrediēdum cum eo. g ¶ Peccaui. s. dño. pctm̄ aūt pr̄is sui ⁊ pp̄li reputabat suū in hoc. h ¶ In tpe illo ⁊c. in q̄bus erat multū de auro affixū ꝓ reges p̄decētes. ⁊ ip̄m ad decorē ⁊ magnificētiā ⁊ ꝑ fecit necessitate compulsus: q; nō habebat alīūde vñ posset soluere tantam summā. Ex hoc habet argumentum q; non fuit similis ei de cūctis regibus iuda: a sz neq; in his q̄ ante eū fuerūt. Et adhęsit dño: ⁊ nō recessit a vestigijs ei⁹: fecitq; mādata eius q̄ p̄ceperat dñs moysi. Vnde ⁊ erat dñs cū eo: ⁊ in cūctis ad que ꝓcedebat/sapiēter se agebat. ¶ Rebellauit quoq; b ꝓtra regē assyrioꝝ: ⁊ nō seruiuit ei. Ipse ꝓcussit philisteos vsq; gaçā: ⁊ oēs terminos

a ¶ vel muratā.

eoꝝ: ⁊ a turre custodū/vsq; ad ciuitatē mūc nitā. Anno q̄rto regis eęchię: q̄ erat ann⁹ d septim⁹ osee filij bela regis isrl̄: ascēdit salmanasar rex assyrioꝝ samariā: ⁊ oppugnauit eā ⁊ cępit. Mā post annos tres anno sexto eęchię: id est nono anno osee regis isrl̄ capta est samaria. Et trāstulit rex assyrioꝝ isrl̄ in assyrios: collocauitq; eos in ala ⁊ in haboꝝ/fluuijs goçan/ in ciuitatib⁹ medoꝝ: q; nō audierūt vocem dñi dei sui: sed ꝑtergressi sunt pactū eius. Oīnia q̄ ꝑceperat moyses seruus dñi/nō audierūt neq; fecerūt. † Anno q̄rtodecimo regis eęchię/ascēe dit sennacherib rex assyrioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas: ⁊ cępit eas. Tunc f misit eęchias rex iuda nuncios ad regem assyrioꝝ in lachis/dicēs: Peccaui recede s a me: ⁊ oīne qđ ipposueris mihi ferā. Indixit itaq; rex assyrioꝝ eęchię regi iudę trecenta talēta argēti: et triginta talenta auri. Ꝺeditq; eęchias oīne argētū qđ repertū fuerat in domo dñi ⁊ in thesaurꝭ regis. In b tpe illo cōfregit eęchias valuas tēpli dñi/ ⁊ lamunas auri quas ipse affixerat: ⁊ dedit eas regi assyrioꝝ. Misit autē rex assyrioꝝ i tharthan/⁊ rabsarꝫet rabsacē de lachis ad a eęchiā regē/cū manu valida hierl̄z. Qui k cū ascendissent venerūt hierl̄m: et steterūt iuxta aq̄ductū piscinę superioris q̄ est in via l agri fullonis: vocauerūtq; regē. Egressus m

¶. i. pontifex.

b est aūt ad eos eliachim filꝰ helchię ꝓpositꝰ n domꝰ: ⁊ sobna scriba/⁊ ioahę filꝰ asaph a/o cōmētarijs. Dixitq; ad eos rabsaces: Loq̄mini eęchię: Hec dicit rex magn⁹ rex assyrioꝝ: Que est ista fiducia q̄ niteris? Forsi/p tan inisti ꝓsiliū: vt ꝓpares te ad pr̄eliū. In c quo ꝓfidis vt audeas rebellare? † An speq ras in baculo arūdineo atq; ꝓfracto egypto: sup quē si incubuerit hō/cōminuꝫ ingrediet manū eius ⁊ pforabit eaz. Sic est pharao rex egypti/oib⁹ qui ꝓfidunt in eū. d Qz si dixeritis mihi: in dño deo nostro ba

6

Diuisio

Diuisio

Moralite

✠ subdit dicēs:

✠ nati hoīs eneruat. e ¶ Anno q̄rtodecimo regis eze. ascēdit sennacherib. ⁊c. Per sennacherib q̄ cōtra eęchiā ascēdit: significat tyrannus qui ecclesiā boni ꝓlati turbat ⁊ inuadit: sicut rex anglie inuasit ecclesiā sancti Thome archiepiscopi cātuarien. ⁊ alij plures idē legunt fecisse. f ¶ Tūc misit eze. nun. ad re. dicēs: Peccaui recede a me ⁊c. Bonus enī prelatus cōsiderās peccata p̄decessorū suorū vel subditorū ꝓpter que deus iuste ꝑmittit ecclesiā verari. ad suā vexatio nē redimendā exponit aliquādo substantiā temporalē. Per hoc autē q̄ sennacherib habita eęchie pecunia a sua malicia nō cessauit: sed hierusalē vbi diuinus cultus erat sibi subiugare voluit ⁊ ad hoc nuncios misit. Vñ subditur: i ¶ Misit aūt rex assyrioꝝ tharthan ⁊ rabsacē ⁊c. significat malicia tyranni q̄ molestans ecclesiā nō est contentus bono temporali: sed cum hoc bono spiritualia nititur impedire ⁊ clerū subiicere īdebite seruituti: ⁊ in tali casu p̄latus debz sibi resistere. sicut fecit sc̄us Thomas regi anglorꝫ: ⁊ ꝑ significat hic q̄ ꝑ q̄ eęchias nō obediuit mādato sennacherib sz magis se ꝓparauit ⁊ pplz suū adviriliter resistēdū.

† 23.q.3.c.1 ꝺ.baculꝰ

A a ¶Daboyo.duo mi.equoꝝ. Rab. Rabsaces vt paucitatē obsessorū ostēderet duo milia eqꝝ polliceꝝ quoꝝ ascēsores ezechias nō haberet: nō de ibecillitate pp̄li venit ꝙsi eqtādi ignari: sed qz deus p̄cepit ne rex ysrl equos et vrozes sibi multiplicaret. b ¶Dns dixit mihi. Rab. Ad id quod dixit si discritis in deo p̄fidemus callide respōdet: se nō sua voluntate/sed dei venisse dicentis: Ascēde. Et est argumētū: Cū multas vrbes ceperim et pars hierlm maneat intacta: manifestū est me dei venisse volūtate.

c ¶Precamur vt loq̄ris. Rabsēlus est. Quid necesse est pp̄lm falsis terroꝛib⁹ cōmoueri: et vanā iactare virtutē. Loquere linguā quā pp̄lus nō nouit. Ad qō ille arrogan ter: Num ad dn̄m tuū et ad te misit me dns et. vsq; vt comedāt stercora: p qō ostēdit fame eos et siti esse capiēdos: simulq; illecebrā lūgit timoꝛi: vt quos terroꝛe nō vicit: ꝑsuasione decipiat. Et dicit ex p̄sona regis. Facite mecū bñdictōez. i. facite qō in vr̄am bñdictionē ꝓficiat. Bñdicite regi assyrioꝝ: et eū dn̄m ꝓfitemini vt p̄mia ꝙsequamini donec reuertar de egypto. Vt capta lobna: redeā habitare in vrbe vr̄a: et reb⁹ vr̄is fruimini et postea ducā vos in similē terre vr̄e terrā. Quā tn̄ non noīauit: qz similē ei inuenire nō potuit sed silitudinē ponit: hoc enī solū quisq; vult in q̄ nat⁹ est. Alij putāt terrā medie eis repromitti: que terre iudee silitudinez habeat tā in situ q̄ in fructib⁹. d ¶Non vos seducat ezechias. Rabsacis accusatio ezechie testimoniū est: q̄ captis videlicz vrbibus in dn̄o cōfixus sit: et cōfortauit pp̄lm vt in dn̄o speraret. Vnō rabsaces destruere vult q̄ ille cōstruxit. et dicit ad pp̄lm: Nō seducat vos ezechias et nō vobis tribuat fiduciā super dn̄o deo vestro.

e ¶Vbi est de⁹ emath &c. Rabsacis barū ciuitatū siue gentiuz dn̄s seruisse samaritesꝝ et qz nō erāt dij: sed idola merito cultoꝛes vanitatis dicebat eē subuersos. Emath est vrbs celesyrie q̄ nūc epiphania dicit. Arphat vrbis damasci. Sepharuaim qō numero plurali libeꝛos vel lr̄as sonat: nomē est locoꝝ de q̄bus assyrij trāsmigrauerūt in samariā vt in locoꝝ libꝛis inueni/mus. Ueruz nomen ciuitatis est in Esa.37.c Esaia dicēte: Vbi est deus vrbis sepharuaim: pluraliter dictū vt thebarū. Pro ana et aua vetus editio quasi vnius vrbis nomen aneriga uen posuit: et q̄dē in hebꝛeo ita scriptū est. Uerūtamē qō in medio est cōiunctionē etiā significat. Potest ergo ita distingui vt dicat anez gaue iuxta aquilaz: vel ana et gaua vt noster inuertit interpꝛes.

Nico.de lyra

✠ subdit dicēs: a ¶Nōne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria. q. d. diminuit cultum diuinū: et sic nō potest considerare in ipm cū magis eū offenderit q̄ placauerit. iste aūt rabsaces dicebat falsuz: qz sacrificare etiā dño extra tēplum (postq̄ fuit edificatū per salomonez) nō fuit licitū: vt fr̄egnter dictū est. ē. et hr̄ Deut. xij. b ¶Nūc igit trāsite &c. In hebꝛeo hr̄. Nadia date: scz p duab⁹ milib⁹ eqꝝ. c ¶Et vide. an habeas aut. eoꝝ. q. d. in toto pp̄lo tuo nō poteris inuenire tot bonos scientes equitare. d ¶Et quō poteris aūynū satrapā &c. Quia in acie cuiuslibet satrape erāt plures eqtes. adducit aūt ad suū ꝓpositū ꝓfirmandū sacre scripture testimoniuz: qō hr̄ Esa. viij. b. Adducet dns aq̄s fortes et multas/regē assyrioꝝ. et subdit ibi dē: Et ibit p iudā inundās et trāsiēs &c. et hāc sentētiā ponit hic sub alijs verbis/cū dicit: e ¶Dns dixit mihi: ascēde. ad terrā hāc et/deca. Sz ipe nō allegauit finē ꝓphetie: qz enī esaias dixerit regē assyrioꝝ ventuꝝ in terrā iuda. et afflicturū eā: tn̄ ipse p̄dixit exercitū ei⁹ ꝓcutiendū a dño: ꝑm q̄ habet infra ca. sequēti.

f ¶Dixerūt aūt. Hic ꝑr describit nūcioꝝ ezechie postulatio/cū dr̄: g ¶Precamur vt lo. no. ser. t. syriace. Cōsuetū enī erat antiquit⁹ q̄ illi q̄ assistebāt regibus sciebāt diuersa idiomata: vt scirēt legere lr̄as et loqui cū nūcijs alioꝝ idiomatum. h ¶Et nō lo. nobis iudaice audiē. pp̄lo. Ne scz pp̄lus terreret ex vbis rabsacis et qz inverbis suis intermiscebat verba blasphemie. Et hoc aūt loco dicunt hebꝛei et etiā doctoꝛes nr̄i q̄ iste rabsaces erat iudeus natione: sed derelicta lege cōuersus erat ad gentilitatē. † 2.pa.32.e

i ¶Respōdit eis. Hic ꝙsequēter ponit dicte postulationis denegatio/cū subdit: k ¶Nūquid ad dn̄m tuū. s. ezechiā solū. l ¶Misit me dns meus. q. d. non: sed magis ad pp̄lm. et iō cepit altius clamare ad terrendū pp̄lm/dicens. m ¶Ut comedāt stercora sua. i. tādiu erūt obsessi q̄ nō habebūt aliquid ad comedēdū et bibēdum. n ¶Nō vos seducat ezechias. Tenēdo ciuitatē cōtra me. o ¶Nō enī poterit vos eruere de ma. mea. s. ꝑtute humana: nec etiam diuina. ideo subdit: Neq; fiduciā vobis tribuat super dn̄m. Et sequit: p ¶Facite mecū qō vobis est vtile et egre. ad me. Subdēdo vos voluntarie seruituti mee: quod est melius vobis q̄ mori gladio et fame. q ¶Et comedat vnusq̄sq; de vi. sua. i. viuat pacifice et q̄ete in terra ista. r ¶Donec veniā et trās. vos. q. d. hic est modus regū assyrioꝝ transferre gentē sibi subiectā: de terra sua natiua ad aliam: vt sit magis securus de ei⁹ subiectione: sic enī iā ante fecerat rex assyrioꝝ de osee rege ysrl et eius pp̄lo. vt dictū est ca. precedēti et etiam isto.

s ¶Nolite au. ezechiā. Cōtrarium vobis ꝙsuadēte. t ¶Quivos de. dicēs: dns li. nos. Ad nitit ꝑbare p locū a maioꝛi/di. v ¶Nūq̄d liberauerūt dij gentiuz &c. q. d. cū essent multi dij nō potuerūt defendere colētes eos ꝓtra regē assyrioꝝ: ergo de⁹ vester q̄ est vnicus tn̄ non poterit vos defendere. sed istud argumētū nullā est: qz illi nō sūt dij veri/ sz falsi et nulli⁹ ꝓtutis. de⁹ aūt ver⁹ vn⁹ est et potētie infinite. Tacuit itaq; populus. s. de p̄cepto regis: ne rabsaces moueret ad dicēdū ad/

bem⁹ fiduciā: nōne iste est cui⁹ abstulit ezechias excelsa et altaria: et p̄cepit iude et hierlm: añ altare hoc adorabitis in hierlm: ¶Nūc igit trāsite ad dn̄z meū b
a regē assyrioꝝ: et dabo vobis duo milia eqꝝ: et videte an habere valeatis ascē/c
sores eoꝝ. Et quō potestis resistere añ d
vnū satrapā de buis dn̄i mei minimis: An fiduciaz habetis in egypto ꝓpter curr⁹ et eqtes: ¶Nūq̄d sine volūtate dn̄i ascendi ad locū istū/ vt demolirer eū: b Dns dixit mihi: Ascēde ad terrā hāc/ e
et demolire eā. Dixerūt aūt eliachim f
liuſ helchię: et sobna scriba et ioabe rab g
saci. Precamur vt loq̄ris nobis seruis tuis syriace: siq̄dē intelligimus hāc linguā: et nō loq̄ris nobis iudaice/audiēte h
pp̄lo q̄ est sup murū. ¶Ridituq; eis rabsaces/dicēs: ¶Nūq̄d ad dn̄m tuū et ad te i
misit me dns me⁹: vt loq̄rer sermones k
hos: et nō pot⁹ ad viros q̄ sedēt sup murū: vt comedāt stercora sua: et bibāt vrl
nā suā vobiscū: Stetit itaq; rabsaces/ m
et clamauit voce magna iudaice/et ait: Audite verba regis magni: regis assyrioꝝ. Hęc dicit rex: †Non vos seducat n
ezechias: Nō enī poterit eruere vos de o
manu mea/ neq; fiduciā vobis tribuat sup dn̄m/ dicēs: Eruēs liberabit nos dns: et nō tradet ciuitas hęc in manu regis assyrioꝝ. Nolite audire ezechiā. Hęc enī dicit rex assyrioꝝ: Facite me p
cū qō vobis est vtile: et egredimini ad me: Et comedet vnusq̄sq; de vinea sua: q
et de ficu sua: et bibet⁹ aq̄s de cisternis vr̄is: donec veniā et trāsferā vos in terr
rā quę silis est terrę vr̄e: in terrā fructiferā et fertilē vini: terrā panis et vineaꝝ: terrā oliuaꝝ et olei ac mellis: et viuetis et nō moriemini. Nolite audire ezechiā q̄ vos decipit/ dicēs: Dns libera t
¶Si tantis dijs p̄sentibus vicimus facile: quābit nos. Nūquid liberauerūt dij gētiū v
tomagis solā hierlm vno deo p̄sule vincemus.
terrā suā de manu regis assyrioꝝ: Vbi est deus emath et arphat: Vbi est de⁹ sepharuaim/ ana et aua: Nūq̄d liberauerūt samariā de manu mea: Qui nā illi sūt i vniuersis dijs terraꝝ q̄ eruerūt regionē suā ⁊ manu mea: vt possit eruere dns hierlm de manu mea: Tacuit
a ¶Me eū ad maiozes blasphemias ꝓuocaret.
a ¶Omnia agens cū consilio.
itaq; pp̄ls et nō rndit ei q̄cq̄. Siquidē p̄ceptū regis acceperāt: vt nō respō

Q Ue cū audiſ. Ca.XIX Rab. Hꝛa regi humilitas ⁊ prudētia dimiſſo regio cultu ⁊ obuolut⁹ ſacco ad templū pgit: de palatio p̄ncipes ſacerdotū nō ſtolis ſz ciliciis amictos mittit ad Eſaiā ⁊ dicit:
Eſa.37.a Dies tribulatiōis nr̄e hec ⁊ correctionis dei ⁊ blaſphemie hoſtiū: Ponitq; ſimilitudinē pturiētis q̄ ad partū gue-
†Eſa.37.a nit: ⁊ generare nō poſſit. Dñs de⁹ tuus. Nō enī audemus dicere dñm deū nr̄m quo iraſcēte tanta perpetimur: ⁊ hanc habem⁹ victionis fiduciā: qm̄ viuens deus blaſphemat a cultore idolorū mortuoꝝ: leua ergo oꝛonē nr̄am iacentē p reliquiis ppli q̄ obſidentē. Preuenit eos eſaias: qꝛ eo ſpū quo futura noſcebat etiā abſentē regez audierat. Hec inquit dicite dñ o vr̄o: dicit dñs: Noli timere v̄ba q̄bus nō tu: ſed ego ſum blaſphematus. Hec dicā oīa q̄ regi aſſyrioꝝ faciā: ſz qꝛ dādus ſit ei ſpiritus nō dei: ſed aduerſarij: ⁊ audito nuncio reuertens ad terrā ſuā corruet gladio vt duo pariter que optabat eçechias audiret ſe. ſ. ab obſidione liberandū: ⁊ inimicū in ſua terra eſſe moriturū. b ¶ Cūq; audiſſet ⁊c. Rab. Volēte deo rabſaces deſeruit obſidionē hierl'm: ⁊ inuenit dñm ſuū vl' capta vel deſerta lachis oppugnantē lobnā. Sennacherib occurrens regi ethiopū miſit ad eçechiā epl'as: vt quos viribꝰ nō cepit ſermone terreret. Pugnaſſe ſennacherib cōtra egyptios ⁊ obſediſſe peluſiū iamq; extructis aggeribꝰ vt be capiēda veniſſe tarachā regē ethiopum in auxilium narrat Herodotus.
c ¶ Aſcēdit in do. dñi. Rab. Prius eçechias dñi terroꝛe pterrit⁹: adorare in tēplo non audebat: vel liberas
Eſa.41.c ibi fundere p̄ces nūc dicēte Eſaia: Ne timeas a facie verboꝝ q̄ audiſti auda-

Ni. de ly.

Cter dñm

f ✠ huc blaſphemias de deo ſi ſibi reſpōderet. a ¶ Venitq; elia. ⁊c. ſequit: ſciſſis veſti. Hic enī erat modus iudeoꝝ q̄ ſcindebant veſtes ſuas q̄n audiebāt blaſphemiā cōtra deū: vn̄
Mat.26.f. ⁊ ſūmus ſacerdos ſcidit veſtimēta ſua q̄n impoſuit blaſphemiā ipi chriſto: vt habet Marci. xiiii. Ca. XIX

Q Ue cū audiſſet. Hic p̄n̄r deſcribitur eçechie liberatio terribilis. Circa quā primo
Diuiſio ponit ꝓphetica denūciatio. ſcōo angelica execution/ibi: Factum eſt igit̄. Prima in duas p̄m duplicē denūciationē. ſcōa ibi: Cūq; audiſſet. Circa p̄mū premittit̄ eçechie hūilis petitio. ſcōo eſaie conſolabilis rn̄ſio/ibi: Dixitq; eſaias. Circa primū ōr: b ¶ Que cum audiſſet rex eze. ſcidit ve. ſua. ꝓpter v̄ba blaſphematoꝛia ꝓtra dñm deū dicta: vt p̄dictū eſt. c ¶ Et optus eſt ſac. hūiliās ſe coꝛā deo. d ¶ Ingreſſuſq; eſt do. dñi. ad impetrandū eī miſeꝛiam circa ppl'm ſuū: ⁊ eius iuſtificā ꝓtra blaſphemos p̄dictos. e ¶ Et miſit elia. ⁊c. qꝛ magis cōfidebat de meritis eſaie q̄ de ſuis: iō miſit ad eū petēs oꝛonis eius ſuffragiū. f ¶ Dices tribu. ⁊ increpacionis. ſ. mei ⁊ totius ppli.
g ¶ Et blaſphemie. ſ. cōtra deum.
h ¶ Dies iſte. ſcz in quo rabſaces dixerat ſupradicta q̄ erant ad afflictionē regi et ppli ⁊ vitu perſū ⁊ blaſphemiā dei.

derent ei. Venitq; eliachim filius helchie p̄poſitus domus et ſobna ſcriba ⁊ ioahe filius aſaph acommētarijs ad eçechiā ſciſſis
a ¶ Propter rabſacis blaſphemias. veſtibus et nunciauerunt ei verba rabſacis. Cap'm XIX

a Q †Ue cū audiſſet eçe- b
a ¶ qꝛ p ppli ⁊ ſui pctis eē credidit q̄ rabſaces contra dñm talia ſit locutus.
chias rex/ſcidit veſtimēta ſua: ⁊ opt⁹ eſt ſacco. Ingreſ c
ſuſq; eſt domum dñi: ⁊ miſit eliachim p̄poſitū dom⁹: ⁊ ſobnā ſcribā et ſenes de ſacerdotib⁹ optos ſaccis/ad Eſaiā pphetā filium amos: q̄ dixerūt: Hec dicit Eçechias: Dies tribulatiōis ⁊ increpationis: ⁊ blaſphemię/dies iſte. d e
Venerūt filij vſq; ad partū: ⁊ vires nō habz pturiēs. Si forte audiat dñs de⁹ tu⁹ vniuſa v̄ba rabſacis: quē miſit rex aſſyrioꝝ dñs ſu⁹: vt exprobraret deū viuētē: ⁊ argueret v̄bis/q̄ audiuit dñs de⁹ tuus: ⁊ fac oꝛationē p reliquiis q̄ repte ſunt. Venerūt g̃ ſerui regis eçechię ad eſaiā. Dixitq; eis eſaias: Hec dicet dño vr̄o: Hec dicit dñs: Noli timere a facie v̄mo- f g h
nū q̄s audiſti: q̄bus blaſphemauerūt pueri regi aſſyrioꝝ me. Ecce ego imittā ei ſpīm: ⁊ audiet nūciū: ⁊ reuertet in trā ſuā: ⁊ deījciā eū gladio in terra ſua. Reuerſus eſt igit̄ rabſaces: ⁊ iuenit regē aſſyrioꝝ expugnātē lobnā. Audierat i k l m n o p q r s t
b eni q̄ receſſiſſet de lachis. Cunq; audiſſet de tharacha rege ethiopię/dicētes: Ecce egreſſus eſt vt pugnet aduerſū te: et iret ꝓtra eū: miſit nuncios ad eçechiā/dicēs: Hec dicite eçechię regi iuda: Nō te ſeducat de⁹ tu⁹ in q̄ bēs fiduciā: neq; dicas: Non tradet hierl'm in manꝰ regi aſſyrioꝝ. Tu enī ipe audiſti q̄ fecerūt reges aſſyrioꝝ vniuerſis trīs: quō vaſtauerunt eas. Nū g̃ ſol⁹ poter liberari? Nūq̄d liberauerūt dij gētiū ſingulos q̄s vaſtauerī pres mei/ goʒan videlʒ ⁊ arā ⁊ reſeph: ⁊ filios eden q̄ erāt i thelaſſar? Ubi ē rex emath: ⁊ rex arphat: ⁊ rex ciuitatī ſepharuaim ana ⁊ aua? Itaq; cum accepiſſet b eçechias lr̄as de manu nūcioꝝ et c legiſſet eas: aſcēdit in domū dñi:

dei. i ¶ Venerūt ſi. vſq; ad ptū. ⁊c. i. in tāta afflictiōe ſum⁹ poſiti: ſicut mulier exiſtēs in afflictiōe ptus: cui deficiūt vires pariendi. k ¶ Si forte au. ⁊c. ſic legēda eſt lr̄a: Fac oꝛonē ꝓ reliquiis his. i. pro regno iuda in q̄ eſt modicus ppl's in cōpatiōe ad tpa p̄terita. Si forte au. dñs de⁹ tu⁹. i. per oꝛones tuas liberet nos ⁊ puniat aſſyrios blaſphemos. l ¶ Dixitq; eis eſa. Hic ꝓnter ponit eſaie ꝓſolabilis rn̄ſio/cū dr: m ¶ Noli ti. a fa. ſer. i. ꝓpter ſermones. n ¶ Quib⁹ blaſpu. reg'. aſſy. i. ſerui ſibi familiares ⁊ chari ſicut filij. o ¶ Ne. qꝛ v̄ba rabſacis imponebāt deo impotētiā. dicendo q̄ nō poſſet ſaluare eçechiā ⁊ ppl'm ſuū de manu regis aſſyrioꝝ. ⁊ ſic dicebat eum impotentioꝛē homīe mortali. p ¶ Ecce ego imit. ei ſpi. i. turbatiōnē mētis. cui⁹ cā ſubdit: q ¶ Et audiet nun. ſ. de rege ethiopie inuadente eius regnū. vt habet. ſ. r ¶ Et reuerteť in ter. ſuā ⁊c. hoc non fuit in iſto reditu ſz in ſecūdo: qꝛ redijt ad obſidendū hierl'm: ⁊ inde fuit territus ꝓpter plagam ſui exercitus: ⁊ tūc in terra ſua a filijs ſuis fuit occiſus: vt habetur in fine hui⁹ capituli. s ¶ Reuerſus eſt igit̄ rabſaces. peracto nuncio. dicunt tamē aliqui doctoꝛes q̄ ibi remāſit exercitus aſſyrioꝝ. t ¶ Audierat enī q̄ receſſiſſet de lachis. ipſa expugnata vl' deſtructa. v ¶ Cūq; audiſſet. Hic cōſequēter deſcribitur ſecūda denūciatio ꝓphetica de liberatiōe eçechie ⁊ populi ſui. circa q̄ b
primo ponit̄ eius cōminatio per regē aſſyrioꝝ. ſecūdo eius deuota oꝛatio coram rege celoꝝ. tertio eius cōſolatio per ꝓphetā conſciū ſecretoꝝ diuinoꝝ. ſecūda ibi: Itaq; cū accepiſſet. tertia ibi: Miſit autē eſaias. Circa p̄mū dicit̄: Cunq; audiſſet. ſcz ſennacherib. x ¶ Et iret cōtra eū. ſcz cōtra regē ethiopie ⁊ exercitū ſuū. y ¶ Ait ſit nuncios ad ezechiā. cōminādo q̄ devictis hoſtibus contra quos ibat reuerteret ad deſtruendū hieruſalem. z ¶ Nō te ſedu. deus: ⁊ ſic blaſphemat dñm tanq̄ habentē falſitatē ⁊ ſaluandi impoſſibilitatē. a ¶ Nunq̄d liberauerūt dij gētiū ⁊c. q. d. multi erant ⁊ tamē nō potuerunt liberare cultoꝛes ſuos. ⁊ multo minus de⁹ veſter quē dicitis eē vnicū poterit vos liberare. idez eſt argumentū q̄d fecerat rabſaces ca. xviij. b ¶ Itaq; cū accepiſſet. Hic cōſequēter ponit̄ ipius eçechie oꝛatio/cū dicit̄: Itaq; cū accepiſſet ezechias litte. verbo enʒ

Moraliter ✠ ⁊ ſcripto

Moraliter. ¶ Que cū audiſſet rex eze. Sequit: d ¶ Ingreſſuſq; eſt do. dñi ⁊c. Per hoc aūt q̄ eçechias intrauit domū dñi ad oꝛandū ꝓtra ꝓſecutionē ſennacherib: ⁊ p nūcios rogauit Eſaiā ꝓphetā vt p ſe ⁊ ſuo ppl'o dñm p̄careť: et vt ſennacherib ꝓpter blaſphemias illatas ꝓtra dñz puniret ſignificat q̄ bon⁹ ꝓlat⁹ ⁊ etiā bon⁹ p̄ceps in ſuis neceſſitatib⁹ ſuiq; ppli debz ad deū recurrere et devotoꝝ oꝛones reqꝛere. p ſua ⁊ ſuoꝝ ſalute. Et q̄n ad bonoꝝ deꝑcationē ſolet de⁹ attēdere. Sequit: † ¶ Hec dicit do. no. ti. ⁊c ⁊ ſic aſſecurat eū a tyrāno ꝓſequēte: ⁊ modus aſſecurationis ponit̄ cū ſbdit:

✠ Donam

ter dñm deprecat. a ¶ Virgo filia. Ra. Quia cūctis gentibus idola adorātibus: hec sola cōseruat castitatē religionis vnius dei: ꝛ q̄ ne ad maiorē blasphemiā cōcitaret p̄senti non rñdit: post abeuntē mouit caput ad rogandū deum: vel certe ad deridendā arrogātiā eius certa de vltiōe. Hec ipse p se sz per seruos suos vt maior esset arrogātia dñm blasphemauit. b ¶ Excelsa montiū. Ra. Altitudo mōtiū ꝛ iuga libani excelse cedri et abietes. Vel per metaphorā de cūctis gentib⁹ accipiendū est et p̄ncipibus earū: vel de hierm q̄ est libanus cedri: ꝛ abietes potētes ꝛ optimates c ¶ Et siccaui. Ra. Vel p̄e multitudine exercit⁹ oīa fluenta siccauit vt puteos sibi fodere cōpulsus sit. Vel oīs ppls quos aque significāt suo vastat exercitu. d ¶ Nunqd nō audi. Rab. Hec ex p̄sona dñi ꝓtra blasphemiā assyrij sentiēda sūt Nō ignoras q̄ fecisti facta esse mea volūtate. Et hec ego futura p̄dixi ꝛ p te faciēda mādaui. Itaq; qō olim decreui hoc expletum est tpe: vt colles ꝛ p̄ncipes q̄ inter se ante pugnabant ꝛ ciuitates munitissime me cōtrahēte manū nec solitū p̄bente auxilium: eradicarent ꝛ cōtremiscerēt ac perirēt ꝛ cōparent nō oliue ꝛ vinee ꝛ fructuosis arboribꝰ: sed feno ꝛ gramini q̄ frugibus impedimēta sunt: herbisq; domatū q̄ ante marcescūt q̄ ad maturitatē puenīat. Itaq; sessionē ꝛ egressum tuū ꝛ introitū tuū cognoui añi: ꝛ insaniā q̄ ꝓtra me debachaturus eras: ꝓpheꝰ vaticinātibus sum locut⁹: p quos olim dicturū esse te nouerā. In celū ascēdam: supra sidera celi ponā thronū meū et ero sīlis altissimo. Itaq; furor tuus et superbia p̄uenit in aures meas: ꝛ nequaq̄ te vltra portabo: vt intelligas qō potuisti nō tuis te potuisse viribus: sed meo arbitrio. Werebant enī impie gentes ꝛ infructuose arbores vt p te q̄si p securim ꝛ serrā meā succiderent ꝛ caderent. Itaq; ponā circulū in naribus tuis: ꝛ blasphemātia ora cōstringā: vt neq̄q̄ vltra talia loq̄ audeas: frenūq; mittā ī labijs tuis: qō tuā ferociā domet: ꝛ te reducat in assyrios. ¶ Hoc erit

Ni.de ly.

et scripto cōminatus sibi fuerat rex assyrioꝝ ad maiorem terrorem. a ¶ Et expādit eas co.do. q: cōtinebāt blasphemias cōtra ip̄m: vt visuꝫ est. b ¶ Et orauit in conc⁹. vt glorificaret nomē suum ꝓtra blasphemias nomini suo irrogatas ꝛ saluaret ppl̄m cōtra cōmitatiōes p̄dictas. c ¶ Dñe deus isrl̄ q̄ sedes sup che. i. p̄sides oīm creatu/re etiā angelice. ꝛ hoc significabat in tēplo vbi ꝓpitiatorīū quod erat q̄si sedes dei: sustētabat a duobus cherubin hinc ꝛ inde posit⁹: sicut fuit pleni⁹ expositū Exo. xxv. d ¶ Inclina au. tuā et au. i. effectū iusticie tue ostēde cotra sennacherib. Letera patēt vsq; ibi: e ¶ Ut sciāt oia reg. ter. q: tu es dñs deus solus: cōterendo sennacherib q̄ deos aliaꝝ gentiū destruxerat. f ¶ Adhuc sit aūt esai. Hic p̄fr ponit cōsolatio ezechie per esaiā denūciādo sibi ipsius sennacherib futurā ruinā. et primo hec

ꝛ expandit eas cora dño: et orauit in a
ꝓspectu eius/dicēs: Dñe deus israel b
qui sedes sup cherubin: tu es sol⁹ de/ c
us regū omniū terrę: tu fecisti celum
ꝛ terrā. Inclina aurē tuā ꝛ audi. Ape d
ri dñe oculos tuos ꝛ vide: et audi oīa
verba sennacherib: q̄ misit vt exprobraret nobis deū viuentē. Vere dñe
dissipauerūt reges assyrioꝝ gentes et
terras omniū: ꝛ miserūt deos eorū in
ignē. Nō eni erāt dij: sed opa manuū
hominū ex ligno ꝛ lapide: ꝛ p̄diderūt
eos. Nūc igit̄ dñe deus noster saluos e
nos fac de manu eorū: vt sciāt oia re/
gna terrę q: tu es dñs deus sol⁹. ¶ Di f
sit aūt esaias filius amos ad ezechiā/di
cens: Hec dicit dñs deus isrl̄: Que
precatus es me sup sennacherib re/ g h
ge assyriorū audiui. Iste ē sermo quē
locutus est dñs de eo: Sprevit te et i k
a subsannauit te virgo filia sion: post ter
gū tuū caput mouit filia hierl̄m. Cui
exprobrasti ꝛ quē blasphemasti: Cō/ l
tra quē exaltasti vocē tuā ꝛ eleuasti in
excelsum oculos tuos: Cōtra sanctū m
isrl̄. Per manū seruorū tuorū expro/ n
brasti dño et dixisti: In multitudine o p
b curruū meoꝝ ascendi excelsa montiū q
¶ hierusalē.
in sūmitate libani: ꝛ succidi sublimes r
cedros eius: ꝛ electas abietes illi⁹. Et
ingressus suꝫ vsq; ad terminos eius:
a ¶ altitudo sūmitatis ꝛ saltus carmeli ¶ tēplū est.
b ¶ vel ego fodi ꝛ bibi aquā ꝛ siccaui vestigio pedis mei oēs riuos aggerū.
ꝛ saltū carmeli eius ego succidi: ꝛ bi/ s t
c bi aq̄s alienas: ꝛ siccaui vestigijs pe/ v
a ¶ Ra. Respōsio dñi contra
d dum meoꝝ oēs aq̄s clausas. Nunqd x
verba assyrij. ¶ vel olim.
nō audisti quid ab initio fecerim: Ex y
¶ Rab. vel ego.
diebus antiq̄s plasmaui illud: ꝛ nūc
a ¶ quod eradicat̄ funditus euertit. ¶ Rab. vel eradicationem.
adduxi. Erūtq; in ruinā cōllium pu/ z
gnantiū ciuitates munitę: ꝛ q̄ sedēt in
a ¶ i. contracta ꝛ absq; virtute. b ¶ a facie tua.
eis hūmiles manu. Contremuerūt et
a ¶ gladio perierūt. b ¶ Ra. inutilib⁹ cōparant
cōfusi sunt: facti sunt velūt fenū agri a
a ¶ Rab. prius marcescunt q̄ matureſcāt.
ꝛ virēs herba tectoꝝ q̄ arefacta est an
a ¶ Ra. Habi. tu. ꝛ oīa q̄ opat⁹ es añ p̄cognoui.
tecq; veniet ad maturitatē. Habitacu b
lū tuū et egressum tuū/ ꝛ introitū tuū c

primo hec ruina p̄dicit. secūdo ad huius ꝓbationē mirabile signū adducit/ibi: Tibi aūt ezechia. Circa p̄mū esaias dirigit sermonē ex parte dñi ad ezechiā dicēs esse oīonē eius esse exauditā/cū dr: Que precatus es ꝛc. Sequit: g ¶ Sprevit te. in ano suo: virtutē tuā nullā reputādo. h ¶ Et subsanna. sensibili signo. subsannatio enī ꝓprie dicit ꝓceptus cum signo sensibili: ꝛ dicit subsannatio a rugatione nasi. i ¶ Virgo filia sion. i. hierl̄m: q̄ dicit virgo ꝓpter integritatē fidei q̄ sp remānsit ibi in aliq̄b⁹. Filia sion dr: q: sicut filia a matre ꝓtegit: ita ciuitas hierusalē ꝓtegebat a fortalicio quod erat in mōte sion. k ¶ Post tergū ꝛc. q: habitatores hierl̄m non audebāt exire ī cāpū p eū: sz magis fugiebāt ab eo: ꝛ sic vertebāt ei dorsum. Cōsequēter Esaias dirigit sermonē suū ad sennacherib/dicens: l ¶ Cōtra quē exal. vo. tuā. cōminando ꝛ blasphemādo p superbia ꝛ rndit/di. m ¶ Cōtra san. isrl̄. i. cōtra illū q̄ est sanctussanctoꝝ ꝛ de⁹ isrl̄ p speciale cultū. n ¶ Per manū ser. tuoꝝ exprobr. dño. sicut ptz ex p̄cedētibus de rabsace et alijs nūcijs qui apportauerūt lr̄as ezechie. et iste fuit maior cōceptus q̄ si sennacherib hoc fecisset in p̄sona ꝓpria: sicut dare alapā alicui p vilē p̄sonā q̄ p seipm. o ¶ Et dixisti. in corde tuo. p ¶ In multitudine cur. meoꝝ ꝛc. i. ciuitatē hierl̄m: ꝛ tēplū qō erat in excelso respectu aliarū terraꝝ. q ¶ In sūmitate li. i. templi de lignis libani facti: vt ptz ex dictis. s. iū. li. D
r ¶ Et succidi subli. ce. ei⁹ ꝛc. q: de talib⁹ lignis erat factū tēplū. Vel p istas arbores metaphorice designāt p̄ncipaliores ppli: vt p̄ncipes sacerdotū. ꝛ iz ista adhuc nō fecisset sennacherib: tū ex superbia cordis reputabat se certitudinaliter facturū de futuro: ac si iā eēt factū de p̄terito: ꝛ ad q̄ designandū vtit̄ ꝓpheta tali mō loquēdi. s ¶ Et sal. car. i. vulgaret hoīes. t ¶ Et bibi aq̄s alie. i. ab alijs in cisternis ꝛ stagnis collectas. v ¶ Et siccaui ve. pe. meoꝝ. i. hoīm exercitus mei: ꝛ aīaliū veniētiū illuc ad hauriēdū ꝛ bibēdū. Cōsequēter ꝓpheta in p̄sona dñi alloquit̄ sennacherib/di. x ¶ Nūqd nō audq̄ ab ini. fece. sez oēm creaturā de nihilo. q. d. scire ꝛ audire debuisti: q: iz gētiles ponerēt multitudinē deorū: tū sup oēs ponebāt vnā causam p̄mā oīm quā vocabāt deū deoꝝ. y ¶ Ex dieb⁹ an. i. ab eterno. plasmaui illud. i. faciēdū dispositi q̄dq̄ factū est p p̄ces tuos ꝛ te: ad puniēdum aliq̄ mala facta ꝓtra me: sm q̄ dicit dñs Esa. x. b. Ve assur ꝛga furoris mei ꝛ bacul⁹ ipe est ꝛc. Et nunc adduxi istā punitionē p te ꝛ p alios. z ¶ Erūtq; in rui. ꝛc. hoc est dictū ruine ciuitatū ꝛ terraꝝ ꝛ pploꝝ q̄ facte sunt ꝛ fiende p te: totū ē mea ꝓtute. a ¶ Facti sunt ꝛc. i. nulli⁹ resistentie aut ꝓtut⁹: q: sic volui. b ¶ Habitaculū tu. in terra tua q̄ tractabas ī p̄silio tuo ō ualiōib⁹ aliaꝝ gētiū. c ¶ Et egres. t. p̄cedēdo ad bellū d ¶ Et itroi. tu. itrādo ēras alie

a ¶ Hoc erit signū. Raba. Eorū que prenūcio q̄ hoc anno ea comedas que spōte nascunt: siue iuxta. lxx. que prius seuerās. Anno scō ꝑm symmachū pomis vescere: siue iuxta eosdē q̄ de ꝓteritis segetibus ⁊ cadētibus in terrā pullulauerūt. In anno tertio fugato iam assyrio ⁊ obsidione iā laxata: semina/ te ⁊ metite. plantate vineas ⁊ fructum earum comedite. Siquidē parue vrbis huius reliquie que nunc hostili vallant exercitu: ⁊ euasuros esse se nō credunt: tantā recipient abundantiā omniū rerū ⁊ felicitatē: vt instar arboris alta radice fundate pomis densissimis impleant. De hierlm enim egredient reliquie: ⁊ implebunt terram iudeā euacuatā habitatoribus nō suo merito/ sed dei misericordia: imo ꝯelo quo aduersus impios ꝯelatus est populū suū.

b ¶ Comede hoc anno q̄ repperis. Esaias ita: comede hoc anno q̄ ipōte nascunt: ⁊ anno secundo vescere pomis. In anno aūt tertio seminate ⁊ metite. plantate vineas ⁊ comedite fructus earū: ⁊ mittet id quod saluatū fuerit de domo iuda: ⁊ quod reliquū est radicē deorsum et faciet fructū sursum: q̄ de hierusalē exibūt reliquie ⁊ saluatio de mōte sion: ꝯelus dñi exercituū faciet hoc. Quibus ab exercitu vastatis comede que iterū germinare: siue q̄ inter vngulas equorū euadere potuerūt. In secūdo anno que spōte nascunt sine labore. Vel simulatione: hoc dictū est q̄ putabāt se fame perituros.

Esa.37.f

Alst q̄ dō

Esa.37.f

c ¶ Et ꝓpter dauid seruū meū. Raba. Propter futurorū spem ꝓsentē excutit metū. Dicit autē q̄ nō suo merito sed dei clementia conseruēt imo ⁊ patris eoꝝ dauid memoria: in quo monent ⁊ sue negligentie ⁊ illius fidei ⁊ iusticie: q̄ intantū diligit deus iusticiā: vt posteros malorū virtute tueat.

d ¶ Factū est igit in nocte illa. Ra. Tot ab vno angelo vna nocte cedunt et absq̄ vulnerib⁹ moꝛs seua discurrit. Sup q̄ in Paral. legit. Et misit dñs angelū qui percussit omnē virum robustū ⁊ bellatorē principē q̄ exercitus regis assyriorū. Reuersusq̄ est cum ignominia in terram suā. Qui seruatus est: vt fieret testis maiestatis illius quē paulo ante contēpserat.

2.Pa.32.e

e ¶ Cunq̄ adoraret in templo nesrach deū suū. Rab. Quasi victoria de hostibus reporꝛaret: ꝓtemptoꝛ veri dei in phano falsi numinis trucidat: nec angelico perit gladio quod erat cōmune sed parricidio filioꝝ. ¶ Ra. Pharao q̄s in decē egypti seruat plagis vt nouissim⁹ pereat.

†Eccl.48.d Esa.37.g. 1.Pa.7.f

f In terrā ar

Nico.de lyra

nas ⁊ ciuitates. a ¶ Ego ōsciui. Quia oīa ista ꝓordinaui. b ¶ Et furoꝛē tuū cō.me. Blasphemando nomē meū tanq̄ ingratissim⁹ et insanus de victoꝛijs quas dedi tibi. c ¶ Ponā itaq̄ circulū in naribus tuis. Sicut fit bubalis. ⁊ est sensus: te indomitū ego domabo malis gratibus tuis. d ¶ Et reducā te in viā per quā venisti. s. cōsuesce ad terram tuā. sicut patz in fine huius capituli.

Tob.1.d

e ¶ Tibi autē ezechia. Dic ad ꝓfirmationē ꝓdictoꝝ dat mirabile signū/ cuz dꝛ:

f ¶ Comede hoc anno q̄ repperis .i. illud q̄ nascent in cāpis de granis cōritis ab exercitu sennacherib. ⁊ hoc ptz p̄ lrām hebraicam. que sic habet: Comede hoc anno renascēs vel renascētia: ⁊ p illud q̄ habet Esa. xxxvij. f. Comede hoc anno que spōte nascunt. i. sine cultura hominū: cuiusmodi est dicta renascētia. In scō anno que spōte nascūt. i. fructꝰ arboꝝ. vñ Esa. xxxvij. f. dꝛ: Scō anno pomis vescere. poma enī generaliter dicunt oēs fructus arboꝝ. In hebreo hꝫ: Scō aūt anno ꝓsciſionē. i. fructus qui de arboꝛibus abscindunt ⁊ colligūt. Ra. Sa. aliter exponit ꝓscissionē dicēs: q̄ exercitus sennacherib ꝓciderat arboꝛes fructuosas regionis. ⁊ ꝓpheta ꝓdixit hoc signū: q̄ secūdo anno facerent ramos ita magnos q̄ tantū crescerent ibi de fructu q̄ plus in de posset sustētari.

g ¶ Pozro in tertio anno seminate ⁊ metite. Qd exponit Ra. Sa. dicens: Tu ezechia cūvideris duo signa ꝓdicta. i. q̄ ex granis ꝓritis ꝓdicto mō oriant fruges ad sufficiētiā ꝓmi anni: ⁊ ex arboꝛib⁹ ꝓcisis fructꝰ ad sufficiētiā secūdi: q̄ nō possunt nisi diuina virtute fieri: sis certus de ꝓtritione exercit⁹ sennacherib: ita q̄ poteritis absq̄ timoꝛe seminare ⁊ metere.

h ¶ Mittet ra. de. i. stabiliet in terra.

i ¶ Et fa. fru. sursum. i. bona opera.

k ¶ Zelus dñi ex. fa. hoc. i. nō ex meritis vris: sed ex diuina gra.

l ¶ Nō in. vz. hāc. Sicut cōminat⁹ est.

m ¶ Nec mit. i eā sa. Quia nō ꝓmittet tm̄ appꝛo pinquare ciuitati.

n ¶ Et sal. eā. p. me .i. ꝓpter gliam noīs mei demonstrandā.

o ¶ Et p. dauid. i. ꝓpter merita ipius.

p ¶ Factū est igit. Posita denūciatione liberatiōis eęchie. hic ꝓnr ponit huius liberatiōis executio in facto/ cū dꝛ: Factū ē igit ⁊c. Hoc nō pōt referri ad tps in q̄ esaias dixit ista q̄ ꝓdicta sūt: q̄ fuerūt duo anni intermedij q̄bus pplus eęchie vixit de frugib⁹ granoꝝ cōritoꝝ ⁊ pomoꝝ: vt ptz ex ꝓdictis. Et ideo dicunt alij q̄ referēt ad tps in q̄ sennacherib post debellatiōez regū ethiopie ⁊ egypti ꝓtra q̄s iuerat (vt ptz ex ꝓdictis) post duos annos redijt ad obsidēdū hierlm: Et nocte illa⁹ diei q̄ puerat obsidionem: facta est ista plaga sup ei⁹ exercitū: ſz ꝑ nō ꝓsonat lre ꝓcedēti. vbi dicit: Nec circūdabit eam munitio .i. obsidio. Et ideo dicit Ra. Salo. q̄ ista plaga facta est cū adhuc exercitus ei⁹ distaret a hierusalē. ⁊ dicit q̄ erat in nobe: que nō est multū longe a hierlm. ⁊ idē videt q̄ illud q̄ habetur Esa. x. g. Adhuc dies est vt i nobe ſtet. ⁊ scias q̄ ille locꝰ quē Ra. Sa. vocat nobe. dꝛ nob. Esa. x. q

q ¶ Clenit angelus dñi. Executoꝛ eiꝰ iusticie.

r ¶ ¶ Et ꝑcussit in ca. assyrioꝝ ⁊c. i. oēs robustos bellatoꝛes ⁊ principales exercitus: vt hꝫ. ij. Paral. ca. xxxij. a. Cunq̄ diluculo surrexisset. s. sennacherib vt iret ad obsidendū hierlm.

s ¶ Vidit omia coꝛ. mortuoꝝ. Dicūt hebrei q̄ corpa fuerūt incinerata sub armis ac vestib⁹ intactis: ita ppls eęchie potuit spolia de facili colligere: ⁊ sine cadauer fetoꝛe. ⁊ in hoc satis cōcoꝛdāt verba Esa. ix. ca. et. xxx.

t ¶ Et re. est sennacherib. Cū paucis q̄ remāserant ꝓfusibiliter ⁊ ignominiose.

v ¶ Cūq̄ ado. in tēplo. Filij eiꝰ ꝑcusserūt eū. dicūt aliqui q̄ hoc fuit eo q̄ ordinauerat asaraddon regnaturum post se istis duob⁹ postpositis: ⁊ sic desiderio regnādi interfecerūt eū: ſz huic nō videt ꝓsonare.

Moraliter

* q̄ subdit:

* c ¶ Ponā itaq̄ circulū. i. frenum.

† ¶ In narib⁹ tuis. Verbū est dñi allo/ quētis tyrānū quez aliq̄n de⁹ refrenat ab ecclie ꝓsecutiōe: ei⁹ potentiā auferēdo vel ipm̄ a malicia ꝓuertēdo.

f ¶ Comede hoc an. q̄ rep. Verbū est dñi assecurantis bonū ꝓlatū et eius pplm̄ de sufficienti victu coꝛporis ꝑ toto tpe ꝓsecutionis. Per ternariū enī anno rū significat tp̄us ꝓsecutionis q̄ntū ad eius principiū mediū ⁊ finē. p ¶ Factū est igit in nocte illa venit angel⁹ dñi ⁊ ꝑcussit i castris assyrioꝝ cētū octogin. milia. Per ꝑ significat vindicta diuina q̄ aliq̄n de ꝓsecutoꝛib⁹ ecclie dat manifeste. v ¶ Cūq̄ adoraret in tēplo nesrach ⁊c. Seq̄t:

† ¶ Filij ei⁹ ꝑcus. eū. Per hoc signat q̄ tyrāni ꝓsecutoꝛes ecclie vt cōiter a suis subditis occidunt.

A a ¶ In terrā armenioꝝ. Ararath regio in armenia cam/
pestris per quā araxes fluit incredibilis vbertatis ad radices
thauri montis: ergo ꝛ arca noe non ad montes generaliter
armenie delata est: sed ad montes thauri altissimos qui ara/
rath imminet campis. Capitulum XX

IN diebus illis ꝛc. Ra. Me
eleuarē cor ezechie post incre/
dibiles triūphos infirmitate corpis vi
sitat ꝛ audit se esse moriturū: vt cōuer
sus ad dñm flectat sniam. ¶ Ra. Cū
cta deus secutura pscions añ secula de
creuit q̄liter p secula disponant. Sta
tutū g̃ est q̄tum in ipsa vita mortali tē
poraliter viuat. Mā ꝛ si annos. xv. eze
chie addidit de⁹: eū tū cū mori pmisit:
tūc pscivit eū ee moriturū. Cui cū mort
sentētia dicta est: ptinus ad ei⁹ lachrymas vita est addita. Eo q̄dem tpe mori
merebat: q̄ elatus dño grās p inopi/
nata victoria nō reddidit. s. qz sue iusti
cie et meritis deputauit. Nec pfectū in
pscietia dei tps vite plongatū est: sed
illud qđ peccādo amiserat: ex largitate
dei redditū erat. Qui cū moriturū pdi
xit añ pniam illi⁹ pscivit. Cōuertit faci
em ad parietē tēpli: qz ad templū ire nō
poterat: parietē tēpli dicit iuxta qđ pa
latiū erat: vel ad parietē absolute: ne
lachrymas assistētibus ostētaret: vt to
ta mente deū deprecaret. c ¶ Qui cō
uer. fa. suā ꝛc. Rab. Felix pscietia q̄
afflictiōis tpe bonoꝝ operū recordat.
Pro.20.b Quō alibi scriptū est: Qui gloriat pu
rū se habere cor. Sed pfectionē cordis
dicit in eo q̄ idola destruxit: tēpli val/
B uas aquit: serpētē eneū cōminuit: ꝛ ce/
tera fecit q̄ scriptura cōmemorat. Ple/
rumq̄ iusti necessitate aliq̄ sua cogunt
opa fateri: qđ cū iniusti audiunt elatio
nē putant: ex suis enī cordib⁹ dicta iu/
storū pēsant: sicut grauis culpa est sibi
hoiem arrogare quod nō est: sic culpa
nulla est si humiliter dicat qđ bonū est:
vñ ptingit vt iusti ꝛ iniusti habeāt ver
ba silia: ꝛ in qb⁹ dñs ab his offendit:
Luc.19.b. in eis verbis ab illis placat. Ecce pha
riseus se iustificat in ope: ezechias etiā
in cogitatiōe. vñ ille offendit: inde iste
deū placauit. cui⁹ cōfessionē pfectionis dñs nō despexit: quē
mor in pcibus suis exaudiuit. Verba enī singuloꝝ deus pen
sat ex corde ipsoꝝ. d ¶ Fleuit itaq̄ ezechias. Rab. Fle/
uit ppter pmissionē dñi ad dauid quā videbat in sua morte
periturā: qz nōdū ezechias filiū habebat. Mā post mortē ei⁹
manasses cū duodecim esset annorū regnare cepit: ex quo per
spicuū est post tertiū annū concesse vite manassen esse genera
tū. Alij asserūt q̄dā sanctos viros morte terreri ppter igno
tū. Alij asserūt q̄dā sanctos viros morte terreri ppter igno
rantiā snie dei: quā sedē habituri sunt post mortē: simul fati q̄
rantiā snie dei: quā sedē habituri sunt post mortē: simul fati q̄
stio soluit: ac necessitatis vincula atq̄ causaꝝ q̄ nequaq̄ dies
stio soluit: ac necessitatis vincula atq̄ causaꝝ q̄ nequaq̄ dies
mortis singulis pfinita sit: sz volūtate dei ignotis mortalib⁹
mortis singulis pfinita sit: sz volūtate dei ignotis mortalib⁹
causis vl viuat aliqs vl moriat. Presertim cū ꝛ statuta mort
causis vl viuat aliqs vl moriat. Presertim cū ꝛ statuta mort
necessitas differat: ꝛ p⁹ mortē resuscitatos primos legerim⁹.
necessitas differat: ꝛ p⁹ mortē resuscitatos primos legerim⁹.
¶ Afferte mal.

Nico.de lyra

✻ qđ subdit: a ¶ Fugerūtq̄ i ter. ar. et iō nō videt q̄ in
terfecerūt eū cupiditate regnādi post eū. Et ideo Ra. Sa. ali
quam causam assignat dicēs: q̄ pncipes regni sui erāt turbati cō
tra eum: eo q̄ filij eoꝝ ꝛ amici erant mortui mō pdicto ppter
eum: eo q̄ filij eoꝝ ꝛ amici erant mortui mō pdicto ppter
eius superbiā ꝛ blasphemiā cōtra deū israel: ppter qđ tracta
bāt de morte ipius. Qđ cum ad eius aures puenisset intrauit
templū dei sui: orans ꝛ pmittens q̄ si hoc periculū euaderet:
templū dei sui: orans ꝛ pmittens q̄ si hoc periculū euaderet:
in eius bonorē duos filios suos pdictos sacrificaret: Qđ filij
in eius bonorē duos filios suos pdictos sacrificaret: Qđ filij
intelligētes eum interfecerūt ne ab eo interficerent. et hoc di
intelligētes eum interfecerūt ne ab eo interficerent. et hoc di
ctum satis concordat littere in qua dicit: Cumq̄ adoraret in
templo ꝛc. filij eius interfecerūt eum. Ca. XX

IN diebus illis. Hic pōnit describit ezechie mirabilis
Dimissio sanatio. ꝛ primo hmōi sanatio describit. scdo ex hoc sur/
gens elatio repmit/ibi: In illo tpe. Circa primū pmittit mo
tis imminentis denūciatio. scdo eiusdē dilatio/ibi: Qui cōuer/
tit. tertio mirabilis sanatio/ibi: Dixitq̄ esaias. Circa primū
tit. tertio mirabilis sanatio/ibi: Dixitq̄ esaias. Circa primū
dr: b ¶ In dieb⁹ illis egro. eze. vsq̄ ad mor. qz p viā natu
re nō poterat euadere. dicūt aūt aliq̄ q̄ hec infirmitas cōtigit
ezechie eo q̄ nō reddiderat gratias deo sufficiēter de pcussio
ne exercit⁹ sennacherib: sed hoc dictū improbat Ra. Sa. p ꝟ
q̄ esaias dixit sibi postea: Et d̄ manu
regis assyrioꝝ liberabo te et ciuitatē
hanc. Ex quo ptz q̄ pcussio exercitus
sennacherib fuit post infirmitatē eze
chie ꝛ nō ante. Dicit igit q̄ hoc ei ac
cidit eo q̄ noluerat accipe vxorē: qđ
tñ facere tenebat vt linea dauid in re
gno p ipm cōtinuaret: ppter qđ pua
lescēs accepit vxorē de q̄ genuit ma/ †2.pa.32.f,
nassen. Et huic dicto videt cōcordare Esa.38.a
lra seq̄ntis capli: vbi dr q̄ manasses
erat. xij. annorū cum regnare cepisset
mortuo patre q̄ virit. xv. annis post
suā sanationē. vt in lra habet. Potu
it etiā esse alia causa infirmitatis eze/ †De pe. di,
chie. vt p eius sanationē mirabilē de 1.c. Job.ij.a.
us glorificaret. sicut de ceco nato dr
Joh. ix. a. c ¶ Precipe do. tue. i.
ordina testamētū tuū. d ¶ Morieris
eni tu ꝛc. revelatio enī ppheti/
ca aliqñ fit pm dispositionē causaꝝ in
feriorꝝ ꝛ nō pm q̄ est in mēte diuina,
ꝛ sic fuit in ppposito: qz talis erat infir
mitas ezechie q̄ via naturali mortez
nō poterat euadere. ꝛ sic itelligit de/
nunciatio ppete. Morieris ꝛc. p
hoc tñ nō excluſit ppheta quin ex dei
gra sanari posset: ppter qđ ezechias
puertit se ad orandū dñm p sua sana
tiōe: qđ nō fecisset si ppheta sibi mor
tē denūciasset pm ordinē volūtat⁹ di/
uine. e ¶ Qui cōuertit. Hic pōr
describit mortis pnunciate dilatio p
orationē ezechie/cū dicit: Qui con
uertit fa. suam ad parietē. vt ora
ret secretius ꝛ deuotius et nō impe/
diret ab assistētibus. f ¶ Memen
to quō ambu. inveri. nō dicit hoc
per iactantiā sed magis ad gratiarū/
actionē: recognoscens q̄ hoc fecisset
ex voluntate diuina. vt sic gratus de
pcedētibus vlteriorē gratiā impetra
ret. g ¶ Et anteqū egrede. esai/
as ꝛc. Rab. Quasi cuius opera sectaris.
dicit dñs deus dauid patris tui:
a ¶ Ra. Qm ambulauerat cora dño inveri
te ꝛ corde pfecto: ꝛ fecit ꝛ bo placitū fecerat
Audiui oronē tuā: ꝛ vidi lachry p
mam tuam: ꝛ ecce sanaui te. Die k
tertio ascendes templū dñi: ꝛ ad l
¶ Rab. quos nō postulauerat.
dā dieb⁹ tuis quindecim annos.

a serūt eū gladio: fugerūtq̄ i terrā a
¶ Rab. ararath. ¶ qui misit habitatores
samarie ne terre remanēt inculte.
armenioꝝ: ꝛ regnauit asaraddon
filius eius p eo. Ca. XX

IN dieb⁹ illis egrotauit b
ezechias vsq̄ ad mortē:
ꝛ venit ad eum esaias fi/
lius amos prophetes/dixitq̄ ei:
Hec dicit dñs de⁹: Ꝟcipe domui c
tue. † Morieris enī tu ꝛ nō viues d
Qui puertit faciē suā ad parietē: e
ꝛ adorauit dñm/dicēs: Obsecro
dñe: memēto quō ambulauerim f
coram te in vitate ꝛ i corde pfecto:
ꝛ qđ placitū est coram te fecerim
Flenit itaq̄ ezechias fletu mag/ †
no. Et anteqū egrederetur esaias g
a ¶ Rab. vt ipse sanaret qui pcusserat.
media partē atrij: fact⁹ est sermō
dñi ad eum/dicēs: h Reuertere et
dic ezechie duci popli mei. Hec
¶ Rab. Quasi cuius opera sectaris.
dicit dñs deus dauid patris tui:
a ¶ Ra. Qm ambulauerat coram dño inveri
te ꝛ corde pfecto: ꝛ fecit ꝛ bo placitū fecerat
Audiui oronē tuā: ꝛ vidi lachry p
mam tuam: ꝛ ecce sanaui te. Die k
tertio ascendes templū dñi: ꝛ ad l
¶ Rab. quos nō postulauerat.
dā dieb⁹ tuis quindecim annos.

media partē atrij. i. curie dom⁹ regie. b ¶ Audiui ora,
tuā. eam acceptādo. i ¶ Vidi lachry. tuā. i. lachrymas. si
cut dicit Exo. viij. f. Venit musca grauissima ꝛc. i. multitudo
ꝛc. sic in ppposito qz ezechias fleuit fletu magno vt dicit in lra.
k ¶ Die tertio ascen. tem. dñi. sanatus, dicit Rab. Sa.
q̄ illa dies fuit in q̄ exercit⁹ sennacherib fuit pcussus. ꝛ sic eze
chias ascēdit in templū ad reddendū gras de sua sanatione: et
de liberatione ppli sui de manu sennacherib. l ¶ Et addā
die. tuis. xv. an. istud denūciauit ppheta pm ordinē cause
✻ pme: videlicet

Moralit. b ¶ In dieb⁹ il. egro. eze. ꝛc. Scōm docto/ Moraliter
res latinos ezechias de tāta victoria diuinit⁹ sibi data nō red
didit deo gras vt debuit. ppter qđ ifirmitate pcussus fuit. Di
cit aūt Aug⁹. in enchiridion: q̄ de⁹ adeo est oipotēs ꝛ bon⁹ q̄
nō sineret mala fieri nisi ide eliceret bona maiora. ꝛ sic aliqñ
de⁹ pmittit bonos cadere vt resurgāt fortiꝝ in vtute. Sic enī
pmisit moysen ꝛ aarō peccare in aqs Pdictōis. Et hoc mō eze
chiā regē pmisit peccare in victoria a deo sibi data illā pl⁹ de/
bito suis meritis attribuēdo: ppter qđ mori corpaliter deme
ruit: sicut Esaias sibi dixit: c ¶ Precipe do. tue morieꝛ
eni ꝛc. Sed qñ ipe veraciter penituit: sicut dr in tertu. Qui
cōuertit fa. suā ad pa. ado. dñm ꝛc. Sequit: † ¶ Fle/
uit itaq̄ eze. fle. mag. iō secuta est dei misēdia dicentis sibi
p Esaiā: b ¶ Audiui ora. tuā: ꝛ vidi la. ꝛc. Et qz nō solū
cōsecutus fuit a dño corporale bonum sed etiā spuale/subdit:
k ¶ Die aūt ter. ascē. in tē. dñi. p qđ significat ascēsus ad
culmē virtutū. l ¶ Et addā die. tu. xv. an. p quā additio/
nē significat cumulatio meritoꝝ. Sic igit in dict⁹ Ezechias fi
gura fuit cuiuslibz boniviri q̄ dō pmittēte ꝛ diabolo ꝓcurāte
cadit in aliqđ pctm: sz ex dei misēdia resurgit ad maius bonū.
✻ Dis vt ascēdat

a ¶ Afferte massam ficoꝝ. Raba. Verbū sim (vt aiūt hebrei) vlcus sonat nō vulnus: hoc infligit/illud sponte nascit. Mā aqla symmachus ⁊ theodocio aroc interptati sūt: qđ morbū regiū intelligūt: cui ꝓtraria putant vel sumpta in cibo vel appolita corpori q̄cūq; sunt dulcia. Dei ergo potētia mōstrat: dū p res noxias sanitas restituit. Alij sim apostema suspicant: qñ tumēs corpus cocto ⁊ putrescēte pure cōplet. Et iuxta artē medicoꝝ oīs sanies sicciorib⁹ ficis. atq; ꝓtusis in cutis supficiez ꝓuocat. b ¶ Vt vis vt ascēdat. Ra. Dat signū vt sol decē gradibus reuertat. Gradus aūt symmachus intelligit in lineis horologij: in q̄ ita erant extructi gradus arte mechanica: vt p singulos vmbra descēdēs horarū spacia terminaret. Erat hora diei decima qñ hec ppheta regi loquebat. Vis ergo inq̄t vt ascēdat vmbra decē lineis q̄ decente sole sup terrā p boreales plagas vsq; ad orientē qđ subtus terrā q̄tidiana ꝓsuetudine sui cursus erat factur⁹? An vt reuertat vmbra totidē gradib⁹ †Eccl.48.d ꝓuersa retrorsum facie solis: iꝑ oc̄s per australē plagā ad orientē regresso. Nō rex maluit: qz maioris poterat esse miraculi: si sol contrariū suo mori cursum ageret: q̄ si ꝓsueto ꝓcessu incedēs tametsi sup terras elat⁹ ad orientē q̄si secūdi diei mane nulla interueniēte nocte factur⁹ aduolaret. Maz q̄ in insula tyle q̄ est vltra britāniā vel in scytharū finibus degūt: oī estate diebus aliquot vidēt manifeste quō sol ab occidente ad orientē hūilis redeat. Mūq; aūt hi qui interiora austri incolūt vidēt solē p meridianas plagas ad orientē ab occasu redire. Nō signū ⁊ ꝑsentis tpis ⁊ futuri typus erat: vt quō sol reuerteret ad exordium sui: ita ⁊ eçechie vita ad detractatos annos rediret: nobisq; in hebdoade ⁊ ogdoade viuētib⁹ p resurrectionē christi vite spacia ꝓtelent. ¶ Rab. Quidā decē gradus lineaꝝ ad mysteriū christi trāsferūt ⁊ vmbras figurarū in descēsionē christi interptant: p q̄s iterū sol iusticie christus post resurrectionē ascēdit. Primus gradus descēsiōis de celo in angelo fuit: qz magni ꝓsilij nunci⁹ erat. Scōs gradus descēsiōis de angelo in p̄riarchis fuit: qz in oīb⁹ (vt ait ap̄l⁹) ipe opat⁹ est. Tertiꝰ in legis datione: qz in lege ipe est locut⁹. Quartꝰ in iesu naue: vt pp̄m in terrā ꝓmissiōis induceret. Quintꝰ in iudicib⁹: qz eūdē pp̄m p eos ipe regebat. Sextꝰ in regib⁹ iudeoꝝ: qz in eis ipe regnabat. Septimꝰ in ꝓphetis: qz p eos annūciat: Octauus in pōtificibus: qz ipe summ⁹ sacerdos est patris. Nonus in hoīe. Decimus in passione: p hos decē gradus quasi vmbrā legis p̄sce christus descendit: ac rursus post resurrectionē suaz solē iusticie christus per eosdē gradus sursum in celum ascendit: ⁊ omnē illā vmbrā legis veritatis radijs illustrauit.

Decē gradus quib⁹ christ⁹ post resurrectionē ascendit

a ¶ Ra. cū vita regni securitas ꝓmittit.

Sz ⁊ de mānu regi assyrioꝝ liberabo te/⁊ hanc ciuitatē: et ptegā a
vrbē istā ꝓp̄ me ⁊ ꝓpter dauid b
a ꝺuū meū. Dixitq; esaias: Afferte massā ficoꝝ. Quā cū attulissēt c ꝺ
⁊ posuissent sup vlc⁹ ei⁹: curat⁹ ē. Dixerat aūt eçechias ad esaiā Qđ e
erit signū qz dñs me sanabit: ⁊ qz ascēsur⁹ suz die tertio tēplū dñi?
Cui ait esaias: Hoc erit signuz a dño: qđ factur⁹ sit dñs sermonez
b quē locut⁹ ē. † Vis vt ascēdat vmbra decē lineis: aut vt reuertat totidē gradib⁹? Et ait eçechias: facile ē vmbrā crescere decē lineis: nec hoc volo vt fiat: sz vt reuertatur retrorsum decem gradibus. Inuocauit itaq; esaias ꝓpheta dñm: ⁊ reduxit vmbrā per lineas q̄bus iā descēderat in horologio achaz/retrorsum decē gradibus.

c ¶ Quod erit signum quia dñs me sanabit. Hoc petiuit ex incredulitate vel diffidentia: sed magis ex confidentia diuina: ⁊ vt magis appareret eius glia multiplicando mirabilia.

f ¶ Vis vt ascendat vmbra decem lineis. i. ꝓcedat vltra. ⁊ sic habetur in hebreo. Et quo etiam patet q̄ illud horologiū erat ad solem ad cognoscendū horas diei p eius vmbrā. Et dicunt aliqui q̄ due linee faciebant vnā horā. ⁊ ꝑm hoc illa dies artificialis fuit augmentata decē horis. Alij vero dicunt q̄ qualibet linea faciebat vnā horam: sic dies fuit augmentata. xx. horis. x. retrocedendo ad orientē. et. x. redeundo ad locum p̄ristinū. et sic illa dies artificialis fuit. xxxii. horarum: qz ante habebat. x. horas. ⁊ postea duas habuit sole tendente ad occasum. ⁊ hec videtur opinio Dionysij in epistola ad Policarpum. vbi loquens de ista retrocessione solis dicit sic: Sol cum decima hora esset deo p̄cipiēte repedauit ad orientem alijs decem horis designatis: deīde rursus decē horis alijs ad occidentem currente sole. sed et residuis diei duabus horis ⁊c. b

¶ Notandū q̄ iste due figure facte sunt ꝑm vnā viam quam posui Josue decē sz q̄ dies ꝓlongata sub Eçechia fuerat in solsticio hyemali: ⁊ sic breuior die ꝓlongata sub Josue.

✳ f ¶ Vis vt ascēdat vmbra decē lines: aut reuertatur totidē gradibus. Sequit: † ¶ Nec hoc volo vt fiat. Sed vt reuertat retrorsum decē gradibus. istud mirabile signū: p̄figuratio fuit incarnationis diuine. que est factū mirabilissimū. Per decē enim lineas decē ordines significantur electoꝝ ꝑm assignationē aliquoꝝ doctoꝝ. Per nouē enī lineas significantur nouē ordines angeloꝝ ⁊ hominū ad eosdem ordines assumptoꝝ. Per decimā vero lineam significatur ordo decimus sz hominū beatoꝝ: qui tamen nō peruenerunt vsq; ad aliquē ordinē angeloꝝ. Per hoc aūt q̄ sol retrocessit decem lineis: significatus fuit descensus filij dei qui est sol iusticie ad assumendam nostram humanitatē mortalem diuersis ordinibus inferiorem.

Moraliter

✳ In illo tē

¶ Figura ꝑm p̄mā opinionē in q̄ due linee faciūt vnā horā.

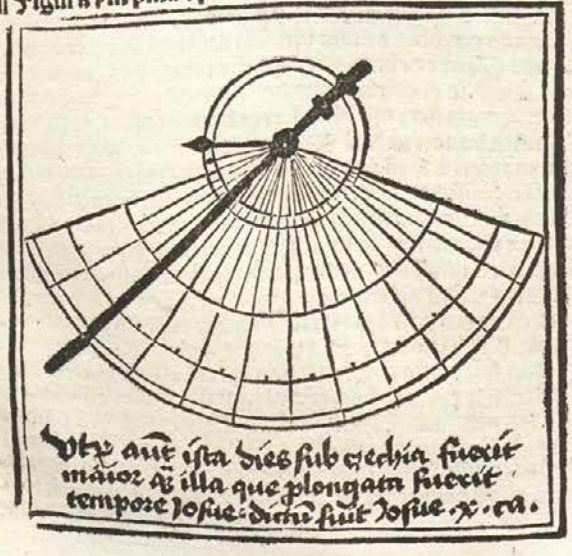

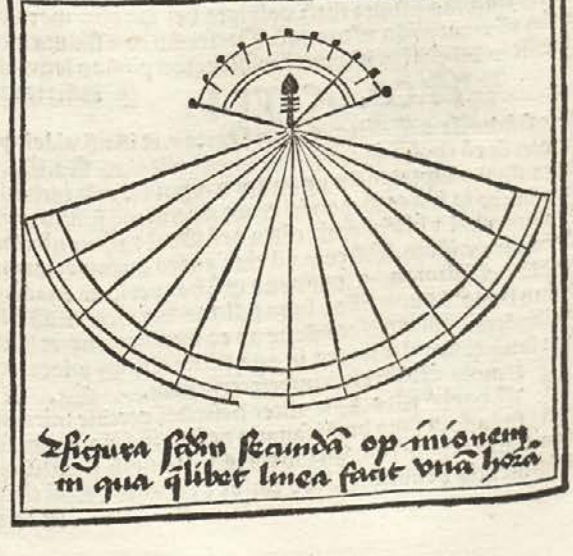

A E a ¶ In illo tpe misit. Rab. Supra legitur q̄ sennacherib rex assyriox cepit ciuitates iuda: z misit hierlm partē exercitus: et cesis per angelū centū octogintaq̄nq; milibus ipse fugit in niniuen. Quo interfecto regnauit asaraddon filius eius p eo. Egrotauit ezechias z recepit pphete nūcio sospitatē. Sole reuerso ad ortū pene dupler dies est factus. Nūc legimus q̄ in tpe illo. i. eodem anno quo hec gesta sunt misit merodach baladan libros z munera ad ezechiā: nō assaraddon de cui⁹ morte vel vita scriptura cōticuit. Exquo perspicuū est aliud fuisse tunc regnum assyriox: aliud babyloniox. Deniq; samariā. i. decez tribus cepere assyrij: iudam postea cepere chaldei quox rex nabuchodonosor. Audierat merodach petitione ezechie ad ortum solē uersum: quē chaldei adorant dumq; regi mortali obsequiū deum suum prebuisse cognouissent: illum adorandum plus homine crediderūt. ¶ Rab. Tradunt hebrei egrotasse ezechiam: quoniā ꝓpter inauditā victoriā z assyrij regis interitū nō cecinerūt laudes dño: quas cecinit Moyses pharaone submerso et Delbora interfecto sisara: et Anna genito samuele: Rursumq; post corporis sanitatem et signi magnitudinē afferri occasionē superbie quā vt dei cultor vitare debuerat: nec monstrare alienigenis diuitias quas deo tribuēte possederat. Exquo iuxta leges tropologie discimus: nō mittēdas margaritas ante porcos. Quid enī fidelis est spiritu abscondit negotia. Quare nō prohibuit dñs ezechiā per pphetā ne ostenderet domus dñi alienigenis: ideo vt nota fierent que erāt in corde eius. i. occulta elatio mentis qua coram dño peccauit: ad noticiā hominū per factum prauī operis perducerēt. ¶ Raba. Hypocrite quoq; post magnas B virtutes decrescūt: quia celari in eisdem virtutibus nolunt: qui dum suasu malignox spirituū iactantie acquiescūt: quasi hostium quo diutius cōgregatū amittant hostibus pandunt. Unde: tradidit in captiuitatē virtutem eox. Gloriā suam paulus testimonium ꝓscientie sue memorat: quia fauorē alieni oris non appetit. Occultanda sunt ergo que agimus: ne hoc in huius vite itinere in caute portātes latrocinantiū spirituū incursione pdamus. ¶ Raba. Tacet de quo verebat offensam: q̄ ostēderet eis cuncta que haberet in potestate sua: inter que p̄cipua erat templi suppellex. b ¶ Letatus est. Rab. Uerba dierū de ezechia aiunt in delegatione principū babylonis qui missi fuerant ad eum vt interrogarent de portento: reliquit eum deus vt tēptaret z nota fierēt omnia que erant in corde eius. Idcirco autem tēptationi relictus est: quia post tantā victoriā z solis regressum z congratulationem regni potētissimi cor illius elevatū est. Deniq; in eodem volumine scribit de ezechia: Egrotauit ezechias vsq; ad mortē: et oravit ad dominū z exaudiuit eum: z dedit ei signum sed nō iuxta beneficia retribuit: quia exaltatū est cor eius: z facta est contra eum ira z cōtra iudam z hierusalē. Et item humiliatus est postea eo q̄ exaltatū est cor eius tam ipse q̄ habitatores hierusalē: z id circo non venit ira dei super eos in diebus ezechie. Letatus est ergo in aduentu legatox z datione munerū: z congratulatione sanitatis sue: ostenditq; eis domum aromatum ꝛc. Non fuit verbū (quod apud hebreos pro re frequēter accipitur) quod nō ostēderit eis in domo sua et in omni potestate sua. Unde dei ira iustissima: quoniā non solū thesauros

Esa.15.a Judit.4.c. 1.Re.4.c

Tropo. Mat.7.a Ezech.44.c

Dē.78.g Rom.9.a.

a †In illo tēpore misit be- a b
a ¶ Rab. nabuchodonosor ſm hebreos.
rodach baladan filꝰ baladan rex babyloniox litteras z munera ad ezechiam. Audierat enim q̄ egrotasset ezechias. c
b Letatus est autem in ad- d
uentu eox ezechias: et e
c ostendit eis domum aro-
a ¶ Ra. thesauros auri z argēti.
matum: z aurum z argē-
a ¶ Rab. odoramenta.
tum et pigmenta varia:
¶ in hebreo oleū bonū.
vnguēta quoq; et domū
¶ gaze.
vasorum suox: z omnia que habere poterat i the- f
a ¶ nō fuit als q̄ nō mōstrasset
sauris suis. Non fuit verbum quod nō ostēderet eis ezechias i domo sua et in omni potestate sua. Uenit autē esaias pphe f
ta ad regem ezechiā. Dixitq; ei: Quid dixerunt s
viri isti: aut vnde venerūt ad te: Cui ait ezechi-
a ¶ Rab. cū supellile legēdum.
as. De terra longinqua b
a ¶ Ra. q̄ in orbe potētissima est
venerūt ad me/ de bābylone. At ille respondit: e
Quid viderūt in domo tua: Ait ezechias: oīa q̄cūq; sunt in domo mea viderunt: nihil est enī q̄ nō monstrauerim eis in thesauris meis. Dixit ita q̄ esaias ezechie: Audi sermonē dñi: Ecce dies t
venient: et auferent oia que sunt in domo tua: et
a ¶ nō tuo sed patrū laboze q̄sita
que condiderunt pātres tui vsq; in diem hanc/ in babylonem. Non remanebit quicq; ait dominꝰ: Sed et de filijs tuis qui k
egrediētur a te quos generabis tollētur et erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit ezechi l
as ad esaiā: Bonus est sermo domini: quez locutus est. Sit tantū pax et veritas in diebus meis. Reliqua autem sermonum ezechie/ z oīs fox-

lum thesauros suos atq; palatij sed et templi ostēdit: q̄ certe fuit potestatis eius de cuius valuis atrij laminas ante iā tulerat. c ¶ Domū aromatū. Rab. Quida sepulchra regum opinātur que aromatibus plena erant: quia corpora regū antiquitus vnguentis condiebant. Alij magis cellam aromatū in templo dñi fuisse intelligūt: vbi recondebant odorifere species ex q̄bus fiebat thymiama quod in templo dñi offerebat. d ¶ De terra longinqua. Rab. Quasi dicat: Quāto terra longior vnde venerūt: tanto ego gloriosior ꝓpter quem venerūt. e ¶ Ad me. Debuerat dicere ad glorificādum deū pro signi magnitudine.

C †Esa.39.a.

Nico. de lyra

Diuisio

✠ a ¶ In illo tēpore. Hic consequēter reprimit insurgens elatio. z primo ipsa elatio describit. et secūdo reprimit ibi: Uenit autē Esaias. Circa primū sciendū q̄ babylonij erant intenti circa cursus siderum. vnde z astronomia primo fuit inuenta in chaldea ſm aliquos: cuius metropolis est ciuitas babylon. z ideo quādo perceperunt retrocessionē solis predictā contra cursum nature: fuerūt solliciti querere qualiter hoc accideret. z cum audissent q̄ hoc fuerat in saxatione ezechie: de cōsilio sapientū rex babylonis: b ¶ Misit ad ezechiā munera. in signum reuerētie, c ¶ Et litteras. ad sciendum de illa retrocessione solis mirabili. et hoc est quod dicit. ij. Paral. xxxij. q̄ nuncij regis babylonis missi fuerant ad eum vt interrogarent de portento quod acciderat super terram. d ¶ Letatus est autē in aduentu eorum ezechias. letitia inepta procedente ex elatione: eo q̄ tantus rex z de tam lōginqua terra mississet ad eum nuncios z munera. e ¶ Et ostendit eis domū aromatū et aurum ꝛc. D
Dicit Rab. Sa. q̄ non solum ostendit eis ea que erant in thesauris suis et in domo sua: sed etiam ea que secretissime z reuerentissime seruabātur in templo scz unctionem regum z pontificum: et tabulas testimonij et legē: que nullo modo erant gentibus ostendenda. z hoc notatur cum dicitur: Et in omni potestate sua. Sequit: f ¶ Uenit autem esaias. Hic consequēter describitur predicte elationis z transgressionis reprehensio/ cum dicit: g ¶ Quid dixerunt viri isti ꝛc. nō quesiuit hoc ex ignorantia quia totum erat sibi a deo reuelatū: sed vt ex responsione ezechie cōuenientius argueret eum. h ¶ De terra longinqua venerunt ad me. q̄si dicat hoc fuit mihi ad magnam gloriam: z ideo ostendi eis regni mei magnificentiā. i ¶ Ecce dies venient: z auferent om-que sunt i domo tua ꝛc. istud fuit completū quando nabuchodonosor oīa preciosa transtulit de hierusalem in babylonē. vt habetur infra. xxv. ca. k ¶ Sed et de filijs tuis qui egredietur a te quos genera. ꝛc. istud fuit impletum in Daniele et socijs suis qui fuerunt de semine regis iude educti in babylonem et nutriti et eruditi vt possent stare in palatio regis babylonis: vt habetur Danielis. j. l ¶ Dixit ezechias ad esaiaz: bonus est sermo domini: quem locutus est. penituit enim et sic acceptauit domini sententiam supra se et regnum suum. ꝓpter quod et pena ista non fuit inducta temporibus suis: sed fuit dilata vsq; ad tempus ioachim et sedechie. quod cum sibi dictū fuisset per Esaiam dixit: Sit tm̄ pax z veritas in dieb⁹ meis. Sequitur:

✠ Et quomodo

a ¶Et quo fe. piscinā ⁊ aq̄. et in. aq̄s in ciuitatē. De hoc hr̄ pleni us. ij. Paral. xxxij. vbi dr q̄ ß fecit eze chias vt reges assyrioꝝ veniētes ꝓtra hierlm paterent defectū aq̄ in obsidio ne si venirēt ad obsidēdū eā.

¶In ca. xx. vbi dicit in postil. Dis vt ascendat vmbra: id est vt ꝓcedat vltra.

a titudo ei⁹/ ⁊ quo fecerit piscinā ⁊ aqueductū: et introduxerit aq̄s in ciuitatē: nonne hec scripta sūt in libro sermonū dieꝝ regū iuda:

Additio. Circa hoc signū factum Ezechie ꝓut hic in postil. exponit. ⁊ est cōis expositio doctoꝝ: multa pñt ꝓsiderari admiratiōe digna. ꝑmo q: lz oīa vera mi racula nō pñt nisi potētia dei infinita ꝓduci. vñ Aug. ad Do lusianū. In reb⁹ mirabilit factis tota rō facti est potētia faciē tis: tñ q̄dā miracula p cōpationē ad facultatez nature dicunt alīs maiora: vñ int oīa miracla q̄ a deo tā in vete. q̄ in nouo testa. facta legūt: sūmū gradū tenēt illa q̄ nullo mō natura fa cere pōt/ vt sūt retrocessio solis. ⁊ glificatio corpis hūani. Mā resuscitatio mortuoꝝ: seu illūinatio cecoꝝ a natiuitate: lz mag sint miracula: nō tñ attingūt sūmū gradū p̄dictū. Pōt etiā na tura vitā introducere de nouo ī corpe vitā nō ꝓnte: lz nō in cor pe tā mortuo. Pōt etiā ꝓstare visū lz nō ceco: vt lati⁹ declarat sctūs Tho. ꝑma pte. q. cv. ar. vlt. in cor. q̄stiōis. Miracli Ezechie

Mirādū ḡ ē q̄re de⁹ voluit miraculū i sūmo gradu exercere. s. retrocessionē solis circa sanationē Ezechie: vbi videbat sufficere vnū de mi nimis. ß eni signuz petiuit ezechias solūmō vt certificaret de sanatiōe sua. ⁊ q̄ ascēderet in die ētia ad domū dñi: vt exꝑsse ptz ī lra. Cōfirmat hec rō: Mā ꝑm doctores *miracula* p ꝓm facta p trāsmutatōez corpoꝝ inferioꝝ nō ita euidēter oñdebāt ipi⁹ diuinitatē: sic miracula p ipm facta p trāsmutatōez cursus celestiū corpoꝝ q̄ a solo deo imobilit sūt ordinata: sicut fuit in obscuratiōe solis tpe passionis xp̄i: ꝓut tradit sctūs Tho. in .iij. pte. q. xliij. arti. ij. in cor. q. vbi allegat Diony. ß dicētē: sz in ß casu. s. in sanatiōe Ezechie nō req̄rebant talia miracula si eri q̄ sufficerēt ad oñdēdū sufficiētē diuinitatē xp̄i. Preterea ille tenebre q̄ facte sunt in vniuersa terra tpe passionis xp̄i: vt Luc. xxiij. testāte Diony. in epla ad Policarpū q̄ in ß tēpe in egypto existēs inspexit: causate fuerūt ex vera eclypsi ꝓcedēte p interpositiōez lune inter terrā ⁊ solē. Cōtra qō arguit Ori genes sup Matthēū: in noīe q̄rūdā filioꝝ hui⁹ seculi dicens: Quō hoc factū tā miraculosum nemo Grecoꝝ aut Barbaro rū scripsit. Ad qō rñdet p doctores: q̄ astrologi vbiq̄ terraꝝ tūc tpis existētes nō sollicitabant de obseruāda eclypsi: q: tūc nō erat ꝑm eoꝝ cōputū: sed illā obscuritatē ex aliq̄ impssione aeris putauerūt accidere: sed in egypto vbi raro nubes appa rēt, ꝓpt aeris serenitatē sollicitus fuit Diony. ⁊ socij ei⁹: vt cir ca illā obscuritatē sollicite attēderēt. Ex q̄bus in ꝓposito mul toꝝ admirādū est quō astrologi vbiq̄ terrarū dispsi videē tes vnā diē excedere p viginti vel saltē decē horas mēsurā cō suetā hoc nō scripserūt: qō nō solū de astrologis: sed etiam de simplicibus regib⁹ vel ꝓncipibus mirādū est hoc in chronicis nō scripsisse: ꝑsertim q: ꝑm opinionē cōmunē: postq̄ illa dies trāsiuerat. x. horas artificiales. ⁊ sic sol nō distabat ab occasu nisi p spaciū duarū horarū artificialiū: tūc retrocessit ỳsus ori entē p spaciū. x. horarū ꝑm q̄sdā: ꝑm ꝙ alios p viginti. et sic oportet dicere q̄ ꝑm vtrosq̄ in eadē die sol bis attigit lineam meridianā: semel. s. in cursu suo naturali. ⁊ scdo in cursu retro grado: q̄ q̄dē mutatio nō solū valde mōstruosa et insolita: sed etiā patētissima nedū a sapiētib⁹ sed etiā a rudib⁹ agricolis ne cessario sentiret: ⁊ sic nulla videt rō excusans talē ꝓscriptōez. Nec valet dicere q̄ babylonij q̄ erāt intēti circa cursum sideꝝ q̄ ceperūt retrocessionē solis p̄dictā ꝓtra cursuz nature fue rūt solliciti q̄rere q̄liter ß accidera. Et cū ß audissent q̄ ß fue rat in sanatiōe Ezechie de ꝓsilio sapiētū rex babylōis misit ad Ezechiā munera ⁊ lras ad sciēdū de illa retrocessiōe solis mi rabili ꝓut postil. dicit. ī. q̄ tñ nō videt ad tollēdā hmōi admi ratiōez sufficere ex trib⁹. Primo q: vt dictū est: tāta mutatioꝝ tā lōga ⁊ euidēs ⁊ insueta nō solū ab astronomis erat sentiē da. sz etiā a vulgarib⁹ q̄buscūq̄ vbiq̄ ẽrarū existētib⁹: nō tñ le git de aliq̄ q̄ de ß tractasset sidera inuestigādo: seu rerū gesta narrādo nisi solū de rege babylonis. Scdo q: chaldei q̄ erāt totaliter ifideles lz audirēt q̄ ß fuerat factū tpe sanatiōis Eze chie: nō tñ habebat rōnē cogētē ipos credere q̄ hec mutatio haberet respectū singularē ad Ezechiā sic vt, q̄t ipm Ezechiā fuisset factū: nā sicut ß ꝓtigerat in horologio achaz hierosoly mitano: pari mō ⁊ forma fuit in horologio: vl in alīs instris horarū in babylonia ⁊ vbiq̄ terrarū: ⁊ sic nō cogebāt babylo nici credere ß fuisse factū, ꝓpt aliquā psonā singularē ex, pul dētia diuina: sz pot⁹ ꝑm suā infidelitatē ß credidissent fuisse ex aliq̄ cau aliq̄ cā sibi occulta casuali seu naturali: sit de pharaōe ⁊ palestinis legit. ⁊ de alīs ifidelib⁹: q̄ nō attribuebāt illa q̄ videbāt ꝓ seu ꝑter cursū nature fieri dine potētie neq̄ ꝓuidētie: vt ptz Exo. viij. ⁊ ix. et. s. Re. vj. Tertio q: ex augmto. x. vl. xx. ho raz ī vna die ꝑter cursū solitū necesse est vt ꝓtingeret magni errores ī cōputatōe celestiū motuū: q̄ q̄dē mēsurāt ⁊ certificāt p motū solis diurnū: sz nō legit q̄ ꝓcepis sent astrologi q̄ ꝓtēplāt sidera: cōputāt mēses: vt dr Esa. xlvij. Nec etiā ī eoꝝ cōputū de eclypsib⁹ ꝓiunctōibus seu oppositōib⁹ planetaꝝ postea aliq̄s error notabil⁹ successit: qō tñ necio cōti gisset tot horę fuisset augmētate ī vna die ꝑter cursū solitū na turalē ⁊ ipi nō ꝓcepissēt: q̄ oīa sūt manifesta cuicūq̄ ī illa arte aliq̄lit ꝓto. Si āt obꝺiciat ꝓ p̄dicta. dicēdo q̄ ex statiōe sol sub Josue: vt hr̄. s. Josue. x. pñt seq̄ silia icōueniētia. Pro q: de⁹ fec̄ ibi vnū de sūmis miracl⁹ vbi suffecisset min⁹. Scdo q: ne mo astronomoꝝ illā statōez scp̄sit nec ide fuit secut⁹ error ī cō putū. Dicēdū ad ꝑmū q̄ illō ß Josue factū fuit ad magnā glo riā dei q̄ volebat ī ꝓspectu gētiū magnificare totū pplm isr̄liti cū ī ingressu cre. Et etiā ꝓlōgatio illi⁹ diei fuit vtil vel q̄si necia ad vltionē de inimicl. eo q̄ nō sufficiebat ad ß illō modicū qō restabat ō die naturali: nihil āt istoꝝ ꝓtingebat ī sanatōe Eze chie: ꝑsertim ī certificādo eū solū ō sua breui sanatōe. Ad secū dū ꝙ dicēdū q̄ tpe Josue nōdū erat ars astronomie inuēta: qō ptz ex ß: nā Ptholeme⁹ philadelph⁹ q̄ fuit ipi⁹ ꝓncipalis in uestigator ⁊ iuētor: nō allegat de inuestigatiōib⁹ antiq̄s nisi tm a trecētis ānis fere añ eū: vt ptz in q̄rto sui almagesti et ī alīs locis eiusdē libri. Sz ꝓstat q̄ ptholeme⁹ ille fuit tpe Machabeo rū q̄ fuerūt p⁹ Josue q. dcccc. ānos fere. ⁊ sic cū tūc. s. tpe Josue nō eēnt tales inuestigatores sideꝝ nec cōputatores cursuū cele stiū nō erat ibi loc⁹ notādi nec errādi ī talib⁹ cōputis: secus de tpe Ezechie q̄m iā icipiebāt hoīes inuestigare ⁊ cōputare cursū sideꝝ: vt ptz ex ꝙbis Esa. xlvij. supi⁹ allegatis. Sz ad p̄dictas admiratiōes tollēdas ⁊ vitatē lr̄e, ꝓut sane sonat, pse q̄ndā alīt videret dicēdū: vñ absq̄ alia temeraria assertōe ⁊ salua semp sctoꝝ doctoꝝ aucte ß signū ꝑm, ꝓriā significatōez lr̄e: necnō ⁊ rōnis ꝓuenientiā nō fuit factū ī corpe sol: nec ī ipi⁹ cursu natura li: neq̄ ī oīb⁹ radijs a sole p orbē, ꝓcedētib⁹: sz tm̄ ī radijs sola rib⁹ q̄ horologiū achaz tāgebāt. ⁊ ī vmbra ipi⁹ horologij a ra dijs solarib⁹: ⁊ ĩterpositōz corpis opaci eiusdē horologij cāsa ta. vñ lz ß fuisset tātū miraculū q̄ ñ nisi ꝓtute dīna fieri possit: nō tñ attigit sūmū gradū miraculi. s. dictū, put ptz ituēti distin ctōez graduū miracloꝝ quā sctūs Tho. ponit ꝑma pte. q. allega ta. ⁊ eo. ar. ī cor. q̄stiōis. Pro cui⁹ declaratōe attēdēdū ē q̄ in horologio achaz mēsurabāt distinctiōes horaz p ertēsionē li neaz vmbralīū q̄ iugūt radijs solarib⁹ sic ī mīt instris astro logicl artificialr ß ꝓsueuit fieri: ī q̄ mēsuratōe. xij. horę artifici ales distiguebāt p. vij lineas vmbrales ī ipo horologio assig tas: dispo suit tñ de⁹ miracloſe q̄ sole icedēte cursu suo absq̄ aliq̄ variatiōe seu retrocessiōe radij solares ī horologio achaz tm̄ ⁊ nō alibi retrocesserūt p. x. gradus ⁊ iterū reuersi sūt p ali os. x. gradus. Jn q̄ q̄dē retrocessione radioꝝ ⁊ eoꝝ reuersiō ne illa dies nec fuit maior vel minor solito: nā motus solis nō fuit in aliq̄ variatus a cursu suo naturali: vt dictū est: nec etiā radij eius vniuersales: sed tm̄ radij solares qui in horologio achaz ꝓtinebant, put finaliter imaginari pōt in p̄senti figura

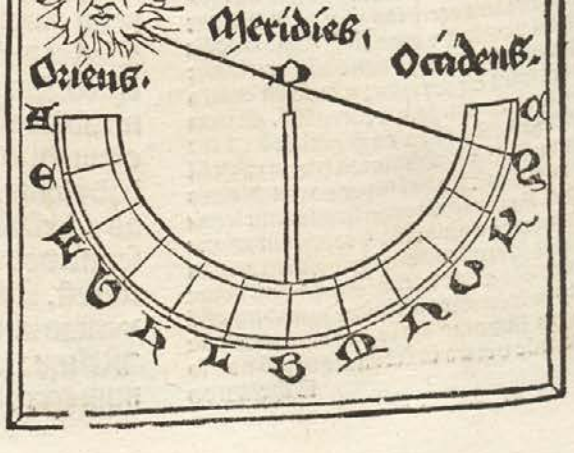

A In qua figura horologiū achaz cōponit ex quadā colūna perpendiculariter posita sup basim oriçontis eque distantē que quidē colūna.d.b.ꝛ basis sit.a.b.c. et sit.a.ps orietalis.c.ꝑo occidētalis.distinguaꝫ etiā ꝑdicta basis per.xij. lineas: quarū sex sunt a parte orietali.ꝛ alie sex a parte occidētali: sic vt attingente vmbra radio solari imediate continua ad lineā.d.q. versus occidentē sit ꝑma hora artificialis diei.deinde accedē te ad lineā.d.p.sit scōa hora.ꝛ sic ꝓgtervsq; ad lineā.d.b.vbi sunt sex hore artificiales.ꝛ per cōsequēs meridies vlteri⁹ tendente ad occasum ꝛ accedēte vmbra cū radio solari ꝓtinua ad d.l.q̄ est ꝑma linea a colūna versus orientē erit.vij.hora ꝛ sic ꝓgter vsq; ad.d.a.vbi erit.vij.hora: supponaꝫ q̄ q̄ a tpe quo hoc signum fuit factū fluxerūt.x.hore artificiales ipius diei: ꝛ remanebūt due hore trāseunde: vñ ꝛ ꝓtinc radius solaris similiter ꝛ vmbra ei cōtinua fuisset linea.d.f. que decima linea est a linea.d.q.que significat ꝑmā horā: vñ ꝛ vlterius sole tendente ad occasum ille radius cū vmbra sibi cōtinua successiue attingeret ad quintā: deinde ad sextā in cōplementū.xij.horā cursu naturali assueto: supponaꝫ tm̄ q̄ deo mirabiliter operante: licz sol suo cursu solito tenderet in occasum. radius ꝥo solaris in horologio achaz singulariter exist⁹ retrocessit a linea.d.f. ꝑdicta vsq; ad lineā.d.g.ꝛ ꝑgr in.d.h.ꝛ sic successiue donec attingit lineā.d.q.et inde reuersus est radi⁹ solaris cū vmbra sibi ꝓtinua a linea.d.q.vsq; ad lineā.a.d.vbi cōcurrit cū radio solari cursu suo naturali icedēte: q̄ quidē retrocessio ꝛ reuersio nō ampli⁹ durauerūt q̄ per duas horas.et sic simꝫ terminarek dies artificialis cū retrocessione ꝛ reuersiōe radij solaris ꝛ vmbre.ꝛ sic illa dies in toto orbe nec fuit maior nec minor solito: nec etiā in horologio achaz: reflexio tm̄ radiorū solariū seu retrocessio: silr ꝛ eoꝝ reuersio fuerūt tm̄mō in horologio achaz supnaturaliter facte ꝓut fuit ꝓtactū. hanc expositionē ꝓtestaꝫ Ysa cū dicit: Dis q̄ ascēdat vmbra decē lineis ant reuertaꝫ totidē gradibus q̄ fuerūt ꝑba Esa. dātis optionē Ezech. circa hoc miraculū vbi nō dixit nisi solū de vmbra si vellet q̄ tenderet cursum suum vel retrogradereꝫ ꝛ nihil dixit
B de sole. Similr patz in respōsione Ezech. vbi dixit: Facile est vmbrā crescere decē lineis: nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertaꝫ retro: sum.x.gradib⁹: hoc est dicere q̄ nō esset tam euidēs miraculū si cursu suo. s. velociori vmbra incederet: sed voluit q̄ retrocederet. ꝛ ptz q̄ in hac respōsione nulla fit mētio de sole: sed tm̄ de vmbra a sole ꝛ columna horologij causata. Hoc idē ptz in executiōe vbi dr: Et reduxit vmbrā per lineas q̄bus iam descēderat in horologio achaz retrorsum.x.gradibus vbi nulla fit mētio de sole: sed tm̄ de vmbra vt dictū est. Hoc idez ptz Esa.xxxviij. vbi de hoc agit: vbi. s. dr: Ecce ego reuerti faciā vmbrā linearū ꝑ quas descēderat in horologio achaz ꝛc. vbi tm̄ de vmbra fit mētio. Nec obstat q̄ sequit: Reuersus est sol.x.lineis: q: statim subdit: In lineis q̄dē descēderat ad denotandū q̄ sol in suo cursu nō descēderat sed tm̄mō in illis gradib⁹ achaz. Sepe etiā in scriptura dr aliq̄d de sole q̄ non verificaꝫ de corpe suo sed de radijs ei⁹ sicut Jone.iij.c. Percussit sol sup caput Jone.i. radi⁹ solis. Cōfirmaꝫ etiā hec expositio ex hoc q̄ legit circa miraculū factū Josue de statione solis: Josue.x. nā vbi dr in trāslatiōe nr̄a: Nō fuit antea nec postea tā lōga dies obediēte dño voci hoīs. in hebreo dr: Non fuit añ nec post sicut dies illa ꝛc. vbi videt q̄ negat silitudinē illi⁹ diei nō ꝑm longitudinē: sed in ꝑ q̄ deus ꝓdescēdit depca tioni hoīs in tāto miraculo q̄ nō esset verū si ꝓdescēdisset voci Esaie seu Ezechie in silr ꝛ etiā in maiori: maior enī eēt retrocessio solis q̄ eius statio: sicut magis ꝓtradicit vni motui motus ꝓtrarij ipius q̄ quies. Facit etiā ad hoc q̄ habet.ij. Paral.xxxij. vbi de hac materia tractās dicit q̄ ꝑncipes babylonis missi fuerūt ad eū scz Ezechiā vt interrogarēt de portēto q̄ acciderat sup terrā. nō enī dixerat de portēto q̄ acciderat in sole seu in mūdo: sz solū dixit sup terrā: q̄ dz referri ad terrā iude vbi ꝛ Ezechias: alis nō oportebat q̄ reqrerent eū si in toto mūdo cōtigisset. ꝛ sic habet ꝓpositū.

Replica. In ca.xx. vbi postil. exponit miraculū ꝛ signū datū Ezechie ꝓut cōiter hoc doctores exponūt. Burgē. fimbrias suas magnificat ꝛ dilatat admirādo. Primo nitit q̄rere rōnē q̄re deus facit maximū miraculū ꝓpter sanationē Ezechie cum vnū de minimis suffecisset. In hac admiratiōe Burgē. ꝑmo peccat: q: ꝓtendit oīm rerū q̄rere rōnes. ꝛ hoc ꝑm Arist. est micologia: ꝑsertim miraculoꝝ rationē quoꝝ rō nō est nisi diuina volūtas. cui⁹ causa ꝛ ratio q̄ri nō debet vt vult btūs Aug⁹. xxi. de ciui. dei ca.vij. Secūdo admiraꝫ vehemētius si tale miraculū ponit factū in retrocessione solis. ꝛ quō astrologi nō ꝓceperūt. ꝛ si ꝓceperūt quō nō reliq̄rūt in scriptis suis. ꝛ quō error nō in cōpositis cōtigisset: sed verū admiratiōes iste locū habēt tpe Josue in solis statione. sicut eclypsi tpe passiōis xp̄i. Burgē. aūt putās velle hāc difficultatē euadere dat differētiā inter miraculū factū tpe Josue ꝛ illud: dicēs ad ꝑmū q̄ illud est factū ad magnā gloriā dei. ꝛ fuit necessariū ꝓpter vltionē de inimicis. In isto aūt nec fuit magna dei glia: nec singularis victoria: sz solū sanatio Ezechie: ꝛ ꝓlongatio suevite. Ad scōm de astrologis dicit q̄ tpe Josue nondū erat ars astronomie inuēta ꝛc. sed ista videnꝫ frustra dicta: ꝑmum q: istud signū videt plus ꝓtinere ad dei gloriā q̄ illud tpe Josue. Mā ꝛ si tunc facta est vltio de hostibus ppli: nūc aūt facta est vltio de blasphematorib⁹ dei. et si tunc facta sit debellatio ciuitatis ꝓphane: nūc defensio ciuitatis sancte. ꝛ si tūc debellati sunt reguli ꝑ gladiū: nūc debellatus est sine gladio monarcha oppressor oīm regnoꝝ: nec vez dicit Burg. q̄ istud signū ꝓtineat ad solā sanationē Ezechie. dicit nāq; in lra. Hoc erit signū q̄ dñs facturus est sermonē quē locut⁹ est. sermo enī dei hic allegat⁹ ponit in eodē ca. cum dicit: Audiui oronē tuā ꝛ vidi lachrymā tuā. ꝛ ecce sanaui te: die tertio ascēdes templū dñi ꝛ addā dieb⁹ tuis q̄ndecim annos: sed ꝛ de manu regis assyrioꝝ eruā te. ꝛ ciuitatē hāc ꝛ ꝑtegā vbem istā ꝛc. Ex̄ apparet q̄ minimū in hac re fuit sanatio Ezechie. nā illa fieri potuisset minore virtute q̄ diuina: alia autē nō nisi dei virtute fieri potuerūt. s. incineratio corpoꝝ armis ꝛ vestib⁹ illesis ꝛc. Istud etiā signū fuit magis necessarium ꝛ vtile q̄ illud. Mā aliter potuit fieri vltio de hostib⁹ q̄ ꝑ stationē solis: potuit enī fieri in nocte sicut tpe Gedeonis de quo Judicū. vij. In hoc aūt inopinabili ꝛ cūctis stupendo negocio necessariū fuit vnū de maximis fieri signis: ꝛ potissimū pro cōuersione ppli ꝛ fidei reparatiōe. Achaz enī pessim⁹ omnem ppm̄ induxit ad idolatriā. iij. Reg. xvi. Ezechias filius eius optim⁹ ppm̄ reduxerat in pte ad cultū veri dei. Ad auctoriçandū igit hanc difficilē reductionē vtile fuit: imo pernecessariū fieri aliq̄d magnū signū: cuius dicti veri silitudo accipit a blasphemia rabsacis ꝛ regis assyrioꝝ. ꝛ. ca. xviij. ꝛ xix. vbi dr: Nō vos seducat Ezechias: neq; fiduciā vobis tribuat sup dñm dicēs: Eruēs liberabit nos dñs. ꝛ nō tradet ciuitas in manꝰ regis assyrioꝝ: nolite audire Ezechiā ꝛc. Ecce nunq̄d in his angustijs pp⁹ fuit cōfortādus in fide Ezechie ꝛ aliquo maximo signo cōfirmādus cōtra talē diaboli ꝛ instrumēti eius ꝑpulsum: q̄ ocs difficultates tpe Josue nō erāt: nā ei⁹ pp⁹ fuit in deserto ꝑ mirabilia signa firmatus: vt ptz in fine Deut. ꝛ in lib⁹ Josue ꝑ totū: etiā pp⁹ fuit multus potēs se defendere ꝛ hostes ꝓpetere ꝺ cōi cursu sine notabili signo. hic aūt pp⁹ fuit pauc⁹ a fide auersus ꝛ nouiter in pte reduct⁹. et fortissimis hostib⁹ impedit⁹ que oīa patēt ex hoc loco q̄rti libri ꝛ xxij. scōi Paral. Scōm etiā dictū Burgē. q̄ scz tpe Josue ars astronomie nōdū fuit repta est irrōnabile: nā Josephus dicit Abraā in egypto docuisse astronomiā: vt ptz in correctorio vltimo Gen. xiij. ꝛ scholastica hystoria habz q̄ Cham filⁱ Noe: alio ꝺo noīe coroastres: cū regnaret in thracia inuenit artē magicā ꝛ septē liberales artes scripsit in. xiij. colūnis: in septēneis cōtra diluuiū aque. et septē latericijs cōtra diluuiū ignis: vna autē artiū liberaliū scitur esse astronomia: ꝓterea in theorica planetaꝝ dicit: Cōpositores tabularū sup arim dicuntur fuisse nemroth hermes iconius ptolemeus albatogni algoriſm⁹ albumasar: nō igit ptolemeꝰ fuit artis inuentor: qz Arist. lōge eo prior facit mētionē de illa arte: q: ꝑmo metaphi. ꝛ xij. metha. adducit auctores illi⁹ suis tpis eudoxū calippum q̄ scripserūt de motib⁹ planetaꝝ: eclypsis solis. ꝛ lune passionibus vñ ex scriptis ꝑmoꝝ ꝓculdubio alfontius traxit differētias ꝛ distātias eaꝝ additionē ꝛ diminutionē lune ꝛc. ꝓut in tabula sua cōtinentꝫ. Stant igit ꝛ manēt admirationes mote de signo stationis tpe Josue. ꝛ retrogradationis tēpore Ezechie. Sed Burgē. ad modū ismael se erigit cōtra oēs nulla fretus auctoritate siue scripture fundamēto: dicit enī in hoc signo solē nō retrocessisse: nec diē fuisse longioꝛē: nec breuioꝛē solito. ꝛ dicit signū illud solū fuisse ad causandā vmbrā in horologio achaz ꝑ interpositionē corpis opaci vt inter radiū solis ꝛ planiciem horologij. ꝛ imaginaꝫ hic chymerā ꝛ aureos mōtes. Sz ex ꝑ mō dicēdi plura ꝓtingūt inconuenientia. Primū q: snie scōz doctoꝝ sine rōne ꝺ irie ꝑsumit. ꝛ qō i positilla declināte aliq̄n sniam doctoꝝ ex magna rōne valde cōiter redarguit ꝑ hic ꝛ alibi ex sola fātastica imaginatōe facere nō erubescit. Scōm icōueniēs: q: Bur. coincidit i pfidiā appollinaris q̄ redarguit diuin⁹ Diony. aucte apli Pauli epla sua septima missa Policarpo: vbi sctūs Diony. exprimesse ponit solē retrocessisse ꝛ diē fuisse triplicatū. ꝛ q̄ sacerdotes persaꝝ in suis memorialib⁹

Josephus

Primū inconueniens

Secūdū

E memorialib⁹ faciũt recordatõez de die triplicato solis. qñ istud miraculũ fuit factũ: vñ appet ꝙ sctũs Diony. viderit libꝛos antiq̃ qs Bur. ignorauit. ¶ Tertiũ incõueniẽs: qꝛ btus Aug. scdo libꝛo de mirabilib⁹ sacre scpture ca. iiij. dicit illd miraculũ vere in sole factũ: imo amplius ꝙ nõ mõ in sole: sz etiã in luna ⁊ in ceteꝛ lumiarib⁹ celi. Mã stãte sole sub Josue stetit et luna ait: reddẽs rõnẽ: ne inãt meat⁹ luminũ incõuenienẽ turbaret: q̃ rõ tenet de ceteꝛ lumiarib⁹ sicut de luna: sicq̃ sicut steterũt oĩa lumiaria stãte sole sub Josue: ita ⁊ sub eçechia retrocedẽte sole cetera lumiaria retrocedebãt. ⁊ ita ĩ cõpotis motũ nõ potuit fieri erroꝛ. ꝓut replicat Burg. qꝛ siue stãdo siue retrocedẽdo sp remãsit idẽ aspect⁹ coꝛpoꝛ celestiũ iter se: qõ ꝓbat beat⁹ Aug⁹. ꝙ cõputũ circuloꝛ a ꝓncipio mũdi vsq̃ ad tpa ⁊ motẽ Danichei vbi. s. ¶ Quartũ icõueniẽs: qꝛ Bur. fũdat suã imaginatõez sup ipossibili: ꝙ videlz causatio vmbꝛe in hoꝛologio achaz attẽdat penes hoꝛas eqles ⁊ artificiales. Cũ enĩ sol mouet ⁊ eq̃lr ⁊ vnifoꝛmiter ⁊ linee ĩ hoꝛologio sint fixe et ꝓmanẽtes sp causabit vmbꝛas ꝑm hoꝛas eqles q̃ sũt hoꝛe diei naturalis. ⁊ ille cũ artificialib⁹ nũq̃ coincidũt nisi ĩ vtroq̃ pũcto eq̃noctialis alias artificiales hoꝛe singlis dieb⁹ breuiarẽt vel lõgarent. iõq̃ nõ est instr̃m imaginabile in q̃ ꝙ vmbꝛa solis recipiãt hoꝛa ineq̃les nisi mediãte ꝓpẽdiculo qõ cadit non ꝑm motũ solis cũ nõ sit fixũ: sz ꝑm volũtatẽ capiẽtis vmbꝛã: qꝛ põt eodẽ mõ cadere nulla luce solis existẽte in nr̃o hemisperio. ¶ Quintũ incõueniẽs. qꝛ Bur. ꝑm modũ suũ fantasticũ ponit multa miracula vbi vnũ sufficit: qõ est ꝺ btm̃ Aug⁹. de mirabilib⁹ sacre scpture: sola enĩ retrocessio miraculosa coꝛpoꝛ sufficit ad retrocessionẽ vmbꝛe decẽ lineis. et etiã oĩm alioꝛ ad ꝙ ptinẽtiũ: sz ꝑm Bur. imaginationẽ oportet sepaꝛi radiũ a sole actualiẽ causatũ: vl optet illũ radiũ in hoꝛologio achaz dicere nõ eẽ a sole sz a deo specialr creatũ ⁊ nihil hr̃e cõe cũ sole: sz separatũ ꝑm esse ⁊ opaꝛi. Itẽ optet in Burgẽ. miraculo sepaꝛe actualiẽ accidẽs a subiecto: qꝛ radiũ a radio/nisi fingat de⁹ ad effectũ illi⁹ miraculi creasse lucẽ singularez factiuã illi⁹ vmbꝛe cũ opaco iterposito. Itẽ tũc opteret fingere talis lucis ficte singularẽ motũ ꝺ motũ solis ⁊ alioꝝ sideꝝ sicẽ ĩ stella epiphanie: qꝛ sole ꝓcedẽte ad occasũ cũ suis vmbꝛis ꝙ diei cõpleméto illã lucẽ opteret ꝓcedere ꝛsus oꝛiẽtẽ cũ suis vmbꝛis ꝙ retrocessione. Itẽ optuisset lucẽ illã fuisse sole clariozẽ ad offuscãdũ solis lucẽ. ⁊ ꝙ ds̃ vmbꝛã a sole causatã sicẽ orto sole cessat luna causare vmbꝛã. alꝫ enĩ visũ fuisset ĩ hoꝛologio vmbꝛa ꝓcedẽs solis. ⁊ vmbꝛa retrocedẽs illi⁹ fabricate lucẽ. qõ potiꝰ fuisset ꝓdigiũ q̃ miraculũ. Itẽ oportuisset hãc lucẽ redire in ꝓiacẽtẽ materiã mĩsterio illi⁹ miraculi cõpleto. ⁊ habuisset ꝺ miraculũ aliqõ sĩle cũ euãgelico miraculo epiphanie. q̃ et alia sũt absurda ⁊ ad hmõi miraculũ nõ ptinẽtia sz abũcieda tãq̃ sine rõne dicta: nec valet ratio mouẽs Burg. q̃si statio ⁊ retrogradatio solis sũmũ gradũ teneat ĩ miraclis. ⁊ ad ꝺ allegat sctm̃ Tho. qꝛ sic dicere est ꝺicere btõ Aug⁹. primo de trini. ca. vi. vbi dicit maximũ miraculũ suscitare mortuũ nec iuuat imaginationem suã qõ allegat exr̃a: ꝙ fit tm̃ mẽtio de retrocessiõe vmbꝛe nõ solis. qꝛ etiã ꝺr de sole Esa. xxxviij. ꝙ retrocessio facta sit ĩ sole ⁊ seq̃t: Reuersus ẽ sol decẽ lineis: sz Bur. volẽs euadere manifestũ textũ dicit in scriptura sepe dici de sole: qõ de coꝛpe solis nõ verificaꝛ sz tm̃ de radiis: allegat ad ꝺ Jone. iiij. Percussit sol caput Jone: sz extranea ẽ ista euasio ⁊ ꝺ rõnẽ: cũ enĩ sol sit causa effectiua radioꝝ: q̃cq̃d igit verũ est dicere radiũ solis fecisse vez ẽ ⁊ solẽ fecisse: qꝛ ĩ illo genere cause q̃cq̃d ẽ cã cause est cã causati. Et vulgo ꝺr qõ qs ꝙ se fecit: ꝙ se fecisse videt. si igit ꝙ ptactũ radioꝝ caput Jone pcussũ ꝺr: verũ est etiã ꝓprie solẽ caput eiꝰ pcussisse: nisi velit Burg. ponere radiũ separatũ a sole spãli miraculo: qõ supra ĩprobatũ est. Reliq̃ q̃ Burgẽ. somniat modicũ sũt ad expositionẽ lr̃e valẽtia. Nec valet qõ addit ꝙ signũ illud dabat ꝓpter eçechiã ⁊ eiꝰ sanationẽ: qꝛ dicit ds̃ deꝰ. vt ptz in lr̃a: qõ fecit ꝓpter bonitatẽ suaz: ⁊ ꝓpter dauid seruũ eiꝰ. ⁊ sic finiunt replice libꝛoꝝ regũ ⁊c.

Quartũ

Quintũ

Glo. ordi.

Ca. XXI

E Dormiuit. ⁊c. In Para. ꝺr ꝙ sepultꝰ ẽ eçechias sup sepulchra regũ: qꝛ eiꝰ sepulchrũ ẽ excellẽs fabricatũ cã pietatis q̃ coluit deũ.

† Esa. 1. c

b ¶ Duode. annoꝝ ⁊c. Raba. Cui⁹ tẽpe esaias vt tradũt hebrei ignea serra p mediũ serrat⁹ ẽ: qꝛ ꝓncipes sodomoꝛuz appellauit eos: q̃ tẽtes ei in crimen qõ diꝛerat: Audi dñm sedẽtẽ sup soliũ excelsũ deo dicẽte: ñ videbit me hõ ⁊ viuet. Ra. Manasses ad idola se cõũtit ⁊ abomiatões. Locuto deo vl dño ad eũ attẽdere noluit: iõ vinct⁹ ductꝰ est in babyloné: q̃ coangustat⁹ oꝛauit dñz intẽte ⁊ egit penitẽtiã valde: ⁊ exaudita est oro eiꝰ: reduxitq̃ eũ ĩ regnũ suuz ⁊ cognouit manasses q̃ dñs ipe ẽ deꝰ. q̃ pꝰ cõmissa scelera nullꝰ dei misedia desperꝫ sz magꝫ pniaz spem venie habeat.

alꝫ templi

Esa. 6. a

11. q. 2. c. 2.

Ca. XXI

a Dormiuit eçechias cũ pribꝰ suis: ⁊ regnauit manasses filꝰ eiꝰ ꝓ eo. b Duodeci annoꝝ erat manasses cũ regnare cepisset: ⁊ q̃nq̃gintaq̃nq̃ annis regnauit in hierusalẽ. Nomẽ mr̃is eiꝰ aphsiba. † Fecitq̃ malũ ĩ cõspectu dñi/iuxta idola gẽtiũ q̃s deleuit dñs a facie filioꝝ isr̃l. Cõuersusq̃ est: ⁊ edificauit excelsa q̃ dissipauerat eçechias pr̃ eiꝰ: ⁊ erexit aras baal: ⁊ fecit lucos sicẽ fecerat achab rex isr̃l: ⁊ adoꝛauit oẽm militiã cęli ⁊ coluit eã. Extruxitq̃ aras ĩ domo dñi: de q̃ dixit dñs: ĩ hierl̃m ponã nomẽ meũ: ⁊ extruxit altaria vniuersę militię cęli/ĩ duob⁹ atr̃ijs ꝺom⁹ dñi. Et traduxit filiũ suũ ꝙ ignẽ: ⁊ ariolat⁹ est: ⁊ obseruabat auguria: ⁊ fecit phitões: et auruspices multiplicauit: vt faceret malũ coꝛã dño ꝛ irritaret eũ. Posuit q̃z idolũ luci quẽ fecerat ĩ tẽplo dñi: sup q̃ locutꝰ est dñs ad dauid ⁊ ad salomonẽ filiũ eiꝰ. Jn tẽplo hoc ⁊ ĩ hierl̃m/quã elegi de cũctis tribub⁹ isr̃l: ponã nomẽ meũ ĩ sẽpit̃nũ: ⁊ vltra nõ faciã cõmoueri pedẽ isr̃l ꝺ tra quã dedi pribꝰ eoꝝ: si tm̃ custodierit opa q̃ ñcepi eis ⁊ vniuersã legẽ quã mãdauit eis puꝰ meꝰ moyses. Illi vo nõ audierũt: sz seducti sũt a manasse: vt facerẽt malũ sup gẽtes q̃s ꝓtruit dñs a facie filioꝝ isr̃l. Locutusq̃ ẽ dñs ĩ manu puoꝝ suoꝝ ꝙ phetaꝝ/dicẽs: † Quia fecit manasses rex iuda abomiatiões istas pessimas/sup oĩa q̃ fecerũt amoꝛrei añ eũ: ⁊ peccare fecit ẽt iudã ĩ imundicijs suis: pr̃ea hec dicit dñs deꝰ isr̃l: Ecce ego inducã mala sup hierusalẽ ⁊ iudã: vt quicunq̃ audierit tinniant ambe aures eius. Et extẽdam sup hierl̃m funiculũ

effectũ illi⁹

Nico. de lyra

Ca. XXI

Dormiuit ⁊c. Hic ꝓñr oñdit q̃d factũ sit sub manasse rege iuda. cui⁹ ꝓmo describit ꝓuersatio ĩfidel. scdo ꝺ eũ cõmiatio ꝙphalis/ibi: Locutusq̃ ẽ dñs. ꝛtio cõminatiũ occisio crudel/ibi: Jnsup ⁊ sãguinẽ. q̃rto moꝛs manasse ⁊ substitutio ꝓsilis/ibi: Reliq̃ aũt ser. ma. Circa ꝑmũ ꝺr: b ¶ Fecitq̃ ⁊c. declinãs ad oẽz modũ idolatrãdi: vt ꝓñr ponit ĩ lr̃a. c ¶ Et ado. ⁊c. Solẽ/lunã/ioues ⁊ alios planetas. d ¶ Extruxitq̃ aras ⁊c. Qõ fuit magn⁹ ꝓtẽpt⁹. i. exercere idolatriã loco cultus diuini. e ¶ Et tra. ⁊c. modꝰ huiꝰ traductiõis expositꝰ est. s. xvi. c. de achaz. f ¶ Et ario. ẽ. i. exercuit diuinationẽ q̃ fit in aris. sup q̃s ĩmolat demõib⁹. g ¶ Et fe. phi. Qualiẽ sit ꝙ itelligẽdũ. dictũ fuit. s. j. li. xxviij. ca. h ¶ Et auruspici sũt q̃ ĩ extis aĩaliũ ĩmolatoꝝ demonib⁹ diuinãt. Cetera patẽt vsq̃ ibi: i ¶ Sz sedu. sũt ⁊c. Ex q̃ ptz malicia ipi⁹ manasse extẽsiue: qꝛ ꝑm fecit errare. ⁊ intẽsiue ex pctoꝝ grauitate. k ¶ Locutusq̃ ⁊c. Hic ꝓñr ponit cõmiatio ꝙphalis: qꝛ dñs volẽs ꝑm reuocare: mittebat freq̃nẽ ꝓphas ad arguẽdũ pctã ꝑterita. ⁊ cõminãdũ penas futuras: vt sic pcti pudoꝛe vel pene tioꝛe desisteret a pctis. ⁊ ptz lr̃a vq̃ ibi: l ¶ Ut q̃cũq̃ au. ⁊c. pꝛe stupoꝛe ⁊ admiratõe magnitudinis mali sup hierl̃m futuri. m ¶ Et extẽ. sup hierl̃m ⁊c. i. in eadẽ mensura ⁊ eodẽ pondere puniã regnũ iuda: in quo puniui regnũ

Moraliter

Moraliter. † ¶ Duodecim annoꝝ erat ma. cum re. cepisset ⁊c. Regis huiꝰ hist̃oria ponit. ij. Para. xxxiij. magis cõplete. ꝓpter qõ ibi ponetur sensus eius mysticus dño concedente.

Diuisio

a ¶Josiam. Raba. Josias ocm ip urciciam idoloꝝ emendauit: ⁊ se in dei cultu strenue exercuit: sicut de illo ante longe prędictum est per prophetam.

In secūda

Nico.de lyra

* niui regnū israel: ō qua punitione dictuꝫ fuit. ś. ca. xvij. et xviij. a ¶Et delebo hieruſalem ſicut deleri ſo. ta. in qb⁹ nihil apparet de his q̄ fuerant ibi ſcripta. ſic nabuçardan deleuit hieruſalez incendendo domū dñi ⁊ domū regis: et domos hierl'm p circūitū: vt hr̄. j. xxv. b ¶Et ducā crebrius ſtilū ſup faciē eius. loquitur ad ſimilitudinez illius q̄ pfecte delet tabulas: q⁊ pluries ducit ſtilum ſup ceram ad totum complanandū. ſic rex babylōis pluries ſpoliauit ⁊ captiuauit populū hieruſalē. ſ. tpe ioachim: ⁊ tpe ſedechie: vt habet. j. xxiij. et. xxv. ca. c ¶Eo q̄ fecerint malū coꝝ me ⁊ pſeuerauerunt irritantes me ⁊c. q⁊ lz humanū ſit peccare: diabolicuꝫ tn̄ eſt in peccato perſeuerare.

d ¶Inſuper et ſanguinez innoxiū. Hic conſequēter deſcribitur cōminantiū occiſio crudelisq⁊ manaſſes nō ſolum p phetas dñi ad ſe miſſos nō audiuit ſed etiā crudeliter occidit: ⁊ in magna multitudine. ad qd̄ deſignādū ſubditur: e ¶Donec impleret hierl'm vſq̄ ad os. i. q̄tum potuit facere: ſicut vas dicit plenū vſq̄ ad os quādo nō pōt vltra capere. iter iſtos occiſos fuit Eſaias pheta: q̄ dicitur fuiſſe auūculus ipſius manaſſe ex parte matris. ⁊ pter hoc q̄ erat nobilis genere nō fuit auſus eum ita de facili interficere ſicut alios: ſed q̄ſi uit occaſionē de lege. vt habet in quodam libro hebraico qui dicitur iebamoth/ dicens: tu diciſti: Vidi dominū ſedentem ſuper ſoliū excelſum ⁊c. vt habet Eſa. vj. a. ⁊ iō tu dic̄ ptra moyſen ⁊ contra dominū dicentem moyſi: Non videbit me hō et viuet. Exo. xxxiij. d. ⁊ ſic iudicauit eum ad mortem. ⁊ cum prophēta ozaret dominuꝫ: aperuit quādam cedruꝫ ⁊ ibi incluſit prophetam. manaſſes autem viſo miraculo non fuit retract⁹ a crudelitate: ſed cum cedro fecit eū ſecari cum ſerra ferrea. Expoſitores autem noſtri dicunt communiter q̄ fuit ſerratus ſerra lignea ad diuturnioꝝ afflictionē ⁊ cum prophēta peteret aquaz ſibi dari: ⁊ negaretur: dominꝰ de excelſo miſit aquā in os eius: ⁊ inde locus ille iuxta quē ſerrabatur dictus eſt ſiloe: q̄ ſignificat miſſionē: tamen in fine iſte manaſſes penituit: vt habet. ij. Paral. vlti. ca. f ¶Reliqua autem. Hic conſequenter deſcribit mortē ipſius manaſſe: et filij eius

ſamarię et pōdus domꝰ achab: ⁊ delebo hierl'm ſicut deleri ſolēt tabulę. Delens vertā ⁊ ducā crebrꝰ ſtilū ſup faciē eius. Bi mittā vero reliq̄as hereditatis meę: ⁊ tradā eas in manꝰ inimicoꝝ eorū: erūtq̄ in vaſtitate ⁊ in rapinā cūctis aduerſarijs ſuis: eo q̄ fecerint malū coꝝ me/ ⁊ pſeuerauerit irritātes me ex die qua egreſſi ſunt patres eoꝝ ex ęgypto vſq̄ ad diē hāc. Insuper ⁊ ſanguinē innoxium fudit manaſſes multū nimis/ donec impleret hierl'm vſq̄ ad os: abſq̄ pctis ſuis q̄bus peccare fecit iudā vt faceret malū coꝝ dño. Reliqua autē ſermonū manaſſe ⁊ vniuerſa q̄ fecit ⁊ pctm̄ eius qd̄ peccauit: nōne hęc ſcripta ſunt in libro ſermonū dierū regū iuda: Dormiuitq̄ manaſſes cum patribus ſuis: ⁊ ſepult⁹ eſt in horto domꝰ ſuę: i horto oçam: ⁊ regnauit amon filꝰ eius p eo.

¶ idolatra.

Viginti duoꝝ ānoꝝ erat amon cū regnare cępiſſet: ⁊ duob⁹ q̄z ānis regnauit i hieruſalē. Nomē matris eius messalemech/ filia arus ō ietheba. Fecitq̄ malū in ꝓſpectu dñi/ ſicut fecerat manaſſes pr̄ eius: et ambulauit in oi via p quā ambulauerat pater eius: Seruiuitq̄ imūdicijs/ quib⁹ ſeruierat pater eius: ⁊ adorauit eas: ⁊ dereliquit dñm deū patrū ſuoꝝ: ⁊ nō ambulauit i via dñi. Tetenderūtq̄ ei inſidias ſerui ſui: ⁊ interfecerūt regē i domo ſua. Percuſſit aūt pplꝰ terrę oēs q̄ cōurauerāt ꝛ

a ¶Iosias interpretatur cuius est sacrificiū dño vel salus dñi: vel fortitudo domini.

a regē amon: ⁊ ꝓſtituerunt ſibi regē iōſiam filiū eius p eo. Reliq̄ aūt ſermonū amon q̄ fecit: nōne hęc ſcripta ſunt in libro ſermonū dierū regū iuda: Sepelierūtq̄ eū in ſepulchro ſuo i horto oçam: ⁊ regnauit ioſias filius eius pro eo. Ca. XXII

b Octo annoꝝ erat ioſias cum regnare cępiſſet: ⁊ triginta uno anno regnauit in hierl'm. Nomē matris eius/ idida filia phadaia ō beſechat. Fecitq̄ qd̄ placitū erat coram dño: ⁊ ambulauit p oēs vias dauid patris ſui: nō declinauit ad dexteraz ſiue ad ſiniſtrā. Anno aūt octauodecimo regis ioſię: miſit rex ſaphan filiū aſpha filij meſulaz ſcribam tēpli domini/ dicens ei: Vade ad helchiam ſacerdotem magnū/ vt conflet̄ pecunia que illata eſt in templum dñi: ⁊ quam collegerūt ianitores tēpli a populo: deturq̄ fabris per prepoſitos domus domini: Qui et diſtribuant eam his qui operantur in templo domini ad inſtaurāda ſartatecta tēpli domini: filij eius ſubſtitutio: ſcz amon: qui fuit imitator paterne malicie: vt dicitur in littera. et patet vſq̄ ibi:

c

g ¶Seruiuitq̄ imundicijs. i. idolis que vocantur īmūdicie aꝑ hebreos: pter quod ignominioſe mortuus eſt: ⁊ a ſeruis ſuis interfectus in domo ſua. La. XXII

Octo annoꝝ. Hic conſequenter deſcribitur qd factum ſit ſub ioſia rege. ⁊ primo oſtenditur qualiter ſancte vixit. Secundo qualiter ſubiectos ſibi ad hoc induxit. xxiij. ca. Primū autem oſtenditur primo ex ſtudioſa reparatione templi. ſecundo ex formidatione diuini iudicij/ ibi: Marrauit quoq̄. tertio ex deuota requiſitione diuini conſilij/ ibi: Et precepit. Circa primū dicit: i ¶Et ambulauit per omnes vias dauid. ſcz q̄tum ad bonū non q̄tum ad malū: vtpote in facto vrie ethei ⁊ conſimilibus. k ¶Et conflet pecunia que illata eſt in templum ⁊c. ianitores templi a populo offerente eam ex deuotione pro habendis neceſſarijs in templo.

Diuiſio

d

l ¶Deturq̄ fabris. dicuntur autem fabri generaliter artifices non ſolum in ferro ⁊ alijs metallis: ſed etiā in lapidib⁹ et lignis. m ¶Ad inſtauranda: id eſt reparanda. n ¶Sartatecta. i. tecta que deſecdunt parietes a pluuijs et intemperie aeris ne corrumpantur. ⁊ dicūtur a ſartio ſartis: ⁊ tectum tecti.

* Tignarijs.

Moraliter. b ¶Octo ānoꝝ erat ioſias cum regnare cepiſſet ⁊c. Iſte qui ſancte vixit et valde iuuenis regnare cepit beati Ludouici regis francie videtur typuz tenuiſſe: qui ſanctiſſime vixit et coronam regni francie valde iuuenis ſuſcepit. † ¶Fecitq̄ qd̄ placitum erat coram domino. id eſt viuendo ſancte et regnando iuſte. i ¶Et ambulauit per omnes vias dauid patris ſui. id eſt xp̄i cuius figura fuit dauid: vt frequenter ſuperius eſt expreſſuz. Beatus enim Ludouicus vt chriſtum p viam paupertatis caſtitatis ⁊ obedīe tie ſequi poſſet: religionem ingredi voluit: ⁊ feciſſet ſi domīa regina cōiunx ſua conſentire voluiſſet: vt ſcribitur in legenda ipſius. Ipſe etiaz attendens chriſti verbum Matth. xvj. d. Si quis vult poſt me venire abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucē ſuam ⁊ ſequatur me. Bis crucem accepit ⁊ bis tranſfretauit ⁊ in terra ſancta vitaz finiuit. † ¶Anno autem octauodecimo regis ie ⁊c. Tunc enim incepit intendere reparationi templi: et beatus Ludouicus multas eccleſias ruinoſas fecit reparari: ⁊ alias plures de nouo conſtrui: ⁊ multa loca religioſa tam viroꝝ q̄ mulierū ad augmentationē diuini cult⁹ fecit edificari: multas etiam domꝰ dei ad ſubleuationem pauperum qui ſūt mēbra chriſti conſtruxit: et bonis temporalibus dotauit: ⁊ in his ⁊ conſimilib⁹ tot ⁊ tāta fecit q̄ ſi hoīes tacerent lapides clamare deberent.

Moraliter

D

t2.pa.34.a

B * Librum dedit

E B a ¶In secū da. In paralypome. legit de eçechia q edificauit oēm murum q fuerat dissipatus: t forinsecus alterū murū: vñ sophonias vlulat a scda. Prophetissa g habitauit in scda id ē in secūdi muri parte.

¶ Cōtamina

Nico.de lyra

a ¶Tignarijs. i. carpentarijs qui faciūt tigna.

b ¶Et cemētarijs. q̄ componūt lapides in muro et liniūt parietes. c ¶Nō supputet eis argentū. i. non exigat ab eis rō: sz eoz fidelitati cōmittat. d ¶Librū legis repperi in do. dñi. dicit Ra. Sa. q cū achaz q̄reret libros legis dñi ad cōburendū. iste fuit abscōditus in muro tēpli: t sic cū repararent muri fuit inuentus.

e ¶Cōflauerūt ser. tui pecuniā. i. expēderūt eā in reparatiōe tēpli vt iussisti.

f ¶Narrauit q̄z. Hic cōsequēter ostēdit scītas iosie ex formidine diuini iudicij: q: cū audiret legi coā se maledictiones scriptas i Deu. sup trāsgressores leg: t sciret patrē suū. t plures alios cū ppło fuisse trāsgressos legē multiplicitē. g ¶Scidit vestimēta sua. in signū tristicie, q̄ offensas p̄teritas t penas futuras: t ptz littera.

Als talbaz

b ¶Et p̄cepit. Hic ꝓnter oñdit scītas iosie ex req̄sitione diuini cōsilij/cū dr: Ite et consulite dñm. t sequit postea: i ¶Jerūtq; hel. tc.

Questio

Querit hic quare nō iuerūt ad hieremiā ,pphetā qui tunc erat: vt patz Hiere. j. Ad qđ dicunt expositores nr̄i cōliter q hoc fuit: q: adhuc erat nimis iuuenis: nec habebat in auctē: sz hoc nō videt verū. q: Hieremias cepit ,pphetare decimotertio āno regni ios sie. vt hr̄ Hiere. j. t iosias p̄cepit reparari templuz decimooctauo anno regni sui: et tūc fuit iste liber reptus: ex q̄ patet q Hieremias iā p q̄ndq; annos ad min⁹ ,pphetauerat: t p ꝓns in auctē erat ,pter qđ Rab. Sa. aliter respōdit ꝑm duas opiniōes hebreoz. Una est q iosias q̄rebat ꝓsiliū pietatis t miscōie diuine: t lō iuerūt ad mulierē ,pphetā: q: mulieres magis solēt esse misericordes q̄ viri. Alia est q Hieremias iuerat ad cōmonendū decem trib⁹ verbo: ne obliuiscerent dñm in terra captiuitatis eorū: vel illos q̄ remāserunt: q: nō fuerūt ita generaliter captiuati p salmanasar q̄n remāserint aliqui q̄ fugiendo se abscōderāt sicut monuit scripto illos q̄ postea fuerūt trāsmigrati in babyloné. vt habet Hiere. xxix. k ¶Que habitabat in hierusalē in scda. sz māsione: q: hierm erat clausa triplici muro. sicut dictū fuit. ꝯ. iij. li. ca. iij. t sic erāt ibi tres habitatiōes: t in scda manebāt ,pphete t nobiles: vt dictū fuit ibidē. Cetera patent vsq; ibi: l ¶Et succendet indignatio mea in loco hoc t nō extin. i. pena a me diffinita non retractabit: et ad litterā ciuitas hierusalem fuit succensa per chaldeos: vt habetur infra

tignarijs videlicet t cemētarijs: t his q̄ interrupta cōponūt: vt emant ligna t lapides de lapidicinis ad instaurandū tēplū dñi. Verūtamē nō supputet eis argentū qđ accipiūt: sed in ptāte habeāt t in fide. Dixit aūt helchias pontifex ad saphan scribā: librū legis repperi i domo dñi. Beditq; helchias volumē saphan scribę: q̄ t legit illud. Venit q̄z saphan scriba ad regē: t renūciauit ei qđ p̄ceperat/t ait: Cōflauerūt serui tui pecuniā q̄ repta est in domo dñi: t dederūt vt distribueret fabris ac p̄fectis operū tēpli dñi: Narrauit q̄z saphan scriba regi dicēs: Librū dedit mihi helchias sacerdos. Quē cū legisset saphā coā rege: t audisset rex v̄ba libri legis dñi: scidit vestimēta sua/t p̄cepit helchie sacerdoti: t achicā filio saphan: t achobor filio micha: t saphan scribę: t asię seruo regis dicēs: Ite t cōsulite dñm super me t super ppłm t super omnē iudā de verbis voluminis istius qđ inuentū est: Magna enim ira dñi succēsa est cōtra nos: q: non audierunt patres nostri verba libri huius vt facerēt omne quod scriptum est nobis. Jeruntq; helchias sacerdos et achicā t achobor t saphan t asaia ad oldam ,pphetēn vxorē sellū filij thecue filijs aras custodis vestiū: q̄ habitabat in hierusalē in secūda. Locutiq; sunt ad eā. Et illa rndit eis: Hęc dicit dñs de⁹ isrł: Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hęc dicit dñs: Ecce ego adducā mala sup locū hunc: t sup habitatores ei⁹: oia verba legis q̄ legit rex iuda: q: dereliq̄rūt me: t sacrificauerunt dijs alienis irritātes me in cūctis operibus manuū suarū. Et succendet indignatio mea in loco hoc: t nō extinguet. ¶Regi aūt iuda q̄ misit vos vt ꝓsuleret dñm sic dicetis: Hęc dicit dñs de⁹ isrł: Pro eo q audisti verba voluminis t pterritū est cor tuum: et humiliatus es coram dño: auditis sermonib⁹ ꝑtra locū istum/ t habitatores eius: q: videlicet fierēt i stupore t in maledictū t scidisti vestimenta tua: t fleuisti coram me: t ego audiui te ait dñs. Idcirco colligā te ad pres tuos: et colligeris ad sepulchrum tuum in pace: vt nō videant oculi tui oia mala q̄ introducturus sum sup locum istum. Ca. XXIII

Et renunciauerunt regi quod dixerat. q Qui misit et cōgregati sunt ad eū oēs r senes iuda et hierusalem. Ascenditq;

habetur infra. xxv. ca. m ¶Fierēt in stupore. ꝑter nimiā destructionem. n ¶Et in maledictū. id est in exemplū maledictionis. ita q quādo aliquis maledicet alicui/dicet: sic fiet tibi sic habitatoribus hierlm. o ¶Et colligeris ad sepulchrum tuū in pace. Sz ꝑtra ꝑ videt: q: iosias fuit vulneratus cū iret ꝑtra regē egypti t mortu⁹: vt hr̄ ca. sequēti. Dicendū q ista collectio pacifica intelligit cōtum ad ꝑ q destructio ciuitatis et tēpli nō accideret in diebus suis. t ꝑ notat cū dr. p ¶Et nō videāt oculi tui tc. Justi enī reputauerūt malū videre destructionē sue religionis t ppli cū mort. vñ dr. i. Mach. iij. g. Deli⁹ est nob⁹ mori i ꝓlio cū videre mala gētis nr̄e t sctoz. Dicit ei⁹ Josephus lib. de iudaico bello q Titus cuius esset gentilis in destructione hierusalē cum templum arderet et sacerdotes fatigati ex siti t labore propter incendium ꝓpinquum se redderēt ei: petentes sibi vitam donari: iussit eos occidi: dicēs eos esse degenerīs animi qui tēplo et numini cuperent superuiuere. Potest etiam aliter exponi: Colligeris ad sepulchrū tuū in pace. sz ad patres sāctos in lymbo qui sunt in pace: eo q sūt securi de sua futura beatitudine. Josias enī vt patet ex predictis fuit sanctus: t iō preciosa in ꝓspectu dñi fuit mors ipsius: ꝑm q dicitur psal. cxv. a. Preciosa i cōspectu dñi mors sctoz ei⁹.

Moraliter

✳† ¶Librū dedit mihi helchias sacerdos. Quem cum legisset. tc. In illo libro erāt scripte maledictiones inducēde a dño sup legis trāsgressores: t ad eius auditū territus fuit iosias attendens peccata regum precedentiū t etiā subditoz: ꝑter qđ super hoc quesiuit consilium bonorū. Et similiter sanctus ludouicus rex audiens sermones de suoz subditorum transgressionib⁹ t eti am de suis: licet minime esset valde dolebat: t a viris bonis t prudentibus querebat consiliū emēdationis: et per se t alios executioni diligenter dabat. Ca. XXIII

Et renūciauerūt regi tc. Ostēso q̄liter iosias sctē vixit. hic ꝓnr ostendit quō studiose ad hoc populum induxit.

Diuisio

Circa qđ primo describit eius oratio laudabilis. scdo occisio lamētabilis/ibi: In diebus eius. tertio substitutio, plis dissimilis/ibi: Tulitq; ppls terre. Primū oñdit ex trib⁹. s. ex federis cū deo renouatiōe. scdo ex idolatrie destructiōe/ibi: Et p̄cepit rex. tertio ex phase celebratiōe/ibi: Reuersus ē hierlm. Circa primum dr: Et renunciauerunt regi tc. s. verba ,pphetisse.

r ¶Qui misit et cōgregati sunt tc. vt cōfederaret populum dño

Moraliter

Moraliter. q ¶Et renūciauerūt regi tc. s. ,pphetissa. r ¶Qui misit et congregati sunt tc. s. ad ordinandū de

✳ correctione

A a ¶ Cōtaminauit. Ra. Josias tophet vel ossa mortuoꝝ ibi sic̄ i se quētib⁹ loc̄ fecisse legitur: vel alia q̄libet imūda diſpgēs: q̄tin⁹ abominatiōi poti⁹ q̄ delectationi apt⁹ oīb⁹ q̄ aspirarēt loc⁹ appareret. b ¶ In cōualle filij ennō. Ra. Gallis ennon ē iuxta murum hierusalē ℣ orientē in q̄ nemus pulcherrimū siloe fōtib⁹ irrigat̄. Taphet sine tophet erat loc⁹ in eadē ꝯualle iuxta agrū acheldemach ad austrū sion. In tophet: q: loc⁹ erat amenissim⁹: vnde hodie hortoꝝ p̄bet delitias: solebāt sacrificare demonibus. Gallis ennon ꝺr hebraice gehennon: vñ dñs iesus gehēnā cognomīauit: q: sic̄ i cōualle ennon q̄ idolis seruierūt i ea perierūt: ita pc̄tores ex pc̄tis dānabuntur. Ūñ in hieremia: Non vocabit̄ loc⁹ iste amplius tophet: sed vallis occisiōis: t dissipabo cōsiliū iude t hierusalē in loco isto t subuertā eos gladio. Esaias Tophet infernū appellat dicēs: p̄parata ē ab heri tophet ꝓfunda et dilatata: pulchre ait dilatata: q: tophet ꝺr latitudo. c ¶ Abstulit q̄z. Ra. Judei superstitionib⁹ gentiū se mancipauerāt: q̄ inter cetera solent pingere vel facere simulacrum solis vt puerū imberbē: q: nullum p̄ secula seniū incidit: q̄tidie nouo ortu natus. Cui curr⁹ t equos tribuūt: q: curru igneo et equis igneis helias raptus est ad celum: qō ĩter alia in pariete depictū vident t vicinia nominis decipiunt: helyos em̄ grece sol dicitur. ℣ Excelsa.

Gallis ennon

Ier.19.b

Esa.30.g

B latata

4.Re.2.b

Ni.de lyra

rum dño. vnde subdit: a ¶ Legitq̄ cūctis audientib⁹ oia verba libri fe. dñi: vt intelligerēt leg⁹ p̄cepta t bona ꝓmissa acceptantibus t mala cōminata trāsgressorib⁹. b ¶ Stetitq̄ rex sup gradum. quez fecerat salomon: vt habetur. ij. Paral. ca. vi. c ¶ Et fedus percussit coram dño: promittēdo sub iuramento ꝓ se et populo seruare mandata dñi. d ¶ Acquiescentes ꝓpl⁹ pacto. iuramentū illud sup se recipiendo. e ¶ Et p̄cepit rex. Hic ꝓ̄r describit̄ idolatrie destructio. t ꝓmo in templo dñi q̄ erat deputatū diuino cultui: sed reges idolatre introduxerāt ibi cultū idolatrie. t ℔ est q̄ dicit: Et p̄cepit rex helchie pontifici. i. summo sacerdoti. f ¶ Et sacerdotibus secūdi ordinis. qui sub sūmo sacerdote ministrabāt p hebdomadas successiue. Dauid em̄ volēs ampliare cultū diuinū instituit. xxiij. sacerdotes sub sūmo sacerdote p hebdomadas ministrātes: vt habet̄. j. Paral. xxiij. g ¶ ¶ Et p̄jcerēt de tēplo dñi oia vasa que facta fuerant baal. i. ad cultum ipsius. h ¶ Et luco. qui plātatus erat in atrijs domus dñi: vt ibidē coleret̄ baal. i ¶ Et vniuerse militie celi. i. vasa facta ad cultū planetarum t duodecim signoꝝ q̄ sunt in ꝯodiaco t aliarum constellationū notabilium. k ¶ Et tulit pulueren eoꝝ in bethel. qui erat locus deputatus idolatrie p hieroboam. l ¶ Et deleuit aurispices. qui in extis animaliū īmolatoꝝ idolis diuinabant. m ¶ Et eos qui adolebant ꝛc̄. q: nō solū idola sed t cultores destruxit. n ¶ Et efferri fecit lucum. i. eradicari ne aliq̄d remaneret. o ¶ Et p iecit sup sepulchra vul. q̄ coluit idola. p ¶ Destruxit quoq; ediculas effeminato. id est paruas edes in quib⁹ habitabant sacerdotes idoloꝝ q̄ erant castrati. ideo noīantur hic effemīati. vnde hebrei dicunt hic: Ediculas monachoꝝ. q ¶ Ꝓ q̄bus mulieres texebant ꝛc̄. i. cortinas ad faciendum prostibula in luco vbi ad honorem idoli prostituebant se mulieres: t in tali luxuria credebāt sacerdotib⁹: eo q̄ nō faciebant ꝓpria ꝯcupiscentia moti: ſz magis ad honorem idoli. sicut dicit pḧus. p. ethicoꝝ de eudoxo. qui posuit felicitatez in delectationibus: quod sibi credebatur eo q̄ nō videbatur amicus de lectationū. r ¶ Et cōtaminauit excel. vbi sacri. etiā dño. quia hoc nō erat licitū post templi edificationē. s ¶ De gabaa vsq; ad bersabee. i. de vna extremitate regni sui vsq; ad aliā. t ¶ Et destruxit aras portaꝝ. in itro. ostij iosie. In hebreo habet̄ Josue. hic erat p̄fectus i q̄da ciuitate: t iuxta ostiū dom⁹ sue erāt altaria ad īmolandū extra tēplū. v ¶ Verūtn̄ nō ascē. sacer. ꝛc̄. ℔ interponit̄ ad removendū dubiū: q: fortitā crederet aliq̄s q̄ isti sacerdotes q̄ īmolabant dño in excelsis: admitterent̄ silr ad īmolandū dño in tēplo: qō tn̄ nō fuit factum: sed pmissi fuerūt ad comedendū de oblationib⁹ sicut filia sacerdotis manēs in ei⁹ domo: t seru⁹ emptic⁹ t vernaculus: que tn̄ p̄sone nō sunt apte ad faciēdū officium sacerdotis in templo. nec etiam lenite eius. x ¶ Contaminauit q̄z tophet. i. idolatriā idoli moloch que vocabatur tophet: quod signat tympanū seu tympani sonitū: eo q̄ sacerdotes illius idoli p cutiebant in tympanis: ne parentes audirēt clamorē filioꝝ suoꝝ in manib⁹ idoli morientiū. sicut dictuz fuit. ℣. xvj. t Leuit. xviij. y ¶ Abstulit quoq; equos quos dederant re. iude so. in itro. ꝛc̄. Dicit Ra. Sa. q̄ erāt eq̄ fm veritatē quos dederant reges isr̄l idolatre: ad ℔ q̄ aliq̄ colētes solez in ortu solis cū equis t curru irent versus orientē quasi obuiantes soli ad eius reuerentiā. Expositores autē nr̄i dicūt cōiter q̄ erāt eq̄ sculpti. gētiles em̄ solez colētes: sculpebāt imaginē ei⁹ cum curru t equis: vt hr̄ in legēda q̄ttuoꝝ cozonatoꝝ: t ad similitudinē gētiū ex quibus idolatria deriuata ē ad iudeos: reges iuda fecerant talem imaginem in honorem solis.

Ꝺr Et dispersit ✳ correctiōe maloꝝ ad mitigationē ire diuine. Similr̄ sctus Ludouic⁹ rediēs de vltra mare: congregauit p̄latos t p̄ncipes t reliq̄s sapientes sui regni ad ordinandū salubria statuta p bono regni sui ad honorē dei. Et p̄cepit rex helchie pōtifici ꝛc̄. Sequit̄: g ¶ Ut p̄jcerēt de tēplo dñi oia vasa q̄ fa. fue. baal. Et silr̄ beat⁹ Ludouic⁹ blasphemias q̄ fiūt i iuramētis p totū regnū suū p̄cepit cuitari: et trāsgressores hui⁹ p̄cepti debito mō puniri. als etiā deordinatiōes que in reg. absentia solent in regno pullulare: studuit prout potuit extirpare.

Moraliter

E F a ¶Excelsa. Ra. Dicit scriptura loca in collib⁹ posita frōdētibus: in quib⁹ demonib⁹ immolabāt: vel domino locoꝝ amenitate illecti cōtra interdictū relicto altari qō erat ī tē plo illuc oblaturi ꝛfluebāt: vñ sepius in ꝫ libro ꝺr de regib⁹ min⁹ pfectis verūtamē excelsa nō abstulit. b ¶Que edifica-sa. Rab. Hic ostēdit ꝙ salomō de admisso idolatrie scelere nunq̄ pfecte penituit. si enī vere penituisset: satagisset ante oīa vt idola q̄ edificauerat de ciuitate tollerent: ⁊ nō in scādalū stultoꝝ: q̄ ipe cū esset sapiētissim⁹ erronea fecerat: q̄si sapiēter facta relinqueret. c ¶Et chamos. Rab. alibi legit ꝙ edificauit salomō phanū chamos in mōte qui est contra hierusalē: sed non est contrariū: qr mons iste in tanta erat vrbis vicinia vt ad ipam ptinere: ipaz quoq̄ sordib⁹ q̄ in eo cōgerebant cōtaminare videret. d ¶Offensioni
4.Re.13.a moab. Rab. Idola dicunt offensio: qr vel illis offendit deus: vl̄ offensionē ⁊ ruinā suis afferūt cultoribus. e ¶Tulit ossa de se. ⁊c. Alis ttumulus
4.Re.13.g Josias ossa mortuoꝝ cremari sup altare iussit: qr ꝓphana fuerūt eoꝝ sacrificia: ⁊ per errorē idolatrie nō solū pecora demonibus offerebāt: sed ⁊ seipos in potestatē demonuꝫ tradiderūt: qui iusto dei iudicio simul cum altari qō idolis fabricaue
Mystice rant dissipandi erāt. ¶Mystice. F qui diaboli seruitio mancipati vitā sacrilegaz tempaliter finiunt: eternis cruciatibus consument: deo retribuente ꝑm merita. f ¶Facite phase dño. Rab. Allego. Jo-
Allego. sias typum tenet saluatoris: qui sa-
Ps.23.b lus ⁊ fortitudo dñi dicitur. Unde: dñs fortis dñs potens in prelio. et
Mat.1.d alibi: Ipe enī salū faciet populuz
3.Esdre.1.a suum a peccatis eoꝝ. Ipse quidem çelo dei mundat terrā iude ⁊ hierusalem ab immūdicijs ⁊ abominati-
Ps.68.b. onibus. Unū: çelus dom⁹ tue comedit me. Et iterū: Cuius ventilabrū
Mat.3.c in manu sua: ⁊ purgabit aream suā.
Mal.3.a Et alibi: ⁊ purgabit filios leui. Celebrat ergo ioſias noster verū phase in decimooctauo anno regni sui: quādo in octaua etate generali resurrectione ꝓpetrata: sanctos suos cum pfectione bonoꝝ operū perducit ad beatitudinis denarū: electis
Mal.4.a prius oībus scādalis de regno ei⁹. vnde: Ecce dies veniet succensa: et erunt omnes facientes impietatez stipula: ⁊ inflāmabit eos dies veniens: ⁊ oriet vobis timētibus sol iusticie. g ¶Nec fuit tale phase. Quia ablatis figuris in die iudicij: trāsibūt sancti de morte ad vitam: sicq̄ in ꝛspectu conditoris sui
Ps.83.b gaudebūt: qr videbit de⁹ deoꝝ in sion. ¶Rab. Qr ioſias eiecit ydolis de terra phitonib⁹ ariolis ⁊ oībus imūdicijs: dñi phase celebrasse legit. Moraliter docet vt primo
Moraliter purgem⁹ terrā cordis a vitijs vt seruire possim⁹ deo. Sicq̄ gratū dño
1.Cor.5.c celebrem⁹ pascha nō vtiq̄ in fermēto malicie et neq̄tie: sed in açymis sinceritatis ⁊ veritatis.

F In maged ⁊ dispsit cinerē eoꝝ in torrentē cedron. a
a Excelsa q̄q̄ q̄ erāt in hierlm ad dexte- b
¶Idoli.
b rā partē mōtis offensionis q̄ edificauerat salomon rex israel astaroth idolo si-
c donioꝝ: ⁊ chamos offensioni moab: et melchon abominatiōes filioꝝ ammon polluit rex: ⁊ cātriuit statuas: ⁊ succidit lucos: repleuitq̄ loca eoꝝ ossibus mor c
tuoꝝ. Insup ⁊ altare qō erat in bethel: d
et excelsum qō fecerat hieroboā filius nabath q̄ peccare fecit israel: ⁊ altare illud excelsum destruxit atq̄ cōbussit: et cōminuit in puluerem: succenditq̄ etiā lucum. Et cōuersus ioſias vidit ibi se-
e pulchra q̄ erant in monte: misitq̄ ⁊ tulit ossa de sepulchris: ⁊ cōbussit ea sup altare: ⁊ polluit illō †iuxta verbū domi
ni qō locutus est vir dei q̄ ꝓdixerat verba hec: et ait: Quis est †titulus ille quē f
video? Rñderūtq̄ ei ciues vrbis illi⁹: †Sepulchrū est hois dei q̄ venit de iuda: ⁊ ꝓdixit vba hec q̄ fecisti sup altare bethel: ⁊ ait: Dimittite eū: nemo cōmoueat ossa eius. Et intacta mānserūt ossa illius cū ossib⁹ ꝓphetę q̄ venerat de samaria. Insup ⁊ oīa phana excelsoꝝ q̄ g
erāt in ciuitatib⁹ samarię q̄ fecerant reges israel ad irritandū dñm: abstulit ioſias: ⁊ fecit eis ꝑm oīa opa que fecerat ī bethel. Et occidit vniuersos sacerdotes excelsoꝝ q̄ erāt ibi sup altaria: ⁊ cōbussit ossa hūana sup ea. Reuersusq̄ b
¶Ioſias.
est hierusalē: ⁊ ꝓcepit oī pplo dicēs: f †Facite phase dño deo vestro sm qō g
scriptū est ī libro fęderis huius. Nec enī i
factus est phase tale a diebus iudicū q̄ k
iudicauerūt israel ⁊ oīm dierum regum israel ⁊ regum iuda: sicut in octauodecimo anno regis ioſię factum est phase istud dño in hierlm. Sed ⁊ phitones ⁊ l
ariolos ⁊ figuras idoloꝝ ⁊ immundicias ⁊ abominationes que fuerunt in terra iuda ⁊ hierusalē abstulit ioſias vt staret verba legis que scripta sunt in libro quem inuenit helchias sacerdos in templo dñi. Simulis illi nō fuit ante eū m
rex q̄ reuerteret ad dñm in omni corde suo: ⁊ in tota anima sua: et in vniuersa virtute sua: iuxta oēm legem moysi: neq̄ post eum surrexit similis illi. Uerūtn
nō ē auersus dñs ab ira furoris sui magni: quo iratus est furor ei⁹ cōtra iudā: ꝓpter irritationes quib⁹ prouocauerat eum manasses. Dixit itaq̄ dñs: Etiaz iudam auferam a facie mea: sicut abstu

✻ a ¶Et dispsit cinerē eo. ⁊c. F
vt nō remaneret illius idolatrie memoria. b ¶Ad dexterā par. ⁊c. ille est mons oliueti ꝓpe hierlm: et vocat hic mons offensionis: eo q̄ salomon offendit deū: edificādo ibi rē pla idoloꝝ ꝓ vxoribus suis: vt. ꝫ. hr̄ iij. li. ca. xj. c ¶Repleuitq̄ loca eoꝝ ossib⁹ mortuoꝝ. ꝙ hoc designans ꝙ erāt loca cōtaminata ꝓpter idolatriā ibidem ꝓpetratā. d ¶Et altare qō erat in bethel et exqō fecerat hieroboā. vt hr̄. ꝫ. iij. lib. ca. xij. e ¶Et tulit ossa de sesicut ꝓdictū fuerat per prophetā dñi vt hr̄. ꝫ. li. iij. ca. xiij. f ¶Quis ē titulus ille. cū essent ibi multa sepulchra: q̄rit q̄re ibi ioſias specialiter q̄situit de illo ad qō rñdet Ra. Sa. ꝙ vidit ex vno latere sepulchri herbas fetidas et pungentes ortas: vt spinas ⁊ vrticas ⁊ hmōi. ex alio vero latere herbas bonas et suauiter redolentes vt balsamū ⁊ hmōi. Potest etiā dici ꝙ falsus ꝓpheta qui fecerat se ibi sepeliri. vt parceret ossibus eius ꝓpter merita ꝓphete sancti ibidem sepulti, fecerat ibi signuz notabile et scripturam per q̄ cognoscebatur ꝙ erat sepulchrum ꝓphete sancti qui de iuda venerat. ⁊ ꝓpter hoc ioſias rex iuda specialiter q̄situit de illo sepulchro. g ¶Insup et oīa phana excel. q̄ erāt in ci. samarię. qr iudei decē tribuū qui captiuatis alijs latuerāt: et postea habitabant in ciuitatibus illis obediebant ioſie ad cōmotionem hieremie ꝓphete: vt dicit Ra. Sa. h ¶Reuersusq̄ est hierlm. Hic ꝛsequēter ostendit deuotio ioſie ex phase solenni celebratione. vnde subdit: i ¶Nec enī factū est tale phase. id est solēnitas paschalis tanta. k ¶A diebus iudicum. ū. Paralip. xxxv. a. dicitur: A diebus samuelis. ⁊ in idem redit: qr fuit vltimus iudicum: vt habetur. ꝫ. i. libro ca. xij. nō legit tñ ꝙ filij israel tpe iudicū soleniter celebrauerūt phase: sed tempore ioſie celebrauerunt: vt habetur Josue. v. non enī oīa scripta sunt que facta fuerunt. l ¶Sed ⁊ phitōes ⁊ ariolos ⁊ figu. ⁊c. ista sunt frequēter exposita superi⁹. m ¶Similis illi non fuit ante eū rex. licet enī dauid in aliquib⁹ fuerit deuotior: iste tñ fuit innocētior: qr talia crimia nō cōmisit sic̄ dauid. n ¶Ueruntamē non est auersus dñs. qr ſcitas ioſie non expiauit malicias ꝓdecessoꝝ suoꝝ q̄ fuerāt nimis magne: ⁊ ꝗtū ad gravita
✻ tem cri- Moraliter
✻ b ¶Reuersusq̄ est hierusalē ⁊ ꝓcepit oī pplo dicēs: facite pha ⁊c. Per hoc aūt figuratū fuit ꝙ beatus Ludouicus in suo regno Francia pa
ditu in francia fecit: que cōuenienter dicitur hierusalē. i. pacifica: qr terra francie inter alias terras longo tpe per dei gratiā fuit magis pacifica ⁊ quieta. In hac aūt hierlm btūs Ludouicus ordinauit facere phase: qr tūc tpis multas ꝛstrui fecit ecclesias ad celebrandum eucharistie sacramentū: qō est verū phase xp̄ianoꝝ.

✻ In diebus

A ℣ a ¶ In mageddo. Ra. Josias vulnerat⁹ est ī cāpo mageddo: vñ ⁊ statum mortu⁹ ē. Luxitq; eum ppls multū: hieremias
Treñ.1.a maxime. Tūc eñ ōr ita lamētasse. Quō sedet sola ciuitas. De
Zach.12.d ꝓ planctu ōr: ⁊ erit planct⁹ vsq; sīc planct⁹ adremon: qō nomē est reg⁹ q̄ tūc regnabat in charchamis in cui⁹ auxiliū iosias venerat aduersus nechao regē egypti.

¶ Ra. Interfectio iosie a pharaone nechao facta in mageddo: significat ꝓsecutionē antiq; host⁹ aduersus ꝓdicatores: q̄s p inuidiā neci tradere molitur: ⁊ auferre de terra ecclie conat⁹: q̄tin⁹ facili⁹ totā plebē dissipare possit: pharao dissipās: nechao ꝓcussio: mageddo de tētatiōe. Permissis q̄p pe diabol⁹ ꝓsurgere aduersus sctōs. hic totis viribꝰ certat: quatin⁹ tentando gregē dñi ꝓcutiēs dissipet: eosq; ꝑ mū auferat: q̄z solatio adiuti ꝫ hostē dimicare debuerāt. b ¶ Joachaz. Ra. Ulio noīe sellū dicit: sed q: peruersissimus fuit: paruo tpe regnauit. nā nechao vinxit eū: eo q̄ ppls cōtra suā voluntatē constituisset eū regē: et duxit illū in egyptū. ¶ Ra. Joachaz retent⁹ significat malos doctores q̄s ppls terre: scz terrene cupiditati dediti ꝓsentiētes vitijs suis ꝓlatos eligūt quos pharao in reblatha vinxit: cum diabol⁹ p multitudinē adulator⁹ eneruans decipit corda prelatorū: sicq; in spūalis egypti vinctos catenis pctō/rum tenebrosam mergit abyssum.

c ¶ Argentū aūt ⁊ au. Ra. Valignus pensum seruitij sui in pplo carnali expetit: vt tā sensu q̄ eloquio ei⁹ p oīa parata sint obsequio. Joachim p̄cepto legis censum exigit: q: diabolus p sibi deditos mgros: ab vnoquoq; exigit ꝑm vires suas pctī censum soluere: sicq; in nequiter ꝓlatis quotidie preparat pditionē subiectis.

B ¶ In diebus Ca. XXIIII eius tē. est ei ioachim ser. tri. an. Ra. Cū semel q̄s cuilibet se māciparet vitio: nō vni ſz multis dñis obnoxius erit. Unō ioakim quē pharao ante censum sibi soluere coegit: nūc rex babylonis sibi tribus annis seruire cōpellit. Nabuchodonosor idem est q̄ pharao: scz p̄ncipes ꝓfusionis ⁊ rector: tenebrarū harum. Ergo cū antiqu⁹ hostis aliquē sibi cēsum pctī soluere ꝓsuadet: mox totū in dominiū suū redigere: ⁊ plenū seruitiū exp̄endere admonet. Ergo tribus annis regi babylonis seruū esse est p suasione delectatione ꝓsensu antiquo hosti subditū fore: ⁊ totū vitijs deditū quasi libere ab eo possideri. Sed aliquādo tales p dei misericordiā admoniti rebellāt ꝓtra nequā spm̄. Uñ subditur: rursuz rebellauit ꝓtra eū. Nec sufficit rebellare: si nō ꝓseuerauerit ī certamine. Qui eñ a diaboli ptāte se exire desiderat: necesse est vt fortiter ꝓtra eū dimicet: ⁊ adiutoriū a deo imploret. e ¶ Et rursum. Ra. Hunc refert ioseph⁹ a nabuchodonosor interfectum ⁊ ante muros hierusalē p iectū ⁊ insepultum: de quo predictum fuerat sepultura asini sepelietur.

℣ Regnauitq;.

li isrl: ⁊ p̄uīciā ciuitatē hāc quā elegi hierusalez: ⁊ domū de qua dixi: erit nomez meū ibi. Reliqua autē verboz ioſie: ⁊ vniuersa q̄ fecit: nō ne hec scripta sūt in libro verborū dierū regū iuda: † In dieb⁹ ei⁹ ascē a dit pharao nechao rex egypti/ꝓtra regē assyrioz ad flumen euphratē: ⁊ abijt iosias rex iuda in occursum b ei⁹: ⁊ occisus est in mageddo/cū vi c disset eū: Et portauerūt eū serui sui mortuū de mageddo: ⁊ ptulerūt in hierusalē: ⁊ sepelierūt euz in sepulchro suo. † Tulitq; pplus terrę ioa e chaz filiū iosię: ⁊ vnxerūt eū: ⁊ ꝓstituerūt eū regez ꝓ pre suo. Uiginti triū annoz erat ioachaz cū regnare cepisset: ⁊ trib⁹ mensib⁹ regnauit in hierusalē. Nomē matris eius amithal/filia hieremię de lobna. Et fe f cit malū coram dño: iuxta oia q̄ fecerant pres ei⁹. Uinxitq; eū pharao g

a ¶ multitudine. ¶ reblatha multitudo interpretatur.

nechao in reblatha que est in terra emath: ne regnaret in hierusalem.

a ¶ id est pecunia multa et tributū.

Et iposuit mulctā terrę centū talēt argēti: ⁊ talēto auri. Regēq; ꝓstitu b it pharao nechao heliakim filiū io sie ꝓ iosia pre ei⁹: vertitq; nomē ei⁹ i ioakim. Porro ioachaz tulit: et duc xit in egyptū: Argentū aūt ⁊ aurū k dedit ioackim pharaoni cū indixisset terrę p singulos: vt ꝓferretur iuxta p̄ceptuz pharaonis. Et vnūquēq; ꝑm vires suas exegit: tam argentū q̄z aurū ꝺ pplo terrę vt daret pharaoni nechao. Uiginti q̄nq; annoz erat ioakim cū regnare cepisset: ⁊ vndecim ānis regnauit in hierusalē. Nomē matris ei⁹ cebida/filia phadaia de ruma. Et fecit malū coram dño/iuxta oia q̄ fecerant patres eius. Ca. XXIIII

D ¶ In diebus eius ascēdit na l buchodonosor rex babylonis: ⁊ fact⁹ ē ei ioakim ser m uus trib⁹ annis: et rursum n

L gem assyrioz transiuit per partē regni iuda: ⁊ ideo iosias nolebat hoc sustinere/ timens ne ingr⁹ essus terrā suā eaz caperet vel saltem spoliaret. c ¶ Et occisus est in mageddo. nomen est loci. d ¶ Cum vidisset eū. i. pugnasset contra eū. e ¶ Tulitq; pplus ter. tē. Hic ꝑnr describit substitutio dissimilis: q: ioachaz filiꝰ iosie fuit idolatra pessim⁹/ nō subdit: f ¶ Et fecit malū co. dño iuxta oia q̄ fe. patres ei⁹: scz manasses: achaz ⁊ alij q̄ fuerāt pessimi: ꝓpter q̄ tradit⁹ est in man⁹ regis egypti/ vnde subditur: g ¶ Uinxitq; eū pharao. cū eñ pharao cepisset syriam: mādauit ꝓ ioachaz vt veniret ad eū in reblatha q̄ est ciuitas syrie: ⁊ ille non audens † 2.pa.35.e renuere: eo q̄ nō habebat virtutem resistēdi: missus est ab eo vinctus in egyptū: ⁊ ibidē mortu⁹. h ¶ Regē q;z cōstituit. p pharao nechao heliachim: fratrē ioachaz seniorē ipso: sz pplꝰ terre ꝓposuerat iuniorem: ad q̄ induct⁹ p amicos ex parte matris sue: q̄ erant potentes in regno: sed pharao restituit regnū seniori vt sibi fideli⁹ seruiret. i ¶ Uertitq; † 2.pa.36.a nomē suū io. sic debet scribi: scz p simplex k ⁊ m in fine: quia in hebreo scribit per coph ⁊ mem. q̄bus correspondēt apud nos k ⁊ m. mutauit autem rex egypti nomē eius in signuz ⁊ memoriā q̄ ipse creauerat eū regē. k ¶ Argētū aūt ⁊ au. dedit ioakim pha. reddēs ei diligēter tributū: q: restituerat sibi regnū.

✳ a ¶ In dieb⁹ illis ascendit Moraliter pha. nechao tē. Cōtra quē iuit iosias: ⁊ ibidē mortu⁹: ⁊ per seruos suos ad sepulchra regum in hierlm reportatus. Per regē egypti significatur soldan⁹ babylonie q̄ est in egypto. ꝓtra ipsum autē accepit scdo sanctus Ludouic⁹ crucē: ⁊ in illo passagio fuit defunctus: ⁊ inde p homies suos in francia ad regum sepulchra deportatus. e ¶ Tulitq; po. ter D re ioachaz filiū iosie tē. de isto ⁊ ioakim fratre suo nihil dicitur notabile mysticandū. Ca. XXIIII

¶ In dieb⁹ eius. Hic ꝓsequēter ostendit q̄d actū sit sub illo ioakim. scdo q̄d sub eius fi Diuisio lio/ibi: Et regnauit ioachin. sic enim debet scribi iste: q: in hebreo scribit per caph ⁊ nun: quib⁹ in latino correspōdet ch ⁊ n ⁊ hoc idem dicit hieronymus in omel. genealogie christi. tertio quid sub fratre suo/ibi: Duxitq; eos. Circa p̄mū dicit: l ¶ In diebus eius: scz ioakim filiū iosie: et hoc factum est anno octauo regni eius. m ¶ Ascēdit nabuchodonosor rex ba. q̄ debellato pharaone rege egypti: ⁊ capta syria et tota terra vsq; ad riuū egypti: excepto regno iude. voluit regnū iude ponere sub tributo: quod ⁊ fecit/ vnde ſbdit: n ¶ Et fact⁹ est ei ioakim seru⁹ tribus annis ⁊ rursum rebellauit: quia audiuit q̄ rex egypti preparabat se ad bellum contra nabuchodonosor. et ideo volens fauere ei: eo q̄ regem fecerat eum: vt predictum est. negauit tributum sub spe defensionis per regem egypti.

✳ Immisitq; ei

Nico.de lyra

✳ tem criminū: ⁊ q̄tum ad diuturnitatem tempoz. a ¶ In dieb⁹ eius. Hic consequēter ponit mors iosie lamentabilis/ cū ōr: b ¶ Et abijt iosias rex iuda in occursum ei⁹: q: rex egypti ꝓcedens ad bellū ꝓtra regem assyrioz

Moraliter. l ¶ In diebus eius ascendit nabuchodonosor rex ba. et factus est ei ioa. seruus tē. De isto ioakim de quo dicitur in fine p̄cedentis ca. q̄ fecit malum co/ram dño.

Moraliter

E G a ¶Regnauitq; ioachi. Rab. Nomen ioakim aliter scribit in designatiõe pris q; t eliachim. aliter cũ filio significatur: q; t iechonias. nã cũ patrẽ signat p k scribit: cũ vero filiũ p ch aspiratũ scribitur. b ¶Hierusalẽ. Be. Hierusalẽ et terra isrl: est ciuitas xpi. i. eccl'ia. Babylonij/chaldei t philistei. est ciuitas diaboli. i. oĩs malignozũ siue hoĩum seu angelo; multitudo. Seruitq; isrl philistei/is vl chaldeis cũ fideles nomineten⁹ in eccl'ia ꝓsistentes/ceterũ ab immũdis vel spiritib⁹ vel hoĩbus decepti: cuilibet peccato mẽtis colla submittũt. Adducit aũt nabuchodonosoz regẽ hierlm: t vniuersos ꝓncipes fortes exercitus decẽ milia in captiuitatẽ: cũ t magistros t eos q; in uincibili animo dño seruire ac decalogũ fideliter videbant ꝓseruare: subito illecebris seu aduersitatib⁹ subacti: maioribus facinoribus polluunt: aut certe in heresim incidũt. Arma quib⁹ ꝓtra diabolũ repugnãtes libertatẽ a deo nobis donatã defendim⁹: sunt eloquia scripturarũ: in quibus t ipsius dñi t sanctoz exẽplis q; ordine bella vitioz superare debeãt: luce clarius discim⁹. His armis philistei filios israel ꝓiuãt: cũ maligni spũs aĩos fideliũ a meditatione sacre lectionis: ne vel ipse p exercitiũ resistendi fiduciã sumant: vel alius forte q; legere nesciunt ad resistendũ vitijs: exhortãdo aut corripiẽdo accendãt. Tollunt fabros armoz cũ eos qui sacra eloquia norũt: intantũ sceleribus obruunt: vt dicere bona que didicerãt prorsus erubescãt. Trãsferũt omnẽ artificẽ t inclusoz ẽ in babyloniã de hierusalẽ: cũ eos q; multipharia virtutũ operatione plurib⁹ ꝓderãt: t ciuitatẽ dei ꝛ corruptores tẽtationũ munire solebant: F a ꝓposito deflectũt: atq; ingeniũ qõ tuitioni sancte ecclesie impẽdere debuerant: ad voluntatẽ potius regis vitioz dispẽsare cõpellũt. Oz si inclusores nõ ostioz siue muroz: sed auri gẽmarũq; intelligimus: ad eũdẽ expositio finẽ respicit. Dictũ q̃ppe ẽ de sapia. Quia aurũ t multitudo gẽmarũ ei nõ valeat cõparari: atq; ideo inclusores hoz doctores dicim⁹ qui q̃diu recte viuũt t docẽt: in ornatũ sctẽ ciuitatis industriã sue artis impendunt. Vtsi forte errauerint: q̃d nisi a rege chaldeoz captiui babyloniã trãsferunt: sic talentũ verbi celitus acceptũ in terra defoditur. i. scia spũalis ad peccatoz opa conuertit. c ¶Artificẽ t incluso. Ra. Qõ supra pplo isrl philistũm regnãtes 1Re.13.d feciss̃e narrant/cũ oz: faber ferrarius nõ inueniebat in oĩi terra isrl. Cauerãt ei philistũm ne forte facerẽt hebrei gladiũ aut lanceã ad repugnãdũ: ita nunc chaldei satagunt: vt nullus in ea remaneat artifex et incluso; qui diruta vbis menia componere possit vel resartire.

Ni. de ly.

Sedechias

✠ a ¶Immisitq; ei dñs tẽ. deuastantes terrã iuda. b ¶Factũ est autem hoc p verbũ dñi tẽ. specialiter p hieremiã prophetã: vt patet Hiere. xxij. et. xxv. c ¶Propter peccata manasse. licet enim manasses penituerit: t a deo exauditus fuerit in persona ꝓpria. vt habet. ij. Paral. ca. xxxiij. non tñ q̃tũ ad hoc q; pplus a captiuitate t ciuitas ab incendio liberarent. Tum quia populus sicut et rex peccauit: non tñ similiter penituit. Tum q; post manassen oĩs reges iuda rebellauit ꝓtra eum. Immisitq; a ei dñs latrunculos chaldeoz: t latrũculos syrie: t latrũculos moab: t latrunculos filioz amon: t immisit eos in iudã/vt disperderent eũ/iuxta verbum dñi quod locut⁹ fuerat p seruos suos prophetas. Factum est autem hoc b per verbum domini cõtra iudã/vt auferret eum coram se: propter peccata manasse t vniuersa que fecit: et propter sanguinem innoxium quẽ effudit: et implebat hierusalẽ cruore innocentiũ: et ob hanc rem noluit dñs ꝓpitiari. Reliqua autẽ sermonum ioakim t vniuersa q; fecit: nonne hec scripta sũt in libro sermonum dierũ regum iuda? Et dormiuit ioakim cũ patribus suis. d

a ¶ quẽ Matthias vocat iechoniam.

a ¶Regnauitq; ioachin filius eius e pro eo. Et vltra nõ addidit rex f egypti/vt egrederet ꝺ terra sua. Tulerat enim rex babylonis/a riuo g egyptivsq; ad fluuiũ euphraten/omnia q; fuerãt regis egypti. Decẽ t octo ãnoz erat ioachin

a ¶ non amplius: quia erat impius.

cũ regnare cepisset: t tribus mẽ b sibus regnauit i hierusalem. Nomen matris ei⁹ naescha/filia helb nathan de hierusalẽ. Et fecit malum coram dño: iuxta oĩa que fecerat pater eius. In tẽpore illo ascenderũt serui nabuchodonosoz regis babylonis in hierusalem: t circũdata est vrbs munitionibus. Venitq; nabuchodonosoz rex babylonis ad ciuitatẽ cum seruis suis/vt oppugnarẽt eam. Egressusq; est ioachin rex i iuda ad regem babylonis/ipse t mater eius t serui ei⁹ t principes eius/t eunuchi ei⁹: t suscepit eũ k rex babylonis anno octauo regni sui. Et ptulit inde oĩes thesauros domus dñi/t thesauros domus regie: t cõcidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomon rex israel in tẽplo dñi iuxta verbum dñi: t transtulit omnẽ hierusalem t vniuersos principes: et omnes fortes exercitus decez m milia in captiuitatem: et omnem c artificem t inclusorẽ: nihilq; relictũ est/exceptis pauperib⁹ ppli ges iuda offenderunt dñm excepto Ioĩa: ꝓpter qõ ppls fuit captiuatus t ciuitas destructa. vt habet ca. sequẽti. d ¶Et dormiuit ioakim cũ patribus suis. non est p hoc intelligendũ q; mortuus fuerit in pace. ũmo sicut dicit Josephus: Nabuchodonoso: cũ exercitu venit in hierlm: t cũ sub spe federis ibi reciperet: interfectis multis de populo: t sublatis thesauris t parte vasoz templi interfecit ioakim: et fecit corpus eius inhumatũ ꝓiici extra portas hierusalem: sicut Hieremias ꝓdixerat: vt habetur Hieremie xxij. e. Sepultura asini sepelietur. e ¶Regnauitq; ioachin. Hic cõsequenter ostendit quid factum sit sub eius filio quem substituit nabuchodonosoz regem. f ¶Et vltra nõ addidit rex egypti vt egrederet de terra sua. sez contra regẽ babylonis: sicut sperauerat ioakim pater istius: vt ꝓdictum est. cuius causa subditur cũ dicitur: g ¶Tulerat enim rex babylonis a riuo egypti tẽ. t iõ nõ audebat cõtra eum exire. h ¶Et tribus mẽsibus regnauit in hierusalem. rex enim babylonis timẽs ne iste ioachin eẽt memor necis paterne: et sic regi babylonis rebellaret: t eius aduersarijs se iungeret: cito redijt cũ exercitu ad remouendũ eũ. i ¶Egressusq; est ioachin rex iuda. tunens enim ne occasione sui ciuitas t templũ destruerentur: t populus totaliter captiuaretur: de consilio Hieremie reddidit se voluntarie regi babylonis cũ matre sua t amicis suis. k ¶Et suscepit eum rex babylonis anno octauo regni sui. sez regis babylonis t nõ regni ioachin: quia solum regnauit tribus mensibus: vt dictũ est: l ¶Et ptulit inde omẽs thesauros domus domini tẽ. et trãstulit l in babylonem cum rege t matre t fortioze populo t meliore: vt patz in Ira. m ¶Decẽ milia. infra habet: Septẽ milia: t artifices t inclusores mille. Dicendum q; tria milia fuerunt de iudeis. i. de tribu iuda. vt habet Hieremie vlti. t isti non ponuntur in secũda numeratione. cũ dicitur hic: Septẽ milia. t de illis septẽ milib⁹ mille erãt

Dozaliter

✠ artifices

✠ ram dño. t in isto ca. dz q; rebelauit regi babylonis pactum frangẽdo. ꝓpẽ qõ p ipm significat quilibet homo malus q; nõ seruat fidẽ cũ hoĩbus nec cum deo. ꝓpter quod per homines regis babylonis fuit captus t occisus: t cadauer eius ꝓiectũ extra muros vrbis hierusalem: vt impleretur verbum qõ Hieremias dixerat de eo Hiere. xxij. e. Sepultura asini sepelietur. t per hoc significatum fuit q; talis qui infidelis est deo t hoĩbus: a ꝓsortio sanctoz sit in morte totaliter separandus. e ¶Regnauit ioachin filius tẽ. Iste fuit nepos suauis: mãsuet⁹: ꝓpter qõ acq̃euit ꝓsilio Hieremie: tradẽs se cũ mre t ꝓncipib⁹ suis regi babylõis ne pplꝰ cõis occideret: t ciuitas hirlm ab incẽdio seruaret: t ne tẽplũ dñi cũ ciuitate cõbureret. t in ꝑ dedit exẽplũ regib⁹ t ꝓncipib⁹ alijs: vt magis sint solliciti de ꝓseruatione diuini cult⁹ t boni cõis q̃ de ꝓpris ꝓpriis t sibi ꝓiunctis. Et idẽ exemplũ dedit Cosdroe rex ꝑsarũ: vt dictũ fuit. S.

A a ¶Sedechias. Vali sunt rectores q̄ munere ⁊ dono diui no abutunt: ⁊ falso sibi nomen iusticie vsurpant. Mathathia vel mathanias em̄ int̄pt̄at mun⁹ siue donū. sedechias iust⁹ dñi vndecim ānis regnauit: qz transgressor legis fuit: q̄ significat denario nūero. Mouenari⁹ q̄ min⁹ habet denario imperfectionē legis significat: sic vndenari⁹ transgressionē. Recte g̃ nabuchodonosor in nono āno regni sedechie obsedit ciuitatē mēse decimo: ⁊ decima die mēsis: qz mali pastores cū decalogi māda ta q̄ scientia tenēt ope ⁊ doctrina pfice re negligūt: necesse ē vt plebē sibi commissam antiqu⁹ hostis cū suo exercitu obsidione circūdet: ⁊ munitiōe errorīs ac vitior̄ ꝓstructa claudat vallādo ciuitatē: sicq̄ fames in ciuitate ꝓualeat: fames vtiq̄ verbi dei cū nō expendit panis doctrine pp̃lo terre. Ca. XXV

Actū est aūt anno re. ⁊c.

b ¶Et interrupta est ⁊c. Ra. Interrupta q̄dem p tentatiōes varias demonū custodia pp̃lorū. hi q̄ debuerant armis ciuitatē defendere: nocte ignorātie ⁊ pctōr̄ vallati fugiunt: qz mercēnarius ⁊ q̄ nō est pastor videt lupū venientē: ⁊ dimittit oues et fugit: et lupus rapit et dispergit oues p viā porte que est inter duplicē murū ad hortū: aperit inertiā doctor̄: q̄ interduplicē murū duor̄ testamēt̄or̄ ꝓstituti nō belligerare sed effugere querunt: et in delitijs magis diffluere (qđ hort⁹ significat) q̄s scuto fidei hostibus obsistere. Fugit sedechias qz demonib⁹ pp̃lm circūdantib⁹ rector fugit: nō ad mōtes: de qb⁹: Mōtes in circūitu eius: sed ad cōpestria. i. ad dilectationē luxurie: Ān Arta ē via q̄ ducit ad vitā: lata q̄ ducit ad mortē. Cōprehendit eū in planicie hiericho: ⁊ bellatores dispsi sūt ⁊ reliq̄ runt eū. Cū em̄ fr̄utes hoīm deserunt: q̄ eum defendere debuerāt: in planicie hierico capit. i. in defectione carnalis sensus. Hiericho em̄ int̄pt̄at luna: ⁊ significat defectū carnis. Unde: qui de hierlm descēdebat in hiericho īcidit in latrones. Filios sedechie occidit corā eo: ⁊ oculos ei⁹ effodit. Rex babylonis diabolus est: possessor intime ꝓfusionis q̄ p̄us filios ante intuentis oculos p̃ris trucidat: qz sepe sic bona opa interficit: vt hec se amittere ipse q̄ captus est anim⁹ dolens cernat. Mā genuit plerūq̄ anim⁹: ⁊ tñ carnis delectationib⁹ vict⁹/ bona q̄ genuit amās perdit: ea q̄ patit dāna ꝓsiderat: nō tñ virtutis brachiū ꝓtra regē babylonis leuat. Sed dū vidēs neq̄tie perpetrationē pcutit: ad p̄ qñq̄ pcti vsu pducit: vt ipso āz rōnis lumine p̄uert: qz diabolus bona p̄us opa subducit: ⁊ post itelligentie lumē tollit: qđ recte sedechias in reblatha patit. Reblata q̄ppe multa hic int̄pt̄atur: qz quādoq̄ ei lumen rōnis claudi

Ni. de lyra

✱ artifices notabiles. ⁊ ideo cū dicit:

a ¶Et artifices. li et tenetur ꝓ id est q̄ fuerūt de alijs tribubus: et mille de artificibus notabilibus. ⁊ sic in vniuerso fuerūt decē milia. ⁊ ista dictio populi dicit ꝓprie transmigratio: qz voluntarie se tradiderūt. qđ aūt postea factū est sub sedechia vocat magis ꝓprie captiuitas populi. ⁊ ideo aliq̄ numerāt ānos trāsmigratiōis. Lxx. incipiēdo ab ista trāsmigratōe facta tpe ioachin. b ¶Duxitq̄ eos. Hic ꝓfr̄ describit quid factū sit sub sedechia fratre ioachin/ cū dicit: c ¶Et ꝓstituit mathathiā patruū ei⁹. scz ipsi⁹ ioachin. d ¶Impositq̄ nomē ei sedechiā. qđ int̄pt̄at iusticia dñi. fecit em̄ rex babylonis eum iurare p dñm q̄ seruaret sibi fidelitatē ⁊ tributū redderet. vt habet̄. ij. Paral. xxvj. ⁊ ꝓpter hoc sic vocauit eū vt esset memor iuramēti qđ sibi fecerat: sicut iustū erat. e ¶Et fecit malū co. dño. offendendo eum. f ¶Recessitq̄ sede. a re. ba. venientibus ꝓtra iuramentū suū: nec in aliquo voluit credere hieremie ꝓphete: vt h̄r. ij. Paral. xxvj.

relictū ē exceptis pauperib⁹ pp̃li terre. Trāstulit q̄z ioachin in babylonē: ⁊ matrē regis ⁊ vxores regis: ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices terre duxit in captiuitatē de hierusalē in babylonē: ⁊ oēs viros robustos septē milia: ⁊ artifices a ⁊ inclusor̄ mille: oēs viros fortes ⁊ bellatores: duxitq̄ eos rex b babylonis captiuos in babylonē. Et ꝓstituit mathathiā patruum c eius ei⁹ p eo: impositq̄ nomē ei o sedechiā. Uicesimū ⁊ primū annū ętatis habebat sedechias cū a regnare cępisset: ⁊ vndeciz ānis regnauit in hierlm. Nomē mr̄is ei⁹ erat amithal: filia hieremię de lobna. Et fecit malū corā dño: e iuxta oia q̄ fecerat ioachin. Ira scebat em̄ dñs ꝓtra hierlm ⁊ cōtra iudā: donec p̄iceret eos a facie sua. ¶Recessitq̄ sedechias a f rege babylonis. Ca. XXV

Actū est aūt anno nono regni ei⁹ mēse decimo: decima die mēsis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ oīs exercitus ei⁹ in hierlm: ⁊ circūdederūt eū: ⁊ extruxerūt i circūitu ei⁹ k munitiones. Et clausa est ciuitas l atq̄ vallata vsq̄ ad vndecimū m annū regis sedechię nona die mēsis. Ꝑualuitq̄ fames in ciuitate: nec erat panis pp̃lo terre. b Et iterrupta ē ciuitas: ⁊ oēs viri bellatores nocte fugerūt p viam portę q̄ est int̄ duplicē murū ad hortū regis. Ꝑorro chaldei obsidebāt in circūitu ciuitatez. Fugit itaq̄ sedechias p viā q̄ ducit ad cāpestria solitudinis: ⁊ ꝓsecutus est exercit⁹ chaldeor̄ regem: comprehēditq̄ eum in planicie

g ¶Actū est aūt anno nono regni ei⁹. i. sedechie: de q̄ septē hic dicūt. Primū ē q̄ obsessus fuit. Secūdū q̄ latēt fugit. Tertiū q̄ fuit capt⁹. Quartū q̄ filijs fuit p̄uat⁹. Quintum q̄ fuit excecat⁹. Sextū q̄ fuit catenis vinctus. Septimū i babylonē duct⁹. Per istū sedechiā de q̄ hr̄ in fine p̄cedēt⁹ ca. q̄ fecit malū corā dño: significat pctōr̄ q̄ licet aliq̄n corā hoīb⁹ videat bon⁹: tñ corā dño ē mal⁹. Per septē aūt hic enumerata significat̄ ꝓcessus ei⁹ ꝺ pctō in pctm̄: vsq̄ in infernū. Per p̄mū qđ est eius obsidio significat̄ demonū tentatio. Job. xix. b. Obsederūt in gyro tabernaculū meū. Per scđm ꝺo qđ fuit ei⁹ fuga: significat̄ tētati pusillanimitas: in q̄ nō est resistētia. Cōtra qđ hr̄ Jac. iiij. b. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vob. Per tertiū ꝺo qđ est ei⁹ captio: significat̄ lapsus tentati in laqueuz mortalis pcti. Per quartū ꝺo qđ fuit filior̄ occisio: significat̄ oīm bonorū p̄cedentiū mortificatio. Per q̄ntū aūt qđ fuit excecatio sede

Diuisio

Moraliter

rõnis claudit: q̃ prauo vsu ⁊ iniq̃tatis sue multitudine ḡuat.
a ¶ Mēse q̃nto. Ra. Cõgruit tpis ordo cũ rõne vindicte. Mēse q̃nto vastata est ciuitas q̃ pentateuchũ legis seruare de spexit: ⁊ septima die mensis: q̃ sabbati requiẽ nõ custodiuit: ⁊ ꝓtraria ꝑceptis dei egit: frustra sibi blandiẽs de securitate ꝓ sctõr̃ locor̃ habitatione. b ¶ Venit nabuzardan. Ra. q̃ interp̃tat vẽti/labrũ: siue ꝓphetia alieni iudicij: iusto dei iudicio sup pctõres: princeps vtiq; exercitus regis babylonis in hierlm intelligibiliẽ: ⁊ succẽdit domũ dñi: cũ diabolus q̃ ⁊ rex ꝓfusionis ⁊ ꝑnceps oĩm iniquor̃ est: tã malignor̃ spirituũ q̃s eti am ipsor̃ hoĩm: plebẽ inuadit fideliũ: ⁊ domũ regis ⁊ domos hierlm. i. recto/res ⁊ eos q̃ videbant in visione pacis manere: inflãmatos cupiditate subuertit: oẽmq; domũ cõbussit igni: cũ vniuscuiusq; ꝓsciam p flãmã illiciti amoris p turbauit. Et muros hierlm in circũitu destruxit: cũ intẽtionẽ oronis ⁊ virtutũ studia q̃ ꝝ se valere nouit in desperãtibus dissoluit: ne p spem venie ad diuina succurãt auxilia: ⁊ correptiõis vite
†Eçeh.16.e apphendãt munimina: pplmq; in captiuitatẽ ducẽs de pauperib⁹ terre reliq̃t vinitores et agricolas: q̃ eis q̃ vtiles ẽbo ⁊ erciplo esse poterãt: p vitia captiuãs stultis ⁊ hebetibus cõmẽdat agri/
†44.dist.c.176.dist.c.ieiunium culturã: q̃tinus nõ vinũ gr̃e spũalis et frumentũ sane doctrine in vineis ⁊ agris ppl̃or̃ fructificet: ꝛ spine magis ⁊ tribuli vitior̃ excrescãt. c ¶ Columnas. Ra. Et bases intelligim⁹ doctores: q̃ sonoritate p̃dicatiõis et fidei firmitate debuerũt alios sustẽtare. Ware eneũ baptismi lauacrũ: vel cõpũctionẽ lachrymarũ. hec quidẽ oĩa chaldei spũales p̃ inertiã magistror̃ de domo
†Mic.27.d dñi auferre nituntur ⁊ confringere.
d ¶ Mlas q̃z. Ra. Quia diuersa officia in ecclesiasticis ordinib⁹ de dei ꝓuitio auferẽtes in suũ vsuz neq̃ssimũ verterũt. e ¶ Thuribula ⁊ phialas. Cũ ordõe q̃ diuinitas placari potuit: ⁊ poculũ verbi q̃ lassi refocillari debuerãt impediẽdo subuertũt. f ¶ Que aurea aurea: et q̃ argẽ. ar. Quia tã sensuz p̃ciosum q̃s eloquũ venustatẽ hostis nequã de domo dñi auferre molit:

Ni. dely.

✠ ⁊ secum ✠ subterraneã possent fugere pauci: nõ tñ tot q̃t erãt cũ sedechia rege: vt p̃tẽdit lra: ⁊ iõ melius ordo q̃ chaldei secuti sũt sedechiã p iudiciũ aliquor̃ q̃s cepe/rũt i ciuitate q̃ non poterãt fugere. Ad auctẽ ꝛo eçechiel pot dici q̃ rete dñi sue sagena ibi itelligit exercit⁹ chaldeorum capies sedechiã ꝑm ordinẽ iusticie diuine. a ¶ Et oẽs bellatores ꝛc. q̃ chaldei fuerũt intẽti ad capiendũ regẽ quẽ p̃ncipaliter q̃rebãt. b ¶ Apũ hẽsum ḡeũ. s. viuũ. c ¶ Duxerũt ad regẽ baby. q̃ tantã psonã nõ audebãt occidere sine reg̃ ordinatione.
d ¶ Qui locutus est ꝛc. arguẽs eũ de trãsgressione veritat⁹ ⁊ iuramẽti: et sic ꝑcessit ꝝ eũ p rigorẽ iusticie in psona ꝑria ⁊ filior̃ suor̃. e ¶ Mense q̃nto. Hic p̃r describit incendiũ ciuitatis. ꝑmo q̃tũ ad tps. cũ dr: Septima die mẽsis. Hiere. vlti. dr. Decima die mẽsis. Dicendũ q̃ nõ est ctradictio: q̃ septima die mẽsis fuit positus ignis in ciuitate: ⁊ durauit incendiũ vsq; ad decimã diẽ inclusiue, ꝑ magnitudinẽ ⁊ multitudinẽ edificior̃ vñ p ponit ꝑncipiũ incẽdij. Hiere. vltio ponit el⁹ finis. f ¶ Ibe est ann⁹ no. re. ba. Hiere. vltio dr: decimusoctau⁹ ann⁹: q̃ soluit Ra. Sa. dicẽs: q̃ erat nonusdecim⁹ ann⁹ a ꝑncipio regni nabuchodonosor:

hierichо: ⁊ oẽs bellatores q̃ erãt cum eo: dispsi sũt et reliq̃rũt eũ. Apphẽsum q̃ eũ regẽ duxerunt ad regẽ babylonis in reblatha:
a ¶ qz iusti exercuit cũ eo iudicium.
q̃ locutus est cũ eo iudiciũ. Filios aũt sedechię occidit corã eo: ⁊ oculos eius effodit: vinxitq; eũ cathenis ⁊ adduxit i babylonẽ.
a ¶ Mēse q̃nto: septima die mẽsis: ipe est ann⁹ nonusdecim⁹ regis babylonis: venit nabuçardã ꝑnceps exercitus/seruus regis babylonis in hierlm ⁊ succẽdit domũ dñi ⁊ domũ regis ⁊ domos hierusalẽ: oẽmq; domũ cõbussit igni.
†Et muros hierlm in circũitu/destruxit oĩs exercitus chaldeor̃ q̃ erat cũ ꝑncipe militũ. ¶ Reliquã aũt ppli partẽ q̃ remãserat in ciuitate: ⁊ psugas q̃ trãsfugerãt ad regẽ babylonis: ⁊ reliquũ vulg⁹ trãstulit nabuçardã ꝑnceps militię: et de pauperib⁹ terrę reliq̃t vinitores ⁊ agricolas. ¶ Colũnas aũt ereas q̃ erãt i tẽplo dñi ⁊ bases/⁊ mare ereũ qđ erat i domo dñi ꝓfregerũt chaldei: ⁊ trãstulerũt ęs oĩne in babylonẽ. Mllas q̃z ereas ⁊ trullas et tridentes et cyphos ⁊ mortariola: ⁊ oĩa vasa erea in quib⁹ ministrabãt: tulerũt
a ¶ nõ res ac sensus ꝓpter lras: sed lre ob mãifestationẽ rerũ sẽ repte. ¶ trãscriptio.
e necnon et thuribula ⁊ phialas.
f Que aurea/aurea: ⁊ q̃ argentea argẽtea: tulit ꝑnceps militię id ẽ colũnas duas: mare vnũ: et bases q̃s fecerat salomon in tẽplo dñi. Mõ erat pondus ereis oĩm vasorũ. Decẽ ⁊ octo cubitos altitudinis habebat colũna vna: ⁊ capitellũ ereũ sup se/altitudinis trium cubitor̃: ⁊ retiaculũ et malogranata sup capitellum colũnę omnia erea. Silez ⁊ colũna scda

donosor: ⁊ decimusoctauus ab illo tpe quo primo cepit ioakim filiũ iosie. ⁊ ꝑm hoc cepit eũ scdo anno regni sui: sed ꝑ nõ videtur ꝓsonare textui: qz. ē. xxiiij. ca. dictũ est q̃ ioakim trib⁹ ãnis seruiuit nabuchodonosor: ⁊ in q̃rto anno rebellauit et fuit captus ⁊ occisus: ⁊ filius eius ioachin loco ei⁹ substitut⁹: q̃ regnauit tribus mẽsibus. qui amoto substitutus est sedechias q̃ vndecimo anno regni sui captus est ⁊ ciuitas incẽsa. ⁊ sic videt q̃ a prima captione ioakim vsq; ad incendiũ ciuitatis fluxerunt tm̃ quindecim anni. ⁊ iõ aliter põt dici. s. q̃. xix. anni regni nabuchodonosor non erant simpliciter cõpleti: sed erat vnus incompletus: ⁊ ille hic noĩat ꝑpter partẽ que transierat. ⁊ Hieremie vltio tacet ꝓpter eius incõpletionẽ: sicut frequenter fit in alijs locis. Sciendũ etiã q̃ nabuchodonosor primo regnauit in chaldea: postea obtinuit regnũ assyrior̃ ⁊ factus est monarcha. ⁊ aliquãdo eius anni numerantur a principio regni in chaldea. aliquãdo aũt a tpe quo fuit monarcha.
g ¶ Et succendit domũ ꝛc. incipiens a maioribus edificijs. h ¶ Omnemq; domum cõbussit. in hebreo habet: Et oẽm domũ magnam. per hoc intelligunt loca vbi ꝓueniebant ad audiendum legem: vt dicit Ra. Sa.
i ¶ Reliquã aũt. hic ꝓsequenter describit dispositio de p̃da. ⁊ primo ḡtum ad ppm vite reseruatum. cum dr: Reliquã aũt ppli partẽ q̃ remanserat in ciuitate: q̃ non poterat fugere: sicut sunt mulieres ⁊ parvuli. k ¶ Et psugas qui trãsfugerãt ad regẽ babylonis. q̃ ciuitas caperet. l ¶ Et de pauperibus terre reliq̃t vinitores et agricolas. Ra. Et de paupertate terra in solitudinem redigeret. et sic rex babylonis inde tributum non haberet. scdo ordinat de ꝑda ḡtum ad vasa templi/ cum dicit: m ¶ Colũnas aũt ereas que erant in tẽplo domini ꝛc. de istis columnis ⁊ alijs vtensilibus hic positis habetur supra. ij. libro. vij. ca. vbi de forma ⁊ dispositione taliũ dictũ fuit. ⁊ ideo hic pertranseo.
n ¶ Que aurea aurea: ⁊ q̃ argentea argentea. i. posuit aurea ad vnam partẽ simul: et argentea ad aliam. ⁊ silr de alijs metallis. Tertio describit ordinatio p̃de ḡtũ ad ppm occisum/ cũ dr:
✠ Tulit q̃s ✠ chie: significatur ignorãtie tenebra que sequitur ad actũ malicie Sap. ij. d. Excecauit illos malicia eorum. Per sextum vero quod fuit incatenatio: significatur redeundi desperatio. Prouerbi ozum. xviij. a. Impius cum in profundũ peccatorum venerit contemnit. Per septimum vero quod fuit ductio in babylonem: significatur pertractio ad gehennam: que bene significatur per babylonem: eo q̃ in inferno nullus est ordo: et per ꝓsequẽs ibi est maxima cõfusio.
Moraliter
† ¶ Venit nabuzardã ꝑnceps exercitus regis babylonis in hierusalem ꝛc. Per nabuçardan qui interpretatur ꝑnceps coquorum diabolus significatur. Per hoc autem q̃ succendit domum domini ⁊ domum regis et domos hierusalem (vt in textu dicitur) significatur q̃ diabolus igne cupiditatis et luxurie succendit clerum nobiles et cõmunem populum. nam per domum domini clerus. per domũ regis nobiles. per domos hierusalem communis populus significantur: De incendio nanq; cupiditatis dr Hiere. vj. c. A maiore vsq; ad minorẽ: ⁊ a ꝓpheta vsq; ad sacerdotem omnes auaricie student. De incendio vero luxurie dicit Hiere. v. c. Unusquisq; ad vxorem ꝓximi sui hinniebat.
✠ Factũ est au

A ⁊ secū in ꝓfusionē ducere. a ¶Tulit quoqꝫ. Ra. Non solū populares: ⁊ fortes ⁊ principes in eccl'ia diabolus decipe ⁊ peccatores captiuare satagat. vñ in Job ō ipo. Esce ei⁹ electe sūt. Tulit saraiam q̄ interꝑtat victus: sacerdotē primū: cū primū eccl'ie ordinē q̄ i episcopis est: amore voluptatis terrene vitiozū cathena ꝓstringit. Silr sophoniā q̄ interꝑtat absc̄ditus sacerdotē sc̄m: cū sc̄i ordinis viros. i. ꝓbyteros (q̄ talentū verbi in terra fodientes absc̄dērāt) in suū dominiū subigit. Et tres ianitores q̄ ostiū fidei aperire debuerāt: ⁊ tenētes clauē scie: nec ipi introierūt: nec alios introire ꝓmiserūt. Eunuchus significat fatuas virgines: q̄ vasa oleo vacua in manibus tenebāt continētes se a coitu corporali: nec tñ oleū gr̄e et misericordie in pectore suo habere volebāt: q̄ frustra sup bellatores ꝓstituunt: cū arrogantiā nō p̄caueāt. Quinqꝫ viros q̄ steterāt corā rege. i. illos q̄ q̄nqꝫ sensib⁹ corporis voluptati seruientes: regi vitioꝝ semp assistebāt. b ¶Sopher. Rab. Interꝑtat dissipans vel diuidēs significans eos q̄ rudes in eccl'ia q̄s ad militiā christi nutrire debuerāt: p̄auis exemplis dissipātes a cetu fideliū p errorem sequestrāt: ⁊ sex viros e vulgo. i. stultos opatores q̄ merito e vulgo: q̄ diuina ꝓsilia discere ⁊ factꝫ implere neglexerant. c ¶Et sex viros. Rab. Hos oēs nabuçardā duxit ad regē babylonis et interfecti sunt: q̄ diabolus
B p̄dā quā ab eccl'esia euellit ad perpetuę mortis interfectionē ꝓducere ambit q̄s ꝑcutit rex cōfusionis in reblatha: ꝙ est i multitudine sceleꝝ: ⁊ amore voluptatum. d ¶Et trāslatus est ⁊c. Cum illi qui ꝓfessionē nois dei in eccl'ia videbant habere: p scelera multiplicia de terra viuentiū trāslati: in regnū ꝓfusionis ⁊ errozis abducunt. sub q̄ imperio quicūq; ꝑseuerauerūt nō merebunt p iesu ducatū regredi in terrā iuda: temꝑlūq; dñi ibidē reedificare. In posterū nanq; p̄sentis vite tradent in carcerem mortis ꝑpetue: vbi vermis eoꝝ nō morietur: ⁊ ignis nō extinguet. Nobis autem liceat in pegrinatione labētis seculi verā cōmissoꝝ gerere penitudinē: et post excursum septem dierū velut post lxx. annos huius captiuitatis exuti: ab oñi potestate regis babylonis valeamus iuuāte spū qui septiformis ōr: celestem hierl'm ingredi ⁊ vultum p̄ditoris nr̄i p secula ꝓtēplari. e ¶Et saraia. Filius saraie sacerdotis reseruatus est ⁊ pater occisus. Ex q̄ in captiuitate postea natus est iesus sacerdos magn⁹ q̄ reduxit ꝑplm cū zorobabel.

Esa.66.g

¶Finit liber regū quartus.

Nico.de lyra

a habebat ornatū. Tulit q̄qꝫ ꝓnceps militię saraiā sacerdotē primū: ⁊ sophoniā sacerdotē sc̄m ⁊ tres ianitores: ⁊ de ciuitate eunuchū vnū: q̄ erat ꝓfectus super bellatores viros: et q̄nqꝫ viros de his qui steterāt corā rege/ q̄s
b repperit i ciuitate: ⁊ sopher ꝓncipem exercitus/ q̄ ꝓbabat tyrones de pplo terrę: et sex viros e vulgo/ qui inuēti fuerāt in ciuitate. Quos tollēs nabuçardā ꝓnceps militū duxit ad regē babylōis i reblatha: Percussitqꝫ eos
c rex babylonis/ ⁊ interfecit eos in
d reblatha in terra emath: Et trāslatus est iuda de terra sua. Pōpulo aūt qui relictus erat in terra iuda quē dimiserat nabuchodonosoꝝ rex babylōis ꝓfecit gedoliā filiū aichā filij saphā. Ō
f cū audissent oēs duces militum ipsi ⁊ viri qui erāt cū eis: videlicet q̄ ꝓstituisset rex babylōis godoliā: venerūt ad godoliā i maspha hismael filiꝰ nathanię: ⁊ iohānan filiꝰ çaree: ⁊ saraia filiꝰ thenameth nechophatites: ⁊ ieçōias filiꝰ maachati: ipi ⁊ socij eoꝝ. †Juꝛauitqꝫ eis godolias ipis ⁊ socijs eoꝝ/ dicēs: Nolite timere seruire chaldęis. Manete in terra/ ⁊ seruite regi babylonis: et bene erit vobis. Factū est aūt in mense septimo/ venit hismael filiꝰ nathanię/ filij elisama/ de semine regio ⁊ decē viri cuz eo: percusserūtqꝫ godoliā qui ⁊ mortuus est: sed ⁊ iudęos ⁊ chaldęos qui erant cū eo in maspha. Cōsurgensqꝫ omꝑplūs/ a paruo vsqꝫ ad magnum: ⁊ ꝓncipes militū/ venerūt in egyptum: timētes chaldęos. Factū vero est in anno tricesimoseptimo trāsmigrationis ioachin regis iudę: mēse duodecimo vicesima ⁊ septima die mēsis: subleuauit euilmerodach rex babylōis anno quo regnare cępat caput ioachin regis iuda de carcere: et

e ¶Godoliā filiū aichā. quē ꝓfecit rex babylonis pplo q̄ remāserat ad terrā colendā vt tributū inde colligeret et mitteret regi babylonis. f ¶Ō cū audisset ⁊c. q̄ in captione sedechie dispsi fuerāt: vt p̄dictū est: ⁊ i diuersis locis latuerāt. g ¶Jurauitqꝫ eis godolias fedus fidelitatis vt pacifice essent in terra sub seruitute regis babylonis.

h ¶Factū ē aūt in mē. se. a ꝓfectione godolie. i ¶Venit hismael ⁊c. de semine regio: ⁊ iō displicebat ei q̄ alius in regno iude eēt superior eo.

k ¶Et decē viri cū eo. ꝙ alij plures erāt exteri⁹ latētes: q̄ decē viri nō fecissent tantā cedem ⁊ tantā p̄dā cepissent quantā tūc fecit iste hismael: vt pleniꝰ scribit Hiere. xlj. ca. l ¶Percusserūtqꝫ go. p̄ditiose postq̄ eos recepērat gratiose: vt habetur Hiere. xlj. ca.

m ¶Cōsurgēsqꝫ omꝑplūs. ꝓpt̄ q̄ timuerūt in egyptū ꝙ Hieremie ꝓsiliū: vt h̄r Hiere. xlij. ne chaldei ꝓpter interfectionē godolie q̄ in terra repñtabat p̄sonā nabuchodonosoꝝ venirēt ⁊ interficerēt totū pplm q̄ remāserat. n ¶Factū ẋo ē. Hic ꝓpr̄ describit sublimatio ioachin regis q̄ tradiderat se nabuchodonosoꝝ: ⁊ ductꝰ fuerat i babyloneꝫ captiuꝰ: vt dictū est. ꝙ. xxiij. ca. cuiꝰ cā fuit: q̄ euilmerodach tpe q̄ pr̄ suus nabuchodonosoꝝ ꝓpt̄ amentiā in quā versus fuit inter feras habitauit septē annis: vt h̄r Daniel. iiij. multa mala fecit: iō ꝓpt̄ eiꝰ de insania reuertens ipm cū ioachin incarcerauit: vbi amicitiā ad inuicē ꝓtraxerūt. ꝓpt̄ q̄ cū iste euilmerodach postea sublimatꝰ esset i regnū: eduxit istū ioachin de carcere: ⁊ ipm inter ꝓncipes regni sui maxie honorauit: vt ꝙ ōr: ⁊ pz lra: Hoc aūt factū ē a ō. ꝓpt̄ duo. Primū est vt ꝓsiliū Hieremie q̄ ioachin se tradiderat regi babylōis oñderet fuisse bonū: q̄ p ꝙ euasit mortē ⁊ ciuitatis destructionē tpe suoꝝ: ⁊ tādē ꝓsecutꝰ ē exaltationē in regno babylonie regno iudee destructo. Sc̄m ē vt ꝙ Esaie de nabuchodonosoꝝ: q̄ h̄r Esaie. xliij. videlicet q̄ de sepulchro suo eēt ejciendus: p ꝓsiliū ioachin cōpleret. iste enim euilmerodach timēs ne pr̄ iꝰ resurgeret a mortuis: sic de iſania ad sanā mētē redierat:

†Hie.40.c

Moraliter

✳n ¶Factū est aūt in anno ⁊c. Sicut dictū ē. ꝙ. ca. p̄cedēti iste ioachin tradiderat se regi babylonis ꝓ libertione tēpli/ ciuitat⁹/ ⁊ cōis ppli. p hoc q̄ rex babylonis eū de carcere liberauit: ⁊ sup oēs regni sui magnates honorauit: oñdit q̄ dñs ꝓ honore dei ⁊ bono cōi se tradētib⁹ vel exponētib⁹ reseruat bona meliora in p̄tivel futuro reddēda. reddito tñ in futuro multo meliori est: nā ibi reddit bonū infinitū habē dū eternalit̄ p clarā visionē et suauissimā fruitionē. ad quā nos ꝓducat ille q̄ cū p̄re ⁊ spūsctō viuit ⁊ regnat in secula seculorum Amen.

a ¶Tulit quoqꝫ ꝓnceps militię ⁊c. Isti enī fuerāt ꝓsiliarij sedechie ⁊ cōsentanei in rebellione ꝙ nabuchodonosoꝝ. b ¶Et sopher ꝓncipem exercitus q̄ ꝓbabat tyrones: Id ē aptos ad prelīū: et soluebat eis stipendia: vt dicit Ra. Sa. c ¶Percussitqꝫ eos rex babylōis. rōne iā tacta. d ¶Populo aūt. Postq̄ describta est captiuitas sub sedechia: hic ꝓpr̄ describit seruilitas sub godolia. et primo describit huius subiectio. scōo ioachin sublimatio/ ibi: Factū ē. Circa ꝓmū ōr::

Godoliam

redierat: fecit corpus patris exhumari ⁊ in multis partib⁹ diuidi: ⁊ vulturibus dari que ad diuersa loca euolauerunt. et tunc dixit ioachin: tunc resurget pater tuus quando iste aues in vnū iterū reuertentur. quasi diceret: de hoc nō habes vltra timere. Patet igitur in hoc facto impletio ꝓphetie diuinit⁹ predicte: ⁊ exaltatio seminis dauid ꝓpter eius merita: etiā in terra aliena ꝑm dispositionē diuine sapie q̄ mutat tempora ⁊ etates: transfert regna atq; ꝓstituit: attingens a fine vsq; ad finē fortiter: ⁊ dispones oīa suauit. Cui ē honor ⁊ gloria in secula seculorum Amen.

Additio. In ca. xxv. vbi dicit in postilla: ptz igit ⁊c. Potest etiā alia ratio exaltatiōis ioachin assignari nō minus necessaria. s. ne euacuaretur ꝓphetia iacob: Gen. xlix. b. Nō auferet sceptrum de iuda: nec dux de femore eius ⁊c. Si em̄ ioachin iste mortuo sedechia ⁊ alijs regib⁹ iude remansisset ꝓiectus viliter in carcere manifeste eē ablatuz sceptruz: sceptrum: ⁊ dux de iuda per longū tempus ante aduentuz xp̄i q̄ esset de directo ℈ ꝓphetiā p̄dictā: sed ingtum ipse ioachin fuit a carcere eductus ⁊ thron⁹ eius super thronum regiū positus: vt hr̄ in lra. idcirco saluat ꝓphetia: qz adhuc etiā tpe translmigratiōis dux remanebat de femore iude: ⁊ eodē modo post mortē ioachin successit salathiel ⁊ zorobabel in magno ⁊ notabili honore: ⁊ sic credendum est successio vsq; ad tempus aduē tus christi exclusiue. vt patet per historias Macha. ⁊ alias q̄ ad hoc faciunt. vnde sceptrū fuit ablatum ꝓpter: quando herodes idumeus abstulit illam dignitatem: in cuius die⁹ natus est xp̄s. vt Matth. ij. ca. vnde ⁊ hebrei licet aduersarij nostri sup predictum verbum. Non auferetur ⁊c. in quodā libro de thalmud qui dicit canhedrin exponūt: q̄ illi duces de iuda de quibus loquitur ꝓphetia iacob: erant p̄ncipes translmigratiōnis residentes in babylonia ⁊c.

¶ Finit liber Regum quartus:

Expositio prologi

¶ Incipit postilla fratris Britōis ordinis minorū sup primū prologū librorum paralipomenon.

DIuus tamen aliq̄d de nomīe istor⁹ librorū ⁊ ordīe perstringamus. Notanduz q̄ dibre haiomi hebraice. paralipomenon grece: verba dierum dicimus latine. vnde ⁊ a Hieronymo in ꝓlogo sup regum: dibre haiomi chronic⁹. i. temporane⁹ appellatur: quia continet quedam gesta tēpor⁹ ab adam vsq; ad captiuitatē babylonicaz sub sedechia factā in quā terminatur vltim⁹ liber Regū: sicut ⁊ secūdus Parał. Et quia libri Parał. cōicant in materia cum libris Reguz: ⁊ q̄m in his supplent que min⁹ ibi dicuntur. ideo post libros Regū īmediate sequūtur. sed cum in libris Regum agatur de vtroq; regno. i. iuda ⁊ isrł: in Paralipomenon tm̄ de regibus iuda agitur. preponit autē libris Esdre: quia finis secundi Paralipomenō idē est cum principio Esdre. Quis scripserit dibre haiomi ignoratur. vnde inter apocrypha deberet (sicut patet supra) cōputari: tamen inter agiographa cōputatur: sicut patet supra in principio prologi Josue. Derivationē paralipomenon inuenies supra in epistola ad Paulinuz in. viij. ca. Item nota q̄ hieronymus dibre haiomi correxit ⁊ trāstulit. Primo enim correxit septuaginta: postmodum nouam editionem fecit ad petitionem Chromacij pape de hebreo transferēs in latinū. ⁊ quia correctio precessit translationē. ideo prologum qui correctioni preponitur anteponendum reor. s. Eusebius Hieronymus ⁊c. qui in septem particulas diuidi potest ad presens. ¶ Primo em̄ captat benivolentiam: preponens amicabilem salutationem dicens: Eusebius Hieronym⁹ ⁊c. ¶ Secūdo subdit modum quo sacre scripture didicit veritatem. didicit enim laboriose diuersa loca peragrādo: quod notatur cum dicitur: Quoniam grecoruz. Item didicit humiliter non de se presumēdo: quod notatur cum dicitur: Fateor enim ⁊c. Item didicit ordīate peritiorem doctorem eligendo: quod notatur cum dicitur: Deniq; cuz a me ⁊c. ¶ Tertio innuit q̄ necessaria est sua correctio. s. pter grecor⁹ ⁊ latinor⁹ codicū falsitatē. q̄ notatur ibi: Libere em̄ loquor ⁊c. q̄ tm̄ nō attribuit vitio septuaginta interptum: sed culpe scriptor⁹. ¶ Quarto ostendit cum apud hebreos liber paralipome nō vnus sit: cur apud nos recepit sectio

Expositio prologi

cepit sectionem/ibi: Hoc primū scien/dum ⁊c. ¶ Quinto excitat lectoris attentionem. ⁊ hoc propter duo. scz propter difficultatem: ⁊ vtilitatem. Difficultatem insinuat cum dicit: Illud etiā attendendum ⁊c. Utilitatez indicat cū dicit: Ad extremuz q̄ oīs eruditio ⁊c. ¶ Sexto dicit q̄ cuius nō ambigat aliquibus displicturā: dōmonis tamen ⁊ rogatiani orationibus adiut⁹ fecit istā correctionem/ibi: Orationū itaq; vestrarum: de cuius veritate ne forte aliquis dubitaret. ¶ Ultimo docet vitare dubitationis occasionem: ⁊ hoc dupliciter. Primo cum alijs conferendo ibi: Si quis in hac interpretatiōe ⁊c. Secundo asterici ⁊ obeli officiū attendēdo/ibi: Ubicūq; ergo astericos ⁊c. littera satis plana est. vnde leuiter pertransibo. Eusebius Hiero. binomius erat. sicut ptz hoc in epła quā ipse fecit de clerici vita vł monachi: q̄ sic incipit: Eusebi⁹ Hiero. Octeano suo salutez. Dōmoni ⁊ rogatiano suis amicis in xp̄o iesu salutez. Sequit: Athenas: civitatē grecie. ⁊ dicūt athene quasi litorales: vel ab acta q̄ est litt⁹: qz in litore erāt posite. vł dicunt athene quasi īmortales ꝓpter studiuz q̄ ibi viguit: qz īmortalis est sapīa. ab a q̄ est sine: ⁊ thanathos q̄ ē mors. Et tertiū Virgilij eneidos. A troade regione. de q̄ dicit Ysido. xiij. etymol. Est regio troadis supiecta ab aq̄lonis pte galathie: a meridiano vicina est licaonie: ab oriente adheret lydie: ab occidēte hellespontiaco mari finit. Per leuchatem: promontoriū iuxta neapolim in q̄ attici appollinis tēplū fuit. ita dit Ysi. etymol. xiij. Acroceraunia: mōtes ꝓt altitudinē ⁊ fulminū ict⁹ vocant. Et nota q̄ p̄ cōpositionē a ceros q̄ ē cornu: et ānis dicūt cereunia ceraunioz commotiones ⁊ exaltatiōes vndarū i tēpestate q̄si cornuti amnes. Itez ceraunia dicunt saxa eminētia in mari ad instar cornuū. vnde Ouidi⁹ in. xv. metamor pho. Saxa fugit dextra ꝓrupta ceraunia pte. ⁊ p cōpositionē ab acros q̄ ē mons possumus dicere acroceraunia scopulos magnos ⁊ cacumiatos: et in amne vł in mari. tm̄ ꝑm illō Ysido. sunt inter armeniā ⁊ byberiā. Ad siciliā regionem sic dictam a siculo fratre italiprius tm̄ a sicano rege sicania dicta est. ⁊ etiā trinacria ꝓt tres montes q̄s hz scz pelor: pathinū ⁊ lilybeū. vñ Ysido. etymol. xiiij. Trinacria grecū q̄ latine triquadra dicit: quasi in tres quadras diuisa. hec ab italia exiguo freto discreta

Incipit prologus sancti Hieronymi in libros Paralipomenon e greco in latinū iuxta septuagin ta interpretes p eū trāslatos.

EUsebius Hieronym⁹ dōmoni ⁊ rogatiano suis i christo iesu salutē. Quomodo greco⁹ historias magis intelligunt q̄ athenas viderint: et tertium virgilij librum a troade per leucha/ten: ⁊ a croceraunia ad siciliam: ⁊ inde ad ostia tyberi nauigauerint. Ita sanctaz scripturam lucidius intuebit: qui iudeaz oculis cōtemplat⁹ est: ⁊ antiquaz vbium memorias: locorūq; vel eadem vocabula vł mutata cognouerit. Unde ⁊ nobis curę fuit cū eruditissimis hebreorū hūc labore subire: vt circūirem⁹ ꝓuinciaz quā vniuersę xp̄i eccl̄ię sonāt. Fateor em̄ mi dōmon et rogatiane charissimi nūq; me i diuinis voluminib⁹ ꝓpr̄ijs virib⁹ credidisse: nec habuisse opinionē meā: sz ea etiā de q̄b⁹ scire me arbitrabar interrogare me solitum: quāto magis de his sup q̄b⁹ anceps eram. Deniq; cū a me nup lr̄is flagitasa setis: vt vob⁹ puralipomenon latib no sermone transferrē de tyberia c de legis quondā auctore q̄ apud hebreos admiratiōi habebat: assumpsi: ⁊ ptuli cū eo a vertice (vt d aiūt) vsq; ad extremū vnguē: ⁊ sic e confirmat⁹ ausus sū facere q̄ iube f bat. Libere ei vob⁹ loq̄r. Ita ei i g greci ⁊ latinis cogicib⁹ h̄ noīm li h ber vitiosus ē: vt nō tā hebrea q̄ barbara q̄dā ⁊ sarmatica nomia i conjecta arbitrandum sit. Nec h̄ k septuaginta interptibus qui spi- l

A discretat aphricũ mare ꝓspectãs: in cui⁹ freto scilla ẽ ⁊ caribdis q̃b⁹ nauigia aut absorbent aut colliduntꝫ. Salustius dicit italie cõiunctã fuisse siciliã: sed mediũ spaciũ impetu maris diuisum ⁊ scissuꝫ. Ad ostia tyberis. i. ad portus tyberis q̃ dicunt ostia: qz sicut ꝑ ostia fit introitus ⁊ exitus domoꝝ: sic in portu patet introitus ⁊ exitus fluuioꝝ. vel dicũtur sic ab hoste: qz illic hostib⁹ occurrit. Tyberis italie fluuius a Tyberio rege albano rũ dicit: q̃ in hunc fluuiũ decidit et de exitio suo nomẽ dedit. nã antea ⁊ albula antiquuꝫ nomẽ a colore habuit ꝙ niuibus alb⁹ fit: ipe aũt est tyberis q̃ ⁊ tybris: sed tyberis in q̃tidiano ꝓmõe: tybris ī versu dr: ita dic̃ Ysido. etymo. xiiij. a ¶ Flagitat assetꝫ. i. postulasse tis. vide i opusculo de vocabulis biblie vbi exponit flagitiũ: ⁊ ibi ĩuenies originẽ hui⁹ verbi. b ¶ Ut vobis ꝑalipomenõ latino sermo. trãsferrẽ. i. trãslationẽ paralipomenon ꝓm septuaginta q̃ de hebreo transtulerunt in grecũ: de greco verterẽ in latinũ: ⁊ ꝙ ita sit legendũ patꝫ ꝑ hoc qđ dr in fine ꝓlogi: Ubicũq; ꝙ ꝗ astericos ⁊c. Cõstat ei ꝙ ipe nõ posuit astericos ⁊ obelos in illa trãslatione quã fecit de hebreo in latinũ: sed solũ in correctione trãslationis septuaginta interpretũ. vñ dicit ipe in fine p̃cedẽtis ꝓlogi: Semini editionẽ septuaginta trãslatorum olim de greco emẽdatã tribuisse me nostris. c ¶ De tyberiade Hic ponit duplex lra. q̃dã sic legũt: Scripsi. i. aliq̃d doctrĩe ad me sumpsi. assumere enī dr ad se sumere vel ad aliq̃d sumere. ¶ De tyberiade quõdã auctore. i. doctrine doctore. Legi quõdã auctore q̃ apud hebreos admiratiõi habebat: qz mirabant ipius sapiaz ⁊ doctrinã. d ¶ Et cõtuli. i. collationẽ feci: cũ eo. de paralipomenon. e ¶ Avertice (vt aiunt) vulgariter loquẽtes: f ¶ Usq; ad extremũ vñ. Id est vsq; ad finem. Cãtuariensis ponit ibi aliã lram scz Quendaz legis auctorẽ: ⁊ legit sic. Assumpsi enī quendã auctorẽ. i. doctorẽ: Legis de tyberiade ciuitate: in qua tũc vigebat studiũ hebreoꝝ. Cetera non mutantur. g ¶ Et sic. collatiõe facta. h ¶ Cõfirmatus. in veritate hebraica. i ¶ Ausus suꝫ facere qđ iu. libere enī vobis loquor. i. secure. q̃si diceret: neminẽ timeo ꝗ dicendo. l ¶ Hic hoim liber. s. ꝓtẽtius: qz multa noia ꝓtinet hoim ⁊ locoꝝ: sicut patꝫ in ꝓncipio primi libri. k ¶ Ita ei vi. ẽ ī gre. ⁊c. vt facta collatione ad hebraicam veritatem. m ¶ Arbitrãdũ sit. i. iudicãdũ. n ¶ Mõ esse. o ¶ Tam. i. tantũ: Hebraica nomĩa. p ¶ Qz. i. quãtum arbitrandum est esse. q ¶ Barbara q̃dã ⁊ sarmatica no. cõq̃si diceret: magꝫ iudicãdũ est esse barbara ⁊ sarmatica vel pharmatica q̃ hebrea. Barbara. i. extranea a veritate hebraica. Sarmate ꝓpi sunt. vñ Lucan⁹ in. j. libro. Et q̃ tela xis imitant sarmata bracis. Gangiones bathaniq; truces. vñ sarmaticus ca. cum. nomen gẽtile. vñ Ouidius: Me mea sarmaticum cõtegat ossa solũ. Dicit aũt Ysido. li. ix. Sarmate patẽtib⁹ cãpis armate ineq̃tabãt ꝓ̃us q̃ eos. Lẽtulus danubio ꝓhiberet: atq; inde ob studiũ armoꝝ sarmate nuncupati existimant. ⁊ inde dicũt noia sarmatica q̃si ꝓ̃sus ab hebraicis aliena. vel Pharmatica. i. cõmixta. pharma enī vel pharmatõ lingua syroꝝ dr vnguentũ vel medicamentũ. ⁊ inde hec pharmatica: dr medicina. ⁊ inde dr pharmaticus ca. cũ. ad vnguentũ vel medicinã ꝓtinẽs: ⁊ qz vnguentũ ⁊ medicina ex diuersis simul mixtis ꝓparant. iõ noia ex diuersis linguis cõmixta pharmatica dicunt. Qui spũsancto pleni. hoc videt dicere ironice: qui a rituscto/ pleni ea q̃ vera fuerũt trãstulerant: sz scriptoꝝ culpę ascribẽdũ/ dũ de iemẽdatꝫ inemẽdata scptitãt: et sępe: tria noia subtracte medio syllabis in vnũ vocabulũ cogũt: vel e regiõe vnũ nomẽ ꝓpt latitudinez suã in duo vel tria vocabula diuidũt. Sz et ipse appellatiões nõ hoies vt pleriq; estimãt sed vrbes ⁊ regiões et saltus et ꝓuincias sonãt: et obliq̃ sub interptatiõe et figura eoꝝ q̃dã narrãtur historię: de q̃b⁹ i regnoꝝ libro dicit: Mone ecce hec scripta sũt in libro verboꝝ dierũ regũ iuda: Quę vtiq; in nostrꝫ codicib⁹ non habẽt. Hoc primũ sciendũ ꝙ apũ hebreos paralipomenon liber vn⁹ sit: et apud illos vocatus dibre haiomim. id est verba dierum: qui ꝓpter magnitudinẽ apud nos diuisus ẽ. Qđ nõnulli etiã i bruto cicerois dialogo faciunt: vt eũ in tres ꝑtes secẽt cũ vn⁹ a suo auctore sit edit⁹. Beide etiã illud attendẽdũ ꝙ frequent noia nõ vocabula hoim: sz rerũ (vt dixi) significãtias sonant. Ad extremũ ꝙ ois eruditio scpturarũ in hoc continetur: et historię quę vel ptermissę sunt in suis locis: vel perstrictę leuiter: hic per quędam verborum compẽdia explicantur. Oratiõnum itaq; vestrarum aduto auxilio: misi librum benuolis placiturum: tamen inuidis displiciturum esse nõ ambigo: Optia ei sq̃ęq; (vt ait plinius) ce: qz in illo ꝓlogo. s. Desiderij mei ⁊c. dicit apte ꝙ mendaciũ fuit septuaginta interpres ita diuisos ꝑ cellulas trãstulisse. Ad hoc dicendũ ꝙ Hiero. nõ inuehit ibi cõtra septuaginta: sz ꝓtra Augustinũ q̃ ita diuidebat eos. hic aũt asserit eos plenos fuisse spũsancto: q̃ inspirante trãstulerũt: nõ tm diuisi: vt dicit Augisti. r ¶ De inemẽdatis. exẽplarib⁹. s ¶ Inemẽdata. exemplaria. t ¶ Scriptitãt. i. frequẽter scribũt. v ¶ Cogũt. coadunãt: ⁊ in ista significatione ponit Virgilius cogere in Buccolicis/ dicẽs in tertia egloga: Tityre coge pecus: tu post carecta latebas. Idẽ in eadem egloga: Cogite oues pueri si lac p̃ceperit estus. x ¶ E regione. i. ecõtrario: sicut vna regio opponit alt⁹: vel disponit contra eam. y ¶ Propter latitudinem. vnius noĩs. z ¶ Sed ⁊ ipe appellatiões. i. nomina. a ¶ Nõ sonant. i. significãt. b ¶ Hoies vt pleriq;. i. aliqui. c ¶ Estimãt: sz vrbes ⁊ re. ⁊ salu. ⁊c. ex q̃ seq̃t magnũ incõueniẽs: eo q̃ noia ita male scribunt q. s. facta in terptatiõe noĩm ꝓm figuraz adaptationẽ q̃dã historie recitant non vere. Aliq̃n enī noia hominũ accipiunt ꝓ noib⁹ locoꝝ. ⁊ hoc est qđ dr hic. d ¶ Et obliq̃. i. nõ recte. e ¶ Sub interptatiõe. i. expositiõe noĩm vni⁹ lingue per nomĩa alterius. f ¶ Et figura. ficta. g ¶ Eorũ. noĩm: q̃ sic falso dicunt hic figurari ꝑ illud. h ¶ Quedã narrant historie. q. d. ex corruptione noĩm sequit corruptio narrationis historiarũ. i ¶ De quib⁹. s. historiis. k ¶ In regnoꝝ libro dr. librum Regũ appellat librum regnoꝝ: qz ibi agit de duob⁹ regnis: scz de regno duarũ tribuũ: qđ dr regnũ iuda: ⁊ de regno decẽ tribuũ: qđ dicitur regnũ israel. l ¶ Mone ecce hec scripta sunt ⁊c. Hic patet ꝙ liber verboꝝ dierũ regnũ iuda est paralipomenõ. m ¶ Que vtiq; i nostris codicib⁹. trãslat de editiõe septuagita Mõ habent. n ¶ Qđ. i. cui simile. o ¶ Nõnulli. i. aliq̃: ꝑ ¶ Facũt in bruto. i illo libro dicto q ¶ Ciceronis dialogo. Dialog⁹ dr liber in q̃ sermo versat inter duos: sicut est dialogus Gregorij: in q̃ sermo versat inter ipm ⁊ petrũ discipulũ suum. ⁊ similit in bruto dialogice versat sermo inter brutũ ⁊ cathonẽ auunculũ suũ. et dicit dialog⁹a dia qđ ẽ duo: ⁊ logos qđ ẽ ꝓmo: q̃si dualis vl duoꝝ ꝓmo r ¶ Secẽt. i. diuidãt s ¶ In tres ptes. i. ī tres libros. t ¶ Etiã illud attẽdẽdũ ẽ ꝙ frequẽt noia nõ sonãt. i. nõ repsentãt. v ¶ Vocabula hoim. sz aliaz. x ¶ Rerum. s. rebium vel regionũ vel aliorũ locorũ significãtias sonãt. y ¶ Ad extremũ. i. vltio attendendũ ẽ. z ¶ Qz ois. s. ꝑfecta eruditio scripturarũ. s. legis ꝓphetarũ ⁊ agiographoꝝ. a ¶ Perstricte. i. summatim dicte. b ¶ Leuiter. i. breuiter. c ¶ Per cõpendia. i. breuiter ⁊ vtiliter dicta. Copendiũ dr q̃dq̃d breue ⁊ vtile est. vide in opusculo de vocabulis biblie. d ¶ Absi libruꝫ. que trãstuli de greco in latinũ. s. de editione septuaginta interpretũ. e ¶ Beniuolis. i. mihi bona volẽtib⁹. f ¶ Placiturũ. tamen inuidis displiciturũ. g ¶ Nõ ambigo. i. dubito. ambigere dicit q̃si ad ambo sese agere q̃ nescit q̃d eligat de duobus: sed indifferẽter se habet ad vtrũq;. h ¶ Plinius. ille autor q̃ fecit librum de naturali historia: vbi agitur de diuersis naturis rerum. Quid sit astericus: quid obelus inuenies. s. ante medium istius ꝓlogi: q̃ sic incipit. scilicet: Desiderij mei ⁊c. Cetera plana sunt.

¶ Finit explanatio istius ꝓlogi.

Salustius

Lucanus

Ouidius

Dialogus

Plinius

E ¶Incipit expositio fratris Britonis ordinis minorum: in secūdū prologum librorū paralipomenon

¶Si septuaginta interpretum ⁊c. Iste ꝓlogus preponitur translationi btī Hiero. qui paralipomenō de hebreo in latinū trāstulit: sicut ipse testat in .ij. libro contra Rufinū. In libro tēporū. i. paralipomenō q̄ hebraice ōr dibrehaiomī ad scīm Chromatiū papā pfaciūcula vsus sum. Si septuaginta interptuz ⁊c. Diuiditur aūt iste ꝓlog⁹ in sex ptes. in quarū ꝑma. lxx. interptū ꝓpositā excusatiōe ostendit motiuū trāslationis faciēde. s. instantiā Chromatij pape q̄ notatur in ꝑbo impellēdi/cū ōr: Impelleres. i. instando cōpelleres. Jn scḋa ostendit sue trāslationis necessitatē: Tū ꝓpter veteris corruptionē: Tū ꝓpter nouarū repugnātiā ⁊ diuersitatez/ibi: Nūc vero cū ꝑ varietate regionū ⁊c. Tertio probabilit arguit q̄ sua trāslatio a latinis recipienda sit. ⁊ ꝑmo arguit ꝑ locū a simili. sic ibi: Si igitur alīs licuit. scḋo ꝑ locū ab aucte/ibi: Qui īuiolata editiōe veteri ⁊c. quarto dicit q̄ auctes quas ꝑmisit nō introduxit: q̄si volēs. lxx. conuincere: ⁊ vt posset suis obtrectatorib⁹ rndere/ibi: Hoc pace veterum loquor ⁊c. q̄nto latinoz beniuolētiā captat: recitando bona q̄ eis fecerat/ibi: Ceterū memini ⁊c. sexto attentum eq̄ reddit lectorē trāslatiōis insinuās vtilitatē/ibi: Et qō nūc de beniamin ⁊c. His dictis aliqs passus lre exponamus. a ¶Si septuaginta interptū pu. i. incorrupta. b ¶Et ab eis. ō hebreo c ¶Jn grecuz ꝙla ē edi. ꝑ su. q̄tū ad hec q̄ integre trāstulerūt: nō q̄tū ad ea q̄ sciēter omiserūt: quoz additio nō erat superflua: ⁊ valde necessaria. d ¶Abi. pr ⁊ amice. e ¶Chromatiepoz sanctq̄ do. i. ꝑmatū sapiē ⁊ scītatis supeīos hns: q̄ debēt esse sancti ꝑ innocentiā q̄ ad seipos: ⁊ misterio sanctificātes alios: ⁊ docti ad informāduz subditos. f ¶Jmpelleres. i. instanter pelleres monēdo: vt hebrea tibi volumīa latino sermōe trāsferrē. g ¶Qō eīm se. audo. occu. i. trāslatio. lxx. quā iā oēs audierāt ad min⁹ ꝑ famā. h ¶Et nascētis. i. ꝑmitiue ecclie roborauerat fidē. i ¶Justū erat etiā nostro si. comprobari. i. iustū erat vt aliā trāslationē nō facerē: ⁊ ita silendo. i. a trāslatiōe cessando: trāslationē. lxx. cuz alīs approbarē. k ¶Nūc vo cuz ꝑ varietate regi. diuer. se. exēplaria. sic ptz inferius. vbi ōr: Alexādria ⁊ egypt⁹ ⁊c. l ¶Et germana il. anti. trāsl. ⁊c. translatio lxx. ōr germana: q̄ facta fuit a germanis. i. fratrib⁹: q̄ oēs iudei erāt ātiqua ōr q̄ oīm fuit prima. m ¶Nostri arpti. i. nro iudicio committendum putas. n ¶Aut e plurib⁹. translationibus. o ¶Judicare q̄d verum sit. vt scz qō verū est approbem⁹: ⁊ obelo cetera iugulemus. p ¶Aut nouū opus in veteri opere cōde. i. super vetus opus. lxx. q ¶Jlludentibusq; iudeis cornicū ⁊c. cornix auis ē nigra ⁊ garrula: ⁊ multū gaudet qñ videt cadauera: per quā signantur iudei nigri peccatis. garruli in detrahendo maxime christianis. gaudent enim cū videt cadauera. i. ecclie mortifera detrimenta quibus oculi configūtur: cum occasiōe huius gaudij subtrahuntur. ꝑm hoc construe litterā: Tu putas nostri arbitrij ee nouuz opus. i. nouā translationez. Condere. in q̄ sint addita ea que deficiūt in translatione lxx. ⁊ sic debeā configere oculos cornicū: vt dicitur in vulgari prouerbio. id est occasionē gaudij de defectibus nostris subtrahere. Judeis illudentibus: illudendo nobis imꝓperantib⁹q; ita detruncatā ⁊ falsam bibliaz habeamus. ōfectus eīm biblie sunt quasi quedā foramina q̄ que videt q̄ nostra biblia est corrupta. si q̄ defect⁹ suppleant: foramīa obstruūtur ⁊ sic quasi cornicū. i. emuloz oculi ꝓfigunt: q: nihil viterius qō despicere valeant intuent. vnde ꝑsius. Lumīa cornicis fodis: obturās inmicis Rimas: ne videant qō lacerare queant. Si rimas adimis: nō figūt lumina rimis. Nec tūc deridēt: nil q: turpe vident. Sic igit oīdit q̄ translatio sua est necessaria ꝓpter nouarū trāslationū repugnātiaz ⁊ diuersitatē. s. diuersa cōtinentiū: ⁊ exemplificat qō ꝑius dixerat: q̄ scz ꝑ varietate regionū diuersa ferūtur exemplaria. cum dicit: r ¶Alexandria ⁊ egyptus. ille due regiōes q̄ exposite sunt. s. in epla ad Paulinū. s ¶Jn septuaginta suis. id est sibi accepti ⁊ q̄si approꝓriat: q: aliorū trāslatiōes nō recipiūt. t ¶Hesichiū laudat autorē. q: ipsi⁹ exēplaria habēt in aucte q̄ ipe transtulit de. lxx. editione: nō tū īmediate. dicit eīm Hiero. in lib. illustriū viroz: q̄ hesichius cesaree vrbis epūs plurimo labore corruptā bibliothecā ori/genis ⁊ pamphili in mēbranis instaurare conatus est. Jn opusculo de vocabulis biblie inuenies qd est mēbrana. v ¶Constantinopolis vsq; anthio. lucia. martyris exēplaria ꝓbat. Constantinopolis ōr quasi ⁊stantini polis. i. ciuitas quā troaicie vrbē Constantin⁹ ex suo nōie instituit. Antiochia metropolis est regni antiochi: sicut ptz in textu. j. Dacha. iū. Lucianus sicut ait Hieronym⁹ in libro illustriū viroz: vir ditissim⁹ antiochene ecclesie presbyter tantū in scripturarum studio laborauit: vt vsq; nunc quedam exemplaria scripturarū luciana nūcupent: passus nichomedie ob confessionem christi. x ¶Hedie inter has ꝓuncie palestinos codices legunt. i. ī palestina cō positos: palestina ꝓuincia est asie: de qua dicit Jsido. etymol. xiij. Palestina ꝓuincia philistijm metropolim habuit: que nūc ascalon dicitur. huic ab occīte mare rubrū occurrit: a meridiano latere iudea excipitur: a septentrionali plaga tyriozum finibus claudit: ab occasu egyptio limite terminatur. y ¶Quos ab origine elaboratos: id est cum magno labore compositos. sicut supra dictum est in prologo Josue super litteram illam: Ut pro grecorum hexaplois ⁊c. et super litteram illaz: Cur origenem mirant ⁊c. z ¶Eusebi⁹ ⁊ pamphilus vulgauerūt. Hieronymus in libro illustriū viroz. Eusebius cesaree palestine episcopus in scripturis diuinis studiosissimus: ⁊ bibliothece diuine cū Pamphilo martyre diligētissim⁹ pstigator edidit infinita volumina. Idem in eodem: Pamphilus presbyter eusebij cesarienſis episcopi necessarius tanto bibliothece diuino amore flagrauit: vt maximam partem origenis voluminum sua manu descripserit: q̄ vsq; hodie in cesarienſi bibliotheca habentur.

Diuisio

Versus

Aliis †iuidis

A a ¶Tripharia .i. triplici. a tris qđ est tres ⁊ phares diuisio: quia in tres partes diuisa. b ¶Quattuor editionũ .s. .lxx. symmachi: aq̃le ⁊ theodotionis. vide illa loca prologi Josue de quib⁹. s. ꝓlo facta ẽ mentio. c ¶Ex regione singula ẏba describẽs. in exaplois i quibus lr̃a vni⁹ trãslatoris scribebaṫ ex aduerso contra litterã alterius.

d ¶Ut vn⁹. s. trãslator. e ¶Dissentiens. ab alijs. f ¶Ceteris inter se ꝺsentiẽtib⁹ ar. i. reꝑhẽsibilis ostendaṫ: ⁊ in q̃ plures cõsenserint q̃si verũ ⁊ immutabile censeatur: ⁊ nõ solũ vbi q̃ttuor exemplaria cõposuit. g ¶Sed qđ maioris audacie est ⁊c. lr̃a plana est. qđ sit astericus. qđ obelus: inuenies. s. in illo prologo: Desiderij mei ⁊c.

h ¶Si igiṫ alijs ⁊c. Hic arguit ꝙ latini debent suã trãslationẽ libẽter recipe. Et primo ꝑ locum a simili dicẽs: Si igiṫ alijs licu. origeni scz ⁊ alijs. s. dictis. i ¶Nõ tene. immutabiliter. k ¶Qđ semel suscepe. s. trãslationem. .lxx. i. si licuit eis post trãslationẽ veterẽ quaz semel acceperãt ⁊ approbauerãt nouas trãslationes facere. l ¶Et p⁹ septuagi. cel. ꝓtinens ponit ꝓ contento. methonomia est. i. post trãslationẽ. lxx. qui ꝑm Augusti. in cellis singulis transtulerũt: sed nõ ꝑm Hieronymum qui ait: m ¶Que vulgo. i. vulgariter. n ¶Sine autore. aliquo de his mentionẽ faciente. o ¶Jactantur. i. iactanter asserunt. supbia enĩ est asserere qđ nulla probari potest auctoritate. vñ latenter inuehitur cõtra Aug⁹.

p ¶Singulas cellulas aperuere. id ẽ singulas editiones facere: in quibus addiderũt aliqua trãslationi. .lxx. ⁊ hoc est quod sequitur:

q ¶Hoc̃ in ecclesijs legitur. Jd est in regionibus. s. primo memoratis. r ¶Qđ septuagi. ne. Jd est qđ quasi nesciẽtes in sua editione omiserunt. s ¶Cur me nõ suscipiãt latini mei. quasi diceret: bene possunt suscipe: ex quo dicte ecclesie nouas trãslationes aliorum interpretum suscipere. Deinde arguit per locuz ab auctoritate ꝙ recipienda sit tanq̃ autẽtica: quia est hebreoꝝ ⁊ apostolorũ ⁊ euãgelistarum auctoritatib⁹ confirmata. vnde dicit: Cur me nõ suscipiant latini mei. qz sum latinus sicut et ipsi.

t ¶Qui inuiolata editioni veteri. hoc dicit ꝓtra Origenẽ qui in trãslatiõe .lxx. miscuit theodotiõis editionẽ: ⁊ sic vtrãq̃ corrupit.

v ¶Ita nouã condidi vt labore meũ. i. editionẽ meã a me laborioſe compositã. x ¶Hebreis ⁊ qđ his maius ẽ aplis au. cõ. Apostoli enĩ multa dixerũt de veritate hebraica q̃ nõ inueniunt̃ i. .lxx. translatione q̃ possunt inuenirj in libello quẽ ipe fecit de optimo genere interpretandi: ⁊ hoc est qđ dicit:

y ¶Scripsi nup libzũ de optimo genere ⁊c. quedaz epistola est quã scripsit Hiero. ad Pãmachiũ de optimo genere interpretãdi in q̃ scribunt̃ omnia exempla que ponũtur hic:

a bis hac iter se tripharia varietate cõpugnat. Et certe. Origenes nõ solũ exemplaria cõposuit quattuor editionũ e regione singula ẏba describẽs: vt vn⁹ dissentiẽs: statum ceteris inter se cõsentiẽtib⁹ arguaṫ: sed qđ maioris audacię est: in editiõe septuagita: theodotiõis editioné miscuit: astericis videlz designãs q̃ min⁹ fuerit: ⁊ virgulis q̃ ex superfluo videbanṫ apposita. Si igiṫ alijs licuit nõ tenere qđ semel suscepeṙãt ⁊ post septuaginta cellulas: quę vulgo sine auctore iactanṫ/ singulas cellulas aperuere: hoc q̃q̃ i ecclesijs legiṫ ꝙ septuaginta nescierunt/ cur me nõ suscipiãt latini mei: q̃ inuiolata editione veteri: ita nouã cõdidi: vt laborẽ meũ hebreis: ⁊ qđ his maius ẽ: aplis auctorib⁹ probem:

Scripsi nuper libzũ đ optimo genere interpretandi ostẽdens illa de euãgelio:

†Ex egypto vocaui filiũ meũ: ⁊ quoniã naçareus vocabiṫ: † Et videbũt in quẽ cõpunxerunt ⁊ illud † Appostoli. quod oculus non vidit nec auris audiuit: et in coꝛ hominis nõ ascenderũt quę preparauit deus diligentibus se. ceteraq̃ his simulia/ in hebreoꝝ libris inueniri.

Certe appostoli et euangeliste: septuaginta interpretes nouerant: et vnde eis hęc dicere q̃ i septuaginta iterpt̃ib⁹ non habentur: Christus dñs noster/ vtriusq̃ testamenti cõditoꝛ/ in euangelio ꝑm Johãnẽ† Qui credit (inquit) i me sicut dicit scriptura: flumina de vẽtre ei⁹ fluent aquę viuę. Vtiq̃ scriptũ est qđ saluatoꝛ scriptũ esse testaṫ: Vbi scriptũ ẽ: septuagita nõ habẽt: apocrypha nescit ecclesia. Ad hebreos igiṫ reuertẽdũ ẽ: vnde ⁊ dñs loquiṫ: ⁊ discipuli exempla pręsumunt. Hęc pace veterũ loquoꝛ ⁊ obtrectatoꝛibus meis tm̃ respondeo. qui canino dẽte me rodunt: in publico detrahentes: et legentes in angulis: id est ⁊ accusatoꝛes ⁊ defensoꝛes: cũ in alijs probent quod in me reprobant: quasi virtus et vitium non in rebus sit: sed cum autoꝛe mutetur. Ceterum memini editionẽ septuaginta translatoꝛũ olim de greco emẽdatã: tribuisse me nostris: nec inimicum debere estimari eorum / quos in cõuentu fratrum semper edissero. Et qđ nũc dixe haiomim: id est verba dierum interpretatus sum: id circo feci / vt inextricabiles moꝛas: ⁊ siluam nominum quę scriptoꝛum confusa sunt vitio: sensuumq̃ barbariem apertius ⁊ per versuum cola digererem:

tur hic: que plene inuenies. s. in illo ꝓlogo. s. Desiderij mei. añ mediũ. s. z ¶Ceteraq̃ his similia. supple ostendẽs. a ¶In hebreorum libris. ab illo loco. s. Scripli nup ⁊c. vsq̃ huc debet legi sub vno versu. ⁊ ꝑter hoc resumitur hic ostendens. b ¶Certe apostoli ⁊ euãgeliste septuaginta interptes. i. trãslationem .lxx. interpretũ. c ¶Nouerãt et vnde eis hec. i. vnde habuerunt vt dicerent: d ¶Que i septuaginta interpretibus ⁊c. q̃si di. de hebraica veritate hoc habuerunt. e ¶Utriusq̃ testamẽti conditoꝛ. hoc est cõtra manicheũ qui dicebat vetus testamẽtum esse a magno deo: et nouum ab exiguo. f ¶Qui credit inquit i me. Joh. vii. g ¶Apocrypha nescit ecclesia. i. nõ recipit vel nõ approbat apocrypha in ꝓlogo Josue circa principiuz exponitur quid sit apocryphũ. aliqui dicũt ꝙ apocrypha est noiatiui casus singularis numeri: vt sit sensus: Apocrypha ecclesia. i. q̃ apocryphis vtit. Nescit hoc. ex quo septuaginta nõ habent. h ¶Ad hebreos igiṫ. Jd ẽ ad hebraicã veritatem. i ¶Reuertendum est. vbi hec reperiunt. k ¶Unde. de qua hebraica veritate. l ¶Dominus loquiṫ: hec pace veterũ ⁊c. i. septuaginta. m ¶Loquoꝛ ⁊ obtrectatoꝛibus. i. detractatoꝛibus. n ¶Canino. i. rabido vel irrationabili. ₒo ¶In angulis. i. in occulto. p ¶Jd est accusatoꝛes et defensoꝛes. eiusdem. q ¶Cũ in alijs ꝓbẽt. i. cõmendẽt in alioꝝ scriptis. r ¶Qđ i me repro. i. qđ i scriptis meis vituperaṫ. s ¶Quasi virtus ⁊ vitiũ non in rebus sit sed cũ auctoꝛe mutet̃. i. q̃si diuersitas auctoꝝ faciat editionẽ ꝓciosaz vel vitiosam: ⁊ nõ poti⁹ ꝓpriũ vel vitiũ iꝑarũ reꝝ. t ¶Editionẽ septuagita. i. trãslationẽ. .lxx. correctã v ¶Nostris. Jd est latinis. x ¶Nec inimicũ debe. existi. Jd est reputari super me puto. y ¶Eorum. s. trãslationem. z ¶Quos edissero. i. expono vel confirmo ꝙ hebraicã veritatẽ. a ¶In cõuentu. Jd est in congregatione. b ¶Fratrũ. i. fidelium latinoꝝ. vnde patet ꝙ nõ inuideo nec detrabo ipis. c ¶Ut inextricabiles moꝛas. i. lõgas sentẽtias. d ¶Et siluã nominũ q̃ scriptoꝝ ꝓfusa sunt ⁊c. Jd est ꝓfusionẽ multã: sicut arbores cõfuse sunt in siluã: ita ꝙ a remotis vix vna discerni põt ab alia. e ¶Sensuũq̃ barbariem. hoc dicit: qz editio septuagita ita cõfusa erat ⁊ corrupta ꝙ videbaṫ esse barbara: ⁊ barbaras ⁊ ignotas habere dictionũ significatiões. g ¶Digererẽ. i. exponerẽ vl̃ ordinatim distinguerẽ. f ¶Per ver. co. i. ꝙ mẽbra ⁊ distinctiões versuũ. colũ dr̃ a colõ ꝙ ẽ mẽbrũ: Est autem colõ punctata ꝓlatio

Colon

Gen.6.b

Adam seth ꝛc. Noe. Ra: Decimo ab adā noe ꝛ in genesi ꝛ in paralipomenō mō strat: ꝛ apte decimo: qz pfectꝰ ē. Dñs noe vir iustus erat ꝛ pfectꝰ in generationib⁹ suis ꝛc. hic genuit sem: cham ꝛ iapheth: p qs post diluuiū re diuina hoīm dilatat ꝓ genies. b ¶ Filij iaphet. Hiero. Hi possederūt terrā i asia ab amano et thauro syrie cheles ꝛ cilitie mōtib⁹ vsq; ad flumē thanaim. In europa vsq; ad gadara noīa locꝝ ꝛ gētilib⁹ relinquē tes: e quib⁹ postea imutata sūt plurima ꝑmanent cetera. c ¶ Thubal. Ra. Hiberes q ꝛ hispania quib⁹ celtiberia: lz quidam italos suspicent. d ¶ Mosoch. Ra. Capadoces vñ vrbs eoz vsq; hodie masacha dr. Septuagita ꝺo iterptes capthuri capadoces arbitrat.

Ni.de lyra

¶ Filij aūt ia

✻ alicui⁹ oīonis ꝑ maiores decisiones ꝛ ꝑ clausulas quasdā ꝓstātes ex duab⁹ dictionib⁹ vl pluribus vt hic: Mō me fraudabis: nō ledes: nō spoliabis: nec colū iterptat⁹ ꝑcisus sensus vl lōga sententia. In ꝓlogo sup Esa. pleni⁹ inueniēs de colo comate ꝛ piodo. a ¶ Juxta hismeni. qdā fuit philosoph⁹ q dicebat: si noluerint me alij audire: tñ canā mihimetipsi. Quidā dicūt hismeniū eē fluuiū iuxta quē orgia bachi celebrabātur cū clamore q̄busdā. i. clamātib⁹ alijs silētib⁹ ꝛ clamātes deridentib⁹. ꝛ ē sensus: c ¶ Si aures ceteroꝝ surde sint. i. si ceteri trāslationē meā cōtēnāt ꝛ eā audire noluerint: tñ ego canam. i. trāsferā. b ¶ Mihimetipsi ꝛ me. a. Juxta hismeniū. i. sic faciebat hismeni⁹ pḥus. vel iuxta hismeniū. i. sicut illi qui celebrabāt orgia iuxta fluuiū illū: nō dimittebāt ꝓpter astātes q eos deridebāt orgia, orgloꝝ dicebāt sacrificia bacchi. ab orge qđ ē cultura: qz ad culturā aīe credebant ꝓtinere: vel dicūtur ab orge qđ est ira: qz in sacrificijs bacchi freq̄nter mouebāt ad irā. Itē or dr bonū. ge terra. vñ dicunt orgia i q̄b⁹ multū vini ꝛ ānone exponebant.

¶ Finit explanatio istius ꝓlogi.

¶ Incipit postilla venerabilis mgri Nicolai de lyra ordinis minoꝝ: ꝛ ꝑmo ꝓlogus eiusdē sup Paralipomenon.

Colligite fragmēta ne peāt. Joh. vj. b. ꝑm sententiā Aug⁹. sup Joh. Per fragmēta ista itelligunt ꝑba xpi ad capiendū subtilia: ꝓpter qđ nō fuerūt data turb⁹ vt ea turbe secū portarent: lz magr fuit ꝑceptū xpi discipul⁹ vt ea colligerēt: qz doctores orbis terrarū futuri erāt vt dic ibidē glosa: speciali tñ rōne verba xpi dicūtur fragmenta colligēda: qz ꝑ xpm nō fuerūt in aliquo scripto collecta: nō em legit discipulis aliquid scripto tradidisse lz tm verbo: qđ cōueniebat doctrine xpi qui est verbū coeternū deo pri: verūtamen discipuli eius ab eo inspirati ista fragmēta collegerūt in quattuor euangelijs ꝛ in alijs libris noui testamēti ꝑm q eis dictum fuerat: Colligite fragmēta ꝛc. Hūc aūt ita est q illa q̄ i nouo testa. facta sunt figuraliē in veteri ꝓcesserūt. ꝑm q dr. j. ad Cor. x. c. Oīa in figura ꝓtingebant illis: ꝓpter qđ in figura collectiōis verboꝝ xpi iam dicte: fuit diuinit⁹ inspiratū Esdre sacerdoti ꝛ legisdoctori vt aliq̄ ad vet⁹ testamētū ꝓtinētia q̄ a scriptoribus ipm ꝓcedentib⁹ fuerāt dimissa vel min⁹ plene scripta: in ꝑ libro per ipsum colligerent: licet em aliq̄ dicant q scriptor huius libri ignorat. tñ Ra. Sa. habem⁹ dicentē q Esdras ipm scripsit: et hoc ad pfectionē veteris testamēti. vnde dicit beat⁹ Hiero. in epla ad Paulinū presbyterū de vniuersis sacre scripture libris Paralipo. liber. i. instrumēti veteris epitomē tant⁹ ac talis ē: vt absq; illo si q̄s scientiam scripturarū sibi voluerit arrogare seipsum irrideat: ꝛ lz incipiat a mūdi principio ꝓpter quod chronica veteris testamenti dicit: tamen eius principalis intentio versatur ad describendum ea que circa libros Regum dimissa erāt: propter quod Hiero. in epistola predicta subdit: Per singula singula quippe nomina iuncturasq; verborum et prętermisse in regum libris tanguntur historie: ꝛ innumerabiles explicantur euangelij questiones propter quod in hoc libro similis ꝓcessus est sicut in libro Regum: sicut magis videbitur in huius libri diuisione.

Gen.5.a

mihimetipsi ꝛ meis iuxta hismeniū a b canēs: si aures surdę sint ceteroꝝ. c

Finit secūdus prologus.

Paralipomenō liber instrumēti veteris epitomē: tāt⁹ ac talis vt absq; illo si q̄s scientiā scripturarū sibi voluerit arrogare: semet ipm irrideat: ꝓpter singula q̄ppe nomina iuncturasq; verborum: et prętermisse in libris regum tanguntur historię: et innumerabiles explicant euāgelij q̄stiones.

Incipit ꝑm⁹ liber dibre haiomi id est Paralipomenon.

Gen.10.a

a †Adam seth Ca. I d enos cainā mala leel iareth enoch matusalē lamech noe sem cham et e

a ¶ hi possiderūt terrā i asia ab amano ꝛ thauro. b ¶ galathe. ¶ hesep tē gentes ad aquilonem habitant.

b iaphet. †Filij iaphet: gōmer ma f g h i k

a ¶ schite. b ¶ medi. c ¶ iones q̄ ꝛ greci vnde ꝛ mare ionij. ¶ capadoces.

c ꝺ gōg mādai ꝛ iānā tubal mōsoch l m

cham ꝛ iaphet. in istis nō subintelligitur genuit: qz vn⁹ nō genuit alium: sed fuerunt frēs ꝛ filij noe: vt habetur Gen. v. et scribunt hic q̄sti tres generatiōes: qz filij eoꝝ occupauerūt tres ptes orbis: filij sem asiā: filij iaphet europā: ꝛ filij cham aphricam: vt dicit Josephus. j. ll. antiq̄tatū. istud tñ ē itelligendū ꝑ maiori pte: nō tñ totaliē: qz filij iaphet obtinuerūt ptē asie: ꝛ filij cham silr. f ¶ Filij iaphet. Hic ꝓfr ꝓ filios noe descēdit ad abrāā: ꝛ ꝑmo ponit generatiōes iaphet: ꝛ generatiōes chā: qz ille nō erāt ꝓsequēde: vltimo vero generatiōes sem: quia ille erant prosequēde tanq̄ a deo electe: qz ab illis descendit abrāam isaac ꝛ iacob: ꝛ duodecim patriarche: ꝛ tandē dauid de patriarcha iuda: cui⁹ regnū ꝓsequit liber iste: vt predictū est. Considerandū etiā q̄ sicut dicit Hiero. lib. de hebraicis q̄stionibus. isti filij noe a quibus populata ē terra post diluuiū: nomina locis ꝛ gentib⁹ reliquerūt: ex quib⁹ postea mutata sunt plurima ꝓpter longitudinē tēpoꝝ ꝛ bella supuenientia: ꝓ q̄ deleta sūt noīa multaꝝ gentiū ꝛ mutata noīa ciuitatū: aliqua tñ adhuc ꝑmanent in se vel in aliq̄ simili seu ꝓpinquo. g ¶ Gomer. A quo noīati sūt galathe ꝛ postea gallici: vt dicunt aliq̄. alij autem dicunt ecōuerso q̄ a gomer ꝑmo dicti sunt gallici: et postea galathe: quia sermones galli ducebrenne obtinuerunt italiam: ꝛ postea intrantes grecā vocati sunt a rege bithynie in auxiliū ꝛ obtenta victoria ꝓ merede laboris acceperunt quādam regni ei⁹ partē quā vocauerūt ex suo noīe gallogreciam: ꝛ nūc dicit galathia: cui⁹ habitatores modo galathe dicuntur: b ¶ Magog. a quo descenderunt schite ꝑm Hieronymus. i ¶ Madai. A quo medi. k ¶ Et iauan. A quo greci. vnde ꝛ adhuc grecia in hebreo iauan nomiat. l ¶ Thubal. A quo hispani. m ¶ Mosoch. A quo capadoces. vnde et apud eos adhuc manet ciuitas mosecha.

✻ Thiras a quo tra

Moraliter

Moraliē. d ¶ Adā seth enos cainan ꝛc. In ꝑ ꝑmo libro vsq; ad decimū capitulū mihi nō occurrit aliquid notabile qđ videatur mystice exponendū: qz sunt ibi quedā descriptiones ꝛ enumerationes genealogiarum.

A ℣ a ¶ Filij aũt iana. Greg. Ab his diuise sunt insule nationũ lingue: cognationes ⁊ gẽtes. De ionib⁹. i. grecis nascunt elisei: q̃ et eolides. Vñ ista lingua grecie eolis dr. b ¶ Tharsis. Rab. Dos iosephus cilices arbitrat: vñ et metropolis eorum tharsis dr. Paulo apl'o gloriosa. c ¶ Cethim. Rab. A cithei: als cicia quib⁹ vrbs cypri cithia: als cithiũ dr. vsq̃ hodie. ¶ Rab. Dodanim rhodij: sic enim Lxx. trãstulerũt. Legam⁹ varronis de antiq̃tatib⁹ libros ⁊ sinnij capitõis: ⁊ grecũ flegonta ceteros q̃: et videbim⁹ oẽs pene insulas: ⁊ toti⁹ orbis littora: terras q̃ mari timas grecꝰ accolis occupatas: q̃ ab amano ⁊ thauro oĩa maritima vsq̃ ad oceanũ possidere britanicũ. d ¶ Phut. Rab. Libyes a q̃ ⁊ mauritanie fluui⁹ phut dicit: ⁊ regio phutẽsis. Olti aũt scriptores tã greci q̃ latini hui⁹ rei testes sũt. Quare aũt in vna climatis pte antiquũ libye nomẽ pmanet: ⁊ reliq̃ terra dicat aphrica nõ ẽ hui⁹ tpis disserere. e ¶ Zaba. Ra. a q̃ sabei: interp̃tatur nũc saba arabia. Vñ in ps. vbi habem⁹: Reges arabũ ⁊ sa. in hebreo hr: reges saba ⁊ saba. ꝑmũ p schin: scõm p samech. f ¶ Iste cepit. q̃: insuetã tyrãnidẽ ꝑm⁹ arripuit. Hic fuit robustus venator coram dño: q̃ boies a dei cultura auertit. vñ Joseph⁹. Fecit autẽ eos elatos ad iniuriã dei atq̃ ꝓtẽptũ. Nemroth filiꝰ cham filij noe qui cũ eẽt audacior ⁊ manu fortissim⁹: suadebat hoĩbus vt nõ deo suã felicitatẽ sed ꝑ prie virtuti ascriberẽt. Sic hoies a dei timore reuocabat: vt spem in ꝑpria virtute ponerẽt. Ideoq̃ putabãt deũ interminari diluuiũ. Vñ turrim edificari suadebãt q̃ aqua non posset ascẽdere. Multitudo aũt ꝓpta erat vt obediret nẽroth: q̃ue putãs seruitiũ obseq̃ deo. Regnauit aũt nẽroth in babylõe ⁊ i areth. Hec ẽ edessa ⁊ macha que ẽ nisibis ⁊ inchalanne q̃ a seleuco rege seleucia dicta est: vl q̃ nũc thesiphõ dr: g ¶ Hesrai ꝛc. Ra. Exceptis laabim a q̃b⁹ libyes notati sunt q̃ ꝑus phutei et casliũ q̃ post philistĩm dicti sũt: q̃s nos corrupte palestios dicim⁹. cetere gẽtes ignote sũt nob: q̃ bello ethiopico iubuerse i obliuionẽ ꝑteritoꝝ noĩm q̃uenere. Possederẽt aũt terrã a gaça vsq̃ ad extremos fines egypti. b ¶ Aracheum. Hic ꝓdidit archas oppidũ ꝑ tripolĩ radicib⁹ libani: a q̃ haud ꝑcul alia ciuitas fuit noie sim: q̃ vario eũctu subuersa belloꝝ nomẽ tm̃ loco ꝑstinũ reseruauit. i ¶ Aradiũ q̃z. A q̃ aradij q̃ aradũ in sulã possederunt a gusto freto a phenicis littore separatã. k ¶ Et samareũ. A q̃ syrie cheles samaria ciuitas: nũc q̃z tã a syris q̃ ab hebreis: vt ꝑus apud veteres appellat. l ¶ Ematheum. Raba. A q̃ emath ciuitas. Hãc macedones q̃ post alexandrũ in oriẽte regnauerũt: epiphaniã nuncupauerũt. Alij antiochiã ita dictam putant. Alij nõ vere opinionẽ suaz verisimili vocabulo consulantes: emaus primã ab antiochia mãsionẽ edessaz pgẽtib⁹ appellari putãt ⁊ eandẽ apud veteres emath. m ¶ Filij sem elam ⁊ assur ⁊ arphaxat ꝛc. Hi ab eufrate partes asie vsq̃ ad indicuz oceanõũ tenent: est aũt elam a quo principes persidis. n ¶ Hus et hul ⁊ gothor et mo. ꝛc. Hi vs traconitidis ⁊ damasci ꝓditor inter palestinã ⁊ chelen syriã tenuit ꝓncipatũ a q̃ terra hus. Vñ ꝑm. Lxx. vir erat in regione ausitide noie Job q̃si husitide.

℣ Phalech a ¶ traces. thiras: Nozro filij gomer: a ¶ sarmate hos greci regmos vocant. b ¶ paflagones. c ¶ Filij gomer. nõ facit mentionẽ de filijs magog: thubal: mosoch: ⁊ thiras: q̃ sic dicit glo. hebraica. licet enim isti habuerẽt filios multos: tamen omnes posteri cuiuslibet fecerunt tm̃ vnum populũ. filij autem gomer fecerunt plures populos: ⁊ similiter filij madai: ꝓter quod hic nominant. c ¶ Riphet. In hebreo habeẽ hic diphat. ⁊ iste Beñ. i. vocat ripheth etiã in hebreo. cui⁹ causam assignat glosa hebraica dicẽs q̃ iste fuit binomius. ⁊ in Beñ. ponit vnũ nomẽ eius. ⁊ hic aliũ. Potest etiã dici ⁊ melius vt videt q̃ idẽ est nomẽ riphet ⁊ diphat: mutatũ tm̃ aliq̃liter in ꝓncipio: sicut in latino idẽ nomẽ est nicolinus ⁊ colinus: et idẽ põt dici in ꝓsimilib⁹. d ¶ Et togorma. a q̃ togordite ppli dicti sunt. e ¶ Filij autẽ iana elisa. A quo dicti sunt elisei primo: ⁊ postea eolides. f ¶ Et tharsis. A quo descẽderũt cilices vñ et ciuitas metropolis eoꝝ vocata est tharsus: vnde natus fuit Paulus apls: vt hr Act. xxi. g ¶ Filij cham: chus. A q̃ dicti sunt ethiopes vnde ⁊ in hebreo ethiopia chus nominatur. h ¶ Et mesraim. A quo egyptij. vñ ⁊ egypt⁹ mesraim dr in hebreo. i ¶ Phut. a quo dicti sunt phutei primo. vnde ibidẽ est fluui⁹ phut nominatus postea dicti sunt libyes. k ¶ Et chanaan. A quo dicti sunt chananei: quoꝝ terrã postea filij israel possederunt. l ¶ Filij autem chus saba. A quo dicti sunt sabei. m ¶ Et eiula. A quo getuli. n ¶ Sabatha. a quo sabathani. o ¶ Filij regma saba. Istud nomẽ aliter scribit in hebreo q̃ saba a ꝓdictuz q̃ istud scribit per litterã schin in principio. primum aũt per samech. p ¶ Iste cepit esse potens in terra. post diluuiũ enim fuit potentior alijs: ⁊ induxit posteritatem noe ad faciendum ciuitatem et turrim contra dominum: de quibus habetur Beñ. xi. et nolentes ad opus predictum violẽter cõpellebat. ideo Beñ. x. b. dicit: Robustus venator hominum coram domino. q ¶ Mesraim vero genuit ludin ꝛc. Isti populi sunt nobis ignoti: ⁊ etiã plures alij hic nominati. r ¶ De quibus egressi sunt philistĩm ⁊ capthurim. Dicunt autez hebrei aliqui q̃ phetrusim et chasluim cõmutabant ad inuicem vxores aliqui voluntarij: et aliqui per raptũ vel furtum: et ex tali concubitu nati sunt philistĩm et capthurim. Alij vero dicunt honestius q̃ phetrusim et chasluim contrahebant ad inuicem matrimonia et ex hoc procreati sunt philistĩm et capthurim. s ¶ Chanaan vero genuit sidonem. A quo nominata est ciuitas sidon que est in prouincia phenicis. et terra istorum hic nominatoꝝ fuit data filijs israel. t ¶ Aracheum. qui condidit archas oppidum contra tripolim in radicibus libani situm. v ¶ Et aseneum. sic enim debet scribi: quia in hebreo incipit per litteram samech: qui ciuitatem predicte propinquam nomine sibi edificauit. x ¶ Aradium q̃z. A quo dicti sunt aradij. y ¶ Et ematheum. A quo nominata est ciuitas emath. z ¶ Filij sem. Hic prosequitur generationis sem: vt perueniat ad abrã. a ¶ Elam. A quo dicti sunt elamite. b ¶ Et assur. a quo assyrij. c ¶ Et arphaxat. A quo descenderunt chaldei. d ¶ Et lud. A quo ludij. e ¶ Et arã. a quo syrij: vnde et in hebreo syria vocat aram. f ¶ Hus. in aliquibus libris interponitur. Filij autem aram hus ꝛc. eo q̃ sic habetur Beñ. x. sed hic non ponitur in hebreo: eo q̃ auctor huius libri breuiter transire voluit: et ideo omisit q̃ isti essent filij aram exprimens tm̃ capita populorũ. Hus. a quo nominata est terra hus: de qua natus fuit Job ꝑm aliquos: q̃ sic nominat Job. i. g ¶ Et hul. A quo gnari h ¶ Gothor. A quo gethari: ⁊ mosoch. a quo meones dicti sunt. i ¶ Arphaxat autem genuit sale q̃ et ipe genuit heber. a q̃ denominati sunt hebrei. non enim de

Greci oẽs insulas occuparunt

Ps. 71. b

Beñ. 11. a

Beñ. 10. b

Beñ. 10. f

E 6 a ¶Phalech. Vaticinio quodaz. Phalech em diuisio: qz in diebꝰ eius lingue in babylone diuise sūt. Narrat aūt Philo in libro q̄stionū sup̄ genesim q̄ ex tribꝰ filijs noe adhuc ipso viuēte nati sūt. xiij. milia viroz: z cētū extra mulieres z puulos habētes sup̄ se duces. Filij sem iectā ducez: filij cham nemroth: filij iaphet suphene. Post obitū vero noe cōuenerūt duces cū agminibꝰ suis ī campū sennaar: vt ibi turrim ꝓstruerēt. Cū aūt edificarēt diuisit deus linguas eoz z mutauit effigies: z non cognouit quisq̄ fratrē suū: nec audiuit linguā ꝓximi sui. Cum ẏo magistri lapides q̄rebāt ministri aquā afferebāt: z cū illi q̄rebāt aquā: illi afferebāt stipulam. Sicq̄ frustrata cogitatiōe cessauerūt edificare z dispsi sūt sup̄ facie terre. Jectan aūt. Hiero. Narū gētiū posterioza nomīa īuenire nō potui: sed vsq̄ in p̄sens qz ꝓcul a nob̄ sunt: vel ita vocanē vt ꝑmū: vel q̄ mutata sunt ignoranē: possiderūt aūt a cofene fluuio oēm indie regionē q̄ vocatur hieria.

Beſ. 11.d b ¶Sem arphaxat sale heber phaIbi. 25.b lecʒ ragau seruch tē. Ra. Sicut ī ꝑncipio ab adā vsq̄ ad noe decē generationes posuit: ita a sem vsq̄ abraam nō sine sacramēti mysterio. c ¶Primogenitꝰ hismael. Hiero. xij. filij nascūtur ismaeli ꝑmogenitꝰ nabaioth a q̄ oīs regio ab euphrate vsq̄ ad mare rubruz nabaiothena dicit: q̄ ps est arabie. Nā familie ipsoruz oppidaq̄ z pagi: ac minuta castella et tribus hoz appellatiōe celebranē ab vna ex eis cedar in deserto: z duma alia regio et thebarā ad austrū z cedema ad orientalem plagā. d ¶Cethure. Ra. Quasi copulate: vñ suspicāt hebrei eā esse agar q̄ mortua sara de ꝓcubina trāsierit in vxorez: ne senex nouis arguatur nuptijs lasciuisse.

F ¶Ra. Filij autem cethure iuxta historicos hebreoz occupauerūt trochoditē: alij traconitidem: z arabiā q̄ nūc vocat eidoromo vsq̄ ad mare rubri termios. e ¶Assurim. Ab asur syrios q̄dē vocatos contendūt: z a plerisq̄ filijs abrae de cethura occupatos eē inde regiones. f ¶Epher. Ra. Dic dicit ꝓtra libiā exercitū duxisse: ibi victoz ꝓsedisse: posteroscq̄ ex noīe eius Queſtio africam nūcupasse. g ¶Themna. Queritur cū thamna in genesi legat cōcubina eē eliphaç de genere hoz reoz: q̄ apud idumeos habitauerūt in terra seir: q̄ peperit ei amalech: quō ī ter filios numerer: cū in sequētibꝰ legat ipsa thamna soroz lothan filij seyr q̄ z edom. Sed seyr hebraice pilosus dicit: q̄ fuit in modū pellis hispidus. Edom aūt hebraice rubeus vel fulꝰ. Ab eo i gitē q̄ rubeo cibo vendidit ꝑmogenita sua edom vocatꝰ est. Hebrei vero ita solūt: dicūt thamnā ꝓcubinā fuisse eliphaç: z generasse ei amalech: sz tāq̄ filiā inter filios ab ipso fuisse educatā. h ¶Alian. q̄ de genere hoz reoz est. in genesi scribitur aluan: id est exaltatus. In Paralip. vero alian: id est electus significans: quia hoz rei exaltati sunt anteq̄ edom terram eorum caperet: post vero electi.

Nico.de lyra

F Sephi. ✻ eñ denoīati sunt ab abraā q̄si abraei: vt videt dicere Aug. z aliq̄ alij. Tū quia abraā vocat hebreus Genē. xiiij. b. vbi dr: Et ecce vnꝰ q̄ euaserat nūciauit abraā hebreo. ex q̄ ptz q̄ vocat hebreꝰ ab aliq̄ ꝑcedēte ipm. s. ab heber. Tū qz ꝑ nomē abraam incipit p aleph lram: hoc aūt nomē hebreus īcipit p lram Eym: sic z ꝑ nomen heber. Nomē

a ¶ a quo hebrei.

heber. Nato autem heber nati sunt duo filij: nomen vni a phalech: quia in diebus eius diuisa est terra: z nomen fratris eius iectan. Jectan autem genuit elmodad et saleph: et asormoth: z iare: aduraz quoq̄ z vçal et decla: ebal etiam et abimael z saba: nec non et ophir et ephila et b iobab. Omnes isti filij iectan. Sem arphaxa z sa c le heber phalech z ragau seruch nabor thare abrā d iste est abraam. † Filij autem e tem abraam isaac et hismael. Et hę generationes f eorum. Primogenitꝰ hismaelis: nabaioth: et cedar: et abdehel: et mabsan: et masma: et duma: massa: addad: z thema iahur naphis: cedma. † Hi sunt filij hismael. Filij autem b d tē cethurę cōcubię abraā ¶ vel iacsan. q̄s genuit: çamraz iecsan madan: madiā: iesboc et sue. Porro filij iecsan: saba z dadan. Filij aūt da a ¶ negociatores. ¶ eris ferriq̄ metalla cudentes. e dan: assurim z lathusim et a ¶ vel loomim. ¶ philargꝰ. i. ꝓnceps multarum gentium. laomim. Filij aūt madiā f epha et epher et enoch et abida et eldaa. Omēs hi filij cethurę. Genuit autez i a ¶ q̄ d sara solꝰ ex repromissione, abraā/isaac cuiꝰ fuerūt filij k a ¶ ex vno concubitu rebecce. b ¶ quē peperit ada. esaū et israel. Filij esau: eli- l a ¶ quē genuit basemath. b ¶ hi tres filij oolibame. c ¶ alꝰ ielam. phaç rahuel ieus ielon m a ¶ cuiꝰ mentio fuit in iob. o z choze. Filij eliphaç: thee p mā/omar: sepphi: gothā/ceneç thāna: amalech Fi q lij rahuel: naath çara sāma meça. Filij seyr lothā r sobal sebeon ana dison eser disā. Filij lothā: horri huma. Sozor autez lo- s g than fuit thāna. Filij sob bal: alian z manaath ebal

ber. a ¶Nomē vni phalech. qđ iterꝑtat G diuisio. Exꝑ dicūt hebrei. q̄ heber habuit spm̄ ꝓphetie: ꝑponēdo nomē filio ꝑm ꝓphetatē ozb futurā. s. diuisionē hoīm ꝑm diuersitatē lingua rū/iō seq̄t: Quia ī dieb̄ ei⁹ diuisa ē terra. seq̄t: b ¶Et iobab. Dicūt aliq̄ q̄ iste fuit iob: sz hebrei dicūt ꝯriū dicētes q̄ descēdit de nachor. z silr Hiero. idē dicit ꝑut dictum fuit Genē. xxij. z pleniꝰ dicet cū ad librū iob dño cōcedente veniem⁹. c ¶Sem arpha. tē. Hic repetit generatōes descēdētes de sem ꝑ arphaxat vt veniat ad abraā: ꝓpter quē facta ē ꝑdicta rū gnātionū ꝺductio. vñ sb dit: ¶Abraz. Iste ē abraā. ꝑmo em̄ vocatꝰ fuit abrā: sz postea mutatū est nomen eiꝰ z vocatꝰ est abraā: vt hr Genē. xvij. vbi causa mutatiōis noīs huius pleniꝰ posita est. e ¶Filij aūt abraā. Hic Diuiſio ꝯnr ꝑ vxores abraā deducit generatiōes vsq̄ ad iacob a quo descēdit dō. z ꝑmo facit qđ dictū ē. scdo breuit describit generatiōes esau q̄ nō erāt ꝓsequēde/ibi: Filij aūt esau. Circa pri mū dicitur: Filij aūt abraā isaac. de sara. f ¶Et hismael. de agar ancilla. g ¶Prio genitꝰ his. tē. Iste generatiōes ꝑ noiant ꝓ Mota pter merita abrae: qz descenderūt de eo ꝯ quis nō eēnt ad diuinū cultū electe. h ¶Filij aūt cethure. Dicūt hebrei q̄ ista cethura fuit ipa agar: sic pleniꝰ dr Genē. xxv. expositores tñ nr cōit dicūt ꝓtrariū: sic ibidē plenius dictū fuit. i ¶Genuit aūt abraā isaac. de vxore sua ꝓncipali sara. k ¶Cuiꝰ fue. fi. esau. vt hr Genē. xxv. Iste tñ ultr ꝓpter vocatꝰ ē iacob z post ea isrl. z rō mutatiōis huiꝰ noīs hr Genē. xxij. z ibidez exposita fuit pleniꝰ. l ¶Filij esau. Hic ꝯnr describūt generatiōes esau q̄ erāt dimittēde: z q̄ exposite fuerūt Genē. xxxvj. tñ ad itellectū seq̄ntiū aliqua sūt ꝑ breuit repetēda. Primū ē q̄ eadē ꝓsona ī sacra scriptura frequēter pluribꝰ noibꝰ noiat: sic esau seyr edom sūt noīa eiusdē hoīs. Scdm̄ ē q̄ idē nomen aliq̄ h variat ī ꝓncipio vl in fine sic chonias iechonias iechoniā idē nomē ē sic variatū: z ex his ꝓtingit q̄ vna ꝓsona aliq̄ putat due: qz vnū nomē eiꝰ ī vno loco scripture exꝑmit: z aliud in alio: vl qz idē nomē ī plibꝰ locꝭ pōit: tñ variatū mō ꝓdicto. Tertiū ē q̄ horrei habitauerūt i terra seyr siue idumea añ esau z filios eiꝰ: vt hr Deute. ij. postq̄ aūt filij esau ī ēra illa dñati sunt. ꝑmo fuerūt ibi duces. scdo reges. z iterū regnū fuit reductū ad ducatū sicut pleniꝰ dicitur Genē. xxxvj. ꝑmo ḡ describūt ꝑ generationes esau ante regnū: scdo tpe regni/ibi: Isti sūt reges. ētio tpe ducū ibi: Adad aūt mortuo. Adhuc ꝑmo ponūt gnātiones esau añ regnū. scdo generatiōes horreoz q̄ fuerūt añ esau: incipiēdo a seyr horreo a q̄ idumea denoīata fuit terra seyr/ibi: Filij seyr. Circa ꝑmū dic: Filij esau eli. ꝺ ada vxore sua. m ¶Rahuel: de alia vxore sua noīe bessamach. n ¶Jeus. q̄ vocat hieus. Genē. xxxvj. o ¶Et ielon. q̄ vocat ielam ibidem. p ¶Et choze. Istos q̄ttuoz habuit esau de olibama tertia vxore. Filij eliphaz tē. seq̄t: q ¶Thāna amalech. Dicūt aliq̄ q̄ thāna fuit ꝓcubina eliphaç vt videt haberi Genē. xxxvj. cōputat tñ ꝑ inter filios eliphaç: eo q̄ fuit nutrita ī domo eiꝰ cuz filijs suis: z ad ostēdēdū q̄ de ea fuit natꝰ amalech q̄ ĩmediate post eā noiat. Pōt etiā aliter dici q̄ thāna ē nomē eq̄uocū ad masculū z femināñ. vñ dr. ſ. dux thāna. eo. ca. z sic ponit ꝑ masculo int alios filios eliphaç. Genē. ait. xxxvj. ponit ꝑ femina. vbi dr: Concubina eliphaç. r ¶Filij seyr. Hic ꝯnr agit ꝺ gnātiōe ꝓncipuz q̄ denati sunt in idumea ante esau z filios eius. vnde iste seyr fuit de genere horreoz: et ab illo denominata fuit terra illa terra seyr. s ¶Sozor autez lothan fuit thāna. ista nit concubina eliphaç de qua predictum est.

✻ Filij sebeon

A

a ¶ Sephi. Hiero. i. vnipes. In genesi sepho. i. bipes: vtrũ q̃ tñ p schin lr̃am. Bipes aũt dr̃ q: a ꝓcessu tpis multitudie sobolis maiorẽ efficaciã habuerit q̃ in ꝑmis. b ¶ Thamaran. In Paral. hamaran. i. rubricat⁹: sordidus vel temulentus. In genesi amadan. i. cõcupiscibilis: sed vtraq̃ vnius hominis noĩa sunt. c ¶ Jacham. Racham filius aser de genere horreoꝝ in genesi çachan nominat. i. tribulator. In paral. iachan. i. tribulat⁹. varijs enĩ euentib⁹ noĩa cõmutant vt varia mysteria significent. d ¶ Denaba. Ciuitas hala filij heor regis edõ: post quẽ regnauit iobab. est tñ vsq̃ hodie villa denaba in octauo miliario areopoleos q̃ gentib⁹ armonẽ & altera denaba sup montẽ phegor in septimo lapide hieb⁹ Hieronymus de iesbij. e ¶ Jobab Job filius zare. quẽ Job esse suspicant: ꝛ hebrei asserũt eũ de stirpe nachor esse ꝓgenitũ. Philo autẽ in libro questionũ sup genesim narrat his tpibus eum fuisse & accepisse vxorẽ dinam filiã Jacob. & ante tẽtationis sue certamẽ dicit eam septẽ filios & tres filias illi genuisse: qui extincti sunt in tentatiõe: ꝛ ei sanato reddidit dñs oĩa duplicia: & itẽ septẽ filios & tres filias ꝑdicta vxor genuit: quoꝝ noĩa eadẽ fuerũt q̃ prioꝝ. i. eliphaz: armoe: diasath: philastias: diphar: celuth: thelon. Filiaꝝ vo meru: liath: çeli. f ¶ Bosra. que est bosor ciuitas in deserto trãs iordanem in tribu ruben: appellatur et alia bosor ciuitas esau in montib⁹ idumee. de q̃ dr̃: Fluida vestimẽta eius ex bosra. g ¶ Theman Themanoꝝ. Theman regio a themã filio eliphaz sortita vocabulũ. Est & vsq̃ hodie villa theman distans ab vrbe petra q̃nq̃ milib⁹: & vbi romanoꝝ militũ presidiũ sedit: de quo loco fuit eliphaz rex themanoꝝ: vnus q̃ filioꝝ ismael appellabat theman. Sciendũ aũt q̃ oĩs australis regio hebraice theman dicit:

B

Madian b ¶ Madian. ciuitas a minimo filiorũ abraam & cethure sic vocata. Est aũt trãs arabiã in deserto saracenoꝝ cõtra orientẽ maris rubri. vñ vocant madianei: & madianea regio. Filie quoq̃ soceri moysi filie madian dicunt: ꝛ hec alia ciuitas est ononimos ei⁹ iuxta armonẽ et areopolim cui⁹ adhuc ruine mõstrãtur. i ¶ Robooth. Urbs ẽ iuxta fluuiũ vbi erat rex edom & vsq̃ hodie ẽ ꝑsidiũ in regiõe gabalena: & vic⁹ grãdis qui sic vocat. k ¶ Mhatred filie mezaab. Due matres hic numerãt ad significandũ mysteriũ vt aurifex genuisset dispensatricẽ: & dispẽsatrix dñi beni gnitatẽ: q: ex ꝓfunditate sensus nascit facũda locutio: q̃ fidẽ mundã gr̃a dei ꝑ meret gignere in cordib⁹ auditorum.

Nota l ¶ Duces p re. Notandũ q̃ pri⁹ reges dixit de edom: postea duces cũ prius fuerũt: quoꝝ quasdã matres noĩat: oolibama et thamna. m ¶ Dux aliba. Alua i genesi legit: cui⁹ inteptatio eleuatio: i Paral. aliba. i. sup eam.

Ꝟ Actar q̃ tur

Nico. de lyra

✠ a ¶ Filij sebeon ahaia & ana. Iste ẽ ana q̃ inuenit aq̃s calidas in solitudie: vt hr̃ Gen. xxxvj. et ibidẽ fuit expositũ. b ¶ Isti sunt reges. Hic agit de regib⁹ descẽden tib⁹ ab esau: & ꝑ fit specialiter ꝓpter honorẽ isaac: vt ostendatur reges ab eo ꝓcessisse nõ solũ p iacob de q̃ descẽdit dauid sed etiã p esau. dicũt etiã hebrei q̃ isti reges de esau descẽdentes regnauerũt vsq̃ ad tps dauid q̃ fecit sibi idumeã tributa-

a sephi & onã. Filij sebeon ahaia a
a ¶ de q̃ i Genesi dr̃: q: inuẽit aq̃s calidas i solitudie cũ pasceret asinas pris sui sebeon
et ãna. Filij ana: dison: Filij di-
b son hamarã & esaban: & iethran
et charran. Filij eser: balaan et
c çaban & iachã. Filij disan: hus
& haran† Isti sũt reges q̃ imperauerũt i terra edom añq̃ esset rex
b sup filios isr̃l⁹ Bale fili⁹ beor: et
a ¶ vel dennaba: alij dannaba.
d nomẽ ciuitat⁹ ei⁹ dõnaba. Mortu⁹ ẽ aũt bale: & regnauit ꝑ eo iob
c bab fili⁹ zarę ō bosra. Cũq̃ & iobab fuisset mortu⁹ regnauit pro
g eo husan de terra themanorũ.
Obĳt q̃q̃ & husan: & regnauit ꝑ
b eo adad fili⁹ badad/q̃ ꝓcussit madian i terra moab: & nomen ciui
a ¶ vicus in terra basan iuxta montem galaad in tribu manasse.
tatis eius aũith. Cũq̃ et adad
fuisset mortuus/regnauit pro eo
a ¶ ciuitas regni edom ẽ circa gebalenen.
semlã de masreca. Sed & semla
d mortu⁹ est: & regnauit ꝑ eo saul
i de rooboth/quę iuxta amnẽ sita
est. Mortuoq̃ saul regnauit ꝑ
eo baalana fili⁹ achobor. Sꝛ et
hic mortuus est & regnauit ꝑ eo
a ¶ precipuus: ¶ adad hic condidit vrbem phau in regione gabaletica.
ãdad: cuius vrbis nomen fuit
phau: & appellata est vxor eius
¶ benignitas domini.
¶ dispensatricis. ¶ aurifex
k meethabel filia matred: filię me
l çaab. Adad aũt mortuo duces
f ꝑ regib⁹ in edom esse cęperunt.
m Dux thanna: dux aliba: dux
g iethet: dux oolibama: dux ela:
dux phinon: dux cenez: dux themã: dux mapsar dux magdihel:
dux hirã. Hi duces edom.

b

I †Jlij autem Ca. II i
a ¶ duo decim filij iacob.
sraël rũben: symeon: leui: iuda: issachar & çabulõ: dan: & ioseph: bẽiamin: neptali: gad & aser. Filij k

riã: vt hr̃. ij. Reg. viij. et abstulit ab eis nomẽ regiũ: ponẽs ibi custodes siue ꝑfectos q̃ redderẽt ei rõnem. c ¶ Et regnauit ꝑ eo iobab. Dicũt alij q̃ iste fuit Job sicut & ꝓcedẽs: sed hebrei dicũt ꝓtrariũ: dicẽtes q̃ descẽdit de nachor: vt ꝑdictũ ẽ: & videt q̃ ꝑ q̃ iob alit scribit i hebreo q̃ iobab: q: nomẽ iob icipit p aleph lr̃am. iobab vo p ioth. d ¶ Et regnauit ꝑ eo saul. Iste ẽ alⁱ ab eo q̃ fuit rex in urr̃ añ dauid. iste enĩ fuit idumeus & ille iudeus. e ¶ Mheethabel filia mezaab. In hebreo hr̃: Filia meçahab: & sonat in hebreo: cuius aurꝛ & ꝑ hoc designat q̃ pater isti⁹ fuit diues i possessione auri: vt dicit glo. hebraica.
f ¶ Adad aũt mortuo. Hic describũtur duces edom: regibus succedentes. †Gen. 36.c
g ¶ Dux tham. Dicũt aliqui q̃ thãna & oolibama sunt noĩa mulierꝝ q̃ ponunt inter noĩa ducum ꝓpter actus virtutis quos fecerũt: sicut et delbora inter iudices: vt habet Judic. iiij. Sꝛ ꝑ fuit ꝓbatũ. Gen. xxxvj. q̃ thãna & oolibama q̃ fuerũt mlieres ꝑcesserũt reges q̃ fuerunt i edom. Thãna aũt & oolibama q̃ ponuntur hic inter duces fuerunt post illos reges. vt ptz in textu: & ideo dicendũ q̃ hic sunt noĩa viroꝝ. Gen vo. xxxvj. sunt nomina mulierꝝ: q: sũt eq̃oca ad masculũ & feminã: vt ꝑdictũ ẽ. Aliqui vo hebrei dicũt q̃ sunt noĩa ciuitatũ vel regionuꝝ: vt sit sensus: Dux thãna. i. ciuitat⁹ vl regionis sic noĩate. & sic de alijs: Sꝛ textus nõ videt bñ ad ꝑ cõcordare: vñ ꝓcludit in fine: h ¶ Hi duces. s. ꝓnominati.

¶ Additiões in libros Paralipomenon incipiũt. ꝓmi Paral. j. ca. vbi dr̃ in postilla: Ipse genuit heber.

Additio. Hebrei nõ sũt denominati ab heber filio Sem. nec ab alio aliquo ꝑcedẽte abraã: sed nominant hebrei ab ipo abraam nõ rõne ꝓprij noĩs: q: sic dicerent abrei cũ aleph in ꝓncipio: nõ aũt hebrei cuz eyn. Ratio aũt huj⁹ denominationis habet plene supra Matth. xxj. ca. in additione secũda vide ibi: Vide replicã generalez post. xxx. ca. secũdi toti⁹ huj⁹ positaz: vbi pro ꝑsenti ca. & ei⁹ additiõe replicator ad correctoriũ Gen. x. ca. se remittit. D

Jlij aũt isr̃l. Hic La. II cõsequenter describit genera- Diuisio
tio ipsi⁹ iacob que fuit tota electa in duodecim patriarchis: vt ꝑ iudaz patriarchã perueniat ad regnuz dauid: de quo est principalis intentio huius libri. Primo ergo agitur de dicta generatione ꝑ patriarchas. & ꝑmo describit ordo generationũ ipsius iude: eo q̃ de ipo descendit dauid: de cuius regno ꝓncipaliter intendit. Secõdo symeonis q̃ partim habitauit in sorte iude in medio. iij. ca. ibi: Et filij symeon. Tertio ruben & gad & dimidie trib⁹ manasse: q̃ sit habitauerũt vltra iordanẽ. ca. v. Quarto ipi⁹ leui. ca. vj. Quinto isachar & neptali & manasse & ephraim & ager q̃ residui erat ex sortẽ iuda. vij. ca. Sexto ipi⁹ beniamĩ. ca. viij. Circa ꝑmũ describit ꝑmo generatio inde vsq̃ ad dauid & fratres ei⁹. Secõdo generatio ipsi⁹ dauid ca. iij. Tertio reuertitur scriptura ad generationẽ iude aliq̃ addẽdo. ca. iiij. Circa ꝑmum ꝑmittit. xij. pr̃iarchaz generatio/cũ dr̃: Filij autẽ isr̃l ruben symeõ leui iuda ꝛc. & patet lr̃a. Secõdo describit generatio iude pr̃iarche/cũ dr̃: Filij iuda. Et primo ipsius immediate. secundo filiorum eius/ibi: Filij autem phares ꝛc. Circa primum dicitur: k ¶ Filij iuda her onan. Isti duo fuerunt mortui sine liberis: eo q̃ fuerunt mali coram domino: vt habetur Gen. xxxviij. †Gen 29.g et.30.c

L ✠ Hi tres nati

Ca.II

a ¶Achar q̄ turbauit isr̄l. Achar q̄ t achan in iosue ꝺr. i. coluber insidiās. Achar turbat⁹: qz p auaricīā insi diabaꝫ furto aliq̄d rape de anathemate: depḧēsus ī scelere: tur
Mystice bat⁹ ē in vltiõe. Mystice innuēs: qz q̄ p⁹ fidei īdumētū ꝓuersa tiõis secl̄ar̄ cultū inducit: q̄si palliū de anathēate tollit. Ille q̄z de anathēate tollit hiericho: q̄ hereticoꝝ dogmata vel secl̄arū
†Gen.38.a lr̄aꝝ superstitiosa ī ecclaz īducit. Hec ē ei regula aurea luculēto ꝑmõe aptata: hāc furati sūt Arri⁹/ Marcio t alij q̄ pḧoꝝ sectā nõ rectā conati sūt īducere ī eccl̄iā vt multi p eos pir̄et. Jõ abiecti aceruo lapidū. i. multitudine pctoꝝ extīcti sūt.
b ¶Calubi. i. canis me⁹: q̄ t caleph. i. canis vn⁹ de explorat oꝛib⁹. Esrom q̄z t iephone idē est: vñ caleph filius esrom t aliq̄n filius iephone legit. c ¶Jsai
†Ibidē.g Dar.1.a Ruth.4.d 4.Re.16.b aūt genuit. In libro reguꝝ ꝺr habere isai octo filios: in paralipomenō nō am pli⁹ q̄z septē. Sz dicūt hebrei nathā pro phetā filiū samaa: vel sammaa/ vel sym maha: filij isai quē in locū filij educauit t nutrinit inter filios numeratū. Inter filios q̄z isai nathan adduct⁹ est ad sa muelē: q̄ t ionathā q̄ percussit leonez. Et sciendū qz vbi ꝓpha vocat nathā scribi tur: nō ionathā. d ¶Jether. In regū
†Jos.7.a iethra israelites: sed meritoꝝ q̄litas di uersitatē noīm facit: nā iethra residuū ī terp̄tat. iether ꝺo modicū residuū: t re siduo iūgit israelit⁹ modico residuo bis maelitis. e ¶Ephrata. Hec ē maria sororꝝ moysi/ mat hur: patr̄ huri aui be seleel. Hur ꝺo est q̄ cuz aarō sustinebat manus moysi pugnante iosue.

Nico.de lyra

f Jair

a ¶Hi tres nati sūt ei ꝺ filia Sue cha. Exā dicūt aliq̄ p sue est nomē vxor̄ ipi⁹ iude: sz p̄ fuit improbatuz
†1.Re.16.b Alsteliab Gen.xxxviij. t ostēsū q̄ ē nomē patris vxor̄ iude. t propter hoc debet p̄ poni chananitide referēdo ad filiā sue q̄ fuit vxor iude t fuit de genere chanaan.
b ¶Thamar aūt nur⁹ ei⁹ pepe rit ei phares t zarā: q̄s cōcepit ꝺ so cero suo simulās se esse meretricē: eo q̄ iniuste detinebat ī viduitate: vt habeꝝ Gen.xxxviij. c ¶Filij aūt phares.
Divisio Hic agit de generatiõe filioꝝ iude. t p mo ipi⁹ phares t care. secūdo filioꝝ ipso rū/ ibi: Filij charmi. Circa p̄mū ꝺr: Fi lij āt phares esrom t chamul. Fi lij q̄z zare: zāri t ethā t emā: chal cal q̄z darā. Dicit hic glosa hebraica q̄ isti q̄ttuoꝛ vltimi sūt illi ij̄dē: de q̄b⁹ ꝺr lij. Reg̃. iiij. q̄ salomō erat sapientioꝛ ethā ezraite t eman t chalcal et darda filijs maol. sed glosa hebraica sup locū illū. iij. Reg̃. iiij. dicit: q̄ illi q̄ttuoꝛ fue runt leuite t cantoꝛes in domo dñi. isti aūt q̄ttuoꝛ p̄ noiati fuerūt de tribu iuda descēdēres ab eo p q̄rā filiū ei⁹: vt ptz ī textu. Jlli āt ꝺ tribu iuda ñ admittebāt ī domo dñi ad officiū leuitaꝝ Jtē illi di cūt filij maol: isti ꝺo filij care. Ex q̄b⁹ ꝑz
Divisio q̄ isti sūt alij ab illis. d ¶Filij char. Hic ꝑñr agit de generatiõe filioꝝ phares t care. t p̄mo ꝺ ge neratiõe filioꝝ care. secūdo de generatiõe filioꝝ phares/ ibi: Fi lij aūt esrom. Circa p̄muz dicit: Filij charmi: q̄ fuit filij⁹ cabdi filij care: vt habeꝝ Josue. vij. e ¶Achar. iste Josue. vij. voca tur achan: put ibi plenius fuit ostēsū: t in aliq̄bus locis vocatur achoꝛ. Jdē ēm nomē hebraicū freq̄nter variat: vt dictū est ca. p̄cedēti. f ¶Qui turbauit israel. furādo rem ꝓsecratā do mino: vt habeꝝ Josue. vij. g ¶Filij ethan. q̄ fuit filius care.
b ¶Azarias. Hoc exponit dupliciter. Uno modo q̄ ponit hic plurale p̄ singulari. s. filij p filius. Alio mō q̄ licet sol⁹ aza rias tangꝫ p̄ncipaliꝛ nominet: tamē alij fratres eius subintel ligunt: qz auctoꝛ huius libri breuiter t quasi chronice loquit.

Filij aūt

a ¶de his in iuda plenissime scriptū est.
b ¶vel annan.

iūda her: ōnan t sela† Hi tres na a
ti sūt ei de filia sue chananitidis. Fuit āt her p̄mogenit⁹ iuda: ma/
lus coꝛā dño: t occidit eū. † Tha b
a ¶de his q̄z in Genesi multa scpta sūt.
mar aūt nur⁹ ei⁹ pepit ei phares t
çara. Oēs ꝝ filij iuda q̄nq̄. Fi c
a ¶vel amul.
lij aūt phares: esrom t chāmul:
Filij q̄q̄ çare: çāri t ethā t emā:
¶als daman. ¶als darda.
chālcal q̄z t daran/ simł q̄nq̄† Fi d
a lij charmi/ achar q̄ turbauit isr̄l: t e
peccauit ī furto anathemat. Fi s
¶vel an.
lij ethā: açarias. Filij aūt esrom h
q̄ nati sunt ei: ieramehel t ram et k
¶vel caleb.
b calubi: hic est caleph. Hezro rā genuit aminadab: Aminadab aūt genuit naason/ p̄ncipē filioꝝ
a ¶. i. par. in ruth ꝺo ꝺr salmō. i. pacificus.
iuda. Naason q̄z genuit salmā: ō q̄ oꝛtus est booz: Booz ꝺo genu l
c it obed: q̄ t ipe genuit isai† Jsai āt genuit p̄mogenitū† heliab: secun
a ¶vel samma. ¶vel sammaa. ¶vl samaa
dū aminadab: tertiuz symmāha: quartum nathanabel: quintum saddai: sextum ason: septimum m
dauid: q̄rū sororꝛes fuerūt saruia et abigail: filij saruię: abisai: ioab t asahel tres: Abigail aūt genuit
d amasa: cuius pater fuit iether his n
maelites. Caleph ꝺo filiꝝ esrō ac o
cepit vxorez noie açuba: de q̄ ge nuit hierioth. Fuerūtq̄z filij eius iaser t sobab t ardon. Cūq̄z moꝛ tua fuisset açuba: accepit vxorez p
a ¶postq̄ mortua est açuba ꝺ ephrata nati sūt filij.
c caleb ephrāta: q̄ pepit ei hur. Hezro hur genuit vri: et vri genuit be

i ¶Filij aūt ē esrom. Hic cōseq̄nter agit ꝺ generatione duoꝝ filioꝝ phares diffusi⁹. t p̄mo de generatiōe esrom de q̄ descēdit dauid. scḋo de generatiōe caleph: q̄ facta notabilia fe cit: vt habeꝝ ī libro Josue: t libro Judicū/ ibi: Caleph ꝺo. Cir ca p̄mū ꝺr: Filij aūt esrō q̄ nati sūt ei ieramehel t ram iste vocat aram: Matth. j. k ¶Et calubi. Iste est caleph l ¶Booz ꝺo genuit obed. tres fuerūt booz: auus/ pater t filius: sicut fu it declaratū pleni⁹ Ruth vlti. et Mat thei. j. t cōpḧēdunt hic sub vno nomi ne. quoꝝ p̄mus fuit filius salmon. Tertius ꝺo genuit obed. m ¶Septimū dauid. Cōtrariū videt. j. Reg̃. xvj. t xvij. vbi dicit q̄ isai habuit octo filios: t dauid fuit vltim⁹: t sic fuit octauus. Dicēdū q̄. j. Reg̃. iter filios isai cōpu tat ionathan filius sammaha fratris da uid: quē isai nutriuerat inter filios su os: t eū adoptauerat in filiū: t p̄m hoc dauid ꝺr octauus filius. Hic aūt enume rāt solū filij isai naturales: t sic dauid est septim⁹. Sequit: n ¶Cuius pa ter fuit iether hismaelites. Dicūt aliq̄ hebrei q̄ iste iether fuit ꝺ filijs his mael: sed dimissa gētilitate ꝓuersus fu it ad ritū iudeoꝝ: retinuit tñ sibi p̄muz cognomen: sicut Mar. xiij. a. vocat si mon leprosus quē dñs curauerat a le pra: tñ retinebat sibi cognomen lepro si: t alij dicūt q̄ fuit iudeus natiõe: sed iuit ad pegrinādū ī terrā hismaelitaꝝ: sicut elimelech ī terrā moab: vt hꝫ Ruth. j. t inde traxit illud cognomē. o ¶Ca Divisio leph ꝺo. Hic ꝓseq̄nt describunt ge neratiões ipi⁹ caleph. t dividit ī tres ptes: qz p̄mo describit pte generatiōis caleph. scḋo reuertit scpt̄ura ad descri bēdū generationē esrom/ ibi: Post h i gressus est esrom: vt inde trāseat ad ge neratiões alioꝝ filioꝝ esrom/ ibi: Mari ti sūt aūt. Circa p̄mū ꝺr: Caleph ꝺo filius esrō accepit vxorē noie azu ba. Dic̄ glosa hebraica sup. j. Pa. ca. ij. q̄ caleph habebat tm̄ octo annos q̄ accepit istā açabuam t genuit ex ea ie lij rioth: q̄ nat⁹ ē nono anno etat⁹ caleph q̄ nō videt sat⁹ ꝓueniēs q̄ in tali eta te genuisset caleph. t qz tūc tardi⁹ acci piebāt vxores viri q̄s mō: sed hoc incon ueniēs: t alia q̄ sequūt dicūt hebrei ad saluādū: licet male p̄m ꝑitatē itellectuz scpture. t sic dic̄: p ¶Accepit vx. ca leph ephra. Dic̄ ꝺ glo. heb. quā aliq̄ expositoꝛes nr̄i sequunt: t male sic̄ cre do q̄ hec fuit maria sororꝛ moysi: t q̄ ca leph. x. annoꝝ existēs genuit ex ea hur: t hur octo annoꝝ genuit vri: t vri octo an noꝝ genuit beseleel: q̄ fecit tabernacu lū: vt hꝫ Exo. xxxj. sz in hac glo. includūt mlta inconuenientia. Primū ē de mr̄imo nio caleph t marie: qz caleph ī exitu de egypto erat tm̄. xxix. annoꝝ: q̄ ꝺ ptz: qz anno seq̄nti missus fuit ad explorandū terrā: vt hꝫ Nu. xiij. t tūc fuit. xl. annoꝝ tm̄: vt habeꝝ Josue. xiij. Maria aūt ē in exitu de egypto erat. xcv. annorum vel circiter. quod probat sic: qz moyses in exitu ꝺ egypto fuit lxx. annoꝝ: vt hꝫ Exo. vij. in natiuitate ꝺo moysi maria tā erat xv. annoꝝ vl circit: qz erat ita magꝝ t sagax q̄ iuit ad ꝓsiderādū q̄d accideret ꝺ moyse exposito ī flumīe: t suasit filie pharaōis vt q̄reret mlr hebrea ad nutriēdū eū: vt hꝫ Exo. ij. t ꝺ si accepit eā fuit. xcv. annoꝝ vel circit q̄n caleph fuit. xxix. t ꝺ si accepit eā x. annoꝝ existēs: seq̄t q̄ tūc maria fuit. lxvj. annoꝝ q̄ ē sat⁹ verisi bile q̄ mulier tā sctā t pphetissa t tā antiq̄ nupsisset cū puero x. annoꝝ. Secḋm icōueniēs ē q̄ statim ex ea genuisset hur. Tū qz p̄m naturā nō erat ī eo vt⁹ generādi: t ī ea trāsierat tps cō cipiēdi. Tertiū ē q̄ hur t vri genuissent existētes octo annoꝝ tm̄: nisi ponat miraculū q̄ nō videt necessariū: nec ē verisile q̄ scpturꝛ

A a ¶ filij manasse filij ioseph q̄ vltra iordanē accepit hereditatē in ṫra galaad.
leel. Post h̄ igressus ē esrō ad filiā māchir p̄ris galaad z a
accepit eā cū esset ānoꝝ sexaginta q̄ pepit ei segub. Sed se c
a gub genuit iair. Et possedit vigintres ciui b
¶ Alias aran

F a ¶ Jair. Hic iudex fuit pⁿ tho
Judi.10.a la: et iudicauit is
rael. xxij. an. ha
bens filios .xxx.
principes ciuita
tum .xxx. que ab
ipso nomiate sūt
sicut in libro Ju
dicum legitur.
b ¶ Mati sūt. Hactenus scri
ptor hystorie te
xuit generatiōez
duorum filiorūz
esrom duorū po
steriorum: id est
arā z calubi ō q̄
bus p̄ius narra
uit: quia regiam
et sacerdotalem
quoq̄ modo vo
luit inotescere di
gnitatem. Hunc
autez ad p̄moge
niti. i. ieramehel
genealogiam re
dit. c ¶ Onaz.
Hic ab onā filio
iude nomen acce
pit: sed differūt:
quia per nun fili
us iude: filius ie
ramehel p̄ men
scribitur.

B d ¶ Sesā. hūc
hebrei dicunt es
se elimelech viz
noemi patrē ma
alō et chelion: et
ideo scriptum in
sequentibus in
nuit q̄ sesan nō
habuerit filios z
filias: quia duo
filij eius absq̄ li
beris mortui sūt
e ¶ hebrō. Ci
2.Re.2.c uitas in qua re
gnauit dauid se
ptē ānis anteq̄
regnauit in hie
rusalem. Signi
ficat hec loca no
mina accepisse a
posteri caleph q̄
hebron et subur
bana eius in sor
tem accepit.

G Hi erāt

tates i ṫra galaad. Cepitq̄ gessur z arā op
pida iair z canath z viculos eⁱ⁹ sexagita ci
uitatuz. Oēs isti filij machir p̄ris galaad.
a ¶ post mortē patris caleph sociauit sibi ephratam: sed
vtrū an pⁿ ceteras vxores nō euidēter ostdit.
Cūz aūt mortu⁹ esset esrom: igressus est ca e
in egypto an in deserto nō apparet. a ¶ vtz inf ceteras
leph ad ephrata: habuit q̄z esrō vxōrē abia f
a ¶ ciuitas.
b q̄ pepit ei assur patrē thecue. Mati sūt aūt g
filij ieramehel p̄mogeniti esrom: ram p̄mo
genit⁹ eⁱ⁹: z buna z arā z ason z achia. Bu i
xit q̄z vxōrē alterā ieramehel noie atthara:
q̄ fuit mater onam. Sed et filij ram p̄mo
a ¶ als ioamin: als ioanim.
geniti ieramehel fuerī moos z iāmiz achar.
c Onam aūt habuit filios semei z iuda. Fi
lij aūt semei nadab z abisur. Nomen vero
a ¶ vl abigail. b ¶ als achabon: als aahobbā.
vxoris abisur ābiahil: q̄ peperit ahobbān
z molid. Filij aūt nadab fuerī saled z ap
phaim. Mortu⁹ ē aūt saled absq̄ liberis.
Filⁱ⁹ vo apphaim: iesi q̄ iesi genuit sesan.
a ¶ als abalai: als oali.
d Porro sesan genuit ōholi. Filij āt iadai k
fratrī semei: iethar z ionathan. Sz z iether
mortu⁹ est absq̄ liberis. Porro ionathan
genuit phalech z çiça. Isti fuerūt filij iera
mehel p̄mogeniti esrō. Sesan aūt non ha l
buit filios: sed filias z seruū egyptiuz noie
ieraa. Deditq̄ ei filiā suā vxorē: q̄ peperit
ei ethei. Ethei autē genuit nathan. Et na
a ¶ vel çabud: als çabad.
than genuit çābab. Zabab autem genuit
a ¶ ophel: als ophial.
ōphal: et ophal genuit obed: obed genuit m
iehu: Jehu genuit azariā. Açarias genuit
helles: z helles gēuit helaça. Helaça gēuit
çiçamoi: çiçamoi gēuit sellū. Sellū genuit
ithamian. Ithamia āt gēuit elisama. Filij
a ¶ vl ieramel: vel meli: vl mubeli: vl mehel. b ¶ als mo
āt caleph fratrī ierāmehel mēsa p̄mogēit⁹
¶ nomen loci a q̄ ciphei qui di
sa. xerī sauli: nōne dauid absconditus est apud nos.
eius: ipse est pater çiph filij maresa patris
a ¶ ciuitas. b ¶ als taphua: als taphephu.
e hebrōn. Porro filij hebrō chore z tāphu z
recem z samma. Samma antez genuit ra
a ¶ als hierchaam.
am patrem hierachāam: z recem genuit se
mei: filius semei maon: et maon pater bethsur. Epha au n
¶ vel mosa.
tem cōcubina caleph peperit aram et musa et geçeç. Porro
a ¶ als geçen. b ¶ hic intepretatur tonsor vnde putatur a iudeis esse nabal
carmeli: qui tondens oues suas nuncios dauid contumelijs affecit.
ro aran genuit iēçen. Filij iāhaddai: regom et ioathan et
¶ als sesum.
gesan et phalech et epha et saph. Concubina caleph ma

C ¶ Scptura ista miracla tacuisset i trib⁹ dict⁹ ge
neratiōib⁹. Quartū ē q̄ beçeleel fecisset taber
naculū cū esset decē ānoꝝ vl paꝝ plus: cū tñ Exo.
xxxvj. dicat vir sapiēs: q̄ nō pōt dici ō puero. x.
an. Oz aūt sequat ad p̄dictā glosaz ptz sic: q̄z p̄m
eā caleph. x. āno. gēuit hur: z hur. viij. ānoꝝ vīz
et vīi. viij. an. beçeleel: z sic a natiūtate caleph vs
q̄z ad generationē beçeleel fluxerūt anni. xxvj. z
tps in quo hur z vīi fuerūt in vtero matrum su
arū añq̄z eēnt nati. s. xviij. mēses q̄ faciūt annū z
dimidiū: z sic tūc caleph fuit. xxvij. an. z dimidij.
si igit cū h̄ ponat tps nouē mensiū a generatiōe
beçeleel vsq̄ ad eⁱ⁹ natiuitatē. x. x. an. vite eius.
habem⁹. xxxviij. an. z tres mēses: cū igit incepit
facē tabnaculū. xxix. vite caleph: vt dictū ē. s. ha
beī ꝓpositū. s. q̄ beçeleel habebat tñ. x. an. vel
paꝝ plus q̄ñ incepit facē tabnaculū: q̄z incepit fa
cē. xxix. an. ip̄i⁹ caleph: mēse. vij. vt dicūt hebrei
Jgit ad ista incōueniētia euitāda z alia q̄ posset
sequi ex p̄dicta glo. dicēdū q̄ ephrata q̄ hic dicit
vxor caleph ñ fuit maria sozor moysi: sic dictū fu
it Exo. xvij. nec iste beçeleel q̄ descēdit de caleph
fecit tabernaculuz: z ꝓ ñs q̄ hur vīi z beçeleel
q̄ hic ponunt descēdisse de caleph: fuerūt alij ab
illis q̄ ponunt Exo. xxj. licet isti z illi fuerint de
tribu iuda: q̄z in eadem tribu erant multe cogna
tiones: z nō est incōueniens q̄ in duab⁹ cogna
tionibus eiusdē tribus auus pater z filⁱ⁹ silr no
minent in vno tpe vel diuersis. Nec miranduz
q̄ dictum fuit Exo. xvij. hur aūō beçeleel q̄ fecit
tabernaculū de tribu iuda fuisse maritu: marie:
quia tribus sacerdotalis z regia sic cōmisceban
tur p̄ matrimonia. a ¶ Post hec ingressus
est esrom. Hic reuertit scriptura ad describen
dum generationes esrom alias a predictis.
b ¶ Patris galaad: id ē domini galaad. erat
enim ita magnus in terra illa q̄ vocabatur eius
pater. c ¶ Que peperit ei segub. sic enī de
bet scribi p. b. in fine z nō p. p. vel p. r. vt habent
aliqui libri z male. d ¶ Et possedit vigintI
tres ciuitates i ṫra galaad. Querit hic quō Questio
iste habuit possessionē i terra galaad cū esset de D
tribu iuda ex parte patris: vt dictū est: que trib⁹
non habebat ibi possessionem. Ad quod respon
detur vno modo q̄ machir adoptauit patrez eⁱ⁹
segub in filium: z sic per hanc adoptionem ipse
z filius eius iair habuerūt ibi possessionē. Alio
modo q̄ iste iair fuit homo bellicosus z aliquas
ciuitates recuperauit ibidem quas syri rapuerī
a filijs israel. e ¶ Cū aūt mortu⁹ esset esrō
ingressus ē caleph ad ephratā. In hebreo
habet: Ingressus est caleph ad ephratā. z ē hic
ephrata nomē ciuitatis q̄ altero noie vocabatur
bethleem. z est sensus q̄ mortuo esrom qui do
minabatur in bethleē: caleph filⁱ⁹ eⁱ⁹ ingressus
est illuc tanq̄ succedēs patri: p̄m aliq̄s hec est lit
tera: z postea mortuus ē esrom in caleph ephra
ta: z ē caleph ephrata nomē ville cōpositū ex no
mine caleb z noie vxoris sue: in q̄ mortu⁹ ē esrō
pater caleph. f ¶ Habuit q̄z esrom vxorē
abia. poterāt enī tunc habere plures vxores si
mul. h ¶ Que pepit ei assur prēz thecue.
id est dñm talis ville. h ¶ Mati sunt autez.
Hic trāsit ad describendum generationes alio
rum filiorūz esrom. Filij ieramehel p̄mogeniti
esrom Ex hoc patet q̄ aram per quem texitur ge
nealogia christi nō fuit p̄mogenitus esrom sicut
nec salomon ipsius dauid. i ¶ Et buna zē. z
patet littera vsq̄ ibi: Sesan autē non habuit fi
lios: h̄ videt cōtradicere ei q̄ ꝓponit i textu.
k ¶ Porro sesā genuit oohali. als ahalei.
Dicendū q̄ iste oholai mortuus est ante patrez
et sine liberis: z p̄m hoc dicitur hic: l ¶ Sesan
autem non habuit filios sed filias. scilicet
sibi succedētes. m ¶ Obed genuit iehu. ali
qui libri habent iesu et male: q̄z sic scribit in he
breo. seq̄t: n ¶ Maon pater bethsur. i. dñs
vl magn⁹ i tali villa: z eodē mō illud q̄ sequit:

a ¶Hi erāt filij. Recapitulat generationē caleph de ephrata quā ante dimisit qñ hur ō ephrata. i. maria sororꝫ moysi genituꝫ narrauit. b ¶Cariathiarim. Que ꝛ cariathbaal. i. ciuitas saltuū vna de vrbibꝰ gabaonitaꝝ in nono miliario eūtibus ab helia diospolim in tribu iuda. c ¶Bethleem. Ciuitas da

uid in tribu iude in q̄ dñs natꝰ ē i. vū. ab helia miliario ꝫ meridiōalē plagā iuxta viā q̄ ducit hebrō: vbi sepulchꝝ ieſſe ꝛ dauid oñdit: ꝛ mille circit passibus, pcul turris ader. i. turris gregis q̄dā vaticinio pastores dñice natiuitatꝫ pscios añ significās. d ¶Qui diuidebat di. re. Dimidiū requieti onū. i. sortes madian: iuxta sepulchra pſiarchaꝝ q̄ sūt i cariatharbe accepit ꝛ huiꝰ filij fuerūt iethrei ꝛc. Seraite ꝛ estaholite noīa locoꝝ sortiti sūt: qui sunt sarai ꝛ esthaol vbi sepultꝰ ē samson. Requietio eſt sepulchrū ōr. Alij dimidiū requietiōis tps dimidiū itel ligūt: q̄ filij iſrl ceperūt terrā ꝓmissionis possidere: ab eo scz tpe q̄ moyses dedit terrā galaad vltra iordanē: ruben ꝛ gad: ꝛ dimidie tribu manasse: vsqꝫ quo cetere tribus sortes suas acceperūt. In huiꝰ tpis medietate dicūt sobal esse mortuū: ꝛ ita dimidiū requetionū vidisse. i. ad medietatē illiꝰ tpis

Mystice gueniſſe. ¶Mystice aūt sobal. i. vana vetustas: vel vectis ad portādum: iudeos significat: qz antiq̄ⁿ ppls dei vocabanꝫ ꝛ legē lr̄e ꝓmi acceperūt: q̄ libros legit ꝛ ꝓphaꝝ ferebāt: ꝫ mysteriū incarnatiōis xp̄i nō intelligebant. Ꝫ̄ dimidiū requietionū. i. hiſtoriā viderūt. Ille aūt plenitudinē requietionū possidet q̄ post opa bona valde in eterna quiete gaudet. Vl̄ dimidiū requie. videt: q̄ post p̄sentis vite laborē aīe q̄etē habet. tūc aūt pfectionē requetionū videbit: cū ꝛ aīa ꝛ corpore pfruetur pfectiōe q̄etis. e ¶Habitatiū in iabes. Tradūt hebrei iabes fuiſſe doctorē legis peritissimū in cui cō-

als ꝛ ammō spectu sedebāt filij cineī q̄ ꝛ iobab cognati moysi. Scribe igit dicūt canentes atq̄ resonātes: qz assidue in legis dei locutiōe ꝛ sabanꝫ: in tabernaculis q̄ꝫ cōmorat os regū narrat hiſtoria.

Allego. Iabes xp̄m significat vez magiſtruꝫ sctōꝝ laudes deo canētiū. Iabes eīm interp̄tat exiccās: xp̄s aūt fluxꝰ carnalīū cupiditatū in suis fidelibus exiccauit. Cineī. i. possessio vl̄ possidētes sūt

Esa. 19. d oēs electi. de q̄b⁹ ōr: Hereditas mea iſrl: ꝛ q̄rū possessio dñs eſt. Rechab i terp̄tat auriga vel ascēdēs. Hi autez venerūt de calore patriſ domꝰ rechab: qz a patre luminū gr̄a spūs inflāmati p q̄drigā ꝛ tutuz in celos

Ro. 8. c ascēdūt: de q̄b⁹ ōr: Quicūq̄ spū di agūt/hi filij dei sunt.

DAuid ꝛo hos ha. ꝛc. Redit ad explicā dā ꝓgeniē dauid: quā añ dimisit cū sobolē amrā filij esrom enūerās puenit ad ysai ꝛ ad filios eiꝰ: q̄ꝫ dauid nouissimꝰ. g ¶Jezraelitide. Ra. Jezrael ciuitas eſt in q̄ habitauit naboth quē occidit iezabel. h ¶Daniel. Ra. Daniel q̄ in libro Regū celaad. i. vindicās patrē: qz ꝓm hebreos discepтās cū miphiboseth de q̄stionib⁹ legis victor apparuit: ꝛ patrē in eo vlcisci nisus eſt: ne irrideret in disputando ab hoīe debili vir bellicosus.

Nico.delyra

De egla

a ¶Genuit ātt saaph. pr̄ mad. ꝛ qō sb̄dit: b ¶Sue patrē mach. ꝛ pa. ga. noīa sūt villaꝝ. Ista tñ gabaa ē alia ab illa gabaa q̄ fuit in tribu beniamin. c ¶Filia ꝛo ca. fu. ach sa. q̄ fuit vxor othoniel: ꝓm q̄ hr̄ Josue. xv. et Judicū. i. d ¶Filij hur ꝓmo. ephrata: ꝛ nō caleph: qz añ habuit filiū de aqua noīe ierioth: vt p̄dictū ē. e ¶Sobal pr̄ cariathiarim. id ē dñs vel famosus i villa sic noīata. ꝛ eodē mō qō sb̄dit: Pater bethleē

acha peperit saber ꝛ tharana. Genuit aūt saaph patr̄ madmena. Sue pa a
trē machbena: ꝛ patrez gabaa. Filia b
ō caleph fuit achsa. Hi erāt filij ca c
leph/filij hur ꝓmogeniti ephrata: so d
bal patr̄ cariathiarim: salma pr̄ beth e
a ¶qz ab eo nomē accepit.
leem: ariph pater bēthgader. Fuerūt f
aūt filij sobal patris cariathiarim: q̄
a ¶als videbat.
diuidebat dimidiū requietionū: ꝛ de g
cognatōe cariathiarim: iethrei ꝛ apu h
thei et semathei et masorei. Ex his i
egressi sūt saraitę ꝛ estaholitę filij sal k
ma patris bethleē: ꝛ nethophati co/
a ¶qz mutua societate in p̄lijs vtebanꝫ.
rōnę domus ioab: ꝛ dimidiū requie m
a ¶significat eos in loco q̄ ō: sepulchrū sarai possessiōes habere: vñ supra dictū est qz saraite ꝛ estaholite noīa locoꝝ sortiti sunt.
tionis sarāi. Cognatiōes q̄ꝫ scribaꝝ n
e habitantiū in iabes/canētes atq̄ re/ o
a ¶qz nō habēt hic manētē ciuitatē.
sonātes/ꝛ in tābernaculis cōmoran p
tes. Hi sunt cineī qui venerunt de ca q
a ¶qz de stirpe rechab fuerūt de q̄bus narrat hie remias.
lōre patris domus rechab. Ca. III s

f DAuid ꝛo hos habuit fi/ t
lios q̄ ei nati sunt in he/
brō. Primogenitū ꝛ amnō: ex achinoen iezrahe/
g
a ¶q̄ fuit vxor nabal carmeli.
b litide. Scōm daniel de ābigail car/ v
melitide. Tertiū absalon filium maa x
¶vel tholomei. ¶vel ptolomei.
cha filię tholomai regis iessur. Quar y
tum adoniam filiū agith. Quintū sa
phaciam ex abithal. Sextuz iethra/ z

bethleē ꝛ pr̄ bethgader. f ¶Qui diuidebat di. re. i. mā- B
sionū illiꝰ terre: ꝛ iō ibat ad videndū illas māsiones tāq̄ eaz cura habēs. g ¶Et de co. cariathiarim: supple exierunt. h ¶Jethrei ꝛ apu. ꝛc. Et sequit. Ex his egressi sūt saraite ꝛ estaholite. i. habitatores sara ꝛ estaol. Licet eīm filij dan habitauerint ad tps i ciuitatibꝰ iſtis: eo ꝙ tribꝰ dan adhuc nō habebat possessionē: vt hr̄ Judi. xviij. tñ erāt i sorte iude ꝛ ptinebāt ad vi
ros de tribu eiꝰ: cuiꝰ genealogia ꝫ describit. i ¶Filij sal. pa. bethleē. i. dñi bethleē. k ¶Et nethophati. i. alteriꝰ ville sic noīate: de q̄ fuit baana nethophathites: q̄ nominant in̄ sortes dauid. j. xj. ca. iō ibi dic: l ¶Cozone do. io. ꝫ ē. illi q̄ descēderūt ō salma fuerūt viri fortes ꝛ bellicosi tpe ioab q̄ fuit ꝓcepsi militie dauid: ꝛ iō p adiutoriū ipsoꝝ cozōe. i. victorie augmētate sūt domui ioab. m ¶Et di. re. sarai. i. habitatiōis huiꝰ ciuitatis ptiebat ad eos. n ¶Cognatiōes q̄ꝫ scriba. in ia. i. in domo iabes seu tabernacul eiꝰ. ꝛ hic ē iabes nomē viri: vt videbit̄ ca. iiij. quē dicūt hebrei fuisse othoniel: q̄ fuit peritꝰ valde i lege ꝛ doctor magnꝰ: ꝓpr̄ qō cineī q̄ descenderunt de ietro socero moysi recedētes ō ciuitate palmaꝝ: accesserūt ad istū iabes vt ab eo addiscerēt legē: qz erāt ꝓselyti ꝛ querſi ad iudaismū: vt dictū fuit Judit. i. ꝛ rō ne istiꝰ iabes q̄ fuit ō tribu iuda (q̄a fuit frat̄ caleph: vt hr̄ Judic. i.) fit ꝫ mētio ō istꝰ cineis q̄ nō fuerūt de tribu iuda: ꝫ discipuli istiꝰ iabes (q̄ alio noīe dictꝰ ē othoniel) o ¶Lanētes atq̄ resonātes. i. legētes i libris legis diuine: q̄ lectio fit p modū cāt⁹ rōne accētꝰ. p ¶Et in tabernaculis cō. ꝛ nō i domibꝰ: vt ptz Hiere. xxxv. vñ ꝛcludit: q ¶Hi sunt cineī. i. discipuli ipiꝰ iabes. r ¶Qui ve. de ca. i. feruore religiōis ꝛ devotiōis. s ¶Pris domꝰ re. q̄a rechabite fuerūt valde religiosi ꝛ sobrij: vt hr̄ Hier. xxxv. ꝛ iste rechab a q̄ noīati sūt rechabite descēdit de ietro. ¶In ca. ij. vbi ōr in postil. Canētes atq̄ resonātes. i. legētes.

Additio. Scripture sacre textꝰ legit cōiter ab hebreis in suis scholis p moduz cāt⁹: nō rōne accētꝰ: qz accētꝰ posset ꝓprie seruari sine cātu: ꝫ fit rōne sentētie: vt ē notū pitis in illa lectura: vñ ꝛ alio cātu vtūt in psalterio: alio in ꝓpheꝝ: alio in libro Job: alio ꝛo i libro Prouerbioꝝ. ꝛ hmōi: licet q̄ ad accētū vniformiter se habeāt in oib⁹ libris. ꝛ de ꝫ cātu intelligēdū est qō hic dicit: Canētes. Ca. III.

Diuisio DAuid ꝛo ꝛc. Hic cōsequenter describit̄ generationes ipius dauid ō quo ꝓncipaliter intēdit iste liber. ꝛ ꝓmo describit generatio eius vsqꝫ ad salomonez. secūdo de salomone vsqꝫ ad trāsmigrationē in babyloné/ibi: Filiꝰ aūt salomōis. tertio post dictā trāsmigrationē/ibi: Filij iechonie. Circa ꝓmū ōr: Dauid ꝛo hos habuit fi. ꝛc. Sequit: v ¶Scōm daniel ō abi. Iste vocat̄ cheleab. ij. Regū. iij. ca. fuit eīm binomiꝰ: cuiꝰ cāz dicūt hebrei: qz dauid post mortē nabal cito accepit abigail ꝛ eā ipgnauit: ꝛ cū natꝰ fuiſſz puer aliq̄ derisores dicebāt ꝙ erat filiꝰ nabal: ꝓpr̄ qō dauid noīauit eū daniel: q̄ interp̄tat Judiciū ōi/dicēs: Judicet deꝰ. i. oñdat ꝙ euidēs signū cuiꝰ iste puer ē filiꝰ: ꝛ tūc deo faciēte facies pueri assimilata est faciei dauid: ꝛ tūc noīauit eum cheliab: q̄ interp̄tat q̄si pater. i. illis pr̄i. x ¶Tertiū absalon. qui cōiurauit ꝓtra patrē suū dauid: vt habet̄. ij. Regī. xv. ca. y ¶Quartū adoniam filiū agith. qui voluit regnare pr̄e dauid nesciēte: vt hr̄. iij. Regī. j. z ¶Sextū ie. ō egla. i. michol

A a ¶ De egla vxore sua. Querit cur hec egla sola vxor dicat. Sz hec ē michol q̄ inter mlras sola vxor dicit: quia eā in adolescētia primā accepit vxorē que partu occubuisse dicitur. Egla vero interptat vitula q̄ significat synagogā q̄ legis iugū suscepit sed lasciuiēdo corrupit. Vñ ephraim vitula docta diligere triturā. Hāc noster dauid accepit: qñ eā sibi in testamēto dato copulauit. In partu occubuit: qz apparente vbo dei in carne: z euāgelium predicāte: cū p fidē bonoz operū sobolem gignere debuit: scādalizata in passione ei⁹ sibi mortē eternā asciuit.

b ¶ In hebron vbi regnauit septē annis z sex mēsib⁹ ꝛc. Quid p regnū dauid in hebron vl in hierlm accipiat libz regū exponēdo pstringim⁹ Scriptū est in sequētib⁹ ome tps q̄ regnauit dauid. xl. anni. regnauit in hebron. vij. an. in hierlm. xxxiij. Vñ q̄rit cur nō in sūma. xl. an. z sex menses numerāt: Hebrei aūt dicūt: qz dauid ab salon filiū suū fugerit sex mēsib⁹ eosq̄ merito a summo regni ei⁹ exclusos. Dicūt etiā q̄ sex mēsib⁹ in hebrō infirmitate corporis laborauerit: et ideo in regno nō recte cōputari. Extunc enim dicunt eū regnasse in hebron: ex quo victis amalechitis ꝺ spolijs eoz misit senioribus iuda. his. l. qui erāt i hebron z alijs. c ¶ Oēs hi filij dauid absq̄ filijs concubinarū: habueruntq̄ ꝛc. Quia omnes filij christi eternā palmā expectāt: sz excipiūt filij concubinaz: q̄ nominatim inter ceteros nō meruerūt numerari. Judei enī heretici vel scismatici huius societatis ꝓsortiū habere non pñt. Celestis em̄ regni glia filios dauid de nobili tm̄ coniugio expectat. Deu. 21.b Nō enī heres erit filⁱ ancille cū filio libere. ꝺ ¶ Filij autem iosie. Ra. Quattuor filij iosie leguntur hic: sed i fine huⁱ libri: z i libro Regū vbi successio regū: numerant tres tm̄: primⁿ ioathan. scōs eliachī quē nechao rex egypti verso noīe vocauit ioakim. tertius sedechias. Johannā z sellū nō legunt ibi. vñ hebrei opinant q̄ iohannā filiⁿ p̄mogenitⁿ iosie ioachaz sellū dictⁿ sit. Vñ Hieremias. Hec dicit dñs deus ad sellū filiuz iosie regē iuda: qz egres- Dic. 22.c sus ē de loco isto: nō reuertet ꝛc. Sellā nanq̄ interpretat translatus. q̄ aūt dicit de ioachin natum iechoniā z sedechiā. Jechonias idē est q̄ z ioachin: q̄ post patrem ioakim regnauit in hierusalē mensib⁹ tribus z dieb⁹. x. Sed ioachin q̄ z eliachim nabucho. catenatum duxit in babylonem cū parte vasoz dom⁹ dñi: cū q̄ ezechiel adhuc puer translatⁿ est vt Josephus testat. Daniel q̄z z ananias z azarias z misael sicut in principio danielis ostēdit. Licet quidaz cos cum iechonia filio ioakim translatos esse affirment: qz et hūc nabucho. trāstulit in babylonē cū reliqua parte vasorum dñi: z thesauris dom⁹ regie: z matrē regis z eunuchos ei⁹: et iudices terre: z omnes fortes exercit⁹. x. milia: ꝑ quo substitut⁹ est mathathias q̄ et sedechias patruus ei⁹ filius iosie: qui z similiter trāslatus ē in chaldeos. e ¶ Asir salathiel melchirā: phadaia sennaser ꝛc. Hec ꝺo nomia vnius hominis sunt vt hebrei volunt: ipse est phadaia pater zorobabel salathiel scilicet z semei. Vñ in esdra z in matthēo zorobabel salathiel scribitur. Et interptat phadaia redemptⁿ dñi. Asir carceratⁿ. Sabitur. Et interptat phadaia redemptⁿ dñi. Asir carceratⁿ. Salathiel fruter dñi: q̄ ꝺa cōueniūt doctoribⁿ sctis: q̄z officio ecclesiastice pplis generat: q̄ diūsis afflictiōib⁹ castigati p gram dñi redēpti germina virtutū tā in se q̄ in subditis pferūt.

Sennaser

a ham de egla vxore sua. Sex erb go nati sūt ei i hebron vbi regnauit septē annis: z sex mēsib⁹. Triginta aūt et trib⁹ ānis regnauit i hierlm. Porro i hierlm nati sūt ei filij samaa z sobab z nathan z c salomō q̄ttuor de bersabee filia d amihel. Jebaar q̄z et helisama z a ¶ hi duo nō numerant i numero regum. eliphaleth et nōge et napheg et iaphie: necnon elisama eliade et a ¶ qz oēs filij xpi eternā palmā expectant. e eliphaleg: nouez. Oñes hi filij ꝺ dauid absq̄ filijs concubinarū: habueruntq̄ sororē thamar. Fi f a ¶ generationē dauid nūerat p regnz successionem vsq̄ ad transmigrationem babylonis sicut in libro regum.

lius aūt salomonis roboam: cuius abia filius genuit asa. Be ḃ quoq̄ natus ē iosaphat pater ioram: qui iozā genuit oziam: ex q̄ ortus est ioas: z huius amasias filius genuit azariā. Porro azarię filⁱ ioathan p̄creauit achaz patrez ezechię: de quo natus est manasses: sz et manasses genuit ꝺ amon patrē iosię. Filij aūt iosię s fuerunt p̄mogenitus iohannan: secundus ioachin: tertius sedeb chias: quartus sellum. Be ioachin natⁿ ē iechonias z sedechic as. Filij iechonię fuerūt asir sala

sabee. cōtrariū videt. Prouerb. iij. a. vbi dicit salomon: Ego fui vnigenitⁿ z tenellus coram matre mea. ex q̄ videt q̄ licet dauid habuerit alios filios de alijs vxorib⁹: tm̄ fuit vnigenitⁿ ipsi bersabee z dauid sil iunctis. alⁱ enī filius quē genuit dauid de ea i adulterio nō cōputat ḣ. Tū qz adulterinⁿ. Tū qz fuit mortuus ante. viij. diem: z p ꝯns incircūcisus. z sic nō ptinēs ad pplm iudaicū: qz circūcisio ē signū diuidens isrl a gentibus: z iō de alijs tribus filijs bersabee hic nomiatis. dicendū q̄ fuerūt filij naturales vrie et adoptiui ipsⁱ dauid: q̄ mortuo vria accepit vxorem eⁱ⁹ bersabee z eius filios adoptauit. c ¶ Filia amihel. Iste. ij. Regū. xi. vocat heliā: qz fuit binomⁱ⁹: sicut z multi alij.

d ¶ Oñes hi filij dauid absq̄ filiis. Iste fuerūt vxores dauid: non tm̄ ita p̄ncipales sicut alie ꝓpter qꝺ dicuntur hic cōcubine. e ¶ Habueruntq̄ sororē tha. s. ex parte patris: sz fuit soror absalon ex pte patris z matris.

f ¶ Filiⁿ aūt salomonis roboam. Hic ꝓn̄ describitur generatio dauid a salomone vsq̄ ad transmigrationē babylonis z moses z opa hic nominator describunt. liij. Reg. z. iij. g ¶ Filij aūt iosie fuerūt p̄mogenitus iohannā. iste vocat ioachaz. iij. Reg. xxiij. nec fuit p̄mogenitus in etate: quia erat. xxiij. annoz. tm̄ cuz regnare cepisset: et trib⁹ tm̄ mensibus regnauit: cui successit ioakim frater eius. xxv. annoz̄ existens: vt dicit ibidē. z ideo dicit hic p̄mogenitⁿ dignitate: qz de filijs iosie primus regnauit. h ¶ Tertius sedechias. ḡrtus sellū. De isto quarto nō fit mentio. iiij. Regū. inter filios iosie: et ideo dicunt aliqui q̄ iste sellū fuit idem cū sedechia: z dicit idez tertius z quartus diuersis respectib⁹. qz dicit tertius inter filios iosie: sed dicit quartus in regia dignitate: qz post ioakim D fratres eius regnauit iechonias filius ioachin: cui successit sedechias: z sic fuit quartⁿ rex iter illos q̄ successerunt iosie regi. et hoc dicit Ra. Sa. sup. xxij. Hiere. vbi p̄m eoz sedechias vocat sellum: ꝓpter hoc autez vt dicunt vocatus fuit sellum: q̄ significat cōsummationem in hebreo: qz fuit vltimⁿ rex ꝺ filijs dauid tamen post reditum de babylone circa tempora christi aliqui descendentes de machabeis fuerunt reges: nō tamen in sacra scriptura computant inter reges: quia non fuerunt institutti p vnctionem. Posset etiaz aliter dici q̄ iste sellum fuit quartus filius iosie: sed inter alios nō nominat iiij. Regū. quia fuit ineptus ad honorē regium. i ¶ Filij iechonie. Hic describunt generationes dauid post trāsmigrationē babylonis / cū dicit: Filij iechonie asir salathiel ꝛc. Iste iechonias cuius filij describunt post trāsmigrationem babylonis fuit alius a iechonia filio ioakim qui regnauit añ sedechiam. vñ dicit Hiero. sup Matth. q̄ p̄mⁿ describit p. k. et. m. scōs p. c. et. n. z fuit filⁱ⁹ p̄mi. Notandū hic q̄ quedā glosa hebraica sup locū istū dicit q̄ dauid in spiritusancto vidit futuras octo generationes ab eo per salomonem vsq̄ ad ioas: sicut hic enumerate sunt: z tunc pscindēdum regnum suū ad tps a filijs suis per athaliam: q̄ interfecto semine regio vsurpauit sibi regnū: vt habet. iiij. Reg. xi. z ꝓpter hoc fecit psalmū qui incipit: Saluū me fac domine qm̄ defecit sanct⁹: qui intitulat ꝑ octaua scilicet generatione dauid vt reduceret ad eum regnum sicut factum est per prouidentiam ioiade sacerdotis. Item vidit a ioas vsq̄ ad iosiam octo generationes z vidit iosiam occidēdum a pharaone rege egypti z in filijs eius regnū deficere in trāsmigrationē babylonis: z sic fecit aliū psalmū. Dñe ne in furore tuo arguas me. p̄mū: vt remanerent filij iechonie p q̄s deduceret genealogia vsq̄ ad xp̄m: z iō ītitulat iste psalm⁹ p octaua generatiōe sic z p̄m⁹: nec sūt plures psalmi ḣ mō intitulati. tm̄ sup libz psalmoz dicit Ra. Sa. q̄ octaua ibi accipit pro instrumēto musico octo chordarum in q̄ cantabant isti psalmi.

Pſ. 11.a

Pſ. 6.a

Nico. de lyra

.i. michol q̄ vocat ḣ egla. i. vitula ꝓpter eⁱ⁹ insolentiā despiciēdo dauid: vt hꝫ. ij. Reg. vj. a ¶ Vxore sua. Quia fuit p̄ma eⁱ⁹ vxor z p̄ncipalis: ideo notat vxor dauid p̄ ceteris. b ¶ Samaa z sobab z nathan z salo. q̄ttuor de bersabee con-

a ¶Sennaser ꝛ ie. Ipe ē selbasar cui Cyr⁹ annūerauit va/
sa dom⁹ dñi: sicut in Esdra dr. Est aūt sennaser plasmat⁹: seba/
sar tribulat⁹: q̄ custodib⁹ vasoꝝ dī ꝯgruūt. i. sctāꝫ aiaꝝ: qb⁹ xpo
Pō.2.b quē cyr⁹ noīe ꝛ ꝛ absolutiōe significauit: cui dr: Postula a me
ꝛ dabo tibi gē. he. tuā. ꝛ q̄ captiuitate hūani generis relaxauit sā
ctas aias custodiendas annūerauit: q̄
sūt vasa dñi nūerata: qz nouit dñs qui
eius sunt. Ca. IIII.

Filij iuda phares esrom.
Quō phares ꝛ esrom ꝛ tres
q̄ sequūt filij iude esse dicunt: cuz alibi
phares ꝛ carā filios iude esrom filium
phares legim⁹: sz hebrei asserūt muta/
tis noībus eosdē filios iude ꝙs scptu/
ra alijs noīb⁹ alibi noīat hic esse exps/
sos. Aiūt em̄ phares q̄ interptat diui/
sio suū nomē ꝓpriū hic habere. Esrom
aūt esse carā: sz esrom interptat atriū:
carā ort⁹. Charmi q̄z esse heber. Nam
charmi interptat vinea mea. Hervigi
lans. Ur aūt dicūt esse onā: sz vr inter
ptat sinistra. Onā murmuratio: sobal
vo esse sela minimū filioꝝ iude ꝙs pe/
perit ei Sue. Interptat āt sobal spica
vel vana vetustas: sela missus vel vm
bra ei⁹ c ¶Asalelphu. Ra. Hāc su
spicāt esse matrē samsonis de stirpe iu
de generatā: cui⁹ marit⁹ māue ō tribu
dan: q̄ ꝛ de sara in libro Iudicū esse le
gīt. d ¶Jedor ꝛ eser. Ra. Loca
sūt a filijs vr possessa: sed miz q̄ hic di
cit vr patrē bethleē/cū supius salma di
ctus sit pr̄ ei⁹: nisi forte patrē hic appel
let parētē: qz hur fuit pater salma q̄ fu
it pat bethleē. e ¶Fuit āt. Ra. Si/
dek ordo ꝓfusus: qz nūeratis filijs ha/
laa ꝛ naara: subito ī ducit cognationez
arahel filij aran: ꝛ ꝓseq̄nter narrat de
iabes. Sed hebrei dicūt q̄ asur de ha/
laa genuit ethā ꝛ ille chus. Chus āt so
baba: ꝛ sobaba iabes q̄ fuit doctor scri
baꝝ. Jnē chus ꝛ iabes ī serunt cogna/
tiones arahel: vel aharahel: al⁹ aral: qz
ipe est obab filij aran. i. ietro cognati/
moysi. ꝛ qz iabes docebat eos inserti
sūt in ei⁹ ꝓgenie q̄si a maioribus ei⁹ ge/
niti. f ¶Et mater ei⁹. Synagoga ō
q̄ xps nat⁹ ē: q̄ pepit eū in dolore: qz ō
aductu ei⁹ ꝓpr̄ infidelitatē doluit. Ūn
Joh..11.k indei inidētes dicebāt: Si dimittimus
eū sic oēs credēt in eū. g ¶Jnuoca
uit vo ia. Hoc ꝓuenit xpo quē pr̄ scti
Joh.1.d ficauit ꝛ misit in mūdū. De q̄ dr: Ecce
agn⁹ dei q̄ tol. pec. mūdi ꝛc. Hūc bñdi
xit de⁹ multiplicatiōe filioꝝ: q̄s p aquā
paptismi sacrosancta parit ecclia. Dila
tauit terminos ei⁹: qz oīm gētiuz dedit
ei hereditatē ꝛ possessionē eius extēdit
vsq̄z ad terminos terre cuz q̄ fuit man⁹
dñi: qz potētia deitat⁹ p eū ꝟtutes ꝛ mi
racula fecit. Ipe q̄z est ꝟtus dei ꝛ sapi
entia p quē pater cōdidit oīa q̄ in celis
sūt ꝛ in terra: cui malicia iudeoꝝ noce/
Joh.14.d re nō potuit: q̄ de se ait: Venit ꝓnceps
hui⁹ mūdi ꝛ in me nō habet q̄cq̄. Per
eū q̄z benedicunt mēbra ei⁹. i. ecclesia:
Esa.54.a cui p Esaiā dr: Dilata locū tentoriī tui
ꝛc. Cū eo ē man⁹ dñi: qz in ipa operat⁹
filius dei

a thiel: melchirā: phadaia: sēnaser ꝛ ie a
cemia: saba ꝛ nadabia. De phadaia
orti sunt çorobabel ꝛ semei. Zoro/ b
babel genuit mosollā: ananiā ꝛ salo/
a ¶al⁹ iechol.
mith sororē eoꝝ: Açabā q̄z ꝛ oholi ꝛ c
barachiā: ꝛ asadiaz ioſabesed q̄nq̄.
Fili⁹ aūt ananię / phaltias pr̄ ieseię:
cui⁹ filius raphaia. Huius q̄z fili⁹ ar
a ¶vel oboſa.
nan: de quo nat⁹ est obdiā/ cui⁹ filius
fuit sechenias. Filius sechenię: seme
a ¶vel artus. b ¶al⁹ egiaal. ¶al⁹ ioagal.
ia: cuius filij āttus ꝛ igal ꝛ baaria: ꝛ d
a ¶filij semechie cū patre suo semeia filij em̄ eius
tm̄ quinq̄ sunt.
naaria ꝛ saphat ꝛ sesa sex nūero Filij
naarię helioenai ꝛ eçechias ꝛ eçricā/
tres. Filij helioenai oduia ꝛ heliasub
ꝛ pheleia ꝛ accub ꝛ iohānaz ꝛ dalaia
a ¶vel ananim.
ꝛ ānnim septem. Ca. IIII.

b Filij iuda phares ꝛ esrō c
et charmi et vr et sobal. f g
Reaia vo fili⁹ subal ge/
nuit geth: de q̄ nati sunt
¶al⁹ alech.
achimai ꝛ laed. Hę generatōes sara b
a ¶a quo ciuitas iethrael.
thi. Jsta q̄q̄ stirps ethā ieçrāel ꝛ ie/ i
sema ꝛ iedebos: Nomē q̄z sororis eo k
c rū asalelphuni. Phuniel āt pr̄ iedor l
¶al⁹ oçer.
ꝛ eser pater oça. Jsti sūt filij vr ꝓmo/ m n
a ¶sororis moysi ꝛ aaron.
genuit ephrāta patris bethleem. As/ o
a ¶filij esrom ꝛ abie fratris caleph.
sur vo patr̄ thecue erāt duę vxores
halaa ꝛ naara. Peperit aūt ei naara
¶al⁹ opher.
ooçā ꝛ epher ꝛ themani ꝛ aastari. Jsti
sr̄ filij naara. Dozro filij halaa: sereth
isaar ꝛ ethnā. Chus aūt genuit anob p
¶al⁹ aral.
ꝛ soboba ꝛ cognationem aharel filij
¶qz redēptor noster sup oēm altitudinē sctōz po
tētia xtus⁹ eminuit. vñ: Speciosus forma p filijs
hoim̄ ꝛc. ꝛ vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo le. p ꝯsor. tu.
e arū. Fuit aūt iabes inclytus ꝙ fratri q
f bus suis: ꝛ mat⁹ ei⁹ vocauit nomē illi⁹ r
iabes/ dicēs: Quia pepi eū i dolore. s
s Jnuocauit vo iabes deū isrl/ dicēs: t

aūt mētio fit de çorobabel filio phadaia. b ¶Zorobabel
genuit mosollā ꝛc. qz ꝓmā opinionē q̄ dic⁹ salathiel ꝛ pha
daiā eē eūdē hoīem: iste mosollā fili⁹ çorobabel vocat abiud
Matth. j. ita q̄ fuit binomi⁹. c ¶Azabā q̄z. Seq̄t: q̄nq̄:
ꝛ referr̄ ad filios enumeratos post salomith sororē eoꝝ tm̄: ꝛ
nō ad p̄cedētes. Sequit postea:
d ¶Cui⁹ filij artus ꝛc. qō est in
telligēdū cū pr̄e eoꝝ sit nūerato

Filij iuda. Ca. IIII.
Hic cōsq̄nter reuertitur
scptura ad describendū ge
nerationes trib⁹ iude vt aliq̄d addat
qō nō fuerat supra exp̄ssū. Circa qō
sciēdū q̄ iudas legit habuisse. v. filī
os. s. her ꝛ onā ꝛ sela de filia sue cha
nanea: vt dictū ē supra. ij. ca. ꝛ pha/
res ꝛ carā de thamar nuru sua: ꝛ qz
dauid descēdit de phares cui⁹ frater
uterin⁹ fuit carā: iō p̄mo describunt
generationes iude p phares ꝛ caraz:
qz liber iste fact⁹ est p̄ncipaliē ꝓpter
dauid. secūdo describunt generatio
nes iude p sela/ ibi: Filij sela. her au
tē ꝛ onā mortui fuerūt sine liberis: vt
habet Genē. xxxviij. ꝛ iō p eos nō de
scribit aliq̄ generatio. Circa p̄mum
sciēdū q̄ scriptura frequēter transit
de generationib⁹ phares ad genera/
tiones çare ꝛ econuerso: iō nō potest
ibi poni p̄cisa diuisio. iō exponit sine
diuisiōe: Filij iuda: supple sūt q̄ se
quūt: eo tm̄ mō q̄ filij filioꝝ dicunt fi
lij p̄mi patr̄ etiā m̄ltō longiꝰ: sicut
oēs hoies dicūt filij adā: qz sol⁹ pha
res inter hic noīatos fuit fili⁹ ei⁹ im/
mediat⁹. f ¶Et charmi. Iste fuit
de tribu çare: vt habet supra. ca. ij.
g ¶Et vr ꝛ sobal. Isti descende
rūt de caleph: vt ptz ex dict̄ ca. ij.
Seq̄t: h ¶Hę generatiōes sa. h
qz saraite ꝛ estaholite descēdēt ō so
bal: vt dr̄ in fi. ca. ij. i ¶Jsta q̄z i
stirps ethā. Iste fuit filius çare: vt
bet circa p̄ncipiū ca. ij. k ¶Nomē
q̄z sororis eoꝝ asa. ꝛ ēvna dictio
ꝛ noīat ista mulier inē viros: qz fuit
famosa. ꝛ idē dicēdū est de alijs.
l ¶Pater iedor. i. dñs vl famo/
sus in tali villa. ꝛ eodē mō q̄ ibi dic⁹:
m ¶Pater oza. exponat illud vt
supra. n ¶Isti sunt filij vr p̄/
mogeniti ephrata. Fuit em̄ p̄mo
genit⁹ hui⁹ mulier⁹: vt dictū est ca. ij.
nō tm̄ fuit p̄rimogenit⁹ caleph mariti
ei⁹: qz habebat filiū de alia vxore p̄/
cedēti. o ¶Patris bethleē. Di/
cit aūt hic iste vr pater bethleem: qz
filius eius salma q̄ cōputat q̄si eadē
psona cū patre. dicit⁹ pater bethleem
supra ca. ij. vbi⁹ finē. p ¶Et eth/
nam. Iste est ali⁹ p̄cedēti q̄ fuit fi/
li⁹ çare. qz iste descēdit de phares p
esrom. q ¶Fuit aūt iabes icly/
tus p̄ fratrib⁹ suis. Iste fuit otho
niel frater caleph: vt dictū est supra
ij. ca. Et dicit⁹ inclyt⁹ p̄ fratrib⁹ suis:
tā rōne fortitudinis: qz pcussit ciuita
tē cariathsepher: vt habet Judic. i.
q̄ rōne sciētie: qz fuit doctor magn⁹
in lege: vt supra dictus est. r ¶Et
mater ei⁹ vocauit nomē illi⁹ ia
bes. qō significat dolorē. Cui⁹ ratio
subdit: s ¶Quia peperi eū in do. ꝓpt difficultatē pr⁹:
eodē mō dr̄ Genē. xxxv. q̄ rachel vocauit nomē filij sui benoni:
id ē fili⁹ doloris mei. t ¶Jnuocauit vo iabes deū isrl
dicens: faciendo votū sub conditionibus sequentibus: sicut
fecit iacob Genē. xxviij.

Si bñdicens

Nico.de lyra

a ¶De phadaia orti sūt zo.
rē. Matth. j. Zorobabel dr fili⁹ sala/
thiel: et Aggei. i. et. ij. Esdre. v. ꝓpter qō dicūt aliq̄ q̄ iste pha/
daia est idē q̄ ꝛ salathiel: ita q̄ noīatus fuit pluribus nominib⁹
sicut ꝛ plures alij in scptura. Alij vo dicunt q̄ fuerūt fratres si/
cut ptēdit hic terr⁹: ꝛ q̄libet eoꝝ habuit filiū noīe çorobabel: ꝛ p
çorobabel filiū salathiel deducit genealogia xpi Matth. j. Hic
aūt mētio

A Dal. 16°c

filiꝰ dei q̄ est brachiū ⁊ dextera pr̄is: Et porte iferi nō p̄ualebūt aduersus eū: nec diabolꝰ dñabit ei: qz data ē ei ptās sup oēm p̄ tutē inimici. a ¶Caleph aūt frater. Ra. Legim⁹ supra caleph esse filiū esrom: cui⁹ fratres fuerūt ram ⁊ ierameel. Dicūt ḡ hebrei ram caleph fratrē Suā hic appellari. Et interp̄tat rā ex cellus: sua hūilis: qđ iudaico pplo p̄uenit: qz excelsus fuit in cultu vni⁹ dei et potētia regni: sz qz dei filiū suscipe noluit/hūilis factꝰ est atq; vilis: vt fiāt p̄mi nouissimi. b ¶Recha. Ra. Qui dā putāt recha noīe dauid nūcupari. Est ei recha tener. Vñ dauid đ se ait: Ego sū tener ⁊ vnctꝰ rex. Ipe q̄z quasi vermiculꝰ ligni tener esse đr. Iō autē viri recha dicunt: qz ꝓpter exp̄mēdaz genealogiā dauid hic annotati sunt.

c ¶Saraias autē genuit ioab. De Sarata đr ioab ꝓdisse q̄ iuxta noīs interp̄tationē p̄ vallis artificū: qz đ filiis eiꝰ fuerūt architecti q̄ edificauerūt domū dñi. Artifices đo q̄ in valle habitāt possūt dici doctores legis: q̄s sciētia nō inflat: sz charitas edificat: q̄s modestia ⁊ hūilitas exaltat: vt gamaliel ⁊ paulꝰ eiꝰ discipulꝰ. d ¶Ezra. Rab. Piero. Dicūt hebrei eçraz q̄ interp̄tat auxiliator eē amrā p̄fez moysi ⁊ aarō. Jether, i. auxiliū eē aarō: ⁊ mered qui rebellās eē moysen. Epher quoq; vel opher. i. pulnerē heldad fuisse. Jalon đo ⁊ meldath q̄ duo de. lxx. seniorib⁹ fuerūt q̄s moyses a deo accepit ad regēdi ppli auxilium. tradūt eñ moysen post acceptā legē in heremo patri suasisse vt matrē dimitteret: eo q̄ ipi⁹ amica esset: fuit eñ filia leui: postq̄z amraz duxit aliam ex q̄ habuit heldath ⁊ meldath. e ¶Genuitq; mariā. Rab. Sāmai moysen intelligi volūt: q̄ interp̄tat celestis. Jesba aaron: q̄ interp̄tat collaudatio. patrē esthamo. i. ignis manētis: qz filij aaron sacrificia igne adolebāt. Noīa đo q̄ ōtinuatim sequunt oīa moysi esse vocabula intelligunt B ꝓpter diuersos actꝰ. Jareth vocat: id est descēdēs: eo q̄ de mōte descēderit cum tabulis lapideis. pater gedor. i. sepis: qz q̄si sepe populū lege circūdedit. Heber. i. victor: qz populū dei fruitio iunxerit. pater çoccho. i. ꝓphetie: qz p phaz doctor fuit. Jecuthiel. i. sperās i deū: qz spem habuit vt de egypto populū liberaret. pater ionaa: q̄ interp̄tatur gubernator: qz populū in heremo gubernauit: ⁊ doctrina sua q̄tidie gubernat. f ¶Filie phara. Ra. Filiā pharaonis matrē moysi vocat: q̄ etiā p̄m ꝓphetatē noīs filia dñi nūcupat: qz bonā. s. volūtatē in nutriēdo puero habuit: ⁊ a mered. i. moyse accepta dicit: qz relictis idolis/ad dei cultū p̄uersa est. g ¶Her pater. Ra. Redit ad ꝓgeniē phares de q̄ ortus est dauid: vt ꝓgeniē iuda de q̄ orta est tribꝰ regia in dauid terminaret. Tradūt enim hūc fuisse elimelech viz noemi: in cuiꝰ tpe ꝓpter p̄uaricatores legis sol stetit: vt vīso miraculo cōuerterent ad dñm: qđ qz cōtēpserūt inualuit fames: ⁊ q̄ in tribu iuda p̄or videbat inopia cogēte cū vxore ⁊ filijs p̄pria pulsus ī pegriatiōe cū filijs mortuꝰ ē.

Si benedicēs benedixerī mihi/ ⁊ dilataueris termios meos/ ⁊ fuerit manus tua mecū/ ⁊ feceris me a malicia nō oppr̄mi. Et p̄stitit deꝰ q̄ p̄catus ē. a Caleph āt frater suaa genuit machir q̄ fuit pater esthon. Porro esthon genuit bethrapha ⁊ phesse/ ⁊ thena pa

¶bethleē. s. vel matr⁹ isai q̄ alibi naias dicit

b trē vrbis naas. Hi sūt viri recha. Filij āt ceneç/ othoniel ⁊ saraia. Porro

¶vel atthat.

filij othōihel athaath ⁊ maonathi genuit ophra. Saraias aūt genuit ioab patrē vallis artificū. Ibi q̄ppe artifices erāt. Filij đo caleph: filij iephone/ hir ⁊ hela ⁊ naben. Filij q̄z hela et ceneç: filij q̄z ialelel/ ziph ⁊ zipha/ thiria ⁊ asrael. Et filij eçra/ iether et mereth ⁊ epher ⁊ iaalon. Genuitq; mariā ⁊ sammai ⁊ iesba patrē esthamo:

a ¶hāc dicūt eē iocabeth matrē moysi ⁊ aarō.

Uxor āz eiꝰ iudāia peperit ared patrē iedor/ ⁊ heber patrem soccho/ ⁊ hicuthiel p̄fez ionoa. Hi āt filij t e. hie filie pharaonis quā accepit mered: et

¶als odaite.

filij vxoris odaie sorozis nahā patrē

¶vel eschamoha.

ceila: garmi ⁊ esthamo/ q̄ fuit de machati. Filij āz simō/ ammō ⁊ rumma.

¶als ethilon.

Filiꝰ anan ⁊ thilon ⁊ filij iesi/ zoeth ⁊

a ¶hic ponit in memoria ꝓtini nominis illius q̄ ꝓpter impietatē a dño p̄cussus est.

g benzoeth. Filij zela filij iuda/ hēr p̄

a ¶q̄ cū beselehel opꝰ tabnaculi expleuerunt.

lecha/ ⁊ laada patē maresa ⁊ cognāti-

a ¶Si benedicēs benedixeris mihi: dādo mihi gr̄az tuā. b ¶Et dilataueris termios meos. i. hereditatē mea. c ¶Et fuerit manꝰ tua mecū. me, ptegēdo ab inimicis. d ¶Et fecerī me a malicia nō oppr̄mi. i. custodierī me a peccatis ⁊ trāsgressiōib⁹ legis: ⁊ hic subintelligit votū seu p̄missionē ab eo forte factā dño: si ab eo recipet ista bñficia: sicut fecit iacob Gen. xxviij. d. Si fuerit dñs mecū ⁊c. Qz aūt fuerit vo tū istiꝰ iabes nō habet ex textu: nec aliq̄ glosa quā viderim: sz ex p̄dict⁹ pōt cōiecturari q̄ ꝓmisit deo vacari ⁊plationi ipi⁹ ⁊ doctrine legis. Dodꝰ eñ antiq̄z sapiētū fuit in talib⁹ finire vitam suam. Ad p aūt reḡrunt bñficia p̄dicta. s. quies ⁊ puritas mētis: ⁊ ꝓtectio ⁊ bñdictio diuīa. e ¶Et p̄stitit deꝰ q̄ p̄catus est. C id ē bñficia dicta: ⁊ ipe reddidit deo vota sua: vt dicit glo. hebraica: sz q̄ fuerint illa nō đr: sz p̄nt cōiecturari mō predicto.

f ¶Caleph aūt frater. Licet supi⁹ descripserit generatōes caleph in parte: hic tamen reuertit ad describendū aliqua q̄ nō erāt exp̄ssa. ⁊ ptz littera vsq; ibi:

g ¶Hi sūt viri re. nomē e loci a q̄ denoiati sūt isti. b ¶Filij autē ceneez. Iste silr fuit de tribu iuda. ⁊ dicūt aliq̄ ꝓ fuit frater caleph senioz ipō: ⁊ mortuo p̄re custodiuit eū. ꝓpt̄ qđ vocatꝰ fuit p̄r eiꝰ: et inde caleph dictꝰ ē ceneēz⁹: vt hr̄ Josue. xiiij. alij dicūt ꝓ mortuo p̄re caleph iste ceneç accepit matrē eius vxorē ⁊ nutriuit eū: ⁊ ide dictꝰ ē caleph ceneēz⁹: put dictū fuit Josue. xiiij. i ¶Othoniel. Iste fuit filiꝰ natural ceneez: et vocatꝰ ē. s. iabes a mr̄e: vt dictū ē: a p̄re đo dictꝰ ē othoniel: sic̄ bēiamin: a mr̄e fuit vocatꝰ benoni: ⁊ a p̄re bē iamī: vt hr̄ Gen. xxxv. Saraias aūt genuit ioab. Iste videt alius a ioab ꝓncipe militie dauid. k ¶Patrē: id est dñm. l ¶Ualles ar. sic noīate ab habitatoribꝰ: vt ptz in textu.

m ¶Filij đo ca. Hic adhuc describit alias generatiōes caleph.

n ¶Filij iephone. s. dictū est. ij. ca. q̄ caleph fuit filiꝰ esrō. ⁊ iō dicūt aliq̄ ꝓ p̄r caleph fuit binomiꝰ: et dictus ē esrom ⁊ iephone. Glo. đo hebraica dicit q̄ iephone nō ē nomen hoīs: sz caleph dictꝰ ē iephone qđ interp̄tat diuertēs: eo q̄ diuertit se a ꝓsilio exploratoꝝ auertētiū ppl̄m israel ab ingressu terre, ꝓmissiōis: vt hr̄ Nu. xiij. sic̄ aliqs đr filiꝰ mortis: eo q̄ fecit aliqđ dignū morte. o ¶Filij q̄z hela et ceneez. vna dictio ē. ⁊ iō aliq̄ libri habēt male: ⁊ ceneç.

p ¶Et filij esra iether ⁊ me. ali qui expositores dicūt q̄ isti tres sunt amram aarō ⁊ moyses filij eiꝰ: eo q̄ sūdit: q ¶Genuitq; mariā. sz p̄ D ē falsū: qz p̄ nō agit đ genealogia tribus leui de q̄ fuerūt amrā ⁊ filij eiꝰ: sz de genealogia tribꝰ iude: vt ptz ex decursu huiꝰ ca. vsq; ad locū vbi incipit agere de tribu symeō: sz ad p̄ rēdēt isti dicētes q̄ p̄ in tribu iuda agitur de istis: q̄uis fuerint de tribu leui occasiōe marie q̄ fuit vxor caleph: ⁊ vocata ē ephrata alio noīe: sed hoc supra ī probatū est. ij. ca. et Exo. xvij. ⁊. xxi. ꝓpter qđ dicendū est q̄ iste eçra descendit de ialehiel de tribu iuda: ⁊ maria que hic posita est: est alia a sorore moysi. r ¶Uxor q̄z eiꝰ. Dicit hic glo. hebraica q̄ li eius referē ad caleph ita q̄ indaia peperit ei septem. s. iereth ⁊ ceteros.

s ¶Heber patrē zoccho. i. dñm talis ville: ⁊ eodē mō exponat qđ subdit: Patrē çanoa. t ¶Hi aūt filij. Dicūt aliqui q̄ ista bethia fuit vxor mered. ⁊ tūc legit sic lra que seq̄t:

v ¶Quā accepit me. s. vxorē: sed tūc nō habeē ad qđ referat lra p̄cedēs/ cū đr: Hi aūt filij bethie. q̄ nulli eiꝰ filij hic notant p̄m istā expositionē: ꝓpter qđ alij dicūt q̄ fuit vxor caleph: ꝓuersa tñ ad iudaismū sicut ⁊ multi alij egyptij: vt babeē Exo. ⁊ p̄m p̄ sic pūctat lra. Hi āt filij bethie filie pharaonis quā accepit. supple caleph. r ¶Mered. ⁊ alij sūintelligūt ⁊ nō notant. Ut dicēdū q̄ cū đr p̄: Hi āt filij bethie: ponit plurale ꝓ singlari. y ¶Et filij vxo. odaie. Dicūt aliq̄ q̄ odaie ē nomen viri. ⁊ qđ sūdit: z ¶Sozoris na. referē ad li vxor⁹: ita q̄ nomē ꝓrium eiꝰ nō exp̄mat: sz frīs eiꝰ ⁊ marti. Dicūt alij q̄ fuit vxor caleph sic̄ ē p̄cedēs. ⁊ cū đr: Et filij vxoris: sūintelligit caleph: a ¶Filij sela. p̄ p̄ agit đ generatiōe zela filij iude. b ¶Pr̄ maresa. nomē ē ciuitat⁹ vl̄ ville c ¶Et cogna. do. ⁊c. Dicūt expositores cōiter q̄ domus iuramēti vocat p̄ tabnaculū moysi: vl̄ p̄m alios tēplū salomonis: ⁊ q̄ isti de q̄bus hic agit fecerī cortinas de bysso ī tabna

Nico. de lyra

a ¶Secur⁹ t incedēs. Ra. Waalon t chelion q̄ ꝓ secur⁹ t incedēs dicunt fuisse i moab: qz vxores moabitidas duxerūt. vñ i hebreo nō ꝓncipes sz mariti dicūt: sic illi⁹ lingue doctores tradūt. b ¶Que reuer. Noemi t ruth q̄ reūsi sunt i bethleē audita panis vbertate. c ¶Figuli habi. Figlos q̄ in plantatiōib⁹ t sepib⁹ laborāt: doctores itelligūn⁹: q̄ formāt t cōponunt vasa dñi. fingere enī cōponere dicim⁹ vñ cōpositores lutifigulos vocamus. Hi vineā dñi doctrina plantāt t excolūt: exhortādo t orādo muniūt: hi apō regez in opib⁹ suis morant: qz in fide xpi manētes q̄cq̄d dicunt: q̄cq̄d agunt ad gl̄iam dei faciūt. d ¶Habitates in plan. Progenies ruth q̄ i ipis sepib⁹ t plātatiōib⁹ habitasse dicit: quādo ad regiā dignitatē t munimentum plebis hec plātatio pueīt. e ¶Comorataiq̄ sūt. In genesi sex scribunt sed hic sober ꝓtermittit: qz nulla d̄ eo ꝓgenies. Sed quedā noia mutant suis rōnib⁹. In Beñ. enī gemuel. i. mat̄ dei. ꝓ nabuhel. i. legēs cū deo. Quidā in Beñ. vocat echa. hic aūt iarib. i. litigās: qz de eo exiuit gabi: q̄ cū madianite fornicans a phinee sacerdote pemptus est. Jachim i genē. i. ꝓparatio. hic d̄o nominat̄ cara. i. ort⁹. f ¶Et vnico. nō. po. Quia symeō nō habuit tātā sobolē quantā iudas. vñ in Josue dicit: Symeō p cognatiōes suas accepisse hereditatē in medio filozum iuda. Jos.19.a

g ¶The ciuitates. Quia sicelech et bersabee q̄ iude fuerunt t a symeone in vase sunt: a dauid i pristinā iude hereditatem redierunt.

a ¶tabernacula federis

ones dom⁹ operantū byssū i d̄o
mo iuramenti: t qui stare fec̄ so- a
lem/viricz mēdacij: et securus et b
incedens qui principes fuerūt in c
a ¶panem
moab: t que reuerse sūt in lēem. d
a ¶quia hec historia in ruth scribitur
Hec aūt verba vetera. Hi sunt e
figuli habitantes in plātationib⁹ f
a ¶qz ex eis rex dauid ortus ē: cuius opera nimijs efferuntur ꝓconijs.
et in ꝓsepib⁹: apūd reges i opib⁹ g
¶in bethleem.
eius: cōmoratiq̄ sūt ibi: Filij sy h
meō: namuel t iamin: iarib: sara: i
saul. Sellum filius eius: mabsā
filius eius: masma fili⁹ ei⁹. Filij
masma: amuhel filius eius: çac-
chur filius eius: semmei fili⁹ ei⁹.
Filij semei sedeci: t filiꝫ sex. Fra k
tres autem eius nō habuerūt fili-
os multos: et vniuersa cognatio l
nō potuit adequare sūmā filiozū o

Uiricz mēdacij. In hebreo hr̄: Et viri coqeba. t est hic ꝓprium nomē loci: vt dicūt hebrei: licet coqeba ꝓprium est nomen appellatiuum significet mēdaciū: sicut in latino aliqua noia sunt equiuoca ad ꝓpriū t appellatiuū: sicut cōpēdiū ē ꝓpriū nomē cuiusdā ville sat̄ note i frācia: t ē nomē appellatiuū: ꝑm q̄ dr̄. ij. Regxvij. c. Currēs aūt achimaas q̄ via cōpēdij vt. Et secur⁹ t icedēs. In hebreo habet: Et ioas t saraph: licet autem saraph posset interꝓtari incedēs: tñ ioas nō interpretat securus: nec ꝑm Hiero. nec ꝑm Remigiū q̄ interꝓtati sunt noia hebraica. Qui ꝓncipes fuerunt in moab. In hebreo hr̄: Qui mariti fuerunt in moab. Et que reuerse sunt i bethleē. In hebreo hr̄: Et habitatores bethleē. hec est ḡlīa ꝑm hebreos: Et iochi t viri coqeba t ioas t saraph qui mariti fuerūt in moab t habitantes sen habitatores bethleē: q̄ sic exponit ab eis: Et iochim. i. quidaz vir famosus sic noiatus. Et viri coqeba. i. de tali loco: a quo sunt nominati. sicut parisiensis a parisius. t ioas t saraph noia sunt virozꝫ q̄ mariti fuerunt in moab: qz ibi inerunt ad pergrinanduz ex aliq̄ causa: sic t elimelech t ibi acceperūt vxores. t habitātes in lehem. i. in bethleem. et supplendum est. omnes isti predicti descēderūt de sela filio iuda sic t ꝓcedētes. Hec aūt sūt ꝺba vetera. hoc autem additum est ab esdra scriptore huius libri vt dicūt hebrei: qz in genealogia tribus iude genealogiçauerat aliquos fuit ꝓpie: sicut iechonias et çorobabel et aliquos alios q̄ fuerunt esdre contemporanei ne crederet q̄ isti genealogiçati de sela essent sui tēporis. ideo dixit: Hec sunt verba vetera. quasi diceret: isti fuerūt longe ante tempora nostra. g ¶Hi sunt figuli ꝛc. Hic ostendit q̄ isti vltimo dicti fuerunt artifices in pluribus artibus: quia aliqui eorum fuerunt figuli. i. formantes vasa testea. vel ꝑm aliquos facientes formas seu modulos ad fundendum vasa cuprea. et ꝯtum ad istos dicitur: Hi sunt figuli. aliqui vero de predictis fuerunt plantatores et cultores vinearum: t ꝯtum ad istos subditur: h ¶Habitātes in plātationibus. quia in talibus fuerunt occupati. i ¶Et in sepibus. scilicet faciendis ad clausurā vinearuz et plantationū. hebrei tamen dicūt hic: Et in clausuris siue muris. Et dicit hic glosa hebraica q̄ hoc dicitur: quia aliqui d̄ predictis erāt artifices muroz lapideoz. k ¶Apud regem in opibus eius. erāt enī p̄dicti artifices excellētes i artib⁹ p̄dictis: t iō vocabāt ad opa regl. l ¶Cōmoratiq̄ sunt. i. ꝓpe loca vbi erāt opa regis fienda. m ¶Filij symeō namuel ꝛc. Hic ꝓfr̄ agit de generatiōib⁹ trib⁹ symeō. t ꝓmo i cōi. scdo i speciali ꝯtū ad viros notabil fortitudinis/ibi: Mosobab ꝺz. Circa primū sciendum q̄ post tribum iude ymediate hic agitur de tribu symeon añ ruben qui fuit primogenitus: quia filij symeon habitauerunt in sorte iude per magnum tempus ex causis que postea tangentur. Dicit igitur: Filij symeon namuel et iamin ꝛc. t legat̄ sicut iacet littera vsq̄ ibi: n ¶Fratres aūt eius nō habuerūt filios mltos t vniuersa cognatio. scilicet ipsi⁹ symeon. o ¶Nō potuit adequa. Hoc dictū est q̄ i tribu symeō fuerūt pauci respectu trib⁹ iude. t iō recepti fuer in sorte iude. Cui⁹ vna causa fuit: qz filij iuda habuer duplicē sortē. vnam quasi aquisitā: aliam quasi acquirendam vi armoꝝ si possent: quia erat tribus bellicosior: put dictum fuit Josue. xix. et ideo in diuisione terre septē tribubus que non acceperant hereditatem vt habetur Josue. xix. aliquē ciuitates d̄ sorte iude fuerunt assignate filijs symeon: et aliq̄ filijs dan. Alia causa fuit q̄ filij iuda licet essent plures q̄ filij symeon: vt dictum est: tamen nō erant tot q̄ possent sufficienter populare terrā sibi assignatā: t sors symeon ꝓ maiori parte erat occupata adhuc ab aduersarijs: ita q̄ nō habebāt locum sufficientem: ideo filij iuda receperunt eos in aliquibus locis suis ꝓpter ciuitates eis assignatas p Josue. volūtarie tñ ad tēpus: vt infra videbitur: ne crescerent bestie contra eos: si terra eoz ꝓ pte remāeret ihabitata t vt frēs sui filij symeō haberēt locū t vt mutuo se iuuarēt ꝺ adūsarios vtriusq̄ trib⁹: vt hr̄ Jud. i. vñ sb dic:

* Habitauerunt

Uiricz

Nico.de lyra

¶ Isti sūt

* culo moysi vl i tēplo salomōis: vel
f forte in vtroq̄ ꝑm tñ diuersas generatiōes sibi succedētes in diuersis tēporibus: t descēderūt de sela filio iude. t sic intelligit̄ q̄d d̄r: Et cognatiōes dom⁹ operantiū byssū ꝛc. sub intelligendū ē/descēderūt de sela. a ¶Et q̄ stare fecit solē. expositores nostri dicūt coīter q̄ hoc itelligit̄ de elimelech qui orauit dñm vt sol staret: vt p hoc hoīes illi⁹ tpis implicati multis pctis a malo retraherent̄ viso tali signo: q̄d cū nō fecissent dñs imisit famē: ita q̄ elimelech q̄ erat potentioribus in bethleem: coactus fuit peregrinari in terrā moab cū vxore sua t duob⁹ filijs vt habet Ruth. i. b ¶Uiricz mēdacij. Isti sunt chelion t mahalon filij elimelech q̄ mortui sūt i terra moab sine ꝓle: t ideo dicunt viri mēdacij: qz nō reliq̄runt effectū sui matrimonij. c ¶Secur⁹ t icedēs. iterꝓtatiōes sūt istoꝝ nominū mahalō t cheliō. d ¶Qui ꝓncipes fuerunt i moab. In hebreo hr̄: Qui mariti fuerūt in moab: qz ibi acceperūt mulieres moabitidas: vt habet Ruth. i.

e ¶Et q̄ reuerse sūt i bethleē. In hebreo tñ non hr̄ bethleem sed tñ leem: subintelligit tñ. hec aūt lra dr̄ de noemi t ruth q̄ mortuis maritis venerūt in bethleē: qz ruth noluit dimittere socrū suā redeūtē. Ad ꝓ ergo ducte sūt iste ꝓsone ad ostendēdū q̄ descēderūt de sela filio iude/cū dr̄: Et q̄ stare fecit solem .i. elimelech t cetere ꝓsone descēderūt d̄ sela: excepta tñ ruth moabite. f ¶Hec aūt sūt ꝺba vetera istud addit. qz historia elimelech q̄ hr̄ i libro Ruth ꝓcessit tpa regū: ꝓpter q̄ scriptus fuit iste liber Paral. t maxie ꝓpter dauid: vt frequēter ꝛ. dictū est. Hebrei ꝺo dicūt q̄ elimelech ñ fecit stare solē orationib⁹ suis sz magis cā auaricie tpe famis fuit in terrā moab nolēs distribuere bona sua pauperib⁹ hebreis recurrētib⁹ ad ipm: qz erat vir potēs t diues: ꝓpter quod punit⁹ fuit a deo: quia mortuus fuit in terra moab: t filij sui in paupertate: quod patet ex hoc q̄ noemi vxor sua redijt in bethleē vacua tpalib⁹ bonis: ꝓpter quod ruth nurus sua iuit ad colligenduz spicas in agro alieno: vt habet ruth. ij. t ꝓpter ꝺ hebrei passuz istuz aliter exponūt: nec mirz: qz lra hebraica mltum distat a trāslatiōe nr̄a. ꝓmo ergo lra ꝑm hebreos ponet̄ p ptes iuxta trāslationē nr̄am vt magis videat̄ vbi ē dissonantia t etiā consonātia. ꝓmo q̄ vbi trāslatio nr̄a habet: Et q̄ stare fecit solē. In hebreo hr̄: Et iochim. t est nomen ꝓpriū vni⁹ hoīs. nec videtur q̄ el⁹ interꝓtatio aliquo mō significet q̄ fecerit statiōnē solis.

Uiricz

Mystice

a ¶Isti sunt noiati ꝓncipes. Descripta stirpe symeonis ꝛ actib⁹ eoꝝ mystice signat: qz doctores sancti. i. eccle: ꝓncipes gregib⁹ xꝑi pascua ꝓuidẽtes ꝓficiscunt in gador vel gader q̃ i terꝓtat sepes ei⁹. Hec est eccla q̃ est fideliũ defensio: ibi sũt pa

Phil. 2. a

scua vsq; ad orientẽ vallis. i. icarnationẽ verbi: q̃ semetipm exi

Joh. 10. b

naniuit/ serui formã accipiẽs. Jn eo inueniunt pascua. Ipe em ait: Per me si qs introierit/ ingredietꝛ egredietꝛ: ꝛ pascua in/ ueniet ꝓtutes. ſ. Jn eo terra latissima: ꝛ quieta. i. gratia spũssctꝰ copiosa: in qua ante habi tauerãt de stirpe cham: si/ gnificat gẽtiũ multitudinẽ idola reliq̃sse: ꝛ ad vnius dei cultũ cõfluxisse. Hi ḡ venerũt qs supza descꝑsi mus noiatim in dieb⁹ eçe chie regis iuda: ꝑ est i ad uẽtu xꝑi. Ipe est em chri/ stus dei ꝓtus quẽ eçechi/ as. ſ. fortitudo dñi signifi cat. pcusserũt tabernacula eoꝝ ꝛc. pcutit fide taber/ nacula ipioꝝ: ꝛ habitato/ res impioꝝ: qñ abnegãs ipietatẽ oẽm: et secularia desideria ꝑ xꝑi baptismũ a sordibus abluit pctoꝝ: postea studẽs sobrie iuste ꝛ pie viuere i hoc seculo: vt fiat qđ scriptuz ẽ: ꝛ erit in loco vbi ante dictũ est:

Ose. 2. d

nõ plebs meavos/ ibi: vocabunt filij dei. b ¶Tri quingẽti. patres no/ ui testamẽti q̃ abierunt in montez seir: ꝛ pcusserunt reliquias amalechitaꝝ: qz supbiã hui⁹ mũdi ꝑculcã/

B

tes deformitatẽ vitioꝝ cõ ꝓmũt: hi q̃ttuor dicunt qz euangelica doctrina vera citer instructi: spũale bel/ lum contra demones con uenienter gerunt/ pcussis reliquijs amalechitarum ibi habitabãt: qz expulsis demonib⁹ in loco vitiorũ ꝓtutes substituũt: quarũ possessio hoiem efficit be/ atũ vsq; ad diẽ hũc: qđ sp dici põt vsq; ad finẽ mun di: quia eccla vsq; ad finẽ mũdi permanet: in qua q̃ tidie antiquus hostis triũ phatur. Ca. V

Jlij q̃q; rubẽ ꝓmogeni. ꝛc. ¶Sed cum violasset thorũ ꝛc. Jo ablata sunt ruben primo/ genita: quia dormiuit cuz bala cõcubina ꝑis sui: et data sũt ioseph filio iunio ri: cui⁹ ꝓgenies multiplicat ꝛ excedit potẽtiã regni in

Mystice

ter decẽ trib⁹. ¶Mysti/ ce aũt significat ruinã po/ ris ppli: q̃ vt ꝓmogenitus debebat sacerdotiũ et re/ gnũ accipe: sz qz maculauit stratũ ꝑis sui. i. corꝑ xꝑi in quo erat plenitudo di/ nitatis in cruce suspen/ dit ꝛ occidit: primogenitꝰ dignitas ad spiritualẽ io/ seph: id est christũ: ꝛ eccle/

Ps. 109. a

sie populũ trãslata est: ad quem pater: Tu es sacer dos in eternũ ꝑm ord. ꝛc.

¶Cõtra aga.

a ¶Habitauerũt aũt in bersabee. ꝛ ceteꝛ q̃ erant de sorte iude. vñ subdit: b ¶The ciuitates eoꝝ vsq; ad regẽ dauid. Filij em symeon ꝓpter longã inhabitationẽ ci/ uitates eis traditas ad tps (vt dictũ est) postea noluerũt red/ dere filijs iuda qñ multiplicati fuerũt sufficiẽter ad populan/ dũ sortẽ suã: ꝓpter qđ tpe saul fecerũt de hoc querimoniã: sz ipe neglexit facere eis iusticiã in odiũ dauid q̃ erat de tribu iu da: ꝛ iõ qñ dauid obtimuit regnũ post saul eiecit filios symeõ de ciuitatib⁹ eis cõcessis ad tẽpus a filijs iuda modo supradicto: nõ aũt de illis q̃ fuerãt eis assignate per iosue. Ex q̃ patet q̃ ꝓscriptio nõ valet si nõ fuerit iu stus titulus. Sciendũ tñ q̃ Josue. xix. iter ciuitates eis assignatas ꝑ sortẽ a iosue noiant etiã accõmoda te seu ad tps cõcesse: qz iste hic posite ibi ponunt sal tẽ ꝓ maiori pte. Aliq̃ aũt expositores nr̃i aliter expo nũt: qđ dz hic:

a ¶The ciuitates ex maxima pte ptinent ad tri bum iuda.

iuda. Habitauerũt aũt i bersabee a ꝛ molada ꝛ hassar sual ꝛ i balaa/ ꝛ in asom ꝛ in tholad ꝛ in bathuel ꝛ in horma ꝛ in †sicelech ꝛ in beth marchaboth et in asar susim et in bethberai ꝛ in saarim. Hę ciuita/ b tes eoꝝ/ vsq; ad regẽ dauid. Vil/ c lę q̃z eoꝝ: ethaz ꝛ aen/ rẽmõ ꝛ thocẽ ꝛ asan/ ciuitatel q̃nq; ꝛ vniuersi viculi eoꝝ ꝑ circũitũ ciuitatũ istaꝝ

a ¶locus q̃ alibi cariathbaal.

vsq; ad bãal. Hęc ẽ habitatio eorũ/ ꝛ sediũ distributio. Mosobab d q̃z ꝛ iemlech ꝛ iosa filius amasię ꝛ iobel iehu filꝰ iosabię/ filij saraię/ filij asibel/ ꝛ eliohenai/ ꝛ iacoba ꝛ isuaia ꝛ asaia ꝛ adibel ꝛ hisimibel ꝛ banaia: çiça q̃q; filꝰ sephei: filij allon: filij idaia: filij semri: filij samaia. Isti sũt noiati ꝓncipes i co e gnatiõibus suis ꝛ in domo affinitatum suaꝝ multiplicati sũt vehe f mẽter: Et ꝓfecti sũt vt ingrederẽt b

¶alꝰ in.

in gador vsq; ad orientẽ vallis: ꝛ

a ¶vel ouibus.

vt quererẽt pascua gregibus suis. Jnueneruntq; pascuas vberes/ ꝛ i valde bonas ꝛ trã latissimã ꝛ quietã ꝛ fertilẽ: in qua ante habitauerãt de stirpe cham. Hi ḡ venerũt quos supza descripsimus nomiatim/ in diebus eçechię regis iuda: pcusserũt tabernacula eoꝝ ꝛ habitatores q̃ inuenti fuerãt ibi: ꝛ deleuerũt eos vsq;† in ꝓsentẽ diẽ: Habitauerũtq; ꝑ eis: quoniã vberrimas pascuas ibidẽ reppererãt. Be k filijs q̃z symeon abierũt in montẽ b seir viri quingenti: habẽtes ꝓncipes phaltiã ꝛ naariã ꝛ raphaiaz ꝛ oçibel/ filios iesi: ꝛ pcusserũt reliq̃ l as/ q̃ euadere nõ poterant amalechitarũ: ꝛ habitauerunt ibi: ꝑ eis vsq; ad diem hanc. Ca. V

Jlij q̃z ruben primo m genitꝰ isrł: ipe q̃ppe fuit ꝓmogenitꝰ eius: sz cũ n violasset thoꝝ ꝑris sui

c

Diuisio

Als† ad

Diuisio

Et data sũt ꝓmogenita eĩ⁹ filijs ioseph/filij isrł:ꝛ nõ ẽ ille re a
a ¶ xps de quo:Mõ auferet sceptrũ de iuda donec veniat q̃ mittẽdus ẽ:ꝛ
ipe erit.expe.gẽtiũ. b ¶ qz vnxit eũ deus oleo leticie pre cõsortibus suis.
putat⁹ i ꝓmogenituz. Porro iũdas q̃ erat fortissim⁹ inꝛ
a ¶ apli ꝛ doctores noui testamẽti ꝺ quib⁹ ꝺz: Porro patrib⁹ tuis nati sunt
tibi filij cõ.e.p.s.o.ꝛ. b ¶ ꝓmogeniti dignitas ꝛ ꝓncipat⁹ regni ad xpm p
tinent qui est primogenit⁹ mortuoꝝ:ꝛ princeps regum terre.
† fratres suos:ꝺ stirpe eĩ⁹ ꝓncipes germinati sũt† Priogeni
Gen. 49.b ta aũt reputata sũt ioseph. Filij ḡ ruben/ꝓmogeniti isrł b
Exo.6.c enoch ꝛ phallu esrõ ꝛ charmi. Filij iohel samaia fili⁹ eĩ⁹
Nu.26.a gog fili⁹ eĩ⁹ semei fili⁹ eĩ⁹:micha fili⁹ eĩ⁹:reehia fili⁹ eĩ⁹/ba
a ¶ hũc dicũt eẽ patrẽ osee ꝓphe quẽ rex assyrioꝝ cũ .x. tribub⁹ captiuauit
al fili⁹ eĩ⁹:beera fili⁹ eĩ⁹:quẽ captiuũ duxit theglathpha c
lasar rex assyrioꝝ ꝛ fuit ꝓnceps i tribu ruben. Frẽs aũt e
eĩ⁹ ꝛ vniuersa cognatio qñ numerabanꝛ ꝑ familias suas
habuerũt ꝓncipes iehel ꝛ çacharia. Porro bala fili a
çaç filij sama filij iohel:ipe habitauit i aroer vsq̃ ad ne/ f
bo ꝛ beelmeõ. Cõtra oriẽtalẽ q̃z plagã hitauit vsq̃ ad i
troitũ heremi:ꝛ flumẽ euphratẽ. Multũ q̃ppe iumẽtoꝝ g
nũeꝝ possidebãt i ꝛra galaad. In dieb⁹ ãt saul p̃liati sũt h
a cõtra agarenos ꝛ interfecerũt illos:habi k
tauerꝛq̃ ꝑ eis i tabernaculis eoꝝ i oĩ
plaga q̃ respicit ad orientẽ galaad. Filij l
vo gad e regiõe eoꝝ hitauerꝛ i ꝛra basan
vsq̃ selcha. Joel i capite:ꝛ saphã scõs
ianai aũt ꝛ saphat i basan. Frẽs vo eoꝝ
ꝑm domos cognationũ suaꝝ:michael ꝛ
mosollã ꝛ sebe ꝛ iozi ꝛ iachan ꝛ çiꝛ et be/
¶ alꝫ ioara alꝫ ioza
ber septẽ. Hi filij abiahil:filij vri:filij iã
ra:filij galaad:filij michael: filij iesesi: fi
a ¶ alꝫ ieddu.alꝫ geddo.
lij ieddo:filij buç:frẽs q̃z filij abdihel:fi
a ¶ vel goni.
lij gũni ꝓncipes dom⁹ in familijs suis:
ꝛ habitauerꝛ i galaad ꝛ i basan/ꝛ i vicul
eĩ⁹:ꝛ i cũctl suburbãis sarõ/ vsq̃ ad ter/
minos. Qẽs hi nũerati sunt i dieb⁹ ioa/ m
than regł iuda:ꝛ i dieb⁹ hieroboã regł isrł. Filij rubẽ et n
gad ꝛ dimidie trib⁹ manasse: viri bellatores scuta portã o
tes ꝛ gladios ꝛ tẽdẽtes arcũ:eruditiq̃ ad p̃lia q̃dragita
q̃ttuoꝝ milia:ꝛ septigẽti sexagita,pcedẽtes ad pugnã:di
mucauerꝛ ꝓtra agarenos. Jthurei vo ꝛ naphei ꝛ nodab p
a ¶ dũ filij isrł deo seruierũt habuerũt eũ ,ppitii ꝛ defensorẽ ꝫ hostes su
os:cũ aũt eo relicto idola coluerũt:senserũt vltorẽ quẽ habuerãt,ptector:ẽ
ꝑbuerũt eis auxiliũ. Trãditiq̃ sũt in man⁹ eoꝝ agareni
et vniuersi qui fuerant cũ eis:qz deũ inuocauerunt cuz q
ꝓliarentur:ꝛ exaudiuit eos/ eo q̃ credidissent in euz.
Ceperuntq̃ omnia quę possederãt/camelorũ quinqua
ginta milia:ꝛ ouiuz ducẽta q̃nq̃ginta milia: asinos duo
milia:ꝛ alias hoim cẽtũ milia. Vulnerati aũt multi coꝝ
a ¶ id est ad internitionẽ hostiũ auxilio dei pactũ.
ruerũt: Fuit enim bellũ domini. Habitaueruntq̃ ꝑ eis
¶ donec scz ꝓ peccatis suis traditi sunt assyrijs.
vsq̃ ad trãsmigrationẽ. Filij quoq̃ dimidię tribus ma r
nasse/ possederũt terrã a finib⁹ basan vsq̃ ad baalher/
mon ꝛ sanir/ ꝛ montem hermon. Jngens quippe nume
rus erat. Et hi fuerũt principes domus cognationis eo
als tecribel rũ:epher et iesi ꝛ belihel:ꝛ çerihel ꝛ hieremia/ꝛ adoia ꝛ
iedihel viri fortissimi ꝛ potẽtes ꝛ nominati duces in fa/
milijs suis. Reliquerũt autem deũ patrum suoꝝ:et s
fornicati sunt post deos populoꝝ terrę:quos abstulit t
v

✠ a ¶ Data sũt ꝓmoge.eĩ⁹ filijs ioseph filij S
isrł.s.ꝫtũ ad duplicẽ portionẽ. b ¶ Filij ḡrubẽ.
Hic ꝓ̃r describit generatio ruben.et primo descri/ Diuiſio
bit generatio rubenitaꝝ,scõo fortitudo eoꝝ/ibi: In
diebus aũt saul. Circa primũ legat̃ lra vt iacet vsq̃
ibi: c ¶ Beera fili⁹ eĩ⁹. Dicũt aliq̃ q̃ iste fuit be/
eri pater Osee ,pphe:vt hr̃ i ꝓncipio ,pphetie sue.
d ¶ Quẽ captiuũ du.the.tẽ. q̃ in dieb⁹ phacee
regis isrł cepit plures ciuitates de ꝛra isrł:ꝛ habita/
tores saltẽ ꝓncipaliores trãstulit i ꝛrã assyrioꝝ:vt hr̃
iiij.Reg.xv.ꝛ iõ iste inꝛ alios tũc fuit ductꝰ:qz fuit ꝺ
maiorib⁹.vnde subdit: e ¶ Et fuit ꝓnceps i tri/
bu ruben.ꝛ ex ꝫ videt q̃ Osee filius eius fuit no/
bilis.Sequit: f ¶ Usq̃ ad nebo. Mõs est trãs
iordanẽ in quo fuit mortuus moyses. g ¶ Multũ
q̃ppe iumẽ nũeꝝ.pos.i ꝛra galaad. Filij enim
ruben habebãt pecora multa,ppt̃ qꝺ petierũt terrã
illam sibi assignari:qz erat apta aĩalib⁹ nutriendis
vt hr̃ Nu.xxxij. h ¶ In dieb⁹ aũt saul. Hic ꝓ̃r
describit fortitudo rubenitaꝝ:ꝛ occasione eoꝝ fit
mentio de tribu gad et dimidia tribu manasse qui in
uerunt rubenitas in prelio. Dicit ergo: In diebuſ
aũt saul.qui fuit primus rex in israel ꝑ electionẽ di
uinã:qz abimelech q̃ ante regnauerat:vt habet Iu/
dicũ.ix.fuit ꝑ vsurpationẽ. i ¶ Prelati sũt cõtra
agarenos. Isti fuerũt filij cethure:qz cethura ꝛ agar
fuit eadem mulier:vt dicunt hebrei:.put dictum fuit
diffusius Gen.xxv.ꝛ isti q̃ dicunt hic agareni descẽ/
derũt de agar nõ ꝑ hismaelez sed ꝑ alios eius filios:
vt videbitur.ꝫ. k ¶ Habitaueruntq̃ ꝑ eis i ta.
eoꝝ. qz agareni nõ habitabãt in domibus sed i ta/
bernaculis. l ¶ Filij vo gad. Hic ꝓ̃r agit ꝺ ge/
nerationibus gad rõne p̃dicta:ꝛ legat̃ lra vt iacet.
vsq̃ ibi: m ¶ Qẽs hi nũerati sũt in dieb⁹ ioa/
than regł iuda:ꝛ in dieb⁹ hieroboã regł isrł.
Dicũt aliqui q̃ non fuit vna numeratio sz duplex:qz
isti reges nõ fuerũt cõtemporanei. Pot̃ aũt etiã dicl
q̃ fuit eadẽ numeratio:qz licet hieroboam filius na/
bath rex isrł de quo hr̃.iij.Reg.xi.regnauerit lõge
ante ioathan:tñ ali⁹ hieroboam rex israel de quo hr̃ h
iiij.Reg.xv.fuit cõtemporane⁹ ipsi ioathan: qz ãno
xxvij.istius hieroboã regnauit ozias qui etiã dict⁹ ẽ
azarias in iuda:ꝛ sic regnauit.xv.annis cum hiero/
boam qui regnauit.xlj.an. vt hr̃.iiij.Reg.xiij.ozias
aũt fuit percussus lepra:ꝛ extunc ioathan cepit regna/
re viuẽte patre:qz gubernauit pplm ꝛ palatiũ: et sic
potuit regnare tpe huj⁹ hieroboã. n ¶ Filij rubẽ
et gad. Hic ꝓ̃r reuertit ad ostendendũ qualiter fi
lij ruben ꝛ gad ꝛ dimidia trib⁹ manasse debellauerꝛ
agarenos:quia erant viri fortes ꝛ in armis exercita
ti:ꝛ ꝫ ẽ qꝺ ꝺz: o ¶ Viri bellatores scuta por/
tãtes ꝛ gla.ꝛ qz in ꝫ bello habuerũt auxiliũ dei:vt
patabit.ꝫ. p ¶ Jthurei vo ꝛ naphei ꝛ nodab
ꝑbuerũt eis auxiliũ. Dicunt aliq̃ expositores nr̃i
q̃ isti fuerũt de filijs isrł: ꝛ ꝓpter ꝫ adiuuerũt filios
ruben i ꝫ bello ꝫ agarenos. Hebrei aũt dicũt ꝛ me/
lius vt videt q̃ isti descẽderũt de agar ꝑ hismaelẽ:qz
Gen.xxv.inꝛ filios hismael ponit ithur:a q̃ dicti sũt
ithurei:ꝛ naphis a q̃ naphei:ꝛ iõ iuuerꝛ agarenos q̃
de eadẽ matre descẽderãt:ꝑ aliũ tñ filiũ vl ꝑ alios q̃
ꝑ hismaelẽ:sic dictũ ẽ.ꝺ.aliq̃ tñ dicunt q̃ isti agareni
descẽderũt de agar ꝑ hismaelẽ: et ꝑ cedar filiũ eius:
ꝛ retinuerũt sibi nomẽ ab agar mr̃e hismael.ithurei
aũt ꝛ naphei denoiati sũt a filijs hismael vt dictuz ẽ:
ꝛ ,pt̃ ꝫ ꝓbuerꝛ auxiliũ agarenis tanq̃ sibi ,pinq̃s ꝛ
debellati fuerꝛ cũ eis a filijs ruben. vñ ꝺicit: Tra/
ditiq̃ sũt i manꝰ eoꝝ agareni ꝛ vniuersi q̃ fu
erãt cũ eis.cuj⁹ cã ꝓncipal ꝺicit: q ¶ Quia deꝰ
iuꝺ.q.ꝺ. lz filij rubẽ ꝛ gad ꝛ dimidie trib⁹ manasse
essent viri fortes ꝛ docti ad p̃liũ:tñ nõ vicerũt princi
palit̃ ꝓpter ,pria sz diuĩa. r ¶ Filij q̃z dimidie
trib⁹ ma. Hic ꝓ̃r occasione p̃dicta describit aliq̃s
generatiões manasse.cũ ꝺicit: Et hi fuerũt ꝓncipes
dom⁹ cognatiõis eoꝝ epher ꝛ iesi ꝛc. Cõsequẽter põit
causa captiuatiõis eoꝝ/cũ ꝺz: s ¶ Religrũt aute
deum.tpe manahen ꝛ phacee filij romelie. t ¶ Et
fornicati sunt deos populoꝝ terre. ꝑ idolatri
am. v ¶ Quos abstulit ꝺns coram eis ꝛ su/
✠ id est corã fi.

A Is Nota a ¶Et suscitauit deꝰ isrl. Notandū est ꝙ in Regū dicit phul regē assyriorū a manahē filio gaddi regi israel accepisse mille talenta argenti vt esset ei auxilio ⁊ firmaret regnū eius: non ꝙ eum transtulerit in assyrios: ⁊ ꝙteglathphalasar rex assur ī diebus phacee regis israel cepit achion ⁊ abel domū macha ⁊ ianoe ⁊ cedes et asor et galaad ⁊ galileam ⁊ vniuersaz terrā neptalim: ⁊ transtulit eos in assyrios. Postremo narrat ꝙ salmanasar rex assyriorꝫ osee filiū hela regez israel obsidēdo tribus annis samariā cepit: et transtulit israel in assyrios: et posuit eos in haila ⁊ in abor iuxta fluuiū goçaz in ciuitatibus medoꝝ. Quēstio Ūñ queritꝫ: quō in paralipomenō dicamꝰ phul ⁊ theglahtphalasar reges assyriorꝫ transtulisse ruben ⁊ gad: ⁊ dimidiā tribū manasse in hailam ⁊ abor ⁊ arā ⁊ fluuiū goçan cū molachim narret hoc salmanasar fecisse ꝙ transtulit israel ī assyrios: ⁊ posuit in locis suprā dictis. Sed reges assyriorꝫ priores hoc fecisse dicunt: qz ceperunt cum gente assyriorꝫ ꝙ eadē gens in posteris pfecit araz quā Paralipomenō memorat: Malachim ꝓtermittit. Autumant hebrei esse rages ciuitatem medoꝝ. Ca. VI

B ¶Jlij leui gersō ⁊c. b ¶Johānā. Prætermissis aliis filijs leui ꝙ silter sacerdotes fuerūt ī domo dñi iohānā specialiē laudatur: quia viriliter restitit ocie regi perse sacrificare volenti: ⁊ cōstantia animi ⁊ çelo legis expleuit officium sacerdotis.

c ¶Porro iosedech egressus ⁊c. Josedech dicūt esse Esdram sacerdotez: qui reuersus a babylone cum çorobabel ⁊ filijs iuda restaurauit templū domini ⁊ ciuitatē hierusalē: quod in libro suo videt demōstrare: cū dicit: Post hec in regno artaxerxis regis persaꝝ esdras filius saraie: filij açarie: filij helchie: filij selluz: filij sadoch: filij achitob: filij amarie: filij açarie filij maraioth: filij çaraie: filij oçi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleaçar: filij aarō. Tradūt etiā esdrā ex malachia ꝓpheta: qz plura ꝙ in libro eiꝰ ꝓtinent hic etiā cōmemorat/dicēs: Labia sacerdotꝭ custodiūt scientiā ⁊ l.re. de ore eiꝰ ⁊c. Alij asserunt iosedech esse patrē hiesu sacerdotis magni. Esraz vo esse sacerdotē virum iustum et glorioſum. d ¶Abia. Hic vt hebrei tradunt iudex constitutus munera accipiebat: qō iohel qui ⁊ vafferi senior eius filius sciēs: nō corrigebat. Jdo vterqꝫ peccasse dicit ꝓm hebre. Ūñ factū ē cuz senuisset samuel posuit filios suos iudices isrl. e ¶Jsti sc. ātici pādo ō officijs

Vela.2.b

a dñs coꝝ eis. Et suscitauit dñs isrl spiritū phul regis assyrioꝫ: ⁊ spiritū theglathphalasar regis assur: ⁊ trāstulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiā tribus manasse: et adduxit eos in ale ⁊ in abor ⁊ ara/ ⁊ fluuiū goçam vsqꝫ ad diē hanc.

Ca. VI

† Jlij leui/ gerson: caath: merari. Filij caath/amrā/ isar/hebrō ⁊ oçibel. Filij amrā: aarō: moyses ⁊ maria. Filij aarō/nadab ⁊ abiu: eleaçar ⁊ ithamar. Eleaçar genuit phinees: ⁊ phinees genuit abisue. Abisue vo genuit bocci: et bocci genuit oçi: oçi genuit † çaraiā: ⁊çaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariaz: ⁊ amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch / sadoch genuit achimaas. Achimaas genuit açariā: açarias genuit iohānā: iohanna genuit açariā. Jpe est ꝙ sacerdotio fūctus est ī domo quā ędificauit salomon in hierusalem. Genuit aūt açarias amariā: amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch: ⁊ sadoch gēuit sellū. Selluz genuit helchiā: ⁊ helchias genuit açariā. Açarias genuit çaraiā: ⁊ çarias genuit iosedech. Porro iosedech egressus ē/ qñ trāstulit dñs iudā ⁊ hierusalē p manꝰ nabuchodonosoꝝ. Filij leui/ gersō caath ⁊ merari. Et hęc nomia filioꝝ gerson: lobeni ⁊ semei. Filij caath amrā ⁊ isaar ⁊ hebron ⁊ oçihel. Filij merari: mooli et mūsi. Hę aūt generatōes leui ꝓm familias eoꝝ: gerson lobeni filiꝰ eiꝰ: iaath filiꝰ eiꝰ: çama filiꝰ eiꝰ: ioaa filiꝰ eiꝰ: addo filiꝰ eiꝰ: çara filiꝰ eius: iethrai filiꝰ eius. Filij caath/ aminadab filius eiꝰ: chore filius eius: asir filius eius: helchana filius eius: abiasaph filius eiꝰ: asir filiꝰ eiꝰ: caath filius eius: vriel filius eius: oçias filius eius: saul filius eiꝰ. Filij helchana: amasai ⁊ achimoth et helchana. Filij helchana sophai filiꝰ eiꝰ: naath filius eius: heliab filius eius: hieroam filius eius: helchana filius eiꝰ:

¶ ꝙ in libro regū iohel.

d Filij samuel primogenitus vasseni et abia. Filij autem merari/mooli lobeni filius eius: semei filius eius: oça filius eius: samaa filius eius: aggiā filiꝰ e eius: asaia filiꝰ eiꝰ. Jsti sunt quos constituit dauid super cātores domꝰ domini: ex quo collocata est arca et mini

✠ id est coraz filijs israel. quasi diceret: dū populoꝝ habitantiū in terra ꝓmissionis añ filios israel nō potuerunt eos saluare: sed abstulit eos dñs coꝝ filijs isrl: ō iustū fuit ꝙ filij israel cōuersi ad cultū illoꝝ deoꝝ de terra illa ejcerent. ō subdit: a ¶Et suscitauit dñs deus israel spiritū phul ⁊c. id est voluntatez impugnādi filios israel. b ¶Phul regis assyrioꝝ: de quo habet. iij. Regū xv. c ¶Et spiritū theglathphalasar. de ꝙ habet ibidē d ¶Et trāstulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiam tribū manasse. ejcicēdo de terra sua. e ¶Et adduxit eos in ale ⁊ in abor. loca talia assyrie. La. VI

Jlij leui. Hic describit generatio leuitarū: ⁊ ꝓmo describit eoꝝ genealogia. secūdo describunt eoꝝ officia/ ibi: Jsti sūt ąs cōstituit dauid. tertio eorū habitacula/ ibi: Et hec habitacula eoꝝ. Circa ꝓmū sciēdū ꝙ tribus leui fuit ꝓmo diuisa in tres ptes ꝑm tres filios leui. s. gerson/caath ⁊ merari. de caath vo descēdit aaron ꝙ fuit sūmꝰ sacerdos: ⁊ de eo descenderūt alij sacerdotes: ⁊ isti vocati sūt aaronite. alij autē descēdētes de caath retinuerūt sibi nomen cōe: ⁊ vocati sūt caathite: ita ꝙ in tribu leui fuerūt sic ąttuor ptes: videlicet aaronite: caathite: gersonite: ⁊ meraite: sicut dictū fuit pleniꝰ libro Hume. Primo igit ponit generatio aaronitaꝝ/ cuz ōr: Filij aaron. g ¶Eleazar genuit phinees. Jstā generationē deducit: qz summū sacerdotiuz post aaron datū est eleaçaro ⁊ filijs eiꝰ de ordinatiōe dñi: vt hr̄ Hu. xx. b ¶Bocci genuit ozi. Ab isto oçi accepit ipse heli sūmū sacerdotiū ex ordiatiōe tū diuina: vt dictū fuit Ruth. j. et. j. Reg. ij. ca. ita ꝙ fuit silr iudex ⁊ sūmus sacerdos: vt hr̄. j. Reg. j. ⁊ descēdit ō ithamar filio aarō. i ¶Achitob ge. sa. In isto sadoch reductū fuit sūmū sacerdotiū ad filios eleaçar: qz salomon ejecit abiathar de sūmo sacerdotio: vt hr̄. iij. Reg. ij. ⁊ instituit sadoch. abiathar aūt descenderat de heli. k ¶Jpe est ꝙ sacerdotiū. ē in do. qua edifi. ⁊c. In illa aūt domo seu tēplo multi alij functi sūt sūmo sacerdotio. s. sadoch/ achimaas ⁊ plures alij. Quare igit ōr de isto açaria singulariter: Jpe est ꝙ sacerdotio fūctꝰ est ⁊c. Ad qō dicēdū ꝙ ꝑ ē ꝙ çelo ōi ductus ꝓstāter restitit ocie regi iude volēti thurificare ī tēplo dñi: ꝓt̄ qō ꝓcussus fuit lepra: vt hr̄. j. ij. li. xxvj. l ¶Et zarage. io. Jstū çaraiā iterfecit. Nabuchodonosoꝝ: ⁊ iosedech filiꝰ eiꝰ ducē cū alijs captiuꝰ ī babylonē. Dicūt aūt alij ꝙ iste fuit Esdras sacerdos ⁊ scriba: sz ō ꝑ plenius dicet cū ad libz Esdre veniem⁹ dño cōcedēte. m ¶Filij ḡ le. ꝑ ꝓñr describit generatōes gersonitaꝝ: ꝓmo tū repetit ī generali aliq ō generatiōib⁹ leui: ⁊ ptz lra. scdo descēdit ad gersonitas describēs generatiōes eoꝝ descēdēdo di. n ¶Gerson: lob. ⁊c. Filij caath. ꝑ describit generatōes caathitaꝝ ꝓut caathite diuidūt ꝫ aaronitas: vt ꝓdictū ē: ⁊ describit istas generatōes silr descēdēdo di. Filij caath aminadab fi. ⁊c. o ¶Filij samuel ⁊c. nō ē itelligēdū ꝙ vterqꝫ fuerit ꝓmogēit⁹: sz abias fuit ꝑm⁹ post vasseni. p ¶Filij aūt merari. ⁊c. ꝑ ꝓñr describit ḡnatio meraitaꝝ silr descēdēdo. Et patet lra.

q ¶Jsti sunt ąs constituit dauid super cantores do. ⁊c. Hic ꝓsequitur

✠ agitur

Diuisio

Diuisio

Diuisio

C

† Gen 49.b Exo.6.c j.23.b

als† çaraçā et çaraças

D

als† cognationes

Als† lobni

E cantor dauid q̄ organis musicis laudes deo canebāt cū eor genealogiam narraret p̄libauit: suo autē ordine quō id fecissent demōstrabit. a ¶ Ethan filij chusi. Ethan vn⁹ de cantoribus trib⁹ qui coram dauid in cymbalis laudem dei cōcrepabāt. Et notandū q̄ sic fuerunt tres filij leui: caath: gerson et merari: ita tres cātores: emā de caath. Mota Mystice asaph ō gersō: ethā ō merari. ¶ Mystice aūt significat sanctos doctores q̄ sancte trinitatis fide imbuti p̄m dispēsationē veri dauid p̄dicationem euangelij toti mūdo annūciant. b ¶ Leuite q̄ ordi. rē. Quia ois ordo ecclesiasticus p̄m apostolor traditionē et q̄ primatū tenent totū ministeriū agant in ecclesia dei. Unō: vt scias quō oportet te p̄uersari in domo dei que est ecclesia dei viui rē. c ¶ Aaron. christū significat. filij ei⁹ ecclie pp̄lm: cui dicitur: Vos estis genus electū regale sacerdotiū rē. quē summus pontifex docuit sup altare fidei holocaustū bonor operū r incensū orationis offerre: vt p̄careť p̄ isrl'. i. p statu ecclie p̄m p̄cepta leg' p moysen data. Repit ār genealogiā aarō vsq̄ ad achimaas: qō p laude eius fa.

1. Pe. 2. b

als † athnai

Nico. de lyra

✠ agitur ō officijs leuitar quor aliq̄ erant simplices leuite: alij cum hoc sacerdotes sicut aaron r filij eius q̄ erāt de tribu leui. primo igiť determinanť officia leuitar simpliciū. scdo sacerdotū/ibi: Aaron vo. De simplicib⁹ leuitis: aliqui erant cātores ad dicendum E diuinas laudes de quibus agitur primo. alij in alijs officijs ꝓstituti de quibus agiť scdo/ibi: Fratres q̄z eor. Circa p̄mū sciēdū q̄ post q̄z dauid obtinuit regnū adduxit arcā dñi de domo obededom in ciuitatē dauid r posita fuit ī tabernaculo qō fecerat dauid: vt habetur. ij. Reg. vj. r extunc instituit dauid cātores r alios leuitas: q̄ officia exercerent coram dño q̄diu illa arca fuit ī illo tabernaculo: r postea qñ fuit trāslata ad templū p salomonē edificatū. inē cantores aūt erāt tres p̄ncipales ō tribus cognatiōib⁹ leuitar sup̄adictr: videlicet hemā de filijs caath. r asaph ō filijs gerson r ethan de filijs merari: r erāt sic ordinati q̄ hemā cū societate sua erat in medio. asaph aūt cum societate sua erat ad dexteram. ethan vero cū sua ad sinistram. r ex his ptz littera paucis exceptis/ cū dicit: Isti sunt q̄s cōstituit dauid sup cantores. s. q̄ infra sequunť. ex quo collocata est arca ī tabernaculo facto a dauid. Cetera patēt ex dictis vsq̄ ibi: a ¶ Et fratres ei⁹ asaph qui stabat a dextris eius. vocantur autem asaph et socij sui fratres ipsius heman r aliorum qui erāt in societate sua: q̄ licet essent de duabus cognationib⁹ scz caath et gerson: tamē erāt de eadem tribu. s. tribu leui. Cetera patēt ex dict'. b ¶ Fratres q̄z eorū leuite. Hic agiť de officijs alior leuitar/ cū dicitur: Fratres q̄z eor leuite. r dicunť fratres: q̄ de eadem tribu: vt iam dictū est. c ¶ Qui ordinati sunt in cunctū ministeriū tabernculi. q̄ aliqui erant ianitores: r aliqui custodes vasorum r alij ministrabant sacerdotib⁹ in oblationibus sacrificio-

Als † esthamo

Als † beth sames

strabāt corā tabernaculo testimonij/ canētes donec ędificaret salomon domū dñi in hierlm. Stabāt aūt iuxta ordinē suū ī ministerio. Hi vero sunt qui assistebant cum filijs suis. De filijs caath/ heman cantor filius iohel: filij samuel: filij helchana: filij ieroā: filij heliel: filij thon/ filij suph: filij helchana: filij maath: filij amasai: filij helchana: filij iohel: filij açarię: filij sophonię: filij thaath: filij asir: filij abiasaph: filij chore: filij isaar: filij ca-

a ¶ cognatione. scriptura enim ꝓpinquos fratres appellat.

ath: filij leui: filij isrl': r frātres ei⁹: a a saph: q̄ stabat a dextr̄ ei⁹. Asaph fili⁹ barachię: filij samaa: filij michael: filij basaię: filij melchię filij thathanai: filij çara: filij adaia: filij ethā: filij çāmā: filij semei: filij ieth filij gerson: filij leui. Filij āt merari frēs eor ad sinistrā: ethan filius chusi: filij abdi: filij maloch: filij asabię: filij amasię: filij helchię: filij amasai: filij bonni: filij somer: filij mooli: filij musi: filij merari: filij leui. Fratres q̄z eor leuitę q̄ ordinati sunt ī cūctū ministeriū tabernaculi dom⁹ dñi. Aaron vo r filij ei⁹ adolebāt incēsum sup altare holocausti: et sup altare thymiamatis in oīne opus sctiscto̊r: r vt p̄careť p isrl' iuxta omia q̄ ñceperat moyses seru⁹ dei. Hi sūt aūt filij aarō. Eleaçar fili⁹ ei⁹: phinees fili⁹ eius: abisue fili⁹ ei⁹: bocci fili⁹ ei⁹: oçi filius ei⁹: çaraia fili⁹ ei⁹: meraioth filius ei⁹: amaria fili⁹ ei⁹: achitob filius eius: sadoch fili⁹ ei⁹: achimaas fili⁹ ei⁹. Et h̄ habitacula eor p vicos atq̄ ꝓfinia/ filior scz aarō iux cognatiōes caathitar. Ꝓpis ei sor te ꝓtigerāt. Dederunt igiť eis hebrō ī tra iuda r ſburbana ei⁹ p circūitū: agros āt ciuitatl' r villas/ caleph filio iephone. Dorro filijs aaron dederť ciuitates. ad ꝓfugienduz hebron r lobna r suburbana ei⁹. Jether q̄z r †esthemo cū ſburbanis suis: h̄ r helō r dabir cū ſburbāis suis: asā q̄z r† bethsemes r ſnburbana ear. De tribu āt bēiamī gabeę r ſburbana ei⁹ r almath cū ſuburbāis suis: anathoth q̄z cū ſburbāis suis. Oēs citates tredeci cū ſburbāis suis p cogtiōes suas. bus sacrificioruz: r sic de alijs officijs S que non exprimuntur hic. ista enim officia cantorum leuitarum r sacerdotuz plenius exprimūtur et describunť infra eodez libro a. xxiij. ca. vsq̄ ad. xxvi. inclusiue. d ¶ Aaron vero. Hic describuntur officia sacerdotuz breuiter tamē/ cum dicitur: e ¶ Adolebant incensum super altare holocausti. Quod erat extra tabernaculum in atrio et ibi cremabať incensuz simplex qō offerebať cū hostijs r oblatiōib⁹. f ¶ Sup altare thymiamatis. qō erat intra tabernaculū añ edificationē templi r postea in templo quādo fuit edificatū: r sup illud cremabať thymiama: quod erat cōpositum ex quattuor speciebus pretiosis r redolentibus: vt habeť Exo. xxx. g ¶ In oīne opus sanctisanctor. Licet em illa ps tabernaculi in q̄ erat altare thymiamatis et candelabrum et mensa propositiōis vocaretur sanctū vel sancta tantūmodo: tamen omnia opera que fiebāt ibi a sacerdotibus: vtpote compositio incensarum: propositio panum: et crematio thymiamatis fiebant propter reuerentiam ipsius dei cuius sedem repre-sentabant illa que erant intra partē tabernaculi: que dicebatur sanctūsanctorum: videlicet arca cherubin r propitiatorij: sicut dictum fuit plenius Exod. xxv. ca. vnde r ō propitiatorio dabanť responsa diuina quasi a deo ibidē specialiter habitante: et ideo predicta opera dicūtur opa sctisctor. h ¶ Hi sūt autem filij aaron: eleazar filius eius rē. Hic cōsequenter replicat generationes aaron: incipiendo ab aarō r terminādo in achimaas filio sadoch: et nō ꝓcedit vltra: quia solūmodo hic enumerātur sacerdotes ab aaron per eleaçarum filium eius: qui fuerūt vsq̄ ad tempus salomonis qui edificauit tēplum. i ¶ Et hec habitacula eor per vicos atq̄ cōfinia filiorum scilicet aaron rē. Hic consequenter agitur de ciuitatibus r locis filiorum leui incipiendo a sacerdotibus filijs aaron/ cum dicitur: Dederunt igitur eis hebron ī terra iuda. Sequit: k ¶ Agros autē ciuitatis et villas caleph filio iephone. Ciuitas enī hebron et territoriū in circūitu fuit datuz caleph per iosue: sicut habeť Josue. xiiij. ita q̄ erat dominus principalis ciuitatis r suburbij: q̄uis concederentur habitationi sacerdotuz. territorium autē et ville que erant ibi fuerūt sue q̄tum ad habitationem et dominium. l ¶ Dorro filijs aaron dederunt ciuitates. r hic debet fieri punctus: et subintelligunť que postea sub duntur: m ¶ Ad confugiendum hebron. Hic similiter fit punctus: q̄ ille q̄ immediate sequunť nō fuerūt ciuitates refugij: fuerūt em tm̄ sex ciuitates refugij: tres citra iordanē. s. hebrō sychem r cedes ī galilea: r tres trans iordanem. s. boçor ramoth in galaad: r gaulon in basan: vt h̄ Jos. xx. r ly iste sex ciuitates nominenť ī h̄ ca. ī diuīsi loc: nō tm̄ notanť h̄ ciuitates ꝓfugij nisi due tm̄. s. hebron r sychem. sed de alijs quattuor idem est notandum. k ¶ Oēs ciuitates tredecim cuz suburbanis suis rē. tot fuerūt p̄m veritatem: vt habetur in libro Josue.

✠ Filijs autem

A Filijs aũt caath residuis de cognatiõe sua: dederũt ex dimidia tri a
bu manasse i possessionẽ vrbes decẽ. Porro filijs gerson p cogna b
tões suas de tribu isachar/ & de tribu aser/ & ō tribu neptalim: et de
tribu manasse in basan/ vrbes tredecī. Filij aũt merari p cognatio
nes suas de tribu ruben: & de tribu gad: & de tribu ẓabulon: dede/
rũt sorte ciuitates duodecī. Dederũt q̄z filijs isr̄/ leuitis ciuitates &
suburbana eor̄. Dederũtq̄ p sortẽ ex tribu filiorũ iuda: et ex tribu
filior̄ symeon: & ex tribu filior̄ beniamin vrbes has: q̄s vocauerũt c
noib⁹ suis: & ex his q̄ erāt ex cognatõe filior̄ caath: fuerūtq̄ ciuitates
in terminis eor̄/ de tribu ephraim. Dederũtq̄ eis vrbes ad ꝓfugiẽ
dũ/ sichen cũ suburbanis suis in monte ephraim: & gaẓer cũ subur/
banis suis/ & hicinaã q̄z cũ suburbanis suis: & bethoron sīr̄: necnō
& helon cũ suburbanis suis/ et gethremon in eũdem modũ. Porro
ex dimidia tribu manasse aner & suburbana ei⁹: & balaam & suburba
na ei⁹. His videlicẓ q̄ de cognatione filior̄ caab relīq̄ erāt. Filijs
aũt gerson de cognatiõe dimidię trib⁹ manasse/ gaulon in basan et
suburbana ei⁹: & astaroth cũ suburbanis suis. De tribu isachar ce/
des et suburbana eius: et dabereth cũ suburbanis suis: ramoth q̄z
& suburbana ei⁹: & anẽ cũ suburbanis suis. De tribu vō aser masal
cũ suburbanis suis/ & abdon sīr̄: asach q̄z et suburbana ei⁹: & roob
cũ suburbanis suis. Porro de tribu neptalim cedes i galilea & sub
urbana ei⁹. Amon cũ suburbanis suis: & cariathiarim & suburba/
na ei⁹. Filijs aũt merari residuis. de tribu ẓabulon rẽmono: & sub/
urbana ei⁹: & thabor cũ suburbanis suis. Trans iordanẽ q̄z ex ad/
uerso hiericho/ ꝓtra orientẽ iordanis. De tribu ruben/ bosor in so
B litudie/ cũ suburbanis suis: & iassa cũ suburbanis suis. Cademoth
q̄z & suburbana ei⁹: & miphaath cũ suburbanis suis. Necnon et de
tribu gad/ ramoth in galaath & suburbana eius: et manaim cũ sub
urbanis suis. Sed & esebon cũ suburbanis eius: & ieẓer cum subur
banis suis. Ca. VII

a ¶alias samrom.

Porro filij isachar thola & phua: iasub & samārō: q̄ttu d
or. Filij thola/ oq̄ & raphaia & hieribel & iemait iepsem
& samuel p̄ncipes p domos cognationū suar̄. De stirpe thola: vi
ri fortissimi numerati sūt in dieb⁹ dauid viginti duo milia sexcenti. f
a ¶alias isai. b ¶annumerato patre qui vnicus fuit patris sui.

Filij oci/ iẓrabia: de q̄ nati sūt michael & obadia & iohel & iēsia: q̄ūm g
q̄z oēs p̄ncipes. Cū eis p familias & pp̄los suos/ accincti ad p̄liū vi
ri fortissimi trigintase/ milia. Multas enī habuere vxores et filios.
Frēsq̄ eor̄ p oēm cognatiōez isachar: robustissimi ad pugnandū
octogitaseptē milia numerati sūt. Filij beniamin/ bale et bochor et b
iadihel tres. Filij bale/ esbon et oci & ociel & hierimoth et vzzi: q̄nq̄
p̄ncipes familiar̄ & ad pugnādū robustissimi. Numer⁹ aũt eor̄ vi
gintiduo milia & trigitaq̄ttuor. Porro filij bo
chor ẓamira & ioas & elieẓer: & elionai & amri et
a hierimoth et abia et anathoth & almathā. Oēs
hi filij bochor. Numerati sūt aũt p familias su
as p̄ncipes cognationū suar̄ ad bella fortis/

¶als iedihel.

simi viginti milia & ducēti. Porro filij iadihel
a ¶a quo egressi sunt beniamite: qui nephario ꝓcubitu occi/
derunt vxorẽ leuite.
balan. Filij autẽ balan iebus et beniamin et
aboth et chanana et iothan et tharsis & haisa
ar. Oēs hi filij iadihel p̄ncipes cognationū
suar̄/ viri fortissimi decẽ et septẽ milia et ducẽ
ti ad p̄lium ꝓcedētes. Sephan quoq̄ et phan: filij hir: et asim fi/ i
a ¶cōcubine iacob ancille rachelis matris neptalim a quo isti sunt generati.
lij aber. Filij aũt neptalim: iasihel et guni/ et aser et sellū/ filij bala. k

* a ¶Filijs aũt caath re. i. qui nō L
erant sacerdotes: ita ꝙ dicebantur caa/
thite tm̄ & non aaronite: vt dictum est
supra. istis dederunt alia habitacula.
b ¶Porro filijs gerson. Hic p̄r
agit de habitaculis gersonitarū & mera
ritarū: ostendēdo que ciuitates: & a q̄b⁹
tribub⁹ assignate sunt eis. & cū hoc etiā
intermisceat aliqua de filijs caath. & pa/
tet lr̄a vsq̄ ibi: c ¶Quas vocauer/
unt ex noibus suis. i. leuite & sacer
dotes denoīauerunt loca eis assignata
ad habitandū et nutriendum pecora ex
noibus suis: ad hoc ꝙ istud esset testimo
nium in futurū: q̄ ista erāt eis assigna/
ta a filijs israel: q̄ tribus leui nō habu/
it hereditatē distinctā sicut alie tribus.
Cetera patēt in lr̄a. Ca. VII

als siechma
am

Porro filij isachar. Hic cō/ als †baalā
sequēter ponit generationes Diuisio
aliar̄ sex tribuū. s. isachar: ben
iamin/ neptali/ manasse/ effraim & aser.
de tribubus vero dan & ẓabulon nō fa/
cit mentionē. Primo ergo agitur de ge
nerationibus istarū tribuum. secdo resu
mitur tribus beniamin: vt diffusius de/
scribatur ca. viij. Circa primū describit
primo generatio tribus isachar. secun/
do beniamin/ ibi: Filij beniamin. tertio
neptalim/ ibi: Filij autē neptalim. quar/
to manasse/ ibi: Porro filius manasse.
q̄nto ephraim/ ibi: Filij autez ephraim.
sexto aser/ ibi: Filij aser. De tribu vero
dan & ẓabulon non describit aliqua ge/
nealogia. cuius causa ab aliquibus assi/
gnatur: quia quelibet tribus habebat li als †iasa
brum genealogie sue. Esdras autez scri
ptor hui⁹ libri (vt dictū fuit a p̄ncipio)
forsitan nō inuenit libros genealogiar̄ D
tribus dan & tribus ẓabulon: q̄ perdi/
ti fuerunt in captiuatione decem tribu
um: vel alio modo. Circa primū dicit:
Filij isachar &c. & subdit: e ¶Et sa
maron. Iste vocat semrom. Beñ. xlvi.
f ¶Numerati sūt in dieb⁹ dauid.
Qū̄ p̄cepit numerare pplm: vt habet
ij. Reg. xxiiij. g ¶Quinq̄ omnes
p̄ncipes. Hoc intelligit cōnumera/
to p̄re. Cetera patēt vsq̄ ibi: h ¶Filij
beniamin. Hic cōsequēter describit
genealogia tribus beniamin. & patz lr̄a
vsq̄ ibi: i ¶Sephan quoq̄ et ha/
phan filij hir & alim filij aser. In he
breo habet: Filij aher. et ponit hic filij
in plurali ꝓ filius. vel cū isto alim intel
liguntur alij filij aher. Dicit autē hic glo/
sa hebraica ꝙ esdras istos sephan & ce/
teros posuit hic vltimo in genealogia
beniamin: q̄ nesciebat vtrum essent de
tribu beniamin vel nō: eo ꝙ nō inuenit
reductionem genealogie ipsorū ad tribū
beniamin certitudinaliter: sed hoc nōvi
detur cōuenienter dictū. Tū q̄ hebrei
dicunt ꝙ esdras scripsit hunc librū per
adiutoriū & directionē aggei & ẓaba/
rie ꝓphetar̄ sibi ꝓpinquor̄ q̄ spiritu
ꝓphetico loq̄bant. Tuz q̄ in scriptura
sacra si aliq̄d esset positū dubiū: hoc erat
a spiritu humano/ & nō a spiritu diuino.
k ¶Filij aũt neptalim. Hic ponit
genealogia tribus neptalim: & multum
breuiter. l ¶Filij bala. Ista autē fu/ Als †iona
it ancilla rachel ab eadē in coniugio ipi
iacob data: vt habet Beñ. xxx. de qua
natus fuit neptalim: vt habetur ibidē.
& ideo cū dicitur: Filij bala. Ai filij re/
fertur ad neptalim: & est singularis nu/
meri & genitiui casus. si aũt sit pluralis
D * numeri ꝓ

E ei⁹ factū videt: q̄ fide
lis fuit dō in oīb⁹.
Ca. VII
Porro filij. a ¶Omel
hi filij bo/
chor. Ubicunq̄ in le
ge scribit: omēs hi fi/
lij istius vel illius aut
p meritorum excellen
tia est: aut ꝓ merito
rum deteriorationevt
eius dicantur esse filij
cui⁹ fuerūt imitatores.
F Cōcubinaq̄

a ¶ Concubinaq; ei⁹ ꝛc. Hec ꝺr fuisse filia filij balan q̄ in egyptū fame cogēte a patre venalis ducta a Manasse q̄ hozreis p̄erat cibarijs: patri datis in ꝓmiū miserico⁹diter suscepta est. b ¶ Happhim ꝛ se. Prioris filij machir hec duo nois esse dicunt: ꝫ scom eē salphaad ꝛ eozū sozozē maachā quā esrom cū seraginta esset annoz accepit vxozē que peperit ei filiū segub: sicut. s. dictū est. c ¶ Sozoz aūt eius reg. Sozozvlam filij phares filij machir vt p̄dictu est. hanc q̄dā tradūt esse matrē iesu filij naue q̄ vir decorus nūcupat: ob insigne virtutis ꝛ p̄ncipatus. Alij dicūt delborā vxozē lapidoth ꝓphetissam. ꝺ ¶ Filij aūt ephra. Fabulant hebrei q̄ filij ephraim congregata multitudine viuēte patre conati sunt ad terrā ꝓmissionis reuerti: ꝛ in geth palestinoz occisi sunt. Ex cetere tribus per desertū adducunt: ne viderēt ossa fratrū suozum. ꝛ in psalmo dicitur: Filij ephrem ꝓuersi sunt in die belli.

alt. t happhrō

†Nu. 27. a
Ps. 77. b

Nico. de lyra

✠ numeri ꝓut sonat lra hebraica: sic filij neptalim hic dicunt filij bale matris Sue: eo mō loquēdi quo frequēter in sacra scriptura filij filioz dicunt filij parentū. a ¶ Pozro filius ma. Hic describit genealogia trib⁹ manasse.

als trehen

b ¶ Peperit ma. pa. ga. fuit enim potēs ꝛ magnus in terra illa. ꝓpter qd̄ dicit pater ei⁹: vt freq̄nter dictū est in ꝓsimilib⁹. c ¶ Et habuit so. nomi. maacha. ista est alia ab illa maacha: q̄ cito post ꝺr vxor machir. ꝺ ¶ Magecq; sunt sal. filie. iste fuit lapidat⁹ ꝓpter collectionē lignoz in sabbato: nec habuit filios ꝓpter qd̄ eius filie acceperūt partē hereditatis loco patris de volūtate dñi: vt habet Nume. xxvij. Sequit: e ¶ Sozoz aūt ei⁹ reg. peverū decoz. In hebreo habet: Peperit sechoz: ꝛ est nomē ꝓpriū vnius hois. vt dicūt hebrei. f ¶ Filij aūt ephraim. Hic describit genealogia trib⁹ ephraim: ꝛ legat lra ꝓut iacet vsq; ibi: g ¶ Occiderūt autē eos viri geth. istud aūt exponit ab hebreis multiplici ter. Uno mō q̄ isti descēdentes de ephraim filio ioseph patre eius adhuc viuēte aī exitū filiozū isrl de egypto sub moyse collegerūt multitudinē vt intrarēt terrā ꝓmissiōis: Tum qz ioseph mozies dixerat q̄ dñs post mortē suā educeret filios isrl de egypto: ꝛ induceret eos in terrā ꝓmissiōis: vt habet habet Gen. vlt. Tū qz iacob pⁱarcha bñdicēdo filios ioseph ꝓposuerat ephraim ipi manasse: vt hꝫ Gen. xlviij. ꝓpter qd̄ filij ei⁹ erāt magis elati ꝛ audaces: ꝛ venerūt ꝺsus terrā ꝓmissiōis ꝓuiā breuioꝛē. s. p terrā philistinoz q̄ vicina est. vt hꝫ Exo. xiij. ꝛ tūc a getheis fuerūt debellati: quia ꝓoccupabāt tps redeūdi ad terrā ꝓmissionis. ꝑm q̄ ꝺr Gen. xv. q̄. cccc. annis deberēt esse filij isrl pegrini in terra nō sua: vt ibidē fuit declaratū: q̄ nōdū adhuc erāt cōpleti: ꝛ huic expositiōi ꝓcordat qd̄ postea ꝫ ꝺr. s. q̄ iosue fili⁹ nun minister moysi in exitu de egypto nepos fuit elisama filij amiud: filij laadan: filij thale: filij beria: vt dicūt hebrei: filij ephraim. ꝛ sic in sexta generatione nat⁹ est iosue de ephraim: sicut ꝛ eleaçar de leui in q̄nta: vt dictū fuit Gen. xv. Sz huic expositioni obuiat qd̄ ꝺr in textu: Filia aūt ei⁹. scz ephraim fuit sara: q̄ edificauit bethoꝛon inferioꝛē ꝛc. qz iste ciuitates sunt in terra ꝓmissionis in sorte ephraim: vt hꝫ Josue. xvi. vbi nō potuit edificari p mulierē descēdētē de ephraim nisi post ingressum filioz isrl in terrā ꝓmissionis ꝛ assignationē hereditatū singulis tribub⁹. A natiuitate ꝺo ephraim vsq; ad illud tēpus fluxerūt anni. cclvj. ad min⁹. ꝛ iō nō videt q̄ tūc posset esse aliq̄ filia genita ab ephraim q̄ edificasset ciuitates illas. ꝓbatio assumpte: qz a natiuitate isaac vsq; ad exitū de egypto fluxerūt anni. cccc. vt declaratū fuit Gen. xv. a q̄b⁹ si subtrahant anni q̄ fluxerūt vsq; ad natiuitatē ephraim remanēt anni. ccx. qz isaac sexagenari⁹ genuit iacob: vt hꝫ Gen. xxv. Jacob ꝺo cētū trigīta an. erat q̄n descēdit i egyptū vt hꝫ Gen. xlvij. ꝛ sic de p̄dict⁹. cccc. an. vsq; ad exitū ꝺ egypto remanēt. ccx. ad min⁹ a natiuitate ephraim qz nat⁹ erat q̄n iacob descēdit i egyptū: vt hꝫ Gen. xlviij. q̄b⁹ si addant. xl. āni q̄b⁹ filij isrl fuerūt i deserto p⁹ exitū ꝺ egypto: ꝛ sex i q̄b⁹ iosue pugnauit ꝺ regesq; chanaan aīq; diuideret ēā: ꝑut oñsuz fuit Josue. xi. ꝛ xiij. habēt anni. cclvj. Igit ꝑm istā expositionē optet dicē q̄ sara q̄ hic ꝺr filia ephraim nō fuit filia ei⁹ imediata: sed p multas generationes descēdit de eo: ꝛ fuit in ptāte sua postq; filij isrl in terra ꝓmissionis habuerūt sortes assignatas: ꝛ sic edificauit ciuitates dictas: ꝓpter qd̄ hic noīat inter filios ephraim patriarche ꝓpter magna q̄ fecit in edificatione ciuitatū. ¶ Alio mō exponit de illis q̄ cōtra voluntatē moysi post exitū de egypto iuerūt ad p̄liū ꝓtra aduersarios: ꝛ debellati fuerūt ꝛ multi eoz occisi: vt habet Nu. xiij. in fine. ꝛ ꝑm hoc nō pōt dici q̄ iste ephraim q̄ ꝺr hic eos lamētasse fuerit ephraim fili⁹ ioseph: qz illud bellū fuit scōo anno egressiōis ꝺ egypto: ꝛ sic iste ephraim fuisset tūc. ccxij. annoz vt ptz ex p̄dictis. ꝛ nō est verisile q̄ tm̄ viuerit marie qz Exo. j. ꝺr q̄ mortu⁹ fuit ioseph ꝛ oīs cognatio illa anteq; filij isrl exirēt ꝺ egypto. Itē dato q̄ vixisset: trāsiuisset in eo tps generandi: ꝛ tm̄ de isto ephraim q̄ ꝺr hic lamētasse filios suos: ꝺr q̄ postea genuit beria. sic nominās eū: eo q̄ in malis domus ei⁹ ort⁹ esset. l. p occisionē filiozū. Beria enī interp̄tat in malo. Itē aliq̄ dicunt hic in textu ꝛ Nu. xiij. q̄ vident obuiare huic expositōi: qz hic dicit: Occiderūt aūt eos viri geth: q̄ erāt philistei. ꝛ Nu. xiij. ꝺr q̄ ammozrei ꝛ amalechite interfecerūt illos q̄ ꝓtra volūtatē moysi ausi fuerūt ire ad p̄liū. Itē hic ꝺr q̄ isti fuerāt occisi a getheis: eo q̄ descēderāt ad inuadendum possessiōes eoz/ibi aūt ꝺr: At illi ꝓtenebrati ascēderūt in mōtē ad pugnādū ꝓtra ammozreū ꝛ amalech. ꝛ iō ꝓpter ista nō videtur posse stare ista expositio scōa. ¶ Tertio mō exponit de viris existētib⁹ de tribu ephraim: q̄ postq; habuerūt sortē in terra ꝓmissiōis p iosue multiplicati fuerūt ꝛ roborati ꝛ cōfidentes de sua multitudine ꝛ fortitudine descēderūt de mōte ephraim versus terrā philistinoꝝ tū: q̄ est sup mare mediterraneū: sed viri geth indigene occiderūt eos: et ponitur in textu. h ¶ Indigene. ad exprmendū modū occisionis. indigene enī dicūt nati de terra illa. vñ idigene dicūt q̄si inde geniti: ꝛ ꝓpē ꝫ sciebāt passus ire difficiles ad trāseūdū ꝛ sic pugnauerūt cū filijs ephraim i loco vbi filij ephraim nō poterāt se bñ defendere. igit ꝑm istā expositionē optet dicere q̄ ille ephraim q̄ ꝺr hic lamētasse filios suos occisos q̄ fuerūt principales in ꝫ facto. s. illo cōflictu. fuit ali⁹ ab ephraim filio ioseph: ꝛ multo tpe post ipsum: tū nominatus eodē noīe sicut frequēter cōtingit: ꝛ huic expositiōi ꝓsonat qd̄ subdit: i ¶ Filiaq; aūt eius fuit sara q̄ edi. bethoꝛon inferio. ꝛ supe. nō enī potuerūt iste ciuitates edificari ab ipsa donec filij ephraim fuerūt potētes in sorte sua. k ¶ Et ozensara. istam ciuitatē nominauit ex noīe suo. Sed dicte expositiōi videt obuiare qd̄ subdit. scz q̄ iosue filius nun descendit de istis: et tm̄ certū est q̄ ipse fuit aī ingressum terre ꝓmissionis: ꝛ iā erat senex ꝛ ꝓuecte etatis q̄n diuisit terrā filijs israel: vt habet Josue. xiij. ꝛ ideo ꝑm istā expositionē tertiā q̄n subdit hic: l ¶ Pozro filius eius ra. oportet dicere q̄ ista litte

✠ ra nō refert

a se ecrihel: concubina q̄ eius syra peperit b machir patrem galaad. Machir autem accepit vxorem filijs b suis †happhim: et sepham: et habuit sozorem nomie maacha. Nomē autez secūdi salphaad. Hatecq; sūt c a ¶ que in libro numeroū petūt a moyse hereditatē inter fratres suos.

salphaad filiē† Et peperit maacha vxor machir filium: vocauitq; nomē eius phares. Pozro nomen fratris eius çares: et filij ei⁹ vlā ꝛ †recem. Filius aūt vlā badā. Hi sunt filij galaad filij machir filij manasse. Sozor autē ei⁹ c regina peperit viruz decozum ꝛ abieçer ꝛ moola. Erāt aūt filij semida/ahin ꝛ sechē: d et leci et anian: Filij f aūt ephraim/suthala bareth fili⁹ ei⁹ thaath fili⁹ ei⁹: †elada fili⁹ ei⁹ thaath fili⁹ ei⁹: ꝛ hui⁹ filius† çabad: ꝛ hui⁹ filius sūthala: et huius filius eçer ꝛ elad. Occidederūt aūt eos g viri geth indigenę: h quia descenderāt vt inuaderent possessiones eozum. Luxit igitur ephraim pater eorum multis diebus: a ¶ patriarche qui adhuc supererant: vel cognati qui sepe fratres dicunt.

et venerunt frēs eius vt cōsolarent eū. Jngressusq; est ad vxorē suā: q̄ cōcepit ꝛ peperit filiū/ et vocauit nomen eius beria: eo q̄ in malis dom⁹ ei⁹ ortus esset. Filia autē eius fuit sara: que edificauit bethoꝛō inferiorē ꝛ superioꝛē et k oçensara. Pozro fi- l

Alius eius rapha ⁊ reseph ⁊ thale de quo natus est tha a
an: qui genuit laadã. Hui⁹ quoq; filius amiud genu/
it elisama: de q̃ or⁹ est nun/q̃ habuit filiũ iosue. Pos b
sessio aũt eor ⁊ habitatio bethel cũ filiab⁹ suis: et cõ/
tra orientẽ noram ad occidentalẽ plagam gaçer filiq
eius. Sethen quoq; cum filiabus suis vsq; aça ⁊ fili/
as eius. Juxta filios quoq; manasse bethsan: et fili/
as eius: thanath ⁊ filias eius: mageddor filias eius:
dor ⁊ filias eius. In his habitauerũt filij ioseph filij
israel: Filij aser iomna et iesua et isui ⁊ baria ⁊ sara so b
ror eorum. Filij autẽ baria heber et melchiel: ipse est c
pater barçaith. Heber autẽ genuit iephlat et somer ⁊
iothan ⁊ suaa sororẽ eor. Filij ephlat phosech ⁊ cha
maal et asoph: hi filij iephlat. Porro filij somer ahi ⁊
roaga et iaba ⁊ arã. Filij autẽ helem fratris ei⁹ supha
et iemna et selles et amal. Filij supha suae arnaphed
⁊ sual ⁊ beri et iamra ⁊ bosor ⁊ odor ⁊ sama ⁊ saluſa ⁊
iethran ⁊ bera. Filij iether: iephone ⁊ phaspha ⁊ ara. f
Filij autem olla aree et anihel ⁊ resia. Omnes hi filij
aser: principes cognationum electi atq; fortissimi du
ces ducũ. Numerus aũt eor ętatis quę apta esset ad
bellum. xxvj. milia. Ca. VIII

Beniamin ãt genuit bale: pmogenitũ suũ g
aibal scõm/ahara tertiũ† noaha q̃rtũ/⁊ ra
pha q̃ntũ. Fuerũtq; filij bale: addoar et b
gera ⁊ abiud: abisue quoq; ⁊ nemã ⁊
ahoe: sz ⁊ hiera ⁊ sephupbã et vrã.
Hi sũt filij† ahod: pncipes cognati i
onũ bitãtiũ i gabaa q̃ trãslati sũt in k
¶ sepulchrum. ¶ vel noamã. ¶ vel abia.
manath. Naamã autẽ ⁊ achia et ie l
ra: ipe trãstulit eos: et genuit oça et
¶ als saarim.
abiud. Porro saarabim genuit in m
regiõe moab postq; dimisit husim ⁊ n
bara vxores suas. Genuit autẽ de o
edes vxore sua iobab ⁊ sebia ⁊† mo
sa ⁊† molchõ: iech⁹ q; ⁊ sethia ⁊† mar
math. Hi sunt filij eius pncipes in
familijs suis. Beusim vero genuit p
achitob et elphaal. Porro filij el/
phaal heber ⁊ misaã† ⁊ samad. Hic edificauit ono et q
lod ⁊ filias ei⁹. † Bara ãt ⁊ sama pncipes cognationũ r s
a ¶ qr vlti sunt fratres filios suos ephraim. t
¶ als bio.
bitãtiũ i ahialõ. Hi fugãuerũt hitatores geth et haio v
⁊ sesach: ⁊ hierimoth ⁊ çadabiar arod ⁊ heder: micha x
el q; ⁊ iespha et ioaa filij baria et çabadia et mosollã
et eçeci: ⁊ heber et iesamari ⁊ iesiia et iobab filij elpha y
al ⁊ iacim et† çechri ⁊ çabdi ⁊ helioenai ⁊ selethai ⁊ he
liel et adaia et† baraia et samrath filij semei. Et ies/
phan et heber et heliel et abdon et çechri et† hanan et
anania ⁊ † aulã et anathothia et iephdaida et phanuel
filij sesac. Et samsari et sooria et otholia et iersia et be
lia et çechri filij ieroam. Hi patriarchę ⁊ cognationũ a
pncipes qui habitauerunt in hierusalem. In ga/ b
baon autem habitauerunt abigabaon: et nomen vxo c
ris eius maacha: filius quoq; eius pmogenitus ab/

Ca. VIII

Beniamin aũt. Hic resumit genealogia ben iamin: vt diffusius scribat. ⁊ q̃ fit pncipal⁹ ,ppt Diuisio
saul regẽ/ q̃ fuit de hac tribu. Pro igit ponit
genealogia beniamin ī generali. scõo ipi⁹ saul ī speciali/
ibi: In gabaon aũt. Circa pmũ or: Beniamin aũt ge.
bale: pri. suũ ⁊ ba. secũ. Qui vocat asbal Nu. xxvij.
b ¶ Fuerũtq; fi. bale ad. ⁊ gera. Dicũt aliq; q; iste ge
ra fuit pr semei: sed hoc nõ ẽ vez: qr iste gera fuit nepos
beniamin priarche: vt ptz hic: a cui⁹ tpe vsq; ad tps semei
fluxerũt sexcẽti anni ⁊ plus: qr anno. cccc. ⁊. lxxx. egressio
nis de egypto fundatũ fuit tẽplũ p salomonem: vt hr. iij.
Reg. vj. q̃ salomon interfecit semei: vt habet. iij. Reg. ij.
⁊ ideo ille gera q̃ dicit pr hui⁹ semei. ij. Reg. xvj. fuit ali⁹
ab isto gera: ⁊ lõgo tpe post ipm. i ¶ Hi sũt fi. ahod.
Iste est q̃ vocat aioth. Judicũ. iij. q̃ fuit iudex in isr⁹ ⁊ in/
terfecit eglon regẽ moab: vt ibidẽ hr. k ¶ Qui trã. sũt als† nabua
in manath. i. in sepulchrũ: vt dicunt aliqui expositores
nri. ⁊ itelligit h de gabaonitis: q̃ ,ppter vxorẽ leuite quã D
afflixerãt incredibili libidine: vt hr Judicũ. xix. interfecti
fuerunt: ⁊ iste descẽderũt de aioth: sed lra sequẽs contra
riam huic expositõi in q̃or: l ¶ Naaman aũt ⁊ achia als† aoth
⁊ hie. Associati fuerũt illi in hoc facto: cũ igit isti fuerint
de tribu beniamin qui nõ intefecerũt predictos gabaoni/
tas/ sed magis iuuerũt eos: vt habet Judicũ. xx. ptz q; di
cta expositio nõ est vera: ⁊ ido dicũt hic hebrei q; manath
nõ significat hic sepulchrũ: sed est nomẽ ,ppriũ cuiusdam
terre ad quã isti fuerũt translati p naaman ⁊ socios eius.
vtrũ aũt fuerũt trãslati illuc p bellũ vel per cõmutationez
hereditatũ seu alio modo: nõ dicunt expositores hebraici
vel latini. m ¶ Porro sa. ge. in regione moab. Lau
sa aũt q̃re illuc iuit ꝑdix: n ¶ Postq; di. husim ⁊ ba
ra vxo. suas. Quia forte erat adultere vel sibi tedioſe.
⁊ ideo eis dimissis accepit aliã vxorẽ in regiõe moab. de
qua subdit: o ¶ Genuit aũt de edes vxo. sua iob. als† musa
⁊ ceteros. p ¶ Deusim vo genuit ⁊c. vt ꝑdictũ est: al. † melchõ
genuit achitob. ⁊ subdit: q ¶ Hic edi. ono ⁊ lod. noi al. † marma
na sũt ciuitatũ q̃s edificauit samad. r ¶ Et filias ei⁹. i.
villulas adiacẽtes. s ¶ Bara aũt ⁊ sama. Bara hic
est nomẽ viri. t ¶ Principes co. ha. in ahialõ. Mo
mẽ est ciuitatis: de qua dicit Josue. x. c. Sol ⁊tra gabaõ als† sama
ne mouearis/ ⁊ luna contra vallẽ hailon. v ¶ Hi. scilicz als† loth
bara ⁊ sama ⁊ socij eor. x ¶ Fugauerũt hitatores als† Bar
geth. Philistei enī qui habitabãt in geth ascẽderũt in
sortẽ beniamin ad depredandũ: ⁊ ab istis de tribu benia
min fuerũt debellati ⁊ fugati: sicut ecõuerso filij ephraim
volẽtes depdari getheos: ab ipis fuerũt debellati ⁊ occi
si: vt dictũ fuit ca. ꝑce. y ¶ Et haio ⁊ sesach: ⁊ hie. ⁊c.
Noia sunt virorꝫ de beniamin: qui fuerũt in debellatiõe
getheorꝫ: vsq; ibi exclusiue. z ¶ Filij elphaal. Ubi in/
cipit describere alias generatões. a ¶ Hi priarche. i. als† çachri
pncipales inter pncipes illi⁹ cognatiõis. b ¶ Qui ha
bitauerũt in hie. Hec enī ciuitas partim cadit in sor/
tem iude: ⁊ partim in sortem beniamin: vt dictum fuit in als† chanã
libro Josue. ⁊ ideo non solũ habitabant ibi aliqui de tri/ als† alam
bu iuda: sed etiam aliqui de tribu beniamin. c ¶ In
gabaon aũt habitauerũt. Hic cõsequẽter describit
cognatio saulis regis in speciali/ cũ dicit: In gabaon
aũt habitauerũt ⁊c. In hebreo habet: Pater gaba/
on: ⁊ sunt due dictiones: ⁊ significãt illũ qui erat pnci/
palis in illa ciuitate: ⁊ q; ista sit vera lra. ptz ex hoc q; cir
ca finẽ ca. sequẽtis resumit ista cognatio quasi sub eisdẽ

 verbis. ⁊ d:

Ioſ.9.d

4.re.22.b.

11.Re.9.a

als tamina/ dab

als thesbal als t miphi/ baal

als trapha

als t asech als tieus

Diuiſio

als tamroi

VNiuersus ḡ isrl ꝛc. a ¶ Nathinei Ca. IX
Domū vel in humilitate seruiētes. Hi sunt gabao
nite quos ioſuevite donauit: ꝛ seruitio tēpli depu/
tauit: vt aq̄s ꝛ ligna portarēt. b ¶ Helchie. hic fuit sacer/
dos magn⁹ qui deuteronomiū inuenit in tēplo dñi in tpe io/
sie: ꝛ dr pater fuisse hieremie ꝓphe.

Ni.de ly.

¶ Idithun.

bitabāt in regno iuda. scz tribū iuda ꝛ beniamin ꝛ leui: q; de
ista captiuitate post septuaginta annos redierūt ī hierl'm ꝛ in
terrā isrl' de licētia cyri regis persarū: vt hr̄.ij. Paral.vlē.c.
ꝛ.j. Esdre.j. ꝛ aliq̄ redierūt in ꝓpr̄ijs ꝓsonis q̄ adhucviuebāt
vt hr̄.j. Esdre.iij. ꝙ fundato tēplo scdo: illi q̄ viderāt ꝑmū tē/
plū flebāt. alij aūt redierūt in filijs:
in q̄bus pr̄es manēt aliq̄ mō. Scie/
dū tn̄ ꝙ de alijs tribubus aliq̄ euase
rūt man⁹ theglathphalasar ꝛ salma
nasar. qui venerūt ad habitandū in
regno iuda: sz isti postea fuerūt trās
lati in babylonē ꝑ nabuchodonosor
cū alijs: ꝛ de captiuitate redierūt cū
ipsis aliq̄ in ꝓpr̄ijs ꝓsonis q̄ nondū
erant mortui: ꝛ aliq̄ in filijs suis. vt
habet̄. j. k ¶ Qui aūt habita/
ꝑmi. Hic ꝓpr̄ agit̄ de illis q̄ redie/
runt: ꝛ ꝑmo de tribub⁹ in generali:
scdo de tribu leui in speciali/ibi: De
sacerdotib⁹ aūt. Circa ꝓmū dicit̄:
Qui aūt habita/ ꝑmi. i. ꝑmo re
deuntes de captiuitate babylonica.
l ¶ In vrbib⁹ ꝛc. ꝛ ꝙ ō illis loq̄t
ptz ꝑ simile modū loq̄ndi ō isti. j. Es
dre.ij. vbi dicit̄: Hi sunt aūt ꝓuin/
cie filij qui ascēderūt de captiuitate.
ꝛ sequit̄: Et reuersi sunt in hierl'm ꝛ
inde ā vnusq̄sq; in ciuitatē suaz: ꝛ in
fine ca. dicit̄: Habitauerūt q̄ sacer/
dotes ꝛ leuite de pp̄lo ꝛ cantores ꝛ
ianitores ꝛ nathinnei ī vrbibus su/
is vniuersus isrl' in ciuitatib⁹ suis.
m ¶ Et nathinei. isti erāt gabao/
nite ad iudaismū ꝓuersi: ꝛ fuerūt de
putati ad portādū aq̄s ꝛ ligna ad lo
cū cultus diuini. vt habet̄ Josue. ix.
n ¶ Cōmorati sūt ꝛc. in reditu ō
captiuitate babylōica solliciti fuerūt
illi q̄ p̄sidebāt pp̄lo: vt ciuitas hie/
rusalē habitaret̄: eo ꝙ ibi reedifica/
tū fuit tēplū ad cultū diuinū: sed mul
ti de pp̄lo magr volebāt habitare in
alijs locis iudee ad colēdū agros et
vineas ꝛ ꝓsimilia: ꝛ qr habitatorib⁹
in hierl'm ūminebāt pericula ab ad/
uersarijs: eo ꝙ ciuitas illa erat odio
sa gentib⁹ habitātibus in samaria ꝛ
ciuitatibus circūadiacētibus. Ūñ ꝛ
frequēter impediuerūt reedificatio/
nē templi ꝛ ciuitatis vt ptz Esdre. j.
ꝛ.ij. in plurib⁹ locis. ꝓpter qđ aliq̄
de pp̄lo israel q̄ erāt deuotiores ob/
tulerūt sevolūtarie ad habitandū in
hierusalē. ꝓpter qđ bñdixit illis de/
us vt habetur Neemie. xj. sed qr illi
nō sufficiebant: misse sunt sortes ad
determinandū qui habitaret̄ de sin/
gulis tribub⁹ in hierl'm vt habeē ibi
dē. ¶ Sciēdū aūt ꝙ istoꝝ habitātiū
in hierl'z numeri ꝛ noīa ī plurib⁹ va
riant̄ hic ꝛ Neemie. xj. cui⁹ variatio
nis triplex rō assignat̄. Pria est ꝙ
nō ītegraliē exp̄munt̄ in vtroq; loco
sz ptim ꝑ ꝛ ptim ibi: Aūt qđ aliq̄ hic
tacet̄ q̄ ibi exp̄munt̄ ꝛ ecōuerso. Se
cūda rō est qr plures de istis fuerūt
binomij: vl trinomij ꝛ sub vno noīe
hic exp̄munt̄: ꝛ ibi sub alio. Tertia:
ē qr idē nomē variat̄ aliqñ ī hebreo
sic ꝛ ī latino: vt freq̄nt̄ dictū est: ꝛ ꝑ
pter talē variationē videt̄ aliqñ va/
riari ꝓsone: q̄ tn̄ sē eedē: ꝛ sic pñt̄ sol
ui dissonātie apparētes: ꝛ discurrat
lra sic iacet. o ¶ De sa. aūt. Hic
ꝓpr̄ agit̄ ō tribu leui ī spāli: ꝛ ꝓio
de sacerdotibus. et patz lra vsq; ibi:
ꝑ ¶ Filij sa. iste fuit ali⁹ ab illo sa/
doch quē ꝓstituit salomō summū sa/
cerdotē ꝓ

VNiuersus ḡ La. IX
isrl' di. est. Superius de
scripte sūt generatōes de
scendētes a filijs iacob vsq; ad trās/
migratiōez babylōis. Hic ꝓpr̄ agit̄
de illis q̄ fuerūt post trāsmigratiōez
ꝛ diuidit̄ ꝓsens caplm̄ ī tres ptes:
qr ꝑmo ponit̄ ꝓtinuatio respectu ꝓ/
cedētiū. scdo executio ꝓsentium/ibi:
Qui aūt habitauerūt. tertio ꝓtinua
tio respectu sequētiū/ibi: In gabaō
aūt. Circa ꝑmū dr: ḡ ¶ Uniuer/
sus ḡ isrl' dinu. est. q. d. licz in p̄ce
dētib⁹ genealogie filioꝝ isrl' sint de/
scripte. ꝫ tñ est breuiter ꝛ chronice:
sz numer⁹ dictaꝝ genealogiaꝝ alibi
descript⁹ est ꝑfect⁹. ꝛ vbi script⁹ sit
hic oñdit/cū ꝫbdic̄: b ¶ Et sūma
eoꝝ scri. ꝛc. Dicit aūt glosa hebra
ica ꝙ liber iste vbi scripte sūt genea
logie ꝑfecte vsq; ad minima nō br̄:
sicut nec liber ahie silonit̄ ꝛ addo vi
dētis: ꝛ plures alij libri q̄ in scr̄tura
allegant̄: nec tñ habent̄. Aliq̄ ꝺo ex
ponūt de numeratiōe facta ꝑ ioab ō
p̄cepto dd. q̄ ꝓinet̄. ij. li. Re. xxiiij.
i ¶ Trāslatiꝝ sūt in ba. ꝛc. Nō
fit hic mētio de trāslatiōe filioꝝ isrl':
q̄ facta fuit ꝑ theglathphalasar regē
assyrioꝝ. de qua hr̄. iiij. Re. xv. nec
ō illa q̄ facta est ꝑ salmanasar nono
anno osee: de q̄ hr̄. iiij. Re. xviij. qr
de istis duab⁹ captiuitatib⁹ nō redie
rūt ad terrā isrl': sz de tertia captiui/
tate q̄ facta fuit ꝑ nabuchodonosor
regē babylōis q̄ trāstulit illos q̄ ha

don et sur et cis et baal et nadab. Be/ a
dur quoq; et abio et çacher et macel/
loth. Et macelloth genuit samaa. Ha
bitauerūtq; ex aduerso fratrū suoꝝ in
hierl'm cū fratrib⁹ suis. † Ner aūt genu b
it cis: ꝛ cis genuit saul. Porro saul ge c
nuit ionathan et melchisue et † abina/
dab ꝛ† hisbaal. Filius autē ionathan d
† meribaal: genuit micha. Filij micha e
phicon et melech et thara et abaç: et
abaç genuit ioada: ꝛ ioada genuit al/
moth ꝛ asmoth ꝛ çāri. Porro çāri ge/
nuit moosa: ꝛ moosa gēuit baana cui⁹
filij⁹ fuit† raphaia: de quo ortus est ela
sa: q̄ genuit asel. Porro asel sex filij fu
erūt his noib⁹. Ecricā bochri hisma/
el: saria obdia anan. Oēs hi filij asel.
Filij aūt† esech fratris eius: vlā ꝑmo
genit⁹: et† vs scd̄s: ꝛ eliphaleth terti⁹.
Fuerūtq; filij vlā viri robustissimi: et
magno robore tendētes arcū: ꝛ mul/ f
tos habētes filios ac nepotes vsq; ad

a ¶ numer⁹ referr̄ ad filios vlam vt sit sensus: fue/
rūt filij vlā centū q̄nquaginta ꝑ hiperbaton.

centū q̄nq̄gita. Oēs hi filij beniamī.

VNiuersus ḡ isrl' Ca. IX s

a ¶ per dauid vel per salomonem
vel per quēlibet alium regem.

Dinūmerat⁹ est: ꝛ sūma eo b
rū scripta est in libro regū

a ¶ ptim ꝑ theglathphalasar: ptim ꝑ nabuchodon.

isrl' ꝛ iuda. Trāslatiꝝ sunt in babylo/ i
nē ꝓpter delictū suū. Qui aūt habita k
uerūt ꝑmi in possessionib⁹ ꝛ in vrbib⁹ l
a suis isrl': ꝛ sacerdotes ꝛ leuite ꝛ nathin m
nei cōmorati sūt in hierl'm de filijs iu/ n
da ꝛ de filijs beniamin. Be filijs quo
q; ephraim ꝛ manasse othei filius ami
ud filij⁹ emri: filij† omrai filij bōni. Be
filijs phares filij iuda: ꝛ ō siloni: asaia
ꝑmogenit⁹ ꝛ filij ei⁹. Be filijs aūt çara
iehuel: ꝛ frēs eoꝝ sexcenti nonaginta.
Porro de filijs beniamin: salo filius
mosollā filij aduia: filij asana ꝛ ioba/

¶ vel helam.

nia filij⁹ ieroā ꝛ hela filius oçi: filij mo/
chori ꝛ mosollā filij⁹ saphacie: filij ra/
huel: filij iebanie ꝛ fratres eoꝝ ꝑ fami
lias suas nōgēti quinq̄gintasex. Oēs
hi ꝑncipes cognationū ꝑ domos pa/
trū suoꝝ. Be sacerdotib⁹ aūt iedaia: o
ioiarib: ꝛ iachin. Azarias quoq; filij⁹

b helchię filij mosollā/filij sadoch filij ꝑ
maraioth filij achitob pontifex dom⁹

a ¶Idithun. Cantoris dō.s. Obseruabāt enī in porta regis ad orientem de filijs leui per vices suas cantores ꝛ vicissim ad psallēdū cū dauid cōueniebant: q: anteq̄ templum edificaret in palatio erat arca testamenti: et ibi seruiebant edituj. b ¶Sellū vero si.cho. Prior chora p aleph scribit/et sonat chora.secūdus per he/ꝛ sonat chore. Chora clamans. Chore clau⁹ interp̄tat. Hoc est qui in numeris seditionem mouit contra moysen.

Nu.16.f

c ¶Custodes vestj. Quia custodiebāt exterius ostium tabernaculi. Prēs vero eor qui subter scribunt: ꝛ qui in psalterio titulos habēt: custodiebant interius ostium ꝛ cantores erant.

d ¶Phinees. Nepos aaron qui adhuc viuebat vt tradūt hebrei ꝛ vices ministrorū ordinabat. Sunt autē vices viginti q̄tuor quas dauid ordinauit ad ministerium tabernaculi. Unde in

Luc.1.a

euāgelio Zacharias ōvice abia.

e ¶Jhis quattuor leuitis ꝛc. Qui fuerūt hi quattuor leuite q̄ bus omīs numerus credit⁹ erat ianitorū demonstrat/cum dicit: De osa autez.i. de filijs merari. semri princeps ꝛc. vt habetur in ca.xxvj. Quattuor principes ianitorum sancti doctores sūt: qui quattuor euangelijs ostium fi-

B

dei seruantes patefaciūt credentibus: ꝛ cōcludunt blasphemantibus: q̄bus cum petro claues celi cōmisse sunt. Hi per quattuor vētos ostia custodiūt: q: p quattuor plagas mundi gentes ad fidem vocant: et ecclīam vigilanter seruāt.

Mystice

f ¶De eor gre.e. ꝛ sup vasa.mini. Mystice de cetu sanctor predicatorū ordinātur qui super vasa dñi.i.aias fidelīū (in q̄bus volūtas dei quotidie ministrat) quigilē habent custodiam. Sub eor custodia est similia ꝛ vinū et oleū: q̄bus sacramēta corpis ꝛ sanguinis dñi cōficiunt ꝛ spūssācti gra spūali vnctione tradit. Jpi thus oronū: ꝛ aromata virtutū in ecclia cōponūt: ꝛ in cōspectu dñi vinū acceptabile reddunt.

g ¶Mata/thias leuj. ꝛc. Quia christus auctor est sacramentorū celestiū vbi quotidie panis ꝛ vinū in memoria passionis eius offeruntur ꝛ caput omniū qui carnem suam eius exemplo crucifigūt ꝛ passioni pro eius nomine tradunt.

h ¶Panes erāt ppo. Duo ꝛ duo diuisim coquebātur ante sabbatum ſm iosephum: et sabbato mane super mensam ponebātur: de quibus in leuitico plenius diximus.

i ¶Capita leuitar̄ per familias suas ꝛc. Dignū est vt quanto quis prelatus est ceteris: tāto deuotior sit in diuinis officijs. Ille bñ principatū ministerū seruat: qui studet manere in hierusalem: id est in visione pacis: vt tumultus seculi ꝛ voluptates carnis fugiat:

& ꝛ quietē

dei. Porro adaias filius ieroam filij phasor filij melchia ꝛ maasia filius adihel/filij iecra filij mosollā filij mosol lamoth filij emmer. Fratres q̄z eor principes p familias suas: mille septingētī sexaginta fortissimi roboze ad faciēdū opus ministerij in domo dei. De leuitis aūt semeia filius asub: ꝛ filij ezricā: filij ꝛ asebia de filijs mera

a

a ¶als bachacar. b ¶qui artificio suo fungebat in domo dñi: ꝛ erat de tribu leui. c ¶alias calaal.

ri. Bachachar q̄z cārpētari⁹ ꝛ galal ꝛ matthania filij micha: filij zechri: filij asaph.

a Et obdias filius semei: filij galal: filij idithun. Et barachia filius asa filij helchana q̄ ¶nomē loci ꝛ inp̄tat ielyt⁹ vbi habitabat caleph filius bara.

habitauit i atrijs nethophati. Janitores aūt sellū ꝛ achub: ꝛ thelmō ꝛ tahimā: ꝛ frater eor sellū princeps: vsq̄ ad illū tps i porta

c

regis vicissim ad orientē obseruabāt p vices suas de filijs leui. Sellū vo filius chora filij abiasaph filij chore cū frib⁹ suis: ꝛ domo p̄ris sui. Hi sūt chorite sup opa ministe-

c

rij custodes vestibul̄or tabernaculi testionij et familię eor p vices castror dñici custo-

d

dietes introitū. Phinees aūt filius eleaçar

d

erat dux eor coram dño. Porro çacharias

e

filius mosollamia: ianitor portę tabernacli testimonij. Qui es hi electi i ostiarios p portas ducēti. xij. ꝛ descripti i villis ppijs q̄s

f

ꝓstituerūt dd ꝛ samuel videlīs i fide sua: tā

s

ipos q̄z filios eor i ostijs dom⁹ dñi: ꝛ in tabernaculo vicib⁹ suis. Per q̄ttuor ventos

b

erāt ostiarij: i. ad orientē ꝛ ad occidentē ad aq̄lonē ꝛ ad austr. Frēs āt eor i vicis mo-

i

rabant: et veniebāt in sabbatis suis de tpe

e

vsq̄ ad tps. His q̄ttuor leuitis credit⁹ erat

k

omis numerus ianitorū: ꝛ erant super exe-

l

dras ꝛ thesauros dom⁹ dñi. Per gyrū q̄ q̄z tēpli dñi morabant i custodijs suis: vt

f

cū tps fuisset: ipi mane aperirent fores. De

a ¶congregatione leuitarū.

eorū grege erāt ꝛ sup vasa ministerij. Ad

m

numer enī ꝛ iferebant vasa/ꝛ efferebant.

n

De ipis ꝛ q̄ credita habebāt vtēsilia san-

o p

a ¶a que ad sacrificia ptinebant.

ctuarij: ſ. erant silę/ꝛ vino et oleo ꝛ thuri ꝛ

q r

a ¶q̄bus cōficiebant vnguenta ꝛ thymiamata.

s

arōmatib⁹. Filij aut̄ sacerdotū vnguēta

a ¶Christ⁹ ꝓmogenit⁹ mortuorū et ꝓnceps regū terre.

g ex aromatibus ꝓficiebant. Et mātathias ¶dñi dei. a ¶eeulsio vl diuulsio. b ¶dissipās vl dispdēs.

leuites p̄riogenit⁹ sellū chorite: ſ. fect⁹ erat eor q̄ in sartagine frigebant. Porro de fi-

b

lijs caath frib⁹ eor sup panes erāt ppositiōis: vt sp nouos p singula sabbata p̄parārēt. Hi sūt principes cantor p familias leuitarū q̄ in exedris morabant: ita vt die ac nocte iugiter suo ministerio deseruirēt.

i Capita leuitar̄ p familias suas ꝓncipes manserūt in hierlm. In gabaō aūt cōmo-

i

ꝛ sacerdotē p abiathar. iij. Re. ij. ꝛ lōgo tpe posteriōr illo. a ¶De leaūt. postq̄ enūerauit sacerdotes. ꝓpr enūerat leuitas ſm noīa ꝛ officia. b ¶Bachachar q̄z car. Iste sic noīat: q: p̄erat alijs carpētarijs i ope dñi: leuite eī talia opa mechanica nō faciebāt: ſz in ministerijs dom⁹ dñi seruiebāt. c ¶In por.re.vi. ad o. obseruabāt. ſz enī dom⁹ regia tunc esset destructa: tñ loca circa tēplum retinebāt noīa p̄cedētia ante captiuitatē babylonicā. d ¶Phinees aūt filius eleaz. ꝛc. Dicūt aliqui q̄ iste fuit phinees nepos aaron. ꝛ tūc cū ōr hic: e ¶Dux eor. Nō est referēdū ad illos leuitas q̄ ministrabāt in scō tēplo post reditū captiuitatis babylonice fundato: ſz ad illos leuitas q̄ in ꝓpijs officijs fuerūt instituti p moysen et aaron. vt hr li. Nu. videt tñ meli⁹ dictū q̄ iste phinees fuit ali⁹ ab illo ꝛ mīto tpe posterior videlicet post reditū captiuitatis babylonice: ꝛ p̄fuit leuitis hic p̄noīatis. vñ ꝛ iste phinees inter leuitas ponit. Ali⁹ vero fuit sacerdos succedēs i summo sacerdotio p̄ri suo: vt hr Nu. xxv. nec ē in cōueniēs q̄ in diuersis tpib⁹ p̄r ꝛ filij⁹ in eadē cognatōe vel diuersis silr noīent: ꝛ lō iste phinees ꝛ eleaçar p̄r ei⁹ fuerūt alij ab illis q̄ in li. Nu. silr noiant. f ¶Quos cō sti. da. ꝛ sa. Nō q̄ ꝓstituerit istos i ꝓmis ꝓpijs ſz añcessores eor in stituēdo in istis officijs. Scīdū q̄ dd post mortē samuel istos ordies īstituit. ſz q: samuel de b ipm infor mauerat: lō ōr cū ipo eos īstituisse. g ¶In fi. sua. Istud pōt referri ad dd ꝛ samuelē: q: fideliter instituerūt. ꝛ ad istitutos: q: fideliter executi sūt. h ¶Per q̄t. vē. e. ostiarij. ſz enī in tēplo esset tm vnū ostiū. ſ. in parte orietali: tñ in atrijs q̄ erāt in circūltu erāt introit⁹ plures ſm q̄ttuor ptes mūdi. i ¶Frēs aūt eor in vin. morabant. Sideli cet extra hierlm ꝛ in alijs ptib⁹ indee: q: nō oēs erāt necessarij ad ministrādū simul i tēplo: ſz qvicesve niebāt in hierlm ad ministrādū et postea ad loca ppria recedebant. k ¶His q̄t. leuitis. q̄ erāt ꝓncipales i q̄ttuor ostijs ꝓdict̄. k ¶Credit⁹ erat ꝛc. Quia hoc erat in dispositiōe ipor. l ¶Et erant super. exedras. i. habitacula circa tēplū edificata. m ¶Ad nu. enī inferebant vasa. Intra locū custodie. n ¶Et efferebant. Ad ministrādū in ipis. o ¶Et q̄ credita ha. vtēsibilia. i. sue custodie cōmissa. p ¶Preerāt silę. i. farine de tritico purgatissime: de q̄ fiebāt panes ꝓpositiōis. q ¶Et vino. de q̄ fiebāt libamēta. r ¶Et oleo. Quo cōcinnabant lucerne. s ¶Et thu. ꝛ aro. De q̄b⁹ fiebat thymiama. Cetera patent in lra. t ¶In gabaon aūt. Hic ponitur cōtinuatio ad sequens ca. vbi agitur de trāslatione regni ad dauid post mortē saulis. ꝛ lō resumitur genealogia saulis q̄ posita est ca. ꝓce. ꝛ lō exponat sicut ibi.

L als tmasala vel masa

als tasebia

als tchima

D

D ij

Et ꝙ ꝛ quietē mentis in ꝓtēplatione dei
Dō.121.a habeat. dicēs cū psalmista: Letat⁹
sū in his q̄ dicta sūt mihi. a ¶ Ja-
bihel. Qui in regū abihel pater eis
patris saul: ꝛ interꝓtat pater meus
Nota deus. Jabihel dissertus dei. forte ꝓ
meritoꝝ distātia. Et notandū ꝙ iter
filios iahihel eis ꝛ ner frēs vocant
ꝛ sunt. Et in regū ita habent. in se-
quētibus ꝯo dicit ꝙ ner genuit cis:
non ꝙ genuerit: sed ꝙ educauerit.
b ¶ Aminadab. Hic vt ī regū cū
patre occisus narrat aminadab vo-
cat. ꝛ interꝓtat abinadab pater me
us votū. Aminadab ppls meus vo
tū. c ¶ Hisbaal. Ignis marit⁹ hic
est isboseth. i. vir ꝓfusioīs. d ¶ Me
al⁹ ꝛ malech ribaal. Litigans in maritū: hic est
miphiboseth: qui interpretat de ore
ignominia. Ca. X
Philistijm aūt ꝛc. Sul-
tis omissis q̄ ī libro samue
lis de samuele ꝛ saule narrat histo-
al⁹ ꝛ elesa ria. casum saul et familie eius cōme-
al⁹ ꝛ asel morat. Mystice innuens: qz nō est
necesse vitā eius describere cui⁹ im-
al⁹ ꝛ hesel pia ꝙuersatio finē celerē meruit acci
pere: ꝛ figurate regni iudeoꝝ: et sa-
ꝛ 1. Re. 31. b cerdotij veteris finē demōstrat. Ad
dauid se trāstulit: cui⁹ facta ꝛ dispē-
Al⁹ ꝛ philli- satione regni cōtexit: q̄ typū tenetve
stheos ri dauid regnū celi ꝛ terre possiden-
tis. Quo imminēte philistijm more
suo pugnāt ꝓtra isrl: ꝛ vincūt: qz ap
ꝓpinquāte gra gētiles sicut añ ca-
stitatē israelitice fidei oppugnabāt:
nūc mala opa: nūc idolatrie cultum
Apo. 2. d ostēdendo sicut balaā docebat bala-
ac mittere scandalū coꝝ filijs israel
edere ꝛ fornicari. e ¶ Fugerunt
q̄ vi. ꝛc. Qui fortes videbātur in
dei ꝓtemplatiōe dū incaute opa gē-
ꝑ tiliū ꝛ doctrinā sequunt: hereticoꝝ
quoq; ꝑditionē nō parū iuuit secula
ris sciētia. Añ q̄dā ait: Philosophi
ꝛ Judi. 9. g pīarche hereticoꝝ ecclie puritatē ꝑ
1. Re. 31. b. uersa maculauere doctrīa. f ¶ Cū
q; appzo. Irruerūt gentiles vndi
q; in regnū iude ꝛ filios eius: ꝛ coꝛ
ruperūt sacerdotes scribas ꝛ phari-
seos filios. s. ꝛ seductoꝛes illius re-
gni: hereticos quoq; ne simplr gra-
tiā spūssancti ꝑdicarent aut colerēt
vetuerūt. g ¶ Aminadab. Me
patrē qui nos sibi adoptauit spūali
dono digna cōfessione laudarem⁹:
qđ significat interfectio: abinadab. i.
patris mei spontanei. h ¶ Abel-
chisue. Me in xpi regno salutē fu-
turā credamus. melchisue enī inter-
pretat rex meus salus. Phus q̄ Ar
riū seduxit q̄ melchisue occidit: qui
Macedoniū jonathā. q̄ Maniche-
um abinadab. Quia hūc veri regis
xpi omnipotētiā negare: illū spūssecti
donis derogare: istū sūmi patris bo
nitatē blaspemare mgr coꝛruptio-
nis edocuit. i ¶ Et dixit saul ad
armi. ꝛc. Hunc hebrei doech idu-
meū dicūt esse: q̄dēs saul esse moꝛ
tuū: timēs dauid seipsum interfecit.
Puerū ꝯo (qz diadema et armillā
1. Reg. 9. a saul attulit ad dauid) esse filium do
ech ꝛ ipm doech esse puez cū q̄ saul
q̄rebat asinas patris sui. k ¶ Ad
armigez. Legisdoctoꝛes sicut enī
arma ꝛ sagitte philistijm ꝓuocoꝝ de
ceptiōes: sic israelitarū arma doctri
ne spūalis

a rati sūt pater gabaon iahihel: ꝛ nomē
vxoris ei⁹ maacha. Fili⁹ primogenit⁹
eius abdō ꝛ sur ꝛ cis ꝛ baal ꝛ ner ꝛ na
dab. Gedoꝝ q̄z ꝛ ahio et ꝯacharias ꝛ
macelloth. Pozro macelloth genuit
sēmaan. Isti habitauerūt e regiōe fra
a ¶ qz vicini ꝛ ꝓpinqui q̄uis sortis.
trū suoꝝ i hierlm cū fratrib⁹ suis. Ner
aūt genuit cis: ꝛ cis genuit saul: ꝛ saul
b genuit ionathā: ꝛ melchisue et amina-
a ¶ ignis maritus. ¶ litigans in maritū.
c d dab ꝛ hisbāal. fili⁹ aūt ionathā muriba
al: ꝛ meribaal genuit micha. Pozro fi
lij micha phiton ꝛ† melech et thara er
abaç. Abaç autem genuit iara: ꝛ iara
genuit alamath ꝛ açmoth ꝛ çāri: çamri
aūt genuit mooſa: mooſa vero genuit
baana: cui⁹ fili⁹ raphaia genuit† elasa:
de q̄ oꝛt⁹ est† esel. Pozro esel sex filios
habuit his noib⁹/ eçricā/ bochru/ isma
el/ saria/ obdia/ anā/ hi filij† esel. C. X
a e †Philistijm aūt pugnabāt
cōtra isrl. Fugerūtq; viri
isrl† palestinos: ꝛ cecidert
a ¶ superbia. b ¶ luxuria. Bel-
boe enī lubricū significat
f vulnerati in mōte gelboe. Cūq; ap-
ꝓpinq̄ssent philistei ꝑsequētes saul
a ¶ columbe donū. ¶ al⁹ abi.
g ꝛ filios ei⁹. ꝑcusserūt ionathā ꝛ amina
¶ tot⁹ virib⁹ agebāt gētiles vt regnū iude tolleret
b dab ꝛ melchisue filios saul. Et aggra
uatū est ꝑliū cōtra saul. Jnuenerūtq;
a ¶ viri dolosi ꝛ astuti. b ¶ occultis deceptiōib⁹.
eū sagittārij ꝛ vulneraverunt iaculis.
¶ nō gladijs. i. aperta impugnatione.
h Et dixit saul ad armigez suū: †Euagi
na gladiū tuū ꝛ interfice me: ne forte
veniāt incircūcisi isti ꝛ illudant mihi.
i Noluit aūt armiger ei⁹ b facere timo-
re ꝓterritus. Arripuit igit saul ensem:
m ꝛ irruit in cū. Qđ cū vidisset armiger
eius videlz moꝛtuū esse saul: irruit etiā
ipse in gladiū suū ꝛ moꝛtuus est. Inte
rijt g̃ saul ꝛ tres filij eius: et ois dom⁹
a ¶ ne amplius regnaret ꝛ gentē iudeoꝝ regnum
amisisse monstraret.
illi⁹ pariter ꝓcidit. Qđ cū vidissent vi
ri isrl q̄ habitabāt in cāpestribus: fuge
rūt: ꝛ saul ac filijs ei⁹ moꝛtuis derelicꝝ
rūt vrbes suas: et huc illucq; dispersi
sūt. Venerūtq; philistijm: ꝛ habitaue
runt in eis. Die igit altero detrahētes
philistijm spolia ceſoꝝ: inuenerūt saul
ꝛ filios ei⁹ iacētes in mōte gelboe. Cū
q; spoliassent eū ꝛ amputassent caput
armisq; nudassent: miserūt in terram
suam: vt circūferret et ostenderet ido
lorum templis ꝛ populis. Arma autē
eus consecrauerūt in phano dei sui:

ne spūalis ꝛba qua se ppls dei de 6
buit munire a piculis. Saul vic⁹
ad desperationē vulnerat⁹: maluit
armigeri sui q̄ ī circūcisoꝝ gladio
perire: qz ꝓncipes iudeoꝝ arrepto
semel ꝓposito in pctis moriendi:
maluerūt a doctoribus suis māda-
ta legis soluētibus perimi: q̄ gen
tiliū ꝓsortio pollui. Añ nō introie Joh. 18. c
runt in pretoriū: vt nō cōtaminarē
tur: sed vt manducarent pascha.
I ¶ Noluit ār armi. ꝛc. Nō est
ambigēdū inter reprobos legisdo
ctoꝛes fuisse aliq̄s q̄ verbi acumen
ad occidēdos auditoꝛes quertere
nollēt: ꝛ tñ ipos auditoꝛes q̄ recte
dicta a mgrīs acceperāt: despicien
do vel blaspemādo in suā vertisse
pernicie: quoꝝ visa moꝛte. i. pecca
di obstinatiōe: ꝛ ipsos verbi mini-
stros ꝑ tpa deterioꝛatos testimōia
legis q̄ male interꝑtari timuerant
sibi occasionē fecisse ruine. Vereti
ci quoq; pctoꝝ suoꝝ iaculis cruēta
ti: cū ꝛba diuina in argumētū sui
erroꝛis trahūt: arma sua cōtra pe-
ctus suū moꝛituri inuertūt. Quili-
bet etiā catholicus cū artē quā pro
cōmuni vtilitate didicit: suphie: ce
nodoxie: philargirie: vel cuiuslibet
vicij ꝓtagiōe polluit: suo se gladio
ꝓfodit: qz quo defendi ab hoste de
buit: ipm irruit. m ¶ Qđ cū vi. 7
armi. ꝛc. videtes indocti vere hu
militat⁹ medicamina. lauacrūq; ba
ptismi ignoratēs in iudea mgros
suos certamīe spūali victos: ꝛ vul
gus nō paucū eoꝝ auditui ꝓmū b
ꝑsequēte aduersario a prisca ꝓstan
tie sue sede fugatum: maioꝝ ruina
turbati opa ꝓrutū ꝛ munimīna sci
entie spūalis que habuerāt amise-
rāt. venerūtq; pctā gentiliū ꝛ cun-
cta iudeis incredulis studia virtu-
tū ꝙuersa habitatione coꝛruperūt.
Venerūt īmūdi spūs: ꝛ coꝛda q̄ fi-
dei ꝓstantia deseruit occupauerūt.
Venerūt gentes ꝛ optima quōdā
iudeoꝝ studia credēdo: sua fecerūt
vñ: Auferet a vobis regnuz dei: ꝛ Mat. 21. d
dabit genti facienti fructum eius.

Ai. de ly. ¶ Et caput

Philistijm aūt. Ca. X
Dic īcipit scꝛiptura deseri Philisto
bere act⁹ ipi⁹ dauid ꝛ ei⁹
regnū. ō quo ꝓcipalr intēdit in ꝑ
libro: ꝛ iō ꝓmo describit ipius dō
electio. ſcdo electi solēnis inunctio
ca. pi. tertio iuncti gubernatio. ca.
xiij. Circa ꝓmū notandū ꝙ licz da-
uid viuēte saule elect⁹ fuerit in re-
gē a dño: vt hr. i. Reg. xvi. tñ ista
electio nō habuit effectum nisi q̄n
moꝛtuo saule trāslatū fuit regnum
ad ipm. ꝛ ido in hoc ca. ꝓmo descri
bit saulis ꝛ filioꝝ eius occisio. secū
do occisi vituperatio/ ibi: Die igit
altero. tertio vituperati solēnis tu
mulatio/ ibi: Hoc cū audissent vi
ri iabes. quarto regni trāslatio/ ibi
Moꝛtuus est ergo saul. Tres pri
me partes patent ex his que dicta
sunt. i. Regū. vltimo. hoc excepto.

Moraliter

Moraliꝛ. a ¶ Philistijm aūt
pugna. cō. isrl. Hoc ca. i. Reg.
xxvj. expositus est mystice visꝰ ibi:
✳ Moꝛtuꝰ est

a ¶Et caput af. Caput saulis in tẽplo dagõ philistei affixerũt cũ maligni spũs aiam in pctis mortuã in abyssum inferni demergũt. Interptat enĩ dagõ piscis tristicie. Piscis aũt tristicie merito dr: qui in infernũ demersus eterno dolore cruciatur. Usq; adeo hostes visibiles vel ĩuisibiles iudeã impietatis armis psecuti sunt: t vt primatũ regni radicit⁹ auferrent: t munimina sacre legis eriperẽt. Cuius deiectionẽ signũ triũphi t cãm leticie longe lateq; cõplicib⁹ suis diuulgarũt: t celestis militie armaturã iudeis exemptã laribus suis. i. demonioz doctrinis eq̃parарũt: vel spũalia carnaliter interptãdo: vl diuinas lras q̃si cões ꝓ volũtate ventilando. Sentẽcio ipam regno priuatã: q̃si ad nihilũ redactam sub ptãte inimicoz in derisum t publicum posuere p uerbiuz: qđ est corpus saulis truncum in muro bethsan. i. domus inimici ostẽtatui suspẽdisse: hereticos quoq; pecca toz̃ sagittis stratos cũ plidio caritatis (q̃ est ars virtutũ) fraudant. Quasi caput saul immũdi spiritus trũcant: cũ suũ magis q̃ sacre scripture sensum sequi psuadent. Armis spoliant: cũ diuina eloquia demoniaco spiritu querunt. Arma saulis in tẽplo astaroth ponunt: q̃ interptat factura explozatoz̃: t significat doctrinã demonũ: qui circũeunt q̃rentes quez devozent: cũ opa q̃b⁹ fideles seruierãt: ad sui malignitatis obsequiũ permutãt. membra nimirũ sine luce t vita in muro domus inimici suspendunt. Prius caput ei affixerunt. postea vero miserunt in terraz suam vt circũferretur ostentandi causa. Jn Regũ aũtẽ dicit: q corpus saul suspenderunt in muro bethsan. sed hebrei tradunt bethsan vocari domũ dagon: que interptat domus dormiẽtio: ibiq; caput t corpus saul suspẽsuz esse. Alia est enĩ bethsan in Judicum t Josue: que interptat domus securitatis.

b ¶Hoc cũ audissent vi. Viri. s. ecclesie (iudeaz de qua sibi predicatoz̃es missos esse meminerant a gentib⁹ derisam) surrexerunt viriliter agentes: et inter errantiũ tenebras ꝓtutũ iter ambulantes ꝓhibuerunt gentes de eius irrisione letari. dicentes: Si delibatio sancta est/t massa. t si radix sancta: t rami: Noli gloriari aduersum fractos ramos. Cadauera carnales sunt vel quelibet carnalia. Ossa fortes sunt vel virtutũ opa. Ossa in nemore iabes sepeliunt (cũ q̃ in infirmis virtutis vel firmitatis inueniunt) non quasi nihil despiciunt: sed fructuosis sanctoz̃um operibus adiũgunt: si quos inter carnales virtutibus studere nouerint: sanctoz̃ consortio annuerant. Per nemus enim bonoz̃ũ fructus exprimitur. Qz vero in Regum legitur: q combusserunt viri iabes cadauera saul et filioz̃um eius: significat sanctos iudeozũ casum superno relinquere iudicio. Unde: O altitudo diuitiarũ sapientie t scientie dei. Jxta illud. Si quid residuũ fuerit igne cõburatur. c ¶Galaad. Que interpretat exiccata: t eccliam significat: quam feruoz solis iusticie: ab oĩi concupiscentie fluxu exiccauit. Unde in monte sita describit: qui galaad. i. aceruus testimonij vocatur: vt significet vitam sanctoz̃um sublimẽ idoneis scripturaz testimonijs firmatam. hec est ciuitas quam primis regni sui auspicijs saul ab hostiũ obsidione liberauit. d ¶Et jeiunauerunt septẽ diebus. Ut ad requiẽ perueniant. Post sex enim huius seculi etates quibus in carne laboramus: sequitur septima quietis animarũ. ¶Mystice de cecitate iudeozũ sabbatum carnaliter obseruantium. contribules sui. i. fideles cõtinue dolent: t quasi septem diebus ieiunãt. Percepto autem mysterio octaue diei resurrectionis: vtriq; perpetua festiuitate gaudebunt. ¶Moraliter autem: Viri sancti detestantur mortem impioz̃: t exempla eozum sepulture oblivionis tradunt. Septem dies ieiunant. i. omne tempus huius vite quod septenario dierum numero voluitur: in continentia ducunt: t abstinent ab omni malo/ne similiter moriant.

¶ Malores.

a t caput affixerũt in tẽplo dagon. a
b ¶Hoc cũ audissẽt viri iabes galaad: oia scz q̃ philistijz fecerãt sup saul: ꝓsurrexerũt singli viroz̃ fortiũ/t tulerẽt cadauera saul t filiorũ ei⁹: attulerũtq; ea i iabes/t sepelierẽt ossa eozũ subt q̃rcũ q̃ erat b
d in iabes/t ieiunauerẽt septẽ dieb⁹.
a ¶ finitũ est regnũ iudeozũ: q̃ legem sepe trãsgressi sũt: t idola coluerũt.
QMortu⁹ est g̃ saul ꝓpt iniq̃tates c
suas: eo q̃ t̃ quarticat⁹ sit mãdatũ e
dñi qđ ñcepat: t nõ custodierit illud: sz insup etiã phytonissaz ꝓsulerit/nec sperauerit in dño. Pro f
pter qđ⁹ interfecit eũ: t trãstulit re b
a ¶ christũ t christianũ populũ.
gnũ ei⁹ ad dauid filiũ isai.

†Congregat⁹ Ca. XI
a ¶ fideles.
Oest igit ois israel ad
a ¶ christum.
dauid i hebrõ dicẽs:
a ¶ naturã suã i xpo fideles diligũt t venerant. vñ adorabũt in ꝓspectu ei⁹ v. fa. g. tẽ.
Os tuũ sum⁹ t caro tua. Heri q̃z k
t nudiustert⁹ cũ adhuc regnaret saul/ tu eras q̃ educebas t introducebas isrl. Tibi enĩ dixit dñs deus tu⁹: Tu pasces pplm meuz israel: t tu eris ꝓnceps sup eum.

* a ¶Et ca. affi. in tem. dagon. Ponẽdo illud in loco eminenti sup stipitẽ vel lanceã ad suã magnificentiã de victoria habita: t idoli veneratiõnẽ cui principaliter attribuebant illã victoriã. b ¶Subter quer. q̃ erat in iabes. i. Re. vl. dicit: in nemore iabes. iuxta enĩ ciuitatẽ erat nemus in q̃ erat q̃rc⁹ notabilis sub q̃ fuit ista sepultura. c ¶Mortu⁹ est ergo saul. Hic pñr agit de trãslatiõe regni ad dõ ꝓ morte saulis/cũ dr: Mortu⁹ ẽ tẽ. Utrũ aũ tẽ saul sit dãnat⁹ vel saluat⁹: dictũ fuit diffuse. i. Reg. vl. t ꝑm opinionẽ que dicit ipm eẽ saluatũ. exponit qđ dr hic: d ¶Propter ini. suaf. i. in penã iniq̃tatũ suaz̃ pcedẽtiũ: sicut fur suspẽdit ꝓpter furta sua: si tñ peniteat t penaz̃ patienter sustineat saluat. t sic fuit de saule: vt dictum fuit. i. Reg. diffuse ꝑm istã viã. e ¶Eo q̃ ꝓua. sit mã. dñi. Rege amalech viuũ cõseruãdo t spolia capiẽdo: vt hr. i. Re. xv. f ¶Sed in. etiã phy. tẽ. Eo q̃ nõ habebat rũsum a dño: vt habet. i. Reg. xxviij. Alst ꝓuari casset
g ¶Nec spe. i dño. Qđ ptz ad phytonissam recurrẽdo: tñ ꝑm istã opinionẽ de oĩbus istis t aliꝭ malis suis finaliter vere penituit: t sperauit in dño de ꝓsecutiõe vite eterne: licz nõ spauit de ꝓseruatiõe pñtis vite: q̃ sniam dñi de sua morte t filioz̃ suoz̃ audiuerat t acceptauerat acq̃escẽdo volũtati diuine. Scõm vo opinionẽ q̃ dicit ipm esse dãnatũ aliter exponit ista lra/cũ dr: Mortu⁹ est g̃ saul p. ini. suas. ꝓpter q̃s fuit derelict⁹ a dño t manib⁹ inimicoz̃ suoz̃ traditus. nec sperauerit in dño: q̃ ex desperatiõe se occidit: t sic de salute eẽns nõ spauit. h ¶Et trãre. ei⁹ tẽ. Sicut pdixerat p samuelẽ. i. Reg. xv. et. xvj. t2. Re. 5. a

* c ¶Mortu⁹ est saul p. iniq̃tas. Moraliter
suas. Versus finẽ huius capti. Per morte igit saulis q̃ ꝓpter iniq̃tates suas fuisse dicit: dãnatio pcozis q̃ mors scda dicit in Apoca. significat: q̃ nullus nisi ꝓpter pctũ suũ dãnat. Huius vo damnationis causa tangit/ cuz dr: d
d ¶Propter iniq̃tates suas. Iniq̃tas dicit ꝓprie que opponit eq̃tati. iusticie. Justicia vo ꝓprie dicta nõ est hoĩs ad seipm: q̃ requirit aliud extremũ/nec etiã hoĩs ad deũ: q̃ inter creaturã t creatorẽ nulla est ꝓportio: que tñ req̃rit in iusticia ꝓprie dicta. Iniq̃tas igit est ꝓprie pctũ maximũ. Per hoc aũt q subdit: e ¶Eo q̃ ꝓua. sit mã. dñi. Significat pctũ homis in deũ tñ in moralib⁹ de q̃b⁹ sunt mãdata diuina. Per h aũt q subdit: f ¶Sed insup etiã phy. cõsuluit. Significat pctũ hoĩs ꝓtra deũ in fide seu credẽdis. Propter ista tria pctoz̃ genera morit homo ꝓmo morte culpe/t postea morte gehenne: nisi p diuinã gram añ obitũ reuiniscat.

¶In ca. x. vbi dicit in postilla: Utrum aũtẽ saul.

Additio. Prima istarũ opinionũ q̃ tenet q̃ saul fuit saluat⁹ est hebreoz̃: q̃ in multis locis deuiãt a veritate sacre scripture. Scda vo opinio q̃ dicit ipm saulẽ eẽ dãnatũ est doctoz nroz ꝓcorditer. q̃ qđẽ opinio scda sctoz̃ doctoz̃ tenẽda est tãq; ꝓsona veritati: put pleni⁹ hr in additiõe sup ꝓmũ Re. vl. vide ibi. Vide replicã generalẽ post. xxx. ca. scõi toti⁹ huj⁹ positã: vbi ꝓ pñti ca. t ei⁹ additiõe replicator ad correctoriũ ꝑmi Re. vl. ca. se remittit. L. XI

Congregat⁹ est igit. Hic pñr describit ipi⁹ dauid electi inũctio. scõo iebuseozũ debellatio. tertio ꝓmotoz̃ dauid expressio. scda ibi: Abũt quoq; tertia ibi/ Hi prin-
cipes viroz̃ fortiũ tẽ. Circa ꝓmũ dicit: Cõgregat⁹ est igit ois israel ad dauid in hebron. Hoc nõ fuit statim post mortẽ saulis: sed post mortẽ isboseth filij sui: vt habet. ij. Reg. v.
k ¶Os tuũ su. t caro tua. Hec exposita sunt. ij. Reg. v.

* Unxeruntq; Moraliter. i ¶Cõgregatus est igitur omnis israel ad dauid in hebron dicens. Hoc expositum est. ij. Reg. v. vsq; ibi: Porro dauid cepit arcem sion. Sequitur: Moraliter

D ilij * Dixitq; q

Et ſ a ¶ Maiores. Prophete apostoli pari deuotione ad christum
Ps.2.a concurrūt. vñ: Principes populi cōuenerunt in vnum cum deo abraam. b ¶ Dixerūtq; Cecos ⁊ claudos ⁊ leprosos ad cōtemptū regis statuētes sup muros ⁊ dicētes: quia ꝓhibuerunt
Mystice eum ceci et claudi. ¶ Mystice dauid hiebuseū ō hierusalē eūcit ens: significat christū demones expellentē a cordibus fideliū: et ibidē mansionē suā statuentem. Hiebuseus enī interpretat̄ ꝓcul cat⁹. Hierusalē visio pacis. vñ
Luc.10.c et discipulis suis ait: Ecce dedi vobis potestatē calcandi sup ser
2.Re.5.b pentes ⁊c. Bene ergo in reguz scriptū est ꝙ eiectis cecis ⁊ claudis qui odiebāt animā dauid cepit arcē sion: suāq; ciuitatē vocauit: q; dum xp̄s malignos spūs ⁊ turbā vitioz de aīa expellit: illuminās eā sapiētia. merito arx sion. i. speculationis ⁊ visio pacis vocatur: de qua recte dicit:
Ps.75.a Notus in iudea deus: ⁊ in isrl magnū nomē eius. Et factus est in pace locus eius. c ¶ Joab aūt. Per industriā enī militis ciuitatē munīuit. Josephus
Josephus tamē dicit dauid superiorē ciuitatē munisse: eiq; copulādo arcē vnum corpus effecisse: ⁊ cuncta muro circūdedisse. Super op⁹ autē murorū cōstituisse ioab: expulisse hiebuseos ⁊ hierosolymā vocasse. Hero enī hebraice munitio est. Christus quoq; in iudea primū euangeliū p̄dicauit: ⁊ ecclesiā fidei sue munitione firma
ſ uit. Joab q̄ reliq̄ vrbis extruxit: significat ap̄los ⁊ aplicos viros
1.Cor.3.c qui post ascēsionē dñi plurimos de gētib⁹ cōuerterūt. vñ: Dei adiutores sum⁹. d.a.e. d ¶ Jesbaan. Hunc iosephus eusebiū nominat ⁊ filiū dicūt achimee: q̄ acie hostiū frequēter irrūpens: nō cessabat donec octingētos occiderat. Alij hunc dauid intelligūt: q; iesbaan interp̄tat sedēs in pp̄lo. ahamoni ꝙ sapientissimus. vñ in Regū scribit: sedēs in cathedra sapiētissimus: ſz ibi vermiculo ligni cōparat̄: q; minuebat̄ illi sapiētia ꝓpter petiōnē q̄ in vxiam cōmiserat. Ibi ibi octingētos vno impetu interfecisse: hic aūt trecētos. ꝓ petiōnē enī minorata est fama. e ¶ Ahoites. Ahoi vbi hebrei tradūt frater fuit isai patris dauid: cui⁹ filius fuit eleaçar: q̄ fuit iter tres potentissimus: quos Joseph⁹ dicit esse eusebiū filiū achimee: et eleaçer filiū addi: ⁊ semeiā filiū
Moraliter beli. f ¶ Desidera. igit̄ da. Greg⁹. Moraliter. Cogitādū sūmopere est: vt q̄ se illicita memi
nit cōmisisse a q̄busdā etiā licitis studeat abstinere: vt qui cōmisit ꝓhibitū sibi: abscidat etiā ꝓcessa ⁊ se reꝓhendat in minimis: q̄ delict in maximis. Lex vetus alienam vxorē cōcupiscere vetuit: a rege fortia liberi militibus: vel desiderari aquā nō penaliter ve

a Venerunt ergo omnes maiores natu israel ad regem in hebron: ⁊ iniit dauid cum eis
a ¶ iusticie observatiōis mandatorū ⁊ remunerationis future. b ¶ quia omniū credentium vna est confessio ⁊ vna est militie religio.
fedus coram dño. Unxerūtq; eum regē sup a
israel iuxta sermonē dñi quē locutus est in manu samuel. Abiit quoq; dauid ⁊ omnis b
a ¶ Hec sub abraā solyma vocabat. Quidā vero dicūt q̄ Homerus postea hierosolymā vocauit.
israel in hierusalē. Hec est hieb⁹: vbi erāt
b hiebusei habitatores terrę. Dixerūtq; qui habitabāt in hiebus ad dauid. Nō ingredieris huc. Porro dauid cepit arcē sion: quę est ciuitas dauid. Dixitq;: Omnis qui † percusserit hiebuseū in primis: erit ꝓnceps ⁊ dux. Ascēdit igitur ꝓmus ioab filius saruię: ⁊ factus est princeps. Habitauit autē dauid in arce: ⁊ idcirco appellata est ciui
a ¶ quia muris eam muniuit.
tas dauid. Edificāuitq; vrbē in circuitu a
c mello vsq; ad gyrum. Joab autē reliqua c
vrbis extruxit. Proficiebatq; dauid vadens ⁊ crescēs: ⁊ dñs exercituū erat cū eo. Hi ꝓncipes virorū fortiū dauid/qui adiu d
uerūt eū vt rex fieret sup omnē israel: iuxta verbū dñi quod locutus est ad israel: ⁊ iste
d numerus robustoz dauid. Jesbaan filius achamoni ꝓnceps inter triginta. Iste leuauit hastā suam super trecentos vulneratos vna vice. Et post euz eleaçar filius patrui
e eius ahoites: qui erat inter tres potentes. Iste fuit cū dauid in aphesdomim: quādo philistijm cōgregati sunt ad locum illuz in preliū. Et erat ager regionis illius plenus hordeo: fugeratq; populus a facie philistinorum. Hi stetit in medio agri: et defen e
di eum. Cunq; percussisset philistęos: dedit dñs salutem magnā populo suo. Descēderūt aūt tres de triginta principibus ad petrā in qua erat dauid ad speluncam odollā: quādo philistijm fuerāt castrametati i valle raphaim. Porro dauid erat in
f ꝓsidio: ⁊ statio philistinoz in bethleē. Desiderauit igit̄ dauid aquā et dixit: O si q̄s daret mihi aquā de cisterna bethleē: quę est i porta. Tres ergo isti per media castra philistinoz perrexerūt ⁊ hauserūt aquā de cisterna bethleē/quę erat in porta: ⁊ attulerūt ad dauid vt biberet: q̄ noluit: ſz magis libauit illam dño/ dicēs: Absit vt in ꝓspectu dei mei hoc faciā: ⁊ sanguinē viroz isto rum bibā: quia in periculo animarum suarum attulerūt mihi aquā. Et ob hanc causam noluit bibere. Hec fecerūt tres robustissimi. Abisai quoq; frater ioab: ipe erat ꝓnceps triū. Et ipse leuauit hastā suā contra trecētos vulneratos: ⁊ ipe erat iter tres nobilissim⁹: inter tres secūdus: inclyt⁹ ⁊ ꝓn

* a ¶ Unxerūtq; eū re. solenniter sup totū populū israel: quia ante fuerat inūctus per samuelem sed secrete: vt habet. i. Regū. xvj. ⁊ per tribū iuda. sup illum tribum tantū. vt habet. ii. Regū. ii. b ¶ Abiit quoq; dauid. Hic consequēter describit hiebuseoꝝ debellatio: ⁊ patet sentētia ex dictis. ii. Reg. v. hoc excepto. c ¶ Joab aūt reliqua vrbis extruxit. erat enī princeps militie: ⁊ ideo circa domum regiam edificauit tabernacula bellatoꝝ. vnde. ii. Reg. xi. dicit de vxia etheo: qui fuit vn⁹ de triginta fortibus. Dominus autem vrias ante portā domus cum alijs seruis dñi sui. i. viris bellatoribus qui remanserāt cū rege. d ¶ Hi principes. Hic consequēter exprimūtur illi qui virtute armoꝝ iuuerunt dauid Diuisio
ad consecutionē regni: et primo nominant principaliores. secundo min⁹ principales. ca. xij. Sententie prime partis patet ex his que dicta sunt. ii. Reg. xxiij. vbi illi fortes ponunt̄: licet quantū ad aliquid diuersimode: quę diuersitas ibidem est exposita. hoc excepto qō hic dicit̄ de eleaçar. e ¶ Hi steterunt in medio agri et defenderūt eum. ii. Re. xxiij. b. dr: Stetit ille in medio agri: et tutus est eum. licet enim alij de populo israel fugerint: tamen duo remanserūt: ſcz eleaçar ⁊ sammaa filius aggei. ii. Regū. xxiij. singulariter istud factum attribuit̄. Tum quia in hoc facto fuit ꝓncipalis: licet hic taceatur. Tum quia aliud factū valde notabile ante immediate ascribitur ipsi eleaçar: vt patet ibidem. Moraliter

✳ † ¶ Dixitq;: omnis qui ꝙ cusserit h iebuseū i primis erit ꝓnceps. Per dauid significat xp̄s vt in pluribus locis dictū est superius. Per hiebuseū vero significat gentilis pp̄lus: nam hiebusei gētiles erāt. Igit̄ ille qui ex edicto xp̄i ꝓmo pcussit gentilē populū gladio verbi dei iꝓm ad xp̄i fidē cōuertēdo: prīnceps esse debuit spiritualis militie christiane: ⁊ sic factū est ex diuina ordinatione. Nam petrus ap̄lus legit̄ p̄dicasse gentilibus Act̄. x. ſcz cornelio et amicis eiꝰ quos gladio verbi dei pcussit et xp̄o per fidem incorporauit: propter quod a dño sibi dictus fuit Act̄. x. b. Surge petre occide et manduca. Sic igit̄ in pcussione hiebusei ioab qui ꝓmū percussit hiebuseū vt dicit̄ in textu figurauit beatū petrum: ⁊ interpretatio nois ad hoc congruit. Nam ioab interp̄tat̄ est pater. petr⁹ aūt post christū pater est et pastor fideliū ⁊ princeps apostolorū: ⁊ per ꝓsequēs spiritualis militie christiane. d ¶ Hi ꝓncipes virorū for. ⁊c. Expositio mystica hui⁹ posita est hic ꝓx. ii. Regū. xxiij.

tat. Dauid concupiscẽtie mucro ne trãsfixus: alienam vxorẽ abstulit: et malum quod ꝓpetrauit per penitẽtie lamenta correxit: qui cũ longe post ꝓtra hostiũ cuneos sederet: aquã bibere ex eorum cisterna desiderauit: quam electi milites inter hostiũ cateruas erumpẽtes illesi attulerũt. Sed flagellis eruditus: se ꝓtinus cũ periculo militum aquã desiderasse reprehẽdit: ⁊ eã domino libauit: quia in sacrificiũ aqua effusa cõuersa est. culpam enim cõcupiscẽtie mactauit per penitentiã sue reprehensionis. qui ergo quondã alienã coniugem cõcupiscere nõ timuit: postea quia aquam cõcupiuit: expauit. Qui enim se illicita perpetrasse meminerat: cõtra se rigidus etiam a licitis abstinebat.

a ¶ Verunt̃ vsq; ad tres primos. Hic apparet ꝙ abisai princeps erat inter tres sequentes: sed ad tres ꝓmos nõ peruenit iesbaan eleazar et semmaa.

Mystice ¶ Mystice aũt significat ꝙ nemo sanctorũ licet virtutib⁹ emineat ad equalitatẽ potẽtie pa. ⁊ fi. et spiritussan. ꝓueniat. Quoniam quis in nubibus equabit̃ domio ⁊c. b ¶ Ariel moab.

Ps. 88. b

2. Re. 23. c Id est leones. sic in Regũ dicit̃ viros. s. fortissimos ĩ regno mo ab tanq̃ leones. c ¶ Interfecit leonẽ. Hebreus hunc leonem ioab arbitratur qui in domo dñi tenẽs cornua altaris occisus est. Altare enĩ cisterna dicitur: Quia sicut aqua cisterne mundat: ita sanctuariũ dei hominũ expiat peccata. Virũ egyptium quẽ liber regũ dignũ spectaculo dicit. semei filium gera qui maledixit dauid qui fuit de baurim. i. de electis. Egyptius dictus: qz egyptiũ blasphemantem deum quẽ moyses interfecit imitatus est. Ille deum: iste regem ⁊ ꝓphetã blasphemauit. Dignus spectaculo: quia spectabat: vt si hierusalẽ egrederet: interficerẽ habẽs in manu hastam. i. legem dei: quã si meditatus esset ꝓmanendo in hierusalem nõ periret. Sed qz ꝓceptuz regis irritum fecit: ⁊ exijt bana las in virga. i. rectitudine iusticie descẽdit: ⁊ hastam quã nõ recte tenebat extorsit. d ¶ Tempore niuis. qua potest gratia christi que mũdo resplenduit: et frigus charitat̃ qua refrigescũt boies significari. Banaias vero qui edificator dñs interpretatur: christũ significat. de quo dicit: Edificãs hierusalẽ dñs ⁊c.

Ps. 146. a Job. 5. c. Hic multa opera ꝓpetrauit: q̃ ait: Pater meus vsq; mõ operatur: et ego operor: hic est de capseel. i. de congregatione domini: qz ad eum oĩis sanctorũ cetus ꝓtinet: qui descẽdens de celis: ⁊ factus homo leonẽ. i. diabolus qui infidelitatis sue frigore torpentẽ mundũ possidebat: morte sua interficiẽs in infernũ demersit.

a ceps eorũ. Veruntamen vsq; ad tres primos nõ peruenerat. † Banaias fili⁹ ioiadę viri robustissimi q̃ multa opa ꝓpetrarat de capseel:

a ¶ prouocatus ab illis. b ¶ leones dei.

b ipse percussit duos ariel moab. Et ipse descẽ-

a ¶ qui nescius inciderat in cisternã niuibus plenã.

c dit: ⁊ interfecit leonẽ in media cisterna tẽpore niuis: et ipse ꝓcussit virum egyptiũ: cuius statura erat quinq; cubitorũ: ⁊ habebat lanceam vt liciatorũ texentiũ. Descẽdit igitur ad eum cum virga: et rapuit hastam quã tenebat manu: ⁊ interfecit eum hasta sua. Hec fecit bana

a ¶ dignus nominari.

e ias fili⁹ ioiadę: qui erat iter tres robustos nõminatissimus: inter triginta primus. Veruntamen ad tres vsq; nõ peruenerat. Posuit autẽ eum dauid ad auriculã suam. Porro fortissimi viri in exercitu: asahel frater ioab: et eleanan fili⁹ patrui eius de bethleẽ: semmoth† arodites: helles/fallonites/hiras filius acces thecuites: abiezer anathotites: sobochai asotites † Ilaiahotites: marai nechophatites: heleb fili⁹ baana nechophatites: ethai fili⁹ ribai de gabaad filiorũ beniamin: banaia pharatonites: viri de torrente gaaz: † abiel arabathites azmoth bauramites: eliaba salabonites. Filij † assen: geçonites. Jonathan filius † saie arathites. † habiã fili⁹ sachar ararithes. Eliphal filius vr† epher meberathithes. Ahia phelloni tes agri: carmelites. † Haarari filius achi: iohel frater nathan. † Mibaar filius agarai: selech ammonites. † Haarai berothites. Armiger ioab filij saruię: hiras iethreus † hareb iethreus: vrias ethęus: çabad fili⁹ ooli: adina filius † sechar: rubenites princeps rubenitarũ: et cum eo triginta. † Haanan filius macha: et iosaphat mathanites. Ozias astharothites: semma et iahihel filij hothan † aroezites. Jedihel filius samri: et ioha frater eius thosaites helihel mahumites. Et ieribai ⁊ iosoia filij elnaem. Et iethma moabites: eliel et obed et iasihel de masobia.

Capitulũ XII

f In quoq; venerũt ad dauid in sice a

g lech: cũ adhuc fugeret saul filium cis qui erãt fortissimi ⁊ egregij pugnatores tendẽtes arcũ: ⁊ vtraq; b manu fundis saxa iacientes: ⁊ dirigentes sa- c gittas. De fratribus saul ex beniamin prin- d ceps abiezor: ⁊ ioas filij samaa gabaathites ⁊ iaçihel et phalleth filij azmoth: et baracha et ieu anathotites. Samaias quoq; gabaonites: fortissimus inter triginta: ⁊ super triginta hieremias et ieziel et iohannan et † iezabad gaderothites. Et lusai et hierimuth et baalia et samaria et † saphathia araphites: helcana et iesia et azrahel et ioezer ⁊ iesbaan de carim: iohela quoq; et çabadia filij iozoam de

demersit. hic egyptiũ. i. antichristũ peccati nigerrimũ. id est quinq; sensib⁹ corporis abutentẽ ad scelera: per virgã crucis superãs: ꝓpria reum nequitia virtute damnauit ꝓpetua. In diebus nimis: qz per mortẽ peccatũ. vĩ: Lauabis me ⁊ super niuẽ dealbabor: e ¶ Inter tres. Abisai et sobochai et ionathan: quibus viribus equabat: qui erat super triginta: sicut hebre⁹ affirmat.

C

† 2. re. 23. a.

Ps. 50. b

In quo Ca. XII qz ven. Hucusq; enũerauit fortes dõ q̃ adiuuerũt eũ vt regnaret sup isrl. g ¶ Qui erãt fortissimi. Scõm litteraz significat eos agiles esse et strennuos oĩ genere bellãdi. Mystice vero milites xpi nõ segnes sed studiosos describit in ꝓsperis ⁊ in aduersis: a dextris ⁊ a sinistris.

Mystice

als tarothites vel aroarites

§ Veloces

Nico. de lyra

als tilaiochoites

In quo. C. XII Hic ꝓsequẽter exprimuntur adiutores dauid minus principales: et ꝓmo adiutores eius in saulis ꝓsecutione. secũdo in regni adeptiõe/ ibi: Iste quoq; est numer⁹. Circa primã partẽ nominant̃ adiutores dauid: stante ꝓsecutiõe saulis: ⁊ trib⁹ de q̃bus fuerũt: ⁊ loca de q̃b⁹ ad dauid venerũt. ꝓmo ergo ponunt̃ isti adiutores ĩ generali/ cũ dicit̃: a ¶ Hi quoq; venerũt ad da. in sice. que erat ciuitas assignata ipi dauid ab achis rege geth: vt habetur. i. Regum. xxvij.

Diuisio als tabial D als tasom als tsaga als tachiã als tapher mechmatites

als tnoorai

als tgareb

als tegar als thanã

b ¶ Tendentes arcũ. i. habentes artez sagittandi. vnde subditur: c ¶ Et dirigentes sagit. sc̃z tra manu: sicut ꝓmittit de arte fundibularia. Consequẽter ponunt in speciali/ cum dicit̃: d ¶ De fratribus saul ex tribu beniamin. hoc exprimit̃ ad declarationẽ bonitatis dauid: q̃ pin qui saul venerũt in adiutoriũ dauid in ꝓsecutiõe eius existẽtis: qz sciebãt ipi⁹ dõ innocẽtiã et saulis maliciã.

als tarocrites

* Sed ⁊ de

Moraliter Moralit. ¶ Hi quoq; venerunt ad dauid ⁊c. Sequitur: b ¶ Utraq; manu fun. sa. ia. et dirigit sagit. Per fundibularios qui cum sonitu magno saxa iaciũt contra aduersarios: significãtur ꝓdicatores qui clamãdo contra vitia deterrent peccatores. Per sagittarios aũt significãt orãtes deuote: tales enim oĩones sunt sagitte spũales ĩpugnationẽ demonũ repellentes.

als tcoco/bad

als tsaphiã

a ¶ Veloces. Dicit ꝓ sensus acumine vel corpis agilitate.
E Mystice ꝙo q̄ christi militiā ꝓfitent: nō debent esse paruuli sensu/sed ꝓuidere bona: nō tm̄ corā deo / sed etiaz corā oībus hoībus. b ¶ Nouissim⁹ z maxim⁹. Hic significat docto/res iudeorū et gentiū de q̄bus paulus ex tribu beniamin ait:

als tribu gad

Petrus iacobus et iohānes: q̄ videbant columne esse dextras mihi dederūt z barnabe societa tis zc. Hi ad christū veniētes ꝓ

Mat.16.c

oīa explorari sunt. Ūñ: Vos au tē quē me esse dicitis? Rñdit pe trus ꝓ oībus: Tu es christus fi lius dei viui. Cui dñs: Tu es pe trus z sup hāc petrā edificabo ec

Joh.20.k

clesiā meā. Et alibi: Accipite spi ritūsanctū: quoz remiseritis pec. re. eis. c ¶ Transierūt iordanē. Iordanis in q̄ christus bapti zat⁹ est. baptismū significat: hunc transeunt doctores mēse primo q̄n inundare con. sup. r. qz dño in carne apparente: z annū acce ptabilem ꝓclarāte. postq̄ baptis/mū suo baptismate ꝓclarauit: ipz ꝓdicādo z baptiçando toto orbe diffuderūt. d ¶ Et omnes fu gauerunt zc. Quia iudeos q̄s orientalis plaga ꝓpter ortū sciē tie legis significat: vel gētiles in quibus naturalis prudētia occi/dit: dū cultū dei attribuūt idolis: euāgelij ꝓdicatōe fugauerūt. vñ:

Ps.17.f

Inimicos meos dedisti mihi dor sum: z.o.m. dispdisti. e ¶ Poz ro de manasse. Hi scz ieptem principes q̄ de manasse venerūt: significāt primos ecclie doctores de iudea venientes: qui septifor mi spū illustrati adiuuant nostrū dauid ꝓtra latrūculos. i. hereti/cos vel spūs malignos: q̄ nō ces/sant de ecclia rapere z captiuare

2.Co.2.d

quos possūt. vñ: Deo aūt grās q̄ semp triūphat nos ī christo iesu.

Exercitus

Nico.de lyra

v* a ¶ Sed z de gaddi. Hoc est de tribu gad: sicut ptz: qz istis noīatis subdit: Hi de filiis gad zc. trāsfugerūt ad dauid cū late/ret in deserto: longo eni tpe fuit in deserto maon. z ī deserto ziph: z in alijs locis ad fugiēdū aptis.

1.Re.29.b

b ¶ Facies eoz zc. Inuadēti bus resistēdo. c ¶ Et veloces q̄si capree. Fugiētes psequen/do. est tm̄ hic hypbolica locutio: ad designādū magnā eoz auda/ciā z agilitatē. d ¶ Hi de filiis

als thoqa/baath als thieddi/hel

gad ꝓn. exercit⁹. i. fuerūt post q̄ dauid habuit regnū: qz q̄diu fuit in fuga saulis nō habebat tā tū pplm̄ q̄ faceret exercitū. vnde subdit: e ¶ Nouissim⁹. i. mi/noz iter istos ꝓncipes. s. cētū mi/litib⁹ ꝑat/z maxim⁹ mille. Nō eniz legit dauid habuisse viros añ mortē saul nisi tm̄ sexcētos: vt habet. i. Reg. xxvij. z xxx.

f ¶ Isti sūt q̄ tran. iordanē. Ad inuadēdū postes. g ¶ Ūñ inun. ꝙsueuit. Hoc ponit ad oñdēdū maiorē eoz fortitudi nē z audaciā: qz tūc cum maiore difficultate poterat iordanis trāsiri. h ¶ Et oēs fu. q̄ mo. in vallib⁹. Illi eni erāt gēti les q̄ partē terre filioz israel occupauerāt. i ¶ Venerūt aūt de ben. z de iu. Illi eni de beniamin timētes ne dauid ad/nētū eoz haberet suspectū: sicut accidit de facto. vt patz in lra

seq̄nti.

gedor. Sed z de gaddi trāsfugerūt ad da a uid cū lateret ī deserto / viri robustissimi z pugnatores optimi: tenētes clypeū z ha/

¶ fortitudine mentis.

a stā. Facies eoz quasi facies leonis: z ve b c loces: q̄si capree in mōtib⁹. Eçer ꝓnceps/ ꝓmus: obdias scds: eliab tertⁱ⁹: masmana q̄rtus: hieremias q̄ntus: ethi sextⁱ⁹: helihel septimⁱ⁹: iohānan octauⁱ⁹: helçebad nonⁱ⁹: hieremias decimus: bachanai vndecimⁱ⁹.

a ¶ doctor ecclīasticus q̄ nouissimⁱ⁹ ꝓ hūilitate dicit.

b Hi de filijs gad ꝓncipes exercit⁹. Mouis d c

a ¶ christi qui pfectionē studēt virtutū.

b ¶ qui scientia pollet z verbo z exemplo docet eterna beatitudine dignus que millenario designat.

sim⁹ centū milibus ꝙerat/z maxim⁹ mille. f

c Isti sunt qui trāsierūt iordanē mēse ꝓmo g d q̄n inūdare ꝙsueuit sup ripas suas: z oēs fugauerūt qui morabant in vallib⁹ ad ori

a ¶ nolentes ad arcē virtutū z sapiētie culmē accedere.

entalē plagam z occidentalē. Venerunt i aūt de beniamin z de iuda ad ꝓsidiū in q̄ morabat dō. Egressusq̄ est dauid obuiā eis/z ait: Si pacifici venistis ad me vt au xiliemini mihi: coz meū iungat vobis. Si aūt insidiamini mihi ꝓ aduersarijs meis: cū ego iniq̄tatē in manib⁹ nō habeā: vide/at deⁱ patrū nostroz et iudicet. Spūs vo k induit abisai principē inter triginta/ z ait: l Tui sumⁱ o dō/z tecū futuri filij isai: Pax pax tibi/z pax adiutoribⁱ⁹ tuis. Te eni ad m iuuat deⁱ tuⁱ. Suscepit q̄ eos dauid: z cō n

e stituit ꝓncipes turmę. Porro de manasse o trāsfugerūt ad dauid: q̄n veniebāt cū phi listijm adūsus saul vt pugnaret. Et nō di micauit cū eis: qz inito ꝓsilio remiserūt eū ꝓncipes philistinoz / dicētes: ꝑiculo ca pitis nostri reuertetur ad dñm suum saul.

a ¶ a philisteis remissus euntibus contra saul.

Quādo igit̄ reuersus est in sicelech: trās/ fugerūt ad eum de manasse ednas z ioça bad z thieddi: z michael z ednas z ioçabath z helu et salathi: ꝓncipes militū in ma/nasse. Hi prębuerūt auxiliū dauid aduer p

a ¶ q̄ vastauerūt sicelech z vxores eiⁿ captiuas abduxerūt.

suz latrūculos. Oēs eni erant viri fortissi mi: z facti sunt ꝓncipes in exercitu: sed z q per singulos dies veniebant ad dauid ad auxiliādū ei: vsq̄ dū fieret grādis numer⁹ r

seq̄nti.

paradisi: vt cū apl̄o dicāt illd Phil. iij. c. Que retro sūt obliui scēs ad anteriora extēdēs meip̄m. Et de istis sb dit: p ¶ Hi p buerūt auxiliū dauid cō. la. zc. Per quos significant he retici q̄ occulte simplices xp̄ianos decipiūt ad errorē suū ꝓtra hētes: z ꝓtra istos latrūculos p̄hēt auxiliū dō paupes religio si p salute fideliū laborātes. i. Co. iij. b. Dei adiutores sum⁹.

* De filijs le

a ¶ Exercitus dei. Qui.s.egressus est de egypto.i.sexcēta milia: sic exponūt hebrei. Sed mystice in exercitu nr̄i dauid quotidie numerus fideliū crescit donec compleant̄ qui ad vitam p̄destinati sunt eternam. b ¶ Ut trāsferrēt regnū. Quia sancti doctores maxīe desiderāt vt veteris legis cultus in spiritualē intelligentiā euāgelij trāsferant̄: z fiant oīa noua. c ¶ Joiada q̄z p̄n. ceps de stir. aaron. Huc tradūt hebrei fuisse phinees filiū eleaçari. ad cui⁹ cōparationē sadoch puer vocatus tanq̄ etate et merito minor. d ¶ De filijs q̄z isa. Doctores legis in tribu isachar fuisse tradūt: q̄ singula tpa cerimoniar̄ obseruāda docebāt z q̄d facere deberet isr̄l prescribebāt. Hi doctores ecclie significant: quor̄ p̄ceptis subditi obtēperant. e ¶ Viri bella. Apli.i.apostolici viri ad nostrū dauid p̄ueniūt z ei spūaliter copulant̄: z alij taz exiudeis q̄z gētibus vno corde z pari voto certātes: vt fiat rex dauid z ipsi sint regnū xpi. f ¶ Trib⁹ die/bus. Omni tpe.s.fidē trinitatis tenentes: z q̄ p̄mi doctores.i.apli ex diuīa scriptura alimēta p̄parauerāt accipientes z oīm bonor̄ largitioni gratias agētes.

La. XIII

Hijt aūt consi.da.cū tribunis z cen.z̄. Apls: euāgelistis: qui fidē incarnatōis a iudeis ad salutē gentiū trāstulerūt. Hoc est enī de colle cariathiarim q̄ est in iuda: z interp̄tat ciuitas siluarū ad se arcā dn̄i trāsferre. de eminētia.s. scripturar̄ apud iudeos posita: vbi vmbra nemorosa figurarū abūdat: ad intellectū gentilis pp̄li vbi fundat̄ ecclesia fidē domini perducere.

Al.dely.

Hō enī re.

B

a ¶ Iste q̄z est nu.prin.z̄. Hic p̄n̄r ponunt̄ adintores dauid in regni adeptiōe. et ptz l̄ra paucis exceptis. b ¶ Filij iuda por.z̄. Hō est mirādū si de aliq̄bus tribubus aliqs in sequentib⁹ ponit̄ maior numerus venientiū ad dauid in hebron. vt habeat̄ in l̄ra: qr anteq̄ dauid veniret in hebrō maior pars tribus inde adheserat ipi dō. c ¶ Joiada q̄z p̄n. dicit hic glosa hebraica q̄ iste fuit pater banaie: q̄ supra noiat⁹ est inter fortes dō. d ¶ Sadoch etiā puer egre.indo. istud addit̄ ad reddēdum rōnē q̄re noiat̄ inter principes: licet esset iuuenis. e ¶ De filijs q̄z isa. vi.eru. erāt enī isti studiosi i lege: z sciebāt optime p̄sulere q̄d z q̄n esset aliq̄d agendū. p̄pter b sequit̄: f ¶ Dis autē re.tri.eor̄ p̄si.seq̄. qr cetere trib⁹ eor̄ cōsilijs acq̄escebāt. g ¶ Dēs isti z̄. regē sup vni.isr̄l: qr añ fuerat iunct⁹ rex sup tribū iuda tm: vt hr̄.ii.Re.ii. b ¶ Sz z oēs re.ex is.hoc est z illi q̄ nō venerūt i hebrō sz in ciuitatib⁹ aliis remāserāt: desiderabant p̄motionē dō ad regnū. i ¶ Preparauerant enī eis fratres sui. hoc enī subdit̄ ad ostendēdum qualiter tanta multitudo veniens ad dauid in hebron habuit victualia trib⁹ dieb⁹.

Moraliter

✱ † ¶ De filijs leui z̄. Tribus leuitica ad ministerīū tabernaculi fuit deputata: p̄pter q̄s per illos de tribu leui significātur p̄lati et clerici deuoti q̄ sūt ad ministerīū ecclesie deputati. † ¶ Por.ro de filijs ehhraī. intelligi possunt diuites z̄. Ephraim interp̄tatur fertilis: p̄pter q̄ p filios ephraim itelligi possunt diuites z potentes huius seculi: q̄ tamē ad opera misericordie liberales sunt atq̄ p̄mpti. p̄pter q̄ sicut fertiles sunt in bonis fortune: sic fertiliter recipient bona gr̄e z glorie Mat. v. a Beati misericordes: q̄m ipsi misericordiā p̄sequent̄. e ¶ De filijs q̄z isa. Isachar interp̄tat merces: ideo p istos significātur doctores ecclesie docētes fideliter i spe mercedis eterne. i. Cor. iij. c. Unusq̄sq̄z mercedē accipiet p̄m laborē suū. vñ subdit̄: † ¶ Viri eru. in diuinis. † ¶ Qui nouerāt sin. tē. noni.s.z veteris te. † ¶ Ad p̄cipiēdū q̄d fa. de. isr̄l. i. pp̄le christianus: q̄ p̄m v̄ba doctorū ecclesie debet regere mores suos z actus. † ¶ Por.ro de za. qui interp̄tat pulchritudinis habitaculū: p̄t̄ q̄ per istos significant̄ illi qui sūt solliciti p̄uare mūdiciā cordis z corporis: vt deo parēt habitaculum suē mētis: qr scribit̄ Sap̄.i.a. In malivolā aīam non introibit sapia. s. increata: nec habitabit in corpe sūdito pctīo. † ¶ Et de nepta. q̄ interp̄tat dilatatio mea. iō p istos significant̄ hoies charitatiui: quorū corda sunt ad deū z p̄rimū dilatata. ij. Cor. vi. c. Os nostrū pt̄z ad vos o corinthij. cor nr̄m dilatatum est. Et sequit̄: Dilatamini et vos. † ¶ De dan etiā p̄pa. ad p̄liū. Dan interp̄tat iudicij. iō p istos significant̄ boni iudices in iudicādo veritatē: z exequēdo p̄stātes: iō dicunt̄ parati ad p̄liū p̄tra p̄titatis iusticie et turbatores. † ¶ De aser egre. ad pugnā. Aser interp̄tat beatitudo: p̄pter q̄ p istos significant̄ illi q̄ falsam beatitudinē huius seculi reputunt: z verā beatitudinē totis viribus cōcupiscūt. p̄pter q̄ ad pugnādū cōtra vitia viriliter se opponūt. † ¶ Trans iordanē aūt de fi.ru. z gad. Ruben visionis filius interp̄tat̄: z gad feliciter: p̄pter q̄ isti duo simul iungūtur. Mā p rubenitas significant̄ excellentes in cōtemplatione diuinor̄: z isti iam in p̄senti seruiūt feliciter: degustando suauiter bonor̄ dulcedinem supernor̄: dicente Ps̄. Gustate z videte q̄m suauis est dominus z̄. Dēs aūt isti p̄dicti sunt de exercitu et societate veri dauid iesu christi.

Ps.33.b

La. XIII

Hijt autē consiliū. Post/q̄ descripta est ipsius dauid inuentio. hic consequēter describitur sui regiminis dispositio: q̄ quidem est optima quādo incipit a diuinis: qr quādo rex qui in tēpore alibus est dei vicari⁹ bñ se habz erga deū: deus i agēdis dirigit eū. ergo p̄mo describit̄ deuotio dauid erga

Glusso

✱ deū in arce

Moraliter

Moraliter k ¶ Jnijt aūt consi. dauid cū tribu. z̄. Expositio mystica huius ca. posita est. ij. Reg. vi.

a ¶ q̄si exercitus dei. Iste q̄z est numerus p̄ncipū exercitus q̄ venerūt ad dauid b cū esset in hebron: vt trāsferrēt regnū saul ad eū iuxta v̄bum dn̄i. Filij iuda portātes clypeū z hastā sex milia octingēti: expediti ad p̄liū Be filijs symeō viror̄ fortissimor̄ ad pugnādū septē milia cētū. Be filijs leui q̄ttuor milia † c sexcēti. Joiada q̄z p̄nceps de stirpe aarō: z cū eo tria milia septingēti. Sa d doch etiā puer egregię idolis: z dom⁹

¶ numerū sacerdotū significat: qui in domo patris sadoch.i.leuitici ordinati sunt.

patris eius p̄ncipes viginti duo. Be filijs aūt beniamin fratribus saul tria milia. Magna enī ps eor̄ adhuc seq̄bat̄ domū saul. Por.ro de filijs ephra † im viginti milia octingēti fortissimi robore viri noiati in cognatiōibus suis. Et ex dimidia p̄te trib⁹ manasse decē z octo milia: singuli p noia sua venerūt e et p̄stituerūt regē dauid. Be filijs q̄z c isachar viri eruditi q̄ nouerāt singula † tpa ad p̄cipiēdū q̄d facere deberet isr̄l † p̄ncipes ducēti. Dis aūt reliq̄ trib⁹ eo f rū p̄liū seq̄bat̄. Por.ro de çabulon q̄ † egrediebāt ad p̄liū: z stabāt in acie instructi armis bellicis q̄ñq̄ginta milia venerūt i auxiliū nō in corde duplici. Et de neptalim p̄ncipes mille: z cum † eis instructi clypeo z hasta triginta z septē milia. Be dan etiā p̄parati ad p̄ † liū vigintiocto milia sexcēti. Et de aser † egredientes ad pugnā z in acie p̄uocā tes q̄draginta milia. Trās iordanē aūt † de filijs ruben z de gad z dimidia p̄te trib⁹ manasse instructi armis bellicis

a ¶ p̄dicti sez.

e centū viginti milia. Dēs isti viri bella g tores z expediti ad pugnādū corde p fecto venerūt in hebron: vt p̄stituerēt regē dauid sup vniuersum isr̄l. Sed z b oēs reliq̄ ex isr̄l vno corde erāt vt rex fieret dauid. Fuerūtq̄z ibi apud da/ f uid trib⁹ dieb⁹ comedētes et bibētes. Preparauerāt enī eis frēs sui. Sed z i q̄ iuxta eos erāt: vsq̄ ad isachar et çabulon et neptalim afferebāt panes in asinis/z camelis/z mulis/z bob⁹ ad vescēdū: farinā/palatas/vuāpassam/vinum/oleū/boues/arietes/ad oēm copiā. Baudiū q̄ppe erat i isr̄l.

¶ dispositio.

g Hijt autē consi/ Ca. XIIIk

¶ christus.

lium dauid cum tribunis et

a ¶ Mō eni re.ꝛc. Quia interptaꝝ veteris testamēti spūalē sensum q̄ latebat.ppīs ille aperire nō potuit:sicut nūc reuelatus est aplis ꝛ ꝓphetis:gentes.s.esse coheredes ꝛ cōpartices ꝓmissiōis dñi. b ¶ A syor. Syor fluuiꝰ egypti est:q̄ a nilo vt ferūt deriuaꝝ.ꝛ interptaꝝ firmamētū nouū ꝛ turbidū.

Hiere.2.b vnde:Quid nunc tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidā. c ¶ Cariathiarim. Ciuitas damasci que ī amos emathabaal.i.emath magna q̄ nūc epiphania nuncupaꝝ. Per syor aūt ꝛ emath totam terrā ꝓmissionis cōprehendit. Per syor riuū.s. vel torrētē: significat egypti australē partē.p emath vo septētrionalē. Cariathiarim.q̄ alibi cariathabaal ciuitas saltuū: vna de vrbib⁹ gabaonitaꝝ in tribu iuda in nono miliario ab helia eūtib⁹ diospolim de qua fuit vrias ꝓpheta quē interfecit ioachim in hierusalē ꝑm Hieremiā. Filiⁱ q̄z sobal cariathiarim dr: sicut superius oñdit. d ¶ Dis isrl. Electⁱ nobilior. Numerⁿ aūt horvi

2.Re.6.a rorū in regū cōprehēsus est: vbi legiꝝ:Cōgregauit aūt dauid oēs electos ex isrl trigīta milia. e ¶ Cū aūt peruenissent ad areā chidon. Gentū est ad areā chidon.i.clypeū:q̄ in ecclia certa est dei ꝓtectio.vñ

Ps.5.c Dñe vt scuto bone voluntatis tue coro.nos. Ubi sacerdos

2.Re.6.b. incautiⁱ arcā tāgēs a dño pcussus est:hic ꝛ ppīs iudeorū

f q̄ gētibus inuidet:et dū legē vult euāgelio miscere:vtrūq̄ pdit. Occiso sacerdote:diuertit dauid arcam dñi in domo obede/gethei:q̄ respuentibⁱ iudeis verbū dei:aplī ꝙersi sunt ad gentes. Unde ꝛ locus aree nachor: q̄ gentiū ꝓparationē demōstrat:pcussio oça dicit:qr relicto illo salus gētibus facta est. Obededom q̄

el.diuertit interptaꝝ seruiēs homo ppīs gētilem significat. de q̄ dicit:

Ps.17.g Populⁿ quē nō cognoui seruiuit mihi. Abiectio q̄z iudeorū:q̄ si pcussio oçe ꝓmittit sic:

Ibidē.f Eripies me de ꝓtradictionibus.p. Geth q̄ interptaꝝ torcular crucē significat:in q̄ vitis vera calcata estꝛ expressa.

2.Re.5.b Uñ gentiū ppīs pōt dici getheus.tāq̄ dicat: Mihi absit gl'iari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. f ¶ Eo q̄ diuisisset dñs oza. Traduntur hebrei aminadab sacerdotes iussisse filijs suis oça ꝛ haio: vt portarēt arcā humeris ꝑm ꝓceptum legis. Sed qr nō portauerūt nec caathitis portandā dederūt. percussit dñs oçam ꝛ diuisit. Fruit eni (vt aiūt) brachiū ꝛ humeris q̄b⁹ arca portanda fuit:ꝛ facta est distinctio obedientie ꝛ inobedientie. g ¶ In domū obe.gethei. Quia ꝛ ipe leuita.cognita aūt causa ꝓ qua oça pcussus est:iussit dauid arcā portari ꝓprijs leuitarū humeris:sicut ptz in sequēti. Notādū quā

Nota tum delinquat q̄ corpus dñi indigne accipit.si deuotus sacerdos interijt:q̄ arcā dñici figurā corpis minori q̄z debuit veneratione

cēturiōib⁹ ꝛ vniūsis ꝓncipib⁹:ꝛ ait ad oēm cętū isrl:Si placet vobis et a dño deo nr̄o egrediet sermo quē loquor:mittam⁹ ad fratres nr̄os reliq̄s in vniuersas regiōes isrl: ꝛ ad sacerdotes et leuitas q̄ habitāt in suburbanis vrbiū: vt ꝯgregent ad nos ꝛ reducamus arcā dei nr̄i ad nos.

a Nō eni req̄siuim⁹ eā in dieb⁹ saul. Et rūdit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat eni sermo oi ppło. Cōgregauit q̄ dauid cūctum isrl/a

b syor ęgypti: vsq̄ dū ingrediaris emath: vt adducere arcā dei de cariathiarim: Et ascendit da-

c uid ꝛ omēs viri israel ad collē cariathiarim qui est in iuda: vt afferet inde arcam dñi sedentis super cherubin vbi inuocatuz est nomen eius. Imposuerūtq̄ arcā dei sup plaustrū nouū de domo aminadab. † Oça aūt ꝛ fratres eⁱ minabant plaustrum. Pozro dauid ꝛ vniuersus israel ludebāt coram deo oñi virtute/ in cāticis ꝛ in citharis ꝛ psalterijs ꝛ tympanis ꝛ cymba-

e lis ꝛ tubis. Cum autez peruenissent ad aream a a ¶ in regū nachor ꝓ quo aquila interptaꝝ areā ꝓparatā. Chidon autē interptaꝝ clypeus:ꝛ dr esse locus vbi dictū est iosue: Leua clypeū contra vbē hai.

chidōn:tetendit oça manū suā vt sustētaret arcaz. Bos quippe lasciuiēs paululū inclinauerat eam. Iratus est itaq̄ dñs ꝓtra oçam et percussit eū/ eo ꝙ tetigisset arcā:et mortuus est ibi

f coꝛā dño. Cōtristatusq̄ est dauid eo ꝙ diuisisset dñs oçam:vocauitq̄ locū illū diuisio oça vsq̄ in ꝓsentē diē:ꝛ timuit eū tūc tēporis/dicens: Quō possuz ad me introducere arcā dei ? ꝛ ob hāc causam nō eā adduxit ad se:hoc est in ciui

g tatē dauid:sed auertit in domū obededom gethei. Māsit ergo arca dei in domo obededom

a ¶ fide spe ꝛ charitate.

tribūs mēsibus/ꝛ bñdixit dñs domui eⁱ ꝛ omibus quę habebat. Ca. XIIII

b † Misit q̄z hirā rex tyri nūcios ad dauid : et ligna cedrina artifices parietū lignorūq̄z: vt ędificarent ei domū. Cognouitq̄ dauid ꝙ confirmasset eū dñs i regē sup isrl:ꝛ subleuatū regnū

b suū sup ppłm eⁱ isrl. Accepit q̄q̄ dauid alias † vxores i hierlm:genuitq̄ filios ꝛ filias. Et hęc noīa eoꝝ q̄ nati sūt ei in hierlm: Sāma ꝛ sobab nathan ꝛ salomon iebar ꝛ elisu/ꝛ eliphalech:noga quoq̄ ꝛ nepheg ꝛ iaphie elisama et baliada

i ꝛ heliphelech. Audiētes aūt philistijm eo ꝙ † vnct⁹ esset dō in regē sup vniuersū isrl: ascēde

vxores q̄s accepit dō in hierlm ꝓsone deuote significant:q̄ in ecclia p obseruātiā castitatis vel itegritatē fidei xpō despōsan tur.ii. Coꝛ.xi.a. Despōdi vos vni viro virginē castā exhibere xpō. † ¶ Audiētes aūt phi.ꝙ vn.cēt da.i regē ꝛc. Huⁱ expositio mystica posita est.ii.Reg.v.ca.

Allego. Mat.13.c Rom.11.c

Misit

Dilatio

Mozaliter

Expositio mystica huⁱ ca.posita est.ii.Reg.v.vsq̄ ibi:

† ¶ Accepit dō.ꝛc. Per dauid significat xp̄s vt dictus est frequēter. Per ꝑsonas eⁱ vxores intelligi ꝑt synagoga et ecclia prout diuidit ꝑ synagogā. Que q̄dē ecclia in allegorico sensu hierlm noīat. igit̄ p

Nico.de lyra

deum in arce veneratiōe. secūdo in templi edificatione. ca.xvij. tertio in cultus diuini ampliatione. ca. xxiij. et inter ista ponunt illa que pertinēt ad bonitatem sui regiminis. Circa primū arce deportatio inchoat. et secūdo interrupta ꝓ summat.ca.xv. Circa primū primo describit reuerentia dauid in diuinis. secūdo eius prudētia in humanis. ca.xiij. Reuerētia vero dauid in diuinis ostendit in reuerenti deportatione arce testamēti: que quidē deportatio primo incipit. secūdo ꝓpter impedimētū superueniens interrūpit/ibi: Cum autē peruenissent. Sententia autē huius ca. ptz ex dictis.ii. li. Reg. vj.ca. hoc excepto.

a ¶ Cū aūt p. ꝛc.ii. Re.vi. dicit: Ad areaz nachor. ad qđ dicēdū est ꝙ iste locus erat binomiⁱ vel dñs loci.ꝛ sic ponitur hic vnū nomē. Aliud vero .ii. Re. vj.ca. Ca. XIIII

Misit quoq̄ hirā rex tyri. Hic ꝓr describit prudētia dauid in agēdis. et ꝓmo in multiplicatione amicoꝝ. secūdo in debellatione aduersarioꝝ/ibi: Audientes autem.ꝛ vtrumq̄ faciebat ad regni sui firmamētū. vt ptz: Sn̄ia autē huⁱ ca.ptz ex dictis.ii. Re.ca.v. vsq̄ ad finē illiⁱ ca. ꝑ excepto.

Mozaliter ✠ Mō ascē

Expositio mystica huⁱ ca.posita est.ii. Reg. v. vsq̄ ibi:

† ¶ Accepit dō.ꝛc. Per dauid significat xp̄s vt dictus est frequēter. Per ꝑsonas eⁱ vxores intelligi ꝑt synagoga et ecclia prout diuidit ꝑ synagogā. Que q̄dē ecclia in allegorico sensu hierlm noīat. igit̄ p

A a ¶ In cacu. pirozᵘ. In hebreo ỹo flentiũ. i. idoloꝝ venire iubet: in q̃bus ꝓfidebãt: qz ad fletũ eternũ ducũt. Cũ audieris inq̃t ſonitũ gradiẽtis in cacumĩe flentiũ. i. cũ audieris ab angelis paganoꝝ idola deſtrui in q̃bus eſt oĩs fortitudo eoꝝ tũc inibis plĩũ: qz dñs añte ꝑcutiet caſtra philiſtinoꝝ. Inuiſibilis deꝰ q̃ in maieſtate ſua ꝑeminet vniuerſis p inuiſibilia ꝓſentiã ſuã oñdit. vñ Rom.1.c Inuiſibilia ipi⁹ a creatura mũdi p ea q̃ facta ſunt: intellecta ꝓſpiciunt. Innuit q̃z fidelibꝰ vt auxiliuz dei q̃rãt in oĩbus: z ꝓficere ſe in certamine cõfidãt: cũ dñi aduẽtũ ſibi adeſſe ſentiãt. Cacumina ỹo pirozũ ſignificãt altitudinẽ ſanctoꝝ. dat deꝰ ſignũ doctoribꝰ ſctis ad ꝑdicãdũ miſſis: vt ſeq̃nk. ſ. deuotoĩs miniſterio: q̃s ſpiritus ſanctus dirigit ꝑmonẽdo.

b ¶ De gab. vſq; ga. Percutit xp̃s q̃ in colle ſuꝑbie ꝓſiſtũt z ꝓterit ſepẽ duricie eoꝝ diuidẽs ꝓtinaciã vt ſolꝰ dñẽ in orbe terraꝝ. Añ ſequit: Di uulgatum eſt nomẽ dauid zc.

Ecit q̃z Ca. XV ſi. do. zc.

c ¶ Tũc dix. da. illi. eſt zc. Mõ vult xp̃s vt idigni eccl̃ia ſtico funganꝫ officio: ſz eruditi ſcia z moꝝ honeſtate ſpectati: portãt arcam dei. i. eccleſiã humerꝫ pij laboris z exaltẽt. 2.Ti.4.b vñ: Fac opus euãgeliſte: miniſterĩũ tuũ ĩple. d ¶ Cõgreg. vni. iſ. in hie. Mõ ſolũ dõ ſz etiã oĩs ꝓpḥe in eccl̃ia xp̃i dictis z factis incarnatiõi ꝓbuere locũ: vt citꝰ aduenies ſuſciperẽ: cũ fuiſſet añ ꝓphetaꝰ. e ¶ Sanctificati ſũt g̃ ſa. Leui.19.a Miniſtri noui teſt. vita z doctrina debẽt eſſe mũdi: q̃bꝰ dr: Sctĩ eſtote: qm̃ ego ſctus ſuz. Qui recte fidei ꝓbis z exemplo opis debẽt fidelibꝰ cõmẽdare incarnationẽ chriſti z redẽptionẽ hũani generis zc.

Ni. d ly.

B Mablis ✻ a ¶ Mõ aſcẽdas poſt eos: rece. zc. p hoc nõ eſt intelligendũ q̃ dõ retrocederet ab aduerſarijs: ſz de mãdato dĩ declinauit a latere gyrãdo exercitũ philiſtinoꝝ: vt in alia ꝑte ſigno ſibi a deo dato inuaderet ipm: vt hr̃. ij. Regũ. v.

b ¶ Diuulgatũq; eſt noda. ꝓpter duplicẽ victoriã p̃dictã. c ¶ Et dñs de. pa. zc. q̃ erãt in circũitu regni ſui ita q̃ nullus audebat regnuz ſuum moleſtare. Ca. XV

Ecit q̃z ſi. do. hic deductio arce prius interrupta ex cauſa dicta. xiij. c. oſumaꝫ. z ꝓmo deſcribit arce deportatio. ſecũdo ipius deportate debita veneratio. c. xvj. Prima in duas: qz ꝓmo deſcribit ad ꝑ debita ꝓparatio.

a ¶ nõ fidei deuotiõe ſed dolo nequitie: ideo nõ metuerũt venire: qz ſcz nolluerũt credere.

rũt oẽs vt q̃rẽret eũ. Qꝺ cũ audiſſet dõ egreſ a ¶ dñſicij ſui mũera oñdẽt: ſz q̃ ingratꝰ fuit mortẽ ſibi acq̃ſiuit ſus eſt ꝺbuiã eis. Poꝛro philiſtiim veniẽtes diffuſi ſunt in valle raphaim. Cõſuluitq; dauid dñm/dicẽs: Di aſcẽdã ad philiſteos: z ſi trades eos i manu mea: Et dixit ei dñs: Aſcẽde z tradã eos i manu tua: cũq; illi aſcẽdiſſent i baalpharaſim: pcuſſit eos ibi dauid z dixit: a ¶ cũ fideles ſibi p electionẽ gr̃e ꝺlũxit et ifideles expulit. Diuiſit deꝰ inimicos meos p manũ meã: ſicut diuidũt aq̃. Et idcirco vocatũ eſt nomẽ loci illꝰ baalpharaſim. Bereliq̃rũtq; ibi deos ſuos q̃s dauid iuſſit exuri. Alia etiã vice philiſtiim irruerũt: z diffuſi ſũt i valle. Cõſuluitq; rurſũ dauid deũ: z dixit ei deꝰ: Mõ aſcẽdas pꝰ eos: a recede ab eis z venies ꝓtra illos ex aduerſo piroꝝ. Cũq; audieris ſonitũ gradiẽtis i cacumie piroꝝ: tũc egredieris ad bellũ. Egreſſus eſt enim deꝰ añte/vt pcutiat caſtra philiſtiim. Fecit g̃ ¶ xp̃s. a ¶ pater. b ¶ demonũ vel mũdi principatũ. dauid ſicut p̃ceꝑat ei dõ⁹ z pcuſſit caſtra phili a ¶ collis vel ſublimitas. b ¶ ſepẽ eius vel diuiſionem. b ſtinoꝝ ꝺ gabaõn vſq; gazera. Diuulgatũq; ẽ b a ¶ dedit illi nomẽ qꝺ eſt ſup omne nomẽ. nomẽ dauid i vniuerſis regiõibꝰ: z dñs dedit c

Pauorẽ eiꝰ ſup oẽs gẽtes. C. xv a ¶ eccl̃ias. b ¶ catholica eccl̃ia toto orbe

Ecit q̃z ſibi dõmos in ciuitate da ꝺ diffuſa. a ¶ qz in p̃ſenti eccl̃ia incarnatiõis z paſſionis myſteriũ cõmendat. uid: z ędificauit lõcũ arcę dei: tetenditq; ei ta e c bernaculũ. Tũc dixit dauid: Illicitũ eſt/vt a f quocũq; porteꝫ arca dei: niſi a leuitis q̃s elegit dñs ad portãdũ eã z ad miniſtrãdũ ſibi vſ a ¶ omnes fideles.

ꝺ q̃z in ęternũ. Congregauitq; vniuerſum iſrl̃ in g a ¶ eccleſiã vt ibi. ſ. incarnatiõis myſteria venerenꝫ. bierũſalẽ: vt afferreꝫ arca dei in locũ ſuũ: quẽ a ¶ prelatos. b ¶ iuniorꝭ dignitatis. ꝑparauerat ei: necnõ et filiõs aaro et leuitas. b Be filijs caath: vriel ꝓnceps fuit: et frẽs eius centũ viginti. Be filijs merari: aſaia ꝓnceps z frẽs eiꝰ ducẽti viginti. Be filijs gerſon: iohel ꝓnceps z frẽs eiꝰ centũ triginta. De filijs eliſa phã/ſemeias ꝓnceps z frẽs eius ducẽti. Be filijs hebrõ/ elihel ꝓnceps z frẽs eiꝰ octoginta. Be filijs oziel/aminadab ꝓnceps et frẽs eiꝰ centũduodeci. Vocauitq; dauid ſadoch z abiathar ſacerdoteſ z leuitas: vriel aſaiã iohel ſemeiã elihel z aminadab: z dixit ad eos: Vos q̃ eſtis ꝓncipes familiaꝝ leuiticaꝝ: ſctificamini cũ fratribꝰ vr̃is: z afferte arcã dñi dei iſrl̃ ad locũ q̃ ei ꝑparaꝰ eſt: ne vt a ꝓncipio qz nõ eratꝫ k pñtes: pcuſſit noſ dñs: ſic z nũc fiat illicitũ q̃d l e nob agẽtibꝰ. Sctificati ſũt g̃ ſacerdotes z leui m tę: vt portarẽt arcã dñi dei iſrl̃. Et tulerũt filij n leui arcã dĩ: ſic ꝑceꝑat moyſes: iuxta vbũ dei/ o bũeris ſuis in vectibꝰ. Dixitq; dõ ꝓncipibꝰ le p uitarũ/vt cõſtituerẽt de fratribus ſuis canto/

ꝓparatio. ſcõ ſubdit deuota L portatio/ibi: Et tulerũt filij leui ar. Circa ꝓmũ dr: d ¶ Fecit q̃z ſi. do. in ci. da. de iſta edificatiõe dictum eſt. ſ. xj. ca. ſed hic breuiter reſumit: eo q̃ dõ fecit ſibi apportari arcã ad ciuitatẽ regiã: vt haberet ꝓ ſe locũ cultui diuino aptũ. vñ ſb dit: e ¶ Tetenditq; ei tabernaculũ qꝺ fecerat moyſes: qz illud remãſit i gabaa vſq; ad edificatiõez tẽpli p ſalomonẽ. vt hr̃. j. xxj. f ¶ Tũc di. da. Illi. eſt zc. ar. dei. hoc enĩ dicit p conſiderationẽ legis. Mu. iiij. c. z. vij. z p mortẽ oꝛe: eo q̃ arcã fecerat deportari ſup plauſtrũ per boues. g ¶ Cõgre. vni. iſ. vt cũ maiori ſolẽnitate fieret deportatio arce. b ¶ Necnõ z fi. aa. vt dirigerẽt leuitas in arce deportatiõe: ita q̃ offẽſio dei nõ veniret ſup eos. vñ poſtea ſbdit: i ¶ Me vt a pn. ſcz portatiõis arce: vt dictu eſt ca. xiij. k ¶ Quia nõ era. p̃ ſen. vos q̃ ſcit̃ legẽ. l ¶ Percuſ. nos do. qz pcutiẽdo oçã morte ſubita: dõ z totꝰ ppl̃s fuit timore pcuſſus. qꝺ nõ fuiſſz factũ ſi ſacerdoteſ ſciẽtes legẽ fuiſſent p̃ſentes: qz nõ pmiſiſſent arcã ſup plauſtrũ portari. m ¶ Sancti. ſũt zc. p otinẽtiã ab vrozibus: oꝛones z ieiunia z ꝓſilia. n ¶ Et tu. fi. le. Deſcripta debita ꝓparatiõe. ꝑ ꝓpr̃ deſcribit deuota deportatio. ſ. cũ laudibꝰ diuinis z ſacrificijſ. z ꝑ eſt qꝺ dr: Et tulerũt fi. le. ar. ꝺ locovbi erat in gabaõ. o ¶ Sicut p̃. moy. Mum. iiij. vbi p̃cipit q̃ arca p leuitas de ſtirpe caath i. q̃rũs humeris et vectibꝰ deporteꝫ. p ¶ Dixitq; da. zc. canto. ad canẽdũ diuinas laudes: nõ ſolũ vocibꝰ hũanis: ſz etiã cũ ꝑ inſtrumẽtis muſicis. lõ ſbdit:

✻ In organis Moralr. d ¶ Fecit q̃z zc. Moraliter p quã ſignificat eccl̃ia q̃ eſt ciuitas xp̃i. ciuitas enĩ dr: q̃ſi ciuiũ vnitas. Dis aũt q̃ nũero z merito ſũt de eccl̃ia dei: vniti ſũt i fide z charitate xp̃i. per domos igit̃ i ciuitate dõ ſignificant diuerſi ſtatꝰ i eccl̃ia. ſ. ꝓlatoꝝ: clericoꝝ: religioſoꝝ z laicoꝝ: i q̃bꝰ oĩbꝰ habitat p gr̃az verꝰ dõ ieſus xp̃s. f ¶ Illici tũ eſt. zc. a leuit̃. p qꝺ ſignificat q̃ i miniſterio ſacri euchariſtie in q̃ otinet xp̃s ſoli ſacerdoteſ z miſtri ad ꝑ ordinati accedere debẽt z nõ alĩ. ppt̃ qꝺ ſequit. j. m ¶ Sanctificati ſunt g̃ ſacer. z leui. vt porta. arca dñi zc. per qꝺ ſignificat q̃ in miniſterio ſacramẽti euchariſtie vt debite fiat nõ ſufficit gradꝰ ordinis niſi cũ ꝑ ſit puritas mẽtis et coꝛporis. p ¶ Dixitq; dauid ꝓn. leuitaꝝ z cõſtitue. de fratribus ſuis cãto. in oꝛ. zc. per

✻ q̃ ſignant

a ¶Nablis vid. Nablū hebraice: psalteriū grece: laudatoriū latine. Habet psalteriū ventrem obesum in superioribꝰ: vt chordarū filia religata disciplinabiliter pcussa: suauissimā reddāt cātilenā. Huic cithara videt ꝓria q̄ in imo cōtinet qđ psalteriū in capite. psalteriū cū decē chordis ecclia est cū decalogo legis. Huic opposita est cithara: q̄ vigintiq̄ttuor chordis in modū dēlte lre ꝓponit (vt peritissimi tradūt) z p digitos ī diūlos modos cōcitat. Hec ecclīam significat q̄ cūvinginti q̄ttuor senioꝝ dogmatibꝰ trinā habz formā in modū delte lre. et fidē sctē trinitatz significat. Per manus aūt aplorꝝ z euāgelistaꝝ ī diūlos modulos vete. z no. test. alit in lra: alit in sensu ꝓcitat figuralr. b ¶Lyris. Lyra ōr a poto lyrim. i. a varietate vocum: eo q̄ diuersos faciat sonos. Hec ecclīam significat: q̄ in varietate diuersarū disciplinaꝝ hīstorice: allegorice/tropologice z p anagogen suauē sonū exprīmit: sed a simphonie simplicitate ñ recedit. Cymbala aūt adinuicē pcussa sonū faciūt. vñ: Laudate eū ī c. be. so. zc. Cymbala bñ sonātia: sūt labia nra: q̄ pcussa adinuicē suauē humane vocis armoniā reddūt. c ¶Pro octaua. In die. s. iudicij aduētū dñi significabant: in q̄ finita seculi hebdomada veniet ad iudiciū. Añ sextꝰ psalmꝰ q̄ cū tremore iudicij cātat: tali titulo ꝓnotat. Hic aūt numerꝰ magna ꝓtinet sacramēta. Octo añe ingresse sūt in arcā noe z mūdo pereūte saluate. Octauꝰ filius iesse fuit dauid quē dñs elegit. Die octauo purificat circūcisio. Die octauo. i. dñico surrexit christus.

d ¶Pozro se. z io. zc. Hi septē sacerdotes cozā arca tubis canētes sācti ꝓdicatozes sūt septiformis spiritꝰ gra pleni: q̄ euāgeliū in ecclia xpi ꝓdicāt: z sacrm incarnationis auditoribꝰ ꝓdicāt. e ¶Clangebant tu. Aliter fit tuba ꝓgregādi ppli. aliter cōductiōis: aliter victozie: aliter pse quēdi inimicoz: aliter ꝓclusiōis ciuitatū zc. Tuba aūt ꝓsuetudīaria apō rex peritos hoc mō format: vt tribꝰ fistulis ereis in capite angusto inspirēt: sicut p q̄ttuoꝝ vociducas ereas q̄ p ereū fundamētū q̄ternas voces ꝓducūt: mugitū vehemētissimū ꝓferāt: q̄ significāt euāgeliū trina ꝓfessiōe triū psonaꝝ ī capite angusto. i. in natiuitate xpi diuinitꝰ inspiratū. p q̄ttuoꝝ vociducas ereas. i. p q̄ttuoꝝ euāgelistaꝝ ereo. i. stabili fideiz opis fundamēto in toto orbe vocē vehemētissimā q̄si tube ꝓgregantis vocē emittere. f ¶Dauid aūtē in. zc. Christꝰ incarnatiōis sue z passionis exēplū antea iudeis occultuz manifestat. lignū nāq̄ de terra ortū multiplici labore ad cādorē vestis pueniēs: veritatē hūane carnis inter flagella triūphātis oñdit. z hoc ē: dauid erat indutꝰ ephot lineo. ¶Greg. Libet intueri q̄nta ꝓtutū munera dauid p ceperat: z in oībꝰ q̄s fortē se hūilitate seruabat: quē nō extolleret ora leonū frāgere: vozꝝ brachia dissipare: despectis fratribꝰ eligi: reprobato regē in regē vngi: horrēdū goliā vno lapide sternere: a rege ꝓposita extinctis allophilis numerosa ꝓpucia reportare: ꝓmissum tādē regnū pcipere: totū israelē sine ꝓtradictiōe possidere. Cū

a res ī organis musicoꝝ: nablis vide a
b licz z lyrꝛ z cymbalis: vt resonaret ī excelsuz sonū leticie. Cōstituerūt q̄s leuitas/hemā filiū iohel: z de fribus eiꝰ asaph filiū barachie. Be filijs vo meran fribus eoꝝ: ethan filiū casaie/et cum eis frēs eorū. In scdo ordie çacharias z ben z iaçhibel z semiramoth z iahibel z hani z eliab z banaias z maasias z mathathias z eliphalu z macenias z obededō z iehibel/ianitozes. Pozro cātozes hemā asaph z ethā ī cymbal' ęneis ꝓcrepātes. çacharias āt z oçibel z semiramoth z iahibel z ani: z eliab
a ¶ī psalterio saluatoris aduētū ꝓdicabāt quē mirabili secreto dīnitatz ꝓ hoiz salute disposuit.
z maasias z banaias ī nablis arcana cātabāt. Pozro mathathias et eliphalu z macenias z obededō et
c iehibel et oçazin/ in citharis ꝓ
b a ¶victozi deo triūphus z palma.
octaua canebant ἐπιμίκιον/ epinicion sup victozijs. Chonenias
a ¶qz spū ꝓphetie plenus melodias z verba cantozibꝰ ad memozīā reuocabat.
āt ꝓnceps leuitaꝝ ꝓphetię ꝓerat: c
z ad ꝓcinēdā melodiā. Erat q̄ppe valde sapiēs. Et barachias z hel- d
d chana/ ianitozes arcę. Pozro sebenias et iosaphat et nathanael et amasai z çacharias z banaias z eli
e eçer sacerdotes clangebant tubis cozā arca dei: z obededom z ahias
a ¶post q̄s plenitudo gētiū itrauerit ad fidē: reuertet arca dei ī ciuitatē dauid. i. ad iudeos ꝓdicātibꝰ helia z enoch gra xpi cōuertet.
erāt ianitozes arcę. Igitur dauid z oēs maiozes natu isral z tribuni/ie
t ¶martyrio cozonati.
rūt ad deportādā arcā fęderis dñi de domo obededō cū leticia. Cū/q̄s adiuuisset deꝰ leuitas qui porta e
a ¶martyrio cozonati. b ¶triturātes arcā dei septiformi spū pleni.
bant arcā fęderis dñi: īmolabant
a ¶duces gregis.
septem tauri z septē arietes. Pozf
ro dauid erat indutꝰ stola byssina: z vniuersi leuitę/ q̄ portabāt arcā: cantozesq̄ et chonenias princeps
f ꝓphetie inter cantozes. Dauid aūt indutus erat etiā ephot lineo. Vniuersiq̄ isral deducebat arcaz fęderis dñi in iubilo z sonitu buccinę z tubis z cymbalis z nablis z citharis cōcrepātes. Cūq̄ pueniſ

G

1. Reg. 6.

Nico. de lyra

Citare
aue species

a ¶In organis zc. Due sūt species citharę. lyra enim tāgit cū plectro. nablū vero cū digitis. vnū tamē ꝓ alio frequēter ponit z ecōuerso. z legat lra sicut iacet vsq̄ ibi: b ¶Pro octa. ca. epi. Aliq̄ libri habēt sinchion: tm idē significat ꝑm q̄ dicūt expositozes nri. z est significatio ista victozi deo triūphꝰ sine palma. z ꝑm expositozes nros hoc erat principit zantici quod cantabant. z frequenter resumebat in ꝓcessu cantici: sicut in cantilenis. quod autem dicit hic: Pro octaua canebāt epinichion. Per hoc intelligit octaua resurrectionis christi: qz tūc obtinuit palmā et triūphū. que quidē resurrectio sine glia resurrectionis figurabat ꝓ cantū illū. In hebreo vo habet sic: Super octauā ad fortificandū vel vincēdū. quod sic exponunt hebrei: sup octauā. i. super instrumentū octo chordarum in quo canebāt laudes. z est modus loquēdi hebraicus super octauam. q. d. instrumēto musico octo chordarū. Ad fortificandū vel vincēdū. sicut enī in solēnitatibus magnis vnus chorus in ecclia nitit in cantu aliū superare: sic etiam isti leuite faciebāt. b
c ¶Prophetie ꝓerat. Quia ostēdebat eis que dicta ꝓphetica debebant canere. d ¶Et ba. z hel. ia. ar. Quia dū portaret arca: cauebant sollicite ne aliqui indebito modo approꝑinquaret ad eā. sicut qñ erat in tabernaculo custodiebant portas ne aliqui indebite se ingereret. e ¶Cumq̄ adiu. deus zc. Dicūt hic hebrei q̄ istud adiutoriū intelligit ꝓ hoc q̄ arca portabat seipam. hoc est dictū q̄ diuina virtute sic portabat q̄ leuite portatozes eius nullū pōdus sentiebant: z ꝓ isto miraculo fuit facta ista ꝓlatio. f ¶Pozro dauid erat indu- stola byssina. Quia depositis regalibus insignijs accepit vestē similē leuitis se hūiliādo z cozā deo exultādo. Aper quod michol filia saul desperit eum. de quo cōtemptu plenius fuit dictū. ij. Regū. vj. in fine. Mozaliter

✳ que signant oratiōes deuote q̄ fiūt in ecclia in quibus etiā cantus abdendus est aliquādo z melodia ꝓ quāto facit ad excitationē deuotionis. varie nāq̄ melodie varias excitant passiones. nam alique excitāt ad audaciā: quibus vtunt homīes in bellis. z alique ad cōpassionē: quibus vtebāt antiquitus in sepulturis. et alique ad dissolutionem: quibus iuuenes vtuntur in chozeis: et alique ad deuotionem: quibus et non aliꝭ vtendum est in ecclesiis.

✳ Michol fi

datus ꝗsi vnus de scurris audiuit. Iudā añ dīm: q elegit me potiꝰ ꝙ patrē tuū. ⁊ paulo post: Iudā ⁊ vilio: fiam plus ꝙ factus sum ⁊c. Quasi vilescere corā hoibus appeto: qꝝ seruare mihi corā dño p humilitatē regnū ḡro. Sūt q de se hūilia sentiunt: ⁊ in honorib⁹ positi nihil se esse nisi puluerē ppēdūt: ꝫ hoibus viles apparere refugiūt: ⁊ qꝫ interiꝰ cogitēt rigida exteriꝰ venustate palliāt. Sūt q viles hoibus videri appetūt ⁊ oīno qꝫ sunt deiectos se exhibēdo cōtēnūt: sed intꝰ ex merito ostēse vilitatis intumescūt: ⁊ tāto corde elati sūt ꝙto ī specie elationē p̄mūt. vtraq; elatiōis bella magna dauid circūspecti one depḥēdit: mira virtute superauit. Qui enī de se intꝰ humilia sentiēs honorē exterius nō ḡrit. dicit Iudā ⁊. v. f. Et qꝝ p ꝫ qvilē se exteriꝰ p̄buit: interiꝰ ḥo nō itumescit: adiūgit. Eroq; hūilis in oculis meis. q. d. ꝗlē me exteriꝰ despiciēs exhibeo: talē interius attēdo.

a ¶ Michol fi. saul. Luctis exultātibus ⁊ ad arce introitū hymnis resonātibus sola michol filia saul abest. īmo in speculis dō hūc humiliatū despicit: qꝝ credētib⁹ in fine iudeis q̄dā xp̄m p̄fessione: antixp̄m sequunt ope: q̄b⁹ cō gruit ꝙ michol q̄ ad figurādā carnaliū instabilitatē aqua oīs interp̄tat: non vxor dō sz filia saul dr: Qui ei xp̄o specieten⁹ fuīt: nō cū illo cozonant: sz cū p̄secutorib⁹ ḡs imitati sūt dānant. Dī uis añt p̄rani hūilitatē ꝓtēnant eccl̄ie: nihilomin⁹ arca dei inlocū suū puenit.

Ttulerūt igit̄ C. XVI ar. dei ⁊ cōsti. ⁊c. Ponit arca ī medio tabernacli qꝫ tetēderat ei dō. i. fides eccl̄ia p̄dicat̄ ꝙ ficit ⁊ iserit̄ corde hoīꝫ fideliū ḡs de⁹ advitā ꝓordinauit eternā. c ¶ Bñdixit do. Christ⁹ fidē ⁊ deuotionē eccl̄ie cōmēdat patri: q̄ etiā ad dexterā p̄fis interpellat ꝙ nobis: ⁊ tanq; verus dō bñdicit: ⁊ salutaris mysteriꝫ pascit alimentis. d ¶ Et diui. vni. Hec munera fideles accipiūt: q̄ vnus panis ⁊ vnū corpus multi in xp̄o carnis sue lasciuiā castigātes ⁊ seruituti subiicientes sanctisp̄us igne decoquūt: ⁊ fructꝰ bonoꝝ operū oleo miscōie pinguissimos cōpassiōe ꝓximi feruere faciūt. At cōtra filia saul frustra cubiculū regis ingressa nō fructificat: qꝝ qui ꝓbū dei auretenꝰ p̄cipiunt sine boni opis ꝓle moriunt. e ¶ Frixā oleo si. Carnem a p̄cti sale. scz mūdissimā: ob hūane salutis causam crucis sartagine tostā: oleo charitatis plenā. sic enī deꝰ dilexit mūdū: vt filiū vnigenitū daret: q̄ ex charitate passus est. f ¶ In il. die ⁊c. Quia xp̄s ordinē doctorū in culmine eccl̄iastice dignitatis ꝓstituit. Asaph enī ꝓgregās interp̄tat̄. Asaph & ⁊ frēs eius sunt apli ⁊ aplici viri ad ꝓgrgandos fideles ꝓstituti: de qbus dr: Cōstitues eos p̄n. su. o. ter. Modū aūt laudatiōis quē ipe dauid cōposuit: scriptor historie inseruit/ di. Cōfitemini dño ⁊c. g ¶ Cōfitemini ⁊c. Alleluia huic psalmo p̄titulatū est: ⁊ ꝑm Hiero. neutri generis est Allelu. laudate. ia. inuisibilē deū significat: qꝫ est vnū de decē dei noīb⁹: sicut in epla ad marcellā tradit Hiero.

¶ Et dicat

Nico.de lyra

Doraliter ✳ † ¶ Michol filio saul ⁊c. ⁊ despexit eū. eo ꝙ erat in humili vestitu corā pplo suo. vt habet plenius. ij. Regū. vi. Per michol igit̄ significat iudea q̄ verū dauid iesum xp̄m despexit: eo ꝙ corā iudeis apparuit in hūilitate ⁊ pauptate magna: cū tn eū ex hoc debuisset honorare: sicut p̄monita fuerat ꝓbo zacharie ꝓphete. ix. ca. Exulta satis filia sion: iubila filia hierlm. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator: ipe pauper ⁊ ascēdens sup asinā ⁊c. Et sicut michol ex illo ꝓcēptu facta fuit de cetero sterilis: vt dicit. iij. Regū. vj. Igit̄ michol filie saul non est nō est natus filius vsq; ad diem mortis sue. sic ⁊ iudeis ꝓpter cōtemptū xp̄i sterilis facta est in bonis gratie: ⁊ etiā fortune. C

Ttulerūt igit̄. Hic ꝓn describit devotio dauid in arce iā portate veneratione. ⁊ p̄imo in hostijs oblatis dño et bñficijs collatis pplo. Diuisio secūdo in deuoto obsequio/ ibi: Cōstituitq; corā arca. Sentētia p̄me ptis prz er dicti. ij. Reg. vj. hoc excepto.

b ¶ Tortā panis. ij. Reg. vj. dicit Collyridā panis: ⁊ dicūt expositores cōmuniꝰ: q̄ est idē genus panis. et dr torta a torqueo torq̄s: qꝝ pasta vnde formaꝫ per manꝰ pistoris ꝑus concutit ⁊ torquet. c ¶ Cōstituitq;. hic ꝓfter ostendit devotio dauid in obsequio deuoto corā arca qꝫ instituit. ⁊ p̄mo ponit cantoꝝ nominatio. scdo Diuisio cātus determinatio/ ibi: Cōfitemini dño. tertio vtriusq; stabilitio/ ibi: Deleāt itaq; ibi ⁊c. Circa p̄mū dicit: Cōstituitq; corā arca dñi de leui mini. in diuersis obsequijs: ⁊ maxime in laudib⁹ diuinis. ideo subdit: Et recordarent̄ operū eius ⁊c. Sequit: d ¶ Asaph ꝓncipē: qꝫ dauid cōstituit eū ꝑcentorē. e ¶ Et secū. eius zacha. istum enī instituit succentorē: f ¶ Canere tu. iu. i. qñ offerebat iuge sacrificiū mane et vespere. g ¶ Confitemini dño. Hic ꝓn describit cantici sue diuine laudis determīatio: ⁊ accipit ex duobus psalmis. videlz cētesimotertio et nonagesimoqnto. in quo cantico p̄imo: ad dei laudē pplis inuitat̄ specialiter. secūdo totus mundus generaliter/ ibi: Cantate dño. Circa p̄mū dicit: Confitemini dño. confessione humiliatiōis p̄cā ꝓpria recognoscēdo: qꝝ hūiliatio disponit ad efficaciā oronis. ꝑm illō Eccl̄i. xxxv. c. Oratio humiliantis se nubes penetrabit ⁊c. Diuisio secūdo cōfessione diuine laudis. ideo subdit: b ¶ Et inuoca. no. eius. D eius miscōiam ⁊ grām implorando.

✳ Notas facite

Moraliter. a ¶ Attulerūt igit̄ arcā dei. Per quā sicut dictū est intelligit̄ eucharistia ꝓtinēs iesus xp̄s: ⁊ cōstituerūt eā in medio tabernaculi. Per qꝫ eccl̄ia significat̄ in qua eucharistia sicut lignum vite in paradiso medio collocat̄. † ¶ Et obtulerūt holo. scz diuīe laudis: q̄ debēt offerri corā eucharistia. Ps. xlix. d. Sacrificiū laudis honorificauit me. † ¶ Et diuisit vni. per sin. Per qꝫ ostenditur dona xp̄i sine acceptione p̄sona rū ꝓferri. Act. x. e. In vitate cōperi ꝙ nō est p̄sonaꝝ acceptor deꝰ. Sz in oi gēte q̄ timet deū ⁊ opat̄ iusticiā acceptus est illi

b ¶ Torta pa. i. pte in meritis xp̄i q̄ est panis vite ⁊ tortꝰ fuit in sua bñdicta passiōe. † ¶ Et pte asse car. i. ꝑticipatiōez in martyrū meritꝭ quoꝝ caro fuit assata in igne tribulatiōis.

c ¶ Et fri. oleo si. i. ꝑticipationē in meritꝭ ꝗnū ⁊ ꝓfessoꝝ. Fuerūt enī simila q̄ ē farina tritici purgatissima p mētꝭ ⁊ corporis puritatē ⁊ oleo frixa p miscōie pietatē. c ¶ Cōstituit qꝫ co. ar. ⁊c. vult enī nr̄ dauid Iesus xp̄s ꝙ corpꝰ suū ī eucharistia a ministris eccl̄ie debite venerer̄. † ¶ In illa die. i. tpe eccl̄ie p̄mitiue. † ¶ Fecit da. i. xp̄s. † ¶ Principē ad cōfitendū dño asa. ⁊ fra. eiꝰ. Per asaph q̄ ꝓgregās interp̄tat̄ sūmus pōtifex significat̄ sub cuiꝰ cura xp̄ianus ppl's ꝓgregat̄. ꝙ frēs eius cardinales patriarche archiepiscopi epi intelligunt̄: qꝝ frēs summi pontificis nominant̄. Ipsi dō ꝓstituti sunt a xp̄o ad cōfitendū dño ꝓfessiōe laudis sub ꝓncipatu sūmi pōtificis.

g ¶ Confitemini domino. Hic consequēt̄r ponitur dicte laudis cōfessio/ cum dicit: Cōfitemini dño. scz cōfessione laudis ⁊ gratiarūactiōis ꝓ bñficijs iaz acq̄sitis. b ¶ Et inuocate no. eius. ꝓ bonis spiritualibus multiplicādis.

✳ Notas facite

Ioh. 3. b

Ps. 44. b

Diuisio

Diuisio

Diuisio

D

Moraliter

†ps. 104. a. Esa. 12. b

E ✻ a ¶ Notas fa. i po. adin. eius. s. ꝗliter modo mirabili ⁊ inaudito saluauit ppl̃m ysrl̃ de egypto. b ¶ Cãtate ei. Dre. c ¶ Et psal. ei. Lorde. d ¶ Et nar. oia mi. eius. Que fecit in rubꝛ maris diuisiõe ⁊ iordanis siccatõe ⁊ in alijs factis mirabilib⁹. e ¶ Laudate no. s. eius Pro tot bñficijs ab eo collatis. f ¶ Letet cor q̃. dñz. Leticia enī ds ꝗ̃ laticia: eo ꝙ tunc dilatat̃ cor in bono inuẽto / qđ maxime est in deo: cũ sit bonũ ifinitũ. g ¶ Querite fa. eius sp. Quia quãto plus a deuotis inuenit̃: tãto ardẽtius ꝗrit̃. h ¶ Recordami mi. eius. Repetitio est snie p̃dicte de mirabilib⁹ filijs ysrl̃ factis: sicut freq̃nter fit in cãticis. dicunt̃ tñ mirabilia inq̃tũ recedũt a facultate intellect⁹ hũani. i ¶ Signoꝛ. iq̃tũ sũt figure alicuius futuri. k ¶ Et iu. eius. Inq̃tũ sũt punitiua alicui⁹ maleficij: sicut submersi egyptioꝛ in mari rubro ⁊ similia. l ¶ Semẽ ysrl̃. s. eius. Supple lauda deũ. m ¶ Filij ia. ele. eius. Idẽ enī homo fuit iacob ⁊ ysrl̃: vt hr̃ Geñ. xxxij. ⁊ ds hic electus dei: qꝛ tota generatio sua fuit electa in duodecim patriarchis: vt dictũ fuit. s. ca. ij. nõ sic aũt fuit de isaac ⁊ abraã ⁊ pr̃iarchis p̃cedẽtib⁹. n ¶ Ipe dñs deus nr̃. pverã fidẽ ⁊ cultura. o ¶ In vni. t. te. q. d. Licz speciali mõ dicat̃ de⁹ ppli ysrl̃: tñ ei⁹ potestas se extẽdit ad oẽs. p ¶ Recordami in sem. pa. eius. Qđ sit pactum illud. postea subdit̃: q ¶ Sermonis quẽ p. te. Hic accipit̃ numerus determinat⁹ p indeterminato: qꝛ istud precepti factũ est oĩbus imitatoꝛibus abrae pverã fidẽ. iõ subdit̃: r ¶ Quẽ pepi cũ abraã: ⁊ iu. il. cũ isaac. De isto iuramẽto hr̃ Geñ. xxij. c. Per memetipz iurauī dicit dñs. qđ factũ fuit non solũ ppter abraã sed ppter isaac. vñ de pacto cadẽte sub illo iuramẽto subdit̃ ibi dẽ: Possidebit semẽ tuũ portas inimicoꝛ suoꝛ. qđ ipletũ fuit in posteris abrae descẽdẽtibus ab eo p isaac. Et bñdicent̃ in semine tuo oẽs gẽtes terre: qđ ipletũ est in christo ab abraã p isaac ꝑm carnẽ descẽdente: et sic ptz ꝙ pactũ p̃dictũ et p̃ceptũ ad oẽs fideles se extẽdũt. s ¶ Et cõsti. il. ia. in p. qꝛ sicut fides ab abraã derivata est ad isaac: ita ab isaac ad iacob. et ꝑñr ad duodecim patriarchas ⁊ vlterius ad oẽs fideles. t ¶ Tibi da. t. cha. In hac ꝓmissiõe ꝓncipaliꝛ itelligit̃ ꝓmissio glie q̃ est ẽra viuẽtiũ: qꝛ cũ ꝓmiũ ipi⁹ dei excedat meritũ hũanũ: oportet ꝙ sub ꝓmissiõe boni terreni ꝓncipaliter intelligat̃ aliqđ bonũ spũale. s. celeste: qꝛ act⁹ meritoꝛij p̃cellũt bonis terrenis. sicut diffusi⁹ dictũ fuit Geñ. xv. v ¶ Cũ eẽnt pau. nu. Sicut ptz de abraã Geñ. xij. vbi vocat⁹ a dño ⁊ segregat⁹ ab infidelib⁹ habuit in comitiua sua sarai vxoꝛe suã ⁊ loth nepotẽ suũ tm̃ excepta familia. Jacob etiã pr̃iarcha descẽdit in egyptũ cũ. lxx. psonis: vt hr̃ Geñ. xlvj. vl lxxv. vt hr̃ Exo. j. Ex q̃ ptz ꝙ tpe itermedio quod fuit satis magnũ fideles fuerũt in pauco numero. x ¶ Et tran. de gẽ. in gẽtẽ. Quia abraã descẽdit in egyptũ ⁊ inde redũt̃ i terrã chanaã: ⁊ inde in terrã palestinoꝛ. Silr isaac pegrinatus fuit in gerara. silr iacob in syria apud laban ⁊ itez de terra chanaan descẽdit in egyptũ vt ptz ex decursu libri Geñ. ⁊ sic tãq̃ pegrini trãslerũt de gẽte ad gentẽ et de regno ad regnũ. y ¶ Nõ di. quẽq̃ calũ. eos. Repꝛimẽdo eoꝛ aduersarios. sicut ptz de isaac ad quẽ venit rex gerare ad querẽdũ fedus ⁊ amicitiã cũ eo ductꝰ timoꝛe diuino: q̃uis serui ei⁹ aliq̃s molestias pastoribꝰ isaac intulissent: vt hr̃ Geñ. xxvj. silr laban inseq̃ns iacob fuit a deo repꝛessus ne aliq̃d duꝛ ꝓtra eũ ageret Geñ. xxxi. silr vicini habitatoꝛ sichen a deo fuerũt territi ne psequerent̃ iacob ⁊ filios ei⁹ ꝓpter interfectionẽ sichimitarũ Geñ. xxxv. ca. z ¶ Sed increpauit. p. eis re. Quia pharaonẽ regẽ egypti flagellauit ꝓpter vxoꝛẽ abraã: vt hr̃ Geñ. xij. ⁊ silr regẽ gerare vt hr̃. Geñ. xx. silr rex egypti post moꝛtem iacob fuit multipliciter flagellat⁹ cũ toto regno suo p filijs ysrl̃ quos iniuste affligebat: vt hr̃ in Exo. a ¶ Nolite tan. chri. meos. Vocant̃ autẽ hic pr̃iarche xp̃i. i. vncti. s. vnctiõe gre. Vl qꝛ de ipis exierũt reges ⁊ sacerdotes q̃ p vnctionẽ instituebant̃ in lege. b ¶ Et in p. meis nomalignari. Habuerãt enī patriarche spm̃ ꝓpheticũ: vt ptz de abraã Geñ. xv. ⁊ de isaac Geñ. xxvij. ⁊ de iacob Geñ. xlix. Diuisio c ¶ Cãtate dño. Dicit̃ nr̃ dauid i cãtico inuitat ad dei laudẽ oẽs generaliter ⁊ ꝓmo ponit̃ ista inuitatio. scdo subdit̃ quedã additio / ibi: Et dicite. Circa ꝓmũ dicit̃: Cãtate dño ois terra. i. oẽs habitãtes in terra. ⁊ accipit̃ hic cõtinẽs ꝓ cõtento. d ¶ Annũciate ex die in diẽ sa. eius. Salus enī coꝛpalis ⁊ spũalis oĩm dependet a deo ꝓtinue. ⁊ iõ debet recognosci quotidie. e ¶ Narrate in gẽ. q̃ nõ sũt de filijs ysrl̃. f ¶ Gliaz ei⁹. i. maiestatẽ sue potestatis. iõ subdit̃: g ¶ In cunctis ppl̃is mi. eius. Que fecit educẽdo filios ysrl̃ de egypto ⁊ in terrã ꝓmissiõis iducẽdo. h ¶ Quia ma. dñs ⁊ laudabilis nimis. Est enī magnitudinis ⁊ bonitatis infinite. ⁊ iõ nõ põt ab intellectu creato cõprehẽdi: nec p ꝓseqũs quãtũ laudabilis est laudari: ꝓpter qđ dicit Eccli. xliij. d. Benedicẽtes dñm exaltate illũ quãtũ potestis: maioꝛ est enī oĩ laude. i ¶ Et hoꝛ. sup oẽs deos. Hoib⁹ malis q̃s põt ꝓ voluntate sua punire: nõ ãt sic põt dũ salsi. iõ subdit̃: k ¶ Oẽs enī dũ idola. i. quedã cõficta ⁊ vana nullã potentiam habẽtia. l ¶ Dñs aũt ce. fecit. Et hr̃ Geñ. j. m ¶ Cõfessio ⁊ ma. co. eo. Qđ põt exponi dupl̃r. Uno modo de celo empyrreo vbi est habitatio dei ⁊ sanctoꝛ speciali mõ. lz sit vbiq̃ p essentiã p̃nti ⁊ potentiã. ibi aũt coꝛã deo est cõfessio diuine laudis: qꝛ ibi ẽ laus iugl ⁊ magnificẽtia dei vbi magis relucet q̃ alibi. ✻ Fortitudo ✻ a ¶ Notas facite ⁊ẽ. Predicãdo eis diuꝛsos modos saluandi fideles suos ꝑm coꝛ statꝰ varios. b ¶ Cãtate ei. oꝛe. b ¶ Et psallite ei. mẽte. d ¶ Et nar. o. mi. eius. q̃ fecit diuꝛsis tpib⁹. e ¶ Lau. no. ei⁹. in officijs diuinis. g ¶ Querite dñm. i. deũ patrẽ. g ¶ Et vir. ei⁹. i. filiũ ei⁹. q̃ ds dei ꝓtus. i. Loꝛ. j. d. Predicam⁹ xp̃m dei ꝓtutẽ ⁊ẽ. h ¶ Recordami mi. ei⁹. Repetitio est snie p̃dicte sicut freq̃nter fit in cãticis. l ¶ Semẽ isl. s. ei⁹. i. xp̃iani q̃ vere seruiũt ei semẽ ysrl̃ debẽt dici Ro. ij. d. Nõ enī q̃ in manifesto iude⁹ neq̃ q̃ in manifesto in carne circũcisio. Sz q̃ ī abscõdito iude⁹ ẽ: ⁊ circũcisio coꝛdis ī spũ: nõ lra cui⁹ laus nõ ex hoib⁹ sz ex deo est. p ¶ Recor. in sem. pa. ei⁹. i. euãgelũ qđ est lex noua: cui nõ succedit alia: ꝓpt qđ ds ī sempiternũ recordãda. r ¶ Quẽ pe. te. i. btõ Petro quẽ ꝓstituit eccle pastoꝛẽ ⁊ ꝓ dñs multaꝛ gẽtiũ patrẽ. † ¶ Et iura. il. cũ isa. i. cũ btõ Clemẽte q̃ petro successit i eccle regimine. ⁊ ds isaac q̃ iterp̃tat risus. Mã btus clemẽs fuit valde dulcis ⁊ amicabilis oib⁹. s ¶ Et cõ. il. ia. i. vnicuiq̃ q̃ studet diabolũ supplãtare. † ¶ Et ysrl̃. i. cuilibet celestiũ ꝓtẽplatoꝛi. t ¶ Dices: ti. d. trã. s. viuẽtiũ q̃ ẽ hereditas fideliũ p̃ trã ꝓmissiõis figurata. v ¶ Cũ es. nu. pau. s. in eccl̃ia ꝑmitiua. v ¶ Parui. i. abiecti i ꝓspectu potẽtũ hui⁹ mũdi. x ¶ Et trã. de. g. in gẽ. p̃dicãdo p oꝛbẽ. y ¶ Nõ di. q. ca. eos. s. ad ipedimẽtũ fidei ⁊ meriti: nã in psecutõe maxia fideliũ maxie creuit fides et eoꝛ meritũ. z ¶ Sz in. p. e. re. vt ptz de Cõstãtino quẽ ꝓpt ꝗ pcussit elephãtie morbo. a ¶ Nolite tã. chri. s. tactu nociuo ipedite eoꝛ meritũ vl fidei icremẽtũ. c ¶ Cãtate dño. Repetitio ẽ snie. s. posite ad maioꝛẽ devotiõis excitationẽ. b ¶ Quia ma. d. Magnitudis cui⁹ nõ ẽ finis. i ¶ Et laudabilis. te. i. s. ꝓtutẽ oĩs creature Eccli. xliij. d. Bñdicẽtes do. ⁊ exal. eũ quãtũ potestis. maioꝛ ẽ enī oĩ laude. m ¶ Cõfessio. s. laudis. m ¶ Et ma. co. eo. Ps. lxxxiij. a. Bti q̃ habi. ī domo tua ⁊ẽ.

✻ Afferte

A a ¶Et dicat ois po. amen. Gentilis scz q̄ adhuc infidelis erat qñ iste canebat q̄ tñ ꝓphetie virtute introduct⁹ est vt amore vniuersitat⁊ diceret: amē amē. i. fiat fiat: sic hodie ozātib⁹ sacerdotib⁹ respōdeāt amen: vt ꝓcordet in p̄cibus pia sacerdotū intentio: ⁊ ppli sana deuotio ꝑm illud: Amen amē dico vobis:
Mat.18.c q⁊ si duo ex vobis consenserint sup terram ex oī re quacūq; petierint fiet illis ⁊c. b ¶In excelso q̄d erat in ga. ⁊c. Alij dicūt tabernaculū dei postq̄ filij isr̄l intrauerūt in terrā chanaan p⁊imū fuisse in sylo: deinde in nobe: post in gabaon: tandē in syō. Alij locū eē in hier̄m appellatū gabaon: ibiq; dauid tabernaculū ⁊ arcā collocasse. Gabaon enim collis in

Nico.de lyra

✻ a ¶Fortitudo ⁊ gāu. qd̄ est de bono p̄senti. bonū aūt diuinū p̄ntialit̄ hr̄ ibi: Alio mō p̄t exponi d̄ tēplo seu tabernaculo vbi erat arca ⁊ ꝓpitiatoriū qd̄ erat q̄si sedes dei. vt dictuz fuit Exo. xxv. ibi em̄ erat confessio pct̄oz: et magnificētia dīne laudis p̄ sacerdotes ⁊ leuitas pct̄as ꝓpria ac ppli ⁊ magnificētia d̄i ꝓfitētes. Fortitudo: q⁊ de⁹ erat ꝓtector ⁊ defēsor spālis illi⁹ loci ꝑm q̄ beliodorus ꝑ expert⁹ dixit. ij. Mach. iij. g. Ille q̄ in cel hz habitationē visitator ⁊ adiutor ē loci tē. Et gaudiū. q⁊ sacerdotes deuoti ibi gaudebāt ī dño.
b ¶Afferte dño fa. po. i. oīm gentiū. c ¶Gloriā ⁊ imperiū. ꝓfitētes ei⁹ maiestatē ⁊ dominiū sup oēm creaturā. d ¶Leuate sacrificiū. i. apportate leuādū: q⁊ portabant sacrificia ad locū diuini cult⁹: que sacrificia leuabantur super altare a sacerdotibus.
c ¶Et venite in ꝓspe. ei⁹: q⁊ sacrificia offerebant ī atrio qd̄ erat coram tabernaculo seu tēplo vbi dicebat de⁹ habitare spāli mō. hz em̄ alie natiōes a iudeis nō intrarēt locū vbi sacrificia offerebant in altari holocaustoz: tñ bñ ꝑ eis offerebāt ibi sacrificia: vt hr̄. i. Machab. vij. f ¶Et adorate dñm ī decore sct̄o. ⁊ non sicut hypocrite q̄ adorant in decore nō sct̄o: q⁊ hz exterius habeant decorē religiositat⁊: nō tñ subest veritas sanctitatis. g ¶Cōmoueatur a facie illi⁹ ois terra. i. oēs inhabitantes terram faciāt ei reuerentiam.
b ¶Ipse em̄ fundauit orbē imo. qd̄ p̄t dupliciter intelligi. Uno mō ꝯtū ad motū localē. hz em̄ in aliquib⁹ partibus orbis sit mot⁹ localis: vtpote ī elementis ⁊ mixtis in aliq̄bus est mot⁹ rectus: ⁊ in orbib⁹ celestib⁹ q̄ circulariter mouent: tñ celū empyreū q̄ est sup̄mus orbis ⁊ terra q̄ est circa centrū sūt īmobilia: ⁊ ꝑ ꝑ habet orbis quādā īmobilitatē ꝑm totū: hz aliq̄ ptes moueant. Alio mō ꝯ tū ad mutationē de esse ad nō eē: q⁊ hz orbis inceperit esse per creationē: durabit tñ in eternū: ⁊ ꝑm hoc habet īmobilitatem.
i ¶Letent celi. i. angeli ⁊ sancti habitantes in gl̄ia celesti.
k ¶Et exultet terra: et dicant in nationibus dominus regnauit. i. homīes terreni. Uel etiam ad lr̄am: q̄ dicūtur metaphorice letari qñ aere serenato apparet facies celi clara ⁊ lucida. ⁊ p̄ oppositū turbari qñ obscuris nubib⁹ et tempestatib⁹ obtegit. Et exultet terra. q̄ ꝺ ꝑ mō exultare qñ in ea cipit renascētia ꝓducere. l ¶Tonet mare ⁊ pleni. ei⁹. ex multitudine em̄ aquarū in mari existentiū de facili multiplicātur. vñ ⁊ colliduntur ad rupes in mari ⁊ littore existētes ⁊ etiā adinuicē: ⁊ inde generat⁊ son⁹ q̄ vocat⁊ mar⁊ rugit⁹: ⁊ habet similitudinē tonitrui. m ¶Exultēt agri ⁊c. dicunt aūt agri metaphorice exultare: qñ in eis apparēt flores ⁊ herbe: sicut ⁊ pratuz ꝺ ridere. n ¶Tūc laudabunt li. sal. dicunt aūt metaphorice laudare in ꝯtū folia ⁊ cetera q̄ ꝓducūt: potētiaz ⁊ sapīam dei oñdūt. Inducunt aūt ista insensibilia ad dei laudē ī canticoꝝ: q⁊ sunt

eo: fortitudo ⁊ gaudium in loco ei⁹. Afferte dño familię pp̄lorū/ afferte dño gloriam ⁊ imperiuz: date dño gloriā noī ei⁹. Leuate sacrificiū ⁊ venite ī ꝓspectu ei⁹: ⁊ adorate dñm in decore sct̄o. Cō/ moueat a facie illi⁹ ois tra: ipse eñ fundauit orbē īmobilez. Lę/ tentur cęli ⁊ exultet terra: et dicant in nationib⁹ dñs regnauit. Tonet mare et plenitudo eius: exultent agri et oñia quę in eis sunt. Tūc laudabunt ligna silv⁹ coram dño: q⁊ venit iudicare trā. Cōfitemini dño qñ bon⁹: qñ in eternū mīa cordia ei⁹. Et dicite: salua nos de⁹ saluator noster: et congrega nos: ⁊ erue de gētib⁹ vt ꝓfiteamur nomi sct̄o tuo: ⁊ exultem⁹ in carmīb⁹ tuis. Benedict⁹ dñs de⁹ isr̄l: ab eterno ⁊ vsq; a ī eternū: ⁊ dicat ois ppl⁊ amē: ⁊ ¶predictum. hymnū dō. Dereliquit itaq; ibi coram arca fęderis dñi/ asaph ⁊ fratres ei⁹ vt ministrarēt in ꝓspectu a ¶nemo militans deo implicat se secularibus negocijs. b ¶ꝑm qualitatez auditoꝝ quisq; sua vice ministret.
arcę iugit⁊ p singulos dies ēt vices suas. Porro obededō ⁊ fratres ei⁹/ sexagintaocto: ⁊ obededō filiū iduthū ⁊ ozā: ꝓstituit ianitores. Sadoch aūt sacerdotē/ ⁊ ¶consanguineos.
frēs eius sacerdotes coram tabernaculo dñi/ ī excelso q̄d erat ī gabaō: vt offerrēt holocausta dño

co: q⁊ sunt hoīb⁹ materia dīne laudis: inq̄ tū q̄q̄d est pulchritudinis ⁊ bonitat⁊ ī eis reducēdū est in gl̄iam ꝓditoris: ꝑm q̄ dr̄ Sap̄. xiij. b. Magnitudie speciei ⁊ creature cognoscibil⁊ poterit creator hoz videri: ⁊ p ꝓ̄s laudari. o ¶Quia venit iu. ter. istud īducit ꝑ cā p̄dicte laudis dīne. Item̄ ꝓuidentia dei tñ se extēderet ad celestia ⁊ nullo mō ad ista ī ferioza generabilia ⁊ corruptibilia: ꝑm q̄ dixerūt aliq̄ in q̄rū p̄sona dr̄ Job. xxij. b. Nubes latibulū eius nec nr̄a ꝓsiderat: circa cardines celi perambulat. pulchritudo ⁊ bonitas q̄ sunt ī ist⁊ ī ferioribus nō eēnt reducēde ī laudē ⁊ gl̄iam sapie diuie: hz q⁊ ei⁹ sapīa et ꝓuidētia ad oīa se extēdit q̄tūcūq; minima: ideo q̄q̄d pulchritudinis ⁊ bonitatis est in eis reducit⁊ in laudē diuinā. et ꝓpē ꝑ dr̄ hic: Quia venit iudicare terrā. q. d. q⁊ iudiciū sue discretōis ⁊ ꝓuidētie se extēdit vsq; ad elemētū terre qd̄ est infimū: ī oīa p̄dicta in laudez et gl̄iam dei sūt reducēda. Alio mō exponitur q⁊ p ista insensibilia p̄dicta intelligunt iusti simplices q̄ habebūt materiam leticie ⁊ laudis in vltimo aduētu iudicis ꝑm q⁊ dicit saluator discipulis suis Luc. xxj. e. loquēte de signis p̄cedētib⁹ iudiciū futurū. Vos aūt fieri icipientib⁹ respicite ⁊ leuate capita v̄ra. i. exhillarate corda ꝑm q⁊ dic̄ btūs Greg. sup. locū illū. p ¶Cōfitemi d. q. ho. Hic ī fine resumit p̄ncipiū cātici: hz ꝑba aliq̄lit mutēt sic ī cātilenis ī fine p̄ncipiū repetitur. q ¶Et dicite sal. nos ⁊c. ꝑm aliquos ista additio facta fuit ab ipo dauid: q⁊ hz tpe eius filij isr̄l nō eēnt captiuati nec per orbē dispersi nec p ꝓ̄s cōgregandi: tñ spū ꝓphetico p⁊euidit ista fieri d̄ futo p theglathphalasar ⁊ salmanasar reges assyrioz ⁊ per nabucho donosoz regē babylonis: vt hr̄. iiij. Regū. iō post canticū p̄dictū istud addidit ad ipetrandū cōgregationē dispersionis ⁊ captiuitat⁊ future. Scōm alios vero ista additio posita fuit ab Esdra scripto re hui⁹ libr⁊ q̄ in reditu captiuatiōis babilonice fuit sacerdos ⁊ doctoz ppli: vt hr̄. i. Esdre. ⁊ q⁊ tūc multi de filijs isr̄l erāt adhuc dispsi in natiōib⁹: iō ꝓ ipsoꝝ cōgregatiōe addidit ꝑ esdras in fine p̄dicti cantici q̄d a leuit⁊ in tēplo scō cāt̄abat. r ¶Et dicat ois po. amē. i. sic fiat. s ¶Et hymnū deo. i. laudē. t ¶Dereliquit. Hic ꝓ̄r describitur p̄dictoꝝ stabilitio: q⁊ dauid non ordinauit p̄dictā tñ ad hoz hz etiā ꝓ futuro. ideo sequit: v ¶Et ministra. in cō. qr. Cū ꝑ etiā ordinauit q⁊ fieret cult⁹ diuinus in loco vñ adduxerat arcā: q⁊ ibi remanserat tabernaculuz quod fecerat moyses ⁊ altare holocaustoz. ⁊ hoc est quod dicitur: r ¶Sadoch autem sacerdotem ⁊ fratres eius ⁊c. ⁊ ptz ira.

✻ Reuersus q̄ est Moraliter

✻ b ¶Afferte do. glo. q̄ est clara noticia cū laude. c ¶Et iperiū. i. reuerētia ⁊ timorē. s. filialē. d ¶Date glo. dño. repetio ē eiusdē sic. s. f ¶Et adorate do. in deco. san. nō ficto sic hypocrite adorāt. g ¶Cōmoueat a fa. il. ois terra. i. oēs hītates terrā ei⁹ potētia cōtremiscāt. ipse em̄ fūdauit orbē īmobilē. Licet em̄ ptes ei⁹ moueāt: tñ totū manet ī eodē loco. i ¶Letēt ce. i. ciues celestes. ⁊ exultet terra. i. militās eccl̄ia. l ¶Tonet mare ⁊c. Per mare q̄d ē loc⁹ aquarū intelligūt doctores eccl̄ie ꝓtinētes aḡs sapiētie salutaris et ipsi tonare debēt tonitruo p̄dicatiōis. n ¶Tūc laudabunt ligna sal. i. p̄ncipes catholici q̄ sūt sup alios elevati. m ¶Exultē agri. i. simplices xp̄iāi. j. Cor. iij. b. Dei agricultura est. t ¶Dereliquit itaq; s. dauid. t ¶Ibi coram arca fe. dñi asaph. ⁊ fratres ei⁹ vt mini. ⁊c. vult em̄ ver⁹ dauid iesus xp̄s q⁊ in ecclesijs in q̄bus est corp⁹ suū in eucharistie sacramēto sint semp ministri ad eius obsequiū p⁊eparati.

enī collis interptāt. Excelsum aūt locū dictū esse existimāt ꝓ dignitate diuini cultus. Sz in libro locoꝝ legim⁹ gabaon metropolim eē eueoꝝ in tribu beniamin: ꝛ nūc oñdit villa eiusdē noīs in ḡrto miliario bethleē ad occidentē iuxta rama ꝛ ramō vbi salomō hostijs īmolatis diuinū meruit oraculū. Fuit aūt separata leuitī. a ¶ Ut bñdi. Generatiōi filioꝝ vacaret: aliꝫ ꝓ antiphrasim bñdictionē accipiūt. Domū aūt michol filiā saul quā increpabat dauid: qꝛ despexit eū saltantē corā arca domini.

QUm aūt habitaret ꝛc. b ¶ Et ait nathan ꝛc. Patet ꝙ ꝓphie spiritus nō sp ꝓphetarū mētes irradiat. vñ heliseus: Dimitte eā qꝛ aīa eiꝰ ī amaritudine est: ꝛ dñs celauit a me ꝛc. Od diuina dispēsatione fit: vt accipientes spm inueniant quid de deo fuit, ꝛ amittentes qd de ipis. c ¶ Nō edifi. Quia vir sanguinū es. Debet enim in se mūdus esse. qui aliena corrigere vult: vt terrena desideria fugiat: ꝛ tanto perspicaciꝰ fugiēda videat: quāto ipe hec ꝓ sciaz ꝛ vitā veriꝰ declinat. Supiectas sordes manꝰ detergere nō valeret q̄ lutū tenet: qō iuxt antiq̄ trāslatiōis seriē bñ ad dauid erga exterioza bella laborantē ꝓ significationē et diuina voce dr: Nō tu edificabs mihi teplū: qꝛ vir sanguinū es. Tēplū dñi edificat q̄ corrigēdis ꝓmoꝝ mētib⁹ vacat. Tēplū dei sumus q̄ ad verā vitā ex ekꝰ habitatiōe ꝓstituimur. Ūn tēplū dei sctm est qđ estis vos. Vir sanguinū templū dei nō edificat. Qui eī ad huc carnalib⁹ incūbat: necesse ē vt instruere ꝓmoꝝ mētes erubescat. d ¶ Nec filij. Hostes alienigene ꝓ iterualla tpm sic olim pus par mō bellū. Inueniūt tñ ibi ꝓlixioza tpa pacis q̄s salomō habuit. Sub aboth enī octuagīta anni pacꝫ fuerī. Absit ḡvt de salomone hec accipiāt. e ¶ Cūq; iple. Salomō āt regnāte pce regnare cepit: qđ nulli illoꝝ regū ꝓtigit vt ipm nō eē appareat quē ꝓphetia ista ꝓsignat: rps ꝙ over⁹ pacific⁹ post mortē dauid vere reguit. ¶ Aug⁹. Hāc ꝓmissionē q̄ putat in salomone cōpletā errat. Attēdat qđ dictū est. hic edificabit mihi domū: qꝛ salomō nobile tēplū extruxit: ꝛ nō attēdit qđ dr: Fidelis erit dom⁹ eiꝰ ꝛc. Attēdit ḡ salomonis domū plenā mulieribꝰ alienigenis colētibꝰ deos falsos: ꝛ ipm regē quondā sapientē ad eādē idolatriā seductū. Nec aut deat estimari deū: vel ꝙ mēdaciter dixisse vī ꝓmisisse. ꝛ talē salomonis domū nō ꝓscisse. In rpo aūt q̄ factꝰ est ex semine dauid ꝓz carnē: videm⁹ ista cōpleta: nō aliū ḡrim⁹ sicut in dei. Ipī enī hūc filiū dauid ꝓmissuz salomonē nō intelligūt: sed eo q̄ ꝓmissus est declarato: aliū se sperare dicūt. Precessit quidem aliq̄ imago rei future in salomone: q̄ templū edificauit ꝛ ꝑm nomē suū pacē habuit: et in exordio regni sui laudabilis fuit. f ¶ Edificabit mi. do. Domū. i. eccliam. domꝰ dauid ꝓpe genus: domū dei ꝓpter tēplū dei de hoīb⁹ factū: non de lapidib⁹ vbi ppls in eternū habitet cū deo ꝛ in deo: ꝛ deꝰ cū pplo ꝛ in pplo. Jō cū ꝑm septuagīta dictū sit ꝓ nathan: ꝛ nūciabit tibi dñs qm̄ domū edificabō ipī: postea ꝓ dauid dr: Qm̄ tu deꝰ isrl reuelasti aurē serui tui dicēs: Domū edificabo tibi. Hāc eī domū ꝛ nos edificam⁹ bñ viuendo: ꝛ deꝰ iuuādo. vñ: Nisi dñs edificauerit domū in vanū laborauerūt q̄ edificant eam. g ¶ Et thron⁹ eiꝰ ꝛc. Hypbolice de filio isai accipi pōt. Ut ꝙ christus q̄ de semīe dauid natus est exaltatus est sup oēz principatum et potestatē ꝛ virtutem: cui pater donauit nomen quod est super omne nomē: vt in noīe iesu omne genu flectatur.

sup altare holocaustomatis iugiter mane ꝛ vespere/ iuxta oia q̄ scripta sūt in lege dñi quā ꝑcepit isrāel. Et post eū heman et idithun ꝛ reliquos electos: vnūquēq; vocabulo suo/ad ꝓfitendū dño: qm̄ ī ēternū miſicordia eiꝰ. Heman q̄z ꝛ idithun canētes tuba/ ꝛ q̄tētes cymbala ꝛ oia musicoꝝ organa/ad canēdū domino. Filios aūt idithun fecit esse portarios. Reuersusq; est oīs ppls ī domū a suā: ꝛ dō vt bñdiceret etiaz domui suę. b c

QUm aūt habitaret Ca. XVII d dauid ī domo sua dixit ad nathan ꝓphetā: Ecce ego habito in domo cedrina: arca autē fœderis dñi sub pellib⁹ est. Et ait nathā ad dauid: Oia q̄ in corde tuo sunt/ fac: dñs enī tecū est. Jgit nocte illa factꝰ est sermo dñi ad nathā/ dicēs: Vade ꝛ loq̄re dauid seruo meo: Hec dicit dñs ¶ Nō ędificabis tu mihi domū ad habitādū. Neq; ei māsi ī domo/ ex eo tpe q̄ eduxi isrl de terra ęgypti vsq; ad hāc diē: sz fui sp mutās loca tabernaculi: ꝛ in tentorio

a ¶ a nullo iudicū sibi domū cedrinā edificari iussit q̄ ꝙ hostes pugnauerūt ꝛ oēs viri sanguinū fuerūt.

manēs cū oñi isrl. Nūqd locut⁹ sū sal e tēvni iudicū isrl/ q̄b⁹ ꝑcepera vt pascerēt pplm̄ meū/ et dixi: Quare nō ędificasti mihi domū cedrinā? Nūc itaq; sic loq̄rī ad puū meū dauid. Hec dic dñs exercituū: Ego tuli te cū ī pascuis seq̄rer⁹ gregē/ vt esses dux pplī mei isrl: ꝛ fui tecū q̄ cūq; pexisti: ꝛ interfeci oēs inimicos tuos coram te: Feciq; tibi nomen quasi a ¶ abraā: isaac: iacob: moy. ꝛ iosue q̄ ꝓnoīa famosa. vni⁹ māgnoꝝ q̄ celebrant ī terra. Et dedi locū pplo meo isrl. Plātabit ꝛ habitabit ī eo/ ꝛ vltra nō cōmouebit. Nec filij iniqtatis atterēt eos/ sic a ꝓncipio ex diebus q̄b⁹ dedi iudices pplo meo isrl: et hūiliaui inimicos tuos vniuersos. Annūcio ḡ tibi ꝙ ędificatur⁹ sit tibi dñs domū. Cūq; ipleuer⁹ dies tuos/ vt vadas

a ¶ dauid germen iustum.

ad pres tuos: suscitābo semen tuū post

a ¶ regni eius nō erit finis.

te qđ erit de filijs tuis: ꝛ stabiliā rēgnū

a ¶ de viuis lapidibus.

eius Ipe ędificābit mihi domū/ ꝛ firmabo soliū eiꝰ vsq; in ęternū Ego ero ei in patrē: ꝛ ipe erit mihi in filiū: ꝛ misericordiā meā non auferā ab eo: sic abstuli ab eo q̄ afe fuit. Et statuā eū ī domo mea g ꝛ ī regno meo vsq; ī sempiternū: ꝛ thronus eiꝰ erit firmissimꝰ in ppetuū. Juxta oia verba hec: et iuxta vniuersam visionem istam: sic locutus est nathan ad da

a ¶ Reuersusq; est oīs po. q̄ nō erat deputatus ad mīstrādū corā arca in hierlm vl in tabernaculo moysi ī gabaō. b ¶ Et dauid bñdi. Jd e bñfaceret. c ¶ Domui sue. i. familie: nīc secerat alijs: vt ꝓdictū e in ꝓnci. huiꝰ ca.

QUapi. XVII Dimisio
Descripta de/ uotiōe dō in arce dñi veneratiōe: hic ꝓfr ponit eiꝰ deuotio ī tēpli edificatiōe. habuit eni volūtatē pfectā ipm edificādi sz fuit ꝓhibit⁹ a dño ꝛ dilata fuit hec edificatio vsq; ad tpa salomōis filij sui: verūtn dauid magnā partē materie ꝓparauit. Primo ḡ ipi⁹ dauid ostēdit scm̄ ꝓpositū ad tēpli edificationē. scdo ipe studiū circa materie ꝓparationē. ca. xxij. Prima ī tres: qꝛ primo circa ꝙ ponit declaratio sancti ꝓpositi ad tēpli edificationē. scdo dilatatio sui ꝓpitū ꝓ aduersarioꝝ depssionem. ca. xviij. tertio ꝓcessio ppli. ꝓpe dō elationē. ca. xxj. Divisio aūt pītis ca. ꝛ ei⁹ sīnia patēt ex dict⁹. ij. Regū. vij. exceptis que sequunt.

e ¶ Nunqd locutus sū ꝛc. ij. Reg. vij. a. dr: Nūqd loquēs locut⁹ sum ad vnā de tribub⁹ israel. Dicendū q̄ q̄libet iudex isrl fuit de aliq̄ tribu isrl: vt patet ex decursu libri Judicū. ꝛ q̄libet eoꝝ tūc tpis in sua tribu erat ꝓncipalis: ꝛ iō idē est loq̄ ꝙ vni iudicū ꝛ vni tribuū. f ¶ Et dedi locū ꝛc. ij. Reg. vij. b. dr: Et ponam locum populo meo israel. Dicendū q̄ locus vbi fuit fundatum tēplum per salomonem iam erat sub potestate dauid: qꝛ hoīnan cuiꝰ erat: ipi dauid erat subiectus: ꝛ iō hic loquit deus per modum preteriti. Et dedi locum pplo meo israel. tm̄ tēplū adhuc non erat ibi edificatū nec fundatum: et ꝓpter hoc loquit deꝰ per modū futuri. ij. Regū. vij. b. dicēs: Et ponā locum ꝛc. Vel pōt dici ꝛ melius ꝙ loquit hic de futuro ꝙ modum preteriti ꝓpter certitudinē implētionis verbi diuini: quia ita erat certū de futuro ac si iā eēt ꝑteritū.

Mozalit. d ¶ Cū āt habitaret dauid ꝛc. Mozaliter hec historia et eius expositio mystica posite sūt. ij. Reg. vij. ca.

A F Ca. XVIII
Actū est aūt ꝛc.
a ¶Et filias ei⁹. Minores ciuitates ad metropolim ptinētes. q̄nq̄ enim erāt ilignes ciuitates philisti nor: açol⁹: gaça: ascalō: geth ꝛ acharō. Que q̄ ī terra promissiōis erāt ꝛ filijs isrl̄ ꝓputate erāt: sz ab eis vsq̄ ad dō minime possesse īmo sepe cogebant isrl̄ sibi ꝑuire. Dauid aūt hūiliauit eas ꝛ fec̄ tributarias. De q̄nq̄ ciuitates q̄nq̄ sensus corpis significant: q̄ regnāte in nob⁹ vetustate: varijs tormēt⁹ nos affligūt: sz cū verus dō regnat ī nob⁹ fiunt tributarij: ꝛ caro cogitur ꝑuire spiritui. b ¶Adadeçer. q̄ iterūtak dcor auxiliū: rex soba q̄ iterūtak icēsa vl̄ cōuertēs sigt gētilitat⁹ vitia naturali feruore accēsa: ꝫ quez xp̄s ꝓfligit ꝛ vicit gladio spūs q̄ ē ꝟbū dī. c ¶Subneruauitq̄. Subneruat xp̄s repugnātē sibi superbia mūdi altitudinez hūane sapīe: q̄d tm̄ oportunū ꝛ aptuz p̄dicationi reppit repuat sibi. d ¶In da. Damasc⁹ nobil⁹ ciuitas phenic⁹ sāguis poculū iterūtak. Syria sblimis vl̄ humecta. Gētilitas em̄ pri⁹ libidīe fluida ꝛ spū superba sāguinem hūanū sitiebat: nūc baptisma te xp̄i mūdata ꝓfectu ꝓtuz exaltata sāguis ei⁹ poculū desiderat. e ¶Pharetras. Dogmata gētiliū q̄b⁹ discipline liberales ꝓtinēt: q̄l xp̄s gētilitate abstulit: ꝛ in ꝑuitiū ecclesie ꝓuertit: ꝑsūt ei ad expugnationē error⁹ ꝛ ꝓfirmationē veritat⁹. f ¶Salomō. Quia ḡ rex nr̄ pacific⁹ vetustatē elocutionis de hūilitate euerse gētilitat⁹ ad emūdādā gr̄am baptismi ꝛ firmamētū fidei p p̄dicationē pij dogmatis ī vsū eccl̄ie ꝓuertit. Thebath em̄ iterūtak pulsus venit: ꝛ thun pulchritudo. Qui em̄ parulū se agnoscit: pulcher ꝛ speciosus ī decore ꝑtu tū efficit⁹. g ¶Invalle sa. In regū ita scriptū ē: fec̄ sibi dauid nomē cū reuerteret⁹ capta syria ī valle salinaz: cesis dec̄ ꝛ octo milib⁹: q̄. s. erexit sibi fornicē triūphalē: fec̄ etiā sibi nomen: q̄ victa syria damasci ꝛ syria sobal altez erexisse dr̄: h ¶Decē ꝛ oc. In q̄busdā aūt codicib⁹ inuenitur dō nō vigītiocto milia ī valle salinaz occidisse: quod vitio scriptoz factum est. Joab vero duodecim milia prostrauit sicut in titulo. lviij. ps̄. scribitur. hic autez decē ꝛ octo abisai iterfecisse perhibetur: sz ꝑ dignitate regia ascripta ē da uid victoria: Et quia christus examinis sui districtiōe ī his qui de eo prauа sentiūt stulticiam īmoderati saporis extinguit. Unde

uid. Cūq̄ venisset rex dauid: ꝛ sedisset coram dño⁹ dixit: Quis ego sum dñe⁹ de⁹ ꝛ q̄ dom⁹ mea: vt p̄stares mihi talia: Sed ꝛ hoc parū visū est in ꝓspectu tuo. Ideoq̄ locut⁹ es sup domū serui tui etiā in futurū: ꝛ fecisti me expectabilem sup oēs hoies dñe de⁹ me⁹. Quid vltra addere p̄ot dauid: cū ita glorificaueri seruū tuū: ꝛ cognoueris eum: Dñe ꝑpter famulū tuū iuxta cor tuū fecisti omnē magnificentiā hanc: ꝛ nota eē voluisti vniuersa magnalia. Dñe nō ē similis tui: ꝛ nō ē al⁹ de⁹ absq̄ te ex oib⁹ q̄s audiuimus auribus nr̄is. Quis em̄ ē al⁹ vt ppl⁹s tū⁹ isrl̄: gēs vna
a ¶homo factus. b ¶christianus.
a ¶homo factus. b ¶acceptabilem. c ¶a potestate diaboli.
in ꝛra ad quā p̄rexit de⁹ vt liberaret ꝛ facerēt ꝑplm sibi ꝛ
¶miraculis. ¶als gentes.
magnitudine sua atq̄ terroꝛib⁹ eijceret nationes a facie ei⁹
¶spirituali.
quā de egypto liberarat. Et posuisti ꝑplm tuuz isrl̄ tibi ī ꝑplm vsq̄ ī eternū: ꝛ tu dñe fact⁹ es de⁹ ei⁹. Nūc igit̄ dñe sermo quē locut⁹ es famulo tuo ꝛ sup domū eius ꝓfirmetur in ꝑpetuum: ꝛ fac sicut locutus es: permaneatq̄ ꝛ magnificet nomē tuū vsq̄ in sempiternū: ꝛ dicat̄: dñs exercituū de⁹ isrl̄ ꝛ dom⁹ dauid serui ei⁹ ꝑmanens† coꝛā eo. Tu
a ¶cordis interioris. b ¶progenitē. s. multiplicando: ideo dedisti ei fiduciam loquēdi de te: et gloriam tuā predicare.
em̄ dñe de⁹ me⁹ reuelasti aūriculaz serui tui vt ædificāres ei domū: ꝛ idcirco iuenit seru⁹ tu⁹ fiduciā vt oraret coraz te. Nūc ḡ dñe tu es de⁹: ꝛ locut⁹ es ad seruū tuū tāta bñficia: ꝛ cepisti bñdicere domui serui tui: vt sit semp coꝛā te. Te em̄ dñe bñdicēte bñdicta erit ī ꝑpetuū. Ca. XVIII

a Factū ē aūt post hec: vt ꝑcuteret dō philistijm ꝛ hūiliaret eos: ꝛ tolleret geth ꝛ filias eius de manu philistijm: ꝑcuteretq̄ moab ꝛ fierēt mo
¶de xp̄o aūt dr̄: Adorabūt eū omnes reges terre.
abite serui dō offerētes ei mūera. Eo tpe ꝑcussit dō etiā
a ¶ciuitatē syrie ptinētē ad emath metropolim q̄ ꝛ epiphania. q̄ aūt dauid syriam vastauerit iosephus ostendit.
b adadeçer regez sobā regiōis emath: qñ ꝓrexit vt dilataret ipiū suū vsq̄ ad flumē euphraten. Cepit ḡ dō mille q̄dri⁹
c gas ei⁹ ꝛ septē milia eqtū: ac vigīti milia viroꝛ peditū. subneruauitq̄ oēs equos curruū exceptis centū q̄drigis q̄s reseruauit sibi. Supuenit aūt ꝛ syr⁹ damascen⁹ vt auxiliū ꝓberet adadeçer regi çoba: sz ꝛ hui⁹ ꝑcussit dō vigītiduo mi
d lia viroꝛ. Et posuit milites ī damasco: vt syria q̄z seruiret sibi ꝛ offerret munera. Aduuuitq̄ eū dñs ī cūctis ad q̄ ꝓ
¶christus.
e rerat. Tulit q̄z dauid pharetras aureas q̄s habuerāt hui adadeçer: ꝛ attulit eas in hierlm. Nec nō ꝛ de thebath et
f chun vrbib⁹ addadeçer erāt plurimū: ō q̄ fec̄ salomō mare eneū ꝛ colūnas ꝛ vasa enea. Qō cuz audisset thou rex emath ꝑcussisse videlicet dō oēz exercitū adadeçer regi çoba misit adurā filiū suū ad regē dō vt postularet ab eo pace: ꝛ ꝓgratularet⁹ ei eo q̄ expugnasset ꝛ ꝑcussisset adade-
a ¶xp̄s oēs q̄s ō gētib⁹ vocat: alios sēu p̄claros: alios eloq̄ntia splēdidos alios p̄dicatiōe sonoros sanctificat vt dño in tabernaculo ei⁹ fidīlit seruiant.
çer. Aduersari⁹ q̄ppe thou erat adadeçer. Sed et oīa vasa aurea et argētea et enea ꝓsecrauit rex dauid dño† cū argento et auro q̄ tulerat ex vniuersis gentib⁹ tā de idumea et moab et filijs amon q̄z de philistijm et amalech.
a ¶sicut vir fortissimus.
g Abisai vero filius saruie p̄cussit edom in valle salinaz f
b decem et octo milia: ꝛ cōstituit in edom p̄sidium vt ser-

Ca. XVIII
Actuz ē aūt. Hic cō sequēter describitur dilatatio ipe-
rū ipsi⁹ dō per aduersariozum suoruz depssionē. Circa q̄d ꝑmo ponit⁹ de bellatio aduersātiuz. scōo punitio iniuriātiū ca. xix. Diuisio aūt ꝛ sniа hui⁹ ca. xviij. ptz ex dict⁹ ū. Regū viij. ca. exceptis que sequuntur.
b ¶Et tolleret geth. Nomē est vni⁹ ciuitat⁹ philistinoz ō q̄nq̄ ꝑncipalib⁹: vt ptz. j. Reg. vi. c ¶Et filias ei⁹. i. villas ei⁹ adiacentes et subditas. d ¶Cepit ḡ dō mil. q. ei⁹ ꝛ se. mi. eqtū ac. xx. milia viro. peditū. ū. Regū. viij. dr̄: et captis dō ex pte eius mille septingent⁹ eqtibus: et xx. milibus peditum ꝛc. dicenduz q̄ non est contradictio quia minor nūer⁹ includit⁹ in maiori: ꝛ ī ō si fuerunt. vij. milia eqtum vt hic dicit⁹ fuerunt etiaz mille septingenti: vt dr̄ ibi: sed hic maior numer⁹ expriмit⁹ ꝛ ibi minor: q̄ nō ponit⁹ ibi p̄cise numerus alios excludendo.
e ¶Sz et hu. p da. xx. milia viro. ū. Reg. viij. dr̄. xij. milia: et eodē mō soluitur sic ꝛ precedēs: et q̄ scriptura non curauit hic exprimere. ū. milia q̄ erant vltra summam principalē.
f ¶Abisai ꝛo fi. sar. p. edō in val. salinaz. ū. Reg. viij. hoc attribuit ipi dauid. Dicendū q̄ attribuit dō sicut regi
✻ abisai
Moraliter. a ¶Factū ē aūtez post hec vt ꝑcu. dō phi. ꝛc. Expositio mystica hui⁹ hist̄orie posita est. ū. Regū viij. ca.

Diuisio

Moraliter Ar. ꝛ argētū et aurum

guit. vñ q̃ vrit lin guã suã incidit in malũ. a ¶ Abimelech .i. frater meus rex: q̃ in regno abimelech .i. pr̃ meus rex eccle sie sacerdotes instruit: vt q̃ p ordinẽ dignitat' pr̃is tenẽt locum: p humilitatẽ frẽs censeant̃ nõ dñent̃ in clero.

b ¶ Pheleti. admirabiles vlvi uificatores: q̃s q̃dã dicũt fuisse septuagita iudices more eor̃ q̃s moyse dño precipiẽte in heremo elegit. Alij dicunt ceretheos ad p̃ deputatos vt reos punirẽt: pheletheos vere vt insontes defenderent.

c ¶ Porro filij da. filij dõ .i. xp̃i sũt fideles: q̃s ei sct̃a parit ecclia q̃ sunt gen⁹ electum regale sacerdotiũ primi ad manũ regis: q̃ bonis opibus merent̃ sibi regnũ celi tanto dõ viciniores q̃to sanctiores.

Capi. XIX

Accidit autẽ ꝛc.

d ¶ Hanõ. q̃ interp̃tat' dolor eorũ: significat diabolũ q̃ amonitar .i. demonũ rectores esse videt. pplũ. s. merozis ꝛ in ãgustia ꝓstituti: p̃ radit dimidiam barbã nũcior dõ p̃dicator. p̃monẽ vel cõuersationẽ maculãdo p̃cidit tunicas vsq̃ ad genua vt inguina: cũ turpia facta q̃ p̃suaserat i oculis hoim reuelat. hi sedent in hiericho donec crescãt barbe eorũ opprobriũ. s. et ignominia aliox: et effecti anathema omnium donec per bonũ studium barbarũ .i. virtutum species renascantur vt p̃sentia regis sui digni habeant̃: cuius vultus est super facientes mala: vt pdat de terra memoriã eor̃.

uiret idumęa dauid. Saluauitq̃ dñs dauid i cũctis ad q̃ prexerat. Regnauit g̃ dõ sup vniuersũ isr̃l ꝛ faciebat iudiciũ atq̃ iusticiã cũcto pp̃lo suo. Porro ioab filj⁹ sar a ¶ acõmẽtarijs .i. cõmemoratores fuer̃t q̃ cãs ãnotaras regi ad memoriã uię erat sup exercitũ: ꝛ iosaphat filj⁹ ahiluth ãcõmẽtarijs reducebãt. a ¶ frater me⁹ rex. ¶ q̃ in regũ abimelech .i. pater meus rex.

a Sadoch aũt filj⁹ achitob ꝛ ãbimelech filj⁹ abiathar sacerdotes: ꝛ susã scriba. Banaias q̃z filj⁹ ioiada sup legio a ¶ exterminatores. b ¶ in regũ legit̃ vel scriptũ est: q̃ filij dauid sacerdotes erãt: q̃z et hic primi: ꝛ illic sacerdotes dicunt̃ ꝓpt̃ nobilitatẽ ꝛ p̃rarũ.

b c nes cẽrethi ꝛ pheleti. Porro filij dõ p̃mi ad manũ regis.

a ¶ quẽ primum expugnauit saul in descensione iabes galaad: ꝛ q̃ inimicus saul erat dauid gratiam p̃stabat quando ad se veniebat.

d † Cidit aũt vt moreret naas rex filiox ãmon: ꝛ regnaret hanõ filj⁹ eius pro eo. Dixitq̃ dõ: Faciã misẽdiaz cũ hanon filio naas. Pro q̃ stitit eni p̃ ei⁹ mihi mifficordiã. Misitq̃ dauid nũcios ad ꝓsolandũ eũ sup morte p̃ris sui. Qui cũ pueniss̃ent i terrã filior ammõ vt ꝓsolarent̃ hanõ: Dixerũt p̃ncipes filior ammõ ad hanõ: Tu forsitan putas q̃ dauid honoris cã in patrẽ tuũ miserit q̃ ꝓsolarent̃ te: nec animaduertis q̃ vt exp̃lorant ꝛ inuestigẽt ꝛ scrutent̃ terrã tuã venerũt ad te serui ei⁹. Igit̃ hanon pueros dauid decaluauit et a ¶ In regũ scriptũ est q̃ rasit dimidiã partẽ barbe eor̃ ꝛ p̃scidit vestes medias vsq̃ ad nates: q̃z nondũ diuersum: q̃ dõ hic deest ibi habetur.

rasit. Et p̃cidit tunicas eorũ a natibus vsq̃ ad pedes ꝛ dimisit eos. Qui cũ abiss̃et ꝛ hoc mãdassent dauid: misit i occursũ eor̃ (Grãdẽ em̃ ꝓtumeliã sustinuer̃t) ꝛ p̃cepit vt manerẽt i hiericho donec cresceret barba ꝛ capilli eor̃ ꝛ tũc reuerterẽt. Videtes aũt filij ãmon q̃ iniuriam fecisset dauid: tã hanõ q̃z reliquus pp̃ls miser̃t mille talẽta argẽti vt ꝓducerẽt sibi de mesopotamia ꝛ ꝺ syria macha ꝛ de soba curr⁹ ꝛ eq̃tes. Cõduxerũtq̃ triginta duo milia curruũ: ꝛ regẽ machan cũ pp̃lo ei⁹. Qui cũ veniss̃et castrametati sũt e regiõe medaba. Filij q̃z ãmon ꝓgregati ꝺ vrb⁹ suis: venerũt ad bellũ Dõ cũ audiss̃et dõ misit ioab ꝛ oẽz exercitũ viroz fortiũ. Egressiq̃ filij ãmon direxerũt aciẽ iuxta portã ciuitat̃. Reges aũt q̃ ad auxiliũ ei⁹ venerãt: sepatim i agro steterũt. Igit̃ ioab itelligẽs bellũ ex aduerso ꝛ post tergũ ꝓtra se fieri: elegit viros fortissimos de vniuerso isr̃l ꝛ prexit ꝓtra syrũ. Reliquã aũt ptẽ pp̃li dedit sub manu abisa frris sui: ꝛ prexerunt contra filios ammon. Dixitq̃: Si vicerit me syr⁹ auxilio er̃ mihi. Si aũt supauerint te filij ammõ: ero tibi i ꝓsidiũ. Cõfortare ꝛ agamus viriliter pro pp̃lo nr̃o et ꝓ vrbibus dei nostri. Dominus autem quod in conspectu suo est bonum faciat. Perrexit g̃ ioab et populus: qui cum eo erat contra syrum ad p̃lium: et fugauit eos. Porro filij ammon videntes q̃ fugiss̃et syrus: ipsi quoq̃ fugerunt abisa fratrẽ eius: et ingressi sunt ciuitatem. Reuersusq̃ est etiã ioab in hierusalem. Videns aũt syrus q̃ cecidiss̃et coram isr̃l misit nuncios et adduxit syrum qui erat trans fluuium. Sophat autem princeps miliciq̃ adadeçer erat dux eorũ f Dõ cũ annũciatuz esset dauid: congregauit vniuersum isr̃l: et transiuit iordanẽ irruitq̃ in eos: et direxit ex aduerso aciem illis contra pugnãtibus. Fugit autez syrus isr̃l. Et interfecit dauid de syris septem milia curruum g et quadraginta milia peditum: et sophath exercitus p̃n

Ps. 33. c

Re. 10. a

2. Pe. 2. c

abisai vero sicut duci vnius aciei q̃ fecit q̃d notabile i illa victoria. a ¶ Porro filij dauid ꝛc. q̃ erat primi i honorib⁹: ꝛ lõ vocant̃ sacerdotes. ij. Reg. viij. i. maiores inẽ illos q̃ assistebãt regi dõ.

Capitulũ XIX

Accidit autem vt mo. Hic p̃nter describit punitio iniquitatiũ dauid. ꝛ primo describit illata iniuria. scõo vindicta debita/ibi: Dõ cuz audisset dauid: ꝛ hec ps diuidit in duas ptes: q̃ p̃mo describit debellatio auxiliantium filiis ammon q̃ dauid iniuriati fuerant. scõo punitio filiox ammõ q̃ iniuriã fecerãt. scõa incipit a p̃ncipio. xx. ca. sn̄ia autẽ hui⁹ ca. xix. ptz ex dict. ij. Regũ. x. ca. exceptis q̃ sequunt̃.

Diuisio

c ¶ Et p̃scidit tunicas eox ꝛc. aliqui libri habẽt vsq̃ ad inguina: sn̄ia tamen est q̃ illa pars vestiũ fuit p̃cisa q̃ a natib⁹ deicẽdebat inferi⁹ ita q̃ apparebãt eox turpia.

ꝺ ¶ Cõduxerũtq̃ triginta duo mi. cur. .i. trigintaduo milia hoim pugnãtiũ in curribus. Sciendũ tñ q̃ nõ fuerunt tot pugnates in currib⁹ q̃ in vniuerso nõ fuerunt nisi trigintaduo milia pedites cũ alijs cõputãdo: vt patet. ij. Regũ. x. sed q̃ pugnates in currib⁹ erãt p̃ncipales: ideo sub numero eorũ alij hic ponũt̃ ꝛ ab eis denominãt̃. e ¶ Et regem macha cũ po. ei⁹. iste pp̃ls nõ ꝺtinet̃ in numero p̃dicto: q̃ ab isto habuer̃t mille viros vltra trigintaduo milia p̃dicta: vt ptz. ij. Re. x.

ꝺ

e

f ¶ Sophat aũt p̃nceps mi. ada. iste vocat̃ sobath. ij. Regũ. x. q̃ talia noia variãtur frequenter in p̃ncipio vel in fine: vt alꝺ dictum est.

g ¶ Et iterfecit dauid de syris septẽ mi. cur. ꝛ quadragin. ꝛc. ij. Reg. x. ꝺ: Et occidit dauid de syris septingentos currus: ꝛ xl. milia equitũ. Ad cõcordantiam huius dicendũ q̃ ibi fuerunt septingenti currus tñ: vt ibi ꝺ: ꝛ in q̃libet curru decẽ pugnatores: ꝛ sic erãt ibi septez milia hoim pugnãtiũ in curribus: q̃ dicunt̃ h̃ septẽ milia curruũ .i. i curribus pugnantiũ: eo mõ q̃. s. dictũ est: fuer̃t etiã ibi xx. milia peditum: ꝛ xl. milia eq̃tũ: sed eq̃tes hic tacent̃ q̃ ibi exp̃imunt̃: ꝛ ecõuerso pedites ibi tacent̃ qui hic exp̃imunt̃: q̃ illud q̃ ꝺ in vno loco scripture omittit̃: in alio frequẽter supplet̃: sicut patet in decursu euangelioz: ꝛ eodez mõ in libris Paral. et in libris Regum.

Moraliter. b ¶ Accidit aũt vt moreret. Vultus hi storie mystica exp̃sitionẽ req̃re. ij. Regũ. x. ca.

Moraliter

Capitulū. XX

Actū est aūt post āni tē. a ¶ Congregauit ioab exercitū ioab bellū ichoauit dō pfecit. Xp̄s em̄ bellū agit cū p̄dicatoꝛ ordo ꝫ mūdi potēte scutū fidei opponit: sz finis certamīs: ⁊ triumphꝰ ad xp̄m referr̄ q̄ opaī nob velle ⁊ pficere. Qui coꝛonā quā diabolo abstulit sibi aptauit: fideles. s. q̄ q̄si coꝛona euꝛ ambiūt. vñ Bñdices coꝛone anni benignitat̄ tue. b ¶ Coꝛonā tē. fecitq̄ si. dī. q: ꝓlādo purgauit p̄m legē. Tradūt aūt hebrei (qꝛ illicitū erat hoī iudo de idolis aliq̄d auriū argēti accipe: qꝛ lex idolatriā vetat) ethai etheū (q̄ de philisteis ad dō venerat) coꝛonā ō capite melchon rapuisse vt liceret iudeo de manu hoīs cape q̄ō de capite idoli nō licebat. c ¶ Bellū. Notādū q̄ ī Paral. tria bella dō p̄ncipalit̄ legunt̄. In regū q̄ttuoꝛ. Ibi em̄ quartū bellū est vbi dō philisteos p̄liāte iesbidenob: q̄ fuit de genere arapha cuiꝰ hasta. ccc. uncias appendebat ⁊ accinctꝰ erat ense nouo: nisus ē p cutere dauid: p̄sidio fuit ei abisai filiꝰ saruie: ⁊ pcussū philisteū interfecit. Sz ⁊ tres sunt distinctiones tēpoꝛ: p̄teritū: p̄sens ⁊ futurū: ⁊ q̄ttuoꝛ vicissitudines: ver: estas: autūnus: hyems. Et bellū xp̄i oī tpe vite ꝫ visibiles vel iuisibiles hostes agit̄ in mēbꝛis suis ⁊ triūphat̄ in ipso. vñ In deo faciem⁹ virtutes: ⁊ ipse ad nihiluꝫ deducet tribulantes nos. d ¶ Aliud bellū q̄z gestū ē adūsus philisteos: in q̄ pcussit adeodatꝰ filiꝰ saltꝰ polimitariꝰ bethleemites goliad getheum tē. Gob lacꝰ int̄pt̄at: qꝛ sīc in la/cū leonū missit se dauid ꝫ goliaz q̄ ē adeodatus. i. in regnū electꝰ filius saltus in quo. s. oues pascebat. polimitarius: qꝛ de genere beseleel fuit mater eius. bethleemites: qꝛ de bethleem ī qua panis causa ruth booz nota est. Unde locus domꝰ panis vocatus est. Quod adeodatus ipse dauid sit: ptz vbi dicitur: Hi nati sunt de arapha in geth ⁊ ceciderūt in manu dauid ⁊ seruoꝝ eius. Hebrei vero araphā matrem gigantiū oꝛpham nurum noemi arbitrant̄. Ca. XXI

Onsurrexit aūt sathan tē. e ¶ Et inuentus est ois numerus israel mille milia. In regū ita: Oꝛ ĩuenta sunt de israel octingenta milia viroꝝ fortium: ⁊ de iuda quinquaginta milia pugnatoꝝ. Asserunt autem hebrei hūc numerum ab ioab inuentum esse: sed scriptoꝛem voluisse ostendere nisi cū tum in samuelis libꝛis scribi/tur: in quo tantum cedi superstites continentur.

Et pcussit cipē. Uidētes āt ꝫui adadeçer ab israel se eē supatos: ad dō trāsfugerūt: ⁊ ꝫuiert̄ ei. Moluitq̄ vltra syria auxiliū p̄bere filijs āmō.

†Actū ē aūt post āni Ca. XX a

a ¶ i hebꝛeo: q̄ reges ad bella ꝓcesserāt contra dauid.

circulū/eo tp̄e q̄ solēt reges ad bella pꝛocedere: ꝓgregauit ioab exercitū ⁊ robur militie ⁊ vastauit terrā a ¶ ciuitas regni amon q̄ nūc philadelphia dꝛ: ĩterp̄tat aūt rabba multi: qꝛ multi veniēt ab oꝛiēte ⁊ occidēte ⁊ recūbent cū abꝛaā isaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. filioꝝ āmon: perrexitq̄ ⁊ obsedit rabba. Uoꝛro dauid manebat in hierusalē/quando ioab percussit rabba ⁊ dēstruxit eā. †Tu b c

a ¶ idoli quod interp̄etatur rex eoꝝ.

b lit autez dauid coꝛonā melchon de capite eius: ⁊ inuenit in ea auri pōdo talētū: ⁊ ꝓcios̄imas gēmas: fecitq̄ sibi ide diadēa. ¶. i. spolia.

Manubias q̄z vrb̄ p̄mas tulit: pplm āt d q̄ erant in ea eduxit: ⁊ fec̄ sup eos tribulas ⁊ trahas ⁊ ferrata carpenta transire: ita vt dissecarēt ⁊ ꝓtererent. Sic fec̄ dō cūctis vrbibꝰ filioꝝ āmon: ⁊ reūsus ē cū oi pplo suo

a ¶ ī regū gob. i. lacꝰ vl locusta. gaçer aūt oꝛdiatio: qꝛ sicut locuste herbā ita filij araphe delebāt filios israel.

c ī hierꝛ †Post hec initū ē bellū ī gāçer adū e

a ¶ qui apud ioseph̄ sabuch etheus dꝛ.

sus philisteos: in q̄ pcussit sobochai vsathi

a ¶ in regu⁹ de stirpe arapha: qꝛ filij erant oꝛphe nurus noemi de terra moab.

thes/saphai de genere rāphaim: ⁊ hūiliauit eos. Aliō bellū q̄z gestū ē adūsus philisteos/i q̄ pcussit adeodatꝰ filiꝰ saltus bethleemites fratrē goliath gethei: cuius hasta f lignū erat q̄si liciatoꝝ texētiū. Sed ⁊ aliud bellū accidit in geth: i q̄ fuit hō lōgissimus hns digitos senos: id ē sīl vigiti q̄ttuoꝛ q̄ ⁊ ipe de raphai fuerat stirpe generat⁹: h blasphemauit israel ⁊ pcussit eū ionathā filiꝰ samaa frīs dauid. Hi sūt filij raphaim g i geth: q̄ ceciderūt i manu dō ⁊ seruoꝝ ei⁹.

†Onsurrexit āt sathā Ca. XXI h

ꝫ israel: ⁊ icitauit dō vt numeraret israel. Dixitq̄ dō ad ioab ⁊ ad p̄ncipes pplī: ite ⁊ nūerate israel a bersabee vsq̄ dā: ⁊ afferte mihi nūerū vt sciā. Rūditq̄ ioab: Augeat dn̄s pplm suū cētuplū q̄s sunt. Nōne dñe mi rex oēs ꝫui tui sūt: Quare h q̄rit dn̄s meꝰ q̄ō ī pctm̄ reputet israel: sz sermo regis magis ꝓualuit. Egressusq̄ ē ioab: ⁊ circūiuit vniuersuꝫ israel: ⁊ reuersus est hierusalē. Beditq̄ dauid numerū eoꝝ quos circūierat: ⁊ iuentus est omnis numerus israel mille milia et centum milia virorum educentiū gladium. Be iuda autem trecenta septuaginta milia/bel-

a ¶ pro dignitate sacerdotij. b ¶ quia nuper vsq̄ ad internitionem pene coꝛruerant.

latoꝝ. Nam lēui et bēniamin non numerauit: eo q̄ inuitus exequeretur regis

Actū ē aūt. Ca. XX L

Hic p̄ñr debellat̄ aduersarios filioꝝ āmon ponit̄ prouisio ipsoꝝ: ⁊ scdo subiungit narratio triuꝫ belloꝝ dauid famosoꝝ/ibi: Post hec initū est bellū. snīa autem p̄me partis ptz ex dictis. ü. Reg. xü. ca. in fine: his exceptis. b ¶ Uoꝛro da. ma. in hierlm. in hac remissione cōmisit dauid pctm̄ cū bersabee vxoꝛe vrie: q̄ hic omittit: quia diffuse scribit. ü. li. Reg. xi. ca. ⁊ xü. c ¶ Tulit aūt dō co. melchon: nomē est idoli filioꝝ āmon: vt dictū fuit. ü. Reg. xü. d ¶ Manubias q̄z. i. spolia q̄ sic noiant: eo q̄ manibus rapiunt̄. e ¶ Post hec. Hic succincte ponit̄ narratio triū bellorum: ⁊ ptz snīa ex dictis. ü. lib. Reg. xxi. ca. in fine vbi addit̄ vnū belluꝫ in q̄ iesbidenob nisus fuit occidere dauid lassatū ex laboꝛe bellādi: sed hic omittit̄ ꝓpter reuerentiā dauid: vt dicunt hebꝛei. Hic tū ponūt̄ duo dubia. Primū ē cū dꝛ: Post hec. q̄si ista tria bella fuissēt post p̄dicta: qđ nō ē verū saltez de bello in q̄ dō pcussit goliath: qꝛ hic ponit̄ in secūdo loco ⁊ tū fuit primū belluꝫ dauid ꝫm cōem opinionē. Scōm ponit̄ cū dꝛ: f ¶ Fratrē goliath. q̄ō exponitur duplicit̄. vno mō q̄ iste sit idē cū goliath quē interfecit dō: sīc fuit expositū. ü. Reg. xxi. ⁊ p̄m hoc hec est lr̄a: Fratrē goliath getheū: ⁊ est sensus q̄ dauid pcussit goliath getheū fratrē istoꝝ alioꝝ gigantū duoꝝ q̄ hic noiant̄. Alio mō q̄ iste qui dꝛ hic pcussus fuit aliꝰ a goliath fratre eius: ⁊ p̄m ꝫ hec ē lr̄a: Fratrē goliath gethei: ⁊ est sensus q̄ dō pcussit frēm goliath q̄ erat sibi similis in fortitudine ⁊ magnitudine: et p̄m istaz expositionē oportet ꝓñr dicere q̄ istō bellū omittitur. ü. Reg. xxi. tū p̄ma expositio cōmunioꝛ est. g ¶ Hi sūt filij raphaim. i. gigātiū: vel de genere giganteo.

Moraliter. a ¶ Factū est aūt post anni. Hui⁹ hystorie expositio mystica. ü. Reg. xxi. ca. reꝛat̄.

Onsurre Ca. XXI

rit autem sathan tē. Hic consequenter describitur percussio populi ꝓpter ipsius dauid elationem: ⁊ ptz diuisio ⁊ sententia huius ca. ex dictis. ü. Regū. vlti. ca. excepta q̄ sequūt̄. i ¶ Haz leui ⁊ ben. non nume. eo q̄ inexe. re. imperiū: ⁊ ideo istas duas tribus dimisit: quia habebat excusationem in ꝓmptu si de hoc regi accusaretur. De tribu leui: quia statiz poterat dicere q̄ non erat numeranda sīc alie: quia alie tribus numerāntur a viginti ānis supra vt habetur Nume. i. Tribus autē leui ab vno mense ⁊ supra: vt habetur Nume. iij. Similiter de tribu beniamin poterat dicere q̄ ꝓpter vꝛorem leuite fuit fere deleta: vt habetur Judi/cū. xx. ⁊ ideo

Moraliter. b ¶ Consurrexit autem sathan contra israel et incitauit dauid vt numeraret israel tē. Expositionem mysticam huius hystorie require. ü. Regum xxiij. capitulo.

a ¶Et pcussit isrl. Mortem dicit que primū cā pcti venit: hec in pplo grassata est: qz sepe p malo gregz delinqt vita pastoris. Tumore elatꝰ dō pplm numerando peccauit: t ppls penā suscepit: qz ꝑm merita plebiuz disponunt corda rectoꝝ. Justus vero iudex ex ipsoꝝ aīaduersione corripuit peccātis vitiū: ex quoꝝ causa peccauit. Sed qz volūtate sua supbiens a culpa alienus nō fuit: vindictam culpe suscepit. Ira enī q̄ corpaliter pplm punit: rectorē cordis dolore pstrauit. b ¶Peccaui nimis. In regū ita: Peccaui valde i hoc facto. Sed precor dñe vt trāsferas iniqtatē serui tui: qz stulte egi. In q̄ notanduz est: qz dauid numerādo pplm offendit: qz legis pcepta nō obseruauit. In libro enī numerorum pcipit dñs moysi. Tolle summā filioꝝ isrl p cognationes suas: q̄cq̄d sexus est masculini a. xx. anno t supra tc. Quia vo dauid generaliter omēs iussit numerari incurrit indignationez dei. In exodo q̄z ait dñs moysi: Cū tuleris summā filioꝝ isrl iuxta numerū: dabunt singuli pciū dño p aīabus suis tc. Ꝑ oblit⁹ facere dō deum offendit. c ¶Et vi. da. Si famē eligeret ptra alios facere videret: qz habēs multa frumēta inopiā cū alijs nō pateret. Si vinci ab hostibus p tres mēses eligeret: habens ipe circa se viros fortissimos nihil metueret cū exercitus neci subiaceret. Cōmunē q̄ sibi et alijs passionē elegit: in q̄ timoz oībus esset eēlis.

d ¶Septuaginta mi. vi. Capita tm̄ plebis t seniores numerati sūt. Ceterū de omni pplo tot milia interfecta hebrei affirmāt: quot milib⁹ numer⁹ in Paral. scriptus numerū q̄ in regum est excedit. Aiunt ei ꝙ in Paral. t q̄ remāserāt et q̄ interfecti sunt numerati sūt. In regū vo tm̄modo viui.

e ¶Extrueretqz al. Bene dauid cuz dñm placare vellet altare iubet in area areuna: vel hozne ꝙstruere: qz nō placatur de⁹ ab hoīe: nisi in arca cordis p lumē recte fidei t vere dilectionis ꝙstituat illi altare hūilitatis: in q̄ offerat sacrificium laudis. f ¶Dedit q̄ dauid tc. In regū ita. Emit q̄ dō aream t boues argēti siclis q̄nq̄ginta. Vñ autumant hebrei boues argēti siclis q̄nquaginta. Areā vero sexcētis aureis esse emptā. Aliꝰ autem estimāt areā emptā quinq̄ginta siclis: exprimere locū altaris vbi holocausta obtulit. aream vero emptā sexcētis siclis esse locuz totius templi quod postea salomon edificauit et atria eius.

a imperium. Displicuit aūt deo qđ iussū erat: t pcussit isrl.
b Dixitq̄ dauid ad deū: Peccaui nimis vt ꝺ facerē. Qb secro aufer iniqtatē fui tui: qz insipiēt egi. Et locut⁹ē dñs ad gad videntē dauid/ dicēs: Vade t loqre ad dō t dic ei: Hec dicit dñs: Triū tibi optionē do: vnū qđ volueris elige et faciaz tibi. Cūq̄ venisset gad ad dauid: dixit ei. Hec dic̄ dñs: Elige qđ volueri: aut trib⁹ āīs pestilētiā famis: Aut trib⁹ mēsib⁹ te fugere hostes tuos: t gladiū eoꝝ nō posse euadere: Aut tribus diebus gladiū domini t mortē versari in terra: et angelū dñi interficere i vniuersis finibus isrl. Nūc igit vide qđ rndeā ei q̄ misit me.
c Et dixit dauid ad gad: Ex omni pte me angustiē p̄mūt. Sed melꝰ est mihi/ vt incidā in manus dñi (qz multę sūt miserationes eius) q̄ i manus hominū† Misit ergo dñs
d pestilētiā i isrl: t ceciderūt de isrl septuagīta milia viroꝝ.
a ¶diuersis t occultis infirmitatibus.
Misit q̄q̄z angelū in hierlm vt percuteret eā. Cūq̄ pcu
a ¶sadoch vt aiunt sacerdote pro populo orante.
teret/ vidit dñs t misert⁹ est sup magnitudinē mali: t ipe rauit āgelo q̄ percutiebat. Sufficit iā: cesset manꝰ tua. Dorona iebusei. Arcuna iebusei. arcuna ei area interpretat t horna latie resonāt lumē nob.
ro āgel⁹ dñi stabat iuxta areā hornā iebusei. Leuāsq̄z dauid oculos suos/ vidit āgelū dñi stātē iter cęlū t trā/ euaginatū gladiū i manu eiꝰ: t vsū ptra hierlm: t ceciderūt tā ipe q̄ maiores natu vestiti cilicijs pni i trā. Dixitq̄z dauid ad deū: Nōne ego sū q̄ iussi vt numerarer pplꝰ? Ego q̄ peccaui: ego q̄ malū feci: Iste grex q̄d cōmeruit? Sīe de⁹ me⁹/ obsecro vtat manꝰ tua i me t in domū patrꝭ mei: pplꝰ aūt tuꝰ nō pcutiat. Angelꝰ āt dñi pcepit gad: vt di
a ¶hec est hierusalem.
c ceret dauid: t ascēderet extrueretq̄z altare dñi do i areā hornā iebusei. Ascēdit ergo dauid iuxta sermonez gad quem locut⁹ fuerat ei ex noīe dñi. Dorona hornā cū suspe
b risset t vidisset angelū: quattuoroq̄z filij ei⁹ cū eo absc̄oderūt se: Mā eo tpe terebat i area triticū. Igit cū veniret dauid ad hornā: ꝓspexit eū hornā t pcessit ei obuiā ꝺ area: t adorauit illū pn⁹ i terrā. Dixitq̄z ei dauid: Da mihi locū areę tuę: vt edificē in eo altare dño: ita vt quātū valet argēti accipias: t cesset plaga a pplo. Dixit āt hornā ad dauid. Tolle t faciet dñs me⁹ rex qđcūq̄z ei placz. Ecce boues do i holocaustū: t tribulas i ligna: t triticū in sa
c crificiū: omnia libēs ꝟbeo. Dixitq̄z ei rex dauid: Neq̄q̄z ita fiet: sz argētū dabo tibi quātū valet. Neq̄z em̄ tibi auferre debeo: t sic offerre dño holocausta gratuita. Bedit q̄ dauid hornā p loco siclos auri iustissimi ponderis sexcētos: t ędificauit tibi altare dño: obtulitq̄z holocausta
a ¶sub moyse dauid salomone t helia super altare descendit ignis de celo: sub manue aūt angelus de petra flammam eduxit.
d t pacifica t inuocauit dñm t exaudiuit eū i ignē ꝺ cęlo su
d per altare holocausti. Precepitq̄z dñs angelo: t cōuertit gladium suum in vaginam. Protinus ergo dauid videns q̄ exaudisset eum dominꝰ in area hornā hiebusei: immolauit ibi victimas. Tabernaculum autem domini quod fecerat moyses i deserto: t altare holocaustoꝝ ea/
a ¶sicut preceptum est in lege: sed spacium illic eundi non habuit: vel forsitan in mente ei non occurrit.
tempestate erat in excelso gabaon: et non prevāluit da/
e uid ire ad altare/ vt ibi obsecraret deū. Timio enī fuerat
a ¶plagam mortis illatam ministerio angeli: sicut in egypto factū est.
timore pterritus: vidēs gladiū angeli domini.

cum. xx. t ideo postea fuit parue reputationis comparatiue ad alias: t propter hoc poterat se excusare ioab ab ei⁹ numeratione: quia parū creuisset numerus. a ¶Cūq̄ percuteret. Id est cum angelus se disponeret ad percutiendum populum in hierusalem.
b ¶Dorro horna cū suspexisset t vidisset angelū: quattuoroq̄z filij eius cū tc. timore: nec mirum: quia etiā david qui erat fidelis et deuotus in visione angeli supra modum perritus fuit.
c ¶Et tribulas in ligna et triticum in sacrificium. instrumēta sunt lignea dicta a tero is: eo q̄ fruges cū ipis teruntur.
d ¶Et exaudiuit eum in igne de celo. s. dato: et hoc fuit signum manifestum acceptationis diuine: sicut in oblatione abel Gen. iiij. et Helie. iij. Reg. ca. xviij.
e ¶Et nō potuit dauid ire ad altare vt tc. Mō est intelligēdum q̄ ꝑter hoc dauid altare construxerit in area hornā hiebusei: t ibi obtulerit: qz tenebatur ad hoc de mandato dei sibi facto per gad prophetam: vt habetur in littera: sz postq̄z fecerat istō sacrificium libenter iuisset ad offerendum iteruz in gabaon vbi erat altare holocaustorum: sed non potuit: eo q̄ ex visione angeli fuit nimis territus: et p consequens infrigidatus t debilitatus: ita q̄ pro tunc non poterat ire.

Exo.30.b

2 Re.24.d

†1.q.4.§. his ita

Nu.1.a

2 Re.24.d

†2.re.24.c

A

Ca. XXII Irit̄q dauid. a ¶Ut congregarēt oēs pse. De ecclesia xp̄us artifices domus sue elegit: q̄ in cōditos mores hominum dolarent et polirēt vt in edificatione spirituali per diuersas iuncturas fidei et charitat̄ sibi conuenirent. vnde:

Osee.6.b Propter hoc dolaui in prophetis et occidi eos in verbis oris mei.

b ¶Ferrum. Fidei firmitatem sacris dogmatibus ordinauit: vt itrātes in ecclesiam timoris aculeis configerent: et sic per dilectionis et sōcietatis fidem mutuo nec terent. vnde:

Ps.118.p. Confige timore tuo carnes meas. Et alibi:

Ps.121.a Hierusalē que edificat̄ vt ciui. cui⁹ parti. ei⁹ ꝛc. c ¶Eris. Lectiones sonoras ꝛ cātica spiritualia que sancti patres ad instructionem ecclesie christo vero pacifico prepararūt.

d ¶Ligna q̄q̄ cedrina. Viros virtutib⁹ claros quos ad exēplū instruxerunt vel scripturis suis inseruerunt.

e ¶Sidonij et tyrij. Quia per predicatores qui de gentib⁹ electi sūt tales viri ad noticiā ecclesie peruenerunt.

f ¶Paruulus est ꝛ delicatus. Tempore veteris testamēti obscura fuit noticia incarnationis christi: paruus q̄q̄ numerus fidelium q̄ sūt membra christi.

g ¶Preparauit impensas. Moyses ip̄e fas dom⁹ dñi p̄parauit dicēs: Deu.10.c O isr̄l quid dñs deus tuus petit a te: nisi vt timeas dñm deum tuū et ambules in vijs eius ꝛc. ꝛ alijs similib⁹.

h ¶Adultū sangui. Significat iudeos p̄t carnalē legis obseruantiā et sanguinolēta opa nō posse spūale edificiū domino preparare. Vel qz pollutas manus habebant sanguine christi ꝛ p̄betarū. vñ:

Mat.23.d Hierusalē q̄ occidis p̄phas: ꝛ lapides eos q̄ ad te missi sunt ꝛc. i ¶Auri. Patres veteris testamenti in scripturis suis sensus profunditatem ꝛ eloquij venustatem inserebant. k ¶Talentorum. Talentū ceteris precellit ponderibus et rei magnitudinē ꝛ perfectionem significat.

Artifi

Ca. XXII Irit̄q dauid: a Hec est domus dei: et hoc b altāre in holocaustum israel: Et precepit vt congregarentur omnes proselyti de terra israel et constituit ex eis latomos ad cedēdos lapides et poliēdos: vt ędificaretur domus dei. Ferrū q̄q̄ plurimum ad clauos ianuarū et ad cōmissuras atq̄ iuncturas p̄parauit da uid: ꝛ ęris pōdus innumerabile. Ligna quoq̄ cedrina nō poterāt estimari: q̄ sidonij ꝛ tyrij deportauerant ad dauid. Et dixit dauid: Salomō filius me⁹ puer paruul⁹ ẽ ꝛ delicat⁹. Dom⁹ aūt quā ędificarevolo dño/tal ẽ debet vt in cūctis regiōib⁹ noiet. Preparabo g̃ ei necessaria Et ob hāc cām añ mortē suā oēs p̄parauit ipē sas. Vocauitq̄ salomonē filiū suū: ꝛ p̄cepit ei vt ędificaret domū dño deo isr̄l. Dixitq̄ dō ad salomonē Fili mi volūtat̄ meę fuit vt ędificarē domū noi dñi dei mei: sz fact⁹ est ad me sermo dñi dicēs Multū sāguinē effudisti/ꝛ plurima bella bellasti: nō poter ędificare domū noi meo: tāto effuso sāguie coram me. Filius q̄ nāscet tibi/erit vir q̄etissimus. Faciā eni eū requiescere ab oib⁹ inimicis suis p circūtū: ꝛ ob hāc cām pacific⁹ vocabit: ꝛ pacē ꝛ otiū dabo i isr̄l cū ctis dieb⁹ ei⁹. Ipe ędificabit dōmū nomini meo: ꝛ ipse erit mihi in filiū: et ego ero illi in pr̄ez: firmaboq̄ soliū regni ei⁹ sup isr̄l i ęternū. Nūc g̃ fili mi sit dñs tecū/ꝛ p̄sperare ꝛ ędificia domū dño deo tuo/sic locut⁹ ẽ ō te. Det q̄z tibi dñs prudētiā ꝛ sensuz: vt regere possis isr̄l: ꝛ custodire legē dñi dei tui. Tūc ei pficere poteris/si custodieris mandata et iudicia que p̄cepit dñs moysi vt doceret israel. Cōfortare/ꝛ viriliter age: ne time ne paueas. Ecce ego in paupta/cula mea p̄pauaui ipensas dom⁹ dñi. Auri talenta centum milia: et argenti talenta centum milia: et ęris pondus innumerabile. Ligna ꝛ lapides preparaui ipensas dom⁹ dñi. Habes quoq̄ artifices

a ¶hunc putauit esse locum in quo abraam pro filio arietē immolauit.

a ¶pit vt congregarentur omnes proselyti de terra israel et constituit ex eis latomos ad cedēdos lapides et poliēdos:

b vt ędificaretur domus dei. Ferrū q̄q̄ plurimum ad clauos ianuarū et ad cō missuras atq̄ iuncturas p̄parauit da uid: ꝛ ęris pōdus innumerabile. Ligna quoq̄ cedrina nō poterāt estimari: q̄ sidonij ꝛ tyrij deportauerant ad dauid. Et dixit dauid: Salomō filius me⁹ puer paruul⁹ ẽ ꝛ delicat⁹. Dom⁹ aūt quā ędificarevolo dño/tal ẽ debet vt in cūctis regiōib⁹ noiet. Preparabo g̃ ei necessaria Et ob hāc cām añ mortē suā oēs p̄parauit ipē sas. Vocauitq̄ salomonē filiū suū: ꝛ p̄cepit ei vt ędificaret domū dño deo isr̄l. Dixitq̄ dō ad salomonē Fili mi volūtat̄ meę fuit vt ędificarē domū noi dñi dei mei: sz fact⁹ est ad me sermo dñi dicēs Multū sāguinē effudisti/ꝛ plurima bella bellasti: nō poter ędificare domū noi meo: tāto effuso sāguie coram me. Filius q̄ nāscet tibi/erit vir q̄etissimus. Faciā eni eū requiescere ab oib⁹ inimicis suis p circūtū: ꝛ ob hāc cām pacific⁹ vocabit: ꝛ pacē ꝛ otiū dabo i isr̄l cū ctis dieb⁹ ei⁹. Ipe ędificabit dōmū nomini meo: ꝛ ipse erit mihi in filiū: et ego ero illi in pr̄ez: firmaboq̄ soliū regni ei⁹ sup isr̄l i ęternū. Nūc g̃ fili mi sit dñs tecū/ꝛ p̄sperare ꝛ ędificia domū dño deo tuo/sic locut⁹ ẽ ō te. Det q̄z tibi dñs prudētiā ꝛ sensuz: vt regere possis isr̄l: ꝛ custodire legē dñi dei tui. Tūc ei pficere poteris/si custodieris mandata et iudicia que p̄cepit dñs moysi vt doceret israel. Cōfortare/ꝛ viriliter age: ne time ne paueas. Ecce ego in paupta/cula mea p̄pauaui ipensas dom⁹ dñi. Auri talenta centum milia: et argenti

a ¶christus. b ¶de semine tuo.

a ¶ozie in dieb⁹ eius iustitia ꝛ habūdātia pacis.

a ¶ipse enī est pax nostra.

a ¶ecclesiam.

a ¶ipe invocabit me pater meus tu: et ego primogenitum ponam illum.

a ¶pauptatē legalis littere significat: lex enī habēs vmbrā futuror̄ nihil ad p̄fectū adduxit.

a ¶in perfectis numeris p̄fectio designat.

a ¶quia diuinorum testimoniorum firmitas inestimabilis est. Vnde: Celum ꝛ terra trāsibunt: verba autem mea non transibunt.

talenta centum milia: et argenti talenta centum milia: et ęris pondus innumerabile. Ligna ꝛ lapides preparaui ipensas dom⁹ dñi. Habes quoq̄ artifices

a ¶mente elatos. b ¶duricia lapideos.

Ca. XXII Irit̄q dauid. Postq̄ descripta est deuotio dauid in volūtate edificādi templū si dñs p̄miisset. h̄ p̄fr ponit ei⁹ deuotio i p̄parātiōe materie vt salomō facilī⁹ tēplū edificaret. ꝛ primo ponit materie ꝛ opariox p̄patio. scōo initiū gīt salomōi edificatio/ibi: Vocauitq̄ salomonē. Circa p̄mū ō: Dixitq̄ da. hec ẽ ꝛc. istō refert ad illud qđ dictū est ca. p̄ce. q̄ dñs exaudiuit dō i igne de celo. p h̄ enī vidit dō q̄ dñs eligebat locū illū vt ibi edificaret tēplū ꝛ altare: sic ꝛ postea factū ē p salomonē. ideo dicit: Alis dñi

b ¶Hec ẽ do. ꝛc. i. h̄ edificabit. vñ statī subdit de oparijs/cū ō: c ¶Et p̄ce. ꝛc. isti erāt quersi ad iudaismū de alijs gētib⁹. istis āt ipositā sūt ista opa q̄ erant ḡuia ꝛ pusilla: sic et Josue ipposuit gabaonitas de portatiōe lignoz et aḡrū ad locū diuini cult⁹: vt h̄r Josue. ix. Dicūt aūt expositores nr̄i cōiter q̄ h̄ factū fuit diuina dispositiōe: ad designādū q̄ ecclia ex edificāda p gētiles ad fidē xp̄i quersos: iudeis p maiozi pte reprobat̄. Cōse q̄nter sb dit de p̄paratione materie/cū ō: d ¶Ferrū q̄q̄ ꝛc. ad quiungēdū fortiter asseres ꝛ ligna. e ¶Et ad cōmiss. i. incastraturas clauis ferreis fortificādas. f ¶Et eris pō. innu. Ad faciēdū mare eneū ꝛ alia vasa: q̄z multa fuerūt enea: vt dictū fuit. iij. Reg. Dicit aūt innumerabile nō simplr: qz erat finitū. sz ad designandū magnā multitudinem: ꝛ est hyperbolica locutio. †2.Re.7.a

g ¶Et dixit da. salo. ꝛc. ex h̄ dicunt alij q̄ salomō erat tūn duodecī ānoz q̄n cepit regnare: sz hoc fuit ip̄probatū satis diffuse. iij. Re. xj. §.17.a j.28.a

h ¶Dom⁹ aūt ꝛc. vt in cūctis regionib⁹ nominet p̄t ei⁹ eminentiā: sicut ꝛ dñs in infinitū excellit oēm creaturā: p̄t qđ ꝛ salomō fecit ei⁹ altitudinē. cxx. cubitoz: sicut diffuse fuit dictū. iij. Reg. ꝛ h̄r. j. ij. li. iij. † 1.q.7.c.2 de cōs. dist. 1.c.1.

i ¶Et ob hāc causam ꝛc. i. aliqs de oīb⁹: qz salomō multas addidit: sicut dicit: omne animal fuit in arca noe: qz de singulis speciebus fuerūt aliq̄ in diuidua: vt habet Gen. vj.

k ¶Vocauit/qz salo. Hic p̄fr inūgit salomoni edificatio dom⁹ dei. ꝛ ptz lra vsq̄ ibi: l ¶Sz fact⁹ ẽ

m ¶Nō poteris edi. do. no. meo: tanto effuso san. co. me. dicit hebrei q̄ h̄ intelligitur p̄ncipaliter de sanguie vrie et aliorū cū eo occisoz ad mādatū dō neq̄ssimū: vt h̄r. ij. Regū. xj. ꝛ de sanguie sacerdotū effuso occasione dō: vt h̄r. j. Reg. xxij. ꝛ de sanguie etiā multoz iustoz ꝛ innocētū q̄ fuerūt int̄ alios gētiles malos q̄s dō pluries debellauit: ꝛ iō ex h̄ inept⁹ fuit ad edificandū domū dñi.

n ¶Filius qui nāscet tibi. Istud fuit expositū. ij. Reg. vij. Sequit postea:

o ¶Tūc eni pficere poteris si custodieris man. ꝛc. Ex hoc eni q̄ aliqs ponit diligentiā ad obediendū deo efficitur dignus de cōgruo vt de⁹ dirigat eum in agendis.

p ¶Ecce ego in paupertacula mea p̄pauaui ipen. do. qz ois creatura ad deū coparata indigēs est ꝛ paup. hoc tamē exponūt hebrei ad litteram de dauid qui fuit paup respectu salomonis: Tum qz venit pauper ad regnum: Tum quia oportuit eum multa expendere in bellis frequentibus.

Habes quoq̄ Moraliter. a ¶Dixitq̄ dauid: hec est dom⁹ dñi. In h̄ ca. agit de p̄parātiōe quā fecit dauid ad dom⁹ dei edificationē: q̄ significat allegorice militātis ecclesie cōstructionē. Qz tū autem ad materiā huius preparationis sex ponuntur sex aurū: argentū: es: ferrum: ligna cedrina ꝛ lapides. ꝛ p ista significant fideles in diuersis statib⁹ ex q̄b⁹ ecclia militās ẽ ꝛstructa. Per aurū ei significāt ecclie rectores: q̄ sic au-

Moraliter

E ℣ a ¶Artifices latho. ⁊ ce. Predicatores q̄ lathomi cemēta rij ⁊ artifices lignoꝝ ⁊ multis alijs modis dicūtur: qz iurta q̄litatē auditoꝝ formaꝫ doctrina p̄dicatoꝝ. Alīꝫ em̄ sapientes: aliꝫ insipientes: aliꝫ superbi: aliter hūiles docēdi sūt. b ¶Precepit q̄z da. cun. p. vt adiu. Significat legem ⁊ ꝓphas firma autoritate docere: vbi q̄ sctitate ⁊ virtute in ecclia p̄cipuaꝫ adiuuāt verum salomonē in edificio ei⁹: docēdo. s. ⁊ operādo. vñ: Adorate dñm in atrio sctō ei⁹. Ps. 28. a c ¶Sāctuariū. Ala iusti sedes est sapientie: in hac domo reꝙescit arca. i. fides incarnatiōis xp̄i. La. XXIII

¶Igitur dauid senex. Post cōpletionē veteris testamēti successit incarnatio saluatoris cui⁹ regni nō erit finis. vñ: Ubi venit plenitudo tp̄is: misit de⁹ filiū suū. Gal. 4. a e ¶Numeratiq̄ sūt le. Qui misterio dñi fūgūtur fidē sancte trinitatꝭ ⁊ mādatoꝝ ipletionē seruare dēbēt. Añ inuenta sūt trigintaocto milia viroꝝ. Quisq̄s enim sana fide ⁊ recto ope vsq̄ ad finez deo seruit ⁊ ad resurrectiōis gr̄am ⁊ btūdinē eternā q̄ i octonario signant̄ peruenier. f ¶Viginti q̄ttuoꝝ milia. Quia veri ministri luc⁹ debēt instare: ⁊ a via iustitie nō declinare. Ma viginti q̄ttuoꝝ hoꝝ tot⁹ p circulū orbis illustrat: ⁊ tenebraꝝ umbra pellit. Unde septuaginta duo discipuli ad p̄dicandū missi: qz fides sctē trinitatꝭ cū opib⁹ iucis ad iusticiam sufficit: ter em̄ viceni ⁊ quat̄ terni septuaginta duo fiūt. Quo numero linguaꝝ diuersitas ⁊ librorū vtriusq̄. s. series cōphēdit. g ¶Prepositoꝝ aūt ⁊ iu. Quia nemo huius ordinis dignitatē appetere debet: nisi q̄ pfectioni ⁊ doctrine suadet. Senario em̄ nūero mūdus fact⁹ ē: ⁊ hō sexto die creat⁹ q̄ ⁊ redēpt⁹ est. h ¶Et distribuit eos dō. Quia lex ⁊ ꝓphete his q̄ assūpti sūt p gratiā: ⁊ additi nūero fideliū: sancte trinitatis fidē ⁊ virtutum executionē insinuāt. Leui em̄ iterꝑtaꝫ addit⁹ vl assumpt⁹. Gerson aduena ibi vel electio eoꝝ. Caath molares dētes vel patiētes. Merari amaricans vel amaritudo. Qui em̄ p gr̄am assumpt⁹ ē ⁊ addit⁹ fidelib⁹: eūcere debet omnē vitioꝝ ūmūdiciā vt fiat ꝓpheta aduena ⁊ peregrin⁹. deinde moralitaꝫ discretionez habeat: ⁊ q̄driga virtutū vitam suā ad celestia ꝓuehat: q̄ sunt prudētia: iusticia: fortitudo: tēperantia: ⁊ patientē toleret oīa amar⁹ ⁊ iratus pctis suis.

℣ Dixit enim paraui ad vniuersa ip̄ēdia. Ha a bes q̄z plurimos artifices: lathomos ⁊ cemētarios/artifices q̄z lignoꝝ: ⁊ oiz artiū ad faciēdū op⁹ † prudētissimos: i auro ⁊ argēto i ere ⁊ ferro cui⁹ nō ē nūer⁹. Surge igitur ⁊ fac: ⁊ erit dñs tecum. b ¶Precepit q̄z dō cūctē p̄cipib⁹ b isrl vt adiuuarēt salomonē filiū suū. Cernit⁊ inquiēs q⁹ dñs de⁹ vester vobiscū sit: ⁊ dederit vob requiē per circūitū: ⁊ tradiderit oēs inimicos vros i manu⁹ vras: ⁊ subiecta sit terra coꝝ dño ⁊ coꝝ ꝑplo ei⁹. ¶Prebete igit⁊ cozda vra ⁊ aias vras: † vt q̄ratis dñm deū vrz. Et ꝙsurgite ⁊ ędificate a ¶tēplū dñi sanctū est qđ estis vos. c sāctuariuz dño deo: vt introducat arca fed⁊ dñi/ ⁊ vasa dño cōsecrata i domū q̄ ędificat noi dñi.

b ¶Igitur da/ Ca. XXIIII uid senex ⁊ plen⁹ dierū/ regē ꝙstituit salomonez filiū suū sup isrl. Et con a ¶singuli ordines diuersoruz officioꝝ ad xp̄i congregantur officium. gregauit oēs p̄cipes isrl ⁊ sacdotes atq̄ leuitas. Numeratiq̄ sūt e leuitę a vigiti ānis ⁊ supra: ⁊ inuenta sūt trigintaocto milia virorū. Ex his electi sūt ⁊ distributi i mi f nisteriū dom⁹ dñi/ viginti q̄ttuoꝝ g milia. ¶Prepositoꝝ aūt ⁊ iudicū sex milia. ¶Quarto q̄ttuoꝝ milia ia h a ¶qui em̄ ianitorꝫ vl psalte officiū digne vult agere euāgelicā doctrinā dz custodire. nitōres ⁊ totidē psaltes/canētes i dño i organis q̄ fecerat ad canē b dū. Et distribuit eos dō p vices filioꝝ leui. Gerson videlicet ⁊ caath ⁊ merari. Et gerson leedam et semei. Filij leedan p̄nceps ⁊ spūssanctus: quoꝝ opa sunt indiuisa: ⁊ qm̄ sapie eoꝝ non est numer⁹/ ideo subdit: † ¶Ad faciēdū opus prudentissimos in auro ⁊ argēto ⁊c. i. ad dandū pfectionē debitā plātis ⁊ doctoribꝰ ⁊ alijs statib⁹ ecclie p̄dictis. Cetera vero sūt expposita mystice. ij. Regum. vij. ca.

La. XXIIII

¶Hic dō ⁊c. Postq̄s descripta est ipsi⁹ dō deuotio circa tēpli edificatio. ꝙ p̄r oñdit ei⁹ deuotionē circa diuini cult⁹ ap̄liationē ⁊ ordiationē: ⁊ p̄mo ordinant̄ leuite i dei ministeriū. scdo p̄cipes ⁊ pplus i regl ⁊ dei obsequiū. ca. xxvij. Circa p̄mū p̄mo ponit sū ma leuitaꝝ ⁊ officia eoꝝ i generali. scdo magl i speciali. ca. xxiiij. Pria i duas: qz p̄mo ponūt officia leuitaꝝ i generali scdo assignat rō dicti/ ibi: Dixit enī dō Pria adhuc i duas: qz p̄mo i generali ponūt nūer⁹ ⁊ officia leuitarū. scdo distinctio familiarū/ ibi: Et distribuit. Circa p̄mū dr: c ¶Igit dō se. ⁊ ple. dierū. cō. sa. de q̄ ꝓstitutiōe hr̄. iij. Reg. i. d ¶Et ꝙgregauit oēs p̄n. isrl ⁊ satq̄ le. vt ordiaret cultū diuinū: ⁊ istō fec⁊ dō vltio āno vite sue: vt hr̄. j. xvj. c. i fine. Hebrei dicūt q⁹ fecit a p̄ncipio regni sui. Dicēdum q⁹ a p̄ncipio regni sui fec⁊ ꝙ ī pte: qz adducta arca i ciuitatē dō statuit ibi fieri cultū dei iugit⁊: vt dictū ē s. xvj. sz in fine vite sue fecit perfectius. e ¶Numeratiq̄ sūt le. a vi. ānis: qz extūc poterāt aliq̄ officia facere i mīstrio tēpli. f ¶Et supra. qđ exponunt aliq̄ vsq̄ ad q̄nq̄gesimū ānū ⁊ nō vltra sz ꝙ nō videt verum: qz lz i q̄nq̄gesimo āno cessarēt i tēplo mīstrare q̄ntū ad officia laboriosa: tñ tūc fiebāt custodes vasoꝝ sacroꝝ ⁊ thesauroꝝ: vt hr̄ ¶Mu. viij. ꝙ ät ordiat dō ñ solū ō leuit⁊ i sacrificijs mīstrātib⁹: sz etiā de sacrist⁊ ⁊ thesaurū custodib⁹: vt hr̄. j. xxvi. g ¶Ex his ele. sūt ⁊ distri. i mīste. do. dñi. i. ad mīstrādū sacerdotib⁹ i casib⁹ necessarijs vt habetur infra xxix. in excoriatione animalium ⁊ lotione hostiarū ⁊ in multis alijs officijs circa talia req̄sit. h ¶Viginti q̄ttuoꝝ mi. ꝑt ꝙ apposita ē ad huc maioꝝ sūma ꝑt multitudinē ⁊ pondus mīsterioꝝ. i ¶Prepositoꝝ ⁊c. p̄m aliqs ꝓpositi ꝙ noiant custodes vasoꝝ ⁊ thesauroꝝ. iudices aūt illi q̄ docēbāt pplm. p̄m alios ꝙ ūdē sūt ꝓpositi ⁊ iudices. s. ppli doctores. vñ i veteri testamēto doctores vocabāt p̄ceptores: ⁊ p̄m illō dictū dicēdū eēt ꝙ p̄r q⁹ cū ianitoribꝰ itelligūt̄ custodes vasoꝝ ⁊ thesaurū eo q⁹ ꝓuabāt clauef ostioꝝ illoꝝ locoꝝ in q̄b⁹ talia reponebāt cū dr: k ¶Quarto q̄ttuoꝝ mi. ia. q̄z aliq̄ custodiebāt ostia exteriora: aliq̄ aūt ostia domoꝝ: in q̄b⁹ thesauri: vestes sacre ⁊ vasa erāt reposita. l ¶Et totidē psal. i. cātores q̄ erāt q̄ttuoꝝ milia. m ¶Et distribuit. ¶Hic ꝙ p̄r pōit distīctio familiarū: qz in tribu leui erāt plures familie. ⁊ distinguūt̄ p̄m tres filios leui. s. gerson: caath ⁊ merari. ⁊ icipit ꝙ distinctio a filijs gerson/cū dr: n ¶Et Ger. supple filij fuer⁊. o ¶Leedā ¶Iste leedam videt ✳ Moraliter

Nico.de lyra

✳ a ¶Habes q̄z plu. arti. de conuersis ad iudaismū: vt p̄dictū ē, cū his tñ fecit salomō venire multos alios de tyro ⁊ sidone: vt hr̄. iij. Reguz ⁊. j. ij. libro. ij. b ¶Precepit q̄z dō cun. p̄n. isrl vt adiuuaret sa. qz op⁹ erat valde sumptuosuz ⁊ ad bonū tot⁹ ppli ordinatū: Cetera patēt in lra.

Moraliter ✳ rū alia p̄cellit metalla sic debē esse popularibus meliores. ¶Grego. Tantū trāscendere debet actionē ppli actio psulis q̄ntū distat a grege vita pastoris. Per argētū aūt itelligunt̄ sacre scripture doctores ⁊ p̄dicatores: q̄ tanq̄ argēdū debēt esse vita mūdi ⁊ eloquētia sonori. Per es ꝙ q⁹ est solidū ⁊ sonorū itelligunt̄ simplices clerici ⁊ religiosi q̄ debēt eē in fide solidi ⁊ i diuinis laudib⁹ sonori. Per ferrū vero p̄cipes ⁊ milites designant̄. Ma p ferrū ab eis ecclia defensat̄. Per ligna vero cedrina q̄ sūt alta significāt ꝓtēplatiui. Per lapides aūt q̄sustentant alia significant̄ actiui. Ma eoꝝ laborib⁹ alie ptes ecclie sustentantur. a ¶Habes q̄z plurimos artifices. Artifices vero cōstructionis ecclie sunt tres psone: p̄r ⁊ filius ⁊ spūssanctus

Moraliter ✳ dam videt

Moralit. c ¶Igit dō senex ⁊ ple. dierū ⁊c. Dauid cōsiderās q⁹ leuite nō habebāt vltra laborare i deportādo tabernaculū ⁊ ei⁹ vasa de loco ad locū: voluit ꝙ bñ eos aliq̄ occupare circa diuinū obsequiū seruiendo p vices suas in hierlm q̄ erat electa diuinit⁹ ad dei cultū vt hr̄ in ꝙ ca. post ei⁹ medium. Et sic i ꝙ ca. distinguūtur officia leuitatū i generali tñ. Et p̄mo ponūt officia ministroꝝ dom⁹ dñi cū dr: Ex his electi sunt ⁊ distributi sunt in ministeriū dom⁹ dñi. Scdo ꝓpositoꝝ ⁊ iudicū/ ibi: Prepositoꝝ aūt. Tertio ianitoruz/ ibi: Porro ⁊c. Quarto cantorum/ ibi: Et totidem psaltes. Quinto sacerdotum/ ibi:

✳ Sacerdotes aūt

A F a ¶Dixit ei da. Dñs filij ifrl in deserto fuerūt & terrā chanaā expugnauerūt p diuersa loca ferebāt tabernaculū: sz templo edificato nō fuit necessaria locorū mutatio. sic q̄q cultus veteris testamēti p varias figuras mutabilis fuit: euāgeliū vo stabile et firmum. b ¶Et erūt sub ma. filii. vt minores discant maiorib⁹ obedire: et maiores aduti a minorib⁹ possint dignius officiū explere sicut in ecclesia fit hodie. c ¶Exedris & in lo. cē. Thalamis vel cubiculis in quib⁹ habitāt leuite et sacerdotes. Ipsi q̄q veri tēpli mīstri aditū debēt diligenter obſuare: dignos intromittere: indignos vo repellere. d ¶Ad feruē. si. Spicas. i. primitias frumenti q̄ torrebant et grana comedebant q̄s vulgo graneas vocāt. in quibusdaz codicibus habet ad feruentē similā. In alijs ad feruētē tīm: sed in hebreo habetur ad torrendū.

Ni. de ly.

B ✠ dā videt ee idē cū illo q̄. ē. vi. ca. vocat lobeni: ita q̄ in domo gersom fuerūt due familie lobenitica & semeitica: & q̄libet istarū hic diuidit in plures. Prima in sex/cū dr: Filij leedā &c. & seq̄t:

a ¶Filij semei. Iste semei fuit filius leedā & fuit p̄nceps alior alijs filijs leedā vnde q̄d ab eo denominātur tres familie. Onr diuidit scda familia. i. semeitica in tres/cum dicitur:

b ¶Porro fi. se. Iste semei fuit frater leedā: et licet habuerit q̄ttuor filios tm̄ habuit tm̄ tres familias: q̄ duo filij in vna familia fuerunt ordinati: q̄ paucos filios habebāt: vt dr in littera. c ¶Filij caath. Hic onr describūt familie caath vsq̄ ad aaron & moysen: de quor familijs agitur onr: & primo q̄tuor

cipes iehihel & çethā & iohel tres. Filij semei a salomith & oçihel & aran/tres. Isti p̄ncipes familiarum leedā. Porro filij semei/ leeth & çiça & iaus & baria. Isti filij semei q̄ttuor. Erat aūt leeth prior: çiça secūdus. Porro iaus & baria nō habuerūt plurimos filios: & idcirco in vna familia vnaq̄ domo cōputati sunt. Filij caath/amrā & isaar/hebrō & oçihel q̄ttu c

a ¶christus. b ¶accedēs p semetipm ad deū semp venies

or. Filij amrā/aārō & moyses. Sepāratusq̄ d

vt interpellat p nobis. a ¶quia solus tunc peccato.

¶christus. b ¶quia penetrauit celos.

est aaron vt mīstrāret in sanctosctor/ipe et filij

a ¶membra christi. b ¶orationis. s. vnde: Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

eius in sempiternū/& adoleret incēnsum domino p̄m ritū suū: ac bñdiceret nomini ei⁹ in

a ¶q̄ plures de porr pplo ad ecclīasticū ptinēt sacerdotiū.

sempiternū. Moysi quoq̄ hois dei/filij an- e

numerati sunt in tribu leui. Filij q̄q moysi/ gersom & elieçer. Filij gersom/subuhel p̄m⁹. Fuerūt aūt filij elieçer: roobia p̄mus: et nō erāt elieçer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sunt numis. Filij isaar salomith primus. Filij hebron/ieriau prim⁹: amarias secundus: iaçhel tertius: iechmaan quartus. Filij oçihel/micha prim⁹: iesia secūdus. Fi- f

lij merari/mooli et musi. Filij mooli: eleaçar et cis. Mortuus est aūt eleaçar & nō habuit filios/ sz filias: Acceperūtq̄ eas filij cis/ fra s

tres earum. Filij musi: mooli & eder & hierimuth tres. Hi filij leui in cognationib⁹ & fa- b

milijs suis: p̄ncipes p vices & numerū capi/

a ¶qui in domo dñi ministrant decalogum in duob⁹ preceptis charitatis debēt seruare: & p̄m ea officiū gerere.

tū singulor/q̄ faciēbant opa ministerij dom⁹

a dñi/a viginti ānis & supra. Dixit eni dauid: i

¶Requiē dedit dñs de⁹ israel pplo suo: & ha/ k

bitationē hierlm vsq̄ i eternū. Nec erit officij leuitarū vt vltra portet tabernaculū: & oia vasa ei⁹ ad mīstrandū. Juxta p̄cepta q̄z dauid nouissima/supputabit numer⁹ filior leui

b a viginti annis & supra: & erūt sub manu filio

a ¶vestibulum dictum eo q̄ vestiat fores templi vel cuiuslibet edificij.

c rū aaron/i cultu dom⁹ dñi/in vestibulis & i ex- l

edris/& i loco purificationis: & in sctuario & i m

vniuersis opib⁹ ministerij tēpli dñi. Sacerdo/

tes aūt sup panes p̄positiōis/& ad silē sacrifi n

o ciū: ad lagana & açyma/& sartaginē & ad fer/ p

uentē similā: & ad torrendū: & sup oīne pon/ q r

a ¶sacerdotes p̄dicta faciunt. b ¶mane & vespere fiebat iuge sacrificium.

dus atq̄ mēsurā. Leuitē vo vt stēt mane ad s t

a ¶sic ministri ecclie debēt semp & vbiq̄ deū laudare.

p̄fitendū & canendū dño. Siliterq̄ ad vespe v

rā: tā i oblatione holocaustor dñi/q̄z i sabba x

tis & calēdis & solēnitatib⁹ reliq̄s/iuxta numerū & cerimonias vniuscuiusq̄ rei iugit coā dño: & custodiāt obſuationes tabnaculi fęderis/& ritū sctuarij/et obſuationē filior aaron b

fratrū suor: vt mīstrēt in domo dñi.

p̄mo q̄tū ad aaron/cū dr: d ¶Sepatus/ C

q̄s est aarō &c. Fuerūt eni deputati a do ad sacerdotiū: & io habuerūt nomē spāleyl tra alios caathitas & vocati sunt aaromite: vt dictū fuit. s. vi. Consequēter agit de familijs descēdētib⁹ a moyse/ cum dicitur:

c ¶Moysi q̄z &c. vocat hō dei: q̄ de⁹ cū eo familiariter loq̄bat: sic hō ad amicū suū: vt hr Exo. xxxiij. f ¶Filij merari. Hic p̄nr describunt familie ipius merari: & patet lra vsq̄ ibi: g ¶Acceperūtq̄z eas filij &c. i. cognati germāi: q̄ cis & eleaçar fuerunt frēs. h ¶Hi filij le. in co. Quedā epilogatio est respectu p̄cedentiū. i ¶Dixit eni dauid. Hic p̄nr reddit rō cuiusdā dicti: q̄ dictū est circa p̄ncipiū huius ca. q̄ dō distinxit leuitas p̄m diuersa officia. s. sacerdotū: doctor cātor: ianitor et sacristarum. & huj⁹ ratio hic assignat a dauid: q̄ ex quo arca habuit stabilē mansionem: ita q̄ nō debebat vltra portari de loco ad locum: q̄d fuit edificato tēplo: de quo hic agit leuite fuerunt expediti de multis & magnis onerib⁹: q̄ erāt in deportatione tabernaculi & vasor & aliorū ptinentiū ad cultū ministerij: & io diuinis laudib⁹ & sacrificijs & similib⁹ debebāt esse magis intenti: & h̄ est q̄d dr: k ¶Requiē dedit dñs deus &c. i. de p̄mo dabit cōplete: q̄ per spm̄ sciebat templū cito complendū: & patz littera paucis exceptis. Et in exedris. i. cameris. l ¶Et in loco purificatiōis. Id est in atrio vbi erāt lauatoria ad purificationē sacerdotū & ablutionē sacrificior.

m ¶Sacerdotes aūt sup pa. ppositi. de quibus dictū fuit Exod. xxv. n ¶Et ad simile sacrificiū. i. farine triticee purgatissime: q̄ aliq̄n offerebat in sacrificiū p sacerdotes. o ¶Et ad lagana. pasta erat cocta in aqua. p ¶Et açyma. id est açymos panes. q ¶Et sartaginē. i. ad panes i sartagine frixos. r ¶Et ad torrendū. s. spicas nouas q̄ torrebant & grana per cōfrictionē excutiebant ex quibus sacrificium offerebat: & de istis omnib⁹ dictum fuit plenius Leuit. ij. s ¶Super oīne pōdus atq̄z mēsurā. q̄ de materia arida de qua fiebant sacrificia accipiebatur ad pondus & mensuratē sacrificiorum & oblationum: & materia liquidor accipiebatur ad mensuram: & omnia ista pertinebant ad officium sacerdotum. Consequēter distinguunt officia leuitarū/cū dr: t ¶Leuite vo vt stent mane ad cōfitendum &c. Id est quando offerebatur iuge sacrificium matutinum in ortu solis. v ¶Similiterq̄z ad vesperam. quando offerebatur iuge sacrificium ante solis occasum. x ¶Tam in oblationē holocaustor. dicunt aūt holocausta sacrificia totaliter incensa. y ¶Et in sabbatis &c. celebrabant in memoriā bñficij creationis. z ¶Et calendis. i. neomenijs. a neos q̄d est nouū: q̄ in nouilunijs fiebant hec festa in memoriā bñficij gubernatiōis mūdi: q̄ q̄dē gubernatio p̄sistit in motione stellarū & operatiōe sua. mutatio aūt in istis inferiorib⁹ elemētarib⁹ multū sequit motū lune: p̄ter q̄d in nouilunijs fiebāt ista festa. a ¶Et solēnitatibus reli. s. pasche/pētecostes/tubaz/expiatiōis/tabnaculor: & q̄b⁹ dictū fuit pleni⁹ Leui. xxiij. b ¶Ut mi. ipijs sacerdotib⁹ & stirpe aarō deiceēdētib⁹. Moraliter

✠ m ¶Sacerdotes aūt &c. versus finē huius capituli. Et q̄m sicut dicit aplus. i. Cor. x. c. Hec in figura p̄tingebāt illi: io q̄ officia dicta figurata fuerūt officia mīstror ecclesie christi. Jgit q̄ sacerdotes q̄ sic dictū

✠ est: erant

E Moraliter ✳ est erant sup panes ꝓpositionis. significati fuerunt sacerdotes noue legis, ad quoꝝ officium spectat ꝯsecrare panez in xpi corpus in sacramento altaris. Per ministros vero domus domini figurati fuerūt illi ad quoꝝ officiū spectat ministrare sacerdotibus in celebratione dicti sacramēti scz diaconi quibus committitur dispensatio sanguinis consecrati. ⁊ subdiaconi quoꝝ officiū est in vasis sacris dicti sacramēti materiā preparare. Similiter acholyti q̄ dictā materiā p̄parāt nō tn̄ vasis sacris ꝓpter qđ dū ordinant tradunt eis vrceoli vel ampulle. Per iudices ⁊ prepositos q̄ fuerūt eedem ꝑsone sicut dixi plenius in expositione litterali figurati fuerūt exorciste quoꝝ officium est expellere demones de energumīs. sic ad iudices ptinebat malos expellere seu reꝑmere: q̄ sunt mēbra demonis. Per ianitores aūt q̄ gentiles aut iudeos imundos arcebāt ab ingressu tēpli figurati fuerunt ostiarij ad quoꝝ spectat officiū infideles ⁊ etiam fideles excommunicatos tn̄ ab ingressu ecclie coercere. Per cantores vero figurati fuerūt lectores. Et sic ꝑz qualiter officio ministroꝝ veteris testamenti figurabant officia ministroꝝ noui. 6

Glo. ordi.

5 Ozro filius Ca. XXIIII aarō ⁊c. a ¶Sacerdotioꝝ fun. est. elea. Potest ꝑ eleaçar filiū aarō seniorē: ⁊ summū sacerdotē ecclesiasticū sacerdotiū ⁊ spūale sacrificiū accipi. Primo em̄ legit ꝑ melchisedech panē et vinū oblatū eē in sacrificiū corꝑis et sanguinis xpi. s. sacramētū q̄ ꝑ aarō pecudū victimas. Per ithamar ꝯo (q̄ interꝑtat amar°) q̄ ꝑ dō culmē leuitici honoris ascēdit: possūt figurari
Dic. 2. d q̄ de figurali obseruātia ad euāgeliū ꝓ xp̄m sunt translati. quib° dr: Quō cōuersa es in amaritudinē vitis alie
Gal. 4. d ne. plures de filijs eleaçar q̄ ō filijs ithamar electi fūt: q⁊ multi filij deserte magz q̄ ei° q̄ hz virū. b ¶Per familias sedeci. Duplicat° ē octonari°. In lege carnalis circūcisio octaua die celebratur: in euangelio vero in p̄ti circūcisio cordiū ⁊ in futuro corꝑoꝝ. c ¶Descꝑsitq; eos. Predicatoꝝ ordo oīa q̄ in lege comꝑhensa sunt: mysteria pure ⁊ sincere cordā deo ⁊ hoīb° tractant ⁊ auditoribus insinuāt qđ ipsa noīa ostendūt. Gemelas nāq; audiēs dñm: nathanahel donū dei: sadoch iust°: achimelech frater me° rex: abiathar p̄ me° supfluus. Qui g̃ audit deuz recte dicendo legē eius: ⁊ mādatis obediendo ipse fili° est doni dei: q⁊ hāc gratiā habet ex dono diuino: ⁊ scriba doct°
Dat. 13. g in regno celoꝝ ⁊ minister viri tēpli: describit rituz sacerdotij coram rege xp̄o ⁊ pp̄lo xp̄iano: q̄ etiā rex pōt dici: q⁊ corꝑ° xp̄i ⁊ vitā suā bene regit. Qui licet de supfluo patre natus: tn̄ sacerdotalē et regiā habet dignitatē ⁊ iusticie nomine merito censetur.
d ¶Exiuit aūt sorz. Si q̄ putant in necessitate deū esse ꝓsulendū sortibus, ap̄loꝝ exēplo: videāt ap̄los collecto numero fratruz ꝑ fecisse: ⁊ preces deo aīs fudisse. e ¶Prima secū. ter. Dauid in viginti q̄tuor sortes leuiticā tribū ⁊ sacerdotalē ordinē distribuit: ostendēs eccl̄ie sacerdotalem ⁊ regiā dignitatē plene habere: ⁊ legis ⁊ euāgelij doctrinā pfecte seruare: vel pfectionē operis que seruario cōmendat ⁊ claritatem euāgelice p̄dicatiōis q̄ ēternario figurat. Nam ēter seni viginti q̄tuor faciūt.
F Segregauerūt

Nico. de lyra

Diuisio Ozro fi. Ca. XXIIII lijs aarō. Hic ꝓñr distinguūtur officia leuitarū magis in speciali. ⁊ ꝑmo q̄tū ad sacerdotes ⁊ doctores. scdo q̄tū ad cātores ca. xxv. tertio q̄tū ad sacristas ⁊ ianitores. ca. xxvj. Prima in duas: q⁊ ꝑmo agit de sacerdotib°. scdo de doctoribus/ibi: Pozro filioꝝ leui. Circa primū sciendū q̄ aaron et filij ei° datū fuit sacerdotiū a deo: vt hꝫ Exo. xxviij. ita q̄ aarō erat summ° sacerdos: ⁊ filij eius sacerdotes sub eo. s. eleaçar ⁊ ithamar: ita q̄ summū sacerdotiū datū fuit eleaçar ⁊ filijs ei°: sed tpe

Ozro filijs Ca. XXIIII aarō/hę ptitiones erāt. Filij aarō nadab ⁊ abiu ⁊ eleaçar ⁊ ithamar. Mortui sūt āt nadab ⁊ abiu ante ꝑz suū absq; liberi. Sacerdotioq; fūct° ē eleaçar ⁊ ithamar. Et diuisit eos dō id ē sadoch ō filijs eleaçari ⁊ abimelech/ō filijs ithamar/hz vices suas ⁊ misteriū. Inuētiq; sūt multo plures filij eleaçar in ꝓncipib° viris q̄ filij ithamar. Diuisit aūt eis/ſ ē filijs eleaçar ꝓncipes ꝑ familias sedecim: et filijs ithamar per familias ⁊ domos suas octo. Sorte diuisit vtrasq; inē se ⁊ familias sortib°. erāt
a ¶aliter excludūt a ministerio sāctuarij ⁊ ꝓncipatu sacerdotij: nisi sint a deo electi.
eni ꝓncipes sctūarij ⁊ principes dei tā ō filijs eleaçar q̄ ō filijs ithamar
c Descꝑsitq; eos semeias filius natha c nael scriba leuites cora regē ꝓncipib° ⁊ sadoch sacdote et achimelech filio abiathar: ꝓncipib° q̄z familiaꝝ sacerdotaliū ⁊ leuiticaꝝ vnā domū q̄ cēterī ēerat eleaçar ⁊ alteraz domū
d q̄ sb̄ se hēbat cēteros ithamar. Exuit e āt sors ꝑma ioarib: secda iedeię: ertia harī: q̄rta seorī: q̄nta melchia: sexta maiman: septima accbos: octaua d abia: nona iesu: decia sechenia: vndecia eliasib: duodecia iacim: ertiadecia hoppha: q̄rtadecia ibaal: q̄ntadecia belga: sextadecia emmer septiadecia eçir: octauadecia aphses: nonadecia phecheia: vicesima ieçecel: vicesima prīa iachin: vicesima secda gamul: vicesima ertia dalaiau: vicesima quarta maçiau. Hę vices eoꝝ ꝑm misteria sua vt igrediāt do
a ¶pontificis. s. q̄ ex vnoq; sorte electo: ordine vicis sue minoribus ꝑerat: ⁊ a sabbato vsq; ad sabbbatum ministrabat.
mū dei: ⁊ iuxt̄ ritū suū sb̄ mānu aarō c

Nico. de lyra

sed tpe heli translatuz fuit summū sacerdotiū ad domū ithamar: de q̄ erat heli. vt dictū fuit. i. Reg. ij. postea vero tpe salomonis reductū fuit summū sacerdotium ad domū eleaçar: q⁊ salomon abiecto abiathar de sūmo sacerdotio īstituit sadoch sūmū sacerdotē: q̄ erat de domo eleaçar: vt dictuz fuit ij. Regū. ij. dauid q̄ ante mortē suaz volēs ordinare sacerdotū officiū fecit recenseri ꝓncipales de vtraq; domo ⁊ iuenit plures de domo eleaçar q̄ ō domo ithamar ⁊ sic ꝓstituit vigintiq̄tuor sacerdotes q̄ officiarent tēpluz per hebdomadas sibi succedētes. xvi. de domo eleaçar ⁊. viij. ō domo ithamar ⁊ cuz hz fecit duas domos ꝓncipales: vnā sup filios eleaçar: ⁊ aliaz sup filios ithamar. qđ ptz ex hz: q⁊ sadoch qui erat ꝓncipal inē filios eleaçar ⁊ abimelech inē filios ithamar: nō noiant inē illos q̄ fuerūt instituti ad officiandū ꝑ hebdomadas seu vices: q⁊ erant ꝓncipales in duab° domib° ꝓsidentibus. xxiij. hebdomadarijs predictis. sadoch tn̄ ⁊ sui successores q̄ erāt ō eleaçar habuerūt summū sacerdotiū: ad
b q̄s spectabat īgredi sctm̄sctoꝝ i die expiatiōis. s. ōcima die. vij. mēsis. sacerdotes aūt alij q̄ erāt hebdomadarij ꝑ vices intrabāt q̄tidie partē tēpli q̄ dicebat sctā ad cremādū thymiama sup altare incensi: ⁊ in hz ꝓsistebat ꝓsumptio sacrificij: vt dic̄ ap̄lus ad Heb. ix. q̄libet aūt sacerdos hebdomadarius habebat ples sacerdotes sb̄ se in hebdomada sua. Qz aūt dicūt aliq̄ q⁊ ille erat summ° sacerdos ꝑ totuz annū in cui° hebdomada cadebat expiationis festū ptz falsū: q⁊ a tpe dō q̄ ordinauit istas vices sacerdotuz quolibet anno fuisset mutatū sūmū sacerdotiū qđ nō legit in testamēto ve. eē factū: hz moꝝ tuo pre succedebat ei filius in sūmo sacerdotio. ex his q̄ dicta sūt ptz lra paucis exceptis. b ¶Diuisit vtrasq; ⁊c. qn̄ aūt ⁊ quare illicitū ⁊ licituz sit vti sortib° dictuz fuit diffuse Nume. xxiij. c ¶Descripsitq; eos semeias. ad memoriā in futurū q̄ esset ꝓma in ministrando ⁊ q̄ secda: ⁊ sic cōsequēter ne in posterū de sb̄ surgeret aliq̄ contentio. d ¶Octaua abia. De ista sorte fuit çacharias pat̄ iohānis baptiste: vt hꝫ Luc. j. e ¶Sub manu aaron pa. corū. i. sub sūmo sacerdote ab aarō descēdēte q̄ vocat hz aarō eo q⁊ ꝑsonā ipsi° repsentabat.

✳ Pozro filioꝝ Moraliter. a ¶Pozro filijs a/aron he poz. erāt ⁊c. Hic ponit ordinatio q̄tū ad officia sacerdotū in speciali: circa q̄s sic ordinauit: q⁊ ex ipsis eēnt. xxiij. ꝓncipales q̄ eēnt hebdomadarij ꝑ vices suas: succedētes tn̄ sub sūmo sacerdote. Per istos aūt. xxiij. figurati fuerūt episcopi q̄ sub summo pōtifice sunt eccl̄ie ministri: sic exꝑmit Apocal. iij. per. xxiij. seniores. ponit tn̄ ibi numer° determinatus ꝓ indeterminato: sicut dixi pleni° exponēdo lra liter passum illum.

✳ Pozro filioꝝ

Gik dauid t ma. exer. segregauerūt. Ca. XXV
Quia verus dauid rex nr̄ t dn̄s oēm ordinē ecclesiastici ministeriū in fide trinitat̄ suā vult agere officiū: nec eū digne laudare pōt: nisi q̄ p̄fez t fi. t. s. s. p̄fessione p fidē spē t charitatē laudauerit. Asaph ei colliges. hemnā cor eoz. idi thū trāslicēs. Qui enī diuine scripture mysteria sagacit̄ colligit t oēm terrenaz rez cupiditatem trāsilit: digne laudes psoluit. b ¶ Cūcti doctores. t̄c. Hi sūt q̄ hodie canones diuinoz librōz sensu euāgelico exponunt. quaterni septuagita duo ducēta octogita faciūt. Libros aūt veteris t noui testamēti septuagita duo eē dubiū nō est. Ūn q̄cūq; diuino fūgit̄ officio: q̄ttuor p̄ncipalib⁹ p̄ruti/b⁹ insistēs: euāgelice doctrie incūbat t p̄z ei⁹ normā q̄cūd dixerit vl̄ docuerit formare itēdat.

Ni. de ly

a ¶ Porro filio. Hic p̄ñr agit̄ de doctoribus seu indicibus magis in speciali.

b ¶ De filijs amrā t̄c. istī videt̄ fuisse de filijs moysi: q̄z aarō et moyses fuerūt filij amrā. c ¶ Filij merari. Isti doctores fuerunt de tribu leui descendētes p merari. d ¶ Aliq̄z et ipsi sor. t̄c. p̄ est dictum q̄ sicut filij aaron erāt ordinati in officio sacerdotū per sortes vt p̄dictū est: ita etiaz isti in officio doctoz. Itē q̄ in eq̄li numero sicut enī fuerunt instituti vigintiq̄ttuor sacerdotes hebdomadarij: plures alios sb̄ se habētes: sic fuerunt instituti vigintiq̄ttuor p̄ncipales doctores q̄ hic nomināt̄ scz subahel iedaia iesias isaarīs salemoth lanadiath ieriau amarias iazihel iechmoā michasamur iesia zacharias: t isti fuerūt de filijs amrā bennun oziau soem sachur hebri eleazar ieramihel mooli eder ieri/moth. isti fuerūt de filijs merari. Alij aūt q̄z noīa p̄ interponunt fuerūt frēs istoz vl̄ p̄res imediati vl̄ mediati: et sic inēponunt nō tāq̄ p̄ncipales doctores: sz sic eis attinētes. Sciēdū etiaz q̄ ista noīa i plurib⁹ locis aliter sonāt i hebreo q̄ p̄ exp̄māt in latino. e ¶ Tā maio. t̄c. q̄z ille sup quē cadebat sors p̄ma erat prim⁹ t sic ō alijs p̄ñr: siue eēnt iuniores i etate siue antiq̄ores siue maioris reputatiōis siue mīoris. Credibile tñ ē q̄ diuīa ordinatiōe p̄scia futuroz: sors p̄ma cecidit sup magz aptū ō futuro ad illō officiū: t sic cōsequēter de alijs ordiate sicut dictū fuit Mu. xxvj. q̄ i diuisione t̄re p sortes ordiatiōe diuina sortes sic cadebāt q̄ portio maioz t̄re, pueniebat tribui p̄ñti maiorē multitudinem p̄sonaz: t minoz p̄ñti minorē: sic ō alijs p̄portionabilit̄: p̄m q̄ dī Prou. xvj. d. Sortes mittūt in sinū: sz a dño tpant̄.

✻ a ¶ Porro fi. i. e. Hic p̄ñr agit̄ ō reliq̄s sacerdo. q̄ erāt sb̄ xxiiij. hebdā. p̄dict̄. t p istos significati fuerūt sacerdotes curati q̄ sē sb̄ epis: t p̄m eoz dispositionē debēt i sibi cōmissis ecclesijs ministrare. Ca. XXV

Gik dauid. Hic p̄ñr agit̄ de distinctiōe t ordinatiōe cātoz. Circa q̄ sciēdū q̄ fuerūt tres p̄ncipales cātores. s. asaph t hemā. t idithū. t isti. ō. vj. c. vocāt̄ ethā. de filijs aūt istoz triū instituti sūt. xxiiij. cātores: t q̄libz eoz sub se habebat. xij. eū assocīātes: t debuiebāt ordinate. xxiiij. hebdomadarijs sacerdotū supradict̄: ita q̄ p̄m⁹ de ist̄. xxiiij. exercebat officiū suū cū primo hebdomadario: et scōs cū scōo: t sic de alijs. t de istis. xxiiij. cātorib⁹ q̄ttuor fuerunt de filijs asaph: t sex de filijs idithun. t. xiiij. de filijs hemā. Instituti sūt aūt isti. xxiiij. cātores p sortes q̄s eēt prim⁹ t q̄s scōs: t sic p̄ñr: ita q̄ nō sūt ordiati p̄m ordinē patrū vl̄ etatū: sz super quēcūq; cadebat sors p̄ma ille erat p̄m⁹: t sic ō alijs sic dictū ē de doctoribus ca. p̄cedēti. t his dictis ptz lra pauc̄ excepta q̄ discurrēt.

g ¶ Qui pphetaret t̄c. i. pphetias caneret: vt cōit̄ exponit. Hebrei vo dicūt q̄ dū canerēt i īstrumēt̄ musicis fiebat sup eos spūs dñi et pphetabāt: sic ō de heliseo. iiij. Reg. iij. h ¶ Porro idi. fi. supple sē q̄ sequūt: Idithū iste fuit filius p̄mi ita q̄ ē nomē equocū ad p̄rem t filiū: t eodem mō dicēdū ē de hemā. cū subdit̄: Hemō q̄z filij hemā. i ¶ Videntes re. i. pphe. q̄z q̄ hodie ō. pphaoli appellabāt videlicēt vt h̄. j. Reg. ix. dicebant̄ autē isti pphe: q̄z canebāt pphetias vl̄ q̄z habebāt spīm pphetie: vt dictum est. s.

k ¶ Ut exal. coz. i. ad p̄ laudabāt deū vt ipe exaltaret fortitudinē t potētiā regni ō. t pphetā p̄ q̄ dicebāt videlicēt reges: quia orabāt pro rege t ei⁹ regno. Aliq̄ hebrei exponūt p̄ ō de rege messia quez adhuc iudei expectāt t p cuius aduētu. vt dicūt: cātores deū orabāt in ei⁹ enī aduētu sperāt sup omēs gētes eleuari t eis dñari: sz p̄ fit ipletū i aduētu dñi nr̄i iesu xp̄i sicut dictū fuit diffusi⁹. j. Reg. ij. c. sup finē cātici ānē. l ¶ Miserēt q̄z sor. t̄c. sine acceptatiōe generis vel etatis seu alteri⁹ p̄ditiōis. Credibile ē tñ q̄ sortes cadebāt ordinatiōe diuīa p̄m aptitudinē psonaz ad officia sua: sicut dictū est de doctoribus t sacerdotibus capi. precedēn.

Moraliter. f ¶ Gik dauid. Hic agit̄ i spēali de cātorib⁹ q̄z ordinatio i suis officijs distinguit̄ p. xxiiij. vices sibi succedētes. sic t ordinatio p̄ncipaliū sacerdotū q̄ hebdomadarij dicebāt. Et q̄m illi figura fuerūt ep̄oz: iō p ordinationē cātoz significat̄ q̄ in noua lege sic in q̄libet eccl̄ia cathedrali p̄sbt vn⁹ ep̄s: sic i ea p̄sbe debent vn⁹ cātor alius i choro cātātib⁹: p̄pter q̄d p̄cētor in aliquib⁹ eccl̄/sijs nominat̄.

Moraliter. Cantores tres

a ¶ ne quis ecclesiastici ordinis gradū aut dare aut accipere p̄sumat. vñ: Memini manū cito imposueris.

seruntq̄ sortes pervices suas ex equo/tam maior q̄z minor: doct⁹ pariter t indoctus. Egressaq̄ est sors p̄ma ioseph: qui erat de asaph. Secūda godolię: ipsi et filij eius et fratribus eius. xij. Tertia zachur filijs et fratrib⁹ ei⁹. xij. Quarta isari filijs t fratrib⁹ ei⁹. xij. Quinta nathanię filijs/et fratribus eius. xij. Sexta bocciau filijs et fratribus eius. xij. Septima isrebela filijs t fratrib⁹ ei⁹. xij. Octaua osaię filijs t fratribus ei⁹. xij. Nona mathanię filijs t fratrib⁹ ei⁹. xij. Decima semeię filijs t fratrib⁹ eius duodeci. Undecima ezrabel filijs t fratrib⁹ ei⁹

Gitur dauid t magistratus Ca. XXV e exercitus segregauerunt in ministeriū filios asaph t hemā t idithun: qui prophetarēt in citharis t psalterijs t cymbalis p̄m numerū suū: dedicato sibi officio seruientes. De filijs asaph/zachur t ioseph/t nathania t asarela: filij asaph sub manu asaph p̄phetātes iuxta regem. Porro idithun: filij idithū godolias sori ieseias: t sabias t mathathias sex sub manu patris sui idithun: q̄ in citharā pphetabat sup confitentes t laudantes dñm. Hemā āq̄z filij heman: bocciau mathama ozi el subuhel t hierimoth: ananias: anani: eliathā geddelthi t romēthieezer: t iesbaccasa: mellothi othir masioth. Oēs isti filij hemā videtes regi in sermonib⁹ dei/ vt exaltaret cornu. Dedit̄q̄ deus hemam filios q̄ttuordecim/t filias tres. Uniuersi sub manu patris sui: ad cantandū in tēplo dñi distributi erant in cymbalis t psalterijs t citharis i ministeria dom⁹ dñi iuxta regē: asaph videlicet t idithun t hemā. Fuit aūt numerus eoz cū fratrib⁹ suis q̄ erudiebāt canticū dñi cūcti doctores duceti octoginta octo. Ad

b

E B DIuisiones aũt ianitoꝝ ꝛc. Ca. XXVI
b ¶Selemie. Qui interp̃tat reddente dño ꝛ significat ordinẽ apostoloꝝ ꝛ primoꝝ doctoꝝ: quibus orientalis porta. i. primitiua cõmendat ecclia: q̃bus antiquoꝝ patrũ reddite sunt ꝓmissiones. b ¶Zacharie. qui memoria dñi interpretat: ꝛ significat doctores gentiuꝫ: q; a primis p̃dicatoribus ad predicanduꝫ ordinati sunt. Unde orantibus
Act.13.a aplis ꝛ ieiunantib⁹: ait spiritussanct⁹. Segregate mihi paulũ ꝛ barnabã. c ¶Obededom. Rube⁹ q̃ in seruitute erãt generati: ꝛ ruboꝛe sanguinis xp̃i perfusi ꝛ reatuꝫ suũ in ꝓpatulo habuerũt: recte per condescensionẽ magistroꝫ reducunt ad gradum pristinum. vnde
1.Coꝛ.9.c Paul⁹: Oim seruuꝫ me feci vt omnes lucrifacerem.

S Ad austrũ.

Ni.de ly.

Ca. XXVI

Diuisio Ulstliathi DIuisiões autẽ ianitoꝝ. Hic ꝓsequenter agitur de ordinatione ianitoꝝ ꝛ sacristaruꝫ: ꝛ primo de ianitoribus. secundo de sacristis seu custodibus: ibi: Porro achias. Circa primũ sciendũ q̃ diuisiones ianitoruꝫ seu ordines non accipiũtur ꝑm ordinem sacerdotuꝫ: sic̃ accepti sunt ordines
F doctoꝝ ꝛ cantoruꝫ: vt dictũ est superius sed ꝑm ordines portarũ. Erãt aũt in atrio templi vbi erant isti portarij quattuoꝛ introit⁹ ꝑm quattuoꝛ ptes oꝛbis. s. porta orientalis ex q̃ parte erat ingressus tẽpli. ꝛ occidentalis ex qua pte erat ps posteriꝛ tẽpli q̃ dicebatur sanctũsanctoꝝ: ꝛ porta aq̃lonaris et
Alatosa australis q̃ erãt ex lateribus tẽpli. igit̃ ꝑm istas quattuoꝛ partes dispositi sunt ianitores ꝑ sortes videlicet q̃ custodirent portam orientalẽ: ꝛ q̃ occidentalez: ꝛ q̃ aquilonarẽ: ꝛ q̃ australem: ꝛ quõ. Et his dictis ptz lra paucis exceptis q̃ discurrent. b ¶Quia benedixit illi dñs. Istud ponit ad ostendẽdũ rõnẽ quare iste obededom ita multiplicat⁹ erat in ꝓle. ꝓ ut tangit̃ in textu. iste enim ꝑm doctoꝛes fuit ille obededom: ĩ cui⁹ domo posita fuit arca dñi: vt habet. ij. Regũz. vi. ꝓpter q̃d dñs benedixit obededom ꝛ oẽm domũ eius: vt dicit̃ ibidem. s. multiplicando eũ in ꝓle: maxime masculina ꝛ in bonis spũalibus ꝛ tpalibus. c ¶Sechri ꝓnceps ꝛc. Q̃d exponit vno mõ sic q̃ istud ponit̃ respondendo tacite questioni. Dicunt em̃ q̃ iste sechri erat parui valoris: ꝛ iõ posset q̃ri quare pater eius constituit eũ ꝓncipem in domo sua. Et rñdetur hic q̃ hoc fuit eo q̃ nõ habuerat ꝓmogenitũ sed istud nõ videt̃ valere: q; saltẽ iste sechri fuit ꝓmogenit⁹ eius vel alius: ꝓpter q̃d alio mõ exponit̃ ad ꝓrariũ: videlicet q̃ iste sechri fuit valentioꝛ aliꝭ fratribus suis: ꝓpter q̃d pat̃ fecit eum ꝓncipem inter eos q̃uis nõ eẽt seniꝛ: sicut dauid fecit de salomõe ꝛ plures alij reges q̃ fecerũt sibi succedere in regnoꝫ iuniores. ꝛ ꝓpter ꝑ ꝺr hic: ꝺ ¶Nõ enim habuerat ꝓmogeniꝫ. supple q̃ eẽt alicuius valoris seu reputationis: ꝛ talis mod⁹ loq̃di bñ iuenit̃ alibi in scriptura. e ¶Absque sũt q̃ sortes. sine acceptiõe etatis vel generis: sic̃ dictum est de cãtoribꝰ ca. p̃ce. f ¶Porro zacharie filij. ei⁹ ꝛc. Hoc ꝺr ad reddẽdũ rõnẽ q̃re fuit posit⁹ ꝓncipalis in porta septẽtrionali sic̃ p̃ su⁹ in orientali: q; nõ fuit sic de aliꝭ portis q̃ pater ꝛ filius eẽnt principales in duabus portis aliꝭ.

Moraliter ✠ In qua parte Moralit̃. a ¶Diuisiões aũt ianitoꝝ aũt ordinatio ꝛ distinctio nõ accipitur ꝑm distinctiones hebdomadariorũ seu ꝓncipaliũ sacerdotũ sicut ẽ dictũ de distinctionib⁹ cantoruꝫ: sed accipitur ꝑm distinctiones portarum q̃ fuerũt ad quattuoꝛ partes ꝓncipales oꝛbis: ꝓpter q̃d iste porte nõ fuerũt in tẽplo in quo erat nisi vn⁹ solus introitus. s. in parte oriẽtali ꝫ fuerũt ĩ muro atrij. Igit̃ alle gorice ꝑ portã oriẽtalẽ figuratũ fuit baptismi sacramẽtũ eo q̃ ẽ ianua aliꝰ sacramẽtoꝝ: de q̃ porta ꝺr Joh. iij. a. Nisi q̃s regnat⁹ fuerit ex aq̃ ꝛ spũ nõ põt ĩtroire regnũ dei. Per occidẽtalẽ vero portã significat̃ extrema vnctio q̃ est sacramẽtũ exeuntiũ de ꝑ mũdo. Per aq̃lonarẽ ꝓ portam significat̃ pnie sacramẽtum q̃ respicit ꝛ deflet pcta cõmissa. Hiere. i. c. Ab aq̃lone pãdet oẽ malũ. Per portã aũt australẽ significat̃ sacramẽtũ eucharistie q̃d ẽ sacramẽtũ amoꝛt eo q̃ ab austro ꝓcedit caloris feruoꝛ significãs feruoꝛẽ dilectionis. Igit̃ scõm portas istas possũt distingui ianitores. Portã em̃ oriẽtalẽ obseruãt q̃ grauꝫ baptismalẽ custodiũt. Occidẽtalẽ ꝓ portã q̃ vnctionẽ extremã deuote suscipiunt. Portã aq̃lonarẽ q̃ pcta cõmissa ꝑ pniaꝫ diluũt. Australẽ ꝓ portaꝫ q̃ frequẽter ꝛ deuote eucharistiã recipiũt. Moralit̃ aũt possũt distingui porte ac etiã ianitores. Orientalis porta dicit põt hoĩs oꝛtus: occidẽtalis aũt ei⁹ obit⁹. Aq̃lonaris vero aduersitat̃ tp̃s: australis autẽ ꝓsperitatis status. Portã igit̃ orientalem custodiũt illi qui vtilitatẽ siue origiꝫ nis considerant vt humilient̃. Portam autem occidentalẽ qui certitudinẽ moꝛtis future ꝛ ĩcertitudinez hoꝛe iugit̃ meditantur ne ĩprouisi ad moꝛtis iudicium euocentur Berñ. O homo certuꝫ est q̃ moꝛieris: sed vbi quando vl quo modo incertum est: moꝛs vbiq; te expectat sed si sapiens fueris vbiq; moꝛtẽ expectabis. Portam autem aquilonarem custodiunt qui in aduersis armis patientie continue se muniũt ne per impatientiam frangantur. Portam autem australem obseruãt qui semper solliciti sunt ne in ꝓsperis per superbiam eleuentur.

duodeciz. Duodecima asabię filijs ꝛ fratrib⁹ eius duodeci. Tertiadecia subahel filijs ꝛ fratribus ei⁹ duodeci. Quartadecia mathathię filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Quitadecima hierimoth filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Sextadecima ananię filijs ꝛ fratribus eius duodecim. Septimadecima iesboccasę filijs et fratribus eius duodecim. Octauadecima anani filijs ꝛ fratribus ei⁹ duodeci. Nonadecia mellothi filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Uicesima eliatha filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Uicesima ꝑma othir filijs ꝛ fratrib⁹ eius duodeci. Uicesimasecunda godollathi filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Uicesimatertia maçiuth filijs ꝛ fratrib⁹ ei⁹ duodecim. Uicesimaquarta romãthieçer filijs ꝛ fratribus eius duodecim. Ca. XXVI

DIuisiones autẽ ianitoꝝ de choritis a mesellemia filius chore. De filijs asaph filij mesellemię: çacharias primogenitus iadihel secund⁹ çabadias tertius: iathanahel quart⁹: ahilã q̃ntus: iohãnan sextus: elioenai septim⁹. Filij aũt obededom semeias ꝓmogenit⁹: ioçabad secũd⁹: iohaa tertius: sachar quartus: nathanael q̃ntus: amihel sextus: issachar septimus: phollati octauus: q; benedixit illi dñs. Semeię aũt filio ei⁹ nati sũt filij ꝓfecti familiaꝝ suarũ. Erãt em̃ viri fortissimi. Filij ergo semeie othni et raphael ꝛ obediel: çabad ꝛ fratres eius viri fortissimi. Heliu quoq; ꝛ samathias. Oẽs hi de filijs obededom ipsi ꝛ filij ꝛ fratres eoꝝ fortissimi ad ministrandũ sexagintaduo de obededom. Porro mesellemię filij ꝛ fratres eorũ robustissimi decẽ octo. Bethosa aũt. i. de filijs merari sechri ꝓnceps. Nõ em̃ habuerat ꝓmogenitũ: ꝛ idcirco posuerat eũ pater ei⁹ in ꝓncipem: helchias secũdus: tabelias tertius: çacharias quartus. Omnes hi filij ꝛ fratres hoa ¶custodes ecclie q̃ ad baptismũ singuloꝝ fidẽ explorant. sa tredecim. Hi sũt diuisi in ianitores: vt semper ꝓncipes custodiarũ sicut ꝛ fratres eoꝝ ministrarent in domo domini. Missę sunt ergo c

a ¶quia nõ est personarum acceptoꝛ deus: quicũq; em̃ operatur iusticiam acceptus est illi.

sortes ex æquo: et paruis ꝛ magnis per familias suas ĩ vnãquãq; portaꝫ. Cecidit igit̃ sors a b oriẽtalis selemię. Porro çacharię filio ei⁹ viro f ꝓ prudentissimo ꝛ erudito obtigit sortito plaga

a ¶gentilitas infidelitate frigida: sed ex eis plurimi ad fidẽ veniũt. b ¶seruiens.

c septẽtriõnalis. Obededom vero et filij⁹ eius

A ℭ a ¶ Ad austrum. Australis porta significat iudaicā plebē lege ⁊ pphetis illuminatā: calori fidei ⁊ lumini sapientie ꝓpinquā: vicinā. b ¶ Ad occidentē iuxta po. Per occidentalē plagā finis mundi significat: in q̄ erit pse cutio antichristi et abundabit iniquitas et refrigescet charitas multorum. Huius porte ianitores sunt doctores illi⁹ tp̄is: q̄ ecclesiā docēdo ⁊ exhortādo roborāt. Ān sephphima hūil' vl' cāpestris ⁊ chosa diuinās interp̄tat. Hūiliabit enī in psecutione eccl'ia: ⁊ in cāpo lasciuie erit dissoluta. Sed ī pfectorum actione eleuata qō diuīs p̄signat eloquijs. vñ: Clausi sunt sermones vsq̄ ad p̄finitum tp̄s. c ¶ Leuite sex. Senari⁹ bonuz opus ministerioz dei significat: q̄ternari⁹ euangelicā doctrinā ⁊ p̄ncipaliū v̄tutum plenitudinē.

Dat.24.b

d ¶ Bini et bini. Ianitores binos ⁊ binos dicit esse ī cellul' atq; in via: q: siue in cellulis cordis sui curam gerāt siue ī via exteri⁹ v̄bū dei exponāt: duo p̄cepta charitat' ⁊ regulā vtriusq; testamēti oīno seruent. e ¶ Filij moysi. Qui p̄cipue a dauid honorabant p̄m iosephū ⁊ sup thesauros cōstituti erāt: doctores de iudeis significat: q̄bus ornamentū ecclie. i. decor aīe cōmendat.

f ¶ Frater q̄z ei⁹ eliezer. Ostendit donaria p̄ncipū thesauros esse sctoz q̄ eīm hostib⁹ auferebāt ī supellectilē templi donabāt. Quicūq; eīm bñ laborās aliq̄d v̄tut' vl' boni opis acq̄rit: deo nō sibi bñ attribuat. vñ: Nō nob dñe nō nob ſz nomi tuo da gl'iaz. g ¶ Isaaritis. Hi sūt q̄ ī ecclia hūiliē ⁊ obedienter: q̄ a magistris audiūt: deuota mēte suscipiūt: ⁊ q̄ lingua nō p̄nt faciēdo doctrinā v̄tutum ostendūt. h ¶ Israeli

Ps.113.b

B trās ior. Israelite q̄ trās iordanē possessionē acceperūt: significāt eos q̄ mediocritate ꝓfēti arcē v̄tutū: turbulētiaz huius secli trāscēdēdo nō appetūt: ſz tm̄ mādata dei ope exercere nō negligūt. Quia ꝙ nemo hec agit nisi dono dei his ꝓpositꝰ dr eē asabias. i. facīte dño vt dicat cū pphā: Dia opa nr̄a operaes ī nob.

Esa.26.c

i ¶ Hebronitaz āt p̄n. In hebrō cepit dauid regnare: q̄ signi ficat eos q̄ bñ quersari incipiunt: ⁊ dauid ī vita sua parāt regnū: hebronitis

Ps.110.b

ierias. i. timēs dñm: p̄nceps ē: q: initium sapiētie timor dñi. Hebron ꝙ interp̄tat ꝓiugiū: q̄ enī timet ꝓficit vt amet: et foras mittat timorem.

1.Joh.4.d

Ni.de lyra

ℭ Non est

ℭ a ¶ In q̄ pte do. erat se. ocili. Istud inducit ad ostēdēdū q̄ in illa p̄te req̄rebat magna custodia: q: ibi tractabāt senes seu iudices ordiarij negocia cōia ⁊ determiabāt dubia: ⁊ iō sors illa cecidit sup obededom: q̄ erat bō valēs ⁊ potēs: eo q̄ bñdixerat eū dñs: vt p̄dictū ē. b ¶ Ad orientē ꝙ le. sex. q: illa porta erat añ ingressū templi: ⁊ iō req̄rebat ibi magna custodia. c ¶ Et

Dystice

vbi erat ꝙci. Ybi enī duplicabant custodes: q: req̄rebat maior custodia ratiōe p̄dicta. ¶ Dystice exponēdo portas p̄dictas p̄m sensū allegoricū: porta oriental' signat xp̄i icarnationē: q: tūc visitauit nos orientes ex alto. Occidental' eius passionē: q: tūc occidit sol iusticie: ī cuius signū sol obscurat' fuit ī meridie. Aq̄lonar' ei⁹ resurrectionē: q: tūc xp̄s redijt ab

a ¶ quia ibi fuerūt pphete et apostoli.

a ad aq̄strū in q̄ pte dom⁹ erat senio a
b rū ꝙciliū. Sephphima ⁊ chosa ad occidētē iux̄ portā q̄ ducit ad viā

a ¶ q: ī pxio erit iudiciū in quo sancti ascendent ad regnū celorum. b ¶ cōcordia duorū testamentorū significat.

āscēsioīs: custodia ꝙ custodiā. Ad b
c orientē ꝙo leuitę sex: ⁊ ad aq̄lonē q̄tuor ꝙ die: atq; ad meridiē: silr ī die
d q̄ttuor: ⁊ vbi erat ꝙciliū bini ⁊ bini c

Ān cellul' q̄z ianitor ad occidētē/ q̄ttuor ī via binicq; ꝙ cellulas. Ad septētrionē ꝙo ⁊ meridiē q̄terni ꝙ dies singl'os mutabāt. Et ad basilicā ꝙciliū ad occidētē bini: hūtes subiectos alios ī via: binicq; ꝙ cellulas. Hę sūt diuisiōes ianitoꝝ fi

¶ frater meus.

liorū chore et merari. Porro achi d
a ¶ in xp̄o sūt oēs thesauri sapie et scie q̄ ait: Nūciabo nomen tuū fratribus meis.

as erat sup thesaūros domus dñi ac vasa sctoꝝ. Filij q̄z dā: filij ger

¶ vel iecdan.

sōni. Be ledā p̄ncipes familiaꝝ le

¶ vel gersoni.

dan ⁊ gersōni ieiheli. Filij ieiheli ꝯathan ⁊ iohel/ frēs ei⁹/ sup thesauros dom⁹ dñi. Amramitis et isaaritis ⁊ hebronitis ⁊ oꝯielitib⁹: Su
e babel aūt filij⁹ gerson filij moysi/ q̄
f posit⁹ thesauris: frat' q̄z eius eliezer: cuius filius raabia: ⁊ huius filius isaias: ⁊ huius filius iorā. Huius q̄z filius

¶ al's iethri.

ꝯechri: ſ ⁊ huius filius selemuth. Ipse selemith ⁊ fratres eius sup thesauros sanctoꝝ q̄ sanctificauit dauid e
rex: ⁊ p̄ncipes familiarū/ ⁊ tribuni ⁊ cēturiōes ⁊ duces exercit⁹/ ō bellis ⁊ manubijs ꝓlioꝝ/ q̄ ꝓsecrauerāt ad instaurationē et suppellectilē tēpli dñi. Hęc āt vniuersa sanctificauit samuel vidēs: ⁊ saul filius cis: ⁊ abner filius ner: ⁊ ioab filius g
saruię: Ōēs q̄ sanctificauerāt ea
g p manū salemith ⁊ fratrū ei⁹. Isa/ b
a ¶ erarius meus vel mons: vel possessio, i. sup quaz requiescit dominus.

aritis vero ꝓerat ch̄onenias/ et filij eius ad opa forinsecus sup isr'l: i
ad docēdum ⁊ iudicandum eos. Porro de hebronitis asabias et k
frēs ei⁹ viri fortissimi mille septin/
b genti ꝓerāt isr'l trās iordanē con/ l
tra occidentē/ in cūctis operibus m
i dñi ⁊ in ministerij regis. Hebronitaz autē p̄nceps fuit hierias p̄m familias ⁊ cognatiōes eoꝝ. Qua n
dragesimo anno regni dauid redijt ab ī ferr' trāꝝ ab aq̄lōe: ō q̄ dr Hiere. j. c. Ab aq̄lōe pādet oīne malū. Austral' ei⁹ ascēsionē sic in puncto australi sol visibil' ē ī sua maiori altitudīe: ꝙ ista eīm q̄ttuor xp̄i mysteria habem⁹ introitū ad atriū ecclie militātis: vt ꝙ hec postea accedam⁹ ad templū ecclie triūphātis.

L

Doraliter

¶ Scōm ꝙo sensū moralē porta orientalis ōsignat hūane origis vilitatē. Porta occidētalis mortē ꝓpinquitatē. Porta aq̄lonaris infernal' supplicij ḡuitatē: q: ab aq̄lone pandet oē malū vt. ē. dictū ē. Australis ꝙo celestis gaudij īmēsitatē: q: ibi sol iusticie lucet ī sua ꝓtute. Per ꝙsideratiōez ei⁹ istoꝝ q̄ttuor resilit hō a peccato ⁊ icipit bonū opari ⁊ sic ꝙ ista q̄si ꝙ q̄ttuor portas hz introitū ad atriū militantis ecclie ꝙ ꝓticipationē meritoꝝ: vt sic vlteri⁹ trāseat ad atriū triūphāt' ecclesie ꝙ adeptionez p̄mioꝝ. d ¶ Porro achias. Hic p̄n agit de ordiatiōe sacristaꝝ ⁊ pfectoꝝ: ⁊ p̄mo agit de sacri

Diuisio

stis. scōo de p̄fectis/ ibi: Isaaritis. sacriste aūt dicebantur illi qui custodiebant vasa diuino cultui deputata ⁊ sacerdotū ornamēta: ⁊ ea q̄ erāt in sacrificijs ⁊ cultui diuīo necessaria: ⁊ auz ⁊ argētū ⁊ silia q̄ ex deuotiōe fuerāt dño ꝓsecrata. ⁊ ptz lra vsq; ibi: e ¶ Que sctificauit dauid rē. et duces exercit⁹. q̄n eīm habebāt victoriā solennē: p̄ciosa q̄ ibi reperiebant ī p̄da p̄ncipes bellatoꝝ offerebāt vl' ꝓtē eoꝝ ꝙsecrādo diuīo cultui: ita q̄ nō possent alijs vsib⁹ applicari: ⁊ ꝙ legit esse factum a tpe moysi: q̄n ꝺuict' madianit' p̄ncipes exercit⁹ q̄cq̄d auri inuenerūt ī p̄da cōsecrauerūt dño: vt hr' Nu. xxxi. ī fi. f ¶ Hec āt vniuersa. Hoc nō refert ad ea q̄ fuerāt sctificata vel ꝙsecrata domino ꝙ dauid ⁊ bellatores suos q̄ fuerāt post saul: ſz ad ea q̄ fuerūt sctificata ⁊ cōsecrata domino ex p̄dis victoriaꝝ q̄s habuerūt saul ⁊ p̄nci

D

pes ei⁹. g ¶ Et ioab fi. sar. istō refertur ad tp̄s dauid: cui⁹ militie p̄nceps fuit ioab. h ¶ Isaaritis ꝙo. Hic p̄n agit de p̄fect': in opib⁹ exteriozib⁹. et ꝙ q̄ō dr: i ¶ Ad opa forinsecus sup isr'l rē. Aliq̄ eīm de leuit' sciētes legem fuerāt ordiati ad docendū ppl'm in locis distātib⁹ a hierl'm ⁊ ad determinādum dubia ī q̄b⁹ simplices dubitabāt. Hebrei tm̄ aliē exponūt q̄ō dr ꝙ: Ad opa forinsec⁹ sup isr'l rē. dicētes. q: isti leuite fuerunt ordinati ad ꝙ cederent ligna cedrina ī libano: ⁊ ad adducēduz ea in hierl'm: silr ad abscindendos lapides de mōtib⁹ ꝙ repatiōe eoꝝ q̄ in tēplo vel circa tēplū essent renouāda vel de nouo edificāda: ⁊ q̄tū ad ꝙ dicūt doctores ⁊ iudices: q: p̄erāt operāb⁹ ⁊ disponēbāt q̄d eēt agēdū ⁊ puniebāt trāsgressores mādatoꝝ suoꝝ. k ¶ Porro de hebro. i. de leuit' ōscēdētib⁹ ab hebron: de q̄ dictū ē. ō. l ¶ Preerāt isr'l trās ior. vbi habitabāt due trib⁹ ⁊ dimidia. m ¶ In cūct' opib⁹ do. rē. erāt eīm ibi aliq̄ vinee ⁊ agri dño cōsecrati q̄z ꝓuen⁹ cedebāt ī mīsteriū tēpli: erāt etiā ibi aliq̄ redditꝰ ⁊ ꝓuen⁹ ꝙ rege colligendi: ⁊ ī vtroq; officio erāt ibi instituti. n ¶ Quadragesimo anre. da. re. sūt. i. ꝓdicte numeratiōes ⁊ distinctiones leuitarū facte fuerūt quadragesimo anno regni dauid q̄ fuit vltim⁹ ann⁹. s. vite sue: istud aūt ꝙ exp̄mit q: numeri ⁊ ordines bellatoꝝ q̄ ponuntur ca. sequenti fuerūt a principio regni

E S

FIlij ꝛc. XXVI a ¶ Mō ē re. i. fa. Quia supueniente ira ꝓturbat ē nūer⁹. nec iuxta eū fuerūt distributi mīsteria.

Ni. de ly. ✠ Sup ✠ dauid. Qō ptz ex ꝫ q asa hel frater ioab noīat ꝓnceps ī q̄rta turma: ꝛ tñ ipe fuit occi sus circa ꝓncipiū regni dauid cū adhuc eēt ꝑtētio inē domū dauid ꝛ domū saul de regno: vt habet. ij. Reg. ij.

La. XXVII. FIlij aūt isrl. Hic cōseqūnter describit ordinatio ppli ad regem ꝛ ad deū. tūc em̄ ppls ē bñ ordīat⁹ qñ ē obedīēs regi: ꝛ rex diuīe volūtati. talis āt fuit dauid: et in ꝓncipio regni sui facta fuit ista ordinatio: vt dictuz ē ꝑce. ca. tñ pōit ꝫ q̄si p modū repe titiōis: q; voluit silem ordina tionē eē in regno filij sui salo monis. Circa qō ꝓmo ponit ordinatio militarl. scōo popu larl/ibi: Porro tribubus. ter tio familiarl/ibi: Sup thesau ros aūt regl. Circa ꝓmū scien dū q; dauid distinxit milites p xij. cohortes: ꝛ ī qualibet erāt xxiiij. milia bellatoꝝ: ita q; pri ma cohors erat cuz rege ꝓmo mēse pata ad resistēdū adūsa rijs vl ad sedādū ppl̄m si aliq̄ seditio oriret. ꝛ scōa cohors ī scōo mēse: ꝛ sic de alijs ꝓseqūn ter: tñ q̄n imminebat belluz vbi oportebat congregare maiores exercitū oēs. xij. cohortes erāt pate vt eēnt cū rege. In ordīe igit istaꝝ cohortū oñdit ꝫ q̄s fuerit ꝓnceps ī ꝓma cohorte: ꝛ q̄s in scōa: ꝛ sic ō alijs. ꝛ ptz ex dict̄/paucis exceptis.

b ¶ Prime turme. i. ꝓme cohortis militū. c ¶ Isboā ꝑ erat fi. iste supra. xi. ca. vocat iesbaan: ista noīa variant (sic freqūnter de ꝓpijs hebraicis dictū ē) in ꝓncipio vel in fine.

d ¶ De filijs pha. de q̄ tri bu erat dauid: ꝛ iō voluit istū honorare nō solū ꝓpt ꝓbitatē sz ꝓpt trib⁹ idētitatē. vñ sb̄dit:

e ¶ Princeps cū. ꝓn. qa nō solū ꝑerat ꝓme turme: imo etiā ꝓncipes aliaꝝ. xi. turmaꝝ erāt sub eo.

f ¶ Preerat āt tur. ipi⁹. s. banaie

g ¶ Amizadab fi. ei⁹. s. sub pfe: ꝛ q̄n pf̄ nō poterat ītēdere q; erat regl cōsiliarl: vt habet. ē. ij. ca.

b ¶ Quart⁹ mē. ꝛc. ex q̄ ptz q; ista ordinatio milituz facta fuit viuēte adhuc aḡabe le.

i ¶ Et zabedias filius ei⁹ post eū. q; azahel paz vi xit post istā ordinationē: q; fu it occisus circa ꝓncipiuz regni dauid: vt hr̄. ij. Reg. ij. ca.

k ¶ Porro tri. Hic ꝓsr̄ de scribit ordinatio ppl̄arl: ꝛ ac cipit ꝓm tribus: q; cuilibet ꝑe rat vn⁹ ꝑfect⁹ ex ꝑte regl q̄ le uabat cēsū ad ꝓuidēdū regi ꝛ domu

a ¶ vltimo. s. Innuenti sunt quo oīa disposuit ꝛ salomoni om/ censiti sūt: ꝛ inuēnti sūt viri fortissimi in gaser/ nia que facienda erant exposuit.

galaad/fratresq; ei⁹ robustioris ętatis duo mi a ¶ apostoli ꝛ apostolici viri. lia septingēti ꝓncipes familiaꝝ. Pręposuit aūt eos dauid rex rubenitis ꝛ gaddītis ꝛ dimi dię tribui manasse: in oīne ministeriū dī ꝛ regl.

FIlij autē israel ꝑm Ca. XXVII. a numerū suū ꝓncipes familiarū tri buni ꝛ cēturiones ꝛ ꝑfecti: qui mi a ¶ xp̄o. b ¶ ordines scz. c ¶ ad deū. nistrabant regi iuxta turmas suas: ingrędien/ a ¶ ad p̄dicandū. b ¶ benignitatis. tes ꝛ egrędientes p singulos menses in ānno: ¶ sicut supra. vigintiquattuor milib⁹ singuli ꝫerant. Primę b turmę ī ꝓmo mēse: isboaz ꝫerat fili⁹ ęabdibel/ c ꝛ sub eo vigintiq̄ttuor milia. De filijs pbares d ꝓnceps cūctoꝝ ꝓncipū ī exercitu mēse ꝓmo: e Secūdi mēsis habebat turmā dudi aohites/ ꝛ post se altez noie macelloth: q̄ regebat ptē ex ercitus: vigitiq̄ttuor milīū. Pux q̄z turmę ter tię in mēse tertio erat banaias fili⁹ ioiadę sacer dotis: ꝛ in diuisiōe sua vigintiquattuor milia. Ipse ē banaias fortissim⁹ inter triginta: ꝛ sup triginta. Pręerat aūt turmę ipi⁹ † amiçadab fi f g lius ei⁹. Quart⁹ mēse q̄rto asahel frater ioab/ ꝛ h † ęabedias filius ei⁹ post eū: ꝛ ī turma ei⁹ vigin tiq̄ttuor milia. Quint⁹ mēse quinto ꝓnceps sa maoth ięzarites: ꝛ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Sext⁹ in sexto mēse hira fili⁹ acces thecuites: ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Se ptim⁹ mēse septimo/helles pphallonites ō filijs ephraim: ꝛ in turma eius/vigintiq̄ttuor milia. Octau⁹ mense octauo sobochai † vsathites de stirpe sarai ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Non⁹ mēse nono/abięzer anathothites † de fi lijs iemini/ ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Decim⁹ mēse decimo † marai: ꝛ ipe nethopha thithes de stirpe sarai: ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄t tuor milia. Undecim⁹ mense vndecimo bana ias pharathonites de filijs ephraim: ꝛ in tur ma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Duodecim⁹ mēse duodecimo holdai nethophathites de stirpe gothoniel: et in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Porro tribub⁹ ꝫerāt ī isrl: Rubenitl dux elie k çer/fili⁹ çechri. Symeonitl: dux saphathias fi li⁹ macha. Leuitis: asabias/fili⁹ chāuel. Aaro nitl: sadoch. Judaitis: heliu frat dauid. Isa charitl: amri fili⁹ michael. Zabulonitl: ieismaias fili⁹ abdię: Neptaliti bus † hierimoth fili⁹ oçiel. Filijs ephraim osee: fili⁹ oçaçiu: Dimidię tri bui manasse iohel/filius phadaie: ꝛ dimidię tribui manasse in galaad/ iaddo/fili⁹ çacharię. Beniamin aūt iasihel/fili⁹ abner. Dan vo eçrihel fili⁹ hieroā. Hi ꝓncipes filioꝝ isrl. Voluit aūt dauid nūerare eos a vigi l ti ānis infer⁹: q; dixerat dñs vt multiplicaret isrl q̄si stellas cęli. Joab fi m li⁹ saruię cępat nūerare: nec cōpleuit: q; sup hoc ira dei irruerat in isrl: o

a ¶ annales libros a fascibus dictos in q̄bus regū vel consulū acta scribuntur.

a ¶ idcirco numerus eoꝝ q̄ fuerāt recēsiti nō est relatus in fastōs regl da p q

domui ei⁹: ꝛ ostēdit ꝫ q̄s cuili 6 bet tribui ꝑerat. ꝛ ptz ex a vsq; ibi: l ¶ Voluit aūt da. ali qui libri habēt: Soluit: sz ma le: q; ioab ō mādato dauid nu merauit soluz ppl̄m q̄ poterat ad bellū ꝓcedere: ꝛ ꝫ ē a vigi ti annis ꝛ supra: infra aūt no luit nūerare. cui⁹ causa sb̄dit:

m ¶ Quia dixe. dñs. vt mul. isrl q̄si stel. celi. q. d. si vir potuerī nūerari viri potē tes ad bellū ꝓcedere: multo mi nus possent nūerari si cū virl nūerarēt etiā pueri. n ¶ Jo ab fi. sar. ce. nu. vt hr̄. s. xpi. o ¶ Nec cō. q; su. ꝛc. licet em̄ ira dei post nūerationē ve nerit sup ppl̄m. vt hr̄. s. xpi. tñ ioab a ꝓncipio nūeratiōis ꝫ ti muit: ꝓpter qō ūuitus fuit ad numerādū: ꝛ magnā ptē nūe rare omisit ꝛ ppt̄ ꝫ ōz ꝫ q; ira irruerat. s. añ q̄ totū eēt nūe ratū. p ¶ Et idcir. nu. eoꝝ q̄ fue. s. ioab. q ¶ Mō ē re. ꝛc. i. ī libros ō hac nūeratiōe regi traditos: q; ioab etiā de ✠ numeratis Mozalr a ¶ Filij āt isrl p ordiationē mīstroꝝ in do mo dñi: ꝫ ꝓpr ponit ordīatio ministrātiū regi ī diūsis offi cijs regni sui. Et ꝓmo pōit or dinatio militarl. scōo popula ris. tertio familiarl. Quātum ad ꝓmū describunt ꝫ. xij. ꝓnci pes existētes cū rege p singu los mēses successiue: ꝛ q̄libet ꝓnceps habebat sub se. xxiiij. milia pugnatoꝝ. ¶ Allegori ce ꝛo p istos. xij. ꝓncipes signi ficati fuerūt. xij. apli: de q̄b ōz ps. xliij. d. Cōstitues eos ꝓn. sup oēm terrā ꝛc. Per. xxiij. milia pugnatoꝝ sub q̄libet ꝓn cipe: significati fuerūt marty res sci q̄ aniati aploꝝ exēplo fortes facti sūt in bello. Et po nit ꝫ nūer⁹ determinat⁹ ꝓ in determiato. Vā martyres sūt ī maiori nūero q̄ nūer⁹. xxiij. milīū p duodenariū multipli cat⁹: sic ō angelis ōz Daniel. vij. c. Milia milliū mīstrabāt ei ꝛc. Scōm em̄ oēs doctoresl ō ꝫ loq̄ntes: angeli sci sūt in nūero mlto maiori: sic pleniusl dixi sup Danielē. k ¶ Poz ro tribu ꝛc. hic describit or dinatio ppl̄arl. ppl̄s aūt isrl p xij. trib⁹ distinguebat: ꝫ aūt cu ilibet tribui ad ei⁹ regimē vn⁹ dux assignat. ꝫ aūt videt sig nificari. q; in bono regimine ✠ ppli christi.

Dauilio

Alis tamiça bad Alis ţçabadiphe

Alis ţ asothi thes

alis ţ de stirpe filijs iemini

Alis ţ manai

Alis ţ hieri muth

Hoc aliter

A F a ¶Sup the. Thesaur⁹ xpi scia: sapia: ⁊tutes: ex his bono rat seruientes sibi: his pficit açimoth q̄ interp̄tat fortꝫ morte. Dio.16.d doctrīa em̄ viri ꝑ patiētiā dinoscit. vñ: Melior ē patiēs viro forti. Açimoth etiā filⁱ adhiel q̄ interp̄tat pf̄ me⁹ de⁹. Quicq̄d em̄ scī ⁊tutū hñt deo attribuūt. b ¶His aūt the. Illi em̄ veri salomonis thesaurꝫ in vbib⁹ vicis ⁊ turrib⁹ merito p̄ferk: q̄ dignitatē nois ionathe: ⁊ pñs ei⁹ oçie fide prefert ⁊ ope. Jonathas ei donū ⁊i: roçi as fortitudo dñi. Qui ei dono ⁊i: acci pit lumē scie ⁊ rectitudinez fidei fortiē seruat in ope eccliaz dei curā nō imeri to accipit. c ¶Ezri fi. che. ⁊c. Eçri adiutus dño: Semeias audiēs dñm. Zabdias fruct⁹ vehemēs vl' abūdās. Qui enī audit p̄cepta dñi ope miscōie ei⁹ adiuk⁹: abundātē boni opis fructū ꝓgregat in vitā eternā. d ¶Oliueta ⁊ ficeta. Jn his oliue ⁊ fic⁹ sūt: ⁊ significāt cet⁹ sctōz q̄ miscōie oleū hñt i pectore: ⁊ māsuetudis dulcedinē imortalitate. Que ⁊tutes in cāpestrib⁹ q̄ in ꝑpatulo ⁊ p̄sto sūt oīb⁹: nec acceptionē ꝓsonaz ꝫ bone volūtatis rectitudinē q̄rūt auditorib⁹ suis. e ¶Balanā. Joas. Balanā qui interp̄tat hñs gratiā: sup oliueta ⁊ ficeta ꝓstituit. Ex dei enī gra dat bonoz opez vbertas. Joas ꝑo q̄ interp̄tat sperās vl' dñi robur apothecas olei custodit. qz nemo ꝑuenit ad p̄miū nisi q̄ ꝑ robur mēt⁹ fiducia spei tēdit ad celeste regnū. f ¶Saphat. Qui interp̄tat iudicauit: filⁱ abdi. i. patris gre: significat aplos alijs Dat.19.d doctorib⁹ electiōe dñi p̄fectos. q̄b⁹ ⁊i: Sedebit⁊ et vos sup duodecim sedes iudicātes. xii. trib⁹ isrl. g ¶Sup camelos ⁊c. ⁊ sup asi. Deformia ⁊ immūda sunt hec aialia: ⁊ significāt gētiles pctō distortos ⁊ libidie imūdos: ꝫ

B in regnū nr̄i dauid venientes hñt magistros vbil ⁊ iadias: q̄ spernētes p̄hiam ⁊ inanē fallaciā mūdi elegerūt simpli 1.Coz.3.d citatē euāgelij: tāq̄ hūiles ⁊ despecti vñ: Si q̄s videt inter vos sapiēs esse stult⁹ fiat. h ¶Jahibel filⁱ acha. Cū ionathan fuit ꝓsiliarⁱ iahibel. i. requies dei: filⁱ achamoni. i. spinaz: hic significat p̄dicatores euāgelij q̄ de erroze gētilitat⁊ vitioz spinetis ad fidē Esa.66.a ꝓuersi efficiunt requies dei. vñ: Sup quē requiescet spūs me⁹: nisi sup humilem ⁊ quietuz ⁊ trementem sermones meos? i ¶Achitophel. Qui post ea cupiditate depꝛauat⁹ cū absalon de nece dauid tractauit: ⁊ interp̄tat frater me⁹ cadēs: vel irruēs vel tractās. Hic est iudas scharioth: qui inter aplos familiaris dño fuit: sed postea cū iudeis auaricia corrupt⁹ de morte ei⁹ tractando: ppetue mort⁊ ruinā meruit: q̄ etiaz Dat.27.a ꝑm libz̄ regū laqueo se supēdit. Hñt etiā ꝑ achitophel iudei significari: qui patrū p̄rogatiua aliq̄n charissimi ⁊ collocutiōe dei fuere clarissimi: ꝫ postea ꝺ xp̄m auxiliū mort⁊ faciētes a romānis in ꝓpria domo sic achitophel. i. i hierlz extincti sunt. k ¶Chusi. i. ethiops ⁊ dauid fidelis ꝑ oīa gētiles signat de q̄ Ps.17.g b⁹ ⁊i: Populus quē nō cognoui seruiuit mihi: in auditu aur⁊ obediuit mihi. l ¶Post achitophel fuit ioiada. Preuaricāte iuda nō remansit vacuus duodecim⁹ loc⁹: ꝫ successit cognoscēs gratiā ⁊i matthias humil⁊ fidelis: qui gra q̄ dono dei p̄cepit humiliter seruauit. Interp̄tat enī ioiada sciens vel cognoscens. Banaias edificator dñi. Que enī gra dei in aplm elegit: agnitio sane fidei in ipsa dignitate soli dauit. Abiathar q̄ ad tps est inter cōsiliarios dauid: sed i electione a dño cū ioab ꝓtra salomonē deuiauit: significat eos qui dignitat⁊ siue gradū que a dño p̄ceperūt: cupiditate corrupti nō custodiūt (Hi enī a vero salomone si i carcere penitētie iuxta timorē achitophel pmanere noluerint) in ꝑpetuū punīdi sunt. m ¶Joab. i. inimicus signat eos ex q̄z ꝓsona ⁊i: Ad oīa mā Ps.118.q data tua dirigebar: omnē viam iniq̄tat⁊ odio habui quib⁹ alibi ⁊i: Estote pfecti Dat.5.g sicut pater vester celest⁊ pfectus est. Interp̄tat enī ioab: idem pater.

a uid. Sup thesauros ātr regꝫ fuit a
b asmoth filⁱ adihel. His aūt the b
saurꝫ q̄ erāt in vbib⁹ ⁊ i vicis et ꝫ
turrib⁹ ꝓsidebat ioathā filⁱ oçie
a ¶malos male pdet ⁊ vineam suam locabit alijs agricol'. i. p̄dicatorib⁹. diuersis q̄z horis operarij mittūt i vineā q̄ ē dom⁹ israel.
Opi aūt rusticis ⁊ agricolis q̄ ex e
c erceb āt terrā ꝓerat eçri filⁱ cherub. Vineaz q̄z cultorib⁹ semei f
a ¶mansionib⁹ amenis de quib⁹ ⁊i: In domo patris mei mansiones multe sunt.
as romathithel. Cellis aūt vina g
rijs çabdias aphonitel. Mā sup b
d oliueta ⁊ ficeta q̄ erāt in cāpestri
c bus/balanā gaderithes. Super i
¶vite eterne.
apothecas autē olei/ ioas. Por
a ¶iudeoz synagogis qui traxerāt iugum legis ⁊ lac simplicis doctrine p̄buerāt.
ro ārmētis q̄ pascebant i sarona
a ¶auditor me⁹ vel abscōsio mea hic ē chorus ꝓphaz q̄ a deo audiunt abscōdita.
p̄positus fuit secrāi saronites.
a ¶doctores corda subiectoz euāgelico vomere arātes. b ¶hūilib⁹. c ¶iudicans
f Et sup bōues i vallib⁹ saphat fi
vel iudicauit. a ¶als adli.
g lius abdi. Sup camelos ⁊o vbil k
a ¶stultos vel insipiētes. b ¶dimidiū fuit q̄ imp̄fectionē significat
hismaelites ⁊ sup āsinos iadias
a ¶simplices māsuetos. q̄b⁹ dicit: Discite a me q⁊ mitis sum ⁊ humilis corde.
meronathites. Sup oues q̄z l
a ¶iaçim qui tota mente ad deū cōuertit et aduenā se ⁊ pegrinū ꝓfitet recte a dño auxiliatus gregē dñicum pascit.
iaçim agaren⁹. Oēs hi ꝓncipes m
a ¶dñi donū vel colūba dedit. Hi sunt aplī et ꝓphe q̄ nō solū lra legꝫ sz ⁊ spūali prudētia dono spūssct⁊ instituti secretoz̄ veri dauid ꝓscij esse meruerunt. vñ: Quecūq; audiui a patre meo nota feci vobis.
subst̄atię dauid regꝫ. Jonathan n
aūt patruus dauid cōsiliar⁹ vir o
a ¶doctores sancti.
b prudēs ⁊ lsatus: ipe ⁊ iahibel fi p
¶custodes. a ¶baptismi gra regenerat⁊.
li⁹ achamoni erāt cūz filijs regꝫ.
t †Achitophel etiā ꝓsiliar⁹ regis:
k et chusi arachites amicus regꝫ.
l Post achitofel fuit ioiada/filius q
banaia ⁊ abiathar. Princeps āt
m exercitus regis erat ioab.

lijs regꝫ: ad ipsos nutriēdū ⁊ docēdū in moribus. q ¶Post achi. fuit ioia. qz achitophel suspendit se. vt habetur. ij. Reg. xvij. ideo iste ioiada successit sibi i officio.

✳ populi xp̄iani cuibet ville notabili debeat vn⁹ p̄sidēs vel p̄ Dozaliter posit⁹ assignari q̄ faciat inē hoīes hoīes iusticiā obseruari.

a ¶Sup thesauros ātr regꝫ ⁊c. hic exponit⁹ ordiatio fami

Nico. de lyra

✳ numeratis ab eo rescidit ꝓtez ꝓpter eandē causam ꝓpē quā dimiserat numerare ꝓtem ppli. s. ne dauid nimis superbiret ex maiori nūero sibi tradito. ꝓpē quā superbiā timebat ioab dei iraz venire sup ppl'm ⁊ regez: sicut dictū fuit. ⁊. xxi. ⁊. ij. Reg. xxiiij. Alij aliter exponūt q̄ numerus iste siue ppli nūeratio non fuit redactus in fastos regis dauid. i. i libris ꝺ factis dauid notabilib⁹ ⁊ cōmēdabilibus: qz ista nūeratio nō erat ad dauid cōmēdationē ꝫ magꝫ ad vituperiū. Fast⁹ fasti idē est qꝺ liber chronicalis: vt in hebreo hic hr̄: In ꝺbis diez regis dauid: sed ꝓma expositio verior videt⁊: qz ille q̄ scribit historiā vel chronicā debet ita fideliter scribere illa q̄ sunt ad vituperiū sic illa q̄ sunt ad laudem. ⁊ iō Josephus reprobat Nicolaū antiochenū q̄ scripsit facta herodis ascholonite omittēs ea q̄ erant vitupabilia. a ¶Sup the. Hic ꝓpr̄ describit⁊ ordinatio familiaris. i. familie q̄ erāt in officijs dom⁹ ⁊ i alijs negocijs cū ⁊i: Sup thesauros aūt regis. q̄ erāt in hierlm. Unde sequitur:

b ¶His aūt thesaurꝫ q̄ erāt i vbibus. s. alijs a hierlm. c ¶Et in vicl. i. villis muro nō clausis. d ¶Et i turribus. i. fortalicijs ꝓ regnū edificat⁊ ad regni munitionē. e ¶Opi aūt rustico ⁊ agricolis. qz dauid habebat aliq̄ſ agros ex hereditate paterna ⁊ alijs ex officio regio. f ¶Vineaꝝ q̄z cultoribus: eodē mō exponat⁊ sic de agris. D

g ¶Cellis āt vi. i. cellarijs vbi seruabāt vina. b ¶Sup oliueta ⁊ ficeta. vt colligerent⁊ fruct⁹: ⁊ de oliuis fieret oleum ⁊ ficus seruarent⁊ ꝓ vsu hoīm.

i ¶Sup apothecas aūt olei. i. cellaria vbi ꝙabāt olei vasa. k ¶Sup camelos. ꝺo vbil hismaelites. qz hismaelite melⁱ sciūt nutrire ⁊ custodire camelos q̄ israelite. l ¶Super oues q̄z ⁊c. agareni āt hītabāt tm̄ i tētorijs: ⁊ iō melⁱ poterāt custodire oues portādo hītacula sua de loco ad locū ad inueniēdū pascua. m ¶Oēs hi ꝓn. regꝫ dō. i. diuitiaz artificialiū: vt sunt auz argentū aurma ⁊ hmōi: ⁊ naturaliū ꝺ q̄b⁹ p̄hī boies viuere vt sūt bladū vinū oleum aialia ⁊ hmōi. ꝫ. enūerata. ad quidētiā enī bonā regꝫ ñ solū ptiet hr̄e diuitias artificiales sz etiā naturales. Un̄ ioseph saluauit regnū egypti ꝑ ꝓgregationē bladi i horreis regꝫ. n ¶Jonathā. ꝺ ꝓnr agit⁊ de familia ipi ꝺō magꝫ ꝓpinq̄/cū ⁊i: Jonathā āt patruꝺ. cui⁹ cā sbdit: cū ⁊i: o ¶Elir pru. ⁊ lsat⁹. ita q̄ habebat sapiaz inatā ⁊ acq̄sitā. p ¶Jpe zia. fi. acha. erāt cū fi. re. i. honorati sic filij regꝫ: hebrei exponūt alit⁊: Cum ft 2.Re.16.d

liaris. In familia ꝙo regꝭ dauid aliq̃ erãt custodes thesauroꝝ ⁊ aliq̃ ꝙ sup cultores agroꝝ/vineaꝝ ⁊ hortoꝝ: aliq̃ ꝙ sup apothecas olei ⁊ cellaria vinoꝝ: ⁊ aliq̃ sup nutritionẽ aialiũ bruto/rũ. ¶ Moraliter aũt thesauri regꝭ nr̃i iesu xp̃i sũt sapĩa ⁊ virtutes: ⁊ iõ custodes istoꝝ thesauroꝝ sũt boni doctores ĩ scriptis vl̃ scholis habẽtes in se sapiẽtiã ⁊ ꝙtutẽ ⁊ alĳs cõicãt ⁊ dispẽsant ꝑm sui dñi volũtatem. Per agros aũt vineas ⁊ hortos fideles ppli significant. Quib⁹ .i. Cor̃. iĳ. dr̃ dei agricultura est. Et iõ p cultores istoꝝ significant ꝓdicatores ⁊ ꝓfessores ꝙ cultura fideliũ in mor̃ib⁹ discurrẽtes. Per apothecas aũt olei ⁊ vini cõueniẽter ꝑt debite correctiões ĩtelligi: in qb⁹ ee debet rigor iusticie: dulcore misericordie tẽperat⁹. ⁊ ꝑ significat ꝙ vinũ moderatiuũ ⁊ oleũ lenitiuũ: sic hr̃ Lu. x. in ꝓbola sauciati in cui⁹ cura samaritan⁹ infudit oleũ ⁊ vinũ. Et iõ p illos q̃ erãt super apothecas olei ⁊ vini: signãt boni iudices q̃ iusticia ⁊ misericordia mõ debito sciũt vti. Per aialia ꝙo bruta pueri ꝑnt ĩtelligi: eo ꝙ pax habẽt de rõnis vsu. Propt̃ qõ p illos q̃ erãt super nutritionẽ aialiũ significãt boni pedagogi q̃ circa bonaz nutritionẽ pueroꝝ ĩ mor̃ib⁹ maxĩe sũt ĩtenti. Hã ꝑz ꝑm. i. ethi coꝝ. Mõ pax facit ad ꝙtutẽ/ĩmo multũ si assuefiant ad ꝙtutẽ.

Moraliter

Glo. ordi.

Onuo/cauit tẽ. a ¶ Cum eunuchis. Lex ꝓhibet israelitas abscidi: ⁊ alienigene nõ solũ ad secreta ꝓfilĳ admitti. Sed tradũt in hoc loco eunuchos vocari: q̃ a seculi actionibus alieni oratiõi ⁊ lectiõi vacabãt: et vxores nõ causa libidinis: ꝛ suscipiendę ꝓlis habebãt quos Josephus esse nos vocat. b ¶ Dedit aũt dauid. Dauid ꝑs. ⁊ ceteri patres veterꝭ testamẽti figu

Ni. de ly

Onuo/cauit igĩt. Hic ꝓseqũter describit q̃lit dauid tradidit salomoni filio suo exẽplar oĩm agendoꝝ ĩ tẽplo. ⁊ ꝓmo inducit sibi subditos ad salomonis obediẽtiã. secũdo salomoni iniũgit edificatiõis tẽpli curã/ibi: Tu aũt salomõ. tertio tradidit sibi agẽdoꝝ formã/ibi: Dedit autez. Circa ꝓmũ dr̃: Cõuocauit igĩt dauid oẽs ꝓncipes isrl̃. ⁊ ꝓseqũter specificauit istos ꝓncipes/dicẽs: b ¶ Ducẽs tribuũ tẽ. q̃ erãt. xii. tribub⁹. c ¶ Et ꝓpositos tur. militariũ. d ¶ Qui ministrabãt regi. in domo sua in diuersis officijs. e ¶ Tribunos q̃z. q̃ ꝑ. erãt mille bellatorib⁹: ⁊ erãt sb̃ ꝓpositi turmaꝝ: q̃ libet turma ꝓtinebat. xxiiij milia bellatores: vt dictũ est ca. ꝓce. f ¶ Et cẽturio. q̃ erãt cẽtũ bellatorib⁹: ⁊ erãt sb̃ tribunis. g ¶ Et q̃ ꝑ. sub. ⁊ posse. regꝭ. i. diuitĳs et̃ artificialib⁹ ⁊ naturalib⁹/mobilib⁹ ⁊ ĩmobilib⁹. h ¶ Filios q̃z suos cũ eunuchis. i. nutritorib⁹ eoꝝ ⁊ doctorib⁹ q̃ dicunt eunuchi: eo ꝙ erãt casti ⁊ honesti. i ¶ Cũq̃ surrexisset ⁊ ste. s. sup gradũ ad loquendũ q̃ erat in atrio tabernacli q̃ fecerat dauid, ꝙ arca dñi reponẽda: vt habet supra. xv. ca. vt dicũt hebrei. Alĳ ꝙo dicũt ꝙ surrexit de lecto suo in q̃ iacebat ꝑ nimia senectute ⁊ debilitate: vt hr̃. iĳ. Regꝭ. i. surrexit tamen ad horã vt magis audiret. k ¶ Cogitaui vt edificarẽ tẽ. vt hr̃. ꝛ. xvij. ca. l ¶ Et scabellũ pedũ dñi dei nr̃i. q: intra sanctũsctõrũ erat q̃si sedes dei: ita ꝙ ꝑm vnã opinionẽ, ꝙ pitiatoriũ q̃ portabãt ab ipĳs cherubin erat q̃si sedile. ⁊ opculũ arce erat q̃si scabellũ. Scõm aliã ꝙo opinionẽ opculũ arce erat, ꝓpitiatoriũ ⁊ sedile dei. Paulũmẽtũ ꝙo qõ erat añ arcã erat q̃si scabellũ, put diffusi⁹ fuit dictũ Exo. xxv. m ¶ Ad edificãdũ oĩa ꝑ. i. aliq̃ de oĩb⁹: vt. ꝛ. expositũ ẽ. xxij. Cetera patẽt q̃ sequũt vsq̃ ibi: n ¶ De iuda eũ elegit. ꝓnci. q: in trãsitu maris rubri tribus iuda primo secuta est moysen/aliis formidãtib⁹: iõ meruit regiã dignitatẽ: vt dictũ fuit Exo. xiiij. o ¶ De filĳs pa. mei pla. ei tẽ. vt habeꝭ. i. Regꝭ. xvj. p ¶ Elegit sa. tẽ. ex q̃ ptz ꝙ salomõ fuit ꝓmot⁹ ad regnũ nõ solũ volũtate ḧuana: ꝛ etiã diuĩa. ⁊ hãc ordiationẽ nũciauit nathan ꝓ

Onuoca Ca. XXVIII a uit igĩt dauid oẽs ꝓncipes israel/duces tribuuz b ⁊ ꝓpositos turmaꝝ q̃ ministrabãt regi: tribunos q̃z ⁊ cẽturiones ⁊ q̃ ꝑ erãt substãtię ⁊ possessioni/bus regꝭ: filios q̃z suos cũ eunuchis: a ⁊ potẽtes ⁊ robustissimos quosq̃ ĩ exercitu hierusalẽ. Cũq̃ surrexisset rex ⁊ stetisset/ait: Audite me fratres mei/⁊ ppl̃s me⁹. † Cogitaui vt ędificarẽ domũ in q̃ reqesceret arca ęderis dñi: ⁊ scabellũ pedũ dei nostri: ⁊ ad ędificãdũ oĩa ꝓparaui. Be⁹ aũt dixit mihi: Nõ ędificabis domũ noĩ meo: eo ꝙ sis vir bellator/⁊ sãguinẽ fuderꝭ. † Sz ⁊ elegit dñs de⁹ israel me de vniuersa domo patris mei: vt essem rex sup israel ĩ sempiternũ. Be iuda eñ elegit ꝓncipes. Porro de iuda/domum ꝑris mei: ⁊ de filĳs ꝑris mei placuit ei/vt me eligeret regẽ sup cunctũ isrl̃. sz ⁊ de filĳs meis: filios eñ mltos dedit mihi dñs: elegit salomonẽ filium meũ/vt sederet in throno regni domini sup israel. Dixitq̃ mihi † Salomõ filius tuus ędificabit domuz meã/⁊ atria mea. Jam eñ elegi mihi ĩ filiũ: ⁊ ego ero illi in patrẽ: ⁊ firmabo regnũ eius vsq̃ in sempiternuz si perseuerauerit facere ꝓcepta mea ⁊ iudicia sicut et hodie. Nũc igĩt coram vniuerso cętu israel/audiẽte deo nr̃o: custodite ⁊ perquirite cũcta mandata dñi dei nr̃i: vt possideatis terrã bonã: ⁊ relinq̃tis eã filĳs vr̃is post vos vsq̃ ĩ sempiternũ. Tu aũt salomõ fili mi/scito deũ ꝑris tui: et serui ei corde ꝑfecto et animo volũtario: oĩa eñ corda scrutat dñs: et vniuersas mẽtiũ cogitatiões itelligit. Si q̃sierꝭ eũ: inuenies. Si aũt dereliq̃ris eũ: ꝓĳciet te ĩ ęternũ. Nũc ḡ qr elegit te dñs/vt ędificares domũ sanctuarĳ: cõfortare ⁊ ꝓfice. Dedit autẽ b

Nico. de lyra

than ꝓpha ipsi dr̃: vt hr̃. ꝛ. xvij. ⁊. ij. Regꝭ. vij. q ¶ Nũc igĩt. supple dico q̃ sequũt. r ¶ Custodite ⁊ quẽ. vt p ꝙ habeat⁹ abũdãtiã bonoꝝ tpaliũ ⁊ vlteri⁹ bonoꝝ spũaliũ ⁊ eternoꝝ q̃ ꝓncipalit̃ itelliguntꝫ, pmissa a deo sb̃ pmissiõe tpaliũ bonoꝝ: sic dictũ fuit. ꝛ. xvj. ⁊ pleni⁹ Gen̄. xv. Divisio

s ¶ Tu aũt sa. Hic ꝓñr dauid ĩponit salomõi filio suo curã regni ⁊ edificatiõis tẽpli. ⁊ qr̃ noticia dr̃ via ẽ ad oĩa alia bõa: eo ꝙ nõ amat⁹ bonũ nisi cognitũ. iõ ꝓmo iducit eũ ad habẽdũ dr̃ noticiã dr̃. Scito deũ patris tui. scõo ad eu⁹ latriã. Et serui ei corde ꝑfecto. tẽ. cui⁹ cã sb̃dit: t ¶ Oĩa eñ cor. scru. dñs tẽ. ita ꝙ nihil ẽ absconditus ab oculis ei⁹. v ¶ Si quesieris eũ: inuenies. qr̃ facilẽ/ti quod in se est: deus supplet residuum. x ¶ Quia elegit te dñs vt edifi. tẽ. q. d. ex quo deus te elegit ad regnũ ⁊ templi sui edificiũ nõ debes timere de cõsũmatiõe: quia q̃ cepit/ipe perficiet/si feceris debitum tuũ. y ¶ Dedit aũt dauid. Hic ꝓñr dauid salomoni tradidit formã ⁊ exemplar omniũ agendoꝝ.

Divisio

Moraliter. a ¶ Conuocauit tẽ. In hoc aũt capitulo describit institutio salomonis in regem ꝙ dauid patrẽ suũ: ꝓpter qõ per dauid significat hic deus pater: ⁊ iterãtio nominis congruit. Nam dauid manu fortis interꝑtat̃: potentia ꝙo persone patris appropriat̃. Per hoc igĩt ꝙ dauid regem instituit filiũ suũ salomonẽ: significatũ fuit mystice ꝙ deus pater filium regem instituerat in assumpta pro nobis humanitate: sicut in ꝓsona filĳ dicit̃ Ps̃. ij. b. Ego aũt cõstitutus sum rex ab eo super sion montẽ sanctũ eius. Et subditur: Dñs dixit ad me filius meus es tu tẽ. y ¶ Dedit aũt dauid salomoni filio suo descriptionẽ tẽ. per hoc designat ꝙ de⁹ pater dedit hoi ꝛpo noticiã omniũ agendoꝝ ĩ ecclia. Hã cognoscit oĩa que de⁹ cognoscit sciẽtia visiõis. ⁊ illa sunt q̃ ꝓticipãt eẽ ꝑm quãcũq̃ differẽtiã tẽporꝭ. ¶ Moraliter aũt p salomonẽ exordinatiõe diuĩa, pmotũ in regẽ põt cõueniẽter itelligi q̃libet debito mõ, ꝙ mot⁹ ad ecclĳasticũ vel tpale regimẽ. Per ꝙ aũt ꝙ dauid salomoni dedit agẽdoꝝ descptõz: significat̃ q̃lli q̃ ꝑ dicto mõ, ꝓmouẽt ad regimẽ de⁹ dat gr̃am bñ regẽdi si debitũ suũ faciat erga deũ ad ipz se fideliter ꝙuertẽdo. Hã si natura nõ deficit ĩ necessarĳs nõ ẽ verisile ꝙ deficiat actor nature. Per ꝙ ãt ꝙ dauid dedit salomoni auz ⁊ argẽtũ ad faciẽdũ ea q̃ ĩ tẽplo erãt agenda: signat ꝙ sicut de⁹ bono ꝓlato vel ꝓncipi ꝛfert noticiã in agendis: sic facultates administrat ei, ꝙ expẽsis moderatis.

Moraliter

Moraliter

A

mẽti figurẽ ⁊ enigmatibꝰ designabant vniuersa que verus pacificus in ecclesia facturus erat: quomodo oĩes natiões p fidem baptismi in troitum in eccliaz habuerũt: qualis eccle status esset futurus q̃lis sctõrũ pfectio ⁊ in regno celesti remuneratio cuiusq; p meritis reddẽda p diuersas cellas ⁊ exedras: qz i regno dei mãsiões mlte sũt. a ¶ Et leun. au. Neq; in Exo. in cõstructiõe tabernaculi neq; in Regũ in edificatiõe tẽpli vspiã legunt facti leones ⁊ leũculi: nisi q i tẽplo celatura facta narrat in cõfectiõe decẽ basiũ vbi leones ⁊ boues ⁊ cherubin: ⁊ palme sculpte narrant. Sed neq; cherubin in silitudine q̃drige formata: sz tm̃ q duo cherubin fuissent fabricata: alis suis arcã tegentia. Ezechieli autẽ iuxta fluuiũ chobar silitudo ostẽsa est q̃tuoꝝ aialiũ ⁊ hic aspectꝰ eoꝝ silitudo hoĩs i eis: ⁊ .iiij. pẽne vni: ⁊ .iiij. facies vni: et pedes eoꝝ pedes recti: ⁊ plãta pedis eoꝝ q̃si plãta pedis vituli: ⁊ pauca: Silitudo vultus eoꝝ facies hoĩs: ⁊ facies leonis a dextris eoꝝ q̃tuoꝝ: ⁊ facies aq̃le desup ipoꝝ q̃tuoꝝ. Et alibi: Quattuoꝝ facies habebat vnũq; eoꝝ: facies vna facies cherub: ⁊ facies scda faciei hominis: ⁊ tertia leonis: ⁊ q̃rta aq̃le. Sed ⁊ hoc ⁊ sequẽtiũ expositionẽ in ezechiele nr̃o put nobis donauit deꝰ pstrixim⁹. b ¶ Oia inq̃t ⁊c. Tradũt hebrei exẽplar tẽpli ⁊ vasoꝝ moysi in mõte mõstrati ad iesũ puenisse: deide ad iudices ⁊ ad he-

Ezech.1.a

Ibi.c

Ibidem

li ⁊ ad sa

Nico.de lyra

B

a ¶ Descriptionẽ poz. que erat añ introitũ tẽpli. b ¶ Et celdicũt aliq; q sb pauimẽto tẽpli erãt cellaria ad reponẽdũ aromata ⁊ alia q̃ indigẽt pseruari i frigido loco. aliꝰ aũt dicũt q ista cellaria intelligunt due mãsiones tẽpli inferiores. c ¶ Et cenaculi. i. tertie mãsionis templi. d ¶ Et cubi. in adit⁹ loca sunt vbi iacebãt custodes tẽpli. ⁊ ꝑm heb. erãt quedã appẽditia iuxta murũ tẽpli exteriꝰ ascẽdentia. xv. cubitis in tribꝰ laterib⁹ tẽpli scz australi: aq̃lonari ⁊ occidẽtali. e ¶ Et domꝰ ppi. i. sctisctõz vbi erat ppiatoriũ. ⁊ de oibꝰ istis dictũ ẽ plenꝰ. iij. Reg. vi. f ¶ Atriozũ. erant enĩ ibi tria atria. i. atriũ sacerdotũ: atriũ hoĩuz mundoꝝ: ⁊ atriũ mulierũ. g ¶ Et exedraꝝ. idẽ. camerarũ. h ¶ In the. do. dñi. vbi reponebant vasa sacra ⁊ vestes sacerdotales: ⁊ silia. i ¶ Et in the. sanc. vbi reponebãt illa q̃ erãt deo cõsecrata ad faciẽdũ necessaria in tẽplo ⁊ reparãdũ ea q̃ eẽnt reparãda. k ¶ Aurũ in po. ⁊c. nõ est intelligẽdũ q dauid tradiderit salomoni totũ aurũ ⁊ argẽtũ gõ in vasis fiẽdis templi erat necessariũ: sz tradidit i scripto quãtũ põdꝰ auri ⁊ argẽti debebat poni i q̃libet vase aureo ⁊ argẽteo. l ¶ Sed ⁊ ad can. au. qz decẽ fuerũt cãdelabza aurea in templo salomonis: vt hr̃. iij. Reg. vij. i fine. m ¶ Aurum quoq;

dauid salomoni filio suo descriptionez a portic⁹ ⁊ tẽpli: ⁊ cellarioꝝ ⁊ cẽnaculi et b cubiculoꝝ in aditis: ⁊ domꝰ ppiatioc nis: necnõ ⁊ oim q̃ cogitauerat/ atrioꝝ ⁊ d exedrarũ p circũtũ/ in thesauros domꝰ e dñi: Et in thesauros sctõz: diuisionũq; f sacerdotaliũ ⁊ leuiticaꝝ i oia opa domꝰ g

a ¶ facta in honorem.

dñi: ⁊ in vnũsa vãsa místerij tẽpli dñi: h

a ¶ in quo sapiẽtie splẽdor signatur.

aurũ in põdere p singula vasa místerij: k

a ¶ in quo nitor p̃dicationis. b ¶ sicut deus diuisit singulis prout vult.

ãrgẽti q̃z põdus p vãsoꝝ ⁊ opeꝝ diuersitate: sed ⁊ ad cãdelabza aurea ⁊ ad lu l cernas eoꝝ auꝝ p mẽsura vniuscuiusq; cãdelabri ⁊ lucernaꝝ: silr ⁊ i cãdelabrĩ argẽteis: ⁊ in lucernis eoꝝ p diuersitate mẽsurę pondus argẽti tradidit. Au- m

a ¶ de mensa ꝓpositionis in Exo. satis diximus.

rũ q̃z dedit i mẽsas ꝓpõsitiõis p diuersitate mensarum. Silr ⁊ argentũ i alias n

a ¶ hec oia plene in Exo. exposita inuenies.

mensas argẽteas. Ad fũscinulas q̃z et phialas ⁊ thuribula ex auro purissimo

a ¶ sũt leunculi ⁊ leones fortes. s. ⁊ fortiores alij sensu alij nitore p̃dicatiõis argentei.

a et leũnculos aureos p q̃litate mẽsurę/ o põdus distribuit i leunculũ ⁊ leunculũ Silr ⁊ in leones argẽteos diuersũ argẽ p ti põdus separauit. Altari aũt i q̃ ado/ q lebaꝝ incẽsuz aurũ purissimũ dedit: ⁊ vt r

a ¶ hec q̃driga in Ezechiele exposita est. b ¶ scientie pulchritudo hec ẽ noticia sacramẽtoꝝ dei thronꝰ eiꝰ et requies. vñ: Qui sedes sup cherubin mãifestare. ex ipo fieret silitudo q̃drigę cherubi/ extẽdentiũ alas ⁊ velantiũ arcã fęderi b dñi. Oia inq̃t venerũt scpta manu dñi s ad me: vt intelligerẽ vniuersa opa exẽplari. Dixit q̃z dauid salomõi filio suo. Virilit age et cõfortare ⁊ fac/ ne timeas ⁊ ne paueas: Dñs enĩ deꝰ meꝰ tecũ erit ⁊ nõ dimittet te/ neq; derelinq̃t te: donec pficias oĩne opꝰ místerij domꝰ dñi. Ecce diuisiões sacerdotũ et leuitaꝝ i oĩne opꝰ místerij domꝰ dñi assistũt tibi ⁊ pati sũt: ⁊ nouerũt tã pncipes q̃s ppli facere

Diuisio

1 Oia ñcepta tua. Ca. XXIX Ocutusq; est rex dauid ad t oẽm eccliam: Salomonẽ fi v liũ meũ vnũ elegit deꝰ adhuc puez ⁊ tenellũ. Opꝰ enĩ grãde est: neq; hoi ñpaꝝ habitatio: sz deo. Ego aũt totis viribꝰ meis ñpaui ipẽsas domꝰ dñi x dei mei. Auꝝ ad vasa aurea: et argẽtũ i argẽtea: es i enea: ferrũ i ferrea: lignũ ad ligneala: pides onychinos ⁊ q̃si stibi y nos ⁊ diuersoꝝ coloꝝ: oẽmq; pciosũ lapidẽ: et marmoꝝ parũ/ abundãtissime. a Et super hec quę obtuli in domum dei

rũ q̃z de. in mẽ. ppo. sup quã ponebanꝫ panes ꝓpositionis. L

n ¶ Silr ⁊ argẽ. in alias mẽ. argẽteas. sup q̃s parabanꝫ ea que erãt offerẽda. o ¶ Et leun cu. aure. nõ inuenit scriptũ q in tẽplo salomonis fuissent leunculi aurei: ⁊ ideo aliq; dicũt q isti sunt leões q̃ fuerũt i throno salomõis: de q̃ hr̃. iij. Reg. x. sz h ñ hz apparẽtiã: Tũ qz nõ hr̃ i scptura q illi leones fuerit aurei sz magis videt q fuerit eburnei sic ⁊ thronꝰ Tũ qz h agit tm̃ de edificatiõe tẽpli ⁊ ptinẽtiũ ad ipm. ille aũt thronꝰ nõ fuit i tẽplo nec ꝺ ptinẽtib⁹ ad ipm sz fuit i porticu domꝰ regie vbi salomon sedebat ad iudicãduz: ⁊ iõ aliꝰ dicũt q isti leones fuerũt i lutaribꝰ vbi fuerũt leões figurati: vt hr̃. iij. Reg. vij. sz h videt falsum qz illi fuerũt ꝺ ere: vt ptz ibidẽ. isti aũt ꝺscribũt aurei: ⁊ iõ ista videt ꝓcedere ex discordia translatiõis nr̃e ab hebraico: vbi enĩ habemꝰ hic. Et leũ. aureos. in heb. hr̃: Expiatoria aurea: ⁊ credo q ratõ huiꝰ diuersitat⁹ trãslatiõis nr̃e ad hebraicũ fuit: qz dictio signãs expiatoriũ: ⁊ dictio signãs leũculũ i heb. habẽt magnã silitudinẽ lr̃arũ. ꝑm heb. ꝺo dicũt h expiatoria aurea bacini aurei i q̃b⁹ portabãt sãguis ũtra sctm̃ sctõz i die expiatiõis. p ¶ Silr ⁊ le. ar. In heb. hr̃: In expiatoria argẽtea: ⁊ erãt bacini de argẽto i q̃b⁹ recipiebãt sãgues victimarũ q̃ erat effũdẽdꝰ in altari holocaustoz. q ¶ Altari aũt ⁊c. istꝺ altare erat iuxta ptẽ tẽpli q̃ dicebat sctã ℑ parietẽ diuidẽtẽ sctm̃ ⁊ sctm̃ sctõz. r ¶ Et vt ex ipo fi. ⁊c. qz portabãt ꝓpiatoriũ qꝺ erat q̃si sedes dei: ⁊ ꝺ D ista ꝺsitiõe dictuz fuit pleniꝰ. iij. Re. vi. ⁊ Exo. xxv. s ¶ Oia inq̃t ve. ⁊c. Dicũt enĩ hebrei q samuel ex reuelatiõe ꝺi docuit dauid de oibꝰ istis. Põt etiã dici q ipemet dauid habuit h p reuelatiõne a deo. Cetera patẽt ex dict⁹.

1 Ocutusq; est rex dauid ad L. XIXX oẽm eccliam: Dic ℑñr dauid fuitat oẽm pplm ad adiuuãdũ i ope dñi salomonẽ filiũ suu: ⁊ ꝑmo circa h describit reg⁹ ⁊ populi oblatio. scꝺo gr̃arũ actio. ibi: Sz ⁊ dauid. tertio regis salomõis renouatio/ ibi: Unxerũt ãt. q̃rto ipi⁹ dauid felix ꝺsũmatio/ Igit dauid. Circa ꝑmũ ponit inuitatio reg⁹ ꝺbo ꝺ. v ¶ Salomonẽ fi. meũ ⁊c. nõ est itelligẽdũ p h q fuerit tũc tm̃. xũ. ãnoꝝ. sic declaratũ fuit plenius. iij. Reg⁹. xj. sed ꝺr parul⁹ et tenell⁹ respectu tãti opis: ⁊ h dicebat dauid vt induceret oẽm pplm ad auxiliandũ ei. scꝺo põit iductio p factũ cũ ꝺr: p ¶ Prepaui ipẽ. nõ totas sz ꝺ oib⁹ aliq̃s/ iõ subdit: Aurũ ad va. au. ⁊c. seq̃t: y ¶ Lapides ony. habẽtes colorẽ vnguis hũani. z ¶ Et q̃si sti. i. color⁹ stibũ Est aũt stibiũ vnguẽtũ q̃ mlieres depĩgũt facies suas. vñ. iiij. Reg. ix. ꝺr q iezabel depixit oculos suos stibio. a ¶ Et mar. pa. i. co/

Stibium

F iij loribus

li ⁊ ad samuel ⁊ ad dauid: tādez ad salomonē. Ul' man⁹ dñi filiꝰ ē p cui⁹ domū dauid ⁊ alij sctī ꝓce perūt q̄cq̄d de sctē ecclie structu/ra ꝓtulerūt. La. XXIX.

a ¶ Pollicíti sūt ⁊c. Qui si/ di ⁊ alijs bñ ꝓncipari dicerit: ꝓueniēte gr̄a dei q̄ntū pōt ad lu crādū ꝓmos: ⁊ op⁹ acceptū ꝺo agēdū studiose ⁊ deuote exequi debz: vt in splēdore sapiētie ī ni tore ꝓbor: ⁊ in sonoritate p̄dica tiōis: in firmitate fidei: ⁊ diuer/sar ꝓtutū gēmis domū dei. i. ec clesiā edificare nitar. Unusq̄sq̄ em̄ mercedē accipiet ꝑm labore: z suū. Si supedificauerit aurū ar/gētū: lapides p̄ciosos. Qui aūt fragilia opa. i. lignū/fenū /stipu/lā supedificat. detrimētū patiet.

b ¶ Et bñdixit ⁊c. q: congrega tio fideliū sc̄tis ꝓphetar admo nita: ⁊ sctōr patr dict⁹ ⁊ exēplis ꝓuocata: laudes ⁊ hymnos ꝺo decātat īmolādo pie cōfessionis hostias: ⁊ sctē ꝓuersationis opa fructuosa. c ¶ Et comederūt ⁊c. ꝫ ē gaudiū sctōr ⁊ intētio eo rū vt a fame futura ꝓtutū opib⁹ sibi caueāt ⁊ epulent̄ et exultent in ꝓspectu dei. d ¶ Unxerūt ⁊c. q: xp̄s regia sit ⁊ pōtificali di gnitate ab oīb⁹ fidelibus sana fi de/pia ꝓfessione celebrat. Salo mon pacific⁹: sadoch iust⁹ interp̄ tat. Christ⁹ ꝺo ē pax nr̄a q̄ fecit vtraq; vnū: ipse ē iust⁹ dñs ⁊ iu/sticiā diligit: iudex viuor ⁊ mor/tuor. hūc p̄mo vngit oīs fidelis in regē ⁊ sacerdotē: cū in p̄fectio ne baptismi

† Gen.15.c

† Sap.2.b

Nico.de lyra

lozibus variū: ⁊ dr a paro in sula vbi p̄mo fuit reptū. Et sup hec. aurū ⁊ argētū ⁊c. Sequit:

a ¶ De peculio meo ⁊c. ex/cepta his q̄ p̄parau. Duplici ei mo dauid obtulit donaria ꝓ do mo dñi edificāda. Uno mō ꝺ sb/stātia ꝓpria ⁊ speciali. ⁊ q̄tū ad ꝫ dicit: De peculio meo. Est em̄ peculiū cēsus ꝓpri⁹ valde dilect⁹ Alio mō obtulit de p̄ciosis q̄ ac/cepat de p̄dis hostiū ⁊ dño cōse/craverat. ⁊ q̄tū ad ꝫ dicit: Excep/tis his q̄ p̄pa. ⁊c. b ¶ De au/ro ophir. qꝺ ē optimū: vt dictū fuit. iij. Reg. ix. c ¶ Ad deau/pa. tēpli. q fuerūt laminis aure is operti: vt dictū fuit. iij. Regl. vj. Cōse q̄nter dauid hortat alt/os ad offerēdū ꝓ dom⁹ dei edi/ficatiōe di. d ¶ Et si q̄s spō/te of. qr nō placēt deo sacrificia coacta: Cetera patēt vsq; ibi:

e ¶ Per manū ie. ger. Con trariuz videt. ꝑ. xxvj. q̄ selemith erat sup thesauros sctōr. Dicen dū q̄ iste selemith fuit custos the sauror dom⁹ dñi q̄tū ad ea q̄ fu erūt de p̄dis hostiū ꝓsecrata: iste ꝺo iehihel ꝺr ꝫ thesaurari⁹ eorū q̄ fuerūt spōte oblata. f ¶ Le/tatusq; est po. cū vo. spo. p mitteret. cui⁹ causa subditur: Quia corde toto offe. ea. i. valde volūtarie: ⁊ in talib⁹ solet

mei de peculio meo/ aur⁹ ⁊ argētū ꝺo in tēplū ꝺi mei: exceptis his q̄ ꝓparaui in ędē sanctā: a
tria milia talēta auri de auro ophir: ⁊ septē mi b
lia talentor argēti ꝓbatissimi ad deaurandos c
parietes tēpli. Et vbicūq; op⁹ est aurū de au/ro: ⁊ vbicūq; opus est/ argentū argenti: opera fiāt p man⁹ artificū. Et si q̄s spōte offert: iple/ d
at manū suā hodie/ ⁊ offerat qꝺ voluerit dño.

† Pollicíti sūt itaq; ꝓncipes familiar ⁊ ꝓceres tribuū isr̄l: tribuni q̄z et cēturiones ⁊ ꝓncipes ꝓncipū possessionū regis: dederūtq; ī opa do mus dñi auri talēta q̄nq; milia: ⁊ solidos decē milia: argēti talēta decē milia: ⁊ eris talēta de/cē ⁊ octo milia: ferri q̄z cēntum milia talētor/ ⁊ apud quēcūq; inuenti sūt lapides: dederūt in thesauruz dom⁹ dñi p manū iehihel gersoni/tis. Lętatusq; ē pp̄ls cū vota spōte ꝓmitterēt: qr corde toto offerebant ea dño. Sz ⁊ dauid rex lętar⁹ est gaudio magno: ⁊ bñdixit dño co/rā vniuersa mltitudine/ ⁊ ait: Benedictus es dñe deus israel patris nostri/ab ęterno in ęter nū. Tua est em̄ dñe magnificētia ⁊ potentia et gloria atq; victoria/ ⁊ tibi laus. Cūcta em̄ q̄ in cęlo sūt ⁊ in terra: tua sūt. Tuū dñe regnū: ⁊ tu es sup oēs ꝓncipes. Tuę diuitię: ⁊ tua ē glia: tu dñaris oīm. In manu tua ⁊tus ⁊ potētia: ī manu tua magnitudo ⁊ iperiū oīm. Nūc igit de⁹ noster cōfitemur tibi: ⁊ laudam⁹ nomē tuū ícytū. Quis ego ⁊ q̄s pp̄ls me⁹: vt possimus tibi hęc vniuersa ꝓmittere: Tua sūt oīa: ⁊ q̄ de manu tua accepim⁹/ dedim⁹ tibi: † Peregrini em̄ sumus corā te ⁊ aduenę: sicut oēs p̄res nostri. Dies nr̄i q̄ si vmbra sup terraz. ⁊ nulla est mora. † Bñe de⁹ noster /oīs hęc copia quā pa rauim⁹ vt ędificaret dom⁹ nomini sancto tuo: de manu tua est: ⁊ tua sūt oīa. Scio deus me⁹ q̄ ꝓbes corda/ ⁊ simplicitatē diligas: vñ ⁊ ego in simplicitate cordis mei lęt⁹ obtuli vniuersa hęc: ⁊ pp̄lm tuū q̄ hic reptus est/ vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria. Bñe de⁹ abraā ⁊ isaac ⁊ israel patrū nr̄or custodi in ęternū hāc volūtatē cordis eor: ⁊ semp in venerationem tui mens ista ꝓmaneat. Salomōi q̄z filio meo da cor ꝓfectū: vt custodiat mādata tua ⁊ testi monia tua: ⁊ cerimonias tuas/ ⁊ faciat vniu/sa: ⁊ ędificet edē/ cui⁹ ipē/sas paui. Ꝓcęcepit aūtē dauid vniu/sę ecclię. Bñdicite dño deo nr̄o. Et bñdixit oīs eccl'ia dño ꝺo patr suor: ⁊ icli nauerūt se/ ⁊ adorauerūt deū: ⁊ deide regē. Im molauerūtq; victias dño: ⁊ obtulerunt hŏlocau/ta die sequēti: tauros mille: arietes mille: ag/nos mille cū libāminibus suis: ⁊ vniuerso ritu abūdātissime in oēm isr̄l: Et comederūt: bibe/rūt corā dño ī die illa cū grādi lętitia: ⁊ vnxerūt secūdo salomonē filiū dauid. Unxerūt aūt eū

a ¶ pium laborem.

a ¶ ꝓ pfectiōe eterne vite. b ¶ iustuz regimē. c ¶ simplici/tate ⁊ innocentiā. a ¶ sanctis oratiōibus.

hō gaudere. g ¶ Sed ⁊ da uid rex lętar⁹ est. Hic p̄ponit gr̄arūactio. ⁊ p̄mo q̄tū ad ipm dauid/ cū ꝺr. h ¶ Et bñdi. dño. ꝓ denotiōe sua ⁊ ppli sibi sbiecti: quā sciebat ee domū dei. i ¶ Et ait: bene dict⁹ es ⁊c. ⁊ ptz ex hoc. k ¶ Quis ego ⁊ q̄s po/me⁹. q. d. nihil ꝺoni possum⁹ a nob: sz totū ꝓueit ex tua bo nitate. s. bona q̄ tibi offerim⁹: ⁊ bona voluntas quā a te ha/bem⁹. l ¶ Peregrini em̄ sum⁹ ⁊c. Un dictū fuit abrae Gen. xv. c. Scito ꝓnoscens q̄ pegrinū sit futur⁹ semē tuū in tra nō sua. ⁊ p ꝫ ondit dauid q̄ p̄pria nr̄a ꝓpria nō ē ꝫ infe/ri⁹: sz ī celestib⁹. ⁊ ꝫ itellexerit p̄res antiq̄ ꝑm q̄ ondit Apls ad Heb. xi. m ¶ Dies nr̄i ē ⁊ istabilis. n ¶ Scio de⁹ me⁹ q̄ ꝓ cor. Dicit em̄ de aliq̄d ꝓbare nō ad ꝫ q̄ aliq̄d fiat sibi notū: qꝺ ꝑus ignotuz erat: sz alijs: sic̄ ꝓbauit patic/tiā Job vt alijs notificaret et daret patientie exemplū.

o ¶ Et simplicitatē di. ꝓ ut simplicitas opponit dupli/citati. Cetera patēt vsq; ibi:

p ¶ Ꝓcęcepit aūt da. vbi ponit gr̄arūactio de ipo ꝓpo de ipi⁹ dauid p̄cepto. iō seq̄t:

q ¶ Et iclinauerūt se et adorauę. adoratiōe latrie.

r ¶ Deinde re. adoratiōe dulie. s ¶ Immo. victi/gr̄as agētes facto sic̄ fecerant ꝺno ⁊ sic̄. t ¶ Et co. ⁊ bi. co. dño. i. ī hierusalē vbi erat arca dñi: vl' in tētoriis ad hoc patis ꝓpe tabernaculū dñi: ō hostijs ei pacifica vna ps erat offerētiū: ⁊ de illa comedebāt offerētes ad reuerētiā dei q̄si aliq̄d sacrū. v ¶ Et vnxerūt se. salo. ꝫ ꝓnr ponit regni sa/

✻ lomōis

Moraliter. † ¶ Pollici ti sunt itaq; ꝓn. ⁊c. Per istos q̄ ꝓ edificio dom⁹ dñi de derūt aur⁹ argentū ⁊ lapides p̄ciosos: vt in textu ꝺr: signifi/cant illi q̄ in ecclia dei p̄cellūt alios ī aliq̄ gr̄a speciali: vtpo te in auro sapie/ in argēto elo q̄utie: ⁊ alijs gratijs per lapi des p̄ciosos designat: ⁊ oēs istas gr̄as ad istinctū veri da uid ielu xp̄i ꝓuertunt ad edifi ciū ecclie in bonis moribꝰ ⁊ fi de. t ¶ Et vnxerūt secun do salomonē in ꝓncipē ⁊c. Per salomonē q̄ interp̄re/tat pacificus: ⁊ p sadoch q̄ in/terp̄tat iust⁹/ significat vn⁹ et idē iesus xp̄s q̄ p suū sangui/nē pacificauit ea q̄ in celis sūt ⁊ in terris Col. i. Ipse etiā di/cit iust⁹ anthonomatice Esa. lxij. a. Ꝓpt̄ sion nō tacebo: ⁊ ꝓpter hierusalē nō quiescā: donec egrediat vt splēdor iu/stus eius. Ipse etiā ē rex regū ⁊ pontifex sūmus: ꝑt qꝺ per

✻ melchisedech

Moraliter

A ne baptismi vex regē et sacerdotē pfitet: vngit z scdo cū docēdo z o/
Can.1.a pādo idē alijs pdicat. vñ: Oleū ef/
Nota q̄ me fusuz nomē tuū. a ¶Et moztuꝰ
rentur lōgā etatem z̄. Significat cū copia ꝓtutū z o/
perib⁹ luc̄ vitā fuisse pñtē: dignuz
quiete futura z celestis regni glia.
Gen.26.a Abraā sīr moztuꝰ ē i senectute bo
na pfectez etat̄ z plenꝰ dierꝝ. isaac
appositꝰ ē pplo suo plenꝰ dierꝝ. Jo
Gen.vl.d seph moztuꝰ ē in senectute bona ex
pleti cētū decē vite sue ānis: z pdi
Deu.24.c tus aromatibꝰ. Moyses. cxx. ānoꝝ
rū moztuꝰ est: cuiꝰ nō caligauit ocu
Ps.54.d lus nec dētes moti sūt. Viri āt san
guinū z dolosi nō dimidiabūt dies
suos: q̄ sibi videt̄ i bōis ducē dies
suos: z i pūcto ad iferna descēdūt.

Onforta/ La. I
tus. Ñ i morte tri
umphauit eū q̄ ha/
bebat mort̄ iperiū
z sibi regnū oim ac
q̄siuit. vñ: Data est
Dat.vl.d mihi oīs ptās i ce. z i ra. c ¶Ga
baon. Que fuit ciuitas metropol
eueoz ceciditq; i sorte beniamī: et
fuit sepata leuit̄. Dix g̃ ē q̄ Jose
phus dic̄ q: salomō i hebrō vēit vt
sacrificaret i altari eneo qđ fecerat
moyses: nisi forte ipaz hebrō excel
3.Re.3.a sum gabaon itelligi voluerit: eo q̄
ibi pmū regnauerit. Inē pretat̄ eī
gabaō sblimitas vl̄ col̄ patruelis.

Ni.de lyra

Da mi
B ✳ lomōis renouatio: q: alias fue
rat vnct⁹ in gion p sadoch sacerdo
tē ꝺ mādato dauid vt hr̄. iij. Re. j.
a ¶Seditq; salo. sup so. dñi. vocat̄ h̄ soliū dñi thronꝰ regni isr̄l:
q: i illo regno deꝰ vere colebat: nō
sic aūt i alijs regnis idolatrie sbie/
ctis. b ¶Et cūct̄ pla. nō fuit āt
sic de absalon z adonia: vt ptz per
dicta. ij. Re. de absalō. z. iij. ꝺ ado
nia. c ¶Et cūcti fi. reg̃ dō z̄.
id p fidē pmiserūt seu iurauerunt
q̄ fideliter subessent salomoni.
ꝺ ¶Jgit̄ dō fi. isai. Hic vltimo
ponit̄ ipiꝰ dauid felix ꝓsūmatio. cū
sībit: e ¶Et moz. ē i sene. bo.
.i. plenꝰ bonis tpalibꝰ z spūalibꝰ.
f ¶Scpta sūt i li. sa. vi. h̄ liber
est primꝰ z scōs Regū. g ¶Et i
li. na. pphe. atq; i z̄. Isti duo
libri nō habēt apō nos nec apō he
breos: q: nō fuert p Esdrā repati.
h ¶Siue i isr̄. siue i cūc. q: dō ñ
solū fec̄ facta notabilia z mēoria di
gna i regno isr̄l: sz etiam i alijs re/
gnis p circūitū q̄ sibi subiecit ꝓtute
armoꝝ: vt hr̄. s. xviij. xix. z. xx.
Moraliter ✳ melchisedech regē z sacerdotē
fuit figuratꝰ: vt declarat apl̄s sat̄
diffuse Heb. vij. ¶Jgit̄ moraliē
inūgūt scōo salomonē i regē z sa/
doch i pōtificē: q̄ post ꝓfessionē xp̄i
reg̃ z pōtific̄ factā ab eis i baptis/
mo: eā iterāt i ope bñ viuēdo.
¶Jn ca. xxix. vbi ꝺr i postil. Est āt
stibium vnguentum.

Additio. j. Dictio que h̄
ponit̄ in he/
breo vbi nos habem⁹ stibiū: non si
gnificat vnguentū: sed puluerē seu
collyriū nigrū qđ pōit̄ i ocul̄ ad de
cor̄ z ꝓseruationē sanitat̄ ocloz: vñ ꝺ Jeça/

domino in principē: z sadoch in pōtificē.
¶ christus.
†Seditq; salomō sup soliū dñi in regē ꝓ a
dauid patre suo: z cūct̄ placuit: et paruit b
a ¶ nulla dignitas nulla potestas que huic nō pareat
imperio: vnde omnes reges seruient ei.
illi oīs isr̄l. Sz z vniuēsi ꝓncipes z potē
tes: z cūcti filij reg̃ dauid dederūt manū/ c
a ¶ magnꝰ dñs z laudabilis nimis: z rex magnus sup
omnes deos.
z subiecti fuerūt salomoni regi. ¶Mag̃ni/
ficauit g̃ dñs salomonē sup oēm isr̄l: z de
¶ dedit illi nomen quod est sup omne nomen: vt i no
mine iesu omne genu flectatur z̄.
dit illi gloriā regni: q̄lē nullus habuit añ
eū rex isr̄l. Jgit̄ dauid filius isai/ regnauit d
sup vniuersū isr̄l: z dies q̄bꝰ regnauit sup
isr̄l/ fuerūt q̄draginta anni. Jn hebron re
gnauit septē annis: z in hierl̄m trigita tri/
a bus. Et moztuꝰ ē in senectute bona: ple/ e
nꝰ dierꝝ z diuitijs z glia. Regnauitq; sa/
lomon filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Gesta aūt dauid re/
gis prioza z nouissima i libro samuelis vi
dētis scpta sunt: et i libro nathan ꝓphete f g
atq; i volumie gad videt̄. Vniuersiq; re
gni eiꝰ fortitudinis/ z tempoꝝ q̄ trāsierūt
sub eo: siue i isr̄l siue in cūct̄ regnis t̄raꝝ. b

Libre halomim siue Paralipo
menon liber primus: Finit.

Libre halomim: id ē Paralipomenō
Liber secundus incipit. Capitulū I

b †Onfortatus ē ergo salomon i
a ¶ antiquorum patrum. b ¶ qui me
misit mecū est z nō dimisit m.s.
c filius dauid in rēgno suo et
a ¶ dedit ei nomē qđ ē sup oīe nomē.
dñs erat cū eo z māgnificauit eū in excel
sum. Przecepitq; salomō vniuerso israeli k
tribunis z centurionibꝰ z ducibus z iudi m
cibus omnis isr̄l: z ꝓncipibꝰ familiarū: et
c abijt cū vniuersa mltitudine i excelsū ga/
baon: vbi erat tabernaculuz fęderis dei
qđ fecit moyses famulus ꝺi in solitudie.
Arcā aūt dei adduxerat dō de cariathia n
rim i locū quē ꝓparauerat ei: z vbi fixerat il
li tabernaculū: h̄ est in hierl̄m. Altare ǫz o
eneū/ qđ fabricatꝰ fuerat beseleel filiꝰ vri
filij vr: ibi erat coraz tabernaculo dñi: qđ
et req̄siuit salomon z ois eccl̄ia: Ascēdit p
q̄z salomō ad altare eneū coraz tabernacu
lo fęderis dñi: z obtulit i eo mille hostias.
Ecce aūt in ipa nocte apparuit ei deꝰ/ di/
cēs: Postula qđ vis: vt dem tibi. Dixit/
q̄z salomō deo: Tu fecisti cū dauid patre
meo misericordiā magnā: z cōstituisti me
regē ꝓ eo. Nūc igit̄ dñe deꝰ/ impleat̄ ꝑmo
tuꝰ quē pollicitꝰ es dō pri meo. Tu eīm fe
cisti me regē sup ppl̄m tuū mltū: q̄ tā inu/ q

vñ ꝺ Jeçabel nō h̄r̄ i heb. q depin
xit oculos suos stibio: sz qđ posuit sti
biū i ocul̄ suis: qđ ꝓsonat huic lre/
nā sic iueniūt marmores hītes co/ †3.Re.2.c
lor̄ vnguis hūani q̄ dic̄t onychi/
ni: ita iueniunt alij hītes colorē ni
grū cū nitore: q̄ dic̄t stibini rōne p
dicta. ¶Jn ca. vlt̄. vbi ꝺr i postil.
Et in libro nathan ꝓphete z̄.
Additio. ij. Sic̄ ꝑmꝰ liber Regū
rōnabilit̄ attribuit Samueli: eo q
ipe fuit ꝓncipal̄ ꝓpha ꝓtēporane⁹
Sauli: sili mō ꝑtt attribui scōs et
tertiꝰ Regū nathan ꝓphe seu gad
q̄ fuerunt cōtemporanei ꝓphete re
gi dauid: et etiā Salomoni.
¶Scōs Paralipomenō incipit.

Onforta/ La. I
tus ē g̃ sa. Postq;
i libro ꝑmo actū ē ꝺ
regno isr̄l ꝓuenięte
scz ipi dauid ex me
ra volūtate diuina.
Hic ꝑñr agit̄ de eodē regno ꝓue/
niente ex successione paterna. Sic̄
enī inter filios dauid salomon a ꝺo
electus fuit: vt hr̄ li. j. ca. vlti. sic i re
gno patri suo successit. ꝑmo igit̄ de Diuisio
isto regno agit̄ ꝓut fuit integrū et
vnitū. scōo ꝺ ipo ꝓut fuit defalcatū
et ptitū. ca. x. Circa ꝑmuz agit̄ ꝑmo
de deuotiōe salomonis circa diuīa.
scōo de eiꝰ magnificętia circa hūa/
na. ca. viij. Jsta tñ diuisio nō est p̄ci
sa: q: int̄ illa q̄ ostendūt deuotionē
salomōis i diuīs int̄ponunt aliq̄ q̄
ostēdūt eiꝰ magnificętiā i hūanis z
ecōuerso: sz dicta diuisio accipit ꝑm
ptē maiorē. Circa primū ꝺo ostēdi D
tur ꝑmo deuotio salomōis i oblati/
one sacrificū: scōo i edificatiōe tem
pli. ca. ij. Pria adhuc i duas q: ꝑmo
oñdit salomonis deuotio in sacrifi
cijs. scōo int̄ponit eiꝰ magnitudo i †3.Re.3.a
diuitijs/ ibi: Congregauitq;. Pria
adhuc i duas: q: ꝑmo describit sa/
lomōis oblatio: scōo diuīa accepta
tio/ ibi: Ecce aūt i ipsa nocte. Sn̄ia
ꝺo istaꝝ duaꝝ ptiū ptz ex dictis. iij.
Re. iij. ca. a ꝓncipio ca. vsq; ad me/
diū excepti q̄ sequūt. k ¶Prece
pit sa. z̄. q: voluit honorare deū
nō solū p seipm: sz z p ppl̄m sibi sb/
iectū. l ¶Tribunis et cētu. z̄.
h̄ addit̄ ad exponēdū illꝰ qđ ꝑmit/
tit̄. m ¶Vniuerso is. q: tota mł/
titudo ppli ñ fuit ibi: sz isti q̄ erāt ꝑn
cipales i ppło: z iō tot⁹ ppls in ipis
ꝓtualit̄ ꝓtinebat. n ¶Arcā aūt
dei addu. da. ꝺ ca. ij. Reg. vj. ꝺr
q̄ adduxit eā ꝺ domo aminadab q̄
erat i gabaa. Dicēdū q̄ ꝑm ꝓbitatez
fuit adducta de gabaa: sz q: charia/
thiarī ē q̄dā ciuitas ꝓpinq̄ ipsi ga/
baa: z ppls fuit ibi ꝙgregat⁹ ꝓpter
deductionē arce: iō ꝺr h̄ ꝺ chariathi
arim ipaz adductā fuisse: vt dictū fu
it ibidē. o ¶Altare q̄z eneum.
ist̄ altar erat holocaustoꝝ: z ꝓpt̄ h̄
salomō voluit ibi offerre. p ¶A/
scēditq; sa. ad al. nō g seipm: sz p
sacerdotes: ad q̄z officiū spectabat
offerre sup altare: in scōa parte ꝺr:
q ¶Qui tā inu. ē q̄z pul. k. bip/
✳ bole est
Moral̄. i ¶Cōfortat⁹ ē g̃ z̄. Moraliter
Expositio mystica posita ē. iij. Re.
iij. vsq; ibi: Dēit g̃ salomō ab excel/

E S a Da mihi sa. Nō aux: nō diuitias: nō ꝛrenā gloriā a deo petit: ꝛ vt sciat ꝑplm dei regere ꝛ iudicare: si ꝫ eligit rector corpoꝛis multo magꝫ ꝫ eligere debent rectores aiaꝝ: vt igressū ad fidē ꝛ egressum ad spem ꝑplo dei demōstrēt. b ¶ Ab excelso ꝛc. Arcam significat in q̄ erāt tabule te. Supra em̄ scriptū ē: Tabernaculū aūt dñi qđ fecerat moyses ī deserto ꝛ altare holocaustoꝝ eadē tēpestate erāt in excelsis gabaō ꝛc. Arca aūt dñi postꝫ itroduxit eā dauid in domuz suā: māsit ibidē vsq; q̄ edificaret tēplū. c ¶ Et. xij. mi. ꝛc. hic nūer⁹ tps gre significat: ī q̄ aplica doctrina ꝑplm no. te. ifoꝛmat. Bn autē p q̄dragenariū numerū vel duodenariū curr⁹ ꝛ eqtes salomōis nūerātur: qꝛ p vtrūq; testamētū scti viri sacris lris eruditi: sessioni dei aptant: qs ipe sumus auriga ꝑ nutu suo gubernat. d ¶ Sexcēti ar. Quia duoꝝ testa. p̄dicatiōe ad cognoscēdā fidei ꝟitatē p p̄dicatoꝛes ī vsū veri salomōis hoies adducūt. Sexcēti g. i. sexagies deni pfectionē euāgelice doctrine significāt: in q̄ pfectio legꝫ oīno ꝛsistit: p̄cipue cū redēptoꝛ nr̄ sexta die passus/ oīa q̄ de se in lege ꝛ ꝑpheꝫ scpta erāt/ cōpleuit. vñ ait: Cōsūmatū ē: ꝛ inclinato capite emisit spm̄. Joh. 19. f e ¶ Cētū q̄n. Qui sūt ter q̄nq̄geni: ꝛ ve. te. ꝑpter pētecostē ꝛ iubileū ꝛ triplicis scpture distinctionē: q̄ dr: Necesse est oīa ipleri q̄ scpta sūt in lege moysi et ꝑpheꝫ ꝛ psalmis de me māifeste significāt. Luc. 24. g

Ca. II

DEcreuit aūt sa. ꝛc. Be. Dom⁹ quā edificauit salomō ī hierusalē significat vniuersalē eccl̄iam: qꝛ a ꝓmo electo vsq; ad vltimuz q̄tidie p gr̄az veri pacifici edificat: q̄ adhuc ptim peꝛginat ī mūdo: ptim euasis erūnis cū illo regnat in celo: vbi tota regnatura ē pacto iudicio. Ad hanc domū ptinēt āgeli: q̄z nos similitudo ꝓmittit dicēte dño: Eq̄les ei angelis sūt ꝛ filij dei sūt ꝛc. Ad hāc ptinet ipe xp̄s/ q̄ ait: Soluite tēplū ꝟ: ꝛ ī triḃ⁹ dieb⁹ exci. il. Joh. 2. d
Hoc ei dicebat ꝺ tēplo coꝛpis sui. De nob dīc Apl̄s 1. Coꝛ. 3. c
Nescit⁹ qꝛ tēplū ꝺi est⁹ ꝛc. Si q̄ ille p assūptā hūilitatē fact⁹ ē tēplū ꝺi: ꝛ nos p ihabitātē spm̄ ei⁹ ī nob cōstat: qꝛ figura oīm nr̄m ꝛ ipi⁹ xp̄i tēplū illō fuit: sz illius tāq̄ lapidis angularꝫ: nr̄i aūt tāq̄ lapidū viuoꝝ sup ipm̄ edificatoꝝ. Designat eādē domū ꝺi tabnaculū ī heremo factū. Sz qꝛ illa dom⁹ ī itinere q̄ ad t̄raz ꝓmissiōis veniebat. Hec aūt edificabat ī t̄ra ꝓmissiōis ꝛ ī ciuitate hierusalē. Illa vt ꝺ loco ad locū a leuit⁹ portata: tādē ī terrā ꝓmissiōis īduceret. Hic vt moꝝ ī pria ꝛ ciuitate regia ꝓstructa īmobili fūdamēto ꝓsisteret donec figuraꝝ celestiū rē ipaz ipleret: potest ī illa pñt⁹ eccl̄ie laboꝝ ꝛ exiliū: ī hac futura reges ꝛ dūtudo figurari: vl qꝛ illa a sol⁹ filijs isr̄l. hec aūt a ꝓselyt⁹ ꝛ gētib⁹ facta ē. Pñt ī illa ꝑncipaliṫ pfes vetere te. ꝛ antiqu⁹ dei ppls ī hac ꝓgregata ꝺ gētib⁹ ecclesia figurari. Qꝛuis edificiū vtriusq; dom⁹ specialiter acceptū laboꝛes eccl̄ie q̄tidianos ꝛ futura gaudia celest⁹ regni: ꝛ electionē ꝑme eccl̄ie ꝺ isr̄l ꝛ salutē oīm gētiū ī xp̄o mltimodis oñdat figur⁹. Qꝛ āt ꝺ decreuisse salomonē edificare domū noī dñi: ꝛ palatiū sibi idē significat: qꝛ eccl̄ia ꝛ dom⁹ dei ē quaz pennis ihabitat: ꝛ palatiū celest⁹ regꝫ ī q̄ glie sue magnitudinē cūct⁹ generatiōib⁹ oñdit. Oparij aūt salomōis sūt q̄z electi q̄ seipos edificio ꝺi credēdo: oꝑando alios docēdo ꝑpant. g ¶ Salomō. ꝛ noie ꝛ regꝫ pacatissimo illū significat: de q̄ ait Esa. Mltiplicabit ei⁹ imperiū ꝛ pac⁹ nō erit finis. Hirā ꝟo q̄ iterp̄tat⁹ vitēs excelse credētes ꝺ gētib⁹ vita ꝛ fide gl̄osos: q̄z ope se pe iuuat ꝛ augmētat eccl̄ia: ꝛ ꝺ hēticos/ scismaticos/ paganos decret⁹ ꝑncipalibus firmat. Petit g̃ salomō in ope tēpli auxiliū ab hirā: qꝛ xp̄s volēs edificare eccl̄iam: nō solū ꝺ iudeis: sz et de gentib⁹ operarios elegit. Misit hirā salomoni p̄cisa ꝺ libano ligna cedrina ꝛ abiegna q̄ ī domo dñi ponerent. qꝛ cōuersa. gētilitas misit ad dñm viros ī seculo claros: sz securi dñice ꝛcrepatiōis de mōte superbie deiectos ꝛ hūliatos: q̄ ad normā euāgelice ꝟitat⁹ ꝑ mō suo q̄nq̄z ponerēt. Misit ꝛ artifices q̄ regēdis ppls ꝑponerēt Dyonisiū. s. ariopagitā/ Cypanū ꝛ alios mlros. misit ꝛ auxr/ sapiētes. s. viros ꝛ ingenio claros. Pro his oīb⁹ collata gētilitas expectat a dño dona gr̄e celestis: ꝛ triticū. s. ꝺbi ꝺi: ꝛ oleū charitat⁹/ vnctiōis ꝛ illuminatiōis spūssci.

S Et erūt a merabil⁹ est q̄ puluis t̄re. Da mihi
a ¶ in exemplum oībus.
sapiētiā ꝛ intelligētiā: vt ingrediar ꝛ a
egrediar coꝝ ꝑplo tuo: q̄s enī pōt
hūc ꝑplz tuū digne (q̄ tā grādis ē)
iudicare? Dixit aūt de⁹ ad salomonē: Quia hoc magꝫ placuit coꝛdi
tuo: ꝛ nō postulasti diuitias ꝛ substātiā ꝛ glōriam: neq; anias eoꝝ q̄ te
oderūt: sz nec dies vitę plurimos:
petisti aūt sapientiā ꝛ scientiaz: vt
iudicare possis populū meū super
quē cōstitui te regē: sapiētia ꝛ sciētia data sunt tibi. Diuitias autem
ꝛ substantiā ꝛ glōriā dabo tibi: ita
vt nullus in regib⁹: nec ante te nec
b post te fuerit similis tui. Venit er- b
go salomon ab excelso gabaon in
hierusalez/ coꝝ tabernaculo fęderis ꝛ regnauit super israel. Cōgre- c
a ¶ sanctos. s. loꝛis charitatis ꝛ iugis dei sociatos quos ipe velut auriga gubernat.
¶ angeloꝝ hominūq; ministeria. Vñ currus dei decem milib⁹: multiplex milia letātiū ꝛc.
gauitq; sibi cūrrus ꝛ equites: ꝛ fa-
a ¶ quadragies deni: ꝛ significant tpa legis quā moyses accepturus quadraginta diebus ieiunauit: ꝛ populus q̄ per eā instruebat⁹ quadraginta annis in heremo fuit.
cti sunt ei mille quādringenti cur- c
rus: ꝛ duodeciz milia equituz. Et
a ¶ in oppidis scz vel in edificijs que edificata erant ad stationē curruū.
fecit eos esse in vrbibus quadrigarum ꝛ cū rege ī hierusalē. Prędiuitq; rex aurū ꝛ argentū/ in hierusalem quasi lapides: ꝛ cedros q̄si sycomoꝝ quę nascunt⁹ in cāpestribus multitudine magna. Addu-
a ¶ viri strenui ope ꝛ intellectu in q̄bus ad fidē cōuersis digne sedeat xp̄s. b ¶ spūali.
cebant autez ei equi de egypto: et
a ¶ ex oī natiōe q̄ sub celo est. ¶ quā dicunt vnā esse de cicladibus: sed hebrei choa ꝓgregationē iterp̄tant⁹. b ¶ p̄dicatoꝝ. s. q̄ dāt p̄dicationē: ꝛ auditoꝝ accipiūt fidē.
de choa a negociatoribus regis: q̄
ibant ꝛ emebant p̄cio quadrigam
b equoꝝ sexcentis argēteis: ꝛ equū
c centum quinquaginta. Similiter
de vniuersis regnis cetheoꝝ: et
a regibus syrię emptio celebrabatur. Ca. II

S DEcreuit aūt salomon d
ędificare domum noi
dñi: ꝛ palatiū sibi: ꝛ numerauit. lxx. milia viroꝝ portātiū
humeris: ꝛ octoginta milia qui ce-
derent lapides ī montibus: ꝓpositoq; eoꝝ tria milia sexcētos. Di
¶ hec in regū pleni⁹ dicunt.
sit q̄q; ad hirā regem tyri dicens:
c ꝛbole ē: ad designandū magnam ppli multitudinem. a ¶ Ut ingrediar et egrediar coram populo tuo: Iste egressus intelligit ad bella pro defensiōe populi: ingressus vero ad iudicia ad p̄scindendum populi litigia. 6
b Venit ergo salomon ab excelso gabaon in hierusalez: vt ibi coram tabernaculo vbi erat arca dñi offerret hostias: sicut et ī gabaon obtulerat.
c ¶ Cōgregauitq; sibi curr⁹ ꝛc. Hic oñdit magnificentia salomonis in diuitijs: ꝛ patet sententia ex dict⁹. iij. Reg⁹. x. ca. in fine. Moraliter
✳ so gabaon. Sequitur: c ¶ Congregauitq; sibi currus ꝛ equites ꝛc. Salomon autem cū cōfirmatus erat in suo regno ꝑ obedientiā populi pfectam ꝛ per diuinā reuelationē: ꝛ tamē sollicite sibi ꝓuidit de curribus ꝛ equitib⁹ ꝛ alijs ad defensionem regni sui et eius firmitatez pertinētibus. ꝛ per hoc ostēditur q̄ licet homo de diuino auxilio sit secur⁹: tamen non debet omittere ea que rationabiliter ꝑm humanā viaz facere videnṫ ad sui ꝛ suoꝝ securitatez: nisi sibi prohibitū esset: sicut ꝓhibitum fuit amasie. ij. Para. xxv. c. ne secū duceret milites de regno decem tribuū: quos tamen cōduxerat ad sibi auxiliandū. b

Ca. II

DEcreuit autē salomō edificare domui nomini do. ꝛc. Hic cōsequēter describit deuotio salomōis ī edificatiōe tēpli: ꝛ ꝓmo describit huius edificatiōis ꝓparatio. secūdo operis prosecutio. iij. c. tertio tēpli edificati dedicatio. ca. v. Preparatio autē edificatiōis cōsistit in materia ꝛ operarijs de quib⁹ ꝫ agit. ꝛ patet sententia ex dictis. iij. Reg⁹. v. ca. vbi eadem ponunt⁹: licet ordo in aliq̄bus varietur: ꝫ etiam addunt⁹ aliq̄ que discurrent⁹. Divisio
✳ Et ad ꝓ Moraliter. f ¶ De creuit aūt sa. ꝛc. Expositio mystica huius capituli posita est. iij. Regum. v. ca. Moraliter

a ¶Et erũt serui Ca.II mei cum ser.tu. Apli mei t doctores pmi:q doctores õ gẽtib⁹ informãt t eruditũt ne in aliquo prauã docere ps̃uant. Ideo eñ salomon seruos hirã cedere sibi lignavoluit:q: doctiores erãt seruis suis ad cedendũ: sed etiã seruos suos adesse voluit:vt cedẽtib⁹ ostẽderẽt cui⁹ mẽsure ligna fieri deberẽt. Apli eñ certi⁹ verba euãgelij ab ipso dño nouerũt. Sz gẽtiles ab errorib⁹ ad veritatẽ euangelij cõuersi:certius gentiũ errores nouerũt:t iõ subtiliusexpugnauerũt. b ¶Filiuz mulieris tc. Ostẽdit eũ eẽ de ꝓgenie salomith de tribu dan:de q̃ in libro Numeroꝝ legit. Patrẽ eius tradũt hebrei fuisse hebreum de stirpe oliab de tribu dan q̃ cũ beseleel in heremo operatus est. Or ẽo tyriũ vocat aiunt hebrei hoc trãslatiõe factũ fuisse. Tocri eñ ligua eoꝝ plasmatio iterꝝtat. Thyros eñ quã illi ꝙr vocãt aliqñ angustiã:aliqñ plasmatõez sonat.

c ¶Qui nouit opa.tc. In his oib⁹ hirã spũalis nouit opari vt ornat⁹ dom⁹ dei coram oculis hoim digno decore fulgeat:t bone opinionis odore deo acceptabilis fiat.

d ¶Nos aũt tc. Significat q̃ gentes audita fama euãgelij diuersas ꝙsonas ꝓ fidẽ ad baptismuz trãsmittit. Sol⁹ tñ ẽ veri pacifici vt absoluẽdo pctã per baptismi sacramenta vnitati ecclie illos adunare:de q̃ or: Sup quẽ videritis spiritũ descẽdentẽ t manẽtẽ sup eũ: h ẽ q̃ baptizat. e ¶Mũera.igit salomon. Fuerũt opary domus dñi de filijs isrl/de.pselytis/õ gentibus/de filijs israel triginta milia q̃ ad cedẽdas de libano cedros missi sũt:sicut legit in Regũ. De pselytis de q̃bus scz nũc agit cesores lapidũ. De gẽtibus ipe hirã t serui eius q̃ cũ seruis salomonis ligna cedebãt de libano. Oẽs igit hoim gẽtes ꝓ q̃s edificãda erat ecclesia prestitit in edificio templi salomõis. Judei eñ proselyti t gentiles ad veritatẽ euangelij conuersi ecclìam christi recte viuendo et docendo construunt. f ¶Tria milia t sexcenti. In Paralipomenon pro tribus milibus trecentis prepositis qui in Regum numerantur: tria milia sexcenti scribuntur pro perfectione sublimiũ virorum. In senario enim deus mũdi ornatuz compleuit.t quia sancta scriptura fidem trinitatis docet: t opera iusticie recte tria milia sexcenti perhibẽt fuisse.

Sicut egisti cũ dauid pre meo:t misisti ei ligna cedrina/vt ędificaret sibi domũ in q̃ habitauit:sic fac mecũ vt ędificẽ domũ noi dñi dei mei/et ꝓsecrẽ eã: ad adolendũ incensũ coram illo:t fumigãda aromata:t ad ꝓpositionẽ panũ sempiternã:t ad holocaustomata mane tvespere:sabbatis q̃z t neomenijs: t solennitatib⁹ dñi dei nri in sempiternũ q̃ mãdata sunt israeli. Bonus eñ quã ędificare cupio/magna est. ¶Magn⁹ ẽ eñ deus noster:sup oñes deos. Quis g̃ potit ꝓualere/vt ędificet ei dignã domũ: Si cęluz t cęli cęloꝝ cape eũ non queũt/q̃nt⁹ ego sum vt possim ędificare ei domũ:Sed ad hoc tñ/vt adoleat incensũ coram illo. ¶Mitte g̃ mihi virũ eruditũ q̃ nouerit operari in auro t argẽto/ęre t ferro/purpura/coccino t hiacyntho:t q̃ sciat sculpere cęlaturas cũ his artificibus q̃s mecũ habeo i iudea t in hierusalẽ:q̃s ꝓparauit dauid pater meus. Sz t ligna cedrina mitte mihi: t archetina t pinea de libano. Scio eñ q̃ serui tui nouerint cedere ligna de libano:t erũt serui mei cũ seruis tuis/vt parent mihi ligna plurima. Bonus eñ quã cupio ędificare/magna est nimis t inclyta+ ¶Preterea oparijs q̃ cęsuri sũt ligna seruis tuis dabo in cibaria/tritici chozos viginti milia:t hordei cohoz totidez:olei q̃z sata vigiti milia . Dixit aũt hirã rex tyri ꝓ lras q̃s miserat salomoni. Quia dilexit dñs ppm suũ:idcirco te regnare fecit sup eũ. Et addidit dicẽs: Benedict⁹ dñs de⁹ isrl q̃ fecit cęlũ t terraz:q̃ dedit dauid regi filiũ sapiẽtẽ t eruditũ t sensatũ atq; prudẽtẽ: vt ędificaret domũ dño t palatiũ sibi. ¶Misi g̃ ti bi virz prudẽtẽ t sciẽtissimũ hirã fabz patrẽ meũ/filiũ mulierẽ de filiab⁹ dan:cui⁹ pr̃ fuit tyrius q̃ nouit opari in auro t in argẽto/t ęrẽ ferrõ t mármore t lignis:in purpura q̃q; t hiacyntho t byssõ t cocco:t q̃ sciat cęlare oẽm sculpturã t adinuenire prudẽter q̃dcũq; in ope necessariũ est:cũ artificib⁹ tuis t cũ artificib⁹ dñi mei dauid pris tui. Triticũ g̃ et hordeũ t oleũ tvinũ q̃ pollicit⁹ es dñe mi:mitte seruis tuis. Nos aũt cędem⁹ ligna de libano q̃tquot necessaria habuerl:t applicabim⁹ ea ratib⁹ ꝓ mare in ioppe:tuũ erit transferre ea in hierusalẽ. Mũera uit igit salomon oñes viros ꝓselytos qui erant i terra israel post dinumerationẽ quaz dinumerauit dauid pr̃ ei⁹:t iuenti sũt centũ q̃nquaginta milia:t

¶pro sabbatismo animaꝝ.

tria milia sexcenti . Fecitq; ex eis septuaginta mi/lia q̃ humeris onera portarent: et octoginta milia sperat. ¶Ꝑdicatores. ¶duras hoim mẽtes. ¶q̃ nati erãt in mõte supbie:de pmi pentis quarticatiõe orti. ¶dolabris verbi dei vt edificio dom⁹ conueniret. ¶ꝓ fide trinitatl quã Ꝑdicãt nob qui lapidẽs i montib⁹ cederẽt:triã aũt milia t sex/

a ¶Et ad ꝓpositionẽ panũ tc. quia sp erant ibi panes ꝓpositiõis:nõ tamen semper ẽdez panes:qz in sabbato amouebanẽ primi:t ponebantur noui.

b ¶Et ad holocaustomata mane et vespere. hoc erat iuge sacrificium.

c ¶Sabbatis quoqz t neomenijs tc. que sunt ista festa dictum fuit .i. libro xviij. in fine. d ¶Si eñ celũ t celi celoꝝ tc. hoc dixit salomon ad remouendũ errorẽ:ne aliquis crederet deitatẽ loco determiato circũscribi e ¶Mitte ergo mihi virũ erudi. iij. Reguz. vij. b. or. Misit q̃z rex salomon t tulit hirã:de voluntate eñ hiram regis tyri fuit.iste iram fuit notabilis artifex: t ideo dicitur ab eo missus:ad petitionem:tamen salomonis. f ¶Et hordei chozos totidez. iij. Reg. v. nõ fit mentio de isto hordeo:quia ibi solũ fit mentio de cibo hominũ:hordeũ autẽ istud erat ad pabulũ animaliũ. g ¶Olei q̃z sata viginti milia. immediate subdit i hebreo:Et vini bathos viginti milia: qđ omittit in trãslatiõe nra :qa patet ex hoc qđ infra dicit: Triticũ ergo t oleũ t vinũ tc. h ¶Misi ergo ti. virum tc. Rex eñ tyri vocabat eũ patrẽ: Tũ ꝓpter artis sue excellẽtiã:vt patet in lra. Hebrei tamen dicũt hic: Hirã patris mei: qz oñia nomina apud eos sũt indeclinabilia sicut apud nos cornu et genu:id est artifice excellentẽ a tpe pris mei .t sic fuit excellẽs apud eũ:ita t mecum.

i ¶Filiũ mulieris ẽ tribus dan:cui⁹ pat fuit tyri⁹. iij. Regl. vij. b. or: Et tulit hirã ẽ tyro filiũ mulieris vidue de tribu nepthalim pr̃e tyrio. Qđ exponũt hebrei sic:q ꝑm veritatẽ mr̃ huius hirã fuit iudea t de tribu dan: vt hic or. pater aũt eius fuit iudeus t de tribu neptalim:iõ. iij. Reg. or. hirã de tribu neptalim:qz genea logiçatio fit ex pte patrl magz q̃ matris:dicit tñ pr̃ ei⁹ tyri⁹:nõ natione sz habitatiõe:qz habitauit ibi:sicut ij. Regl. vj. b. or: Et habitauit arca dñi in domo obededom gethei:q̃ sic cognominabat:eo q̃ habitaueratin geth:erat tñ de tribu Leui. Cetera patẽt ex dict. iij. Reg. v. k ¶Triticũ ergo t hordeũ tc. supra nõ fecit mentionẽ de vino :sed quia hic repetitur:tenendũ q̃ a principio fuit sub ꝓpacto sicut t alia.

Als t celata
als t celatu/
ram

Als t Ꝑterea

E S

ETcepit salomon Ca. III ꝛc. a ¶ In area hozñ ie. Ecclesia p areã signat. Vñ cui⁹ Mat.3c. ventilabrũ i manu sua ꝛ pmũdabit areã suã. Hozñ. i. ornat⁹ natiõe iebusꝰ gentiles significat: a dño ornãdos ꝛ i filios Eph.5.b ecclie cõmutãdos. vñ Fuistis aliqñ tenebre: nũc aũt lux in dño. Jeb⁹ ipsa est hierusalẽ: ieb⁹ interp̃tat conculcata: hierlm visio pacis: in q̃ dñs hozñ gentiꝝ regnabat ieb⁹ dicta ẽ: sz cũ dauid i ea locũ ho locausti emeret: ꝛ cũ salomõ tẽplũ edificaret: hierlm vocata ẽ. Gẽtilitas enĩ nescia diuini cult⁹ p culcat⁹ a demõib⁹: sz cũ xp̃s eã respexit pacis i se ꝛ locũ iuenit et nomẽ. b ¶ Adense secũdo. i. maiore. mox. s. post pascha vt p̃secrat⁹ mystica solẽnitate: ppls digne aggrederet mysticũ op⁹. c ¶ Anno q̃rto. Post expletã dispẽsatiõe diuine icarnatiõis: q̃ in q̃tuor euãgelijs scripta ẽ: misso spũ ꝺ celo 3.Re.6.a ecclia fabricata ẽ. Que i libro Regũ exposuim⁹: in Paral. sub breuitate pstringim⁹. d ¶ Lõgitudinis. Longitudo dom⁹ lõgã ecclie patiẽtiã significat. Latitudo charitatẽ q̃ etiam diligit inimicos donec cũ solis amicis i deo gaudeat. Altitudo ꝺo spem future vite ꝛ retributionis: qua oĩa aduersa cõtenit: donec videat bona dñi i tra viuẽtiũ. Mota Notãdũ q̃ triginta cubiti altitudĩs: q̃ in Regũ legunt nõ ad tectũ tẽpli: sz vsq̃ ad cenaculũ inferi⁹ quenerũt. Hic em̃ q̃ altitudo. c. xx. cubitoꝝ erat. Aliꝰ. xxx. ad mediũ cenaculũ. Aliꝰ ꝺo ad tertiũ. Deinde vsq̃ ad supremũ tẽpli tectũ numerabũt: aliꝰ. xxx. et sic tota altitudo dom⁹ in cẽtũ viginti cubitis p̃sumat: q̃ nũero viroꝝ p̃mitiua ecclesia in hierlm gr̃am spũssancti accepit Quindecim nãq̃ q̃ ex septẽ ꝛ octo p̃stãt futurã vitã signãt q̃ nũc agit i q̃ete aiaꝝ ꝛ pficiet i resurrectiõe corpoꝝ. q̃ndecim ꝺo in trigonũ ducta. i. cũ oĩb⁹ ptib⁹ suis E nũerata cẽtũ vigiti fiũt q̃b⁹ designat futura bt̃itudo electoꝝ. Vñ ãt ℔ nũero tertiũ cenaculũ dom⁹ p̃sumat: q̃ post p̃sentes labores post aiaꝝ requiẽ plena felicitatis gl̃ia in resurrectiõe cõplebit.

e ¶ Porticũ ꝺo. Ipsum. s. templũ qꝺ erat p fozib⁹ oraculi: tripartita enim fuit fabrice distinctio: ℔ est porticꝰ añ tẽplum. Et ipm tẽplũ in q̃ altare thymiamat: mẽsa ꝓpositiõis: ꝛ cãdelabrũ luminis erãt. Et oraculũ. i. sctñsctoꝝ vbi arca testamẽti ꝛ cherubin post velũ collocata. Porticus ꝺo añ tẽplũ antiq̃ figurã gestat fideliũ. Ipm ꝺo tẽplũ eoꝝ q̃ post incarnatiõẽ dñi in mũdũ venerũt. Domꝰ aũt interioꝝ regni celestꝭ gaudia vtriq̃ data. ¶ Mota Notãdũ g̃ q̃ parietes dom⁹ lapidibus p̃ciosis facti fuerũt tabul̃ cypressinis vel cedrinis: opti laminis aureis vestiti. vñ in Reguꝝ: Et cedro oĩs domus vestiebat ꝛc. Lapides parietis vl̃ pauimẽti ꝛ tabule ꝛ aurũ sctoꝝ vitã i ecclia significãt: lapides viui sũt sancti fortitudine fidei i vnã regulã ꝓiuncti. Tabule q̃z cedrine vel cypressine sunt scti latitudĩe variaꝝ ꝺotũ ꝑm donationẽ spũssancti i ea dẽ fide sibimetipsis cõnexi. Auri lamine sunt scti supemĩnẽtẽ scie charitatẽ habẽtes ꝛ buiꝰ fulgore gratissimo adinuicez cõgaudẽtes. f ¶ Strauit q̃z pa. Sicut latitudo parietis in altũ exurgens: ꝛ ad laquearia pueniẽs ꝓuect⁹ virtutũ q̃dus scti ad celũ pueniũt: vl̃ sanctoꝝ choros sibi ꝓuaria tpa succedẽtes significãt Ita equalitas pauimẽti cõcordẽ eoꝝ humilitatem

a ¶ sacre scripture creditores a q̃b⁹ nos erudimur inscios docere: cõtẽptatores corripe: onera nr̃a iuicẽ portare.

centos p̃p̃ositos op erũ ppli.

ETcepit Ca. III a salomon ędificare domum dñi in a ¶ in visiõe pacis que est i vnitate ecclie. Vñ: in pace factus est locus ei⁹.

b ¶ scz xp̃o: de q̃ ꝺz: Mũq̃d põt absc̃ꝺi ciuitas in mõte posita. c ¶ id ẽ visiõis q̃ q̃s ad claritatis sue visionẽ vocat in hac vita laborãtes visitare ꝛ adiuuare dignat. d ¶ p̃sciuit eum dauid ꝑm carnẽ nasciturũ sicut ꝛ alij ꝓphete.

hierlm i mõtẽ mozia/ q̃ dẽmõ b strat⁹ fuerat dauid p̃r ei⁹: i loco quẽ pauerat dauid i area hozñ iebusei⁹ Cepit ãt ędifi/ a ¶ hoc ad gẽtes referẽ q̃ scꝺo loco ad edificationẽ creatoris cõuenerũt.

c care mẽse secũꝺo: ãno q̃rto regni sui. Et hęc sũt fũdamẽta q̃ iecit salomon vt ędificaret d domũ dei: lõgitudis cubitoꝝ in mẽsura p̃ma sexagita: latitudis cubitoꝝ viginti. e Porticũ ꝺo ante frõtẽ q̃ tẽdebat in lõgũ: iuxta mensurã latitudinis domus: cubitoꝝ viginti. Porro altitudo centũ viginti cubitoꝝ erat. Et deaurauit f eaz intrinsecus auro mũdissimo. Domum quoq̃ maiorẽ texit tabulis abiegnis et laminas auri obrizi affixit per to/ a ¶ sculptura palmaꝝ descriptio ℞tutũ p q̃s vera victoria ꝛ remũeratio acq̃rit. tũ. Sculpsitq̃ i ea pãlmas: a ¶ charitatis officia quibus sctoꝝ fraternitas copulat ꝛ in vnã christi domũ ꝛ q̃si cãtenulas se inuicẽ contoto orbe cõponitur. a ¶ in regũ ita: texit pauimẽtũ tabul̃ abiegnis: vñ ptz q̃ tabulas abiegnas nõ i tra posuit sz sup marmora. tertio ꝺo aux suppositum.

f plectẽtes. Strauit q̃z pauimẽtũ templi p̃ciosissimo marmo ¶ charitatis.

re/ decore mꝛto. Porro aurũ erat ꝓbatissimũ: de cui⁹ lami a ¶ sanctos doctores.

nis texit domũ ꝛ trabes ei⁹ et a ¶ parites tẽpli auro salomon texit cũ xp̃s cet⁹ fidelũ lumine sapiẽtie ꝛ chari g̃ postes ꝛ parietes ꝛ ostia cęlatis illustrauit. a ¶ angelicã ꝓuersationẽ in hoĩm mozib⁹: vt sic ab angel⁹ fuit ei i cel̃ita ab hoĩb⁹ seruiat in terris.

h uit cherũbin i pietib⁹. Fec̃ q̃z domũ sctisãctoꝝ: lõgitudinẽ iuxta latitudinẽ dom⁹ cubitorũ vigiti: ꝛ latitudinẽ sil̃r vigiti cubitorũ: Et lamis aureis k texit eaz: q̃si talentis sexcẽtis: militatẽ qua in hac vita positi sociali charitate ꝓuersant. Pauimentũ p̃cioso marmore stratũ multo decore: ꝛ marmor⁹ tectũ tabulis abiegnis: q̃z vita iustoꝝ primo fidei firmitate munięda ẽ in corde post virtutũ latitudine ornãda in ope. Quid ei ꝑ deest decor marmoris tabulis obtecti: nisi aliq̃d mysticũ ostẽdat sz bonoꝝ amplitudinem operum fortitudine fidei fulciendaz esse significat. Abies ꝺo alta et durabilis mentem electoꝝ infima spernentẽ celestibus inherentẽ: ꝛ virtute patientie excellentẽ demonstrat. Auri lamine marmori de tabulis abiegnis suppositę latitudo ẽ charitatis de corde puro ꝛ conscięntia bona ꝛ fide nõ ficta: q̃ sicut aux alijs metallis: ita ceteris virtutib⁹ in tẽplo dei p̃fulget. g ¶ Postes ꝛ parietes ꝛc. Texit cũ aditum fidei ipso domino pandẽte q̃ veritate reluceat oĩb⁹ ecclesiã intrãtib⁹ ostendit. Ostium templi christus est ꝑ quez venitur ad patrem/ qui ait: Ego sum ostium Joh.10.b ꝛc. In regum ita scriptum est: Oraculuz habebat. xx. cubitos lõgitudinis: ꝛ. xx. latitudinis. ꝛ. xx. altitudinis. Oraculũ ꝺr tantum sctoꝝ: q̃ ibi diuĩa ꝛ angelica locutione hominib⁹ secreta reuelant. vñ: oraculũ in abditis. i. interiori domo factũ est: q̃ in supna patria angeloꝝ visio ꝛ allocutio ꝛ ipsa dei p̃sentia reuelabit. Qz dicit. xx. cubitos altitudinis parietẽ cedrinũ: significat q̃ oraculũ ab ede exteriori segregat. h ¶ Celauit che. Habet hec dom⁹ sic i Regũ legit: celaturas eminẽtes cũ sancti opa ℞tutũ nõ in occulto agãt: sz expẽsis oĩbus p̃ferũt. i ¶ Fecit q̃z. Oraculuz vbi 3.R6.a erat arca viginti cubitos habebat i longitudine: latitudine: altitudine. i. p q̃drũ: q̃ i supna patria vbi regẽ i decore suo vidẽt sancti: sola charitas diuie et supne gr̃e ꝑ oĩa fulget. Vñ i se q̃ntib⁹: Lamis aureis texit eã. i. menia supne ciuitatis gr̃a charitatis impleuit. k ¶ Talẽtis sexcẽtis. h Jn talẽtis põderis p̃fectio q̃ charitatis p̃fectionẽ exp̃mit: sic̃ pfectio senarij: ꝑ quez cẽtenarius multiplicat vt fiant sexcenti.

S Sed ꝛ cla

Nico. de lyra

ETcepit salomon Ca. III ędificare domũ dñi ꝛc. Hic Diuisio cõsequenter describit ipsi⁹ tẽpli edificatio. Et primo q̃tum ad formã rem/pli. scꝺo q̃tũ ad vasa mĩsterij. iij. ca. Primo in tres: q̃z primo describitur forma tẽpli. Scꝺo ipsoꝝ cherubin q̃ fuerũt posita ibi: Fecit etiã i domo sctisctoꝝ cherubin. Tertio colũnaꝝ q̃ erãt i porticu tẽpli/ ibi: Ante fores etiã tẽpli: Snĩa aũt ꝑme ptis ꝛ scꝺe ptz ex dict⁹. iij. Re. vj. a ꝓncipio cavsq̃ ꝙe finẽ: excepti q̃ sequũt. b ¶ Jn mon. mozia. i. visiõis: ille ẽ loc⁹ i q̃ abraam obtulit isaac vt hr̃ Gen. xxij. ꝛ vocatur ibidẽ loc⁹ visiõis: q̃z abraã appellauit ipm dñs videt vt ibidẽ ꝺr: c ¶ Qui demõstrue. ꝺ. q̃n angel⁹ p̃cepit q̃ dꝺ ibi edificaret altare ꝛ victias offerret: vt dictũ ẽ. S. li. j. in fine ca. xxi. ꝛ i p̃n. xxij. d ¶ Adẽse scꝺo. in scꝺa sz die mẽsis: sic ẽ i heb. trãslatio ꝺo nr̃a omittit i scꝺa. e ¶ Jn mẽsura p̃ma. i. ꝑm formã ꝛ mẽsurã sibi traditas a dꝺ q̃ tradidit salomõi exẽplar oĩm fiẽdoꝝ i tẽplo: vt dictũ ẽ. S. li. j. xviij. ca.

f ¶ Et deaura. eã intrin. h ẽ intelligẽ/ ✻ dum q̃tum Moraliter

Moraliter. a ¶ Et cepit salomon edificare domũ dñi ꝛc. Expositionem hui⁹ capitu. mystica reꝺre. iij. Reg. vj. ca.

A F a ¶Sed ⁊ clauos fecit aure. Quinq̃genario nũero pctõrũ remissio ⁊ spũalis gr̃a ⁊ requies eterna figurat: clauis ẽ lamine auri affigebant in parietib⁹ dom⁹ dñi. Claui sũt ẽ ba celestia q̃bus in amore bono⁹ opꝝ ꝓficim⁹ ⁊ ꝓseruamur: hec nobis ꝓmittũt veniã pctoꝝ ꝑ gr̃am sancti spũs: ⁊ sabbatismũ i futuro eternũ. Hi sũt claui dilectiõis et claui timoris q̃bus incipiẽtes neceduz ad pfectionẽ veniẽtes illecebras vitiorũ mortificãt: illis scz veritatis sermonibus cõfixi: q̃bus docemur carnẽ nostrã crucifigere cũ vitijs ⁊ cõcupiscentijs. Vñ Prophet⁹: Confige a timore tuo carnes meas ⁊c. Qui ad pfectiora pueniens de clauis pfectiõis ait: Hi bi aũt adherere ẽo bonũ est. b ¶Le nacula quoq̃ texit auro. Sic sanctasanctoꝝ vbi erat arca: internã sctoꝝ vitã in cõspectu redẽptoris significat. vñ: Abscõdes eos in abscõdito faciei tue a cõtur. hominũ. Ita cenacula i alto eãdẽ vitã: id est in celis esse ⁊ nõ in hoc mũdo: vñ: Que sursuz sũt querite vbi xp̃s est in dextera dei sedens.

c ¶Fecit etiã in oo. scti che. ⁊c. Hoc in Regũ plen⁹ legit ita scriptũ: Et fecit in oraculo duo cherubin de lignis oliuaꝝ decẽ cubitoꝝ altitudinis: q̃nq̃ cubitoꝝ ala cherub vna: ⁊ quinq̃ cubitoꝝ ala cherub altera. i. decẽ cubitos habẽtes: a sũmitate alevsq̃ ad alteri⁹ sũmitatẽ. Decẽ quoq̃ cubitorũ erat cherub secũd⁹ mẽsura pari: ⁊ op⁹ vnũ in duob⁹ cherubin. i. altitudinez habebat vn⁹ cherub decẽ cubitoꝝ: ⁊ similiter cherub secũdus. Posuitq̃ cherubin in medio tẽpli interioris: extendebãt aũt cherubin alas suas: ⁊ tãgebat ala vna parietẽ: ⁊ ala cherub secũdi tãgebant parietẽ altez. Ale autẽ altere in medio templi seinuicẽ cõtingebant. Posuit aũt cherubin (vt i regũ legit) in medio tẽpli interioris: extendebant aũt alas suas cherubin: ⁊ tangebat ala vna parietẽ ⁊c. Manifestũ est ex his q̃ ꝓdicta sũt q̃si cherubin in medio tẽpli interioris sint positi: quorũ habitatio est in celis. Extendebant B aũt alas quasi ad volãdũ: q⁹ angeli sp habẽt animũ obsequio diuine volũtatis paratũ. Oꝝ ala vna tãgebat parietẽ: ⁊ ala cherub secũdi altez parietẽ: ꝑtinet ad illã charitatis administratiõnẽ: quã nobis angeli exhibent. Oꝝ ale altere in medio tẽpli seinuicẽ cõtingebant: eã dilectiõis gratiã q̃ se alterutrũ cõplectũt significat. Texit q̃ cherubin auro: q⁹ naturã eoꝝ cõditor ĩmortali claritate ꝛbit q̃ cherubin auro: q⁹ naturã eoꝝ cõditor ĩmortali claritate ꝛbilimauit: ⁊ mentẽ vere dilectiõis atq̃ hũilitatis luce compleuit. Cherubin angelice dignitatis vocabulũ est. Singulari numero cherub dicit: plurali cherubin. Vñ ꝑ cherubin angeli q̃ in celis cõditori suo semp assistũt possũt intelligi. De lignis oliuarũ facti: q⁹ virtutes angelice vncte sũt gratia spũssancti: ne arescãt ab amore dei. Sũt aũt altitudinis decẽ cubitoꝝ: q⁹ denario vite eterne fruũtur: habẽtes inuiolatã cõditoris imaginẽ seruata sanctitate iusticia ⁊ ꝛitate quã ꝓma cõditiõe ꝓceperũt. Denarius em̃ decẽ obolis cõstat: ⁊ in se nomen regis cõtinet ⁊ imaginẽ. Vñ regnũ celeste significat: vbi angeli in imagine cõditoris ad quã facti sũt semp manẽt: ⁊ electi homies imaginẽ quã pec/cãdo amiserãt recipiũt. Ale cũ i sanctoꝝ hominũ figura ponũt: ꝛbutes eoꝝ significãt: q̃bus semp ad celestia volare: ⁊ in his delectarẽ cõuersari. Cũ ẽo in figura angeloꝝ: gratiã ꝓpetue ⁊ indefectiue felicitatis eorũ qua semp in celestib⁹ in ministerio sui ꝓpositi sunt auctoris: vel quia leuitate spũalis nature sunt ꝓditi: vt vbicũq̃ voluerint statim quasi volando pueniant: ⁊ hic cũ alis figurati: ⁊ ꝓphetis sunt cũ alis ostẽsi. Duo cherubin. i. duo testamenta: in oraculo facti in secreto cõsilio diuine dispẽsatiõis: de lignis oliuaꝝ: quia lucẽ scientie nob tribuũt iuuãte flãma charitatis dei per spiritũsanctũ: decẽ cubitis alti. q⁹ obseruantiã decalogi ad deo seruiendũ ꝓdicant: denario perpetui regni remuneranda.

a sed ⁊ clauos fecit aureos: ita vt singuli claui siclos q̃nq̃genos appẽderẽt. Cenacula q̃z texit auro. Fecit etia ¶vni⁹ mẽsure ⁊ eiusdẽ opis erãt duo cherubin: q⁹ nulla dispar volũtas ẽ in supna pria: vbi oẽs illustrant eadẽ ꝓsentis dei visiõe ⁊ glia. b ¶ꝓpter cõsortiũ charitatis q̃ min⁹ q̃z inter duos esse nõ põt. vñ discipuli ad ꝓdicã dũ bini mittũt: vt q̃ verbũ fidei ꝓdicẽt: charitatẽ ait oĩa teneant.

am i domo sctiscto̊ cherubin dños ope statuario ⁊ texit eos auro. Alę cherubin viginti cubitis extẽdebãt: ita vt vna ala haberet cubitos q̃nq̃/ ⁊ tãgeret parietẽ dom⁹: ⁊ altera q̃nq̃ cubitos habẽs/alam tangeret alteri⁹ ¶vnũ opus erat i duob⁹ cherubin: q⁹ vtriusq̃ testamẽti scẽptores eadẽ castitate opis ⁊ deuotiõe charitatis deo seruiũt: vna ⁊ cõsona voce ac fide deum ꝓdicant.

cherub. Silit̃er cherub alterius ala q̃nq̃ habebat cubitos: ⁊ tãgebat pa ¶q⁹ in oñi labentiũ rex varietate sancti sui corporis sensus in obsequiũ sui cõditoris extendũt.

rietẽ: ⁊ alã eius altera q̃nq̃ cubitorũ ¶ale interiores sup arcã seinuicẽ cõtingunt: q⁹ testamẽta pari de dño ꝓsentiũt attestatiõe.

alam cherub alteri⁹ ꝓtingebat. Igit alę vtriusq̃ cherubin expanse erant ⁊ extendebantur per cubitos viginti. ¶q⁹ nos ab huius peregrinatiõis erũna erectos ad suũ desiderant venire consortium.

ti. Ipsi autem stabant erectis pedi ¶versas habent facies.

bus: ⁊ facies eorũ vers̃e erant ad exteriorem domum. Fecit quoq̃ ve ¶sup nos desiderio q̃ intuiari crucẽ nostrã portando debem⁹. ¶sacramẽto dñice passiõis. ¶flãma spũalis amoris. Vñ dixerũt q̃ ambulauerunt cũ dño: Nõne cor nostrum ardens.

lum ex hiacyntho / purpura / cocco neranda. d ¶Ita vt ala vna haberet cubitos q̃nq̃. Quinq̃ cubitoꝝ erat ala cherub vna ⁊c. q⁹ angeli legẽ dei descriptã in quinq̃ libris indefessa deuotiõe custodiũt: diligẽdo scz deũ ex oĩb⁹ ⁹ viribus suis: ⁊ ꝓximos tanq̃ seipos. plenitudo aũt legis est charitas: ꝓximi quoq̃ adinuicẽ sunt spiritus angelici ⁊ homines electi. Vñ vtraq̃ ala cherub eiusdẽ mensure est: q⁹ eadẽ deuotiõe qua sese alterutruz in deo diligũt: nostrã quoq̃ ad se ascẽdentiũ societatẽ desiderant. Silr ergo ale decẽ cubitos cõplent: cũ in gemina charitatis exhibitiõe angeli cõditoris sui ꝓsentia letant⁹. e ¶Tange parietez. Duos eque parietes alis suis tãgũt: q⁹ iudeos ⁊ gẽtiles secũ habẽt celestis aule possessores: nõ q̃ ibi sit localis distinctio inẽ vtrũq̃ ꝓpinq̃: ſz q⁹ maioꝝ est festiuitas interne beatitudinis ꝺ ꝓsortio aduna te in ꝺo fraternitatis. Extẽdũt ergo ad vtrũq̃ parietẽ alas: q⁹ letantes in celesti ꝓria iustos vtriusq̃ ꝓpli ad laudẽ excitãt creatoris. Alas tectas auro ad oraculi parietes extẽdũt: sic habẽt facies versas ad exteriorẽ domũ: q⁹ angeli sicut suã innocẽtiã cõseruãt: sic de sctoꝝ beatitudine gaudent: vt eis q̃s adhuc in terris cõspiciũt: opẽ ferãt donec illos ad celestẽ patriã introducãt: Oẽs em̃ sunt administratorii spũs in ministeriũ missi ꝓpter eos q̃ hereditatẽ capiũt salutis. Alis exterioꝝ⁹ iste vnũ pietẽ: ille altez ꝓtingit: q⁹ vet⁹ te. antiquo ꝓpl'o sctũ nouũ nob q̃ post ĩcarnati onẽ dñi ad fidẽ venim⁹. ⁊ scdo pietẽ id est septẽtrionali recte cõpamur: q̃ post frigora ⁊ tenebras idolatrie lucẽ ꝛitat̃ coguim⁹. f ¶Ala ci⁹ altera. Extẽdũt alas adinuicẽ sup arcã/cũ ad laudẽ saluatoris referũt oẽ bonũ q̃d accepant. Extẽdũt alteras alas ad parietes oraculi/cũ sctos secũ videre letant⁹: eosq̃ velut alaz sũmitatib⁹ tãgũt q̃s imitatores sue puritatis in hac vita fuisse exultant.

g ¶Et facies eoꝝ verse erãt. Ad exteriorẽ domũ: q⁹ nr̃i gr̃a q̃ adhuc foris stam⁹: sed spe salui facti sumus. Diuini libri sũt cõditi: q̃rũ scriptores iã cũ dño regnãtes/nr̃e salutis curã gerũt: ⁊ ꝓ nob ĩterpellant apud deũ. h ¶Fecit q̃z velũ. h ĩ regũ ꝓmittit: ſz ibi narrat q⁹ h̃ ñ habebat: q⁹. s. i ĩgressu oraculi fecẽ ostiola de lignis oliuaꝝ: posteaq̃ angulos q̃nq̃: ⁊ duo ostia ꝺ lignis oliuaꝝ posteaq̃ Sz velus istud decor⁹ gr̃a factũ ẽ: vt inẽ pietes deauratos olosericũ fulgeret. Sz eiusdẽ mysterij cui⁹ ostiola ꝓgrua significatione añ arcã ⁊ i ĩgressũ oraculi appẽsũ: vt sic ostiola ꝓgruis horis apiebant. Sic ⁊ velũ venientib⁹ q̃ in sctas sctoꝝ ĩgrederent: cui⁹ revelatio ꝑm legẽ apitionẽ regni celest⁹ significat: q̃ ꝑ carnẽ xp̃i donata ẽ nobis. Vñ ⁊ baptizato dño apti sũt celi: q⁹ ꝑ baptisma qd̃ nob ꝓsecrauit: ingredimur ianuã regni celestis: ⁊ ipso morientẽ velũ scissũ ẽ mediũ: q⁹ legales figure ad finẽ peruenerãt ⁊ ꝛitas euãgelij ⁊ ĩgressus regni ipa ꝛitate apit⁹.

Et intexuit

Nico. de lyra

✻ dũ ẽtũ ad ĩferiorẽ mãsionẽ tẽpli q̃ ꝓtinebat sctũ ⁊ sctũsctoꝝ. a ¶Sz ⁊ clauos fecit au. ad cõiũgẽdũ fortiẽ lamias aureas cũ tabulis que erãt in parietibus domus. b ¶Ipsi aũt stabant erectis pedibus: id est obliquat⁹: vt dicit magister in hist oriis: ita q̃ habebãt vnũ pedẽ magis eleuatũ altero q̃si disponerent⁹ ad ambulandũ: sed hoc nõ videt vez: q⁹ in hebreo habet⁹: Et stabãt sup pedes suos: ita q̃ vterq̃ pes vni⁹ cherub tãgebat pauimẽtũ: ⁊ silr pedes alteri⁹: ⁊ iõ cuz dr̃ ꝛ: Stabãt erect⁹ pedib⁹: itelligẽdũ ẽ. i. rect⁹: q⁹ recte sup pedes suos stabãt. c ¶Fec q̃z. istũ erat pendẽs ad pietẽ diuidẽtẽ sctũ ⁊ sctũsctoꝝ ⁊ tpe passiõis x̃pi scissũ fuit: vt dr̃ Mat. xxvij

✻ Vñ fores

E S a ¶Et intexuit eis che. Intexunt cherubin his ⁊ttuor colorib⁹ cū in oīb⁹ q̄ pie agim⁹ a venenatis demonuz telis p angelica p̄sidia ꝓtegimur: ⁊ mltitudine scie indesinēter vtimur respiciētes semp ad eloquia diuīa: ne a ꝓtutū calle aberrem⁹. b ¶Añ fores tē. Stabāt ī porticu añ fores tēpli: et ingressuz tēpli suo decore ex vtraq; p te ornabāt. Ostiū templi dñs ē q̄ ait:

Joh.14.a ¶Nemo venit ad patrem nisi p me ⁊c. Ostiū columne ab vtroq; latere circūstāt: cū mīstri sermōis vtriq; pplo introitū regni celestī ostendūt vt: q̄cūq; a luce legalis scie vl̄ gētilitat⁊ errore ad fidē euāgelij venerit: habeat eos paratos q̄ sibi iter salutis ꝑbo mōstrent et exēplo. Ih regū de his colūnis legit. Qui cū venisset ad regē salomonez fecit oīe opus ei⁹ ⁊ finxit duas colūnas ereas ⁊c. c ¶Trigita ⁊ q̄nq; cu. h nūer⁹ p̄fectionē significat magistroz.

13.Re.7.c Septenari⁹ enī nūer⁹ p q̄nariū vel q̄nari⁹ p septenariū multiplicat⁹ trigita q̄nq; reddūt. Quinari⁹ ꝑo legē septenari⁹ ꝓpter spīm septiformē in floze radicis iesse manentē euāgelīū exprimit.

Dat.14.b vñ alibi: Dñs q̄nq; panib⁹ q̄nq; milia
Marc.8.a hoīz. Et alibi Septē panib⁹ ⁊ttuor milia hoīm pauisse narrat. Colūne igit xxv. cubitoz significāt doctores euangelij duoz testamētoz habere p̄fectaz
Dat.13.b scientiā. vñ: Vobis datū ē nosse mysteLuc.24.g rium regni dei. Et alibi: Aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas.

d ¶Quasi catenulas. Multiplex catenaz ꝓtextio: ⁊ retis ꝑm regū expō sio multipharias electoz p̄sonas insinuat: q̄ cū ꝑbis p̄dicatoz fideliter auscultādo ⁊ obediēdo adherent: q̄si capitibus colūnaz suppolita retia ⁊ catenule miraculū siue cōnexionis spectātibus p̄bēt. e ¶Capitib⁹ co. Capita colūnaz. i. supma ps p̄/ E cordia sūt doctoz q̄z deo deuotis cogitatiōib⁹ sic capite mēbra ita ipsoz oīa opa dirigunt ⁊ ꝑba. f ¶Malogranata. Uno fortis cortice mlta interi⁹ grana circūdāt: vñ eccliaz significāt: q̄z vni⁹ fidei munimīe innūera electoz agmīa circūdat: vl̄ cuiusq; iusti vitā ⁊ mozes: qui multa cogitationū virtutūq; insignia ne forte defluāt firma fidei ⁊ hūilitat⁊ vallāt custodia. Apte ꝑo capita colūnaz malogranatis erāt ī gyro circūdata: q̄ sctī doctores ꝓioz vitā fideliū ad memoriā reuocāt: eozq; exēplis ⁊ sermones suos oīm gte ꝓfirmāt: ne si alīc q̄ illoz hz regla viuerit vl̄ docuerit errent. g ¶Ipsas q̄z colū. Ideo due facte sūt colūne ⁊ ita dispolite: vt nobis ī ꝓsperis ⁊ in aduersis īgressū
Nota regni celestī añ oculos habendū doceāt. Notādū ꝑo q̄ porticꝰ tēpli etiā vestibulū vocat: ⁊ qđ legim⁹ inf vestibulū ⁊ altare inter porticū ⁊ altare intelligi debere. Scda colūna significat p̄dicatores q̄ gentib⁹ ad p̄dicandū missi sunt. Vel dextra colūna eos significat: qui venturū in carne ꝓphetauerunt dñm. Scda ꝑo illos q̄ iam venisse ⁊ mūdū suo sanguīe redemisse testant. Ambe colūne sili vocabulo censent cū vna firmitas ⁊ altera in roboze ōz: vt vna fidei ⁊ operis fortitudo cūctis ineste doctoribus mōstret: ⁊ nīi tpis doctores tacite notent: q̄ colūne dom⁹ dei videri ⁊ appellari volūt: cū ī se firme fidei ad ꝓtēnendas seculi pōpas ac desiderāda bona īuisibilia nihil habeant roboris ad corrigēdos vl̄ idustrie ad itelligēdos eoz q̄b⁹ p̄sūt errores.

¶Castigatiōe carnis. vñ: Mortificate mēbra vestra que sunt sup terram.

a b ⁊ bysso: ⁊ itexuit ei cherubi. Añ a fores etiā templi duas colūnas c q̄ triginta ⁊ q̄nq; cubitos habebāt altitudis. Capitella d eaz q̄nq; cubitoz: necnō ⁊ quasi b catenulas in oraculo: ⁊ supposu c f it eas capitib⁹ colūnaz. Malogranata etiā centū q̄ catenulis i s terposuit. Ipsas q̄z colūnas po e a ¶a dextr⁊ dextera colūna doctores signi ficat: q̄ ī hierūm ꝑmutinā instituerūt eccliā.

suit in vestibulo templi: vnām a dextris ⁊ alterā a sinistris. Eam ¶firmitas.

q̄ a dextris erat vocauit iachin: ¶in roboze.

et quę ad leuam booz. Ca. IIII

b ¶Ecit q̄z altare eneum viginti cubitoe / s rum longitudinis: ⁊ ¶vel tis.

k viginti cubitoz latitudinis: ⁊ ✠ a ¶Ante fores etiā tēpli duas colū. Hic cōsequenter agit de his que erāt in porticu. i. de duabus columnis notabilib⁹: de quib⁹ dictū fuit diffuse. iij. Reg. vij. et ptz sentētia ex dictis ibidē: excepto q̄d sequit: b ¶Et q̄si catenulas in oraculo ⁊ suppolsuit eas capitib⁹ colūnaz. certū est aūt q̄ ille colūne erant in porticu templi: ⁊ ideo dicūt hic expositores nr̄i cōmunit: q̄ oraculū ꝓprissime dicat ipm ꝓpitiatoriū: eo q̄ inde dabant respōsa diuina q̄si de sede dei: vt dictū fuit diffuse Exo. xxv. tm̄ vlteri⁹ trahit ad signandū totaz domū sanctisanctoz in q̄ erat ꝓpitiatoriū: ⁊ vlteri⁹ ad signandū partē anteriorem templi q̄ dicebat sanctū vl̄ sancta: et vlteri⁹ ad signandū etiam porticū: eo q̄ ꝓiungebat templo: ⁊ in hoc sensu loquit hic scriptura/ cū ōr: Et q̄si catenulas. i. opus reticulatū ad modū catenaz supple fecit. c ¶In oraculo. i. in porticu vbi erāt colūne. d ¶Et suppolsuit eas capitib⁹ colūnaz. q̄z sup capita illaruz columnaz erat opus reticulatuz, vt habet. iij. Reg. vij. ⁊ ibi fuit diffuse expositū: sz q̄z nō recolo me vidisse in veteri testamēto ⁊ marie vbi agit ō tēpli edificatiōe q̄ oraculū dicat nisi ipm ꝓpitiatoriū ⁊ dom⁹ sanctisctoz in qua erat ꝓpitiatoriuz. ideo pōt istud aliter exponi. Ad cui⁹ intellectū sciēdū q̄ in parietib⁹ sanctisanctoz erant cela te varie figure ⁊ erāt ibi aliq̄ ad modū operis plectilis seu cōcatenati vel reticulati: ⁊ cōsise opus factū fūit in capitibus istaz colūnarū: tm̄ de alia materia: quia iste colūne fuerunt ō ere: oēs aūt figure q̄ apparebāt in domo sanctisanctoz erant auree. ꝑm hoc igit potest exponi hec lra sic: Et q̄si catenulas in oraculo. i. opus catenatū seu reticulatum simile illi quod erat in oraculo supple fecit. Et superh posuit eas capitibus columnarum. e ¶Ipsas q̄z columnas posuit ī vestibulo tēpli. i. in porticu.

¶Ecit q̄z altare eneū. Hic ꝓsequēter Ca. IIII agit de vasis ministeriȝ iter que cōputant etiā altaria: ⁊ primo ponit istoz descriptio. Scdo ponitur quedā epilogatio/ ibi: Et compleuit. Circa primū agit primo de aliquib⁹ que erāt in atrio sacerdotuz. Scdo de illis q̄ erāt intra templū/ ibi: Fecit aūt candelabra. Primo ergo agit de altari holocaustoz/ cū ōr: Fecit q̄z altare eneū. istud nō fuit concauū sicut altare quod fecit moyses: quia nō erat portādum de loco ad locum: sed erat interius de lapidibus impolitis: ꝑm quod ꝓcipitur Exod. xx. et exterius erat eneum.

g ¶Viginti cubitoruz longitudinis ⁊c. ⁊ sic patet q̄ erat multo maius q̄ altare quod fecerat moyses: quod erat tm̄ quinq; cubitoz̄ in quadrum ꝑm longitudinem ⁊ latitudinem: ⁊ sic area superior erat. xxv. cubitorum habebat etiā tres cubitos tm̄ in altitudine: istud ꝑo habuit. xx. cubitos in longitudine: et. xx. in latitudine. et. x. in altitudine: et sic area superior habebat quadringentos cubitos: patet etiam q̄ oportebat habere ascensum ad hoc altare: aliter sacerdotes non possent desuper ministrare: ille tm̄ ascensus erat sine gradibus p modum eleuationis paulatim ascēdentis a longinquo: sicut plenius dictum fuit in Exodo ca. xx.

✠ Dare etiam eneū Moraliter

Moraliter. g ¶Fecit quoq; altare eneum ⁊c. Istud fuit altare holocaustoz̄ in quo carnes animaliū offerebantur: ideo significauit austeritatem penitentie in qua caro ꝓpria domino sacrificatur: et hec oblatio tanto melioz est ⁊ deo placentioz quanto caro ꝓpria carioz hominī q̄ aliena. Job ij. b. Pellem ꝓ pelle ⁊ cuncta que habet homo dabit ꝓ aīa sua. i. ꝑ vita corꝑali seruanda. Añ ibidē subdit: Tange os ei⁹ ⁊ carnē ⁊c. g ¶Viginti cubitoz̄ lōgi. ⁊ viginti cu. lati. i. quadrū: q̄ significat q̄dratura ⁊ttuor cardinaliū ⁊tutū ⁊. x. cubitoz altitudis. q̄ qđ significat impletio. x. mādatoz. Per hoc igit q̄ altare holocausti fuit sic dispositū: significat q̄ austeritas penitentie nō est deo placita nisi annexā habeat q̄draturā ⁊tutis cū impletiōe. x. mādatoz. Ceteroz autez expositio mystica posita est. iij. Regū. vij. ca.

A a ¶ Mare etiã ꝛc. Lauacrũ salutare q̃ in remissiõe pctõrũ lauamur. Sacerdotes eñ in eo lauabãt: vt in se q̃ntib⁹ ꝺr: qui oẽs electos significãt: eo q̃ sint mẽbra veri sacerdotꝭ. Recte au tẽ ꝑ vas mare ꝺr in memoriã. ſ. marꝭ rubri: i q̃ extinctꝭ egyptijs ꝛ liberato pplo dei baptismi forma p̃cessit. Baptismus ꝺo vite nobis mũdiciã q̃rit in ꝑ seculo ꝛ vite eterne gliam ꝓmittit in futuro. Unꝺ mare decẽ cubitoꝝ a labio vsq̃ ad labiũ eẽ phibeꝭ: qꝛ decẽ p̃ceptꝭ oĩa q̃ facere debem⁹ exꝑmunt. Denario q̃q̃ merces bñficioꝝ significãt: cũ ĩ vinea laboꝛãtib⁹ ꝓmittit. Erat q̃ mare decẽ cubitoꝝ a labio vsq̃ ad labiuꝫ: qꝛ a ꝓmo baptiçato ĩ noĩe iesu xp̃i vsq̃ ad vltimũ oĩs fideliũ choꝛ⁹ vnã ꝑfectis viã ingredi: ꝛ cõem a dño coꝛonã iustitie sperare debet. b ¶ Quinq̃ cubi. ha. alti. qꝛ q̃cq̃ visu/auditu/olfactu/gustu/tactuve delinq̃m⁹ totũ in baptismo relaxaꝭ. Sꝫ nõ sufficit p̃teritoꝝ remissio pctõꝝ. nisi q̃sq̃ deinceps bonis opib⁹ insti terit. Alioquĩ diabol⁹ q̃ exierat multiplicius redit: ꝛ fiũt hoĩs nouissima peioꝛa ꝓrib⁹. Unã addit: c ¶ Funicul⁹ tri-cubi. Luc.11.d

Hoc ẽ disciplina celestiũ p̃ceptoꝝ q̃ a nr̃is volũtatib⁹ religamur. vñ: Funicul⁹ triplex difficile rũpit: qꝛ obseruãtia mãdatoꝝ dei in coꝛdib⁹ sctõꝝ fide spe ꝛ dilectiõe fugne retributiõis firmata nulla põt aduersitate dissolui. Eccls.4.b

d ¶ Et decẽ cubi. q̃daꝝ extrinsecꝰ Sculptura subter labiuꝫ circũibat illud decẽ cubitis ambiens mare. duo oꝛdines sculpturaꝝ hystriataꝝ erant fusiles: cũ p̃dictũ sit q̃ resticula trigĩta cubitoꝝ mare circũierit: ꝛ nunc ad dat q̃ sculptura subter labiuꝫ posita decẽ cubitꝭ ambierit: ptꝫ q̃ vas erat in modũ phiale repandũ ac diffusũ a xxx. cubitis: q̃s habebat a labio vsq̃ ad decez coartatũ. Sculptura aũt hystriata est q̃ historias rex imitaꝭ. vñ p sculpturas hystriatas q̃b⁹ mare circũdat: exẽpla poꝛũ tẽpoꝝ designant: vt videam⁹ q̃bus opibus sancti deo placuerũt ab initio: quãta in felicitate ꝓpter scelera perierũt reprobi. B

e ¶ Posterioꝛa ꝛc. Quia q̃ mercede p̃dicatoꝛes in ꝑpetuuꝫ donent: dei examine dispositũ ẽ: sꝫ nobis adhuc occultũ est q̃bus hoc occultũ esse nõ põt: q̃ oĩs q̃ baptismũ ad salutem accipit fidẽ/spem ꝛ charitatez debet habere: nec sine his trib⁹ ꝛutib⁹ opari: vel ad salutẽ intrare valet. 3.Re.8.d Unã in Regũ ꝺr: Broſſitudo aũt luteris triũ vnciaꝝ. Broſſitudo luterꝭ firmitas est ꝛutis. Triũ vnciaꝝ: qꝛ roboꝛe fidei/spei ꝛ dilectõis ꝑceptio baptismi munitur. f ¶ Pozro vastitas eius ha. mensuraꝫ pal. Broſſitudo quã Iosephus quattuoꝛ digitoꝝ esse dixit: demõstrãs que fuit magnitudo palmi. Idez aũt hec significãt. Quisq̃s eñ fide spe ꝛ charitate ꝑm quattuoꝛ euangelioꝝ doctrinã opera facit iustitie: ꝑcipiet mercedez eterne vite. g ¶ Tria milia metretas. Millenarius perfectionẽ significat: qꝛ denarius quadratũ solidum facit. Decies eñ decẽ centũ faciũt: q̃ est quasi q̃dratum figura sed plana: sed vt in altitudinẽ surgat ꝛ solida efficiat: multiplica cẽtũ ꝑ decẽ ꝛ fiũt mille. Quo nũero stabilis ꝛ iusparabilis: ꝛ velut quadrata iustoꝝ cõsciẽtia signaꝭ. Quocũq̃ eñ q̃dratũ vertis stabit. Sic electoꝝ animus nulla tẽptatiõe a statu rectitudis inclinaꝭ. Capit mare tria milia metretas cũ baptismi sacramẽtũ in fide trinitatꝭ datũ: in se ablutis ꝓfert omniũ remissionẽ peccatoꝝ. h ¶ Fecit quoq̃ conchas decem. In regum ita: Fecit quoq̃ decem luteres eneos. Quadraginta bathos capiebat luter vnus. Eratq̃ quattuoꝛ cubitoꝝ. Singulos quoq̃ luteres ꝑ singulas decẽ bases posuit ꝛc. Apostoli ꝛ apostolici viri qui per boues mare poꝛtantes signant: per bases q̃ poꝛtandis luteribus ꝑparatas exꝑimunt: sicut ipi luteres baptismũ signãt quẽ figurabat mare. Oĩa eñ ĩ eis que in holocaustis oblaturi erãt sacerdotes lauabãt. Holocaustũ aũt domini oĩs fideliũ multitudo potest intelligi que ab ipo baptiçaꝭ in aqua ꝛ igni. Sicut ergo sacerdotes qui in mari lauantur: eos signant qui per baptismũ cõsoꝛtes summi sacerdotis efficiunt: ita holocausta eoꝝdẽ exꝑimũt: cũ post ablutionẽ baptismi gratia implent spirituali. Lauaꝭ eñ in lutere hostia cũ fidelis perfundit aqua baptismi. Offert in holocaustũ/cũ per impositionez manus episcopi accipit donũ spiritussancti. C

i ¶ Et posuit quinq̃ a dextris ꝛ quinq̃ a sinistris: vt lauarent ꝛc. In vtraq̃ parte templi posite sũt bases luteruꝫ: vt vtriq̃ de populo sacri fontis gratia designareꝭ esse pandenda. Et quinq̃ sũt in vtraq̃ parte: vt sicut in expositiõe maris q̃ quiq̃ cubitis altũ est iã diximus: demõstrareꝭ typice vniuersa que per q̃nq̃ sensus coꝛpis deliquerat p lauacrum baptismi esse remittenda. Sicut ergo in vno mari duodecim bob⁹ superposito vnitas exꝑimit baptismatis/que per apostolos toto erat oꝛbe p̃dicanda: ita etiã per duos oꝛdines luteruꝫ mystice ostendit: qꝛ gentilitas cuꝫ iudea in vnũ fidei ꝓsortiũ per baptismatis vndã erat ꝓcreanda. k ¶ Candelabra aurea. Diuina eloquia q̃ lucem sapiẽtie ꝑferũt. vñ: Lucerna pedibus meis verbum tuũ ꝛ lumen semitis meis ꝛc. Dñe.118.a Pro.6.c

Unc Salomon ait: Quia mandatũ lucerna est: ꝛ lex lux: bis quina sunt candelabra: quia quinq̃ sũt legislatoris volumina in q̃bus ꝛ tota veteris testamenti series cõplectit. Quinq̃ seculi etates: quinq̃ a dextris ꝛ q̃nq̃ a sinistris ponunt: cum post incarnationez dñi eadẽ scriptura vtriq̃ populo cõmittit: vel euangelicis plena figuris oñdit: que quondã iuxta litteraꝫ solũ intelligenda esse putabaꝭ.

¶ Necnõ ꝛ

Nico. de lyra

* a ¶ Mare etiam eneũ fusile decem cubitis. Hic consequenter agitur de mari eneo in quo lauabant sacerdotes. Secundo de luteribus in quo lauabant hostie offerende/ibi: Fecit quoq̃ conchas. Sentẽtia istarũ partiũ patet ex dictꝭ iij. Regũ. vij. ca. vbi diffuse fuit dictũ de dispositiõe huius maris ꝛ luterũ: tamẽ de ꝑ aliq̃ pauca sunt hic exponenda. D

b ¶ Quasi duobus versibus: id est ordinibus.

c ¶ Labiuꝫ maris circũibant. non est intelligenduꝫ q̃ illi duo oꝛdines celaturarũ essent iuxta labiũ quod erat in superioꝛi parte maris: sed erant versus inferioꝛẽ partem: sicut fuit ostensũ. iij. Regꝭ. Sꝫ dicunt ꝑ circũire labiũ: quia ꝓcedebant in circũitu maris versus partẽ inferioꝛẽ: sicut ꝛ labiũ circũibat in ꝑte suꝑioꝛi. d ¶ Pozro vastitas eius. i. spissitudo maris. e ¶ habebat mensuraꝫ palmi ꝛc. iij. Reg. dicit: Triũ vnciarũ. ꝛ dicẽdũ q̃ eadẽ est mẽsura: sicut ibi pleniuꝫ fuit dictũ. f ¶ Fecit quoq̃ cõchas decẽ. i. luteres: ꝛ vocant hic conche a cõcauitate: qꝛ luteres erãt interiꝰ cõcaui. g ¶ Et posuit q̃nq̃ a dextris ꝛ q̃nq̃ a sinistris. ſ. respectu maris enei qꝺ erat in medio. h ¶ Fecit aũt ꝛ candelabra. Hic cõsequẽter agit de aliq̃bus que erãt intra templũ. ſ. in illa parte que dicebaꝭ sancta vel sanctũ. Secundo reuertit ad aliqua que erãt extra templũ/ibi: Fecit etiã. Circa primũ dicit: Fecit autẽ ꝛ candelabra aurea decẽ ꝑm speciem qua iusserat: id est ꝑm similitudinẽ cãdelabri qꝺ fecit moyses: de cuius factura ꝛ forma dictũ fuit diffuse Exo. xxv. i ¶ Et posuit ea in tẽ. q̃nq̃ a dex. ꝛ q̃nq̃ a sinistris. scz respectu candelabri qꝺ fecerat moyses qꝺ erat in medio: ꝛ Ista tñ cãdelabra oĩa erãt in ꝑte australi tẽpli: sicut ꝛ candelabrũ qꝺ fecerat moyses: ꝑm qꝺ habeꝭ Numeri. viij. ca.

* Necnon ꝛ

E S a ¶ Mecnō ⁊ mēsas decē. has mēsas tam ad panes ꝓpositiōis q̄ ad vasa dñi portāda factas esse credibile est: pluraliē ꝙo nūer ꝓ singulari posuit vsitato more: vt i iesu naue. Filij aūt isrl̄ ꝓuaricati sunt mandatū: ⁊ vsurpauerūt ꝺ anathemate: cū acho: sol⁹ ꝓ fecerit. vel q: panes ꝓpositiōis solebant aī sabbatū coqui: vt mox i sabbato ꝓponerent in mensa ꝓpositiōis: potuit tñ fieri vt panes noui nouiē cocti ill' mensis ꝙponerēt: ibiq; nocte illa seruarentur opti: donec ꝑmo mane ablati vetrib⁹ sup mēsam ꝓpositiōis ponerent calidi. Sz sic vna mēsa duodecī panibus onusta vnanimē toti⁹ scripture concordiā aplica auēte munitā significat. Ita decē mēse auree diuīe legī ⁊ ꝓphetarū eloq̄a q̄ refectionē nob ꝙbi dei q̄si panes ꝓpo. offerūt: vt exēpla fideliū positoꝝ q̄si i se vasoꝝ ꝺi claritatē ⁊ miracula ꝓponūt. Mēsa aurea sacra scriptura est spūalis scīe claritate fecūda.

Ps.22.b De q̄ psalmista. Parasti inquit in cōspectu meo mensaz aduersus eos q̄ tribulāt me. Panes ꝓpositionis sūt doctores scti q̄rū opa nobis velut vbera salutaria ad exempla vite ꝓposita.

b ¶ Fecit etiā atriū. Atriū sacerdotū in ecclia vitā exꝑmit pfectoꝝ: q̄ excellētia ꝙtutuz dño appropinq̄re: ⁊ alijs

Sacerdos ꝙbo ⁊ ope ducatum solēt oñdere. Sacerdos em ꝺz: qz sacrū ducatū ꝑbet minoribꝫ. Quo noīe nō solū epi vl ꝑsbyteri: sz ⁊ oēs q̄ altitudiē ꝙuersatiōis ⁊ doctrie salutarī ꝑemīnēt solēt appellari: q̄. s. nō sibi tm: sz plīb⁹ ꝓsunt: q̄ exhi

Phil.4.d bētes corpa sua hostiā viuētē sanctam deo placētē: sacerdotale misteriū exer/

1.Pe.2.b cēt: q̄b⁹ ꝓ petrū ꝺz: Vos aūt gen⁹ ele/

3.Re.6.d ctū r. s. cē. In regz ita: Et edificauit rex salomō atriū interi⁹ trib⁹ ordinib⁹ lapidū politoꝝ ⁊ vno ordine lignoz/

f cedri. De interiori atrio breuiē loquit: de exteriori ꝓsus tacere videt. Sz in verbis diez fit mētio vtriusq; Atriuz q̄ interi⁹ qꝺ vocaī sacerdotū: qz sacerdotes ⁊ leuite in eo ministrabāt: vndiq; erat tēplo circūdatū: sz ab oriēte vñ templi erat ingressus: multo longi⁹ a tēplo secretū: qz ibi. i. in facie tēpli fiebāt misteria sacroꝝ. Ybi altare eneum ad ostias offerēdas. Ybi decē luteres ad eas lauādas. Ybi mare eneū ad lauandas man⁹ ⁊ pedes sacerdotū cū intrarēt ad ministrādū. Habebat aūt ꝓ atriū tres cubitos altitudis ꝑm Josephū: q̄ tinus ab ingressu tēpli ceteros ꝓhiberet: ⁊ solis sacerdotib⁹ hec licere significaret. Erat ei ianua ad oriētalem plagam: ad quā vsq; populus hostias ⁊ sacrificia inferebat: inde suscipiēda a sacerdotib⁹ ⁊ ad altare ꝓferenda. Que de atrijs vel porticib⁹ hic min⁹ dicūt: in libꝝ regū ꝑm Bedā pleni⁹ expressim⁹. c ¶ Et basilicā grādē. Que erat extra atriū sacerdotū in quā ois ppls ad orādū vel ad verbū audiendū cō

1.Coz.3.a fluebat Hec i ecclia vitā morez̄q; carnaliū significat: q̄b⁹ ꝺz: Nō potui vobis loq̄ q̄si spūalib⁹: sz q̄si carnalib⁹ ⁊c. Et basilicā ⁊c. Bene ꝓ basilicā grandē carnales significant: quia multo maioꝝ est i ecclia numer⁹ taliū q̄ pfectoꝝ. Sz q̄tū ꝓtestāt nūero tm succūbunt merito. Vñ hec basilica grandis: ⁊ sublimos capit: nō ad officiū altar⁹: nō in ipm q̄z atriū sacerdotū saltē intromittit: qz carnales ⁊ infirmi ⁊ si ob meritū caste fidei ⁊ pietatis ad electoꝝ sortē ꝑtinēt: lōge tñ ab his sūt q̄ dicūt: Nō audeo loq̄ aliq̄d eoꝝ q̄ ꝓ me nō efficit xp̄s: in obediētia gentiū ꝙbo ⁊ facto. d ¶ Et ostia in ba. ⁊c. Hec signāt introitū fidei sermone ꝑdicatiōis ꝓparari: vt veniētes discāt quō ꝓ fidē xp̄i vl salutaria sacramēta debeāt intrare ecclesiaz dei: ⁊ postq̄ intrauerint q̄ religiose debeāt ꝙuersari.

e ¶ Fecit aūt hirā le. Lebetes cineres sacros suscipiūt: cū fideles exēpla ⁊ sacramēta dñice passiōis ad custodiā sui pia mēte retractāt: vel exitū iustoꝝ diligenī aspiciūt: q̄ magnis e/

laboratis laboratī agōib⁹ ꝺ pcepto brauio sine fine letāt: vt ꝓsideratī ma 6
ioꝝ ꝙtutib⁹ ⁊ ipi magni efficiāt. Vñ q̄z ītuētes exitū ꝓfectiōis ītueamī ⁊ fidē. f ¶ Et creagras. Creagre ꝑdicatores signāt q̄ aīas fideliū ꝙbo ꝺi reficiūt: ipūalib⁹ spūalia cōparātes: carnalib⁹ ꝙo lac simplicī doctrie mīstrātes: q̄ āt sacra xp̄i sūmati cōscē ⁊ ad imitationē suscipe volūt: q̄si carni b⁹ hostie salutarī satiāt: ⁊ qz doctoꝝ ē cui q̄ ꝓgrua diuidē: recte fiūt sacerdotib⁹ fuscinule: q̄bus carnes hostiaꝝ: put oportet cōponāt: ⁊ alia hoīb⁹ mūdis q̄dā afferāt: alia altarī ignib⁹ ꝓsumēda reliquāt: q̄dā essi nr̄e hūilitati ad refectionez reuelāt: q̄ dā solūmō patēt scīe scti spūs. Quedā in Paral. q̄ in regū exposita ꝑterim⁹: q̄daz exposita ñ iuenim⁹: ⁊ nr̄e puritatis ꝓsuetu dinē excedere nolum⁹. Musq; ei ꝑ nos aliquid exposuim⁹. g ¶ Et phialas ⁊c. Phiale latiorē ⁊ aptiorē sancte doctrie significāt ꝑmonē: q̄ haustū sapīe pie sitiētibus ipēdit ⁊ pie laboratib⁹ refocillationē ꝓgruā ꝑ ꝑdicatoꝝ mīsteria tribuit ad vt fō tē vite eēne quēre possint: ex q̄ bibētes ñ sitiēt i eēnū. i ¶ In argillosa. Argillosa ⁊ra ꝺ q̄ facte sunt forme ad fundenda vasa sacrā scripturā (ꝺ q̄ bñ viuēdi regulaz accipim⁹) significat. Quasi enim argilla igne durata formā valis dñi q̄nta ⁊ qlis fieri debēt exhibet: cū nob scptura regulā quā seq̄mur iusticie: ⁊ sctoꝝ oñdit exēpla: q̄ igue tribulatiōis iuicibiles i oīb⁹ pstite rūt: vt nos i dño dñi vasa pciosa eē cupiamus. Es aūt līg̃factū igne argille formas īgredīt vt possit vas aptū mīsteriis celestib⁹ effici: cū ipi salubriē hūilitati ⁊ flāma diuīe charitatī vl hūane adūsitatī emollīti: viā patrū bñ opando ītram⁹: vt ad pmia illoꝝ bñ currēdo q̄eiam⁹. Nec ei sp nos regulī bñ opādi necesse ē artari: sz cōpleta opatiōe bona palma btē retributionis ē sperāda. Quia nō sp vasa in formis argille tenebāt̄ inclusa: vbi ad pfectionez venerāt: fractī formaz claustrī ꝓducebāt̄ i lucē: ⁊ i tēplo dñi ꝑ suis q̄q; locī disponebāt̄. Nō q̄ opa sctoꝝ interitura sint: sz vbi coronā iusticie acceperīt: cessabūt offīcia laboriose opatiōis. h ¶ In regiōe ⁊c. Jordanis i q̄ xp̄s baptiz̄at̄ ē cui⁹ tin/

Nico. de lyra

cus vn/

✠ a ¶ Mecnō ⁊ mē. decē. s. aureas.
b ¶ Et posuit eas i tē. q̄nq; a dextrī ⁊c. i. respectu mēse quaz fecerat moyses: tñ oēs iste mēse erāt i pte aq̄lonari ipi⁹ tēpli sic ⁊ mēsa quā fec̄ moyses: vt hr̄ Nu. viij. Ratio aūt huī⁹ sit⁹ cādelabri ⁊ mēse fuit dicta Exo. xxvj. ⁊ Nu. viij. c ¶ Fecit etiā atriū. ꝓ breuiē fac̄ mētionē de atrio sacerdotū qꝺ erat i circūitu tēpli. d ¶ Et basilicā grā. basilica ꝓprie ꝺz dom⁹ regia. a basileos qꝺ ē rex i greco: ē tñ nomen basilice tractū ad qꝺlibz edificiū notabile istꝺ āt atriū erat clausū sūptuose ⁊ curiose. s. trib⁹ ordīb⁹ lapidū ⁊ vno ordine cedri: vt hr̄. iij. Re. vj. i fi. ⁊ iō vocaī ꝓ basilica. e ¶ Et ostia i ba. ꝓ q̄ ingrediebāt̄ sacerdotes atriū. f ¶ Mare posit in la. dextro ⁊c. ꝓ ponit ꝓ qz. s. nō determinauerat de situ huius maris ⁊ ex ꝓ qꝺ ꝺz ꝓ ptz q̄ declīabat ad dexterā ptē atrū accipiēdo dexterā ꝓut sacerdotes egrediebāt ꝺ tēplo: qz egrediēdo ꝓcedebāt ꝺsus oriētē: eo q̄ īgressus tēpli erāt i pte oriētali ipi⁹ tēpli. g ¶ Fecit āt hirā le. i. chaldaria. h ¶ Et creagras. i. istrumēta ad exꝑhendū carnes ꝺ chaldarijs: ⁊ dicunt a creos qꝺ ē caro ⁊ agros qꝺ ē tract⁹. i ¶ Et phialas. in heb. hr̄: Et bacinos. ista istrumēta erāt ꝑ altari holocaustoꝝ. k ¶ Et cōpleuit. Hic ꝑñr respectu ꝑdictoꝝ pōit q̄dā epilogatio vt aliq̄ addāt̄ q̄ fuer̄t omissa: ⁊ ptz snīa vsq; ibi: l ¶ Bases etiā fe. sup q̄s pōebāt̄ cōche seu luteres: ⁊ de forma ⁊ factura istaz basiū dictū fuit diffuse. iij. Re. vij. fit tñ ꝓ mētio ꝺ ist⁹ basib⁹: qz ꝺ ipis nō fecerat mētionem. s. loq̄ndo de conchis seu luteribus.
m ¶ Oia va. fec̄ sa. hi. sic scribit i heb. hr̄: nec mix qz noīa hebrea freq̄nt sic variāt sic ⁊ latīa: vt freq̄nt dictū ē. n ¶ Dat

✠ ei⁹. dicit

Nota hu militatē glo satoris

A ctus vndis aq̃z: nobis vertit elemẽtũ in ablutionẽ peccatoꝝ. Et qz oẽ fideliũ baptisma q̃ dño ꝓsecrant ī exẽplũ illi⁹ baptismi celebrãt: recte in regiõe iordanis facta sũt vasa dom⁹ dñi. Nõ ei aliter vasa electiõis fieri possum⁹: nisi ad baptisma ei⁹ respiciẽtes vitali flumine ablui satagam⁹. Notãdũ aũt q nõ tm̃ in regione iordanis: sed in cãpestri regiõe illi⁹ facta vasa dicit: significãs multiplicationẽ fideliũ q̃ nõ solũ in iudea: sz in gẽtiũ latitudine futura erat. vñ: Gaudebũt cãpi ꝛ oĩa q̃ in eis sunt. Et alibi: Audiuim⁹ eã in ephrata: inuenim⁹ eã in cãpis silue. Fudit ergo rex vasa dom⁹ dñi ī cãpestri regiõe iordanis: qz dñs baptismo salutis de q̃ vasa misericordie facere: totã mũdi latitudinẽ impleuit.

a ¶ Fecitqz salomõ. Dictauit q̃ hiraz ipo ope cõpleuit. Allegorice ꝙ redẽptor nr̃ in sctis p̃dicatoribꝫ ꝛ oĩibus fidelib⁹ ornatũ ecclie parat: ꝛ virtutũ efficit opa: q̃ ait: Mihil sine me potestis facere. Oẽ em̃ datũ optimũ ꝛ oẽ donũ pfectũ desc̃. ꝛc. b ¶ Altare aureum. Corda pfectoꝝ iterne charitatis ꝛ castitat̃ luce fulgẽtiũ q̃z sublimitatẽ significat etiaz loc⁹ altar̃. Stabat em̃ añ ostiuz sanctisctoꝝ: vt in factura tabernaculi legim⁹: in q̃ nõ hostiaꝝ sãguis neq̃z libamina: sz thymiamata tm̃ incẽdebant: q̃rũ fum⁹ ad supioza ascẽdẽs opiebat arcaz: atq̃z oraculũ odore suauitat̃ iplebat. In q̃ sctã figurant: q̃ dũ neglect̃ tpaliũ cupiditatib⁹ tota in tẽtiõe celestia q̃rũt: q̃si intus iuxta oraculũ positi sũt: nec lõge remoti a velo q̃ tẽplũ ꝛ sctãsctoꝝ diriműt: qz corpe tm̃ terrã incolũt: sz tota mẽte in celo sunt. Ascẽdit aũt ab ꝟ altar̃ fum⁹ incẽsoruz intra sctãsctoꝝ: vbi arca est recõdita: vt oratiões sctoꝝ flãma charitat̃ excitate ad celũ gueniũt: vbi xps ẽ ad dexteraz dei sedẽs. Nõ em̃ in ꝟ altari sanguis hostiaꝝ: sz thymiama tm̃ incẽdit: qz tales virĩ nõ hñt opa carnis ꝛ sanguis q̃ mactẽt dño ī ara cordis: sz lachrymaꝝ ꝛ oronũ vota ꝓ desiderio regni celestis offerũt. c ¶ Et forci. Forcipes. ī vsu altar̃ facti sũt enel. Sz ꝛ hi q̃bus emũdabant lucerne interptationẽ spũalis sensus p doctoꝝ officia significãt. Ipse em̃ ꝟba sacri eloquij ab hystoria in allegoriã: ab vmbra in veritatẽ trãsferentes: q̃si lucẽ sciẽtie in eccl̃iam sup cãdelabrũ mysticum positi multiplicãt.

d ¶ Et ostia ce. tẽ. Hi sũt doctores ꝛ sacerdotes q̃ instruẽdo/ baptisando/ cõmunicãdo corpis ꝛ sãguinis dñi mysteria p̃ma nobis ecclie limina pãdunt.

e ¶ Sicqz cõpletũ est op⁹. Cũ verus pacific⁹ in die nouissima oĩes electos resurrectiõis imortalitate glorificat. Q̃ diu aũt stat⁹ hui⁹ seculi gerit: facit q̃dẽ salomõ dom⁹ dñi op⁹ sz nõ pficit: qz corda electoꝝ dñs vt bona operẽtur ispirat ꝛ adiuuat: nulli tm̃ absq̃z peccato eẽ donat: qđ in futuro fidelib⁹ reseruat. Perficit ꝟo oẽ opus tẽpli sui ꝛ dedicatiõi aptũ reddit: cũ trãslatos de hac vita electos eẽnũ pducit ad regnũ. vñ septẽ annis edificat: octauo pfectũ dedicat. Septẽ em̃ dieb⁹ oẽ tps volutur: octau⁹ ẽ dies iudicij ꝛ resurrectiõis cui cõuenit qđ sequit̃. Ca. V.

¶ Attulit igit̃ ꝛc. f ¶ Portauerũt leuit. ar. ꝛc. Hoc fit cum xps pacto vniuersali iudicio cetũ doctoꝝ ꝛ aliox fideliũ introducit ad regni gaudiũ. Reponitq̃z vasa diuersi generis argẽtea sine aurea in thesauris dom⁹ dñi: cũ eos q̃ multitudine dulcedinis ei⁹ frui meruerũt. Abscõdit ī abscõdito vultꝰ sui a ꝓturbatiõe hominũ. Et apte multi sũt thesauri in q̃b⁹ vasa electiõis recõdunt: sed vna dom⁹ dñi in q̃ scti sũt thesauri: qz vna est eccl̃ia ī q̃ oẽs cõtinent electi. Cuius distãtes merit̃: ꝛ vna p̃ria celest̃ oĩb⁹ ꝓmissa: cuius stella a stella in claritate differat. vñ: In domo patris mei mãsiões mlte sũt. Una q̃ domũ dñi fecit salomon: sz mltos in ea thesauros ad recipiẽda vasa diuersi generis: vna tm̃ bñdictiõe sctificata parauit: qz vna ẽ dom⁹ p̃ris: sz mlte in ea mãsiões ad recipiẽdos oẽs q̃s timẽtes se ꝛ diligẽtes benedixit dñs pusillos cũ maioribus.

Nico. de ly.

terra inter sochot et saredatha. Erat aũt multitudo vasoꝝ innũerabilis:

a ita vt ignoraret̃ põdus eris. Fecitq̃z

b salomõ oĩa vasa domus dei: ꝛ altare

a ¶ decẽ. s. de q̃bus supra dictũ ẽ. b ¶ hoc q̃z supra expositũ est.

aureũ ꝛ mẽsas: ꝛ sup eas panes ꝓ

¶ vt supra.

positiõis. Cãdelabra q̃z cũ lucernis

suis: vt lucerẽt ante oraculũ iuxta ri

a ¶ qz lumine vere sapie clarissima. b ¶ species liliox in cãdelabro sup q̃s ponebant lucerne.

tũ ex auro purissimo: ꝛ florentia que

a ¶ emunctoria q̃bus emũgebant licinia cãdelabri vt repata melꝰ lucerẽt.

dam: ꝛ lucernas ꝛ forcipes aureos.

Oĩa de auro mũdissimo facta sunt.

a ¶ vasa in q̃b⁹ odorabant thymiama sũt doctorũ corda in q̃b⁹ oratio pura ꝛ suaue flagrãs. vñ: Dirigat̃ oratio mea sicut incẽsum in ꝓspectu tuo.

Thymiamatẽria q̃z ꝛ thuribula ꝛ phi

a ¶ pure ꝓsciẽtie.

alas ꝛ mortariola ex auro purissimo.

a ¶ in regũ ita ꝛ cardines ostioꝝ dom⁹ tẽpli interioris sctisctoꝝ: ꝛ ostioꝝ dom⁹ tẽpli ex auro erãt. ¶ angelica ministeria que nobis corpe egressis introitũ reserant vite celestis.

Et ostia cęlauit tẽpli interioris: id ẽ

in sanctasanctoꝝ: ꝛ ostia tẽpli forin

secus aurea. Sicq̃z cõpletũ est oĩe

op⁹ qđ fecit salomõ in domo dñi.

¶ Attulit igit̃ Ca. V.

a ¶ xps. b ¶ ī regũ q̃ sacrificauerat.

salomon oĩa q̃ vouerat da

a ¶ de⁹ pater. b ¶ eloq̃ntes q̃s xps spũs sui grã ad loquẽdũ euãgeliũ cõformat. c ¶ naturali ingenio ꝓditos q̃s suo spũ repletos ad ꝓsiderãda in lege sua mirabilia illuuid pater su⁹ argẽtuz ꝛ aurũ: ꝛ vniminat. a ¶ oẽs ecclie filios q̃s scti spũs grã ad amãda ꝛ petẽda ppetue salut̃ dona inflãmat.

uersa vasa posuit in thesauris dom⁹

dñi. Post q̃ cõgregauit maiores na

tu israel: ꝛ cũctos ꝓncipes tribuũ: et capita familiaꝝ de filijs israel in hierusalẽ: vt adducerẽt arcã fed̃ dñi de ciuitate dauid que est sion. Venerũt igit̃ ad regẽ oẽs viri israel: in die solẽni mẽsis septimi. Cũctq̃ venissent cũcti seniox israel: portauerũt leuite arcã: ꝛ intulerũt eã: ꝛ oẽm paturã tabernacli. Porro vasa sanctuarij q̃ erãt i tabernaculo portauer̃t sacerdotes cũ leuit̃. Rex ãt salomõ ꝛ vniuersus cet⁹ isrl ꝛ oẽs q̃ fuerãt cõgregati ante

✱ ei⁹. dicit aũt pater salomõis rõne etatis vel excellentie artis: sicut. ū. dicitur est de rege Tyri. ij. capi.

a ¶ Inter sochoth ꝛ saredatha. Iste locus vocatur sarthan. iij. Reg̃. vij. Plus finẽ: qz sicut dictũ est: nomina hebrea freq̃nter variant in ꝓncipio vl in fine. b ¶ Altare aureũ. qđ erat ī tẽplo in pte anteriori q̃ dicebat̃ sancta: in quo cremabat̃ thymiama. ꝛ ponit̃ hic qz supra de ꝟ nõ fuerat facta mentio.

c ¶ Et mẽsas: ꝛ sup eas pa. prohoc ponit̃ hic: qz supra nõ fecerat mentionẽ de panib⁹ positis sup decẽ mẽsas aureas a salomõe factas. ꝛ licz nõ dicat̃ hic quot panes erãt in q̃libet mẽsa: ꝓbabile tm̃ est q̃ ibi erãt duodecim sicut in mensa moysi q̃ erat in medio: ꝛ sic in istis mensis erãt. cxxvij. panes in vniuerso q̃ cedebãt in vsũ sacerdotuz.

d ¶ Cãdelabra q̃z cuz lu. suis. ꝟ similiter addit̃ ad denotãdũ q̃ tot erãt lucerne ī q̃libet cãdelabro facto a salomone quot erãt in cãdelabro moysi: sczseptẽ: vt habet̃ Exo. xxv. ꝛ sic in oĩbus istis cãdelabris erant. ixxvij. lucerne.

e ¶ Et forcipes aureos. ad rescindendũ partes lichinoꝝ combustas.

f ¶ Thymiamateria: vasa erãt in q̃bus ponebant carbones ad cremandũ thymiama in altari aureo. g ¶ Et ostia ce. tẽpli. ista fuerunt ostiola p q̃ erat ingressus a pte tẽpli q̃ vr̃ sctã ad illã q̃ dicit̃ sctisctoꝝ de q̃b⁹ supra nõ fecerat mentionẽ. Ca. V

¶ Attulit igit̃ salomon. Hic cõsequẽter describit̃ tẽpli edificati dedicatio. Circa quã primo describit̃ arce ꝛ vasoꝝ introductio. secundo salomonis oratio ca. vi. tertio diuine acceptatiõis manifestatio ca. vij. Circa primũ primo describit̃ arce ꝛ vasorum sacroꝝ deportatio. secundo sacerdotum ꝛ leuitarum iubilatio / ibi: Egressis autez sacerdotibus: tertio diuina acceptatio / ibi: Igitur cunctis. sententia prime partis patet ex dictis. iũ. Reg̃. viij. cap. in principio: exceptis q̃ sequũtur. i ¶ In die solenni mensis septimi. Totus ille mensis apud hebreos fere erat solennis: tamen dies solennis que hic ponitur fuit dies decima mensis in qua agebatur festuz expiationis: tamen festũ huius dedicationis cepit ante per duos dies: qz durauit septẽ diebus: vt habet̃. iij. Reg̃. viij. in fine: ꝛ in hoc libro infra ca. vij. ꝛ hui⁹ septene dies expiatiõis fuit tertia: qz decimaq̃nta die huius mensis incipiebat festum tabernaculoꝝ ꝑm ꝓceptuz legis quod simliter durabat septẽ dieb⁹ ꝛ intulerunt sacerdotes arcã

✱ federis dñi

Moraliter. † ¶ Post que cõgregauit maiores natu israel: ꝛ cunctos ꝓnci. ꝛc. Hui⁹ expositio mystica posita est. iij. Reg̃. viij. ca. vsq̃ ibi:

✱ Igit̃ cũctis

Dñs. 30. f

Ysa. 15. a

Ysa. 1. c

Psa. 95. c

Ydi. 131. a

Allego.

Moraliter

E Nota a ¶ Tectiū aūt q̄b⁹ ꝛc. Notandū q̄ etiā capita vectiū accedētib⁹ ꝓpius ꝛ diligenter intuētib⁹ parebāt añ oraculum: nō tñ fieri poterat: vt ipsa eoꝝ capita añ oraculū emineret: q̄ necesse erat vt clauso oraculo ꝛ appenso ante ostia velo: ipi quoq; vectes cū arca ꝛ cherubin interi⁹ abderent: qđ fieri nō poterat: si ꝓminētes vlteri⁹ vectes ꝓducendis ad claudē dum ostijs locū nō darent: quoꝝ positio nē in magno sacramēto scriptura tā diligēter expediuit. Cōstat em̄ q̄ dom⁹ tēpli exterioꝝ pegrinantē ī terris ecclesiā: sancta aūt sanctoꝝ interne patrie felicitatez designat. Apparebāt sūmitates vectiū foris añ oraculū. nō semp ſz cū ostia oraculi aperiebant: neq; ꝑ omnib⁹ ſz illis q̄ ꝓpius accedētes ea q̄ int⁹ erāt attenti⁹ intuebant. Ipse aut̄ arca qualis ꝛ quō esset posita: illis solū q̄ oraculū intrabāt videre licebat: q̄ nullus sanctoꝝ in hac vita: etsi multū in altitudine mētis se attollat: ſz soli illi⁹ patrie ciues gloriaz sui redemptoris plene cōtuent. Sz vectes cū arca in oraculo recōditi: q̄ ꝓfecti quicq; q̄ nos ꝓcesserūt absc̄oditi sūt in absc̄ondito vult⁹ dei a ꝓturbatiōe hoīm. Summitates tñ vectiū apto oraculo ꝺis q̄ ap-
†45. dist. c. disciplina ꝓpiāt vident: cū ꝓfectioꝝ ꝛ oraculū sui coꝝdis tota intentiōe purificātib⁹ diuina gr̄a aliq̄d internū de supnoꝝ ciuiū gaudio cōtemplandum donauerit. Que contēplatio ꝺis q̄ paulo longius recesserint nō ꝓcedit: q̄tū em̄ exteri⁹ mente vaga remanēt: tāto minus interna gaudia videt. b ¶ Nihilq; aliud ē ꝛc. Ostēdit generaliē q̄ in arca nihil fuit ꝓtrariū legi dñi cōprehēse in duab⁹ tabulis: sed ea tm̄ ibi fuisse cōdita: q̄ iuxta legis mandata ad cultū vni⁹ dei ꝛ cōmendationez nr̄e fidei sunt typice facta. vt vmbra futuroꝝ p oīa future veritati testimoniū ꝑberet: ꝛ ea in mūdo apparēte finē accipe-
E ret. Erat aūt in arca ꝑm Paulū vna aurea habēs māna: q̄ in hoīe xp̄o habitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat ꝛ virga aaron: q̄ excisa denuo floruerat: q̄ potestas oīs iudicandi penes eū est cui⁹ iudiciū in humilitate passiōis videbat esse sublatuz. Erant ꝛ tabule t.
Col. 2. a q̄ in illo sunt oēs thesauri sapiētie ꝛ scientie absc̄oditi. Adherebant ꝛ vectes q̄ bus portabat: q̄ doctores q̄ quondā laborabant in verbo xp̄i nūc p̄senti vissiōe
Phil. 1. c cōgaudent glorie xp̄i. vñ: Cupio dissolui ꝛ esse cuz xp̄o. c ¶ Vestiti byssinis. Per stolas byssinas candida mundicie corporalis castitas designat: hac induūtur oēs q̄ dei officio assistūt: et laudes ei ore moꝝib⁹ ꝛ actu ꝓcrepāt. Cymbala em̄ oris ꝓfessionē: psalteria mortalitatem: citharе carnis mortificationē: ꝛ bone actionis strenuitatē vigintiquattuoꝝ chordis .i. ꝓpheticis ꝛ apostolicis doctrinis instructe significant. d ¶ Cantores. vt doctoꝝes. s. p centenariū et vicenariū exAct. 2. a ꝓssi: q̄ legislator ꝑ numero suoꝝ sūmā
†Ps. 105. a annoꝝ cōpleuit: ꝛ in die pentecostes eo dē numero credētes spūs paraclyti gratiā acceperūt. e ¶ Jgit cūctis ꝛc. Cūctis sacerdotib⁹ ꝛ leuitis organis diuersi generis laudē dei in tēplo cōcinentib⁹ sacerdotes ꝓpter caliginez: vel serui regū ꝓpter nebulā nō potuerūt stare ꝛ ministrare: q̄ ꝑdicantib⁹ xp̄o ꝛ aplis euangeliū ei⁹ supbi iudeoꝝ pontifices exigentib⁹ meritis dū diuina mysteria p parabolas audiunt: q̄si sacerdotes dom⁹ domini ꝓpt

arcam īmolaban arietes ꝛ boues absq; vllo numero. Tanta eni erat multitudo victimarū.
a ¶ illata in sanctasanctoꝝ arca assumptam xp̄i humanitatē ꝛ intra veluz regie celestis inductam significat

Et intulerunt sacerdotes arcā fœderis domini in locum suū: id est ad oraculum tēpli/in sanctasanctoꝝ subter alas cherubin: ita vt cherubin expanderent alas suas sup locum in quo posita erat arca: et ipaz ar
a ¶ hi sunt predicatores verbi per quos ipse mundo innotuit.
a cā tegerēt cū vectibus sui. Vectium aūt quibus portabat arca (q̄ paululū lōgiores erant) capita parebāt ante oraculuz. Si vero quis paululuz fuisset extrinsecus eos videre non poterat. Fuit itaq; arca ibi vsq; ī
b ꝓsentē diem. † Nihilq; aliud erat in arca nisi due tabule q̄s posuerat moyses in oreb: q̄n legem dedit dñs filijs isr̄ egredientib⁹ ex ęgypto. Egressis aūt a
a ¶ nondum em̄ vigintiquattuoꝝ turme sortem miserāt q̄s ꝓm⁹ aut secūdus aut tertius ministret: ſz omnes sanctificati pariter seruiebant.

sacerdotib⁹ de sanctuario: oēs b enim sacerdotes qui ibi potuerāt iueniri sanctificati sunt: nec c adhuc in illo tempore vices et ministerioꝝ ordo inter eos diuisus erat: tam leuite q̄s cantores: id ē ꝛ qui sub asaph erāt et qui sub hemā: et q̄ sub idithun/
c filij et fratres eoꝝ vestuti byssinis: cymbalis et psalterijs et citharis ꝓcrepabant/ stantes ad
a ¶ quia iuxta altare fidei ortū lucis eterne expectabant.
ōrientalē plagā altaris: et cum
¶ als doctoꝝes. vel sacerdotes.
d eis cantoꝝes centū viginti ca/
e nentes tubis. Jgit cunctis pariter/et tubis et voce et cymbalis et organis et diuersi generis musicoꝝ cōcinnētib⁹: ꝛ vocē in sublime tollentib⁹/longe sonit⁹ audiebat: ita vt cū dñm laudare cępissent ꝛ diceret Cōfitemini dño q̄m bonus: q̄m in
a ¶ synagoga. b ¶ cecitate itelligentie.
ęternū misericordia ei⁹: impleret dom⁹ dei nūbe: nec possent sacerdotes stare et ministrare
f ꝓpter caliginem. Compleuerat eni gloria dñi domū dei.

mini ꝓpter nebulā ministrare nequeūt: qui etiam in veteri testamēto dum sensus mysticos velamine littere opertos inuestigare despiciūt: debituz fidei sue ministeriū ꝓpter nebulā perdūt. Quibus etiā nebulosum fuit qđ de se dominus apte ait: Ego ꝛ pater vnum sum⁹. Joh. 10. f
Et illud: Anteq; abraā fieret ego sum. Sz q̄ auditoꝝ mētes infidelitatis caligo obtexerat: quasi interiectos solis radios interiacens nebula absconderat. Nebula enim caliginem intelligētie significat. Hec synagogam. i. domū dei impleuit: et sacerdotes ꝓpter nebulam ministrare nō poterāt: q̄ dum ab intellectu incarnatiōis dei ꝑfidia sua obscurati sunt: veri sacerdotij ministeriū ꝑdiderūt. f ¶ Cōpleuerat em̄ gl̄ia ꝛc. Quia mysteria q̄ sub velamie latebāt ꝑ aduentū xp̄i aperiebant credentibus et digne accipiētibus. Ceteris vero ad fidem accedere nolentibus ꝓistina cecitas remanebat. Unde vobis datum est nosse mysteriū regni dei ꝛc.

Nico. de lyra

✻ federis dñi in locū suum. leuite em̄ apportauerant eam vsq; ad templum vt hic ꝓmittit: sed intra sanctū sanctoꝝ introduci nō poterat: nec etiā intra templuz nisi ꝑ sacerdotes. a ¶ Egressis autē. Hic ꝓpr̄ describit sacerdotum ꝛ leuitarū inbilatio/cum dicit: Egressis aūt sacerdotib⁹ de sanctuario. ꝺ refert ad illud qđ infra ꝺr̄: Et cū eis sacerdotes. cxx. canētes in tubis: q̄ expediti de arce introductiōe intra sanctum sanctoꝝ: ꝛ ei⁹ dispositiōe exterūt ꝛ cepерūt iubilare tubis: cū leuitis cantātib⁹ in organis musicis. c ¶ Nec adhuc ꝛc. diuisus erat: ꝺ exponit cōiter q̄ licet diuisus fuisset añ ꝑ ipm̄ dauid q̄tuz ad distinctiōes sacerdotū ꝛ leuitarū: vt
b hr̄. s. li. j. ca. xxiij. et. xxv. tñ ista diuisio executiue fuit facta p⁹ collocationē arce in tēplo. Alit exponūt hebrei dicētes: q̄ ſz diuisiōes sacerdotū ꝛ cantoꝝ ꝑ vices sibi succedēdo eēnt facte. tñ ista successio nō habuit locū ī festo dedicatiōis tēpli ī q̄ oēs sacerdotes ꝛ oēs leuite tūc fuer̄t occupati ī officijs suis: ꝛ ꝺ expositio cōsonat hr̄e ꝓce. Cū ꝺr̄: b ¶ Oēs em̄ sacerdotes q̄ ibi po. inue. sanctificati sunt. ad templi dedicationē. silr̄ et sequēti/cū dicit: Tā leuite q̄s cātoꝝes ꝛc.
d ¶ Jgit cunctis. Hic ꝓsequēter describit diuina acceptatio ꝑ hoc q̄ sacerdotibus ꝛ leuitis deū laudantibus nubes descendit et impleuit templum: et hoc erat diuine ꝓsentie signum ꝛ ꝓt Moraliter
d sententia ex dictis. iij. Reg. viij. b.
✻ d ¶ Jgitur cūctis pariter ꝛ tubis ꝛ voce ꝛ cymbalis ꝛ organis et diuersis generib⁹ musicoꝝ cōcinnētibus ꝛc. Sicut dictum fuit. iij. Regū. viij. Per istam deportationem arce ad locum sanctisanctoꝝ figurata fuit assumptio beate virginis Marie ad celum empireum: et ideo per istas melodias vocum et diuersi generꝝ musicorum significata fuit angelorum ꝛ electorum exultatio: que quidem exultatio ꝓpter sui magnitudinem exprimi non potest vno genere melodie immo nec omnibus generibus que sunt vel esse possunt in humanis. Gregorius in moralibus. Balbutiendo ꝓut possum⁹ excelsa dei resonamus.

A
3. Re. 8. b

Ca. VI

Tunc salomon

a ¶ In caligine. vnde Job: Job. 22. b Nubes latibulum ei⁹. Et psal Ps. 17. b mista: Caligo sub pedib⁹ ei⁹. et posuit tenebras lati.s. Latibulum dñi sacra scriptura: q̄ ſſ parabolis et figuris celestia gestat sacramenta. vñ: Confitebor tibi dñe pr̄ celi ⁊ terre: qm̄ Mat. 11. d absc̄odisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentib⁹ et reuelasti ea paruulis.

Ca. VI

Tunc sa a lomon ait: Bo

min⁹ pollicit⁹ ē vt

a habitaret i caligine. Ego autē ędificaui domū nomini eius: vt habitaret ibi i perpetuū.

b Et cōuertit rex faciez suā: ⁊ benedixit vniuersę multitudini israel: Naz ois turba stabat i tenta. Et ait: Benedict⁹ dñs deus isrł: q̄ qđ locut⁹ est dauid patri meo

c ope cōpleuit dicēs: A die q̄ eduxi pplm meū de terra ęgypti: nō elegi ciuitatē de cūctis tribub⁹ isrł: vt ędificaret i ea dom⁹ noi meo: neq̄ elegi quēq̄ aliū virū: vt eēt dux i pplo meo isrł: sz elegi hierlm vt sit nomē meū i ea: ⁊ elegi dō: vt ꝓstituerē eū sup pplm meū isrł. Cūq̄ fuisset volūtatis dō pr̄is mei vt ędificaret domū noi dñi dei isrł: dixit dñs ad eū:

B Quia hęc fuit volūtas tua vt ędificares domū nomini meo: bñ quidē

†De conse. dis. 1. c. 1. fecisti huiuscemodi habere volūtatem. Sed tu nō ędificabis mihi domū. Verūtn̄ fili⁹ tu⁹ q̄ egrediet̄ ō lūbis tuis: ipe ędificabit domū nomini meo. Cōpleuit ergo dñs ꝓmonē suū quē locut⁹ fuerat: ⁊ ego surrexi ꝓ dauid patre meo: ⁊ sedi sup thronū isrł: sicut locut⁹ est dñs. Et ędificaui domū nomini dñi dī isrł: ⁊ posui i ea arcā in q̄ ē pactū dñi qđ pepigit cū filijs isrł. Stetit q̄ cora altare dñi ex adūso vniuersę multitudinis isrł: ⁊ extēdit man⁹ suas.

Sicqđē

a ¶ vere humilitatis soliditatez quā christus verbo docuit ⁊ exemplo ostendit.

fecerat salōmō basim ęneā: ⁊ posue d

a ¶ qz ex legł. s. traditōz ⁊ patiētie lōganimitatē ⁊ dilectōis latitudinē nob hūdā cōmēdat.

rat eam in medio basilicę hābentez q̄nq̄ cubitos longitudinis: ⁊ quiq̄

¶ qz sancte trinitatł confessionem in fide spe ⁊ charitate docet nos tenere ⁊ firmiter i ea bene operando persistere.

latitudinis: ⁊ trēs cubitos altitudinis. Stetitq̄ sup eā: ⁊ deinde flexis genib⁹ ꝰ vniuersā multitudinē isrł: ⁊ palmis i celū leuatis ait: Bñe de⁹ isrł nō ē filis tui de⁹ in celo et in tra. q̄ custodis pactū ⁊ miscōiaz cū ſuis tuis: q̄ ambulāt coraz te i toto corde suo: q̄ ꝓstitisti ſuo tuo dō pr̄i meo: q̄ cūq̄ locutus fueras ei: ⁊ quę ore pro miseras opere complesti: sicut ⁊ pręsens tempus probat. Nūc ergo dñe de⁹ israel imple seruo tuo patri meo dauid quęcūq̄ locut⁹ es dicēs: Nō deficiet ex te vir coram me qui sedeat sup thronum isrł: ita tñ si custodierint filij tui vias meas: ⁊ ambulauerint in lege mea: sicut ⁊ tu ambulasti coram me. Et nunc dñe de⁹ isrł firmet ſmo tu⁹ quē locutus es ſuo tuo dauid. Ergo ne credibile est vt habitet de⁹ cū hoib⁹ sup terrā: Si celū ⁊ celi celoz nō te capiūt: quātomagis dom⁹ ista quā ędificaui: Sz ad ſ tātū facta est vt respicias oronez serui tui ⁊ obsecrationē ei⁹ dñe de⁹ me⁹: ⁊ audias p̄ces ęs fūdit famul⁹ tu⁹ coram te: vt apias oculos tuos sup domuz istā die⁹ ac noctib⁹ sup locū i q̄ pollicit⁹ es vt inuocaret nomen tuū: ⁊ exaudires orationē quā ſuus tu⁹ orat in eo. †Exaudi preces famuli tui et e pplī tui isrł †Quicūq̄ orauerit i loco isto: exaudi de habitaculo tuo: id est de celis ⁊ propitiare. Si peccauerit f quispiam in proximū suum: et iurare contra euz paratus venerit: seq̄z maledicto constrinxerit coram altari in domo ista: tu exaudies de celo: et facies iudicium seruorum tuorum: ita vt reddas iniquo viam suam in caput ꝓprium: et vlciscaris iustum retribuens ei ſm iusticiam suaz. Si superatus fuerit populus tuus israel ab inimicis: peccabunt enim tibi: et cōuersi egerint pēnitentiam: et obsecrauerint nomen tuum: ⁊ fuerint de precati te i loco isto: tu exaudies de celo ⁊ propitiare peccato populi tui isrł ⁊ reduces eos in terrā quaz dedisti eis et patribus eorum. Si clauso celo †pluuia non fluxerit ꝓpter peccata populi tui israel: ⁊ deprecati fuerint te in loco isto: ⁊ confessi nomini tuo: ⁊ quersi a peccatis suis cuz eos afflixeris: exaudi de celo domine: et dimitte peccata seruis tuis ⁊ populi tui israel: ⁊ doce eos viā bonā ꝙ quā ingrediantur: ⁊ da pluuiā terrę quā dedisti populo tuo ad possidenduz. Fames si orta fuerit in terra: et pestilentia herugo et aurugo et locusta et b bruchus: ⁊ hostes vastatł regionib⁹

Tunc Ca. VI

salomon. Hic cō sequēter ponit̄ salomōis oro. p̄mittit̄ tñ q̄daz ꝓtinuatio ad dicta īmediate cū dr: a ¶ Tūc salomon ait: cū vidit nubē tēplū iplē tē. ⁊ ptz ſnīa ex dict⁹. iij. Regū. viij. b ¶ Et cōuertit rex. ꝙ p̄r describit ipsi⁹ salomōis oro: cui⁹ oronis primo p̄mit̄ narratio. scđo ꝓclusio/ibi: Tu es em̄ de⁹ me⁹ in fine ca. Pria diuidit̄ i septē ptes ſm septē petitiones p ordinē positas i oronе salomonis. Pria respicit regni sui stabilitatē. scđa ꝺoz adinuicē fidelitatē/ibi: Si peccauerit q̄spiā. tertia belli aduersitatē/ibi: Si superat⁹: q̄rta tpis siccitatē/ibi: Si clauso celo. q̄nta defectuz victualiū/ibi: Fames si orta fuerit. sexta ꝺiuotionē gētiliū/ibi: Externū q̄z. septia euētū belli varių/ibi: Si egressus. ⁊ differt ista petitio a tertia: q⁹ illa respicit tm̄ belli aduersitatē: ista autem prosperitatem et aduersitatem. Circa primam q̄ttuor ponūt̄ p ordinē. p̄mū est salomōis gr̄arūactio respectu p̄teriti bñficij. scđo interponit̄ ipsi⁹ deuot⁹ mod⁹ orandi/ibi: Stetit q̄. tertio format̄ eius petitio respectu bñficij futuri/ibi: Nūc ergo. q̄rto gr̄arū em̄ actio de p̄teritis bñficijs ⁊ deuot⁹ mod⁹ orandi faciūt oronē exaudibilem ꝺ futur⁹. q̄rto remouet̄ occasio errandi/ibi: Ergo ne[s]cre dibile ē. ſnīa aūt istarū partiū ptz ex dictis. iij. Regum viij. ca. b. c. except⁹ q̄ sequūt̄. c ¶ Et bñdixit vni. mul. isrł. nō benedictiōe sacerdotali sz imp̄cando eis bona vt induceret pplm ad regratiā dū deo secū. In scđa pte ꝺr: d ¶ Et po. eā in me. basilice. i. atriū sacerdotū qđ vocatur basilica. ſ. iiij. cap̄. In q̄rta pte ꝺr: e ¶ Exaudi p̄ces sa. tui ⁊ po. tui isrł. q⁹ ī p̄ncipio īduxerat pplm ad agendū gr̄as deo secū: vt dictū est. f ¶ Si peccauerit q̄s. Hic ꝓpr ponūt̄ alie sex petitiones p ordinē. ⁊ ptz ſnīa ex dictis. iij. Reg. viij. ca. ꝺ. e. f. vbi iste petitiones ponūt̄ eodē ordine ⁊ q̄si eisdē ꝓbis except⁹ q̄ sequūt̄ ī p̄ria pte. g ¶ Seq̄z maledicto cōstrinxerit. qđ fit in iuramēto execrationis q̄ aliq̄s obligat se puniēdū eē a ꝺo manifeste. si peierauerit in tertia pte. h ¶ Et aurugo. iij. Regū. viij. ꝺr: Et rubigo. et ideꝝ ipoztant: q⁹ aurugo est

Alꝰ † Et exaudias tz. Re. 8. ꝺ

Alꝰ † pluuie nō fluxerit.

au ra corrū/

Moraliter. a ¶ Tunc salomon ait: dñs pollicitus. Mystica expositionē q̄re. iij. Reg. viij. ca.

Moraliter

portas obsederint ciuitatis: omnisq; plaga & infirmitas prę-
rit. Si quis de populo tuo israel fuerit depcat⁹: cognoscęs pla
gam et infirmitatem suam/ & expanderit manus suas in domo
hac: tu exaudies de cęlo/de sublimi scz habitaculo tuo & propi
tiare: et redde vnicuiq; ꝓm vias suas: ꝙs nosti eũ habere in cor
de suo. Tu enī solus nosti corda filioꝝ hoīm: vt timeāt te & am
bulent in vijs tuis cūctis diebus: quib⁹ viuūt sup faciem terrę
quā dedisti patrib⁹ nr̄is. Externū q̄q; q̄ nō est de pp̄lo tuo isr̄l:
si venerit de terra longinqua ꝓpter nomē tuū magnū: et ꝓpter
manū tuā robustā: & brachiū tuū extentū: et adorauerit in loco
isto: tu exaudies de cęlo firmissimo habitaculo tuo: & facies cū
cta ꝙ quibus inuocauerit te ille pegrin⁹: vt sciāt oēs pp̄li terrę
nomē tuū & timeāt te sicut pp̄ls tu⁹ isr̄l: & cognoscāt q̄m nomen
tuū inuocatū ē sup domū hāc/quā ędificaui noi tuo. Si egres-
sus fuerit pp̄ls tuus ad bellū ꝛ aduersarios suos/ꝙ viā in q̄ mi
seris eos: adorabūt te ꝛ viā in q̄ ciuitas hęc est quā elegisti/& do
mus quā ędificaui noi tuo: vt exaudias de cęlo ꝑces eoꝝ: & ob
2.Re.8.e secrationē/& vlciscaris. Si ām & peccauerit tibi († Neq; enī ē hō
q̄ nō peccet) & iratus fueris eis & tradideris eos hostibus & ca-
ptiuos duxerint eos in terrā longinquā: vel certe q̄ uxta est: et
conuersi corde suo in terra ad quā captiui ducti fuerāt egerint
pęnitentiā: & depcati te fuerit in terra captiuitatis suę/dicētes:
Peccauimus: iniq; fecimus: inuste egim⁹: & reuersi fuerint ad
te in toto corde suo: & in tota aīa sua in terra captiuitatis snę ad
quā ducti sunt: adorabunt te ꝓtra viā terrę suę quā dedisti pa-
trib⁹ eoꝝ: & vrbis quā elegisti: & dom⁹ quā ędificaui noi tuo: vt
exaudias de cęlo: hoc ē de firmo habitaculo tuo ꝑces eoꝝ: & fa
cias iudiciū & dimittas pp̄lo tuo q̄ꝫ peccatori. Tu es enī de- a
us me⁹: Aperiant q̄so oculi tui & aures tuę intętę sint ad orati b
onē q̄ fit in loco isto. Nūc igit cōsurge dn̄e de⁹ in requiē tuā: tu c
† Ps.131.b Alias aner/terio & arca fortitudinis tuę † Sacerdotes tui dn̄e de⁹ induāt salutē: d
& sancti tui lętent i bonis. Dn̄e de⁹ me⁹ ne † auertes faciē xp̄i tui. e f
Memento miseri cordiarū dauid serui tui. Ca. VII g b

Ca. VII

Ca. VII

Ca. VII

A ꝙ honorificabit me: et illic iter quod ostendam mihi. ¶ Fecit ⁊ c. Rab. Mō puto hic aliud intelligēdū ꝙ ꝙ expletis septē diebꝰ dedicatiōis tēpli: subsecuti sunt dies scenophegie: qz. xv. die mensis septimi ꝑm legē inchoabant: ⁊ xxij. finiebant. vtriusq; festiuitatibus rite pactꝰ ⁊ scenophegiarū octauo die finita: dimisit salomō populū ad ꝓria letantē et gaudentez sup bono quod fecerat dñs dauid ⁊ salomoni et isrl̄ pplo suo. Salomon expleto opere tēpli solēnitatē celebrez fecit: et multitudo ppli cū eo ab introitu emath vsq; ad torrentē egypti: hoc est internū gaudiuz sanctoꝝ: qđ cū vero pacifico in eternum habent. Emath eñ interp̄tatur dñi veritas. Riuū vero vel torrentē egypti mortem intelligimus temporalem quā in egypto: id est in tenebris huiꝰ mūdi nemo potest euadere vnde: Quis est homo q̄ viuit ⁊ non videbit mortem. De xp̄o quoq; dicitur: De torrēte in via bibit ꝓ. exal. ca. Dis ḡ israel a riuo egypti vsq; emath festū celebre cum salomone faciūt: qz sancti post finem vite p̄tis cū xp̄o ꝑfruunt eternis gaudijs. Bis septē diebus festiuitatē celebrāt: qz electi per fertiformis spūssancti gr̄am illuminati in hac vita q̄ septenario numero discurrit: gaudent in spe: ⁊ in sabbato. i. futura aīarum requie ipsius veritatis p̄ceptiōe i re. b ¶ Jgit̄ in die ⁊c. Hoc est post octauaz scenophegie solēnitatis diez sicut in regū continetur. Significat aūt post illius vite finez: ⁊ post sabbatissimū animarū sanctaruz quoante iudiciuz quiescunt in octaua etate. i. resurrectionis die sanctos recepturos corpora imortalia ⁊ in celestibꝰ mansionibus ꝑm meritoruz q̄litates locandos: vbi semp̄ letant̄ laudantes deuz in oībꝰ bonis q̄ in xp̄o pater contulit pplo xp̄iano. Ca. VIII

Expletis aūt vi. annis ⁊c. c ¶ Dederat hyram. Reddiderat. s. quia cum salomon desiset non placuerunt illi. Jdeo salomon ꝓuīs Vtilitatibꝰ

obtulerat eñ ibi holocausta et adipes pacifico a
rū: qz altare ęneū qđ fecerat nō poterat sustinere holocausta ⁊ sacrificia ⁊ adipes pacificoruz.
a Fecit ergo salomon solēnitatez in tempore illo b
septem diebꝰ: ⁊ oīs israel cuz eo ecclesia magna

a ¶ septētrionali plaga terre. s. ꝓmissionis.
b ¶ rhinocorulā. ¶ australem plagam.

valde: ab introitu emath vsq; ad torrentē egypti. Fecitq; die octaua collectā: eo q̄ dedicasset c
altare septē diebꝰ: ⁊ solēnitatē celebrassent diebꝰ
b septē. Jgit̄ in die vicesimotertio mēsis septimi f
dimisit pplos ad tabernacula sua: lętantes atq; gaudentes super bono quod fecerat deus dauid salomoni et isrl̄ pplo suo.

a ¶ dimisso. s. pctō qđ cōmiserat in vriā etheū regnū ꝓcessit illi sempiternū. b ¶ quē de vroze alienigena natuz lex ꝓhibebat ecclīaz dei itrare ꝑmisit ⁊ regno sublimauit. c ¶ cui post tantā multitudinē ꝑuaricationū tēplū magnificētissimū cultꝰ sui hr̄e ꝑmisit ⁊ multo tpe requiē hostibus suis concessit.

Salomon expleto opere tēpli solēnitatē celebrez fecit: ⁊ multitudo ppli cū eo ab introitu emath vsq; ad torrentē egypti: hoc est internū gaudiuz sanctoꝝ: qđ cū vero pacifico in eternum habent. Emath eñ interp̄tatur dñi veritas. Riuū vero vel torrentē egypti mortem intelligimus temporalem quā in egypto: id est in tenebris huiꝰ mūdi nemo potest euadere vnde: Quis est homo q̄ viuit ⁊ non videbit mortem. De xp̄o quoq; dicitur: De torrēte in via bibit ꝓ. exal. ca. Dis ḡ israel a riuo egypti vsq; emath festū celebre cum salomone faciūt: qz sancti post finem vite p̄tis cū xp̄o ꝑfruunt eternis gaudijs. Bis septē diebus festiuitatē celebrāt: qz electi per fertiformis spūssancti gr̄am illuminati in hac vita q̄ septenario numero discurrit: gaudent in spe: ⁊ in sabbato. i. futura aīarum requie ipsius veritatis p̄ceptiōe i re. b ¶ Jgit̄ in die ⁊c. Hoc est post octauaz scenophegie solēnitatis diez sicut in regū continetur. Significat aūt post illius vite finez: ⁊ post sabbatissimū animarū sanctaruz quoante iudiciuz quiescunt in octaua etate. i. resurrectionis die sanctos recepturos corpora imortalia ⁊ in celestibꝰ mansionibus ꝑm meritoruz q̄litates locandos: vbi semp̄ letant̄ laudantes deuz in oībꝰ bonis q̄ in xp̄o pater contulit pplo xp̄iano. Ca. VIII

Expletis aūt viginti annis postq̄ k
edificauit salomon domū dñi ⁊ domū suā: ciuitates quas dederat hyram salomoni edificauit: ⁊ habitare ibi fecit filios israel. Abijt quoq; in emath

c ¶ Dederat hyram. Reddiderat. s. quia cum salomon desiset non placuerunt illi. Jdeo salomon ꝓuīs

c ¶ p̄ pōtificē. cā aūt q̄re potuit sic sanctificari dicta fuit. iij. Reg. viij. ca. g. a ¶ Obtulerūt eñ. nō est p̄ hoc intelligēdū q̄ oblatio p̄cesserit sanctificationē: sed eōuerso. b ¶ Fecit ḡ sa. solē. in tpe illo se. die. ista fuit solēnitas tabernaculoꝝ: q̄ incepit imediate post festuz dedicatiōis. vnō seq̄t: c ¶ Fecitq; die octauo. col. q̄ fiebat i crastino vltie diei festiuitatis tabernaculoꝝ. vñ seq̄t: d ¶ Eo q̄ dedi. al. septē diebꝰ. q̄ dedicatio icepit octaua die mensis. vij. ⁊ finita fuit. xiij. die eiusdē mēsis iclusiue. e ¶ Et solē. celebrassent. s. tabernaculoꝝ diebꝰ. vij. incipiēdo a. xv. die mēsis. vij. iclusiue: ⁊ terminando. xxj. die eiusdem mēsis iclusiue: ⁊. xxij. die facta fuit collecta ꝓ necessarijs tēpli: isto subditur: f ¶ Jn die vigesimotertio mensis septi. dimisit po. ad taberna. sua. qz oia erāt cōpleta. g ¶ Apparuit aūt. Hic ꝓñr ponit salomonis monitio de ꝑmanendo i obedientia dei. ⁊ ptz snīa ex dictis. iij. Regū. ix. a. ⁊. b. exceptis q̄ sequūt. h ¶ Oculi m̄ei erāt apti ⁊c. i. parat̄ ero exaudire orationē. i ¶ Ut sit nomē me. ibi in sem. i. in tps futurū absq; determinatione suppolita tñ ꝺditione q̄ salomon ⁊ ppls debeant in obedīē tia dei ꝑmanere.

✳ tunc factā pōt cōueniēter intelligi solēnitas angeloꝝ ⁊ celestiū ciuiū inenarrabilis in ascensione xp̄i hoīs. nā illa humana natura super angelos exaltata templū est specialissimū de qua dixit Joh. ij. d. Solue templū hoc ⁊c. et apls Col. i. d. Cōplacuit in ipso oēm plenitudinē diuinitatis habitare corpaliter. Jn illa ꝺo ascēsione promissus fuit descensus ignis spūssancti: vt habet Act̄. j. a. Accipietis virtutē supuenientis spūssancti in vos ⁊ eritis mihi testes in hierlm ⁊ in iudea ⁊ samaria vsq; ad vltimū terre. Et hec ꝑmissio in die pētecostes fuit completa Act̄. ij. c. Et apparuerūt illis disptite lingue tanq̄ ignis: seditq; supra singulos eoꝝ ⁊ repleti sūt omnes spūsctō ⁊c. Cetera ꝺo huiꝰ capituli exposita sūt mystice. iij. libro Reg. viij. et. ix. ca. Ca. VIII

Expletis autē. Supius descripta est reuerētia salomonis circa diuina. hic ꝓñr describit eiꝰ magnificētia circa humana: ⁊terponūtur tñ aliq̄ ad diuinā reuerentiā pertinentia: qz ista diuisio nō est p̄cisa. sicut dictum fuit a p̄ncipio huiꝰ libri secūdi. Jgit̄ primo describitur magnificentia salomonis ꝺditio. secūdo ex hoc sequēs fame diffusio. ca. ix. Magnificētia autem ista ꝑmo describitur in edificijs. secūdo in pplis subiectis: ibi: Oēm populū. tertio in sacrificijs. ibi: Tunc obtulit: q̄rto in exāsit̄ diuitijs: ibi: Tūc abijt salomō. Snīa aūt p̄me ptis ptz ex dict̄. iij. Reg. ix. d. ⁊ similit

Moraliter. k ¶ Expletis aūt viginti ānis ⁊c. Expositio mystica huiꝰ capituli posita fuit. iij. Regum. ix. capitulo.

Diuisio

Moraliter

Moraliter

ꝛz. Re. 9. b

E vtilitatib⁹ eas deputauit. a ¶Betho. ⁊c. Ciuitas ē ad quā vsq; iesus ꝓsecut⁹ ē inimicos regesꝫ ebu ephraī Sūt aūt duo vicini duodecio ferme ab helia lapide nicopolī ꝑgētib⁹: q̄z ꝑm situ vn⁹ dr bethozō supioz: ⁊ ali⁹ bethoron inferioz datꝫ leuitis ī possessiōez. b ¶Et oēs. ⁊c. Eçer. ſ. mageddo: ⁊ gaçer ⁊ mello q̄ oēs eccl̄ie mōstrāt de cozē quā ver⁹ salomō ī iocūditate regni sui ad laudē ⁊ leticiā sibi ꝑparauit. Int̄ptat aūt mello adipletio. Eçer sepatus vl sctificat⁹: mageddo cenaculū ei⁹ gaçer ꝓcisio vl diuisio: bethozō dom⁹ mōtiū balaath ascēdēs. Sctā aūt ecclia ciuitas ē dei viui: vbi impleī q̄ tidie volūtas dī: ⁊ sepata ab oī erroe ifideliū: sctificat⁹ fide ⁊ bono ope. Ibi ē refectio ꝑtutū. ipa discernit mūdū ⁊ imūdū: ⁊ a ꝑtute vitiū: ⁊ ē dom⁹ mōtiū id ē hītatio sctoꝝ ⁊ fructu iusticie sīc palma flozēs ascēdit de ꝑtute in ꝑ
Ps. 83. b tutē: vt videat deū deoꝝ ī siō. Oēs vicos suos muniuit salomō: q: ꝑs ceTus fideliū suoꝝ gr̄e sue ꝓtectione ita munit: vt hostib⁹ suis spūalib⁹ resiste re possint. c ¶In liba. In templo scz qō cedroꝝ dēcoze vestitū erat. vñ
Zach. 11. a ꝯacharias. Aperi libane portas tuas: vt regijs edificijs q̄ facta erāt ō liguis libani. d ¶Ducētiq̄nqua. Cētenari⁹ q̄ in cōpoto digitoꝝ de leua trāsit in dexterā vitā significat eē nā. Quin q̄genari⁹ ꝙ pctoꝝ remissiōnē: ⁊ eternā requiē: ⁊ gr̄am scti spūs significat: q: in psalmo eiusdē nūeri pnia ꝓfessio et remissio pctoꝝ describit. Et p iubileū reqes futura: Per pētecostē ꝙ in aduētu spūssancti septiformis gr̄a exp̄ssa. e ¶Qui eru. Quia ex vtroq; pplo elegit ecclie rectozes q̄ spūali gr̄a illumīati ⁊ plene edocti remissiōez pctoꝝ vitaq; eē ne salut: ⁊ btūtudinē ꝑpetuā appetēdā suo docerent exēplo. f ¶Holocausta. Holocaustū totū īcēsum dr. ꝑ ī altari cremat cū in corde cuiusq; electi q̄ se ip̄m totū. ſ. carne ⁊ corde dō vouit: opus bonū feruēte charitat⁹ igne succēdit. g ¶Iuxta ri. ꝑm ꝓcīctiā cuiusq; tpis oīa ī ecclia dispōit vt vnusq;q; ordo officio suo fūct⁹ digne ministret. h ¶In asiōga. Insula dr eē haud ꝓcul abhgaila i rubro mari vbi classis iosaphat perijt ¶Classis quā fecit samō ī asiōgaber q̄ festinātes vl fortes vl viriliter iterp̄tat: ecclia fideliū itelligit q̄ ī mari huj⁹ secli posita thesauros sapie ⁊ scie: opesq; virtutū studet acq̄rere: vbi sunt ꝑui hiram nautici ⁊ gnari mar. cū ꝑuis salomōis: q: gēti les sapia sc̄li eruditi cū in lege moysi pit⁹ sociāt ī vnitate fidei. Nos mittit salomō nr̄ ī ophir q̄ iterp̄tat infirmās vt ide aurū afferāt cū ī vilitate lr̄e sensū ꝑciosū q̄rere laborāt q̄ accepta sūma q̄drigētoꝝ q̄nq̄gīta talēt̄oꝝ auri ad regē defert cū ꝑciosū sēsū historie allegorie tropologie atq; anagogie ī diuīs libr⁹ p gr̄az spūssancti inuēiūt: ⁊ eū sapie ⁊ ꝓsilio diuīo ascribētes ebuūt
† 3 Re. 10. a Mat. 12. d ī ¶In ophir. Nomē ꝓuincie ophir ab vno posterioꝝ heber vocata: ex cuius stirpe vēientes a fluuio cophene vsq; ad regionē idie q̄ vocat⁹ geria habitasse iosephus refert.

REgina q̄z. Re/ E. IX gina austri q̄ ab extremis finibus exci

a ¶que hebraice dicitur thamar.

suba: ⁊ obtinuit eā. Et ędificauit pālmyrā ī deserto: ⁊ alias citates munitissimas ędificauit ī
a emath. Extruxitq; bethozō supiozē ⁊ bethozō
ī feriozē: ciuitates muratas habētes portas ⁊
a ¶ciuitas est in tribu iuda.
b vectes ⁊ seras. Bālaath etiā ⁊ oēs vrbes firmissimas q̄ fuerāt salomōis: cūctasq; vrbes q̄-
a ¶Omnia q̄cunq; voluit fecit.
drigarū ⁊ vrbes eq̄tuz. Omniā q̄ voluit fecit
¶christus.
rex salomō atq; disposuit: ędificauit ī hierlm
c ⁊ ī libano ⁊ ī vniuersa tra ptātis suę. Oēm po
a ¶iudeos: gentiles: hereticos.
pūlū q̄ derelict⁹ fuerat de etheis ⁊ amozreis et
a ¶de numero sanctoꝝ.
pherezeis: ⁊ euęis: ⁊ hiebuseis q̄ nō erāt dē stirpe isrl: de filijs eoꝝ ⁊ de posterī/ q̄s nō int̄fece
a ¶christus. b ¶impius viuit iusto.
rāt filij isrl: sbiugauit salōmō ī tributarios vsq;
a ¶ qz nō sūt ancille filij: sz libere q̄ libertate x̄ps nos liberauit.
ī diē bāc. Pozrō de filijs isrl nō posuit vt ser-
a ¶obſuātijs legꝫ vl ritu gētili. b ¶ꝫ spūales nequitias.
uīret opib⁹ regi. Ipi enī erāt viri bellatozes: ⁊
a ¶se ⁊ alios bene ducētes. b ¶eoꝝ scz qui sequunt doctrinam euangelistarum.
ducēs p̄mi ⁊ p̄ncipes q̄drigārū ⁊ equitū eius.
Oēs aūt p̄ncipes exercit⁹ regi salomonis fue a
d e rūt ducēti q̄nq̄ginta q̄ erudiebāt pplm. Filiā b
vo pharaonis trāstulit de ciuitate dauid ī domū quā ędificauerat ei. Dixit enī rex: Nō habitabit vxor mea ī domo dō regi isrl: eo q̄ sanctificata sit: q: ingressa ē eam arca dñi. Tūc ob c
a ¶ p mēbza sua. b ¶ x̄ps. c ¶ bono ꝙ operū. d ¶ fidei catho
f tulit salōmon holocausta dño sup altāre dñi
lice. a ¶in ecclesia. b ¶ingressum celestis patrie. c ¶per omne tempus p̄sentis vite vsq; ad ꝙsumationē seculi.
qō extruxerāt añ pōticū: vt p singulos dies offerretur in eo iuxta p̄ceptum moysi/ in sab- d
a ¶ p eterna q̄te. b ¶ p nouitate vite. c ¶ pro celestis gaudij p̄ceptione. d ¶ in sancte trinitatis fide.
bātis ⁊ in cālēdis: ⁊ fēstis dieb⁹/ tēr p ānū: id e f
est in solēnitate açymoꝝ et ī solēnitate hebdomadarū ⁊ in solēnitate tabernaculoꝝ. Et con
a ¶ fm qō in lege dei scriptū est ⁊ ꝓphetis.
stituit iuxtā dispositionē dauid patris sui/ officia sacerdotū ī ministerijs suis: ⁊ leuitas in ordine suo: vt laudarēt ⁊ ministrarēt cozā sacer- g
dotib⁹ iuxta ritum vnuscuiusq; diei: ⁊ ianitores in diuisionib⁹ suis per portā ⁊ portā: Sic
eni p̄ceperat dauid homo dei. Nec p̄tergressi
sunt de mādatis regis tā sacerdotes q̄z leuitę
ex oībus q̄ p̄ceperat. Et in custodijs thesaurozū oēs impēsas p̄paratas habuit salomō ex
eo die q̄ fundauit domū dñi vsq; in diem quo
b ꝓfecit eaz. Tūc abijt salomō in asiongaber: ⁊ g
in ahialath ad ozā maris rubri q̄ est ī tra edō.
Misit q̄ ei hirā p manū seruoꝝ suoꝝ naues et
nautas gnaros maris: ⁊ abierūt cū seruis sa-
i lomonis ī ophir: tulerūtq; inde q̄ dringēta q̄nquagīta talēta auri: et attulerunt ad regem salomonem.
k †Egina quoq; Cap'm IX b

nib⁹ excitata venit audi re sapiaz salomonis: ec clesiā de gentib⁹ ad x̄pm vēturā figurabat: q̄ circūamicta varietate in vestitu deaurato obliuiscēs pplm et domū p̄ris sui: barbara gēte nō alo fuit: q: optabat sctoꝝ fieri ꝓciuis. vñ: Surget regi
na au/

Ni. de ly.

ꝯ ix. d. ⁊ silr. ij. vsq; ibi:
a ¶Oēs aūt p̄n. ⁊c. iij. Reg. ix. b. dr: Quin gēti q̄nq̄gita: sz rūsio patz ex textu. q: ꝑ loq̄t⁹ d p̄n cipib⁹ exercit⁹: ibi aūt nō solū de p̄ncipib⁹ exercit⁹ sz etiā d bis q̄ p̄erāt oīb⁹ salomōis opib⁹ vt ptz litterā intuēti. b ¶Filiā ꝙ. pha. ⁊c. ꝑ expositū ē. iij. Reg. ix. c ¶Tūc obtu. Hic p̄ñ describit magnificētia salomōis ī sacrificijs cuz dr: Tunc obtulit ⁊c. scz holocaustoꝝ: qō erat in atrio sacerdotū. d ¶In sabbatis. q̄libet hebdomada. e ¶Et in calē. i. p̄ncipijs mēsiū. f ¶Et in fe. di. ter p. ſ. i festis pasche/ pētecostes / ⁊ tabernaculoꝝ. Cetera patēt ī lr̄a. g ¶Tūc abiit sa. ꝑ describit magnificētia salomōis in diuitijs exq̄sitis: q: p nauigium faciebat exq̄ri diuitias incōsuetas ī locis remotis ⁊ inaccessibilib⁹ p terrā. de q̄ nauigio dictū fuit. iij. Reg. ix. in fine. h

REgi. Ca. IX na q̄z. Hic Diuisio
p̄n circa magnificētiā salomonis describit fame diffusio. et p̄mo specialit̄ q̄tū ad reginā saba. scdo generaliter q̄tū ad regē terre/ ibi: Magnificat⁹ ē. Prima in duas: q: p̄mo describit dicta fame diffusio: scdo substantie salomonis quedā numeratio/ ibi: Erat aūt pōdus auri. Circa p̄imū sciēdū q: regina saba audita fama salomonis: venit ad euz de partib⁹ remotis. Primo q̄ ostēdit ad q̄d venit scz ad ꝓponenduz dubias q̄stiones: et q̄d inuenit: scz ꝑspicuas solutiones. scdo ostēditur q̄d salomoni dedit: ⁊ q̄d ab eo recepit/ ibi: Dedit autem regi ⁊c.

ꝯ Erat aūt Moraliter
Moraliter. b ¶Regina quoq; saba cū audisset famā ⁊c. Requirat exp̄sitio mysti/ ca. iij. Reg. x. ca. 8. q. 1. c. vi rios

A ſ
Dat.12.d na auſtri in iudiciū cum generatiōe iſta. a ¶Sa
ba. Saba ꝓuerſio vel captiuitas interꝓtat: qz ad
Eph.4.b fidē xp̄i cōuerſa eccl̄ia ad ei⁹ captiuitatis ſortē me
ruit ꝑtinere. De q̄ ꝺr: Aſcēdēs in altū captiuā du
xit captiuitatē. Hec ī camelis appoꝛtabat vero ſa
lomoni aromata: aurū gēmas ꝑcioſas: cū ad fidē
xp̄i adducebat gētiles tortitudine ꝓtō⁹ ōformes
ſz ingenio ꝛ ſtudio floꝛētes: abileſq; diſpēſantib⁹
p̄dicatoꝛib⁹ ꝓcipere fulgoꝛē ſapie ꝛ gēmas ꝑtutū
ꝑcioſas: q̄bus cultu celebꝛi honoꝛabat noſtrū ſalo
monez: īmo honoꝛata ab eo maioꝛē gꝛām ſpūalis
muneris ꝓcepit. vñ in ſequētib⁹: ¶Rex ſalomō de/
dit regine ſaba cuncta q̄ voluit ꝛc̄. In p̄ſenti enim
ꝓfert gꝛām ſpūſſancti ꝛ ſapiam atq; ꝑtutes. in fu
turo in conſpectu gl̄ie ſue vitam largiet eternam.
b ¶Qō poſtq; vidit. Conueniunt hec eccl̄ie q̄
audit⁹ miraculis xp̄i ꝓuocata ē ad q̄rēdū eu⁹. Sz
poſtq; ad ip̄m venit p̄ baptiſmū ꝛ fidē ꝓſideratis
ſcripture teſtimoniis agnouit diuinitatis p̄ſenti/
am: ꝛ parū ei viſum eſt q̄ ꝏ de eo audierat in cō
paratiōe ꝓcepte gꝛe. Ūñ et admirādo in laudem
eius ꝓrumpit/dicēs: Beati viri tui ꝛc̄. c ¶De
lignis ſcz thinis. Chriſt⁹ ligna ꝑcioſa. i. ſctōs
doctoꝛes: quoꝝ viroꝝ fidei nunq; areſcit: nec folia
ꝟboꝝ decidūt: ſz fructū bonoꝝ operū tēꝓoꝛib⁹ ſu/
is reddūt: ponit in munimētū domus dñi ꝛ dom⁹
regie. i. in ꝓfirmatiōe eccl̄ie: vt eoꝝ vndiq; doctri
nis ꝛ exemplis vallata ruinā non ſentiat. Vt q̄ſi
cithare ꝛ lyre ad laudandū dñm fabꝛicati dicunt:
qz oīa q̄cunq; fecerint ꝓſperabunt ꝛ laudez dñi in
1.Coꝛ.10.g ꝓſperis ꝛ aduerſis coꝛde ꝛ oꝛe et ope ꝓnūciant:
oīa in gl̄iam dei faciūt: tota die ꝛ nocte nō tacent
laudare nomē dñi. d ¶Sexcēta ſexagita ſex.
Senari⁹ p̄ ſenariū multiplicat⁹ ſexagita fac̄. Cē/
tenari⁹ q̄z ſexies duct⁹. dc. reddit. denari⁹ mādato
rū ſignificat pfectionē. centenari⁹ eē ne beatitudi/
nis remunerationē. Deſiderat em̄ rex nr̄ noſtrā p
Dat.5.g fectionē: vt habeat q̄bus reddat pfectā mercedez.
Ibi.19.c vñ: Eſtote pfecti ſic̄ ꝛ p̄r veſter celeſtis pfect⁹ eſt.
Si vis ad vitam īgredi ꝟua mādata. Et poſt pau
Ibidem ca: Si vis pfect⁹ eē: vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛc̄.
Ibi.d ꝛ oīs q̄ reliq̄rit domū ꝛc̄. cētuplū accipiet ꝛ vitam
B eter. poſ. e ¶Oēſq; reges arabie. Offerunt
ſalomōi diuerſe gētes ꝛ negociatoꝛes ꝛ oēs re
ges arabie ꝛ ſatrape terrarū aurū ꝛ argētū: qz q̄/
q; gens ꝛ q̄libet ꝑſona certatim ꝓ viribꝰ nr̄o pa/
cifico offert recte fidei munꝰ puritatē ſenſus: ſacre
Ps.71.b ꝓfeſſionis plenitudinē: eloquētie nitoꝛē. vñ: Re/
ges thar. ꝛ in. mu. of. ꝛc̄. Et adoꝛabūt eū oēs re
ges: oēs gētes ſeruient ei. f ¶Fecit igit ſalo.
Quia p̄es vtriuſq; t. doctrina ꝛ opatione perfe/
cti: quicquid ſermone docuerūt ope pꝛobauerūt.
g ¶Hastas aureas. Hec ē armatura dei q̄ reſi
ſtimus ꝓtra inſidias diaboli: hanc qz habēt p̄dica
toꝛes ſancti qui cuſtodiunt domuz dei: ꝛ excubant
ad oſtium eius: ne ſubintret hoſtis antiquus. vn
P2o.3.c de: Lectulum ſalomōis ambiūt ſexaginta foꝛtes.
h ¶Trecēta q̄z ſcuta. Perfectā fidē ſignificat
in ſancte trinitat⁹ ꝓfeſſione. Ūñ cuſtodes domus
dei haſtas ꝛ ſcuta aurea poꝛtāt: qz p̄dicatoꝛes q̄
ſunt eccleſie cuſtodes claritate ſapientie ſplenden
tes: verboꝝ iaculis in inimicos confodiunt: et
Eph.6.c ſcuto fidei ignea tela nequiſſima extingunt.
i ¶Sex q̄z gra. In ſenaria bonoꝝ operum per
fectio: ſex em̄ dieb⁹ fecit mūduz deus: et ſenarius
eſt p̄imus perfect⁹ numer⁹. Bonis ꝟo ꝛ pfectis
opibus ad celū aſcēdit. k ¶Scabellum. San/
ctos virtutū ſplēdoꝛe fulgidos in quibus habitat
deus. Poſſunt quoq; p̄ ſcabellū notari q̄ infirmi
ſunt in coꝛpe chriſti ſicut penitentes: vel q̄ nouiſſi
mi cōuertent̄ iuxta finez ſcz mundi q̄ tū ſunt aurei
igne tribulationū illi⁹ tempoꝛis excocti ꝛ ꝑbati.
l ¶Stātes iuxta bza. Quia ſcti p̄es q̄cūq; in
euāgelio boni fecerūt: nō ſibi ſz deo ꝓputauerūt.
Ps.113.b vñ: Nō nobis dñe nō nobis ſz noī tuo da gl̄iam.
3.Re.10.c m ¶Brachiola. In regū ita: ꝛ due manus hinc
ꝛ inde tenentes ſedile: hec ſunt ſolatia diuine gra
tie que eccleſiam pꝛouehunt ad regnum celeſte.
E Vel hoc

a ¶regalis ciuitas ethiopie quā Joſephus a cambiſe rege meroen cogno/ L
minatā ex ſoꝛoris ſue vocabulo refert.

a ſabā cū audiſſet famā ſalomonis: venit vt tentaret eum ī
enigmatib⁹ in hierlm cum magnis opib⁹ ꝛ camelis: q̄ poꝛ
tabāt aromata ꝛ auri plurimū gemmaſq; ꝑcioſas. Cūq;
¶ xp̄m. ¶ q̄ cogitabat ſibi ſalubꝛia ꝛ neceſſaria eſſe.
veniſſet ad ſalomonē locutaq; ē ei quecūq; erāt in coꝛde
a ¶ p legis noticiā ꝛ ſpūſſancti gratiā. ¶ qz hic q̄dam ex pte cognoſcit: ī fu
turo aūt facie ad faciē videbit ꝛ cognoſcet ſicut ꝛ cognita eſt.
ſuo. Et expoſuit ei ſalomon oīa que ꝓpoſuerat: nec q̄cq;
b fuit quod nō ꝓſpicuū ei fecerit. Qō poſtq; vidit/ ſapiam
ſcz ſalomōis: ꝛ domū quam ędificauerat: necnō cibaria
mēſe eius: ꝛ habitacula ꝟuoꝝ ꝛ officia miſtroꝝ ei⁹ ꝛ veſti/
mēta eoꝝ: pincernas q̄z ꝛ veſtes eoꝝ: ꝛ victimas q̄s ſimo
labāt in domo dñi: nō erat p̄ ſtupoꝛe vltra ī ea ſp̄ūs. Bi
xitq; ad regē: Ver⁹ ē ſmo quē audierā ī ſꝛa mea ō ꝟtuti/
bus ꝛ ſapia tua. Nō credebā narrātib⁹: donec ipſa veni/
ſem: ꝛ vidiſſēt ocū mei: ꝛ ꝓbaſſē vix medietatē mihi ſapię
a ¶ beati q̄ habitant in domo tua dñe in ſclm ſe. laus. te.
tuę fuiſſe narratā: viciſti famam ꝟtutib⁹ tuis. Beāti viri
tui: ꝛ beati ſerui tui: hi q̄ aſſiſtūt coꝛā te oīm tpe: ꝛ audiūt
a ¶ p quā mūdis coꝛdib⁹ dignaꝛ ſe oſtendere. ¶ pater ſcz.
ſapiāz tuā. Sit dñs deꝰ tuꝰ bñdictus: q̄ voluit te oꝛdiare
a ¶ ſup ſoliū dauid ꝛ ſup regnū eius ſedebit.
ſup thꝛonuz regem dñi dei tui. Quia diligit deus iſrael
ꝛ vult ꝟuare eū in ęternū: idcirco poſuit te ſup eū regē: vt
facias iudicia atq; iuſticiā. Dedit aūt regi cētū viginti ta
lenta auri: ꝛ aromata mlta nimis: ꝛ gēmas ꝑcioſiſſimas:
Nō fuerūt aromata talia: vt hec q̄ dedit regina ſaba regi
ſalomoni. Sz ꝛ ꝟui hirā cū ꝟuis ſalomōis attulerūt aurū
a ¶ hec rotūda q̄ſi ligna pinea ſz multo cādidioꝛa ꝛ valde fulgentia.
de ophir: ꝛ ligna thinā ꝛ gēmas ꝑcioſiſſimas. De q̄b⁹ fe
a ¶ ī regū ita fec̄ rex ſalomō ō ligniſ thinis fulcra dom⁹ dñi. b ¶ alij fulcra.
c cit rex de lignis. ſ. thinis grādus ī domo dñi/ ꝛ ī domo re D
gia: citharas q̄z: ꝛ pſalteria cātoꝛib⁹. Nūq; viſa ſūt ī ſꝛa
iuda ligna talia. ¶Rex aūt ſalomō ꝺdit reginę ſaba cūcta
q̄ voluit ꝛ q̄ poſtulauit: ꝛ multo plꝛa q̄s attulerat ad eu⁹.
Que reuerſa abīt ī ſꝛā ſuā cū ꝟuis ſuis.
Erat aūt pōd⁹ auri q̄ afferebat ſalomōi a c * a ¶ Erat au
a ¶ ī ſenario pfectio bonoꝝ q̄ regi nr̄o a nob ōferēda ſt rez. Hic ponit q̄
d p̄ ſingulos ānos ſexcētā ſexagita ſex talē dam ſubſtantie ſa
ta auri: excepta ea ſūma quā legati diuer lomonis numera
ſarū gētū ꝛ negociatoꝛes afferre ꝓſueue tio. Circa quod p̄ Diuiſio
e rāt: oēſq; reges arabię ꝛ ſatrapę terraꝝ: q̄ mo deſcribit mul
f cōpoꝛtabāt aurū ꝛ argētū ſalomoni. Fec titudo prouētuū.
g igitur rex ſalomō ducētas haſtas aureas ſecundo magnitu
a ¶ In regū: ſiclox. do effectuum/ ibi:
de ſūma ſexcētoꝝ aūreoꝝ: qui ī haſtas ſingulas expende Fecit igitur rex ſa
b bant. Trecēta q̄z ſcuta aurea trecētoꝝ aureoꝝ q̄b⁹ tege/ * lomon.
a ¶ ecclia. ſ. vbi ſpūalis armatura recōdit q̄b⁹ fideles ꝓtegunt ꝛ hoſtes
bant ſcuta ſingula. ¶Poſuitq; ea rex in armāmētario/ qō
repellūtur. a ¶ p fidē. b ¶ diuerſarū gētiū ꝓgregatiōe ad decoꝛem eccl̄ie
ꝛ delitias regis oſtēdēdas. c ¶ eccl̄iam ſcz ī qua iuſtus pacificus regnat
ꝛ iudicat. qz aīa iuſti ſedes eſt dei. d ¶ caſtitate decoꝛat eccl̄ia: elephas
em̄ tēperans eſt ꝛ nō vtiꝛ cōiuge ſecūda.
erat cōſitum nemoꝛe. Fecit q̄z rex ſolium eb̄urneū grā/
a ¶ quia ſplendoꝛem gratie ſue facit in eccl̄ia ſplendeſcere: cum ſignis et mi
raculis preſentiam ſuam oſtendit.
i de ꝛveſtiuit illud aūro mundiſſimo. Sex quoq; gradus
k quibus aſcendebatur ad ſoliuz: ꝛ ſcabellū aureū: et bza/
a ¶ p̄es vtriuſq; teſtamēti aīo foꝛtes ſibi ꝛ alijs dominātes.
l m chiola duo altrinſecus et duos leōnes ſtātes iuxta bza/
a ¶ p̄dicatoꝛes apoſtolicā doctrinā ſequentes.
chiola: ſed et alios duodecim leūnculos ſtantes ſuper

℣ Vel hoc per binarium designat: qz in vtro qꝫ testamẽto hoc maxime cõmẽdatur: quod non nisi per diuinum adiutoriuz aliquid boni potest perfici. vnde: Sine me nihil potestis facere. a ¶Sex gradus ex vtraqꝫ. Quia doctrina ⁊ exẽplo certãt ne labor insipientiũ in operãdo vacillet: ꝫ rectitudinẽ in ꝓgressu virtutũ fortiter ꝓseruet. b ¶Nõ fuit tale. Quia de ecclia scriptũ est: ℣ ornatu ⁊ decor indumẽtũ eiꝰ ⁊c. Et multe filie ꝓgregauerũt di. tu supgressa es vniuersas. c ¶Sed quoqz vasa. Hic sctõz q̃ volũtati dei deseruiũt splẽdore sapie ⁊ charitat' nitẽtes: cõtinent potũ aque viue q̃ sit in eis fons aq̃ saliẽtis in v.e. d ¶Argentum. Nõ est in sermone verbũ dei sed in ꝟtute ⁊ in p̃dicatiõe euãgelij: nõ in psuasibilib⁹ humane sapie verbis: sed in ostẽsione spũs et virtutis. e ¶Siquidẽ na.re. ibãt ⁊c. Christus aplos doctores euãgelij quos de indeis elegit: cũ p̃dicatoribꝰ de gẽtibꝰ electi trina ꝓfessione sed vna fide in mũdũ mittit: vt in credẽtibꝰ afferãt sibi aurũ sapie: argentũ eloquẽtie: ⁊ ebur castitatis. Simia aũt ẽ aial ingeniosium: ⁊ hois imitatoriũ: ⁊ pbos significare põt: q̃ vere sapie sensus aliquando mutãt: ⁊ in disciplinis moralis vite ediserunt actus. Pauo q̃ laudatas ostẽdit pennas: eos significat q̃ ꝓpter laudes hoĩm variarũ virtutũ species ostẽtant: sed p̃dicatorũ doctrina instructi: discũt dñ facere ituitu solius dei: ⁊ aptantur eterni regis delitijs. f ¶Quadragita mi.e. Quadragenarius p̃fecte legis tpa significat. Moyses enim legẽ accepturus q̃dragita dieb⁹ ieiunauit: ⁊ ppls p eũ instructus q̃dragita annis heremũ circũiuit. Senarius vero p̃sens tp̃us significat in q̃ aplica doctrina noui testamẽti pplm nutrit. Bene g̃ p q̃dragenariũ numerant eq̃ salomonis in stabulis collocati: qz p duriciã legis veteris coꝛcita est insolentia priozis ppli. Octonarius vo p̃sens tp̃s significat: in q̃ aplica auctas pplm gentiũ nutrit noui testamẽti doctrina. g ¶In hierusalẽ. Visione pacis. distãtia locoꝛ discretionẽ oñdit affectuũ. Qui enĩ sunt in vtrib⁹ q̃drigarũ: illos significat q̃ diuersis ecclesie disciplinis p spũales magistros eruditunt. Alij vo iã eruditi: vsui regis celestis aptati: pñtiã eiꝰ habere merent. Vñ curꝰ dei de cẽ milib⁹ m. ⁊c. Et alibi. Ascẽdes sup equos tuos: ⁊ eq̃tatus tuꝰ sanitas. h ¶Philistinoꝛũ. Duplicaturus cadentiũ. Philistijm enĩ interp̃tat ruina dupleꝛ. hoc fit cũ p absolutionẽ peccatoꝛ ab inchoatiõe sui in iordane baptismatis vsqz ad ꝓuersionẽ oĩm gẽtiũ ad fidẽ xp̃i redũdat gr̃a potestatis: vt vbi defluxus fuit carnaliũ desideriozˢ/ibi: stabiliat germẽ virtutũ: ⁊ vbi idolatria ⁊ cõuersatio flagitiosa pploꝛ fuit dupleꝛ ruina: ibi p ꝓfessionẽ recte fidei ⁊ cultum pietatis ad celeste regnũ surgat vita fideliũ. Pertingit enĩ potestas eiꝰ vsqz ad terminos egypti: id ẽ tenebrosas mẽtes infideliũ: qs cõplet lumine fidei. vnde: Loq̃ illo ꝓcident ethiopes ⁊c. i ¶Tãtaqz copiã p. Prebet verus salomon in ecclia copiã argẽti q̃si lapidũ: cũ coꝛda gẽtiliũ insensibilia ad veri dei intellectũ q̃s lapides ꝓ deo coluerũt ad meditationẽ legis ⁊ p̃dicationẽ euãgelij ꝓuertit. De quibus dicitur: Siles illis fiunt qui faciũt ⁊c. Et alibi. Potẽs est deꝰ de lapidib⁹ istis suscitare filios abrae. Prebet etiã multitudinez cedroꝛ q̃si sycomoꝛ: qz sterilitatẽ gẽtiũ q̃ in altũ se erigere nõ valebãt ꝓuexit ad fecunditatẽ bonoꝛ operũ ⁊ ꝟtutũ. k ¶Et cedros. Cedrus est imputribilis natura: odore iocũda: aspectu nitida: q̃ accẽsa nitoꝛe serpentes fugat ⁊ perimit. l ¶Reliq̃ qua vo operum. Que fecit postq̃ legem dei trãsgressus est: cuz alienigene vxoꝛes vsqz ad idolatriam eum pertraxerunt. Dulci quidẽ vt salomõ bene inciꝑiũt et male desinũt: dicitq̃ btũs añ obitũ nemo supremaq̃ funera debet. Ovidius. metamoꝛ

℣ Reliquit

Ni. de ly.

✠ lomon. a ¶Magnificatuse st. Hic ꝓpter describitur diffusio fame salomonis oĩbus terre regib⁹. Snĩa vo istarũ partiũ ptz ex dictis. iij. Regum. ix. b ¶Reliq̃ vo opa. Hic ponitur ꝓclusio regni salomonis. c ¶Scripta sũt in libris ⁊c. isti libri non habẽtur apud nos nec apd hebreos. d ¶Super omnẽ isrl. hoc dz: q̃ filiꝰ eiꝰ roboam regnauit tm̃ sup tres tribꝰ: vt videbit i seq̃ntib⁹.

Caplm. X

¶Rofectꝰ est ⁊c. Postq̃ actuz est de regno dauid vnito et integro. Hic ꝓpr agitur de eodẽ diuiso ⁊ defalcato: ⁊ lz fuerint. xix. reges: qz tm̃ aliqui pauca aut nulla fecerunt: ideo tp̃s eorum cuz alijs describit. Et ꝑm hoc residuũ huius libri in. xv. partibus diuiditur: qz primo agit de tpe roboam filij salomonis: in hoc ca. scõ de tpe abie ca. xiij. tertio de tpe asa. ca. xiiij. q̃rto de tpe iosaphat ca. xvij. quinto de tpe ioram ca. xxi. sexto de tempoze ochozie. ca. xxij. septimo de tempoze ioas. ca. xxiij. octauo de tempoze amasie. ca. xxv. nono de tempoze ozie. ca. xxvj. decimo de tempoze ionathan ca. xxvij. vndecimo de tempoze achaz. ca. xxviij. duodecimo de tempoze ezechie ca. xxix. decimotertio de tẽpoze manasse. ca. xxxiij. decimoquarto de tẽpoze iosie. ca. xxxiiij. quintodecimo de tempoze filiozum eius. ca. xxxvj. Circa primum describitur primo regni dauid diuisio. secundo diuisionis cõfirma. ca. xj. Prima in duas: quia primo describitur diuisionis occasio. secundo ipsa diuisio/ibi: Populus autem. Sententia autẽ ista rum partiz patet ex dictis iij. Regum. xij. vsqz ad medium capi. Diuisio]

✠ Factum autem Moraliter. e ¶Roboam in sichem ⁊c. Expositio mystica posita ẽ. iij. Regum. xij. ca. Moraliter

Iob. 15. a
Pro. 31. d
3 Re. 10. d
Iob. 4. b
1. Coꝛ. 2. a
Ps. 67. d
Abac. 3. b
3. Re. 11. g
3 Re. 12. a
Ps. 71. b
Ps. 113. c
Dat. 3c

A kulũ de onere subleua: vt seruiam⁹ tibi. Qui ait: Post tres dies reuertimini ad me. Cũq; abiissset ppls inijt cõsiliũ cũ senib⁹ q̃ steterãt coꝝ pre ei⁹ salomone dũ adhuc viueret/ dicẽs: Quid datis cõsilij vt respondeã populo? Qui dixerũt ei: Si placueris pplo huic ⁊ lenieris eos verbis clemẽtib⁹ seruient tibi oĩm tpe. At ille

a ¶ Relict ꝓsi. Hos aiũt hebrei eẽ banaiam filiuꝫ ioiade et iaphiel filiuꝫ achamoni q̃ ⁊ chilla vocat: q̃z cõsilio relicto tractare cepit roboã cum iuuenibus. i. adurã q̃ in sequẽtib⁹ lapidat⁹ ꝺr: et sillb⁹. Juuenẽ ãt nõ etate sed animo sepe dicim⁹. Non enĩ erat roboã iuuenis etate/ fz sensu: q̃ q̃dragesimo ꝓmo etatis sue anno cepit regnare.

b ¶ Rndit q̃z. Hic significat malos rectores in ecclesia qui terrenis cupiditatib⁹ dediti: curã subditoꝝ negligunt: ⁊ gaudent in multitudine sibi obsequentiũ. Interpretat ꝺ roboã latitudo populi. Hi sunt q̃ lata ingrediunt viã q̃ ducit ad mortẽ: nõ angustã q̃ ducit ad vitã. Et relicto patrũ ꝓsilio q̃rum dicta et facta ad altitudinẽ pfectionis tendũt: cõsilio iuuenũ obtẽperare eligũt: qui laudib⁹ ⁊ adulationib⁹ eos grauãt: q̃ ceci sũt et duces cecoꝝ. vñ: Ve tibi terra cui⁹ rex puer est ⁊c.

3.Re.12.c

Dat.15.b Eccls.10.c

a reliquit cõsiliũ senũ ⁊ cũ iuuenib⁹ tractare cepit: q̃ cuz co nutriti fuerãt ⁊ erãt in comitatu illi⁹. Dixitq; ad eos: Quid vobis videt: vel q̃d rndere debeo pplo huic: q̃ dixit mihi: Subleua iugũ qđ i posuit nob⁹ pr̃ tu⁹? At illi rndерunt vt iuuenes ⁊ nutriti cũ eo i delitijs/ atq; dixerunt. Sic loqris pplo q̃ dixit tibi: pr̃ tu⁹ aggrauauit iugũ nr̃m: tu subleua: et sic rndebis ei: Mi⁹ digit⁹ me⁹ grossior est lumbis pris mei. Pr̃ me⁹ ipositit iugũ vob graue: ⁊ ego mai⁹ pondus apponã. Pr̃ me⁹ cecidit vos flagell: ego vero cedã vos scorpionibus. Venit ꝯ hieroboã/ ⁊ vniuersus pplus ad roboã die tertio: sicut ꝓcerat eis. Rnditq; rex dura derelicto cõsilio seniorũ. Locutusq; est iuxta iuuenum voluntatẽ. Pater meus graue vobis imposuit iugũ qđ ego grauius faciã. Pater meus cecidit vos flagellis: ego vero cedã vos scorpionibus: et non acquieuit populi precibus. Erat enim voluntatis dei/ vt compleretur sermo eius quẽ locutus fuerat per manum abie silonitis ad hieroboam filium nabath. Populus autem vniuersus (rege duriora dicente) sic locutus est ad eum. Non est nobis pars in dauid: neq; hereditas in filio isai. Reuertere in tabernacula tua isr̃l. Tu aũt pasce domũ tuam dauid. Et abijt isr̃l in tabernacula sua. Super filios autem israel qui habitabãt in ciuitatibus iuda/ regnauit roboã. Misitq; rex roboam aduram qui ꝓerat tributis: ⁊ lapidauerũt eũ filij isr̃l/ et mortuus est. Porro rex roboã currũ festinauit ascendere/ ⁊ fugit in hierl̃m: Recessitq; israel a domo dauid vsq; ad diẽ hãc. Factũ est autẽ cũ audisset omnis israel: q̃ reuersus esset hieroboam: miserũt ⁊ vocauerunt eum/ cõgregato cętu: ⁊ constituerũt eũ regem super omnẽ israel. Nec secutus est quispiam domum dauid ꝓter tribum iuda solam. Ca. XI

Fz.Re.11.f Hist volũtas

17.q.1.c.de ilq3

a

Jenit aũt roboã in hierusalem ⁊ cõuocauit vniuersam domum iuda ⁊ beniamin centũ octoginta milibus electoꝝ atq; bellantium: vt dimicaret contra israel: et conuerteret ad se regnum suum. Factusq; est sermo domini ad semeiã hoiem dei/ dicens: Loquere ad roboam filiũ salomonis regem iuda: ⁊ ad vniuersum israel/ qui ẽ i iuda ⁊ beniamin. Hec dicit dñs: Non ascendetis neq; pugnabitis contra fratres vestros. Reuertatur vnusquisq; in domũ suam: quia mea hoc gestum est voluntate. Qui cum audissent sermonẽ dñi/ reuersi sunt: nec perrexerũt ꝓtra hieroboã. Habitauit autem roboã in hierusalem: ⁊ ędificauit ciuitates muratas i iuda: extruxitq; bethleẽ ⁊ ethã: ⁊ thecue: bethsur ŏq̃z ⁊ soccho et odollã: necnõ ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph: sz ⁊ aduraim ⁊ lachis ⁊ azecha: saraa q̃z ⁊ abialon: ⁊ hebrõ q̃ erãt in iuda ⁊ beniamin ciuitates munitissimas. Cunctq; clausisset eas muris: posuit in eis ꝓncipes ciboꝝq; horrea: hoc est olei ⁊ vini. Sed ⁊ in singulis vrbibus fecit armamẽtaria scutoꝝ ⁊ hastarũ: firmauitq; eas sũma diligẽtia ⁊ impauit sup iudã ⁊ beniamin. Sacerdotes aũt ⁊ leuite q̃ erãt i vniuerso isr̃l venerũt ad eũ de cũctis sedib⁹ suis: relinquẽtes suburbana ⁊ possessiones suas ⁊ trãseuntes ad iudaz ⁊ hierl̃m: eo q̃ abiecisset eos hieroboã ⁊ posteri eius: ne sacerdotio dñi fungerẽt. Qui ꝓstituit sibi sacerdotes excelsoꝝ ⁊ demoniorũ vitulorumq; quos fecerat. Sed et de cunctis tribubus isr̃l ⁊c.

b

c

d

e

3.Re.12.a

Diuisio

* a ¶ Factũ ẽ aũt ⁊c. Totũ illud vsq; ad finem huius ca. nõ est de textu: q̃z non est in hebreo nec in libris correctis/ sed de. iij. Reg. xij. acceptũ est ⁊ insertũ in ꝑ loco ex ignorãtia scriptoꝝ seu correctoꝝ: et ex ignorãtia hebraice ꝛi/ atis: sic̃ ⁊ in alijs pluribus locis sic factũ est. L

3.Re.12.c

Ca. XI

Oenit aũt roboã in hierusalem ⁊ cõuocauit vniuersam domum iuda ⁊ beniamin centũ octoginta milibus electoꝝ atq; bellatorum: vt dimicaret contra israel: et conuerteret ad se regnum suum. Factusq; est sermo domini ad semeiã hoiem dei/ dicens: Loquere ad roboam filiũ salomonis regem iuda: ⁊ ad vniuersum israel/ qui ẽ i iuda ⁊ beniamin. Hec dicit dñs: Non ascendetis neq; pugnabitis contra fratres vestros. Reuertatur vnusquisq; in domũ suam: quia mea hoc gestum est voluntate. Qui cum audissent sermonẽ dñi/ reuersi sunt: nec perrexerũt ꝓtra hieroboã. Habitauit autem roboã in hierusalem: ⁊ ędificauit ciuitates muratas i iuda: extruxitq; bethleẽ ⁊ ethã: ⁊ thecue: bethsur ŏq̃z ⁊ soccho et odollã: necnõ ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph: sz ⁊ aduraim ⁊ lachis ⁊ azecha: saraa q̃z ⁊ abialon: ⁊ hebrõ q̃ erãt in iuda ⁊ beniamin ciuitates munitissimas. Cunctq; clausisset eas muris: posuit in eis ꝓncipes ciboꝝq; horrea: hoc est olei ⁊ vini. Sed ⁊ in singulis vrbibus fecit armamẽtaria scutoꝝ ⁊ hastarũ: firmauitq; eas sũma diligẽtia ⁊ impauit sup iudã ⁊ beniamin. Sacerdotes aũt ⁊ leuite q̃ erãt i vniuerso isr̃l venerũt ad eũ de cũctis sedib⁹ suis: relinquẽtes suburbana ⁊ possessiones suas ⁊ trãseuntes ad iudaz ⁊ hierl̃m: eo q̃ abiecisset eos hieroboã ⁊ posteri eius: ne sacerdotio dñi fungerẽt. Qui ꝓstituit sibi sacerdotes excelsoꝝ ⁊ demoniorũ vitulorumq; quos fecerat. Sed et de cunctis tribubus isr̃l ⁊c.

Diuisio

3.Re.12.a

D

Hoc ꝓfr describit ꝓdicte diuisionis ꝓfirmatio p ꝓbũ ꝓphe ex pte dñi loquẽtis. ⁊ ptz sñia ex dict. iij. Regũ. xij. e. scõo describit regni defalcati ꝓsecutio/ ibi: Habitauit aũt roboã. Et diuidit i duas ptes: q̃ ꝓmo describit ꝓsecutio hui⁹ regni, pficiẽdo. scõo deficiẽdo. ca. xij. Prima i duas: q̃ primo describit ꝓfect⁹ regni roboã p ꝓpriũ studiũ. scõo p alioꝝ auxiliũ/ ibi: Sacerdotes aũt. tertio ꝓponendo valẽtiorẽ filiũ/ ibi: Duxit aũt roboã ⁊c. Circa primũ ondit ꝓfect⁹ regni roboã ꝓprio studio: eo q̃ multas ciuitates murauit: et plura fortalicia ꝓstruxit i regno suo muniẽdo ea vtilibus ⁊ bellatorib⁹ ad roborationẽ regni sui: et patz ifra. c ¶ Sacerdotes aũt. Hic ꝓfr describit ꝓfect⁹ regni roboã p alioꝝ auxilia: q̃ hieroboã fact⁹ rex sup isr̃l timuit ne ppls rediret ad regnũ dauid si iret in hierl̃m ad sacrificandũ dño: vt hr̃. iij. Reg. xij. ⁊ iõ fecit duos vitulos aureos: vt ibidẽ hr̃: ⁊ q̃ sacerdotes ⁊ leuite q̃ hitabãt in regno suo abominabant cultũ vitulorũ: abiecit eos ⁊ sicvenerũt ad regnũ roboã: ⁊ ꝑ ꝓfis ipz roborauerũt. ⁊ ꝑ ẽ qđ dr:

d ¶ Venerunt ad eũ de cũctis se. su. i. ciuitatibus in qb⁹ hitabãt et q̃ erãt eis assignate ꝓ inhabitatiõe: vt hr̃ Josue. xxi.

e ¶ Relinquẽtes suburbana. q̃ sic̃ erant eis ꝓcesse ciuitates ad hitandũ sic etiaz suburbana ad animalia nutriẽdũ. Silr etiã hoies deuoti de alijs tribub⁹ qui volebant colere dñm: ascẽdebãt in hierl̃m ad imolandũ dño: sicut legit ꝺ tobia Tobie. i. ⁊ sic roborauerũt regnũ iudaz: q̃ parati erãt ipz adiuuare. ⁊ ꝑ est qđ dr: Sz ⁊ de cũctis tribubus isr̃l ⁊c.

* Duxit Moraliter. b ¶ Venit aũt roboã in hie. Expositionẽ mysticam require. iij. Regũ. ij. ca. Moraliter

Ca. XII

Vnqz roborat fuisset regnum suum et confortatus dereliquit legem domini et omnis israel cum eo. Anno autem quinto regni roboam ascendit sesac rex egypti in hierusalem (quia peccauerunt domino) cum mille ducentis currib⁹ et sexaginta milibus equitum: nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex egypto: lybies. s. et troglotydę et ethiopes: Cepitq; ciuitates munitissimas in iuda: et venit vsq; hierusalem. Semeias aut ppha igressus e ad roboam et principes iuda q congregati fuerat in hierlm fugientes sesac. Dixitq; ad eos: Hec dicit dominus: Vos reliquistis me et ego reliqui vos in manu sesac. Conturbatiq; principes israel et rex dixerunt: Justus e dns. Cumq; vidisset dns q humiliati ecnt facte e p̄mo domini ad semeiam dicens: Quia humiliati sut non disperdam eos: dabog eis pauxillum auxilij et non stillabit furor me⁹ super hierlm p manum sesac. Verumtamen seruient ei: vt sciat distantiaz seruitutis mee et seruitutis regni terraz. Recessit itaq; sesac rex egypti ab hierlm sublatis thesauris domus dni: et domus regis. Omniaq; secum tulit: et clypeos aureos quos fecerat salomon: pro quibus fecit rex eneos: et tradidit illos principibus scutariorum: qui custodiebat vestibulum palatij. Cumq; introiret rex domum dni: veniebant scutarij et tollebat eos. Iterumq; referebant ad armamentarium suum. Verumtamen quia humiliati sunt: auersa e ab eis ira dni: nec deleti sut penitus. Sicdez et in iuda inuenta sut opa bona. Confortatus e g rex roboam in hierlm atq; regnauit. Quadraginta aut et vnus anni erat cum regnare cepisset: et decem et septem annis regnauit in hierlm (vrbe quam elegit dns) vt confirmaret nomen suum ibi et cunctis tribub⁹ israel. Nomenq; matris eius naama ammanitis. Fecitq; malum: et non preparauit cor suum vt quereret dominum. Opera vero roboam prima et nouissima scripta sunt in libris

a Anno aut xvi. Dali rectores p negligentiaz sua principes tenebraz .puocant in ecclesiaz: q thesauros domus dni et thesauros regis auferet: cum sclētiaz scripturaruz et opa ptutū sibi trahit in cautel et ydiotis.

b Sesac rex egy. xii. Byssus cilicij vt gaudiū cilicij: byssus qdem sbtilitatez significat: cilicium qd fit de pilis capraruz pcta. In byssio g cilicij ypocrisis diabolice fraudis i p suasiōe pcti. sesac hierosolymitanas opes aufert: cum diabol⁹ q callide decipit et gaudet in multitudie peccatoz ecclesiasticos viros scia spuali et opere virtutis spoliat: et eos q videbant in eccl̄ia decori spoliatos secū in baratrū p ditionis mergit.

c Clypeos. Salomon scuta aurea fec: et custodibus dom⁹ sue tradidit: cū christus spuale sciam per dno testamēta doctoribus eccl̄ie ad plebē tuendā cōmendauit. Hanc antiqu⁹ hostis p ignoriā retroz abtrahit. Cū em ite dunt terrenis reb⁹: minusq; curāt de celestibus officio pristino et scia nudatos: quasi in domo .pria opibus spoliatos relinqt. Tales yo cū se sensu spuali priuatos aspiciūt: per eloquentiam verboz copiam q runt: quoz sonoritatē velut scutorū ereoz firmitatē contra hostes pro sbiectis opponunt. Sed quanto eo auro vilius tanto inferior est eloquentia vere sapientie fructu. vnde: Vbi plurima verba: ibi frequenter egestas.

Semeie

bub⁹ israel qcūq; dederāt cor suū vt gerent dnm deū israel: venerūt hierlm ad immolāduz victimas dno deo patrz suoz: et roborauerūt regnū iuda et confirmauerūt roboā filiū salomōis p tres ānos. Ambulauerūt em in vijs dd et salomōis ānis tm trib⁹. Duxit aut roboā vxorē malaath filiā hiemuth filij dd: abiail qz filiam heliab filij isai q pepit ei filios ieuis et somoriā et zoom. Post hāc qz accepit maachā filiam absalō: q pepit ei abia et athai: et ziza et salomith. Amauit āt roboā maachā filiā absalō sup oēs vxores suas et concubinas. Nā vxores decē et octo duxerat: cōcubinas āt sexagita et genuit viginti octo filios et sexagita filias. Cōstituit vo in capita abiam filiū maacha ducē sup oēs fratres suos: Jpm em regē facere cogitabat: qz sapiētioz fuit et potētioz sup oēs filios ei⁹: et in cūctis finib⁹ iuda et beniamin: et in vniuersis ciuitatib⁹ muratis. Prębuitq; eis escas plurimas: et multas petiuit vxores. Ca. XII

Vnqz roborat fuisset regnū roboam et confortatū: dereliqt legē dni: et omnis israel cū eo. Anno āt qnto regni roboam ascendit sesac rex egypti in hierusalē (qz peccauerūt dno) cū mille ducētis currib⁹: et sexaginta milibus equitū: nec erat numerus vulgi qd venerat cū eo ex egypto: lybies. s. et troglotydę et ethiopes: Cepitq; ciuitates munitissimas in iuda: et venit vsq; hierusalem. Semeias aut ppha igressus ē ad roboā et pnces pes: iuda q congregati fuerāt in hierlm fugiētes sesac. Dixitq; ad eos: Hec dicit dominus: Vos reliquistis me et ego reliqui vos in manu sesac. Cōsternatiq; pncipes israel et rex dixerūt: Justus ē dns. Cūq; vidisset dns q humiliati ecnt facte ē pmo dni ad semeiā dicēs: Quia humiliati sūt non disperdā eos: dabogz eis pauxillum auxilij et nō stillabit furor me⁹ sup hierlm p manum sesac. Verūtm seruiēt ei: vt sciāt distantiaz seruitutis meę et seruitutis regni terraz. Recessit itaq; sesac rex egypti ab hierlm sublatis thesauris domus dni: et dom⁹ regis. Omniaq; secum tulit: et clypeos aureos quos fecerat salomon: pro quibus fecit rex eneos: et tradidit illos pncipibus scutarioz: qui custodiebāt vestibulū palatij. Cūq; introiret rex domū dni: veniebant scutarij et tollebāt eos. Iterūq; referebant ad armamētariuz suum. Verūtm qz humiliati sunt: auersa ē ab eis ira dni: nec deleti sūt penitus. Sicdez et in iuda inuenta sūt opa bona. Cōfortat⁹ ē g rex roboam in hierlm atq; regnāuit. Quadragīta aūt et vn⁹ āni erat cū regnare cępisset: et decez et septem ānis regnauit in hierlm (vrbe quā elegit dns) vt confirmaret nomē suum ibi et cūctis tribub⁹ israel. Nomēq; mris ei⁹ naama ammanitis. Fecitq; malum: et non prępārauit cor suum vt quęreret dominum. Opera vero roboam prima et nouissima scripta sunt in libris

a Duxit aūt ro. Hic pñr describit pfect⁹ regni roboā: p hoc q ordinauit sibi succedere valētioz filiū. s. abiam cuius haberet plures vxores et ō his multos filios seniores ipso. Et ptz hra ex dictis.

Diuisio

Vnqz ro. fuis. Hic Ca. XII pñr describit pcessus regni roboam in deficiēdo. et pmo describit reg. et ppli transgressio. scdo cōtritio. ibi: Semeias autem. Circa primū dicit:

b Cūqz robo. fuisset re. ro. mō dicto ca. p̄ce.

c Dereliqt le. dni. ad idolatriā declinando p̄m modū mris sue que fuit naama āmonitis: vt dicit. j. eodē ca.

d Et ois isrl cuz eo. i. maior ps ppli q erat .pnus ad idolatriā. aliqui tm in hoc nō fuerūt eum secuti: vt patebit. j. eodem ca. Cōsequēter ponit transgressionis punitio cū ōr:

e Ascēdit sesac rex egypti in hie. de ordinatiōe dni ad primum dū pcm regis et ppli: qz maluz pene est a deo inchoatum iuste inferri. .pter quod dicitur Amos. iij. b. Nō est maluz in ciuitate qd dns nō fecerit.

f Semeias aūt. Hic ponit regis et ppli cōtritio: vexatione eis dante intellectū: .pter qd receperunt .phete yb̄ū. vñ ōr: Semeias aūt propheta igress. est ad ro. et pncipes iuda. q nō potētes resistere ipsi sesac in capo: fugerāt in hierlm tanqz ad ciuitatē regiā fortissimā et munitissimā.

g Dereliquistis me. ad idola declinando.

h Et ego reliqui vos. auxiliū meū subtrahādo.

i Justus ē dns. cōfitentes pcm suū humiliter et veraciter exaudiēdo.

k Cūqz vidisset dns q humiliati ecnt. p delicti sui confessionē et penitentiā. ex hoc subditur pene diminutio cū ōr:

l Quia hūiliati sūt nō disperdā eos. totaliter delēdo.

m Daboqz eis pauxillū auxilij. qz nō omittam sesac ciuitatē et pplm destruere: tamē omittā eos ipsi sesac seruire sub tributo. cui⁹ causa subdit:

n Vt sciāt. p experientiā.

o Distātia seruitutis mee et seruitutis re. ter. qz seruit⁹ dei suauis est et cōsolabilis. seruit⁹ autē humana dura et quasi importabilis est: Unde legitur de multis q magt elegerūt mori q subiici quituti. sicut refert Josephus libro de bello iudaico: qz eleazar iudeus cū multis alijs in quodam castro a romanis obsessus: q videntes q erāt capiendi interfecerūt se mutuo ne subiicerent romanoz seruituti. Josephus

p Recessit itaqz sesac rex egypti ab hierlm. nō ab obsidione tm qz ingressus fuit hierlm vt ptz ex sequētibus cū ōr: q

q Sublatis xē. dicit enim Joseph⁹ q roboā timore ducis fec sibi portas apiri tm sub certa pacte: q tm sesac non tenuit sz magt templū et domū regiā spoliauit.

r Pro qb⁹ qb⁹ xē. ex q ptz deiectio regni ab aurea magnificentia in eneam.

s Siqdē et in iu. xē. qz aliq ad idolatriam nō declinauerāt qz ituitu de⁹ pepcit etiā alijs. nō tm a toto sz a tāto.

t Confortat⁹ ē g xē. erat em parui cordis: vt hr ca. se. et ō accepit confortationē in modico videlz q remansisset sibi ciuitas et vita et nomē regiū.

v Nomē āt xē. erat em gētilis et idolatra. et sic docuit filiū suum. vñ subdit: Fecitq; malū xē. p

In libris semeie xē. isti libri non habent: quia nō fuerunt reparati ad esdra.

Pugnauerūtq;

Moraliter. b Li qz roborat⁹ fuisset regnū roboā xē. Expositio mystica posita est. iij. Reg. xiij. ca.

Moraliter

A [a] ¶Semeie ꝓo. Qui superi⁹ roboā ⁊ filios iuda de pctis arguebat. b ¶Ado. qui et abdo: hic est q̄ ad arguendū hie/roboā ꝓ altari qđ fecerat a dño missus est in samariā q̄ in via interfectus est: qz ꝑ ꝓceptū dñi a pseudo ꝓpheta seduct⁹ ibidē

[c] ANno decimoocta. ⁊c. La. XIII (mādauit. c ¶Someron. Ciuitas est quā cepit iesus rege il/lius interfecto: quā dicūt vocari nūc sebastē oppidū
3. Re. 16. e palestine vbi iohānis baptiste cōdite sunt reliquie. Legimus autē in regum ꝙ amri rex israel emerit montē someron a q̄dā somer: ⁊ edificauerit in vertice illi⁹ ciuitatē quā ex nōie dñi. s. somer someron appellauit.

Ni. dely.

[a] Bethel ✻ a ¶Pugnauerunt q̄z ad/uersum se roboā ⁊c. Iz enī pri/mum bellū generale inter eos fue rit ꝓhibitum a deo: vt dictū est in ꝓncipio .xj. ca. tñ bella particula/ria fuerunt in extremitatibus vtri usq̄ regni: sicut solet fieri in extre/mitatib⁹ regnoꝝ ab inuicē discoꝛ/
Diuisio dantiū. Capi. XIII
ANno decimoocta. Hic ꝓñr agit de tempe abia. ⁊ primo describit eius gene alogia. Scđo pugna/ibi: Cumq̄ iniisset abia certamē. Tertio victo ria/ibi: Respiciēsq̄ iudas. Quar to culpa occulta/ibi: Quē percussit dñs. Circa primum đr: c ¶Mo mencq̄ mris ei⁹ mi. s. xj. c. voca tur maacha. ⁊ dicendū q̄ est idem nomē variatū tñ: qđ frequēter fit in noibus hebreis ⁊ latinis: vt fre quēter dictū ē. d ¶Filia vriel. s. xj. đr: Filia abissalon. sic est ī he/breo ⁊ nō absalon: vt habēt alīq̄ li bri ⁊ male: ⁊ ex ꝟlterius erāt ali credētes q̄ fuerit absalon filī⁹ da/
B uid: đr enī hic filia vriel de gabaa: absalon autez filius dauid fuit de hierusalē. Ad illud ꝟo qđ inductū est de discordia noīs patris istius q̄ vocat hic vriel: ⁊ supra abissalō: dicunt alīq̄ q̄ vriel fuit pr̄ eius: vt đr hic: abissalon ꝟo annus ei⁹: et sic vocat eius filia: qz filij filioꝝ dicū tur filij parentū. vñ Ruth. iiij. d. Natus ē filī⁹ noemi. i. nepos. Alī/ter pōt dici q̄ pr̄ maacha fuit bino mius sicut ⁊ multi alij: ⁊ hic expri mitur vnū nomē ⁊ aliud. s. xj. ca.
Diuisio ⁊. iij. Reg. xv. e ¶Cūq̄ iniſ/set abia certamen. Hic descri/bit ipius abie cū hieroboa pugna vbi primo describit bellatoꝝ hinc ⁊ inde numerus: ⁊ patet lr̄a: scđo pugne locus. cū đr: Sup montem someron. tertio psuasio abie ad in ducendū aduersarios vt sine bel/lo recederēt: vt patebit infra: vbi primo allegat ordinationē dñi dā tis regnū dauid ⁊ filijs ei⁹ in ꝑpe/tuū. ideo subdit: f ¶In pactū salis. in oīi enī sacrificio dñi po nebat sal. ⁊ ideo apud iudeos pa/ctū firmū ⁊ stabile dicebat pactuz salis. Scđo allegat ipi⁹ hieroboā vsurpationē iniustam regni. d. Et surrexit hieroboā ⁊c. g ¶Con/gregatiq̄z sunt ⁊c. nihil haben tes de pōdere veritatis. h ¶Et filij belial. i. absq̄ iugo diuine le gis ⁊ recte rōnis. i ¶Et ꝑualu erunt ꝑ roboā. cui⁹ cā subdit: Pozro roboam erat rudis. i. stolidus. vñ in hebreo hic habet: Pu/er nō etate: qz in ꝓncipio regni sui iam erat iā erat q̄draginta et vniu⁹ anni: vt habet. iij. Regū. xii ij. ca. L
sed dicit puer sensu. k ¶Et corde paui. in hebreo habet: Et corde tenero. i. impotēti ad aliq̄d sustinendū. l ¶Munc q̄ vos dicitis ⁊c. qz ipe erat rex ꝓncipalis ⁊ filij dauid ei⁹ vi carij: ex hoc ptz q̄ iste hieroboā volebat etiā occupare regnum iuda. Tertio allegat abia ipius hieroboā ⁊ ei⁹ ppli idolatriā/cū đr: m ¶Habetis q̄z grandē po. mul. in q̄ cōfiditis: sed ꝓ nihilo: qz sunt subditi idolatrie pctō: iz enī in vitulis aure/is ꝓmo adorauerint deū ꝑm opinionē aliquoꝝ q̄ ꝓbabilis est. vt dictū est. iij. Reg. xij. tñ extunc fuit ibi quidā idolatrie mo/dus: qz adorabāt eum in imagine ꝓ hibita. vt habetur Exod. xx. Itē ꝓ/cedente tpe adorauerunt ibi demo/nes dātes rñsa. vñ. s. xj. c. đr de hie roboā. Qui cōstituit sibi sacerdotes excelsorū ⁊ demonioꝝ. vñ subdit:
Atq̄z vitulos aure. ⁊c. n ¶Et eiecistis sacerdotes dñi. vñ ha/bet. s. xj. o ¶Quicūq̄z vene. ⁊ initia. ma. suā. hoc est: quicūq̄ vo luerit ꝓciū dare erit sacerdos ⁊ po 13. Re. 15. a terit offerre. Quarto allegat abia ī pplo suo ipius dei debitā fidē ⁊ cul/turā/dicēs: p ¶Noster aūt dñs deus est. q̄ est verus deus solus. q ¶Sacerdotesq̄z mi. dño de filijs aaron. quos elegit dñs in sa cerdotes sibi. vt habet Exod. xxviij. r ¶Et leuite sunt in ordie suo. sc̄z cātoꝝ ianitoꝝ ⁊ alioꝝ officioꝝ ꝓ/ut ordinauit dō. vt hr̄. s. j. libro. xxv. s ¶Holocausta quoq̄z offert do. p sin. dies ma. ⁊ vespe. s. in/ge sacrificiū qđ offerebat omni die mane ⁊ vespere. t ¶Et thymia ma iuxta le. ꝑce. cōfe. s. ex q̄ttuor rebus aromaticis. vt habet Exodi xxx. c. v ¶Et ꝓponunt pa. s. xij. quolibet sabbato renouando.
r ¶Estq̄z apud nos cāde. au/lz enī essent in templo vndecim can/delabra aurea: vt dictū est. s. iiij. ca. tñ sed rex egypti spoliauerat tēplū vt dictū est. s. xij. ca. ⁊ forte abstule/rat decē q̄ fecerat salomō dimittens illud solū qđ fecerat moyses: vel po nit hic singulare ꝓ plurali. D
y ¶Candelabrū. i. cādelabra. sic Exod. viij. f. Venit musca grauissi ma. i. multitudo ⁊c. vnde subdit:
z ¶Et lucerna ei⁹. i. lucerne: qz in q̄libet cādelabro erāt septē lucer/ne: vt dictū est. s. c. iij. a ¶Ut ac cendant sp ad ves. plures enī lu/cerne ardebāt de nocte q̄ de die. et ō aliq̄ extinguebant mane ⁊ reaccē debant vespere. b ¶Ergo in ex ercitu nostro dux deus est. qui sp assistit suis veris cultoribus.
✻ Filij israel
Moraliter. Moraliter. b ¶Anno decimo octa. ⁊c. per abiā q̄ iterp̄tat pr̄ me⁹ dñs: significari pōt q̄libet fidel xp̄ia n⁹ fidelit dicēs đo. Pr̄ nr̄ ⁊c. Per hieroboā aūt q̄ diuisio ppli iterp̄tat significat diabolus q̄ diuisionē inc hoīes ponere machinat. Bze. ome. xxix. Solerter intuēdū ē q̄ ātiquus hostis dū mētē nr̄az ad rerū tpaliū di lectionē trahit: infirmioꝛē ꝑ nos ꝓxi mū excitat q̄ ea ipa q̄ diligim⁹ auser/re moliat: nec curat antiquus hostis hoc faciēs vt terrena tollat: sz vt cha ritatem in nob feriat. Igit ꝑ abiā in virtute dei cōfidentē ꝓtra hieroboā pugnantē: significatur quilibet bo/nus xp̄ianus in xp̄i virtute fiduciali/ter contra diabolum pugnaturus.
✻ Hieroboā re

a ¶Bethel. Ciuitas in proximo lapide ab helia ad dexteraz euntib⁹ neopolim que prius luza: id est amigdalon vocabat et cecidit in sortez beniamin iuxta bethan z hai: quaz expugnauit iesus rege illius interfecto.

b ¶Ephron. Ciuitas est i tribu iuda, vñ z villa pergrandis ephrea ptra septentrionē in vigesimo ab helia miliario hactenus vocat. c ¶In diebus abia. Non hieroboā in cui⁹ vicesimo anno scōm libz̄ regū īm perauit asa fili⁹ abia sup iudam z hierlm: sed abiaz qui accepta bethel idola reuauit israeli in scandalū vt hebrei asserunt.

Cromatib⁹

Nico.de lyra

a ¶Filij isrl nolite pugnare ptra dñm. q: pugnādo contra nos q̄ sum⁹ eius serui pugnabitis ptra ip̄m: z sic ptz qđ dictuz est in p̄ncipio huj⁹ psuasionis: videlicet q abia intendebat monere filios isrl ad ℔ q recederēt absq mutuo pflictu: sz sua psuasio nō habuit effectū. vñ ꝯdit:

b ¶Hec illo loquēte hieroboā. molie. insidias. stans enim ex opposito fingebat sevelle pugnare a parte anteriori tm̄: sed malicioſe ḡrebat eū cum ℔ iuadere a pte posteriori. c ¶Respiciensq iudas. Hic p̄fr ponit ipsi⁹ abie victoria: q: cuz videret se z exercitū suū predicto mō inclusuz. d ¶Clamauit ad dñm. confidēs de ei⁹ auxilio. iō seq̄t: e ¶Perterruit deus hiero. tē. modus aūt pterrēdi nō exp̄mit in textu nec in glosa quā viderim: sz potuit esse q ali qđ exteri⁹. s. q fragorez tonitrui z lapides grādinis vl hmōi. sic̄ dr de philisteis. i. Reg. vij. vel ūmittendo terroꝛē interi⁹ tm̄ q quē deficeret cor: z p p̄fr membra exteriora ad se defendēdū: q: motꝰ vitalis spirituū ꝓcedit a corde ad mēbra exteriora. Sequit: f ¶Et cepit ci. ei⁹ be. z fi. ei⁹. i. villas sibi adiūctas. g ¶Quez pcussit dñs. Hic vltimo describit ipsius abie culpa occulta ꝓpter quā a dño ītersect⁹ est. z ista vt dicunt aliq̄ fuit q: capiendo ciuitatē bethel idola ibi inuenta reseruauit in detrimentū sui z coluit: nec miruz q: de ipso dr. iij. Reg. xv. a. Ambulauitq in oībus pctis p̄ris sui. s. roboā q̄ tū fuit idolatra: vt dictū ē ca. pce. Aliq̄ ꝺo exponūt de hieroboam sed nō est verisimile: quia nō agitur hic de eius fine sed de fine abie.

Moraliter ✳ b ¶Hieroboā retro molie. insi. p qđ significat malicia demōis q̄rent⁹ fraudulēter nocere hoībus p̄tuosis. i. Petr. v. b. Aduersari⁹ vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circūit q̄rens quē deuoret: cui resistite fortes in fide. c ¶Et ecce illis clamantibus. deus hiero. p qđ significat q̄ vociferan-

clangūt tubis z resonāt ptra vos. Fili isrl/nolite pugnare ptra dñm deuz patrū vestroz: quia in vobis expedit. Hec illo loquēte/hieroboā retro molieb bat insidias. Cūq ex aduerso hostiū staret: ignorantē iudā suo ambiebat exercitu. Respiciēsq iudas vidit c istare bellū ex aduerso z post terguz z clamauit ad dñz: ac sacerdotes tubis d canere cepert. Ꝺēsq viri iuda vociferati sūt. Et ecce illis clamātib⁹ pterrue it deus hieroboā z oēm isrl q̄ stabat ex aduerso abia z iuda: fugerūtq filij israel iudā: z tradidit eos de⁹ in manu eoz. Percussit q̄ eos abia z pplus ei⁹ plaga magna: z corruert vulnerati ex isrl q̄ggita milia virorz fortiū. Humiliatiq sūt filij isrl in tpe illo: z vehemētissime ꝓfortati sūt filij iuda eo q̄ speraſſent in dño deo patrū suoz. Persecut⁹ est aūt abia fugiētē hieroboā: z cepit ciuitates eius bethel z filias eius z

¶ ciuitas regis iuda.

a hiesana cū filiab⁹ suis: ephron q̄z z filias ei⁹. Nec valuit vltra resistere hiero c boā in diebus abia: quē pcussit dñs z s mortu⁹ est. Ingit abia cōfortato ī perio † suo: accepit vxores q̄ttuordecī: pcreauitq viginti duos filios z sedecim filias. Reliq̄ aūt p̄monū abia/viarūq z operū eius scripta sunt diligētissime in libzo addo ꝓphetę. Ca. XIIII

Ormiuit aūt abia cū patri/b bus suis: z sepelierūt eū i ciuitate dauid. Regnauitq † asa fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. In cui⁹ die i

a ¶hic eos significat q̄ bñ incipiūt z male finiūt.

bus q̄euit terra ānis decē. Fecit q̄ asa qđ bonū z placitū erat in ꝓspectu dei †

¶ abijciens idolatriam.

sui: z subuertit altaria pegrini cult⁹ et ℔ excelsa: z cōfregit statuas lucoſq succidit: ac p̄cepit iudeę vt q̄reret dñz deū † patrū suoz: z faceret legez z vniuersa m mādata. Et abstulit e cunctis vrbibus iuda: aras z phana: z regnauit i pace. Edificauit q̄z vrbes munitas i iuda: † q: q̄et erat: z nulla tpib⁹ ei⁹ bella surrexerāt pacē dño largiēte. Dixit ān iudę. Edificem⁹ ciuitates istas z vallem⁹ muris: z roborem⁹ turribus z portis z seris: dum adhuc a bellis quieta sunt oia: eo q̄ quesierim⁹ dñm deum patrū nostroz: z dederit nobis pacē per gyrū. Edificauerunt igitur z nullum impedimētū fiut. Habuit autē o asa in exercitu suo portantiuz scuta et hastas/de iuda trecenta milia: de ben

q̄ vociferantib⁹ p̄dicatorib⁹ voce predicationis: z deuot⁹ psonis voce sancte oronis terret diabolus: z cum exercitu suo fugat. f ¶Et cepit ciuitates tē. p qđ significat recupatio bonoz⁹ p malicia diaboli mortificatoz. nā recuperata gra reuiuiscūt opa meritoria q̄ per deceptionē diaboli fuerāt mortificata. † ¶Ingit abia confortato ipe. suo tē. p hac em̄ filioz generationē significatur bonoz operū multiplicatio q̄ ꝓcedunt ex gratia z libero arbitrio q̄li per quādam spūalem generationē.

Ormiuit aūt La. XIIII abia. Hic p̄miter agit de tpe ipsi⁹ asa: cui⁹ primo describit conuersatio bona. scdo psolatio ꝓpheti ca. tertio p̄uaricatio mala. ca. vj. Circa p̄mū describit p̄mo ipsi⁹ asa vita p̄tuosa Scdo ei⁹ victoria miraculosa/ibi: Egressus ē āt. Circa p̄mū dr: i ¶In cui⁹ diebus q̄euit terra decē ānis: q: in p̄ncipio regni vixit sancte: iō dñs dedit ei pacez decē annis vt posset regnū suū munire qđ z fecit: vt ptz ex sequentib⁹. k ¶Et subuertit al. pegrini cult⁹. i. idoloz q̄ dicūtur dū alieni. l ¶Et excelsa. ꝓriū videtur sequēti ca. vbi dr: Excelsa aūt derelicta sūt. z. iij. Reguz. xv. dr de ipso. Excelsa aūt nō abstulit. Dicenduz q̄ aliq̄ erant excelsa vbi colebant idola z illa abstulit: vt hic dr. Alia aūt erant excelsa ī q̄bus offerebant deo sacrificia qđ fuit licitū q̄diu arca nō habuit stabilem mansionē: put dictū fuit Deut. xij. z. j. Regū. vij. sed post edificationē templi nō fuit licitū nisi ex dispensatione divina speciali: tamen ℔ p̄misit asa de sacrificijs votiuis z multi alij reges ad eui tandū maius malū scz ne talia offerent idolis z dmonib⁹: sicut p̄mittuntur meretrices in ciuitatib⁹ ne oīa turbent libidinibus. m ¶Et faceret legem. q̄tū ad p̄cepta decalogi: que ꝓprie dicuntur lex. n ¶Et vniuersa mādata. que sunt q̄dam p̄clusiones ex p̄ceptis decalogi elicite: vel quedā supposita ad decalogi p̄cepta: sic̄ est p̄ceptū dilectionis dei z p̄rimi: put dictū fuit Deut. vj. Cetera patet ex dict⁹ vsq̄ ibi: o ¶Habuit aūt asa in exer. suo pauesc̄ta z ha. i. habentiū sc̄iam p̄liandi i scu

✳ tis z hastis.

Excelsa q̄ dicebantur.

Moraliter

Moraliter. † ¶Dormiuit autez abia cū patribus suis tē. Sequit: † ¶Regnauitq asa fi. ei⁹ tē. Per asa q̄ interp̄tat factura vel sustollens. i. sursū tollēs: significat bon⁹ rex vel p̄nceps q̄ se recognoscit eē facturā dei. propter qđ ī p̄ncipio regni sui sursum tollit vl erigit animū suū ad q̄rendū honorē dei z bonū ppli sui sibi cōmissi/iō subdit⁹: † ¶Fecitq asa qđ bo. z placerat in cōspe. dei sui. s. in destructione cult⁹ diaboli z in p̄motione cultus divini/ideo subditur: k ¶Et subuertit altaria peregrini cultus. z subdit: † ¶Et p̄cepit iude vt quereret dominū deum. naz talis rex per se z per alios inducit ppl̄m suū quātum potest ad seruiēdum dño in bonis moribus z fide viuendo. nec tamē omittit ea que sunt agenda p̄m viā humanā ad regni sui defensionem ne tentare dominum videatur/ideo sequitur: † ¶Edificauit quoq vrbes munitas tē. Egressus est autem contra eos. i. cōtra asa z homines suos.

✳ Zara ethiops

A ctis ⁊ hastis. a ¶Egressus ē ād. hic ꝓnr describit ipi⁹ aia victoria miraculosa: ⁊ ptz lra vsq; ibi: b ¶Poro asa per.ob.ei. ne intrando regnū suū devastaret terrā suā. c ¶Et invocauit dñm. devote ⁊ confidenter. d ¶Dñe nō est tc. qz est virtutis infinite: cui oīs alia virtus cōparata nulla est. e ¶In te enī tc. nō in viribꝰ nr̄is. f ¶Nō prualeat. i. ꝫ nos qui venimus ad pugnā in nomine tuo. g ¶Exterruit itaq; p effectū exteriorē vel interiorē: sic dictū fuit ca. pce. de hieroboā ⁊ eiꝰ exercitu: qz nō exprimit hic q̄liter illud fuerit sicut nec ibi: h ¶Quia dño tc. exercitu illiꝰ plia te. i. angelicis potestatibꝰ: q̄ dicunt domini exercitꝰ: vel exercitus dñi pōt hic intelligi exercitꝰ asa: q̄ pugnabat in nomine dñi. Cetera patēt in lra.

Doraliter ✳ † ¶Zara ethiops. i. rex ethiopū p quē significat rex demonū: nā demones frequnter apparuisse leguntꝫ in specie ethiopū. Cōtra vero bonos reges ⁊ eoz pplm diabolus excitat bellū spūale p se ⁊ satellites suos ⁊ aliquando bellum corpale p malos hoīes ad modū ethiopū vitijs denigratos. ⁊ qm̄ in vtroq; bello bonus rex indiget auxilio diuino. ideo subdit: c ¶Et invocauit dñm deū. qz p orationes deuotas in vtroq; bello victoria frequētius obtinet. Ideo subdit: Exterruitq; dñs ethiopes tc.

Diuisio

La. XV

Zarias autē filiꝰ obed. sic debet scribi: qz sic est ī hebreo. Hic ꝓsequēter circa asa ponit cōsolatio ꝓphetica. Circa quā primo describit ꝓphete denūciatio. Scdo ipius asa ⁊ ppli consolatio/ibi: Ō cum audisset asa. Circa pmū ōr: k ¶Egressus ē in occur. asa. ad denunciandū sibi bona q̄ libenter cito nunciant. vñ subdit: l ¶Dñs vobiscū. supple ē ⁊ fuit in isto prelio. m ¶Quia fuistis cum eo. per verā fidem ⁊ cultuz debitum. n ¶Transibūt aūt dies multi tc. Dicunt expositores nr̄i q̄ ista ꝓphetia intelligit cōmuniter de futuro sicut sonat nostra trāslatio: et fuit impleta tpe captiuitatis babylonice: qz iudei extra hierusalē nō poterāt offerre deo sacrificia: ⁊ ideo tpe captiuitatis babylonice fuerūt sine deo vero. hoc mō scz colēdo eū p sacrificia: multi etiā de ipsis relicto iudaismo ꝑuersi fuerunt ad cultum idoloz. o ¶Et absq; sacerdote. qz officiū sacerdotū in oblatione sacrificiorum tunc cessauit. p ¶Et absq; lege. qz nabuzardan libros legis cōbussit: quos postea per magnum tempus Esdras reparauit. q ¶Cumq; reuersi fuerint in angustia sua. i. existentes in captiuitate babylonica. r ¶Ad dñm deū israꝫ p verā penitentiā: vexatione dāte eis intellectū. s ¶Reperiēt eum. qđ fuit impletū tpe cyri: q̄ dedit licentiam iudeis redeundi in hierusalē: ⁊ reedificandi templum dñi: vt hꝫ. i. Esdre. i. t ¶In tpe illo nō erit pax tc. qz iudei reuersi de captiuitate babylonica: p longū tps fuerunt in magna afflictione positi: qz samaritani ⁊ alij eoz vicini frequēter molestabāt eos ⁊ ꝛua debāt: vt hꝫ libro Neemie ī plibꝰ loc'. v ¶Pugnabit enī tc. qz tpib⁹ illis surrexerūt multa bella in partib⁹ illis: vt patet iamin vo scutarioꝝ ⁊ sagittariorū ducēta octogita milia. Oēsq; isti viri robustissimi. Egressus est aūt ꝫ eos ẓara ethiops cū exercitu suo/decies cētena milia ⁊ curribus trecētis: ⁊ venit vsq; mare sa. Porro asa prexit obuiaꝫ ei et instruxit aciez ad belluz in valle sephata quę ē iuxta maresa: ⁊ invocauit dominū deuz/ ⁊ ait: Domine non ē apud te vlla distātia vtrum in paucis auxilieris an in pluribus: adiuua nos dñe deus noster. In te enī ⁊ in tuo nomine habētes fiduciā venimus cōtra hāc multitudinē. Dñe deus noster tu es/ non ꝓualeat ꝓtra te hō. Exterruit itaq; dñs ethiopes coram asa ⁊ iuda. Fugerūtq; ethiopes: et ꝑsecutus ē eos asa/et ppls qui cū eo erat/vsq; gerara. Et ruerūt ethiopes vsq; ad internitiōez: qz dño cedente cōtriti sūt ⁊ exercitu illiꝰ ꝓliante. Tulerūt ergo spolia multa: percusserūt oēs ciuitates p circuitū gerare. Grādis quippe cūctos terroz invaserat. Et diripuerūt vrbes ⁊ multā ꝓdā asportauerūt. Sz ⁊ caulas ouiū destruentes: tulerūt pecoꝝ infinitā multitudinem ⁊ camelorum: reuersiq; sunt in hierusalē. Ca. XV

Zarias autez filius †obed facto ī se spū dei egressus est in occursuz asa: ⁊ dixit ei. Audite me asa/ ⁊ oēs iuda ⁊ beniamin: Dñs vobiscū: qz fuistis cū eo. Si q̄siēritꝫ eū/inveniet. Si aūt dereliq̄tis eū/derelinq̄t vos. Trāsibūt aūt dies multi in israꝫ absq; deo vo ⁊ absq; sacerdote: absq; doctore q̄z ⁊ absq; lege. Cūq; reuersi fuerint in angustia sua: ⁊ clamauerint ad dñm deū israel: et quęsierint eum/reperiēt. Jn tempe illo nō erit pax egredienti ⁊ ingrediēti: sed terrores vndiq; in cūctis habitatoribus terrarū. Pugnabit enī gens contra gentē: ⁊ ciuitas contra ciuitatē: quia dominus conturbabit eos in omni angustia. Vos ergo confortamini et non dissoluantur manus vestre: Erit enim merces operi vestro. Quod cuz audisset asa verba scz ⁊ prophetiam azarię filij vt patet intuēti hist⁹rias illiꝰ tpis. dicūt etiā q̄ ꝑfectius impleta est illa ꝓphetia p captiuitatē iudeoz factā per Titū ⁊ Vespasianū. iudei vo totā istā lraz exponūt de tpe qđ fuit añ asa: vt meliꝰ intelligat ista expositio. Primo ponā lram ꝓut iacet ⁊ ꝑm hebraicam veritatē: lra enī hebraica nō habet: Trāsibunt: sed sic incipit. Et dies multi in israꝫ ad nō deū verū ⁊ ad nō sacerdotē: ⁊ ad nō legē: ⁊ reuersus ē in angustia ⁊ ad dñm deū israꝫ: ⁊ requisierūt eū ⁊ inuētus est eis ⁊ in tpibꝰ illis nō pax egredienti ⁊ venienti: qz ꝓsumptiones multe sup oēs habitātes terrā ⁊ diminute sunt gens in gēte: ⁊ ciuitas ī ciuitate. qz deꝰ ꝑturbauit eos in oi angustia: vos autē ꝓfortamini tc. sic igit exponit ab hebreis lra ꝑdicta. Et dies multi in israꝫ supple iā fuerūt. Ad nō deū verū: qz in ipis nō recurrerūt filij israꝫ ad dñm verū. ⁊ ꝫ fuit a q̄rto āno roboā: in q̄ declinauit ad idolatriā ⁊ oīs israꝫ cū eo vt dictū est. ō. ca. xij. ⁊ tpe filij sui abia q̄ ambulauit in oibus pctis ꝑris sui: vt dictū est. ō. xiij. ca. ⁊. iij. Regū. xv. Et ad nō sacerdotē. i. absq; sacerdote docēte: qz exq̄ declinauerꝫ ad idolatriā parū curauerꝫ de sacerdotibꝰ ⁊ lege. Et reuersus est in angustia sua ad dñm deū israꝫ: qz tpe asa q̄ successit abia: ppls israel reuersus fuit ad cultū veri dei: vt ptz ca. pce. ⁊ maxie q̄n fuerūt in angustia positi ꝓpē aduētū regis ethiopū. Et inuētꝰ est ab eis: qz dedit eis victoriā miraculosam: vt patz ex dictis ca. pce. Et in tpibꝰ illis. i. roboā et abie. Nō pax egredienti ⁊ venienti: supple fuit: qz quinto anno roboā sciac rex egypti intrauit hierlim: ⁊ spoliauit templū ⁊ domū regiā: ⁊ facti sunt ei indei serui: vt hꝫ. ō. ca. xij. Tpe vo abia filij eiꝰ hieroboā molestauit regnū eiꝰ: Iz finaliꝫ fuerit debellatꝰ. Et diminute sunt gēs in gēte: ⁊ ciuitas in ciuitate: qz tūc iudei habuerūt insultꝰ ab exteriorib⁹: ⁊ intra se diuisiōes ex qb⁹dā diminutꝰ fuit pplus. Et iō sequit: p ¶Vos q̄ ꝓfortamini. tu asa ⁊ ppls tuus q̄ fuistis dñm ⁊ inueniſt. q ¶Cōfortamini. in dño: qz saluabit vos. z ¶Et nō dissoluant manus vre. a bono ope qđ cepistis. Cuius causa subdit: a ¶Erit enī merces opi vro. sic igit ptz q̄ ista expositio satis ꝓcordat lre p̄cedēti ⁊ subsequenti. in ista tñ exposītione aliq̄ addidi ad maiorē intellectū: qz glose hebraice breuiē loquunt ⁊ magis obscure: tenuit tñ sniam earum. b ¶Ō cum audisset asa. hic ꝓnr describit ipius asa ⁊ ppli ꝓsolatio: ex q̄ ꝓsolatiōe abstulit asa idola nō solū de terra iuda ⁊ beniamin/sz etiā ō vrbibꝰ q̄s ceperat in regno decē tribuū.

✳ Et dedicauit

Doraliter. i ¶Azarias aūt filiꝰ obeth tc. Per azariā q̄ adiutor dei interpꝫ p̄dicator devotus significat. vñ Paulus apls de se ⁊ alijs devotꝰ p̄dicatoribꝰ dic. i. Cor. iij. c. Dei adiutores sumus. Talis igit p̄dicator ex instinctu spūssancti dicit bono regi vel principi ⁊ pplo suo victori. i ¶Dñs vobiscū: qz fuistis cū eo. ostensiōes q̄ habita victoria de hostibꝰ corpalibus vel spūalibus ꝓcessit ex adiutorio diuino: ⁊ transgressoribꝰ legis p̄dicit ꝓtrariū de futuro dicēs: † ¶Si aūt dereliq̄ritis eū derelin. vos. in manibꝰ vestrorum hostium vos tradendo. Ō cum audisset asa tc. Sequitur:

✳ Confortatus est

a ¶Et dedicauit altare dñi. q̄ altare factū a salomōe de nouo solēnizauit: offerens ibi sacrificia valde magna: qualia nō fuerāt ibi oblata a tpe salomonis. b ¶Q̄ erat añ poz.do. s. in atrio sacerdotum: ibi em̄ erat altare holocaustoz/ vnde subdit̄: c ¶Immolauerūt dño i die il. valde solēniter: vt dictū ē. d ¶De manubijs. i. māib⁹ capt'. e ¶Boues septingētos ⁊c. q̄ adduxerant pecoꝛ infinitā multitudinē hibita victoria: vt habet̄ ca. p̄ce. in fine. f ¶Et intra. ex moze. s. atrīū templi. g ¶Ad cozro. fed⁹. int̄ deū ⁊ pplm̄ suū: ibi em̄ fiebant talia federa vl renouabant̄. h ¶Jurauerūtq̄ dño. q̄ p̄uirēt ei fideli'. i ¶Voce ma. in iubilo ⁊c. ad maiozem solēnitatem iuramenti. k ¶Cū execratōe. supponētes se maledicto ⁊ pene mortis. si venirēt ꝯ iuramētū. l ¶Sz ⁊ maamatrē. istud expositū ē. iij. Reg. xv. h excepto. m ¶Ex angusto deposuit impio. q̄ maacha fecerat specū: vt hr̄. iij. Reg. xv. in q̄ colebat̄ priapus in q̄ cultu ipa p̄erat: ⁊ iō oꝛ hmōi ꝯperiū angustuz .i. strictū. n ¶Excelsa aūt desūt in isr̄l. s. illa in q̄b⁹ offerebat̄ dño: sicut dictū fuit in p̄ncipio ca. p̄ce. o ¶Attamē cor asa erat p̄fectū cū. die. ei⁹. s. vsq̄ ad tp̄s p̄uaricationis sue: q̄ habet̄ ca. se. p ¶Bellū ỽo nō fuit vsq̄ ad tricesimū an. re. asa. in hebreo habetur vsq̄ ad. xxxv. annū regni asa. ⁊ huic ꝯcordat q̄ habetur in p̄ncipio ca. se. Anno autem. xxxvj. regni ei⁹ ascēdit baasa: ad īuadendum regnū asa.

Moraliter † ¶Cōfortat⁹ est ⁊ abstu. idola de oi ter. nā bon⁹ p̄nceps ad ỽba p̄dicatoꝛis debet in bono ꝯfirmari ⁊ de maloꝝ extermiatione ampli⁹ sollicitari. l ¶Sed et maachā ma. asa reg̃ depo. ō angu. ipe. amouit em̄ eā ne esset princeps in sacris priapi vt oꝛ. iij. Reg. xv. p q̄ aūt ostēdit q̄ bonus p̄nceps in his q̄ sūt ꝯ honorē dei parcere nō debet cuicūq̄ psone q̄ cūcūq̄ sibi ꝓpinque.

Ca. XVI

Anno aūt tricesimo sexto. Hic p̄ñr describit̄ p̄uaricatio asa circa finē vite sue: cū tñ bona vita p̄cessisset: ex q̄ ptz q̄ null⁹ debet de p̄cedētib⁹ meritis nimis p̄sidere: sz semp timere ne cadat: sicut dictum fuit. iij. Reg. xi. de salomōe. Prevaricatio autē istī⁹ asa fuit: q̄ diffisus de diuīo auxilio q̄ō expertus fuerat in maiori periculo: recurrit ad auxiliū infideliū. Et p̄mo describitur ipsius p̄uaricatio. Scōo p̄uaricantis obstinatio/ ibi: In tpe illo. sn̄ia p̄me part̄ ptz ex dict̄. iij. Reg. xv. h excepto q̄ō dicitur hic. q ¶Anno autē tricesimosexto regni ei⁹. scz asa. r ¶Ascēdit baasa. ad debellandū regnū asa: confidens de auxilio regis syrie: quia. iij. Reg. xv. in fine dicit̄: Anno tertio asa regis iuda regnauit baasa. ⁊ statim subdit̄ q̄ regnauit tm̄ obed prophetę: confortatus est ⁊ abstulit idola de omni terra iuda ⁊ beniamin: ⁊ exubibus quas ceperat montis ephraim: et dedicauit altare domini quod erat ante porticum domus domini. Congregauitq̄ vniuersum iudam ⁊ beniamin et aduenas cuz eis de ephraim ⁊ de manasse ⁊ de symeon. Plures enim ad eū confugerant ex israel: videntes q̄ dñs deus illius esset cum illo. Cūq̄ venissent hieru salem mēse tertio: āno q̄ntodecimo regni asa: immolauerūt dño in die illa de manubijs/ ⁊ p̄ręda quā adduxerat bouel septingētos ⁊ arietes septē milia. Et intrauit ex more ad cozroborādū fed⁹ vt q̄rerēt dñm deū patrū suoꝝ in toto coꝛde ⁊ i tota anima sua. Si quis aūt inq̄t nō q̄sierit dñm deuz isr̄l: moriat̄ a minimo vsq̄ ad maximū: a viro vsq̄ ad mulierē. Jurauerūtq̄ dño voce magna in iubilo ⁊ in clangoꝛe tubę ⁊ in sonitu buccinaruz. Omnes qui erāt in iuda cū execratōe. Jn oñi em̄ coꝛde suo iurauerūt: ⁊ i tota volūtate q̄sierūt eū: ⁊ iuenerūt. Pręstititq̄ eis dñs req̃em p̄ circuitū. Sed ⁊ maachā matrē asa reg̃ † ex angusto deposuit impio: eo q̄ fecisset i luco simulacrū p̄riapi q̄ō oē ꝓtruit: ⁊ i frusta cōminuēs cōbussit i toꝛrēte cedrō. Excelsa aūt ꝛelicta sūt i isr̄l. Attamē coꝛ asa erat perfectum cūctis diebus eius. Eaq̄ quę vouerat pater suus et ipse intulit in domū domini: argentum ⁊ aurum: vasoꝝ rūq̄ diuersā supellectilē. Bellū ỽo nō fuit vsq̄ ad tricesimū annū regni asa.

Ca. XVI

Anno autem tricesimosexto regni eius ascendit baasa rex israel in iudā ⁊ muro circundabat rama: vt nulli⁹ tute posset egredi ⁊ ingredi de regno asa. Protulit autem asa argentum ⁊ aurum de thesauris dom⁹ domini ⁊ de thesauris regis. Misitq̄ ad benadap regez syrię: qui habitabat in damasco dicens: Fędus iter me ⁊ te est. Pater quoq̄ me⁹ † ⁊ pater tuus habuerunt concordiam: ecce munera misi tibi argentū ⁊ aurum vt rupto fędere q̄ō habes cuz baasa rege israel facias eum a me recedere. Quo comperto benadap misit p̄ncipes exercituū suoꝝ ad vrbes isr̄l qui p̄cusserūt ahion ⁊ dan ⁊ abelmaim et vniuersas vrbes muratas neptalim. Q̄ō cum audisset baasa desiit ędificare rama: ⁊ itermisit op⁹ suū. Porro asa rex assūpsit vniuersū iudā ⁊ tulerūt lapides de rama ⁊ ligna q̄ ędificationi ꝑparauerat baasa: ędificauitq̄ ex eis gabaa et maspha. Jn tpe illo venit anani pphes uit tm̄. xxiiij. ānis: ex q̄ sequit̄ q̄ mortu⁹ fuit. xxvj. anno regni asa. ⁊ sic videt̄ impossibile q̄ venerit ꝯ asa. xxxvj. anno regni eius cuz iam esset mortuus p̄ decē annos ante. Jn glosa hebraica ponitur ad ꝙ quedā solutio p̄olixa implicans plura falsa: ꝓpter q̄ō ea dimitto: ⁊ dico q̄ p̄mus annus regni alicui⁹ reg̃ dupliciter accipitur in scriptura. Vñ mō q̄ simpliciter incipit regnare: ⁊ sic accipitur cōiter. Alio mō oꝛ primus ann⁹ regni ei⁹ ab aliq̄ eius facto notabili: verbi gr̄a Dan. ij. oꝛ: q̄ āno scō nabuchodonosoꝛ vidit somniū ⁊ p̄m oēs histoꝛiographos ⁊ expositoꝛes ille ān⁹ fuit secūdus a p̄ncipio regni sui simpliciter: q̄ꝝ plures annos ante regnauerat: sed oꝛ secūdus a victoria notabili quā habuit de rege egypti: ⁊ ita pōt dici in ꝓsito: q̄ asa decimo āno regni sui habuit victoriā valde notabilem de rege ethiopū: vt dictuz est. xiij. ⁊ ideo hoc mō accipiēdo p̄mū annū regni eius in q̄ habuit hāc victoriā notabilē: tertiusdecimus annus regni sui fuit̄ accepti fuit tert⁹. ⁊ sic accipit̄. iij. Reg. xv. vbi oꝛ q̄ anno tertio asa baasa cepit regnare: ⁊ cum regnauerit. xxiij. annis: sequitur q̄ vixit vsq̄ ad. xxxvj. annū asa iclusiue: ⁊ in p̄ncipio huius anni inuasit regnum asa ⁊ i fine mortuus est forte ex doloꝛe ⁊ tristicia: eo q̄ opus eius impeditum et dissipatum fuerat: ⁊ pecunia quam regi syrie dederat p̄o cōfederatione ad iuuandum ipsum contra asa non solum perdita fuerat sed etiam ei nocuerat: quia ad petitionem asa rex syrie rupit fedus p̄dictum: ⁊ inuasit ipsius baasa regnū: vt habetur in littera.

s ¶In tempoze illo. Hic cōsequenter describitur ipsius asa obstinatio: quia reprehensus a prophęta eo q̄ refugerat ad humanum auxiliuz diffidens de diuino non se coꝛrexit sed magis

Moralit. ✳ peccatū aggra r ¶Anno autez tricesimosexto re. ei⁹ ascēdit baasa rex isr̄l in iudā. Sequitur: † ¶Protulit autez asa ar. ⁊ au. de the. do. dñi: et de thesauris regis misitq̄ ad benadap regē syrie. Cōtingit aūt aliquādo iudicio dei iusto nobis tñ occulto q̄ bonus p̄nceps deo p̄mittente ⁊ diabolo ꝓcurāte incipit de deo diffidere ⁊ ideꝛ de humano auxilio ꝓsidere ⁊ ad ipsum male recurrere: q̄ō significatur ꝙ regē asa q̄ post tantā victoriam de virtute dei ꝓsecutā venient baasa ꝓtra ipm̄ de deo diffidens refugit ad idolatre reg̃ auxiliū dicēs: † ¶Fędus inter me ⁊ te est ⁊c. Et q̄m talia sunt a devotis p̄dicatoꝛib⁹ arguēda. Jdeo seq̄t postea: s ¶Jn tpe illo venit ana. ppha ad asa re. iuda ⁊ dixit ei q̄ ha. fi. in rege syrie ⁊c. sed quoniā dicit

✳ Eccs. vij.

a ¶ Aromatib⁹ ꝛc. Hec vana fa-
me tactãtia: quã ꝓhi vł poete p⁹mo-
tẽ regũ suoꝝ: vł etiã falsi xp̃iani obe-
untib⁹ mgr̃is ip̃sẽdũt: ꝛ hec in ignez
mittũt: qꝝ oĩa gehẽne ignib⁹ obno-
xia esse ostẽdunt q̃ ꝟ sine vtilitate ꝛ
edificatiõe fratꝝ ꝓtulerũt. b ¶ Cõ-
busserũt sup eũ. Nota q cũ regi-
bus vt hebrei tradũt reuerẽtie cau-
sa cõbustiões p̃ciosaꝝ vestiũ simł cũ
aromatibus fiebant. vñ alibi: Juxta
cõbustiões maioꝝ faciẽt tibi. Mos
em̃ fuit apd̃ veteres vt p̃ciosa orna-
mẽta regũ post obitũ eoꝝ p exequũs
in pira vrerent: sz sine cadaueri⁹.

Regnauit Ca. XVII
aũt io. ꝛc. ¶ Ambu-
lauit in vijs ꝛc. Oñdit
eũ executorẽ fuisse sic̃ dauid diuino-
rũ mãdatoꝝ añꝫ peccaret in vxore
vrie cuius pcĩ satisfactio eternã illi
memoriã cõpauit. d ¶ Dedit ois
iuda. Hic fideles de gẽtib⁹ signifi-
cat: q̃ relicto patꝝ errore ad xp̃m cõ-
ueniũt baptismo abluti: chrismate li
niti. A xp̃o xp̃ianũ nomẽ ꝛ regiã di-
gnitatẽ accipiẽtes. vñ: Vos est ge-
nus electũ regale sacerdotiũ ꝛc. In
tpe em̃ iosaphat dñi dos vel q̃ ẽ do-
tatus: ꝛ qꝝ ecclia gentiũ sanguie xp̃i
cõpata: spũssancti pignore dotata cõ
sortiũ spõli celestis ꝛ societatẽ regni
ꝓmeruit. Cui facte sunt ifinite diui
tie cum diuerse natiões credũt ꝛ in
acquisitione diuersarum virtutum.

Ni. de ly.

Jtaq̃ fa
ctꝰ pctm̃ aggrauauit ꝓphetã icarce
rando ꝓpter qd̃ a dño punitus fuit
in psona ꝓpria ꝛ in pplo suo. ꝛ his
dictis ptz snia paucis exceptis q̃ dis
currenꝫ. a ¶ Idcirco euasit re-
gis syrie exercit⁹ de manu tua.
qꝝ si ꝓfidẽs de dño ꝑstãter iuisset ꝛ
regẽ isrł ꝛ syrie simul ꝓfederatos: si
cut fecerat ꝛ ethiopes vterq̃ rex fu-
isset ab eo debellatus. b ¶ Et p-
pter hoc ꝛc. aduersum te bella
ꝓsurgũt. hz em̃ habuisset plura bel-
la ante: qꝝ inter ip̃m ꝛ baasa fuit bel
lum cũctis diebus q̃bus cõregnaue
rũt: vt habeꝫ. iij. Reg. xv. tñ illa bel-
la nõ fuerũt ei grauia: qꝝ supauerat:
sed de cetero fuerũt grauia. Ũñ seq̃
tur: c ¶ Et iterfecit de pplo in
tpe illo plurimos. in bellis sup-
ueniẽtibus: ꝛ sic p pctõ p̃ncipis fu-
it punitus ppls: ꝛ qꝝ forte ꝓsenserat
regi in pctõ. d ¶ Egrotauit aũt
asa anno triceſimonono regni
sui dolore pedũ vehementissi-
mo. Ut sic puniret in q̃ peccauerat
ponendo ꝓphaz in cippo p pedes.
e ¶ Et nec in infir. ꝛc. Ex q̃ etiaz
apparet obstinatio in pctõ. f ¶ Po-
suerũtq̃z eũ sup lectũ suũ. i. se-
retrũ vel sepulture locũ. g ¶ Ple-
nũ aromatib⁹. Ad reꝑmẽdũ feto
rẽ cadaueris. h ¶ Et vnguentis
meretricijs. i. reb⁹ odoriferi q̃bus
meretrices ãtiq̃tus aspgebãt lectos
suos ad allicieẽdũ hoies ad luxuriã:
ſm qd̃ dr Prouerb. vij. c. in psona
meretricis: Aspersi cubile meũ myr
rha aloe ꝛ cinamomo ꝛc. i ¶ Am-
bitiõe nimia. i. apparatu magno
vel sumptu.

Ecclꝰ. vij. b. Cõsidera opa altissi
mi q̃ ta ad asam regẽ iuda ꝛ dixit ei: Quia
habuisti fiduciã in rege syrie: ꝛ non in
dño deo tuo: idcirco euasit regis sy- a
rie exercitus de manu tua. Mõne ethi
opes ꝛ lybies multo plures erãt qua-
drigis ꝛ eq̃tibus ꝛ multitudine nimia.
Quos cũ domio credidisses/tradidit
in manu tua: † Oculi ei dñi ꝛtẽplant
vniuersã terrã: ꝛ ꝓbẽt fortitudinẽ his
q̃ corde pfecto credũt in eum † Stulte
igit egisti ꝛ ꝓpt̃ hoc etiã pñti tpe aduer- b
sum te bella ꝓsurgũt. Jratusq̃z asa ad †
uersus videtẽ: iussit eũ mitti in neruũ.
Valde q̃ppe sup hoc fuit dñs idigna-
tus ꝛ iterfecit de pplo in tpe illo pluri c
mos. Opa aũt asa ꝓma ꝛ nouissima/
scꝑta sũt i libro regũ iuda ꝛ isrł † Egro d
tauit etiã asa ãno triceſimonono regni
sui dolore pedũ vehemẽtissimo: ꝛ nec e
in ifirmitate sua q̃siuit dñ: sz magł in
medicoꝝ arte ꝓfisus est. Dormiuitq̃z
cũ ꝓrib⁹ suis ꝛ mortu⁹ ẽ ãno q̃dragesi-
moꝓmo regni sui: ꝛ sepelierũt eũ i sepul
chro suo: qd̃ foderat sibi in ciuitate da
uid. Posuerũtq̃z eũ sup lectũ suũ/ple- f g
a ¶ odorib⁹. s. q̃b⁹ luxurioſi ad libidinẽ vtunt
nũ aromatib⁹ ꝛ vngũẽtł meretricijs q̃ b
b erãt pigmẽtarioꝝ arte ꝓfecta ꝛ ꝓbusse
rũt sup eũ ambitiõe nimia. Ca. XVII i
Regnauit ãt iosaphat filiꝰ k
ei⁹ ꝓ eo: ꝛ inualuit ꝓ isrł. l
Cõstituitq̃z militũ nũeros †
in cũctł vrbib⁹ iuda: q̃ erãt
vallatę murł: ꝑsidiaq̃z disposuit i ꝛra
iuda/ ꝛ i ciuitatib⁹ ephraĩ q̃s cꝑat asa m
pr̃ ei⁹. Et fuit dñs cũ iosaphat qꝝ ãbu n o
lauit in vijs dauid pr̃is sui ꝓmis: ꝛ nõ p
sperauit in baalim: sz in deo pr̃is sui: ꝛ p
rexit i ꝓceptł illi⁹: ꝛ nõ iuxta pctã isrł.
Cõfirmauitq̃z dñs regnũ in manu ei⁹:
a ¶ ois fidel. b ¶ sane doctrie ꝛ opatiõis bone.
d ꝛ dedit ois iuda mũnera iosaphat: fa- q
a ¶ mlte filie ꝓgregauerũt diuitias. b ¶ spũal⁹ sapie
ctęq̃z sunt ei ifinitę diuitię ꝛ multa glo
ria. Cũq̃z sumpsisset cor eius audaciã r
a ¶ omne scã dalũ de ꝓgregatiõe credentiũ.
ꝓptervias dñi: etiã excelsa ꝛ lucos de
iuda abstulit Tertio aũt ãno regni sui s
a ¶ p̃dicatores. s. qui p̃dicent euangelium christi ꝛ
doceant p̃cepta legis.
misit d̃ ꝓncipibus suis/benail ꝛ obdiã
ꝛ çachariã ꝛ nathanael ꝛ micheã vt do
cerẽt i ciuitatib⁹ iuda ꝛ cũ eis leuitas se
meiã ꝛ nathaniã ꝛ çabadiã. Asahel q̃z
ꝛ semiraõth ꝛ ionathã/ adoniãq̃z ꝛ tho
biã ꝛ tobadoniã leuites: ꝛ cũ eis eliſa-
ma ꝛ ioraã: sacerdotes. Docebãtq̃z po- †
pulũ i iuda: hñtes librũ legł dñi: ꝛ cir-
cũibãt cũctas vrbes iuda: atq̃z erudi-
mi: q̃ nemo põt corrigere quem ille L
desperit. Ideo subdit: † ¶ Jra
tusq̃z ẽ asa aduersus videtẽ:
ꝛ iussit eũ mitti in neruũ. Et in
hoc asa figurã tenuit hoĩs obstina-
ti q̃ ꝟba p̃dicatoris nõ recipit ꝛ in-
sup ip̃m psequit ꝛ affligit. Et qm̃
sic ipugnare veritatẽ agnitã ẽ pec-
catũ grauissimũ: lõ d̃ cõi cursu dñs
pmittit tales in fecib⁹ suis mori: ꝛ
hoc significat per hoc q̃ subditur: †
d ¶ Egrotauit ãt asa. Sequit: 2. mach. 9. a
e ¶ Et nec in infirmitatib⁹ q̃-
siuit dñm ꝛc. Ca. XVII † Gen. 31. d
Regnauit autem iosa 1. Reg. 13. e
phat. Hic ꝓfr̃ agit de
tpe iosaphat: cui⁹ ꝑmo de
scribit vita ps̃pa. scdo societas pra
ua: ca. xviij. tertio correctio ꝓmpta
ca. xix. q̃rto victoria magna: ca. xx.
Circa ꝑmũ q̃ttuor p ordinẽ tãgun-
tur. Prio em̃ deũ coluit. Scdo po
pulũ instruxit. Tertio hostes sub- † 3. Re. 15. e
iecit. Quarto ciuitates muniuit: p
tes patebũt ꝓsequẽdo. Circa ꝑmũ
dicit: l ¶ Jnualuit ꝓ isrł. ꝓpt̃
bonã vitã suã: sicut ecõtrario pater
suus in fine vite sue ꝓpt̃ pctm̃ suũ
fuerat afflictus: vt dictũ est ca. p̃ce.
m ¶ Et in ciuitatib⁹ ephraim.
Ille em̃ indigebãt maiori munitio
ne: eo q̃ erãt ꝓpe adũsarios ꝛ eis
ablate. n ¶ Et fuit dñs cũ io-
saphat. p grãz ꝛ spãlẽ ꝓtectionẽ.
o ¶ Quia ãbulauit in vijs da
uid ꝛc. p ꝟ em̃ innuit q̃ imitat⁹ fu-
it dauid in bonis: ꝛ nõ in malis. s.
in pctõ bersabee ꝛ in ppli numera-
tione. p ¶ Et nõ spera. in baa
lim. hz esset affinitate cõiunctus ip̃i
achab q̃ colebat baal. q ¶ Et de D
dit ois iuda mũera iosaphat.
ꝓpt̃ bõitatẽ sui regimĩs. r ¶ Cũ
qꝝ sumpsisset ꝛc. ꝓpter spez em̃
quã in dño habebat ꝓfidenter age-
bat. s ¶ Tertio autem anno.
Hic ꝓfr̃ ostendit q̃liter pplm̃ suuꝝ
instruxit. s. p sacerdotes ꝛ leuitas
quos ad ꝑ misit: ꝛ cũ eis aliquos d̃
principibus suis vt pplm̃ ĩducerẽt
ad obedięndum: ꝛ punirẽt rebelles
si quos inuenirent. Et patet lr̃a.

Jtaq̃ factus
Moraliter. k ¶ Regnauit au- Moraliter
tem iosaphat filius eius ꝓ eo
ꝛc. Josaphat ip̃e iudicans interꝑ-
tatur: ideo ꝓ ip̃m homo spiritualis
significatur. de quo dicit. j. Coꝝ. ij.
d. Spũalis iudicat oĩa ꝛ ip̃e a ne-
mine iudicat. ꝛ hoc pape cõuẽit in
vniuersali ecclesie archiepis añ in
suis ꝓuinciis. ꝛ epis in diocesibus
suis. † ¶ Cõstituitq̃z militum
nũerus in cũctis vrbibus iu-
da ꝛc. Per qd̃ significat q̃ p̃dicti
pontifices debent esse solliciti vt lo
ca sue iurisdictionis clausa sint vir-
tutum murł: ꝛ q̃ ibi sint milites. i.
sacerdotes ꝛ clerici armis sacre scri
pture ꝛ orationis deuote muniti: q̃
bus aduersarie potestates ꝛ here-
tici possint fortiter ꝛpugnari. Ter-
tio aũt anno regni sui misit d̃
principib⁹ ꝛc. Sequit: † ¶ Do
cebãtq̃z ppłz ꝛc. p q̃s significat
p̃dicatores ad docendũ pplm̃ dis-
currẽtes q̃ a p̃dictł pontificib⁹ debẽt
mitti: Roma. x. Quõ p̃dicabũt nisi
D * mittant.

a ¶ Itaq; fact⁹ est. Pro virtutib⁹ q̄ gerēbat in eccl'ia auferē gētiliū audacia ⁊ incitanē vt deferāt xp̄o mūera fidei et cēsū boni opis ⁊ pie cōfessiōis ⁊ pecora simplicitat'. Ca. XVIII

b ¶ Affinitate cōiūct⁹ ⁊c. Hi sunt hereſiarche q̄ ꝓditorū turbā p errorē deuia ducūt: ⁊ in mortis p̄cipitiū mergūt. Iosaphat affinitate cōiūct⁹ ē achab: ⁊ descēdit ad eū in samariā ꝫ hostes ī auxiliū: ⁊ illos significat q̄ ꝺ catholicis ad hereticorū amicitiā se inclinār: q̄ ꝫ a recte fidei non recedāt tramite: tū errātium societatē atq; cōmunionē nō deuitār. Cōtra q̄s

Titū.3.c dr: Hereticū hoīez post primā ⁊ scḋam correctionē deuita. Vñ: iosaphat

2.Pa.18.a p iehu videntē filiū anani illi⁹. s. pphete q̄ asaph īcrepauerat arguit: qui impio p̄buerat auxiliū: ⁊ his qui oderūt dñm amicitia iungeret.

¶ Vidi do

Nico.de ly.

✠ a ¶ Itaq; fact⁹ ē. Hic p̄mr ostendit q̄liter hostes in circuitu subiecit: q: dñs ꝓpter ei⁹ bonitatē terrorē ei⁹ īmisit: ita q̄ nō solū cessauerūt eū impugnare ꝫ etiā ali

ꝫ.re.22.a. q̄ eorū reddebāt ei tributū: vt p̄z ī ysa. b ¶ Creuit ergo. ꝺ quarto ostēdit q̄liter ciuitates suas muniuit/cū dicit:

c ¶ Edificauit i iuda do. ad in. tur. vt si hostes ciuitatē itrarēt ꝺ domibus interfici possent: ⁊ nō solū muniit fortalitūs ꝫ etiaz bellatorib⁹ viris. ideo ꝺr: ꝺ ¶ Uiri q̄z bellatores ⁊ ro. erāt in hie. ⁊c. nō est ꝓ hoc ītelligēdū q̄ oēs isti inferi⁹ notati manerent cōtinue in hierlm cū rege: ꝫ gyices ⁊ successiue sicut dictū est. i. lib. xxvi. q̄ p singulos mēses vigintiquattuor milia bellatorz erāt cū rege in hierusalem. e ¶ Hi oēs erāt ad manū regis: q: q̄n occurrebat maior necessitas oēs erāt parati venire ad ipsum.

Moraliter ✠ mittāt. a ¶ Itaq; fact⁹ ē pa. ⁊c. nā ppli subditi videntes totā solli citudinē ꝓlatoz circa bonū regimē cōcipiūt erga deū ⁊ ei⁹ vicarios reuerentie timorē. XVIII

Diuisio Hic er. iosa. ⁊c. Hic ꝓsequit er describitur ipsius iosaphat societas prauaq: amicitia cōiunctus fuit ipsi achab qui erat pessimus idolatra: ⁊ cū eo iuit ad p̄lium ad

ꝫ.re.22.c eius auxiliū: ⁊ ideo p̄mo describit belli tractatus. Secōdo cōgressus ibi: Igit' ascenderūt. In tractatu vero belli primo requirit auxiliū ipsius iosaphat. Secōdo cōsiliū ꝓphārū ibi: Dixitq; iosaphat ad regem isrl: ⁊ ptz sentētia totius istius ca. ex dictis. iij. Reg. vi. exceptis paucis q̄ sequūt

§ ¶ Et affinitate cōiūctus est achab: q: iosaphat accepit filiam achab vxorem vel eius neptem fm alios vt dicet plenius infra. xxi. In secunda ꝑte dicitur:

✠ Ascendite Moraliter. f ¶ Fuit ergo iosaphat diues ⁊ inclytus multū ⁊ affinitate ⁊c. Cōtingit autem aliquādo q̄ deo p̄mittente ⁊ diabolo ꝓcurante ille qui bonus erat ꝓlat⁹ de diuitijs ⁊ honorib⁹ intumescit: ⁊ sic cū potentib⁹ ⁊ nobilibus huius secli familiaritates cōtrahit ad exaltandū gen⁹ suum p matrimonia: q̄ figuratū fuit p iosaphat pōtificē bonuz significātē vt dictū ē capi. p̄cedenti qui multū diues fact⁹ familiaritatē cum achab p̄ncipe malo cōtraxit ⁊ filiā eius filio suo vxorem accepit.

† ¶ Dixitq; achab rex isrl ad iosaphat: veni mecū ⁊c. cōtingit ēm frequēter q̄ ꝓpter matrimonia ꝓdicta nobiles huius seculi petunt a pontificib⁹ contra suos aduersarios auxilium: ⁊ illi concedunt de facultatibus ecclesie q̄ non sunt ad hoc sed ad diuinum cultum ordinate: ⁊ sic incurrunt malū offense diuine: ꝓpter q̄ infra capitulo sequēti dicit' ipsi iosaphat ī casu simili. Impio ꝓbes auxilium ⁊ ideo iram dñi merebaris ⁊c.

† ¶ Nunquid non est hic pphetes domini: vt ab illo etiā re. Per istū iosaphat qui quesiuit cōsiliū ꝓphete dñi ⁊ tamē nō fecit sed magis cōtrarium. Nā cū achab ad p̄lū p̄rexit: significanē illi q̄ q̄runt cōsilium bonorū non tamen faciunt in hoc similes roboā q̄ quesiuit ꝓsilium a senib⁹: sed datuz ab eis ꝓsilium dereliquit. iij. Reg. xii. c. † ¶ Est autem micheas filius iebla. per hoc autez q̄ achab isti prophete domini non credidit ⁊ insup ipm icarcerauit credēs magis falsis ꝓphetis q̄s sibi: significatur illi q̄ ꝓdicatores veritatis nō audiūt: ꝫ magis ipsos p̄sequunt: falsis aūt adulatoribus ⁊ mēdacib⁹ credunt et eis p̄mia largiunt: et sicut achab mortuus fuit in p̄lio sic tales moriunt morte culpe: et nisi vere peniteant morientur morte gehenne.

a ebāt populū. Itaq; fact⁹ est pauor dñi sup oia regna terrarū q̄ erāt p gyrū iuda: nec audebāt bellare cōtra iosaphat. Sz ⁊ philistei iosaphat munera deferebāt: ⁊ vectigal argēti. Arabes quoq; adducebāt pecora: a ¶ ꝓlatorū. s. spūssancti gratia illuminatorū. b ¶ peccatores scz p cōfessionē et penitentiā ad seruitiū dei adductos.

arietū septē milia septigētos ⁊ hyrcos totidē. Creuit b ḡ iosaphat/⁊ magnificat⁹ est vsq; in sublime: atq; ędi c ficauit in iuda domos ad instar turrū: vbesq; muratas: ⁊ multa opa parauit ī vrbib⁹ iuda. Uiri q̄z bella- d tores ⁊ robusti erāt i hierlm: q̄z iste nūer⁹ p domos atq; familias singuloz. Jn iuda p̄ceps exercit⁹ ednas dux: ⁊ cū eo robustissimi viri trecēta milia: post hunc iohānā p̄nceps ⁊ cū eo ducēta octogita milia. Post illū q̄z amasias fili⁹ ẓechri ꝓsecrat⁹ dño: ⁊ cū eo ducēta milia virorz fortiū: Huic seqbat robust⁹ ad q̄lia elia da: ⁊ cū eo tenētiū arcū ⁊ clypeū ducēta milia. Post istū etiā ioçabad ⁊ cū eo cētū octogita milia expeditorū militū. Hi oēs erāt ad manū regis: exceptis aliis q̄s e posuerat i vrbib⁹ murat⁹ ⁊ i vniuerso iuda. Ca. XVIII

b a ¶ populus christian⁹ q̄ religionē seruat catholicam.

† Uit ḡ iosaphat diues ⁊ iclyt⁹ multū ⁊ affinitate ꝓiūct⁹ ē achab. Descēditq; post duos ānos ad eū i samariā. Ad cui⁹ aduentū mactauit achab arietes ⁊ boues plimos/ipi ⁊ populo q̄ venerat cū eo: psuasitq; illi vt ascēderet in ramoth galaad. Dixitq; achab rex isrl ad iosaphat regē † iuda. Ueni mecū i ramoth galaad. Cui ille rndit: Ut ego ⁊ tu: sic ppls tu⁹ sic ⁊ ppls me⁹: tecūq; erim⁹ i bello. Dixitq; iosaphat ad regē isrl: Cōsule obsecro ipñ tiaz vmonē dñi. Cōgregauit igit rex isrl ppbaz q̄dri gētos viros ⁊ dixit ad eos: Jn ramath galaad ad bellādū ire debem⁹: an q̄escere: At illi: Ascēde inq̄t: et tradet eos de⁹ i manu regis. Dixitq; iosaphat: Nūq̄d nō est hic pphetes dñi: vt ab illo etiā req̄ram⁹: Et ait rex isrl ad iosaphat: Est vir vn⁹ a q̄ possum⁹ q̄rere dñi volūtatē: ꝫ ego odi eū: q: nō ppbetat mihi bonū: ꝫ malū oi tpe. Est aūt micheas fili⁹ iebla. Dixitq; ei io † saphat: Ne loq̄ris rex ita mō. Uocauit ḡ rex isrl vnū ꝺ eunuchis: ⁊ dixit ei: Uoca cito micheam filiuz iebla. Porro rex isrl ⁊ iosaphat rex iuda: vterq; sedebāt in solio suo vestiti cultu regio. Sedebāt aūt i area iuxta portā samarie: oēsq; pphetę vaticinabant coram eis: Sedechias vo fili⁹ chanana fecit sibi cornua ferrea/ ⁊ ait: Hec dicit dñs: His vētilabis syriā: donec ꝓteres eā. Oēsq; pphetę sil' ppbabāt atq; dicebāt: Ascēde i ramoth galaad ⁊ ꝓsperaberis: ⁊ tradet eos dñs in manū regis. Nūc⁹ aūt q̄ ierat ad vocādū micheaz ait illi: En vba oim ppbaz vno ore bona annūciāt regi. Quęso ḡ te vt ⁊ tu⁹ mo tu⁹ ab eis nō dissentiat: loq̄risq; ꝓspa. Cui rndit micheas: Viuit dñs: q: q̄cūq; dixerit mihi deus hoc loquar. Uenit ḡ ad regē. Cui rex ait: † Micheā ire debem⁹ i ramoth galaad ad bel

Ca ¶ Vdit dñs. Solium dñi agelice ptãtes: qb⁹ de⁹ alti⁹ plides iferi⁹ cũcta disponit. Exercit⁹ celi mistrantiũ ageloꝝ multitudo a dextris ⁊ a sinistris. De⁹ q̃ ita ẽ ũtra oĩa vt etiã sit extra oĩa nec dextra nec sinistra concludit: sz dextera dei ageli boni: sinistra reprobi. Nec em̃ mistrãt deo solũmõ boni q̃ adiuuãt: sz ⁊ mali q̃ redire nolẽtes gũãt: de qbus

Eph.6.b ds: Cõtra spuales neãtias in celestib⁹. ℟ dextra g̃ ⁊ a sinistra ageloꝝ exercit⁹ stat: qz volũtas electoꝝ spirituũ diuie volũtati pcordat: ⁊ reprobor̃ sensus sue malicie seruiẽs: iudicio districtiõis el⁹ obtẽpat. Vñ spus fallax in medio pfilit p quẽ achab excitat exigentib⁹ meritis. Nec em̃ bon⁹ spus fallacie vult deseruire vel spus mẽdax esse in ore pphar̃. Sz qz achab dign⁹ erat talideceptiõe dãnari: vt q̃ semper volẽs ceciderat: in culpã nolens capet ad penã. Juste dat licẽtia malignis spiritib⁹: vt qs volẽtes in peccati laqo strãgulãt: in peccati penã etiã nolẽtes trahãt. Qui ẽ vitã reprobã nõ mutat: cũ a ppha aliqd req̃rit illa audit deo dispnẽte q̃ meret dãnãdus audire. Ecce ei a dei cultu domus isrl̃ ad idoloꝝ seruitutẽ recesserat: ⁊ tñ ad ppetas a qbus decipi cõsueverat: sepe veniebat pspa requirẽs. Sz qz guersa agẽs pspa audire nõ merebat: vt pctõꝝ pplus in suo corde capet: q̃tenus q̃ pfidiã sequẽdo deliq̃rat: sic ppharũ blãdicijs decipet: vt nõ pti mesceret qz deliq̃sset: ⁊ tanto duriꝰ raperetur ad penã q̃to securius viueret in culpa.

Nico.de lyra

✻ a ¶ Ascẽdite: cũcta em̃ pspa eueniẽt ⁊c. Dicit Ra. Sa. q̃ loquit cõditionatiue: ⁊ est sensus: Si ascẽdatis pspe vt dicũt ppete vri tradent hostes i manꝰ vras: qz cõditionalis ppositio vera ẽ aliq̃n: licet vtraq; ps sit falsa sicut ista: si hõ volat hz alas: sic in ppposito. Aliꝰ etiã exposui h̃ iij. Reg. s. q̃ loq̃t negative vel optatiue: vt sit sensus: vtinã sic esset sic dicũt ppete vestri: qõ aduertens achab q̃ dã signa adiurauit eũ vt nõ diceret nisi qõ sciret esse ⁊ vez ⁊ planum.

b ¶ Mutabo habitũ. In hebreo hz: Muteris ⁊ veni ad bellũ: ⁊ sic dirigit ꝓbũ ad iosaphat. ⁊ ẽ sensus: Amoue vestes tuas cões: ⁊ landũ an q̃escere? Cui ille rñdit: Ascẽdite. Cũcta em̃ pspera eueniẽt: ⁊ tradent hostes in manus vestras. Dixitq; rex: Jteꝝ atq; iteruꝝ te adiuro vt nõ loq̃ris mihi nisi qõ vez ẽ in noie dñi. At ille ait: Vidi vniuersũ isrl̃ dispsũ in mõtib⁹ sic oues absq; pastore ⁊ dixit dñs: Non hñt isti dños: reuertat̃ vnusquisq; in domũ suaꝝ in pace. Et ait rex isrl̃ ad iosaphat: Nõne dixi tibi q̃ non ppharet mihi iste q̃cq; boni: sz ea q̃ mala sunt? At ille idcirco ait: Audite ꝓbũ dñi. Vidi dñm sedẽtẽ in solio suo: ⁊ oẽz exercitũ celi assistẽtẽ ei a dextris ⁊ a sinistris. Et dixit dñs: †Quis decipiet achab regẽ isrl̃: vt ascẽdat ⁊ corruat in ramoth galaad? Cũq; diceret vn⁹ hoc mõ: et alt alio: pcessit spus ⁊ stetit cor̃ dño ⁊ ait: Ego decipiã eũ. Cui dns: In q̃ inq̃t decipies? At ille rñdit: Egrediar ⁊ ero spus mẽdax in ore oĩm ppheta rũ eius. Dixitq; dns: Decipies ⁊ ꝓualebis. Egredere ⁊ fac ita. Nũc igit̃ ecce dedit dns spm̃ mẽdacij in ore oĩm ppharũ tuoꝝ. Et dns locutus ẽ de te mala. Accessit ãt sedechias filꝰ chananeę: ⁊ pcussit micheę maxillã ⁊ ait: Per quã viã trãsiuit spus domini a me: vt loq̃ret tibi. Dixitq; micheas: Tuipse videbis in die illo / qñ ingressus fueris cubiculũ de cubiculo: vt abscõdaris. Pręcepit aũt rex isrl̃ / dicẽs: Tollite micheã ⁊ ducite eũ ad amõ ꝓncipẽ ciuitatis: ⁊ ad ioas filiũ amalech ⁊ dicetis: Hec dicit rex: Mittite hunc in carcerẽ: ⁊ date ei panis modicũ ⁊ aq̃ pauxilluꝝ: donec reuertar in pace. Dixitq; micheas: Si reuersus fueris in pace: nõ ẽ dns locutus in me. Et ait: Audite ppli oẽs. Jgit̃ ascẽderũt rex isrl̃ ⁊ iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixitq; rex isrl̃ ad iosaphat: Mutabo habitũ ⁊ sic ad pugnãdũ vadã. Tu ãt iduere vestib⁹ tuis. Mutatoq; rex isrl̃ habitu venit ad bellũ. Rex aũt syrię ꝑcepat ducib⁹ eq̃tatus sui / dicẽs: Ne pugnetis ꝏ minimũ aut ꝏ maximũ: nisi ꝏ solũ regẽ isrl̃. Jtaq; cum vidissent ꝓncipes eq̃tatus iosaphat / dixerũt: Rex isrl̃ est iste. Et circũdederũt eũ dimicantes. At ille clamauit ad dñm: ⁊ auxiliatus ẽ ei: atq; auertit eos ab illo. Cũ em̃ vidissent duces eq̃tatus q̃ nõ esset rex israel: reliquerũt eum. Accidit aut̃ vt vnus e populo sagittã in incertum iaceret: ⁊ pcuteret regez isrl̃ inter ceruicẽ ⁊ scapulas. At ille aurigę suo ait: Cõuerte manũ tuã / ⁊ educ me de acie qz vulneratus sum: ⁊ finita ẽ pugna in die illo. Porro rex isrl̃ stabat in curru suo cõtra syros vsq; ad vesperam: ⁊ mortuus est occidente sole.

Ca. XIX

REuersus est autem iosaphat rex iuda pacifice in domum suam in hierusalẽ. Cui occurrit hieu filius anani vidẽs / † et ait ad eum: Jmpio ꝓbes auxiliuꝝ: ꝑ et his qui oderunt dominum amicitia iungeris: et idcirco iram quidem domini merebaris: sed bona opera inuenta sunt in te: eo q̃ abstuleris lucos de terra iuda: ⁊ ꝓparaueris cor tuum vt requireres dominum deum patrum tuoꝝ. Habitauit ergo iosaphat in hierusalem. Rursumq; egressus est ad

cões: et accipe arma bellica cũ signis regalib⁹. c ¶ Mutatoq; rex isrl̃ ha. qz itrãdo bellũ nõ accepit insignia regalia. cui⁹ cã dicta fuit. iij. Regũ. vlti. d ¶ Cõuerte manũ tuã ⁊c. Mõ dicit de bello totaliter. quia sequitur: Porro rex isrl̃ stabat in curru suo ꝏ ⁊y. ⁊c. sz dicit de acie: qz de ꝑma acie in q̃ erat iussit se reduci ad aliam in q̃ nõ tm̃ impugnaret ⁊ sic posset magis dissimulare vulneratione suã ne pplis fugeret de ꝓlio.

†Esa.6.a †3.re.22.b

Ca. XIX

REuersus ẽ aũt. Hic ꝓphr describit ipi⁹ iosaphat correctio ꝓmpta. Vbi primo describit ꝓphe reprehensio. secundo ipius iosaphat emendatio in se ⁊ in pplo sibi subiecto / ibi: Habitauit ergo. Circa primũ dicit: Reuersus est autem iosaphat rex iuda. de ꝓlio ꝑdicto pacifice: licet em̃ fuerit in periculo mortis: vt ꝑdictum est: tamen reuersus fuit sine vulnere deo ipsum protegente. f ¶ Impio ꝓbes auxiliũm. i. ꝓbuisti ꝏ voluntatem dñi. g ¶ Et idcirco iram quidem dñi merebaris. de rigore iustitie: sed ꝓpter alia opa tua bona pepcit tibi ex dulcore sue mĩsericordie. b ¶ Habitauit ergo iosaphat ⁊c. Hic ꝓphr ponit ipius iosaphat emendatio in se ⁊ populo suo: ⁊ primo in cultu diuino / cum dicitur: i ¶ Rursumq; egressus est ad populũ. s. q̃ sacerdotes ⁊ leuitas sic ante fecerat.

✻ De bersabee vsq; ad montẽ ⁊c. Moraliter. e ¶ Reuersus est aũt iosaphat rex iuda. Sequit: † ¶ Cui occurrit hieu filꝰ anani videns. Per istum hieu significatur ꝑdicator̃ veritat̃ qui debet esse videns: id est ꝓvidens ea que ptinent ad salutem cognoscens. f ¶ Et ait ad eum: Jmpio ꝓbes auxilium ⁊c. Ex hoc dat exemplum ꝑdicatoribus vt ꝓpter magnitudinem ꝓfonaꝝ non dimittant arguere pctã maxime publica: sicut fuit in ppposito. i ¶ Rursumq; egressus est ad populũ d bersabee vsq; ad montẽ ⁊c. Per hoc autem q̃ iosaphat rex audita reprehensione ꝓphete: iuit ad monẽdum populum suum vt quereret dominum deum patrum suoꝝ: vt p hoc placaret dñm sicut eum offenderat impio ꝓbendo auxilium: dat̃ exemplum ꝓncipibus ⁊ ꝓlatis vt non condemnant verba predicatoris: sed magis studeãt dominum placare p bonum suorum regimen subditorum.

Moraliter

E POst hec ꝛc. cū eis. idumeos significat Ca. XX
ꝫ scriptor hystorie maluit qđ gerebat assaciaroꝝ no
tare vocabulo: q̄ ꝑietate ꝑudentiū publice diuul
gare. b ¶ De his locis q̄ ꝛc. Illa loca significat que vltra
mare salinarū sūt: qđ alꝰ stagnū asphalti vel mare mortuum
notat. c ¶ Engaddi. Vo
cat vsq; hodie vicꝰ iudeorum
iuxt mare mortuū vñ opobal
samū venit: qs salomō nūcu
pat vineas engaddi.

S Accensuri

Nico. de lyra

* a ¶ De ber. vsq; ꝛc. i.
a ꝓncipio regni sui vsq; ad fi
nē: q; bersabee est in ꝓncipio
regni eiꝰ ꝙsus austrū: ꝛ mōs
† Josu. 2. b ephraim in opposito versus
Ju. 5. 6. b aquilonē accipiēdo regnū eiꝰ
Ju. 10. e put includit ciuitates aliq̄s
qs pat eiꝰ cepat de regno de
cē tribuū i mōte ephraim.
b ¶ Cōstituitq; iu. Hic se
cūdo describit ipiꝰ iosaphat ꝛ
ꝓfectus melioratio i regimine po
puli: ꝛ ꝓmo in cōibus causis.
scđo in arduis: in q̄bus erat
recursus i hierlm: ibi: In hie
rusalē q̄. Circa ꝓmū dr: Cō
stituitq; iu. ꝛc. vt nō oporteret ꝓfectū discurrere de loco
ad locū ad habendū iudiciū in
causis cōibꝰ. c ¶ Et ꝓcipi
ens iu. ab eo institutis.
d ¶ Videte inq̄t qđ fa. ne
ꝓcipitat: ꝫ cū magna delibe
ratiōe sniam ferat. cuiꝰ causa
subdit: e ¶ Nō enī ho. ex
5 er. iudi. ꝫ dñi. vnđ iudices
q; tenēt locū dei i terris vocā
tur dij ꝑticipative: vt hr Exo.
xxij. b. Dñs domꝰ applicabit
ad deos. i. ad iudices.
f ¶ Et qđcūq; iudi. i vos
redūdabit. i. in bonū vestrū
si bñ iudicaueritis: ꝛ in malū si
male. g ¶ Nō est enī apđ
dñm deū nr̄m. cui debetis
cōformari in iudicādo: vt ꝓfectus dict. b ¶ Jniq̄tas nec
ꝑsona. ac. ꝛc. Jsta enī tria
ex ꝑte iudicis faciūt ꝙerti iu
dicium. i ¶ In hierlm q̄s.
Hic ordinat regimē ꝓfectus i ar
duis causis q̄ nō poterāt bñ
ꝑscidi absq; recursu i hierlm:
ꝑm q̄ ꝓcipit Deut. xvij. vbi
dr. b. Si difficile ꝛ ambiguus
apđ te iudicium esse ꝑspexeris.
Sequit: Surge ꝛ ascēde ad
locū quē elegerit dñs ꝛc. et
iō iosaphat ibi cōstituit iudi
ces ad talia difficilia determi
nādū. Jdo subdit: Ecce cau
sas q̄ vene. ad vos fratrū
vestroꝝ q̄ habi. in vrbi
bus suis ꝛc. Sequit: k ¶ Vbi
cūq; questio ē de le. ḡtuꝫ
ad decē decalogi ꝓcepta.
l ¶ De mādato. ḡtū ad ce
tera moralia ex ꝓceptis decalogi quasi quedā cōclusiones elicite. m ¶ De cerimonijs.
ḡtū ad cerimonialia. n ¶ De iusti. i. de iudicialib⁹ ꝓ q̄ iusti
cia est ĩter homines cōseruāda. o ¶ Sup ea opa erit ꝛc. vt si
Moraliter * b ¶ Cōstituitq; iu. ter. ꝛc. Prīcipes ei ꝛ ꝓlati nō ꝓnt
esse in oī loco suo regimini cōmisso: ꝓpter qđ solliciti debent
esse vt in oibus locis notabilib⁹ sint bone ꝑsone q̄ suā absen
tiam pos

populū de bersabee vsq; ad mōtē ephraim: a
ꝛ reuocauit eos ad dñm deum patrū suoꝝ.
Cōstituitq; iudices terꝛe i cūctis ciuitatib⁹ b
iuda munitis ꝙ singula loca. Et ꝓcipiēs iudi c
cib⁹: Videte inq̄t qđ faciatis. Nō enī homis ex d
ercetis iudiciū ſz dñi: ꝛ qcūq; iudicaueritis f
in vos redūdabit. Sit timor dñi vobiscū: ꝛ
cū diligētia cūcta agite † Nō est enī apud do g
minū deū nr̄m iniquitas: nec ꝑsonarū acce b
ptio: nec cupido mūerū. Jn hierlm q̄s cōsti i
tuit iosaphat leuitas ꝛ sacerdotes ꝛ ꝓncipes
familiaꝝ ex isrl vt iudiciū ꝛ causaꝝ dñi iudi
carēt habitatorib⁹ eiꝰ. Præcepitq; eis dicēs:
Sic agetis in timore dñi fideliter ꝛ corde ꝑfe
cto. Oēm cām q̄ venerit ad vos fratrū vrōꝝ
q̄ habitāt i vrbib⁹ suis: iter cognationē ꝛ co
gnationē vbicūq; q̄stio ē: ḡ lege: de mādato k
de cerimonijs: ḡ iustificatiōib⁹: ostendite eis vt m
nō peccēt i dñm: ꝛ ne veniat ira dei sup vos
ꝛ sup frēs vros. Sic ḡ agētes nō peccabitis:
Amarias āt sacerdos ꝛ pōtifex vester: i his
q̄ ad dñi ꝓtinēt ꝓsidebit. Porro çabadias fi
liꝰ ismahel q̄ ē dux i domo iuda: sup ea opa o
erit q̄ ad regis officiū ꝓtinēt. Habetis q; ma
gistros leuitas coraꝫ vobis. Cōfortamini et
agite diligēter: ꝛ erit dñs vobiscū in bonis.

a Post hec cōgregati sūt Ca. XX p
filij moab ꝛ filij āmon: ꝛ cū eis ex
†āmonitis: ad iosaphat: vt pugna
rēt ꝓtra eū. Venerunt q; nūcij ꝛ q
indicauerūt iosaphat: dicentes: Venit ꝑ te
b multitudo magna: ex his locis q̄ trans mare r
a ¶ palma interptat.
sūt ꝛ ex syria: ꝛ ecce ꝑsistūt in ăsasonthamar:
c q̄ est engaddi. Josaphat aūt timore pterritꝰ s
totū se cōtulit ad rogādū dñm: ꝛ ꝙdicauit ie t
iunijs ĩ vniuerso iuda. Cōgregatusq; ē iudas v
ad depcādū dñm. Ex ꝛ oēs ex vrbib⁹ suis ve
nerūt ad obsecrādū eū. Cunq; stetisset iosa x
a ¶ ipm tēplū q̄ iosaphat ab idolatrie imūditijs purgauit
ꝛ innouauit: ꝛ qđ filij isrl peccādo vetꝰ fecerāt penitēdo in
nouarūt.
phat in medio cętu iude ꝛ hierlm i dōmo do
mini ante atriū nouū: ait: Dñe deꝰ patrū no y
strorꝝ tu es deus in cęlo: ꝛ dñaris cunctis re a
gnis gentium. Jn manu tua est fortitudo et
potentia: nec quisq; tibi potest resistere. Nō

tiā possint supplere. i ¶ Jn hierlm q̄s ꝓsti. io. ꝛc. id est sa G
pientes in lege constituit in metropoli ciuitate q̄ possent dubia
iudicū inferiorꝝ ad eos relata determinare: sicut ꝓcipit Deu.
xvij. ꝛ sibi principes ꝛ ꝓlati solliciti debēt esse vt in locis suis
principalib⁹ habeāt homines sapientes ꝛ bonos q̄ in casib⁹ maio
ribus q̄ referunt ad eos verita
tē valeāt declarare. Ca. XIX

Post hec cōgregati Diuisio
sūt. Hic ꝓfr describi
tur ipius iosaphat mi
rabilis victoria: cuiꝰ primo de
scribit ꝓcessus. Scđo sequēs ef
fectꝰ: ibi: Jrruit aūt pauor dñi.
Tertio ponit iosaphat defectꝰ:
ibi: Post hoc inūt. Circa primū
aduētus aduersantium nūciat.
Scđo iosaphat dñz depcat: ibi:
Josaphat aūt. Tertio ꝓpheta
cū ꝓsolat: ibi: Erat āt Jaçihel.
Circa ꝑmū dr: p ¶ Post hec
congrega. sunt filij moab ꝛ fi
lij āmon ꝛ cū eis de āmoni
tis. Jn hebreo hr: Et cum eis ō
āmonitis. Habet aūt translatio
nr̄a loco huiꝰ: ō idumeis: q; ꝑ
veritatē fuerūt idumei: vt pate
bit. ſ. nominat tamē in hebreo
āmonite: q; acceperūt signa am
monitaꝝ ꝛ ꝑfuerūt se exercitui
eoꝝ: quasi essent de eodē ꝓfec
tu. q ¶ Venerūtq; nūcij annū
ciātes iosaphat aduētū istoꝝ cō
tra eū. r ¶ De his lo. q̄ trās
mare sūt. i. trās mare mortuū.
s ¶ Josaphat aūt. Hic ꝓfr
iosaphat dñm depcat ꝓ diuino
auxilio impetrando: ꝛ ad ꝙ se et
ꝓfectum disponit cū dicit: t ¶ Et
ꝓdica. ieiu. vni. iuda. q; affli
ctio ꝛ humiliatio faciūt oratio
nē exaudibilē. v ¶ Cōgrega
tusq; est ois iuda. vt quanto
oꝝ eēt cōmunior tāto exaudibi b
lior. x ¶ Cūq; stetisset io. i
me. ad animādū alios ad oran
dū. y ¶ Ante atri. no. i atrio
em illo reges iuda fecerant aliq̄
abominabilia a q̄bus ipe eū pur
gauit: ꝛ sic dr atriū renouatum.
z ¶ Dñe deꝰ pa. no. Hic con
sequēter iosaphat formatoꝝnē Quinq; ad
suā: in q̄ etiā allegat q̄nq; ad ex oratione
auditionē depcatiōis sue. Pri
mū est dei oīpotētia: cū dicit:
a ¶ Tu es deꝰ in celo ꝛc. et
iō libera nos: q; potes solo nu
tu. Scđm est maiestatis diuine:
* decētia Moraliter
Moraliter p ¶ Post hec cō
gregati sunt filij moab ꝛc.
Scđm qđ scribit. ij. Tim. iij. c.
Oēs q̄ pie volūt viuere in ꝓ
pfectionē patient. Et iō post
iosaphat ad verbum ꝓphete se
correxerat ꝛ ꝓfectus suū ad dñi ser
uitutē reuocare studuerat: ꝛ ad
faciendū iusticiā bonos homes i
stituerat: dñs ꝑmisit malos ho
mines ꝛ i magna multitudie ꝓ
eū insurgere ad ꝓbationē ꝛ de
claratione sue patie ꝛ vt ꝙ ꝑm

sensū moralē det exemplū iustis hoibus ne diffidāt de amore
diuino ꝛ eiꝰ adiutorio si patiant ꝑsecutionē ab iniustis. vnde
dicit dñs Apoc. iij. d. Ego q̄s amo arguo et castigo. Scđm
ḡ sensū allegoricū p iosaphat q̄ iudiciū dei ĩterptat dei filiꝰ
significat: ꝑm qđ dr Joh. v. d. Pater nō iudicat quēq̄: ſz oē
iudiciū dedit filio. Cōtra ipm aūt insurrexerūt i hierlm phari
sei et saducei ꝛ etiā romani. ſ. pilatꝰ ꝛ milites eiꝰ. Sz sicut io
* saphat fuit

A a ¶ Ascẽsuri eñ ꝛc. Qui ꝛ ieruhel ꝑm hebꝛeos. Dicũt enĩ ꝙ seis. i. lebes vel olla iõ dictus sit: ꝙ plurima ibi multitudo hostiũ cesa ẽ: ꝛ iõ ieruhel. i. timoꝛ dñi: qꝛ de manifesto auxilio dei qõ ꝛtulit sperãtib⁹ in se incussus ẽ alienigenis pauoꝛ vn/
Dystice dicꝫ. ¶ Dystice moabitide ãmonite ꝛ idumei: paganos iu/ deos ꝛ hereticos significãt: q̃ gratis bellũ excitãt fidelib⁹ ꝛ re ligionẽ xp̃ianã auferre ꝓtẽ dũt. Sz ioſaphat. i. xp̃i po/ pul⁹ nõ armis coꝛpalib⁹ sz ſpũalib⁹ eos aggredit: inti ma coꝛdis deuotiõe supnũ q̃rẽs auxiliũ. b ¶ Venit g̃ io. ꝛc. Sãcti doctoꝛes cũ turba fideliũ colligunt de ſpolijs hoſtiũ: q̃cq̃d de phi ſica: ethica: ꝛ logyca legen do ꝛ ſcribẽdo ꝛ docẽdo vti liꝫ crediderũt: ꝙ ſctẽ trinita tis fidẽ in vſũ toti⁹ ecclie cõ uertũt: vt ꝙ illi iuſte ꝛ iuti liꝫ poſſidebãt: fideles vtiliꝫ poſſidẽtes aſcẽdãt ad ſalutez q̃ poſſideãt.

Nico.de lyra

✠ decẽtia. Decet eĩ regiã maieſtatẽ defẽdere vaſallo ſuo ẽrã quã ſibi dedit. de⁹ aũt ẽrã ꝓmiſſiõis dedit fi/ lijs iſrl. g̃ ꝛc. ꝛ hec rõ tãgi/ tur/ cũ dr: Nõne tu de⁹ noſter iterfe. ꝛc. Tertiũ eſt ꝓmiſſi diuini efficacia: cũ eñ edificato tẽplo ſalo/ mon rogauit dñm vt ſi po/ pul⁹ afflict⁹ ibi oꝛaret dñm ꝙ ipe exaudiret in celo. Et rñdit dñs ſalomõi ꝙ ſic fa/ ceret: cui⁹ ꝓmiſſio dz eſſe ef B ficax: q: ſcribit Ptoũ. xxv. b. Nubes ꝛ vẽt⁹ ꝛ pluuie nõ ſeq̃ntes vir gloſus ꝛ ꝓ miſſa nõ cõplẽs. ꝛ hec rõ tã git ibi: a ¶ Habitauerũt/ q̃ in ea ꝛ ex. in il. ſã. no. tuo di. ſ. p ſalomonẽ. Si irruerit ſup ꝛc. Sequit: b ¶ Exaudies noſ. ꝛ ſup plẽda eſt rñſio dñi: qꝛ rñdit ſalomoni ſe exaudire: vt hr̃ ꝛ. vij. ca. Quartũ ẽ adũſari oꝛ iuſticia q̃b⁹ nõ nocuerũt filij iſrl: nec ẽrã coꝛ accepe/ rũt q̃n egreſſi fuerũt ꝺ egy pto: vt hr̃ Deuꝫ. i. ꝛ iõ iniu ſte volebãt auferre filijs iſ/ rael ẽrã a deo ſibi ꝓceſſã. ꝛ hec rõ tãgit ibi: c ¶ Nũc igit ecce filij ãmõ ꝛ mo ab ꝛ mons ſeir. i. hitato/ res mõtis ſeir: q̃ dicunt idu/ mei ex q̃ ptz q̃ ꝓdictũ ẽ in ꝓncipio ca. ſ. ꝙ per ammo/ nitas intelligunt idumei. d ¶ Per q̃s nõ ꝛc. vt hr̃ Deu. j. e ¶ Ergo nõ iu/ di. eos. tu q̃ es iuſt⁹ iudex. q. d. imo indicab eoꝛ iniuſti cĩã puniẽdo. Quitũ ẽ ꝓpa impoteẽtia/ cuz dr: f ¶ In nobis q̃dẽ ꝛc. q. d. nõ ha bemus ꝓfideutiã niſi in te. g ¶ Dis ꝝo iuda ꝛc. vt magꝫ impetraret diuĩa cle/ mẽtia. h ¶ Erat aũt iazi/ Diuisio hel. Hic ꝓpr̃ deſcribit ꝓ/ phetica ꝓſolatio. In q̃ ꝓmo deſcribit victorie denuncia tio. ſcõo eiuſdẽ exhibitio/ ibi: Cũq̃ cepiſſent lau. tertio ꝓde col/ lectio/ ibi: Venit g̃ ioſaphat. Circa ꝓmũ ponit nomẽ ꝛ gen⁹ ꝓ/ phete. Erat aũt iazihel ꝛc. ꝛ ꝑ ad denotãdũ auctoꝛitatẽ ſue ꝓ phetie. i ¶ Hec dicit dñs vo. p me loq̃ns. k ¶ Molite ti mere ꝛc. cui⁹ cauſa ſũdit: Nõ ẽ eñ vꝛa pugna ſz dei: qꝛ ex pugnabit ꝓ vob ℟imicos vꝛos: ſic patebit. ſ. ꝙ effectũ. ꝓpr̃ de/ nũciat eis ꝓcedendi mo/ dũ. l ¶ Cras deſcen/ detis cõtra eos: aſcẽ ſuri eni ſunt ꝙ cluuꝫ ꝛc. Et patet ſrã vſq̃ ibi: m ¶ Cecideruꝫ ꝓnĩ ꝛc. ad regtiãdũ ei de tan to bñficio ſibi ꝓmiſſo. n ¶ Stãs ioſa. in me dio. vt melius audiret. o ¶ Credite in do. ꝺo ve. Timebat eñ ne aliq̃ puſillanimes effecti ꝑbis ꝓphe diſcrederent: ꝛ ſic fugerẽt. p ¶ Deditq̃ ꝓſilium po. qꝛ nõ debe bat omittere ea q̃ eſſent agẽda. Iõ ſeq̃t: q ¶ Et ſtatuit cã. dñi. ſic ꝓſue tuz erat in bell⁹ filioꝛ iſrl fieri. r ¶ Cũq̃ cepiſ/ ſent. Hic ꝓpr̃ deſcribit victorie ꝓmiſſe exhibitio ꝛ ꝑ ꝙtute diuina/ cũ dr: s ¶ Vertit dñs inſi. coꝛ in ſemetip. i. adũ ſarios iudeoꝛ q̃ inſidia/ bant vite ꝛ terre ipſoꝝ. t ¶ Mãq̃z filij ãmõ et moab cõ. aduer. ha mõ. ſeir. qꝛ dñs poſuit in eis ſpm̃ vertigis ꝛ diſ ſenſionis. v ¶ Porro iuda ꝛc. Sequit: Vi/ dit ꝓcul oẽm la. regi. ꝺ ple. cã. ꝛ ſic vidit victo/ riã ſibi ꝓmiſſam iã in ef/ fectu darã. x ¶ Venit g̃. ꝑ ꝓpr̃ deſcribit ꝓde col/ lectio. ꝛ ptz ſrã vſq̃ ibi:

✠ Die aũt ✳ ſaphat fuit ꝓfortatus Moraliter per ꝓphetam/ dicentem: k ¶ Molite timere nec paueatis hanc multi tudinẽ: nõ eſt eñ pu gna veſtra ſz dei. Sic chriſtus poſitus in ago/ nia fuit ꝙ angelũ cõforta tus: vt habet Luce. xxij. s ¶ Vertit dominus iſidias coꝝ in ſemet/ ipſos filiozum ſcz ꝛc. Sicut eñ filij ãmõ ꝛ mo/ ab inſurꝛexerunt aduer/ ſus habitatoꝛes montis als tcõplef/ ſeir: ꝛ ipi poſtea contra ſe ſent metipſos inſurgentes ſe/ inuicem deſtruxerunt. ſic phariſei ꝛ ſaducei inſur/ rexerunt contra pilatum ipm̃ accuſantes impera/ toꝛi romano qui miſit ip/ ſum in exilium: et iterum phariſei ꝛ ſaducei ꝓpter ſuas iniquitates ꝛ contẽ/ tiones intrinſecas rebel/ lauerũt romanis: ex qua rebellione ſecuta fuit de/ ſtructio populi ac ciuita/ tis: vt dicit Joſephus li/ bro de iudaico bello.

possidere. a ¶ Vallis bñdictiõis. Humilitas ecclie vbi digne deo laudes reddũtur. Qui aũt quatuor euãgeliox instructo dogmate: p baptismi fidẽ ad vnitatẽ ecclie puenit ibi rite laudãs ⁊ digne deo cõuersans visionem ppetue pacis cũ laude ⁊ leticia sempiterna introibit. b ¶ Post hec inijt ami. Dictũ ẽ qz societas ⁊ amicitia iosaphat regis iuda cũ regibo samarie illos significat: qui de ecclia aduersariox societatẽ trãseũt: sz hec societas abominabilis est deo. Ideo naues eox puertũtur qz dñs pcutit opa eox: qz dicãd in pñtis vite nauigio cũ hereticox factiõe ⁊ cõsilio agitur: cozã oculis dei displicere ꝓbat. vñ: Qui nõ est mecũ ꝯme est. Ca. XXI

als tqz pls citũ erat

c ¶ Oẽs hi filij io. Imitatores. s. operũ eox: fratre eox iozã semp in deteriora labẽte.

Luc. 11. c vñ ipse iozã legit eos interfecisse cũ principibo isrl.

℣ Ecce dñs

Nico. de lyra

a ¶ Die autẽ quarto. vbi ponit gratiarũactio. ꝓmo extra bierlm cũ dr: Cõgregati sũt i valle bñdictiõis. Secũdo i bierlm i tẽplo dñi cũ dr: Reuersusqz ẽ ois vir i iuda ⁊c. ⁊ pz lra. b ¶ Irruit ãt. Postq̃ descriptus ẽ victorie pcessus. Hic pñr describit se quẽs effecit: qz p istã victoriã a deo datã ppli q erãt i circuitu regni iosaphat fuerũt territi: ita q nõ audebãt regnũ iosaphat infestare. Sequit:

c ¶ Et ambu. i via pa. ⁊c. nec decli. ab ea. s. q̃diu asa fecit bonũ: sz in malo nõ fuit secut ipm videlz in ꝺ q misit aurũ ⁊ argẽtũ dom dñi regi syrie diffidẽs de diuino auxilio: vt hr. iij. Reg. xv. ⁊ in ꝺ q ꝓphetã ipm arguentẽ poni iussit i neruo: vt hr. s. xvj.

d ¶ Verũtñ excel. nõ abstrariũ videt. s. xvij. Cuncz sũpsisset cor ei audaciã ꝓpt vias dñi etiaz excelsa ⁊ lucos ỽ iuda abstulit. Dicẽdũ q ibi loquit scriptura de excelsis i q̃bus ĩmolabat idolis. ꝺ aũt de excelsis i q̃bus deo ĩmolabat: qđ a plurib regib fuit pmissũ ad maius malũ euitãdũ sicut dictũ fuit. s. xiij. ca. i pncipio.

14. Re. 3. c

e ¶ Post hec inijt. Hic vltimo iosaphat de malo societate punit. Primo q reprehensionẽ ꝓphete q fuit q̃daz punitio inq̃tũ iosaphat accepit: eam patiẽter. Scõo q dãnum tpale. vñ subdit:

Diuisio

f ¶ Cõtriteqz sũt na. ꝓpt amicitiã ipius iosaphat ꝓtracta cũ ochozia q erat pessimus idolatra: ⁊ hãc punitionẽ iosaphat patiẽter acceptauit: et sic in ꝑcuti punit fuit ne puniret grauius in futuro.

6

Diuisio

Or. Ca. XXI

miuit aũt io. Hic pñr agit de tpe ipius iozam: cuius ꝓmo describit vitam prauã. scõo ꝑ euz rebellio iusta/ibi: In dieb illis. tertio reprehẽsio vera/ibi: Allate sũt aũt ei lre. quarto punitio dura/ibi: Suscitauit q̃ ⁊c. Circa ꝓmũ oñdit fratricida/cũ dicit: b ¶ Qui ha. frẽs filios iosa. ⁊c. isti notant ꝺ vt cuidẽt appareat malicia iozã q eos occidit: vt postea sequit:

i ¶ Deditqz eis pat suus multa mu. ⁊c. i. ãnuos redditus. Et sequit k ¶ Cũqz se cõ. i. amicitia ⁊ adiutorio malozũ hoim se vallasset.

l ¶ Occidit oẽs fra. su. vt bona eox possideret: ⁊ ne forsitã ipso electo de regno ꝓpt suã malicia aliqs ỽ frib suis regnaret. m ¶ Et q̃sdã de pn. iuda. q facta sua non approbabãt: sz magis ei malicia abhorrebãt. Scõo notat de idolatria cũ dr: n ¶ Ambulauitqz i vijs re. isrl. q erant idolatre. o ¶ Sicut ege. do. achab. q coluit baal. p ¶ Filia q̃ppe achab erat vx. ei. ⁊ ido ĩduxit maritũ ad idolatriã. Ista aũt fuit athalia q̃ ca. se. dr filia amri pris achab. ad qđ põt dici dupl. Uno modo q fuit filia achab naturalis: vt ꝺ dr se. capi. tñ dr filia amri eo mõ loq̃ndi q filij filioz dicũt filij parẽtũ: q frequẽs est in scriptura. Alio mõ q fuit filia amri naturalis: sed dr hic filia achab nutritione ⁊ imitatiõe i idolatria: qz mortuo pre eius amri ipe nutriuit eã ⁊ docuit i malo. q ¶ Voluit ãt. do. dispdere do. da. q̃uis iste iozã p malicia suã demeruisset.

r ¶ In dieb il. Hic pñr ponit ꝺ iozã rebellio iusta: ⁊ ptz sñia ex dictis. iiij. Reg. viij.

e Addẽdũ tñ est hic. cũ dr:

s ¶ Et pcussit edom. q̃ se circũ. sz ꝺ sit ibi expositiõ: tñ ꝺ ponit alia expositio in glosa hebraica: videlz q iozã i exercitu suo habebat multos ỽ idumeis: eo q erãt viri fortes et

Moralit. ✻ ei subie

Moralitas

Moralit. g ¶ Dormiuit aũt iosa. ⁊c. Per qđ significat q ipe sic ⁊ alij iusti illi ꝓpt descẽdit ad q̃tẽ sctox patrũ i limbo: q̃ q̃dẽ q̃es a tpe ascẽsionis xpi ẽ in celo empyrreo. Propt qđ ꝑ dormitionẽ iosaphat cũ pribus suis significat q̃es decedẽtiũ grũ aie recipiunt i celis. † ¶ Regnauit qz. ⁊c. p istũ iozã q vñ rectã patrũ suox ỽreliqt: significat apostata i fide q̃liã xpi ⁊ apostolox deserit vl apostata i religiõe q regulã ỽserita pribus obseruatã. k ¶ Cũqz se cõfir. ⁊c. nõ apostata a fide i sua

✻ malicia

G A a ¶Ecce dñs ꝛc. p philisteos ꝛ arabes q̄ ei⁹ cr̄ā vastauerūt ꝛ diripuerūt subāz ꝛ filios pīc ꝛ vxores. Ioā q̄ iterp̄tat q̄s ē excelsus: ꝛ q̄ de religioso p̄re ad pfidiā declinauit: ꝛ fornicari fecit filios iuda: significat eos q̄ fide ibuti ꝛ baptismos regenerati reliquūt fidei veritatē hereticoꝝ seqūtes errorē ꝛ alios secū pūtēt. Añ eos helias .i. p̄mo pphetic⁹ redarguit: q̄ oīs diuiōꝝ libroꝝ auctas tales repēdit: ꝛ merito pūsitat sue increpat ꝓtestatiōib⁹ grauissimis. b ¶Et octo ꝛc. dr̄ ioā. viij. ānis regnasse ꝛ .xl. vixisse. Filiū ār ei⁹ ochoziā cū regnare cepisset fuisset .xlij. annoꝝ: q̄ si ita ē duob⁹ ānis añtq̄ p̄ ipe nasceret filiū genuit. Sed hebrei dicūt q̄ ioā q̄. xl. ānis vixisse describit ꝛ octo ānis regnasse: q̄ vixerit ānos .xl. ꝛ reguerit .xviij. Anni ei octo q̄ ei in reg̃ tribuūt: ipi sūt q̄b⁹ reguit añtq̄ frēs occideret cū adhuc inocēter viueret. Reliq̄ vo. xx. āni q̄b⁹ postea reguit io nō nūerant: q̄ in lāguore ꝛ tribulatiōe vixit: iōq̄ filio ei⁹ tribuunt q̄ nō ap̄li⁹ q̄. xxij. ānoꝝ p̄m libꝝ regū esse phibet: ne o nūeroꝝ sūma āni remanētes in tēpoꝝ cōputationē errorē faceret. Ochozias em̄ vixit .xxiij. ānis ꝛ vno tm̄ regnauit. Collatio em̄ libri regum huic

Ni. de ly.

q̄stioni

B ✠ ei sbiecti. ꝛ illos iterfecit ioā sbito ne irēt ad iuuādū illos idumeos q̄ rebellauerāt ꝑ eū. a ¶Allate sūt ꝛc. h̄ p̄ñr describit rep̄hensio ipi⁹ ✠a p̄ras helie: q̄z sn̄ia h̄ breuit ponit cr̄tū ad pcā ioā. ꝛ ptz sn̄ia ex dict. Dicūt ār hebrei q̄ iste ire fuerāt ei allate post trāslationē helie in celū. ō q̄ hr̄. iij. Regū. ij. ꝛ h̄ videt satis rōnabilit dictū: q̄z in illis lris fiebat mētio ō occisiōe fratꝝ suoꝝ: illos ār nō occidit viuēte p̄re ei⁹ ioaphat: vt satis ptz ex p̄ncipio huius capli: nec ioaphat etiā h̄ p̄misisset: cū esset sctūs ꝛ bon⁹: vt ptz ex supradict. helias vo rapt⁹ fuit añ mortē ioaphat: q̄b ptz ex h̄ q̄ helise⁹ q̄ remānsit loco helie post ei⁹ raptū ꝓphauit tribus regib⁹ de aq̄ eis dāda ꝓpē reuerētiā ipi⁹ ioaphat reg. iude qui erat ibi: vt hr̄. iij. Re. ij. b ¶Et for. fecit iu. p idolatriā q̄ vocat fornicatio: eo q̄ fac diuerti a vero spōso q̄ ē de⁹. c ¶Ecce dñs ꝛc. ꝛ reb⁹ ꝛ etiā ꝓpria pona. Ideo subdit: Tūc ār egrota. ꝛc. Seq̄t: d ¶Suscitauit ḡ ꝛc. h̄ p̄ñr describit ipi⁹ ioā punitio dura p̄m tenorē lraꝝ helie. ꝛ eodē ordine q̄ denūciata ē pūitio ista/cū dr̄: Suscitauit ḡ do. ꝑ io. spm̄ phi. i. volūtatē ꝛ aīositatē inuadēdi regnū ioā. e ¶Et vasta. eā. cr̄tū ad villas ꝛ agros. f ¶Diripuerūtq̄ cū. sub. cr̄tū ad bona mobilia. g ¶Insup ꝛ fi. ei⁹. q̄s occidert: vt hr̄ in p̄n. se. ca. excepto ioachaz minimo. b ¶Et sup hec ꝛc. in pona ꝓpria. i ¶Alui lā. isa. ita q̄ diu cruciaret pēa horribili. iō seq̄t: k ¶Mortuusq̄ ē ꝛc. nō so

fornicari fecit habitatores hierusalem: et prēuaricari iudam. Allatę sunt autem ei a litterę ab helia prophęta in quibus scriptum erat: Hęc dicit dñs deus dauid patris tui: q̄m nō ambulasti in vīs ioaphat patris tui: ꝛ in vīs asa regis iuda: sz incessisti p iter regū isr̄l: ꝛ fornicari fecisti iudā ꝛ b habitatores hierl̄m: imitat⁹ fornicationē domus achab: insup ꝛ frēs tuos domū patris a tui meliores te occidisti: ecce dñs ꝓcutiet c te plaga magna cū pp̄lo tuo: ꝛ filijs ꝛ vxoribꝰ tuis: vniuersaq̄ substātia tua. Tu aūt

a ¶ꝓfidie. b ¶mētis.

ęgrotabis pessimo languōre vtēri: donec a ¶quousq̄. s. oīs vigor sensus eoꝝ p̄ vecordiā decipiē/do veracis sapie ꝓdat intellectum.

egrediant vitālia tua paulatiz p dies singulos. Suscitauit ḡ dñs cōtra ioā spm̄ d

a ¶demonum. b ¶supboꝝ. c ¶denigratis in pcō.

philistinoꝝ ꝛ arabū: q̄ cōfines sunt ęthiō/

a ¶ꝓfitentium.

pibus: ꝛ ascenderūt in terrā iudā ꝛ vastae

¶virtutū.

uerūt eā. Diripuerūtq̄ cunctā substātiā: f

a ¶bone ꝙuersatiōis.

quę inuēta est in dōmo regis insup ꝛ filios eius ꝛ vxores: nec remānsit ei filius nisi g

a ¶fructus opatiōis. b ¶sollicitudinē carnalem.

ioachaz: q̄ minimus natu erat: et sup hęc b oīa ꝓcussit eū dñs alui languore insanabili. Cūq̄ diei succederet dies: ꝛ tempoꝝ i

spacia voluerent: duoꝝ annoꝝ expletus est circulus: ꝛ sic lōga ꝓsumpt⁹ ē rabe: ita † vt egererent etiā viscera sua: lāguore pariter et vita caruit. Mortuusq̄ est in infir k

a ¶desperationis. b ¶quia delebunt de libro viuentium: ꝛ cum iustis in celesti regno non scribent sed peribit memoria eoꝝ: ꝛ nomen eoꝝ non erit in memoria sanctoꝝ.

mitate pessima: ꝛ non fecit ei populus p̄m l

morem combustionis exequias: sicut fem cerat maioribus eius. Triginta duoꝝ an/

b noꝝ fuit cum regnare cepisset: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitq̄ non recte: et sepelierunt eum in ci/ † uitate dauid. Veruntamen non in sepulchro regum. Capl̄m XXII

†Onstituerunt autem habitatores hierusalem ochoziam filium eius minimum regem ꝓ eo. Omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant interfecerant latrones arabum qui irruerant in castra. Regnauitq̄ ochozias filius ioram regis iuda. Quadragitaduoꝝ annoꝝ erat q ochozias cum regnare cepisset: et vno anno regnauit in hierusalem: nomen matris eius athalia filia amri. Sed et ipse ingressus est per vias domus achab. Mater em̄ eius impulit eum vt impie ageret. Fecit igitur malū in conspectu domini

ꝛc. nō solū q̄tū ad corp⁹: sz etiaz C q̄tū ad aīaz: q̄z nō apparuerūt in eo p̄nie signa. ꝓpē q̄d subditur: l ¶Et nō fecit ꝛc. cōburendo circa eū aromatica. m ¶Sicut fe. ma. ei⁹. vt dictū est. ꝛ. de asa ca. xvj. sz iste īdigeret: eo q̄ erat tot⁹ corrupt⁹ ꝛ fetid⁹: vt ptz ꝓ dicta: ꝛ ꝓ in detestatiōnē sue malicie: ꝛ ex eadē cā nō fuit sepultus in sepulchro regū: quia regnauerat indigne.

✠ malicia cōfirmat⁹ nitit suos Moraliter frēs. i. alios fideles trahere secū ad infidelitatē q̄ ē mos spūalis: Dat. viij. c. Dimitte mortuos sepelire mor. suos. Infideles ei mortuos appellat. Silr apostata a religione ad excusationē apparētē sue malicie nitit frēs illi⁹ religiōis diffamare ac scādalizare: ꝛ sic cr̄tū in se ē eos occidit ꝑ ablationez sue fame. a ¶Allate sūt ꝛc. Iste ꝛo helias fuit magnus ęlator legis diuīe. ꝓ lras igit ipi⁹ ꝛ ioā scriptas: significatur scripture veteres ac noui testamēti q̄ clamāt ꝛ malicia apostate religiōis ꝛ etiā fidei. iō sb dit: i ¶Percussit eū do. al. lā. i. ꝑ aluū aūt mēs hoīs aliq̄n designat: ꝓuō. xviij. b. Verba bilīguis q̄si simplicia ꝛ ipa ptigūt ad interiora vētr̄. i. mētē. Igit aluus apostate dolore percutit q̄n mēs ei⁹ pessima machīat: ꝛ tunc hmōi dolor ē insanabil q̄n vsq̄ D ad mortē pseuerat in machīatiōnib⁹ illis. †¶Ita vt egerē. ꝛc. q̄ fit moralit q̄n machinationes pessime ꝓcedūt exteri⁹ in opa q̄ ꝑ infamia coram deo ꝛ hoīb⁹ sunt fetidissima. †¶Et sepelierūt ꝛc. ꝑ q̄d designat q̄ talis apostata mortis excludit a q̄te sctoꝝ q̄ cum ꝙpo regnāt in celo. La. XXII

Onstituerūt ār. Nic p̄ñr agit ō tpe ochozie. ꝛ p̄mo describit ei⁹ mala vita. sc̄do infert pena debita/ibi: Igit a carias. Sn̄ia p̄me p̄z ptz ex dict. iij. Reg. viij. in fine excepti q̄ sequunt. o ¶Ochoziā filiū ei⁹. Iste ē q̄ ca. p̄ce. dictus ē ioachaz: ꝛ i pte seq̄nti dr̄ azarias: q̄z fuit trinomin⁹. vl q̄z ē idē nomē variatū: sic in latio idē nomē ē nicola⁹ colin⁹ ꝛ coletus. p ¶Minimū re. ꝑ eo. q̄z alij filij fuerāt iterfecti. q ¶Quadragitaduoꝝ ānoꝝ fu. ꝛc. †4. Re. 8. I

✠ h̄ videt im

Moralit. n ¶Cōstituerūt Moraliter ꝛc. ꝑ istū ochoziā q̄ dr̄ ꝓsilio athalie mr̄is sue ad idolatriā declinauit: significat q̄libet mal⁹ q̄ tanq̄ effeminatus ꝑ mulieres seduct⁹ cōtra deū ad pessima se cōuertit ꝛ q̄n abyssus abyssū inuocat: vt dr̄ Ps. xli. b. Io dr̄ de ipo q̄ fuit ꝓfederat⁹ cū ioā rege isr̄l pessimo. pretitq̄ cū eo ad pliū ꝑ regē syrie ꝛ occasiōe hui⁹ federis fuit īterfect⁹ ab hieu cū ipo ioā: ꝑ q̄d significat q̄ hoīes mali semetipsos associāt i crimīe: sic sociabāt adiuicē i pēa gehēne. Lecta hui⁹ capli sūt expōita. iiij. Reg. xj.

quēstionē solue de magnū p/
stat auxiliū. Ca. XXII

a ¶ Azarias fi. Qui supe/
rī ochoziās. i. appellatus do
minū: azarias vero adiuto/
riū dñi. Ideoq; ꝑm hebreos
nomē mutat̄ i melius ei: q;
ꝑm ꝓceptū dñi infirmū visi/
tauit. b ¶ Aduersū hieu
Hieu significat ꝓncipatum
getiū: quē xp̄s destinauit in
sacrilegā ciuitatē q̄ appellas
t dñm appellauit occidit: t apo
stolos ꝓsecuta ē vt eā digna
vltiōe puniret: t phanū sa/
cerdotiū post aduentū xp̄i de/
struere: t ēplūq; subuerteret
t impiā synagogā sāguinez
ꝭ 4.re.10.c eoz sitiētē: ō regni culmīe q̄
si ieçabel ꝓcipitaret: t ipius
rectores interficeret.

c ¶ Siq̄dē athalia. Athalia
q̄ semē dauid conabat extin
guere t regiā stirpē delere:
significat ipietatē synagoge
q̄ p neq̄tiā mētis semini xp̄i
ꝭ 4.re.11.a insidiat̄ inexorabili odio se/
uiēs: q̄ aliq̄n regnare vide/
bat: cū legis cerimonias tē
poraľ obseruabat. Interꝑta
tur athalia tpalis dñi: sz io/
sabeth strēnuitat̄ (q̄ iterꝑta
tur saturitas dñi. i. eccl̄ie in
q̄ sūt vere delitie) seruat io/
as q̄ iterꝑtat̄ memoria dñi
. i. xp̄s i q̄ ē mēoria nois dñi
ne p crudelitatē seniētis ite/
rimat̄ i sctis: sz nutriat̄ i do
e mo ioiade pōtificis: q̄ iterꝑ
tat̄ dilect⁹ dñi. i. xp̄s: de quo
matth.17.a pat̄ ait: Hic ē filius me⁹ dile/
ct⁹ in q̄ mi. cō. Cui⁹ dom⁹ ē
ꝭ 4.re.11.a ecclia vbi in fide electoz ma/
nēs q̄tidie facit augmētū coz
poris sui: vt i tpe iudicii sce/
ptrū regni t potētiā extollat
aduersū eos q̄ eū deꝑmebāt.

¶ Sup gra/

cut domus achab. Ipsi enī fuerūt ei consiliarij a
post mortē patris sui /in interitū eius. Ambula b
uitq; i cōsilijs eoz. Et prexit cū ioram filio achab b
rege isrl̄ i bellū ꝺ̄ hazahel regē syrie/i ramoth ga/
laad. Vulnerauerūtq; syri ioram. Qui reuersus
ē vt curaret i iezrahel: Multas ei plagas accꝑ
a perat i supradicto certamie. Igit̄ azarias filius io c
ram rex iuda descēdit vt iuiseret ioram filiū achab i
iezrahel egrotātē. Volūtat̄ dñi fuit dei aduer
sus ochoziā/vt veniret ad ioram. Cūq; venisset t
b egrederet cū eo aduersū hieu filiū nāpsi: quē vn d

a ¶ p helisēū hec in libro regū pleni⁹ scripta sunt.

xit dñs vt deleret domū achab. Cū g̃ euerteret
hieu domū achab† iuenit ꝓncipes iuda t filios e
fratꝝ ochozie/q̄ ministrabāt ei: t interfec̄ illos. Ip
sū q̄rēs ochoziā cōphēdit latētē i samaria: ad/
ductūq; ad se occidit. Et sepelierūt eū/eo q̄ eēt
filius ioſaphat: q̄ quęsierat dñm i toto corde suo.
Nec erat vltra spes aliq̄ vt ō stirpe q̄s regnaret f
c ochozie† Siq̄dē athalia mater ei⁹ videns q̄ mor
tu⁹ eēt filius su⁹: surrexit t interfecit oēm stirpē regi

a ¶ memoria domini

am dom⁹ ioram. Porro ioçabeth filia regis tulit ioꝺ
as filiū ochozie: t furata ē eū ō medio filioꝝ re/
gis cū interficerēt. Abscōditq; eū cū nutrice sua i s

¶ saturitas domini.

cubiculo lectuloꝝ. Ioçabeth āt q̄ abscōderat eū
erat filia regis ioram/vxor ioiadę pōtificis sororis

a ¶ temporalis domini.

ochozie: t idcirco athalia nō interfecit eū. Fuit g̃
cū eis i domo dei absconditus sex annis q̄b⁹ regna
uit athalia sup terrā. Ca. XXIII

¶ hec i libro regū scripta t exposita sunt.

†Anno āt septimo ꝓfortat⁹ ioiada assꝓ
sūpsit cēturiones: azariā videlz filiū
hieroam/ t hismael filiū iohānā. Azariā q̄z fi/
liū obed /t maasiā filiuz adaie: t elisaphat filiū
çechri. Et iniit cū eis fędus. Qui circūeūtes iu
dā congregauerūt leuitas ō cūctas vrbib⁹ iuda: et
ꝓncipes familiaꝝ isrl̄: venerūtq; i hierm. Iniit
igit̄ ois multitudo isrl̄ pactū i domo dñi cū rege.
Dixitq; ad eos ioiada: Ecce filius regis regnabit sic
locut⁹ ē dñs sup filios dauid. Iste ē g̃ ꝑmo quē
quē faciet: Tertia ps vrm q̄ veniūt ad sabbatū
sacerdotū t leuitaꝝ t ianitoꝝ erit i portis. Ter/ k
tia vo ps ad domū regis: t tertia ad portā q̄ ap/ l
pellat̄ fundamēti. Omne vo reliquū vulgus sit in
atriis dom⁹ dñi: nec q̄squā aliꝰ ingrediat̄ domū dñi
nisi sacerdotes: t q̄ ministrāt ō leuit. Ipi tm̄mō
ingrediāt̄ q̄ sctificati sūt: t oē reliquū vulgus ob
seruet custodias dñi. Leuite āt circūdēt regē ha
bētes singuli arma sua: t si q̄s aliꝰ ingressus fuerit
tēplū interficiat̄. Sintq; cū rege t intrāte t egredie
te: Fecerūt igit̄ leuite t vniuersus iuda iuxta oia
q̄ ꝓcepat ioiada pōtifex. Et assūpserūt singuli vi
ros q̄ sb̄ se erāt t venīebāt p ordinē sabbati/cū bis
q̄ tā impleuerāt sabbatū: t egressuri erant. Siq̄dē
ioiada pōtifex nō dimiserat abire turmas q̄ sibi

regnare cepit: t q; ibi resecāt
āni viginti prīs sui: q̄ hic ad/
dunt rōne dicta. a ¶ Ipi ei
sue. ei consi. s. illi de domo
achab q̄ erāt idolatre.

b ¶ Et prexit cū io. fi. t̄. ex amicitia t familiaritate.

c ¶ Igit̄ azari. t̄. Hic ꝓfr describit ei⁹ pena debita t ꝓ/
mo i ꝑsona ꝓpria. scōo i ꝑle
sua/ibi: Nec erat vltra spes.
Snia āt ꝑme ptis ptz ex dictis
iiij. Regum. ix. t. viij. exce/
pto q̄ seq̄t: d ¶ Quē vn.
de⁹ p vnū de discipulis heli/
sei: vt hr̄. iiij. Reg. ix.

e ¶ Et fi. fra. ocho. q; frēs
ochozie fuerāt interfecti: vt di
ctū ē: sz filij eoz remāserāt: vo
cāt tn̄ frēs ochozie. iiij. Reg.
x. ca. i. ꝓpinq̄ t ō eadē cogna
tione: vt ibi ō hebraicis q̄stio/
nib⁹ ō: q̄ erāt ꝓsobrini ocho
zie. f ¶ Nec erat vl. t̄. hic
ꝓfr describit punitio ochozie
i ꝑle sua: q; mat̄ ei⁹ athalia i
terfecit oēs filios ei⁹ vno ex/
cepto: t ptz snia hui⁹ ptis ex
dictis. iiij. Regū. xj. excepto
q̄ seq̄t: g ¶ Abscōditq;
eū cū nu. sua i cu. le. i. i dor
mitorio sacerdotū i tēplo mi
nistrantiū: vt dicit ꝑ glosa he
braica. iiij. Reg. dicit. Erat q;
cū ea i domo dñi clā. vbi dicit
Ra. Sa. q̄ ꝑ fuit i solariis tē
pli t forte ibi iacebāt sacerdo/
tes in sua hebdomada mini/
strātes vel saltē eoz aliq̄. Vel
pōt dici q̄ ꝑmo abscōdit eū in
dormitorio sacerdotū q̄ erat
circa tēplū: postea trāstulit eū b
ad solariū tēpli vt secreti⁹ ser/
uaretur ibi. Ca. XXIII

Anno aūt septio. Hic agit de tēpore
ipius ioas regis iu/ Diuſio
de: t primo describit ei⁹ insti
tutio. scōo regni sui ꝓsecutio.
ca. xxiiij. Circa primuz primo
describit ipi⁹ ioas institutio.
scōo athalie occisio/ ibi: Ipō
cū audisset athalia. tertio re/
gis instituti confirmatio/ ibi:
Pepigit aūt ioiada. sn̄ia aūt
istarū partiū ptz ex dictis. iiij.
Reg. xj. exceptis q̄ sequunt.
In prima pte dicit: i ¶ Ass/
sūpsit cēturiones aza. t̄.
noia istoꝝ omittūt. iiij. Reg.
xj. que exprimunt hic ad ma
iorem hist̄orie certitudinem.
k ¶ Erit in portis. iiij. Re
gū. xj. dicit: Ad portā seir: et
forte ex illa parte erāt plures
porte. Ideo dicit hic: in por/
tis. l ¶ Ad portā que ap
pellat̄ fundamēti. ista est
porta que. iiij. Reg. xj. dicit:
post habitaculum scutariorū.
porte eēm plurib⁹ noibus no/
minat̄ ex diuīs ꝓprietatib⁹.

Mozalit. ✠ Et pel/ Mozaliter

b ¶ Anno au/
tem septimo cōfortatus
ioiada assūpsit t̄. Exposi/
tio mystica huius capituli re/
quirat̄. iiij. Reg. xj. ca.

a ¶ Super gradū. Colūnā. s. z basim quā ꝓparauerat salomō z posuerat i medio basilice habētē q̄nq; cubitos lōgitudinis z q̄nq; latitudīs: z tres in altū. b ¶ Pepigit aūt io. Jo/iadas iterꝑtat cognoscens dñm vel diligens: qz filios isrl dñm cognoscere docuit. Pepigit ꝑ fedus inter dñm ꝑplm̄q; z regē: vt dño. s. obedirent z legi eius. Pepigit etiā iter regē z populū: vt ꝑplus esset regē fidelit̄ ageret. z rex ꝑplm̄ iuste regeret ꝑm doctrinā sacerdotū z leuitarū: q̄z officij fuit insinuare ꝑceptа dñi. XXIIII

Eptem annorū erat z̄. c ¶ Post q̄ plaBoas rex sacerdotes arguit: qz minus studiosi fuerāt in instauratione tēpli: z pecunia a populo collata iussu regis ꝑ man⁹ magistrorū cementariꝫ z artificiū operū daꝫ: vt scissuraꝫ parietū reficiāt et sartatecta restaurent. Joas em̄ z ꝑ noīe z ꝑ opē xp̄m significat. Incꝑtat em̄ dñi robur: ꝑ doctorib⁹ mādat vt accipiāt oēm pecuniā: q̄ a ꝑtereūtib⁹ offerēt i domū dei: q̄c q̄d. s. a sanctis scie spūal⁹ vl bone opatiōis collatū est in thesauꝝ dñi: vt p p̄dicatoꝝ officia ad restauratiōē spūalis tēpli ꝓferāt: vt q̄cq̄d inuenerit p errorē scissum vl p vicia lesū restaurent ne p negligētiā doctoꝝ peat auditoꝝ mltitudo. d ¶ Et filij z̄. Nō q̄ filios tūc habuerit: qz ochozias mortuo eo q̄ nō habuerat filiū: oē semē regiuꝫ iterficere molita ē: ꝫ filios ei⁹ sacerdotes idoloꝝ notat q̄ tēplū spoliauerant z ex ornamētis ei⁹ idola sua exornauerāt: sepe em̄ filij imitatores dicunt.

¶ At illi

ꝙ singlas bebdōadas succedere ꝙsueuerāt. Deditq; ioiada sacerdos cēturiōib⁹ lāceas/clypeosq; z peltas a regis dauid /q̄s ꝙsecrauerat i domo dñi: Cōstituitq; oēm ꝑplm̄ tenētiū pugiōes/a ꝑte tēpli dextra: vsq; ad ptē tēpli sinistrā corā altari z tēplo ꝙ circuitū regi. Et eduxerūt filiū regi/z ꝑposuert ei diadema z testimoniū: dederūtq; i manu ei⁹ tenēdā legē: z ꝑstituert eū regē. a ¶ Synecdoche ꝑ solo gacharia q̄ ꝑpba erat quē p⁹ ea idē ioas occidit Unxit q̄z illū ioiada pōtifex: z filij ei⁹: ipcatuq; sūt atq; dixerunt: Uiuat rex. Q̄ cū audisset athalia vocē sc̄z currētiū atq; laudātiū regē: igressa ē ad ꝑplm̄ i tē- a plū dñi. Cūq; vidisset regē stātē sup gradū i itroitu/z b ꝑncipes turmasq; circa eū: oēmq; ꝑplm̄ ꝛę gaudētē atq; clāgētē tubis/z diuersi generis organis ꝙcinnentē/ vocēq; laudātiū/scidit vestimēta sua/z ait: Insidię: insidię. Egressus aūt ioiada pōtifex ad cēturiōes z ꝑncipes exercit⁹/dixit eis: Educite illā extra septa tēpli/ z iterficiat⁹ fortis gladio. Ꝓcepitq; sacerdos ne occideret i domo dñi. Et ꝑposuerūt ceruicib⁹ ei⁹ man⁹. Cūq; itrasset portā eq̄rū dom⁹ regi/iterfecerūt eā ibi. a ¶ fedus dei. i. legē dei. i. ipm̄ deū cui⁹ minister erat.

b Pepigit aūt ioiada fed⁹ iter se vniuersūq; ꝑplm̄ z regē: vt eēt ꝑplus dñi. Itaq; igressus ē ois ꝑplus domū baal: z destruxert eā: z altaria ac simulacra illi⁹ ꝙfregerūt. Q̄ Mathā q̄z sacerdotē baal iterfecert afi araſ. Cō- c stituit aūt ioiada ꝓpositos i domo dñi: z ꝑ manib⁹ sacerdotū z leuitaꝝ/q̄s distribuit dauid i domo dñi: vt offerrēt holocausta dño sic̄ scꝑtū ē i libro moysi i gaudio z cāticis iuxta dispositionē dauid. Cōstituit q̄z ia- d nitores i portā dom⁹ dñi: vt nō ingrederet eā imū dus i oi re. Assūpsitq; cēturiōes z fortissimos viros ac ꝑncipes ꝑpli/z oē vulg⁹ terrę: z fecerūt descēdere regē ꝑ domo dñi: z itroire ꝑ mediū portę supioris i domū regis: z collocauerūt eū i solio regali. Lętatusq; est ois e ꝑplus ꝛę: z vrbs q̄euit. Porro athalia iterfecta ē gla/

†Eptē ānoꝝ erat ioas Ca. XXIIII (dio. f cū regnare cepisset: z q̄draginta ānis regnauit i hierlm̄. Nomē mris eius sebia ꝑ berſabee. Fecitq; qđ bonū ē corā dño cūct⁹ dieb⁹ ioiade sacerdotis. Accepit aūt ei ioiada vxo- e res duas: e q̄b⁹ genuit filios z filias. Post q̄ placuit ioas vt ĩstauraret domū dñi. Cōgregauitq; sacerdotes z leuitas/z dixit eis: Egredimini ad ciuitates iu- g da/z colligite ꝑ vniuerso isrl pecuniā ad sartatecta tēpli dei vri ꝑ singulos ānos: festinatoq; ꝑ facite. Porro leuitę egere negligenti⁹. Vocauitq; rex iuda ioiadā/ꝑncipē z dixit ei: Quare nō tibi fuit curę vt cogeres leuitas iferre ꝑ iuda z ꝑ hierlm̄/pecuniā q̄ cōstitu

¶ de qua i Exodo: qñ tuleris sūmā filioꝝ isrl iuxta nūerū dabūt singuli p̄cū ꝙ aiab⁹ suis dño z̄. qđ in Exo. vt potuim⁹ exposuim⁹.

ta ē a moyse seruo dñi: vt inferret eā ois mltitudo isrl h in tabernaculū testimonij: Athalia aūt impijssima z filij b ei⁹ destruxerūt domū dei: z de vniuersis q̄ sctificata i fuerāt i tēplo dñi: ornauerūt phanū baali. Ꝓcepit q̄ rex z fecert arcā: posuertq; eā iuxta portā dñi foris k secus. Et ꝑdicatū ē i iuda z hierlm̄: vt deferrēt singu- l li p̄cū dño: qđ ꝓstituit moyses seru⁹ dei sup oēm isrl i deſto. Lętatiq; sūt cūcti ꝑncipes z ois ꝑplus: z igressi

* a ¶ Et pel. i. scuta rotūda a pellēdo dicta qz repellūt ictus. Jn scđa ꝑte dr: b ¶ Cūq; vidisset re-stau-. sup gra- dicit aliq̄ ꝙ iste grad⁹ erat basis enea sup quā orauit salomō: vt hr̄. s. vj. z vocat grad⁹: qz ad eā ascendebat ꝑ aliq̄t grad⁹ qz habebat tres cubitos i altitudīe: vt ibidē dr. Scōm alios ꝛo erat q̄dā sedes notabil⁹ i porticu tēpli vbi rex sedebat qñ veniebat ad domū dñi. Jn tertia ꝑte dicit: c ¶ Cōstituit aūt io. z̄. vt fierēt ibi diuina obseq̄a sicut fiebāt añ⁊ regnaret athalia: q̄ cultū diuinū ꝓput potuit destruxit vt hr̄ ca. se. d ¶ Juxta dispositionē da. q̄ dispositio hr̄. s. libro. j. xiij. z. xxv. ca. e ¶ Letatusq; ē z̄. eo q̄ liberat⁹ erat a dñio mulieris qđ erat opprobriosum: z qz regnū restitutum erat ad heredē debitum.

Eptē Ca XXIIII annoꝝ erat io. Hic ꝑñr describit regni ioas ꝓsecutio. z ꝑmo tpe ꝓsperitat⁹. scđo tpe adūsitat⁹/ibi: Post q̄ aūt obiit ioiada. Prima i duas: qz ꝑmo describit ꝓcessus regni ioas i bono. scđo ioiade pōtificis sctā ꝙsūmatio/ibi: Senuit aūt ioiada. sn̄ia ꝑme ptꝫ ptꝫ ex dict⁹. iiij. Reg. xij. excepti q̄ sequūt. g ¶ Egredimini ad ciui. iu. ꝑter ei illā pecuniā q̄ spōte offerebaꝫ in tēplo ꝓ necessariꝫ tēpli voluit rex vt a q̄libet capitaneo ꝑ regno suo colligeretur dimidi⁹ sicl⁹ argenti q̄ solue- baꝫ a cōitate: z i ꝑticulariter solvebat paup z diues: vt hr̄ Exod. xxx. z hec pecunia dabaꝫ ꝓ redēptiōe aīe: qz cū sic nūerabāt ꝑ dimidios siclos datos nō erat plaga i ꝑplo: vt ibidē dicit. h ¶ Athalia āt. z̄. filij athalie nō possūt ꝑ itelligi frēs ochozie filij sui: qz oēs fuerāt iterfecti: vt hr̄. s. in ꝓin. xxij. ca. nec filij ochozie: qz illos iterfecit athalia: vt habet. s. xxij. ca. in fine. et ideo filij eius hic dicūt sacerdotes baal q̄s ipa nutriebat vt ꝑ libro de hebraicis questionib⁹. i ¶ Destruxerūt do. dei. diuittentes multa cadere z spoliantes tēplū vasis z ornamētis applicātes ea cultui baal: z ꝑpē ꝑ ad restaurandū ista reqrebaꝫ magna pecuniā: z maxime qz illa q̄ erant applicata idolis non erāt vlteri⁹ diuino cultui applicanda. k ¶ Et fecerūt arcā. iij. Reg. dr gaçophylaciū. locus e vbi pōt reponi pecunia sine aperitōe: nō t̄n inde retrahi: sicut ꝑ fabricis ecclesiarū solet fieri. l ¶ Ut deferrēt singuli p̄cidño qđ cōsti. moy. s. dimidiū siclū: vt dictū est supra.

* Et cōgre

Moraliter. f ¶ Septē annoꝝ erat ioas cū regnare cepit z̄. Hoc caplm̄ exponitur est mystice. iiij. Regū. xij. capitulo vsq; ibi:

Moraliter

* Postq;

a ¶ At illi ⁊c. Hoc faciāt apli qñ p subiectos sibi discipulos ꝺ bi diuini semīa q mūdū sparserēt vt oparios volūtati dei idoneos in auditorib⁹ ꝓficerent: ąz alij fabricāt ligna cū se ⁊ sibi obedientes ligna fructifera in domo dei ꝓparāt. Alij sartatecta faciebāt qñ illa q̄ p heresim vel scismata rupta fuerāt reedificabant. Alij saxa cedūt cū duros corde ⁊ incredulos fortiē increpāt. Alij metalla ferri ⁊ erīs cū robur fidei ⁊ confessionē catholice ꝓitant ab vno ąz expetunt vt ipleat dom⁹ dei.

Epł. 4.b iuxta illud: Unicuiq; nr̄m data ē gr̄a ꝓm mēsurā donationis xp̄i.

b ¶ Reliquā ptē ⁊c. videl ꝺ riū qꝺ legit in libro regū: verum nō fiebāt ex eadē pecunia hy-

3.Re.7.g. drie tēpli ⁊ fusci. ⁊c. ꝺz nō ꝺ ꝺr q de eadem pecunia q̄ offerebāt a pplo in tēplo dñi ad instauratōez dom⁹ dei facto fuerīt sacra vasa in misteriū tēpli ⁊ ad holocausta ꝺz de reliq̄ pte pecunie. i. de ea q̄ alijs donatiōib⁹ collata fuerat. Potuit em̄ fieri vt in diūsis tpibus pecunie oblate diuerse facture materiā ꝓberēt sic alia ē doctrina q̄ rudes ibuunt ad fidez: alia q̄ pfecti istruunt ad plenitudinē. c ¶ Et facta ē ⁊c. Tradūt hebrei ꝓncipes iuda regē vt deū adorasse: ⁊ illū libēter accepisse. Dñs nimio dñm offendit: ⁊

Actl. 12. subito expt⁹ ē ira quā meruit. Ob hanc etiā culpam herodes legit in actib⁹ ap̄lor ab āgelo ꝑcussus.

Ni.de ly.

Zacharīā

f ✻ a ¶ Et cōgregata ⁊c. hyperbole ē: ad denotādū magnā summā ꝺz eē finita simpl̄r. b ¶ Reliquā ptem ⁊c. ꝓriū videl. iij. Reg. xij. e. vbi ꝺr: Nō fiebāt ex eadē pecūia hydrie tēpli do. ⁊c. Dicēdū q̄ q̄ꝺiu repabāt templi edificiū: nō fiebāt vasa tēpli ex il

matt. 23.d. la pecunia q̄ ordinata erat ad reparandū edificiū: ⁊ ꝓm ꝺ loquit scriptura. iij. Regū. ꝺz edificio reparato de residuo pecunie facta sunt vasa tēpli: vt ꝺ ꝺr. c ¶ Senuit q̄t ioiada. Hic ꝓnr describit ipi⁹ ioiade felix ꝓsūmatio/cū ꝺr: d ¶ Plen⁹ dierū. q: nō trāsijt tps in vacuū sed in bonis opibus cōtinue se exercuit: ꝑp̄ qꝺ valde solēniter sepultus fuit/cū ꝺr: Sepelierūtq; eū in ciuitate dauid cū regibus. Et subdit causa huius: e ¶ Eo q̄ fecisset bonū cum isrl. ipm a dominio mulieris liberādo: ⁊ ab idolatria reuocādo. f ¶ Et cuz domo eius. Regē de eius semine restituēdo: vt patet per p̄dicta. g ¶ Postq; āt obijt ⁊c. Hic ꝓnr describit regnū ioas tē/poze aduersitatis: ⁊ primo describit ipius ⁊ populi malum culpe. secundo malum pene/ibi: Cunq; euolutus. Circa primū tāgit duplex culpa. Prima est idolatria/cū ꝺr: b ¶ Ingressi sunt ꝓncipes iuda: ⁊ ado.re. imp̄dē/do sibi diuinū honorē: sic dictum fuit diffusius. iij. Regum. xij. f.

cōtulerūt in arcā dñi atq; miserūt/ita vt impleret. Cūq; tps esset vt deferrēt arcā corā rege p man⁹ leuitaz (Videbāt ei multā pecuniā) ingrediebāt scriba regis ⁊ quē ꝓm⁹ sacerdos ꝓstituerat: effundebātq; pecuniā q̄ erat in arca. Postea arcaz reportabāt ad locū suum: sicq; faciebāt p singulos dies.

a ¶ diuini verbi.

Et cōgregata est infinita pecunia/quā de- a
a ¶ rps rex ⁊ sacerdos. b ¶ dispēsatorib⁹ euāgelij q̄ tritici mēsurā dispēsant his q̄ opant in domo dñi.

derūt rex ⁊ ioiāda his q̄ ꝑerāt opib⁹ domus
a dñi. At illi ꝓducebāt ex eo cęmentarios lapidū ⁊ artifices operū singlor: vt instaurarent domū dñi: fabros q̄z ferri ⁊ ęris: vt qꝺ cadere cępat sulcirēt. Egerūtq; hi q̄ opabant industrie: ⁊ obducebāt parietuz cicatrix p man⁹ eoz: ac suscitauerūt domū dñi in statū ꝓsti-

b nū: ⁊ firmāt eā stare fecerūt. Cūq; cōplesset b oia opa/detulerūt corā rege ioiada reliquā
a ¶ qui apti sunt ad capienda diuina munera ⁊ exercenda dei ministeria.

ptē pecunię: de q̄ facta sūt vāsa tēpli i mini
a ¶ pe igenij capacitatē vl dilectōis latitudinē significāt
sterij ⁊ ad holocausta: phialę q̄z ⁊ ceātia vasa aurea ⁊ argētea. Et offerebant holocausta i domo dñi iugit/ cūctis diebꝰ ioiadę. Se- c
a ¶ si tps pñt⁹ vite i scte trinitat⁹ fide cū bono⁊ opeꝝ pfectiōe cōplem⁹ ad eām brītudinē q̄ ē i dextera dei puēm⁹

nūit āt ioiada plen⁹ dierū: ⁊ mortu⁹ est cū cē- d
tū ⁊ trigīta esset ānoz: Sepelierūtq; eū in ci
a ¶ q: ꝓlm dei cunctis diebus sacerdotij sui bñ rexit et ad cultum dei instruxit.

uitate dauid cū regib⁹: eo q̄ fecisset bonū cū e
isrl ⁊ cū domo ei⁹. Postq; āt obijt ioiada in f
gressi sūt ꝓncipes iuda ⁊ adorauerūt regē. b
Qui delinit⁹ obsequijs eoz acq̄euit eis. Et i
dereliq̄rūt tēplū dñi dei patrū suoz: seruie-
c rūtq; lucī ⁊ sculptilib⁹: ⁊ facta ē ira dñi ꝰ iu
dā ⁊ hierlm ꝓpt̄ ꝺ ptām. † Mittebatq; eis k
ppbas vt reuerterent ad dñm: q̄s ptestantes illi audire nolebāt. Spūs itaq; dei in- l
duit çachariā filiū ioiadę sacerdotī: ⁊ stetit m
in ꝓspectu pplī: ⁊ dixit eis: Hec dicit dñs: Quare trāsgredimini p̄cептū dñi qꝺ vob nō pderit: ⁊ dereliq̄stis dñm vt derelinqueret vos: † Qui cōgregati aduersus eū: miserūt n
lapides iuxta regī impium: in atrio domus dñi. Et nō ē recordat⁹ ioas rex misericię quā fecerat ioiada pr̄ illi⁹ secū: ꝺz interfecit filiū ei⁹. Qui cū moreret/ait: Videat dñs ⁊ req̄- o
rat. Cūq; euolut⁹ esset annus: ascēdit ꝰ eū p
exercitus syrię: venitq; in iudam ⁊ hierlm: ⁊ interfecit cūctos ꝓncipes pplī: atq; vniuer †
sam p̄dā miserūt regi damascum. Et certe cū pmodicus venisset nūerus syroz/tradidit dñs in manibus eoz infinitā multitudinē: eo q̄ dereliq̄ssent dñm deū patrū suoz. Ingressi ioas quoq; ignominiosa exercuere iu- q
dicia: ⁊ abeūtes dimiserūt eū in languori-

i ¶ Et dereliquerūt tēplum Ps̄. 41.b
dñi dei pa. suoz ⁊c. Abyssus em̄ abyssum inuocat. ⁊ ideo ꝺ vno pctō tracti sūt ad alia. k ¶ Mittebatq; eis pphetas vt reuerterent ad dñm. Ex q̄ apparet dei miseratio ⁊ eoz obstinatio. Cōse q̄nter notat de parricidio in iterfectiōe çacharie: q̄ pri successerat in sūmo sacerdotio: vt habet ex glosa magna hebraica: Thzenoz. ij. g. sup illud: Si occidit in sanctuario dñi sacerdos ⁊ pphā. ⁊ ī pñti/cū ꝺr: l ¶ Spiritus itaq; dñi iduit zachariā. Ex reuelatiōe em̄ spūssancti ⁊ eius ipulsu motus fuit ad ꝓstāter arguendum regem ⁊ populū. m ¶ Filiū ioiade. Per ꝺ ostēdit cōditio aggrauās petīm: quia ioiada fecerat bona erga regē ⁊ pplm: vt ptz ex ꝑdict. n ¶ Abierūt lapides iuxta regī imperiū. Ex q̄ ptz q̄ rex ⁊ ppls p/petrauerūt parricidiū. o ¶ Videat dñs ⁊ req̄rat. Hoc dixit nō çelo vindicte: sed iustīcie diuine. p ¶ Cūq; euolutus esset annus. Hic ꝓnr ponit debita pena. ⁊ ꝓmo in debellatiōe ioas/cū dicit: Ascēdit ꝰ eum exercitus syrie ⁊c. Et ptz ſnia vsq; ibi: q ¶ Ingnominiosa exercuere iudicia. que ānt fuerūt illa: ꝺ nō exprimit: nec iij. Regū. sed libro de hebraicis

b questionibus dicitur: q̄ occiderunt filios eius coram eo impio/perando ei interfectionem Zacharie: sed hoc non videt verum:

Dorotheus ✻ q: in prin-
✻ g ¶ Postq; autem obijt ioiada ingressi sunt ꝓncipes iuda ⁊ adorauerūt regē. Per ꝓncipes iuda qui diuinos honorēs regi ioas exhibuerūt: sicut dixi plenius in expositiōe literali sup. xij. ca. iij. libri Regū. significant adulatores regum et potentum: ⁊ sic faciunt eos vitijs insanire ⁊ relinquere timorez diuinum: sicut iste ioas dereliquit adulationibus ꝓncipum delinitus: ⁊ ꝑdicatores veritatis contemnere ⁊ vsq; ad mortem aliq̄s ꝓsequi sicut iste Ioas çacharias ppheta iussit lapidari. p ¶ Cūq; euolutus esset ann⁹ ascēdit contra eum exercitus syrie ⁊c. Per syros qui interpretantur sublimes: significant superbi demōes. Unde Job. xli. d. dicit de demonum principe: q̄ ipe est rex sup omnes filios superbie. Igitur p exercitum syrie significatur exercitus gehēne siue demonū. Unde subdit: † ¶ Et interfecit cunctos ꝓncipes pplī. p q̄s significant adulatores regum et potentū: vt ꝑdictū est. q ¶ Ingnominiosa exercuere iudicia. Qui fuerat adulationibus ꝓncipum delinitus: p hoc igit designat q̄ demōes secum trahunt ad inferni supplicia adulatores ⁊ adulationibus eorum acquiescentes.

H a ¶Zacharie filij ioiada. Dñs in
A euãgelio çachariã inter tẽplũ ⁊ al-
Mat.23.d tare occisũ memorans: filiũ bara-
chie dicit: quẽ pñs hystoria testat fi
liũ fuisse ioiade. Sz alij çacharias
filiũ barachie dicũt: q̃ in duodecim
ꝓphis vndecim⁹ ẽ: pfilçq nomẽ cõ
sentit i eo. Sz vbi occisus sit inter
tẽplũ ⁊ altare scriptura non docet:
maxie cũ tempozib⁹ eius vix ruine
tẽpli fuerint. Alij çachariã pfem
iohis itelligi volũt ex q̃busdã apo-
cryphoz sonijs approbãtes q̃ ppte
res occisus sit: qz p̃dicauit aduẽtũ
Nota saluatozis: ꝟ qz ꝺ scripturis nõ hz
auctatẽ: eadẽ facilitate ꝓtẽnit q̃ p
bat. Alij istũ volũt çachariã esse q̃
occisus sit iter tẽplũ ⁊ altare a io-
as rege: sicut regũ narrat hystoria:
sz obseruãdũ q̃ iste çacharias non
sit filⁱ barachie sz ioiade: cũ q̃ ça-
chariã teneam⁹ ⁊ occisiõis ꝓsenti-
at loc⁹: q̃ram⁹ q̃re ꝺr filⁱ barachie
⁊ nõ ioiade: barachias bñdict⁹ dñi
ꝺr ⁊ sacerdotis ioiade iusticia: he-
breo noie mõstrat. In euãgelio (q̃
vtunt nazareni ꝓ filio barachie fi
Als vbi ꝓ lⁱ ioiade) legit simpliciores frẽs i
cepit domi- ter ruinas tẽpli ⁊ altaris vel i por
nus ne occi tarũ exitib⁹ (q̃ iloam dicũt) rubra
derent sara mõstrãtes çacharie sanguine
putãt esse polluta. b ¶Insidiati vero. Asserũt hebrei ãmonitas
⁊ moabitas insidiatos eẽ regi io-
as ꝓ iniusta nece çacharie ad exag
gerãdã malicią israelitaz q̃ vlcisci
noluerũt sacerdotẽ dei quẽ vindi-
cauerũt filij alienigenarũ. XXV

B IEgnauit aũt amasi-
rẽ. c ¶Inval. salina-
rũ. Vbi sal fiebat: vel se
no salsuginis vt multi locis deci-
so ⁊ siccato ⁊ incẽso: vel aq̃s puteo
2.Re.8.d rũ salsis feruefactis ⁊ ad salis firmi-
tatẽ coquẽdo productis. Vel aliẽ vbi
⁊ Ioab duodecim milia idumeozũ
pcussisse legit. Pro valle aũt silin
arũ vet⁹ editio q̃si nomẽ regiõis
gemel apposuit.

Ni.dely.

✠ Scio inq̃t ✠ qz i ꝓncipio se.ca. dicit q̃ amasias filⁱ⁹ eⁱ⁹ regnauit ꝓ eo: ꝓpter
q̃ ⁊ multa alia: iste liber ꝺ hebraicis questionib⁹ a multis (⁊ rõnabiliter) vt videt negat esse Hieronymi. Tũ qz nõ habet eⁱ⁹ stilũ. Tũ qz
in libro illustriũ viroz vbi Hieronym⁹ enumerat libros ab eo editos: facit solũ mẽtionẽ de hebraicis
questionib⁹ sup Geñ. Et idẽo dicit q̃ liber de hebraicis q̃stionib⁹ sup alios libros factⁱ⁹ fuit a quodã iudeo cõuerso q̃ multa ficticia ĩmiscuit. vt videt: ꝓpter q̃ de illo libro parũ curãdũ ẽ nisi q̃tũ cõsonat veritati: ⁊ ideo aliter ꝺr q̃ fecerũt isti ioas plagas turpes ⁊ ignominiosas: ⁊ iõ subdit: Et abeuntes dimiserũt eũ i tãguozib⁹ magnis. scõ describit pena eⁱ⁹ in interfectione: cũ dicit: a ¶Surrexerũt autẽ
ꝺ eũ serui sui. ⁊ ptz ĩnia huⁱ⁹ partis ex dict. iij. Reg. xij. in fine.

b ¶Sz nõ in se. re. qz erat indignⁱ⁹ ꝓpter malicias suas.

IEgnauit aũt. Dic ꝓpr agit ꝺ type amasie

Ca. XXV

bus magnis. Surrexerũt aũt ꝓtra eũ ser- a
a ui sui i vltiõe sanguinis çacharie filij ioia-
dę sacerdotis: ⁊ occiderũt eũ i lectulo suo
⁊ mortu⁹ ẽ. Sepelierũtq̃ eũ i ciuitate da-
b uid: sz nõ i sepulchris regũ. Insidiati vero b
sũt ei çabath filⁱ⁹ semath ãmonitidis ⁊ ioça
bath filⁱ⁹ semarith moabitidis. Porro filij
eⁱ⁹ ac sũma pecunię q̃ adunata fuerat sub
eo: ⁊ instauratio dom⁹ dei: scripta sũt dili-

IEgenti⁹ i libro regũ. Ca. XXV
Egnauit aũt amasias filⁱ⁹ eⁱ⁹ c
ꝓ eo. Viginti q̃nq̃ annoz erat
amasias cũ regnare cępisset: ⁊
vigintinouẽ ãnis regnauit i hierlm. Nomẽ
a ¶opinione holm q̃ videbãt ⁊ laudabãt.
mris eⁱ⁹ ioiaden ꝺ hierlm. Fecitq̃ qꝺ bo-
nũ ẽi ꝓspectu dñi: verũtñ i corde pfecto
Cũq̃ roboratũ sibi videret ipiũ: iugula d
uit suos q̃ occiderãt regẽ pr̃z suũ: sz filios
eoz nõ interfecit: sic scptũ ẽ i libro legis moy
si: vbi ꝓcepit dñs/dicẽs: Nõ occidẽt pres
ꝓ filijs: neq̃ filij ꝓ pr̃ib⁹ suis: sz vnusq̃sq̃
i pcto suo morietur. Cõgregauit igit amasi-
as iudã: ⁊ ꝓstituit eos ꝓ familias tribunos
q̃ ⁊ cẽturiões i vniuerso iuda ⁊ bẽiami. Et
recẽsuit a vigiti ãnis ⁊ sursũ: iuenitq̃ trigi
ta milia iuuenũ q̃ egrederẽt ad pugnã: ⁊ te
nerẽt hastã ⁊ clypeũ. Mercede aũt cõduxit ꝺ israel cẽtũ milia robustoz cẽtũ talẽtũ ar-
gẽti. Venit aũt hõ dei ad illũ/ ⁊ ait: O rex ne f
egrediat tecũ exercit⁹ israhel. Nõ ẽ eni dñs cũ g
a ¶de q̃ hieroboã: q̃si nec cũ subdit⁹ nec cũ pl̃is dñs ẽ.
israhel: ⁊ cũctis filijs ephraim. Qz si putas i ro b
b ¶decẽ tribuũ q̃ idola colebãt ⁊ deo abominabiles erãt
boze exercit⁹ bella ꝓsistere: supari te faciet
dñs ab hostib⁹. Dei q̃ppe ẽ ⁊ adiuuare ⁊ i
fugã puertere. Dixitq̃ amasias ad hoiem
dei: Quid g̃ fiet ꝺ cẽtũ talẽtũ q̃ dedi militi
b⁹ israhel? Et rndit ei hõ dei: Habet dñs vn i
tibi dare possit multo his plura. Sepauit
itaq̃ amasias exercitũ q̃ venerat ad eũ ex
ephraim vt reuerteret i locũ suũ. At illi ꝟ iu k
dã vehemẽt irati: reuersi sũt i regionẽ suã.
Porro amasias ꝓfidẽter eduxit pplm suũ
c ⁊ abijt in vallẽ salinaz. Percussitq̃ filios l
seir decẽ milia ⁊ alia decẽ milia viroz cę-
perũt filij iuda: ⁊ adduxerũt ad p̃ruptũ cu
iusdã petre: p̃cipitauerũtq̃ eos ꝺ sũmo i p̃
ceps: q̃ vniuersi crepuerũt. At ille exercit⁹ m
quẽ remiserat amasias ne secũ iret ad p̃liũ
diffusus ẽ i ciuitatib⁹ iuda a samaria vsq̃ n
bethoro. Et infecit trib⁹ milib⁹ diripuit p̃
dã magnã. Amasias ꝟo p⁹ cedẽ idũeoz ⁊ p
a ¶qz ꝑm hebreos cũ p̃cipitarent duodecim milia de pe
tra: idola rũderũt: illos ideo interfectos: qz in cultu eoz
negligentes fuerunt.
allatos deos filioz seir stãtuit illos i deos
sibi: ⁊ adorabat eos: ⁊ illi adolebat incẽsũ.
Qbrẽ irat⁹ dñs ꝟ amasiã: misit ad illum

amasie. ⁊ ꝓmo ꝺscribit regni L
eⁱ⁹ ꝓsperitas q̃diu vixit ĩno Diuisio
cẽter. scꝺo eⁱ⁹ aduersitas post
q̃ vixit insolenter/ ibi: At ille
exercit⁹. sñia autẽ ꝓme ptis
ptz ex dictis. iij. Reg. xiij. in
principio: excepti q̃ sequunt.
d ¶Jugulauit ser. q̃ occi
de. rege patre suũ. ⁊ hoc in
ste: qz licet esset dignus mor-
te. tñ isti nõ habebãt auctori-
tatẽ eũ occidẽdi. e ¶Cõgre
gauit igit ama. iudã ⁊c.
ad pugnandũ cõtra idumeos
infestantes regnũ suũ.
f ¶O rex ne egrediat te-
cũ exercit⁹ israhel: qz erãt ido-
latre ⁊ iõ eozũ societas magl
nocuisset q̃ iuuisset. Ideo se-
quit: g ¶Nõ est enĩ dñs
cũ israhel: qz in regno illo cole-
bant vituli aurei ⁊ etiã idola
alia. h ¶Et cũctis filijs
ephraim. a q̃b⁹ denoiabat
regnũ illud: qz hieroboã pri-
mus rex fuit ꝺ tribu ephraim
⁊ plures alij post eũ. i ¶Ha
bet dñs vñ ti. ⁊c. ex quo ꝓ Deu.24.c.
q̃ illã pecuniã illis militib⁹ di 4.re.14.b
misit. k ¶At illi ꝟ iu. ve-
hemẽter irati. nõ ꝓpter pe
cunie retractionẽ: vt dictũ ẽ:
sz q̃m reputauerũt se cõtẽni
illa sepatione. l ¶Percus-
sitq̃ fi. seir decẽ mi. sic est
in hebreo. ⁊. iiij. Reg. xiij. et
nõ. xx. milia: vt habẽt alij li-
bri ⁊ male. m ¶At ille ex-
ercit⁹. Dic ꝓpr describit ad-
uersitas regni sui postq̃ vixit D
insolẽter. ⁊ ꝓmo ponit aduer
sitas inducta ꝓ pcto superbie. Diuisio
scꝺo pro pcto idolatrie/ ibi:
Amasias q̃z. Circa ꝓmũ scie-
dũ q̃ amasias ex habita victo
ria elat⁹ fuit in superbiã eũ ma
gis attribuẽs ꝺtuti ꝓprie q̃
diuine: ⁊ iõ exercit⁹ israhel q̃ re-
dierat ad terrã suã excitat⁹ fu
it ex diuina ordinatiõe vt iua
deret regnũ suũ: nõ eñ inua
serũt i reditu ꝺ exercitu ama
sie: sz postq̃ venerãt ad terraz
suã. ꝟ notat cũ ꝺr:
n ¶Diffusus ẽ in ci. iu. a
sama. s. venicẽdo. o ¶Us-
qz betho. samaria aũt erat i
regno israhel: bethoron aũt in re
gno iude: ⁊ iõ si redeũdo ꝺ ex
ercitu amasie ꝟ fecissent: scri
ptura dixisset mõ ꝟrio. s. a be
thoro vsq̃ ad samariã.
p ¶Amasias q̃z. Dic ꝓpr
põit adũsitas. p pcto idolatrie Diuisio
⁊ ꝓmo põit culpa. scꝺo pena/
ibi: Igit amasias. Circa ꝓmũ
ꝺr: Amasias q̃q̃z ⁊c. In li
bris de hebraicis questioni-
bus dicit: qz illa idola cũ fu
rerent idumei dederunt re-
sponsa: q̃ hoc accidebat idu
meis eo q̃ negligentes fue-
✠ runt in
Moraliter. c ¶Regna/ Moralit
uit autẽ amasias filⁱ⁹ eⁱ⁹
pro eo. Expositio moral' hu
ius capituli requiratur. iij.
Regũ. xiij. ca.

a ¶ Scio inqt
tē. Qui neminez
vult pire: sz eū q̄ i
pctō pseuerat iu-
alis tnūqd sto iudicio dānat.
Jō ḡ amasias pe
rijt: qz admonit⁹ p
ppham vt ageret
14.re.14.b pniaz nō obediuit
sz vsq; ad finem p-
alis tiebu māsit. b ¶ Lar-
duus qui ē tē.
Hāc silitudinē in
nuit: qz Amasias
nobilissimis ortus
natalib⁹ de stirpe
dauid veniēs ꝑt
idolatrie feditatez
degēs: z vil⁹ fact⁹
ppt mēsurā nō cō
siderat: sed vltra
modum superbie
al. tmanib⁹ fastu se eleuat.
c ¶ Bethsames
tē. Jn regū dicit
bethsames eē op-
pidū iude: qz pti-
alis tabijt net ad regnum iu-
de. i. ad duas tri-
bus q̄b⁹ impabat
dom⁹ dauid: sz ꝑm
alis tmuros sitū locoz ptinet
ad tribū beniamī.
d ¶ Et apō obe
dedō. qz nō solū
vasa abstulit q̄ in
domo dei reppe-
rit: sz etiā illa q̄ ob
seruabāt ianitoreſ
z custodes tēpli.
Jn regū aūt legit
q̄ dauid elegit de
filijs obededō. lxx
ij. ad mīstrandum
in domo dei z ad
custodiam templi.
e ¶ Qui postq̄
tē. Ex q̄ ꝑphē cō-
siliū nō audiuit ne
q; ad dīm cōuerti
voluit: cōiuratio p̄
parata est z dilata
14.re.14.e donec ad ꝓsūmati
onem pueniret.

Capl̄m. XXV

Annis
aūt po-
pul⁹ iu
da filiū eius tē.
f ¶ Ozias cū re
gnare cepiſ. tē.
Qui z azarias. oci
as interptat ⁊tus
dñi: azarias auxili
um dñi: quia q̄diu
recte egit: diuina
ope adiutus: plu-
rima bella feliciter
cōmisit: z de hosti-
bus triumphauit.
Sed ꝓiusq̄ ꝑ su-
perbiam illicita tē
ptauit: lepra per-
cussus nominis et
honoꝛ fuscault di-
gnitatem: exclusus
a populo vsq; ad
diem mortis.

¶ Sup

a ¶ Eleazar filiū dodai anunculū eius sicut hebrei tradunt.
ꝓphāz q̄ diceret ei: Cur adorasti deos q̄ nō libera a
uerūt ppl⁹ suū ⁊ mānu tua: Cūq; hec ille loq̄ret/ rndit
ei: a q̄ es missus hec dicē? Nū ꝓsiliari⁹ regi es: q̄esce ne b
iterficiā te. Discedēsq; ppha: scio inqt q⁹ cogitaue
rit dūs occidere te: q̄ z fecisti hec malū: z isup nō ac-
q̄euisti ꝓsilio meo? Jgit amasias rex iuda iuto pessi c
mo ꝓsilio/ misit ad ioas filiū ioachaz filij hieu regē
isrl/ dicēs: Veni videam⁹ nos mutuo. At ille remi
b sit nūcios/ dicēs: Carduꝰ q̄ ē i libāo misit ad cedrū d
libani/ dicēs: Da filiā tuā filio meo vxorē. Et ecce
bestie q̄ erāt in silua libani trāsierūt z cōculcauerūt
carduū. Dixisti: Percussi edō z idcirco erigit cor
tuū in supbiā: sede in domo tua. Cur malū adūsū
te ꝓuocas vt cadas tu z iudas tecum. Noluit au-
dire amasias: eo q⁹ dñs esset volūtas: vt traderet in
t man⁹ hostiū/ ppt deos edō. Ascēdit igit ioas rex
isrl: z mutuos sibi ꝓbuere ꝓspect⁹. Amasias āt rex
a ¶ ciuitas sacerdotalis in tribu beniamin. altera bethsames ē in
tribu neptalim ad regnū decē tribuū ptinens.
c iuda t erat in bēthsames iudē. Corruitq; iudas co
rā isrl: z fugit in tabnacla sua. Porro amasiā regē e
iuda/ filiū ioas filij ioachaz cepit ioas rex isrl i beth
sames z adduxit in hierlm. Destruxitq; t murū ei⁹/ a
alis tmuros porta ephraī vsq; ad portā āguli q̄dringētis cubi
tis. Oē q̄z aurū z argētū z vniuersa vasa q̄ reppe- f
d rerat i domo dñi z apō obededō: in thesaurl etiā
dom⁹ regię: necnō z filios obsidū reduxit in sama g
riā. Vixit aūt amasias filius ioas rex iuda postq̄
mortu⁹ ē ioas fili⁹ ioachaz rex isrl q̄ndecim annis.
Reliq; vo sermonū amasię ꝓnoz ac nouissimoz
e scꝑta sunt in libro regū iuda z isrl. Qui postq̄ re-
cessit a dño tetēderūt ei insidias in hierlm. Cūq; fu
gisset lachis miserūt z interfecerūt eū ibi. Reportā
a ¶ qz deos edō q̄ in equis portabant adorauit. nō sup humeros
hominū: quia neglexit seruire deo israel: cuius mysteria sup bume
ros patriarchaz portabant.
tesq; sup equos/ sepelierūt eū cū patribus suis in
ciuitate dauid.

Ca. XXVI

Annis aūt ppl⁹ iuda/ filiū eius oziā b
annoz sedeci/ ꝓstituit regē ꝓ ꝑe suo
amasia. Jpe ędificauit abilath z resti
tuit eā ditioni iudē: postq̄ dormiuit rex cū patri-
f bus suis. Sedecim annoz erat ozias cū regnare
cepisset: z quinquagintaduobus annis regnauit
in hierusalē. Nomē matris ei⁹ hiecelia de hierlm.
Fecitq; qd erat rectū in oculis dñi iuxta oia q̄ i
fecerat amasias pater eius: z exq̄siuit dīm in die-
a ¶ Hūc aūt esse filiū zacharie filij ioiade q̄ post mortē patris na
tus z ob hoc patris nomē sortitus est: intelligēs eū ꝓpter sacer-
dotium: videns ꝓpter ꝓphetiā dicit.
bus zacharie intelligētis z videntis deū. Cūq; re
quireret dīm: dilexit eū in omibus. Beniq; egreſ
sus ē z pugnauit ꝓ philistijm: z ꝺstruxit murū geth
z murū iabnię: murūq; azoti. Edificauit q̄z oppi-
da in azoto z in philistijm: z adiuuit eū de⁹ ꝓ phi
listijm et contra arabas qui habitabant in gur-
a ¶ locū esse dicūt q̄ in genesi gerara ꝺr: vbi regnauit abimelech
z vbi peregrinatus ē abraā cū sara vxore sua.
baāl: z contra āmonitas. Expendebātq; āmonitę

rūt in cultu eoz: qd audiēs amasi- c
as eos coluit: sz ꝑ videt ficticiū: qz nul
la glosa hebraica ꝑ dicit nec aliqs expo-
sitoz latin⁹ autētic⁹: videt etiā esse ꝓ te
rtū: qz ꝓpha de ꝑ reprhēdēs amasiā di-
cit: a ¶ Cur ado. deos tē. nō ei ꝺr
ppl⁹ alicui⁹ veri dei vel falsi nisi cultuz
ipē dat sibi ꝑm ordinē illi⁹ rit⁹. vñ z fi-
lij isrl q̄n nō colebāt debito mō dñz: di
cebant nō ppl⁹ ei⁹: vt ptz Osee. i. c. z ī
plurib⁹ alijs locis veteris testamenti.
Itē qz amasias rndisset ꝓphe cām di-
ctā idola colēdi vt videt ꝓbabilit q̄ō
nō fecit: sz dixit: b ¶ Nū ꝓsiliarius d
tē. Ex ꝑ etiā apparet obstinatio ipius
amasie. c ¶ Jgit amasias. hic post
culpā ponit pena debita. z ptz sn̄a ex
dictis. iij. Regū. xiiij. addenda tn̄ sunt
aliq̄. d ¶ Carduꝰ q̄ tē. Carduꝰ ē her
ba vil⁹ z despecta. Cedr⁹ āt ē arbor al-
ta. z iō vocat amasiā carduū q̄ ꝑ se ha-
bebat tres trib⁹ tm̄: se āt vocat cedrū:
qz habebat decez tribus in regno suo.
e ¶ Porro amasiā regē iuda tē.
Sic hr̄ in hebreo z in libris correctis.
z iste ioachaz idē ē cū ochozia: q̄ vocat
etiā ioathā: vt hr̄. ē. xxj. ca. f ¶ Vasa
que rep. in domo tē. Iste tēpe da-
uid fuit ꝓstitut⁹ ad custodiā thesauroz
z filij ei⁹ succesſerūt sibi in eodē officio.
z iō loc⁹ ille vbi talia seruabant ab eo
denoiabat. g ¶ Necnō z filios ob
sidū. Dixerūt aliq̄ q⁹ isti erāt filij ꝓnci-
pū regni isrl q̄s tenebat amasias obsi-
des. sz ꝑ ñ videt vez: qz nō legit ama-
sias tm̄ ꝓualuisse regno isrl: ꝓpt qd di
cendū q⁹ isti erāt filij ꝓncipum regni iu
da: quos cepit rex isrl in ꝓlio: z q̄n ve-
nit in hierlm cōmutauit accipitedo fili- h
os ꝓpri⁹ q̄s tenebat. La. XXVI

Annis aūt ppl⁹. Hic ꝓ-
agit de tpe ocie. cui⁹ ꝓmo de- Diuisio
scribit laudabil⁹ quersatio. se-
cūdo detestabil⁹ elatio/ ibi: Sz cū robo
rat⁹ esset. Circa ꝓmū ꝓmo describit vt
gr̄osus/ cuz ōr: i ¶ Fecitq; qd erat
rectū in oculis dñi iuxta oia q̄ fe
ce. ama. i. in ꝓncipio regni sui: vt ha-
bet cap. ꝑce. k ¶ Et exq̄siuit dīm
in diebꝰ zacharie intelli. z viden- i
deū. dic ꝑ glosa hebraica q⁹ hec ē lr̄a:
Intelligētis timoz̄ dñi: z q⁹ iste za-
charias idē est qd rex ozias. z q⁹ voca-
tus fuit tribus noibus. i. ozias in ꝓnci
pio huius capli: z hic zacharias. z. iij.
Regū. xv. azarias. z ꝺr hic intelligēs
timoz̄ domini: quia fuit bonus z sa-
piens z timens dominum in principio
regni sui. Expositoz̄ aūt nostri dicūt
cōiter q⁹ iste zacharias fuit filius ioia-
de sacerdotis quem occidit ioas rex iu
da: vt dictū est. ē. xxiij. ca. sēdo describi-
bit vt victorioſus/ cum dicit: Deniq;
egressus est z pugnauit ꝓ philistijm.
tertio describit vt famosus/ cum dicit:
Et diuulgatū est nomen eius. q̄rto vt
in bonis tpalibus copioſus qd appa-
ret. ꝓmo in edificijs q̄ fecit/ cum dicit:

* Edificauitq;

Moraliter. b ¶ Dis aūt ppl⁹ Moraliter
iuda filiū eius oziā sedeci an. tē.
Per istum ozīam qui anno. xvj. regna
re cepit z quod rectum erat in ꝓspectu
domini fecit: significatur iuuenis bone
indolis z bene disponēs regnum aie
sue q⁹ debitā subiectionem virtū sensitī
uaz regimī rōnis recte. z q̄m ex ꝑ hec
tur diffusio bone fame. Jdeo sequit:

* Et diuulg⁹

A G a ¶Sup portã. Hec ē porta ephraī quã superi⁹ destructã eē retulit a ioas rege isrl. Voluit aūt scriptor hystorie nomē ponere ī edificādo: qđ posuit ī destruendo: ꝛ qz ephraim idolū molabat ꝛ cuz ioas rege suo hāc portã destrueret ī edificatiõe ipi⁹ p̄prio vocabulo nõ meruit noīari: ſz noie vall⁹ dr: ꝑ̄ auctoris sui hūiliationē et vilitatē. hīc ī esdra dr: Et portã vall⁹ edificauit ennõ ꝛ hītatores ḡnoae. De hac aūt porta ꝛ ō alijs portis hierlz ī esdra sequẽtes bene dicã abūde dixim⁹.

b ¶Sz cū. Fuit ocias p̄mo iust⁹ ꝛ rectū fec ī ꝓspectu dñi. Vñ ꝛ hostes vicit ꝛ multos ꝓphetas ī ipso suo habuit. Hic ꝝdiu vixit ꝛacharias sacerdos cognomẽto itelligẽs: placuit deo cū oī veneratiõe p̄uidẽs ī tẽplo. Sz postꝫ ꝛacharias obūtvolẽs p se offerre donaria: sacerdotū dignitatē nõ tã pie ꝝ audacē iualit nec reclamãti⁹ d⁹ leuit⁹ ꝛ sacerdotib⁹ obediuit: vñ lepra ī frõte ꝓcussus ē: quã sacerdos auri lamīa ꝓtegebat: quã ī eçechiele iubet dñs tangi ſre ī pssione signari. c ¶Ingressusqz ē. Quia idūt⁹ stola sacerdotali ūstãte solẽni festiuitate ītrauit ī tẽplū ad altare aureū oblatur⁹ incẽsū ꝑm Josephū. Vñ añ ciuitatē ī loco q̄ dr erege scissa ē media ꝑs mõtꝭ ad occidẽtē: ꝛ sua volubilitate p q̄ttuor stadia ꝓcedẽs ad orientalē restitit mõtē: ita vt vias clauderet ꝛ regias vrbes oppmeret. Volūt hebrei ī ãno vigesimoq̄nto ocie ꝝ accidisse cuius reliq̄ ãni sūt vigintiseptẽ. Regnauit ãt ãnis q̄n q̄gintaduob⁹. Regnauit ocias ãnis q̄nq̄gītaduob⁹ q̄ tpe apd latinos amili⁹: apd atheniẽses agamestor ipabãt. Quo mortuo vidit Esaias visionẽ sic ipe testat: eo .s. tpe q̄ romul⁹ rõani ipiũ cõditor nat⁹ ē.

d ¶In agro ꝛc. Nõ in regalib⁹ sepultur⁹ nõ ī ciuitate dd. Heretici eī atqz scismatici īdigni sūt societate ꝛ cõione sãcte ecclie nec mẽoria eoꝝ iter catholicos br: qz errorib⁹ maculati ꝛ vitijs sq̄lidi ab eoꝝ

Ca. XXVII

Jgintiquiqz an. In ꝓncipio ꝛ ī fine ānos ioathã enũerat: qz sic ī iusticia cepit vsqz ad finē pseuerauit. Und tpa vite ei⁹ laude digna ꝓdicãt.

F Ipse edifi. mũera ocie: ꝛ diuulgatũ ē nomẽ ei⁹ vsqz ad ītroitũ egypti ꝓp̄ crebras victorias.

a Edificauitqz ocias turres in hierlm sup portã anguli: ꝛ sup portã vallis: ꝛ reliqs ī eodẽ muri latere: firmauitqz eas. Extruxitqz turres ī solitudie: ꝛ effodit cisternas plurias: eo q̄ hꝫ mlta pecora: tã ī cãpestrib⁹ q̄z ī heremi vastitate. Vineas q̄z habuit ꝛ vinitores in montib⁹ ꝛ in carmelo. Erat q̄ppe hõ agriculturę deditus. Fuit aūt exercit⁹ bellatoꝝ ei⁹: q̄ ꝓcedebãt ad ꝙlia sb mãu iehihel scribę: maasieqz doctoris: ꝛ sb mãu ananię q̄ erat ō ducib⁹ regi. Oisqz nũer⁹ ꝓncipũ p familias suas virorũ fortiũ duo millia sexcenti: ꝛ sub eis vniuersus exercit⁹ trecẽtoꝝ ꝛ septẽ miliũ q̄ngẽtoꝝ: q̄ erãt apti ad bella ꝛ p rege ō aduersarios dimicabant. Ꝓtepauit q̄z eis ocias. i. cũcto exercitui clypeos ꝛ hastas ꝛ galeas ꝛ loricas/ arcusqz ꝛ fũdas ad iaciẽdos lapides. Et fec ī hierlz diuersi generis machias q̄s ī turrib⁹ collocauit ꝛ i angul⁹ muroꝝ/ vt mitterẽt sagittas ꝛ saxa grãdia. Egressũqz ē nomẽ ei⁹ ꝓcul: eo q̄ auxiliaret ei dñs ꝛ corroborasset illũ.

c Sz cũ roboratꝰ eẽt: eleuatũ ē cor ei⁹ ī iteritũ suũ: ꝛ neglexit dñz deũ suũ. Ingressusqz ē ī tẽplũ dñi: adolere voluit incẽsũ sup altare thymiamatꝭ. Statiqz igressusqz post eũ azarias sacerdos ꝛ cũ eo sacerdotes dñi: octogita viri fortissimi/ restituert regi atqz dixert: Nõ ē tui officij ocia vt adoleas incẽsũ dño: sz sacerdotũ. Hoc ē filioꝝ aarõ q̄ ꝓsecrati sūt ad huiuscemõi misteriũ. Egredere d̄ sctũario ne ꝓtẽpser⁹: qz si̊ reputabit tibi ī gliaz ꝝ a dño deo tuo. Iratusqz ocias ꝛ tenẽs ī manu thuribulũ vt adoleret incẽsũ: minabat sacerdotib⁹. Statiqz orta ē lepra ī frõte ei⁹ corã sacerdotib⁹ in domo dñi: sup altare thymiamatꝭ. Cũqz respexisset eũ azarias pontifex/ ꝛ oēs reliq̄ sacerdotes: viderũt lepra ī frõte ei⁹ ꝛ festinato expulerũt eũ. Sz ꝛ ipe pterritus accelerauit egredi: eo q̄ sensisset ilico plagã dñi. Fuit igit ocias rex leprosus vsqz ad diẽ mortis suę: ꝛ hitauit in domo separata plen⁹ lepra: ob quã electꝰ fuerat ō domo dñi. Ꝓtro ioathã filiꝰ ei⁹ rexit domũ regi: ꝛ iudicauit pplm terrę. Reliq̄ ãt sermonũ ocie ꝓtor ꝛ nouissimoꝝ/ scripsit esaias filiꝰ amos ꝓpha. Dormiuitqz ocias cũ patrib⁹ suis ꝛ sepelierũt eũ ī agro regalis sepulchrorũ/ eo q̄ esset leprosus. Regnauitqz ioathan filius eius pro eo.

Ca. XXVII

†Jgintiq̄nqz annorũ erat ioathan cum regnare cepisset: ¶a Edificauitqz ozi. tur. ꝛc. et hec ē q̄ ca. p̄ce. vocat porta ephraī: ibi ei fortẽ edificauit: qz magꝭ indigebat: eo q̄ murus hierlm ītermpt⁹ fuerat a porta ephraim vsqz ad portã anguli. cccc. cubitis: vt habet ca. p̄ce. b ¶Extruxitqz tur. in soli. ad custodiã aialiũ. c ¶Et effodit ꝛc. ad potũ eorũ. ō subdit: d ¶Eo q̄ ha. multa pe. ꝛ ī ꝑs scdo oñdit copiosus in diuitijs naturalib⁹ q̄ sūt valde necessarie regib⁹: qz tpe obsidionis nihil valerẽt artificiales diuitię absq̄ istis. Tertio oñdit copiosus in rebꝰ bellicis/ cũ dr: Fuit aūt exercit⁹ bellatoꝝ ei⁹ ꝛc. ꝛ ptz lra vsqz ibi: e ¶Quas in tur. col. ꝛ i an. mu. ibi ẽm efficatiores sūt defensiones: eo q̄ ex angulis pñt defendi due ptes muri hinc ꝛ inde.

f ¶Sz cũ ro. esset. Hic ꝑñ describit ocie detestabilis elatio: qz cũ deberet ex p̄teritis dei bñficijs hūiliari: in tãtã sup bia eleuat⁹ ē: q̄ nõ sufficit sibi honor regius: sz etiã voluit sibi vsurpare sacerdotis officiũ sup altare thymiamat⁹ offerẽdo incẽsum. ꝛ ptz lra vsqz ibi: g ¶Nõ ē tui offi. ozia. qꝛ distincta sūt regis ꝛ sacerdotis officia. h ¶Nõ repu. tibi in glo. a dño. i. illud qđ reputas tibi honorificũ erit magis ī vituperiũ ex dei punitiõe. ideo sequit: i ¶Statimqz orta est lepra in frõ. ei⁹. cuius ẽm p̄cussus fuerit lepra ī toto corpe: tũ sit magis mẽtio de frõte: qz ibi apparuit clarius vt a sacerdotib⁹ expelleret celeri⁹: ad oñdẽdũ etiã detestationẽ sui pctī fact⁹ fuit terremot⁹ terribilis ī hierlm: vt habet Zacharie vl. k ¶Reliqua aūt seruę p̄tor ꝛ nouis. scripsit esaias nõ in libro Esaie quẽ habem⁹ sz ī alio q̄ nõ fuit ꝓ Esdrã reparat⁹: sicut ꝛ ō plures alijs libris frequẽter dictũ ē. l ¶Et sepelierũt eũ in agro rega. sepul. nõ tamẽ in sepulchris regũ ꝓpter infectionem lepre.

✳ †¶Et diuul. ē no. ei⁹ ꝛc. talis ei iuuenis frequẽter triũphat de ꝛcupiscẽtijs mũdi ꝛ carnis ꝛ ō insultib⁹ diaboli. Verũtñ talis iuuenis ꝛtuosus nõ ē ꝓ̄ ꝓfirmat⁹ ī bono marie q̄ mutabilis ē et uẽtus. Vñ ꝓtingit aliq̄n q̄ iusto dei iudicio nobis tñ occulto pmittit ex donis a deo sibi collatꝫ ī supbiã eleuari qđ significat ꝑ ꝓ̄ qđ sequit. f ¶Sz cũ roẽẽt ꝛc. nã vsurpare sibi voluit officiũ sacerdotis offerẽdo incensuz. Vñ subdit: †¶Jngressusqz ē ī tẽplũ dñi ꝛc. ꝓp̄ qđ a dño ꝑcussus fuit lepra: ꝑ quã significata fuit mortalis culpa: ꝓp̄ quã supb⁹ separat a cõsortio iustoꝝ sicut leprosus a cohabitatõe sanoꝝ. †¶Dormiuitqz ozias cũ patrib⁹ suis ꝛ sepelierũt eũ in agro re. sepul. eo q̄ esset lepro. et nõ in sepulchris regũ: ꝑ qđ significat q̄ mortẽs ī mortali culpa q̄ est spũalis lepra non recipit in quiete beatoꝝ q̄ cũ xpo regnãt in eternũ.

Ca. XXVII

Jgintiq̄nqz an. Hic ꝑñ agit de tpe ioathan cui⁹ describit deuot⁹ ingressus: strennu⁹ ꝓcessus: victoriosus cõgressus: et q̄etus egressus. scda ps incipit ibi: Ipse edificauit. tertia ibi: Ipse pugnauit. quarta ibi: Reliq̄ aūt: ꝛ ptz sñia ex dictis. liij. Reg. xv. b.

Moraliter. m ¶Vigitiq̄nqz annorũ erat ioathan cũ regna. cepisset ꝛc. Huius capli exposuio mystica iij. Reg. xv. requirat.

Moraliter

Moraliter

Moraliter

Diuisio

† 4. re. 15. g

a ¶ Ipe edificauit por. Que in actibus apl'oꝝ ꝺr speciosa ꝑm hebreos ⁊ ab eis porta ioathā: qꝛ ipe edificauit eā vsqꝫ ho die nūcupaꝝ. b ¶ Ophel. turrꝭ erat nō lōge a tēplo mire altitudis. Aīn ⁊ ophel. i. tenebraꝫ vel nubili nomē accepit. vbi aūt in ẓacharia ſcriptū ē: Et tu turrꝭ greg' nebuloſa filie ſiō: in hebreo habeꝭ turrꝭ ophel. Turris ophel eminētiā ſcriptu/re ſignificat: q̄ in hiſtoꝛia fundata ſpūalis ſenſus caput interr nubila cōdit: dū ſcie magnitudinē ab oculꝭ hoīm abſcōdit. vñ: Poſuit tenebras latibulū ſuū. Joathan cuius vita laudaꝭ: xp̄m ſignificat: de quo ꝺr: Magnus dñs ⁊ laudabil' nimis ⁊c. Interpꝛetaꝭ em̄ ioathā ꝓſūmatus vel ꝓfectus: ⁊ de xp̄o dicit apl's: Et ꝓſūmatus factus ē oībus obtēpantibus ſibi cauſa ſalutis eꝛne ⁊c. Ipe ꝓſtruxit portā dom' dñi excelſaꝫ: ⁊ myſteriū ſue incarnatiōis mirabili potētia effecit: qui de ſe ait: Ego ſum oſtiū p me ſi q̄s introierit ſaluabiꝭ. Hec porta excelſa vocaꝭ. de q̄ pſalmiſta ait: Excelſus ſup omnes gentes dñs ⁊c. La. XXVIII

Igiti ānoꝝ ⁊c. c ¶ In valle beē non. Hec ē vallis beēnō. i. filij beēnō. vꝛ ennō iuxta muꝝ hierl'm ꝙ orientez in q̄ nemus pulcherrimū ſiloe fontib' irrigaꝭ. Taphet aūt vel tophet (vtrūq; ei ꝺr) loc' eſt in eadē cōualle iuxta piſcinā fullonis ⁊ iuxta agrū acheldemach qui vsqꝫ hodie monſtraꝭ ad auſtralē plagaz mōtis ſiō. Solebāt aūt in taphet (q̄ locus erat ameniſſimus: vñ ⁊ hodie hoꝛtoꝝ pꝛebet delitias) poſita ara ſacrificare demonibus: nefandoq; igne liberos ſuos ꝓſecrare ⁊ holocauſtū offerre. Valiſ ergo beennō. i. filij ennon hebraice gehennon ꝺr cuius noīe in nouo teſtamēto pena inferni gehēna vocaꝭ. Sicut em̄ in valle beēnon q̄ idolis ſeruierūt ꝓphetis atteſtantibus perierūt: ita peccatores ex eis qui peccauerūt eterna damnatiōe peribunt. Achaz iuſti p'is filius in p'fidiam ⁊ ſcelus idolatrie lapſus: ſignificat hereticos qui ex catholicis patribus ſacrameto fidei ſunt imbuti: ſed ⁊ ad apoſtaſiam declinantes cultum diuinū p̄bent ſimulacris: ⁊ fructuz vteri ſui. i. effectū p̄aue cogitationis demonijs īmolant igne ẓeli. Oēs em̄ adulterātes q̄ſi cliban' coꝛda eoꝝ.

¶ In ipo an

Nico.de lyra

La. XXVIII

Iginti annoꝝ erat achaz cū reguare ⁊c. Hic ꝓſr agit de vita ipſius achaz. ⁊ primo deſcribit ipius p̄uaricatio. ſcō flagellatio / ibi: Tradiditq; eum. ⁊ tertio obſtinatio / ibi: Inſup ⁊ Inſup ⁊ tpe angustie. Sentētia p̄me ptis patet ex dictis. iiij. Regū. xvj. a. b ¶ Tradiditq; eū dñs. Hic ꝓſr ponit ipſe flagellatio. Circa quod ſciendū q̄ phacee filius romelie rex iſrl' ⁊ raſin rex ſyrie ſimul ꝓfederati inuaſerūt regnū achaz: ꝓpter quod achaz ⁊ eius populus fuerūt multum territi: vt habetur Eſa. vij. ſed cum Eſaias ipm achaz conſolareꝭ / dicens: Noli timere ⁊c. ⁊ ad confirmationem huius ſignum diuinū obtuliſſet / dicens: Pete tibi ſignū a domino deo tuo in p̄fundum inferni ſiue in excelſuz ſupra. achaz nō credidit ⁊ ſignum oblatum recuſauit ⁊ de domino diffidens ad humanum auxiliū refugit mittēs mūera multa ⁊ magna theglathphalaſar regi aſſyrioꝝ rogās vt regnum ſyrie inuaderet: ac p hoc raſin rex ſyrie recederet ꝺ regno achaz ⁊ iret ad defendendum regnū ſuuz: quod ⁊ factū fuit: ſed rex ſyrie recedēs de regno achaz magnam predam ſecū portauit: ⁊ tunc achaz credens p̄ualere contra regem iſrael ſolū: egreſſus fuit ad pugnam contra eum: ⁊ tñc fuit debellatus ⁊ popul' eius p magna pte occiſus. Primo igiť ponitur flagellatio achaz p regem ſyrie / cū dicitur: Tradiditq; eum dominus. Et patet lra ex dictis. ſecundo p regem iſrl' cū dicit: c ¶ Manibus q̄z regis iſrl' tradit' eſt. Et ptz lra vsq; ibi: d ¶ Eo tempeſtate erat ibi p/pheta domini nomine obed. Iſte nō erat manſurus in ſamaria ſed venerat illuc de iuda miſſus a dño ad arguēdū filioꝝ iſrl' crudelitatē. Leꝛa patēt vsq; ibi:

✠ Ipe illo

Moraliť. a ¶ Viginti ānoꝝ erat achaz ⁊c. Huius ca. moraľ expoſitio. iiij. Reg. xvj. poſita ē vsq; ibi: † ¶ Ecce iratꝰ dñs ꝙ ⁊c. Hic habent principes chriſtiani documentū vt nō vītatur crudeliter victoꝛijs habitis contra alios chriſtianos: licet em̄ pp̄s iuda puniri meruiſſet a dño ꝓpter ſua peccata: tū quia erāt de eadem lege cuz pp̄lo iſrael: dñs iratus fuit ꝙ filios iſrl': eo q̄ victoꝛia habita de filijs iuda crudeliter vſi fuerunt dicente eis ꝓpꝛa dñi obed. † ¶ Peccaſtis ſuper hoc dño ꝺo veſtro. ꝓpter quod idem ꝓpꝛa induxit eos ad tractandū miſericoꝛditer captos ī p̄relio/dicēs: † ¶ Reducite captiuos quos adduxiſtis de fratribus veſtris: qꝛ magnus furoꝛ dñi i. ⁊c. Per hoc aūt q̄ in hoc crediderūt ꝓpꝛe: demonſtraꝭ q̄ chriſtiani bellatoꝛes debēt captiuos chriſtianos miſeri coꝛditer tractare.

Moraliter

Diuiſio

Pſa.17.b

Ibi.47.a

Deu.5.c

Joh.10.c

Pſa.112.a

4.re.16.a

Moraliter

a igreſſus tēplū dñi: ⁊ adhuc pp̄ls delinq̄bat. Ipe b edificauit portā dom' dñi excelſā / ⁊ i muro ophel multa ꝓſtruxit. Urbes q̄z edificauit i mōtib' iuda: ⁊ in ſaltib' caſtella ⁊ turres. Ipe pugnauit ꝺ regē filioꝝ āmō: ⁊ vicit eū. Dederūtq; ei filij āmō i tpe illo cētū talēta argēti: ⁊ decē milia chooꝝ tritici: ac totidē chooꝝ hoꝛdei. Hec ei ꝓbuerūt filij āmō in āno ſcdo ⁊ ſtio. Coꝛroboratuſq; eſt ioathā eo q̄ direxiſſet vias ſuas coꝛā dño deo ſuo. Reliq̄ aūt p̄monū ioathan: ⁊ oēs pugne eius ⁊ opa ſcpta ſūt i libꝛo regū iſrl' ⁊ iuda. Uigitiq;nq; ānoꝝ erat cū regnare cepiſſet: ⁊ ſedeci ānis regnauit in hierl'm. Mō fecit rectū in ꝓſpectu dñi ſic̄ dauid p̄ri ei': ſed ābulauit in vijs regū iſrl'. Inſup ⁊ ſtatuas fudit c baali. Ipe ē q̄ adoleuit incēſū i valle beēnō: ⁊ luſtrauit filios ſuos in igne: iuxta ritū gētiū q̄s iterfecit dñs in aduētu filioꝝ iſrl'. Sacrificabat q̄z et thymiama ſuccēdebat in excelſis ⁊ in collibus: ⁊ ſub oi ligno frōdoſo. Tradiditq; eū dñs de' ei' in b manu regis ſyrie: q̄ pcuſſit eū: magnāq; p̄dā cepit de ei' impio: ⁊ adduxit i damaſcū. Manib' q̄z regis iſrl' tradit' eſt: ⁊ pcuſſus plaga grandi. Occiditq; phaceę filij romelię de iuda cētū vigiti milia in die vno oēs viros bellatoꝛes: eo q̄ reliq̄ſſent dñm deū patrū ſuoꝝ. Eodē tēpe occidit ẓechri vir potēs ex ephraī maaſiā filiū regis ⁊ eçricā ducē dom' ei': helcanā q̄z ſcōm a rege. Cepeꝛūtq; filij iſrl' de fribus ſuis ducēta milia mulieꝝ puerorū ⁊ puellaꝝ: ⁊ infinitā p̄dā. Pertuleꝛūtq; eā in ſamariā. Ea tēpeſtate erat ibi ꝓpꝛa dñi noīe obed q̄ egreſſus obuiā exercitui venīēti in ſamariā / dixit eis: Ecce iratꝰ dñs de' patꝝ vꝛoꝝ ꝺ iudā: tradidit eos i manib' vꝛis ⁊ occidiſtis eos atrociť: ita vt ad ẓelū ptigeret vꝛa crudelitas. Inſup ⁊ filios iuda ⁊ hierl'm vultis vob' ſubijcere in ſuos ⁊ ācillas: q̄s neq̄q; facto op' eſt. Peccaſtis em̄ ſup † dño deo vꝛo. Sz audite ꝓſiliū meū ⁊ reducite captiuos q̄s adduxiſtis de fribus vꝛis: qꝛ magn' furoꝛ dñi iminet vob. Steteꝛūt itaq; viri de p̄cipibus filioꝝ ephraī: azarias filꝰ iohānā: barachias filiuſ moſollamoth: ezechias filꝰ ſellū: ⁊ amaſias filius badali ꝺ eos qui veniebant de p̄relio/⁊ di-

a ¶ qꝛ ſibi ⁊ ſubditis eꝛne pacis viſionē acq̄ſiuit.

b ¶ Tradiditq; eū dñs. Hic ꝓſr ponit ipſe flagellatio. Circa quod ſciendū q̄ phacee filius romelie rex iſrl' ⁊ raſin rex ſyrie ſimul ꝓfederati inuaſerūt regnū achaz: ꝓpter quod achaz ⁊ eius populus fuerūt multum territi: vt habetur Eſa. vij. ſed cum Eſaias ipm achaz conſolareꝭ / dicens: Noli timere ⁊c. ⁊ ad confirmationem huius ſignum diuinū obtuliſſet / dicens: Pete tibi ſignū a domino deo tuo in p̄fundum inferni ſiue in excelſuz ſupra. achaz nō credidit ⁊ ſignum oblatum recuſauit ⁊ de domino diffidens ad humanum auxiliū refugit mittēs mūera multa ⁊ magna theglathphalaſar regi aſſyrioꝝ rogās vt regnum ſyrie inuaderet: ac p hoc raſin rex ſyrie recederet ꝺ regno achaz ⁊ iret ad defendendum regnū ſuuz: quod ⁊ factū fuit: ſed rex ſyrie recedēs de regno achaz magnam predam ſecū portauit: ⁊ tunc achaz credens p̄ualere contra regem iſrael ſolū: egreſſus fuit ad pugnam contra eum: ⁊ tñc fuit debellatus ⁊ popul' eius p magna pte occiſus. Primo igiť ponitur flagellatio achaz p regem ſyrie / cū dicitur: Tradiditq; eum dominus. Et patet lra ex dictis. ſecundo p regem iſrl' cū dicit: c ¶ Manibus q̄z regis iſrl' tradit' eſt. Et ptz lra vsq; ibi: d ¶ Eo tempeſtate erat ibi p/pheta domini nomine obed. Iſte nō erat manſurus in ſamaria ſed venerat illuc de iuda miſſus a dño ad arguēdū filioꝝ iſrl' crudelitatē. Leꝛa patēt vsq; ibi:

✠ Ipe illo

Moraliť. a ¶ Viginti ānoꝝ erat achaz ⁊c. Huius ca. moraľ expoſitio. iiij. Reg. xvj. poſita ē vsq; ibi: † ¶ Ecce iratꝰ dñs ꝙ ⁊c. Hic habent principes chriſtiani documentū vt nō vītatur crudeliter victoꝛijs habitis contra alios chriſtianos: licet em̄ pp̄s iuda puniri meruiſſet a dño ꝓpter ſua peccata: tū quia erāt de eadem lege cuz pp̄lo iſrael: dñs iratus fuit ꝙ filios iſrl': eo q̄ victoꝛia habita de filijs iuda crudeliter vſi fuerunt dicente eis ꝓpꝛa dñi obed. † ¶ Peccaſtis ſuper hoc dño ꝺo veſtro. ꝓpter quod idem ꝓpꝛa induxit eos ad tractandū miſericoꝛditer captos ī p̄relio/dicēs: † ¶ Reducite captiuos quos adduxiſtis de fratribus veſtris: qꝛ magnus furoꝛ dñi i. ⁊c. Per hoc aūt q̄ in hoc crediderūt ꝓpꝛe: demonſtraꝭ q̄ chriſtiani bellatoꝛes debēt captiuos chriſtianos miſeri coꝛditer tractare.

Axerũt eis: Nõ introducetis huc captiuos: ne peccem⁹ dño. Quare vult adȝcere sup pctã nr̃a: tvetera cumulare delicta? Brã de q̃ppe pctm̃ ẽ: t ira furoꝛis dñi iminet sup isrl. Bimuserũtq; viri bellatoꝛes p̃dã: t vniuersa q̃ cẽpant coꝛã p̃ncipib⁹ t oi multitudie. Steterũtq; viri q̃s supra memoꝛauim⁹: t appḥẽdẽtes captiuos: oẽsq; q̃ nudi erãt vestierũt de spoliȝs. Cũq; vestissẽt eos t calciassẽt t refecissent cibo ac potu: vnxissẽt q̃ȝ ppr̃ laboꝛẽ: t adhibuissent eis curã: q̃cũq; ambulare nõ poterant t erãt i becillo coꝛpe: iposuerũt eos iumẽtl: et adduxerũt eos hiericho ciuitatẽ palmaꝛ ad frẽs eoꝛ. Jp̃icq; reuersi sũt i samariã. Tpe a illo misit rex achaç ad regẽ assyrioꝛ/ postulãs auxiliũ. Uenerũtq; idumei t pcusserũt multos ex iuda: t ceperunt magnã p̃dam. Pḥilistȝm q̃ȝ diffusi sũt pvrbes cãpestres b t ad meridiẽ iuda. Ceperũtq; bethsames t ahilõ t gadiroth. Socho q̃ȝ t thamnã t gaçõ cũ viculis suis t hitauerũt i eis. Humiliauerat eñ dñs iudã/ ppr̃ achaç regez iuda: eo q nudassel eũ auxilio: t cõtẽptui c B habuissel dñm. Adduxitq; ꝰ eũ theglath d phalasar regẽ assyrioꝛ: q̃ t afflixit eũ: t nullo resistente vastauit. Jgit achaç spoliata domo dñi: t domo regũ ac p̃ncipuȝ: dedit e regi assyrioꝛum munera t tñ nihil ei ꝓfuit. Insup t tpe angustię suę auxit cõtẽptũ in f g dñm. Jp̃e p se rex achaç imolauit dȝs da/ b masci victias pcussoꝛib⁹ suis/ t dixit: Bȳ i regũ syrię auxiliãt eis: q̃s ego placabo hostiȝs: t aderũt mihi. Cũ ecõtrario ipi fuerit ruinę ei t vniuerso isrl. Bireptitaq; achaç oibus vasis dom⁹ dei: atq; ꝓfractl clausit k ianuas tẽpli dei: t fecit sibi altaria i vniuer l sis angulis hierlm. In oib⁹ q̃ȝ vrbib⁹ iuda extruxit aras ad cremãdã thus: atq; ad ira cũdiã, puocauit dñm deũ patrũ suoꝛ. Relq; aũt ꝓmonũ eius prioꝛ t nouissimoꝛũ t oim opeꝛ suoꝛ scpta sũt i libro regũ iuda t isrl. Dormiuitq; achaç cũ pꝛib⁹ suis: t se m a ¶ nõ est dignũ hereticos cũ catholicis in futuro quiescere qui ab eis hic discordant fide t opere.

pelierũt eũ i ciuitate hierlm. Neq; eñ rece perũt eũ in sepulchris regũ isrl. Regnauit Q̃ ezechias filꝰ eiꝰ ꝓ eo. Ca. XXIX

†4.re.18.a

†Bitur ezechias regnare cepit cum vigintiquinq; esset annoꝛum: t vigintinouem annis regnauit in hierusalem. Nomẽ matris eiꝰ abia filia ẓcharię. Feciteq; quod erat placitum in conspectu domini: tuxta omnia quę fecerat dauid pater eius.

o a ¶ hunc asserunt hebrei postbumum filium fuisse zacharie prophete et sacerdotis quem ioas interfecit.

* a ¶ Tpe illo mi. rex achaz ad re. assy. ꝓ fuit ante istud bellũ ꝺ L regẽ isrl: vt dictũ ẽ: tertio ponit flagellatio achaç p idumeos. cũ dicit: Uenerũtq; idumei t. quarto p philisteos/ cũ ꝺ:: b ¶ Philistȝm q̃ȝ diffusi sũt t. isti em̃ videtes regnũ iuda debilitatũ mõ p̃dicto: i uaserũt ipm̃ i cõfiniȝs suis accipiẽtes p̃das t ciuitates ꝓut poterãt. c ¶ Eo q nudasl. eũ qu. s. diuino: ppr̃ em̃ malicias ipi⁹ achaç regl iude de⁹ suo iusto iudicio sbtraxerat suã ꝓtectionẽ ab eo t ppło suo. qn to ponit flagellatio achaç p regẽ assyrioꝛ/ cũ ꝺ:: d ¶ Adduxitq; ꝺ eũ theglath. t. liz ei theglathphalasar ad p̃ces achaç p̃mo venerit ꝺ regẽ syrie: vt dictũ ẽ: t ipm̃ iterfecit: vt hr̃. iiij. Reg. xvi. ca. tñ postea iste theglathphalasar videꝛ debilitatẽ ipi⁹ achaç t ppli ei⁹ ingressus ei⁹ regnũ t tributo graui sbiugauit. t ꝗ ẽ q̃ subdit postea: e ¶ Dedit re. assy. mu. t. q̃ liz misisset magna munera t multa regi assyrioꝛ: vt p̃dictũ est: nõ tñ ꝓpr̃ ꝗ dimisit q̃n postea vastaret regnũ ei⁹ rediẽs sub graui tributo. Jsta ꝺo lra ab illo loco: Adduxitq; ꝺ eũ theglath. t. aliter exponit ab hebꝛeis: q̃ dicũt q hec ẽ vera lra. Et venit ad eũ theglathphalasar rex assyrioꝛ: q̃ ad p̃ces ei⁹ venit ꝺ regẽ syrie: vt dictũ ẽ. Qui afflixit eũ: t ñ foꝛtificauit: q̃ liz p aduẽtũ theglathphalasar rex syrie adũsari⁹ achaç fuerat occisus: tñ achaç ꝓpr̃ mũera magna q̃ miserat regi assyrioꝛ fuit depaupat⁹ t afflict⁹. Et tñ nihil ei ꝓfuit: q̃ ciuitates de regno iude capte ab idumeis t philisteis (vt p̃dictuz est) nõ fuerũt sibi p reges assyrioꝛ restitute. f ¶ Insup t tpe an. sue. Hic ꝓfr̃ describit ipi⁹ achaç obstinatio: q̃ p̃dictl flagellatiõib⁹ nõ fuit emẽdat⁹ liz magꝛ peioꝛat⁹: sic t pharao rex egypti: vt hr̃ in lib. Exo. t ꝗ ẽ q̃ ꝺ:: Insup t tpe an. sue. i. flagellatiõis p̃dicte. g ¶ Auxit cõtẽ. i do. exercẽdo nouũ idolatrie modũ. cũ ꝺ:: h ¶ Immolauit dȝs da. t ꝗ fuit q̃n iuit obuiã theglathphalasar i damascũ ad faciendũ sibi reuerẽtiã: eo q occideꝛat raiin aduersariũ suũ vt hr̃. iiij. Reg. xvi. i ¶ Et dixit dȝ re. sy. auxi. eis. q̃ si coꝛde credidit t ope exterioꝛi mõstrauit: sic ei coꝛde credit ad iusticiã: oꝛe aũt fit ꝓfessio ad salutẽ: vt hr̃ Ro. x. b. ita ifidelitas existẽs i coꝛde q̃n exercit⁹ declarat i ope facit ad dãnatiõis augmẽtationẽ. k ¶ Clausit ia. t. dei. q̃ nõ sufficit sibi inducere idolatriã: liz etiã abstulit latriã. l ¶ Et fecit si. alta. D ido. t. vt statim haberent i ꝓmptu a q̃cũq;. Cetera patẽt vsq; ibi:: m ¶ Et sepe. eũ i ci. hierlm. nõ em̃ fuit sepult⁹ i ciuitate dauid in q̃ erãt sepulchra regalia: sicut fuerat amasias: nõ ei fuit sepult⁹ cũ regibꝰ vt dictũ fuit. iiij. Reg. xviij. nec i agro regaliũ sepulchroꝛ: sicut fuit ozias leprosus: vt hr̃. ꝺ. xxvj. liz magl fuit elõgat⁹ a sepulchris regũ tã q̃ oibus odiosus. Et io execrabilis t facinoꝛosus. Ca. XXIX

Hic ezechias. Hic ꝓfr̃ agit de tpe ezechie sub q̃ ꝓmo facta ẽ expiatio legal⁹ sacrificiꝝ. scꝺo celebꝛatio paschal⁹ dñficiꝝ. ca. xxx. tertio repatio sacerdotal⁹ misterꝝ. ca. xxxj. qrto restauratio regal⁹ imperiꝝ. ca. xxxij. Circa ꝓmũ ezechias cupiẽs renouare fed⁹ cũ deo. ꝓmo ꝓcepit leuitas t sacerdotes scificari. scꝺo p sctificatos tẽplũ mũdari/ ibi: Cõgregauerũtq;. tertio p mũdatos ꝓ pctõ ppli sacrificari/ ibi: Cõsurgẽsq;. qrto sacrificãdo deũ laudari/ ibi: Cõstituitq;. q̃nto expiatiõe facta holocausta offerri/ ibi: Ezechias ãt. Circa ꝓmũ ꝓmittit genealogia ezechie ex pte mr̃is q̃ sat⁹ erat nota ex pte pr̃is/ cũ ꝺ:: o ¶ Romẽ ma. t. dicũt aliq; q̃ iste zacharias fuit ille quẽ ꝓcepit occidi ioas rex iuda: vt dictũ ẽ. ꝺ. xxiiij. Alij aũt dicunt q̃ fuit filꝰ illi⁹ zacharie: t q̃ tpe moꝛtȝ pr̃is sui adhuc erat i vtero mr̃is: t io nat⁹ ex vtero foꝛtit⁹ ẽ nomẽ pr̃is: liz ista nõ sũt multũ verisilia q̃ achaz. s. pat⁹ ipius ezechie fuit idolatra pessim⁹ a ꝓncipio regni sui t destruxit q̃tũ potuit cultũ dei: t io nõ ẽ verisile q vroꝛẽ accepit ꝺ gñe sacerdotali t marie ꝺ gñe zacharie q̃vsq; ad moꝛtẽ celauit ꝓ cultu dei: illꝺ ãt q̃ ꝺ dictũ ẽ acceptũ fuit ꝺ libro hebraicaꝛ q̃stionũ: q̃ nõ ẽ autẽtic⁹ nisi sup Beñ. vt. s. dictũ ẽ.

* In ipo anno

Moraliter. n ¶ Jgit ezechias re. t. Per ezechiam q̃ foꝛtitudo domini interꝑtat. Constãtinus imperatoꝛ conuenienter allegoꝛice significat. cui dñs dedit foꝛtitudinem extirpãdi quattuoꝛ tyrãnos xp̃ianoꝛũ pꝛsecutoꝛes in quattuoꝛ ptibus mundi. s. Maximum in oriente: Seuerũ in italia: Maxentiũ rome: Licinũ in alexandria. Quibus destructis in ipso Cõstãtino baptizato: eccleꝛsie p oꝛbẽ romanũ aperte fuerũt: t alie plures edificate de nouo de Cõstãtini mãdato: t sacerdotes catholici cũ ceteris eccl'ie ministris ad cultũ diuinũ: sicut ezechias fecit tẽplũ aperiri t ad obsequia diuina sacerdotes t leuitas ac etiã pplm applicari. Alit ꝓ ezechiã q̃ interꝑtat foꝛtitudo dei põt dei filꝰ cõuenienter intelligi q̃ ꝺ:: dei ꝟtus. j. Coꝛ. j. ꝺ. Predicam⁹ xp̃m dei ꝟtutẽ. Per tẽplũ aũt mẽs hũana i q̃ deꝰ habitat ꝓ gr̃am. j. Coꝛ. iij. ꝺ. Tẽplũ dei sanctũ est q̃ ẽstis vos. Hoc aũt templũ polluit̃ per peccatum t maxime si fuerit p assuefactionẽ cõtinuatum: sicut fuerat a tempoꝛe achaz patris ezechie: lucerne vero extinguunt̃ ꝓ gratie subtractiõnez: t ostia claudunt̃ ꝓ mentis obstinationẽ: sed per verũ ezechiã scz dei filiũ aperiunt̃ ostia quãdo peccatoꝛ verã cõcipit contritionẽ: templum etiam purgat̃ per integram cõfessionem: t lucerne reaccẽdunt̃ ꝓ gratie recuperationẽ: t oblationes offerunt̃ per debitã satisfactiõnẽ: sacerdotes aũtẽ cõcrepãt tubis t leuite instrumẽtis musicis per deuotaꝝ oꝛationem t laudũ iubilationem.

a ¶ Ipo anno rē. Nō alīt imitarē dauid La.XXIX
ē prēz suū: q ab infantia deo dedit° in pncipio regni sui cultum
Moraliter dei magnificauit. ¶ Moralīt āt admonet rectores ecclīe: ne
sint desidiosi in officio sibi cōmisso: sed omīa diligēter agāt.
Dystice ¶ Dystice eçechias q̄ nō tm̄ p se vel p suos op° dei strēnue
gessit: imo p nūcios ad sīle studiū alios ꝓuocauit: xp̄m signi-
ficat: qđ etiā nois interptatio testat. Eçechias em̄ apph̄ans
dn̄m vel fortitudo dn̄i. Chri-
stus āt dei ꝟtus ⁊ dei sapīa q̄
oēs patrū p̄uaricatiōes q̄ sub
lege fuerāt sanguīe suo diluit
⁊ cultū pietatī in ecclīa plane
īstaurauit. Ip̄e legatos ad cō
uocādas gētes ad fidē misit.
Primū ꝓphas: deīde ap̄los:
⁊ eoꝝ successores: p̄ scdo men
se pascha celebrare īstituit: q:
vmbra legī cessante verū pa-
scha ꝟuare docuit: de q̄ paul°
ait: Etenī pascha nr̄m īmo. rē.

Nico.de lyra

✠ a ¶ In ip̄o anno. dicūt
hebrei q̄ p̄ fuit in p̄mo āno re
gni sui: ⁊ p̄ñr oportet dicere
q̄ fuit in prima die coronatio-
nis sue: vt videbitur postea.
b ¶ Et mēse p̄mo reg. sui
ape. val. do. dn̄i. vt tepluz
posset purificari ⁊ officiū diui
nū celebrari. ad p̄cludendū tm̄
ista achaç pr̄ ei° clauserat ianu
as tēpli: vt dictum est ca. p̄ce.
c ¶ Adduxitq3 sa. rē. p̄m p̄
dicta oportet dicere q̄ ista ab-
ductio fuit eoꝝ vocatio ad die
sue coronatiōis in q̄ etiā die i-
uitauit eos ad renouādū cul-
tū diuinū. d ¶ Et cōgrega
uit eos in pla. ori. i. in atriū
sacerdotū vbi erat altare holo
ē caustoꝝ qđ erat in pte orīetali
atrij ipi° tēpli. e ¶ Et sāncti-
ficami. p aquā lustratiōis ⁊
etiā p ptinētiā ab vtoribus: ⁊
alia ad p̄ req̄sita. f ¶ Mun-
date domū dn̄i. q: achaç eā
fedauerat mlt̄ ad idolatriā p-
tinētib°. g ¶ Auerterūt fa
ciē suā a ta. do. retrocedēdo
totalīt a diuīo cultu. Aliq̄ aūt
exponūt aliter. s. q̄ adorabant
ꝟsa facie ad ortū sol' oppositō
mō q̄ fiebat adoratio ī tēplo.
vbi fiebat ꝟsus occidētē. Iz p̄-
ma expositio magī ꝓsonat lr̄e
p̄cedēti ⁊ seq̄nti. Cetera patēt
vsq3 ibi. h ¶ Nos elegit
dn̄s. tribū em̄ leui elegit de°
ad seruiēdū sibi: vt h̄ Mūe. ij
Ceta patēt in lr̄a. i ¶ Con-
gregauerūtq3. p̄ p̄ñr descri
bit mūdatio tēpli p sacerdotes
⁊ leuitas sanctificatos/ cū dr̄:
k ¶ Et sanctificati sunt. s.
modo p̄dicto. l ¶ Et ingressi
iuxta mā. re. s. ad purgandū
tēplū dn̄i. ⁊ mod° purgationis
oñdit/ cū dr̄: m ¶ Sacerdo-
tes q̄z ingres. tē. do. leuite ei
nō poterāt illuc ingredi: ⁊ ideo
oportuit q̄ sacerdotes īmūdi-
cias ītus existētes deportarēt
extra ad locum vbi leuite pote
rāt accedē. Iō sb̄dit: n ¶ In
vestibło dom° do. i. ī atrio
vbi leuite poterāt ingredi. po-
stea subdit tp̄s in quo fecerūt
istā purgati-
ōnē/ cū dr̄: o ¶ Ceperūt āt p̄ma die mēsis p̄-
mi mūdare. In ill' em̄ die b° mūdauerūt atriū sacerdotes: vbi
erat altare holocaustoꝝ ⁊ mare eneū: ⁊ cetera ad sacrificiū pti-
nentia. p ¶ In die octaua eiusdē mensis rē. Expiatīe
rūtq3 templū diebus octo. ⁊ hāc expiationē fecerūt sacer
dotes mō p̄dicto. q ¶ Et in die sextadecima mēsis eius-
dem quod ceperant impleuerunt rē. Ex hoc patet qđ di
ctum est supra: videlicet q̄ si
anno primo ⁊ primo mēse re
gni sui fecerit fieri ista: opor-
tet q̄ sacerdotes inchoaue-
rint in die crastina coronati-
onis regī: quia sextadecima
die mensis compleuerūt mū
dationē ⁊ illā fecerūt in qui-
decim diebus: ⁊ sic eçechias
in die coronationis sue ape-
ruit portas templi dn̄i: ⁊ ibi-
dem cōgregās sacerdotes ⁊
leuitas iniūxit eis dictā pur-
gationem ⁊ in crastino ince-
perūt: ⁊ in hoc apparet ma-
gna laus eçechie qui statim
a prima die sue coronatiōis
p̄cepit renouationem diuini
cultus q̄ p p̄em suum fuerat
destruct°. apparet etiā ex di-
ctis magna malicia achaç: q̄
tantū atriū ⁊ templū pollue-
rat q̄ sacerdotes ⁊ leuite po
suerūt quindecim dies in ei°
emūdatiōe. Dicit em̄ h̄ glosa
hebraica q̄ imagines idola-
trie multas affixerat in pari-
etibus templi cū clauis forti
bus ⁊ magnis: ⁊ ideo cū dif-
ficultate poterāt euelli. mul-
ta etiam de ptinentibus ad
diuinum cultum destruxerat
que reparari oportuit anteq̄
posset ibi diuin° cultus exer-
ceri: ⁊ ideo oportuit tantū de
tempe apponi. Cetera patēt
in lr̄a. r ¶ Cōsurgēsq3.
Post tēpli expiationē: h̄ p̄ñr
describit expiatio ppli p ho-
stiaꝝ īmolationē ꝓ pctō. Iō
subdit: Obtulerunt q3 si-
mul tauros septē ⁊ arie-
tes septē: agnos septē ⁊
hircos septē ꝓ pctō. Cō-
sequēter oñdit ꝓ quoꝝ pctō/
cū dr̄: s ¶ Pro regno. i. re
ge ⁊ p̄ncipib°. t ¶ Pro iu-
da. i. p cōi ppło. Circa aūt
ista sciēdū q̄ lz Leuit. iiij. p
pctō p̄ncipis non ponat nisi
vnus hircus offerendus ⁊ p
pctō sacerdotis vnus vitul°
⁊ silr̄ p pctō multitudinis:
tamen Mūe. xv. dr̄ q̄ cuz hir
co offerendo ꝓ peccato: offe-
rebat etiā vitulus cū h̄ in ho
locaustū: ⁊ iō illud qđ ponit
Leui. iiij. nō excludit q̄n in sa
crificio ꝓ peccato plura offer
ri possunt ⁊ debent aliq̄n: ma
xime q̄n fuerat magna pctoꝝ
multiplicatio: sicut fuerat in
ꝓposito: vt ptz in p̄dictis. et
ideo cū septez hircis oblatis
ꝓ pctīs regis ⁊ principum ⁊
sacerdotum ⁊ leuitaꝝ ⁊ cōis
populi fuerūt oblati tauri ari
etes ⁊ agni in eodem nume
ro in holocaustū. v ¶ Pro
sanctuario. i. p sacerdotib°
⁊ leuitis ibidē ministrātib°.
✠ Applicuerūt.

a In ipso anno ⁊ mense primo regni sui aperuit a
b valuas dom° dn̄i: ⁊ īstaurauit eas. Adduxitq3 c
sacerdotes atq3 leuitas ⁊ cōgregauit eos ī pla- d
teā orīetalē. Dixitq3 ad eos: Audite me leuitę e
⁊ sctificami. Mūdate domū dn̄i dei patrū vr̄ō- f
rū: ⁊ auferte oēz īmūdiciā de sāctuario. Pecca
uerūt p̄res nr̄i: ⁊ fecerūt malū in ꝺspectu dn̄i dei
nr̄i dereliq̄ntes eū. Auerterūt facies suas a ta- g
bernaculo dn̄i dei nr̄i: ⁊ ꝓbuerūt dorsū. Clau-
serūt ostia q̄ erāt in porticu: ⁊ extinxerūt lucer-
nas. Incēsūmq3 nō adoleuerūt: ⁊ holocausta nō
obtulerūt in sāctuario/ deo ysrl̄. Cōcitat° ē itaq3
furor dn̄i sup iudā ⁊ hierl̄m: tradiditq3 eos ī cō
motionē ⁊ in iteritū ⁊ ī sibilū: sic ip̄i cernit̄ ocul'
vr̄is. En corruēt p̄res nr̄i gladijs. Filij nr̄i ⁊ fi
lię nr̄ę ⁊ cōiuges/ captiuę ductę sūt ꝓpt̄ h̄ scel°.
Mūc igit̄ placet mihi vt ineam° fed° cū dn̄o deo
ysrl̄: ⁊ auertet a nob furorē irę suę. Filij mei/ noli
te me negligere. Vos elegit dn̄s vt stet̄ coră eo: b
⁊ mīstret̄ illi. Colatis eū: ⁊ cremet̄ ei incēsum.
Surrexerūt g̃ leuitę: maath filī° amasię: ⁊ iohel fi
lī° açarię/ de filijs caath. Porro de filijs merari
cis filī° abdai: ⁊ açarias filī° iaalelel. ō filijs āt
gersō: ioha filī° iēnia: ⁊ edē filī° iohaa. Atvo ō fi
lijs elisaphā/ samri ⁊ iahihel. De filijs q̄z asaph
çacharias ⁊ mathanias necnō ō filijs hemā: ia
hihel ⁊ semei. Sz ⁊ ō filijs idithū/ semeias ⁊ oçi-
el. Cōgregauerūtq3 frēs suos ⁊ sāctificati sūt: ⁊ i
igressi iuxta mādatum regī ⁊ impiū dn̄i: vt expi l
arēt domū dei. Sacerdotes q̄z ingressi tēplū/ dn̄i m
vt sāctificarēt illō: extulerūt oēz īmūdiciā quā in
tro reppererāt in vestibulo dom° dn̄i: quā tulerūt n
leuitę ⁊ asportauerūt ad torrētē cedrō foras. Cę o
perūt aūt p̄ma die mēsis p̄mi mundare/ ⁊ in die p
octaua eiusdē mēsis ingressi sūt porticū dom° tē-
pli dn̄i. Expiauerūtq3 tēplū dieb° octo/ ⁊ in die q
sextadecīa mēsis eiusdē/ qđ cępant/ ipleuerūt. In
gressiq3 sūt ad eçechiā regē/ ⁊ dixerūt ei: Sāctifi-
cauim° oēz domū dn̄i: ⁊ altare holocausti vasa-
q3 ei° necnō ⁊ mēsā ꝓpositiōis cū oib° vasis su-
is. Cunctāq3 tēpli suppellectilē quā polluerat
achaç in regno suo/ postq3 p̄uaricat° ē: ⁊ ecce ex-
posita sūt oīa coră altari dn̄i. Cōsurgēsq3 dilu- r
culo eçechias rex: adunauit oēs p̄ncipes ciuita
tis: ⁊ ascēdit in domū dn̄i. Obtulerūtq3 simul
tauros septem: ⁊ arietes septem: agnos septem:
⁊ hircos septem: ꝓ peccato: ꝓ regno: ꝓ iuda: ꝓ s
sanctuario. Dixit quoq3 sacerdotibus filijs aa t
ron: vt offerrent sup altare domini. Mactaue- v
runt igitur tauros: et suscęperunt sacerdotes

A ✻ a ¶Applicuerũtq hircos ⁊c. Ex q̃ ptz q̃ illa oblatio p pctõ erat p peccatis oĩm simℓ. b ¶Imposuerũtq manus suas sup eos. Nõ singule pso ne sed aliq̃ gerentes in hoc vicẽ oĩm. c ¶Cõstituit quoq; leuitas. Hic p̃sequẽter describit in dicta oblatione diuina lauda tio/cũ dicit: Cõstituit quoq; leuitas ⁊c. Nõ enĩ in tali obla tione inuenit̃ p̃ceptũ in lege q̃ fieret talis iubilatio: sed dauid hoc ordinauit ⁊ pphete a deo in spirati. ex quo ptz q̃ veris dei p phetis ita credendũ est sicut ⁊ le gi. Cetera patent vsq; ibi:

d ¶Precepitq; ezechias ⁊c. Sermonib⁹ dauid ⁊ asaph videlicẽ tis. i. cãticis ⁊ laudib⁹ ab eis cõpositis. e ¶Ezechias autẽ. Hic p̃sequẽter describit̃ oblatio hostiarũ ex deuotiõe. cũ subdit:

f ¶Accedite ⁊ af. vi. ⁊ lau. in domo dñi. ⁊ ptz lr̃a vsq; ibi:

g ¶Sctificauerũtq; bo. se. ⁊ oues tria milia. Nõ fuerũt isti tũc imolati sz reseruati ad im molandũ tpe cõpetẽti: ⁊ ideo tũc dicunt̃ sctificati: q⁹ non poterãt de ceto ad vsus alios applicari.

h ¶Sacerdotes ve. pauci erãt. Qui possent tũc officiũ ex ercere: q⁹ plures eor̃ nõ erãt suf ficiẽter sctificati: vt postea subdi

B tur: i ¶Vñ ⁊ le. frẽs eor̃ ad iu. eos. Licz enĩ detractio pelli um pertineret ad sacerdotũ offi ciũ: tñ leuite poterãt in hoc adiu uare sacerdotes in necessitate: multa enĩm licent rõne necessita tis que alias nõ licerẽt. ideo sub dit: k ¶Donec ipleret op⁹: ⁊ sctificarent̃ antistites. i. sa cerdotes quor̃ plures nõ erant sufficiẽter sctificati: cui⁹ vna cau sa subdit/cũ dicit: l ¶Leuite q̃ppe faci. ritu san. q̃ sacer/ dotes. Et ideo in minori tpe fue runt purificati ⁊ sic potuerũt iu uare sacerdotes purificatos loco illorũ qui nõdũ erãt sufficienter purificati. Alia causa fuit vt dicit glosa hebraica: q⁹ sacerdotes p ipm achaz fuerãt elõgati de hie rusalẽ: ⁊ ideo nõ venerũt ita cito plures eor̃: q⁹ nõ credebãt q̃ cul tus diuinus deberet ita cito re parari post mortẽ achaz: ⁊ ideo nõ fuerunt ita cito purificati.

m ¶Letatusq; est eze. ⁊c. Et vna causa hui⁹ leticie subdit/cuz dicit: n ¶De re. q̃ppe. hoc fie. placuerat. Rex enĩ ⁊ ppls nõ solũ gaudebãt de impletione mysterij: sed etiã de modo ipleni di. s. in tpe tã breui: ex quo videbat magis opus diuinum q̃ hu manũ: ⁊ sic erat p̃m veritatẽ.

La. XXX

Jsit quoq; eze chias ad omnem israel ⁊ iudã. Hic cõsequenter describit̃ celebratio paschalis hñ ficij. Celebrat enĩ istud festuz in memoriã hũficij eductiõis filioz isrl̃ de terra egypti. Igitur circa hãc celebrationẽ ezechias de psi llo sa

sanguinẽ/⁊ fuderũt illum sup altare. Mo ctauerũt etiã arietes: ⁊ illoz sanguinẽ sup altare fuderũt. Immolauerunt agnos: ⁊

a fuderũt sup altare sanguinẽ. Applicuer̃t a hircos p pctõ corã rege ⁊ vniuersa mlt̃itu

b die: iposuerũtq; man⁹ suas sup eos: ⁊ imo b lauerũt illos sacerdotes: ⁊ aspserũt sãgui nẽ eor̃ corã altari p̃ piaculo vniũso isrl̃is. Pro oi q̃ppe isrl̃ p̃ceperat rex vt holocau

c stũ fieret ⁊ p pctõ. Cõstituit q̃z leuitas i do mo dñi cũ cymbalis ⁊ psalteriis ⁊ citharis p̃m dispositionẽ dõ ⁊ gad videtis regis et nathã pphe. Siq̃dẽ dñi p̃ceptũ fuit p ma nũ pphar̃ ei⁹. Steterũtq; leuite tenẽtes or gana dõr̃ sacerdotes tubas: ⁊ iussit ezechi as vt offerrẽt holocausta sup altare. Cũq; offerrẽt holocausta: cepũerũt laudes cane re dño: ⁊ clãgere tubis atq; i diuersis orga nis q̃ dõ rex isrl̃ reppererat cõcrepare. Oi ãt turba adorãte: cãtores ⁊ hi q̃ tenebãt tu bas erãt i officio suo donec cõpleret holo caustũ. Cũq; finita eẽt oblatio: icuruat⁹ est

d rex ⁊ oẽs q̃ erãt cũ eo ⁊ adorauer̃t. Precepitq; ezechias ⁊ p̃ncipes leuit̃ vt laudarẽt dñm p̃m̃ob⁹ dõ ⁊ asaph videl̃t: q̃ laudaue runt eum magna leticia: ⁊ incuruato genu

e adorauer̃t. Ezechias aũt etiã hec addidit:

f Implestis man⁹ vras dño. Accedite ⁊ of/ ferte victimas ⁊ laudes i domo dñi. Obtu lit g̃ vniuersa mlt̃itudo hostias ⁊ laudes et holocausta mẽte deuota. Porro nũer⁹ ho locaustor̃ q̃ obtulit mlt̃itudo hic fuit. Tau

g ros. lxx. arietes. c. agnos. cc. Sctificauer̃t q̃z dño boues sexcẽtos et oues tria milia.

h Sacerdotes vo pauci erãt nec poterãt suf ficere: vt pelles holocaustorũ detraherẽt.

k Vñ ⁊ leuite frẽs eor̃ adiuuerũt eos donec

l ipleret op⁹: ⁊ sctificarent̃ antistites. Leuitę q̃ppe faciliori ritu sctificãt̃ q̃z sacerdotes. Fuerunt igit̃ holocausta plurima: adipes pacificor̃: ⁊ libamia holocaustor̃: ⁊ cõple

m tus est cult⁹ dom⁹ dñi. Letatusq; ẽ ezechias ⁊ oĩs ppls: eo q̃ misterũ dñi esset expletũ.

n De repente q̃ppe hoc fieri placuerat. Ca. XXX

o Jsit q̃z ezechias ad oẽz isrl̃ † ⁊ iudã: scripsitq; epl̃as ad ephraim ⁊ manasse: vt vẽrẽt ad domũ dñi i hierl̃m: ⁊ facerẽt phase dño deo suo. Jni p to g̃ psilio regis ⁊ p̃ncipũ ⁊ vniuersi cet⁹ hie

q rusalẽ: decreuerũt vt facerẽt phase mẽse se cũdo. Nõ ei occurrerãt facere i tpe suo: q⁹

r sacerdotes q̃ possent sufficere sctificati nõ

s fuerãt: ⁊ ppls nõdũ congregat⁹ fuerat i hieru

t salẽ. Placuitq; p̃m regi ⁊ oi mlt̃itudini: ⁊

v decreuer̃t vt mitterẽt nũcios i vniuersũ isrl̃

F de berſabee vsq; dan vt venirẽt et facerẽt

lio sacerdotum diem instituit. se/ cundo ad hoc populus inuitauit/ ibi: Placuit. tertio solenniter ce/ lebrauit/ibi: Congregatio sunt. Circa primũ dicit: p ¶Jnito ergo consilio regis ⁊ princi/ pũ ⁊ vniuersi cetus hierusa/ lem. Ita est in hebreo et in libris correctis. aliqui enĩ libri male ha bent israel. q ¶Decreuerunt vt facerẽt phase mẽse secun/ do. Quia p̃cepit Nume. ix. q̃ si aliqui sint ipediti celebrare pha se mẽse primo. xiij. die mẽsis vt p̃ cipitur Exo. xij. q̃ faciant mẽse se/ cũdo quardecima die mensis. rex autẽ ⁊ totus populus p̃mo mense fuit legitime impeditus: q⁹ sacer/ dotes nõ cõpleuerunt purgatio/ nem templi ante diẽ sextãdecimã illius mensis: vt patz ex dictis ca. precedẽtis: ⁊ ideo nõ potuerũt ce lebrare pascha illo mẽse: quia in il la celebratione debent offerri sa crificia solẽnia in templo dñi que offerri nõ poterant ante purgati/ onem tẽpli. Alia etiã causa exp̃i mit̃/cũ dicit: r ¶Quia sacer/ dotes qui possent sufficere. Pro tanta solẽnitate. s ¶Sã/ ctificati nõ fuerãt. Et ideo da/ to q̃ templũ fuisset ante purgatũ: tamẽ oportebat differri celebrati/ onẽ pasche ꝓpter insufficientiã sa cerdotũ. Tertia etiam causa addi tur/cũ dicit: t ¶Et ppls non/ dũ cõgregatus fuerat in hie rusalẽ. Qui tñ debebat cõgrega ri in solẽnitate paschali. Ter enĩ in anno debebãt omes masculi cõ parere in hierusalem coram do/ mino: vt habet Exo. xxiij. scz in fe stis pasche pentecostes ⁊ taberna culorũ: dispẽsabatur tamẽ de duo bus vltimis festis cũ illis qui erãt remoti a hierusalẽ nõ autẽ de pri/ mo: ⁊ ideo nõ potuerunt congre/ gari ita cito de longinquis parti/ bus a hierusalẽ. Itẽ non poterat imolari phase nisi in hierusalem: vt habet Deutero. xvi. Et q⁹ tem pore achaz iste solennitates cessa/ uerãt: ꝓpter quod nõ venisset po pulus remotus nisi fuisset per lit/ teras eẽchie mandatũ: ꝓpter qõ venit tardius. v ¶Placuitq; sermo regi ⁊c. Hic p̃sequenter describit̃ inuitatio ppli ad diẽ pa/ sche determinatũ: ⁊ hoc p lr̃as re gis missas non solũ ad illos de re gno suo: sed etiã ad illos qui erãt in toto regno isrl̃. ideo dicit:

p ¶Ut mitteret nuncios in vniuersum isrl̃ de berſabee vsq; dã vt ve. ⁊c. Termini sũt totius terre p̃missiõis p̃m suã lon gitudinẽ: vt frequẽter dictum est.

✻ Multi enĩ se

Moraliter. † ¶Visit quoq; ezechias ad omnẽ israel ⁊ iudã. Per ezechiã significat̃ do/ minus noster iesus christus vt p̃e dictum est: ⁊ sic per nũcios ab eo missos intelligunt̃ apli alijq; disci puli christi ad p̃dicandũ euangeliũ per orbẽ ab eodẽ missi. Mat. vlti. d. Euntes in mundũ vniuer/ sum p̃dicate euãgeliũ oi creature.

Ephase dño deo isrl in hierlm. Multi enī nō a
fecerūt sicut in lege ꝓceptū est. Perrexerūt †
ꝙ cursores cū epl̄is ex regis imperio t ꝓ-
cipū eius in vniuersum israel et iudā iuxta
id quod rex iusserat ꝓdicantes: Filij israel b
reuertimini ad dñm deū abrahā t isaac t isrl
t reuertet ad reliquias quę effugerunt ma- c
nus regis assyrioꝝ. Nolite fieri sicut patres
vestri et fratres qui recesserūt a dño deo pa
trū suoꝝ: t tradidit eos in interitū vt ipi cer
nitis. Nolite indurare ceruices vras sicut
patres vri. Tradite manꝰ vras dño t veni d
te ad sanctuariū eiꝰ: qđ sctificauit in ęternū
Seruite dño deo patrū vroꝝ t auertet a vo
bis ira furoris eiꝰ. Si enī vos reuersi fueri- e
tis ad dñm t frēs vestri t filij habebūt mise
ricordiā coram dñis suis q̄ illos duxerūt ca
ptiuos: t reuertent in terrā hāc. Pius enī t
clemēs est dñs deꝰ vester t nō auertet faciē
suā a vob: si reuersi fueritis ad eū. Igit̄ curso
res ꝓgebāt velociter de ciuitate in ciuitatē p e
terrā ephraim t manasse vsq; ad çabulō: il-
lis irridētibꝰ t subsannātibꝰ eos. Attamē q̄ f
dā viri ex aser t manasse et çabulō acq̄escē-
tes ꝓsilio venerūt hierlm. In iuda vo facta g
est manꝰ dñi: vt daret eis coꝝ vnū: t facerēt
ꝑm ꝓceptū regis t ꝓncipū vbū dñi Cōgrega h
tiꝙ sūt i hierlm ppl̄s multi vt facerēt solēnita
tē açymoꝝ in mēse scdo. Et surgētes destru
xerūt altaria q̄ erāt in hierlm atq; vniuersa i
q
q̄bꝰ idolis adolebat incēsū subuertētes: pie
cerūt i torrētē cedrō. Immolauerūt aūt pha
se decimaq̄rta die mēsis scdi. Sacerdotes i
q̄z atq; leuitę tādē sctificati obtulerūt holo
causta i domo dñi. Steterūtq; i ordine suo
iuxta dispositionē t legē moysi homis dei.
Sacerdotes vo suscipiebāt effundēdū san k
guinē de manibꝰ leutaꝝ: eo ꝙ multa turma l
sctificata nō esset: t idcirco imolarēt leuitę
phase his q̄ nō occurrerāt sanctificari dño.
Magna etiā ps ppl̄i de ephraim t manas-
se t isachar t çabulon q̄ sctificata nō fuerat
comedit phase: non iuxta qđ scriptū est: Et m
orauit p eis eçechias/dicēs: Bñs bonꝰ ppi o
tiabit cū ctī q̄ in toto corde reqrūt dñm deū
patrū suoꝝ: t nō imputabit eis ꝙ minꝰ san-
ctificati sunt. Quē exaudiuit dñs t placatꝰ p
est pplo. Feceruntq; filij isrl qui inuēti sunt
in hierlm solennitatē açymoꝝ septē diebꝰ in q
lętitia magna: laudātes dñm p singulos di
es. Leuitę quoq; et sacerdotes p organa q̄
suo officio ꝓgruebāt. Et locutꝰ est eçechias
ad coꝝ oim leutarū q̄ habebāt intelligentiā
bonā sup dñm: t comederūt septē diebꝰ so-
lennitatis imolātes victimas pacificoꝝ: et
laudātes dominū deum patrū suoꝝ. Pla r
cuitq; vniuersę multitudini vt celebrarent

✻ a ¶ Multi enī nō fecerāt ꝛc. videlicet quolibet anno: qz tpe b
achaz nō veniebat ppl̄s ad hanc solēnitatē: qz ꝑtum poterat cultū
dei remouerat. b ¶ Predicātes. vt reuertent ad deum t eius
cultū: t maxie in solēnitate paschali iminente. c ¶ Et reuertet ad
reli. ꝛc. re. assy. qz vna pars ppl̄i israel iā erat captiuata p theglath
phalasar regē assyrioꝝ t trāslata in assyrios: vt habet. iiij. Reg. xv
d ¶ Tradite ma. ve. do. ꝓmittēdo ꝙ ei seruiatis fideliter: t hoc
nō solū ꝓficietvobis sed etiā amicis vr̄is iā in captiuitatē ductis. iō
subdit̄: Si enī vos reuersi fueritis ad dñm: frēs vr̄i t filij habebūt
miscōiam coram dñis suis. e ¶ Illis irridē. t subsan. erāt enī iā
habituati in idolatria: t ideo irridebāt ammonitionē de cultu dei.
f ¶ Attamē q̄dē vi. ex aser t ma. ꝛc. qz inter illos de regno isrl
remāserāt aliq̄ viri boni q̄ nō coluerāt idola: ꝑm ꝙ dixit dñs ad he-
liā. iij. Reg. xix. d. Et reliquā mihi in isrl septē miliaviroꝝ quoꝝ ge
nua nō sūt curuata añ baal. g ¶ In iuda vo ꝛc. a deo enī specia
liter factū est ꝙ oēs vnanimiter assentirēt ordinatiōi regis de cele-
bratiōe paschali. h ¶ Cōgregatiꝙ i hie. Hic ꝓn describit ipm
paschę solēnis celebratio. t scdo sup ꝑ additio/ibi: Placuitq;. Lir- Diuisio
ca ꝑmū ꝑmo ponit idolatrie destructio q̄ impediebat diuinū cultū: qz
ꝑmo remouēda sūt impedimēta: t ꝑ ē qđ dr. Et surgētes destruxerūt
alta. ꝛc. t scdo ibi dit̄ paschę celebratio/cū dr: Immolauerūt aūt pha
se ꝛc. i ¶ Sacerdotes ꝛc. tādē. dic̄ tādē: qz multi eoꝝ tardauerūt
venire in hierlm rōnibꝰ dictis ca. ꝑce. k ¶ Sacerdotes vo ꝛc.
Exo. xij. vbi ꝓcipit̄ imolatio agni paschalis: nō dr ꝙ ꝑ fieret p leui-
tas: qz fiebat in q̄libet domo. dū tm sufficeret ad esum agni: t iō illa
imolatio fiebat a patrefamilias domꝰ: verūtm qz multi de pplo q̄ve
nerāt in hierlm nō erant purificati: t ista imolatio debebat fieri ab
hoie mūdo: iō leuite q̄ iā erāt purgati de mādato regis imolauerūt ꝓ
illis q̄ iā nō erāt sufficiēter mūdati: t sic ptē sanguinis effundēdā in
altari holocaustoꝝ portauerūt sacerdotibꝰ: t ꝑ est qđ subdit̄: l ¶ Eo
ꝙ multa tur. ꝛc. i. nō poterāt sctificari dño. vñ subdit̄: m ¶ Lo-
medit pha. ꝛc. qz debebat comedi tm̄ a mūdis: sz tūc fuit dispēsa-
tum cū istis de comestiōe: nō aūt de imolatiōe: qz maior purificatio
req̄rebat in imolātibꝰ q̄z in comedētibꝰ tm̄: sicut t in noua lege ma
ior sctitas req̄rit̄ in sacerdote ꝓsecrāte q̄z in pplo cōicante. n ¶ Et
ora. ꝓ eis eze. vt talis defectꝰ sufficiētis purificatiōis nō noceret
eis: impediēdo sacri effectū. p ¶ Quē exau. do. in libro de hebrai
cis q̄stiōibꝰ dr ꝙ ista exauditio fuit ꝓcepta p ꝑ ꝙ imūdi als comedē-
tes agnū paschalē subito moriebāt: sz tūc nō fuerūt mortui: sz ꝑ nō
videt rōnabiliꝛ dictū: qz sic eçechias t ppl̄s tēptasset dñm: t iō ma- lb
gis dicēdū ꝙ ppl̄ necessitatē t pplī deuotionē fuit cū eis dispēsatū:
tpe enī necessitatē aliq̄d fuit licitū ꝓtra legalia qđ tm̄ als nō esset: sic
dđ t viri eiꝰ comederūt panes ꝓpositiōis licite. ꝑm ꝙ dic̄ saluator
Mat. xij. t eodē mō pōt hic dici: qz isti erāt i tali statu ꝙ nō poterāt
vltra tardare ad comedēdū phase. s. q̄rtadecima die mēsis scdi. Silr
cultꝰ interior q̄ cōsistit in fide t deuotiōe bñ supplet aliquē defectū
q̄ ꝓsistit in exteriori cultu: maxime qz sacra legis nō erāt accepta nisi
ex fide t deuotiōe suscipiētiū: t iō lz isti nō essent sufficiēter purgati
ab aliq̄ imūdicia respiciēte cultū exteriorē: vtpote ex tactu alicui⁹ rei
imūde vel hmōi: tm̄ ꝓpter fidē t deuotionē ad comestionē agni pa-
schalis supplētē hmōi defectū fuit cū eis dispensatū: t ꝑ est ꝙ dixit
eçechias. o ¶ Dñs bo. septē dieb⁹ ꝓ festo paschali qđ tm̄ debebat
durare: vt hr Exo. xij. q ¶ In leticia ma. q̄ nō ꝓcedebat ex disso
lutione sz ex deuotiōe. iō subdit̄: Laudātes deū p sin. dies. Et
sequit̄: r ¶ Placuitq;. Hic ꝓn describit ad ꝑdictā solēnitatem
✻ additio: quia Moraliter
✻ † ¶ Perrexerūtq; cur. cū epl̄is ꝛc. Per q̄s significat solli
cita ꝓmptitudo apl̄oꝝ alioꝝq; discipl̄oꝝ adimplēdū xp̄i mādatū: qđ
ptz ex ꝑ q̄ a tpe apl̄oꝝ ꝓdicatū fuit euāgeliū vt vidē ꝓ orbē vniūsū:
nā ab hierlm q̄ est in medio climate ēre habitabilis exierūt apl̄i alij
q̄z discipuli ad ꝓdicādū ꝓ orbē euāgeliū: t adhuc viuēte Petro ꝓdi
catū fuit ꝑ eus occidētē vsq; ad mare occeanū: qđ est termin⁹ terre
habitabilis: qđ ex ꝑ apparet qz senonis est q̄dā ecclia q̄vocat sancti
Petriviui: eo ꝙ ipso viuēte fuit ꝓmo ꝓstructa p sctm̄ Sauinianū t
p alios eius socios fuit ꝓdicata fides in partibꝰ mari ꝓpinq̄oribꝰ: t
sicut viuēte Petro sic ꝓdicatū fuit euāgeliū ꝑ eus occidētē: ita ꝓba-
biliter dr ex ꝓdict⁹ q̄ ꝓdicatū fuerit silr in alijs ptibꝰ orbis. e ¶ Il
lis irridē. ꝛc. Per q̄ significat q̄ nō oēs crediderūt ad discipuloꝝ
xp̄i ꝓdicationē: sed multi itulerūt eis vituperia magna t plurimis
eoꝝ etiā mortē: quoꝝ imitatores sunt q̄ ꝓsequunt ꝓdicatores verita
tis t ꝓdicationē eoꝝ deridēt. f ¶ Attamē q̄dā vi. ꝛc. Per q̄s si
gnificati fuerūt illi q̄ deuote susceperūt fidē: t sic venerūt in hierlm
que in allegorico sensu signat ecclesiā militātē vt facerēt solēnitatē
açymoꝝ. s. in açymis sinceritatis t veritatis: put docet Apl̄s. i. Co
rinth. v. b. l ¶ Sacerdotes q̄z atq; le. ꝛc. Per q̄s ostendit ꝙ
ministri ecclie mūdi t puri ꝑ ceteris debēt esse ad offerēdū eucharī-
stie sacrm. n ¶ Et ora. pro eis eze. Per qđ significat ꝙ dei fi-
lius incōtū homo ꝓ membris suis infirmis orat patrē.

A ✻ additio:qz celebrauerũt.vij.dieb⁹ alijs ad qõ nõ tenebãt.
a ¶ Mille tauros ꝛc. Ista offerebantur in hostias pacifi/cas ꝙz magna ps erat offertiũ: ꝛ de istis comedit ppls illis septẽ dieb⁹ postꝙ obtulerãt sacrificia ꝛ laudes ꝛ oꝝones dño oĩ die. b ¶ Factaqꝫ ẽ grãdis ce.ꝛc. Licꝫ enĩ maior ppls aliqñ ꝓuenisset tñ nõ erat tã ta exultatio: qz non erat ibi aliq̃ nouitas:eo ꝙ ꝗlibet an no celebraretur pascha tẽpe suo:sz qz achaz clausit ianu/as tẽpli: ꝛ sic plurib⁹ annis hec celebritas cessauit: ꝓpt̃ qõ qñ eçechias eã renouauit fuit maior exultatio: qz no/ua placent ꝛ delectant.
c ¶ Peruenitꝫ oꝝ.ꝛc.i. fuit exaudita coꝝ dõ:ꝛ vt ḥ dicit glo.hebraica fuit ḥ pce ptũ eo ꝙ rex ꝛ ꝓncipes.ppls leuite ꝛ sacerdotes valde ꝓ sperati sunt in opibus suis.
¶ In ca.xxx.vbi dr ĩ postil. Comedit phase nõ iuxta qõ scriptũ est:qz debebat come di tm̃ a mũdis.

Additio. Exo.xij. vbi dr de
ĩmolatiõe ꝛ comestiõe agni
a paschalis:nulla fit mẽtio de hoc ꝙ reqrãt purificatio in ĩmolãtibus pascha:indiffe/rẽter ei dicit: Jmmolabitꝫ cũ tota mtitud̃o filioꝝ isrl̃. Ex q̃ patz ꝙ nõ reqrebat ꝙ esset purificat⁹:ꝓut dr in po stil.nec aliqd ḥmõi: sz tm̃ in comestiõe fit mẽtio de mũdi cia:circũcisiõe ꝛ assignatiõe ꝛ ḥmõi. Silitudo aũt q̃ ĩdu cit̃ de noua lege nõ videt̃ va lere: sacerdos enĩ ꝓsecrans repñtat xp̃m ꝙ est ꝓncipalis
B actor:vt ipa ꝺba ꝓsecratõis demõstrãt:sz ĩmolãs agnuz paschalẽ nõ repñtabat xp̃m sz poti⁹ figurabat ꝙ xp̃s im molandus erat ꝓ multitudi ne filioꝝ isrl̃.
¶ Replica sup ꝑmo ꝛ decio ꝑmi libri: sup ꝛ septio ꝛ tri/cesimo scõi paralipomenõ.

Replica. sequit̃: ¶ In lib:ſ Paralip.pauca tãgit Bur. id qõ de origine hebreo.tã/git.i. ca. Esr. vide Beñ.ꝓ. qõ tãgit circa.ꝓ.ca.de salua tione vel dãnatione Saul. vide.i. Reg.vlt. Qõ aũt tãgit cir ca.vij.ca.scõi li. de festo collecte sine cet⁹. vide.ẽ. Leui.xxiij. Sed ꝓtra illud qõ tãgit de.xxx.ca. vbi postillat⁹ dicit ĩmolã/tes pascha esse debere mũdos: cũ comedẽtib⁹ fuit dispẽsatũ: qz nõ tãta reqrit̃ mũdicia ĩ comedẽte/sicut ĩ ĩmolãte:ponẽs ex emplũ de euãgelio: vbi reqrit̃ maior ſctitas in sacerdote ꝓſe/crãte ꝙ in pplo comedẽte:obũcit Burgẽ.ꝙ nõ dr de mũdicia ĩmolãtis:sz hoc est ꝫ clarũ textũ. Obũcit etiã ꝫ silitudinẽ:qz ꝓsecrãs repñtat xp̃m:nõ aũt ĩmolãs:sz hoc est falsum: qz obla tio repzesentat christũ ꝛ agnũ nõ sacerdos offerẽs: ꝙuis enĩ ꝓferat verba christi.hoc est mĩsterialiter: ex hoc nõ repñsentat christũ oblatũ:sed potius ĩmolãtẽ: ꝓ illa enĩ verba iterat̃ quo tidie oblatio. Cetera patẽt.

Glo.ordi.

C Unqꝫ hec fuissent ꝛc. Frege/runt simulacra. Post aduentũ saluatoris nõ solũ in hierusalẽ ꝛ in iuda sed in cũctis nationib⁹ orbis de structa est idolatria ꝛ diaboli corruit superbia:ꝛ crescente nu mero fideliũ decrescit cultura demoniorũ:donec in fine mun/di obruat̃ mors nouissima: ꝛ regnabit dñs solus in die illa.
Obtura.

C Unqꝫ hec fuissent ꝛc. Hic ꝓñr sub eçe/chia describit̃ repatio sacerdotalis mĩsterij. Circa qõ ꝓmo describit̃ idolatrie destructio/cũ dr: Fregerũt si/mu.ꝛc.ꝛ ḥ rõnabiliter:qz ꝓmo debẽt remoueri ꝛpedimẽta sacer/dotal̃ mĩsterij ꝛ ḥmõi sũt oĩa ad idolatriã ptinẽtia.scõo descri bit̃ repatio sacerdotal̃ mĩste/rij/cũ dr: Eçechias autẽ.vbi eçechias ꝓmo sacerdotes ꝛ le uitas ĩ officijs suis restituit. scõo de victualib⁹ eis ꝓuidit ibi: Precepit etiã.ctio d̃ pcu ratorib⁹ in istis ordiauit/ibi: Fuit aũt ꝑ. Snia ꝓme ptis ptz in lra vsqꝫ ibi: e ¶ La/nerẽtqꝫ ĩ p.ꝛ. Castra dñi hic dicũt atria sacerdotũ vbi habitabãt sacerdotes/ianito res ꝛ alij qui custodiebãt tẽ/plũ. f ¶ Pars ãt re.ꝛ.ho locaustũ sp mane ꝛ vespe.i.lu ge sacrificiũ ꝛ cetera q̃ sequũt: ꝛ ḥ fecit eçechias ex ꝓpria de uotione:qz tota cõitas debe bat talia mĩstrare. g ¶ Pre cepit e.po. Hic ꝓñr descri bit̃ qlit̃ eçechias ꝓuidit eis de victualib⁹/cũ dr: Precep it e.po.ha.hie.vt da.p. sa.ꝛ le.s.decimas ꝛ ꝓmitias q̃ erant assignate eis p legẽ.
h ¶ Et pos. va.le.dñi.vt delz studendo/docẽdo/tẽplũ officiãdo. istud enĩ sp fuit ob seruatũ apud oĩs ꝙ illi q̃ in/tẽdebãt studio ꝛ cultui diuio acciperẽt necessaria victus a pplo:ꝓpter qõ etiã sacerdo/tes egypti tpe famis nõ fue/rũt cõpulsi vẽdere possessio/nes suas sic alij:qz ipis statu ta cibaria ex horreis publicis ꝓbebãt:vt ḥ Beñ.xlvij.ca.
i ¶ Plurimas ob.ꝓ.qua titas aũt ꝓmitiaꝝ nõ fuit de/termiata in lege: sz ꝓmo fuit facta volũtarie ꝑm devotoẽz dãtiũ:postea vo ꝓpter auari ciã crescẽtẽ: qz mlti parũ aut nihil dabãt.ꝙ sapiẽtes hebre orũ fuit determiatũ ꝙ ad mi nus seragesima ps daret̃.il/li tñ q̃ erãt magis devoti da bãt q̃dragesimã:medij vero q̃nquagesimã.ꝛ hoc idẽ dici tur in collationib⁹ patrũ col/latõe ꝓma Theone abbatis.
k ¶ Mellis quoqꝫ. Licet de melle nõ posset fieri oblatio q̃ tota vel ꝑm partẽ cremaret sup altare: vt ḥ Leui.ij.tñ inde debebãt dari ꝓmitie cedẽtes in vsum sacerdotũ. Hebrei tñ dicũt ꝙ noie mellis intelligunt hic dulces fructus: vt dactili/ficus ꝛ ḥmõi. l ¶ Et omnium que gignt humus. Dicit aũt Ra. Salo. sup Deu.xxvi.ꝙ primitie q̃tũ ad terrenas cẽtia dabant̃ tm̃ de septẽ rebus.s.fru mento/hordeo/vinea/oliua/malogranato/ficu ꝛ palma:tamẽ poterãt hoĩes de alijs dare ex speciali devotõe: ꝛ sic factũ fuit hic. m ¶ Decimasqꝫ sanctoꝝ. ꝑm hebreos iste sũt decime q̃s leuite dabãt sacerdotibus de decimis q̃s receperãt a pplo: vt habet̃ Num.xviij.ca. n ¶ Mense tertio ceperũt acer uo.ia. funda.i. principia que subsunt illis q̃ supapponunt̃.
✻ Interrogauitqꝫ

Moraliter. Moraliter. o ¶ Cunqꝫ hec fuissent rite celebrata egressus est omis populus israel ꝛ fregerunt simula cra ꝛc. Ista vero fractio simulacroꝝ facta post solennitatẽ aqꝫ morũ:figura fuit destructionis idolatrie per orbẽ ad predica/tionem apostolorum populis credentibus iam admissis ad eu charistie sacramentũ sicut fuerat predictũ Zacharie.xiij.a. In die illa dicit dominus exercituum disperdam nomina idolo/rum de terra. Et nos videmus esse completum.

¶ aceruoꝝ iacere fundamẽta: ⁊ mense septimo cõpleuerũt eos. Cũq; ingressi fuissent ezechias ⁊ ꝓncipes eius: viderũt aceruos: ⁊ bñdixerunt dño ac pplo isrl. Interrogauitq; ezechias a sacerdotes ⁊ leuitas cur ita iacerẽt acerui: Respõdit illi azarias sacerdos ꝑm⁹ de stirpe sadoch/ dicẽs: Ex quo cœperũt offerri ꝓmitię in domo dñi: comedim⁹ ⁊ saturati sum⁹: ⁊ remãserũt plurima: eo q; bñdixerit dñs pplo suo. Reliq; aũt copia est ista quã cernis. Præcepit igit ezechias: vt ꝑpararẽt horrea in domo dñi. Qd cũ fecissent/ intulerũt tã ꝓmitias q; decimas: et q̃cunq; vouerãt fideliter. Fuit aũt ꝑfect⁹ eoꝝ chonenias leuita ⁊ semei frater ei⁹ secũs. Post quẽ iehibel ⁊ azarias ⁊ naath ⁊ asahel ⁊ hierimoth: ioçabath q; ⁊ helibel ⁊ iesmachias ⁊ maath ⁊ banaias/ q̃ positi sub manib⁹ chonenię ⁊ semei fratris ei⁹: ex impio ezechię regis/ ⁊ azarię põtificis domus dñi ad q̃s oia ꝓtinebãt. Chore vo filius iemna leuites/ ⁊ ianitor orientalis portę: ꝓpositus erat his q̃ sponte offerebant dño: ꝓmitijsq; ⁊ ꝓsecratis in sanctasctoꝝ. Et sub cura eius eden ⁊ beniamin: iesue ⁊ semeias. Amarias q; ⁊ sechenias i ciuitatib⁹ sacerdotũ: vt fideliter distribuerẽt fratrib⁹ suis ꝓtes/ minoribus atq; maioꝝ⁹: exceptis maribus ab annis tribus ⁊ supra: cunctis qui ingrediebant templũ dñi. Et quicqd ꝑ singulos dies conducebãt in ministerio/ atq; obseruationibus iuxta diuisiones suas: sacerdotib⁹ ꝑ familias/ ⁊ leuitis a viceſimo anno ⁊ supra ꝑ ordines et turmas suas: vniuersęq; multitudini tam vxoꝝ⁹ q; liberis eorũ vtriusq; sexus fideliter cibi de his q̃ sanctificata frerãt/ ꝓbebant. Sed ⁊ filioꝝ aaron ꝑ agros ⁊ suburbana vrbium singularũ dispositi erãt viri: qui partes distribuerẽt vniuerso sexui masculino de sacerdotib⁹ ⁊ leuitis. Fecit q; ezechias vniuersa q̃ dixim⁹ in oĩ iuda. Operatusq; est bonum ⁊ rectũ ⁊ verũ coram dño deo suo/ in vniuersa cultura ministerij dom⁹ dñi/ iuxta legẽ ⁊ cerimonias: volens requirere deum suũ in toto corde suo. Fecitq; et prosperatus est.

La. XXXII

4.re.18.c.

¶ Post q̃ ⁊ huiuscemodi veritatẽ. Sequitur: a ¶ Obturauerũt cũctos fontes. Contra paganos et hereticos pugnates

Post q̃ ⁊ huiuscemodi veritatẽ/ venit sennacherib rex assyrioꝝ: ⁊ ingressus iudaz obsedit ciuitates munitas: volens eas capere. Qd cũ vidisset ezechias ve q̃ nisse scz sennacherib: ⁊ totũ belli ipẽtũ vti ꝫ hierlm: inito cũ ꝓncipib⁹ ꝓsilio virisq; fortissimis vt obturarẽt capita fontiũ q̃rat extra vrbẽ: ⁊ ꝟ oiz discernẽte ſnia ꝙgre gaut plmã multitudinẽ et obturauerũt cũ

La. XXXII

a ¶ Interrogauitq; eze. q; mirabat de tantis aceruis vi ctualiũ. b ¶ Rñdit illi azaria. sa. pri. i. maior: ⁊ iste restitit ozie regi thurificare volẽti: vt dictũ est. ꝟ. xxvj. c ¶ Remãse. plus. s. de ꝓmitijs ⁊ decimis habito sufficiẽti victu sacerdotũ ⁊ leuitarũ. d ¶ Eo q; bñdixit dñs po. suo. i. adũdare fecit in bonis tpalibus: ⁊ iõ dabãt abundãter ꝓmitias ⁊ decimas: ⁊ q; tũc erãt magi. deuoti: vt ptz ex ꝓdictis. e ¶ Precepit igit eze. vt ꝑpararent horrea: vt ibi reponerent ea que ꝓ tunc erãt superflua ⁊ vsq; ad tẽpus congruũ seruarent. f ¶ Fuit autẽ ꝑfectus. Hic ꝙr ostendit q̃liter ezechias puidit de fidelib⁹ ꝑsonis ad ꝙseruãdũ. Predicta: ⁊ ꝓcurãdũ ea q̃ essent ꝓ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis recipiẽda: ⁊ ad ꝙseruãdũ deo oblata ⁊ cõsecrata: ⁊ ptz lra vsq; ibi: g ¶ Et ꝙsecrati in san. san. Nõ accipit hic sanctas ctoꝝ ꝓ pte interiori tẽpli in q erat arca testamẽti: q̃ ꝓprie dicebat sanctas ctoꝝ: ꝑut accipit ꝓiunctiue sed hic accipit disiunctiue in sctã q̃ sunt de numero sanctoꝝ: omnia enĩ deo cõsecrata dicebant sancta et de numero sanctorũ. h ¶ Exceptis maribus ab an. tri. ⁊ supra. Licet enĩ leuite numerent Hume. iij. a vno mense ⁊ supra. hoc tamẽ factũ est vt acciperent ꝓ redẽptione ꝓmogenitoꝝ aliarũ tribuũ: sed de distributionibus que fiebãt leuitis nõ recipiebãt ꝓ eis donec habẽrẽt tres annos. Sequit postea: i ¶ Et leuitis a viceſimo anno ⁊ supra. Hugo. iiij. accipiunt leuite ad ministeriũ tabernaculi a triceſimo anno vsq; ad quinq̃gesimũ annũ: ⁊ Hugo. viij. a vigintiquinq; annis: ⁊ sicut dictũ fuit ibidẽ nõ instituebant ministri nisi in triceſimo anno: tamẽ a viceſimo q̃nto anno exercebant in aliq̃bus officijs: vt sic in illis q̃nq; annis experirent sacerdotes q̃ leuite essent apti ad ministrandũ ⁊ in q̃bus officijs: tamẽ post edificationẽ tẽpli: q; leuite nõ habuerunt ita grauia officia sicut ante quando tabernaculũ cum pertinẽtibus ad ipsum portabat de loco ad locum in minori etate instituebant: scz viceſimo anno: ⁊ per aliquod tempus ante accipiebat experiẽtia de ipsis. Sciendũ tamen q; ea que dicta sunt sic fiebant de cõmuni lege: ex speciali tamen causa aliqui minoris etatis recipi poterant ad ministeriũ tabernaculi: sicut beli recepit samuelẽ ad ministeriũ tabernaculi cũ adhuc esset puer decem annoꝝ⁹ vel circiter: vt dictũ fuit. i. Reg. i. c. quia mater sua anteq; conciperet ipsum domino vouerat q; si daret ei sexum virilem daret eum ministerio domini cunctis diebus quibus posset ministrare: hoc etiam fuit ante edificationẽ templi k ¶ Operatusq; est. scz ezechias. m ¶ Et rectum. ergo ꝓ primum. l ¶ Bonum. quantũ ad seipsum. n ¶ Et verũ. quantum ad deũ. ideo sequit: Coram dño deo suo.

Moraliter

✳ e ¶ Precepit ezechias vt ꝑpararent horrea ⁊c. Per quod significat allegorice q; ministris ecclesie debentur a populo necessaria vite. Moraliter autẽ per horrea ista possunt intelligi sacre scripture deuotionesq; studia in quibus reponunt verbi dei ⁊ eucharistie nutrimenta.

La. ꝑlm XXXII

b

Post que. Hic vltimo sub ezechia describit restauratio regalis imperij: primo per aduersarij terribilẽ delectionem. secũdo per ipsius ezechie mirabilẽ sanationẽ / ibi: In dieb⁹ illis. Circa ꝓmũ primo describit circa ezechiam prouidẽtia in humanis. secũdo confidentia de diuinis/ ibi: Et conuocauit vniuersos. tertio pestilentia in eius aduersarijs/ ibi: Que postq̃ gesta sunt. Sciendũ autẽ q; circa istam hystoriã aliqua hic omittũtur que plenius dicta sunt. iiij. Regũ. xviij. ⁊ xix. Circa primã igitur partẽ dicit sic: o ¶ Post que ⁊ huiuscemodi veritatẽ. s. vite ipius ezechie in idolatrie destructione ⁊ cultus diuini restauratione. p ¶ Venit sennacherib rex assyrioꝝ⁹ ⁊c. Et quo patet q; aliquãdo iusti tribulant in hac vita vt habeant patientie meritũ ⁊ alij exemplũ. q ¶ Quod cũ audisset. Hic omittitur quod. iiij. Reg. xviij. supplet. scz q; ezechias merito timẽs destructionem hierusalẽ ꝓpter peccata achaz patris sui aurũ et argentũ misit sennacherib regi assyrioꝝ⁹ sub pacto iuramẽto firmato q; recederet de regno iude ⁊ dimitteret illud in pace: sed fracto federe retenta pecunia venit postea ad destruendũ hierusalẽ si posset: et tunc ezechias disposuit se ad resistẽdũ. ⁊ hoc est quod dicit: Qd cum audisset ezechias. s. fractionẽ iuramẽti ꝓdicti. r ¶ Inito cũ ꝓncipibus cõsilio: q; homo in periculo positus nõ debz omittere ea que sunt agenda ꝑm humanã ꝓuidentiã, ad sui liberationẽ: aliter tẽptaret deuz. s ¶ Et obturauerũt cũctos fontes. ad hoc q; exercitus venięs ad obsidẽdũ ciuitatẽ pateret aque pe-

✳ nuriam ⁊ sic

Moraliter

Moraliter. o ¶ Post que et huiusce. verita. venit sennacherib rex assyrioꝝ⁹ ⁊c. Sicut per ezechiã superius significat⁹ est christus: ita ꝑ ipsum hic significari potest eius vicarius scz bonus prelatus qui cõtra demonẽ cõtra se ac populũ suũ venientẽ obturat fontes. i. meatus aquarũ per quos significant origines peccatoꝝ⁹ q̃ dicunt figulariter aque amarissime: in q̃bus sũt maledicta congesta Hume. v. ⁊ istas aquas sitiũt ⁊ desiderãt assyrij per quos significant demones

✳

gnātes diligēs cautela adhibēda est ꝛ velāda mysteria. vnō: Nolite sanctū dare canib⁹ / neq; mittatis mar. añ porcos.

Mat.7.a a ¶ Edificauit quoq; Christ⁹ edificauit eccliam q̄ est ciuitas dei. ꝛ murū sane fidei ꝛ vere religiōis: q̄ malicia paganorū vel hereticoꝝ in aliq̄b⁹ dissipat restaurat. Extruxit turres virtutū: ponit forinsec⁹ alterū murū. i. antemuralē: cū docet bonorum operū efficaciā tenere. Nō enī sufficit mur⁹ fidei nisi ꝓfirmet opibus bonis. Facit armaturā ꝛ clypeos scripture. s. ꝛ diuersa testimonia ꝛ doctrinā ecclīastica ad munimētum eccl̄ie sue ꝛ disposuit doctores spiritaliuꝝ bellioꝝ principes.

¶ Et egit

Ni. de ly.

cto* nuriā ꝛ sic recedere cogeret. a ¶ Et riuū q̄ fluebat de hierusalē. b ¶ In me. terre dicēs. Hoc ē extra vbē: ita q̄ cursuꝫ illi⁹ riui sic disposuerunt q̄ partim retinebat iuxta orbē p modū lac⁹: ꝛ q̄ ibi capi nō poterat terrā retrahret p aliā viā: ita q̄ exercit⁹ obsidēs ciuitatē nō haberet inde aliquā subuentionē. c ¶ Edificauit quoq; ꝛc. i. puide. d ¶ Oēm murū ꝛc. Ita q̄ nihil omitteret ō ptingētib⁹ ad sui defensionē. e ¶ Et fe. vni. ge. ar. s. ad inuadendū aduersarios ꝛ ad sustinēdū inuasiōes eorum. f ¶ Et ꝓuocauit. hic ꝓfr describit ei⁹ ꝓfidētia de diuinis: q̄ q̄ñ hō in periculis posit⁹ nihil omittit de his q̄ pñt fieri p ꝓuidētiā hūanā: secure pōt ꝓfidere ō deo in residuo. ꝛ ꝟ ē q̄d ō: Et cōuocauit ꝛc. Ut oēs possent eū audire. g ¶ Ac locut⁹ eū ꝛc. Efficaciter mouēs eos ad bonū. h ¶ Nolite ti. ꝛc. Cuius cā subdit: i ¶ Multo enī ꝛc. i. virt⁹ diuina ꝛ angeloꝝ ipi⁹ q̄ꝫ fortitudo ꝓualet oī ꝥtute hūane. Añ. j. ō: q̄ angel⁹ dñi percussit oēm virū robustū ꝛ bellatorē exercit⁹ regꝭ assyrioꝝ. k ¶ Que postq̄ ꝛc. Hic ꝓfr describit pestilētia in aduersarios. Circa quā primo ponit sennacherib blasphemia. scō dei vindicta / ibi / Orauerūt aūt. Circa primū ō: Que postq̄ ge. sūt. i. post munitionē ecchie ad resistēdū. l ¶ Misit sen. ꝛc. s. rapsaces ꝛ q̄sdā alios cū exercitu vt terrerēt eccliā ꝛ pp̄lm ei⁹ ꝥbis ꝛ factis: vt hꝫ pleni⁹. iiij. reg. xviij. m ¶ In q̄ ha. fi. q. d. in nullo: q̄ nō in ꝥtute hūana. ꝛ ꝟ notat cū ō: n ¶ Sedetis ob. ꝛc. q. d. si haberetis ꝥtutē resistēdi expiretis ad ꝓliuꝫ. sīr nec in diuīa. ꝛ ꝟ notat cū ō: o ¶ Nū eze. deci. vos. q. d. sic. p ¶ Affirmās q̄ dñs de. ꝛc. Et ad hoc ꝓbādū inducit duplicē rōnez. Prima est q̄ ezechias destruxit oīa altaria in q̄bus pp̄l⁹ offerebat dño: excepto altari q̄ erat in tēplo: ꝛ ex ꝟ arguit q̄ magis meruerat dei offensam q̄ misericordiaꝫ. ꝛ hec rō tangit rō tangit cū ō: q ¶ Nūquid nō iste est ezechias q̄ destruxit excelsa illi⁹ ꝛ altaria. Sed hec rō ꝓcludit falsum: q̄ illa altaria nō fuerūt licita post tēpli edificationē: sicut frequēter dictū est. s. Scōa rō est: q̄ ō: dij aliaꝝ gentiū cū tñ essent multi nō poterāt eas liberare de manib⁹ regū assyrioꝝ: q̄ nec de⁹ isrl cū sit vnic⁹ poterit liberare pp̄lm suū de manu mea: hec rō diffuse tangit cū ō: r ¶ An ignoratis ꝛc. Et patz ꝥra. ꝟ hec rō nō valet: q̄ illi erāt dij falsi: ꝛ nulli⁹ potētie: de⁹ aūt isrl ver⁹ de⁹ est vnic⁹ ꝛ oīpotēs. s ¶ Epl̄as q̄ꝫ scripsit. Istud nō fuit tūc factū: ꝟ post recessuꝫ rapsaces: cū rex assyrioꝝ audisset p nunciū q̄ rex ethiopū inuadebat terrā suā: et sic fuit cōpulsus recedere de terra isrl ad bellādū cōtra ipm ꝛ tūc misit ꝥras cōminatorias eccliē q̄ debellato rege ethiopū rediret ad expugnandū hierlm: sed hoc interponit interꝓba rapsacis q̄si chronice loquēdo. Cōsequēter reuertit scriptura ad ꝓba rapsacis / cū ō: t ¶ Insup ꝛ clamore ꝛc. Et ista ꝓba pleni⁹ ꝓtinent iiij. Re. xviij. f. ꝛ. g. Ex hoc aūt loco dicit cōmuniē q̄ iste rapsaces erat apostata a fide ꝓuersus ad gētilitatē: ꝛ dicūt alii qui q̄ fuit filius esaie. v ¶ Orauerūt igit. Posita blasphemia sennacherib verbis ꝛ scriptis: hic cōsequēter describit dei vindicta ad preces ecchie ꝛ esaie q̄ pleni⁹ habent. iij. Re. xix. ꝛ sīr exercit⁹ sennacherib percussio: ꝛ ista fuerunt ibi diffuse exposita: excepto q̄d sequit:

c* Reuersusq; ✳ gnificāt demones. hierusalē allegorica. i. fidelīū eccliā ꝓpugnare q̄rētes. ꝛ de q̄libet eoꝝ dici pōt illō Job. xv. b. bibit q̄si aquā iniq̄tatē. c ¶ Edificauit q̄ꝫ ꝛc. Quia bon⁹ plat⁹ nō solū studet pctōꝝ origines obturare ſz etiā muros ꝥtutū cardialiū repare. d ¶ Et ex. tur. desup. Per q̄s intelliguntꝫ theologice ꝥtutes cardinalib⁹ supeminētes. † ¶ Et fo. aliū murū. Per quē intelligit clausura honestatis ad ꝓximū. e ¶ Et fe. vni. ge. armaturā. Dis aūt armatura vel est ad sustinēdū vl ad inuadēdū. Ad sustinēdū aūt armat exercitū patīcie. Ad inuadēdū aūt inimicū armat studiū feruētis oīonis ꝛ p̄dicatiōis sane. g ¶ Ac lo. est ad coꝝ eoꝝ. Armādo seruonib⁹ bonis pp̄lm suū exēplo iude machabei. de quo ō: ij. Machab. xv. b. Armauit singulos nō haste ꝛ clypei munitione⁹ſz sermōib⁹ optimis. iō seq̄t: † ¶ Cōfortatusq; est po. huiusmodi. ver. ezechie. † ¶ Ipe. Etiam eçechias et esaias ꝓpheta pugnauerūt ꝓtra sennacherib oīonib⁹ deuotis: sicut dicit infra. v ¶ Orauerūt aūt eze. rex ꝛ esa. fi. amos pphetes ꝛc. Et sic exercit⁹ sennacherib ab angelo dñi fuit percussus.

Diuisio

✳ sicut subdit:

a ¶ Hec in esaia ꝑm planiciē hist̄orie plene glosauimus.

† 4. re. 19. g † Et misit dñs ⁊ angelū / qui ꝓcussit oēm virū ro † bustū ⁊ bellatorē ⁊ ꝓncipē exercit⁹ regis assyrio rū. ¶ Reuersusq; est cū ignominia in terrā suā. a

als † egressi fuerāt Cūq; ingressus eēt domū dei sui: filij q̄ † exierāt de vtero ei⁹ interfecerūt eū gladio. Saluauitq; dñs eçechiā ⁊ habitatores hierl̄z: de manu sen nacherib regis assyrioꝝ: ⁊ de manu oīm: ⁊ ꝓstitit ei requiē ꝑ circūitū. ¶ Multi etiā deferebāt hosti as ⁊ sacrificia dño in hierl̄m: ⁊ munera eçechię regi iuda: q̄ exaltat⁹ est post hęc coꝝ cūctis gē

a ¶ hec in libris regū plenius scripta sunt.

† 4. re. 20. a Esa. 38. a tib⁹. † In dieb⁹ illis ęgrotauit eçechias vsq; ad b mortē ⁊ orauit dñm. Exaudiuitq; eū ⁊ dedit ei signū: sz non iuxta būficia q̄ accepat retribuit: c qꝛ eleuatū est coꝛ ei⁹: ⁊ facta est ꝓtra eū ira ⁊ cō d tra iudā ⁊ hierl̄m. ¶ Hūiliatusq; est postea / eo q̄ f exaltatū fuisset coꝛ ei⁹ tā ipe q̄ habitatores hie rusalē: ⁊ idcirco nō venit sup eos ira dñi in die g bus eçechię. Fuit aūt eçechias diues ⁊ inclyt⁹ h valde: ⁊ thesauros sibi plīmos ꝯgregauit argē ti / ⁊ auri / ⁊ lapidū pcios: aromatū ⁊ armoꝝ vni uersi generis / ⁊ vasoꝝ magni pcij: apothecas q̄z frumēti / vini / ⁊ olei ⁊ ꝑsepia oīm iumētoꝝ: cau lasq; pecoꝛib⁹: ⁊ vrbes sex ędificauit: habebat q̄ppe greges ouiū ⁊ armētoꝝ inumerabiles: eo q̄ dedisset ei dñs substātiā multā nimis. Ipse i est eçechias q̄ obturauit supioꝛē fontē aq̄ꝫ gyō: ⁊ auertit eas subter ad occidentē vꝛbis dauid. In oīb⁹ opib⁹ suis fecit ꝓspe q̄cūq; voluit. At/ tñ i legatiōe ꝓncipū babylōis q̄ missi fuerāt ad k

a ¶ solis reditū significat per decē lineas.

eū: vt interrogarēt ō portēto qđ accīderat sup

a ¶ nō cohibuit. s. p ꝓphetā ne oñderet thesauros suos ⁊ the sauros dom⁹ dñi alienigenis. b ¶ occulta elatio mētis.

trā: dereliq̄t eū de⁹ vt tēptaret: ⁊ nota fierēt ōia l q̄ erāt i coꝛde ei⁹. ¶ Reliq̄ aūt ꝓmonū eçechię ⁊ miscōiaꝝ ei⁹: scripta sūt i visiōe esaię filij amos ꝓphęt: et in libꝛo regū iuda et isrl̄. Dormiuitq;

a ¶ qꝛ sepulchrū ei⁹ excellius ex ꝓrogatiua meriti ⁊ pietatis.

eçechias cū ꝓrib⁹ suis: ⁊ sepelierūt eū supra sē m pulchra filioꝝ dō: ⁊ celebrauit exeq̄as ei⁹ vniū sus iuda: ⁊ oēs habitatores hierl̄z. † Regnauitq; † † 4. re. 21. a

manasses filꝰ ei⁹ ꝓ eo. C. XXXIII

Duodecim ānoꝝ erat manasses cū n regnare cępisset: ⁊ q̄nq̄gintaq̄nq; ānis regnauit i hierl̄z. Fec̄ aūt malū coꝛā dño / iuxta abominationē gētiū q̄s subuūtit dñs coꝛā filijs isrl̄. Et ꝓsus istaurauit excelsa q̄ demolit⁹ fuerat eçechias pr̄ ei⁹. Cōstruxitq; † aras baalim: fecit lucos: ⁊ adoꝛauit oēz militiā cę † li ⁊ coluit eā. Edificauit q̄z altaria i domo dñi ō q̄ dixerat dñs: in hierl̄z erit nomē meū i ęternū. Edificauit aūt ea cūcto exercitui cęli i duob⁹ a/ † triꝫ dom⁹ dñi. Trāsireq; fec̄ filios suos ꝑ ignē i valle benēnō. Obꝛuabat sōnia: sectabat au/ o guria: maleficī artib⁹ iseruiebat. Habebat aūt p secū magos ⁊ incātatores: mltaq; mala opat⁹ ē s coꝛā dño vt irritaret eū. Sculptile q̄z ⁊ ꝓflati/ †

✻ a ¶ Reuersusq; est cū ig. in ter. suā: cū pauc̄ fugiēdo. G aliq̄ aūt exponūt ꝙ q̄n angel⁹ pcussit exercitū sennacherib rasit caput ⁊ barbā ipsi⁹ sennacherib: ꝑm ꝙ hr̄ Esa. vij. d. In illa die radet dñs i rege assyrioꝝ caput ⁊ barbā: qđ erat valde ignomi nio suz in terra illa ⁊ adhuc est. Sciēdū etiā ꝙ illa pcussio senna cherib ⁊ sui exercit⁹ fuit p duos annos postq̄ recesserat de tra isrl̄ mittēs epl̄as cōminatorias eçechie. vt dictū fuit pleni⁹. iij. Reg. xix. Cetera patēt i lr̄a. b ¶ In dieb⁹ il. Hic ꝑ̄r descri bit ipius eçechie mirabilis sanatio: cui⁹ modus pleni⁹ hr̄. iij. Reg. xx. ⁊ ex dictis ibidē patz lr̄a: exceptis paucis q̄ sequunt. c ¶ Sed nō iux. bñfi. tē. scz dño. d ¶ Quia eleuatū est coꝛ ei⁹. Istā sanationē ꝑ magna ꝑte suis meritis attribuēs: su perbiuit etiā de ꝑ q̄ rex babylōis misit sibi lr̄as ⁊ munera: ⁊ ex illa elatiōe oñdit eis oēs diuitias suas: thesauros ⁊ secreta ad sui iactātiā. e ¶ Et facta est cō. eū ira. s. dñi ꝑpter ꝑdicta. f ¶ Hūilia. ē po. ad argutionē esaie, ꝙhē. vt hr̄. iij. Re. xx. f. ⁊ Esa. xxxviij. et. xxxix. g ¶ Et idcir. tē. in die. eze. sed dilata fuit vsq; ad tp̄s ezechie. h ¶ Fuit aūt eze. di. diuitijs artifi cialibus ⁊ naturalib⁹ ⁊ alijs ad magnificētiā regiā ꝑtinētib⁹. ⁊ ptz lr̄a vsq; ibi: i ¶ Ipse est eze. tē. gyon. Gyon nomē fon tis ex q̄ fluebat riu⁹ extra ciuitatē cui⁹ cursum impediuit eçechi/ as ꝑpter regē assyrioꝝ: vt ꝑdictū est. s. circa ꝓncipiū huius ca. k ¶ Attamē in lega. tē. vt inter. de portēto. i. de signo si bi dato in retrocessioe solis: vt hr̄. iij. Reg. xx. l ¶ Dereliq̄t eum dñs. nō ꝑseruādo eū ab elatione: vt dictū est. s. Sequit: m ¶ Et sepelierūt eū tē. i. in loco solēniori ⁊ celebriori, ꝑpter bona q̄ fecerat: lz in aliq̄bus deliq̄sset.

✻ sicut ꝑdix̄: † ¶ Et misit dñs angelū tē. re. assyrioꝝ. Moraliter Per qđ significat ꝙ oīonibus deuotis boni ꝓlati q̄ ꝑ eçechiā: ⁊ boni religiosi q̄ ꝑ esaiā significant: demonū exercitus debella tur. b ¶ In dieb⁹ illis egrota. ezechias tē. Require ex/ positionē mystic̄ huius. iij. Reg. xx. ca. † ¶ Regnauit ma/ nasses filius eius. scz eçechie. Per manassen qui obliuio in/ terꝓetat, filius ꝓdigus sue virtutis ⁊ fame significat: qui bo ne doctrine patris sui carnalis vel spiritualis oblitus ad mala conuertitur. ideo subditur:

¶ In ca. xxxij. vbi dicit in postilla. Ex hoc autem loco dicitur.

Additio. Ex hoc ꝙ rapsaces loquebat lingua iudaica: nō habeb̄t ꝙ fuisset apostata a fide iudeoꝝum. multi enī loquunt lingua saracenica q̄ nō sunt saraceni tē. Iste enī rapsaces syriacā linguā sciebat: vñ ei dicebat a nuncijs eçe/ chie vt eisdē loquerēt syriace: vñ nullū fundamētū habeb̄t in lr̄a ad hoc ꝙ Rapsaces fuisset apostata a fide hebꝛeoꝝ: ⁊ multomi/ nus ꝙ fuisset filius Esaie: ⁊ ideo talia ꝑm sententiā Aug. eadē auctoꝛitate ꝓtenunt qua approbant. La. XXXIII

Duodecim annoꝝ. Hic ꝑ̄ter describit tp̄s ipsius manasse. ⁊ scdo sub ipso tēpus āmon filij sui: qꝛ pauca de eo dicunt / ibi: Dormiuit aūt. Circa ꝑm̄ ꝑmo de/ scribit ipsius manasse multiplex ꝑuaricatio. secūdo eius emēda/ tio / ibi: Idcirco superinduxit. tertio recapitulatio / ibi: Reliqua aūt. Sentētia aūt ꝓme partis patet ex dictis. iij. Regū. xxj. exceptis que sequunt. o ¶ Obseruabat somnia. quoꝝ alt qua erant vana: aliqua a demonibus immissa: ⁊ diuinare de fu turis per talia illicitū est: vt dictum fuit plenius de ista materia. Eccl. xlj. p ¶ Sectabat auguria. i. diuinationes per garri/ tum ⁊ volatū auium. q ¶ Maleficis artibus inseruiebat querēdo responsa demonū per magicas artes. r ¶ Habebat secum magos. diuinantes per astra vltra q̄s se extendat vir/ tus constellationis. s ¶ Et incanta. sensus hoīm illudētes.

✻ Locutusq; est Diuisio

Moraliter. ¶ Duodecim annoꝝ erat manasses tē. † ¶ Instaurauit excelsa. Per que significant superbie pec/ cata que hominem eleuant indigne vt postea coꝛruat maligne. † ¶ Construxitq; aras baalim. Baal aūt deuoratoꝛ inter pretatur: ⁊ sic baalim qđ est plurale huius nominis baal: deuo ratoꝛes signat: ꝓpter quod per baalim signantur peccata gu/ le que in comestationibus ⁊ potationibus excessiuis consistunt. † ¶ Et adoꝛauit omnē militiā celi ⁊ coluit. Per quod si gnificat conatus ad magna statui suo indecētia. † ¶ In duo bus atrijs dom⁹ domini. Volens clericis ⁊ laicis tyranni ce dominare. † ¶ Trāsireq; fecit filios suos per ignem. Per istum transitū intelligit nutritio filioꝝ in igne concupisce tie carnalis ⁊ mundane. o ¶ Obseruabat somnia. sequē/ do falsa consilia ⁊ mala. p ¶ Sectabat auguria: maleficis artibus inseruiebat. adulatoꝛibus assentiendo ⁊ maleficis credendo. † ¶ Sculptile quoq; ⁊ cōflatile signū po suit in domo dñi. hoc autem moraliter facit qui hominem vi ta vel scientia carentē in ecclesiastica dignitate ponit.

✻ Itaq; manasses

A le signū posuit i domo dñi: ō q̄ locut⁹ ē dñs ad dauid et
ad salomonē filiū ei⁹/dicēs: In domo hac ⁊ i hierl̄z quā
elegi de cūctis tribub⁹ isrl̄: ponā nomē meū i sempiternū:
⁊ mouere nō faciā pedē isrl̄ de terra quā tradidi patrib⁹
eoꝝ. Ita dūtaxat si custodierint facere q̄ p̄cepi eis. Cū
ctāq̄ legē ⁊ cerimonias atq̄ iudicia: q̄ mādaui p manū
moysi. Igit manasses seduxit iudā ⁊ habitatores hieru †
salē: vt facerēt malū sup oēs gentes q̄s subuerterat dñs
a facie filioꝝ isrl̄. Locutusq̄ est dñs ad eū ⁊ ad pp̄lm il- a
lius: ⁊ attēdere noluerūt. Idcirco supinduxit eis p̄nci- b c
pes exercit⁹ regis assyrioꝝ. Cęperuntq̄ manassen: ⁊ ca d
tenis vinctū atq̄ cōpedib⁹ duxerūt in babylonē. †Qui e
postq̄ coangustat⁹ est orauit dñm deū
F a ¶Et egit penitētiā. Audita penitētia manasse nemo debet de dei misericordia desperare: sed magis q̄ penitētiam de venia p̄sumere. ☞ Ista pte. a suū: ⁊ egit pęnitētiā valde coꝝ deo pa
trū suoꝝ. Bępcatusq̄ est eū ⁊ obsecra- f
uit intēte: ⁊ exaudiuit oīonē ei⁹. Redu
xitq̄ eū i hierl̄z i regnū suū: ⁊ cognouit s
manasses q̄ dñs ipe eēt de⁹. Post hęc b
ędificauit murum extra ciuitatē dauid
ad occidētē gyon: in cōualle ab itroitu i
portę pisciū p circūitū vsq̄ ad ophel: ⁊
exaltauit illū vehemēter. Cōstituitq̄ p̄ncipes exercit⁹ i †
cūctis ciuitatib⁹ iuda munitis: ⁊ abstulit deos alienos:
⁊ simulacra de domo dñi. Aras q̄z q̄s fecerat in monte k
dom⁹ dñi ⁊ in hierusalē: ⁊ p̄iecit oīa extra vrbē. Porro l
īstauraut altare dñi ⁊ imolauit sup illud victimas: ⁊ pa
cifica et laudem. Pręcepitq̄ iude vt seruiret dño deo m
B isrl̄. Attamē pp̄ls adhuc imolabat in excelsis dño deo
suo. Reliq̄ autē gestoꝝ manasse et obsecratiōes ei⁹ ad n
dñm deū suū: verba quoq̄ videntiū qui loquebant ad
eū in noīe dñi dei isrl̄: cōtinent in sermonibus regū isrl̄. o
Oratio quoq̄ eius ⁊ exauditio ⁊ cuncta pctā atq̄ con
temptus: loca etiā in q̄bus ędificauit excelsa et fecit lu
cos ⁊ statuas anteq̄ ageret pęnitētiā: scripta sunt in ser
monibus oṙai. Dormiuit ergo manasses cū patrib⁹ su- p
alis dauid is: ⁊ sepelierūt eū in domo †sua. Regnauitq̄ p eo filius † t
eius amon. Viginti duoꝝ annoꝝ erat amon cū regnare
cępisset: ⁊ duob⁹ annis regnauit in hierl̄m. Fecitq̄ ma †
lum in cōspectu dñi: sicut fecerat manasses pater eius.
Et cūctis idolis quę manasses fuerat fabricatus: imo-
lauit atq̄ seruiuit: ⁊ nō est reueritus faciē dñi: sicut reue q
ritus est manasses pater eius: ⁊ multo maiora deliquit.
Cunq̄z p̄iurassent aduersus eum serui sui: interfecerūt
eum in domo sua. Porro reliqua populi multitudo cę
sis his qui amon percusserant constituit regem iosiam
filium eius pro eo. Ca. XXXIIII
4.re.24.q †Cto annoꝝ erat iosias cuz regnare cępis- r
set: ⁊ triginta ⁊ vno anno regnauit in hieru
salem. Fecitq̄ qđ erat rectū in conspectu
dñi: ⁊ ambulauit in vijs dauid patris sui. Non declina
uit neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā. Octauo aūt anno
regni sui cuz adhuc esset puer: cępit querere deū patris
sui dauid. Et duodecimo anno postq̄ regnare cęperat
4.re.23.b mundauit iudam et hierusalē ab excelsis et lucis simu-
lacrisq̄ ⁊ sculptilibus. † Destruxerūtq̄ coram eo aras
baalim: et simulacra quę suppositā fuerant demoliti
sunt. Lucos etiam et sculptilia succidit atq̄ cōminuit:

☞ a ¶Locutusq̄ est dñs ad eū ⁊c. misit coꝝdit L
reuocādo. b ¶Et attēdere nolue. ex quo ptz eoꝝ
rū obstinatio. c ¶Idcirco. Hic p̄fr describit ipsi
us manasse emēdatio. flagellatiōe sibi intellectū pre
bente/cū dicit: d ¶Supinduxit eis p̄cin. exer-
re. assy. ꝑm Josephū ⁊ alios expositores cōtra ma- Josephus
nassen venit rex babylōis. vñ sbdit: e ¶Duxerūt
eū in baby. dicēdū q̄ monarchia assyrioꝝ iā ꝑ pte
magna defecerat: qz iā medi ⁊ babylonij recesserāt
ab ea: ꝑm q̄ dicit Josephus ⁊ alij historiographi. ⁊
iō qđ ꝺz hic: Supinduxit eis p̄cin. exer. regis
assy. referēdū est hoc ad tp̄s p̄teritū. i. eos q̄ solebāt
esse p̄ncipes: q̄n rex babylōis erat ei subdit⁹: qz tunc
rex babylonis cū maioꝝib⁹ regni sui erat de exercitu †1.q.7.c.ꝑ.
regis assyrioꝝ. f ¶Bępcatusq̄ est eū ⁊ obse. ꝺz scio manas/
aūt obsecratio bępcatio p rē sacrā. sicut i fine oīonū sē.de pe.di.
ecclie ꝺz cōiter: Per dñm nr̄m ie. xp̄m ⁊c. vt p scrīta 2.c.si enim
tē ipi⁹ obtineam⁹ q̄ obtinere nr̄is meritis nō valem⁹: ante fi. ꝑ.
⁊ sic orabat manasses: vt p diuini noīs scīritatē impe manasses,
traret remissionē. g ¶Et cogno. ma. q̄ dñs ipe
eēt de⁹. p experiētiā iue flagellatiōis ⁊ liberatiōis:
sicut scriptū est Job. v.c. Ipse vulnerat ⁊ medet: p/
cu. ⁊ ma. ei⁹ sanabūt. h ¶Post hec edi. mu. s. p⁹
reuersionē suā de captiuitate. i ¶Ad occi. gyon.
Gyon est fons existēs in pte occidētali ciuitat̄ dō.
k ¶Aras q̄z q̄s fe. in mō. do. dñi. i. in mōte mo
ria in q̄ erat tēplū. l ¶Porro instau. al. dñi. qđ
erat destructū ⁊ ꝓphanatū. m ¶Precepitq̄ iu.
de. ⁊ sic ptz emēdatio manasse in spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹
q̄tū ad plonā ꝓpriā ⁊ subditos. n ¶Reliq̄ autē.
Hic ponit recapitulatio: ⁊ ptz lr̄a vsq̄ ibi: o ¶In
sermōib⁹ re. isr. ptz q̄ iste liber apud nos nō hꝫ: q̄z
ista. iiij. libꝝ ō Reg. nō ita exp̄munt vt hic ꝺz: ⁊ eodē
mō dicēdū de ꝑ qđ seq̄t: Scripta sūt in sermoni
oṙai. Seq̄t: p ¶Dormiuit ḡ. Hic p̄fr agit de
fact⁹ ipi⁹ amō filij manasse: ⁊ ptz sn̄a ex dict⁹. iij. Re. D
xxi. g. excepto qđ seq̄t: q ¶Et nō ē re. fa. dñi. i ꝑ
eni defec⁹ a bōitate p̄ris sui: qz ñ penituit: sic ipe. Moraliter
✕ † ¶Igit manas. se. iu. ⁊c. Per qđ significat
illi⁹ malicia cui nō sufficit q̄ sit mal⁹ i se: iz alios nitit
ad suā malicia trahere. a ¶Locutusq̄ ē do. ⁊c.
scz p ꝓphetas p q̄s signant p̄dicatores noue legis:
q̄ p̄ncipes ⁊ populares ꝑstāter arguūt de p̄dict⁹ ⁊ cō
similibus pctis. b ¶Et attēdere no. Per qđ si-
gnant illi q̄ p̄dicatiōes ⁊ ammonitiones bonas ptē
nūt. c ¶Idcirco ⁊c. qz dñs tales rebelles ꝑpetui
aliq̄n punit exteri⁹ gui pena: ⁊ q̄n ī̄flicta vexatio ali
q̄n dat ītellectū: ⁊ sic q̄ ꝑius erāt rebelles ꝓcipiūt spm
vere pnie reuertētes ad deū. iō subdit: g ¶Et co-
gnouit ma. ⁊c. Ju q̄ manasses figurā gessit cuiusli
bet magni pctoꝛis ad deū veracit̄ reuertēt̄. † ¶Cō
stituitq̄ pn. ex. ⁊c. Per q̄s significat q̄ p̄ reuer
tēs ad deū p pniam ḡto cōmisit pctā ꝑpetua ꝑpetra cō
nari ꝺz ad faciēdum opa meliora. p ¶Dormiuit
ḡ ⁊c. p qđ significat q̄ pctoꝛ ḡtumcūq̄ magn⁹ si ve
re peniteat ⁊ in bono terminet vitā suā finalit̄ ꝓseq̄t
vitā beatā. † ¶Regnauitq̄ ⁊c. de quo subdit:
† ¶Fecitq̄ ma. ⁊c. p̄r ei⁹. Et sic secut⁹ fuit eū i ma
lis iz nō in bonis: qz p pniam nō redijt ad dñm sicut
pater ei⁹. iō sbdit: q ¶Et nō est reue. ⁊c. p̄r ei⁹.
p̄r qđ p istū amō significant illi q̄ mala patrū suoꝝ
vt rapinas ⁊ hmōi q̄si ꝑiure hereditario volūt seq̄: iz
bonos eoꝝ act⁹ nolūt aliq̄lit̄ imitari. L. XXXIIII
Cto an. erat io. Hic p̄fr agit de pte to
sie. Circa qđ ꝑmo describit diuini cult⁹ re/ Diuisio
stauratio. scdo phase celebratio ca. se q̄n. ⁊
tertio ip̄ius iosie mors ⁊ tumulatio/ibi: Post q̄z in/
stau. Circa ꝑmū describit ꝑmo idolatrie destructio:
scdo tēpli dñi reparatio/ibi: Igit. xviij. anno. Snia
aūt ꝑme ptis ptz ex dict⁹. iiij. Re. xxiij. vbi ista destru
ctio idolatrie facta p iosiam diffusius describit exce/
☞ pto qđ seq̄t:
Moralit. r ¶Octo an. erat iosi. ⁊c. Expositio Moraliter
mystica ca. hui⁹ ⁊ duoꝝ seq̄ntiū posita ē. iiij. Re. xxij
ca. ⁊. xxiij. ⁊. xxiiij. Ero ꝺo manasse q̄ poni solet i fi
ne hui⁹ libri moralis est ꝑm sensū lr̄alē: ⁊ iō nō indi/
get alia moralitate nisi q̄ in ea orādi deuote ꝺe po/
nitētib⁹ forma ꝺat.

a ¶ Ossa preterea sa. Ideo cōbussit sacerdotes in altaribus idolorum/vt ostenderet: quia funesta erant eorū sacrificia: q̄ non solū pecudū hostias demonijs offerebāt: sed z seipos idolatrie tradebant. Hic significat omnes q̄ diaboli seruitio mācipati vitā sacrilegā tpaliter finierant eternis cruciatib⁹ cōsumendos pro cuiusq; merito.

et sup tumulos eorū q̄ eis imolare cōsueuerāt: fragmēta dispsit.
a Ossa ꝓterea sacerdotū cōbussit in altarib⁹ idolorū. Mūdauitq; iudā z hierlm: sz z i vrbib⁹ manasse z ephraim z symeō vsq; neptalim cuncta subuertit. Cūq; altaria dissipasset z lucos z sculptilia ꝓtriuisset in frusta: cūctaq; delubra demolitus eēt ō vniuersa terra isrl: reuersus est in hierlm. Igit anno decimooctauo regni sui mundata tā terra et tēplo dñi: misit saphan filiū helchię z maasiā ꝓncipē ciuitatis: z ioha filiū ioachaz acōmētarijs vt instaurarēt domū dñi dei sui. Qui venerūt ad helchiā sacerdotē magnū: acceptāq; pecuniā ab eo q̄ illata fuerat in domū dñi: z quam cōgregauerāt leuitę et ianitores de manasse z ephraim et vniuersis reliquijs israel: ab oīni quoq; iuda z beniamin z habitatoribus hierusalē: tradiderūt in manibus eorū q̄ ꝓerāt opib⁹ in domo dñi vt instaurarēt tēplū et infirmaqueq; sartirēt. At illi dederūt eā artificib⁹ et cemētarijs vt emerēt lapides de lapicidinis: et ligna ad cōmissuras edificij: z ad cōtignationē domoꝝ q̄s destruxerāt reges iuda. Qui fidelr cūcta faciebāt. Erāt aūt ꝓpositi opātū iadab z abdias de filijs merari: zacharias z mosollā de filijs caath: quę vrgebāt op⁹: oēs leuitę sciētes organis canere. Sup eos vō q̄ advarios vsus onera portabāt: erāt scribę z magri de leuitis ianitores. Cūq; efferrēt pecuniam quę illata fuerat in tēplū dñi: repperit helchias sacerdos librum legis dñi qui datus fuerat per manū moysi: z ait ad saphan scribā: Librum legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At ille intulit volumē ad regem: z nūciauit ei dicēs: Oia q̄ dediste i manus ꝓuoꝝ tuoꝝ ecce cōplent. Argētū q̄ reptū est i domo dñi ꝓflauerūt. Batūq; ē ꝓfectis artificū z diuersa opa fabricātiū. Ꝓterea tradidit mihi helchias sacerdos hūc librū: quē cū rege pīte rectasset: audissetq; ille vba legis scidit vestimenta sua z ꝓcepit helchię z aichā filio saphan: z abdon filio micha: saphan quoq; scribę et asaię seruo regis/dicens: Ite orate dñm ꝓ me z pro reliquijs israel z iuda super vniuersis sermonibus libri istius q̄ repertus est. Magnus enim furor dñi stillauit super nos: eo q̄ nō custodierunt patres nostri verba dñi: vt facerēt oīa quę scripta sunt in isto volumine. Abijt ergo helchias et hi qui simul a rege missi fuerāt ad oldā ꝓphetē
a ¶ quem hebrei autumant auūculum esse hieremie patrem ananehel.
vxorē sellū filij thecuath: filij hasra custo
a ¶ .s. muri pte ꝓ q̄ vet⁹ editio habet in massena q̄/si nomē loci: massena ꝙppe interꝓtat secūda.
dis vestiuz: q̄ habitabat hierlm in scdā: z locuti sunt ei verba q̄ supra narrauim⁹. At ille rndit eis: Hec dicit dñs de⁹ isrl. Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dñs: Ecce ego inducā mala sup locū istū z sup habitatores ei⁹. Cūctaq; maledicta q̄ scripta sūt in libro hoc quē legerūt coram rege iuda: qz dereliq̄rūt me z sacrificauerūt dijs alienis vt me ad iracūdiā ꝓuocarēt in cūctis opib⁹ manuū suarū. Idcirco stillabit furor meus sup locū istū/z nō extinguet. Ad regē aūt iuda q̄ misit vos ꝓ dño deꝓcando sic loq̄mini: Hec dicit dñs de⁹ isrl: Qm audisti vba volumis atq; emollitū ē cor tuū: z hūiliatus es in ꝓspectu dñi sup his q̄ dicta sūt ꝰ locū hūc z habitatores hierlm. Reverituscz faciē meam scidisti vestimēta tua z fleuisti coram me. Ego q̄z exaudiui te/dicit dñs. Jā enī colligā te ad pres tuos z infereris in sepulchrū tuū in pace: nec videbūt oculi tui oē malū q̄ ego inducturus sū sup locū istū z sup hitatores ei⁹. Retulerūtq; regi cūcta q̄ dixerat. †At ille cōuocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda et hierlm ascēdit in domū dñi. Et vnaq; oēs viri iuda z hitatores hierlm: sacerdotes z leuitę z cūct⁹ ppls a mimo vsq; ad maximū. Quib⁹ audiētib⁹ in domo dñi legit rex oīa vba voluminis: z stās in tribunali suo pcussit fed⁹ coram dño vt ambularet post eū: z custodiret ꝓcepta z testimonia z iustificationes eius in toto corde suo: z in tota anima sua: faceretq; q̄ scripta sūt in volumine illo quod legerat. Adiurauit quoq; sup hoc oēs qui reperti fuerāt in hierlm z benjamin: z fecerūt habitatores hierlm iuxta pactum dñi dei patrū suorū. Abstulit ergo iosias cūctas abominationes de vniuersis regionibus filioꝝ israel: et fecit omnes qui residui erant in israel seruire dño deo suo. Cunctis diebus vitę eius non recesserunt a domino deo patrum suorum.

b
c
d
e
f
g

* ptis quod sequitur: a ¶ Cunctaq; delubra demoliesset de vniuersa terra israel. Dicit autem delubrū a deleo les. z vmbra breq̄si delēs vmbrā peccatorū: et hoc fit ꝓm veritatē in tēplo ecclesie p sacramentorū administrationē: ꝓm estimationē vero falsam z erroneā gentiliuz hoc fiebat in tēplis idolorū: de quib⁹ est hic sermo. c ¶ De manasse z ephraim z vniuersis reli. tē. Ali qui enī fugitiui eua serāt de captiuitate decē tribuū z illi iusserūt se regno iude subijcientes se ipi iosie z simul captiuati fuerūt cum captiuitate hierlm tpe sedechie. b ¶ Jgit anno decimooctauo regni. Hic cōsequēter describit tēpli dñi reparatio. et diuidit in duas: in ptē principalē z incidētalē. scda ibi: Cūq; efferrēt pecuniā. Sentētia ꝓme partis ptz ex dictis. iiij. Reg. xxij. ꝓpe ꝓncipi q̄ aliq̄ nota ꝓa ibi tacentur q̄ hic exꝓmunt et ecōuerso: z aliq̄ etiā variant: qz sicut frequēter dictū est nota ꝓpria hebraica frequēter variant sicut z latina: ꝙ ista tñ nō mutatur sentētia. d ¶ Cunq; efferrent pecuniā que illata fuerat i tē. do. Hec est pars incidētalis: qz cū acciperet pecunia q̄ erat in domo dñi: inuētus fuit ibi liber absc̄dit⁹ quez misit helchias sacerdos regi: q̄ cū legeret coram eo: timuit rex dininuz iudiciū. z secūdo sup hoc rediuit diuinū ꝓsiliū/ibi: Et precepit helchie. et tertio renouauit fedus inter deum z se z populum/ibi: At ille conuocatis vniuersis. Sententia aūt istarum partiū patz ex dictis. iiij. Regū. xxij. d. vsq; ad fi. ca. c. xxxv.

Delubra

Diuisio

†4. re. 24. a

Ca. XXXV

Fecit autē ioſi/as. Admone/mur vt purge/mus ꝑmū terrā cordis nr̄i ab oi bus vitijs: ſicq; paſcha dño ce/
1.Cor.1.c lebrem⁹ non in fermēto veteri: neq; in fermen to m.et.n. ſz in azy.ſin.t ꝑita.
Mystice Mystice āt io/ſias.i. fortitudo dñi xꝝm ſignifi cat: de q̄ legit:
Ps.23.b Dñs fortis t po tēs: dñs potēs in ꝓlio. Interꝑ tat etiaz ioſias
Dat.1.d ſal⁹ dñi: t xꝝus ſaluū facit ꝓplz ſuū a pctis eoz
Ipſe zelo dei mūdat terrā iu da t hierlm ab oīb⁹ īmūdicijs
Ps.68.b qui per ꝓphetā dixit: Zel⁹ do/mus tue come/dit me. De quo
Dat.3.c alibi: Cui⁹ ven tilabrū i manu ſua. et p m.a.ſ.
Hic celebrat ve rū phaſe. xviij. anno regni ſui
B q; octaua etate generali reſur/rectione dona/ta: ſāctos ſuos cuz perfectione bonoꝝ operuz
ꝓducit ad eter/ne beatitudinis denariū eiectis
ꝑuis oīb⁹ ſcādalis ō regno ei⁹.
b ¶ Ponite ar. tē. Tradūt hebrei arcā tpe achaz de tēplo fuiſſe elatam ſi/mulacris ab eo
in tēplo miſſis: et in domū ſel/lum viri olde a/nunculi hiere/mie fuiſſe tradu ctā. Nō enī po
terat eſſe ſimul cuz ſimulacris.
c ¶ Non fuit phaſe ſi. hu/ius iſrl. Quia ablatis figuris
i die iudicij trā/ſibūt ſcti ō mor te ad vitam: de
corruptione ad gliam: t i ꝓſpe ctu ꝓditoris ſui
i celeſti hierlm in eternū gau/debunt: quia vi
A debit

Fecit ātē ioſias i hierlz C.xxxv phaſe dño: qđ imolatū eſt decima
quarta die mēſis ꝑmi: et ꝓſtituit ſa b cerdotes i officijs ſuis. Hortatuſ/q; eſt eos vt miniſtrarent in domo dñi. Leuitis
quoq; ad quoꝝ eruditionē oīs iſrl ſctificabat
b dño locutus eſt: Ponite arcā in ſanctuario tē c pli/ qđ ędificauit ſalomō filius dauid rex iſrl.
Nequaq; eni eā vltra portabitis. Nūc ergo mi/ d niſtrate dño deo veſtro: t ꝓplo eius iſrl: t ꝑpa
rate vos per domos t cognationes veſtras in diuiſiōib⁹ ſinguloꝝ: ſicut ꝓcepit dauid rex iſrl: e
et deſcripſit ſalomon fili⁹ eius. Miniſtrate in ſctūario ei⁹ p familias turmaſq; leuiticas: t ſan
ctificati imolate phaſe. Fratres etiā vr̄os: vt poſſint iuxta ꝝba q̄ locut⁹ eſt dñs i manu moy f
ſi facere ꝓparate. Dedit ꝓterea ioſias oi ꝓplo q̄ ibi fuerat inuētus i ſolēnitate phaſe. Agnos g
t hedos de gregib⁹ et reliq; pecoris triginta mi lia: boū q̄z tria milia. Hęc de regl vniuerſa ſb
ſtātia. Duces q̄z ei⁹ ſpōte qđ vouerāt obtule rūt tā ꝓplo q̄z ſacerdotib⁹ t leuitis. Porro hel
chias t ꝯcharias t iehihel ꝓncipes dom⁹ dñi dederūt ſacerdotib⁹ ad faciēdū phaſe/pecora b
cōmixtim duo milia ſexcēta t boues trecētos.
Chonenias aūt t ſemeias etiā t nathanael fra tres ei⁹: necnō aſabias t iahihel t ioçabad ꝓn
cipes leuitaꝝ: dederūt ceteris leuitis ad celebrā dū phaſe/q̄nq; milia pecoꝝ t boues q̄ngētos.
Præparatūq; eſt miniſterū: t ſteterūt ſacerdo t tes in officio ſuo. Leuitę q̄z in turmis iuxta re/
gis imperiū: t imolatū eſt phaſe. Aſperſerūtq; k ſacerdotes manus ſuas ſanguine: t leuitę de/ l
traxerūt pelles holocauſtoꝝ et ſeparauerūt ea m vt darēt ꝑ domos t familias ſinguloꝝ: t offer
rent dño: ſicut ſcriptū eſt i libro moyſi. Be bo
bus quoq; fecerūt ſimiliter: t aſſauerūt phaſe n ſup ignē: iuxta qđ in lege ꝓceptum eſt. Pacifi o
cas vero hoſtias coxerūt in libetis t cacabis t ollis: t feſtinato diſtribuerunt vniuerſę plebi.
Sibi autē t ſacerdotibus poſtea parauerunt.
Nam in oblatione holocauſtoꝝ t adipū vſq; ad noctē ſacerdotes fuerunt occupati. Vnde
leuitę ſibi t ſacerdotibus filijs aaron paraue/runt nouiſſimis. Porro cātores filij aſaph ſta
bant in ordine ſuo iuxta ꝓcęptum dauid et aſaph t heman t iduthū prophetarū regis da
uid. Janitores vero per portas ſingulas ob/ſeruabāt: ita vt nec puncto quidē diſcederent
a miniſterio. Qđrē t fratres eoꝝ leuitę ꝓparauerūt eis cibos. Qm̄is igit cultura dñi ri
te completa eſt in die illa: vt facerent phaſe: et offerrent holocauſta ſup altare dñi iuxta ꝓcę/
ptum regis ioſię. Fecerūtq; filij iſrl qui reperti fuerāt ibi phaſe in tēpore illo t ſolennitatē aęy
c mozū ſeptem diebus. Nō fuit phaſe ſimile hu/ p ic in iſrael a diebus ſamuelis ꝓphetę: ſed nec q

Fecit aūt ioſias Ca. XXXV in hierlm phaſe dño qđ imo la. eſt tē. Hic cōſequēter deſcri/ditur phaſe celebratio. t ꝓmo ponit ad hoc debita preparatio. ſecūdo deuota executio/ ibi: Præparatūq; eſt miniſterū. Circa pri/mū dicit: b ¶ Et ꝓſtituit ſa. tē. vt debi/te ſe prepararēt ad hoc q̄ deuote celebrare poſſent ſolennitatē paſche. c ¶ Ponite arcā in ſan. tem. libro de hebraicis q̄ſtio nibus ōr q̄ tpe achaz q̄ poſuit idola in tem/plo arca fuit inde amota q̄ nō debebat eſſe cū idolis: t fuit trāſportata i domū ſellū ma riti olde ꝓphetiſſe: t ibi manſit vſq; ad tp̄s ioſie. glo. ſa ꝯo hebraica dicit q̄ nō fuit por/tata extra tēplū: ſed q̄ manaſſes poſuit ido lū in domū dñi: vt habet. ij. xxiij. ſō voluit eū ponere in loco honorabiliori. ſ. vbi erat arca: t arcā fecit trahi ad ptē q̄ſi minor cede ret maiori: ſed ioſias fecit eā in loco ſuo re/poni. Sz vtrūq; dictū videt in aliq̄ diſſona re averitate: ſi enī fuiſſet trāſportata tēpore achaz: nō eſt veriſile q̄n ezechias filij⁹ eius q̄ tēplū fecerat purgari: t maxim⁹ zelator fuit cult⁹ diuini: vt ptz ex p̄cedētibus: feciſſet eā tpe ſuo reportari. Simil⁹ ſi ꝑ manaſſen fuiſ ſet tm̄ tracta ad ptē intra tēplū. ioſias nō di riſſet leuit: Ponite arcā in ſan. tē. ꝓut hic ōr: q: leuite nō poterāt ingredi illā ptē tēpli: ſed ſacerdotes tm̄. Et iō ꝓbabilius vi deť dici q̄ tpe manaſſe fuit portata extra tē/plū t nō añ: t tpe ioſie ꝑ leuitas fuit repor/tata vſq; ad tēpli ingreſſum: t inde ꝑ ſacer/dotes fuit in loco ſuo poſita. d ¶ Nunc aūt mi. dño. q. d. ex q̄ arca erit in loco ſuo t illa q̄ ꝑtinent ad dei cultū reparata: vos nō habebit⁹ alios labores niſi ſolū miniſtra re dño. e ¶ Sicut ꝓce. da. rex iſ. et de. ſa. fi. ei⁹. Cōtrariū videť. ij. lib. xxviij. vbi dicit q̄ dauid dedit filio ſuo deſcriptionem porticus t tēpli t oīm aliorū ad miniſteriū tēpli ꝑtinentiū. Dicendū q̄ dauid dedit hoc ꝓmo diſponēdo: ſed ſalomon dedit iſtā de/ſcriptionē alīs: patris voluntatē exequēdo. f ¶ Dedit tē. in ſolen. phaſe. hoc eſt ad faciendū ſolēnitatē phaſe. g ¶ Agnos t he. q: tā agn⁹ q̄z hedus poterat imolari in ſolēnitate paſchali Exo. xij. Cetera patēt vſ q; ibi: b ¶ Dederūt ſa. ad ſa. pha. pe. cōmix. i. cōiter: q: iſti ꝓnoiati ſimul iuncti dederūt iſta. i ¶ Præparatūq; eſt. De/ſcripta preparatiōe debita ad ſolēnitatē pa/ſchalē: hic ꝓr ponit executio deuota/ cū ōr Et ſteterūt ſacerdotes tē. t ptz ſr̄a vſq; ibi: k ¶ Aſperſerūtq; ſa. ma. ſu. ſan. q̄ ab eis effundebat ſup altare. l ¶ Et le/uite de tra. pel. holo. Iz eni hoc ꝑtineret ad officiū ſacerdotū: vt habet in Leuit. tm̄ in neceſſitate ꝓpter multitudinē victimarū leuite poterāt eos adiuuare ſicut dictū fuit ſ. xxix. m ¶ Et ſeparauerūt ea vt da. ꝓ do. t ꝑ ptz q̄ nō erāt holocauſta ꝓprie di cta q̄ totalr̄ icēdūt ſz large: eo q̄ aliq̄ ꝑs i al tari cremabat. n ¶ Et aſſa. pha. ſu. ig. iuxta qđ in lege ſcriptū eſt Exo. xij. d. Non comedetis ex eo crudū: quid nec coctū aqua ſed aſſum tm̄ igni. o ¶ Pacificas vero hoſti. quarū maior pars cedebat in vſum offerentiū. Cetera patēt vſq; ibi: p ¶ Nō fuit phaſe ſimi. huic in iſrl tē. a dieb⁹ ſamuelis ꝓphete. iij. Reg. xxiij. ōr. A die/bus iudicū. t in idē redit: q: ſamuel fuit vl/timus iudex: q ¶ Sed nec q̄ſq; de cun ctis re. iſrl tē. Non eſt per hoc intelligen/dū q̄ iſtud phaſe fuerit excellētius oīb⁹ p̄te ritis q̄tū ad multitudinē ꝑſōrū: q: tpe dd et ſalomōis q̄ſ regnū fuit vnitū: t nulla trib⁹ erat captiuata: fre q̄nt magna multitudo cō

uenit in hie.

debilē de⁹ deoꝝ ī siō:qz mirificauit miam suā i
Ps.83.b ciuitate munita. a ¶Ad quā de⁹ se.qz ex ꝓ-
bis hieremie ꝛ alioꝝ ꝓphārū potuit volūtatē
dñi cogscere q̄ iudicādū erat ī pplo peccatore.
Ufi ꝛ rapsaces dixit ō sennacherib rege assyri
oz: Dñs iussit me ascēdere ad trā istā:qz ꝓphe
ꝑdixerāt eū esse ascēsurū/qō eū minime latuit.
b ¶In cāpo ma. Interfectio iosie q̄ a pha-
raone nechao inf ect⁹ est in mageddo:signifi-
cat antiq̄ hostis psecutōez aduersū ꝑdicatoꝛes
ꝗs neci tradere ꝛ de eccl'ia auferre conat:vt fa
cili⁹ totā plebē inuadere ꝛ dissipare possit. In
terp̄tat enī pharao dissipās/ nechao pcutiēs/
mageddo de tēptatōe. Permittit q̄ppe diabo
lus ꝓsurgere aduersū sctōs:ꝛ hoc totis viri-
certat vt tētando gregē dei pcutiēs eos ꝓius
dissipādo auferat:quoꝝ solatio alij ꝓtra hostē
dimicāt. Ca. XXXVI
¶Ulit ḡ pplꝰ ꝛc. Qui interp̄tat re-
cens ꝛ significat p:auos rectoꝛes ꝗs
pplꝰ ire q̄ dediti sunt.s. cupiditati terrene ꝑm
moꝛes suos ꝓsentiētes vitijs: eligunt ꝗs pha
rao ī reblata vincit:ꝛ ī egyptū ducit:qz p multi
tudinē adulatoꝝ eneruās decipit corda ꝓlato-
rū. Rebla enī multitudo interp̄tat:sicq̄ vinctos
cathenis pctōꝝ in spūalis egypti mergit abys-
sum. d ¶Cōstituitq̄ re. Nachao regē ioa
7We pe.di. chim ꝓstituit. iposuit mulctā ire cētū talētis ar
2.c.si enī gēti:qz diabol⁹ pēsū suitū a pplo pditoꝝ expe
tūt: vt tā sensu q̄ eloq̄o parati sint ei⁹ obsequo.
Nota e ¶Et ver.no. ei⁹ io. Notādū q̄ de eodē io
achim filio iosie in regū ita scriptū est: Dormi-
4.re.24.a. uit ioachim cū pr̄ib⁹ suis: regnauitq̄ ioachin
fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Joseph⁹ tū dicit:dū rex babylōis
intrasset ciuitatē fidē neq̄ q̄ seruauit:sz iuuenes
fortissimos ꝛ pulchritudie decoros occidit:vna
cū rege ioachī: quē añ muꝝ insepultū ꝓijci ius
sit. Filiū ꝩo ei⁹ ioachin ꝓstituit regē vnīuse ꝓ
uincie. Eos aūt q̄ erāt ī dignitatib⁹ ꝓstituti nu
f mero tria milia duxit in babylonē:inē ꝗs erat
eçechiel adhuc puer: ꝟ ḡ finis habuit ioachim
regē q̄ vixit ānis.xxxvj.regnit aūt.xj.ānis. Suc
cessoꝝ ꝩo regni ioachī rex noīe ononimus reꝝ
uit mēsib⁹ trib⁹ ꝛ dieb⁹.x. ¶Sciēdū āt q̄ cū se
mel ꝗs cuilibz vitio se mācipauerit: miti dñs
obnoxi⁹ erit. Uñ ioachiz q̄ē pharao añ cēsū si
bi soluere coegit: hūc nabuchodo. rex babylo
nis trib⁹ ānis ꝑuire cōpellit. Nabuchodono-
soꝝ eūdē significat: quē ꝛ pharao ꝓncipē.s. ꝓ
f4.re.23.f. siōis ꝛ rectoꝛē tenebraꝝ hanc. Cū āt diabol⁹ all
quē sibi cēsū pī soluere coegit:totū ī dominiū
suū redigit:ꝛ plenū ꝑuitiū exigit psuasiōe.s. de
lectatōe ꝓsensu: cogitatōe ꝗs locutōe ꝛ opatio
ne. ¶Hiero. Sciēdū q̄ nōm isti⁹ ioachī q̄ alio
noīe iechonias ꝩ elemētis nō eisdē ī sine apō
breos scribit:q̄ ꝛ pr̄is ei⁹ ioachī q̄ ꝛ heliachī.
Sz ꝓtē.i.pr̄ez ī fine noīs p caph ꝛ mem:secū
dū.i.kitū p coph/ꝛ nū ānotāt. Uñ nemo putet
ī danielis ꝓnci. esse ioachim:q̄ eçechielis exoꝛ-
dio ioachī scribit. Extremā syllabā hz iste kim
ille chin.ꝛ iō in euāgelio ꝑm Matthēū vna vi
det deesse generatiō:qz scda thesseredecas ī io
achin desinit filio iosie. ēctia īcipit n ioachim fi
lio heliachim qō igrās porphyri⁹ calūniā stru
it ecclie suā oñdēs iperitiā dū euāgeliste Mat
thei nitit arguere falsitatē. ¶Joachim capti-
uus ī babylonē duct⁹ lapsū rectoꝝ significat: q̄
diaboli arte delusi adducūt in ꝓfusionē errorū
ac vitioꝝ:ꝛ q̄ alios ꝩboꝝ ope docere debuerāt
ꝛ a pctō suscitare: varijs absorbent pctis. Joa
chin enī resuscitās/ vt q̄ est cōsurgēs ī tpe. Cū
eo p̄ciosa dñi vasa captiuant. Qui enī ingenij
acumie excellebāt vt moꝝ honestate fulgebāt:
p̄positoꝝ depzauati exēplis cedūt cū ipis in p̄-
dā diaboli. f ¶Regē ve.cō. Sedechias si
gnificat eos q̄ regimē in pplo dei suscipiūt. in-
terp̄tat enī sedechias iust⁹ dñi. Illi eī accipiūt
sedē iusticie ad exercēda opa iusticie: honoris
ꝛ officij
q̄sq̄ de cūctī regib⁹ isrl' fec̄ phase:sic
iosias. Sacerdotib⁹ ꝛ leuitī/ ꝛ oī iu a
dę ꝛ isrl:q̄ repr⁹ fuerat ꝛ habitātib⁹ ī b
hierl'z Octauodecio āno regni iosię
b phase celebratū ē Postq̄ ist aura c
uerat iosiaſ tēplū ascēdit nechao rex
egypti ad pugnādū in charchamis
iuxta eufratē: ꝛ ꝓcessit ī occursū ei⁹
iosias At ille missis ad eū nūcijs ait:
Quid mihi ꝛ tibi ē rex iuda: Nō ad
a ¶regē.s.adremō filij thabzimō q̄ regnabat ī char
chamis quē eodē tpe q̄ ꝛ iosiā nechao īterfecit.
uersum te hodie vēnio: sz ꝺ aliā do
d mū pugno:ad quā de⁹ festinato me
ire ꝓcepit. Desine adūsuz deū face
re/qz mecū ē/ne inf iciat te. Noluit
iosias reuerti: sz ꝓuauit ꝺ eū bellū:
nec acq̄euit ꝓmonib⁹ nechao ex oꝛe
b dei: Uex ꝓrexit vt dimicaret ī cāpo
mageddo: ibiq̄ vulnerat⁹ a sagitta
rijs:dixit puerī suis: †Educite me ō
ꝑlio:qz oppido vulnerat⁹ suz. Qui d
trāstulerūt eū de curru in alterū cur
rū:q̄ seq̄bat eū moze regioꝝ asporta
uerūt eū i hierl'm. Mortuusq̄ ē ꝛ se
pultus in mausoleo patrū suoꝝ: et e
vniuersus iudaꝛ hierl'm luxerūt eū:
Hieremias maxie:cui⁹ oēs cātoꝛes f
atq̄ cantatrices/ vsq̄ in p̄nt̄ diē la
mētationes sup iosiaz replicāt:ꝛ q̄si
lex obtinuit in isrl'. Ecce scptū refert
in lamētatiōib⁹. Reliq̄ aūt ꝓmonū
iosię ꝛ misericordiarū ei⁹ q̄ lege ꝓcę
pta sūt dñi:opa q̄z illi⁹ ꝓma ꝛ nouis
sima scripta sunt in libzo regū isrl' et
iuda Ca. XXXVI
c †Ulit ḡ pplꝰ trę ioachaz s
filiū iosię: ꝛ cōstituit eū
p pre suo regē ī hierl'z.
Uigintitriū ānoꝝ erat ioachaz cū re-
gnare cępisſz:ꝛ trib⁹ mēsib⁹ regnauit
in hierl'z. Amouit aūt eū rex egypti
cū venisset i hierl'm:et ꝺēnauit trā
d cētū talētis argēti ꝛ talēto auri. Cō- b
stituitq̄ regē ꝓ eo eliachim frēm ei⁹
e sup iudā ꝛ hierl'm ⁊ vtit nomē ei⁹ ioa
chī. Ipz ꝩo ioachaz tulit secū/ ꝛ ad
duxit in egyptū. Uigintiq̄nq̄ annoꝝ
erat ioachī cū regnare cępisset:ꝛ vn
decz ānis regnauit i hierl'm: fecitq̄
malū coꝛā dño deo suo. Cōtra hūc
q̄scēdit nabuchodonosoꝛ rex chal-
deoꝝ:ꝛ victū catenis duxit i babylo i
nē. Ad quātvasa dñi trāstulit:ꝛ po
suit ea i tēplo suo. Reliq̄ aūt ꝩboꝝ k
a ¶qz deū irritauit operibus ꝛ ꝩba ꝓphetaꝝ
q̄ ad se missi sunt:peruertit ꝛ librū biere. scapel-
lo scindens in ignē ꝓiecit.
ioachim et ābominationū ei⁹ quas
* uenit ī hierl'm ad solēni- G
tatē paschalē:sz ista excellē-
tia intelligit ḡtū ad regē io
sie liberalitatē:q̄ cū esset lon
ge ipotentioꝛ dauid ꝛ salo-
mōe: tū maloꝛa legit mune
ra dedisse in illa solennita-
te.s.ad sufficientiā ꝓ omniū
refectione. ideo subdit:
a ¶Sicut io.sacerdoti-
bus ꝛc. Quia ꝺdit ad ꝺ tri
ginta milia pecoꝝ ꝛ tria mi-
lia boū: vt habet in littera.
b ¶Qui repr⁹ fuerat et
ha. Hoc addit:qz illi de re-
gno isrl' iā erāt in captiuita-
tē ducti:exceptis aliq̄b⁹ qui
fugiēdo euaserāt: ꝛ recedē-
te exercitu reuersi fuerant.
c ¶Postq̄ in.iosias tē-
plū ascēdit ꝛc. Hic conse
q̄nē describit ipi⁹ iosie mozꝛ
ꝛ tumulatiō:ꝛ ptz sn̄ia ex di
ctis.iij.Reg.xxiij.f.excepti
q̄ sequunt. d ¶Qui trāſ
tule.eū de cur. ꝛc. Sicut
enī ꝓncipes in bellis habēt
plures equos: sic tūc reges
pugnātes in currib⁹:habe-
bāt plures currus ꝓ pfonis
suis. e ¶Et vni.iuda ꝛ
hierl'm luxerūt eū. Pro-
pter bonitatē vite sue ꝛ regi
minis: vt patz ex predictis.
f ¶Hieremias maxime.
In hebreo qui ītitulat: La-
mentationes Hieremie.
In ca.xxxv. vbi dicit in po-
stilla: Agnos ꝛ hedos quia
tam agnus q̄z hedus pote-
rant immolari.
Additio. In solen- b
nitate pa-
schali agnus debebat īmo-
lari: nō aūt hedus:sz agnus
īmolandus accipiēdus esset
de grege in quo essent agni
ꝛ hedi: vt latiꝰ fuit extensum
in additione sup Exo.xij.
Ca. XXXVI
¶Ulit ḡ pplꝰ. hic Vltimo
vltimo agit de tē-
poze filioꝝ iosie:ꝛ diuiditur
in tres partes: ꝑm tres fili-
os eius.secūda ibi/ Consti-
tuitq̄.tertia ibi: Regē vero
cōstituit. Sn̄ia ꝑme partis
patet ex dictis.iij.Reg.xx-
iij.f. b ¶Cōstituitq̄ re-
gē. Hic cōsequēter agit de
tpe ioachim filij iosie: ꝛ secū
do de tpe filij eius/ibi: Re-
gnauit aūt ioachin. Sentē-
tia aūt ꝓme partis patz ex
dictis.iij.Re.xxiij.in fine.
ꝛ in p̄n.xxiiij.ca. excepto q̄
seq̄t. i ¶Et vin.ca. Fuit
enī vinct⁹ catenis ad ꝺ q̄ ibi
duceret: sed mutatū fuit ꝓ
filiū: eo q̄ rebellauerat cōtra
regem babylonis ꝛ fuit occi
sus: ꝛ ꝓiectū cadauer eius
extra murū hierusalem ꝓut
dictum fuit.iij.Reg.xxiij.
k ¶Reliq̄ aūt verboꝝ
ioachim.i.stigmata ꝛ figu-
ras q̄ fecerat in coꝛpoze suo
in honoꝛem idoloꝝ.
* Et q̄ia

officij acciplūt dignitatē: maxīe q; filij iosie. i. salutis dñi p gr̄am baptismi ⁊ vnctionē chrismatis nūcupari merent: sed degenerātes relabunt in vitioz̄ feditatē: ⁊ se ⁊ subditos cōuertūt ad impietatē: nec fidē quā d̄o p̄miserāt custodiunt: nec cū hoībus pact̄ federa seruāt. Tales quotidie lex diuina ꝓphetaz̄ ⁊ apl̄oz̄ miracula a pct̄is recedere ⁊ ad dñm p penitentiā reuerti monēt. Sed semel indurati ꝺba salutis despiciūt. vñ deus iratus mittit cōtra eos regē chaldeoz̄. i. diabolū cū satellitib⁹ suis. i. spūalibus neq̄tijs: q̄ nulli parcētes etati: nulli deferētes dignitati: q̄scū q̄ capiūt in babylonē. i. in p̄fusionē trāsferunt ⁊ domū dñi incēdūt: q; fideles q̄ sunt tēplū dei blasphemare cōpellūt. Muros hierlm destruūt: cū custodiā pastoz̄ deticiunt: turres cōburunt: cū plātos p illicita desideria exurūt. oīm p̄ciosum demoliunt cū eos q̄ de ꝓtutis ⁊ sciētie p̄rogatiua sibi applaudūt ad nihilū redigūt

¶ Finis libri Parał. sīlis p̄ncipio libri sacerdotis Esdre. vñ q̄d ibi exposuim⁹ hic replicare nō est op⁹. De cyro aūt quō xp̄m significet ⁊ q̄ d eo dicunt ⁊ q̄ ad ip̄m referant in Esaia exposuim⁹. Salomō tēplū dñi septē annis cōstruxit ī hierlm. octauo anno ꝓsummauit ⁊ dedicauit: q; to/to tpe hui⁹ vite q̄ septē dieb⁹ agit: xp̄s ecclesiā cōstruit de suis fidelib⁹ In futura vita pficit: ⁊ ad eterne vite claritatis visionē sustollit in glia resurrectiōis: ꝓcedēte tpe q̄dā tēpli edificia vetustate dissoluta sunt: sed instātia regū ⁊ sacerdotū illius tp̄is restaurata in p̄cipuū statū q̄ signat quotidianos ⁊ leuissimos errat⁹ fidelīū. De q̄bus salomon: Septies iust̄ cadit iustus ⁊ resurgit: q̄ p exēpla ⁊ hortamēta iustoz̄ corrigunt: q̄si p industriā regū ⁊ sacerdotū: qui sunt mēbra veri regis ⁊ sūmi sacerdotis. Postmodū crescētib⁹ malis tēplū idoloz̄ sordibus ꝓphanatū: ⁊ tādē a chaldeis destructū ⁊ incēsum signat grauiores lapsus eoz̄ qui ecclesie mēbris adunati: sed post fraudē diaboli a statu fidei deiecti vitioz̄ flāma cōburunt: diruto tēplo et vrbe hierlm ciues in babylonē trāsmigrati. post. lxx. annos pacta penitentia ad patriā reuersi: rursus idē templum ⁊ vrbē sanctā labore grādi restaurant. Signātes eos q̄ decepti a diabolo nō solum fidei sinceritatē ⁊ opis integritatē p̄dūt: sed etiā īmanitate scelerū ethnicis ⁊ publicanis siles sūt. Quoz̄ nōnulli diuina gr̄a resipiscētes ad ecclesiā redeūt cū illustratōe cōpūncti spūssancti: p̄cepta legis q̄ religīāt audire ⁊ custodire incipiunt. Septē enī sunt dona spūssancti: decē p̄cepta legis: septē vero p decē multiplicata septuagenariū reddūt. Vñ bñ q̄ p opa puersa in babylone captiui fuerūt. post. lxx. annos liberant et domū dei ac ciuitatē sanctā reedificāt. Qui enī p sua pct̄a a cōione eccl̄ie separati: ⁊ infideliū numero sunt copulati: rursum p dona spiritussancti studio se bone opatōis exercēt: ⁊ sic p sortiū fideliū dom⁹. s. ⁊ ciuitat⁹ dei de q̄ eiecti fuerāt recipiūt.

a ¶ Fm hebreos caput in rotūdū totōdit sup mortuū stigmata in corpe suo fecit q̄ in corpe mortui iuuenta sunt.

fecit/ ⁊ q̄ iuēta sūt in eo ꝓtinēt ī li a bro regū isr̄l et iuda. ¶Regnauitq; b ioachin filiꝰ eiꝰ p eo. Octo annoz̄ c erat ioachin cū regnare cēpisset: ⁊ tribꝰ mēsibꝰ ⁊ decē diebꝰ regnauit in hierlm. Fecitq; malū i ꝓspectu a ¶ de hoc plenius in libro regū scriptū est. dñi. Cūq; āni circulꝰ volueret mi d sit nabuchodonosoz rex nūcios q̄ ⁊ adduxeꝛt eū i babylonē aspoꝛtatus sil̄ p̄ciosissimis vasis domꝰ dñi. f ¶Regē vo ꝓstituit sedechiā patruū e eiꝰ sup iudā ⁊ hierlm ¶ Vigiti tvnꝰ āni erat sedechias cū regnare cēpisset: ⁊ vndecī ānis regnauit i hierlz Fecitq; malū i oculꝰ dñi d̄i sui: nec f erubuit facie hieremię ꝓphę loq̄n

¶ als ex ore dei.

tis ad se i ore dñi. A rege q̄z nabuchodonosoz recessit q̄ adiurauerat g eū p deū: ⁊ indurauit ceruicē suā ⁊ coz: vt nō reuerteret ad dñm deū isr̄l: sz ⁊ vniuersi p̄ncipes sacerdotū et ppl̄s p̄uaricati sūt iniq̄: iuxta vniūsas abominatiōes gentiū ⁊ polluerūt domū dñi: quā scificauerat sibi in hierlm. Mittebat autē dñs i deꝰ patꝛ suoz̄ ad illos p manū nūcioz̄ suoz̄/ de nocte cōsurgēs/ ⁊ q̄ti die cōmonens: eo q̄ pceret ppl̄o ⁊ habitaclo suo. At illi subsānabāt k nūcios dei: ⁊ puipēdebāt p̄mones eiꝰ. Illudebāt q; pp̄his: donec ascēderet furoz̄ dñi in pp̄lm eiꝰ et eēt l nulla curatio. Adduxit ei sup eos m regē chaldeoz̄: ⁊ iterfecit iuuenes n eoz̄ gladio i domo sctūarij sui. nō o ē miꝛꝰ adolescētl ⁊ virgis ⁊ senis: nec decrepiti q̄dē: sz oēs tradidit i manibꝰ eiꝰ: vnūsaq; vasa domꝰ dñi tā maiora q̄z miora ⁊ thesauros tēpli ⁊ regl ⁊ p̄ncipū trāstulit i babylonē. Incēderūt hostes domū d̄i: destruxerūtq; murꝰ hierlz. Vniuersas turres cōbusserī: ⁊ q̄cq̄d p̄ciosū fuerat/ demolliti sūt. Si q̄s euase/ p rat gladiū ducꝰ i babylonē/ fuiuit

a ¶ diabolo. b ¶ vicijs. c ¶. i. donec exurgat aliud regnū ꝓphetico elogio p̄nūciatū: et corruat pct̄i regnū diuino iudicio.

regi ⁊ filijs eiꝰ: donec ꝓperaret rex q persaz̄ et cōpleret p̄mo dñi ex ore

a ¶ donec. s. impleanl̄ septuaginta anni.

hieremię: ⁊ celebraret t̄ra sabbata sua. Cūctl enī dieb⁹ desolatōis egit sabbatū vsq; dū cōplerent. lxx. anni. Anno aūt p̄mo cyri regl p̄sarū s

a ¶ Et q̄ inuē. sūt i eo. i. in eadauere eiꝰ ꝓiecto: vt dictū est. b ¶ Regna. aūt ioa. Hic p̄r agit d tpe ioachin nepotl ione: ⁊ ptz sūia ex dictꝰ. iiij. Reg. xxiij. c. ⁊. d. excepto q̄d sequitur: c ¶ Octo an. erat io. iij. Re. xxiij. b d: Decē ⁊ octo annoz̄ erat ioachin ꝛc. Dicēdū q̄ ioachim p̄r eiꝰ regnauit. xi. annis: vt h̄ in textu. ⁊ sc̄do anno regni sui istituit filiū suū ioachin regē: q̄ tunc erat octo ānoz̄ vt hic d: ⁊ q; regnauit. x. annis cū p̄re iō fuit. xviij. annoz̄: q̄n cepit regnare mortuo p̄re: ⁊ sic loq̄t scp̄tura. iij. Reg. d ¶ Lūcq; an. cir. vol. nō est intelligēdū q̄ anni circul⁹ esset reuolutus a p̄ncipio regni sui: q; post patrē regnauit tm̄ tribꝰ mensibꝰ ⁊. x. diebꝰ: vt h̄ in textu: sed d: hic reuolutio anni tp̄s aptū ꝓcedēdi ad bellū: in q̄ exercitꝰ babylonicꝰ venit cōtra eū: ⁊ p̄ fuit post tres mēses ⁊. x. dies sue coronationis. e ¶ Regē vo. Hic p̄r agit de tpe sedechie q̄ fuit tertiꝰ filiꝰ iosie: ⁊ p̄mo ponit sedechie ⁊ ppli sui mltiplex trāsgressio. sc̄do seq̄ns punitio/ ibi: Adduxitq; sup eos. Circa p̄mū d: Regē vo cōsti. se. pa. eius In heb. h̄ frēm eiꝰ. eo mō loq̄ndi quo abzaā vocauit loth nepotē suū frēm suū Gen. xiij. q; certū est q̄ iste sedechias fuit auunculꝰ ioachi: q; fuit frater p̄ris sui vt ptz ex p̄dictl. f ¶ Nec erubuit ꝛc. ex ore dñi. ⁊ sic ꝓcēpsit ꝓphetā ⁊ dñm eū mittētē: ⁊ maxīe q; nō solū ꝓbo eius nō acq̄euit: sz etiā ip̄m in carcere reclusit: vt h̄ Iere. xxxij. g ¶ Qui adiura. eū p deū. ⁊ sic fuit trāsgressoz̄ iuramēti. h ¶ Sz ⁊ vnt. p̄n. sa. cē. q; ad malicia regl secuta est malicia in oībus alijs. i ¶ Mittebat aūt cē. in q̄ apparet diuīa miseratio. k ¶ At illi cē. in quo declarat eoz̄ obstīatio. l ¶ Et esset nul. cu. respectu pene q̄ infligenda erat ex determinatōe diuine sn̄ie: tñ respectu cl̄pe sq; pōt eē curatio. q̄diu hō habz vsum liberi arbitrij in vita p̄senti. m ¶ Adduxit. h p̄r describit seq̄ns punitio/ cū d: n ¶ Et interfe. iu. ꝛc. vbi credebāt se h̄re aliq̄d refugiū p̄ sctitate loci. o ¶ Nō est mi. ado. ꝛc. ex q̄ ptz seueritas punitiōis: q; ī bellis solet pci talibꝰ p̄sonis. Lex patēt ex dictl. iij. Re. xx. vbi plenius tractāt vsq; ibi: p ¶ Si q̄s eua. gla. du. in. ba. excepto godolia ⁊ pplo paupe sub cura eiꝰ dimisso: vt h̄ iij. Re. xl. ⁊ aliꝰ bellatoribꝰ q̄ euaserāt fugiēdo. q ¶ Donec ipe. rex p. s. cyr⁹ q̄ dedit licētiā iudeis redeūdi i terrā suā: vt h̄. j. Et cōpleret p̄mo ex ore Hier. d. lxx. ānis hꝰ babylōice captiuitatl. r ¶ Et cele. ꝛc. i. q̄esceret a cultura: q; toto illo tpe p maiozi pte remāsit īcultа. s ¶ Anno aūt p. Hic vltimo ponit ꝓtinuatio hꝰ libri ad libz̄ Esd. q̄ icipit a reductōe captiuitatl babylōice: sic iste liꝰ t̄minat ī deductōe ppli ī babylonē: vt ptz ex p̄dictis. dic igit: Anno aūt p̄. cy. s. a tpe sue monarchie: q; iā plib⁹ annis regnuit in pside: ⁊ postea iuit cū dario annuculo suo rege medoz̄ ⁊ babylonē sub tali q̄uētiōe q̄ capta babylonia dariꝰ p̄mo regnaret: ⁊ p eū monarchia deueniret ad cyrū: qđ ⁊ factū est mortuo dario: q̄ post destructionē babylonis vixit duobꝰ annis ⁊ tūc cyrꝰ remisit captiuitatē.

Ad explēdū

Allego.

Dio. 24. b

B

L

4. re. 24. b

Diuisio

D

¶ Incipit expositio oronis manasse.

Omine deꝰ oi. Justoꝝ oipotēs deꝰ est: nō ipiorū qui sibi noua figmēta cōponūt. Cur istoꝝ triū tm̄ deꝰ est ⁊ nō etiā aliorū: qz in istis christiani mysterij figurata est plenitudo. Per abrahā xpi natiuitas. p isaac congregatio credule plebis. p iacob resurrectio ītimata est saluatoris.

† Hie. 25. c et. 29. c

† 1. Esd. 1. a. 3. Esd. 2. a

b ¶ Mare. Tropol. Mare ppls subditus idolatrie q infidelitatis fluctib⁹ vagabaf. quē dñs verbo suo signauit: cū xpi crux (q ybū pris) cordib⁹ ⁊ frontib⁹ eorū insignit: qđ est mari signari ybo diuino.

Tropo.

c ¶ Quod oēs pa. Tremūt angeli pntia ptēplantes: pauēt hoies iudiciū expectātes: formidāt demones ytutē ingētissimā sentiētes: qz vultꝰ dñi circūspicit vniuersa. Vniuersa rōnalis creatura ⁊ si non ois respicit creatorē: ytutē tn̄ eius agnoscit omīs.

d ¶ Sup pctōres. Nō aduersus. vñ i euāgelio: Sed ira dei manet sup eos originalis videlz dānatiōis vel celestis iudicij: qz nō de inferioribꝰ sed de supioribꝰ iudicaf pctōres: e celo enī iudiciū iaculatū est.

e ¶ Immēsa vero. Immēsa miscdia dñi dr: qm̄ euāgelica ꝓmissa nullā habēt ꝓmissaz mēsurā. Legalia vo mēsurata fuerāt. vñ: Replebo cellaria vra tritico vino ⁊ oleo ⁊c.

Ioel. 2. e ꝑm alia litteꝝ

f ¶ Et iue. miscdia. Superāt enī becillitatē nr̄am diuīe ꝓmissiones: q̄ nec sermonib⁹ explicari: nec oculis possūt ꝓplari.

g ¶ Dñs deꝰ altissi. Nihil mirū est i laudib⁹ dei qđ dictū est: Tu es deꝰ altissimꝰ sup oēm terraz. Et celi ⁊ angeli altiores sūt terra: nisi mirabiliꝰ intēdamus. Mysterio nimirū xpi ꝓdictū: q̄ cū fuisset caro (qz ybū caro factū est) altissimus factꝰ est sup oēm carnē que terre noīe nūcupaf. b ¶ Lōganimis. Peccatores ad penitētiā differēdo: nec delicti tpe puniēdo. Multū misericors: quotiens peccaueris veniā pollicēdo. Penitēs sup maliciaz. h. qđ testaf

Ps. 96. b

† Gen. 1. a

Hiere. ostēdēs dñm ꝓmittere bona bonis: ⁊ mala malis: sed tn̄ post se vltro citroq; ꝓuertere si cōmutatio fuerit insecuta: nec de bona pollicitatione securior videaris cū facis mala: nec de mala cōminatione diffidas si ꝓuersus facias meliora.

i ¶ Multū mi. ⁊ penitēs. Siquidē si semel indulgētiā tribuisset misericors. Nūc aūt cū frequēter delinquētibus frequēter misericordiā ipendit: multū misericors appellaf.

k ¶ His q̄ tibi nō pec. Peccauerunt vtiq; ⁊ in delicto nati sūt genitali: heredes nimirū ade. Sed gratia gratis ꝓuenti sine peccato sunt cōiuncti qui erāt de peccatoꝝ semine ꝓpagati.

l ¶ Sup numerū arene maris multiplicate sūt iniq̄tates mee. Solēt delicta capillis capitis ali quotiens coaptari: sicut ꝓpheta egregius: Cōprehenderūt me iniquitates mee ⁊ nō potuiꝝ videre.

Ps. 39. c

Multiplicati sunt sup capillos capitis mei. Arene maris ille: capillis iste cōparat multitudinē pctoꝝ. Sed interest q̄ arene maris ille q̄ vitiorū ponderibus ita violētissime pgrauaf: vt sub eoꝝ sarcina ne queat respirare. Ys aūt q̄ carnalib⁹ ꝓuincit incentiuis: facile tn̄ medicinali ferro pōt putredinē resecare: capillis capitis cōparat offensam suā.

m ¶ Incuruat⁹ sum mul. vin. ferri. Maloꝝ cōparatio diuersitate secernit numerosa. Videt q̄dā eluescere rō veritatis vt ꝓ delicti modo plecutoꝝ q̄spiā puniaf q̄ penā cruciat⁹ sanctis ingessit: vt asa rex iuda incuruatus est: ⁊ manasses nō vnovel duobus/sed multo. v. f. Tot enī sibi vincula spiritalis ferri in q̄bus ligareꝝ impssit: quot ipe sctorū mēbris iniecit.

n ¶ Quia excita. ⁊c. Iniq̄s actib⁹ ꝓuocādo: excitat q̄ iracūdiā dei q̄ mala cora deo cōmittit. Sed vidēdū qz malū singlariter se cōmisisse testaf: hec vnius mali cōmissio īdignationē dñi ꝓuocauit: cū multi multa fecerūt mala: nec illico est vltio subsecuta. Qđ malū exponit statuēs abomiationē. In sacris voluminib⁹ abomiatio siue offensa simlacra dicūt: q̄ q̄ fuit venerat⁹: ꝓuaricatōis crimīe polluit. Pñt ⁊ aliter itelligi: Omē pctm̄ offēdiculū est in q̄ vtiq; offendit ad ruinā. Silr etiā abomiatio: qz deꝰ abominaf oē delictū: qđ in ꝓuaricatoris corde defixū effictū simulacrū. Cōgruit ⁊ doctrinis demonioꝝ aptari: q̄ de abomiatiōes ⁊ offensiones grauissime: q̄b⁹

¶ ira dñi

ad explendū sermonē dñi: quez a locut⁹ fuerat ꝓ os hieremie† suscitauit dñs spm̄ cyri regis psaruz: b q̄ iussit ꝓdicari in vniuerso regno c suo etiā ꝑ scripturā/dicēs: † Hec dicit cyrus rex psaꝝ. Oia regna d terrę dedit mihi dñs deus cęli: ⁊ e ipe precepit mihi vt ędificarē ei domū in hierusalē que est in iudea. Quisquis inter vos est ex oīi pplo eius: sit dñs deus suus cū eo/⁊ ascendat.

† 1. Esd. 1. a

Finit liber Bibre haiomim: id est Paralipomenon secundus.

Incipit oratio Manasses regis iuda cū captus teneret in babylone: q̄ nō est i hebreo/ nec est de textu biblię.

a ¶ Invocat deū oipotentē quē suis est ruinis expert⁹.

Omine deꝰ oipotēs f patrū nr̄oꝝ abrahaam isaac ⁊ iacob: ⁊ semini eoꝝ iusto:

a ¶ visibilē ⁊ invisibilē creaturā vt celū: sanctos: terrā: carnē que in suā gliam fecit deꝰ ꝓpriū ornatū habentia.

† qui fecisti cēlū ⁊ terrā cū oīi ornatu eoꝝ: a ¶ ne limitib⁹ motis vlteriꝰ evagari possit.

b natu eorū: qui signāsti mare verbo ꝓcepti tui: q̄ ꝓclusisti ābyssuz b ⁊ signasti terribili ⁊ laudabili noi c tuo: qđ oēs pauēt ⁊ tremūt a vultu ytutis tuę: et insustētabilis ira d sup pctōres cōminatōis tuę. Im

a ¶ infirmi enī infirma cogitamus: que oculus nō vidit nec auris audiuit: nec i cor hominis ascendit ⁊c.

f mēsa vo ⁊ inuēstigabilis miscdia g ꝓmissiōis tuę: qm̄ tu es dñs deꝰ b altissimus sup omnē terrā lōganimis et multum misericors: et pe- i nitēs sup maliciā hoim. Tu autē

a ¶ audiant penitētes: intelligāt contēptores: ꝓmissa est penitē. remiſ. pecca. si desera tur peruersitas improbozū.

dñe ꝑm bonitatē tuaz promisisti penitentiā remissiōis pctōꝝ: ⁊ tu

a ¶ remediū pctōꝝ est pnia: iustis vo nō est. pnia ostituta: q̄b⁹ ꝓgram donata est culpa:

deus iustoꝝ nō posuisti pēnitentiam iustis: abrahā isaac et iacob: k his qui tibi nō peccauerūt: quo- l niam peccaui sup numerū arenę maris. Multiplicatę sunt iniq̄tates meę: incuruat⁹ sum multo vinculo ferri/ ⁊ non est respiratio mihi: qz excitaui iracūdiā tuā ⁊ malū coram te feci: statuens abominationes et multiplicās offensiones

* a ¶ Ad explendum sermonez dñi locutus fuerat. Quia tunc fuerūt lxx. anni trāsmigratiōis cōpleti: quos ꝓdixerat Hieremias. Hiere. xxv. ca. et xxix. b ¶ Suscitauit dominꝰ spm̄. i. volūtatē cyri regis psarū. ꝓ ipm̄ enim monarchia trāslata est ad psas. c ¶ Qui iussit ꝓdicari. i. solenniter diuulgari. d ¶ Omia regna terre. i. multa regna: qz regna oziētalia fuerūt ei subiecta: nō aūt occidētalia: ⁊ est modus loquēdi hyperbolicus ad sui magnificentiam. e ¶ Et ipe ꝓcepit mihi vt. e. ei domū. Signatū enī fuit sibi de prophetia Esa. xlv. ⁊ in eo cōpletavbi prędixit esaias q̄ cyrus subiūceret sibi gētes ⁊ regna ⁊ captiuitatem iudeoꝝ remitteret: ⁊ templū reędificari ꝓciperet: qđ et factū est: vt plenius habetur Esdre. i.

¶ Postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra sup libꝝos Paral. finit.

¶ Expositio Nicolai de lyra sup orationē Manasses Incipit.

Omine deus. Ista oratio regis Manasses non est in hebreo nec est de textu: ⁊ ideo nō intendo eaz exquisite exponere: sed tātum breuiter pertransire. In hac enī oratione ꝑmo recurrit ad diuinā magnificentiam. secūdo recognoscit ꝓpriā miseriā/ibi: Qm̄ peccaui. tertio petit misericordiā/ibi: Et nunc flecto. Circa primū ꝓfiteꝝ primo dei oipotētiā siue maiestatē ꝓpter quā debet coli/dicēs: Dñe deus omi. ⁊c. g ¶ Qui signasti mare. Logregēt aque q̄ sub celo sūt in locū vnū ⁊c. b ¶ Qui cōclusisti abyssuz. Repetitio est eiusdē: qz mare ⁊ abyssus idē ꝓportāt. Secdo fatetur eius iusticiā seu equitatē qua debz timeri/dicēs: Terribili⁊ laud. ⁊c. Tertio eiꝰ miscdiam seu pietatē q̄ ꝓmisit penitētibus misereri/ibi: Et inuestigabiles misericordia ꝓmissionis tue ⁊c. Et sequit: Qm̄ peccaui su. Vic recognoscit suā miseriaz. primo in peccatoruz multitudine/ibi: Super numerū arene maris ⁊c. ⁊ eoꝝ grauitate seu magnitudine/ibi: Statuens abominatiōes ⁊ multiplicās offensiones: ⁊ patz.

Diuisio

* Et nunc

A ira domini ꝓuocak. a ¶ Et nūc flecto. Genua cordis flectit vt simplici postulatione deleat quod prolonga presumptione peregerat. In similitudinem homis exteriozis interiozez describit. b ¶ Peccaui dñe peccaui. Iteratio ꝓfitēdi vera est humilitas supplicantis. q.d. Peccaui spū: peccaui cogitatiōib⁹. Peccaui factis: peccaui forinsecus Peccaui in deum: peccaui in ꝓximum. Non leui pronunciatione doloris: hec verba sunt relegenda: sed cum eadem grauitate q̄ dicta sunt a precante. Ne leuiter p̄currat animus acer ista: sed cuz doloze graui ⁊ patientia tristi in pauc⁹ ꝟbis vim magne rei sapiat cohartari Penitens quippe aut tacit⁹ labijs fletibus indulgentiam silentio deꝓcecetur: aut etiam si loquendum aliquid ex doloze contriti pectoris suadetur: paucis loquatur: quia mentis contritio non oris locutio dominicaz pietatem inflectit.

Dñ.50.d Coz enim contritum ⁊ humiliatum deus non spernit. c ¶ Ne simul perdas. Non ait: ne damnes me cū iniq̄tatib⁹ meis. Qđ enim damnatur in substantia sua retozquek. Quod ꝟo perdik ⁊ eterne perdik: Id agitur: vt quod habebatur in nihilum redigatur. d ¶ Cum iniquitatibus. Nota inq̄tates nulla ꝟre substantiā: ofme quippe peccatum febris est anime: que dū auferetur in nihilum reuocatur.

Nota

e ¶ Quia ĩdignū salua. Indignos dñs saluat: nō ꝓ merito delictozum retributionez impendēs: sed ꝓpter miserico:diā bonum veniam superfundēs. Dignus esī est qui saluat indignū et ex dignitate sua facit dignū quē culpabilis vite tract⁹ faciebat ĩdignū. f ¶ Scōm magnā miscōiam. Qui ꝑm magnā miscōiam se q̄rit saluari: nō tēporalis: sz eterne vite salutē inquirit. Equidem miscōiam ꝓtinere ad hāc vitā estimo tpalem: magnā aūt miscōiam remunerationi ꝓcurrere sempiēne. g ¶ Qđ⁹ dieb⁹ vimee. Prudēs expectato: et ne salutis: nō pauco tpe: sz oīi tpe vite sue deuz laudat. De⁹ in dieb⁹ vite laudak. in dieb⁹ āt mort⁹ nō potest laudari. Sic itaq̄ q̄ delictoz mozti subdit⁹ iacet: iniq̄tatib⁹ ĩuolut⁹ de-

Eccli.15.c um laudare nō pōt. Nō ē enī speciosa laus in oze pctōis. Cōuersus ꝟo cū fuerit tāq̄ ꝺ morte trāslatus ad vitā: ilico laudis officio dignus ĩuenik ꝓsozq̄ supiozib⁹ ꝟtutib⁹ iudicak: dū illū laudat in terris quez ille quoq̄ glorificauit in supnis.

Thoni 3ge/lorum b ¶ Qđ⁹ vir. ce. Cherubin seraphin thzoni ⁊ dñatiōes: archāgeli: sedes: ꝟtutes: angeli ministri: atq̄ mīta sūt officia: q̄ fortasse aut nos ĩ libris posita sacr⁹ nō possum⁹ inuenire: aut hūanis celata sensib⁹ inq̄rere nō valem⁹. i ¶ Glia i secla seculoꝝ. Est gloria tēporalis de

Dñ.42.d qua: Ne timueris cū diues factus fuerit homo ⁊c. in f. do. c. Est ⁊ alia gloria sempiterna. Sit glia domini in seculū: cui et humana creatura et angelica famulak. Amen.

a Et nūc flecto genua cordis mei a
b ꝓcans a te bonitatē dñe. Pec- b
a ¶ qđ ē maioꝛ ꝓfect⁹: siq̄dē plīmi peccant sed nō oēs ꝓpzias iniquitates agnoscūt.
caui dñe peccaui: et iniq̄tatez
meā agnosco. Peto rogans te b
dñe remitte mihi: remitte mihi:
a ¶ sole pereāt q̄ me secū perdere laborāt.
c nē sik perdas me cū iniquitatib⁹ c
a ¶ illo cursu extendi k̄ penitentiaz: vt que peccauerūt oblioni tradank ne eterne me morte domini recondantur.
meis: neq̄ in ętērnū reꝛues mala mihi: qz indignuz saluab⁹ me/ c
e la mihi: qz indignuz saluab⁹ me/ c
f ꝑm magnā miscōiam tuā: ⁊ lau- f
a ¶ nō vno die nec pauco tpe. Sz oī die: qui eni pseuerauerit vsq̄ ĩ finē hic saluus erit.
g dabo te sp ōib⁹ dieb⁹ vitę meę: g
b q̄ñ te laudat ois virt⁹ cęlozū: et b
i tibi ē glia in sęcla sęcloꝝ. Amē. i

Finit oratio manasses
que non est in canone.

Incipit ꝓmiū beati Hieronymi presbyteri ĩ libꝝ Esdrę.

Utrum difficilius sit e
facere quod poscitis: an negare: nec- f
dū statui. Nā neq̄ vobis aliquid imperantib⁹ abnuere sententię est: et magnitu- g
do oneris impositi ita ceruices premit: vt ante sub fasce ruendum sit q̄z leuandum. Accedūt ad hoc inuidoꝝ studia: q̄ omne qđ scribim⁹: reꝓhendenduz putant. Et interdū cōtra se ꝓscientia repugnāte publice lacerant q̄ occulte legunt: intantū vt clamare cōpellar et dicere †Dñe libera aiam meā a labijs iniquis: et a lingua dolosa. Tert⁹ ann⁹ est q̄ semp scribitis atq̄ rescribitis vt Esdrę libz ⁊ Hester vob de hebꝛeo trāsferā: q̄si nō habeatis greca et latina volumina: m
aut quicquid illud ē quod a no n
bis vertitur: non statim ab om- p
nibus conspuendum sit. Fruq
stra autem (vt ait quidaz) niti: r
neq̄ aliud fatigando nisi odiuz
quęrere: extremę dementię est. s
Itaq̄ obsecro vos mi dommon
⁊ rogatione charissimi: vt ꝓmissa lectione contenti: libruz non
efferatis in publicum: nec fastidiosis cibos ingeratis: vitetisq̄ eoꝝ supercilium qui iudica- v
re tñ de alijs: et ipsi facere ni-

* a ¶ Et nūc flecto. Hic ꝓfr petit misericordiā. ꝓmo reuerēter di. Et nūc flecto genua cordis mei. qz genua cordis flectē nō poterat: ipedit⁹ cōpedib⁹ ferri. scdo instāter/ ibi: b ¶ Peto rogās te ⁊c. petitionē suā pluries ⁊ mltiplicit replicādo. tertio ꝓfidenter ꝓsumēs ꝺ diuīa miscōia/ ibi: c ¶ Quia indignū sal. me ꝑm miscōiaz tuā. et ꝓmittēs emēdari/ ibi: Et laudabo te semp: ⁊ sic terminat oratiōnē dicēs: d ¶ Qñ te laudat ois virt⁹ celoꝝ. i. oēs ordines angeloꝝ: et tibi est glia in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Finit expositio orōnis regis manasses.

¶ Incipit expositio fratris Britonis ordis minoꝝ super prologum Esdre.

Utrū difficilī⁹ sit face. qđ po. Istud ꝓmium scribit ĩ libꝝ Esdre: q̄ v nic⁹ liber ē sicut ꝓsens. prologus mānifestat: qz apō hebꝛeos esdre neemie q̄ sermones in vno volumine coartank. tertius enim ⁊ q̄rtus liber ab ipso Hiero. inter apocrypha cōputak. Ordinak autē iste liber immediate post Parak. sicut ait Hiero. in li. ō hebraicoꝝ q̄stiōib⁹: eo q̄ idē sit finis Parak. et principiū huj⁹ li. Historia aūt tobie ꝓcessit historiā istius libꝝ: vnde ⁊ quidā tobiā ante esdram ordināt. Alloquitur autez Hiero. in isto ꝓmio dommonē ⁊ rogationum episcopos: ad quoꝝ rogationē libꝝ istū de hebꝛeo transtulit in latinū. Et ꝓmo assignat duo retrahentia ipm ne transferat libꝝ istuz. s. operis difficultatē: q̄ tangik in principio ꝓlogi: ⁊ inuidoꝝ detractionē: q̄ tangik ibi: Accedūt Divisio ad hoc ⁊c. Scdo ponit duo ipm mouētia ad transferēdū. s. instātē istoꝝ ep̄oꝝ petitionē: ⁊ trāslatiōis sue necessitatē: qz translatio antiq̄ corrupta erat ⁊ diminuta. primum notat ibi: Tert⁹ ann⁹ ⁊c. scōm ibi: Si q̄s āt. Lxx. nob opposuerit ⁊c. Tertio inuehik ꝓ emulos. et ꝑ duplr. ꝓmo qz impugnāt agnitā ꝟitatē. secūdo qz ꝓvitiū ĩgratitudis bñficioꝝ ĩpugnāt auctozē ꝓmū ibi: Quid iterꝑē laniant. scōm D ibi: Pozro aliud ē si clausis (qđ ō:) ocul⁹ mi/ hi volūt maledicere. Quarto ⁊ vltio dicit q̄ charitare ipsoꝝ ad studiū ꝓuocak: non omittet bonū cōmune ꝓpter detractionē odiū vl timoꝛē/ ibi: Itaq̄ licet excedra vl excethra si libet ⁊c. His visis ad obscuritates accedamus. f ¶ Necdū sta. i. nōdū cēsui vl iudicaui. nā statuo statuis ō cēsere: edificare: fabꝛificare: ordiāre: ꝓstruere: ponere: g ¶ Qē tertie ē. i. sniali fixū ĩ corde meo: mod⁹ est lo q̄ndi tract⁹ a iudicijs: vbi ratū ⁊ fixū est qđ p Pē.118.a sniaz diffinik. b ¶ Abnuere. i. recusare vl refutare. q.d. nō est fixū ĩ corde meo cōtraire vlō iperio. In moderniozib⁹ āt biblijs legit Mā vob aliq̄d imperātib⁹ annuere snie ē: ⁊ ĩ snia ĩ idē redit. i ¶ Sub fasce. i. sub onere et declinak hic fascis. vñ fasciculus diminutiū. k ¶ De hebꝛeo trāsferā. i latinū multi enī trāslationē Lxx. de greco trāstulerūt in latinū. l ¶ Quasi nō habeat⁹ greca volumia. i. trāslationē Lxx. in greco editam. m ¶ Et latina volumia. trāslata ō trāslatiōe Lxx. aut q̄si. p ¶ Non statim. postq̄s venerit ad noticiā emulozū. q ¶ Conspuendū sit. i. ab emul⁹ ꝓtenendū. n ¶ Quicq̄d ē. i. q̄ntecūq̄ vtilitat⁹ ē. o ¶ Qđ a nob vertit. i. transfertur. r ¶ Niti. i. laborare: s ¶ Extreme. i. maxīe. t ¶ Fastidiosis. i. supbis: tediosis: fastidio plenis. Fastidiū enī ō: supbia vel tediū: a fastidio fastidis: qđ est horrere: spernere: tedere. v ¶ Supciliuz. i. superbiā que notak in supcilio ꝓ extollentiam oculoꝝ. Vñ Eccl. xxiij. a. Extollentiam oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi. Idē. xxvj. b. Fornicatio mulieris in extollētia oculoꝝ eius: ⁊ in palpebris illius agnoscetur.

R * Fratrū la/

Ehil nouerūt. Si q̄ aūt fratr̄ sunt q̄bus nr̄a nō displicent: his tribuatis exemplar: ad monentes/vt hebrea noīa (quor̄ grandis in hoc volumine copia est) distincte t p interualla transcribāt. Nihil em̄ pderit emē dasse librum/nisi emēdatio librarior̄ diligentia pserueť. Nec quēq̄ moueat q vn⁹ a nobis liber ēditus est: nec apocryphorū tertij t q̄rti libri somnijs delectet: qr̄ t apd hebreos esdr̄ neemięq̄ sermones in vnū volumen coartantur: et quę nō habentur apud illos: nec de vigintiquattuor senib⁹ sunt procul abijciēda. Si quis aūt septuaginta vobis opposuerit interptes: quorū exemplaria varietas ipa lacerata t euersa demonstrat: nec potest vtiq̄ verum asseri/quod diuersum est: mittite eum ad euangelia in quibus multa ponūtur quasi de veteri testamento: quę apud septuaginta interptes nō habentur/velut illud: †quoniaz naçareus vocabitur: et ex egypto vocaui filiū meū: †t videbūt in quē compūxerūt: multaq̄ alia quę latiori operi reseruam⁹: t quęrite ab eo vbi scripta sint. Cūq̄ proferre non potuerit: vos legite de his exemplaribus quę nuper a nobis ēdita maledicorū quotidie linguis confodiunt. Sz vt ad compendiū venā/certe q̄ illatur⁹ suz ēq̄ssimū ē. Edidi aliq̄d q̄ nō habeť in grēco: vel aliter habeť q̄ a me versū ē. Quid interptem laniāt? Interrogēt hebreos: t ipsis auctorib⁹: trāslatiōi meę vel accōmodēt vel arrogent vel derogēt fidez. Porro aliud ē si clausis (q̄ dicit) oculis mihi volunt maledicere: t non imitant grecor̄ studiū t benuolentiam qui post septuaginta translatores iam christi euangelio coruscā te: iudęos t hebionitas legis veteris interptes. aquilā videlicet t symmachū t theodotionē: t curiose legunt: t per Origenis laborē in hexaplois ecclesijs dedicarunt. Quanto magis latini grati esse deberent: q exultantē cernerent greciā a se aliq̄d mutuari. Primū em̄ magnorū sumptuū est et infinite difficultatis: exemplaria posse habere omnia: deinde etiam qui habuerint: et hebręi sermōis ignari sūt/magis errabūt: ignorātes quis e multis ver⁹ dixerit. Q̄d etiā sapientissimo cuidam nuper apud grecos accidit/vt interdum scripturę sensum relinquens: vnuscuiuslibet interptis seq̄retur errorem. Nos autem qui hebręę linguę saltem paruā habemus scientiā: t latinus nobis vtcūq̄ sermo nō deest: t d alijs magis possumus iudicare: t ea quę ipi intelligim⁹/in nr̄a lingua exprimere. Itaq̄ licet excetra sibilet: victorq̄ sinon incēdia

Aliter diuisa

Mat. 2. d

Osee. 11. a

Zach. 12. c

aliter excedra

a ¶Fratrum. latinor̄. b ¶Distincte. vt vnū distinguat ab alio.
c ¶Et p interualla. i. p spacia: vt sit bonū spaciū inter ea. d ¶Librarior̄. i. scriptor̄: q̄ libros scribūt. t sicut dicit Ysido. in. vj. etymo. Librarij dē t antiquarij vocant: sz librarij sūt q̄ t noua scribebāt t vetera: antiq̄rij q̄ tm̄ō vetera: vñ t nomē sūpserūt. Itē librarij dicunt venditores libror̄: q̄ grece bibliopole dicūt: a biblios q̄ ē liber: t pole q̄ est vēdere: t declinat hic t hec bibliopola. e ¶Edit⁹. i. compositus: ab edo edis: q̄ multa significat: q̄ habent p hos ysus: Emitto: pario: pro duco vel manifesto: Expono: condo: appono: pfero: dico. Verba nouē numero lector tibi denotat edo. f ¶Nec apocry. q̄d sit apocryphum t q̄t mōis dicak/iuenies supra in pncipio plogi sup Josue. Per q̄ autē q̄ apocryphor̄ somnijs dicit: videť q̄ Iero. tertiū t q̄rtū librū Esdre nō trāstulit. vñ t antique biblie nō habēt eos. Esdre pm⁹ liber est. Et legit Josias tē. q̄ cōiter scribit in modernis biblijs. secūd⁹ icipit: Liber Esdre. pphe tē. t ille breuissim⁹ est t q̄si in vno folio scpt⁹: t forte pter q̄ nō fecerat Iero. de eo mētionē. tertius incipit: Anno. xxx. captiuitatis erāt in babylone tē. vbi enūerat visiones q̄s q̄ somnia sibi factas. q̄rtus incipit: Ecce loquere in aures plebis mee sermōes pphetie q̄s mīsero t os tuū tē. vbi multa pdicit affutura: t ille liber sat⁷ breuis est: t de his duob⁹ vltimis fit hic mētio. Per hoc aūt q̄ dicit somnijs: videť non approbare q̄ in his scribūt: g ¶Et que. s. sic apocrypha. h ¶Nō habent apud illos nec de vigintiq̄ttuor senior̄⁹. i. de vigintiq̄ttuor libris q̄ sūt apud hebreos in canone scpturar̄: q̄ signant p vigintiq̄ttuor seniores Apoc. iiij. sicut. s. dictū est i plogo galeato. i ¶Sūt procul abijciēda. i. repellēda t quipendēda. k ¶Cūm nazareus. t ceteras auctoritates q̄ hic ponūt inuenies supra in illo plogo. s. Desiderij mei tē. añ mediū. l ¶Sed vt ad cōpēdiū veniā. i. breuit eos cōfutē: vide in opusculo de vocabulis biblie q̄liter exponit cōpendium. m ¶Q̄d illaturus sū. i. dicturus vel cōclusurus. nā inferre dr̄ pcludere. n ¶Equissimū est. i. iustissimū: q̄r nemini derogak: t plene vitas indagak. s. inq̄rendo. Aut ego o ¶Edidi. i. dixi. p ¶Aliq̄d. in trāslatiōe mea. q ¶Q̄d nō habeť i gre. pm septuaginta. r ¶Aut aliter habeť q̄ a me versū est: etsi nihil mutaui. s ¶Quid interptem laniāt. detrahēdo. t ¶Trāslatiōi mee. si aūt aliq̄d addidi. v ¶Interrogēt hebreos. vt̄z bene addidi: t sic inquisita vitate. x ¶Vel arrogēt. i. attribuāt. y ¶Fidē. i. credulitatem ipi lectores mee trāslatiōi: si icz fideliter trāstuli: z ¶Vel derogēt. i. detrahant si infideliter: sed certe nō solū trāslationē vituparant: sed etiā meipm̄ maledictis impugnāt. t ē est q̄d sequit: a ¶Porro. i. certe. b ¶Aliud: in q̄ ipi offendūt. c ¶Si: p q̄r. d ¶Volūt mihi maledicere: id ē mala de pson̄a mea dicere: q tm̄ laborauī p cōi vtilitate. e ¶Clausis q̄d dicit oculis. in vulgari. puerbio. i. nō habito respectu ad vitatez quā docui: vel ad bñficia q̄ eis exhibui. s. trāsferēdo tot libros. f ¶Iudeos. natiōe. g ¶Et hebionitas. secte pfessione. Hebionite q̄dez fuerūt heretici: de q̄bus dicit Eusebi⁹ in. iiij. li. ecclīastice hist̄orie. Hebioneos dem̄ō decepit: q̄ iterptant⁹ est. Vere em̄ pauper sūt t egeni in sciētia glie christi: q̄m̄ quidē eū solū hoīem putāt: t pfectū vite ac virtutis virū iustū effectū: cōmuni etiā natiuitate ex viro t femina procreatū: custodiēdā vo censent legis obseruantiā: nec sufficere ad salutē christi estimant fidē tē. Isidor⁹ in. viij. etymol. vbi agit de heresibus xp̄ianor̄ ponit eandē sententiā supra in plogo sup Josue vltra mediū. innuens sat⁷ d Origene: aquila/symmacho/t theodotione: vbi exponit q̄d hic dicit: h ¶Et p Origenis laborē tē. excetra serpens quida: de quo dicit Isido. xij. etymol. Hydra draco est multorū capitū: qualis fuit in lerna palude puincie archadie. hec latine excetra dicit: q vno cesorum capita excrescebāt: sed hoc fabulosū est: nā cōstat hydrā locum fuisse euomentē aquas vastātes ciuitatē vicinaz: in q̄ vno meatu clauso multi erūpebāt: q̄d Hercules videns loca ipa excussit: t sic aque clausit meatū. Hā hydra ab aqua dicta est: hydor grece: aqua latine. t inde dr̄ hydra scz serpēs aquatic⁹. Ouidi⁹ methamorphoseos. ix. loq̄t d hydra dicēs: Vulnerib⁹ fecūda suis erat illa: nec vllū De comitū nūero caput est impune recisum. Quin gemino ceruix herede valētior esset. Idē in eodē. Nec pfuit hydre crescere p dānuz geminasq̄ resumere vires. Et nota q̄ in aliq̄bus libris scribit: Excedra p d. t tunc etymologiā Isidori: t tunc dr̄ excetra q̄si exceso tria: t ista lra cōmunior est: t habet mediā syllabā naturaliter productā. Excetre aūt cōpat emulū suū. ppē detractiōis sibilū: t q̄ alijs ifūdit emulatiōis venenū. i ¶Sinon. q̄dā fuit. pditor cui⁹ isidis̄ capta fuit troia t destructa. nā cū greci p decē annos ciuitatē obsedissent eā capere nō valētes: equū ligneū immēse state fecerūt: t armat⁹ militibus eū ipleuerūt. Sinon vo fingēs se timore mort⁷ de grecor̄ castr⁷ effugit se: assecurat⁹ a troianis: si secreta eis pāderet danator̄ mētis est eis illū equum in honore palladis fuisse factum: t q̄ iō tāte esset magnitudinis: ne posset itrare portas ciuitat⁷: q̄r si itraret/nūq̄ ciuitas capi posset: cuius vbis seducti portas fregerūt: t ita equū itroduxerūt. Sinon aūt illa nocte cū dormirēt troiani: aperuit ostiola eq̄: t inclusi milites exierūt t ciuitatē ceperūt: sic in scdo libro Virgilij eneidos plenis⁹ recitat. t ido dr̄: k ¶Victorq̄z. cui cōpat emulū suū detractiōis incēdia iacienti

Libraij Antiq̄rij

Verbus de edo.

Hebionite

Quidius methamor.

Sinon

Vgl. en

Eventilent

a ¶ Euentilēt apices.i.litteras euentilare dicit aduentū dispergere:pūcere:exquirere: excutere:inuestigare: discutere:z in istis duab⁹ significationib⁹ potest accipi hic:lz in oībus hū posset expōi. b ¶ Uras calūnient.falso criminēt. calūniator enī ōr falsi criminis accusator. Cetera plana sūt.

¶ Explicit qualiscunq; expositio istius prologi.

Glo.ordi.

IN anno primo La. I cyri. Beda. Sicut cyrus destructo chaldeor imperio populū dei liberauit: z ī patriā remisit:z templū incensum hierosolymis reedificari precepit:z hoc edictum etiam per litteras manifestauit: ita christus destructo diaboli regno: electos suos q̄ erant dispersi ab eius tyrannide in ecclesiā cōgregauit:que in presenti iustificata ex fide pacē habet ad deū p ipm et ad visionem ppetue pacis festinat: hiersalem quippe visio pacis ōr: Templum quoq; incensuz restaurari facit: cum illos qui insidijs diaboli fidē pdiderant ad salutem reducēs:habitatione sua dignos efficit:scripturas etiam sacras z sanctas p vniersum mūduz mittit:quib⁹ fidē sui noīs z spem salutis cunctis q̄ ad regnū suū ptinent:id est electis predicat.

iactet:nunq; meū:iuuāte xp̄o: si lebit eloquiuz: etiā p̄cisa lingua balbutiet. Legāt q̄ volunt:q̄ nolunt abȳciant:euentilēt apices: a litterasq; calūnient. Magis ve b stra charitate ꝓuocabor ad studiū /q; illoz detractione et odio deterrebor. Finit Proemiū.

Incipit liber Esdrę primus.

†Māno p̄mo Ca.I c

a ¶ christi. ¶ christ⁹ quoq; ait: necesse est impleri omīa que scripta sunt in lege moysi et psalmis et prophetis de me.

cyri regis persarū/ t

¶ Et ipse

Nico.de lyra

¶ Incipit postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra in librum Esdre:z primo prologus eiusdem.

QRit sacerdos sup solio. Zach.vj. Scōm q̄ in libris p̄cedentib⁹ dictum est:deus sub rōne absoluta subiectū est ī tota sacra scr̄tura:sub ratiōibus aūt ꝓtractis subiectū est in partialib⁹ libris:sic corp⁹ mobile absolute sumptum subiectum est in tota philosophia naturali:corpus vero mobile aīatū subiectū est in libro de aīa:z ī alijs libris sequētibus ad ip̄m:z eodem modo deus sub ratione gubernantis pp̄m israel subiectū est in libro iudicum z alijs libris hystoria libus sequentibus:vario tamē modo p̄m variationē hui⁹ regiminis. Deus enim hūc populum post ingressum terre promissiōis triplici mō gubernauit. Primo p iudices:z sic de eo agit in libro Judicū. Scōo p reges:z sic tractatur de eo in libris Regū z Paral. Tertio p sacerdotes. s. a reditu captiuitatis babylonice vsq; ad x̄pm. Expedit aūt duob⁹ p̄mis modis. Tertiū p manib⁹ habem⁹:q: liber Esdre incipit a reditu captiuitat babylonice a q̄ icepit regimē sacerdotū: tñ sb deo p̄incipali rectore.de q̄ regimīe ōr ꝑbū passūptū:Erit sacerdos z. Jn q̄ quidē ꝑbo p̄mo tangit regentiū abilitas.cum dicit: Sacerdos.i.sacerdotes:eo modo loquendi quo dicit Exod. viij.f. Venit musca grauissima.i.multitudo muscarū. Ad cuius intellectum sciendū q̄ p̄m p̄m.i.politice. illi qui sunt vi intellectum scientia et prudētia:illi sunt apti ad regēdū gentes q: sciunt se z alios dirigere in finē bonū. Talis aūt debet eē conditio sacerdotū ,put dicit Walach.ij.b. Labia sacerdot custodiūt sciam:z legem requrent de ore ei⁹:q: angel⁹ dñi exercituuz est.sicut enī angelica natura supior est humana.et iō hoies p angelos regunt:sic sacerdotes q̄ sunt ōsi mediatores inter deū z pp̄m:ex p̄ enī hñt aptitudinē ad regendū. Scōo in verbo ꝓposito tangit hui⁹ regimīs auctoritas/cū ōr: Sup solio suo.sedere enī sup soliū ,ppriū ē hñtis auctoritatē discernēdi:iudicādi:ac etiā corrigēdi. Hāc aūt auctoritatem habuerunt sacerdotes a reditu captiuitatis babylonice z citra vt dicti ē:ō q̄ potest dici q̄ scribit Esa.xvj.b. Prepararabit ī misericordia soliū:z sedebit sup illō in v̄itate.redit⁹ aūt ō captiuitate babylonica fact⁹ fuit ex diuina miscōia:z fuit p̄paratio ad hoc q̄ pp̄s p sacerdotes gubernaret:vt ptz p predicta: et sic hui⁹ regiminis solū fuit in miscōia p̄paratū:et bene subditur:Et sedebit sup illud in veritate:q: a reditu captiuitat babylonice q̄ tpe p̄fuerūt sacerdotes:nō legit pp̄s isr̄l ita declinasse a veritate fidei sicut ante:q: tp⁹ iudicū z regū multotiens maior pe pp̄l:imo q̄si tot⁹ pp̄s declinabat ad idolatriā: ꝓpter quam inducta fuit captiuitas babylonica: vt patuit p predicta:sed a reditu captiuitatis babylonice pauci legunt a veritate

Deus triplici gubernauit

Dyuisio

Cyri hystoria

Moraliter

veritate latrie declinasse: vtpote tpe machabeoz aliqui ex ambitione:z aliqui ex antiochi nobilis psecutione:z multi econtrario p veritate fidei legunt mortē acerbissimā tolerasse ad gloriam dei qui est benedictus in secula seculoz. Amen. L

¶ Incipit liber primus Esdre. La. I

IN anno p̄mo cyri rē. Liber iste a q̄ incipit regimē sacerdotū vt dictū est:cū sibi annexis pōt sic diuidi. qz primo tangit hui⁹ regimīs ,pcessus. scōo incidēs casus:qui est duplex. Jn vno habet exemplū p̄stātie cōtra aman. Jn altero exemplū patiētie in libris Hester z Job. Libros aūt Tobie z Judith z Machabeoruz licet sint hystoriales:tñ intendo eos ad p̄sens p transire:q: non sunt de canone apud iudeos nec apud x̄pianos: immo de ipsis dicit Hiero.i ,plogo galeato:q̄ ē ,plog⁹ sup libros Regū:q̄ int apocrypha cantant:z in ,plogo Judith dicit:q̄ auctoritas eoz nō est efficax ad ,pbādum aliq̄d qō in dctiōe vel dubiū vēit:z iō expositiōi eoz nō intēdo insistere: donec cuz dei adiutorio z vita comite sup oēs libros canonicos scripserim.si aūt dñs vitā mihi ꝓcesserit:sup istos libros z alios q̄ cōmuniter ponunt in biblijs: Quos si sint de canone scribere potero domino concedente. Liber autem iste diuiditur in tres partes: quia p̄mo agitur de reductione populi sub iesu filio iosedech. scōo de instructione reducti p Esdrā legisdoctorē. vū.ca. tertio ō reedificatione muri p neemiā ducē. ibi: Verba neemie. z isti tres fuerunt sacerdotes vt ex sequētib⁹ apparebit. De scōo aūt libro Esdre nō intēdo ad p̄sens me ītromittere rōne iam dicta:sz q: nō est de canone. Circa primuz p̄mo describit redit⁹ ppli. scōo fundatio tēpli.ca.iij. Circa primū p̄mo describit licentia data. scōo numerat turba licentiata.ca.ij. Circa primū p̄mittit ꝓfessio maiestatis.scōo subdit ꝓcessio subditarum/ ibi: Quis ex vobis. tertio cōpletio voluntatis/ibi: Et surrexerunt. quarto collatio pietatis/ibi: Rex quoq; cyrus. Circa primū primo ponūtur quedam preambula. scōo concessio ipsa/ibi: Hec dicit cyr⁹. D

Primum preambulum est:quia notatur tempus cum dicitur: Jn anno primo cyri rē. Ad maiorē autem intellectū eoruz que dicunt in hoc libro z alijs de isto cyro: z maxime cuiusdaz dicti a me super Lucam ca.ij. ponēda est hic origo z promotio huius cyri. p̄m enim q̄ habet in scholastica hystoria: Astyages rex medorum z persarum vidit in somnis de ventre filie sue egredi vitem totam asiam occupantē:z cum significatum huius quereret a cōiectoribus:respondērūt q̄ significabat puerum ex ea nasciturum in tota asia regnaturum:z ipsum astryagē de regno expulsurū:.qđ timēs:darium consobrinū suū adoptauit in filium:quia filiū nō habebat:sed filiam vnā: quā dedit cuidam militi simplici ne puer natus de ea magnoz amicoruz potentia vallaret:z cū hoc ad maiorē securitatē. Cū dicta filia esset grauida: fecit temp⁹ partus ipsi⁹ explorari:z puerum natum ad se apportari:quem dedit cuidam de suis principib⁹ occidendum: sed ille timens ne regnum ad matrez pueri deueniret nō fecit: sed puerum in nemore exposuit ad quē ex diuina ,puidētia que solet adesse qñ deficit humana:venit quedam canicula lactans puerū ipsum:a feris z auibus defendendo:quem pastor regis inuenit z vrori sue tradidit nutriendū:qui cū creuisset:ab alijs pueris factus est rex eoruz:et rebelles sibi grauiter affligebat: intantū q̄ patres pueroz cōquesti sunt regi:ad quem cum adducerēt:constāter z intrepide dixit hec se fecisse tanq; rex eoz. Rex ergo admirans pueri constantiā:in eo quedam signa sui generis agnouit:z a pastore veritatem req̄rens ipsum esse nepotem suum inuenit:verūtamē erga eum placatus fuit credēs q̄ somniū suū impletū esset in regno pueroruz z eum alendum tradidit illi principi cui prius eum tradiderat occidendū. filiuz autem eius

Moraliter. c ¶ Jn anno p̄mo cyri regis persarū rē. Cyrus iste figuraz gessit nostri saluatoris:quia sicut iste cyrus relaxauit captiuitatem iudeoruz: sic saluator noster captiuitatē patrum in limbo detentoruū. Ps.lxvij.d. Ascēdens in altū captiuam duxit captiuitatem:dedit dona hominibus rē. Et ꝓpter hanc figuram iste cyrus vocatur christus. Esa.xlv.a. Hec dicit dñs x̄p̄o meo cyro cuius apprehendi dexteram rē.

 ✠ Et tradu/

†2.pa.36.d 3.Esd.2.a Esa.45.a Dan.2.c et.29.c

E ℣ a ¶Et ipe ꝑcepit mihi vt edi.ei do. Beda. Dom⁹ vel tẽplū dei in scripturis sanctis vnusq̃sq; doctoꝝ ⁊ tota simul ecclia solet appellari: qz in cordibus se credentiū ⁊ sperantiū diligentiūq; habitare cōsueuit. vñ: Si quis diligit me/sermōes meos Joh. 14.c seruat: ⁊ pater meus diliget eū: ⁊ ad euz veniem⁹ ⁊c. vñ ⁊ ipse Apls ait: Tẽpluz dei sanctū est qđ estis 1. Coꝝ. 3.c vos. Et alibi: Christus ꝙ in domo sua tanq̃ filius: que domus sumus nos ⁊c. In figurā huius domus vel tẽpli spūalis salomon fecit templū in hierusalē/ domino. Interptat eñ pacificus: figurās: Esa. 9.b eū: de q̃ dicit: Multiplicabit eius imperiuz: ⁊ pacis nō erit finis: de quo Apls Eph. 2.d ait: Et veniēs euangeliçauit pacē vobis qui longe fuistis: ⁊ pacē his q̃ ꝓpe ⁊c. ¶Or aūt tẽplū septez annis edificauit: octauo aūt cōsūmauit ⁊ dedicauit: signi/ficat ꝙ toto tpe hui⁹ seculi (qđ septē diebus circūit) eccliam: dñs collectis ad edificū celeste fidelib⁹ cōstruit: ⁊ in vita futura apparēte resurrectiōis glia ad integrū pficit: ⁊ in gaudiuz vite imortalis in eterna visiōis sue claritate sustollit: qz eī ipe octaua die. i. post septimā sabbati resurrexit: recte octonario numero tẽp⁹ etiam nostre resurrectiōis exp̃mit. Or aūt euo sequēte quedā tẽpli edificia vetusta te solui ceperūt: sed instātia regū ⁊ sacerdotū instaurata sūt: significat q̃tidianos Dto. 24.b erratus fideliū: de q̃bus dicit: Septies cadit iustus ⁊ resurgit: q̃ q̃tidiana tẽporū sollertia ꝑ exẽpla vel exhortamēta p̃cedentiū iustoꝝ: q̃si p sacerdotū ⁊ regū dei coꝛrigunt̃ idustriā. Reges eñ ⁊ sacerdotes oēs pfecti vocant̃/cū sint mēbra sūmi reg⁹ ⁊ sacerdotis ⁊ se bene regere: ⁊ corpa sua viuentē hostiaz deo exhibere didicerint. Or postea crescētib⁹ malis tẽplū idoloꝝ sordibus ꝓphanatū: ⁊ tandē a chaldeis destructū ⁊ incensū est: significat grauiores lapsus eoꝝ q̃ ꝑ ꝓfessionē recte fidei ⁊ sacramētū baptismi: ecclie mēbris adunati: denuo fraude demonū a statu fidei delecti: ⁊ vitioꝝ flāma sūt cōbusti: ꝙ dirupto templo ⁊ vrbe hierusalē cines eius in babyloñ trāsmigrati: sed post septuaginta annos acta penitētia ad patriā (dño miserāte) remissi: rursus tẽpluz ⁊

℣ vrbem

Nico.de lyra

℣ ✻ aūt eius clam occidi fecit eo ꝙ fuerat inobediens ori ei⁹: qđ tamē illū ꝓncipē nō latuit. Postea ꝙ ꝑ tẽpus magnū rex exercitū tradidit illi ꝓncipi ad domādos aduersarios: ⁊ ipe ī media resedit. Ille aūt ꝓnceps memor occisiōis filij sui suasit exercitui vt cyrū regē persarū eligeret/vocās eū cyrū: id est heredē: q̃ prius spertaticus: id est catulus vocabat: eo ꝙ canicula lactauerat eū. Qđ factū audiēs astyages/collegit exercitū vt pugnaret cōtra cyrū: ⁊ in ꝓmo cōgressu ꝓfugauit: sed postea a cyro deuict⁹ fuit. Verūtamē cyrus magis se exhibuit ei nepotē q̃ victorē. naz regnū hyrcanoꝝ sibi dimisit: ⁊ dario auūculo suo regnū medorū: ita ꝙ post eoꝝ mortē totū deueniret ad manū suam. Postea ꝙ cyrus ⁊ darius eius auūcul⁹ obsederūt babyloniā: qua capta ⁊ occiso balthasar rege: darius regnauit in babylone duobus annis: quo mortuo totū regnū deuenit ad manū cyri: et sic fuit monarcha: ⁊ in ꝓmo anno huius monarchie dedit licentiaz filijs israel redeūdi in iudeā ⁊ edificādi tẽplū: ꝓm ꝙ dicit ꝑ: **In anno ꝓmo cyri regis persarū**: id est anno ꝓmo quo monarchiā trāstulit ad persas: quia licet regnū medorū esset honorabilius: tamē caput monarchie posuit ī pside: eo ꝙ ibi ꝓmo regnauerat. ⁊ quia perse ipm sublimauerant in regnū. a ¶**Ut cōpleret verbū dñi ex ore hieremie**: Hiere. xxv. c. Cūq; impleti fuerint. lxx. anni visitabo sup regē babylonis ⁊c. Et similiter. xxix. c. Cū ceperint ipleri ī babylone. lxx. anni: visitabo vos ⁊ suscitabo sup vos ꝛbū meū bonū vt reducā vos ad locū istū. Dicūt aūt hebrei ꝙ isti. lxx. anni sunt accipiēdi a tpe destructionis templi ꝑ nabuchodonosoꝝ: ⁊ fuerunt impleti sexto anno darū: in quo cōpletū fuit templū. Sed hoc est falsum: quia ꝓm omnes historiographos alios fuerūt multo plures anni. Supponūt etiaz ꝙ cyrus regnauerit tm̃. xi. annis: qui tamen regnauit xxx. ꝓm historiographos persarū. Josephus aūt dicit ꝙ isti. lxx. anni inceperūt a destructiōe templi p̃dicta: ⁊ terminati fuerunt anno ꝓmo monarchie cyri. Scōz ꝙ expositores latinos istī septuaginta anni cōiter incipiūt a destructōe ciuitatis: ⁊ terminā

tur ī anno ꝓmo cyri: sed quia cōputanť ꝓm chronicas: ad quas cōputationē sequiť mardocheū fuisse. cclix. ānoꝝ qñ fuit exaltatus ab assuero rege: vt declarabiť in ꝓncipio libri Hester: vbi ꝓprie habet locū: iō nō intēdo sequi computationē eoꝝ: quia nō videť possibile mardocheū tāt̃u vixisse: ⁊ dato ꝙ vixisset: tamen tunc facere nō potuisset illa que de eo scribunť in libro Hester: q̃ tamen inter libros sacre scripture canonicos computať. Ibi eñ scribiť ꝙ regebat regine domū ⁊ regis palatiū ⁊ regni negocia disponebat. Rabbi sal. dicit ꝙ isti lxx anni incipiūt a transmigratiōe iechonie: ⁊ terminanť in ꝓmo anno cyri: quia tūc dedit licentiā populo redeundi de captiuitate dicēs: ꝙ a transmigratiōe vsq; ad destructionē ciuitatis fuerūt. xviij. anni: ⁊ inde vsq; ad ꝓmū cyri annū. liij. qui simul iuncti faciūt. lxx. annos: vt ptz. Sz ꝯtū ad ꝓmū numeꝝ dicit manifeste ptra textū. iiij. li. Regl. vbi dicit. xxiij. ca. ꝙ sedechias ī mediate regnauit post iechoniam: qui alio noīe dictus est ioachin: ⁊ fuit filius ioachim: qui similiter alio noīe dictus fuit iechonias: vt plenius habet Matth. j. ⁊ ibidem. l. iiij. Regz. xxiij. dicit: ꝙ tm̃ regnauit. iij. annis. ⁊ sic ab eius nūero deficiūt septē anni: ꝓpē qđ videť mihi ꝙ isti. lxx. anni incipiunt ab octauo ānō ioachim patrꝛ iechonie siue ioachin: Tunc eñ captus fuit per nabuchodonosoꝛ: ⁊ factus sibi tributari⁹: ⁊ nobiles de cū eius fuisse dicunť. ꝓpter quod extunc incepit transmigratio babylonis: licet magis completa fuerit tempore iechonie filij eius: ⁊ adhuc pfectius in captiuatōe sedechie destructa ciuitate: ⁊ terminanť in quarto anno cyri. quod sic ostendit: qz ioachim regnauit. xj. annis. iiij. Reg. xxiij. ⁊ ideo incipiendo ab eius anno octauo inclusiue habenť de regno eius quatuor anni: ⁊ de tempore sedechie decem integri. Mā vndecimo anno quarto mense fuit captus ⁊ exoculatus ⁊ ductus in babylonem. iiij. Regl. xxv. ꝓpter quod ille annus computandus est inter annos destructiōis ciuitatis: quia maior ꝑs ei⁹ fuit sub destructione: aliter vnus annus bis computaretur: scz in tẽpore sedechie ⁊ in tẽpore destructiōis: ⁊ inde. lij. vsq; ad cyrum: qui licet ꝓmo anno sue monarchie dedit licentiam populo redeundi in iudeaz: vt hic dicit: tamen iudei ex longa mansione in terra babylonis vxores acceperant ⁊ ꝓlem ꝓcreauerant: ⁊ ibidem possessiōes acquisierant. ꝓpter qđ ad dispositionē de rebus ⁊ familijs manserant in terra babylonis ꝓmo anno cyri ⁊ secundo. ⁊ tertio venerūt in hierusalez: vt dicit in scholastica historia/⁊ anno sequēti posuerunt fundamenta templi. j. Esdre. iij. Isti anni simul iuncti sunt septuaginta qz Daniel. ix. dicit septuaginta anni desolatiōis hierusalem: qui tunc ꝓprie fuerūt completi: quia fundato templo fecerunt iudei festum magnū ⁊ gaudiū. j. Esdre. iij. b ¶**Suscitauit dominus spiritū cyri**. id est voluntatē. c ¶**Et trāsduxit vocem in oīm regno suo etiā per scripturā**: quia ea que sequūtur de deitatis cōfessione ⁊ de redeundi cōcessiōe fecit publicari verbo ⁊ scripto. d ¶**Hec dicit cyr⁹**. Positis ꝓambulis: hic cōsequēter ponit cōfessio deitatis.

e ¶**Oīa regna terre dedit mihi dñs**: id est mīta diuina virtute: quia eius imperiū nō se extendit ad oīa regna terre: cōfiteť tamē se hec obtinuisse diuina ꝓtute: hoc aūt confessus fuit: quia sibi fuit notificata Esaie ꝓphetia. xlv. vbi dicit: Hec dicit dominus christo meo cyro: cuius apprehēdi dexterā vt subiiciā ante euz gentes: ⁊ dorsa regū vertam ⁊c. que multo tpe fuit ꝓnūciata ante tp̃s cyri. f ¶**Et ipe ꝑce. mihi vt edificarē ei domū in hierusalē**. q: in eadem ꝓphetia ✻ subditur:

✻ e ¶**Et trāsduxit vo. i vni. ⁊c**. q: xp̃s apl̃os ⁊ septuaginta duos discipulos misit ad p̃dicādū: ⁊ euāgelistas monit ad scribēdū ꝓ ipoꝝ formatiōe ⁊ salute oīm gētiliū. e ¶**Oia regna ter. de. mi. dñs. Et ꝑ mō Mat. vlt. d. dicit xp̃s: Data ē mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. Cyr⁹** aūt ptātē habuit ī terra tm̃: qz figura deficit a pfectiōe rei figurate: sic vmbra deficit a ꝛitate. f ¶**Et ipe ꝑcepit mihi vt edificarē ei domū ⁊c**. De⁹ eñ pater hoī xp̃o ꝑcepit vt edificaret eccliam ex lapidib⁹ viuis. i. xp̃o credētib⁹ ex oīb⁹ gētib⁹ ꝙgregatā.

✻ Quis est ī vo

Moraliter

A ¶ vrbem sanctā grandi labore restaurarūt: significat eos q̄ de/
cepti a diabolo: nō solū fidei sinceritatē ⁊ integritatē boni o/
peris perdūt: sz etiā p acerbitatē sceleley gētilibus ⁊ publica/
Mat.18.c nis similanť. vnde: Sit tibi sicut ethnicus ⁊ publican⁹: q̄rū
tñ aliq̄ p diuinā gr̄az resipiscētes ad ecclesiā reuertunť: cū illu
stratione sc̄ispūs cōpuncti: p̄cepta dei
q̄ reliquerāt denuo audiunt ⁊ custodi
unt. Septem nanq̄ sūt dona spūssc̄ti.
Decē ꝺo p̄ceptis sūma diuine legis cō/
prehēdit: ⁊ decies septez septuaginta
sunt. Añ bñ qui p ogs̄ quersa in baby
loniā fuerāt captiuati: post septuagīta
annos liberanť: ⁊ domū dei ⁊ ciuita/
tē sanctā reedificārt: q⁊ nōnūq̄ ꝺ p pctā
sua a cōione ecclie sepati: infideliū nu/
mero copulabanť: rursus p donū spi/
ritussancti bona opa exercēt: ⁊ sic ꝺsor
tiū fideliū dom⁹. s. ⁊ ciuitaſ dei ꝺ qua
Nota fuerāt electi: recipiūt. ¶ Notandum
enī q⁹ eadē penitentiū ad ecclesiam re
uersionē: ⁊ dom⁹ dñi post incēdiū ree/
dificata: ⁊ ciuitas restaurata: ⁊ popu/
lus post captiuitatē i patriaz remissus
⁊ vasa sancta relata denūciāt. Sed q⁊
Esdras de his oīm⁹ explicat: libet de
volumine eius aliq̄ spūali sensu expo/
nere: q̄ clari⁹ fiat q̄liter his q̄ per negli
gentiā vel errorē perierāt sit ad peni/
tentiam redeundū: q̄nta dei gr̄a: q̄nto
ipsoz conatu admissoz poscēda vl im/
petranda venia: quō penitētes cū eis
qui nup ad fidē venerāt: eandē xp̄i do
mū edificent: ⁊ pariter in futuro dedi/
cationis illius solennia expectent.

a ¶ Quis est in vobis. Be. Ma/
gna in his verbis fides regis: magna
claret pietas. Fides q̄dē: q⁊ pp̄lm isr̄l
p̄ ceteris dei esse intellexit. Pietas: q⁊
nullo excepto omnes qui vellent libe/
ros in patriaz redire p̄misit. Fides: q⁹
eundē deū ⁊ habitare in celis ⁊ esse in
hierusalē: ⁊ cū singulis reuertentibus
ascēdere posse ꝺfessus est. Patet enī q⁹ nō corporeū ⁊ loco cō
p̄hēsibilē: sed spiritū ⁊ vbiq̄ p̄sentē credidit: quē ita hiero/
B solymis ⁊ in templo habere locū ꝺfessus est: vt simul eum ce/
li regno p̄sidere nō dubitaret: ita in celis regnare credidit: vt
cū suis fidelib⁹ esset in terra: eozūq̄ aīos ⁊ man⁹ ad saluta/
ria dirigeret opa. b ¶ Ascēdat in hie. Beda. Qui peccāt
vel secularia curāt in imo sunt: qui deo placere desiderāt: ad
celestia suspirāt: omnes pompas mūdi ⁊ illecebras eternorū
amore transcēdāt: ⁊ edificent domū deo in iudea: in ꝺfessiō:
sz sue iniquitaſ: ⁊ diuine miserationis p̄parēt corda sua: que
deus habitare ⁊ illustrare dignet: ⁊ ꝓmos ad idem inuita
re verbis ⁊ exemplis nitanť. c ¶ Et omnes. Notanda di
Nota stinctio verboz: q⁊ omnib⁹ a captiuitate solutis dedit rex fa
cultatem: vt quicunq̄ ad templū edificandū (domino duce)
ascenderet: nō tñ omnes ascendere iussit: sed quos donata li/
bertate alibi habitare delectaret: ascendētib⁹ auxiliari: quēq̄
de loco suo p̄cepit: data. s. eis in necessitate tam longi itineris
pecunia vel pecorib⁹. alia quoq̄ illis dona dare ⁊ cōmenda/
re desiderauit que in templo dñi ꝓ memoria mittentiū offer/
rent. Omnes ergo de captiuitate liberati sunt: omnes pieta/
tis actib⁹ dediti: sed ꝓfectiores ad edificanduz templū dño a/
scenderūt. ceteri adiuuerūt. Omnes enī electi de potestate te
nebraz eruti: ad libertatē ptinent filioz dei ⁊ glorie: omnes
socictati sancte ciuitatis. i. ecclesie annumerari letanť. sed tñ
ꝓfectoz est in edificatiōe eiusdē ecclesie etiaz alios p̄dicādo la
bozare: qui ab apostolo duplici honore donanť: sicut angelus
Dan.12.b Danieli dicit: Qui docti fuerint fulgebūt quasi splendor fir/
mamenti: ⁊ qui ad iusticiā eruditiunt multos: quasi stelle in ꝑ/
petuas eternitates. quia eruditores multorum cuz magis au
ditores ad celestia diligenda instituunt: min⁹ ꝓ terrenis cu/
ram gerunt: imo acq̄sita ꝓ spe eternorū relinquūt. Unde ne/
cesse est vt ad predicandū subsistant diuites qui predicare ne
queunt inopie eorum subuenire: vt sic p̄dicatiōis possint esse
1.Joh.c participes. vñ Johānes: Nos ergo debemus huiusmodi su/
scipere vt cooperatores simus veritatis ⁊c. d ¶ Adiuuēt
eum. Qui tēporalib⁹ abundant: nō solū pauperibus xp̄i neces/
saria de/

edificarē ei domū in hierusalem
a q̄ est in iudea. Quis est i vobis a
a ¶ q̄si nō ē corpore⁹ nec loco cōprehensus.
de vniuerso populo ei⁹? Sit dō
a ¶ sine me nihil potest⁹ facere. ¶ Aliē nēo
pōt ꝺ ꝓfusiōe pctōz ad opa xp̄ianū. i. ꝺ seruī
tio babylonis ad libertatē patrie transire.
b minus deus illo cūz ipso. Ascē b
a ¶. i. in ꝓfessiōe. vt q̄ ꝺ obliuionē dei capti
uank a chaldeis. i. demonib⁹ per ꝓfessionez
diuine pietaſ ad visionē pacis ⁊ lucis redeāt.
dat hierusalem q̄ est in iudea: et
edificet domū dñi dei isr̄l: ipe est c
a ¶ diuites. s. qui p̄dicare non possunt. s.
c deus q̄ est in hierlm. Et omnes re d
a ¶ vel i chaldea. s. vl alibi metu chaldeoz
dispersi.
liqui in cunctis locis vbicunq̄ ha/
a ¶ ad p̄dicādū. b ¶ ꝺ q̄cunq̄. s. ꝓfessione
d bitant: adiuuēt eum viri de loco e
suo. Argento ⁊ auro: ⁊ substātia
⁊ pecorib⁹: excepto quod volun f
tarie offerunt tēplo dei quod est
a ¶ q⁊ debili ⁊ inerti aīo iacēt: vel sue vel
fraterne dilectiōis ⁊ salutis curā nō habent.
f in hierusalez. Et surrexerūt p̄nci g
pes patrum de iuda ⁊ beniamin
et sacerdotes ⁊ leuite: omnis cu/

saria debent ministrare: sz ⁊ bona q̄ possunt ꝓ se libēter opari: C
vt vtroq⁹ cōmodo in tēplo dei q̄ ꝺ est ecclesia partē mereantur
habere. e ¶ Et surrexerūt. Cyrus oīa p̄cepit imo p̄misit in
hierusalē ascēdere ⁊ edificare domū dñi: sed tm̄ de iuda ⁊ ben/
iamin ⁊ tribu leui ascēdere voluerūt. Nam decē trib⁹ sub hie/
roboam rege a tēplo dei ⁊ cultu pietaſ
sunt alienate: ⁊ iō a regib⁹ assyrioz fue
runt captiuate: nec vnq̄ omnes vt ꝺ hi/
bent in patriā venisse. Sz iudas ⁊ ben
iamin ⁊ tribus leuitica ad quā tēpli mi/
nisteriū ꝓtinebat: q̄uis pctā decem tri/
buū imitarenť: nunq̄ habitationem vr
bis et tēpli cerimonias deserebāt. Añ
⁊ vltime a chaldeis sunt capte: ⁊ p̄me
persis regnantib⁹ redire p̄misse: q⁊. s. ꝺ
tribu iuda ⁊ leuitica ortus est dñs no/
ster. Trib⁹ q̄z beniamin illis se religio
sa fide conīūxit. maxime: q⁊ hierlm i ei⁹
sorte fuit. ⁊ ideo collate misericordie p/
ticeps esse meruit. f ¶ Principes
pa. Principū enim patrū. i. magistroz
est ope ⁊ doctrina errantiū mētes i stu/
dio boni opis edificare. Scribe docti
in regno celoz: q̄ merita sensusq̄ audi/
toz solerť examinātes ꝺnudicare nozūt
quē in q̄ gradu misteriꝫ ecclīastici ꝓmo
ueant.

Nico. de lyra

* subdit: Ipse edificabūt ciuitatē me/
am ⁊ captiuitatem meam dimittet ⁊c.
a ¶ Quis est in vobis. Hic conse/
quēter ponit ꝓcessio libertatis. s. a ser/
uitute omnib⁹ qui voluerunt in hierlm
redire. ⁊ ꝺ est dicit: Quis est in vo/
bis de vniuerso pp̄lo ei⁹. populuz
enī israel reputabat pp̄lm dei celi: q⁊ in
illo populo fuerat ver⁹ cultus ipsius.
b ¶ Ascendat in hierusalē. q. ꝺ. q̄li
bet ꝺ populo illo debet hoc facere. Tū
ex desiderio libertatis quā omnes ap/
petunt: etiam bruta animalia sm̄ modū
suū. vñ bestie ⁊ auicule recluse q̄tūcunq̄ habeāt ꝺlēdide ad co D
medendū: ꝓponūt tñ libertatē saltetati: si qua via pateat eua
dēdi. Tū ex volūtate cult⁹ ipsius ꝺcitaſ q̄ exercēdus ē in hieru
salē. vñ subdit: c ¶ Ipe ē de⁹ q̄ est in hierlm. est añ vbiq̄
equaliē p essentiā: p̄tiā a potētiā: sz p specialē cultū sūt in hie/
rusalē: q⁊ ad ꝺ elegit ciuitatē illā. vt ꝺr. iii. Re. ⁊. i. Paral. ⁊. ij.
d ¶ Et oēs reliqui. s. de pplo illo q̄ nolūt recedere: q⁊ aliqui
fuerunt ibi retenti amore vxoz ⁊ filioz ibidez genitoz ⁊ bono
rū acq̄sitoz. e ¶ Adiuuēt. de bonis suis ad edificationē tem
pli p munera ad ꝺ oblata: ⁊ etiā redeūtes vt possint meli⁹ redi
re ⁊ ꝓspere agere. Scōm hebreos variaſ hic textus ⁊ exposi/
tio. ⁊ hec ē ista: Et oēm reliquū. s. de iudeis q̄ nō pōt ascēdere i
hierlm ꝓpē pauptatē: q⁊ nō habet expēsas ꝓ via: vl debilitatē
q⁊ nō potest peditare: vellet tñ ire si posset. Adiuuēt eū viri
de loco suo. i. vicini eius: etiam gentiles ꝓuidendo de expē/
sis ⁊ vehiculo: ita p̄cepit cyr⁹. f ¶ Excepto q̄ ꝺ volūtarie
offerūt ⁊c. q⁊ mīti gētiles audītes ꝺtutē dei isr̄l: obtulerunt
mīta munera ad edificādū tēplū i hierlm q̄ ꝺ fuerat destructuz:
exēplo regis anīati ad ꝺ. g ¶ Et surrexerūt. Hic ꝓpr deseri
bit impletio volūtatis ipi⁹ cyri a deo inspirati: cū ōr: Et surre
xerūt ꝑn. pa. ꝺ iuda ⁊ ben. ⁊ sa. ⁊ leuite. Iste enī tres tri/
bus. s. iuda beniamin ⁊ leui fuerť vltimo captiuate ꝓ nabucho
donosoz regē babylonis. ⁊ ꝓmo reducte sunt ꝺ captiuitate: nec
tantū peccauerūt gētū alie q̄ captiuate fuerūt ꝓ reges assyrioz:
nec ex his redierūt ꝺ captiuitate nisi aliq̄ reliq̄ q̄ euaserāt ma
nus regū assyrioz: ⁊ ꝓiunxerāt se trib⁹ tribub⁹ ꝺdict⁹ tpe Josie:
vt ꝺr. ij. Paral. xxxiiij. ⁊ fuerť sīl captiuate ꝓ nabuchodonosoz:
* et simul Moraliter
* a ¶ Quis ē i vo. ꝺ vniuer. po. ei⁹. Seq̄t: c ¶ Edifi/
cet domū dei. Per istos intelligūt apli ⁊ alii credentes ꝓmi
q̄ moꝛib⁹ ⁊ doctrina edificauerť eccliaz dei. d ¶ Et oēs reliq̄
adiu. ⁊c. p istos itelligunť ꝓuersi ꝺ gētilib⁹ q̄ adiuuerūt in edi
ficatiōe ecclie: sīc ptz de btō Luca ⁊ alijs plib⁹ a ꝓncipio ꝓuer/
sis ex gētib⁹: ⁊ postea ꝺ Ambrosio ⁊ Augu. ⁊ aliis plib⁹ docto
ribus. e ¶ Et surrexerūt ꝑn. pa. Isti sūt apli ⁊ credētes ꝓmi:
q̄ prompte ac viriliter executi fuerunt opus ecclesie dei.

ueant. a ¶ Ut ascēderēt. Quotidianis ꝓfectib⁹ velut quibusdā gradib⁹ ascēdit ad sūmā frutū q̄ sūt in eterne pacis visione. Primi grad⁹ sunt ꝓpriā vitā corrigere. Secūdi de proximo⁹ erratib⁹ laborare. Supmi post opa bona ⁊ doctrinā gaudia ꝓpetue remuneratiōis expectare: b ¶ Adiuuerūt ma-

Gradus ꝓfectiōis virtutum

eo⁹. Man⁹ edificatiū socij q̄ edificare nequēūt dat⁹ pecunijs adiuuāt: cū seculares ꝓdicatorib⁹ liberos suos vt familiā dño educādā cōmittūt: vt qō p se nequēūt: p eos q̄ possūt dño sue deuotōis mun⁹ offerāt. c ¶ Et iumētis. Be. Jd est tardioribꝰ: sed ad leue iugū euangelij portādā māsuetis. Dant etiā pecora: būlles. s. spū ⁊ mites q̄ de substantia sua q̄si de lacte ⁊ lana gratis paupibus tribuūt. Dant ⁊ substātiā ⁊ supellectilē variā cū multiplicib⁹ opē floribꝰ insignes viros vel feminas parētes vt domesticos: doctoribꝰ cōmēdant: p q̄s domino ꝓsecrent ⁊ ꝓficiāt in edificiū domus dñi. Sūt ei plerīq; naturali dono casti/patictes/modesti/liberales/iusti-

Ezr. Esd. 2. b Act. 10. a

cie ⁊ sapictie amatores/oꝝonibus ⁊ elemosynis (sicut Corneli⁹) istātes: ⁊ legē nō habētes: q̄ leg⁹ sūt faciūt. Vi cū sanctis ꝓdicatoribꝰ i xpo renasciturī: vel i fide ꝓfirmādi offerant: q̄si supellex varia ad edificādā domū dñi ꝓncipib⁹ patruꝫ tribuūtur. d ¶ Protulit vasa. Be. Diuersa vasoꝝ species fideliuꝫ psonas diuersas vt oꝝones significat. Jn Apocalypsi legit vigintiq̄ttuor seniores habere phialas aureas plenas odoramētoꝝ: q̄ sunt oꝝones sanctoꝝ. Phiale em̄ sunt vasa patula ⁊ lucida: ⁊ significant simpliciū corda q̄ nihil subdole cogitationis habēt: sed ea q̄ in corde tenēt/ pura ꝓferūt lingua. Talib⁹ ḡ aromata: id est acceptabiles deo oꝝones inesse referunt. Cultri q̄bus vtebant ad inciden-

Apoc. 5. c

dos vel diuidēdos rōne ꝓgrua art⁹ victimaꝝ: vt oīb⁹ rōne distinctis ps in altari ꝓsumeret: ps sacerdotib⁹: ps leuitis: ps offerētib⁹ darēt: illos significāt q̄ discretionē habēt: q̄ perfecte nouīt discernere de sacrificio salutari q̄d ē xp̄s: q̄ oīb⁹ sint dicēda: q̄ pfectioribꝰ: q̄ humane cognitiōis modū excedentia igni spūssancti tribuēda. Cyphi aurei q̄ maiori sapictie splēdore rutilāt. Argentei vo q̄ docēdi venustate rutili que nouerūt plani⁹ exponūt. Quos distinguens

1. Cor. 12. a

Aplꝰ ait: Alijs p spiritū dat⁹ sermo sapientie: alijs sermo scictie ꝑm eundē spiritū. Oꝝ autē numer⁹ vasoꝝ ⁊ specialiter singuloꝝ ⁊ in sūma generaliter omniuꝫ memorat⁹ significat: q̄ dñs sūmā electorū suoꝝ nō solū eoꝝ q̄ in fidei mundicia pseuerāt: sed etiā eoꝝ q̄ resipiscendo ad fidē redeūt: in libro eterne memorie scriptā ꝓtinet: in quoꝝ figura apte subditur:

a ¶ p scꝑturas admonēdo ⁊ grāz ifūdēdo.
a ius suscitauit de⁹ spiritū vt ascē-
deret ad ędificādū tēplū dñi qō
a ¶ diuites gaudia ꝓpetue remuneratiōis expectātes.
erat in hierusalē. Uniuersiq; qui a ¶ p̄dicatoꝝ.
b erāt i circūitu adiuuerūt man⁹ eo
a ¶ naturali ingenio p̄claris fixis eloquentia nitidis.
rū i vāsis argēteis ⁊ aureis: i sub
c stātia ⁊ iumētis: in supellectili: ex
ceptis his q̄ spōte obtulerant.
a ¶ fideles.
d † Rex q̄z cyrus ꝓtulit vāsa tēpli b
a ¶ libet imūdus spūs q̄ fideles d ecclesia rapit ⁊ ꝓuat gaudio eterne pacis.
dñi q̄ tulerat nabuchodonosoꝝ
a ¶ iugēdo ꝓsortio reproboꝝ q̄ sūt templuꝫ ⁊ ciuitas diaboli capitis. s. omniū malorū angelorū ⁊ hominū.
de hierusalē: ⁊ pōsuerat ea i tem
plo dei sui. Protulit aūt ea cyr⁹
rex persaꝝ p manū mitridatis fi- c
c lij gaçabar: ⁊ annūerauit ea sasa d e
a ¶ iudas ꝓfessio interptat.
f basar ꝓncipi iudę: ⁊ hic ē numerus eoꝝ: Phialę aureę triginta:
a ¶ corda sanctoꝝ simplicia ⁊ lucida.
b ¶ qui sacrificiū q̄d est xp̄s discrete diuidere nouīt ⁊ intelligere. ¶ q̄ feruēte charitate solent solatia debriari.
phialę argēteę mille: cultri vigin f
tinouē: cyphi aurei trigita: cyphi s
argētei secūdi q̄dringenti decez:
vasa alia mille. Oia vasa aurea b
⁊ argētea q̄nq; milia q̄drungēta.
Uniuersa tulit sasabasar: cū his
q̄ ascēdebāt de trāsmigratiōe ba-
g bylonis i hierusalē.

In sunt au Ca. II i tem prouincię filij q̄ ascenderūt ꝺ captiui-

c ¶ Et annumerauit ea sasabasar ꝓncipi iu. tē. Hoc fit cum xp̄s q̄ ē heres vniuersoꝝ q̄s ad salutē ꝓdestinauit/ de ptāte sathane eruit: ⁊ ecclie sacerdotib⁹ reconciliādos p penitētiā offert. f ¶ Et hic est numerus eoꝝ. Quia nouit dñs nūerū electorū: nec perit aliqua de ouibus eius confitētibus nomini eius magno ⁊ terribili. Et hic est numerus. Quia nullus de predestinat⁹ perire in perpetuū potest: siquādo em̄ in babylonē: id est confusionē peccatoꝝ abducuntur: diuina prouisione per societatez iustorum ad pacem ecclesie reducunt. Vasa autē que exercitus chaldeoꝝ capta hierusalem fregisse: fractaq; in babyloniā transtulisse perhibet: illos exprimunt qui ita a diabolo capiunt: vt priusq; peniteant/ perennē rapiant ad penā.

Ca. II

In sunt autem filij prouincie. Judee scz non babylonie. Ad hanc em̄ pertinebant etiam de captiuoꝝ stirpe in babylonia nati. Toto enim animo iudeaz et hierusalem inspirabant: quorum figuram gerit dux eorum ço-robabel qui nomine ipso se ortū in babylone demōstrat: sed in-

f tentione

⁊ simul redierūt qui voluerūt redire. a ¶ Uniuersiq; qui erāt in circūitu adiuuerūt tē. Hoc dupliciter exponit. Uno mō de iudeis remanētib⁹ in babylone. Alio modo de gētilibus adiuuātibus impetētes de p̄cepto cyri: vt prędictū est. b ¶ Rex quoq; cyrus. Hic ꝓsequēter describitur collatio pietatis: q̄ cyrus fecit restituendo vasa que fuerāt apportata de templo dñi. Audierat em̄ q̄ dñs fuerat offensus ꝺtra balthasar regē babylonis: eo q̄ ea applicauerat vsibus hūanis: bidēdo in eis ipe ⁊ sui milites ⁊ vxores: vt hr̄ Dan. v. ꝓpt̄ q̄ balthasar nocte seq̄nti iterfect⁹ ē. c ¶ Per ma. mitridat⁹ fi. Jn hebreo hr̄: Per manū mitridatis thesaurarij. erat em̄ thesaurari⁹ regis: vt dicit Josephus: ⁊ idem dicit. ij. Esdre. ij. ca. d ¶ Et annūerauit ea. id est sub certo numero ⁊ pōdere tradidit e ¶ Sasabasar ꝓncipi iude. Dicit hebrei ꝙste fuit Daniel. Sz lra sequēs videt ꝓtradicere: quia subdit: Uniuersa tulit sasabasar cum his q̄ ascēdebāt de trāsmigratōe babylonis in hierusalē. Daniel aūt nō legitur redisse de babylone in hierusalez: sed magis dicit sepult⁹ in babylone: remanit em̄ ibi ad ꝓsolationē iudeoꝝ remanētiū: q̄ fuit in magna potestate apud reges. vū ⁊ tertio āno cyri facta est sibi decima visio: vt habet Dan. i. ⁊ anno ꝓmo cyri data fuit licētia iudeis redeūdi: vt habet supra. i. ca. Et iō aliter dicit q̄ fuit zorobabel. Ubi ⁊ infra habet q̄ fuit ꝓncepс tribus iude: ⁊ fuit binomi⁹. Qui tamē vult tenere dictū hebreorū pōt dicere q̄ licet daniel de babylone nō redierit in hierusalē: tñ ꝺ ꝓfectiōe redeūtiū ⁊ de portatiōe vasoꝝ disposuit: ⁊ iō sibi ꝓmo tradita fuerit. f ¶ Cultri vj. Erāt cultelli magni ad diuidēdū hostias. g ¶ Cyphi aurei. tri. Jn hebreo hr̄: Bacini aurei. i bacinis argēteis recipiebat sanguis hostiaꝝ: sed in bacinis aureis portabatur intra sanctūsanctoꝝ in die expiationis. b ¶ Omnia vasa aurea ⁊ argētea q̄nq; milia quadringēta. Numerus aūt ptiū singulaꝝ simul iunctus nō ascēdit tm̄: q̄ illa q̄ erant p̄cipua fuerūt nūerata p ptes: i nūero vo illo totali fuerunt inclusa multa alia q̄ non erant tanti valoris.

✳ a ¶ Uniuersiq; q̄ erāt in circūitu adiuuerūt manus eoꝝ. isti sūt ꝓuersi de gētib⁹ in sciētijs philosophicis edocti q̄ illas scientias ꝓuertērūt ad edificiū ecclie xp̄i. b ¶ Rex q̄z cyrus tē. Per nabuchodonosoꝝ q̄ ledēs i angustia interptat diabol⁹: q̄ secū portat ignē suū significat. Per vasa vo q̄ tulerat hoīes significant: q̄s ad idolatriā ⁊ alia pcta induxerat: q̄ p xp̄m ad gram reducūt: ¶ Moraliter aūt p cyrum xp̄s significat sic ꝓpus. Per domū dñi edificādā itelligit mēs hūana. j. Cor. iij. d. Tēplū dei sctm̄ ē: q̄s est vos. Nec āt domus edificat in hierusalē. i. in q̄te volūtat⁹ bone. Luc. ij. b. Elia i altissimis deo: ⁊ i terra pax hoīb⁹ bone volū. Ad hanc edificationē inducit cyr⁹ nr̄. s. iesus xp̄s p vocē. i. p internā inspirationē in q̄ loq̄t mētib⁹ hūanis: ⁊ p scꝑturā. i. p doctores ⁊ p̄dicatores ad informationē ppli sacrā scꝑturam exponētes. Per vasa vo a nabuchodonosoꝝ ablata de domo dñi: pōt intelligi dona spūsci q̄ diabol⁹ aufert de mēte hoīs: q̄ tēplum ē diuinitat⁹: qñ ea iducit ad casū pcti mortalis. Sz cyr⁹ nr̄: id ē xp̄s ea remittit: cū a pcto mortali ad gram resurgere facit: et tūc laborat sic resurgēs ad edificationē ecclie p exercitiū ꝺtis a dño restitute.

Ca. II

In sūt aūt ꝓuincie filij. Dic ꝓsequēt nūerat⁹ tur/ ✳ ba reuo. Moraliter. i ¶ Hi sūt aūt ꝓuincie fi. Mystice vo p ✳ uincia Moraliter

A tentione ⁊ ope ciuem hieru/
salez. Altiori sensu filij eccl̃ie
filij sunt patrie celestⁱ: nō so/
lū q̄ eccl̃ie sacrām̃etis iā sunt
imbuti: ꝫ etiā q̄ foris. i. inter
impios aliq̄n aberrātes di/
uina electiōe ante secula p̄or
dinati ad vitā diuine gr̃e mi
nisterijs sūt p̄secrandi. de q̄/
bus bñ subdit: a ¶ Et re/
uersi. Cū enī liberati de po
testate sathane q̄ a fide erra/
uerāt cū eis q̄ nup fidem di/
dicerūt in hierl̃m optate pa/
cis: ⁊ in iudeā cōfessionis vl̄
laudatiōis redierint: mor q̄s/
q̄ ciuitatē suā repetēs ingre
dīt. i. custodiā ⁊ operationez
p̄tutū: quam diuīa dignatio
p̄m mensurā fidei largīt: de/
uotᵒ exequīt. Bñ aūt cū dixis
set generaliter reuersos ī iudā
et hierl̃m subiecit vnusq̄sq̄ ī
ciuitatē suā: q: sic singuli ī su
is ciuitatibᵒ cōmorabant vt
generaliter oēs ad iudā ⁊ hie/
rusalē ptinerēt. Designat q̄
hierusalē vniūsalē eccl̃ie sta/
tū: ⁊ ciuitates ad eam ptinē/
tes singulas fidelīū p̄tutes
in quibᵒ ab incursibᵒ demo/
nū muniunt. Possunt etiaz
p ciuitates in q̄bus cōmora/
bant q̄ de captiuitate in hie/
rusalē ⁊ iudeam venerāt di/
uerse p ordez eccl̃ie accipi: ex
quibᵒ vna catholica pficit: ī
quibᵒ q̄cūq̄z p̄uersant singu
li se filios catholice eccl̃ie q̄si
ciues hierusalē, pfitent. Ute
bant aūt añ alios ẓorobabel
⁊ iesu ducibᵒ: q̄z vnᵒ de re/
B gia: alter de sacerdotali, psa/
pia erat: qui vnā veri regī et
summi sacerdotis p̄sonā ge/
rebāt. Ipse solus ē p quē ad
Joh. 14. a salutē venimᵒ. vñ: ¶ Nemo ve
nit ad patrem nisi p me: q̄ sin
gulos electorū vl̄ p seipm oc
culta īspiratiōe: vl̄ p p̄dicato
res apta eruditiōe ō p̄fusiōe
p̄tis vite ad visionē pacī: ⁊
p̄fessionē diuine laudis: q̄si
ad iudeā ⁊ hierl̃m ō babylo/
ne colligit. Visio aūt pacis ⁊
cōfessio in p̄nti inchoaī: ⁊ in
futuro pficīt. b ¶ Unus/
q̄sq̄ ī ciuitatē suā. Bed.
Ideo vigilanter scriptura di
stinxit de q̄ generatiōe capti
uoz soluti in patriā redierīt:
vt ex eo admoneremur q̄nta
certitudine summā electorū
suoz in libro vite dñs cōscri
bat: ⁊ velut in albo celi consi
gnet q̄t animas quisq̄s fidelīū
vel verbo vel exēplo cōuerte
ret, p quibᵒ certa mercede re
muneret. c ¶ Numer⁹ vi
roz̄ populi isr̄l. Bed. Populū isr̄l tribū iuda ⁊ beniamin
dicit: ⁊ quicūq̄z de alijs tribubᵒ assyrioz quondā euaserāt ma
nus. ꝫ cū his q̄ fuerāt a babylōis captiuati. Denicz notādū:
q: in ipsa serie cathalogi: ⁊ magis vbi idez cathalogᵒ in scda
parte libri. i. verbis neemie repetīt: quindecim fere ciuitatuz
noīa inseruntⁿ: q̄ (nisi fallor) in iuda tm̄ ⁊ beniamin inueniū
tur. vñ verisimile est populū isr̄l hoc loco de ipsis maxime tri
bubᵒ vnacū sacerdotibᵒ ⁊ leuitis qui inter eos sortem habue
rant debere intelligi. d ¶ Mathinnei filij sia. Bed. Ma/
thinnei qui

a tate quam transtulit nabuchodonosoz rex babylo
a nis ī babylonē: ⁊ reuersi sūt in hierusalem ⁊ iudeā.
b vnusquisq̄z in ciuitatē suā: q̄ venerūt cū ẓorobabel a b
⁊ iesua/neemia/saraia/rabelaia/mardochai/belsā/
¶ alⁱs beguai.
c mesphar/belguai/reum/baana. Numerus virozuz
populi israel. Filij phares: duo milia centum se/ c
¶ in plerisq̄z vacat.
ptuagintaduo. Filij arethi: septingenti septuagin
¶ alⁱs duo.
taquinq̄z. Filij gersephatia trecenti septuagitaq̄n
q̄z. Filij saphacia trecēti septuagitaduo. filij area
septingēti septuagitaq̄nq̄z. Filij phethmoab filio/
rum iosue: octingenti ⁊ ioab duo milia octingenti
duodecim. Filij helam mille ducenti q̄nquaginta
quattuoz. Filij ẓethua/nongēti q̄dragintaquinq̄z.
Filij ẓachai/septingēti sexaginta. Filij bani sexcē/
ti quadragita duo. Filij bebai/sexcenti vigītitres.
Filij aẓgad/mille ducēti vigintiduo. Filij adoni/
cam/sexcēti sexaginta sex. Filij beguai/duo milia
quinquagintasex. Filij adin/q̄dringenti quinqua/
ginta quattuoz. Filij ather qui erant ex eẓechia/no
nagintaocto. Filij besai/ trecēti vigintitres. Filij
¶ vel asem.
ioza/centū duodeci. Filij aẓon/ducēti vigītitres.
¶ alⁱs nonaginta.
Filij gebbar/nōgentiquinq̄z. Filij bethleem/ cen/
¶ alⁱs nepthe.
tum vigintitres. Uiri nepthuphe/q̄nquagintasex.
Uiri anathoth/centū vigītiocto. Filij aẓmaueth/
quadragitaduo. Filij cariathiarim/cephiara ⁊ be
roth/septingenti q̄dragintatres. Filij rama/ et ga/
baa/sexcenti vigintiunus. Uiri machmas: centuz
vigintiduo. Uiri bethel ⁊ chai/ ducēti vigintitres.
Filij nebo/quinquagitaduo. Filij megbis/centuz
quinquagintasex. Filij helam alterius/ mille du/
centi q̄nquagintaquattuoz. Filij arim/trecenti vi/
¶ alⁱs sexcenti.
giti. Filij lodadi ⁊ ono/septingēti vigītiq̄nq̄z. Filij
hiericho/trecēti q̄dragitaq̄nq̄z. Filij sena/ tria mi/
¶ alⁱs idaia.
lia sexcēti trigita. Sacerdotes: Filij iadaia ī domo d
iesue/nōgētiseptuagitatres. Filij emer/mille quin/
q̄gitaduo. Filij phessur/mille ducēti q̄draginta se
ptē. Filij harim/milleni decē ⁊ septē. Leuitę: Filij ie e
¶ alⁱs odema. ¶ alⁱs tres.
sue ⁊ cedmihel filioz odeuia/septuagitaquattuoz.
Cantorez: Filij asaph: centū vigītiocto: Filij iani f g
toz/filij sellū/filij ather/ filij thelmon/filij accub/fi
d lij athita/filij sobai/vniuersi cētū trigitanouē. Ma/ b
¶ alⁱs sisai. alⁱs osai.
thinnei/filij sia/filij asupha/filij thebbaoth/filij ce/

thinnei q̄ post sacerdotes L
leuitas cantorez ⁊ ianito/
res in ordine describunt:
ipsi tūc fuere qui nūc in ec
clesia subdiaconi vocātur
obedientes officijs leuitaz:
⁊ oblationes in templo su
scipientes a populo.
Ōes na/

Ni. de lyra

c* ba reuocata. ⁊ p̄mo po Diuisio
nit eoz sūma. scōo describit eoz sb̄stātia/ibi: Equi
eoz. Circa p̄mū p̄mo p̄ponit
numerᵒ popularium. scōo
sacerdotum/ibi: Sacerdo
tes. tertio, pselytoz sive in
certoz/ibi: Et hi q̄ ascende
rūt. q̄rto colligit numerus
omniū/ibi: Omis multitudo
Circa p̄mū dr: q̄ hi fuīt ātq
quincie filij. i. iudee p/
uincie: cuiᵒ filij dicunt fu/
dei: ꝫ fuissent inde ī capti/
uitatē ducti. a ¶ Unus
q̄sq̄z ī ci. suā. q: vnusq̄s/
q̄ naturaliter diligit locū na
tiuitatⁱ sue. b ¶ Qui ve
ne. cū ẓoro. ielua ncemia ⁊c. noīa istoz exp̄mū
tur: q: fuerūt p̄sone notabi/
les ⁊ p̄ncipales. alij āt cō/
p̄hēdunt sub noibᵒ patrū
vl̄ ciuitatuz vñ fuerāt. cum
subditur: c ¶ Filij pha
res ⁊c. Circa q̄d sciēdū q̄
aliq̄ noīa h̄ exp̄munt de q̄
bus certū ē q̄ sūt noīa ciui
tatū: sic dr. j. Filij bethleē
et filij cariathiarim: et filij
filij hiericho ⁊ silia: ⁊ aliq̄
de q̄bᵒ certū ē q̄ sunt noīa
patrū: vt cū dr. j. Cātorez D
filij asaph ⁊ filij sellū ⁊ na/
thinei ⁊ filij sobai ⁊ p̄silia
mīta. ꝫo noīa h̄ exp̄munt a
q̄bᵒ filij dicunt: de q̄bᵒ no
minibᵒ ñ h̄r certitudo vtz
sint noīa patrū vl̄ ciuitatū
quia nec doctorez hebraici
nec latini h̄ determinauerūt.
d ¶ Sacerdotes. Hic
p̄ñr ponit numerᵒ leuita/
rū: ⁊ inchoat a sacerdoti/
bus q̄ erāt p̄ncipales ī tri/
bu leui/cū dr: Sacerdo/
tes filij iadaia ī domo
iesue. noīa sunt patrum.
e ¶ Leuite: filij iesue.
Isti iuuabant sacerdotes
eis mīstrādo in oblatiōibᵒ
sacrificioz. f ¶ Cātorez
filij asaph. Isti cātabant
diuīas q̄n offerebant liba
mina sacrificioz. g ¶ Fi/
lij iaitoz. q̄ custodiebant
portas atrij sacerdotuz ad
quattuor partes orbis.
b ¶ Mathinei. isti portabāt ligna ⁊ aq̄s ad locū diuini cultᵒ.
c* Filij ser/
* uincia ista ē militās eccl̃ia. eius aūt filij sunt credētes ppli q̄ Moraliter
p pctm̄ erāt in captiuitatem deducti: ꝫ p xp̄i gr̃am sūt reuersi.
b ¶ Qui venerūt cū ẓoro. ⁊c. p ẓorobabel q̄ fuit dux redeun
tiū iudeoz: significat beatᵒ Petrᵒ pastor ouiū ⁊ apl̄s iudeoz: ū
sic dr Bal. ij. b. Qui opatᵒ ē petro ī apostolatū circūcisiōis ⁊c.
Et iō p h̄ nūeratos iudeos signant credētes de iudea p bti pe/
tri p̄dicationē ō q̄bᵒ dr: Act. ij. b. Stās aūt Petrᵒ cū. xj. eleua/

a ¶Oēs nathinnei. Be. Hoc loco etiā ꝑm lr̄am gr̄a di oī dic̄t: q̄ etiā in veteri testamēto gētiles ad salutē recipiebant: dū exposito cathalago eoꝝ q̄s veraciter ad pp̄m dei ptinere ꝓstabat: adiūcti sūt q̄ vtrū ex isr̄l: an ex ꝓselytis essent ignorabat: eo rūq̄ sil' inter filios isr̄l nūer⁹ exponit: etsi em̄ lōga sepatiōe patrū suoꝝ a tēplo vel pp̄lo dei quō ad eū ptinerēt indicare nequerant: q: tñ data generali licētia de captiuitate ascendērāt: vt socij recipiebant: gaudebāt ei ceteri israelite eos ob amorez cōis fidei et religiōis habere q̄si fratres ⁊ notos: et si in origine carnis min⁹ cognoscebant eos. ¶Allegorice aūt iter penitētes q̄ liberati a captiuitate vitioꝝ ad edificandā vel in se vel in alijs domū dñi ascendūt. Sunt nōnulli q̄ plurimis grauioꝝ bus pctis astricti: q̄ a deo ab oī actu pietatis ⁊ castitat' vident alienati: vt nihil ꝓsus bonitatis ⁊ religionis quā a doctoribꝰ acceperāt: in eis remāsisse videatur: nec pñt indicare vtꝝ ex israel. i. ex sācta eccl'ia fuerint generati: q: tales peccādo facti sūt q̄si nūq̄ ptinuerint ad spiritūsanctū: penitēdo tñ coꝝrigunt ⁊ conuertunt: vt nūer⁹ eoꝝ inter veros israelitas in q̄bus dol⁹ nō est ꝓscribat in celis. b ¶Et de filijs sacerdotū. Beda. Sadē cautela filij trāsmigratiōis erga sacerdotes agūt q̄ erga pp̄m. Curabāt em̄ vt distincte patesceret q̄ vere ad pp̄m israel vel ad genus sacerdotale ptinerēt: q̄ aut suspecti aut certa ꝓselytorū. i. aduenaꝝ essent stirpe ꝓcreati. Sacerdotes q̄ suspectos ab altarij mouerī officio vsq̄dū certi⁹ eoꝝ origo claresceret: sz nihilomin⁹ in societate trāsmigrātium vnanimi se cum pace seruauerūt.

Allego.

Mystice

¶Mystice aūt q̄rūt filij sacerdotū de captiuitate babylonica ascēdētes scptūrā genealogie sue: nec ꝛueniētes ō sacerdotio eijciunt: cū mīstri altar' in tāta flagitia vel nephāda dogmata decidūt: vt ⁊ si penitēdo ad salutē aīe redeāt: nō tñ digni sūt q̄ ad sacꝝ gradū restituantur. Et si em̄ inter fideles vitā expectēt eternā: ñ tñ scptur̄ grad⁹ sui: quē repetere nequeūt inter ꝓfectos sacerdotes inueniūt. c ¶Omis multitudo ⁊c. Beda. Hi eos significāt q̄ ꝓfectu emendationis vite vitia supare: ⁊ vtutū culmen ascēdere satagūt: nōdū tñ sibi ad⁹ quidē dā viā regular' vite sufficiūt: sz eoꝝ q̄ in xp̄o p̄cesserī ꝛdustria coercēt ⁊ dirigūt.

f Et in ipis

Nico.de lyra

a ¶Filij seruoꝝ salomōis. seruī salomonis dicunt illi q̄ fuerūt deputati ad custodiā edificiorū tēpli: ⁊ ad reparādū ea q̄ essent reparāda. ⁊ isti dicūnt filij eoꝝ: q: descēderūt ab ipis: licz ꝑ mītas generatiōes. b ¶Et hi q̄ ascenderūt. Hic cōseqūnter ponit numer⁹ ꝓselytoꝝ: ⁊ licet ꝓselyti ꝓprie loq̄ndo dicant q̄ de gētilitate ꝓuersi sūt ad iudaismū: tñ hic large dicunt ꝓselyti: q̄ nō potuerūt sufficiēter indicare certitudinem sue genealogie: ⁊ iō dubiū erat de alīq̄bus eoꝝ: vtrū essent de filijs israel a ꝑncipio vel nō: nō tñ fuerūt electi de pp̄lo israel: q: fides nō negabat etiā gētilibus volētib⁹ ꝓuerti: sz de filijs sacerdotū illi q̄ nō poterāt inuenire certitudinē genealogie sue: ⁊ q̄ eēnt de sacerdotali genere fuer̄t electi ō sacerdotio: nō tñ ō cōi statu fideliū. vñ ⁊ in nouo testamēto nō oīs q̄ recipit ad fidez recipiēdus est ad ordinū ꝓmotionē. Ex ꝑ etiā loco habet argumētū q̄ null⁹ ꝑmittēd⁹ est celebrare nisi fidē faciat de sua ordinatiōe. c ¶Et dix. ather. Iste ē neemias vt dicūt hebrei. ⁊ ꝑ idē exp̄sse hr. i. Neemie. viij. ca. ⁊ vocat⁹ est ather sata: q̄ ꝑm ꝓprietatē hebraici sermonis interp̄tat relaxat⁹: q: ꝑ sapiētes hebreoꝝ fuit sibi licitū bibere vinū gētiliuz: eo q̄ erat pincerna regl' gētilis: vt habet infra Neemie. j. qō tñ de cōi cursu erat iudeis illicitū: vt dicūt hebrei: ꝓpter qō daniel ⁊ socij ei⁹ noluerūt bibere ō vino vnde bibebat rex ne cōtaminarent: vt habetur Dañ. i.

6

d ¶Vt nō comederēt ō sancto sanctoꝝ. i. de cibis solis sacerdotib⁹ ꝓcessis: cuiusmodi erāt panes ꝓpositionis ⁊ hostie ꝑ pctō ⁊ delicto: ꝑm illō Osee. iiij. b. Pctā pp̄li mei cōedēt ⁊c.

e ¶Donec surgeret sa. do. ⁊c. q̄ sciret inuenire ꝓbitatez hui⁹ genealogie tūc ignote: put ōr cōiter ab expositoribus nr̄is. Jn hebreo habetur: Donec surgeret sacerdos ad vrim ⁊ thumim: qō significat ad doctrinā ⁊ pfectionez seu ꝓbitatē. ⁊ idē hebraicū ponit Exo. xxviij. Pones aūt in rōnali iudicij doctrinā ⁊ ꝓbitatē: ⁊ sicut dictū fuit ibidez ista doctrina ⁊ ꝓbitas erat q̄dā fulgor: ꝑcedēs ex lapidibus rōnalis q̄ designabat deū placatū: ⁊ sic impleri ī effectu qō sacerdos petebat: vt dicit Josephꝰ libro antiq̄tatū. Dic etiaz q̄ iste fulgor cessauit ꝑ ducētos annos aīq̄ scriberet librū illū: quez scripsit tpe titi ⁊ vespasiani. ⁊ ꝑm ꝑ cōiter ē dicēdū q̄ post reditū captiuitat' babylonice surrexit sacerdos doct⁹ ⁊ pfect⁹ mō ꝓdicto: scilicet habēs signū placatiōis diuine ⁊ signū acceptatiōis sue petitiōis in lapidibus rōnalis: q: a ꝓfumatiōe tēpli secūdi vsq̄ ad destructionē ei⁹ ꝑ titum ⁊ vespasianū fluxerūt anni. cccc xx. ꝑz hebreos: ⁊ mlto plures ꝑm latios. Quo aūt tpe surrexit talis sacerdos post reditū captiuitat' babylonice: nō habet ex scptura determiate. Rab. Sa. dicit q̄ doctrina ⁊ ꝓbitas rōnalis erat nomē dei tetragrāmaton inclusū sub lapidibus rōnal: ꝓtute cui⁹ mānifestabat ꝓbitas de interrogat' ipī sacerdoti q̄n cōsulebat dñm. Dicit etiā q̄ talis manifestatio nūq̄ fuit tpe secūdi tēpli: et sic post redituz captiuitat' babylonice nō surrexit sacerdos doctus mō ꝓdicto: ⁊ ꝑm ꝑ cū ōr: Donec surgeret sacerdos doct⁹ atq̄ pfect⁹. Li donec nō ꝓportat tps determiatū: seq̄ magl' sīgnificāt idē qō nūq̄: sic ōr: talis nō penituit ō pctis suis donec vixit. i. nunq̄: q: post mortē nō pōt penitere. ꝑm ꝙ exposito nē Josephi ꝓdictā: li donec ꝓportat tēpus finitū post qō surrexit sacerdos doctus: licet nō sit determiate scriptum.

H

f ¶Omis multitudo ⁊c. Hic ꝓpr̄ colligit totalis numer⁹ multitudinis: cū ōr: Omis multi. q̄si vir vn⁹. i. vni⁹. ꝓpositi ⁊ volūtat' ad edificationē tēpli.

g ¶Quadraginta duo mi. Cōsiderādū aūt ꝑ q̄ si ꝓiūgāt nūeri ptiales supra habiti nō ascēdūt tātū: sz de

Doraliter

✳ ficiūt decē ✳ uit vocē suā ⁊ locut⁹ ē eis: Viri iudei ⁊c. Seq̄t infra: Qui q̄ receperunt sermōes eius baptiz̄ati sūt: ⁊ appositē sūt in die illa aīe circiter tria milia. Et Act'. iiij. a. Dixi eoꝝ q̄ audierāt ꝓbū .s. Petri/ crediderūt: ⁊ factꝰ ē nūer⁹ vi

a multitudinis credētiū erat coꝝvnū ⁊c.

c pfect⁹. Omis multitudo q̄si vir

f q̄uis tāt⁹ exercit⁹: tā diuersi grad⁹: tā diuerse ꝓditiones. als duo.

vn⁹: q̄draginta q̄nq̄ milia trecēti

als siaa.

ros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij agaba: filij accub: filij

als agaba vel abaga.

agab: filij selmai: filij anan: filij

als rabaia.

gaddel: filij gaer: filij raabia: filij rasin: filij nechoda: filij gaçez: fi-

als aça. als aga.

lij açec: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij muni: filij nepthusim: filij bechuc: filij acupha: filij

vel o.

arur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij çiçara: filij thema: filij nasia: filij athupha:

als ph.

filij ꝓuoꝝ salomōis: filij soteltei: filij sophereth: filij pharuda: filij iala: filij dercon: filij geddel: filij saphata: filij athil: filij phocereth qui erant de asebaim: filij amini.

a Oēs nathinei: ⁊ filij seruoꝝ salo

a ¶hi erāt auctores tēpli q̄ reficiebāt sarta tecta si forte fuissent vexata: ⁊ restaurabant de sacra pecunia.

monis: trēcenti nonagintaduo. Et hi q̄ ascenderūt de thelmela/ b thelarsa/ cherub et don et mer: et nō potuerūt indicare domū pa-

vel de.

trū suoꝝ: ⁊ semen suū: vtrū ex isr̄l eēnt: filij galaia: filij thobia: filij nechoda: sexcēti q̄nquagitaduo.

b Et ō filijs sacerdotū: filij iobia: filij accos: filij berçellai: q̄ accepit de filiabus berçellai galaaditis vxorē: ⁊ vocatus ē noīe eoꝝ. Hi q̄sierūt scripturā genealogię † suę: ⁊ nō inuenerūt: ⁊ eiecti sūt ō sacerdotio. Et dixit athersata eis c vt nō comederēt ō sctōsctoꝝ / do d nec surgeret sacerdos doct⁹ atq̄

c ¶hi multitudinis credētiū erat coꝝvnū ⁊c.

f ¶hi multitudinis credētiū erat coꝝvnū ⁊c.

g ¶Quadraginta duo mi. Cōsiderādū aūt ꝑ q̄ si ꝓiūgāt nūeri ptiales supra habiti nō ascēdūt tātū: sz de

Dyalectice

Dyalectice

Dyalectice

A Mystice a ¶Et in ipis. Be. Mystice in tẽplo vel pplo dei sũt canto
res q̃ maiore animi dulcedine celestia mãdata custodiũt: ⁊ audi
toribꝰ suis crebris exhortatiõibꝰ custodiẽda cõmittũt. Bñ autẽ
cãtoribꝰ cãtrices iũgunt ꝓpter sexũ. s. femineũ in q̃ plurime re/
periũt pfone q̃ ñ solũ viuẽdo: sz etiã pdicãdo corda ꝓmoz ad
laudẽ sui creatoris accẽdũt: ⁊ q̃si suauitate sue voc̃ adiunãt edificãtes tẽpluz.
b ¶Muli eoz. Be. Mulꝰ ex asino ⁊ eq̃ gignit: mula ex equo ⁊ asina. Jnẽ
hoies q̃ de captiuitate ascẽderant etiaz
aialia q̃bꝰ adiuuabant describunt. Et
eoz sicut hoim nũerꝰ designat: qz sunt
mlti in eccl̃ia vel sensu tardiores: vl etiã
carnales q̃ tñ mgris spũalibus deuote
obtẽperãt: ⁊ ad portãda onera fr̃ne ne/
cessitat̃ dorsũ mẽt̃ inclinãt: ⁊ cũ ceteris
electis de ꝓfusiõe diabolice captiuitatis
erepti: ad superne ciuitatis menia ten/
dũt: q̃rũ etiã nũerꝰ mẽoria dei iteger cõ
Ps.138.c seruat. vñ: Jmpfectũ meũ vi. oc. tui. Et
Ibi.35.b alibi: Hoies ⁊ iu. sal. do. c ¶Spõte
obtu. Be. Magne deuotiõis indiciũ
est nõ debitas tm̃ oblatiões. i. lege pce/
ptas: sz etiã nõ pm̃ pceptũ sz pm̃ ꝓsiliuz
donaria spõte dño offerre. Lege prece
Deu.6.a ptũ est: Diliges dñm deũ tuũ: ⁊ ꝓximũ
Mat.22.d tuũ sicut teipm̃: ⁊ cetera hmõi. Volũta/
Ibi.19.c ria ꝙ oblatio ẽ: Si vis pfect̃ eẽ: vade
⁊ vẽde oĩa q̃ habes ⁊ da paupibꝰ. Sic
1.Coz.7.e Apls de ꝙginibꝰ: Preceptũ dñi nõ ha
beo: ꝙsiliũ aũt do. Recte g̃ ꝓncipes pa/
trũ ad ꝙstruẽdũ domũ dei spõte offert:
qz q̃ amplioꝰ q̃q etiã a licit̃ abstinent: eo
efficacius eccl̃iam dei edificãt: cũ q̃ exẽ/
pla pfectiõis eoz agnoscũt: tãto magis
cõmittere illicita formidãt: q̃nto eos nec
licit̃ vti ꝓsiderãt. Scõm vires suas.
Hec ẽ em̃ mẽsura pfectiõis ꝓ posse suo
quẽq; ꝓ dño laborare: ⁊ statũ eccl̃ie pri
mo in se: deinde in ꝓmis cõfirmare.
Qui talit̃ ꝙuersant̃: recte ꝓncipes pa/
trũ vocant̃: qz pfectionẽ vite ⁊ doctrine
illis q̃ in eccl̃ia p sollicitudinis studium
pr̃es vocant̃ alioꝰ viuẽdo ꝓncipantur.
d ¶Auri solidos. Be. Auz ⁊ argẽ
tũ ⁊ vestes sacerdotales ꝓncipes patrũ
ꝑm vires suas in impẽsas opez templi
offerũt: cũ viri scti q̃cq̃d sapiẽt: eloq̃ntie
⁊ actiõis bone pcipiũt bñ viuẽdo in edi
B ficationẽ fideliũ ꝙferũt. Certũ ẽ põdus
auri et argẽti: cert̃ numerꝰ sacerdotaliũ vestiũ: vt sciamus dñi
cogitationes et sermones ⁊ actus nosse ⁊ digne remunerare.
Nota ¶Notãdũ ꝙ q̃ntũ pplo dĩ captiuitas ꝓfuit. Qui em̃ ꝑm hie
remiã q̃ttuoz milia sexcẽti captiuati sũt inter hostes multiplicati
q̃nq̃ginta fere milia viri in patriã redierũt: ⁊ q̃ paupes ⁊ serui
fuerãt: auro: argẽto: vestibꝰ ⁊ seruis locupletati reuertũt: ⁊ qui
ꝓpter multitudinẽ falsoz deoz patriã pdiderũt/ nunc vniꝰ veri
dei fide gaudẽtes repatriãt: ipam etiã fidẽ vnanimi deuotione
colẽtes: vt q̃ ꝓ diuersitate religiõis diuerso noĩe iuda ⁊ isr̃l vo/
cabant̃: nũc ꝓ vnitate pietat̃ antiq̃ vocabulo oẽs isr̃l vocãtur.
Cultũ nãq; pietat̃ q̃ in terra sct̃a ꝓphetis reclinãtibꝰ et exem/
pla iusticie demõstrãtibus sp̃reuerunt: nũc in terra aliena hosti
bus idolatrie seruiẽtibꝰ dilexerũt. Quos em̃ libertas ⁊ copia ĩ
pr̃ia negligẽtes fecit celestiũ mãdatoz: eos seruitꝰ ⁊ inopia ĩ pe
gr̃inatiõe ad obsequiũ creatoris adduxit. Mũanũ em̃ coꝛpus
opibꝰ ⁊ libertate soluit̃: erũnis q̃z ⁊ pauptate ad semetipm̃ col/
ligit̃. Qđ g̃ in pplo illo semel factũ est: ꝟ in oĩbꝰ penitẽtibꝰ q̃ti/
die fieri solet: dũ q̃ ꝓ negligẽtiã in laqueos diaboli ceciderũt: ꝓ
industriã penitẽtie diuinit̃ adiuti resurgũt: ⁊ q̃ ꝓtutũ opibus a
diabolo nudati de eccl̃ia recesserũt: ad cõmunionẽ illiꝰ maioꝛi/
bus ꝓtutibꝰ exercitati redeũt. Quo em̃ grauiꝰ se errasse memi/
nerũt: eo ardẽtioꝰ bonis opibꝰ insistũt. e ¶Habitauerũt er
go sa. ⁊ le. Leuita a chaldeis captiuatꝰ ciuitatẽ recipit: cũ dia/
conꝰ ꝓtutẽ pfectiõis quã a diabolo seductꝰ pdiderat: dño donã
te reintegrat. Jn babylone ꝙ narꝰ ciuitatẽ in iudeã venies in
gredit̃: cũ regeneratꝰ in xp̃o. ⁊ bñ institutꝰ in eccl̃ia acceptum se
mel diaconatũ regulariter custodit. Sicut em̃ ille ꝓ xp̃i gr̃am q̃
si de chaldea seruitute liberatus est: ita hic per executionem bo
noz in q̃bus

sexaginta: exceptis seruis eoꝝ a
⁊ ancillis q̃ erãt septẽ milia trecẽ
¶in populo.
a ti triginta septem. Et in ipsis can b
a ¶q̃ psalmos dulci modulamine resona/
bãt: qđ leuite in tẽplo inter ꝗtidiana sacrifi/
cia faciebãt: qđ etiã plures de plebe suis in
locis feciss̃e credibile est.
tores ⁊ cãtrices ducẽti. Equi eo c
b rũ sexcẽti triginta sex. ¶Muli eoz
ducenti q̃dragintaq̃nq;. Cameli
eoz q̃dringẽti triginta q̃nq;. Asi
ni eoz/ sex milia septingẽti viginti.
a ¶vira eminẽtioꝛibꝰ. b ¶q̃ ꝓ aliꝰ sollici
Et ꝺ ꝓncipibꝰ patrũ cũ igrẽde d
ti sũt. a ¶pcepta leg̃ trãscẽdẽtes.
c rẽt tẽplũ dñi qđ ẽ i hierl̃z: qđ spõ
te obtulerũt i domũ dĩ/ ad extru/
a ¶hec est mẽsura hũane pfectiõis.
endã eã in loco suo. Scõm vires
ꝺ suas dederũt ipensas opis: auri
a ¶claritatis sapiẽtie. b ¶nitidi eloquij:
solidos q̃dragita milia ⁊ mille: ar
Eloq̃a dñi eloq̃a casta. a ¶opa iusticie vul
gi mozes trãscẽdẽtia: et sacrat̃ deo coꝛdibꝰ
digna. ¶Sacerdotes tui iduãt iusticia ⁊c.
gẽti mnas quinq; milia: ⁊ vẽstes
e sacerdotales cẽtũ. Habitauerũt
g̃ sacerdotes ⁊ leuitę/ de pplo ⁊
cãtores ⁊ ianitores ⁊ nathinnei ĩ
f vrbibꝰ suis: vniuersusq; isr̃l in
ciuitatibus suis.

¶ Jamq; venerat Ca. III e
mẽsis septimꝰ: ⁊ erãt filij
g isr̃l i ciuitatibus suis.

noz in q̃bus ꝓdecessoꝛes eiusdẽ gradus cõuersati sunt: velut L
ad menia, ꝓpꝛie ꝟtutis vel ciuitatis ascẽdunt. f ¶Cũiuer
susq; isr̃l. Bed̃. Uniuersũ isr̃l: nõ decẽ tribus tm̃ dicit:
q̃ quõdã vocabant̃ isr̃l ad distinctionẽ duaꝝ q̃ vocabant̃ iuda
sz oẽs generalit̃ redeuntes: siue de iuda ⁊ beniamin: siue de
alijs tribubus. Mã decẽ tribubus ĩ as
syrios translatis ⁊ samaritis in terraz
eoz substitutis: quicũq; remãserãt/ re/
liquerũt ⁊ fregerũt simulacra: ⁊ itegro
coꝛde dño seruire: ⁊ in tẽplo sacrificare
ceperunt: sicut scriptũ est in Paralipo
menon. Dis ergo qui residui cũ tribu
iuda ⁊ beniamin: q̃bus sociati fuerant:
captiuati sunt: simulq; reuersi in pr̃iaz
et in ciuitates suas: quas vacuas cum
agris ⁊ villis reppererũt. Mõ em̃ eas
cum ipi in babylone seruirẽt: sicut nec
duarũ tribuuz terras quisq; colonꝰ in
trarat. Celebrauit ei terra sabbata sua
cunctis diebus desolationis. Maioꝛ
autez pars decem tribuũ captiuata ab
assyrijs vltra medoꝛuz montes nunq;
redijt: nec si rediret ciuitates suas in/
gredi posset quas possedere samarite:
de q̃bus sibi ꝓmittunt iudei q̃ regnan
te christo suo cũ ceteris sue gẽtis hoib̃
sint in iudeam reuersuri ⁊ in toto oꝛbe
regnaturi. ¶Allegorice sacerdotes: Allego.
leuite: cãtoꝛes: ianitoꝛes ⁊ nathinnei:
oĩsq; isr̃l in ciuitatibꝰ suis habitãt:
cũ ministri altaris ⁊ doctoꝛes ⁊ plebs
x̃piana in suis gradibus ꝺo fidelit̃ ser/
uiũt: siue q̃ eodẽ gradu aliq̃n vitijs sor
didato vel perdito: per penitentiã coꝛ/
repti sũt: siue q̃ nuper de regno diabo/
li ad eccl̃iam veniẽtes: bonũ sibi gradũ
acquisierũt. Suas em̃ ciuitates intro/
ierunt leuite vel filij isr̃l: nõ solum q̃
eas captiuati amiserãt: sed etiã q̃ de ca
ptiuis geniti ad ipas se paterna succes/
sione pertinere didicerant. Quicunq;
ꝺo ita captiuati sunt vt nunq; reuersi
alijs fũdos suos possidẽdos relinque/
rẽt/ illos significãt: q̃ sic peccãdo ab ec/
clesia discedũt: vt nũq; resipiscãt: ⁊ ali/
is ꝓmissa sibi p̃mia reliquãt. vñ: We Apoc.2.b
moꝛ esto vnde exciderꝰ ⁊ age peniten
tiã ⁊ ꝑma opa fac: sinautẽ venio tibi et
mouebo cãdelabꝝ tuũ ⁊c. Et alibi: Te Ibi.3.c
ne qđ hẽs: vt nẽo accipiat coꝛonã tuã. D

¶ Jamq; venerat mẽsis sep. Qui apd̃ nos october p̃ La. III
ceteris legali obseruatiõe solẽnis: ĩ q̃ etiã celebrata ẽ de
dicatio tẽpli. Cõgrue g̃ cũ ꝓmo cĩtates suas ĩtrasset̃ ⁊ mã
siones sibi ꝓuidisset̃: moꝛ in hierusalẽ cõstruxerũt: ⁊ altare cõ
struxerũt: ⁊ eo tpe q̃ tẽplũ cũ altari ⁊ oĩbꝰ vasis olim cõsecra/
tũ est: ⁊ quo ad diem consecratiõis annuatim venire solebãt.
Mystice

Nico. de lyra

✻ ficiũt decẽ milia ⁊ plꝰ: ⁊ iõ nõ vidꝛ: verũ qđ ꝟ ꝓcludit. Ad
qđ rñdet Ra. Sa. dicẽs ꝙ illi q̃ numerati sũt supꝛa ꝓ ptes fu
erũt de tribꝰ tribubꝰ tm̃. s. iuda/ beniamin ⁊ leui: vt satis patet
ex pdictis: sz cũ eis redierũt aliq̃ de alijs tribubꝰ vt dictũ est su
pꝛa. i. ca. ⁊ illi cõiũcti cũ his faciũt hũc nũez. a ¶Exceptis
seruis eoꝝ ⁊ ancillis. q̃ nõ nũerant̃ inꝑdicta sũma: qz ser/
ui ⁊ ancille nõ sũt de nũero ciuiũ. b ¶Et in ipis cãtoꝛes
⁊c. redibãt em̃ de captiuitate ad terrã suã cũ leticia magna: ⁊
iõ statuerũt aliqs cãtoꝛes ⁊ cãtrices ĩ via. c ¶Equi eoꝝ
sexcẽti triginta sex. Hic ꝙseqũter nũerat̃ redeũtiu sb̃stan/
tia. ⁊ ptz ir̃a vsq; ibi: d ¶Cũ igrederent̃ tẽ. dñi. i.
locũ vbi fuerat tẽplũ dñi. Cetera patẽt ĩ ir̃a. La. III
¶ Jamq; ve. Hic ꝙ̃r describit̃ tẽpli redificatio: cui ꝑ/
mo describit̃ fũdatio. scõo opis ĩtermissio. ca. iiij. tertio eiusdẽ
resũptio. c. v. q̃rto ꝙsũmatio ca. vj. Circa ꝑmũ ꝑmo altare sub
diuo erigit̃. scõo tẽplũ fũdat̃ ibi: Pozro tẽ. tertio fũdatõis so
lẽnitas celebrat̃ ibi: Fũdato igit̃. Circa ꝑmũ dꝛ: Jamq; ve/
✻ nerat mẽ.
Moraliter Moraliter. ¶Jamq; ve. ꝑ septenariũ nũez significat aduẽt septifoꝛmis gr̃e sctispũs ĩ aplis alijsq; discipul: vt hr̃ Act. ij.

Mystice ¶ Mystice. Septim⁹ mēsis gr̄am spūssancti significat. In ꝑ mēse post captiuitatē de ciuitatib⁹ nr̄is ī hier'm cōuenim⁹: cum ablatas sordes vitiorum post inchoationem bonor̄ operum maiore eiusdez spūs gr̄a illumīamur: ⁊ in amore supne pacis q̄ in vera vnitate est accendimur. hier'm enī visio pactuarum sacrificium vespertinum. f ¶ Fecerunt⁊ . Beda. Qui de babylone in hierusalem ascenderant ardentes implere omnia mandata dñi: hanc solennitatē celebrare cupiebāt singulis diebus septimane que lex p̄ceperat: implentes que nos spiritualiter implere cōuenit. Egressi enim sumus de egypto ꝑ sanguinē agni: vt veniamus ad terram p̄missionis cum sacramento dñice passionis baptiçati: graue iugum prauaricationis abiecimus: vt in libertatē glorie filiorū dei adoptati regni celestis heredes simus. Manebam⁹ aūt in tabernaculis per desertū longo tempore eūtes donec veniremus ad patriā: cum in baptismo renūciātes sathane: quasi regi egypti. i. tenebrarū ⁊ omnib⁹ p̄opis atq̄ operibus secli velut pegrinos viatores ī mūdo alterius vite q̄ a dño speramus: ciues nos esse p̄misim⁹. Jn memoria huius spei, p̄missōis septimo mense debem⁹ in tabernacul' manere: ⁊ illustranti nos septiformi gr̄a spūssancti tota die mundū velut arentē ⁊ extraneū deserere ⁊ fixa intentiōe ad īmarcessibilia paradisi gaudia p̄perare: ⁊ ꝑ septē diebus. i. toto p̄sentis vite tpe q̄ tot diebus voluit. Singulis q̄z diebus huius hebdomadis holocaustū facere debemus ⁊ opus diei in die suo: oblationē. s. totam incēsam in his q̄ p̄prie ad diuinū seruitiū ptinēt: vt oratiōes ⁊ ieunia. op⁹ ꝑ diei in die suo in illis q̄ ad fraterne dilectiōis obsequiū attinēt: vt esurienti panē: sitienti potū: ⁊ hmōi ministrare. hec nobis solēnia tabernaculor̄ mystice celebranda: paulus insinuabat: cuz inter p̄dicandū scenofactorie arti vacabat. faciebat em̄ scenomata: vt pegrinū se esse doceret: ⁊ eos q̄s erudiebat pegrīari ī hac vita: ī futuro aūt patria spare. vñ: Dū sum⁹ ī corpe pegrīamur a dño. 2. Cor. 5. b Heb. 13. c Et alibi: Nō habem⁹ ꝑ manētē ciuitatē: sz fu. iniqui. g ¶ Solēnitatē. que grece scenopheg ia. i. fixio tabnaculor̄ dr̄: q inci-

§ pit. xv. die

Congregatus est ergo populus a quasi vir vnus ī hierusalē: et surrexit iosue filius iosedech/et frēs

a ¶ christus. s. rex noster.

eius sacerdotes ⁊ ẽzorobabel filius

a ¶ vt primi magistri.

salathiel ⁊ fratres eius. Et ēdificauerūt altare dei israel: vt offerent in eō holocaūstomata: sicut

a ¶ q̄ sine eo non placēt. b ¶ mūdo oīno abrenūciātes: et christum sequentes.

¶ per omnia viriter ⁊ fortiter agentes.

scriptū est in lege moysi viri dei. Collocauerūt autem altare dei

a ¶ q̄ incepť deo devotis: stati obsistit contradictio nephandor̄ vl' spirituū vel hoīm.

sup bases suas deterrentib⁹ eos

a ¶ nō quor̄ cōuersatio in celis ē.

per circūitum p̄opulis terraruz:

a ¶ tamen preceptis insistentes.

⁊ obtulerūt super illud holocaustum domino/mane et vespere.

§ Fecerūt⁊ solēnitatē tabernaculo-

Nico. de lyra

✻ nerat mensis septimus. qui apud hebreos vocat' tysri: et partim correspondet septēbri nostro: et partim octobri: sic dictum fuit plenius Gen. vij. ⁊ Exo. xij. a ¶ Congregatus est ergo ⁊c. i. vnius voluntatis ⁊ ꝓpositi ad erectionem altaris et fundationis templi. ideo subdit: b ¶ Et edificauerūt altare ⁊c. s. holocaustor̄ quod erat sub diuo: vt patet ex precedentibus Exo. xxvij. ⁊. iij. Regū. viij. ⁊. ij. Paral. iij. c ¶ Deterrentibus eos per cir. ⁊c. i. gentilibus quos rex assyrior̄ sennacherib miserat ad habitandum samariam ⁊ ciuitates per circūitum: q̄z timebant filij israel ad ꝓsperitatem venientes/eos eijcerent de terra. d ¶ Et obtulerunt holocaustum domino mane ⁊ vespere: id est iuge sacrificiū in quo offerebatur vnus agnus immediate post ortum solis: ⁊ alius ante occasum. e ¶ Fecerunt⁊ solennitatem tabernacu. ⁊c. que incipiebat. xv. die mensis septimi ⁊ durabat per septem dies.

✻ Et holocaustum

Moraliter

✻ a ¶ Cōgregat⁹ ē ꝯ ppls ⁊c. p q̄ significat q̄ maxia ⁊ pfectissima congregatio ⁊ vnio p spūssctm efficit: q̄ nexus amborū. s. pris ⁊ filij notat. † ¶ Et surrexit iosue fi. iosue. ⁊ frēs eius. p q̄s significant apli ⁊ alij primi credētes in xpo. b ¶ Et edificauerūt altare dño ⁊c. q̄ post dationem spūssancti aplis in signo visibili cepit eucharistia offerri ⁊ credētibus mistrari. c ¶ Deterrētib⁹ eos p circūitū pplis ter. ⁊c. q̄ pncipes iudeor̄ in hierusalē ⁊ iudea multas molestias aplis aliisq̄ credētibus intulerūt: ⁊ postea p orbem pncipes romanor̄ conantes destruere xpi nomē ⁊ credētes in ipm. Et holocaustū offerre mane ⁊ vespe ⁊c. nā in fide xpi ī eucharistia ptēti cepert orare mane ⁊ vespe. Vñ ibidē dr̄ q̄ petr⁹ ⁊ iohānes ascenderūt i tē plū ad horā orōnis nonā: a q̄ incipit vespera. nā agnus paschalis qui Exo. xij. imolari p̄cipit ad vesperā ab hora nona ⁊ deinceps poterat imolari. Fecerūt⁊ solēnitatē tabernaculor̄ q̄ celebrat' in memoriā pegrinatiōis filior̄ isrl' per desertū: qui tūc in tabernaculis habitabāt ⁊ hanc solennitatē spūaliter celebrāt q̄ morib⁹ ⁊ vita se pegrinos esse ꝓfitēť in ꝑ mūdo: vbi nō est nisi q̄dā trāsitus ad terrā viuentium fidelibus promissam.

✻ Dederūt aūt

Ecclesiastes ¶ Mystice. Septim⁹ mēsis gr̄am spūssancti significat. Jn ꝑ mēse post captiuitatē de ciuitatib⁹ nr̄is ī hier'm cōuenim⁹: cum ablatas sordes vitiorum post inchoationem bonor̄ operum maiore eiusdez spūs gr̄a illumīamur: ⁊ in amore supne pacis q̄ in vera vnitate est accendimur. hier'm enī visio pacis q̄ in ecclia altiores ⁊ ꝑo familiari⁹ inhērētes: ecclīam edificāt. Toti etiaz dr̄ ecclesie. Vos aūt gen⁹ electū re. sa. sunt enī electi mībra summi saterdotz corpora sua offerentes hostiā viuam. c ¶ Et edificauerūt. Bed. Magna pussiōe ꝑmo altare edificauerūt: vt q̄ templū nonduz erat fundatū: hr̄ent tñ vbi sacrificātes devotionē sue mentis ostenderent. Qō ⁊ nos hodie spūaliť facim⁹: cū ante oīa in corde nr̄o fidem dñice incarnatiōis ⁊ passiōis colloca-

1. Cor. 2. a mus: et auditor⁹ tradim⁹. vñ: Non iudicaui me scire inter vos nisi iesum christū: ⁊ hunc crucifixū. Jn hoc altari holocausta nostra. i. cogitatiōes ⁊ opera pfecta offerim⁹. Jta enī vota actiōnū nr̄ar̄ deo p̄ri placent: si sacramētis christi participamus: si virtute spūssancti

holocaustū quasi igne altaris incendimur. Holocaustū nanq̄ totū incēsum dr̄: q̄ nomīe sacrificia vocabantur: quor̄ nihil cedebat in humanos vsus: sed totū deo dabatur: ⁊ sūmo igne ꝓsumebať. Quib⁹ vita fideliū exprimiť: qui nihil ꝓpriū querūt: sed omne qđ vi-

¶ nunt: in famulatū dei expendūt. Nec solū voluntatē corporis et anīe ꝑ dño calcare: sed ipam animā ꝑ ipo ponere gaudēt: cum aplis dicētes: Ecce nos reliquim⁹ oia: ⁊ secuti sumus te ⁊c. Quib⁹ respōderūt. Qis qui reliq̄rit domū aut fratrē: aut sororem ⁊c. Holocaustū in altari dei offerendū est: q̄z nisi ī fide xpi acceptū esse nō pōt. Multi enī philosophi ꝓpria reliq̄runt: ⁊ mundā ac pauperē vitā agentes/ holocaustū facere videbanť. sed hoc in altari dei nō fecerūt: q̄z voluptates reliq̄rūt: sed christū apud patrē aduocatū nō habuerūt. d ¶ Bases suas ⁊c. Be. Corda. s. elector̄ ad suscipienda fidei sacramēta p̄ceptis magistror̄ q̄si ferramētis fabror̄ ꝑparata. Bñ ne autē vnū altare: sed plures sunt bases que ꝑ portant: quia

Eph. 4. a vn⁹ deus: vna fides: sz multa fideliū corda: vna veritatis regula instituta: quasi inequalē sinuz collecta cōmuni devotiōe celestiū sacramētor̄ onus portant. Qui aut minus instructis nec vitia deserentibus fidei sacramēta cōmittit: q̄si altare dñi in terra sine basibus ponit: q̄z terrenis adhuc mentib⁹ q̄ sunt

Bas. 5. b celestia tradit. vnde: Nec⁊ accendūt lucernā: ⁊ ponūt eaz sub modio: sed sup c. ⁊c. Sicut enī xp̄s altare vocat': q̄z ab iniq̄tatibus emendat: ⁊ vota orationū patri cōmēdat. sic ⁊ lucerna: q̄z in testa humanitatis lumē posuit diuinitatis. Supponuntur aūt bases altari: ⁊ lucerne candelabrū: cū fideles corda et corpora ad exercendum operādo qđ credūt: humili intentiōe submittunt. e ¶ Et obtulerūt su. il. do. Bed. Mane et vespere offerim⁹ holocaustū dño super altare eius: cū stabilita in corde nostro fide ipsi⁹ integra devotione bonis actibus operā damus: ⁊ hoc mane ⁊ vespere: cū scz meminim⁹ initia salutifere intentiōis ab illo accepisse: ⁊ nō nisi p auxiliuz gratie eius inchoata pficere. Et ideo illi vota gratiar̄ in omnib⁹ ardenti desiderio pie ꝑsuasiōis offerimus. Jtē mane holocaustū facim⁹: cū ꝑ accepto lumine spiritualis sciētie deo vicē bene viuēdi impēdimus. Vespe ꝑo cum ꝑ requie sempiterna quā in illo post opa bona speramus incessabili studio flagramus. Potest etiā ad litterā recte accipi nos mane ⁊ vespere offerre holocaustū: cū ita deo placere oī tpe curam⁹: vt diluculo surgētes nō prius ad agenda hūane fragilitatis necessaria, pcedamus: q̄ igne divine charitatis inflammati: devotis

Ps. 87. c nos orationibus domino commendemus. vnde: Mane oratio mea preueniet te. Similiter completis diei operibus non

Ibi. 140. a ante demus somnum oculis nostris q̄ locum domino in nobis orationum instantia consecremus. iuxta illud: Dirigatur oratio mea sicut incēsum in cōspectu tuo: eleuatio manuum

tuarum

pit.xv.die mēsis septimi:z durat septē dieb⁹:in q̄b⁹ p̄cepit dñs pplm in tabernaculis habitare:z q̄tidie legē scrutātes holocausta dño offerre:q: q̄ndā in tabernaculis.s.morabant in solitudine p̄dicāte legē moyse:z crebro sibi ꝺo apparēte diu expectātes ꝓmissam requiē:ne vnq̄.s.tāti bñficij gr̄a in oblionē veniret. a ¶ Per ordinē. Quia q̄cq̄d inordinate geritꝫ/meritū pfectiōis amittit:q: honor regis iudiciū diligit. Que em̄ in honorē sūmi regis agim⁹ certi:necesse est discretiōe iudicij q̄n vel quantū sint agēda/distinguam⁹. b ¶ In calēdis.s.initijs mensiū in ortu lunę:a q̄ sp hebrei mēses inciplebāt:nullos mēses excepto lunarib⁹ habētes. vñ ꝓ calēdis greci meli⁹ neomenias.i. nouilunia vocāt. Si aūt mēses ꝓpē dies. xxx. q̄b⁹ iplent/significāt plenitudinē operū lucis:q̄n in fide sctē trinitat⁹ decalogi p̄cepta pficim⁹. Quid exordia mēsiū in q̄bus luna vt denuo luceat nup a sole ꝺr accēdi/nisi initia designāt bōe operatiōis:q̄ donāte conditoris gr̄a /q̄si solis iusticie p̄sentia p̄cipim⁹. Ob cui⁹ significatiā diuine illustratiōis/sine q̄ nihil boni ichoarevel pficere valem⁹. Deus oēs calēdas.i.exordia mēsiū celebrari p̄cepit.vñ: Canite i initio mēsis tuba in isigni die solēnitat⁹ vr̄e. Bñ aūt dicit qz peracta festiuitate tabernaculoz filij trāsmigratiōis faciebāt holocaustū inge ꝛc. Quia postq̄ animus semel huic mūdo pfecte abrenūciauerit: oportet vt totū se ip̄ēdat obsequio diuīe volūtat⁹. c ¶ A ꝑmo die. Ab exordio diuie.s. inspiratiōis q̄ hūana ꝓscientia imutat:z voluptatib⁹ neglectis i ea sola q̄ domini sūt inardescit:sicut apl's q̄ spūsctō iflāmati/q̄si holocaustuz facti:oīb⁹ linguis p̄dicabāt magnalia dei. Hinc apud hebreos septim⁹ mēsis nouus annus vocat:qz p spiritūsanctū fidelib⁹ dat:vt nouū charitatis ipleāt mādatū:z cāticū nouū in edificatiōe dom⁹ dei redāt. ¶ Notādū aūt q̄ mēse septimo ꝓgregat⁹ est pp̄s in hierusalē:z cōgregat⁹ oīb⁹ iosue z ꝯzobabel cū fratrib⁹ suis altare edificasse:z a ꝑmo die septimi mēsis holocaustū obtulisse referunt.vñ colligit hoc altare ex lapidib⁹ impolitis citissime cōpositū:nō sicut olim de ligno fabrefactū:z ereis laminis cooptuz. Nō em̄ aliter etiā plurima fabricātiū turba instante potuit vna die incipi z pfici:z ad offerēdū holocaustū p̄pari. In libro enim Machabeoz de lapidib⁹ factū ꝺr:Et acceperunt lapides integros ꝑm legē:z edificauerūt altare nouū ꝑm illud qđ ꝑius fuit. ¶ Notādū q̄ initiū q̄nte etatis sicut q̄ttuor p̄cedentiū oblatis dño holocaustis cōsecrat. In ꝑma em̄ ꝓthomartyr abel ꝑmus oīm electoz de ꝑmogenitis ouiū deo holocaustum obtulit:z in gressū nascētis seculi ꝑmo hostijs pecorū:tādē ꝓprio cruore dedicauit. Secūde etat⁹ ortuz noe oblatis deo holocaustis de his q̄ fuerāt in arca ꝓsecrauit. Tertiā etatē melchisedech z abraā: hic in pane z vino:ille ꝓprio filio oblato sacrarūt. Quartā etatē ꝺauid dño ꝓsecrauit:edificato altari i area horne hiebusei:et tē ꝺauid dño ꝓsecrauit:edificato altari i area horne hiebusei:et tē ꝺauid dño ꝓsecrauit:edificato altari i area horne hiebusei:et oblatis deo holocaustis:q̄bus eū quē pp̄lm numerādo offenderat:placaret vbi abraaz ꝓhibet filiū obtulisse:z post edificato a salomone tēplo:altare holocaustoz cōstat eē locatū. Quīte nūc etatis exordiū iosue z ꝯzobabel edificato ibidē altari: z oblat⁹ ꝺo holocaust⁹:mox excusso captiuitat⁹ iugo obtulerūt:z postea iugi holocausto dñm sibi placauerūt. Hec oīa in figura p̄cesserūt eius q̄ in septa etate hostia sue carnis totū mūdū redemit. d ¶ Dederūt. Beda. Qui de captiuitate liberati hierosolymā venerūt/facere tēplū dispouerūt:z postea fecerunt:sed ꝑus posito altari q̄tidianis holocaustis dño se cōmendauerūt: vt digne ip̄m tēplū edificare mererent. Qui g̃ alios vult docere/p⁹ seip̄m doceat ne ab apl'o audiat. Qui g̃ aliuz doces:teip̄m nō doces. vñ:Castigo corp⁹ meū z in seruitutē redigo ne forte ꝛc. Recte g̃ trāsmigratiōis filij nō alia sacrificia q̄ holocausta: id ē totas incēsas oblatiōes deo obtulisse referunt:qz necesse est vt totū se bene viuēdo:z a licitis etiā cōtinēdo creatori mācipet:q̄ male viuētes cupit ab illicitis docendo cōpescere. ¶ Pōt etiaz dici q̄ edificato altari holocausta offerāt deo:sed nondū templū edificāt:q̄ nuper cōuersi:mox in diligendo deū toto corde ardescunt:vt tā inter pfectos nūerari queāt:z si nondū bona q̄ cupiunt opan.

rū/sicut scriptū est:z holocaustū a
a dieb⁹ singulis p ordinē ꝑm ꝛ̄cep
tū op⁹ dei in die suo:z post hec b
b holocaustū iuge tā in calēdis q̄ s
in vniuersis solennitatib⁹ dñi q̄
erāt ꝓsecrate:z in oīb⁹ in q̄bus
a ¶ q.s.exceptis generalib⁹ mādat⁹ spōte ꝺo offerim⁹:de q̄bus nō p̄cipiēdo sed ꝓfuturo ꝺr:Si vis pfect⁹ esse vade z vēde oīa q̄ habes ꝛc. Et alibi suadēdo:Qui pōt capere ca.
c vltrō offerebat munus dño. A c
a ¶ spūalis.s.illustratiōis.
primo die mensis septimi cęperunt offerre holocaustum domino. Porro templū dei necdum f
¶ pnceps patr⁹. ¶ vt ꝓmpti⁹ oparent.
d fundatū erat. Dederunt aūt pe g
a ¶ mutū.s.exēpla vel scripturas q̄bus ꝓfortati nō lacescāt. b ¶ p̄dicatorib⁹ lapidū cesorib⁹. c ¶ q̄ cemēta faciāt ad ꝓglutinādos lapides. Notāda pia pp̄li sollertia ꝺ necessarijs suis vl' machias emūt vl' oparios ꝓducūt
e cūnias latomis z cementarijs:cibū h
a ¶ tyr⁹ z sidon nobilissime phenicis vrbes libano monti vicine.
g q̄z z potū:z oleū sidonijs tyrijsq̄

unt opandi vel pficiēdi tēp⁹ vel facultatē accipiūt: vt abraā ī fide pfectus erat:cū nōdū pfecisset opa.vñ:Credidit abraā ꝺo z reputatū est ei ad iusticiā. Cū ꝺo filiū sup altare obtulit: q̄si tēplo cōstructo pfectiora deo holocausta reddidit. Singuli ei act⁹ vel gressus pie deuotiōis ordines sūt lapidū politoz quibus in corde nostro dilectaz deo habitationē construamus. ¶ Fundatio tēpli illos significat qui nup conuersi loco p̄parāt dño in se.vñ: Ędificabo vr̄a tēplum est spūsctī ꝛc. e ¶ Latomis. Mystice. Beda. Latomi sunt in constructiōe dom⁹ ꝺi:q̄ corda ꝓmoz ꝺocēdo vel increpādo instruūt:quos dū firmiter inter alios ꝓsistere docēt: q̄si q̄drādo aptāt. Quocūq̄ em̄ ꝓtert⁹ quadratū/stabit:z electoz mēs dū int⁹ aduersa vel ꝓspera manet īmota/ q̄dratū sibi inesse ꝓtutis figurā mōstrat.vñ arca noe de lignis quadratis facta describit. Nā eandē eccl'iam(quā tēplū de lapide factum:z arca de lignis cōpacta)figurat:z tabernaculū de cortinis z tabulis cōpositū. f ¶ Cementarijs ꝛc. Cementarij sunt item p̄dicatores qui dū eos quos bonis operibus instituūt:copula charitat⁹ adinuicem nectūt:quasi quadratos politosq̄ lapides:ne ordinē cōpositiōis reserāt/cementi infusiōe ꝓiungunt/dicentes: Ante oīa aūt mutuā in⁹ vobis continuā charitatē ꝛc. Inde Paulus. Super oīa aūt habete charitatē qđ est vinculū pfectiōis. g ¶ Sidonijs tyrijsq̄. Sidonij q̄z z tyri p̄dicatores ꝛc p̄sentāt:q̄ hoies ī gr̄a q̄ndā secli sublimes z cādidos securi ꝑmōis dei:de statu p̄me cōuersatiōis deijciunt: vt saluberē ꝓstratos:z q̄si ab humore corrupti

uo ingenii sensus excoctos: ab oī vitioz tortitudie corrigāt:z in ornatū vel in munimentū ecclesie exigunt. Unde in Ps.q̄ inscribitur in consūmatione tabernaculi: Vox domini cōfringentis cedros. ¶ Sidonijs tyrijsq̄ ꝛc. Dant principes patrum iosue sez z ꝯzobabel z fratres sidonijs z tyrijs cibuz potum z oleum vt deferant ligna cedrina de libano ad mare ioppen cum doctoribus: vt predicare valeant spiritualia charismata que in christo p̄cesserunt emulanda cōmendāt. Vel cum christus qui in iosue z ꝯzobabel signat: verbi sui dona spiritualia partitur:quibus intus illustrati fortiores efficiantur ad debellandū supernoz iactantiā z stultā sapientiā. vnde: Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum z calix meus inebrians ꝛc. Dantur ergo pecunie latomis:cementarijs z li

Gnoz

Nico. de lyra

* a ¶ Et holocaustum diebus singulis. ꝑm q̄ precipitur Numeri.xxix. b ¶ Et post hec holocaustū iuge. quod nunq̄ intermittebatur pro aliqs sacrificijs. c ¶ Tam in calendis. id est neomenijs que celebrāt in p̄cipijs mensium. d ¶ Et in vniuersis solennitatibus. scz pasche: pentecostes:tubarū:expiatiōis z tabernaculorū. e ¶ A primo die mensis septimi ceperunt ꝛc. quia tunc ꝑmo fuit erectū altare holocaustorū:ante cuius erectionē nō poterāt talia offerre. f ¶ Porro templū. Hic cōsequēter agit de templi fundatiōe:z ꝑmo q̄tū ad materie ꝓparationē/cū dicitur: g ¶ Dederūt autem pecunias latomis. qui dolabant lapides. h ¶ Et cementarijs. qui componebant lapides in muro cū cemento. i ¶ Libū q̄z z potum z oleū. sicut fecerat salomon hirā regi tyri ꝓ lignis habētis z deducētis p mare ad edificationē ꝑtis templi: vt hr̄.iij. Reg.v.

* Ad mare

* g ¶ Dederūt autem pecunias latomis: cibū q̄z z potum z oleum ꝛc. Isti ꝺo qui fecerunt hoc fuerūt ꝯzobabel z alij p̄cipes patrū: per quos significati fuerunt apostoli: vt dictum est supra ca.j. Per hoc igitur q̄ dederunt pecunias /cibum/potuz z oleum pro templi edificatione:significatum fuit q̄ apostoli quicquid habebant z habere poterant: exposituri erant ꝓ spūali edificio ecclesie:sicut scribit Matthei.xix.d. Ecce nos reliquimus oīa z secuti sumus te ꝛc.

E F gnoz ceſoziboꝰ:cibꝰ poꝰ ꝛ oleū:vt ad edificādū domū dei materiā ꝓparēt:cū ꝓdicatoribꝰ diuitꝰ grā ꝺtutū copia ꝓferꝫ:qbꝰ adiuti ad coꝛrigēda pꝛauoꝛ coꝛda:ꝛ pceptiōi bonoꝛ aptanda ſufficiūt. Sydoniꝭ venatoribꝰ q̄ vagos ſenſus retibꝰ fidel
Mat.4.c xp̄o capiūt. vñ: Facīa vos fieri pl.ho. Idē ſūt āguſtiati: qz ꝑſ/
Joh.16.e ſurā ī mūdo hñt:q̄uis ꝓfidētel: qz dñs vicit mūdū. a ¶ Vt deferrēt li. Deferūt ligna excīſa ī mare nō mergēda:ſz q̄ illō ioppē q̄ iterp̄tat pulchꝛitudo pſe rēda:cū doctoꝛes auditoribꝰ ad fidē vocat tētatiōes occurſuras: ſz fide ſupandas p̄nūciāt vt priꝰ vitioꝝ vl pꝛauoꝛuꝫ hoīm feri fructꝰ tollāt: ꝛ ſic ad pulchꝛa ꝺtutū menia poꝛtūq̄ ꝑuenīat: velut priꝰ diabolo ꝺracōi.ſ.regi oīm q̄ ſūt ī aq̄s.i. ipioꝝ q̄ ī mari.i. ſeculi pturbatiōib⁹ conuerſant renūciemꝰ:poſt ad pulchꝛitudinē fidei vēiamꝰ:q̄ ſcām trinitatē ꝛ vnā deitatē q̄ diſpēſationē icarnatiōis xp̄i: eccl̄ie vnitatē:pctoꝝ remiſſionem:ꝛ carnis reſurrectionē ꝓfiteamur. vñ petrꝰ ī hac ciuitate thabitā ſuſcitauit: qz ī huiꝰ ꝓfectōe fidēi ꝛ generaī eccl̄ie p baptiſma a moꝛte pctoꝝ ſuſcitamur:ꝛ cū pꝰ baptiſma moꝛtē pcti īcurrimꝰ:p eādē penitendo reuiuiſcimꝰ:ꝛ p reconciliationē ſacerdotū eccl̄ie aggregamur. b ¶ Joppē vñ.ſ.p ērā ad opꝰ tēpli deſerrēt:licē in p̄ma tēpli ſtructura factū ē:ſz ſalomō regali potētia a rege hiraz q̄ voluit facile obtinuit:hi āt de captiuitate redeūtes ꝛ regni potētiā nō hñtes cīcta emebāt.
c ¶ Anno āt ſe. Be. cū ſuꝫ dicat q̄ ſeptio mēſe venerī ī hierl̄z. h ꝺo q̄ āno ſcō aduēt eoꝝ mēſe ſcō opꝰ tēpli inchoauerīt. ptz:qz ſeptez mēſibꝰ lapideſ: cemētū:ligna ꝛ ceꝛa neceſſaria paraueꝛūt. Octauo āt īcipiēte mēſe opari cepe rūt. Sex eī erāt mēſes āni p̄mi: ꝛ ſeptimꝰ ſeq̄nt. ¶ Wyſtice āt ſeptimꝰ ad ſabbatū ptinet:ī q̄ dñs ꝺditoꝛ mūdi ab opl
Wyſtice bꝰ ſuis vl xp̄s pꝰ paſſionē ī ſepulchꝛo requeuit. Octo ad p̄maz
E ſabbati ī q̄ reſurrexit. ſeptē ad ſpez nr̄i ſabbati pꝰ moꝛtē. Octo reſpiciūt ad gaudiū nr̄e ꝓpetue btitudis. Quia g̃ oīs electoꝝ opatio q̄ ſūt domꝰ ꝺi p gr̄az ſp̄ūs īcipit ꝛ pficit:oīs reſpectu ꝛ intētiōe future q̄et ꝛ imoꝛtalitat pagit:recte ſtructoꝛes tēpli a ſeptio mēſe oblat ꝺo holocauſt:ſup̄ edificatōi pare incipiūt:qb⁹ ſeptē mēſib⁹ parat:octauo aggrediūt opꝰ:nec alius ī p̄paratiōe tāti opis pōit nūeꝰ:q̄ ille q̄ ſeptiformē gr̄am ſp̄ūs:q̄ opantes adiuuamur: vl q̄etē aīaꝝ:aut reſurrectionez coꝛpoꝝ quā bñ opātes ſperamꝰ denūciat. d ¶ In hierl̄m. Locū.ſ.tēpli q̄ tēpli edificare cupiebāt. Fallūt eni iudei q̄ dicūt nūq̄ parietes tēpli:ſz ſolū tectū a chaldeis fuiſſe ſ̄buerſuz cū pateat Eſdrā filiū trāſmigratiōis tēpli feciſſe a fundamentis. e ¶ Et oēs q̄. Magna deuotio totiꝰ ppli. gaudebāt eī ſe ꝺ captiuitate redūſſe:ꝛ q̄tū ſuꝑbe ciuitatis flagitia hoꝛrebāt:tantū hierl̄m videre cupiebāt decoꝛē:q̄tū phana abominabāt:tātū tēpli ꝺi reſtaurari conabāt. Sic non ſolum epi ꝛ p̄ſb yteri plebē fideliū.i. ꝺi domū debēt edificare:ſz etiā ppls ꝺ captiuitate vitioꝝ ad viſionē vere pacl vocatꝰ:miſterii verbi ab his q̄ dicere nouerūt:dz exigere:q̄.ſ.miſtri ꝺbi.i. leuite a vigiti āniſ ꝛ ſupra ꝓſtituūt:qz tales ſūt ad p̄dicādū ꝓſtituti ꝛ pſeꝛēdi:q̄ decalogū nō ſolū facīēdo auditoribꝰ oſtēdāt: ſed etiā puritate ꝛ itegritate coꝛdis ī ꝓſpectu dei ītemeratam cuſtodiāt. f ¶ A vigiti āniſ. Nō ē dubitādū ibi ſtatū eccl̄ie p ſp̄m ſumere ꝓfectū:vbi ꝛ pſules gradū ſuū rite cuſtodiētes ppls mgros ꝺitat regulariē ordināt:ꝛ ipſe ppls ne a docendo ceſſent diligēter audiēdo ꝛ obtēperādo cōpellūt. Sz ſecoꝛdia nr̄oꝝ tēpoꝝ maioꝛes ſil ꝛ miꝛes ledit:hoſ a p̄dicādo verbū:illos ab audiēdo:vtroſq̄ a faciendo p̄pediēs: qz minꝰ pē ſamꝰ quāta ſit acerbitas demoniace captiuitatis de qua eruti ſumꝰ:vl q̄nta ſolēnitas ad quā vocamur ſupne hierl̄m mr̄is oīm nr̄m:cui⁹ iā pignꝰ accepimꝰ. Sz intueamur eximia patꝝ
Nota opa q̄ amplꝰ ꝺ animi nr̄i puſillanimitate ꝓfūdamur. ¶ Motādū ꝺo ꝛ credꝝ memoꝛādū q̄tū boni malū captiuitat attulit. de q̄ eruti tāta oēs intētiōe q̄nta nūq̄ antea celeſtibꝰ obſequiis inſtāt. Sz ꝛ hodie mlt q̄ ī pace negligēt viꝛerāt: ſ̄bito erraſſe ꝛ peccaſſe ꝓfuit:dū poſt caſū penitēdo erecti vigilāt deo ſeruiūt

a vt deferrēt ligna cedrina de liba
a ¶ hec eſt ciuitas maritima. xl. fere milib⁹ a hieruſalem remota.
b no ad mare ioppē iuxta qđ p̄ce- a
c perat cyr⁹ rex perſaꝝ eis. Anno b
aūt ſcdo aduēt eoꝝ ad tēplū dei
d ī hierl̄z:mēſe ſcdo cepeꝛūt ꝛozobabel filꝰ ſalathiel:ꝛ ioſue filꝰ ioſedech: ꝛ reliq̄ ꝺ fratribꝰ eoꝝ ſacer
e dotes ꝛ leuitę:ꝛ oēs q̄ venerāt ꝺ captiuitate ī hierl̄m:et ꝓſtituerūt c
f leuitas a vigiti annis ꝛ ſupra vt d
s vrgerēt opꝰ dñi. Stetitq̄ ioſue ꝛ filij eiꝰ ꝛ frēs eiꝰ/cedmihel ꝛ filij eiꝰ:ꝛ filij iuda q̄ſi vir vnꝰ vt inſtarēt ſup eos q̄ faciebāt opꝰ ī tēplo dei:filij enadab:ꝛ filij eoꝝ ꝛ frēs
b eoꝝ leuitę. Fūdato igr̄ a cemēta e
i rijs tēplo dñi: ſteterūt ſacerdotes f
i ornatu ſuo cū tubis ꝛ leuitę filij aſaph ī cymbal vt laudarēt deū s
k p manꝰ dauid regl iſrl. Et ꝓcine bāt ī hymnis ꝛ cōfeſſiōe dño qm̄ bonꝰ:quoniaz in eternum miſeri

deo ſeruiūt:ꝛ q̄ pigri īnocētia ſtabāt ꝛ deſides: poſt accidentez G
ruinā admoniti ſunt ſolertiꝰ ꝺ poſtis inſidias accincti:vt q̄ nec ꝓpriā vitā curando offenderāt:poſt etiā fraterne ſalutē curā geꝛāt. Oēs g̃ ꝺ captiuitate redeūtes curā tēpli reſtaurādi hñt: ſz maxime leuite ꝛ filij iuda ꝓpter ſacerdotalē ſimul ꝛ regiā eccle ſie dignitatē: q̄ ꝑcipue tēplū edificāt: qz oēſ q̄ coꝛda fideliū docēdo vl bñ viuēdo īſtituūt: ad coꝛpoꝝ veri regl ꝛ ſacerdotl.i. xp̄i ptinēt. vñ ꝛ auctoꝛeſ opis ieſus ꝺ ſacerdotali tribu. coꝛozobabel ꝺo ꝺ tribu regia oꝛti ſūt. g ¶ Stetitq̄ io. Nō filꝰ ioſedech.ſ.ſz vnꝰ ꝺ leuitl a.xx.ānis ꝛ ſupra ꝓſtitutl ad r̄gēdū opꝰ:ꝺ q̄ꝺ fuit cedmibel ꝛ filij enad: qui pariē iniūcto opi cū filijs ꝛ fratribꝰ curā adhibuerūt. Supra etiaz in cathalogo ppli hi poſt ſacerdotes p̄mi leuitaꝝ memoꝛanꝫ: vñ colligīt eos p̄ncipes leuitaꝝ illius tp̄is fuiſſe. Bene filij iuda in medio leuitaꝝ ponunt ſil inſtaurando tēplo ꝺātes operā ꝛ ꝓpter eundē pietatis ꝓſensum: quaſi vnū fecisſe dicunt. hic eſt em̄ imitandus oꝛdo virtutl: vt eccleſiā oīes dicati deo gradus ꝛ cōis deuotio ppli ꝓ ſe quiſq̄ Wyſtice edificet. h ¶ Fundato igr̄. Wyſtice. Fundato a cemētarijs tēplo dñi ſtāt ſacerdotes ī oꝛnatu ſuo cū tubis. dū p̄ſis ab eroꝛe pctoꝝ:ꝛ fundata in eis fide ꝛ dilectiōe chr̄iſti ꝓgaudēt eccleſiārū mgr̄i:ꝛ ſeipſos ſolertiꝰ bonis opib⁹ oꝛnantes tubis doctrine ſalutaris inſonant vt exemplo virtutum et ſuaſione verboꝝ adiuuēt bona cepta coꝝ qui nuper penitēdo ad gratiā xp̄i cōuenere vel alios docēdo ꝓuertere. Stāt ꝛ leuite vt laudēt deū in cymbalis:cū ſcōi oꝛdinis miniſtri ad informationē neophitoꝝ p̄ijs actib⁹ ſuo ꝓditoꝛi ſeruiūnt:et ꝺ in mutue charitatl dulcedine. Cymbala enī q̄ ſe vt reſonēt inuicē tangūt: opera charitatl exp̄imūt:quibus ſe ſancti alte h
rutrū excitāt in laudē. Laūdāt etiā p manū dauid regl: cū opa chr̄iſti q̄ p carnē geſſit:diligenē attendūt ꝛ imitanꝫ q̄tū p̄nt.
i ¶ Steterūt ſa. in oꝛ. Magna oīm ꝓnaꝝ deuotio oſtēditur cū fundato tēplo omnes iuxta gradū ſuū miſcēdiam dñi laudant. Sacerdotes quidē ſanctl veſtibus oꝛnati: ſicut adhuc ſtāte tēplo ꝓſueuerāt tubis ꝓſonātes ꝛ coꝛ ppli ad ſuauitatē ſupne laudis accēdētes: leuite in cymbalis bene ſonantibus hymnos dño ꝓcinnētes: ppls cōmuni clamoꝛe deū laudādo affectū coꝛdis oſtēdēs. k ¶ Et ꝓcinebāt i hym. In oꝛganis.ſ.que ipe fecit: vl p̄ſalmis q̄s inſtituit: vel qz dauid ī collocatiōe arce p̄ncipē fecit ad ꝓfitendū dño aſaph ꝛ fratres eiꝰ vt verba diez teſtanꝫ. de q̄ rurſū ꝺr: qz filij eiꝰ ſ̄b manu ipſiꝰ erāt ꝓphētātes iuꝝ regē. Merito ꝺ cū filij aſaph laudarēt ꝛ ꝓfiterēt dño p manū dauid iuxta diſpoſitionem eius ꝺ feciſſe intelligendi ſunt.
F Flebant.

Nico. de lyra

✠ a ¶ Ad mare iop. Joppe eni ē poꝛtꝰ ſupra mare mediterranenū ad quē ducebanꝫ ligna p mare:ꝛ inde ducebanꝫ ī hieruſalē p terrā in vehicul. qui poꝛtꝰ ē ꝓpinquioꝝ hierl̄m. ſcdo g̃tum ad fundationē/cū ꝺr: b ¶ Anno aūt ſcdo ꝛc. ceperūt ꝛozobabel filꝰ ſalathiel ꝛc. inſiſtere fundatiōi templi.
c ¶ Et ꝓſtituerūt le. ꝛc. tpe em̄ q̄ poꝛtabāt tabnaculū ꝺ loco ad locū in q̄ erat laboꝝ magnꝰ. leuite incipiebāt exerceri in opꝰ bus a vigintiq̄nq̄ annis ꝛ ſupra:ꝛ in triceſimo anno inſtituebanꝫ miniſtri qui erāt ad ꝺ apti. put habeꝫ Muſſ. iij. ꝛ viij. ſz quia p iſto tpe nō habebant talia poꝛtare: accipiebanꝫ leuite in minoꝛi etate: videlicet a viceſimo anno ꝛ ſupra: ꝛ etiā rōne neceſſitatis: quia pauciores erant q̄ ante. d ¶ Vt vrgerent opus dñi. ſtando ſup opaꝛios ꝛ ſollicitādo eos ne opus fieret negligenter. e ¶ Fundato igitur. Hic ꝓſequēter agit de ſolennitate ratione fundationis templi/cum dicitur: Fundato igr̄ a cementarijs tēplo. ita q̄ murus erat aliquātū ſuꝑ terraꝫ eleuatꝰ. f ¶ Steterūt ſacer. ī oꝛ. ſuo. ī. ī veſti ꝺ ſacerdotalib⁹. g ¶ Vt laudaret deū. i. cātātes cāticū ꝺ ipſo dauid factū ꝛ ad ꝺ oꝛdinatū. Plūi etiā ꝺ ſacerdotib⁹ ꝛ leuitl et p̄ncipes patrū ꝛ ſenioꝝ q̄ viderāt tēplū pri⁹. Seq̄ꝛ:
✠ Flebant.

a ¶ Flebāt. s. cernētes ꝙntuz paupies illi⁹ tpis a magnifica ꝙndā salomonis potētia q̄ ꝑus tēplū fundatū est distaret: ⁊ pri
Aggei.2.b us tēplū ꝑ suis scelerib⁹ nouerāt esse destructū: cui⁹ nec magni tudinē nec decorē eq̄parare valebāt. Q̄z em̄ ꝓpheta dicit: Erit glia dom⁹ isti⁹ nouissime magꝛ q̄z ꝓme: nō ad magnitudinē vel ornatū dom⁹: sz ad rē ipam ptinet: quia maioris miraculi ⁊ euidētioris ꝗrtꝛ di erat: q̄ pauce captiuoꝝ reliquie inimicꝛ etiā resistētib⁹ tātū opus ꝑfecerūt: q̄z q̄ rex opulētissim⁹ nullū oīno aduersariuz habēs cū adiutorio cyri regꝛ dilectissimi ꝓut voluit fecit. Itē maior glia nouissime dom⁹ q̄z ꝓme: qꝛ in ꝑori domo cultores veterꝛ testamēti legū ⁊ ꝓphetarum sc̄ptura populis ꝑdicabāt. In sc̄da christus ⁊ apli gram noui testamēti ⁊ regni celestis itroitū nūciāt. ¶ Beda. Flebāt in edificatiōe tēpli spūalis. flet⁹ sit ⁊ lc/ticia ꝓncipib⁹ nascit. gaudent em̄ docto res in salute penitētiū: sz lugēt: qꝛ vnq̄ penitēda cōmiserūt. Exultāt ipi de salute q̄ penitētia a morte aīe surrexerūt. lugēt: qꝛ peccādo pdiderunt. Letant neophyti gra redēptorꝛ se collectos eē. Dolēt: cuz hūano genere in ꝓmo se perijsse parētes: ⁊ q̄si corrupto ab hostib⁹ dei tēplo. s. statu corpis ⁊ aīe imortalis in babylonē. i. in ꝓfusionē ꝑsentis exilij trās/migrasse. Sz qꝛ crescētib⁹ bonoꝝ ꝑfectibus crescit inuidia maloꝝ: nec inter augmenta pioꝝ desūt tēptamēta prauoꝝ: q̄ vel bonū ficte ostēdēdo vel apte malū ingerēdo sc̄tos ledere conent: recte subiūgit.

La. IIII

Audierūt aūt hostes. Beda. Hostes iude ⁊ beniamin samaritas dicit q̄s captiuitatꝛ decē tribub⁹ rex assyrioꝝ de diuersis gētiū pplis in ciuitates eoꝝ ⁊ terras transtulit: q̄ postea acceptā dī legē ex pte seruabāt: nec min⁹ simulacris q̄bus ⁊ ante seruiebāt. hi qꝛ veros dei cultores abominabant: pollicent auxiliū opis/ vt in societatē recepti possent inferre dispendiuz. Di q̄ falsos fratres. i. hereticos et malos catholicoꝝ exp̄mūt: q̄ hostes iude id est ꝓfessiōis ⁊ laudis: q̄s ecclia p fidē rectā ⁊ opationē rectā ⁊ dignā offert: ⁊ beniamin. i. filij dextere: dū eos q̄ se audiūt sepant a fidelib⁹: q̄ ad dexterā iudicis bñdictionē ⁊ regnū eternū ꝓcepturi sūt. Dicūt q̄: Edificem⁹ vobi. cū affectāt heretici auctoritatē sibi ꝑdicādi iter catholicos tribui ꝓmittētes: se eandem cū eis recte fidei ⁊ opatiōis tenere casti tatē: vt accepta ptāte docēdi i medio boni seminis: a q̄ paul⁹ spermolog⁹. i. seminiuerbi⁹ cognomē accepit çiçania interserāt. Intrauerūt em̄ terrā filioꝝ israel: nō a iosue introducti: nō hierosolymoꝝ impio subditi: sz a rege ꝑsidos: ab hoste sz pplo dei in terrā eius adducti nō vt dño: sz regi aduersario seruiāt. Sic heretici ⁊ falsi catholici cū pacē ecclie viuēdo querūt vel docēdo ipugnarēt: a hierosolymoꝝ regno sūt extranei: ⁊ ad gētiliū sortē magꝛ ptinēt q̄rū seruiūt idolis: nec iesu xp̄o duce sz diabolo (quē signifi
Act.8.c cat rex assur) sctē ecclie fines introeūt. Sic symon mag⁹ baptismū i ecclia ñ ꝓ sua salute accepit: sz vt secreta ecclie familiarib⁹ discuteret: q̄d exitu mōstrauit: cū ecclīam quā in psona ficti frīs nequit: i aptipsona hostis acerrime ipugnit. c ¶ Mō ē vobis ⁊c. Mō ē hereticoꝝ edificare ecclīaz a q̄ sūt alieni: sed tm̄ eoꝝ q̄ xp̄o vero regi ⁊ sacerdoti adherētes: ꝓncipes patrū vocari meruerūt: ⁊ ꝓ pia cura quā hūt erga eos q̄ xp̄m videre desiderāt.

d ¶ Factū ē aūt. Be. Quotiēs heretici ñ solū i ciuitatib⁹ sz etiā i ꝑuicijs querūt docēdo vl etiā seuiēdo dogma ꝑfessiōis vere ipediebāt: vtinā nescirem⁹. Mā vt d̄ mgr̄o gētiū sileam⁹ q̄ bi
Act.2.5. ennio vic⁹ i cesarea ob ꝓsecutionē iudeoꝝ ab edificādo domuz dei liguā cōpescuit hēticoꝝ isidis. Athanasi⁹ plīb⁹. pfug⁹ ānis. Amb. i sua ciuitate obsessus. Hilari⁹ i exiliū relegat⁹. Eusebi⁹ martyriū

* a ¶ Flebāt voce ma. memores glie tēpli q̄d destructū fuerat: respectu cui⁹ istud secūdū q̄si nihil erat. Sz ꝓtra ħ videt esse q̄d d̄r Aggei. ij. b. Magna erit glia dom⁹ huius noui/ssime magis q̄z ꝓme. Dicendū q̄ ꝓpheta nō dixit/ est de presenti: sed erit de futuro. q̄d fuit impletū quādo xp̄s sua p̄sentia illam ornauit quādo ibi oblatus fuit: ⁊ quādo ibi ꝑdicauit. ⁊ q̄ hec sit intētio ꝓphete patet ꝑ hoc q̄d dicit ibidez: Adhuc vnū modicū ⁊c. Sequit: Et veniet desideratus cunctis gentib⁹: id est christus: implendo donū istam gloria.

La. IIII

Audierunt autē hostes iude ⁊c. Hic consequenter agitur de operis intermissione. Circa quod primo ponit edificatiū accusatio. secundo regis responsio/ibi: Verbuz misit rex. tertio mandati executio/ibi: Et abierunt. Circa primū ꝓmo describit accusationis occasio. secundo ipa accusatio/ibi: In regno autez assueri. Circa primū dicit: Audierunt autem hostes iude ⁊ beniamin. Isti erant gentiles qui de assyrijs missi fuerant ad inhabitandū samariam: que fuerat caput regni decem tribuum ⁊ alias ciuitates in circūitu. ⁊ quia inhabitabant terram iudeis concessam a deo ideo erant eis odiosi: ⁊ econuerso. Diuisio

a ¶ samarite. s. heretici mali b ¶ laudis ⁊ catholici.

b Audierūt autez hostes iudē et cōfessiōis, a ¶ ¶ ppli ad dexteram sessuri.

c ¶ Quia filij captiuitatis: id est iudei qui de captiuitate reuersi erant.

d ¶ Et accedentes ad zorobabel. qui erat princeps inter illos.

e ¶ Edificemus vobiscuz. hoc docebant malitiose vt impedirent opus: ꝓm q̄ dicit Rabbi sa. f ¶ Quia ita vt vos querimus deum vestrū. D
Esdr.4.d itij. Reg⁹. xvij. dicit: q̄ gentiles qui ō assyrijs venerunt ad inhabitandū samariam ⁊ alias ciuitates in circūitu: fuerunt ꝓ magna parte deuastati a leonibus. ⁊ fuit suggestum regi assyrioꝝ q̄ hoc acciderat: eo q̄ populus ille ignorabat legitima dei terre illius: ꝓpter quod habito consilio misit vnum de sacerdotib⁹ captiuis vt doceret eos colere dominū: tamen cum hoc colebāt idola: vt ibidem habetur: g ¶ A diebus assoraddan regis assur q̄ ⁊c. Iste fuit filius sennacherib: qui interfecto patre successit ei in regno: vt habetur. iij. Reg⁹. xix. ⁊ tempore eius fuit missus sacerdos predict⁹. h ¶ Mō est nobis ⁊ vobis vt edificemus domū deo nostro. s. cōmunis edificatio templi: quia nolebant habere cōsortium idolatrarum. i ¶ Sed nos/ipsi soli edificabim⁹ domino ꝺo nostro: sicut ꝓcepit nobis cyr⁹ rex persarum: vt habetur supra. j. ca. Quis est in vobis de vniuerso populo eius: sit deus cum eo: ascendat hierusalem que est in iudea ⁊ edificet: domum domini dei israel. Ex quo patet q̄ licentia cyri se extendebat ad populū israel tm̄: ⁊ sic se excusauerūt bene ⁊ ratiōabiliter: tamē samaritani inceperunt eos impedire manifeste: quod prius intendebant facere malicioseꝝ occulte: ideo subditur:

* Et turbarēt

Moraliter. b ¶ Audientes autem hostes iude et beniamin ⁊c. Per istos qui voluerunt se iungere cuz filijs israel in edificatiōe templi: non ad promotionem operis: sed magis ad impedimentū: pseudo apostoli ⁊ xp̄iani ficti figurati fuerūt vt torquatus ⁊ cōsimiles fidelibus se cōiungētes: vt ꝙs possent fideles accusare ⁊ eis efficaci⁹ nocere. i ¶ Nos/ipsi soli edificabim⁹ dño. Per ħ significat q̄ fideles societatem talium maligne insidiantium debent sollicite ꝓcauere. Moraliter

† ¶ Sicut nobis cyrus rex ꝑcepit. Per quem significat christus: vt dictū est supra. j. ca. Ipse ꝺo dixit suis discipulis Matth. x. b. Cauete autem ab hominibus. s. malignis.

* In regno

E S tyriū passus: plures ī aphrica epī linguis ceſis a puincia ſua
ejecti: alij diuerſis penis vexati vl interempti domū dei quā
edificauerāt pplis terre. i. hoīb⁹ ſua q̄rentib⁹: nō q̄ ieſu xp̄i p
phanāda dimiſere: donec tpe diuinit⁹ puiſo ſapiētib⁹ architec
tis reedificāde poſt captiuitatē eiuſdē domus copia ſuppete
ret. a ¶ Populi iude. Populū iu
da. i. ꝓfitentē ⁊ glorificantē. dic̄ eū qui
integra mēte dño edificare. i. ad volū
tatē ei⁹ faciendā ⁊ gloriā q̄rendā: oīm
q̄s pōt anios ⁊ ora ꝙuertere querit.
Nota b ¶ Cōduxerūt. Be. Notāda diſti
ctio ꝙboz: qz ꝓſiliarios dicit dato p̄cio
ꝙductos ꝺ opatores tēpli vt deſtruet
ꝓſiliū eoz: ſz nō ꝓſiliū ꝺſtructū vl op⁹ ē
intermiſſuz: donec ſcripta artaxerxis ē
epla accuſatiōis: ipſo iubēte ꝓhibuerūt
eos ī brachio ⁊ roboze. tūc em̄ inēmiſ
ſum ē op⁹: et nō fiebat vſq ad annū ſe
cundū darij regis perſaz. Ūñ colligit
qz toto tpe Cyri ope incepto: q̄uis ſe
gnius iuſto inſtabāt. Illo aūt mortuo
nō ꝓſilijs prauis impediti: ſz apta īpu
gnatiōe ab ope ſunt repulſi. Nō enim
audebāt hoſtes Cyro viuēte qui opuſ
fieri iuſſerat apte obluctādo: q̄uis oc
culte ſuggerēdo vel cōſiliādo edictis il
lius ꝓtrarie. ¶ Myſtice autē heretici
Myſtice ꝓ oportunitate tpis ī ꝓſilijs maligno
rū dogmatū nūc acerbioze gladioz pu
gna inſequunt: ⁊ aliq̄n ſuffragio gēti
liū ꝓncipū eam vexare nō verent. Im
pediūt man⁹ ppli iude: cū eccleſiā ī mē
bris infirmioꝛib⁹ ab opib⁹ pie ꝓfeſſio
nis retardāt: deſtruere nituntꝫ cōſiliuz
opādi: cū etiā animos ab ītētiōe bone
actiōis reuocare laboꝛāt. Accuſāt eos
apud reges cum ꝓncipū terreno⁹um
ꝓtra eccleſiā p̄ſidia acquirūt. qđ q̄tuz
nocerat fidei tpe arriane pfidie luce cla
rius innotuit. c ¶ In regno autez
Artaxerxes aſſueri ⁊c. Beda. Hunc artaxerxem
(qui epiſtolā accuſationis a ſamaritis ſuſcipiēs venit hieru
ſalē ⁊ tēplū ꝓſtruxit) Joſeph⁹ putat eſſe cābyſem filiū Cyri: q̄
poſt patrē. xxx. annis imperio functū. viij. annis regnauit: et
poſt eū magi vno anno regnātes: dariū filiū hiſtaſpis habue
re regni ſucceſſoꝛē. anno cui⁹ ſc̄o quo templū edificare per
miſit: dixit apud ẓachariā angelus ꝓ pplo interueniēs. Dñe
exercituū vſq̄q̄ nō miſereberis hierlm ⁊ vrbiū iuda q̄b⁹ ira
tus es. Iſte iam ſeptuageſim⁹ ann⁹ eſt ⁊c. Aſſuerus autē cui
pariter epla accuſatiōis ꝺr miſſa: iō fortaſſe an aliq̄d reſcripſe
rit: aut reſpōderit tacet: qz eodē anno quo regnare cepit de
cedēs artaxerxi apicē regnādi ⁊ hic curandi reliquit: vel cōtē
pozane⁹ erat artaxerxi: ſed q̄ſi minoꝛis potētie illū hec tracta
re ⁊ decernere pmiſit. ¶ Bed. Artaxerxes cui ſuadet ⁊ ſua
ſus p̄cepit ne hieruſalez edificetur: quēlibet gentilium ꝓnci
pū eccleſie inimicū perſecutoꝛē ſignificat: vel diabolū omniū
bonoꝛum aduerſarium. Judei qui accuſantur apud regem vi
ros eccleſiaſticos. ſamaritani qui accuſant hereticos. Unde
congrua ſibi voce hieruſalem ciuitatem rebellem ⁊ peſſimaz
vocant. talem enim iudicant catholicam vnitatem quam im
Eſa. 40. d pugnāt. Reuera aūt rebellis eſt ⁊ muros parieteſq̄ fidei re
cte lapidib⁹ teſtimonioꝛ celeſtiū aduerſus tela impugnantiū
componit. ꝺ quibus dicit Eſaias: Et occupabit ſalus muros
E tuos ⁊ portas

a terrę impediret man⁹ populi iu
dę: et turbaret eos ī ędificando. a
b Cōduxerūt q̄z adūſus eos ꝓſili b
atoꝛes vt deſtruerēt ꝓſiliuz eoꝝ
oībus dieb⁹ cyri regis perſaruz:
⁊ vſq̄ ad regnū darij regis perſa c
c rū. Jn regno aūt aſſueri ipe ē ar d
taxerxes in ꝓncipio regni eius
ſcripſerūt accuſationē aduerſus
habitatoꝛes iudę ⁊ hieruſalē. Et
in dieb⁹ artaxerxis ſcripſit beſel e
lam metridates ⁊ thabeel ⁊ reliq̄ f
qui erant in cōcilio eoꝝ ad arta g
xerxem regē perſarum. Epiſtola h
antē accuſationis ſcripta erat ſy
riace: ⁊ legebatur ſermone ſyro. i
¶ Reum beel theem ⁊ ſamſai ſcri
ba / ſcripſerūt epiſtolā vnā ꝺ hie
ruſalē artaxerxi regi huiuſcemo
di: ¶ Reū beel theem ⁊ ſamſai ſcri k
ba ⁊ reliqui ꝓſiliatoꝛes eoꝝ / di
nei et apharſathei: terphalei: ar
phaſei: hercuei: babyloniȳ: ſuſan
nechanei: daeei elamitę: ⁊ cęteri ꝺ

gno ⁊c. Dic̄ Joſeph⁹ ī. xj. antiq̄tatū lib. ⁊ expoſitoꝛes nr̄i cōit 6
q̄ iſte aſſuer⁹ fuit cābiſes filiꝰ cyri: ⁊ iſte idē vocat̄ p artaxerxes
xp̄ē qđ ſubdit cōit ī biblijs nr̄is: Jp̄e ē artaxerxes. p tm̄ nō ē in
heb. nec ē de textu: ſz ab aliq̄ doctoꝛe fuit appoſitū p modū glo
ſe rōe dicta: ⁊ poſtea īſertū ē textui p ꝓperitiā ſcriptoꝝ. Scōm ꝺo
Ra. Sa. iſte aſſuer⁹ n̄ fuit idē cū artaxer
xe: ſed ei ſucceſſit ita q̄ p̄m eum artaxer
xes p poſit⁹ idem: eſt qđ cyrus ⁊ vocatus
eſt cyr⁹ noīe ꝓpꝛio. Artaxerxes ꝺo noīe
cōi regni pſaz: ſic̄ reges romanoꝝ noīe
regni vocabāt ceſares: ⁊ tm̄ cū p̄ habebāt
noīa ꝓpꝛia. ſic̄ Julius auguſt⁹ tyberi⁹: et
ſic ꝺ alijs. tm̄ iſte Ra. Sa. Dañ. xj. inter
rū ⁊ aſſuer pōit cābyſē filiū cyri: qz videt
magi cōſonū ſcpturi. vt dicet pleni⁹ ſup
Heſter ⁊ Dañ. ⁊ iſte cābyſes impediuit
edificationē tēpli. Iſte aūt aſſuer⁹ n̄ fuit fi
liꝰ cyri: ⁊ ī p̄ q̄uēit cū ioſepho ⁊ alijs. ſ. q̄
op⁹ tēpli fuit īpeditū ab illo q̄ īmediate
ſucceſſit cyro. differt tm̄ ī p̄ qđ ꝺr p q̄ n̄ fu
it filiꝰ cyri. Jtē ī p̄ qđ ꝺr q̄ iſte fuit aſſue
r⁹ q̄ accepit heſter vxorē. Joſeph⁹ aūt int
cābyſem ⁊ filiū cyri ⁊ aſſuez q̄ accepit he
ſter vxorē: pōit q̄ttuoꝛ reges ſibi ſuccedē
tes. ſ. duos magos ſiue ſapiētes q̄ p ānū
regnauerī vn⁹ poſt aliū defūcto cābyſe:
⁊ dariū filiū hyſtaſpis ⁊ xerxē ei⁹ filiū cui
ſucceſſit aſſuer⁹: q̄ accepit heſter vxorem
quē noīat artaxerxē. Aliq̄ aūt hiſtoꝛiogra
phi adhuc plēs ponūt ītermedios. qđ aūt
circa p̄ ſit magi verifile: dicet pleni⁹ ſup
libꝝ heſter dño concedēte. Sciēdū tm̄ q̄
iſti reges pſaz in diuerſis locis ī biblia
⁊ ī hiſtoꝛijs ꝺuenīunt nomiati plib⁹ ⁊ di
uerſis noīb⁹: xp̄ē qđ idē rex videt aliq̄n
eſſe plēs. e ¶ Scpſit beſellā. ⁊ dicūt
expoſitoꝛes nr̄i cōit q̄ ē nomē ꝓpꝛiū ho
minis. Hebrei aūt dicūt q̄ ē nomē cōe cū
ꝓpoſitiōe adiūcta p̄m modū ligue hebrai
ce ⁊ chaldaice: ⁊ ſignat ī pace qz iſta epla
ſcpta ꝺ iudeos ſcpta fuit ſilenter ⁊ occul
te: ne ab iſpis pciper̄ ⁊ mitteret p nūcios ad cyrū cui ſcribebāt
p̄m Ra. Sa. ⁊ ſic effectū nō hꝫ epla illa. f ¶ Mitridates h
⁊ tha. nomē ē ꝓpꝛiū hoīs gētil⁹ q̄ erat ſamaritāis. ꝺ cui⁹ volū
tate ⁊ ſcitu fuit illa epla facta. g ¶ Ad artaxerxen. i. ad cyr.
p̄m Ra. Sa. ī p̄ loco. lz alīt alibi dicē videat: vt dictū ē. p̄m Jo
ſephū ꝺo ⁊ alios ad cābyſem filiū cyri q̄ ⁊ artaxerxes vocat⁹ ē
noīe regni. b ¶ Epla aūt ⁊c. i. lr̄is ſyriacꝫ. i ¶ Et lege. ⁊c. i
. i. idiomate ſyriaco. Hoc aūt ꝺr: qz aliq̄n ꝓtigit q̄ epla ſcpta lr̄is
vni⁹ idiomatꝫ legit p̄monib⁹ alteri⁹ ligue. ſic̄ cū aliq̄s ſnīaz he
braice ſcpture ꝓnūciat in latino. iſta ꝺo epiſtola eodē idioma
te ſcribebāt ⁊ legebat: qz illi q̄b⁹ mittebāt erant ꝺ lingua illa.
Sīr iudei ꝓtra q̄s mittebāt ſciebāt linguā illam: quia diu fue
runt in regno babylonie. k ¶ Reū beel. expoſitoꝛes noſtri Beel
dicunt cōmuniter q̄ ſunt tria nomina ꝓpꝛia trium hominū ſcri
bentium hanc epiſtolam: ſed hoc dictū ꝓcedit ex ignorantia ſy
riaci ſiue chaldaici ſermonis. eſt ei eadē lingua chaldaica ⁊ ſy
rica: vt dic̄ Hiero. ī. plogo galeato: igit̄ p̄m ꝓpꝛietatē illi⁹ ligue
ꝓma dictio. ſ. Reum eſt nomen ꝓpꝛium nominis. alie due ſe
q̄ntes. ſ. beel theē ſunt noīa appellatiua ſui officij exp̄ſſiua. Be
el enī dñm ſignificat vel magiſtꝝ. Theem ꝺo ratiocinationē.
ratiocinatio ꝺo vno modo ſignificat cōputum alio modo ſigni
ficat ꝓlocutionem verboꝝ. Eſt igitur ſenſus q̄ iſte Reum
erat dñs vel magiſter computi: quia illi qui colligebāt tributa
et redditus ꝓ rege ei rationem reddebāt: vel erat dominus
ſeu magiſter in ꝓponendo mādata regis ⁊ negocia ſamarita
noꝝ populo: vel fortē vtrūq̄ ad ſuū ſpectabat officiū. l ¶ Et
ſam. ſcriba. iſte enim epiſtolam ſcripſit: et Reum eam dicta
uit ⁊ mitridates thabeel eā fieri p̄cepit q̄ erat dux trāſſlumen.

Nico. de lyra

✻ a ¶ Et turbaret eos ⁊c. faciēdo eis inſult⁹ q̄n poterāt
⁊ nō ſolū impediebāt p ſeipſos ſz etiā p alios q̄ locū regꝫ pſa
rum tenebant in terra illa eam regendo ⁊ recipiendo tribu
ta: q̄s coꝛruperūt ſamaritani pecunia. iō ſubdit: b ¶ Cōdu
xerūt ⁊c. Dicit Joſeph⁹ q̄ Cyr⁹ circa bella occupat⁹ p̄ ipe
dimētū ignoꝛabat. Ra. Sa. ꝺo dic̄ q̄ etiaz ipſo ſciēte factū ē q̄
q̄liter ītelligēdū ſit poſtea videbit: intermiſſum em̄ fuit opus.
Diuiſio c ¶ Uſq̄ ad re. in cui⁹ ān⁹. vj. cōpleta ē dom⁹ dñi. vt hr̄. ſ.
vi. ca. d ¶ Jn reg. Poſita occaſiōe accuſationis. ſ. eo q̄ iu
dei repulerūt ſamaritanos a templi edificatione. hic ꝓñr po
nit ipa accuſatio. ⁊ ꝓmo agit ꝺ accuſantib⁹ pſonis. ſc̄ꝺo ſubdit
forma accuſatiōis / ibi: Hoc ē exēplar. Circa p̄mū ꝺr. Jn re
guo. ⁊c.

✻ Quas trāſ/ Moraliter

✻ d ¶ Jn regno aūt aſſueri ⁊c. Dom⁹ dñi ſp̄ualit̄ edificat
p moꝝ ⁊ fidei p̄dicationē. ⁊ iō p artaxerxez q̄ ad inſtigationē ſa
maritanoꝝ impediuit edificationē tēpli: ſignificat p̄lat⁹ q̄ ad
inſtantiā curatoꝝ ⁊ clericoꝝ impedit indebite p̄dicationez ver
bi dei: ⁊ ꝓſilij bonoꝝ in auditu ꝓfeſſionū: ⁊ nomen artaxerxis
ad hoc congruit. interꝓetat̄ enim lumine ſilenter tentat⁹. talez
enim p̄latū ad hoc faciendum inducunt curati ⁊ clerici q̄bus/
dam rōnib⁹ apparentibus ſub ſpecie boni. vnde ſubditur:

✻ Quia leſiones

a ¶ tuos ⁊ portas tuas laudatio. Mō ē aūt pessima dicēda nisi ab ill' q̄ ab optīa ele/ctiōe ,prie sentētie ,prsus fūt auersi. In ter q̄ notādū q̄ eo tpe ppl's dei iudeorū cepit noīe cēseri q̄ ex tribu iuda maxime Nota fuerūt hi q̄ de captiuitate ascēdētes hie rosolyme vrbis menia/⁊ tēplū restaura uerūt:⁊ euacuatā habitatore ,puinciaz denuo supatis hostib⁹ q̄ ,prima tenebāt loca possederūt. a ¶ Lesiones.quia neq̄unt sufferre si q̄ regnū diabolī conā tur ipugnare/timēt bella cōcitari in ec/clesia:ne hereses ⁊ fallacie eoz cum do/gmate gētiliū debellent:duce illo q̄ ait: Dat.10.d Mō veni pacē mittere sz gladiū. Et ite/ Luc.12.f rū: Ignē veni mittere ī terrā ⁊c. gladiū scz ꝺbi dei q̄ aduersarios sternat:ignez charitat⁹ q̄ suoz corda accēdēs oīa con/trarie secte arma ⁊ scuta comburat.

b ¶ Quoniaz vrbs ⁊c. Ipi hostes itez de ciuitate dñi ꝓfitēt:q̄ si edificata fuerit post captiuitatē ⁊ muri de lapidi/bus viuis.i. aīabus sctis ꝑtra mūdi su/perbiā erecti tributū nephāde seruitut⁹ ciues ei⁹.i.electi malignis spiritibus vl tra peccādo nō dabūt:imo tenebraz ꝑn cipibus edificatio pietatis nocebit.quia quotidie p lauacrum regeneratiōis re/gno diabolī plures auferunt⁹:q̄ in serui tūtem ei⁹ originali pctō corrupti generan/tur:q̄ nō posti indebitū sz cōditori iussuz seruitut⁹ tributū reddūt:annuos reddi/tus ꝑmitiaz ⁊ decimaz suaz .i. inchoa/tionē ⁊ pfectionē bonoz deo a q̄ accepe rāt bñ viuēdo ⁊ grās agēdo referunt.

c ¶ Trās fluuiū ⁊c. Eufraten.s.in/tra quē syria est q̄ baptismuz significat: qz vn⁹ est de q̄ttuoz fluminib⁹ paradisi: q̄ totū orbē irrigāt:sicut q̄ttuor euāgeliste ab vno fonte vite.i.xp̄o inspirati:conso na voce cūctis gētib⁹ lauacrū salutis ꝑ/dicāt:vel qz eufrates frugifer interꝑta/ B tur:qō ꝺgruit sacramēto q̄ orbis ablut⁹ ⁊ scrificat⁹ fructū aīaz tricesimū sexage/simū ⁊ cētesimū deo gignit. d ¶ Ther Dyffice bū mi. Queritur rex persarū q̄ interꝑtat tēptātes:possessionē trans fluuiū:cū an tiquus hostis excitatis tēptationū icur/sib⁹ ecclesie fines irrūpere:⁊ eos q̄ sacro fonte redēpti sunt subiugare conat. Ju uant eū samarite:cū hereticis impugnan tes eccl'iam ,p regno diabolī militant.⁊ dolentes dicūt:qz si ciuitas edificata fu erit ⁊ muri instaurati p fidē.s.⁊ opatio/nē rectam:ille trās fluuiū.i.in cordibus eoz q̄ baptizati sūt possessionē nō habe/bit. Intelligūt em̄ etiā q̄ fidē rectā nō in telligūt ꝑ eandē mentē lux ⁊ tenebre si/mul iniq̄tas ⁊ iustitia:xp̄s ⁊ belial possī dere nequeūt. Patet sensus lr̄e ⁊ alle/ Allego. gorice:quia ,pphan⁹.i.hostis antiquus libētissime fauet eis q̄ eccl'iam psequūt: ⁊ ꝓhibēt edificari. e ¶ Habitatores samarie. Habitāt hostes hierosolymo rum in samaria que interpretatur custo dia:non ꝑ precepta fidei et ꝓbitatis cu/stodiant: qui visioni vere pacis obsti/nate repugnant: sed quia custodiā vir/tutum penes se manere iactāt:cū aduer sus menia pacis per heresim pugnant.

¶ Itaq̄

gentib⁹ q̄s trāstulit assennaphar a magn⁹ ⁊ gl'iosus:⁊ habitare eas fecit in ciuitatibus samarie: et in reliq̄s regionib⁹ trās flumē in pa b ce. ¶ Hoc ē exēplar epl'e quā misе c rūt ad eū. Artaxerxi regi ꝺmi tui viri q̄ sunt trās fluuiū:salutē di/cunt. Notuz sit regi:qz iudei qui ascēderūt a te ad nos venerūt in d hierusalē ciuitatē rebellem ⁊ pes/e simā quā ędificāt extruētes mu/f ros ei⁹ et parietes componētes. Nūc igit notum sit regi:qz si ciui tas illa ędificata fuerit ⁊ muri ei⁹ instaurati:tributum ⁊ vectigal ⁊ g annuos reddit⁹ nō dabūt:⁊ vsq̄ ad reges hec nocua pueniet. Nos b a ¶ Sal in palatio comedūt samaritani cū he retici sapore mūdane sapie ⁊ pbie cū suauita te rhetorice ⁊ versutia dialectice instituūt.

ꝯ memores sālis qō ī palatio co/ a medim⁹:⁊ qz lesiones regi vide/k re nefas ducimus: idcirco misi/ a ¶ diabolo vel cuilibet ꝓncipi christianoz̄ inimico.

mus ⁊ nūciauim⁹ rēgi vt recense l as in libris historiaz patz tuoz: ⁊ iuenies scriptū in cōmētarijs: a ¶ ecclesia magni regis ciuitas.

b ⁊ scies qm̄ vrbs illa ūrbs rebel/m a ¶ hereticis scz ⁊ hostibus veritatis. lis est ⁊ nocēs rēgib⁹ ⁊ puincijs: n a ¶ nō veni pacē mittere sed gladiū.

⁊ bellā cōcitant⁹ in ea ex dieb⁹ an a ¶ psecutiōe hereticoz ⁊ gentiliū. tiq̄s:ꝯpobrēz ⁊ ciuitas illa destru o cta est. Nūciamus nos regi: qm̄ a ¶ p fidē ⁊ opationē. si ciuitas illa ędificāta fuerit: et a ¶ de lapidibus viuis. mūri ipius instaurati: possessio/p a ¶ in baptisatis scz.

ꝯ nē trās flūuiū nō habebis. Ther q bū misit rex ad reū beeltheem et samsai scribam: ⁊ ad reliquos q e erant in consilio eorū habitato/res samarię ⁊ cęteris trās fluuiū: salutem dicens ⁊ pacem. Accu/r sationē quā misistis ad nos:ma/nifeste lecta est coram me:⁊ a me pręceptū est: ⁊ recensuerunt:iue neruntq̄:quoniam ciuitas illa a diebus antiquis aduersuz reges rebellat:⁊ seditiōes ⁊ pręlia con

dā misit alios loco ipoz̄:⁊ cū eis vnū L ꝺ sacerdotib⁹ captiuis q̄ docēt eos co/lere dñm. b ¶ Trās flumen in pa/ce.hebrei sic habēt:trās flumen ⁊ cea/neq̄.⁊ ē ceaneq̄ nomē regiōis:vt dicūt.

c ¶ Hoc est exēplar. Hic cōsequē/ter ponit forma accusatiōis/cū ꝺr: Ar/taxerxi regi ⁊c. Sequit: Judei q̄ ascen derūt a te ad nos. Istud ꝓcordat dicto Rab.sa.vicz ꝙ iste artaxerxes fuit cy/rus:vt p̄dictū ē:qz isti iudei fuerūt mis si in hierusalez ab isto cyro ⁊ nō a filio ei⁹:vt ptz ex p̄dictis ca.i. ⁊ bene dicit: d ¶ Ascēderūt.qz hierusalē est ī al/tiori situ q̄ babylonia. e ¶ Ciuitatē re.⁊ pes. Qz em̄ rebellauerit regi ba/bylōis tēpore ioachim ⁊ tpe sedechie. ptz ex.iiij. Reg'.xxiiij.et.xxv. f ¶ Ex truētes mu.ei⁹.i ꝑ falso eos accusa/bāt:qz nō reedificabāt ciuitatē:sed tm̄/mō tēplū. g ¶ Tributū ⁊ve.⁊c. Di/cit aūt tributū a tribuo is.⁊ ē illud ꝓ/prie qō ꝺabat hoīb⁹ missis ex pte regis ad custodiā terre ꝑ stipēdijs ꝯoz. Ve/ctigal ꝺr a veho vehis.⁊ ē ꝓprie peda giū qō soluit dñis de his q̄ vehunt p terrā vel flumīa vel mare. Annui red/ditus sūt illa q̄ soluūtur singulis ānis de possessiōib⁹:vt de agris ⁊ domib⁹.

h ¶ Nos ꝯ memores salis ⁊c.i.ci/boz sale cōditoz:⁊ ꝑ ilinuāt alia bñ/ficia q̄ a rege recepant:a pte totū desi/gnātes:qz tūc iter eos currebat tal modus loq̄ndi. In hebreo sic hr̄. Et nunc econtra destructio palatii qō destruere volum⁹.i. Triū bñficijs p̄dict' est pala/tiū.i. dom⁹ dei q̄ in plurib⁹ loc' veter' testamēti palatiū vocat' in hebreo:⁊ lō ipm̄ destruere ītēdim⁹ ꝓpter bonū re/gis: cui obligati sum⁹ ex bñficijs rece/ptis. i ¶ Et qz lesiones re.s.subtra/ D hēdo tributa:vt dictū ē.⁊ mouēdo con tra eū seditiones ꝓsequnter. k ¶ Vide re ne.ou.qz essem⁹ ingrati. l ¶ Et re cēseas in li.⁊c.i.regū q̄ ꝓcesserūt te.

m ¶ Et scies qm̄ vrbs ⁊c.vt expo sitū est supra. n ¶ Et nocēs regib⁹ ⁊ p.qz tpe dauid ⁊ salomōis plura re gna fuerūt ei sbiecta: vt ptz.ij. Reg. viij et.iij. Reg'.iiij. o ¶ Nobrē ⁊ ci. il.⁊c.s.,pt' rebellionē ꝺ regē nabucho donosoz:vt hr̄.iiij. Reg.vl. p ¶ Pos sessionē trās flu.⁊c.s.vltra eufratē: q̄ erat medi⁹ inē regnū psidis ⁊ regio/nē iudeoz. q ¶ Verbū mi. Hic cō seq̄nter pōit regi rnsio.⁊ ptz lra ex su/pradict' vsq̄ ibi: r ¶ Salutē dicēs hebrei sic habēt:Et ceteras trās fluui/um scelam ⁊ ceaneq̄.⁊ dicūt ꝙ sunt no/mina regionū trans fluuiū existentiū: in quib⁹ habitabāt aliqui de transmis/sis a regib⁹ assyrioz ad inhabitādū ter rā illā. Cetera patēt ex p̄dictis vsq̄ ibi:

⁂ Mā ⁊ reges

⁂ i ¶ Quia lesiones.⁊c. Tales ei Moraliter allegāt autoritatē ꝑlatoz ex ꝑ diminui: qō nō ē verū.nā dicti p̄dicatores petūt sup ꝑ hūilit' grāz ꝑlatoz:⁊ ipi debent benigne ꝓcedere.nā ꝑ cedit ad alleuia tionē oner' sui ⁊ suoz salutē subditoz. allegāt etiā aliqñ p̄dicti diminutionez tpalis boni.iō sb̄dit: p ¶ Possessionē trās ⁊c. q̄si di.tales p̄dicatores ⁊ cōfessores trahūt ad se bona debita eccl'ie: qō nō est ita salua cuiuscūq̄ dicēt' reuerētia:sz magz oppositū: nā in p̄dicatiōib⁹ publice:⁊ in cōfessionib⁹ secrete fideles admonēt reddere fideliter debita suis curatis ⁊ alijs eccl'ie ministr'. ꝓpter qō ꝑlati talibus rationibus friuolis non debent credere; ⁊ animarū fructum ,p talibus impedire

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Quas trāstulit assennaphar. Aliq̄ libri habent: Salmanasar:⁊ male:qz in hebreo habet: Assennaphar: et iste fuit assoraddā fili⁹ sennacherib: vt patz ex ꝓncipio ca. Sicut em̄ supra dictū est:leones vastauerūt magnā ptē ppl'i quē salmana sar miserat ad ihabitādū ciuitates samarie: ꝓpt qō iste assoraddaz mi.

a ¶ Itaq; exemplū. Be. Patet ordo hist̄orie q̄ hostes populi dei ꝑmo op' ſ̄ctm̄ q̄ſequēdo impediebāt: deinde ꝓſiliū recte intentiōis eoꝝ prauis ꝓſiliis diſſipare tēptabāt: nec om̄ino ab ope retrahere valebant: ꝓmiſq; regali auxilio fulti auctoritate publica obſiſterent: q̄z notāda in accuſando fraudulēta qua eos qui domū dei edificabāt ciuitatē ꝑtra regnū edificare quereban tur ꝛ ꝑcipiente rege: ne ciuitas edificaretur: mox arrepta auctoritate ne tēplū edificaret reſtituit: cū nihil ō ꝓſtructione templi detuliſſent: ꝛ rex tm̄ ꝓhibuiſſet cōſtrui ciuitatē La. V

10 Rophetauerūt. Bed. In libris eoꝝ pleni' ſcriptū eſt q̄ bus verbis ſecordia eoꝝ redarguerint q̄ negligētiores erāt erga op' tēpli: vel ꝓmiſſo dei auxilio ad opandū accenderint: q̄ etiā deuotiōe ad exhortationem eoꝝ ẓorobabel ioſue ꝛ omīs ppls ſe ad operādū accinxerint. Agge' enī ita incipit: In anno ſc̄o darij regis i vno die mēſis p̄fati factū eſt ꝛbuz dn̄i in manu aggei ꝓphe dicēs: Dic ad ẓorobabel filiū ſalathiel: ꝛ ad ieſum filium ioſedech ꝛc̄. Et paulo poſt. Et ſuſcitauit dn̄s ſpiritū ẓorobabel filij ſalathiel ducis iuda: ꝛ ſpm̄ Jeſu filij ioſedech ſacerdotis magni: ꝛ ſpm̄ reliquoꝝ de om̄i ppl'o: et ingreſſi ſunt: ꝛ faciebāt op' in domo dn̄i ꝛc̄. Zacharias aut̄ ſic incipit: In mēſe octauo in anno ſc̄o darij regis factū ē verbū dn̄i ad ẓachariā filiū barachie: filium ado ꝓphām ꝛc̄. Ex q̄ apparet quō Eſdras ẓachariā filiuz ado nominet: q̄z ſecz nepos illi' fuit q̄ ꝓpha nobilis fuiſſe intelligit: cui' ẓacharias in ꝓphetis eximi' iure fili' diceret. Jnē q̄ notādū quanti ſp̄ūs iſti ꝓphete fuerint: vt contra tanti regis edictū: ꝛ ſamaritanos ꝛ oēs gētes p̄ circūitū edificationez tēpli impedientes iuberēt templū extrui. ẓorobabel q̄z ꝛ ieſus ꝛ ppls q̄ cū eis erat nō minoris fuiſſe fidei ꝓbant: q̄ ꝓphetas iubentes magis audierūt q̄m̄ ꝓhibētis regis imperiū. c ¶ Zorababel: ortus in babylone vel mḡ babylonis: q̄z ibi iurta hist̄oriā natus ē cū eſſet de ſtirpe dauid in bethleem nati. hic ſignificat chriſtū: q̄ vt mundū a confuſione errorum liberaret in babylone. i. in confuſione mūdi oriri ꝛ cōuerſari dignat' eſt. Qui etiā recte babylonis magiſter dr: nō q̄ ea q̄ babylonis. i. mundi ſunt doceat: ſz q̄s babylonioꝝ iugo p̄ſſos inuenit: ad gratiā libertatis erudit: ꝛ eruditos ad patriā celeſtē p̄ducit: cui' pater ē ſalathiel. i. petitio mea de'. q̄. ſ. in pſalmo dicit. Pete a me ꝛ dabo tibi gētes hereditatē tuā ꝛc̄. vnuſq̄ſq; etiā cū deū inuocās nō aliud q̄rit q̄m̄ ipm̄: pōt eū ſalathiel vocare. d ¶ Et ioſue. Beda. Joſue vt ieſus interp̄tat ſaluator. Joſedech dn̄s iuſt'. hic q̄dē ſicut fili' nun xp̄m ſignificat. vterq; enī pplm̄ in terrā ꝓmiſſionis: ille de lōgo incolatu beremi: hic de lōgiore captiuitatis ſeruitio introduxit. Sic ver' ieſus electos ſuos ab omnib' malis eruēs ad ſupni regni p̄missa gaudia inducit q̄ eſt fili' ioſedech. i. dn̄i iuſti. ō quo ōr: dn̄s iuſt' ꝛcidet cernices pctoꝝ ꝛc̄. e ¶ In ipso. Be. Patet lr̄e text': q: cōfortati verbis ꝓphetaꝝ optimates iudeoruz nō potuerūt hoſtiū infeſtationib' a ſct̄o op̄e prepediri. a q̄ de ſcentib' adhuc ꝓphetis timore hoſtiū ceſſauerāt: ſicut nūc in eccl̄ia geritur: dum hi qui malignoꝝ ſpirituū vel hominū inſidijs re/

citant in ea. Nam ꝛ reges fortiſſimi fuerūt i hieruſalē: q̄ ꝛ dominati ſunt omni regioni q̄ trās fluuiū eſt. Tributū q̄z ꝛ vectigal et redditus accipiebāt. Nūc ergo audite ſententiā. Prohibeat̄ vi ros illos vt vrbs illa nō ędificet donec ſi forte a me iuſſuz fuerit. Videte ne negligenter hoc ipleatis: et paulatim creſcat malum cōtra reges. Jtaq; exemplū edicti artaxerxis regis lectū eſt coꝝā reuz beeltheem ꝛ ſamſai ſcriba ꝛ cōſiliarijs eoꝝ. Et abierunt feſtini in hierl'm ad iudęos: ꝛ ꝓhibuerunt eos in brachio et roboze. Tūc intermiſſum eſt opus dom' dn̄i i hierl'm: et nō fiebat vſq; ad annum ſecundū regni darij regis perſarū. Ca. V

10 Rophetauerūt aūt aggeus ꝓpheta et ẓacharis filius ado ꝓphetantes ad iudęos qui erant in iuda ꝛ hieruſalē ꝛ in noie dei iſrl'. Tūc ſurrexerūt ẓorobabel filius ſalathiel: ꝛ ioſue filius ioſedech: et cęperūt ędificare tēplū dei in hierl'm: ꝛ cū eis ꝓphętę dei adiuuātes eos. In ipſo āt tpe vēit ad eos thatannai q̄ erat dux trās flumē: ꝛ ſtarbuçānai et cōſiliarij eoꝝ: ſicq; dixerūt eis:

fuit cyr' nō retractauit dictū ſuū: q̄z nō dederat licentiā reedificādi ciuitatē: ſz ſolū templū: vt hr̄. ſ. j. ca. nec iſtud retractauit. e ¶ Et abierūt feſtini. Hic ꝓpr ponit opis inhibitio/cū ōr: f ¶ Et ꝓhibuerāt ꝛc̄. roboze. i. cū ꝓtute exercitus: cui iudei nō poterāt reſiſtere. iō ſubdit: g ¶ Tūc intermiſſū eſt op' dei ꝛc̄. et ſic ptz q̄ plus fecerit ſamaritani q̄m̄ rex mādaſſet: q̄z ꝓhibuerūt reedificationē tēpli quā rex nō ꝓhibuerat et ſic verificat dictū Joſephi. ſ. q̄ ignorāte cyro tpib' ſuis fuit impedita edificatio templi. ſcienter tm̄ inhibuit reedificationē ciuitat': vt dic̄ Ra. Sa. ſub cuius ꝑtextu ipedita fuit edificatio tēpli. Joſephus

b ¶ Et nō fiebat ꝛc̄. darij reg'. ſm Joſephuz ille fuit darij' fili' hiſtaſpis: q̄ fuit amic' ẓorobabel ꝛ fauorabil' inde is: ſic ptz ex ſequētib'. ꝛ ꝟ maxie fuit vt dic̄ Joſeph': q̄z añq̄m̄ ꝓmoueret ad regnū fecit votū. q̄ ſi ꝓtingeret eū ad regnū ꝓmoueri faceret tēplū edificari: et ibi vaſa deferri. Scdm̄ ꝺo Ra. Sa. iſte darij' fuit fili' aſſueri ꝛ heſter regine: et ſic fuit fauorabilis iudeis ratione matris ſue que fuit iudea. La. V Diuiſio

10 Rophetauerūt aūt. Hic ꝓpr describitur operis reſumptio. Circa hoc primo opus reſumitur. ſecūdo de hoc inquirit/ibi: Jn ipſo autem tempore. tertio negocium ad regem deducitur/ibi: Placuitq;. Circa p̄mum ſciendum q̄ iudei reſumpſerunt opus abſq; licentia darij duplici ō cauſa. Una fuit: quia confidebant de eius fauore ꝓpter amicitiam cum ẓorobabel ſm̄ Joſephum. vel ratione matris ſue heſter ſm̄ Ra. Sa. Alia cauſa fuit: quia aggeus et ẓacharias ꝓphete denunciabant eis in nomine domini q̄ ſe cure opus reſumerēt: et q̄ a perſis impedimentum non haberent: et ſic anno ſecundo darij opus ꝓius intermiſſum reſumpſerunt. et hoc eſt quod dicitur: h Prophetauerunt autez aggeus ꝓpheta et zacharias. quorum ꝓphetie habent in libro. xv. prophetaꝝ.

k ¶ Filius ado. ſic debet ſcribi. ſ. per vnum. d. id eſt nepos ado: q̄z fuit filius baracachie filij ado: vt habetur in p̄ncipio prophetie ſue. l ¶ Prophętātes ad iudeos. modo predicto: ꝛ licet inter habitantes hieruſalem et terram in circūitu eſſent aliqui de tribu beniamin ꝛ de tribu leui ꝛ alijs tribubus: vt dictum eſt ſupra. ij. ca. tamē omnes ſūt denomīati iudei a tribu iude poſt reditum captiuitatis babylonice. Tum quia ẓorobabel dux redeuntium fuit de tribu iuda: ꝛ ſic erat principalior. Tū q̄z illa tribus fuit ad edificationem templi feruentior. m ¶ Et cum eis ꝓphete dei ꝛc̄. excitādo pplm̄ ad op'. n ¶ Jn ipo aūt tpe. Hic ꝓpr de ope reſū/

✻ pto requirit Moraliter

Moralr. ¶ Prophetauerūt aūt ꝛc̄. Per iſtos duos loq̄ntes ex inſpiratiōe diuīa: ſignificāt p̄dicatores vitat' euāgelice: q̄b' a ꝺo dat̄ ſapia ꝛ eloq̄ntia Lu. xxi. c. Ego enī da. vob os ꝛ ſapiam cui nō poterūt reſiſtē ꝛ p̄dicere oēs aduſarij vr̄i. Et int̄ p̄tatio noīm dict' p̄dicatorib' ꝛgruit. Agge' enī interp̄tat feſtiu'. Zacharias āt memor dn̄i: p̄dicatores āt p̄dicti fideles inducūt ad hn̄dū ꝺi iugē mēoriā: vt p ꝟ pucire valeāt ad ſct̄oz feſtiuitatē. Per binariū āt iſtoꝝ ꝓphaꝝ ſignificat q̄ p̄dicatores euāgelij charitate debēt ec̄ adinuicē cōbinati. vñ Greg. ſup illud Lu. x. a. Miſit illos binos añ faciē ſuā ꝛc̄. Binos q̄ dicipulos i p̄dicatiōnē dn̄s mittit vt p ꝟ nob' tacit' inuat q̄ q̄ charitatē erga alterꝝ nō hz p̄dicatōis officiū nullaten' ſuſcipe debet. l ¶ Prophętātes ad iu. ſ. ō reedificatione tēpli. vñ ſubdit: † ¶ Tūc ſurrexerūt ẓorobabel ꝛc̄. Per qō ſignificat qō p̄dicatores euāgelici debēt iducere pplm̄ ad edificiū eccl̄ie qō cōſiſtit i moriḃ' ꝛ fide: ꝛ q̄z nō ſoluz debēt ad ꝟ inducere ꝛbo ſed etiā vite exēplo. iō ſubdit: m ¶ Et cū eis ꝓphete eos adiuuātes. Jn moralibus enim magis valent facta q̄m̄ verba.

✻ Quis dedit

Nico. de lyra

✻ a ¶ Rā ꝛ reges fortiſſimi fuerūt in hierl'm. vt ptz de dauid ꝛ ſalomone ioſaphat ꝛ plurib' alijs. b ¶ Et dn̄ati ſunt ꝛc̄. hoc hr̄. iij. Reg. de ſalomone. q̄ eius dominiū ſe extēdebat a flumine magno euphrate vſq; ad riuū egypti.

c ¶ Tributū q̄z ꝛc̄. accipiebāt ab omnib' illis ꝓuincijs.

d ¶ Prohibeat̄ viros il. ꝛc̄. ex q̄ ptz q̄ ſi iſte artaxerxes fuit cyr'

A Esidiis retardati: tarditores aliqñ ad opus bonū fuerūt:repente ꝓbis doctoꝝ vel diuinarū scripturarū correpti:nullis tentationū machinis possunt vinci:vel a ꝓposito intentionis reuocari. a ¶Ad qđ respōdim⁹. Videt q̄ ꝑ scripsit ꝑsens affuisse:cū Esdras dicat scripsisse q̄ nō tunc hierosolymis fuisse: sz multo post regnāte artaxerxe illuc veniſſe reperit. Aut ḡ tunc vere ibi fuit:z facto tēplo babyloniam redijt:vt plures de filijs isrl̄ hierūm reduceret: aut se edificantib⁹ iungit:quasi suuz sit qđ erga frēs agit:vel qđ ipsi agūt: sicut aplus ait: Nos q̄ viuim⁹ q̄ residui sum⁹ in aduentu dñi non ꝓueniem⁹ ꝛc. b ¶Exemplar epi. Vultū dissimilis ē hec epla illi quā reū beeltheē z samsai scripserūt artaxerxi. Illa em̄ accusatiōe hierosolymitarū: hec laude nō solū gētis sz z dei oīpotentis plena ē:illa isidijs:hec amicabilibus lris scpta: qz illa a samaritis hostib⁹ iudeoꝝ:hec a duce regionis trās fluuiū.i. iferioris syrie z phenicis z a socijs eius: q̄ nullas ꝯ iudeos inimicitias domesticas habuere: sed tm̄ regis a q̄ ptātē acceperāt volūtatē exeq̄ curabāt. Samarite q̄ primā scribētes epl̄am aīos regis aduersus structores tēpli accēderūt hereticis cōparant:q̄ eccl̄iam intantuz feda peste cōmaculāt vt etiā exosam gētilib⁹ reddāt: eoꝝq̄ furorem excitant aduersus illā. Dux aūt syrie q̄ regem ꝺ ope dei non opando instigat: sz ꝺsultādo interrogat eos significat q̄ adhuc in gētilitate positi:nec se creditu ros abnegāt: si verā z iustā esse hanc diuinitat⁹ scripturam itelligāt. Veniqz audiēs a senib⁹ iudeoꝝ cū rōnes redderēt: nos sumus serui dei celi z terre ꝛc. edificātes noluit ipedire:sz simplici aīo q̄siuit vtrū cyrus tēplū edificari iusserit z darl⁹ ꝑ velit. Agnita aūt volūtate vtriusq̄ regis diligenter vt op⁹ citius pficeretur adiuuit. Que oīa illis cōueniūt q̄ in gētili vita ꝓstituti ꝓuersationē eccl̄ie visam repente obstupescere:deinde rōnē religionis audire z discere studēt:z tandē cognoscētes q̄ ꝑ a deo celi z terre q̄ solus vere est de⁹ originē sum̄ psit:sacrificijs ei⁹ cōicant:z edificiū iuuare letāt. c ¶Lapide ipolito. Nouo.s.quē ipolitum reppereūt: sz poliēdo edificio aptauerūt. Mā z si veterū lapiduz q̄ ꝑm Hieremiā dispsi fuerāt in capite oīm platearū aliq̄ remanserunt: lapides noui erāt polienᵈi ex qb⁹ op⁹ tēpli posset ipleri. Dstice Qđ mystice videm⁹ in eccl̄ia fieri:cū nō solū de his q̄ penitendo resipiscūt:sed etiā de illis q̄ nup ad fidem vocati institutiōe magistroꝝ q̄si norma opificū compositi:z in edificio cōgruo ordine sūt locati: edificat. De veterib⁹ q̄z z nouis lapidib⁹.i. dudum posit⁹ z ipolitis tēplū edificat:cū de vtroq̄ pplo iudeo.s.z gētili vna xp̄i eccl̄ia colligit. Alē em̄ iā duduz cognitiōe z obseruātia legl̄ velut polit⁹ erat. Alter idolatrie mācipat⁹ nulla spiritualiū architectoꝝ industria nullo pietatis cultu deformita tem agrestis z terrene mētis exuerat. ꝺ ¶Et ligna ponūtur in pa. Beda. Ligna q̄ ad ornamentū vl̄ munimētū tēpli ponūt eādē sctoꝝ vitā i ornatu eccl̄ie quā z lapides designāt:

Quis dedit vobis consiliuz vt domū hanc ędificaretis z muros hos instauraretis: Ad quod respondimus eis:q̄ essent nomina hoim auctoꝝ ędificatiōis illi⁹. Oculus aūt dei eoꝝ factus est sup̄ senes iudeorū:z nō potuerūt inhibere eos. Placuitq̄z vt res ad darū referret:z tūc satisfacerēt aduersus accusationē illā. Exemplar epl̄e quā misit thanā nai dux regiōis trās flumē z starbuçannai z cōsiliatores eius apharsathei q̄ erāt trās flumē ad darū regē. Sermo quē miserāt ei/sic scpt⁹ erat. Dario regi pax oīs. Notum sit regi isse nos ad iudeaz ꝓuinciaz ad domū dei magni q̄ ędificat lapide imꝑ polito et ligna ponunt in parietib⁹: opusq̄z illud diligēter extruit z crescit in manib⁹ eoꝝ. Interrogauim⁹ ergo senes illos: et ita diximus eis: Quis dedit vobis ptātez vt domū hanc ędificaretis: z muros hos instauraretis: Sed z noia eoruz que siuimus ab eis vt nūciaremus tibi: scripsimusq̄z noia eoꝝ viroꝝ q̄ sunt principes in eis. Huiuscemodi aūt sermonē responderunt nobis dicentes: Nos sum⁹ serui dei celi z terre: et ędificam⁹ tēpluz qđ erat extructū ante hos ānos multos: quodq̄z rex isrl̄ magnus ędificauerat z extruxerat. Postq̄z aūt ad iracūdiā ꝓuocauerūt patres nr̄i deū celi: z tradidit eos in man⁹ nabuchodonosoꝝ regis babylonis regis chaldei: domū q̄z hanc destruxit z populū ei⁹ transtulit in babylonē. Anno aūt ꝓmo cyri regis babylonis: rex cyrus ꝓposuit edictuz vt dom⁹ dei ędificaret. Mā z vasa templi dei aurea et argētea/que nabuchodonosoꝝ tulerat ꝺ templo quod erat in hierusalem: et asportauerat ea in templū babylo-

a ¶Quis dedit vo.cō.ꝛc.q.ꝺ.tantū opus nouū nō deberet fieri sine licētia regl̄:qz tēplū edificabat ad modū fortaliciū z turriz:vñ in terris subiect⁹ nō ꝓmittunt fortalicia ꝓstrui sine volūtate dñoꝝ. b ¶Ad qđ re.ex ꝑ videt q̄ Esdras q̄ scripsit libꝝū istū tūc erat hierūm: qz cōnumerat se alijs:sz postea fdijt ad regē: vt pl̄es se cum adduceret de iudeis. ꝑm q̄ hr̄.j.vij. ca. Pōt etiā dici q̄ tūc existēs in babylone cōnumerat se illis qui erant in hierusalem. sicut Paulus apostolus associat se illis qui in die iudicij reperiētur viui. j.Thessalo.iiij.ꝺ.dicēs: Nos q̄ viuim⁹ qui relinquimur simul rapiemur cuz illis in nubib⁹ obuiaz xp̄o in area. c ¶Que essent nomina hoim auctoꝝ edificationis illius: hoc em̄ quesierat dux trans flumē z socij eius: vt habeat.j.z ꝑ rationabiliter: quia si res esset culpabilis magis essent puniēdi principales q̄z alij. ꝺ ¶Oculus aūt dei.i.respect⁹ misericordie diuine z aditorij. e ¶Factus est super senes iudeozuz: eos cōfortando z roborando in edificatione. f ¶Et nō potuerūt inhibere eos: quia nullus potest resistere volūtati diuine:licet aūt predicti venissent ad inhibēdū opus.tm̄ dñs mutauit eoꝝ voluntatē. ꝑm qđ scribitur Prouerb.xxi.a. Cor regis in manu dñi quocūqz voluerit vertet illud. g ¶Placuitq̄z. Hic ꝯfir negociū ad regem referr̄. Circa qđ sciendū q̄ isti nō inhibuerūt edificationē:sz regi significauerunt eam vt habita eius voluntate eam inhiberent vel permitterēt. vnde nō accusauerūt falso iudeos sicut alij fecerant: vt dictum est ꝓcedenti ca.sz simpliciter factuz nūciauerūt.z hoc est quod dicit: Placuitq̄z vt res ad darium referret.tanq̄ ad superiorem. h ¶Et tunc satisfacerēt aduersus accusationē illam:que postea est capitulo ꝓcedenti: quia si placeret regi edificatio ꝓdicta accusatio nō esset in aliquo cōtra istos. Cetera patent vsq̄z ibi: i ¶Que edificatur lapide ipolito:qz non fiebant ibi sculpture imaginū. k ¶Et ligna po.ꝛc.i.trabes ex trāsuerso dom⁹ ad tenendū vnū parietem cuz alio:et ad sustentandū solariū desup:z quia parietes templi interius erant opertitabulis ligneis:sicut fuerat in templo salomōis. l ¶Interrogauim⁹ ergo senes illos. id est ꝓncipales illius opis. m ¶Nos sum⁹ serui dei celi z terre:qz illō op⁹ fiebat ad cultum eius. n ¶Et edificamus templū qđ erat extructuz ante hos annos multos: qz quadringentis z decē annis stetit anteq̄z destrueret per nabuchodonosoꝝ.vt dicunt hebrei: o ¶Quodq̄z rex israel magn⁹.s.salomon:vt hr̄.iij.Reg.vj.ca. qui fuit valde magn⁹ in potentia z diuitijs z glia. vt hr̄.iij.Reg.iiij.ca. p ¶Postq̄z aūt ad iracūdiā ꝓuo.pres nostri deū: suis idolatrijs z alijs nequitijs: vt habetur.iiij.Reg.in plurib⁹ locis. q ¶Tradidit eos in ma.ꝛc.ita q̄ fuerūt debellati z destructi magl̄ diuina virtute q̄z humana ꝓpter sua pcta. r ¶Syrus rex. a deo celi inspiratus. s ¶Proposuit edictū vt dom⁹ dei edificaret. ꝑm qđ habetur.s.j.ca. Cetera patent ex dictis ibidem vsq̄z ibi:

Trē.4.a

Moraliter

✱ a ¶Quis dedit vobis ꝺsi.vt do.hāc edificaret. Per istos significant illi q̄ querūt occasionē impediendi ꝓdicationē verbi diuini sed tm̄ nō possunt assistente aditorio spiritussancti/ideo subdit: ꝺ ¶Oculꝰ aūt dei factus est super senes iudeoꝝ z nō potuerūt inhibere eis.

Esdre

Esdre

Esdre

E B De quib⁹ dr: Exultabūt oīa ligna sil. ꝛc. La. VI

Unc darius ꝛc. Be. Josephus nomē loci in q̄ he cyri lr̄e sint inuēte ita posuit. Et inuētus est in egbathanis ꝓstructa vrbe in regione medie codex. Porro alia trāslatio sic habz: In egbathana in edificio tutissimo regionis medox: Ūñ videt ꝙ nomē medena nō ali ud ꝫ mediā significet. b ¶ Et ponant. Beda. Non est nobis exponēdū: qz neqz ī priori tēpli edificatione neqz in posteriori aliq̄d harū mēsurarū vt hmōi opis inuenit. vñ colligit cyruz ꝫ de suo sensu ꝓtulisse ꝛ mēsurā vel ordinē tpis: vt sibi videbat cōgruū annotasse. Siqdē tēplū (vt ẏba dierū narrāt) in mēsura ꝑma. i. intra muros interiores habebat sexaginta cubitos lōgitudinis: viginti latitudinis et altitudis: vt regū hīstoria scribit vsqz ad cenaculū cubitos. xxx. deīde alios. xxx. vsqz ad cenaculū supius q̄usqz altitudo porticuū ascēdebat: vt Josephꝰ testat: deīde. lx. vsqz ad sūmū tecti. i. simul. c. xx. vt ẏba dierū docēt. Quō aūt dicit ordines ponēdos de lapidib⁹ impolitis tres: ꝛ sic de lignis nouis: cū ossa tēplū fuerit interi⁹ cedro vestitū: nisi forte moris ꝓsaz erat sic tēpla facere variato ope: vt tñ lapidū ordines eēnt ꝑ parietes: ꝛ quartus de lignis fabrefactis ꝛ ꝫ q̄z in tēplo hierosolymoz fieri debere putauit An forte de atrio sacerdotū intelligendū est eū dixisse ꝙ circa tēplū ī gyro factū tres ordines habuerat lapidū politoz: ꝛ quartū lignoz cedrinoz: eratqz astātib⁹ vsqz ad pectus altū: aut de porticu domꝰ dñi q̄ erat añ faciē tēpli: de q̄ scriptura cū (palatiū salomonis fabricaret) ita memoraz: fecit ꝛ atriū maius rotundū triū ordinū: de lapidib⁹ sectis ꝛ vnꝰ ordinis dolata cedro: necnon et in atrio domꝰ dñi interiori ꝛ in porticu domꝰ. c ¶ Reddant. Darius ꝓfectas lr̄as aucte sua ꝓfirmat. cōpescens oēs iudeoz aduersarios ꝛ tēplū in loco suo edificari iubet ꝛc. d ¶ Nūc ḡ. Significat artaxerxes q̄ domuz dei et ciuitatē edificari vetat eos q̄ ꝓstructiōi ecclie sctē motis ꝓsecutionib⁹ ꝓtradicūt inter q̄s ecclesia maxīe martyrū victoria floruit. Darius aūt pīa illoz reguz deuotionē q̄ agnita fidei xp̄iani pietate nō resistere: sed suis decretis eā adiuuare curabāt: e quib⁹ multi interdictis ꝓsecutionib⁹ ꝓtioz: seipos cū subiectis pplis eiusdē fidei sacramentis ꝓsecrari voluerūt: quib⁹ bñ ꝓuenit qđ dari⁹ adiūgit. Sed ꝛ a me p̄cep. e. ꝙ ꝛc. Quis enī explicare valeat quātū ecclesia libertate regū adiuta sit ꝛ locupletata.

e ¶ Et de arca ꝛc. Be. De arca regis ad opus dei sumptꝰ tribuunt: cū ex familia secularīū ꝑncipū aliq̄ ipis fauētibus ad fidē xp̄i veniūt: q̄ velut in arca regis erāt cū regaliū arcanoz cōscij eēnt. Sed dant p̄sbyteris ꝛ seniorib⁹ iudeoz in sumptꝰ opis tēpli dū magistris ꝛ ecclesie erudiēdi mēbris adunādi cōmittūt. Qualis fuit Cassiodorus quondā

Cassiodoꝰ

Ni. de ly.

✻ a ¶ Tunc itaqz sasabasar ꝛc. ex quo patz qđ dictū est. 5. j. ca. ꝙ iste sasabasar fuit zorobabel: qz iste fundauit domū istā ꝑm ꝙ dr Zach. iiij. c. Danus zorobabel fundauerūt domū istā: ꝛ manꝰ eiꝰ ꝑficiēt eā. b ¶ Et necdum cōpletū est. ꝑ hostes impedientes. c ¶ Nūc ḡ videt ꝛc. ex ꝫ ptz ꝙ isti non habēnō habebāt volūtatē impediēdi opus sed magis ꝓmouēdi: dum tamen placeret regi: sicut patebit ꝑ effectū ca. sequen. G

Unc darius rex. Hic ꝑr describit tēpli ꝓsumatio. Circa qđ primo ponit regis ꝓcessio. Diuisio secōo diligēs executio: ibi: Igit thatannai. Circa primū darius in sua epla primo decretum cyri recitat. secōo recitatū cōfirmat: ibi: Nūc ḡ. tertio penā impedientiū determinat: ibi: Ego me ḡ. Circa primum dr:

e ¶ Et recessuerūt ꝛc. in babylone: non est hic nomē ciuitatis sed ꝓuincie vel potius totius regni: sicut frācia aliquādo dr totum regnū in q̄ sunt multe ꝓuincie. vñ subdit: f ¶ Et inuētū est in egbathanis. istud castrū edificauit arphaxat rex medoz: vt habetur Judith. j. g ¶ Talisqz scriptus ꝛc. Id est regiū decretū. h ¶ Et vt ponāt fundamēta sup. altitu. cu. lx. ꝛ ꝑm hoc istud templū secundū nō fuit ita altū de medietate sic fuit tēplū salomonis qđ habuit centū ꝛ. xx. cubitos ī altitudine: vt hr. ij. Para. iij. ꝛ idē dicit Josephꝰ. i ¶ Et latitu. ꝛc. credo ꝙ hic accipit latitudo ꝓ lōgitudine: vt dicat latitudo latus magl ꝓtensuz: tāta ei fuit lōgitudo tēpli salomōis. 5. lx. cubitoz. Si enī acciperet ꝫ ꝓprie latitudo sequeret ꝙ ꝫ tēplū secūdū fuisset latꝰ in triplo q̄z tēplū salomonis: cuiꝰ latitudo fuit. xx. cubitoz tñ: vt hr. iij. Regū. vj. Aliq̄ tñ dicūt ꝙ cyrus sic ꝓtulit vt lr̄a sonat ex suo spū: qz sic edificabāt tēpla ꝓsarū: tñ nō fuit sic factū: ꝛ ad similitudinē tēpli ꝑoris a salomone facti: ꝛ ꝫ nō verisile: qz in ꝑncipio huī libri dr: Sciuit deꝰ spūm cyri regis ꝓsarū ꝛc. ꝛ iō nō est verisile: ꝙ spū ꝓprio mēsuras tēpli disposuerat ad similitudinē templo: q̄ idolatrie: sed verisimiliꝰ est: ꝙ añ collocutionē habuit cū sapientib⁹ iudeoz: et ꝑm eoz consiliū tēplū fieri disposuit et ꝑcepit. k ¶ Ordines de lapi. im. tres. vtrū aūt isti tres ordines eēnt ꝑm altitudinē muri vel ꝑm eiꝰ spissitudinē nō hr: videt tñ magl ꝑm spissitudinē: ex ꝫ qđ subdit: l ¶ Et sic ordines de lignis ꝛc. In hebreo hr: Et ordo de lignis nouis: parietes enim templi exterius erāt de lapidib⁹: sed interius erant operti tabulis ligneis: sicut et in templo salomonis. m ¶ Nūc ergo. Hic ꝓsequenter ponitur decreti recitati confirmatio. ideo subdit: n ¶ Pro cul reddite ab illis. i. nullū nocumētum inferte: sed magis adiutoriū. vñ de subditur: Et de arca regis. i. de tributis que dantur de regione ꝛc.

✻ Et offerant Moraliter

Moraliter. o ¶ Tūc darius rex ꝑcepit et recessuerūt ꝛc. Per dariū regē cōuenienter significari pōt summꝰ pōtifex ad quē spectat vniuersalis ecclesie regimē: per hoc igit ꝙ ad determinationē negocij darius bibliothecā reseruari fecit ꝛ reuoluit: significat ꝙ summus pōtifex in determinatione negocioz fidē vel moꝛes tangentiū ꝓsequi ꝑ alios ad ꝫ idoneos debet inuestigare q̄d de ꝫ sentiant sacre scripture: ꝛ ꝑm hoc negocia terminare: sicut dariꝰ post dictā disquisitionē ꝑcepit diligēter exequi domꝰ dei edificationē. † ¶ Et de arca regis. studiose sumptus dentur. Nā in pijs operib⁹ summꝰ pontifex ꝛ etiā alij ꝓbati nō solum debent ee fauorabiles verbis: sed etiā temporalibus auxilijs ꝓmpti possunt.

✻ Et me ergo

Nūc ḡ
Unc darius rex
Unc darius ꝛc. Be.
Unc darius rex.
Unc darius ꝛc.
Unc darius rex
Unc darius ꝛc

A Quondam senator repente ecclie doctor: q̄ dum in expositione psalmor diligēter attēdit: q̄d Ambrosi⁹: q̄d Hilari⁹: q̄d Augustinus: q̄d Cyrillus: q̄d Johes. q̄d ceteri sancti dixerūt edoctū se a seniorib⁹ iudeor. i. p̄fitentiū ⁊ laudantiū deum p̄bauit.

a ¶ Titulos ⁊ ag. Be. Hec aīalia q̄ mūda sūt ⁊ frumētū ⁊ sal ⁊ vinū ⁊ oleū q̄ p̄m legē offerunt: i significatiōe bonor hoīm vel operum p̄fector: vl charismatū spiritualiū sepe ponūtur: q̄ nūc iubēte rege in holocaustū deo celi offerunt: cū fauentib⁹ mundi p̄ncipib⁹ res sācte ecclie crescūt: subditiq; eis ppli ī vnā veritat' fidē xp̄o cōsecrādi: aggregant: ⁊ q̄quid boni naturalis q̄q; diuinit⁹ habuerit: quicq̄d a viris ecclie salubre didicerit totū ī diuinū cultū īpendit. b ¶ Scōm ritū. Quia tūc tm̄ vota offerentium accepta erūt: cū p̄m catholice pacis ritū offerūtur. q̄ aūt gētili superstitione vl heretica p̄mixta sūt: bona nō sūt. c ¶ Orēt⁹q; ⁊. p̄m illud apli. Obsecro g̃ p̄mo oīm fieri obsecratiōes ⁊ orationes: postulationes: gr̃arūq; actiōes oībus p̄ hoībus p̄ regibus ⁊ oībus q̄ in sūblimitate sūt. d ¶ A me g̃ po. Grauissima pena voluit eū punire q̄ decretū mutaret dāno scz oīm q̄ haberet ⁊ aīe sue quā etiā ligno cōfixus longo cruciatu amitteret.

Dystic ¶ Dystice aūt opa nr̄a lignis cōparant: bona fructiferis: prāua aūt salicibus ⁊ incēdio dignis: tolliturq; lignū de domo eius q̄ holocaustis dñi p̄tradicit ⁊ erigit: ⁊ ip̄e in eo p̄figit: cū opa eor q̄ pacī ecclie repugnāt oībus manifeste q̃ sint inutilia ⁊ puersa patescūt: ⁊ ipsi in eis nō vite gaudiū: sz mortis laqueū acq̄sisse p̄bant. Dom⁹ q̄z talium

B publicat. i. publico cēsu p̄scribit: cū corpora eor cū q̄bus in hac vita remanserūt ī resurrectiōe ppetuo punienda tormēto seuis exactorib⁹ immūdis spiritibus in ptāte tradunt. e ¶ De⁹ aūt. decretū suū diuīe potētie p̄firmari desiderat: ⁊ ipse vt hō tpali regno p̄ditus p pace dom⁹ dei: publica lege oīa que pōt facit. Od nūc q̄z in ecclia gerit: cū terrene ptātes ad fidē cōuerse p statu ecclesie publica edicta p̄onūt: ⁊ hanc dño iuuāte ⁊ inimicos debellāte placidā pacē semp hr̄e cupiūt. f ¶ Seniores aūt. Nūc q̄z p̄fluentib⁹ ad fidem pplis: ⁊ aliq̄n bis q̄ fortis sunt fauētib⁹ seniores iudeor. i. q̄ magisterio digni sūt ecclīam q̄tidie p̄bo ⁊ exemplo edificāt ⁊ p̄sperant: q: ⁊ si diabol⁹ īpugnet: īuenit ⁊ exemplo edificāt ⁊ p̄sperant: q: ⁊ si diabol⁹ īpugnet: īuenit tñ sermo dei in q̄bus vincat ⁊ fugat⁹ aduersarīs muros veritatis extruat. g ¶ Juxta pphetiā ⁊. Predixerāt em̄: q: si edificādo tēplo insisterēt mox donāte dño ⁊ opus ip̄m cōplerent ⁊ bonis oīb⁹ abūdarent. ¶ Be. Nemo q̄ aggeus dicit sub dario rege iacta eē tēpli fundamenta estimet p̄trariū huic hist̄orie: in qua scriptū est. Scdo āno cyri regis fundatū esse a hist̄orie: in qua scriptū est. Scdo āno cyri regis fundatū esse a cemētarīs tēplū multū laudāte deū: ⁊ cōgaudēte pplo. Tunc em̄ ipsi⁹ tēpli fundatio descripta est. i. dom⁹ interioris cui⁹ mēsura spāliter Regū ⁊ Paral. hist̄oria refert. Nūc aūt cū edificatione dom⁹ ⁊ porticuū ⁊ gaçophilacior q̄ domū vndiq; amdiebāt fundata dicunt edificia: quor in Paral. ita fit mentio fecit ⁊ atriū sacerdotū ⁊ basilicā grandē ⁊ ostia ī basilica q̄ texit ere. In qua. s. basilica tēplo circūposita pp̄s ad orandū p̄sistebat: ⁊ custodes ac ianitores tēpli p vices die ac nocte exultabāt: sicut paral. docet. hec aliq̄n generaliter cū ipso tēplo ānumerant (vt in euāgelio) vbi docēte in tēplo dño mulierē in adulterio deprehēsam adduxerunt pharisei ⁊ scribe quā nullo mō nisi in aliq̄s porticib⁹ tēpli introducere potuerūt. Aliq̄n sepatim sub noīe gaçophilacior: vel exedrarū vel porticuū vel atriorum. Qui stat' ī do. d. in. s. do. d. n. h ¶ Et artaxerxe. Que rit quō iubēte artaxerxe dicat dom⁹ p̄structa: cū statim subiūgit: eā regnāte adhuc dario fuisse cōpletā ⁊ dedicatā: nisi forte credendū ē etiā artaxerxē misso auro ⁊ argēto iussisse: vbi siq̄d min⁹ ī edificio vel ornatu tēpli vel vasor eēt cōpletū p̄ficeret.

illis: ne impediat opus. Quod
a si necesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos
⁊ hēdos: in holocaustū deo celi
b frumentū sal: vinū ⁊ oleū: p̄m ri-
tū sacerdotuz q̄ sūt in hierlm̄ det
eis p̄ singulos dies: ne sit in aliq̄
ḡrimonia ⁊ offerāt oblatōes deo
a celi: orēt⁹q; p̄ vita regis ⁊ filiorum
d ei⁹. A me g̃ positū est decretū: vt q̄
oīs hō q̄ hāc mutauerit iussionē:
tollat lignū de domo ipsi⁹ ⁊ eri- d
gat ⁊ p̄figatur in eo: dom⁹ aūt ei⁹ e
e publicet. Deus aūt q̄ habitare f
fecit nomē suū ibi: dissipet oīa re
gna et pp̄m q̄ extenderit manus
suā vt repugnet ⁊ dissipet domū
dei illā q̄ est in hierlz. Ego dari⁹
statui decretū q̄d studiose īpleri
volo. Igit thatannai dux regio- g
nis trās flumē ⁊ starbuçannai et
p̄siliarij ei⁹ p̄m q̄ p̄ceperat dari⁹ b
f rex sic diligenter executi sūt. Se i
niores aūt iudeor edificabant ⁊
s p̄sperabāt iuxta pphetiā aggei k
pphetę ⁊ çacharię filij addo. Et
edificauerūt ⁊ p̄struxerūt iubēte l
a ¶ q̄ post darium regnauit: cui⁹ tpe esdras de babylonia hierūm ascendit.
b deo isrl: ⁊ iubēte cyro ⁊ dario et m n
artaxerxe regib⁹ p̄saruz: ⁊ cōple- o p
uerūt domū dei istā vsq; ad diem
i tertiū mēsis adar: q̄ ē ann⁹ sextus

Mā esdra illuc ꝓperāte scriptū est q̄ idē rex cū p̄ncipib⁹ vl consiliarīs suis plurimū auri ⁊ argēti ⁊ vasor miserit ad tēplum. i ¶ Mēsis adar. Be. Cui⁹ tertia die dom⁹ cōpleta ē: ipse ē martius: quē scriptura duodecimū iuxta cursū lune solet appellare. Nec vacat a mysterio q̄ dom⁹ dñi q̄ septimo mēse in edificio altaris cepta est: duodecimo mēse est p̄fecta. Cepta est em̄ in initio mēsis septimi: q: oē bonū q̄d facim⁹ p̄nientē gr̃a spūssancti incipim⁹: ⁊ eadē comitante p̄ficim⁹. Cōpleta est aūt duodecimo

C

mense ob signi

Nico. de lyra

a ¶ Et offerāt oblatiōes deo celi ⁊c. ex quo p̄z q̄ iste rex habebat fidem vni⁹ veri dei: nec tenebat ad legē mosaycam: cū eēt gentilis: vt frequēter dictū est: sufficiebat em̄ gentilib⁹ ad salutē credere vnū deum p̄uidentem saluti hoīm per modū sibi congruū: et in hoc articulo p̄uidentie continetur totū xp̄i mysteriuz implicite. b ¶ A me g̃. Hic consequēter taxatur pena impedientiū edificationez templi cum dicitur:
c ¶ Et oīs hō qui hanc mutauerit iussionem: ponendo impedimentum. d ¶ Tollatur lignuz de domo ipsius: ad faciendum patibulū in quo suspendatur: e ¶ Domus aūt eius publicetur. i. bona ipsius fisco regio applicentur. f ¶ Deus autez qui habitare fecit ⁊c. hoc dixit rex devotus rogans deum celi vt per oīpotētiam suam ⁊ iusticiam puniat impidientes dictam edificationez: si aliqui tales surgerent quos nō posset punire eo q̄ non essent sub sua ptāte. g ¶ Igitur thatānai. Hic p̄sequēter describitur mandati regis executio: ⁊ p̄mo circa β describitur consūmatio templi: secundo dedicatio consummati / ibi: Fuerūt aūt. Circa primū primo ponit diligentia gētilium qui erat serui regis / ideo subdit:
h ¶ Scōm q̄ preceperat dari⁹ rex ⁊c. et sic p̄z p̄ effectū q̄d dictū est. s. q̄ isti nō habebant voluntatē impediendi op⁹ dei: sed magis p̄mouēdi: declarata circa hoc regis voluntate. secundo ponitur executio operis per iudeos cū dicitur: i ¶ Seniores autez iudeorum edificabant: populum inducendo ad opus. k ¶ Juxta pphetiā aggei ⁊c. qui predixerat opus non īpediri a persis. l ¶ Jubente deo israel. per aggeū ⁊ çachariam pphetas suos. m ¶ Et iubente cyro: vt habetur. s. i. ca. n ¶ Et dario. vt patet in isto ca. o ¶ Et artaxerxe. dicit aūt Ra. Sa. q̄ iste artaxerxes idem est q̄d darius: sed vocat' ē dari⁹ noīe p̄prio. artaxerxes aūt nomine cōmuni regio. q: s̄m ip̄m oīes reges persarū vocabant artaxerxes: sicut ⁊ oēs reges egypti pharaones: ⁊ romani cesares. Josephus vero dicit q̄ iste artaxerxes fuit filius darij vocat tñ cum xerxē: q: licet tēpore patris templū fuerit completū: vt habet in hoc ca. tamen aliqua que pertinebant ad ornatū templi iam edificati: ⁊ aliqua edificia circa templū tempore suo fuerunt facta. p ¶ Et cōpleuerunt domū dei istā vsq; ad diem tertiū mensis adar: qui est. xij. mensis apud hebreos: ⁊ partim cōrespondet martio nostro: ⁊ partim febzuario: quia primus mensis eoruz semper incipit a propinquori lunatione eq̄noctio vernali q̄d est. xij. die martij siue sit ante eq̄noctiū siue post: siue ī ipso eq̄noctio.

Dyst. Ti. 2. a

Dyst. 33. a Questio

Joh. 8. a

Artaxerxes

Josephus

Moraliter

✱ Fecerunt autem.

✱ b ¶ A me g̃ positū est decretū vt oīs hō q̄ hāc mutauerit iussionem ⁊c. Per q̄d intelligit⁹ q̄ ip̄edientes edificationē ecclie incurrūt dānationē eternā. vñ ⁊ in lr̄is papalib⁹ dr: Nulli g̃ oīno hoīm liceat ⁊c. si q̄s aūt β attētare p̄sumpserit indignationē oīpotētis dei ⁊ btor apl̄or ei⁹ Petri ⁊ pauli se nouerit incursurū. g ¶ Igitur thatānai dux ⁊c. Per istos designātur illi q̄ facta sup eos manu dñi ō ip̄edimentibus edificationū ecclesie fiūt adiutores edificantiū ip̄am: ⁊ hec est

 ✱ mutatio dextere

E mense ob significantiã pfectionis q̃ hoc numero ꝓtinet: maxime ꝑ̃ summã apl̃oꝝ in q̃ꝝ fide ꝛ doctrina pficit ecclesia. Itẽ duodenarⁱ pfectionẽ fidei et opationis significat: qz siue tria ꝙ quattuoꝝ siue q̃ttuoꝝ ꝙ tria multiplices. xij. Sũmabis. Tria aũt ad fidẽ ꝓpter ꝓfessionem sctẽ trinitatis referunt: q̃ttuoꝝ ad opus bonũ ꝓpter q̃ttuoꝝ p̃ncipales virtutes: ꝓudentiã: fortitudinẽ: tẽperantiam et iusticiã. de quibꝰ ꝺr: Sobrietatẽ enĩ ꝛ ꝓudentiã docet ꝛ iusticiã et virtutẽ q̃bus vtilius nihil est in vita hoĩs. Recte ergo domꝰ domini septimo mẽse inchoata: duodecimo pfecta est ꝛ dedicata: qz mens electoꝝ gr̃a spũssancti illustrat: vt ad pfectionẽ bone opationis ꝓueniat cũ fide sctẽ trinitatis: sicꝝ letabũda dedicationẽ retributionis expectat. Et qm̃ hec retributio future solẽnitatis in tpe vniuersalis resurrectionis et in visione trinitatis pficit: recte domꝰ dn̄i nõ solũ duodecimo mẽse: tertia eiꝰ die cõpleta memorat: qz enĩ dominus die tertia resurrexit: resurrectionr̃a põt triduano numero signari. de q̃ Osee.6.a ꝺr: Ỹn die tertia suscitabit nos. Cepta est aũt edificatio tẽpli anno ꝓmo cyri regis. ꝛ ꝙsũmata sexto anno darỹ: qui sunt anni ꝑm chronicã. xlv. Cyrus enĩ regnauit annis. xxx. post quẽ cãbyses filius eius. vij. q̃ in hoc volumine: sicut Josephus autumat artaxerxes vocat: post quẽ magi q̃ illũ interfecerũt anno vno: post q̃s darius vsq̃ ad ꝙsummationẽ et Questio dedicationẽ tẽpli ãnis sex q̃ sunt anni q̃dragita q̃nq̃. Queritur aũt quõ rũderunt iudei: q̃draginta ꝛ sex annis edificatũ ẽ tẽplũ ꝟ ꝛc. Sz si hystoriã Iosephi legimꝰ q̃ post ꝙsũmationẽ et dedicationẽ tẽpli tres ãnos addit in quibꝰ pibolus. i. circũposita tẽplo munnitionũ ꝓstructio: ꝛ q̃dã alia q̃ remãserunt pfecta sunt: videbimꝰ: qz recte in edificatiõe tẽpli. xlvj. annoꝝ potuerit summa cõputari: in quibꝰ eminẽtioꝛa cũcta fuere cõpleta. ¶ Beꝺ. Templũ ꝟo quãq̃ electã a iam significat ꝓpter inhabitantẽ in se spm̃ xp̃i: ꝛ ecclìam totã. i. ꝙgationẽ oĩm ele Ꞩ ctoꝝ angeloꝝ ꝛ hoĩm: etiã ip̃m corpus xp̃i de virgine natus expmit sine pctõ in mũdo ꝙ uersatum morte solutũ: ꝛ die tertia suscitatũ: cui spãliter aptat q̃. xlvj. annis edificatũ ꝺr: Aiunt enĩ phisici q̃ ꝟ dierũ numero corpꝰ humanũ in vtero a tpe cõceptiõis vsq̃ ad pfecta membroꝝ liniamenta crescat. Et decebat vt domꝰ q̃ corpus dn̄icum significabat eo annoꝝ numero in hierl̃m cõderet: quo dn̄i corpꝰ in vtero virginis erat creandum. Virgo enĩ hierl̃m. i. ciuitas regis magni et visio illiꝰ pacis noiat. de q̃ dicit: Ỹpe est pax nr̃a q̃ fecit vtraq̃ vnũ. Sicut Eph.2.c etiã illud: Ostiũ aũt lateris medỹ in parte erat domꝰ dn̄i dextre: ꝛ ꝙ cocleã ascẽdebat in superi cenaculũ: ꝛ a supioꝛe ĩ tertium: spãliter corpus xp̃i figurauit. de q̃ ꝺr: Unus militũ lan- Joh.19.f cea latus eius aperuit ꝛc. Ostium enĩ lateris medỹ in parte erat domus dextre. i. ab orientali angulo lateris meridiani in cipitẽs: ꝛ ꝙ interioꝛa eiusdẽ lateris occulto itinere paulatim ad altioꝛa cenaculoꝝ ꝓducẽs: qz xp̃s ianuã nob̃ salutis in dextro latere suo voluit aperiri: ꝙ cuiꝰ sacrata abluti ꝛ sanctificati introeamus altiorẽ aulã regni celestis. Ascẽdimꝰ enĩ ꝙ ostiũ medỹ lateris in superius cenaculũ q̃n ꝙ aquã baptismi ꝛ poculũ dn̄ici calicis ꝙsecrati: ab hac terrestri ꝙsecratione ad celestium animarũ vitã ꝓuenimꝰ. A supioꝛe quoq̃ in tertiũ penetramꝰ cum btitudinẽ animaꝝ etiã corpoꝝ immortalitã ꝓceptione cumulamꝰ. a ¶ Fecerũt aũt. Merito gaudẽt filij trãsmigrationis q̃ captiuitatẽ euaserunt: ꝛ domũ dei edificare meruerũt: ꝛ q̃si deuoti deo famuli in dedicatiõe domꝰ eius hostias offerunt: ꝛ q̃si fraternitatis amatoꝛes ꝓ pctõ totius israel vbicunq̃ essent rogãtes eis deũ fieri ꝓpitium ꝛ eos vel inter hostes custodire: vel ad patriã reuocare. Recte aũt dedicat templum a sacerdotibꝰ ꝛ leuitis ꝛ reliq̃s filioꝝ trãsmigratiõis in gaudio: qz ꝛreptis peccatoribꝰ fit gaudiũ in celo coꝝ angelis dei ꝛ magistris q̃ ꝙ eoꝝ salute laboꝛauerũt: ꝛ oĩbus q̃ de cõfusione pctoꝝ ad virtutũ arcẽ terrã. s. ꝓmissionis mẽte et ope trãsmigrarũt. Sacerdotes g̃ ꝛ leuite ꝛ oĩs ꝑ̃ls in dedicatione restaurate domꝰ gaudẽt: qz oĩs ordines ecclesie reconciliatis ꝙ penitentiã peccatoribꝰ gaudẽt. b ¶ Et obtulerunt. Offerũt in dedicatiõe hostias: cum ꝙ errantiũ ꝓuersione deo gr̃as agunt: cum multi conspecta deuotione eoꝝ: ad maioꝛa se virtutũ opa accingũt: ne sint segnioꝛes eis in operãdo: quibꝰ innocentioꝛes fuerunt minus peccando. Multi etiã qui in fide ꝑ̃cesserunt: feruẽtioꝛa nouitioꝝ studia emulant. c ¶ Hircos capꝛa. Hirci in hac vita offerunt ꝓ pctõ: cũ electi deo supplicãt vt liberent a pctis: offerunt in futuro: cũ gr̃as agunt q̃ liberati sunt: ideoq̃ misericordias dn̄i in eternũ cantabunt: qz semꝑ miseros se fuisse ꝛ dono eiꝰ liberatos esse memorabunt. d ¶ Pro peccato. Pro pctõ etiã totius israel offerunt: qz oportet sic eos q̃ nobiscũ sunt bonis fauere: sic illoꝝ bona imitãdo nostra facere vt etiã ꝙ statu totius ecclesie dn̄i depcemur. Ỹn oꝛõe dn̄ica nemo sibi specialiter aliq̃d petit: sed oĩbꝰ q̃ eundẽ patrẽ habẽt in celis. Itẽ edificato tẽplo: dedicatio sequit: cum cõpleta in fine seculi summa electoꝝ ꝓueniet ad gr̃aꝝ celestiũ ꝑmioꝝ in q̃ posttie offerunt: de quibꝰ eadẽ domꝰ. i. ecclìa post captiuitatẽ mortalis erũne reedificata Ps.115.b ꝙ gl̃iaꝝ immortalitatis dicit: Dirupisti dn̄e vincula mea ti. sa. ho. lau. Et qz offerunt nõ solũ ꝙ donis virtutũ: sed et ꝙ mũdanis sordibꝰ vitioꝝ bñ post vitulos arietes ꝛ agnos: hirci ꝙ pctõ totꝰ israel offerunt: gr̃a enĩ de q̃ virtutũ bñficia cõfert: etiã scelera aufert nec in domo dei habet pelagiꝰ locũ q̃ se suosq̃ ꝙsuadebat libertate arbitrỹ vel liberari a malis vel ꝓfirmari posse in bonis.

a regni darỹ regis. Fecerũt aũt filỹ israel sacerdotes ꝛ leuite ꝛ reliq̃ filioꝝ trãsmigrationis: dedicatio
b nẽ domus dei in gaudio: ꝛ obtu † lerũt in dedicatione domꝰ dei vitulos centum: arietes ducẽtos:
c agnos q̃dringẽtos: hircos capꝛa
d rũ ꝓ pctõ totius israel duodeci-
e iuxta numerũ tribuũ israel. Et
f statuerũt sacerdotes in ordinibꝰ suis: ꝛ leuitas in vicibꝰ suis: super
opa dei i hierl̃m: sicut scriptũ est
g in libro moysi. Fecerũt aũt filij trãsmigrationis pascha: quarta
decima die mensis ꝑmi. Purifi

a ¶ Et statue. Ordo poscebat: vt domo dei edificata moꝛ sacerdotes ꝛ leuite q̃ in ea mistrarẽt ordinarent: qõ obseruãduz est his q̃ magnifice monasteria ꝓstruũt: vt in his doctoꝛes instituat q̃ ad opa dei ꝑtinent hortent: nõ ibi suis voluptatibꝰ seruiãt. f ¶ Sacerdotes. Beꝺ. Ad̃ dicit sacerdotes ĩ ordinibꝰ suis: ꝛ leuitas in vicibꝰ suis ꝓstituꝛos: vices hebdomadarũ significat in quibꝰ omnis cetus vtriusq̃ gradus. ꝑ. xxiij. partes erat distribut̃: ita vt vnusq̃sq̃ ordo vice sue hebdomadis per octanos dies. s. a sabbato vsq̃ ad sabbatũ in tẽplo mistraret: ꝛ post. xxiij. hebdomadas a tẽpli liber officijs curã ꝓprie rei ageret: vt ꝟba dierũ narrãt. Mã ꝛ in circũitu interioꝛis sacrarij tã fecerãt poꝛticus tẽpli in quarũ ianuis ꝙ vices obseruabãt leui Ꞩ te sicut ibi ꝺr: Ad̃ vero ait: sicut scriptũ est in libro moysi non ad vices leuitarũ: sed ad opa dei ptinet. Moyses enĩ scripsit. q̃d sacerdotes: q̃d leuite in domo dei oparent. Vices ꝟo leuitarũ ꝛ ordines sacerdotũ ꝙ soꝛtes. xxiij. nõ moyses: sed dauid rex cũ ꝓphetis sacerdotibꝰ ꝛ leuitis sui tpis descripsit. Et nunc q̃q̃ edificata ꝛ dedicata eccl̃ia ꝙ regenerationẽ nouoꝝ in fide ꝑ̃loꝝ statui decet sacerdotes ꝛ leuitas in ordinibꝰ suis ꝛ vicibus suis q̃ sunt sup opa dei: vt nõ solũ sacramẽtis fidei innitẽt ꝑ̃li: sed exemplis ꝛ eruditione p̃cedentiũ iustoꝝ ad agenda q̃ dei sunt accingant̃: ꝛ hoc nõ ꝓ captu humani ingenij: sed sicut scriptũ est in libro moysi: cui cõsonat illud euãgelỹ. Euntes docete oẽs gẽ. bap. e. ꝛc. docẽtes eos seruare oĩa mãdata dei. Mõ enĩ auditoꝛes nr̃a ꝓpria (sed ea q̃ legis ꝛ euangelỹ sunt) mãdata docere debemꝰ: vt ad ꝑmia dn̄i vna cum eis peruenire curamus. g ¶ Fecerunt aũtẽ fi. Ideo spãliter edificata et dedicata domo dn̄i celebratio pasche memorat: cum nulli dubium esset tam religiosos pascha suo tpe celebrare: vt mystice insinuaret hãc esse summã pfectionis: cum ꝑteritis oĩbꝰ mũdi illecebris tota sp intẽtiõe mẽtis alterius vite meditamur ingressum. Pascha enĩ transitus interꝓtat: qz filij israel in eo

Dar.vl.d

✠ a ¶ Fecerũt aũt. Hic ꝓ̃r describit tẽpli edificati dedicatio, ꝛ ptz lr̃a vsq̃ ibi: b ¶ Sicut scriptũ ẽ ꝛc. hoc non refert ad ordines sacerdotũ ꝛ vices leuitarũ q̃s dauid instituit: vt hr̃. j. Paral. sz ad officia sacerdotũ ꝛ leuitarũ. de quibꝰ habet Leuit. xxiij. c ¶ Fecerunt autẽ filij trãsmigrationis. i. filij israel qui venerãt de trãsmigratione. d ¶ Pascha quartadecima die mẽsis ꝑmi. sm̃ qõ ꝑcipit Exod. xij.

✠ Quasi vnus Doctalit.

✠ mutatio dextere excelsi. a ¶ Fecerũt aũt filij israel ꝛc. Sequit: † ¶ Et obtulerũt in dedica. Post edificationẽ enĩ fidelius ꝙ veritatis p̃dicationẽ debẽt applicari ad opus bonum: ꝛ hec applicatio est quedã dedicatio. debent etiã offerri in gaudio: qz sacrificia coacta nõ placẽt deo. c ¶ Fecerunt aũt filij trãsmigra. pa. Per qõ designat ꝙ post trãsmigrationẽ de vitijs ad virtutes: et non añ debẽt recipere fideles sa

✠ cramentum

A ℣ per īmolationē agni de egyptiaca seruitute ad libertatē trā/sierūt: vel ipse agn⁹.i.xp̄s ꝓ nobis īmolatus trāsiuit ex ß mū/do ad patrē: qō imitamur cū ab inimis voluptatibus ad cele stia querēda trāsim⁹: ⁊ vere pficim⁹ cū a carnis ergastulo solu ti celeste regnū intram⁹. ¶Be. Quare de pascha post edifica tam domū referť: cū p̄dictus sit ꝙ a pri/mo die aduent⁹ eoꝝ in hierlm in cūct⁹ so lēnitatib⁹ dñi legitimas hostias ⁊ ho/locausta offerrēt: nisi vt īnuenirē ꝙ edi/ficationē tēpli eadē qua inceperūt: mē/tis deuotiōe cōpleuerūt. Ybi eñ p̄edi ctū est qz cōgregat⁹ est pplus quasi vir vn⁹ ⁊ surrexit iosue ⁊ fratres ei⁹: ⁊ edi ficauerūt altare vt īmolarēt in eo holo causta: ⁊ nūc dedicato tēplo instāte āno xlvj. eadē pietas religionis oīm menti bus ineſſe memorat cum dicit purifica tos fuisse sacerdotes ⁊ leuitas q̄si vnū oēs mūdos ad īmolandū pascha. Que eñ in hac vita maior pōt esse pfectio q̄m mūde multitudinis vnitas: multa enim sacerdotū multa leuitarū erāt milia: sed oēs purificati ⁊ mūdi ad celebrandum pascha: corde vno ⁊ aīa vna: nec dispar in pplo vnitas: cū ōr ad īmolandū pa/scha vniuersis filijs trāsmigrationis ⁊ fratrib⁹ suis sacerdotib⁹ ⁊ sibi statim q̄ inferť. Et comederūt filij isrl ⁊c. Oīb⁹ ergo immolatū est pascha. oēs comede rūt: nō solū q̄ reuersi fuerāt de captiui/tate: sed ⁊ oēs q̄ alicubi antea cōstituti separauerūt se eo tpe ad eos. Oō etiā de ꝓselytis intelligi pōt: q̄ natura gen tiles in ritū eoꝝ cōuersi sunt circūcisio ne ⁊ hostijs purificati: vt digni eēnt pti cipatione sacramenti salutaris. Musq̄ alias (ni fallor) ex q̄ egressi de egypto tante deuotiōis cū sacerdotib⁹ ⁊ leuitis magistris. s. suis fuisse reperiuntur: sed hec deuotio castigatiōe diuina facta ē: qz ꝓ pctis hostib⁹ traditi: sed peniten/tia ⁊ pfessione liberati sūt deo meli⁹ ser uituri. Videm⁹ quoq̄ illos q̄ tēplū coꝝ poris sui peccādo ꝓphanauerunt: ⁊ p ß a diabolo captiuati sunt: ꝓ pñiam redijť se quib⁹ mansionē in se dño reparārēt.

B

Nota ¶Notandū eñ ꝙ salomō p̄ius tēplū maxima pace regni breui tpe ⁊ nullo contradicēte pfecit. De/structū aūt ꝓpter pctā filij trāsmigratiōis magna cōpunctione cordis lōgo insistētes labori: ⁊ sepe ab inimicis retardati: tan dam diuinitus adiuti restaurarūt. Facile est eñ quēq̄ cōuer/sum diabolo renūciare: vnū ⁊ verū deū ꝓfiteri ⁊ percipere sa/cramenta xp̄i, bisq̄ initiatū in remissione oīm pctoꝝ tēplū eius effici: ⁊ acceptā vite īnocentiā comitāte eius gr̄a seruare. Sed multi laboris est siq̄s accepta fidei sacramenta peccādo ꝓtēnit pristinā recipere dignitatē: qz iterū baptiçari nō pōt: sed lōgo pnīe labore pctm̄ abluendū est: cuius ablutioni ipsa ꝓsuetudo vitioꝝ quasi inimica samaritanoꝝ turba repugnat: tanto ad su perandū difficilior quāto diuti⁹ terrā cordis virtute vacuā pos sedit. a ¶Et fecerūt so. Be. Pōt in hoc loco celebratio pa sche ad resurrectionē referri vt edificatio tēpli p̄sentē ecclesie statū significet. Dedicatio vitā futurā q̄ in aīarū (cū de corpo/re exierint) leticia agit. Immolatio pasche gl̄iam resurrectio/nis cū electi īmaculati carne agni nō in sacramēto credentes: sz in re ipsa ⁊ veritate reficiunt. Oñ hic in pascha oēs q̄si vn⁹ affuisse perhibent: qz tūc veraciter agn⁹ dei q̄ tollit pctā mūdi. 1.Joh.1.c vñ Johes. Sāguis iesu filij dei emūdat nos ab oi pctō. Tūc vera erit vnitas cū fuerit deus oīa in oībus: ⁊ açymoꝝ solēni tas in leticia: cū nullo remanēte fermēto malicie ⁊ neq̄cie oēs in veritate ⁊ sinceritate cordis diuīe visioni adherebūt nō in septē dieb⁹ labētis seculi: sz in vna die perhēnis vite in atrijs dñi q̄ melior est sup rōne tanti opis ponit numerus: q̄s ille cui septi formē gr̄am spūs qua opantes adiuuamur: ⁊ requiē aīa rū aut resurrectionē corpoꝝ quā bene opantes sperem⁹: denū ciat. b ¶Septē dieb⁹. Quia ꝙ oē seculi tp̄us in sinceritate ⁊ veritate: imo in oīm bonoꝝ victimis ⁊ holocaustis vita du/cenda est: qz xp̄s paschali tpe trāsitorie mortē gustauit: sz eter/na resurrectiōis virtute deuicit. c ¶In leticia ⁊c. Hec est eñ maxima eñ maxima nūc ī futuro iustoꝝ leticia pfectū ē opus iusticie vl ecclie ꝓuersis etiā gētilib⁹ q̄ oīm resistebāt ad adiuuādū ei⁹ sta tū. i. ꝓfirmādā xp̄iāe religiōis pacē ꝙ mūdū. L

La. VII

Ost hec. Be. Ducusq̄ reditus ppli de babylone in hierlm: ⁊ relatio vasoꝝ: dedicatio tēpli: ⁊ celebra/tio solēnitatū: ⁊ dedicatio canticoꝝ dñi q̄ in terra aliena nō poterāt cantari ß çorobabel ⁊ iosue ōscribunt: q̄ oīa hu mane saluatiōis in xp̄o ꝓtinēt formaz: cū hi q̄ cū pctō originali in mūdū vene rant sacramētis fidei purificati saluan tur: vel q̄ peccādo fidē corrūpunt: peni tendo recipiscūt: ⁊ vtriq̄ ꝙ eundem sal uatorē verū regē ⁊ sacerdotē verū pa scha celebrantes de mūdo ad p̄rem de morte trāseūt ad vitā. Sed qz tēplo in censo vrbe subuersa: scripture q̄s fue/runt ꝓpte: ⁊ has miserāte dño repari oportebat: vt q̄ edificia eruta restaura/uerāt haberēt vñ ipsi moniti int⁹ dis/cerēt restaurari. Bñ seq̄t. b ¶Post hec aūt ⁊c. Artaxerxis regī. Be. Nūc artaxerxen sub q̄ esdras de baby lonia hierosolymā ascēdit: Joseph⁹ pu tat eē xerxen filiū darij q̄ post illum re/gnauit: sed chronicoꝝ libri successorem eiusdē xerxis. Regnauit aūt dari⁹ sub quo edificatū est tēplū ānos. xxxvj. post quē xerxes an. xx. post quē archaban⁹ mēses. vij. quos chronographi ꝙ āno posuere: post hunc artaxerxes an. xl.

℣ Et ipse scriba

Nico. de lyra

✠ a ¶Quasi vn⁹. i. totaliter ⁊ pfecte. b ¶Et cōuertat ⁊c. Iz eñ ꝓncipaliter diceret rex p̄sarū: eo ꝙ ibi erat translata monarchia: tñ ōr ß rex assur qz regnū assyrioꝝ erat sub corsicut rex Francie dicitur rex nauarre.

✠ cramentū eucharistie. † ¶Et fecerunt solennitatem azimorum septem diebus. Omne temp⁹ per septē dierū circulū reuolui⁹. ꝙ ß ē ꝙ fe cerūt solēnitatē açymoꝝ dieb⁹ septē si/gnificat ꝙ fideles oī tpe viuere debēt in açymis sinceritatis ⁊ veritatis. Moraliter D

Ost hec aūt. Postq̄ supius actū est de ppli redu/ctione. Hic ꝓpr agit de ei⁹ instructiōe ꝙ esdrā sacer dotē. ipse eñ esdras ꝓmo venit de babylone cuz ço/robabel ⁊ iosue: sed postea redijt vt aliq̄s de illis q̄ remanse/rant secū adduceret ⁊ gr̄as a rege ipetraret. ꝓmo igit sub ipo describit ordinatio tēpli. scōo informatio ppli. ca. ix. Circa pri mū ꝓmo describit ipse⁹ esdre legatio: qz fuit missus a rege tan q̄ legat⁹ a latere. secūdo legatōis executio. ca. viij. ꝓma ī tres: qz ꝓmo describit legati ꝓditio. scōo legationis forma siue ex/plicatio/ibi: Hoc ē aūt exēplar. tertio gr̄arū actio/ibi: Bñdi/ctus dñs. Circa ꝓmū ōr: c ¶Post hec aūt ẏba in re. ar/dit aūt Ra. Sa. ꝙ iste fuit dari⁹: vt dictū ē ca. p̄ce. ⁊ fuit istud āno. vij. regni ei⁹. s. āno imediate sequēti post ꝓsūmationē tē/pli q̄ facta fuit āno. vj. regni ei⁹. Joseph⁹ ẽo dic ꝙ iste fuit filij darij q̄ vocat xerxen: vt dictū est ca. p̄ce. d ¶Esdras filij sa. ⁊c. in ß ostendit cōditio legati q̄tuz ad gen⁹: qz descēdit de aaron: multi tñ intermedij hic omittunt q̄ ponūt. i. Paral. v. Divisio

✠ Et ipse scriba

Moraliter. c ¶Post hec autē ver. in re. artaxer. ⁊c. Moraliter Artaxerxes lumē in silētio tēnans interp̄tat: ⁊ iō p ipm iesus xp̄s significat. de q̄ ōr Luc. ij. e. Lumē ad reuelationē gētium ⁊c. Ipse etiā est rex regū sic ⁊ de artaxerxe ōr infra in ß capło. Ipse etiā tēnat nō vt aliq̄d sibi de nouo inotescat sz alijs. Ten tat ēt ī silētio: qz tēnat⁹ ab eo ignoratur ꝙ ab eo tenteť nisi sibi di uinit⁹ reueleť igit p regnū artaxerxis eccl̄ia q̄ regnū xp̄i ōr bñ significat. d ¶Esdras filij sa. ⁊c. Per esdrā q̄ adiutor interp̄tat bon⁹ doctor vel p̄dicator significat. vnde. i. Cor. iij. c. Paulus doctor gētiū ⁊ p̄dicator dic de se ⁊ sibi silib⁹. Dei ad iutores sum⁹. Igit ī regno artaxerxis esdras tanq̄ legat⁹ a re ge mittit: cū ad docendū ppl̄m doctor vel p̄dicator a xp̄o vl ei⁹ vicario destinat: cui⁹ aūt ꝓditionis esse debeat subditur:

 ✠ Et ipse scriba

cati enim fuerant sacerdotes et leuitę quasi vnus: omnes mūdi a ad īmolanduz pascha vniuersis filijs trāsmigrationis ⁊ fratrib⁹ a ¶nō in fermēto ve. ⁊c. suis sacerdotib⁹ ⁊ sibi: Et cōme derūt filij isrl q̄ reuersi fuerāt de transmigratione: ⁊ oēs q̄ se sepa a ¶q̄. s. in q̄nationib⁹ fuiūt. b ¶fūt ⁊ gētes celi. q̄. s. ab eis sepati ī vnitate ⁊ castitate dño fuiūt eiusq̄ solēnia sincero corde celebrāt. rauerāt a cōquinatiōe gentiuz frę ad eos vt q̄rerēt dñz deū isrl a ¶in açymis sin. ⁊ ve. b Et fecerūt solēnitatē açymoꝝ se † c ptē dieb⁹ i leticia: qm̄ lętificaue/rat eos dñs: ⁊ puerterat cor regis b assur ad eos vt man⁹ eoꝝ adiu/uaret in ope dom⁹ dñi dei isrl.

d Ost hęc Ca. VII c autē verba in regno artaxerxis regis psa/ a ¶cōputata generatione vsq̄ ad aarō legitim⁹ sacerdos cōputabat. rū ēsdras filij saraię/filij açarię/ d filij helchię/filij sellum/filij sa/doch/filij achitob/filij amarię/fi lij açarię/filij maroioth/filij çara ie/filij oçi/filij bocci/filij abisue/ filij phinees/filij eleaçar/filij aa

E S a ¶Et ipe scriba velox. Bed. Scriba velox in lege moysi appellat esdras: q esdras legē moysi q̄ sumpta erat refecit: z etiā vt cōis maiorū fama est omnē sacre scripture seriē quam ignis absumpserat, put videbat legētib⁹ sufficere scripsit: z nō nulla (vt referūt) q̄ opportuna putabat adiecit. de quib⁹ est illud: Et nō surrexit pheta in isrl sicut moyses quē nosset dñs facie ad faciem ꝛc. Que verba dicere nō potuit: nisi q̄ diu post moysen vixit. Et in libro samuelis olim in isrl sic loq̄bat vnusq̄sq; vadēs consulere deū. Venite z eam⁹ ad videntem. Qui enī pheta hodie dicit: olim vocabat videns. Mōnulla aūt integra volumina q̄ quondā in pplo isrl habebant intacta reliquit: iō eoꝝ nihil aliō q̄ nois memoria habet: vt est illud in libro numeroꝝ: vñ & in libro bellorum dñi z in Josue: Mōne ꝑ scriptū est i libro iustoꝝ. In regū q̄z z Paral. voluminib⁹ memorant libri historici, phetarū: achie silonitis: z semeie: addo et nathā. Esaie q̄z z iesu filij anani. i. qui libru Regū israel scripsisse dr: z multa alia quoꝝ nulla debent hodie posse reperiri vestigia. Ferunt q̄q; p certo habuisse leuitas Esr excogitauit sub nominib⁹ earū q̄s añ habuerāt quib⁹ velocissime tantā librorum copiam q̄ sumpta erat reficeret. Ideo nō solū scriba sed etiā velox noīat. Priores aūt Esre remāserūt apud samaritas quibus illos. v. libros moysi q̄s solos de scptura sctā receperant scribere solebant.

b ¶Et ascēderūt de filijs israel. Mota Bed. Notandū q̄ in capite hui⁹ libri scriptū est q̄ ad pmissionē cyri ascēderunt de babylone zorobabel z iosue: z de filijs iuda z beniamin cū sacerdotibus z leuitis oēs quorū suscitauit de⁹ spm: de quib⁹ additū est q̄ essent de captiuitate quā transtulit nabuchodonosor in babylonē. hic aūt sub esdra duce: nulla iude z beniamin vel nabuchodonosor: sed tm filioꝝ israel z sacerdotū et leuitarū: q̄ cū illo ascēderūt: mētio est. Cū videt q̄ illi de iuda z beniamin fuerūt q̄s nabuchodonosor captiuauit. Hi aūt de decē tribub⁹ q̄ spāliter post diuisionē isrl vocabāt: q̄s assyrioꝝ reges lōge añ captiuauerāt: z vltra mōtes medoꝝ fecerūt habitare. Tūc g̃ due trib⁹ maxīa ex pte redierūt z tēplū graui labore restauraverūt. Decē aūt trib⁹ q̄ minorē religionis curā habuerūt: q̄ destructo chaldeoꝝ īperio libere sub regib⁹ psarū viuebāt: cum templū edificatū z cōpressam esse samaritanoꝝ inuidiā cōpererēt: tandē aliq̄ ex eis redierunt: plures ibidē resederunt: quoꝝ pgenies vsq̄ hodie in eisdē partib⁹ detineri z puire gēti psarū perhibet. Sicut aūt zorobabel z iesus xp̄m significāt q̄ captiuitatē humani generis sua gra relaxat: z suā in nob⁹ domū sctificādo z possidendo edificat. Sic esdras sacerdos et velox scriba eundē q̄ nō venit soluere legē sed adimplere figurat: q̄ iō scriba legis vel scriba velox in lege moysi potuit vocari: q̄ ipe moysi legem p angelū dedit: ipe phetas veritatē docuit: ipe electoꝝ mētes ad intelligendā z faciendā patris voluntatem accēdit. Añ ꝑ testamentū q̄d disponā domui isrl post dies illos dicit dñs dādo leges meas in mēte eoꝝ ꝛc. Et lingua mea Ps.44.a calam⁹ scribe ꝛc. Lingua enī pphe calam⁹ erat velocis scribe: q̄ q̄ dñs illū sine mora tpis intus docebat: hocipe p officiū linguę foris tpaliter declarabat. Esdras q̄z interpretat adiutor: q̄ solus xp̄s pplm suū a tribulationib⁹ liberat: z de psusione vitiorū ad pacē vtutū, pficientib⁹ meritoꝝ gradib⁹ inducit. vñ: Ps.120.a Auxiliū meū a dño ꝛc. Ad hoc sicut Esdras partē pplī non minima de captiuitate hierosolymā reduxit: z pecuniā ac vasa sctā in gliam tēpli: z pplm ab vroꝝ⁹ alienigenis pōtificali auctoritate purgauit: ita xp̄s in carne apparēs psusionē mūdi: libera psusione vitioꝝ intrauit: vt nos secū rediēs ab oīi psusione liberatos ad trāquillitatē supne pacis induceret: cui⁹ pacis pignus in psenti accipim⁹ ꝑm illud: Joh.14.d Pacē relinquo vob: pacem meā do vobis. i. tpalem vitā pegrinātib⁹ relinq̄: ppetuā ad celestē patriā pueniētib⁹ do. c ¶Quia in pmo ꝛc. Be. Prima die mēsis cepit ascēdere de babylone: z q̄nto cū filijs trāsmigrationis: z primo die mēsis puenit in hierlm. Primo diū enim mensis in q̄ luna nouū a sole lumē mutuari credit: nouū domi celestis initiū significat: z bene prima die mēsis primi ascēdit esdras de babylone: cū eis q̄s a captiuitate saluabat: q̄ principiū sctē psuersationis in q̄ sathane z regno ei⁹ abrenūciam⁹ illustratione fit diuine pietatis in nob⁹. Primo quoq; die mensis. v. puenit in hierlm: q̄ z hoc nō nostri libertate arbitrij: sed inspiratione superne lucis fit: vt audito euāgelio ecclesie mēbris incorporemur. pulcerq; z salubris in ecclesia mos z doctrina patrū inoleuit: vt z his qui catheçiçantur quattuor euangeliorum sacramentum explanetur: z recitetur in exordio. Item prima die mensis quinti venit cum his qui liberati erant ab hostibus in hierusalem: quia dum completis quattuor euangeliorum preceptis celeste regnum ingredimur: quasi nouū mensis initium celebramus quia noue iam lucis gaudia in sole iusticie cernimus velut post quattuor menses lucide actionis q̄s in via pegimus: quintum mensem perpetuę remunerationis in luce patrie celestis agimus. ¶Beda. Primo mense cepit esdras ascendere de babylone. z. v. cum filijs transmigrationis venit in hierusalē. Quattuor enim mēses iter de babylonia in hierusalem complet: quia per quattuor librorum euāgelij fidem z sacramenta veritatis discimus: quib⁹ de captiuitate diaboli domino duce erepti ad libertatē filioꝝ dei ascendimus: z in eisdem libris precepta continent operum quoꝝ quasi gressibus quotidianis ad superna promissa veniamus. d ¶Juxta manum dei. Cō firmatus sc̄z gratia et protectione diuina qua pspere cepta perficeret. Sic et christus: q̄ deus erat in christo mundum reconcilians sibi: manus quoq; dei sup ei⁹ humanitatem fuit: qua in passione exaltatus: z ad menia superne ciuitatis ascēdit: et fidelibus suis iter patefecit. e ¶Esdras autem parauit ꝛc. Magna virtus hominis parare cor suum ad obsequium diuine volūtatis: et dicere posse. Paratum cor meum deus: paratum cor meū. ¶Beda. Christus quoq; parauit cor suum vt inuestigaret legem dñi: quia talem sibi hominē quē suscipere diuinitus, puidit: qui nō solum sine peccato: sed etiam plenus esset gratia z veritate: qui nulla sibi repugnante lege peccati legem dei absq; vlla mentis vel carnis cōtradictione seruaret. vnde: In capite libri scriptum ē de me ꝛc. Item dñs inuestigauit legem dei: q̄ abiectis phariseorum traditionibus scripturam sanctam mystice intelligere docuit: z decreta euangelij que attulit magis perfecta z deo accepta q̄s ea que per moysen premiserat ostendit: Unde audistis quia dictum est antiquis: Diliges amicū tuū: z odio habebis inimicū tuū. Ego aūt vobis dico: Diligite inimicos vros ꝛc. Luc.6.d

S Artaxerxes

E S a ¶Et ipse scriba velox ꝛc. quia legem combustam a chaldeis reparauit: et quia nouas litteras inuenit quibus verba hebraica expeditius z melius scribunt: z sic ostenditur ei⁹ conditio q̄tum ad scientiam. b ¶Et dedit ei rex. i. petitiones suas concessit. c ¶Scom manū dñi dei eius bonā super eū. quia hoc factum est magis ex dei bonitate: q̄ esdre idoneitate. d ¶Et ascenderūt de filijs isrl. q̄ hierlm est in altiori situ q̄ regio babylonis vñ recesserūt. e ¶Esdras aūt parauit cor suū. i. totā attentionē suā posuit. f ¶Et inuestigaret legē dñi. eā reparādo. g ¶Et faceret. eam ope adimplēdo. h ¶Et doceret in isrl. Dic est debitus p cessus doctoris: sicut iesus cepit facere et docere: vt habetur Actuū. j. a. i ¶Preceptum. q̄tum ad moralia.

Moraliter

✳ a ¶Et ipse scri. ye. ꝛc. s. dñi. i. studiosus debet ee in scripturis veteris ac noui testamēti. iō sequit: e ¶Esdras aūt parauit cor ꝛc. s. querēdo ei⁹ sanū intellectū. g ¶Et faceret z doceret in isrl. Doctor enī z predicator non solum debent docere verbis sed etiā factis exemplo christi: de quo dicitur Actuum. j. a. Cepit iesus facere et docere.

✳ Artaxerxes

A ¶ Artaxerxes rex. Artaxerxes q̄ de
nota mēte tēplū ⁊ sacerdotes dñi venera/
tur: eiq̄ famulat: christianos p̄ncipes: sic
⁊ darius significat. Nec mirū si succesſo/
res cyri qui tēplū ⁊ ciuitatē fecerunt edifi/
cari: q̄ seruos ei⁹ ac legē di lexerūt atq̄ in/
uenerunt: christianos reges figurāt: cū ipse
dñs p̄ ꝓphetā cyrū significare filiū suū di
xit: ⁊ eius noīe illū honorificauerit/dicēs:
Esa.45.a Hec dicit dominus christo meo cyro.
b ¶ A me decretū. Quia ad regē pue/
nerat fama diuine virtutis per quā ille in
censam a chaldeis legē (eisdē quib⁹ p̄ius
ꝓphīs sermonib⁹ q̄uis alio ſrarum chara
ctere) nouauerit. c ¶ Ut cuicūq̄ ⁊c.
Oībus licentiā eūdi tribuit: nullū ire cō/
pellit: christiani p̄ncipes nullū cogētes ne
sit incerta volūtas fidei oībus quib⁹ placu
erit in regno suo xp̄m colere p̄mittunt.
d ¶ Et septē cōsi. In libro Hester le/
gīt moris fuisse psarū regib⁹ vt in cunctis
agēdis vel discernēdis. vij. ꝓsilio vteren/
tur. vij. ꝓsiliarijs vtunt fideles cū in oīb⁹
Ps.11.b q̄ faciūt p̄cepta diuine scripture sequunt.
de q̄ ōr: Eloquia dñi eloq̄a casta: argentū
igne examinatū ꝓbatū terre purgatū se/
ptuplū. i. sctā illustratione septiformis spi
ritus pfectū. e ¶ Abissus es. Scribit
esdras a facie regis ⁊ septē ꝓsiliator⁹ eius
vt visitet iudeā ⁊ hierl̄m: ⁊ quersi ad fidē
p̄cipes seculi ⁊ scripturarū psuasionib⁹
roborati: xp̄m ad saluandā eccl̄iam ⁊ con/
gregandā de gētibus quotidiano auxilio
q̄ esdre nomen significat venire deside/
rāt/dicētes: Mīe de⁹ virtutū conuertere
respice de ce. ⁊. v. v. vi. ⁊⁊. f ¶ Que ē
in ma. Scribit q̄ inuenit verbum in epla
artaxerxis q̄ ꝓphe solēt vti: cū dicit legem
dei esse in manu serui illius. scriptū ē enī.
B Aggei.1.a Factū est verbū in manu aggei ꝓphe: Et
3.Re.17.c dñs fecit q̄d locutus est in manu serui sui
4.Re.17.b helie: Et testificatus est dñs in isrl̄ ⁊ in iu
da p manū oīm ꝓphetarū: q̄. s. ꝓphete nō
minus opando q̄ loquēdo q̄ dei sunt p̄di
cabāt. ¶ Christus legē in manu habuit:
q̄ eā quondā p moysen ꝓut voluit statu/
it: ⁊ nūc eandē p semetipm immutās ad p
fectiora trāstulit. g ¶ Et vt fe. Notan
da fides ⁊ sapia regis ⁊ ꝓsiliator⁹ ei⁹ q̄ do
na sua magis p illū q̄ legē dei i manu ha/
bebat. i. ope cōplebat offerēda esse intelle
xerunt. h ¶ Cui⁹ in hierl̄m. Bed. fi/
deliter ⁊ docte cū in hierl̄m habere taber
naculū dicit: quē supra dixerat deū celi: ta
bernaculo enī in itinere vtimur: ⁊ de⁹ celi
tabernaculū habet in hierl̄m: q̄ q̄ eternā
sedē in celis habet ipse cū pegrinantib⁹ in
Apoc.21.a hac eccl̄ia sctis ad tēp⁹ morari dignat. vñ:
Ecce tabernaculū dei cū hoībus. Et q̄ es/
dras non solū p̄dicator⁹ quor⁹ vnus erat:
sed etiā xp̄i ad cuius membra ptinebat ty
pū gesserit: q̄si p illū dona offerim⁹ cū in
Ioh.14.a oībus opitulatione indigemus: vt bona
q̄ agim⁹ deo patri accepta sint. Nemo enī
1.Ioh.2.a inquit venit ad patrem nisi p me: ⁊ de illo
Johānes ait: Ipse est ꝓpitiatio p peccatis
nostris. i ¶ Et oīa aurū ⁊ argētū.
De hac pecunia fideles in ecclesia sua bo/
na opa clarere cupiūt. vt p hoc patrē cum
sanctis habeant: ⁊ alij ipsor⁹ exēplis ꝓfici
ant. Nā q̄si de argēto ⁊ auro nr̄o sacrifi/
cia libamina ⁊ hostie ad offerendū dño cō
parant: cum visa operū nostror⁹ claritate
Virtutes singulares ꝓximi ꝓuertunt ad officiū pietat⁹: q̄ ⁊ ipi
bene viuēdo dño ꝓsecrant. Sūt aūt q̄dā
sctor⁹ clarissime ⁊tutes: q̄ nō oībus in ex̄
pla opis possunt ostēdi: sed tm̄ ad gloriſi/
candā dei gr̄am recitari: vt est illud quod
Daniel ⁊ ptū ⁊ iudiciū. Hoc ē aūt exē a b
plar epistolę edicti: qd dedit
rex artaxerxes esdrę sacerdo
a ¶ doctrina.
ti scribę erudito i ꝓmōnib⁹ ⁊
¶ exemplo.
p̄ceptī dñi: ⁊ cerimonijs ei⁹ i
¶ oratoꝛ.
a isrl̄. Artaxerxes rex regū es c b
drę sacerdoti scribę legis dei
¶ ad distinctionem. s. illoꝛ q̄s de ho/
minibus mortuis aut certe de nullis
institutoꝛ nouerat.
b celi doctissimo/salutē: A me
c decretū ē vt cuicūq̄ placue/ e
rit i regno meo de pp̄lo isrl̄: ⁊
de sacerdotibus ei⁹ ⁊ de leui
tis ire in hierl̄m: tecū vadat.
d A facie eī regis ⁊ septē cōsi/ f g
e liatoꝛ ei⁹ missus es vt visites
iudeā ⁊ hierl̄m in lege dei tui b
a ¶ nō solū i lingua: q̄ cepit ibs fa. ⁊ do.
f g q̄ est i mānu tua/⁊ vt feras ar i
gētuꝫ ⁊ aurū q̄d rex ⁊ cōsilia/
toꝛes ei⁹ spōte obtulerūt do is/
b rael: cui⁹ i hierl̄m tabernaculū
i est. Et oīe argētū ⁊ aurū q̄d
cūq̄ iueneris i vniuersa pro
uincia babylonis: ⁊ pp̄lo of/
a ¶ nota nōnullos sacerdotes i baby
lonia cū residuis pp̄li remansisse.
ferre voluerit ⁊ de sacerdoti
bus qui spōte obtulerunt do
mui dei sui/q̄ ē i hierl̄m libe/
a ¶ hac de causa data est pecunia.
re accipe: et stūdiose eme de
hac pecunia vitulos/arietes/
a ¶ q̄. s. de frugibus terre offerebant
vt panis ⁊ simila ⁊ spice.
agnos/⁊ sacrificia ⁊ libamia k
eoꝝ: ⁊ offer ea sup altare tem
pli dei vestri q̄d ē in hierl̄m.
Sed ⁊ siqd tibi ⁊ fratrib⁹ tuis
placuerit d reliq̄ argēto ⁊ au/
ro vt faciatl iuxta volūtatez
a ¶ electoꝛ corda.
k di vestri facite. Vasa q̄z q̄
dāt tibi i ministerū dom⁹ di
tui: trade in conspectu dei in
hierl̄m. Sed et cętera q̄bus
opus fuerit in domo dei tui
quātūcunq̄ necesse est vt ex
pēdas: dabis de thesauro ⁊ m
l fisco regis et a me. Ego arta/
xerxes rex statui atq̄ decre/
ui omnibus custodibus arcę
publicę qui sunt trans flu/
men: vt quodcunq̄ petierit
a vobis esdras sacerdos scri
ba legis dei cęli: absq̄ mora
detis vsq̄ ad argēti talenta
centū: ⁊ vsq̄ ad frumēti cho

Daniel ⁊ Hieremias pueri ꝓphetauerūt L
q̄d iohānes nondū natus: q̄d Zorneli⁹ cū
domo sua nondū baptizatus spīm̄sctm̄ ac/
cepit: ⁊ innumera miracula instar argenti
in domo dñi. Nec tm̄ ex his argēto vel au/
ro oblationes q̄ super altare ponunt emi
p possunt: q̄ talia cū audim⁹ mirari quidem
velut diuina debem⁹: sz q̄si possibilia imi
tari nō valem⁹. k ¶ Vasa q̄z q̄ dant.
Verus esdras vasa miscōie q̄ sibi tradun
tur ab hoibus in ꝓspectu patris in supnā
hierl̄m tradit. De quib⁹ ōr: Quō poterit Luc.11.c
quisq̄ intrare in domū fortis ⁊ vasa eius
diripere nisi ꝓius alligauerit fortē: fortis
enī erat rex babylonis. i. diabolus: sed vi/
ctus ⁊ ligatus a dño ea q̄ iniuste posside/
bat vasa. i. electoꝝ corda/amisit: neq̄ aufe
renti ⁊ ad supnā ciuitatē cui⁹ erāt ꝓpria re
ducēti ꝓtradere potuit. l ¶ Et a me.
Principes xp̄iani subiectis suis imperāt:
vt q̄cūq̄ petierit xp̄s pontifex noster absq̄
mora tribuāt nihil oīno retractātes. dent
aurū in cōfessione vere fidei: frumentū in
ostensione bone opationis: vinū in feruo
re dilectiōis: oleū in hilaritate miscōie: et
hec oīa sub centenario numero sacerdoti
magno ⁊ scribe legis dei celi dari iubent:
id est xp̄o qui celestia nobis mādata a pa/
tre deferens: celestia obediētib⁹ in domo
p̄ris p̄mia ꝓmisit. Centenari⁹ enī q̄ i cōpu
to digitoꝝ a leua trāsit in dextram: ea q̄ in
dextra indicis. i. vita eterna sunt gaudia

Ni. de ly. ℔ designat.

✱ a ¶ Et iudiciū. ℔tū ad iudicialia.
dicit aūt hic Ra. Sa. Magistri dixerunt
q̄ iste esdras ipe est malachias q̄ in duo/
decim ꝓphetis vltim⁹ ponit. b ¶ Hoc ē
aūt exēplar. Hic p̄r describit legatio/
nis forma. cū subdit: c ¶ Artaxerxes
rex re. q: plures reges habebat sub se. ⁊
in hoc apparet delegantis auctoritas.
d ¶ Esdre sacerdoti scribe ⁊⁊. in qno D
apparet legati idoneitas. e ¶ Ut cui/
cunq̄ pla. ⁊⁊. i. nullū coegit ad redeun/
dū: sed oēs licētiauit. f ¶ A facie enim
regis. i. a presentia eius ⁊ ordinatione.
g ¶ Et septē consiliatoꝝ ⁊⁊. scientiū
leges et iura maiorum: vt habet in libro
Hester et semper assistebant regi: ne ali/
quid indecens faceret ex defectu consilij.
h ¶ In lege dei tui que est in ma/
nu tua. Id est quaz habes in ꝓmptu: vt
patet ex p̄dictis. i ¶ Ut feras argen/
tum et aurū. ex dono regis et ex donis
principū: ⁊ etiam populariū: siue sint gen
tiles: q̄m audita virtute dei multi gentiliū
miserunt munera ad templū siue iudei: et
plures de illis noluerunt recedere de ba
bylone detenti vxorum suarum et filiorū
et bonorum temporalium amore: tamē mi
serunt munera. k ¶ Et sacrificia. que
fiebant de animalibus vel aridis.
l ¶ Et libamina. que fiebant de liqui/
dis. s. vino ⁊ oleo. m ¶ Dabis de the
sauro et fisco regis. Id est de pecunia
iam collecta et colligenda a populo habi
tante trans flumen per ministros regis ad
hoc statutos: quibus rex precepit vt talia
expedirent esdre sacerdoti: ideo subditur:
Decreui oībus custodib⁹ arce publice ⁊⁊.
✱ Et vsq̄ ad
✱ c ¶ Artaxerxes rex regū es. ⁊⁊. Moraliter
Per hoc enim q̄ iste rex dedit esdre mul
tas et magnas gr̄as et priuilegia: signi/
ficatur q̄ rex regum iesus christus docto/
ribus ⁊ predicatoꝛibus verbo et exemplo
dat gratias spiritus sancti ⁊ charismata.

E ℭ designat. Talentū autē triplicis mēsure tradit: minimū libra rū. l. mediū librarū. xlij. summū librarū. c. xx. chorus. xxx. modij batos q̄ z ephy decima ps chori. i. tres modij. a ¶Sal ꝯo. Be. Sal sapiam significat: z inde cōi locutiōe hebetes insulsi vocant. Sz interest cuiusmodi sit sal: nā z dñs p legē oī sacrificio sal offerri p̄cepit: z in euāgelio dicit: Habete sal in vob: z pacē habete in ter vos. Nec tñ frustra dō in valle salinaruz idumeos p̄cussisse legit: q: sz sal celestis sapie q̄ initiant catheçumini in cūctis operū nr̄oꝝ sacrificijs offerre iubemur. Salinā ꝯo valliū cū scolis suis p̄curit dō: q: infirmā z mūdanā sapiaz cū sectatorib⁹ suis xp̄us destruit: vñ bñ p̄cipit sal absq̄ mēsura tribui diligēter in domo dei celi: q: necesse ē vt quicq̄d sapie q̄s habet totū h̄ ī obsequiū dei exhibeat. Recolēdū ꝯo q̄ superi⁹ dixerūt samaritani scribētes ad alterū artaxerxen: q: memores salis qō in palatio comederāt tolerare nō poterāt tēplū z ciuitatē dei ꝓtra vtilitatē eius edificari. Hic aūt artaxerxes iubet oīb⁹ arce publice custodib⁹ vt inter cetera sal inq̄tū op⁹ sit tribuāt ī domo dei: ibi em̄ cognoscit q̄ hereticī ad īpugnādā eccl̄iaz fraudulēto hūane sapie gustu animāt. Hic aūt q̄ uersi ad fidē sapiētes ip̄am p disciplinā secular⁹ sapie adiunāt: dū p eā aduersarios expugnant. b ¶Nobis quoq̄ notuz facimus de vni. tē. Hoc priuilegio ostendit q̄ cēta plebs filioꝝ isr̄l ad patriā queniēs tributa regis pēdebat: qō discreta ꝓuisiōe rex fecisse cognoscit: vt q̄ dñō seruitio superant: occupati a suo famulatu eēnt liberi: z q̄ in terra nihil ꝓpriū possidebāt: sz ex decimis populi viuebāt: nemo ex eis tributū exigeret. Dis oīb⁹ ꝓbat nō solū dilexisse: sz etiā optime didicisse q̄ diuine seruitutis posceret cult⁹. c ¶Tu aūt tē. Be. Repetit rex q̄ supra dixerat z veritatē quā cognouit iterato sermone cōfirmat. Supra em̄ ait in manu esdre eē: q: lex dei sapia ē. vñ: Os iusti meditabit sapiam: z lingua ei⁹ lo. in. lex dei ei⁹ in coꝝ. i. Et iust⁹ in manu sua legē dei z sapiam habet: duz in oīb⁹ que agit z loquit memorē se diuīe volūtat⁹ ondit. Mystice aūt dñs nr̄ habet sapientiā in manu sua: ipe est em̄ dei virtus z dei sapia. Cōstituit iudices. i. p̄sides eccl̄iarū: q̄ p̄m volūtatē ei⁹ iudicēt oīa: z indoct⁹ p orbē fidē p̄dicēt: z oīs q̄ decreta ꝓtēnit legis illi⁹ vel p̄nī pena vel futura iuxta modū p̄cī sui puniet. In his artaxerxes exp̄sit q̄d futuri tpib⁹ xp̄ianis deuotiōis haberēt: q̄d ve erga fidē veritat⁹ agerēt reges. Possum⁹ esdre p̄sonā etiā ad quēlibet doctorē eccl̄ie referre: quib⁹ sepe reges z p̄ncipes īras ꝓ statu fideliū miserūt. d ¶Et ego cōfoꝝ. Sic q̄sq̄ ad alios cōgregandos idoneus per doctrinam suam efficitur: debriius per gratiam dei contra omnia que sanctuz opus impediunt mentem roboratur.

Pš.39.f

Mystice

Esd.8.c

La. VIII

IN sunt ergo principes familiarum tē. Diligēter principes qui secum de babylone ascenderunt enumerat et genealogiam eorum explicat numerum quoq̄ illoruz adiungit qui ad mille quadringenti z quadrata peruenit innuens: quia noīa eoꝝ de confusione mundi ascendunt in libro vite scripta sunt: sed doctores id est principes familiarum populi dei quantum animarum domino acquirunt tantum argumenta perpetue remunerationis accipiunt. Vn de seruo dicēti: Dna tua decem mnas acquisiuit. Respondetur. Et tu esto super decē ciuitates: id est ex eorum vita quos docuisti glorioſior eris in regno dei.

Luce.19.c

ℭ Congregaui autem.

a ¶Et vsq̄ ad vi. tē. chozos cōtinet. xxx. modios: z est tertia pars oneris vnius cameli. b ¶Et vsq̄ ad vi. tē. bathus ē mensura cōtinens q̄nquaginta sextarios hebraicos ꝑm Isidoꝝ. xvj. etymo. sunt tñ valde parui vt dixi diffusius. iij. Reg. vij. ca. c ¶Sal ꝯo absq̄ tē. q: in oī sacrificio ponebatur sal. d ¶Ne forte ira. ꝯ re. regis. sciebat em̄ q̄ potētia regni sui de pēdebat a volūtate dei. e ¶Et vectigal. i. sensum de reb⁹ que portant: f ¶Et tributū: qō a ꝓnis capitane is soluit. g ¶Et ānonas. i. victus q̄ custodib⁹ terre p̄bebat. h ¶Nō habo. ipo. sup eos. ꝓne em̄ deseruientes cultui diuīo z vacātes studio debēt eē a talib⁹ īmunes. i ¶Cōstitue iudi. z p̄si. i. si aliq̄ sint insufficientes ad iudicādū amoue eos z īstitue alios sufficiētioꝝ. k ¶Et ois q̄ nō scit lege dei tui: q̄tū ad iudeos q̄ ad ipsam tenebant. l ¶Et legē re. i. mādatuz ei⁹ qō habet vim legis q̄tuz ad gētiles z iudeos: quia vtriq̄ erāt ei subiecti. m ¶Iudiciū erit de eo. i. punitio. n ¶Siue in mortē. scz coꝝporalem. o ¶Siue in exiliū: qō ē mors ciuil. p ¶Siue in ꝓde. substā. ei⁹. q: ꝑm q̄titatē delicti debet pena mensurari. q ¶Būdict⁹ dñs de⁹ pa. no. Hic ꝓpr̄ ponit gr̄aīactio: z in aliq̄bus libris p̄mittit. Et dixit esdras scriba: sed nō est in hebreo nec est de textu sed ſb⁹ intelligit: ꝓpter qō aliqui doctores apposuerūt in libris suis p modū glose z postea textui incertū fuit p imperitiam scriptoꝝ: sicut z in plurib⁹ alijs locis simile factum est. r ¶Qui dedit hoc in coꝛde regis: totū em̄ beneficium a rege impetratū deo attribuit tāq̄ gratus. s ¶Et glorificaret do. dñi: magnis munerib⁹ z p̄uilegijs ꝓcessis ibidē ministrantib⁹: vt patet p p̄dicta. t ¶Et ego ꝓfortat⁹ ma. dñi. i. eius directiōe. v ¶Congregaui de isr̄l p̄n. i. capitaneos vel p̄ncipales domoꝝ. x ¶Qui ascē. me. vt tractarent adiuicē de p̄tinētib⁹ ad meū ꝓcessū. Horaliter

* t ¶Et ego ꝓfortat⁹ manu dñi cōgre. de isr̄l p̄nci. q̄ ascen. mecū. scz in hierl̄m: ꝑba sunt esdre p q̄ significat q̄ bon⁹ doctor vel p̄dicator congregat multitudinē fideliū in vnitatez fidei charitate formate: quā secū ducit ad requiē hierusalem superne.

La. VIII

IN sunt ergo principes. Hic consequenter describitur legationis exe cutio que consistit in recessu de babylone z accessu ad hierusalez. Circa quod p̄mo ponitur populi proficiscentis numeratio: secundo ipsa profectio: ibi: Et predicaui ibi ieiuniuz. prima in duas: quia primo ponitur numeratio proficiscentium generaliter. secundo leuitarum specialiter: ibi: Quesiuiq̄ in populo. Circa primuz legatur littera sicut iacet: excepto quod sequitur:

Diuisio

* De filijs phinees Horaliter

Horaliter. y ¶Hi sunt ergo p̄ncipes familiarū tē. Per istos hic enumeratos quos Esdras p se z alios induxit ad ꝑ q̄ exirent de babylone z casphie locis z cū eo irent in hierusalē: quoꝝ numer⁹ est magnus vt ptz ī textu descurrēdo: significat magn⁹ fruct⁹ aīarū quē facit bon⁹ doctor vel predicator inducēdo pp̄los ad ꝑ q̄ exeant de seruitute peccati q̄ p seruitutem babylonicā significat: eo q̄ babylon cōfusio interpretatur: z p opera bona veniant in hierl̄m allegorica q̄ est militās ecclia vt numero z merito sint de ipsa: z sic tandem pueniāt in hierl̄m anagogicam: que ē triūphās ecclia: de q̄ ꝺz Bal. iij. ꝺ Illa que surſum est hierusalē libera est q̄ est mater nostra.

* Et predicaui

A a ¶ Cōgregaui aūt. Be. Nomē ꝫ loci nō alibi me legisse memini. Cū ꝺo in sequētib⁹ scriptū sit Et ꝑdicaui ibi ieiunīū iuxta fluuiū hauua decīa die mēsis primi: videt ꝙ et hauua fluui⁹ sit ⁊ alter fluuius in eum decurrat: in q̄ cōsidens esdras exercitum ꝓgregauit. Josephus aūt euphratē ponit: vñ videt hauua esse aliquis riuus euphrates.

¶ Oportune anteq̄ tantū iter incipe/ret copiā sibi ministroꝝ dom⁹ dei ,qui/dit ꝙ quos hierosolymā veniēs q̄ in tē/pli vsus necessaria sunt perficeret.

Caspium mare b ¶ Et misi. Beda. Mare caspium fm Orosiū sub aq̄lonis plaga ab oce/ano oritt: cuius vtraq̄ circa oceani lit/tora loca deserta incultaq̄ habent: in/de meridiē versus ꝙ longas angustias tendit: donec ꝙ magna spacia dilatatū mōtis radicib⁹ terminet: habet ab ori/ente vsq̄ ad oceanū hyrcanoꝝ et scy/tharū gentes plurimas ,pter terrarū infusionē infecundā late obseruantes. Ab occidēte gētes habet multas: ⁊ ge/neraliter regio plurima albania vlteri/or sub mari ⁊ mōte caspio amaçonum nuncupat. Vbi notandū ꝙ cum histo/rici caspiū scribāt: esdras caſſiā nomi/nat: hebrei enī .p. frām nō habētes pro ea in nomibus grecis vel barbaris. f. vtunt: vt fetrus sylatus. Jn caſſiam ḡ filij isrl ꝙ captiuitatē assyrioꝝ vel chal/deoꝝ q̄uenisse ,phant: dum illuc mit/tit esdras vt adducant ministri domus

Nota dñi: leuite. ſ. ⁊ nathinnei q̄s Josephus sacros seruos nōat. ¶ Et notandū ꝙ multū libera pace: q̄uis inter exteros viuebāt: q̄ statim tantā exercitus copiā destinare valebāt. Nam. cclvij. viros electos in illa expeditione fuisse catha/

B logus eoꝝ ostendit: quib⁹ adiūctis es/dras in exercitu suo mille septingētoꝝ ,pe viroꝝ summā habuisse reperitur.

c ¶ Et ꝑdicaui ibi. Beda. Dat nobis exemplū ieunādi ⁊ orādi: cum aliquid magne virtutis incipere volum⁹: ⁊ qz nunq̄ fallit fida in dñm spes: neq̄ fieri pōt vt qđ iustum a pio auxiliatore per ꝓtinentiā ⁊ orationē cum fide

Nota querim⁹ ⁊ nō impetremus. Sed notā dum quia

Ni. de ly.

✻ a ¶ De filijs phinees. dicunt hic expositores nostri cōiter ꝙ iste non potest intelligi phinees q̄ fuit fili⁹ eleazari filij aaron. Similiter cū subditur:

b ¶ De filijs ithamar daniel. Jd est descēdētibus ab ithamar nō pōt intelligi ithamar q̄ fuit fili⁹ aaron: qz infra eodē ca. dicit ꝙ de filijs leui nō fuerunt aliqui inuenti in pplo illo q̄ tunc erat cū Esdra. Phinees aūt filius eleazari: ⁊ ithamar fili⁹ aaron fuerunt de tribu leui: ⁊ ideo dicunt ꝙ isti fuerunt alij similiū nom̄: sed quicq̄d sit de principali dicto scz ꝙ fuerint de tribu aarō vel de alijs tribubus habentes nōia similia: ratio tamen inducta non valet: immo contrariat textui quē pro se allegant: qz ibi sic loquit esdras: Quesiui ꝙ in pplo ⁊ in sacerdotib⁹ de filijs leui ⁊ nō inueni: ex quo ptz ꝙ cū esdra erāt aliqui pplares siue laici q̄ erant de tribu iuda ⁊ beniamin et aliqui sacerdotes de tribu aaron: ⁊ qđ subdit: De filijs leui nō inueni: intelligendū est de simplicib⁹ leuitis ,put leuite ꝓtra aaronitas distinguunt: ,put dictum fuit pleni⁹ Nu/

a lijs phinees/gerſon. Be filijs ithamar/daniel. Be filijs da/

b uid/attus. Be filijs sechenię/ ⁊ de filijs pharos/ çacharias: et cū eo numerati sunt viri cē/tū quinquagita. Be filijs phet moab/elioenai fili⁹ ⁊ çareę/ ⁊ cū eo ducēti viri. Be filijs seche/nię fili⁹ eçechiel: ⁊ cum eo trecenti viri. de filijs addan/ nabath fili⁹ ionathā: ⁊ cū eo qui/q̄ginta viri. Be filijs helam/ esaias filius athalię: ⁊ cum eo septuaginta viri. Be filijs saphatię/ çebedia fili⁹ michael/ ⁊ cum eo octoginta viri. Be filijs ioab/obedia filius iehihel ⁊ cum eo ducenti decē ⁊ octo viri. Be filijſ selomith/ fili⁹ ioſphię/ ⁊ cuꝫ eo centū sexaginta viri. Be filijs bebai/ çachari/as fili⁹ bebai: ⁊ cum eo viginti octo viri. Be filijs eçeab/ iohā/nā fili⁹ eçethā: ⁊ cū eo cētū decē viri. ō filijs adonicā q̄ erāt no/uissimi: ⁊ hęc nōia eoꝝ heliphe/leth ⁊ helihel ⁊ samaias/ ⁊ cū eis sexagita viri. Be filijſ beggui/ vthai ⁊ çachur/ ⁊ cū eis septua

a ginta viri. Cōgregaui aūt eos ad fluuiū q̄ ꝺcurrit ad hauua: ⁊ mān⁹ ibi trib⁹ dieb⁹ Quęsi

c ui q̄ i pplo et i sacerdotib⁹: de filijſ leui: ⁊ nō inueni ibi. Jtaq̄ misi heliçer ⁊ ariel ⁊ semeiaz ⁊ belnathā ⁊ arib: ⁊ alteꝝ helnathā/ ⁊ nathan/ ⁊ çachariā ⁊ mosollā ꝑncipes: ⁊ ioarib ⁊ helnathā/ sapiētes: ⁊ misi eos ad hed

b do q̄ est ꝑm⁹ in caſpię loco. Et posui i oze eoꝝ ṽba q̄ loqrent ad heddo ⁊ ad frēs ei⁹ nathineos i loco caſphię/ vt adducerēt nobis ministros dom⁹ dei nr̄i. Et adduxerūt nobiſ ꝙ manū dei nr̄i bonā sup nos/ virū ꝺoctissimū ō filijſ mooli/ filij levi/ filij isrl: ⁊ sarabiā/ ⁊ filios ei⁹/ ⁊ frēs eius decē et octo: ⁊ asabiam ⁊ cū eo isaiā de filijs merari/ fratresq̄ eiuſ ⁊ filios eiuſ viginti. Et de nathinneis q̄s dederat dō ⁊ ꝑncipes ad ministeria leuitaꝝ/ nathineos ducē tos viginti. Oēs hi suis noib⁹

c vocabant. Et ꝑdicaui ibi ieiu e nīū iuxta fluuiū hauua vt affli

nius Numeri. iiij. Leuite enim dupliciter dicunt. Uno mō generaliter omnes illi qui sunt de tribu leui: ⁊ sic sacerdotes dicuntur leuite. Alio modo specialiter ,put leuite distinguunt cōtra sacerdotes: ⁊ sic sacerdotes dicunt aaronite: alij autem dicuntur simplices leuite: ⁊ de istis non fuerunt tunc aliqui inuenti in pplo qui tamen necessarij sunt in cultu dei ad ministrandum sacerdotibus. C Leuite; als tęcarie

c ¶ Quesiui. Hic ponit numeratio simplicium leuitarum specialiter: quia de istis non fuerunt aliqui inuēti in illo populo: vt dictum est: et ideo Esdras misit nuncios ad querendū aliquos de istis: vnde subdit:

d ¶ Et misi eos ad heddo. dicunt autē expositores nostri cōmuniter ꝙ misit nuncios ad iudeos qui erant vltra montes caspios: quos trāstulerēt theglathphalasar ⁊ salmanasar reges assyriorum de regno decem tribuum: vt habet. iiij. Reg. sed hoc potest improbari per textum. ij. Paral. xj. c. vbi dicitur: ꝙ sacerdotes ⁊ leuite qui erant in vniuerso regno israel dimisso hieroboā qui colebat vitulos aureos venerunt ad roboam regem iude: ⁊ extūc in regno suo manserūt vsq̄ ad trāsmigrationē que facta est per nabuchodonosoꝝ. Et quo patz ꝙ non fuerunt captiuati cum decem tribub⁹: ⁊ ideo frustra mississet illuc nuncios esdras ad querenduꝫ leuitas. Jtem potest improbari per textum in hoc libro: quia capō precedenti dicitur ꝙ Esdras cum pluribus alijs recessit de babylone ad eunduꝫ versus hierusalem septimo anno regis artaxerxis primo die primi mensis: ⁊ venerunt vsq̄ ad fluuiū qui decurrit ad hauua: vt habetur in hoc ca. et ibi māserunt tribus diebus: ⁊ postea miserunt nuncios ad querendum leuitas quibus adductis. xij. die mensis eiusdē recesserunt de fluuio hauua: vt habet infra isto ca. ⁊ sic mis/ D sio nunciorꝝ ꝓ leuitis ⁊ eoꝝ ꝓparatio: vt venirent ad Esdram ⁊ aduentus ipsorū ad eum: totum hoc fuit factum in spacio octo dierum: et propter hoc locus caspie: vnde fuerunt adducti nō poterat esse multū longe a flumine hauua vbi erat esdras cū sua comitiua: ⁊ ideo dicit hic Rab. Sa. ꝙ caspia est nomen loci in regione babylonis: vbi multi de leuitis ⁊ nathinneis manebāt: qui nō ascenderant cum zorobabel ⁊ iosue filio iosedech: loca vero ad que decem tribus fuerunt captiuate: multe valde distant a babylone: ,pter qđ in tam paruo tpe nuncij non potuissent illuc ire ⁊ redire: vnde dicunt hebrei qđ nulli redierunt de illa captiuitate: ⁊ iudei qui sunt dispsi per orbem in europa et aphrica sunt de trib⁹ iude ⁊ beniamin et leui: exceptis paucis q̄ de captiuitate decem tribuum fugiendo euadētes coniunxerunt se regno iude: et in captiuitate babylonica fuerunt captiuati cum tribus tribubus p̄dictis: ⁊ cum eis redierunt qui voluerunt redire sicut dictum est supra. j. ca. Cetera patēt ex dictis. e ¶ Et ꝑdicaui ibi ieiuni. ⁊c. Hic ꝓsequēter describit ppli numerati ,pfectio: ⁊ ꝓmo describit hui⁹ ,pfectiōis debita dispositio. ſcdo executio/ ibi: Dꝛomouimus ḡ. Debita aūt dispositio ad ,pficiscendū per Diuisio

✻ viam peri/

✻ e ¶ Et ꝑdicaui ibi ieiuniū ⁊c. Per istum vero fluuium intelligit fluxus lachrymarū corꝛoraliū vel mentaliū vel etiā vtrarūq̄: que debēt esse in vera ꝓtritione ⁊ confessione: ⁊ qñ ad verā ꝓtritionē ⁊ confessionem sequi debet satisfactio: ideo iuxta dictū fluuium ieiuniū predicat quod est vnum de operibus satisfactionis et per ipsum alia satisfactionis opera designantur. Moraliter

✻ Et separaui

dum q; ieiunīū p̄mittitur: ⁊ oratio sequit. Primo em̄ agit ⁊ p̄e dicaui ibi ieiunīū ⁊c. deinde subiūgit: ⁊ peterem⁹ viā rectā nobis: ⁊ in p̄clusione sententie: Jeiunauim⁹ aūt ⁊ rogauim⁹ de. ⁊c. Oportet em̄ vt quicūq; ad p̄candā misericordiā dñi ingreditur. p̄mo se p̄tinentius viuēdo dignū exaudiri p̄rebeat: ⁊ sic oret: nec p̄spere euentura que postulat dubitet. a ¶ Appendi. Be. Per argentū ⁊ aurū vasa q̄ de babylone hierosolymā mittunt aīe significant: q̄ de p̄fusione mūdi ad dñm cōuertunt. Vñ bene sacerdotib⁹ vasa cōmēdat custos esdras: q̄ hierosolymā p̄ferāt ea: q; p sacerdotes lauant in baptismo ⁊ p̄secrātur dño: q̄cunq; ad cōsortiū ecclie p̄tingere desiderant: ⁊ p eos recōciliant penitēdo q̄ ab ecclesia recesserāt peccādo: ⁊ in seruitiū diaboli quasi in captiuitatē babylonij regis in peccatis p̄seuerādo decidērāt. Bene aūt sunt. xij. sacerdotes q̄bus hec cura cōmittitur p̄ter xij. ap̄los p quos doctrinā ecclia primo fundata est: ⁊ p successores eorū vsq; ad finē edificāda est. ¶ Beda. Distat īter hec vasa q̄ esdras cū sacerdotib⁹ hierosolymā offert: ⁊ ea q̄ zorobabel ⁊ iesus obtulisse referunt: q; illa de tēplo dñi trāslata sunt in babylonē: ⁊ post relata in hierl̄m: hec aut̄ in babylonia facta: sz deuotiōis gr̄a hierosolymaz missa a rege vel p̄ncipib⁹ p̄sarū: vel etiā a pp̄lo isr̄l q̄ in illis partibus morabat. Illa g̃ vasa significāt eos q̄ post acceptā notitiā ⁊ sacramēta fidei post inchoata virtutū opa decepti a diabolo rapiūtur in p̄fusionez eorū: sed xp̄i gr̄a reuocant ad salutē. hic aūt illos q̄ cū p̄cō p̄me transgressionis nati p lauacrū regenerationis sacerdotuz ministerio expiati: ecclesie filijs aggregant. b ¶ Vos sācti doctores. Oportet doctores ecclesie nūq; obliuiſci sanctimonie: q; a dño sūt p̄secrati p spīm̄sanctū in die redēptiōis ad quā suscipiendā etiā auditores instituant: vt q̄ iam dño oblati sūt p rudimēta fidei: etiā p eoz q̄ in fide p̄cesserūt exempla ⁊ monita magis p̄firmēt: ⁊ supne ciuitat̄ introitu digni efficiantur. c ¶ Vigilate. Vigilandū est sacerdotibus ne qua de sibi creditis aīabus. i. vasis dñi pereat: sed integro numero ad sancte virtutis edificia p̄ducantur. d ¶ Donec appēdat̄. Eos. s. quos supna dispositio vobis cōmisit tales instruēdo ⁊ docēdo exhibeat̄ q̄ irrep̄hensibiles inueniant: ⁊ apti thesauro aule celestis. i. sedibus interne pac̄ ⁊ lucis: ⁊ p̄ nō iudicio quorūlibet q̄ falli possūt: sz ap̄loz ⁊ eoz q̄ cū dño sunt iudicaturi vi eīm merito sunt p̄ncipes sacerdotū ⁊ leuitarū ⁊ duces familiarū isr̄l. i. viroz vel aīarū deū videntiū ītelligunt. de q̄bus dr: Cōstitues eos p̄ncipes super oēm terraz. ⁊ alibi: Mobilis in portis vir ei⁹ ⁊c. e ¶ Promouim⁹. Bene. Dia sunt plena mysterijs. Supra em̄ legit q̄ p̄ma die mēsis p̄mi cepēr̄t ascēdere de babylone: nūc dr q̄ decima die eiusdē mēsis p̄mouerūt a flumine hauua. Primo g̃ die mēsis de portis babylonie exierūt: sz vsq; ad. xij. diē iuxta memoratū flumē expectabāt: donec leuite ⁊ nathinnei de caspbia venirēt: ⁊ seipsos ob pericula longi itineris diuti⁹ ieiunādo ⁊ orando dño cōmēdarent. Et nos g̃ cum nouos ecclie pp̄los diabolo renūciare ⁊ verū deū credere ⁊ cōfiteri docemus: quasi primi mensis initio de babylone cū pecunia dño p̄secranda egredimur: q; p̄ncipiū eis noue p̄uersionis tradimus quos ereptos diabolo ad celeste regnū ducimus. vnde idē mēsis nouoz vel nouarū frugū dr: In ipso em̄ p̄ eadē significatiōe noue cōuersationis patres de egypto sunt educti. Cū aūt noue vite auditoribus symbolū fidei tradim⁹: q̄d p. xij. ap̄los ordinatū est: et totidē sentētijs cōprehensum: q̄si. xij. dieb⁹ in p̄ma mansiōe cōsistimus: ⁊ sic ceptū ad terrā p̄missiōis iter aggredimur: q; post acceptaz fidei noticiā virtutū eis viā q̄ ad vitā p̄ueniatur ingrediendā eē monstram⁹: q̄bus diebus esdras cū filijs trāsmigratiōis ieiunijs ⁊ oronib⁹ ⁊ cōgregationi leuitarū ⁊ nathinneoz dedit⁹ erat: q; cum nouos fidei pp̄los acq̄rimus: maxime studendū est virtutib⁹: q̄bus nos dño familiari⁹ cōmēdem⁹: ⁊ eis quos erudimus exemplū boni operis p̄beam⁹: fratrū quoq; cohortē religiosaz nobis ī auxiliū vocem⁹: q̄ adiuti aīas fideliū ad societatē electoz: ⁊ arcē vite p̄fectioris quasi vasa sancta ad templū dñi efficaci⁹ trāsferam⁹. f ¶ Et mansim⁹. Tres dies manēt in hierl̄m q̄ sūt tres virtutes: fides: spes: ⁊ charitas: has oportet doctores p̄mo in se ostēdere: ⁊ sic eos quos docuerint ⁊ eisdē virtutibus instituerint p̄cedentib⁹ in xp̄o patrib⁹ p̄bandos offerre: Cuz em̄ ecclia eos quos catheçiçam⁹ in fide ⁊ actiōe probos; inuenerit q̄si que offerim⁹ in templū p manū sacerdotū appendens puri metalli ⁊ p̄fecti p̄deris repperit: q̄d ī hac ecclia p electos q̄tidie ī credētiū vita exāmīnāda agit ⁊ ī supna hierusalē in eis

Tres virtutes

Nico. de lyra

viam periculosam: primo fuit per ieiunīū ⁊ oronez: vt ī petraret directionē diuinaz. ⁊ p̄ est q̄d dr: Et p̄dicaui ibi ieiunīū. i. solēniter oībus ip̄osui: cui⁹ causa subdit: a ¶ Erubui enim pe. a rege auxi. ⁊ eqtes q̄ defe. ⁊c. Sed videt q̄ in hoc peccauerit exponendo se ⁊ comitiuā suā periculis p̄opter erubescentiā. Ad q̄d dicendū q̄ p̄ non fecit p̄ter erubescentiā p̄prie persone: sz q; hoc reuerti poterat ī opp̄robriū diuīe potentie: q; rex gētilis posset credere ⁊ dicere q̄ deus iudeoz nō eēt potēs ad eos defendēdū: ⁊ ī nō peccauit esdras p̄ faciēdo p̄ter honorē diuinū. scōo fuit dispositio p̄fectionis in p̄ q̄ p̄ciosa q̄ portanda erant in hierl̄m fuerūt tradita sacerdotibus ad defendendū. ⁊ p̄ est quod dr: b ¶ Et separaui de p̄ncipibus sacerdotū. i. de p̄ncipalibus ⁊ valentioribus eorum. c ¶ Appendiq; eis ⁊c. i. sub certo pondere ⁊ numero tradidi. Cetera patent in littera. d ¶ Promouimus g̃. Hic p̄sequēter describit p̄fectionis executio. vbi p̄mo tangitur terminus a quo/cū dr: Promouimus g̃ a flumie hauua: ⁊ termin⁹ ad quē ibi: Et p̄geremus hierusalē: ⁊ modus p̄ficiscendi/ibi: e ¶ Et manus dei nr̄i fuit sup nos. i. ei⁹ virtus nos dirigens ⁊ p̄tegens. f ¶ Et māsim⁹ ibi tribus dieb⁹: vt quiete p̄habita cuz maiori deliberatiōe traderent p̄ciosa que erant deportanda. ideo subditur: g ¶ Die aūt quarta appēsum est argentum ⁊c. id est sub certo pondere ⁊ numero traditum.

Doctores ecclie q̄d facere debeāt

Ps. 44. d
Pro. 31. c

* Sed ⁊ qui ve

Moraliter

* b ¶ Et separaui de p̄nci. sacer. Sequit̄: c ¶ Appēdite eis argētū ⁊ aurū ⁊c. Per q̄d ostēdit q̄ ecclie thesauri maxime spūales hoīb⁹ fratis ⁊ fidelib⁹ sūt cōmēdandi.

* Sed ⁊ qui ve

A Ꝑ rusalē in eis q̄ intrare merent̄ pfectius cōpleꝝ. Jn hac enī vita doctores q̄si triduo manētes in hierlm: q̄rto die argētū ⁊ aurū q̄d obtulerāt appēdendū sacerdotib⁹ offerūt: cū se fide fortes: spe sublimes: deuotiōe feruētes: exhibēt: ⁊ auditores p̄fessionē recte fidei: q̄si argentū ꝓbatū clarescere: p puritatē sensus imolati: q̄si primū aurū fulgescere p susceptionē spūaliuz charismatū: q̄si vasa ꝓsecrata p̄minere demōstrāt. Jn super na q̄z patria cū pro fide spe ⁊ charitate post etiā ꝓ illis q̄s docuerūt gr̄am remunerationis accipiūt: q̄si post gaudiū triduane mānsionis in hierlm ob donaria ⁊ vasa p̄ciosa q̄ obtulerūt amplioꝝ honorand̄. a ¶Descriptū ē. Be. Hoc fit cū doctores studiose vitā examināt subditoꝝ q̄tū. s. singuli ad fidē vl opationē ꝓfecerūt: vt iuxta modū sue capacitatis ordinēt eos p cōpetētes gradus in domo dñi. Si aūt p̄spex̄ p ignauiā torpet: vitāq̄ subditoꝝ aut ignorat: aut nosse dissimulat: intern⁹ arbiter q̄ numerū credentiū: ponduscq̄ singuloꝝ in trutina sui examinis conseruat: reddet vnicuiq̄ p̄m opa sua. P̄ōt etiā dici: q̄ uenientibus p̄latis ad supnā hierlm: describat cū eis q̄s instruxerāt: illo tpe ofīe op⁹ bone actiōis in libro vite: ⁊ digna in celis donetur retributione.

Rom.2.a

b ¶Sz et q̄ ve. Bed. Magna deuotio ⁊ religio oñdit: cū q̄nientes ad tēplū: p̄mo oīa holocausta offerūt: nō tm̄ p̄ seipis / sz etiā p̄ oīi isrl. i. p eis q̄ iā domū reuersi fuerāt: ⁊ pro eis q̄ adhuc exulabant. Hystice aūt illiveracit̄ ⁊ ꝓfecte captiuitatē diaboli: q̄ peccādo tenebant penitēdo euasert q̄ se fixa intētione diuīo seruitio subdūt: q̄ toros se ab infimis abstractos / flāma celestī desiderij accēdūt. Hoc ē enī holocausta. i. tota incensa sacrificia dño offerre nihil nisi eiꝰ voluntatē in oīb⁹ cogitare vl facere. c ¶Obtulerūt. Nō tm̄ pro se. Perfecte mētis indiciū est: cū q̄s p oī isrl imolat. i. pro generali fideliū sospitate q̄si vnitatis ⁊ fraternitat̄ memor iuque pietati supplicās. d ¶Et eleuauerūt. Aug⁹. ornādo varijs donarijs q̄ rex ⁊ psiliarij ⁊ p̄ncipes eiꝰ miserāt: ministros q̄z ⁊ sacerdotes illi⁹ ab oīb⁹ angustijs liberādo. Hystice ppls ⁊ tēplū deinā ⁊ eādē ecclesie figurā tenēt: quā leuat Esdras ⁊ filij trāsmigrationis ablatis de babylone sacris vasis: cū p̄dicatores aggregātes ei iuuāte dño nouos credētiū pplos honorabilē ea oīb⁹ ⁊ terribilē exhibēt. Jdē cū eos q̄s exēplis ī bona p̄suasione instituere vel ꝓbis vsq̄ ad celestium p̄ceptionē p̄mioꝝ ꝓmouet vel ꝓuehūt: leuāt pplm̄ ī domū dei: q̄ magnū ⁊ manētib⁹ ī patria: ⁊ pegrinātib⁹ adhuc ī terra electi gaudiū faciūt.

Hystice

B

Ca. IX

POstq̄ aūt. Bed. Nec aūt trāsgressio in malachia ꝓpheta manifesta descripta: ⁊ ꝓphetica auctoritate redarguta est: q̄. s. de captiuitate reuersi tā p̄ncipes ⁊ sacerdotes ⁊ leuite q̄ reliq⁹ ppls abiecerūt vxores israeliticas q̄ pauptate ⁊ labore vie ⁊ sexus fragilitate ꝓfecte infirmate ⁊ deformate erāt: ⁊ alienigenas etate florentes vel pulchriores vel potentū ⁊ diuitū filias duxerūt. Nō nō ō his q̄ tunc cū Esdra venerāt: sz de illis intelligēdū est q̄ cū zorobabel ⁊ iesu iā dudū de captiuitate ascēderāt. Nō enī poterāt q̄ cū Esdra venerāt tā cito tāti ducis p̄tēnere doctrinā: vt neccū v. mēsib⁹ in patria demorati vxores suas religiōsas ac ceperint: de q̄z numero intelligunt fuisse p̄ncipes q̄ p̄ facinus ad Esdrā referētes corrigere curarūt. Notandū q̄ ea q̄ p̄ncipes peccauerūt: ⁊ plebē sibi cōmissaz peccare fecerunt principes corrigere satagūt: sed q̄ p se nequeūt: referunt causam ad principē. i. archiepiscopū: cui⁹ auctē expiet flagitiū. Hystice aūt vxores alienigene: hereses ⁊ superstitiosas phoz sectas significāt: q̄ cū in eccliam incaute admittunt: semē sctm̄ catholice veritatis ⁊ pure actionis erroꝛe cōtaminānt. Peccata quoq̄ oīa quib⁹ ethnici polluunt: dum xp̄iani nō erubescūt imitari: q̄si p vxores alienigenas degenerāt a semine verbi dei q̄ fuerant generati. p̄m illud: Voluntarie genuit nos ꝓbo. v. ⁊c. et quasi ꝓphanā q̄si ꝓphanā de filiab⁹ exteroꝝ sobolē ꝓcreāt: dū illecebras errātiū secuti: quersos ex eis actus ad cūctoꝝ noticiā ꝓferunt.

Mota

f ¶Mō est se. Notādū ē q̄ abducto isrl in captiuitatē. i. x. tribub⁹ indifferēter p̄stino noīe: due tribus. i. iudas ⁊ beniamin appellant̄ israel. Populus q̄ isrl non hic ad distinctionē iude ⁊ beniamin. x. tribus dicunt̄: sed ad distinctionē pplorꝝ terrarū generaliter populus dei intelligit̄: q̄ dignitatē celestis noīs terrenoꝝ societate polluit. vñ in Malach. quē Esdram putāt hebrei trāsgressus est iudas: ⁊ abominatio facta ē in hierlm ⁊ isrl ⁊c. vbi iudā dicēs: manifeste p̄me trāsgressiōis pplm̄ in p̄ pollutū significat. Q̄d ꝙ addit: dispdat dñs magistrū ⁊ discipulū ⁊c. p̄ncipes ⁊ pplm̄ pollutos oñdit: ⁊ a ꝓsortio sctoꝝ eradicādos esse nisi penituerint. Et q̄ adiūgit offerētes munꝰ dño exercituū: admonet eos incassum dño offerre q̄ seipsos peccādo non timēt diabolo subdere. Nō ē sepa. Hirāda fides p̄ncipuz ⁊ pplī de captiuitate eruditi q̄ semē sctm̄ alias gētes vocāt pplos terrarū vt significēt se q̄uis de terra creatos in celis habitare: dum p̄ ceteris in deū celi credūt ⁊ celestia ab illo beneficia cōsequi sperāt: vñ merito dolēt sanctificationē suā abominationib⁹ gentiū eē inq̄natā: ⁊ q̄d grauī ē p̄ncipes q̄ corrigere debuerāt p̄mos errasse fatent̄.

Ezech.8.c

Ai. de ly. Scidi pal

a ¶Q̄ q̄. s. venerāt cū Esdra.

c ¶Q̄ stq̄ āt hec cōpleta sūt: accesserūt ad me p̄ncipes dicētes: Nō est separat̄ pplus isrl et sacerdotes ⁊ leuite a pplis terrarum: ⁊ de habitatoribus eoruz: chananei videlicet et ethei / ⁊ pherezei / iebuzei / ⁊ ammonitarū ⁊ moabitarum / ⁊ egyptiorum / et amorreorum. Tulerunt enim de filiabus eorum sibi et filijs suis vxores: et cōmiscuerūt semē sctm̄ cū pplis terrarum.

a ¶Sed et q̄ ve. obtulerūt holocaustomata in q̄ apparet deuotio illoꝝ qui venerunt. b ¶Sederūt aūt edicta re. i. epl'am eius siue decretum suprad̄ictū: q̄d erat in fauoꝛē iudeoꝝ. ideo subdit: c ¶Et eleuauerunt pplm̄ et do. dei. q̄ pplus isrl fuit in maiori honoꝛe q̄s añ ⁊ ministri tēpli fuerunt a tributo liberati: ⁊ tēplū munerib⁹ regis honoratū: vt patz ex dict̄.

Moraliter

✳ a ¶Sed et qui venerāt de captiuitate filij ⁊c. Per q̄d ostēdit q̄ illi q̄ de captiuitate diaboli exeunt ⁊ de vitijs ad virtutes trāseunt offerre debent holocaustomata dño. i. corpus et animā applicare totaliter obsequio diuino.

Ca. IX

D

POstq̄ aūt. Hic p̄fr describit informatio ppli per Esdrā sacerdotē. Circa q̄d p̄mo ponit̄ ppli trāsgressio: scēdo eiusdē correctio ca. x. Circa primū primo ponit̄ trāsgressionis manifestatio. scēdo penitētie lamentatio / ibi: Cunq̄ audissem. Circa primū sciendū q̄ filij israel qui de babyloue venerāt cum zorobabel ⁊ iosue videntes q̄ vxores sue de populo israel essent deturpate ⁊ cōfracte ex laboꝛe itineris ⁊ alijs miseriis q̄s sustinuerāt in via: cū venissent in iudeā cōtēpserūt eas ⁊ p̄ magna parte abiecerūt accipiētes sibi vxores alienigenas p̄ p̄ceptuz legis. Deut. vij. eo q̄ erat occasio idolatrie: q̄ salomō sapiētissim⁹ p vxores alienigenas fuit ad idolatriā tractus: ⁊ hec trāgressio fuit denunciata Esdre sacerdoti per illos qui venerant cum eo. ⁊ hoc est quod dicit: Accesserūt ad me p̄ncipes dicētes: Non est separat̄ ⁊c. et patet littera ex dictis. Sciendum tamen q̄ illi qui de nouo venerant cum Esdra non erant participes trasgressionis illius: quia adhuc non fuerant tantum in terra israel q̄ accepissent ibi vxores alienigenas et filios procreassent.

Diuisio

✳ Hanus etiam

Moraliter. d ¶Postq̄ aūt hec completa sunt ⁊c. Circa q̄d sciendū q̄ sicut plenī dixi in expositiōe hebrali filij isrl qui de babylone venerunt in hierlm: videtes q̄ vxores sue ex itinere ⁊ alijs afflictionib⁹ erāt deturpate eas ꝓtēpserunt ⁊ in magna parte eiecerunt: accipiētes vxores alienigenas cōtra p̄ceptū dñi. vij. ca. Deut. Jsrael videns deum interptat: ⁊ ideo p filios israel clerici ⁊ specialiter theologi significant̄: per vxores scientie vel scripture designant̄: sed p vxores legitima sacre scripture sunt intelligēde Sap. viij. a. Hāc amaui ⁊ q̄siui mihi spōsam assumere. Hoc enī bon⁹ theologus debet dicere. Sed quia sacre scripture carent ornamētis rhetorice: ideo

Moraliter

✳ deformes

E S á ¶Scidi palliū. Beda. Per vestimēta solēt opa designari quib⁹ induimur ad gloriā si mūda: vel ignominiā si imūda. Per pilos capitl cogitatiões q̄ de occulta cordis radice velut de internis cerebri radicib⁹ oriūtur: q̄ si recte sunt debēt cōseruari: si aūt reprobi abscindi. Unde de samuele q̄ sanctus erat

1.Reg.1.b futurus ait genitrix. Et nouacula non ascēdet sup ca.e. Et aplus inquit dñs:

Mat.10.d Capillus de capite ve.nō pe. q: omnes sanctor⁹ cogitationes in eterna memoria sūt apud deū. Peccator vero vt mūdari possit ab iniq̄tatib⁹ suis: reprobas cogitatiões: origines. s. maloꝝ operuz

Leui.14.b abūciat necesse ē. Ūñ leprosus in leuitico recepta sanitate ītr purificatiões alias oēs pilos carnis sue radere pcipitur: vt sic expiat⁹ hostijs castra ingredi mereat: q: tūc demū a vitijs pfecte mūdamur: cū etiā cogitatus noxios expellim⁹: barba q̄z virilis sexus z etatis index: virtutem solet significare. Scidit ḡ palliū z tunicam pōtifex vt subditos min⁹ pfecta opa hr̄e signaret: et q̄ a sua soliditate p pnām scidi: z ī melioré habitū necesse eēt renouari. Uellit capillos capitl vt cogitationes prauas de corde extirpēt: z nascituris vtilibus locū daret. Uellit z pillos barbe vt in ipsis q̄s hr̄e viderent: vtilib⁹ humiliarent: z parua eē aut nulla examine eterni arbitrij meminissent q̄ vitijs permixta eēnt. Sedit merens vt p lamenta pnie veniā pmerendā esse doceret.

Nota b ¶Cōuenerūt. Nota q̄tuz exēpla doctor⁹ iuuāt: nihil scribit Esdras locutus esse: sz tm̄ audito scelere lachrymasse: z turbā ad se fideliuz nō vociferādo sz lachrymādo traxisse. Cōuenerunt zc. Magna mutatio rerū pfidia pncipū multi luxuriā secuti sunt magno pn

E cipe merēte: z q̄d pctor⁹ ib⁹ agēdū esset innuēte: cōueniūt ad euz oēs q̄ timent verbū dei q̄ trāsgressores puniēdos eē

Typice minat. c ¶Scisso pal. Be. Typice q̄ scisso īdumēto curuat genua z expādit man⁹ ad deū: z fusis p̄cib⁹ ac lachrymis plurimoꝝ mētes ad pnām cōuertit: xp̄m oñdit q̄ p pctis nr̄is ante passionē z in ipsa orauit: quicq̄ extensis in cruce manib⁹: īdumētū carnis sue vulneribus scindi z mortificari voluit. vnō

1.Cor.15.a Dortu⁹ est pter pctā nr̄a zc. Nō aptē ī tpe sacrificij vespertini factū ē. Ut q: dñs ī fine seculi sacrificiū sue carnis et sanguinis obtulit pr̄i: z nob in pane z vino offerre p̄cepit. Ut q: ad finē veniente sacrificio legali sua nos passiōe liberauit: z a pp̄lis terrarū separant celestes fec: z sibi castos corde z corpe pcepit adherere. Ipsa q̄z ei⁹ oro q̄ se iustū pp̄lo pctōri sociat/dicēs: De⁹ me⁹ zc.

Ps.21.a Ybi.68.b Ūñliati redēptor⁹ pgruit q̄ ī similitudie carnis pcti: vt pctm̄ tolleret: apparuit. vñ: De⁹ me⁹. d. m. q̄re me dere. zc. Itē De⁹ tu scis īsipiētiā meā zc. Nō q: delicta ī se vl insipiētiā possit hr̄e q̄ fact⁹ ē nob sapia a deo z iusticia z sctificatio z redemptio: sz cām eor q̄s saluare venerat ī se suscipiēs etiā ea q̄ illo rū fragilitati veracit cōueniebāt misericordit in se trāsferre dignat⁹ est. d ¶Curuaui ge. zc. Parauit se p cōpunctionez cordis: z affectionem corporis vt dignus efficeretur auditu superne pietatis: z in hec verba orationis prorupit. Curuat

Ūan⁹ etiā pncipū z magistratuū fuit in trāsgressiōe hac pma. a
Cūq̄ audisse sermonē istū: scidi b c
a ¶lugubri habitu dolorē cordis significās vt sez velociꝰ aīos olim ad pniaz puocarē. ¶ab⁹ opa significant. b ¶vel euulsi.
pallium meū z tunicā: z euellu ca/ d
a ¶cognatōes mētl. b ¶q̄ virilē sex⁹ z etatl indiciū ē: z iō ponit ī designatiōe vtutū.
pillos capitl mei z bārbe: et sedi e
a ¶docēs p lamēta pnieveniā eē ipetrādā.
merens. Cōuenerūt autē ad me f
oēs|qui timebant verbū|dei isrl/
p transgressione eorū qui de captiuitate venerāt: z ego sedebaz tristis vsq̄ ad sacrificiū vesperti ¶eleuatio manuū m.sa.ves.
num. Et in sacrificio vespertino g
a ¶xp̄i carne in cruce scz.
surrexi ō afflixione mea: z scissō b
pallio et tunica: curuaui genua i
a ¶xp̄s q̄z p nob orauit dicēs: De⁹ tu scis insipiētiā meā: z de.m.a.te nō sunt abs.
minū deum meuz z dixi: Deus k
me⁹ confundoꝝ et erubesco leuare faciē meā ad te: quoniā iniq̄/ l
tates nostrę multiplicatę sunt sup caput nostrū: z delicta nostra m
creuerūt vsq̄ ad cęlū a dieb⁹ patrū nostroꝝ. Sz z nosipsi peccauimus grauiter vsq̄ ad diē hāc n
z in iniquitatibus nostris traditi o
sumus ipsi et reges nostri: et sa/
a ¶rectoꝝ. s. tenebrarū barū.
cerdotes nostri in mānu regum
a ¶spiritualem. b ¶peccati.
terrarū z in glādiū z ī cāptuita/ p q
a ¶qz spūalis lupus rapit z dispgit oues.
tem z in rāpinam z in cōfusionez r s
¶interiozis. a ¶scz apparet.
vultus sicut z die hāc. Et nunc t v
quasi parum et ad momentum facta ē deprecatio nostra apud

Diuisio

hac trāsgressione: z pñr minores. b ¶Cūq̄ audisset. Hic cō sequēter describit dicte trāsgressiōis lamētatio: z scdō dei deprecatio/ibi: Et in sacrificio vesptino. Circa pmū ōr: c ¶Scidi pal. me. Hic erat mod⁹ hebraeoꝝ: scindere vestes supueniente magna tristicia. d ¶Et cuel. ca. zc. in signū magni doloris z pnie. e ¶Et sedi me. sic Job tōso capite sedit in terra: lamētabat aūt iste pctā alioꝝ tanq̄ sua: q: erat mēbrū illi⁹ pp̄li. sic z Dan. ix. ca. ¶fiteꝝ pctā populi isrl tanq̄ ipsoꝝ pticeps sz eēt innocēs. f ¶Cōuenerūt aūt ad me. scz ad p̄soladū q̄tū poterat fieri bono mō. g ¶Et i sa. Hic pñr describit ipsi⁹ Esdre deprecatio. in q̄ pmo cōfiteꝝ pctā pcedētiū. z scdo pñtiū/ibi: Et nunc q̄d dicemus. Circa pmū ōr: Et i sacrifi. vesp. ex q̄ ptz q̄ p totā diē fuerat ī gemitu z luctu. h ¶Et scisso pal. z tu. in signū hūiliationis. i ¶Curuaui genua mea zc. ī signū deuotiōis. k ¶Deme⁹ cō. zc. s. deprecādū. cui⁹ cā subdit: l ¶Quōm iniq̄. no. mul. sūt: z eodem mō ōr Luc. xviij. de publicano q̄ ex p̄fusiōe pctoꝝ suoꝝ nō audebat oculos ad celū leuare. m ¶Et deli. no. cre. vsq̄ ad ce. hyperbole ē: ad designandū multitudinē z magnitudinē pctoꝝ patrū pcedētiū/ iō sbdit: n ¶A dieb⁹ pa. no. put hr̄. iiij. Reg. q̄ tpe manasse regis iude z sedechie z plurimi alioꝝ multiplicata fuerūt pctā valde. o ¶Et in iniq̄. no. tra. su. ī manib⁹ regū egypti z regū babylōis z assyrioꝝ: vt ptz ī plurib⁹ locis. iij. Reg. p ¶Jn gla. q: multi de pp̄lo fuerūt gladiati. q ¶Et i captiuitate. q: pluries fuerūt in captiuitatez ducti. r ¶Et i rapi. q: bonis suis fuerūt spoliati. s ¶Et i p̄fu. vul. q: fuerūt multiplicitē derisi z vituperati. t ¶Sicut z die hac. Iz eēt reuersi ō captiuitate: tm̄ sustinebāt multa opprobria a gētibus q̄ erāt ī circuitu: vt hr̄. j. Neemie v. ca. illi etiā q̄ remāserāt in babylōe a gētilib⁹ multa opprobria sustinebant. v ¶Et nūc zc. depcatio nr̄a. Hoc exponit dupl̄r: Uno mō vt li parū referatur ad ipsos depcātes. q. d. Iz modicum depcati fuerim⁹ dñm tanq̄ parū deoti: tm̄ exaudiuit nos in aliq̄. Alio mō ad rē. p q̄ fiebat depcatio. s. pp̄li liberatione q̄ facta erat in trib⁹ tribubus tm̄. scz iude beniamin z leui. vnde subditur:

Moraliter

✠ Ut dimittet deformes aliqñ videntur. vñ dicit Hiero. de seipso: Jtaq̄ miser ego lectus Tulliū Plato sumebat⁹ in manib⁹ siquidē ī memetipm reuersus pphetas legere cepissem: sermo horrebat inculte tm̄ in p̄ erat a diabolo decept⁹. vñ sbdit: Dū me ita serpēs antiqu⁹ illuderet zc. Per vrozes aūt alienigenas quas vidēbāt pulchrioꝝes: intelligēde sunt scripture gentiliū philosophoꝝ quas theologi multi ptemptis scripturis noui ac veteris testamēti caritate amplexant: z specialiter doctrinā auerroys pessimis errorib⁹ plenā: quā cuz maiori pōdere z diligentiori cotatiōe q̄ dictu horrendū est allegant q̄ doctrinā dñi nostri iesu xp̄i z aplorum

✠ a ¶Ūan⁹ etiā zc. in trāsgressiōe hac pma. Hoc duplici ter exponit. Uno mō q̄ li pma sit adiectiuū trāsgressionis: ita q̄ ista trāsgressio fuerit pma in q̄ pp̄ls isrl peccauit post reditū de captiuitate: ita q̄ minores pp̄li primo peccauerunt in p̄ z ex p̄ti maiores. Alio mō q̄ li pma sit adiectiuū hui⁹ dictiōis manus: z sic est sensus q̄ pncipes et maiores pmo peccauerūt in hac trāsgres

aũt genua: expãdit manus: ⁊ fudit
ꝓces in tpe sacrificij vesptini: scĩs
esse gratꝫ qđ fit in spũ hũilitatis ⁊
in aĩo ꝓtrito ꝯ qđ carnib⁹ ⁊ sãgui
ne pecudũ offert. Ca. X.

Sic ꝯorante esdra ⁊c.
a ¶ Fleuit pplꝰ. Qui
scz peccauerãt pnĩam agẽ
tes: vel q̃ in castitate pmanserãt de
casu fratrũ dolẽtes. Multũ ꝓo cõ
turbati ad preces ⁊ lamẽta sui pon
tificis ostẽdunt: cũ etiã mulieres ⁊
pueri interfuisse narrent. Põt aũt
ea discretiõe factũ intelligi qđ pri⁹
innocẽtes ⁊ recti ad eũ cõfluxerũt.
cũ ait: Et ꝙuenerũt ad me oẽs q̃ ti/
mebãt ꝟbũ dei isrl ⁊c. Hũc ꝙo etiã
ipsi q̃ peccauerũt cũ vxorib⁹ suis et
liberis penitẽtiã acturi cõuenerũt.
b ¶ De filijs helã ⁊c. Hũc dicit
Josephus ꝑmũ fuisse hierosolymi/
tarũ: q̃ vt ꝓncipẽ decet maxĩa aucto
ritate mox intẽtiõez Esdre iuuabat
pplm secũ peccasse ꝓfitẽdo/ ⁊ peni/
tẽtiã suadẽdo abiectis vxorib⁹ alie
nigenis cum liberis suis. c ¶ Et
nũc si est penitentia in israel
super hoc. Quasi si pplm huius
pcti pfecte penitet. ꝓmo cõuersi ad
dñm correctionẽ ꝓmittam⁹: ⁊ veni
am postulemus: deinde ad nos re/
uersi omnẽ pctĩ radicẽ extirpem⁹ ⁊
fructicẽ electis. s. vxorib⁹ cũ oĩ sobo
le: hoc est enĩ veraciter penitẽtiam
agere toto corde ⁊ int⁹ ad dñm cõ/
uerti: ⁊ oẽm foris peccãdi materiã
ab ipa origine resecari.

Surge

Nico.delyra

B ✻ a ¶ Ut di. nobis ⁊c. Ita ꝙ
pplꝰ nõ esĩt totaliter delet⁹ lz deme
ruisset. b ¶ Et daretur pax il/
lius in loco sancto ei⁹. i. aliqua
fixio ⁊ stabilitas in hierusalem.
c ¶ Et daret no. vi. modicã. i.
paucis ꝓcederet vita: q̃ plures fu/
erũt mortui de pplo ꝯ residui.
d ¶ In ser. nra. Licz eũi sacerdo
tes ⁊ ministri essent liberi a tributo
regis: vt hr. s. vij. ca. tñ pplꝰ cõis
nõ erat liber. e ¶ Et ex. solitudi
nes. i. tẽplũ ad solitudinẽ pri⁹ reda
ctũ. f ¶ Et da. no. spem. Accipi
endi ab eo plura bñficia ex ꝓteritis
ibi collatis. Alio modo exponit qđ
s. dictũ est. Et nũc q̃si ad parũ ⁊c.
ita ꝙ li parũ referat ad deũz: vt sit
sensus: licz deũ deꝑcati fuerim⁹: tñ
in modico exauditi sum⁹: nõ ꝓpter
defectũ diuine liberalitatis: sed ꝓ/
pter ipedimẽtũ nre iniq̃tatis. Cete
ra q̃ sequunt exponant sicut pri⁹.
g ¶ Et nũc qđ dicem⁹. Hic ꝓfr
Esdras ꝓfitet pctã ꝑsentiũ/ dicẽs:
Et nũc qđ di. q. d. nõ habemus
frontẽ deꝑcãdi te. b ¶ Quia de/
mãdata tua q̃ ꝓcepisti in ma/
nu seruorũ tuorũ ꝓphetarũ.
Scilicz moysi ⁊ aaron: q: moyses
accipiebat mandata a deo: ⁊ aaron
ꝓponebat ea populo: vt habetur
Exod. xiij. i ¶ Terra ad quam
vos ingredimi ⁊c. imũda est.
Propter multiplicationẽ idolatrie
⁊ aliorũ vitiorũ execrabiliũ ꝓpetra
torũ ꝑ gentiles ibidẽ habitantes.
k ¶ Ab ore vsq̃ ad os. i. abun/
danter dñm deũ nr̃m vt dimitterẽt nobis reli
a quiẽ: ⁊ daret pax illi⁹ in loco sctõ ei⁹: et b
illumiaret oculos nr̃os de⁹ nr̃: ⁊ daret c
a ¶ diabolica.
nobis vitã modicã in seruitũte nr̃a: q̃ d
serui sum⁹: ⁊ in seruitute nr̃a nõ dereli/
a ¶ condescendens nobis.
q̃t nos de⁹ nr̃: ⁊ inclinãuit sup nos mise
ricordiã coram rege ꝑsarũ: vt daret nob
a ¶ spiritualem. b ¶ ecclĩam.
vitãm/ ⁊ sublimaret dõmũ dei nr̃i: ⁊ ex e
a ¶ letabit deserta ⁊ inuia ⁊ exultabit solitudo.
trueret solitũdies ei⁹: ⁊ daret nob ꝑz f
¶ vite eterne.
i Iuda ⁊ hierlm. Et nũc qđ dicem⁹ dñe g
de⁹ nr̃ post hec. Quia dereliq̃m⁹ mã/ b
a ¶ vt opere. s. adimpleretur.
data tua q̃ ꝓcepisti in manu ꝟuꝝ tuo
rũ ꝓphetarꝫ/ dicẽs: Terra ad quã vos i
ingredimini vt possideatis eã/ fra imũ
da est iuxta imũdiciã pplorꝫ ceterarũ/
q̃ terrarũ/ abomiatiõib⁹ eorꝫ q̃ repleue
rũt eã ab ore vsq̃ ad os in coinq̃natõe k
sua. Nũc ꝯ filias vras ne detis filijs eo l
rũ: ⁊ filias eorꝫ ne accipiatis filijs vris:
⁊ nõ q̃ratis pacẽ eorꝫ ⁊ ꝓsperitatẽ eorꝫ m
vsq̃ i eternũ: vt ꝓfortemini ⁊ comeda
a ¶ viuentiũ vel ecclie vel cuiusq̃ anime.
tis q̃ bona sũt tẽrr̃e: ⁊ hereditis babebi
a ¶ imitatores vel bona opa.
tis filijs vrisꝫ vsq̃ in sclm. Et post oĩa
q̃ venerũt sup nos in opib⁹ nr̃is pessi/
mis: ⁊ in delicto nr̃o magno: q: tu de⁹ n
noster liberasti nos de iniq̃tate nostra/
⁊ dedisti nobis salutez sicut est hodie:
vt nõ ꝙuerteremur: et irrita faceremus
mãdata tua: neq̃ matrimonia iũgere/
mus cũ pplis abomiationũ istarꝫ. Nũ o
a ¶ cũ pplis abominationũ istarũ.
qũid irat⁹ es nobis vsq̃ ad cõsumma/
a ¶ .i. deletionẽ.
tionez/ ne dimitteres nobis reliq̃as ad
a ¶ in operibus tuis. ¶ nos aũt iniqui.
salutẽ: Dñe de⁹ isrl/ iũst⁹ tu: qm̃ nõ de
relicti sum⁹ q̃ saluaremur sicut hac die.
¶ qui omnia vides.
Ecce coraz te sum⁹ in delicto nr̃o: Nõ p
q
eni stari põt corã te sup hĩ. Ca. X

Sic ꝯorãte esdra ⁊ ploraã r
te deũ ⁊ flẽte ⁊ iacẽte aĩ tẽ
plũ dei/ collect⁹ ẽ ad eũ de s
a ¶ fruct⁹. s. oronis ⁊ lamẽta. esdre.
isrl cętus grãdis nimis viroꝝ et mulie
rũ puerorũq̃: et fleuit populus fletu t
a multo. Et respõdit sechenias filius ie v
b hibel de filijs belam / et dixit esdre: x
Nos prꝫuaricati sumus in deum no/ y
strum: et duximus vxores alienigenas
c de populis terrę: Et nũc si est pnĩten/ z
tia in israel super hoc/ pcutiam⁹ fędus a
cũ dño deo nostro vt ꝓ̃ciam⁹ vniuer/ b
danter nimis: sicut. iiij. Reg. xxi. d: c
q̃ manasses effudit sanguinẽ innoxi
um multũ nimis: ⁊ implevit hierlm
sanguine ꝓphetarum vsq̃ ad os.
l ¶ Hũc q̃ si. vc. ne. de. si. eorũ:
Istud ꝓceptũ hr̃ Deu. vij. m ¶ Et
nõ que. pacẽ eorꝫ. Quia ꝑm diui
nã iusticiã debebãt interfici: ⁊ ido si
lij isrl nõ poterãt cũ eis facere fede/
ra ꝓpetua: licz possent dare treugas
ad tps in aliq̃ casu: vt dictũ fuit sup
libr̃ Josue. Et istud mãdatũ trans/
gressi fuerũt illi q̃ redierãt de capti/
uitate cõtrahẽdo cõnubia cũ gentili
bus: cũ q̃bus erat eis ꝓhibitũ ⁊ illi/
citũ post gr̃am eis factam a deo qua
reduxerat eos de captiuitate. ⁊ hoc
est qđ dr̃: Et post oĩa ⁊c. ⁊ subdit:
n ¶ Quia tu deus no. liberasti
nos. Et ex hac ingratitudine multũ
aggrauabãt pctũ eorũ. ido subdit:
o ¶ Hũq̃d irat⁹ est nobis vsq̃
ad cõsumationẽ. i. totalẽ ppli de
letionez. q. d. hoc demeruimus nisi
ex tua liberalitate saluemur. vñ sub
dit: p ¶ Ecce corã te su. in delic
to. Tibi ⁊ hoibus manifesto.
q ¶ Nõ eni stari põt co. te sup
hoc. Ad tegendũ palliandũ seu de/
fendendũ. Ca. X

Sic ꝯorãte Esdra. Hic
ꝓsequẽter describit ꝓdicte
transgressionis correctio. Diuisio
Circa quã ꝓmo ponit maiorũ cõfes/
sio. scõo ppli citatio/ ibi: Et missa est
vox. tertio correctõis inchoatio/ ibi:
Et surrexit Esdras. quarto cõsum/
matio/ ibi: Et ꝓsummati sunt. Circa
ꝓmũ dicit: Sic ꝯorã. Esdra. s. hu
militer deuote ⁊ perseueranter.
s ¶ Collect⁹ est ad eũ ⁊c. Esdre
cõpatiens. t ¶ Et fleuit pplus.
Nõ solũ ex cõpassione/ sed etiam ꝓ
pcti sui cognitione ⁊ contritione. D
v ¶ Et respõdit sechenias. qui
erat de principalioribus populi.
x ¶ Et dixit Esdre. Homie suo ⁊
aliorũ principaliũ. y ¶ Nos ꝑua
ricati sumus. Accipiendo vxores
alienigenas que mẽtes etiã sapien/
tũ emolliunt ⁊ eneruãt: ⁊ tandẽ ad
idolatriã inclinant: sicut ꝓz in salo/
mone. z ¶ Et nũc si est penitẽ.
in israel super hoc. i. qz peniten/
tia est. a ¶ Percutiam⁹ fedus
cum dño deo nostro. Stabile ⁊
absq̃ retractione. b ¶ Et ꝓ̃ciamus vniuersas vxores ⁊c. Et
dei ꝓceptũ impleamus: ⁊ occasionẽ
mali a nobis prescindamus.

✻ Surge

Moraliter. r ¶ Sic ꝯorante Moraliter
Esdra ⁊c. In hoc Esdras sacerdos
dedit exemplũ ꝓlatis ⁊ curatis eccle
sie flendi ⁊ deꝑcandi dñm ꝓ subdi/
torũ suorũ trãsgressione: nam aniaꝫ
eorũ tanq̃ mater in christo debet af
fidue parturire. Et quoniã ex affli/
ctione boni ꝓlati subditi debent ad
veram penitentiã moueri. Sequitur:
Collectus est ad eũ de isrl cet⁹
grandis ⁊c. Sequit: t ¶ Et fle/
uit pplꝰ mul. ⁊c. Qz aũt iste flet⁹
ex vera penitẽtia ꝓcesserit: ostendit
ꝑ hoc ꝙ dicit: a ¶ Percutiam⁹
fedus cũ dño deo nostro vt ꝓ̃
ciam⁹ vni. ⁊c. s. alienigenas.

D ✻ Et eos q̃

a ¶ Surge. decēter docet quō sit apō maiores ꝓ illo agendū: vt. s. qsq; ꝓ suo sensu quod optimū intellexerit vel intelligisse sibi videbit dicat: ⁊ tñ ei qui ꝑest locū discernēdi relinq̄t: paratꝰ ob tēperare oibꝰ q̄ ille ꝑm volūtatē ⁊ legē dei agenda decreuerit. b ¶ Filij heliasib. Qui tunc sūmꝰ sacerdos erat: post iesuz filiū iosedech ioachim filius eiꝰ: ⁊ post eū heliasib filiꝰ eius sūmo sacerdotio functꝰ ē. c ¶ Panē nō comedit. Bed. Exēplū hinc hñt sacerdotes non solū flendi ⁊ orādi: sed etiā ieiunādi ꝓ his q̄ peccauerūt. Beati enī qui ꝓpria pctā lugēt: q; accepta remissiōe ꝓsolantur: sz beatiores q̄ aliena deflent vt nec panē q̄dē ⁊ aquā q̄ abstinētiū refectio est ꝓtingere velint: neq; domū suā ingredi vel ascēdere ī lectū strati sui: sed in atrijs domꝰ dñi orādo ꝑnoctāt. Ibi enī erat domꝰ sacerdotꝭ quā vespa superueniēte esdras ꝓhibeꝭ ītrasse. Eliasꝰ editio ꝓ cubiculo iohānan: pastophoriā iohānan habz quo noīe sepe ōz porticus q̄ tēplū vndiq; circūdaꝭ in q̄ ministri ⁊ custodes tēpli manebāt. Lugēt etiā nūc in trāsgressiōe eoz q̄ de captiuitate venerāt q̄ dolēt eos q̄ a pctis penitēdo erepti sunt ad ea peccādo eē relapsos: ⁊ q̄si denuo a diabolo captiuatos. De quoz seductoribꝰ q̄si de imundaz vroz parētibꝰ ait Petrꝰ: Supbia enī vanitates loquētes pelliciūt in desideriis carnis luxurie eos q̄ paululuz effugiūt. Et paulo post: Si enī refugientes coīnq̄natiōes mūdi in cognitōe iesu xp̄i his rursus ꝑplicati superāt: facta sūt eis posteriora deteriora ꝑoribꝰ d ¶ Jpe est mē. Bed. Qui ab hebreis calleu: a romanis vocaꝭ decēber q̄ est ī medio hyemis pluuialis ⁊ tēpestuosus. Añ notādū: cū in media hyeme ꝑplus ꝓuenerit: timere a pctō ⁊ a pluuijs memoraꝭ. Cū eī pluuias ipō etiā tpe pluuiaz maiores solito cernerent: reuersi ad ꝓscientiā pctis suis hoc ipū tauerūt: ⁊ irā celestē supuēturā ex ipsa aeris ꝑturbatiōe timuerūt: iō nō in priuatis domib⁹ negocia sua agere ꝑsumpserūt: sz in platea domꝰ dñi: assumpto pnīe ⁊ hūilitatis habitu ꝓsederūt: hic ꝓpter eos q̄ turbatis elemētis ⁊ ventoz frigore vel inundātia pluuiaz vel acernus niuiū: vel ardore siccitatis: vl etiā exitio hoīm vel aīaliū desup ingra uescēte. ⁊ ipō iudice etiā p apta indicia vim sue ire imitāte: nihil de correctiōe moz q̄ placēt iudicē: plagāq; euadant impēdētē: req̄rūt: sed fastu seculi ꝑtractāt q̄ arte aduersa q̄ exteriꝰ ꝓter pctā ꝺseuiūt aut enitēt aut supent. e ¶ Et sedit oīs po. Bed. i. circa atriū sacerdotū q̄ ipa domꝰ vndiq; cingebaꝭ hñs circa se ex oīmī pte p q̄drū edes atriorū amplissimas: in q̄bus etiā pplus q̄ñ ꝑ pluuia opus erat stare poterat: ⁊ vidēre ea q̄ in tēpli ianuis gerebant vl circa tēplū. habebāt enī interiores parietes iuxta terrā ī colūnis factos exteriores solidos. f ¶ Et surrexit es. Be. Hic locus rñdet ad ꝑ q̄ ꝺ. s. dictū est. Et surrexit esdras añ domū ꝺi: ⁊ abūt ad cubiculū iohānā fi. el. ⁊c. Ubi notāda deuotio pōtificis q̄ lugēs orās ⁊ telunās ꝓ trāsgressiōe pplī in atrijs tēpli pmāsit: nec ꝓus domū suā ītrare voluit: q̄z accepto ꝓsensu pplī toto penitē tē corde ⁊ ꝓuersum ad dñm: vide cuꝰ deuotionis

sas vxores ⁊ eos q̄ ō his nati sūt † iuxta volūtatē dñi: ⁊ eoꝝ q̄ timēt ꝑceptū dñi dei nr̄i ꝑm legez fiat: a Surge: tuū est discernere: nosq; erimꝰ tecū: Cōfortare ⁊ fac. Surrexit g̃ esdras et adiurauit principes sacerdotū ⁊ leuitarū ⁊ oēm israel vt facerēt ꝑm ꝝbū ꝫ. Et iurauerūt. Et surrexit esdras antē domū dei: ⁊ abīt ad cubiculū iohā b nan filij heliasib ⁊ ingressus est il c luc. Panē nō comedit ꝛ aquā nō bibit. Lugebat enī transgressionē eoz qui venerant de captiuitate. Et missa est vox in iuda ⁊ in hierusalē oibꝰ filijs trāsmigrationis vt congregarent in hierlm: ⁊ oīs f qui nō venerit in tribꝰ diebꝰ iuxta ꝓsiliū ꝓncipum ⁊ senioz: auferet s vniuersa substātia eiꝰ: ⁊ ipse abīj/ b ciet de cętu trāsmigratiōis. Conuenerūt igit oēs viri iuda et beniamin in hierusalē tribus diebꝰ: d ipse est mēsis nonꝰ: vicesima die i e mensis ⁊ sedit oīnis ppls in platea domus dei: tremētes ꝓ pctō l f ⁊ pluuijs. Et surrexit esdras sacer m n dos ⁊ dixit ad eos: Vos trāsgres o si estis ⁊ duxistis vxores alienigenas vt adderetis super delictum p israł. Et nunc date cōfessionē dño q deo patrū vroz: et facite placitū eius ⁊ separamini a ꝑplis terrę et r s ab vxoribus alienigenis. Et respondit vniuersa multitudo. Bixitq; voce magna: Juxta verbū tuū ad nos: sic fiat. Verūtamen qz populus multus est ⁊ tempus pluuię: et nō sustinemus stare foris: ⁊ opus nō est diei vnꝰ vel duorum: vehemēter quippe peccauimus in sermone isto: cōstituan v tur ꝓncipes in vniuersa multitudine: ⁊ omnes in ciuitatibus nostris qui duxerunt vxores alienigenas/ veniāt in tpibus statutis: et cū his seniores ꝓ ciuitatē et ciuitatē ⁊ iudices eius: donec auertatur ira dei nostri a nobis super peccato hoc. Jgitur ionathā filius asahel: et iaaęia filius thecue steterunt super hoc: ⁊ mesollam ⁊ sebethai leuites adiuuerūt eos: Fecerūtq; sic filij transmigrationis. Et abierūt esdras sacerdos: ⁊ viri principes familiarū in domos patrū suorum: ⁊ omnes per

deuotiōis ⁊ reliq̄ ꝓncipes videꝭ fuisse ꝓsortes cū dicūt ⁊ ipsi finita synodo abūsse ī domos patrū suoz. Si eī hoc nō significat scriptura q̄d opꝰ fuit scribere q̄d expleto colloq̄o esdras ⁊ ꝓncipes familiarū in domos patrū suoz de septis tēpli abierūt: eos enīz hoc fecisse nemo est q̄ nesciat: q̄d opꝰ fuit addere: ⁊ oēs ꝓ noīa sua: cū ⁊ ꝑ oibꝰ esset notissimū nisi q; tales eos voluit ītelligi quoz noīa ⁊ facta merito in memoriis tenerent ac posteris noscenda

Nico. de lyra

a ¶ Surge. ad hoc exequendū. b ¶ Tuū est discer. q; habes scientiā legis diuine. c ¶ Moseq; erimꝰ tecū. q̄d decreueris exequēdo. Letra patēt vsq; ibi: d ¶ Panē nō comedit. ⁊ aquā nō bi. i. nullū cibum ⁊ potū accepit: q; noīe panis ⁊ aq̄ ītelligit oīs cibus ⁊ potꝰ in sacra scriptura: vt frequēter dictū est. e ¶ Et missa est vox. Hic ꝓfr ponit ꝑplī citatio/cū ꝺr: Et missa est vox. i. cōis citatio f ¶ Et ois q̄ nō ve. ⁊c. in hoc ponit ꝓra ꝓtumaces pene determinatio/cū ꝺicit: g ¶ Auferet vniuersub. eiꝰ. i. bona exteriora. h ¶ Et ipse abīciet de ce. ꝓ excōicatione. i ¶ Jpe est mē. no. q̄ apō hebreos cognōdet ꝓtim nouēbri ⁊ ꝓtim decēbri nr̄o. k ¶ Et sedit po. in pla. ꝑ est ī atrio q̄d erat añ tēplū. l ¶ Tremē. ꝓ pec. timētes ne rōne trāsgressionis ꝓdicte veniret sup eos diuina vltio grauis. m ¶ Et pluuijs: q; tps istud frigidū erat et pluuiosum de cōi cursu: ⁊ tūc erat plus solito ꝓ pctō sui demerito. n ¶ Et surre. esdre. Hic ꝓfr ponit trāsgressionis correctio ad monitionem esdre dicentis: o ¶ Vos trās. estis. hoc est liq̄dū ⁊ nō pōt negari. p ¶ Ut addere/tis sup deli. israł. cōmissum añ captiuitatē babylonicā. q ¶ Et nūc date cōfessio. recognoscēdo pctm̄ verbo ⁊ facto. iōo subdit: r ¶ Et separamini a ꝑplis ter. ita q̄ nō habeatis fedus et cōsortiū cum idolatris. s ¶ Et ab vxoribꝰ alieni. q̄ a deo vero auertūt: vt ꝓdictum est. t ¶ Et rñdit vniuer. multi. esdre cōsentiendo: tamē petūt dilationē ꝓpter importunitatē tpis ⁊ negocij magnitudinē. v ¶ Cōstituant ꝓncipes. i. hoīes sapiētes iusti ⁊ diligētes q̄ vadant de ciuitate in ciuitatē: diligēter inquirēdo de trāsgressoribus: ⁊ corrigant ꝑ alienigenaz vroz eiectionē.

Moraliter

✳ † ¶ Et eos q̄ de his nati sūt Per vxores alienigenas cōueniēter intelligi possunt interiores cōcupiscētie males: ⁊ ꝑ filios eoz actus exteriores ex ipsis ꝓcedentes que oīa a vere penitētibus ꝓout pñt sūt abīciēda. n ¶ Et surrexit esdras ante domū dei. Non enī a terra voluit surgere donec populus emendationem ꝓmisit: ⁊ ad hoc per iuramentū se astrinxit: nō tamē cessauit esdras a sua totali afflictione: quia sequitur: o ¶ Panē nō come. ⁊ aquā nō bibit. ⁊ in hoc dedit exemplū ecclesie ꝑlatis ⁊ curatis affligēdi se ꝓ subditoz suoz pctis vsq; ad pfectionem

✳ emēdationis.

nocēda traderenk. a ¶Et sederunt in tē. Be. Nota numerū ternariū esse mysticū. Supra dictū est q trib⁹ diebus oēs ꝙueniūt i hierlm: z nūc trib⁹ mēsib⁹. x. s. xi. z. xii. castigank ab vroribus alienigenis. Tres enī sūt ꝟtutes sine qb⁹ nemo saluak/fides/spes z charitas. Tertio tpe seculi venīes xps in carne i mūdū/grām nobis euāgelij cōtulit. Primū nūcq tps añ legē in patriarchis: scōm in ꝓphetis sub lege pmi sit: in tertio ipe cū gra venit z sua nos passiōe redimēs: tertia die resurrexit. Per cui⁹ grām qz ꝓsortio ecclie copulamur: z avitiorum illecebris expurgamur: apte trāsmigratiōis filij trib⁹ diebus castigādi venerūt: z in trib⁹ mēsibus castigationē cōpleuerūt. Juxta litterā q̄s oportune labor: auerūt: vt ante initiū pmi mēsis ipi oēs purgarenk: vt pascha z mensem ipm in q̄ celebrandū erat: mūde z sancte celebrarēt: z annū mūde z sancte inchoarēt et ꝓsūmarēt. Q̄d etiā nos oibus annis in q̄drage/sima pasche oportuit imitari: instāte. s. dñica resurrectione: mūdemus nos ab oī inquinamēto carnis z spūs vt participes resurrectionis esse valeamus.

Tarb. 3. a b ¶Et inuēti sūt. Be. Aptāt hebrei huic loco illd zacharie ꝓphe. Et oñdit mihi dñs iesum sacerdotē magnūstātē coꝝ āgelo dñi: z sathā stabat a dextris ei⁹ vt aduersarek ei. Et paulopost: z iesus erat idut⁹ vestib⁹ sordidis: z stabat añ faciē angeli. Et rñdit angelus/z ait ad eos q̄ stabāt coꝝ se/dicēs: Auferte vestimēta sordida ab eo. Et dixit ad eū Ecce abstuli iniq̄tatē mā: z idul te mutatoriis. Et dixit: Ponite cydarim mūdā sup caput ei⁹. Recte inquīt stabat sathan a dextris ei⁹ vt aduersarek: q̄ vera erat accusatio: ipe enī cū ceteris alienigenā duxit vroꝛē. Q̄d aūt dicit: q̄ iesus erat indut⁹ vestibus sordidis tripliciter interp̄tāt: vel ob ꝓiugiū illicitū: vel ob pcā ppli/vel ꝓpter squalorē captiuitatis. Angelus aūt añ cuius faciē stabat iesus: pcepit ceteris angelis vt auferrēt ab eo vestimēta sordida. Quo facto ait idē angelus: Ecce abstuli a te iniq̄tatē tuā. Hec sūt vestimēta sordida: z indui te mutatoriis. i. ilr'itē ꝓiugē copulaui tibi. Q̄d aūt seq̄t: Ponite cydarim mūdā sup caput eius: intelligi volūt sacerdotū dignitatē: q̄. s. ablatis pcōrū sordib⁹ mūdū habuerit sacerdotiū. Sed intuēdū q̄ nō scribit esdras iesū alienigenā duxisse vroꝛez: sed quosdā de filijs z fratrib⁹ suis ꝛc.

c ¶Et frēs ei⁹. Beda. Cognati. s. nō enī frēs ei⁹ germani in carne eaten⁹ vi uere et voluptati operā dare poterāt: cū cētū z ampli⁹ anni essent trāsacti: ex q̄ cyr⁹ regnare incipiēs iesū z zoroba/bel cū trāsmigratiōe iuda et beniamin ad ꝓstruēdā domū dñi hierosolymā remisit. d ¶Et dederūt ꝛc. Be. Primo vroꝛes illicitas abūciūt: et sic ꝓ se arietē offerūt: vt ablato scelere/mundi accederēt ad altare: difficile enī ē hui⁹ victimā deo eē acceptā q̄ nō pri⁹ relict culpā ꝓ q̄ offert. vñ: Quiescite agere querse. d. bñ f. Et qz filij vl fratres fuere sūmi sacerdoz q̄ pmi peccauerāt: recte in coꝛrectiōez sceleris arietē de gregibus offerūt vt significēt: qz seipos q̄ ductores ppli: q̄si duces gregis essevidebant: a pstina vita mactare: z purgatos digna pnia deo ꝓ meliore vita offerre dispoſuerāt. Et dederūt ꝛc. Be. Nota quāta arte pugnādi diabolus fideles ipugnat vt nullū eis tps securū relinq̄t. Ecce ei q̄ ab adūsantib⁹ supari nō poterāt: vincebāt hostes publicos edificato tēplo dñi z ꝺdicato: iz vincebāk amore mlier: nec tēpla cordiū vel opez suoꝝ deo digna seruarēt. Cui⁹ rei tpib⁹ manifeste figura cōplek: cū videm⁹ aīos fideliū multo periculosius nūc tēptari intrinsec⁹ a ꝓcupiscentia sua abstractos z illectos q̄ndā tēptabank extrinsec⁹: cū imanis aduersari⁹ ꝓtra eoꝝ pstātiā ferro z igne seuiebat. Sz aderit pietas dñi: q̄ sicut aduersus apta furētiū certamina ꝟtutē patiētie tribuit: ita nobis cōtra surripientiū laqos blanditiarū cautele custodiā dabit. Deniq̄z z ꝧ agēte industria pōtificis: q̄ timebāt dñm cūcti cōpūcti sūt corde q̄ peccauerāt: z eiecerūt vroꝛes alienigenas: z sic expulsa turpitudie luxurie: redūt dec⁹ castitonie z i ciuitate dñi: eiecto rudore vitioꝝ: resplēsūt flores z ornamēta ꝟtutū. ¶Si q̄s obijciat nō eē scptū q̄ filios adulterarū sed ipas tm eiecerūt: q̄uis supra sechenia suggerēte z dicente: Percutiamus fed⁹ cū dño deo nr̄o: z pciamus vniuersas vroꝛes z eos q̄ de eis nati sūt: ꝓtinuo subditū sit. Surrexit ergo esdras z adiurauit pp̄lm: principes sacerdotū z leuitaꝝ z oēm isr'l vt facerēt ꝓm ꝧbū ꝧ: z iurauerūt: intelligat/qz si nō ꝓiecerūt filios: illa fuit cā q̄ eos docuerūt renūciare materne ifidelitati: z ꝓsecratos dño p circūcisionē z hostiaz salutarē fidei sue z castitati sociauerūt.

¶Mystice aūt bona opa q̄ ituitu rpalis cōmodi vel fauoꝛis vel electatiōis agim⁹: aut iter mala sūt reputāda: aut Mystice

Ni. de ly. ab insi

o* a ¶Et sederūt ꝛc. Ex q̄ ptz q̄ in disq̄rēdo istud negociū posuerūt mensem integrū. b ¶Et inuēti sūt. Hic ꝓp̄r ponit descriptio illoꝝ q̄ duxerunt vroꝛes alienigenas/cū ꝺr: c ¶De filijs iosue ꝛc. Iste iosue erat sūm⁹ sacerdos: z sic videt verū q̄d dictū e. 3. videlz q̄ hec trāsgressio ꝛceperit a maioꝛib⁹ ppli. ad ꝧ aūt aptāt aliq̄ illd Zach. iii. a. Oñdit mihi dñs iesū sacerdotē magnū stantā coꝝ angelo. i. esdra q̄ erat angel⁹. i. nūci⁹ missus a latere regt ad ppli directōez/z sathan a dextris: qz vera erat accusatio de pctō trāsgressionis: z accipit ꝧ iesus p filijs ei⁹: vt ptz ex ꝧ loco: qz pr̄ q̄dāmō manet in filijs. d ¶Et de. ma. su. i. iuramēto solēni firmauerk ne possz retractari. e ¶Ut eū. vx. suas. s. alienigenas. f ¶Et p deli. suo ꝛc. Quia sic aries est dux gregis: ita sacerdotes sūt duces ppli cōmunis. Lecta legāt vt iacet lra: z iz nō dicat hic q̄ eiecerūt pueros cū vroꝛib⁹ alienigenis: tenēdū tñ est q̄ sic fuit factū: qz sic, pmiserat sechenias nōe suo: z alioꝝ p̄ncipaliū: vt hr̄. s. e. ca. Percutiam⁹ fe. cū do. deo no. vt, pū. vni. vx. s. alieni. z eos q̄ de his nati sūt.

✳ emēdatōis. ¶Et inuēti ꝛc. Jnē trāsgressores istos primo notat duplici cā. Pria est qz pctm eoꝝ grauis⁹ erat eo q̄ sacerdotes z eoꝝ filij q̄ tūc succedebāt eis in sacerdotio magis tenebank scire legem q̄ ceteri. Malach. ii. b. Labia sacerdotis custodiunt sciētiā: z legē ex ei⁹ ore req̄rēt. Secūda est: qz pctm istoꝝ causa fuit z occasio alijs peccādi. Greg. in pasto. Cū pastor p abrupta graditur ꝓis est vt ad ꝓcipitiū grex sequat. Moraliter

Ternarius numer⁹

Esa. 1. c

Nota

pugnādi

ab infima intentiõe secernẽda: ⁊ ꝑ celesti tm̃ retributione facienda. Qui enī ieiunat orat ⁊ elemosynā dat vtvideaꝫ ⁊ laudeꝫ ab hoibus talis ꝓples bone actionis q̃si de īmūda genitrice nascīt: ⁊ ideo inter eos q̃ de babylone hierosolymā ascẽderunt partẽ habere nō pōt. Qui enī in ꝑsenti mercedẽ recipit in futuro carebit: nisi auctor opis mẽtem ad meliora cōuertẽs ꝓ deo facere ceperit: qō ꝑ laude faciebat inanit: ⁊ q̃si sobolẽ indigne editā dño consecrās hierosolyme ciuẽ fecerit vt opus male inchoatū correctis dignū faciat ꝑ petua mercede in celis.

¶ Incipit Neemias qui est Esdre secundus. Capitulū I

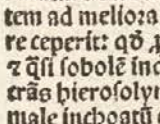

Erba Neemie fi. ⁊c. Beō. Neemias interpretat ꝓsolator dñi: vl cōsolator a dño: qui cū renouauerit muros hierusalẽ ⁊ ꝑm̃ ab hostibus liberatū in diuine legis obseruantia sublimauerit: ptz q; nomie ⁊ opere ꝑm̃ significat. qui ait: Ego rogabo patrẽ ⁊ aliū paraclytū. d. v. De quo psal. ait: Edificās hierlm̃ dñs ⁊c. Significat etiā sctōs p̄dicatores āq; ministerio supna nob ꝓsolatio p̄stat: vl dū post lapsū ꝑcti spem venie ⁊ pollicitatiōis penitẽtib⁹ pollicent: q̃si diruta ab hostibus hierosolymoꝝ menia restaurauit.

¶ Verba neemie. Be. Hucusq; ꝓba Esdre: qb⁹ zorobabel ⁊ iesu facta ꝺscribit. deinde sua facta descḧsit. Hic manifeste ꝑm̃ significauit: q; sacrā scꝑturā renouauit: captiuos ī hierlz reduxit domū dñi maioribus donis ditauit: ⁊ sublimauit: ⁊ duces ac p̄sides trās flumen euphratē q̃ legẽ dei nossent cōstituit: ⁊ filios trāsmigratōis ab vroꝛib⁹ externis castigauit. Renouauit enī xp̄s sacrā scripturā: q; quā scribe ⁊ pharisei ꝑ traditiones sedauerāt: vl iuxta litterā tm̃ intelligi docebant ipse spūali sensu plenā ostẽdit: ⁊ nouū testamẽtū misso sctō spū per apl̄os ⁊ aplicos viros describi fecit. Eduxit pl̄m de captiuitate babylonica ⁊ in hierlm̃ terrā ꝓmissiōis liberatū induxit: q; semel passus in cruce mūdū sanguine redemit: ⁊ descẽdēs ad īferos veros inde israelitas ad menia supne ciuitat⁹ duxit ⁊ gaudia ꝓmisse hereditatis eis inclusit et quotidie fideles a ꝑturbatione mūdi cōgregās: ad ꝓsortiū eccl̄ie regnūq; penne cōuocat. Auxit ornat⁹ tẽpli auro ⁊ argẽto ⁊ vasis ꝑciosis que pl̄s isrl̄ ⁊ p̄ncipes persaꝝ per eū miserāt: q; in se credẽtes de vtroq; pl̄o in ecclesiā ducẽs claritate fidei ⁊ opis eoꝝ banc ornare ⁊ glorificare nō desistit. Cōstituit duces ⁊ p̄ncipes oī pl̄o trans flumẽ q̃ legẽ dei noscerẽt ⁊ docerẽt: q; in ecclia q̃ flumine baptismi abluta est: ⁊ flumẽ babylonicū. i. ꝑturbatiōnẽ seculi fluctuātis fidei sinceritate trāscendit: apl̄os: euāgelistas pastoꝛes posuit ⁊ rectoꝛes. Castigauit filios trāsmigratiōnis ab vroꝛib⁹ alienigenis: q; illos q̃ ꝓfessione fidei mūdo renūciant: illecebꝛis mūdi seruire ꝓhibuit. Eiecit filios taliū matrū de cetu trāsmigratōis ab vroꝛibus alienigenis: ne forte adulti ꝓfidiā seqrent earū: nō fidē patrū. Opera enim nr̄a etiā q̃ hoibus bona vident: si carnalib⁹ delectationib⁹ ꝓmixta sint: si originē de cōtagio humani fauoꝛis sumpserint: reprobare docuit: nec ꝓuenire illis q̃ mundū ꝓfecte relinquūt: ⁊ tota mẽte ad celestia trāseunt q̃ nō blādimẽtis talibus enerua-
ri sed aduersitatib⁹ exerceri: ⁊ ad requiē sempiternā gaudent ꝑparari. b ¶ In mẽse cas. Mẽsis casleu ipse est quē nos decẽbrē vocamus: apud hebreos nonus: apud nos vltimus. Cuius nomē q̃ spes eius interꝑtat bñ cōgruit votis eius q̃ ad ruinas sctē ciuitatis intẽdebat erigẽdas. Primū enī bone actionis fundamẽtū est spem habere de auxilio dñi ad ꝓficiendū q̃ cupimus. In hoc mẽse natus est dñs: cuius noīe lōge añ figurabat ꝙ in eo mẽse verus Neemias diu desideratus ad edificationē ecclie esset venturus. c ¶ Erā in susis ⁊c. Susus metropolis est persaꝝ: sed tāta firmitate vt castrū esse videat: ⁊ interꝑtat eqtatio vel reuertẽs: q̃ fidelib⁹ ꝓuenienter aptant: eis marime q̃ de captiuitate hierlm̃ curā gerūt. i. de salute eoꝝ q̃ aliq̃n ꝑ insidias diaboli de ecclia rapti penitentes denuo ꝑ gratiā dei sunt redacti: tales enī sunt in reuertẽte castro. i. in robore mẽtis reuocate ab ī̄imis ad desideriū patrie celestis: ⁊ in eqtatu sanctoꝝ cordiū: que sez portāt sessorē deū.

d ¶ Qui remāserūt. Bed. ptz lr̄e sensus: q̃ enī remāserāt de captiuitate: ⁊ si in pace versari videbant amico eis existente rege ꝓsarū q̃bus paulo añ Esdrā cum eplis miserat q̃ haberet potestatē in regiõe trās flumē: tm̃ in magna afflictiõe mẽtis erāt: ⁊ opprobrio hostiū: q; adhuc scē ciuitat⁹ murus erat dissipatus. Tūc aūt merito in ecclia affligunt ⁊ tristicia secularī cōpungunt scī: cū q̃ꝺq; resipiscẽtes a ꝑtis

Incipit Neemias qui est Esdrę secundus.

a ¶ cōsolatoꝛis dñi: vel cōsolatoꝛis a domio missi: subaudis.

e v Erbā nee/mię filij helchię. Et factū est ī mẽse

b

a ¶ q̃ interꝑtat spes ei⁹.

cāsleu/anno vicesimo: et ego erā in susis castro. Et

c d venit ad me anani vn⁹ de fratrib⁹ meis: ipe ⁊ viri ex iuda: ⁊ iterrogaui eos de iudeis qui remāserāt ⁊ superāt de captiuitate ⁊ ō hierlm̃

e f g h Et dixerūt mihi: Qui remāserūt ⁊ derelicti sunt de captiuitate/ibi

a ¶ mentis. b ¶ si videāt in pace esse.

i in ꝓuincia in āfflictiõe māgna

a ¶ hostiū. b ¶ q̃. s. alios munire debuerāt

k sunt ⁊ in ꝓpꝛobꝛio: ⁊ mūrus hie

a ¶ qui dignos debent introducere: indignos ab ecclesia arcere.

rusalē dissipatus est: ⁊ pōrtę eius

Nico. de lyra

¶ Postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra super libꝝ Neemie qui est Esdre secundus Incipit.

Erba Nee/mie. Postq̃ descripta est popli descriptio sub Esdra. hic ꝓfr̄ describit reedificatio muri sub Neemia q̃ fuit missus tanq̃ dux a latere regis ad reedificationē ciuitatis. Sciēdum tm̃ q̃ bis a rege venit in hierlm̃. ꝓmo ad ciuitatis reedificationē: scō ad malorū ī eius absentia subꝝtoꝝ correctionē ca. xiij. In aduētu aūt ꝓmo ad ciuitatē venit. scō veniēs ipam muravecrib⁹. ca. vij. ⁊ tertio muratā clausit portis ⁊ mēsem festiuū celebꝛauit. ca. viij. ꝺn to ciuitatē populauit. ca. ꝑ. sexto popularam dedicauit. ca. xij. Circa primū ostendit ꝓmo ꝓficiscentis voluntas. scō legationis auctoꝛitas. ca. ij. Circa primum ꝓmo describit rumoꝛ oppꝛessionis iudeoꝝ in hierusalē. secūdo languoꝛ oꝛonis/ibi: Cumq; audissem. Circa primū notat ꝓsona scribens/cum dicit: a ¶ Verba neemie filij hel. Ab isto enī loco scripsit q̃ sequunt: vt dicit Ra. Sa. Scō notat tps/cū ōꝛ: Et factū est in mẽse casleu. hic est mensis nonus apud hebꝛeos ꝑm vnā computationē: vt videbit magis infra sequē. ca. b ¶ Annovicesi. s. regni artaxerxis in cui⁹ anno. vij. missus fuit Esdras: vt dictū est. ō. Esdre. vij. ad docẽdū ppl̄m. ⁊ anno. xx. eiusdē missus fuit Neemias tāq̃ dux a latere reg⁹ ad reedificādū ciuitatē. tm̃ ꝑm Josephū iste artaxerxis fuit fili⁹ darij histaspis: ⁊ vocat eū xerxē diminutiue. ꝑm Ro. Ra. Sa. fuit fili⁹ assueri ⁊ regie Hester: sicut dictū fuit Esdre. vj. ⁊. vij. ca. c ¶ Et ego erā ī susa. ca. ij suſa eſt tūc p̄ncipal⁹ ciuitas regni: tm̃ vocat ꝓ castrū: q; erat edificata fortiē hinc ⁊ inde ad modū castri. d ¶ Et ve. ana. aliq̃ libꝛi hñt: Et venit ad me anani. ij li ad me nō est de textu ꝑ dicit Josephꝰ ꝙ Neemias vidit istos tanq̃ pegrinos intrātes ciuitatē: ⁊ audiuit eos loq̃ntes hebraice: ⁊ tūc allocut⁹ fuit eos. e ¶ Un⁹ de fra. me. i. de cognatõe mea. f ¶ Et inter. eos de iu. q; ꝓmo q̃siui de statu ppli sui. ⁊ scō de statu ciuitat⁹ hierlm̃. g ¶ Et dixe. mi. rñdendo ꝓmo de statu ppli eo ordine q̃ fuerāt iterrogati. h ¶ Qui remā. ⁊c. in iuin. s. iudee. i ¶ In afflictiõe ⁊c. q; gẽtiles in regno decē tribuū habitātes: mltas molestias eis īferebāt ⁊ opprobꝛia: vt pleni⁹ hr̄. j. iiij. ca. scō rñdent de ciuitate. k ¶ Et murus hie. dissi. est. q; a tpe q̃ nabuçardan icēdit ciuitatē ⁊ muros eius dirupit:

Horalr.

Horalr. a ¶ Verba neemie. per neemiā q̃ ꝓsolatoꝛ interꝑtat ⁊ interꝑtatiōi ꝓsonat res gesta: q; missus fuit a latere reg⁹ in iudeā ad ꝓsolationē filioꝝ isrl̄ de captiuitate babylonica reuersoꝝ. put ex sequētib⁹ apparebit: dñs nr̄ iesus xp̄s significat: q̃ ꝓsolatoꝛ ꝺr Trenoꝝ. j. k. Elōgatus est a me ꝓsolator. Glo. hebraica. Iste est rex messias: q̃ ꝑ etiā missus fuit a ꝑe q̃ est rex regū in mūdū ad ꝓsolationē oīm gẽtiū. d ¶ Et venit ad me ana. vn⁹ de fra. me. ⁊c. Per istos frēs apl̄i delignāt: q̃ frēs dñi nr̄i iesu xp̄i dicunt Ps. xxj. e. Narrabo nomẽ tuū fra. meis: vt deducẽ apl̄s Heb. ij. ⁊. Joh. xx. d. dixit Marie magdalene. Vade ad frēs meos ⁊ dic eis: Ascẽdo ad patrē meū ⁊ patrē vr̄m. g ¶ Et dixerūt mi. qui remā. ⁊c. afflictiõe sunt. Per ꝺ significat apl̄oꝝ cōpassio ex q̃ ꝑ

* afflictionē seu

tes a pctis videt primos adhuc subiacere vitijs: ita vt p negligentiā eoꝝ q̄ mꝛis pdesse poterāt: q̄si p muros vrbis dissipate diabol⁹ in ecclīa possit ītroire: qđ magis dolendū est si ꝛ ipi q̄ alijs doctrina ꝛ exēplo pdesse debuerāt exēplū mortis viuendo fiūt: ꝑ est enī portas hierl'm flāmis hostiū esse gustas: eos q̄ bñ viuēdo ꝛ docēdo dignos in ecclīa electoꝝ introducere indignos arcē debuerāt/auaricie/luxurie/ceteroꝝq̄ vitioꝝ incēdio pire. a ¶Fleui ꝛ lusi vir sanct⁹ audiēs destructa lignoꝝ ꝛ lapidū edificia recte lugebat: ieiunabat ꝛ orabat diu sedēs in tristicia: q̄to magis in destructiōe ꝛ ruina aīaꝝ pti/nuis luctib⁹ ꝛ oronib⁹ est insistēdū: vt miserāte deo ad pristinā erigant sospitatē q̄ in opprobrio religionis triūphāte inimico iacebant diutina vitioꝝ sorde squalētes. La. II

Actū est aūt in ꝛc. Beđ. Qui scꝛ est primꝰ mēsis anni ꝑm hebreos: in q̄ sēp pascha celebrāt quē nos aplē dicim⁹. Oꝛ ē. s. dixit: qꝛ luxi: ieiunauit et orauit diebꝰ multis: ptꝛ: qꝛ q̄ttuoꝛ cōtinuis mēsib⁹ nono. s. x. ꝛ. xj. ꝛ. xij. sacre deuotiōi insti tit: expectās q̄n possꝫ oportune regi de sideriū suū intimare. Erat q̄dē pncepsvinari⁹ regi poculū porrigebat: officiū leticie forīs agebat/sꝫ interi⁹ lugebat: qꝛ ciuitatē scām dirutā: ꝛ pplm dei inimicoꝝ opprobrio afflictū meminerat. Ps.136.a. vñ: Sup flumina baby. il. sederūt ꝛc.

¶Si videt

Nico. de lyra

eⁱ⁹ disrupit: nō fuerat data licētia reedificādi eā: sed solū tēplū ꝛ prīncipia ad ipm p cyrū ꝛ darīū: vt ptꝛ ex dictis .ē. Esdre. v. ꝛ. vj. a ¶Cūq̄ audissem. Hic ꝓñr ponit languoꝝ oronis. In oratione enī mēs eleuat in deū: ꝛ p ꝓñs q̄dāmō abstrahit a corpe: ꝛ sic corpus īcipit lāguere maxīe q̄n oro fit cū fletu ꝛ ieiunio ꝛ diuturne fit. sicut ꝛ ꝑ: b ¶Et lu. die. mul. s. trib⁹ mēsib⁹: vt patebit ca. seq. c ¶Et dixi. Formando oratiōnē meā. d ¶Queso dñe. oīm p gubernatiōez. e ¶De⁹. p creatōez. f ¶Celi. s. empyrrei: ꝛ p ꝓñs oīz q̄ in eludunt itra ipm. g ¶Atq̄ terribilis. Pctōres punitēdo. h ¶Fiat aures tue au. ꝛc. Loq̄t de deo more humano: qꝛ cū hō exoratus ꝑbet aurē ad audiēdū et ꝙuertit oculos ad videndū: signū ē q̄ velit exaudire. i ¶Et ego ꝛ do. pa. mei. pec. ꝫ enī esset inocēs tū ꝓiungit se pctōrib⁹: inq̄tū erat mēbrū ppli pctōris. k ¶Vanitate sequmur. i. idolatria q̄ vanitas est: eo q̄ idolū nihil est ꝑm apl'm. i. Coꝛ. viij. l ¶Et nō cu. mā. tuū. q̄tū ad moralia pcepta. m ¶Et cerimonias. q̄tū ad cerimonialia. n ¶Et iudicia. q̄tū ad iudicialia. Ad ista tria gnā pceptoꝝ reducunt oīa pcepta legis mosaice: vt ptꝛ ex decursu illi⁹ legis. o ¶Memēto ver. qđ mā. mo. i. dixisti. Deut. xxix. ꝛ. xxx. p ¶Cū trās. fueritis ꝛc. Hoc fuerat adipletū in captiuitate babylonica: ꝛ ī captiuitate decē tribuū. q ¶Et si re. ad me ꝛc. idem cō. vos. Hoc nōdū erat adipletū: ꝫ fuisset inchoatū p cyrū ꝛ artaxerxem: vt ptꝛ ex. s. dict⁹ Esdre. j. ꝛ. viij. ꝛ iō neemias orabat p cōpletiōe. r ¶Quos re. in for. tua ma. Percutiēdo egyptū multipliciter: ꝛ faciēdo mirabilia in mari rubro ꝛ in deserto ꝛ ī iordane fluuio. s ¶Dirige ser. tuū ho. i. meipm: qꝛ volebat ꝓponere petitiōez regi de reedificatiōe ciuitat⁹: vt ppls dispsus posset ibi securi⁹ cōgregari. t ¶Et da ei miam vi. hūc. i. añ artaxerxē regē. v ¶Ego enī ꝛc. Hoc addit ad ostēdēdū q̄ habebat de facile accessum ad ipm.

a ¶Incendio vitiorum.

cōbūste sūt igni. Cūq̄ audissem a
a ꝟba huiuscemodi: sedi ꝛ fleui/et b
luxi diebus multis: ꝛ ieiunabā ꝛ orabā ante faciē dei cęli/ et dixi: c
†Queso dñe deus cęli fortis magne atq̄ terribilis: q̄ custodis pactū ꝛ misericordiaz cū his q̄ te diligūt ꝛ custodiūt mādata tua: fiāt aures tue auscultātes: ꝛ oculi tui aperte/vt audias oronē serui tui: quā ego oro coram te hodie nocte ꝛ die p filijs isrl' seruis tuis: ꝛ confiteor p pctis filioꝝ isrl' q̄b⁹ peccauerūt tibi. Et ego ꝛ dom⁹ patris mei peccauim⁹: vanitate seducti sum⁹: et
nō custodiuim⁹ mādatū tuū: ꝛ ceremonias ꝛ iudicia q̄ ꝑcepisti mo
ysi famulo tuo. Memēto ꝟbi qđ
mādasti moysi seruo tuo / dicēs:
†Cū trāsgressi fueritis: ego dispdā
vos in ppl'os: ꝛ si reuertimini ad
me/et custodiatis ꝑcepta mea et faciatis ea: etiā si abducti fueritis ad extrema cęli: inde cōgregabo vos: ꝛ reducā i locū quē elegi vt habitaret nomen meū ibi: Et ipi serui tui et ppl's tu⁹/q̄s redemisti
in fortitudine tua magna: ꝛ in manu tua valida. Obsecro dñe/sit auris tua attēdēs ad oronē serui tui: ꝛ ad oronē seruoꝝ tuoꝝ q̄ volūt timere nomē tuū: ꝛ dirige seruū tuum hodie: ꝛ da ei misericordiam
añ virū hūc. Ego enī erā pincerna regis. Ca. II

b Actū est aūt in mense nisan: anno vicesimo artaxerxis regis: ꝛ vinū erat añ eū. Et leuaui vinū ꝛ dedi regi: ꝛ erā quasi lāguidus ante faciē eius. Dixitq̄ mihi rex:

✳ afflictōez seu necessitatē oñdunt ꝛpo. War. vj. e. Et cū iā hora multa fieret: accesserūt discipuli eⁱ⁹ dicētes: desert⁹ locus est hic ꝛ hora iā ꝑterijt: dimitte illos vt ī primas villas cūtes ꝛ vicos/emāt sibi cibos q̄s māducēt. a ¶Cūq̄ au. verba hu. se. ꝛ fleui ꝛc. Per ꝑ significat cōpassio ꝛpi sup afflictiōnē ꝛ miseriā ppli ꝓ q̄ releuanda legit ieiunasse/orasse/ꝛ fleuisse/ ꝛ alias penalitatē sustinuisse: sicut fuerat ꝑdictū Esa. liij. b. Disciplina pacis nr̄e sup eū ꝛ liuore eⁱ⁹ sanati sum⁹.

C Moraliter

Nico. de lyra

Actū est aūt. Hic La. II ꝓsequēter describit legatio ipius Neemie. vbi ꝑmo describit auctoritas quā meruit. scđo facultas quā obtinuit/ ibi: Et dixit regi. tertio sagacitas q̄ negociū suū secrete tenuit/ibi: Et audierūt. q̄rto volūtas quā ape. ibi: Et dixi eis. Circa ꝑmū ꝙ/mittit tres/cū dicit: Factū ē aūt ꝛc. Hic est mēsis ꝑmus apud hebreos ꝑm festa. ꝛ incipit a ꝛpinqoꝛ lunatiōe eq̄ noctio vernali. Neemias aūt ceperat orare mēse nono: vt ꝑdictū est: ꝛ sic patet q̄ iste mēsis in q̄ porrexit vinū fuit quart⁹ ab illo: ita q̄ trib⁹ mēsib⁹ fuit in oratione ꝛ afflictōe anno. xx. artaxerxis. Videt q̄ istud sit falsū ꝛ q̄ ꝑ fuerit anno. xxi. eⁱ⁹. qꝛ istud factū fuit q̄rto mēse postq̄ audiuerat rumores de oppōsitione ppli sui: ꝛ erat ꝑmus mēsis anni: cū igit̄ rumores predictos audierit anno xx. artaxerxis mēse nono eiusdē: sequitur q̄ q̄n porrexit vinū regi inceperat annus. xxi. Ad qđ dicēdū q̄ sicut dictū fuit Gen. vij. ꝛ Exo. xij. Cōmunis est opinio iudeoꝝ q̄ mūdus creat⁹ fuit in mēse q̄ vocat apud eos tysari: ꝛ partiz correspōdet septēbri nr̄o ꝛ partim octobri: ꝛ dicit ille mēsis simpliciter primꝰ apud hebreos ꝛ ꝑm hūc modū cōputādi casleu est tertius mēsis: ꝛ nisan septimus: ꝛ cadunt in eodē anno: et isto modo fit hic cōputatio. Verūtn̄ qꝛ filij isrl' egressi sūt đ egypto mēse nisan: iō extunc ille mēsis ex hoc euētu vocatus est ꝑmus ꝑm q̄ dicit Exo. xij. ꝛ hoc mō cōputādo casleu ꝛ nisan sequēs nō fuit in eodē anno sed casleu est nonꝰ mēsis anni precedētis: ꝛ nisan sequēs est ꝓncipiū anni sequētis: ꝛ hoc modo ꝓcedit obiectio inducta: ꝛ ideo nō valet: qꝛ hic accipit ꝓncipiū anni ꝓut incipit a tysari: licz aliq̄n accipiat ꝓncipiū anni ꝓut incipit a nisan. y ¶Et leuaui vinū. i. cyphū in q̄ erat vinū. z ¶Et dedi regi. Quia hoc spectabat ad officiū neemie: cuz esset pincerna regis: vt dictū est ca. ꝑcedēti. a ¶Et erā q̄si languidus ante faciē eius. Ex fletu ieiunio ꝛ oratione ꝑcedentibus.

D

✳ Quarevul

Moraliter. r ¶Et factum est in mēse nisan ꝛc. Cui respōdet apud latinos Marcius sicut declaraui diffuse in postillis litteralib⁹, Gen. vij. ꝛ Exo. xij. In isto ꝟo mēse passus fuit christus sex. viij. calenđ. Aprilis. Passio vero christi calix appellat Jobis. xvij. b. Calicē quez dedit mihi pater nō vis vt bibā illū? Vas autē calicis nō bibit: sed vinū qđ in eo cōtinet. ideo subdit: y ¶Et vinū erat añ eū. s. ante rem gē qui signat deū patrem in cuius cōspectu erat passio christi: nam eā disponebat ꝛ acceptabat: ꝛ quoniā christus per Neemiā significatus illam passionē acceptabat ex obedientia ad patrem. ideo sequit: y ¶Et leuaui vinū ꝛ dedi regi. i. acceptaui calicē salutaris. z ¶Et erā quasi languidus. In passione enī videbat christ⁹ fortitudinē amisisse Esa. liij. a Vere languores nr̄os ipe tulit: ꝛ dolores nr̄os ipe portauit.

Moraliter

Quare vultus tuus tristis est: cū a te egrotū nō videā? Non est hoc frustra: sed malū (nescio q̄d) i cor † de tuo est. Et timui valde ac nimis: & dixi regi: Rex in ęternū vi b c ue. Quare nō męreat vult⁹ meus d cor ciuitas domus sepulchrorū patris mei deserta est: et portę eius cōbustę sūt igni? Et ait mihi rex: e Pro q̄ re postulas? Et oraui deū f cęli: & dixi ad regē: Si videt regi g bonū: & si placet seruis tuis ante † faciē tuā: vt mittas me in iudęā ad ciuitatē sepulchri patris mei & ędificabo eā. Dixitq̄ mihi rex et i regina q̄ sedebat iuxta eū: Vsq̄ † ad q̄ tēs erit iter tuū? & q̄n reuer teris? Et placuit añ vultū regis: & misit me. Et cōstitui ei tēs: & di k xi regi: Si regi videt bonū: epi l stolas det mihi ad duces regiōis trās flumē vt trāsducāt me donec † veniā in iudęā: & epłam ad asaph m custodem saltus regis: vt det mi n hi ligna vt tegere possim portas templi domus: et muri ciuitatis: o et domū quā ingressus fuero. Et p q dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonā mecū. Et veni ad du ces regiōis trans flumē: dederūq̄ eis epłas regis. Miserat aūt rex mecū principes militū & equites:

a ¶ Si videt &c. Beda. Sicut per cyrū primū psarū regem xp̄s significat: qz captiuitatē ppli dei soluit: & templū instaurari pcepit: ita per successorē eius artaxerxē: qui hierlm reedificare eadē deuotiōe mādauit: ipm accipim⁹ qui ecclesiā p offi ciū pdicatorū cōstruit. Vñ bene artaxerxes lumē silētio tēptās interp̄tat. Lumē enī vite dns est q̄ cor da fideliū silētio tēptat: duz eos aliqñ dulcedine gr̄e celestis illustrat: aliqñ pressuris psentis vite obnubilat: vt tē poralib⁹ aduersis eruditi ardēti⁹ eterna bona desiderent. ¶ Memorabilis hic annus quo hierlm edificari pmissa Dañ.9.f est: & olim pphetia Danielis pśignat⁹ dicēte ad eū angelo. lxx. hebdomadas abbreuiatas esse sup pplm eius & sup Ibidē.g ciuitatē sanctā. Et paulo post: Ab exitu sermonis vt respōdeat: & edificetur hierlm vsq̄ ad christū ducē. vij. hebdomades. hebdomade. lxxij. erūt. Et pau Ibidem lo post: Cōfirmabit pactū multis hebdomada vna. et in di. hebd. de ho. et sa. Incipiūt q̄ hebdomades a. xx. anno artaxerxis qñ edificādi hierlm licentiā dedit quo tpe vt Julius aphrican⁹ scribit regni psarū. c. xxv. anni fuerāt euoluti: & totidem vsq̄ ad Alexandrū magnū qñ Darīū occidebat impfecti remanebāt. Captiuitatis enī hierlm centesimus octogesim⁹ & quīt⁹ ann⁹ erat & pueniūt vsq̄ ad tpa dñice passionis: p quā sacrificia legalia finita sunt. Habent ḡo singule hebdomade septenos annos: & fiūt. cccc. xc. ṁ lune. s. cursuz ita vt singuli nouo & insolito more nō ampli⁹ q̄ñ. xij. mēses lunares habēt. vñ angel⁹. lxx. hebdomades nō annumeratas sed abbreuiatas sup pplm dicit: qui sūt anni solares. cccc. lxxv. de qua tota pphete sentētia plenissime prout potui in libro tempor̄ edissere curaui.

Ni. de ly.

f ✻ a ¶ Quare vult⁹ tuus tri. est. hoc dixit rex nō sibi cōpatiēdo: sed magis de eo suspicādo ne meditaret eum intoxicare: vel aliquē de sibi assistentibus et ppter hoc esset in facie mutat⁹ ideo sequit: b ¶ Et timui val. ac ni. et dixi regi. ppter istā suspitionē regis. c ¶ Rex in eter. viue. q. d. de morte tua nō cogito: sed magis vitā desidero. d ¶ Quare nō mere. &c. In hoc se excusat de apparēti languore. & ideo bñ subdit: e ¶ Et ait mihi rex: p qua re po. q. d. paratus sum cōcedere: qz volūtate dei anim⁹ regis mutat⁹ fuerat subito de indignatiōe ꝓtra neemiā ad eius beniuolētiā ṁ q̄ dicit Prouerb. xxj. a. Cor regis i manu dñi quocūq̄ voluerit inclinabit illud. f ¶ Et oraui deū. eo q̄ sic cōuerterat regis animū. g ¶ Et dixi ad regem. ex verbo eius formādo petitionē. h ¶ Si videt regi. i. sapiētibus sibi assistētibus: de quorū consilio cūcta faciebat: vt habet Esdre. i. i ¶ Dixitq̄ mihi rex. &c. & ṁ hoc videt q̄ illud q̄ sequit: vsq̄ ad q̄ tēs &c. sit verbū regis & regine simul. In hebreo autē habet sic: Dixitq̄ mihi rex: & regina sedebat iuxta eum: et sic est sensus q̄ quādo rex loquebatur neemie regina sedebat iuxta eum: & illud quod sequit: Vsq̄ ad q̄ tēpus erit iter tuū et qñ reuerter⁊. est verbū solius regis: & huic consonat littera le quens: cum dicit: Et placuit ante vultū regis &c. sequitur: k ¶ Et dixit regi. Hic cōsequēter ponit facultas quā obtinuit: cum dicit: l ¶ Si regi videt bonū &c. trans flumen. scz euphraten & sic nō soluz impetrauit licentiā eundi: sed etiā securum conductū in via. m ¶ Et epistolā ad asaph custodē saltus regis. i. nemorū regis. n ¶ Vt det mihi ligna gratis: vt tegere possim portas turris id est templi: iuxta quā. scz domū tēpli intendebat facere turrim ad maiorē templi securitatē. o ¶ Et muri ciuitatis. i. ad tegendum portas quas intendo facere in muro ciuitatis. p ¶ Et domū quā ingressus fuero. i. domū quā edificare intendo pro habitatione mea. q ¶ Et dedit mihi rex iuxta manū dei: Id est directionē eius per suam gratiam. 6

Moraliter ✻ Et audierūt

✻ a ¶ Quare vultus tuus tri. est. cū te egro. nō vi. Egritudines enī que causant ex inordinatōe humorū vel defectu nature vel ex malo viuendi regimine nō habuerūt locū in christo: quia nō valuissent ad opus redēptionis: tamē in eo fuit tristicia de malo culpe: nō sue sed aliene: vtpote ō culpa suor discipulorū a rectitudie fidei declinantiū: qz petrus inter alios primus ip̄m in sua p̄sentia ter negauit & de culpa malignorū ip̄m innocentem crucifigentiū: Simlr in eo fuit tristicia de malo pene mortis sibi iminentis. Matth. xxvi. d. Tristis est anīa mea vsq̄ ad mortem. Ista tamē tristicia in nullo rationē pturbabat: sz magis per rōnē excitabat in parte sensitiua vt sic esset meritoria et humane nature veritatis ostēsiua. † ¶ Nescio q̄d malū est in cor. tuo. licet in corde christi nō fuerit malū culpe. in eo tamē fuit malū pene: sicut dictū est de tristicia: & illud malū dicit deus pater nescire: qz noluit ip̄m amouere orante xp̄o Matth. xxvi. d. Pater mi si possibile est transeat a me calix iste. Sicut & fatuis virginibus dicitur Matth. xxv. a. Amē dico vobis nescio vos: eo q̄ noluit eis aperire. b ¶ Quare nō mereat vul. me⁹ &c. sicut enī Neemias fleuit destructionē primā per nabuchodonosor factā. ita christus fleuit destructionē secundā per romanos fiendā Luc. xix. g. Videns iesus ciuitatē sanctā hierusalem fleuit sup illā &c. Et adhuc magis dolebat de destructione eius spirituali cuius reparationē facere desiderabat. ideo subdit † ¶ Si placet seruus tuus. sic est in hebreo & accipit hic si pro quia: qz christus homo fuit & est deo patri valde placēs & dilectus & sic ab eo missus ad reparationem spiritualis hierusalē. i ¶ Dixitq̄ mi. rex & re. Per hanc reginā potest intelligi triūphans ecclia que magis est cōiuncta deo q̄ militās: q̄ tñ dicit dei spōsa. Canti. iiij. d. Mortus cōclusus soror mea sponsa &c. Iste cōclusus fuit in terris & maxime ad salutē ptinētia ꝓcurāt a deo mediātibus sanctis angelis. ideo subdit: † ¶ Vsq̄ ad q̄ tēpus erit iter tuū. tempus enī aduētus christi ad opus nostre redēptionis a deo fuit preordinatū ab eterno et ab angelis sanctis in tēpore pro quāto sunt executores diuine dispensationis. h ¶ Si videt regi bonū. epłas det mihi ad duces regionis trans flumē. Duces isti possunt dici angeli sancti administratores eorū que fiunt hic inferius vbi habitant homines: & dicit regio trans flumen: quia descendendo est vltra locum aeris in quo generant nubes & pluuie: vnde generant flumina: propter quod locus iste flumen causaliter potest dici, epistole vero christi ad hos duces sunt auctoritas & potestas christo date: q̄bus angeli obediebāt sibi, ideo subdit: † ¶ Vt traducāt me. scz ministerialiter. Matth. iiij. b. Angeli accesserunt & ministrabāt ei. m ¶ Et epistolam ad asaph custodē saltus regis. qui interpretat ꝓficiens: ideo per ipsum significat spiritussanctus qui facit nos ꝓficere eo modo loquēdi quo dicit Romanor̄. viij. e. Spiritus postulat p nobis gemitibus inenarrabilib⁹. n ¶ Vt det mihi ligna vt tegere possim portas tēpli. Per q̄ possunt intelligi spiritussancti dona q̄bus christ⁹ texit portas templi. i. ꝓtexit ecclesiā & muros ciuitatis. i. apostolos & eor̄ successores: ppter quod ecōtrario malis prelatis dicitur Eze chielis. xiij. a. Nō opposuistis vos murū pro domo domini. p ¶ Et domū quā ingressus fuero. Per quā intelligit virgo beata: q̄ spiritussancti charismatib⁹ pre ceteris fuit tecta.

✻ Audierūt autē

a ¶ Et audierũt ꝛc. Cõtristant heretici ꝛ oēs eccl̃ie inimici quotiēs electos ꝑ catholica fide vel mox correctione q̃bus eccl̃ie muri renouent ꝓspiciũt laborare. Notãda enī est aliox rerũq; diuersitas. Supra q̃dē dicti sunt q̃ de captiuitate remã serãt in iudea in afflictiõe magna ꝛ opprobrio fuisse. Neemias q̃z longũ cũ fletu ꝛ ꝓcib⁹ duxisse ieiuniũ: q; mur⁹ hier'lm dissipat⁹ ꝛ porte cõbuste. Nũc aũt versa vice hostes cõtristant ꝛ affligunt: q; edificia illi⁹ restaurãda: ꝛ ciues ab insultatiõe hostiũ itelligũt liberãdos. vñ: Plorabitis et flebitis vos: mũd⁹ aũt gaude. sz tri. ve. ver. ī gau. Flete ãt mũdo q̃ gaudebat: tristicia iustoꝝ vertit in gaudiũ: cũ res eccl̃ie crescere: ꝛ eos q̃ peccãdo errauerant penitẽdo redire cognoscunt.

b ¶ Cõsiderabã murum. Diuersa destructe vrbis loca illustrãdo quagãt: ꝛ singula quõ debeãt reparari sollicite scrutãt. Doctoꝝ q̃z spiritualiũ est sepius noctu surgere: ꝛ solerti indagie statũ eccl̃ie quiescentib⁹ ceteris inspicere: vt vigilãter inquirãt: quõ ea q̃ vitiozũ bellis sordidata vel dejecta sunt corrigãt ꝛ erigãt. Murus aũt hier'lm dissipat⁹ iacet et ꝓuersatio fidelium terrenis ꝛ infimis sordet affectib⁹. Porte sunt igni ꝓsumpte: cũ hi q̃ alijs introitũ vite pandere debuerãt: relicto veritatis magistro cõi cũ ceteris ignauia torpẽt ꝛ temporalibus curis inseruiunt.

c ¶ Quia hier'lm deserta est. Be. Plana sunt hec ꝛ spũali sensu cõgrua: q; doctores: immo oēs qui ẓelo dei feruẽt in afflictione maxima sũt q̃diu hierusalẽ. i. visionẽ pacis quã nobis deus reliquit ꝛ cõmendauit bellis dissensionũ cernũt esse desertã: ꝛ portas virtutũ quas iuxta Esaiã laudatio occupare debuit: ꝑualẽtibus inferoꝝ portis dejectas ꝛ opprobrio habitas.

Esa.60.a

Nico.de lyra

B ✻ a ¶ Et audierũt ꝛc. Hic ꝓsequit̃ describit neemie sagacitas: qua potestatẽ sibi cõcessam secretã tenuit vsq; ad tps debitũ: nõ potuit tñ celare quin veniss̃et ꝑ bono filioꝝ isr'l cum esset de eoꝝ gente. ꝛ hoc est q̃d subdit: Et audierũt sana. ꝛc. Isti autẽ erãt aduersarij iudeorũ. b ¶ Et veni hier'lm ꝛ erã trib⁹ diebus. Ad̃q; ostenderẽ ad q̃d venissem. vñ subdit: Et nõ indicaui cuiq; ꝛc. Sequit: c ¶ Et iumẽtũ nõ erat me. nisi aial ꝛc. Alij aũt qui erãt cũ neemia ibant peditãdo ne forte iudei qui erant in ciuitate opinarent̃ q̃ vellẽt latẽter exire de nocte: ꝛ tradere ciuitatẽ hostibus: ꝛ se eis iũgere in equis. d ¶ Et egressus sum p̃ portã vallis. i. que ducit ad vallẽ Iolaphat. e ¶ Nocte. Quia nolebat q̃ alij ꝓciperẽt quid intenderet donec possibilitatẽ reedificãdi murũ ꝓsideraret. ī subdit: f ¶ Et ꝓsiderabã murũ. s. qualiter posset reedificari: ꝛ portas eⁱ⁹ qualiter possent de nouo instituí. g ¶ Et nõ erat locus iu. cui se debã. Propter ruinas ibi existentes. h ¶ Et re. veni ad poz. vallis ꝛc. p quã exierã: vt ptz ex p̃dictis. ꝛ sic ptz q̃ circũiuit totã ciuitatẽ ad videndũ diligẽter q̃liter murus posset reedificari. i ¶ Magistrat⁹ aũt. i. gẽtiles q̃ erãt positi ex pte regis ad custodiã terre. k ¶ Vsq; ad loci ni. indi. i. vsq; ad illud tp̃s: ita q̃ accipiãt hic loc⁹ ꝑ tpe: tenuit enī secretũ q̃ intẽderet reedificare ciuitatẽ donec videret q̃d esset sibi possibile: ita q̃ nec iudeis nec gẽtilib⁹ q̃ eũ cõdurerãt in via ꝓpositũ suũ aperuerat. l ¶ Et dixi eis. Hic ꝓñr describit volũtas quã eis aperuit: q; postq̃ viderat reedificationẽ muri possibilẽ licz difficilẽ: aperuit iudeis volũtatẽ quã habebat de restauratiõe muri: ꝛ gratiã quã super hoc habebat a rege: inducens eos ad opus/ ꝛ dicens: m ¶ Vos nostis afflictionẽ in qua sumus. Quia samaritani ꝛ alij gẽtiles multas eis molestias inferebãt. cui⁹ causa subdit: n ¶ Quia hier'lm de. est. Et sic aduersarij poterant eã inuadere de facili. Tum q; habitatores eⁱ⁹ erãt pauci. Tum q; porte erãt destructe: et muri in plurib⁹ locis dirupti. o ¶ Et indi. eis manũ dei mei. i. directionẽ eⁱ⁹ ꝛ gram. ꝑ ¶ Et cõfortate sũt man⁹ eoꝝ. Quia parati fuerũt ponere manũ ad opus. q ¶ Audierunt aũt sana. ꝛc. Iste erat ꝓnceps samaritanoꝝ ꝛ alij adiuuabãt eũ. r ¶ Et subsannauerũt nos. i. deriserũt: ꝛ dicit subsannatio a naso rugato vel distorto: cũ aliquis in derisendo vtit talibus signis. s ¶ Que est hec res quã facitis. q. d. nõ est vobis licita. ꝛ subdit causa: t ¶ Nunq̃d contra regẽ vos rebellatis. q. d. etiã apparet manifeste q̃ sic: edificando. s. cõtra eũ fortalicia. v ¶ Et reddi eis sermonẽ. Rationabiliter respõdendo: q; nõ erat ita: cũ hoc fieret de regis licẽtia. x ¶ Dixitq; ad eos. s. repellẽdo eoꝝ maliciã. y ¶ Deus celi. Et iõ nõ debem⁹ vos timere. z ¶ Vobis aũt nõ est ꝑs. Quia samaritani non poterãt ostẽdere ex aliq̃ scriptura q̃ deseruit memorie q̃ ipi vel pr̃es eoꝝ habuissent ibi ptẽ: nec ꝑ ꝓsequẽs habebãt ius aliq̃d reclamandi: ꝛ iõ ad ipos nihil ptinebat de reedificatiõe ciuitatis vel eius impedimẽto.

✻ a ¶ Et audierũt sanabal. horonites ꝛc. Per istos intelligunt sacerdotes scribe ꝛ pharisei q̃ christum ꝛ aplos ipedire conati sũt in edificio ciuitatis dei q̃ est eccl̃ia: sicut ptz ex decursu euãgelij. b ¶ Et veni hier'lm et erã ꝛc. Per quos significant̃ tres anni ꝛm illud Ezech. xlij. b. Diez ꝑ anno dedi tibi. quibus christus p̃dicauit in hierusalẽ metropoli iudee ꝛ in locis circũadiacẽtibus. † ¶ Et surrexi nocte ego ꝛ viri pauci mecũ: ꝛ nõ indicaui cuiq; q̃d deus de. ꝛc. Et de christo scribit Luce. vj. c. Et erat pnoctans in oratione dei: scz ꝑ reparatiõne eccl̃ie quantũ ad muros fidei ꝛ virtutũ. † ¶ Venite ꝛ edificem⁹ muros hierusalẽ: ꝛ non simus vltra opprobriũ. Verbũ est christi ad suos discipulos ad edificationẽ eccl̃ie per predicationẽ et vitã bonã inducentis eos. t ¶ Nũquid cõtra regẽ vos rebellatis? Verba sunt scribarum et phariseorũ christo ꝛ discipulis eius rebellionẽ imponentiũ. Primo cõtra regem celestẽ imponendo eis diuine legis transgressionẽ: vt ptz in pluribus euangelij locis. Secũdo cõtra regem terrenum/ dicẽtes pilato Luc. xxiij. a. Hũc inuenimus subuertentẽ gentem nostrã: ꝛ phibentẽ tributa dari cesari: ꝛ dicentẽ se regem christum esse.

x ¶ Dixitq; ad eos. Propter quod nõ potuerunt pharisei ꝛ scribe edificiũ ecclie impedire: sicut dixit Gamaliel Act. v. g. Si vero ex deo est hoc opus nõ poteritis dissoluere. z ¶ Vobis autẽ nõ est pars ꝛ iust. ꝛ memoria in hierusalẽ. Hoc dicit christus quantũ ad illos qui remãserunt in peccatis obstinati qui sunt excl̃usi ab eccl̃ia militante ꝛ etiã triũphante. de qua dicit Gal. iiij. d. Illa q̃ sursum est hier'lm libera est que est mater nostra.

Moraliter

D

Ca: III

ET surrexit eliasib sacerdos. i. ponti/fex tpis illius filius ioachim q̄ post patrē suū iesus filiū iosedech: nō paruo tpe pontificatū tenuit: z recte re/stauratio ciuitatis a sacerdote magno z fratrib⁹ eius cepit: vt q̄ gradu p̄cesserant ordinis exemplū fierēt alijs in bonis ope/ribus: z dū edificātibus sacerdotibus adiungit: z vsq; ad turrim centū cubi/torū sanctificauerūt eā vsq; ad turrim ananehel. Edificāt enī sacerdotes i cē/tenario numero cubitoꝝ: cū oēs quos eruditū in amore z desiderio eternoꝝ incendāt. Mā centū q̄ in cōputo digi/toꝝ de leua trāseūt in dexterā: celestia bona figurāt: q̄ cōparatione terrenoꝝ q̄si dextera ad sinistram sunt. b ¶ Et edificauerūt. Beō. Uetus trāslatio habet: Et edificauerūt portā et piscinā Probatica Piscina
,pbaticā: cuius noīs meminit Johan/nes/dicēs: Est aūt hierosolymis ,pba/tica piscina: que cognominat hebraice Joh. 5. a.
bethsai ꝛc. Neq; aliq̄d obstat itellige/re ipm locū hic esse designatū: q; nec nomē ,pbatice multū distat a noīe gre/gis. grece enī ouis ,pbatō dicit: We/minit huius loci Hieronym⁹ in libro locoꝝ/dicēs: Bethsaida piscina est in hierūm que vocat ,pbatica: z interp̄tat a nobis pecualis: hec quōdā q̄nq; por/ticus habuit: ostēdunt quoq; gemini lacus: quoꝝ vn⁹ hyber/nis pluuijs impleri solet: alter mirū in modū rubēs: q̄si cruen/tis aq̄s antiq̄ in se opis signa testat. Mā hostias in eo lauari a sacerdotib⁹ solitas ferūt. vñ z nomē accepit. Ex q̄bus oībus videt porta gregis vicina esse piscine ,pbatice: vt p̄ hanc ho/stie afferant: in illa lauent. ¶ Beō. Uidet iuxta litterā ideo p̄mā portā gregis a sacerdotib⁹ edificatā vel sanctificatā esse q̄ in vicinia ipius tēpli fuerit: z ad ipos ,ppie ptinuerit. Cō/gruere enī videt vt edificatio ciuitatis a tēplo incipiat: q; ne/cesse est vt ꝓstantiā fidei z dilectiōis in deum ante oīa cōstrua/mus in nobis: deinde opa pietatis q̄ ad ,primi dilectionē pti/neant addam⁹. tertio. i. vltimo loco q̄ ad generalē huius vite
1. Ti. 6. b
€ quisionē respiciūt. De q̄bus ap̄s: Habētes inq̄t victū z qui/bus tegamur his cōtenti simus: Hoc quoq; ,pbabile videt: q̄ ex eo porta gregis dicat: q; per eā pecora in tēplo offerēdo introducebant. Portā enī gregis in p̄mordio edificāde ciui/tatis dei sacerdotes edificāt: cū p̄dicatores añ oīa auditores suos fide veritatis q̄ p̄ dilectionē operat imbuūt: p̄ quā victi mas bonoꝝ operū introducāt: z in altari cordis deo offerāt: z hui⁹ porte edificiū per centū cubitos erectū vsq; ad turrim ananehel. i. gr̄e dī sanctificāt: cū ab initio fidei vsq; ad firmita/tē bone actiōis: q̄ nō nisi deo inspirāte z auxiliāte pficit: sola interne retributiōis intentiōe ,ptendūt. c ¶ Portā aūt pi/sciū. Que. s. respicit ioppen z diospolim. i. lyddā vicinio: ma/ri inter cūctas vias hierūm: q̄ nūc porta dauid ferē appellari: z esse p̄ma portarū ad occidentē montis sion. Huic opinioni ꝓsentire vident verba dierū: vbi scriptū est de manasse rege
2. Pa. 33. c
iuda. Post hoc edificauit murū extra ciuitatē dauid ad occidē/tē gyon in cōualle ab introitu porte pisciū per circuitū vsq; ad Typice
ophel: z exaltauit illū vehemēter. ¶ Typice aūt sicut grex si/gnificat dñi fideles sic z pisces solēt appellari. vñ: Joh. xxi. d.
Dat. 4. c
Pasce oues meas. z: Uenite post me faciā vos fieri piscato/res hoīm. de q̄bus dicit Matth. xiij. f. Elegerunt bonos pi/sces in vasa: malos aūt fo. misc. ꝛc. Porta q̄ pisciū edificat cū illis virtutū opibus fideles deseruiūt: q̄bus intuētes ,pri/mos a fluctibus pturbatiōis z p̄cupiscētie mūdialis ereptos: ad trāquillitatē z pacē vite spūalis introducāt. Porta pisciū edificat in hierūm: cū illi gradus i eccl̄ia ordinant p̄ quos ele/cti a reprobis q̄si boni pisces a malis segregati: ad cōsortiū p̄/petue pacis ferant. Meminit hui⁹ porte Sophonias dicēs:
Soph. 1. c
Uox clamoris a porta pisciū z vlulat⁹ a scōda. Secūdi aūt mu/ri in eodē climate portā significat. d. a secūda. Tēpoꝛib⁹ autē Ezechie duplicatū fuisse murū ciuitatis verba dierū sic osten/dūt: Edificauit quoq; agēs industrie oēm murū q̄ fuerat dissi/patus: z extruxit turres desup: et forinsecus alterū murum.
Typice ¶ Typice aūt ipse sophonias vocē clamoris a porta pisciū: z vlulatū audiuit a secūda: q; ab hostib⁹ vtrāq; deijciendā p̄co/gnouit. fidē enī z opa doctoꝝ per q̄ ab vndis vite corruptibi/lis ceteros erui z in ecclesiā oportebat induci: vidit diaboli in fidēs terre esse sternēda. i. p̄ appetitū terrene voluptat̄ celesti/bus gaudijs esse priuādos. Bene aūt ab vtraq; porta p̄ma. s. z scōa: interiori z exteriori vocē clamoris z vlulatus audiuit: q; exteri⁹ opa z intus corda diabolo impugnāte vidit subver/tenda. Sed q; dñs erigit elisos. Neemias portā pisciū post ruinā narrat īstauratā: q; si aliq̄ p̄dicatoꝝ peccādo corruerint nō deerūt vsq; in finē seculi qui succe/dētes portas iusticie dño adiuuāte fi/delib⁹ bñ viuēdo z p̄dicādo aperiāt. ¶ Ipsi texerūt.

a ET surrexit Ca. III eliasib sacerdos ma/gnus z fratres ei⁹ sa/cerdotes: z edificaue
b a ¶ q; sacerdotū est: opa sua scīficatiōe spe/ciali p̄e ceteris digna facere z īstāter agere: vt qui sibi iungunt nomē domini in se bene viuendo sanctificent.
rūt portā gregis. Ipsi sanctificā c
uerūt eā z statuerūt valuas eius: d
et vsq; ad turrim centū cubitorū e
sanctificauerūt eam vsq; ad tur/rim ananehel. Et iuxta euz ędifi/ f
cauerunt viri hiericho: z iuxta eū
c ędificauit zachur filius amri. Post g
tam autē pisciū ędificauerūt filij

Ni. de ly.

ET surrexit. Descri/pto aduētu Neemie. hic con/sequēter describit ciuitat⁹ re/ edificatio. z p̄mo describit hmōi edi/ficiū. scōo triplex supueniēs impedi/mentū. iiij. ca. Circa p̄mū sciendū q̄ sicut dictū fuit. iij. Regū. iij. ca. z. iiij. Reg. xxij. ciuitas hierūm fuerat clau/sa triplici muro: intra murū interiorē habitābāt rex z sacerdotes: intra scōm ,pphete z nobiles. intra tertiū sine ex/teriorē pp̄ls cōmunis z artifices. p̄/mo ḡ hic agit de reedificatione muri exteriorīs. secūdo muri medij/ibi: Et edificauit iuxta eū azer. tertio muri in/teriorīs/ibi: Sursum aūt. Prima au/tem diuidit in sex ptes p̄m sex portas hierūm q̄s p̄ncipales edificauerūt: et alias portiones muri interpositas: z patebūt partes ,psequē/do. Circa p̄mū dicit: a ¶ Et surrexit eliasib sacerdos. iste fuit filius ioachim filij iosue filij iosedech: vt cōmunius te/netur. aliqui tamē dicunt q̄ fuit frater dicti ioachim: z succes/sit ei in sacerdotio. b ¶ Et edificauerūt portā gregis. sic nominatā: eo q̄ animalia que adducebant in templo vt im/molarent transibāt per eam. vocata est etiā hec porta negocia/torū: quia negociatores iuxta eam ponebāt statiōes mercatio/num suarū. c ¶ Ipsi sanctificauerūt eam. i. firmauerūt seu p̄parauerunt. verbū enī hebraicū q̄ hic ponit equiuocū est ad sanctificare z p̄parare. d ¶ Et statuerūt valuas eius. i. portas: z dicit a voluo uis: q; voluunt et reuoluunt in clausione z apertione. e ¶ Et vsq; ad turrim cen. cu/bitoꝝ. i. tantū edificauerūt in muro iuxta portā. f ¶ Et iu/xta eū edificauerūt viri hieri. scz in muro: z sic de alijs in/telligendū est. g ¶ Portā aūt pisciū. Hic agitur de edi/ficio alterius porte muri cōsequētis que sic vocabat: eo q̄ pi/sces apportati de mari per illā inferebant z nunc dicit porta dauid: eo q̄ sita est i oppositō mōt⁹ sīō q̄ vocabat ciuitas dō.

Diuisio

Moraliter

Ipsi texerunt

Moraliter. a ¶ Et surrexit eliasib sacer. mag. z fra/tres eius sacer. In hoc capīo agitur de edificatione hierūm in qua fit specialis mentio de sex portis que fuerunt in exteri/ori muro claudente hierusalē: per quā p̄m sensum anagogicū intelligit hierusalē superna. ad quā intratur per obseruatio/nem mandatorū dei Matth. xix. c. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Propter q̄ illa que inducunt ad mandato/rum obseruantiā porte hierusalē dici possunt. Circa q̄ scien/dum q̄ mandatorū aliqua sunt negatiua a malo retrahentia. sicut illud: Non occides z cōsimilia. Aliqua vero affirmatiua ad bonū inducentia. sicut illud: Honora patrē tuum ꝛc. Iste/tur illa que retrahūt a malo: z illa que ad bonū inducunt: por/te superne hierusalē dici possunt p̄m illud Psal. xxxvj. c. De/clina a malo z fac bonum: z inhabita in seculū seculi. Retra/hentia vero a malo tria sunt specialiter: scz vitij fetor: iudicij terror: supplicij horror. Primū significat per portam sterqui/linij. secundū per portam iudiciariā. tertiū per portam vallis: quia p̄m oēs doctores de hoc loquentes supplicium gehenne ponitur in ,pfundis terre. Inducentia aūt ad bonū tria sunt similiter: et accipiunt per oppositū ad tria p̄dicta. Sunt autē hec tria: decor operis: dulcor federis: valor muneris. Nam opus virtuosum operantē decorat: deo federat: z eternā bea/titudinē meretur seu comparat. Primū significat per portā dauid cuius est interpretatio vultu desiderabilis. secundū per portā fontis vel aquarū. nam aque gratie federant deum cuz homine. tertiū vero significat per portam negociatorū: quia per opera virtutum p̄o terrenis cōmutantur celestia: et p̄o tempoꝛalibus eterna: in qua cōmutatione seu negociatione nos exercere velit dominꝰ noster iesus christus qui dicit Luc. xix. b. Negociamini dum venio.

A a ¶ Ipsi texerũt. Vice versus etiã de ceteris portis q̃ edificate sũt repetit: q; necesse est vt quicũq; structurã boni opis in choauerit vsq; ad tectũ bone pfectionis producat: ⁊ munimina custodie solertis: q̃si valuas seras ⁊ vectes statuat. Value enĩ in portis statuunt: vt eis cõgruo tpe patefactis: ciues intrandi ⁊ exeundi facultatẽ habeãt. Sere ⁊ vectes vt obseratis ianuis hostis intrare nõ possit. Sic in bonis opibus value sũt apponẽde: vt cõciues. i. ꝓmi nr̃i hec vidẽtes glorificẽt patrẽ q̃ in celis est: ⁊ ipsi q̃z p exẽpla nr̃a incedere ⁊ menia virtutũ nobiscũ discant intrare. Sũt ⁊ sere ⁊ vectes ꝓtra insidias ⁊ irruptionẽ hostiũ apponẽde: vt diligẽti vndiq; muniamur industria: ne forte arcẽ virtutis hostĩ itromissus expugnet. vñ: Frater q̃ adiuuat a fratre q̃si ciuitas firma: ⁊ iudicia q̃si vectes vrbiũ. Cũ ḡtiq; ppls iudeoꝝ. s. ⁊ gentiũ fraterna sibi i xp̃o charitate ꝓsentit vnam ecclesiã. s. ciuitatẽ dei edificãt: ⁊ sicut vectes vrbiũ portas muniunt: ita dogmata veritatis ecclias p orbẽ q̃ vnã catholicã faciũt ab infidelitũ incursione defendũt. Ite seras vectesq; portẽ nr̃e statuim⁹ cũ p̃cauemus ne archana fidei nr̃e porcis ⁊ canib⁹. i. imũdis mentibus ꝓdamus: vel hũani gr̃a fauoris iusticiã nr̃am faciam⁹: eosq; ad videnda bona nr̃a intromittam⁹ q̃ plus piculi nobis lauando asserãt: q̃s salutaris amminiculi a nob⁹ videndo referãt. b ¶ Et portã ve. De q̃ dr. i. a. Joh. ij. Charissimi nõ mãdatũ nouũ scribo vob: sz vet⁹ q̃ habuistis ab initio. Mãdatũ vet⁹ est ꝙ audistis. Porta ꝙ vet⁹ edificat in hierl̃m: cũ verbũ fidei ⁊ dilectois qõ ab initio ecclie traditũ est: vl recupat in errãtib⁹: vl in nup credẽtib⁹ instituit. c ¶ Ad mu. ⁊c. firmitatẽ. s. ⁊ munimẽtũ pfecte dilectois i cordib⁹ electoꝝ: ad quã ĩstructores ei⁹ edificãdo pueniũt: cũ in opib⁹ charitat ꝓficiẽdo dicũt: Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri ⁊c. illa. s. dilatatiõe mẽtis illustrate q̃ ⁊ amicũ i dõ ⁊ inimicũ diligũt ꝓpt deũ. d ¶ Et por. val. Be. Vallis ioſaphat q̃ ⁊ gehẽnõ. i. vallis ennõ dicebat ad orientalẽ plagã ciuitat est: p quã torrẽs cedrõ pluuijs vel niuib⁹ auct⁹ a septẽtrionali in australẽ plagã defluit. In occidẽtali q̃z pte eiusdẽ ciuitat vallis gyon eẽ legit i paralipomenõ: vbi ỏ manasse rege dr: Post h̃ edificauit murũ extra ciuitatẽ dõ ad occidẽtẽ gyon in ꝙalle. Est aũt gyõ nomẽ fontis vbi vnct⁹ est salomõ in regẽ forãs ciuitatẽ Siue q̃ hãc siue illã: siue quãlibet ciuitat vallẽ esdras h̃ loco significet. ¶ Mysti. Porta vallis edificat in hierl̃m cũ imbutis nup noticia fidei electi: vel repatis in castitate fidei q̃ errauerãt a doctorib⁹ veritatis ĩter alia virt⁹ hũilitat obseruãda ꝓcipit: p quã maiore dei gr̃a sublimari mereant. De⁹ enĩ supbis resistit: hũilib⁹ dat gr̃am. vñ: Ps. lxiij. c. Cõualles abũdabũt frumẽto. i. hũiles dono supne refectõis. Et porta val. Bed. Bñ p⁹ portã veterẽ ⁊ murũ latioris platee edificat porta vallis: q; p⁹ rudimẽta catholice fidei q̃ per dilectionẽ opat: necesse est vt hũilitas nobis q̃si custos ꝙtutũ tenẽda ĩsinuet: vt ẽ̃to magnium⁹ hũillemur in oĩb⁹. e ¶ Et mille. Bed. Ferũt q; sit⁹ vrbis hierl̃m ita mollitiuo ꝑ orientẽ sim⁹ ⁊ occidẽtẽ dispositus vergat vt pluuia ibi decidẽs ĩstar fluuij p orientales portas defluẽs: cũctis secũ platearũ sordib⁹ raptis: in valle ioſaphat torrẽtẽ cedrũ augeat. Videt porta sterq̃linij il

a ¶ consummauerũt.

a asnaa: ⁊ ipsi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas eius ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos ędificauit marimuth filius vrię filij accus. Et iuxta eũ ędificauit sollã filius barachię filij mesezabel. Et iuxta euz ędifauit sadoch filius baana. Et iuxta b ędificauerũt thecueni. Optimates aũt eoꝝ nõ supposuerũt colla sua in ope dñi dei sui. Et portã veterẽ ędificauerũt ioiada filius phalea ⁊ mosollã filius besodia: ipi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas ei⁹ ⁊ seras et vectes. Et iuxta eos ędificauerũt melchias gabaonites ⁊ iadõ meronathites: viri de gabaon: ⁊ maspha p f duce q̃ erat i regiõe trãs flumen. Et iuxta eũ ędificauit eęiel filius araia aurifex. Et iuxta eũ ędificauit ananias filius pigmẽtarij: ⁊ dimiserũt s c hierl̃m vsq; ad murũ platee latioris. Et iuxta eũ ędificauit raphaia filius ahub ꝓncepscvici hierl̃m. Et iuxta eũ ędificauit ieiada filius aromath ꝓtra domũ suã. Et iuxta eũ ędifitauit atth⁹ filius asebonie Media aũt ptẽ vici ędificauit melchias filius herẽ: ⁊ asub filius phetmoab: ⁊ turrim furnoꝝ. Et ixta eos ędificauit sellũ filius aloes: ꝓnceps medię partis vici hierl̃m: Ipse d ⁊ filij ei⁹. Et portã vallis ędificauit annun: ⁊ habitatores canoe: ipsi ędificauerũt eã: ⁊ statuerũt valuas eius ⁊ se-

a ¶ perfectã operationẽ.

e ras ⁊ vectes. Et millẽ cubi i

a ¶ qui scz sordes vitioꝝ ⁊ corrupte mentis eiciunt ab anima.

tos in mũro vsq; ad portaz tos sterquilinij. Et portã sterq̃li k nij ędificauit melchias filius rechab ꝓnceps vici bethacharẽ. Ipe ędificauit eaz: ⁊

a ¶ vt supra.

statuit valuas eius et seras

a ¶ per quã rapiẽte pluuie abũdãtia egerunt ciuitatis stercora. ¶ doctores q̃ fidẽ trinitat ꝓdicãt. b ¶ siloe. ¶ dei patris de quo filius nascit.

f et vectes. Et ꝓtam fõtis l

la vocari: ꝙ quã sordes ⁊ imũdicie solent egeri: nec minoris ꝓfutus ⁊ vtilitatis est imũda q̃q; de ciuitate dñi efferri: q̃ mũda iferri. Portã g̃ sterq̃linij i hierl̃m edificãt q̃ illos i ecclie ministeriũ ordinãt: p q̃s vitioꝝ sordes ab electoꝝ mẽtib⁹ expurgent: ⁊ corrupte mẽtis hoĩes ab ecclia arceant: iuuãte eos ⁊ eneruãte oẽm ipuritatẽ imbre gr̃e celestĩ vt dispdant de ciuitate dñi oẽs q̃ opant iniq̃tatẽ. Et q; magne pfectiõis est: cũ q̃s hũilitate a deo ꝓficit vt errat⁹ suos viuaciter inspicere: et efficaciter valeat expurgare. recte dr: q; portã vallis edificauerũt mille cubitos i muro vsq; ad portã sterq̃linij ꝓstruxerũt. Millenari⁹ enĩ pfectionẽ: cubit⁹ operationẽ q̃ p man⁹ fit ⁊ brachia significat: ⁊ illi i muro sctẽ ciuitat a porta vallis vsq; ad portã sterq̃linij mille cubitis edificãdo peueniũt: q̃ pcepta hũilitatis gr̃a tãta se industria pfectiõis bonis opib⁹ mãcipãt vt oĩa a se rudera actiõis noxie ĩutilis locutionis ⁊ etiã supflue cogitatiõis eiciant. f ¶ Et por. fon. Bed. Narrãt scriptores q̃ ab ea frõte mõtis sion q̃ ꝓrupta rupe orientalẽ plagã expectat: ĩtra muros et in radicib⁹ collis fons siloe ꝓrũpit: q̃ in meridiẽ fluit nõ iugib⁹ aq̃e: sz incertis horis diebusq; ebullit: ꝙ ꝓrax ꝓcaua ⁊ durissimi saxi antra magno sonitu venit: q̃ vno nec ꝓpetuo vtit ciuitas. Siloe aũt qõ interꝑtat missus: vbi cec⁹ nat⁹ illũinatus est xp̃m significat: q̃ a deo pfe ad illuminationẽ nr̃am missus est: cui⁹ fons pr̃ ex q̃ nat⁹ est itelligi põt. De q̃ ps. xxxv. c. Quã apud te est fons vite: ⁊ in lu. t. vi. lumẽ. Porta fontis edificat in hierl̃m: cuz ordinant in eccl̃a doctores q̃ fidẽ diuine eternitatis pplis p̃dicent: ⁊ muri piscine siloe cũ firmissima ⁊ inexpugnabilia scripturarũ testimonia q̃bus sacr̃m dñice incarnationis designat in mente fidelium

Ni. de ly.

D ✠ a ¶ Ipsi texe. eã. structura lignea: vt murꝰ desubꝰ meliꝰ seruareꝰ. b ¶ Et iuxta eum edi. the. i. de thecua vñ fuit amos ꝓpha. c ¶ Optima. aũt eo. i. ꝓncipales ⁊ maiores d thecua. d ¶ Nõ supposue. col. ⁊c. sic cõmẽdant vulgares magis q̃ supiores: ⁊ sibi les sunt isti maiores illis q̃ pfidẽtes alijs ĩponũt eis onera grauia et ĩportabilia et digito suo nolũt ea mouere. e ¶ Et portã ve. hec est tertia pars: ⁊ nominat alibi ista porta iudiciaria: q; senes in q̃bus est sapientia ibi sedebãt ad iudicandũ. f ¶ Pro duce qui erat in regiõe trãs flumẽ: q; ille ex deuotione voluit aliquid in hoc opere ponere licet esset gentilis: executionem tamẽ huius operis cõmisit iudeis. g ¶ Et dimiserũt hierl̃m. i. eius murũ extenderũt. h ¶ Et portã vallis. Hec est quarta pars. sic aũt vocabat: eo q̃ per eã erat egressus versus vallẽ ioſaphat: vt dictũ est ca. pcedẽ. i ¶ Et mille cubitos in muro. iuxta illam portã. k ¶ Et portã sterquili. Hec est quinta pars. et vocabatur sic ista porta: eo q̃ immundicie ciuitatis per illã emittebant in torrentẽ cedron tẽpore pluuiali: ciuitas enĩ hierusalẽ sita est in decliui montis: ⁊ ideo aque pluuiales descendentes ⁊ secum trahentes immũdicias ciuitatis habebant cursum versus illam portam. l ¶ Et portã fon. Hec est sexta pars ⁊ nominat sic porta ista a fonte ꝓpinquo: ⁊ hec porta. j. eoꝺ. ca. vocat porta aquarũ

D v ✠ Et muros.

Ꝫ ℭ disponunt. Uni. s. muri diuini ꝓbi in hortũ regis pueniũt: cũ agnitis dispensationis dñice mysteriis germina virtutũ summo rege opitulãte ꝓferre ceperimus: peruenĩũt vsq; ad gradus q̃ descẽdunt de ciuitate dauid cũ q̃s a generali fideliũ vita spũalibus desideriis ad celestia ꝓficere didicerit. Gradus enĩz q̃ de ciuitate dauid ad inferiora hierusalẽ descẽdũt diuine inspirationis vel ꝓtectiõis auxilia sũt: q̃bus paulatim excitamur: vt ad menia regni celestis pueniamus. Fecit enĩ gradus dauid q̃bus ad ciuitatẽ eius ascẽdim⁹: cũ diuĩa nos pietas ordinẽ docuit virtutum: quibus celestia petimus: cum ipsas virtutes exPs.83.b quẽdi nobis donũ tribuit. vnde: Ascẽsiones in corde suo disposuit. Et paulo Ibidem. post. Ibũt de ꝓtute in virtutẽ: videbit̃ de⁹ deoz in sion. Ad hos ergo gradus structores sctẽ ciuitatis post muros piscine syloe: z post hortũ regis edificando pueniũt. cũ post ostẽsa dñice incarnationis mysteria vel sacramẽta: q̃bus ceca a natiuitate gẽtilitas absoluta z illuminata est: post inchoata p fidẽ germina boni opis doctores sctĩ diligẽti⁹ exPe auditorib⁹ suis ꝓfectus virtutũ ostẽdunt: q̃bus ad visionẽ cõditoris manu fortis. s. z desiderabilis (quod vocabulo dauid significat) ascẽdãt. Quos gradus maxime in humilitate cõsistere pater bñdictus intelligit: cũ in scala patriarche Jacob ostẽsa angelis p eã ascendentibus z descẽdentib⁹ iter nostrũ ad celestia designatũ interꝓretãs: gradus ipsius ecclie incremẽtis z ꝓfectibus bonoz opeꝝ que per humilitatẽ fiũt cõparans. a ℭ De ciuitate dauid. Ciui-
Ciuitas dauid tas dauid iuxta Iram mõs sion appellatur: q̃ a meridie positus ꝓ arce vbi supeminet: z maior pars ciuitatis infra mõtẽ iacet in planicie humiliorũ collis sita. Ũñ in libro regũ: Cepit autẽ dauid
2.Re.5.b. arcẽ sion hec est ciuitas dauid. Et paulo
Ibidem. post: Habitauit aũt dauid in arce et vocauit eã ciuitatẽ dauid. b ℭ Edificauit neemias. Be. Post portã fontis z muros piscine syloe q̃ i hortũ regis z vsq; ad gradus q̃ descẽdũt de ciuitate dauid pueniũt: etiã vsq; ꝓxta sepulchrũ el⁹ mẽsura ciuitatis sancte ꝓtendit: qz q̃ fidẽ sancte trinitatis ꝓdicat z dispensationẽ diuine incarnatiõis z fructificationẽ christo adherẽtis ecclie. de q̃ dici-
Cañ.4.b tur: Hortꝰ ꝯclusus soror mea zc. nõ eis tñ gradꝰ bonoz operũ q̃bus ascẽdãt in celũ: sed z dñicã passionẽ debet insinuare: vt p eũ q̃ ꝓ ipis mortuꝰ est z resurrexit: se q̃z de regione z vmbra mortis ad vitã resurrecturos: z ad regnuz celeste ascẽsuros cognoscãt. c ℭ Contra se-
Nota dauid. Nota dauid nõ in bethleẽ vt q̃dã putãt: sed in hierlm esse sepultũ certa rõne mysterij. Sicut enĩ in bethleez natus z in regẽ vnctus xp̃m ibidẽ nasciturũ de suo semine: z a magis sub pſona regis adorandũ figurauit: ita in hierusalẽ defunct⁹ z sepult⁹ ip̃m in eadẽ ciuitate passurũ ac sepeliendũ. d ℭ Ad piscinã zc. Piscinã scripturã. s. diuinã q̃ sanctisp̃us ope ꝓfecta: absolutionẽ nobis petẽtũ z salutare poculũ ministrat: q̃ si a dño nobis in vinũ. i. in spũalẽ sensum fuerit ꝓuersa: gratiori nos suauitate inebriat veritatis: vbi etiã est domus fortiũ: q: q̃cũq; crebris diuini eloquij fluctuis audiẽdo z operãdo reficiunt. cõ-

tra ocs

edificauit sellũ filius coloçai:

a ℭ vici.

ꝑnceps pãgi maspha: ipe edificauit eã z texit: z statuit valuas ei⁹: z seras z vectes: z mu a

a ℭ qs interꝑtat missus. hic est xp̃s ad illuminationem nr̃am a patre missus. ℭ eos. s. q̃ opitulante summo rege ꝓfert germina virtutũ.

ros piscine siloe in hortũ re-

a ℭ auxilia diuine inspiratiõis vel ꝓtectiõis: vel incremẽta bonorũ operũ q̃ p humilitatem fiunt

gis z vsq; ad grãdus q̃ descẽ-

a ℭ celesti.

a dãt de ciuitate dauid. ℭ Post
b eũ edificauit neemias filꝰ asboch ꝓnceps dimidie ptis vi
c ci bethsurvsq; ꝯ sepulchr̃ da
d uid: z vsq; ad piscinã q̃ grãdi ope ꝯstructa est: z vsq; ad domũ fortiũ. ℭ Post eũ edificauerũt leuitę reũ filꝰ bẽni. ℭ Post eũ edificauit açebias ꝓnceps dimidie ptis vici ceilę in vico suo. ℭ Post eũ edificauerũt fratres eoꝝ: becui filius endad/
e ꝓnceps dimidie ptis ceilę. Et e edificauit iuxta eũ açer filꝰ iosue/ ꝓnceps maspha/ mẽsurã d
f secũdã: ꝓtra ascẽsum firmissi- e

a ℭ murum scõm. i. mentis firmũ munimentum.

mi ãguli. ℭ Post eũ in monte f edificauit baruch filꝰ çachai mẽsurã secũdã/ ab ãgulo vsq; s ad portã domꝰ eliasib sacerdotis magni. ℭ Post eũ edificauit merimuth filꝰ vrię/ filij achus/ mensurã scõam a porta domus eliasib/ donec extẽderetur domus eliasib. Et post eum edificauerũt sacerdotes viri de campestribus iordanis. ℭ Post eos edificauit beniamin et asub contra domum suam. Et post euz edificauit açarias filius maasię filij ananię contra domũ suaz. ℭ Post eũ edificauit bennui filius enadad mensurã secũdã/ a domo açarię vsq; ad flexuraz et vsq; ad ãgulũ. ℭ Post eũ edificauit phalel filꝰ oci/ ꝯ flexurã z turriz q̃ eminet de domo regis excelsa: id est i atrio carceris. ℭ Post eũ phadaia filꝰ fe

a ℭ ꝓfessione ꝓfectionis vite deo dicati.

s ros. Nathinnei aũt habitabãt b

tra ocs insidias diaboli fortes reddunt. ℭ Post sepulchrum ergo dauid piscina grãdi ope ꝯstructa locat: cui domꝰ fortiũ cõtigua est: qz p passionẽ dñi scripturarũ nobis abyssus patefacta est: p q̃z affluentia corda fideliũ roborata: z ciuitas xp̃i cũctis hostib⁹ inexpugnabilis facta est. Deficiẽtib⁹ enĩ vel ablatis ab hoste aq̃s facile capit ciuitas: z si hostis antiquꝰ fontẽ nobis abstulerit ꝓbi dei/ ꝓtinuo arcẽ mẽtis rumpit. e ℭ Et edificauit. Be. Ducuscq; ꝓmus ciuitatis murꝰ extruit: hinc mẽsura scõa. i. muri interioris incipit. Unde ꝓz: qz plurimi structoꝝ ꝓtra domũ suã edificauerũt. Duro enĩ interiori domus ciuitatis plurime vel vicine erãt vel iũcte. Post cõstructiõez g̃ muri exteriozis: sequit in nra ciuitate secũdi mẽsura muri: cũ post operũ z lingue ꝓfectionẽ q̃ oĩbus apparere põt magis in interiozib⁹ mẽtis deo placere cõtẽdimus: ne q̃d in aĩo ꝓcipiamus in q̃ interni arbitri oculos offendam⁹. f ℭ Cõtra ascẽsum fir. zc. Hic est xp̃s q̃ in fide sua z dilectione iudeoꝝ pplm̃ adunauit et gentiũ. vñ lapis angularis dicit: ꝓtra cuius ascẽsum mẽsura secũda edificat: cuz p mũdicię pie cogitationis ad visionẽ ei⁹ tẽdimus: cũ etiã in hac vita retẽti crebro visionis ei⁹ desiderio suspiram⁹. Sequunt plurimi structoꝝ ordines q̃ mẽsurã secundam edificasse narrant: qz maxima ecclie structura est i munimine interioris ꝓtutis: cũ. s. oĩ custodia munimus coz nostrũ: qm̃ ex ipo vita ꝓcedit. Singula vero ad intelligẽtiã spũalẽ trahere nimis longũ est.

ℭ Nathinnei. Dicunt gabaonite qui in ministeriũ dom⁹ dñi iuxta dispositionẽ Josue filij Nun fideli deuotõe seruiebãt.

Ꝫ In ophel.

Nico. de lyra

✻ a ℭ Et muros piscine siloe in hoz b
tũ regis. i. cui⁹ aque fluũt versus hortũ regis. Uel aliter q̃ edificauit muros vsq; ad hortũ regis: z vsq; ad grad⁹ q̃ descẽdũt de ciuitate dauid. Arx siõ q̃ vocata fuit ciuitas dauid erat sita in mõte siõ: z de ea p gradus descẽdebat ad iferiozẽ ptẽ ciuitatis. b ℭ Et vsq; ad do. fortiuz. Que vocat sic: qz ibi mãserũt agoniste: vl forte qz fortes dauid ibi habitabãt q̃ veniebãt ad regẽ: z ꝑm ꝑ li vsq; ad domũ fortiũ itelligit excludiue: qz fortes dauid cũ aliis nobilibus manebãt itra scõm muz. c ℭ Et edi. iuxta eũ. Hic agit de reedificatiõe muri medij/ cũ subdit: d ℭ Mẽsurã secũdã. i. portionẽ suã in secũdo muro.

e ℭ Cõtra ascẽsuz fir. an. In angulis eni murorũ solet fortior mur⁹ edificari et desup turris ad defensionẽ vtriusq; latoris. f ℭ Post eũ in mõte zc. Mensurã scõam qz edificauit in secũda clausura murũ qui erat in ascẽsu montis: eo q̃ ciuitas partim erat in mõte: z partim i valle/ z partim in decliui. g ℭ Usq; ad portã domus zc. Li vsq; tenet hic excludiue: qz domus summi sacerdotis erat itra muruz interiorẽ siue tertiũ qui erat intermedius inter habitationẽ sacerdotum et nobilium que claudebat muro secũdo de quo hic agit. Cetera patent ex dictis vsq; ibi: b ℭ Nathinnei autẽ habitabãt. Ophel est nomẽ turris, ꝑpinque templo: tamẽ extra murũ interiorẽ claudentẽ habitationẽ sacerdotũ: z ibi habitabant nathinnei qui ministrabãt ligna z aquas in atrio sacerdotum vt essent ꝑpinqui habitationi sacerdotũ: ꝓut poterat fieri.

✻ Usq; ad

a ¶ In ophel. Beð. Turris erat nō longe a tēplo altitudine enormi. Uñ ophel. i. tenebrax vel nubili nomē accepit: qz nubibus caput inserebat. Deniqz vbi in michea scriptū est: Et tu turris gregis nebulosa: bene dicit turris ophel. hec turris in qua pte sit ciuitatis liber Paralipomenon ostēdit/ dicēs: Dic. 4. c

2. Pa. 33. c

Q manasses edificauit murū extra ciuitatē dauid ad occidentē gyon: in cōuallē ab introitu porte piscīū p circuitū vsqz ad ophel. Cōueniebat g iuxta sitū loci vt ministri tēpli in vicina tēplo turre habitarēt. ¶ Mystice autē nathinnei habitant in ophel. i. in turre nebulosa: cū hi q̄ pfessione pfectionis vite dicati sunt deo: et in munimēto et altitudine virtutū actione semp et cogitatiōe morant: z puersatio eoz in celis est: quos admirās vulgus ait: Qui sunt isti qui vt nu. vo. zc. Itē thecueni habitant in ophel: cū q̄q religiōis habitu insignes abdita scripturarū de q̄bus scriptū est: Tenebrosa aque in nubib⁹ aeris. i. mystica sciētia in pphetis illustrato corde peneträt z assidue legūt z meditantur.

Mystice

Isa. 60. b

b ¶ Cōtra portā aquax zc. Beð. Dñm scz qui quotidie nos misericordie sue gra: ne in erūnis vite labam⁹ pssentis z deficiam⁹ irrigat. Hanc portā desiderabat psalmista/ dicēs: Sicut desiderat cervus ad fontes aquarū ita desi. ani. mea ad te deus. Que porta cōgrue ad orientē ponit: qz dñs qui torrēte nos sue voluptatis ne sitiam⁹ inebriat. Ihe nos dono sue visitatiōis: ne ī tenebris errorū caligem⁹ illustrat. vñ: Visitauit nos oriens ex alto: z illuminare his q̄ in tenebris z vmbra mor. se. ipse nos p̄sidio sue ptectionis ab hoste defendit. Uñ sequit: Et vsqz ad turrim q̄ pminebat. de qua. s. dicit: Deduxisti me qz factus es spes mea turris fortitudinis a facie inimi. Habitant g̈ nathinnei in ophel vsqz cōtra portā aquarū ad orientē z turrim que pminet cū fideles lectionib⁹ sacris dediti diuine pietatis gratia debziari: z auxilio ab hoste gaudēt defendi. Et qz post pñtia virtutū dona ad videndā claritatem dñi ascendit: recte inferē: Post eum edi. the. c ¶ A turre zc. A turre magna z eminēti vsqz ad murū templi puenit structura ciuitatis: cū iusti ab altitudine pfectionis: que mentem in hac vita despectis tpalibus ad celestia desideria suspēdūt: veraciter in illa vita ad claritatē dñice incarnatiōis intuēdā: patefacta etiā diuine eternitatis glia ascēdūt. Et qz thecua buccina vel tuba: thecueni buccinatores interp̄tant: apte dicit q̄ thecueni hoc edificauerint. Doctor enī est quox sonus exit in oēm terrā pñtia dei dona vel futura in ciuitate ei⁹. i. fidelib⁹ patefacere. d ¶ Ad murū tē. Corpus scz xpi: De quo dicit Joh. ii. d. Soluite tēplū hoc z in tri. ex. il. qđ scz pse

B

Dis. 41. a

Luc. 1. g

Dis. 60. a

a ¶ munimine z altitudine virtutū.

a b in ophel vsqz cōtra portā aquā

a ¶ vñ: Visitauit nos oriēs ex al. b ¶ xpm qui est turris fortitudinis a facie inimici.

rum ad orientē: z turrim q̄ pmi-

¶ p̄dicatores.

nebat. Post hec edificauerunt

¶ buccinatores.

thecueni mensurā secundā e re-

¶ cōtemplationis.

c gione a turre magna z eminenti

d e vsqz ad murū templi. Sursum a b c d

f autē ad portā equox edificaue- e

runt sacerdotes vnusqsqz cōtra

domū suā. Post eos edificauit f

seddo filius emmer ptra domū

suā. Et post eū edificauit semeia fili⁹ sechenie custos porte orientalis. Post eum edificauerūt anania fili⁹ selemie z anon fili⁹ selom sext⁹ mēsurā secūdā. Post eū edificauit mesollā fili⁹ barachie/ cū gaçophylaciū suū Post eū edificauit melchias fili⁹ aurificis/ vsqz ad domū nathinneox z scuta vendentiū/ contra portā iudicialē/ z vsqz ad cenaculū anguli. Et intra cenaculū anguli g

rūt sacerdotes. Sacerdotes vo ciuitatis dei murū ad portam aquarū edificāt: cum doctores postvocationē iudeorū ad inducēdos in ecclesiā gentiles verbū dei seminādo pueniunt. ¶ Beð. Longū est de singulis edificijs vel edificatorib⁹ mystice disserere: que etiā per se peritus lector potest agnoscere. C

Tantū hoc notandū: qz qui portas et turres edificant per quas ciues ingrediant vel inimici arceant: pphete sunt apostoli et euāgeliste. per quos nobis forma fidei z recte operationis p quā ecclesiā intremus ministrat: quorūq̄ verbis aduersarios veritatis redarguere z repellere discimus. Quivero reliq̄ vbis extrūt pastores sunt z doctores quos secūdo loco posuit aplis. per quox industriā vsqz hodie tanq̄ p magnos architectos ecclesie fides catholica per totū orbem seruat. Et sicut Neemias ex ordine cunctos ciuitatis structores enumerās perpetue memorie cōmendat: ita cōsolator nostre paupertatis xp̄s oīm q̄ ecclesiā in electis edificāt: nōia pscribit in celo.

Nico. de lyra

* a ¶ Usqz ad murū tēpli. Hic accipit murus templi large pro muro qui claudebat habitationē sacerdotū: qz habitatio media nō poterat pcedere vsqz ad murū tēpli accipiēdo ppie immo atrium sacerdotuz z habitacula eorum erant intermedia. b ¶ Sursum autē. Hic cōsequēter agitur de reedificatione muri interioris seu terū intra quā habitabāt sacerdotes: in fine tamē ponit aliquid de reedificatione muri medij. Circa primū dicitur: Sursum autē. i. in superiori parte ciuitatis in qua erat templū z habitatio sacerdotū. c ¶ Ad portā equorū. locus erat ad quē homines euntes ad templū poterāt equitare: sed extunc p cedebāt pepitando: z ab illo loco incipiebat habitatio sacerdotū. ideo sequitur: d ¶ Edificauerūt sacerdo- Diuisio

D

scz murū claudentē habitationē ipsox. e ¶ Unusquisqz cōtra domū suaz. ita p domus eorū exvna parte iungebātur muro: z ex parte opposita habebāt aspectum versus templum. f ¶ Post eos edificauit seddo zc. iste nō habitabat intra murū interiorē sed extra: verūtamē domus eius ex vna parte iungebat seu appropinquabat muro interiori: et ideo ibi edificauit partē suam. g ¶ Et intra cenaculū anguli in por. gre. edi. arti. z nego. nō in muro interiori: sed in muro medio cui iungebat dom⁹ eorū in parte exteriori: qz habitābat in tertia habitatione cū populo cōmuni: vt dictum est supra. ¶ Mystice autē exponēdo portas hierusalē supra dictas. sciendū q̄ hierusalē in sensu allegorico signat ciuitatē celestē. Im qđ dicit Galath. iiij. d. Illa que sursum est hierusalem libera est q̄ est mater nra: ad illā autē intrat per obseruātiam mandatox: teste saluatore Matth. xix. c. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Mandatorū autē quedā sunt negatiua a malo retrahētia. vt illud: Nō occides. Alia affirmatiua ad bonū inducētia. vt illud: Honora patrē zc. Illa igit que a malo retrahūt: z illa q̄ ad bonū inducūt sunt porte ciuitatis hierusalē. Im illō Psal. xxxvi. e. Declina a malo z fac bonū: et inhabita zc. Retrahētia vo a malo tria sunt specialiter. vitij feto: iudicij terox: supplicij horox. Primū figurat per portam sterq̄linij. scom per portā iudiciariā. tertiū per portā vallis: quia supplicij gehenne Im oēs doctores est in pfundis terre. Inducentia ad bonū sunt tria similiter per oppositū. scz decor operis: dulcor federis: valor muneris: qz opus virtuosum operantē decorat: deo federat z eternā beatitudinē meretur seu comparat. Primū designat per portā dauid: qui interpretat vultu desiderabilis. Secundū per portā fontis seu aquarū: quia aqua gratie federat deum cū homine. Tertium per portam negociatorū: quia per opus virtutis cōmutantur pro terrenis celestia: z pro temporalibus eterna: ad que nos perducat qui sine fine vivit z regnat.

Mystice

Ezech. 31. g

Mystice

rūt sacerdotes

HActū est aūt. Be. Ca. IIII
Plane hec ira hereticorū est.
Hec sūt ꝓba eoꝝ q̄ se samari/
tanos cognomināt. i. custodes legꝭ dei:
cū sint deo ⁊ legib⁹ eiꝰ ꝓtrarij tāḡ a do
mo dauid. i. ab vnitate xp̄i ⁊ ecclie p he/
reses ⁊ scismata ⁊ mala opa segregati: q̄
ne sua expugnet impietas: muros fidei
edificari metuunt. Hec subsannatio est
Titū. 1. d oīm q̄ dicūt se nosse deū: factis aūt ne/
gāt. Samarite enī ita dño seruiebāt vt
dijs suis nō renunciarēt. Quos hodie
imitant: q̄ ita christiani sūt vt vētrē suū
deū habeāt: aut auaricia sequant: q̄ est
idoloꝝ seruitꝰ: aut ceteris mundi illece
al. tibecilla bris mācipati: creature magis seruiant
q̄ creatori. Tales ḡ sicut hereticī nolūt
ecclie muros innouare: ne crescēte statu
pietatis a sua cogant ipietate recedere.
Tales solēt ibecilles appellare iudeos
.i. ꝓfessores fidei ⁊ facile a gentib⁹ supe
randos: dū in q̄tidiano aīaꝝ certamine
plus amāt vitia q̄ ⁊tutes victorie pal/
mā obtinere. Et q̄ sūt inter hereticos:
q̄ etiā penitētibus veniā negāt: recte ex
eoꝝ ꝓsona subiungit: Mūq̄d edificare
poterūt lapides de aceruis pulueris q̄
cōbusti sunt? Edificant enī lapides cō/
busti de acervis pulueris: cū hi q̄ igne
ꝓsecutionū victi fidē negauerūt: vel vi
tiorū delectationib⁹ subiecti: mūdiciam
operis perdiderūt: miserāte deo resipi/
scūt: vt integritatē catholice fidei cōsta/
ti ꝓfessione recipiāt: ⁊ ornamēta virtu/
tū moꝝ emēdati ꝓsequant. b ¶Sz
⁊ tobias. Be. Hui⁹ tobie ꝓsona ⁊ ver
ba hereticis cōueniūt. Persona q̄dē: q̄
patriarcha eiꝰ ammon de incestu: ebrie
tate nocte ⁊ spelūca natus est: ⁊ hereti/
corū origo de voluptate carnali ⁊ īmun
dicia de tenebris errorū vel sceleruz de
priuatis ꝓciliabulis: ⁊ nō de publico ec
clesie symbolo genita est. Or ꝓ. idē to
bias. i. bonus dñi nō merito ⁊ veritate:
Al. tdespe/ctio sed elatiōe supbie muꝝ dicit a vulpe trā
silidū. Vulpes hereticī vocant. ꝓm il/
lud Can. ij. b. Capite nobis vulpes par
uulas q̄ demo. vi. Q̄ est dep̄hēdite et
in lucē ꝓferte putridas ⁊ dolosas here
ticoꝝ versutias: q̄bus fructiferas fideli
um mētes corrumpere nitunt. c ¶Et
Nota optimū refugiū ozauimus. Hoc est vnicū ꝓtra hostes
ecclie refugiū. oro. s. ad deū ⁊ industria
doctorū q̄ die noctuq̄ in lege eius medi
tātes: corda fideliū ꝓtra insidias diabo
li ⁊ militū eius p̄dicādo: ꝓsolando ⁊ ex/
hortādo p̄munīāt. d ¶Humus ni
mia est. Be. Cōgesta. s. in loco muri q̄
priꝰ exportāda erat vt fundamēta muri
in viua terra ponerent: qđ ꝓuenit euā/
gelice domui cuiꝰ structor fodit in altū:
elataq̄ ꝛre ꝓgerie fundamēta posuit su
ꝑa petrā: q̄ nullo aq̄ꝝ vel ventoꝝ īpetu
& deijciunt.

Nico.de lyra

HActū est aūt. Ca. IIII
Hic cōsequēter ponit triplex
īpedimētū qđ supuenit iudeis
edificantib⁹ murū. scōm ponit. v. ca. ter
tiū. vj. ca. Primū īpedimētū fuit ab ad/
uersarijs eos deridētib⁹ ⁊ inuadētib⁹ ⁊
eis insidiantib⁹ et subito eis irruētib⁹:
⁊ iō neemias opponit oronē ꝓtra deri/
dētes. scōo defensionē ꝓtra inuadētes/
ibi: Factū est aūt. tertio munitionē ꝓtra
insidiātes/ibi: Et factū est. q̄rto circūspe
ctionē ꝓtra subito irruētes/ibi: Et dixi.

Circa

in porta gregꝭ edificauerūt arti
fices ⁊ negociatores. Ca. IIII
a b HActū ē aūt cū au
disset sanaballath
q̄ edificarem⁹ mu
rū irat⁹ est valde. c
Et mot⁹ nimis subsannauit iu
a ¶confessores fidei.
dęos: ⁊ dixit corā fratrib⁹ suis d
a ¶hereticorum. s. qui se legem dei cu/
stodire dicunt.
⁊ frequentia samaritanorum.
Quid iudei faciūt† ibecilles? e
a ¶gentiles ecclie p̄secutores.
Num dimittēt eos gētes? Mū f g
sacrificabūt ⁊ cōplebūt i vna
die? Mūq̄d edificare poterūt b
a ¶de his. s. q̄ igne p̄secutōis victi fidē
negauerūt: vel vitioꝝ opib⁹ subiecti mū
dicię corpis vel operis ꝓdiderūt.
lapides de aceruis pulueris q̄
a ¶bonus dñi nō veritate sed elatiōe.
b cōbusti sūt? Sz ⁊ tobias ama i k
nites ꝓrim⁹ eiꝰ. ait: Edificēt/
a ¶surgēs ꝓtra assertionē fidei illoꝝ.
b ¶hereticoꝝ: ꝑm illud: Capite nobis vul
peculas paruulas. c ¶supabit. s. ⁊ pe/
dib⁹ suis cito subijciet oēm fiduciā do/
ctrine eoꝝ: quā velut lapide firmo mu/
nitā in xp̄o esse fundatā gliant.
Si ascēderit vulpes/trānsiliet m
a ¶munitionem ecclie.
mūrū eorū lapideuz. Et dixit n
neemias: Audi deus nr̄/q̄ fa o
a ¶huic ip̄recationi sille est qđ ꝓpheta
dicit: cōuertet dolor eius in caput eiꝰ.
cti sumus† despectui. Cōuer †
te oppꝛobriuz super caput eo
rum: et da eos in despectionē
in terra captiuitatis. Ne operi p
as iniquitatē eorum: ⁊ peccā/
tum eorū coram facie tua nō
deleatur: q̄ irriserunt ędificā
tes. Itaq̄ ędificauimus mu/
ruz: ⁊ coniunximus totū vsq̄
ad partem dimidiam: ⁊ ꝓuo/ q
catū est coꝛ populi ad operan
dum. Factū est autē cum au/ r
disset sanaballath et tobias et
arabes/et amanitę et aç̃otij/q̄
obducta eēt cicatrix muri hie/
rusalē: ⁊ q̄ cępissent iterrupta
concludi: irati sunt nimis. Et s
cōgregati sunt omēs pariter/
vt venirent⁊ pugarent contra
hierusalē: ⁊ molirent insidias.
c Et ozauimus deū nostrū: ⁊ po t
suim⁹ custodes sup murū die
ac nocte ꝓtra eos. Dixit autē v
a ¶tribus iude.
iūdas: Debilitata est fortitu/ x
d do portātis: ⁊ hum⁹ nimia est: y

Circa primū dr: b ¶Lū au. sanabal. z
Qui erat primus inter samaritanos.
c ¶Irat⁹ est valde. De iudeoꝝ ꝓsperi
tate. d ¶Et dixit. Judeos despiciēdo.
e ¶Quid iu. ibi. faciūt. q. d. nō pote/
rūt p̄ficere q̄d icepert. Tū q: sūt ibecilles
vt dictū est. Tū q: ipediēt eos gētiles: vñ
subdit: f ¶Mū di. eos gentes. q. d.
nullo mō debēt eos dimittere opari paci/
fice. g ¶Mū sa. ⁊ cōplebunt in vna
die. Transpositio est actuū. ⁊ est sensus:
Mū cōplebūt opꝰ suū ⁊ sacrificabunt deo
gras agēdo de opis ꝓsummatōe. q. d. nō:
q: hoc est eis īpossibile. vñ seq̄t: h ¶Mū
q̄d edifi. poterāt lapides ⁊c. Q̄n enī
nabuçardan incēdit ciuitatē: vt habet. iiij.
Reg. vlt. tāta fuit ignis vehemētia q̄ ma
gna pars lapidū ita fuit adusta q̄ resolue
bāt q̄si in pulueres ⁊ nō erāt vltra vtiles
ad edificādū. i ¶Sed ⁊ tobias ama.
ꝓrimꝰ eiꝰ. Quia erāt cōiuncti p affinita
tē. k ¶Ait. Deridēdo eos. l ¶Edifi/
cent. i. nō curem⁹ de edificio eoꝝ q: nihil
eis valebit. iō seq̄t: m ¶Si ascē. vul/
pes trā. mu. eoꝝ. i. ita bassus erit q̄ non
erit eis ad aliquā defensionez. In hebreo
habet: Dissipabit murū eoꝝ. i. ita debilis
erit q̄ nō poterit sustinere aliquē impetū.
n ¶Et dixit neemias. Hoc nō est in he
breo nec est de textu sed subintelligit: ⁊ p
pter hoc aliq̄s doctoꝝ apposuit p modum
glose q̄ postea inserta est textui p ignoran
tiā scriptoꝝ. o ¶Audi deꝰ nr̄. Inclinā/
do ad nos tuā clemētiā: eripiendo nos de
oppꝛobrio et cōtēptores nr̄os oppꝛobrio
supponēdo. p ¶Ne operias ini. eoꝝ.
Dissimulādo vindictā. q ¶Et ꝓuoca/
tū est coꝛ ppli ad operādum. Tū p
pter oppꝛobriū iniuste illatū. Tū q: opus
ꝓsperabat in manib⁹ eoꝝ. r ¶Factuz
est aūt cū au. sanaballath ⁊ to. ⁊ ara.
ammonite ⁊c. Hic cōsequēter ponit de
fensio cōtra inuadere volētes. vñ subdit:
s ¶Et cōgre. oēs pariter. Ut fortius
nos inuaderēt ⁊ opus cessare facerēt.
t ¶Et ozauimus deū nostrū: et po.
custodes sup murū ⁊c. Primo ⁊ p̄in
cipaliter ꝓfidendo de eiꝰ ꝓtectione: q: ta/
mē nō debebāt omitterre de his que pote
rāt fieri humana ꝓuidentia. iō subdit: Et
posuim⁹ custodes sup murū ⁊c. v ¶Di
xit aūt iudas. i. viri de tribu iuda fracti
timore aduersariorū ⁊ anxietate laboruz.
x ¶Debilitata est foꝛ. portātis. i. por
tantiū onera ad opꝰ. y ¶Et humus ni
mia est. Quod exponit sic ab aliq̄bus:
q̄ oportebat multā terram amouere ⁊ ex/
tra portare vt possent fieri fundamenta.

Moraliter

* Et nos nō
Moral. a ¶Factū est aūt ⁊c. seq̄t:
e ¶Quid iu. fa. imbecilles. Per istos
designāt sacerdotes ⁊ scribe xp̄m deridē/
tes i cruce: q̄ q̄dē derisio i suos discipulos
redūdabat. ⁊ deridebāt aūt cū de ibecillita/ matth. 27. e
te/dicētes: Vach q̄ destruis tēplū dei ⁊ in
trib⁹ dieb⁹ reedificas. Itē alios saluos fe/
cit/seip̄m nō p̄t saluū saluare. † ¶Con
uerte. op. ⁊c. Q̄ ⁊ factū fuit: nā i vindi
ctā oppꝛobriū xp̄o illati: deꝰ fecit venire ro
manos ꝓ iudea q̄ destruxerūt tēplū: ⁊ ciui
tatē ⁊ pp̄m ptim occiderūt ⁊ ptim captiua/
uerūt. s ¶Et cōgrega. sūt oēs pari
ter ⁊c. i. eccliam p̄mitiuā: postq̄ enī pnci/
pes iudeoꝝ viderūt q̄ a p̄dicatione nois
christi nō potuerunt aplos impedire p ver
ba cōminatoria: sicut patz Act. iiij. et. v.
quesierūt eos impedire per persecutiones
⁊ flagella: ꝓut patz Actuū. viij. et. ix.

* Et factū est

deſcendunt. Prius enī de corde nr̄o egerēda eſt humus terre/
A narū cōcupiſcentiarū: deinde firmus ⁊ inexpugnabilis opez
murus ſup fundamentū fidei cōſtruēdus. Nā qui ſup humū
⁊ rudera infirmarū cogitationū edificiū ſancte actiōis erigit:
facilē: ⁊ p domo vel ciuitate: pcella tēptationis ingruēte: ruī
nā edificaſſe ꝓbat. a ¶ Dixerunt hoſtes. Hec in edificio
ſpirituali agi ſolēt. manet enī idefeſſus
hoſtis cū ſatellitib⁹ ſuis ſpiritib⁹. ſ. im/
mūdis ⁊ noībus malignis qui opa vir/
tutū ⁊ fidei nobis incautis impedire ⁊
expugnare ꝓtēdūt: ⁊ mentē fideliū mu
crone ꝓaue ſuggeſtiōis iterficere. Sz
cōtra hec nobis armatura dei ſumēda
eſt: vt poſſimus reſiſtere in die malo: ⁊
in oībus ꝓfecti ſtare. b ¶ Statui in
loco. vt agmine ſcz armatoz circūdati
Quad⁹ fide/ opatores liberius ⁊ ſecuri⁹ edificarēt.
lū diſpūti Diſpartiti enī ſūt gradus fideliū. Alij
bonis opib⁹ intus ornātes eccleſiā edi
ficāt. Alij armis ſacre lectionis muniti
cōtra īpugnātes hereticos vigilāt. Vi
religioſa deuotiōe ꝓmos in fidei ve/
ritate ꝓfortāt. illi aduerſus diaboli vel
vitioz̄ tela neceſſariū certamē exercēt:
⁊ ab ouili dn̄ico inſidiātes lupos paſto
Nota rali ſollicitudine arcent. c ¶ Media
pars. Beđ. Notandū qz nō ſolū me/
dia pars iuuenū faciebat opus: ⁊ pars
media parata erat ad bellū: ſed et ip̄e
iuuenes qui faciebāt opus gladio erāt
accincti. Tanta enī verſucia hoſtis an
tiq: tant⁹ eſt furoz malicie eius cōtra ec
cleſiā: vt nō ſolū p̄dicatozes veritatis:
ſed ⁊ ipſe pp̄os dei ſemp debeat ꝓtravi
gilare: ⁊ q̄ſi in acie ſtare. Edificātes enī
gladio accingunt renes cū hū q̄ p̄ſunt
bonis opib⁹ inſiſtere vel ſibi cōmiſſos
curāt regulari rōne diſponere: hoc enī
eſt vivos lapides in edificio ſcē ciuita/
tis cōpetenter locare: q̄ ſtura luxurie in
ſe acumine verbi dei ſatagūt reſtringe/
B re. Nec ꝓtereundū eſt q cū dauid vſ/
lomon eandē ciuitatē edificarēt: nihil
de armatis ſtructorib⁹ vel aduerſarijs
impugnātibus dicit: ſed deſtructa ꝓpt̄
pctā maiori labore induſtria reficit. Si
milis aūt eſt edificatio ſpūalis q̄ in ani
marū ſalute gerit: vt in baptiſmo rena
ti per fidē ⁊ pfeſſionē ſancte trinitatis
ſine labore p gratiā dei ciuitas ⁊ dom⁹
eius efficiamur ⁊ ſi poſt diabolo ſuadē
te vel ſeducēte ad pctā relabimur: ⁊ vir
tutum mentā hoſtis victoz igne vicioz
deūcit: neceſſe eſt grauiori ſtudio affli/
ctionis vigiliarū ⁊ artioris vite bonoz
operū edificia reparare. Maz expertis
vicioz̄ illecebris difficilius carem⁹ q̄
incognitis. Minoziſq; laboris eſt in/
cognitam cauere carnis voluptatem q̄
reūcere cognitam. d ¶ Et ſint vo/
Nota bis. Beda. Nota quantū ſtudium in
operando habuerint: qui etiam nocte
Nol.20.g. in labore peſtiterunt: ſicut paulus qui
Ni.de ly. ✠ nocte ⁊ die

✠ a ¶ Et nos nō pote. edifi. mu. ſcz donec iſta terra ſit amota qō eſt vl/
tra vires nr̄as: ſed hec expoſitio nō vi/
detur rōnabilis: qz licet muri ciuitatis
fuiſſent in multis locis dirupti ⁊ vehe/
mētia ignis aduſti: tn̄ fundamēta que
erant in terra remanſerūt ſalua: ⁊ ideo
aliter exponūt hebrei. Et hum⁹ nimia
eſt. i. arena et calx q̄ ſunt neceſſaria ad
faciēdū cementū requirunt in magna
quātitate: ita q̄ nō poſſumus habere:
et p cōſequēs nō poterimus edificare.
b ¶ Et dixerūt hoſtes nr̄i ne. ⁊
⁊ nos nō poterim⁹ edificare mu a
a rū. Et dixerūt hoſtes nr̄i: Neſciāt b
⁊ ignorēt donec veniam⁹ in me/
dium eoz̄/ ⁊ interficiamus eos:
et ceſſare faciam⁹ opus. Factū
eſt autē venientibus iudeis qui c
habitabāt iuxta eos: ⁊ dicētib⁹ d
nobis per decē vices ex oībus
b locis q̄bus venerāt ad nos: ſta- e
tui in loco poſt murū p circūitū
pp̄lm in ordinē cū gladijs ſuis
⁊ lanceis et arcubus. Et ſpexi
atq; ſurrexi: ⁊ aio ad optimates
et magiſtratⁿ et ad reliquā partē
vulgi: Nolite timere a facie eo/
rū. Dn̄i magni et terribilis me/ f
mentote ⁊ pugnate p fratrib⁹ ve g
ſtris: filijs vr̄is et filiabus vr̄is: h
⁊ vxorib⁹ veſtris ⁊ domib⁹ vr̄is.

a ¶ In ſpūali q̄z edificio ſi aplicis armis fu
erim⁹ induti: diſſipabit diaboli ꝓſiliū ⁊ an
gelo⁹ eius q̄ nos expugnare deſiderāt.

Factū eſt aūt cū audiſſet inimi/
ci nr̄i nunciatū eſſe nobis: diſſi/
pauit deus ꝓſiliū eoz̄. Et reuer i
ſi ſum⁹ oēs ad muros vnuſq̄ſq;
ad opus ſuū. Et factū eſt a die k
c illa: media pars iuuenū eoz̄ fa
ciebat op⁹: ⁊ media pars parata l
erat ad bellū: ⁊ lanceę: ⁊ ſcuta ⁊
arc⁹ ⁊ loricę: ⁊ ꝓncipes poſt eos
in oī domo iuda edificātiū i mu
ro ⁊ portantiū onera ⁊ imponē/
tiū: vna manu ſua faciebat op⁹: †
et altera tenebat gladiū. Edifi/ †
cantiū enī vnuſq̄ſq; gladio erat
accinct⁹ renes. Et edificabāt et m
clangebāt buccina iuxta me. Et n
dixi ad optimates ⁊ ad magiſtra
tus: ⁊ ad reliquam partē vulgi:
Opus grāde eſt ⁊ latū: ⁊ nos ſe
parati ſum⁹ in muro ꝓcul alter
ab altero. In loco q̄cūq; audie
ritis clāgorē tubę illuc ꝓcurrite
ad nos. Be⁹ nr̄ pugnabit p no o
bis: ⁊ noſipſi faciam⁹ opus. Et
media ps nr̄m teneat lāceas ab
aſcēſu aurorę donec egrediant p
aſtra. In tpe q̄z illo dixi pop̄lo.
Vnuſquiſq; cum puero ſuo ma
o neat in medio hierl̄m: et ſint vo/ q
bis vices per noctē ⁊ diē ad ope

E ⁊ ſic iminebat eis difficultas in edificādo ab interiori ⁊ exte/ E
riori. c ¶ Dicentib⁹ iudeis: qui habitabāt iuxta eos. i. ſama/
ritanos in villis cāpeſtrib⁹. d ¶ Et dicētibus nobis. ma
licias ⁊ inſidias ſamaritanoz̄. e ¶ Statui in loco poſt
mu. ⁊c. ad reſiſtendū inſultibus eoz̄. ideo ſubdit: f ¶ Dn̄i
magni ⁊ ter. in iudicijs. g ¶ Memētote. quō pugnauit
p patribus nr̄is in mari rubro. ⁊ alijs
locis. h ¶ Et pugna. p fra. ve. mo
ti charitate: ⁊ p fidetes de diuina ꝓte/
ctiōe. i ¶ Et reuer. ſu. oēs ad mu.
edificādos deſtructo cōſilio ſamarita/
noz̄. Ex quo ptz q timore eoz̄ opus in
termiſerāt: vt meli⁹ ab eis ſe defende/
rēt. k ¶ Et factū eſt. Hic ponit mu
nitio ꝓtra inſidiātes/ cū dr̄: Et factū
eſt a die il. ſcz q̄ cognouimus hoſtes
nr̄os inſidiari. l ¶ Et media ps pa.
erat ad bel. totaliter intēta ad defen
ſionē edificatiū: ipſi etiā edificātes erāt
armati: lz leui⁹: vt ſi hoſtes irruerent:
poſſent aliq̄ mō ſe defēdere. m ¶ Et
clan. buc. tanq̄ parati ad p̄liū: vt ſi
hoſtes appropinq̄rent timerēt eos in
uadere audientes clangorē buccine.
n ¶ Et dixi. Hic ponit circūſpectio
ꝓtra ſubito irruētes p pp̄li vnionē ad
certū ſignū tube clāgētis: qz ſtus vni
ta fortior eſt ſeip̄a diſpſa. ⁊ ptz ſrā ſcz
ibi: o ¶ Ab aſcē. au. q̄ cito poſſent
videre ad opādū. p ¶ Donec egre.
aſtra. i. appareāt: qz ex tūc oportebat
q̄eſcere ab ope. q ¶ Et ſint no. ⁊c.
ad opandū. nō eſt p hoc intelligēdū
q̄ oparent de nocte: qz hoc nō poſſet
bñ fieri: vt patz ex dictis: ſed aliq̄ p vi
ces erāt ordinati ad vigilandū de no/
cte pro cuſtodia ciuitatis: qui irruenti/
bus hoſtibus poſſent alios excitare.
✠ Nō deponeba.

✠ k ¶ Et factū eſt a die illa me. pars iu. fa. opus. Per qō ſignificā Moraliter
tur fideles eccliē p̄mitiue ſe exercētes D
in bonis opibus actiue vite. l ¶ Et
media pars pa. erat ad bel. Per
iſtos ſignificant ſpeculatiui illi⁹ tp̄is
qui cōtra inſult⁹ hoſtiū pugnabāt viri
liter oīonibus deuotis. † ¶ Una
manu ſua fa. opus ⁊c. Per hoc ſi
gnificant illi q̄ ſunt in vtraq; vita acti
ua ſcz ⁊ ꝓtemplatiua pfecti: cuius per
fectionis debent eſſe pontifices noue
legis. Greg⁹. in paſtorali: Sit p̄ſul
actione p̄cipuus: ſit p̄e alijs contem/
platione ſuſp̄ſus. Poteſt etiā hoc alli
ter moraliçari: vt p hoc qō dicit vna
manu faciebat opus: exercitiū cuiuſli/
bet boni operis itelligat: ⁊ qm̄ ex hoc
vana gloria ſolet inſurgere. ideo ſub/
ditur: † ¶ Et altera tenet gla. ſcz
cōtra vanā gloriā inſurgentē. Itē no/
tandū q̄ tēpore ſalomōis hieruſalē fu
it edificata pacifice ſine armis: ſz poſt/
q̄ fuit deſtructa per nabuchodonoſoz
fuit reparata tēpore Neemie: cum la/
bore magno ⁊ armis. Per ſalomonē
vero qui pacificus interpretat̄ domi/
nus noſter ieſus chriſtus qui per ſuū
ſanguinē pacificauit ea q̄ in celis ſunt
⁊ in terris ſignificat̄. Per nabucho/
donoſoz vero qui interpretat̄ ſedens
in anguſtia: diabolus qui ſecum ſemp
portat ignem ſuum intelligit: quoniā
ſemp anguſtiat̄. Igitur per p̄dicta ſi/
gnificatur q̄ edificium virtutis et gra
tie per chriſtum ſine labore cōſtruit in
baptiſmo: ⁊ ſed ſi per ſuggeſtionē dia/
boli deſtruatur non reparatur ſine la/
bore magno.

nocte ⁊ die operabāt manibus suis ne quē credentiū victū q̄/rendo fatigaret: nisi forte ita sibi p̄ vices succedebāt ad operā/dū: vt alij p̄ die laborarēt in opere muri: alij cōtra hostiū incur/sores agerēt excubias noctis. Mā ⁊ nr̄e ciuitatis extructores vtrūq; sil' faciunt. Ꝑi enī q̄ fideles instruēdo ecclīam edificāt: infideles ⁊ etiā cōtradicētes arguēdo ab ecclīa repellūt. Ca. V

ET factus est. Be. Desidera bat ppl's mux ꝓstruere sed in pediebāt fame quā nō solum penuria frugū: sed etiā auaricia princi pū fecerat: q̄ ab eodē ppl'o maiora q̄ reddere poterat tributa exigebat. Qđ q̄tidie apud nos fieri videmus: multi enī in ppl'o dei diuinis cupiūt obtēperare mādatis: sed inopia tpaliū rex re tardāt: exēplo eorū q̄ habitu religiōis p̄diti sūt cū ipsi ab eis q̄b⁹ p̄sunt ꝓportabile vectigal secularīū rerū exigūt: ⁊ nihil saluti eox vel verbo vel exēplo vel pietatis ope cōplēt aut ꝓferūt: atq; vtinā vt aliqs in dieb⁹ nr̄is Neemias. i. ꝓsolator: a dño veniēs mores nr̄os cōpescat: ⁊ p̄cordia nr̄a ad amorē diuinū accēdat: ⁊ manus nr̄as a|ppr̄ijs voluptatib⁹ auertēs/ad ꝓstruēdā christi cōuertat ciuitatē. ¶ Be. Trib⁹ de causis auget clamor ppl'i. Quidā fame coacti filios suos ditiorib⁹ vendere volebāt. alij liberis parcētes agros potiox domos: nōnulli p̄hibentes liberox ⁊ agrox venditionē. Ꝑ tm̄ p̄suadebāt vt mutuo sumerēt pecuniā in tributa regis oppignoratis agris ⁊ vineis: donec redeūte fertilitate reddere possent feneratoribus qđ mutuo accepissent. b ¶ Et increpaui ⁊c. Be. Tāq̄ dux optim⁹ militie celestis ⁊ sapiēs architectus ciuitat' dei: qđ optimates facere voluit et magistrat⁹ ppl'i se p̄i⁹ fecisse declarauit: elemosynā. s. paupib⁹ dare: nihilq; ab eis q̄rere nisi custodiā legis ⁊ edificationē ciuitat'. In hac aūt lectione nō oportet nos allegoriā q̄rere: sz l̄r̄e textū diligēter operādo seruare: vt sz exceptis q̄tidianis elemosynax fructib⁹: vbi generalis fames ingruerit: q̄ possum⁹ egentib⁹ p̄beam⁹: ⁊ q̄ a subditis q̄si iure solebam⁹ exigere tributa: dimittam⁹ vt dimittat nob⁹ pr̄ ꝏbita nr̄a. ℣ Insup

Nico.de lyra

✻ a ¶ Nō deponebam⁹ vestimēta nr̄a. Ex quo patz in eis magna diligentia. b ¶ Unusq̄sq; tm̄ nudabat ad baptismū. i. ad purificatiōez ꝑm modū iudeorū q̄ tali purificatione vtebant: sicut ꝏr de Judith. xij. b. q̄ baptiçabat se in fonte aq̄. ꝑm alios aūt baptism⁹ iste intelligit ablutio sordiū corpaliū ꝓtractax ex ope ac etiā sudore.

ET fact⁹ est cla. ⁊c. La. V Hic ponit scōm impedimētū ꝓueniēs ex vsuris q̄bus diuites in ppl'o iudeox grauabāt inopes: ⁊ ideo p̄mo describit afflictio ppl'i in egestate. scōo reprehensio diuitū ex ipietate/ ibi: Et iratus sum nimis. tertio facta remissio ex cōi charitate/ ibi: Et ego ⁊ fratres mei. q̄rto larga Neemie expēsio in hospitalitate/ibi: A die aūt illa. Circa p̄mū ꝏr: Et fact⁹ est ⁊c. notabiliter grauati a diuitib⁹: q̄r egestate cōpulsi acceperāt ab eis ad vsurā: ⁊ aliqs de liberis suis eis vēdiderāt: ⁊ adhuc de residuis sibi facere volebāt: saltē aliq̄. iō subdit: d ¶ Et erāt q̄ dicē. s. aliq̄ de popularib⁹. Filij nr̄i ⁊c. e ¶ Et erāt q̄ dicerēt. Hec est scōa q̄rela. f ¶ Agros nr̄os ⁊c. s. venditiōi vt ꝓpignoratiōi. g ¶ Et alij di. hec est tertia q̄rela. g ¶ Mutuo su. pecunias. i. ad vsurā. h ¶ Demusq̄ ag. nr̄os. Addēdo vel ꝓpignorādo. Sicut egyptij tpe famis vēdiderūt terras suas regi: vt hr̄ Gen. xlvij. i ¶ Et nunc si. car. fra. nr̄ox ⁊c. i. sic diuites de pp'lo nr̄o liberi sūt/sic⁹ nos debem⁹ esse. filij nr̄i sicut ⁊ filij sui/cū sum⁹ de eadē lege. Ꝑ inducit ꝑ rōne q̄ meli⁹ erat vēdere vel ꝓpignorare terras ⁊ possessiōes regi gētili q̄m filios ⁊ filias subiicere seruituti. Aliter hoc exponitur ⁊ melius vt videt: q̄r ꝯobabel esdras ⁊ neemias vt plures possent secū adducere de babylone ꝓmiserāt libertatē ⁊ ꝓsperitatē: ideo aliqui eorū in afflictiōe positi querelādo dicebāt: Et nūc sicut carnes fratrū nr̄ox. i. iudeox qui remāserūt in babylone sunt in afflictione ⁊ labore. k ¶ Sic carnes nr̄e sunt. Hic in cōsimili afflictione vel maiori. l ¶ Et sicut filij eorū. Sunt subiecti seruituti: ita ⁊ filij nr̄i. ideo subdit: m ¶ Ecce nos subiugauim⁹ filios no. ⁊c. Et sic nō sumus melioris cōditionis q̄m ipsi/ sed in aliqbus peioris. n ¶ Et irat⁹ sum nimis. Hic ponit reprehensio diuitū: ꝓpter oppressionē pauperū p̄dictā/cū dicit: Et iratus sū nimis. Verbū est Neemie irati: non ira que est ꝓ vitiū sed per zelū. o ¶ Et cū audissez clamorē eorū ⁊m ꝙba hec. Que sonabant displicere eis q̄ de babylone redissent. p ¶ Cogitauitq; cor meū. Secū ita q̄ nō impetuose sed ex modestia ⁊ deliberatione ꝓcedit ad reprehensionē diuitū. q ¶ Usuras ne singuli de fratrib⁹ vestris exigatis. Quasi diceret hoc est manifestū. ⁊ tamē hoc est valde malū ⁊ lege ꝓhibitū Deute. xxiij. r ¶ Et cōgregaui aduersum eos cōcionē magnā. Et erubescerent reuere correctionē meā rationabilē. s ¶ Nos vt scitis redemim⁹ fratres nostros iudeos qui ven. ⁊c. Licz enim illi qui erant in babylone redūssent sine redemptore: tamē ꝯobabel esdras ⁊ neemias aliquos iudeos redemerāt: qui fuerant venditi gētilibus extra potestatem regis babylonis. t ¶ Et vos igit vendite fratres vestros ⁊ ememus eos. Quos emistis in seruos contra legem. v ¶ Et siluerūt nec inuenerūt quid respōderent. Nō habentes responsionē rationabilē. x ¶ Ne exꝓbret nobis a gentilib⁹ inimicis nostris. s. q̄ nō timetis dn̄m: nec legē ei⁹ seruatis.

✻ Et ego ⁊ fra

Moraliter. c ¶ Et factus est clamor populi magnus aduersus fratres suos iudeos. Allegorice. Clamor iste figura fuit illius murmuris in primitiua ecclīa: de quo dicitur Act. vj. a. In diebus illis crescēte numero discipulorum factus est murmur grecorū aduersus hebreos: eo q̄ despicerent in ministerio quotidiano viduox eorū. Sed sicut per Neemiā qui ꝓsolator interpretat: clamor populi fuit purificatus vt in textu dicit cōsequēter: sic p̄ spiritū sanctū qui est verus ꝓsolator murmur credentiū in ecclīa p̄mitiua fuit quietatus. Mā per eius inspiratione. vij. diacones fuerūt ordinati ⁊ constituti ad opus ministerij quotidiani qui pacifice negocium tractauerūt. Moraliter autē clamorē ppl'i murum hierusalē edificare cupientis: sed per potentiores eiusdē populi in tēporalibus grauabant: ⁊ sic in ope murox impediebant: significat afflictio religiosorū pauperū in edificio spirituali ecclesie laborare desiderantiū: sed ab aliquib⁹ potētibus tēporaliter affligunt: ⁊ sic ab edificationis ope impediunt: ⁊ vtrum veniat Neemias. i. cōsolator missus a rege celesti qui tale remediū apponat q̄ dicti religiosi quiete valeāt viuere ⁊ in ope muri virtutū efficatius laborare.

Moraliter

Allego.

Diuisio

al. ꝓbidem

Clamor populi q̄re augetur

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

v

x

La Nota ꝓtra impios

a ¶ Insup excus. Huic sñe terribilis clausula imponitur. Quicūq; enī paupib⁹ miseri/cordiā nō impēdit: vl ab eis q̄ nō habēt velut iuste exigit: de domo sua excutiēt. i. de cetu ec/clesie: in q̄ putabat se ꝑpetuo manere ⁊ de laborib⁹. s. in fru ctib⁹ bonoꝝ operū: in q̄bus se laudabiliē laborasse putabat: nil ꝓfuis laboris recipiet. la/bores enī sine pietate non pñt apd deū fructuosi eē. b ¶ Et dixit vni. Quātū neemie ob iurgatio vel imprecatio cordā oīm moverit ostendit: audita enī ꝓtestatione rūdentes amē ⁊ deū collaudātes fecerūt que iusserat. In quo patz: q̄ nō ti/more sed amore dicta ei⁹ suscepērūt. c ¶ Per annos ⁊c. Be. Hoc exponit apls dicēs: q̄ statuit dñs eos q̄ euāgeliū annunciāt de euāgelio viuere: ego autē nullo hoꝝ vsus sum. Duodecim autē annis neemi/as cū fratrib⁹ suis ita in duca/tu viuebāt: vt annonas q̄ duci bus debebant nō cōmederent insinuās euāgelicū opus esse in regimine plebis: op⁹ recto/ris notabiliter circa ecclesiā ex ercere: ⁊ a subdit. cōmodū ter renū nō q̄rere. La. VI

Actū est autē ⁊c. d ¶ Veni ⁊ pcutiam⁹. Beḍ. Hostes sctē ciuitat̄ psuadebāt neemie in cāpestria descēdere ⁊ fedus pacis secū inire: mactatis simt̄ vitulis in testimoniuz cōpacti federis: sz ille ne opus religio sum negligat̄ in mōtanis pse/uerat: sic ⁊ heretici ⁊ catholici falsi volūt cū veris catholicis pacis consortiū habere: nō vt ipsi ad arcem catholice fidei et opationis ascendāt: sed vt eos potius quos in culmine virtu/tū cōmorātes aspiciūt: ad infi/ma operū vel prauorū dogma tū descēdere cogant. Bene au tē in cāpo vno volūt cū neemia pactū inire: q̄ in eadē liberta/te latioris vite quā sequunt̄: oēs ꝓfiter resolui desiderant. Bene idē pactū cum eo in vi/tulis pariter mactatis volunt inire: q̄ falsi frēs oīonis sue vel actionis deo hostias vna cū veris catholicis gestiunt of ferre: vt veri fideles crediti p victimā cōmunionis veros ca tholicos corrumpere possint. Sed neemias personā fidelīū doctoꝝ tenēs: nec ad ꝓphanos descēdere: nec eorū hostijs inq̄ nari cōsentit: sed inceptis vir/tutū opibus devotus psistit: ⁊ quo acri⁹ terrere nitunt̄ eo ma gis bene operando ipsis terri bilis efficit̄: vñ in sequēt⁹ di citur: Oēs autē hi terre no. ⁊c. Similiter ergo nos in spi/rituali structura: q̄ versut⁹ ho stis semp manus nostras tem ptat impedire: curem⁹ eas sem per diuino auxilio confortare.

& Et ingressus.

cis nr̄is: Et ego ⁊ frēs mei ⁊ pueri a mei cōmodauim⁹ plurimis pecuni am ⁊ frumentū. Nō repetamus in b cōmune istud. Es alienū cōceda/mus q̄ debeḍ nobis. ¶ Reddite eis c hodie agros suos ⁊ vineas suas et olueta sua et domos suas. Quin d potius ⁊ centesimā pecunię/frumē ti/vini/⁊ olei quā exigere soletis ab eis. Date ꝑ illis. Et dixerūt: ¶ Red e demus ⁊ nihil ab eis q̄remus: sicq̄ faciem⁹ vt loq̄ris. Et vocaui sacer f dotes: ⁊ adiurauī eos vt facerēt iu a xta q̄ dixerā. Insup excussi sinū g meū ⁊ dixi: Sic excutiat de⁹ oēm vi rū q̄ nō cōpleuerit vbū istud: de do mo sua ⁊ ō laborib⁹ suis. Sic excu b tiat̄: ⁊ vacu⁹ fiat. Et dixit vniuersa multitudo. Amē. Et laudauerunt deū. Fecit q̄ ppls sicut erat dictū. A die aūt illa q̄ ꝓceperat rex mihi h vt essem dux i terra iuda / ab anno vicesimo vsq̄ ad annū tricesimū se c cūdū artaxerxis regis/p ānos duo i deci: ego ⁊ frēs mei annonas q̄ du k cib⁹ debebant̄ nō comedim⁹: Bu/ m ces aūt ꝑmi q̄ fuerunt añ me grauauerunt ppl'm: ⁊ acceperūt ab eis in pane / vino ⁊ pecunia quotidie si/clos q̄draginta. Sed ⁊ ministri eo rū deprimebāt ppl'm. Ego aūt non n feci ita ꝓpter timorē dei. Quinpo tius in ope muri ędificaui: ⁊ agruz nō emi: et oīes pueri mei congre/gati ad opus erant. Judei quoq̄ o ⁊ magistratus / centū quiquaginta viri: et qui veniebāt ad nos de gen p tibus que in circūitu nostro sunt in q mensa mea erant. Parabāt autē mihi per dies singulos bos vnus: arietes sex electi: exceptis volatilu/bus: ⁊ inter dies decē vina diuer/ r sa: et alia multa tribuebā. Insup ⁊ s annonas ducatus mei nō quęsiui. Valde enī erat attenuatus popu/lus. † Memēto mei deus meus in t bonum: ꝑm omnia que feci popu/ v lo huic.

Capitulū VI

Actum est aūt cum au x disset sanaballath ⁊ to bia et goçē arabs et cę teri inimici nr̄i q̄ ędifi/cassem ego murū: ⁊ nō esset in ipso residua iterruptio: vsq̄ ad tp̄s aūt illud valuas nō posuerā in portis: miserūt sanaballath ⁊ tobia ⁊ goçē y o arabs ad me/dicētes: Veni ⁊ pcutia † ✻ a ¶ Et ego ⁊ fra. mei. Hic ꝓnr̄ ponitur remissio facta paupib⁹ ex cōi charitate: ⁊ incipit Neemias a seipso dicēs: Et ego ⁊ frēs mei ⁊c. Et sequit̄: b ¶ Et non repe. in cōe istud. i. cōiter ꝓsentiam⁹ vt ista nō repetant̄. c ¶ Reddite eis ho. ag. venditos vel impignoratos. d ¶ Quin poti⁹ et cen. pe. fru. vini ⁊c. vt solueret regi ꝓ tributo terre. e ¶ Date ꝑ illis. q̄ sunt ita paupes q̄ nō habēt vñ soluant: soli enī sacerdotes ⁊ ministri erāt īmunes ab ꝑ tributo: vt habet̄. ē. Esdre. vij. f ¶ Et vocaui sacer. ⁊c. q̄ erant gubernatores ppli a tpe reditus captiuitatis babylonice: vt di ctū fuit. ē. in ꝓncipio Esdre vt sic ꝓbū istud esset firmū. g ¶ Insup excussi si. meū. sicut enī ꝓphete aliq̄n vtebant̄ sensibilib⁹ signis: vt ꝓphetie eoꝝ essent magis note: si cut Esaias fuit nudus ⁊ discalciatus: vt hr̄ Esa. xx. c. ⁊ Hieremias posuit catēas ligne as in collo suo: Hiere. xxviij. c. i signū q̄ popul⁹ isr̄l sic duceret̄ i captiuitatē: sic Neemi as excussit signū suū ozādo q̄ sic euacuaret̄ bonis suis et ejiceret̄ de cōitate ppli q̄cūq; nō ꝓsentiret vbo ⁊ facto in hmōi remissiōe. h ¶ A die autē. Hic ꝓnr̄ describit Neemie expēsio in hospitalitate: q̄ ne ppls grauaret̄: multa dimisit ab eo petere q̄ sibi tan q̄ duci debebant̄: ⁊ illos q̄ ex pte regis venieb̄t recipiebat ⁊ sustētabat de ꝓprio suo q̄ a cōitate ppli debebāt sustētari. ⁊ hoc est q̄ dr̄: i ¶ Per an. duo. q̄bus supple fuit dux missus a rege artaxerxe. k ¶ Annonas. i. victū. l ¶ Que ducib⁹ de. a pplo iudeoꝝ rone officij. m ¶ Nō comedi. immo talia q̄tauī ne ppls nimis grauaret̄: sicut fuerat tpe alioꝝ ducū. n ¶ Quinpotius in ope mu. edi. etiā manu ꝓpria: licz essem in statu ducis vt p hoc ppls incitaret̄ ad opandū: ⁊ hec est forma boni pastoris: vt det alijs exēplū boni opis. o ¶ Judei q̄z ⁊ magi. cen. q̄nq̄. vi. i. aliq̄ de iudeis q̄bus debebant̄ expēsa a pplo rone cōis status vel officij: ⁊ sic gētiles q̄ erant ad custodiā terre q̄bus ppls debebat de expēsis ꝓvidere: quoꝝ numerus ascēdebat ad centū q̄nquaginta viros. p ¶ Et q̄ve. ad nos ⁊c. sc̄z a samaritanis philistheis ⁊ alijs gētibus q̄ erāt in circūitu hierl'm ꝑ aliq̄bus negotijs. q ¶ In mēsa mea erāt. ne ppls grauaret̄ de expēsis eoꝝ. r ¶ Et iter. de. vina di. ⁊c. tantū enī expēdebat in domo eius de vino q̄ in decē dieb⁹ euacuabāt aliq̄ dolia: ⁊ optebat accipe alia. s ¶ Et alia mul. tri. que ppls cōmunis debebat soluere: ad ei⁹ subleuationē. t ¶ Memē/to mei deus me⁹ in bonū. gratie ⁊ glorie. v ¶ Scōm oia q̄ feci po. hu. ꝓpter amorē tuū ⁊ charitatē fraternā. La. VI

Actū est aūt. Hic ponit tertiū impedimentū, pueniens circa ꝑsonā Neemie: qua impedita impediret totus ppls p cōsequēs ab ope. ⁊ ꝑmo ponit impedimētū sibi proueniēs ex parte gentiliū. scōo ex pte iudeoꝝ / ibi: Et ingressus sum. ꝑma in duas: q̄ ꝑmo ponit impedimentū simulatiōis. scōo cōminatiōis / ibi: Et misit ad me. Primū aūt impedimētum q̄ q̄rebāt gētiles erat q̄ simulabāt se velle facere confederationē cum Neemia: ⁊ sub hoc ꝓtextu educere eū de ciuitate: ⁊ sic eum ꝓditorie occidere: vt sic alij iudei cessarent ab ope. ⁊ hoc est q̄ dicit̄: y ¶ Miserūt sanabal. ⁊ to. ⁊ goza arabs ⁊c. veni sc̄z ✻ extra ciuitatē

Moraliter. ¶ Factū est aūt cum audisset sanabal. Sequit̄: d ¶ Veni ⁊ pcutiam⁹ fedus ⁊c. Per istos q̄ neemiā ⁊ ✻ socios ei⁹ Moraliter

†7.13.d

a ¶ Et ingressus. Pulsat' insidiis hostiū neemias domū samaie q̄si amici ⁊ fratris ingredit: sed ip̄m insidiatorē ⁊ hostē inuenit tāq̄ externo ⁊ donis ⁊ amicitia corruptū. Sēp enī electi habēt fortis pugnas int' timores: nec solū apli sed ⁊ pphete periculis ex genere: periculis ex gētib': periculis ex falsis fratribus suspectā vitā agebant.

b ¶ Mēsis elul. Be. q̄ ꝑm hebreos sext' est: ⁊ apud romanos septēber appellat. Et recte murus sctē ciuitatis sexto anni mēse cōplet: vt etiā hoc tpe p̄fecta fidelib̄ vel pne vl' innocētie actio
Gen.2.a designet. Senario enim ꝓfectio boni op̄is designat. Vel q̄ de' sexto die creationē mūdi ꝓsumauit ⁊ in septimo requieuit. Vel q̄ nos in sex hui' seculi etatib' bonis op̄ib' desudare: in septima aūt q̄ est in aḡa vita: sabbatū aīarū voluit sperare. Recte etiā vicesimo q̄nto eiusdē mēsis die cōplet: ꝓpter quinq̄ sensus corp̄is: q̄z ministerio bona foris opari debem'. Sicut enī q̄narius simplex solet hos sensus significare: ita ꝑ septē̄ multiplicat' ⁊ ad .xxv. ꝓductus eosdē maiori ꝓfectiōe demōstrat. Perficimus ḡ muros hierlm .xxv. die mēsis sexti cū oēs sensus corp̄is nostri diligēter diuinis mancipatis ministerijs: cepta virtutū studia ad finē firma ꝓducimus: queq̄ ad munitionē catholice pacis fideliter agere ceperim': esse faciter iuuāte deo cōplem'. Būn etiam muri q̄nq̄ginta duob' diēb' dicūt esse cōpleti. Quinquagesim' enī penitentie remissionis est ps̄al. in q̄ de huius
Ps.50.b Act.1. edificatione ciuitatis oīās ꝓpheta dicit: Benigne fac dñe in bona volūtate tua sion vt edi.mu. hieru. Quinq̄gesimo die dñice resurrectionis spūsctūs
e aduenit ꝑ quē deuotio nobis penitendi ⁊ penitentib' venia ꝓferē. Duo autē sunt p̄cepta charitatis: dei. s. amor ⁊ ꝓximi q̄bus data nobis ꝑ spūsctū indulgentia ptōz ꝑ eterna vita laborare iubemur. Idcoq̄ muz reedificātes ciues q̄nq̄ginta duob' diēb' restaurāt:

¶ q̄ hec est

Nico.de lyra

extra ciuitatē ⁊ pcutiamus fedus. s. amicitie. a ¶ In vitulis. Q̄n enim fiebat fedus amicitie: occidebat vnum aīal vel plura: in signū ꝙ illi q̄ pcutiebāt fedus ad inuicē essent digni morte: si vellēt ꝓtra fedus venire. In hebreo hr̄: In cipi. ⁊ est nomen regiōis extra hierlm: vt dicit Ra. Sa. b ¶ In cāpovno. In hebreo hr̄: In cāpo ono. ⁊ est nomen loci determinati in regiōe ꝓdicta: ⁊ credo ꝙ lr̄a nr̄a corrupta est
ps.5.b ꝑ scriptores ex similitudine istarū duarū dictionū. c ¶ Absit ḡ ad eos nūcios. Declinādo periculū sagaciter: ⁊ ex cusando me veraciter. d. d ¶ Opus grāde ego facio ⁊c. Quia ꝑ absentiā principalis ⁊ p̄ceptoris talia negligunt. e ¶ Et misit ad me. Hic ponit scēm ipedimētū q̄ fuit cōminationis: q̄z videtes ꝙ nō poterāt op' ipedire ꝑ Neemie occisionē: inceperūt el cōmiari de rebellione apparēti ꝯ regē: vt sic territ' dimitteret op': ⁊ hoc est q̄ subdit: f ¶ In gētibus au. est. i. fama cōmuni diuulgatū: istud erat scriptū in litera sibi missa ⁊ ea q̄ sequunt. g ¶ Et gozē dixit. Iste erat de ꝓcipalibus inter gētiles: ⁊ ꝓpter hoc dictū ei' scriptū erat in epla. h ¶ Et tu. Principaliter. i ¶ Et iudei. Tibi adherētes

mus fedus pariter in vitulis in a cāpovno. Ipi aūt cogitabant vt b facerent mihi maluz. Misi ḡ ad c eos nūcios/dicēs: Opus grāde d ego facio/ ⁊ nō possū descēdere/ ne forte negligat cū venero ⁊ descēdero ad vos. Miserūt aūt ad me ꝑm v̄bū hoc ꝑ q̄ttuor vices: ⁊ respōdi eis iuxta ꝑmonē ꝓiorē. Et misit ad me sanaballath iu- e xta verbū pri' quinta vice puer suum: ⁊ epl̄am habebat in manu sua scriptā hoc modo: In gēt' f audit̄ est: ⁊ goçē dixit: ꝙ tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ ꝓp̄ea ędifices muruz: ⁊ leuare te velis sup eos regē: ꝓpter quā causam g h i k l m n ⁊ ꝓphetas posueris qui ꝓdicēt de te in hierusalē/ dicētes: Rex in iudea ē. Auditur' est rex v̄ba o p q hec: Idcirco nūc veni/ vt ineam' consiliū pariter. Et misi ad eos/ dicens: Non est factum ꝑm verba hec quę tu loqueris: De corde enī tuo tu cōponis hec. Oēs aūt hi terrebant nos: cogitantes ꝙ cessarēt manus nostrę ab opere/ ⁊ quiescerem⁹. Quā ob causam magis ꝓfortaui manus meas: Et ingressus sum domum sa- r maię filij dalaię filij methabebel secreto. Qui ait: Tractem' nobis s t cum in domo dei in medio tēpli/ ⁊ claudamus portas ędis: q̄z venturi sunt vt interficiāt te: ⁊ nocte venturi sunt ad occidēdū te. Et v dixi: Nū q̄sq̄z sili⁹ mei fugit? Et x y quis vt ego ingrediet templum ⁊ viuet? Non ingrediar. Et intel z lexi ꝙ de' nō misisset eū: sed quasi vaticinās locutus esset ad me. ⁊ tobia et sanaballath conduxissent eū. Acceperat enī p̄cuniā/ vt territus facerē/ ⁊ peccarē: ⁊ habe rent malū quod exp̄obrarēt mihi. † Memento mei domine ꝓ tobia ⁊ sanaballath/ iuxta opera eorū talia: sed ⁊ noadię ꝓphetę/ ⁊ cę terorū ꝓphetarum qui terrebant me. Completus est autē murus a
b vicesimo q̄nto die mēsis elul/ q̄n b quaginta duobus diebus. Factū

herētes ꝓfr. k ¶ Cogitetis rebellare. Cōtra regē. l ¶ Et ꝓpterea edi. murū. Ad vestrā defensionē. m ¶ Et le.te ve. sup eos regē. Propria auctoritate ⁊ p̄sūptiōe. n ¶ Propt' quā cām ⁊ p. posueris ⁊c. Hoc erat manifeste falsū: q̄z aggeus ⁊ zacharias tēpore ꝓphetātes: nō ꝓphetabāt a Neemia positi: sed a deo inspirati ⁊ ordinati: nec ꝓphetabāt de regno Neemie: sed de tēpli ⁊ ciuitatis edificatiōe. o ¶ Auditur' est rex verba hec. q.d. ita sūt cōmunia ⁊ diuulgata ꝙ nō poterūt eū latere. p ¶ Idcirco nunc veni. Extra hierlm. q ¶ Et ineam' cōsiliū pariter. q.d. volumus tibi ꝓtra periculū iminens fideliter cōsulere: quod tñ erat falsuz: q̄z querebāt eū occidere. r ¶ Et ingressus sum. Hic ꝓsequēter ponitur ipedimētū ꝓuenięs ex parte iudeorū q̄d erat periculosius: q̄z nulla pestis grauior ad nocēdū q̄z familiaris inimicus. ⁊ ꝓmo circa hoc ponit ipedimētū a falsis ꝓphetis. scdo ab alijs iudeis ibi: Sed ⁊ in diebus illis. Circa primū sciēdū ꝙ aliqui iudei fauebāt samaritanis ꝓ munerib' ab eis receptis: ⁊ sic querebāt tradere Neemiā in manibus eorū: vel saltē terrere eū fingēdo se loqui sp̄ū ꝓphetico: vt sic opus ipediret. ⁊ hoc est q̄d dicit: Et ingressus sum. credens ip̄m esse amicū suū ⁊ fidelē: hoc fecit sed inuenit de facto cōtrarium. s ¶ Qui ait. Ad me terrendū. t ¶ Tractem' nobiscū ⁊c. Intendebat enī iste ꝙ sua mēdacia includere Neemiā intra tēplū tanq̄ ex timore fugitiuum: ⁊ sic ꝑplo ab opere recedente ⁊ ꝓp̄ijs negocijs intendente: Neemias suis hostib' trade ret vel saltē de fuga cōfusus rediret. v ¶ Et dixi. Repellendo eius persuasionē iniquā. x ¶ Nū quis similis mei fugit. i. ita ꝓfidēs de deo: sicut et ego. q.d. nō. y ¶ Et q̄s vt ego ingrediet tēplū ⁊ viuet: q.d. si q̄s tantū cōfitens de ꝓtectione diuina vt ego: fugeret ad tēplū timore humano/ deus deberet sibi auferre vitā. z ¶ Et intellexi ꝙ deus nō mi. eū. Hoc intellexit Neemias ꝑ reuelationē diuinā: vel ꝑ cōiecturā humanā. a ¶ Cōplet' est aūt murus. Licz supuenissent multa impedimēta: vt p̄z ex ꝓdictis. b ¶ Mēsis elul. Hic est mēsis sextus apud hebreos: ⁊ correspondet partim augusto: ⁊ ptim septēbri decōi cursu. c ¶ Quinq̄gintaduo. diebus ⁊c. In hoc apparet magn' feruor in operando: ꝙ in tam paruo tempore ✻ ⁊ cum tot

Moralita ✻ socios ei' nō potētes ipedire ab opere muri ꝑ iuasiōes aptas: ꝓpē q̄s se querent ad malicias occultas vt sic ipedirēt eos sub specie pacis ⁊ boni: signant demones q̄ videtes se sctōs hoīes ipedire nō posse ꝑ aptas tētatiōes ab opere muri ⁊tutū: ꝑ malicias occultas sub specie boni querūt hoc ipedimētū. Exēplū ad hoc hr̄ libro de collationib' patrū abbatis moysi collatione prima de sancto Johāne abbate: quē diabolus sub specie boni ad īmoderatū induxit ieiuniuz intm̄ ꝙ hoc fuit a melioribus actib' imꝑditus: ꝓpter q̄s diabolus ip̄m deridēs cū post talē abstinētiā īmoderatā ad refectionē accederet in figura tetri ethiopis ei' genua ꝓuolutus. Indulge inquit mihi ꝙ tibi hūc labore indixi. c ¶ Absit ḡ ad eos/ dicens: opus grāde ego facio ⁊ nō possum descēdere ⁊c. Per neemiam aūt qui

✻ malicijs p̄dictis

A qz hec ē iustoz in hac vita pfectio: vt q̄ deliq̄rūt pēitēdo p gra
tiā diuie ispiratiōis castigēt: z deiecpo se in dei z pximi dile
ctiōe in bonis opib⁹ adornēt. a ¶ Uniuerse gētis. Beda.
Qui aūt structores sctē ciuitat̄ terrere volebāt: vt ab ope re/
tardarēt cōpleta pstructiōe timēt: z aio pcidūt: sciētes q̄ edifi
catio illa deo auctore cepta esset z com
pleta. Sic in ecclia cū p̄tutū structura
firma surrexerit timēt ūmūdi spūs: z vi
rib⁹ nr̄is tēptatio eoz repellit: z ad no
strā victoriā pficit. Heretici q̄z z falsi
catholici ostāti bonoz fide p dilectiōez
opante: aut corrigunt emēdati: aut ca
uent manifestati z ab ecclia expulsi.

Mystice Ostq̄z autē. Ca. VII Mystice. Ubi ecclie murus
collectis ad fidē nouis pplis
vel correctis his q̄ errauerāt edificat⁹
1. Pe. 5. c fuit: mox ponēde sunt value regularis
disciplie: ne diabolus q̄ q̄si leo rugiēs
circūit vt in ouile dei possit irrūpere.
c ¶ Recēsui ianito. Janitores q̄ scz
claues regni celoz gcepert: vt dignos
z humiles suscipiāt: superbos ꝯ z indi
2. Re. 20. a gnos ab ingressu supne ciuitat̄ arceāt/
dicēdo: Mō ē tibi gs neq̄ sors in ſmo
ne ꝯ. Cor em̄ tuū nō ē rectū cora deo.
d ¶ Mō apiant portę zc. i. toto tpe
noct̄: ne aut in tenebris hostis irrum/
pat: aut aliq̄s ciuiū incaut⁹ exies ab ho
ste capt⁹ pereat. Od etiā tota nocte hu
ius seculi custodes aiaz debēt vigilan
tes agere: ne ill⁹ negligēter agētib⁹ dia
bolus cohortē fideliū turbās irrūpat:
vel quēlibet pditurus rapiat. Apparē
te āt sole iusticie: z clarescēte luce bītu
dinis future iā nō erit op⁹ claustr̄ cōti
Esa. 45. a nētie: q̄ nec aduersarius dabit vltra fa
cultas ipugnādi vel tēptādi ecīa cum
pncipe suo vltiōe dānatis. vñ: Et por/
te ei⁹ nō claudent p diē: nox em̄ nō erit
B illic zc. e ¶ Et posui custodes. Cu
stodes aiaz nō sunt de neophit̄ vl de
plebe pstituēdi: sz de illis q̄ a certamie
vitioz dei gra liberati: iā mentē in hie
rusalē. i. in visiōe trāq̄lle pac̄: hūt: q̄z
Phil. 3. d uersatio in cel̄ est. ¶ Ujus ei pfuma
to cursu ō hac luce subtract̄. Uij mor
substituunt̄: ne vnq̄ desint q̄ pacē ec/
Typice clesie excubādo ābiāt ppt timores no
cturnos. ſm illud: Pro pr̄ib⁹ tuis nati
sunt tibi filij. Hec illi tēpori typice cō/
ueniūt q̄ seminato p apl̄os lōge lateq̄
dei ꝯbo tot⁹ orbis nouū fidei germen
accepit necdū ecclie edificate: sz tm̄ au/
ditu verbi z sacris ppli adhuc rudes
erāt ibuti. Jō cōgregat̄ nō solū optimatibus: sz z vulgo dili
genter eoz numer̄ recensere curauit: vt pspecta omniū sūma
discerneret qui in hier̄lm qui in alijs ciuitatibus habitare de
berent. f ¶ Unūquēq̄ cōtra domū suā. Sic em̄ custo/
dia ecclie pficit: si quisq̄ ita sollicitudinem omniū fideliū ge/
rat vt spāliter eis quibus deo auctore pīatus est curam dili/
gentioris studij impendat.

est ergo cū audissent oēs inimici
a nostri/ vt timerēt vniuersę gētes q̄
erāt in circūitu nr̄o: z cōciderent
intra semetipos: et scirēt q̄ a deo a
factū ē op⁹ hoc. Sz z in dieb⁹ il/ b
lis multę optimatū iudeoz epl̄e
mittebant ad tobiā: z a tobia ve
niebāt ad eos. Multi em̄ erāt in c
iudea hītes iuramētū ei⁹: q̄z ge/ d
ner erat sechenię filij iozei: z io/
hannā fil⁹ ei⁹ accepat filiā mosol
lā filij barachię. Sz z laudabāt e
eū cora me: z verba mea nūcia/ f g
bant ei: z tobias mittebat epl̄as
vt t̄reret me. Ca. VII
b Ostq̄z autē ędificat⁹ b
est mur⁹/ z posui val/
uas: z recēsui ianito
c a ¶ Cātores sunt q̄ dulcedine celestis pa/
trie pia voce pdicāt. b ¶ Leuite sunt q̄ er/
ga diuie cultus obsequiū semp vigilāt.
res/ z cantores/ z lēuitas: pręcepi
aneni fratri meo: z ananię pnci/
pi domus de hier̄lm. Jpe em̄ q̄si
vir verax: z timēs deū/ pl⁹ ceteris
d videbat. Et dixi eis: Mō apiant
portę hier̄lm vsq̄ ad calorē sol.
†Cūq̄z adhuc assisterēt clausę por/
e tę sunt z oplatę. Et posui custo/
des ō habitatorib⁹ hier̄lm/ singu
f los p vices suas: et vnūquēq̄ ꝯ
domū suā. Ciuitas āt erat lata ni
mis z grādis: z pp̄ls paru⁹ in me/
dio ei⁹: z nō erāt dom⁹ ędificatę. k
Be⁹ āt dedit in corde meo: z cō/ l
gregaui nobiles z magistratus z populum vt describerent̄ p familias. Et inueni librum
generationis eoz qui ascenderant primi: et inuenta est scripta in eo. Hi sunt filij prouincie
ascendentes de captiuitate transmigrationis quos transtulerat Nabuchodonosor rex babylonis:
et reuersi sunt in hierusalem et in ceteras ciuitates suas. Isti uenerunt cum Zorobabel: Jesua:
Nehemia: Azaria: Raamia: Nahamani: Mardochei: Belsan: Masphereth: Begoai: Nehum: Baana.
Numerus uirorum populi israel. Filij Pharos duo milia centum septuaginta duo. Filij Saphat
trecenti septuaginta duo. Filij Area septingenti septuaginta quinque. Filij Phahath moab filij
Jesue et Joab duo milia octingenti duodecim. Filij Aelam mille ducenti quinquaginta quatuor.
Filij Zethua nouingenti quadraginta quinque. Filij Zacai septingenti sexaginta. Filij Bani sex
centi quadraginta duo. Filij Bebai sexcenti uiginti tres. Filij Asgad mille ducenti uiginti duo.
Filij Adonicam sexcenti sexaginta septem. Filij Beguai duo milia quinquaginta sex. Filij Adin
quadringenti quinquaginta quatuor. Filij Ater Ezechiae nonaginta octo. Filij Hasum trecenti
quinquaginta quatuor. Filij Besai trecenti uiginti quatuor. Filij Jora centum duodecim. Filij
Hasom nonaginta quinque. Filij Gebar septuaginta quinque. Filij Bethlem centum uiginti tres.
Uiri Anathoth centum quinquaginta octo. Uiri Bethsamos quadraginta duo. Uiri Cariathiarim
Caphira et Beroth septingenti quadraginta tres. Uiri Rama et Gabee sexcenti uiginti unus.
Uiri Machmas centum uiginti duo. Uiri Bethel et Hai centum uiginti tres. Uiri Nebo quinqua/
ginta duo. Uiri Magbis centum quinquaginta sex. Uiri Helam alterius centum quinquaginta
quatuor. Filij Haram trecenti uiginti. Filij Jericho trecenti quadraginta quinque. Filij Lydi
Hadid et Ono septingenti uiginti unus. Filij Senaa tria milia nongenti triginta. Sacerdotes
filij Jedaia in domo Jesue nongenti septuaginta tres. Filij Emmer mille quinquaginta duo.
Filij Phassur mille ducenti quadraginta septem. Filij Harim mille decem septem. Leuite filij
Jesue et Cedmihel filiorum Odouia septuaginta quatuor. Cantores filij Asaph centum uiginti
octo. Filij ianitorum Sellum filij Ater filij Tolmon filij Accub filij Hatita filij Sobai centum
triginta octo. Nathinei filij Esau filij Asipha filij Thabaoth filij Ceros filij Sua filij Phadon
filij Lebana filij Hagaba filij Salmai filij Hanan filij Gaddel filij Gahar filij Rahaia filij Rasin
filij Necoda filij Gezem filij Oza filij Phasea filij Besai filij Asna filij Meunim filij Nephusim
filij Bacbuc filij Hacupha filij Haruhur filij Besloth filij Mehida filij Harsa filij Barcos filij
Sisara filij Thema filij Nasia filij Hatipha. Filij seruorum Salomonis filij Sotai filij Sophereth
filij Pharida filij Jahala filij Darcon filij Gedel filij Saphatia filij Hatil filij Phochereth
Sabaim filij Ami. Omnes Nathinei et filij seruorum Salomonis trecenti nonaginta duo. Hi
ascenderunt de Thelmela Thelharsa Cherub Addon et Emmer: et non potuerunt indicare domum
patrum suorum et semen suum si ex israel essent. Filij Dalaia filij Tobia filij Necoda sexcenti
quinquaginta duo. Et de filijs sacerdotum filij Habaia filij Accos filij Berzellai qui accepit de
filijs Berzellai Galaaditis uxores et uocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scripturam
genealogiae suae et non inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Et dixit Athersatha ne
comederent de sanctis sanctorum donec staret sacerdos doctus et sanctus. Omnis ergo multitudo
simul quadraginta duo milia trecenti sexaginta. Absque seruis eorum et ancillis ipsorum qui
erant septem milia trecenti triginta septem: inter quos cantores et cantatrices ducentae.
Equi eorum septingenti triginta sex. Muli eorum ducenti quadraginta quinque. Cameli
quadringenti triginta quinque. Asini sex milia septingenti uiginti. Et de principibus familiarum
cum ingrederentur templum domini quod est in hierusalem sponte obtulerunt in domum dei
ut erigerent eam in loco suo. Secundum uires suas dederunt in thesaurum operis auri drachmas
sexaginta milia et minas quinque milia: et uestes sacerdotales centum. Habitauerunt ergo
sacerdotes et leuite et de populo cantores et ianitores et nathinei in ciuitatibus suis: et omnis
israel in ciuitatibus suis.

Dixitq̄z autē. Ca. VII Diuisio
Postq̄z autē. Supius descri
pta est muri ciuitatis p̄para/
tio: hic p̄r describit eius clau
sio. z primo describit ciuitatis clausu/
ra. secundo ppli sūma/ ibi: Deus āt. Cir
ca p̄mū vero p̄mo describit positio por/
taz/ cū ōr: Et posui valuas. secundo se/
raz z vectium/ cum dicit: i ¶ Et dixi
eis: Nō aperiant portę zc. ne subi
to irruerēt aduersarij anteq̄z viri bella/
tores essent plenarie excitati: z p ordi/
nationem custodū/ cū ōr: Et posui cu
stodes zc. k ¶ Et nō erāt domus
edificate. Videt p̄riari ei qō p̄dicit:
Unūquēq̄z ꝯ domū suā. Dicendū
q̄ domus nō erāt edificate ad pmanen
dū: sed iuxta muros a pte interiori fece
rant quedam appēditia z tuguria in q̄/
bus poterant manere ad tempus quo/
usq̄z ciuitas esset iterius edificata: z iō
quod dictū est supius de edificatōe mu
ri exteriozis z medij z muri interiozis:
z domoz sacerdotalium: z aliquoz ali/
oz. dicit ibi p anticipationē. l ¶ Deo D
autem dedit in corde meo z con/
gregaui zc. Descripta ciuitatis clau/
sura: hic consequenter describit populi al. texisterē
summa: quod fecit Neemias ex inspira
tione diuina: vt videret qui essent hab
taturi in hierusalem: z qui extra z ō ha
bitantibus in hierusalem qui z quali/
ter deberent edificare muros interio/
res: z domos ad habitandū: z ista nu
meratio populi habet supra Esdre. ii°.
ca. ita q̄ hic z ibi est idez nūerus totius
multitudinis: licet in aliquibus variet
ſm partes z ſm nomina numeratoriū:
quod factum est: quia plures eoz erāt
binomij: z hic nominantur vno nomi/
ne: z alio ibi: z ideo exponat lra sicut ibi fuit exposita: vsq̄ ibi:
* Mōnulli aūt de

Nico.de lyra

* z cum tot impedimentis factū fuit tantū opus. Jdeo po/
stea subdit: a ¶ Et scirēt q̄ a domino factū est opus
hoc. Quia nō potuissent hoc fecisse in tā paruo tempe nisi fu
issent a deo aduti specialiter. b ¶ Sz z in diebus illis.
Hic ponit̄ secundū impedimentū a iudeis qui erant p̄sedera
ti samaritanis p matrimonia: Hic reuelabāt eis Neemie cō/
silia. z hoc ē quod dicit: Sed ⁊in diebus illis multe op/
timatū iudeoz epistole mittebant ad tobiaz. in qui/
bus reuelabant facta z dicta neemie. Cuius causa subditur:
c ¶ Multi em̄ erant in iudea habentes iuramentū
eius. i. fedus cū eo initū iuramēto. d ¶ Quia gener erat
sechenie. Jste em̄ sechenias erat de maiozibus iter iudeos:
z silr mesoliam. de quo subditur: e ¶ Sed z laudabant
eum. s. tobiam. f ¶ Coram me. vt inducerent me ad exe/
undū ad

Moraliter b ¶ Postq̄z autem edificatus est murus Moraliter
zc. Sequit: i ¶ Mō apiant portę hier̄lm vsq̄ ad calo/
rem solis zc. Scōm sensuz moralē ciuitas hier̄lm signat ani
mā fidelē in qua regnat verus dauid iesus xp̄s p gratiaz. Hu
ius autem ciuitatis porte sunt exteriores sensus anime qui nō
debent apiri de nocte. i. ad opa mala pagenda que sunt opa te
nebraz: vtpote visus nō est aperiendus ad aspectū impudicū:
nec auditus ad verba detractionum: neq̄z gustus ad castrimar
gie vitium: neq̄z tactus ad amplexū immundū: neq̄z odoratus
ad odorē meretricē: nec ad alia vitia p̄dictos sensus respicien
tia debent aliq̄liter aperiri sed ista sunt posita p exemplo. Sz
porte p̄dicte ad calorē solis sunt apiende. i. ad faciendū opa cha
ritatis q̄ signant p calorē solis. Apiendus ē em̄ visus ad mise/
rias paupez releuandas: Esa. xlviij. b. Cū videris nudū operi
eū z carnē tuā ne despexeris. Silr auditus ad exaudiendū cla
mores afflictoz: Prouer. xxj. b. Qui obturat aurem suā ad cla
morē paupis: z ipe clamabit z nō exaudiet. Exemplū Luc. xvi
de diuite epulone: q̄ clamās ad abraā guttā aque nō potuit im
petrare: eo q̄ micas panis laçaro nō p̄cessit. Et silr dicendū est
de apertione alioz sensuum ad actus sibi conuenientes ſm or/
dinem charitatis.

Egregauĩ optimates ⁊ magistratꝰ ⁊ vulgus/ vt recẽ serẽ eos. Et inueni librũ cẽsus eoꝝ q̃ ascẽderant primũ: ⁊ inuẽtũ est scriptũ i eo: Isti filij prouincię/ q̃ ascẽderãt de captiuitate migrãtiũ/ quos trãstulerat nabuchodonosoꝛ rex babylonis: et reuersi sũt in hierlm ⁊ i iudeã: vnusquisq; i ciuitatẽ suã: q̃ venerũt cũ çoꝛobabel/ iosue/ neemias/ açarias/ raamias/ naamin/ mardocheus/ belsar/ mespharat/ beggoai/ naũ/ baana. Nũerus viroꝝ ppli isrl. Filij phares/ duo milia centũ septuaginta duo. Filij saphatię trecẽti septuagitaduo. Filij area/ sexcẽti q̃nquagitaduo. Filij phethmoab/ filiorũ iosue ⁊ ioab/ duo milia octingẽti decẽ ⁊ octo. Filij helã/ mille octingenti q̃nquagintaquattuoꝛ. Filij cethua/ octingenti quadragintaq̃nq;: Filij çacchai/ septingẽti sexaginta. Filij bannui/ sexcẽti quadragitaocto. Filij bebai/ sexcẽti vigitiocto Filij acgad/ duo milia trecenti vigintiduo. Filij adonicã/ sexcẽti sexagintaseptẽ: Filij baggoaim duo milia sexagintaseptẽ: Filij adin/ sexcẽti q̃nq; gintaq̃nq;: Filij ather filij eçechię/ nongẽti octo: Filij asem/ trecẽti vigintiocto: Filij besai/ trecenti vigitiq̃ttuoꝛ: Filij areph/ centũ duodeci: Filij gabaon/ nonagintaq̃nq;: Filij bethleẽ ⁊ nethupha/ cẽtũ octogitaocto. Viri anathoth/ cẽtũ vigiti octo. Viri bethamoth/ q̃dragitaduo. Viri cariathiarim/ cephira ⁊ beroth/ septingẽti q̃draginta tres. Viri rama ⁊ gebad/ sexcẽti viginti vnꝰ. Viri machmas/ cẽtũ vigintiduo. Viri bethel ethai/ ducẽti vigintitres. Viri nebo alteriꝰ/ quinq̃ginta duo: Filij helã alteriꝰ/ mille ducẽti q̃nq̃gitaquattuoꝛ: Filij arem/ trecẽti vigiti: Filij hiericho/ trecẽti q̃dragintaq̃nq;: Filij lodadid ⁊ ono/ septingenti viginti vnꝰ: Filij senaa/ tria milia nongenti trigita. Sacerdotes: filij adaia i domo iosue/ nõgenti septuaginta tres: Filij emmer/ mille q̃nquagintaduo: Filij phassur/ mille ducẽti q̃dragitaseptẽ: Filij arem/ mille decẽ ⁊ septẽ. Leuitę/ filij iosue ⁊ gadmihel filioꝝ odoia/ septuaginta q̃ttuoꝛ. Cãtoꝛes/ filij asaph/ cẽtũ q̃dragita octo. Janitores/ filij sellũ/ filij ather/ filij thelmõ/ filij accub/ filij athita/ filij sobai/ cẽtũ trigintaocto. Nathinnei filij soa/ filij aspha/ filij thebaoth/ filij cheros/ filij siaa/ filij phado/ filij lebana/ filij agaba/ filij selmon/ filij anan/ filij geddel/ filij gaer/ filij raaia/ filij rasin/ filij nechoda/ filij iezẽ/ filij aça/ filij phasea/ filij besai/ filij munim/ filij nephusim/ filij bechuc/ filij acupha/ filij agur/ filij besloth/ filij maida/ filij arsa/ filij berchos/ filij sisara/ filij thema/ filij nesia/ filia athipha/ filij seruoꝝ salomonis/ filij sodai/ filij sophereth/ filij pherida/ filij iahala/ filij dercon/ filij gedel/ filij saphatia/ filij achil filij phocereth: qui erat oꝛtus ex sabaim filio ammon. Omnes nathinnei: ⁊ filij seruoꝝ salomonis/ trecẽti nonagintaduo. Hi sũt aũt qui ascenderũt de thelmellaththelarsa/ cherub/ addon/ et emer: ⁊ nõ potuerũt indicare domũ patrũ suoꝝ: ⁊ semẽ suũ/ vtrũ ex israel essent: Filij dalaia/ filij tobia/ filij nechodã/ sexcẽti q̃dragintaduo. Et de sacerdotibus/ filij iabia/ filij accos/ filij berçellai q̃ accepit de filiabꝰ berçellai galaaditidis vxoꝛẽ: ⁊ vocatus est nomine eoꝝ. Hi quęsierũt scripturã suam in censu ⁊ nõ inuenerunt: ⁊ eiecti sunt de sacerdotio. Dixitq; atherſata eis vt nõ manducarent de sanctissanctoꝝ donec staret sacerdos doctus ⁊ eruditus. Omnis multitudo quasi vir vnus/ quadragintaduo milia sexcenti saxaginta absq; seruis ⁊ ancillis eoꝝ: qui erant septem milia trecenti trigintaseptem: et inter eos cantoꝛes et cantrices ducentę quadragintaq̃nq;. Equi eorũ sexcenti triginta septem: muli eoꝝ ducenti q̃dragintaquinq;: cameli eoꝝ quadringenti trigitaquinq;: asini sex milia septingenti viginti. Hiero. Hucusq; refert quid in cõmentario scriptũ fuerit: ⁊ in neemię historia texitur. Nõnulli aũt de principibꝰ a familiaꝝ dederũt in opꝰ. Ather satha dedit i thesaurũ/ auri dragmas mille: phialas/ quiquaginta: tunicas sacerdotales/ quingẽtas triginta. Et de principibus familiarũ dederũt in thesaurum opis: auri dragmas viginti milia: ⁊ argẽti mnas duo milia ducẽtas. Et dedit reliquus populus/ auri dragmas viginti milia/ ⁊ argenti mnas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintasept em: habitauerunt autẽ sacerdotes/ ⁊ leuitę/ ⁊ ianitoꝛes/ et cantoꝛes ⁊ reliquũ vulgus/ et nathinnei ⁊ omnis israel in ciuitatibus suis.

* a ¶ Nonnulli aũt de princi. vbi expriuũt munera que dederũt principes in templo dñi qꝛ. i. Esdre. ij. ponunt tm in generali hic aũt ponunt magis in speciali: ⁊ ptz lra.

Glo. ordi.

Et venerat mẽ. ⁊c. Ca. VIII Bed. Qui nõ lõge aberat. Cuz esset mur⁹ eet. xxv. die sexti mẽsis cõplet⁹. v. tm dies ad exordiũ. vij. mẽsis superãt: q̃ a pma die vsq; ad vicesimã secũdã tot⁹ legitimis cerimoniis cõsecrat⁹ fit: qb⁹ ita rite celebratis: deinde ad disponendos vrbis mãsoꝛes cũ principibus ⁊ plebe reuersus est.

† 1. Esd. 3. a
§ 2. Esd. 9. c

Ea ¶ querẽte. s. neemia prudere ⁊ disponere q̃ in ciuitate quã edificauerat habitare deberẽt

† Et vẽne Ca. VIII a rat mẽsis septim⁹: scenophegię sb esdra ⁊ neemia. Fili au

Nico. de lyra

Et venerat mẽsis septi. ⁊c. Postq; Ca. VIII descripta est ciuitatis muratio ⁊ murate clausio: hic pñr describit ppli cõgregatio ad deprecãdũ dñm ne

Literalio

§ Cõgregauit

propter peccata populi ciuitas iterum vastaret. Circa q̃ primo describit festiua celebratio. secõ trãsgressionis cõfessio. ix. ca. tertio correctionis firma promissio ca. x. Circa primũ describit primo celebratio festi tubarũ. secõ tabernaculoꝝ. ibi: In die secũdo. Circa primã celebrationẽ. primo describit legis lectio. secũdo eiusdẽ interptatio/ ibi: Dixit aũt neemias. Circa primũ dicit: a ¶ Et venerat mẽsis sep. q̃ apũd hebreos erat

Moraliter

* Moraliter. a ¶ Et venerat mẽ. septi. ⁊c. Per numerũ septenariũ septiformis gratia sanctiſpiritus designat: in qua dei populus cõgregat. ideo subdit:

* Cõgregatusq;

Nota de/uotionem populi

a ¶ Cōgregatus est. Beda. Notāda deuotio ppli z concor/dia q̄ si vir vn°. i. eadē fide z dilectiōe ad tēplū dei conuenerūt: z pōtificē rogauerūt vt allato libro mādata legis q̄ agerēt: re/plicaret: vt cuz ciuitate edificata opis q̄z deo placiti structura ꝓsurgeret: ne sic antea ppt religiōis negligētiā: ciuitas pire/tem israel erant in ciuitatibus su/is. Cōgregatus est ois ppls q̄/ a

a ¶ eadem fide z dilectione.

b si vir vnus/ad plateā q̄ est ante b portā aquaz: z dixerūt esdre scri/ c be/ vt afferret librum legis moysi quā p̄ceperat dns israeli. Attulit † ergo esdras sacerdos legē coraz multitudine viroz z mulieꝛ: cū/ctisq̄ q̄ poterāt intelligere: in die c p̄ma mēsis septimi. Et legit i eo d apte/ in platea q̄ erat ante portā aquaz/ de mane vsq̄ ad mediaz f die: in ꝓspectu viroz z mulieꝛ z sapientiū. Et aures ois ppli erāt s c erecte ad librū. Stetit āt esdras b scriba sup gradū ligneū/ quē fece/rat ad loq̄ndū: z stetert iuxta eū/ matbathias z semeia/ z anaz z ria/ z delchia/ z maasia ad dextrā ei° z ad sinistrā/ phadaia/ misabel/ et melchia/ z asū/ z aseph/ dana z za/charia/ et mosollā. Et aperuit es/dras librū coram oi ppl'o. Sup vni/uersaz q̄ppe ppl'm eminebat. Et a ¶ q̄ esset gradū doctoris accipit: merito vite p̄fectoris trāscēdere dz actionē vulgi.

cū aperuisset eū: stetit ōis ppls z i bñdixit esdras dño deo voce ma/gna. Et rñdit ois ppls: Amen: † amē: eleuās man° suas. Et icur/uati sūt z adorauerūt deū ꝓni in terrā. Porro iesue z baani z sera/bia/ iamī/ accub/ septhai/ odia/ ma/asia/ celita/ azarias/ ioçabed/ ana/

hebreos erat quasi totus festiuus: quia prima die erat fe/stum turbarum: in memoriam liberationis isaac ab immolatio/ne: z decima die festum expiationis in memoriam diuine placa/tionis de fabricatiōe vituli aurei in deserto: z quindecima die festum tabernaculoꝛ in memoriam q̄ filij israel post exitum de/egypto habitauerunt in tabernaculis in deserto: z istud festum celebrauerūt filij israel qui de captiuitate redierant: nō tamen prima die mēsis septimi sed quindecima die: vt videbit infra se/q̄nti capitulo. Scenophegie sub esdra z neemia hoc nō est in hebreo: nec est de textu: nec subintelligit: quia scenophe/gia idem est quod festum tabernaculo/rum quod nō fiebat tunc sz prima die mensis septimi: sed post. s. quindecima die: q: sic p̄cipit Leuit. xxiij. a ¶ Cō/gregatus est omnis populus quasi vir vnus: Id est totaliter z p/fecte. vel vno animo z voluntate ad fe/stum celebrandum. b ¶ Ad plateaz que est ante portam aquarum. Ista porta nominatur porta fontis su/pra. iij. cap'o: z in opposito illius por/te: non tamen immediate erat atrium vbi homines orabant z audiebāt ver/bum diuinum. z hoc atrium vocat hic platea. c ¶ Et dixerunt esdre scri/be vt afferret librum legis moy/si quam p̄ceperat dominus isra/eli z̄c. Quam reparauerat: vt dictum est supra Esdre. vij. z ideo eam melius docere poterat. d ¶ Et legit in eo aperte: Id est intelligibiliter declarā/do ea que videbant obscura. e ¶ In die prima mensis septimi. in quo est festum tubarum: vt p̄cipitur Leui/ti. xxiij. f ¶ De mane vsq̄ ad me/diam diem in conspectu viroz/ū z̄c. in quo apparet eius sollicitudo po/pulū docendo z deuotio populi ita diu z attente audiendo. Ideo subditur:

g ¶ Et aures omnis populi erāt erecte ad librum: Id est ad audien/dum ea que legebantur in libro. z au/res mentis erant attente ad intelligen/dum. h ¶ Stetit autē esdras scri/ba super gradum ligneum/ quez fecerat ad loquendum z̄c. Dicit autem de Salomone q̄ stetit super ba/sim eneam ad loquendum populo: vt habetur. ij. Paral. vi. Sed illam ba/sim z alia metalla portauerunt secum chaldei quando incenderunt templum z ciuitatem: vt habet. iiij. Regū vl. Es/dras autem nō erat ita diues sicut Salomon: z ideo p gradu eneo fecit gradum ligneum ad loquendum. i ¶ Et benedi/xit esdras domino deo. Ostendens q̄ in p̄ncipio p̄dicatio/nis ad impetrandum gratiam dei debet fieri oratio non soluz a p̄dicante: sed etiam a toto populo. Ideo subditur: Et resp̄n/dit omnis populus amen/amen: eleuans manus z̄c.

✳ Populus aūt

✳ a ¶ Congregatus est omnis populus quasi vir vnus. Unde dicit Act. iiij. f. Multitudinis credentiuz erat coꝛ vnum z anima vna. b ¶ Ad plateā que est ante por/tam aquarum: Id est lachrymaz cōpunctionis z deuotōis. tales em̄ q̄ in congregatiōe fideliū debēt esse. † ¶ Attulit q̄ esdras sacerdos legē coraz multitudine z̄c. Per esdrā q̄ adiutor interp̄tat doctor vel p̄dicator euāgelicus designat. vñ Paulus magnus p̄dicator z doctor gentiū dicit. i. Coꝛ. iij. b. Dei em̄ adiutores sumus. Et iste debet afferre legē euāgelicaz z eam fideli ppl'o p̄dicare z eius intellectum fideliter aperire. i ¶ Et benedixit esdras dño. quia p̄dicator dei gr̄a postu/lare debet in p̄ncipio nō solum p seipm̄ sed etiaz p ppl'm. Ideo subdit: † ¶ Et rñdit ois ppls amē. Ite z comedite pi/guia z̄c. Ex hoc ptz q̄ in diebus solēnibus licitū est lautius vi/uere q̄z aliis tpibus. Vel p istā refectionē p̄t eucharistie sum/ptio designari: q̄ in diebus solēnibus est potissime assumenda.

Moraliter

Dyslice

B

2. Pa. 6. b

Dē. 12. a

a ¶Nolite cõtri. Doctores q̃ mentes auditoꝝ sacris lectiõibꝰ ad lachrymas excitãt: ꝛ idẽ ꝓsolant: dũ gaudia secutura ꝓmittũt. b ¶Quia dies sanctꝰ. Dñi scz verbis dñi audiẽdis ꝛ implẽdis operã damꝰ: in q̃ die ẽ̃uis exteriꝰ aduersa patientes nos in spe gaudere oportet. vnde: Quasi tristes semp aũt gaudẽtes ꝛc. c ¶Et inuenerũt ꝛc. Beꝺ. Hec in leuitico pleniꝰ scripta sũt ꝛ q̃ in memoriã fieri iussa sint lõgi itineris q̃ educẽs dñs populũ de egypto. xl. annis q̃ deserti in tabernaculis habitare fecit: q̃tidie illꝰ moysen legi p̃cepta depromẽs. Jussa ẽ aũt fieri tabernaculoꝝ fixio q̃ grece scenopegia dicit: oĩbus annis septẽ diebꝰ. i. a q̃decĩa die septimi mensis vsq; ad. xxij. Quiꝰ obseruãtie sacra mẽtũ debemꝰ pscrutari: cũ xp̃s huic festiuitati adesse dignatꝰ est. Cũq; pl̃m affatus confluentẽ sacris dedicauerit verbis. Nostri q̃z p̃es liberati sunt ab egyptiaca seruitute p sanguinẽ agni: ꝛ adducti p desertũ q̃draginta annis in terra ꝓmiſſionis: cũ p dñi passionẽ liberatus ẽ mundus a seruitio diaboli: ꝛ p apostolos primitiua eccl̃ia cõgregata est: q̃ quasi p desertũ quadraginta annis ducta ẽ ad patriã celestẽ: q̃ q̃dragenariũ ieiuniũ moysi ꝛ helie ꝛ ipius dñi imitãdo cõtinẽtẽ vitã duxit semp eternã sitiẽs patriã: ꝛ ab oĩbꝰ mũdi secreta illecebris: in q̃tidiana diuine legis meditatiõe vigilauit. Nos q̃z debemꝰ manere in tabernaculis exeuntes de habitaculis nr̃is .i. seculi voluptatibꝰ relictꝰ peregrinos nos cẽ in terra: ꝛ patriã h̃re in celis ꝓfiteri ꝛ desiderare eã oĩbus votis: ꝛ ꝑ in die solẽni mẽse. vij. i. ĩ luce gaudij celestis implente cor nr̃m gr̃a spũssancti q̃ septiformis ẽ. Jn tabernaculis septẽ diebꝰ manere p̃cipimur: qñ oĩ tpe huius vite q̃. vij. diebꝰ agit meminisse nos oportet: q; incole sumꝰ in terra ꝛ peregrini sicut p̃es nr̃i. d ¶Ligni pulcher. ꝛc. Ebꝛ scz hebꝛei vocãt cedrũ. Frondes vero myrti et obumbꝛacu/ lã sibi affert q̃ dicere põt: Xp̃i bonus odoꝛ sumꝰ deo in oĩ loco. e ¶Frondes lig. pul. ꝛ fron. myrti ꝛc. Fructus charitatꝭ q̃ inter oĩes virtutes pulcherrima: p quã ꝛ xp̃s lignũ crucꝭ p nr̃a salute ascẽdit: cuiꝰ passionẽ dũ ẽ̃tũ possumꝰ imitamur frondibꝰ p recto ligni pulcherrimi ꝛ myrti in mortificationem vitioꝝ ꝛ libidinũ p̃tegimur. Magi eñ dño myrrhã offerentes docuerũt: q; q̃ xp̃i sũt carnẽ suam cũ vitijs ꝛ cõcupiscẽtijs crucifigunt. f ¶Ramos pal. Beꝺ. Ramos palmarũ afferimꝰ qñ ẽ manꝰ victricis ornatus cũ mentẽ vitioꝝ victricẽ gerimꝰ ꝛ inuictã cũctis hostibꝰ vt stemus ante thꝛonũ ĩ cõspectu agni amicti stolis albis: ꝛ palme in manibꝰ nr̃is.

Ni. de ly.

℣ Unusquisq; v* a ¶Populus aũt sta. in gra. suo. i. inferi cõ esdras q̃ supemiebat ꝓpso: vt p̃dictũ ẽ. b ¶Dixit ãt ne. Hic p̃fr describit lectiõis iterp̃tatio. cuiꝝ dr: Dixit aũt nee. ipse est ꝛc. sic eñ alio nõie dictꝰ ẽ: cuiꝰ rõ dicta fuit. ℣. Esdre. ij. ca. c ¶Et esdras sacerdotes ꝛ scri. ꝛc. Hõ est p hoc intelligendũ q̃ isti oĩes simul loquerẽt: quia eẽt ni/ phalaia: leuitę silẽtiũ faciebãt in populo ad audiendã legẽ. Populus aũt stabat in gradu suo. Et legerũt in libro legi dei/ distincte ꝛ apte ad itelligẽdũ: ꝛ intellexerũt cum legeret. Dixit autem neemias: ipse est b athersatha/ et esdras sacerdos c ꝛ scriba: et leuitę interp̃tantes vniuerso populo. Dies sanctificatus est dño deo nostro† Nolite lugere ꝛ nolite flere. Flebat d enĩ omnis populus cuꝝ audi/

a ¶diuinitus. ſ. collate actionis libertatẽ et audiendi verbi dei dulcedinẽ: multum eñ est vinum melle dulcoratũ: vñ ꝛ grece vinomelle vocat.

retverba legi. Et dixit eis: Jtẽ e comedite piguia ꝛ bibite † mulsum: et mittite partes his qui f qui non p̃parauerunt sibi: q; a sanctus dies dñi ẽ: et nolite cõ b tristari. Gaudiũ etem dñi ẽ fo/ c fortitudo nostra. Leuitę autẽ silentiũ faciebãt in oñi ppl̃o/ di/ b cẽtes: Tacete q; dies sanctus est: ꝛ nolite dolere. Abijt itaq; ois ppl̃s vt comederet ꝛ biberet: ꝛ mitteret partes: ꝛ faceret lẽticiã magnã: q; intellexerant verba q̃ docuerat eos. Et i die g secũdo congregati sunt p̃ncipes familiarũ vniuersi ppli/ sacerdotes ꝛ leuitę ad esdrã scribã vt interp̃tarẽt eis verba le/ c gis† Et inuenerũt scriptũ in le/ i ge p̃cepisse dñm in manu moy m

a ¶quasi incole ꝛ peregrini sup terrã.

si vt habitent filij isr̃ael i taber n

a ¶luce. ſ. gaudij celestis. b ¶plena gratia ſpiritusſancti.

naculis in die solẽni mẽse se/ o ptimo: ꝛ vt ꝓdicẽt ꝛ diuulgent vocez in vniuersis vrbibꝰ suis/

a ¶nobis quoq; egrediendum est de quadam mansione generalium cogitationũ ad meditandum altitudinem scripturarum.

ꝛ in hierlm/ dicẽtes: Egrẽdimi † a ¶fructus misericordie q̃bus paupes recreãdo nos ab estu vitioꝝ obumbrem⁹.

ni in montez: et afferte frondes † o oluę: ꝛ frondes ligni pulcherri † p mi: frondes myrti ꝛ ramos pal † q a ¶id est ceterarũ ornamẽta virtutũ.

marũ: ꝛ frondes ligni nemorosi r a ¶de bis olbus tabernacula facim⁹: cũ bonis delectati opibꝰ: totũ olim a mũdanis illecebris abstrahimus.

vt fiant tabernacula: sicut scri/ † ptũ est: Et egressus ẽ ois ppl̃s q ꝛ attulerẽt. Fecerũtq; sibi taber r

qꝛ esset magis cõfusio ĩtellectus audiẽtiũ q̃ instructio: nisi forsitan in diuersis locis ꝛ diuersis partibꝰ ppli sic loquerẽtur q̃ vnꝰ nõ impediret aliũ: q̃ tñ nõ vidẽt veruꝝ: qꝛ in principio huiꝰ capli dr: Cõgregatꝰ est ois ppl̃s q̃si vir vnus ad platea q̃ ẽ ante portã aquaꝝ. Ex q̃ videt q̃ totus erat cõgregat⁹ ĩ loco vno: solus igit esdras legem legebat: ꝛ obscura declarabat: ſz alij in q̃ ipm iuuabãt: qꝛ sibi assistẽtes faciebãt silẽtiũ i ppl̃o ipm rep/ mẽtes a luctu ꝛ gemitu qꝛ nõ erat dies lucꝭ ſz spũalis leticie. d ¶Flebat eñ ꝛc. qꝛ p̃cipiebat se legẽ trãsgressũ fuisse i multꝭ. e ¶Jte come. ꝛc. i. vinũ mel/ le dulcoratũ: ex q̃ ꝓz q̃ in dieb⁹ festiuis pñt fideles ꝛ debẽt lauti⁹ viuere cũ moderamine tñ. f ¶Et mit. p. i. exenia. g ¶his q̃ nõ p̃. ſi. i. paupib⁹ q̃ nõ habuerũt vñ possent sibi sufficiẽter ꝓuidere. h ¶Et no. cõ. cuiꝰ rõ subdit:

i ¶Gaudiũ eteni dñi ꝛc. i. gaudium spũale q̃ debẽt ĩ dño gaudere i hac solẽnitate ẽ ꝓsolatio nr̃a nos fortificans ad bonũ. Cetera patẽt ex dict. k ¶Et in die se. Hic p̃fr agit ꝺ celebratiõe festi tabernaculoꝝ: cuiꝰ occasio p̃mittit/ cũ dicit: l ¶Et inuenerũt scri. i le. Leui. xxiij. m ¶Precepisse do. i ma. mo. i. p ipm moysen. n ¶Ut ha. fi. ꝛc. sactis de ramis arboꝝ viridibꝰ ꝛ floribꝰ: p eñ festũ celebrat⁹ i memoriã bñficij diuini: q̃ fecit habitare filios isr̃l. xl. annis in tabernaculis ĩ deserto: ꝛ absq; notabili defectu: ſm q̃ hr̃ Deu. ij. b. Monit dñs iter tuũ habitas tecũ. xl. ãnis. ꝛ nihil tibi defuit: ꝛ ad designãdũ q̃ deꝰ de deserto eos educẽs introduxit i terrã fertilẽ ꝛ delectabilẽ. o ¶Jn die so. mẽ. sep/ D timo: die eñ q̃decimo septimi mẽsis i cipiebat festũ istud ꝛ durabat. vij. diebꝰ scz vsq; ad. xxi. diẽ mẽsis inclusiue.

p ¶Et fron. lig. nemo. i. ramis ꝛ foliis copiosi. Cõsequenter ponit executio huiꝰ solẽnitat⁹ cũ dr: q ¶Et egressus est ꝛc. istud nõ refert ad illud qd̃ p̃dicit: Jn die scõ: q; die scõ mẽsis. vij. audierũt p̃ceptũ legis de festo tabernaculoꝝ ꝛ appropinquãte die q̃ntodecimo mensis exierũt ad accipiẽdũ ramos ꝛ fecerũt tabernacula ſm legis mãdatũ. iõ seq̃t:

r ¶Fecerũtq; sibi ta. vnusq̃sq; in do. suo. i. i tecto domꝰ sue: domꝰ eñ in terra illa habẽt recta plana: ꝛ iõ fecerũt ibi tabnacula q̃ debebat eẽ sũ diuo: vñ ꝛ i ẽra ista q̃ faciũt p̃ festũ ĩtra domos

* suas q̃ nõ Mortifer

* † ¶Egredimini i mo. i. de vitijs trãsite ad culmẽ vtutũ. † ¶Et afferfrõ. oli. i. opa misẽdie. † ¶Et frõ. lig. pul. i. deuotas meditatiões xp̃i passi q̃ evite lignũ ꝛ speciosus forma p filijs hominũ. † ¶Et fron. myrti. habẽt ꝓtu tẽ cõsiliãdi: ꝓpt̃ qd̃ signat patiẽtiã i aduersis. † ¶Et ra. pal. Per q̃s victoria designat. Eñ victoriꝭ antiq̃us palma dabat: ꝛ iõ signat victoriã de spũalibꝰ inimicis. ſ. diabolo mũdo ꝛ carne.

† ¶Et frõ. lig. nemo. i. ramis ꝛ foliis copiosi: p q̃s signat dilatatio charitatis i oĩbꝰ opibꝰ charitat⁹. Ps. cxviij. d. Viam mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri cum dilatasti cor meũ. † ¶Ut fiãt ta. Ex isto eñ fit tabnaculũ spũale in q̃ filij isr̃l. i. boni xp̃iani debẽt. vij. diebꝰ habitare. i. toto tpe vite sue: totũ eñ tp̃s. vij. diebꝰ revoluit: et ideo septenario dierum totus decursus temporis designatur.

a ¶Vnuſq̄ſq; in do. Beda. In domate ſuo: tecto. ſ. domorū: q; in paleſtina nō hñt culmina in domibus: ſz eccles ſunt oīm domoz ſūmitates ſuppoſit̄ trabib⁹ z tabulatis. Ita q̄ſq; noſtrū egreſſus facit tabernacula in domate: tecto. ſ. domus ſue: cū hītaculū ſue carnis aīo trāſcēdēs affect⁹ noxios ſedula ſupne luc̄ z libertatis meditatiōe cal/cat. Idē in atrijs nr̄is facim⁹: cū mēte ad celeſtia flagrāte q̄ſi extra mūdū p̄ſi/ſtimus: cui⁹ māſionē oc⁹ relinq̄re deſi/ram⁹: z in atrijs dom⁹ dei: q̄ñ z ſi non dū aulā ſupne habitatōis licet īgredi: in ei⁹ tñ vicinia totā cogitatiōis noſtre mēoriā ſedēq; locam⁹: z in platea por/te aq̄z cū dilatato coꝛde in via māda/toꝛ dei: ſicut ceru⁹ deſiderat ad fontes aquaꝝ: ita deſiderat aīa nr̄a ad deū vi/uū. Et in platea porte ephꝛaī. i. frugi/feri vel creſcētis: q̄ñ in latitudie liberi coꝛdis ita p̄ficim⁹: vt patefacta nobis a dño porta iuſticie ſemp in illo creſca/mus in ſalutē: z in maioꝛib⁹ bōe actio/nis frugibus abundare mereamur.

Ps. 41. a

Scenophe/bia

b ¶Septē diebus. Beda. Sceno/phegia ſeptē dieb⁹ agebaſ. i. a q̄ndeci/ma luna mēſis ſeptimi vſq; ad viceſi/mā p̄mā: octauo die. i. xxij. menſis de/nuo collecta ppli agebaſ maioꝛi feſti/tate iſignis. Vñ in leuitico a q̄ndeci/ma die mēſis ſeptimi q̄ñ cōgregaueri/tis oēs fruct⁹ terre vr̄e celebꝛabit̄ feri/as ſeptē diebus: z die p̄mo die octauo erit ſabbatū. i. requies ꝛc̄. Legit ḡ eſ/dras ſeptē dieb⁹ ſcenophegie pplo in libꝛo legī dei: q; hec ē vera ſolēnitas mētis: vt p dies ſingulos. i. p oīa bōa opa q̄bus a deo illuſtramur legēdis: audiēdis: faciēdiſq; ei⁹ ſermonib⁹ intē/to coꝛde vacem⁹. Jncipit āt hec ſolēni/tas a. xv. die mēſis q̄ñ luna nocte ple/niſſima ē: cū oēs. ſ. ment̄ nr̄e tenebꝛe

Leui. 23. g.

B clariſſimo xp̄i lumīe reſoluunt̄: ſequit̄/q; eā dies octau⁹ ſabbati. i. q̄et̄ qđ erit tpe reſurrectiōis in vita futura: cuius gaudio ītert in ſpe ſblenamur tūc ī re ipa p̄fruemur: cum optata illa collecta oīs ſctoꝝ cet⁹ āgeloꝝ. ſ. z hoīm in p̄ſpe ctu dei cōgregatus z nunq̄ ſegregan/dus exultauerit. Ca. IX

Nota

¶ In die āt. Beda. Notāda coꝛ/recti ppli deuotio. Cōpleta em̄ rite ſolennitate vno tm̄ intermiſſo die moꝛ in ieiunio z pnīa ſpōte cōuenerī: vt qđ gerēdū audierāt diligēter gere/rēt ſepando. ſ. ſeip̄os mente z coꝛpe a p̄ſortio eoꝝ q̄ a dño aliēi ſūt: ne p eoꝝ p̄ſortiū in illa mala recideꝛēt q̄ vir poſt longa tpa euaſerāt. Mos igit̄ q̄cḡd in publica ſinaxi vl̄ auditoꝛio faciēdū cogno/uim⁹: mutua iter nos collocutiōe tractem⁹: z q̄lit̄ ſingula caſti gatiōe coꝛdis vl̄ coꝛpis cōplere valeamus ſolerter p̄ram⁹. Varie āt p̄bat̄ vite coꝛrectiōis induſtria/cū ſbdit̄: c ¶Et p̄ſurrexerūt. Quis nō mireī tantū ppl̄m tātā habuiſſe pie/tat̄ curā: vt q̄ter in die. i. mane hoꝛa tertia ſexta z nona q̄bus oꝛōni vel pſalmodie vacandū erat auditui legis diuīe ſe tra/deret: q̄ innouata in deū mēte purioꝛ z deuotioꝛ ad depēcādū eius miſericoꝛdiā rediret: z in nocte q̄ter excuſſo toꝛpoꝛe ſom

Lectiões ī matutinis inuente

ni ad p̄fitendū pcta z veniā poſtulandā exurgeret. Q̄ñ vt re/oꝛ mos in eccliis pulcherrimus inoleuit: vt p ſingulas diuine pſalmodie hoꝛas lectio/de veteri z nouo teſtamēto cūctis au/diēt̄bus dicaſ: z ſic aplicis z ꝓpheticis cōfirmati p̄bis: ad in ſtantiā oꝛōnis genua flectāt: z nocturnis hoꝛis: cū a ceter⁹ la/boꝛibus ceſſaſ diuinis lectiōibus aures liberius cōmodanſ.

¶ Et dixit eſdras.

Nico. de lyra

ℭ ſuas q̄ non hñt tecta plana remouēt cooptura domus ſu/p̄a tabernaculū: vt ſic ſit ſub diuo. a ¶Et habitauerunt in taberna. ſ. ſeptē dieb⁹ p̄m p̄ceptū legis: Leuit. xxiij. Nō eſth. fece. ꝛc̄. talia filij iſr̄l. nō eſt intelligendū q̄ iſta ſolēni/tas fuerit ſimplr̄ maioꝛ q̄ aliq̄ q̄ fuerit ītermedio tpe p̄dicto: q; tpibus

a nacula vnuſq̄ſq; in domate ſuo: z in atrijs ſuis: z in atrijs domus dei: z in platea portę aq̄z: z i pla tea portę ephꝛaī. Fecit ḡ vniuer ſa eccleſia eoꝝ qui redieꝛāt de captiuitate tabernacula: z habi/ a tauerūt in tabernacul. Nō em̄ fe cerāt a dieb⁹ ioſue filij nun talia filij iſr̄l vſq; ad diē illū: z fuit lęti cia magna nimis. Legit āt eſdras in libꝛo legī dei p ſingulos dies a die p̄mo vſq; ad diē nouiſſimū: b z fecerūt ſolēnitatē ſeptē dieb⁹: z b

a ¶ qđ ſignificat ſanctoꝝ congregationem in reſurrectione.

i die octauo cōllectā iuxta ritū. c

c ¶In die aūt vice/ Ca. IX d ſimoq̄rto mēſis hui⁹ cō/uenerūt filij iſr̄l in ieiunio z in ſaccis et humus ſup eos. Et ſepatū eſt ſemē filioꝝ iſr̄l/ e ab oi filio alienigena z ſteterunt f z p̄fitebant pcta ſua: z iniq̄tates s d patrū ſuoꝝ. Et p̄ſurrexerunt ad ſtandū: z legerūt in volumīe le/gis dn̄i dei ſui/q̄ter in die/et q̄ter b in nocte p̄fitebant̄: z adoꝛabant dn̄m deū ſuū. Surrexerūt āt ſup i gradū leuitaꝝ ioſue/z bani/z cedmubel/rēmi/ſabnia/abani/ſarebi/aſ/bani/z chanani: z clamauerūt voce magna ad dominum deuꝝ ſuum. Et dixerunt leuitę ioſue/ k et cedmubel/bonni/aſebia/ſerebia/arebia/odoia/ſebna/fataia.

c

d Diuiſio

e ¶Et ſepatū eſt ſemē filioꝝ iſr̄l ꝛc̄. B iā erat factū die p̄cedēti. Jdo dꝛ: Et ſepatum eſt. de p̄terito. f ¶Et ſteterūt. ſepati ab alienigenis die vi ceſimoq̄rto. g ¶Et p̄fitebāt pcta D ſua. facto ꝛbo z ſigno. b ¶Quater in die z q̄ter in nocte p̄fitebant̄. in q̄ apparet veritas pnīe: q; ſubtrahe bāt ſibi quietē noctis p magna parte. i ¶Surrexerūt aūt. Dic p̄ñr deſcri bit̄ p̄feſſio diuine laudis ad quā p̄mit/tit̄ exhoꝛtatio leuitaꝝ/cum dꝛ: Surre xerūt aūt ꝛc̄. vt meli⁹ ppl̄m excitaret ad diuinā laudē. vñ ſbdit̄: k ¶Et di xerunt leuite io. pp̄m exhoꝛtando.

ℭ Surgite bñdici.

Moꝛaliter. d ¶In die aūt vice ſimaq̄rta mēſis huius ꝛc̄. Sic ha beī ex caplo p̄cedēti: ſingul⁹ diebus fe/ſtis tabernaculoꝝ eſdras legit in libꝛo legis dn̄i ipaꝝ interp̄tādo: z ſic ppls q̄ ad audiendū erat intētus: vt ibidē dꝛ Moꝛaliter

pcepit ſe in pluribus deliąſſe: z ſpāliter in cōmixtione p matri/monia cū alijs gētib⁹ qđ p̄hibitū erat in lege diuina: ꝓpter qđ egit pnīaz in ieiunijs: ſaccis z cinere z ſegregatiōe a gētilib⁹: vt ptz in textu. Per eſdrā aūt intelligit̄ p̄dicatoꝛ vt ſupra dictū eſt: ipſe vero p̄dicare debet vitia z virtutes penā z gloriā. ideo p auditum ſue p̄dicationis ppls audiens attēte pcipit ſua pec/cata: de q̄bus debet penitentiā agere in ieiunio q̄tū ad pcita/tē victus: z in ſaccis q̄tū ad auſteritatē veſtitus: z humus ſup eos q̄tū ad humiliationē ſui ſtatus z geſtus. e ¶Et ſepatū eſt ſemē filioꝝ iſr̄l ab oi alienigena. p qđ ſignificat̄ q̄ ve re penitēs elōgare ſe debet q̄tū p̄t a pctoꝛib⁹. Quia dꝛ Pro/uer. xiij. d. Qui cū ſapiētibus gradit̄ ſapiens erit: amicus ſtul/toꝝ ſillis erit. Et Ps. xvij. d. Cū ſancto ſctūs eris: z cū puerſo querteris. g ¶Et cōfitebant̄ pcta ſua. Cū humilitate ma gna. b ¶Quater in die z quater in nocte cōfitebant̄ z laudabāt. Quaternarius eſt p̄mus nūerus q̄dratus: q; re/ſultat ex ductu binarij in ſeip̄m ſemel: bis duo nāq; q̄ttuoꝛ ſūt: z ideo ſignat ſtabilitatē: ſicut in q̄ntitate cōtinua coꝛpus q̄dra/tum in quolibet ſuo latere ſtabiliter ſedet ꝓpter qđ p̄bs primo ethicoꝝ compat tetragono virtuoſum: q; hoc igit̄ q̄ dꝛ hic q̄ter in nocte z quater in die cōfitebant̄ z laudabāt: ſignificat̄ q̄ ve ra confeſſio peccatoꝝ z vera confeſſio diuinaꝝ laudum habent annexā quadraturā ſtabilem virtutū.

E Surgite:benedicite dño deo nostro/ab a
ęterno vsq; in ęternũ. Et benedicãt no/ b
mini glorię tuę excelso:in omni benedi/
a ctiõe ⁊ laude. Et dixit c
eſdras: Tu ipse dñe so d
lus tu feciſti cęlũ ⁊ cę/ e f
lũ cęlozũ: ⁊ oẽm exerci g
tũ eozũ: terrã et vniuer h
ſa q̃ i ea sũt:maria ⁊ oia
q̃ in eis sũt. Et tu viuifi i
caſ oia hęc:⁊ exercit⁹ cę k
li te adozat. Tuipe dñe l
de⁹/q̃ elegiſti abzam: et m
eduxiſti eũ ɔ̃ igne chal
dęozum:⁊ poſuiſti no/ n
men eius abzaam:⁊ inueniſti coz eius fi o
dele coz̃ te:⁊ pcuſſiſti cũ eo fed⁹/vt da p
res ei terrã chananęi/ ethęi/ euęi/ ⁊ am/
moꝛrei/⁊ pheręſęi/⁊ iebuſęi/⁊ gergeſęi:
vt dares semini eius. Et ipleſti ꝟba tua q
†Exo.3.d q̃m iuſt⁹ es† Et vidiſti afflictionẽ patrũ r
nſoꝛ i ęgypto clamozẽq; eoꝛ audiſti ſu s
p mare rubꝛũ:⁊ dediſti ſigna atq; portẽ t
ta i pharaone:⁊ i vniuerſis ſeruis ei⁹: et
i oi pp̃lo terrę illi⁹. Cognouiſti ei q̃ ſu/ v
pbe egerãt ɔ̃ eos:⁊ feciſti tibi nomen:ſi/
cut ⁊ i hac die:⁊ mare diuiſiſti ante eos
†Exo.14.g ⁊ trãſierũt p mediũ marꝛ i ſicco† Perſe/
cutozes aũt eoꝛ pieciſti i pfundũ/q̃ſi la
F pidẽ i aq̃s validas† ⁊ i colũna nubiſ du x
Exo.13.d ctoꝛ eoꝛ fuiſti p diẽ:⁊ i colũna ignis p
noctẽ: vt appareret eis via p quã igredi
Exo.21.a ebant† Ad mõtẽ q̃z ſinai deſcendiſti: et z a
Deut.15.e locutus es cũ eis de cęlo:et dediſti eis b c
iudicia recta:⁊ legẽ veritatis: cerimoni d
as:⁊ p̃cepta bona. Et ſabbatũ ſctifica/ e
tũ tuũ oſtendiſti eis:⁊ mãdata ⁊ cerimo
nias:⁊ legẽ p̃cepiſti eis in manu moyſi
ſerui tui. Panẽ q̃z de cęlo dediſti eis in f
famę eoꝛ:⁊ aquã de petra eduxiſti eis g
ſitientib⁹. Et dixiſti eis/vt ingrederent h
⁊ poſſiderent terrã:ſup quã leuaſti ma/ i
nũ tuã/vt traderes eis. Ipſi vero ⁊ pa/ k
tres nſi ſupbe egerũt ⁊ indurauerũt cer l m
uices ſuas:⁊ nõ audierũt mãdata tua:
⁊ noluerũt audire:⁊ non ſunt recoꝛdati n
mirabiliũ tuoꝛ q̃ feceras eis. Et indu/
rauerũt ceruices ſuas:⁊ dederũt caput
vt cõuerterent ad ſeruitutẽ ſuã q̃ſi p cõ
tẽtionẽ. Tu aũt de⁹ ꝓpiti⁹ clemẽs et mi o
ſericoꝛs/lõganimis ⁊ multę miſeratio/
nis:nõ dereliquiſti eos. Et q̃dẽ cũ feciſ p
†Exo.32.a. ſent ſibi vitulũ cõflatilẽ ⁊ dixiſſent† Iſte
ẽ deus tu⁹ q̃ eduxit te ɔ̃ ęgypto: fecerũt q
q; blaſphemias magnas:tu ãt i miſeri/
coꝛdijs tuis mult⁹ nõ dimiſiſti eos i de/ r
†Exo.30.d. ſerto† Colũna nubiſ nõ receſſit ab eis p s

a ¶ Et dixit eſdras. Eſq; ad finẽ oꝛõnis vel cõfeſſionis ei⁹ q̃ ſupra dictũ ẽ:q; cõfitebãt pctã ſua et pctã patrũ ſuoꝛum pleniꝰ eſdra depcãte q̃/liter factum ſit oſtendit:

✱ a ¶ Surgite bñdicite dño deo no.coꝛde ⁊ oꝛe. b ¶ Et bñdi/ S
cãt. Hic ꝓñr ponit laudis diuine cõfeſſio:⁊ ſcdo diuine miſcõie implo/
ratio/ibi: Nũc itaq; dñe. Circa primũ ponit dicta cõfeſſio leuitis p̃cinẽ/
tib⁹:⁊ alijs audiẽtib⁹:⁊ tacite deũ laudãtib⁹:in qua q̃dẽ ꝓfessione primo Diuiſio
cognoſcit diuinũ bñficiũ:q̃d eſt generale reſpectu oĩm:⁊ ſcdo multiplex
bñficiũ ſpãle collatũ pp̃o iſrl/ibi:Tuipe dñe. Primũ bñficiũ duplex ẽ.
Vnũ ẽ creatiõis:q̃d notat cũ ꝺr: c ¶ Tuipse dñe ſolus.ſ.es creatoꝛ:
p̃mittit tñ in aliq̃bus libris. d ¶ Et dixit eſdras:ſed nõ eſt in hebꝛeo
nec eſt de textu:q; nõ eſt verbũ ſoli⁹ eſdre:ſed etiã aliozũ cõfitentiũ deuz
creatoꝛẽ oĩm celeſtiũ ⁊ terreſtriũ.iõ ſubdit: e ¶ Tu feciſti cęlũ.ſ.ſide
reũ. f ¶ Et cęlũ ce.i.cęlũ empyrreũ q̃d eſt ſup̃mũ. g ¶ Et oẽm exer
citũ eozũ.i.ſtellas ⁊ luminaria:q̃ dicunt exercit⁹ celi ſiderei:⁊ angelos
q̃ ſunt exercit⁹ celi empyrrei. h ¶ Et terrã. q̃ ẽ infimũ elemẽtũ. ⁊ p̃ꝰ
intelligit creatio coꝛpoꝛeũ medioꝛ inter terrã ⁊ cęlũ. Scõm beneficiũ eſt
gubernatiõis q̃d notat cũ dicit: i ¶ Et tu viuificas oia hec: q; oẽs
creature p̃ diuinã gubernationẽ ad actus ſuos mouent: q̃ motus etiã in
creaturis inanimatis dicit quedã vita vt habet.viij. phicoꝛũ. k ¶ Et
exercit⁹ celi te adozat:q; angeli q̃ ſunt exercit⁹ celi empyrrei adozant
deũ adoratione ꝓpꝛie dicta. Similiter exercit⁹ celi ſiderei.i.ſtelle ⁊ lumi/
naria eũ adozãt adoratione large dicta:inq̃tũ in eozũ illuminationib⁹ re
lucet dei bonitas ⁊ ſapia:⁊ ex hoc mouent creature rõnales ad adoran/
dũ eũ adoratione ꝓpꝛie dicta. Ex ꝓ aũt loco ſurrexit q̃dã erroꝛ iudeoꝛ di
cẽtiũ deũ eſſe coꝛpoꝛeũ ⁊ eſſe in loco determinato.ſ.in occidẽte:eo q̃ ſtel/
le mouent ab oꝛiẽte verſus occidentẽ. q. adoꝛãdo deũ ibidẽ exiſtentẽ: ſꝫ
hec rõ friuola eſt:q; eadẽ rõne diceret eſſe in oꝛiẽte:q; ſtelle mouent ab
occidente in oꝛientẽ in hemiſperio nobis oppoſito. Et etiaz dictus erroꝛ
manifeſte ꝓtra dictũ Hiere.xxiij.d. Celuz ⁊ terrã ego impleo dicit dñs.
dictum tñ hoc ita eſt abſurdũ q̃ nõ indiget alia improbatione. ideo bꝛe/
uiter ptranſeo. l ¶ Tuipse dñe. Hic ꝓñr ponit confeſſio multiplicis Diuiſio
beneficij filijs iſrael ſpãliter collati:⁊ exprimendo beneficioꝛũ multitudi
nẽ ⁊ magnitudinẽ:interponit populi ingratitudinẽ:vt oppoſita iuxta ſe
poſita magis eluceſcãt: vt magis apparebit ꝓſequẽdo. Primo ergo po/
nit beneficiũ electionis quo deus pp̃m iſrael ſibi tanq̃ peculiarẽ elegit
in abrã/cuz dicit: Tuipse dñe deus q̃ elegiſti abrã:ſic enĩ vocabat
q̃n dñs ip̃m elegit ⁊ vocauit: vt hr. Geñ.xij. m ¶ Et eduxiſti eũ de
igne chal.q; p̃m hebꝛeos ꝓpꝛie fuit in ignẽ de p̃cepto Nemroth ꝓpꝛe
fidẽ vni⁹ veri dei:⁊ inde diuinit⁹ ſaluat⁹:.put dictũ fuit pleni⁹ Geñ.xi.
n ¶ Et poſuiſti no.eius abzaã.i.patrẽ multitudinis fideliũ: ſicut hr
Geñ.xvij. o ¶ Et inueniſti coz ei⁹ fidele:q; ꝓ amoꝛe tuo parat⁹ fu/
it etiã filiũ ſuũ dilectiſſimũ immolare:vt habet Geñ.xxij. p ¶ Et pcuſſi
ſti cũ eo fedus vt dares ei terrã. vt habet Geñ.xv. q ¶ Et imple
ſti verba tua. Hic ꝓñr exprimit bñficiũ liberationis iſrael de egypto.
cũ dicit: Et impleſti verba tua:q; tpe famis fecit populũ iſrael deſcẽ b
dere i egyptũ: vt habet Geñ.xlvj. vt ibidẽ ad tps ſaluaret ꝓ ip̃m ioſeph.
r ¶ Et vidiſti afflictionẽ patrũ no.in egypto: q; mortuo ioſeph
populus iſrl fuit ibi multipliciter afflictus: vt habet Exo.j. ⁊ capitulis ſe
quentib⁹ vſq; ad.xij. s ¶ Clamozẽq; eoꝛ audiſti ſup ma.rubꝛũ.
egyptios ſubmergẽs ⁊ filios iſrl ſaluãs: vt hr Exo.xiiij. t ¶ Et dedi/
ſti ſigna:mare diuidendo. v ¶ Atq; portẽta.pharaonẽ ⁊ eius exer
citũ ſubmergendo. x ¶ Cognouiſti eĩ:q; ſupbe ege.iniuſte filios
iſrl oppꝛimẽdo. y ¶ Et in colũna nubis ducꝛoꝛ eoꝛ fuiſti ⁊ẽ. vt
habet Exo.xiiij. z ¶ Ad montẽ quoq; ſinai. Hic ꝓñr deſcribit be/
neficiũ dationis legis/cũ dicit: Ad montẽ quoq; ſinai deſcẽ. in ſi/
gno viſibili. Exo.xix. a ¶ Et locutus es cũ eis de celo. Exo.xx.
b ¶ Et dedi.eis iudicia recta: q̃tũ ad p̃cepta iudicialia. c ¶ Et le/
gẽ veritatis. q̃tũ ad moꝛalia. d ¶ Cerimonias. q̃tũ ad cerimonia/
lia. e ¶ Et p̃cepta bona. q̃tũ ad cetera mãdata q̃ ad p̃dicta reducũt.
f ¶ Panẽ quoq;. Hic cõſequẽter ponit beneficiũ nutritionis ⁊ deſer/
toꝛ:q; dedit eis manna de celo:vt habet Exo.xvi. g ¶ Et aquã de pe
tra eduxiſti:vt habet Exo.xvij.et Nu.xx. h ¶ Et dixiſti eis: vt in
grederent ⁊ poſſi.terrã: vt habet Nu.xiij. i ¶ Sup quaz leuaſti
manũ tuã. iurãdo abzae q̃ ſemẽ ſuũ poſſideret illam terrã. Geñ.xxij.c.
vbi dicit: Per memetipſum iurauĩ dicit dñs ⁊ẽ. k ¶ Ipſi vero. Hic
interponit populi iſrl ingratitudo de beneficijs acceptis/cũ dicit:
l ¶ Supbe egerũt. mãdata dei trãſgrediendo. m ¶ Et indurauer.
ceruices ſuas:p obſtinationẽ in peccato. n ¶ Et nõ ſunt recoꝛda/
ti mira. tuoꝛ q̃ feceras eis:egyptũ multipliciter pcutiendo: ⁊ filios
iſrl mirabiliter liberãdo:vt ptz in diuiſione rubꝛi maris:⁊ i plurib⁹ alijs
⁊ tñ frequẽter inſurgebant ad murmurãdũ cõtra moyſen ⁊ deũ:ſicut ptz
Exo.xliij.et.xvj.et in multis alijs locis. o ¶ Tu aũtẽ deus ꝓpitius
⁊ clemẽs:ex tua bonitate eos ſuppoꝛtaſti:cũ tamen eſſent exterminatio
ne digni.ſpecialiter ꝓpter hoc q̃d ſubdit: p ¶ Et quidẽ cũ feciſſent
ſibi vitulũ:vt habet Exo.xxxij. q ¶ Fecerũtq; blaſphemias ma/
gnas:vitulũ deũ noiando:⁊ ei tãq; deo imolando:⁊ ſic blaſphemauẽ/
rũt verbo ⁊ facto. r ¶ Nõ dimiſiſti eos i deſerto. abſq; tua benigna
ꝓtectione ⁊ gubernatione. iõ ſubdit: s ¶ Colũna nubis nõ receſ/
ſit ab eis. ꝓpter dictas blaſphemias:⁊ de iſta columna nubis ⁊ ignis
vtrũ fuerit vna vel duplex:dictũ fuit pleni⁹ Exo.xiij.

✱ Et mãna

A a ¶Et mãna tuũ nõ phibui. ab ore eor. ingratos pane celesti pascẽdo: vt habet Exo. xvj. b ¶Et aquã dedisti eis in siti. Exo. xv. aquas dulcorãdo. Et. xvij. aquas ẽ petra educẽdo. c ¶Vestimẽta ꝛc. ꝛ pedes eor nõ sũt attriti. i. lesi vel lassati ex itinere. Sciẽdũ tñ ꝙ istud bñficiũ nõ põt itelligi de oĩbus generaliter: qz scribit Mu. xj. a Interea or tũ murmur populi quasi dolẽtiũ ꝓ labore. s. itineris: ꝓpter qõ dicẽdũ ꝙ sicut mãna erat cibus valde sapidus bonis ꝑm ꝙ dicit Sap. xvj. c. Panẽ paratũ dedisti eis omne delectamentũ in se habentẽ ꝛc. ꝛ tñ erat insipidus malis ꝑm ꝙ dicebant Nu. xj. b Anima nra arida ē: nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. ita dicendũ est hic ꝙ vestimẽta bonor nõ sunt vetustate cõsumpta: nec pedes eorũ ex itinere lassati: ꝫ tñ maloꝝ. d ¶Et possederũt terrã. Dic ꝓñr recolit bñficiũ introductionis i terrã bonã ꝛ fertilẽ. Et primo ꝫtũ ad terrã q̃ erat vltra iordanẽ: in q̃ habitauerũt due trib⁹ et dimidia/cũ dicit: Et possederũt terram ꝛc. vt habet Nu. xxj. Secũdo ꝫtũ ad terrã citra iordanẽ q̃ ꝓprie dicit terra ꝓmissionis/cũ dicit: e ¶Et adduxisti eos ad terraz de qua dixe. pa. eor. s. abrae isaac ꝛ iacob. f ¶Et humiliasti coraz eis habi. terre. imittendo eis tñ terrorẽ ꝙ nõ poterãt se defendere: vt habet Josue. ij. g ¶Et reges eorũ. s. triginta vnum quos debellauit iosue: vt hr̃ Josue. xij. Cetera patent in lra. h ¶Et comederũt. Dic iterũ interponit ingratitudo populi isrl de beneficijs acceptis. Et comede. ꝛ saturati sũt ꝛc. ꝛ seq̃r: i ¶Prouocauerũt autẽ te ad ira. multipliciter te offendendo. k ¶Et recesserũt a te. ꝙ idolatriã. l ¶Et ꝓphetas tuos occi. sicut ptz. iij. Reg. in pluribus locis spãliter. xxj. ca. vbi dicit ō manasse: ꝙ sanguinẽ innoxiũ fudit multũ nimis. m ¶Et dedisti eos i manu ho. suor: istud refert ad tps iudicũ: qz post mortẽ iosue ppl̃o ad idolatriã declinãte frequẽter fuit traditus in manibus hostiũ: vt patet ex decursu libri iudicum. n ¶Et in tpe tribu. sue cla. ad te. afflictione eis intellectũ dante. o ¶Et ꝑm misericordias tuas multas: ꝙ non fecisti eos ō manibus hostiũ: vt ptz ex decursu libri Judicũ. vñ dicit: Judicũ. ij. c. Cũqz dñs iudices suscitaret in diebus eor flectebat miseria: ꝛ audiebat afflictorũ gemitus: ꝛ liberabat eos de cede vastantiũ. q ¶Cunqz re. ab afflictiõe hostiũ. r ¶Reuersi sunt vt faciẽt malũ. mortuo iudice. s ¶Et dereliquisti eos in ma. inimicorũ. s. donec liberarent ꝓ aliũ iudicẽ succedentẽ: sicut ptz ex decursu libri iudicũ. t ¶Conuersiqz sunt et cla. ad te. tpe samuelis. v ¶Et liberasti eos. de manibus philistinorũ samuele ꝓ eis orante: vt habet. j. Reg. vij. ca. x ¶Et cõtestat⁹ es eos vt reuer. ad legẽ tuã. ꝙ samuelẽ dauid ꝛ alios ꝓphetas. y ¶Ipsi vero superbe egerunt: et nõ audierũt mãdata. quia regnum isrl a tẽpore hieroboam recessit a cultu dei colendo vitulos aureos: vt habet. iij. Reg. xij. z ¶Et dederunt humerũ recedentem: quia post regnum isrl regnum iuda declinauit ad idolatriam. a ¶Et ꝓtraxisti post eos annos multos. differendo pene inflictionem. b ¶Et cõtestatus es eos. vt non excusarent se per ignorantiã. c ¶Et non audierunt. obstinati per suam malitiã. d ¶Et tradi. eos in manu populoꝝ terrarũ. quia regnum isrl fuit traditum i manibus regum assyriorũ. s. theglathphalasar: ꝛ salmanasar: vt habet. iij. Reg. xvij. et. xviij. et regnum iuda i manu regis babylonis: vt habetur. iiij. Reg. xxj. e ¶In misericordijs aũt tuis plurimis fecisti eos in cõsũptionem: qz multi de regno iude remanserunt viui quorũ aliq̃ fuerunt ducti in babylonem: et aliqui remanserunt in terrã iuda sub godolia vt habetur. iiij. Reg. vlti. ꝛ quia illi qui erant in babylone captiui a cyro rege: habuerunt licentiam redeundi: vt habet ẽ. j. Esdre. j. et a rege artaxerxe. Esdre. vij. f ¶Nunc itaqz. Dic vltimo ponitur diuine misericordie ꝓlocutio maxime ꝫtum ad illos qui redierant de captiuitate/cum dicitur: Nunc itaqz domine. per generalem omnium gubernationem. g ¶Deus. per creationem. h ¶Noster. per cultum spiritualem. i ¶Magne. per infinitatẽ. k ¶Fortis. per omnipotentiam. l ¶Et terribilis. per iusticiam. m ¶Custodies pactum. per veritatem. n ¶Et misericordiaz. per pietatez. o ¶Ne auertas a facie tua omnem laborem qui inuenit nos ꝛc. vt pro labore concedas nobis quietem: et pro seruitute libertatem. p ¶A diebus regis assur vsqz in diem hanc. quia reges assyriorũ post captiuitatem decẽ tribuum ceperũt molestare regnũ iuda tempore sennacherib ꝛ vt habetur. iiij. Reguz. xviij. et tandem captiuatum fuit regnum iuda per nabuchodonosor regem babylonis cuius captiuitati adhuc remanebat effectus seruitutis. vnde sequitur postea:

Diuisio

die: vt duceret eos in viã: ꝛ colũna ignis ꝙ nocte: vt ostẽderet eis iter ꝙ qõ ingrederent. Et spiritũ tuũ bonũ dedisti q̃ doceret eos: ꝛ mãna tuum nõ phibuisti ab ore eorũ: ꝛ aquã dedisti eis in siti. Quadraginta annis pauisti eos in deserto / nihilqz eis defuit. Vestimẽta eorũ nõ inueterauerũt: ꝛ pedes eorũ nõ sunt attriti. Et dedisti eis regna ꝛ populos: et partitus es eis sortes. Et possederũt terrã seon: ꝛ terrã regis esebon / ꝛ terraz og regis basan. Et multiplicasti filios eorũ sicut stellas cęli: et adduxisti eos ad terrã de qua dixeras patrib⁹ eor vt ingrederent ꝛ possiderẽt. Et venerũt filij: ꝛ possederũt terrã. Et humiliasti coram eis habitatores terrę / chananęos: ꝛ dedisti eos i manu eorũ / ꝛ reges eor / ꝛ pplos terrę vt facerẽt eis sicut placebat illis. Cęperũt itaqz vrbes munitas: ꝛ humũ pinguẽ / ꝛ possederũt domos plenas cũctis bonis: cisternas ab eis fabricatas vineas ꝛ oliueta / ꝛ ligna pomifera mlta. Et comederũt / ꝛ saturati sũt / ꝛ ipinguati sũt / ꝛ abũdauerũt delitijs i bõitate tua magna. Prouocauerũt aũt te ad iracũdiã: ꝛ recesserunt a te: ꝛ piecerũt legẽ tuã post terga sua. Et pphas tuos occiderũt q̃ ꝓtestabãt eos vt reuerterẽt ad te: fecerũtqz blasphemias grãdes: Et dedisti eos i manu hostiũ suor / ꝛ afflixerãt eos. Et i tpe tribulatiõis suę clamauerũt ad te: ꝛ tu ō cęlo audisti: ꝛ ꝑm miserationes tuas mltas dedisti eis saluatores: q̃ saluarẽt eos ō manu hostiũ suor. Cũqz requiessent reuersi sũt vt facerẽt malũ i ꝓspectu tuo: ꝛ dereliqsti eos i manu inimicor suor ꝛ possederũt eos. Cõuersiqz sũt: ꝛ clamauerũt ad te. Tu aũt ō cęlo exaudisti ꝛ liberasti eos: i miserijs tuis multiplicib⁹: ꝛ ꝓtestat⁹ es eos vt reuerterẽt ad legẽ tuã. Ipi vo superbe egerũt: ꝛ nõ audierũt mãdata tua: ꝛ i iudicijs tuis peccauerũt: q̃ faciet hõ ꝛ viuet i eis. Et dederũt hũer recedẽtẽ: ꝛ ceruicẽ suã idurauerũt / nec audierũt. Et ptraxisti sup eos ãnos mltos: ꝛ ꝓtestat⁹ es eos i spũ tuo ꝙ manũ ꝓphar tuor / ꝛ nõ audierũt / et tradidisti eos i manu pplor terrar. In miserijs tuis plmis ñ fecisti eos i ꝓsũptionẽ: nec dereliqsti eos: qm̃ de⁹ miserationũ ꝛ clemẽs es tu. Nũc itaqz de⁹ nr̃ magne fortis ꝛ terribilis: custodiens pactũ ꝛ misericordiã: ne auertas a facie tua oẽm laborẽ q̃ inuenit nos / reges nros / ꝓncipes nros / ꝛ sacerdotes nros / et ꝓphas nros / ꝛ pres nros / et oẽm pplm tuũ a diebus regis assur vsqz in diẽ hãc. Et tu iustus in oĩbus quę venerunt sup nos: qz veritatẽ fecisti nobis: nos aũt impie

¶ Sup oibus ℊ his nosipsi pcuti-
mus fedus ℊ scribimus: ℊ signant
principes nri leuite nri: ℊ sacer-
dotes nri. Signatores aũt fue-
rũt neemias/athersata/filius achelai/ ℊ sede-
chias/saraias/ azarias/hieremias/phassur/
amarias/melchias/attus/ sebenia/ melluc/
maarẽ/merimuth/ obdias/daniel/gethõ/
baruch/mosollã/abia/ miamĩ/maçia/bel-
ga/semeia: hi sacerdotes. ¶ Porro leuitę: Io
sue filius azarię/ bẽnui de filijs enadad/ced
mihel ℊ frẽs eorũ/sechenia/odeuia/ celita/
phalaia/anã/micha/roob/asebia/çachur/
serebia/sabania/odia/ bani/baninu. Ca-
pita ppli: feros/phetmoab/elã/cethu/ba-
ni/bõni/açgad/bebai/ adonaia/beggoai/
adin/ather/eçechia/açur/odeuia/ asũ/be-
sai/areth/anathot/ nebai/methphia/mo-
sollã/açir/mesiçabel/ sadoch/ieddua/fel-
thia/anan/ania/osee/anania/ asub/aloes/
phaleam / sobech/ reuz/ asebna/madsia /
ethaia/hanan/anan/ melluch/arem/baa-
na/ ℊ reliqui ō populo. Sacerdotes/leui-
tę/ianitores/ ℊ cãtores/nathinnei/ ℊ oẽs q̃
se sepauerũt de pplis terrarũ ad legẽ dei:
uxores eorũ: filij eorũ: ℊ filię eorũ: oẽs q̃ po-
terãt sapę spondẽtes ꝑ fratribus suis op-
timates eorũ: ℊ qui veniebãt ad pollicen-
dum ℊ iurandũ: vt ambularẽt in lege dei
quaꝫ dederat in manu moysi serui dei/ vt
facerẽt ℊ custodirẽt vniuersa mãdata do-
mini dei nostri: et iudicia et cerimonias
eius: ℊ vt nõ daremus filias nostras popu-
lo terrę: et filias eorũ non acciperemus fi-
lijs nostris. ¶ Populi quoq; terrę qui im-
portant venalia: ℊ omnia ad vsum ꝑ diez
sabbati vt vendãt: nõ accipiemus ab eis
in sabbato/ ℊ in die sanctificato. Et dimit-
temus annũ septimũ: ℊ exactionẽ vniuer-
sę manus. Et statuemus sup nos p̃cepta/
vt demus tertiam partem sicli ꝑ annum
ad opus domus dei nostri ad panes ꝑ-

egimus. Reges nri: ꝓncipes nri: sacerdo-
tes nri: ℊ ꝓphe nri: nõ fecerũt legem tuã: ℊ
nõ attenderũt mãdata tua ℊ testionia tua
q̃ testificatus es in eis. Et ipi in regnis su-
is bonis/ ℊ in bonitate tua multa quã de-
deras eis/ ℊ in terra latissima ℊ pingui quã
tradideras i cõspectu eorũ nõ seruierũt tibi:
nec reuersi sũt a studijs suis pessimis. Ec a
ce nosipi hodie serui sumus: ℊ terra quã de-
disti pribus nris vt comederẽt panẽ ei⁹/ ℊ q̃
bona sunt ei⁹: ℊ nosipi serui sumus in ea. Et b
fruges ei⁹ multiplicant regibus q̃s posuisti
sup nos ꝓpter pctã nra ℊ corpib⁹ nris do- c
minant: ℊ iumẽtis nris ꝑm volũtatẽ suã: ℊ
in tribulatiõe magna sumus. Ca. X

a Sup oibus ℊ his nosipi pcuti d
b mus fed⁹ ℊ scribim⁹: ℊ signant f
ꝓncipes nri leuitę nri: ℊ sacer- g
dotes nri. Signatores aũt fue- †
rũt neemias/athersata/filius achelai/ ℊ sede-
chias/saraias/ azarias/hieremias/phassur/
amarias/melchias/attus/ sebenia/ melluc/
maarẽ/merimuth/ obdias/daniel/gethõ/
baruch/mosollã/abia/ miamĩ/maçia/bel-
ga/semeia: hi sacerdotes. ¶ Porro leuitę: Io
sue filius azarię/ bẽnui de filijs enadad/ced
mihel ℊ frẽs eorũ/sechenia/odeuia/ celita/
phalaia/anã/micha/roob/asebia/çachur/
serebia/sabania/odia/ bani/baninu. Ca-
pita ppli: feros/phetmoab/elã/cethu/ba-
ni/bõni/açgad/bebai/ adonaia/beggoai/
adin/ather/eçechia/açur/odeuia/ asũ/be-
sai/areth/anathot/ nebai/methphia/mo-
sollã/açir/mesiçabel/ sadoch/ieddua/fel-
thia/anan/ania/osee/anania/ asub/aloes/
phaleam / sobech/ reuz/ asebna/madsia /
ethaia/hanan/anan/ melluch/arem/baa-
na/ ℊ reliqui ō populo. Sacerdotes/leui- b
tę/ianitores/ ℊ cãtores/nathinnei/ ℊ oẽs q̃
se sepauerũt de pplis terrarũ ad legẽ dei:
uxores eorũ: filij eorũ: ℊ filię eorũ: oẽs q̃ po-
terãt sapę spondẽtes ꝑ fratribus suis op-
timates eorũ: ℊ qui veniebãt ad pollicen-
dum ℊ iurandũ: vt ambularẽt in lege dei i
quaꝫ dederat in manu moysi serui dei/ vt
facerẽt ℊ custodirẽt vniuersa mãdata do- k
mini dei nostri: et iudicia et cerimonias l
eius: ℊ vt nõ daremus filias nostras popu- m
lo terrę: et filias eorũ non acciperemus fi-
lijs nostris. ¶ Populi quoq; terrę qui im-
portant venalia: ℊ omnia ad vsum ꝑ diez
sabbati vt vendãt: nõ accipiemus ab eis n
in sabbato/ ℊ in die sanctificato. Et dimit- o
temus annũ septimũ: ℊ exactionẽ vniuer- p
sę manus. Et statuemus sup nos p̃cepta/ q
vt demus tertiam partem sicli ꝑ annum
ad opus domus dei nostri ad panes ꝑ- r s

Signatores autẽ erãt neemias
athersata: qz fuit binomius: vt s.
dictũ ẽ ca. viij. ℊ cũ eo noiant alii
q̃ de ꝓncipib⁹ ℊ de leuitis ℊ sacer-
dotib⁹ q̃ erãt ꝓncipales in pplo: ℊ
ilꝫ signauerũt obligationẽ ꝑ se ℊ
ꝑ tota multitudie. b ¶ Sacer-
dotes. Hic ꝓphe oñdit q̃d sacer-
dotes ℊ ꝓncipales pplī noie suo
ℊ oĩm alioꝝ ꝓmiserũt dño: qz pri
mo ꝓmiserũt obseruationẽ legis
generalit. Ideo subdit: i ¶ Ut
ãbularẽt in lege dei ℊc. ℊ sequi-
tur: k ¶ Et custodirent vni-
uersa mandata. ℊtũ ad mora-
lia. l ¶ Et iudicia eius. ℊtuꝫ
ad p̃cepta iudicialia. m ¶ Et ce-
rimonias. ℊtum ad cerimonia
lia. ℊ sub istis tribus continẽtur
omnia legis p̃cepta: vt ostensũ
fuit Exo. ij. ca. Secundo ostendi-
tur quid ꝓmiserunt specialiter. s.
p̃seruationem a cõmixtione cum
gentilibus a quibus se separaue-
rũt: vt dictum est supra. ℊ hoc no-
tat cum dicit: Et vt non dare
mus filias nostras pplo ℊc.
Secũdo ꝓmiserũt in speciali ob-
seruantiã sabbati: quod notat cũ
dicit: Populi quoq; terrę ℊc.
Et subdit: n ¶ Non accipie-
mus ab eis in sabbato et in
die sanctificato. Hoc ẽ in alijs
diebus festiuis in quibus debe-
bant cessare ab operibus seruili-
bus: vt in paschate pentecoste ℊ
consimilibus. o ¶ Et dimitte
mus annum septimum. Si-
ne cultura ℊ seminatione: ℊ etiaꝫ
sine collectione: quia domini cã-
poꝝ non poterant habere ibi ali-
quid quasi ꝓprium: vt habetur
Leuit. xxv. sed illud quod ex de-
cidẽtibus granis crescebat de do
no dei erat cõmune dominis pau
peribus ℊ bestijs. p ¶ Et exa-
ctionem vniuerse manus. vt
habetur Leuit. xxv. quia septimo
anno debebant debita remittere
pauperibus iudeis: qui non po-
terant soluere: ℊ seruos hebreos:
vt habetur Deutero. xv. Tertio
ꝓmiserunt specialiter cultus de-
biti continuationem. quod notat
cum dicit: q ¶ Et statuemus
super nos p̃cepta vt demus:
Scilicet singuli capitanei: tertiã
partem sicli p annum: id
est quolibet anno. r ¶ Ad op⁹
domus dei nostri. Et quid sit
illud opus ostenditur/ cum dicit:
s ¶ Ad panes ꝓpositionis. qui po-
nebant noui quolibet sabbato.

✻ Et ad sacri-

Moraliter. d ¶ Super om
nibus ergo his nosipsi per-
cutimus fedus ℊ scribimus:
ℊ signãt ꝓncipes ℊc. Sequit:
† ¶ Signatores autem: Sci-
licet scripture dicte in fine p̃cede
tis capituli. † ¶ Fuerunt nee
mias athersata filius ache-
lai/ ℊ sedechias/saraias/aza
rias/hieremias/phassur ℊc.
Per hanc scripturam potest le
euangelica conuenienter signifi-
cari: hanc enim scripturam signa-
uit spũssanctus: primo sua reue-

✻ latiõe dicta

La. XI

Habitauerũt ãt. Beda. Nunc cõpleta est dispositio q̃ mox facta ciuitate inchoata erat: sz vsq; ad ꝙ tps terminari nequibat: nõdũ reꝯsito pplo: vel expletis solennitatibus septimi mensis q̃. s. in ciuitate sancta qui in alijs habitarent. ¶ Mystice aũt principes ecclesie ꝯtum culmine potentie plebẽ trãscendũt: tñ debẽt vite meritꝫ transcendere. Reliq̃ eñ ciuitates israel deuotam plebis cõuersionez significant. Habitatio vero hierosolymorũ eoz actꝰ specialiter significat: qui iam superato certamine vitiorũ: libera mente visioni supne pacꝭ appropiquãt vñ: Diligit dñs portas. su. oſa ta. ia. vũ etiam cõsequẽter decima pars plebis i hierusalẽ habitationem sortiꝫ. reliq̃ vero decem resident in vrbibus suis: q; pfectorũ est. i. eorum q̃ pcepta decalogi ad integrũ in dilectiõe dei z pximi custodiunt: celestib⁹ secretis mente pximare: z pacem sũme beatitudinis iter turbines vite labentis imitari: cũ in illis qui generalia dei mandata seruant pateat ianua ad vitam eternã. Tales eñ quasi in ciuitatibus a dño sibi traditis morant: q; i custodia diuine legꝭ ptra insidias diaboli sese muniũt. De his vero qui omnino mũdo renũciant: z dñm sequunt: velut in arce hierlm z pximi tẽplo z arce testamenti inhabitant: q; gratie cõditoris sublimꝰ appropiãt. Bñdicit vniuersus pplꝰ: q; non ets pñane puidentie electione: sed puentu sortis cõtigit habitatio sancte ciuitatis: sicut et ceterarum possessio ciuitatum tempore Iosue data est filijs israel: quia z parua parui: et magna magni: non sui libertate vel industria arbitrij: sed occulti iudicis z largitoris munere percipiunt.

Et in hieru

positiõis/ z ad sacrificiuz a
sempiternũ/ z in holocau b
stum sempiternũ: i sabba
tis/ in calendis/ in solen c
nitatibus/ z in sanctifica e
tis/ z p peccato/ vt exoret
p israel: z in omnẽ vsum
domus dei nostri. Sor f
tes g̃ misim⁹ sup oblatio
nẽ lignoꝝ/ inter sacerdo s
tes/ leuitas/ z populos: vt b
inferrent in domũ dei nr̃i
p domos patrũ nr̃oz/ p
tempora a tẽporibus an
ni vsq; ad annũ: vt arderẽt sup altare domini dei
nostri: sicut scriptũ est in i
lege moysi. Et vt afferek
mus p̃mogenita terre no l
stre: z primitiua vniuersi
fructus oñis ligni: ab an
no i annũ/ in domo dñi: z m
primitiua filioꝝ nr̃oz: et n
pecoꝝ nr̃oz: sicut scptũ ẽ
i lege dñi: z p̃mitiua bouũ
nostroꝝ z ouiuz nr̃aꝝ: vt
offerrẽt in domo dei nr̃i.
Sacerdotibus qui minis
trãt in domo dei nr̃i. Et
primitias ciboꝝ nr̃orũ/ z
libaminũ nr̃orũ/ et poma
ois ligni: vindemiq̃ q̃z et
olei/ afferemus sacerdoti o
bꝰ ad gaçophylatiuz dei
nostri: z decimaz partem p
terre nostre leuitis. Ipsi
leuitꝫ decimas accipient
ex omnibus ciuitatibus
operũ nostrorũ. Erit aũt
sacerdos filꝰ aaron cũ le q
uitis in decimis leuitarũ:
z leuitꝫ offerent decimaz
partẽ decimꝫ suꝫ i domo
dei nostri/ ad gaçophylatiũ i domo thesauri. Ad
gaçophylatũ eñ deporabũt filij israel z filij leui
primitias frumenti/ vini
z olei: Et ibi erũt vasa do r
mini sanctificata/ z sacer s
dotes/ z cãtores/ z ianitores/ z ministri: z nõ dimit t
tenus domũ dei nostri.

Cap'm XI

a Habitauerũt v
autem principes populi i

a ✻ ¶ Et ad sa. sempi. i. iuge sacrificiũ qd̃ fiebat oñi die mane z vespere. b ¶ Et in holocaustũ sem. in sab. q; rõne solennitatis diei fiebãt sacrificia specialia. c ¶ In calendis. i. i nouilunijs. d ¶ In solẽ. lege statutis. s. paschate pẽtecostes z sili⁹. e ¶ Et in sanctificatis. i. in dieb⁹ q̃ nõ erãt statuti ex lege: sz ex aliquo diuino bñficio postea facto: sicut solẽnitas sortiũ quã hester z mardocheus statuerũt vt habẽt hester vlti. et q; ad cultũ tẽpli reqrebãt ordo debit⁹ ministroꝝ/ ideo subdit: f ¶ Sortes g̃ mi. sup obla. lignoꝝ: qb⁹ nutriebãt ignis cõtinue in altari holocaustoꝝ. cui⁹ nutritio ptinebat ad sacerdotuz officium: vt hr̃ Leui. vj. Apportatio lignoꝝ ad officiũ nathinne orũ: vt hr̃ Iosue. ix. z solutio ptinebat ad pplm. iõ subdit: g ¶ Inter sa. z leui. sub qbus intelliguñt nathinnei. h ¶ Et pplos. ita q̃ p sortes fuit ordinatũ qualiter sacerdotes p hebdomadas z dies nutrirẽt illũ ignẽ p vices sibi succedẽtes z silr de officio leuitaꝝ z nathinneoꝝ: z eodẽ mõ de solutiõe per pplm. i ¶ Sicut scriptũ est in le. moysi. Leui. vj. k ¶ Et vt afferre. primoge. ter. nr̃e ꝛc. Primogenita ꝓprie dicebãtur primo nata de animalib⁹ z hoibus q̃ fuerunt deo obligata a tpe quo pcessit primogenita egyptioꝝ. Primitiua aũt ꝓprie dicebant illa q̃ de aialib⁹ z terrenascẽtib⁹ sacerdotib⁹ debebãt. s. l. ps: tñ magꝭ deuoti addẽtes dabãt. xl. min⁹ vero deuoti subtrahẽtes dabãt. lx. aliqñ tñ accipiunt primogenita p primitiuis seu primitijs sicut h. l ¶ Primogenita ter. nr̃e ꝛc. z silr primitiua p primogenitis. cũ subdit: m ¶ Et pri. filioꝝ nr̃oꝝ. que redimebant qnq; siclis. n ¶ Et pecoꝝ no. de qbus primogenita aialiũ ĩmolaticioꝝ ĩmolabant dño. Primogenita vero aialiũ nõ ĩmolaticioꝝ redimebãt: excepto primogenito asini qd̃ mutabat oue loco ei⁹ ĩmolãda: z primogenito canis qd̃ iterficiebat ꝓut dictũ fuit diffusꝰ Exo. xiij. o ¶ Afferem⁹ sacer. ad gazophyla. dei nr̃i. i. ad locũ vbi talia reponebant p victu sacerdotũ. p ¶ Et de. ptẽ ter. no. i. fructũ terre nr̃e. q ¶ Leuitis. ad eoz sustẽtationẽ: tñ isti leuite de istis decimis a pplo receptis dabãt ptẽ decimã sũmo sacerdoti/ iõ subdit: Et leuite offerrent decimã ptẽ decime. r ¶ Et ibi erãt va. dñi sancti. i. ad ministeriũ tẽpli necessaria. s ¶ Et sacerdotes ꝛc. i. ministri debiti. t ¶ Et nõ dimit. do. dei nr̃i. sine debito cultu.

✻ latiõe dictãdo. Scdo ꝙ signauit eã xp̃s ĩ cordib⁹ apl̃oꝝ eaz scribẽdo: sicut fuerat p̃dictũ Hiere. xxxi. e. Ecce dies veniũt dicit dñs z feriã domui isrl̃ z domui iuda fed⁹ nouũ: nõ scom pactuz qd̃ pepigi cũ pr̃ib⁹ vr̃is. Et q̃ ptz q̃ loquit̃ de lege noua. Et sequitur ibidẽ: Dabo legẽ meã i visceribꝰ eorũ: z ĩ corde eoꝝ scribã eã ꝛc. Tertio signauerũt eã euãgeliste i volumine scribẽdo ad memoriã futurã. Quarto signauerũt eã apl̃i alijq; discipuli p orbẽ p̃dicãdo z miraculis p̃firmãdo. Quito signauerũt eã martyres p̃ profession̄e actoris euãgelij cõstãtissime moriẽdo. Sexto signauerũt eã doctores sacri ipam ꝟ hereticos defendẽdo. Septimo signauerũt eã z signãt religiosi ꝓfitẽdo. Vã vltra alios fideles in sua ꝓfessione ꝓmittũt seruare euãgelica ꝓfilia saltẽ aliqua. Et sic lex euãgelica sic septiformit̃ signata designat Apo. v. vbi dicit Joh. Vidi in dextra sedentis supra thronũ librũ scriptũ ĩtus z foris z signatũ sigillis septẽ. La. XI

Habitauerũt aũt. Postq̃ descpta ẽ ciuitat̃ muratio z murate clausio. Hic ꝓñr describit ei⁹ ppl̃atio: q; ciuitas magna erat respectu ppl̃i ibi habitare volẽt. iõ necessariũ fuit ordiare q̃ habitarẽt i hierlm: z q̃ ĩ ciuitatib⁹ alijs. Circa qd̃ ꝓmo describit hec ordiatio i generali. scdo magt̃ i spãli/ ibi: De filijs iuda. Circa ꝓmũ sciẽdũ q̃ gẽtiles q̃ habitabãt circa hierlm inuidia moti inferebãt habitatoribꝰ ei⁹ multas molestias: vt ptz ex ꝓcedẽtib⁹: z iõ pauci volebãt ibi remanere: ꝓpter qd̃ oportuit de ꝟ p sortes ordiare: z ꝟ ĩ tribu⁹ iuda beniamin z leui: ꝟ istꝰ eñ tribus tenebãt ibi aliq̃ habitare ad defensionẽ ei⁹: ne ab hostib⁹ muri iterũ destruerẽt: q; ciuitas hierlm erat ptim ĩ sorte iude: z ptim in sorte beniamin: vt dictũ fuit Josue. xv. z. xviij. z q; tẽplũ erat ibi cui debebat ministrare trib⁹ leui. de istis g̃ tribus fuerũt aliq̃ sortes z magnanimi: q̃ sponte se obtulerunt ad habitãdũ i hierlm. z ꝟ ẽ qd̃ dr: v ¶ Habitauerũt ãt p̃n. ꝛc. i. p̃ncipales ĩ fortitudine z magnanimitate. qd̃ aũt subdit: Optimates absq; sorte ĩ medio pplĩ habitabãt: nõ ẽ i hebreo nec ẽ ꝟ dextus sz p modũ glose fuit appositũ: z postea p ĩperitiã scptoꝝ textui ĩptũ. iter reliqs ꝙ ꝟ trib⁹ tribus⁹ dict̃q̃ nõ obtulerũt se spõte ad habitãdũ i hierlm: ordiatũ fuit p sortes q̃ decia ps regni iude in hierlm habitaret: nouẽ aũt ptes ĩ reliqs ciuitatib⁹. z ꝟ ẽ qd̃ dr:

✻ Reliqua ꝙ

Moraliter. v ¶ Habitauerũt aũt p̃n. ꝛc. Sicut ptz ex p̃dict̃ gẽtiles i circuitu iudee habitãtes valde dolebãt ꝟ reedificatiõe hierlm q̃ erat metropol⁹: z q̃rebãt ei⁹ subuersionẽ: ñ sic ãt erat ꝟ alijs iudee locis: ꝓr̃ qd̃ periculosius erat habitare in hierusalem

✻ q̃ in alijs

Dyslice

Dñs. 2. 8

B

Diuisio

Moraliter

Moraliter

a ¶ Et in hierlm. Beda. His ꝑbis ostendit ꝙ vniuersus
E isrl. i. decē tribus in vrbibus suis habitabāt in quibus etiā sa
cerdotes ⁊ leuite decretā sibi ex lege portionē tenebāt. De tri
bu aūt iuda ⁊ beniamin ąſcūq; sors elegit habitabāt in hieru
salē simul ⁊ de sacerdotali ⁊ leuitica tribu. Tribus eīm benia
min ibi antiq̄tus manebat: tribus aūt iuda a ꝑbus dauid cū
ipe etiā eā totius regni metropoli fecit: ꝗbus etiā tribus leui
addita ē: ex ꝗ illuc arca dei adducta ⁊ templū ⁊ altare ꝑstru
ctū est. In seq̄ntibus eīm huⁱˢ libri inuenies: qⁿ de his tm̄ tri
bubus habitatores hierlm cō
putat: ąz oīm etiā summā ac
cepit vel annectit ąz expleto
cathalogo adiūgit in ąbus vr
bibus cetera ps earundē de
cē tribuū habitauerit. Mā se
quit: De filijs iuda habitaue
rūt in cariatharbe ⁊c. ¶ Be
da. Judas interꝑtat ꝑfitens
vel ꝑfessio. Beniamin filiⁱˢ de
xtre. Leui additus vel assum
ptus: quoz oīm tribus ꝑtim
in hierlm: ꝑtim in subiectis ci
uitatibus a deo sibi datis ha
bitāt: qⁿ mīsti ⁊ diuersi sunt ꝑ
fectus fideliū: ꝑ ąbus ⁊ mul
te mānsiones in celis. Alij ge
neralia dei ꝑcepta seruare cō
Deu. 20. c tēti sunt. Nō occidere. s. non
adulterari: non furtū facere ⁊
hmōi. Alij nituntᵏ apꝑhende
re arcē ꝑfecte vite sed ąſq; ꝑ
sua vocatiōe gratiā sui cōdito
ris laudat ⁊ ꝑfitet: ⁊ sunt filij
regni qđ ē in dextra dei ⁊ ab
Deu. 20. d illo assumunt in vitā. Cū eoz
qui sūt in agro vnus assumet
⁊ alter relinquet.

Nico. de lyra

✠ a ¶ Reliqua vo plebs
misit sortem. Quod aūt se
quit: Decima ps ppli eligat
vt habitet in hierlm: qⁿ vrbs
vacua erat. nō est in hebreo:
sed appositū fuit ꝑ modū glo
se: ⁊ postea insertū est textui si
cut ⁊ đ alio ꝑdictū ē. b ¶ Be
nedixit autē ppls oibus
viris ⁊c. Impⁱᵗādo eis bona
eo ꝙ spōte se offerebāt pericu
lis ꝑ ciuitate sctā. c ¶ Habi
tauit aūt vnusq̄sq; in pos.
sua in vrbibus isrl. qⁿ illi q̄
erāt de regno isrl: q̄ captiuatⁱ
alijs ꝑ salmanasar euaserāt ⁊
tm̄ postea cū regno iude capti
nati fuerant ꝑ nabuchodono
sor: ⁊ cū eis redierāt de licētia
cyri: put dictum fuit Esdre. j.
nō sunt coacti ꝑ sortes habita
re in hierlm. ſz dimissi sunt ire
ad possessiones suas ꝑ sua vo
luntate: Cū quia erant pauci:
Cū qⁿ nō sic tenebantᵏ ad cu
stodiā ciuitatis hierlm sicut il
li de tribubus ꝑdictis: vt ptz
ex ꝑdictᵒ. d ¶ Sacerdotes
leuite ⁊c. Qui descēderunt
de gentilibus: vt dictū fuit. j.
Esdre. ij. de omnibus istis illi
qui non erāt necessarij ꝑ mini
sterio templi ⁊ custodia ciuita
tis fuerunt dimissi in vrbibus
alijs. e ¶ De filijs iuda ⁊c.
Diuisio Hic describit ordinatio prę
dicta magis in speciali. ⁊ pri
mo ⁊ tū ad habitantes in hie
rusalem. secundo ⁊ tum ad ha
bitātes

bitantes in alijs ciuitatibus / ibi: Et reliqui ex israel. Circa pri- B
mum ponunt nomina principaliū ⁊ summa omniū: tamen per
partes. ⁊ primo ⁊ tum ad illos de tribu iuda / cum dicit: De fi Diuisio
lijs iuda athaias filius azias ⁊c. Et patet littera. Secun
do ⁊ tum ad illos de tribu beniamin / cum dicit: Hi sunt aūt fi
lij beniamin ⁊c. Et patet littera vsq; ibi: f ¶ Sennua sup ci
uitatem secundus. s. ab illo qui erat principalis in ciuitate.
tertio ⁊ tum ad illos de tribu leui / cum dicit: Et de sacerdoti
bus adaia filius ioarib ⁊c. Et patet littera vsq; ibi: g ¶ Et ꝑ
positus eoz. i. principalis sup
eos ⁊ ordinator. h ¶ Zabdi
hel filius potentium. In he
breo habet magnoz: qⁿ erat de
parētibus potētibus ⁊ magnis.
i ¶ Et de leuitis ⁊c. simplici
bus qui ministrabāt sacerdoti
bus. Sebenia ⁊c. Sequitur:
k ¶ Et iozabeth super om
nia opa que erāt forinsecus
in domo dei. Quia de his q̄
erant intra templum intromitto
bant se sacerdotes. l ¶ A prin
cipibus leuitarū. fuit supple
ille iozabeth ad ꝑdicta destina
tus. m ¶ Et mathania fili⁹
micha ⁊c. ꝑnceps ad lauda
dū. Quia erat ꝑceptor. n ¶ Et
reliqui ex israel sacerdotes
⁊ leuite ⁊c. Hic describit prędi
cta ordinatio in speciali ⁊ tum
ad habitantes extra hierusalem.
Et patet littera vsq; ibi:

✠ Qui habitabāt Moralita
✠ ⁊ in alijs ciuitatibus ⁊ vill:
⁊ tamen magis necessarium erat
ꝙ essent ibi plures ⁊ fortiores
habitatores qui possent eaz de
fendere ꝑ impugnatores: ad ha
bitandum aūt ibi aliqui de pp̄lo B
sponte se obtulerunt: ⁊ illi dicun
tur in textu principes ⁊ optima
tes: ⁊ de ipis dicit ibidem ꝙ po
pulus eis benedixit: sed quonia
isti non erant in numero suffici
enti ꝑ custodia ciuitatis: ideo de
reliquo populo per sortes fuit or
dinatum ꝙ decima pars in hie
rusalem habitaret. Igitur ꝑ hie
rusalem sic impugnatam signifi
cari potest quelibet ecclesia vl ci
uitas vel res publica iniuste im
pugnata. Illi vero qui sponte se
offerunt ad eius defensionē di
cuntur principes: id est domini
suarum passionum: quia timore
periculi corporalis non retrahū
tur a bono virtutis: nec per con
sequens superantᵏ a passionibus
alijs: quia sicut dicit Augustinus
non est consentaneus rationi: vt
qui metu non frangitur concupi
scentia frangi dicatur: etiam op
timates: id est optimi de populo:
quia sequuntur dictamen ratio
nis recte: q̄ vt dicit philosophus
semper ad optima deprecatur. il
lis etiam benedicit populus: qⁿ
benedicti sunt a deo ⁊ hoībus.
Per hoc autem ꝙ alioz decima
pars compulsa fuit per sortes ad
habitandum in hierusalem ꝑ o
eius defensione: ostenditur ꝙ ꝑ
defensione ecclesie iusta vel ciui
tatis seu reipublice compellendi
sunt aliqui si sit necesse: quia ta
men talis defensio est opus vir
tutis ideo significat ꝑ decimā ꝑ
tem q̄ signat ꝙfectionē.

In diebus Ca.XII
cerdotū vna cū fratrib⁹ suis.i.minorib⁹ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis describunt: q̄ cū zorobabel ⁊ iesu filio iosedech de captiuitate babylonica ascēderūt q̄b⁹ explicatis adiūgunt ⁊ illi q̄ extūc in principatū sacerdotū sibimet inuicē vsq̄ ad initiū regni macedonuz successerūt.

Sequit enī iosue genuit ioachim .⁊c. Jedda vero q̄ in his vltimis ponit scribit Josephus tpe alexandri magni ōn cipē fuisse sacerdotū: occurrētiq̄ ei cū fratrib⁹ suis humiliter ⁊ honorifice susceptū: quē ipe iaddū noīat: ⁊ dicit esse patrē onie sacerdotis magni: de quo i libro machabeoz scribit: nō q̄ hui⁹ cōditor libri neemias ad illa vsq̄ tpa viuere in carne potuerit: sed q̄ infantiā ei⁹ nouit: q̄ longe post mortē ei⁹ ad sacerdotiū puenerit. nā in fine hui⁹ libri filioz ioiada filij heliab mētio ē q̄ vn⁹ ex eis gener fuerit sanaballath horonitis: cui⁹ quidē generi nomē tacet: sz q̄ ioiada auus est iedde: cōstat generū ō quo sermo est patrē eiusdez iedde: aut patruū fuisse. Jdeoq̄ illum suggstite ad huc neemia nasci potuisse.

Ni.de ly. ✠ In diebus

a ¶ Qui habi. in ophel. nō est nomē turris q̄ ꝓpinqua erat tēplo: vt dictū ē. s. ca. iij. sz est nomen ville extra hierlm: sicut eīm de sacerdotib⁹ ⁊ leuitis aliq̄ habitabāt i hierlm ⁊ aliq̄ extra: sic ⁊ de nathinneis. b ¶ Et epis leui. in hieru. azi fi. baani: in hebreo hr: Et ꝓpositus leuitaz ⁊c. q̄ soli sacerdotes erāt pōtifices seu epi ꝓprie loquēdo: habētes tm̄ sup se vnū tm̄ sūmū pōtificē: ⁊ ideo q̄ iste aḡi dicit hic epūs leuitaz: ꝑ est extenso nōie inq̄tum eis p̄ erat tāq̄ ꝓpositi. Epūs eīm dicit ab epi q̄ō ē supra et scopon intētio: quasi alijs supraintēdēs. c ¶ De filijs asaph cātores ⁊c. ꝓceptū ꝗppe regis. s. dauid. d ¶ Sup eos erat. q̄ ordinauerat cātores de filijs asaph: vt hr. i. Paral. xxv. Juxta oē verbū ppli ⁊c. q̄ populus dispposuerat p sortes q̄ habitarēt in hierlm: ⁊ q̄ extra. Ra. Sa. exponit ꝑ de rege dario q̄ ordinauerat vt dicit q̄ necessaria administrarēt p singulos dies cātorib⁹ de sūptu suo: ⁊ p quē deberet hoc fieri subiūgit cū ō: Et phathaia filij meselezebel de filijs zara. i. çare filij iuda: q̄ genuit phares ⁊ çarā de thamar. Matth. i. In ma. regis: id est ꝑm ordinationē darij regis.

e ¶ Juxta oē ver. ppli. i. ꝑm ordinē rem exhibēdā populo: ad ꝑ eīm erat ordinat⁹ iste meselezebel: vt quicq̄d de sūptu regis erat administrādū pplo p manū ei⁹ fieret: vt videt melior ista expositio. f ¶ Et in do. p oēs re. de filijs iuda ⁊c. Hic incipit versus ꝑm hebreos vbi sic habet: Et i villis cāpestrib⁹ de filijs iuda ⁊c. Hic ꝓfr ostendit q̄ loca i habitauerunt filij iuda extra hierlm: ⁊ ptz lra vsq̄ ibi: g ¶ Et māserūt in bersabee ⁊c. bersabee aūt est in termino sortis iude versus austrū: vallis autē hennon in termino eiusdē sortis versus aq̄lonē: ⁊ p hoc intelligit q̄ habitauerūt in locis intermedijs. h ¶ Filij aūt beniamin. Hic agit de locis extra hierlm habitatis a filijs beniamin: ⁊ ptz lra vsq̄ ibi: i ¶ Et ono val. artificū: sic notata fuit eo q̄ a principio manebāt ibi artifices. k ¶ Et de leuitis portiones iu. ⁊ ben. i. ꝑ tribus leui aliq̄ leui aliqui manebāt extra hierlm in vtraq̄ sorte. s. in sorte iude ⁊ i sorte bēiamin: q: nō habebāt sortē ibi ꝓpriā assignatā.

In sūt aūt. Postq̄ descripta ē ciuitas hierlm XII populatio. Hic ꝓfr ⁊ vltimo describit eiusdē dedicatio. Circa quā primo ponunt q̄dā pambula: secūdo dedicatio ipsa: ibi: In dedicatōe autē. tertio quedā ad ipsaz sequētia: ibi: Recesserunt quoq̄. Circa primū sciēdū q̄ ista dedicatio erat principaliter agenda p sacerdotes ⁊ leuitas: ⁊ ideo describit ꝑ a principio reditus captiuitatis babylonice: vsq̄ ad tempus hui⁹ dedicatiōis ⁊ etiā vltra: ⁊ primo ponunt illi q̄ fuerūt tpe iosue q̄ cū zorobabel ascenderūt de babylone. cū ō:

m ¶ Josue saraia hiere. esdras. ⁊c. iste esdras fuit ille qui scripsit librū esdre: quia primo venit hierusalem cū zorobabel: sed postea redijt ad regem vt plures iudeos secū adduceret: ⁊ a rege ampliores gratias impetraret.

n ¶ Isti principes sacerdotū. i. principales: ideo expresse sūt noīati.

o ¶ Et fratres eoz. isti erāt min⁹ principales sacerdotes. ideo sub nōie cōmuni exprimunt. Et eodē modo dicendū est de leuitis ⁊ eoz fratribus q̄ fuerūt tpe iosue: de quibus subditur:

Porro leuite iesua ⁊c. subditur:

p ¶ Josue aūt. Hic cōsequēter describit genealogia summoz̄ pontificū a iosue vsq̄ ad iaddū qui fuit summ⁹ sacerdos tempore alexādri magni: cū dicit: Josue aūt: iste alibi nominat iesus filius iosedech. Josedech eīm sūmus sacerdos ductus fuit in captiuitatez babylonicā: vt habet. i. Paral. ca. vlti. ⁊ iesus eius filius post captiuitatem babylonicam fuit primus qui functus est summo sacerdotio. q ¶ Genuit ioachim. iste āt vocat eliachim Judith. iij. ⁊ sub eo dicit illa hīstoria fuisse. r ¶ Et ioachim genuit eliasib. ⁊ iste fuit sūmus sacerdos circa finez vite ipius neemie: vt habet. j. esdre q̄rti ca. s ¶ Et eliasib genuit ioiada. Hic vocat iudas a Josepho iudaice antiquitatis. xi. libro. t ¶ Et ioiada genuit ionathā: hūc Josephus noīat iohannē ibidem.

v ¶ Et ionathā genu. iedda: quē Josephus nominat iaddum: vt. s. de isto dicit Josephus q̄ cū alexāder iratus contra hierusalem veniret ad destruendū ipam: eo q̄ iaddus respondebat ei p nuncios q̄ viuente dario non poterat frangere iuramentū q̄ ō habebat cum ipso: dominus sibi in somnis apparuit dicens: q̄ nō timeret sed portas aperiret ⁊ obuiaret Alexandro indutus ornamentis pontificalibus: et similiter alij sacerdotes in vestibus albis: quem cum vidisset alexander venientem sibi obuiā: descendit de equo faciens sibi reuerentiā: ⁊ tunc principes alexādri mirati sunt credētes mē-

✠ tem eius

Moraliter. l ¶ Hi sūt aūt sacerdo. ⁊ leuite qui ascēderūt cū zoro. ⁊c. Genealogia sequētiū nō ponitur hic: nisi ratione dedicationis muri hierusalez q̄ p sacerdotes ⁊ leuitas erat principaliter agenda: et quoniaz dedicatio est applicatio ad diuina: iō per hoc signifīcat q̄ homines laici per sacerdotes ⁊ alios ecclesie ministros ad diuina sunt applicandi p exempla sancte vite per verba sane doctrine.

✠ In dedicatiōe

q̄ habitabāt i ophel/ ⁊ siaba/ et a
gaspha ō nathinneis: Et epis le b
uitaz i hierlm: aḡi/ filij baani/ filius asabię/ filij mathanię/ filij michę. De filijs asaph/ cātores in c
ministerio dom⁹ dei. Pceptū
q̄ppe regis sup eos erat: ⁊ ordo i d
cātorib⁹ p dies singlos: ⁊ phathaia filij meseçebel/ ō filijs çara: filij iuda i manu regis: iuxta omne e
verbū ppli: ⁊ in domib⁹ p oēs re f
giones eoz. De filijs iuda habitauerūt i cariatharbe ⁊ in filiab⁹ ei⁹: ⁊ i dibon ⁊ i filiab⁹ ei⁹: ⁊ i capseel: ⁊ i viculis ei⁹: ⁊ in iesue ⁊ in molada: ⁊ i bethfaleth: ⁊ in asersual/ ⁊ in bersabee ⁊ i filiab⁹ ei⁹: ⁊ i sicelech/ ⁊ i monochona ⁊ i filiab⁹ ei⁹/ ⁊ i rēmon/ ⁊ in saraa/ ⁊ i ierimuth/ çonoa: adollā: ⁊ in villis eaz: lachis ⁊ in regionib⁹ ei⁹/ açecha ⁊ i filiab⁹ ei⁹. Et māserūt g
a ¶ q̄ est ad australē plagā. s. termin⁹ trib⁹ iude. b ¶ que ē ad aq̄lonē termin⁹ iude iuxta hierlm ad orientē.
i bersabee vsq̄ ad vallē hennō. Filij aūt bēiamin ageba mech/ b
mas ⁊ haia ⁊ bethel ⁊ filiab⁹ ei⁹: anathot/ nob/ anania/ asor/ ramagethai/ iadid/ seboim/ nebalhelaloth ⁊ ona/ valle artificuz: et k
a ¶ significat q̄ in possessiōe filioz iuda et bēiamī leuite sortē iuē decretū legis acceperūt ō leuitī portiones iudę ⁊ bēiamī.

a In sunt aūt Ca.XII l
sacerdotes ⁊ leuitę q̄ ascēderūt cū çorobabel filio salathiel/ iosue/ saraia/ hieremias ⁊ esdras m
amaria/ melluch/ atth⁹/ sechenias/ reū/ merimuth/ addo/ gēthō/ abia/ miamin/ madia belga semaia: et ioarib/ idaia/ sellum/ amoch/ elcheia adaia. Isti prīci n
pes sacerdotū ⁊ frēs eoz i dieb⁹ o
iosue. Porro leuitę/ iesua/ bēnui cedmihel/ sarabia/ iuda/ mathanias: sup hymnos ipi ⁊ frēs eoz ⁊ becbecia: atq̄ ethāni/ ⁊ frēs eorū vnusq̄sq̄ i officio suo. Josue p
āt genuit ioachi: ⁊ ioachi genuit q
eliasib/ et eliasib gēuit ioiada: ⁊ s
ioiada gēuit ionathā/ ⁊ ionathā t

¶ a ¶ In diebus ꝛc. Beda. Descripta est successio ꝓncipū sacerdotū ⁊ leuitaꝝ q̄ illo tpe fuerūt vt scire possimus: qꝝ ꝓgregato in hierlm ciuiū numero copioso: sacerdotū q̄z ⁊ leuitaꝝ cetus fuerit egregi⁹: q̄ ad misteriū tēpli ⁊ altaris ad ꝓfitēduz ⁊ laudādū deū ad custodiā eiusdē tēpli ⁊ ciuitat': ⁊ ad plebez erudiēdā sufficerēt. Nec sine mysterij sacratioris ītelligētia factū ē: qꝝ reedificata ciuitas tantā ciuium copiā in oī gradu ⁊ ordīe meruit ōtā ꝑdidisse nō legit. Sic em̄ sepe ecclīa ex detrimētis maiora recipit incremēta: cū vno p ictū riā lapso in pctm̄ plures exēplo ei⁹ territi: ad ꝓfitendū in castitate fidei cautiores fiūt. Sepe ūdē q̄ peccauerūt maiores post actā pniaz bonoꝝ opeꝝ fructus ferūt: sepe ab hereticis vastata ecclesia: postq̄ instātia doctoꝝ catholicorū lucē veritatis recipit: plures ad cognoscendā ⁊ tuendā rōnē veritatis filios ꝓcreauit. Nūq̄ em̄ Athanasius Ambrosi⁹: Hilari⁹: Augustin⁹: ⁊ ceteri tales tot ⁊ tā magnificos tractat⁹ cōderēt: si nō ꝫ fidē rectam fuisset multipharius hereticoꝝ error oborꝫ. Sz dū hereticī mēdaciū testionijs scripturaꝝ astruere nitebant: coacti sunt patres illos earūdē scripturaꝝ auctoritate refellere ⁊ eas quō recte ītelligant disserere. Sīc nos eoꝝ scripta relegentes: q̄si ad portas ⁊ vestibula ciuitatis ac tēpli custodes vigilātiores q̄si ad officiū altaris ⁊ hostiaꝝ dñi copiosiores accipim⁹ mistros: qꝝ p illoꝝ sermones ad custodiā fidei ⁊ bone actionis: ⁊ ad seruiendū intētius ꝓspectui diuīe maiestatis erudimur. Pōt etiā ꝫ de pfectiōe gentiliū q̄ ecclīa sepe ꝓcussa est mystice accipi: q̄ occasiōe martyꝝ videbat fundit⁹ esse deleta: sz eis in occulto coronatis meli⁹ ꝓstruebat: q̄ꝝ etiā post mortē claresc̄tibus miracul' maior ad ꝓfessionē fidei ppl's ꝓfluebat: donec ipse aper mūdani impij rēpi iugo collū sb didit: vt status sc̄te ciuitat'. i. ecclie diu a regib⁹ ⁊ ꝓncipibus ipugnatus eoꝝdē adiuuare⁊ ⁊ ꝓpageret instātia: sic hierlm reges chaldeoꝝ q̄ interptant feroces. vel q̄si demonia subuerterūt: sz reges pſaꝝ q̄ interptant tēptati: amica ꝓpitiōe restaurāt: ⁊ debito honore exaltāt. b ¶ In dedicatiōe ꝛc. Beda. Ꝫ dudū edificata erat ciuitas: sed nō decebat eā dedicari ꝑuſq̄ hītatoribus aggregat' ministri tēpio idonei ⁊ port' ac vestibul' custodes essent deputati. Facta aūt ciuitas sc̄ta dedicat': cū impleto in fine seculi numero electoꝝ: ecclīa vniuersalit in celū ad visionē cōditoris sui ītroducit: cuius vite desiderijs q̄tic̄ in hac vita sustollimur: q̄si ō futura nr̄e ciuitat' dedicatiōe letamur: vel ⁊ bipharia dedicatio pōt accipi: interim. s. in spe desiderantium ⁊ mundantium oculos cordis: quibus deum videant: tunc in re ipa fruentium diuina visione beatoꝝ hominum in coꝝpoꝛibus spūalibus inter angelica agmina. c ¶ Et cymbalis ꝛc. Cymbala: psalteria: ⁊ citharе possunt coꝝpa iustoꝝ iam tunc immortalia intelligi: in quibus suauissimos sonos domino sunt reddituri. In presenti quoq̄ vita leuite congregant in hierusalem: cum memoria superne pacis fideles accensi: totam in ea mentis sue delectationem collocant: ⁊ de ea quam se percepturos sperant: eternam in celis hereditatem: etsi nōdum intuendo: saltem desiderando letant. ꝓm illud: Ꝫ etamini in domino ⁊ exultate iusti: ⁊ gl̄iamini ꝛc. Faciunt em̄ dedicationem in cantico ⁊ gratiarumactione cum letantes in domino quicquid aduersi vel prosperi occurrerit excipiunt: faciunt in cymbalis: psalterijs: citharis: cum gratos operum sonos sed aures dei ascendere faciunt: ⁊ corda ꝓximorum ad amorem eius accendunt ꝛc. ¶ Filij cātoꝝ

* genuit iedda. In diebus āt ioa- a
chiz erāt sacerdotes ⁊ ꝓncipes fa b
miliaꝝ: saraię/maarię/ hieremię/
ananię/esdrę/mosollaz/ amarię/
iohannā/ melico/ionathan/sebe-
nię/ioseph/arā/ edna/maraioth/
elci/adaię/ çacharię/gēthon/mo
sollā/abię/çecheri/ miamī/⁊ mo-
adię/felthi/belgę/sāmua/semeię
ioathā/ioarib/mathanai/ iadaię
açci/sellaię/celaia/mocheber/el-
cię/asebię/idaię/nathanael. Le- c
uitę in dieb⁹ eliasib ⁊ ioiada/⁊ io
nan/⁊ ieddoa/scripti ꝓncipes fa d
miliaꝝ ⁊ sacerdotes in regno da e
rij pſę. Filij leui ꝓncipes famili f
aꝝ scripti in libro ⁊boꝝ dieꝝ: et g
vsq̄ ad dies ionathā filij eliasib. h
Et ꝓncipes leuitaꝝ asebia/sere- i
bia/⁊ iesue filius cedmihel ⁊ frēs
eoꝝ p vices suas vt laudarent ⁊
ꝓfiterent iuxta p̄ceptū dauid vi
ri dei: ⁊ obꝫuarēt eq̄ p ordinem. m
Mathania/et bechecia/obedia
mosollā/ thelmon/accub/ custo-
des portaꝝ ⁊ vestibuloꝝ añ por
tas: hi in dieb⁹ ioachim: filij ie-
sue filij iosedech: ⁊ in dieb⁹ nee-
mię ducis ⁊ esdrę sacerdotis scri-
bę. Ꝫ. In dedicatiōe āt muri hie- n
a ¶ spūāl'. s. assumptos in sortē regni. ¶ qꝝ
mittit filius hois ā̄gelos suos ⁊ congregabit electos a quattuoꝛ ventis.
rusalē rēq̄sierūt leuitas de oībus o
locis suis: vt adducerent eos in
a ¶ celestē. ¶ in eterne. s. p̄ceptione vite invicem congaudētes ⁊ gr̄as agētes ei cuius
dono illā ciuitatē intrare meruerūt.
hierlm: ⁊ facerēt dedicationē ⁊ lę
c ticiam in actiōe gr̄aꝝ: ⁊ cāticis in
cymbal'/psalteriꝝ ⁊ citharis. Cō-

tem eius ludificatā: ꝓpter qō Parmenius alexādro familiaris q̄siuit ab eo cur hoc fecisset: ⁊ rñdit q̄ cuz essem adhuc in macedonia ⁊ cogitarē quō alīā mihi subiugarē: apparuit mihi deus in tali effigie ⁊ dixit: q̄ secure tm̄ negociuz acciperē: ⁊ q̄ ipo duce cōplerē: ꝓpter qō deū q̄ mihi apparuerat in hoīe veneratus sum: tenēs firmiter qō sicut ꝓcepit: ita ꝓmissuz adimpleuit. a ¶ In diebus autem ioachim. Dic ꝑ̄ agit de sacerdotibus qui fuerūt tempe ioachim filij iosue/cum dicit: b ¶ Sacerdotes ⁊ ꝓncipes familiaꝝ. i. sacerdotalīū saraia maaria ꝛc. in aliq̄bus libris ponunt ista nomina in genitiuo casu: ⁊ sic ꝓstruunt cuz eo qō ꝓponit: ⁊ ꝓncipes familiaꝝ: q̄ꝝ supple. i. saraie maarie: ⁊ sic de alīs. c ¶ Leuite ꝛc. Dic agit de his qui fuerunt sub alīs summis sacerdotibus seq̄ntibus ꝓdictum ioachim. ⁊ hoc est qō ꝺ: Leuite in diebus eliasib ⁊ ioiada et ionan. iste. ꝫ. nomīatus est ionathan. d ¶ Et ieddoa. iste. ꝫ. notatus ē ieddoa: qꝝ noīa hebraica freq̄nt variant in ꝓncipio vl in fine vel in vtroq̄: sic ⁊ latina: vt freq̄nt dictū ē. ꝫ. e ¶ Scripti ꝓncipes fa. p nomīa sua in libris genealogiaꝝ suaꝝ: lz non sint ꝫ exp̄ssa. f ¶ In regno darij pſe. i. dario regnāte q̄ est de genere pſaꝝ sub q̄ ꝓsummatū fuit tēplū: vt habet. ꝫ. Esdre. vig ¶ Filij leui. Dic reuertit scriptura ad describendū leuitas q̄ fuerūt tpe iochim: qꝝ. ꝫ. descripserat sacerdotes sui tpis. dicit g̃: Filij leui: supple qui scripti sunt. h ¶ Principes familiarū scripti in libro verboꝝ dierū. s. i. Paral. xxv. nō qꝝ isti q̄ sequunt sint ibi scripti in ꝓpꝛijs ꝓnis: sz in patribus suis: ⁊ qꝝ ordines leuitaꝝ ibi sūt descripti ad q̄s isti restituti sunt tpibus illis post reditum captiuitat'. i ¶ Et vsq̄ ad dies ioaꝛ: hā filij eliasib. qꝝ isti vel salt̄ aliq̄ eoꝝ vixerūt vsq̄ ad tpꝰ q̄ ionathā fuit sūmus sacerdos: ⁊ ꝺ: filij eliasib. i. nepos: qꝝ fuit filius ioiade filij eliasib: vt ptz ex dict'. ꝫ. eo. ca. k ¶ Et ꝓncipes leuitarū. i. ꝓncipales inter eos sunt isti. l ¶ Asebia: serebia ꝛc. vt laudarēt ⁊ ꝓfiterent iuxta p̄ceptū dauid. vt habet. i. Paral. xxv. m ¶ Et obseruarent eq̄ p oꝛ. i. sibi succedētes p vices ꝑm ordinationē dauid. Lex̄a patet ex dict'. n ¶ In dedicatiōe āt. Preambulo descripto: ꝺ ꝑñr describit ciuitat' dedicatio. Circa quā ꝓmo ponit ꝓpatio ppli. secō dedicatio muri/ibi: Ascēdere āt feci. tertio oblatio sacrificij/ibi: Steterūtq̄. Circa ꝓmū ꝺ: o ¶ Rēq̄sierūt leuitas de oībus locis suis ꝛc. vt solēnius fieret dedicatio. Et patet lra vsq̄ ibi:

* Et mūdati Moralit

* n ¶ In dedicatione autez muri hierusalem requisierunt leuitas de omnibus locis suis vt adduce. ꝛc. Scōm moralē sensum p hierlm fidelis aia designat: vt supius dictū ē freq̄nt. murus āt ei⁹ est clausura ꝓtutū: q̄ mur⁹ dedicat q̄n ꝓtutū act⁹ ad deū applicant. ꝫ āt sit p ꝫ q̄ apud ipm̄ merito rū efficiunt. ⁊ ꝫ ē cū a charitate impant ⁊ ex charitate exercent sine q̄ nihil ē meritoriū vite eē ne. i. Cor. xiij. a. Si habuero oēz fidē ita vt mōtes trāsferā: charitatē āt nō habuero nihil sum. Et si distribuero ī cibos paupeꝝ oēs facultates meas: ⁊ si tradidero coꝛp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē āt nō habuero nihil mihi p dest. Charitas patiēs ē: benigna ē ꝛc. In dedicatiōe ꝺo muri fuerunt duo laudantiū chozi: p quos signant vires duplicis p tis anime. s. intellectiue ⁊ sensitiue q̄ p bñficiū a deo collat' debent ad eius laudē insurgere: ꝑm illud Ps. lxxxiij. a. Coꝛ meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viū. Vel p duos chozos signi ficari possunt duo genera ꝓtutū. s. intellectualiū ⁊ moralium.

* Et iuerūt ad

Mystice

Ps. 31. c

A B a ¶Filij cantoꝝ. Imitatores scz eoꝝ q̄ deuota ⁊ hilari mẽte dño famulari: ⁊ verbū eius alijs p̄dicando cantare studuerūt. Qui sibi villas faciūt in circūitu hierlm: cū in vicinia superne patrie sublimi corde habitāt/dicētes: Nostra aūt conuersatio in celis est. Faciūt aūt easdem villas in campestrib⁹ circa hierusalē: cū tanto magis se ī deum dilatato corde humiliāt quāto suauius sublimitatis gloriā gustādo cōtingunt. Qui omnes ⁊ nūc p̄fectib⁹ operum viritim ad celestē patriā cōgregātur: ⁊ in ipso tpe dedicationis: id est p petue remunerationis ibidē pariē vnluntur. b ¶Et mundati ⁊c. Beda. Justus oīno ordo vt doctores qui populū mūdare desiderant prius mūdentur: castigent corpus ⁊ seruituti subijciant: ne forte alijs p̄dicantes reprobi inueniant. Mūdati sunt aūt sacerdotes et leuite orationib⁹ ⁊ victimaꝝ oblationibus: ⁊ cōtinendo ab vxoribus. Mū dauerunt aūt populū eandē continēti/am p̄dicando. Mundauerunt portas et murū cum tubis ⁊ canticis psalmorum comitante populo circūeundo: et expleto circūitu victimas pro statu ciuium ⁊ ciuitatis offerendo. Sed ⁊ nūc quoq; qui ecclesie p̄sunt in spirituale ministeriū a domino assumpti: q̄ maiorem dedicationis nostre que in resurrectione nostra futura est: memoriā gerunt: eo magis seipsos ⁊ sibi cōmissos mundare et sanctificare contendūt: ne quis forte non habēs vestem nuptialē a cōmuni sancte ciuitatis iocunditate ejiciatur: ⁊ vinctis manibus et pedib⁹ in tenebras exteriores mittatur.

c ¶Principes iuda. i. confessionis vel laudis p̄fectiores sunt ecclesie doctores qui in dedicatione ciuitatis sup murum ascendunt: quia in tempore tribulationis generalem ecclesie cōuersationē altius viuendo transcēdisse pro/bant. De his enim dicit: Sup muros t. hie. po. c. Jure ergo qui nunc muris ecclesie tanq̄ vigiles p̄sunt: tūc quoq; eisdem gloria remunerationis p̄mi nebunt. d ¶Et statui duos choros. Vel spurcitiā peccatoꝝ in p̄senti de ecclesia correctius viuēdo ⁊ errantes corrigendo expurgēt: ⁊ in futuro q̄ corrigi noluerunt iudiciaria potestate de ciuitate domini: id ē ab ingressu patrie celestis expellant: vel chori laudā/tium ad dexterā euntes sup murus ad portam sterquilinij ascendūt: dum eos dignos laude p̄dicant qui omnē immundiciā de ecclesia p̄dicando arguendo excōmunicando eliminant.

Eſa.62.e

e ¶Et de filijs sacerdotū tubis. In hac vita filij sacerdotū in dedicatiōe ciuitatis dei tubis canunt: qui ad memoriā patrie celestis corda auditoꝝ p̄dicando succendūt. f ¶In vasis cantici dauid. Quia nō suo sensu vel desideriis innituṅ: sed patrū ⁊ prophetarū vitaꝝ ⁊ doctrinā per omnia sequentes verbo p̄dicationis insistunt.

Dē.35.b

g ¶Et esdras scriba. Quia in omnibus que agunt verba sancte scripture p̄ oculis habent: quibus ducib⁹ ad ingressuꝫ vite eē ne pueniāt: vt rebrienē ab vbertate dom⁹ dei: ⁊ torrēte voluptatis eius: apud quē est fons vite ⁊c. h ¶Et contra eos. Be. Cū ciuitas edificaretur dictum est: q: qui portā fontis edificauerunt ipsi mensurā sui operis vsq; ad gradus qui descendunt de ciuitate dei perduxerunt. Ibi ergo descensio descendū de ciuitate: hic cum dedicatur ciuitas ascensio nomi/natur: ⁊ sicut etiam ibi cum hoste certamen gerebatur: hic deuicto hoste leticia celebratur: quia sancti qui in p̄senti humiliantur sub potēti manu dei in futuro exaltabunt: qui nunc muros ecclie in terra de viuis lapidibus: id est sanctis animab⁹ in afflictione ⁊ periculis ⁊ vigilijs multis edificāt: tunc compleo edificio et ad celū leuato gaudentes ad contēplandam dei claritatē ascendunt. Et contra eos ⁊c. Nō cōtrarietate scz distantie: sed occursu consonantie: qua electi in hac vita sese ad amoꝝ dei accendūt: ⁊ in illa pfectius eum in sua inuicē beatitudine cōgaudentes absq; fastidio laudant: sicut seraphin alē ad alterum clamantes: sanctam trinitatem socia exultatiōe concelebrant. i ¶Super domum dauid. Beda. Ascendunt filij sacerdotuꝫ super domū dauid: cū p̄dicatores vel martyres sicut nunc generalem vitam iustoꝝ in ministerio verbi vel agone martyrum transeunt: ita tūc generalia eorū p̄mia sublimioris dono remunerationis antecedunt. vnde: Qui in modico fuisti fidelis: eris potestatē habēs sup decē ciuitates. Quātos enī vnusq̄sq; ꝙbo vl exēplo erudit ad vitā: p tātis tūc ī pceptiōe vite glorioſi⁹ honorificabit. Supueniūt q̄z sacerdotes vsq; ad portā aquaꝝ: ad oriētē/ qñ hi qui ī hac vita sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderauerunt venire ⁊ apparere ante faciē dei ad effectū desiderij pertingunt: ortumq; solis iusticie sine occasu videre merentur.

Luc.19.c

Nico. de lyra

Et sup

* a ¶Et mundati sunt sacerdotes et leuite. primo. b ¶Et mūdauerūt populū. scdo: sicut scriptuz est Eccl. xxxiij. a. Ab immūdo quis mūdabitur: quia debitus ordo est vt mūdās alium prius mundet seipsum. ista autez mundatio sacerdotū fiebat per ieiunia et per continentiā ab vxoribus: et per aspersionē aque lustrationis. Emundatio ꝺo populi per aspersionem aque lustrationis tm. leuitarum aūt medio modo: quia leuite faciliori ritu mundantur q̄z sacerdotes: vt habet. ij. Paral. xxix. et populus q̄z leuite. c ¶Et portas ⁊ murū. scz mundauerūt immūdicias amouendo ⁊ aquam lustratiōis aspergendo. d ¶Ascendere autez feci. Hic consequēter describitur dedicatio muri: ⁊ per ꝺsequens ciuitatis q̄ muro claudebat. Ascendere aūt feci. ꝺba sūt neemie. e ¶Et statui duos choros laudantiū magnos. Dicūt ali qui expositores q̄ isti duo chori sic diuidebantur q̄ vnus ibat super murus circūeundo ciuitatem. alius super terram iuxta murum exterius: sed hoc nō videtur verum: quia. j. de secundo choro dicit q̄ media pars populi erat supra murum: et per hoc intelligenduz est q̄ vter q̄z chorus laudantium qui erat de sacerdotibus ⁊ leuitis ibat supra murum: et vna pars populi erat cum eis sup murum: et alia super terram. sic igitur primo loquitur de primo choro/cum dicitur: f ¶Et ierunt ad dexteram super murum. scilicet illi de primo choro.

C D

B

g ¶Et iuit post eum osaias. qui erat p̄ncipaliox. h ¶Et media pars p̄ncipum iuda. et alia medietas fuit cum secundo choro. i ¶Et de filijs sacerdotum in tubis. canētes: quia hoc spectabat ad eoꝝ officiū. Sequitur: k ¶In vasis cantici dauid: id est in instrumentis musicis: ꝑm q̄ ordinauerat dauid. j. Paral. xxv. Instrumenta enim cuiuslibet artis vocantur vasa in hebreo. l ¶Et vsq; ad portaz aquarum ad orientem: id est ad portam orientalem templi: quia in illa parte erat ingressus ad templum et eius atrium quod in tēdebāt intrare ad sacrificia īmolāda. m ¶Et chorus scōs ⁊c. ipi ꝺo ꝺ reedificatiōe muri. n ¶Ibat ex aduer. i. p oppositā ptē muri circūeūdo q̄uscz venirēt obuiā alijs ī igressu tēpli.

Moraliter

* Et media

* f ¶Et ierunt ad dex. ⁊c. Sequit postea: m ¶Et chorus scōs gras referētiū ⁊c. Per ꝑ significat q̄ de ē laudādus ī ꝓsperꝭ q̄ signāt p dexterā ⁊ ī adūsis q̄ p sinistrā Pſ. xxxiij. a. Vndicā dñm ī oī tpe. s. ꝓsperitatis et aduersitatis.

D * Et īmolaue/

a ¶Et sup turrim furnoꝝ. Be. Lōgū est de singulis portis vel turrib⁹ specialiter disserere: tm̄ dixisse sufficiat: qz q̄ portas/turres z muꝝ ciuitatis magno labore/erūna/fame/ frigore z vigilijs mltis: repugnāte indefesso hoste z insidiāte ꝓfecerūt: tūc repulso z ꝓfuso hoste ꝑ eiusdē ciuitatē portas turres z edificia deambulātes/in cāticis/hymnis et psalterijs/cymbalis/citharis z in tubis: grārūactiōe: vnacū magistrīs/opis z legis dei letant: qđ etiā in spūali edificio fieri nulli dubiū est: cū instante tpe vltime retributiōis q̄si diu desiderata dedicatiōe ciuitatis: dei fideles ꝑ opib⁹ premia ꝓsequntur eēna: qū velut neemias: esdras: ceteriq; sacerdotes z leuite suos singuli oparios, pducētes: cūcti fideliuz pplox mgrī q̄s dño acquisierūt: ad media patrie celestis ducūt: tunc inter alia etiā sup turrē furnoꝝ: in cui⁹ pdem structura desudabant/ neemias cum choro laudātiū incedit: cū magistri ꝟitatis de sublimib⁹ eox q̄s docuere p̄mijs letāt. Si em̄ panes furnacei qui in abdito coquūt: internā mētis fideliū deuotiones charitat; igne ꝓfirmatā significāt. Unde z in sacrificiū dñi iubent offerri: qđ ꝑ furnos in qb⁹ ijdē panes coquūt nisi illox corda que flāma intimi amoris semper ardēt: z virtutū facta velꝟba solent ꝓcreare/figurant. De qbus bene dicitur: Deus cui⁹ est ignis in sion z caminus eius in hierusalez. Ꝟñ q̄z de se dicit: Mōne cor nostrū ardēs erat in no. tē. Reprobox ꝟo corda igne sceleꝝ ardent. vñ: Omnes adulterātes q̄si cliba nus corda eox. Structores q̄ sancte ciuitatis iter alia turrem furnoꝝ edificāt: cū doctores auditox suox corda in fide z ope instruūt: vt accendant ad maiora dona spūs ꝓcipiēda: z nouas quotidie virtutū dapes in gaudiū pplī dei ꝓferēdas. Gaudētes ꝟo z laudē dño canētes super turrem furnoꝝ in die dedicatiōis hierusalē incedūt: cū in tpe future retributiōis de illox quos docuere glīa congaudēt. Furni q̄ sunt corda electox i q̄bus charitas dei diffundit per spiritū sanctū qui datus est illis. Turris autez furnoꝝ sublimitas z custodia qua eadē corda ne a malignis spiritib⁹ possint leedi: ne flāma virtutū elatiōis vento flecti valeat vel turbari: circūspecta sp est necesse cautela z sollicitudine muniri. b ¶Steterūtq; duo. Beda. Perambulatis menibus z portis ciuitatis in carmine leticie z organis musicox: redeūt ad templū dñi vt ibi quoq; stātes laudē dño cōsonātibus tubis referāt: z oblatis victimis vota dedicatiōis impleāt. Ꝟpam aūt future vite patrīā dom⁹ dñi sicut z ciuitas dñi significat: sicut z p̄sens ecclesia dom⁹ dei appellat z ciuitas: sz distat: qz edificia ciuitatis in carminibus gratiaꝝ z organis ascendisse laudātes: in domo aūt dei stātes laudasse z clare cecinisse phibent. Ascēdūt em̄ electi mentia ciuitat; que fecerūt: cū gaudio supne patrie: que bñ operādo meruerūt: introeūt. Fecerūt dispertitā portaꝝ graduz et edificiox celsitudinē: cū introeūtes in domū patris multaꝝ ibi mansionū distantiā ꝑ diuersis meritis cōtemplant. In hac vita ascendūt in ciuitate dñi iusti cū hymnis dedicatiōis: quando in memoriā future remuneratōis toto corde inhiātes in bonis opibus quotidie ꝓficiūt: ꝑm illud: Ascēsiones in corde suo disposuit in. vo. la. tē. Et: Beati imaculati in via tē. Sic em̄ acceptā cordis z opis innocentiā tenēt: vt sp ad altiora crescere ꝓtēdāt. Stāt autē in domo dñi cū laudibus q̄ in ipso opex ꝓfecti inde fessi ꝓseuerāt: iuxta illud helie: Uiuit dñs in cuius ꝓspectu sto. i. in cuius implenda voluntate infatigabili mente ꝑmaneo.

c ¶Et clare cecinerūt. Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis. Uota mea dño reddaz in atrijs domus dñi in ꝓspec. o. p. ei⁹ in. m. tui hierusalē. Hoc fit cū in celesti patria oīm sanctoꝝ multitudine cōgregata eas ꝑ qbus in p̄senti gemim⁹: quasq; gratiarūactio q̄tidiano desiderio sitimus: laudes offerimus. d ¶Deus em̄ le. Beda. Hec ad dedicationē sancte ciuitatis hierusalē. i. celestis ꝑtinent in qua de⁹ est rex q̄ sua p̄sentia ciues letificat: leticia magna gerit. vñ: Euangeliço vobis gaudiū magnū qđ erit oīmi pplo: ad distinctionē. s. hūani gaudij: qđ puū gaudiū z trāsitorij: z ideo quipendendū. Potest hec dedicatio in hac vita in qbusdā electis cepta intelligi: qui purificato cordis oculo futura ecclie gaudia ꝑtim cōtēplant: sicut esaias: ezechiel: daniel z alij ꝓphete z apli q̄ glorificatū in monte dominū viderūt: q̄ quo altius superne ciuitat; edita ingrediebant: eo clarioꝝ laudes dñi canere: z victimas bonoꝝ operū maxias īmolare curabāt. e ¶Sz z vxores. Quia tpe resurrectiōis nō solū q̄ pdicādo vel fortiter opando ecclesiā edificauerūt: fructū laboris percipiunt: sed etiā infirmiores eiusdem fidei ꝓsortes/eadē vite ꝓceptiōe letant. Bñdixit em̄ dñs pusillis cū maioribus. f ¶Recensuerunt q̄z. Beda. Bene dentibus cūctis de edificatiōe z dedicatiōe ciuitatis: instanter ꝓcuratū est: vt cultus in ea religiōis qui in cerimonijs maxime p doctrinā z officia sacerdotū/leuitarū/cantoꝝ/ianitoꝝq; erat exequēdus seruaret z cresceret. Ideo statuti sūt viri strenui qui collatā a populo pecuniā diligēter in erariū christi colligerēt z custodirent in vsum ministeriox tēpli z altaris. Primitias q̄z frugū z decimas z vinuz ad libamina que ad tēpluz deferebant sedula cura cōseruarent: vt sz abundante copia eorū que essent dño offerēda: vel ex qui/bus ministri dñi viuerent: ipi libētius in hierusalē manerēt a qbus populus doceret z sāctificaret. Dñs quoq; statuit eos qui euangeliū annūciāt/ ꝺ euāgelio viuere. De aūt sacerdotib⁹ z ministris qui gradus sui sūptus delectāt a populo sumere: sed nihil ꝓ ei⁹ salute laborare: nec aliquid sacri ducat⁹ recte viuendo p̄bere: nō de suauitate regni celestis quippiā dulce pdicādo canere: nec ianuas supne ciuitatis aperi Gre: sed

Nico. de lyra

a ¶Et media pars pplī sup muꝝ. q: medietas ꝓncipū fuit ibi: quia erāt pplo: z etiā vna ps pplī erat cuz eis: z alia ps gradiebat sup terrā mō suprādicto. b ¶Et sup turrim. sic vocatā: q: ꝓpe erant furni. c ¶Et vsq; ad muꝝ latissimū: q: ibi machine ab extra possent facilio⁹ pcutere: z iō ibi fuit fact⁹ murus spissior. d ¶Et sup portam ephraim. Ista est vna de sex portis supra notatis capitulo. z vocat sic: q: habebat aspectū ad portē ephraim. Alle em̄ sex portē vel saltē ples eaꝝ plurib⁹ noib⁹ noiant: vt ibidē dictū fuit. e ¶Et vsq; ad porta gre. supple venerūt. illa em̄ erat ꝓpe templū sic noiata: q: alia īmolāda in templo p illā adducebāt. f ¶Et stetit porta cu. q̄ erat iuxta atriū templi. g ¶Steterūtq; tē. ꝟ pñr pōit īmolatio sacrificij i q̄ erat ꝓsūmatio dedicatiōis: i q̄ qdē īmolatiōe alij de sacerdotib⁹ z leuitis cātabāt: qđ notat cū ōr: Steterūtq; duo chori laudantiū i domo dei tē. b ¶Et sacerdotes eliachim tē. Iste est q̄ supra noiatus est ioachim: z alij intēdebāt īmolatiōi. vñ subditur: i ¶Et īmolauerūt in die tē. De⁹ em̄ letificauerat eos leticia magna: eo q̄ murus esset edificatus z dedicat⁹ ad securitatē populi z restitutionē cultus diuini. k ¶Recēsuerūt quoq;. Hic ponūtur sequētia ad dedicationē videlicet ordinatio de victu sacerdotū z leuitarū q̄tū ad ei⁹ collectionez et ꝓseruationē: vt possent ītēdere diuino cultui: z de his q̄ eēnt ꝺo offerēda: z p̄ē qđ ōr: Recēsuerūt q̄z i die il. tē. cōpleta

Moraliter

✳ i ¶Et immolauerūt i die illa victimas. Per hāc oblationē significat oblatio eucharistie que dicit victime in plurali: quia figurarta fuit per oīes victimas veteris testamenti: sicut vnū pfectū p multa impfecta. De hac oblatiōe ꝺr i Ps. xlix. c. Immola deo sacrificiū laudis. Dicit em̄ eucharistia sacrificiū laudis: eo q̄ offert cū laudib⁹ diuinis.

re:ꝛ ꝓuerſe agendo obcludere ꝓbanꝫ:q̄ꝫ opibꝰ nō ꝓꝑs laudando deū letaꝫ ſed affligiꝫ. ¶ Notandū ſane ꝙ iudas q̄ in edificatiōe ciuitatis deſperans loquebat: Debilitata eſt fortitudo portātis: ꝛ humꝰ nimia ē ⁊c. iam nūc fortitudinē mētis ⁊ corꝑis receperat ad portandā humū que impediebat ad edificandū murū qui ceciderat: ⁊ ad ſuperandas hoſtiū inſidias que immineb ant. Merito g̃ letaꝫ in ſacerdotibus ⁊ leuitis: cantoribꝰ ⁊ ianitoribꝰ q̄rū laboꝛe ⁊ exhoꝛtatione tāte afflictiōis periculū euaſit: ⁊ tāte ꝓſperitatis gloriā inuenit. Et tu ergo ſi humo vitioꝝ cor tuū grauari: ne in eo ciuitatē diuīe habitationis dignā edificare valeas: ſi te ab expurgandis vitioꝝ ruderibus: ab edificandis virtutū menibꝰ: hoſtē malignū retrahere ꝓſpexeris: audi cōſolationē ꝓ ſilia ſacerdotū: ⁊ lectionē diuinaꝝ ſcripturaꝝ. ſic enī habitaculū pectoꝛis tui (expulſis dmonū iſidijs) deus victoꝛ q̄ſi ciuitatē ſuā ſanctificaturꝰ et māſionē apud te facturus ingrediē. Hac ꝺ cauſa populos ſacerdotes ⁊ leuitas ⁊ ceteros ſanctoꝝ miniſtros in hieruſalē habitare voluit vt letareꝫ in bonis eoꝝ opibꝰ: q̄ꝫ inſtātia ꝓꝑs coꝛrect⁹ ⁊ ciuitas extructa ⁊ cū magna laude ⁊ leticia erat dedicata. Ca. XIII

IN die aūt illo lectū eſt ⁊c. Hoc ꝙ de inceſtu nati ſunt hereticos exprimūt: quoꝝ auctoꝛes cū doctrinā patrū de q̄ eruditi ſunt male intelligēdo coꝛrūpūt: quaſi filie loth ſemine paterno furtim ⁊ in tenebꝛis ⁊ nō legitīe vtūt. Jōꝝ eoꝝ ꝓples. i. ſectatoꝛes nunq̄ in eccl̄ia dei partē habere poſſunt. Si qui enim coꝛrigunt iā nō ſunt filij talū matrū. Occurrerūt autē filijs iſrl̄ egredientibꝰ de egypto cū pane ⁊ aqua. Sic bñ et in catholica pace viuentes ſolatiū ꝟbi dei ꝓferunt eis q̄ nuper a ſeruitio peccatoꝝ p aquam baptiſmi ⁊ fluctus maris eruti: anhelant ad libertatez patrie celeſtl̄. Quod fecit berꝯellai galaadites q̄ fugiēti dauid ⁊ exercitui eius a facie abſalon cū alimētis occurrit: q̄ eos refocillando aduerſus nouā tyrānidē redderet fortioꝛes. Illos ſignificās q̄ diſperſam ab hereticis eccleſiā ſubſidijs verbi celeſtis cōfortāt: ⁊ ad debellādā eoꝝ inſaniā animāt. Sed dum heretici neophitos ſuis prauitatibus ⁊ oſtēſis alioꝝ exēplis vel verbis malignis ꝓdere nituntꝰ q̄ſi de inceſtu nati: populū iſrl̄ egreſſuz de egypto armis ſuis: ⁊ balaam q̄ interꝑretaꝫ vanitas ꝓꝑli: cōſilijs ⁊ maledictis impugnat nephandis: ſed deꝰ maledictionez balaam in bñdictionē ꝓꝑli ſui cōuertit: ⁊ eum ab armis inimicoꝝ muniuit. b ¶ Factū eſt aūt ⁊c. Quia neceſſe ē nos audi tui veritatis intēdere vbi cū ab vno quolibet vitio lectiōe diuina ꝓhibemur: cōtinuo etiā q̄cq̄d vitij ſoꝛdidātis ī nob̄ deꝓhendimꝰ: ab actiōe noſtra ⁊ conſcīetia repellamus.

In oīb⁹

Nico.de lyra

dedicatiōe. a ¶ Viros. fideles. b ¶ Sup gazophilacia. i. repoſitoꝛia. c ¶ Ad libamia. q̄ erāt de liq̄dis deo offerēda: vt vino ⁊ oleo. d ¶ Et ad ꝓmitias. q̄ ſacerdotibus debebanꝫ. e ¶ Et ad decias. q̄ leuitis ſoluebanꝫ. f ¶ Vt introferret. ſ. in domū dñi. g ¶ Sacerdotes et leuitas. vt ibi poſſent manere ⁊ viuere. h ¶ Quia letificaꝫ ē iu. in ſa. ⁊ leuitis. eo ꝙ bñ diligēter officia ſua ſeruabāt. i ¶ Et obſeruationē expiatiōis. emūdādo ſeipſos populum portas ⁊ murū: vt ptz ex ſupra dictis. Cetera patēt vſq̄ ibi: k ¶ Et ſctificabāt leuitas. ſ. populares leuitis decimas ſoluēdo. l ¶ Et leuite ſctificabāt filios aarō. de decimis

a die illa viros ſup gaçophilacia
b c thesauri: ad libamia ⁊ ad ꝓmitias: ⁊ ad decimas: vt introferrēt
c f ꝙ eos ꝓncipes ciuitatis ī decoꝛe
g ḡrārū actiōes ſacerdotes et leuitas: q̄ letificat⁹ ē iuda ī ſacerdo
b tibꝰ ⁊ leuitꝫ aſtātibꝰ. Et cuſtodierūt obſeruationē dei ſui: ⁊ obſer
i uationē expiationis: ⁊ cātoꝛes et ianitoꝛes iuxta p̄ceptū dauid et ſalomonis filij eius: q̄ ī diebus dauid ⁊ aſaph ab exoꝛdio erant ꝓncipes ꝓſtituti cantoꝝ ī carmine laudantiū ⁊ cōfitentiū deo. Et oīs iſrl̄ in diebꝰ çoꝛobabel ⁊ ī die
a ¶ vt q̄ euāgeliū āūciāt ꝺ euāgelio viuāt
bus neemie dābat partes cātoꝛibus et ianitoꝛibꝰ ꝙ dies ſingl̄os:
a ¶ q̄ſi ſanct⁹ dei dabāt decimas. b ¶ tā q̄ maioꝛibꝰ ꝺcimaꝝ ſuaꝝ decimā ꝑtē offerēdo
et ſctificābāt leuitas: ⁊ leuīte ſā- k
cificabāt filios aarō. Ca. XIII

a IN die aūt illo lectuz ē in m
volumine moyſi: audiēte ꝓꝑlo. Et inuentū ē ſcriptū ī eo ꝙ nō debeāt in-
a ¶ niſi deſinant. ſ. tales eſſe.
troire āmonites ⁊ moabites ī eccleſiam dei vſq̄ in ętern uz: eo ꝙ †
a ¶ verbi dei.
nō occurrerint filijs iſrl̄ cū pane et aqua: ⁊ conduxerūt aduerſuz
a ¶ vanitatem populi.
eos bālaam ad maledicendum †
a ¶ q̄ diligētibꝰ deū oīa coopanꝫ ī bonū.
eis: ⁊ ꝙuertit deꝰ noſter maledi- b
ctionē ī benedictionē. Factū eſt o
a ¶ de duabꝰ ſcz gētibꝰ anathematizandis.
aūt cum audiſſent legem ſeparauerunt omnem alienigenam ab

de decimis ſibi datis decimas eis ſoluendo. q̄ enim ſoluit deci L
mas alteri: in hoc ſignat ſe impfectū: retinēs ſibi nouē ptes: et dando decimā alteri que ſignat pfectionē eo ꝙ denariꝰ eſt numerus pfectus: ꝓpter qđ ⁊ numeri ſequētes ſunt replicatiōes denarij ⁊ eiꝰ partiū: ſicut .x. .ſū. .x. ⁊ vnū ⁊ .xi. ſunt. .x. ⁊ .ū. ⁊ ſic cō ſequenter vt habeꝫ. iū. phiſico. ⁊ ꝓpē hoc apl̄s ad Hebꝛeos oſtendit melchiſedech fuiſſe maioꝛem ipō abꝛaā q̄ decimas dedit Melchiſedech Geñ. xiiij.

IN die aūt il. Hec Ca. XIII eſt ſcōa ps ꝓncipalis huius libꝛi in qua agiꝫ de ſcōo aduentu neemie in hieruſalem: q̄ completo ducatu ſuo. xij. ānoꝝ in quibus intendit muratiōni ciuitatis ⁊ edificatiōi: ⁊ reſtitutioni diuini cultus: ⁊ alioꝝ que erāt ad bonū populi ſui redūt ad regē artaxexerxem. xxxij. anno regni eiꝰ: a quo miſſus fuerat ꝓmo in hieruſalem anno. xx. regni ſui: vt habetur. ſ. ca. ij. quia rex ſibi cōſtituerat tempus redeūdi: vt ibidem habeꝫ: ſed poſtea circa finē vite ſue rogauit regem vt rediret hieruſalē ad coꝛrigendū aliqua mala qui pullulauerāt in abſentia ſua ⁊ vt ibi cum ſuis patribus ſepelireꝫ. Pullulauerant autez in ſua abſentia quattuoꝛ mala ſpecialiter: ꝓmuz eſt admiſſio illiciti. ſcōm deſtructio cultus diuini quod ponitur ibi: Et intelleꝛi maluz. tertium violatio ſabbati ibi: In diebus illis vidi ⁊c. quartum commixtio ſeminis extranei ibi: Sed et in diebus illis. ꝓmum malum fuit eo ꝙ eliaſib ſummus ſacerdos permiſit vaſa tobie amanitis in quibus erat theſaurus ſuus reponi in gaçophilacio domus dei: quod erat deputatū rebus ſacris: ⁊ hoc malum fecit eo ꝙ erat affinitate coniunctus tobie per nepotē ſuum: et ideo in ꝓncipio huius capituli fit mentio de commixtione talis matrimonij ꝙ ſit illicita/cum dicitur: In die aūt illo lectum eſt. hoc non refertur ad tempus immediate ſequens: ſed ad p̄cedētia: quia iam iſta ſeparatio erat facta. vt habetur. ſ. ca. x. n ¶ Et inuētum eſt ſcriptum. ſcz Deutero. xxiij. ꝙ nō debeāt introire āmonites ⁊ moabites in eccleſiam dei: quod tripliciē fuit ibi expoſituz: vno modo ꝙ āmonites et moabites non poſſent ingredi atriū vbi adoꝛabāt homines mūdi. Alio mō vt q̄uis eſſent conuerſi ad iudaiſmum. non tamē poſſent ꝓmoueri ad dignitates qui reſpiciūt regimen populi: vt ꝙ eſſent decani: cēturiones ⁊ huiuſmodi. Tertio modo ꝙ iudei cum iſtis populis nō poſſent contrahere matrimonia: vt ibidem diffuſe fuit declaratū. ⁊ iſto tertio mō hic accipiꝫ. Ideo ſubditur:

Quattuoꝛ mala pullularūt in abſentia neemie

D

o ¶ Factum eſt autez cum audiſſent legem ſeparauerunt omnez alienigenam ab iſrael. quod fuit factū ante: vt dictum eſt: ſed hic repetitur ꝓpter caſum qui ſubditur:

Nota

Et ſup hoc

Doꝛaliter. m ¶ In die aūt illo lectū ē in volumine moyſi: audiēte ꝓꝑlo. ⁊ inuētū ē ſcriptū ī eo qđ nō debeāt itroire āmonites ⁊ moabites ī eccl̄iaz dei ⁊c. Per iſtos ſignificant heretici et ſciſmatici qui repellendi ab eccleſia dei. † ¶ Eo ꝙ non occurrerūt filijs iſrael cū pane ⁊ aqua. tales enī nō occurrūt ꝓꝑlo dei cū ſpūalibus alimentis noīe panis ⁊ aque ſignificat⁹: eo ꝙ in ſacra ſcꝑtura noīe panis et aque oīs cibus ⁊ potꝰ ſignificatur. Ūñ. iiij. Regū. vj. c. dicit: Ꝓpone eis panem ⁊ aquam. Sequitur ibidez: Et appoſita ē eis magna ciboꝝ ꝓparatio. † ¶ Et cōduxerūt aduer. eos balaam ad maledicēdū. ꝓ balaam qui turbās gentē interꝑtatur: ꝓncipes hereticus vel ſciſmaticus ſignificaꝫ. quem excitant ſciſmatici vel heretici ad turbandum populum dei: ſic. ptz de Juliano apoſtata ⁊ Theoderico rege heretico.

Doꝛaliter

a ¶In oib⁹ aũt ꝛc̃. Be. Hec sentẽtia q̃ se dicit neemias in hierusalẽ nõ fuisse: nõ ad ea q̃ supra hucusq; narrauerat: sz tm̃ ad pſentẽ locũ ptinere videt. Supiora eñ cuz ciuitas edificata est gesta vl dicta videnť: qñ neemias adhuc hierosolymis morabať: q̃bus strenue cõpleť redũt ad regẽ: q̃ absente fecit ibi eliasib grãde gaçophilaciũ in q̃ reponerẽtur ea q̃ vel in ministeriũ dom⁹ dñi: vl in vsus ministroz necessaria erãt: q̃ etiã q̃dã illicita in gaçophilacio ꝛ in domo dñi ponere nõ timuit: q̃ reuersus neemias moz extirpauit. b ¶Et proieci vas. Qui supradictꝰ est ꝓuus ãmonites inimicus ppli dei. vñ male egit eliasib qui huic tãtis ꝓpinq̃ sibi in vestibulo domꝰ dñi thesaurũ fecit: eiecť vasis domꝰ dei ꝛ ceteris que poscebat vsus ministerij.

2. Esdr. 6. d Que eñ ptícipatio iusticie cũ iniq̃tate: q̃s ꝓsensus tẽpli dei cũ idolis: Que cõmunicatio hereticis ꝛ scismaticis cũ orthodoxis ꝛ pacific⁹ filijs dei: Et proiecti. Be. Tu q̃z q̃cq̃d inter fideles ifidelitatis ꝛ ĩmũdicie repereris ꝏtinuo ꝓij ce foris: vt mũdatis cordibꝰ credẽtiuz q̃ sunt gazophilacia dñi cũ ꝑtutũ fuerint plena diuitijs vasa dñi inferanť. i. ipsa corda q̃ pauloante vasa erroris fuerant p culpã: p correctionẽ vasa dñi fiãt: ꝛ ibi sacrificiũ fit bone opatiõis: ꝛ thus bone oſonis vbi ꝑus erat spelũca latronum. Illi q̃z vasa tobie ãmonitis de gaçophilacio tẽpli ejciũt: vasa domꝰ dei ꝛ thus reponũt: q̃ ercõicatis hereticꝰ vel falsis catholicꝰ ab ecclia expulsis ĩ eoz gradꝰ ꝛpõ famulaturos surrogãt: q̃ fidelibꝰ ei actibꝰ ꝛ oſonibꝰ deseruiãt. Cõpandũ sane ꝑ factũ neemie est çelo xpi q̃ inueniens in tẽplo dei vẽdẽtes ꝛ emẽtes fecit flagellũ de resticulis ꝛ cũctos foras ꝓiecit. Sicut eñ neemias in ceteris: ita et ĩ hoc eiꝰ pſonã pſentauit. c ¶In diebus illis. Sex diebꝰ opari p̃ legẽ q̃ necessaria sũt: ĩ septima iubemur q̃escere: q̃ oẽs electi in ꝑ seculo q̃ sex etatibus ꝑ agiť debent

Dat. 21. b

Nico. de lyra

a ¶Et sup hoc erat eli. sa. s. cui pabilis. iõ subdit: b ¶Et ꝓrimꝰ tobie. i. amicꝰ p matrimoniuz nepotis sui q̃ erat gener sanaballath: vt habeť ifra eo. ca. ꝛ sic p ꝓsequens erat amicꝰ tobie cui sanaballath erat magna familiaritate ꝓiũctus: vt dictũ ẽ supra. iiij. ca. ad q̃ secutũ est malũ q̃ subdit: c ¶Fecit ꝑ sibi gazophi. gran. s. in domo dei d ¶Et ibi erãt añ eũ re. ꝛc̃. i. illa q̃ erãt ꝓsecrata ad diuinũ cultũ q̃ fuerunt inde amota: vt ibi vasa tobie ponereť. 1 Esd. 9. d cuiꝰ causa subdit: e ¶In oibꝰ autẽ his ꝛc̃. Ꝑbũ est neemie: q̃ si fuisset pſens hoc nõ pmisisset. ꝓpter q̃ sequit: f ¶Et proiecit vasa ꝛc̃. de gazophilacio. vbi reponebãť deo sacrata. g ¶Precepitq; ꝛ emũ. gazo. q̃ erat ꝓtaminatũ ex repositiõe vasoz hominis gentilis ꝛ aduersarij iudeoz: vt ptz ex supradictis. h ¶Et retuli ibi vasa do. dei. q̃ inde fuerũt ablata: ĩ q̃bus reponebanť deo sacrata. i ¶Et cognoui. Hic ꝓsequẽter describiť correctio secũdi mali: videlicet destructio cultꝰ diuini: eo q̃ ministris tẽpli nõ dabanť necessaria sz subtrahebãť: et ꝑ est q̃ dr: Et cognoui qñ ptes leuitaꝝ sibi debite ꝓ ministerio tẽpli. k ¶Nõ fuissent eis date. q: eliasib sũmus sacerdos ꝓtim motꝰ ex tobie gẽtilis monitiõe: ꝓtim ꝓpter cupiditatẽ talia sibi retinebat. l ¶Et fu. vnusq̃s. q̃rẽs sibi victũ extra hierusalẽ. m ¶Et egi causam ad. ma. i. sũmũ sacerdotez ꝛ alios ꝓncipales sibi assistẽtes. n ¶Et dixi. q̃re dereliq̃m̃ do. dei. associauit se illis in crimine: q̃ius esset innocẽs vt melius incli

ſrael. Et sup hoc erat eliasib sacerdos / qui fuerat positus ĩ gaçophilaciũ domus dñi nr̃i: ꝛ pro a
xumus tobię. Fecit ergo sibi gaçophilaciũ grande: et ibi erãt an b
te eũ reponentes munera / ꝛ thus c
ꝛ vasa ꝛ decimam frumenti / vini
ꝛ olei: ptes leuitaꝝ ꝛ cãtoꝝ ꝛ ianitoꝝ ꝛ ꝓmitias sacerdotales. d
a ¶In oibꝰ aũt his nõ fui ĩ hierusa / lem: q̃ ãno tricesimosecũdo ar / taxerxis regi babylonis veni ad e
regẽ: Et ĩ fine dieꝝ rogaui regẽ:
ꝛ veni in hierusalez. Et intellexi
malũ qđ fecerat eliasib tobię / vt
faceret ei thesauꝝ ĩ vestibulis do
mus dei: ꝛ malũ mihi visũ ẽ val / b de. Et ꝓieci vasa domꝰ tobię fo f
ras de gaçophilacio: ꝗcepiq; ꝛ s
emũ dauerť gaçophilaciũ. Et re b
tuli ibi vasa domꝰ ði: sacrificiciũ
ꝛ thus. Et cognoui q̃ partes le / t
uitarũ nõ fuissent eis datę: et fu / ť
gisset vnusquisq; in regionez suam: de leuitis ꝛ cantoribus / : de
his qui ministrabãt: ꝛ egi causaz m
aduersum magistratus / et dixi: n
Quare dereliquimus domũ ði:
Et congregaui eos: et feci stare o p
in stationibus suis. Et omnis iu q
da apportabat decimam frumẽti / vini ꝛ olei in horrea. Et consti r
tuimus super horrea selemiaz sacerdotẽ: ꝛ sadoch scribaz: ꝛ phadaiã de leuitis: ꝛ iuxta eos ananfiliũ çachur / filiũ mathanię: q̃n fideles cõprobati sũt: ꝛ ipis credi
tę sũt partes fratruz suoꝝ ť. Dele s
mẽto mei deus meus ꝓ hoc: ꝛ ne
deleas miserationes meas quas
feci in domo dei mei / et ĩ cerimo t
nijs eius. In diebus illis vidi ĩ v
iuda calcãtes torcularia in sab / li ꝛiclinaret eos ad correctionẽ. o ¶Et cõgregaui eos. s. leuitas ꝛ ministros q̃ recesserãt. p ¶Et feci stare in stationibꝰ suis. i. in officijs tẽpli. q ¶Et ois iuda ap. deci. ad sustẽtationẽ eoz. r ¶Et ꝓsti. sup horr. se. ꝛc̃. i. boues fideles ad custodiẽdũ talia: ꝛ ad ministrãdũ ministris templi. s ¶Memẽto mei deꝰ meꝰ. ꝓ hoc dixit neemias: q: talia faciebat nõ ꝓpter fauorẽ hũanũ: sz ꝓpter honorez diuinũ. t ¶In dieb⁹ illis. Hic ꝓsequẽter ponit correctio tertij mali videlicet violatiõis sabbati: in q̃ iudei faciebãt opa seruilia. qđ notať cum dicitur: v ¶Vidi in iuda calcãtes torcularia in sabba. ꝛc̃. ꝛ q: cũ gẽtilibus faciebant ꝓtractus emptionis ꝛ vendi tionis: quod notatur cum dicitur:

Moraliter

✳ Et tyrũ q̃ c ¶Fecit ꝑ sibi gazophilaciũ grãde ꝛc̃. Ad intellectũ sequẽtiũ sciendũ ꝙ neemias murata ciuitate hierusalẽ ꝛ dedicata: redũt ad regẽ persarũ: sicut ꝓmiserat: sed circa finẽ dieꝝ suoꝝ redũt in hierusalẽ de licẽtia regis vt sciret statũ ciuitatis: ꝛ vt sepeliret cuz patribꝰ suis: ꝛ inuenit quedã mala in absentia sua facta. iõ subdit: e ¶In oibꝰ aũt his nõ fui in hierusalẽ ꝛc̃. sz in suo reditu correxit illa. Per ꝑ aũt significatur ꝙ absentia boni ꝓncipis de ẽra sua ꝛ boni ꝑlati de sua ecclia freq̃nter sunt occasiões maloz in illis pullulantiũ: sicut ꝓsentia gubernatoris est causa salutis nauis ꝛ eiꝰ absentia ꝓclitatiõis: vt dicit. ij. phisicoz. Per ꝑ aũt ꝙ neemias rediẽs ĩ hierusalẽ mala q̃ pullulauerãt diligẽter correxit: ostẽdit ꝙ ꝓnceps bonus rediẽs in terrã suã: ꝛ bonꝰ ꝑlatꝰ ad suã ecclĩam debẽt esse diligẽtes de malorꝝ extirpatõe q̃ pullulauerũt absentie suę tpe. Primũ aũt malũ qđ absente neemia pullulauit fuit ð admissiõe illiciti. Nã eliasib ꝓpositꝰ domus dñi in gaçophilacio qđ erat factũ ad res sacras pertinendũ. q̃s ꝓ pte amouit eliasib: ꝛ vasa tobie gẽtilis ꝛ iudeoz ꝓsecutor: vt ptz ex supradictꝰ: ibidez cõseruãda recepit: qđ fieri ñ debebat. Ideo ꝑ istuz eliasib significat malꝰ ꝑlatꝰ q̃ insufficiẽtes ꝛ indignos ꝓmouet in ecclĩa ꝛ dignos idem repellit. f ¶Et proieci vasa tobie foras de ga. ꝛc̃. Ꝑba sũt neemie p quez significat ꝑlatus supior bonus: q̃ debet esse sollicitꝰ de corrigẽdis defectibꝰ aliorũ ꝛ de eoz ecclesijs in statũ debitũ reformãdis. i ¶Et cognoui quoniã ptes leuitaꝝ ꝛc̃. Hic ponit secundũ malũ qđ cõtingit ꝑ magistratꝰ tẽpli: q̃a nõ dederũt leuitis ptes bonorũ eis debitas vñ debebãt viuere: ꝓpter qđ cõpulsi fuerũt de tẽplo recedere ad alia loca vbi sibi poterant cõmodũ repire: ꝛ ꝑ ꝗ diuinꝰ cultꝰ fuit mltũ diminutꝰ. Per istos aũt magistratꝰ tẽpli signanť mali ꝑlati q̃ bona ecclie debita paupibꝰ cleri cis ꝛ paupibꝰ alijs ꝓsũmũt in põpis ꝛ ĩ carnalibꝰ amicis: ꝛ illud ꝑ neemiã. i. ꝑlatũ supioꝝ debet corrigi: ꝛ in statũ debitũ reformari. m ¶Et egi causaz ad uersus magistratꝰ. Hic põit remediũ ꝑ neemiã q̃ fecit apportare decimas ad locũ debitũ in hierusalẽ: ꝛ ꝓstituit hoies fideles q̃ distribuerẽt leuitis fideliter suas ptes: ꝛ sic reformatus fuit cultꝰ diuinꝰ. t ¶In dieb⁹ il. vidi in iu. cal. torcularia in sabbato ꝛc̃. Hic ponit tertiũ malũ qđ ꝓtigit in absentia neemie. i. de sabbati violatiõe. nã in illo iudei faciebãt opa ꝙilia. tyri etiã q̃ gẽtiles erãt ĩferebãt pisces ꝛ alia venalia q̃ vẽdebãt iudeis: sz neemias apposuit remediuz ꝑ ꝙ fecit claudi portas hierusalẽ: ꝓcipies ꝙ nõ apirẽť vsq; post sabbatũ. ¶ Moraliter hierusalẽ est fidelis aníа: vt freq̃nter di

Moraliter

✳ ctũ ẽ supra

A ℣ Tropo. agiē debēt ꝓ eterna reḡe laborare. in die aūt futura ḡsi septima: requiē a dño sperare. ¶ Tropologice āt. i. moraliē agūt sabbatū dño sacratū: cū ab huⁱ⁹ mūdi curis ad tp̄s sepati orationib⁹ vacāt: ⁊ celestiū rer̄ ꝓtēplatiōi purificatā mentē suspēdūt. Nā cū ea q̄ carnis cura flagitat iure gerim⁹: q̄si i sex diebus q̄ necessaria sūt laboram⁹. Quia ḡ illa q̄b⁹ ꝑpē p̄ seculū indigem⁹ occupamur. sabbatismū ꝙo orationū ⁊ deuotionis nr̄e in q̄ vacam⁹ a tpalib⁹ vt ekni/tatis gaudia diuti⁹ gustem⁹: recte diei septīo assignat: q: future vite quieē et beate laudis imitat. Sz diē sabbati alienigene quer̄t ꝑphanare: cū terrene cogitatiōes nos in tpe oratiōis impor/tune cōturbāt: ⁊ memoria vel delectatiōe tēporaliū rer̄ ab intimo amore retrahūt. Imponūt asinis vinū vuas et ficus ⁊ oīe onus: et inferūt in hierusalē cū oblectamēt̄ carnalib⁹ stultos animi mot⁹ onerātes: quietē cordis deo dicatā violare conant: sz his improbarū cogitationū tumultib⁹: ne sabbatū nr̄m inquietēt ꝓtradicit nemias: cū districta sollertia inuāte dño: inutiles de corde nr̄o ⁊ ineptas fantasias tpe orationis excludim⁹. Cōtestat enī eos vt in die q̄ vendere liceat hmōi cōmertia vēdant: cū hūc suis cogitatiōib⁹ deuota ꝺo aīa modū ꝑponit vt in tpe oꝛōnis a transeū tiū rerū curis abstineāt: nec tñ alūs tēporalib⁹ vbi oportunitas dictauerit ab bis que ad victū ⁊ vestitū ꝑtinent prouis intuitū auertant: sed cōgruo moderamine dispēsent. a ¶ Inferentes pisces. Piscis bon⁹ ē pia fides: quaz qui a dño petit serpētē infidelitatis nō accipit. Piscis aūt malus infirma cogitatio: q̄ se curis huⁱ⁹ mūdi vltra modū immergit: quā nobis tyrū. i. coangustati querūt in sabbato vēdere: cū immundi spūs quietē nr̄e cogitatiōis impor/tune ꝑfundis secli curis obruere tēptāt: sed ꝑ tali mercatu neemias optimates obiurgat iuda ⁊ castigat: dū diuina inspiratio eos qui ꝑfessiōi pietatis seruire conant: ab hmōi cogitationib⁹ purgat. b ¶ Factū est aūt. Conscictia nostra si vitijs purgata deo habitatore gaudet vocari pōt hierusalē: cui⁹ porte lūt cozporei sensus ꝑ quos que foris agunt̄ ad noticiam nostre mentis: quasi intrando ꝑtingunt: q̄s in die sabbati claudere iubemur: vt cū deo vacare in psalmis ⁊ oratiōib⁹ q̄rim⁹ quicq̄d exteri⁹ agiē ab animo ꝑpulsemus: solūq̄s iudicē in occulto libera mente p̄cemur ⁊ laudem⁹: ⁊ q: nemo repēte fit summ⁹ sed lōgo cōuersatiōis sancte ꝑfectu debet quis ad hāc pfectionē ⁊ pacē mentis gr̄a duce puenire. Ideo merito seq̄tur: c ¶ Dixi q̄z leuit̄ vt mundarent̄. Mundari eos a q̄tidiano opis exercitio necesse est: qui portas sensuū ab incursu turbulēte cogitatiōis custodire cupiūt. ¶ Qui cupit diez sabbati sanctificare. i. otiū oratiōis psalmodie: lectionis sancte ⁊ lachrymaz si bi vtilē facere: necesse ē vt mundet̄ el⁹ consciētia multa sollertia vt intentionez bone actionis consummare valeat. Sō etiā allegorico sensu de doctoribus fidelīū recte pōt accipi. Quicunq̄s enī portas eccl̄ie fidem. s. ⁊ opa auditoꝛ ꝑ q̄ sola in ecclesiā intrat̄: a cōtagio hereticoꝛ vitioꝛūq̄s pulsantiū gestiunt obseruare: oportet vt pri⁹ mentē suā ⁊ act⁹ purificent ab oīni erroꝛ labe. d ¶ Sz ⁊ in diebus illis. In ecclesia vxores alienigenas ducūt qui delectationib⁹ scelerum q̄ ꝑprie sunt gentiliū ꝓscientiā polluūt: ⁊ filij q̄ ex his nati sunt nesciūt loq̄ iudaice: ... opa que ex mēte vitiata ꝑdeunt: nihil in se pie pro

bato: portātes aceruos et onerā/tes super asinos vinum et vuas et ficus ⁊ omne onus: et inferentes i hierusalez i die sabbati. Et contestatus sum eos vt in die q̄

¶ cū optet hui⁹. s. sec̄lo necessaria, putdere.

vendere liceret venderēt. Et ty/a
a rij habitauerūt in ea: inferentes pisces ⁊ omnia venalia. Et vendebāt i sabbat̄ filijs iuda ⁊ hierusalē. Et obiurgaui optimates b
iuda: ⁊ dixi eis: Quę est hęc res mala quā vos facit̄: ⁊ ꝑphanatis diem sabbati? Nūq̄d nō hęc c
feceꝝ patres nostri: Et adduxit de⁹ noster super nos omne malū hoc/et super ciuitatem hanc: Et vos additis iracundiaz super
b israel: violādo sabbatū. Factuz d
ē itaq̄ cū q̄ceuissent portę hierusalē die sabbati/dixi: ⁊ clauserūt e
ianuas: ⁊ p̄cepi vt nō aperirent eas vsq̄ post sabbatū. Et ꝺ pueris meis ꝓstitui super portas vt nullus inferret on⁹ i die sabbati Et manserūt negociatoꝛes ⁊ vē f
dētes vniuersa venalia foris hierusalē semel ⁊ bis: ⁊ contestatus g
sū eos/⁊ dixi eis: Quare manet̄ ex aduerso muri: Si secundo p̄ h
feceritis manuz mittam in vos. Itaq̄ ex tempore illo non venerūt in sabbato. Dixi q̄z leuit̄ vt mūdarent̄ ⁊ venirēt ad custodiē das portas: et sanctificandā diē sabbati. Et ꝑ p̄ ḡmento mei ꝺe⁹: me⁹ ⁊ pce mihi ꝑm mītitudi/nē miserationum tuarū. Sed et i
in diebus illis vidi iudęos du/k
cētes vxores: ąsotidas: ām̄onitidas: ⁊ moabitidas. Et filij eo/l
rū ex media pte loq̄bant̄ ąsotice ⁊ nesciebant loqui iudaice: ⁊ lo/m
quebantur iuxta linguam populi et populi. Et obiurgaui eos: n

fessionis ostendūt: sed gentilē potius stulticiā q̄ ecclesiasticā castitatē sonāt. Ąsotus enī q̄ hebraice ꝺr̄ esdod ignis verboꝝ vel vberū. Ideoq̄ tropologice ąsotice loquunt̄ filij vxoꝝ alienigenaz: cū opa ꝑ lasciuiā ꝑcreata vltionē eterne cōbustionis expectant. vnde merito taliū genitoꝛes a neemia nō solū obiurgati ⁊ maledicti: sed et quidā sunt cesi: q: necesse est errātes a doctoribus veritatis acrius coerceri: vt ab vbere ignis vltoris ad vbera diuine laudationis transferant. Hereticiq̄z cū gētilis p̄hie dialectico⁊ rhetorice studijs ampli⁹ q̄ ecclesiastice simplicitati operā impendūt: nihil miꝝ si auditoꝛes eoꝝ iuxta linguā ppli⁊ ppli loquunt̄: scripturas q̄dē scrās oꝛe voluētes: sz gētili sensu iterp̄tātes.

℣ Igit̄ mun/

Nico. de lyra

✠ a ¶ Et tyrij. q̄ erāt gentiles. habitauerūt in ea: inferētes pisces ⁊c. b ¶ Et obiurgaui optimates iuda. q̄ populū regebāt: eo q̄ talia permittebāt. c ¶ Nunq̄ nō hec feceꝝ patres nr̄i. q. d. sic: et ꝓpter p̄ fuerūt in captiuitatem ducti: et ciuitas ista destructa est: ꝓpter hoc neemias apposuit remediū. ideo sequit: d ¶ Factum est aūt cum quieuissent porte. in hebreo habet̄: Et factū est cū inumbrassent porte. i. q: dies aduesperascebat: ⁊ tunc incipit sabbatum: et in idez redūt: quia tunc porte debent quiescere ab ingressu mercantium. Ideo sequitur:
e ¶ Dixi. s. claudite ianuas. ita q̄ mercatoꝛes non possint intrare ciuitatem ad exercendum talem mercationem in die sabbati. tamen non fuerūt omnino correcti per hoc. Ideo sequit̄: f ¶ Et mā serunt negociatoꝛes et vendentes ⁊c. ad q̄s exibant iudei emētes ab eis. g ¶ Et contestatus suz eos. D
eis comminādo. Ideo sequitur:
h ¶ Si secundo hoc feceritis manum mittam in vos. ad incarcerandum ⁊ flagellandum. Cetera patent.
i ¶ Sed ⁊ in dieb⁹ illis. Hic ponitur correctio quarti mali quod erat commixtio seminis extranei: contra preceptuz legis. Deutero. vij. et hoc est quod dicitur: k ¶ Vidi iudeos ducentes vxores azotidas. iste erant de filiabus philistinoꝛum. l ¶ Et filij eoꝝ ex media parte loquebant̄ azotice. sic̄ matres eos docebant. m ¶ Et nesciebant loqui iudaice. nisi valde corrupte: quia matres plus loquuntur cum pueris suis q̄ patres.
n ¶ Et obiurgaui eos. scilicet p̄fes eos acriter redarguendo.

✠ Et maledixi ✠ ctum est supra. obseruatio vero sabbati est quies anime in deo. hec autem quies impeditur et violatur per tumultum negociorum exteriorum: quorum fantasie et imaginatiōes intrant ad animam per sensus exteriores qui sūt porte moralis hierusalem: igitur iste porte sunt claudende ne per eas intret aliq̄d quod quietem debitā anime in deo valeat perturbare. i ¶ Sed in diebus illis vidi iudeos ducentes vxores azotidas ⁊c. Hic ponitur quartum malum in absentia neemie perpetratum: licz enim ante per Esdram mulieres alienigene fuissent de populo israel electe vt dictuz est supra. x. ca. Esdre. tamen ipo defuncto et absente neemia plures iudeoꝝ redierunt ad vomitum accipientes sibi vxores alienigenas: sed neemias remediū adhibuit eos acriter obiurgando et maledicendo: et aliquos eoꝝ cedendo ⁊ capillos euellendo ⁊ eos per dominum adiurando

Moraliter

a ¶ Igit mūdaui eos. Be. Agnus p oīa finis ⁊ cōdign⁹ edificio ianctę ciuitatis ⁊ tēpli dñi: vt emūdatis ciuibus aliene a deo pollutiōis ordines sacerdotū ⁊ leuitarū in ministerio suo rite custodiant: vt instituti regulariter magistri ecclie castigatū ab oīi peccato populū de cetero ī bono ꝓmanere: ⁊ crescere sp exhortent. b ¶ Et in oblatione lignorū. Inter cetera populus ligna offert ad ignē altaris nutriendū oga ꝑturū diuina ꝓsecratiōe digna opant. Ardēt ligna ⁊ ꝓsūmunt in altari holocaustoꝝ: cū ī cordib⁹ electoꝝ opa iusticie flāma charitatis ꝓficiunt. c ¶ Memēto mei de⁹ ī bonū. Merito talis ꝓditor: et dedicator ciuitatis post multos deuotiōis labores mēorie se creatoris ⁊ largitoris oīm bonoꝝ commendat.

Nico. de lyra

a ¶ Et maledixi. malū eis imꝑcādo nisi talia corrigerent. b ¶ Et cecidi. flagellando ali qs ꝓpter eorum obstinationē. c ¶ Et decalcaui eos. p capillos trahēdo: vel qz fecit radi capita eoꝝ ⁊ barbas qō tūc tpis magna erat ꝓfusio. d ¶ Et adiuraui in deo vt non da. ⁊c. id ē feci eos iurare: cui⁹ cā ibi dic̄t: e ¶ Mūquid nō in hu. ⁊c. q̄ erat sapiētissim⁹. f ¶ Certe in gētibus multis nō erat rex similis ei. in sapiētia/ diuitijs ⁊ glia: vt habet. iij. Reg. iij. g ¶ Et dilect⁹ deo suo erat. qō patet ex hoc qō sibi apparuit ī gabaon: vt habet. iij. Reg. iij. h ¶ Et posuit eū de⁹ regē. qz nō debebat ei regnū rōne ꝓmogeniture: sed ex diuina ordiatione: vt habet. j. Paral. xxviij. i ¶ Et ipm q̄ duxerūt ⁊c. vt habet. iij. Reg. xi. k ¶ Munqd ⁊ nos inobedientes faciem⁹ ⁊c. q. d. manifestū est q̄ sic: si deum deliquerim⁹ mlieres alienigenas: cū multū deficiam⁹ a sapiētia salomonis ⁊ eius ꝓfectiōe. l ¶ De filijs aūt ioiada. qs aūt fuerit ille fili⁹ ioiade nō exꝑmit hic. m ¶ Quē fugaui a me. ꝓpter malicīā suam. n ¶ Recordare dñe de⁹ meus ad. eos. enormiter ⁊ grauiter puniendo ad terrorē aliorū. o ¶ Igitur mūdaui eos ab oīm⁹ alienigenis mulierib⁹ sepando. p ¶ Et cōstituī ordines sacer. ⁊ leuit. sicut disposuit dauid rex. j. Paral. xxiij. et xxv. q ¶ Et in oblatiōe lignorū. i. in cōpositiōe lignoꝝ ad nutriendū ignē iugit in altari holocaustoꝝ qō debebat fieri a sacerdotibus ꝓ vices sibi succedēdo. r ¶ Memēto mei deus. Post oīnia opa bona ꝓdicta fidelit ⁊ deuote se suo creatori recōmendat. Cui est honor ⁊ glia ī secla seculoꝝ amē.

Moraliter ✳ qō a talib⁹ abstinerēt. Per iudeos ꝙo recidiuātes in cōtrahēdo matrimōia cū alienigenis mulierib⁹: signant penitētes de vitijs carnalib⁹: q̄ tm postea deo ꝓmittēte ⁊ diabolo ꝓcurāte ad vomitū reuertunt ꝑstinis se vitijs implicā ⁊ maledixi. Et cecidi ex ipis viros/ ⁊ decalcaui eos: ⁊ aduraui in deo/ vt nō darēt filias suas filijs eoꝝ/ ⁊ nō acciperēt de filiabus eoꝝ filijs suis: ⁊ sibimetipsis/ dicēs: Mūquid nō in huiuscemodi re peccauit salomon rex israel? Et certe in gentibus multis nō erat rex similis ei: et dilectus deo suo erat: et posuit eum deus regē sup oēm israel: Et ipm ergo duxerūt ad peccatū mulieres alienigenę. Munqd ⁊ nos inobedientes faciem⁹ oīe malū grande hoc: vt ꝙuaricemus in deo nostro: et ducam⁹ vxores pegrinas? Be filijs aūt ioiada filij eliasib sacerdotis magni/ gener erat sanaballath oronite quē fugaui a me. ¶ Recordare dñe deus meus aduersus eos q̄ polluūt sacerdotiū/ iusq̄ sacerdotale ⁊ leuiticū. Igit mūdaui eos ab oīnibus alienigenis: ⁊ cōstitui ordines sacerdotū ⁊ leuitaꝝ/ vnūquēq̄ ī ministerio suo: ⁊ in oblatiōe lignoꝝ ī tpib⁹ cōstitutis ⁊ in ꝓmissis. Memēto mei de⁹ me⁹ in bonū: Amen.

Liber Neemię q̄ est Esdrę secūd⁹ finit.

Seq̄ntes tertium ⁊ quartū Esdrę libros vtcūq̄ de canone nō sūt: expositores ordinarij intactos reliquerūt: q̄ ꝓpterea dicūt tertius et q̄rtus: quia apud grecos ⁊ latinos: supior liber Esdrę: vt dicit Hieronym⁹ in ꝓlogo: diuidebat in duos libros.

Tertius liber Esdrę incipit Ca. I

† Fecit ioias pascha in hierosolymis domino/ et immolauit phase/ quarta decima luna ꝓmi mēsis: statuēs sacerdotes pervices dierū stolis amictos/ in tēplo dñi. Et dixit leuitis sacris/ seruis israel: vt sanctificarent se domino/ in positiōe sanctę arcę dñi/ ī domo quā ędificauit salomō fili⁹ dauid rex. Nō erit nobis tollere sup hūeros eā. Et nunc deseruite dño nro: ⁊ curaꝝ agite gētis illius israel/ ex ꝙ te ꝑm pagos ⁊ trib⁹ vras: ꝑm scripturā dauid regis israel: ⁊ ꝑm magnificētiā salomonis filij eius: oīes in tēplo/ ⁊ ꝑm particulā principatus paternā vestram/ eoꝝ qui stant in conspectu fratꝝ filioꝝ israel: Immolate pascha/ ⁊ sacrificia parate fratrib⁹ vestris: ⁊ facite ꝑm ꝓceptū dñi quod datuꝝ ē moysi. Et donauit ioias in plebem quę inuenta est/ ouium/ agnorum ⁊ hędorū ⁊ caprarum/ triginta milia: vitulos tria milia. Hęc de regalibus data ⁊ tūs dederūt

Postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra sup librum Neemie q̄ ē Esdre secūd⁹ finit.

¶ Incipit postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra super tertiū librū Esdre. Ca. I

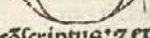

Fecit ioias pascha. Liber iste q̄ dr Esdre tert⁹ videt magis ab alio doctore nescio quo cōscriptus: ⁊ ex pluribus collectus. Nam hic describunt plura que in ꝓmo Esdre valde sufficienter sunt descripta. Mō est autē verisimile q̄ ipe tot repetierit ī alio libro sine necessitate: immo etiam cū nulla aut parua vtilitate. Nec est argumentū contra hoc de libro Paral. i quo multa scribunt que habentur in libris regum. Nec simili ter de secūdo Nachab. in q̄ repetunt multa que sūt in primo scripta. nā alius scripsit librum Paralipomenō: ⁊ alius libros regū. ⁊ idē fuit de ꝓmo ⁊ secundo Nachab. sicut satis patuit ibidez. ⁊ ideo liber iste dr a doctoribus apocryphus: vt patet in ꝓma parte sūme sancti Tho. de aquino. q. x. arti. vi. circa pri mū argumentū. ꝓpter qō liber iste inter alios nō canonicos q̄ ponūtur ī biblia: minoris videtur auctoritatis: ⁊ ideo ad ipsuz exponendū vltimo misi manuz: tñ de illis q̄ alibi scribūt et ꝙ repetūt itēdo breuiē trāsire: ⁊ ad loca remittere vbi a me diffusi⁹ exponūt. Igit liber iste ī tres ptes diuidit. nā auctor ꝓmo qdā alibi scꝑta repetit. scdo q̄ ꝓpria sūt huius libri sibiūgit. c. iij. tertio ad repetēdū scꝑta alibi redit. c. v. ibi: Instāte aūt. ꝓma adhuc ī tres. nā ꝓmo repetit qdā captiuitatē babylōicā ꝓcedētia. scdo qdā ipam ꝓcomitātia/ ibi: Qui vsq̄ ad iracūdiā. tertio qdā subsequntia ca. ij. ꝓma adhuc ī tres. qz ꝓmo tpe iosie describitur pascha celebratio: scdo iosie mors ⁊ tumulatio/ ibi: Et post omnez actū. ⁊ tio filioꝝ eius successio/ ibi: Et assumētes. ꝓma adhuc ī duas: qz ꝓmo pōit debita ꝑpatio. secūdo paschę celebratio/ ibi: Et hec cū fierēt. Sētētia ꝓme ptis patz ex dict⁹ ij. Paral. xxxv. exceptis q̄ sequūt. ¶ Hec de re. da. sūt ⁊c. istō nō refert ad domū iosie: vt ifra videt ꝓtēdere: sz intelligit de domo ducū regis: ꝑm qō exꝑmit. ij. Paral. xxxv. Duces aūz eius spōte qō vouerāt obtulerūt tā ꝓpio qō sacerdotib⁹ et

Diuisio

✳ tum dederūt

Et sūt ꝟm ꝓmissionem ppl̄o: ⁊ sacerdotib⁹ in pascha: oues nu a
mero duo milia: ac vituli cētū. Et iechōias ⁊ semeias ⁊ na b
thanael fratres: ⁊ asabias ⁊ oziel et cozaba in phase: oues
quicq̄ milia: vitulos quigētos. Et cum hec fierēt elegāter: c
steterūt sacerdotes ⁊ leuitę habētes azyma ꝑ trib⁹. Et ꝟm
partes ꝓcipatus paterni i cōspectu populi offerebāt do
mino: ꝟm ea quę i libro moysi scripta sūt. Et assauerūt pha
se igni/ ꝓout oportebat: ⁊ hostias coxerūt in emolis ⁊ i ol d
lis cum benuolētia. Et attulerūt oñibus qui erant ex ple
be: et post hec parauerunt sibi et sacerdotibus. Sacerdo/
Vsq; quo. tes em offerebāt adipes† vsq; dum finita esset hora: ⁊ leui/
tę parauerūt sibi et fratribus suis filijs aaron. Et sacri cā/
tores filij asaph erāt per ordinem: ꝟm ꝓceptuz dauid: et
asaph et çacharias ⁊ ieddum⁹ q̄ erat a rege: ⁊ ostiarij ꝑ sin/
gulas ianuas: ita vt non ꝙuaricaret vnusquisq; suā. Fra/
tres em illoz parauerūt illis. Et ꝙsummata sūt q̄ ꝓtinebāt
ad sacrificiū dñi. In illa die egerūt phase: ⁊ offerebāt hosti e
as sup dñi sacrificiū ꝟm ꝓceptum regis iosie. Et egerūt fi/ f
lij israel q̄ inuēti sūt in tpe illo/ phase: ⁊ diem festū azymoz
per dies septez. Et non est celebratū phase tale in israel/ a
tempozibus samuel ꝓphetę: ⁊ omnes reges israel nō cele/
brauerūt tale pascha/ q̄le egit iosias/ ⁊ sacerdotes/ et leuitę
⁊ iudei ⁊ ois israel: qui inuenti sunt in cōmozatione hiero/
solymis. Octauodecimo anno regnāte iosia celebratū est
phase. Et directa sunt opera iosie i cōspectu domini sui in g
corde pleno metuētia: ⁊ q̄ circa illum quidē cōscripta sunt
in pristinis tpibus de eis qui peccauerūt: quicq; irreligiosi i
fuerunt in dñm pz̄e oñi gēte: ⁊ qui nō quęsierūt verba dñi
14 Re. 23. f 2. Da. 35. c sup israel. † Et post omnem actū hūc iosię/ ascēdit pharao
B rex ęgypti veniēs i charchamis ab itinere sup euphratē: et k
exijt illi obuiam iosias. Et misit rex ęgypti ad iosiam/ di/
cēs: Quid mihi ⁊ tibi ē rex iudę? Nō sum missus a dño vt
pugnem ꝓtra te. Sup euphratē em bellū meū ē. Festinās
descēde. Et nō est reuersus iosias super currum: sed expu
gnare eum conabat: nō attēdēs verbū ꝓphetę ex ore dñi: l
sed cōstituit ad eum bellū in campo mageddo. Et descen/
derunt principes ad regē iosiam. Et dixit rex pueris suis:
Amouete me a pzelio: infirmat⁹ suz em valde. Et statim
amouerūt euz pueri ipsius ō acie. Et ascendit sup currum
secundariū suum: ⁊ pueniēs hierosolymā vita functus est:
⁊ sepult⁹ ē in paterno sepulchro. Et i tota iudęa lugebāt io
siā: ⁊ q̄ ꝓsidebāt cū vxoꝛib⁹ lamētabāt eū vsq; in hunc diē:
⁊ datū ē hoc fieri semp i oñe gen⁹ isrl̄. Hec aūt ꝓscꝑta sūt
in libro historiarū regum iudę: ⁊ singula gesta acta iosię ⁊
eius gloria: ⁊ intellectus eius in lege dñi: quęq; gesta sunt
14 Re. 23. f 2. Da. 36. a ab eo ⁊ quę nō scripta sunt in libro regum israel ⁊ iudę † Et m
assumentes qui erāt ex gente iechoniā filiū iosię: cōstitue/ n
rūt regem pro iosia patre suo: cum esset annoꝛum triginta/
trium: ⁊ regnauit sup israel mēsibus tribus. Et amouit euz
rex ęgypti ne regnaret in hierosolymis. Et mulctauit gētē
argenti talenta centū: ⁊ auri talentum vnum. Et constituit
rex ęgypti ioakim fratrem ipsius regem iudę ⁊ hierusalē: ⁊ o
alligauit magistratus ioakim: ⁊ çaracelem fratrem suum: p
⁊ apprehēdēs reduxit in ęgyptuz. Annoꝛ erat ioakim vi q
gintiquinq; cū regnare cępisset in terra iuda ⁊ hierusalem:
⁊ fecit malum in conspectu dñi. Post hunc aūt ascēdit na r
buchodonosoꝛ rex babylonis/ ⁊ alligās euz in areolo vin/ s

✠ tū dederūt. hic aūt exprimit̄/ cū dr: Hec: sup E
ple/ quę sequūtur. De regalib⁹ data sunt: id
est de bonis ducum regaliuz: ꝟm promissionem
deo factam: ꝓpter qđ dicit̄ libro Paral. Quod
vouerant obtulerunt: q; votum est. pmissio facta
deo: a ¶ Oues numero duo ⁊c. qđ nō erat
in libro Paral. exp̄ssuz. b ¶ Iechonias ⁊c.
iste. ij. Paral. xxxv. vocat̄ chonenias: ⁊ ē idē no
men in hebraeo sicut in latino nicolaus et colaus
colin⁹ ⁊ coletus. Sciendū aūt q; ꝫ in sequentib⁹
q̄ repetunt̄ de alijs libris noīa ꝓsonaꝝ varian/
tur: ⁊ plura vel paucioza hic ⁊ ibi ponunt̄ et nu/
meri ꝓsonaꝝ vel alīaliū maiozes vl̄ minozes hic
q̄ ibi ⁊ ecōuerso: q̄ oīa ⁊ silia breuit̄ sic soluunt̄.
ꝓmo de noīb⁹: nā multi erant binomij vel trino/
mij: vt patuit in plīb⁹ locis veteris ⁊ noui testa/
menti: ⁊ sic idem homo frequēter scribit̄ sb vno
noīe in vno libro: ⁊ sub alio noīe in altero. Si
militer ō pluralitate ꝓsonaꝝ: q; qñ plures cōcur
runt ad vnū actū: aliqui tacent̄ in vno libro qui
in alio exprimunt̄ ⁊ ecōuerso. Similit̄ de nu/
meris dicendū q̄ minoꝛ numer⁹ includit̄ in ma/
iozi: ꝓpt̄ qđ qñ minoꝛ numer⁹ scribit̄ i vno loco
aliter q̄ in alio: nō est aliqua falsitas nisi minoꝛ
scriberetur cum precisione maiozis: et relat⁹ ad
idem simpliciter: quod non est in ꝓpositō: et sic
patet q̄ dicte variationes nō arguunt aliquā in
scriptura falsitatem. c ¶ Et hec cuz fierent.
Hic ꝓfr describit̄ pasche celebratio: et ptz snīa
ex dictis. ij. Paral. xxxv. exceptis q̄ sequuntur.
d ¶ In emolis. i. in ollis eneis. e ¶ Et offe
rebāt hostias. s. pacificas ad q̄s nō tenebant̄
f ¶ Sup dñi sacrificiū. qđ erat ꝓsuetū fieri.
g ¶ Et directa sūt opa iosie. Hoc nō est in
Paral. ꝫ imediate subdit̄ bellū pharaōis ꝓtra
ipm. h ¶ In corde pleno metu. i. dei metū
indicātia. i ¶ De eis q̄ peccauerūt ⁊c. Isti po
tissime fuerūt amon pater iosie ⁊ manasses auus
eius: sicut patet. iiij. Regum. et. ij. Paral.
k ¶ Et post oēm actū. Hic describitur iosie D
mozs ⁊ ei⁹ tumulatio: ⁊ ptz snīa ex dict̄. ij. Pa/
ral. xxxv. ī fi. ca. ꝫ excepto. l ¶ Nō attēdens
ꝟbū ꝓphe. ex oze dñi. ex ꝫ loco videt̄ q̄ pha
rao misit ad iosiā vnū de ꝓphet̄ dñi qđ nō dicit̄
in libro Paral. vel ipse pharao dicit̄ hic ꝓphe/
nam malis aliqñ cōcedit̄ actus ꝓphetandi: sicut
ptz de balaam Num. xxiij. m ¶ Et assumen
tes. Hic ꝓfr describit̄ filioꝝ iosie succession: ⁊ ptz
sentētia ex dictis. ij. Paral. xxxvj. ⁊. iiij. Regū.
xxiij. et. xxiiij. et. xxv. in quib⁹ hec materia diffuse
tractatur excepta his que sequunt̄. Et assumē/
tes qui erant ex gente iechoniā ⁊c. iste vo
catur ioachaz. iiij. Reg. xxiij. ⁊. ij. Paral. xxxvi.
ad quod potest dici q̄ erat binomius. n ¶ Cō/
stituerūt regē ꝓ iosia patre suo cū eēt an
noꝝ trigitatrium. iiij. Reg. et. ij. Paral. dr
q̄ erat annoꝝ. xxiij. vnde videt̄ hic numer⁹ falsi/
ficatus per scriptoꝛes vnum. x. vel denariū ad/
dentes: vel oportet dicere q̄ ibi tacent̄. x. anni q̄
hic exprimuntur: ⁊ sic vtrūq; esset verū: quia mi/
noꝛ numerus includitur in maiozi sicut predictū
est. o ¶ Et alligauit magistrat⁹ ioakim.
fratrem ꝓdicti ioachaz non in vinculis sed iura/
mēto vt fideliter redderet tributū regi egypti qui
ꝓstituit eū regē iude ꝓ ioachaz fratre suo: vt ptz
iiij. Reg. ⁊. ij. Paral. iō sb dit̄ de regno ei⁹. An
noꝝ erat. xxv. ioakim cū regnare cepisset ⁊c.
p ¶ Et zaracelē fratrē ei⁹. ⁊ hr̄ in aliq̄bus bi
blijs. Et çachariā fratrē suū. i. ipm ioachaz q̄ no/
minat̄ ꝫ çacharias. q ¶ Apprehēdēs redu. in
egy. cathenis ligatuz: sic ptz. ij. Paral. xxxvj. et
iiij. Reg. xxiij. r ¶ Post hūc aūt ⁊c. q; fugie
bat exercitū chaldeoꝝ q̄tū poterat. s ¶ Et al/
ligās eū i areolo. vin. ⁊c. est aūt area spatiū
in q̄ terunt̄ blada: ⁊ inde dr areola diminutiū:
et est paruū spatiū i q̄ aliq̄s ligat⁹ cum cathenis
pōt ꝓcedere ⁊ nō vltra: ⁊ illa cathena dr aureo/
lū vinculū: sic aūt fuit ō isto dispositū vt ad ꝫ i ba

e ℣ bylonē duce
ret:ꝛ in via mu
tato ꝓsilio remis
sus fuit in hieru
salē:ꝛ ibi interfe
ctus: et cadauer
ei⁹ proiectū extra
portas ciuitatis:
ſic ꝓdixerat Hie
remias.xxij.
a ¶Mā de im
mūdicia illi⁹ ꝛ
irreligiositate
ꝛc.i.idolatria:ſi
cut ꝙ oppositū la
tria dicit religio
vel religiositas.
b ¶Et regna
uit ioachin:ſic
debz iste scribi ꝙ
nī fine. c ¶Et
misit deus pa
trū ipsoꝝ per
angelū suū:id
est hieremiā qui
dicitur hic ange
lus:id est dei nū
cius: et similiter
alij prophete. iō
subdit:Subsan
nabant in ange
lis suis ꝛc.
d ¶Quiusq;
ad iracundia.
Hic consequen
ter auctor repetit
cōcomitantia ca
ptiuitatem:ꝛ pa
tet sentētia ex di
ctis.iiij.Regum
xxv.et.ij.Para.
xxxvj.exceptis q̄
sequūt. e ¶Et
ꝺcepeit ascen
de.reges chal
deorū ꝛc. Hoc
potest dupliciter
exponi.Uno mo
do referendo ad
iudeos: et sic est
sensus q̄ per sua
peccata meruerūt
q̄ deus p̄ciperet
chaldeos ascēde
re ad destructio
nē ciuitatis ꝛ po
puli. Precepe
runt:id est preci
pi meruerūt.Alio
modo vt referat
ad deum de quo
premittit: Qui
usq; ad iracundi
am:in singulari:
ad designanduz
vnitatem essen
tie.ꝛ subditur:
Preceperunt in
plurali:ad deno
tandū in deo plu
ralitatē personā
rū:sicut Gen.j.c.
Faciamus homi
nem ad imaginē
ꝛ similitudinem
nostram ꝛc.
f ¶Et consū
mauerunt om
nia:id est

culo perduxit in babyloniā:ꝛ sa
cra vasa dñi accepit nabuchodo
nosor:ꝛ tulit ꝛ cōsecrauit in tem
a plo suo in babylonia. Mā de im
mūdicia illi⁹ ꝛ irreligiositate scri
b ptū est ī libro tempoꝝ reguz. Et
regnauit ioachin filius eius pro
eo. Cū aūt ꝓstitut⁹ ē rex:erat an
noꝝ decē ꝛ octo. Regnauit aūt
mēses tres:ꝛ dies decē ī hierusa
lē:ꝛ fecit malū in ꝓspectu domi
ni. Et post annuz mittens nabu
chodonosor/trāsmigrauit euz in
babyloniā simul cū sacris vasis
domini:ꝛ constituit sedechiā re
gem iuda ꝛ hierusalem cum esset
annoꝝ viginti unius. Regnauit
aūt annis vndecim. Et fecit ma
lum in conspectu domini:et non
est veritus a verbis q̄ dicta sūt
ab hieremia propheta ex ore do
mini:ꝛ adiurat⁹ a rege nabucho
donosor periurans discessit:ꝛ in
durata ceruice sua et corde suo
transgressus est legitima domini
dei israel. Et duces populi do
mini multa inique gesserūt:ꝛ im
pie egerunt super oēs immun
dicias gentiū:ꝛ polluerunt tem
plū domini quod sanctū erat in
c hierosolymis. Et misit deus pa
trū ipoꝝ per angelū suum reuo
care eos:propter quod parceret
illis ꝛ tabernaculo suo. Ipsi vō
subsannabant in angelis suis:et
qua die locutus est domin⁹ /erāt
d illudentes prophetis eius. Qui
usq; ad iracundiaz concitatus ē
super gentem suam ꝓpter irreli
e giositatem suam:ꝛ ꝝcepit ascen
dere reges chaldeoꝝ. Hi occide
runt iuuenes eoruz in gladio: in
circūitu sancti templi eoꝝ:ꝛ non
pepercerūt iuueni/ꝛ seni/ꝛ virgi
ni/ꝛ adolescenti: sed oēs tradi
ti sunt in manus ipoꝝ: ꝛ oēia sa
cra vasa domini:ꝛ regales apo
thecas resumētes tulerūt ī baby
loniā:ꝛ incenderūt domū domi
ni: ꝛ demolierūt muros hierusa
lez:ꝛ turres eius incēderūt igne.
f Et ꝓsūmauerunt oēia honorifi
ca eius:et ad nihilū redegerunt:
g ꝛ reliquos a gladio duxerunt in
babylonez. Et erant serui illius
usq; dū regnarent persę: in reple
tione verbi dñi in ore hieremię:

quousq; benigne ageret ſra sab
bata sua. Oēs tēpore desertiōis
suę sabbatizauit in applicatione
annoꝝ septuagintaseptem.

†Egnante Ca.II b
cyro rege persaꝝ ī cō
sūmatiōe verbi domi
ni in ore hieremię /su
scitauit dñs spiritū cyri regis per
saruz:et prędicauit in toto regno
suo simul per scripturaz/ dicens:
Hęc dicit cyr⁹ rex persarū: De
constituit regem orbi terrarū do
min⁹ israel/dñs excelsus:ꝛ signi
ficauit mihi ędificare domum si
bi in hierusalem quę est in iudęa.
Si quis est ex genere vestro:do
minus ipius ascēdat cū eo in hie
rusalez. Quotquot ergo circa lo
ca habitāt/adiuuēt eos q̄ sūt ī lo
co ipo/in auro ꝛ argēto /in datio
nibus cū equis ꝛ iumentis: cūq;
alijs quę ꝑm vota apponunt in
ędem dñi quę est in hierusalē. Et
stantes ꝓncipes tribuū/pagoꝝ ꝛ
iudęę ex tribu beniamin:ꝛ sacer
dotes ꝛ leuitę quos excitauit do
minus ascendere ꝛ ędificare do
mū dñi quę est in hierusalē:ꝛ qui
erant in circūitu eoꝝ adiuuerūt ī
oēi auro ꝛ argēto eius: ꝛ iumēt
ꝛ votis q̄ plurib⁹:multi q̄rū sen
sus excitat⁹ est. †Et cyrus rex ꝓtu
lit vasa sacra dñi quę trāstulit na
buchodonosor rex babylonis ex
hierusalem:et ꝓsecrauit ea idolo
suo:ꝛ ꝓferēs ea cyrus rex persa
rum tradidit mitridato q̄ erat su
per thesauros ipi⁹. Per hūc aūt i
tradita sūt salmanasaro ꝑsidi iu
dęę. Hoꝝ aūt hic nūerus. Liba
tozia argētea:duo milia quadrin
gēta:athisę argēteę trigita:phia k
lę aureę triginta:itē argēteę:duo
milia q̄dringētę:ꝛ alia vasa mille
Oia aūtē vasa aurea ꝛ argentea
q̄nq; milia octingēta seraginta.
Et enumerata sunt salmanasaro l
simul cum his qui ex captiuitate
babylonię venerant in hieroso
lymam. In artaxerxis autem re m
gis persaruz temporibus scripse
rūt ei de his qui ihabitabāt in iu
dęa ꝛ hierusalem:balsamus ꝛ mi
tridatus/ꝛ sabellius/ꝛ rathimus
balthemus samelius scriba:et re
liqui inhabitantes in samaria:et

nia:id est exter
minauerunt. G ¶Et reli
quos a gla
dio in baby
lonem:id est
illos qui gladi
um euaserant ī
babylonem du
xerunt.

Ca. II.

Regnā
te cy
ro re
ge persarum.
Hic consequen
ter auctor repe
tit facta captiui
tatem consequē
tia:ꝛ diuidit in
duas partes:q̄
ꝓmo ponitur ꝓ
speritas de ca
ptiuitate redeū
tiuz.secundo ad
uersitas ipoꝝ
edificantiū/ibi:
In artaxerxis.
Sententia pri
me partis patet
ex dict⁹.j. Esdre
j.exceptis que se
quuntur.
i ¶Salma
nasaro presi
di iudee:id est
zorobabel alit
sic nōiato: q̄ fu
it princeps rede
untium de capti
uitate.
k ¶Athisce
argentee tri
ginta:id est cy
phi argentei.
l ¶Et enu
merata sunt
salmanasaro
simul cū his
ꝛc.id est sibi tra
dita vel expedi
ta. m ¶In ar
taxerxis autē
regis persa
ꝛc. Hic conse
quenter ponit ad
uersitas edifica
tium. Redeun
tes enim de ca
ptiuitate cepe
runt reedificare
templum:sed fu
erunt impediti
ꝑ samaritanos.
et patet senten
tia partis huius
ex dictis.j. Esd
re.iiij.ca. excep
tis que sequūn
tur: In grta
xerxis aūt re
gis persaruz
ꝛc. Iste fuit cā
byses filius cyri q̄
vocabat cābу
ses noīe ꝓpo.ꝛ
artaxerxes noīe
regio.sic ꝑpato
res ro.

G Esd ꝛ bene

2. Pa.36.d
1 Esd.1.a

Diuisio

h

† 1.Esd.1.c

A ceteris locis subiectam epistolam regi artaxerxi. Domine pueri tui rathimus ab accidentibus: et sabellius scriba: et reliqui curie tue iudices in celesyria et phenice. Et nunc notū sit domino regi: quoniā iudei qui ascēderunt a vobis ad nos: venientes in hierusalem ciuitatē refugā et pessimā: edificāt furnos eius/et statuunt muros: et templū suscitant: q si ciuitas ista et muri isti consūmati fuerint: nō tm̄ tributa non sustinebunt pendere: sed etiam regibus resistent. Et quia id agitur circa templū: recte haberi arbitrati sumus non despicere hoc ip̄m: sed notuz facere domino regi/vt si videbit regi: quer̄at i libris patrū tuoz: et inuenies in admonitōibus scripta de his: et scies c quoniā ciuitas ista fuit refuga: et reges et ciuitates concutiens: et iudei refuge: et p̄lia cōmittētes i ea ab eterno: ob quā causam ciuitas ista deserta est. Nunc ergo notū facimus domine rex: quoniā si ciuitas hec edificata fuerit: et huius muri erecti fuerint: descensus tibi nō erit in celesyriam et phenicem. Tūc scripsit rex rathimo qui scribebat accidētia et balthemo et sabellio scribe/et ceteris constitutis et inhabitātibus i syria et phenice ea que subiecta sūt. Legi epistolam quā misistis mihi. Pr̄cepi ergo inquiri: et inuētū est: quoniā ciuitas illa est ab euo regib⁹ resistēs: et homies refuge: et p̄lia in ea efficiētes: et reges fortissimi erant in hierusalē dominātes/et tributa exigētes: a celesyria et phenice. Nunc ergo p̄cepi phibere homines illos d edificare ciuitatē: et phibere/ne quid vltra hec fiāt: sz nec pcedant in plurimuz: ex qua sunt malicie: ita vt regibus B molestia imponet. Tūc recitatī his que a rege artaxerxe scripta fuerant rathimus et sabellius scriba: et q cū his cō e stituti erant iungētes/festināter venerūt in hierusalē: cum equitatu et turba et agmie: ceperūtq edificātes phibere. Et vacabāt ab edificatiōe tēpli in hierusalē: vsq secūdo f anno regni darij regis persaz. Ca. III

Rex darius fecit cenā magnā oīnibus vernaculis suis: et oīnibus magistratibus medie et persidis: et oīnibus purpuratis: et p̄tozib⁹: et cōsulib⁹: et p̄fectī sub illo ab india vsq ethiopiā cētū vigitiseptē p̄uncijs. Et cū māducassent et bibissent: et satiati reuerterēt: tūc darius rex ascēdit i cubiculo suo: et dormiuit/et expgefact⁹ ē. Tūc illi tres iuuenes cozpozis custodes: q custodiebāt cozp⁹ regī: dixerūt alter alteri: Dicam⁹ vnusq̄sq nr̄m p̄monē q p̄cellat: et cuiuscūq apparuerit sermo sapiētioz alteri⁹: dabit illi rex dari⁹ dona magna: purpura cooperiri/et in auro bibere: et sup aurū dormire: et currū aureo freno: et cydarim byssinā: et torquē circa collū: et secūdo loco sedebit a dario ppt̄ sapiētiā suā/et cognat⁹ darij vocabit. Tūc scribētes singli suū vbū signauerūt et posuerūt subt⁹ cerui cal darij regī/et dixerūt: Cūq surrexerit rex: dabim⁹ illi scpta nr̄a: et q̄dcūq iudicauerit rex e trib⁹ et magistrat⁹ persidis: quoniā vbū ei⁹ sapiēti⁹ est: ip̄i dabit victoria sicut scriptū est: Un⁹ scripsit: Forte est vinū. Alius scripsit: Fortioz ē rex. Terti⁹ scp̄sit: et Fortiores sūt mulieres: sup oīnia aūt vincit veritas. Et cū surrexisset rex accepert scpta sua: et dederūt illi/et legit. Et mittēs vocauit oēs magistrat⁹ persaz: et medos et purpuratos et p̄tores et p̄fectos et sederūt in p̄cilio: et lecta sunt scripta cozaz ip̄is/et dixit: Vocate adolescen

Vbi signi/ficauerunt

Vbi fortis

a res romani cesares: et cum hoc nomie ꝓprio: vt iulius/tyberius et huiusmodi. a ¶ Rathim⁹ ab accidentibus. Scribebat em̄ chronicas in q̄bus continebant contingētia suo tempore. b ¶ Et sabellius scriba et reli. Iste scribebat acta curie. c ¶ Et inuenies in admonitionibus scpta de his: id est in libris in q̄bus scribunt memorialia pro tempore futuro. d ¶ Nūc ergo p̄cepi phiberi hoies illos edi. ci. i. cōuocare populū ad eī⁹ edificationē. e ¶ Et qui cū his cōstituti erāt ip̄i. i. curr⁹ p̄pantes ad agēdū iter: vl iungētes se ad inuicē. f ¶ Et vacabāt ab edificatōe templi. videt hec ira corrupta p scriptores que deberet esse talis: Vacabāt ab edificatiōe templi. Vel sic fiet cōstructio. Vacabant ꝛc. id est illi qui p̄us erant intēti ad edificationē templi vacabāt ab ope illovsq̄ ad annū secundū darij. Ca. III.

Rex darius ꝛc. Repetitis eis que sūt alibi scripta: hic cōsequēter ponunt que sunt hui⁹ libri ꝓpria que ꝓsistunt circa solutionē vni⁹ questionis: cuius p̄mo ponit occasio. secundo eius ꝓpositio et triplex opinio/ibi: Tūc scribentes. tertio opinionū examinatio/ibi: Et mittens. q̄rto vnius approbatio et remuneratio/ibi: Et oēs populi. Circa p̄mū dicit: Rex darius: p̄m latinos et grecos iste fuit filius hystaspis. p̄m hebreos ꝓ ip̄e fuit filius assueri et hester regine: p̄m q̄ dixi pleni⁹ i p̄ncipio libri Hester. et. i. Esdre. iiij. et Dan̄. ix. vbi secutus suz in hoc dictū hebreoz tanq̄ verius iudicio meo. b ¶ Oīnibus vernaculis suis. id est seruiētibus in domo sua. i ¶ Et oīnibus magistratibus medie et persidis. Istis reddebat ratio de tributis et obuctiōibus regni. k ¶ Et oīnibus purpuratis. i. nobilibus genere q̄bus licitū erat purpura vestiri ꝓ sua nobilitate. l ¶ Et p̄toribus. q causas iudicabāt in palatio. m ¶ Et cōsulibus. q̄ erāt de stricto regis cōsilio. n ¶ Et p̄fectis. id est balliuis et ꝓpositis in regni partib⁹ diuersis. o ¶ Ab india ꝛc. Ex hoc videt q̄ iste fuit filius assueri: vt dicūt iudei. Nā assuerus in principio libri Hester dicit regnasse ab idia vsq̄ ad ethiopiā sup. cxxvij. puincias. et isto mō dimisit regnuz filio suo. Cetera patēt vsq̄ ibi: p ¶ Et dormiuit sz modicū. q ¶ Et expgefactus est. ita q̄ volebat vigilare: et ex hoc custodes cozpis sui habuerūt occasionē ꝓponēdi inter se questionē ad faciēdū regi solatiū. et ex hoc patet prudētia regis q̄ magis volebat transire tēpus in aliquo vtili q̄ in iudis inhonestis aut nullius vtilitat⁹. r ¶ Dicamus vnusquisq̄ nostrū sermonē. de cadē questiōe: vt patet ex sequētibus. s ¶ Qui p̄cellat. id est pronr melius sciuerit. nā dictū cuiuslibet triū non poterat esse excellēs simpliciter: sz vnius tm̄. Cetera patent vsq̄ ibi: t ¶ Purpura cooperiri: id est vestiri. v ¶ Et in auro bibere: id est in cypho aureo. x ¶ Et super aux dormir e: id est super lectum panno aurifrigiato ornatū. y ¶ Et currum aureo freno: id est freno deaurato. z ¶ Et cydarim byssinam: id est mitram vel cucullam de byssо que est species lini cādidissimi. a ¶ Et torquē circa collum. Talibus em̄ vtebant tm̄ excellētes viri ratione generis vl sapientie seu alterius excellentie. b ¶ Et secundo loco: id est in secūda mēsa. c ¶ Sedebit a dario. et hoc concessit rex per scriptum: vt patet circa mediū. iiij. cap̄. d ¶ Tunc scribentes. Hic cōsequenter ponit questionis ꝓpositio. et circa eaz triplex opinio fuit aut questio de fortitudine: quid inter alia sit fortius: vt patet ex sequentibus. sic ergo dicit: Tunc scribentes singuli verbū suum: in singulis cedulis: e ¶ Signauerūt. sigillis ꝓprijs ne fieret ibi aliqua mutatio: et vt manifeste appareret cuius esset quelibet cedula. f ¶ Et posuerūt subtus ꝛc. quādo post vigiliā rediit ad dormiēdū. Cetera patēt vsq̄ ibi: g ¶ Ip̄i dabit victoria. i. victorie p̄mia i pte p̄cedēti exp̄ssa. Cetera patēt. h ¶ Et mittēs. Hic ꝓsequit ponit dictaz opinionū examinatio. et p̄mo examinatores vocantur. et patet vsq̄ ibi:

E ✠ a ¶ Indicate no. ꝛc̄. i. rōnes dictoꝝ vroꝝ. nā scripserāt tm̄modo ꝓclusiōes sic̄ scpte sūt. Scdo rōnes cuiuslibet opinōis explicant: ꝛ primo p̄me cum dr: Et cepit prior. scdo scde in prin. ca. iiij. tertio tertie/ibi: Terti⁹ ꝛc̄. Circa p̄mū dr: b ¶ Viri q̄z p̄ua. vinū. q. d. valde multū Jdeo subdit: c ¶ Sibꝰ hoibꝰ q̄ bibūt illud. qđ ꝓbat p id qđ subdit: d ¶ Seducit me. si ei potet vltra mēsurā aufert rōnis vsuz q̄ ē supior vis hoīs: ꝛ p ꝓns p̄ualet oībus inferioribꝰ alijs: e ¶ Jtēq̄ re. ꝛ ozph. fa. mē. vanā. i. fac cogitare maiora sat' q̄z hō possit. et sic tactare se inanit' ꝛ vane. f ¶ Jtē serui ac. ꝛc̄. ꝫ addit vt nullus status hoim excludat'. g ¶ Conuertit in secu. ꝛ iocū. hoies ei bñ potati nō timēt aliquē aduersarium: ꝛ habēt cor iocūdū: qz dant obliuioni oēm tristiciē causam. ideo subditur: h ¶ Et nō memi. obliuiſci facit. i ¶ Oēz tri. ꝛ debitū. q̄ qs ē obligat'. k ¶ Et oia p̄cor. fa. ho. qz facit de seipso opinari magna. l ¶ Et nō memi. ꝛc̄. qz tunc nō timet eoz potētiā. m ¶ Et oīa p ꝛc̄. sic aliqñ bñ potat' dicit: Ego nō darē hoc ꝓ mille libris qđ nō valet aliqñ vnā: vel Ego magis vellē p/dere mille libras q̄z ꝫ vel illud: qđ tm̄ nō habet aliqñ valorē. xx. solidoꝝ n ¶ Et ñ me. cū bi. amiciciā. ꝫ/stinā. o ¶ Nec fraternitatē. i. consanguinitatē vl' affinitatē. p ¶ Sz nō multū post. i. ex pua occasiōe q ¶ Sumūt gladios. cōtra seinicē. r ¶ Et cū a vino emerse/rint. i. ebrietate soluta. s ¶ Non meminerūt q̄ gesserūt. ꝓpt̄ ligationē memorie: ꝛ si recordēt: ꝫ tm̄ ē ipfecte. t ¶ O viri num p̄cellit vi. q. d. ūmo p̄cellit. v ¶ Quis sic co. facere. i. sic facit cogitare: ꝛ est hypallage sicut istud. Perflauit fistula buccas. La. IIII Tinchoauit. hic explicatur motiua scde opinōis. cū dr: y ¶ O viri num p̄cel. homines. ceteris creaturis in terra et mari exñtibꝰ. q. d. sic vñ Geñ. i. c. dr ō hoie: Et p̄sit piscibꝰ maris ꝛ volatilibꝰ celi ꝛ bestijs terre vniuersēq̄ creature. z ¶ Rex autē sup oia p̄cellit. qz dñat hoibꝰ ꝛ ꝓ plequēs alijs q̄ sūt hoibꝰ subiecta. a ¶ Et si miserit illos ad bellatores. i. ad principes belli. b ¶ Vadūt. cū eis ad pricula mortl. c ¶ Et demoliunt mōtes. i. castra in montibꝰ sita: muros suffodiēdo ꝛ deijciendo. cetera patent vsq̄ ibi:
d ¶ Et ipe vnꝰ solꝰ. q̄ dñat oibꝰ tam bellatoribus q̄z agricolis.
e ¶ Si dixerit. bellatoribus.
f ¶ Occidite. deuictos. Cetera patēt vsq̄ ibi: g ¶ Dixerit edificate. fabris lapidum et lignoꝝ.
h ¶ Dixerit plantate. agricolis.
i ¶ Et oīs plebs. q̄tū ad mīores homies. k ¶ Et ꝫtu. q̄z ad maiores. l ¶ Et obaudiūt. eiꝰ exequēdo mādata. m ¶ Et sup̄ ipe recūbit ꝛ bibit. plēdide. n ¶ Et dormit. pacifice ꝛ q̄ete. sic. iij. Re. xx. dr q benadap rex syrie bibebat ī vmbraculo tes: ꝛ ipi indicabūt verba sua. Et voca
a ti sunt ꝛ introierunt. Et dixit illis: Jndicate nobis de his q̄ scripta sūt. Et cepit prior: qui dixerat de fortitudie vini: ꝛ di
b c d xit: Viri q̄z p̄ualet vinum oibus hoibꝰ qui bibūt illud. Seducit mētes. Jtēq̄
f regis/ ꝛ orphani facit mentē vanā. Jtē serui ac liberi/ pauperis ac diuitis: ꝛ omg nem mentē cōuertit in securitatē ꝛ iocū
h i k ditatem et non meminit omnē tristiciaz et debitum: ꝛ omnia p̄ecordia facit ho
l nesta: et non meminit regem: nec magi/
m stratum: ꝛ omnia per talēta loqui facit: Et non meminerūt cum biberūt amici/
n o p q r tiam/ nec fraternitatem: sed nō multum
s post sumunt gladios ꝛ cū a vino merse
t rint et surrexerint: non meminerunt quę
v gesserunt. O viri num p̄cellit vinuz: Quis sic cogitat facere: Et tacuit hoc

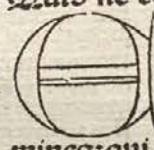

x dicto. Capitulū IIII
y Tinchoauit sequēs dicere: q̄ dixit de fortitudie regis. O viri num p̄cellunt ho/
z mines: qui terram ꝛ mare obtinēt: ꝛ oia quę in eis sunt: Rex autem sup omnia
a b c p̄cellit ꝛ dñator eoz: ꝛ oñe qōcūq̄z dixerit illis/ faciunt. Et si miserit illos ad †bellatores: vadūt ꝛ demoliūt mōtes ꝛ muros ꝛ turres. Jugulāt ꝛ iugulāt/ ꝛ regis vbū nō p̄tereūt. Mā si vicerint/ afferūt regi oia q̄cūq̄z p̄dati fuerint: Sīlit ꝛ alij oēs: q̄tq̄t nō mlitāt nec pugnāt: ꝫ colūt terrā: rursū cū fuerint metētes/ af-
d e f g ferunt tributa regi. Et ipe vnꝰ solꝰ si dixerit: occidite/ occidūt: dixerit: remittite/ remittunt: dixerit pcutite/ pcutiunt: dixerit exterminate/ exterminant: dixerit ędificate/ ędificāt: dixerit excidite: ex
h i k l m n cidunt: dixerit plātate/ plātāt: et omnis plebs ꝛ vtutes eū obaudiūt: ꝛ sup̄ ipe recūbit ꝛ bibit ꝛ dormit. Hi autē custo-
o p q r dūt i circuitu eū: ꝛ nō possunt ire singuli ꝛ facere opa sua: sz in dicto obaudien
s t v tes sūt ei. Viri quō nō p̄cellit rex qui sic diffamat': Et tacuit. Tertiꝰ q̄ dixerat de mulieribꝰ ꝛ veritate/ ꝫ est ẓorobabel: cę
x y pit loqui. Viri/ nō magnus rex: et multi hoies/ nec vinuz p̄cellit. Quis est ġ q̄ dñatur eozū: Nōne mulieres genuerūt z regē: ꝛ omnē populū q̄ dominat' mari et terrę: ꝛ ex illis nati sunt: ꝛ ipe educaue-
a b c runt eos q̄ plantauerūt vineas ex quibꝰ vinum fit: Et ipe faciūt stolas omnium hoim: ꝛ ipe faciūt gloriā hoibus: ꝛ non possunt homines separari a mulieribꝰ. Si cōgregauerint aurū et argentum et
d e f oēm rem speciosam: et viderint mulierē vmbraculo suo: exercitu suo ad pre
g liū missō. o ¶ Hi autē ī cir. cuz/ne aliąs accedere possit ad sibi no/cenduz. p ¶ Et nō p̄ūt ire singuli. ad loca sua sine reg' licētia. q ¶ Sz ī dicto obaudiēt' sūt ei. i. obedientes qđ dixit exequendo. r ¶ Viri quō nō ꝛc̄. i. cuiꝰ fama in ptāte dignitate ꝛ ꝓsilibus sic diffundit': sic de xpō dr Matth. ix. d. Diffamauerūt eū p totā illā terrā. s ¶ Tertiꝰ. Hic ponunt motiua tertie opinionis: q̄ habet duas p/tes. ꝛ primo ꝓfirmat' p̄ma. scdo scda ibi: Et inchoauit. Prima ꝫo pars dupliciter confirmat'. p̄mo rōnibꝰ. scdo exēplis/ ibi: Et nūc credite mihi. Circa primū p̄mo ponit' nomen illiꝰ qui tenuit tertiā opinionē/ cuz dicit': Tertiꝰ q̄ dixerat ꝺ mulieribꝰ ꝛ ꝫitate. hic ē ẓorobabel. licz eni iudeꝰ esset natiōe: tm̄ erat vnus de custodiētibꝰ corpꝰ regis q̄ erat gētilis: ꝛ sicut dicūt hebrei: ꝫ fecit hester huiꝰ regis mat' q̄ erat iudea natiōe. vt ptz Hester. ij. Jdeo prohonit iudeos q̄tū potuit: vt ptz de mardocheo. ꝛ idē dicūt de ẓorobabel ꝛ neemia q̄ fuit reg' pincerna. Latini ꝺo dicūt q̄ fuit familiaris isti dario anteq̄z ꝓmouere† ad regnū: qui nec erat de semine regio. et iō ꝓmotus in regē fecit eū corporis sui custodē. t ¶ Cepit loq̄. ꝓ sue opinōis ꝓfirmatiōe. ꝛ primo remouet alioꝝ sniam. d. v ¶ Viri nō magnꝰ rex et mlti hoies. i. nō p̄cellit rex rōne sui nec rōne populi sibi subiecti: sicut dixerat secundus. x ¶ Nec vinū p̄cellit. sic dixerat primꝰ. y ¶ Quis est ġ. Hic ꝓñr ꝓsequit' suā ꝓpositū dicens: Quis ē ġ q̄ dñat eoz. scz reg' ppt': et vini. ꝛ rñdet: z ¶ Nōne mu. ge. re. ꝛ oēz po. ꝛc̄. q. d. manifeste ptz q̄ sic ꝛ sic p̄cellunt: quia causa potior est suo effectu: licet aūt mulier in generatiōe ꝓlis habeat rōuem passiui ministrādo materiā: tm̄ in alio se habet in ratione actiui. scz materiam ꝓparādo ꝛ cōceptū ferum fouendo et nutriendo ante partum ꝛ post: ꝛ sic repellitur dictum secundi. a ¶ Et ipe edit cauerunt. modo predicto.
b ¶ Eos q̄ plantauerūt vi. ex q̄bꝰ vinū fit. ꝛ sic repellit dictuz p̄mi: qz qđ p̄cellit maiori: p̄cellit et minori. sic est in ꝓposito. nā educādo vinearū plantatores: mulieres sunt maiores: ꝛ eadem rōne plātatores vinearum ipso vino. c ¶ Et ipse faciunt stolas oīm hoim ꝛc̄. i. vestes ꝛ ornamenta in q̄bus hoies gloriant'. mulieres enim in terra illa faciunt talia artificia.
d ¶ Et nō p̄ūt hoies separari a mulieribus. scilicet corde licet aliquando separentur corpore. inclinatio nanq̄z naturalis est ī viro ad amorem mulieris: que non potest totaliter oboleri. quod ꝺclarat per effectum dicens: e ¶ Si cōgregauerint aurum ꝛ argentum ꝛc̄. que nata sunt animū hoīs allicere. f ¶ Et viderint mulierem vnam bono habitu ꝛc̄. id est honestam et pulchram.

✠ Omia hec

Alias bellā/dum

A vnaz bono habitu z bona specie: omia hec relinquētes in eaz unten a
dūt: z apto oze cōspiciūt: z eā ma b
gis alliciūt q̄z auz z argētū: z oēz c
rē p̄cioſaz. Hō patrē ſuū relinq̄t d
qui enutriuit illuz / z ſuā regionē: e
z ad mulierem ſe coniūgit. Et cū f
muliere remittit animā: z neq̄z pa g
trē meminit: neq̄z matrē neq̄z regi h
onem. Et hinc oportet vos ſcire: i
quoniā mulieres dominā vestri. k
Nōne doletis: Et accipit hō gla l
diū ſuū: z vadit in viā facere fur m
ta: et homicidia: z mare nauigare n
z flumia z leonē videt / z i tenebriſ o
ingredit: z cū furtū fecerit et frau p
des z rapinas: amabili ſuę affert. q
Et itez diligit hō vxorē ſuā magis r
q̄z patrē aut matrē. Et multi demē s
tes facti ſūt ꝓpter vxores ſuas: et t
ſerui facti ſūt ꝓpter illas: et multi v
perierūt z iugulati ſūt: z peccaue x
rūt ꝓpter mulieres. Et nūc credi y
te mihi: q̄z magnꝰ ē rex in poteſta z
te ſua: q̄m oēs regiōes verenꝫ tā
gere eū. Videbā tamē apemē fili
am beçacis mirifici cōcubinaz re
gis ſedentē iuxta regē ad dexterā / a
B et auferentem diadema de capite b
eius / z imponentez ſibi: et palmis c
cedebat regem de ſiniſtra manu.
Et ſuper hęc aperto oze intueba d
tur eam: z ſi arriſerit ei / ridet: nam e
ſi indignata fuerit ei / blāditur / do
nec recōcilietur in gratiam. O vi f
ri: cur nō ſunt fortiores mulieres:
Magna eſt terra: z excelſū eſt cę g
lū / q̄ iſta agūt. Et tunc rex z pur b
purati intuebanꝫ in alterutrū. Et i
incboaut loqui de veritate. O vi k
ri: nōne fortes ſūt mulieres: Ma l
gna eſt terra et excelſum eſt cęluz:
z velox curſus ſolis ꝓuertit in gy m
ro cęlum in locum ſuū in vna die:
Nōne magnificus eſt qui hęc fa o
cit: Et veritas magna: z fortior p̄ q
oībus. Omnis terra veritatem
inuocat: cęlum etiam ipam bene r
dicit: z oīa opera mouenꝫ et tre s
munt eam: z nō eſt cum ea quicq̄ t
iniquū. Vinū iniquū / iniquꝰ rex / u
iniquę mulieres / iniqui oīes filij x
hoim: z iniqua illoꝝ omnia opa: y
z nō eſt in ipſis veritas. Et in ſua z
iniq̄tate peribūt: z veritas manet a
z inualeſcit i ęternū: z viuit z obti b
net i ſęcula ſęculoꝝ. Nec ē apud c

* a ¶ Oia hec. i. eā attēte reſpiciūt. b ¶ Et apto oze. i. capti eiꝰ pulchritu/ C
dine. c ¶ Cōſpiciūt. tāq̄ attoniti z mirātes eiꝰ pulchritudinē. d ¶ Et eā ma
gis al. Hoc duplicit pōt exponi. Uno mō q̄ ſit ibi hypallage. i. eos allicit ipa mu
lier. z ſic qđ ſequit: e ¶ Magis q̄z auz. eſt noīatiui caſus. Alio mō ſine tali fi/
gura. Et eā alliciūt. i. nituntꝫ ad ſe trahere: z ſic qđ ſequit: Magis q̄z auz z. eſt ac/
cuſatiui caſus: z hoc ꝓbatꝫ q̄ hoc quod ſequitur: f ¶ Et omnē rem p̄cioſam.
g ¶ Homo patrē. Hic conſequēter declarat ꝓpoſitū per parentes qui ſūt ma
xime diligendi: z per terrā natiuā ad quā quilibet naturaliter afficit: z tamen iſtis
vxorū dilectio p̄ponit. z patet vſq̄z ibi: h ¶ Et ad mulierem ſe coniūgit. ſcz
ſeip̄m per matrimoniū. i ¶ Et cū muliere remittit animā ſuaz. aliūde ipaz
retrahēdo: z in vxorē totaliter ponendo q̄ dilectionē: ex quo ꝓcludit: k ¶ Et hinc
oportet vos ſcire quoniā mulieres dominanꝫ veſtri. z q̄ cōſequēs mul
to magis hominū alioꝝ. loquebatꝫ eīm regi z magnatibus ſuis. l ¶ Nonne do
letis. Qđ poteſt exponi duplicit. Uno mō negatiue. q. d. nō. q̄z volūtarie eis ſer/
uitis. Alio mō affirmatiue. q. d. eis eſtis ſubiecti malis gratiꝫ veſtrę. m ¶ Et ac
pit. Hic cōſequēter declarat intentū ex magnis periculis quibus homo ſe expo/
nit ꝓ amore vxoris / cum dicit: Et accipit homo gladiuz ſuum: id eſt armata
ſua. n ¶ Et vadit in viam facere furta. ad depđandū tranſeuntes: cui immi
net periculū mortis a viatoribus ſe defendētibꝰ: z a publica iuſticia. o ¶ Et ma
re nauigare. vbi eſt mortis periculū a fluctibꝰ maris: z ab aduerſarijs. p ¶ Et
leonē videt. per quē intelliguntꝫ etiā alie beſtie terribiles. q ¶ Et in tenebrę
ingredit. vbi lubricū z caſuz periculoſū patit. Et cum furtū fecerit z. ama.
ſue: id eſt vxori ſue oībus rebus p̄dilecte. r ¶ Affert. q. d. oīa pericula p̄di
cta ſubit: vt ſatiſfaciat vxori eiꝰ z gratiā habeat. s ¶ Et itez diligit z. repeti/
tio eſt eius qđ ſupra dictū eſt ad maiorē expſſionē. t ¶ Et multi dementes fa
cti ſunt ꝓpter vxores ſuas. ex amore nimis exceſſiuo. Unꝫ z ſalomon ſapien/
tiſſimus hic ruit infatuatus. per hoc aūt repellit illud qđ dixit p̄mus de vino q̄ ſe
ducit mentē: q̄z ebrietas aufert vſū rōnis tm̄ ad horā: amētia vo q̄ longū tp̄s: z ali
quādo vſq̄z ad mortē. iij. Reg. xj. v ¶ Et ſerui facti ſunt ꝓpter illas. q̄z pu/
gnātes p defenſiōe vxoꝝ capti ſūt in bello: z ſic ſubditi ſeruituti. x ¶ Et multi
perierūt z iugulati ſunt. vñ abrāā timuit interfici ꝓ ſara Geñ. xij. z ſiliter iſa/ Als thoics
ac Geñ. xxvj. y ¶ Et peccauerunt ꝓpter mu. ſicut patet de adam / dauid et ſa/
lomone: q̄ fuerūt maximi. z ¶ Et nunc. Hic cōſequēter declarat ꝓpoſitū p exē/
plū. z patet īra vſq̄z ibi: a ¶ Sedentē iuxta regē ad dexterā: id eſt in nobi
liori loco: q̄z dextera ps eſt melior z fortior. b ¶ Et auferentez diadema z.
z imponentē ſibi: p hoc inſinuantē ſe rege digniorez. c ¶ Et palmis cede/
bat regē. tanq̄ ſibi ſubditū z ſeruū. d ¶ Et ſup hec apto oze intuebaꝫ eā.
ſicut hō ſtupidus: z ſic eiꝰ amore captus: vt nō auderet ſibi in aliquo p̄tradicere: ꝓ
pter qđ adhuc ſubdit: e ¶ Et ſi arriſerit ei / ridet z. ita q̄ ad mutationē vultꝰ D
mulieris mutabit vultꝰ z animꝰ regis: ſicut ſeruꝰ letat q̄n dñs ſuꝰ ſibi oñdit vultuz
bonū: z triſtatꝫ q̄n ſibi p̄tēdit duz. ꝓpter qđ ꝓcludit: f ¶ O viri cur nō ſūt fo/
tiores mulieres. q. d. patet q̄ ſic: q̄z ſi verū eſt hoc de rege: multo fortiꝰ de alijs
hoibus ſibi ſubiectis cōiter loquēdo. g ¶ Magna eſt terra z excelſū eſt ce/
lum. que iſta agūt. ſ. q̄ ſunt in his inferioribꝰ. nā ꝓ motū celi educunt ad actū for/
me q̄ ſunt in potētia materie: q̄ materia ꝓ maiori ꝑte eſt terra. nā corꝑa mixta ſunt
a dño de terra: hoc autē interſerit hic çorobabel quaſi quoddā p̄ncipiū ad ꝓbādū
ſecundā partē ſue opinionis. ſ. de veritate. Nā ad hoc incipit z videbit. b ¶ Et
tunc rex z purpurati intuebanꝫ in alterutrū. mirātes eius ſapientiā z elo
quentiā z etiā cōſtantiā: oſtendēdo ſubiectionē regis z magnatoꝝ reſpectu ſuarū
vxorū coram eis: ꝓbabile tamē eſt q̄ ille rex de quo loquit hic çorobabel / nō erat ille
darius: ſed alius q̄ p̄ceſſerat eū. nā inter cyrū z dariū fuerūt alij reges. i ¶ Et i/
choauit. Hic ꝓſequēter çorobabel declarat ſecundā ꝑtē ſue ſentētie: z p̄mo conti
nuat ſe ad p̄cedentia. k ¶ O viri nōne fortes ſūt mulieres. q. d. patet ex di/
ctis q̄ ſic: ſed adhuc ꝟitas eſt fortior. ad cuius oſtenſionē dicit: l ¶ Magna eſt
terra z excelſum eſt celū. ſicut patet ad ſenſū. m ¶ Et velox curſus ſolis.
cuiꝰ ꝓbatio ſubdit cū dicit: n ¶ Cōuertit in gyro z. in vna die. ſ. naturali:
in q̄ ꝓ motū p̄mi mobilis reuoluit ſol a p̄ncto oriētis ad eundē punctū: z ſic ē hy
pallage: quia ſol nō reuoluit celum: ſed ecōuerſo: ſicut: Perflauit fiſtula buccas.
o ¶ Nōne magnificus eſt: id eſt magne potētie. p ¶ Qui hec facit. q. di.
manifeſte patet q̄ ſic: hoc tamē facit intelligētia mouēs orbē: cuiꝰ virtutē in infini/
tum excedit virtus p̄me veritatis que eſt ipe deus. ideo ſubdit: q ¶ Et veritas
z. oīs terra veritatē inuocat. i. oīes hoies habitātes in terra dubia z ob
ſcura querūt manifeſtari ꝓ infallibilē veritatē quā oēs hoies ex quodā inſtinctu na
turali ponūt in deo: licet diuerſi diuerſis attribuerint deitatē. r ¶ Celū etiam
ipam benedicit. id eſt angeli q̄ ſunt clues celeſtes ipam laudāt. s ¶ Et oīa
opera. i. oīa creata. t ¶ Mouenꝫ z tremūt eā. i. ſibi obediunt. v ¶ Et non
eſt in ea q̄cq̄z iniquū. nā eſt p̄ma regula eq̄tatis. x ¶ Iniquus rex z. mul/
ti eīm reges / mulieres z hoies fecerūt iniq̄tates: accipiēdo iniq̄tatē ꝓ crimie enor
mi: z ſic eſt hic hyꝑbole: ſicut cū dicit: Oēs de ciuitate vadūt ad tale ſpectaculū. i.
multi. ſi aūt accipiaꝫ iniq̄tas ꝓ peccato quocūq̄z: ſic generaliter oēs dicunꝫ iniqui:
excepto hoie chriſto z beata ṽgine: de q̄bꝰ nō loq̄batꝫ çorobabel. y ¶ Et ini/
qua illoꝝ oīa opera: inq̄tū ſunt ab ipis tm̄. nā quicq̄d eſt bonitatis in oper/ 18. dif. c. cō/
bus humanis deo eſt attribuendū. quicq̄d autē eſt ibi defectus ꝓcedit ex defecti/ ſuetudo
bilitate liberi arbitrij. Oſee. xiij. c. Perditio tua ex te iſrael: ex me tm̄mō auxilium
tuū. iō ſubdit: z ¶ In ſua iniq̄tate pi. ſ. illi q̄ pibūt. a ¶ Et ṽitas ma. z in
ualeſcit. nō eſt intelligēdū q̄ ṽitas p̄ma in ſe innaleſcat ꝓficiendo. nam in ſe mi/
nui nō poteſt nec augeri: ſed tm̄ in effectibus ſuis. b ¶ Et viuit. nā eſt vita per
eſſentiā. c ¶ Nec eſt apud eā ac. ꝓſonas. nā iniuſticia non habet locū in ea.

* Sed que

E eã accipẽ psonas: neq; differentias: sz q̃ a
iusta sunt facit oñibus: iniustis ac malignis: ꝛ oẽs benignãt in opib⁹ ei⁹. Et nõ b
est in iudicio ei⁹ iniquum: sed fortitudo c
et regnũ et potestas ꝛ maiestas omnium d
euorum. Benedictus deus veritat⁹. Et e
desijt loquẽdo: Et oẽs populi clamauerunt ꝛ dixerũt: Magna est veritas: ꝛ f
ualet. Tunc rex ait illi: Pete si quid vis g
amplus ẽ quę scripta sunt: ꝛ dabo tibi/
ꝑm q̃ inuentus es sapientior ꝓmis: ꝛ h
primus mihi sedebis: et cognatus me⁹ i
vocaberis. Tunc ait regi: Memor esto k
voti tui q̃ vouisti/ ędificare hierusalẽ i l
die qua regnum accepisti: ꝛ omnia vasa m
que accepta sunt ex hierusalem remitte n
re: q̃ sepauit cyrus q̃n mactauit babylo o
niam: ꝛ voluit remittere ea ibi. Et tu vo p
luisti ędificare templũ q̃d incẽderũt idumei q̃n extermiata est iudea a chaldeis. q
Et nũc ꝟ ẽ q̃d postulo dñe: ꝛ q̃d peto: ꝟ r
ẽ maiestas quã a te: postulo vt facias tẽplũ q̃d vouisti regi cęli ex ore tuo. Tunc s
surgens darius rex/osculatus est illum: t
ꝛ scripsit epistolas ad oẽs dispẽsatores a
et ꝓfectos ꝛ purpuratos: vt deducerent b
eũ: ꝛ eos q̃ cũ illo erant: oẽs ascẽdentes c
ędificare hierusalẽ. Et oib⁹ ꝓfectis qui
erãt i syria ꝛ phęnicę ꝛ libano scripsit epi- ſ
stolas: vt traherẽt ligna cedrina a libano in hierusalẽ: vt ędificarẽt cũ eis ciuitatẽ. Et scripsit oib⁹ iudęis q̃ ascẽdebãt d
a regno i iudeã ꝓ libertate: oẽm potẽtẽ e
ꝛ magistratũ ꝛ ꝓfectuz nõ supuenire ad
ianuas ipoz: ꝛ omnẽ regionẽ quã obti- f
nuerant esse imunẽ eis: et idumęi relin- g
quent castella q̃ obtinẽt iudęorum: et in h
structurã tẽpli dare ꝓ singulos ãnos talẽta viginti/ vsq; dũ ędificaret: et sup sa i
crariũ holocaustomata bostilare ꝙtidie k
sicut habẽt ꝓceptũ: alia talẽta decem of- l
ferre ꝓ singlos ãnos: et oib⁹ q̃ ꝓcedũt a m
babylonia cõdere ciuitatẽ/ vt esset liber n
tas tam ipsis q̃ filijs eorum: et omnib⁹ sacerdotibus qui ꝓcedunt. Scripsit o
autem ꝛ quantitatem: et sacram stolam p
iussit dari in qua deseruirent: et leuitis q
scripsit dare ꝓcepta vsq; i diẽ qua cõ- r
sũmabit dom⁹/et hierl̃m extruet: et oib⁹ s
custodiẽtib⁹ ciuitatẽ scripsit dare eis sor- t
tes ꝛ stipẽdia: Et dimisit oia vasa q̃cũq; v
sepauerat cyr⁹ a babylonia: et oia quęcunq; dixit cyr⁹ ꝛ ipe ꝓcepit fieri: ꝛ mutti x
hierl̃m. Et cuz ꝓcessiſſ et ille adolescẽs/ y
eleuans faciem in hierl̃m: benedixit re- z
gem cęli/et dixit: Abs te est victoria: et a
abs te ẽ sapientia et claritas. Et ego ser- b
c
d
e
f

a ¶ Sz q̃ iusta tẽ. ipos iuste puniẽdo: ꝛ mlto fortiꝰ iust⁹ eos ꝑmiãdo. b ¶ Et oẽs benig. i. benigne tractãt. c ¶ In opib⁹. s. q; iusti ꝑmiãt vltra meritũ: ꝛ iniusti puniũt citra ꝓdignũ. d ¶ Sz fortı. stabilitat⁹. e ¶ Et regnũ. dñatiõis. f ¶ Et ptas. cui ñ põt resisti i effectib⁹ suis. g ¶ Et ma. o. euo. i. q̃rũlibet durationũ: ꝛ sic q̃ maiestatẽ itelligi videt eẽnitas q̃ i vno simplici nũero ꝙtinet ꝓtualiẽ oẽz durationẽ. ꝛ concludit: h ¶ Bñdict⁹ de⁹ ve. i. de⁹ q̃ ẽ ipa ꝓtas. sic õz de⁹ maiestat⁹ vt bõitat⁹: q; ipe ẽ ipa maiestas ꝛ bõitas. i ¶ Et oẽs po. hic ꝑñr põit ẽtie opiniõis approbatio/cũ õz: Et oẽs ppli cla. ꝛ dirext tẽ. ꝓ ñ repro- Diuiſio
bauerẽt ei⁹ dictũ õ fortitudie mlier: sz magz approbauerẽt: q; diceret vita/ tẽ mlier fortitudini ꝓualere. k ¶ Tũc rex. h ꝑñr põit ipi⁹ zorobabel remuneratio. Circa q̃d ꝓmo describit regz liberalitas/cũ õz: l ¶ Pete si q̃d tẽ. s. ꝑter ꝑmia supl⁹ exꝑssa. iij. ca. ꝛ ex ꝟ loco ptz q̃ ñ solũ fuert ꝓmissa ꝟbo sz etiã scpto. ceꝛa patẽt ex dict⁹. m ¶ Tũc ait. hic scõo põit zorobabel fidelitas: q̃ ñ solũ petijt id q̃d ptinebat ad diuini cult⁹ augmẽtum: Circa q̃d sic ꝓcedit: q; ꝓmo põit zorobabel petitio. scõo petitiõis ꝓcessio ibi: Tũc surgẽs. tertio ꝓcessiõis executio/ibi: Et cũ ꝓcessisset. Circa ꝑmũ õz: Tũc ait regi. ipe zorobabel. n ¶ Memor esto vo. tẽ. ex ꝟ videt q̃ nõ solũ vouerat reedificare tẽplũ: sz etiã cũ ꝟ agere ad reedificationẽ ciuitat⁹ circa tẽplũ. o ¶ In die q̃ reg. ac. post patrẽ ꝑm opinionẽ hebreoꝝ. Mã q̃n aliqs sic de nouo cozonat⁹: ꝛ suetũ ẽ q̃ gras faciat maxie ad honorẽ dei: ꝛ huiꝰ voti ꝓsci⁹ erat zorobabel q̃ erat de domo regia ꝓ reginã hester: vt. s. dictũ ẽ. ꝑm alios ꝛo iste dariꝰ erat vn⁹ de septẽ magz q̃ bẽbant ꝓuidere õ rege: ꝛ volẽtes ꝓuidere õ seipis magz ꝟ de alijs: ꝛ dirext ad inuicẽ q̃ ille cui⁹ equ⁹ ꝓmo hinniret cũ i crastino ꝙuenirẽt ad electiõis locũ regnaret: q̃d ꝓtigit õ eq̃ darij. ꝛ sic reguit. p ¶ Et oia vasa. ad dei cultũ ꝓtinẽtia. q ¶ Que acce. sũt ex hie. a nabuchodonosoꝛ rege babylõis. r ¶ Remittere. ad locũ suũ. s ¶ Que sepauit cyr⁹ ab alia ꝓda. t ¶ Q̃n mac. ba. i. terfecit balthasar regẽ: ꝛ hostatores babylõis ꝓ magz ꝓte. v ¶ Et vo. remit. tẽ. ꝓmo ãno regni sui. ꝛ aliq; tũc remisit vt hꝫ. j. Esdre. i. ca. et residua q̃ istũ dariũ fuert remissa. sic ꝛ plib⁹ vicibus fuert õ hierl̃m exportata. ꝛ ꝓ ꝓtes. ꝓmo ꝓte ioackim filij iosie. vt hꝫ Dañ. j. scõo ꝓte ioachin filij eiꝰ. iiij. Reg. xxiiij. tertio ꝓte sedechie. iiij. Re. xxv. r ¶ Et tu vo. edi. tẽ. q̃d incẽ. idu. iiij. Regũ õz q̃ nabuçardan ꝛ chaldei ꝟ fecerũt. dicẽdũ q̃ idumei erãt i illo exercitu: ꝛ q̃m odiebãt iudeos sicut esau pr̃ eoꝝ odiuerat iacob patrẽ iudeoꝝ: iõ incitauerũt nabuçandan ad ꝟ faciendũ. ꝓpt̃ q̃d dicunt hic ꝟ fecisse. y ¶ Et q̃d peto tẽ. i. signũ tue maiestat⁹. Alr̃aliter ꝛ iũgat lr̃a sic: Et q̃d peto a te ꝟ est maiestas. i. honoꝛ diuin⁹. iõ sbdit: Postulo vt facias votũ tẽ. z ¶ Tũc surgẽs. Hic ꝑñr ponit petitiõis ꝓcessio/cũ õz: Tũc surgẽs darius rex: osculat⁹ ẽ illũ. in signũ amicitie ꝛ ꝓcessiõis peritoꝝ. iõ sbdit: a ¶ Et scri. epi. tẽ. regaliũ negotioꝝ. b ¶ Ut dedu. eũ tẽ. s. secure ꝓ oia loca intmedia vsq; i hierusalẽ. c ¶ Et oib⁹ ꝓfect⁹ tẽ. nã ꝓ loca ista deducẽda erãt ligna cedrina i hierl̃m ptim ꝓ mare ꝛ ptim ꝓ trã. d ¶ Et scri. oi. iu. tẽ. p libertate. a seruitute. ita q̃ a dñis nõ ꝙpedirẽt i iudea ire. iõ sbdit: e ¶ Omnẽ potẽtẽ tẽ. nõ supuenire ad ianuas ipsoꝝ ponẽdo aliq̃d impedimentũ. f ¶ Et oẽz re. quã. ob. iudei veniẽtes i iudeã a tpe cyri. g ¶ Esse imunẽ. a tributo. h ¶ Et idumei reli. tẽ. nã iudeis i babylonẽ ducti⁹. idumei occupauerẽt castra iudee q̃ erãt ꝓpinq̃ idumee. ceꝛa. patẽt vsq; ibi: i ¶ Et sup sacrariũ. als sanctuariũ. i. altare holostaustoꝝ. k ¶ Holocaustomata hostiliare. i. offerre õz: ꝛ ab hostia ꝛ immolo las. vbi alq̃ hñt vstilare: l ¶ Quotidie sic̃ ha. p̃ce. s. i lege moysi: i q̃ ꝓcipit ex. xxix. q̃tidie vnũ agnũ mane ꝛ altez vespe i holocaustũ offerri. m ¶ Talẽta decẽ. s. ad ꝟ faciẽdũ. ceꝛa patẽt vsq; ibi: n ¶ Et oib⁹ sa. q̃ ꝓce. i. ꝓcedere debẽt alios i honoꝛe. o ¶ Scpsit ãt ẽnti. dicte pecunie vt ad ifam regis expedite solueretur. p ¶ Et sacrã stolam iusſ. dari. sacerdotib⁹. q ¶ In q̃ deser. ad diuinũ cultuz. s. dicta pecunia ꝛ stola: sic õz õ cypho q̃ i mẽsa deseruit vino. r ¶ Et leuit⁹ scri. dare ꝓce. s. instãdi opib⁹ tẽpli ꝛ ciuitat⁹ vsq; ad ꝙsũmationẽ. s ¶ Et oib⁹ custo. ciui. hierusalẽ ab hostib⁹ irruẽtib⁹. t ¶ Scpsit dare eis sor. i. loca determinata ad habitãdũ. v ¶ Et stipẽdia. ad victũ ꝛ vestitũ. ceꝛa patẽt ex dictis. Diuiſio
x ¶ Et cũ ꝓcessiſ. Hic ꝑñr describit ꝓcessiõis executio. ꝛ ꝓmo q̃tũ ad zorobabel. scõo q̃tũ ad ei⁹ comitiuã ca. v. Circa ꝑmũ õz: Et cũ ꝓcessiſſet. zorobabel recedẽs a rege õ trã ꝑsidis. y ¶ Ille adolescẽs. tũ ꝑm ꝟitatẽ zorobabel filij salathiel õ q̃ videt ꝟ scꝛa loq̃: ꝑm miꝺ cõputationẽ babebat tũc q̃draginta annos ꝛ ampliꝰ. nam a ꝓmo anno cyri fuit duꝛ eoꝝ qui de babylone redierũt in iudeã. vt ptz. j. Esdre. ij. ca. ꝑm vero minoꝛẽ computationẽ cyr⁹ post monarchiã acceptam regnauit quattuoꝛdecim annis ꝛ post eum filiꝰ ei⁹ cambises octo. ꝛ post illũ assuerus q̃tuoꝛdecim cui successit iste dariꝰ. ꝛ zorobabel ãno ꝓmo cyri videt fuisse ãnoꝝ. xx. vel circiter. q̃n cyr⁹ dedit licẽtiã redeũdi: q̃ sil̃ iunct⁹ sunt anni q̃draginta ꝛ. ꝓpter q̃d ꝛ plura alia iste liber sicut dixi a ꝓncipio videt esse multuz apocryphꝰ. z ¶ Eleuãs faciẽ i hierl̃m. i. ꝟsus hierl̃m. sic eñ ozabãt iudei extra hierl̃m positi. sicut ptz õ Dañ. vj. ca. a ¶ Bñdixit regẽ celi. agẽdo gratias sibi. b ¶ Abs te. i. a te. c ¶ Est victoria. qua habui õ alijs duobꝰ socijs meis. d ¶ Et abs te ẽ sapia. quã dixi de mulieribus ꝛ veritate. e ¶ Et claritas: id est honoꝛ quo darius honorauit me.
f ¶ Et ego seruus tuus sum. paratus ad tuum obsequium.

Et accepit

a uus tuus sum. Benedict' es q̄ dedisti mihi sapientiā: t tibi ꝓfiteor dñe deus patrū nostrorꝫ. Et accepit epistolas: t ꝓfectus est in babyloniā. Et venit t nūciauit fratribus suis oībus q̄ fuerūt in babylonia: t benedixerūt deū patrꝫ suorꝫ: qm̄ dedit illis remissionē t refrigerīū: vt ascenderent t ędificarēt hierusalē: t templū vbi nomiatum est nomen eius in ipo: t exultauerunt cuz musicis t lętitia diebus septem. Ca. V

a uus tuus sum. Benedict' es q̄ dedisti mihi sapientiā: t tibi ꝓfiteor dñe deus patrū nostrorꝫ. Et accepit epistolas: t ꝓfectus est in babyloniā. Et venit t nūciauit fratribus suis oībus q̄ fuerūt in babylonia: t benedixerūt deū patrꝫ suorꝫ: qm̄ dedit illis remissionē t refrigerīū: vt ascenderent t ędificarēt hierusalē: t templū vbi nomiatum est nomen eius in ipo: t exultauerunt cuz musicis t lętitia diebus septem. Ca. V

b c d e f g

b

IDest hęc autē lecti sunt vt ascenderent ꝓncipes pagorꝫ p domos t tribus suas: t vxores illorum t filij t filię eorū: t serui et ancillę iporum: t pecora illorum. Et darius rex misit vnacū eis equites mille/donec deducerent eos in hierusalem cum pace t cum musicis t cū tympanis t tybijs: t oīnes fratres erant ludentes: t fecit eos ascendere simul cuz eis. Et hęc sunt nomina virorꝫ qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in partem principatus ipsorum. Sacerdotes/filij phinees/filij aaron: iesus/filius iosedech: ioachim/filius zorobabel: filij salathiel de domo dauid/ ex progenie phares: de tribu iuda qui locutus est sub dario rege persarum sermones murificos: in secundo anno regni ipsius mense nisan primo. Sunt autem hi qui ascenderunt ex iudęa de captiuitate transmigrationis/quos transmigrauit nabuchodonosor rex babylonię in babylonem: et reuersi sunt in hierusalem, Et reliquit partem iudęę vnusquisqꝫ in ciuitatem suaz: qui venerunt cuz zorobabel t iesu/neemias areores/ elimeo/emmanio/mardocheo/beelsuro/mechpsarochor/ olioro ebonia: vnus de principibus eorum/ t numerus a gentibus/ et ex prepositis eorum. Filij phares duo milia centuz septuagintaduo. Filij ares/tria milia cētū q̄nq̄gintaseptē. Filij phemo/centū quadragitaduo. In filijs iesu t ioabes/mille trecētiduo. Filij benui/duo milia quadringēti septuagita. Filij choraba/ducēti q̄nqz. Filij banica/cētū sexagintaocto. Filij bebech/quadringentitres. Filij archad/quadringenti vigintiseptem. Filij chan/trigintaseptem. Filij zorbar/duo milia sexagintaseptem. Filij adinu/quadringenti sexagintaunus. Filij adarectis/centumocto. Filij ciaso t zelas/centumseptem. Filij azorech/quadringenti trigintanouez. Filij iedarbone/centum trigintaduo. Filij ananię/centū triginta. Filij asoni/nonaginta. Filij marsar/quadringēti vigintiduo. Filij zabar'/nonagintaq̄nqz. Filij sepholemō/centū vigintitres. Filij nepopas/q̄nquagintaquinqz. Filij bechanatus/centū q̄nquagintaocto. Filij cebethamus cētū trigintaduo. Filij crearpatros q̄ enocadies t modie/q̄dringenti vigintitres. Qui ex gramas t gabea/cētū vigintiunus: q̄ ex besselon t ceagge/sexaginta q̄nqz. Qui ex bastaro/cētū vigitiduo. Qui ex becheno/bes/q̄nquagintaq̄nqz. Filij liptis/cētū q̄nquagitaq̄nqz. Filij labóni/trecēti q̄nquagintaseptē. Filij sichē/trecenti septuaginta. Filij suadon t eliomus/trecēti septuagitaocto. Filij ericus/duo milia cētū q̄dragintaq̄nqz. Filij anaas/ trecenti septuaginta. Sacerdotes: Filij iedus/filij euther/filij eliasib: trecēti septuagitaduo. Filij emerus/ducenti quinquagintaduo. Filij sasurij/trecenti quinquaginta septem. Filij caree/ducenti vingintiseIDest hęc autē lecti sunt vt ascenderent ꝓncipes pagorꝫ p domos t tribus suas: t vxores illorum t filij t filię eorū: t serui et ancillę iporum: t pecora illorum. Et darius rex misit vnacū eis equites mille/donec deducerent eos in hierusalem cum pace t cum musicis t cū tympanis t tybijs: t oīnes fratres erant ludentes: t fecit eos ascendere simul cuz eis. Et hęc sunt nomina virorꝫ qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in partem principatus ipsorum. Sacerdotes/filij phinees/filij aaron: iesus/filius iosedech: ioachim/filius zorobabel: filij salathiel de domo dauid/ ex progenie phares: de tribu iuda qui locutus est sub dario rege persarum sermones murificos: in secundo anno regni ipsius mense nisan primo. Sunt autem hi qui ascenderunt ex iudęa de captiuitate transmigrationis/quos transmigrauit nabuchodonosor rex babylonię in babylonem: et reuersi sunt in hierusalem, Et reliquit partem iudęę vnusquisqꝫ in ciuitatem suaz: qui venerunt cuz zorobabel t iesu/neemias areores/ elimeo/emmanio/mardocheo/beelsuro/mechpsarochor/ olioro ebonia: vnus de principibus eorum/ t numerus a gentibus/ et ex prepositis eorum. Filij phares duo milia centuz septuagintaduo. Filij ares/tria milia cētū q̄nq̄gintaseptē. Filij phemo/centū quadragitaduo. In filijs iesu t ioabes/mille trecētiduo. Filij benui/duo milia quadringēti septuagita. Filij choraba/ducēti q̄nqz. Filij banica/cētū sexagintaocto. Filij bebech/quadringentitres. Filij archad/quadringenti vigintiseptem. Filij chan/trigintaseptem. Filij zorbar/duo milia sexagintaseptem. Filij adinu/quadringenti sexagintaunus. Filij adarectis/centumocto. Filij ciaso t zelas/centumseptem. Filij azorech/quadringenti trigintanouez. Filij iedarbone/centum trigintaduo. Filij ananię/centū triginta. Filij asoni/nonaginta. Filij marsar/quadringēti vigintiduo. Filij zabar'/nonagintaq̄nqz. Filij sepholemō/centū vigintitres. Filij nepopas/q̄nquagintaquinqz. Filij bechanatus/centū q̄nquagintaocto. Filij cebethamus cētū trigintaduo. Filij crearpatros q̄ enocadies t modie/q̄dringenti vigintitres. Qui ex gramas t gabea/cētū vigintiunus: q̄ ex besselon t ceagge/sexaginta q̄nqz. Qui ex bastaro/cētū vigitiduo. Qui ex becheno/bes/q̄nquagintaq̄nqz. Filij liptis/cētū q̄nquagitaq̄nqz. Filij labóni/trecēti q̄nquagintaseptē. Filij sichē/trecenti septuaginta. Filij suadon t eliomus/trecēti septuagitaocto. Filij ericus/duo milia cētū q̄dragintaq̄nqz. Filij anaas/ trecenti septuaginta. Sacerdotes: Filij iedus/filij euther/filij eliasib: trecēti septuagitaduo. Filij emerus/ducenti quinquagintaduo. Filij sasurij/trecenti quinquaginta septem. Filij caree/ducenti vingintiseIDest hęc autē lecti sunt vt ascenderent ꝓncipes pagorꝫ p domos t tribus suas: t vxores illorum t filij t filię eorū: t serui et ancillę iporum: t pecora illorum. Et darius rex misit vnacū eis equites mille/donec deducerent eos in hierusalem cum pace t cum musicis t cū tympanis t tybijs: t oīnes fratres erant ludentes: t fecit eos ascendere simul cuz eis. Et hęc sunt nomina virorꝫ qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in partem principatus ipsorum. Sacerdotes/filij phinees/filij aaron: iesus/filius iosedech: ioachim/filius zorobabel: filij salathiel de domo dauid/ ex progenie phares: de tribu iuda qui locutus est sub dario rege persarum sermones murificos: in secundo anno regni ipsius mense nisan primo. Sunt autem hi qui ascenderunt ex iudęa de captiuitate transmigrationis/quos transmigrauit nabuchodonosor rex babylonię in babylonem: et reuersi sunt in hierusalem, Et reliquit partem iudęę vnusquisqꝫ in ciuitatem suaz: qui venerunt cuz zorobabel t iesu/neemias areores/ elimeo/emmanio/mardocheo/beelsuro/mechpsarochor/ olioro ebonia: vnus de principibus eorum/ t numerus a gentibus/ et ex prepositis eorum. Filij phares duo milia centuz septuagintaduo. Filij ares/tria milia cētū q̄nq̄gintaseptē. Filij phemo/centū quadragitaduo. In filijs iesu t ioabes/mille trecētiduo. Filij benui/duo milia quadringēti septuagita. Filij choraba/ducēti q̄nqz. Filij banica/cētū sexagintaocto. Filij bebech/quadringentitres. Filij archad/quadringenti vigintiseptem. Filij chan/trigintaseptem. Filij zorbar/duo milia sexagintaseptem. Filij adinu/quadringenti sexagintaunus. Filij adarectis/centumocto. Filij ciaso t zelas/centumseptem. Filij azorech/quadringenti trigintanouez. Filij iedarbone/centum trigintaduo. Filij ananię/centū triginta. Filij asoni/nonaginta. Filij marsar/quadringēti vigintiduo. Filij zabar'/nonagintaq̄nqz. Filij sepholemō/centū vigintitres. Filij nepopas/q̄nquagintaquinqz. Filij bechanatus/centū q̄nquagintaocto. Filij cebethamus cētū trigintaduo. Filij crearpatros q̄ enocadies t modie/q̄dringenti vigintitres. Qui ex gramas t gabea/cētū vigintiunus: q̄ ex besselon t ceagge/sexaginta q̄nqz. Qui ex bastaro/cētū vigitiduo. Qui ex becheno/bes/q̄nquagintaq̄nqz. Filij liptis/cētū q̄nquagitaq̄nqz. Filij labóni/trecēti q̄nquagintaseptē. Filij sichē/trecenti septuaginta. Filij suadon t eliomus/trecēti septuagitaocto. Filij ericus/duo milia cētū q̄dragintaq̄nqz. Filij anaas/ trecenti septuaginta. Sacerdotes: Filij iedus/filij euther/filij eliasib: trecēti septuagitaduo. Filij emerus/ducenti quinquagintaduo. Filij sasurij/trecenti quinquaginta septem. Filij caree/ducenti vingintise-

k l m n o p q r s t v x y

B

¶ a ¶Et accepit epi. regt p̄dictas: q̄ erāt de q̄ttuor. ꝑmo de securo trāsitu p terras vsq; in hierusalē. secūdo de lignis habēdis de libano ꝑ tēpli t ciuitatis edificio: videt tñ q̄ ista gra q̄tū ad edificiū ciuitat' fuit posita in effectu p neemiā Neemie. j. tertio de libertate cōcessa iudeis a seruitute t tributo. q̄rto de pecuniis a rege ꝓcessis ꝑ edificatōe tēpli t sacrificijs: vt patet ex p̄dict'. b ¶Et ꝑfect' est. de pside. c ¶In babyloniā. i. i babylonie regionē i q̄ remāserāt multi iudei qn̄ ꝯzobabel t ei' socij ꝑmo venerūt in iudeā tpe cyri: vt dictū fuit. j. Esdre. j. ca. d ¶Et venit et t nū. fra. suis. i. iudeis cōmorātib' i regiōe babylonis. e ¶Et bñdixe. deū. pa. su. ꝑ gratijs ꝯzobabel ꝓcessis. f ¶Qm̄ dedit il. a seruitute. g ¶Et refrige. a tributo. h ¶Et ascēderēt t edi. hie. t tēplū. de q̄ habebāt magnū desideriū. q̄a em̄ primo facta a cyro/ꝑ cambisem ei' filiū fuerat reuocata: sicut patet sat' ꝑ ꝑmū Esdre ca. iiij. ꝑpter q̄d iudei q̄ remāserāt in regno babylonie t ꝑsidis: in iudeā venire nō poterāt sine nouo ꝑuilegio. Ca. V

¶ a ¶Et accepit epi. regt p̄dictas: q̄ erāt de q̄ttuor. ꝑmo de securo trāsitu p terras vsq; in hierusalē. secūdo de lignis habēdis de libano ꝑ tēpli t ciuitatis edificio: videt tñ q̄ ista gra q̄tū ad edificiū ciuitat' fuit posita in effectu p neemiā Neemie. j. tertio de libertate cōcessa iudeis a seruitute t tributo. q̄rto de pecuniis a rege ꝓcessis ꝑ edificatōe tēpli t sacrificijs: vt patet ex p̄dict'. b ¶Et ꝑfect' est. de pside. c ¶In babyloniā. i. i babylonie regionē i q̄ remāserāt multi iudei qn̄ ꝯzobabel t ei' socij ꝑmo venerūt in iudeā tpe cyri: vt dictū fuit. j. Esdre. j. ca. d ¶Et venit et t nū. fra. suis. i. iudeis cōmorātib' i regiōe babylonis. e ¶Et bñdixe. deū. pa. su. ꝑ gratijs ꝯzobabel ꝓcessis. f ¶Qm̄ dedit il. a seruitute. g ¶Et refrige. a tributo. h ¶Et ascēderēt t edi. hie. t tēplū. de q̄ habebāt magnū desideriū. q̄a em̄ primo facta a cyro/ꝑ cambisem ei' filiū fuerat reuocata: sicut patet sat' ꝑ ꝑmū Esdre ca. iiij. ꝑpter q̄d iudei q̄ remāserāt in regno babylonie t ꝑsidis: in iudeā venire nō poterāt sine nouo ꝑuilegio. Ca. V

C

Diuisio

IDest hec aūt. Hic describit' recessus ꝯzobabel q̄tū ad ei' comitiuā. t ꝑmo in generali/cū dr: Post hec aūt lecti sūt. i. collecti siue ꝯgregati. Legere em̄ in vna significatiōe idē est q̄d colligere. vñ ꝑsus. Fur aux: ꝑgo flores: mare nauigacz libros Clericus equiuoce singula quisq; legit.

k ¶Et ascēderent ꝑncipes pagorꝫ. i. ꝓuinciarū siue villarꝫ. l ¶Et darius rex misit vnacū eis equites mille. vt possent ꝓcedere secure. m ¶Et cū musicis tē. ex gaudio libertat' t ꝑ alleuiatiōe laboris in itinere. n ¶Et hec sunt noīa. Hic consequēter describit' comitiua ꝯzobabel in speciali. t primo q̄tū ad ꝑsonas hoīm. secūdo q̄tū ad numerū aialiū/ibi: Cameli. Prima adhuc in duas: q̄ ꝑmo ponit' hominū numeratio. secundo aliquorūz distinctio/ ibi: Hi sunt filij. Prima adhuc in tres: quia ꝑmo ponuntur comitiue duces. secūdo vulgares ibi: Sūt aūt hi. tertio sacerdotes/ibi: Filij sacerdotū. Circa ꝑmū sciēdū q̄ sicut dicit Josephus. xj. lib. antiq̄tatū. ꝯzobabel existēs in iudea audita coronatiōe darij iuit ad eum vt impetraret p ficiēdū templū: cui' cōstructio fuerat impedita p cambysē cyri filiū: vt habet'. j. Esdre. iiij. Et infra repetit' eo. ca. t fact' fuit corpis sui custos p modū supra dictū. t secūdo anno darij impetrauit intētū p moduz p̄dictū. duxit aūt secū filiū suū: de q̄ hic fit mētio: t iesū filiū iosedech sacerdotē magnū q̄ habebat negocium cordi sicut t ꝯzobabel. t isti tres adduxerūt tūc populū in ꝑ capitulo numeratū: ꝑter hos q̄s añ adduxerāt tpe cyri. t sic patet sentētia ꝑme partis: hoc excepto.

Diuisio

Josephus

D

o ¶Mense nisan ꝑmo. i. q̄ ꝑmus est in mēsibus anni Exo. xij. ꝛ ꝑ ē itelligēdū q̄tū ad solēnitates q̄ fiunt apud hebreos p circulū anni: ꝛ q̄tū ad alia negocia ꝑmus mensis anni dicit' tysari apud eos q̄ corrūdet septēbri nr̄o: sicut dixi plenius Gen. vij. et Exo. xij.

p ¶Sūt aūt. Hic ꝑse q̄nter ponit' numeratio vulgariū. t patet sentētia: q; solū ponunt' hic noīa hoīm: t nūer' eoz: excepto paucis q̄ exponēt'. q ¶Quos trāsmi. na. i. filios eoz q̄s transmigrauit. nā vltimo ducti in babylonē fuerūt captiuati cū sedechia rege. a q̄ tpe vsq; ad secūdū annū darij q̄ dedit hāc licentiā redeūdi in iudeā fluxerūt. lxx. anni ꝑm minorē cōputationē. t adhuc plures ꝑz illā quā secut' sū iudicio meo tāq; verioꝛē Hester. j. et Dañ. ix. t sic pauci aut nulli de trāsmigratis remāserunt viui. vñ t zorobabel dux istoz fuit nat' in babylonia: t ꝑpter hoc sic noīat' zorobabel. i. semen babylonis. r ¶Et reuersus ē in tē. iūgāt' sic littera. Et reuersus est in hierusalē. ad faciēdū deo oblationē. s ¶Unusq̄sq; in ciuitatē suaz. s. de hierusalē oblatiōe sua facta. t ¶Et reliquit ptez iudee. s. illā in qua nō erat hereditas patrum suoz. Alij sic habent: Et requisiuit partem iudee. t tunc exponet' affirmatiue: videlicet illaz in qua erat hereditas patrū suorū. t cōtinuet' littera: Unusquisq; ciuitatem suam vt supra. Qui venerūt. Sequitur: v ¶Et numerus. eoz separatus. x ¶A gentilibus. babyloniā habitantibus. y ¶Ex prepositis eoz: id est factus est p ꝑpositos iudeoz

Dis cōpu.

E * a ¶ Dis cō. tē. ß addit: qz i ß numero aliqui includunt ąz noīa et numer⁹ ptialis nō exp̄munt cū p̄dictis. b ¶ Filij sacerdo. hic p̄nr ponit numeratio ꝯtum ad sacerdotes z leuitas i diuersis officijs ministrātes. z patet littera vsq; ibi:

c ¶ Oēs sa. i. in sacro ministerio.

d ¶ Hi i sunt fi. hic pōit ąrūdā ab alijs distinctio: et

Diuisio p̄mo vulgarium q̄ nescierūt ostende re radicē generis sui ꝑ quē ignotū fuit vtrū essent de genere isrl vel nō: iūcti sunt cum pplo isrl: siē et gētiles q̄ p̄uertebāt ad iudaismum. secundo sacerdotuz q̄ nō potuerūt inuire genealogiaz suaz: nec per p̄ns ostēdere q̄ essent de sacerdotali genere z sic p̄hibiti sunt comedere panes ꝓpositiōis quib⁹ licitum erat

E vti tm̄ sacerdotibus. et ptz sn̄a ex dict: exceptis que sequunt. e ¶ Et hoz q̄sita ē gescpta ipedatura. i. inuestigatio genealogie: et dr a peda pede qđ significat idē qđ vestigium. f ¶ Donec ex. tē. q̄ sciat sup ß ꝓfitatē dicere p̄ scripturā vel spiritū ꝓphetie.

g ¶ Dis āt isrl erat. xij. milia tē. li. xij. milia. nō est de textu: sz ē inserū p imperitiā scriptorū: qz p̄dicit quod subditur:

h ¶ Quadragintaduo mi. tē. ß ponitur numerus aīaliū. z ptz his exceptī. i ¶ Sub iugalia. p q̄ itelgūt asini z boues ß nō exp̄ssi: z sunt iugo et oneribus deputandi.

k ¶ Dū vēi. tē. i. in locū vbi fuerat templū: qz nōdum erat reedificatū: sz postea anno sexto darij fuit consummatuz. vt

ptē. Leuitę: Filij iesu in cadubel/ z ban⁹/ z serebias/ z edias septuagintaquattuor. Omnis numerus a duodecimo anno: triginta milia quadringenti sexagintaduo. Filij a et filię et vxores: omnis computatio: quadraginta milia ducēti quab dragintaduo. Filij sacerdotum q̄ psallebāt i tēplo. Filij asaph/ centum viginti octo. Ostiarij vo filij esmēu/ filij acer/ filij amon/ filij accuba/ topa/ filij tobi/ omnes centū trigintanouē. Sacerdotes seruiētes i tēplo. Filij sel/ filij gaspha/ filij tobloch/ filij carie/ filij sub/ filij beliu/ filij labana/ filij armacha/ filij accub/ filij vtha/ filij cetha/ filij aggab/ filij obai/ filij anani/ filij cāna/ filij geddu/ filij an/ filij radin/ filij desanon/ filij nechoba/ filij caseba/ filij goce/ filij ocui/ filij sinone filij attre/ filij hastē/ filij asiana/ filij manei/ filij nasisim/ filij accusa/ filij agista/ filij açui/ filij fauon/ filij fasalon/ filij meedda/ filij susa/ filij careth/ filij barc⁹/ filij saree/ filij coesi/ filij nasith/ filij agistu/ filij pedō/ salomō filij eius/ filij asophot/ filij phaçida/ filij teli/ filij dedon/ filij gaddahel/ filij sephegi/ filij aggia/ filij sachareth/ filij sabathē/ filij saroneth/ filij malsith/ filij ame/ filij sasus/ filij addus/ filij suba/ filij eura/ filij rahotis/ filij phasphat/ filij c malmō. Oēs sacro seruiētes et pueri salomōis/ q̄dringenti octogita d duo. Hi sūt filij q̄ ascēderūt a thelmellaththelarsa: p̄ncipes eoz: carmellā z careth/ z nō poterāt edicere ciuitates suas z ꝓgenies suas quē admodū sint ex isrl: Filij dalari/ filij thubā/ filij nechodaici z ex sacerdotibus q̄ fungebant sacerdotio z nō sunt inuenti: filij obia/ filij achisos/ filij addin/ qui accepit vxorē ex filiab⁹ phargeleu/ et vocati sunt e nomine eius. Et hoz quęsita ē generī scripta impedatura/ et nō ē inuenta: et prohibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemias: et f astharas ne participēt sancta: donec exurgat pontifex doctus i ostē g sionem z veritatē. Omnis aūt isrl h erat exceptī seruis z ancillis: quadragintaduo milia: trecēti quadragita. Serui hoz z ancillę: septē milia trecenti triginta septem: cantores z cantatrices/ ducēti sexagintaq̄nq;. Cameli: quadringenti triginta quinq;. Equi/ septez milia trigita sex. Muli: ducenta milia quadraginta quinq;. Subiugalia q̄nq; i milia viginti q̄nq;. Et de prępositis ipis p pagos: dū ve- k nirēt in templū dei quod erat in hierusalem: vouerunt suscitare tēplū i loco suo ꝑm suā virtutē: z dari i tēplū thesauroz operuz sacrum: auri minas duodecī milia: z minas argēti q̄nq; milia: z stolas sacerdotales centū. Et habitauerūt sacerdotes z leuitę: z q̄ exierant ꝺ plebe in hierlm et i regione: et sacri cantores et ostiarij: et oīs isrl i regionib⁹ suis. Instante autē septimo l mēse. cūq; essent filij isrl vn⁹ q̄sq; in suis rebus: cōuenerūt oēs vnanimes in atrium/ qđ m erat ante ianuam orientalē: Et stantes iesus filius iosedech: z fratres eius sacerdotes: et çorobabel filius salathiel z hui⁹ fratres: parauerunt altare: vt offerent super illud holocaustomata: ꝑm q̄ in libro moysi hominis dei scripta sunt. Et conuenerūt n ibi ex alijs nationib⁹ terrę: z erexerunt sacrarium in loco o suo omnes gentes terrę: et p offerebāt hostias et holocaustomata domino matutina. Et egerunt scenophegiam z q diem solennem sicut p̄ceptū est in lege: z sacrificia quotidie sicut oportebat: et post hꝫ oblationes institutas: et hostias sabbatoruz: et neomeniarum: et dierum solēnium omniuz sanctificatorum. Et quotquot vouebant domino a neomenia septimi mensis: ceperunt hostias offerre deo: z tēplū dñi nōdum erat r ędificatum. Et dederunt pecuniam lapidarijs z fabris: et potum et pabula cuz gaudio Et dederūt carra sidonijs s z thyrijs: vt trāsueherēt illis ꝺ libano trabes cedrias z faceret rates in ioppe portū: t

bř. j. Esdre. vi. ca. l ¶ Instāte āt tē. Postq̄ posita sunt huius libri p p̄ria. hic reuertit actor ad repetendū que sunt alibi scripta. z primo q̄ cōtigerūt ſb çoro/babel duce. scdo sub esdra sacerdote. ca. viij. p̄ma in tres. qz primo repetit fundationis templi inchoatio. scdo impedimenti procuratio/ ibi: Et audierunt. tertio operis resumptio. ca. vi. Circa p̄mum p̄mo ponitur altaris holocausti erectio. et ptz sn̄a ex dictis j. Esdre. iij. exceptis q̄ sequuntur.

Alij nō bñ z minas argenti q̄nq; milia

Instāte aūt septimo mēse tē. ß nō refert ad istud qđ dictū ē i pte p̄cedēti qđ fuit tpe darij sz refert ad tps cyri: qñ iudei p̄mo redeūtes de babylone venert in hierusalem vt patebit i littera sequenti. m ¶ In atriū qđ tē. id ē q̄ prius fuerat: qz nōdū erat reedificata. n ¶ Et cōibi tē. qz plures de iudeis q̄ euaserāt chaldeos i destructione hierlm et fugerāt in egyptū et in alijs locis circa iudeam: audito reditu illoruz q̄ venerant de babylone. venerunt ad eos. o ¶ Et ere. sa. id est altare holocausti.

p ¶ Oēs gen. i. iudei q̄ redierāt de multis gentibus.

q ¶ Et ege. sce. i. festū tabernaculoruz qđ celebrat septimo mense.

r ¶ Et templū. Hic repetit tēpli fundatio. z patet littera ex dictis j. Esdre. iij. his exceptis. s ¶ Et dederunt carra: id est curr⁹ ad trahendum ligna vsq; ad mare.

t ¶ Et facerent rates i ioppe. ligna sunt p̄ducta ad inuicez fortiter que ducunt p mare sicut naues.

* Scōm

A ꝑm decretum / quod scriptū erat eis a cyro rege persaruz. Et in secundo anno venientes in templū dei in hierusalez: mēse secundo inchoauit zorobabel filius salathiel: et ieſus filius iosedech / ⁊ fratres iporuz ⁊ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ oīes qui venerant de captiuitate in hierusalē / ⁊ fundauerunt templum dei: nouilunio secūdi mensis / secundi anni / cū venissent in iudeam ⁊ hierusalez. Et statuerūt leuitas a viginti annis sup opera domini: et stetit ieſus ⁊ filius eius et fratres: oīes leuite cōspirātes ⁊ executores legī: facientes opera in domo domini. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cuz tubis / ⁊ leuite filij asaph habētes cymbala / collaudantes dominū / ⁊ benedicētes ꝓz dauid regem israel. Et cantabāt canticum dño: quoniaz dulcedo eius ⁊ honor in secula super omnē israel. Et oīs populus tuba cecinerūt: ⁊ ꝑclamauerūt voce magna / collaudātes dominū in suscitatione domus dñi. Et venerūt ex sacerdotibus ⁊ leuitis et ꝓsidētibus ꝑm pagos seniorꝫ qui viderant pristinā domū: ⁊ ad huius ędificationē cum clamore ⁊ planctu B magno: ⁊ multi cum tubis ⁊ gaudio magno: in tantū vt populus non audiret tubas ꝓpter planctuz populi: turba eñ erat tubis canens magnifice: ita vt longe audiret. Et audierūt c inimici tribus iudę ⁊ beniamin: ⁊ venerunt scire quę esset vox tubaꝝ. Et cognouerūt quoniā qui erant ex captiuitate ędificat templū dño deo israel. Et accedētes ad zorobabel ⁊ ieſum / ⁊ ꝓpositos pagorū / dixerūt eis: Edificabimus vna vobiscum. Sicr eñ audiuimus dñm vestrū: ⁊ ipi patiter icedimus a diebus asbasareth f regis assyriorꝫ qui trāsmigrauit nos huc. Et dixerūt illi zorobabel ⁊ ieſus / ⁊ ꝓncipes pagorū israel: Nō est nobis ⁊ vobis ędificare domuz dei nostri. Nos eñ soli ędificabimus dño israel: ꝑm ea q̄ ꝓcepit nobis cyr⁹ rex persarū. Gētes aūt terrę incubātes bis s q̄ fūt in iudea: ⁊ leuātes op⁹ ędificatiōis: ⁊ insidias ⁊ ppl'os adducētes / phibebāt eos ędificare: ⁊ aggressu b ras exercētes impedierūt / ne ꝓsūmaret ędificiū oīm tpe vitę cyri regī: et i ptraxerūt structuraz ꝑ biennū vsq̄ ad darij regnū. Ca. VI

* a ¶Scōm decretū q̄ scptū erat ꝛc. Ex ꝑ patet q̄ dictuz est scz q̄ hec referuntur ad tempus cyri.

b ¶Et fundauerūt tēplū dei nouilunio. id est in ꝓncipio secūdi mēsis. nā hebrei faciunt menses ꝑm lunatiōes. c ¶Et fratres oīes leuite ꝛspirātes: id est vno spiritu ⁊ voluntate ad opus dei aspirantes. d ¶Et benedicētes ꝓz dauid regez. id ē ꝑm psalmos ab eo compositos.

e ¶Et audierūt inimici tribus iude ⁊ beniamin. Hic ꝛsequēter ponit operis impedimētū: ⁊ patz sentētia ex dict'. j. Esdre. iiij excepta que sequūt. f ¶A diebus asbasareth. j. Esdre vocatur assoraddan.

g ¶Gentes aūt terre incubātes. i. vigilanē insidiantes ad opus impediēdū. h ¶Et aggressuras exercentes. id est insultus ꝓparantes. ⁊ dicit' ab aggredior. i ¶Et ptraxerūt structura ꝑ biennū vsq̄ ad regnū darij. istud nō potest hic intelligi q̄ a tē poze huius impedimenti fuerit tm̄ biennū vsq̄ ad darij regnū. Nam ꝑm minorē computationem fuerunt ibi viginti duo anni: ⁊ ideo istō biennū intelligitur de impedimēto operis per insultus samaritanorū: ita q̄ iudei parum poterant operari: ⁊ interim procurabant samaritani ad mandatum regis opus totaliter impediri: quod est factum in fine illius biennij: ⁊ durauit vsq̄ ad secundū annū darij.

La. VI

IN secundo autē āno regni darij. Hic consequēter describitur operis resumptio. ⁊ secundo resumptionis cōfirmatio / ibi: In ipso tempore. ¶Prima pars patet ex dict'. j. Esdre. v. ca. hoc excepto. l ¶Zacharias filius addin ꝓphete apud iudeam et hierusalem. j. Esdre. v. capi. dicitur: Filius ado. Et est idem nomen variatum in fine: sicut frequenter fit ī nominibus ꝓpriis in gallico ⁊ latino. m ¶In illo tempore venit ad illos syſennes. Hic consequenter ponitur resumptiōis cōfirmatio. Circa quam ꝓmo ponitur edificantium interrogatio ⁊ responsio. secundo responsionis ad regē relatio / ibi: Exemplum epistole. tertio regis responsio / ibi: Tunc darius rex. Sententia ꝓme ⁊ secūde partis patet ex dictis. j. Esdre. v. cap.

* Tūc darius

k l IN secūdo āt āno regni darij ꝓphauit aggeꝰ ⁊ ꝛacharias filiꝰ addin ꝓphę apō iudeā et i hierl'm in noie dī isrl' sup eos. Tūc stās zorobabel filiꝰ salathiel / et ieſus filiꝰ iosedech: ichoauerūt ędificare domū dñi / q̄ ē i hierl'm: cū adessent eis ꝓphę dñi ⁊ adiuuarent eos. m In illo tpe vēit ad illos syſennes sb regulꝰ syrię ⁊ phęnicl ⁊ satrabuçães et sodales eiꝰ / ⁊ dixerūt eis: Quo ñ cipiēte vob domū hāc ędificatis / ⁊ tectuz istud / ⁊ alia oīa perficitis: Et qui sunt structores qui hęc ędificāt: Et habuerūt gratiā visitatiōe facta sup eos qui erāt ex captiuitate a domino seniores iudęorū: ⁊ nō fūt impediti ędificare / donec significaret dario de oīnibus istis: ⁊ responsum acciperet. Exemplū epistolę quam miserunt dario. Syſennes subregulus syrię / ⁊ phęnicl ⁊ satrabuçanes ⁊ sodales eius: in syria ⁊ phęnice ꝓsides regi dario salutem. Sīa nota sint dño regi: qz cū aduenissem⁹ in regionē iudęę: ⁊ introissemus in hierusalē: inuenimus ędificātes domū dī magnā: ⁊ tēplū ex lapidibus politī / ⁊ magnis ⁊ ꝑcios̄ materijs in parietibus: ⁊ opa illa instāter fieri / ⁊ suffragare ⁊ ꝓsperare in manib⁹ eorū: ⁊ in oīni glia q̄ diligētissime ꝑfici. Tūc i terrogauim⁹ seniores / dicētes: Quo pmittēte vobis ędificatī domū istā: ⁊ opa hęc fūdatī: Jō aūt interrogauimus eos / vt notū facerem⁹ tibi: hoies ⁊ ꝓpositos / ⁊ nominū scriptura ꝓpositoꝝ postulauim⁹ illos. At illi rndērūt nob / dicētes: Nos sum⁹ ꝑui dñi q̄ fecit cęlū ⁊ trā: ⁊ ędificabat hęc domus añ ānos istos mltos a rege isrl' magno ⁊ fortissimo: ⁊ ꝓsūmata ē. Et qm̄ ꝑres nr̄i exacerbātes erāt: ⁊ peccaueŕt i deū isrl': tradidit eos i manꝰ nabuchodonosoz regī babylōię: regis chaldęoꝝ: ⁊ domū istā demollię tes icēderūt: ⁊ ppl'z captiuū duxerī i babyloniā. In ꝑmo āno regnāte cyro rege babylonię / scꝑsit cyrꝰ rex domū hanc ędificare: ⁊ illa sacra vasa aurea ⁊ argentea q̄ abstulerat nabuchodonosoz ō domo q̄ ē i hierl'm / et ꝓsecrauerat ea i suo tēplo: rursus ꝓtulit ea cyrꝰ rex de tēplo qō erat i babylonia: ⁊ tradita sunt zorobabel et salmanasaro subregulo. Et ꝓceptū est eis vt offerrēt hęc vasa: et repone

E rēt in templo quod erat in hierusalē: ⁊ ipm templū dei ędificare
in loco suo. Tūc salmanasarus subiecit fundamenta domus do
mini/quę est in hierusalem: et extinde vsq; nūc ędificat: ⁊ nō accę
pit ꝓsūmationem. Nūc ergo si iudicat a te o rex pquiratur in re/
galib⁹ bybliothecis cyri regis quę sunt in babylonia: ⁊ si inuen/
tum fuerit consilio cyri regis ceptam esse structuraz domus dñi a
quę est in hierusalē: et iudicabit a dño rege nr̄o: scribat ꝺ his no
bis. Tūc darius rex ꝓcepit inq̄ri in bybliothecis: et inuentus est
in egbathanis oppido qđ est in media regione locus vn⁹ i quo
scripta erāt ista: Anno primo regnāte cyro: rex cyrus ꝓcepit do
mum domini q̄ est in hierusalē ędificare: vbi incendebāt igni as
siduo: cui⁹ altitudo sit cubitorū decem: ⁊ latitudo cubitorū sexa
ginta: q̄dratum lapidibus politis tribus: ⁊ męniano ligneo eius
dem regionis: ⁊ męniano vno nouo: ⁊ impēdia dari de domo cy
ri regis: et sacra vasa domus dñi taz aurea q̄z argentea q̄ extulit
nabuchodonosor in domū domini q̄ est in hierusalem vbi erant
posita: vt ponātur illic. Et ꝓcepit curam agere sysennē subregu
lum syrię ⁊ phęnicis ⁊ satrabuçanē ⁊ sodales eius ⁊ qui ordinati
erant in syria ⁊ phęnice ꝓsides/ vt abstinerēt se ab eodem loco.
Et ego quoq; ꝓcepi in totū ędificare: et pspexi vt adiuuēt eos
qui sunt ex captiuitate iudęorū: donec cōsūmareť templuz edis
domini: ⁊ a vexatione tributorum cęlesyrię ⁊ phęnicis: diligēter
quātitatē dari his hominib⁹ ad sacrificiū dñi ꝯorobabel ꝓfecto
ad tauros et arietes et agnos: Similiter autem ⁊ frumentum et
sal et vinum et oleum instanter per singulos annos: ꝓout sacer
dotes qui sunt in hierusalem dictauerint consumi quotidie sine
vlla dilatione: vt offerantur libationes summo deo pro rege et
pueris eius: et orent pro ipsorū vita. Et denuncietur: vt q̄cunq;
trāsgressi fuerint aliquid ex his q̄ scripta sunt aut sprꝛeuerint: ac
cipiat lignum de suis ꝓpꝛijs ⁊ suspendant: ⁊ bona ipsorum regi
ascribant. Propterea ⁊ dñs cuius nomen inuocatuz est ibi: ex
terminet oēm regē ⁊ gentē qui manū suā extēderit ꝓhibere: aut
male tractare domū dñi illā q̄ est in hierusalem. Ego darius rex
decreui q̄z diligentissime ꝑm hęc fieri. Ca. VII.

Tunc sysennes subꝛegulus cęlesyrię ⁊ phęnicis ⁊ sa
trabuçanes ⁊ sodales obsecuti his q̄ a dario rege e
rāt ꝺcreta: iisistebāt sacrosctis opib⁹ diligētissime co
opātes cū senioꝛib⁹ iudęoꝛ ꝓncipib⁹ syrię: ⁊ pspꝛata sūt sacro
sctā opa ꝓphetātib⁹ aggeo ⁊ çacharia ꝓphetis. Et ꝓsūmauerť
oia p ꝓceptū dñi dei isrł: ⁊ ex ꝓsilio cyri/ ⁊ darij ⁊ artaxerxis regł
persarū. Et ꝓsūmata est domus nr̄a vsq; ad tertiam et vicesimā
diez mēsis adar sexto anno darij regł. Et fecerūt filij isrł ⁊ sacer
dotes et leuitę et cęteri q̄ erant ex captiuitate q̄ apposīti sunt: ꝑm
ea q̄ scripta sunt in libꝛo moysi. Et obtulerūt in dedicationē tē
pli dñi: tauros centū: arietes ducētos: agnos q̄dringētos: ⁊ he
dos ꝓ peccatł vniuersi isrł duodecim: ꝑm numeꝛ tribuū israel.
Et steterunt sacerdotes ⁊ leuitę amicti stolis p trib⁹ sup opa dñi
dei isrł: ꝑm libꝛuz moysi: ⁊ ostiarij p singulas ianuas. Et egerūt
filij isrł cū his q̄ erāt ex captiuitate: illud phase q̄rtadecima luna
mēsis ꝑmi: qñ sctificati sūt sacerdotes ⁊ leuitę. Oēs filij captiui
tatis nō sūt simul sctificati: qꝛ leuitę oēs simul sanctificati sunt.
Et immolauerunt phase vniuersi filij captiuitatł: ⁊ fratrib⁹ suis
sacerdotib⁹ ⁊ sibimetipsis. Et manducauerūt filij isrł q̄ erant ex
captiuitate oēs q̄ ⁊remanserāt ab oīnib⁹ execrationibus gentium
terrę q̄rētes dñm: ⁊ celebꝛauerunt diem festum aęymoꝛū/ septez
dieb⁹ epulātes in ꝓspectu dñi: qñ cōuertit cōsiliū regis assyrio
rū in eos: ꝓfoꝛtare man⁹ eoꝛ ad opa dñi dei israel. Ca. VIII

Alias ꝓrecel/ serant

a ¶ Tūc darį⁹ rex. Hic pōit regis rīsio ꝓfirmās opis relāptionē ⁊ inducēs ad ꝓsūmationē. Circa quā ꝑmo pōit regł respōsio. secō diligēs executio. ca. vij. Se/ tentia ꝑme partł ptz ex dictis. j. Esdre. vi. exceptis que sequunť. b ¶ Lapidibus politis trib⁹. i. trib⁹ ordinib⁹ lapidum.
c ¶ Et meniano ligneo. i. ordine vno ligneo. sic enim fuit in tēplo salomonis ꝙ parietes erāt exterius de lapidib⁹. et inte/ rius de tabulis cedrinis. dicit aūt menia/ num a menia pluralis numeri que ꝓprie signant clausuram ciuitatis: sed tractuz est hoc nomen ad signandum quamcūq; clau suram. et eodē modo menianum. d ¶ Et meniano vno nouo. expositio est litte/ re precedētis sic: Et ꝓ. i. Meniano vno nouo: id est facto de lignis que nō fuerunt alias in ope. Qđ aūt dicit hic: de lapidib⁹ politis videtur contradicere ei quod dicit .j. Esdre. vj. a. Ordines de lapidibus im/ polit⁹ tres. ad quod potest dici ꝙ lapides isti dicuntur impoliti eo ꝙ erant dolati. ibi vero dicunť impoliti: eo ꝙ nō erant oper/ ti laminis aureis in q̄bus erant figure che rubin ⁊ palmarum. sicut erant tabule que operiebant interiorem partem parietū tē/ pli. e ¶ Que extulit nabuchodono. .i. extra hierusalem tulit in babylonem.
f ¶ Et ꝓcecepit. ipse cyr⁹: vt ptz ex lra p cedenti ⁊ sequēti. g ¶ Curā agere sy/ sennē subꝛegulū syrie ⁊c. vtz aūt isti sint ydē hoīes numero qui tpe cyri ⁊ darij fuerūt in isto officio: dubiū ē. ꝙ aūt fuerint ydem videť p ß ꝙ hic tēpoꝛe cyri. ⁊. ß. eo. ca. et. j. in pn. sequentis ca., ꝙ tpe darij po nuntur eadē ipsoꝛ noīa: nec videť impossi bilitas ex lōgitudine tpis. nam a tempoꝛe cyri vsq; ad ꝑm annū darij ꝑm vnā cōputa tionem fluxerūt tm̄. xxiij. anni: p tātū vero temp⁹ bene ꝓtingit aliqñ eosdem hoīes p/ manere in eodē officio. Oꝛ aūt fuerint di/ uersi hoīes videť ex mutatione regum. ad quoꝛū mutationem solent officiales muta/ ri. Darius aūt fuit quart⁹ rex persaꝛ a cy/ ro ꝑm hebꝛeos. ꝑm alios vero multo plu/ res reges fuerunt inter cyrum ⁊ darium. nec est impossibile ꝙ diuersi homines eius dem nominis sint in eisdem officijs regali bus diuersis tempoꝛib⁹ ⁊ sub diuersis re/ gibus. Capitulum. VII
Tunc sysennes subꝛegulus ⁊c. Hic ꝓsequēter ponitur regie cōcessiōis executio ⁊ ptz snīa ex dictł. j. Esł dre. vj. post mediū ca. exceptis q̄ sequunť.
i ¶ Loopantes cū se. iude. ꝑn. syrie. .i. iudee q̄ est in syria. ⁊ isti ꝓncipes erant ꝯorobabel duꝛ ppłs iudeoꝛ: ⁊ iesus filł io/ sedech princeps sacerdotū. Oꝛ autē iudea sit quedaz regio syrie ptz p ß ꝙ descriptio ppłs facta tpe natiuitatis xpi in iudea facta fuit a ꝑside syrie cyrino. vt habeť Luc. ij.
k ¶ Et ex cōci. cy. ⁊ da. ⁊ artax. ꝑm he/ bꝛeos darį⁹ ⁊ artaxerxes fuerūt idē hō no minat⁹ darius nomīe ꝓꝓrio: ⁊ artaxerxes noīe cōi regio: sicut ōr: Tyberius cesar et augustus cesar. qꝛ reges romani noīe cōi cesares appellāt. ꝑm ꝙ latinos ⁊ grecos et etiā scriptoꝛē huj⁹ scōi libꝛi quē non reci piūt hebꝛei fuerunt reges diuersi. l ¶ Et egerūt filij isrł ⁊c. dicit aūt ꝑ filij isrł il/ li q̄ redierūt de trāsmigratis añ destructio nem ciuitatis cū rege iechonia. dicunť aūt ex captiuitate illi q̄ redierūt de captiuatis cum sedechia rege destructa ciuitate.
m ¶ Qui remaserāt ab oīb⁹ execra/ tiōib⁹. i. idolatrijs. n ¶ Gētiū terre. a quib⁹ erant separati p reditū in iudeam.

a 1.Esd.7.a

Et post hec regnãte artaxerxe pſarũ rege: accessit esdras filius açarie/ filij helchie filij solome filij sadoch filij achitob/filij ameri/filij açahel/filij bocci/filij abisue/filij phinees/filij eleaçari/ filij aaron ꝑmi sacerdotis: Hic esdras ascẽdit de babylonia cũ esset scriba/ et ingeniosus in lege moysi q̃ data est a dño deo isrl/docere et facere. Et dedit ei rex gliaz q̃ inuenisset gratiã in omni dignitate et desiderio in conspectu eius. Et ascẽderũt simul cũ ipo ex filijs isrl/ et sacerdotib⁹/ et leuitis/ et sacris cãtorib⁹ tẽpli/ et ostiarijs/et seruis tẽpli in hierlm. Anno septimo regnãte artaxerxe in quito mẽse: hic annus septimus est regni: exeuntes de babylonia nouilunio quinto mẽsis/ venerũt hierosolymã iuxta ꝓceptũ illi⁹/ habẽtes ꝓsperitatẽ itinerꝫ a dño ipoꝝ data eis. Jn his enim esdras magnã disciplinã obtinebat/ ne ꝓtermitteret q̃cq̃ eoꝝ q̃ essent ex lege dñi/ et ꝓceptis: et docẽdo vniuersũ isrl omnẽ iusticiã/ et iudiciũ. Accedẽtes aũt q̃ scribebãt scripta artaxerxis regis/ tradiderũt scriptũ q̃ obuenerat ab artaxerxe rege ad esdram sacerdotẽ / et lectorẽ legis dñi: cui⁹ exẽplũ subiectũ est. Rex artaxerxes esdre sacerdoti/et lectori legis dñi/ salutẽ. Humanior ego iudicãs in beneficijs ꝓcepi eis qui desiderãt ex gẽte iudeoꝝ sua sponte/ et ex sacerdotib⁹ et leuitis qui sũt i regno meo comitari tecũ in hierlm. Si qui q̃ cupiũt ire tecũ/ cõueniãt et ꝓficiscant sicut placuit mihi: et septẽ amicis meis ꝓsiliarijs: vt visitẽt ea q̃ agunt ꝑm iudeã et hierlm: obseruãtes sicut habes in lege dñi: et ferãt munera dño israel: q̃ vouit ego et amici hierlm/ et omne aurũ et argentũ q̃ inuentũ fuerit in regiõe babylonie: dño in hierlm cũ illo q̃ est donatũ ꝑ ipsa gente in tẽplũ dñi eoꝝ q̃ est in hierlm: vt colligat̃ aurũ et argẽtũ ad tauros et arietes et agnos et hedos et q̃e his sũt cõgruentia/ vt offerãt hostias dño sup altare dñi ipoꝝ q̃ est in hierusalẽ. Et oia q̃cũq̃ voluerꝫ cũ fratribus tuis facere auro et argento: pfice ꝑ volũtate tua/ ꝑm ꝓceptuz dñi dei tui: et sacrosancta vasa q̃ data sũt tibi ad opa domus dñi dei tui q̃ est in hierlz: et cẽtera q̃cũq̃ tibi subuenerit ad opa templi dei tui/ dabis de regali gaçophylacio: cũ volueris cũ fratrib⁹ tuis facere auro et argẽto/ pfice ꝑm volũtatẽ dñi. Et ego quidẽ rex artaxerxes ꝓcepi custodibus thesauroꝝ syrie et phenicis: vt quecũq̃ scripserit esdras sacerdos/ et lector legis dñi: diligẽter detur ei vsq̃ ad argẽti talẽta cẽtũ: similit̃ et auri: et vsq̃ ad frumẽti modios centũ/ et vini amphoras cẽtũ/ et alia quecũq̃ abũdant sine taxatiõe. Omnia ꝑm legẽ dei fiãt deo altissimo:

Et La. VIII post hec tẽ. Hic ꝓñr repetunt facta sub esdra sacerdote alibi scripta. et ꝓmo describit ei⁹ de babylonia recessus. scõo in hierlm aduent⁹/ ibi: Et factus fuisset. Circa ꝑmũ ꝓmo describit status esdre. scõo gra sibi facta a rege/ibi: Rex artaxerxes. Snie ꝓie ꝓl patet ex dictis. j. Esdre. vij. his exceptis: Et p⁹ hũc. s. dariũ. b ¶ Regnãte artaxerxe. Ex hoc ptz q̃ dictũ est. s. q̃ ꝑm auctoꝛẽ huius libri dari⁹ et artaxerxes fuerunt reges diuersi. ꝑm opinionẽ Ro hebꝛeoꝝ qui dicũt esse eũdẽ. pot dici q̃ li post hũc nõ notat ꝓximarũ diuersitatẽ sz eiusdẽ mutatiõis notabilẽ renouationẽ. sicut de saule ꝛ. j. Re. x. b. Mutaberis in virũ aliũ. Dari⁹ aũt in gratia facta pplo iudeoꝝ tẽpore Esdre sacerdotis: fuit notabiliter renouat⁹ ad bonum iudeoꝝ: et sic scribitur hic q̃si aliu⁹. et isto mõ loquẽdi vtit frequenter liber Apocalyp. sicut ibidẽ dixi in pluribus locis. c ¶ Et dedit ei rex gliam. i. honorẽ corã mult⁹. Est enim gloria honor exhibitus alicui in ꝓsentia multoꝝ. d ¶ Rex artaxerxes Hic ponit gratia regi Esdre facta. et diuidit in duas partes: q̃ ꝓmo ponitur hui⁹ gratie descriptio. scõo ipsius Esdre gratiarũactio/ ibi: Et dixit esdras. Sentẽtia ꝓme partis ptz ex dictis. j. Esdre. vij. hoc excepto. e ¶ Nullus tributum neq̃ vlla alia inditio: Jd est exactio vel graue ꝓceptũ. f ¶ Et dixit esdras. Hic consequenter ponit ipse esdre gratiarũactio: et ꝓsequenter ppli cum esdra redeuntis in hierusalẽ enumeratio/ibi: Et hi sũt ꝓpositi tẽ. et patet sñia ex dictis. j. esdre. vij. exceptis que sequuntur. g ¶ Et cõgregaui eos ad fluuium qui dicit thia j. Esdre. viij. dicitur hana. erat enim binomius. h ¶ Et metati illic fuimus: id est tẽtoria posuim⁹. i ¶ Ex filijs filioꝝ chananei. ꝓmo nomẽ est cuiusdaz iudei: ita q̃ nõ ẽ adiectiuum et cõmune quo denomiñ

ne forte exurgat ira in regno regis: et filij et filioꝝ ei⁹. Clobis aũt dicit: vt oibus sacerdotib⁹/ et leuitis/ et sacris cãtoribus/ et seruis tẽpli/ et scribis tẽpli hui⁹ e nullũ tributũ/ neq̃ vlla alia inditio irrogẽt: nec habeat q̃sq̃ potestatẽ obijcere eis quicq̃. Tu aũt esdra ꝑm sapientiã dei/ ꝓstitue iudices/ et arbitros in tota syria et phenice: et oẽs qui legẽ dei tui nõ nouerũt/ doce: vt quotq̃t transgressi fuerint legẽ: diligenter plectant̃ siue morte/ siue cruciatu/ siue etiã pecu f nie mulctatiõe vel abductione. Et dixit esdras scriba: Benedict⁹ dñs patꝝ nostroꝝ q̃ dedit hãc volũtatẽ in coꝛ regis/ clarificare domũ suã q̃ est in hierusalẽ: et me honorificauit in cõspectu regis: et ꝓsiliarioꝝ et amicoꝝ ei⁹/ et purpuratoꝝ ei⁹: Et ego cõfortãs animo factus sum ꝑm opitulationẽ dñi dei mei: et cõgregaui ex isrl viros: vt simul ascenderẽt mecũ. Et hi q̃positi ꝑm patrias suas et principat⁹ portionales/ eoꝝ qui mecũ ascenderunt de babylonia in regno artaxerxis. Ex filijs phares/ gersõnis. Ex filijs siemarith/ tamen⁹. Filioꝝ dauid/ accus filius secelie. Ex filijs phares/ çacharias: et cũ eo reuersi sunt viri centuz quinq̃ginta. Ex filijs ductoris moabilionis/ çaraei: et cũ ipso viri decenti quinq̃ginta. Ex filijs çachues/ iechonias: çechoeli/ et cũ ipo viri ducẽti quinq̃gita. Ex filijs sala/ maasias/ gotholie: et cũ ipo viri septuaginta. Ex filijs saphatie/ çarias micheli/ et cum ipo viri octogita. Ex filijs iob/ abdias/ ieheli/ et cũ ipso viri ducẽti duodeciz. Ex filijs banie/ salimoth/ filius iosaphie/ et cũ ipso viri cẽtũ sexaginta. Ex filijs beer/ çacharias bebei: et cũ ipo viri ducẽti octo. Ex filijs asathiochannes/ açechan/ et cũ ipso viri centũ decẽ. Ex filijs adonichã/ ipis postremis/ et hec sũt nomina eoꝝ: eliphalã/ filius gebel/ et semeias/ et cũ ipis viri septuagita. Et cõgre g gaui eos ad fluuiũ q̃ dicit thia/ et metati illic fuim⁹ triduo/ et recognoui eos. Ex filijs sacerdotũ et leuitarũ nõ iueni illic. Et misi ad eleaçaꝝ/ et eccelõ/ et masmã/ et malobã/ et enaathã/ et samea/ et ioribũ/ nathã/ ennagan/ çachariã/ et mosollamũ/ ipsos ductoꝛes et peritos: Et dixi eis: vt venirẽt ad loddeum q̃ erat apud locum gaçophilacij. Et mãdaui eis vt dicerẽt loddeo/ et fratrib⁹ ei⁹/ et illis qui erãt in gaçophilacio vt mitteret nobis eos qui sacerdotio fungerẽt in domo dni dei nostri. Et adduxerũt nobis ꝑm manũ validã dñi dei nostri viros peritos: ex filijs mooli/ filij leui/ filij israel/ sebebiã et filios/ et fratres qui h erãt decẽ et octo: asbiam/ et amin ex filijs filioꝝ chananei: et filij eoꝝ viri viginti. Et ex his q̃ in templo seruiebãt

a/s tcõsiliatoꝝ

a/s tamel⁹

a/s tçarai

a/s tiehelj a/s tsola

D

a/s tieçelj

ar. tbannie

ar. tacharie

P

quos dedit dauid et principes ad opa
tionem leuitis tẽplo seruiẽtiũ: ducẽti
vigiti. Oim noia significata sũt in scri
ptur. Et voui illic ieiuniũ iuuenib⁹ in
cõspectu dei: vt ꝙrerẽ ab eo bonuz iter
nobis/ꝛ q nobiscũ erãt/ex filijs ꝛ peco
rib⁹ ꝓpter insidias. Erubui enĩ petere
a rege pedites/ꝛ equites ĩ comitatu tu
tele gsa cõtra aduersarios nr̃os. Dixi
m⁹ enĩ regi: qm̃ ẏr⁹ dn̄i erit cũ eis: q̃ in q̃
rũt eũ in omni affectu. Et itez depcati
sum⁹ dn̄m deũ nr̃m ꝑm hec: quẽ ꝛ ꝓpi
tiũ habuim⁹/et cõpotes facti sum⁹ deo
nostro. Et separaui ex plẽbis prepositis et sacerdotibus templi viros duodeci/ꝛ sedebiam/ꝛ asamiam/ ꝛ cum eis ex fratribus eorum viros decẽ. Et appendi eis argentuz ꝛ aurum ꝛ vasa sacerdotalia domus dn̄i dei nostri/ q̃ donauerat rex et consiliarij eius ꝛ principes et omnis isrl̃. Et cũ appendissem/ tradidi argenti talenta centuz q̃nquaginta: ꝛ vasa argentea talentoruz centum /ꝛ auri talenta centum/ ꝛ vasoruz aureorum septies viginti/et vasa erea de bono ꝛamento splendentia: duodecim auri speciem reddentia. Et dixi eis: Et vos scti estꝭ dn̄o/ꝛ vasa sũt sancta /ꝛ aurũ ꝛ argentũ votũ est dn̄o deo patꝛ nostroꝛ: Vigilate ꝛ custodite donec tradatis ex plẽbis ꝓpositis /ꝛ sacerdotib⁹ ꝛ leuitis ꝛ ꝑncipib⁹ ciuitatũ isrl̃ et hierusalẽ: in paltoforio dom⁹ dei nostri. Et hi q̃ suscꝑerũt sacerdotes et leuitẽ/aurũ ꝛ argentũ ꝛ vasa: intulerunt in hierusalẽ in tẽplũ dn̄i. Et ꝑmouim⁹ a fluuio thia die duodecima mẽsis primi: vsq̃quo introiuim⁹ in hierusalẽ. Et cũ fact⁹ fuisset tertiꝰ dies: q̃rta autẽ die ponderatũ auꝛ ꝛ argentũ/traditũ ẽ in domo dn̄i dei nostri: marimoth filio iori sacerdoti: ꝛ cũ ipso erat eleaçar filius phinees: ꝛ erãt cũ ipis iosabdus/filius iesu/ꝛ mediaſ/ꝛ banni filiꝰ leuitẽ: ad numerũ ꝛ ad põdus vniuersa. Et scriptũ est pondus ipsoꝛ eadẽ hora. Qui autẽ venerũt ex captiuitate: obtulerũt sacrificiũ dn̄o deo isrl̃: tauros duodecim ꝓ omni isrl̃/arietes octogitaſex/agnos septuagitaduos/hircos ꝓ pctõ duodecim/ꝛ ꝓ salute vaccas duodeciz: oia in sacrificiũ dn̄i. Et relegerũt ꝓcepta regl̃ regalib⁹ dispensatoꝛib⁹: et subregulis celesyrie et phenicis ꝛ honoꝛificauerũt gentẽ/ꝛ tẽplũ dn̄i. Et cõsũmatꝫ his/accesserũt ad me ꝓpositi/dicentes: Nõ segregauerũt gen⁹ isrl̃: ꝛ principes ꝛ sacerdotes ꝛ leuitꝫ ꝛ alienigenę gẽtes ꝛ nationes terꝛ ĩmundicias suas a chananeis/ꝛ ethęis/ꝛ phereçeis/ꝛ iebuseis/ꝛ moabitꝫ/ꝛ egyptijs/ꝛ idumeis. Cõiuncti enĩ sũt filiab⁹ eoꝛ ꝛ ipsi ꝛ filij eoꝛ: et commixtũ est semẽ sanctũ alienigenis gentib⁹ terꝛ: ꝛ participes erãt ꝓpositi

✻ noiank illi q̃ erant de tribu cham filij noe.
a ¶ Et vos scti estꝭ. i. deputati ad seruiendũ dn̄o: ꝛ ꝑ etiã mõ res inaniate q̃ applicãt diui no cultui dicuntur sctẽ.
b ¶ In paltoforo. ꝛc. Est ãt paltoforiũ thalam⁹ deputat⁹ ad comedẽ dũ ex atriũ sacerdotũ: ꝛ oꝛ q̃si forꝭ positũ. ĩ talib⁹ eĩ thalamis comedebãt coꝛã dn̄o illi q̃ offerebãt hostias pacificas quaruz vna pars cedebat ĩ vsũ eoꝛ.
c ¶ Et cũ fact⁹ fuiſ. Hic ꝓfr̃ describit q̃d factũ est ĩ hierlm ĩ aduẽtu esdre. et diuidit ĩ duas ptes: q; ꝓio describit oblati onũ regis et ꝑcipũ et alioꝛ traditio. scdo alienigenaruz sepatio/ibi: Et cõsũmatꝫ. Sentẽtia prime ptis patz ex dictꝭ j. Esd. viij. hoc excepto.
d ¶ Et cũ ipo erat eleazar filiꝰ phinees. Iste nõ ẽ phinees filius heli q̃ mortuꝰ fuit longe ante. j. Reg. iiij.
e ¶ Et cõsũmatis. ꝑ ꝓfr̃ describit ꝓpli isrl̃ ab alienigẽis sepatio. Circa quã sic, pcedit q; ꝓio ponit cõmixtiõis denũciatio. scdo Esdre lamentatio/ibi: Et mox vt audiui. ẽtio dicta sequstratio/ibi: Et cũ adorãdo. Snia ꝓme ptꝭ ex dictꝭ j. Esd. ix. his exceptꝭ.
f ¶ Accesserũt ad me ꝓpositi. s. filioꝛ isrl̃.
g ¶ Immũditias. ꝛc. q; mlieres alienigene docebant filios suos idolatrare: ꝛ ad ꝑ etiã ducebãt maritos suos.
h ¶ Ab initio ipi⁹ regni. ꝑ ẽ dictũ ꝙ initũ maiũ icepit a potẽtioꝛib⁹ ꝓpli ꝑm qđ dr. j. Esd. ix. a. Dan⁹ ꝓncipũ ꝛ magistratuũ fuit ĩ trãsgressiõe hac ꝓma. illa enĩ q̃ sũt in ꝑ libro q̃ apocryph⁹ ẽ dubia derãda sũt ꝙ illa q̃ sũt ĩ ꝓmo Esdre: q̃ liber ẽ de canone.
i ¶ Et mox. ꝑ ꝓfr̃ ponit ipi⁹ esdre lamẽtatio ꝓ ꝓpli pctõ: ꝛ ptz snia ex dictꝭ j. Esdre. ix. excepto q̃ sequũt
k ¶ Et sacrã tunicã. s. sacerdotalẽ. q̃ oꝛ sacra: q; fuit dn̄o cultui deputata.
l ¶ Ingeniculãs. i. genua mea flectẽs.
m ¶ Et nũc ꝛc. j. Esdre. ix. b. oꝛ: Et nũc ad parũ ꝛc. et exponat ꝑ sic illõ.
n ¶ Vsq̃ ĩ eũ. i. ĩ sclm: vt ꝑ j. Esd. ix.
o ¶ Et rursum re

h et magistratꝰ ciuitatis huiꝰ: ab initio ipsius regni. Et mox vt audiui ista: cõ
i scidi vestimẽta ꝛ sacram tunicam/ꝛ lacerans capillos capitis et barbam: sedi dolens et mẽstus. Et cõuenerũt ad
k me quotquot tunc mouebãtur in verbo dn̄i dei isrl̃/me lugentem sup iniquitatem istam: et sedebam tristis vsq̃ ad sacrificium vespertinuz. Et consurgens a ieiunio/consciſſa habens vestimẽta: et sacram tunicam/ ingenicu
l lans: ꝛ extendens manus ad dominũ dicebam: Domine/confusus sum et reueritus sum ante faciem tuã. Peccata enĩ nostra multiplicata sũt super capita nostra: et iniquitates nostrę exaltatę sunt vsq̃ ad cęlum/quoniam a temporibus patrum nostroꝛum sumus in magno peccato vsq̃ in hunc diem. Et ꝓpter peccata nostra/et patrum nostroꝛum sumus traditi cum fratribus nr̃is / et cũ sacerdotib⁹ nr̃is/ ꝛ regibus terꝛ in gladium ꝛ captiuitatem ꝛ depredationem cum confusione/ vsq̃ in
m hodiernuz diem. Et nũc quãtũ est hoc q̃ contigit nobis/vnam abs te domine deus/derelinquere nobis radicem/ et nomẽ in locuz sanctificationis tuę/ detegere luminare nostrum in domo domini dei nostri: dare nobis cibũ in
n omni tẽpe seruitutis nostrę: Et cũ seruiremus nõ fuim⁹ derelicti a dn̄o deo nostro: sz ꝓstituit nos in gratia/ponẽs nobis reges psonaꝛ dare cibũ: ꝛ clarificare tẽplũ dn̄i dei nostri/et ędificare deserta sion: dare nobis stabilitatẽ in iudea et hierusalem. Et nunc quid dicimus habentes hec domine? Transgressi enĩ sumus ꝓcepta tua: quę dedisti in man⁹ puerozũ tuoꝛ ꝓphetaꝛ/ dicẽs: Quoniam terra in qua † introi- † al's † ticidiſtis
o stis possidere hereditatem eius: terra polluta est coinq̃nationibus alienigenarũ terꝛ: ꝛ immũdicię illoꝛ repleuerũt eã totã immũdicia sua. Et nũc filias vestras non cõiungetꝭ filijs eoꝛ/et filias eoꝛum non accipietis filijs vestris: et non inquiretis pacem habere cũ illis oi tẽpoꝛe: vt inualescentes mãducetis optima terꝛ et hereditatẽ distribuatis filijs vestris vsq̃ in euum. Et quę contingunt nobis omia fiunt ꝓpter opa nr̃a maligna: ꝛ magna peccata nostra. Et dedisti nobis talẽ radicẽ: ꝛ rursuz reuersi sum⁹ trãsgredi legitima tua: vti cõmisceremur imundicię alienigenarum gentium terꝛ huius. Nonne iraſceris nobis perdere nos: quoaduſq̃ non relinquatur radix et nomen nostrum? Domine deus isrl̃ verax es: derelicta est enĩ radix vsq̃ in hodiernuz diem. Ecce nunc sumus in conspectu tuo in iniq̃tatibus nostris. Nõ est enĩ adhuc stare ante te in his.

A Et cū adorādo ꝓfiteret esdras flēs/ a
humi ꝓstrat⁹ ante tēplū: cōgregati
sūt ante eū ex hierūn turba magna
valde: viri ⁊ mulieres/ ⁊ iuuenes et
iuuēcule: Flet⁹ ei erat magn⁹ in ipa b
mlt̄itudie. Et cū clamasset iechōias
ieheli ex filijs isrl̄: dixit esdre: Nos i c
dñm peccauim⁹ q collocauim⁹ nob
in mr̄imoniū mulieres alienigenas
ex gentib⁹ terre: Et nūc est sup oēm d
israel: Jn his ergo sit iusiurandū a
dño/ expellere oēs vxores nr̄as: q ex
alienigenis sūt cū filijs eaꝝ. Sicut
tibi decretū est a maiorib⁹ r̄m legē
dñi/ exurgens explica: ad te enī spe/
ctat negociū: ⁊ nos tecū sum⁹. Eluri
liť fac. Et exurgēs esdras adiurauit e
ꝑncipes sacerdotū: ⁊ leuitas: ⁊ oēm
isrl̄ facere r̄m hec: ⁊ iurauerť. La. IX
f
Exurgēs esdras ab añ
atriū tēpli/ abijt in pa/
storiū ionathe filij
nasabi: ⁊ hospitat⁹ illic:
nō gustauit panē: nec
aquā bibit: sup iniq̄tate⁹ mlt̄itudis.
Et facta ē ꝓdicatio i oi iudea ⁊ i hie s
rusalē oīb⁹ q̄ erāt ex captiuitate i hie
rusalē ꝯgregati: vt q̄cūq; ñ occurrēit
biduo ac triduo dici r̄m iudiciū assi
B dētiū senioꝝ: tollerēť facultates⁹ q̄
⁊ ipe alien⁹ iudicareť a mlt̄itudie ca
ptiuitat⁹. Et ꝯgregati sť oēs q̄ erāt
ex tribu iuda ⁊ beniamin i trib⁹ die
bus in hierlm. Hic mēsis ē non⁹/ di/
es mensis vicesim⁹. Et sedit omnis
multitudo i area tēpli/ tremētes ꝓ/
pter hyemē ꝓsentez. Et exurgēs es/
dras/ dixit illis: Vos iniq̄ fecist⁹ col
locātes vobis in mr̄imoniū vxores
alienigenas: vt adderet⁹ ad pctā is/
rael: ⁊ nūc date ꝓfessionē ⁊ magnifi/
cētiā dño deo patrū nr̄oꝝ/ et pficite
volūtatē ipi⁹: ⁊ discedite a gētibus
terre/ ⁊ ab vxorib⁹ alienigēis. Et cla
mauit oīs mlt̄itudo/ ⁊ dixerūt voce
magna: Sicut dixisti/ faciem⁹. Sed
qñ multitudo magna est: ⁊ tps hy/
bernū/ ⁊ nō possum⁹ insubsidiati sta
re: et hoc opus nō ē nobis vni⁹ dei:
neq; bidui: multū enī in his pecca/
uim⁹: stent ꝓpositi mlt̄itudis/ ⁊ oēs
q̄ nobiscū inhabitant: ⁊ q̄t̄q̄t habēt
vxores apud se alienigenas: et assi/
stant accepto tpe ex oi loco p̄sbyte/
ri ⁊ iudices: vsq; q̄ soluant iram dñi h
negocij hui⁹. Jonathas aūt filⁱ eçe
li: ⁊ ozias techan suscepeřt r̄m hec/
er⁺bozam⁹/ ⁊ leuis/ et sabbathe⁹:
simul coopati sūt cū illⁱ. Et steterūt
r̄m hec oīa vniuersi q̄ erāt ex capti/
uitate. Et elegit sibi viros esdras sa
cerdos ꝑncipes magnos ò patrib⁹
eoꝝ r̄m noia: ⁊ ꝓsedeřt nouilūio mē i
sis decimi examiare negociū istud.

Et determiatū est de viris q̄ habebāt E
vxores alienigenas/ vsq; ad neomeni
as ꝑmi mēsis: et iūcti sūt ex sacerdoti
b⁹ ꝑmixti q̄ habebāt vxores alienige/
nas. Ex filijs iesu filij iosedech: ⁊ fratri
b⁹ ei⁹: maseas/ ⁊ elieçer⁹/ ⁊ iozib⁹ ⁊ ioa/
de⁹: ⁊ iniecerť man⁹ vt expellerēt vxo k
res suas: ⁊ ad litādū i exoratiōnē arie l
tē ꝓ ig̃ratia sua. Et ex filijs semmeri/ m
maseas/ ⁊ esses/ et ieelech/ açarias. Et
ex filijs fosere: †lisomasias/ †hismaenis alꝫ †liomaa
⁊ nathanae iussio/ ieddus/ ⁊ talsas. Et sias
ex leuit⁹ ioçabdus/ ⁊ semeis/ ⁊ colnis/ alꝫ †iſmaer⁹
⁊ calitas/ ⁊ facteas/ ⁊ coluas/ ⁊ elionas.
Et ex sacris cantoꝝ eliaçib/ çaccar⁹.
Et ex ostiarijs sallum⁹/ ⁊ tolbanes. Et
ex isrl̄: ex filijs fozo/ osi/ ⁊ remias/ ⁊ ged
dias/ ⁊ melchias/ ⁊ michel⁹/ ⁊ eleaçar⁹/
et gēmebias ⁊ bānas. Et ex filijs iola
mā/ chamas ⁊ çacharias/ ⁊ ieçrel⁹/ ⁊ iod
di⁹/ ⁊ erimoth ⁊ helias. Et ex filijs ça
thoi/ eliadas ⁊ liasum⁹/ çochias/ ⁊ lari
moth ⁊ çabdis ⁊ thebedias. Et ex filijs
çebes: iohānes ⁊ amanias ⁊ çabdias ⁊
†emēs. Et ex filijs bāni: olam⁹ ⁊ mallu alꝫ †emetis
ch⁹/ ⁊ iedde⁹/ ⁊ iasub ⁊ asab⁹ ⁊ ierimoth
Et ex filijs addin: naath⁹/ ⁊ mooſias/
⁊ †cale⁹ ⁊ raanas/ maaseas matathias alꝫ †calenⁱ⁹
⁊ beseel ⁊ bōn⁹ ⁊ manasses. Et ex filijs
nuae: noneas ⁊ afeas ⁊ melchias ⁊ sa
meas ⁊ simon/ bēiami ⁊ malch⁹ ⁊ mar
ras. Et ex filijs asom: cariane⁹ matha D
thias ⁊ bān⁹ ⁊ eliphalach ⁊ manasses
⁊ semei. Et ex filijs †bāni: heremias/ ⁊ alꝫ †benthⁱ
moodias/ ⁊ abiam⁹ ⁊ iohel ⁊ baneas/
et pelias/ ⁊ ionas/ ⁊ marimoth/ ⁊ elia/
sib ⁊ mathane⁹/ ⁊ eliasis ⁊ ozisaſ ⁊ die
lus ⁊ semedi⁹ ⁊ sabbis ⁊ ioseph⁹. Et ex
filijs nobei: idelus/ ⁊ matathias/ ⁊ sa/
bad⁹ ⁊ çecheda/ sedmi/ ⁊ iessei/ baneas.
Oēs isti ꝓiuxerūt sibi vxores alienige
n nas: ⁊ †dimiserūt eas cū filijs. Et iha alꝫ †doiuiſerť
bitauerūt sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ q̄ erāt
ex isrl̄ i hierlm: ⁊ i tota vna regiōe: no/
uilunio mēsis septimi. Et erāt filij isrl̄
in cōmoratiōib⁹ suis. Et ꝓgregata est
o oīs mlt̄itudo sil̄ in areā q̄ est ab oriēte
porte sacre. Et dixerť esdre p̄otifici et
lectori: vt afferret legē moysi/ q̄ tradi/
ta ē a dño ò isrl̄. Et attulit esdras pō
tifex legē oi mlt̄itudi eoꝝ/ a viro vsq;
ad mulierē/ et oīb⁹ sacerdotib⁹ audire
legē nouilunio mēsis septimi. Et lege
bat i area q̄ ē ante sacrā portā tēpli: a
ꝑma luce vsq; advesperā: coram viris ⁊
mulierib⁹. Et dederūt oēs sensū ad le
gē. Et stetit esdras sacerdos/ ⁊ lector le
gis sup ligneū tribunal q̄ fabricatū ē.
Et steterūt ad eu⁹ matathias ⁊ sam⁹/
auanias/ açarias/ vrias/ eçechias ⁊ bal
samus ad dexterā ⁊ ad sinistrā/ falde⁹:
misael/ malachias/ abusthas/ sab⁹/ na
badias ⁊ çacharias. Et assūpsit esdras
libꝝ coram oi multitudie: ꝑsidebat enī

P ij

* sum reuersi su. ꝑ nō hr̄ j. Esdre. ix. vbi sic habet: Et dedisti nob salutē sicut ē ho/ die vt non reuerteremur ⁊c. sez ad ꝑstina vitia: sz q: pplꝰ reuertens fecit ꝓtariū: ideo ꝑ exꝑmit ꝑ cū ò: Et rursū reuersi sum⁹ transgredi ⁊c. ⁊ patet lr̄a ex dictis. j. Esdre. ix. a ¶ Et cū adorā/ do. Hic ꝓpr̄ ponit israel ab alienigenis seꝑstratio. Circa q̄ ꝑmo describit ppli con sensus. scdo sepationis act⁹. ix. ca/ ibi: Et cōsederūt. Prīa in duas: q: ꝑmo ponit ꝓsen/ sus principū: scdo vulgariū: in ꝑncipio. ix. ca. Sntia ꝑme ꝑt⁹ ptz ex dict⁹. j. Esd. x. exce/ ptis que sequūť b ¶ Et cū clamasset iechonias. ad faciēdū silētiū vt meli⁹ audi reť. c ¶ Dixit esdre. hec ē vera lr̄a: vt ptz ex. j. Esd. ix. ꝓpter q̄d aliq̄ libri male ha/ bent ꝑ esdras. d ¶ Et nūc est sup oēm israel. s. pctm̄ hoc ⁊ pnia ò ꝑ pctō: vt hr̄. j. Esdre. x. e ¶ Adiurauit ꝑncipes sacer. ⁊ leui. ⁊ oēm isrl̄. Jstud ⁊ oēm isrl̄: ponit ꝑ anticipationē. nam/ hoc factum fuit postea: vt pa/ tebit capi. se.

La. IX
Exurgens. Hic
ꝓpr̄ ponit cōsensus populariū. ⁊ ꝓz sntia ex dictis. j. Esdre. x. exceptis que sequuntur. g ¶ Et fa/ cta est ꝑdicatio. i. publica dnūciatio. h ¶ Elsq; ꝙ sol uāt ira. i. pacificēt ꝑ debitā satisfactionē. i ¶ Et cōse/ derunt. Hic ꝓpr̄ describit sequestratiōis act⁹: ⁊ diuidi/ tur i duas ptes: q: ꝑmo de scribit hec sequestratio. scdo ppli segregati et purificati le galis instructio/ ibi: Et inha bitauerūt. Sntie ꝑme ptis patet ex dictis. j. Esd. x. post mediū capli vsq; in finē: exce pt⁹ q̄ sequunť: k ¶ Et inie cerūt ma. ⁊c. i. iūxerūt eas ad iuicē ad ꝓfirmationē ꝑpo siti. l ¶ Et ad litadū. i. sa crificādū m ¶ Jn exoratō nē. Tpe nāq; sacrificij cāta/ bant leuite ꝑ ignoratia sua. diu nāq; fuerūt i captiuitate inē gētiles: vbi ñ erāt exerci tati i lege: ⁊ sic mlti simplices⁹ ignorabāt illicitū ee sibi cum mulieribus alienigenis ma/ trimoniū ꝓtrahere. n ¶ Et inhabitauerūt. Hic ꝓpr̄ ponit populi israel ab alie/ nigenis mulierib⁹ separati instructio: ⁊ patet sntia ex di ctis Neemie. viij. exceptis que sequunť. o ¶ Ab ori/ ente porte facte. Neemie viij. vocatur porta aquarū: et porta fontis. iij. ca. hic au/ tem dicit porta sacra: q: per eam patebat ingressus ad a/ trium sacerdotū ⁊ templum: que dicebanť loca sacra.

* Et cū absol.

E a ¶ Et cū absoluisset ge. i. appuisset librū legis: vt patet Neemie. viii.
b ¶ Et i multitudie legebāt legē dñi. i. interp̄tabant vulgariçādo simplicib⁹: vt patet Neemie. viii.
c ¶ Dies hic sanctus ē dño. i. deputat⁹ ad diuinas laudes ⁊ obsequia. Cui est honor ⁊ gloria in secula seculoꝝ Amen.

¶ Postilla venerabil̄ magistri Nicolai de lyra sup̄ teritū librū Esdre finit.

in gloria in cōspectu omniū. Et cū absoluisset legez/oēs† erecti steterūt: ⁊ benedixit esdras dñm deū altissimuz: deū sabbaoth oipotentē. Et rñdit ois pplus/amen. Et eleuatis sursum manib⁹ pcidētes i terrā/ adorauerūt dñm: iesus/ et banaeus/⁊ sarebias/⁊ iaddimus ⁊ accubus ⁊ sabbathe⁹ ⁊ calithes ⁊ açarias ⁊ iozadus ⁊ ananias ⁊ philias leuite: q̄ docebant legē dñi: ⁊ in multitudine legebāt legē dñi: et p̄ferebāt singuli eos qui intelligebāt lectionē. Et dixit atharathes esdrę pontifici ⁊ lectozi ⁊ leuitis q̄ docebāt multitudinē/dicēs: Dies hic sanctus est dño. Et oēs flebant cū audissent legem. Et dixit esdras: † Digressi ergo māducate pīguissima queq̄/et bibite dulcissima queq̄/et mittite munera his q̄ nō habēt. Sāctus est enī hic dies dñi/⁊ nolite mœsti esse. Dñs enī clarificabit vos. Et leuite denūciabāt in publico oibus/ dicētes: Dies hic sanct⁹ est. Nolite mœsti esse. Et abierūt oēs māducare ⁊ bibere ⁊ epulari/ ⁊ dare munera his qui nō habebāt: vt epulenī. Magnifice enī sunt exaltati verbis quibus edocti sunt. Et congregati sunt vniuersi in hierusalē celebrare lęticiam: fm testamentū domini dei israel.

† neemi. 8. c

Finit tertius liber Esdrę apocryphus.

Incipit liber Esdrę quartus sīr apocryphus.

Caplm I

I

Iber esdrę pphetę secundus: filij sarei/filij açarei/filij helchię/filij sadanię/filij sadoch/filij achitob/filij achię/filij phineeś/filij heli/filij amerię/filij açiei/filij marimoth/filij arna/ filij oçię / filij bozith / filij abisei/ filij phinees/ filij eleaçar/filij aaron ex tribu leui: q̄ fuit captiuus in regione medoꝝ in regno artaxerxis regis psarū. Et factū est verbū dñi ad me/ dicens: Vade ⁊ nūcia pplo meo facinora ipsoꝝ: ⁊ filijs eoꝝ iniq̄tates quas in me admiserūt: vt nūciēt filijs filioꝝ: q̄z pctā parentū ipsoꝝ in illis creuerūt. Oblīti ei mei sacrificauerūt dijs alienis. Nōne ego eduxi eos de terra ęgypti: de domo seruitutis? Ipsi autē irritauerūt me: ⁊ cōsilia mea sp̄reuerūt. Tu autem excute comam capitis tui: et p̄ijce omnia mala super illos: qm̄ nō obedierūt legi meę. Popul⁹ autē est indisciplinat⁹. Vsq̄quo eos sustinebo q̄bus tanta bñficia cōtuli? Reges multos ppter eos subuerti: pharaonē cum pueris suis/⁊ oēm exercitū eius p̄cussi. Omnes gentes a facie eoꝝ pdidi: ⁊ in oriente p̄uinciarū duarū pplos tyri ⁊ sydonis dissipaui: et oēs aduersarios eoꝝ interfeci. Tu vero loquere ad eos dicēs: Hec dicit dñs: Nūpe ergo vos per mare transmeaui: ⁊ plateas vob initio munitas exhibui. Ducem vobis dedi moysen: ⁊ aaron sacerdotē: lucē vobis p̄ colūnā ignis p̄stiti: ⁊ magna mirabilia feci in vobis. Vos aūt mei obliti est⁊/ dicit dñs. Hec dicit dñs oipotens: Coturnix vobis in signo fuit: castra vobis ad tutelā dedi: et illic murmurastis: ⁊ nō triūphastis in noie meo de perditiōe inimicoꝝ vestroꝝ: sed adhuc nunc vsq̄ murmurastis. Vbi sunt beneficia quę p̄stiti vobis: Nōne in deserto cū esuriretis, pclamastis ad me dicentes: vt q̄d nos in desertū istud adduxisti interficere nos? Melius nobis fuerat seruire ęgyptijs/q̄ mori in deserto hoc. Ego volui gemitus vestros: ⁊ dedi vobis mānā in escā. Panem angelorū māducastis. Nōne cum sitiretis/ petrā excidi: ⁊ fluxerūt aquę in saturitate? Propter estus/ foljs arboꝝ vos texi. Diuisi vobis terras pingues: chananeos/⁊ pherezeos/ ⁊ philistinos a facie vestra p̄ieci. Quid faciam vobis adhuc dicit dñs? Hęc dicit dñs omnipotēs: In deserto cum esset⁊ in flumine amoꝝreo sitientes ⁊ blasphemātes nomen meū: nō ignē vobis p̄ blasphemijs dedi: sed mittēs lignū in aquā: dulce feci flumen. Quid tibi faciā iacob? Noluisti obedire iuda. Transferā me ad alias gentes: ⁊ dabo eis nomen meū/ vt custodiāt legitima mea: Quoniā me dereliq̄stis: ⁊ ego vos derelinquā. Petētibus vobis a me misericordiā nō misere boꝝ: quādo inuocabitis me: ego nō exaudiam vos. Maculastis enī manus vestras sanguine: ⁊ pedes vestri impigri sunt ad cōmittenda homicidia. Non quasi me dereliq̄stis: sed vosipos/ dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotēs: Nōne ego vos rogaui: vt pater filios/⁊ mater filias/et vt nutrix paruulos suos: vt essetis mihi in pplm/⁊ ego vobis in deū: et vos mihi in filios/⁊ ego vobis in patrē? Ita vos collegi/ vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo autē/ q̄d faciā vobis? Proij iaz vos a facie mea. Oblationē cum mihi attuleritis/ auertā faciē meā a vobis. Dies enī festos vestros ⁊ neomenia ⁊ circūcisiones repudiā: ego misi pueros meos pphetas ad vos: q̄s acceptos interfecistis ⁊ laniastis coꝝpoza eoꝝ: quoꝝ sanguinē exquirā/ dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotens: Domus vestra deserta est: p̄ojciā vos sicut ventus stipulā: ⁊ filij p̄creationē nō facient: q̄m mandatū meū neglexerūt: et q̄ malū est coram me fecerūt. Tradā domos vestras pplo venienti q̄ me nō audiētes credunt: quibus signa nō ostendi facient quę p̄cepi: Prophetas nō viderūt: ⁊ memoꝝbunt iniquitatū eoꝝ. Testor populi venientis gratiam: cuius paruuli exultant cum lętitia: me non videntes oculis carnalib⁹: sed spū credentes quę dixi. Et tunc frater aspice quę gloria: et vide populū venientē ab oriente: quib⁹ dabo ducatū abraā/isaac ⁊ iacob ⁊ oseę ⁊ amos ⁊ micheę ⁊ iohel ⁊ abdię ⁊ ionę et naum ⁊ abachuc/ sophonię/aggei/çacharię/⁊ malachim: q̄ ⁊ angelus dñi vocatus est.

Ca. II

Ec dicit dñs: Ego eduxi populū istum de seruitute: quibus mādata dedi per pueros meos pphetas quos audire noluerunt: sed irrita fecerunt mea cōsilia. Mater q̄ eos generauit/dicit illis: Ite filij: q̄z ego vidua suz ⁊ derelicta. Educaui vos cum lętitia: ⁊ amisi vos cum luctu ⁊ tristicia. Qm̄ peccastis coram dño deo vestro: ⁊ q̄d malum est coraz eo fecistis. Modo autē quid faciā vobis? Ego vidua suz: ⁊ derelicta. Ite filij/⁊ petite a dño misericordiā Ego autem te pater testem inuoco super matrem filioꝝ qui noluerunt testamentū meū seruare: vt des eis cōfusionē ⁊ matrem eoꝝ in direptionē: ne generatio eoꝝ fiat. Dispergant in gentes noia eorū: deleant a terra: quoniā sp̄reuerūt sacramentū meum.

A Uę tibi assur: qui abscõdis iniquos penes te. Gens mala memorare q̃d fecerim sodomę ꝛ gomorre: q̃rũ terra iacet in piceis glebis ꝛ aggerib⁹ cinerũ: Sic dabo eos q̃ me nõ audierũt: dicit dñs oipotẽs. Hęc dicit dñs ad esdram: Nũcia pplo meo: qm̃ dabo eis regnũ hierlm qõ datur⁹ eram isrl. Et sumã mihi gloriã illoꝝ: et dabo eis tabernacula ętna quę p̃parauerã illis. Lignũ vitę erit illis in odore vnguẽti: ꝛ non laborabũt neq; fatigabunt. Jte: ꝛ accipietis. Roga te vobis dies paucos vt imorent. Jam paratus est vobis regnũ. Vigilate: Testare cęlũ ꝛ terrã. Cõtriui enim malũ ꝛ creaui bonũ: q̃ viuo ego dicit dñs. Mater amplectere filios tuos: educa illos cũ lętitia. Sicut colũba p̃firma pedes eoꝝ: qm̃ te elegi dicit dñs. Et resuscitabo mortuos de locis suis: ꝛ de monumẽtis educã illos: qm̃ cognoui nomen meũ in isrl. Moli timere mater filioꝝ: qm̃ te elegi dicit dñs. Mittaꝝ tibi adiutoriũ pueros meos esaiam et hieremiã: ad quoꝝ cõsiliũ sanctificaui: ꝛ paraui tibi arbores duodecim: grauatas varijs fructib⁹: ꝛ totidẽ fontes fluentes lac ꝛ mel: ꝛ montes imensos septem: habẽtes rosam ꝛ liliuz: in q̃bus gaudio implebo filios tuos. Viduã iustifica/pupillo iudica/egenti da/orphanũ tuere/nudum vesti/cõfractũ ꝛ debilẽ cura/ claudũ irridere noli/tutare mancũ/ ꝛ cęcũ ad visionẽ claritatis meę admitte. Senem ꝛ iuuenẽ intra muros tuos serua: mortuos vbi inueneris signans cõmenda sepulchro: ꝛ dabo tibi p̃rimã cessionẽ in resurrectiõe mea. Pausa ꝛ desce pplꝰ meus: q̃ veniet reqes tua. Mutrix bona nutri filios tuos: cõfirma pedes eoꝝ. Seruos quos tibi dedi: nemo ex eis iteriet. Ego enim eos requirã de nũero tuo: noli fatigari. Cũ ei venerit dies p̃ressurę ꝛ angustię: alij plorabũt ꝛ tristes erũt: tu autẽ hilaris et copiosa eris. ęlabũt gentes: ꝛ nil aduersus te poterũt dicit dñs. Manus meę tegent te: ne filij tui gehẽnã videãt. Jocũdare mater cuz filijs tuis: q̃ ego te eripiã/dicit dñs. Filios tuos dormiẽtes memorare: qm̃ ego eos educã de laterib⁹ terrę: ꝛ misericordiã cum illis faciã: qm̃ misericors suz: dicit dñs oipotẽs. Amplectere natos tuos vsq; dũ venio/ et p̃estem illis miscõiam: qm̃ exuberãt fontes mei: et gr̃a mea nõ deficiet. Ego ęsdras p̃ceptuz accepi a dño in monte oreb/vt irem ad isrl. Ad q̃s cũ venirẽ: reprobauerũt me: ꝛ respuerũt mãdatũ dñi. Jdeoq; vob dico gentes: q̃ auditis ꝛ intelligitis. Expectate pastorẽ vestruz: requiẽ ęternitatis dabit vobis: qm̃ in p̃rimo ẽ ille q̃ in fine sęculi aduenier. Parati esto te ad p̃mia regni: q̃ lux ꝑpetua lucebit vobis p ętern̄itatẽ tpis. Fugite vmbrã sęculi hui⁹. Accipite iocũditatẽ glorię vestrę. Ego testor palã saluatorẽ meũ: cõmendatũ donũ accipite ꝛ iocũdamini gr̃as agentes ei q̃ vos ad cęlestia regna vocauit. Surgite ꝛ state: ꝛ videte numerũ signatoꝝ in cõuiuio dñi. Qui se de vmbra sęculi transtulerũt: splendidas tunicas a dño acceperũt. Recipe sion numerũ tuuz: ꝛ cõclude cãdidatos tuos q̃ legẽ dñi cõpleuerũt. Filioꝝ tuoꝝ q̃s optabas plen⁹ est numer⁹. Roga imperiũ dñi: vt sanctificet pplꝰ tuus q̃ vocatus est ab initio. Ego esdras vidi in monte sion turbã magnã quã numerare non potui: ꝛ oẽs canticis collaudabãt dñm. Et in medio eoꝝ erat iuuenis statura celsus: eminẽtior oibus illis: ꝛ singulis eoꝝ capitib⁹ iponebat coronas: et magis exaltabat. Ego aũt mira cũlo tenebar. Tũc interrogaui angelũ ꝛ dixi: Qui sunt hi dñe? Qui respõdens/dixit mihi: Hi sũt q̃ mortalẽ tunicã deposuerũt ꝛ imortalẽ sũpserũt: ꝛ cõfessi sunt nomen dei. Modo coronãt ꝛ accipiũt palmas. Et dixi angelo: Ille iuuenis q̃s est q̃ eis coronas imponit ꝛ palmas in manus tradit? Et respõdens dixit mihi: Ipse est filius dei: quẽ in seculo cõfessi sunt. Ego aũt magnificare eos cępi: q̃ fortiter p̃ noie dñi steterũt: Tũc dixit mihi angelus: Vade annũcia pplo meo qualia ꝛ quanta mirabilia dñi dei vidisti. La. III

Anno tricesimo ruinę ciuitatis erã in babylone: ꝛ cõturbatus sum sup cubiculo meo recũbens. Et cogitatiões meę ascẽdebãt sup cor meũ: qm̃ vidi desertionẽ sion: ꝛ abundantiã eoꝝ q̃ habitabãt in babylone. Et vẽtilat⁹ est spũs meus valde. Et cępi loqui ad altissimũ verba timorata/ ꝛ dixi: O dñator dñe tu dixisti ab initio q̃ plãtasti terrã: ꝛ hoc solus et imperasti pplo: ꝛ dedisti adam corp⁹ mortuũ: sed et ip̃m figmentũ manuũ tuarũ erat: et insufflasti in eum spiritũ vitę: ꝛ factus est viuẽs coram te: ꝛ induxisti eum in paradiso quẽ plantauerat dextera tua antեq; terra aduẽtaret. Et huic mãdasti diligere viam tuã ꝛ ꝑteriuit eam: ꝛ statim instituisti in eo mortem et in natiõib⁹ eius: et natę sunt gentes ꝛ trib⁹ ꝛ pplі et cognatiões quarũ nõ est numer⁹. Et ambulauit vnaquęq; gens in volũtate sua: ꝛ mira agebãt coram te ꝛ spernebãt p̃cepta tua. Jterũ autẽ in tpe induxisti diluuiũ sup inhabitãtes sęculũ: ꝛ pdidisti eos. Et factũ est in vnoquoq; eoꝝ sicut adę mori: sic his diluuiũ. Dereliqsti aũt vnũ ex his noe cuz domo sua: et ex eo iusti oẽs. Et factũ est cum cępissent mltiplicari q̃ habitabãt sup terrã: multiplicauerũt filios et pplos ꝛ gentes multas/ ꝛ cęperũt iterato impietatẽ facere plus q̃ p̃ores. Et factũ est cũ iniqtatẽ facerẽt coram te: elegisti tibi virũ ex his cui nomen erat abraam. Et dilexisti eum: ꝛ demõstrasti ei soli volũtatem tuã. Et disposuisti ei testamẽtũ ętернũ: ꝛ dixisti ei vt nõ vnq; derelinq̃res semen eius. Et dedisti ei isaac: et isaac dedisti iacob ꝛ esau. Et segregasti tibi iacob esau autẽ separasti. Et fact⁹ est iacob in multitudię magna. Et factũ est cũ educeres semẽ ei⁹ ex ęgypto: adduxisti super montẽ syna. Et inclinasti cęlos ꝛ statuisti terrã/ ꝛ cõmouisti orbem/ ꝛ tremere fecisti abyssos ꝛ p̃turbasti sęculũ: ꝛ trãsijt gloria tua portas ign̄tuor ignis: ꝛ terrę mot⁹ ꝛ spũs ꝛ gelu: vt dares semini iacob legẽ: ꝛ generatiõi isrl diligẽtiã. Et nõ abstulisti ab eis cor malignũ/ vt faceret lex tua in eis fructũ. Cor enim malignũ baiulãs p̃mus adam trãsgressus et victus est: sed ꝛ oẽs q̃ de eo nati sũt. Et facta est p̃manẽs infirmitas: ꝛ lex cũ corde pplі cum malignitate radicis: ꝛ discessit q̃ bonũ est: ꝛ mãsit malignũ. Et transierũt tpa: ꝛ finiti sunt anni: ꝛ suscitasti tibi seruũ nomie dauid/ ꝛ dixisti ei ędificare ciuitatẽ nois tui: ꝛ offerre ibi in eadem thus ꝛ oblatiões. Et factũ est hoc ãnis multis/ ꝛ deliquerũt q̃ habitabãt ciuitatẽ in oibus faciẽtes/sicut fecit adam ꝛ oẽs generatiões eius. Vtebant enim et ipsi corde maligno. Et tradidisti ciuitatẽ tuã in manib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ. Nunq̃d melioꝛa faciunt q̃ habitant babylonez? Et ꝑpter hoc dñabit sion. Factũ est cũ venissem huc ꝛ vidissem impietates quarũ nõ est numerus: ꝛ delinquẽtes multos: vidit aia mea hoc tricesimo anno ꝛ excessit cor meũ: qm̃ vidi quõ sustines eos peccãtes/ et pepcisti impie agẽtibus/ ꝛ pdisti pplm tuũ/ ꝛ con-

E seruasti inimicos tuos ⁊ nō significasti. Nihil memini quō debeat derelinqui via hec. Nunqd meliora facit babylon ꝑ sion: aut alia gens cognouit te pre/ter israel? Aut que trib⁹ crediderūt testamētis tuis sicut iacob? Quarum merces nō cōparauit: neq; la/bor fructificauit. Pertrāsiens eni ptrāsiui in gētib⁹ ⁊ vidi abūdantes eas: ⁊ nō memorātes mandator tuor. Nunc ergo pōdera i stathera nras iniqtates: et eor q̄ habitant in seculo: ⁊ non inueniet nomen tuū nisi in isrl. Aut qñ nō peccauerūt i cōspectu tuo qui habitāt terrā: aut que gens sic obseruauit man data tua? Hos quidē per noia inuenies seruasse mā data tua: gentes autē nō inuenies. La. IIII

Ot respōdit ad me angelus qui missus est ad me cui nomen vriel/et dixit mihi Excedēs excessit cor tuū in seculo hoc: ⁊ cōprehendere cogitas viam altissimi. Et dixi: Ita dñe meus. Et respōdit mi/hi/⁊ dixit: Tres vias missus sum ostēdere tibi: ⁊ tres silitudines ꝓponere cora te: de q̄b⁹ mihi si renūcia/ueris vnā ex his: ⁊ ego tibi demonstrabo viam quā desideras videre ⁊ docebo te vnde sit cor malignū. Et dixi: loquere dñe me⁹. Et dixit ad me: Vade pon dera mihi ignis pondus/aut mēsura mihi flatū ven ti: aut revoca mihi diem que ꝑterijt. Et respōdi ⁊ di xi: Quis natorū poterit facere vt me interroges de his? Et dixit ad me: Si essem interrogās te dicens: Quante habitatiōes sunt in corde maris: aut quā/te vene sunt in ꝓncipio abyssi: aut quāte vene sunt sup firmamentū: aut q̄ sunt exitus paradisi: diceres mihi fortassis: in abyssum nō descendi: neq; in infer nū adhuc: neq; in celū vnq̄ ascēdi. Nunc aūt nō in/terrogaui te nisi de igne ⁊ vento ⁊ die ꝑ quē trāsisti: ⁊ q̄b⁹ separari nō potes: ⁊ nō respōdisti mihi ō eis.

F Et dixit mihi: Tu que tua sunt tecū coadolescentia nō potes cognoscere. Et quō poterit vas tuū cape/re altissimi viam: ⁊ iam exteri⁹ corrupto seculo intel/ligere corruptionē euidentē in facie mea? Et dixi il/li: Melius erat nos nō esse q̄ adhuc viuētes viuere in impietatib⁹: ⁊ pati ⁊ nō intelligere de qua re. Et respōdit ad me/⁊ dixit: Proficiscēs ꝓfectus sum ad siluā lignor cāpi: ⁊ cogitauerūt cogitationē ⁊ dixe/rūt: Venite ⁊ eamus ⁊ faciam⁹ ad mare bellū: vt re/cedat cora nobis: ⁊ faciam⁹ nobis alias siluas. Et si militer fluct⁹ maris: ⁊ ipsi cogitauerūt cogitationē/⁊ dixerūt: Venite ascendētes debellam⁹ siluas cam pi: vt ⁊ ibi cōsumamus nobis metipsis aliā regionē. Et factus est cogitat⁹ silue i vanū. Venit eni ignis ⁊ cōsumpsit eaz. Silr ⁊ cogitat⁹ fluctuū maris. Ste tit eni arena ⁊ ꝓhibuit eos. Si eni esses iudex hor: quē inciperes iustificare: aut quē cōdemnare? Et re/spōdi/⁊ dixi: Vtiq; vanā cogitationē cogitauerūt. Terra eni data est siluę ⁊ mari locus: portare fluct⁹ suos. Et rñdit ad me/et dixit: Bene tu iudicasti. Et quare nō iudicasti tibimetipsi? Quēadmodū ei ter/ra siluę data est/ ⁊ mare fluctib⁹ suis: sic q̄ sup terrā inhabitāt que sunt sup terraz intelligere solūmodo possunt: ⁊ q̄ sup celos: que sup altitudinē celor. Et rñdi/⁊ dixi: Deprecor te dñe: vt mihi det sensus itel ligēdi. Non eni volui interrogare de superiorib⁹ tuis: sed de his que ptranseūt ꝑ nos quotidie: ꝓpter qd israel datus in opprobriū gentib⁹: quē dilexisti po pulū datus est tribub⁹ ipijs: ⁊ lex patrū nror in in/teritū deducta est: ⁊ dispositiōes scriptę nusq̄ sunt: et ptransiuimus de seculo vt locuste: ⁊ vita nra stu/por ⁊ pauor. Et nec digni sum⁹ misericordiā cōsecq. Sed qd faciet nomi suo qō iuocatū est sup nos? Et de his interrogaui: ⁊ rñdit ad me/⁊ dixit: Si fueris plurimū scrutat⁹: frequēter miraber/. Qñ festinās festinat seculū ptrāsire: ⁊ nō capit portare que in fu turis tpibus: iustis repromissa sunt: qñ plenū iniu/sticia est seculū hoc: ⁊ infirmitatib⁹. De q̄bus aūt in terrogas/dicā: Seminatū est eni malū: et necdū ve/nit destructio ipsi⁹. Si ergo nō iuersum fuerit qō se/minatū est: ⁊ discesserit locus vbi semiatū est malū: nō veniet vbi seminatum est bonū. Qñ gramen se minis mali seminatū est in corde adam ab initio: et quātū ipietatis generauit vsq; nūc: ⁊ generat vsq; cum veniat area. Estima aūt apud te gramen mali seminis quantū fructū impietatis generauit: qñ se/catę fuerint spicę quarū nō est nūer⁹: ꝑ magnā are/am incipient facere. Et rñdi/⁊ dixi: Quō/⁊ qñ hec? Quare modici ⁊ mali anni nri? Et rñdit ad me/⁊ dixit mihi: Non festines tu sup altissimū. Tu eni festi/nas inaniter esse sup ipm. Nam excessus tuus mul/tus. Nōne de his interrogauerūt aie iustor in ꝓm ptuarijs suis/dicētes: Vsq; quo spero sic ⁊ qñ veni/et fruct⁹ aree mercedis nre? Et rñdit ad ea hieremiel archangel⁹/⁊ dixit: Qñ ipletus fuerit numer⁹ semi/nū in vobis: qñ i stathera pōderauit seculū: ⁊ mēsu/ra mēsurauit tēpora: ⁊ nūero nūerauit tēpora: ⁊ nō cōmouit nec excitauit vsq; dū impleat pdicta mēsu/ra. Et rñdit dixi: O dñator dñe: sed ⁊ nos oēs pleni sumus impietate. Et ne forte ꝓpter nos nō ipleant iustor aree: ꝓpter pcta inhabitantiū sup terraz. Et rñdit ad me/⁊ dixit: Vade ⁊ interroga pgnantē si qñ impleuerit nouē mēses suos: adhuc poterit matrix eius retinere partum in semetipa. Et dixi: Non pōt dñe. Et dixit ad me: In inferno ꝓmptuaria aniarū: matrici assimilata sunt. Quēadmodū enim illa festi/nat que parit effugere necessitatē part⁹: sic et hec fe/stinat reddere ea que cōmēdata sunt. Ab initio tibi demōstrabit de his q̄ cōcupiscis videre. Et respōdi ⁊ dixi: Si inueni gra ante oculos tuos: ⁊ si possibi/le est: ⁊ si idoneus sum demōstra mihi si plus ꝑ tē/ritū sit: habet venire aut plura pertransierūt supra ꝑ futurū est? Quid ptrāsiuit scio: qd aūt futurū sit ignoro. Et dixit ad me: Sta sup dexterā partē: ⁊ de monstrabo tibi interptationē silitudinis. Et steti et vidi: ⁊ ecce fornax ardēs transijt cora me. Et factū ē cū trāsiret flāmā/vidi: ⁊ ecce supauit fum⁹. Post hec transijt cora me nubes plena aquę: ⁊ imisit pluuiaz impetu multā. Et cū trāsisset ipetus pluuie supaue/runt in ea guttę. Et dixit ad me: Cogita tibi. Sicut crescit pluuia ampli⁹ ꝑ guttę: ⁊ ignis ꝑ fumus: sic supabundauit q̄ trāsiuit mēsura. Superauerūt aūt guttę ⁊ fumus. Et oraui ⁊ dixi: Putas viuo vsq; in diebus illis? Vel qd erit in diebus illis? Rñdit ad me/⁊ dixit: De signis de q̄bus me interrogas ex par/te possum tibi dicere: de vita aūt tua nō sum missus dicere tibi: sed nescio. La. V

O Et signis autē: ecce dies veniēt in q̄bus apphēdent q̄ inhabitabāt terrā in cēsi multo: ⁊ abscōdet veritat/via: ⁊ sterilis erit a fide regio: ⁊ multiplicabit iniusti cia super hāc quā ipse tu vides: ⁊ super quā audisti olim: et erit ipositio vestigio quā nūc vides regiare regionē: ⁊ videbūt eam deserta. Si aūt tibi dederis

A altissimus viuere/videbis post tertiã tubã:t reluce/
scet subito sol noctu:t luna ter in die:t de ligno san
guis stillabit:t lapis dabit vocem suã:t ppli cõmo
uebunt:t regnabit quẽ nõ sperant q̃ inhabitant su
per terrã:t volatilia cõmigrationẽ faciẽt:t mare so/
domiticũ pisces reiiciet:t dabit vocẽ noctu quã nõ
nouerãt multi:Oẽs aũt audiẽt vocẽ eius.Et chaos
fiet p loca multa:t ignis frequẽter remittet:t bestię
agrestes transmigrabũt:t mulieres menstruatę pa/
rient monstra:t in dulcib⁹ aq̃s salse iuenient:t ami
ci oẽs semetipsos expugnabũt:t abscondet tũc sen
sus:t intellectus sepabit in pmptuariũ suũ:t que/
ret a mltis/ t nõ inuenietꝫ:t mltiplicabit iniusticiã/
et incõtinentia sup terrã. Et interrogabit regio pri
mã suã/t dicet: Munq̃d p te ptransijt iusticia iustuz
faciẽs? Et hoc negabit.Et erit in illo tpe:t sperabũt
hoies/t nõ impetrabũt:laborabũt/t nõ dirigẽt vię
eoꝝ. Hęc signa dicere tibi pmissum ẽ mihi. Et si ora
ueris iterũ/et ploraueris sicut t nunc:t ieiunaueris
septẽ dieb⁹:audies iterato hoꝝ maiora.Et euigila/
ui/t corpus meũ horruit valde:t aia mea laborauit
vt deficeret.Et tenuit me q̃ venit angelus q̃ loque/
bat in me:t pfortauit me/t statuit me sup pedes.Et
factum est in nocte scõa/tvenit ad me salathiel dux
ppli/t dixit mihi: Ubi eras? Et ẽre vultus tuus tri
stis? Aut nescis qñ tibi credit⁹ est isrl in regiõe trãs/
migratiõis eoꝝ? Exurge ergo t gusta panẽ/t nõ de
relinq̃s nos sicut pastor gregem suũ i manib⁹ lupo/
rũ malignoꝝ. Et dixi ei: Uade a me:t nõ appropi/
es ad me. Et audiuit vt dixi:t recessit a me. Et ego
ieiunaui dieb⁹ septẽ vlulãs t plorãs:sicut mihi mã/
B dauit vriel angelus. Et factuz est post dies septẽ:t
iterũ cogitatiões cordis mei molestę erant mihi val
de:Et resumpsit aia mea spñ intellectus:t iterũ cę/
pi loq̃ corã altissimo sermones.Et dixi: Dñator dñe
ex omni silua terrę:t oibus arborib⁹ eius elegisti vi
neã vnicã: t ex omni terra orbis elegisti tibi foueaz
vnaz:t ex oibus floribꝰ orbis elegisti tibi liliũ vnũ:
et ex oibus abyssis maris replesti tibi riuũ vnũ: et
ex oibus ędificatis ciuitatib⁹ sctificasti tibimetipsi
sion:et ex oib⁹ creatis volatilib⁹ noiasti tibi colũbã
vnã:t ex oibus plasmatꝫ pecorib⁹ ꝓuidisti tibi ouẽ
vnaz: t ex oibus multiplicatis pplis acq̃siuisti tibi
ppłm vnum:t ab oibus ꝓbatã legem donasti huic
ppło desiderasti pplo. Et nũc dñe:vt quid tradidisti
quẽ desideraſti pplo. Et ꝓparasti super vnam radicẽ alias.
Et dispdidisti vnicũ tuũ in multis. Et ꝛculcauerũt
eum q̃ cõtradicebãt sponsionib⁹ tuis:quiq̃ tuis te/
stamentis nõ credebãt. Et si odiens odisti ppłm tu
um:tuis manib⁹ debet castigari.Et factũ est cum lo
cutus essem sermões:et missus est angelus ad me q̃
ante venerat ad me ꝓterita nocte/t dixit mihi: Au/
di me t instruã te:t intende mihi/t adijciã coraz te.
Et dixi: Loq̃re dñe me⁹ . Et dixit ad me: Ualde tu
in excessu mentis factus es ꝓ israel. An plus dilexi
sti eum q̃ qui eum fecit? Et dixi ad eum: Non dñe:
sed dolens locutus sum. Torquẽt enim me renes mei
per omnẽ horã querentẽ apprehẽdere semitã altissi
mi:t inuestigare partẽ iudicij eius. Et dixit ad me:
Non potes. Et dixi:Quare dñe? Ad q̃d nascebar:
aut q̃re ñ fiebat matrix mtis meę mihi sepulchrũ/vt
nõ viderẽ laborẽ iacob/et defatigationẽ generis isrl?
Et dixit ad me: Numera mihi quę necdũ venerãt/
et collige mihi dispsas guttas: et reuirida mihi ari/
dos flores/et aperi mihi clausa ꝓmptuaria:t ꝓduc C
mihi inclusos in eis flatus: Demonstra mihi vocis
imaginẽ:t tunc ostendam tibi laborẽ quẽ rogas vi
dere.Et dixi: Dñator dñe: quis enim est q̃ potest hec
scire/nisi qui cum hominib⁹ habitationẽ nõ habet?
Ego autẽ insipiẽs/ et quõ potero dicere de his qui/
bus me iterrogasti? Et dixit ad me: Quõ nõ potes
facere vnũ de his quę dicta sunt:sic nõ poteris iue/
nire iudiciũ meũ : aut in fine charitatẽ quã populo
ꝓmisi . Et dixi:Sed ecce dñe/ tu ꝓpe es his q̃ in fi/
nem sunt: Et q̃d facient q̃ ante me fuerũt/ aut nos/
aut hi q̃ post nos? Et dixit ad me:Coronę assimila/
bo iudiciũ meuz. Sicut nõ nouissimoꝝ tarditas:sic
nec prioꝝ velocitas. Et respõdi/t dixi: Nec poteras
facere eos q̃ facti sunt/ t qui sunt/t qui futuri sũt in
vnum:vt celerius iudiciũ tuũ ostẽdas? Et respõdit
ad me/t dixit: Non põt festinare creatura sup crea/
torem : nec sustinere seculũ eos q̃ in eo creandi sunt
in vnũ. Et dixi:Quõ dixisti seruo tuo/qñ viuificãs
viuificasti a te creatã creaturã in vnuz/t sustinebat
creatura:poterit t nunc portare ꝑsentes in vnũ. Et
dixit ad me: Interroga matricẽ mulierꝫ/et dices ad
eam:Et si paris/quare p tẽpus? Rogo ergo eaz/ vt
det decẽ in vnũ. Et dixi: Non vtiq̃ poterit/sed ꝑm
tẽp⁹. Et dixit ad me: Et ego dedi matricẽ terrę his
qui seminati sunt sup eã p tẽpus? Quẽadmodũ enim
infans nõ parit ea quę senũ sunt: sic ego disposui a
me creatũ seculũ.Et iterogaui/t dixi:Cum iam de
deris mihi viam/ loq̃r corã te. Nam mater nra de q̃
dixisti mihi:adhuc iuuenis est/iam senectuti appro
pinquat. Et rñdit ad me/ t dixit: Interroga eã quę
parit/t dicet tibi. Dices ei ei:Quare q̃s pepisti nũc
nõ sunt siles his q̃ ante te/sz minoris statura? Et di D
cet tibi/t ipsa:Alij sunt q̃ in iuuẽtute ꝓtulꝫ nati sũt/
et alij q̃ sub tpe senectutꝫ deficiẽte matrice nati sũt.
Considera q̃ t tu qñ minori statura estis ꝓ his q̃ ań
vos/ t q̃ post vos minori q̃ vos/q̃si iam senescẽtes
creaturę:t fortitudinẽ iuuẽtutis ptereũtes.Et dixi:
Rogo dñe si inueni gratiã aute oculos tuos/demõ
stra seruo tuo p quẽ visites creaturã tuã. La. VI

Et dixit ad me: Initio tẽpori orbis et
anteq̃ starẽt exitus seculi:t anteq̃ spi/
rarent cõuentiões ventoꝝ t anteq̃ so/
narẽt voces tonitruũ: t ańq̃ splẽderẽt
nitores/ corruscationũ:t ańq̃ cõfirmarẽ
tur fundamẽta paradisi:anteq̃ viderent decori flo/
res:t ańq̃ cõfirmarent motę virtutes: t ańq̃ collige
rent inumerabiles militię ãgeloꝝ:t ańq̃ extollerẽt
altitudies aeris:t ańq̃ noiarent mensurę firmamẽ/
toꝝ:t ańq̃ estuarẽt camini in sion:et ańq̃ inuestiga/
rent pñtes ãni: t ańq̃ abalienarent eoꝝ q̃ nũc pec/
cant adinuẽtiões:t ańq̃ cõsignati essent q̃ fidẽ the/
sauriçauerũt:tũc cogitaui t facta sũt p me solũ t nõ
p aliũ:et finis p me/t nõ p aliũ. Et rñdi/t dixi:Quę
erit separatio tẽporum? Aut qñ pꝛis finis t sequẽtis
initiũ? Et dixit ad me:Ab abraam vsq̃ ad isaac qñ
nati sũt ab eo iacob et esau/man⁹ iacob tenebat ab
initio calcaneũ esau. Finis enim huius seculi esau/
et ꝓncipiũ sequẽtis iacob. Hois manus inter calca
neũ et manũ. Aliud noli q̃rere esdra. Et rñdi/t dixi:
O dñator dñe/si inueni gratiam ante oculos tuos:
ora/ vt demõstres seruo tuo finẽ signoꝝ tuoꝝ:quo
rũ partẽ mihi demonstrasti nocte ꝓcedẽte. Et respõ
dit/t dixit ad me:Surge sup pedes tuos/t audiyo/

Ecem plenissimã sonit⁹. Et erit sicut cõmotio: nec cõ/
mouebit locus in q̃ stes sup eum. Ideo cũ loquit tu
nõ expaueas: qm̃ de fine verbũ/ et fundamẽtũ terrę
intelligit: qm̃ de ipis fmo tremiscit ⁊ cõmouet. Scit
enĩ qm̃ finẽ eor oportet cõmutari. Et factũ est cũ au
dissem: surrexi sup pedes meos ⁊ audiui: et ecce vox
loquẽs: ⁊ sonus eius sicut sonus aquarũ multarũ/ ⁊
dixit: Ecce dies veniũt: ⁊ erit qñ appropinq̃re incipi
am vt visitẽ habitãtes in terra: ⁊ qñ inq̃rere incipiã
ab eis q̃ iniuste nocuerũt iniusticia sua: ⁊ qñ supple/
ta fuerit humilitas sion: ⁊ cũ supsignabit seculũ qđ
incipiet ptransire: hec signa faciã. Libri apient ante
faciẽ firmamẽti: ⁊ oẽs videbũt sil: ⁊ ãniculi infantes
loquent vocib⁹ suis: ⁊ pgnãtes imaturos pariẽt in/
fantes triũ ⁊ q̃ttuor mẽsiũ: ⁊ viuẽt ⁊ suscitabunt. Et
subito apparebũt semiata loca nõ semiata ⁊ plena
pmptuaria subito inuenient vacua: ⁊ tuba canet cũ
sono: quã cũ oẽs audierit: subito expauescẽt. Et erit
in illo tpe debellabũt amici amicos/ vt inimici: ⁊ ex/
pauescet terra cũ his. Et venę fontiũ stabũt: ⁊ nõ de
currẽt ĩ horis trib⁹. Et erit: ois q̃ derelict⁹ fuerit ex oĩ
bus istis q̃bus p̃dixi tibi: ipse saluabit ⁊ videbit sa/
lutare meũ ⁊ finẽ seculi vri. Et videbũt q̃ recepti sũt
hoies q̃ mortẽ nõ gustauerũt a natiuitate sua: ⁊ mu
tabit cor inhabitantiũ: ⁊ cõuertet in sensum alium.
Delebit enĩ malũ ⁊ extinguet dolus. Florebit autẽ
fides: ⁊ vincet corruptela: ⁊ oñdet veritas q̃ sine fru
ctu fuit dieb⁹ tantis. Et factũ est cũ loquerer mihi: ⁊
ecce paulatim intuebar sup eũ añ quẽ stabã / ⁊ dixit
F ad me hec: Veni tibi ostendere tps vẽturę noctẽ. Si
ergo iterũ rogaueris: ⁊ iterũ ieiunauer septẽ dieb⁹:
iteruz tibi renũciabo hor maiora p diem q̃ audiui.
Audita est enĩ vox tua apud altissimũ. Vidit ei for/
tis directionẽ tuã: ⁊ ꝓuidit pudicitiã quã a iuuẽtu/
te tua habuisti: ⁊ ꝓpter h̃ misit me demonstrare tibi
hec oia/ ⁊ dicere tibi: Confide ⁊ noli timere: ⁊ noli fe/
stinare cũ poztb⁹ tpib⁹ cogitare vana: ⁊ nõ ꝓperes a
nouissimis tpib⁹. Et factũ est post hec ⁊ fleui iterũ: ⁊
sic ieiunaui septẽ dieb⁹: vt supplẽa tres hebdoma/
das q̃ dicte sunt mihi. Et factũ est in octaua nocte: ⁊
cor meũ turbabat iterato ĩ me: ⁊ cepi loq coram altissi
mo. Inflamabat ei spũs me⁹ valde: ⁊ aia mea anxia
bat/ ⁊ dixi: O dñe: loquẽs locutus es ab initio crea/
turę in pmo die/ dicẽs: Fiat cęlũ ⁊ terra: ⁊ tuũ verbũ
opus pfectũ. Et erat tũc spũs: ⁊ tenebrę circũferebã
tur ⁊ silentiũ: son⁹ vocis hois nõdũ erat abs te. Tũc
dixisti de thesauris tuis ꝓferri lumen lnminosum q̃
appareret op⁹ tuũ. Et die scõ creasti spm̃ firmamẽ/
ti: et iperasti ei vt diuideret ⁊ diuisionẽ faceret inter
aq̃s: vt ps quedã sursum recederet: ps x̃o deorsum
maneret. Et tertia die imperasti aq̃s cõgregari in se/
ptima pte terre: sex x̃o ptes siccasti ⁊ pseruasti: vt ex
his sint coram te mistrãtia semiata a deo ⁊ culta. Ver
bũ enĩ tuũ ꝓcessit: ⁊ opus statim fiebat. Processit ei
subito fruct⁹ multitudis ĩmẽsus ⁊ ꝓcupiscẽtię gust⁹
mlt̃iformes: ⁊ flores coloze imutabili: ⁊ odores odo
rameti inuestigabilis. Et die tertia hec facta sunt.
Quarta ãt die ipasti fieri solis splẽdorẽ: lunę lumẽ:
stellarũ dispositionẽ: ⁊ impasti eis vt deseruirent fu
turo plasmato homi. Quito aũt die dixisti septimę
parti vbi erat aqua cõgregata vt ꝓcrearet aialia et
volatilia ⁊ pisces: ⁊ ita fiebat. Aqua muta ⁊ sine aia
quę dei nutu iubebant aialia faciebat: vt ex h̃ mira/
bilia tua natiões enarrẽt. Et tũc ꝓseruasti duas ani
mas: nomen vni vocasti enoch: ⁊ nomen secũdę vo/ G
casti leuiathã: ⁊ sepasti ea ab alterutro. Non enĩ po/
terat septima ps vbi erat aq̃ ꝓgregata capere ea. Et
dedisti enoch vnã partẽ q̃ siccata est tertio die vt ha
bitet in ea: vbi sunt mõtes mille. Leuiathan aũt de
disti septimã ptẽ humidã ⁊ seruasti eam vt fiat in de
uoratiõnẽ q̃bus vis ⁊ qñ vis. Sexto aũt die iperasti
terrę vt crearet coram te iumẽta ⁊ bestias ⁊ reptilia: et
sup his adam: quẽ cõstituisti ducẽ sup oĩb⁹ facturã q̃ fe
cisti: et ex eo educimur nos oẽs quẽcũ elegisti pplm.
Hec aũt oia dixi coram te dñe: qr ꝓpter nos creasti se/
culũ. Residuas ãt gẽtes ab adam natas dixisti eas
nil eẽ: ⁊ qm̃ saliuę assimilatę sũt: ⁊ q̃si stillicidiũ ó va
se similasti abũdãtiã eor. Et nũc dñe ecce istę gẽtes
quę in nihilũ deputatę sunt: ceperũt dñari nr̃i ⁊ de/
uorare: nos autẽ pp̃ls tuus quẽ vocasti ꝓmogenitũ
vnigenitũ: emulatorẽ tuũ: traditi sum⁹ ĩ manib⁹ eo/
rũ. Et si ꝓpter nos creatũ est seculũ: q̃re nõ hereditа
tem possidem⁹ cum seculo? Usq̃q̃ hec? La. VII

ET factũ est cum finissem loq verba hec:
missus ẽ ad me angel⁹/ q̃ missus fuerat
ad me ꝓmis noctib⁹/ ⁊ dixit ad me: Sur
ge esdra: ⁊ audi fmones q̃s veni loq ad
te. Et dixi: Loquere deus me⁹. Et dixit
ad me: Mare positũ est in spacioso loco vt esset altũ
et imẽsuz: erit aũt ei introit⁹ in angusto loco posit⁹:
vt eẽt silis fluminib⁹. Quis enĩ volẽs voluerit igre
di mare ⁊ videre eũ vel dñari eius: si nõ trãsierit an/
gustũ: in latitudinẽ venire quõ poterit? Item aliud:
Ciuitas est ędificata ⁊ posita in loco cãpestri: est au
tem plena oĩuz bonoz. Introitus eius angust⁹ ⁊ in
cipiti posit⁹: vt eẽt a dextris qdem ignis: a sinistris
aqua alta: semita aũt est vna sola inter eos posita: hoc
est inter ignẽ ⁊ aquã: vt nõ capiat semita nisi solũmo/
do vestigiũ hois. Si aũt dabit ciuitas homi in here
ditatẽ: si nunq̃ antepositũ piculũ ptrãsierit quõ ac/
cipiat hereditatẽ suaz? Et dixi: Sic dñe. Et dixit ad
me: Sic est ⁊ isrl̃ ps. Propter eos enĩ feci seculũ: ⁊ qñ
trãsgressus est adã cõstitutiões meas: iudicatũ ẽ qđ
factũ est. Et facti sunt itroit⁹ hui⁹ seculi angusti ⁊ do
lentes ⁊ laborioſi: pauci aũt ⁊ mali ⁊ piculoz pleni:
et labore magnope fulti: nam maioris seculi introi/
tus spacioſi ⁊ securi: ⁊ faciẽtes imortalitatis fructũ.
Si ĝ ingrediẽtes nõ fuerũt igressi q̃ viuũt: angusta
et vana hec: nõ poterũt recipe q̃ sunt reposita. Nũc
ergo tu q̃re cõturbaris cũ sis corruptibilis: ⁊ qđ mo
ueris tu cũ sis mortalis? Et q̃re nõ accepisti in cor/de
tuo qđ est futurũ: sz qđ in p̃senti? Rndi ⁊ dixi: Dña/
tor dñe: ecce disposuisti lege tua: qm̃ iusti hereditа/
bũt hec: Impij aũt pibũt: iusti ãt ferẽt angusta: spe/
rãtes spacioſa. Qui enĩ ipie gesserũt: ⁊ angusta pas/
si sunt: ⁊ spacioſa nõ videbũt. Et dixit ad me: Non ẽ
iudex sup deũ: neq̃ intelligẽs sup altissimũ. Pereũt
enĩ multi p̃sentes: qr negligit q̃ antepositа ẽ dei lex.
Mandans enĩ mãdauit de venientib⁹: qñ venerũt:
qđ faciẽtes viuerẽt: ⁊ qđ obseruãtes non punirent.
Hi aũt nõ sunt psuasi/ ⁊ cõtradixerũt ei: ⁊ ꝓstituerũt
sibi cogitamen vanitatis: ⁊ ꝓposuerũt sibi circũnẽ/
tiones delictoz: ⁊ supdixerũt altissimo nõ esse: ⁊ vi/
as eius nõ cognouerũt: ⁊ legem ei⁹ spreuerũt: ⁊ spõ/
siones eius abnegauerũt: ⁊ in legitimis eius fidez
nõ habuerũt: ⁊ opera eius nõ pfecerũt. Propter hoc
esdra vacua vacuis: ⁊ plena plenis. Ecce tẽpus ve/
niet: ⁊ erit qñ venient signa quę p̃dixi tibi. Et appa/

rebit spōsa: ⁊ appareſcēs oſtendet quę nunc ſubducit terra: ⁊ omnis qui liberatus eſt de prędictis malis: ipe videbit mirabilia mea. Reuelabit enī filius meus ieſus cum his qui cum eo ſunt: ⁊ iocūdabunt qui relicti ſunt in annis quadringētis. Et erit poſt annos hos ⁊ morietur filius meus chriſtus. Et oēs qui ſpiramentū habent homines: ⁊ cōuertet ſeculū in antiquū ſilentiū diebus ſeptem ſicut in prioribus iudicijs: ita vt nemo dereliquat: ⁊ erit poſt dies ſeptem: ⁊ excitabit quod nōdum vigilat ſeculū: ⁊ morietur corruptū. Et terra reddet quę in ea dormiūt: et puluis q̄ in eo ſilentio habitāt: ⁊ ꝓmptuaria reddent quę eis cōmēdatę ſunt animę. Et reuelabit altiſſimus ſuper ſedem iudicij: ⁊ pertrāſibūt miſerię: et longanimitas cōgregabit. Judiciū autem ſolum remanebit: veritas ſtabit: ⁊ fides cōualeſcet: Et op⁹ ſubſequet: ⁊ merces oſtendet: ⁊ iuſticię vigilabūt: ⁊ iniuſticię non dominabunt. Et dixi: Primus abraam ꝓpter ſodomitas oꝛauit: ⁊ moyſes ꝓ patrib⁹ q̄ in deſerto peccauerūt: ⁊ q̄ poſt eum pro iſrael in diebus achaz ⁊ samuelis ⁊ dauid ꝓ confractiōe: ⁊ ſalomon ꝓ eis qui venerūt in ſanctificationē: et helias ꝓ his qui pluuiā acceperūt: ⁊ ꝓ mꝛtuo vt viueret: et eęchias ꝓ pplo in diebus ſennacherib / et multi ꝓ multis. Si ergo modo quādo coꝛruptibile increuit: ⁊ iniuſticia multiplicata eſt: ⁊ oꝛauerūt iuſti pro impijs: quare ⁊ nunc ſic nō erit? Et reſpōdit ad me/ et dixit: Pręſens ſeculū nō eſt finis: gloria in eo frequens manet: ꝓpter hoc oꝛauerūt ꝓ inualidis. Dies enim iudicij erit finis tēpoꝛis huius: ⁊ initiū temꝑ poꝛis futuri imꝛtalitatis: in quo pertrāſiuit coꝛruptela: ſoluta eſt intēperātia: abſciſa ē incredulitas: creuit autem iuſticia: oꝛta eſt veritas. Tunc enim nemo poterit ſaluare euꝝ q̄ perijt: neq; demergere qui vincit. Et reſpondi et dixi: Hic ſermo meus primus et nouiſſimus: qm̄ melius erat nō dare terrā adam: vel cum iam dediſſet coercere eum vt non peccaret. Quid enī ꝓdeſt hominib⁹ in p̄ſenti viuere in triſticia: et mꝛtuos ſperare punitionē? O tu quid feciſti adam? Si enī tu peccaſti nō ē factus ſolus tuus caſus: ſed ⁊ noſter q̄ ex te venimus. Quid enim ꝓdeſt nobis ſi ꝓmiſſum eſt nobis imꝛtale tēpus: nos autem mꝛtalia opera egimus? Et qm̄ prędicta eſt nobis perēnis ſpes: nos vo peſſimi vani facti ſumus. Et qm̄ repoſita ſunt nobis habitacula ſanitatis ⁊ ſecuritatis: nos vero mali cōuerſati ſumus. Et quoniā repoſita ē gloria altiſſimi ꝓtegere eos q̄ tarde cōuerſati ſūt: nos aūt peſſimis vijs ambulauim⁹. Et quoniam oſtendet paradiſus cuius fructus incoꝛrupt⁹ pſeuerat in q̄ eſt ſecuritas ⁊ medela: nos vero nō ingrediemur. In ingratis enī locis cōuerſati ſum⁹: et qm̄ ſup ſtellas fulgebūt facies eoꝝ q̄ abſtinētia habuerūt: noſtrę aūtē facies ſup tenebras nigrę. Non enī cogitauim⁹ / viuētes qm̄ iniquitatē faciebam⁹ q̄ in/ cipiemus poſt mortē pati. Et reſpōdit / et dixit: Hoc eſt cogitamentū certaminis qđ certabit q̄ ſup terrā natus eſt homo: vt ſi victus fuerit patiat qđ dixiſti. Si aūt vicerit recipiet qđ dico: qm̄ hęc ē vita quam moyſes dixit cum viueret ad pplm / dicens: Elige tibi vitam vt viuas: Non crediderūt aūt ei: ſed nec p⁹ eum ꝓpheris. Sed nec mihi q̄ locutus ſum ad eos: qm̄ nō eſſet triſticia in perditionē eoꝝ ſicut futurū ē gaudiū ſup eos q̄bus pſuaſa eſt ſalus. Et reſpondi/ et dixi: Scio dñe quoniā vocatus eſt altiſſimus miſericoꝛs in eo q̄ miſereat his q̄ nōdum in ſeculo adueneruūt: ⁊ q̄ miſereꝛ illis q̄ ꝓuerſationē faciūt i lege eius ⁊ longanimis ē: q̄niā longanimitatē p̄ſtat his q̄ peccauerūt q̄ſi ſuis operib⁹: ⁊ munific⁹ ē: qm̄ qui dem donare vult ꝓ exigentijs: ⁊ multę miſericoꝛdię: qm̄ multiplicat magis miſcōias his q̄ p̄ſentes ſunt et q̄ p̄terierūt / ⁊ q̄ futuri ſunt. Si enī nō multiplicauerit miſcōias ſuas: nō viuificabit ſeculū cum his q̄ inhabitabant in eo. Et dixi: qm̄ ſi nō donauerit de bonitate ſua: vt alleuient hi q̄ iniq̄tatem fecerūt de ſuis iniq̄tatibus: nō poterit decies milleſima ps viuificari hoiuꝫ. Et iterꝝ ex ſi nō ignouerit his q̄ curati ſunt verbo eius: ⁊ dereliquerit multitudinē contemptionū: nō fortaſſis dereliq̄rent inumerabili multitudine niſi pauci valde. La. VIII

Et reſpondit ad me / et dixit: Hoc ſeculū fecit altiſſim⁹ ꝓpter multos: futurū autem ꝓpter paucos. Dicā ergo coram te ſimilitudinē eſdra. Quō autē interrogabis terrā: ⁊ dicet tibi: qm̄ dabit terrā multaꝫ magis vnde fiat fictile: paruū aūt puluerē vnde aurum fit: ſic et actus p̄ſentis ſeculi. Multi q̄dem creati ſunt: pauci aūt ſaluabunt. Et reſpōdi / ⁊ dixi: Abſorbe ergo aīa ſenſum: ⁊ dcuoꝛa qđ ſapit. Cōueniſti enī obaudire ⁊ ꝓphetare volens. Nec enī tibi ē datū ſpatiū niſi ſolūmodo viuere. O dñe ſi nō pmittes ſeruo tuo vt oꝛemus coram te: ⁊ des nobis ſemē coꝛdi ⁊ ſenſui culturā: vnde fructus fiat: vnde viuere poſſit omnis coꝛruptus q̄ portabit locū hois? Solus enī es: et vna plaſmatio nos ſumus manuū tuarū ſicut locutus es. Et q̄modo nūc in matrice plaſmatū ē coꝛpus ⁊ p̄ſtans mēbra: cōſeruat in igne ⁊ aq̄ tua creatio: ⁊ nouē menſib⁹ patit tua plaſmatio: tuā creaturam q̄ in ea creata ē: ipm aūtē qđ ſeruat ⁊ qđ ſeruat vtraq; ſeruabunt: ſeruataq; quādoq; iterum reddit matrix q̄ in ea creuerūt. Imperaſti enim ex ipſis mēbris: hoc ē māmillis prębere lac fructui māmillaruꝫ vt nutriat id qđ plaſmatū ē vſq; in tēpus aliquod: et poſtea diſponas eum tuę miſericoꝛdię. Enutriuiſti eum tua iuſticia: ⁊ eruditi eū in lege tua. Et coꝛripuiſti eū tuo intellectu: ⁊ mꝛtificabis eū vt tuā creturā: ⁊ viuificabis eū vt tuū opus. Si ergo perdideris eum q̄ tantis laboꝛib⁹ plaſmat⁹ eſt: tuo iuſſu facile eſt oꝛdinari: vt et id qđ fiebat ſeruaret. Et nunc dñe dicam: de omni homie tu magis ſcis: de populo aūt tuo ob quē doleo: et de hereditate tua ꝓpter quā lugeo: ⁊ ꝓpter iſrael ꝓpter quē triſtis ſum: ⁊ de iacob ꝓpter quem doleo: ideo incipiā oꝛare coram te ꝓ me et ꝓ eis: quoniā video lapſus noſtros q̄ inhabitam⁹ terrā. Sed audiui celeritatē iudicis q̄ futur⁹ eſt. Ideo audi vocē meā ⁊ intellige ſermonē meum: ⁊ loq̄r coram te. Initiū verboꝝ eſdrę priuſq; aſſumeret. Et dixi: Dñe q̄ inhabitas ſeculū: cui⁹ oculi eleuati in ſuperna ⁊ aere: ⁊ cuius thꝛonus ineſtimabilis: ⁊ gloria incōpꝛehenſibilis: cui aſtat exercitus angeloꝛuꝫ cum tremoꝛe: quoꝛum ſeruatio in vento et igni conuertit: cuius verbum verum et dicta perſeuerantia: cuius iuſſio foꝛtis et diſpoſitio terribilis: cuius aſpectus arefacit abyſſos: et indignatio tabeſcere facit montes: et veritas teſtificat. Exaudi oꝛationem ſerui tui: et auribus percipe depꝛecationem figmenti tui. Dum enim viuo loquar: et dum ſapio reſpondebo. Nec reſpicias populi tui delicta: ſed qui tibi in veritate ſeruiunt. Nec intendas im/

Epia gentium studia: sed qui tua testimonia cum doloribus custodierunt. Nec cogites qui in conspectu tuo false cōuersati sunt: sed memorare qui ex voluntate tua timorē cognouerūt. Neq; volueris perdere qui pecudū mores habuerūt: sed respicias eos q̄ legem tuā splendide docuerūt. Nec indigneris eis q̄ bestijs peiores iudicati sunt: sed diligas eos q̄ semper in tua iusticia cōfidunt et gloria. Q̄m nos ⁊ patres nostri talibus morbis languem⁹: tu aūt ꝓpter nos pctōres misericors vocaberis. Si enī desideraueris vt nostri miserearis: tūc misericors vocaberis: nobis autē nō habētibus opera iusticię. Justi enim quibus sunt opera multa reposita: ex ꝓpꝛijs operibus recipient mercedē. Quid est enī homo vt ei indigneris: aut genus corruptibile vt ita amarus sis de ipso? In veritate enī nemo de genitis est qui nō impie gessit: ⁊ de cōfidentibus qui non deliquit. In hoc enim ānūciabit̄ iusticia tua ⁊ bonitas tua dñe: cum misertus fueris eis q̄ nō habent substantiā bonoꝝ operū. Et respōdit ad me/et dixit: Recte locut⁹ es aliqua: ⁊ iuxta sermones tuos sic ⁊ fiet. Quoniā nō vere cogitabo super plasma coꝝ qui peccauerūt ante mortem/ante iudiciū/ante perditionē: sed iocū dabor super iustoꝝ figmētū: ⁊ memorabor peregrinationis quoq; et saluatiōis ⁊ mercedis receptiōis. Quomodo ergo locut⁹ sum/sic ⁊ est. Sicut enī agricola serit super terram semina multa: ⁊ plantatiōes multitudinis plantat: sed nō in tēpore oīa quę seminata sunt saluanť: sed nec omnia quę plātata sūt radicabūt: sic ⁊ qui in seculo seminati sunt nō oīes saluabunť. Et respondi et dixi: Si inueni gratiā/loquar. Quomodo semen agricolę si nō ascēderit aut
5 nō acceperit pluniā tuam in tēpore: aut si corruptū fuerit multitudine pluuię: sic perit: ⁊ similiter homo qui manibus tuis plasmatus est: et tu ei imago nominatus: quoniaꝫ similatus es ei ꝓpter quē omnia plasmasti: ⁊ similasti semini agricolę. Non irascaris super nos: sed parce populo tuo/⁊ miserere hęreditati tuę. Tu antem creaturę tuę misereris. Et respōdit ad me/⁊ dixit: Quę sunt p̄sentia/p̄sentib⁹: ⁊ quę futura/futurę. Multū enim tibi restat vt possis diligere meā creaturā super me: tibi autem frequēter et ipsi ꝓmaui: iniustis autē nunq̄. Sed ⁊ in hoc mirabilis es coraꝫ altissimo: quoniā humiliasti te sicut decet te: ⁊ nō iudicasti te/ vt iter iustos plurimū glorificeris. Propter qō miserię multę/⁊ miserabiles efficienť eis q̄ habitāt seculū in nouissimis: qr in multa superbia ambulauerūt. Tu autem ꝓ te intellige: et de similibus tuis inquire gloriā. Nobis enī apertus est paradisus: plātata est arbor vitę: p̄paratū est futurū tempus: p̄parata est abundātia: edificata est ciuitas: probata est requies: perfecta est bonitas: ⁊ perfecta sapiētia. Radix mali signata est a vobis: infirmitas: ⁊ tinea a vobis abscōsa est: ⁊ in infernum fugit corruptio in obliuione. Transierūt dolores: ⁊ ostensus est in fine thesaurus immortalitatis. Noli ergo adūcere inquirēdo de multitudine eoruꝫ qui pereunt. Nam ⁊ ipsi accipiētes libertatē/sprenerūt altissimū: ⁊ legem eius cōtempserūt: ⁊ vias eius dereliquerūt. Adhuc autem iustos eius cōculcauerunt: ⁊ dixerūt in corde suo nō esse deū: ⁊ quidem scientes quoniā morient̄. Sicut enī vos suscipiēt quę p̄dicta sunt: sic eos sitis et cruciatus quę ꝓparata sunt. Non enī voluit dominē dispdi. Sed ⁊ ipsi qui creati sunt coinq̄nauerūt nomen ei⁹ q̄ fecit eos: ⁊ in- 6
grati fuerūt ei q̄ ꝓparauit eis vitā. Quapropter iudiciū meū modo apropinq̄t. Quę nō oībus demōstraui nisi tibi: ⁊ tibi silib⁹ pauc⁹. Et rn̄di/⁊ dixi: Ecce nūc dñe demōstrasti mihi mltitudinē signoꝝ q̄ facturus es facere i nouissimis: qꝫ nō demōstrasti mihi q̄ tpe.

La. IX

ET respondit ad me/⁊ dixit: Metiens metire tēpus in semetipso: et erit cū videris q̄n trāsierit pars q̄dā signoꝝ q̄ ꝓdicta sunt: tunc itelliges: q̄m ipm est in q̄ incipiet altissim⁹ visitare seculū q̄ ab eo factū est: ⁊ q̄n videbit in seculo motio locoꝝ et ppl'oꝝ turbatio: tunc intelliges/q̄m de his erat altissim⁹ locut⁹/a diebus q̄ fuerūt ante te ab initio. Sicut enī oē q̄ factū est in seculo initiuꝫ habet pariter ⁊ cōsūmationē: ⁊ ꝓsūmatio est manifesta: sic et altissimi tēpora initia habēt manifesta i ꝓdigijs et ꝟtutib⁹/⁊ cōsūmatiōes in actu ⁊ in signis. Et erit/ omnis q̄ saluus factus fuerit: et q̄ poterit effugere p opa sua: ⁊ p fidē in qua credidistis/relinquet̄ de ꝓdictis periculis: ⁊ videbit salutare meū in terra mea: ⁊ in finib⁹ meis: q̄m sanctificaui me a seculo. Et tunc mirabunť q̄ nūc abusi sunt vias meas: ⁊ in tormētis cōmorabunť hi q̄ eas ꝓiecerūt in ꝓtemptu. Qui enī nō cognouerūt me viuētes beneficia cōsecuti: ⁊ q̄ fastidierūt legē meā: cum adhuc erāt habētes libertatem: et cū adhuc esset eis aptus pnitētię loc⁹: nō intellexerūt sed sprenerūt: hos oportet post mortez in cruciamento cognoscere. Tu ergo noli adhuc curiosus esse quō impij cruciabunť: sed inquire quō iusti saluabunť: ⁊ quoꝝ seculū: ⁊ ꝓpter quos seculū: ⁊ quādo. Et respondi/⁊ dixi: Olim locutus sum ⁊ nūc dico: et postea dicam: quoniā plures sunt qui pereunt/q̄ qui saluabunť: sicut mltiplicatur fluctus super guttā. Et rn̄dit ad me/⁊ dixi: Qualis ager/talia et semia: ⁊ quales flores/tales ⁊ tincturę: ⁊ q̄lis operator/talis ⁊ creatio: ⁊ qualis agricola/talis cultura: q̄m tēp⁹ erat seculi. Et nunc cū essem parans eis his qui nunc sunt anteq̄ fieret seculū in quo habitarēt: et nemo cōtradixit mihi: Tunc enī q̄sq̄ ⁊ nunc creať in mūdo hoc parato ⁊ mense indeficiēti: ⁊ lege inuestigabili corrupti sunt mores eoꝝ. Et cōsideraui seculū: ⁊ ecce erat periculū ꝓpter cogitatiōes quę i eo aduenerūt. Et vidi ⁊ peperci ei valde: et seruaui mihi acinum de botro: ⁊ plantationez de tribu multa. Pereat ergo mltitudo quę sine causa nata est: ⁊ seruetur acinus meus/ ⁊ plantatio mea: quia cum multo labore perfeci. Tu autem si adhuc intromittas septem dies alios: sed nō ieiunabis in eis: ibis in campum florum vbi domus nō est ędificata: et manducabis solūmodo de floribus campi: et carnem non manducabis: ⁊ vinum nō bibes: sed solūmodo flores. Deprecare altissimū sine intermissione: ⁊ veniā et loquar tecum. Et ꝓfectus sum sicut dixit mihi in campū qui vocať ardath: ⁊ sedi ibi in floribus. Et de herbis agri manducaui: ⁊ facta est esca earum mihi in saturitatē. Et factum est post dies septem: et ego discumbebam supra fenum: ⁊ cor meū iterū turbabatur sicut ante. Et apertū est os meum: ⁊ inchoaui dicere coram altissimo/et dixi: O dñe te nobis ostendens/ostensus es patribus nostris in deserto: quod non calcatur ⁊ infructuoso: quando erant exeuntes de egypto/et dicens dixisti: Tu israel audi me et semen iacob intende sermonibus meis. Ecce enī ego/

Alias gusta bis

A semino in vobis legem meã: ⁊ faciet i vobis fructũ: ⁊ glorificabimini in eo ꝑ ſeculũ. Nam patres nr̃i accipientes legem nõ ſeruauerũt: ⁊ legitima tua non cuſtodierũt: ⁊ factus eſt fructus legis nõ parẽſ. Nec enī poterat qm̃ tuus erat: nam qui acceꝑerũt/ perierũt: nõ cuſtodiẽtes qõ in eis ſeminatũ fuerat. Et ecce conſuetudo eſt: vt cum acceꝑerit terra ſemen: vel nauem mare: vel vas aliqõ eſcam vl̃ potũ: cum fuerit exterminatũ id in quo ſeminatũ eſt/ vel in quod miſſum eſt: ſimul id quod ſeminatũ vel miſſum eſt: vel quę ſuſcepta ſunt exterminanť: et ſuſcepta iam nõ manent apud nos. Sed nobis ſic nõ factum eſt. Nos quidẽ qui legem acceꝑimus peccãtes periuimus: ⁊ cor noſtrũ quod ſuſcepit eam: nam lex nõ perijt: ſed ꝑmanſit in ſuo labore. Et cum loquerer hęc in corde meo/ reſpexi oculis meis/ ⁊ vidi mulierẽ in dextera parte. Et ecce hęc lugebat ⁊ plorabat cũ voce magna/ ⁊ animo dolebat valde/ ⁊ veſtimẽta eius diſciſſa: ⁊ cinis ſup caput eius. Et dimiſi cogitat9 in quibus eram: cogitãs ⁊ cõuerſus ſum ad eam/ ⁊ dixi ei: Vt q̃d fles/ ⁊ q̃d doles animo? Et dixit ad me: Dimitte me dn̄e meus vt defleam me/ ⁊ adũcta dolorem: quoniã valde amara ſuz animo: ⁊ humiliata ſum valde. Et dixi ei: Quid paſſa es? Dic mihi. Et dixit ad me: Sterilis fui ego famula tua ⁊ nõ peperi habens maritũ annis triginta. Ego enī per ſingulas horas/ ⁊ ꝑ ſingulos dies ⁊ annos triginta hos/ deprecor altiſſimũ nocte ac die. Et factũ eſt poſt triginta annos exaudiuit me deus ancillã tuã: ⁊ vidit humilitatẽ meã: ⁊ attendit tribulatiõi meę: et dedit mihi filiũ. Et iocũdata ſum ſuper eum valde ego et vir meus/ ⁊ omnes ciues mei: ⁊ honorificabam9 valde fortem. Et nutriui eum cum labore mꝛto: ⁊ factũ eſt cum creuiſſet ⁊ veniſſet accipere vxorẽ: feci diem

epuli. Caplm. X

B 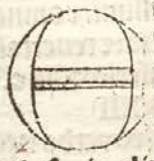 T factũ eſt cum introiſſet filius me9 in thalamo ſuo/ cecidit ⁊ mortu9 eſt/ ⁊ euertimus oñes lumina. Et ſurrexerũt omnes ciues mei ad cõſolandũ me/ ⁊ quieuiſſent vt me cõſolarenť vt quieſcerẽ: et ſurrexi nocte ⁊ fugi/ ⁊ veni ſicut vides in hoc campo: ⁊ cogito iam nõ reuerti in ciuitatẽ/ ſed hic cõſiſtere/ ⁊ neq̃ manducare neq̃ bibere/ ſed ſine intermiſſione lugere ⁊ ieiunare vſq̃dum moriar. Et dereliqui ſermones in q̃bus eram: et reſpõdi cum iracũdia ad eam/ et dixi: Stulta ſup omnes mulieres: nõ vides luctũ noſtrũ: ⁊ quę nobiſ ꝓtingũt? Qm̃ ſion mater nr̃a oi triſticia ꝓriſtať/ ⁊ hũilitate hũiliata ẽt luget validiſſime. Et nũc qm̃ oẽs lugem9 et triſtes ſum9/ qm̃ oẽs cõtriſtati ſumus: tu aũt cõtriſtaris in vno filio. Interroga enī terrã ⁊ dicet tibi: qm̃ hęc eſt quę debeat lugere caſum tãtoq̃ ſup eũ germinantiũ. Et ex ipſa ab initio oẽs nati ⁊ alij venient. Et ecce pene oñes in pditionẽ ambulãt ⁊ exterminiũ fit multitudo eorũ. Et q̃s ergo debet lugere magꝭ/ niſi hęc quę tam magnã multitudinẽ pdidit/ q̃ tu quę ꝑ vno doles? Si autẽ dices mihi: qm̃ nõ eſt planctus meus ſilis terrę/ qm̃ fructũ ventris mei pdidi/ quẽ cum męroribus peperi/ ⁊ cum doloꝛib9 genui: terra aũt fm̃ viaz terrę: abijtq̃ in ea multitudo ꝓſens: quõ euenit ⁊ ego tibi dico: Sicut tu cum labore pepiſti/ ſic et terra dat fructũ ſuũ: homi ab initio ei q̃ fecit eã. Nunc ergo retine apud temetipſam doloꝛẽ tuũ/ et fortiter qui tibi cõtigerũt caſus. Si enī iuſtificaueris ter C minũ dei ⁊ cõſiliũ ſuũ/ recipies in tẽpore/ ⁊ in talib9 collaudaberis. Ingredere ergo in ciuitatẽ ad virum tuũ. Et dixit ad me: Non faciã neq̃ igrediar ciuitatem/ ſed hic moriar. Et apposui adhuc loq̃ ad eam/ et dixi: Noli facere hũc ſermonẽ/ ſed cõſenti ꝓſuadẽti. Quot enī caſus ſion: Cõſolare ꝓpter doloꝛẽ hieruſalẽ. Vides enī qm̃ ſctificatio nr̃a deſerta effecta eſt/ ⁊ altare nr̃m demolitũ eſt/ ⁊ templũ nr̃m deſtructũ eſt/ ⁊ pſalteria nr̃m humiliatũ eſt/ ⁊ hymnus cõticuit/ ⁊ exultatio nr̃a diſſoluta eſt: ⁊ lumen candelabri nr̃i extinctũ eſt/ et arca teſtamẽti nr̃i direpta eſt: et ſancta nr̃a cõtaminata ſunt: ⁊ nomen q̃ inuocatũ eſt ſup nos pene ꝓphanatũ eſt: ⁊ liberi nr̃i cõtumeliã paſſi ſunt/ ⁊ ſacerdotes nr̃i ſuccẽſi ſunt/ ⁊ leuitę nr̃i in captiuitatẽ abierũt/ ⁊ virgines nr̃ę coinq̃natę ſunt/ ⁊ mulieres nr̃ę vim paſſę ſunt/ ⁊ iuſti nr̃i rapti ſunt/ ⁊ paruuli nr̃i ꝑditi ſunt/ ⁊ iuuenes nr̃i ſuierũt/ ⁊ fortes nr̃i iualidi facti ſunt. Et q̃ omnũ maius ſignaculuz ſion/ qm̃ reſignata eſt de gloria ſua. Nam ⁊ tradita eſt in mãib9 eoꝝ: q̃ nos oderũt: Tu ergo excute tuã triſticiã multã/ ⁊ depone abs te multitudinẽ doloꝝ vt tibi repꝛopicieť fort(: ⁊ requiẽ faciet tibi altiſſim9/ requietionẽ laboꝝ. Et factũ eſt cũ loquebar ad eam/ facies eius fulgebat ſubito ⁊ ſpecies/ coꝛuſcus fiebat viſus eius/ vt eſſem pauẽs valde ad eam/ ⁊ cogitarẽ q̃d eẽt hoc. Et ecce ſubito emiſit ſonitũ vocis magnũ timoꝛe plenũ/ vt cõmouerẽtur terra a mulieris ſono. Et vidi: ⁊ ecce ampli9 mulier nõ cõparebat mihi/ ſed ciuitas ędificabať: et locus demõſtrabať de fundamẽtis magnis: ⁊ timui ⁊ clamaui voce magna/ et dixi: Vbi eſt vriel angelus qui a principio venit ad me? Qm̃ ipſe me fecit venire in multitudine in exceſſu mentis hui9. Et fact9 eſt finis meus in corꝛuptionẽ/ ⁊ oꝛatio mea i impꝛoperium: ⁊ cum eſſem loquẽs ego hęc/ ecce venit ad me et vidit me. Et ecce eram poſitus vt mortu9/ ⁊ intellectus meus alienat9 erat. Et tenuit dexterã meã: et D ꝓfortauit me/ ⁊ ſtatuit me ſup pedes meos. Et dixit mihi: Quid tibi eſt/ ⁊ q̃re ꝓturbat9 eſt intellect9 tu9/ et ſenſus cordis tui/ ⁊ q̃re cõturbaris? Et dixi: Qm̃ dereliq̃ſti me. Et ego q̃dem feci fm̃ ſermones tuos/ et exiui in campũ/ ⁊ ecce vidi ⁊ video qõ nõ poſſum enarrare. Et dixit ad me: Sta vt vir: ⁊ cõmouebo te. Et dixi: Loquere dn̄e meus tu in me. Noli me derelinquere: vt nõ frustra moriar/ qm̃ vidi quę non ſciebam/ ⁊ audio quę nõ ſcio. Aut nunq̃d ſenſus meus fallit/ ⁊ anima mea ſuppmat? Nunc ergo depꝛor te vt demõſtres ſeruo tuo de exceſſu h̃. Et reſpõdit ad me/ ⁊ dixit: Audi me/ ⁊ doceã te/ ⁊ dicã tibi de q̃bus times: qm̃ altiſſimus reuelauit tibi myſteria multa. Vidit rectã viaz tuã: qm̃ ſine intermiſſione cõtriſtaris ꝑ pplm tuo/ et valde lugebas ꝓpter ſion. Hic ergo intellect9 viſionis quę tibi apparuit ante paululum. Quã vidiſti lugentẽ/ inchoaſti ꝓſolari eam. Nũc aũt iam ſpeciẽ mulier(nõ vides/ ſed apparuit tibi ciuitas edificari/ ⁊ qm̃ enarrabat tibi de caſu filij ſui. Hęc abſolutio eſt. Hęc mulier quã vidiſti/ hęc eſt ſion/ ⁊ qm̃ dixi tibi quã ⁊ nũc cõſpicies/ vt ciuitatem ędificataz. Et qm̃ dixi tibi q: ſterilis fuit annis triginta/ ꝓpter qõ erãt anni. ſ. trigita: qm̃ nõ erat in ea adhuc oblatio oblata. Et factũ eſt poſt ãnos trigita ędificauit ſalomõ ciuitatẽ ⁊ obtulit oblatiões/ tũc fuit qm̃ peperit ſterilis filiũ. Et qõ tibi dixit/ qm̃

nutriuit eum cum labore: hoc erat habitatio in hierusalem. Et qñ dixit tibi: q filius meus veniens in suo thalamo mortuus esset/ & cõtigisset ei casus: hoc erat q̃ facta est ruina hierl'm. Et ecce vidisti silitudinem eius: & qñ filiũ lugeret/ inchoasti cõsolari eaz: et de his q̃ cõtigerũt hec erant tibi aperiẽda. Et nũc videt altissim⁹ qñ ex animo cõtristatus es: & qñ ex toto corde pateris p ea: ostẽdit tibi claritatẽ glorie eius/ & pulchritudinẽ decoris ei⁹. Propterea ei dixi tibi vt maneres in campo vbi domus nõ est edificata. Sciebã enĩ ego qñ altissim⁹ incipiebat tibi ostẽdere hec: ppterea dixi tibi/ vt venires in agrum vbi nõ est fundamentũ edificij. Nec enĩ poterat op⁹ edificij hois sustineri in loco vbi incipiebaꝫ altissimi ciuitas ostendi. Tu ergo noli timere: neq̃ expauescat cor tuũ: sed ingredere & vide splendorẽ & magnitudinem edificij: quantũ capax est tibi visu oculoz & vide re: & post hec audies quãtũ capit auditus auriũ tuarũ audire. Tu enĩ beatus es q̃ multis: & vocatus es apud altissimũ sicut et pauci. Nocte aũt que in crastinũ futura est/ manebis hic: & ostẽdet tibi altissim⁹ eas visiones supremorũ que faciet altissimus his q̃ habitãt super terrã a nouissimis dieb⁹. Et dormiui illã noctem & aliam: sicut dixerat mihi. La. XI

Et vidi somniũ: & ecce ascẽdebat de mari aquila cui erãt duodecim alę pẽnarũ et capita tria. Et vidi & ecce expãdebat alas suas ĩ omnẽ terrã: & oẽs venti cęli insufflabãt in eam & colligebanꝫ. Et vidi: & de pẽnis eius nascebanꝫ ꝓtrarię pẽnę: & ipse fiebant in pẽnaculis minutis & modicis. Nam capita eius erãt ꝗescẽtia: & dimidiũ caput erat maius aliorũ capitũ: sed ipsa ꝗescebat cũ eis. Et vidi & ecce aq̃la volauit in pẽnis suis: & regnauit sup terrã/ & super eos qui habitant in ea. Et vidi qñ subiecta erant ei omnia sub cęlo: & nemo illi cõtradicebat/ neq̃ vnus de creatura que est sup terraz. Et vidi: & ecce surrexit aquila sup vngues suos: & misit vocẽ pẽnis suis/ dicens: Nolite oẽs sil' vigilare: dormite vnus q̃sq̃ in loco suo: & p tẽpus vigilate. Capita autẽ in nouissimo seruenꝫ. Et vidi: & ecce vox nõ exibat de capitib⁹ ei⁹: sed de medietate corporis eius. Et numeraui cõtrarias pẽnas eius: & ecce ipse erant octo. Et vidi: & ecce a dextera parte surrexit vna pẽna: et regnauit super oẽm terrã. Et factũ est cum regnaret: venit ei finis & nõ apparuit locus eius / & sequẽs exurrexit & regnabat. Ipsa multũ tenuit tẽpus. Et factũ est cũ regnaret: & veniebat finis ei⁹ vt nõ appareret sicut por: & ecce vox emissa ẽ illi dicẽs: Audi tu que tãto tpe tenuisti terrã. Hęc annũcio tibi anteq̃ incipias nõ apparere. Memo post te tenebit tẽpus tuũ/ sed nec dimidiũ eius. Et leuauit tertia/ & tenuit ꝑncipatũ sicut et priores: & nõ apparuit & ipsa. Et sic cõtingebat & oibus alijs singillatim ꝑncipatũ gerere: & iterũ nusq̃ cõparere. Et vidi: & ecce in tẽpore sequẽtes pẽnę erigebanꝫ a dextera parte vt tenerẽt & ipe ꝑncipatũ: & ex his erãt que tenebãt/ sed tñ statim nõ cõpatescebant: nam & alique ex eis erigebanꝫ: sed nõ tenebãt ꝑncipatũ. Et vidi post hec: & ecce non cõparuerũt duodecim pẽnę & duo pẽnacula: & nihil superat ĩ corpore aq̃le/ nisi duo capita quiescẽtia & sex pẽnacula. Et vidi & ecce sex pẽnaculis diuise sunt due/ & mãserũt sub capite/ qđ est ad dexterã partẽ: Nam q̃ttuor mãserũt in loco suo. Et vidi: & ecce hec subalares cogitabant se erigere & tenere ꝑncipatus. Et vidi: et ecce vna erecta est: sed statim nõ cõparuit. Et secũdę veloci⁹ q̃ priores nõ cõparuerũt. Et vidi: & ecce due que superauerũt apud semetipas cogitabãt & ipe regnare: Et in eo cũ cogitarẽt: ecce vnũ quiescẽtiũ capituz qđ erat mediũ euigilabat: Hoc enĩ erat duoz capitũ mai⁹. Et vidi qñ cõpleta sunt duo capita secum: & ecce cõuersum est caput cum his q̃ cũ eo erãt: et comedit duas subalares que cogitabãt regnare. Hoc autẽ caput pcõterruit omnẽ terrã: & dñabaꝫ in ea his q̃ habitabãt terrã cũ labore m'lto: & potẽtatũ tenuit orbis terrarũ sup oẽs alas que fuerũt. Et vidi post hec: et ecce mediũ caput subito nõ cõparuit: et hoc sicut alę. Superauerũt aũt duo capita: que & ipsa sil'r regnauerũt sup terrã: & sup eos q̃ habitãt in ea. Et vidi: & ecce deuorauit caput a dextera parte illud qđ a leua. Et audiui vocẽ dicentẽ mihi: Conspice contra te: & cõsidera qđ vides. Et vidi: & ecce sicut leo cõcitatus de silua rugiens: & vidi qñ emittebat vocẽ hois ad aquilã. Et dixit/ dicẽs: Audi tu & loq̃r ad te: & dicit altissim⁹ tibi: Nõne tu es q̃ superasti de quattuor aialib⁹ que fecerã regnare in seculo meo: et vt p eos veniret finis tẽpoz eoz: Et quart⁹ veniens deuicit oñia aialia que trãsierũt: & potẽtatu tenuit seculũ cum tremore m'lto: & oẽm orbem cũ labore pessimo: & inhabitauit tot tẽporib⁹ orbem terrarũ cum dolo: Et iudicasti terrã nõ cum veritate: Tribulasti enĩ mãsuetos: & lesisti quiescẽtes: & dilexisti mẽdaces: & destruxisti habitatiões eoz q̃ fructificabãt: et humiliasti muros eoz q̃ te nõ nocuerũt. Et ascendit ꝓtumelia tua ad altissimũ: & supbia tua ad fortẽ. Et respexit altissim⁹ supba tẽpora: & ecce finita sunt: et scelera eius cõpleta sũt. Propterea nõ appareas tu aq̃la & alę tue horribiles/ & pẽnacula tua pessima/ et capita tua maligna/ & vngues tui pessimi/ & omne corpus tuũ vanũ: vt refrigeret ois terra: & reuertaꝫ liberata de tua vi: & speret iudiciũ & misericordiã ei⁹ qui fecit eam. La. XII

Et factũ est dum loqueret leo verba hec ad aquilã. Et vidi: & ecce q̃ superauerat caput & nõ cõparuerũt quattuor alę illę que ad eum trãsierũt & erectę sunt vt regnaret: & erat regnũ eoz exile/ & tumultu plenum. Et vidi: & ecce ipsa nõ apparebãt: & oẽ corpus aquilę incendebaꝫ: & expauescebat tra valde. Et ego a tu multu & excessu metis: et a magno timore vigilaui: & dixi spiritui meo: Ecce tu prestitisti mihi hoc/ in eo q̃ scrutaris vias altissimi. Ecce adhuc fatigatus suz animo: & spiritu meo lualidus sum valde: & nec modica est in me virtus a multo timore quã expaui nocte hac. Nũc ergo orabo altissimũ: vt me ꝓfortet vsq̃ in finem. Et dixi: Dñator dñe si inueni gratiaz ante oculos tuos: et si iustificatus sum apud te prę multis: et si certe ascendit deprecatio mea ante faciem tuam: cõforta me: & ostende seruo tuo mihi interpretationem et distinctionẽ visus horribilis huius / vt plenissime cõsoleris animã meã. Dignum enim me habuisti ostẽdere mihi tempoz nouissima. Et dixit ad me: Hec est interpretatio visionis huius. Aquilam quã vidisti ascendentẽ de mari: hoc est regnum quod visum est in visione danieli fratri tuo. Sed nõ est illi interpretatũ: qñ ego nunc tibi interp̃tor. Ecce dies venĩũt: & exurget regnũ super terrã: & erit timor acrior omniũ regnorum que fuerunt ante eum

A Regnabũt autem in ea reges duodecim: vnus post vnum. Nam secũdus incipiet regnare ⁊ ipse tenebit amplius tẽpus pꝛę duodecim. Hęc est iterpꝛetatio duodecim alarũ quas vidisti. Et quã vidisti vocem quę locuta est: nõ de capitibus eius exeuntẽ/sed de medio coꝛpoꝛis eius: hęc est interp̃tatio. Qm̃ post tẽpus regni illius nascẽt cõtentiões nõ modice: et periclitabit vt cadat ⁊ nõ cadet tunc: sed iterũ cõsti/tuet in suũ initiuz. Et qm̃ vidisti subalares octo co/hęrentes alis eius: hęc est interp̃tatio: Exurgent in ipso octo reges: quoꝝ erunt tẽpoꝛa leuia ⁊ ãni citati: ⁊ duo quidẽ ex ipsis parient. Appꝛopinquãte au tem tẽpoꝛe medio: quattuoꝛ seruabunt in tempoꝛe cum incipiet appꝛopinquare tẽpus eius vt finiat. Duę vero in finem seruabunt. Et qm̃ vidisti tria ca pita quiescẽtia: hęc est iterpꝛetatio: In nouissimis eius suscitabit altissimus tria regna: et reuocabit in ea multa: ⁊ dissabunt terrã/ ⁊ qui habitãt in ea cum laboꝛe multo super omnes q̃ fuerũt ante hos. Pꝛo/pter hoc ipsi vocati sunt capita aquilę. Isti enĩ erũt qui recapitulabũt impietates eius: ⁊ qui perficient nouissima eius. Et quoniã vidisti caput maius nõ apparẽs: hęc est interp̃tatio eius. Quoniã vnus ex eis super lectũ suũ moꝛiet: ⁊ tamen cum toꝛmentis. Nam duo qui pseuerauerint: gladius eos comedet. Vnius enĩ gladius comedet qui cum eo: sed tamen hic gladio in nouissimis cadet. Et quoniã vidisti du as subalares trajiciẽtes super caput: quod est i dex/tera parte: hęc est interp̃tatio. Hi sunt quos conser/uauit altissimus in finem suum: hoc est regnũ exile et turbatiõis plenum. Sicut vidisti ⁊ leonem: quem
B vidisti de silua euigilãtem ⁊ rugientem ⁊ loquẽtem ad aquilã et arguẽtem eam: ⁊ iniusticias ipsius per oñes sermones eius: sicut audisti: hic est vẽtus quẽ seruauit altissimus in finẽ ad eos ⁊ impietates ipso rum: ⁊ arguet illos/⁊ incutiet coꝛã ipis discerptiões eoꝝ. Statuet enim eos in iudiciũ viuos: ⁊ erit cum arguerit eos: tũc coꝛripiet eos: Nam reliduũ popu/lum meũ liberabit cum miseria: qui saluati sunt su/per fines meos: ⁊ iocũdabit eos: quoadusqꝫ veniet finis/dies iudicij: de quo locutus suz tibi ab initio. Hoc somniũ quod vidisti: ⁊ hę interpꝛetatiões. Tu ergo solus dignus fuisti scire altissimi secretuz hoc. Scribe ergo omnia ista in libꝛo quę vidisti: et pone ea in loco abscondito: ⁊ docebis ea sapientes de po pulo tuo: quoꝝ coꝛda scis posse capere et seruare se/creta hęc. Tu autem adhuc sustine hic alios dies se/ptem/vt tibi ostendat quicqd visuz fuerit altissimo ostendere tibi. Et pfectus est a me. Et factũ est cum audisset omnis populus/quoniam pertransierũt se ptem dies: ⁊ ego nõ fuissem reuersus in ciuitatez: et cõgregauit se omnis a minimo vsqꝫ ad maximũ: et venit ad me: ⁊ dixerũt mihi/dicẽtes: Quid peccaui/mus tibi/⁊ quid iniuste egimus in te quoniã dereli/quens nos: sedisti in loco hoc? Tu enim nobis supe res solus ex oĩbus populis: sicut botrus de vinea: et sicut lucerna in loco obscuro: ⁊ sicut poꝛtus et na/uis saluata a tempestate. Aut non sufficiunt nobis mala quę cõtingunt? Si ergo tu nos dereliqueris: quanto nobis erat melius si essemus succẽsi: ⁊ nos cum incẽdio sion? Nec enĩ nos sumus meliozes eoꝝ quę ibi moꝛtui sunt. Et plozauerũt voce magna. Et respondi ad eos ⁊ dixi: Confide israel: ⁊ noli tristari tu domus iacob. Est enĩ memoꝛia vestra coꝛam al/tissimo et foꝛtis nõ est oblitus vestri in tẽptatione. C
Ego enĩ non dereliqui vos/nec excessi a vobis: sed veni in hũc locum vt depꝛecarer p desolatiõe sion: vt quererem misericoꝛdiã pꝛo humilitate sanctifica tionis vestrę. Et nunc ite vnusquisqꝫ vestruz in do/mum suam: ⁊ ego veniã ad vos post dies istos. Et pfectus est populus sicut dixi ei in ciuitatem. Ego autẽ sedi in campo septem dieb⁹/sicut mihi manda/uit: ⁊ mãducabã de floꝛib⁹ solũmodo agri: ⁊ de her/bis facta est esca mihi in dieb⁹ illis. La. XIII

ET factum est post dies septem: et som/niaui somniũ nocte. Et ecce de mari vẽ tus exurgebat: vt cõturbaret oñes flu ctus eius. Et vidi: et ecce cõualescebat ille homo cum nubibus cęli: et vbi vul tum suum vertebat: vt pꝛsideraret: tremebãt omnia quę sub eo videbant: ⁊ vbicũqꝫ exiebat vox de oꝛe eius: ardescebãt omnes qui audiebãt voces eius: si cut quiescit terra quãdo sensserit ignez. Et vidi post hęc: ⁊ ecce cõgregabat multitudo hominũ quoꝝ nõ erat numerus de quattuoꝛ ventis cęli: vt debel/larent hominẽ qui ascenderet de mari. Et vidi: ⁊ ec/ce sibimetipsi sculpserat montem magnũ: ⁊ volauit super eum. Ego autẽ quesiui videre regionẽ vel lo/cum vnde sculptus esset mons: ⁊ non potui. Et post hęc vidi: ⁊ ecce omnes qui cõgregati sunt ad eum vt expugnarẽt eum timebãt valde: tamẽ audebãt pu/gnare. Et ecce vt vidit impetũ multitudinis venien tis nõ leuauit manũ suã: nec frameã tenebat: nec aliqs̃ vas bellicosuz: nisi solũmodo: vt vidi/quoniã emisit de oꝛe suo sicut flatum ignis: ⁊ de labijs eius spiritus flãmę: ⁊ de lingua eius emittebat scintillas et tẽpestates: ⁊ cõmixta sunt oñia simul/ hic flatus ignis ⁊ spiritus flãmę: ⁊ multitudo tẽpestatis: ⁊ con D cidit super multitudinẽ in ipetu quę parata erat pu gnare: et succẽdit omnes: vt subito nihil videret de innumerabili multitudine: nisi solũmodo puluis et fumi odoꝛ. Et vidi: ⁊ extimui. Et post hęc vidi ipsuz hominẽ descendentẽ de monte: ⁊ vocantẽ ad se mul titudinem aliam pacificaz: ⁊ accedebat ad eum vul/tus hominũ multoꝝ quoꝝũdam gaudentiũ/ quoꝝũ dam tristantiũ: aliqui vero alligati: aliqui adducen tes ex eis qui offerebãtur. Et ęgrotaui a multitudi/ne pauoꝛis: ⁊ expgefactus sum/⁊ dixi: Tu ab initio demonstrasti seruo tuo mirabilia hęc: ⁊ dignum me habuisti vt susciperes depꝛecationẽ meam: et nunc demonstra mihi adhuc interpꝛetationẽ somnij hu/ius. Sicut enim existimo in sensu meo: vę qui dereli cti fuerint in diebus illis. Et multo plus: vę his qui nõ sunt derelicti. Qui enim nõ sunt derelicti tristes erant. Intelligo nunc quę sunt reposita in nouissi/mis diebus: et occurrent eis: sed et his qui derelicti sunt. Pꝛopter hoc venerũt enim in pericula magna et necessitates multas/sicut ostendunt somnia hęc. Attamen facilius est periclitãtem venire in hunc q̃ pertransire sicut nubem a seculo: ⁊ nunc videre quę contingunt in nouissimo. Et respondit ad me/et di/xit: Et visionis interpꝛetationẽ dicam tibi: ⁊ de qni bus locutus es/adaperiã tibi. Qm̃ de his dixisti qui derelicti sunt: hęc est interp̃tatio. Qui aufert periculũ illo tẽpoꝛe: hic se custodiuit. Qui in piculo iciderũt: hi sunt qui habent opera ⁊ fidem ad foꝛtissimũ. Sci to ergo/ qm̃ magis beatificati sunt qui derelicti su/per eos qui moꝛtui sunt. Hę interp̃tatiões visionis.

Quia vidisti virum ascendentē de corde maris: ipe est quem cōseruat altissimus multis temporibus: q̄ per semetipm liberabit creaturā suā: t ipe disponet qui derelicti sunt. Et qm̄ vidisti de ore eius exire vt spiritū t ignem t tempestatē: t qm̄ non tenebat fra meam: neq; vas bellicosum: corrupit enim impetus eius multitudinē quę venerat expugnare eum: hec est interptatio: Ecce dies venīūt / qn̄ incipiet altissi/ mus liberare eos qui super terram sunt: t veniet in excessu mentis super eos qui inhabitabāt terrā: Et alij alios cogitabūt debellare: ciuitas ciuitatē t lo/ cus locum: t gens aduersus gentem / t regnū aduer sus regnū. Et erit cum fient hec: t cōtingent signa quę ante ostendi tibi: t tunc reuela fbi filius meus: quē vidisti vt virū ascēdentē. Et erit: quādo audie/ rint omnes gentes vocem eius / t derelinquet vnus quisq; in regione sua bellū suū quod habent ad al/ terutrū t colliget in vnum multitudo innumerabi/ lis / sicut volentes venire t expugnare eu. Ipse au tem stabit super cacumen montis sion. Sion autē veniet t ostendet omnibus parata t edificata / sicut vidisti montē sculpi sine manibus. Ipse autē filius meus arguet quę adinuenerūt gentes impietates eor has: quę tempestati appropinquauerūt ꝓpter mala cogitamēta eor t cruciamēta quibus incipi/ ent cruciari: quę assimilatę sunt flāmę: t perdet eos sine labore: per legē quę igni assimilata est. Et qm̄ vidisti eum colligentē ad se aliam multitudinē paci ficā: hę sūt decē trib⁹ quę captiue factę sunt de ter/ ra sua in diebus oseę regis: quem captiuū duxit sal manasar rex assyrior: t transtulit eos trans flumē: et translati sunt in terrā aliam. Ipsi autē sibi dede/ runt cōsiliū hoc vt derelinquerēt multitudinē gen/ tiū: t ꝓficiscerent in vltiorē regionē vbi nunq̄ in/ habitauit gen⁹ humanū: vel ibi obseruare legitima sua quę nō fuerant seruātes in regione sua. Per in/ troitus autē angustos fluminis euphraten introie/ runt. Fecit eni eis tunc altissim⁹ signa: t statuit ve/ nas fluminis vsq; quo trāsirent. Per eam eni regio nem erat via multa itineris anni vnius et dimidij: nam regio illa vocat̄ ararcth. Tunc inhabitauerūt ibi vsq; in nouissimo tēpore: t nunc iterū cum cępe/ rint venire: iterū altissimus statuet venas fluminis vt possint transire: ꝓpter hec vidisti multitudinem cum pace. Sed t q̄ derelicti sunt de populo tuo: hi sunt qui inuenīūt inter terminū meus. Factū erit ergo quādo incipiet perdere multitudinē earū quę collectę sunt gētes: ꝓteget eos qui superauerūt po pulum: t tunc ostēdet eis multa plurima portenta. Et dixi ego: Dominator dñe hoc mihi ostēde ꝓpter qd̄ vidi virum ascendentē de corde maris. Et dixit mihi: Sicut non potes hec vel scrutari vel scire quę sunt in ꝓfundo maris: sic nō poterit quisq; sup ter/ ram videre filiū meū: vl eos qui cum eo sunt: nisi in tēpore diei. Hec est interptatio somnij qd̄ vidisti et ꝓpter qd̄ illuminatus es hic solus. Dereliquisti eni tuā: t circa meā vacasti legē t quesisti. Vitā eni tuā disposuisti in sapiētia: t sensum tuū vocasti matrē. Et ꝓpter h̄ ostendi tibi merces apud altissimū. Erit eni post alios tres dies: ad te alia loquar: t exponā tibi grauia t mirabilia. Et ꝓfectus sum t transij in campū: multū glorificās t laudans altissimū de mi rabilib⁹ quę p tēpus faciebat: t qm̄ gubernat ipm t quę sunt in temporib⁹ illata. Et sedi ibi trib⁹ dieb⁹.

Et factū est tertio die: t ego La. XIII sedebaz sub quercu. Et ecce vox exiuit cōtra me de rubo et dixit: Esdra / esdra / Et dixi: Ecce ego dñe: Et surrexi sup pe des meos. Et dixit ad me: Reuelās re/ uelatus sum sup rubū: t locutus sum moysi / quādo ppl's meus seruiebat in ęgypto: t misi eum / t eduxi ppl'm meū de ęgypto: t adduxi eum sup mōtē sina: et detinebā eum apud me dieb⁹ multis: et enarraui ei mirabilia multa: t ostendi ei tēpor secreta t finē: et ꝓcepi ei / dicēs: Hec in palā facies verba: t hec ab scondes. Et nunc tibi dico: signa quę demonstraui: et somnia quę vidisti: t interptatiōes quas tu vidi/ sti in corde tuo: repone ea: tu enī recipier ab oibus: cōuerteris residuus cum cōsilio meo t cum / similib⁹ tuis: vsq; quo finiant tēpora. Quoniā sęculū perdi dit iuuētutē suā: t tēpora approprinquāt senescere. Duodecim enī partib⁹ diuisum est sęculū: t transie/ runt eius decima / t dimidiū decime part: sup sunt autē eius post mediū decimę partis. Nunc ergo di/ spone domū tuā: t corripe ppl'm tuū et cōsolare hu/ miles eor t renūcia iam corruptelę / et dimitte abs te mortales cogitatiōes: t ꝓjce abs te pondera hu mana: t exue te iam infirmā naturā: t repone i vnā partē molestissima tibi cogitamēta / et festina trans/ migrare a tēporibus his. Quę enī vidisti nunc cōti gisse mala / iterū hor deteriora faciēt. Quantū enī inualidū fiet sęculū a senectute: tantū mltiplicabū/ tur sup inhabitātes mala. Prolongauit enī se ma/ gis veritas t appropinquauit mendaciū. Jam enī festinat venire quā vidisti visionē. Et respōdi / t di/ xi coram te dñe: Ecce ei ego abibo sicut p̄cepisti mihi: et corripiā p̄sentē ppl'm. Qui aūt iterū nati fuerint quis cōmonebit: Positū est ergo sęculū i tenebris: et q̄ inhabitāt in eo sine lumine. Qm̄ lex tua incen/ sa est / ꝓpter qd̄ nemo scit quę a te facta sunt vl quę incipient opera. Si enī inueni in te gratiā: imitte in me spiritū sanctū / t scribā oīe qd̄ factū est in sęculo ab initio quę erant in lege tua scripta / vt possint ho mines iuenire semitā: t q̄ voluerint viuere in nouis/ simis viuant. Et respōdit ad me / t dixit: Vade cō/ grega ppl'm tuū: t dices ad eos / vt nō querāt te die bus quadraginta. Tu autē ꝓpara tibi buxos mul/ tos: t accipe tecū saream / dabriā / selemiā / echanū t asiel quinq; hos: qui parati sunt ad scribendū velo citer. Et venies huc / t ego accēdam in corde tuo lu/ cernam intellectus / quę nō extinguet quoadusq; fi/ niant quę incipies scribere. Et tūc perfectis quedā palam facies: quędam sapiētibus absconse trades. In crastinū enim hac hora incipies scribere. Et ꝓfe ctus sum sicut mihi p̄cepit: t congregaui omnem populū / et dixi: Audi israel verba hec. Peregrinati sunt patres nostri ab initio in ęgypto: et liberati sunt inde: t acceperūt legem vitę quam non custo/ dierunt / quam et vos post eos transgressi estis: et data est vobis terra in sortem: et terra sion et pa / tres vestri t vos iniquitatem fecistis / et non serua/ stis vias quas p̄cepit vobis altissimus: et iustus iudex cum sit / abstulit a vobis in tēpore quod do/ nauerat. Et nunc vos hic estis / et fratres vestri in/ trorsum vestruz sunt. Si ergo imperaueritis sensui vestro: t erudieritis cor vestrum / viui cōseruati eri/ tis: et post mortem misericordiam consequimini. Judicium enim post mortem veniet: quando ite/

A rū reuiuiſcem⁹:ꝛ tūc iuſtoꝝ noīa parebūt:ꝛ impioꝝ facta oſtendenť. Ad me igiť nemo accedat nūc/neq; requirat me vſq; dies q̄dragita. Et accepi quiq; viros ſicut mādauit mihi:ꝛ ꝓfecti ſum⁹ i cāpū:ꝛ māſimus ibi:ꝛ factꝰ ſū in craſtinū.ꝛ ecce vox vocauit me dicens:Eſdra aperi os tuū/ et bibe q̄ te potauero. Et aperui os meuz/ et ecce calix plenus porrigebať mihi. Hoc erat plenū ſicut aqua: colꝰ autē eius vt ignis ſimilis. Et accepi ꝛ bibi:ꝛ i eo cū bibiſſem: cor meū cruciabať intellectu:ꝛ in pectꝰ meū increſcebat ſapīa. Mā ſpūs meꝰ conſeruabať memoria. Et aptū eſt os meū/ꝛ nō eſt clauſum amplīꝰ. Altiſſimꝰ dedit intellectū quiq; virſ:ꝛ ſcripſerūt q̄ dicebanť exceſſiones noctſ:q̄s nō ſciebāt. Nocte aūt mādducabāt pane:ego aūt p diē loq̄bar:et p noctē nō tacebā. Scripti ſūt aūt p q̄draginta dies libri ducēti q̄ttuor. Et factū eſt cū cōpleuiſſent q̄dragita dies:locutꝰ eſt altiſſimꝰ/dicēs:Priora q̄ ſcripſiſti/i palā pone:ꝛ legāt digni ꝛ indigni:nouiſſimos aūt ſeptuagita ꝓſeruabis/vt tradas eos ſapiētibꝰ de pplo tuo. In his enī eſt vena itellectꝰ:ꝛ ſapię fōs:ꝛ ſcię flumē. Et feci ſic.

Ece loq̄re i aures plēbis meę La. XV
mões ꝓphię q̄s miſero i os tuū/dicit
dñs:ꝛ fac vt i charta ſcribanť: qm̄ fideles ꝛ veri ſūt. Ne timeaſ a cogitatiōibꝰ adūſū te:nec turbēt te icredulitates dicētiū:qm̄ oīs icreduluꝰ i icredulitate ſua morieť. Ecce ego iduco dicit dñs ſup orbē traꝝ mala:gladiū ꝛ famem ꝛ mortē ꝛ interitū: ꝓpť q̄ ſuppolluit iniq̄tas oēm terrā: ꝛ ad ipleta ſūt opa nociua illoꝝ. Propterea dicit dñs: Jā nō ſilebo de ipietatibꝰ eoꝝ q̄ irreligioſę agūt:nec ſuſtinebo i his q̄ inique exercēt: ecce ſanguis innoxi⁹ ꝛ triſtis clamat ad me:ꝛ anie iuſtorū clamāt ꝓſeueranter: Vindicās vidicabo illos dicit dñs:ꝛ accipiā oēm ſanguinē innoxiū ex illis ad me Ecce ppl's meꝰ q̄ſi grex ad occiſionē ducť: iam non patiar illū habitare i terra ęgypti: ſz educā eū i manu potēti ꝛ brachio excelſo. Et percutiā plaga ſicut prī⁹:ꝛ corrūpā oēm terrā eiꝰ. Lugebit ęgyptꝰ ꝛ fūda mēta eiꝰ plaga verberata ꝛ caſtigatione q̄s inducet ei deꝰ. Lugebūt cultores opanteſ terrā:qm̄ deficiēt ſemina eoꝝ ab vredine ꝛ grādine:ꝛ a ſidere terribili Vię ſeculo:ꝛ q̄ habitāt i eo:qꝝ appropinq̄uit gladius ꝛ ꝓtritio eoꝝ:ꝛ exurget gens ſup gētē ad pugnā et rhomphea in manibꝰ eoꝝ. Erit enī incōſtabilitio hoibꝰ:et alī alīs inualeſcētes nō curabūt regē ſuū ꝛ ꝓncipes:vię geſtoꝝ ſuoꝝ i in potētia ſua. Locupleſcet enī homo i ciuitatē ire/ꝛ nō poterit. Propť ſuperbiā enī eoꝝ ciuitates turbabūť:domꝰ exterenť/ homines metuēt. Nō miſeribiť hō ꝓximū ſuū ad irritū faciendū domos eoꝝ i gladiū ad diripiēdas ſubſtātias eoꝝ ꝓpter famē panis ꝛ tribulationē multā Ecce ego cōuoco dicit deꝰ oēs reges terre ad me vertēdū q̄ ſūt ab oriēte ꝛ ab auſtro/ ab euro ꝛ a libano/ ad puertēdos ad ſe:et reddere q̄ dederūt illis. Sicut faciūt vſq; hodie electi meis: ſic faciā et reddā i ſinu eoꝝ. Hęc dicit dñs deꝰ: Nō pcet dextera mea ſuper pctōres:nec ceſſabit rhomphea ſup effundētes ſanguinē innocuū ſup terrā:Exiť ignis ab ira eiꝰ:ꝛ deuorauit fūdamēta terrę:ꝛ pctōres q̄ſi ſtramē incenſum. Vę eis q̄ peccāt et nō obſeruāt mandata mea/ dicit dñs. Nō parcā illis. Diſcedite filij a poteſtate nolite cōtaminare ſanctificationē meam: qm̄ nouit dñs oīes q̄ delinquūt in illū. Propterea tradidit eos in mortē ꝛ in occiſionē. Jam enī venerūt ſuper orbē terraꝝ mala ꝛ manebiť in illis. Nō enī liberabit vos deꝰ ꝓpter q̄ peccaſtis in eū. Ecce viſio horribilis:et facies illiꝰ ab oriente. Et exient nationes draconū arabū in curribꝰ multis:ꝛ ſicut flatꝰ eoꝝ numerus ferť ſup terrā:vt iam timeant ꝛ trepidēt oēs q̄ illos audiēt carmonij inſaniētes i ira:et exient vt apri de ſilua:ꝛ aduenięt in virtute magna:ꝛ conſtabūt i pugnā cū illis:ꝛ vaſtabūt portionē terrę aſſyriorū. Et poſt hęc ſupualeſcēt dracones natiuitatis ſuę memores:ꝛ cōuertēt ſe cōſpirātes in vtute magna ad pſequēdos eos. Jſti turbabunť ꝛ ſilebūt in virtute illoꝝ:ꝛ cōuertēt pedes ſuos i fugā:ꝛ a tritorio aſſyrioꝝ ſubſeſſor obſedebit eos:ꝛ cōſumetynū ex illis ꝛ erit timor ꝛ tremor i exercitu illoꝝ:ꝛ cōtētio in reges ipoꝝ. Ecce nubes ab oriēte et a ſeptētrioe vſq; ad meridianū:ꝛ facies eoꝝ horrida valde plena irę ꝛ ꝓcellę. Et collidēt ſe inuicē:ꝛ collidēt ſidus copioſū ſuper terrā:ꝛ ſidus illoꝝ. Et erit ſanguis a gladio vſq; ad ventrē:ꝛ fumꝰ boris vſq; ad ſubſtramē cameli. Et erit timor ꝛ tremor multꝰ ſup terrā: ꝛ horrebūt q̄ videbūt iram illā:ꝛ tremor apprehēdet illos. Et poſt hęc mouebūť nimbi copioſi a meridiano ꝛ ſeptētrione:ꝛ portio alia ab occidēte. Et ſup, inualeſcēt venti ab oriēte ꝛ recludēt eā ꝛ nubē quā ſuſcitauit in ira: ꝛ ſidus ad faciendā exterritationē ad oriētalē ventū ꝛ occidētē violabiť. Et exaltabūtur nubes magnę et validę plenę irę ꝛ ſidus/ vt exterreāt omnē terrā ꝛ inhabitātes eā:ꝛ infundēt ſup oēm locū altū ꝛ eminētē ſidus terribile/ ignē ꝛ grādinē ꝛ rhompheas volantes:ꝛ aq̄s multas/vt etiā impleanť oēs cāpi ꝛ oēs riui plenitudine aq̄ꝝ multaꝝ. Et demolienť ciuitates ꝛ muros ꝛ mōtes ꝛ colles ꝛ ligna ſiluaꝝ:ꝛ ſęnū pratoꝝ ꝛ fumēta eoꝝ. Et trāſibūt ꝓſtantes vſq; babylonē:ꝛ exterrēt eā:cōuenient ad ipaz ꝛ circūibūt eā:ꝛ effundēt ſidus ꝛ oēm iram ſup eā. Et ſubibit puluis ꝛ fumꝰ vſq; in cęlū:ꝛ omēs in circūitu lugebūt eā: et q̄ ſub ea remāſerint ſeruiēt his q̄ exterruerūt. Et tu alia cōcors in ſpecie babylonis et gloria pſone eiꝰ:vę tibi miſera ꝓpter q̄ aſſimilaſti ei:et ornaſti filias tuas in fornicatione ad placēdū et gliandū i amatoribꝰ tuis q̄ tecū ſp cupierūt fornicari. Odibilē imitata es i oibꝰ opibꝰ eiꝰ ꝛ in adiuentiōibꝰ eiꝰ:ꝓpterea dicit deꝰ: Immittā tibi mala/viduitatē/pauptatē/ꝛ famem/ꝛ gladiū/ꝛ peſtem ad deuaſtādas domos tuas a violatiōe: et morte ꝛ gloria virtutis tuę. Sicut flos ſiccabiť cū exurget ardor q̄ emiſſus ē ſup te:ſi firmaberis vt paucula plagata ꝛ caſtigata a mulierib⁹ vt non poſſint te ſuſcipe potentes ꝛ amatores. Nūq̄d ego ſic ęlabo te/dicit dñs: niſi occidiſſes electos meos in omi tpe: exaltās pcuſſionē manuū/et diceres ſup mortē eoꝝ:cū in ebriata eēs exorna ſpeciē vultꝰ tui. Merces fornicatiōis tuę in ſinu tuo: ꝓpter h̄ redditionē accipies. Sicut facis electis meis dicit dñs:ſic faciet tibi deꝰ/ꝛ tradet te in malū. Et nati tui fame interient:ꝛ tu rhomphea cades:ꝛ ciuitates tuę cōterenť: et oēs tui in cāpo gladio cadēt. Et q̄ ſūt i mōtib⁹ fame pibūt: ꝛ mādducabūt carnes ſuas/ꝛ ſanguinē bibēt a fame pāis ꝛ ſitī ag̃. Infęlix p maria venies:ꝛ rurſū accipies mala. Et i trāſitu allidēt ciuitatē occiſā ꝛ exterrēt aliquā portionē terrę tuę/ꝛ ptē glię tuę extremlabūt rurſū reuertētes ꝓterſaz. Et demolitaeris illis ꝓ ſtipula:ꝛ ipſi erunt tibi ignis:ꝛ deuora/

Ebunt te ⁊ ciuitates tuas: ⁊ terrā tuaz ⁊ mōtes tuos: omnes siluas tuas et lignū fructiferū igni cōburēt. Filios tuos captiuos ducēt: et censū tuū in p̄dā habebūt et gloriā faciei tuę extermiabūt. La. XVI

VEt tibi babylō ⁊ asia: vę tibi egypte ⁊ syria. Pręcingite vos sacco ⁊ cilitijs: ⁊ plāgite filios vr̄os ⁊ dolete: qm̄ appropinquit cōtritio vestra. Immissus ē vob gladi⁹: ⁊ q̄s est q̄ auertat illū? Immissus est vobis ign̄is: ⁊ q̄s est q̄ extinguat illū? Immissa sūt vob mala: ⁊ q̄s ē q̄ repellet ea? Nūq̄d repellet aliq̄s leonē esurientē i silua: aut extiguat ignē in stipula mox qui cępit ardere? Nūq̄d repellet aliq̄s sagittā a sagittario forti missaz? Dn̄s fortis immittit mala: ⁊ q̄s est q̄ repellet ea? Exijt ignis ex ira cūdia ei⁹: ⁊ q̄s est q̄ extiguat eū? Coruscabit: ⁊ q̄s nō timebit? Tonabit: ⁊ q̄s non pauebit? Dn̄s cōminabit: ⁊ q̄s nō fugit⁹ cōteret a facie ipi⁹? Terra tremuit ⁊ fundamēta ei⁹: mare fluctuat de pfundo: ⁊ fluct⁹ ei⁹ disturbabūt: ⁊ pisces ei⁹ a facie dn̄i: ⁊ a gl̄ia virtutis ei⁹: q̄m̄ fortis dextera ei⁹ q̄ arcū tendit: sagittę ei⁹ acutę q̄ ab ipso mittunt: nō deficient cū cępint mitti in fines terrę. Ecce mittūt mala ⁊ nō reuertent donec veniāt sup terrā: Ignis succēdit: ⁊ nō extinguet donec ꝓsumat fundamēta terrę. Quēadmodū non redit sagitta missa a valido sagittario: sic nō reuertētur mala q̄ missa fuerunt in terrā. Vę mihi: vę mihi: Quis me liberabit i illi⁹ dieb⁹? Initiū doloz ⁊ multi gemit⁹: initiū famis ⁊ multi interit⁹: initiū belloz et formidabūt potestates: initiū malorū et trepidabūt oēs. In his q̄d faciā cū venerint mala? Ecce fames ⁊ plaga et tribulatio ⁊ angustia missa sūt flagella in emēdatiōe: ⁊ in his omib⁹ se nō ꝓuertēt ab iniquitatib⁹ suis: nec flagellorū memores erūt semp. Ecce erit annonę vilitas sup terrā: sic vt putant sibi esse directā pacem: et tūc germiabūt mala sup terrā: gladi⁹ fames et magna cōfusio. A fame eni plurimi qui inhabitāt terrā interient: ⁊ gladi⁹ pdet cęteros q̄ supauerint a fame: ⁊ mortui sicut stercora ꝓijcient: ⁊ nō erit q̄ cōsoleť eos. Derelinquet eni terra deserta: et ciuitates ei⁹ deijcient. Nō derelinquet q̄ colat terrā: ⁊ q̄ seminet eā. Ligna dabūt fruct⁹: ⁊ q̄s vindemiabit illa? Tua matura fiet: ⁊ q̄s calcabit illam? Erit eni locꝰ magna desertio? Cupiet eni homo hoiem videre: vel vocē ei⁹ audire. Relinquent eni de ciuitate decē: ⁊ duo de agro q̄ abscōderint se in densis nemorib⁹ et scissurꝭ petrarū: quēadmodū dū derelinquūt in oliueto: ⁊ singulis arborib⁹ tres aut quattuor oliuę: aut sicut in vinea vindemiata racemi relinquūt ab his q̄ diligēter vineā scrutant: sic relinquēt i diebus illis tres aut q̄ttuor scrutātib⁹ domos eoꝝ i rhōphea. Et relinquet terra deserta: ⁊ agri ei⁹ inuetera būt: ⁊ vię ei⁹ et omēs semitę ei⁹ germinabūt spinas: eo q̄ nō trāsient hoies p eā. Lugebūt virgines nō habētes sponsos: lugebūt mulieres nō habētes viros Lugebūt filię eaꝝ nō habētes adiutoriū spōsi eaꝝ. In bello cōsument: ⁊ viri eaꝝ in fame exterent. Audite vo ista ⁊ cognoscite ea serui dn̄i. Ecce ꝙbū dn̄i: excipite istud: ne dijs credatꝭ de q̄b⁹ dicit dn̄s: Ecce appropinquat mala: ⁊ nō tardāt. Quēadmodū prægnās cū parit in nono mense filiū suū appropiquāte hora part⁹ ei⁹: ante horas duas vel tres dolores circūeunt vētrē ei⁹: ⁊ ꝓdeunte infante de vētre nō tardabūt vno puncto: sic nō morabunt mala ad ꝓdeūdū sup trā: ⁊ sęculū gemet: ⁊ dolores circūtenebūt illud audite ꝙbū plebs mea: Parate vos i pugnā: ⁊ in malis sic estote q̄si aduenę terrę. Qui vēdit: q̄si q̄ fugiat: ⁊ q̄ emit: q̄si q̄ ꝓditurus. Qui mercat⁹ q̄si qui fructū nō capiat: ⁊ q̄ ędificat: q̄si qui nō habitatur⁹. Qui seminat: q̄si qui nō meter: sic ⁊ qui vineā puter quasi q̄ nō vindemiatur⁹. Qui nubūt: sic q̄si filios nō facturi: ⁊ q̄ nō nubūt: sic q̄si vidui: ꝓpter qđ qui laborāt: sine causa laborāt. Fruct⁹ ei⁹ illoꝝ alienigenę metēt: ⁊ substātiā illoꝝ rapiēt: et domos euertēt et filios eoꝝ captiuabūt: qz i captiuitate ⁊ fame generāt natos suos. Et q̄ negociant in rapina quātū diu exornāt ciuitates ⁊ domos suas ⁊ possessiōes ⁊ psonas suas: tanto magis adęlabor eos sup peccata dicit dn̄s. Quō ęlatur fornicaria: mlierē idoneā et bonā valde: sic ęlabit iusticia iniq̄tatez cū exornat se ⁊ accusat eā i facie cū venerit q̄ defendat exq̄rentē omne peccatū sup terraz. Propterea nolite similari ei nec operib⁹ eius: q̄m̄ adhuc pusillū: ⁊ tollet⁹ iniquitas a terra: ⁊ iusticia regnabit in vos. Nō dicat peccator se nō peccasse: q̄m̄ carbones ignis cōburet sup caput ei⁹: q̄ dicit nō peccaui corā ꝺo ⁊ gloria ipsi⁹. Ecce dn̄s cognoscet oia opa hominū: ⁊ adinuētiōes illoꝝ: ⁊ cogitatiōes illoꝝ: et corda illoꝝ. Dixit eni: †Fiat terra: ⁊ facta est: Fiat celū: et factuz est: Et in verbo illi⁹ stellę fundatę sūt: ⁊ nouit numerū stellaꝝ. Qui scrutat abyssum ⁊ thesauros illorū: Qui mensus est mare: ⁊ cōceptū ei⁹: Qui concluſit mare in medio aquaꝝ: ⁊ suspendit terrā sup aquas verbo suo: Qui extēdit cęlū q̄si camerā: sup aquas fundauit †eū: Qui posuit i deserto fontes aquaꝝ: et sup verticē montiū lacus ad emittendū flumina ab eminenti petra vt portaret terrā: Qui finxit hominē: ⁊ posuit cor suū in medio corpis: ⁊ misit ei spiritū: vitā ⁊ intellectū: ⁊ spiramē dei omnipotētis qui fecit omnia: ⁊ scrutinat omnia absconsa in abscōsis terrę: hic nouit adinuentionē vestrā: et q̄ cogitatis in cordib⁹ vestris peccātes ⁊ volentes occultare peccata vestra. Propter qđ dn̄s scrutinādo scrutinauit omnia opa vestra: et traducet vos oēs: et vos confusi eritis: cū ꝓcesserint peccata vestra corā hominibus: et iniq̄tates erūt q̄ accusatores stabūt in die illo. Quid facietis: aut quō abscondetis peccata vestra corā deo ⁊ angelis ei⁹? Ecce iudex deus: Timete eū. Desinite a peccatis vestris: ⁊ obliuiscami iniquitates vestras iam agere eas in sempiterno: ⁊ de⁹ educet vos ⁊ liberabit de omni tribulatiōe. Ecce eni incendiť ardor sup vos turbę copioseꝭ et rapient quosdam ex vobis: et cibabūt idolis occisos: et qui consenserint eis erūt illis in derisuz ⁊ in ꝓperiū ⁊ in cōculcationē. Erit eni locis locꝰ: ⁊ in vicinas ciuitates exurrectio multa sup timētes dn̄m. Erūt quasi insani: nemini parcētes: ad diripiendū et deuastandū adhuc timētes dn̄m: qz deuastabūt et diripiēt substātias: ⁊ de domib⁹ suis eos ejcient. Tūc parebit ꝓbatio electoꝝ meoꝝ: vt aurū qđ ꝓbať ab igne. Audite dilecti mei dicit dn̄s: Ecce adsūt dies tribulatiōis: ⁊ de his liberabo vos. Ne timeatꝭ nec hęsitetis: q̄m̄ ꝺs dux vr̄ ē. Et q̄ fuat mādata et p̄cepta mea: dicit dn̄s ꝺs: ne p̄pōderēt vos pctā vr̄a: ne supeleuēt se iniq̄tates vr̄ę. Vę q̄ pstrigūť a petis suis: ⁊ obtegūť ab iniq̄tatib⁹ suis: quēadmodū ager ꝓstrigiť a silua: ⁊ spinis tegiť semita ei⁹ p quā nō trāsit hō: ⁊ excludiť: ⁊ mittiť ad deuoratiōnē ignis.

Explicit liber Esdrę quartus.

Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in librū Tobię.

Chromatio ⁊ heliodoro episcopis: Hieronymus presbyter ī domino salutem. Mirari non desino exactionis vestrę instantiam. Exigitis enīz vt librum chaldęo sermone conscriptum: ad latinū stilū trahā: librum vtiqz tobię quez hebręi de catalogo diuinarū scripturarū secātes: his quę agiographa memorāt/māciparūt. Feci satis desiderio vestro nō tm meo studio. Arguūt enīz nos hebręorum studia: ⁊ imputant nobis cōtra suū canonē latinis auribus ista trāsferre. Sz meliꝰ eē iudicās/ phariseorum displicere iudicio: et episcopoꝝ iussionibꝰ deseruire institi vt potui. Et qz vicina est chaldęorū lingua sermoni hebraico: ⁊ vtriusqz ligue peritissimū loquacem reperiens vnius diei laborez arripui: et quicqd ille mihi hebraicis verbis expressit: hoc ego accito notario sermonibus latinis exposui. Orationibꝰ vris mercedez huius opis compensabo: cū gratum vob didicero me qđ iubere estis dignati/cōplesse. Finit plogꝰ.

Chromatio ⁊ heliodoro. ⁊c. Iste plogus tres habet ptes p̄ncipales. scz inchoatio nē: ꝓgressionē: ⁊ ꝓclusionem. Inchoatio ꝑtinet deuotā salutationē ⁊ illa ps per se ptz. Progressio ꝑtinet narratio nē: q̄ habet tres particulas. in quarū prima ponit admiratio Hieronymi ō instantia petitionis chromatij ⁊ heliodori cuz dicitur: Mirari non desino. et subdit ibidem ratio duplex admirationis. Prima ē qz liber iste scriptus erat chaldaico sermōe: cuiꝰ adhuc modicam habebat noticiā. vñ dicit: Ut librū chaldeo sermone scriptuz ⁊c. Secūda admirationis rō est: qz liber iste apud hebreos nō est de canone: ⁊ ita si trāsferret incurreret eoꝝ maliuolentiā. vnde dicit: Quē hebrei de catalogo ⁊c. In scda parte narrationis dicit se transtulisse librum ad petitionē ipsorū. vnde dicit: Feci satis desiderio vestro ⁊c. In tertia parte dicit qꝺ ex ꝑ incurrit indignationē hebreoꝝ. vnde dicit: Arguūt em nos ⁊c. Cōclusio ostēdit finalē Hieronymi intentionē que est episcopoꝝ facere beneplacitum. qđ notat ibi: Sed meliꝰ eē iudicās: nec ꝑ facit negligenter sed cū diligentia. qđ notat ibi: Et qz vicina est. vbi dicit qꝺ peritissimū quesiuit interptē. vlterius dicit qꝺ orationibꝰ eoꝝ attribuendum est q̄cq̄d boni sequetur de trāslatione sua. vñ dicit: Et oronibꝰ vris ⁊c. His dictis lre insistam⁹.

Divisio

A

B

a Als apocripha.

b ¶ Exactiōis. i. petitionis. vide ī opusculo de vocabulis biblie vbi expōit exactor.

c ¶ Secātes. i. separantes ⁊ repellentes.

c ¶ De catalogo. i. de numero.

d ¶ Diuinarū scripturaruz. vñ. s. dixit in ꝓlogo galeato: qꝺ sapientia que vulgo salomonis inscribit: ⁊ iesu filij sirach liber: ⁊ iudith ⁊ tobias ⁊ hester nō sūt in canone. Catalogus dicitur a cata qđ est breuis: ⁊ logos qđ ē sermo: quasi sermo multa breuiter cōprehendēs. vt: Oēs sancti orate ꝓ nobis: ⁊ in ꝓposito. xxij. libri veteris testamēti de catalogo dicūtur vt patebit. Catalogus ꝑm Augustinum dicit enumeratio: ordo: series: vel breuis descriptio: vl iustoꝝ numerus.

f ¶ Agiographa memorant. i. dicūt: vel nominat. Alia lra habet apocripha qđ melius est: qz Hieronymꝰ in ꝓlogo galeato numerat libris canonicis inter quos iste nō est: infert: q̄cquid extra hos est inter apocripha ē cōputatū: q̄d sit agiographū inuenies. s. in ꝓlogo sup Josue in ꝓncipio. Glosa quedā scribit sup istum locū: q̄ talis est: Potiꝰ ⁊ veriꝰ dixisset: inter apocripha: vel large accipit agiographa: q̄si sanctoꝝ scripta: ⁊ ita nō est de numero illoꝝ nouē q̄ ꝓprie dicuntur agiographa: qui sunt de catalogo hoc est de numero. xxij. liboꝝ bibliē. Consistit em catalogꝰ in pētateucho. et. viij. ꝓphetis. et. ix. agiographis.

g ¶ Māciparūt. i. dederūt vel adiecerūt. māciparе ō mācipiū facere: in seruitutez redigere: manu captum adducere tradere vel dare: vel ducere: ⁊ simpliciter ponit ꝓ dare vel ducere. inuenitur etiam neutrū ꝓ seruire.

h ¶ Mō tm meo studio. i. nō meo labore: supple solū: qz alius mecū laborauit. s. chaldaicus interpres q̄ mihi exposuit hebraice: ⁊ ego feci scribi latine. vel: meo studio: sit datiui casus: vt sit sensus: non satisfeci meo studio: quia ex ꝑ suscitata est contra me emuloꝝ indignatio q̄ mihi detraḧt.

i ¶ Enī: ꝓcerte vl qz.

k ¶ Arguūt ei nos ⁊c. et imputant nobis. i. improperant.

l ¶ Cōtra suū canonē. i. cōtra suam bibliā que recte canon ōr: nā canō grece regula ōr latine. vñ biblia ōr canon. i. regula: eo ꝙ recte ducit: nec aliqñ alioꝝsum trahit: vel ōr regula eo qꝺ regat: ⁊ ꝙ normā recte viuēdi prebeat: vel distortū prauūqz ad modū regule corrigat. Et qz fecim⁹ hic mentionē de canone. nota ꝑm Isidoꝝ in. vi. Etymol. ꝙ sunt canones euāgelioꝝ: ⁊ sunt canones ꝓcilioꝝ. Canones q̄ttuor euāgelioꝝ Ammoniꝰ alexādrie primꝰ excogitauit: quē postea Eusebiꝰ cesariensis secutꝰ: eos plenius cōposuit: q̄ ideo facti sunt: vt ꝙ eos inuenire ⁊ scire possimus q̄ reliquoꝝ euāgelistaruz similia aut ꝓprie dixerūt. Sunt aūt numero decē: quoꝝ ꝓmus ꝑtinet numeros in quibus quattuor eadē dixerūt. Matthеus Marcus Lucas: ⁊ Johānes. secūdus in q̄bus tres: matthеus marcus: lucas. tertius in quibꝰ similiter tres: scz matthеus: lucas: ⁊ iohannes. quartꝰ in quo iterū tres: matthеus marcus: iohannes. q̄ntus in quibus duo: lucas matthеus. sextus in quibꝰ duo: matthеus: marcus. septimꝰ in q̄bus duo: matthеus: iohānes. octauꝰ in quibꝰ duo: lucas ⁊ marcus. nonus in quibꝰ duo: lucas ⁊ iohānes. decimꝰ in quibꝰ singuli eoꝝ ꝓprie quedā dixerūt: quoꝝ expositio hec est. ꝙ singulos esse euangelistas numerus quidā capitulis affixus adiacet. cui numero subdita est era quedaz ex minio notata q̄ indicat in quo canone positus sit nūerus cui subiecta ē era: verbi gratia: si est prima in ꝓmo canone. si secūda in secūdo. si tertia in tertio: ⁊ sic per ordinē vsqz ad decimū ꝙuenies. Si igitur aperto quolibet euāgelio placuerit scire qui reliquoꝝ euangelistarū similia dixerunt: assumes adiacentē numerū capituli ⁊ requires ipsum numerū in suo canone quē indicat: ibiqz ꝙuenies quot ⁊ qui dixerūt ⁊c. Canones generaliū concilioꝝ a temporibꝰ constanti

C

Als latino rum

D

ni ceperunt. In ꝑcedentibus nāqz annis ꝑsecutione feruente docendaruz plebiū minime dabat facultas ⁊c.

m ¶ Phariseoꝝ. vide in opusculo de vocabulis biblie vbi exponit pharisei. tamen hic pharisei cōiter dici possunt iudei: a phares qđ ē diuisio: qz sunt avera fide diuisi.

n ¶ Institi. translationi faciende. insto. as dicit contra stare: insistere: inuigilare: insudare: ⁊ in trib⁹ vltimis significationibus ponitur hic.

o ¶ Vicina. i. confinis ⁊ consimilis. sicut habetur in ꝓncipio ꝓlogi galeati.

r ¶ Reperiens quēdam loquacē. i. loqui scientem chaldaice ⁊ hebraice: ⁊ nō solum loquacem vel loquentē: sed q ¶ Peritissimū. i. doctissimū.

p ¶ Utriusqz ligue. ⁊ ita bene poterat interptari.

s ¶ Unius diei laborē. hoc dicit: quia liber breuius est ⁊ breuis labor quasi vnius diei fuit in eius translatione.

t ¶ Accito. i. aduocato.

v ¶ Notario. q̄ scribebat latinis lris sicut ego dictabam.

x ¶ Orationibus vris recōpensabo. i. attribuā vel psoluā. recompēsare ꝓprie dicit reddere: psoluere: remūerare: iterū trutinare: equare.

y ¶ Mercedem. i. premiū ⁊ precū. s. oēm vtilitatē.

z ¶ Huius operis. ad cuius completionē me vestris orationibus adiuuistis.

a ¶ Cum didicero. aliorum relatione.

b ¶ Gratū esse vobis me cōplesse. opus illud quod vos.

c ¶ Estis dignati iubere. q. d. cum intellexero vos gaudere: eo ꝙ compleuerim quod iussistis ideo orationibus vris attribuā: si qua ex hoc vtilitas consequatur: quia oрando ꝓ me tā efficaciter me iuuistis.

¶ Explicit expositio ꝓlogi.

Tobias ex tri. Beda. Liber Tobie Ca. I est in lucem lre salubris. Maxime enī vite moralis ꝛ exēplis abūdat ꝛ monitis. Sz quā/tū poma foliis: tantū hīstorie allegoria p̄cellit. Maxima enī ecclie p̄tinet sacramēta. Ipse enī tobias ppm̄ isrl significat: q̄ ceteris gētib⁹ ido latrie dedit⁹ fide recta ꝛ opib⁹ deo ser/uiebat. vñ: Cum irēt o. ad v. a. ꝛc. Ie roboā nāq; q̄ fabricauit ad deceptionē subditoꝝ vitulos aureos: idolatrie cul tores exp̄mit: q̄z cōplices significant ī subdit⁹. b ¶Neptalim. Beō. Lati tudo. de q̄ Latū mādatū tuū nimis. cu ius trib⁹ id ē filij pp̄is fidelis ei⁹ ciuitas ecclia. De q̄: Nō p̄t ciuitas abscondi supra mōtē posita. c ¶Supra na. Naason auguriū huj⁹ ciuitas supiora augurat. i. p̄teplat celestia. d ¶Cū captus. Tobie captiuitas hūani ge/neris captiuitatē designat: p regē oīm p̄uorum. i. diabolum qui nos de pa/tria celesti in hui⁹ exilij vallē delecit.

Ps.118.m

Mat.5.b

Ni. de ly.

Ita vt oīa

¶Incipit postilla venera. mgri Ni colai de lyra sup librum Tobie: ꝛ pri/mo eiusdem p̄fatio.

Nec oportuit facere: ꝛ illa non omittere Matt. xxiij. c. Post ō (auxiliāte deo) scripsi sup libros sa/cre scripture canonicos incipiēdo a p̄n cipio Genē. ꝛ p̄cedendo vsq; ad finem Apoca. de eiusdē p̄fisus auxilio sup alios intēdo scribere q̄ nō sunt de canone. s. liber Sapie: Ecclesiasticus: Judith: Tobi as: ꝛ libri Machabeoꝝ. p̄m q̄ Hieronym⁹ dicit in ꝓlogo ga/leato q̄ p̄mittit⁹ libris Regū: ꝛ idē dicit de libro Baruch in ei⁹ ꝓlogo: ꝛ de scō Esdre in ꝓlogo sup Esdrā: ꝓter q̄d assum/psi verbū ꝓpositus: Nec oportuit ꝛc. in q̄ duo possunt notari. Primū est necessitas opis p̄cedētis / ibi: Nec oportuit facere. Scōm est vtilitas opis subsequētis / ibi: Et illa non omittere.

Diuisio F

Circa primū sciendū q̄ libri sacre scripture q̄ canonici nuncu/pant⁹ tāte sunt auctis q̄ quicq̄d ibi p̄tinet verū tenet firmiter ꝛ indiscusse: ꝛ p̄ p̄sequēs illud q̄d ex hoc ꝓcludit manifeste. nā sicut in scripturis philosophicis veritas cognoscit p̄ reductio/nē ad p̄ma principia p̄ se nota: sic in scripturis a catholicis do ctoribus traditis: veritas cognoscit p̄tū ad ea q̄ sūt fide tenē/da p̄ reductionē ad scripturas sacre scripture canonicas: q̄ sūt habite reuelatione diuina: cui nullo mō falsuz p̄t subesse: ꝓp̄ q̄d intellectus earū necessarius ē ecclie: et ideo de expositione earum p̄t dici illud q̄d scribit Eccl. xxiij. c. Hec oīa liber vi/te. i. oēs libri expositi in ope p̄cedenti p̄tinēt in libro vite. i. in libro reuelate veritatis a deo q̄ est ipa vita: sicut enī diuina p̄/destinatio dr liber vite: sic ꝛ hec scriptura diuinitus reuelata liber vite dr: Tū q̄ a vita p̄ essentiā ꝓcedit. vt dictū est: Tum q̄ ad vitā btām ꝓducit. Circa scōm ꝓsiderandū q̄ libri q̄ non sunt de canone: recepti sunt ab ecclia: vt ad moz informationē in ea legant⁹: nō eoz auctoritas ad ꝓbandū ea q̄ in ꝓtentionē venīūt min⁹ idonea reputant⁹. vt dicit Hiero. in ꝓlogo sup li/brum Judith: ꝛ in ꝓlogo sup parabolas Salomonis: ꝓp̄ q̄d sunt minoris efficacie p̄tū libri canonici. ꝛ ideo possumus dicere dño a q̄ est oīe bonū illud q̄d scribit Judith. xix. d. Illa post illa cogitasti. Iz enī in actu cogitādi diuino nō sit p̄ius aut po/sterius cū sit vnicus ꝛ simplicissim⁹: tñ in effectib⁹ ab eo p̄cogi tatis est ordo tpis ꝛ dignitat⁹: ꝛ sic veritas scripta in libris ca/nonicis p̄ior est tpe quātū ad plura: ꝛ dignitate quātū ad oīa p̄tū sit illa q̄ scribit⁹ in nō canonicis: vtilis tñ est ad directionē in via moz um: vt dictū est per quā p̄uenit⁹ ad regnū celoz: q̄d no/bis concedat ꝛc.

Ca. I

Tobias ex tribu ꝛc. In exponendo libros q̄ nō sunt de canone intendo tenere tpis ordinē ꝛ q̄ scripti sūt: vel quo in eis cōtenta cōtigerūt: exceptis libris Sapie ꝛ Eccl: q̄ morales sunt ꝛ post hīstoriales ponent⁹. vltimo p̄ scōs Esdre qui minoris auctoritatis merito reputat⁹. Sic igit⁹ incipio a li/bro Tobie: cuius hīstoria primo cōtigit. s. anno sexto Ezechie regis Iude: quia captiuatus fuit tobias per salmanasar regem assyriozum: vt patet infra eodē ca. Qui regnū. x. tribuū capti/uauit anno. vj. Ezechie: vt habet. iiij. Regum. xviij. Liber igi tur iste in duas partes diuiditur: q̄ primo describit tobie con uersatio virtuosa. scō dei cōsolatio gratiosa. iiij. ca. Prima in duas sc̄z in partē principalē ꝛ incidentalē q̄ incipit ibi: Eadē itaq; die. Prima adhuc in tres: quia primo describit eius vir tuosa cōuersatio in terra captiuitatis. Scō in terra nativita/tis / ibi: Cunq; esset iunior. Tertio reuertit auctor ad describē dum conuersation ē eius virtuosam in terra captiuitatis / ibi: Igitur cum per captiuitatem. Circa p̄mum describit primo genus et locus ipsius / cum dici tur: Tobias ex tribu et ciuitate neptalim ꝛc. Est enim neptalim no/men equiuocum ad significandū vnaz tribum de duodecim tribubus israel: denominatā a neptalim filio iacob: et ad significandū quandā galilee ciuita/tem sic nominatā: de qua fuit Tobias oriundus propter quod dicitur: Ex tri bu et ciuitate neptalim: et ē similis mo dus loquēdi: sicut dicit beatus Greg. de beato Benedicto: Fuit vir venera/bilis gr̄a bñdict⁹ et nōe. b ¶Que est superioribus galilee. hoc dr: q̄ dupler est galilea. vna est superior: al/tera inferior: ciuitas vero neptalim de que tobias fuit oriundus: erat in gali/lea superiori. c ¶Supra naason. nomen est ciuitatis: q̄ respectu nepta/lim declinat ad mare mediterraneum: vt patet in descriptione terre sancte: et sic ciuitas neptalim est in loco superio ri. Alibi vero naason est nomen p̄ri/um p̄incipis tribus iude. Numeri. vij. d ¶Post viam q̄ ducit ad occidentem. in qua parte est mare mediterraneū respectu neptalim: ꝛ maris galilee quod est ad orientem respe ctu ciuitatis neptalim: erat autem quedam via cōmunis p̄ quā res portabant⁹ de vno mari ad aliud transiens iuxta neptalim et sic dicitur esse post illam viam respectu situs hierusalem.

Duplex Ga lilea

e ¶In sinistro habens ciuitatē sephet. p̄m philosophū dextrū mundi est oriens. vnde incipit motus celi: et occidens sinistrum. p̄m vero communē modum loquendi quem magis sequitur scriptura sacra: sinistrum mundi est illud quod est ad sinistram hominis versa facie ad oriētem: ꝛ sic pars aquilona/ris est sinistra pars mūdi: ciuitas vero sephet est in aquilonari parte respectu neptalim: vt patz in descriptōe terre sancte: ista vero de tribu iuda ꝛ ciuitate tobie dicūtur hic ad confirmatio nem veritatis hīstorie. f ¶Cū capt⁹ esset i dieb⁹ sal. ex p̄ patet q̄ nō fuit captiuatus in prima captiuatiōe filiozuz israel: quā fec̄ theglathphalasar rex assyrioz. de q̄ habet. iiij. Regū. xv. sed in secūda quā fecit salmanasar sexto anno ezechie regis iuda. vt habet. iiij. Reg. xviij. ꝛ sic patet q̄ hec hīstoria incepit a sexto anno ezechie regis iuda. vt dictū est. s. sed quando ter/minata fuerit. dicunt aliqui q̄ hoc fuit post destructionez ciui/tatis hierusalem factam per nabuchodonosoz: eo q̄ dicit To/bias. infra. xiij. ca. Hierusalem ciuitas dei castigauit te domi/nus ꝛc. sed hoc stare nō potest: quia in fine huius libri dicitur q̄ completis annis. cij. sepultus fuit tobias: plures autem an/ni fluxerunt a sexto anno ezechie vsq; ad dictam destructionē. nam ezechias regnauit. xxix. annis. tobias autem fuit captiua/tus anno eius. vj. ꝛ sic de annis ezechie remanēt. xxiij. post ca/ptiuitatē tobie. post ezechiā regnauit manasses filius ei⁹ annis lv. iiij. Reg. xxj. ꝛ post eū iosias fili⁹ eius ānis. xxxi. post quem ✻ regnauit ios

Diuisio

Moraliter. a ¶Tobias ex tribu ꝛ ci. ꝛc. Per tobiā q̄ interp̄tat bon⁹ dño ꝛ sic fuit bon⁹ re ꝛ nōe: significat q̄libet vir bon⁹ realiter ꝛ non apparent tm̄ sicut sūt hypocrite. Per neptalim cui⁹ interp̄tatio ē additamētū significat p̄ vere bon⁹ nō solū querit implere ea que sūt necessitatis sed etiā supadde re aliqua superogationis b ¶Que est in superioribus galilee. q̄ interp̄tat rota seu volubilis. ideo significat curſuz vite p̄sent⁹. in q̄ de supioribus⁹ sūt illi q̄ nō solū p̄cepta: sz etiā p̄silia saltē aliq̄ conāt opari. c ¶Supra naason. q̄ interp̄tat serpēs murmurās: q̄ tales suppeditāt diabolū de diuīa iusti cia murmurantē d ¶Post viam que ducit ad occidē. hec est via lata que ducit ad p̄ditionē: quā post se derelinquūt hoīes virtuosi. e ¶In sinistro habēs ciuitā. q̄ interp̄tat iudiciū: p sinistrū ꝛo aduersitas designat. bon⁹ autē hō cum in aduersitatē ceciderit iusto dei iudicio fieri p̄fitet: vnde subdit.

✻ In captiuitate

A a ¶Ita vt oĩa. Sic pp̃lus isrl̃ p doctores diuini ꝟbi elemo
syna nõ solũ rudibus siue gẽtis auditorib⁹: sz gentib⁹ ad iudaĩ
mũ venientib⁹ ministrabat. Quicqd eĩ naturalis boni habuit
qđ hostis captiuãs nõ abstulit: ꝫ suis in exẽplũ virtut⁹ ostẽ/
debat: ⁊ portionẽ salutaris scie tangz decimã siue substãtie ad
1.Lo.14.d uenis.i.gẽtilibus offerebat. b ¶Nihil tñ. Jã illud aposto/
3.Re.12.e licũ gerebat ĩ pectore. Nolite pueri effici sensib⁹: malicia aũt
puuli estote. Hoc autẽ ꝑm illos dictũ ẽ q̃ incedebãt in mãdat̃
dñi sine q̃rela ꝑm illam regulã tyconij: q̃ tãgz de eodẽ agẽtes:

¶diaboli.

eẽt in dieb⁹ salmanasar regi assyrio
a ¶supbor: assyri⁹ eĩm dirigẽs iterp̃tatur.
rũ: in cãptiuitate tñ posit⁹/ viã veri/ a
a tatis nõ deseruit: ita vt oĩa q̃ habe b
a ¶iudeis.
re poterat q̃tidie concaptiuis frãtri
bus q̃ erãt ex ei⁹ genere imparturet.
a ¶vel minor. ¶in oculis suis. vñ: quãto ma
ior es hũilia te in oĩbus.
†Cũgz eẽt iũnior oĩb⁹ ĩ tribu nepta c
b lim: nihil tñ puerile gessit in opere. d e
a ¶gẽtes. b ¶idola ꝓb specie sapie deaurata.
†Benigz cũ iret ỏmnes ad vitulos f
a ¶ꝓnceps idolatrie: decẽ eĩm trib⁹ q̃ isrl̃ dicũ
tur sub hieroboã idola venerabant̃.
aureos quos hieroboã rex isrl̃ fece
a ¶pp̃lus isrl̃. b ¶ꝑm illos: fuge fornicationez:
idolatria eĩm fornicatio ẽ. vñ gẽtili ꝓuerso vro/
rẽ gentilẽ sz dimittere sed nõ aliã ducere.
rat: hic solus fugiẽbat ꝓsortia oĩm: g
⁊ pergebat ad hierl̃m ad tẽplũ dñi: h
a ¶dñm deũ tuũ adorabis.
⁊ ibi adorabat dỏmnũ deus israel i
a ¶naturalia bona. ¶vel decimas.
c Oĩa ꝑmitiua sua ⁊ cerimonias su/ k
as fideliter offerens: ita vt in tertio m
¶gentibus.
anno ꝓselyt⁹ ⁊ aduenis ministra
a ¶salutarẽ scientiam.
ret oĩm decimationẽ: Hec ⁊ his si/ n
a ¶a ꝓncipio legis.
milia ꝑm lẽgem dei puerilis obser/
o uabat. Cũ vero fact⁹ fuisset vir accẽs p
a ¶synagogã a moysi ꝓtribuli suo constituta.
b ¶confitendo credendo.
pit vrỏrẽ annã de tribu sua: ⁊ gẽnu q
¶xp̃z. a ¶ꝑmogenitũ. b ¶iponẽdũ credẽs.
it ex ea filiũm nomẽ suũ impỏnens
a ¶filialiter.
e ei. Quẽ ab infantia timẽre deũ do r
cuit: ⁊ abstinere ab oĩ peccato. Jgi s
¶diaboli.
tur cũ per captiuitatẽ deuenisset cũ
a ¶synagoge religiõe. b ¶fide xp̃i. c ¶mũ
dũ niniue eĩm speciosa iterp̃tat⁹ ⁊ mundos cos/
vrỏre sua ⁊ filiỏ in ciũitatẽ ninuẽ/
mos grece ab ornatu dr. a ¶alijs idolatrie de
cũ oĩ tribu sua: ⁊ cũz oẽs ederẽt ex t
ditis. a ¶nõ mõ nõ corpe sz nec mẽte pollu/
cibis gentiliũ: istẽ custoduit aiam x
tus est. a ¶expositio.
suã: ⁊ nũnqz cõtaminat⁹ est in escis
a ¶causa meritum.
eoz. Et quỏniã memor fuit dñi ĩ to
a ¶effectus merces. ¶sicut danieli ĩ nabucho
donosor. ⁊ ioseph ĩ ꝓspectu pharaonis. b ¶q̃
memor est oĩm sperantiũ in se.
to corde suo: dedit illi deus gratiã y
solus fugiebat: ꝫ dr: q̃ pauci declinabãt a dictis vitulis: p L
talẽ modũ loquẽdi dr ꝙ rex est sol⁹ in domo: qñ habet paucos
secum. h ¶Et pgebat ad hierl̃m. ꝑm pceptũ dñi. i ¶Et
ibi ado. dñm: ⁊ nõ vitulos aureos. k ¶Oĩa ꝑmi. sua. i.
ꝑmitias fructuũ ⁊ aĩaliũ q̃ cedebãt in sustẽtationẽ sacerdotuz.
l ¶Et cerimo. suas: q̃ due erãt: vna q̃ fiebat singulis ãnis
ꝑ sustẽtatione leuitarũ. alia q̃ fiebat a tertio ãno in tertiũ pro
sustẽtatiõe pauperuz: de vtraqz hr̃ Deut. xiiij. vtrãgz soluebat
tobias fideliter/ iõ sb̃dit: m ¶Ita vt ĩ ⁊c. ⁊ q̃ nõ solũ ista bo
na. sz multa alia faciebat etiã a tpe iu/
uentutis sue/ iõ subdit: n ¶Hec et
his sĩlia ⁊c. et ponit ꝫ puerulus ꝑ
iuuene. nã talia facere nõ potuit ante
q̃s haberet vsũ rõnis. o ¶Cũ ỏ. Alias Et cũ
hic ꝓfr̃ describit virt⁹ tobie respectu
dom⁹ sue cũ dr: Cũ ỏ fact⁹ fuisset
vir. i. potẽs generare: ⁊ sciẽs regere
domũ suã: q̃ matrimoniũ nõ ꝓtraxit
mot⁹ libidine: sz intẽtiõe ꝑpetuandi ad dei
cultũ ꝓcreãde. p ¶Accepit annã
vxo. ⁊c. Hoc ei fuit ꝑceptũ ꝑ Mume. †3 Re. 12. g
vlti. maxime qñ mulier succedebat in
hereditate paterna: ne si ꝓheret cum
viro alteri⁹ tribus: hẽditas sua ad tri
bũ aliã trãsiret: ⁊ sic sortes ꝓfuderẽt:
q ¶Genuitq̃z ex ea fi. valde sibi
simlẽ ĩ corpe. vt hr̃. j. vij. ca. ⁊ etiam
noie/ iõ sb̃dit: Nomẽ suũ iponẽs
ei: ⁊ etiã mẽte/ iõ sb̃dit: r ¶Quez
ab infantia ti. deũ do. ꝓpter qđ i
ꝟtute firmor fuit. ꝑm illud Prouerb.
xxij. a. Adolescẽs iuxta viã suã etiam
cũ senuerit nõ recedet ab ea: ⁊ sic rep̃
sentabat ꝓsonã pfis p oĩa. s ¶Jgi
tur. Hic reuertit auctor ad describẽ
dũ ꝟtutẽ tobie in terra captiuitat̃: et
ꝑmo q̃tuz ad exercitiũ pietat̃. Scdo
patiẽtie ĩ aduersis/ ibi: Post multũ.
Circa ꝑmũ dr: Jgit dũ p capti. de
ue. cũ vrore sua ⁊ fi. ex quo ptz qđ
dictũ est. s. ipm fuisse tante etatis qñ
fuit captiuat⁹ ꝙ vrorẽ ⁊ filiũ habebat.
t ¶Et cũ oẽs. i. multi valde de inde D
is captiuat⁹: ⁊ est hyppole. v ¶Edẽ
rẽt de cibis genti. iudeis ĩ lege ꝑ
hibitis: sicẽ sunt carnes porzine ⁊ hu/
iusmodi. x ¶Iste custo. ani. suã.
ab eis abstinendo ꝑm legẽ. y ¶De
dit illi de⁹ gra. ⁊c. ꝓpter iusticiã su/
am. sicẽ ioseph in ꝓspectu reg̃ pharao
nis Genẽ. xlj. Moraliter
a ¶In captiuita. ⁊c. Deniqz
cũ iret oẽs ad vi. ⁊c. sicẽ dr:
iij. Reg. xij. hieroboã instituit⁹ rex su
per decẽ trib⁹ isrl̃: timẽs ne pp̃lus redi
ret ad regnũ iuda: ⁊ sic eũ interficeret
si pp̃lus iret adorare deũ in hierl̃m: fe
cit duos vitulos aureos: ponẽs eos
in duob⁹ loc̃ regni sui: ⁊ ꝑcepit pp̃lo
vt ibi adorarẽt in solẽnitatib⁹ dñi: tñ
illi q̃ erãt fideles ⁊ deuoti ꝟ non facie
bãt: sed latẽter ibãt in hierl̃m. ꝺ q̃bus
fuit iste tobias/ iõ subdit: g ¶Hic
solus fugie

Nico.de lyra

a regnauit ioachaz fili⁹ eius tribus
mẽsib⁹ q̃ cõputant̃ in ãnis ꝑfis. post
eũ regnauit frat̃ ei⁹ eliachim. xj. ãnis
itij. Regũ. xxiij. post eũ regnauit ioa/
chin fili⁹ ei⁹ trib⁹ mensib⁹ q̃ cõputan
B tur ĩ ãnis ꝑfis: post quẽ regnauit se/
dechias. xj. ãnis añ destructionẽ ciui/
tatis. iiij. Regũ. xxiij. q̃ ãni sil̃ iũcti sa
ciũt annos. cxxj. ⁊ ad hos adiũgẽdi
sunt anni q̃s habuit tobias anteqz ca
ptiuaret̃: q̃ iã erat etatis tante ꝙ ha
bebat vrorẽ ⁊ filiũ. vt hr̃. j. eo. ca. qđ
ãt allegat ĩ ꝓiũ: Hierlz ciuitas dei
castigauit te dñs ⁊c. nõ valet: q̃ pro
phetia fuit đ futuro: vt videbit ibidẽ
dño ꝓcedẽte. a ¶In capti. ad ido
latriaz declinando: cum tamen inter
idolatras habitaret: ⁊ sic fideliter se ha
buit erga deũ: ⁊ etiã misericorditer er
ga ꝓximũ/ iõ subditur: b ¶Jta vt
⁊c. et subdit: c ¶Cũgz eẽt iu. ⁊c. Diuisio
Hic ꝓfr̃ describit virtuosa ei⁹ ꝓuer/
satio ĩ terra natiuitatis: ⁊ ꝑmo respe
ctu ꝓprie persone: secũdo respectu
domus sue/ ibi: Cuz vero fact⁹ fuisset
vir ⁊c. Circa ꝑmuz dr: Cũgz eẽt iu.
oĩ. in tri. neptalim. s. ꝓsonis nota/
bilib⁹: q̃ simpl̃r loquẽdo multi erant
iuniores eo ĩ tribu neptali. d ¶Ni
hil tñ puerile. i. dissolutiõis ⁊ lasci/
uie. e ¶Gessit in ope. naz in oĩb⁹
nature se gerebat ⁊ honeste. f ¶De
niqz cũ irent oẽs ad vi. ⁊c. sicẽ dr:
iij. Reg. xij. hieroboã instituit⁹ rex su
per decẽ trib⁹ isrl̃: timẽs ne pp̃lus redi
ret ad regnũ iuda: ⁊ sic eũ interficeret
si pp̃lus iret adorare deũ in hierl̃m: fe
cit duos vitulos aureos: ponẽs eos
in duob⁹ loc̃ regni sui: ⁊ ꝑcepit pp̃lo
vt ibi adorarẽt in solẽnitatib⁹ dñi: tñ
illi q̃ erãt fideles ⁊ deuoti ꝟ non facie
bãt: sed latẽter ibãt in hierl̃m. ꝺ q̃bus
fuit iste tobias/ iõ subdit: g ¶Hic
solus fugie

E S a ¶In ꝓspectu sal. Mō obloquik ꝙ alibi ꝺr salmanasar q̄ ⁊ sennacherib:erat enī binomī⁹:vel generalik oēs reges medoꝝ sic vocabanť. Sicut egypti pharaones. b ¶Cū autē. Sic ppls dei g. Lxx.interp̄tes sciaꝝ diuīe legī q̄ ī decalogo cōtinet gētib⁹ cōmisit vt liberaret a fame ꝯbi dei sb chirographo dedit.i. sub ꝯditione reddendi:cū ille diues eēt vel q̄ dederat repeteret. Accepe rūt gētes ꝯbū dei: ⁊ q̄si negociādo exercēt:etiā post xp̄i aduētū cū spūalē intellectū req̄rūt:reddūt fenatori cū credētes iudeos ī fine seculi suscipiūt:⁊ saluādis xp̄i sacramēta cōmittūt ⁊ scripture arcana pandunt.

c ¶Sepulturā. Peccatoꝝ.vt nec memoria ī illis remaneret tali sepultura voluerūt p̄es nr̄i honorari iurta sepulturā xp̄i. Gen.49.d Ibi.50.d Cū iacob in iudea sevoluit sepeliri ⁊ ioseph de ossibus suis mādauit. d ¶Denicꝝ cū rebn̄ sennacherib de iudea fugit:diabolus enī verā ꝓfessionē ptimescit ⁊ añ faciē eius non subsistit. e ¶At vbi. Diabolus pplm dei ꝙ idolatriam spūali morte ꝓimere voluit ⁊ certas opes virtutū auferre necvaluit: qz in eo erāt multi scī q̄ eī vite ꝓderēt ac saluti. Fugit autē cū filio et vxore: qz nec fidē dñice incarnationis:nec statū synagoge deseruit:qđ in machabeoꝝ agonib⁹ luce clarius claruit. Occiso rege a suis filijs oīa sunt restituta tobie:qz supato sep⁹ a scelerib⁹ suis diabolo q̄ velut pessimā plē genuit redibāt ꝓspera pplo dei quib⁹ adhuc alternationib⁹ ecclesie statū fluctuare videm⁹. Ca. II

Ps.75.b ¶ POst hec. Qui ī lumine ē a vitijs feriať. vñ: Reliqe cogitationis dic̄. f.a.ti. Et

Ps.45.b alibi: Vacate ⁊ videte qm̄ ego sum

Mat.10.c deꝰ. Mō enī debem⁹ nos in pericu-

Joh.8.g la p̄cipitare vel deū tēptare dū ratione possum⁹ agere. vñ: Si ꝓsecuti

2 Cor.11.g fuerint vos ⁊c. Et alibi. Jesus autē

Act.9.g ascondit se:⁊ exi. de tē. Et paulus in

Mat.2.c spoꝛta dimissus est per murum. Et iesus fugit in egypiū :⁊ ibi erat vsqz

Ni.de ly.

ad obitū

✻ nis Gen.xli. et Danieli socūsqz eī⁹ in ꝓspectu regī babylōis Dan.ij.

a ¶Et dedit ei po. sicut nabuzardan fecit hieremie de p̄cepto regis babylonis Hieremie.xl. b ¶Pergebat enī ⁊c. magis volēs habitare in terra aliena ad ꝓfirmandū captiuos in bono: q̄z redire ad ꝓpria: et maxime qz tūc regnū decē tribuū erat occupatū a gētilib⁹ idolatris q̄s illic trāstulerat salmanasar. vt habetur. iij. Reg.xvij. c ¶Cū aūt p̄uenisset ⁊c. circūibat enī ciuitates in quib⁹ erāt indei captiui vt eos cōsolarenť. d ¶Et ex his ⁊c. rex ei nō solū honorauit eū dono libertat; sz etiā pecunie. e ¶Habelū egē. pl⁹ ceteri ꝓtribulib⁹ suis. f ¶Sub chirographo ⁊c. i. sub cōditione restituendi. si possibilitas affoꝛet.

S ¶Post multū. Hic ꝓñr describit ꝺ̄us tobie q̄tū ad exercitiū patietie:⁊ ꝓmo ab extraneis: scō a ꝓpinq̄s. ca. ij. Circa primū ꝓmittit occasio ꝓsecutiōis tobie cū dicitur:

b ¶Mortuo salma.re. q̄ habebat eū in honoꝛe. i ¶Cū regnasenna. q̄ regnū iuda multiplicē inuasit. iiij. a in ꝓspectu salmanasar regī:⁊ dedit a

a ¶ sicut nabucho. hieremie.

ei potēstatē q̄cūq̄ vellet ire: habēs libertatem q̄cunq̄ facere voluisset.

a ¶ p doctoꝛes q̄ sollicite circūibāt gregē:ciuitatē. vñ:nouit iustus aīas iumentoꝝ suoꝝ.

¶Pergebat enī p oēs q̄ erāt ī captiuitate: et monita salutis dabat eis. b

b Cum aūt venisset in rages ciuitatē c

medoꝝ:⁊ ex his q̄b⁹ honorat⁹ fuerat d

a ¶ regum. b ¶ decalogum diuini verbi.

a regē habuisset decē talēta argēti:

a ¶ gabelus ꝑm actionem nō ꝑm nominis interpretationē significat gentes.

⁊ cū multa turba generis sui gābe- e

a ¶ oēs eī ex vno p̄e sum⁹ creatoꝛe deo a ꝺo fa

lū egentē videret: q̄ū erat ex tribu ctoꝛe. a ¶ ꝺitione restituēdi. ¶ diuinā legē.

eī⁹:sb chirographo dedit illi mēoꝛa f

tū pōd⁹ argēti. ¶Post multū vo tpis g

moꝛtuo salmanasar rege:cū regna- h l

ret sennacherib fili⁹ eī⁹ ꝓ eo:⁊ filios k

isrl exosos haberet in ꝓspectu suo: tobias pgebat p cognationē suā et

a ¶ ne in captiuitate deficerent.

cōsolābat eos. Diuidebatqz vnicuiqz ꝓut poterat de facultatib⁹ suis.

a ¶ tā coꝛpis q̄z mētis. b ¶ tā coꝛpis q̄z mētis.

Esurientes alebat:nudisqz vestimen

a ¶ in peccato. b ¶ a diabolo.

c ta ꝓbebat:⁊ moꝛtuis atqz occisis se

d pultura sollicitus exhibebat. Beni l

a ¶ inimicus populi dei.

q̄z cū reuersus esset rex sennacherib

a ¶ membris q̄busdā amissis ⁊ ī iudea dimissis.

fugiens a iudea plagā quā circa eū

deꝰ fecerat ꝓpt̄ blasphemiā suā: et m

irat⁹ multos occideret ex filijs isrl:

c tobias sepeliebat coꝛpa eoꝝ. At n o

¶ ab iniq̄s. b ¶ diabolo. c ¶ p sarellites sue

vbi nūciatū ē regi iussit eum occidi iniquitatis. a ¶ virtutes.

⁊ tollit oēm substantiā ei⁹. Tobias p

a ¶ fide christi de eodem populo nasciturī.

b ¶ institutione synagoge.

vo cū filio suo ⁊ cū vxoꝛe fugiēs nu

a ¶ doctoꝛes sancti.

dus latuit:qz multi diligebāt eum. q

Post dies vo q̄dragintaq̄nq̄ occi-

a ¶ diabolū. b ¶ scelerata ꝑles pessima.

derūt regē filij ipius. Et reuersus ē

a ¶ ppls dei. b ¶ pacē. c ¶ virtutū vel temporalium bonoꝝ.

tobias ad dom̄ suā:oisqz facultas eius restituta est illi. Ca. II

f ¶ POst hec vo cum esset r

dies festus dñi ⁊ factū

a ¶ spūale quo mēs reficit:vel coꝛpale q̄ coꝛp⁹ ī seruitio dei sustentat:nemo enī.s.o.b.

esset p̄ndiū bonus in domo tobie

k ¶Et filios isrl ⁊c. i. illos q̄ captiui G

erāt ī regno suo:q̄s tobias ꝓlabaťnō solū ꝯbis sz etiā muneribꝰ ⁊ alijs modis:iō subdit: Tobias q̄tidie pgebat ⁊c. ⁊ subdit cā odij sennacherib ꝙ filios isrl.cū ꝺr: l ¶Deniqz cū reuersus eēt ⁊c. Mā angelus dñi vna nocte p̄cussit in exercitu suo.clxxv.milia bellatoꝝ: ⁊ sic cōpulsus fuit fugere cū paucis ad terrā suā. vt hr̄. iij. Reg. xix. m ¶Propt̄ blasphemiā ⁊c. ꝑpter deū multiplicē: vt ibidē habet.

n ¶Tobias sepeliebat coꝛ. ⁊c. cū periculo nō solū rerū : sz etiā p̄sone sue:ex q̄ factū ei⁹ apparet magis cōmendabile: ⁊ sequit exercitiū sue patiētie/ cū ꝺr: o ¶At vbi nūciatū ē regi. factum tobie circa sepulturā moꝛtuoꝝ. Jussit eū occidi ⁊c. p ¶Tobias vero ⁊c. fugiēs nudus.i. oībus bonis spoliat⁹. q ¶Latuit.⁊ subdit causa cū ꝺr: Quia multi diligebāt eū ꝓpt̄ qđ ipm celabāt in tali casu:⁊ qm̄ deꝰ in tēptatione facit ꝓuentū. iō subdit regis occisio:de q̄ habeť. iij. Reg.xix. et tobie liberatio.cū ꝺr: Et reuer. ē to. ⁊c. Moralitet

✻ deꝰ gra. in cō. sal. p salmanasar q̄ interp̄tatur pacific⁹ angustiat⁹: significat rex nr̄. q̄ cū sit pax nr̄a tñ in cruce fuit angustiat⁹:⁊ ab eo honoraťvir bonus a q̄ habet decē talēta.i. obseruationē decē p̄ceptoꝝ decalogi q̄ est valde p̄ciosa: ⁊ eā dat sub chirographo.i. sacra scriptura:gabelo q̄ interp̄taťvallis festinās deo. ꝓpter qđ significat humilē ⁊ deuotū:⁊ talis a bono doctoꝛe recipit p̄acticum documentum legis.

S ¶Post multū vo tpis. ⁊c. p sennacherib q̄ filios isrl habebat exosos: significat q̄libet tyrānus q̄ cōiter odit viros bonos: ꝓpter qđ eos psequit in reb⁹ ⁊ coꝛporib⁹: sz vir bon⁹ q̄ p tobiā b

significat studet eos ꝓsolari: ꝓpter qđ tyrānus iubet eū in reb⁹ ⁊ coꝛpe affligi: sz aliqn̄ tyrānus dei iudicio a suis interficit: ⁊ sic vir bonus de suis psecutiōib⁹ expedit ꝑm illd Prouer.xj.b. Justus de angustia liberat⁹ est: ⁊ tradet impius ꝓ eo. Aliter pōt exponi vt p sennacherib diabolus significet q̄ bonos suis tēptationib⁹ acrius psequitur eos q̄tū pōt gratuitis spoliando ⁊ in naturalib⁹ vulnerādo:sz bon⁹ p̄latus siue doctoꝛ studet spoliatos vestib⁹ virtutū vestire ⁊ occisos pctō moꝛtali per penitētiā sepelire:sicut enī baptismus eo q̄ operit vel delet pctm̄ sepultura ꝺr: Rom.vi.a. Cōsepulti sum⁹ in illo p baptismū ⁊c. ita penitētia pōt dici.

¶ POst hec vo. Ca. II

Post q̄z auctoꝛ descripsit tobie patientiaz ab extraneis. hic ꝓñr idem facit a ꝓpinq̄s q̄ tobiā de Divisio bono ope increpabāt. ⁊ diuidit ī duas ptes. nam ꝓmo fit p̄ a sua cognatione. scō a ꝓpria vxoꝛe/ibi: Anna vo. Prima adhuc i duas: ꝑm duplicē casū: qz cognati sui eū iniuste increpabāt. scō ponit ibi: Cōtigit aūt. Prima adhuc in duas: quia ꝓmo ponit opatio tobie sācta. scō cognatoꝝ suoꝝ increpatio iniusta/ibi: Arguebat aūt. Circa ꝓmū dicitur: Post hec vo cum esset ⁊c. ex hoc ptz q̄ in diebus festiuis licitum

✻ est viuere Moraliter

Moraliter. r ¶Post hec vo ⁊c. Domus tobie.i. boni p̄lati est eccl̄ia:in q̄ dieb⁹ festis sit bonū p̄andiū de pabulo sacre scp̄ture ⁊ sacramēto eucharistie:ad cui⁹ ꝓticipationē studet bon⁹

✻ p̄latus fide

A ad obitum herodis. a ¶Contigit.Be. Nemo miret:si ali qñ bonũ typice malũ:mala bonũ significẽt. Si em̃ hoc nõ liceret:nunq̃ nigro atramẽto: ꝫ semp auro lucido nomẽ dei scriberetur:qz deꝰ lux est. Sz si nomẽ diaboli calculo cãdido scribas:nihilominꝰ tenebras si
Rom.11.c gnificat. Cecatus ḡ tobias populũ ysrl̃ significat. Cecitas em̃ ex pte ꝓtigit in ysrl̃: fatigatꝰ a sepultura ẽ ceca/tus. Qui em̃ infatigabilis in bonis opibus pſistit: fidei lumen non amittit. Ita ſpiritualr fatigatꝰ ꝺormit q̃ vigilare stare viriliter agere ꝫ cõfortari negligit. Cui
Eph.5.c ꝺr:Surge q̃ dormis ꝫ exurge a mortuis ꝛc. b ¶Ex nido hi. Hirũdines ꝓpter leuẽ volatũ:ſuperbiã leuitatẽ q̃ significant: quoꝝ ĩmũdicia quibꝰ dñaꝝ excecat. Mi do hirũdinio suppoſitꝰ dormit q̃ leuitati lasciuie ac superbie ſe incautꝰ subiẽcit. Hec cecitas ppl̃o israel ĩminẽte dñi aduẽtu ĩ carne maxime ꝓualuit:cũ romane seruitutis iugo laboraret:ꝫ diuine legis p̃cepta male viuendo violaret. c ¶Sz imobi.
1.De.4.d Quia a domo dei ĩcipit iudiciũ dei.vñ: A sanctuario
Pro.13.c meo incipite. Qui nõ corripitur nõ ẽ filꝰ:q̃ parcit virge odit filiuꝫ. Paulꝰ tanq̃ puer colaphiçat: ne tãq̃ inuenis excollatur. d ¶Insultabãt. Be. Erãt in populo illo q̃ temere miserijs pplĩ insultarẽt.ſ.q̃ antiq̃ felicitate patrũ:q̃ deo ſilr̃ seruiebãt iã careret q̃s idẽ populus p doctores ꝫ electos suos corrigebat: secq̃ ad implorãdã dei clementiam ꝓ
1.Cor.4.c eterna vita cõuertebat. to/
B bias cecus

Nico.de lyra

ꝟ est viuere lautius ꝫ magis delicate ꝓpter reuerentiã festi: non tñ ꝓpter gulã: ꝑm q̃ dicit Neemie.viij.c. Ite ꝫ comedite pinguia: et bibite mulsũ: ꝫ mittite ptes eis q̃ nõ ꝓparauerũt sibi: qz dies sanctꝰ dñi est. a ¶Dixit filio suo: vt exerceret in pietatẽ officio. b ¶Vade ꝫ aduc aliq̃s: eos curi aliter ĩuitãdo: vt sic tollatur ab eis verecundia petendi. c ¶De tribu nr̃a: qz magis tenemur ꝓximis dũ tñ sint boni iõ subdit: Timẽtes d.ꝛc. sb̃dit: d ¶Mũciauit ꝛc. in platea iacere tãq̃ cadauer vile. e ¶Statim qz exiliẽs ꝛc. ex quo ptz seruoz tobie circa pietatis opa. f ¶Tollẽsqz illud poꝛ.ad do.suaz oc.ꝛc. vt sic opꝰ pietatis ipenderet:ꝫ offensam regĩ euaderet. g ¶Hãducauit pa.cũ lu.ex iniusta ꝓximi morte. h ¶Et tremoze. ne forte factũ suũ scisciaret a rege. i ¶Hemozans il.ser. quẽ di.dñs p a.pphe. viij.c. Dies festi vestri ꝙuertent ĩ luctũ ꝫ lamẽtationem.dies em̃ festꝰ aliq̃ rõnabilĩ fit dies luctus ꝓpter casum supueniẽ/tẽ: ꝓphetauit aũt Amos tpe oçie regĩ iuda: vt ptz in p̃ncipio sue ꝓphetie. tobias ꝟo captiuatꝰ fuit sexto ãno eçechie vt dictũ est ca.p̃cedẽti.q̃ fuit q̃rtꝰ rex ab oçia rege: ꝫ sic tobias prophetiam amos scire potuit ꝫ rememorari. k ¶Arguebãt. Hic ꝙñr ponit amicoꝝ tobie ĩcrepatio iniusta/cũ ꝺr:Arguebãt aũt eũ oẽs ꝓximi ei⁹.ꝫ ꝺr oẽs q̃ ꝓximi ei⁹ tã cognatiõe q̃s vicinitate eũ arguebãt. l ¶Exyit effu.moz.ipe/riũ.i.morte sup te impataz: vt di/cũ est.s. m ¶Sz tobias plus ti.deũ.q̃ corpꝰ ꝫ aiam põt mittere i gehẽnã. n ¶Regẽ.q̃ super corpus tm̃ habet potestatem. o ¶Rapiebat coꝛ.oc.exercẽs pietatis opa. p ¶Cõtigit au. Hic ponit cã ĩcrepatiõis scõa.et scõo increpatio ipſa/ibi: Mã sicut beato iob. Circa p̃mũ sciẽdũ q̃ cã huiꝰ increpatiõis fuit cecitas supueniẽs tobie: quã eius cognati attribuebant eiꝰ demeritis falſo.sic
Amos.8.c q̃ ꝺr:Cõtigit autẽ ꝛc. ꝫ ptz ĩfa vsq̃ ibi: q ¶Steteqz cecus:
tõ.1.d ꝟ nõ videt fuisse ex naturali ster/coris ꝟtute: maxime cũ nõ ceciderit sup eiꝰ oculos apertos ſz clauſos: ſz ex ordinatiõe dei q̃ actor ẽ mali pene: vt sic tobias posteris eet exẽplar patientie/iõ subditur: r ¶Hanc aũt tentationez.q̃ fuit ad tobie ꝓbationẽ/iõ subdit postea: s ¶Nõ est ꝓtri. ꝓtra deũ ꝛc. et ptz ĩfa. t ¶Nam sicut beato iob ꝛc. ꝟ ꝙñr descri/bit ĩcrepatio iniusta/cũ ꝺr: Naz sic btõ iob insul.re.i.eiꝰ amici q̃ erãt potẽtes: ꝓt qõ hic reges dicũt ꝫ forte reges fuerũt ad ĩfaz: Mã antiqꝰ ĩ q̃libet ciuitate erat vnꝰ rex: vt ꝑz iosue.xij. v ¶Ita isti pa.ꝫ co.eiꝰ irri.vi.eiꝰ: per qõ inuit̃ q̃ irridebãt eũ q̃si singulis dieb⁹. x ¶Dicẽtes: vbi ẽ spes tua ꝛc. ex q̃ videt q̃ isti remunerationẽ boni ꝫ mali credebãt eã tm̃ in vita p̃senti: sic ꝫ amici iob: vt ibidẽ fuit diffuse declaratũ: ꝫ q: ꝟ est erroneũ iõ tobias increpabat eos dicens: y ¶Nolite ita loq̃.in ꝟbis em̃ erroneis nulli debet deferri. z ¶Sm̃ filij sctõꝝ sum⁹.i.abꝛaaz ysaac et iacob:q̃ p fidẽ expectabãt in futuro eternaz remunerationẽ. p̃m q̃ declarat apls Heb.xi. diffuse/iõ subdit: a ¶Et vi.il.expe.ꝛc. sz per fidẽ sicut ꝫ patres nr̃i.

Alstaduer sus

Alstaduer/niret

¶ Anna vero ✳ p̃latus fideles cõuocare. et si audiat aliquẽ iugulatũ morte culpe festinat ipm̃ p verã pniam sepelire. p ¶Contigit aũt ꝛc. Per hirũdinẽ q̃ ẽ auis hincinde volatilis: significant fortune bõa q̃ reputãda sunt vt stercora: ꝫ hec execant oculos etiã sapiẽtũ. sic ꝺr
Deu.co.xvi.d. Munera execant ††.8.a oculos sapiẽtum: ꝫ mutãt ꝟba iustoꝝ. Patiẽtia ꝟo tobie in plaga cecitat̃ ꝫ sue derisionis etiam ab amicis: exẽplũ ẽ patiẽtie cũctis si

a ¶nõ vult solus buccellã suã comedere. vnde Job:si comedi buccellam meam solus.

dixit filio suo: Vade ꝫ adduc aliquos ꝺ tribu a b c
a ¶marie aũt domesticos fidei. b ¶nõ eos q̃ tm̃ corpꝰ occidũt. ¶tã spũalr q̃s corpalr. vñ Ecce q̃s bonũ ꝫ iocũdũ h.f. in vnũ. ¶Beat⁹ q̃ itelligit sup egenũ ꝫ pauperez. vere pauꝑ ẽ q̃ filioꝝ moze timet. vñ Btũs vir q̃ timet dñm. o

nr̃ã timẽtẽs deũ vt epulent nobiscum. Cũq̃ abijſſet: reuſus nũciauit ei vnũ ex filijs ysrl̃ iu d
gulatũ iacere ĩ platea. Statiq̃ exiliẽs ꝺ accu e
a ¶cibũ aĩe cibo corporis preferens.
bitu suo: relinquẽs p̃ãdiũ suũm ieiunus pue nit in corpꝰ. Tolleſq̃ illud portauit ad domũ f
suã occulte: vt dũ sol occubuiſſet: caute sepeliret eũ. Cũq̃ occitaſſz corpꝰ: mãducauit panẽ g
a ¶ꝓximi. ¶fuerũt m.l.m.p.d.a.n. b ¶tyrãni ¶reddẽs que sunt dei deo: ꝫ que sunt cesaris cesari.
cũ luctu ꝫ trẽmoze: memoꝛãs illũ ꝟmonẽ quẽ h
dixit dñs p amos ꝓphetã. †Dies festivr̃i conuertent ĩ lamẽtationẽ ꝫ luctũ: †Cũ vero sol oc
a ¶qz mortuis occũbit sol iusticie. b ¶sepultũ molepcti oñ/cũbuiſſet abijt ꝫ sepeliuit eũ. Arguebãt ãt eũ k
dit. a ¶carne amici noĩs: nõ hoĩs inimici aĩe: nulla em̃ pestꝛ efficatioꝛ ad nocendũ q̃s familiaris inimicus.
oẽs pꝛoximi sui/dicẽtes: Jã huiꝰ rei causa iterfici iussus es: et vix effugisti mortẽ imperiũ: ꝫ l
iterũ sepelis mortuos? Sz tobias plꝰ timens m
a ¶q̃ põt corpꝰ ꝫ aiam pde.in ge. b ¶q̃ corpꝰ tm̃. ¶festinãter occulte. c ¶vt nec ab humanitatis officio cessaret: nec regem indiscrete offenderet.
deũ q̃s rẽgẽ: rapiẽbat corpa occisoꝝ ꝫ occúlta n o
bat in domo sua: ꝫ mediꝭ noctibꝰ sepeliebat
a ea. Cõtigit aũt vt q̃dã die fatigatꝰ a sepultura p
veniẽs ĩ domũ suã iactasset se iuxta pietẽ ꝫ ob
b dormisset: ꝫ ex nido hirũdinum dormienti illi calida stercora icideret sup oculos eiꝰ fieretq̃ q
cec⁹. Hãc aũt tẽtationẽ iõ ꝑmisit dñs euenire r
illi: vt posteꝛi daret exẽplũ patiẽtie eiꝰ: sic ꝫ sãcti iob. Mã cũ ab infantia sua semp deũ timue
a ¶sicut de iob ꝺr:in oĩbꝰ his nõ peccauit iob labijs suis.
rit: ꝫ mãdata eiꝰ custodierit: nõ est cõtristãtꝰ †ꝟ s
a ¶cum tentaretur.
c deũ q̃ plaga cecitat̃ ꝫ euẽnerit ei: ſz imobilr̃ ꝺi
a ¶filiali.vñ: Timete dñm oẽs.ſ.c. b ¶iob:sit nomẽ.d.b.ſ.d.p.i.f.est. c ¶tota vita iusto ꝝ dies ẽ.vñ:ĩ dieb⁹ belie.ꝫ moz
timoꝛe ꝑmãsit: ãgẽs grãs ꝺo de oĩb⁹ dieb⁹ vitę
tuę ẽ iob plenꝰ dierũ. a ¶baldach: sophar: ꝫ eliphaç.
ꝺ sue. Mã sicut beato iob insultabãt regẽs: ita isti t v
a ¶carne. b ¶oẽs q̃ pievolũt viuere ĩ xpo patiũt opprobria
parẽtes ꝫ cõgnati eiꝰ irridẽbant vitã eius/dix
a ¶nusq̃. b ¶remũeratio vt vtilitas spei. c ¶q̃si mercẽnariꝰ. mali em̃ aut vt serui deo timoꝛe ꝑmũt: aut vbi mercẽnarij mercedẽ q̃runt: iõ brĩmdinẽ q̃ ẽ ipse deus nunq̃ recipient.
cẽtes: Vbi ẽst spes tua: p q̃ elemosynas facie
bas ꝫ sepulturas? Tobias ꝟo icrepabat eos/
a ¶scti eẽ debemꝰ filꝭ pr̃ibꝰ. b ¶futurã ĩq̃rimꝰ: p illa fide
dicẽs: Nolite ita loq̃ꝫ filij sctoꝝ sumꝰ ꝫ nõ y z
les sumꝰ. a ¶nõ hãc. ¶p grãz: grã aũt dei vita eẽna. b ¶p a
seuerãtibꝰ nõ incipiẽtibꝰ: vltima semp est expectanda dies hominis. vnde: qui pseuerauerit vsq̃ in finẽ hic saluꝰ erit.
tã illã expectãm⁹ quã deꝰ dãtur⁹ ẽ eis q̃ fidez

bias cecus: ⁊ verbum dei p̄dicās repro
Gen.32.k bos ⁊ electos significat: sicut iacob cum
angelo luctās factus ē claudus ⁊ bene/
dictus. Jn claudicatione sue gētis infi/
delitatē: in bñdictione significās fidem.
Tobias vo vir ſctūs rursus ⁊ increpa/
1.Cor.13.b tus a charitate non cessat. vñ: Charitas
patiēs est: benigna est ⁊c. Ca. III

Tunc tobias ⁊c. Sequitur:
a ¶ Vel parentū. Reddet
de⁹ pctā patrū vsq; in tertiā et
quartā generationē his q̄ se oderūt ⁊ si
miles malis patrib⁹ fūt. b ¶ Et sara.
Bed. Turbā nationū signat cui⁹ docto/
res cūcti vitā tm̄ huj⁹ seculi q̄ sept̄ die
bus euoluīt nouerāt eterna nesciebant.
Jdeo a diabolo rapti q̄si idolatrie man
cipati donec venit xp̄s verus sponsus q̄
eā sibi in fide despōsauit hoste supato: si
cut sathā alligato diabolo p̄ñte ⁊ coope
rante angelo: in q̄ saluatoris diuinitas
sicut in tobia signat humanitas. Nec
mirandū q̄ duas psonas angeli. ſ. ⁊ ho
minis vnā xp̄i figurare psonā dicim⁹:
Als⁊perie/ qz in expositionib⁹ patrū legim⁹ vnā ei⁹
runt esse psonā in isaac ⁊ ariete figuratā: qui
in humanitate occidit vt ouis: in diuini
tate pmanet impassibilis cū patre: sicut
isaac cū abraā domum reuertit incolu/
mis. Si enī aries xp̄i hūanitatē: homo
signat diuinitatē: cur nō aptius hō hu/

Ni. de ly.

manitatē:

5 a ¶ Anna vo ⁊c. Hic p̄ñr increpat tobias a ꝓpria vxore sua. qō tāto
Als⁊vera ḡuius ē: quāto vxor ē viro magꝭ ꝓiūcta:
⁊ etiā sbiecta: ⁊ pmo circa h̄ ponit̄ icrepatiōis occasio. cū dr: Anna vero ⁊c.
extra domū suā: nam ꝓpter cecitatē viri
eius: ⁊ elemosynas p̄cedentes nō habe
bat facultatē vñ posset habere materiaz
ad hoc opus exercenduz in ꝓpria domo.
cetera patēt vsq; ibi: b ¶ Videte ne
forte furtiuus sit. videl. q̄ male fece/
rit hoc querēdo: qz cū āna diu fuerat: ⁊
eius fidelitatē multipliciter ꝓbauerat:
ꝓpter qō nō debuit habere suspitionem
de ipa: nec p̄ ꝓsequēs dicere talia v̄ba.
Ad hoc dicendū est q̄ bñ locutus est: qz
paup erat: vt dictū est. ꝓpter qō cibaria
delicata nō ꝓsueuerat habere in domo
sua: manebat etiā inter fideles. pnus ad
furta: ꝓpter q̄ rōnabiliter timuit: ne fur
aliquis vēdidisset vxori. p̄cio minori: ⁊
illa ducta pauptate ⁊ in discretione mu
Als⁊oppro/ liebri nō inquisiuisset diligētia sufficien
brium ti vñ vendito: habuisset. ideo dixit vxori
vt diligēti⁹ inḡreret: ⁊ hoc sonāt ei⁹ ver
ba. cū dicit: Videte ne forte fur. sit.
Jd est diligētius inḡrite: vxor aūt ei⁹ sic
accepit: ac si dubitaret de sua fidelitate.
Ideo sequit̄: increpatio viri iniusta. cum
dr: c ¶ Ad hec vxor ei⁹ irata. irrō/
nabiliter: vt ptz p dicta. d ¶ Rūdit.
iniuriose. e ¶ Manifeste facta est
va. spes tua. vite future: qz nō solum
pdidisti lumē corpis: sed etiā mētis ⁊ cō
sciētie bone. f ¶ Elemosyne tue. ap
paruerūt. ſ. ficte ⁊ vane tāq; ex hypocri/
si facte: ⁊ qz plurib⁹ modis alijs eū mo/
lestabat. iō subdit: Atq; his ⁊ alijs hu/
iusmodi verbis exprobrabat ei.
Moraliter ✳ delib⁹ in aduersis. a ¶ Anna vo
vxor ⁊c. p̄m Aug⁹. sup Gen. rō vir et
sensualitas femina vocat̄: q̄ circa victū ⁊
sensibilia versat̄: sic̄ anna circa op⁹ textri
nū ad habēdū victū: sed qz sensualitas
frequēter deficit nisi corrigat̄ rōne: iō
ratio de

suam nunq; mutant ab eo. An/ a
na vo vxor eius ibat ad textrinū
a ¶ labores manuū tuar: qz mād ucabis ⁊c.
⁊ qui non laborat non manducet.
op⁹ quotidie ⁊ de labore manuū
suar victū quez ꝓsequi potuisset
deferebat. Unde factū est vt he/
dū caprarū accipiens detulisset
domi. Cui⁹ cū vocez balātis vir
a ¶ vir vxorē corrigit: ratio sensualitatē.
ei⁹ audisset dicit: Videte ne forte b
furtuus sit. Reddite eū dñis su
is: qz nō licet nobis aut edere ex
furto aliq̄d aut ꝓtigere. Ad hec c
vxor ei⁹ irata respōdit: Manife d e
a ¶ rō futura q̄rit ⁊ inuisibilia: cui a nr̄a ecō
tra. b ¶ fructus elemosynarum.
ste facta est vana spes tua: ⁊ ele/ f
a ¶ perisse paruerunt.
mosyne tue mō†appāruerūt. At/
q; his ⁊ alijs huiuscemodi v̄bis
exprobrabat ei. Ca: III
a ¶ iustus in p̄ncipio est accusator sui q̄ ce
lat vulnera nutrit: nos q̄s in omnib⁹ q̄ pa/
timur deum iustum ⁊ miseri
cordem esse sentiam⁹. vnde:
misericordia ⁊ iudiciū. c. t. d.

Tunc tobias igemuit g
⁊ cepit orare cum la h i k
chrymis dicēs: Just⁹ es dñe: et l m n
oia iudicia tua†iusta sunt: et oēs
vie tue misericordia ⁊ vitas ⁊ iu
dicium. Et nūc dñe memor esto
a ¶ qz sumo. b ¶ in futuro. c ¶ q̄si parce
mei: ⁊ ne vindictā sumās de pecca
mihi ego nō parco. a ¶ qz ego reminiscor.
tis meis: neq; reminiscāris deli/ o
a ¶ sicut debuimus.
cta mea vl parentū meorū. Qm̄
nō obēdiuim⁹ p̄ceptis tuis: ideo p
a ¶ ideo a te iusto iudice. b ¶ hostium pre
dam. c ¶ exilium.
trāditi sumus i direptionē ⁊ cā/ q r
a ¶ corporis vel anime.
ptiuitatē ⁊ mortē ⁊ in fabulā ⁊ in s t v
a ¶ gentibus.
† improperiū oibus nationib⁹ in
a ¶ tu non illi. ¶ peccatores.
q̄b⁹ dispersisti nos. Et nūc dñe x
a ¶ super nos.
magna iudicia tua: qz nō egim⁹ y
a ¶ de virtute in virtutem.
sm̄ p̄cepta tua: et nō ambulau/ z
a ¶ et si coram hominibus.
mus sincerē cor̄ā te Et nūc dñe a
a ¶ q̄ exuperat oēm sensū. ¶ q̄ i oib⁹ iusta.
b ¶ q̄si nō mea volūtas sz tua sit. ¶ nō meā
c ¶ vrgētib⁹ egyptijs filij isr̄l clamāt ad do
minū. d ¶ angelis.
sm̄ vol̄tatē tuā fac mecū: ⁊ prē/
a ¶ in sinu in q̄ete aīe abrae cui⁹ ipe pr̄ sicut
cipe in pace recipi spīm meū. Ex b
⁊ fidei. a ¶ cupio dissolui ⁊ esse tecū: ne ma
licia malor̄ mutet cor meum.
pedit em̄ mihi magis mori q̄ vi/
a ¶ q̄ tobias orauit ⁊ illa orauit.
b uere. Eadē itaq; die ꝓtigit vt sa/ c d

rō debz inḡrere ne forte circa sensuali/ 6
tat̄ op⁹ aliq̄s inconueniēs ꝓtigat: sic to
bias ab āna inḡsiuit: sz sic illa dure por
tauit: sic sensualitas frequēter rebellat
rōni. ⁊ sic tobias ad orōnē recurrit: sic
ratio ad oprima deducat. Ca. III

Tunc tobi. Postq̄ descri/ Diuisio
ptū ē circa tobiā patiētie exer
citiū. h̄ ꝓpr̄ describit ei⁹ reme
diū. ſ. i recursu ad deū p orōnē devotā.
iō dr: Tunc tobi. in. nō ex ipatiētia/ sz
vxoris malicia quā horrebat vt ꝓpria:
cum vir ⁊ vxor sint quasi vna ps̄ona.
h ¶ Et ce. ora. feruēter ⁊ devote: iō
sbdit: i ¶ Cū lachrymis. ſ. mētis ⁊ corpis
⁊ in orōne sua: ⁊ vt sit magꝭ exaudibil.
p̄mo divinā iusticiā ꝓfitet̄. d. k ¶ Ju
stus es do. nā regla ē vitar. l ¶ Et
oia iu. penas inferēdo. m ¶ Justa.
alias vera sūt. ꝓpter peccati demerita.
n ¶ Et oēs v. t. in oib⁹ opib⁹ tuis re
lucet misc̄dia ⁊ iusticia: nā oīe bonū a
do collatū ꝓcedit ex divina bōitate ⁊ li/
beralitate q̄ ē p̄ncipiū ⁊ fons misc̄die:
⁊ sic apparet ibi misc̄dia: sīlr iusticia: qz
facit oia p̄m ordinē decētissimū. Ma/
lū aūt penale cui⁹ de⁹ ē auctor iferē cōit
ꝓ demerito: ⁊ sic relucet ibi iusticia: et
qz sp punit citra ꝓdignū. iō relucet ibi
misc̄dia: ⁊ qm̄ orō hūiliat̄ se nubes pe
netrat. Ecc̄. xxxv. c. iō p̄ñr ꝓfitet̄ ꝓpria
⁊ parētū suor̄ pcta. d. Neq; remini/
scaris ⁊c. ⁊ p̄ñr ea magꝭ explicat di.
o ¶ Qm̄ nō ⁊c. ea transgrediendo.
p ¶ Jō tra. su. iuste. q ¶ Jn direc/
ptionē. q̄tū ad bona tpalia. r ¶ Et
capti. q̄tum ad corpa ꝓpria. s ¶ Et
morte. qz multi de filijs isr̄l iugulabā
tur: vt dictū ē. s. t ¶ Et in fa. qz gē/ 11
tiles inr̄ q̄s erāt captiui: freq̄nter inter
se ꝓfabulabāt de filijor̄ isr̄l miseria et
captiuitate. v ¶ Et i im. qz multa cō
uitia eis inferebāt. p̄ñr repetit huius
cām attribuendo deo iusticiā/ dicens:
x ¶ Et nūc. qz null⁹ pōt ea arguere.
y ¶ Quia nō egi. sz aūt ipe inocēs
erat. tm̄ cōnumerat se pctōrib⁹ eo q̄ erat
de eor̄ pplo ⁊ natiōe. z ¶ Et nō ⁊c.
q.d. ⁊ si i aliq̄b⁹ ipleuim⁹ mādata tua
q̄tū ad substantiā opis: nō tm̄ recta in/
tētione. a ¶ Et nūc do. sz enī vellet
cito mori ne exprimeret ampli⁹ cognator̄ū
suor̄ ⁊ vxoris sue malicia ⁊ pplī isr̄l af/
flictionē: tm̄ sapiēter ⁊ discrete p̄ponit
in oībus divinā volūtatē. b ¶ Expe/
dit enī mi. h̄ non dixit tedio accidie:
sed tedio infirmitat̄ hūane q̄ si ē pec/
catū: nō est nisi veniale. ⁊ h̄ bñ ꝓtigit i
viris ꝓfect̄. Prouer. xxiij. b. Septies
i die cadit iust⁹ ⁊ resurget. c ¶ Eadē
ita. die. hec ē ps icidētal. i q̄ ꝓmo po/
nit̄ icidētis narratio. ſcdo narratiōis
rō/ibi: Jn illo tpe. Pria i duas: nā in
cidēs fuit exercitiū patiēte sare filie ra
guelis: cui⁹ ꝓmo ponit̄ iniustū ip̄rope/
riū. ſcdo ſctm̄ refugiū/ibi: Ad hāc vocē
Circa ꝓmū dr: Eadē itaq; ſ. orōnis
tobie. d ¶ Et sara ⁊c. q̄ erat de iude
✳ is capti
Moraliter Moraliter. g ¶ Tunc tobias ⁊c. Ea
dē itaq; die ꝓti. Per sarā q̄ iterp̄ta/
tur p̄ncipissa significat aīa: ⁊ p ei⁹ ācil/
lā caro q̄ debet aīe subūci: sz i mltis ca
ro spūi dñat̄: ⁊ sic sara ab ācilla turpit̄
increpat̄. vñ dic̄ Ber. O hō cur aiam
tuā vilipēdis ⁊ carnē tuā ei p̄ponis: do
minā ācillari ⁊ ācillā dñari magꝭ abu/
sio ē. Et sic̄ p remedio q̄rēdo sara aīe
✳ dit supe

A ſc manitatē angel⁹ deitatē. ¶ In ſupiori eni mētis nře debem⁹ orare: vñ xps in mōte: daniel i cenaculo orat: ꝛ heliseus hz cenacula: ꝛ xps in cenaculo paſcha celebrat. a ¶ Lum cōpletudo tpis miſit de⁹ filiū ſuū ꝛc. et impleti ſunt dies purgationis marie: ꝛ de moyſe ad finem vſq; compleuit.

Bar.4.a Luc.2.c

Nico.de lyra

¶ Miſſus eſt

ta: is captiuatis. in alia tñ ciuitate q̄ tobias. a ¶ Et ipa. qđ ip̄roperiū tāto erat ḡui⁹ q̄to fiebat a ꝓsona ſ̄biecta ꝛ vili. b ¶ Añ tradita ſu. in cōiugium. c ¶ Et demoniū. Cum q; erāt infideles ꝛ idolatre: vt dicūt aliq̄. vl ſi erāt ō filijs iſr̄: nō tñ ō cognatione ſare: et ad eam accedebāt moti ſola voluptatis libidine: vt hr̄. ſ. vi. ca. ap̄ qđ nō decebat eoſ puellā tāte ſctitatis polluere: ꝛ q; reſeruabaꝫ ẏgo filio tobie. d ¶ Amplius ex te. duo turpia ſibi falſo imꝓperabat: ſ. oppꝛobrium ſterilitat⁹: quod tunc erat valde magnū ꝛ occiſionē ſuorū maritoꝝ. ꝛ tertio occiſiōis ſue deſiderium. ideo ſubdit:

B e ¶ Mūq̄d et oc. q.d. patet qđ ſic.

f ¶ Ad hāc vocē. Hic ꝓñr ponit⁹ deuote ſare remediuꝫ ſcz ꝓ oꝛōnis ſtudiū. cū ōr: Ad hāc vo. abſq; dura rñſione.

g ¶ Perrexit i ſupe. cu. qđ erat oꝛō/ni cōgruū rōne ſoliſtudis ꝛ eleuatiōis.

h ¶ Et tribus ꝛc. nō māducauit: nihil oīno ſumēdo vt dicūt aliqui: q; ſeruoꝛ oꝛōnis ꝛ eius ꝓfectus inducūt obliuionē pot⁹ ꝛ cibi. iō ſubdit: Sz in oꝛōne pſistēs. Aliter etiā exponit: q; modicum interrupit oꝛōnē: et in illa interruptiōe modicā ſumpſit refectionē: ꝛ ſic ōr hic non comediſſe: ꝛ in oꝛōne pſtetiſſe: quia qđ modicū eſt q̄ſi nihil reputaꝫ: vt ōr. ij. phicoꝝ. Añ ꝛ de homine modicū comedente ōr q; nihil comedit vulgari ſmone. i ¶ Factū ē. dū cōpleret oꝛōnez: melioꝛ eſt eniz finis oꝛōnis q̄ ꝓncipium Ecclē. vij. b. ap̄ qđ aſſurrexit

ra filia ragueliſ i trages ciuitate medoꝝ: ꝛ ip̄a audiret a ip̄roperiū ab vna ex ancillis p̄ris ſui: q̄m tradita fue/ b

a ¶ deſertoꝝ ꝓpium nomen demonis.

rat ſeptē viris: ꝛ demoniū noie aſmōde⁹ occiderat eoſ c mox vt ingreſſi fuiſſent ad eā. Ergo cū ꝓ culpa ſua in creparet puellā: rñdit ei/dicēs: Ampli⁹ ex te nō vide d amus filiū aut filiā ſup terrā iterfectrix viroꝝ tuoꝝ. Mūq̄d occidere ꝛ me vis ſicut etiā occidiſti ſeptē vi/ e ros: Ad hāc vocē perrexit i⁹ ſuperius cubiculum do f g

a ¶ mētis. b ¶ In ꝓſperitate eni ꝛ aduerſitate ad ſanctā trinitatē p̄ces debem⁹ dirigere. c ¶ ſola oꝛōne pingueſcit quā macies coꝛpis paſcit.

mūs ſuꝝ: ꝛ trib⁹ diēb⁹: ꝛ trib⁹ noctib⁹ non māducauit b

a ¶ oꝛatio deū lenit: lachꝛyma cogit: hec vngit: illa pungit.

neq; bibit: ſz i oꝛatiōe pſistēs cū lachꝛymis depcabaꝫ

a ¶ infidelitatis. b ¶ ex aduentu filij. c ¶ lumine ſancte trinitatis implemur vt oꝛationem compleamus.

deū: vt ab iſto ip̄roperio liberaret eā. Factū ē aūt die i tertia cū cōpleret oꝛationē: bñdicēs dñm/dixit: Be/ a k

a ¶ nō recens. b ¶ quos debemus imitari quoꝝ iuuamur meritis. c ¶ ſimiliter cū iratus fueris miſericordie recordaberis.

nedictū ē nomē tuū deus pat̄rū nr̄oꝝ: q̄ cū irat⁹ fuer⁹ l

a ¶ non dimittit deus peccata niſi in tribulatione ꝛ coꝛdis contritione. vnde: coꝛ contritū ꝛ humiliatū de⁹ nō deſpi.

miſericordiā facies: ꝛ i tpe tribulatiōis pēccata dimit m n

a ¶ non alijs. b ¶ coꝛde oꝛe ꝛ ope. c ¶ non aliud a te. d ¶ nō ad idola: nō ad mea merita. e ¶ mētis que tibi ſoli placet. ¶ q; inueni coꝛ

tis his q̄ iuocāt te. Ad tē dñe faciē meā cōuerto: o

meum vt oꝛarem te. a ¶ interioꝛes: de quibus dicit⁹: leua oculos tuos ꝛ vide: ꝛ alibi: oculi tui columbarum.

ād te oculos meos erigo. Peto dñe vt ō viculo ip̄ro p q r

perij hui⁹ abſoluas me: aut certe deſup terraꝫ eripias s

a ¶ quia. b ¶ nolui cognoſcere thoꝝ in delicto.

me. Tu ſcis dñe q; nūq̄ ꝓcupiui virū/ ꝛ mūdā ſuaui t v

a ¶ carnis. b ¶ quia riſus doloꝛi miſcebitur.

aiaz meā ab oi ꝓcupiſcētia. Nūq̄ cū lūdētib⁹ miſcui x y

a ¶ mentis. b ¶ de vitio in vitium. c ¶ conſenſi.

me: neq; cū his q̄ i leuitāte ambūlāt participē me p̄ē

a ¶ vt tibi fructū faciā. ¶ timēs maledictionē ſterilitat⁹. b ¶ carnis.

bui. Virū āutē cū timoꝛe tuo nō cū libidinē mea cō/ z a b c

a ¶ nihil temere diffiniamus q̄ nobis dubia ſunt: deo

ſensi ſuſcipe. Et aut ego idignā fui illis: aut illi foꝛſitā d e

diffinienda reſeruemus. a ¶ qđ verū eſt. b ¶ intactam.

mihi nō digni fuerūt: q; foꝛſitā viꝝ ꝛ alio ꝓſeruāſti me f

a ¶ q. neſcio qđ hoꝛum. ſed tu noſti. b ¶ vñ: ꝺs ꝓſiliarius eius fuit.

Non ē em̄ i hois poteſtate ꝓſiliū tuū. Hoc āt p certo g

a ¶ pſtiterit. b ¶ q̄ legitime certauerit coꝛonabit⁹: ꝛ q̄ pſeuerauerit ſ. e.

habet ois q̄ colit te: q; vita eius ſi i ꝓbatiōe fuerit cō h k

a ¶ a te ne deficiat.

ronabit⁹: ſi aūt i tribulatiōe fuerit liberabit⁹: ꝛ ſi in coꝛ/ l m

a ¶ miſericoꝛditer eni coꝛripis q̄ flagellas oēm filiū quē recipis.

ruptiōe fuerit ad miſericoꝛdiam tuā puenire licebit. n

a ¶ q̄ creaſti p dere nō vis. b ¶ tribulationib⁹. c ¶ q; a nobis. d ¶ coꝛporis vel animi.

Non enī delectar⁹ i pditiōnib⁹ noſtr⁹: q; poſt tēpeſta o p

¶ vtriuſq; vñ: Poſt tenebꝛas ſpero lucē. ¶ btꝰ q̄ luget q̄m ip̄e ꝺſo. q

tē trāq̄llū facit: ꝛ poſt lachꝛymatiōez ꝛ fletū gaudiū ꝛ r s

a ¶ cui omnia debemus.

exultationē infundis: Sit nomē tuum dēus iſrael be t

a ¶ ine fine. b ¶ implete.

nedictū in ſęcūla. In illo tēpoꝛe exauditę ſunt p̄ces v x

C ¶ Bñdictū eſt nomē. q̄ es ver⁹ de⁹ nō ſic aūt dū gētiliū. l ¶ Aut cū irapuniēdo. m ¶ Miſericordiā fa. ꝓſolādo. n ¶ Et in tpe tri. tē. q; pene ſūt q̄dā pctoꝝ medicine. o ¶ Ad te dñe ꝛc. Id ē ſimul verto: q; iō innuit⁹ q; itelligit⁹ hec ꝓuerſio de duplici facie. ſ. mētis ꝛ coꝛpis. iudei eni in captiuitatē ducti oꝛabant verſa facie coꝛpis verſus hierūm: vbi ſpecialit habitabat de⁹: q; adhuc ſtabat tēpiū vbi coſebaꝫ: vt dictū ē. ſ. j. ca. Dañ. etiā vſ. oꝛ: q; i cenaculo dom⁹ ſue oꝛabat aptis feneſtris ꝓ hierūm. p ¶ Ad te oc. mēt⁹ ꝛ coꝛpis. q ¶ Erigo. cū obtinēdi fiducia. r ¶ Peto dnā eratvalde gne. s ¶ Aut cer. hoc dupliṫ exponit⁹: Uno mō: q; loquit⁹ ex infirmitate hūana: ſicut dicūt ē de tobia. Alio mō: q; ſic loquit⁹ timēs ne ſi ita ſibi frequēter irrogaret⁹ p impatiētiā frāgeret⁹. ꝛ meli⁹ eſſet ſibi morte ꝓoccupari q̄ ab inocētia mutari. ſicut Sap. iij. oꝛ. b. Juſtus ſi morte ꝓoccupatus fuerit: i refrigerio erit: raptus eſt eni ne malicia mutaret animū eiꝰ. t ¶ Tu ſcis dñe ꝛc. virū. ꝛdinate. v ¶ Et mūdā ſer. ꝑ nō dicit iactāter: ſz magn⁹ gratāter ſcies ꝑ ſe habuiſſe ex diuino mūere: ꝛ ſic iuſti legunt⁹ bona ſua coꝛā dō hūiliter recoluiſſe: ſic dic⁹ Ece chiaſ. iij. Regū. xx. a. Dñe memēto quō ambulauerim in veritate coꝛā te ꝛc. x ¶ Mūq̄ cū lu. diſſolute ꝛ inhoneſte. y ¶ Miſcui me. me ingerēdo. z ¶ Virū āt cū ti. t. i. amoꝛe ꝓlis ad cultū tuū educāde. a ¶ Non cū li. mea. i. libidine mota. b ¶ Cōſensi. parētib⁹ meiſ ꝑ volētib⁹. c ¶ Suſcipere. in ꝓingū. d ¶ Et aut ex o in. fu. il. ꝓ pctis occult⁹ meis. e ¶ Aut illi foꝛ. ꝑ dicit q; ō indignitate alioꝝ nolebat temere iudicare. f ¶ Quia foꝛſi. viro alio ꝓſer. me. i mea ẏginita/te. g ¶ Nō ē eni i ho. po. q. d. de cā hꝰ rei cognita tibi ſoli ñ poſſumus certitudinal⁹ aliq̄d ſcire. h ¶ Hoc āt p. fidei certitudie. i ¶ Qui q̄ co. te. pure ꝛ deuote. k ¶ Quia vi. e. i camio tribulatiōis: ſic auꝝ i foꝛnace vbi purgaꝫ ꝛ meliꝛaꝫ. l ¶ Coꝛonabit⁹. corona celeſt⁹ glie. m ¶ Et ſi i c. f. peccās ex iḡrātia vel infirmitate. n ¶ Ad mi. t. l. v. pctā eni hmōi magn⁹ ſūt remiſſibilia q̄ illa q̄ ꝓcedūt ex certa malicia. o ¶ Nō ei dele. tē. ſz i emēdatiōib⁹ nr̄is p flagella. iō ſ̄b dic⁹: p ¶ Quia p⁹ tē. tribulationū. q ¶ Trāq̄l. fa. ꝓferēdo pac⁹ donū. r ¶ Et poſt la. ꝛ fle. pñt⁹ miſerie. s ¶ Gaudiū ꝛ ex. inf. p donū gr̄e ꝛ glie. t ¶ Sit no. t. d. i. h. i. i oīb⁹ ꝛ ab oīb⁹ bñdicat⁹. v ¶ In ſcla. i. vſq; i eternū. nā eternitas q̄ eſt tota ſil: nō pōt a nob⁹ cōprehēdi: niſi p cōparationē ad tēpus infinitum.

x ¶ In illo tpe. Hic ꝓſequēter ⁂ ponit⁹ dicte dit fugit⁹ cubiculū ibi oꝛās de/ uote dñm: ſic aīa dz i deū p ſacrā meditationē ꝛ oꝛōnē denoti⁹ eleuari. y ¶ In il. t. Seqt⁹: Miſſus ē ꝛc. Mystice p raphaelē intelli ṗt dñs nr̄ ihs xp̄s q̄ ꝺr magni ꝓſilij angls. Eſa. ix. b. ſcōm trāſlationē: Lxx. ꝛ venit i mūdū ad curandū in vtroq; ſexu gen⁹ hūanū.

Alst ragel

Alst ingrediebantur

Alst ſuperi oꝛi cubiculo

D

Alst alij

Moraliter

Mystice

E S

Mat.9.b

Esa.9.b

a ¶ Missus est angel⁹. Raphael medicina dei: missus ē dñs in mūdū q̄ de seipso ait: Non est op⁹ valentib⁹ medic⁹ sz q̄ male habet q̄ ꝛ pp̄lm iudaicuz a tenebris pfidie: ꝛ gentilē liberaret ab ido latrie seruitute: de quo: Vocabit magni cōsilij angelus.

Litz.q.2.c. bebron

als ꝛ matris

als ꝛ iuxta

† Pro.3.b Diuisio

† Luc. 14.c

als ꝛ impti re

als ꝛ boni

† De peni. dist. 1. c. miroz

als ꝛ q̄ faciunt

Litur cū tobias ꝛc. Sequitur: a ¶ Corp⁹ meū sepeli. Corpora sepeliendo. q. sacrosanctū depositū terre cōmendam⁹ q̄ reddenda glorificanda in resurrectione credimus.

Nico. de lyra

ꝛ ponit dicte narrationis rō. s. post factū tobie cui⁹ oro ꝛ sare habuerūt similitudinē ex pte cause: ꝛ ex mō deꝑcandi: vt ptz p̄dicta fuerūt etiā eodē tpe cora deo recitate ꝛ ab eo exaudite: ꝓpter quod missus ē idem nūcius. s. raphael angelus ad exequendū circa eos effectū bonitatis diuine. ꝛ ꝑ ē qđ dicit: vno tpe exaudite sunt pzces ābox ꝛc. ꝛ ptz lra. La. IIII

Litur cum tobias ꝛc. Descripta cōuersatiōe tobie virtuosa. hic ꝓfiter describit ei⁹ cōsolatio ḡtiosa: quā q̄dē fec̄ de⁹ ꝑ āgelū filij sui ductorē in terrā medox: q̄ reuertens attulit diuitias ad releuādū parentū suoꝝ paupertatē: ꝛ medicinaz ad curandū pr̄is sui cecitatē: sic ergo ꝓceditur: q: ꝑmo ponit filij missio. secō eiusdē reuersio. ꝓ. ca. ꝑma in duas: q: ꝑmo tobias mittit filiū suū. secō filius exequit patris imperiū. ca. v. ꝑma adhuc in duas: q: ꝑmo pater filiū instruit. secūdo legationem ei iniūgit/ibi: Indico etiā tibi. Circa filij instructionē ꝑmo excitat eius attentionē di. b ¶ Audi fili mi vba oris mei. nō tm̄ aurib⁹ corporis sed etiā mentis/iō seq̄t: c ¶ Et ea in corde tuo q̄si fundamentū. Consz edificiū spūalis: vt ex eo cōsurgat multiplicatio bone operationis. cōsequēter subdit illā instructionē: q: pr̄ nō solum debet filio nutrimētū: sz etiā documētum: ꝛ ꝑmo instruit filiuz de reuerentia parentū: vt ex sensibilibus ꝛ magis notis procedat ad intelligibilia ꝛ min⁹ nota di. d ¶ Cū acceperit de⁹ aiam meā: mortem em̄ suā putabat ꝓpinquā: vt dictū est. e ¶ Corp⁹ meū sepeli. ꝑm em̄ fidē nostrā corpora fideliū resurgēt ad vitā imortalē: ꝓpter qđ sancti pr̄es de sepulturis habuerunt rōnabiliter curam bonam. f ¶ Et honorem ha. ma. tue: nō solū eā reuerēdo sed etiam nec̄saria ministrando in vita et in morte in qua idiget sepultura. iō subdit: Cū aūt ipsa cōpleuerit ꝛc. subdit: g ¶ Omnibus. Hic ꝓfr̄ instruit eū de obediētia ad deū/dicēs: Oibus aūt dicvi. tue in mēte ha. deū. p. verā fidē ꝛ dilectionē. h ¶ Et caue ne aliq̄n pctō cōsentias: sz em̄ ꝑm Augu. nō sit in ptāte nostra quib⁹

¶ tobie ꝛ sare. ¶ in beneplacito.

a ambox i ꝓspectu glorie summi dei: ꝛ missus est angelus dñi sanct⁹ rāphael vt curaret eos ambos: quox vno tpe recitatę sunt oꝝones in ꝓspectu dñi. Ca. IIII

a ¶ christus. b ¶ medicina dei.

a ¶ ab angelis.

Litur cū tobias putaret oratione suā exaudiri vt mori potuissz: vocauit ad se tobiā filiū suū: di

a ¶ q̄ me debes imitari.

xitq̄z ei: Audi fili mi verba oris mei: ꝛ ea b c in corde tuo q̄si fundamētū ꝓstrue. † Cuz d

a ¶ intelligentia. b ¶ religionis.

a ¶ nemo vnq̄z carnē suā odio habuit.

b acceperit de⁹ aiaz meā: corp⁹ meū sepeli: e honora pa. t. ꝛ ma. ꝛc. ꝛ q̄ maledi. pa. vl ma. m. mo. ꝛ honorē habebis † matri tuę oib⁹ dieb⁹ vi f

a ¶ quasi: ne sis ingratus maternis laboribus: ei redde re qui cum dolore dedit te.

tę ei⁹. Memor ei cē debes: q̄ ꝛ quāta pericula passa sit ꝓpter te i vtero suo. Cum

a ¶ in bono. b ¶ simul viuūt. sancti simul sepeliūtur q̄rum eadē in vita fides ꝛ eadē in morte requies.

aūt ꝛ ipsa cōpleuerit tps vitę suę: sepeli

a ¶ nō dicit noctib⁹ q: tota vita iustoꝝ dies est.

es eā † circa me. Oibus āt dieb⁹ vitę tuę i s

a ¶ vl dñm charitatē dei: spē fidē. b ¶ nō dicā facias.

mēte habeto deū: ꝛ caue ne aliq̄n pctō cō b

a ¶ q̄ ē fouere vl tacere cū possis arguere. b ¶ nō ō ra

sentias: ꝛ ꝓmittas ꝓcepta di nr̄i † Ex sub k

pina. a ¶ misc̄ias q̄ pr̄ē i mēte q̄si i ope: vñ q̄ miser ꝛ cōmodat. b ¶ oī petēti te tribue. ¶ vñ: visitās speciem

stātia tua fac elemosynā ꝛ nōli auertere fa l

tuā nō peccab. a ¶ ōbes ei diligere ꝓxim tuū. b ¶ iudicū sine misc̄ia fiet qui nō fec̄ misc̄am: date ꝛ dabit vobis. ¶ beati em̄ misericordes quoniā ipsi mise. con.

cie tuā ab vllo pāupe. Ita em̄ fiet: vt nec m

a ¶ ꝑm facultatem non ex tristicia aut necessitate. hilarem enim datorē diligit deus.

a te auertat facies dñi. Qđ potuerꝛ/ita n

esta misericors. Si multū tibi fuerit: abū

a ¶ volūtas a deo pensat nō dati quātitas.

danter tribue: si exiguum tibi fuerit: etiaz o

exiguū libēter † impartiri stude. Pzemiū p

a ¶ vnde: thesauriçate vobis the. i ce. b ¶ iudicij vbi nemo sufficiet si misericordia deficiet.

em̄ † bonū tibi thesauriçat in die necessitat q

a ¶ vñ: absc̄dite elemosynā in sinu pau. b ¶ eterna.

tis: † qm̄ elemosyna ab oni pctō ꝛ ā mor r

a ¶ redēptio aīe viri, ꝑpe diuitie ꝛ albi: pctā tua elemosynis redime. itē sic aq̄ extinguit ignē. i. e. e. p. b ¶ iferni

te liberat: ꝛ nō pātiet aiam ire i tenebras: s

a ¶ ꝛ si nō coram hoibus.

fiducia magna erit cōrā sūmo deo elemo

¶ caue.

syna: oibus † faciētibus eā. Attēde tibi fi t

a ¶ mentis ꝛ corporis. b ¶ expositio.

li mi ab omni fornicātione: ꝛ ꝓter vxōrez

a ¶ luxurie. b ¶ nedū facere. c ¶ nō veniat mihi pes. su. initiū omnis peccati superbia.

tuā nūq̄z patiaꝛ crimen scire. Superbiā v

a ¶ mēte. b ¶ necdū facto. c ¶ ꝛ si aliq̄n sit nō regnet.

nunq̄z in tuo sensu aut in tuo vbo dñari y

¶ ibi ceciderūt omnes q̄ opant iniq̄tatē. ¶ mētis vel corporis hominis vel angelis.

a ¶ nō veniat mihi pes superbie.

ꝓmittas. In ipsa em̄ initiū sūpsit oīs pēr z

Nico. de lyra

stra quib⁹ visis tangamur: tm̄ ē in G ptāte nostra ea respuere vel accꝑtare. i ¶ Et ꝓtermittas pzecepta dei no. ea trāsgredi ēdo. k ¶ Ex substantia. Hic tertio ipm̄ instruit de misericordia ad ꝓximū di. Ex substātia tua fac ele. ꝛ nō de alieno. l ¶ Et noli auertere faciem tuā ab vllo paupe. q. d. si nō potes exhibere manū. exhibeas tn̄ animū ꝛ compassionis signū. nā de hmōi ipossibilitate nullus se pōt excusare. m ¶ Ita ei fiet vt nec a te afa. dñi: ꝓpter quod dicit saluator Lu. vj. f. Date ꝛ dabit vobis: et qm̄ elemosyna ē discrete faciēda ꝛz ꝑm possibilitatē faciētis/ideo subdit: n ¶ Quō po. ita esto mi. ꝛc. q: sic nō est elemosyna faciēda: vt recipientib⁹ sit remissio ꝓ abundantiā vel sufficientiā: facientib⁹ aūt tribulatio ꝓ indigētiam vt hr̄. ij. Cor. viij. nisi quādo ꝓpter ꝑm vult cē paup: vt cum q̄s religionē ingredit: vt sic pauper ꝑfecti⁹ sequat: o ¶ Etiā exiguū li. ipar. stuna in ꝑ mag⁹ penlat affect⁹ q̄ census: ꝓpter q̄ saluator plus reputauit duo minuta a paupe vidua oblata: q̄ diuitū munera magna Marc. xij. ꝛ subdit rō faciēdi elemosynā cū dr: p ¶ Pzemiū ei bonū tibi the. tibi prouidēdo. q ¶ In die necessi. i. mortis q: sic dicit Augusti. Sola misericordia comes est defunctoꝝ: ꝛ in die iudicij generalis ūc: q: t iudex dicet Venite benedicti pr̄is mei: parcipite vobis regnū/ꝛ subdit: Esurivi em̄ ꝛ dedistis mihi manducare ꝛc. Matth. xxv. c. ideo subdit: r ¶ Qm̄ elemosyna ab oni peccato ꝛ a morte. s. gehenne. s ¶ Liberat. est em̄ inter alia misericordie opera valde satisfactoria Dañ. iij. e. Pctā tua elemosynis redime. Cetera patent: t ¶ Attende tibi. Hic quarto initruit filiū de innocētia de seipso dicēs: Attende tibi fili mi ab omni fozni. sc̄z corpali ꝛ spirituali q̄ est idolatria: ꝛ iub forni catione corporali intelligit adulteriū: ꝛ omne carnis peccatū/ideo subditur: Et ꝓter vxōrē tuam nunq̄z patiaris ꝛc. Consequēter instruit eū de humilitate verā dicens: v ¶ Superbiā nūq̄z in tuo sen. i. tuo corde. x ¶ Aut i tuo verbo. i. in exteriori signo vel opere. y ¶ Dñari permittas. nō dicit euenire: quia impossibile est q̄n insurgant elationes alique: sed tunc dominantur quādo quis impetum earum sequēs ꝑm eas operatur: quod potest ab homine caueri. z ¶ In ipa em̄ initiū sumpsit ois pditio. nā ✻ primū pctm

Moraliter

Moraliter. a ¶ Igit cū tobias putaret oratione suam exaudiri vt mori potuisset: vocauit ad se tobiam filiū suū ꝛc. Sensus littere sequētis in q̄ tobias instruit filiū suū est simpliciter moralis iō ptranseo.

A E Tunc rñdit ꝛc. La. V
Sequit: a ¶ Ex filijs
isrl. erat enī ex numero
angelorū q̄ sūt filij isrl: qz sp vidēt
deū facie ad faciē: et sepe mittunt
Deu. 32. a in custodia filiorū isrl. i. videtiū de
um. vñ: Cōstituit terminos pplorū
iuxta numerum filiorum israel.
E Tūc ingressus

Nico. de lyra

ꝯ primum peccatum angeli fuit superbia: ex quo secutus est peccatum hominis p tēptationē demonis. Señ. iij. a ¶ Quicunqꝫ tibi aliqđ ꝛc. Hic quinto instruit filiū de iustitia ad operariū dicēs: Quicūqꝫ tibi aliqđ ꝛc. qz tales vt cōiter sunt pauperes de labore suo q̄tidianū victū acq̄rentes: ꝛ ideo lex q̄ ferenda est ꝑm id qđ accidit: vt in pluribus ꝓcepit Leuiti. xix. q̄ merces taliū nō retineat vsq̄ in mane diei sequētis.
b ¶ Qđ ab alio odis fi. ti. ꝛc. hoc enim est de iure naturali.
c ¶ Panē tuū cū esurienti. bñficia enī collata talib⁹ q̄ nō ꝑnt retribuere sunt apud deū meritoria. d ¶ Panē tuū. hic sexto instruit filiū de pietate ad defūctos/ dicēs: Panē tuū ꝛ vinum tuum sup sepulturā iusti ꝓstitue. ex hoc aliq̄ accipiētes occasionē errandi solebāt sup sepulchra parentū de functorū cibaria ponere q̄si mortui cibis corporalibus indigerēt: qđ improbat Aug⁹. in ꝑmone de cathedra sancti petri. Alij ꝙ magna festa in morte parentū faciebāt ad ostentationē ꝛ inde depauperabant. hoc nō intelligit hic tobias: sed q̄ in morte iustorū pascēdi sunt pauperes ꝓ aīabus eorū: et ad excludendū infideles subdit: Et noli ex eo māducare ꝛc. sequit:
e ¶ Consiliū. Hic septimo filium instruit de prudētia cōsiliū in dubijs requirēdo/ dicēs: Consiliū sp a sapi. in illa re de q̄ ꝓsilium semp querit. f ¶ Perq̄re. Jd ē pfecte req̄re: ꝛ nō superficialiter: nā cuilibet expto i sua scīa credendū est. et qz ꝓsiliū hoīs nō est ōino solidum: ideo docet recurrere ad diuinū/ dicēs: Oi tpe. s. ꝓsperitatis ꝛ aduersitat. g ¶ Benedic deum. ipsum laudando.
h ¶ Et pete ab eo vt vi. t. ꝛc. in agendis. i ¶ Et oia ꝓsilia tua i ipo pma. qz non debet hō q̄rere ꝓsiliū nisi de bonis agēdis ꝛ malis fugiēdis: ꝛ oīe tale cōsiliū est ꝑm deū. k ¶ Indico eti am tibi. Postq̄ tobias filiū suū de moribꝰ instruxit. hic ꝓnr ꝓ debito repetēdo sibi legationē iniūgit/ dicēs: Indico etiam tibi. Erat enī necessitas indicādi: eo q̄ credebat morte suā appropinq̄re vt ꝓdictū est: vt sic debitū añ mortē eius redderet: ꝛ qz filius illud debitū ignorabat. ideo subdit:
l ¶ Dedisse me ꝛc. infantulus esses. i. non haberes adhuc vsum debitū rōnis. m ¶ Babelō in rages ciui. me. sicut dictū est. s. iij. ca. n ¶ Et chiro. ei⁹.

Jd ē ifram

a ¶ nō morabit opus mercēnarij tui apud te vsq̄ mane: q̄ meruit opando ñ mereat expectādo.
ditio. Quicunqꝫ tibi āliqđ opatus a
fuerit: stati ei mercedē restitue: ꝛ merces
mercēnarij apd te oīno nō remaneat.
a ¶ qđ tibi nō vis alij ne feceris.
Qđ ab alio odieris tibi/ vide ne tu b
a ¶ frāge e. p. ¶ btūs q̄ itel. sup ege. ꝛ pau. ¶ ele/ mosynā tribue vt opib⁹ miscōie etiā iniusti petā sepeliant: in multis enī offendim⁹ oēs. vñ Job: non
aliqñ alteri facias: ¶ Pānē tuū cū esuri c
cōedi buccel. m. so. a ¶ q̄ reddere nō ꝑnt. ¶ cū videris nudū opi eū. b ¶ nō de rapina.
entib⁹ ꝛ egenis comode: ꝛ de vestimēt
a ¶ qui indigent. b ¶ verbi tui. c ¶ qđ letificat
tuis nūdos tege. ¶ Pānē tuū ꝛ vinū tū d
co: ho. a ¶ nemo est q̄ viuat ꝛ nō peccet. b ¶ nolite margaritas ponere ante porcos: ꝛ scīm nolite
um sup sepulturā iusti cōstitue: ꝛ nōli
dare canib⁹. a ¶ nō ꝓuiueris cū peccatorib⁹: qz a cōuictu mores ꝓformant. b ¶ impio ne dederis.
ex eo mādūcare ꝛ bibere cū peccātori
¶ oīa fac cū cōsilio. a ¶ nō a stulto i q̄ nō est sa.
¶ qui pfecerauerit in finē saluus erit.
bus. Cōsiliū sp a sapiētē pq̄re. Omī e f
a ¶ cogitationib⁹ vbis opib⁹. b ¶ actiōes cogita.
tpe benedic deū: et pete ab eo vt viās g h
a ¶ ad se. b ¶ nō in mūdo. c ¶ firmiter.
tuas dirigāt: ꝛ oīa ꝓsilia tua i ipō pmā i
neāt. Jndico etiā tibi fili mi ꝙ dīsse me k
decē talēta argēti dū ifantul⁹ esses/ ga m
belo i rages citate medoꝝ: ꝛ chirogra n
phū ei⁹ apd me habeo. Et ideo pq̄re/ o
quō ad eū queniās / et recipies ab eo
supza memoratū pōd⁹ argēti: ꝛ restitu
as ei chirographū suū. Noli timere fi p
a ¶ in hoc mundo. b ¶ in futuro.
li mi: paupē q̄dēvitā gerim⁹ꝫ multa bō q r
a ¶ timor dñi est recedere a malo vl a pctō. vñ: Timeas deū ꝛ recedas a mal. ¶ btūs q̄ timet dñm.
na habebim⁹ si timuerim⁹ deū ꝛ recess t
a ¶ declina a malo. b ¶ fac bonum
serim⁹ ab omni pctō ꝛ fecerim⁹ bene. v

a Tunc rñdit tobias Ca. V x
a ¶ datur nobis exemplum vt sanctis patribus obediamus. vnde: Honora patrem tuum.
patri suo/ ꝛ dixit: Omnia y
q̄cūqꝫ ꝓcepisti mihi faciā pater. Quō z
āt pecuniā hāc inq̄rā: ignoro. Jlle me
nescit: ꝛ ego eū ignoro, Qđ signū da
bo ei: Sed neqꝫ viā qua pergat illuc
aliqñ cognoui. Tūc pater suus rñdit
illi/ ꝛ dixit: Chirographū q̄dē illi⁹ apd a
me habeo: qđ dū illi oñderi stati restituet. Sz pge nūc/ ꝛ inq̄re tibi aliquē fi b
delēviz q̄ eat tecū salua mercede sua:
dū adhuc viuo: vt recipias eam. Tūc c
egress⁹ tobias iuenit iuuenē splēdidū d e
stantē ꝓ cīctū: ꝛ q̄si patū ad ābulādū. f
Et ignorās q̄ angel⁹ dei eēt: salutauit
eum/ ꝛ dixit: Unde te habemus bone g
a iuuenis: At ille rñdit: Ex filijs israel. h
Et tobias dixit ei: Nosti viā q̄ ducit in
regionē medoꝝ: Cui rñdit: Noui ꝛ oīa i

Jd ē ifram obligatoriā de restitutiōe. C
o ¶ Apud me habeo. Per quā debitum poterit reuocari. Cetera patent vsq̄ ibi: p ¶ Noli timere. fili milaborē itineris ꝛ paupertatē. ꝛ subdit rationē dicens: q ¶ Paupertē quidē vitam gerimus. in ꝑsenti seculo.
r ¶ Sed multa bona. in futuro.
s ¶ Si timuerim⁹ de. timore filiali.
t ¶ Et recesserim⁹ ab omni peccato: nā omne veniale nō possum⁹ oīnovitare. v ¶ Et fecerim⁹ bene. Iste sunt due partes iustitie. s. declinare a malo ꝛ facere bonum.

Tunc rñdit Tobi La. V Diuisio
as patri ꝛc. Postq̄ pater instruxit filiū. hic ꝓnr exequitur ritus patris imperiū: ꝛ diuidit in tres partes: quia primo describit itineris apparatus. scdo ponit iuuenis recessus/ ibi: Tunc paratis oībus. tertio vie ꝓgressus: in ꝓncipio capituli sexti. Circa primū primo ductor itineris inquiri ꝓcipit. scdo q̄situs inuenit/ ibi: Tunc egressus. tertio inuentus examinatur/ ibi: Dixit itaqꝫ. Circa primū primo ponit obedientis filij rñsio dicētis: y ¶ Oia q̄cunqꝫ ꝓcepisti ꝛc. cū diligentia: consequenter petit edoceri de via dicens. z ¶ Quō aūt pecuniam hāc ꝛc. Mā debitorē ꝛ etiā viam ignorabat. ideo subdit: Jlle me nescit ꝛc. et subdit instructio patris de vtroqꝫ. s. de modo repetēdi: ꝛ de via p ductorē cōuenientē: et primo de signo dando debitori. cū dicit: a ¶ Chirographum quidē illius ꝛc. qđ est signum manifestum debiti. b ¶ Qđ dū illi ostenderis statim restitu-
de fidelitate enī gabeli confidebat: et si negare vellet: p chirographū artari poterat. scdo instruit eū de mō eūdi p via sz p ductorē fidelē. cū subdit: Sz D
pge nūc ꝛc. ꝛ patet lra. c ¶ Tunc egressus tobias. Hic ꝓnter ductor quesitus inuenitur. cum dr: d ¶ Inuenit iuuenem. i. angelum in specie iuuenis apparentē. e ¶ Splēdidū. Jd ē in facie valde pulchrū. f ¶ Stātem ꝓcinctū et q̄si ꝛc. Apparitiones enī angelice in corporib⁹ assumptis fiunt ꝑm ꝓprietates legationū ad q̄s angeli mittunt: et qz iste mittebat a deo ad ducendū filium tobie p viam: ideo apparebat tanqꝫ dispositus ad itinerandū. g ¶ Unde te habem⁹ bone iuuenis. i. de qua gente es tu? qz nolebat habere ductorē gētilē: sed israelitam. h ¶ At ille rñdit ex fi. is. verū dixit q̄uis nō esset hō. Nam illa que ab angelis inter homīes fiūt sunt figuratiua: sicut comestio eorū fruitionem glorie signat. vñ infra. xij. ca. dicit angelus iste: Cū essem vobiscū p voluntatē dei videbar quidē vobiscū manducare ꝛ bibere: sed ego cibo inuisibili et potu qui ab hominibus videri nō potest vtor: ꝛ eodez mō locutio eius: qua dicit se esse ex filijs israel: signat cōiunctionē charitatis: q̄ sancti angeli ꝓiuncti sūt fidelib⁹ deuot. Cetera patēt vsq̄ ibi: i ¶ Et oia iti. Per ꝙ designa
✳ tur eius Moraliter
Moraliter. c ¶ Tūc egressus tobias iuenit iuuenē splendidū stan. ꝛ ꝓcin. ꝛ q̄si paratū ad am. Per ꝙ aūt q̄ angel⁹ apparuit tobie in hūana specie ꝛ se exhibuit comitē vie
✳ sue ꝓuidē

a ¶Tūc ingressus to.Be. Apparuit āge lus tobie ⁊ sociū se pre buit ⁊ filiº dei hoīem assūpsit: ⁊ visibilit cum hoīb⁹ ꝓuersat⁹ hūanū gen⁹ saluauit: introdu xitq; tobias angelū ad patrē ⁊c. ⁊ dñs p mira cula q̄ i carne fec̄ ppło iudeoꝝ ex quo carnē su sceperat oñdit: q; ē filiº ⁊ angel⁹. i. nūci⁹ pakne volūtatis: cui etiā gau diū ꝑpetue salutis p̄di
Dat.3.a cauit/dicens: Peniten tiā agite appꝛopin. em reg. celoꝝ. ⁊ desperan tib⁹ de lumine celesti.
Joh.8.b Ego sū inquit lux mun di: q̄ seq̄t me nō ambu lat i tenebꝛis. b ¶Et dixit ei angel⁹. Be. Promittit angelus to bie ducere filiuꝫ suū in ciuitatē medoꝝ ⁊ redu cere. Promittit xp̄s iu deis credentib⁹ q̄uis plures sint cecati: quia incarnationis sue sacra menta gētib⁹ aperiat: ⁊ in fine tempoꝝ ꝓpu lo iudeoꝝ latius pan dat: comitante ⁊ coope rante diuinitatis sue fi de: ꝺductus ad medos dicit: alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili. De reducendo dicit
Ro.11.c apostolus: Donec ple nitudo gētium intraue rit. ⁊ sic oīs israel. s. fie ret. Interrogante an geluꝫ tobia vnꝺ esset: ego suꝫ inquit ącarias ananie magni filiº. A ącarias adiutoꝝ. Anani as gloria dei. christus quoq; fidelib⁹ suis indi cat: q; ipse est de q̄ ꝺr:
Ps.69.b Adiutoꝝ meus ⁊ libe ratoꝝ meus tu es domi ne ne moꝛeris: ⁊ vidi mus gliam eiº q̄si vni. a patre. c ¶Tūc pa ratis. Be. Apparente dño i carne parata sūt oīa que ad redēptionē nostraꝫ necessaria erāt. ⁊ quibus eccleſie fides ⁊ vita nutriantur et fir metᵉ donec huius secu culi vꝛa finiat. i. virtu tes eiº doctrina: tenta tio: passio: resurrectio: ascēsio: spūsscti missio: fides credētium: psecu tio infideliū: his in iu dea peractis: mediatoꝝ dei ⁊ hoīm p aplos iu deis cōtribulibus suis ⁊ gentibus gaudia su pne salutis ⁊ pacis p̄dicauit: ⁊ his qui accipe re ⁊ crederevolebant p seipsum donauit: et sic ad salutem gentiū per apostolos quenit.

itinera eiº frequenter ambulauit: et a a ¶ ągeli eni apꝺ sanctos manēt. b ¶ boni ei eccl̄is angel⁹ ⁊ coheredes ⁊ cōcines futuri sūt.
mānsi apꝺ gabēlū frez nr̄m q̄ mora tur i citate rages medoꝝ: q̄ posita ē
a ¶ ciuitas sctōꝝ i mōte: pctōꝝ i valle posita ē.
in mōnte exbathanis. Cui tobias
a ¶ nihil sine cōsilio patr̄ agēdū decreuit
ait: Sūstie me obsecro/donec hec
a ip̄a nunciē p̄r̄i meo. Tūc ingressus ꝺ tobias indicauit vniuersa hec pa/
a ¶ q; cito occurrebat qꝺ volebat vl q; subito
tri suo. Sup q̄ admirāt⁹ pat̄/roga b uit vt introiret ad eum. Ingressus c itaq; salutauit eum ⁊ dixit: Baudi
a ¶ populus iudeoꝝ
um tibi sit sp. Et ait tōbias: Qua/ ꝺ le gaudiū mihi erit: q̄ i tenebꝛis se/ deo ⁊ lumē cęli non video: Cui ait
a ¶ appꝛopinq̄bit eni regnū celoꝝ.
iuuēis: Forti aio esto: i ꝓxīō ē vt a ę deo curet̄. Dixit itaq; illi tobias: Mūq̄d potet̄ ꝓducere filiū meū ad gabellū: i regesᵉ ciuitatē medoꝝ: Et cum redieris: restituā tibi mercedē
b tuā. Et dixit ei angel⁹: Ego ducā ⁊ g reducā eū ad te. Cui tobias rn̄dit: rogo te: īdica mihi de q̄ domo: aut b de qua tribu es tu: Cui raphael an gelus dixit: Gen⁹ q̄ris mercēnarij i añ ip̄m mercēnariū/q̄ cum filio tuo eat: Sz ne forte sollicitū te reddā: k ego sum ącarias ananię magni fili i us. Et tobias rn̄dit: Ex magno ge nere es tu: Sed peto ne iraſcar̄ q; voluer̄ cognoscere gen⁹ tuum. Di xit aūt illi angel⁹: Ego sanū ducā/ ⁊ sanū tibi r̄ducā filiū tuū. Rn̄dēs aūt tobias ait: Bn̄ ābulet̄: ⁊ sit de us in itinere vr̄o: ⁊ ągelus eiº comi c tet̄ vobiscū. Tūc pat̄ oīb⁹ q̄ erant m a ¶ necessaria.
i via p̄ortāda: fecit tobias vale pa n tri suo: ⁊ mr̄i sue: et ābulauer̄t ābo sil. Cūq; ꝓfecti eēnt: cępit mat̄ eiº a ¶ mulieb⁹ ipatiētia: affectio materna.
flere ⁊ dicer̄: Bąculū senectutis nr̄ę o tulisti ⁊ trāsmisisti a nobis. Mūq̄ es p set ip̄a pecūia ꝓ q̄ misisti eū. Suffi ciebat ei nob pauptas nr̄a vt diuiti q as cōputarem⁹ b q; videbam⁹ filiū r
a ¶ in dño cōfidit cui cōmisit eum
nr̄m. Dixitq; ei tobias: Mōli flere. Salu⁹ puēiet filiº nr̄: et salu⁹ reūtet̄ s ad nos: ⁊ oculi tui videbūt illū. Cre do eni q; ągel⁹ dei bon⁹ comitet̄ ei: ⁊ bn̄ disp̄oit oīa q̄ circa eū gerunt: ita vt cū gaudio reuertat̄ ad nos:
a ¶ susceptа consolatione.
Ad hānc vocem cessauit mater eiº flere et tacuit.

tur eiº ꝓmptitudo exequēdū mādata dei circa 6
hoīes ad oī gliaꝫ ⁊ electoꝝ salutē. Bz q; ꝺr: Heb.i.d Oēs administratorij spūs sunt in ministeriū missi: ꝓpter eos qui capiunt hereditatem salutis.
a ¶Et māsi apud gabe. nā angeli sancti liben/ ter moꝛāt cū iust̄. Cetera patēt vsq; ibi: b ¶Su/ per q̄ admirat⁹ p̄r: q; ita cito iuenⁱ⁹ fuisset ductoꝝ apt⁹. c ¶Ingressus itaq;. Hic ꝑñr ductoꝝ in/ uenⁱ⁹ examiat: ꝓmittit tñ salutatio seniozis Tobie ⁊ eiº rn̄sio cū ꝺr: d ¶Quale gaudiū mihi erit ⁊c. Bz nō dixit ex impatiētia sue cecitatis: sz ꝓpnēs gaudiū ꝓsentis vite: ⁊ sperans gaudium future.
e ¶Forti animo esto. in patientia pseuerādo.
f ¶In primo estyt a deo cu. ad bz em erat mis sus a deo: ⁊ ideo certitudinaliť sciebat bz eē futurū. Cetera patēt vsq; ibi: g ¶Ego du. ⁊ reduc. ⁊c. bz em futurū eē sciebat ex dina reuelatiōe. h ¶In dica mihi de q̄ do. ⁊c. i vna eī tribu isr̄l erāt plu/ res domⁱ⁹: decē em tribⁱ⁹ erāt captiuate: iō Tobias q̄rit de vtroq; s. tribu et domo. i ¶Genⁱ⁹ q̄ris mer. ⁊c. q. d. nō est tibi curādū de genere illiº q̄ de bet filiū tuū ducere ꝓ mercede: sz de eiº aptitudine ⁊ fidelitate: q̄ ꝓditiōes sunt in me. k ¶Sz ne for te sollicitū te reddā. i. dubiū. l ¶Ego sū azą rias ana. ma. filiº. verū dixit angel⁹: q; sic dicuꝫ est: locutio eiº erat figurativa. Ązarias aūt iterꝑta tur adiutoꝝ dei: angeli vero sūt adiutoꝛes dei: inq̄/ tū ꝑ eoꝝ ministeriū electi dirigunť in salutē: et bz mō dicē apls. i. Coꝛ. iij. b. de se ⁊ alijs ꝑdicatoꝛib⁹ Dei adiutoꝛes sumⁱ⁹. Ananias ꝺo interꝑtat gra dei cuiº filij sūt angeli: eo mō q̄ dicunť filij glie que est gra ꝓsūmata: nō tñ sic ītellexit tobias rsed q; eēt homo filiº cuiusdā viri notabilis de tribu⁹ isr̄ael q̄ sic vocaret̄: nec in bz angelus euꝫ decepit: q; tobias melius habuit intentū suū. s. filij sui ductoꝛē bonuꝫ q̄ si esset hō de genere q̄tūcūq; magno. Cetera pa/ tent in lr̄a. m ¶Tū paratⁱ. Hic ꝑñr describit to bie iunioris recessus cū ꝺr: n ¶Fecit tobias va le pa. suo ⁊ ma. sue: nō ei decēs erat q; ab eis re cederet absq; salutatiōe. ⁊ seq̄t mr̄is flet⁹ ex mater/ na pietate. o ¶Bąculū se. nr̄e. i. sustētamentū. filij em senib⁹ parētib⁹ debēt miniſtriuꝫ reuerētie ⁊ puisionis necessarie si indigeāt. p ¶Mūq; su/ pe. ista ⁊c. bz dicit materno affectu mota. q ¶Ut diuitias cōpu. i. reputarem⁹ nos hr̄e. r ¶Hoc q; videbam⁹ filiū nostrū. i. sensu ꝑcipiebamus ip̄m eē nobiscum. Pater enim cum esset cecus non poterat eum videre: poterat tamen ip̄m tangere et audire: ⁊ sic duplici sensu p̄sentiā eius cognoscere: quod hic dicit videre q̄tum est ex parte patris. Di sus em ꝓpter suam nobilitatē aliquādo accipitur ꝑ alijs sensibus: sicut dicitur Exo. xx. c. Populus aūt videbat voces. hic em accipitur videre pro audire.
s ¶Saluus ꝓueniret filiⁱ⁹ noster. ad terminū ad quē mittitur. Cetera patent.
✳ sue ꝓuidū ⁊ iocundū: signat mystice gtiosa so cietas vel potius gloziosa que erit hoīm ⁊ angelo/ rū: cū ad eoꝝ societatez in animabus simul ⁊ coꝛpo ribus assumenť. ꝑ bz aūt q; hāc associationē signifi/ cauit angelus tobie seniozi. designat q; bz fuit ꝓmis sum patribus veterⁱ testamēti. vnde ꝓmissum fuit abrae Gen̄. xv. q; semen suū futurū esset sicut stella celi. m ¶Tūc paratⁱ oīb⁹ q̄ erāt in via poꝛ. hec fuerūt chirograph⁹: cassidile ⁊ bacul⁹. Per chi rographum qui ꝺr a cyros qō est man⁹ ⁊ graphos quod est scriptura: significat sacra scriptura que in manu operis est habenda: ꝓpter quod dicitur Ro manoꝝ. ij. b. Mō auditoꝛes legis sz factoꝛes iusti sunt apud deū. Per cassidile qō est repositoꝛiū ne cessarioꝝ: significat humilitatis virtus q̄ est custos aliarū virtutū ⁊ donoꝝ. Per baculū vero signum crucis in coꝛde credendi ⁊ oꝛe cōfitendo: ista vero sunt necessaria peregrinātibus i hac vita. n ¶Fe cit tobias va. pa suo ⁊ matri sue ⁊ ambula. ambo simul. Per bz significat q; in ꝓncipio cuiuſ libet operis boni deⁱ⁹ q̄ est pr̄ nosterᵉ per creationē: ⁊ beata virgo que est mater nostra per pietatē de/ bent deuote salutari.

Moralia

A ℣

Dat.vl.d

Tigris fluuius

Dar.14.d

B

Beñ.z.q 2.Cor.2.c

C

Divisio

D

Demones an sint aëria

Moralit

℣ Et oportet

PRofectus ẽ.Be. Dño veniẽte ad gẽtes La. VI
saluãdas ꝓdicatores vestigia eiꝰ sũt secuti: qz qđ iussit impleuerũt. vñ: Ẽũtes docete oẽs gẽtes ⁊c. Domũ
qz cornelij ipe deꝰ ꝑmo ꝙ se ipleuit spũsctõ: ⁊ sic Petrꝰ aq̃ pfu-
dit: Canes vocant ꝓdicatores: qz dei domũ ⁊ eiꝰ substantiã et
oues spũales a furibꝰ ⁊ bestialibꝰ spiri
tibꝰ ⁊ hereticis defendũt. b ¶ Hanc
sit ꝑri. Dñice passionis sacramẽtũ ma
nifeste significat: piscis enĩ q̃ tobiã de-
uozare cupiẽs angelo docẽte occisus ẽ:
diabolũ sig nificat: q̃ dũ in redẽptore
nr̃o carnẽ appetijt captꝰ est potẽtia di-
uinitatis. Tigris est fluuiꝰ q̃ rapidissi-
mo cursu a tigri velocissima bestia sic
nominat: decursus nr̃e mortalitatis si-
gnificat: in q̃ piscis ĩmanis latebat cuz
diabolus hũani generis inuisibilis se-
ductor mortis habebat ĩperia. Mãsit
tobias iuxta tigris fluenta: qz dñs mũ-
do apparẽs inter mortales vitã duxit:
sed eũ peccati vnda nõ infundit: nec in
eo ꝓncepa mũdiveniẽs quicq̃ habuit.
c ¶ Exiuit. Be. Christus mortẽ cui
nil debebat accepit vt pedes. s. suos. i.
mẽbra sua a ꝓtagione pcti ⁊ mortꝭ ab-
lueret. Occurrit piscis eũ deuozare cu
piẽs: ⁊ dño in cruce passo diabolus: q̃
mouẽte crucifixus erat aduenit: q̃rẽs si
q̃d peccati ĩ eo inuenisset. d ¶ Quẽ
expauescẽs. Christus imminẽte mor
tis articulo cepit pauere ⁊ tedere: non
diabolũ/sz mortẽ: q̃ inuidia diaboli in-
trauit in orbẽ naturali carnis fragilita
te ꝓtoresctes. vñ: Pater trãsfer calicẽ
hũc a me. e ¶ Aꝑhẽde. Aꝑhendit xp̃s diabolũ q̃ eũ capere in crucevo
luit: ⁊ mortẽdo vicit. Aꝑhẽdit g̃ bran
ciã vt caput nequissimũ a corpe poten-
tie sue dextera separet. i. nequitiã antiq̃
hostis ab his q̃s sibi corpꝰ fecerat aufer
ret: ⁊ hos corpori suo. i. ecclie inferret:
brancia enĩ habet piscis in cõfinio capi
tis ⁊ corpis. est aũt xp̃us caput ecclie q̃
est corpꝰ eiꝰ: ⁊ diabolus caput iniq̃ q̃
sũt corpꝰ eiꝰ. f ¶ Qñ cũ fe. Quia cũ
dño nequitiã diaboli manifestaret mo
litus est adhuc electis suis ꝙsecutionez
cõmouere: hi enĩ sunt pedes eius ꝙ q̃s
ambulat ĩ terra q̃ sup oĩa regnat ĩ celo.
g ¶ Exẽtera hũc pi. Dño piscẽ exẽ
terauit cũ nequitiã diaboli latius sctis
aperuit: ⁊ q̃si arcana insidiarũ eiꝰ rese-
rauit. Reposuit sibi cor eiꝰ: qz callidita
tẽ eiꝰ in scripturis indicauit. de q̃ dicit:
Serpẽs erat callidior cũctis animãti-
bus terre: ⁊ alibi: Mũ ignoramꝰ astuti
as eiꝰ. Fel q̃z reposuit: qz quãto mali
tie furoze ꝺ genꝰ humanũ seuiat ad cau
tele studiũ scribi ⁊ ꝙseruari voluit. Je-
cur reposuit: qz maligna eiꝰ ꝙsilia ad-
uersum nos ꝙ doctores veritatis insi-
nuauit. Aiunt enĩ physici: qz calore et
occulta virtute iecoris excoquanꝫ ⁊ di-
gerant cibi. Cũ vero q̃ agere disponi-
mus sedula cogitatione q̃ ordine sint
agẽda exq̃rim⁹ q̃si acceptos ĩ stomacho
cibos ardore iecoris excoquimus.
h ¶ Sũt enĩ hec. Astutia diaboli et
nequitia cognita nobis ad medelã ꝑfi
ciunt: quanto enim ea certius exploramus: tanto certius decli
namus. i ¶ Assauit carnes eius ⁊c. Quicquid sibi ex ꝑ
pisce assumpserit: significat eos qui audito dei verbo malunt
inter membra sui deceptoris putrida ⁊ mortua residere: q̃ in
corpus christi venire. Assauit carnes: quia quos carnales in-
uenit spũssancti igne spũales ac fortiores reddidit q̃ sup apo-
stolos in ignis visione descendit. Tantos dominus de iudea
collegit ad fidem quãti sufficerẽt ad exẽplũ vinẽdi vel ad mini
sterĩ ꝓdicãdi donec in gẽtibus ecclie fundamẽta locarent.

PRofectus est. Descripto recessu iunioris La. VI
tobie: hic ꝓñr describit ꝓcessus sue vie: ⁊ ꝑmo põit
illud qđ circa eũ factũ ẽ ĩ via. scdo in ẽmio vie. vij. c.
Circa ꝑmũ describit duplex bñficiũ tobie exhibitũ. q: primo a
deuoratiõe piscis eripit. scdo de ducẽda vxore ĩstruit/ibi: Et
dixit ei. Pria adhuc ĩ duas: qz ꝑmo põit
eripiẽdi modꝰ. scdo ereptiõis fructꝰ/ibi:
Tũc dixit: Circa ꝑmũ dr: Profectꝰ est.
vt pr̃is ĩperiũ adipleret. b ¶ Et ca. se-
sicut cõiter accidere solet: istud tñ ponit
hic ad maiorẽ expssionẽ vitatꝭ historice.
c ¶ Et mansit ꝑri. mã. i. ꝑma dieta ⁊
hospitatiõe. d ¶ Juxta flu. ti. q̃ ẽ vnꝰ
de q̃ttuor fluminibus paradisi Beñ. ij.
e ¶ Et exiuit. de domo vbi hospitatus
erat cũ angelo. f ¶ Ut la. pe. su. ad re
creandũ ꝺ laborẽ itineris. g ¶ Et ecce
pi. ima. i. magnꝰ diuia, puidẽtia missus.
h ¶ Exiuit ad occu. sic enĩ cernebat
eo ꝙ aspto ore veniebat ꝺ eũ. i ¶ Aꝑ
hẽde bzã. eiꝰ. i. pẽnulã q̃ ẽ ĩtẽ caput et
corpꝰ: qđ ⁊ fecẽ obediẽs suo ductori q̃uis
horridũ videret sibi. k ¶ Tunc dixit.
Hic ꝓñr describit sequẽs fructꝰ: q̃ duplex
est. s., puisio cibi: ⁊ etiã medicine. ⁊ ꝑz lra
vsq̃ ibi: l ¶ Assauit car. nõ totas ꝭz il
las q̃ poterãt comedi recẽtes. m ¶ Le-
tera sali. ꝑ residuo itinerꝭ. Cetera patẽt
vsq̃ ibi: n ¶ Cordis eiꝰ par. si super
⁊c. extricat. i. expellit. o ¶ Omne
genus demo. Circa qđ sciendũ ꝙ si de
mones haberẽt corpa sibi naturaliꝫ vni-
ta: sicut dixit Appuleius ꝙ demones sũt
aialia corpe aerea: tpe eterna: aĩo passi-
na: nõ ẽct ipossibile ꝙ res corpales ĩ eis
facerẽt ipssionẽ rõne corpoꝝ: ꝭz qz ꝑm fi-
dẽ nr̃am ⁊ etiã philosophoꝝ doctrinã sũt
subsãtie simpliciter intellectuales. iõ nul
la corpalis creatura põt in eis facere ali-
quã impssionẽ: ꝙ qđ fumꝰ iste nõ expu-
lit demonẽ: ꝭz figurauit eiꝰ expulsionẽ: qz
sicut dictũ est: facta angeli circa tobiã fue-
rũt in multis figuralia: et iõ fumus ille
ex igne, pcedẽs significauit ꝺtutẽ ozõnis
tobie iunioris ⁊ sare: cuiꝰ merito ãgelus
Raphael expulit demonẽ a sara. vñ non
dicit. ℣. viij. ꝙ fumus ille demonẽ expule
rit: ꝭz ꝙ angℓs Raphael ipm aꝑhẽdit ⁊
religauit in superioribꝰ egypti. Qz autẽ
aliqñ demones ab obsessis corpibꝰ rece-
dũt ad deportationẽ aliquoz lapidum et
herbarũ ⁊ ꝓnũciationẽ carminũ ⁊ hmõi:
nõ fit ꝺtute taliũ: ꝭz demones hoc fingũt
voluntarie: vt teneãt homies ĩ errore: tñ
res sensibiles pñt aliquã dispositionẽ fa
cere in corpe humano: ꝓpter quã est mi-
nus dispositũ ad patiendũ a demone: si-
cut dictum fuit plenius. i. Reg. xvi. de re
cessu demonis a saule ipo dauid cithari-
zante. p ¶ Et fel va. ⁊c. nõ enĩ ẽ incõ-
ueniẽs ꝙ vna res corpal hẽat effectũ sup
aliã corpalẽ: sic sensibiliꝫ videm⁹. q ¶ Et
di. ei. Hic ꝓñr tobias ĩstruit de ducẽda
vxore. vbi ꝑmo põit ãgeli monitio. cũ dr:

* Est hic ra

Horatr. a ¶ Profectꝰ est. Sequit:
e ¶ Et exi. vt la. Per qđ significat ꝙ
ãbulãtes ad patriã ꝙ hui⁹ vitevitã debent
freq̃nter lauare ꝺsciẽtias suas ꝙ verã et
purã ꝓfessionẽ: ꝭz qm̃ diabolꝰ ℔ nitiꝫ ipedire seq̃t: g ¶ Et ec.
pi. i. crudeꝫ: ꝙ qđ ꝙ ipz diabolꝰ significat: trahit aũt ĩ siccũ et
exẽterat cũ eiꝰ dolositas apit. ꝙ cor aũt ipiꝰ astutia. ꝙ fel neq̃tia. ꝙ
iecur appetẽtia q̃ sp tẽdit ad malũ significat. k ¶ Necessad
qz q̃to meliꝰ cognoscũt tãto facliꝰ euitanꝫ: ꝙ qđ sũt ĩ cassidili
memorie reponẽda. q ¶ Et dixit ei to. Per raguelẽ q̃ pa-
stor dei interptat: bonꝰ plat̃ significat: ⁊ ℔ hz filiã maritãda. s.
ecclias vacãtẽ q̃ ꝙ ꝓsiliũ xp̃i q̃ angelꝰ ẽ magni ꝓsiliꝰ tobie. i. vi-
ro bono rõne sciẽtie ⁊ vite in ꝓiugiũ debet tradi cũ bonis ad

* eam gtinẽtibꝰ

E ℣ a ¶Et oportet. Raguel ppm gentiū signat quē dñs p ꝓdi catores suos visitare ⁊ de eius stirpe spōsam sibi ecclīam assu/mere dignat⁹ est: quā bene significat sara vroris abrae equo/ca q̄ genuit isaac filiū suū ꝓmissiōis. i. liberū ecclie ppm. Ra guel iterꝝtat⁹ past⁹ ei⁹ deus vel amicus q̄. s. dicere possit:

Ps.22.a Dñs pascet me: ⁊ nihil mihi deerit: ⁊ q̄ audire dign⁹ sit.

Joh.15.b Als⁹ vllum Jā nō dicā vos seruos sed amicos meos. Ca. VII

IIAgressi sūt aūt adra. tē. b ¶Quo audito. Audiens ppls gentiū ꝟbū fidei ⁊ āmonit⁹ ab aplis vt de stirpe sua xpo daret vroꝛē: nō sine certa exploratione potuit noue fidei iura suscipe: q: olim multos doctores habuit q̄ oēs quasi septenario nūero cōprehēsi hāc tm̄ vitā nouerāt: de eterna nihil certū dicebāt: ⁊ iō sine spe vite imortalis eterne mortis rapuit eos interit⁹. docēte aūt itrinsec⁹ veritate

†Ps.31.a ⁊ foris p doctoꝝ ora sonante tādē intellexit q̄ iustū ē: vt q̄ stulta dicerēt stulte pirent.

℣ De⁹ abrāā

Nico.de lyra

a ¶Est hic ra. noie. i. notatus in diuitijs ⁊ ꝓtute.
b ¶Tibi debet ois subeius. p acceptionez filie sue quā solaz hz heredē. scōo ponit tobie excusatio. ⁊ hec duplex. vna rōne periculi mortis sibi imīnētis. alia rōe tristicie supueniēt parētib⁹ senib⁹ si h̄ ptigeret: quā parentū tristiciā videbat magl fortmidare q̄ ꝓpriā mortē dicēs:
c ¶Deponaz tē. timebat em̄ ne si post prīs cecitatē cōtingeret i seipo depire parētū posteritatē: qō oīb⁹ parētib⁹ ē sume tristabile: ei⁹ parētes tātā icurrerēt tristiciaz q̄ p ipatiētiā frāgerēt: ⁊ sic nō solū corpalr sz etiā spūalr morerēt. d ¶Tūc an. hic ꝓpr̄ posīt āgeli rn̄sio p quā p mo assecurat tobias de acceptiōe vroris cū ōr: e ¶Audi me. diligenter ⁊ attente.
f ¶Et ostēdā ti. ꝓpē suum demerituz. g ¶Hi nāq̄ q̄ con. tē. q: nō ꝓhūt mrimoniū amoze ꝓlis educāde ad cultū dei: sz vt satisfaciāt sue libidini. scōo docet de mō accedendi ad vroꝛē cū dicitur:
h ¶Tu āt cū ac. eā. pverba de pāt in vroꝛē. i ¶Ingressus cu. q: ocubit⁹ car-
††.9.d nalis etiā cōiugal⁹ ipedit feruoꝛē ⁊ efficaciā oīs. vñ dic⁹ apls. i. Coꝛ. vij. a. de reddi/tione debiti cōiugal: Nolite fraudare inuicem: nisi forte ex ꝓsensu ad tps vt vacet⁹ oīo/ni. delectatio em̄ venerea absorbet vsuz rōnis. k ¶Ipsa aūt no. i. pma nocte q̄ intrab cubiculū. l ¶Incēso ieco. pi. p modū supi⁹ dictū Sciēdū tm̄ q̄. s. dixit: cordis ei⁹ particulā maneam⁹: ¶Rndēsq̄ angel⁹ ait: Est hic raguel a noie: vir ꝓpinqu⁹ de tribu tua: ⁊ hic habet filiā noie sarā: sed neq̄ masculū neq̄ fęminā ⁊ vllam
g ¶ꝑ ad filiū: postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuaz. habet aliā ꝓter eā. Tibi dēbet⁹ ois subst̄ātia ei⁹: b
a ⁊ oꝛtet eā te accipe ꝓiugē. Pete ergo eā a pr̄e ei⁹: ⁊ dabit tibi eā i vroꝛē. Tūc rn̄dit tobias ⁊ dixit: Audiui q: tradita ē septē virī ⁊ mortui sunt: sz ⁊ h audiui: q: demoniū occidit illos. Timeo c
ḡ ne forte ⁊ hęc mihi euenāt: ⁊ cū sim vnic⁹ parē tib⁹ meis/ deponā senectutē illoꝝ cū tristicia ad d e
iferos. Tūc angel⁹ raphael dixit ei: Audi me: et f g
oñdā tibi q̄ sūt q̄b⁹ ꝓualere ꝓt dēmoniū. Hi nāq̄ q̄ cōiugiū ita suscipiūt vt deū a se ⁊ a sua mente excludāt: ⁊ suę libidini ita vacēt sicēequ⁹ ⁊ mul⁹ q̄b⁹ nō ē itellect⁹: habet ptātē demonū sup eos. Tu aūt cū accepis eā ingressus cubiculuz p tres h i
dies ꝓtinēs esto ab ea: ⁊ nihil aliud nisi oīonib⁹ vacab cū ea. Ipsa aūt nocte incēso iecoꝛe piscl k
a ¶nō carnalit⁹ ne obloquat⁹ ei q̄ infra dicet virgine.
fugabit⁹ demoniū. Scōa vo nocte i copulatiōe m
sctoꝝ pr̄iarchārū admitteris. Tertia aūt nocte n
a ¶forte erant constitute būdicti. ad h: vel a sacer. dicende vel ab alijs. ¶postmodum.
bñdictiōnē ꝓsegris vt filij ex vob⁹ ꝓcreent⁹ inco
a ¶quia nōdum interuenerat carnalis coniunctio.
lumes. Trāsactā aūt tertia nocte accipies virgi o p
nē cū timoꝛe dñi amoꝛe filioꝝ magl q̄ libidine q r
ductus: vt in semine abrąę benedictionem in filijs consequaris. Ca. VII

IIa ¶doctores verbi. b ¶pplm gentilē quē dñs per doctores adijt. c ¶Ppls quē nō cogno. ser. mi. i audito auris obediuit mihi.

Agressi sūt aūt ad ragūelē: ⁊ suscepit eos s t
raguel cū gaudio. Intuēsq̄ tobiā raguel: dixit annę vroꝛi suę: Q̄ silis ē iuuēis iste ꝓsobri v
no meo. Et cū h dixisset ait: Ubi⁹ est iuuenes fratres nr̄i: At illi dixerūt: Ex tribu neptali sum⁹ ex x y
a ¶ex his sz quos niniuite captiuauerāt.
cāptiuitate niniue. Dixitq̄ ill⁹ raguel: Nost⁹ tobiā fratrē meū: Qui dixerūt: nouim⁹. Cūq̄ multa bona loḡret de eo: Dixit angel⁹ ad raguelē. Tobias de q̄ iterrogas pr̄ ist⁹ est. Et misit se ra z
guel: ⁊ cū lachrymis osculat⁹ ē eū et plorans suꝑa collū ei⁹ dixit: Bñdictio sit tibi fili mi: q: boni ⁊ optimi viri fili⁹ es. Et āna vroꝛ ei⁹ ⁊ sara ip a b
soꝝ filia lachrymatę sūt. Postq̄ aūt locuti sūt: c
ꝓcepit raguel occidi arietē ⁊ parari ꝓuiuū. Cū q̄ hortaret⁹ eos discūbere ad prādiū/ tobias dixit: Hic ego hodie nō māducabo neq̄ bibā nisi d
ꝓus petitionē meā ꝓfirmes ⁊ ꝓmittas mihi dare sarā filiā tuā. Quo audito ꝟbo raguel expa- b
a ¶gentilis ppls. b ¶vniuersis doctoribus.
ūt: sciēs q̄d euenerit illis sēptē virī: q̄ ingressi sūt ad eā ⁊ timere cępit: ne forte ⁊ huic simuliter contingeret. Et cum nutaret ⁊ nō daret petenti vl- e

G ei⁹ particulā tē. ex q̄ etiā ptz qō dictū ē. s. q̄ icēsio ista nō habebat ꝟtutē fugādi demoniē q̄tum ē de se. m ¶Scōa vo nocte admitteris. i. ꝓcedet tibi copulatio cū vroꝛe: sic ⁊ sctis patriarchis: nō tm̄ ꝓtūc carnalez copulā exercebis: sz postea. erat eīm̄ casus spālis ꝓpē quez iste fuit ꝓhibit⁹ a tali copula per tres noctes. s. vt p studiū oīonis cū vroꝛe mererēt liberari a dēmōis ptāte. n ¶Tertia q̄ nō be. ꝓle. i. mereberis multiplicationē sane prolis. o ¶Trāsacta āt ter. no. i. q̄rta. p ¶Accipies virg. matrimoniū consummando. q ¶Cuz ti. dñi. q̄ exponit cū sb̄dit: r ¶Amoꝛe fi. ad cultū dei ꝓcreandoꝝ. Moraliter

✳ eā ptinētib⁹: ⁊ ipse debet eā accipe i timoꝛe dñi ⁊ amoꝛe ꝓlis spūalis ꝓcreāde ⁊ sic a demone nō ledāt. illi vero q̄ ecclīas accipiūt ñ vt deo seruiāt i timoꝛe: sed vt ex bonis ecclie carnalit⁹ viuāt ⁊ pōpose a diabolo p pctā mortalia sui focank: ⁊ in iferno cuz diuite epulone sepeliūtur: ⁊ sic apꝑaret moralitas hui⁹ ca. v. et etiam. vj. Ca. VII

IIAgressi sūt. h ꝓpr̄ describit bñficiū tobie collatū i termio vie ⁊ ꝓmo q̄tū ad terminū vie ꝓpie secūdo āgelice. ca. ix. nō enī tobias ꝓcessit vltra domum ra- Divisio
guel/ sz angel⁹ ꝓcessit vsq̄ ad gabelū. Circa ꝓmū describit ꝓmo matrimoū ꝓtract⁹. scōo ad vroꝛē accessus. ca. viij. ꝓtia b
diuidit i q̄tuoꝛ ptes: q: ꝓmo describit mutua recognitio. scōo vroꝛ petitio/ ibi: Cunq̄ hortaret. tertio filie cōcessio/ ibi. Tūc dixit raguel. q̄rto ratificatio/ ibi: ⁊ apphēdēs. Circa ꝓmū oꝛ: Ingressi sūt. ꝓpetēdo hospitio. t ¶Et suscepit tē. Mā ātiq̄ ad hospitalitat⁹ grām erāt ꝓni: vt patent de Abrāā ⁊ Loth Gen. xviij. ⁊ xix. v ¶Q̄si. tē. co. i. tobie sēiozi: cui fili⁹ erat valde silis corpe ⁊ mēte ⁊ etiā nomīe: vt dictū. s. ca. i. p ¶Ex tribu. de q̄ etiā erat raguel. y ¶Ex capti. q: iudei captiui erāt ꝓ diuersas ciuitates dispersi. Cetera patēt vsq̄/ ibi: z ¶Et misit. ad āplexādū ⁊ osculādū tobiā ex amoꝛe: ⁊ lachrymādum ex pietate: eo q̄ erat de eius cognatione.
a ¶Quia bō. q. d. degenerares nisi bon⁹ esses et bñdictiōe dign⁹. b ¶Et an. vr. nō oꝛ ꝓ q̄ āplexate vl osculate fuerīt ipz: q: ñ sic decet mulieres facere sicut viros.
c ¶Postq̄ āt. h ꝓpr̄ describit vroꝛ petitio: ⁊ ptz lra vsq̄/ibi: d ¶Hic ego. sic enī erat edoct⁹ ab āgelo: sz ñ sit. scriptū: vt an̄ cibū ⁊ potū fieret matrimoniū: vt sic meli⁹ et sancti⁹ ꝓherēt. e ¶Et cuz nutaꝛ. i. hesitaret de rn̄sione danda: q: graue erat ei denegare eo q̄ eēt fili⁹ optimi viri: vt

✳ dictū est

A a ¶ De abraā. Sic in baptismo abrenūciam⁹ diabolo ⁊ oī bus opib⁹ ei⁹: ⁊ in pfez ⁊ in filiū ⁊ in spīm̄sctm̄ nos credere cō fitemur: ⁊ symbolū nr̄e fidei q̄si chartā accipimus. Ca. VIII

10 Ostq̄ vo cena. Beda. Introduct⁹ tobias ad cubiculū ꝓtulit ⁊c. De⁹ accepturus eccl̄iam de gētib⁹ in despōsatiōis initio iubet eā abrenūciare diabolo ⁊ oībus pōpis eius: ⁊ cōfiterū fidē sctē trinitat̄ in remissionē pctōz q̄ē intima piscis viscera viuis cremare carbonibus.

c ¶ Raphael. Beda. Quia post abrenūciationē diaboli post ꝓfessionem vere fidei seq̄t pctōz remissio: p aquā baptismi expulso diabolo/diabolū ligauit: q⁹ a fideliū lesiōe cessando cōpescuit: q⁹ ⁊ si aliq̄n tēptare ad ꝑbationē ꝑmittit̄/supare tamē ꝓhibetur. d ¶ Religauit. Desertū ⁊ egyptus corda infideliū significāt q̄ a deo deserta: q⁹ ei⁹ habitatiōe idigna: ⁊ iusta interptationem egypti ꝓfidie sue tenebris obscurata. Merito āt ⁊ q̄ a deo deserit a demonio replet̄. āgelus ꝙ demonē q̄ tobiā occidere volebat in deserto ligauit: q̄ cohibitū a fidelibus qui fūt mēbra xp̄i diabolū in infideli/bus tm̄ dñari ꝑmittit: in q̄b⁹ tm̄ tenet eū ligatū: q⁹ nec ipos tm̄ ledere ꝑmittit q̄tū

Ni. de ly.

vt dictū ē: ⁊ etiā ꝓcedēt. ꝓpt̄ casus p̄cedēt̄. a ¶ Dixit ei āgelus. ipm assecurando de ꝓcessione. b ¶ Qm̄ huic timēti deū debet cōiūr fitua. ex ordinatiōe diuīa. c ¶ Propterea ali⁹ nō potuit. Mā ordinatio dei nō pōt frustrari. d ¶ Tūc dixit raguel. Hic ꝓm̄ describit filie ꝓcessio. ⁊ primo ponit ꝓcessiōis rō/cuz dicit: e ¶ Nō dubito. i. firmit̄ credo. f ¶ Qz deus pces ⁊c. admiserit. i. exaudierit: nā pces sp exaudiuntur qm̄ fiūt pie ꝓseuerāter ⁊ p se: ⁊ similiter si fiāt ꝑ alio: si nō fit ipedimēt̄ in eo: sic aūt erat in ꝓposito: nam orō raguelis erat pia: ⁊ pseuerās ꝑ filia sua q̄ sctā erat ⁊ deuota. g ¶ Et credo qm̄ ideo fecit vos venire. qui disponit oīa suauit̄: Sap. viij. a. b ¶ Ut ⁊ ista cōiūgeret cognatiōi sue. Nūe. xxvj. vbi p̄cipit q⁹ filie salphaad nō possent ꝙhere matrimoniū: nisi cuz viris sue cognatiōis: eo q⁹ succedebāt in hereditate patris: ⁊ sic fuit de ista sara q̄ fuit heres raguelis: vt. s. dictū est ca. vj. q⁹ nullam alīā habebat plē. ⁊ subdit̄ ꝓcessio pertitiōis/cū dr: Et nūc noli dubitz gerere ⁊c. Sequit̄: i ¶ Et apprehendēs. Hic ꝓm̄ describit ꝓcessionis ratificatio. ⁊ primo p matrimoniū ꝓtū/cū dr: Et apphendēs dexterā filie sue. de ꝓsensu ei⁹. k ¶ Dextere tobie tradidit. silr ꝓsentiēt̄ in eā tāq̄ in vxorē: q⁹ mutuus ꝓsensus in matrimonio req̄rit̄. Cetera patēt. Secdo ponit ratificatio p scriptū/cū dr: l ¶ Et accepta charta fecerūt ⁊c. Hic erat modus antiq̄tus q⁹ in vna pte charte scribebat dos: ⁊ in alia pte donū ꝓpt̄ nuptias: ⁊ inē duas scripturas fiebāt signa: p q̄z mediū sciebat illa charta: ⁊ dabat̄ vna pars viro: ⁊ altera mulieri. m ¶ Et post hec epulati sunt bñ. ⁊c. In ꝓncipio comestiōis ⁊ in fine: sic facere solēt ꝓsone deuote. n ¶ Et pcepit ei vt ꝑpararet alteꝝ cubi. s. a uo ⁊ a cubiculo septē viroꝝ q̄ mortui fuerāt: post q̄z mortē sara iacebat in cubiculo parentū: in altero tm̄ lecto. o ¶ Et lachrymata ē. ex pietate ⁊ timore: ne sicut ceteris ꝓtingeret tobie. p ¶ Soror ti aio esto. ꝓfidēs de dño. q ¶ Dns celi det tibi gaudium. De viro isto. r ¶ Pro tedio q̄ ꝑpessa es. Ex morte aliorum. Ca. VIII

10 Ostq̄ vero. Descripto matrimoniū ꝓctus: p̄ ꝓm̄ describit accessus ad ꝓiugē: vbi q̄ttuor ponunt̄ p ordinē. Primū est demōis expulsio/cū dr: t ¶ Protulit de cassi. suo. i. pera ad modū retis facta q̄ pastores ⁊ aucupes solēt vti. ⁊ dr a casse. i. rete. vñ Poeta: Decidit in casses p̄da petita meos. v ¶ Partē iecor. s. ꝙ vj. ca. dixit āgel⁹: Cordis ei⁹ pticulā si sup carbones ponat ⁊c. ex q̄ videt q⁹ tobias posuit sup carbones ptem cordis ⁊ ptē iecoris: ⁊ vna pus exhalebat̄ videlicet. vj. ca. Altera ꝙ p̄ exprimit: incēsio em̄ illa figurativa fuit orōnis: vt dictū ē. s. vj. ca. cū orōne ꝙ tobie cōcurrit orō sare: ⁊ sic p duas pticulas figurabāt. r ¶ Tūc raphael āgel⁹ apphēdit demoniū. ne tobie posset iferre nocumentū. s ¶ Et religauit illud in deserto supioris egypti. vbi nō est habitatio hoīm. p q̄ ꝓtz q⁹ demōes deuicti aliq̄n p sctōs āgelos arcent ab impugnatiōe hoīm. ⁊ subdit orō cōiugū q̄ fuit dicte expulsiōis meritoria/cū dr: t ¶ Sara exurge/et depcemur deū hodie ⁊ cras et scām cras. vt deuoti⁹ possim⁹ deuz exorare. a ¶ Quia his trib⁹ noctibus deo iūgimur. i. iūgi debemus p deuotionē ⁊ orōnē anteq̄z ꝑcedam⁹ ad actū cōiugalē. b ¶ Tertia aūt transacta nocte in nr̄o erimus ꝓiugio. ipm ꝓsummādo. c ¶ Filij q̄ppe sanctoꝝ sum⁹. i. colentiū vez deū. d ¶ Et nō possumus. i. debemus. e ¶ Ita cōiūgi sic gētes. idolatre. f ¶ Orabāt ābo simł vt sanitas darēt eis. p totalē expulsionem demonis. g ¶ Dixitq̄ tobias. orādo deuote. h ¶ Dne deus patrū nr̄oꝝ. q̄ verus es deus ⁊ nō dū gentiliuz/i ¶ Bñdicāt te celi ⁊ terra. ⁊ p̄ intelligunt̄ creature medie. k ¶ Et oēs creature q̄ in eis sunt. tā intellectuales cuiuslmodi sunt angeli ⁊ homīes q̄bus ꝓprie cōpetit deū laudare q̄z intellectu carētes: q̄ dicunt bñdicere deū eo q⁹ itellectualib⁹ creaturis sunt materia laudādi deum. l ¶ Tu fecisti adaz de ⁊c. Gen. i. ✻ Dedistiq̄z ei

Moraliter. s ¶ Postq̄z vero ⁊c. Sequit̄: r ¶ Tūc raphael angelus apphēdit demoniū ⁊ religa. eū in deserto supio. egyp. Per desertū q̄ est loc⁹ infructuosus: significant hoīes in bonis opib⁹ steriles. Egyptus aūt tenebra interpretat̄: igit̄ ꝑ desertū egypti significant hoīes steriles in bonis ⁊ obtenebrati in peccatis: in q̄bus manet diabolus religatus tm̄: q⁹ nō pōt eis nocere q̄z tū vellet ⁊ posset: si dimitteret ꝓprie ptāti: sed solū q̄tū ꝑmittit manus dei. † ¶ Tūc hortatus ē tobias ⁊c. Per hoc significatur q⁹ sacerdos curatus debet eccl̄iam suā tāq̄ spōsam ad diuinū cultū inducere: ⁊ ipa. i. ppls suus debet ei assentire vt sic in hoc ꝓfirmēt ppl⁹ ⁊ sacerdos. ꝑm ꝙ sensū Ihalē docent xp̄iani qualiter debeant cōiugio suo vti.

R ✻ Et sctū

Diuisio

Ouidi⁹ de arte

Moraliter

lū rīsum. Dixit ei āgel⁹: Noli timere eā dare isti: q̄m huic timenti deū debet ꝓiūx filia tua: ꝓpterea alius nō potuit hāc illā. Tūc dixit raguel: Nō dubito q⁹ de⁹ pces ⁊ lachrymas meas in cōspectu suo admiserit. Et credo: q̄m iō fecit vos venire ad me/vt ⁊ ista cōiūgeret cognatiōi sue/ꝑm ¶ p̄dictā: ꝙhaz suscitabit dns vob⁹ ex frib⁹ vr̄is legē moysi. Et nūc noli dubitū gerere: q⁹ tibi eā tradā. Et apphēdēs de

a ¶ de⁹ eīm opat̄ in nob⁹ vt opemur. b ¶ eccle.

xterā filię sue: dextrę tobię tradidit/

a ¶ oīm fideliū q̄ ꝑ hos pres significant.

dicēs: Be⁹ abrāā ⁊ de⁹ isaac: ⁊ de⁹ iacob vobiscū sit: ⁊ ipe ꝓiūgat vos: ꝙpleatq̄ bñdictionē suaz in vob. Et accepta charta fecerūt ꝓscriptionez ꝓiugij. Et post hec epulati sūt: bñdicētes deuz. Vocauitq̄ raguel ad se ānā vxorē suā: ⁊ ꝓcepit ei/vt ꝑpararet alteꝝ cubiculū. Et introduxit in eū sarā filiā suā ⁊ lachrymata ē. Dixitq̄ ei: Fortz aio esto filia mea. Domi/nus celi det tibi gaudium ꝓ tedio qō ꝑpessa es. Ca. VIII

10 Ostq̄ vo cenauer̄t/ītro duxer̄t iuuenē ad eā. Recordat⁹ itaq̄ tobias sermonū āgeli: ꝓtulit ō cassidili suo p/tē iecoris: posuitq̄ eā sup carbones

a ¶ spūsctus de q̄b⁹ dr: hūs carbōes ignis sedebis sup eos: hi superūt tibi ī admiroz. ⁊ alibi: Carbōes ignis cōgeres sup caput eius.

viuos. Tūc raphael āgel⁹ apphēdit ꝙ demoniū/⁊ religauit eū in deserto superioris egypti. Tūc hortat⁹ ē vgi/nē tobias/dixitq̄ ei: Sara exurge/⁊ depcemur deū hodie ⁊ cras ⁊ scām cras: q⁹ istis trib⁹ noctibus deo iūgi/amur: tertia aūt trāsacta nocte: in nr̄o/erim⁹ ꝓiugio. Filij q̄ppe sctoꝝ sum⁹: ⁊ nō possum⁹ ita cōiūgi sicut gētes q̄ ignāt deū. Surgētes āt ꝓpt̄ istāterq̄ orabāt ābo simł: vt sanitas darēt eis.

a ¶ vel mystice ad ihz.

Dixitq̄ tobias: dne de⁹ patrū nr̄oꝝ/bñdicāt te celi ⁊ tra: mareq̄ ⁊ fōtes ⁊ flumia: ⁊ oēs creature tuę q̄ in eis sunt. Tu fecisti adam de limo terrę: l

a ¶ q̄ nō recte docebat.

debet ꝓiūx filia tua: ꝓpterea alius

a ¶ ꝓfirmat⁹ in fide.

tik ẽtũ nitik. a ¶Et fa. est. Ca/tus pullorũ sonꝰ est ꝓdicatorꝝ: qui post tenebras erroꝝ diẽ lucis an/nũciant futurũ: erãt in gẽtibꝰ q̃ du bitarent an dñs vere vicisset anti/quũ hostẽ: ꝛ iõ fidẽ noĩs eiꝰ obzue re atq; absc̃odere satiꝰ estimarẽt sz postmodũ agnita veritatis luce. q. auroza p̃eũte: ꝛ crebrescente cantu pullorꝝ. i. voce ꝓdicatorꝝ veraciter xp̃m hoste supato rñsum eẽ sctẽ ec/clie cognouerũt. b ¶Bñdicimꝰ te do. deꝰ isꝛ. Be. letat raguel ꝺvi ta tobie ꝛ cõiũctione filie sue: ꝛ bñ dicens deũ occidit duas vaccas ꝛ q̃ttuor arietes. Parat epulas oĩ/bꝰ amicis ꝛ vicinis suis. Letat po pulꝰ gẽtiũ ꝺ fide xp̃i ꝛ deuotiõe sue gẽtis fide dñi ꝓficientibꝰ: vt etiã de ipis doctores fierẽt q̃ postmodum martyres existerẽt: hi vacce sũt qꝛ iugũ euãgelij portauerunt ꝛ q̃ por tarẽt ꝓdicãdo genuerũt. Arietes sũt tãq; duces ꝛ p̃fes pplorꝝ vnde:

Ps. 28. a Afferte dño fi. ari. Sũt crassi gra
Ibi. 62. b. supne dilectoĩs referti. vñ: Sic adi pe ꝛ pin. re. c ¶Duas q̃z. Be. Bplꝰ gẽtiũ eos q̃ ad fidẽ venerãt ꝺ stirpe sua tales eẽ docuit: q̃s ꝓ excellẽtia ꝺtutis tẽtaret iuidꝰ hostis ꝛ tẽtatos nõ vincerẽt: sz victores ꝛ martyres faceret. Eos q̃z occidi fe cit q̃s carnẽ suã ꝓ xp̃o crucifigere docuit cũ vitijs ꝛ ꝓcupiscẽtijs: ho/rũ occisione epulas parauit: qꝛ vi ta ꝓfectꝰ passio ꝛ corona sctoꝝ mi/tis leticiã tribuũt q̃ epulas ex eis q̃/rũ reficiũt exẽplis accipiunt.

d ¶Quattuor ari. qꝛ sctĩ docto res ꝛ martyres. ilij. libros euãge/lij fide ꝛ ope cõseruãt p̃uidẽtia: iu/sticia: fortitudo tẽperãtia muniũt: ꝛ q̃ttuor ptibꝰ mũdi instruũt eccle/siam dei. e ¶Occidi fe. qꝛ alij sponte mortificãt corpa sua vt sint hostia viua: alij iter manꝰ fideliuz
2. Cor. 6. b subeũt martyria: ꝓ arma iusticie a dextris ꝛ a sinistris. i. ꝓsperis ꝛ ĩ ad uersis hostẽ vincẽtes antiquũ.

f ¶Et adiura. Be. ꝺ. Adiuramꝰ
† 1. 9. b. xp̃m vt maneat nobiscũ donec ꝑfe/ctionẽ quietis ꝓ spũssancti gr̃am cõ/seq̃mur q̃ reqescamꝰ et a petulãtia corꝝ/re: ꝛ a prauis cogitationibus in mente. Ca. IX

Tunc vo. tẽ. g ¶Tũ obse. te. Isi. Aliqs de credẽtibꝰ ꝺuictes tibi q̃b ꝓdicãdi: cõmittas officiũ ad colligẽdas gen tes q̃ nõdũ fidei mysteriũ suscepe/rũt: sz tñ famã audierũt ꝛ talẽtum ꝺbi qõ fama didicerũt ꝓ fidei obe dientiã reddãt. Nouꝰ q̃tidie pplis ĩ eccliã colligit: pot tñ spãliter itelli

Ni. de ly. gi qui lfam

a ¶Dedistiq; ei adiu. euã. ad plis p̃creatorẽ: ad quã requi/rit vis actiua ĩ masculo: ꝛ passiua in femina. Cetera patẽt. b ¶Et factũ ẽ circa pul. tẽ. Hec ẽ ps secũda ĩ q̃ ponit tumuli ꝓparatio ad ponẽdũ tobiã secrete: si ei sicut alijs cõtigisset. ꝛ ptz lra vsq; ibi:

c ¶At il. mi. vnã ex an. su. ad sciẽdũ statũ filie sue ꝛ tobie.

d ¶Reppit eos sal. tẽ. p signa vite manifesta. e ¶Secũ pari.

dedistiq; ei adiutoriũ euã. Et nũc do a mine tu scis qꝛ nõ luxurie cã accipio sororẽ meã cõiugẽ: sz sola posteritatis dilectiõe ĩ q̃ bñdicat nomẽ tuũ ĩ sęcu/la sęculoꝝ. Dixit itaq; sara: Miserere nobꝰ dñe/miserere nobis: vt cũ sene a scamꝰ ambo pariter sani. Et factũ est b

a ¶predicatorum.

circa pullõꝝ cãtũ accersiri iussit ragu el ꝺuos suos ꝛ abierũt cũ eo parit: vt fo derẽt sepulchrũ. Dicebat ei: Ne forte sibi mõ euenerit ei q̃ ꝛ cęteris alijs septẽ viris: q̃ sũt ingressi ad eã. Cũq; paras sent fossam/reuersus raguel ad vxorẽ suã dixit ei: Mitte vnã ex ãcilꝰ tuis: ꝛ videat si mortuꝰ ẽ: vt sepeliã eũ añq; il lucescat dies. At illa misit vnã ex ãcilꝰ c suis. Quę ingressa cubiculũ: reppit d eos saluos ꝛ icolumes: secũ parit doꝝ e miẽtes. Et reuersa nũciauit bonũ nũ ciũ. Et bñdixerũt deũ: raguel videlz ꝛ f

b anna vxor eiꝰ/ ꝛ dixerũt: Bñdicimꝰ te g dñe deꝰ isrl: qꝛ ñ ꝓtigit nob quẽadmo b dũ putabamꝰ. Feciſti ei nobiscũ mise ricordiã tuã ꝛ exclusisti a nobis inimi i cũ psequẽtẽ nos. Miserꝰ es aũt duo k bꝰ vnicꝰ. Fac eos dñe plenꝰ bñdicere l te: ꝛ sacrificiũ tibi laudis tuę ꝛ suę sa/m nitatis offerre: vt cognoscat vniuersitas gẽ n tis tuũ: qꝛ tu es deꝰ solꝰ in vniuersa terra. o Statimq; ꝑcepit ꝺuis suis raguel vt replerẽt fꝛa fossaz quã fecerãt: p.rmisq; eluceſceret. Vxori aũt suę dixit vt in/ p strueret puiuũ: ꝛ ꝑpararet oĩa q̃ in ci
c bos erãt iter agẽtibꝰ necessaria. Bu/
d as q̃z pigues vaccas ꝛ q̃ttuor arietes
e occidi fecit: ꝛ parare epulas oibꝰ vici
f nis suis: cũctisq; amicis. † Et aduravit q raguel tobiã: vt duas hebdomadas r morarẽt apud se. Be oibꝰ aũt q̃ possi

a ¶ vñ gaches. dimidiũ bonoꝝ meorũ do paupib⁹

debat rãguel: dimidiã ptem dedit to/bię: et fecit hãc scripturã: vt ps dimi/dia q̃ superat post obitũ eorum tobię dño deueniret. Ca. IX

a ¶ fideles q̃ mẽbra xp̃i sunt.

Tunc vocauit tobias ãge s

a ¶ prius. b ¶ tantũ.

sũ ad se: quẽ q̃dẽ hoiez ex istimabat: dixitq; ei: Azaria frater: peto vt auscultes verba mea. Si me/ t

a ¶ nõ dignã mercedẽ tibi red. b ¶ nõ sunt cõ digne pas. hu. tẽ.

ipsũ tradã tibi sẽruũ: nõ ẽro cõdignꝰ
g puidẽtię tuę. Tñ obsecro te vt assu/ v mas tibi aĩalia tua seruitia: et vadas x ad gabellũ in rages ciuitatẽ medorũ: reddasq; ei chirographũ suũ ꝛ recipi as ab eo pecuniaz: ꝛ roges cũ venire dormi post laborẽ oratiõis. 6

f ¶Et bñ. ꝓ ñr describit raguel ꝛ ãne grazactio cũ ꝺr: g ¶Bñdi cimꝰ te deꝰ isꝛ. Iz ei ꝑm ꝺitatẽ de/ẽt oĩm: erat tñ deꝰ isrl spãliter p le/gẽ ab eo receptã: ꝛ spãlẽ cultũ.

b ¶Quia nõ cõ. no. quẽ pu. i. timebamꝰ. i ¶Et exclu. tẽ. i virl filie nr̃e. k ¶Miserꝰ es tẽ. erat ei eis sara vnica: ꝛ silr tobias vnicꝰ parẽtibꝰ suis: vt ptz ex ꝓdictis.

l ¶Fac eos do. ple. bñ. te. p au/gmẽtũ ꝺtutꝝ ꝛ gr̃e. m ¶Et sacri/lau. tue. Alia vero sacrificia nõ po terãt extra hierlm offerre. n ¶Ut cog. vni. gẽ. iter q̃s erãt filij isrl ca ptiuati. o ¶Quia tu es deꝰ so/lꝰ ver⁹. cetera patẽt. p ¶Uxori aũt sue. hec ẽ q̃rta ps huiꝰ ca. in q̃ põit nuptiaꝝ celebratio cũ ꝺr: Ux/ori aũt sue tẽ. p familiã suã: ipsa tñ disponẽte: ꝛ ptz lra vsq; ibi:

q ¶Et adiu. ra. to. i. ad iurãdũ ĩ/duxit. r ¶Ut du. heb. tẽ. vt sic ĩ aspectu filie ꝛ viri sui gauderet ꝛ de regimine suo eos doceret: Cetera patent.

Moraliter

✳ † ¶Et factũ ẽ cir. tẽ. p ꝺ desi gnat ꝙ bonꝰ plat⁹ q̃ p raguelẽ desi gnat: debet eẽ sollicitꝰ inqrere dili/gẽt circa sacerdotes ꝛ eoꝝ parochi/as quõ se habeãt: ꝛ si ĩueniat scãda lũ remediũ adhibere: si aũt stat⁹ sa/lutiferꝰ in dño cõgaudere. Ca. IX

Diuino

Tunc vo. to. Postq; de/ scriptũ ẽ illud: qõ actũ est circa tobiã in termino vie sue. hic ꝓ ñr describit q̃d actũ est. p eo ĩ termino vie angelice: nã vltra ꝓcessit ad recuperãdũ debitũ a ga/belo: ꝛ diuidit ĩ tres ptes: qꝛ primo circa p̃ ponit hũilis tobie deꝓcatio. scõo angeli cõdescẽsio/ ibi: Tũc ra/phael. Tertio fratꝛna cõgratulatio/ ibi: Cũq; ingressus eẽt. Circa ꝑmũ ꝺr: s ¶Tũc vo. to. an. ad se. vt iret ad recuperãdũ debitũ. t ¶Si meip. tra. ti. ser. tẽ. hũiliter loqẽ ꝛ gratãter: vt impetret ab eo nouũ bñficiũ. v ¶Tñ obse. te tẽ. siue ser. i. seruos ad eundũ tecũ aptos. x ¶Et ya. ad ga. tẽ. Iz p̃ videt ꝓ dicere. s. dict. iij. ca. vbi ꝺr q̃ sara fi lia raguel ĩ rages ciuitate medorũ audiuit ipꝛoperiũ ab vna ex ancillis pr̃is: ꝛ sic videt q̃ raguel ꝛ gabel⁹ manerẽt ĩ eadẽ ciuitate: ꝓpt qõ nõ oportebat angelũ assumere ꝺuos et aĩalia vt iret ad gabelũ q̃si ad multũ distãtẽ locũ. Ad qõ pot dici q̃ due rãt ciuitates distãtes ĩ regno me/dorũ eodẽ noĩe noĩate: sic in regno frãcie sũt plures ville distãtes q̃ tñ eodẽ noĩe noiãt: ꝛ ĩ vna mãebat ra

Rages

✳ guel ꝛ in

Moraliter

Moraliter. s ¶Tũc vo. to. tẽ. p ꝙ ãgel⁹ ad pces deuotas tobie iuit ad repetẽdũ debitũ gabeli: qõ erat sibi a pfe impositũ: nec tñ bono mõ facere potat: significat q̃ sacerdos curatꝰ habẽs onꝰ eccliẽ ipositũ sibi qõ ẽ graue sat/ rogare debet hoies lfatos ꝛ bonos: q̃ p angelũ signifi/cãt: vt iuuẽt eũ ĩ onere sibi ipositꝰ inducẽdo ppl̃m suũ ad solutionẽ de/cẽ talentoꝝ: p quã significat ipletio decẽ mãdatoꝝ ꝛ vt vẽiat deuote ad nuptiale ꝓuiuũ qõ ĩ eccliã celebrat

A ¶ xpi t ecclie in qbus facit xps de aq vinū nouū. i. in lege ostendit spūalem intellectum.

ad nuptias meas. Scis enī ipe qm nūerat pf me[a] dies: t si tardauero vna die pl[a]/ꝓtristat aia ei[a]. Et certe vides quō adiurauit me raguel cui[a] adiura- [b]
[a] ¶ p qdratu aīe vl qttuor vtutū stabilitate. ¶ pdicatores de gē mētū spnere nō possū. Tūc raphael assumēs qttū [c]
tib[a] q̄s alīs colligunt. ¶ eoꝝ qb[a] pdicauit. vñ apls: seruū oīm me feci. a ¶ q̄ fraīne ifirmitatī onera charitate subditi portāt. tales adiuuāte raphael pduxit gabelū ad nuptias tobie: cū ad vnitatē ecclie nouos pplos xpo opitulāte pdicatores adducūt.

or ex huius raguel t duos camelos: i rages ciuitatē [d]
medoꝝ prexit: t inueniēs gabelū dedit ei chirogra
a ¶ fidei obedientiā. b ¶ xpo.
phū suū: t rcepit oēz pecuniā. Indicauitqꝫ ei ō tō bia filio tobię oia q̄ gesta sūt: fecitqꝫ eū secū vēire
a ¶ xpi ecclie.
ad nuptiās. Cūqꝫ igressus eēt domū raguel: iuēit [e]
a ¶ xpm cū ecclia ꝓiuātē. b ¶ vñ: Osculet me osculo oris sui.
c ¶ occurrūt fideles de gētibus xpo: occurrit xps eis sine quo ni- [f]
tōbiā discūbētē: t exiliēs/oscūlati sūt sēinuicē. Et [g]
bil possumus agere. a ¶ p gaudio.
flēuit gabel[a]: bñdixitqꝫ deū t dixit: bñdicat te dñs [h]
de[a] isrl[a]: q̄ fili[a] es optimi viri t iusti: t timētī deū: t [i]
elemosynas faciētī. Et dicat bñdictio sup vrorez [k]
tuā: t sup parētes vros: t videat filios vros: t fili [l]
os filioꝝ vroꝝ vsqꝫ in ktiā t q̄rtā generationē: t sit [m]
a ¶ carnale: vel opus: vel imitatores.
sēmē vrm bñdictū a deo isrl: q̄ regnat i scla sclorꝫ. [n]
Cūqꝫ oēs dixissent amē: accesserūt ad ꝓuiuiū. Sz t [o]
cū timore dñi nuptiaꝝ ꝓuiuiū exercebāt. Ca. X [p]
a ¶ in ecclia de gētib[a]. b ¶ xps.

B QUm vo mōras faceret tōbias cā nu- [a]
a ¶ q̄ de iudeis sigillati credūt dolēt q xps tardat redire ad reliq̄as isrl.
ptiaꝝ: sōllicit[a] erat pf ei[a] tobias/dicēs: [b]
Putas q̄re morat fili[a] me[a]/aut q̄re detēt[a] ē ibi: Pu- [c]
tas ne gabel[a] mortu[a] ē t nemo reddit illi pecuniā. [d]
Cepit ātꝫ ꝓtristari nimis/ipe t ānā vroꝝ eius cū eo: t cepert ābo sīl flere: eo q die statuto munie reūte- [e]
ret filius eoꝝ ad eos. Flebat igit mater eius irre- [f]
mediabilibus lachrymis/atqꝫ dicebat: Heu me fi
li mi: vt q̄d te musim[a] pegrinari: lu [g]
gi q̄ lram legis p Exx. iterptes acce
a ¶ solatiū vite nr̄e: spez posteritatī nr̄e.
pert: t iō fidē citi[a] suscepert. La. X [h]
mē oculoꝝ nr̄oꝝ: bāculū senectutī [i]
nr̄e: solatiū vitę nr̄e: spez posteri- [k]
tatī nr̄ę: Oia sīl in te vno hūtes: [l]
te ñ debuim[a] dimittere ire a nob. [m]
a ¶ btūs tobias cecitate sua designat ifideles fide fideles.
Cūi dicebat tobias: Tace t noli [n]
turbari: san[a] ē fili[a] nr̄: satī fidel est [o]
vir ille cū q̄ musim[a] eū. Illa āt nul
lo mō ꝓsolari potat: sz q̄tidie exi- [p]
liēs circūspiciebat t circūibat vi
as oēs p q̄s spes remeādi videbat [q]
vt pcul videret eū (si fieri posset)
vēiētē. At vo raguel dicebat ad [r]
genez suū: Mane b: et ego mittā
nunciū salutī de te ad tobiā prez
tuū. Cui tobias ait: Ego noui qz [s]
pf me[a] t mr̄ mea mō dies cōputāt: [t]
t cruciat spūs eoꝝ in ipis. Cūqꝫ [u]

Ro.11.d

Ibidē.c.

¶ Tradi

guel: t in alia gabel[a]. ¶ Vel alīt pōt dici q p nomē ciuitatī rages nō solū itelligit ipa ciuitas: sz etiā totū territoriuꝫ illi subiacēs ciuitati: q̄ō ē aliq̄n satī magnū: sīc ptz ō territorio Januensī: t in ciuitate manebat raguel: in loco vo territoriū satī distāte gabel[a]. t sbdit rō petitiōis: a ¶ Scis enī ipe t. in qbus pfici pōt iter nr̄m. b ¶ Et si tardauero t. timēs de morte mea vl ifirmitate. t subdit alia rō sūpta ex pte raguel/cū subdit: c ¶ Et certe vides t. t ptz lra. d ¶ Tūc raphael. Hic ꝓpr̄ describit angeli ꝓdescēsio/cū dr: Tūc raphael assu. t. vt iret honesti[a] i specie hois apparēs. e ¶ Et duos cas vnū p se: aliū p gabelo secū addu cēdo. Cetera patēt. f ¶ Cūqꝫ igressus. Hic ꝓpr̄ describit fraīna cōgratulatio/cū dr: Cūqꝫ igressus eēt domū raguel. s. gabel[a] veniēs cū āgelo. g ¶ Inuenit to. dis. in cō uiuio nuptiaꝝ suaꝝ. h ¶ Et exiliēs. s. tobias. i ¶ Oscūlati sūt sein. in signū amicicie. k ¶ Et fleuit ga. Ex pietate. l ¶ Bñdixitqꝫ deū. de bonis collatī tobie. m ¶ Et dixit: bñ. te de[a]. i. mltiplicet te in bonis spūalib[a] t tpalib[a]. n ¶ Quia fili[a] es op. Oꝫtū ad seipm. o ¶ Et iusti. erga ꝓximū. p ¶ Et timē. deū. ei[a] offensam cauendo. q ¶ Et elemosynas fa. miseriā paupez releuādo. r ¶ Et dicat bñ. sup vr. su. ꝓpt fecūditatē ei[a] in ple t moꝝ honestatē. s ¶ Et sup pa. vros. ꝓpt bonitatē vraz: dr eīm cōīt de bonis filiꝫ t filiabus: bñdicat pf q̄ genuit t mater q̄ portauit. t ¶ Et videat[a] t. desiderāt eīm parētes videre mltiplicati onē sui semis in lōginquū. v ¶ Et sit semē t. ipm multiplicādo in spūalib[a] bonis t tpalibus. x ¶ Cūqꝫ oēs dixis. amē. optādo hui[a] orōnis ipletionē. y ¶ Accesserūt ad cō. nuptiale. z ¶ Sz t cū timore do. t nō cū dissolutiōib[a] t ebrietatib[a] q̄ a multī in talib[a] solēt fieri indecēter. La. X tā. 7. b.

QUm vero mo. fa. to. Descripto supius itinerī tobie, pgressu: h ꝓpr̄ agit de ipius regressu. cui[a] ꝓmo describit ordiatio, scōo ordīati ꝓsecutio. xi. ca. tertio Diuisio
diuini secreti reuelatio. xii. ca. Prima in duas: q̄ ꝓmo ponit regressus tobie motiua rō. scōo eiusdē debita dispositio/ibi: Cūqꝫ ybio. Motiua rō regressus tobie iuniorīs erat tristicia parētū de mora eius q̄ ꝓmo declarat. Scōo allegat/ibi: At vo raguel. Circa primū ꝓmo ponit q̄rulatio pris/cū dr: D
Cū vo moras faceret. ibi. s. in domo raguelis p nuptiis. b ¶ Sollicit[a] erat pf ei[a]. more cāz ignorās. c ¶ Putas quare mo. fili[a] me[a]. hoi eīm sollicito t ignorāti cāz rei de q̄ sollicitat occurrūt multe cogitatiōes de varīs causis possibilibus: q̄ tñ vt in plurib[a] nō sunt vere. d ¶ Aut q̄re detentus ē ibi. timebat ne forte aliq̄d mali fecisset vñ detētus fuisset: vel ifirmitatē īcurrisset: vel qō gabel[a] mortu[a] fuisset: t sic esset negociū ipeditū. e ¶ Et ceperunt ābo sīl fle. eo q die sta. t. Cōputauerūt eīm dictas itinerī eūdo t redeūdo t sic dixerāt tali die poterīt huc reuerti/qō tñ nō fuit factum ꝓpt celebrationez nuptiaꝝ. f ¶ Flebat igit mr̄ ei[a]. Hic ꝓpr̄ describit in spāli lamētatio matris. Et ptz lra/vsqꝫ ibi: g ¶ Lumē oculoꝝ no. q: pr̄ iā erat cec[a]: t mr̄ ex fletu t senectute disponebat ad cecitatē. h ¶ Bāculū sene. no. nā sīc infirm[a] baculo sustētat: sic parētes in senectute debēt a filiꝫ sustētari. i ¶ Solatiū vite no. mltū eīm ꝓsolant parētes ex pñtia bonoꝝ filioꝝ. k ¶ Spē poste. no. erāt eīm senes t tobias erat eis vnic[a]: vt. s. dictū ē. t iō nullā ꝓspitat[a] spez habebāt nisi p ipm. iō cōcludit: l ¶ Oia sīl in te vno hūtes. i. cū oīa illa nō habeam[a] nisi p tuā ꝓsonā. m ¶ Te nō debuim[a] di. a no. q: mai[a] bonū nō ē exponēdū piculo p recupatiōe minoris boni: cuiusmōi erat debitum gabeli. n ¶ Cui dicebat to. ipaz ꝓsolādo: in q̄ apparet ei[a] magna pfectio q̄ posit[a] in afflictiōe p filio: p cecitate: p senectute: et etiā pauptate: nihilominus tñ ꝓsolabat eā. o ¶ Satis fidelis ē vir ille. Hoc eīm firmit[a] tenebat ꝓpt ꝑba q̄ ab āgelo in specie viri apparēte audierat. Cetera patēt. p ¶ At vero raguel t. Hic ꝓpr̄ ponit dicte rōnis allegatio: t b ꝓpt verba raguelis ipm āplius detinere volētis. Et ptz lra vsqꝫ ibi: q ¶ Ego noui qz pater me[a] t. Hoc eīm sciebat p teneritudinē affectus parentū ad seipm: quā experientia mltipliciter cognouerat. r ¶ Cūqꝫ verbis multis t. Hic ꝓpr̄ describit recessus debita dispositio: p hoc q raguel tradidit tobie filiā suam secum ducendam: t partem bonoꝝ suoꝝ, ptunc tobie contingentē. Et patet lra vsqꝫ ibi:
✻ In pueris:
Mozaliter. a ¶ Cū vero moras fa. to. t. Per fletū parentū tobie ex ei[a] mora: significant mystice suspiria sctōꝝ patrū de mora xpi vēturi in mūdū. n ¶ Cui dicebat to. q̄ō significat cōsolatio ꝓpbaꝝ ei[a] aduentū firmit[a] pdicantiū. Mozaliter

a ¶ Tradidit. Remittūt ī fine doctores ecclie ad xpm cuz ipa ecclia frutū diuitijs plena ad fidē illustrādā: bonozq; opez suba ditādā iudeozū gentē ex q̄ dei filiꝰ supsit carnē. Ca. XI

QUnq; reuertere. b ¶ Precedam. Be. Postq; illūinatꝰ ē ppls gētiū pcedit diuīa gra ad illuminādā cecitatē iudeozū: vt ī libris suis cognoscāt xpm vez hoim et vez deū: et sic rādē q̄si viso angelo et filio suo q̄s diu non viderāt multū gaudeāt: tādē. s. se ecclie ꝺ gētibꝰ ꝓgregate mysteriozꝝ cōlone ꝓfūgāt. c ¶ Blandimēto. Be. Canis gaudebat duz tecta dn̄oz diu tuisa reuiserent: gaudēt doctores cū ꝺ effectu sui opis cū indeā a dn̄o recolligēdā itelligāt gaudēt ꝺ pmio vite eterne et cum electi et eodē pmio corda exhilarāda pdicūt: et statim aduēturam gram sctispūs edūt. d ¶ Exurgēs ce. Audito a doctoribꝰ vbo salutis: exurgit ppls iudeoz ꝺ pfidie sue cecitate longa et amoze currit ad dn̄m: iz offendēs gressibꝰ opez donec renat⁹ et instructꝰ ī xpo fidei et opationis lumē pcipiat. e ¶ Tūc su. Be. Dn̄s credentibꝰ apte revelat q̄ta sit antiq; hostis malicia: q̄ ipm ī passiōe deuozare gestiuit: iz p ꝺ occisus mēbza sua. i. eos q̄s añ tenebat amisit. f ¶ Albugo ex o. Be. Haber adhuc ppls iudeoz velamen añ faciē cordis vt ñ itelligat gratiā xpi. hz albuginē: q: cādidus et iustꝰ sibi videt q̄si mēbranū oui: q: cecitatē sustinet mētis sub spe stultissima xpi adhuc nasciturī iudeos liberaturi: et ipertū magnū daturi. Cū añt velamē ablatū fuerit agnoscēt: q: xpꝰ iā venit et mūdū sāguine redemit. vñ seq̄t: q: visu recepto glificabāt deū tobias cū vxore sua. Albugo ꝛc. albugo designat stulticiā ppli ꝑsibi placēt⁹ habēt⁹ celū deū: iz non ꝑm sciam ꝺ q̄ꝺ ꝺr: Suā iusticiaz volētes ꝓstituere iusticie dei nō sūt subiecti. Pupilla eī nigra videt: alba tenebrosa ē: et q̄ sibi sapientes vident et dicūt: Quid et nos sumus?

Ni.de ly.

a ¶ In pue. ī puel. i. ī puls et ancillis: q̄ sic ī scptura sacra frequēt noiant. b ¶ Dimisit eū a se. vt recederet libere. dicens: c ¶ Angelꝰ dn̄i sā. ꝛc. q̄ dirigit viā et act⁹ iustoz. d ¶ Et app. pa. fi. su. vt vba q̄ recedens ab eis audiret: ī corde ipī⁹ artⁱ⁹ impssa remanerēt. e ¶ Honentes eā ho. so. nā vir et vxor sūt q̄si vna psona: et iō sic vir tenet honozare parentes ꝓprios ita et eiꝰ vxor. f ¶ Diligere ma. tanq̄ vnā psonā secū. g ¶ Regere fa. nā ī domo aliq̄ sūt agēda que magis decet fieri p mulieres q̄ꝑ viros: et etiā q: viri circa exteriores occupatiōes sūt magꝝ intēti: vt circa mercatiōes: agriculturā et hmōi. h ¶ Et seip. ir. exhi. p castitatem vbis multū rogaret raguel tobiā: et ille cū nulla rōne vellet audire: tradidit ei sarā et dimidiā ptē ois subē suē ī puerī/ī puellī/ī pecudibꝰ/ī camelī/et ī vaccī et pecūia multa: et saluū atq; gaudentē dimisit eū a se/dicēs: Angelꝰ ei dn̄i sāctꝰ sit ī itinere vro: pducatq; vos ī columes: et iueniatī oia rctē circa parētes vros: et videāt octi mei filios vros ꝑ pus q̄ moriar. Et apphētes parētes filiā suaz: osculati sūt eā: et dimiserūt ire monētes eā honozare soceros: diligere virū: regere familiā: gubnare domū: et seipam irreph̄ensibilē exhibere.

QUnq; reuertere/ Ca. XI quenerūt ad charrā q̄ ē in medio itinere ꝺ niniuē vndecio die. Bixitq; āgelꝰ: Tobia frā: scis quēadmodū reliq̄sti patrem tuū: Si placet itaq; tibi ꝓceda/mꝰ: et lēto gradu seq̄nt iter nr̄m familię sil cū cōiuge tua et cū aialibꝰ. Cūq; ꝺ placuisset vt urēt: dixit raphael ad tobiā: Tolle tecū ex felle piscī: erit ei necessariū. Tulit itaq; tobias ex felle illo et abierūt. Anna āt sedebat secꝰ viā q̄tidie ī supcilio mōtis: vñ respicere posset ꝺ lōgiq̄. Et dū ex eodē loco ꝑspectaret aduētū eiꝰ: vidit a lōge: et ilico coḡuit vēlētē filiū suū: currēsq; nūciauit viro suo/dicēs: Ecce vēit filiꝰ tuꝰ. Bixitq; raphael ad tobiā: Ut vbi itroierit domū tuā/stati adora dn̄z deū tuū et gras agēs ei: accede ad pez tuū et osculare eū. Statiq; lini sup octos eiꝰ ex felle isto piscī qꝺ portas tecū. Sciasī ei q̄m mox apiēt octi eiꝰ: et videbit pr̄ tuꝰ lumē celi

a ¶ q: salut⁹ donū ꝓnūciat et sic dn̄s corda illūiat. ¶ doctores ecclie q̄ hereticos q̄si lupos a sūmi pastoris ouili fugant.

et ī aspectu tuo gaudebit. Tūc ꝓcucūrrit cāis q̄ sil fuerat ī via: et q̄si nūciꝰ ad

a ¶ canda finis corpis: pfectionē significat vel mercedē que in fine tribuit.

c uenieī/blādimēto suē caudę gaudebat.

d Et exurgēs cecꝰ pr̄ eiꝰ: cepit offēdēs pedib⁹ currē: et data mānu pueꝛo: occurrit obuiā filio suo. Et suscipiēs osculat⁹ ē

a ¶ q: sero. b ¶ q: credūt in xpo.

eū cū vxore sua: et cepert flere ꝑ gaudio. Cūq; adorassent deū et gras egisset: ꝓsedert. Tūc sumēs tobias ꝺ felle

a ¶ iudeozū ppls postq̄ amarissimā antiq; hostis malicia cognouerit amissaz recipiet lucē.

piscī: linuit octos pris sui. Et sustinuit q̄si dimidiā fere horā: et cepit albugo

a ¶ q̄ spes significat: q: nōdū venit et laiatū ē iz sperat: si aūt qꝺ nō videm⁹ spam⁹ ꝑ patiam expectam⁹: euā gelica q̄z parabola sub noie pātis et vini et ouis tres sūmas xtutes exprimit charitatē. s. fidē et spē.

ex oculis eiꝰ q̄si mēbrana ꝺui egredi. stitatē ꝓiugalē: et p pndētē et bonestam cōuersationem.

Moraliter

✳ d ¶ Et apphē. hui⁹ lre sensus lralis ē simplr moralis. Ca. XI

Diuisio

QUnq; reuer. Descpta dispositiōe ad regressū. hꝰ nr̄ describit ipe regressus: et primo q̄tū ad duos pcedētes. scḋo q̄tū ad alios sbsequētes/ibi: Ingressa ē etiā. Prima adhuc ī tres: q: primo describit raphaelis et tobie reūsio. scḋo pōit parētū obuiatio/ibi: Et exurgēs tertio bñficiū collatio/ ibi: Tunc ī mēs. Circa p̄mū sciēdū q̄ oēs ꝺ comitiua tobie iuniozis sil recessert ꝺ domo raguelis: iz nō oēs venert sil ad tobiā seniorē: nā raphael et tobias ī via dimiserūt alios: vt citꝰ venirēt ad tobiā seniorē ex rōnabili cā: vt videbit lra exponēdo: q̄ iz sit ī plꝰ plana: aliq̄ tū exponēt breuit discurrēdo.

k ¶ Undecio die. hꝰ nō pōt itelligi a pncipio itineris: nā tobias fuit ꝑ duas hebdomadas in domo raguel: vt dictū ē. s. viij. ca. ppt qꝺ intelligit a recessu de domo raguel. l ¶ Scis quēad. re. ꝛc. s. pauperē et cecū et ignominiosū: nō decet q̄ ī tali statu ab vxore tua et familia ꝺ domo diuite et honozabili venictibꝰ sic inueniat.

m ¶ Si pla ita. ti. pce. s. ad amonēdū istos defectꝰ: ex ꝺ ptz q̄ bonū ē honestatē sui statꝰ et generis cōseruare. alit ągelꝰ ꝺ nō docuisset. Cetꝝ patēt vsq; ibi: n ¶ At vbi intro. ꝛc. ex ꝺ loco hꝰ explū q̄ hoies ꝺ negociatiōibꝰ seu pgrinatiōibꝰ reuertentes priꝰ debēt gras agere ꝺ diuīa ꝓtectiōe q̄s se ponāt ad narrādū rumores et trufas. o ¶ Mox ape. otui. i. cito. s. post q̄si ꝓ dimidiā horā: vt hr̄. ī. ꝓ ¶ Tūc pcur. ca. gaudēt q̄ reuertebat ad locū vbi fuerat nutrit⁹. q ¶ Et exur. ce. Hic ꝓpr̄ subdit parētū obuiatio/cū ꝺr: r ¶ Cepit os. pe. cur. nā ꝑ gaudio festinabat occurrere filio suo. s ¶ Et dama. pu. dirigēti gressꝰ eiꝰ. t ¶ Cū ado. deū. gras agēdo ꝺ cōpuatiōe filii ī via. v ¶ Cōsedert. ad q̄rēdā ꝺ suo statu et ꝺ pgressu eiꝰ et regressu: sic ei redeūtes ꝺ negociatiōe aut pigrinatiōe priꝰ debēt deū adorare q̄ rūoꝛes referre: vt dictū ē: sic amici suscipiētes dn̄t priꝰ deo gras agē q̄ ꝺ talibꝰ interrogare. x ¶ Tūc lu. to. ꝛc. Hic ꝓpr̄ describit bñficiū collatio. s. tobie seniozis illūiatio. cū ꝺr: y ¶ Et ce. al. ꝛc. q̄si mē. i. pellicla. z ¶ Qui egre. ex q̄ ptz q̄ ei cecitas

✳ nō erat ex

Moraliter

Mozaliter. ¶ Cūq; re. ꝛc. m ¶ Si pla. ꝛc. Per ꝺ moralit significat q̄ debilibꝰ spū pcēdū ē ꝺ q̄uiozibꝰ iponēdis. † ¶ Anna āt se. ꝛc. Per ꝺ mystice significat q̄ synagoga ꝑ legis pitos ingrebat ī scptur⁹ aduēt⁹ xpi signa: q̄sq; vidit ipletū ꝑ aplos q̄ fuerūt ꝺ iudea et ꝑ eos gaudēt nūciauit. v ¶ Tūc su. to. ꝛc. Per hāc linitionē significat charitmat⁹ iunctio q̄ī ꝺ aliqs baptiçat a fideli: et tūc exit albugo ꝺ oculī mētalibꝰ baptiçati q̄ velamē qꝺ ē sup octos iudeoz auferetur ab eo ꝑ illūiationē fidei xpiane. vñ et ab oculī Pauli exierūt albugines tāq̄ squame et ad hanc illūinationem sequit laus diuina.

¶ nos sum⁹ ceci: In eis
A ꝑitas nō ē. q̄ ät fragi-
litat⁹ ⁊ ig̃ratie ꝓscū di
cūt: dñe de⁹ illumĩa te
nebras meas: a dño il
luminantur. a ¶ In
gressa est. Lucē gr̃e
spūal⁹ q̄ septiformis ē:
significat post septē di
es illumĩatiōis ingre-
dit vxor: q̄ postq̄ iu-
dea p fidē illumĩata fu
erit postq̄ gr̃az spūssci
accepit ingrediet ad eā
Joh.10.c. eccl̃iam vt sit vnū ouile ⁊
vn⁹ pastor: ⁊ sit dom⁹
x̄pi vna vno lapide an
gulari firmata.

Quā apphēdēs tobias traxit
ab ocul⁹ ei⁹ statiq̄ visū recepit.
Et glificabāt deū/ipe videli-
cet vxor ei⁹: ⁊ oēs q̄ sciebant
eū. Dicebatq̄ tobias: Bñdi a
co te dñe de⁹ isr̃l: q̄ tu castiga b
sti me et tu saluasti me. Et ec-
ce ego video tobiā filiū meū.
a Ingressa ē etiā post septē di- c
a ¶ diuerse fidelīū pſone.
es sara vxor filij ei⁹ ⁊ ōis fami
lia ⁊ pecora sana: ⁊ cameli/et
a ¶ virtutes ecclesie.
pecunia mlta vxoris: sz ⁊ illa
a ¶ sancta scripturaꝝ quā iudea gentibus cōmiserat.
pecunia quā recepat a gabelo. Et narrauit parēti-
bus suis oia bñficia dei q̄ fecisset circa eū p hoiez q̄
eū duxerat. Venertq̄ achior ⁊ nabath ꝓsobrini to- e
a ¶ vñ: Letamini gentes cum plebe eius.
bię: gaudētes ad tobiā: ⁊ ꝓgratulātes ei de oib⁹ bo
a ¶ in spūalibus donis ⁊ virtutibus.
nis q̄ circa illū oñderat de⁹. Et p septē dies epulā- f
tes oēs cū gaudio magno gauisi sunt. Ca. XII

Vnc vocauit ad se tobias filiū suū/di- s
xitq̄ ei: quid possum⁹ dare viro isti sctō
q̄ vēit tecū: Rñdēs tobias dixit pr̃i suo:
Pr̃ quā mercedē dabim⁹ ei: aut q̄d di- b
gnū pot⁹ eē bñficijs ei⁹. Ode duxit ⁊ reduxit sanū: i
pecuniā a gabelo ipe recepit: vxorez ipe me hr̃e fe-
cit: ⁊ demoniū ipe ab ea cōpescuit: gaudiū parēti-
bus ei⁹ fecit: meipm a deuoratōe piscī eripuit: te q̄z vide
B re fecit lumē cęli: ⁊ bonis oib⁹ p euz repleti sumus.
Quid illi ad hęc poterim⁹ dignū dare: Sz peto te k
pr̃ mi: vt roges eū si forte dignabit medietatē ō oi-
b⁹ q̄ illata sūt sibi assumere. Et vocātes eū pr̃ scz ⁊
fili⁹: tulert eū i ptē ⁊ rogare cęperī vt dignaret dimi
a ¶ acceptabiliter recipe.
diā ptē oim q̄ attulerāt acceptā hr̃e. Tūc dixit eis l
a ¶ a quo oīa. b ¶ in exēplū alīs. c ¶ laudare. m
occlte: Bñdicite deū celi ⁊ cōrā oib⁹ viuētib⁹ ꝓfitē n o
a ¶ bñ agētibus. b ¶ mysteria regēda: opa dñi ꝓdicanda.
mini ei: q̄z fecit vobiscū miscōiaz suā. Etem sacrm p
regt abscōdere bonū ē: opa ät dei reuelare ⁊ ꝓfiteri q r
a ¶ vel honorificatū. b ¶ in sinu paupis abscōdita. s
honorificū ē. Bona ē ozō cū ieiunio ⁊ elēmosyna: t v
a ¶ in sinu paupis.
magt q̄s thesauros auri recōdere: qm̃ elemosyna a
a ¶ anime.
mōrte liberat: ⁊ ipa ē q̄ purgat pctā ⁊ facit inuēire vi-
a ¶ q̄ diligit iniq̄tatē odit aīaz suā.
tā et̄nā. Qui ät faciūt pctm̃ ⁊ iniq̄tatē: hostes sunt
aię sue. Manifesto ḡ vob veritatē: ⁊ nō abscōdā a r
vob occltū ꝓmonē. Qñ orabas cū lachrymis/⁊ se- v
pelieba⁹ mortuos: ⁊ derelinq̄bas prādiū tuū: ⁊ mor
tuos abscōdebas p diē i domo tua: ⁊ nocte sepelie-
a ¶ q̄ accepta ē cū his opib⁹ misericordie. b ¶ corrigit deus filiū
quem recipit: quis em̃ filius quē nō corripit pater.
bas eos: ego obtūli ozōnē tuā dño. Et quia acce- z
ptus eras deo: necesse fuit vt temptatio ꝓbaret te. a

Cap̃m. XII b Et nūc misit me dñs vt curarē te ⁊ b
b ¶ Et nūc ⁊c. sarā vxorē filij tui a demōio libera
Be. Reditur⁹ in rē. Ego ei sū raphael āgel⁹: vn⁹ ex c
¶ celū an-

c* nō erat ex corruptiōe oc̄lor: sz ex optmēto macl̃a: nec ē L
incōuenīes q̄ hec curatio fuerit ex ꝓtute fell: cū illa macula
fuerit res corpal: vt dictū ē. s. vj. ca. ⁊ sequit gr̃arūactio ꝓ-
mo cōit̄ cū dr: Et glisca bāt deū ⁊c. scdo spāliť cū sūdit̄:
a ¶ Dicebatq̄ tobi. ⁊c. i. laudo toto corde. b ¶ Quia
tu ca. me. sic filiū dilectū: Prouī. iij. b. Quē ei diligit dñs
corripit: ⁊ q̄si pr̃ in filio cōplacet sibi. c ¶ Ingressa est. h
pñr describěť aduēt⁹ seq̄ntiū. s. vxoris familie ⁊ aīaliū/cum
dr: d ¶ Post sep. di. ab ingressu tobie iunioris ad patr̃
sūm. ⁊ ptz lr̃a. e ¶ Venertq̄ ⁊c. vbi describit̄ p̄gtulatio
amicoꝝ. Lr̃a patēt vsq̄ ibi: f ¶ Et p sep. di. epu. nō in
comestatiōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹: sz in dei timore ⁊ gratiarūactio-
ne de bonis exhibitis tobie. Ca. XII

Vnc vocauit. Postq̄ descpta ē circa tobiā bo-
noꝝ collatio: h pñr describit̄ secretoꝝ dei reuela-
tio: ⁊ p̄mo respectu p̄teritoꝝ. scdo respectu futuroꝝ: ca. xiij.
Pria i duas: q̄z p̄rio ponit̄ hui⁹ reuelatiōis occasio. scdo ip
sa reuelatio/ibi: Tūc dixit eis. Occasio ꝓ hui⁹ reuelatiōis
fuit retributio mercedis quā pr̃ ⁊ filī āgelo facē voluerūt:
credētes ip̄m hoiez eē. Circa quaz retributionē p̄mo ponit
pr̃is ⁊ filij adinuicē collratio/cū dr: Tunc voca. ad se to.
⁊c. ad p̄ferēdū de mercede sui ductoris. h ¶ Pater quā
mer. ⁊c. q. d. nō h̄ēm⁹ aliq̄d sufficiēs ad retribuendū sibi: ⁊
ad h̄ allegat octo bñficia p ductorē suum ei collata/ dicens:
i ¶ Me duxit ⁊c. ⁊ ptz ex p̄dict⁹ lr̃a. scdo sūdit̄ hui⁹ roga-
tio/cū dr: k ¶ Sz peto te pr̃ ⁊c. medietas enī alia erat
eis p victu ⁊ vestitu suo ⁊ familie necessaria. l ¶ Tūc di
xit. h pñr describit̄ reuelatio ꝑitat⁹ ignote. Circa quā āge-
lus p̄mittit quādā p̄fationē. scdo sūdit̄ suā reuelationē/ibi:
Bñfesto. Circa p̄mū dr: Tūc dixit eis. s. āgel⁹. m ¶ Oc
culte. q̄z traxerāt eū ad ptē: vt dictū ē. n ¶ Bñdicite de
um ce. sz em̃ sit de⁹ totī⁹ creature: dr tñ spāliť de⁹ celi. nā ibi
relucet glia sua mō spāli. o ¶ Et cora ⁊c. tāq̄ de bñficijs
ei⁹ gti. p ¶ Eteni sacrm. i. secretū. q ¶ Regt. s. terrent.
r ¶ Abscōdere bo. ē. nō em̃ posset bñ regere regnū suū:
si reuelaret cōit̄ secretū suuz. s ¶ Opa ät ⁊c. q̄z cedit ad
honorē dei ⁊ bonū illoꝝ q̄ reuelāt: vt ad laudādū deū alios D
iuitēt: ꝓpt̄ q̄d vbi nō apparet dei laudatio sz magt̄ derisio:
h nō ē agēdū: sic in ifidelib⁹ obstiat̄. ꝓpt̄ q̄d dicit saluator
Mat. vij. a. Nolite scm̃ dare canib⁹: nec mar. ⁊c. t ¶ Bo
na ē ozō ⁊c. nā p ieiuniū sanant̄ pestes corpis. p ozōnē vo
pestes mēt. v ¶ Et elemosyna ⁊c. nā ipa ē satisfactoria
p pctis: vt dictū ē. s. ⁊ p̄ñs introductoria ad regnū glie ce
lest̄: thesauri ꝓ nō valēt nisi ad p̄uisionē vite p̄nt̄: quam
etiā frequēt abbreuiāt: nā mlti iugulant̄ p thesaur̄ suis. ce
tera patēt ex dict̄. x ¶ Manifesto ḡ. h pñr āgel⁹ abscōdita
apit ꝑitatē. ⁊ p̄mo q̄tū ad bñficia q̄ fecit tobie ⁊ sare. scdo
q̄tū ad ea q̄ gessit in hūana effigie/ibi: Dixitq̄ eis. Circa p̄
mū p̄mo recitat tobie meritū/dicēs: y ¶ Qñ orabas ⁊c. Diuisio
Et ptz ex dict̄. s. j. ⁊. ij. ca. z ¶ Ego obtu. ⁊c. nā āgeli sūt
admīstratoꝝ spūs in mīsteriū missi ꝓpt̄ eos q̄ capiūt here-
ditatē salut̄: Heb. j. d. Sciēdū tñ q̄ āgeli nō offert ozōnes
iustoꝝ coram dño ad aliq̄d sibi mānifestādū: nā oīa sūt nuda et
apta ocul⁹ ei⁹ etiā añq̄ fiāt: sz ad p̄suēdū sup h̄ diuinū p̄silium
q̄d ꝓpt̄ h̄ sit agēdū circa iustos. vñ ⁊ ꝓpt̄ hoc fuit missus a
deo ad illuminādū tobiā: vt postea sūdit̄: a ¶ Necesse fu
it ⁊c. i. fuit vtile tibi p meritū: ⁊ alīs p exēplū. ⁊ sic dr ī p̄n-
cipio porphyrij. Cū sit necessariū grisaroꝝ. i. vtile. b ¶ Et
nunc mi. me dñs. ꝓpt̄ tuā ⁊ sare meritū: vt dictū ē. s. iij.
ca. c ¶ Ego ei suz ra. āge. notant̄ em̃ āgeli in scriptura
p̄m cōuenīetiā ad officia ꝓpt̄ q̄ mittunt̄. vñ Esa. vj. c. An-
gel⁹ missus ad purgādū labia esaie vocat̄ seraph: cuius nō
esset ō ordie seraphico: ⁊ sic āgel⁹ iste vocat̄ raphael. i. medi
cus vl medicīa dei: quia missus fuit ad sanandum tobiam.
d ¶ Un⁹ ex septē q̄ asta. ⁊c. nō accipit h̄ astare. put dixi
guit āgelos assistētes a mīstrātib⁹: nā raphael nō ē ō supio
rib⁹ ordīb⁹ q̄ nō mittunt̄ ad hec īferiora: ꝓpt̄ q̄d dicunt̄ assi
stētes deo: sz de īferiorib⁹ q̄ mittunt̄. ꝓpt̄ q̄d mīstrātes di-
cunt̄. raphael ät fuit missus ad curādū tobiā ⁊ liberandā sa-
rā. sz accipit h̄ astare p esse pñtē deo p aptā visionē ⁊ fruiti
onē: ⁊ h̄ cōuenit āgel⁹ oīb⁹ sctis: q̄ sp videt pr̃ez q̄ in cel̃ est.
q̄d ät h̄ dr: Un⁹ ex septē. accipit nūer⁹ determinat⁹ p indet
minato. s. p vniūsitate āgeloꝝ. nā sic dic̄ Greg⁹. homel. xxv
Qm̃ oc tp̄s septē dieb⁹ comp̄hēdit̄: recte septenario nūero
vniuersitas designat̄ q̄ in āgel⁹ ē valde magna: Dan. vij. c.
Milia miliū mīstrabāt ei: ⁊ decies milies cētena milia ⁊c.
c* Cūq̄ hec audissent
Moraliť. s ¶ Tūc voca. to. ⁊c. h̄ ät q̄ pr̃ ⁊ fili⁹ me/ Moraliter
R iij * dictatē oīm

celū angelus ap/
tius qd sit & qua
re venerit & quo
reuersurus sit ex
ponit: & xps eidē
pplo latius pfici
enti cōditionē su
am patefecit: ostē
dens q ipe i pa/
tre: & pater in fi/
lio sit: ageluo re/
dit ad deū: tobi/
as remanet apō
patrē: & xps a fi/
delib⁹ suis intel/
ligitur diuinita/
te patri equalis:
hūanitate hoīb⁹
cōsubstantialis.

La. XIII

Periens ait
tobi.
Cōfessus est ve/
ritatem & miseri/
cordiā docēs be/
neficia dei semp
pdicare et flagel/
la timere: reple/
tusq spiritu pro/
phetie de supna
hierlm multa de
cātat: pplusq iu/
deoz i fine seculi
uersus multos
doctores hēbit &
ppbas q mētes
prioz ad supna
ōsideria accēdūt
celest? pfie gau/
dia pdicādo.

a ¶ septenarⁱ⁹ vniuersitatē designat: qz tot⁹
mūd⁹ septenario nūero agit: vel p septifor
mi spū q oēs boni replent. b ¶ astam⁹ fuire
parati qcūq sum⁹ missi: de⁹ ei ē vbiq.

septē q assistam⁹ añ dñm. Cūq a
a ¶ timore.
hec audissent turbati sūt: & tremē b
a ¶ būliati. b ¶ nō retro vt mali.
tes cecidērūt sup trā i facie suā.
Dixitq eis āgel⁹: Pax vobis. no c
lite timere. Eteni cū eēm vobiscū e
p volūtatē dei erā: ipm bñdicite/ f
& cātate illi: videbar q dē vobiscū g
¶ necessitate āsi comedebā vt familiarioz
eēm vobis nō necessitate: meus ēm cib⁹ ē pa
nis qui de celo descēdit.
māducāre & bibere: sz ego cibo i/ b
uisibili et potu q ab hoib⁹ videri
a ¶ explero negocio.
nō pōt/ vtoz. Tēpus ē q vt reuer i
tar ad euz q me misit: vos aūt bñ
a ¶ non me.
dicite deū: & enarrate oia mirabi
a ¶ qz mirabilis i sctis suis. b ¶ ex leticia.
lia ei⁹: ipm bñdicitē & cātatē illi.
Et cū hec dixisset ab aspectu eo/ k
rū ablat⁹ ē: & vltra euz videre nō
a ¶ trinitati gratias agētes.
potuer. Tūc pstrati p hōras tres l
i facie/ bñdixerūt deū. Et exurgē m
a ¶ vtilitati ꝓximoꝝ studētes
tes/ narrāuerūt oia mirabilia ei⁹. n

a Periēs āt Ca. XIII o
tobias senioz os suū
bñdixit dñz/ & dixit:
a ¶ canticū tobie senioris.
b ¶ et regni ei⁹ nō erit finis

Māgn⁹ es dñe i eternū: & i ōia secula regnū tuū: p
a ¶ dñs mortificat & viuificat: de. ad in. & re.
tu. Re. 2. a Sap. 16. b. qm tu flagellas & saluas: deducis ad inferos & redu q r
a ¶ que vbiq est.
cis: & nō ē q effugiat mānū tuā. Cōfitemini dño fi s t
a ¶ videntes deū. b ¶ in exemplū alys.
lij israēl: & i cōspectū gētiū laudate eū: qm ipe dispu v x
sit vos iter gētes q ignorāt eū: vt vos enarretis mi
a ¶ sunt dij multi & dñi multi: sed vn⁹ oipotēs.
rabilia ei⁹/ & faciat scire eos: qz nō est ali⁹ de⁹ oipō
a ¶ iuste.
tēs pter eū. Ipe castigauit nos ppt iniqtates nras y z
a ¶ nō ppter merita nostra. b ¶ admirātes.
& ipe saluabit nos ppter misericordiam suā. Aspicite a
a ¶ nō tm securi: beati oēs q timēt dñm.
q q fecit vobiscū: & cū timore & tremore pfitemi il/ b c
a ¶ nō vos: ipe ē ēm q opat in vobis. b ¶ qcqd vos faciatis. d e
li: regēq seculoz exaltate i opib⁹ vris. Ego aūt i f
a ¶ mihi.
tra captiuitatis meq pfitebor illi: qm ostendit maie
a ¶ a peccato.
statē suā i gētē peccatricē. Cōuertimini itaq pctō
a ¶ declina a malo et fac bonum.
res: & facite iusticiā coram deo: credētes q faciat vo
a ¶ rō. ¶ coz meū & caro mea exultauerūt i deū viuū. b ¶ nō ē g h
bis cū misericordiam suā. Ego aūt & aia mea i deo leta/ i
speciosa laus i ore pctōris. ¶ sensualitas. a ¶ in cōsciētia.
bimur. Bñdicite dñm oēs electi ei⁹: agite dies le/
a ¶ dicētes. b ¶ in qua visio pacis. c ¶ nō occidit.
ticie & pfitemi illi. Hierūsalē ciuitas dei: castiga/ k

* a ¶ Cūq hec audirent: sūt. i. admirati sūt & stupefacti B
ex diuina cōdescēsiōe circa ipos. b ¶ Et tremē. nā stupor
& admiratio reddūt hoīem tremētē: & stare nō potētē.
c ¶ Dixitq eis an. Hic ꝓfr reuelat seipsū occultā ō his
q fecerat i hūana effigie. Primo tñ cōsolat eos dicens.
d ¶ Pax vo. no. ti. q. d. nō veni ppt malū vrm sz bonū.
e ¶ Et ei cū eēm vo. cōicās vt hō. f ¶ Per vo. dei. Erā
ei ab eo missus ad ꝑ. ppt qō sūt illi gr̃e p̄ncipaliter agēde. iō
sbdit: ipm bñ. & c. g ¶ Videbar q. vo. & c. i cōestiōe ei et
potatiōe ꝓmo ē cibi & pot⁹ sūptio. scō cibi sūpti & pot⁹ i vē
trē traiectio: & ista fiūt p motū locālē: ppt qō pñt fieri ab an
gelis in corpe assūpto: qz natura corporalis obedit angelis
ḡtū ad locālē motū. tertio i comestiōe & potatiōe est cibi at
tracti ꝓuersio p ꝓtutē nutritiuā: qō nō pōt ee in angelis: qz
nō hñt corpa sibi naturaliter vnita: nec p ꝓpās nutribilia. iō sub
dit: h ¶ Sz ego cibo iui. & c. vtoz. i. reficioz & hūe cibū
inuisibilē & potū vocat dei clarā visionē & fruitionē adiūctā.
i ¶ Ths est & c. me misit. pfecta mea legatiōe: nō est per
ꝑ intelligēdū q angeli a deo missi a deo recedāt: qz semp in
tra deū cernūt cū sit vbiq pñs: sz hāc reuersionē vocat dis/
paritionē/ iō sequit: k ¶ Et cuz hec dix. & c. qz pfecerat
suā legationē. l ¶ Tūc pstrati. & c. ppter tria bñficia. s. il/
luminatiōis tobie: directiōis filij sui: & liberatiōis sare a de
monio. m ¶ Et exur. a gr̃arū actiōe. n ¶ Narrauerūt
oia mira. ei⁹. ad manifestādū dei bonitatē: sicut eis dixe/
rat angelus. Moraliter

* dietatē oīm bonoz dare voluer̄t angelo: docemur ee gr̃
ti de bñficijs accept. Per ꝑ aūt q angel⁹ nihil accepit: sed
eos ad dei laudē induxit: significat q doctor bon⁹ vel pdica
tor q angelū significat eo q ē nūcius verbi dei: nō debet
pdicare ppter questū sz ppter gloriā dei & salutē aīarū: & p
acta pdicatiōe reuerti ad cōtēplatiōis ociū: sic dixit āgelus.
i ¶ Tēpus ē vt re. & c. vt i cōtēplatiōe hauriat qō iterū
pplis effūdat. iō subdit: Vos aūt bñdicite deū. La. XIII

Periēs aūt. Hic ꝓfr describit reuelatio diuini Diuisio
secreti ḡtū ad futura p donū ꝓphetie datū tobie:
ad qō disponit eleuatio mētis p orōnē: ppter qō p
mo ponit tobie oro. scō futuri reuelatio/ ibi: Hierlm ciui/
tas dei. Circa ꝓmū dr: Periēs aūt tobi. & c. ad deū ma/ b
nifeste laudādū: & ꝓmo ꝓfitet ei⁹ ptātē & eternitatē. dicens:
Magn⁹ es dñe & c. p ¶ Qm̄ tu flagel. & sal. qm̄ pene a
deo iuste inflicte sūt q̄dā medicine. q ¶ Deduc. ad in. l.
ad penā p tuā iusticiā. r ¶ Et redu. p tuā misericordiā.
s ¶ Et nō ē q effu. ma. tua. nā exies ō manu sue miseri/
cordie incidit i manū sue iusticie: ꝓfr iducit alios ad dei lau
dē d. t ¶ Cōfitemi dño fi. ilsrl. qz corde credit ad iusticiā
oze aūt fit ꝓfessio ad salutē. Ro. x. c. v ¶ Et i cōspe. gē.
lau. cū vt nō timeat/ nec̄ erubescat/ laudē ei⁹ coram infideli
b⁹. & subdit rō: p ¶ Qm̄ lō dis. vos & c. lz ei de⁹ filios il/
rael ppt pctā sua dispserit iter gētes: vt sic nō remaneret de/
dec⁹ culpe sine decore iusticie: tñ ex ꝑ elicuit aliō bonū. s. q
iudei i cultu dei firmi narrabāt mirabilia q fecit de⁹ pplo i
rael i exitu ō egypto i trāsitu mar/ rubri: & etiā i deserto & cō
silib⁹: qb⁹ audit/ multi gētiles relicta idolatria ꝓuertebant
ad vnū verū deū. y ¶ Ipse ca. nos & c. puniendo.
z ¶ Et ipe sal. nos ppter mi. suā. inter gentes nos cu/
stodiēdo. ꝓm q dr Thren. iiij. d. In vmbra tua viuem⁹ in
gētib⁹. a ¶ Aspicite q. diligēter ꝓsiderando. b ¶ Que
fe. no. p suā iusticiā & misericordiā. c ¶ Et cū ti. cordis.
d ¶ Et tremore. corpis: qz fortis mot⁹ aīe redūdat ad cor
pus. e ¶ Cōfitemi il. q sit misericors & iust⁹ f ¶ Regē
qz se. exal. & c. oia in ei⁹ gliam faciēdo. Cetera patēt vic
ibi: g ¶ Ego aūt. ꝓm hoīem interiorē. h ¶ Et aia mea
ꝓm sensualitatē: & accipit ꝑ aīa ꝓ pte sensitiua: sic Gen. i.
Fact ē hō i aīaz viuētē. i ¶ In deo le. qz mot⁹ rōnis iteri
or q est hō redūdat i ptē sensitiuā quā mouet: sicut itelligen
tia sphērā. iij. de aīa. k ¶ Hierlm ci. dei. Oratiōe ꝓmissa Diuisio
q disponit ad ꝓphetiā: hic ꝓfr ponit donū ꝓphetie ꝓcessū
tobie: p qō primo ꝓphetat de hierlm hist̄orica. scō de my/
stica/ ibi: Alia mea. Circa ꝓmū dr: Hierlm ciuitas dei. l.
ad ei⁹ cultū electa. ū. Paral. vj. l ¶ Castiga. & c. do. loqui
tur de futuro p modū ꝓteriti ppter certitudinē ꝓphetie: nō
* ēm fuit Moraliter

Moraliter. o ¶ Aperiēs aūt to. & c. Hic ponit ei⁹ oro
cui⁹ lr̄alis sensus est simpliciter moralis. k ¶ Hierlm ci. Hic
ponit ꝓphia tobie ō destructiōe hierlm futura p nabucho
donosor: & ō ei⁹ reedificatione p Neemiā: in q significat q
edificia virtutū p malos hoies destruunt & p bonos repa/
rant: et *

A a ¶ ¶ eius sunt: nō tua.
uit te dñs in opib⁹ manuū tuarū: Cōfitere dño in bō- a b c d
nis tuis: ⁊ benedic deū ſeculoꝝ: vt reedificet in te ta-
a ¶ qs destructū erat ꝙ petiū. b ¶ tēplū dei ſctū ē qđ eſtis vos.
c ¶ diaboli. vñ: Captiuā duxit captiuitatē. d ¶ in futuro.
bernaculū ſuū: ⁊ reuocet ad te oēs cāptiuos ⁊ gāude e
a ¶ ſine fine. b ¶ Fulgebūt iuſti ſicut ſol. c ¶ ſācti finita terrenitate.
as i ōia ſecula ſeculoꝝ. Luce ſplēdida fulgebis: ⁊ oēs f g
a ¶ honorabūt. b ¶ qui remote erāt in regione peccati.
fines trę adorabūt te. Nātiōes ex lōginq ad te veniēt:
a ¶ viuentium.
⁊ mūera deferētes adorabūt i te dñm: ⁊ tērā tuā i ſcti b
a ¶ magni dei. b ¶ econtra.
ficatione hēbit. Nomē ei māgnū iuocabūt i te. Mā- i
a ¶ ite maledicti in ignē eternū ⁊c. b ¶ in mūdo. c ¶ in eternū.
ledicti erūt q ꝓtēpſerint te: ⁊ cōdēnati erūt oēs q blaſ
a ¶ virtutibus.
phemauerint te: bñdictiq erūt q ędificāuerint te. Tu k
a ¶ ſaluatis. b ¶ q ante diſpoſi.
aūt lętaberis in filijs tūis: qm oēs bñdicent: ⁊ cōgrē-
gabunt ad dñm. Beati oēs qui diligūt te: ⁊ qui gau-
a ¶ quicquid alij faciant.
dent ſup pace tua. Anima mea benedic dñm: qm li- l m
a ¶ eccleſiā que eſt ſupra montē poſita.
berauit hierūſalē ciuitatē ſuā a cunctis tribulationib⁹
a ¶ mercēs operū vel aliq imitatores eoꝝ vel naturalū filioꝝ.
eius dñs deus noſter. Beatus ero ſi fuerint rēliquię n
a ¶ id eſt ſancti qui introducūt ad celeſtē hierlm.
ſeminis mei ad videndā claritatē hierlm. Pōrte hie- o
a ¶ celeſti ꝙerſatiōe. b ¶ fidei nitore. c ¶ bti q̄ habitāt i domo tua
ruſalez ex ſapbyrō ⁊ ſmarāgdo ędificābunt: ⁊ ex lapi
dñe i ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. a ¶ muri circū eūtes. i. ſcrām eccliam
muniētes ſūt lapides p̄cioſi lapides viūt q i ęcharia voluūt ſup terrā.
de p̄cioſo o⁹ circūit⁹ murō⁹ eius. Ex lapide cādido †
a ¶ i domo p̄ris mei māſiōes multe ſūt. b ¶ q dilatati ſūt charitate ſūt
in edificio lapides mūdi a malo ⁊ cādidi i bono. c ¶ p̄ diuerſos ꝙd⁹
⁊ mūndo oēs plāteę ei⁹ ſternent: ⁊ ꝙ vicos ei⁹ alleluia p
fideliū. a ¶ laudate nomē dñi. b ¶ cui ōia aſcribēda. c ¶ nō homo.
cātabit. Bñdict⁹ dñs q exaltauit eā:
vt ſit regnū eius i ſecula ſeculoꝝ ſup

B G Ca. XIIII

T cō- ſūma-
ti ⁊c.
a ¶ Et poſt. q
dragenari⁹ nūe
r⁹ laboriol⁹ ē ie
iunij ⁊ abſtinē-
tie: nos aūt oēs
hui⁹ vite labo-
res debem⁹ ſu-
ſtinere cū dei et
primi dilectiōe
⁊ ſic fructificabi
m⁹. b ¶ Qui
ōgita. Sacra-
tū nūeꝝ ānōge-
narū trāſierat
nec ad ſexagēa
riū q pfectionē
(ꝑ ꝑ ſenariū i
q ōia fcta ſūt ſi-
gnificat) ꝑuene
rat. c ¶ In ho
ra. Tobias. i.
doctores iudeo
rū q de ꝑ mūdo
exituri ꝑpinqs
ſuis ānūciāt: qz
mūdus ad finē
ꝑpinqt ⁊ futu-
re vite bona in
primo futura.

¶ Tobias

Ca. XIIII

T cō Ca. XIIII (eā amē. q
a ¶ verba ꝙſūmatiōis i bono ſo-
let accipi: cōſūmāt fmōes bonoꝝ
cōſumanť malorum.
ſūmāti ſunt ſermones to-
a bię. Et poſtq illuminatus eſt tobias †
vixit annis quadraginta duob⁹: ⁊ vi-
a ¶ vt videas filios filioꝝ tuoꝝ pacē ſup iſrael.
b ¶ in bono. vnde cōpleti ſunt dies marie.
dit filios nepotū ſuoꝝ. Cōplētis ita-
a ¶ q nūer⁹ pfect⁹ ē ⁊ trāſit a leua in dexterā.
b ¶ corpa ſctoꝝ i pace ſepulta ſūt. ¶ ſi mortu⁹
mūdo vixit deo. c ¶ q ſpeciosa dr mūdū ſignificat
q ⁊ ſpecioſus: vñ grece coſmos ab ornatu dr.
q ānis cētū duob⁹: ſepūlt⁹ ē hōnori-
b fice i niniue. Quiq̄gita nāq ⁊ ſex an-
a ¶ in numero pfecto ⁊ ſacrato.
noꝝ lumē oculoꝝ amiſit: ſexāgenari⁹
a ¶ recepto lumine.
vero recępit. Reliqūū vero vitę ſuę i r
a ¶ ſanp creſcens de virtute in virtutem.
gaudio fuit: ⁊ cū bonō pfectu timo- s
a ¶ ad dñm.
c ris dei prēxit in pace. In hora autem t v
a ¶ ſeptiformi ſpū repletos.
mortis ſuę vocāuit ad ſe tobiā filiū ſuū
a ¶ p gr̄az dei renatos. ¶ fortes malignos vicētes
⁊ ſeptē iuuenes filios ſuos nepotes
dixitq eis: ꝑ ꝑ erit interitus niniue. x y

c⁹ em fuit hieruſalē deſtructa tobia viuente: vt oſten-
ſum eſt. s. j. c. a ¶ In operibus manuū tuaꝝ. i. p
pter opa tua mala. b ¶ Cōfitere dño in bonis. iu
ſte viuendo. c ¶ Et benedic deū. deuote deꝑcando
d ¶ Et reedificet in te taber. ſuū. i. templū qđ fuit
inchoatum tēpore cyri vt ptz. j. Eſdre. iij. ⁊ cōſummatū
tpe darij. j. Eſdre vj. e ¶ Et reuocet ad te oēs cā-
ptiuos. quod fuit tunc impletū q: omnes captiuati ō
hierlm habuerūt redeundi licentiā: vt patet. i. Eſdre. j.
f ¶ Luce ſplendida fulgebis. hoc fuit p̄cipaliter
impletuꝝ: quādo chriſtus qui eſt lux mūdi fuit ibidē
oblatus: ꝑpter quod ſanctus ſymeon tunc exclamauit
Luce. ij. c. Lumen ad reuelationē gentiū: ⁊ gloriā ple-
bis ⁊c. g ¶ Et omnes fines terre adorabūt te.
quia ex omnibus mūdi ꝑtibus veniebant aliqui adora
re in hieruſalem in dieb⁹ ſolennib⁹: vt habet Act. ij.
h ¶ Et terrā tuā in ſanctificationē habebūt. vñ
terra illa vocat terra ſancta. i ¶ Maledicti erunt
qui cōtēpſerint te. ſicut patet de antiocho qui poſu
it idolū in tēplo hieroſolymitano: vt habet. j. Mach. j.
k ¶ Benedictiq erūt qui edificauerint te. ſicut
patet de ꝯzobabel ⁊ ieſu filio ioſedech ⁊ alijs edificato
ribus templi: ⁊ neemia ⁊ ſocijs eius ciuitatē reedifica-
tibus. Cetera patent ex dictis. l ¶ Anima mea be
nedic dñm. Hic cōſequēter ꝓpbetat de hierlm myſti
ca: q̄ eſt triūphās eccl̄ia: ſicut Eſa. xxiij. ꝓpheta loquēs
de rege babylonis trāſit ad loquendū de ſuꝑbia ⁊ eie-
ctione demonis: vt ibidē fuit oſtenſum / dicit igit̄: Ani
ma mea benedic dñm. ꝓpter tantū beneficiū.
m ¶ Quoniā liberabit hic ⁊c. Hoc nō poteſt intel
ligi de hieruſalem terrena q̄ adhuc eſt in manibus infi-
delium: nec de hieruſalem myſtica ꝓut accipit̄ ꝓ militan
te eccleſia que erit in tribulationibus vſq ad mūdi ter-
minū: ⁊ ideo intelligit̄ de hieruſalem ſupna: vbi nulla
tribulatio habet locum: ideo ſubdit̄: n ¶ Beat⁹ ero
ſi fuerint reliquie ſeminis mei ⁊c. q: nō tm̄ deſide
rabat ꝓpria beatitudinē ſed etiā ſeminis ſui.
o ¶ Porte hierlm ex ſa. Per hoc edificiū ex lapidi-
bus p̄cioſis intelligunt merita virtutū: q̄bus electi ha
bebunt ingreſſum ad diſtinctas manſiones celeſtis hie
ruſalē ꝑm diſtinctiones meritorum. p ¶ Et p vicos
eius alleluia can. i. laudatio dei: ꝑm illud ps. Beati D
q̄ habitāt i domo tua dñe: i ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Ps. 83. b.
✳ rant: ⁊ cōſequent ponit̄ ei⁹ ꝓphetia de hierlm ſup Moraliter
na / ibi: l ¶ Anima mea benedic dñm. In qua ru
ine angelorū reparant̄ ꝑ aſſūptionē electorū ad ordines
angelorum. ideo ſubdit̄: n ¶ Beatus ero ſi fuerit
reliquie ſeminis mei ad videndū cla. hierlm: q
cōſiſtit in clara dei viſione ⁊ ei⁹ fruitione. † ¶ Ex lapi
de p̄cioſo ⁊c. Per hoc ſignificant̄ merita ſanctoꝝ qui
bus merent̄ in celeſti hierlm collocari. Ca. XIIII

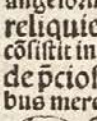

T cōſūmati ſūt. Hic ꝓpr ponit̄ ꝓphetia to Diuiſio
bie tpe mortis ſue: ⁊ diuidit̄ in tres ptes: qr ꝑ /
mo circa decurſū vite tobie ſenioris ponit̄ bre-
uis epilogatio. ſcđo ꝓphetalis exhortatio / ibi: In ho
ra aūt. tertio filialis obtēperatio / ibi: ✳ actū eſt aūt. pri
ma pars patet vſq ibi: r ¶ Reliquū vero vite ſue
⁊c. ſcz ſpirituali in deū ordinato. s ¶ Et cum bono
pfectu ⁊c. ſcz filialis: qui habet charitatē annexam:
quia ſicut ꝓcedebat in etate ſic ꝓficiebat in charitate.
ideo ſubdit̄: t ¶ Perrexit in pace. ſ. ad lymbū pa-
trū ſanctoꝝ aducū chriſti expectantiū. v ¶ In hora
aūt mor. Hic cōſequēter deſcribit̄ ꝓphetalis exhorta
tio cū dicit̄: In hora aūt mor. ſue ⁊c. vt verba q̄ de
ꝑſenti vita recedēs diceret in cordib⁹ filij ſui ac nepotū
artius impreſſa remanerēt. x ¶ Dixitq eis. ꝓphe-
tice. y ¶ Prope erit in. ⁊c. Jonas em̄ ꝓpha pri⁹ de-
nūciauerat niniue ſubuerſionē: ſz qm̄ ad ꝰbū ei⁹ egerūt
✳ penitentiam
Moraliter. q ¶ Et cōſumati ſūt ſer. to. loquen- Moraliter
do de cōſūmatione glie. † ¶ Et poſtq illu. eſt ⁊c.
Numer⁹ quadragenarij⁹ ſignificat penitētiā ⁊ vite ſan
ctitatē: eo q moyſes helias: ⁊ xp̄s legūt ieiunaſſe q̄dra
ginta dieb⁹ ⁊ q̄draginta noctib⁹. Per hoc ꝙ q tobias
poſt ſuā illūinationē vixit annis. xl. ſignificat q ſi aliqs
ꝓpria fragilitate vl diaboli. ꝑcuratōe ꝙuat⁹ fuerit lumie
gr̄e ⁊ itę illūiat⁹ diuino mūere dr ō cerō i pnia ⁊ ſctita-
te vitę: ⁊ ſic dies ſuos felicit̄ ꝓſūmare q̄ nob ꝓcedat ⁊c.

a ¶ Tobias ab.ꝑ q̃tidie fac̃ xp̃us cũ mal'relictis ad bonoꝝ corda illustrãda cõuertit̃ q̃s iuenerit in senectute bõa: qz in bonis opib⁹ diu studuer̃t: alios ãt p̃terit q̃ diu viuẽtes nec p̃silio sũt maturi: nec canicie bone actiõis venerãdi: sz pcoꝝ onere
Esa. 65.d icurui. vñ Esa. Puer cẽtũ ãnoꝝ morie̊t: ꝛ pcoꝝ cẽtũ ãnoꝝ maledictus erit q̃. s. diu viuẽs animi leuitatẽ nõ deserit. b ¶ Sepelie̊t. Sepultura tobie finẽ mundi designat: q̃ dñs
al's tgentes noster cũ corpe suo: qđ ẽ ecclia in re
Job. 24.c quiẽ itrat: ãgel'de societate hoim cõgratulãtib⁹ ꝛ singulos p diũsas mãsiões ꝓ meritoꝝ q̃litate collocãtib⁹.

Liber Tobie finit.

Questio ¶ Ra. Querit̃ q̃ tpe q̃busue regibus hist̃oria Judith fuerit: ob ꝟ ꝑcipue: qz reges qui ibi erãt notati arphaxat ꝛ nabuchodonosoꝛ apud hist̃orias assyrioꝝ ꝛ medoꝝ ī ordie regũ nõ repiũt. Apd̃ assyrios ei rex ꝑmus magni nois Minꝰ fuit: q̃ in re
Minus giõe assyrioꝝ Minũ cõdidit: quã niniuẽ vocãt hebrei: ꝟ post gẽtes plurimas Zoroastẽ bactrianoꝝ regẽ: q̃
al's tiuxta ꝑm⁹ magicas iuenisse artes ꝺ bello cecidit ꝛ ipe decessit. Cui succedens vxoꝛ semiramis totꝰ asie regna tenuit: babyloniã ĩstaurauit: caputq̃ assyrũ regni ĩstituit: qđ diu incõcussa potẽtia stetit. Sz cũ arbat⁹ q̃ ꝛ çarbates ꝓfect⁹ medoꝝ natiõe medit̃ sardana pallũ regẽ suũ babylõie ĩterfecit: regni nomẽ ꝛ sũmã ī medos trãstulit.
Ita nini ꝛ babylonis regnũ in medos trãslatũ q̃n apd̃ latios prochas pr̃ Amulij ꝛ Rumitoriſ: au⁹ ãt rethe silnie matris romuli regnare cepit.
Partẽ ãt regni tenuere chaldei q̃ babyloniã ꝑ medos sibi vẽdicauer̃t: cuius ptãs apud medos ꝓphetas fuit apd̃ chaldeos. Chaldei ãt ꝓpr̃ ãtiquã vrb̃ dignitatẽ nõ illã suã sz se illi⁹ maluerit dicere: vñ nabuchodonosoꝛ ꝛ ceteri vsq̃ ad cyꝛ q̃uis virib⁹ potentes ꝛ noie clari leganr̃ in nũero regũ nõ habenr̃ illustriũ. Eo ãt tpe q̃ açarias q̃ ꝛ ocias sup duas trib⁹ in hierusalẽ regnabat: ꝛ hieroboã filij ioas sup. x. trib⁹ in samaria regnũ assyriorũ p arbatũ est destructũ atq̃ ad medos trãslatũ: ꝛ ĩterĩ sine p̃cipib⁹ res agebat̃ vsq̃ ad deiocũ regẽ medoꝝ q̃ ꝛ bathanã ꝓdidit ciuitatẽ. In medio ãt tpe chaldei p̃ualebãt. Veniq̃ theglathphalasar ꝛ salmanasar ꝛ sennacherib reges assyrioꝝ ĩsdẽ tẽpib⁹ iudeos vastauer̃t atq̃ captiuauerũt
añq̃ deioc⁹ apd̃ medos regnaret: postea ãt nabuchodonosoꝛ hierosolymã vastauit. Inuenim⁹ tñ ĩter arbatũ ꝛ deiocũ aliq̃ꝝ regũ medoꝝ introducta ī chronicꝫ noĩa vbi referr̃ post arbatũ. xviij. annis regnantẽ sosarmum annis. xxx. in medis regnasse. post eũ medirnũ annis. xl. cui succesſit calduceas annis. xxxi. illi Deio/

Ni.de ly. cus. liij.

ꝓ pniaz: iõ ꝟsio illa fuit dilata. postea ꝟo niniuite reuersi fuerũt ad vitia ꝓsueta: ꝓpr̃ qđ destructionẽ ei⁹ itez dixit dñs p Nau ꝓphã: q̃ destructio facta ẽ p chaldeos: ꝛ hãc destructionis appropinq̃tionẽ p̃dixit ꝟ tobias. postea ꝟo debellat̃ chaldeis p cyrũ

Nõ ei excidit v̊bũ dñi ꝛ frẽs nr̃i q̃ b
a ¶ viuentiũ.
dispsi sũt a frã isr̃l: reuertẽt ad eã.
a ¶ ꝓtius. b ¶ multi filij deserte.
Dis ãũt dẽbta fra ei⁹ replebit̃: et c dom⁹ dei q̃ in ea incẽsa ẽ itez reedificabit̃: ibiq̃ reuertent̃ oẽs timẽtes d deũ. Et relinquẽt gẽtes idola sua ꝛ f
a ¶ ecclam.
veniẽt in hierl'm ꝛ inhitabũt in ea:
a ¶ id est terrenitatis.
ꝛ gaudebũt in ea: oẽs reges tẽrę s adorãtes deum isr̃l. Audite g̃ filij mei pręz vr̃m ꝛ Seruite dño ī vita/
a ¶ ꝓsulentes alios.
te: ꝛ inq̃rite vt faciat̃ q̃ placita sũt illi. Et filijs vr̃is mãdate vt faciãt iusticias ꝛ elemosynas: vt sint mẽores dei ꝛ bñdicãt eũ ī oi tpe ī v̊itate ꝛ ī tota v̊tute sua. Nũc g̃ filij audite me ꝛ nolite manere h̃. Sz q̃cũq̃
a ¶ in mũdo q̃ trãsibit ꝛ ꝓcupiscẽtia eius.
die sepelieritis matrem vr̃az ꝛ circa me ī vno sepulchro: ex eo dirigite
a ¶ itẽtioẽs cordis. b ¶ reliq̃ꝫ desideria ẽre
grẽssus vr̃os vt exeat̃ hic: video
na. a ¶ trãsgressio mãdatoꝝ dei q̃ ipi⁹ orb̃ exterminatio ꝛ totius bũani gener̃ terminabit̃.
cñ qz iniq̃tãs ei⁹ finẽ dabit ei. Fa/ b
a ctũ ẽ ãt post obitũ mr̃is suę: tobi/ i
as abscessit ex niniue cũ vxore sua ꝛ filijs ꝛ filioꝝ filijs: ꝛ reuersus ẽ ad
a ¶ ad celestia deducẽs.
socer⁹ suos. Jnuẽitq̃ eos icolumes: ī senectute bona: ꝛ cũrã eorũ k
a ¶ a scis dilectõe b ¶ ad pr̃etue lucꝫ ꝓtẽ. diri.
gessit. Et ipe claũsit ẽclos eoꝝ: ꝛ m
a ¶ de q̃ dr: Tu hereditabis in oib⁹ gẽtibus.
oẽs hereditatẽ dñm⁹ raguel ipe ꝓcepit: viditq̃ ãntã generationẽ: fi/
a ¶ vñ ꝛ videas filios filr̃. tuoꝝ pacẽ sup isr̃l.
lios filioꝝ suoꝝ. Et cõpleti annis nonagita ꝛ nouẽ in timoꝛe dñi cuz l
b gaudio sepelier̃t eũ oẽs cogna/
a ¶ vna. s. generatio p totũ orbẽ q̃rẽtiũ deũ. ꝺ q̃ dr: Generatio rectoꝝ bñ. b ¶ q̃ vita melioꝛ: q̃ ꝓsatio sãctioꝝ q̃s ī glia dei mãere ꝑpetuo.
ti ei⁹: Et ois generatio ei⁹ in bona vita et in sctã ꝙuersatione ꝑmãsit: ita vt accepti eẽnt tã ꝺo q̃s boib⁹: n
a ¶ angel' q̃z nũero sum⁹ sociãdi ꝛ in ꝑpetuũ supna societate copulãdi. b ¶ Bti mites q̃m ipi possidebunt terrã. Et: Credo videre bona domini in terra viuentium.
ꝛ cũctis habitãtibus in tẽra.

Liber Tobię finit.

Prologus sãcti Hieronymi in librũ Judith incipit.

Apud hebrẽos liber iudith inter agiographa legitur: cuius auctoritas ad roborãda illa quę in contentionẽ veniunt: mi

p cyꝛ regẽ persaꝝ filij ei⁹ cãbyses q̃ ꝛ nabuchodonosoꝛ dict⁹ ẽ viuẽte adhuc pr̃e cepit regnare sup regnũ assyrioꝝ in ciuitate Niniue: vt hr̃ Judith. i. ex q̃ ptz q̃ hec ciuitas fuerat interim reedificata.
a ¶ Nõ ei exci. ver. do. s. qñ ẽ ꝓphetia pdestinatiõis: q̃ sp iplet: q: denũciat futuꝝ ꝑut ẽ in dispositiõe diuĩa q̃ ẽ immutabil⁹: ꝛ tal' fuit ꝓphetia Nau ꝛ Jone ꝺ subuersiõe niniue: qñ ꝺo ẽ ꝓphetia cõminatiõis q̃ denũciat aliq̃ꝺ futuꝝ ꝑut ẽ in causis scdis. s. in merit̃ ꝛ demerit̃ bo minũ nõ sp iplet: eo q̃ merita ꝛ demerita hoim mutant̃: ꝛ tal' fuit ꝓphetia Jone q̃ dixit: Adhuc. xl. dies ꝛ niniue subuertet̃. h̃ em erigebãt niniuitaꝝ pcã: q̃/
bus penitẽtib⁹ illa subuersio: tũc nõ fuit subsecuta. b ¶ Et frẽs no. tẽ. reuertent̃. qz oẽs q̃ captiuati fuerũt in babylone habuer̃t redeũdi licẽtiã: ꝛ multi de regno isr̃l q̃ adhuc erãt in regno medorũ ꝛ psaz redier̃t. de ill' ꝺo q̃ erãt vltra mõtes caspbios: dicũt iudei q̃ nulli redierũt. c ¶ Dis ãũt deser. ter. re. bo/
bus ꝛ aĩalib⁹. d ¶ Et dom⁹ dei tẽ. reedificabit̃ ꝑ çorobabel ꝛ alios ꝺ captiuitate babylonica redeũtes. e ¶ Jbiq̃ reuer. oẽs ī. deũ. illi em̃ q̃ nolnerũt reuerti de babylõe ibi fuer̃t detẽti: filioꝝ q̃s genuerãt ꝛ possessionũ q̃s acq̃sierãt amoꝛe: sicut dictum fuit Esdre. i.
f ¶ Et relinquẽt tẽ. q: ꝑles de gẽtilibus relict' idol' suis venerr̃t in hierũ cũ redeũtib⁹ de babylõe: ista tñ ꝓphetia ꝑ ꝓdicationẽ apl̃oꝝ mlto pfect⁹ fuit ipleta: ꝛ de hac videt̃ tobias ꝓncipaliter loq̃.
Jõ sḋit: g ¶ Et gaudebunt tẽ. qz missi reges gaudẽt in ecclia iugo xp̃i sb/
mittẽtes colla sua: ꝛ plen⁹ iplebit̃ ī fine mũdi q̃n post ꝑsecutionẽ antixp̃i oẽs generaliter ꝙuertent̃ ad xp̃m: q̃ ẽ rex oĩm fidelium noĩe israel' designatoꝝ. Cetera patẽt ex dict'. h ¶ Factũ ẽ ãt. h̃ ꝓn̄ describit̃ filialis obtemperatio/ cum dicit: i ¶ Post obitũ tẽ. sicut ꝓcepat ei pr̃. Cetera patẽt vsq̃ ibi: k ¶ Et cũrã eoꝝ gess. nã erãt parẽtes sui rõne vroris sue q̃ cũ eo erat vna caro. l ¶ Et ipe claũsit tẽ. mos em̃ tũc erat ꝛ adhuc ẽ in pluribus terris ꝙ oculi mortuoꝝ claudunt̃ ꝑ amicos ꝓpinq̃s: ꝑ h̃ signãtes ꝙ obdormiãt ī dño. Cetera patẽt vsq̃ ibi: m ¶ Cũ gaudio se. eum. ꝓpr̃ finẽ ei⁹ optimũ. Cetera patent vsq̃ ibi: n ¶ Ut accepti es. tẽ. sic ꝺr de dtõ Sebastiãno: decebat em̃ vt quẽ de⁹ tãta ꝑfuderat gr̃a ab oĩb⁹ amarer̃t: ꝛ hoc cedit ad honorẽz dei q̃ dat gr̃am ꝛ gliaz. Cui est honor ꝛ glia in scla scloꝝ amẽ.

Postilla venerabil' mgr̃i Nicolai ꝺ Lyra sup libꝝ Tobie finit.

Incipit expositio frẽs Britonis ordinis minoꝝ sup ꝓlogũ Judith.

Apud hebreos liber iu. tẽ. Ad evidentiã ist̃i ꝓlogi nota q̃ dicit magister ī hist̃oriis q̃ hanc hist̃oriã trãstulit Hieronymus ad petitionẽz paule ꝛ eustochij ꝺ chaldeo in latinum: hic liber apud chaldeos inter hist̃orias computat̃: ꝛ apud hebreos inter apocrypha. quod dicit Hieronymus in ꝓlogo q̃ sic inchoat: Aliquanti et duas hr̃as tẽ. si q̃ in ꝓlogo sup Judith alicubi legit̃ ĩter agiographa: vitiũ scriptoris ẽ tẽ. Vtcuq̃ sũt ꝺba magistri. Iste ꝓlogus habet quattuor ptes: quarum ꝓma dupliciter ostendit q̃ liber iste nõ est autenticus. ꝓmo qz apd

hebreos

cus.liiij.post eū regnit frabates ānis.xx.deide sciarsares siue
A diocles ānis.xxxij.q̄ moꝛtuꝰ ꝑiit Astyagi dedit:quē cyꝰ rex
ꝑsaꝝ ipi⁹ ex filia nepos regno ꝓuauit:ac regnū medoꝝ i ꝑsas
trāstulit q̄ babyloniā vastauit:occidēs balthasar abnepotē na
buchodono.reg babylōis iuuāte dario (vt testat Jose.) ꝓpi-
q̄ suo Astyagi filio ānos etat.lxiij.ha-
bēte. His regū succedēs⁹ cognit dili-
gēs lectoꝛ facili⁹ idagabit: cui p̄dictoꝝ
regū maxie ꝓueniat ordo narratiōis.
Sz eusebi⁹ i chronic suis asserit cābyse
filiū cyri: q̄ post pꝛez.xxx.ānis regnāte
vij.ānis i ꝑside regnit ab hebꝛeis na-
buch. vocari ꝑ q̄ iudith historia scpta
sit. Sz qꝛ ista historia dic arphaxat re-
gē medoꝝ nō inuenio quō regnū assyri-
oꝝ a medis vastatū atq; destructū rur
sus ipis medis ꝓualuerit:si cābyses na
bucho. itelligit nisi forte dicat q̄ cāby
ses q̄ gētes finitimas ipugnasse ꝛ egy-
ptū supasse ꝛ:cū regnū assyrioꝝ atq; p
saꝝ vnū eēt:aliquē regē noie arphaxat
i media repugnātē vicerit atq; suo ipe
rio ꝑiugauerit. Ca.I
Dystice Arphaxat. Ra. Dy-
stice: p arphaxat supbi
exp̄mit q̄rū conat⁹ ꝛ la
bor q̄ p vastū tumoꝛis ꝛ
elatiōis agit facile i ptā
Job.41.d tē nabuchodonosoꝛ.i. diaboli cadit:ip-
se ē em rex sup oēs filios supbie.
b ¶ Egbathanis. Que medie ꝓuin
cie metropol est quā deioc medoꝝ rex
ꝓdidit:sz arphaxat mirabilit amplifica
uit sic Daniel ꝓpha p Josephū ꝑ da
rio rege in eadē ciuitate medie manso-
leū valde p̄clarum constructū mira ar-
te posuit

Ni.dely.

B ✻ hebꝛeos ē apocryph⁹ q̄ notat in
p̄ncipio.scdo q̄ apd chaldeos erat coꝛ
rupt⁹.chaldeo ei p̄mde erat scpt⁹ sic dꝛ
h.J.cui⁹ coꝛruptio iseri⁹ exp̄mit/cū dꝛ:
Multoꝝ codicū varietate vitiosissimā
tē. In scda ꝑte dicit q̄ Nicena synod⁹
hūc autēticauit ꝛ iō ad petitionē Pau
li ꝛ Eustochij trāstulit. vñ dic: Sz qꝛ
hūc libꝝ synod⁹ Nicena tē. In tertia
ꝑte trāsferēdi diligētia ꝑiūgit. vñ dic:
Et semoꝛ occupatoꝝ⁹ ꝛc. vitio Judith
multiplr cōmēdat:ꝛ i ei⁹ cōmēdatiōe ꝓ
logū t̄minat:ꝛ ista ꝑs icipit ibi: Accipi
te Judith viduā castitat exēplū ꝛc. Nis
visis lre ī sistam⁹. Quid sit apocryphū:ꝛ q̄d agiographū ſue/
nies.ꝑ.i pnci.plogi sup Josue. In ꝓlogo galeato scribit sic:
Hic plog⁹ scpturaꝝ q̄si galeatū p̄ncipiū oīb⁹ libꝛis q̄s de he/
bꝛeo vertim⁹ i latinū ꝓuenire pōt:vt scire valeam⁹ q̄cq̄d extra
hos ē iter apocrypha eē ponēdū:igit sapia q̄ vulgo salomōis
inscribit ꝛ iesu filij sirach liber ꝛ Judith ꝛ Tobias ꝛ pastoꝛ ñ
sūt i canōe. a ¶ Inter hi.i iter historiales libꝛos. b ¶ Sy
Quattuoꝛ cōcilia nod⁹ ni.sic aīt Jsid.in v. Ety. Inter ceā ꝓcilia q̄tuoꝛ scim⁹
eē venerabiles synodos: q̄ tota p̄cipalit fidē cōplectūt: q̄s q̄t
tuoꝛ euāgelia: vt totidē paradisi flumīa. Maꝝ p̄ma Micēa sy/
nod⁹.ccc.xviij.epoꝝ. Cōstātio augusto ipatoꝛe ipante pacta est:
i q̄ Arriane pfidie ꝓdēnat blasphemia: quā ꝺ ineq̄litate sācte
trinitat idē arri⁹ asserebat:sz ꝓsubstātialē deo p̄ri dei filiū ea/
dē scta synod⁹ p symbolū diffinit. Scda synod⁹.cl.patruꝝ sub
Theodosio seniore ꝓstātinopoli ꝓgregata ē: q̄ Macedoniū
spūsctm deū eē negātē ꝓdēnās ꝓsbstātialē p̄ri ꝛ filio spūsctm
demōstrauit:dās symboli formā quā tota grecoꝝ ꝛ latioꝝ ec/
clesia ꝓfitet ꝛ p̄dicat. Tertia synod⁹ ephesina.cc.epoꝝ ꝑ iunio
re theodosio augusto edita: q̄ Nestoꝛiū duas psonas i xp̄o as/
serētē iusto anathemate ꝓdēnauit: oīdēs māere i duab⁹ natu
rī.vnā dñi nr̄i iesu xp̄i psonā. Quarta synod⁹ chalcedonēsis.
dcxxx. sacerdotū ꝑ marciano vl marimiano: p̄ncipe habita ē: i
q̄ Eutichiū ꝓstātinopolitanū abbatē ꝙbi dei ꝛ carnis vnā na/
turā.p̄fiebāt:ꝛ ei⁹ defensoꝛē dioscoꝝ quōdā alexādrie epm:ꝛ
ip̄m rursus nestoriū cū reliq̄ hereticꝝ vna patꝝ sūia ꝓdēnauit:
p̄dicās eadē synod⁹ xp̄m dñm sic natū ꝺ v̄gie: vt i eo sbstātia
diuine uus idonea iudicatur. Chal/
deo tñ sermōe ꝓscptus:inter hi a
storias cōputat. Sz qꝛ hūc libꝝ
synod⁹ Nicena i nūero sctāꝝ scri b
pturaꝝ legit cōputasse: acq̄eui c
postulatiōi vr̄e: imo exactiōi: et d
sepositi occupatiōib⁹ q̄b⁹ vehe- e
mēt artabar:huic vnā lucubꝛa f
tiūculā dedi: magis ensū e sensu
q̄s exꝛbovbū trāsferēs. Multoꝝ s
codicū varietatē vitiosissimam
āputaui:sola ea q̄ itelligētia ite- b
gra i vbis chaldeis iuenire po/
tui:latis exp̄ssi. Accipite iudith
viduā/castitat exēplū/ꝛ triūphā
li laude ppetuis eā pcōijs decla
rate. Hāc ei ñ solū fęmis:sz ꝛvi
ri imitabilē dedit: q̄ castitat ei⁹
remuneratoꝛ vtutē talē tribuit:
vt iuctū oib⁹ hoib⁹ viceret:insu i
pabilē suparet. Finit plog⁹.

Incipit liber Judith:q̄ nō est
i canone. Ca. I

a ¶ superbi.

Arphaxat itaq; k
a ¶ q̄ tpe historia iu/
dith ꝓnotat.

rex medoꝝ:sub l
a ¶ supbi eni sup oēs
esse cupiūt.

iugāuerat multas gētes impio
a ¶ amplificauit deiocus eū cōdidit.
suo:ꝛ ipē ędificauit ciuitatē po/ m
b tētissimā quā appellauit egba- n

diuīe ꝛ hūane ꝓsiteamur nature. Synod⁹ āt ex greco inēptat C
comitat⁹ vel cet⁹:hucusq; ꝓba sūt Jsid. a syn qđ ē con ꝛ odus
qđ ē materia ꝺ synod⁹.i. zuēt⁹ cet⁹ comitat⁹:ꝓgregatio ꝛ ꝓ/
prie senū vl p̄sbyteroꝝ quā solēt facere epi:qđ āt ꝺ synod⁹ q̄ Versus de
si sine nodo:ꝑm illū ꝓsiculū: De scta synodo redeūt burse sine synodo
nodo:potī est etymologia q̄s deriuatio.
Micena ꝺ a Micena ciuitate sic ꝓstāti/
nopolitana a ꝓstātinopoli: ephesina ab
epheso. chaldeon ēsis a chaldedonia.
c ¶ Acceui po. vre. o Paula ꝛ eusto
chiū:ꝑ his sat iuenies.ꝑ. in ꝓlogo sup
Josue ꝺ sus finē. d ¶ Exactiōi.i. istā
ti petitiōi. Nota ꝓ dram iter postulatio Dria inter
nē ꝛ exactiōez. Postulatio ei ē cū q̄s pe postulatio/
tit simplr. Exactio āt ē cū q̄s petit ꝓpo- nē et exacti/
tune aut instāter. e ¶ Et sepo.i. dimit onē
sis ꝛ a me separat q̄si seoꝛsū posit: a sepo
no seponis qđ ē separe vl seoꝛsū ponē.
f ¶ Una lu.i. vnā modicā vigiliā vni
us noctis. Nota q̄ ꝓ lucubꝛū ꝺ modicū Nota
lumē vl modic⁹ ignis: sic fit ex crucibolo
vel q̄cūq; alio ꝛ fit i vmbꝛa. vñ ꝺ lucu/
bꝛū:eo q̄ luceat i vmbꝛa: ꝛ hec lucubꝛa
idē: vñ lucubꝛo bꝛas ꝺ vigilare:ꝛ ꝓprie
lucubꝛare ē vigilare ad lucubꝛū.i. ad lu
cernā i nocte. Itē lucubꝛare ꝺ paꝝ luce
re. vñ ꝓ lucubꝛatio a q̄ hec lucubꝛatiūcu
la diminutiū. g ¶ Et exver. ver. p
ptervitiosos codices:ppt varias ꝛ coꝛ
ruptas editōes. h ¶ Intelligētiā i.
.i. icoꝛrupta. i ¶ Et iui.oib⁹ ho.vi.
.i. holofernē p quē ꝺsignat diabol⁹. ho
lofernes enī etymologiçat oib⁹ ferens
necē ab olō qđ ē totū:ꝛ fero fers ꝛ nec
necē a nece. ¶ Finit expositio isti
us plogi. ¶ Postilla venerabil
mgri Nicolai ꝺ lyra sup Judith icipit.

Arphaxat ita Ca. I
q̄. Post historias susan D
ne bel ꝛ draconis q̄ ptige
rūt captiuitat tpe: vt. ꝑ.
dictū ē: seq̄t historia libri
Judith q̄ ptigit tpe cābi
sis filij cyri ꝑm historiogꝝphos ꝛ docto/
res nr̄os: ꝺ q̄ ꝓstat q̄ reguit post p̄ez. ꝛ
p ꝓphs p̄captiuitat babylōice relaxatio
nē. nā cyr⁹ dedit licētiā hebꝛeis redeū/
di. In ꝓ igit libꝝ describit libatio isr l Diuisio
a ꝓsecutiōe holofernis: ꝛ diuidit i tres
ptes. nā ꝑmo describit hui⁹ ꝓsecutiōis
occasio. scdo ipa ꝓsecutio. ca. v. ctio ppli
libatio. ca. viij. ꝑma adhuc i duas: q̄ ꝑ/
mo pōit occasio ꝓsecutiōis multaꝝ gētiū generalr. scdo filioꝝ
isrl spāliter. iiij. ca. Circa ꝑmū ponit duplex occasio. scda ibi:
Tūc exaltatū ē. Circa ꝑmū sciēdū q̄ regnū assyrioꝝ icepit ab
antiq̄ belo: cui⁹ filij⁹ nin⁹ ꝓdidit niniuē ciuitatē magnā ex noīe
suo appellās eā. ꝛ ꝓ ipiū durauit vsq; ad sardinapalū inclusi
ue: quē interfecit arbat ꝑfect⁹ medoꝝ ꝛ reguit ꝓ eo ꝛ trāstulit re
gnū ad medos:ꝛ sic ꝑmānsit vsq; ad Astyagē: ex cui⁹ filia ort⁹
fuit cyr⁹ rex ꝓsaꝝ: q̄ iuuāte dario anunculo suo vicit balthasar
regē babylonis. Dañ. v. ꝛ moꝛtuo dario tenuit monarchiā:
cui successit cābyses filꝰ ei⁹ q̄ alio noīe dict⁹ ē nabuch. secūd⁹
qꝛ sic ꝑm⁹ tēplū destruxit: sic iste reedificationē ei⁹ impedit vt
dictū ē. i. Esdre. iiij. ꝓ aūt cābyses adhuc viuēte prē reguit su/
p assyrios in niniue: post moꝛtē ꝺo p̄fis voluit monarchiā te
nere: sz eū q̄da med⁹ arphaxat noluit apd medos regꝛe:
ppt q̄ iter ipm ꝛ cābysem dissensio fuit ocꝛa q̄ fuit sequētiū
occasio ꝑma. Circa quaꝝ ꝑmo ponit hui⁹ arphaxat elevatio.
scdo ei⁹ debellatio/ibi: Anno igit.xij. Circa ꝑmū ꝺꝛ: k ¶ Ar
pharat itaq;. volēs regꝛe ꝓ violētiā. l ¶ Subiugaue/
rat mul. gē. ꝓ bellatoꝛes sibi adherētes. m ¶ Et ipe edi.
ad munimētū sui ꝺ cābyse. n ¶ Quā ap. eg. qđ nomē int
ptat solēne mādatū: eo q̄ ad ei⁹ edificiū gentes sibi subiectas
✻ cōpulit ꝓ

Moꝛaliter. k ¶ Arphaxat itaq; rex tē. Per istuꝛ qui Moꝛa
multas gentes supauerat: ꝛ ciuitatē fortē edificauerat: ꝛ de
hoc gloriabat hoc attribuens ꝓprie potestati: ꝓpter qđ de/
bellatus fuit a nabuchodonosoꝛ rege: sicut subdit:

✻ Anno igi

te posuit: q̃ q̃cũq; die cernit eadẽ ꝓstructum putat: qz sic pul/
chritudo noua ⁊ materia solida. Ibi vsq; hodie reges persa/
atq; medoꝝ sepeliunt: ⁊ cui hec cura cõmittit sacerdos iude⁹
Ps.19.b. est. a ¶ In gl̃ia q̃. Hi in currib⁹: ⁊ hi in eq̃s ⁊c. Sz de⁹ cur
2.Co.10.d. rũ pharaõis ⁊ exercitũ ei⁹ ꝓiecit in mare: g̃ q̃ gl̃iat i dño glo/
riet. b ¶ In cãpo mag. Noĩb⁹ locoꝝ notant regiões gẽtiũ. Sic em̃ cosmogꝝ/
phi scribũt a flumĩe indo qui ẽ ab oriẽte vsq; tigrim q̃ ab occasu. Ve regiones
sũt aracusia: parthia: assyria: pfida; ⁊ me/
dia: ⁊ mõtuose ⁊ aspe. A septẽtriõe hñt
caucasum montẽ. A meridie mare rubr̃ũ
⁊ sinũ persicũ. In medio sui flumina p̃ci/
pua idaspẽ ⁊ ardinũ. In his em̃ sũt gen/
tes. xxũ. Sz generaliꝰ ór pthia sepe ⁊ me/
mesopotamia dia a tigri vsq; euphraten. Mesopota/
mia mia ẽ incipiẽs a septẽtrione inẽ montem
thaur̃ ⁊ caucasum: cui a meridie succedit
babylonia: deĩde chaldea: nouissime ara/
bia: q̃ inẽ pscũ ⁊ arabicũ: angusto terre
tractu oriẽtẽ vsus extẽdit. In his sũt gẽ/
tes. xxũ. Sicq; factũ ẽ vt duo potẽtissima
regna inẽ se cõfligẽtia plimas agẽtes ex
pfinũs cõpararent ⁊ demũ victorias ad
chaldeos vl̃ assyrios ꝓcesserit. c ¶ Tũc
exaltatũ ẽ regnũ. Cũ diabol⁹ pditorũ
multitudinẽ sue volũtati subijcit: eleuat
cor ei⁹ ꝑpzie illud assignãs ꝑtuti nõ diui
ne ꝓmissioĩ: ⁊ eo magꝭ ardescit ad plimo
rũ pditoꝝ destructionẽ q̃ se videt q̃busdã
ꝑualere p prauã suggestionẽ. vñ sequit:
d ¶ Et misit ad oẽs q̃ ha. Diabolus
p diuersas ꝓuincias legatos mittit cum
turbã malignoꝝ spirituũ ad seducendas
gẽtes p totũ orbẽ dispgit nec pcit digni/
tati nec honori: oẽs ad gehennã trahere
cupit ⁊ facere filios pditiõis: fideles q̃z
esse securos nõ patit: q̃ p hierlm ⁊ iorda
nis nomẽ significant: nec satꝭ ẽ ei ethni/
cos absorbere nisi etiã xp̃ianos possit de
Job.40.c uorare. vñ Job: Absorbebit fluuiũ ⁊ nõ
Abac.1.d mirabit: ⁊ hz fiducią q̃ influat iordanis
in os ei⁹. Et itez: Esce ei⁹ electe. sz q̃uis
multos supet a multis contempnit. vn/
de: Oẽs vno animo ꝺixerunt ⁊c.

Ni.de ly.

¶ Tũc ĩdigna
cõpulit p solẽne mãdatũ: ⁊ qz fecit eã
metropoli: ⁊ sic ex ea deriuabant mãda/
ta regis ad alia loca a ¶ Ex lapidib⁹
q̃dratꝭ. ad ciuitatꝭ fortitudinẽ. b ¶ Et
sectis. ad ei⁹ pulchritudinẽ. c ¶ In al/
titudie cubitoꝝ septua. in q̃ apparet
fortitudo ciuitatꝭ maxia. d ¶ Turres
vo ei⁹. q̃ erãt disposite p murꝝ. e ¶ Po
suit in alti. cubi. cẽ. ⁊ sic excedebãt alti
tudinẽ muroꝝ. xxx. cubitꝭ. f ¶ Per qua
drũ vo eaꝝ lat⁹ vtrũq; ⁊c. Erãt autẽ
iste turres q̃drate ad ãgulos eq̃les ⁊ vl/
tra murꝝ ciuitatꝭ ꝓtẽdebant extra p spa/
ciũ vigĩti pedũ ⁊ tm̃ ex opposito itra mu/
rũ. g ¶ Posuitq; portas ei⁹. i. ciuita/
tis. h ¶ In altitudie tur. i. iuxta tur/
riũ altitudinẽ. ex vtraq; em̃ pte cuiuslibet
porte erãt turres edificate altiores ceteꝛ
turrib⁹ ad facilĩ⁹ ꝓhibẽdũ accessũ ad por
tas. i ¶ Et gl̃iabat q̃si potẽs. singu
larit. k ¶ In potẽtia exer. sui. i. bel/
latoꝝ suoꝝ. l ¶ Et in gl̃ia q̃dri. sua. i.
currũ suoꝝ. nã antiq⁹ in currib⁹ pugna
bãt: vt habet in libris Josue: Judicũ ⁊ etiã Regũ. m ¶ An
no igit. Hic p̃r describit hui⁹ arphaxat debellatio/cuz ór:
Anno igit duodecio regni sui nabucho. ⁊c. Hic ãnus
duodecim⁹ nõ refert ad tps regni arphaxat: sed ad tps regni
cãbisis q̃ ór ꝫ nabuchodonosoꝛ rõne supdicta: sic patebit. j. in
pncl. ca. vj. Sz ꝫ videt: qz cãbises regnauit tm̃ octo ãnis: sic
dixi. s. in epla Jeremie ⁊ in daniele: ⁊ plib⁹ alijs loc. Dicẽ
dũ q̃ ibi nũerant tm̃ ãni q̃b⁹ regnauit post mortẽ pris: ꝫ ãt in
cipit nũeratio a tẽpe q̃ cepit regnare sup assyrios in ninive vl
uẽte adhuc pre. n ¶ Pugnauit ꝫ arphaxat ⁊ ob. eũ. i.
totaliter debellauit. o ¶ In cãpo magno. ⁊ sic erat locꝰ aptus
ad capiẽdũ tãtos exercit⁹. p ¶ Circa euphratẽ. i. iuxta Tho
bie vlti. ór: Sz q̃cũq; die sepelierit mrez vraz circa me. i. iuxta
me. q ¶ In cãpo erioch regi elico/
rũ. Erat ãt iste q̃dã regulus in cui⁹ terra
cõuenerũt duo reges magni ad pugnan/
dũ. r ¶ Tũc exaltatũ. Hic p̃r ponit
generaliter psecutiõis occasio scõa. ⁊ scõo ti
dit psecutio ipa: ca. ij. Circa primũ dicit:
Tũc exaltatũ ẽ regnũ nabuchodo
nosoꝛ. ex illa notabili victoria. s ¶ Et
cor ei⁹ eleuatũ ẽ. in supbia: ppr̃ q̃ vo
luit dilatare suã potẽtiã. iõ sb̃dit: t ¶ Et
misit ⁊c. in cilicia ⁊ damasco. que est
metropolis syrie: Esa. vij. b. Caput syrie
damascus. v ¶ Et libano. q̃ est in cõfi
nio terre sctẽ ⁊c. x ¶ Quousq; pue/
niat ad mõtes ethiopie. q̃ sunt in oc
cidẽtali pte. volebat em̃ dilatare suã mo/
narchiam ab oriẽte vsq; in occidentem.
y ¶ Ad hos oẽs misit nuncios na/
buchodonosoꝛ. vt se subijcerẽt illi vo/
lũtarie. z ¶ Qui oẽs vno aio ꝺixe
runt. nolentes ei subijci. Sed cõtra hoc

Plusse

Moraliter

✳ videt q̃ ha/

✳ m ¶ Anno igit duodecio regni
sui nabuchodonosoꝛ rex assyriorũ
⁊c. Significat q̃ q̃ plures tẽptatiões di
aboli supauit: ⁊ etiã edificiũ bonoꝝ opez
fecit: de q̃bus instigãte diabolo p̃ superbiã
intumescit: ⁊ sic a diabolo qui p nabucho
donosoꝛ significat debellat: ⁊ sic victoria
qua tẽptatiões diaboli p̃us superaue/
rat vertit in luctum: sicut dicit. ij. Regũ
xix. a. Et versa est victoria in die illa in lu
ctum. vnde dicit Bernũ. sup Missus est:
Quid dicis virgo supba: expedit tibi ma
gis virginẽ nõ esse q̃ de virginitate inso
lescere. Et Luce. xviij. c. dicit saluator de
phariseo de suis opibus gloriãte: ⁊ publi
cano sua pcta cõfitente: Descẽdit hic iusti
ficatus ab illo. i. publicanus magꝭ q̃ pha
riseus. r ¶ Tũc exaltatũ est regnũ
nabuchodonosoꝛ ⁊ cor eius eleua/
tum est. Quia diabolus magis gloriat
de deiectiõe vnius q̃ multa fecerat bona
q̃ multoꝝ mediocriter viuentiũ. vnde re/
fert Gregoriusꝰ. iij. dialogoꝝ. q̃ q̃dã iude
us de ptibus cãpanie ibat romã: q̃ ad fũ
danũ cliuũ puenies ⁊ nox supueniret in/
trauit quoddã tẽplũ appollinis non hñs
locũ aliũ ad declinãdũ: q̃ timescẽs licet
fidẽ christi nõ haberet: signo tamẽ crucis
se muniuit. media vero nocte quigil iacẽs
vidit turbam maloꝝ spirituũ vni princi/
pali obsequentiũ. ⁊ cum inquireret quid
mali singuli fecissent: vnus in medio psi/
lũt: dicens se andream fundane ciuitatis
epm̃ de quadã sanctimõiali in suo episco/
patu manentẽ intantũ temptasse q̃ de ip
sa turpis cogitaret: ⁊ vespere pcedẽti ad
hoc eum induxisse q̃ blandiẽs eã in tergo
palma pcusserat: ⁊ tũc ille malignus qui
pẽrat incepit eã laudare ⁊ dicere q̃ pfice
ret q̃ inceperat. nã ex hoc inter ceteros
palmã victorie obtineret. t ¶ Et misit
ad omnes qui habitabat in cilicia
⁊ damasco ⁊c. Quia quãdo malignus
spiritus aliquẽ sanctitatis excellentie deiecit: sperat multos ali
os sibi subijcere: ꝓpter q̃ de ipo dicit Job. xl. c. Absorbebit
fluuium ⁊ nõ mirabit: ⁊ habet fiduciã q̃ influat iordanis in os
eius. z ¶ Qui omnes vno animo cõtradixerunt ⁊c.
Multi em̃ sunt boni q̃ resistũt demoni: ⁊ pñt omnes dici p fi/
gurã hypbole. sicut aliq̃n dicit tota ciuitas vadit ad tale spectã
culum: ad designandũ multitudinẽ euntiũ: licet aliq̃n nõ sit ĩ/
ta vel sexta pars ciuitatis.

a ¶ fortitudo. b ¶ stabilibus: oz em̃
quadratũ est stabile.
thams. Ex lapidib⁹ q̃dratis ⁊ a b
a ¶ pulchritudo in lõgitudie. Lxx. em̃
ome q̃dratũ stabile: vt fortꝭ: vt pulchra
vt inexpugnabilis esset.
sectis fecit muros ei⁹ in altitu c
dine cubitoꝝ septuagita: ⁊ in
latitudie cubitoꝝ trigita. Tur
res vo ei⁹ posuit i altitudie cu c
a ¶ magnitudo.
bitorũ cẽtũ. Per q̃drũ vo ea f
rũ lat⁹ vtrũq; vicenorũ pedũ
spatio tẽdebat: posuitq; por/ g
tas ei⁹ in altitudie turriũ. Et h
a ¶ ex hoc ope. b ¶ nõ vere: qz solus
deus potẽs sicut solus bonus.
gl̃iabat q̃si potẽs i potẽtia ex/ k
a ¶ nõ dei a quo oĩs ptãs. ¶ nõ dei:
sunt enĩ q̃drige dei: de q̃bus ór: Qua/
drigas aminadab. Et alibi: Quadrige
salomonis. de quibus dicit in Cãticis.
ercit⁹ sũi: ⁊ i gl̃ia q̃drigaꝝ sua/ l
rũ. Anno igit duodecio regni m
a ¶ quẽ alij cãbisen putãt. ¶ diabolus.
b ¶ demonũ. assyria em̃ dirigẽs vel co/
sui nabuchodonosoꝛ rex assy
arguẽs. a ¶ fortꝭ armat⁹ custodit atriũ.
rioꝝ q̃ regnauit in ninive ciui/
tate magna: pugnauit cõtra ar n
b pharat: et obtinuit eũ in cãpo o
magno: q̃ appellat ragau cir/ p
ca euphraten ⁊ tigrim ⁊ iada/
san in cãpo erioch regis elico q
c rũ. Tũc exaltatũ ẽ regnũ na/ r
buchodonosoꝛ ⁊ cor ei⁹ eleua s
¶ turbã malignoꝝ spirituũ.
o tũ ẽ. Et misit ad oẽs q̃ habita/ e
bãt in cilicia ⁊ damasco ⁊ liba v
no: ⁊ ad gẽtes q̃ sunt in carme
lo ⁊ cedar: ⁊ inhabitãtes gali/
leã: in cãpo magno esdrelõ: et
ad omnes q̃ erãt in samaria ⁊
a ¶ nec fideles q̃tos esse patit.
trans flumẽ iordanẽ vsq; hie/
rusalẽ: ⁊ oẽs terrã ieste q̃usq; p x
ueniat ad mõtes ethiopię. Ad y
hos oẽs misit nuncios nabu/
chodonosoꝛ rex assyrioꝝ: qui z
oẽs vno animo cõtradixerũt:

a ¶Tūc indigna. Diabolus ꝓpria ſuꝑbia excecat⁹ cū det ſibi imperiū totꝰ orbis cōtēdēs vt abſtractos a cultu pietatis cōſortes ſuos faciat ipietatis q̄ de potētia regni exultās/ait: Aſcēdā in celū ⁊ ponā ſedem meā in aquilonē ⁊ ſimilis e.al. Et Matth.iiij.d. Hec oīa tibi dabo ſi cadēs adorauerís me.

Anno tertiodecimo ⁊c. b ¶Tūc ho. Ca.II voca.⁊c. Holoferneſ ille ꝓncipes gētiū q̄ eccl̄ias ꝓſecuti ſūt ſignificat: aut antichriſtū q̄ditiōis filiū in quē totꝰ ſathanas ītroibit vt faciat q̄ nō fecerūt pres ſui: ⁊ deū patruꝫ ſuoꝝ nō reputabit q̄ aduerſus oīa regna cōſurget: ⁊ veniet ī multitudine magna: vt cōterat ⁊ iterficiat ⁊ tabernaculū ſuū ſuꝑ mōtē ſanctū ponat vbi diuinit⁹ ꝓtrit⁹ corruet: hec ē beſtia cui iuxta Apoc̄al. draco ꝓtutē ſuā ⁊ potētiā dabit vt oēs adorāt draconē: q̄ beſtie talē dedit ptātē. c ¶Tūc ꝓtranſiſſet ⁊c. Rab. Per diuerſas ꝓuincias ⁊ noīa locoꝝ q̄ in hiſtoria continent: ꝓſonaꝝ diſtinctiones ⁊ graduum ⁊ dignitatum deſignantur: ex quibus omnibus diabo/

Ni.de ly. lus vēdi

videt q̄ habet i. Eſdre. iiij. ſ. q̄ habitātes in ſamaria erāt nati ō regno aſſyrioꝝ ⁊ obedientes illi regi: ꝫ aūt inter ciuitates rebellātes ponit ſamaria: ꝓpt̄ ꝫ ⁊ multa alia q̄ non vident ſcripturis canonicis dū cōſonare: liber iſte apud hebreos hꝫ tanq̄ oīno apocryphus: pōt tn̄ ad hoc dici q̄ ſamaria aliq̄n accipit ſtricte ꝓ ciuitate illa q̄ fuit metropolis ī regno decē tribuū: ⁊ locis ei ꝓpinq̄: in q̄bus habitabāt gētiles dicti: aliq̄n magis large ꝓ toto regno decē tribuū: eo q̄ illa ciuitas erat metropolis: ⁊ ſic accipit hic: qz ī ptib⁹ a ciuitate remotis recedierūt aliq̄ fugitiui de iſrl̄ ibidē habitātes. ſ. in ſamaria extēſo nomie dicta. a ¶Et remiſerunt eos vacuos. muneribꝰ ⁊ tributis.

b ¶Tūc indignat⁹ na. qz ꝓ ſuꝑbia putabat oēs gētes illas ei⁹ obedire mādat/ſine ꝓtradictione.

c ¶Jurauit p thronū ⁊ re. ſuum. ad maiorē aſſertionem.

d ¶Vt defenderet ſe de oīb⁹ re. his. minꝰ dicēdo plus ſignat. Vt defende. ſe. i. inuaderet oēs regiones illas: ⁊ eſt q̄dā figura que liptote vocat. Ca.II

Anno tertiodeci. Dolitis occaſionib⁹ ꝓſecutionis gētiū multaꝝ. ꝫ ꝓpr̄ deſcribit ꝓſecutio ipſarū: ⁊ dividit in duas ptes: qz primo ponit hec ꝓſecutio. ſcdo multoꝝ hūiliatio. ca. iij. prima adhuc in duas: qz primo ponit diſpoſitio exercit⁹. ſcdo ipe ꝓgreſſus/ibi: Et ꝓfect⁹ eſt. prima adhuc ī duas: qz ꝑmo ponit p̄ceptū regis. ſcdo obedientia ducis/ibit Tūc holofernes. Circa primū notat ipſe/cū dr: e ¶Anno tertiodecimo nabu. ex hoc ptz vex q̄ dictū ē. ſ. q̄ annus. xij. erat regni nabuchodonoſor. nā anno duodecimo habuit victoriā ex q̄ elevatus miſit nūcios ad dilatandū ſuā potētiā q̄bus repulſis poſuit ſe anno xiij. ad ꝫ obtinēdū ꝑ violētiā.

f ¶Vicesima ⁊ ſecū. die mēſis primi: q̄ eſt martius apud hebreos: ſicut os: ſicut plenꝰ declarauit Gen̄. vij. et Exo. xij. finis eſt huius mēſis in quo ē ꝓncipiū veris eſt tēpus aptū ad diſponēdum de bellis maxime in terris calidis: cuiuſmodi ſunt ꝓuincie.

g ¶Factū ē verbū. i. diuulgatū. h ¶Vt defen. ſe. exponat vt ſupra. i ¶Vocauitq̄ ad ſe oēs ma. natu ⁊c. vt melius fieret ꝓſecutio negotij inchoati de eoꝝ cōſenſu.

k ¶Et ha. cū eis myſteriū: id ē ſecretū. l ¶Cōſilij ſui. tractādo cū eis de hoc q̄ cogitauerat. Cetera patēt vſq; ibi:

a ¶nuncios. b ¶infecto negocio.

et remiſerūt eos vacuos ac ſine hono a

a ¶malign⁹ hoſtis licet ſupatus ab icepta malicia nō deſiſtit: ſz iterū bellū intendit: et totum furoris ſui effundit tumultū.

re abiecerūt. Tūc indignat⁹ nabucho b

b ¶filioꝝ ſuperbie.

donoſor rex ad oēm terrā illā: iurauit c

a ¶amator eſt potentie et glorie.

p thronū ⁊ rēgnū ſuuz/q̄ defenderet d

ſe de oīb⁹ regionib⁹ his. Ca.II

Anno tertiodecimo nabu e

chodonoſor regis viceſi/f

ma ⁊ ſecūda die mēſis ꝓ/

a ¶ſententia.

mi: factū ē verbū in domo nabucho/g

donoſor regis aſſyrioꝝ: vt deſēderet b

a ¶demones q̄ minoꝝb⁹ ꝓſunt in q̄bus cōfidit: et quibus ſecreta cōmittit.

ſe. Vocauitq̄ oēs māiores natu: om i

neſq̄ duces bellatores ſuos: ⁊ habu k

a ¶ſecretum. ¶aperuit.

it cum eis myſteriuz cōſilij ſui. Dixit l

a ¶tā bonos q̄ malos

q̄ cogitationē ſuā in eo eſſe: vt ōmnē

a ¶ſup pecꝰ tuū gradier⁹ ⁊ terrā comedes.

terrā ſuo ſubiugaret imperio. Ad di

a ¶oēs em̄ demones ſūt potētie amatores.

ctū cū placuiſſet ōmnib⁹/ vocauit na m

buchodoſor rex holofernē ꝓcipem

militię ſuę: ⁊ dixit ei: Egredere aduer n

ſus oīne regnū occidēt⁹: ⁊ ꝓtra eos ꝫ o

cipue q̄ cōtēpſerūt ipiū meū† Nō p

a ¶qz ꝓſecutionē magnā excitabit inimicus antichriſtus in vniuerſo mūdo. ¶erit em̄ talis ꝓſecutio qualis nec ante fuit nec erit.

cēt ocul⁹ tu⁹ vlli regno: omnēq̄ vrbē

b munitā ſubiugabis mihi. Tūc holo/p

a ¶pleroſq; q̄ firmitatē fidei ⁊ virtutū excellētiā habere videnť.

fernes vocauit duces ⁊ mgſtr⁹ virtū/

tis aſſyrioꝝ: et dinumerauit viros in q

expeditiōe/ſic ꝓcepit ei rex: cētū vigi r

ti milia peditū pugnatoꝝ: ⁊ eq̄teſ ⁊ ſa s

gittarioſ duodecim milia. Oēmq̄ ex t

peditionē ſuā fecē ꝓire ī multitudie in

nūerabilū camelorꝝ: cū bis q̄ exerciti v

b⁹ ſufficerēt copioſe: boū q̄z armēta: † gregeſq̄ ouiū: q̄rū nō erat numerus.

Frumētū ex oī ſyria ī trāſitu ſuo pa/x y

rari cōſtituit. Auꝝ vo ⁊ argētū ō do/z

mo regi aſſūpſit multū nimis. Et ꝓfe a

ct⁹ ē ipe ⁊ ois exercit⁹ cū q̄drigi ⁊ eq̄ti

b⁹ ⁊ ſagittarijs: q̄ coopuerūt faciē trę b

c ſic locuſte. Cūq; ptrāſiſſet fines aſſy/ c

m ¶Vocauit nabucho. rex holofernē ⁊c. vt rex ad cuſtodiam regni remaneret: ⁊ holofernes ad ei⁹ dilatationē ꝓcederet. n ¶Egredere aduerſus oē regnū occi. Oēs ei terre ſupradicte erāt ad plagā occidentalē reſpectu regni aſſyrioꝝ. o ¶Et cō. eos ꝓcipue ⁊c. licet em̄ oēs renuiſſent dare tributū: aliqui tn̄ fecerāt ſpecialē cōtēptū eiciendo nūcios nabuchodonoſor ſine honore vt ꝓdictū eſt. ſ. cū vituperio: qz minus dicendo plus ſignat. p ¶Tunc holofernes vocauit duces. Hic cōſequēter ponit obedientia ducis/cū dicit: Tunc holofernes vocauit duces ⁊c. i. illos qui eſſent neceſſarij ad regimē exercitus ſub eo. q ¶Et dinumerauit viros in expeditiōe ⁊c. ꝓ tanto negocio neceſſarios.

r ¶Cētū vigi. mili. pe. pugnatoꝝ. nā in peditib⁹ cōſiſtit robur exercit⁹: vt dicit Vegetius libro de re militari. Vegetius

s ¶Et equites ſagit. ⁊c. equites em̄ tūc pugnabāt ſagittādo: ⁊ maxime in aggreſſu belli: ſicut modo faciūt tartari habitantes in ptibus illis. t ¶Oēmq̄ expe D

ditionē ſuā ⁊c. i. illos q̄ putebāt neceſſaria exercitui/ideo ſubdit:

v ¶Cū his q̄ exer. ſufficerēt copioſe. nā in caſtris magꝫ timēda ē fames q̄m gladi⁹: vt dicit Vegetius libro de re militari.

x ¶Frumētū ex oī ſyria. i. ex locis ſyrie magis abūdātib⁹.

y ¶In tranſitu. ſuo pa. ⁊c. i. deduci ad loca ꝓ que debebat trāſire.

z ¶Aurū vero ⁊ argentū ⁊c. ad ſoluēdū bellatorū ſtipendia.

a ¶Et ꝓfectus ē. Deſcripto exercitus apparatu. hic cōſequenter deſcribit ei⁹ ꝓgreſſus Ezech.9.b

cuz dicit: Et ꝓfectus eſt ipſe et oīs exercit⁹ cū quadrigis. portātibus tentoria: machinas ⁊ alia exercitui neceſſaria.

b ¶Qui cooperuerūt faciē terre ſicut locuſte. ypbole eſt ad exprimēdum magnā populi multitudinē.

c ¶Cunq; ptranſiſſet fines aſſyrioꝝ venit ad magnas ⁊c.

vbi erat

Moraliter. f ¶Anno tertio Moraliter

decimo nabuchodonoſor ⁊c. Sequit. † ¶Vocauitq̄ omnes maio. natu ⁊c. Scdm q̄ dicit Dionyſius naturalia remāſerūt in demonib⁹ integra: ꝓpter q̄ inter eos ſūt aliqui maiores alijs ſub vno ꝓncipe tenebraꝝ: q̄ figurat ꝓ nabuchodonoſor vt ꝓdictū eſt: qui alios incitat ad male faciendū: ⁊ ſimiliter alij faciunt ſibi ſubiectis: ſicut dictum ē capitulo precedenti. † ¶Boum quoq; armenta: gregeſq; ouium: quorum non erat numerus. Per iſta ſignificantur illa de quibus demones vtuntur ad homines ſibi ſubijciendum.

Aſcēdit⁹

¶ lus vēdicat sibi aliquam ptē: ¶ nec pugne formidat difficultatē: ꝫ grādis potentie grandem certat efficere ruinam.
a ¶ Predauitq; oēs. Scientie vtilitatē auferēs: ꝫ certa q̄bus seruire debuerāt deo ꝫ in vsū seruitū sui ꝓuertēs resistētes occidit in ore gladij: q̄s flectere ad cōsensum neq; corpalit occidit. b ¶ Descēdit in cāpos. Damasc⁹ potus sanguis iterp̄tat in q̄ ꝑncipes gētiū exp̄munt q̄ sitiūt sanguinē fideliū: maxie in tēpore messis. i. in ꝑsūmatione seculi debachāte p latitudinē orbis furore antixp̄i. Ca. III

Tunc miserūt ꝛc. Potētes secli ꝛ voluptatū amatores: q̄ ꝑncipē mūdi studēt recōcilia re sibi vt mortē piculū ꝛ voluptatis detrimētū euadere possint: de q̄b⁹ ꝺ: Qui vult esse amic⁹ huⁱus seculi inimic⁹ dei cōstituit. Jn his eīm sollicitudo huⁱus seculi ꝛ fallacia diuitiarū suffocat ꝑbū ꝛ fructū ñ facit. hi eīm ꝑm noīa hax ꝓuinciax supbia extollunt: vanitatē sequunt: terrā duab⁹ vīs īgrediunt: ꝛ cetū lugētiū vel luxurie sue penas luentiū in inferno sociabunt: vbi ad calorem nimiū trāsibūt ab aq̄s niuiū ꝛ vermis eoꝝ non morietur: ꝛ ignis non extinguetur.

¶ Demores

Nico.de lyra

✻ Ubi erat inuadendum.
f a ¶ Ascēditq; oia castella. eoꝝ. ita q̄ fortitudo sit⁹ ñ poterat eos defendere cōtra eū.
b ¶ Effregit aūt ciuitatē opinatissimaꝫ. i. famosissimā noīe melothi: ad quā conueniebāt mercatores ō diuersis ptibus orbis: ꝛ sic eius fama deportabāt ad ptes remotas. Aliq̄ libri hñt opimatissimā. i. optimā: ꝛ redit in eādē sententiā. ex hoc eīm q̄ erat optima frequētabāt a mercatorib⁹ diuersis. c ¶ Et filios israel q̄ erāt ꝰ faciem deserti. antiq̄ libri hñt: Et filios hismael ꝛc. ꝛ ē verior lra: q̄ agareni descēdētes ab hisma ele habitabāt tūc in desertis.
d ¶ Et trāsiuit euphratē. Qui ē vnus de q̄tuor fluminib⁹ paradisi: Gen. ij. e ¶ Usq; quo pueiak ad mare. s. mediterraneum. f ¶ Adduxitq; oēs filios madiā. i. boes madianitas ad augmētū sui exercit⁹. g ¶ Et post hoc descendit in campos damasci in dieb⁹ messis. vt magis posset habitatoribⁿ nocere. Ideo subdit: Et succendit oia sata: omnesq; arbores ꝛc. h ¶ Et cecidit timor illius super oēs inhabitantes terrā. ꝓpter crebras illius victorias ꝛ crudelitates

riox/ venit ad magnos montes angē q̄ sunt
a ¶ virtutū excellentiā
a sinistro cilicię: ascēditq; oia cāstella eorū a
ꝛ obtinuit oēz munitionē. Effregit aūt ciui b
a tatē opinatissimā melothi: ꝓdauitq; oēs filios tharsis ꝛ filios israel qui erāt ꝰ faciem c
deserti: ꝛ ad austrū terrę celeō. Et transiuit d
a ¶ ꝑos et pastores astutia sua frāgit q̄ ꝑsūt dñico gregi
euphratē: et venit in mesopotamiā: ꝛ frēgit
oēs ciuitates excelsas q̄ erāt ibi a torrente
māre vsq; q̄ puēiak ad mare: ꝛ occupauit e
termios eⁱ⁹ a cilicia vsq; ad fines iaphet q̄
sunt ad austrū. Adduxitq; oēs filios ma/ f
a ¶ scie virtutē.
dian: ꝛ ꝓdauit omnē locūpletationē eoꝝ:
a ¶ acq̄escere nolētes. b ¶ pena corpali.
oēsq; rēsistētes sibi ōccidit i ore gladij. Et g
a ¶ facile delitiosi vincunt.
b post h descēdit in cāpos damasci in dieb⁹
a ¶ flāma inuidie. b ¶ vtile. c ¶ de q̄bus: Exīt q̄ seminat seminare semē suū. d ¶ iocundum.
messis: ꝛ succēdit ōia sata: ōēsq; arbores
a ¶ fructuosū. b ¶ gladio ꝑsecutōis. ¶ iō. c ¶ subito.
ꝛ vineas fēcit incidi: ꝛ cēcidit timor illⁱ⁹ su b
a ¶ carnales frena amātes: alij eīm his visis p ꝓpinquū redēptoris aduētū expectāt letabūdi: q̄ pegrini ꝛ hospites sunt sup terrā. ¶ ve sup inhabitātes terram.
per oēs inhabitantes terram. Ca. III
c

Tunc miserūt legatos suos vni i
uersaꝫ vrbiū ac ꝓunciarū re/
a ¶ elatiōis.
ges ac ꝑncipes syrię. s. ꝛ mēso
a ¶ sublimis. b ¶ vana. c ¶ veniētes vel intrātes. d ¶ cetus luctus vel vomitus eius.
potamię: ꝛ syrię sobal ꝛ libię atq; cilicię: q̄
veniētes ad holofernē/ dixerūt: Desinat idignatio tua circa nos. Melius est eni vt vi k
a ¶ nob in delitijs mūdi. b ¶ diabolo. c ¶ ꝑncipi te/
uētes seruiam⁹ nabuchodonosoꝛ regi ma/ l
nebraꝫ hax. ¶ antichristo.
gno: ꝛ subditi sim⁹ tibi q̄z morientes cū interitu nr̄o: ipi seruitutis nr̄ę dāna patiamur.
Dis ciuitas nr̄a: oisq; possessio: oēs mōtes m
ꝛ colles ꝛ cāpi ꝛ armēta boū: gregesq; ouiū
ꝛ capraꝫ eq̄rūq; ꝛ camelox: ꝛ vnūsq; facul
a ¶ volūtate. ¶ vtere vt placeat.
tates nr̄ę atq; familię i ꝓspectu tuo sūt. Sit
¶ naturales vel imitatores vel opa.
oia ꝺ lege tua. Nos etiā ꝛ filij nr̄i sum⁹ tui su
a ¶ qui tui pacifici. b ¶ nō repugnātib⁹.
m⁹. Uēni nob pacific⁹ dñs: ꝛ vtere ꝺūtio
¶ parato iumēto.
nr̄o sic placuerit tibi. Tūc descēdit holofer n
a ¶ in aptū op⁹. b ¶ ꝓsilio supbie. c ¶ turba ꝑsecutox.
nes de mōtibus cum eq̄tib⁹ in vtūte magna
a ¶ vt putāt filij. b ¶ caim. c ¶ carnalē terrā amātē.
ꝛ obtinuit oēz ciuitatē munitā ꝛ oēz inhabitātē terrā. Be vniuersis aūt vrbib⁹ assum/ o
a ¶ pollētes ingenio: corpis viribus ꝓcellentes,
pſit sibi auxiliarios viros fortes et electos
a ¶ contra sanctos. b ¶ ideo.
ad bellum. Tantusq; metus prouinciis illis incubuit: vt vniuersarum vrbium habi/
a ¶ p̄cedētes. b ¶ q̄x ruina facilior. c ¶ sequētibus.
tatores: ꝑncipes ꝛ honorati simul cum pō/

delitates magnas. Moralite
✻ a ¶ Ascēditq; oia castella. Per que significant doctores ꝛ prelati: qui debēt aliis esse loca refugij quos diabolus querit principalit subuertere. b ¶ Effregit aūt ciuitatē opinatissimā. i. famosissimā: ꝓ quam intelligi pōt hierm ab antiquis tēpibus famosissima a q̄ catholicos eiecit ꝛ ibi saracenos collocauit. ꝛ succendit omia sata ꝛ oēs arbores ꝛc. Per incendiū satoꝝ tollit semētis ꝛ ꝓsequēs spes renouationis bladoꝝ: ꝛ ꝑ abscisionē arboꝝ ꝛ vineaꝝ spes renouatiōis fructuum ꝛ vinoꝝ: ꝛ ideo ꝓ hec significat spes renouationis ad gratiam post lapsum in culpam: ꝛ hoc maxime querit diabolus. s. vt ēducat peccantes ad desperationē: quia tunc peccant sine freno: quia iam q̄si vnū pedem habent in inferno: Prouerꝝ. xj. a. Impius cum in ꝓfundū venerit peccatoꝝ ꝓtempnit: ꝛ sequitur eū ignominia. Pro nihilo nāq; habet peccare: ꝛ sic eum sequit ignominia gehenne. Ca. III

Tunc miserūt legatos Diuisio
ꝛc. Hic ꝓsequēter describitur multaꝝ gentiū humiliatio. ꝛ secundo subdit holofernis dura dominatio/ ibi: Tunc descendit. Circa primum dicitur: Tunc miserunt legatos suos vniuersaꝫ ꝛc. Ad euadenduz maiora mala. ꝛ ideo sequit: k ¶ Melius ē eīm. i. minus malum: quod comparatū ad maius habet rationē boni ꝛ eligibilis. l ¶ Ut viuētes seruiam⁹ nabuchodonosoꝛ regi magno l
ꝛ subditi ꝛc. ipsi seruitutis nostre damna patiamur. i. maiora Seruitus
damna sustineamus q̄b⁹ sit seruitus: quia seruitus est mors ciuilis: que est mors ꝑm quid tm̄: ꝓpter quod ē minus malū q̄b⁹ mors corpalis que est mors simpliciter. m ¶ Omnis ciuitas nostra: omnisq; possessio ꝛc. i. omnia exteriora bona ꝛ etiam ꝓpria corpa ponimus in obedientia tua. n ¶ Tunc descendit. Hic ꝓsequenter describit holofernis dura domiatio. Et patet littera exceptis aliquibus que transcurrentur. o ¶ Assumpsit sibi auxiliarios viros fortes ꝛ electos ꝛc. Ad reintegrandum numerum eoꝝ qui de suo exercitu mortui erāt: ꝛ etiam ad fortificandum suū exercitum.
✻ Extrent
Moraliter. i ¶ Tūc miserunt Moralite
legatos suos vniuersarum ꝛc. Per istos significant pusillanimes qui timore ꝓdendi tpalia bona consentiunt diabolo ad faciendum mala: reputantes tpalia bona esse melioza sub seruitio diaboli q̄b⁹ eterna sub obsequio dei. Ideo sequitur:
k ¶ Melius est eīm vt viuentes. s. in bonis tempalibus. seruiamus nabuchodonosoꝛ. i. diabolo. Omnis ciuitas nostra: omnisq; possessio ꝛc. nam qui dominat personis dominat tempalibus bonis. t ¶ De vniuersis aūt vrbibus assumpsit ꝛc. nā q̄n diabolus alios q̄b⁹ boies supauit: illos ad subuertendum alios secum assumit.
✻ Nec isti

A ✠ a ¶Exirēt i obuiā. In signū reuerētie. b ¶Excipiē/tes eū cū cozo. In plurali. In signū multiplicis victorie.
c ¶Et lāpadib⁹. i. luminarib⁹. d ¶Ducētes chozos in tympanis ⁊ ti. In signū leticie q̄uis esset magis ficta q̄ ve/ra. e ¶Hec ista tū facientes. Ad ip̄etrādū ei⁹ beniuolētiā. f ¶Feroci/tatē eius pectoris ⁊c. Ad plenum.
g ¶Mā ⁊ ciui. eoz destruxit. Mu/ros interrūpēdo post q̄ fuerat recept⁹ pacifice. h ¶Et lu. eoz ce. In q̄b⁹ vacabāt idolatrie. ⁊ subdit rō cū dr:
i ¶Precepat enī il. nabu. rex ⁊c. Volabat ei sibi diuinū honorē arripe/re nimia eleuat⁹ supbia: ppt̄ q̄ dei iu/dicio iusto pdidit regnū p se ⁊ posteri/tate sua. Ille enī q̄ sibi successit p̄m lati/nos fuit dari⁹ filī⁹ hystaspis alien⁹ a ge/nere regio: p̄m hebreos ꝺo fuit assuer⁹ q̄ silr p̄m eos nō fuit de stirpe regia: q̄ꝺ dictū in supkozib⁹ sū secut⁹.
k ¶Per trāsiēs autē sy. so. Erat enī syria in plib⁹ dominijs diuisa.
l ¶Et se. ibi. i. māsit. sic Deu. j. g. Sedistis ī cadesi/barne tpe mlto. i. māsistis.
m ¶Per tri. dies in q̄. ⁊c. Plures enī turme sui exercit⁹ dispse fuerāt ad capiēdū et spoliādū pua loca ⁊ fortalicia: in q̄bus nō erat necesse totū exercitū q̄uenire.

Doraliter ✠ e ¶Hec ista fa. fero. ei⁹ pe. mi. potue. ⁊c. Mā submittētes se diaboli ce seruituti grauioza sustinēt q̄s qñ erāt sub seruitute dei: nō solū spūalia sz etiā coꝛpalia. vn⁹ enī apostata de religione nō solū sustinet excōicationē ⁊ aculeuz ꝓsciētie pungentē: sz etiā coꝛpalē penā maioꝛē q̄s in religiōe: sicut exptuz est p pluriū ꝓfessionē. Ca. IIII

B ¶Tunc audiētes. Post q̄s de scripta est occasio ꝓsecutiōis gētiū pluriū generaliter. hic ꝓñr ponit occasio ꝓsequendi filios isrl̄ specialr: q̄ fuit: q: filij isrl̄ sicut ceteri eū nō solū nō receperūt: sz magis ad resi/stēdū se ꝑparauerūt. Et diuidit ī duas ptes: q: ꝑmo ponit⁹ hui⁹ resistentie cā.

Diuisio Scdo summi sacerdotis circa resistētiā diligētia/ibi: Sacerdos enī. Circa p̄i mū ꝺr: Tūc au. fi. isrl̄ hec. s. ferocita tes holofernis.
o ¶Qui ha. terrā iuda. Illi enī q̄ redierāt ꝺ captiuitate babylonica habitabāt ī hierl̄m ⁊ circa.
p ¶Timuerūt val. a fa. ei⁹. Propt̄ magnitudinē ⁊ fortitudinē sui exercit⁹.
q ¶Ne hoc fa. hie. ⁊ tē. dñi. pl⁹ enī timebāt de destructōe diuini cult⁹ q̄s de ꝓp̄rijs coꝛpib⁹. Vident tñ ea q̄ dicunt hic esse falsa: q: cambises q̄ dicit hic na buchodonoso: vt ꝓdictū est: mandauit op⁹ tēpli inchoatū dimitti: vt habet. j. Esdre. iiij. ita q̄ tēplū nō fuit reedifica/tuz nisi vsq̄ ad appodiationē hoīs sup terrā vsq̄ ad scōz annū Darij in q̄ fuit op⁹ resumptū: vt p̄r. j. Esdre. v. ⁊ Ag/gei. j. ca. q̄ꝺ fuit postea p. xl. ānos ⁊ am pli⁹. Silr ciuitas hierl̄m nō fuit reedifi cata vsq̄ ad aduētum Neemie q̄ꝺ fuit etiā postea: et iō nō videt hoc verū q̄ꝺ ꝺr de tēplo et ciuitate hierl̄m. Silr. j. Esdre. iiij. ꝺr: q̄ filij isrl̄ ad mādatū regl̄ dimiserūt edificia tēpli: ꝓpter q̄ꝺ non videt ꝓbabile q̄ auderēt ei⁹ exercitui resistere: ꝓpter q̄ꝺ hebrei nō recipiunt hūc librū: nec hr̄ apud eos. Pōt tñ ad hoc dici: q̄ sz tēplū nō esset reedificatū nec etiā ciuitas hierl̄m: tñ iudei de capti uitate babylonica reuertētes erexerūt ibi altare holocausti ad īmolandū dño mane ⁊ vesp̄re: fundauerūt etiā tēplū ⁊ erexe/rūt murū sup terrā vsq̄ ad appodiationē hoīs: vt hr̄. j. Esdre. iij. et p̄ vocat hic tēplū dñi: eo q̄ flebāt ibi oblationes deo celi: silr sz muri ciuitatis hierl̄m nō essent reedificati: nec etiā edificia interi⁹, cōiter tñ erant ibi facta aliq̄ habitacula ꝓ sacerdotib⁹ et mīstris ⁊ aliis volētib⁹ ibi habitare ex deuotiōe: ⁊ p̄ vocat hie rusalē: ⁊ sz pp̄s reuersus de babylōe cessasset edificare tēplū ad cābisis regl̄ mādatū: tñ magl̄ voluit se mozt̄ expo/nere piculo q̄s q̄ destrueret diuin⁹ cul/tus ab eis resūpt⁹. Et silr legit ī libris machabeoꝛ de matathia ⁊ filijs ei⁹: q̄ sz vellēt seruire antiocho regi: tñ sibi restiterūt: eo q̄ volebat destruere cul/tū dei: ⁊ silr iosephus libro de iudaico bello refert q̄ pp̄s habitans in iudea magl̄ elegit mozi q̄s q̄ ī tēplo ponere⁹ statua ip̄atoꝛis Caij.
r ¶Et mise. in oēm sa. Hic nō accipit samaria ꝓ ci/uitate metropoli ⁊ locis sibi, ꝓpinq̄s in q̄b⁹ habitābāt gētiles de regno assyri oꝛū: sz ꝓ ptib⁹ remotis in regno decē tribuū in q̄b⁹ habitābāt aliq̄ iudei: sicut dictū fuit. s. j. ca.
s ¶Et p. oēs ⁊c. vt facili⁹ impedirēt trāsitū aduersarioꝝ. Et mu. cir. vi. suos. i. loca īmunita.
t ¶Et cō. frumēta ⁊c. Ut de ipis vi uere possent in obsidiōe: nō enī habe/bāt exercitū q̄ ꝺ aduersarios exire pos/set in cāpū.
v ¶Sacerdos enī. hic ꝓñr describit circa resistētiā hāc sūmi sacerdotl̄ diligētia. ⁊ ꝑmo scripto. scōo ꝺo/ibi: Tūc eliachim. Circa p̄mū ꝺr: Sacerdos enī. Aliq̄ dicūt q̄ iste fu it sūm⁹ sacerdos: ⁊ successit iesu filio io sedech: sz p̄ nō pōt stare cū p̄cedētib⁹. s. q̄ hec historia cōtigerit tpe cābisis vt cōiter tenet a doctoꝛib⁹: q: iesus filī⁹ iosedech cū p̄mis rediit de babylone: vt p̄r. j. Esdre. ij. Et fuit sūm⁹ sacerdos toto tpe cābisis ⁊ vsq̄ ad tp̄us Darij: sub q̄ ꝓsummatū est scōm tēplū: vt ptz Zacharie. iij. ⁊ iō oportet dicere q̄ iste eliachim fuit idē cū dicto iesu: ⁊ fuit bi nomi⁹ sicut ⁊ multi alij: vel q̄ iste elia/chim fuit ali⁹ sacerdos sub sūmo sacer dote cōstitutus ad hec agēda: vel q̄ hi storia Judith nō ꝓtigit tpe cābisis: sed p magnū tp̄s postea: ⁊ huic cōsonat q̄ ipe dicit sumn⁹ sacerdos. j. eo. ca. Pri mū autē videt meli⁹ ⁊ magis ꝓsonū p̄ce dētib⁹.
x ¶Scripsit ad vni. q̄ erāt ⁊c. Et obtinerēt ascēsus montiū p q̄s via esse poterat ad hierl̄m: q: sicut di/ctū est. s. plus timebāt de destructione cultus diuini q̄s de pp̄rijs coꝛpoꝛibus:

✠ Et clama

Doraliter Doralr. n ¶Tunc audientes hec filij isrl̄ qui habitabāt in ⁊c. Per q̄s significāt boni catholici q̄ ma gis timēt de bonis spūalib⁹ amittēdis q̄s de coꝛpalib⁹ seu de tpalib⁹. iō subdi tur: † ¶Tremoꝛ etiā toꝛ. in. sen sus eoꝝ. ne hoc fa. hie. ⁊ tē. dñi. iō sequit: s ¶Et poc. oēs ver. mō tiū. Per q̄s significant angeli ⁊ viri sancti ad quoꝝ refugiūt auxiliū. † ¶Et mu. circū. vi. suos. Muniendo se clausuris ꝓtutū. † ¶Et cōgre. fra/gmenta. i. christi ⁊ aplorum verba: que multū valent cōtra demonum iacula. Prouer. xxx. a. Omīs sermo dñi ignitus clypeus est sperātibus in se.
v ¶Sacerdos enī eliachim scr/psit ad vniuersos qui erāt cōtra esdrelon. Prelatus enī debet rebora re subditos in hac pugna scriptis ⁊ ver bis ⁊ etiā alijs modis. iō subdit postea.

S ✠ Sacerdos

a ✠ pulis exirēt in obuiā veniēti: exci
c piētes cū cū cozonis ⁊ lāpadib⁹:
a ¶ve vobis qui ridetis nunc ⁊c.
d ducētes chozos in tympanis et
f tibijs. Hec ista tū facientes feroci
tatē ei⁹ pectoꝛi mitigare potuerūt.
a ¶munitiōes ⁊ latebras simulationis q̄ se ip̄une peccare fingebāt.
g h Mā ⁊ citātes eoz ꝺstruxit: ⁊ lucos
a ¶antichꝛisto. b ¶diabolus.
i eoz excidit. Precepat enī illi nā
a ¶vult enī sol⁹ coli ⁊ adoꝛari. vñ ⁊ ꝓꝺ di/xit: hec oīa tibi ꝺabo si cadēs adoꝛauerī me.
buchodonosoꝛ rex: vt oēs deos
re extermiaret: videlz vt ipe so/lus diceret de⁹: ab his natiōib⁹ q̄ potuissēt holofernis potētia sub
a ¶supbos. b ¶vanitatē vetustat⁹ seq̄ntes.
k iugari. Pertrāsiēs āt syriaz sobal
a ¶arrogantiam.
⁊ oēz appamiā: oēmq̄z mesopōta
a ¶terrenos.
miā veīt ad idūmeos ī fra gabaa
l ⁊ septopoli: accepitq̄z citates eoz:
¶cōtra eos q̄ ꝺecalogū sub fide trinitatis ꝺebent implere.
m ⁊ sedit ibi p trigita ꝺies ī q̄b⁹ ꝺieb⁹
a ¶seruientes.
adunari q̄cepit vniuersū exercitū
vtutis suę. Ca. III

n ¶Tunc audiētes hęc fi
a ¶tpe p̄secutiōis. b ¶isra elite deū videntes.
¶confessionis.
p lij isrl̄ q̄ habitābāt ī fra iuda: timuerūt
a ¶instātia. b ¶coꝛpoꝛis. c ¶animi.
valꝺe a facie ei⁹. Tremoꝛ ērt hoꝛ
a ¶spūales.
q roꝛ iuasit sensus eoz: ne b faceret
a ¶eccle q̄ est tēplū dei.
hierlz ⁊ tēplo dñi: q̄ꝺ fecerat cete
a ¶gentib⁹. b ¶ꝺicauerunt.
ris citātib⁹ ⁊ tēplis eaz. Et misē r
a ¶in oēs illos qui custodire ꝺebent: samaria enim custos interp̄etat. b ¶ne alicubi sit aditus hostis.
rūt ī oēm samariā p circūitūz: vs/
a ¶q̄cūq̄z ptz eccl̄ia. hiericho enī iterp̄tat luna q̄ eccl̄iam significat. b ¶admonitionib⁹.
q̄z hiericho: ⁊ ꝓoccupauerūt oēs
a ¶q̄ alios custodiūt. ¶robustos viros et studiosi virtutū excelsos. ¶fidei virtutū.
vticēs mōtiū Et murl̄ circūꝺederūt †
a ¶greges ibi cōmissos. b ¶sciam scriptu rarū vnde fideles viuūt.
vicos suos: ⁊ ꝓgregauerūt frumē t
a ¶christ⁹ sacerdos magn⁹ q̄ ꝺicit: ego sum resurrec. ⁊ vita. eliachim enī ꝺei resurrectio.
ta in ꝑparatiōez pugnę. Sacer/ v
dos ei eliachi scp̄sit ad vniuersos r
a ¶q̄ est ꝺelectationē mūꝺi: q̄ ad delectio nē ꝺucit. ꝺothaim enī ꝺefectionē sonat.
q̄ erāt ꝺ esdrelon: q̄ est ꝓtrā faciē

campi magni iuxta dothaim: ⁊ vniuersos per
a ¶ sublimitates ingeniorū.
q̄s vię trāsitus esse poterat: vt obtinerēt āscē-
a ¶ in hoc enī diabolus ecclesiā impugnat.
sus montiū p q̄os via esse poterat ad hierl̄m:
¶ subtile.
⁊ illic custodirēt vbi angustū iter eē poterat in
¶ admoniti.
ter mōtes. Et fecerūt filij isrl̄: ꝓm qđ ꝓstituerat
¶ intentione cordis.
eis sacerdos dñi eliachim. Et clamauit oēs a
a ¶ vnanimis. b ¶ multū enim valet deprcatio iusti assidua.
¶ in ieiunijs.
popl̄ ad dñm instātiā magna: ⁊ būiliauerūt b
a ¶ sensualitates ab illicitis desiderijs castigātes.
aīas suas in ieiunijs ⁊ oronib⁹ / ipi ⁊ mulieres
a ¶ doctores cū pplo pniam agētes. b ¶ innocētes ꝓces in cō
eor. Et induerūt se sacerdotes cilicijs: ⁊ ifān c
spectu dñi. a ¶ seipsos qui hostiā īmolant deo
tes pstrauerūt ꝓtra faciē tēpli dñi: ⁊ altarē dñi d
a ¶ cōpunctione pnie. b ¶ sic. ¶ corde ore ⁊ ope. c ¶ q̄ sol⁹
opuerunt cilicio. Et clāmauerūt ad dñm deū
saluare pōt. a ¶ qđ charitat⁊ vnanimitate petit cito ip̄etrat
b ¶ a deo cui⁹ pmissiōe fit. c ¶ diaboli. d ¶ innocētes sim-
isrl̄ vnānimiter: nē darent in p̄dām infantes
plices. a ¶ debiles subditi p diuersa vicia. b ¶ ecclesie.
eor: ⁊ vxōres eor in diuisionē: ⁊ ciuitates eo e
a ¶ q̄ sancti esse videbant. b ¶ peccatoꝝ.
rū in exterminiū: ⁊ sanctā eor in pollutionē ⁊ f
a ¶ christus. b ¶ ꝑm ordinē melchisedech
fierēt i opprobriū gētib⁹. Tūc eliachim sacēr b
a ¶ sup oēs. b ¶ per se ⁊ p nūcios suos. ¶ deū videntes.
dos dñi māgn⁹ circūiit oēm isrl̄: allocutusq̄ i
a ¶ quasi cōfidite: exaudite sunt oīones vestre.
est eos dicēs. Scitōte qm̄ exaudiet dñs p̄ces k
a ¶ assiduę. b ¶ actione. c ¶ finis nō pugna coronat.
vras: si mānētes pmāseritis in ieiunijs ⁊ oro-
a ¶ vt placeatis dño.
nibus in ꝓspectu dñi† ¶ Memores estote moy l
Exo.17.d. si serui dñi: q̄ amalech ꝓfidētē i vtute sua: ⁊ in
potētia sua: ⁊ i exercitu suo: ⁊ i clypeis suis: ⁊
in currib⁹ suis: ⁊ in eq̄tib⁹ suis nō ferro pugnā
a ¶ prostrati.
do: sz p̄cib⁹ sctis orādo deiecit. Sic ērūt vni-
a ¶ qui pseuerauerit vsq̄ in finē saluus erit.
uersi hostes isrl̄: si pseuerauerit in hoc ope qđ
a ¶ p̄dicator⁊ christi. b ¶ fideles.
cępistis. Ad hāc igit exhōrtationē ei⁹ dēpcā †
a ¶ in oratione cōfortati. b ¶ bene placentes.
tes dñm: pmānebāt in ꝓspectu dñi: ita vt etiā
¶ sacerdotes.
b hi q̄ offerebāt dño holocausta p̄cincti cilicijs m
¶ memoria fragilitatis. a ¶ mētes.
offerrēt sacrificia dño: ⁊ erat cinis sup̄ cāpita
a ¶ cor ꝓtritū ⁊ būiliatū de⁹ nō dspiciet. b ¶ vnanimes i orone
eor. Et ex toto cōrde suo oēs ōrabant deū vt
visitaret populū suum isrl̄. Ca. V
¶ spirituali.
c ¶ Nunciatūq̄ est holoferni ꝓncipi n
¶ fideles.
militię assyrior⁹ q̄ filij isrl̄ p̄para-
a ¶ malis. b ¶ fidenti aīo oēm superbiā de-
testat⁊ per quā maxime aduersarij irrūpere student.
rent se ad resistēndum: ac montiū itinera con-
clusissent: et furore nimio exarsit in iracun- o
a ¶ q̄ turbidi ⁊ incōsiderati. b ¶ q̄ sine lege. c ¶ q̄rūt hec psecutores adinuicē q̄ sint quāte ꝓstātie.
dia magna. Vocauitq̄ ōes ꝓncipes moab ⁊ duces āmon: ⁊ dixit eis. Dicitē mihi q̄

c* a ¶ Et clamauit oīs pplṡ ad dñm 6
mag. fecit enī p̄mo qđ potuit p̄m via humā-
nā ne tēptaret deum: ⁊ residuū qđ facere nō
poterat deo p̄cib⁹ cōmendabat. b ¶ Et hu
miliauerūt animas suas ⁊c. ⁊ nō tantū
corpora: naz sicut dicit Eccli.xxxv.c. Oratio
humiliātis se nubes penetrabit. c ¶ Infā-
tes pstra. cō. fa. tē. dñi: Ut respiceret ad
eor inocētiā. d ¶ Et altare dñi ope. cili
cio. Sicut aliq̄n ostiū ecclie obstruit spinis
in signum afflictionis. e ¶ Et vxores eo
rū in diui. per raptorū violentiā. f ¶ Et
sancta eorū. i. loca diuini cultus. g ¶ In
pollutionē. exercendo ibi per gentiles ido-
latriā: sicut factū fuit postea tēpore antiochi
illustris. h ¶ Tunc eliachim. Hic conse-
quenter ponit huius eliachim diligētia ver-
bo ⁊ facto/ cum dicit: i ¶ Circūiuit oēm
israel. vt ex p̄sentia sua ⁊ verbo proprio ma
gis excitaret pplm q̄m solo scripto. k ¶ Sci
tote q̄m exaudiet dñs preces vestras.
⁊c. naz oratio que est pia pro se ⁊ pseueranș
semper exauditur. l ¶ Memores estote
moy. ⁊c. hec historia habet Exo. xvij. c. vbi
dicit: Cunq̄ leuaret moyses manus vince-
bat israel. sin autē paululū remisisset supera-
bat amalech. ⁊ subdit ibidem. Et factū est vt
nō lassarent manus eius vsq̄ ad occasum so
lis: fugauitq̄ iosue amalech et populū eius
in ore gladū. Cetera patēt vsq̄ ibi: m ¶ Of
ferebant dño holocausta p̄cincti cili
cijs. ⁊ hoc exterius in signum afflictionis et
humiliationis. Sacrificiū autē ecclesie quod
est eucharistia nō est licitum offerre nisi in de
bitis vestimētis propter reuerentiā sacrame
ti. sacrificiū vero veteṙ legis qđ erat tm̄ figu
rale nō erat tāte reuerētie. Cetera patēt.
* b ¶ Sacerdos dñi magnus circūit Moraliter
omnē israel. ⁊c. ⁊ subdit effectus/ cum di-
citur: † ¶ Ad hanc igitur exhortatio- b
nem eius dēpcantes dñm ⁊c. Naz per
orationē deuotam demones debellant. Un
de dicit Johānes os aureū: Quis non ho-
stem orando devicit. orationibus Daniel vi
sa pandunt: sopiunt flamme: fere ebetescūt.
cadunt hostes: inimici vincunt: quāto enim
purior frequentiorq̄ fuerit celebrata oratio:
tanto celeriꝰ erit de hoste vindicta. Ca. V
¶ Nunciatūq̄ est. Postq̄ deseri-
pta est psecutionis filioꝝ israel spe
cialis occasio. hic cōsequēter describ Diuisio
bitur ipsa psecutio. Circa quā primo ponitur
holofernis inquisitio. secūdo achior⁹ respōsio
ibi: Tunc achior. tertio assyrioꝝ indignatio/
ibi: Et factū est. Circa primū dicit: n ¶ Nū
ciatūq̄ est holoferni. per explorator⁹ su
os ad hoc missos. o ¶ Exarsit in iracun-
dia. Naz ex superbia credebat q̄ nullus au-
deret moueri ad resistendū sibi. p ¶ Vo-
cauitq̄ oēs ꝓncipes moab et duces
ammon. isti enī habitabāt prope iudeā: pro
pter qđ de statu iudeoꝝ melius dicere pote-
rāt veritatē. q ¶ Dicite mihi ⁊c. q̄tū ad
* eius originē Moraliter
Moraliter. n ¶ Nūciatūq̄ ē ho. ⁊c. Ūn
enī diabolus p̄cipit aliq̄s se pparare ad resi
stēdū sibi tūc graui⁹ q̄rit eos suadere ⁊ psequ.
iō subdit: p ¶ Dicite mi. q̄s sit iste po-
⁊c. Ūn dicit leo papa: nō desinit hostis anti
quus trāsfigurās se i angelū lucis: deceptio
nē/ laq̄os vbiq̄ p̄tendere: oīm discutit p̄suetu
dines: vētilat curas: scrutat affect⁹: ⁊ ibi q̄rit
cās nocendi: vbi quēq̄ viderit studiosi⁹ occu
* pari. Tūc

a ¶ Memo-
res esto. Per
exēpla scōꝝ cor
roborat. vnde
Job.10.c. Job: Instau-
ras testes tuos
ꝑ me. ⁊ Paul⁹
Heb.11.f ad Heb. fidei
virtutē laudās
patruz copiosa
iducit exēpla q̄
p fidē vicerunt
regna: operati
sunt iusticiam.
b ¶ Holocau
Sal.5.d sta. Carnē suā
cū vicijs ⁊ pcu
piscētijs crucifi
gētes vitā suā
deo dedicātes
hostiaz laudis
ore et aīo offe-
rētes. Ca. V
Incia-
tūq̄
est. ¶ Tūc a-
chi. q̄li pnceps
hereticoꝝ q̄libz
idolatrie dedi-
tus q̄ ō diuinis
opib⁹ ⁊ miracu
lis cognouit q̄
sepe alijs dicit:
Quis fidē catho
licā pfecte ñ di-
dicerit ⁊ xp̄i ba
ptismate rena-
tus nō sit. Vel
p achior hereti
ci designāt q̄ lz
p oīa vitā ꝓba-
tis nō teneant:
tñ i doctrīa sua
Exo.17.d. multa vera p̄di
cāt: q̄ nr̄e fidei
pcordāt. Hi ꝑ
ecclesiā catholi
cā pugnāt lz rō
ne supati ꝓba-
tem oīno nō ce
lāt: heretici enī
bona mal⁹ pmi
scēt: qz si sp ma
la dicerent late
re nō possēt: sic
q̄ veneni pocu
lū porrigit: la-
brū calici melle
tāgit vt qđ dul
ce ē p̄tio sētiat:
ne qđ mortifer
est timeat. Ali
q̄n tñ correcti
saluāt: sic achi
or vidēs victo-
riā Judith con
sociatus popu
lo dei circumci
dit carnē ꝑpu
cij sui: leprosi q̄
q̄s euāgelici he
reticos exēmūt
qui dum rectis
prava inserūt:
quasi colorē sa
num maculis
aspergunt.
Quē sol.

A quis sit populus iste qui montana obsidet/ aut que
a ¶ munitiones fidei.
t quales t quãtę sint ciuitates eorũ/ que etiã sit vir/ b
tus eorũ: aut que sit multitudo eoꝝ/ vel quis rex mi c
¶ q̃ potens.
a ¶ luce fidei t sciẽtie q̃bus p̃ncipes tenebrarũ facilꝭ expugnant.
litię illorũ: t quare pręoibus qui habitãt in oriẽte d e
isti cõtẽpserũt nos: t nõ exierunt in obuiã nobis: vt
a ¶ quasi principes hereticorũ. b ¶ quilibet idolatrie deditus.
†J.11.b suscipẽrent nos cũ pace. †Tunc ạchior dux omniũ f
filiorũ ammon respõdens/ ait: Si digneris audire
dñe mi/ dicã veritatẽ i ꝓspectu tuo de ppło isto: q̃ in
¶ populus dei habitat in montanis: egyptij in campis.
†Gen.11.d mõtanus habitat: t nõ egredięt verbũ falsum ex ore
meo. Ppłs iste ex pgenie chaldęorũ est. †Hic p̃mũ g
a ¶ ignem t alios.
in mesopotamia habitauit: qm̃ noluerũt sequi deos i
¶ gentium.
patrũ suoꝝ q̃ erant in terra chaldęoꝝ. Deserẽtes ita
a ¶ religionem. b ¶ mali sunt in multitudine: boni in vnitate.
q̃ cẽrimonias patrũ suoꝝ/ que in mũltitudine deoꝝ
a ¶ mente t corpore.
erant: vnũ deũ cęli coluerũt: q̃ t p̃cepit eis vt ẽxirẽt
inde t habitarent in charrã†. Cũq̃ operuisset omnẽ k
† Gen.47.a a ¶ verbi dei. b ¶ in hierlm ascendit in egypto descendit.
terrã famẽs/ dẽscẽderũt in egyptũ: illicq̃ p quadrin m
a ¶ multiplicati sunt super numerum.
gentos annos sic mũltiplicati sũt: vt dinumerari eo n
a ¶ pharao diabolus.
†Exo.1.c rũ nõ posset exercitus. †Cũq̃ grauasset eos rex egy/ o
a ¶ vel one. b ¶ nõ dei. c ¶ terrenis operibus.
pti/ atq̃ in ędificãtiõibus vrbiũm suarũ in lũto t la
a ¶ corde t ore b ¶ nõ deos.
B tere subiugasset eos: clãmauerunt ad dẽum suum:
a ¶ vltionem eorum.
t percussit totãm terrã egypti plagis varijs. Cunq̃ p
a ¶ plagis superati.
eiecissent eos egyptij a se/ t cessasset plaga ab eis/ et
iterũ eos vellent capere t ad suũ seruitiũ reuocare: q
a ¶ summus horum omniũ. b ¶ rubrũ in quo baptisma significat.
†Exo.14.g fugiẽtibꝰ his/ dẽus cęli mare aperuit/ ita vt huncinde r
aquę q̃si murꝰ solidarent̃ t isti pede sicco fundũ ma
a ¶ multitudo vitiorum demonum.
ris pambulãdo trãsirẽt. In q̃ loco dũ inũmerabilis
a ¶ baptismi b ¶ beati quoꝝ remisse sunt iniquitates ꝛc.
exercitꝰ egyptioꝝ eos pseq̃ret: ita ạquisꝫ coꝑtus est/
vt nõ remaneret vł vnꝰ qui factũ posteris nũciaret.
Egressus etiã mare rubrum/ deserta sina montis oc s
a ¶ ante. b ¶ in deserto huius mundi homines requiescũt: nõ fi/
currerũt/ in quibꝰ nũq̃ homo hãbitare potuit/ vł si t
lij hominum. a ¶ legis que ad litteram est amara. b ¶ indulcati
ligno crucis sanguine christi spiritualiter intellecti.
†Exo.15.d. lius hois reqeuit. †Illic fõtes amari obdũlcati sũt v
†Exo.16.d eis ad bibendũ †t p annos q̃draginta annonã de cę
a ¶ vnde: Non enim in arcu meo sperabo.
lo cõsecuti sũt. Ubicũnq̃ igressi sũt/ sine arcu t sagit x
ta/ t absq̃ scuto t gladio: deus eoꝝ pugnauit p eis
a ¶ impune.
vicit. Et nõ fuit qui insultãret ppło isti nisi quãdo re
cessit a cultu dñi dei sui. Quotienscũq̃ autem p̃ter y
a ¶ a deo suo. b ¶ captiuitatem.
ip̃m deũ suũ alterũ coluerũt/ dãti sunt in prędã et in
a ¶ occisionẽ. b ¶ nationib⁹. c ¶ quasi nõ ex toto abiecit sz correxit.
glądium t oppṕbriũ. Quotienscunq̃ autẽ pẽni/
tuerunt se recessisse a cultura dei sui/ dedit eis deus
c ei⁹ originẽ. a ¶ Et q̃. t q̃n. sit ci. eorũ. Ut audeãt L
ꝓfidere de defensione eaꝝ. b ¶ Que etiã sit vi. eorũ.
In corꝑibꝰ: t audacia in mentibꝰ. b ¶ Aut q̃ sit mul.
eorũ. i. quãta t qualiter armata. c ¶ Vel q̃s rex mi. eo
rũ. i. q̃ ꝓuidus t bellicosus. d ¶ Et q̃re p oibꝰ ꝛc. i. si
nõ ꝓfidũt in p̃dictis: q̃ põt tũc esse causa sue rebellionis.
e ¶ Qui habitãt in oriẽte. Hoc videt esse ꝓ illud qđ
dr. s. ij. ca. Egredere aduersus oẽ regnũ occidẽtis. Dicen
dũ q̃ lz oẽs terre supra notate iter q̃s est hierlm t iudea:
sint in pte occidẽtali respectu regni assyrioꝝ: tñ respectu to
tius terre habitabilꝭ iudea et alie terre q̃s subiugauerat
holofernes magis erãt oriẽti ꝓpinque q̃ occidẽti: nec ob/
stat q̃ hierlm dr esse in medio terre habitabilis. nã hoc dr
eo q̃ est in q̃rto climate qđ est mediũ. climata ꝓ nõ distin
guunt̃ ꝑm distãtiã ab oriẽte in occidentẽ: sed ꝑm distãtiã a
meridie in aq̃lonẽ. f ¶ Tũc achioꝝ. Hic q̃r ponit ipł Diuisio
achioꝝ respõsio: q̃ ꝓmo dat suã respõsionẽ. scõo infert intẽ
tã cõclusionẽ/ ibi: Huc g. Prima in tres. Mã in respõsio/
ne achioꝝ ꝓmo describit hebreoꝝ gen⁹. secũdo eoꝝ ꝓgres/
sus/ ibi: Cũq̃ operuisset. Tertio ipoꝝ virtus/ ibi: Ubicũ/
q̃ ingressi sũt. sicut petiuerat holofernes. Circa ꝓmũ dicit:
Tũc achioꝝ ꝛc. Erat enĩ ꝓncipalis inter ammonitas: qui
descẽderãt de Loth nepote abrae: ꝓpter qđ sciebat histo/
riã hebreoꝝ: ex eodẽ genere descẽdẽtiũ: t ibo obtulit se ad
rũdẽdũ. g ¶ Ppłs iste ex p. chal. ẽ. Ut hr̃ Gen. xj. d.
Tulit itaq̃ thare abraã filiũ suũ t Loth filiũ arã filij sui t
sarai nurũ suã: t eduxit eos ð vr chaldeoꝝ ꝛc. h ¶ Hic p̃.
in meso. habitauit. Post exitũ de chaldea: vt hr̃ Gen.
xj. i ¶ Om no. se. de. pa. suoꝝ. idola colẽdo. k ¶ Et
habita. in charrã. Sic enĩ notat̃ hec ciuitas Act. vij. et
Gen. xj. notat̃ arã. Ciuitatũ enĩ nota ꝑm diuersitatẽ tẽpo/
rũ t linguarũ varie ꝓnũciant̃. l ¶ Cunq̃ operuisset.
Hic q̃r describit ppłs ꝓgressus. t ꝓmo q̃tũ ad descẽsum
in egyptũ/ cũ dicit: Cũq̃ operuisset oẽm terrã fa. de/
scẽ. in egyptũ. Ut habet̃ Gen. xlvij. m ¶ Illicq̃ p q̃/
dringẽtos annos. Qui incipiẽdi sunt a nmuitate ysaac:
t terminãdi in exitu de egypto: vt declaratũ fuit Gen. xv.
n ¶ Sic multiplicati sunt ꝛc. Ut hr̃ Exo. j. o ¶ Cũ/
q̃ grauasset eos rex egypti ꝛc. De isto granamine et
egypti ꝓcussione plagis multis: habet̃ in ꝓncipio Exo. vs
q̃ ad. xiij. ca. p ¶ Cũq̃ eiecissent eos. Hic secũdo de/
scribit hebreoꝝ ꝓgressus quãtũ ad mirabilẽ exitũ de egy/
pto/ cũ dicit: Cũq̃ eiecissent eos egy. Timore mortis
cõpulsi. Exo. xij. q ¶ Et iterũ eos vel. cape. Et ad suũ D
seruitiũ reuocare Exo. xiiij. r ¶ Fugiẽtibꝰ his/ deꝰ ꝛc.
Et hoc totũ hr̃ Exo. xiiij. s ¶ Egressis etiã mare ꝛc. Sz
cõtrariũ videt Exo. xv. d. vbi dr: Tulit aũt moyses isrł de
mari rubro: t egressi sunt in desertũ sur. Dicẽdũ q̃ hic bre
uiter repetit historia exitus filiorum isrł de egypto: ꝓpter
quod nõ exprimunt̃ hic oĩa loca: sed solum notabilia inter
que est mons synai: ad quẽ ꝑpłs tẽdebat. t ¶ In qui/
bus nunq̃ hõ habitare potuit. Propter locoꝝ steri/
litatẽ: t loquit̃ hic de habitatione in ciuitate vel villa. pa/
stores enĩ aliqui poterant ibi gregẽ pascere: sicut legit̃ de
moyse Exo. iij. v ¶ Illic fon. amari obdulcati sunt
eis Exo. xv. Et q̃ annos. xl. annonã de celo consecuti sunt
Exo. xvi. x ¶ Ubicũq̃. Hic q̃r describit hebreoꝝ vir/
tus que nõ erat ex homibus sed ex ꝓtectiõe diuina: ꝓpter
qđ dicit: Ubicunq̃ ingressi sunt sine arcu ꝛc. Licet
enĩ pugnauerũt cũ amalech in armis: t cũ alijs septem gẽ/
tibus quas expulerũt de terra ꝓmissionis: tamẽ nõ habue
runt victoriam per arma/ sed virtute diuina, vnde t ama/
lech precibus moysi fuit debellatus: vt dictũ est ca. ꝑceden
ti. t in pugna Josue cõtra reges chanaan lapides grandi
nis interfecerunt aduersarios: et sol stetit ĩmobilis spatio
vnius diei Josue. x. y ¶ Quotiẽscũq̃ autẽ ꝓter ipm
deũ ꝛc. Ista patent ex decursu libri Judicũ t. iij. Regũ.
c Deniq̃ Mozaliter
pari. f ¶ Tũc achioꝝ ꝛc. p istũ q̃ gẽtilis erat t multa
de diuinis bñficijs filijs isrł collatꝭ narrauit: q̃z sensus my
stici ĩ locis suis positi sũt ex qb⁹ ĩ fine ꝓclusit ꝓcilũ ꝫ filios
isrł. s. q̃liter possent facilẽ debellari. significant̃ heretici q̃
exꝛbis xpi studẽt catholicos ĩpugnare: sicut iulian⁹ apostꝛa
ta ex b q̃ xps dicit Luc. xiij. f. Nisi q̃s renũciauerit oĩb⁹ q̃
possidet nõ põt me⁹ eẽ discipul⁹. facultates t pr̃imonia xpi
anoꝝ auferebat: t sic auariciã suã ex euãgelij testimonio colo
rabat t sil̃r heretici errorẽ suũ studẽt sacre scripture testi/
monijs colerare.

¶ inimicis.

Et celi virtutē resistēdi. Beniq chananeū regē z iebuseū z phe a
reeū z ethēū z euēū z amorreū: z oēs potētes in esebon p
strauerūt: z terras eoꝝ z ciuitates eoꝝ ipsi possiderūt: z vs/
qdū nō peccarēt i ꝓspectu dei sui: erāt cū illis bona. Be⁹
enī illoꝝ odit iniqtatē. Nā z añ hos annos cū recessissent a b
¶ ꝑceptis. a ¶ ꝑficerent. b ¶ a terra sua.
via quā dederat illis deus vt ambularēt in ea/exterminati
sunt ꝓlijs a multis nationib⁹ z plurimi eoꝝ captiui abdu/
¶ per penitentiā.
cti sunt in terrā nō suā. Super aūt reuersi ad dñm deū suū c
ex dispersione q̄ dispersi fuerāt: z adunati sunt: z ascēderūt d
¶ visionē pacis. ¶ vel coꝝ.
mōtana hec oia: z iterū possidēt hierl'm/vbi sūt sctā sctōꝝ.
Nunc ergo mi dñe ꝓquire si est aliq̄ iniqtas eoꝝ in cōspe/ e
ctu dei eoꝝ: ascendamus ad illos: qm̄ tradēs tradet illos
deus eoꝝ tibi: z subiugati erūt sub iugo potentie tue. Si
vero nō est offensio populi huius coꝝā deo suo/nō poteri/
†.13.d mus resistere illis: † quoniā deus eorum defendet illos: et
erimus in opprobriū vniuerse terre. Et factū est cum cess/ f
a ¶ qui fastu mūdi superbiūt: ꝑconia veritatis audire nō possunt: z ꝑdicato/
ribus cū ceteris fidelibus mortē minant.
sasset loqui achior verba hec/ irāti sunt omnes magnates
holofernis: z cogitabāt interficere eum/dicentes ad alter/
a ¶ cuius temeritatis. b ¶ fideles.
utrum: Quis est iste qui filios israel posse dicat resistere re
a ¶ diabolo. b ¶ demonijs virtus q̄buslibet malis. c ¶ nō enī videt fidei scu
gi nabuchodonosoꝝ z exercitibus eius: homines inermes
tum: galeā spei z gladiū verbi dei. ¶ pugnandi.
et sine virtute: et sine peritia artis pugne: Ut ergo agno/ g
¶ putat fallere.
scat achior quoniā fallit nos: ascēdamus in montana: z cū
capti fuerint potētes eoꝝ/ tunc cū eisdē gladio transuerbe
¶ non celi.
rabit: vt sciat ois gēs: qm̄ nabuchodonosoꝝ deus terre: est b
et ꝓter ipsum alius nō est. Capl'm. VI i
Actū est aūt cū cessasset loqui: indignatus ho
lofernes vehemēter dixit achior: Quoniā ꝓ
phetasti nobis/dicens: q̄ gens israel defendat a
deo suo: vt ostendā tibi qm̄ nō est deus nisi nabuchodono
sor: cū percusserimus eos oēs sicut hominē vnū: tunc z ipse
cum illis assyrioꝝ gladio interibis: z ois israel tecū pditio
ne disperiet: z ꝓbabis quoniā nabuchodonosoꝝ dñs sit
vniuerse terre. Tuncq gladius milicie mee trāsiet per late k
ra tua: z confixus cades inter vulneratos israel: et non re/
spirabit vltra donec exterminetis cum illis. Porro autē l
si ꝓphetā tuam verā existimas/nō concidat vultus tuus:
z pallor qui faciē tuaz obtinuit abscedat a te: si verba mea
hec putas impleri nō posse. Ut autē noueris qz simul cum
a ¶ turbe periture ꝑcones Xpiran̄ adiūgere studēt: pditos enī putāt q̄s a ꝓsor
tio suo separāt: z fidelib⁹ xp̄i associāt. vñ: Tu discipul⁹ ei⁹ es: nos aūt moysi.
illis hec experieris: ecce ex hac hōra illoꝝ populo socia/
beris: vt dum dignas mei gladij penas exceperint: ipse si/
a ¶ ꝑsecutoribus fidei.
mul vltioni subiaceas. Tunc holofernes ꝓcepit seruis su/ m
a ¶ quēlibet confessoꝝ christi preconē veritatis. b ¶ separatū a se.
is vt cōprehenderēt achiōr z ducerēt euz in bethuliā/z trā
a ¶ quos pdendos putauit.
derēt eum in manus filiōꝝ israel. Et accipiētes eū serui holo
a ¶ cupiūt enī tales ꝓ illicita desideria trahere ad viā latā q̄ ducit ad mortē.
lofernis: pfecti sunt per campestria: sed cū appropinquas
a ¶ ꝑdicatores testimonia scripturaꝝ cōtra iaculātes.
sent ad montana exierunt ꝓtra eos fundibularij. Illi autē n o

✱ a ¶ Deniq chananeū regē z̄c. vt ptz Jo 5
sue. xij. b ¶ Nam z añ hos an. cū recessis.
a via quā dede. illis deus. scz tpe trālmigra/
tionis Joakim z captiuitatis facte sub sedechia
exterminate sunt ꝓlijs per reges assyrioꝝ z egy/
pti: vt ptz. iiij. Regū. z plurimi eoꝝ captiui addu
cti sūt. Primo per teglathphalasar. iiij. Reg. xv.
Secūdo ꝑ Salmanasar. iiij. Reg. xvij. z hoc quā
tum ad regnū israel, quantū vero ad regnū iuda p
regē babylonis. ꝑmo tēpore Joachin filij Josie.
secūdo tēpore Joachin filij eius. iiij. Reg. xxiij.
tertio tēpore sedechie. iiij. Regū. xxv. c ¶ Rup
autē reuersi ad dñm z̄c. scz tpe cyri qui dedit
populo licentiā redeundi. d ¶ Et ascenderūt
montana. i. iudeā que est mōtuosa. e ¶ Nūc
ergo. Narrata iudeoꝝ hystoria. hic consequēter
achioꝝ cōcludit intentū dicēs: Nunc ḡ dñe mi
z̄c. ad hoc enī ꝓdicta narrauerat: vt holofernes
sciret nō se posse filios israel capere nisi ꝓ offensam Diuisio
dei sui: z ptz hra: f ¶ Et factū est. Postq̄ posi/
ta est achioꝝ respōsio. hic ꝓsequēter ponit assyrio
rū indignatio. z ꝑmo ḡtum ad duces exercitus.
secōo ḡtum ad principē eius sequēti ca. Circa pri
mū dicit: Et factū est cū cessasset loq̄ z̄c. ira/
ti sunt oēs magnates holofernis: ex fine sue nar
rationis in qua cōcluserat eos nō posse ꝓpter vir
tute iudeos debellare. z patet sentētia vsq̄ ibi:
g ¶ Ut ḡ agnoscat achior qm̄ fallit nos.
Id est fallis verbis decipe nos intēdit. h ¶ Ut
sciat ois gens qm̄ nabucho. deus ter. est:
nō dicūt deus celi sed terre: videnī enī illius er/
roris fuisse qui dicebāt diuinā ꝓuidentiā ad cele
stia se tm̄ extendere: am q̄ dicit Job. xxij. c. Circa
cardines celi ꝑambulat nec nostra cōsiderat. hoc
autē nomē deus impositū fuit a ꝓuidētia rerū et
gubernatione: z ideo deū terre dicebāt: cuius re/
gnū ad plura terrena se extēdit. intētio ꝙ regis
nabuchodonosoꝝ z sui exercitus erat omnē terrā
suo subiugare dñio: vt dictū est. ꝑ. ca. ū. ꝓpter q̄ 15
a suis denominabat⁹ de⁹ terre. Ca. VI Diuisio
Actū est autē. Hic ꝓsequēter descri/
bit indignatio holofernis. z primo ver
bis iniuriosis. secūdo factis/ibi: Tunc
holofernes. Circa primum patet littera vsq̄ ibi:
k ¶ Tuncq gladius milicie mee. Ex quo vi
detur q̄ intendebat eum interficere pluribus pla
gis z cruciatibus: vt exprimit infra eo. ca. tunc et
ipsum achior diuersis iubeat interire supplicijs.
ideo nō dicit militis sed milicie: qz intēdebat eus
militū ludibrio exponere. l ¶ Porro aūt si ꝓ
phe. tuā verā exi. z̄c. nō fuit mirū si achior tūc
timuit: Tum qz inter eos erat sicut agnus inter
lupos: Tum licz qz firmiter teneret deū hebreos
posse defendere: tamē nesciebat si eū offendissent
vel nō: ꝓpter q̄ hoc inq̄rere cōsuluerat. Cetera
patēt. m ¶ Tunc holofernes. Hic ꝓsequēn Diuisio
ter ondit ei⁹ indignatio factis z ꝑmo achioꝝ hebreis
tradēdo. secūdo eos crudeliter inuadēdo: sicut di
xerat indignat⁹. secūda incipit ca. vij. Prima di/
uidit in tres: qz primo describit achioꝝ traditio:
secūdo traditi disquisitio/ibi: Porro filij israel.
tertio disquisiti ꝓsolatio/ibi: Cunq̄ vniuersa. pri
ma pars ptz vsq̄ ibi: n ¶ Exierūt cōtra eos
fundi. z dicunt a funda z bale grece q̄ est ꝓie/
ctio latine: qz cum funda ꝓiciunt lapides quoꝝ
ictus graues sunt maxime quādo descēdunt a su/
perioꝝ parte. o ¶ Illi autē diuerten. a late
re mon. ligaue. achioꝝ ad arboꝝē in mani. Moraliter
volētes se expedire de achioꝝ: cum tali tamē secu
ritate q̄ non posset manus hebreoꝝ effugere.
✱ Porro. hic
Moraliter. i ¶ Et factū est q̄ cum cessa.
loq̄ z̄c. Per hoc q̄ iste dicēs veritatē incurrit su
perboꝝ indignationē: significant illi qui arguūt
obstinatos: qz nō sequit inde correctio: sed cōtra
eos indignatio. vñ dicit Johānes os aureū. In/
currit odiū qui arguit criminosos. Prelat⁹ tñ q̄
tenet ex officio corrigere: nō debet ꝓpter hoc a
✱ correctione

Ca. VI

A a ¶ Que ſoluetes. Doctores eccłie ad arborē ligatū ſoluūt cū ca thecuminos ſuos / nec pſecutor rabiē nec mortē ptimeſcere docēt. q. ad arborē ligatū ſoluūt cū a formidie crucis mē tē pauidā eruūt ⁊ ad patiēdū inſtruūt: hoc autē meli⁹ fit ſi (exēplo oziē charmī q̄ fortātes achior pces deuotas cuz oī pplo nō effuderūt) magiſtri eccłie cū ceteris fidelibus auditoribus ſuos dño cōmēdauerint deuotis p̄cib⁹ vt ei⁹ dono habeāt: qd̄ hūana infirmitas nō mereā.

b ¶ Et fe. cenā ma. Cenā magnā expleto ieiunio facit q̄ animā diu lāguidā: ⁊ pane vbi indignā euāgelica doctrina ⁊ dapib⁹ virtutū refecit. Unic cōuiuio adnocant oēs p̄sbyteri vt exhortatiōib⁹ ⁊ exēplis corroborēt neophiti ad fidem accipiendam vel conſeruandam.

Incidi

Ni. de ly.

B a ¶ Porro. Hic p̄ter deſcribit traditi diſpoſitio / cū ſubdit:

b ¶ In medio ppli il. ⁊c. Mirabāt enī de tali ligatiōe ipſius tāq̄ de re inſolita. c ¶ In dieb⁹ illis ⁊c. Hoc interponit: q⁹ cozā eis p̄n cipaliter adductus fuit achior. ⁊ ſubdit achior rnſio / cū dicitur: Dixit achior oīa. ⁊ patz ſra vſq̄ ibi: d ¶ Propt hoc qđ ⁊c. Nō enim credebāt dei celi ,puidētiā ad hec iferiora ſe extēdere: vt p̄dictū ē: nec p p̄ns ei⁹ defenſionē.

e ¶ Cūq̄ achi. vnic p̄r deſcribit iterrogati vl diſq̄ſiti p̄ſolatio. ⁊ p̄mo p oſonē deuotā / cuz or: f ¶ Dis pplis ce. in fa. Humiliter ⁊ deuote depcātes: vt de⁹ liberaret eos cū ipo achior de manibus holofernis. g ¶ Reſpice ad no. hu. Qui nō p̄fidim⁹ de nr̄is meritis vl p̄tute: ſz de tua bonitate. h ¶ Et faſan. tuo. at. ſ. abraaz / iſaac / iacob ⁊ alioz ſanctoz patrū: vt eoz meritis liberemur.

i ¶ Oratiōe po. cō. cōſo. ſūt achior. In fine oſonis diuinit⁹ cōfortati: nā melior eſt finis oſonis q̄ principiū Eccłi. vii. b. k ¶ De⁹ patrū no. cui⁹ tu ⁊c. Aſſyrijs nunciando.

l ¶ Ipſe. Remuneratoz. m ¶ Tibi hāc dabit viciſſitudinē ⁊c. Hoc dixerūt cōfidentes de diuino auxilio. n ¶ Lō vero. Hic ſecūdo cōſolant achior ei cū ipis habitationē libe rā offerē

a ¶ qz militē xp̄i quē ſeducere nō p̄ſit crucis ac paſſiōis ei⁹ ſocīū facilit.

diuertētes a latere mōtis ligauerūt achior ad arborē manib⁹ ⁊ pedib⁹: ⁊ ſic vinctū de reſtib⁹ dimiſerūt eū: ⁊

a ¶ nō correcti ſed peiores augmēto ſcelerū. b ¶ priſtinū errorē.

reuerſi ſūt ad dōminū ſuū. Porro filij iſrl deſcēdētes a

a de bethulia venerūt ad eū. Quē ſoluētes ad bethuliā duxerūt: atq̄ in medio ppli illū ſtatuētes pcōctati ſūt b q̄d rerū eſſet q⁹ illū vinctū aſſyrij reliq̄ſſent. In dieb⁹ c illis erāt illic p̄ncipes: oziās fili⁹ micha de tribu ſyme on: ⁊ charmi q̄ et gothoniel. In medio itaq̄ ſenioz et in ſpectu oīm achior dixit oīa q̄ locut⁹ ipe fuerat: ab holoferne interrogat⁹: ⁊ q̄liter pplis holofernis voluiſſet ꝓpter hoc vbū iterficere eū: ⁊ quēadmodū ipe holofernes irat⁹ iuſſerit eū iſraelitis hac de cauſa tradi: vt dū vinceret filios iſrl: tūc etiā ipz achior diuerſis iubeat iterire ſupplicijs: ꝓpt hoc q⁹ dixiſſet: de⁹ celi de d fenſor eoz eſt. Cūq̄ achior vniuerſa hec expoſuiſſet: e ois pplis cecidit in facie adorans dñm: et cōmuni la- f mētatiōe et fletu vnanimes p̄ces ſuas dño effuderūt/

a ¶ q̄ oīa feciſti oīa potes. b ¶ ne diſſimules peccata eoz̄.

dicētes: Dñe deus celi ⁊ terre intuere ſuperbiaz eoz et

a ¶ q̄ humilia reſpicis. b ¶ mentis que tibi ſola placet.

reſpice ad noſtrā humilitatē ⁊ faciē ſanctoz̄ tuoz̄ at g h

a ¶ confidentes. b ¶ nō de ſe.

tende: ⁊ oſtende qm̄ nō derelinq̄s p̄ſumētes de te: ⁊ p̄ſu

a ¶ qui gloriat in dño glorietur.

mētes de ſe / ⁊ de ſua virtute glōriātes humilias. Finito itaq̄ fletu ⁊ p totā die oſone pplor̄ cōpleta: cōſo- i

a ¶ confidentes oratione ſuam eſſe exauditam.

lati ſūt achior / dicētes: Deus patrū noſtroz̄ cui⁹ tu vir k

a ¶ remuneratoz. b ¶ qui meruiſti.

tute p̄dicaſti: ipe tibi hāc dabit viciſſitudinē: vt eoz̄ l m

a ¶ p̄ ipſi tuum.

magis tu interitū videas. Cū vo dñs deus nr̄ dederit n

a ¶ interemptis hoſtibus.

hāc libertatē ſeruis ſuis: ſit ⁊ tecū deus in medio nr̄i: o

vt ſicut placuerit tibi: ita cū tuis oībus p̄uerſeris nobiſcū. Tūc oziās finito cōſilio ſuſcepit cum in domū p q

b ſuā / ⁊ fecit cenā magnā. Et vocatis oībus p̄sbyteris: r

a ¶ ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres in vnū.

ſimul expleto ieiunio refecerāt. Poſtea vo quocatus s t

a ¶ dom⁹ mea dom⁹ oſonis vocabit. b ¶ maledict⁹ hō q̄ confidit i ho. ⁊c.

ois pplis p totā noctē intrā eccłiam orauerūt petētes v

auxiliū a deo iſrael.

Ca. VII

a ¶ Myſticus. b ¶ cōplicibus.

In Holofernes aūt altera die p̄cepit exercitiu x y

a ¶ eccłiam que eſt domus dei.

bus ſuis vt aſcēderēt ī bethuliā Erāt aūt pedites bellatorū cētū viginti milia: et eq̄tes vigintiduo milia: p̄ter p̄parationes virorū illorū quos occupauerat captiuitas: ⁊ adducti fuerāt de p uincijs ⁊ vrbibus vniuerſe iuuētutis. Omēs paraue rūt ſe pariter ad pugnā cōtra filios iſrl: et venerūt per z crepidinē mōtis vſq̄ ad apicē: qui reſpicit ſup dotha im a loco q̄ dicit belma vſq̄ ad celmon qui eſt ꝓtra eſ-

rā offerendo / dicentes: Cū L vero dñs de⁹ noſter dederit hanc libertatē ſeruis ſuis. i. nos liberauerit de manibus holofernis.

o ¶ Sit et tecū deus in medio n. fri: ſicut placuerit tibi ⁊c. i. accipias ritū ⁊ legē noſtrā vel nō accipias: nō enī gētiles tenebant ad legē moſaicā: ſed ſufficiebat eis ad ſalutē credere vnum deū remuneratorē bonorū: ꝑm cōſiliū voluntatis ſue: ꝑm qđ ō: heb. xi. b. Accedētē ad deū oportet credere qz eſt: ⁊ inquirentib⁹ ſe remuneratoz ſit: ⁊ in hoc articuli fidei implicite p̄tinent: talis aūt erat achior q̄uis eſſet gentilis: vt ſatis patz ex dictis.

p ¶ Tūc oziās finito cōſilio. Hic tertio conſolant achior: cenā ei honorabilez faciēdo / cū dicit: Tūc oziās q̄ princeps erat pplī. vt p̄dictū eſt. q ¶ Suſcepit eū ī domū ſuā. Que erat honorabilioz ceteris.

r ¶ Et vocatis oībus p̄sbyteris. Et cena eſſet magis honorabilis.

s ¶ Refecerunt. ſ. achior ⁊ ſeipos ad nature ſuſtentationē. t ¶ Poſtea ve. cō uocatus ois pplis. A ſacerdotib⁹. v ¶ Intra eccleſiā orauerūt. Licz enī eſſet vnicū tēplū in hieruſalē in quo licitū erat offerri ſacrificiū: tamē in ſingulis ciuitatibus erāt ſynagogē in quibus cōueniebat pplis ad orandum ⁊ audiendum dei verbum.

D Moraliter

✳ correctione ceſſare.

a ¶ Porro fi. iſrl ⁊c. Per iſtos q̄ deſcēderūt ad ſoluēdū achior vincula, ſignificāt p̄dicatores ⁊ cōfeſſores q̄ ex fraēna charitate cōdeſcēdūt ſoluere vincula peccatoz̄: ⁊ inter iuſtos dant peccatoribus locū: ⁊ faciūt eis de ſacramento euchariſtie nobile ſconuiuiū. Ca. VII

Diuiſio

In Holofernes aūt altera die. Hic pleēnter deſcribit holofernis indignatio populū iſrael crudeliter perſequendo: vbi primo ponitur ſuperba oppugnatio vrbis. ſecūdo dura coartatio ſitis / ibi: Porro holofernes. tertio pauida obiurgatio plebis / ibi: Tunc ad oziā. quarto indiſcreta cōuentio ducis / ibi: Et cū fatigati. Circa primū dicit: Holofernes aūtē altera die ⁊c. i. in craſtino traditionis achior vt citius impleret crudelitatē quā prediserat. y ¶ Precepit exercitibus ſuis. Vt oſtenderet magnitudinē ſue poteſtatis. Cetera patēt vſq̄ ibi: z ¶ Et venerunt per crepidinē montis. i. concauitatez ipius ꝓcipitē.

✳ Filij aūtē

Moraliter. r ¶ Holofernes aūt ⁊c. Per hoc q⁹ iſte totū exercitū ꝓgregauit ad fil. of iſrl inuadēdū: eo q⁹ ſibi reſiſtebāt: Moraliter

✳ ſignificat

a ¶ Incidi pce. Doctrinā euāgelū quā ex fonte viuo ꝓcedentē doctores spūssancti gra illumīati p oris sui fistulā in ciuitatē eccīe introducūt. hāc psecutores fidelīū phibēdo ⁊ morte minādo auferūt: vt potius spūalis indigentia occidat. b ¶ Erāt tū nō lon. a nu. fon. sicut in libro 1.Ko.13.d Regū philistīm fabros ferrarios auferūt ne faciant hebreis au ⁊ lanceā aut gladiū. Et delēdit ois isrl̄ ad philistīm vt exacueret vomerē: ⁊ ligonē: ⁊ securim ⁊ sarculū. hoc enī maxīe diabolus studet vt doctrine fluēta ⁊ virtutū arma auferat: ⁊ sic nequitiā suā interitū seruoꝝ deivelociter expleat: hic ꝓncipes gentiū ⁊ iulianus apostata nō solū diuinā sed et hūanā rpianis īterdicūt phiam. c ¶ Tūc ad oziā. carnales q̄ dicunt Mat.15.a dñe do. cor aūt eorū lōge ē a me. Sunt enī in sagena dñi ⁊ boni ⁊ mali pisces vsq̄ ad littus futuri iudicīj: q̄ pūtis vite incōmoda graviter ferētes: malū p̄sentibus vti delitūs q̄ celestia bona sibi ī futuro reseruari: q̄ magros suos ꝓportunis q̄rimonijs affligūt/et sibi ad luxum seculi assentire cogunt. vñ sequit: Et cū fatigati his clamoribꝰ ⁊ his fletibꝰ lassati siluis ⁊c. ℣ Et hos ān.

¶ fideles.

drelon. Filij aūt isrl̄ vt viderūt multitudinē illoꝝ a
a ¶ humiliter orātes. b ¶ memoriā fragilitatis habētes: vnde Memēto homo q̄ cinis es ⁊ in cinerē reuerteris.
pstrāuerūt se sup terrā/mittētes cinerē sup capi/ b
ta sua: vnanimes orātes: vt deꝰ isrl̄ miscōiam suā
¶ virtutū studia.
ostenderet sup pplm suū. Et assumētes arma sua c
a ¶ mētis penetralia ne hostis aditū inueniat p quē delectatiōes
bellica/sederūt p lōca q̄ angusti itinerīs tramitē di
carnales noxie cogitatōis inducat. a ¶ assidue. ¶ psperitate.
rigūt iter mōtuosa/ ⁊ erāt custodiētes ea tota die
a ¶ aduersitate. b ¶ querēs quē deuoret.
⁊ nocte. Porro holofernes dum circūmit p gyrū d
a ¶ viuus. b ¶ abundabat. c ¶ caloze spiritussancti.
reppit q̄ fons q̄ ifluebat i aḡductū illoꝝ/a pte āu e
a strali / extra ciuitatē dirigeret: ⁊ icidi p̄cepit aquę f
a ¶ dogmata phoꝝ q̄ scīētie ⁊ honestatis aliqs conferūt solatiū.
b ductū illoꝝ. Erāt tū nō lōge a muris fontes ex q̄/ g
bus furtim videbāt haurire aquā: ad refocillādū
a ¶ iniqui. b ¶ turbidi populi. c ¶ ex leges.
potū q̄ ad potādū. Sed filij ammon ⁊ moab āc b
cesserūt ad holofernē/dicētes: Filij isrl̄ nō in lan i
cea nec i sagitta ꝓfidūt: sed mōtes defendūt illos ⁊ munīūt illos colles i p̄cipitio ꝓstituti. Et q̄ sine ꝓgressione pugnę possis supare eos/pone custodes fontiū/ vt nō hauriāt ex eis ⁊ sine gladio iterficies eos: vl̄ certe fatigati tradēt ciuitatē suā quā putāt i mōtib⁹ positā supari nō posse. Et placuerūt k
ꝓba hec corā holoferne ⁊ corā oibꝰ satellitibꝰ eiꝰ: ⁊ ꝓstituit per gyrū cētenarios p singulos fontes. Cūq̄ ista custodia p dies viginti fuisset expleta: defecerūt cisternę et collectiōes aquaꝝ oibus inhabitantibꝰ bethuliā: ita vt nō esset intra ciuitatē l
vñ satiarent̄ vel vna die: q̄n ad mensurā dabat
c pplis aqua q̄tidie. Tūc ad oziā ꝓgregati oēs viri m
fęmineq̄ iuuenes ⁊ puuli: oēs siml̄ vna voce dixerūt: Judicet deꝰ inter nos ⁊ te: q̄n fecisti ī nos n
mala/nolēs loq̄ pacifice cū assyrijs: ⁊ ꝓpter hoc o
vendidit nos deꝰ in manibꝰ eorū: et ideo nō est q̄ p
adiuuet: cū ꝓsternamur ante oculos eoꝝ in siti ⁊ pditione magna. Et nūc cōgregate vniuersos q̄ in ciuitate sunt vt spōte tradamus nos oēs pplo holofernis. Melius est enī vt captiui bñdicamꝰ q
dñm viuētes/q̄m moriamur ⁊ simus opprobriū oi
carni: cū videamꝰ vxores nr̄as et infantes nr̄os mori añ oculos nr̄os. Cōtestamur hodie cęlū et r
terrā/⁊ deū patrū nostroꝝ q̄ vlciscit nos ꝓm pctā s
nr̄a/vt iā tradatl̄ ciuitatē in manu militię holofernis: et sit finis nr̄ breuis in ore gladij: q̄ lōgior efficit in ariditate sitis. Et cū hęc dixissent / factꝰ est fletus ⁊ vlulatꝰ magnꝰ in ecclia ab oibus: ⁊ p multas horas vna voce clamauerūt ad deū/dicētes:
t Peccauimꝰ cū patribꝰ nr̄is/inuste egimus: iniq̄- t Ps.105.

qꝰ talis terminus fuit positus: vt habet ī.eo.ca. m ¶ Tūc ad oziā ⁊c. simul vna vo. Hic cōsequēter ponit murmuratio plebis dicētis ad oziā ꝓncipē ciuitatl̄. n ¶ Judicet dñs inter nos ⁊ te q̄n fecisti in nos ma. ⁊c. multitudo enī afflicta siti volebat q̄ ciuitas redderet: qꝰ ozias ⁊ sacerdotes impediebāt: ꝓpter qꝰ multitudo oziam ꝓncipē ad diuinū iudiciū aduocabat: imputans supbie defensionē ciuitatis. ideo subditur:
o ¶ Et ꝓpter hoc. i. ꝓ talē rebellionē. p ¶ Tēdidit nos deꝰ in ma. eorū. i. totaliter tradidit subtrahēdo nobis suū auxiliū. ideo ꝓcludit ciuitatl̄ traditio/cū dicit: Et nunc cōgregate vniuersos ⁊c. subdit huiꝰ traditiōis rōcū dicit: q ¶ Melꝰ est enī vt capti. bñdi. dñm vi ⁊c. i. minꝰ malū: qꝰ cōparatū ad maius habet rōnē boni. r ¶ Contestamur hodie celū ⁊ terrā et deum patrē nostrorum. i. contra te ⁊ sacerdotes adducimus in testimoniū q̄ inique agit̄ nisi tradatis ciuitatē cum sit minꝰ malū. s ¶ Qui vlciscit nos ꝓm peccata no. ⁊c. Idest punit ꝓm peccata nostra. Cetera patēt vsq̄ ibi:

✳ Tu qui Moraliter
✳ significat q̄ diabolus vltimū de potentia facit ad debellandum illos qui studēt sibi resistere vigoroso. d ¶ Porro holofernes duz circūit per gyrum ⁊c. Per fontem qui influebat aqueductū in bethulia: significat christus qui fons est gratie a quo aqueductꝰ gratie fluit in ecclesia. hunc autem fontem diabolus nō potest tangere: sed gratie fluxum p̄out recipitur in hominibus frequenter intercidit per peccatum mortale. g ¶ Erāt tamen longe a muris fontes. Per quos significātur sacre scripture quarum potu refocillantur existentes in cordis amaritudine: ꝓpter quod diabolus nititur eos ab hoc potu simpliciter arcere vt sic valeat eos superare.

m ¶ Tunc ad oziā congregati omnes viri fe/mineq̄. Per istos significantur querulosi de defectu victualium et potissime religiosi qui non sunt contenti de his que ministrantur sibi: et eorum querimonia aliquando superiorem inducit ad concedendū aliqua inconueniētia per q̄e leditur ordinis disciplina. Unde dicit Gregꝰ. in moralitati. Pro qualitatibus subditorum disponunt acta regentium: vt sepe ꝓ malo gregis etiam veri boni delinqt vita pastoris.

Nico.de lyra

✳ a ¶ Filij autē isrl̄ vt vi. mul. tantā ⁊ sic armatā. b ¶ Prostrauerūt se suter. humiliter ⁊ deuote petētes diuinū auxiliū. c ¶ Et assumē. ar. sua bel. ⁊c. ne omittētes q̄ facere poterāt humana via deū tēptare viderent̄. d ¶ Porro ho. Hic ꝓpr ponit dura coartatio sitis/cum dicit :: Porro holofer. dum cir. p gyrū aquedu. illo. i. exiitētū in bethulia. e ¶ A parte austra. extra ci. di. scz cursuz suū. Erat enī fons ille extra ciuitatē ex quo p aqueductū fluebat aqua intra ciuitatē. f ¶ Et incidi pce. aquedu. vt aqua declinaret alibi g ¶ Ex qbꝰ fur. videbā. hau. ꝓpter timorē assyrioꝝ existētiū ī obsidiōe. h ¶ Sz filij am. ⁊ mo. isti enī odiebant iudeos: vt ptz ex libris Judicū ⁊ Regū: ideo dederūt ꝓtra eos ꝓsiliū. i ¶ Filij isrl̄ nō in lan. nec in sagit. ꝓfi. q. d. nō habēt arma nec exercitū p̄liandi: ꝓpter qꝰ nō veniēt cōtra nos in cāpum: ⁊ ideo si ponant̄ custodes/fontiū/ morietur siti. vt ad se reddendū erūt cōpulsi. k ¶ Et placue. hec verba hec corā holo. q. videbant̄ sibi vtilia esse. Cetera patēt vsq̄ ibi: l ¶ Ita vt nō eēt inciui. vñ sa. vel vna die. si q̄libet biberet ꝓ sua volūtate: verūtamē poterant aque sufficere per q̄nq̄ dies positis in arta necessitate: ꝓpter qꝰ talis

a ¶ Et hos q̄nq; di. ꝛc. Quinq; dies q̄nq; sensus corpis q̄bus p̄sens vita ducit: q̄si. v. dierū inducias doctor iners expetit: q̄ corpale vitiū solatiū auditoribus indiscrete ꝓmittit: quasi in potestate sua sit summi datoris magnificētia cū magis tēpus tribuendi ꝛ modus in dantis q̄ accipientis potestate cōsistat: si enī p̄sentis vite negat solatiū subditos deserūt: vt cedentes persecutionibus corporale deuitent suppliciū: hanc cōuentionē nostra Judith. i. ecclesia respuit ꝛ contēnit. Ca. VIII

E T factū est ꝛc. b ¶ Filia merari. i. amaritudinis. Ecclesia enī per amaritudinē ꝛ tribulationem ad future vite gaudia generat vbi dñm laudabit ī eternū. q̄ enīz. xv. generatione ꝓgenita narratur: significat q̄ ecclesia per ebdoadem legis ꝛ octo adē euāgelij de patriarchis ꝛ apostolis est edita: ꝛ ad celestē gratiā ascensura. vnde hic numerus graduū in psalterio ponitur future ad celos ascēsionis figuratiū quo sancti venientes merito dicunt: Dñs.33.a Ecce nunc benedicite dño. c ¶ Et vir eius fuit manasses. Manasses interpretat obliuiosus vel necessitas cui Judith coniugio copulata quasi decalogo legis vel ritibus gentilium obnoxia: sed veniēte christo ꝛ luce euāgelij clarescēte in mūdo: omnis illa obseruātia cessit ꝛ quasi vilis collectio messis velociter transiit. vnde apostol⁹: Sat.3.d Ubi venit fides iam nō sumus sub pedagogo. B Omnes enīm filij estis per fidez in christo iesu. Et Roma.7.a ad Romanos ait: Mortificati estis legi per corpus christi iesu vt sitis alterius qui ex mortuis resurrexit. Et vir. Manasses christus ecclesie spōsus: Bene manasses dicit: quia nos facit obliuisci calamitatis p̄stine per consolationē vite future: hic in tēpore messis hordeacee. i. collectiōis plebis iudaice cū mitteret apostolos suos p̄dicare et manipulos credentiū congregare venit: estus p̄secutionis super caput eius. i. super diuinitatē 1.Co.11.a eius. Caput enim christi deus. Inde enī maxime scandaliçabant iudei q̄ Joh.10.f dicebat se esse filiū dei. vnde: Facis Mat.27.e teipsum deum. Et alibi: Qui filium dei se fecit. Passus est iesus in gente sua ꝛ sepultus in horto. huiꝰ sponsa ablato sponso ieiunio et orationi operā dat vsq; ad consummationē seculi: nec erroribus hereticis dignat pollui: cui vir suus reliquit diuitias spiritualis sapiētie ꝛ virtutis ꝛ familiam. i. gentiū multitudinē aggregauit. d ¶ Et habēs sup lumbos. Sat.5.d Qui per continentiā vite ꝛ mortificationē voluptatū carnem suam crucifigit cum vitijs ꝛ cōcupiscentijs vt future solennitati et sabbato animo se preparet vbi p̄ro p̄senti tribulatione cum sanctis angelis plenū gaudium susciperet. e ¶ Cui vir suus reliquerat diuitias mul. ꝛ fami. copiosam. Ex veteris legis ꝛ ex phie instructione moralisq; discipline multiplices opes ad christū veniēs attulit ecclesia. vñ et Paul⁹ se ad pedes Act.22.a. gamalielis nutritū gloriat. ꝛ moyses oīm sapiētia egyptioꝝ eruditꝰ legit.

¶ Nō est iste

tatē fecimus. Tu q̄ pius es misere a
re nr̄i: ꝛ in tuo flagello vindica inigtates nr̄as: ꝛ noli tradere cōfitentes te pplo qui ignorat te: vt nō dicāt inter gētes: vbi est deus eorū.

¶ populi.

Et cū fatigati his clamoribꝰ ꝛ his b
a ¶ pastor mercēnariꝰ q̄ dimittit oues ꝛ fugit
fletibꝰ lassati siluissent: exurgēs ōcias ifusus lachrymis/ dixit: Equo
a animo estote frēs: ꝛ hos q̄nq; dies

¶ tpale auxiliū.

expectemus a dño misericordiā. Forsitā enī indignationē suaz ab
a ¶ nō nobis dñe nō nobis: ſz no. tuo da glo.
scidet: ꝛ dabit gloriā nōmini suo. Si autē transactis quinq; diebus nō venerit adiutoriū: faciemꝰ hec verba q̄ locuti estis. Ca. VIII

E T factū est cuz audis/ c
a ¶ ecclesia: īterpretatur enī confitens vel laudans.
set hec vba iudith vi/
b dua que erat filia merari: filij idor d
filij ioseph: filij ocię: filij elai: filij iamnor: filij gedeon: filij raphoim filij achitob: filij melchię: filij enā: filij nathanię: filij salathiel: filij sy
c meon: filij ruben: et vir eius fuit manasses: qui mortuus est in diebus messis hordeacee: istabat enī sup alligantes manipulos in campo: et venit ęstus super caput eius et mortuus est in bethulia ciuitate sua: et sepultus est illic cum patri/
a ¶ ecclesia mundi illecebris destitutra: fidem sancte trinitatis habēs ꝛ operū p̄fectionē.
bus suis. Erat autē iudith relicta e
eiꝰ: vidua iam annis tribus ꝛ men

¶ in arce mentis.

sibus sex. Et in superioribus do/ f
a ¶ firmā custodiā vt nō per diuersa deside/
mus suę fecit sibi secretū cubicu/
ria defluerēt. a ¶ cōgregationibus mūdis.
lum in quo cum puellis suis clau/
d sa morabat: ꝛ habēs sup lumbos g
suos ciliciū: ieiunabat omnibus diebus vitę suę: preter sabbata et neomenias: et festa domus israel.
a ¶ vñ: Pulchra es ꝛ decora filia hierusalē.
Erat aūt eleganti aspectu nimis: b
e cui vir suus reliq̄rat diuitias multas et familiam copiosam: ac pos/

¶ predicatorū.

sessiones armentis boūm et gre/

a ¶ innocentiū obedientiū.

gibus oūium plenas. Et erat hec
a ¶ bonis. b ¶ in timore domini: vnde: Mulier timens deum laudabitur: ꝛ laudēt eam in portis eius opera: de hoc timore dicit Esa. Timor dñi ipse est thesaurus eius.
in ōmnibus famōsissima: quoniam timebat dominum valde: nec

✠ a ¶ Tu q̄ pius es mise. no. C
ꝛc. Vindica iniq̄. nr̄as. i. flagella nos q̄tum tibi placuerit: dum tū nō tradamur in manibꝰ infideliū. ꝛ simili modo dauid p̄elegit a deo flagellari q̄ ab hoibus. ij. Reg. vlti. istud vltimo dictū videt, ꝓcessisse a sacerdotibus ꝛ ab aliq̄bus iustis magis timētibus de destructiōe diuini cultus q̄ de ꝓprijs corpibus. b ¶ Et cū fatigati his cla. ꝛ his fleti. lassa. sil. Hic vltimo ponit indiscreta cōuētio ducis qui ꝓmisit ciuitatē reddere nisi infra q̄nq; dies veniret eis auxiliū ꝛ ptz hra ex dictis. Sciendū tū q̄ hez iste oçias bene fecerit differendo traditionē ciuitatis: ꝛ inducēdo ad expectationē diuine miscōie: tū p̄figendo terminū quinq; dierū male fecit: propter qđ de hoc reprehendit ca. sequēti vt videbitur. Ca. VIII

E T factū est. Postq̄ descripta est filiorū israel p̄secutio. Diuisio
hic ꝓsequēter describit eorū liberatio que facta est per manū Judith que interfecit holofernē. ꝛ ideo sic ꝓcedit: quia p̄mo ponitur ipsius Judith multiplex virtus. secūdo holofernis casus. ca. x. ibi: Cūq; ītrasset tertio fuga sui exercitus. ca. xiij. Prima diuidit in tres: q⁹ primo Judith inducit pplm ad spem diuine miseratiōis. secūdo se munit armis oīonis ca. ix. tertio se exponit periculo mortis. ca. x. Prima in duas: q⁹ p̄mo describit eius cōuersatio virtuosa. scdo eius locutio gratiosa/ ibi: Hec itaq; cū audisset. Circa p̄mū p̄mittit eius linea parētalis/ cū dicit: d ¶ Que D
erat fi. me. fi. idor ꝛc. qđ facit ad cōmēdationē Judith. nam isti fuerūt nobiles genere: ꝛ moribꝰ nobiliores a q̄bus iudith nō degenerauit sed in meliꝰ ꝓfecit. Scdo subdit statum eiꝰ cōiugalis/ cū dicit: Et vir eiꝰ fuit manasses. Tertio statꝰ vidualis/ cū dr: e ¶ Erat aūt iudith ꝛc. ꝛ mensibus sex. ex quo ptz eius ꝓtinētia: q⁹ cum adhuc esset satis iuuenis trāsire tū noluit ad secūda vota. f ¶ Et in supioribꝰ do. sue fecit sibi secre. cubi. ꝛc. vt sic aspectꝰ hominū ꝛ colloq̄a meliꝰ declinaret ꝛ liberiꝰ oroni vacaret. g ¶ Et habēs sup lum. su. cili. ieiu. ꝛc. ad repressionē ꝓcuriscētie carnalis: parcitas enī vicit⁹ ꝛ asperitas vestitus sunt custodes castitatis. h ¶ Erat aūt elegāti aspectu ni. ꝛc. diui. mul. ex hoc patz virtus sue castitatis: q⁹ nec pulchritudo corporis: nec copia diuitiaꝝ que sunt fomēta libidinis: ptraxerunt eam ad secundas nuptias. Cetera patent.

✠ Hec itaq;.

Moraliter. c ¶ Et factū est ꝛc. Moraliter
Per quā significat ecclia q̄ tpe magne tribulationis vidua videt: eo q⁹ eius spōsus ab ignorātibus eā dicit ad tps deseruisse. iō subdit: d ¶ Filia mera. i. amaritudinis. eccl'ia nāq; tribulatiōis tpe bñ dicit filia amaritudinis: sicut magnꝰ peccator dicit filius iniq̄tatis. h ¶ Erat enī eleaspe. nā eccl'ia nō habz maculā nec rugā: vt dicit Epheꝝ. v. cui vir suus reliquerat diuitias multas. Christꝰ enī ecclesie spōsus dedit ei dona spiritussancti que sunt valde preciosa.

a ¶Mō est iste sermo q̄ misericordiā puocet. Nec tps nec modū prescribere dño debemus magis arbitrio eius cuncta relinq̄m⁹. Vñ q̄dā patrū in oīone sua dixisse legit: Fili dei sicut scis ꝛ sicut vis miserere mei. Regnū tū q̄rere debem⁹ et oīa adijcient: pñs vita sit fidelib⁹ in vsu: futura in fructu: sit res tpalis in itinere: desiderent eterna in quētiōe.

Et dixerūt

Ni.de ly.

Divisio

✻ a ¶Hec itaq; hic p̄sequeter ponit ei⁹ locutio gratiosa. Et p̄mo ponit huius locutiōis act⁹. Scdo ipi⁹ effect⁹/ ibi: Et dixerūt illi. Circa p̄mū p̄bo suo redarguit dicta p̄uentio que p̄mo repetit/ cuz dicit:

alias tad

Hec itaq; ꝛc. scdo p:o sacerdotib⁹ mittit/ cum dicit: Misit ad pbyteros ꝛc. q̄ aūt nō iuit ad eos nō fuit ex defectu hūilitatis: sz ex zelo castitatis et honestatis vidualis q̄ refugiebat p vicos discurrere: ꝛ in pala coā hoīb⁹ appare.

al. ꝑpriti et

b ¶Nō est hoc verbū ꝛc. Ex hoc videt q̄ nō erat ibi: qz loquit de eo q̄si de absente: verū tamē supuenit añq; inde recederent sacerdotes: vt ptz. ſ. eo. ca. pōt etiā dici q̄ a p̄ncipio fuit ibi: verūtn Judith dixerit sermonē ad sacerdotes q̄si magis culpabiles: nā ex illo cōsensu seqbat destructio diuini cult⁹: vt statim dicet: p q̄ sacerdotes debebāt zelare plus q̄z p̄ncipes.

c ¶Et q̄ estis vos ꝛc. Ad intellectū hui⁹ sciēdū q̄ ex captiōe illi⁹ ciuitatis patebat via ad hierusalē: ꝛ p nōs destructio diuini cult⁹: ꝓpter qd debebāt ciuitatē illā q̄diu possent defendere etiā in maxima afflictiōe: nisi sup hoc habe/ret mandatū dñi p verbū ꝓphete: sicut Hieremias ꝓsulebat sedechie redditionē ciuitatis regi babylōis: sic autē nō erat in ꝓposito: ꝓpter qd peccauerūt p̄figētes redditiōis terminū. Si autē dicat q̄ christiani aliq̄n sine pctō sic p̄figūt terminū redditiōis alicui⁹ castri saracenis. Dicēdū q̄ nō est sīle: nā ex hoc nō sequit generalis cessatio sacrificij ecclesie qd offerri pōt vbi q̄z. sacrificiū ꝛ veteris legis offerri nō poterat extra hierlm nisi ex speciali dispēsatiōe diuina: sic legit Helias in mōte carmeli sacrificasse. iij. Reg. xviij. g. ꝓpter qd in p̄fixione p̄dicta erat quedā tēptatio diuina inquā tū volebāt p hoc experiri effectū auxilij diuini. iō subdit: Nō est iste sermo q̄ misericordiaz puocet ꝛc. d ¶Sz qz pa.do.est. Hic scdo ꝓbū Judith inducit ad penitētia salutarē allegādo p̄mo dei patiētia/ cū dr: Sed qz pa.do.est. e ¶Nō eni q̄ si homo ꝛc. Qd eni homo cōminat statim ipiere conat: nisi homo ꝛc. Qd eni homo cōminat q̄d inferre nō intendit: sicut Jone. iij. b. dr: Adhuc xl. dies ꝛ niniue subuertet: qd tū dē nō intēdebat facere: qz poterat pniam ninuitaz ex q̄ puocaret eis: ꝛ p̄ est: qz tales cōminationes p̄serūt nō p̄m ordinē divine p̄scientie q̄ īmutabilis est: sz p̄m exigētiā demeritoꝝ q̄ē mutabilis: ꝛ sic fuit in niniuitis. f ¶Et iō hu.il.a.no. Et nō tm corpa. g ¶Vt p̄m vo.suā sic fa.no. Cōfidebat eni Judith q̄ ex hūiliatiōe populi negociū ꝑageret in oppositū: sicut dictū est de liberatōe niniuitaz: ꝛ hui⁹ ꝓfidētie causa subdit/ cū dicit: h ¶Qm̄ nō se.su.pctā pa.nr̄oꝝ ꝛc. Per multiplicē idolatriaz: vt ptz. iij. Re. ꝛ. ij. Paral. a reditu ꝛo captiuitat⁹ babylōice nō legit ppls isrl idolatrasse: nisi aliq̄ pauci rpe ātiochi epiphanis: ꝛ ad p̄ inducti timore mort⁹. i ¶Et nūc frēs. Hic p̄ñr Judith inducit pplm ad cōfidētiā: ꝛ p̄ p sacerdotes q̄ erāt ppli doctores. iō dic: k ¶Et vo.pē.aia il.q̄tū ad firmitatē in bono. l ¶Corda eoꝝ erigite. Ad ꝓfidēdū de diuina ꝑtute. m ¶Vt me.sint qz tē.sūt pa.nr̄i vt pbarēt. i. vt eoꝝ patiētia declaret ad meritū ipoꝝ ꝛ exēplū aliorū. ꝛ inducit ad p̄ exēplū abrā am q̄ tēptat⁹ fuit in filij īmolatiōe: ꝛ isaac q̄ ad eādē īmolationē se obtulit volūtarie: vt declaratū fuit Gen. xxij. et iacob q̄ fugiēs p̄secutionē esau iuit īmesopotamiā syrie. n ¶Illi aūt q̄ tē.nō suscepe.tē. exter.sūt ab exterminatore. Num. xj. vbi dicit q̄ ignis deuorauit extremā ptē castroꝝ ꝓpter murmur ppli ꝛ dñm. o ¶Et a ser.pierī. Nu. xxi. Et nos g̃ non vlciscamur nos retorquēdo penas q̄s sustinemus in deū murmurādo ꝓtra ipm. hoc etiā dicit: qz forsitan in ppl⁹ erāt aliq̄ tā mali q̄ ex ipatiētia ꝛ deū volebāt traditionē ciuitat⁹ bethulie: vt sic p̄ dñs destrueret diuin⁹ cult⁹ in hierlm q̄si in vltionē ꝛ deū de penis q̄s p̄mittebat ppl⁹ iudaico īferri. p ¶Sz reputātes ꝛc. q. di. reputare debemus: qz pctā nr̄a maiorem exigūt penā: ꝛ p dñs q̄ sūt nobis inflicta ad tps: vt p p̄ castigati evadamus penā eternā. ideo subditur: Quasi serui dñi qui corripimur ad emēdatiōez ꝛc.

✻ Sequit:

Moraliter

✻a ¶Hec itaq; cū au.ꝛc. Ecclia nāq; reprobat p̄ desciscionē irrōnabilē supioris p q̄ rela irationabili subditoꝝ: ꝛ similiter q̄relas eoꝝ: ꝛ hortat superiores ad p̄stātiā: ꝛ inferiores ad debitā patiētiā: ꝛ p̄byteros ad instructionē ppli ꝛ p̄fortationē.

G

a ab omni specie mala abstinete vos.

erāt q̄ loquerēt de illa verbū malū. Hec itaq; cū audisset/ qñ ociās p̄misisset q̄ trāsacto q̄nto die traderet ciuitatē assyrijs: misit ad p̄byteros chābri et charmi. Et venerūt ad illā: ꝛ dixit illis: Qd est hoc verbū in q̄ p̄sensit ociās/ vt tradat ciuitatem assyrijs: si intra q̄nq; dies nō venerit vobis adiutoriū? Et q̄ estis vos q̄ tēptatis dñm? Nō est iste sermo q̄ misericordiā puocet: sed potiꝰ qui irā excitet ꝛ furorē accendat. Posuistis vos tps miserationis dñi: ꝛ in arbitriū vīm diē cōstitui

a ¶quia omnia nouit.

stis ei? Sed qz patiēs dōmin⁹ est: in hoc ipo pēnitea/

a ¶que pondera vocis habent que impetrant nō supplicant.

mus: ꝛ indulgētiā ei⁹ fusis lāchrymis postulem⁹. Nō eni q̄si homo sic de⁹ cōminabit: neq; sicut fili⁹ hois ad

a ¶qui se exaltat humiliabitur ꝛc. b ¶nō modo corpora nostra.

iracūdiā inflammabit. Et ideo humiliem⁹ illi aīmas nostras: ꝛ in spiritu† ꝓstitūti humiliato seruiētes illi di

a ¶in spiritu humilitatis ꝛ in animo contrito suscipiamur dñe a te.

cam⁹ flētes dño: vt p̄m vōlūtatē suā sic faciat nobiscū misericordiam suā: vt sicut cōturbatū est cor nr̄m in superbia eoꝝ: ita etiā de nr̄a hūilitate gl̄iemur: qm̄ nō sum⁹ secuti pctā patrū nr̄oꝝ q̄ dereliquerūt deū suū: ꝛ adorauerūt deos alienos: quo p̄ scelere dati sūt in gladiū ꝛ in

a ¶vnde: Ego sum dominus ꝛ non est alter.

rapinā ꝛ in ꝓfusionē inimicis suis. Nos aūt āltex deū

a ¶longanimiter. vnde: Expecta dñm viriliter age.

nescimus ꝙter ipm. Expectemus humiles ꝓsolationē

a ¶vindicando.

ei⁹: ꝛ exqret sanguinē nostrū de afflictionib⁹ inimicoꝝ nostroꝝ: ꝛ hūiliabit oēs gentes q̄cūq; insurgūt ꝛ nos:

a ¶o m nr̄m vn⁹ est p̄r in celis. vñ: Patrē nolite vocare vobis sup tra.

ꝛ faciet illas sine honore/ dñs de⁹ noster. Et nūc fra

a ¶cui ratione redditur de ouib⁹. b ¶qui. ſ. speculatores ꝛ doctores.

tres/ q̄m vos q̄ estis p̄byteri i ppl⁹ dei: ꝛ exēplū pēdet

a ¶exhortatione consolatione. b ¶a desperatione qui modo obliti.

aīa illoꝝ: ād eloquiū vīm corda eorū erigite/ vt memo

a ¶a deo. vñ: Tēptauit de⁹ abrāā. b ¶q̄z imitatores esse debem⁹ vt abres sint qz tēptati sūt pātres nr̄i: vt ꝓbarent si vere co

rae isaac. a ¶fortia facta pactū: documenta sunt filiorum.

lerēt deū suū. Memores esse debēt quōmō pater noster abrāā tēptat⁹ est: ꝛ p multas tribulatōes ꝓbat⁹: dei amic⁹ effect⁹ ē. Sic isaac/ sic iacob/ sic moyses: ꝛ oēs q̄

a ¶vnde: Transiuimus per ignē ꝛ aquam.

placuerūt deo/ p multas tribulatōes trāsierūt fideles.

b ¶sicut exemplo bonorum admonet ita exemplo malorum terret.

Illi aūt q̄ tēptatōes suas nō suscepert cū tiore dñi: ꝛ i

a ¶diabolo. b ¶corpalibus ꝛ spūalibus.

patiētiā suā ꝛ iproperiū murmuratōis sue ꝛ dñz ꝓtule

a ¶. q. videmini hec faciētes in dño querere vltionem.

rūt: exterminati sūt ab exterminatore: ꝛa serpētib⁹ pierūt.

a ¶ hec est via veritatis vt in flagellis alias nr̄as humiliem⁹ ꝛ patiētiā habere studeamus. b ¶iniuste egimus iniquitatē fecimus.

Et nos g̃ nō vlciscamur nos ꝓ bis q̄ pātimur: sz reputā

1. Co. 10. b
Nu. 21. b

a ¶ Et dixerũt. Quecũq; loquit ecclia in pfessione fidei in doctrina religiõis laudabilia ⁊ irreprehẽsibilia sunt: hec singulos fideles orãdo pmonet si qsq; sicut pbauit verũ esse qđ docet ita opibus implet. Unde subdit: b ¶ Et dixit illis iu. Judith. i. ecclesia cõmendat pbyteris portã. i. castroꝝ dei sollicitã custodiã: vt puigili ⁊ solerti cura cõtra hostiũ insidias semp parati assistãt ⁊ oronibus muniti. Ca. IX

Ubus absce. Postq; ad pbyteros locuta est: oratoriũ ingredit Judith: qz solliciudo sctoꝝ post pdicatiõis obsequiũ redit ad cordis sui secretũ: vt ibi cõplet pure ascẽsionis incensum: pm illud. Cũ ora. intra in cu. tuũ. d ¶ Dñe deus. Bene in oone actũ symeonis cõmemorat qui cũ fratre leui stupꝛũ sororis in alienigenas vindicauit. Futurũ enim erat vt holofernes qui in Judith voluit explere immũdiciam libidinis: gladio feriretur vltionis.

Wat.6.a

Ni.de ly. ☞ Respice castra.

☞ Sequit: a ¶ Et dixerunt. Hic ponit locutionis Judith gratiose effectus: nã ei psenserũt pnceps ⁊ pbyteri tãq; manifeste veritati. iõ ꝺꝛ: Et dixerũt illi ozi. tẽ. nũc g ora p nos. ex verbis eni ei⁹ sctis pceperũt gram dei in ea esse: ⁊ ei⁹ oronẽ acceptabilẽ deo fore. iõ rndit Judith: b ¶ Sicut qđ po. loq; dei esse cog. i. pcedere ex ei⁹ bonitate. c ¶ Ita qđ fa. dis. pba. si ex deo est. nõ accipit hic p/batio p acceptiõe experimẽti alicuius statim cognoscẽdi: qz postea seqꝛ: Nolo vt scrutemini actũ meũ: sed accipit hic pbatio p expectatione effectus futuri. q. d. si sequat effect⁹ ad liberationẽ ppli g hoc videbitis qꝺ illud qđ cogitaui facere ex deo est. ideo subditur:

B

ꝺ ¶ Et vsq; dũ renũ. vo. effectum. e ¶ Nihil aliud si. nisi ora. p me. vt de⁹ velit me dirigere. f ¶ Glade in pace. q. d. qđ cogitasti facias: nolumus plus inqrere. g ¶ Et reuertẽ. abie. ad domos ppias. Ca. IX

Ubus absced. Hic pse quẽter Judith munit se armis oronis: ⁊ qm oro ẽ petitio decẽtiũ a deo: iõ ad petẽdũ pmo se disponit/cũ ꝺꝛ: i ¶ Ingressa ẽ ora. suũ. qđ erat in superioribus domus sue vt dictũ est ca. pce. k ¶ Et induens se ci. lz enim semp haberet ciliciũ ad carnẽ interius: vt dictũ est ca. pce. tñ etiã tũc induit se cilicio exteri⁹. l ¶ Posuit cine. sup ca. suũ. ⁊ vtrũq; fecit ad humiliationẽ sui: sciẽs qꝺ oratio humiliãtis se nubes penetrat. Eccli. xxxv. c. m ¶ Dñe de⁹. Hic secõdo suã petitiõez ponit: i q̃ prio petit suppbos hostes humiliari. Secõdo pstãtiã sibi dari/ibi: Da mihi in aõ pstantiã. Circa pmũ ad obtinendũ qđ petit: tria ponit ex dei iusticia facta. Primũ est occisio sychimitarũ ppter dine filie Jacob violationẽ Geñ. xxxiiij. ⁊ hoc est qđ ꝺꝛ: Dñe de⁹ patris mei sy. patriarche. Sed ꝛtra hoc videt qꝺ in pncipio ca. pce. genealogia Judith reducit ad Rubẽ: ppter qđ dicunt aliq; qꝺ ex pte pris fuit de tribu Rubẽ vt ibi ꝺꝛ. ex pte ꝺo mris de tribu Symeõ: vt ꝺꝛ hic: sz melio⁹ videt dicẽdũ qꝺ simplr fuerit ꝺ tribu symeon ex pte pris ⁊ mris: qz mulieres nõ debebãt pũgiviris alteri⁹ trib⁹ Nu. xxxvi. nec ille Rubẽ ad quẽ reducit genealogia Judith ca. pce. videt fuisse Rubẽ pncipia. nã ibi ꝺꝛ: filij symeon: filij meon: filij ruben Geñ. ꝺo. xlvi. ⁊. i. Paral. v. vbi numerant filij rubẽ: nõ ponit ibi alios q̃ vocet symeõ. Itẽ qz plures generatiões vident fuisse iter rubẽ ⁊ iudith: q̃ ponant ca. pce. nã a natiuitate isaac vsq; ad exitũ ꝺ egypto fluxerũt anni quadringenti: vt dictũ fuit Geñ. xv. Itẽ ab exitu de egypto vsq; ad fundationẽ templi per salomonẽ fluxerunt anni quadringẽti octoginta. iij. Reg. vj. ⁊ inde vsq; ad ei⁹ destructionẽ p nabuchodonosoꝛ fluxerũt anni q̃dringẽti decẽ pm Heb. ⁊ posset pbari p tpa regũ q̃ regnauerẽt a tpe Salomõis vsq; ad. xj. annũ sedechie i quo fuit tẽplũ destructũ: sed ppter plixitatẽ omitto: ⁊ inde vsq; ad. iiij. annũ cyri: in quo fundatũ fuit scõm templũ fuerũt. lxx. anni: pm minoꝛẽ cõputationẽ: ⁊ inde. viij. vsq; ad cambysem: sub quo cõtigit historia Judith: vt dictũ est. s. in pn. hui⁹ li. Anni ꝺo pdicti simꝛ iuncti sũt mille. cccl xviij. a qbus oportet subtrahere annos. c. et viij. q̃ fluxerũt a natiuitate isaac vsq; ad natiuitatẽ ruben. nã anno. lx. isaac nati sunt iacob et esau Geñ. xxv. Esau vero anno. xl. etatis sue vxores duas accepit Geñ. xxvi. ⁊ p pñs iacob tũc q̃dragenarius fuit q̃ cito post de volũtate parẽtũ iuit ad laban auunculũ suũ Geñ. xxvij. vbi cõpletis. vij. annis sue seruitutis accepit liam vxoꝛẽ. hui⁹ pmogenit⁹ fuit ruben: ⁊ sic iacob videt fuisse. xlviij. annoꝝ vel circiter i natiuitate ruben. igit a natiuitate isaac vsq; ad natiuitatẽ rubẽ fluxerũt anni. c. viij. vel circiter: qb⁹ subtractis de nũero annoꝝ supꝛapositi remanẽt anni mille. cclx. q̃ faciunt. xxx. generatiões ⁊ amplius: nã boies illi⁹ tpis iã generabãt existẽtes. xl. annoꝝ ⁊ minoꝝ tpis. hoc etiã ptz p genealogiã salvatoꝛis Mat. j. vbi ab abraã q̃ genuit isaac vsq; ad trãsmigrationẽ babylonis ponũt gñatiões. xxviij. ⁊ tñ omittũt ibi tres gñatiões regũ iuda: vt pbat Hieronym⁹ in homel. ⁊ etiã sub noie booz. ponunt ibi tres generatiões p vna vt ibi dẽ ostẽsum fuit: ⁊ iterũ a trãsmigratiõe babylonis vsq; ad tps cãbysis sub quo ꝛtigit historia Judith: fluxerũt anni. lx/viij. vt ptz ex pdictis qui bñ faciũt duas generatiões: ⁊ sic ptz q̃ ille rubẽ ad quẽ resoluit genealogia Judith nõ fuit ruben patriarcha fili⁹ iacob: ppter qđ dicendũ q̃ fuit ali⁹ eiusdẽ noꝛis de tribu symeon: ad quẽ resoluit genealogia Judith: eo q̃ fuit i illa tribu vir notabilis.

B

c

n ¶ Qui dedisti tẽ. i. in defensionẽ sui ab alienigenis. ⁊ accipit hic defensio p occisiõe sychimitaꝝ p violẽta oppssione dine filie iacob: i qua qđ occisiõe symeon fuit pncipalis. Geñ. xxxiiij. Pot etiã ibi accipi defensio ppria: qz gẽtiles de alũs ciuitatib⁹ ppinqs nõ fuerũt ausi plequ iacob ⁊ filios ei⁹ recedẽtes: territi a deo: ⁊ ex facto symeon ⁊ fratrum suoꝝ. Geñ. xxxv. o ¶ Qui zelaue. tẽ. hoc videt falsuz: nã iacob repbẽdit illo factũ tãq; malũ. Geñ. xxxiiij. ⁊ silr Geñ. xlix. ꝺ. Symeon ⁊ leui fra. va. iniq. bel. tẽ. vt expositũ fuit ibidẽ. Dicendũ q̃ in facto illo duo fuerũt scz zelus vlciscẽdi stupꝛũ: ⁊ illo fuit licitũ ⁊ iustũ: qz nõ habebãt iudicẽ qui vellet factũ punire: cuius auctoꝛ erat pnceps ciuitatis ⁊ pplꝰ eius fautoꝛ: ⁊ sic loquit hic Judith. Aliud quoꝺ fuit ibi fuit modus vlciscendi qui fuit

Geñ.34.ꝺ.

Moraliter

☞ Moralr. b ¶ Quib⁹ absedẽ. tẽ. Per q̃ ostẽꝺit q̃ ecclia tribulatiõis tpe ꝺꝛ deũ ꝺeuoti⁹ exoꝛare ⁊ ieiunijs ⁊ asgitatib⁹ pnie se magis solito coꝛã deo hũiliare vt ei⁹ auxiliũ ipetret.

Diuisio

a ¶ qđ mereamur.

tes pctis nris: hec ipsa supplicia minoꝛa esse: flagella ꝺñi q̃si serui

a ¶ deus nõ vult mortem peccatoꝛis: sed vt cõuertatur ⁊ viuat.

qui cõripimur ad emẽdationẽ ⁊ nõ ad perditionẽ nostrã euenisse credam⁹. Et dixerũt illi ocias et

a

pbyteri: oia q̃ locuta es vera sũt ⁊ nõ est in sermonib⁹ tuis vlla repbẽsio. Nũc g ora p nob ꝺñm qm

b

mulier sctã es ⁊ timẽs deũ. Et dixit illis iudith: Sicut qđ potui lo

b

q̃ dei esse cognoscitis: ita qđ face

c

a ¶ omnia fac cũ consilio.

re disposui pbate si ex deo est: et orate vt firmũ faciat deus psiliũ meũ. Stabitis vos ad portã nocte ista ⁊ ego exeã cũ ancilla mea: ⁊ orate: vt sicut dixistis in dieb⁹ q̃n

¶ plebẽ suam.

q̃ respiciat ꝺñs populũ suũ isrl.

¶ ne impediatis.

Vos aũt nolo vt scrutemini actũ meũ: ⁊ vsq; ꝺũ renũciẽ vobis/ni

ꝺ

hil aliud fiat nisi oratio p me ad ꝺñm deũ nr̃m. Et dixit ad eã oci

f

as pnceps iudę: Vade in pace: f ¶ dux ⁊ adiutor.

⁊ ꝺñs sit tecũ in vltionẽ inimicorũ nr̃oꝝ. Et reuertẽtes abierunt. g

g

Ubus† ab Ca. IX

b

scedẽtibus/iudith in

i

gressa ẽ oratoriũ suũ

¶ penitentie.

et induens se cilicio

k

a ¶ memoriã fragilitatis ⁊ mortis.

posuit cinerẽ super caput suuz: ⁊

l

¶ p hũilitatis affectũ se sperãs exaudiri: sacrificiũ deo spiritus cõtribulatus.

psternẽs se ꝺño: clamabat ad do

d

minũ/ꝺicẽs: † Dñe de⁹ patris mei

m

symeõ / q̃ dedisti illi gladiũ in de

n

fensionẽ alienigenarũ: q̃ violatores extiterũt in coinq̃natione sua

¶ dine filie iacob.

⁊ denudauerunt fẽmur vginis in pfusionẽ: ⁊ dedisti mulieres illoꝝ in ꝓdã: ⁊ filias illoꝝ in captiuita-

a ¶ filijs iacob.

tẽ: ⁊ oẽm ꝓdã in diuisionẽ seruis tuis q̃ zelauerũt zelũ tuũ: subueni

o

queso te domie deus meus mihi

† als† ascẽdẽtibus

a ¶ Respice castra. Sicut luxuriosos luxuriosis cōparat: ita nūc supbis supbos assyrios. s. egyptijs. qz sicut potētia diuina est in illis ita manifestari pōt z his subuersis: qz idē dñs eadē potētia/eadē iusticia. b ¶ Fac dñe. Hoc nō dicit deletatōe pene sz amore iusticie. Sic ḡcḡd. pphe ḡcḡd in spū iusto iudicio videt futurū in eodē spū pdicāt faciēdū: imo p eos ipse p dixit q eis reuelat atq facit q̄le est illō: Fiat mēsa eoz coꝝ ipis in la. zc. Et pcutiet te de pariete dealbate. ¶ Hystice. Dis heretic ve scismatic vel iude vel pagan q ecclīaz ꝟbo vel exēplo corrūperevoluerit: ꝑtio supbie gladio caput iniq̄ volūtatis amittit. vñ: Hpa cōteret caput tuum.

Ps. 68. e. Ecc. 23. a Hystice †Exo. 14. f. Gen. 3. c

Nico. de lyra

a di q fuit malus z pditor: in ḡtū filij iacob fregerūt pactū habitū cū sychimitis: z sic rephēdit illud iacob. a ¶ Tu eni fe. zc. In creatiōe mūdi. b ¶ Et illa post il. cogi. Nō sic itelligēdo q sit pri z posteri in cogitatōe dei: q mēsurat nūc ēnitatis: sz in reb factis q̄z alie sūt posteriores alijs. c ¶ Respice castra. Hic allegat scōm ex vltiōe diuina factū qō est submersio egyptioꝝ/cū dr: Respice oculo tuo iusticie. d ¶ Castra assy. nunc. Hpa puniēdo. e ¶ Sicut tūc ca. egyptiozū zc. Exo. xiiij. f. Respicies dñs super castra egyptioz p colūnā ignis z nubis interfecit exercitū eoz zc. f ¶ Et tene. fa. eos. Exo. xiiij. e. Erat nubes tenebrosa ex pte egyptiorū z illuminās noctē ex parte hebreoz ipediēs egyptios ne possent accedere ad hebreos. g ¶ Tenuit pe. eo. abyssus. i. maris fundo in eoz submersione. h ¶ Et i cōtis. i. fustib ad pugnādū dispositis. i ¶ Et nescīt qz tuipse es zc. cō. bel. ab initio. i. ab antiqs tpib: sic patz de amalech ꝫ filios isrl pugnāte: Exo. xvij. z de og rege basan z seon rege āmoreoz Numeri. z de regib ꝫ Josue pugnantib. Josue. x. z i plib alijs loc. k ¶ Erige brachiū. Hic ponitur tertiū in Judith allegatū. sz destructio diuini cult: cui obseruatio erat pueniēs deo. iō dicit: Erige bra. tuū. i. potētia tuā. l ¶ Sicut ab initio. i. ab exitu filioz isrl de egypto: vt pdictū ē. m ¶ Et alli. vir. eozū. i. pster ne. n ¶ Qui p. seviola. sancta tua. Sic eni pmiserant nabuchodonosoz regi: vt ipe solus noiaret deus in terra: vt dictuz ē. s. ca. iij. o ¶ Fac dñe vt gladio p. ei sup. ā puteū. i. caput holofernis. de cui potestate totus exercitus gliabat: z videt hic pphetice loq: qz sic factū fuit postea: vt videbit. xiij. ca. p ¶ Capiat la. oculo. suoz in me. i. sic capiat in aspectu mee pulchritudinis: q fiā ei sic familiaris q possim eū ingulare. q ¶ Et pcuties eū ex la. chari. mee. i. ex verbis meis dulcibus z amore ptendentibus. Ad intellectū huius z etiā sequētiū sciendū q dicūt aliq q in Judith duo fuerūt. s. affectio magna ad liberandū pplm de manu holofernis: z istud fuit licitū z sanctū: z aliud qō ex hac affectione secutū est. s. executio huius affectionis in qua petiuit z fecit z dixit aliqua illicita: z sic petiuit ardorem libidinis excitari in holoferne: z ad hoc ornauit se: z plura mēdacia dixit in seqntib holoferni z suis satellitib: ꝑp pmū tū cōmēdat in scriptura: z oro ei fuit exaudita: z pulchritudo ei diuinit augmētata. sic Exo. i. obstetrices cōmēdāt de bona affectōe quā habuerūt ad puādū pueros hebreoz: nō aūt de mēdacio qō ꝑnr ad h dixert se excusando. Alij vo dicūt q nō peccauit in oro ne pdicta: nec in sui cōpositōe: nec etiā in ꝟbis q videt mēdacia in se quētib. Dicūt eni q Judith alio intēdebat aliud puidebat: intēdebat eni se sic fieri gratam holofer/ni: vt cū eo posset esse familiariter ad ei interitū ꝑpetrādū qō erat licitū z bonū cū esset dei aduersari: vt patz ex pcedentib: sed preuidebat amore illicitū holofernis circa se: nō tū debebat ꝑpter hoc bonū predictū dimittere: sicut nec deus dimittit peccatoꝝ punire: licz puniat ipm ex hoc deteriorari: sicut patz de pharaone quē preuidebat ex flagellis indurari. Sed hoc nō videt bene dictū. nā eadē est intētio finis z eoz q̄ sūt ad finē q̄n apꝑhēdunt vt ad finē ordinata: sicut mobile eodē motu mouet i mediū z terminū. Judith aūt intendebat mortē holofernis tāq̄ finē intētū: ad quē tēdebat ptingere p quataz familiaritatē cū ipo: z hāc familiaritatē adipisci p ardorē cōcupiscentie holofernis in ipaz. vñ dicebat: Capiat laqueo oculoz suoz i me. ꝑpter qō sup hoc cadebat intētio Judith cū esset de medijs ad finez intētū ordinatis. z iō cōcupiscētia holofernis fuit pctm vt ipi dicūt: z p ꝑns pctm mortale: z cum sit tale de genere: oportet ꝑnr ꝓcedere q petitio Judith ḡtū ad hoc: z ei or natus fuerit mortale pctm: licz minus graue q̄ pctm holofernis. p/pter affectionē adiunctā de ppli liberatiōe. Sz qz hoc nullo mō ꝓsonat ei qō. j. dr ca. se. q ei cōpositio nō ex libidie sed ex vtute pēdebat: z iō dñs hāc in illa pulchritudine ampliauit. Ideo p aliā viā pōt dici q nō fuit intentio Judith holofernē allicere ad aliqd pctm: sed intēdebat sic apparere gratiosa coram ipo q vellet eā vxorē habere: qō nō erat illicitū holoferni: q̄uis Judith nullo mō vellet sibi in cōiugiū copulari: sz p hoc intēdebat cū ipo talē familiaritatē habere q posset ipm interficere: nec talis iterfectio insidiosa pctm erat. nā in bello iusto licitū ē insidijs vti: sicut ptz Josue. viij. vbi de ꝑcepto dñi Josue posuit insidias post vrbē hai. bellū aūt filioz isrl ꝫ holofernē erat iustissimū: qz intendebat totaliter destruere cultū diuinū: vt ptz ex predict. de ꝟbis aūt Judith vtrū debeat excusari a mendacio dicet .j. loco suo. r ¶ Da mihi. Hic mierē videbat valde magnū. iō dicit: Da mihi zc. vt ꝓtēnā illū zc. i. vt nō timeā nec horeā occidere illū. s ¶ Erit ei hoc memo. zc. Cū p nō poterit iputari vtuti hūane/ sed diuine. t ¶ Nō eni i mul. est vir. tua dñe. qz solo nutu potes subuertere oīa. v ¶ Nec su. pla. ti. ab initio nā angelos supbientes deiecit de celo. x ¶ De ce. cre. aq̄rū. Per hoc itelligūt oēs alie creature. y ¶ Exaudi me mi. Afflictiōez eni z miseriā sui pplī reputabat suā. z ¶ Et de tua mi. ꝑsumēte. i. ꝓsidētē vltra modū mulierē. a ¶ Memēto dñe testatui. i. si p nobis nō pcio: saltē pcas p tuo cultu q̄ viget in nob.

¶ desolate. ¶ ordine disposuisti oīa.

viduę. Tu ēnim fecisti ꝓora: z illa post illa a b
cogitasti: z h factū est qō ipevoluisti. Oēs
ei vię tuę patę sūt: z tua iudicia i tua ꝓuide
a tia posuisti: ¶ Respice ꝫ castra assyrioz nūc c d
sicut tūc castra egyptioz videre dignat es: e
qñ post seruos tuos armati currebāt ꝓfidē
a ¶ nō in domino.
tes in qūadrigis z in eqtatu suo z i multitu
a ¶ vultus autē dñi super fa. ma.
dine bellatoz. Sz aspexisti sup castra eozū
a ¶ vt euadere nō possent.
z tenebrę fatigauerunt eos. Tenuit pedes f g
¶ maris. a ¶ similes illis.
eoz abyssus: z aq̄ operuērūt eos. Sic fiant z
¶ puniātur.
isti dñe: q ꝓfidūt in multitudie sua: z i curri
bus suis z i cōtis z i sagittis suis: z in lāceis b
gliant z nesciūt qz tuipe es de nr: q̄ pteris i
a ¶ soli. b ¶ potētiam quam videris dimisisse.
bella ab initio: z dñs nomen ēst tibi. Erigē k
brachiū tuū: sicut ab initio/z allide vtutē eo l m
rū in vtute tua. Cadat virt eoz in iracūdia
¶ iactant.
tua/q̄ pmittūt se violare sctā tua z polluere n
b tabernaculū nois tui: z deijcere gladio suo
cornu altaris tui. Fac dñe vt gladio ꝓo o
a ¶ p portā oculoz intret affectio cōcupiscētiarum, vnde: Qui viderit mulierē ad cōcupiscēdum eam zc.
prio ei supbia āputeū. Capiat laqo oculoz p
a ¶ dulcia videātur ei labia mea. i. verba.
suoz i me: z pcuties eū ex lābijs charitatis q
meę. Da mihi in aio ꝓstātiā vt cōtēnā illū: r
a ¶ nō nobis dñe nō nobis: sed noi tuo da gliam.
z vtutē ei vt euertā illū. Erit eni hāc mēo s
a ¶ fragilis sexus. b ¶ qui se exaltat humiliabit.
riale nois tui: † cū manus fęmine deiecerit
a ¶ superbum. b ¶ in qua cōfidit holofernes.
eum. Nō eni in multitudiē est vtus tua do t
a ¶ fallax equ ad salutē. z nolite fieri sicut equus z mulus q̄bus nō est intellectus.
mine: neq in equoz virib volūtas tua est.
a ¶ vñ: Diabolus z primus homo cecidit.
Nec superbi ab initio placuerūt tibi: sz hūi v
liū z māsuetoz semp tibi placuit depcatio.
a ¶ sanctorum. b ¶ apostolorum. c ¶ noue.
Deꝰ celoz/creator aquaz: z dñs tot creā x
a ¶ afflictam. b ¶ nō de viribus meis.
turę: exaudi me miseram depcātē: z de tua y
misericordia pręsumentez. Memento dñe a

Ps. 68. e. Ecc. 23. a Hystice †Exo. 14. f. Gen. 3. c

alis † cōgerl

alis † cōterā illū: et i vtute tua euer.

Alis † q

Ps. 68. e. Ecc. 23. a Hystice †Exo. 14. f. Gen. 3. c

Capm. X

HActū est autē tē. a ¶ Abstulit a se cili. Quia scta ecclia aliqñ p peccatis suis penitentie gerit affectū: sz tñ spe remissiois z futuri premij exhilarat animum. b ¶ Ut incō/parabi. decore. Quia iustuz est vt qui dei fer uet amore: oibꝰ bēat dignꝰ ho/nore. vñ: Asti/tit regina a de. tuis inuesti. de. c. v. c ¶ Abze sue. Carnalibꝰ qui si fideliter ī pśenti fuierint poterūt ad verā libertatē peruenire: sicut abra in fine huius li/bri memorat libertatē a domi/na sua pmeruisse. Sepe enī cōtingit vt sciētia z moribꝰ minus perfecti pśentiū rerum amore allecti: sacramen/tis cōmunicent ecclesiasticis et spiritualibꝰ ma/gistris: corpora libus seruiēt solacijs ad renun/ciandū que possident non sunt idonei. vnde in euāgelio dines qui precepta dī se custodisse re/spondit: omnia tamen vendere et dare pauperi bus nō consen/sit. Portat a/brazid est carnalium turba ascopam vini: cum sacramenta: id est corpus do/mini et sangui/nem: et chrisma tis vnctionē ve nerabiliter ser/uat. d ¶ Et panes z casē/um. Hec om/nia abra pro di/spensatione do/mine sue obser/uat. Justum est enim vt qui non nouit modera/mina vite sue te nere: non subi/to fiat rector a/liene.

Ps.44 c.

Dar.10.c.

¶ Dixerūt a ¶ pmissionis qui pmittis te esse cuz fidelibus tuis. b ¶ quo loquor ad eum.

testamēti tui: z da verbū in ore meo:
¶ ex quo pcedunt verba.
z in corde meo cōsiliū corrobora vt
a ¶ quā delere vult. ¶ in eternū.
domus tua in sctificatiōe pmaneat:
a ¶ audito miraculo. ¶ solus.
z oēs gētes agnoscāt: qñ tu es deꝰ z a

HNō est aliꝰ pter te. Ca. X Actū est aūt cū cessasset b clamare ad dñm: surre/c xit de loco in q iacuerat pstrata ad dñm. Vocauitq; abram d
a suā: z descēdēs in domū suā abstulit e a se ciliciū: f z exuit se vestimentis vi/
a ¶ lachrymis penitētie. b ¶ opera carnis.
duitatis sue. Et lauit cōrpꝰ suum: z g h
a ¶ carnis mortificatiōe. b ¶ i. distinxit solerti discretione singulas cogitationes mētis.
vnxit se myrrō optimo: z discriminā i
uit crinem capitis sui: z imposuit mi i
a ¶ galeā salutis. b ¶ mentē. c ¶ opibꝰ suis.
trām sup cāput suū: z induit se vesti/ k
a ¶ spe futurorū bonorū: que dabunt sanctis in dextera parte collocādis. b ¶ congressus ope/rū euāgelicis munit pceptis.
mētis iocunditātis sue: Indūitq; san l
dalia pedibꝰ suis: assūpsitq; dextra/ m
a ¶ castitatis. b ¶ signaculū fidei: de quo anu/ n
riola z liliā/z inaures/z ānulos z oi/ o
lo suo subarrauit me. a ¶ ceterarū virtutū.
bus ornāmētis suis ornauit se. Cui q
a ¶ a quo omne bonū. b ¶ gratie. r
etiā dōminꝰ ptulit splēdōrē: qñ ois s
a ¶ pśentis vite. b ¶ future vite.
ista cōpositio/nō ex libidiē: sz ex vtū
te pēdebat. Et iō dñs hāc in t illā pul
b chritudinē ampliauit: vt incōparabi
li decore oim oculis appareret. Jm t
¶ hostē aditura.
c posuit itaq; abze sue ascopā vini/et v
a ¶ virorē fidei. lapatē enī dicūt esse cibū olerib⁹
o vas olei/z polētā z lapātes z panes x y
cōfectū. a ¶ pinguedinē charitatis.
z cāseū: z pfecta est. Cūq; venissent z
ad portā ciuitatl: inuenerūt expectā
tē ociā z pśbyteros ciuitatl. Qui cū
vidissent eā: stupētes mirati sunt ni/
mis pulchritudinē eꝰ. Nihil tñ inter a
rogātes eā: dimiserī trāsire/ dicētes:
Beꝰ patrū nrōz det tibi grām: z om
ne cōsiliū tui cordis sua vtute corro
boret: z gloriet sup te hierlm: z sit no
mē tuū in numero sctōz z iustōz. Et
dixerūt hi q illic erāt/oēs vna voce:
Fiat: fiat. Judith vo orās dñm/trā/
siuit p portas: ipsa z abra eꝰ. Factū b
est aūt cū descēderet mōtē circa or/ c
a ¶ pbi gētiū. i. curiosi pśecutores hūanaz disci
tū diei occurrerūt ei explōratores as d
plinaz. a ¶ tenuerūt eā cū ecclia a iudeis ad gē
tes trāseūtē dogmatibꝰ suis supare cupiebāt.
syriozū: z tenuerūt eā/dicentes: Un
venis/aut q vadis: Quę respondit:

* a ¶ Oēs gentes agno. qz tu es deꝰ. Per factū e
sic mirabile: qđ nō pōt fieri nisi tua virtute.

HActū est āt. Postq; Judith se mu Ca. X niuit armis oronis. hic pñter offert se periculo mortis. z pmo se pparat ornamēto. secūdo sibi puldet de alimēto/ibi: Imposuit itaq;. tertio se tradit hostium cuneo/ibi: Factū est aūt. Circa primū dicit: b ¶ Factū est aūt cum cessasset cla. ad dñm: ora/tione sua pfecta. c ¶ Surrexit. de dei adiutorio pfisa
d ¶ Vocauitq; abrā suā. i. ancillā libertā: z dicit ab † Eccli.36.a
hac ppositione ab: z gra are. nā antiqtus iuxta arā liber tas seruis donabat. e ¶ Et descēdēs in domū su/de loco ornis sue qui erat in supioribus domus sue vt dictū est. s. viij. ca. f ¶ Abstulit a se ciliciū tē. i. ve/stimēta lugubria. g ¶ Et lauit coz. suū. vt melius re ciperet vnguentū. ideo subdit: h ¶ Et vnxit se myr to. i. vnguēto ex myrrha. pro magna parte compositō.
i ¶ Et imposuit mitrā. i. cucufam ad sui capitis orna mentū. k ¶ Et induit se ve. iocū. sue. i. qbus vteba tur ad iocūditatē viro suo viuēte. l ¶ Induitq; san/da. pe. suis. i. calciamēta estiualia corium desup nō ha bentia. m ¶ Assumpsitq; dextrario. i. ornamenta dextre partis. n ¶ Et lilia. ornamēta sunt a capite de pendētia ad modū lilij facta. o ¶ Et inaures. i. orna menta auriū qbus vtunt mulieres orientales maxime.
p ¶ Et anulos. qui sunt ornamēta digitoz. q ¶ Et oibus ornāmētꝰ suis ornauit se. hoc dicit ad ostē/dendū q nihil omisit de cōtingētibus ad decentē orna/tum. r ¶ Cui etiā dñs cōtulit splen. augēdo eius pulchritudinē. s ¶ Quonia ois tē. per modū pce. ca. dictū. t ¶ Imposuit. Hic pñter sibi puidet de ali/mento/dicēs: Imposuit itaq; tē. i. vtrē: z est nomē grecū. ascopa enim grece vter est latine. v ¶ Et vas olei. p condimēto potagij. x ¶ Et polentā. i. cibū de farina factū. y ¶ Et lapates. i. ficus siccas ꝑm Aug. de talibus enī cibis sibi puidit: qz nolebat vti cibis gen tilium lege mosaica pbibitis. z ¶ Cūq; venissent tē. sicut dixerat eis Judith. s. in fine ca. viij. a ¶ Nihil tamē interro. eā. dixerat enī eis q nō scrutarent suū consiliū. Cetera patēt. b ¶ Factū est autē. Hic cōse quēter se tradit manibus hostiū/cum dicit: Factū est D
autē cū descēderet montē. scz bethulie. c ¶ Circa ortū diei. vt videret fugere populo ciuitat' ignorāte. nam illa hora vigiles vadūt ad dormiendū: z sic fugien tes habēt tēpus magis oportunū. d ¶ Occurrerūt Alis tilli
ei explorātores assyriozū. qui erant in circuitu ciuitatis: ne aliquis exiens posset effugere manus eorum.

* Ideo ego

Moraliter. b ¶ Factū est autē tē. Hic post ora/tionē ecclesie describit eius ornatus quo sponso suo de Moraliter
beat placere/cuz dicit: g ¶ Et lauit corpus suū. qđ est congregatio fideliū aqs ptritōis z deuotiōis. h ¶ Et
vnxit se myr. opti. i. vnguento de myrrha optima fa alis pulmē/
cto: q qđ significat virtus castitatis: eo q cōseruat car/tum
nē a putrefactiōe luxurie z dissolutionis. i ¶ Et discri
minauit cri. ca. sui. caput ecclie xps est. z eius crines sunt ecclie ministri q debēt adherere capiti: z esse discri/minati. i. p ordines debite distincti: z officijs suis intēti.
i ¶ Et imposuit my. sup ca. suū. attribuēdo xpo qc qđ est in ea vtutis z boni. k ¶ Et induit se ve. iocū. sue. vtutib⁹ scīs q disponūt ad iocūditatē patrie celestē Ro. xiij. d. Induamur arma lu. sicut in die ho. ambule.
l ¶ Induitq; san. pe. su. affectiōes suas sacris medi/tatiōibꝰ munidō. m ¶ Assūpsitq; dex. spōsum suū dulcit amplexādo. n ¶ Lilia. gestꝰ z morꝰ castissimos obseruādo. o ¶ Inaures. eiꝰ ꝑba deuote audiēdo.
p ¶ Et anu. eiꝰ mandata opibꝰ adimplēdo. nam anuli sūt ornamēta digitoz qbꝰ manualit opamur. q ¶ Et oibꝰ orna. su. oz. se. hoc addit: qz nihil ē omittēdū de spūalibꝰ ornamētis suis. r ¶ Cui etiā do. cō. splē. i. spūalē decorē q a solo deo dat. t ¶ Imposuit itaq; abze tē. per ꝟ designat q ecclia nō incoꝛpat sibi aliqđ de doctria puersa. b ¶ Factū est aūt cū de. mō. tē Lra seqns aliq̄ mēdacia z adulatoria videt ꝓtinere ꝑm sensum lralem: sicut dictū fuit in expositiōe litterali. sen/sus autē mysticus lrali ꝓtrariꝰ nō videt bñ cōueniens: scz vt per pniciosa significent virtuosa: ꝓpter qđ talem modū exponēdi mystice in pcedētibus euitaui: z ex eadem causa trāseo vsq; ad. xiij. ca.

Traianꝰ

Eliꝰ adrianus

1.Pe.2.c Ro.13.a

Act.26.a.

Alis nō cōtēpnat

a ¶Dixerūtq; Sub dñatione secularīū p̄cipū libere manere p̄mīserūt. Sicut traianꝰ licz imprimis christi cōfessores persecutus sit. Plinio secūdo admonēte leuioribꝰ decretis edictū suum tēperauit. Elius q̄z adrianus p̄decessor quadratū discipulū aplorꝝ z aristidē athenīesem viz de xp̄iana religiōe eruditꝰ: ad munitiū fūdanū p̄cōsulē asie eplaz misit: vt nemini liceret xp̄ianū sine criminis obiectiōe aut p̄bationē dānare. b ¶Adorauit eū. Nō p̄turbatiōe timoris: sed obseruatione ordīs. vñ: Et subditi estote in oī timore dō. z deū timete. regē hō. Et Apls. Qui potestati resistit dei ordinatōi resistit. Ūñ helias regē impiū achaz adorasse legit. vñ Paulus ap̄ agrippā regē z festū z p̄sidē causam suā agēs verba mansueta p̄tulit. Silr apud holofernē Judith de aduētu suo z iudeorꝝ casu futuro loquit: nō adulatorie mētiendo: sed futura p̄phetice p̄dicēdo.

Nico.de lyra

a ¶Ideo ego fugi a facie eorꝝ qm̄ fu. agnoui ꝛc. Hec aūt ẏba Judith z sequētia nitunt aliqui verificare duplici via. Una ē p̄ ẏditionalē sub intellectā: vt sit sensus: q̄ hebrei sint in tali dispositione positi q̄ tradant holoferni z eiꝰ exercitui: nisi cito veniat eis auxiliū a deo. Alia est vt eiꝰ verba mystice seu p̄phetice intelligant de spoliatione z destructiōe iudeorū que futura erāt tēpore Tyti p̄ exercitū romanorū: sed prima via nō videt cōueniens. nā seq̄n. ca. Judith affirmat diuinū auxiliū ab hebreis sublatū: z per diuinā p̄uidentiā missa erat ad hoc nūciādū. Similiter nec secūda. Mā Judith nō videt loqui p̄phetice de tēpore tam lōginquo: sed magis hīstorice loq̄ de casu hebreorū imminēti de p̄pinquo. Itē q: p̄ter sensum mysticū z figuratiuum oportet habere aliquē sensum lr̄alē verū: q: quod nihil est nō p̄t aliq̄d figurare: nec holofernes turpiē deiectꝰ ab hebreis potest conuenienter dici figura tiri victoriose iudeos debellantis: z captiuantis. nā figura z figuratū inq̄ntū huiusmodi correspōdent: p̄pter q̄d saluo meliori iudicio videt mihi q̄ hec verba iudith z sequētia saltē in pluribus sunt mēdacia cōficta ad liberationē p̄pli deū colentis: z ad delectionem supbi cultū diuinū destruere intendentis: z tale mendaciū est officiosum: z p̄sequēs nō est mortale peccatū: sed veniale tm̄: a q̄ non oportet excusare Judith: q: nec apli longe p̄fectiores: z maxime post receptionē spiritussancti: nō dicunt ēmunes a pcō veniali. i. Joh. j.d. Si dixerimus: q: pctm̄ nō habemus: nosip̄os seducimus z veritas in nobis nō est. z Galath. ij. dicit Paulus de Petro: q̄ erat vere rep̄hensibilis. s. in modo obseruādi legalia.

b ¶Et ostīdā illi q̄ aditu ꝛc. Hoc verificari nō p̄t ad lr̄am: nec verificatio videt cōueniens in sensu mystico: vt p̄dictū est. c ¶Et eris gratissima in corde eiꝰ. Sciebāt enī q̄ erat luxuriosus. d ¶Cūq; itrasset. Postq̄ descripta est superi⁹ hebreorū p̄secutio: hic p̄sequēter ponit p̄sequētis delectio: et primo q̄tū ad eius mentē. secōo q̄tū ad eius vitā corporalē. in medio ca. xij. Et factū est quarto die. prima in duas. nam holofernes primo capit in Judith aspectu. secūdo decipit in eius affatu

Filia sū hebreoꝝ. Jō ego fugi a facie eorū: qm̄ futuꝝ agnoui/ q̄ dent vobis in dep̄dationē/ p̄ eo q̄ cōtēnētes vos noluerūt vltro tradere seip̄os: vt inuenirēt misericordiā in p̄spectu vr̄o. ¶Hac de cā cogitaui mecū/ dicēs: Vadaz ad faciē p̄ncipis holofernis/ vt indicē illi secreta illoꝝ: z ostēdā illi q̄ aditu possit obtinere eos: ita vt nō cadat vir vnꝰ de exercitu eiꝰ. Et cuz audissent viri illi ẏba eiꝰ: p̄siderabāt faciē: z erat in oculis a ¶sinceritatē religionis. eoꝝ stupor: qm̄ pulchritūdinē eiꝰ mirabant nimis. Et dixerunt ad eā: Cōseruasti aiam tuā/ eo q̄ tale repperisti p̄siliū vt descēderes ad dñm nr̄m. ¶Hoc aūt scias: qm̄ cū steterit in p̄spectu eiꝰ/ bñ tibi faciet: z eris gratissima in corde eiꝰ. Duxerūtq; illā ad tabernaculuz holofernis ānūciātes eā. Cūq; intrasset añ faciē eiꝰ: statim captꝰ est in suis oculis holofernes. Dixerūtq; ad euz satellites eiꝰ: Quis †p̄tēnāt ppłz hebreoꝝ/ q̄ tā decoras mulieres habēt: vt nō p̄ his merito pugnare ꝺ eos debeamꝰ? ¶Videś itaq; iudith holofernē sedētē in conopeo/ qđ erat ex purpura z byſſo z auro: z ſmaragdo z lapidibꝰ p̄cīosis intextū: z cū in faciē eiꝰ intēdisset adorauit eū p̄ sternēs se sup terrā: z eleuauerūt eā serui holofernis/ iubēte domino suo. Ca. XI

Unc holofernes dixit ei: Equo animo esto: z noli pauere in corde tuo: qm̄ ego nūq; nocui viruꝝ qui voluit seruire nabuchodonosoꝛ regi. Pꝺłs aūt tuus si nō cōtēpsisset me: nō alleuassez lanceā meā sup eū. Nūc aūt dic mihi/ qua ex causa recessisti ab illis: z placuit tibi vt venires ad nos? Et dixit illi iudith: Sume verba ancillę tuę: qm̄ si secutus fueris verba ancillę tuę: pfectā rem faciet dominus tecum. Viuit enim nabuchodonosoꝛ rex terrę: et viuit ẏtus eius/ quę est in te: ad corciet dñs tecū. i. te faciet ptingere ad intentū. q ¶Viuit enī nabuchodonosoꝛ rex ꝛc. i. sicut verū est q̄ nabuchodonosoꝛ viuit: z tu similiter: ita vera sunt que sequuntur: nec est hoc iuramentum vt dicūt aliqui: q: nō excusaretur Judith a iuramento falso: quod est peccatum mortale: sed est simplex assertio

.xij.ca.

.xj.ca. Circa primū dicit: Cunq; intrasset. s. Judith. e ¶Ante faciē eius. s. holofernis. f ¶Statim captus est in oculis suis. i. accensus immoderata cōcupiscētia eius: verum tamē si concupierit eā p̄ concubitu fornicario tm̄: vel cōiugali p̄m intentionē Judith: vt dictū est supra ca. ix. nō habet clare. nā littera sequens aliquādo p̄ vno sensu: aliquando p̄ altero videtur sonare: ꝓut in sequentibus apparebit: quicquid tamē fuerit ex parte holofernis: intentio Judith in ordando z se ornādo fuit bona: vt dictū est supra. excusando eā a peccato mortali. in mēdacijs vero sequentibus non oportet eā excusare a peccato veniali: sicut si aliquis querit placere mulieri p̄pter bonū: si illa exardescat in eius cōcupiscentiā: non p̄pter hoc eius bona intentio deteriorat. p̄ quibus tamē non cōmendat in scriptura: sed p̄ affectione bona ad populi sui liberationē z aduersarij diuini cultus deiectionē multū in scriptura cōmendat: sicut dictū est supra de obstetricibus hebreorū ca. ix.

g ¶Ut nō p̄ his. Habendis ad libitū. h ¶Merito pugnare cōtra eos debeamus. Nam pulchritudo mulieris magis allicit cū aurū z argentum. i ¶Videś itaq; Judith holofernē sedentē in conopeo. i. in cathedra supra quā appensum erat conopeū ad magnificentiā sedis z decorē. Est autē conopeū cortina inferius rotunda et tēdens superius in acutū: ideo dicit conopeū a cono in quo superius terminat: ꝑm alios vero dicit a conopo egypti oppido in quo primo fuit inuentū. k ¶Adorauit eū p̄sternens se sup terrā ꝛc. Adoratiōe dulie p̄pter reuerentiā magnitudinis: z potestatis sue que a deo erat: q̄uis holofernes abuteret: sicut hoies mali cōmuniter abutunt gratijs a domino sibi datis.

Conopeū

Diuisio

A reptionem omniū animarū errantiū: quoniā non solum homines seruient illi ꝙ te: sed et bestię agri obtēperāt illi. Nunciat enim industria animi tui a vniuersis gentibus: ⁊ indicatuz est omni seculo/ b quoniam tu solus bonus ⁊ potens es in omni re/ c gno eius: ⁊ disciplina tua oīnibus ꝓuincijs ꝓdi ꝙ catur. Nec hoc latet qꝫ locutus est achior: nec il f lud ignorat qꝫ ei iusseris euenire. Constat enim dñm deū nostrū sic peccatū offensū: vt mādauerit g

a ¶ tpe Tyti ⁊ Uespasiani.

per ꝓphetas suos ad populū ꝙ trādat eum ꝓ

a ¶ morte christi.

peccatis suis. Et quoniaz sciunt se offendisse de um suum filij israel: tremor tuus super ipsos est.

a ¶ sicut Joseph⁹ i eadē obsidiōe narrat euenisse. b ¶ inopia

Insupēr etiam fames inualit eos: et ab āriditate h aquę iam iuxta mortuos cōputant. Deniqꝫ hoc i

a ¶ hoc ꝗz tunc factū est.

ordinant: vt interficiant pecora sua/ ⁊ bibānt san guinem eoꝝ: et sancta dñi dei sui q̄ ꝓcepit deus k nō cōtingi: in frumēto/ vino ⁊ oleo/ hęc cogitaue runt impendere: ⁊ volunt ꝓsumere quę nec mani bus deberēt ꝓtingere. Ergo qm̄ hęc facūt/ certū

a ¶ tunc quoꝙ christiani admoniti in oppidum pellam trās ior danem fugierunt.

est ꝙ i ꝓditionē dabūt. Quod ego et ancilla tua l cognoscens fugi ab illis: ⁊ misit me dñs hęc ipsa m nūciare tibi. Ego em̄ ancilla tua deū colo/ etiam nunc apud te: ⁊ exiet ancilla tua/ ⁊ orabo deum: vt dicat mihi quādo eis reddat peccatū suum: et veniens nūciabo tibi ita vt ego adducā te ꝙ me/ diam hierusalem. Et habebis omnem populum israel sicut oues quibus non est pastor: et non la B trabit vel vnus canis contra te: quoniā hęc mihi dicta sunt ꝙ ꝓuidētiaz dei. Et qm̄ iratus est illis

a deus: hęc ipa missa suz nūciare ti/ G a ¶ Missa sum. Prima via salutis fuit gētibus ꝓdica/ tores euāgelij gratanter reci/ pere ⁊ fidem p̄ bere: et per eo/ rum doctrinaz ad agnitionem ꝟitat⁹ venire. bi: placuerūt autē oīa ꝟba hęc co/ n ram holoferne/ ⁊ corā pueris eius: et mirabant ad sapiam eius: ⁊ di/ o cebāt alter ad alterꝝ: Non est talis p mulier sup terrā i aspectu: i pulchri tudine: ⁊ in sensu verboꝝ. Et dixit ad illam holofernes: Bñfecit de us q̄ misit te añ ppm: vt ꝺes illū tu in manib⁹ nris: ⁊ qm̄ bona ē p missio tua: si fecerit mihi ꝺ deꝰ tuꝰ/ q

Et acce/

erit et deꝰ meꝰ: ⁊ tu i domo nabuchodonosor ma r gna eris: ⁊ nomē tuū noiabit in vniuersa terra.

¶ holofernes ⁊ ꝓncipes secti. ¶ ecclesia enī re/ quiescit apud eos qui intelligentiam ⁊ fidem sa/ nam recipiunt in thezauro mentis.

Tunc iussit eā itroire vbi re Ca. XII s positi erāt thesauri eiꝰ: ⁊ iussit illic ma

a ¶ de cultu religionis sue. studet enī ad illecebras carnaliū voluptatum adducere ⁊ pertrahere.

nere eā: ⁊ ꝓstituit qd daret illi ꝺ cuiuio suo. Cui t rndit iudith ⁊ dixit: Nūc nō potero mādūcare ex v bis q̄ mihi ꝓcipis tribui ne vēiat super me offen/ x sio. Ex his autē quę mihi detuli mādūcabo. Cui

a ¶ i. ꝓncipes secti. b ¶ videl talib⁹ cultꝰ religiōis vil⁹ ⁊ ꝺspectꝰ

holofernes ait: Si ꝺefecerint tibi ista quę tecum y

✠ assertio falsi ad fallendum fallacem: vt dictū est. a ¶ Nūciatur eni animi tui industria: id est prudētia bellica q L bene est in malis hominibus. et in hoc dicit verum. nam holofernes erat famosus in armis. b ¶ Et indicatuz ē omni seculo: id ē multꝫ valde. ⁊ est hic hyperbole. c ¶ Quoniā tu solus bonus ⁊ potens es in regno eiꝰ. i. valde excellens in regis militibus. ⁊ hec bonitas est aliquando in malis hominibus. nam sicut dicit. v. metaphysice. Bonum ad mala transferimus. sicut dicitur bonus latro qui vias accōmodas adinuenit ad faciēduz latrocinia. d ¶ Et disciplina tua. qua subiecisti mltas gētes nabuchodonosor regi. e ¶ Omnibus prouincijs predicatur: id est multis prouincijs. f ¶ Nec hoc latet. Hic cōsequenter approbat holofernis sniam de achior cūtum ad hoc ꝙ debeat occidi cum filijs israel ꝓpter offensam dei contra eos. et patet littera vsq; ibi:

g ¶ Ut mandauerit per prophetas suos ⁊c. hoc apparet esse falsum ad litteram. nam sic iudith contra mandatuz dei scienter fecisset impediēdo traditionē ciuitatis holoferni. supra. viij. ca. h ¶ Insup etiam fames ⁊c. hec erant vera saltem in parte magna. i ¶ Deniqꝫ hoc ordināt ⁊c. Nota ꝙ non sequit hic vt videtur quod dicit: qz per sanguinem ⁊ sanctoꝝ pollutionem intellexit ciuitatis traditionē quā conceperant priori die compleuisse. ⁊ sic cūtum in eis erat sanguinem bibissent occisorum: et sancta polluissent. quia ipsi fuissent crapulati: qui velit inspiciat: cuz omnis actio eius ex virtute pendebat. que non dicit falsum vt facit: sed virtualiter oculos falsorum verbis: et per sententiam veritatis intrinsecā claudit ⁊ eruit ne veritatem considerent. Et sic videt hic metaphorice vel rhetorice loqui: quod patet. quomodo enī posset homo sanguinem bibere: quia si crudum sumeret morere tur et adhuc non videtur posse extinguere sitim. si decoqueret: non valeret potationi: sed aduersarij ideo vt dixi in mysterio verborum fuerunt decepti: eo ꝙ non considerabant huius rei impossibilitatem ⁊c. et superiora qui vellet cōsiderare forte inueniret: ꝙ nullum vitium cūtumcunqꝫ minimum fecisset: vel in aliquo defectuoso posset iudicari: hoc videtur etiā esse falsum: quia bibere sanguinem erat eis maxime prohibitum. k ¶ Et sancta domini sui. non vocantur hic sancta vasa consecrata ad sacrificandum domino: seu oblationes et sacrificia: vt dicunt aliqui. nam talia non erant nec fiebāt extra hierusalem. sed sancta dicuntur hic primitie ⁊ decime que debebantur sacerdotibus et leuitis. in necessitate tamen poterant comedi ab alijs sicut dauid et viri eius comederūt panes propositionis: ⁊ de voluntate summi sacerdotis: vt habetur. j. Regū. xxj. et ideo Judith videtur hic simpliciter falsum dixisse. cum subditur: Et volunt consumere quod nec manib⁹ deberent contingere. et si sancta intelligantur hic vasa sacra. similiter falsum dicit: quia nō erant in bethulia. l ¶ Quod ego. Hic consequnter ad suum propositum allegat diuinam prouidentiam dicens: m ¶ Et misit me dominus ⁊c. ꝙ enim venit ad liberationem populi fuit a domino: sed ꝙ ad B dixit mendacia non fuit ab eo: sed a muliebri malicia. Nō esm̄ indiget deus mendacijs hominū ad perficiendū opera sua. n ¶ Placuerunt autem omnia verba hec coraz ho. ⁊c. Hic consequenter ponitur responsionis Judith approbatio. et primo verbo. secūdo facto. ca. xij. Circa primuz dicitur: Placuerunt autem omnia verba hec coram holo. ⁊c. quia pretendebant holoferni et eius exercitui prospera. o ¶ Et dicebant alter ad alterum. mirātes eius pulchritudinem et sapientiam. p ¶ Non est talis mulier super terram in aspectu ⁊c. ex hoc videbantur innuere: ꝙ esset aptissima cōiungi suo principi vinculo matrimonij. et hoc idē videntur sonare verba holofernis que sequunt: q ¶ Si fecerit mihi hoc deus tuus: erit et deus meus. per hoc enim ꝙ consentiebat colere deum Judith: videtur ꝙ eam cogitabat accipere in coniugem. vnde et subditur: r ¶ Et tu in domo nabuchodonosor magna eris. sicut holofernes erat maior post regem.

Capitulū. XII

Tunc iussit eam. Hic consequēter approbatur respōsio Judith p factū. nam holofernes iussit eam introire ad locum vbi erant sui thesauri tanqꝫ charissimam sibi: et confidens de ea tanqꝫ de coniuge propria. Ideo subditur: t ¶ Et constituit quid daretur illi de cōuiuio suo. solicit⁹ de ea sic ꝺ corpe ꝓprio. v ¶ Nūc nō potero mādu re. q. d. excusatā me habeas paruo tēpore. x ¶ Ne veniat sup me offensio. erāt enim ibi aliqua cibaria lege ꝓhibita y ¶ Si defecerint tibi ista que ⁊c. Ex hac enī sollicitudine circa victum Judith apparet amor incensus ad eam.

T ✠ Uiuit aīa

a ¶ gratiã diuinã sibi celeriter subuenire repromittit.

detulisti: quid faciem⁹ tibi? Et dixit iudith: Viuit anima a
tua domine meus: quoniã nõ expendet oĩa hęc ancilla
tua/donec faciat deus in manu mea hęc quę cogitaui. Et
induxerũt illam serui eius in tabernaculũ quo ꝓcęperat:
a ¶ huius seculi. b ¶ nõ sit vobis vanũ surgere ante lucem.
Als⁹ fiduciam
& petijt dum introiret vt dareť ei⁹ copia nocte: et ante lũcẽ b c
egrediendi foras ad orationẽ & deprecãdi dominũ. Et prę-
cępit cubicularijs suis/ vt sicut placeret illi/exiret & intro
a ¶ catholice professionis p fidem: spem & charitatẽ.
iret adorandũ deũ suũ per triduũ. Et exibat noctibus in
a ¶ fonte lachrymaꝝ. vnde: Lauabo p singulas noctes lectũ meũ la. me. &c.
vallem bethulię: & bãptiçabat se in fontẽ aquę. Et vt ascẽ d
debat orabat dominũ deum israel: vt dirigeret viam eius
ad liberationẽ populi sui. Et introiens / mũda manebat in e
tabernaculo vsqꝫdum acciperet escam suã in vespere. Et f
a ¶ luce euangelij coruscante: victoria de hoste sperať.
factũ est i quarto diẽ holofernes fecit cęnaꝫ seruis suis: et g h
dixit vagao eunuchũ suum: Vade & suade hebręã illã/ vt i
spõte cõsentiat habitare mecũ. Fędũ ẽ eĩ apud assyrios k
si fęmina irrideat virum agendo: vt immunis ab eo tran- l
a ¶ que vagao hortať ad illicitas voluptates ptinent.
seat: tunc introiuit vagao ad iudith/ & dixit: Mõn vereať m
bona puella introire ad dominũ meũ: vt honorificeť an-
te faciem ei⁹: & mãducet cũ eo & bibat vinũ in iocũditate.
a ¶ iudith respõdit cõstãtis animi ostẽdit ẋtutes. b ¶ deo.
Cui iudith rẽspondit. Quę ego sũ vt ꝓtradicã dñõ meo? n
a ¶ ambigue illusorẽ illudit.
Oĩ ẽ qõ erit ante oculos eius bonum & optimũ/faciam.
a ¶ summo deo.
Quicũd aũt illi placuerit/hoc mihi erit optimũ oĩbus di o
a ¶ q̃ resurgere hortať a ruina impietatis. b ¶ ẋtutũ opibus.
ebus vitę meę. Et surrexit & ornauit se vestimẽtis suis: & p
a ¶ alijs sum⁹ odor mortis in mortẽ: alijs odor vite in vitã. b ¶ spũales eĩ
ẋtutes ad carnales ꝓcipiscẽtias multi reflectũt: ꝗs p ꝓdicatores audiunt.
gressa stetit añ faciẽ ei⁹. Cũm aũt holofernes ꝓcũssũ ẽ: erat q
eĩ ardẽs in ꝓcupiscẽtia ei⁹: & dixit ad eã holofernes: Bi r
be nũc & accũbe in iocũditate: qm̃ inueniſti gr̃am cor̃ me.
Et dixit iudith: Bibã dñe: qm̃ magnifica s
a ta est aia mea hodie p̃ oĩb⁹ dieb⁹ meis. Et
accepit & mãducauit & bibit cor̃ ipo ea: q̃
pauerat illi ancilla ei⁹. Et iocũd⁹ fact⁹ ẽ ho t
a ¶ de quo: Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Et
fel draconũ vinum eorũ.
lofernes ad illã: bibitqꝫ vinũꝫ multũ nimis v
quãtũ nũqꝫ biberat in vita sua. Ca. XIII
Et autem sero factum est: festi- x
nauerunt serui illius ad hospi
tia sua: & cõclusit vagao ostia y
cubiculi: & abijt. Erãt aũt oẽs
fatigati a vino. Eratqꝫ iudith sola i cubi-
b culo. Porro holofernes iacebat i lecto/ni †
a ¶ .i. luxuria. b ¶ de q̃: Nolite inebriari. c ¶ ecclia.
d ¶ vniuicqꝫ fidelium.
mia ebrietate sopit⁹. Dixitqꝫ iudith puel/ a
a ¶ ostiorꝫ. s. custodia. s. catholice fidei obfuãtia cõmisit
le suę/ vt staret foras añ cubiculũ & obfua
a ¶ alo ꝓstãti. b ¶ supnũ auxiliũ. c ¶ intima deuotiõe
ret. Stetitqꝫ iudith añ lectũ: dras cum la
cordis. a ¶ interiorꝫ. b ¶ ifirmã ꝓfitentẽ in te.
chrymis: & labioꝝ mõtu i silẽtio dicẽs. Cõn b
a ¶ videntiũ te. b ¶ velociter exaudi me.
firma me dñe de⁹ israel: & rẽspice i hac ho-

Ca. XII

a ¶ Et accepit & mã. Mõ mãnať cibis gẽtiliũ aut superstitiõe. Ecclia eĩ inẽ gẽtes habitãs idolatria ñ polluit: sz his q̃ deuotio fideliũ p obedientiã p parat vtiť. vñ: Deus cib⁹ est vt faciã voluntatez ei⁹ q̃ misit me patris. Joh. 4. c

Ca. XIII

Et autez sero factum est. Pręmissa dispositiõe ad interfectionẽ holofernis: hic ꝓsequenter describit eius iugulatio. & secũdo iugulatõis manifestatio/ ibi: Et dixit. Circa pmũ dicit: y ¶ Festinauerunt serui illius ad hospitia sua: id est tẽtoria vt ibi requiescerẽt & dormirent. nã oĩes a vino fatigati erant: vt subdiť postea. z ¶ Et concluſit vagao ostia cubiculi: holoferne in lecto suo posito & dormiente.
a ¶ Dixitqꝫ iudith puelle sue vt staret foris ante cubiculum & obseruaret: ne forte aliquis superueniret. Exierat eĩ modicũ de cubiculo holofernis ad dicendũ hoc ancille sue. nã ante erat sola in cubiculo: vt dicit in littera. b ¶ Cõfirma me domine deus israel & respice in hac hora ad opera manuuꝫ meaꝝ. nam in tali facto solet cor: & maxime mulieris expauescere.

Ca. XIII

Et autez sero factum est. Pręmissa dispositiõe ad interfectionẽ holofernis: hic ꝓsequenter describit eius iugulatio. & secũdo iugulatõis manifestatio/ ibi: Et dixit. Circa pmũ dicit: y ¶ Festinauerunt serui illius ad hospitia sua: id est tẽtoria vt ibi requiescerẽt & dormirent. nã oĩes a vino fatigati erant: vt subdiť postea. z ¶ Et concluſit vagao ostia cubiculi: holoferne in lecto suo posito & dormiente.
a ¶ Dixitqꝫ iudith puelle sue vt staret foris ante cubiculum & obseruaret: ne forte aliquis superueniret. Exierat eĩ modicũ de cubiculo holofernis ad dicendũ hoc ancille sue. nã ante erat sola in cubiculo: vt dicit in littera. b ¶ Cõfirma me domine deus israel & respice in hac hora ad opera manuuꝫ meaꝝ. nam in tali facto solet cor: & maxime mulieris expauescere.

Ca. XIII

Taut

A ℣ a ¶ Caput holo. Recordationē cōfecti belli sollicite iubet memorari. vñ: Sobrij estote ⁊ vigilate ⁊c.
1.Pe.1.b b ¶ Venerūt ad. Introitum regni xp̄m. s. q̄ dic: Ego sū ostiū ⁊ via: p me si q̄s introierit: sal. ⁊ i. Et alibi: Venite ad me oēs q̄ la. ⁊ o. e. ⁊ ego re. vos. c ¶ Custodibus. i. doctoribꝰ q̄ verbo ⁊ exēplo ecclīaz muniūt: ⁊ ad vitā eternā introducūt. De q̄bꝰ dr: Super muros tuos hierlm p̄stitui custodes. Vl angelicis spiritibꝰ q̄ nobis in custodiaz missi malignos spūs excludūt. d ¶ Aperite p̄z. i. deuotionē cordis. vñ dr: Qui hz aures audiēdi audiat: q̄d spi. d. ec. p̄m illud: Beatꝰ q̄ causaz suā loq̄tur in aure audientis. Dñs ⁊tutē pplo suo dabit: cuz q̄ scz apicē celestis regni ascēdit. vñ: Memo ascēdit in celū. n. q. de. de celo. e ¶ Illa autē as. Ad celestia dogmata sermonē cōuertens: ⁊ ad laudādū deū p̄ beneficijs suis auditores attollēs f ¶ Et interfecit. De q̄: Ipsa cōteret caput ⁊c. Et i euāgelio. Ba bo vobis potestatē calcandi sup serpētes: ⁊ scor. ⁊ sup oēs ⁊tutes inimici. g ¶ Et ecce cono. Quasi scitote quāta sit malignitas: q̄nta fraus inimici nr̄i: q̄nta pietate a nobis supat̄ sit: q̄s dñs illesos ab oīni fraude ⁊ erroris contaminatiōe custodit vt his inspectis cōditori ⁊ redēptori
Gen.3.c Luc.10.c
1.Pe.1.b nr̄o gr̄as agatis. vnde: Sobrij estote ⁊ vi. Et timeo ne sicut serpēs seduxit Euā astutia sua: ita ⁊ sensus nostri
Eph.6.b corrūpant̄. Et itē: Cōfortamini in domino et in p. v. e. et induite vos ar. dei.

℣ Quia bo/

Nico.de lyra

✻ a ¶ Ut sic p̄mi. ⁊c. sic ei p. ꝓphas p̄dixit eā, p̄t̄ pctā destrūcdā. ita etiā p̄misit p eos pn̄az pplī reedificādā. vt patet i Esaia: Hieremia: Zacharia: ⁊ plīb⁹ alijs ꝓphetis. b ¶ Et pugionē eius. i. ensem. ⁊ dr a pūgēdo. c ¶ Et pcussit bis in cer. ei⁹. i. in collū ad amputandū ceruicē. d ¶ Et cyoluit corpus ei⁹ trūcū. i. de lecto voluit ad trā: vt hr̄. ī. xiiij. vt cum q̄s ūtraret statim eū videret decapitatū. e ¶ Et exierūt due ꝑm cōsuetudinē suā. q̄si ad oratiōnem. ⁊ ꝓp̄ p̄ vigiles assyriox nō fecerunt circa eas aliquā pscrutationē ꝑm mandatū holofernis: q̄ dederat eis banc libertatē: vt hr̄ ca. p̄ce. f ¶ Et trāsierunt castra. assyriox libere ꝓpter dictā causam. g ¶ Et gyrātes vallē. vt venirēt ad portā bethulie a castris assyriox remotiorem. b ¶ Et dixit iudith. Hic p̄ñr ponit̄ mortē holofernis manifestatio. ⁊ p̄mo populo fideli. scdo achior gentili/ibi: Postro achior vocatus venit. Prima in duas. nam p̄mo ponit̄ dicta manifestatio. scdo iudith benedictio/ibi: Uniuersi aūt adorātes. p̄ma adhuc in duas. nā p̄mo fit manifestatio murox custodib⁹. scdo alijs ciuib⁹/ibi: Illa aūt ascēdēs. Circa p̄mum dr: Et dixit iudith a lōge custodib⁹ murorū. iā enī sic erat elōgata ab assyrijs q̄ nō poterat audiri ab eis. i ¶ Apite portas q̄n nobis. ē deꝰ q̄ fecit vir. in israel. p̄ hoc aūt insinuavit mortez holofernis k ¶ Uocauerūt p̄sbyteros ciui. vt honorificentiꝰ iudith reciperet. l ¶ Q̄n̄ sperauerūt eā iā nō eē ven. spes ꝓprie nō ē nisi ō bono. ℔ aūt accipit̄ ō malo et ideo accipit̄ valde impropꝛie scz p timore valde ꝓbabili de morte eiꝰ violēta atq̄ ipsiꝰ retētiōe. m ¶ Lōgyrauerūt circa eā. nam ex oīni pte nitebant̄ sibi ap propīnq̄re. n ¶ Illa aūt ascē. Hic p̄ñr manifestat̄ mors holofernis ciuibꝰ/ cū dr: Illa ascēdēs in eminētiorē locū. vt posset ab oīnibꝰ videri: o ¶ Jussit fieri silentiū. vt meliꝰ posset audiri: ⁊ incepit a diuis laudibus loqui/dicens:

℣ p ¶ Laudate dñm deū nr̄m q̄ nō dēser. spe. i. se. .i. nos positos in tāta necessitate. q ¶ Et i me. i. p me instrumētaliē. r ¶ Adimpleuit misēdiam suam quā p̄misit ⁊c. p̄misit ei p. ꝓphas: sic ptz in plīb⁹ locis. populū israel ab hostibus liberare: si tñ coleret eū vere. s ¶ Et pferēs ō pera caput holo. ad declarationē veritatis. et ne aliq̄ suspitio oriretur q̄ holofernes seu aliqs ali⁹ tetigisset eā inhoneste. Ideo subdit:

t ¶ Uiuit autē ipe dñs deꝰ noster. i. sicut vez ē q̄ ipe ē vita p essentiā: ita vez est q̄ sequitur: v ¶ Q̄n̄ custo. me an. ei⁹. ⁊c. ⁊ ptz fa. Et finaliē p tātis bñficijs inuitat oīes ad ꝓfessionem diuine laudis dicēs:

✻ Cōfitemini ✻ debent viuere violēter auferēdo. Et talē occidit iudith. i. ecclesia q̄n̄ ꝓpter mala sua per excōmunicationē separat eā a cetu fideliuz. ⁊ sicut in holofernis occisiōe fuit bina pcussio: sic in excōmunicatiōe dz esse bina monitio. Potest aūt aliter exponi vt p holofernem significet̄ hereticarcha. q̄ ebrius est pestifera doctrina: de qua dr Deut. xxxij. c. Fel draconū vinū eox: ⁊ venenū aspidū insanabile: ⁊ iterp̄tatio ꝓsonat. Holofernes em̄ interp̄tat infirmitas discessiōis: talis em̄ infirmat̄ ex discessiōe a vera fide. ⁊ tal dz ab ecclia excōicari.

C Diuisio

Als† protegas

Als† cōfortata

Moraliter

als† ad vos

Et ego †Ps.105.a 106.a.117. 135.a

a ¶Quia hodie nomẽ tuum ita magnificauit: vt nõ recedat de ore hoim: q̃ memores sũt studij & opes eius q̃ per dilectionez dei & prim̃i p̃sentes tribulatiõis securã sustinet: fide plena & spe firma attendẽs eminẽtiã celestiũ p̃mioz: vbi sociabitur bĩtudini angelor. b ¶Tu dẽs aũt achior &c. Per achior p̃cipẽ amonitar pagani vel heretici designant: q̃ videtes ecclesie fidẽ hostiũ supasse ferocitatẽ nimio pauore cõcutiunt: & superbiã suã hũiliãtes ecclam veneranť: & seq̃ces suos errores relinquere: & fidelibus sese sociare hortant. Ita Esaias: Veniẽt ad te curui filij eor q̃ te hũiliauerũt & adorabũt vestigia pedũ tuorũ omnes q̃ detrahebãt tibi.

Isa.60.c

Nico.de lyra

a ¶Cõfitemini illi oẽs &c. Uniuersi autẽ. hic conseq̃ter ponit ipius iudith bñdictio seu cõmẽdatio. & p̃mo a plebe/cũ dicit: Uniuersi aũt adorãtes dñm: p̃m ipi⁹ iudith verbũ.

Ps.10.b 1.15.d

b ¶Dixerũt ad eã: benedixit te dñs. i. benedicẽdã te reddidit ab oĩb⁹. c ¶Quia p te ad nihilũ redegit inimicos nostros. Dorro nãq̃ p̃cipe reputabãt exercitũ ei⁹ iã peritisse. secũdo benedicit seu cõmẽdat a p̃cipe/cum dicit: d ¶Dorro ozias &c. & patet. e ¶Bñdictus dñs q̃ creauit celum & terraz. & p hoc intelligunt alia corpa media: & creature i eis existentes. f ¶Qui te direxit. sua bonitate. g ¶In vulnera. qd̃ est supra cõstantiã mulieris. h ¶Ut nõ recedat &c. qd̃ videm⁹ adimpletũ: nã ad ei⁹ laudẽ p vniuersalẽ ecclam reciit hoc factũ. i ¶Nõ pepcisti aĩe tue. i. vite tue eã piculis exponẽdo. k ¶Dorro achior vo. ve. Hic p̃sequenter vltimo mãifestat mors holofernis achior gẽtili/cũ dr: Dorro achior vocat⁹ venit. nõ em̃ p̃silũ hebreor audebat ingredi: nisi specialiter vocaret: quia nõ erat ad huc incorpat⁹ illi pplo. l ¶Deus israel cui test. de. &c. vt habet supra ca. v. Cetera patẽt ex dictis. m ¶Uidẽs aũt achior caput holo. angul. p pauore. i. nimia admiratiõe de tãto facto p manũ femie. n ¶Cecidit in faciẽ suã sup terrã. Passiões em̃ vehemẽtes & subite faciũt magnã trãsmutationẽ i corpe: & sic freq̃nẽ faciũt cadere. o ¶Et estuauit aia ei⁹. i. passa fuit exinanitiones. p ¶Postea vo &c. trãseũte dicta passione. q ¶Procidit ad pe. &c. ei reuerẽtiã exhibẽdo. r ¶Bñdicta tu a do tu. &c. i. ab oĩb⁹ habitãtib⁹ i tabernaculo hebreorũ: & a iacob descẽdẽtiũ.

Alias pesitauit

Moraliter

✳ k ¶Dorro achior vo. ve. &c. p istũ q̃ gẽtilis erat pplis gẽtiũ designat: q̃ videtes miracla p̃dicationẽ fidei & firmãtia religiõis idolatrie: & adhesit firmit fidei orthodoxe.

Ca. XIIII

Dixit aũt iu. Postq̃ discessit⁹ est holofernis occubit⁹: p̃ñr descriptio fuga sui exercit⁹. & diuidit in tres ptes. nã p̃mo ponit fugiẽdi rõ. secõdo fugiẽtiũ deuastatio. ca. xv. tertio diuina laudatio. xvj. ca. Circa p̃mũ iudith p̃mo ppm̃ instruit. secũdo pplis ei obedit/ibi: Dor aũt. tertio exercit⁹ ad holofernẽ recurrit/ibi: Nõ videtes. Circa p̃mũ p̃mo p̃mittit istructio dicta. secõdo iterponit ipi⁹ achior cõuersio deuota/ibi: Tunc achior. Circa p̃mũ dic iudith: t ¶Suspẽdite ca. &c. i signũ exultationis & victorie iã habite p̃tim i re & p̃tim i spe. v ¶Et erit cum exierit sol. i. in p̃mo ortu suo. x ¶Accipiat vnusq̃sq̃ arma sua. confidentes ỹ victoria plena dei adiutorio habenda. y ¶Et exi. cũ im. q̃si iã certi de p̃ceptiõe victorie. z ¶Nõ vt de. s. paulatim & timide. a ¶Tunc explo. &c. sine cui⁹ volũtate exercit⁹ nõ debet bellũ cõmittere: nã sicut dr libro ỹ iudaico bello. Nõ soluz bellare sz etiã vincere sine duce apũ romãos erat vituperabile. b ¶Cũq̃ du. eor. q̃ pñt distinct⁹ acieb⁹. c ¶Cõcurrerint &c. ex casu p̃cipis i opinato: & etiã imissus a dõ. vñ videt ỹ saltẽ q̃dã ad aliq̃d ap̃hetice loq̃. d ¶Tũc achior. hic p̃ñr iterponit achior p̃uersio denota/cũ dr: e ¶Uidẽs ỹtus &c. i. effectũ diuine ỹtut⁹ p manũ mulier. f ¶Relicto gẽtilitatis ri. cre. legẽ eius suscipiẽdo. g ¶Et circũcidit. i. circũcidi fecit. h ¶Dor aũt. quersiõe achior iterposita: ỹ ponit obediẽtia pplis ad iudith ỹba/cũ dr: i ¶Suspenderũt sup mu. &c. i signũ victorie & cõis exultatiõis. k ¶Et egressi sunt cũ grandi &c. Ad aduersarios de terrendũ. l ¶Nõ videtes. hic consequenter ponit ad holofernẽ recursus. et secõ declarat ei⁹ interit⁹/ibi: Tũc ingressus. Circa primuz patet lra vsq̃ ibi:

Moraliter

✳ Mulier eni Moraliter. s ¶Dixit aũt &c. P occisiõne holofernis iudith ad destructionẽ sui exercit⁹ pplis iuitauit: significãs q̃ ecclia non solũ tyrãnũ vl hereticarchã vbet excõicatiõis gladio ferire sz etiã ei adherẽtes. put põt extirpare.

✳ Una mulier

a ¶vnanimiter.

mea/in liberatiõe vra. † Cõfitemini illi oẽs/ a
a ¶solus. b ¶effectus misericordie.
q̃m bon⁹: q̃m i sęculũ misericordia ei⁹. Omni b
uersi aũt adorãtes dñm/dixerũt ad eã: Bñ
dixit te dñs in vtute sua: q̃ p te ad nihilũ re c
a ¶cõtriuit inimicũ & satellites eius.
degit inimicos nros. Porro oĩas ꝓnceps d
a ¶cui⁹ fides & pfessio in toto orbe obtinet palmã.
populi israel. Dixit ad eã: Bñdictã es tu fi
a ¶Multe filie congregauerũt diuitias: tu supgressa es &c.
lia a dño deo excelso ꝓ oĩb⁹ mulieribus sup e f
terrã. Bñdict⁹ dñs q̃ creauit cęlũ & terrã: q̃
te direxit in vulnera capitis ꝓncipis inimi g
cor nror: q̃ hodie nomẽ tuũ ita magnifica a
uit: vt nõ recedat laus tua de ore hoim: qui b
memores fuerint vtutis dñi in ęternũ: p q̃
bus nõ pepcisti anię tuę ꝓpter angustias et i
tribulationez generis tui: sed subueniisti rui
nę ante ꝓspectũ di nostri. † Et dixit oĩus po
pul⁹: fiat/fiat. Porro achior vocatus venit. k
Et dixit ei iudith: Be⁹ isrł cui tu testimoniũ l
dedisti/q̃ vlciscat se de inimicis suis: ipe ca
a ¶huius seculi.
put oĩm icredulor icidit i hac nocte i manu
mea. Et vt ꝓbes q̃ ita est: ecce caput holo
fernis q̃ i ꝓteptu supbię suę deũ isrł ꝓtepsit:
& tibi iteritũ minabat dicẽs: † cũ capt⁹ fuerit
ppls isrł: gladio pforari p̃cipiaz latera tua.
b Uidẽs ãt achior caput holofernis: angusti m
atus p̃ pauore cecidit in faciẽ suã sup terrã/ n
& † estuauit aia ei⁹. Postea vo q̃s resupto spũ o
recreat⁹ est: pcidit ad pedes ei⁹: & adorauit p
eã/& dixit: Bñdicta tu a deo tuo in oi taber q
naculo iacob: quoniã in oĩ gente quę audierit nomẽ tuũ/magnificabitur super te deus israel.

Ca. XIIII

¶docet ecclia filios suos qualiter p sequat hostẽ spũalẽ.

Dixit aũt iudith ad oẽm popu/ s
a ¶aperite ꝓtritũ esse hostis superbiam.
lũ: Audite me fratres. Sũspẽ t
a ¶doctrinã cuã gelij q̃ muniunt credẽtes. b ¶tellexerit.
dite caput hoc sup mũros nros: & erit cũ ẽxi v
a ¶sol. i. diuine placatiõis & solatij serenitas.
b ¶scutũ fidei loricã iusticie⁹ galeã salutis qd̃ ẽ xp̃ũdei.
erit sol: accipiat vnusq̃sq̃ arma sua: et exite x y
cũ ipetu: nõ vt descẽdat deorsũ: sed q̃si ipe z
tũ faciẽtes. Tũc exploratores: necesse erit vt a
fugiãt ad ꝓncipẽ suũ excitãdũ ad pugnam.
Cũq̃ duces eor ꝓcurrerit ad tabnaculũ ho b c
lofernis: & inuenerit eũ trucũ i suo sãguie volutatũ: decidet sup eos timor. Cũq̃ cogue
ritis fugere eos: ite post illos securi: q̃m dñs conteret eos sub pedib⁹ vestris. Tunc achior videns virtutẽ quã fecit deus israel: relicto gen d e
tilitatis ritu/credidit deo: & circumcidit carnem p̃putij sui: et apposi f g
tus est ad populum israel: & omnis successio generis eius vsq̃ in ho
a ¶sicut fuerat imperatũ.
diernum diem. Dor autẽ vt ortus est dies/ sũspenderunt super mu h i
ros caput holofernis: accepitq̃ vnusquisq̃ vir arma sua et egressi k
a ¶ecclesie confidentiam contra se. b ¶principes persecutorũ.
sũt cum grandi strepitu & vlulatu. Quod videntes explorãtores ad l

A ℭ a ¶Tūc Ca.XIIII ingressus. Duces pse cutoꝝ deos suos ℨ eccle sīā poscētes auxiliū in ueniūt eos ꝓpria fedita te spurcissimos ⁊ omni ṽtute destitutos. vñ fu ge se cōmēdātes relin quūt ea ī q̄bus tpaliter ꝓfidebāt: nō est em̄ pru dētia: nō ē sapiētia nec Pro.46.b cōsiliū ℨ deū. Vñ Hie re. ait: Non fugiet ve lox et nō saluabitur for tis ⁊c. Ca. XV

QUinq; oīs ⁊c. b ¶Vi dētes itaq; Judi.7.c Gedeon ℨ madianitas pugnatur⁹ nō hastā nō clypeū ſꝫ tubas ⁊ lāpa des tulit: ꝓfigurās euā Eph. 6.b gelij p̄cones q̄b⁹ nō est colluctatio adūsus car nē ⁊ sanguinē: ſꝫ cōtra Ibi.c spūalia neq̄tie ī celesti bus ⁊c. ⁊ pugnant p̄dī catiōis voce ⁊ miracu loꝝ fulgore. c ¶Oīs itaq;. Ad p̄dicationez verbi dei ex singul⁹ gen tib⁹ ⁊ puincijs ꝓbate psone. ⁊ virib⁹ accincte animi ad militiam dñi Esa.99.d veniūt. vñ Esaias: Ec ce isti de longe veniēt: et ecce illi ab aquilone et mari ⁊c.

ℭ Per dies

Ni. de lyra

B a ¶Null⁹ em̄ aude cubi. ṽtut⁊ assyrio rū ⁊c. i. p̄ncipis militie in q̄ ṽtualiē cōsistit ro bur exercit⁹: sicut virt⁹ Vegetius corpis natural ī corde ꝓt q̄d dicit Vegeti⁹ ī liū. de re militari: q̄ sic cor est ī medio corpis: sic p̄nceps dz in medio exercitus collocari.

b ¶Sz cū venis. ei⁹ du. p̄sidentes acieb⁹.

c ¶Ac tribuni. qui ī una acie p̄sūt mille bel latorib⁹. d ¶Dixer̄t cubicu. qui familiari⁹ p̄ñt ingredi cubicla ma gnatum. e ¶Oīs e greſ. mures. mod⁹ ē enī supbor ꝺ alijs cōte ptibiliē loq. f ¶Tūc ingreſ. hic ꝓñr decla rat holofernis iterit⁹. ⁊ ptz lra vsq; ibi:

g ¶Exclamauit vo. mag. cū fle. p dñi sui interitu. h ¶Et exili uit fo. ad populū expe ctantē holofernis man datum. i ¶Et dixit: vna mlr hebrea feꝯ cōfu. interficiēdo militie p̄ncipē. Vñ ⁊ abimelech vulnerat⁹ a mliere fecit se iterfici p armigez suū ne diceret in ei⁹ opp̄obriū q̄ mulier iterfecisset eū. Judic. ix.

k ¶Scident oēs vesti. sua. in signū doloris. l ¶Et tur bati sunt oēs ani. eoꝝ valde. ꝓt q̄d nō ꝓuiderūt sibi ꝺ aliq̄ defensiōe. nā turbati min⁹ ꝓuidēt: vt ꝺz ī elencis.

a ¶ad templa idoloꝝ. b ¶auxiliū petentes.

tāb ernaculū holofernis cūcurrerūt. Notro hi qui in ta bernaculo erāt/ venientes ⁊ ante ingressū cubiculi per strepentes excitandi gratia inquietudinē arte molieban tur: vt nō ab excitantib⁹ sed a sonātib⁹ holofernes euigi laret. Nullus em̄ audebat cubiculū ṽtutis assyrioꝝ pul a sando aut intrādo apire. Sed cū venissent ei⁹ dūces ac b tribuni ⁊ vniūsi maiores exercit⁹ regī assyrioꝝ: direxer̄t cū c uernis suis ausi sunt ꝓuocare nos ad bellū. Tūc ingres f sus vagao cubiculū ei⁹: stetit añ cortinā: ⁊ plausum fecit manib⁹ suis: suspicabat enī illū cū iudith dormire. Sed cū nullū motū iacētis sensu auriū capet accessit, primās ad cortinā: ⁊ eleuās eā vidēsq; cadauer absq; capite ho lofernis ī suo sanguie tabefactū iacere sup trā: exclama g uit voce magna cū fletu/ ⁊ scidit vestimēta sua. Et ingres sus tabernaculū iudith nō iuenit eā. Et exiluit foraſ ad b pp̄lm/ ⁊ dixit: Una mlr hebrea feꝯ p̄fusionē ī domo regis i nabuchodonosoꝝ. Ecce em̄ holofernes iacet ī terra ⁊ ca put ei⁹ nō est ī illo. Q̄ō dū audissent p̄ncipes ṽtut⁊ assy rioꝝ: scidērūt oēs vestimēta sua: ⁊ intolerabil⁹ timoꝝ ⁊ tre k moꝝ cecidit sup eos/ ⁊ turbati sunt animi eorū valde. Et l factꝰ est clamoꝝ incōpabilis ī medio castroꝝ. Ca. XV

QUinq; oīs exercit⁹ decollatū holofernem au m disset: fugit mēs ⁊ p̄silū ab eis/ ⁊ solo tremo re ⁊ metu agitati fugę p̄sidium sumūt: ita vt n nullus loq̄r̄ cū p̄rimo suo: ſꝫ inclinato ca o pite relictis oīb⁹ euadere festinabāt hebr̄eos: q̄s arma p tos sup se venire audierāt: fugiētes p vias cāpoꝝ ⁊ semi q a ¶predicatores. b ¶ecclesie cedētes.

tas collū. Uidētes itaq; filij isr̄ael fugiēntes: secuti sūt r a ¶euangelicis. b ¶valida intētione. c ¶fugiētes.

illos: descēderūtq; clāgētes tūbis: ⁊ vlulātes post ipōs s t a ¶ipsoꝝ diuersi sūt errores. b ¶indiscreti. c ¶multitudinis credentium c.c.v. et a.v.

Et q̄n assyrij nō adūnati: ī fugā ibānt p̄cipites: filij āūt † isr̄ vno agmine p̄sequētes: debilitabāt oēs q̄s inuenire a ¶robur dñi ſcz strēnuitas p̄dicatorū q̄ fide confortati p verbū euangelij incitant omnes cōtra hostes religionis.

potuissent. Misitq; ad̄ cias nūcios p oēs ciuitates ⁊ regi v ones isr̄. Qis itaq; regio oisq; vrbs electā iuuentutē ar c a ¶nō debet miles xp̄i ociosus esse hoste intra patriā manente.

matā misit post eos: et p̄secūti sūt eos ī ore gladij q̄usq; x a ¶cōuersatiōis: cogitationis: locutionis: actionis.

puenirēt ad extrēmitatē finiū suoꝝ. Reliqui aūt q̄ erant y in bethulia: ingressi sunt castra assyrioꝝ ⁊ p̄dā quā fugi entes assyrij reliq̄rāt/ abstuleꝛt: ⁊ onustati sūt valde. Qui ṽo q̄ victores reuersi sūt ad bethuliā: oīa q̄ erāt illoꝝ/ ab z a a ¶q̄ moyses de egypto vult educere pharao retinere.

stuleꝛt secū: ita vt nō eēt nūmer⁹ in pecorib⁹: et iumēt et vniuersis mobilib⁹ eoꝝ: vt a minimo vsq; ad maximuꝝ a ¶iesus vel resurrectio dñi qui dicit: ego sum resurrectio ⁊ vita.

oēs diuites fierēt de p̄datiōib⁹ eoꝝ. Joachim āt summ⁹ b tur mod⁹ cū ſbdit: † ¶Oīm assyrij nō adu. ꝺz ei ī ecclīstica historia q̄ oziēte hereli aliq̄ ei⁹ sectatores diuidebant ī modos plures: catholici ꝺo erāt ī vna regla fidei se tenētes ⁊ sic heresib⁹ ꝑualuit fides. b ¶Joachī āt ⁊c. p ſ āt q̄ iste bñdixit iudith significat q̄ xp̄s pōtifex sū⁹ n⁹ bñdictionez sue gr̄e largit ecclie sue ⁊ oīb⁹ psonis ī ea exñtib⁹ q̄ ℨ diabolū fortiē p̄liant.

* i ¶Una mlier he ⁊c. hebrea trāsiēs iterpta tur, ꝓpē q̄ ecclia militās q̄ ē ī via trāseūdi ad p̄riaz bñ mlier hebrea noīat: et ipa p suā p̄dicationē facit domui diaboli ꝓfusionē. Pōt ꝫ etiā exponi ꝺ ꝑgi ne maria ex hebreis nata q̄ diabolum cōfudit ei⁹ ca put cōterēdo: sic p̄dictū fu erat Ben. iij. c. Ipa cōte ret caput ⁊c. La. XV

QUinq; oīs ⁊c. Postq; ꝺscripta est fugiēdi ratio. hic ꝓñr ponit fugientiuz deuastatio. ⁊ scꝺo Judith bñdictio/ ibi: Joachim āt. p̄ma ī duas: q̄ ꝓmo pōit fugientiū p̄secutio in pso nis. scꝺo in reb⁹ possessis ibi: Reliq̄ aūt. Circa p̄mū ptz lra vsq; ibi: n ¶Ita vt nul. lo. cū pri. suo. de aliq̄ defensiōe seu p̄si dio. o ¶Sz inclinato capite. cū magna cōfusi one. p ¶Relict⁊ oīb⁹. q̄ poterāt impedire fugā eoꝝ: vt fugerēt expediti⁹. q ¶Per vias cāpoꝝ ⁊ semi. colliū. fugientes eni de p̄lio p diuersas vi as fugiūt. r ¶Uidētes itaq; fi. isr̄l fugi. secu ti sūt illos. sic p̄cepat iu dith. s ¶Clāgētes tu bis. tāq; victores.

t ¶Et vlulātes post ipos. ad insecutionē mu tuo se exhortantes.

v ¶Audisitq; ozi. nun cios ⁊c. p q̄s poterāt trā sire fugiētes. x ¶Et p secuti ⁊c. ad extremitatē finiū suoꝝ. trāsire eī vltra nō erat eis tutū. y ¶Re liq̄ aūt. hic ꝓñr ponit p secutio assyrioꝝ in rebus possessis: et patet lra vsq; ibi: z ¶Oia q̄ erāt il loꝝ. i. assyrioꝝ. a ¶Ab stulerūt. nā illi q̄ remāse rūt in bethulia nō abstule rāt oīa: sed pauca respecti ue. nā vix p. xxx. dies fue runt oīa collecta: vt hr̄. j. eodē ca. b ¶Joachim aut̄ē. Hic ꝓñr ponit iu dith bñdictio. ⁊ p̄mo spūa lis. scꝺo tpalis/ ibi: Per dies aūt. Circa p̄mū ꝺz: Joachim aūt summ⁹ pōtifex. iste. ē. iiij. ca. vo

* caſ eliachim:

Moraliter. m ¶Tūq; oīs exer. ⁊c. Cogni ta holofernis ꝺcaptatiōe exercit⁹ ei⁹ fugit: ⁊ silr ex termīato heresiarcha ei⁹ secta deficē ī cipit: Et ſbdi

L Moraliter

Als taber naculum

ti Re. 14.b Als p̄celiū

Diuisio

Als cupie bant

D

Als cōual lium

Moraliter Als moni libus

a ¶Per dies aũt ꝛc. qui vniuersũ ꝓsentis vite tẽpus significant: q̃ ppls dei de hoste triumphans spũaliter expoliat. vñ ꝺ eccl̃sia dicit: Confidit in ea cor viri sui ꝛ spo. non indigebit.

b ¶Porro ãt vniuersa. Sic populus dei ab egypto recedẽs ipãz spoliauit vnde tabernaculuz cõstruxit. Sic reges iusti sub testamẽto veteri q̃ hostib⁹ abstulerunt: in ministerio tẽpli cõsecrauerũt. c ¶Juuenibus in organis ꝛc. quia tunc neq̃ nubẽt neq̃ nubent: q̃a resurgent oĩes in virũ pfectum: in mẽsurã etatis plenitudinis xp̃i ihñ in resurrectione dñi inuenis cooptus stola cãdida angel⁹ apparuit.

La. XVI

¶Unc cantauit cãti. ꝛc. ꝺ ¶Exultauit enim se ꝛc. vnꝺ Esaias: Cõfusionis adole/scentie tue obliuiscer̃: ꝛ opprobrij viduitat̃ tue nõ recordaberis amplius: q̃ ꝺñabitur tui qui te fecit ꝺñs exercituũ nomen eius.

¶ Dixerũt

Ni. ꝺ ly.

ceat eliachim: ꝛ forte ẽ idez nomẽ. nã sic nota latina variãt ali q̃ĩ fine. vt guillerin⁹ ꝛ guiller⁹ sũt vnũ nomẽ variatũ in fine: ali q̃ĩ ꝺo ĩ ꝓncipio: sic nicola⁹ colin⁹ ꝛ colet⁹ variatũ in ꝓncipio: ꝛ idẽ videt ꝺ eliachiz ꝛ ioachim. q̃ꝺ ãt mihi videat ꝺ ꝫ põtifice /dixi supra. cap̃. iiij.

a ¶Et videret iudith ꝛc. ꝓpter famã sue ꝺuct̃. b ¶Benedixerũt illã. impẽcates sibi bona spũalia ꝓ ꝺtutis sue famatiõ. sꝫ ꝺicit: c ¶Tu gl̃ia. nã diuinũ cultũ q̃ erat in hierusalez de q̃ sũme gl̃iabant iudei: ꝓseruauerat interficiẽdo holofernẽ q̃ ipm̃ destruere intẽdebat: vt ptz ex supradict̃. iij. ca. et. iiij.

ꝺ ¶Tu le. isr̃l. effectiue. e ¶Tu honor. ꝛc. Sil̃r: nã interficiẽdo holofernẽ decorat pplo isr̃l honoris ꝛ leticie materiã.

f ¶Ideo ꝛ ma. ꝛc. s. ꝓpter ꝺtutẽ castitatis ꝛ mũdicie. g ¶Et iõ eris ꝛc. bñdictiõe gl̃ie. h ¶Et dixit ois ꝛc. ad cõfirmationẽ dicte bñdictiõis. i ¶Per dies aũt. Hic ꝓñr ponit bñdictio iudith tpalis: q̃ in sc̃ptura freq̃nter accipitur ꝓ multiplicatõe bonoꝝ tpaliũ. vñ Geñ. xxx. ꝺ. ꝺixit iacob ad laban: Hodicũ habuisti anteq̃ venirẽ ad te: ꝛ nũc ꝺines effectus es: bñdixitq̃ tibi ꝺñs ad introitũ meũ: et hoc mõ popul⁹ iudith bñdixit. nam oĩs diuitias holofernis sibi ꝺedit. ꝛ patet lr̃a.

Diuisio

¶Unc cãtauit ꝛc. La. XVI

Aduersarij ꝺeiectiõe ꝛ fidelis ppli liberatõe ꝺescpta: h ꝓñr ponit rõne ꝓdictoꝝ laudatio diuina. Et diuiꝺit ĩ tres ptes: q̃ ꝓmo põit ipi⁹ iudith decãtatio. sc̃ꝺo ppli ꝛ ipi⁹ oblatio/ibi: Et factũ ẽ post hec. tertio iudith felix ꝓsumatio/ibi: Et iudith mag̃. Cãticũ ꝺo iudith ĩ duas ptes diuiꝺit. nã ꝓmo põit excitatio mẽtis. sc̃ꝺo rõ laudis/ibi: Cœpit assur. Circa ꝓmũ ꝺicit iudith: excitãs se ꝛ alios ad diuinaz laudẽ. l ¶Incipite ꝺño ꝛc. Varia nã q̃ ĩstrumẽta musicalia: ꝛ etiã armonie mẽtẽ excitãt ad diuĩsa. Aliq̃ em̃ armonie excitãt ad audaciã q̃ꝺ⁹ vtunt̃ hoies ĩ bellis: ꝛ aliq̃ ad lasciuiã q̃ꝺ⁹ vtũt̃ ĩ choreis: ꝛ aliq̃ ad deuotiõz: q̃ꝺ⁹ vtũt̃ ĩ officijs ecclĩasticis. ꝛ ꝫ mõ ꝺixit iudith: Incipite ꝺño ĩ tymp. Est aũt ĩstrumẽtũ musicũ tympanũ q̃ mulieres vtebãt̃: ꝛ ꝫ mõ maria sor̃ moysi ĩ ꝓsit tympanũ ad excitãduz se: ꝛ alias mlieres ad deũ laudãdũ/ꝺicẽdo: Cãtem⁹ ꝺño ꝛc. Exo. xv. m ¶Modulami ꝛc. ꝓ nouã materiã laudandi deum. n ¶Exultate. corꝺe. o ¶Et iuocate nomẽ. or̃e. p ¶Ꝺñs ꝛc. bel. ꝫ suũ ppl̃m excitata: vt ptz ĩ pharaõe Exo. xiiij. et in amalech Exo. xvij. et in regibus chananeoꝝ libz Josue q̃si p totũ. q ¶Qui posuit. ca. sua. i. angeloꝝ custodiã. vñ Geñ. xxxij. ꝺixit iacob ꝺ angelis sibi obuiãtib⁹. Castra dei sũt hec. r ¶Venit assur. Hic ꝓñr ponit rõ laudis. ꝛ ꝓmo ex aduersarioꝝ dectiõe/cũ ꝺ: Venit assur. i. ꝓnceps militie ꝛ exercit⁹ assyrioꝝ. s ¶In mul. totaliter ꝓfidẽs. t ¶Cui⁹ mul. ꝛc. i. siccauit/ ex potu aialiũ ꝛ hoĩm. v ¶Dixit se in. ꝛc. i. terram iudee. x ¶Et iu. me. i. ppli mei. y ¶Occisuꝝ gla. de ꝫ em̃ et alijs malis holofernes se iactauit: sz nõ adipleuit. iõ sꝫ ꝺicit: z ¶Ꝺñs autẽ oĩ. cui null⁹ põt resistere. a ¶Nocuit eũ. occidẽdo eũ p manũ femĩe: q̃ꝺ fuit valde ꝓsibile: vt ꝺictũ ẽ. s. ca. xiiij. b ¶Nõ ci ce. po. i. holofernes. c ¶A iuue. q̃ solẽt facere ꝓ bitates. ꝺ ¶Nec fi. ri. i. gigãt. ꝛ ponit ꝫ singulare ꝓ plurali. i. gigãtiũ: sic̃ Exoꝺ. viij. f. Venit musca gra. i. multitudo muscarũ. e ¶Sz iu. ꝛc. dissoluit eũ p ardoreꝝ ꝓcupiscẽtie ĩ eã: p modũ supi⁹ ꝺictũ. ix. c. ꝛ x. f ¶Exu. ꝛc. sic̃ ꝺictũ ẽ. s. ĩ pn̄. ca. x.

Moraliter

✻ Et induit

Moraliẽ. k ¶Tũc cã. ꝛc. gr̃aruactio ꝺ suo ꝓcessu ad ppli sui liberatiõe ꝓ holofernis iterfectoꝝ: p q̃ꝺ significat̃ q̃ ecclesia de beneficijs sibi collatis a ꝺomino debet ei reddere gratiarumactionem.

✻ Porro

Ps. 31. b

Dat. 22. c

Esa. 54. b

Dar. 16. a

Als tmanu vel manib⁹ Als ttyzã norum

ꝫ 8. 10. b. et. 13. ꝺ

Tympanũ

Ps. 150. b

A a ¶Horruerũt. Notare debet lector vtrum opinio vera sit q̃ Cãbyses filiꝰ Cyri a plerisq; iste nabuchodonosor dictꝰ sit: q̃ persis/ medis/ z assyrijs imperauit.
b ¶Adonai zc. Unus de decẽ noibus apud hebreos significans q̃ dñi creature dñeꝫ. Et notãdũ q̃ vbiq; bis ponit dñs. p̃mũ nomẽ tetragrammaton est: z ꝓprie ad deũ ptinet: z ineffabile dr. secũdũ cõmune q̃ ꝓuenit hoibus. Et bñ adonai dñs filiꝰ dei dicit q̃ de⁹ z homo: dñs et de⁹: q̃ oibus dñeꝫ vel ab oibus timeaꝫ. c ¶In carnes. Quas amauerũt: de q̃bꝰ nascit fetor vermiũ. Caro z sanguis vermes creat: q̃ delectatio carnalis cui sal cõtinẽtie nõ resistit: penam eternã generat luxuriosus.
Esa. 66. g vñ: Vermis eoꝝ nõ morietꝫ: z ignis nõ extinguetur.
d ¶Et factũ est. Adepta victoria de hostibꝰ suis: q̃q; electꝰ ab oĩ labe purgatꝰ p̃perat in supnã dei ciuitatez: vbi vera visio pacis: vbi redit vota sua conditori.

Erat aũt

Nico.de lyra

✻ a ¶Et induit se vestimẽto leticie. i. quo vtebat marito suo viuẽte. b ¶In exultatiõe filiorũ isrl. q. di. nõ fecit hoc ad dissolutionem: sed ad ppli sui liberationẽ. c ¶Unxit faciez
B suã vn. i. lachrima arboris aromatice: q̃ facit ad decorẽ vultus/ z suauẽ odorem.
d ¶Colligauit ci. suos. i. capillos/ suorũ floccellos ad decipiẽdũ illũ: nõ q̃ inteꝫderet inducere eũ ad mortale pctũ: sz vt desideraret eã habere vxorẽ. z per hoc Judith haberet ad eũ familiarẽ accessum: p̃ quẽ eũ occidere posset: vt dictũ est. s. ca. ix. et. x. e ¶Sãdalia eiꝰ ra. oculos eius. Quia p aspectũ intrauit ꝓcupiscentia ad animũ. Cetera patent ex supradictis. f ¶Horruerũt pse ꝓstã. eiꝰ. Quia nullus erat in eis q̃ auderet se sibi opponere ad certamẽ singlare. g ¶Tunc vlu. castra assyrioꝝ. Hic scõdo resumitur ratio diuine laudis ex filioꝝ isrl exultatiõe/ cũ dicit: Tũc vlu. castra assyrio. Ut habeꝫ. s. in fine ca. xiiij.
h ¶Qñ apparuerũt humiles mei. Uenientes sup assyrios armati. i ¶Deꝛerũt in ꝑlio a fa. dñi dei mei. q. di. hec victoria soli deo est attribuenda.
k ¶Hymnũ cantemus. Hic tertio sumit ratio diuine laudis ex eiꝰ ỽtute z magnificentia/ cum dicit:

Adonai

a ¶actu veteris hois p q̃ vir suꝰ eũ defuit. b ¶noui hois. ¶ vñ le
set vestimẽto viduitatis: z iduit se vestimẽtõ leticie a
teꝫ i ꝓpetuũ. a ¶ vt exhilararet facie le. in oleo le. b ¶ chrismatis.
in exultatiõe filiorũ isrl. Unxit faciẽ suã vnguẽto: b c
a ¶ fluctes motꝰ cogitationũ. b ¶ diuino timore z firma spe.
colligauit cincinnos suos mitra ad decipiẽdũ illũ. d
a ¶ indumẽta pedũ q̃bus ꝑparari calciant in ꝑparatione e. pa
b ¶ virtutum.
Sãdalia eiꝰ rapuerũt oculos eiꝰ: pulchritudo eiꝰ e
a ¶ voluptatem.
a captiuã fecit aiam eiꝰ: amputauit pugione ceruicẽ
a ¶ tẽptantes. b ¶ mẽtientes. c ¶ potestatẽ. d ¶ ecclie.
eiꝰ. Horruerũt pse ꝓstãtã eiꝰ: z mẽdi audaciã eiꝰ. f
a ¶ persecutores. b ¶ dirigentium. c ¶ fideles.
Tũc vlulauerũt castra assyrioꝝ qñ appuerũt hũ g h
a ¶ beati q̃ esurierũt z sitierũ. b ¶ ecclesiarũ. c ¶ sagittis scripturarũ.
miles mei arescẽtes in siti. Filij puellarũ cõpunxe
b ¶ gladio verbi.
a ¶ debiles. c ¶ dñs potẽs in ꝑlio q̃ dat fortitudinẽ plebi: sue.
rũt eos: z sicut pueros fugientes occiderũt eos: pe i
a ¶ nouũ testamẽtũ q̃d ideo nouũ: q̃ deũ incarnatũ nulla etas coꝛ
pozeis oculis antea aspexit.
rierũt in ꝑlio a facie dñi dei mei. Hymnũm cante k
a ¶ nõ idolis. sed p̃dicãdo alijs.
b mus dño: hymnũ nouũ cãtemꝰ deo nr̃o. Adonai l
dñe deꝰ magnꝰ es tu/ et preclarꝰ in ỽtute tua: z quẽ m
a ¶ sed per humilitatem z subiectionem placare.
superare nemo potest. Tibi seruiat omis creatura
a ¶ pater. b ¶ p filiũ. c ¶ verbo dñi celi firmati sũt. d ¶ sanctũ.
tua: † q̃ dixisti z facta sũnt: misisti spiritũm tuum z
a ¶ tussioni. b ¶ superbia persecutorum.
creata sũt/ z nõ est qui resistat vocꝰi tuę. Mõtes a n
a ¶ iniquis ꝓsilijs. b ¶ ne possint iplere q̃d ceperãt. c ¶ subditis
aque multe ppli multi. d ¶ duricia q̃ se insuperabilẽ putabat.
fundamẽtis mouebunt cũ aquis: petre sicut sera li o
a ¶ aduentũ in iudicio. b ¶ cultores dei: hec est generatio q̃. do.
c ¶ sicut negligentes minoraũt.
quescẽt añ faciẽ tuã. Qui aũt timẽt te/ magni erũt p
a ¶ vel pre oĩbus. b ¶ ppetuũ c ¶ generationi prauę z puerse de
quo: Uenient hec omnia sup generationẽ istam
apud te p oĩa. Uę gẽti insurgẽti super genus meũ. q
a ¶ cui nemo resistit. b ¶ iniq̃tatẽ. c ¶ q̃n dabit vniculq; ꝑm opa.
Bñs eni oipotẽs vindicabit in eis: in die iudicij r
a ¶ i ꝛga. b ¶ exteri⁹ z interi⁹. ¶ q̃ nõ extinguẽt. c ¶ q̃ nõ morietꝫ.
c visitabit illos. Dabit eni ignẽ z vermes i carnes
d eoꝝ: vt vrant z sentiant vsq; in sempiternũ. Et fa s t
a ¶ post mortẽ holofernis: fugam hostis z cetera supradicta.
ctũ est post hec oĩs populus post victoriã venit in v
a ¶ supernam. b ¶ ab omni labe peccati.
hierusalem adorare dñm: z mox vt pur̃ificati sunt x
a ¶ seipsos quos vouerũt domino.
obtulerũt oĩs holocausta z vota z repromissiones y
a ¶ ecclesia. b ¶ obtulit. c ¶ que sunt vasa in honorem.
d ¶ alias fraude diaboli deceptas q̃ illi erepte in vsuz ✻ tenẽt ecclie.
suas. Horro iudith vniuersa † vasa bellica holo 3
a ¶ fraudes quas anathematizat mater ecclia z dãnat.
fernis que dedit illi populus: z cõopeum quod
ipsa sustulerat de cubilo ipsius obtulit in anathe
a ¶ posuit. b ¶ hic spe in futuro ipa re.
ma oblũtionis. Erat autem pop̃ulus iocundus a
a ¶ sicut decet sanctos. b ¶ cogitatiõis: locutiõis: operatiõis: vel fi
dei spei z charitatis: q̃bꝰ gaudẽt sancti in incolatu huiꝰ mũdi.
ꝑm faciem sanctoꝝ z per trẽs menses gaudiũ hu
ius victorie celebratũ est cũ iudith. Post dies aũt
a ¶ pacto iudicio. b ¶ pcipite regnũ q̃s vobis paratũ est ab origi
illos vnusquisq; redijt in sua: z iudith magna fa b
ne mũdi. a ¶ celesti hierlm. b ¶ fulgebũt iusti sicut sol in re.
cta est in bethuliã: z ꝓclarioꝛ erat vniuersę trę isrl: c

l ¶Adonai dñe. Duo sũt L
noia idẽ significãtia: p̃mũ ebraicũ/ scõm latinũ. z fit hec duplicatio ad maiorẽ exꝑssionẽ dominationis diuine. als vestẽ
m ¶Et ꝑcla. in vir. tua. Quia lucẽ habitat inaccessibilẽ. i. Tim. vj. n ¶Mõtes a fundamentis mouebũt cũ aqs. Imminẽte aduẽtu tuo ad iudicium.
o ¶Petre si. ce. lig scẽt. Per ignẽ cõflagratiõis ꝑcedẽtem aduentũ iudicis.
p ¶Qui aũt. ti te maerũt zc. Quia tecũ erũt in glia. q ¶De gen. insursup genus meũ. iniuste.
r ¶Dominus enim omnipotens vindicabit in eis. Inferẽdo penã eternã. iõ subdit: s ¶Ut vrant z sen. vsq; in sem. Sicut ꝓphetauit Esaias in fine libri sui. t ¶Et factũ est. Hic ꝓseqũter describit ipi⁹ iudith z ppli oblatio. z p̃mo ppli/ cũ dicit: v ¶Pios populus post vi. venit in hierlm ad. o. dñm. Red/ dẽdo sibi gratias de tãto bñficio. x ¶Et mox vt pusunt. Q̃ lustratiõis p̃m formã q̃ habeꝫ Numeri. xix. † Ps. 32. b. et. 148. a
y ¶Obtulerũt oĩs ho. i. sacrificia totaliter incensa ad honorẽ diuinũ. scõo pO/ nit oblatio iudith/ cũ dicit:
z ¶Horro iudith vniuersa zc. obtulit in anathema obliuionis. s. sacerdotib⁹: vt de cetero nullus vteret eis: sed seruarent in loco cultus diuini ad memoriã beneficij diuini. a ¶Erat aũt pp̃s iocũdus p̃m faciẽ sanctorũ. Hoc addit ad oñdẽdũ q̃ hec iocũditas nõ erat dissolutiõis: sed magis deuotiõis. Cetera patẽt.
b ¶Et iudith. Hec est vltima ps huiꝰ libri: in q̃ ponitur ipi⁹ iudith felix ꝓsummatio/ cũt dr: Et iudith mafacta est. Als magnificata in bonis spũalibꝰ z tpalibꝰ.
c ¶Et ꝓclarioꝛ erat. Invita z fama. d ¶Uniuer se terre isrl. s. mulieribus.
✻ Erat etiam
✻ 3 ¶Horro iudith vniuersa vasa zc. obtulit. i. deo dedicauit. dicit eni anathema ab ana qd̃ est sursum z thesis qd̃ est positio. nã illa q̃ deo dedicabant ab vsu hoim separabãt. p̃ aũt dicemur attribuere deo victoriã cũ de mũdo carne vel diabolo triũphamus. i. Cor. xv. g. Deo aute gratias qui dedit nobis/ victoriã p iesum christum dominũ nostrũ cui est honoꝛ z glia in secula seculorũ/ Amen. Horaliter

a ¶ Erat aūt. Gloria martyrū ⁊ ꝓfessoꝝ quā colit ecclia vi/
ta ⁊ moꝛib⁹ gloꝛiosa. vñ: Cōstituite diē solennē: in freq̄ntatio
Ds.117.d. nibus. i. frequēter vsq; ad cornu. i. gratiā cōmunicatiōis coꝛ/
poꝛis ⁊ sanguinis domini: nec antea liceat recedere a viuis.
b ¶ Centū quinq;. Pro eterna beatitudine centenarius
numer⁹ a leua transit in dextrā.
c ¶ Abram. Abrā. Carnaliū cōuersationē q̄ semp timoꝛi ob/
noxia est in libertatē gr̄e: et ad
securitatē charitat⁹ docēdo ⁊ ex
hoꝛtādo pducit: vt nō timoꝛe sz
amoꝛe seruiat. d ¶ Luxitq; illā ⁊c. Electi dei per oēm tem/
pus: qđ septē diebus euoluit ꝓ
pter pegrinationē p̄sentis eccle
sie in doloꝛe ⁊ gemitu non affli/
gunt⁹ ex desperatiōe sed future
Ds.136.a. vite recoꝛdatiōe. iuxta illud: Fle
uimus dum recoꝛda.sion.

Nico. de lyra

a ¶ Erat etiā virtu. i. con
stātie qua deiecerat holofernē.
b ¶ Castitas adiun. s. vidua
lis. Ideo subdit: Ita vt non
cognos. virū ⁊c. c ¶ Erat
aūt die. festis pce. cū ma/
gna glo. i. in decēti apparatu
⁊ bonoꝛuꝫ comitiua. Cetera pa
tent vsq; ibi: d ¶ In oīi au
tē ⁊c. hoc addit ad ostendendū
q̄ bonū pacis in pp̄lo redunda/
uit per longū tēpus ex meritis
ipius. e ¶ Dies autē vi. ⁊c.
colit ad laudē dei: cuius virtute
facta fuit hec victoria. Cui ē ho/
noꝛ et gloria in secula seculoꝝ.
Amen.

¶ Postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra super librū Judith finit.

¶ Incipit expositio fra/
tris Britonis ordinis minoꝝ su
per prologū Hester.

f Librū hester ⁊c. Si
cut scribit in hist oꝛiis
librū hester transtulit.
Hieronym⁹ ad petitionē paule
⁊ eustochij de hebꝛeo in latinū:
⁊ q; in greco coꝛrupt⁹ erat p va
rias editiones: releuauit eum de
archiuis hebꝛeoꝝ: ⁊ diligenter
trāstulit de ꝓbo ad verbū. p̄mit
tit aūt ꝓlogū q̄ttuoꝛ particulas
ꝓtinentē: q; sez liber iste a diuer
sis diuersimode coꝛrupt⁹ erat q̄
multa supaddiderāt hebꝛaiceve
ritati. vñ dicit: Librū hester va/
riis trāslatoꝛibus vel trāslationi
bus ꝓstat essevitiatū. In secūda
pte excitat paule et eustochij at/
tentionē vt diligēter cōsiderent
q̄ fideliter trāstulit librū istū. vñ
dicit: Vos autē o paula ⁊ eusto
chiū ⁊c. ne aūt iactādo se dicere
crederet q̄ hunc librū fideliter
trāstulisset. tertio loco humiliter
se excusat/di. Nec affertam⁹ lau
des hoim ⁊c. vltimo dicit q̄ se/
cutus hebꝛaicā veritatē ꝓfusum i trāslationē. Lxx. oꝛdinē de/
signauit ꝓ quarūdā lr̄aꝝ appositionē. vñ dicit: Rursum in li/
bꝛo hester. Dis visis lr̄e inlitam⁹. g ¶ De archiuis. i. de
armarijs: archiū ab archa dicit armariū siue librariū: vl ab
arce grece ꝓncipiū vl initiū latine. vñ archeos dꝛ antiqu⁹ ⁊ ar
cheotis. i. antiq̄tas. hinc archeū dicit armariū in quo res an/
tique seruant. h ¶ Hebꝛeoꝝ. nō grecoꝝ q̄ erant coꝛrupta.
i ¶ Reuelās. qđ bene necesse erat: q; penit⁹ a veritate ceci/
derat. Vel derat. Vl releuās. i. p⁹. Lxx. leuās. k ¶ Expressius. i. val
de expꝛesse: vl expssius. q̄. Lxx. trāstulerāt. l ¶ Editio vul/
. i. trāslatio. Lxx. q̄ per oēs ecclias iā erat diuulgata. Jn q̄ pria
significatiōe: vulgata editio appellat illa trāslatio cui⁹ auctoꝛ
ignoꝛat: ⁊ ꝓpter hoc sine noie inteꝛptis q̄nta editio nūcupat:
vide in opusculo de vocabu
lis biblie vbi exponit iteꝛpōs
Construe sic: Quē vulgata
editio trahit. i. plixiōr facit
q̄ exigit hebꝛaica veritas: ⁊
loquit⁹ metaphoꝛice ad similitu
dinē rei q̄ trahit vt lōgioꝛ fi
at. m ¶ Hinc inde. i. in ōn/
cipio ⁊ fine: qꝛ. s. Lxx. posue
rūt editiones suas in ōncipio
⁊ fine: vel meli⁹. Hincinde
i. ex oi pte. n ¶ Funib⁹. i.
terminis hebꝛaice veritat⁹.
o ¶ Lacinios. i. lacerat⁹.
vl discōtinuat⁹ ꝓ additiōe a
Lxx. factas. Nota q̄ lacinia
dꝛ vestis lacerata: vel ozave
stimēti vel nod⁹ chlamydis.
vñ Ysus. Dicit a lacero lace
rata lacinia vestis. Itē gre/
cismus. Lucupis est laq̄us
chlamydisq; lacinia nodus.
Et inde dꝛ lacinio lacinias. i.
lacerare: ⁊ lacinios⁹ sa. suz
id est lacerat⁹ vel pannosus:
ita dicit Papias. Ym Jsido
rū: sinis dicit a fune: eo q̄ fi
nes agroꝝ funiculis mensu
rant: ⁊ ym hoc possumus ex
ponere. Finibus. i. verboꝝ
ꝓtractionibus. Lacinios⁹
. i. pannosis scilz ad modum
assumentoꝝ panni hebꝛaice
veritati appositis: sicut qui
assueret aliquos pāniculos
integro panno: vel legatur:
sinibus. Ym cōmuniozē litte
ram. nam sinus gremiū vel
collectio vestis dicit: ⁊ sic cō
uenientioꝛi modo venit ad
determinationē eius q̄ est
lacinios⁹: vt sic sinibus laci/
nios⁹ ex trāsumptione ꝓ
confusa discōtinuataq; ver/
boꝝ ⁊ sententiaꝝ congeꝛ/
rie ponatur: ⁊ redit in idem
cum expositione ꝓioꝛi vbi fi
nibus legit. Cetera que su/
pra sunt exposita nō mutan/
tur. p ¶ Addens ea. he/
bꝛaice veritati. q ¶ Que
ex tēpoꝛe dici poterāt. i.
videri dicta fuisse. r ¶ Si/
cut solitū est scholarib⁹
discipli. i. sicut consueuerūt
scholares facere in causis su
is: vbi multa fingūt de suo.
s ¶ Sumpto the. ex co.
modo loquendi. Ysus: Dico
genus stema: sed materiā vo
co thema. Stigmaq; toꝛtu/
rā signat scema figurā. Et si/
mul ornatū dicas per scema
notatum. t ¶ O paula ⁊
eustochiū. de his inueni/
es supra in ꝓlogo sup Josue Ysus finē. v ¶ Osū ⁊ bibli.
hebꝛeo. studui. intra. i. q̄m hebꝛaicū idioma didicistis: vt
possitis studere in libris hebꝛaicis. r ¶ Et interpretū cer
tamina cōpꝛoba. i. nouistis que editio vicinioꝛ sit hebꝛaice
veritati de omnibus interptationibus: que appellant inter/
pretū certamina: eo q̄ a se inuicē discrepant ⁊ in pluribus lo/
cis sibi ꝓtrariant⁹. y ¶ Hebꝛaicū li. i. iuxta hebꝛaicā veritatē
a nobis trāslatā. z ¶ Fideli testi. i. fideli assertiōe hebꝛaice
veritatis

a ¶ vñ. Lxx. sūt regine ⁊ octoginta ꝓcubine vna colūba mea
b ¶ de qua: Despondi vos vni viro. v. c. exhibere xp̄o.
Erāt etiā vtuti cāstitas adiūcta: ita vt nō co/ a b
a ¶ coꝛruptionē voluptatis ⁊ castitatis.
gnosceret virū oibus diebꝰ vitę suę: ex quo
a ¶ mūdus et crucifix⁹ ⁊ obliuioni traditus. b ¶ passiōis:
a defunctus est manasses vir ei⁹. Erāt aūt die/ c
resurrectiōis: ascēsionis. ¶ sub estu tribulationis.
bus festi pcedēs cū magna glia. Mānsit aūtē
a ¶ mūdo. b ¶ prioris eroꝛis. ¶ q̄ relicto statim emerserūt
molestie tribulatiōis. c ¶ vñ cēturarius numer⁹ a leua trāsit
in dexterā. d ¶ legi moysi q̄ est in q̄nq; libꝛis contēta.
b in dōmo viri sui annos centū quinq;: ⁊ dimi/
a ¶ coꝛpaliter ꝓditōe būani generis. b ¶ sepulti enī sum⁹
cū illo per baptismū in mortē.
c sit abrā suā liberā: ⁊ defuncta ē ac sepulta cū
a ¶ mūdo moꝛtua in baptismo vbi cōmoꝛimur christo vt re/
surgamus cū christo. b ¶ sepelierūt stephanū viri timoꝛati
⁊ fecerūt planctū magnū super eum.
d viro suo in bethulia: luxitq; illā ois ppl's die
a ¶ vnde: Quis separabit nos a charitate xp̄i.
bus septē. In oīi aūt spacio vitę ei⁹ nō fuit d
a ¶ tpalē. b ¶ in eternū q̄ oīno aufugiet doloꝛ ⁊ gemitus
⁊ cum christo regnabimus in eternū.
q̄ pturbaret isr̄l: ⁊ post mortē ei⁹ annis multis.
a ¶ trāsitoꝛib⁹ q̄ꝛ vn⁹ dicebat: pegrin⁹ sū sicut oēs pr̄es mei
Dies aūt victorię hui⁹ festiuitatis ab hebꝛeis e
in numero sanctoꝝ dierū accipit: et colitur a
a ¶ confessoꝛibus xp̄i. b ¶ quo per baptismū inimici pote/
statē euaserunt. ¶ dum durat p̄sens seculū.
iudęis ex illo tēpoꝛe vsq; in p̄sentē diem.

Finit liber Judith.

Incipit prologus sancti Hieronymi in li/
brum Hester.

Librū hester varijs translatoꝛibus f
constat esse vitiatū: quē ego de ar/ g
chiuis hebꝛeoꝝ reuelans/ verbū e h
verbo expꝛessius trāstuli. Quē li/ k
brū ędito vulgata laciniosis: hincinde ver/ l m
boꝝ finib⁹ trahit: addens ea quę ex tpe dici n o
poterāt: ⁊ audiri sicut solitū est scholarib⁹ di/ p q
sciplinis sūpto themate excogitare: q̄bus ver r s
bis vti potuit q̄ iniuriā passus est: vel ille q̄ in/ t
iuriā fecit. Vos aūt o paula ⁊ eustochiū q̄n ⁊ u
bibliothecas hebꝛeoꝝ studuistis intrare: ⁊ in/ x
terpretū certamina cōpꝛobastī: tenētes hester
hebꝛaicū librū/ p singula verba nostrā transla y
tionē aspicite: vt possitis agnoscere me: nihil
etiā augmētasse addendo: sed fideli testimo/ z

Versus

veritatis

¶Incipit liber hester. Cap'm I

IN diebus assue. Rab. Liber hester quē hebrei inter agiographa numerāt: xp̄i ⁊ eccl̄ie cōtinet sacramēta. Hester enī in typo eccl̄ie pp̄m liberat de piculo: ⁊ interfecto aman q̄ interp̄tat iniq̄tas: partes p̄uiuū ⁊ die celebrē p̄uertit in posteros. Historiā hester tpe assueri fuisse nō dubitamus: sed q̄s fuerit assuerus ignoram⁹ Joseph⁹ tñ memorat eū fuisse cyrū per filiū q̄ post darū patrē p̄side rexit īperiū. Hūc cyrū dixit artaxerxē apud grecos vocari: q̄ longiman⁹ cognominatus regnauit. xl. annis: sed nō videt hester eo tpe fuisse. Forte enī Esdras nō p̄terūisset eā: q̄ de his q̄ (captiuis in hierl̄m redeuntibus de babylone) gesta sunt texit hist̄iā. Eusebius p̄o in chronicis suis arbitrat hunc esse artaxerxem: qui cognominat mennon darū et pharastidis filiū: hic ab hebreis assuerus: a. lxx. interp̄tibus artaxerxis vocatur: qui regnauit post darium patruum cognomēto nochum annis. xl.

Ni. de ly. Susa ciui.

* veritatis. a ¶Simpliciter. i. sine additiōe ⁊ subtractiōe. b ¶Nec affectam⁹ lau. ho. tē. vñ. ij. Regū. xiij. dicebat mulier thecuites ad regē dauid. Sicut angelus dñi sic est dñs me⁹ rex: vt nec bñdictiōe nec maledictione moueat. c ¶Et p̄m ap'm. ad Gal. j. b. Si enī hoīb⁹ placerē xp̄i seruus nō eē̄m. d ¶Rursuz in li. he. in trāslatiōe. lxx. nos fecim⁹. e ¶Alphabetum ex mi. i. ex coloze rubeo. f ¶Diuersis in lo. vbi enī incipit p̄mū cap'm ī trāslatiōe. lxx. posuim⁹. a. ⁊ vbi scōm incipit: possum⁹. b. et sic de aliis. g ¶Usq̄ ad thi. lit. q̄ē octana lr̄a grecī alphabeti: sz nona ī numer̄: q̄ p⁹ epsilō ponit episimō: q̄ ē nota tm̄ nūeri: sic eī scribit grecū alphabetū: Alpha: vita: gāma: delta: epsilon: episimon: çita: ita: thita

Figure lr̄ax sunt he. ά. β. γ. Δ. ε. ζ. η. θ. Volēs q̄ Hieron⁹. ostendere q̄liter. lxx. hebraice veritat̄ ordinē p̄fuderūt apposuit lr̄as has p quas ostendit ordinē capt̄oz p̄m. lxx. Ita sicut Isidorus in. j. etymol. dicit: Oēs lr̄e apud grecos p̄ba cōponūt ⁊ numeros faciunt. nā alpha lr̄a apud eos vocat in numeris vnū. vbi aūt scribūt vita ⁊ beta vocat duo tē. Apposuit autē vita vel beta grece figure: q̄ apud eos duo in numeris facit: correspōdēs apud latinos lr̄e. b. ibi: In dieb⁹ assueri tē. ca. j. B. Itē gāma grece figure apud eos nota ternarij: cui apud latinos correspōdet. g. lr̄a: apposuit/ibi: Sūma epl̄arū hec fuit iij. ca. G. Itē epsilon grece figure cū sit apud eos nota tm̄ numeri: vtpote senarij nō habēs correspōdentiā lr̄e alicuius apud nos: apposuit/ibi: Quid vis hester regina tē. v. ca. B. Itē ita grece figure in numeris notat octo: cui apud latinos correspōdet. e. lōga: apposuit/ibi: Sūmaq̄ epl̄e hec fuit. viij. ca. F. Itē thita vel theta grece figure in nūeris nouē facit: cui apud latinos correspōdet. th. apposuit/ibi: Dixitq̄ mardocheus tē. x. ca. L. Itē alpha grece figure nota vnitat̄ apud eos: cui apud latinos cōrādet. a. apposuit/ibi: Anno scōo regnāte artaxerxe tē. xi. ca. B. Itē delta grece figure: nota q̄terna/rij apud eos: cui apud nos cōrādet. d. apposuit/ibi: Epl̄e aūt hoc exemplar fuit tē. xij. ca. G. Itē epsilon grece figure: nota q̄narij apud suos: cui apud latinos cōrādet. e. breuis: apposuit/ibi: Mardocheus depcatus dñm tē. ca. xij. E. Itē çita grece figure nota septēnarij apō suos: cui apud nos cōrādet z. apposuit/ibi: Exemplar epl̄e tē. xv. ca. G. ppter quod dicit Hieronym⁹: Fecimus alphabetū tē. b ¶Volētes sz p hoc insi. i. intimare: q̄si in sinū mittere. i ¶Studioso lecto. o. Lxx. iter. i. q̄liter ordinauerūt librū istū. k ¶Mos enī iu. mozē. i. p̄suetudinē nr̄am quo semp cōsueuim⁹ sequi hebraicā veritatē. m ¶Maluimus. i. magis voluimus. l ¶Prosecī ordi. hebrai. etiā in. lxx. edi. q̄ prosequi ordinationē eorum p̄posterā ⁊ confusam.

¶Explicit expositio huius prologi.

nio simpliciter: sicut ī hebr̄eo habetur hist̄oriā hebraicā latinę lingę tradidisse. Nec affectamus laudes hoīm: nec vituperatiōes expauescim⁹: Deo cī placere curantes/minas hoīm penit⁹ nō timemus: q̄n dē⁹ dissipat ossa eoz̄ q̄ hoibus placere desiderāt: ⁊ p̄m ap'm q̄ eiusmodi sūt: serui xp̄i eē nō possunt: ¶Rursum in libro hester alphabetū ex minyo⁹ vsq̄ ad thitā litteraz fecimus diuersis in locis: volētes scz septuaginta interpretū ordinē per hęc insinuare studioso lectori. Nos enim iuxta morem hebraicum ordinē p̄/sequi etiam in septuaginta ęditione maluimus.

Finit prologus.

Incipit liber Hester. Ca. I

† IN dieb⁹ assueri q̄ regnauit ab īdia vsq̄ ad ęthiopiā sup a ¶ que parue erāt. centū uigiti septē p/

IN diebus assueri. Post⁹ descriptus est p gressus ppli de captiuitate babylonica reducti sub esdra ⁊ neemia. hic p̄sequēter describit incidēs casus. videlz iudaici ppli in periculo positi liberatio per reginā hester. Et circa hoc p̄mo ponit ipsius hester p̄mo tio. secundo ppli sui liberatio. iij. ca. Circa primū sciendū q̄ sicut in naturalibus corruptio vnius est generatio alterius: ita suo modo ad electionem vasthi regine secuta est sublimatio hester. ⁊ ideo primo ponit ipsius vasthi deiectio. secūdo hester promotio. ca. ij. Occasio p̄o deiectiōis vasthi fuit regale cōuiuiū: ad q̄d ipsa renuit intrare. ideo primo describit huius cōuiuij magnificētia. scōo vasthi regine inobediētia/ibi: Itaq̄ die septimo. Circa primū. primo ponit triplex preuiū. secūdo ip̄m cōuiuiū/ibi: Cumq̄ implerent. Primū preuiū est quia fuit auctor huius cōuiuij: quod notat cum dicit: In diebus assueri. De hoc autē assuero varie loquūt expositores. dicūt enim expositores nr̄i cōiter q̄ iste assuer⁹ fuit octauus rex persarū post cyrū. omissis tamen duob⁹ magis qui post cambysem dicunt regnasse septē mēsibus tm̄: sed istud nō videtur verū: q̄ cyrus post monarchiā adeptam regnauit. xij. annis p̄m minorē cōputationē. Cambyses filius eius octo. denarius hystaspis xxvj. xerxes filius darij. xx. artaxerxes. xl. xerxes secūdus duobus mensibus. sogdianus mentibus septē. darius noch⁹. xix. cui successit iste assuerus: vt dicūt. si autē isti anni predicti simul p̄iunganē faciūt annos. cxxv. q̄bus si adiunganē. lxx. anni captiuitatis babylonice habent. cc. ⁊. v. anni igitur cum mardocheus captiuatus fuerit cum iechonia rege iuda: vt habet infra ca. xi. oportet p̄sequēter dicere p̄m istā viam q̄ mardocheus p̄mo anno regni assueri fuerit. ccv. annorū ad minus: ⁊ cum hoc oporteat addere annos quos habebat quādo fuit in captiuitatē ductus: qui fuerūt ad minus decem vel circiter: ⁊ xj. anni q̄bus regnauit sedechias: ⁊ annos q̄bus regnauit assuerus ante exaltationē mardochei q̄ fuerūt xij. nō est autē verisimile q̄ tantū vixerit: q̄ iam añ p multos annos dixerat dauid. Si autē in potestatibus octoginta anni ⁊ amplius eorū labor ⁊ dolor: ⁊ dato q̄ tantū vixisset: non tamen esset tunc tante fortitudinis q̄ posset facere illa que īfra scribunt de ipso: videlicet q̄ ita magnifice equitaret per ciuitatē: ⁊ domū hester regeret: ac etiam negocia regni: cum esset secūdus a rege: vt habet infra. x. ca. p̄m Josephum vero libro xi. antiquitatis iudaice iste assuerus fuit quartus rex persarū a cyro: dimissis tamē duobus magis vt predictū est: et vocat eum artaxerxem: ⁊ p̄m hoc mardocheus in principio regni assueri fuit. c. ⁊ lvj. annorū: vt patz per predicta: quia supponit q̄ ad minus habuit decem annos anteq̄ captiuaret: et. lxx. tēpore captiuitatis: ⁊. xij. tempore cyri: ⁊. viij. de tēpore cambysis: ⁊. xxxvj. de tempore darij hystaspis: et. xx. de tempore xerxis filij darij: qui simul iuncti faciunt annos. clvi. et sic adhuc nō est verisimile q̄ tantum vixerit: ⁊ dato q̄ vixerit: non est verisimile q̄ fuerit tunc tante fortitudinis q̄ facere po/

* tuerit ea

Moraliter. n ¶In diebus assueri qui regnauit. tē Illum ordinē quē tenui sacram scripturā exponendo litteraliter intendo tenere mystice exponēdo scz exponendo primo libros canonicos: ⁊ postea nō canonicos: si tamen vita comes fuerit domīo cōcedente: propter q̄d post expositionē neemie mystica ad librū hester me trāuerto. Igitur per regem assuerū xp̄s significat. p̄mo rōne intēptionis: nam assuerus interpretat beat⁹. christ⁹ aūt nō solū beat⁹ est sed etiā sanctoz aliorū beatitudo. scōo rōne regie dignitat̄: q̄ xp̄s nō solū est rex sed etiam rex regū ⁊ dñs dominantiū vt dicitur Apocal. xix.

E ℔ a ¶ Susa ciuitas. Susa metropolis est p/ side quã aiũt hist̃orici mẽ onis fratrẽ ꝓstituiſ se: ⁊ a ſuſi fluuio nomẽ accepiſſe. Ybi est regia domus Cyri lapide candido ⁊ vario colũnis aureis ⁊ lacunaribꝰ gẽmiſcꝫ diſtincta: celi cõ tinens ſimulachrũ: ſtellis micantibꝰ inſigni/ tũ ⁊ incredibilia multa. Ybi aſſuerus cõuiuiũ maximũ diuitĩs ⁊ copioſum delitĩs celebra/ uit. Dirẽ nãꝫ ſacri eloquij ſic aliqñ trãſacta narrat vt vẽtura exprimat: ſic factorẽ appro/ bat vt ei in miniſterio cõtradicat: ſic geſta dã/ nat vt hec myſtice gerẽda ſuadeat. b ¶ Ter tio igit̃ anno. Tpe ſcz iſti⁹ ſeculi incarnati/ onis iue ſacramẽtũ patefecit: ⁊ ſpũales epu/ las p̃dicationis ⁊ corpis ⁊ ſanguinis ſui abũ dantiſſime miniſtrauit. Primũ tẽpus ante le gem. Secũdũ ſub lege. Tertiũ ſub gratia.

c ¶ Grãde cõuiuiũ cũctis. Simile eſt re/ Dat.12.a gnũ ce.ho.r.q̃ fecit nup.fi.ſu. Et alibi: Homo Luc7.14.b quidã fe.ce.ma.⁊ vo.m. Qui⁹ conuiuij hiſto ria pompã diuitiarũ ⁊ luxũ regis oſtẽdit: ſed chriſti ſpũales delitias q̃s vnicuiq; diſpẽſat allegorice ſignificat. Chriſtꝰ enĩ est ille ditiſſi/ mus rex q̃ vroris ſue. i. eccl̃ie p̃cibus exoratꝰ ⁊ iudeos. i. cõfeſſores ſuos de manu inimicoꝝ liberat/ atq; ipos iuſte cõdẽnat. Necꝫ enĩ ne ceſſe est vt ſi aliquoꝝ bona chriſtũ ſignificãt: eoꝝ q̃s mala ipi ſcz chriſto p̃ueniãt. Moyſes Nu.20.b enĩ in multis chriſtũ ſignificauit: ſz nõ in hoc q̃ aquas cõtradictionis dubitauit. Sed nec Exo.32.a aaron in factura vituli. Nec ſalomon in ſor/ de libidinis. Sic aſſuerus in iſto iudicio vel ĩ liberali conuiuio chriſtũ ſignificat: ſicut eſaias in cyro rege perſarũ chriſtũ ſignat: de q̃ po/ Eſa.45.a ſtea ſubiungit: Accinxi te ⁊ nõ cognouiſti me ⁊c. Si enĩ reges iniq̃ in malefactis diabolus ſignificãt: cur nõ reges iuſti in bñfactis chri/ Dañ.3.a ſtũ demonſtrãt. Nabuchonoſor iuſſit pplos audita ſymphoniarũ ⁊ muſicorũ voce ꝓſtra/ tos ſtatuã adorare: ⁊ diabolus ſeculari dulce dine genꝰ hũanũ inflectit a mẽtis rectitudine ad ſeq̃ndũ auariciã q̃ eſt ſimulachroꝝ ſeruitꝰ.

d ¶ Dies conui. Magnatũ vl̃ p̃mitiuoꝝ fide Dat.15.c liũ q̃ p̃mi refecti ſũt. Pz illo: Mõ ſũ miſſus niſi ad.o.q̃ pe.do.iſrl̃. In circũciſiõis ſacrõ dñice reſurrectiõis: et no.teſ. ⁊ vere circũciſionis: ⁊ octo ſũt btitudies: ad q̃s iſtud conuiuiũ p̃ducit: qõ fit tñ dieb⁹. mali aũt conuabũt ĩ noctib⁹.

℔ Et pende

Nico.de lyra

F ✻ tuerit ea q̃ p̃dicta ſunt de eo: maxime cum nõ fuerint facta in p̃ncipio regni aſſueri: ſed ꝓ magnuz tẽpus poſtea: qr tertio anno regni ſui abiecit vaſthi: vt hr̃. j. eo.ca.et.vij. ãno re gni ſui accepit heſter: vt patebit. j. ij. ca. et ad huc poſtea facta fuerũt ea q̃ dicta ſũt de mardo cheo. ⁊ iõ ſaluo meliori iudicio videt̃ q̃ Ra. Sa. veriſimiliꝰ dicat ſcz q̃ iſte aſſuerꝰ ĩmedia te ſucceſſit cyro in regnũ: cuius nõ eſſet de ſe/ mie regio: vt dictũ est. ſ. Eſdre. iiij. ⁊ p̃m hoc mardocheꝰ in p̃ncipio regni huiꝰ aſſueri fuit nonagintaduoꝝ annoꝝ: vt ptz ꝑ p̃dicta: ſz iſte Ra. Sa. Dañ. xj. inter Cyrũ ⁊ aſſuerũ ponit cãbyſem filiũ cyri regnaſſe: ⁊ cogit̃ ad ꝓ eo q̃ ibidẽ dr̃: Adhuc tres reges ſtabũt in pſide: ⁊ ꝑt̃ꝰ ditabit opibꝰ nimijs: ⁊ iſte ꝑm ipz ⁊ alios hebr̃eos fuit dariꝰ filiꝰ aſſueri ⁊ heſter: cũ igit̃ ꝑm ipm ⁊ oẽs alios expoſitores cyrꝰ ſit primꝰ: optet q̃ inter cy rũ et aſſuerũ ponat̃ vnꝰ aliꝰ: aliq̃ nõ eſſent q̃ttuor/ ſed tm̃ tres: ⁊ ſic cũ cãbyſes regnauerit octo ãnis. mardocheꝰ in p̃ncipio re gni aſſueri fuit cẽtũ annoꝝ vel forte minus: qr in p̃ncipio vel in fine alicuiꝰ regis dimidius annus ⁊ aliqñ ꝯnin⁹ ꝑ vno an/ no cõputat̃: ⁊ hoc vltimo dictũ veriſimiliꝰ mihi videt̃: ⁊ ꝑm ꝫ ille q̃ edificatiõez tẽpli ipediuit nõ fuit cyrus: ſed cãbyſes filiꝰ eius. in etate vo centũ annoꝝ hoies bñ cõplexionati ⁊ ſobrij poſſũt adhuc multa agere ⁊ pati. Scõm p̃ambulũ est de loco vbi factũ fuit iſtud regale conuiuiũ: qõ notat̃ cũ dicit: a ¶ Qñ

a lio regni ſui: ſuſa ciui b tas regni eiꝰ exordiũ

b fuit. Tertio igit̃ anno c

a ¶ aſſuerꝰ. ſ. q̃ xꝑm oñdit no minet dignitate. iterꝑtat enĩ atrij meũ vl̃ oſtiũ. xps aũt di cit: Ego ſum oſtiũ oui. ⁊c.

c imperij ſui fecit gran † de cõuiuiũ cũctis ꝑn †

a ¶ aplis. vñ: pueri nũq̃d pulmentariũ habet̃. ⁊ alibi: qr pueri cõlcauerunt carni ⁊ ſãguini: ⁊ ipe cõlcauit eiſdẽ.

cipibus: ⁊ puẽris ſuis

a ¶ q̃s neq; nſors neq; vita ſeparabit a charitate chriſti.

fortiſſimis pſaꝝ ⁊ me

a ¶ prelatis.

doꝝ inclytis/ ⁊ prefẽ/

a ¶ eccleſiarũ. b ¶ corã ſe in ctis quinciarũ cõraꝝ

beneplacito ſuo. a ¶ ſcientie ⁊ ſapientie q̃ ducunt ad regnũ beatitudinis.

ſe: vt oñderet diuitiaſ † glie regni ſui: ac ma/

a ¶ oſtenſionẽ.

gnitudinẽ atq; iactã/

a ¶ ꝓpter eternã vitã: qr cẽte nari⁹ pfect⁹ est numer⁹. ⁊ a le ua transit in dexterã.

tiã potẽtie q̃/ multõ tpe: centũ videlicet et d

d octoginta dieb⁹. Cũ e

cq; iplerent̃ dies cõui/

a ¶ p aplos. vñ: Ecce cõuerti mur ad gẽtes. b ¶ etiã gẽtes.

uij: inuitauit oẽm põ f

a ¶ q̃ est ciuitas gentiũ: ⁊ ꝑ ſi necdochẽ gens ſignificat.

pulũ q̃ iuer⁹ est i ſuſis a maximo vſq; ad mi g

a ¶ toto tpe huius vite q̃ ſe/ ptẽ diebus agit.

nimũ: et iuſſit ſeptem h dieb⁹ conuiuiũ ꝓpari in †

¶ pñti eccleſia in q̃ nos fide ⁊ opibus ad introeũdũ para diſum ꝓparam⁹: in q̃ xbi dei dapib⁹ electi ſatiant̃. a ¶ hor ti eterne iocũditatis vbi cõſi te arbores fructifere. i. ſancti meritis p̃clari.

veſtibulo hõrti et ne/ †

a ¶ xꝑi enĩ regẽ nr̃i dono ibi ſancti fruunt̃ regno ꝑpetuo.

moziſ: qõ regio cultu i

¶ operibus.

⁊ manu cõſitum erat. k

ſe. in ſo. re. ſui. i. qñ fuit cõfirmatꝰ in regno. S

b ¶ Suſa ciui. re. eiꝰ ex. fuit. Quia fecit eã metropolim totiꝰ ĩperij ſui. Tertiũ p̃ambulũ est de tpe huiꝰ conuiuij: qõ notat̃ cũ dr̃: c ¶ Ter tio igit̃ an. ipe. ſui fe. g. conuiuiũ. Et tene/ ret eos in amore et in ſubiectiõe cũ videret eiꝰ magnificẽtiã ⁊ potẽtiã. iõ ſubdit: Vt oſt. di. glie re. ſui ⁊c. d ¶ Cẽtũ vi. ⁊ octo. dieb⁹. Aliq̃ dicũt q̃ hic tãtũ durauit p̃mũ conuiuiũ: qõ fuit in q̃dã mirabili domo habẽte colũnas ar/ gẽteas: ⁊ teſtitudinẽ ad ſilitudinẽ celi: gẽmis lucẽtibus ornatã: vt dr̃ in ſcholaſtica hiſtoria. Scõm aũt conuiuiũ fuit in veſtibꝛo horti: qõ du rauit ſeptẽ dieb⁹: ſz nõ est veriſile q̃ hoies no tabiles vacarẽt tãto tpe: ⁊ maxie multũ remoti a cris q̃s debebãt cuſtodire. ⁊ iõ videt̃ ꝓbabi/ liꝰ q̃ cẽtũ ⁊ octoginta dies referãt ad tps ꝓpa ratiõis: qr apparatꝰ tãti conuiuij durãtis ſeptẽ dieb⁹: ⁊ ꝑ tãta multitudie hoꝝ: nõ potuit eẽ p/ uo tpe: ⁊ ꝑm ꝫ nõ fuit niſi vnũ feſtũ ipi⁹ regis: qõ fuit in veſtibulo horti. e ¶ Cũctꝫ iple. di es cõ. Poſitis p̃ambulis ad conuiuiũ. hic ꝓnr ponit eiꝰ executio/ cũ dr̃: Cũctꝫ iple. di. i. ve/ niſſent dies in q̃b⁹ debebat eẽ conuiuiũ. ꝑm vo opinionẽ illã q̃ dicit duo fuiſſe conuiuia ſic expo nit̃. Cũctꝫ iple. di. cõ. i. trãſiſſẽt cẽtũ octogin ta dies p̃mi conuiuij qõ fecerat p̃ncipibus ⁊ no/ bilib⁹. f ¶ Inuitauit o. po. Ad ſcõm cõui/ uiũ: qõ fuit ſeptẽ dieꝝ tm̃: ſz p̃ma expoſitio vi/ detur melior. ſ. q̃ fuerit tm̃ vnũ conuiuiũ in q̃ fue/ rũt p̃ncipes ⁊ nobiles: ⁊ etiã ciues de ciuitate ſuſis: ſz eẽnt diſtincte ſituati ꝑm decẽtiã ſtatuũ ſuoꝝ. vñ. j. dr̃ q̃ die ſeptio conuiuij rex mãdauit ꝑ vaſthi regina: vt oñderet cũctis pplis ⁊ p̃n/ cipib⁹ illiꝰ pulchritudinẽ. Cõſequñt oñdit hui⁹ conuiuij magnificentia ex multis/ cũ dr̃: g ¶ A ma. vſq; ad mi. In q̃ ptz magnificẽtia hui⁹ conuiuij cẽtũ ad inuitatoꝝ multitudinẽ. h ¶ Et h iuſſit. Hic ꝓnr oñdit celebritas conuiuij ex ap/ patu ⁊ nobilitate loci/ cuꝝ dr̃: Et iuſſit ⁊c. in veſti. hor. ⁊ nẽoris. i. loci nemoroſi: qr erãt ibi multe arbores virides ⁊ ramoſe folijs ⁊ flo rib⁹ decorate. i ¶ Mõ re. cultu. i. put decet magnificẽtiã regiã. k ¶ Et manu. i. opere. l ¶ Cõſitũ erat. ſ. arboꝝ fructiferis ⁊ aro/ maticis. dr̃ in ſcholaſtica hiſtoria q̃ ibi erat vitis cui⁹ ſtipites erãt argẽtei: palmites vo aurei: ⁊ botri ex gẽmis auro inſertis: accepta aũt vide tur iſta hiſtoria ꝑ hiſtoria alexãdri magni: vbi ſũt multa parũ habẽtia de apparẽtia vitatis.

Moraliter

✻ Et pẽdebãt

✻ a ¶ Qñ ſedit ⁊c. licz aũt xps inq̃tũ deꝰ ſit eternꝰ nõ tñ fuit rex vel dñs ab eterno: ſz qñ creaturã habuit ſubiectã: inter creaturas aũt angelica ꝑor est ſaltẽ dignitate: ⁊ ſic ĩ ſctis an/ gelis cepit regnare. iõ ſubdit: b ¶ Suſa ci/ re. eiꝰ ex. fuit. Suſa enĩ gaudiũ vel leticia in terꝑtat. De ciuitate vo ſupna in q̃ ciues ſunt ãgeli dr̃ Ps. lxxxvj. Sicut letãtiũ oĩm habita/ tio est in te. c ¶ Tertio igit̃ an. ipe. ſui. p tertiũ annũ conuenĩter intelligit̃ tps teriũ q̃ ẽ tps gre: qr ſucceſſit tẽpori nature ⁊ tẽpori legꝭ moſaice. † ¶ Fecit grã. cõ. Quia tũc inſtitu it euchariſtie ſacrm. † ¶ Cũctis p̃ncipib⁹ ⁊ du. ⁊c. i. aplis. de q̃b⁹ dr̃ ps. xliij. d. Cõſtitu es eos p̃ncipes ſup oẽm trã. Et fidelib⁹ alijs in diuerſis eccl̃ie gradib⁹ cõſtitutis. † ¶ Et oſtẽ. diui. glie re. ſui. Tũc enĩ oñdit fideli/ bus ſuis cibũ ꝑcioſiſſimũ q̃ reficiunt̃ angeli glioſi in ſpecie ꝓ pria: fideles aũt in hoc ſacramẽto ſub ſpecie aliena. f ¶ In uitauit oẽm populũ. Quia vult oẽs hoies ſaluos fieri et ꝑ ꝑñs ad hoc ſacrm admitti. b ¶ Septẽ dieb⁹. i. toto tẽpe q̃ ſeptenario dierũ reuoluit̃. † ¶ In veſtibulo horti. i. eccl̃ie militãtis. de q̃ dicit̃ Cañ. iiij. d. Hortus cõcluſus ſoror mea ſpõſa. † ¶ Et nemoris. Dicit aũt eccl̃ia nemus. nã in ea ſũt multe bone pſone tãq; arbores fructifere ꝑ ſanctã vitã ⁊ aromatice ꝑ bonã famã. i ¶ Quod regio cultu. i. diui/ no. † ¶ Cõſitũ erat. Ha ipe est cultor eccl̃ie principalis.

✻ Et pende

a ¶Et pẽdebãt ex. Byssus mortificationẽ carnis significat Purpura sanguinẽ martyrũ. Colũne marmoree: firmitatẽ doctoꝝ: Bñ ḡ dicit ꝙ tẽtoria diuersi coloris byssinis ⁊ purpureis funibꝰ p circulos eburneos in colũnis marmoreis suspẽdebantur: qꝝ decor ecclie in sapiẽtie meditatiõe ⁊ in ꝟtutũ ascensiõe. p carnis mortificationẽ ⁊ castitatẽ cũ martyrũ dignitate in doctoribꝰ debet effulgere: ⁊ ipoꝝ ꝟbo ⁊ exẽplo ad alioꝝ noticiã puenire: vt ab his instructi ⁊ cõfortati aulam paradisi mereanꝫ introire.

Ds. 74. a Can. 3. a b ¶Et colũnis marmoreis fultiebanꝫ .i. doctoribꝰ de q̃bus dicit: Ego ꝟfirmaui colũnas eiꝰ. Et alibi: Colũnas fecit argenteas reclinatoriũ aureũ.

c ¶Sup pauimẽtũ. Smaragdꝰ a nimia viriditate sui sic vocat: puñ genꝰ marmoris cãdidissimũ. Per virorẽ eñ fidei ⁊ cãdorẽ castitatẽ ꝟstruit fundamẽtũ hũilitatis. Beati eñ paupes spũ qñ ipoꝝ est regnũ celoꝝ. Et: Qui se hũiliat exaltabit. Et alibi: Discite a me qꝝ mitis sũ ⁊c. d ¶Vinũ. ꝟm illud: Charitas dei diffusa est in cordibus nrīs ⁊c. Alij dat sermo sciẽtie: alij sapiẽtie: alij fides alij gra sanitatũ. e ¶Molẽtes. Mẽo cogit spũale donũ accipe: fillios vult deus/nõ seruos: volũtatẽ vult/nõ necessitatẽ: ꝟm illõ: Qui põt cape capiat. Itẽ: Si vis ad vitã ingredi serua mandata. Et: Si vis pfect⁹ esse: vade ⁊ vẽde oĩa q̃ ha. ⁊c. f ¶Unusq̃sq; qđ vellet. ꝟm velocitatẽ ⁊ capacitatẽ ⁊ vtilitatem singuloꝝ. Sic eñ tpanda ẽ ꝓdicatio: vt in oĩbus vtilis fiat: nulli noceat: ⁊ inter oĩa vitia q̃si gladiꝰ anceps trãseat: sic ꝙ superbiaꝫ rescindẽs auferat vt nõ augeat timiditatẽ. Sic otiosis ⁊ torpẽtibꝰ solliciturdinẽ opis ꝟponẽs: vt in quietis ⁊ curiosis nõ augeat importunã actionez: ⁊ sic de ceteris. g ¶In palatio vbi. Hierusalẽ vbi tẽplũ ⁊ scrãsctoꝝ: vel in sancte scripture meditatõe in q̃ diuinitas potentie sue tribuit noticiam.

Dat. 5. a Luc. 14. c Dat. 11. d Ro. 5. a 1. Coꝝ. 10. a

Dat. 19. b Dat. 19. c Ibidem

Nico. de lyra

B ✻ a ¶Et pẽdebãt ex. ⁊c. vt ibi comederẽt inuitati ꝟm modũ illiꝰ regni. b ¶Aerei coloris: id ẽ albi. c ¶Et carbasini. i. aurei. d ¶Achiacynthini. q̃ est color similis colori celesti. e ¶Sustẽtata. i. extẽsa. f ¶Funibus byssinis. i. de bysso factis: que ẽ spẽs lini cãdidissimi. g ¶Qui eburneis circulis. in hebreo habeꝫ: Rote argẽteis. Nõ eñ videꝫ ꝙ de eboꝝ possent rote vel circuli fieri: q̃ eẽnt tãte magnitudinis ꝙ tẽtoria illa possent desuper extẽdi: cũ ebur sit de dẽte elephãtis: accipiunꝫ tñ hic rote ⁊ circuli p circuli medietate: quia illa sup q̃ extẽdebanꝫ tẽtoria habebãt figurã semicirculi. h ¶Et colũnis marmoreis fultiebanꝫ. s. illi semicirculi ex vtraq; pte. i ¶Lecticli q̃z. i. sedilia p cõuiuãtibꝰ ad modũ lectuloꝝ facta. k ¶Aurei ⁊ argẽtei. qꝝ erãt coopta pãnis aurifrigiatis: ⁊ hmõi. l ¶Sup pauimentũ. nõ est intelligẽdũ ꝙ istud pauimẽtũ esset in horto vbi erãt arbores plãtate: sed in lateribꝰ horti vbi erãt vestibula facta: q̃ gallice dicunꝫ/galeries. m ¶Smaragdino ⁊c. Due sunt species marmoris diuersoꝝ coloꝝ ad decorẽ pauimenti: sicut palatiũ regis parisiꝰ de albo ⁊ nigro marmore paratũ est. n ¶Bibebant. Hic ꝓsequitur oñdit magnificẽtia ꝟuiuꝫ ex mõ seruiẽdi valde sũptuoso ⁊ abũdãti/cũ dicit: Bibebãt autẽ q̃ inuitati erãt aureis poculis. i. cyphis ad poculoꝝ ordinatis: ita ꝙ ponit ꝟtẽtũ ꝓ cõtinẽte. o ¶Et aliis ⁊c. qꝝ ꝟm varietatẽ ferculoꝝ vasa mutabanꝫ. p ¶Vinũ q̃q. sine q̃ nõ põt esse cõuiuiũ sõlẽne. q ¶Abũdãs ⁊c. i q̃ oñdit bonitas ⁊ abũdãtia. viij. r ¶¶Nec erat q̃ nolẽtes co. ad biben. qꝝ nolebat rex ꝙ in aula sua aliqs vteꝛ mõ incõposito ⁊ irrationabili aliq; barbaroꝝ: q̃ cõuiuãtes nimis ĩportune ĩducebãt horẽs ad bibẽdũ. vñ talis modꝰ venit in normaniã: q̃ est pꝰ gallie a barbaris habitãtibꝰ ꝓpe polũ articũ: q̃ terrã illaꝝ accipiẽtes eã populauerũt. s ¶Vasthi q̃z ⁊c. Hic q̃rrto describit magnificẽtia ꝟuiuꝫ ex mõ ordinãdi: qꝝ mulieres comedebãt segregate a virꝫ: ⁊ ꝟ rõnabilit. Primo: qꝝ mulieres sũt debilioris cõplexionis q̃ viri: sunt etiam minoris potus ⁊ cibi: ⁊ ideo ordinatius comedebatur per se q̃ cũ viris. Secũdo q̃a consuetudo erat apud persas ꝙ coniuges maxime nobiliũ nõ dabãt se aspectibus aliorũ viroꝝ. ⁊ ideo talis segregatio mulieꝝ a viris in prandio faciebat ad nature ordinationem: ⁊ ad morum honestatem. t ¶Itaq; die septimo ⁊c. Hic consequenter describitur regine inobediẽtia: ⁊ secũdo cõtra eã sententia/ibi. Unde iratus rex. Circa ꝓmũ dicit: Die septimo. Dicũt hic aliqui hebrei ꝙ erat dies sabbati: qui vocat septimus: ⁊ ꝙ iusto dei iudicio permissa est vasthi illo die regẽ offendere: vt sic puniretꝫ de hoc ꝙ diebꝰ sabbatoꝝ faciebat mulieres hebreas contra legem laborare: sed hoc de nulla scriptura autentica auctoritatem habet: nec Josephus dicit: ⁊ ideo melius exponitur: Die septimo. s. conuiuij. v ¶Cum rex esset hilarior ⁊ post nimiã potionẽ incaluisset mero. Translatio ista videt in hoc notare regem de ebrietate: qđ nõ est bene verisimile: quia q̃tuz ad oĩes alios ordinauerat de potus sobrietate: vt ptz ex dictis: sez ꝙ nullus cogereꝫ ad bibendum. ⁊ propter hoc in hebreo sic habetur: In die septimo cum esset meliꝰ coꝝ regis ex vinoꝝ: id est iocundius.

a ¶specialis ornatus.

a Et pẽdebãt ex oñi pte tentoria a a ¶celestis ꝟsuersatiõis. b ¶sabie. carbasinꝰ b c aerei coloris: ⁊ carbasini: ac hia/ c color auro sitat. a ¶celestis cõtẽplatiõis. cynthini/sustẽtata funibus byssi d e nis atq; purpureis: q̃ eburneis f g b circulis iserti erãt: ⁊ colũnis mar b a ¶Aũ in Can. Lectul⁹ nr̃ floriꝺ. i. quies ꝓtẽplatiõis in qua quiescũt sancti. moreis fultiebãt. Lectũli quoq; i a ¶p sapiẽtia. b ¶p eloquẽtia. c ¶hũli tatẽ platoꝝ q̃ minoriꝺ ꝓparant lectũ. c aurei ⁊ argentei: sup pauimentũ k a ¶viroꝝ fidei. b ¶cãdoꝝ castitatis. smarãgduno ⁊ pario stratũ lapi/ m a ¶astitit regina a dextris tuis in ve. deau. b ¶virtutũ. de: dispositi erãt: qđ mirã vãrie/ a ¶pictura fecit deus: nõ homo. b ¶spũales cõiuie. tate pictũra decorabat. Bibẽ/ n a ¶euãgelicis verbis spũali sapiẽtia cõdit. bãt aũt q̃ inuitati erãt aureis po a ¶legẽ ⁊ aploꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ¶. i. spũales culis: ⁊ alijs atq; ãlijs vasis cibi o delitie q̃bꝰ saginanꝫ alẽ. a ¶verbi dei celestis gratie. b ¶nõ quitate nostra. p iferebanꝫ. Vinũ q̃z/ꝙz/vt mãgnifi a ¶diuidẽs singulis ꝓut vult. b ¶abũdãter tribuit ⁊ nõ improperat. cẽtia regiã dignũ erat ãbũdans/ q r ꝓcipuũ ponebat. Nec erat qui e nolẽtes cogeret ad bibẽdũ: ꝟz sic a ¶scripturaꝝ. rex statuerat/ ꝓponens mẽnsis a ¶doctoꝝ. b ¶maioribus ecclie q̃ dãt in tpe tritici mensuram. singlos ꝺ ꝓncipibꝰ suis: vt sume/ a ¶plebs iudaica q̃ regnare videbaꝫ: cum in cultu vnius dei ꝓminebat ceteꝛ gẽtibꝰ. f ret vnusq̃sq; qđ vellz. Vasthi q̃z s a ¶refectionẽ legis. b ¶sanctaꝝ aiaꝝ. g regina fecit ꝟuiuũ femiãꝝ in pa latio/vbi rex assuerꝰ manere ꝙsue uerat. Itaq; die septio cũ rex eẽt t v

Dicunꝫ autem aurei ⁊ argentei: quia per auꝝ charitas: ⁊ per argentũ mundicia designanꝫ per quas cõsciẽtie quietantur.

n ¶Bibebant autẽ qui inuitati erant aureis poculis. qꝝ ꝟtus eucharistie sngiẽ in vi amoris. p ¶Vinũ q̃q ⁊c. p qđ sanguis xp̃i ꝓciosissimꝰ designat: q̃ nobis in ꝫ sacramẽto sub specie vini datꝫ. s ¶Vasthi q̃z ⁊c. p istã itelligiẽt synagoga. nã iterptat diffinitio ꝙsumata. finis aũt synagoge ꝙsumatꝰ fuit in xp̃i passiõe: nã extũc legalia fuerũt mortua: et pꝰ publicationẽ euãgelij mortifera: tpe tñ itermedio a iudeis poterãt obseruari. ĩõ subdit: † ¶Fecit ꝟuiuũ. in oblatiõe sacrificioꝝ: ⁊ ꝺ: ꝟuiuũ feminaꝝ: ad designãdũ eiꝰ defectũ: sicut sexꝰ femineꝰ ẽ defectiꝰ. † ¶In palatio ⁊c. i. in tẽplo q̃ dabanꝫ diuina respõsa añ passiõis xp̃i tpa. b ¶Itaq; die septimo: cum rex esset hilarior. Per diem septimũ intelligitur hebdomada septima post pascha: post quã festum pentecostes celebrat. Tũc eñ rex noster iesus christus hilarez se ostẽdit: qꝝ dona spũssancti discipulis in signo visibili dedit.

Moraliter

✻ Precepit a ¶Et pendebant ex oñi p/ te tentoria: id est sanctoꝝ angeloꝝ ꝓsidia: sicut tentoria ꝓhibent pluuias ⁊ caumata. b ¶Coloris aerei. per triplicẽ colorẽ hic positũ: significat ternarius hierarchiarũ: ⁊ in qualibet hierarchia tres ordines angeloꝝ: quia tamen eoꝝ stabilitas est a deo trino ⁊ vno: ideo huiusmodi tentoria sustentari dicunꝫ funibus circulis ⁊ colũnis. i. tribus personis que sunt columne oẽz creaturã sustentãtes. aliter eñ statim ĩ nihilũ redigereꝫ. sunt etiã circuli oẽm perfectionẽ eminẽtissime continentes: sunt ⁊ funes vniuersi ptes adinuicẽ cõnectẽtes. i ¶Lectuli quoq; id est sedilia ꝙ cõiuantibus ad modũ lectuloꝝ disposita ꝟm sensum litteralem. ¶Moraliter ꝺo ꝙ hec sedilia signant quies conscientie in qua sedere debẽt percipientes sacramentũ eucharistie:

✻ Et post

Esth
Gen.4.a

a ¶ Ut ostenderet cunctis. Ubi vēit pleni tudo tēporis misit deus filiū suū ꝛc. Tunc enī dei filius incarnatus legis mysteria q̄bus añ fideles pauerat: abundātiori gra manifestauit.

††.2.a

b ¶ Que renuit. Nō solū legatos despiciens sed ꝛ regis

Dat.22.a

imperiū: vñ in euāgelio: Senior enī filius a patre rogat⁹ ad conuiuiū noluit introire et qui ad cenā vocati alīs reb⁹ occupati nō luerūt venire iuxta indignationē p̄ris familias relecti sunt: et alīj loco illoꝝ cōstituti.

c ¶ Rūditq; hic nouissimus in ordine septē sapiētiū numeratus sententiam p̄mulgat: ꝛ paulū apostolū significat q̄ dicit: Ego sū m minimus apostolorum qui sum dign⁹ vocari apostol⁹: ꝛ cō

1.Cor.15.a

tradicentib⁹ iudeis ꝛ ꝯelo repleti ait: Quia vos indignos iudicastis vite eēne: ecce cōuer. ad gentes.

Act.13.g

Ni.de ly.

Esth

a ¶ Precepit mauman ꝛc. ita q̄ ibi nō notat rex de excessiuo potu: q; vinū etiā sobrie potatū bñ letificat cor. b ¶ Septē eunuchis. i. mi

a ¶ mense sue assi

stentib⁹: qui dicuntur eunuchi nō p abscisionē genitaliū sz ꝓpter ꝓtinentiā castitatis ꝛ honestatem morum.

c ¶ Ut introduceret reginā vasthi. vt sic magnificentiaz suā ostenderet: nō solū in ꝓpria ꝑsona: sz etiam ī sibi p mr̄imoniū coniūcta. d ¶ Que renuit ꝛ ad ꝛc. ꝛ sic ista trāslatio notat reginā ꝺ ꝓtemptu: q̄ est grauis culpa. dic aūt

Josephus

Joseph⁹ libro.xi. antiquitat⁹ iudaice: q̄ nō fecit ꝺ ex ꝓtemptu: sz ꝓpt̄ honestā consuetudinē persaz: q̄ cōiuges marīe nobiliū nō se dabāt aspectib⁹ alioꝝ viroꝝ. ꝛ ītā hebraica nō notat eā de aliq̄ ꝓtēptu: vbi sic habet ꝛ nō plus: Et renuit regina vasthi venire ſm verbum regis in manu eunuchoꝝ. i. p eunuchos. e ¶ Vñ iratus. Hic ꝑñr ponit sn̄ia ꝓtra reginā. ꝺ q̄ ꝓmo querit. ꝛ scōo rūdet / ibi: Rūditq;. Circa primū ꝺ: Vñ irat⁹ rex ꝛ nimio fu. suc. nō tantū ꝓpter factū ꝯtum ꝓpter ꝓncipes ꝛ pplos assistētes: q: q̄q; regina ex verecūdia ꝛ honestate muliebri fuisset mota: tñ ꝓncipes ꝛ populi assistentes possent statim cogitare q̄ ex ꝓtemptu fecisset: q: ꝺbū regis in hoc casu deberet consuetudini ꝑualere.

f ¶ Introgauit. sapiētes. vt nō p̄cipitant aliq̄d ageret ꝺ capite suo. g ¶ Qui ex more regio. vt nūq; esset sine bono ꝛ magno ꝓsilio. Letera patēt vsq; ibi: h ¶ Qui videbāt facie

a ¶ nobis ſm opinionē. b ¶ copiosam sctispūs grām quā apli potati sunt.

c ¶ in aplis. d ¶ spūssancti musto. de q̄ ꝺ: Tu aūt seruasti bonū vi. v. a.

hilārioꝝ ꝛ p⁹ numiā pōtationē icāluissz mēro: ꝛ ꝓcepit mau- a
man et baçatha ꝛ arbona ꝛ bagatha ꝛ abgatha: et çarath ꝛ

a ¶ ꝑdicatoꝝ⁹ repletis septiformi spū qui se castrauerūt ꝓpter regnū celoꝝ. ¶ verbum dei.

charchas: septē eunuchis / q̄ ī ꝑspectu ei⁹ ministrabāt: vt ītro- b c

a ¶ iudaicā plebē. b ¶ ad cōiuiū spūale. c ¶ honore religionis.

ducerēt reginā vasthi cōrā rege †posito sup caput ei⁹ diāde

¶ natiōib⁹. ¶ regibus nobiliorib⁹.

a matę: vt ostenderet cūctis pplis ꝛ ꝓncipib⁹ ei⁹ pulchritudi-

a ¶ prerogatiua patrū: scientia legis ꝛ ꝓpheratum.

b nē: Erat enī pulchra valde. Que renuit ꝛ ad regī imperiū d

a ¶ salnator noster. de q̄ dicit: Concupiscet rex decorem tuum.

qō p eunuchos mādauerat: venire cōtempsit. Vñ irāt⁹ rex e

a ¶ doctores spiritu septiformis p̄cellētes. b ¶ recta fide ꝛ opatiōe.

et nimio furore succēsus: interrogauit sapiētes q̄ ex more rē- f g
gio ei semp aderāt: ꝛ illoꝝ faciebat ꝓsilio: scientiū leges ac

a ¶ prophetarum.

iura māiorū: erant aūt primi ꝛ primi charsena: ꝛ çethar: et admatha: ꝛ tharsis: ꝛ mares ꝛ marsana ꝛ mamucha: septez

a ¶ predicatores gentium. ¶ voluntatem.

duces ꝑsaz atq; medoꝝ: q̄ videbāt facie regis: ꝛ primi post h i

a ¶ in regno ecclesie, vel celesti.

eū residere soliti erāt: cui sentētię vasthi regina subiaceret: q̄ assueri regī imperiū: qō p eunuchos mandauerat: facere

c noluisset. ¶ Rūditq; mamucha audiēte rege atq; ꝓncipib⁹: k

a ¶ quasi publica res agit. b ¶ subditos.

Act.13.g

Nō solū rēgem lesit regina vasthi: sed ꝛ oēs pplos ꝛ ꝓnci- l m

a ¶ predicatores. b ¶ ecclesijs.

pes: q̄ sunt ī cūctis ꝓuincijs regis assueri. Egrediet enī sermo reginę ad oēs mulieres / vt ꝓtemnāt viros suos ꝛ dicāt Rex assuerus iussit: vt regina vasthi ītraret ad eū: ꝛ illa noluit: atq; ꝺ exemplo oēs ꝓncipū cōiuges persaz atq; medorū paruipēdēt ꝑperia maritoꝝ. Vñ regī iusta ē indignatio. Si g̊ tibi placet egrediat edictū a facie tua: et scribat iuxta legē ꝑsaz atq; medoꝝ: quā ꝓteriri illicitū est: vt neq; q̄q; vltra n

a ¶ synagoga q̄ ꝓtempsit. b ¶ q̄si spōsa ī cubili. c ¶ quo regnabat cū rege.

d ¶ eccl̄ia de gētib⁹. e ¶ fide ꝛ deuotiōe. de q̄ ꝺ: Astitit regina a dextr̄ tuis.

regina vāsthi ingrediat ad rēgē: ꝺ rēgnū illi⁹ āltera q̄ mēli-

a ¶ in omnē terrā exiuit sonus eoꝝ. b ¶ ecclesiarum.

oꝝ est illa accipiat. Et hōc ī oñe (qō latissimū ē) p̄unciaz

a ¶ subdite plebes. b ¶ apostoloꝝ. c ¶ successoꝝum.

tuaz diuulget ꝑperiū: ꝛ cūctę vxores tā māioꝝ q̄z minoꝝ /

a ¶ prelatis. b ¶ scz obedientie. ¶ coapostolis.

ꝺferāt mārit̄ suis honorē. Placuit ꝓsiliū ei⁹ regi: et ꝓncipi

a ¶ pauli b ¶ p predicatores. c ¶ admonitiones: correptiones.

b⁹: fecitq; iuxta ꝓsiliū mamucha: ꝛ misit ēplas ad vnūsas

¶ loquebantur variis linguis apostoli magnalia dei.

ꝓuincias regni sui: vt q̄q; gēs audire ꝛ legere poterat diuersis linguis et litteris: esse viros ꝓncipes ac maiores ī domibus suis: et hoc p cunctos populos diuulgari.

bāt facie regis. quia cōiter ei aderant. vt dictū est. i ¶ Et primi post eū residere soliti erant. in cōsiliis ꝛ ī mensis et in alīs locis honorificis. k ¶ Respōditq; mamu. hic ponit̄ respōsio. vbi primo tāgit regine culpa.

l ¶ Nō solū re. lesit regina vasthi. ex facto suo. s. suspitione cōtēptus regis ꝓncipib⁹ ꝛ pplis ingerendo.

m ¶ Sz ꝛ oēs ꝓncipes ꝛ pplos regi subiectos. q: occasione huius facti quod vbiq; diuulgabit̄: multo magis ꝓtemnēt alie mulieres viros suos. scōo exprimitur sn̄ia p modum cōsiliū / cum ꝺ: Si tibi placet ꝛc. n ¶ Ut ne quaq; vltra regina vasthi ingrediatur ad regem. sed sit simpliciter repudiata. Letera patēt in lr̄a.

Aliter

✳a ¶ Et p⁹ ni. pouinca. mero. i. spūsctō nō ī se: q: a ꝓncipio ꝓceptiōis habuit plēitudinē gr̄e: sz ī cozpore suo mystico. nā ꝓpt̄ recepti-

onē spūssancti ei⁹ discipli putabāt plēi musto: vt hr̄ Act. ij. a ¶ Precepit mau. ꝛc. q̄ istos ignāt apli aliq; discipli q̄b⁹ p̄cepit xp̄s vocare pplos ꝛ ꝓncipalr̄ synagogā ad ꝓuiuiū nouitesta. ꝓpt̄ qō Paulus et Barnabas dixerūt iudeis Act. xiij. g. Vobis oportebat ꝓmū loq; verbū dei. sz q̄a repellitis illō ꝛ idignos vos iudicat̄ eēne vite: ecce ꝓuitimur ad gētes. sic ei p̄cepit nob⁹ de⁹. Et ꝺ repulsio signat̄ p ꝺ q̄ sb̄dit:

h

d ¶ Que renuit. et ad re. ipe. ꝛc. et. ꝓpt̄ cōtēptū ꝑdicatiōis aplōꝝ iesus xp̄s rex regum synagogā p maiori pte ī incredulitate dimisit.

¶ In ꝓncipio ca. i. Hester vbi ꝺ in postil. In diebus assueri. Postq; descēdit ē ꝓgressus po/

Additio.

Expositio doctoꝝ nr̄oꝝ dicētiū: (puli ꝛc. q̄ Assuer⁹ iste fuerit octau⁹ rex p̄saz post Lyrā omissis duobus regib⁹ qui tñ septē mensibus regnauerunt posset bene sustineri tanq; vera: nō obstante impugnatione postillatoris: cuius fundamentum in hoc loco est inualidum. Fundatur enim impugnatio sua in hoc q̄ mardocheus captiuatus fuerat cum iechonia rege iuda. et hoc credit probare per illud quod dicitur. j. ij. ca. Erat vir iudeus in susis ciuitate vocabulo mardocheus filius Jair: filij Semei: filij Cis de stirpe Semini qui trāslatus fuerat de hierlm eo tpe q̄ Jechoniam regem iuda trāstulerat Nabuchodonosoꝝ ꝛc. Presupponit enī q̄ illud relatiuū q̄ cōtentū in hoc dicto. Qui translatus fuerat: necessario referat̄ ad Mardocheū. et sic deducit q̄ Mardocheus fuisset ducentoꝝ annoꝝ ꝛ plus in primo anno regni assueri qō est in cōue/

A est incōueniēs: ꝛ recte attēdēti lr̄am ꝑsuppositū suū non valet. Nam ꝓdictū relatiuū posset referri plane ad Cis ꝓauū mardochei: nō aūt ad mardocheū. ꝛ ꝑm istū ītellectū ꝓseqūter ꝓcedit ꝙ Cis ducꝰ fuit in trāsmigratiōe cū iechonia: nō aūt mardochē ꝓnepos suꝰ. ꝛ sic nō oportet ꝓcedere ꝑm istā expositiones: ꝙ mardochēꝰ eēt tot annoꝝ qñ fuisset exaltatus ꝑ assuer: vt postillatoꝛ intēdit: qꝛ forte ꝑ magnū tp̄s post trāsmigratiōē mardochēꝰ fuit natꝰ in susan vel alibi: ꝙ aūt relatiuū ꝓdictuꝫ posset referri ad Cis ꝓauū mardochei. Ptꝫ ꝑ exēplū. nā si ꝙs diceret ꝙ dauid fuit filꝰ iesse/filꝫ obed/filꝫ booꝛ: q ꝓtraxerat cum Ruth moabites: talis narratio nō esset reputāda falsa: cuꝫ illud relatiuū ꝓtētū ī illo dicto: q ꝓtraxerat: possꝫ referri ad suū ītediatū aficedēs. ſ. booꝛ: nō aūt ad dauid nec ad alios. ꝛ silr̄ ter potest intelligi relatio illa in ꝓpōsito. Ex q̄bus sequitur ꝙ opinio cōmunis expositoꝝ nostroꝝ nō est respuēda ꝓpter incōuenientiā quā allegat postillatoꝛ de etate mardochei ꝛc. C

Glo. ordi.

E In dis itaqꝫ gestis. Ca. II. Repudiata iudea diuersi ex diuersis ꝓtibꝰ mōi ad societatē regie dignitat̄ ꝑ ꝓdicatoꝛes ꝟbū dei admistrātes adducūt: ꝛ sub mānu egei q̄ interꝑtat festinꝰ. ꝛ custos ē regiaꝝ mulieꝝ tradunt̄. i. cōmittunt̄ pastoꝛibꝰ q̄bꝰ fideliū aiaꝝ custodia dat̄: vt eis ꝟbo et exēplo ministrēt q̄cūd ad cultū pietatis necessariū videt. Quicūqꝫ āt fide recta ꝛ ꝙscientia pura regi altissimo placuerit: ad ipsum ingredieē repudiata vasthi.

b ¶ Qui fuerunt. Hester ꝺꝛ absc̄sa. edissa: misericordiā ꝙsecuta. hec est gentiū ecclia q̄ in absc̄dito coꝛdis nutriēs castitatē fidei ꝛ miscōiaꝫ: gratiam coꝝ oculis domini inuenit: repudiata synagoga q̄ in osee vocabat̄ absq̄ misericoꝛdia. Hanc nutrit mardochēꝰ spūalis et adoptat in fi

Nico. de lyra

B In dis itaqꝫ gestis Ca. II Postq̄ descripta ē regine vasthi deiectio: hic ꝙseqūter ponit ipsꝰ hester exaltatio: ꝛ ꝑ in q̄ttuoꝛ sibi gradatim succedētibꝰ: qꝛ ꝑmo alijs ꝟginibꝰ regijs sociat̄. secūdo modꝰ mulieb̄ris ei accelerat/ibi: Que placuit ei. tertio regi despōsat̄/ibi: Ducta ē itaq̄. q̄rto in amoꝛe regi firmat̄/ibi: Cūq̄ et secūdo q̄rerēt. Circa ꝑmū ponit ꝓmo ꝙsultatio generalis. scḋo circa hester executio specialis/ibi: Erat vir iudeꝰ. Circa ꝑmū sciēdū: ꝙ sicut dicit Josephꝰ libro. xi. antiq̄tat̄ iudaice sedata passiōe ire ꝛ turbatiōis in assuero de facto ꝓdicto vasthi regine: cepit recolere eiꝰ pulchritudinē ꝛ amoꝛē quē habuerāt ad inuicē: ꝛ dolere de ꝙ ꝙ abiecerat eā maxime: qꝛ eā reuocare nō poterat ꝓpter edictuꝫ irreuocabile qḋ sup ꝙ dederat: ꝛ ꝙ totū regnū suū publicauerat: ꝓpter qḋ amici sui videtes eū ꝓtinue anxiari suaserūt ei: vt virgines pulcherrimas faceret ad se adduci: ꝛ illā q̄ inter eas magꝭ sibi placeret vxoꝛē assumeret: ꝛ sic amoꝛ sequētis doloꝛē mitigaret p̄cedētis: ꝛ ꝙ est quod dicitur: b ¶ Postq̄ regis assueri indignatio defer. ꝛc. i. passio ire ꝛ turbatiōis trāsierat: qꝛ aliter iudicat hō in passiōe posit̄ ꝛ extra passionē. c ¶ Recordatꝰ est vasthi. sic est in hebreo ꝛ in libris coꝛrect̄: qꝛ quieta/ta passiōe assuerꝰ recoꝛdatꝰ fuit pulchritudinis ipsꝰ vasthi: ꝛ amoꝛis q̄ fuerat inter ipos. d ¶ Que fecisset vel que passa esset. ꝓferēdo penā quā ei infliꝛerat: ꝛ factū qḋ ipa fecerat: ꝛ videbat̄ sibi ꝙ culpā pena excessisset rōnibus supradictis: qꝛ fecerat honestate ꝛ verecūdia muliebꝛi ꝓpter qḋ anxiebat̄ eā reuocare nō audēs: ne ꝓncipes regni ꝓtra se ꝓuocaret ex fractiōe edicti irreuocabil: et ne a toto populo ꝓpter vnā mulierem reputaret̄ mutabilis tāq̄ effeminatus ꝛ mollis: ꝛ per cōseq̄ns regno priuaretur: maxime cum nō eēt de semie regio: ꝑm dictuꝫ

a In dis itaqꝫ ge Ca. II a stis/postq̄ regi assue b ri indignatio defer/buerat: recoꝛdatꝰ est c

a ¶ ꝓtēnēs regē. b ¶ repudiationē.

vasthi: q̄ fēcisset vel q̄ passa eēt: d

a ¶ consolantes regem.

dixerūtq̄ pueri regis ac ministri e

a ¶ nouelle aie. b ¶ a coꝛruptiōe diaboli.

eiꝰ. Quer̄āt regi pūellę ꝟgines/ f

a ¶ apsi: de q̄bꝰ ꝺꝛ: Ecce ego mit. vos b ¶ diligenter.

ac specioseꝫ: ꝛ mittānt q̄ considerēt ꝑ vniuersas puicias puellas

a ¶ ꝟtutibus ꝛ opibꝰ. b ¶ ꝟbo ꝛ exēplo.

speciosas ꝛ ꝟgines: et adducant

a ¶ nō pōt ciuitas absc̄di sup montem. b ¶ in qua regnabat assuerus.

eas ad ciuitatem susan: ꝛ tradāt † eas ī domū ſeminarū/sub manu egei eunuchi/q̄ est q̄positus ꝛ cu

a ¶ spōsaꝝ regi magni. b ¶ a deo.

stos mulieꝝ regiarū: ꝛ accipiant g

a ¶ victū ꝛ cultū animaꝝ.

mundū muliebrē/ꝛ cętera ad vsꝰ

¶ qꝛ multi vocati: pauci electi.

necessaria. Et q̄cūqꝫ inter oēs b

a ¶ vna nō multe multitudinis.

oculis regi placuerit: ipa regnet i k

ꝑ vasthi. Placuit sermo regi: et l

ita vt suggesserāt/iussit fieri. Erat n

vir iudeꝰ in susis ciuitate: vocabulo mardocheus filius iair/filij semei/filij cis de stirpe gemini/ q̄ o p

a ¶ pscutoꝛ ecclie factus. b ¶ spiritali.

trāslāt̄ fuerat de hierūsalē eo tpe

a ¶ ꝓpatos captiuitate spirituali: iechonias eēt ꝓparatio dñi inrerꝑtat̄. b ¶ diabolꝰ.

quo iechoniā regem iuda nabū/

a ¶ ꝓfusionis.

chodonosoꝛ rex babylōnis trās/

a ¶ magister. b ¶ ecclie. c ¶ xpi q̄ dic. nū ciabo nomē tuū. ſ. m.

b tulerat: q̄ fuit nūtritꝰ filię frātris sui edisse: q̄ altero noie vocabat

a ¶ absc̄sa. nesciat eni sinistra tua q̄d faci. dex. tua. b ¶ erroꝛē et superstitionē gentilē.

hester: ꝛ vtrūq̄ pārētē amiserat:

a ¶ pulchra es ꝛ decoꝛa filia hierusalem.

pulchra nimis et decoꝛa facie. Moꝛtuisq̄ pr̄e eiꝰ ac matre: mar

a ¶ per verbū euāgelij ad salutē generauit eternaꝝ. vñ: Filioli mei quos iterꝝ paturio.

docheꝰ sibi eā adoptauit in filiā. Cūq̄ ꝓcrebruisset regi imperiū: ꝛ iuxta mādatū illiꝰ mlte pulchre virgines adducerentur susan: et

Nico. de lyra

ꝑm dictū Ra. Sa. ca. p̄cedēti e ¶ Dixeruntq̄ pueri regis ac ministri eius: id est familiares ꝛ intrinseci volentes occurrere eius desolationi.

f ¶ Querant̄ regi puelle virgines ac specioſe ꝛc. Et patet littera vsq̄ ibi: g ¶ Et accipiant mūdū: id est illud qḋ pertinet ad cultū ꝛ ornatū: ꝛ dicit a mūdo das: quia aliq̄ mundant carnes mulieꝝ: sicut balnea/pigmēta ꝛ ſsimilia: ꝛ aliqua etiam decorant exterius ꝑ sui mūdiciaꝫ ꝛ decoꝛē: sicut vestes ꝛ oꝛnamenta de auro ꝛ argēto ꝛ lapidibꝰ ꝓciosis facta. h ¶ Et quecūqꝫ inter oēs: id ē sup oēs.

i ¶ Oculis regis placuerit: oculis ſcz exterioꝛibus ꝓpter pulchꝛitudinem: ꝛ oculis mentis ꝓpter delectationem in ea inuentam ꝛ cōsimilibus.

k ¶ Ipa regnet ꝓ vasthi: vt sic doloꝛ precedens detur oblitioni.

l ¶ Placuit sermo regi. quia videbat̄ sibi hoc esse ad suā ꝙsolationē.

m ¶ Et ita vt suggesserāt iussit fieri: mandando statim executioni.

n ¶ Erat vir iudeus. Hic cōseqūter potīt specialis executio circa hester: cum dicitur: Erat vir iudeus ī susis ciuitate. Dicit Josephus ꝙ tunc manebat in babylonia: sed adducta hester ad susan: illuc se trāstulit amoꝛe hester quā diligebat vt filiā: ꝛ sic scḋm loq̄tur ꝑ ꝙ tpe q̄ se trāstulerat apꝺ susan. D

o ¶ De stirpe gemini. ꝛ sic patꝫ ꝙ fuit de stirpe saul ꝑmi regis israel.

p ¶ Qui translatus fuerat. de qua trāslatiōe habeē. iij. Regꝫ. xxiij. Cetera patent vsq̄ ibi:

✻ Hester quoq̄ Moꝛaliter

Moꝛaliter. a ¶ Hiis itaqꝫ gestꝫ ꝛc. Sequit. † ¶ Querantur regi puelle ꝟgines ac specioſe: ꝛ mittantur qui cōsiderent ꝛc. Quis autem quelibet ꝙsona ꝙseuerans in integritate fidei ꝟgo dicatur/ꝛ dei sponsa: tamen ecclesia ex personis talibus congregata dicitur sponsa dei predilecta. ꝛ hoc significat̄ Cantꝫ. vi. c. cū dicitur: Sexaginta sunt regine ꝛ octuaginta concubine: et adolescentularum nō est numerꝰ. Una est columba mea: perfecta mea. Igitur per singulas virgines quesitas ꝓ rege significantur singule fideles persone: sed per hester que fuit ꝑelecta signatur ecclesia: ꝛ per nuncios ad querendum missos apostoli ꝛ predicatoꝛes alij. Potest etiam per hester ꝟgo maria designari: ꝛ per nuncios angeli eā visitantes: ꝛ specialiter gabriel angelus ad eā specialiter destinatus Luc. j. † ¶ ¶ Et tradant eas in domum feminaruꝫ sub manu egei eunuchi: qui est p̄pōsitus ꝛ custos mulieruꝫ regiarū: id est sub disciplina spiritus/ſancti a quo custodiuntur dicte virgines ꝛ vnguntur charismatibus et varijs virtutibus adornantur.

✻ Ducta est

adoptat in filiam q̄ est doctor gentiū in fide ⁊ veritate: ⁊ est de stirpe gemini: ꝑ ē de stirpe beniamī. a ¶ Hester. Hāc nabuchodonosor spūal'et rex ꝓfusiōis a naturali lege ⁊ cultu vni⁹ dei in ꝓfusionē idolatrie trāstulit: ſz pietas diuina ad viā vitaꝫ ꝑ ꝑdicatores reuocauit. b ¶ Et septē puellas. i. fideles alias spūsti gra regeneratas atq; dedicatas q̄ ei⁹ sequūt vestigia: fide: doctrina ⁊ opatōe bona: de q̄b⁹ Caſſ. 1.a ōr: Adolescētule dilex. te. ni. c ¶ Que noluit i. Quia pctōr labe ⁊ sordib⁹ idolatrie ꝑ baptismū mūdata opprobrium pristine iniquitatis nō sustinuit vltra. d ¶ Ingredientes. Quecūq; anīa certat ad thalamū christi ꝓperare: cōdignū a suis doctoribus accipit ornamentū: ⁊ quo magis se deuotā ad agnitionem fidei ⁊ exercitiū operis preparat/eo ampli⁹ a doctorib⁹ instruit: vt de cōpetentiū numero sancte trinitatis integrā fidem ⁊ ꝓfessionē ad perceptionē baptismi: ⁊ vnctionē chrismatis vt celesti sponso veraciter iungaꝫ accedat. e ¶ Atq; inde i scōas. Qui ab ecclesia ꝑ vitioꝝ sordes sepanerit: merito in secūdas edes reducitur vbi comcubine regi morāt: q: sane fidei casus descensū honoris merek: nec habet vltra potestatē ad regē redire: nisi superna gratia visitatus i pristine statū dignitatis restituat. f ¶ Euoluto āt. id est trāsact' q̄nq; etatib⁹ mūdi quib⁹ patrū ꝓpago ꝓcesserat: instabat sexta etas venie redemptore: in qua gentiū multitudo ꝑ euangeliū vocāda erat. g ¶ Thebeth. Apud hebreos: adimos apud grecos ianuari⁹ est: apud latinos in q̄ dñs incarnat⁹. viū. die circūcisus: a magis adoratus: et mysticis muneribus est honorat⁹: in quo etiā a iohanne baptizat⁹ esse predicat.

Cūq; ⁊ scōo

Nico. de lyra

✠ a ¶ Hester quoq; inter ceteras puellas ei tradita est. scilicet egeo eunucho. b ¶ Que placuit ei. Hic consequenter describit promotio hester q̄tum ad acceleratione ornatus mulieb⁹is/cum dicitur: c ¶ Et inuenit gratiam in conspectu illius. ⁊ hoc factuꝫ est ex diuina ordinatione: vt cito ꝑ moueretur ad regiam dignitatem: ⁊ sic liberaret populuꝫ israel a periculo sibi ūminente de ꝓpinquo. d ¶ Et tradere ei partes suas. i. illa q̄ ad victum vestitum et ornatū pertinebant. e ¶ Que noluit ei indicare populuꝫ et patriam

a ¶ castis parentibus.

a egēo traderent eunucho. Hester q̄z inf ceteras puellas ei tradita ē/vt quaret in numero femiaꝝ Que placuit ei/⁊ inuenit grāz i ꝓspectu ei⁹. Et ꝑ/ b c

a ¶ sanā doctrinā scripturaꝝ sciam ⁊ vitā eternā ⁊ honestam.

cepit eunucho vt acceleraret mūdū muliebrē: et d

b traderet ei ptes suas: ⁊ septē puellas speciosissi/

a ¶ sponsam. b ¶ adolescētulas. c ¶ donis virtutum.

mas ō domo regi: ⁊ tā ipāz q̄z pedisseq̄s ei⁹ ornā

a ¶ verbo et exemplo. b ¶ ecclesia de gentibus.

c ret atq; excoleret. Q̄ue noluit indicari ei popu/ e

a ¶ doctores qui dicūt obliuiscere po. t. tē.

lum et patriam suam. Mardocheus enim patruus eius preceperat ei: vt de hac re oīno re/

a ¶ sollicite exq̄rēdo fidē ⁊ opationē cōmisse plēb. b ¶ assidue. vñ apls: Sollicitudo oīz eccliaꝫ: ⁊ q̄s infirmat ⁊ ego ñ infir. c ¶ añ

ticeret. Q̄ū deambulabat quotidiē ante vesti/ f

regalā recte fidei. a ¶ celestis hierusalē. b ¶ anime.

bulū dom⁹ i q̄ electę virgines ꝺuabāt: curā agēs salutī hester ⁊ scire volēs q̄d ei accideret. Cū āt venisset tēpus singulaꝝ ꝑ ordinē puellaꝝ/vt intra/

a ¶ tanq̄ sponse. b ¶ celestem.

rent ad regē: expleti oīb⁹ q̄ ad cultū mulieb⁹ ptinebāt: mēsis duodecim⁹ ꝺtebat: ita dūtaxat vt sex g

a ¶ nomine fidei ⁊ pinguedine dilectionis.

mēsib⁹ ōleo vngerēt myrrino: ⁊ alijs sex q̄busdā h

¶ bonoꝝ operū. a ¶ virtutū. b ¶ in baptismū.

ꝺ pigmētis ⁊ arōmatib⁹ vterēt. Ingrediētesq; ad regē: q̄cq̄d postulassent ad ornatū ptinēs/ accipie

a ¶ a doctoribus prius. b ¶ trinitatis fidei.

bant: ⁊ vt eis placuerat cōpositę: dē triclinio fę/

a ¶ q̄z post occasum vitioꝝ exurgit fulgor virtutū.

minaꝝ ad regi cubiculū trāsibāt. Et q̄ ītrāuerat i

e vespe/egrediebat māe: atq; ide i scōas edes deducebat: q̄ sub mānu susagaci eunuchi erāt: q̄ cō/ m

cubinis regi ꝓsidebat: nec hēbat ptātē ad regē vltra redeūdi nisi voluisset rex: ⁊ eā venire iussisset

f ex nomine. Euoluto autē tpe ꝑ ordinē: instabat n

a ¶ sexta etas vbi vēit plēitudo tpis. b ¶ ecclia ō gētib⁹. c ¶ do

diēs q̄ hester filia abiahil frīs mardochei: quā sicto⁹ ⁊ ꝑcipue pauli. a ¶ vt. s. b ¶ ꝑ baptismū. c ¶ q: pl⁹ credidit doctorib⁹ q̄z sibi: q̄ vtilia sūt meli⁹ nouit medic⁹ q̄z infirm⁹

bi adoptāuerat i filiā ōberet ītrāre ad regē Q̄ue o

nō q̄siuit mulieb⁹ cultū: ꝓ q̄cūq; voluit egeus eunuchus custos virginū: hec ei ad ornatū dedit.

a ¶ circūdata varietate virtutum.

Erāt eni formosa valde/⁊ incredibili pulchritudine: oīmq; oculis gratiosa ⁊ amabil' videbāt. Ducta ē itaq; ad cubiculū regi assueri/ mense decio p q

a ¶ benignitatis anno septimo rni gra spūsancti repleto

g q̄ vocatur thebeth: septimō anno regni ei⁹: et ad/

a ¶ ecclesiā. b ¶ christus. c ¶ nationes.

amauit eam rex plus q̄z oēs mulieres: habuitq; a

a ¶ virtutū. b ¶ remissionem peccatorum.

grātiā ⁊ misericordiā coram eo sup oēs mulieres:

a ¶ ꝓsperē sibi regni fecit. b ¶ in mente. c ¶ astitit regina

⁊ posuit diadema regni i capite ei⁹ Fecitq; eā re a dextris tuis. a ¶ synagoge q̄ regē spernendo ⁊ crucifigendo regni dignitatē amisit. a ¶ coniuiū spūale gaudiū in toto orbe

gnare loco vaſthi. Et iussit cōuiuiū ꝓpari ꝑ mā

vbi epule spirituales: vbi mysteria corpis ⁊ sanguinis dñi.

gnificū cūctis ꝓncipib⁹: et seruis suis ꝑ cōuictu

a ¶ eccle. b ¶ Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊c. c ¶ deposito onere peccatoꝝ.

one et nuptijs hester: ⁊ dedit requiem vniuersis r

et patriam suam. de prece pto mardochei: quia iudei tūc erant captiui ⁊ serui: et si ꝑ scirēt fortitā posset tāq̄ ignobilis repudiari: quis ꝑm veritatem esset de genere regali: vt dictum est. f ¶ Qui deambulabat q̄tidie. sollicitus inq̄rere de bono ipsi⁹ hester. g ¶ Mensis duodecimus vertebat. i. añ; aliqua de virginibus adductis ad regis cubiculum ducerēt: q: primis h ¶ Sex mensibus vngebant oleo myrtino: id est lachryma fluente de tali arbore q̄ habebat virtutem mundificandi carnē. i ¶ Et alijs sex. s. mensib⁹. k ¶ Quibusdam pigmētis ⁊ aromatibus vterentur. q̄ faciunt carnē mulieris suauē ⁊ redolentē ad rēpmendum fetores qui in mulierib⁹ solēt eē. oīa ista fiebāt ō ꝓsilio medicoꝝ regi: vt sic maiorem delectationē inueniret i eis: vt saltē i aliq̄ eaꝝ. ⁊ sic maior delectatio supueniens dolorem abūceret p̄cedentem. l ¶ Et que intrauerat tē. vt sic ō pluribus vna tanq̄ delectabilior et amabilior eligeretur: ⁊ tanq̄ regina coronaret. m ¶ Qui concubinis regis p̄sidebat. de victu et de vestitu conuenienti eis ꝑ uidendo: tamē verisimile est: q̄ iste que admisse fuerant ad cubiculū regi erāt ei⁹ vxores. dicebāt tñ ꝓcubine: que. s. nō erant ꝓncipales vxores sīc et de abraā legit: q̄ sara ōr ꝓ/pria ⁊ principalis ei⁹ vxor. alie aūt dicunt cōcubine: vt habetur Gen. xxv. oēs tñ erant ei⁹ vxores. n ¶ Instabat dies quo hester tē. debebat intrare ad regis cubiculū ꝑm modum et ordinem superius positum. o ¶ Que nō quesiuit muliebrem cultum. sicut alie ponens se totaliter q̄tum ad hoc eunuchi dispositione. p ¶ Omniuꝫ oculis gratiosa ⁊ amabilis videbatur. decori em corporis decor gratie ⁊ virtutis mirabiliter augmētabat. q ¶ Ducta ē itaq;. hic ꝓprie agit de despōsatiōe ⁊ coronatiōe hester: ⁊ ptz littera vsq; ibi: r ¶ Et dedit requiez vniuersis ꝓuincijs. Ō dupliciter exponit. Uno mō q̄ mādauit vniuersis ꝓuincijs vt durātibus nuptijs hester/ cessarēt ab opib⁹ seruilibus. Alio mō q̄ dedit eis requem a solutiōe tributi ꝑ illo ānō: vel saltē ꝑ ptē anni: ⁊ ꝺ ē mag'. ꝑ

Moraliter

✠ babile: q: ✠ q ¶ Ducta ē itaq; tē. Hoc mystice fuit ipletū i ascēsiōe xpi. tūc enī eccliaꝫ iusticiā secū duxit ad celestia: vt in assumptione virginis gloriose q̄ fuit sup angelos exaltata.

✠ Ac dona

A Ma a ¶Cūctꝫ ꝛ secūdo. Non sufficit xpo ꝓmittuā sibi sociare ec
cleſiā: sed ꝙ ꝑdicatores de gētib⁹ multitudinē acq̄siuit copiosaz.
Joh.10.c vñ. Alias oues habeo q̄ nō ꝛc. ꝛ illas op. me. ad. b ¶Duo
eunuchi. Possūt in duob⁹ eunuchis scismatici ꝛ heretici nota
ri: q̄ fraudis ꝛ malicie venenū corde gestātes ꝓtra ꝑitatē ꝓsiliā
tur: vt eā credētib⁹ auferāt ꝛ chri
stū. i. fidē xpi in ipis fidelib⁹ inter
ficiāt: sz eoꝝ iniq̄tatē sancti docto/
res manifestāt: vt inocētes saluē
tur: ꝛ illi iusta vltione puniant.
c ¶Historijs ꝛ an. ꝛc. Duob⁹
testamētis in q̄bus scptū est q̄ iu/
Dat.25.d stis ꝓmia/ q̄ iniustis debeant sup
plicia. vñ: Jhūt hi i suppliciū eter
Ezech.18.e nū: iusti aūt in vitaꝫ etarnā. Et in
Ezechie. Justicia iusti sup eū: ꝛ i/
pietas ipi erit sup eū. Ca. III

10Ost hec rex assuer⁹
ꝛc. d ¶Aman filiū
amadathi. Potētes
seculi q̄ beneficijs diui/
na ptāte collatis abutētes q̄s con
sortes habēt nature dedignāt ha
bere cōsortes gre: ꝛ honoꝛez ꝛ re/
uerētiā quā soli deo debuerunt in
se trālferre ptēdūt. Eos aūt q̄ con
sentire nolūt: odijs ꝛ cruciatibus
ꝓsequūt: sed iusto dei iudicio in ī
sidijs suis capiunt iniqui. Añ di/
Pro.11.a cit: Justus de angustia liberat: ꝛ
tradit impi⁹ ꝓ eo. Potest ꝙ aman
quē Joseph⁹ de stirpe amalech eē
cōmemoꝛat iudeoꝝ ppls figurari
q̄ ꝓphetas occiderūt: ꝛ dñm ꝓphe
taꝫ ꝛ apl̄os ei⁹ generis nobilita/
tē ꝓpter incredulitatē ꝛ duriciam
coꝛdis ꝑdētes: q̄ ꝙ Esaiā ꝓncipes
sodomoꝝ ꝛ populus gomoꝛre di/
Ezech.16.a cūtur. Unde Ezech. Pater tuus
amoꝛreus ꝛ mater tua cethea.

¶ Missa

Nico. de lyra

B Babile. q: cessatio ab opibus tāto
tpe nō esset ppl̄o gratiosa: sed ma/ c
gis dānabil ꝛ onerosa. a ¶Ac
dona largit⁹ est. ꝓncipibus su/
is: sicut solet fieri in talib⁹ festis.
b ¶Cūctꝫ ꝛ secundo. Hic ꝙse
quēter agit de ꝙfirmatōe amoꝛis
ipius regis ad hester reginaꝫ: q̄ d
fuit ex hoc ꝙ ꝙseruauit sibi vitam
suā denūciando insidias q̄ sibi pa
rabank: ꝛ hoc a deo factū ē/ ne gra
tia quā hester apud regē inuene/
rat minueret: eo ꝙ patriam suā et
ppl̄m noluerat indicare: et hoc est
q̄ dicit: Cūctꝫ ꝛ scdo q̄rerent
virgines: videlz ꝙ coꝛonationē
hester: simulādo ꝙ rex aliā sibi ꝓ
ponere vellet: eo ꝙ patriam et genus ꝓdere non vellet: et sic
moueretur ad indicandū. ideo subditur: c ¶Mecdū ꝑdide
rat hester patriā ꝛ po. ꝛc. mādatū ei⁹. s. mardochei: cui⁹
mandatū ꝓ nulla re volebat ꝓterire. d ¶Eo igit tēpoꝛe. q̄
ꝛgines sic adducebank: ꝛ quo mardocheus sollicitus ꝓ hester
ad portā regis moꝛabat. e ¶Irati sunt bagathan ꝛ tha
res duo eu. ꝛc. occulte tamē machinātes i eius moꝛtē: causa
tñ hui⁹ machinatiōis nō exꝓmit hic: nec in aliq̄ gloſa hebraica
vel latina quā viderim: sed frequēter inuētū est: q̄ ꝙ serui regum
machināt i moꝛtē eoꝝ. f ¶Qui ianitoꝛes erāt ꝛ in ꝓmo
palatij limine ꝓsidebant. ꝓ tota ista lra nō ē pl̄s ihebꝛeo.
Custodes supellectilis: Et ratio hui⁹ diuersitat⁹ est. q: dictio he
bꝛaica q̄ ꝙ ponit equiuoca est ad limē ꝛ supellectilē. trāslatio tñ
nra seq̄t ꝓmā significationē: hebꝛei āt sequūt aliā: cui magꝫ cō/
coꝛdat lra seq̄ns/ cū dr: g ¶Voluerūtq; i re. insur. ꝛc. Ja
nitoꝛes enī palatij nō fūt tāte ptāt⁹ q̄ ꝙ arma regē possint occi/
dere: cū habeat custodes coꝛpis sui: nec sic itrāt familiarit⁹ ad in
teꝛioꝛa q̄ possint sibi venenū, ꝓparе: sz illi q̄ fūt custodes supel/
lectilis auree

a ¶spiritualia. b ¶dedit dona hominib⁹.

puincijs: ac dona largitus est iuxta ma a
gnificentiaꝫ ꝓncipalem. Cūctꝫ ꝛ secūdo b
a ¶doctoꝛes q̄ ꝓuocāt gētes ad itroitū fidei ꝛ sacra
mentū baptismi.
quererent virgines/ ꝛ cōgregarent/ mār
doche⁹ manebat ad ianuaꝫ regis: necdū c
a ¶ qz sctā ecclia nihil agit ꝙ arrogātiā. vñ: Dis glia
filie re. ab ī. Et alibi: Hlia mea testimoniū ꝓscie mee.
ꝓdiderat hester patriā ꝛ populuz suum
iuxta mādatū eius. Quicqd eñ ille ꝓci
piebat/ obꝛuabat hester: ꝛ ita cūcta faci
a ¶ q̄ eā ꝓmis ecclie rudimentis instruebat.
ebat/ vt eo tpe solita erat q̄ eam puulam
nutriebat. Eo igit tpe quo mardoche⁹ d
ad regis ianuā moꝛabat: irati sūt baga e
a ¶scribe ꝛ ꝓbi clauē scientie habētes: nec intus eun/
tes: nec alios intrare ꝓmittētes. ¶ castrati sine roboꝛ
than ꝛ thares: duo eunuchi regis: q̄ iam f
re animi.
a ¶quasi ꝓncipes doctrine.
tozes erāt: ꝛ in ꝓmo palatij limine ꝓsi/
a ¶collegerūt pōtifices ꝛ pharisei ꝙsiliū. b ¶xpm.
debāt: vꝏluerūtq; insurgere i rēgē ꝛ occi g
a ¶ordinē ꝑdicatoꝝ
dere eū. Añ mardocheū nō latuit. Sta b
a ¶fidelibus.
timq; nūciauit reginę hester/ ꝛ illa regi:
ex noīe mardochei: q̄ ad se rē detulerat.
Quęsitū ē ꝛ inuentū/ ꝛ appēsus est vter i
q̄ eoꝝ in patibulo. Et iussit rex vt in li/
broꝫ memoriali scriberet: vt ꝓ vita sua
aliquid repensaret ei. Mādatūq; est hi k
storijs: ꝛ annalib⁹ traditū coꝛā rege. †
a ¶christus.

10Ost hęc rex assuē Ca. III l
a ¶ꝑaliter. b ¶iniq̄tas interꝑtat.
rus exaltauit aman/ filium
amadathi: qui erat d stirpe m
agag: ꝛ posuit soliū ei⁹ sup oēs ꝓncipes
q̄s habebat. Cūctiq; serui regis q̄ i foꝝb⁹
palatij versabank: flectebāt genua/ ꝛ ad
oꝛabāt aman. Sic eñ ꝓceꝑat eis impa

i ¶Quesitū ē ꝛ i. q̄ ita erat ꝓm vi/
tatē. k ¶Mādatūq; ē his ꝛc. q: ꝓ
ter historiā cōes vbi scribebāt facta no
tabilia: q̄libet rex ꝙ tpe suo faciebat scri
bi vnū libꝝ ī q̄ facta sui tpis ponebāt: ꝛ
ꝙ ad mēoriā futuroꝝ: q: ex facto ꝓterit⁹
dirigūt hoīes ī agēdis de futuro.
✳ a ¶Ac dona largit⁹ ē ꝛc. Chri/ Moraliter
stus eni rex noster ecclīam secū ducens
ad celestia: dedit suis fidelib⁹ abūdanē
spūssti dona. Ps. lxvij. ꝓm trālationē
lxx. Ascēdes i altū captiuā duxit capti
uitatē: dedit dona hoīb⁹. d ¶Eo igi
tur tpe ꝛc. Per duos eunuchos q̄ vo
luerūt regē interficere: significati fuerūt
pharisei ꝛ saducei: q̄ ꝓ ascēsionē xpi q̄/
sierūt ipm i mēbris suis occidere: ꝛ no
mē ei⁹ penit⁹ delere: vt patet Act. viij.
et alijs eiusdē libꝛi pluribus loc. Per
mardocheū aūt q̄ salutis Hester gere/ † j. 6. a. et
bat curā: pōt Petr⁹ apl̄s intelligi q̄ cu 12. a
rā suscepit ecclie christi: ꝛ denūciauit ec
clesie malicia pharisеoꝝ ꝛ saduceoꝝ no
mē christi delere q̄rētiū: vt sup ꝙ dñm
exoꝛaret. vñ Act. iiij. d. de petro ꝛ io/
hanne: Dimissi aūt venerūt ad suos et
annūciauerūt eis quāta ad eos pr̄icipes
sacerdotū ꝛ seniores dixissent: q̄ cū au/
dissent vnanimiter leuauerūt vocē suā
ad dñm ꝛc. † ¶Et annalib⁹ tradi
tū ꝛc. q̄ qđ significat ꝙ merita iustoꝝ
nō dank obliuiōi: sz registrāt coꝛā rege
celesti vt remūerent tpe cōpetēti.

10Ost hec. Descꝛa Ca. III
ipi⁹ hester, ꝓmotōe: ꝙ ꝙr agi D
tur ꝺ populi sui liberatiōe: et
ꝓmo ponit ꝙ ppl̄m iniq̄ machinatio. se
cūdo mira ppl̄i liberatio. iiij. ca. Circa ꝓ
mū ꝓmo ponit machinatiōis occasio. se
cūdo ipa machinatio/ ibi: Qđ cū audis.
tertio machiatōis executio/ ibi: Dixitq;
amā regi. Occasio aūt machinatiōis ꝙ
iudeos fuit. eo ꝙ mardocheus nolebat
adoꝛare aman sic ꝛ ceteri: ꝛ ꝙ ē qđ ꝺr:
Post hec rex assue. exal. aman ꝛc.
sup oēs ꝓncipes. regni sui: facies eū
a se scōm. m ¶Qui erat ꝺ stir. ꝛc.
iste fuit rex amalech: vt hr̄. j. Reg. xv.
quē samuel occidit: vt ibidē ꝺr: ꝛ iō iste
amā hēbat exosos iudeos: q: saul rex is
rael vastauit regnū agag / interficiens
amalechitas viros ꝛ mlieres ꝛ puulos
vt hr̄. j. Reg. xv. sz ꝙ ꝙ videt qđ ꝺr. j.
xv. Aman filī amadathi aīo ꝛ gēte ma
cedo. Ad qđ dicūt aliq̄ ꝙ idē ē populus amalechitaꝝ ꝛ macedo
nū: sz ꝙ nō vid: vez: q: macedonia ē q̄dā regio i grecia ꝓm oēs
historiographos. terra ꝺo amalechitaꝝ ē iter egyptū ꝛ terrā ꝓ
missiōis ꝛ ꝓpe terrā edom. ꝓmo em occurrerūt filijs isrl̄ ad pug
nādū ꝙ eos i deserto: vt hr̄ Exo. xvij. ꝛ iste ĕre sūt valde dilātes
ꝛ iō alię ꝺr ꝛ meli⁹: ꝙ amā ꝺr aīo ꝛ gēte macedo ꝓ similitudinē: q:
macedones iā rebellabāt impio psaꝫ: ꝛ alexāder macedo ab eis
abstulit monarchiā eā trāsferēs ad grecos: vt hr̄. j. Machab. j.
✳ Solus aūt
Moraliter. l ¶Post hec ꝛc. Post psecutionē iudeoꝝ secu Moraliter
ta ē psecutio ꝓncipū romanoꝝ q̄ mltū conati fuerūt nomē xpi de
lere: ꝛ xpianos iterficere. Jgit ꝙ amā q̄ iterꝑtat iiq̄tas pōt ne
ro neq̄ssim⁹ intelligi: quē rex regū exaltauit ad sūmitatē ꝑij
romani. Mā oēs ptās a deo ē: Prou. viij. b. Per me reges reg/
nāt. Et ꝓpē dignitatē ipij venerabāt neronē ppl̄i romanis
obiecti. Per mardocheū aūt q̄ coꝛā amā noluit genu flectē: signi
ficat petr⁹ apl̄s ꝛ q̄cūq; successoꝝ ei⁹ bon⁹: imo etiā q̄libz ver⁹ xp̄i
an⁹ q̄ sacrilegū ꝓncipū mādatū noluerūt obedire: ꝓpter qđ dicti
✳ sacrilegi

E a ¶ predicatores euangelij. b ¶ dominū deum tuuz adorabis ⁊ illi so
to. Solus mardoche⁹ ñ flectebat genu: neqz adora a
li seruies. a ¶ adulatores.
bat eū. Cui dixerūt pueri regi q̄ ad fores palatij resi/
debāt. Cui p̄ter ceteros ñ obtuas mādata regi: Cū
qz ꝟ crebrō dicerēt ⁊ ille nollet audire: nūciauerūt a/ †
man scire cupientes vtz pseueraret i snia. Dixerat eni
eis se esse iudeū. Ꝺ cum audisset aman ⁊ experimē b
to probasset q̄ mardoche⁹ non sibi flecteret genu: nec
a ¶ id est habuit. b ¶ in vno tm̄. c ¶ sed in omnes iudeos.
se adoraret irat⁹ ē valꝺ: ⁊ p nihilo dūxit i vnū mar
docheū mittere man⁹ suas: audierat eni q̄ eēt gēti iu
a ¶ omnem plebem catholicam.
deę: magisqz voluit oēm iudeā q̄ erāt i regno asueri
a ¶ vltimo tpe qñ erat pseutio qualis nō fuit.
perdere nationē. Ꝺese p̄mō cui⁹ vocabulū ē nisan: c
a ānο duodecio regni asueri † missa est d
a ¶ pseutoriḃ⁹ fidelium.
sors in vrnā: q̄ hebraice ⁊ phur cōrā e
a ¶ Missa ē. Qui ad sortez dñi ptinent occidūt: qs signi ficat ille hircus qui p̄m sortem domini i lege occidebatur.
aman quo die et quo mense gens iu/
a ¶ confessorum fidei.
deorum deberet interfici: ⁊ exiuit mē/ b
sis duodecim⁹ q̄ vocat adar. Dixitqz i
a ¶ iudaicus populus. b ¶ christianus.
†ſ.13.b b ¶ Tulit g. Sic aman epistolas dirigēs regis signaculo eas munire conat: vt facilius votum expleatur: sic iudei libros dimi ne legis in quibus ē signaculuz sūmi regis: id est gra spiritus sancti ad comprobandā heresim suā assumūt in testimonium: reprobātes societatem gentium ⁊ christi euangeliuz q̄si diuinis p̄ceptis cōtrariū.
amān regi assuero: † Est pōpulus per k
a ¶ i terrā exiuit son⁹ eoz. b ¶ vñ Petr⁹ electis aduenis dis. pōti galatie. capa. asi. ⁊ b. t.
oīes puincias regni tui dispersus: ⁊
a ¶ nouo testamēto. vñ: Mādatū nouū do vo. vt
a se mutuo sepatus: nouus vtēs legib⁹ l
diligat⁊ inuicē sic ego dilexi vos. a ¶ legē veterē.
⁊ cerimonijs: insup ⁊ regis scita cōn/ m
a ¶ opiniōe iudeoz: q̄ ꝓtenit legē q̄ occidit: sequit spiritū qui viuificat. b ¶ quē nihil latet.
tēnes. Et optime nosti q̄ non expe o
a ¶ contra te. b ¶ peccandi.
diat regno tuo vt insolescat p licenti/ q
am Si tibi placet decerne vt pereat: ⁊ s
a ¶ id ē pfectā obseruantiā legaliū observationū.
b ¶ iusto pondere. c ¶ scribis ⁊ pharisēis.
decē milia talentoz appendā archa/
a ¶ i. thesauri sapie ⁊ scie dī. b ¶ opiniōe iudeoz
b rijs gāçę tuę. Tulit ergo rex anulum v
a ¶ ptāte ⁊ opatiōe. b ¶ permisit.
quo vtebatur de mānu sua: et dedit
eum aman filio amadathi de progenie agag hosti iu/
a ¶ veroz cōfessoz. b ¶ sacrificiū ⁊ oblationē noluisti ⁊c. et nō accipiam de domo tua vitulos: neqz de gregibus tuis hircos.
deoz: dixitqz ad eū: Argentū q̄ tu pollicer⁊ tuū sit:
a ¶ sicut diabolo dictū est: omnia que habet in manu tua sunt.
de pplo age q̄ tibi placet. Vocatiqz sūt scribe regis
mēse p̄mo nisan tertiadecia die eiusdē mēsis: ⁊ scptū
est vt iusserat aman ad oēs satrapas regis: ⁊ iudices
puncias diuersarūqz gētiū: vt quēqz gens legere po
terat ⁊ audire p varietate linguaz ex noie regi assueri: ⁊ litterę signatę ipsi⁹ anulo misse sunt p cursores re †
a ¶ sicut Paulus accepit epistolas a p̄cipib⁹ iudeoz: vt q̄scūqz inueniret viros ac mulieres vinctos pduceret in hierusalem.
gis ad vniuersas puincias: vt occiderent atqz dele/
rēt oēs iudeos a puero vsqz ad senē puulos ⁊ mulie/
res vno die: ꝟ ē tertiodecimo die mēsis duodecimi q̄
vocatur adar: ⁊ bona eorum diriperēt. Summa au/ x
tem epistolarum hec fuit: vt omnes puincie scirent y
⁊ pararent se ad p̄dictam diem. Festinabant curso/
res qui missi erant regis imperium explere. Statum z

✻ a ¶ Solus āt mardoche⁹ nō flectebat genu: G
neqz adorabat eum. quia ex superbia sua volebat sibi
arripere honorē diuinū faciens se adorari tanqz deuz: vt
dicit hic glosa hebraica: ⁊ hoc erat sibi illicitū. b ¶ Ꝺ
cum audisset. Hic ꝓsequenter ponit ipsa machinatio:
et nō solum cōtra mardocheuz: sed occasione eius contra
totū populū iudaicum: maxime q: eum iam habebat odio
sum ꝓpter interfectionem agag: de cuius stirpe erat: vt p
dictum est: ⁊ destructionē amalechitaz p iudeos tpe sau/
lis regis: ⁊ patet littera ex dictis vsqz ibi: c ¶ Ꝺese p/
mo cuius vocabulū est nisan. apud hebreos ⁊ cor/
respondet partim martio: ⁊ partim aprili: q: incipit a pri
pinquiori lunatione equinoctio vernali: siue ante equino
ctium siue post: sicut plenius dictū fuit Exo. ū. d ¶ An/
no duodecio regni assueri. ex q̄ ptz qꝺ dictū ē. ꝺ. i pn
cipio huius libri. i. q̄ mardoche⁹ in ꝓncipio regni assueri
non fuit eleuatus: nec fecit ea que sequuntur: sed per ma
gnū tempus post scz per duodecim annos ad minus.
e ¶ Missa est sors in vrnam. iste enim aman sortile/
gus erat. et ideo per modū superstitiosum posuit sortes ad
videndū quo mense machinatio sua de interfectiōe iudeo
rū deberet habere effectū. f ¶ Et exiuit mensis duo
decimus. q̄ vocat adar. i. cecidit sors sup. xij. mensem
qui apud hebreos adar vocat: ⁊ correspōdet partim mar
tio ⁊ partim febzuario. Postea misit sortem quo die illi⁹
mensis deberet hoc fieri: ⁊ cecidit sors sup. xiij. diez. ⁊ hīs
dict⁊ ptz ꝛra hoc excepto. ¶ Missa est sors in vrnā. i.
in vas ad hoc deputatū p̄m ultimus sortilegij modum: sz qꝺ
fuerit ille modus magis in particulari nō habet ex textu
nec ex glosa: nec est necessariū ad veritatem hīstorie.
g ¶ Que. scz sors. h ¶ Hebraice dicit phur. nō ē
p ꝟ intelligēdū q̄ phur sit nomē hebraicū: sz ē plicū: vñ in
heb hr̄ phur. i. gozal ita q̄ gozal ē nomē hebraicū ⁊ significat sortem: ⁊ ponit p expositione nominis persici. Or ergo dicit hic: que hebraice dicit phur: intelligendū est i li/
bro hebraico sic scribit: cuius sit persicuz: sed tamē statim
ibidem p hoc nomen gozal: qꝺ est hebraicū exponitur.
i ¶ Dixitqz aman regi. Hic ꝓñr describitur machina H
tiōis executio: q: post sortilegiū statim aman incepit ꝓcu
rare erga regē occisionē iudeoz. k ¶ Et pplus p oēs
puincias regni tui dispersus. quia licet aliqui cum
zorobabel ⁊ esdra redijssent in hierusalem: tamē multi re
manserant dispersi per regnū amore vtilitatū quas accepe/
rant: ⁊ filioz quos in terra illa genuerant: ⁊ possessionuz
qs acquisierāt: vt dictū fuit Esdre. i. l ¶ Mouis vtēs
legibus. quia colebant vnum deum: cum tñ ante legem
datam ⁊ etiā ante abzaam gentes cōmuniter colerēt plu/
ralitatem deoz: quod adhuc fiebat cōiter in regno assue/
ri. m ¶ Insup ⁊ regis scita. i. edicta. n ¶ Cōtem/
nens. q. ꝺ. sic potest esse origo rebellionis ⁊ cōceptionis
in regno tuo. o ¶ Et optime nosti. hoc dixit adulādo
regi: vt magis inclinaret ad credendū sibi. p ¶ Qꝛ nō
expediat regno tuo. cui⁹ bonū in pace omnino ꝓsistit.
q ¶ Vt insolescat. i. in malicia crescat. r ¶ Per licē
tiam. i. per regis dissimulationē. s ¶ Si tibi placet
decerne vt pereat. q. ꝺ. licet hoc sit regno tuo vtile. tñ
depēdet ex tua voluntate. t ¶ Et decē milia talento
rum appendā archarijs gazę tuę. i. thesaurarijs tu
is pro tributo qꝺ reddant tibi ne p mortem eoz diminua
tur in aliquo ꝓuēt⁹ regni tui. v ¶ Tulit ergo rex a/
nulum quo vtebatur. antiquitus enim annulis poten/
tum signabantur littere eorum: et ad hoc erat ibi signum
expressum: ad hoc ergo tradidit sibi vt scriberet litteras ⁊
sigillaret prout sibi placeret de interfectione iudeorum:
et patet littera ex dictis vsqz ibi: x ¶ Summa autem
epistolarū: id est sententia in breui. y ¶ Vt omnes
puicie scirēt ⁊ ꝓparēt se. armis: ⁊ talib⁹ ad interfectio/
nē iudeoz: q: oib⁹ dabat licētia ꝟ faciēdi: ⁊ bona eoz diri
piēdi ad qꝺ milti erāt inclinati. z ¶ Statiqz i susis pe/
pendit edictū. qꝺ fecit aman ne rex mutaret consiliū.
✻ Rege et aman Moraliter
✻ sacrilegi ꝓsecuti sunt grauiter ecclesiam. excitata tamē
fuit p̄ma ꝓsecutio p neronē. † ¶ Nūciauerūt aman.
Per istos nūciatores signant accusatores christianoruz
apud impios imperatores. † ¶ Et littere signate ip/
si⁹ anulo. Per hūc anulum significatur imperialis po/
testas a deo data: sicut predictum est: quarum nero ⁊ alij
sibi similes abusi fuerunt in christianoruz persecutione.

A ✠ a ¶Rege ⁊ aman celebrãte cõuiuiũ. quasi ꝓ regno fuisset ordinatũ optimũ negociũ. b ¶Lũctis iudeis q̃ in vrbe erãt flentib⁹. ꝑm q̃ dr Joh.xvj.d. Plorabitis ⁊ flebit⁊ vos: mundus aũt gaudebit. Ad maiorẽ intellectũ hui⁹ ca. ⁊ aliquor⁹ sequentiũ queritr hic: vtrũ adoratio q̃ est ꝓ genuũ flexione sit soli deo exhibenda. Et arguit̃ ꝓmo q̃ sic: ꝙ ꝗ mardoche⁹ noluit ꝗ modo adorare aman cui⁹ causa in ꝓsona eius habet infra.xiij.d. vbi dr: Libẽter em̃ ꝓ salute isrl etiã vestigia pedũ ei⁹ deosculari paratus essem: ſz timui ne honorez dei mei trãsferrã ad hoiez: ⁊ quẽcũ adorarẽ excepto deo meo: nec in ꝗ mardocheus reprobat: ſz magis a scriptura sacra: et doctorib⁹ cõmẽdat. Itẽ apoc.xix.b. dicit btus Johes: Cũq̃ audissem ⁊ vidissem: cecidi vt adorarẽ añ pedes angeli: q̃ mihi hec ostẽdebat ⁊ dixit mihi: Vide ne feceris. ⁊ seqtur: Deũ adora: ex q̃ videt ꝙ adoratio ꝓ genu flexionẽ sit soli deo exhibẽda. In cõtrariũ videt ꝓ illd qđ hr.j. Reg.xxv.d. vbi dr ꝙ abigail adorauit dõ: de q̃ ibidẽ dr: Et ꝓcidit coram dauid sup faciẽ suã ⁊ adorauit super terrã: ⁊ cecidit ad pedes ei⁹: qđ nõ potuit fieri sine genuũ flexiõe: g̃ non exhibet hoi excellenti illicite: qr alꝰ dauid sanct⁹ hoc nõ sustinuisset sibi fieri: nec abigail ꝗ fecisset q̃ sancta erat: ⁊ tenet cõiter a doctorib⁹ in spiritu ꝓphetico tũc cũ dauid locuta fuisse. Ad q̃stionẽ istã dicẽdũ: ꝙ adoratio manifeste ordinatur ad reuerentiã illi⁹ q̃ adorat: reuerẽtia aũt deferẽda ẽ alicui ꝓter excellẽtiã sue virtut⁊: ⁊ iõ vbi ẽ singularis excellẽtia: ibi debet singular⁊ adoratio: talis aũt ẽ excellẽtia diuina: q̃ ẽ infinita: ⁊ iõ debet sibi singularis adoratio: q̃ a doctorib⁹ vocat adoratio latrie soli deo debite ⁊ exhibẽde. Verũtamẽ qr excellentia diuina cõicat excellẽtib⁹ creatur⁊: nõ tñ vniuoce ſz ptcipative ⁊ diminutiue. inde ẽ ꝙ aliq̃ adoratio defert creaturis excellentib⁹: sic̃ angelis sctis ⁊ psonis in dignitatib⁹ ꝓstitutis: que vocat adoratio dulie. De ꝓmavero adoratiõe ẽ ꝗ q̃stio. Circa qđ sciẽdũ ꝙ ly adoratio ꝓncipalit̃ ꝓsistat in actu interiori mentis deũ reuerẽtis: habet tñ ex ꝯnti aliquẽ actum seu aliqđ obsequiũ exteri⁹: qđ ẽ signũ act⁹ interioris: sic̃ act⁹ fidei ꝑmo ⁊ ꝓncipalit̃ ꝓsistit in actu iteriori mẽt⁊ ꝓme veritati ꝓter se assentientis: scdario tñ ꝓsistit in actu exteriori ꝓfessiõis q̃ etiã i casu ẽ necessari⁹ ad salutẽ. ꝑm qđ dr Ro.x.b. Corde em̃ creditr ad iusticiã: ore aũt fit ꝓfessio ad salutẽ. Etiã i ꝗ doctores hebrei ⁊ latini ꝙueniũt: ꝙ sit aliq̃ reuerẽtia seu seruit⁹ exterior vna vl plures soli deo exhibẽda seu exhibẽde: ſz ꝓcedẽdo vlteri⁹ i ptculari q̃ sit illa vl ille varie dr: Dixerũt em̃ hebrei ꝙ genuũ flexio vni⁹ vl duor⁹ ẽ hmõi: ꝗ accipiẽtes ex dicto mardochei in ꝑallegato ca. ⁊ ꝗ in pte secuti sunt eos aliq̃ xpiani/ dicẽtes: ꝙ ly coram ꝓsonis excellẽtib⁹ licite possit vnũ genu flecti: tñ coram solo deo duo genua sũt flectẽda. ſz ꝗ dictũ videt nimis durũ: qr nõ solũ gẽtiles: ſz etiã xpiani reuerẽdo ꝓsonas excellẽtes vtũt genuflectione nõ solũ vni⁹ ſz amborũ: ⁊ iõ ꝗ eẽt ꝓdẽnare xpianos saltẽ i magna pte. Itẽ ꝗ videt eẽ ꝑ sceptura sacrã: vt tactũ ẽ i arguẽdo de abigail ⁊ dauid. Itẽ.iij.Reg.j. exꝑss⁹ hr de abdia: qui fuit sanct⁹ ⁊ ꝓpha. de q̃ dr: Qui cuz venisset curuauit genua ꝑ heliã: ⁊ ꝑcatus ẽ eũ qđ nõ fecisset: nec helias ꝓmisisset: si flexio vni⁹ genu vl amborũ eẽt ꝑdicto mõ illicita. ⁊ iõ dicẽdũ ꝙ nõ ẽ illicita rõne ꝑdicta vel rõnib⁹ ꝑdictis: ⁊ maxie qr ecclia sciens vbiq̃ talẽ adorãdi modũ nõ ꝑdicat ꝺriũ: ſz semꝑ tacet q̃si ꝯcedẽs ꝗ eẽ licitũ. Ad cui⁹ plenioꝛẽ itellectũ ꝓsiderãdũ: ꝙ aliq̃ dignis honorib⁹ tracta sũt ad creaturas excellẽtes: ptī timore: ⁊ ptim adulatiõe: ⁊ ptī nimia hũilitate: non tñ sũt eis exhibita tãq̃ deo: ſz sic̃ creatur⁊ ei⁹ excellẽtiaz ptcipatib⁹ rõne sctitatis seu dignitat⁊: seu alteri⁹ excellẽtie de q̃bus ẽ genuũ flexio. ⁊ ly hmõi ꝑmo fuerint ex malo motiuo: vl saltẽ min⁹ bono itrodu cta: tñ ex q̃ ꝓsuetudo ĩualuit: exhibenr licite creaturis excellẽtibus: dũ tñ nõ sit intẽtio exhibẽtis talia hoib⁹ illis sic̃ deo exhibere: nec recipiẽt⁊ ꝗ mõ recipe: ⁊ sic ꝑ intẽtionẽ exhibẽt⁊ recipiẽt⁊ tollit ꝓtas act⁹ iterior⁊ latrie. ꝑ ꝓsuetudinẽ ꝙ ītroducta act⁹ exterior obseruat: remanet tñ aliq̃ seruit⁹ soli deo exhibẽda: q̃ ẽ act⁹ exterior latrie: ⁊ signũ act⁹ iterioris. ſ. oblatio sacrificiũ: q̃ in nulla lege exibet alicui: nisi ei q̃ ꝑ deo hr: ⁊ hec videt ſnia Aug. de ciui. dei. x. li. iiij. ca. vbi dicit sic: Multa de nigꝛ de cultu diuino vsurpata sũt: q̃ honorib⁹ deferũt hũanis si ue hũilitate nimia: siue adulatiõe pestifera: ita tñ vt q̃b⁹ ea deferũt hoies haberẽt: q̃ dicũt colẽdi ⁊ venerãdi. si aũt eis multũ addit adorãdo ⁊c. ⁊ sequit: q̃s ꝙ sacrificãdũ censuit nisi ei quẽ deũ: aut sciuit: aut putauit: aut finxit. q.d. null⁹. Ad argumẽta dicẽdũ. Ad ꝓmũ dicũt aliq̃ ꝙ mardoche⁹ nõ renuit flectere genua

a ꝙ in ſusis pendit edictũ: rege a ¶ vnde: plorabitis ⁊ flebitis vos. mundus autem gaudebit.

b ⁊ amã celebrante cõuiuiũ: ⁊ cũctis iudeis qui in vrbe erãt flentibus.

coram aman: eo ꝙ illicitũ eẽt absolute: ſz ꝓter abusum ipsi⁹ aman: q̃ ex ꝗ in ſuphia elenabat: ſz ꝗ nõ videt valere: qr hoies mali cõdiu tolerãt a deo in statu excellẽti sũt honorãdi. vñ ⁊ dõ sctũs/ ſaulẽ pessimũ ipm̃ ꝓsequẽtem adorauit: vt hr.j. Reg.xxiiij. Silr Judith q̃ inr mulieres sctas cõputat: adorauit holofernẽ pessimũ genuũ flexione: ꝑm q̃ hr Judith.x.d. Adorauit eũ prosternẽs se sup terrã: ⁊ leuauerũt eã serui holofernis iubẽte dño suo: ꝓter qđ apls petr⁹.j. Petri.ij.c. dicẽ. Serui subditi estote ĩ oĩ timore dñi nõ tñ bonis ⁊ modest⁊: ſz etiã dischol. hec ẽ em̃ gra: aman ꝙ erat ĩ ptãte ꝓstitut⁹. ſ. a rege secũdus: vt. ſ. dictũ ẽ: ꝓt qđ rõne status ⁊ officiũ erat adorand⁹: ꝓt qđ aliq̃ dicẽdũ ẽ ꝙ aliqđ ꝺ se licitũ rõne alicui⁹ circũstãtie fit illicitũ: sic̃ dare elemosynã muliert pauperule licitũ est ⁊ meritoriũ: si tñ fiat ĩtentiõe ptrahẽdi eã ad luxuriã illicitũ ẽ: sic in ꝓsito ly adoratio ꝑ genuflectionẽ licite ĩpendat excellẽtib⁹ creatur⁊: tñ reddit illicita ꝑ malã ĩtentionẽ exhibẽt⁊: si hãc exhibeat q̃si deo vl ex pte recipiẽtis si exigat isto mõ: sic legit de nabuchodonosor rege assyrioꝛ Judith.iij. ꝙ precepit holoferni vt oes deos terre exterminaret: vt ipse sol⁹ de⁹ diceretur: ⁊ ꝗ mõ q̃rebat adorari aman: vt dicũt hebrei: ⁊ habitũ ẽ ca. ꝑce. qr ꝑ tales excellẽtias machinabat obtinere regnũ: vt hr infra.xvj. Ad scõm dicẽdum ꝙ argumẽtũ ẽ magꝛ ad oppositũ: qr ꝺ apls tenet ecclia ꝙ post ꝓfirmationẽ spũscti ĩ die pẽtecostes nõ peccauerũt mortaliter: ꝓt qđ Johes tunc nõ peccauit: ⁊ maxie qr elevat⁹ erat ĩ ꝓtẽplatiõe ad videndũ secreta celestia: peccasset ãt mortaliter si honorẽ soli ꝺo exhibẽdũ ãgelo exhibuisz. nec ꝑt dici ꝙ deũ solũ ĩ ãgelosibi apparẽte loquẽte adorauerit: qr ꝗ ãgel⁹ nõ ꝓhibuisset: ꝓhibitio q̃ angeli nõ fuit ad oñdendũ illã adorationẽ eẽ illicitã: ſz ad ostendẽdũ excellẽtiã quã natura hũana ꝓsecuta ẽ ꝑ filiũ dei eã sibi ĩ vnitate suppositi assumẽte: ꝑm ꝙ expõit btus Greg. omel. v. euãgelioꝛ.

¶ In ca.iij. vbi dr in postil. Quia ex ſuphia sua volebat sibi accipe honorẽ diuinũ faciẽs se adorare tãq̃ deũ.

Nota

Additio.j. Dicere ꝙ aman faciebat se adorari tãq̃ deuz: vt dicit glo. hebraica. videt irrationabilr dictũ: nã ꝗ eẽt ꝺ regiũ honorẽ: cõe ei ẽ apd oes etiã idolatras estimare deũ verũ seu quẽ putãt vl fingũt deũ eẽ superoes hoies: et reges vl ꝓncipes. vñ si amã honorẽ diuinũ vsurpasset: seqret ex ꝗ ꝙ honorẽ maiorẽ q̃ regiũ sibi vẽdicaret: ꝙ ex timore regꝛ ꝗ nõ auderet attẽtare: etiã si diuinũ amorẽ postponeret: ideo ꝑdicta glo. nõ tenet vt autẽtica ab hebreis: ſz ad reddendũ cãm q̃re mardoche⁹ nõ flectebat genua coram aman sic̃ alii serui regꝛ. Sũt apud eos due opiniones: vna ẽ ꝙ aman portabat ad collũ q̃ddã idolũ: ⁊ ex ꝗ mardoche⁹ renuebat adorare amã: ne videret idolũ adorare. Alia opinio est ꝙ cũ mardoche⁹ eẽt de stirpe saulis ꝑmi regꝛ isrl: vt hr. ſ. ĩ postilla ca. ij. qui q̃dẽ saul vastauit amalechitas ⁊ cepit regẽ agag qui occidit Samuel: vt hr.j. Reg.xv. q̃ rõne vt hr ĩ postil. ſ. Aman habebat exosos iudeos: iõ pari rõne ĩtelligẽdum ẽ ꝙ mardoche⁹ habebat exosũ amã tãq̃ descẽdẽtẽ ab agag ⁊ amalech: cui⁹ inimicicie hr memoriã ita vt nõ traderẽt obliuiõi ꝓcepit de⁹ filijs isrl Deuto.xxv. vñ mardoche⁹ tãq̃ verax nedũ volebat adorare ipz amã: ſz nec etiã ostẽdere sibi signa alicui⁹ amicitie ad illũ. esset em̃ ꝺtra illud qđ in corde gerebat ex mãdato dei: ⁊ hec opinio videt magis ꝓsona lr̃e. legit em̃ ꝺ. ca. v. de mardocheo ꝙ nõ solũ nõ assurgebat añ ipm̃ amã: ſz nec movebat ꝺ loco sessiõis sue: ꝓstat aũt ꝙ surgere coram aliq̃ vl moueri de loco ꝓter reuerentiã alicuius nõ ẽ adoratio q̃ nõ debet hoibus fieri: Ex quo ptz ꝙ ex alia causa mardoche⁹ hoc cauebat. Ad aũt habet ꝺ. xiij. ca. vbi dr: Me honorẽ dei mei transferrem ad homiem ⁊c. Non est tenendũ tãq̃ autenticũ ⁊ in scriptura canonica ꝓtentũ: nõ em̃ habet ab hebreis de isto libro nisi tñ vsq̃ ad. x. ca. inclusiue ⁊c.

¶ In eodẽ ca. vbi dr in postilla: Monis vtens legibus.

Additio.ij. Mõ solũ ꝓt culturã vni⁹ dei dicebãt iudei vtl nouis legib⁹: ſz ꝑp circũcisionẽ ⁊ observatiã sabbati ⁊ abstinẽtiã a cibis ĩmũdis: ⁊ mlta hmõi ꝗb⁹ gẽtiles nõ vtebãt ⁊c.

¶ In eodẽ ca.iij. vbi dr in postilla. Tamẽ ex quo ꝓsuetudo ĩualuit exhibenr licite creaturis excellentib⁹.

Additio.iij. Cõsuetudo adorãdi creaturas ꝑ genuflectionẽ nõ videt aliqđ facere ad ꝓpositũ q̃stionis mote ꝑ postilla. nã añ̃ aliq̃ ꝓsuetudo de ꝗ eẽt: talis adoratio aut erat licita ꝺ iure diuino aut nõ. si aũt erat licita sic talis ꝓsuetudo ad hec nihil operaret: si aũt erat illicita ꝑ consuetudinẽ ꝺriã nõ fieret licita

nulla em̃ ꝓsue

E nulla enī ꝓsuetudo vim obtinere posset ꝙ legē diuinā. vt ī prima scōe. q. xcvij. arti. iij. in rñsione ad ꝑmū argumētū. Uñ circa hoc videt aliter dicendū. s. ꝙ adoratio exterior est signū significās interiorē adorationē: nō naturaliter sed ad placitū: sicut locutiones significāt ꝓceptus interiores ad placitū instituentiū: ido nō est inconueniēs ꝙ in diuersis tpib⁹ seu in varijs regionib⁹ diuersa sint signa adorationis interioris tā latrie ꝙ dulie sicut ꝛ diuerse locutiōes. vñ licet apud antiqs ve. test. soluere calciamēta de se ꝑtinebat ad reuerētiā loci sctī: vt hr Exo. iij. ꝛ Josue. v. tñ apud nos tal' reuerētia nō hr: vt ptz ꝙ cōem vsuz ecclie: ꝛ silr pōt dici de adoratiōe corpali.

Replica. Burgēsis etiā circa tertiū ca. satis cōpetenter ponit

Glo. ordi.

tem ponit additionē: sed hoc in ea videt dubiū qđ dicit aman descendisse ab amalech: qz infra ca. vl. dr: Amā aio ꝛ gēte macedo: nō igit amalechites: qz macedonia regnū est grecie: ꝛ fuit ꝑmū ꝛ ꝑtiū regnū alexādri magni. vñ dicunt saxones traxisse originē. vñ scribit qdā: Saxo velut credo patria fuit añ macedo. Letera q̄ notat Bur. de genuflectione nō sūt magni pōderis: in hmōi enī reuerētie signis intētio faciētis distinguit an ptineāt ad latriā dulią vl' hyperdulią: q̄ enī ad genuflectiones dulia videt habere potiores modos ꝙ latria: nā plerūq; coram papa regib⁹ ꝛ ꝑncipib⁹ flectunt genua: vbi coram sacramēto eucharistie vix fit inclinatio: nemo tñ vt puto estimabit aliquem ex eis creatorē ꝛ nō potius creaturā ꝛ dulią eis exhibēdā.

Nico. de lyra

Lapi. IIII

De cū au. cc. Seqt:

a ¶ Usq; ad fores. Sic mgr ecclesie intercessione regine: de qua dr: Astitit regina a de. tu. cc. q̄ partim pegrīat ī mūdo: ꝛ ꝑtim regnat cū dño: a rege oīz sclor desiderat exaudiri. b ¶ Mō enī erat licitū cc. Nullus cū corruptione ꝑntis vite pōt aulā celestem intrare: sz añ obitū suū debet qlīz corpis castigatione et cōpūctione cordis regni pulsare introitum: vt post letabūdus supnū intret palatium. Si q̄s q̄rat quō rex iustissim⁹ tormēta iferat innocētib⁹ sciat hoc nō eē ex voto malicie: sz ex summi consilij nutu ꝓcedere. Sapīa enī vicit maliciā: attingit a fine vsq; ad finē fortiter. ꝛ dicom. s. Oīa q̄cūq; voluit fecit ī celo ꝛ in oīb⁹ abyssis. Uuī⁹ iusto iudicio agit: vt fideles in man⁹ ꝑsecutor tradāt: vl' ad purgationē vl' ad corruptionē vl' ad meritor augmentationē. Sic Job sathane traditur: paul⁹ ab āgelo sathāe colaphizat.

Ps. 44. c

Sap. 7. d

Ps. 113. b

Job. 1. c

2. Cor. 11. b

¶ Rursum

Ni. de ly

Lapi. IIII

De cū audisset. Postq; descripta est cōtra ꝓpīm iudaicū amā machinatio. hic ꝙñr describit eiusdē populi liberatio: q̄ facta est ꝙ petitionē regine hester. circa qđ sic ꝓcedit: qz ꝑmo ponit petitionis dispositio ꝑuia. et scđo petitio ipa ca. v. Circa ꝑmū ꝑmo ponit mardochei lamētatio. scđo regine monitio ibi: Egressusq; athach. tertio cōmunis or ibi: Rursumq;. Circa ꝑmū dr: Que cū audisset. s. ꝓdēnationē iudeor ꝑdictā ꝙ edicti publicationē: vt ꝑdictū est.

Scidit vestimē

a ¶ id ē necem iudeor. b ¶ ministri ecclesie.

Ue cū audisset mardocheus Ca. IIII a

a ¶ discrete pscrutās opa sua ne in aliqs displiceat deo. b ¶ s. lachrymosa cōpūctione cordis: ieiunijs

scidit vestimēta sua: ꝛ indutus est sac/ b c

ꝛ elemosynis. a ¶ recordationē humane fragilitat'. vñ: cinis es ꝛ in cinerē reuerteris. b ¶ menti. c ¶ latitudine cōis ecclie: q̄ di/

co: spargēs cinerē cāpiti ꝛ in platea medię ciuita

cit: in tribulatione dilatasti mihi. a ¶ valida intētione cordis.

tis voce magnā clamabat: ostendens amaritudi/ d

a ¶ cōpūctionē. b ¶ ala eius in amaritudine est.

c ¶ ad conspectum diuine maiestatis.

a nem ānimi sui: ꝛ hoc eiulatu vsq; ad fores palatij e

b gradiēs. Non enī erat licitū indutū sacco aulā re †

a ¶ ecclesijs. b ¶ fidelium cōuentibus.

gis intrare. In oībus q̄z ꝑuincijs/ oppidis ac lo

a ¶ lex.

cis/ ad q̄ crudele regis dogmā puenerat: plāct⁹ ingēs erat apud iudeos: ieiunijs vlulat⁹ ꝛ flet⁹: sacco f g

ꝛ cinere multꝫ pstrato vtentib⁹. Ingresse aūt sunt h i

puellę hester ꝛ eunuchi: nūciauerūtq; ei. Qđ audi k

a ¶ nuptialē. b ¶ pallio laudis ꝑ spū meroris.

ens/ ꝓsternata ē: ꝛ vestē misit/ vt ablato sacco idū l

¶ rachel ploras filios suos noluit ꝓsolari quia nō sunt.

eret eā. Quā accipe noluit. Accitoq; athach eu/ m

nucho/ quē rex ministrū ei dederat: ꝓcepit vt iret ad mardocheū ꝛ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq; athach iuit ad mardocheū: ꝛ inuenit n

a ¶ fortē in aduersis. b ¶ in latitudine. c ¶ ecclesie.

eū stantē in platea ciuitatis: añ ostiū palatij: qui indicauit ei oīa q̄ acciderāt: quō amā ꝑmisisset vt in thesauros regis ꝑ iudeor nece inferret argētū: exēplar q̄q; edicti qđ pēdebat in susis/ dedit ei o p

a ¶ ecclesie. b ¶ introduxit me rex. c ¶ regum.

vt rēgunę oīderet: ꝛ moneret eā vt itraret ad rēgē et depcaret eū ꝓ ꝓplo suo. Regressus athach nūciauit hester oīa q̄ mardocheus dixerat. Quę respōdit ei: ꝛ iussit vt diceret mardocheo: Omēs

a ¶ qui seruiunt ei in timore: ꝛ exultabunt cū tremore.

serui regis: et cunctę que sub ditione ei⁹ sunt/ no/

a ¶ singule ecclie. b ¶ q̄ fortior: vñ audacior. c ¶ debilior vnde submissior. d ¶ ante tempus.

runt ꝓuincię: ꝙ siue vir siue mulier non vocā/ q

a ¶ celeste. b ¶ non habens vestem nuptialem.

tus interius ātriū regis intrauerit: absq; vlla cūcta

b ¶ Scidit vestimēta. in signū doloris. c ¶ Et indutus ē sacco. in signū humiliationis. d ¶ Uoce magna cla. ꝑ innocentū ꝓdēnationē. e ¶ Usq; ad fo. pa. gra. qz nō poterat aulā ingredi in habitu tā vili qđ erat statutū ad magnificentiā regalē. f ¶ Ad q̄ crudele regis cc. i. snīa vel edictū. g ¶ Plāctus ingens erat. ad ostendendū animi amaritudinē. h ¶ Jeiunijs. ad carnis afflictionē. i ¶ Ululatus ꝛ fle. ad impetrandū dei ꝑpiationē. k ¶ Ingresse aute sunt puelle cc. s. ad ipam hester: que habitabat ī eclauī: nec ita exibat ad rm mores audiēdos: sicut domicelle eius ꝛ ministri. l ¶ Qđ audiēs cc. ex insolite rei auditu. m ¶ Et veste misit vt mardocheus honestius incederet: ꝛ aulā regiā ingredi posset. n ¶ Quā accipe noluit. qz adhuc non venerat tps ꝛ solationis: ꝑter qđ hester misit ministrū sibi familiarē ad mardocheū vt sciret causam sue desolationis.

o ¶ Egressusq;. Hic ꝙñr ponit regine monitio prima: ꝛ postea scđa ibi: Qđ cū audisset. Circa ꝑmū ponit monitio regine: vt oraret ꝑ pplo suo ī periculo posito: ꝛ patet littera vsq; ibi: p ¶ Exēplar q̄q; edicti. i. copiā: qz exēplar ꝑtie est ꝑmū originale. scđo hic ponit hester excusatio. cū dr: Que rndit ei cc. ꝛ Sequit: q ¶ Qđ siue vir cc. absq; vlla cūctati. i. mora.

Interficiat

Moraliter

Moraliter. a ¶ Que cum audisset mardocheus scidit vesti. cc. Per mardocheū significat bon⁹ plat⁹ qui corpale periculū vel spūale cognoscens ppli sui: seipm affligit operib⁹ penitētie ad ꝓuocandū misericordiā dei. e ¶ Et hoc eiulatu vsq; ad fores palatij gradiēs. i. ad respectū diuine maiestatis ꝑ penitentiā ꝛ orationē appropinquare cupiēs. † ¶ Non enī erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. Per quā significat palatium celeste: qđ nullus ingredi pōt indutus sacco mortalitatis humane. l ¶ Qđ audiēs hester ꝓsternata ē. Mā ecclesia audiens afflictionē boni prelati debet merito turbari: ꝛ mittere sibi vestem ꝑcurando sibi suis orationib⁹ diuinā ꝓsolationē. sicut ecclesia ꝑcurauit Petri liberationē Act. xij. De hac autem veste dicitur Esa. lxj. a. Jnduit me dominus vestimento salutis cc. Sed quia bonus plat⁹ cito reuertitur ad fletum ꝑter aliquor populi sui peccatum. ideo dicitur: n ¶ Quā accipere noluit. Per hoc aūt ꝙ hester de accessu ad regem ad pcandū ꝑ liberatione populi primo se excusauit: postea vero cōsensit. significat ꝙ triūphans ecclesia ꝛ virgo beata videntes ꝙ non sit tempus liberationis populi fidelis ab afflictione: nam aliquando non expedit ꝛ pro tunc cessant orare: sed postea tempore competenti faciunt.

✱ Tradens me morti

A a ¶Rursum cꝛ. Orāt ꝓ se inuicē mardoche⁹ ⁊ hester. i. magistri ⁊ discipuli: sicut Paulus ꝓ discipulis orat. ⁊ ꝓ se orari obsecrat: vt in actib⁹ apl̄oꝝ ab ecclīa fiebat oro sine ītermissio/ ne pro petro. La. V

IE autez tertio cē. b ¶Virgā aureā. Reginimis potentia vel passionis crucez ꝑ quā acq̄si Mat.vl. d uit ptātez. de q̄ dr: Data ē mihi Phil.2.b oīs ptās in celo ⁊ in terra. ⁊ alibi: Propt̄ qđ exal. il. d. ⁊ de. il. nomen qđ est sup oīe nomen.

Ni. dely.

B Vocate. c ✻ a ¶Interficiatur. Istud edictū de ꝓsilio aman fuerat positū: ne machinatio ei⁹ de morte iudeoꝝ reuocaret̄ ꝑ aliquē infoꝛmantē regē ad ꝓrīū. b ¶Que triginta iā die. nō sū vocatus ad eū. habebat enim rex plures alias vxores: vt dictū ē. ū. ca. ⁊ forte in illo tpe alijs vtebat̄. Tū ad reddendū eis debitum. Tū qꝛ alternis vti delectabile ē: vt dr. ū. Wachab. xv. sola tn̄ hester erat regina: sicut filia pharaonis inē vxores salomōis. c ¶Quod cū au. Hic ponit̄ scda monitio cū dr: d ¶Ne putes cē. a sententia cōtra iudeos data: ꝑ ꝝ tu es regina. e ¶Si enī nūc siluer. de vita tua tn̄ cogitans. f ¶Per aliā oc. libe. iudei: qꝛ deus habet multos modos seruos suos liberādi. g ¶Et tu ⁊ dom⁹ pa. tui cē. diuina iusticia: eo q̄ ꝓpꝛ tuū neglexeris. h ¶Et q̄s no. vt ī tali tpe pareris. i. in afflictiōe ppli tui: vt ꝑ te liberaret̄. q. diceret a ꝓncipio

B tue ꝓmotiōis null⁹ ꝝ cognouit: sz mō ꝑ effectū ptz: qꝛ a do facta est tua ꝓmotio ad regnū vt liberes ppꝛm tuū. i ¶Rursumq̄z he. Hic ponit̄ oro cōis: qꝛ hester obediēs mardocheo voluit se piculo expōere ꝓ ppꝛo suo: tn̄ petiuit vt ꝑ ipsa ⁊ negocio fieret cōis iudeoꝝ oro: vt sic securi⁹ ꝓcederet ī fctō suo. k ¶Nō comedet̄ neq̄z bi. cē. nō est ītelligēdū q̄ tāto tpe sustinuerit ab oī cibo ⁊ potu: qꝛ tal' abstinē tia eēt īdiscreta: sz qꝛ semel ī die naturali tn̄ comederunt ⁊ modicū. s. ad sustētationē nature tn̄. illō aūt qđ ē modicū q̄si nihil reputat̄: vt hr̄. ū. physico. l ¶Et tūc īgre. ad re. ꝓfisa de dictis oronib⁹ ⁊ ieiunijs. m ¶Cōtra legē faciēs inuocata. i. nō vocata. n ¶Tradēsq̄z me mor/ ti. i. exponēs me periculo mortī qꝛ nō erat certa d euētu futuro: q̄uis ꝓfideret d diuino auxilio.

Moꝛaliter ✻ n ¶Tradēsq̄z me mor/ ti. Iz em̄ ecclīa triūphās ⁊ beata dgo sint ex̄ mortalitatis statū: tn̄ dicūt̄ tradere se morti: qn̄ piculū mortis ei⁹ accipiūt cordi ad amonēdū ꝑ suā īterpellationē apd iudicē deū: sic bon⁹ aduocat⁹ illi ꝓ q̄ aduocat aliq̄n dic̄ ꝓ sua ꝓsolatiōe: ego sup me accipio periculū cause tue. i ¶Rursumq̄z he. Per ꝝ aūt q̄ hester regina mandauit iudeis q̄ eēnt ī afflictione ⁊ oro/ ne deuota: significat̄ q̄ ecclīa triūphās vel virgo btā volunt sibi deuotos facere talia vt orantes ꝓ ipsis regem eclive locius exaudiantur. per hoc q̄ illi ꝓ quib⁹ volunt orare ad impetrationē gre disponuntur. C

a ¶spūaliter. b ¶signū miserātis potentie.

tione statum īterficiat: nisi forte rex aūreaz a virgā ad eaz tetenderit ꝓ signo clementię: atq̄z ita possit viuere. Ego igit̄ quō ad regē

a ¶etatis huius vite.

ītrare potero: q̄ trigintā iā dieb⁹ nō sū vo/ b cata ad eū: Nō cū audisset mardocheus /c

a ¶ne queras q̄ tua sunt: sed que iesu xp̄i.

rursuz mādauit hester/dicēs: Ne pūtes q⁹ d

a ¶interiori. b ¶summi.

aiam tuā tn̄ liberes: qꝛ in dōmo rēgl es ꝑ

a ¶nō intercedas ꝓ nobis.

cūctī iudeis. Si enī nūc siluerī: ꝓ aliaz oc e

a ¶qꝛ filioꝝ curā nō habes. b ¶vñ: obliuiscere po. t. ⁊

casionē liberabūt̄ iudei: ⁊ tu ⁊ dōm⁹ pātrī s

do. pa. t. a ¶pauci vel nulli. b ¶qꝛ ideo rex te reginaz fecit vt nobis in ꝓsecutione auxiliareris.

tui pibitis: ⁊ q̄s nouit vtrūz idcirco ad re/ b

a gnū venerī: vt in tali tpe pararetis: ¶Rursumq̄z hester hec mardocheo verba mādauit: Vade ⁊ cōgrega oēs iudeos q̄s ī sus

a ¶ieiuniū cōmēdat. ¶panē desiderij. ¶in fide sancte trinitatis contra ꝓspera ⁊ aduersa.

repperī ⁊ orate ꝓ me. Nō comedat̄ ⁊ nō bi k

a ¶vinū voluptatis. b ¶q̄b⁹ fuit filiꝰ hois in corde terre. c ¶ecclesia.

bāt̄ tribus diēb⁹ ac trib⁹ noctib⁹: ⁊ ego cū

a ¶a īab⁹ fidelīū hūilib⁹ abiect̄ ī oculis suis. b ¶p cō

ancillulis meis siliter ieiunabo: ⁊ tūc igrē i

tinentiam munita. a ¶non digna.

diar ad regē/cōtra legem faciēs inuocata: m

a ¶aiam meam ponā in manibus meis.

trādensq̄z me morti et periculo. † Fuit itaq̄z n

mardoche⁹ ⁊ fecit oīa q̄ hester ꝓceperat.

a ¶tpe gre: vel post īcarnationem: post passionē ⁊ resurrectionē. b ¶baptismo.

IE autē tertio indūta Ca. V o ꝑ

a ¶ecclīa. b ¶fide spe ⁊ charitate ⁊ alijs virtutib⁹ q̄bus induta regi dignius

societur. c ¶fortiter.

est hester rēgalib⁹ vestimētis: ⁊ stetit ī atrio q

a ¶operationez ꝑsentis vite q̄ spectat ad solū supne regis: qui ꝑijs precibus ānuit.

dom⁹ regię: qđ erat īterius ꝓtra bāsilicā re r

gis. At ille sedebat sup solū suū/in ꝓsisto

a ¶vt fideles videat ⁊ singuloꝝ opa dijudicet.

rio palatij ꝓtra ōstiū dom⁹. Cūq̄z vidisset † a ¶non titubantem. ¶in aduersis. b ¶qui omnia scrutatur. c ¶monstrauit.

hester reginā stantē: placuit ōculi ei⁹: ⁊ extē s

dit ꝓtra eā virgā aureā quā tenebat manu. t b

a ¶omni deuotione implens.

Que accedēs ōsculata est sūmitatē virgę v

ei⁹. Dixitq̄z ad eā rex: Quid vis hester re/

a ¶quasi petite ⁊ accipietis: querite ⁊ īuenietis: pulsate ⁊ aperietur vobis.

gina: Quę ē petitio tua: Etiām si dimidiā y

partem regni petierī/dabit̄ tibi. At illa res

a ¶nō tn̄ amicos sz inimicos iuitat. b ¶diligite inimicos vestros: ⁊ benefacite his q̄ oderunt vos.

pondit: Si regi placet/ōbsecro vt vēnias 9

a ¶predicationis largitatem vbi panis qui ꝓfortat: ⁊ vinū quod letificat cor hominis.

ad me hodie: ⁊ aman tecuz/ad cōuiuiū qđ a

Diuisio

IE aūt. La. V

Prepolita debita dispositiōe. ꝯ ꝓnr agit̄ de petitiois ꝓpositiōe q̄ duplex ē. Prima petitio ē ad regī animū inclinādū. Scda ad pplm iudaicū liberādū. ca. vij. Pria ī tres. qꝛ ꝑmo ponit̄ hester postulatio. scdo subdit̄ aman machinatio. ibi: Egressus est itaq̄z. tertio machinatiois frustratio. se. ca. Circa ꝑmū dr: o ¶Die aūt ter. s. post ꝓdictas oīones ⁊ ieiunia. p ¶Induta ē he. re. ves. cē. depositis veste lugubri: q̄ fuerat vsa tpe oīs ⁊ ieiunij. q ¶Et stetit ī atrio. ꝓfidēs ō dei subsidio. r ¶Cōtra ba. i. aulā regiā: ⁊ dr a basileos: qđ est rex in greco. s ¶Placuit ocu. ei⁹. Tū qꝛ erat oīm oculis amabilis ⁊ grīosa: vt hr̄. ū. ca. magī tn̄ ī oculis regī cui erat matrimonialiter cōiūcta. Tū qꝛ grīositas ei⁹ augmētata fuit tunc ex spāli gra dei: sicut dicit̄ de Judith. x. ca. t ¶Et extēdit ꝺ eā vir. au. in signuz benignitatis ⁊ amicitie. v ¶Que accedēs. liberata a periculo. x ¶Osculata ē sū. virge ei⁹. i. sceptri regū i signū reuerentie. y ¶Que ē pe. t. q. d. paratꝰ sū eā īplere: qđ ostēdit sequēs ſra: Et si dimidiaz ptem cē. z ¶Obsecro vt velitas ad me. Ꝺo īuitauit eū ad ꝓuiuiū: vt magꝭ inclinaret ad se regī animū: sciebat enī q̄ delitie mulierū emolliūt virilē animū. a ¶Et amā te. dic̄ Ra. Sa. q

✻ ideo solum

Moꝛaliter. o ¶Die aūt ter. cē. Per dic̄ tertiū significat̄ tēpus grē qđ ē post duo tpa. s. tp̄s nature: ⁊ tp̄s legī mosayce. tūc em̄ ecclīa de gētib⁹ collecta ornata fuit documēt̄ celestib⁹ ⁊ sacramentis: ⁊ btā virgo q̄ signat̄ ꝑ hester in assūptiōe sua fuit ornata dotib⁹ glorioſis. q ¶Et stetit in atrio do. regie. Mā ecclesia stetit ꝑ ꝓstātiā ī aduersis: ⁊ virgo gloriosa stetit ꝑ potēciaz ī celestib⁹ eminētijs. † ¶Cumq̄z vidisset hester re. stā. placuit oculis ei⁹. Ecclīa nāq̄z celesti regi placuit ꝓpter ei⁹ ꝓstantiā: ⁊ virgo beata ꝓpter plenaz corꝓris ⁊ aīe gloriam. t ¶Et extēdit ꝓtra eā vir. aureaz. Mā vtriq̄z ꝓtulit charitatis diffusionē. z ¶Obsecro vt venias ad me hodie ⁊ aman tecū ad cōuiuiū. Per qđ significat̄ eucharistie sacramētuz in ecclīa militāte: ⁊ fruitio glīosa ī ecclīa triūphāte: ad vtrūq̄z vocat̄ rex celest̄: qꝛ delectat̄ ī deotoꝝ cōmunicatiōe ⁊ in btoꝝ fruitiōe: ⁊ silr aman vocat̄: ꝑ quē cōuenienter Julian⁹ apostata designat̄: qꝛ sic ille fuit ꝓsecutor synagoge sic iste ecclīe: fuit etiam xp̄ian⁹ ⁊ sbdiacon⁹ ordinatus: ⁊

¶fidei deuotionem qua delectat deus.

a ¶Vocate. Loquitur ad volun/tas regine inuitā tis ⁊ regis iubēt/ sz ve illi q̄ īdign⁹ accedit: q̄ licet in/uitatus venit: su/is tamē obstātib⁹ meritis leticiā cō uiuij nō habebit. Intrabit g̃ rex et videbit discūben tes: et nō vestitū veste nuptiali, pij ciet ī tenebras ex teriores. vñ: In insidijs suis capi entur iniqui.

b ¶Si inueni in cōspectu ꝛc. Dilatio petendi non deputatur se gniciei/sed patiē/tie. Non enim in presenti/sed in fu turo bonis ⁊ ma/lis retribuet mer cedes. Cras enī p futuro ponit. vn de: Nolite sollici ti eē de crastino: et Jacob in Ge/neri ait: Appare/bit mihi cras iu/stitia mea. Et de agno dicit: Non remanebit ex eo quicq̄ vsq̄ ma/ne. Cum autē iu/dicium venerit re uelabitur q̄li ve/ste quisq̄ ad cōui uium intrauerit.

c ¶Zares vxo/rem suam ꝛc. Id est familiari/tas peccādi. Vel ad litterā vxores regum et princi/pum in persecuti one fidelium con senserunt.

Cap'm VI

Octē illam duxit rex. In se mobi/lis p̄manens cur sus temporum et actus omniū con templatur: et nul la eum latet cogi/tatio cui oīa pre/sentia. vnde apo/stolus: Non est in illo: est et fuit: sed est in illo sem/per est. Ventum est. Festa Mar/dochei memoran tur coram rege: quia bona opera sanctorum doctor/ nunq̄ obliuioni tradentur: sed in memoria eterna erit iustus.

¶Festina

a ¶nō dormitabit neq̄ dormiet q̄ custodit israel.

Octem illam Ca. VI duxit rex insomnē: iussit/q̄ sibi afferri historias et annales priorum tempo/rum. Quę cum illo p̄sente legeren tur: ventum est ad illum locū vbi scri/ptum erat quomodo nunciasset mar/docheus insidias bagathan ⁊ thares eunuchorum: regem assuerum iugu/lare cupientiū. Dō cum audisset rex/ ait: Quid p hac fide honoris ac p̄mij mardocheus p̄secut⁹ est: Dixerūt

✻ iō solū Amā cū rege inuitauit ad ß q̄ alij p̄ncipes magt mouerēt inuidia ⁊ odio ꝛ ipm: videtes q̄ sic ha bebat erga regē gr̃am singularē: ita crederēt eū regi/ne familiarē: ⁊ sic postea ꝓ eo nō starēt: ꝛz magt de ei⁹ deiectiōe gauderēt: ⁊ licet in ß fortitā nō bñ fecerit: tñ cōmēdat de facti intētiōe: q̄ faciebat ß ad deiectionē supbi: ⁊ liberationē inocētis ppli: sic ⁊ Judith de mē/dacijs q̄ dixit Holoferni nō cōmēdat: ꝛz de intētione liberationis ppli sui: p̄sone enī bone magnatū ⁊ alioꝝ q̄ ꝓdesse p̄t ex magno zelo ad pplm suū aliq̄ mouē/tur ad aliq̄d illicitū: vt patet in exēplis p̄dictis. ⁊ patz lra vsq̄ ibi: a ¶Veniat rex ⁊ amā ꝛc. inuitauit enī eos ad conuiuiū simul rōnib⁹ iā dictis. s. vt rex magt ad petitionē ei⁹ inclinaret: ⁊ Amā magt odiosus p̄nci pib⁹ ei⁹ redderet: factū est etiā ß diuīa dispositione vt interim mardocheus eleuari: ⁊ Amā cadere incipet: vt ptz ca. se. b ¶Egressus. Hic ponit p̄fr machi/natio Amā q̄ orta fuit ex elatiōe amā ex regine inuita tione. ⁊ ß notat cuz dr: Egressus est itaq̄ illo die Aman ꝛc. de ostensa sibi regine amicitia ⁊ familiari tate. c ¶Cūq̄ vidisset mardocheū. Sequitur: Indignat⁹ē val. q̄ p̄m p̄hm. ij. rhetorice: paruipē sio est causa ire: reputauit aūt se paruipēsum vltra mo dū: eo q̄ vidit mardocheū nō solū ipm nō adorasse: sz nec etiā sibi assurrexisse. d ¶Et dissimulata ira. q̄ nō poterat eū punire sine regt licētia. e ¶Cūq̄ cauit ad se ꝛc. ad tractandū de punitiōe mardochei quā sume desiderabat: q̄ dr ex ß q̄ diuitias suas: ꝓ lē numerosam: honores sibi impēsos a rege ⁊ regina ꝓ nihilo cōputabat: q̄diu mardocheus viuebat: ⁊ ptz lra vsq̄ ibi: f ¶Jube para. excel. tra. vt magt ap pareat vindicta de ipso habita. g ¶Et dic mane regi. q. d. statim ꝓcedet tibi. h ¶Et sic ibis cum rege le. ꝛc. q̄ passiones ire licet incipiant a tristitia terminant tamē ī delectatiōe habita vindicta: vt patz p p̄hm. ij. rhetorice. ⁊. iiij. Ethicoꝝ. i ¶Placuitq̄ ei consiliū. q̄ erat iuxta suū desiderium.

✻ sit ad conuiuiū ecclesie militantis fuit vocatus p̄m actū: ⁊ p̄ p̄ns ad conuiuiū ecclesie triūphātis sed in po/tētia tm̃. b ¶Egressus est itaq̄ ꝛc. Per egressū a conuiuio significat eius recessus a xp̄ianoꝝ p̄sortio: et q̄ tūc ascēdit ad romanū ī̄perium. iō dr: letus ⁊ alacer: tñ ꝑ impetū ⁊ tpale gaudiū. c ¶Cūq̄ vi. mar. sedentē ꝛc. Per istum mardocheū q̄ reuerentiā ipsi Amā nō exhibuit: significat btūs Basilius eps q̄ mā datis Juliani apostate sacrilegis noluit obedire: ꝑ q̄ irat⁹ Julian⁹ cōminat⁹ fuit ei q̄ ei⁹ ciuitatē ⁊ pplm destrueret q̄n de bello p̄sidis rediret: sicut amā quere bat suspēdere mardocheū: ⁊ pplm ꝓdere iudeoꝝ.

Octē illā. Hic p̄fr describit fru stratio dicte machinationis. ⁊ primo ponit hui⁹ frustratiōis occasio. scdo facti executio/ ibi: Statimq̄ rex. Circa primū dr: Noctē illā duxit rex insomnē. q̄ a deo factū est: vt mors mardochei dispositā in crastino impediret. l ¶Jussitq̄ sibi afferri historias ꝛc. q̄ sicut dicit Josephus: vigiliā illā nolebat trāsire in ocio: sz expēdere ī aliū vtili ꝑ re gno suo: ⁊ iō fecit coram se legi facta p̄terita regni sui: q̄ memoria p̄teritoꝝ dirigit in agēdis respectu futuroꝝ. m ¶Ventū est ad illū. q̄ ordinatiōe diuīa factū est: vt mardocheus iustus remuneraret: Amā aūt su perbus confunderetur. Cetera patent vsq̄ ibi:

✻ Nihil omnino

Moraliter. k ¶Noctē illā duxit rex ꝛc. Sicut dictū est sup̄a p regem istum de⁹ significat qui est rex regum: licet aūt deus p̄m veritatē nunq̄ dormiat: tñ p̄m modū loquēdi humanū dr dormire q̄n mala puni/re dissimulat ⁊ bona remunerare: ⁊ q̄n ꝓtrarium facit puniēdo mala vel remunerādo bona tūc dr euigilare. Tūc aūt ꝓpius aman iusta punitio ⁊ mardochei remu neratio imminebat de ꝓpinquo: ideo dr noctē illā du/risse insomnem. l ¶Jussit sibi afferri historias ⁊ annales poꝝ tēpoꝝ. Tūc enim merita mardo/chei ⁊ demerita aman p̄terita coram deo fuerūt p scōs angelos recitata: sicut de meritis Tobie ⁊ Sare dicit Tobie. iij. d. In illo tpe exaudite sunt ꝑces amboꝝ: quoꝝ vno tpe sunt orōnes in cōspectu dñi recitate.

✻ Homo quem

Moraliter

Diuisio.

Moraliter

Pro. 11. a

Dat. 6. d

Gen. 30. e

Leui. 7. b

2. Cor. 1. d

Ps. 111. b

a ¶ Festina. Magistri ecclie oim virtutuz cultu z decore sapiē tie illustrati honorantur diadema/te regie dignitatis tāq membra sūmi regis. Ascē dūt super equum regiū. i. super populū fideliū i q̄z cordibus residet rex angeloz. vnō
abacuk.3. b Abacuk ꝓpheta. Ascendes super equos tuos: z eq̄tatus tu⁹ sanitas. His amā specialis hostis populi ds: licet etiā inuitus ꝓbet obsequium: cum ꝓsecutores ecclie cogent eidē ecclie reddere testimoniū nō valentes occultare qđ mānifestū ē.
b ¶ Tulit itaq̄. Hec mutatio dextere excelsi: q̄ sibi videbat gloriosior ifra alios apparet vilior et inferior: ꝑm illōr:
Luc.1.c Deposuit potentes de sede z exalta. hu. Similit
Esa.29.f esaias ait: Cōuertetur libanus i chermel: z chermel in saltuz reputabit. Sic synagoge cōpressa ē superbia: ecclesie humilitas exaltata. Sic persecutores fidei ad nihilū sunt redacti. Confessores christi i toto orbe exaltati. Caput i caudam z cauda in caput versa est:
Luc.14.c quia oīs q̄ se exaltat humiliabitur.

Ca. VII

Intrauit tc. c ¶ Secūda die cōuiuij inuitatus aman venit. Sed vbi hester petitionez suam aparuit: damnatus ad penam secessit. In euangelio enim prandium z cena memorantur. Prandium presens tēpus ecclesie designat. cena autem eternuz z vltimū cōuiuiū. Ūñ malis separat̄ ippetuz letant̄ boni. Aman namq̄ qz vestem dignā cō-

Diuisio nō

a ¶ qui quotidie seruiūt: qui cupiunt dissolui z esse cum christo.

ei serūi illius ac ministri. Nihil oino mercedis accepit. Statiq̄ rex b q̄s ē ingt i atrio: Amā q̄ppe iterū atrium domus regię itrauerat: vt suggereret regi: z iuberet mardocheuz affigi patibulo qđ ei fuerat ꝓparatū. Ñrūderūt pueri: Aman c stat in atrio. Dixitq̄ rex: Ingrediatur. Cūq̄ esset ingressus ait illi: Quid debet fieri viro quē rex honorare desiderat: Cogitās aman d in corde suo: z reputans q̄ nullū alium rex nisi se vellet honorare/ rūdit: Hō quē rex honorare cupit e debet idui vestib⁹ regijs: z ipōi su f q̄ equū q̄ de sella regis ē: z accipe b regiū diadema sup caput suū: z ꝑ † mus de regijs ꝓncipib⁹ ac tyrānis teneat equū ei⁹: et p plateā citatꝰ i † cedēs clamat: z dicat: Sic honoza † bit quēcūq̄ rex voluerit honorare. † Dixitq̄ ei rex: Festina z sūpta sto k la z eq̄ fac ita vt locut⁹ es mardo/ l m cheo iudeo q̄ sedet añ fores palatij. Caue ne q̄cq̄ ō his q̄ locut⁹ es ꝓtermittas. Tulit itaq̄ aman stolā z equū: idutūq̄ mardocheuz in platea ciuitat̄: z ipositū eq̄ ꝓcedebat atq̄ clamabat: Hoc honore cō dign⁹ ē quēcūq̄ rex voluerit honorare. Reuersusq̄ ē mardoche⁹ ad n ianuā palatij: z aman festinauit ire in domū suā lugēs: z opto capite: narrauitq̄ carē suoz suę z amicę

a ¶ sepe enim seculares ꝓuersi veritatem intelligunt z confitentur.

oia q̄ euenissent sibi. Cui rūderūt sapientes q̄s habebat in cōsilio/et

¶ verorum.

vxor eius. Si de semine iudeoz ē o mardocheus ās quē cadere cepi-

¶ in quo deus pugnat.

sti: nō poteris ei resistere: sz cades p in ꝓspectu ei⁹. Adhuc illis loquē tib⁹ venerunt eunuchi regis z cito eoz ad cōuiuiū qđ regina parauerat pergere cōpulerūt. Ca. VII

Intrauit itaq̄ rex et aman q ut biberent cū regina. Bi r xitq̄ ei rex etiā secūda die postq̄ vino incaluerat. s Quę est petitio tua hester vt detur t tibi: z qđ vis tibi fieri: Etiā si dimidiam partez regni mei petieris impetrabis. Ad quē illa respondit: Si iueni gratiam in oculis tuis o rex: z si tibi placet dona mihi aiaz v

✻ a ¶ Nihil oīno mer. ac. quia licet rex fecisset eū cōmorari in palatio suo a tpe illo quo nūciauit sibi paratas insidias: hoc tñ erat quasi mercedē expectando. b ¶ Statimq̄ rex. Hic ꝓsequenter ponit facti executio. Circa q̄ ꝑmo ponitur ꝓsultatio. scđo mardochei exaltatio/ibi: Dixitq̄ ei rex: Circa ꝑmū dicit: Statimq̄ rex q̄s ē ingt i atrio: priē ñ q̄sierat a ministris suis: q̄ hora eēt tēporis. vt dicē Josephus: z respōdentib⁹ seruis suis q̄ iā dies illucescebat: q̄siuit q̄s de suis ꝓsiliaris venerat: vt de ꝑmio mardochei conferret: q̄ euz ꝑmiare desiderabat. c ¶ Responderūtq̄ pu. i. regi ministri. d ¶ Aman stat i atrio. q̄ valde mane venerat: vt appēsionē mardochei ꝑetraret: sz cōiter ds: q̄ surrectio matutina nō est bona fortuna: qđ ꝓtigit in ꝓposito. e ¶ Cogitās aman i coz. suo. q̄ mod⁹ superbi ē estimare q̄ nullus nisi ipe debeat honorari. f ¶ Hō quē rex hocu. de. idui ve. re. i. q̄bus nulli licet vti nisi regi. g ¶ Et ponī sup equū q̄ de sel. re. est. i. quē nullus eq̄tauit nisi rex. h ¶ Et accipere re. dia. tc. ex q̄bus satis ptz q̄ aspirabat ad regnū. i ¶ Dixitq̄ ei rex. Hic ꝓñ ponit ipsius mardochei exaltatio: z p ꝓns aman cōsultatio/cū dicit: k ¶ Festina. absq̄ aliqua retardatiōe. l ¶ Et sūpta stola z equo. i. veste regia z equo regio. de diademate autem regio tacuit: q̄ nō videbat sibi cōueniens dictū: q̄ ali⁹ a rege portaret diadema regiū. qđ autez. j. viij. ca. ds q̄ mardocheus portabat cozonā aureā: illa tñ nō erat silis cozone regie. m ¶ Fac vt lo. es mar. iu. q̄ tu es ꝓmus inter ꝓncipes regni mei: z sic ptz exaltatio mardochei: z p ꝓns ꝓsultatio amon/iō sequit: n ¶ Et aman fe. ire i do. suā lu. sic solēt hoīes ꝓsules īcedere. o ¶ Si de se. iu. ē mar. tc. dicit hic glosa hebraica: q̄ sapientes illi q̄ erāt de ꝓsilio aman videbant libros legi moysi: q̄ aliq̄ iudei captiui iā trāstulerāt eos in linguā ꝓsicā z ibi viderāt q̄ hebrei cōparant stellis celi z terre puluerī: vt hr Gen. xiij. z. xv. z ido dixerūt q̄n incipiūt cadere deducūtur ad nihilū quasi puluis. z q̄n incipiūt prevalere ascendunt sicut celi stelle. z ideo subdit: p ¶ Non poteris ei resistere tc. z patet littera.

✻ f ¶ Homo quē rex. scz celestis. f ¶ Honorare cu. s. in futuro vbi erit verus honor. vnō dicit Grego. omel. viij. Si culmen veri honoris q̄ritis ad celeste regnū tendite. Si gloriā dignitatum diligitis in illa supna angeloz curia vna ascribi festinate. g ¶ Debet indui ve. re. tc. i. ꝓsenti vita debet ornari virtutib⁹ moralibus z theologicis. g ¶ Et ponī sup equū q̄ de sel. re. est. i. debet hr̄e corp⁹ totalit̄ obediens spiritui z subiectū. h ¶ Et accipere regiū diadema sup caput suuz. i. in mente sua: q̄ caput est homis debet hr̄e iugem memoriā corone celestis: ꝑ cui⁹ acq̄sitione debet cōtinue laborare. † ¶ Et ꝓmus de regis ꝓncipibus. i. vnus de angelis hoīm custodib⁹: sicut Gen. i. a. ds: Et factum est vespere z mane dies vn⁹. i. ꝓmus. † ¶ Et p plateas ciui. scz celestis. † ¶ Clamet z dicat. cū ipsum ad gloriam introducet. † ¶ Sic honorabit quēcunq̄ rex. celestis. v ¶ Voluerit ho. Et sic factū fuit beato Basilio. per mardocheū significato: z cuilibet bono ꝑlato.

Diuisio

Intrauit itaq̄ rex aman vt bi. Ca. VII cū regina. Hic ꝓñ ponit scđa petitio Hester regine ad ppli sui liberationē. Circa quē ꝑmo ponit aduersarij ꝓdēnatio. scđo ppli liberatio i ꝑn. viij. ca. ꝑma in duas: q̄z ꝑmo pōit ipsi⁹ Hester iusta petitio. scđo ipsi⁹ amā iusta ꝓdēnatio/ibi: Rex aūt. Circa ꝑmū ds: r ¶ Dixitq̄ ei rex. scz regine hester. s ¶ Postq̄ vino incaluerat. i. a/lacrioz fact⁹ fuerat. t ¶ Que est petitio tua hester. Et volūtate ad iplendi voluit ei⁹ petitionē ꝑuenire. v ¶ Dona mihi a. meā. i. vitā meā: q̄ interfecto pplo iudaico ꝑm

✻ aman machinationē

Moraliter. q ¶ Intrauit itaq̄ rex. Deus q̄ p regez z peccatoz qui p aman significantur intrāt ad cōuiuiū eucharistie sed tñ diuersimode: q̄z deus intrat vt cōuiuiū faciens: pctōr aūt vt abutēs z indigne sumēs: q̄z iudiciū sibi manducat z bibit. Sequit petitio Hester p quā significat ecclesia cū ds: v ¶ Da mihi aiam meā p q̄ rogo z populuz meū p̄o quo obsecro. Sic aut petiuit ecclia beati Basilij ad eius monitionē: sz vt liberaretur cum populo a morte sibi cōminata p Julianū apostatam: z missus fuit sanctus mercurius ad interficiendū Julianū: sicut Aman de mandato regis suspensus fuit in patibulo qđ parauerat Mardocheo: z vtinā sic accidat oībus malū machinātib⁹ aduersus innocētes: vt ipleat illd Ps. ix. c. In laqueo isto quē abscōderunt comprehensus est pes eorum.

Moraliter

1 Cor. 11. f

E S uiuio non habuit/extra,pūci meruit. a ¶Intrauit in hor-
tū regis ac re. p nimia cōfusione. f ¶Rex S
Rege in hortū ,perāte,i. secū electos ad delitias paradisi in-
uitāte: reginā ,p salute sua depcari ꝓtēdit: sz tps oportunū nō
habuit. Sero enī q̄rūt salutis remedia cū mortis iminet picu
Pro.1.d la, vñ Salomō. Tūc invocabūt z nō exaudiā eos: mane ꝓsur-
gēt z nō inueniēt. b ¶Et statim o-
depcatio aman oppssio ōr: qz in die iu-
Ps.108.a dicij iniquoz ozō irritatio ē. vñ: Cū in-
dicat exeat cōdēnatus: z o.e. fi. in pec.
Tūc oppressio q̄ humiles oppmebant
ipsis imꝓperabitur. c ¶Arbona.
Doctores legis significat: q̄ scelera ei
dolos indeoz pdixerūt. vñ Moyses:
Deu.31.g Noui ꝙ post mortē meā iniq̄ agetis z
declinabitis de via quā oñdi vob. Et
Job. 5.g in euāgelio: Est q̄ accusat vos moyses
in q̄ speratis. d ¶In domo amā.
Iniqs tumultuantes ꝟ xpm: significat
amā z eiꝰ eccliam psequētes. xps autē
in lege erat eis ꝓmissus. lex itaqz q̄ ad
custodiā vite data est: ipsis in mortem
versa est. ꝙ quā xpm delere: z eius ꝓfes
sores interficere moliebant: z q̄ p legē
Ro.2.b innoxios opprimere volebāt: ipa accu
sante iusti iudicij accepere sniam. Qui
in lege peccauerūt p legē vidicabunt.

IN Die illo. Tenet La. VIII
Hester domū amā hostis iu
deoz: cū ecclia possidet mun
Luc.11.c dum quē possederat diabolus hostis
xpianoz. vñ: Cū fortis armatus custo-
dit atriū suuz z. Ingredit añ faciē regis
mardocheus cū ātidie sctoz aīe de in-
colatu pñtis vite ingrediunt ad ꝓtem-
plationē diuine maiestatis. f ¶Do-
mū aman. Dignitatē z honorē quez
iudei scia legi z ꝓphetarū z cultu reli-
gionis habuerūt. vñ in ꝓuerbijs. Cu-
Pro.13.d stoditur iusto substātia peccātis. Et in
Mat.21.d euāge. Auferetur a vobis regnū z da
bitur gen. fa. fru. eius. g ¶Tulitqz
rex. Laudāte z pdicāte instātia magi-
stroz a dño pro grā grām accipiunt in
ꝓspectu ꝓdītoris oīm. vñ: Nutriuit coz

Ni. de ly.

S da fideli
F ꝟ aman machinationē: vt habet. ē.
lij. ca. reputabat statim se moriturā cuz
esset de eodē pplo. a ¶Et gemens
tacerē. si de honore regio deberē trā-
ferri ad statū ancillarē: z in hoc indica-
uit pplm suuz ꝙ de q̄ supra tacuerat vsqz
ad tps oportunū. b ¶Mūc aūt ho
stis nr. qz nob interfectis insidiabitur
vite eiꝰ. vñ in ꝓsona regis ōr. ſ. xvj. de
ipo aman. Mā Mardocheū cuiꝰ fide
z bñficijs viuimꝰ: z ꝓsortē regni nostri
Hester cū oñi gēte sua nouis ḡhusdā
atqz inauditis machinis expediuit in
mortē: hoc cogitans vt illis interfectis
insidiarēt nr̄e solitudini z. Ra. Sal.
aliter exponit ß. Cuiꝰ crudelitas redun
dat in regē. i. in dānū regis: qz si cōsu-
luisset vidēre iudeos in seruitutē pplo
alterius regni: rex inde habuisset ma-
gnā pecuniā in thesauris suis reponē
dā quā nō posset habere de cadaueri-
bus mortuoz: vel si cōsuluisset iudeos
occupare in ogibꝰ seruilibꝰ regis: ha-
beret rex inde magnā vtilitatē: sic rex
egypti de seruitute iudeoz ciuitates z
castra regi edificantiū: vt hr̄ Exod. j. z
sic ptz ꝙ cōsiliū amā nō fuit vtile regi:
sed dānosum, ꝓpria tñ expositio videt
rōnabilioz. c ¶Rndēsqz rex. Hic
ꝓpr ponit ipius aman ꝓdēnatiō, z pa
tet ira vsqz ibi: d ¶Mō ille z. Cō
scius ꝓprie malicie quā nō poterat ope
rire. e ¶Vultū regis ac re. p nimia cōfusione. f ¶Rex S
aūt irat. sur. nolēs dare sniam donec aliquātulū trāsiret cō-
motio ire. g ¶Repperit amā sup lec. dicit hic Ra. Sal.
ꝙ angel⁹ ipulit eū: vt sic rex redīes magis moueret ꝟ eū. Pōt
tñ dici ꝙ ex nimia stupefactione z timore nō poterat se sustēta-
re: z sic corruit. h ¶Etiā regi. vult
oppri. i. strāgulare. i ¶Et statim
ope. fa. eiꝰ. tāqz ꝓdēnati ad mortē: qz
tūc erat talis modus z adhuc ē in aliq-
bus regnis ꝙ ꝓ aliquibꝰ criminibꝰ cō-
dēnatis ad mortē velant oculi quodaz
bēdello. k ¶En lignū qd̄ para-
mar. Iste enī eunuchus fuerat de illis
q̄ iuerāt advocandū ipm aman ad regi
ne conuiuiū: vt hr̄ in fi. ca. ꝓcedē. z tūc vi
dit illud lignū in atrio amā fabrefactū.
l ¶Appēdite eū in co. z sic sup eū
reuersa est sua machinatio: ꝟm ꝙ scribi
tur Prouer. xxvj. d. Qui fodit foueam
incidit in ea. m ¶Et regis ira qe-
qz facta vindicta ira quiescit: cum sit ap
petitus vindicte.

¶In ca. vñ. vbi dicit in postilla. Do
na mihi aīam meā.

Additio.

In hoc ꝙ dicit He-
ster: Dona mihi aīam meā z. Indica-
uit se eē de pplo iudeoz de q̄ tacuerat.
vñ statī sequit: Oz venūdati sumꝰ ego
z pplus meus. q. d. Ille hostis nō solū vo
luit emere iudeos: sz etiā me q̄ sum de
eadē gēte cū totā gentē indifferēt eme
rit. Ite vbi nos habemꝰ: Mūc aūt ho-
stis nr̄ est cuiꝰ crudelitas redūdat in re
gē: In hebreo hr̄: Non enī hostis va-
let in dānū regi: z ē sensus ꝙ hostis ille
sz Amā de q̄ intēdebat: nō erat tāti va
loris sicut dānū qd̄ regi inferebat de-
struendo totā illā gentē sibi subiectā sit
cū regina. ꝙ aūt ōr: ꝙ Amā insidiebat
regi interfecti iudeis: ad qd̄ allegat il-
lud qd̄ dicit, ſ. xvj. ca. nō habz aūctē in
scriptura. nā qd̄ in ß libro cōtinet post
x. ca. nō est de libris canonicis: nec reci
pitur ab hebreis. La. VIII

IN Die illo. Postqz descripta ē
ipius Amā ꝓdēnatio. h ꝟ nr̄ h
describit innocētis ppli liberatio. Cir-
ca quā sic ꝓcedit: qz ꝑmo ponit correc
tio ꝑcogitate malicie. scdo vindicatio
effrenate audacie. ca. ix. tertio remune
ratio perpetrate iusticie. ca. x. Circa pri
mum ꝑmittit mardochei exaltatio. scdo
malicie hostilis correctio/ibi: Nec his
ꝓtēta. tertio ex ß surgens noua exulta-
tio/ibi: Mardocheus aūt. Circa ꝑmū
ōr: o ¶Dedit rex assue. i. oēs ipi⁹
facultates. p ¶Et mardo. in. ē tē-
tāqz sibi familiaris z amabil: Tū qz vi
tā eiꝰ ꝓtuauerat: vt ptz ex ꝓcedētib⁹: Tū
qz regine patruus erat. q ¶Tulitqz
rex anulū tē. eum a dignitate ꝓstina
* degradan
Moraliter Moraliter. n ¶Die illo tē. Per ß āt
fuit figurata ꝓcessio vrb romāe facta ec
clesie in q̄ regnauerat Julianꝰ apostata fi
gurat ꝙ amā: z ꝓles alij ꝓsecutores po
puli xpiani. p ¶Et mar. in. tē. sic di
ctū ē. s. ꝙ mardocheū itelligit btūs pe-
trꝰ: z eadē rōne ꝙ eū ꝓt itelligi q̄libz bo
nus ꝓlatus de salute ecclie sollicitus. Vult
ꝑo boni ꝓlati ꝓpt atrocitatē ꝓsecutiōis
fugerāt de ecclīs suis añ baptismū. Cō
stātini sz ipo baptizato apte fuerī ecclie
z reūsi fuerī ꝓlati fugitiui vt i ecclīs su
is mīstrarēt añ faciē regi celestī: qd̄ fi-
guratū fuit ꝙ ingressū Mardochei añ
faciē regis. q ¶Tulit itaqz rex tē.
Hoc aūt mystice fuit ipletū qñ diuina
* ordinatione

meā/ꝙ q̄ rogo: z ꝓplm meū/ꝙ q̄
obsecro. Traditi enī sumꝰ ego z
ppls meus vt cōteramur/iugule-
mur z pereamus. Atqz vtinā i ser
uos z famulas vēderemur eēt tol
lerabile malū: z gemens tacerē: a
Mūc aūt hostis noster ē cuiꝰ cru b
delitas redūdat i regē. Rndēs/ c
qz rex assueri/ait: Quis ē iste/z
cuius potētie: vt hec audeat fa-
cere? Dixitqz hester: Hostis et
inimicus nr̄ pessimus iste est amā.
Qd̄ ille audiēs/illico obstupuit: d
vultū regis ac reginę ferre nō su e
stinēs. Rex autē iratus surrexit: f
a z de loco cōuiuij intrauit in hor
tū arboribus cōsitum. Amā q̄z
surrexit vt rogaret hester reginā
ꝓ aīa sua: intellexit enī a rege
sibi paratū malū. Qui cū reuer-
sus esset de horto nemoribꝰ cōsi
to: z intrasset ꝓuuij locū: reppe- g
rit aman sup lectulū corruisse in
quo iacebat hester/z ait: Etiā re b
ginā vult oppmere me pñte i do
mo mea. Hec dū verbuz de ore
a ¶cōfusio z pudor. ꝟm illud: Induant cō
fusione: z reuereant q̄ volūt mihi mala.
b regis exierat: z statum operūerūt i
c faciē eius. Dixitqz arbona vnꝰ
de eunuchis q̄ stabāt in ministe
a ¶q̄ fodit foueā incidit i eā: q̄ voluit lapi-
dem reuertetur ad eum.
ria regis. En lignum qd̄ paraue k
rat mardocheo/q̄ locutus est ꝙ
d rege: stat in domo amā: habens
a ¶quinquagesimo die post immolationem
agni data est lex in monte syna:
altitudinis quinq̄gintā cubitos.
Cui dixit rex: Appendite eū in l
¶cōuertet dolor eius in caput eius z.
eo. Suspēsus est itaqz aman in
patibulo qd̄ parauerat mardo-
cheo: z regis ira queuit. m

c IN Die illo de Ca. VIII n
¶rex verus.
dit rex assuerus he- o
¶ecclesie.
f ster reginę domū amā/aduersa-
rij iudeoz z mardocheus ingres p
sus est añ faciē regis. Cōfessa ē
¶pater spiritualis.
eni ei hester ꝙ eēt patruus suꝰ.
a ¶signaculū fidei qd̄ recipere nolnerūt.
g Tulitqz rex anulum suū quē ab q

A da fidelib⁹. a ¶Tradidit mar. Predicatorib⁹ gētib⁹ vt & sibi hererēt: & gētib⁹ mīstrarēt. b ¶Procidit ad pe. q⁹ sctā ecclīa p ereptiōe filioꝝ suoꝝ ātidie deū oīpotētē p fidē & mīnisteria īcarnatiōis exorat: vt hostiū cōprimat audacia: & fidelīū liberet īnocentia. c ¶Obsecro &c. Quia euāgelica doctrina q̄ xp̄i noīe in toto orbe p̄dicat: spūssti signaculo cōfirmata declarat: cui⁹ dono repleti ipsi p̄dicatores pmanserūt īsuperabiles & hostiū suoꝝ glorioſi triūphatores. d ¶Accitisq; scri. &c. Quia euangelīū doctrina ita p̄dita ē p scriptores⁹ noui testamēti dño mediāte vt sctē trinitat⁹ fides plenissime īea p̄tineret: & totius decalogi sūma perfectio ī duob⁹ p̄ceptis charitatis cōstraret. e ¶Qui cētū. Jn q̄b⁹ tot⁹ mūd⁹ signat. Mā denari⁹ nūer⁹ p duodenariū multiplicatus. c. xx. fac: q̄b⁹ septenarius ſociat⁹ tot⁹ sūme plenitudinē p̄cludit: ita decalogi custodia aplica tradītiōe p totū orbē diffusa: septiformis spūs gra ī cordib⁹ fidelīū īfundit vt est cōsūmata. f ¶Interficerēt. Ne mali germinis pullularēt rediuiua plātaria. Siſr septē gētes q̄ habitabāt ī terra p̄missiōis dño intersici iussit: & post modū amalechitas oīmodo deleri vt oēm occasionem scādali auferret eis. Ps. 100. b vñ dō ait: Jn matutino interficiebam o. p. ter. &c.

g ¶Jn ſusis &c. Jn superbia mūdi debellāda. Mā ſusis eq̄tatio vl euertens interp̄tat⁹. vñ ſaluator ait: Joh. 16. g Cōfidite ego vici mūdum.

Ni. de lyra

B ✻ degradando: quia tūc magni hoīes in dignitatibus p̄stituti talib⁹ anulis vtebant. a ¶Et tradidit mar. ipm loco ei⁹ p̄mouēdo. b ¶Hec his p̄tē. Hic p̄fr describitur correctio malicie excogitate p Aman p̄tra iudeos. Circa quā p̄mo ponit⁹ humilis regine petitio cū dicitur: Procidit ad pedes regl. & pia cū dō: Fleuitq; & rōnabilis cuꝝ subditur: Orauit vt maliciaꝝ aman agagite &c. & patz littera. c ¶Rūditq; rex assuerus hester regi. & mardo. &c. Hic p̄fr ponit⁹ regis p̄cessio cum subditur: d ¶Scribite q̄ iudeis sic vo. placet. p eorū salute. e ¶Signātes litteras anulo me. vt nullus audeat contradicere. f ¶Accitisq; scri. Hic p̄fr describit⁹ dicte p̄cessionis accelerata executio: q⁹ periculū erat in mora: & hoc est qđ dr: Accitisq; scribis. q̄ habebāt dictādi officium. g ¶Et librarijs. i. scriptoribus. h ¶Erat aūt tps ter. mē. & sic duo mēses fluxerāt a tpe quo lr̄e p̄tra iudeos impetrate p aman misse fuerāt: q⁹ p̄mo mēse posuit aman sortē q̄ mēse & quo die iudei debebāt iterfici. & statim ille lr̄e fuerunt īpetrate & misse: vt hr̄. s. iij. ca. i ¶Juxta lin. & lr̄as. īperiū eīm Assueri ita erat diffusū q⁹ ī diuersis p̄uincijs nō solū erāt idiomata diuersa: sz etiā in aliq̄b⁹ locis varijs litteris vtebant. k ¶Et cōstituta ē p oēs p. vna vltionis dies &c. et sic ptz q⁹ eadē dies q̄ p sortē ipsi⁹ Aman erat deputata ad interfectionē iudeorū: p diuinā p̄uidentiam ordinata est ad p̄trariū. s. ad interfectionē suoꝝ inimicorū. l ¶Sūmaq; epl̄e fuit. i. sūma in breui & in grosso: q⁹ p̄cessus et verba lr̄e regalis hic nō ponūtur sz inferius. xvj. ca. ſm opinionē aliquoꝝ. Alis† cōs vel ante m ¶Egressiq; sūt veloces. i. nūcij sic dicti a vehoendo: q⁹ portant nūciū vel mandatū. n ¶Et edictū regl. de correctione malicie aman. o ¶Pendēdit in ſusis. vbi tunc erat sedes regis: vt ptz p̄di. i. ca. p ¶Mardocheus aūt. Hic p̄fr describit⁹ ex p̄dictis orta letitia: q⁹ scribitur Prouerb. xxix. a. In multiplicatiōe iustoꝝ letabit⁹ vulg⁹. cum aūt īpij supplantauerunt p̄ncipatū gemet pplus. & ideo sic⁹ exaltatio Aman īpij fuit bōis causa tristitie: ita exaltatio mardocheī p quā fuit multiplicat⁹ in bonis tpalib⁹ & honore: fuit causa letitie. & hoc est qđ dr: Mardocheus autē de palatio. & D ✻ dispōnēdū. Moraliter ✻ ordinatiōe sublatā fuit a p̄ncipib⁹ terrenis potestas iuestiendi epos et abbates p baculū & anulū: & remāsit plātis ecclie tm. a ¶Hester aūt cōsti. mar. &c. Per qđ datur signat⁹ q⁹ null⁹ īstituēd⁹ ē plātus nisi p ecclīam Hester noīe figurata. Oratiōibus vt malicijs aman et machinationes eius &c. † ¶Juberet irritas fieri. qđ rex noster iesus xp̄s mystice fecit: qñ p cōstantinum statuta contra christianos facta per Neronem & alios persecutores christianoꝝ: irritauit inhibens sub pena ne aliqua fieret iniuria christianis. p ¶Mardocheus autem egrediens de palatio &c. Per hoc significatur q⁹ prelatus fraterna charitate mot⁹ aliquando de contemplatione debet egredi & transire ad actionez p̄ro salute

a ¶Judeis & p̄secutoribus fidei. b ¶Sic dictū ē de iudeis ita p̄t genaliter de oībus p̄secutoribus ecclie accipi. ¶ecclesia.

a amān recipi iusserat & trādidit mardocheo. Hester āt a ¶p̄dicatores. b ¶custodiendam.

b p̄stituit mardocheū / sup dom̄ suā. Nec his p̄tēta / pcidit ad pedes regis: fleuitq; & locuta ē ad eū orauitq; vt maliciā agagitę & machiatōes ei⁹ pessimas q̄s excogitauerat p̄ iudeos / iuberet irritas fieri. At ille ex more sce † a ¶pietatis sue īpendit clementiā.

ptrū aureū p̄tendit mānu: q̄ signū clemētię mōstrabat. Illaq; p̄surgēs stetit añ eū / & ait: Si placet regi: & si ivenī grām: & ocul⁹ ei⁹: & ōp̄catio mea nō eviderē cē p̄ria: c a ¶euāgelicis documētis. b ¶oēs secte veterū errores. ¶antiq̄ hostis. obsecro vt nouis epl̄is vētes amā lr̄e īsidiatorē & hostē iudeoꝝ: q̄b⁹ eos ī cūctis regni p̄uincijs perire p̄cepat cōrigāt. Quō ei potero sustiere necē & iterfectionē ppli mei: Rūditq; rex assuer⁹ hester regię & mardocheo iudeo. Dom̄ q̄ mā cōcessi hester regię: & ip̄m iussi affigi cruci: q⁹ ausus ē manū mittere in iudeos. Scribite q̄ d iudeis sic vob placet ex regni noīe: signātes lr̄as anulo meo. Hęc eīm p̄suetudo erat: vt epl̄is q̄ ex regni nomine mittebant & illi⁹ anulo signatę erāt nemo auderet p̄dicere. Accitisq; scrib & librarijs regis: erat āt tp̄s f e a ¶q̄ apō hebreos sibā: apō grecos theen: apud latinos maius noīat⁹. b tertij mēsis / q̄ appellat sibān: vicesima et ttia illi⁹ die: scriptę sūt epl̄e vt mardoche⁹ voluerat ad iudeos & ad p̄ncipes: p̄curatores⁹q; & iudices: q̄ cētū vigiti septē p uicijs ab idia vsq; ethiopiā p̄sidebāt: puicię atq; p / a ¶p̄mi enim doctores in his linguis loquebant. vnde: Audiuim⁹ eos loquētes varijs linguis magnalia dei.

uincię: ppło & ppło: iuxta ligūas & lr̄as suas: & iudeis i put legere poterāt & audire. Jp̄sq; epl̄e q̄ ex regni no a ¶p̄dicatores sūmi regis cursores.

mine mittebāt / anulo ip̄si⁹ obsignatę sūt & missę p̄ veredarios: q̄ p oēs puicias discurrētes: veteres lr̄as no / a ¶p̄dicatorib⁹. b ¶celi & terre. c ¶adducētes ī vnitatē fidei. ¶spiruis nūcijs p̄uenirēt. Qūb⁹ iperauit rex: vt p̄uenirēt ritu nō carne. a ¶multitudis credētiū erat cor vnū & alia vna.

iudeos p singulas ciuitates: & in vnū p̄cipere cōgre a ¶fortes ī fide. b ¶saluādis. c ¶iudeos q̄ sūt ī synagoga sathane: paganos: hereticos: demones.

gari: vt stārēt p aīab⁹ suis: & ōes inimicos suos cū cō a ¶voluptatib⁹ eoꝝ. b ¶operib⁹. c ¶ambitione seculari.

ūgib⁹ ac liberi: & vniuersis domib⁹ iterficerēt atq; delerēt. Et p̄stituta ē p oēs puincias vna vltiōis dies. i. k a ¶q̄ trinitat⁹ fidē cū custodia decē mandatoꝝ significat. b ¶nouissime etat⁹ seculi. vñ: Nos sum⁹ ī q̄s fines scl̄oꝝ deuenerūt. c ¶. i. mensis

tertiādecima die mēsis dūodecī ādar. Sūmaq; epl̄e i marcij. a ¶celestis. b ¶dne in tua ditione cuncta sunt posita: & nō est qui tue possit resistere voluntati.

f fuit vt ī oīb⁹ terris ac pplis q̄ rēgi assueri iperio sbiācebant: notū fieret paratos eē iudeos ad capiēdā vindictā de hostibus suis. Egressiq; sunt veredarij celeres m

¶vel pre. a ¶celestis. b ¶eminēs: superbiā mūdi sperntes.

g nūcios p̄ferentes: & ędictum rēgis pependit in ſusis. n o a ¶de p̄templatione ad actionem.

Mardoche⁹ āt de palatio & de p̄spectu regis egrediēs p

Capm IX Sit duodecimi mēsis tē. Sequit: a ¶Et plurimū. Quia doctorū actio laudabilis t potētia virtutū: honorē t reuerētiā tribuit multitudini fideliū. Ān in actib⁹ apl̄oꝝ. Fiebant ꝓdigia et signa mlta. vñ legit alibi: Fiebat enī oīi aīe timor. Itē nemo audebat se ꝓiūgere illis: sed magnificabat eos populus.

b ¶Itaq; pcusserunt iudei tē. non solū alios opārios inq̄tatis qui pseuerāt in pctis: nec curāt pcipe remissionē peccatorū: spūssancti diuina snīa dānādos iudicat: sed etiaz carnales iudeos decalogi trāsgressores crucis xp̄i reatū: quez ex pfidia ptraxerūt: in inferni cruciatib⁹ sensuros c ¶Quorū ista sūt noia. Horū nominū interp̄tatiōes nō multo ope exquirimus: nec allegorie seruire cogim⁹. Typ⁹ eī in pte est: non in toto. Si enī ī toto est typ⁹ nō ē hīstoria: hīstoricū oportet rei geste verā seriē exponere: nec citra subsistere nec vltra ✠ ꝓcedere

Ni.de ly.

✠ disponendum.

a ¶Fulgebat vestibus regijs hyacinthinis tē. in signum potestatis sibi date t dignitatis.

b ¶Omnisq; ciuitas exultauit atq; ꝓ depssione impij t exaltatione iusti.

c ¶Judeis aūt tē. quia prius erant in tenebris tristicie.

d ¶Gaudiū tē. honor de regine ꝓmotione que erat de eodem genere. e ¶Et triudiū. i. gestus exterior: letus ꝓcedens ex interiori leticia: intātū vt plures alterius gētis t secte eoꝝ religioni t cerimonijs iungerent: credentes q̄ haberēt deū celi ꝓuisorē q̄ tā subito et mirabili mō hostem eorū deiecerat: et eos superauerat.

Moraliter ✠ ppli sui: t tunc debet fulgere vestib⁹ virtutū t corona dignitatis t amictri pallio honestatis. b ¶Oīsq; ciuitas ex

a ¶a supno rege datis. b ¶qz celestē grām expectāt. c ¶ferinis.

fulgebat vestib⁹ regijs hyacinthinis videlicet t aēri a

a ¶dignitatis eterne quā p sapientiā acquirūt. b ¶mēte. c ¶regia dignitate quā meruerūt purpurati sanguine.

nis: coronā aureā portās ī cāpite: t amictus sericō

a ¶gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. b ¶actione.

pallio atq; purpureo. Oīsq; ciūtas exultaūt atq; b

a ¶cōtēplatione. b ¶veris. c ¶leticie. ¶oculis mentis. d ¶cognitio fidei. e ¶in se.

lētata est. Jūdeis aūt noua lūx ōriri visa est: gāudi c

a ¶apud alios. b ¶solennitates.

um: hōnor et tripūdium. Apud oēs pplos vbes e

a ¶christi. b ¶euangelica. c ¶p ꝓdicatores.

atq; ꝓuincias q̄cūq; regis ꝓceptā veniebant mira

a ¶exultate deo adiutori nro. b ¶spūales. c ¶ꝓdicatio publica. d ¶reliquie cogitationū. d. a. f. t. e ¶vt nihil fiat seruilis operis.

exultātio: epūlę atq; ꝓuuia t festūs diēs: intantū

a ¶pagani t iudei. b ¶gētilis superstitionis. c ¶christiane.

vt plures alterius gētis et sectę eorum religiōni et

a ¶visa christi potentia t sanctoꝝ cōstantia. b ¶sicut in passione andree: vincētij: cypriani t aliorū. ¶christiani.

cērimonijs iūgerēt. Grādis ēnī cūctos iudaici no

a ¶vñ: Timeat eum omnis terra.

minis terror inuaserat. Ca. IX

a ¶q̄n dei filius incarnat⁹ ē t euāgelij ꝓdicatio toto orbe diffusa est. a ¶q̄n lux fidei t bonoꝝ operū ꝓdicatiōe euāgelij

Sitūr duodecimi mēsis quē adar vocari iā f

ante diximus tertiadecima die quando cunctis iu

ecclesia declarat. a ¶veris ꝓfessorib⁹. b ¶a psecutorib⁹. c ¶corporalis et spūalis. d ¶vel insidiabantur. e ¶ꝓdicationi.

dēis iterfectio ꝓbat: t hostes eoꝝ inhiabāt sāguinī

a ¶q̄ videbant inferiores. b ¶in quib⁹ dūs fortis t potens. ¶accepta gloria. c ¶subijcientes eos sibi q̄ se volebāt subijcere.

ni: versa vice supiōres iudei eē cępert: t se de ād

a ¶in vnitate fidei. b ¶spūales ecclesias.

uersarijs vidicare. Cōgregatiq; sūnt p singlas ciūi

a ¶suburbana. b ¶heremitarū vel latibula. c ¶eleuatis manibus moysi vincitur amalech. d ¶voce. ¶facto.

tates t ōppida t lōca: vt extēdēret manuz ꝓtā inimi

a ¶inimicorum. b ¶deo qui mirabilis est in sanctis suis.

micos t psecutores suos. Nūlluscq; ausus ē rēsiste

a ¶spiritualis. b ¶visis miraculis.

re: eo q̄ oēs pplos mągnitudis eoꝝ formidō pene

a ¶adorabunt eum oēs reges terre tē. b ¶reges tharsis tē.

traret. Mā t puiciaꝝ iudicēs ducēs t pcuratores ōm

niscq dignitas q̄ singlis locis t ōpib⁹ ꝓerat: extollebāt iudeos timore mardochei: quē ꝓcipē palatij

a ¶signis t ꝓdigijs.

t plūmū posse cōgnerāt. Fama q̄z nois ei⁹ crescę g

a ¶vnde: annūciauit t locutus sum. in. s. n.

b bat q̄tidiē: t p cūctoꝝ ora volitabat. Itacq; pcusse

a ¶spirituali.

runt iudei inimicos suos plāga magna: et occide

a ¶vt quidā ad bonū cōuersi desinerent esse qđ fuerant: t obstinati eius perirent.

rūt eos: rēddētes eis qđ sibi parauerāt facere: intā

tū vt etiā i susis q̄ngētos viros interficerēt: extra de b

c cē filios amā agagitę hostis iudeoꝝ: quoꝝ ista sūt i

noia pharasā datha delphō: t esphata: t phorata: t adalia: t aridatha: t ephes mestha: t arisai: t ari

a ¶nullus electoꝝ nequitiā malorū aut actus imitari dignatur.

dai t vaiçatha: q̄s cū occidissent ꝓdas de eoꝝ sub k

stātijs agere noluerūt: statimq; numerus eoꝝ q̄ occisi erāt in susis ad regē relat⁹ ē. Qui dixit regine:

a ¶qui non erant remissionem spūssancti.

In vbe susis interfecerūt iudei q̄ngentos virōs:

a ¶carnales iudeos trāsgressores decalogi ꝓ crucifixione xp̄i cruciandos.

t alios decē filiōs aman. Quantā putas eos exercitus exulta. In ꝓmotione nāq; boni ꝓlati debet pp̄s letari Prouer. xxix. a. In multiplicatione iustoꝝ letabit vulgus. cū autē impij sumpserint ꝓncipatū gemet populus. Ca. IX

Sit duodecimi mēsis. Hic ꝓfr describit vindicatio ephrenate audacie: qz multi p diuersas ptes orbis videtes vel audietes lras q̄s Amā miserat ex noīe regis ꝓdixerā adinuicē q̄ in deoo interficerēt: t bona eoꝝ diriperent: sz p lras reuocatorias q̄ Mardocheū ipetratas mādatuz est p totū imperiū q̄ iudei de suis aduersarijs vindictā accipēt: t q̄ iudices duces t pfecti ꝓuinciarū in ꝑ eis assisterēt: sic q̄ ꝓcedit: qz ꝓmo ponit hmōi vidicatio. scđo erga deū grārūactio / ibi: Dies āt tertiusdecim⁹. Circa ꝓmū ꝓmo ponit vidicatio gñalis. scđo special⁹ ibi: Quid vltra postulas. Circa ꝓmū ꝓmo ponit vidicatio generalis p totū iperiū assueri: t ptz lra ex ꝓdictis vsq; ibi: q̄ ¶Fama q̄z no. tē. s. q̄ rēgimis bōitatē t iperij ꝓsperitatē: a tpe q̄ fuerat Mardocheus posit⁹ loco Amā. b ¶Extra decē fi. i. ꝓter ipos. i ¶Quorū ista sunt no. isti spāliter nominant: qz erant ꝓncipales aduersarij iudeoꝝ. vñ dicit hic glo. hebraica q̄ isti filij Amā hic notati fuerūt cū illis samaritanis q̄ scripserūt accusationē ꝛ filios trāsmigrationis ad impediendum tēpli edificationē: ꝛponētes eis falso: q̄ sub ptextu tēpli edificabāt ciuitatē: vt dictū fuit Esdre iij. t hoc factū fuit tpe cyri ꝓm hebreos: t iterū renouatū tpe assueri: qz dicta inhibitio iterū fuit renouata tpe Assueri quez dicunt hebrei fuisse filiū cyri. t istud ꝓdimentū fuit factū de ꝓsilio filioꝝ Aman: patre eoꝝ ꝑ ꝓcurāte: t accipit ista glosa de quodā libro hebraico q̄ intitulat cedar colā. i. ordo seculi. k ¶Predas de eorum substā. tē. ad ostendēdum q̄ nō erāt moti cupiditate auaricie: sed zelo iusticie: et ne regē offenderent: quia bona taliuz sic ex dispositione regis interfectorum fisco regio applicari debebant.

✠ Quid vltra

Moralit. f ¶Jgit duodecimi tē. In ꝑ ca. describit interfectio dupler aduersarioꝝ ppl̄i iudaici: q̄ qđ figurata fuit dupler interfectio aduersarioꝝ ppl̄i xp̄iani. Prima fuit tempe caroli magni. Scđa tpe Golfridi de buillione sicut in eoꝝ gestis scribit diffuse. Per decē filios amā suspēsos impatibul: figurata fuit dānatio malicię eī imitātiū ī gehēne penis. Per interfectionē āt q̄ngētoꝝ virorū: significat mactatio q̄nq; sensuū quantū ad illicitos mot⁹ eoꝝ. Per ꝑ aūt q̄ iudei occisoꝝ bona noluerūt ꝓdari. significat q̄ xp̄iane pugnātes ꝛ infideles t etiam in q̄libet bello iusto moueri non debēt ꝓpter lucrum temporale sed zelo fidei t amore iusticie.

Moraliter

✠ Quintode

A ℣ ꝓcedere. Allegoricus interꝑtē egregias partes in spirituali sensu cōuenientes eligere.
a ¶ Cui illa ꝛc. Hester q̄ cū tāta cōstātia hostes suos extirpare ꝓtēdit: studiū atq; solertiaz ecclie exꝑimit q̄ hostes suos pacifica mente ꝓsequit ꝛ sine fine deo subiicere
Dū.17.c conat. Ūñ: Persequr inimicos meos ꝛ comꝓhendā illos ꝛc. Primū q̄ngētos/ deinde trecentos viros occidit: eos. s. q̄ nō curant remissionē pcti sui accipere: ꝛ q̄ fidē sctē trinitatis nō adorēt: operibus bonis perpetua morte dignos oñdit.
b ¶ Jntrantū ꝛc. Oēs q̄ q̄nq; sensibus corꝑeis legē carnaliter suscipiunt: ꝛ cū ꝑ septiformē spūssancti gr̄az specialiter plena et ꝓfecta sit spūaliter intelligere respuūt q̄si duob⁹ diebꝫ vincūt atq; ꝓsternuntur.
c ¶ Dies autē ꝛc. Mota Notandū q̄ quidā iudeorū tertiadecia die interfeciūt: ꝛ decimaq̄rta desinūt: ꝛ solēnitatē agūt: quidā ꝑ duos dies .i. tertiādecimā ꝛ decimāq̄rtā die
B eiusdē mēsis occidūt: q̄ndecima solēnit̄ q̄escūt: q; q̄dā sctoz post cōpletos labores q̄b⁹ deo bñ credēdo et bñ viuēdo seruiūt: mō añ tꝑs iudicij in aīabus sabbatū quietis et̄ne habēt. Ulij vsq; ad vltimū resurrectiōis diem in carne ꝑdurātes superatis hostib⁹ vniuersis subito immutati: quietē animarum ꝛ corꝑoꝝ ꝓcipiūt. vnde
Tes.4.d apls. Mortui q̄ i xpo sūt resurgēt ꝑmi. Deinde nos qui vi. q̄ resi dui sum⁹ resurgem⁹ cū illis: obuiā christo in aera ꝛc. Mā. xiij. quibus septē cōtinet q̄etē animarū ꝓfectā significat: quindecima vo septenariū ꝛ octonarium cōplectēs animaz ꝛ corꝑoꝝ significat q̄etem. d ¶ Et misit phur ꝛc. Sors in vrnā missa dispositionē cuiuslibet rei in hoīs mēte significat: cui⁹ ꝑ uentū nō hūanarū: sz
Dū.16.d diuinaz regit arbitriū. vñ Salomō. Sortes mittunt̄ in sinum: sed a dño temperant.

℣ Jsti sunt ¶ qui tantā exercu ere in susis.

cere cędem in vniuersis ꝑuincijs: Quid vltra po a stulas: Et quid vis vt fieri iubeam: Cui illa rñdit:
a ¶ fiat voluntas tua non mea. b ¶ simile ait abzaam: quia simel cepi loquar ad dñm meum.
Si regi placēt dek̄ pōtestas iudeis vt sicut hodie fecerūt in susis: sic ꝛ faciant cras: ꝛ decē filij amā b in patibulis suspendant. Ꝓcepitq; rex vt ita fieret: statimq; in susis pepēdit ędictū: ꝛ decē amā filij suspēsi sūt. Congregatis iudeis decimāq̄rta die mēsis adar: interfecti sūt i susis trecēti viri: nec coꝝ
a ¶ vitiorum.
ab illꝝ direpta substātiā ē: sz ꝛ ꝑ oēs ꝑuincias q̄ ditiōi c regi subiacebāt/ ꝑ aiab⁹ suis stetit iudei: interfecti
b hostib⁹ sui atq; ꝓsecutoꝝib⁹: itātū vt. lxxv. milia occ ¶ falsa doctrina aut operatione iniqua.
cisoꝝ ipleret: ꝛ nulli⁹ de substātijs eoꝝ q̄q̄ ꝓtigeret. Dies āt tertiusdecim⁹ mēsis adar vñ⁹ apd oēs d
a ¶ q̄ ꝓfectā quietē significat aīarū. b ¶ labozare inutilē adepta
iterfectiōis fuit: ꝛ decimāq̄rta die cędere dēsierūt:
victoria. a ¶ quia amplius nō erit luctus ꝛ do.
quē ꝓstituerūt eē sōlēnē: vt in eo oñi deinceps tpe
a ¶ celesti refectioni. vñ: in voce exultatiōis ꝛ ꝓfessiōis son⁹ epulār.
vacarēt epulis/ gaudio atq; ꝓuijs. At hi q̄ i vr
a ¶ q̄si ꝑ durātes ꝛ certātes ꝛ viui vitā eternā expectātes.
be susis cędē exercuerant: tertiodecimo ꝛ q̄rtodeci
a ¶ spūalium hostiū ꝛ corꝑoraliū. b ¶ q̄ significat corꝑoris ꝛ anie quietē: septenarius enī sabbatū. i. requiē significat animarū: ꝛ octonarius corꝑoꝝ resurrectionē ꝛ quietē ꝛ immortalitatem.
mo eiusdē mēsis die i cędē vsati sūt. Quintodecio † aūt die ꝑcutere desierūt. Et idcirco eūdē diē ꝓstitu
a ¶ qz amplius nō erit luct⁹. b ¶ de torrēte voluptat⁹ tue potab⁹ eos.
erūt solēnē epularū atq; lęticię. Ubi vo iudei q̄ in oppidis nō muratis ac villis morabant. Quartū decimū diē mēsis adar ꝓuijoꝝ ꝛ gaudij decreue
a ¶ qz charitas facit oia cōia: ꝛ oīm erat qđ singuloꝝ.
rūt: ita vt exultēt in eo: ꝛ mittāt sibi mutuo ꝑtes epū
a ¶ .i. scriptis hec credēda cōmēdauit ꝛ mādata vel futura.
larū ꝛ ciboꝝ. Scripsit ūąq; mardoche⁹ oia hęc: ꝛ e lris cōphēsa misit ad iudeos: q̄ in oib⁹ regi ꝑuincijs f
a ¶ iudaico populo. b ¶ gentibus.
morabant: tā i vicinō posit̄ q̄ ꝑcul: vt q̄rtādecimā
a ¶ suscipiēdos crederēt.
ꝛ q̄ntādecimā diē adar mēsis ꝓ festis suscipēret: ꝛ
a ¶ ne aliqua oblatione solennitas futura deleatur.
reuertēte sp āno sōlēni celebrarēt honore: qz i ipis
a ¶ vlti sunt deo vlciscēte. b ¶ tristicia vra vertet̄ in gaudium.
dieb⁹ se vlti sūt iudei de inimicī suis: ꝛ lūct⁹ atq;
a ¶ ibāt gaudētes a ꝓspectu ꝓcilij. b ¶ spe ei⁹ saluī facti sum⁹. ¶ in
tristicia i hilāritatē gāudiūq; ꝓuersi sūt: essentq; isti
spe. a ¶ hō quidā fecit cenā mag⁹. ꝛ vo. mul. b ¶ interim. ¶ pro
dies epularū atq; lęticię: ꝛ mittēret sibi inuicē cibo
expectatiōe cōis resurrectiōis ꝛ refectiōis. a ¶ necessitatib⁹ sctoꝝ cō municātes. b ¶ libēter nō ex tristicia aut necessitate sz larga mēte.
rū ptes ꝛ paūpib⁹ munuscula lārgirēt. Suscepert q̄q; iudei in solennē ritū cūcta q̄ eo tpe facere cępe
a ¶ ordo ꝓdicatorum. b ¶ hostis ecclesie.
rāt: ꝛ q̄ mardoche⁹ lris faciēda mādauerat⁹ Amān g
a ¶ voto. b ¶ facto. c ¶ verorum.
eni fili⁹ amadathi sturpis agag hōst⁹ ꝛ aduersari⁹ iū
a ¶ non subito sed ex deliberatione faciendo. b ¶ tam corꝑore q̄ mente. c ¶ de mundo.
dęoꝝ cōgitauit ꝛ eos malū vt occideret illos atq; dē
d leret. Et misit phur qđ nr̄a ligua vertit in sortē. Et postea igressa ē hester ad regē: obsecrās vt conat⁹ ei⁹ lris regis irrit̄ fierēt: ꝛ malū qđ ꝛ iudeos cogi-

a ¶ Quid vltra. Hic ponit̄ L vidicatio spāliter. s. in vrbe susis tm̄: qz ibi fuerat machinatio facta Amā ꝛ iudeos: ꝛ iō facta ē ibi maior vindicatio. s. duob⁹ diebꝫ: ꝛ ꝑ ē qđ ōr: Quid vltra po. q. d. paratꝰ sum facere: ꝛ iō regina magis fuit ausa vltra petere/ dicēs: Detur ptās iudeis ꝛc. b ¶ Et decē filij amā ꝛc. Qui fuerant occisi in die ꝑterita vt sic iusticia vniformis fieret in pr̄e ꝛ filijs: et patet lr̄a vsq; ibi: c ¶ Sed ꝛ ꝓ oēs ꝛc. istud refert̄ ad vindicati onem diei ꝑcedētis: qz in ciuitate susa tm̄ habuerūt iudei licentiā interficiēdi aduersarios duob⁹ diebus. s. die. xiij. ꝛ. xiiij. duodecimi mēsis. in alijs aūt ciuitatib⁹ ꝛ villis vno die tm̄. s. tertiadecima die eiusdē mēsis. d ¶ Dies aūt. Hic ꝓñr ponit̄ erga deū gr̄arum actionē in ꝑ q̄ dies quartadecima i q̄ iudei q̄ erāt extra ciuitatē susis q̄euerūt ab interfectione aduersariorū: ꝛ diei quintadecima eiusdē mēsis in qua iudei q̄ erāt in susis q̄euerūt ab hmōi occisiōe: ꝓstitute sūt solēnes apd iudeos vniuersos vt eēnt mēores bñficij diuini his diebꝫ eis dati: ꝛ ꝑmo ponitur hay dierū solēniçatio: ꝛ secdo hui⁹ solēniçatiōis ꝓfirmatio/ ibi: Scripsit ꝑ dict̄. e ¶ Scripsit itaq; Diuisio Hic ꝓñr pōit dicte solēniçatiōis ꝓfirmatio: ꝛ ꝑ duplr. ꝑmo ꝑ mardochei litteras a iudeis receptas. secdo ꝑ lr̄as hester ꝛ mardochei simul scriptas/ ibi: Scripserunt̄q; hester. Circa ꝑmū ōr: Scripsit itaq; mardocheus ꝛc. in hoc D libro conscripta quē librū scripsit mardoche⁹. f ¶ Misit ad iudeos ꝛc. vt oēs clarius cognoscerēt diuinū bñficiū eis collatum vel pot⁹ diuina bñficia, put̄ ꝓtinetur in serie hui⁹ libri: vt q̄rtādecimā ꝛ. xv. diē ꝑ festis susciperēt: tāq; ex dictis bñficijs grati. Cetera patent ex dictis vsq; ibi:
g ¶ Amā eni fi. ama. Hic in breuib⁹ ponit̄ hīa ꝛ ꝓcessus toti⁹ hui⁹ libri. s. de ipius amā machinatione: et de eius frustratiōe ꝑ reginā Hester. a q̄ aūt iste ꝓcessus in breui sit hic positus. Dicēdū q̄ a mardocheo q̄ hūc librū scripsit ꝛ ꝑ modū cuiusdā recapitulatiōis ꝑdictoꝝ hic inseruit. vel ab Esdra q̄ hūc librū cum alijs reparauit. Dubiū est aūt apud alios: videt̄ tm̄ ꝓbabilius q̄ a mardocheo. vnde subdit conclusio.
✻ Atq; ex illo
✻ † ¶ Quintodecimo aūt Moraliter die percutere desierunt ꝛc. † 5.3.c
Per hoc autem ostenditur q̄ de victoria corꝑorali et multomagis de spirituali: gratie deo sunt redēde tanq; victori ꝓncipali. Deutero. viij. d. Ne dixeris in corde tuo fortitudo mea et robur manꝰ mee hec oīa mihi ꝑstiterūt: sed recordaberis dñi dei tui: qz ipe tibi vires ꝑbuerit vt ipleret pactū suū sup qđ iurauit patrib⁹ tuis sicut pñs indicat dies.

a

E G a ¶Isti sunt dies. Quia quies animarū ⁊ resurrectio corporum merito firmiter a fidelibus custoditur ⁊ celebrat. Vel quia quietis animarū ⁊ resurrectionis corpoꝝ merito feriatio a fidelibus custoditur ⁊ celebratur. La. X

Ex vero assuerus ⁊c. christus q̄ excisus de monte sine manibus creuit in montez magnū ⁊ implenit totū mūdū: historialiter em̄ nō oēm terram tributariā fecit: quia nec habuit.

Nico.de lyra

✠ a ¶Atq; ex illo tpe dies isti appellati sunt phurim: id est sortiū nō ab aliquo facto iudeoꝝ quo mē se ⁊ quo die deberet esse: sz ipsius aman q̄ misit sortē de interfectione iudeoꝝ ⁊ sic fuerūt ibi due sortes. ꝑma ō mēse: ⁊ secūda de die vt habetur. ē. iij. ca. ⁊ ꝓpter ꝑ appellati sunt dies sortiū i plurali: ⁊ ex ꝑ facto diuine prouidētie: que sortē illam ordinatam ad malū iudeoꝝ conuertit in bonum ipsoꝝm. b ¶Queq; sustinue. in ꝓsecutione aman. c ¶Et q̄ deinceps imuta. fūt ꝓ ꝓcuratiōne hester ⁊ mardochei. d ¶Susceperūt iudei sup se ⁊ semē suū. qz parentes possunt obligare filios etiaz futuros ad ea q̄ spectāt ad cōmune bonū. e ¶Et sup cū. q̄ re. eoꝝ vo. co. vt nul. li. hos ⁊c. id est ad iudaismū conuerti. Cetera patent ex dictis. f ¶Scripserūtq; hester regina fi. abiahil ⁊ mardo. ⁊c. Hic ꝓter ponit cōfirmatio dicte solēniçatiōis. secūda ad mādatū hester et mardochei simul. Sciendū tñ q̄ istud mandatū differt a ꝓmo: quia vt dicunt hebrei hester ⁊ mardocheus petierūt q̄ liber iste a sapientibus iudeoꝝ reciperet in numero librorum sacroꝝ: ꝑmiserunt tñ huic petitioni obseruationē dicte solēniçationis eā iterando ad maiorē assertionē: ⁊ ꝑ ē q̄d ō:: g ¶Et oi studio dies ista solennis sanciret i posterū. i. ꝓfirmaret. h ¶Et haberent pacē. i. pacifice habitarent inter gentiles: nec in tolescerēt ꝓfidentes de potētia Hester ⁊ Mardochei. i ¶Et susciperēt veritatē. sez huius libri inter sacros codices. k ¶Obseruantes dies sortiuz. Hic repetitur solēnitas istoꝝ dierū ad maiorem assertionem. l ¶Jeiunia atq; cla. ⁊c. id est q̄ tūc haberēt memoriam quō de afflictionib⁹ paratis sibi ab amā fuerāt his diebus liberati: ⁊ vlteriꝰ repetit de receptiōe huius libri cū ō:: m ¶Et oia q̄ huius libri ⁊c. cōstruat sic lra: Et oia que in oia que in hystoria huius libri cōtinentur. supple inter libros sanctos reciperēt. n ¶Qui vocat hester. i. q̄ liber ab ipsa hester intitulatur lz mardocheus ipm̄ scripserit.

Additio. ¶In ca. ix. vbi ō: in postil. Jeiunia ⁊ clamores. Hoc q̄ō dicit: Jeiunia ⁊ clamores exponit ab hebreis: q̄ ex ordinatiōe hester ⁊ mardochei sic obseruādi erāt dies sortiū ad noticiā solēnē: vt dictū est ita obseruarent ieiunia ⁊ clamores: sic sez q̄ ante illā solēnitatem ieiunarent ⁊ se affligerent in memoriā ieiunioꝝ hester ⁊ iudeoꝝ: q̄ illo tpe fuerūt facta: q̄ quidē ieiunia obseruāt vsq; in ꝓsentē diem: sicut ⁊ solēnitates ꝓdictas ⁊c.

Ex vero La. X assuerus. Hic vltimo ponit remuneratio ꝓ ope iusticie quā fecerat assuer⁹ amā ⁊ eius filios suspēdendo: ⁊ mardocheū exaltando: qz ꝓpter ꝑ deꝰ eiꝰ dilatauit iperiū q̄ō notat cū ō:: p ¶Oēz terr. ⁊c. locutio ē hyppolica: qz multe terre ⁊ insule nō fuerūt sibi sic iecte. sicut ō:: tota ciuitas vadit ad tale spectaculū: lz magna ps vl maior nonvadat. q ¶Qui sortitu. ꝯ hostes. r ¶Et iperiū. ꝯtū ad ciues. s ¶Et dignitas. s. imperialis ⁊ regia. t ¶Atq; subli. qz multos reges habuit sub ditione sua. v ¶Qua exal. mar. qz ꝓ ꝓdicta sublimitatē potuit ꝑ facere. x ¶Scripta sūt in li. medorū: in quib⁹ acta assueri diligentius ꝓscripta sunt: q̄ in ꝑ libroꝝ. y ¶Et quō mardo. ⁊c. vt sic memoria bonitatis eius non solū apud iudeos: sed etiā apō gētiles futuris tpib⁹ remaneret. Cetera aūt q̄ sequūt nō intēdo exponere: Tū qz satꝭ appet eoꝝ sententia ex ꝓdi

Moraliter

Moraliter. o ¶Rex vero assuerus. Per regē assueruz significat dñs noster ihesus xp̄s sicut dictū est. ē. qui subiuganit sibi omnē terrā per fidē. nā aliqui de oīmi terra iugo fidei christiane submiserunt colla sua vt sit ibi distributio ꝓ generib⁹ singuloꝝ cū ō:: Omnē terram. sicut dicit: Omne aūal fuit i arca noe. Circa vero finem mūdi oēs generaliter supponent iugo fidei sicut dicūt doctores nostri: ⁊ tūc in oib⁹ gētib⁹ erit deꝰ vn⁹ ⁊ nomē eiꝰ vnū Zach. xiiij. ⁊ tūc erit distributio ꝓ singulis generū cū dicitur oēm terram. v ¶Exaltauit mardo. Per istū mardocheū quez rex Assuerus exaltauit ⁊ fecit a se scōm. significat pontifex summꝰ quem xp̄s exaltauit sup totū populum xp̄ianū faciēs ipm̄ sibi vicariū. † ¶Querēs bona po. suo. Per ꝑ oñdit q̄ studiū sūmi pōtificis verti debet ad q̄rendum bonū ppli xp̄iani. Et silr alij ꝓlati. ib ipso q̄libet i ꝑsua ꝓuincia vel dioceſi itēdere debet ad honorem ⁊ gloriam domini nostri ihesu xp̄i: cui ē honor ⁊ glia in secula seculoꝝ Amen.

a ¶in insidijs suis capient iniqui.
tauerat reuerteret i caput eiꝰ. Beniq; ⁊ ipz ⁊ fi
a ¶.i. cruciādos ꝑ crucē xp̄i pdixerunt.
lios eiꝰ affixerūt cruci: atq; ex illo tpe dies isti a
appellati sūt phuriz. i. sortiū: eo q̄ phur. i. sors
i vrnā missa fuerit. Et cūcta q̄ gesta sūt epl̄e. i. b c
libri huius volumie ꝓtinent: quęq; sustinuerūt ⁊ d
q̄ deinceps imutata sunt: susceperūt iudei sup e
se ⁊ semen suū ⁊ sup cūctos q̄ religioni eoꝝ vo
luerāt copulari: vt nulli liceat hos duos dies
absq; solēnitate trāsigere quos scriptura testatur. ⁊ cetera expetunt tpa annis sibi iugit⁹ suc-
a cedētib⁹. Isti sūt dies quos nulla vnq; delebit
a ¶vl multe. ¶successiōes tempoꝝ.
oblīuio. Et singulas generationes cūcte in
a ¶ꝓ singulas generatiōes. b ¶ecclie. c ¶celebritatē futurā ꝑsignātes. d ¶ecclesia vel aīa a deo dicata.
toto ōrbe ꝓuincię celebrabūt: nec est vlla ciui
a ¶veris.
tas in q̄ dies phurim. i. sortiū nō obseruēt a iu
a ¶successoribꝰ. b ¶imitatoribꝰ. c ¶ꝓpria sponsione ⁊ promeis: ⁊ ab eoꝝ ꝓgēnie q̄ his cerimōnijs ōbli-
fessione. a ¶monentes. b ¶ecclesia.
gata ē. Scripsērtq; hester regia filia abiahil ⁊ f
¶doctores. a ¶admonentes vel admonitiones.
mardocheꝰ iudeꝰ etiaz scōam epl̄am: vt oi stu g
¶vt supra
dio dies ista solēnis sanciret i posterū. Et mi-
serūt ad oēs iudeos q̄ in cētū vigintiseptē ꝓui
a ¶fraternā charitatē: ne ꝑ scismata discordent.
cijs regis assueri vsabant: vt bāberēt pacē ⁊ su h i
a ¶ea gelicam nō falsitatem hereticam.
sciperēt vitātē obseruātes dies sortiū: ⁊ suo tē k
poze cū gaudio celebrarent: sic ꝓstituerāt mardocheꝰ ⁊ hester. Et illi obseruāda susceperūt a
a ¶filij q̄s gignūt xbo di. vz: ꝯ. dioli mei q̄l iterū. p. d. f. i. v. c.
b ¶ieiunia corporalia ⁊ spualia. c ¶oroñ ꝓdicationū.
se ⁊ a semine suo ieiunia: atq; clamores ⁊ sol
a ¶victorie future. b ¶diuini testamentoꝝ:
tiū diēs: ⁊ oia q̄ libri hui⁹ q̄ vocat hester histo- m n
ria continentur. Ca. X
b a ¶insulas: reges tharsis ⁊ insule mu. of.
Ex vero assuerus oēm terrā ⁊ cūn o p
a ¶vnde: reddite que sunt dei deo: ⁊ que sūt cesaris cesari.
ctas maris insulas fecit tributari-
as: cuius fortitudo ⁊ iperiū ⁊ dignitas atq; sub- q r
a ¶coꝝ fidelibus ⁊ infidelib⁹. b ¶ordinē ꝓdicatorum. s t
limitas q̄ exaltauit mardocheū scripta sunt in v
a ¶in memoria oīm nationū. b ¶vetus iudeus nō in manifesto in carne: sed in abscondito in spiritu. x
libris medorum atq; persarum: ⁊ quō mardo- y
cheus iudaici generis secūdus a rege assuero
a ¶gratus ⁊ acceptus.
fuerit: ⁊ magnꝰ apō iudeos: ⁊ acceptabilis ple
a ¶xp̄ianoꝝ. b ¶eterna. c ¶quē regit.
o hi frātrū suoꝝ: quęrens bona populo suo: ⁊ lo †
a ¶in ꝑ seculo ⁊ futuro. q̄z speciosi pedes euāgelizātiū pz. b. ⁊ alibi: Rogate q̄ ad pacē sūt hierlm. b ¶filioꝝ spualiū.
quens ea q̄ ad pacē seminis sui ptinerent.

A ✠ sentētia exp̄dictis: Tū q; nō sūt ī hebreo nec de scriptura canonica: sed magis videnť a Josepho ꝛ alijs scriptorib⁹ conficta: ꝛ postea editioni vulgate inserta: ꝑm q̄ dicit Hiero. in p logo hui⁹ libri. d. Addēs ea q̄ ex tpe dici poterāt ꝛ audiri: sicut solitum est scholaribus disciplinis sumpto themate. i. materia aliqua vel casu breui excogitare: quibus verbis vti potuit qui iniuriā passus est: querimoniā mouēdo: vel ille qui iniuriā fecit. s. se defendendo: ꝛ hoc mō videť fecisse Josephus: q; vidit in hoc libro summā in breui litterarū missarū ab aman contra iudeos: ꝛ summā reuocationis p hester impetrate: vt habeť. ē. ca. iij. ꝛ viij. ꝛ ideo excogitauit sicut hō ırratus ꝛ eloquēs qua

Hieronymus. Quę habenť in hebreo plena fide expressi. Hęc aūt quę sequunť scripta reperi in ēditione vulgata/ quę grecorū lingua ꝛ litteris ꝓtinēť: ꝛ interim post finē libri hoc capitulū ferebať/ qđ iuxta cōsuetudinē nr̄am obelo id est veru ꝓnotauimus. Dixitq; mardoche⁹: A deo facta sunt ista. Recordať sū somniū qđ viderā: hęc eadē significātis: nec eor quicq; irritus fuit.

ī.11.d Parvus fons q̄ creuit in fluuiū ꝛ in lucem solem q; cōuersus est: ꝛ in aquas plūmas redūdauit/ hester est: quā rex accepit vxorē: ꝛ voluit esse reginā. Duo aūt dracones: ego sū ꝛ aman. Gētes q̄ cōuenerāt: hi sūt q̄ conati sunt delere nomē iudęorū. Gens aūt mea/ israel ē/ q̄ clamauit ad dñm: ꝛ saluū fecit dñs pp̄lm suū: liberauitq; nos ab oībus malis: ꝛ fecit signa magna atq; portēta inter gētes: ꝛ duas sortes esse ꝓcepit: vnā pp̄li dei: et alterā cunctarū gētū. Venitq; vtraq; sors in statutū ex illo iaz tpe corā deo vniuersis gentib⁹: et recordatus est dñs pp̄li sui: ac miserť hereditatis suę. Et obseruabuntur dies isti in mēse adar: quartadecima ꝛ quintadecima die eiusdem mensis cū omni studio ꝛ gaudio in vnuz cętū populi cōgregati in cunctas deinceps generationes populi israel. Ca. XI

B Anno quarto regnantib⁹ ptolemęo ꝛ cleopatra adtulerī dositheo q̄ se sacerdotē ꝛ leuitici generī ferebat: ꝛ ptolemęus fili⁹ ei⁹ hāc ep̄lam phuriz: quā dixerī iterptatā esse/ lysimachū ptolemęi filiuz: in

al⁹ ✝ scriptū hierlm. Hiero. Hoc q̄z ✝ ꝓncipiū erat in ēditione vulgata: qđ nec ī hebreo/ nec apō vllū fertur interptatū. Anno scdo regnāte artaxerxe maximo: prima die mensis nisan vidit somnium mardoche⁹ fili⁹ iabiri: filij semei/ filij cis/ de tribu beniamin: hō iudęus qui habitabat in vrbe susis vir magnus ꝛ excelsus inter ꝓmos aulę regię. Erat aūt de eo numero coptiuoz quos trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis de hierusalem cuz iechonia rege iudę: ꝛ hoc ei⁹ somniū fuit. Apparuerunt voces et tumultus: tonitrna et terremotus et conturbatio sup terrā: ꝛ ecce duo draconeś magni paratiq; contra se in prelium: ad quorum clamorem cunctę concitatę sunt nationes: vt pugnarent contra gentem iustorum. Fuitq; dies illa tenebrarum et discriminis: tribulationis et angustię: et ingens formido super terram. Conturbataq; est gens iustorū et tumentium mala sua: ꝛ prępparata ad mortē. Clamauerūtq; ad dñm: et illis vociferantibus ✝ fons paruus creuit in fluuium maximum ꝛ in aquas plurimas redundauit. ē.10.c Lux ꝛ sol ortus est: ꝛ humiles exaltati sunt: ꝛ deuorauerunt inclytos. Quod cū vidisset mardocheus ꝛ surrexisset de stratu: cogitabat q̄d de⁹ facere vellet ꝛ firmum habebat in animo scire cupiens quid significaret somnium. Ca. XII

✝ē.2.d ꝛ.6.a ✝Orabatur autem eo tpore in aula regis cū bagathan et thares eunuchis regis: q̄ ianitores erāt palatij. Cūq; intellexisset cogitationes eorum ꝛ curas diligentius peruidisset: didicit q̄ conarentur in regem artaxerxem manus mittere: ꝛ nūciaunt super eo regi. Qui de vtroq; habita questione: confessus iussit duci ad mortem. Rex autem quod gestum erat scripsit in cō mentarijs. Sed ꝛ mardocheus rei memoriā litteris tradidit. Prępępitq; ei rex vt in aula palatij moraretur: datis ei pro delatione muneribus. Aman vero filius amadathi bugeus erat gloriosissimus corā rege: ꝛ voluit nocere mardocheo et populo eius pro duobus eunuchis regis qui fuerant interfecti. Hieron. Hucusq; pro- D emium. Quę sequuntur in eo loco posita erant vbi scriptum est in volumine: Et diripuerunt bona vel substantias eorum. Quę in sola vulgata ēditione repperimus. Epistolę autem hoc exemplar fuit. Ca. XIII

✝ē.1.a ī.16.a ✝Ex maxim⁹ artaxerxes ab india vsq; ethiopiam centum vigintiseptem puinciarum: principibus et ducib⁹ qui eius imperio subiecti sunt salutē dicit. Cum plurimus gentibus imperarem: ꝛ vniersum orbē meę ditioni subiugassem: volui nequaq; abuti potentię magnitudine: sed clementia et lenitate gubernare subiectos: vt absq; vllo terrore vitam silentio trāsigentes: optata cunctis mortalibus pace fruerentur. Querente autez me a consiliarijs meis quomodo posset hoc impleri: vnus qui sapientia et fide cęteros prępcellebat: et erat post regem secundus amā nomine: indicauit mihi in toto orbe terraruz populum esse dispersuz/ qui nouis vteretur legibus: ꝛ contra omnium gētium consuetudinem faciens: regum iussa contēneret: et vniersarum concordiam nationū sua

L liter Aman potuit decēter describere machinationē suā colorando apparenti bonitate: ꝛ quō Mardocheus reuocatorias lras potuit decēter dictare honore regis seruato. ita q̄ nō notaret de irrōnabili mutabilitate: qō patet ex hoc q̄ forma litterarū Amā: q̄ habeť. ī. xiij. ca. ꝛ forma litterarū reuocatoriarū: q̄ habeť. ī. xvi. ca. accepte sunt de verbo adverbū de Josepho libro antiquitatū. xi. in quo describit hystoriā Hester: ꝛ idē probabiliter videť de alijs hic sequētibus: q̄ fuerūt predicto modo excogitata et scripta: et postea editioni vulgate inserta. Ad dei laudem: cui est honor et gloria in secula seculoz Amen.

¶ Postilla venera. Nico. de lyra sup libū Hester finit.

E dissensione violaret. Quod cum didicissemus: videntes vnã gentẽ rebellẽ aduersus oñe hominũ genus puersis vti legib⁹: nostrisq; iussionibus cõtraire: ⁊ turbare subiectarũ nobis prouinciarũ pacẽ atq; concordiã: iussimus vt quoscũq; amã qui omnibus ꝓuincijs ꝓpositꝰ est ⁊ secũdus a rege: ⁊ quẽ patris loco colim⁹ mõstrauerit: cũ coniugibus ac liberis deleant ab inimicis suis: nullusq; eoꝝ misereatur: quartadecima die duodecimi mensis adar anni ꝓsentis: vt nepharij homines vno die ad inferos descẽdentes: reddant imperio nostro pacẽ quã turbauerãt. Hie. Hucusq; exemplar epl̃e. Quę sequũtur post eũ locum scripta repperi: vbi legitur: Mergensq; mardocheus fecit oĩa q̃ ei mãdauerat hester: nec tamen habent in hebraico: ⁊ apud nallũ penit⁹ feruntur interpretũ. Mardoche⁹ aũt depcatus est dñm: memor omniũ operũ eius ⁊ dixit: Domine dñe rex oĩpotẽs: in ditiõe eñ tua cuncta sunt posita: ⁊ nõ est q̃ possit tuę resistere volũtati: si decreueris saluare israel: Tu fecisti cęlum ⁊ terrã: ⁊ quicquid cęli ambitu ꝓtinet: dñs oĩm es: nec est q̃ resistat maiestati tuę. Cũcta nosti: ⁊ scis q⁹ nõ ꝓ superbia ⁊ ꝓtumelia ⁊ aliqua glorię cupiditate fecerim hoc: vt nõ adorarem aman superbissimũ: libenter eñ ꝓ salute israel etiã vestigia pedũ eius deoscularj paratus essem: sed timui ne honorem dei mei transferrem in homiem: ⁊ ne quẽq; adorarem: excepto deo meo. Et nũc dñe rex deus abraam miserere populi tui: quia volũt nos inimici nostri p
F dere: ⁊ hereditatem tuã delere. Ne despicias partem tuã quã redemisti de egypto. Exaudi deprecationem meam ⁊ propitius esto sorti ⁊ funiculo tuo: ⁊ conuerte luctum nostrum in gaudiũ: vt viuentes laudemus nomen tuuz domine: ⁊ ne claudas oza te canentiũ. Dis quoq; israel pariter ⁊ obsecratione clamauit ad dñm: eo q⁹ eis certa mors impenderet. Ca. XIIII

Mester quoq; regina confugit ad dominũ: pauens periculũ qõ immineb at. Cunq; depositis vestes regias: fletibus ⁊ luctui apta indumenta suscepit: ⁊ pro vnguentis varijs cinere ⁊ stercore ipleuit caput: ⁊ corpus suuz humiliauit ieunijs: omniaq; loca in quibus ante lętari consueuerat: crinuz laceratione compleuit. Et deprecabatur
Als† q: dñm deum israel dicens: Dñe mi qui rex noster es solus: adiuua me solitariã† ⁊ cuius ñter te nullus auxiliator est alius. Periculũ meũ in manibus meis est. Audiui a patre meo q⁹ tu dñe tulisses israel de cunctis gẽtibus: ⁊ patres nostros ex omnibus retro maioribus suis: vt possideres hereditatem sempiternaz: fecistiq; eis sicut locutus es. Peccauimus in conspectu tuo: ⁊ idcirco tradidisti nos in manus inimicoꝝ nostrorum. Coluimus eñ deos eorũ. Justus es domine. Et nunc nõ eis sufficit q⁹ duriss ima nos opprimunt seruitute: sed robur manuũ suarũ idoloꝝ potentię de
G putantes volunt tua mutare ꝓmissa: ⁊ delere hereditatẽ tuã: ⁊ claudere oza laudantiũ te: atq; extinguere gloriã tẽpli ⁊ altaris tui: vt aperiant oza gentiũ ⁊ laudent idoloꝝ fortitudinẽ: ⁊ prędicent carnalẽ regẽ in sempiternũ. Ne tradas dñe sceptrum tuũ his qui nõ sunt: † ne rideant ad ruinã nostrã: sed cõuerte consiliũ eoꝝ sup eos: ⁊ eũ qui in nos cępit seuire disp de. Memẽto dñe ⁊ ostende te nobis in tẽpore tribulationis nr̃e: ⁊ da mihi fiducią dñe rex deoꝝ ⁊ vniũsę potestat̃: tribue sermonẽ cõpositũ in ore meo in conspectu leonis: ⁊ trãsfer cor illius in odiũ hostis nostri: vt ⁊ ipse pereat ⁊ cęteri q̃ ei ꝓsentiũt. Nos aũt libera in manu tua ⁊ adiuua me ãcillã tuã nullũ aliud auxiliũ habẽtẽ: nisi te dñe q̃ habes oĩz sciẽtiã: ⁊ nosti q⁹ oderim gloriam iniquoꝝ: ⁊ detester cubile incircũcisoꝝ ⁊ oĩs alienigenę. Tu scis necessitatẽ meaz q⁹ abominer signũ superbię ⁊ gl̃ię meę: q⁹ est super caput meũ in dieb⁹ ostentationis meę: ⁊ detester illud quasi pannũ mẽstruatę: ⁊ nõ portẽ in dieb⁹ silẽtij mei: ⁊ q⁹ nõ comederim in mẽsa aman: nec mihi placuerit cõuiuiũ regũ: ⁊ nõ biberim vinum libaminum: ⁊ nunq; lętata sit ancilla tua: ex quo huc translata sunt vsq; in ꝓsentẽ diem: nisi in te
Als† pcẽ dñe de⁹ abraã. Deus fortẽ sup oẽs exaudi † vocẽ eoꝝ q̃ nullã aliaz spẽ habẽt ⁊ libera nos de manu iniquoꝝ: ⁊ erue me a timore meo. Hiero. Hęc q̃z addita repperi in ẽditione vulgata. Ca. XV

H Et mandauit ei: haud dubiũ quin hester mardocheus: vt ingrederetur ad regem: ⁊ rogaret ꝓ populo suo ⁊ pro patria sua. Memorare inquit dierũ humilitatis tuę: quõ nutrita sis in manu mea: q⁹ aman secundus a rege locutus est contra nos in mortẽ: ⁊ tu inuoca dñm ⁊ loquere regi pro nobis ⁊ libera nos de morte: Hiero. Necnon ⁊ ista q̃ subdita sunt in ẽditiõe vulgata repperi. Die autem tertio † deposuit vestimenta ornatus sui: ⁊ circundata est gloria sua. Cunq; regio fulgeret habitu ⁊ inuocasset omniũ rectorẽ ⁊ saluatorẽ deũ: assumpsit duas famulas: ⁊ super vnam quidem innitebatur quasi pro delitijs ⁊ nimia tenerit udine corpus suũ ferre non sustinens: altera autẽ famularum sequebatur dominã defluẽtia in humũ indumẽta sustentans. Ipsa aũt roseo colore vultuz ꝑfusa: ⁊ gratis ac nitẽtibus oculis tristẽ celabat animũ ⁊ nimio timore ꝓtractũ. Ingressa igit cuncta per ordinem ostia stetit contra regem: vbi ille residebat super solium regni sui: indutus vestibus regijs auroq; fulgens ⁊ ꝑciosis lapidib⁹: eratq; terribilis aspectu. Cunq; eleuasset faciem ⁊ ardentibus oculis furorẽ pectoris indicasset: regina corruit: ⁊ in pallorem colore mutato: lassum sup ancillam reclinauit caput. Conuertitq; deus spiritũ regis in mansuetudinem: ⁊ festinus ac metuens exiliuit de solio: et sustentans eam

Als † resup sit vestimẽta humilitatis sue

A vlnis suis donec rediret ad se: his verbis blandiebatur. Quid habes hester? Ego sum frater tuus noli metuere: Non morieris: non enim pro te sed pro †omnibus hec lex constituta est. Accede igitur et tange sceptrum. Cunctq illa reticeret: tulit auream virgam et posuit super collum eius: et osculatus est eam/et ait: Cur mihi non loqueris? Que respondit: Vidi te dñe quasi angelum dei: et conturbatū ē cor meū pre timore glorie tue. Valde enī mirabilis es dñe: et facies tua plena est gratiarum. Cunctq loqueretur rursus corruit: et pene exanimata est. Rex autem turbabatur: et omnes ministri eius consolabantur †eum. Hic. Exemplar epistole regis artaxerxis quā p iudeis ad totas regni sui puincias misit: qđ et ipsum in hebraico volumine non habetur. Ca. XVI

REx magn⁹ artaxerxes ab india vsq ad ethiopiā centū viginti septē puinciarū ducib⁹ ac principib⁹: qui nostre iussioni obediūt/salutē dicit: Multi bonitate principū et honore q̄ in eos collat⁹ ē: abusi sunt in superbiā: et non solū subiectos regibus nituntur opprimere: sed datam sibi gloriam non ferentes: in ipsos qui dederunt moliuntur insidias: Nec contenti sunt gratias non agere beneficijs: et humanitatis iura violare: sz dei q̄z cūcta cernentis arbitrantur se posse fugere sententiam. Et intantum vesanie prumpunt: vt eos qui credita sibi officia diligenter obseruant: et ita cūcta agunt vt omnium laude digni sint: mendaciorum †cuniculis conent subuertere: dū aures principum simplices et ex sua natura alios estimātes: callida fraude decipiunt. Que res et ex veterib⁹ probatur historijs. Et ex his que geruntur quotidie: quomodo malis quorundam suggestionib⁹ regum studia depraue ntur. Unde prouidenduz est paci omniū prouinciaruz. Nec putare debet si diuersa iubeamus ex animi nostri venire leuitate: sed pro qualitate et necessitate temporum vt reipublice poscit vtilitas ferre sententiam. Et vt manifestius quod dicimus itelligatis. †Aman filius amadathi: et animo et gente macedo: alienus q̄z a persaruz sanguine: et pietatē nostram sua crudelitate cōmaculans: peregrinus a nobis suscęptus est: et tantam in se expertus humanitatez/vt pater noster vocaretur: et adoraretur ab omnib⁹ post regem secundus: qui intantum arrogantie tumore† sublatus est: vt regno priuare nos niteretur et spiritu. Nam mardocheum cuius fide et beneficijs viuimus: et consortem regni nostri hester/cum omni gente sua: †nouis quibusdam atq inauditis machinis expetiuit in mortem: hoc cogitans/vt illis interfectis insidiaretur nostre solitudini: et regnum persarum transferret in macedonas. Nos autez a pessimo mortalium iudeos neci destinatos: in nulla penitus culpa repperimus: sed econtrario iustis vtētes legibus: et filios altissimi et maximi semperq viuentis dei: cuius beneficio et patribus nostris et nobis regnū est traditum: et vsq hodie custoditur. Unde eas litteras quas sub nomine nostro ille dixerat sciatis esse irritas: †Pro quo scelere ante portas huius vrbis. i. susis: et ipse qui machinatus est: et omnis cognatio eius: pendet in patibulis: nō nobis/sz deo reddente ei quod meruit. Hoc autem edictuz qđ nunc mittimus/in cunctis vrbibus proponatur: vt liceat iudeis vti legibus suis. Quibus debet esse adminiculo: vt eos qui se ad necem eorum parauerant: possint interficere: tertiadecima die mensis duodecimi: qui vocatur adar. Hanc enī diem deus oīpotens meroris et luctus/eis vertit in gaudiū. Unde et vos inter ceteros festos dies hāc habetote diem: et celebrate eam cū oi letitia: vt et in posterū cognoscant: oēs q̄ fideliter psis obediūt/digna pro fide recipere mercedē: q̄ autē insidiantur regno eorum: perire pro scelere. Omnis aūt prouincia et ciuitas que noluerit solennitatis huius esse particeps: gladio et igne pereat: et sic deleatur: vt non solū hominibus sz etiā inuia bestijs sit in sempiternuz: p exemplo cōtemptus et inobedientię.

Liber Hester cum additionibus apocryphis Finit.

Presentis chartas operis si colligere optas.
Aspice principium: litterulasq; suas.

a
Primū vacat
Incipit expositio
Adamantius
ruero vt dñs
b
Et fecerunt
est ⁊ concupiscentia
viuificauit iesus
Regulāq; auream
c
postea: vt habetur
Eras enim eadem
pacis conteret
moysen legem
d
Dittam vobis
Filioꝝ neptalim
cepisse. Ideo
tas ⁊ magnas
e
honores seculi
tes in manus
Ingressus est
f
Da mihi
Si saluū facis
nes. Haudvero
g
tribu beniamin
sicut in titulo
hoim qñq;
duoꝝ mensiū
h
In dieb⁹ illis
cui⁹ est socer
bus respōdit
Inuctesq; sūt
i
ordinē ꝓphārum
deū veraciter
derelicti
riduales capax
k
inde ex tales
Gabaa. Rabz
Displicuitq; ser.
nē principalē
l
quoq; p pagos
Porro io. athas
lech cōsar. uinei
am anteponit
m
Percussit ⁊c.
Dñe dñe nōne
Affer m. ⁊c.
dei nostre
n
Et ait.
Magos ⁊ ario.
rit. Tu scies
Substiterūt eīs
o
Duo aūt viri
suā noīauit
fidem ptinent
vno lapide
p
Sa. ⁊ alioꝝ
Et tulit diadema
Ptolomai. Hic
Igit⁹ post hec
q
ops. Alio modo est
altissimū
seruata est
Bob. Quod inter
r
nam sanctificauit
Bersabee. Interptat
ab eis esse ficti
Abiathar quoq;
s
Altitudo tēpli
solis fenestre
Et edificauit
t
Fecit oīe op⁹
surrectionis iā.
illi⁹ qui baptis.
ctum opatiōis
v
ne ⁊ gloria ei⁹
Rex aūt salomō
Uoraginē ciuitat⁹
x
Fact⁹ est aūt
Edificauit abiel
insinuabat
y
Abijt ergo
sequeret idola
Ejce me de
Factū est aūt
z
gieçi qui cur.
Dixit aūt ⁊c.
ditq; ei rex
Regnauitq; ocho
A
Ipse edificauit
Musach āz
benoth: q est
Dabo vobis
B
Josiam. Rab.
Contaminauit
In mageddo
Sedechias.
C
Sephi. Hiero.
filij manasse
De egla vxore
D
Filijs aūt caath
li⁹ ei⁹ rapha
Jdithun cātoris
Et caput affixerū
E
Et dicat oīs
Factū est aūt
Factū est aūt
F
Ad austrū
sup the. The.
menti figuris
ne baptismi
G
Tūc salomō
honorificabit me
na austri in
H
Aromatib⁹ ⁊c.
Vidi dñm
Ascensuri eīs ⁊c.
Ecce dñs ⁊c.
I
Applicuerūtq;
Additio: qz
gnantes diligens
K
tra dñi
Suentilent apices
vrbem sctām
tentione ⁊ ope
L
sidijs retardati
quondā senatoꝝ
p immolationē
M
autē genua
nocēda traderent
tes a peccatis fidē
Et audierūt
N
qz hec est iustoꝝ
Congregatusq;
vnusq;q; in domate
O
Filij cantoꝝ
re: sed puerse
gitē debēt ꝓ
sūt ꝑm ꝓmissi
P
Et p⁹ hec
Et cū adorādo
Te tibi assur
altissim⁹ viuere
Q
Chromatio ⁊
Ita vt oīa
ad obitū herodis
R
Deus abraam
christi ⁊ eccle
nos sum⁹ ceci.
S
Exirent in
quis sit ppls
Quē soluētes
T
reptionē
Caput holo.
Tunc. La.
Horruerūt
U
Rege ⁊ amā
Rutiumq;
Festina
da fidelīū